R.P. HYACINTI DONATI, LAYNENSIS, ... RERUM REGULARIUM...

Giacinto Donato

Digitized by Google

ELENCHUS TRACTATUUM & Quæſtionum, quæ in Tomi Secundi Parte Prima & Parte Secunda continentur.

De
- Nat. elect. canon.
- Loco elect.
- Tempore elect.
- Electoribus.
- Eligendis.
- Electis.
- Confirm. elect.
- Dominio in genere.
- Prælatis.
- Poteſtate Prælat.
- Poteſt. diſpenſ.& abſol.
- Author. Cap. Generalis.
- Recip. ad habit. Relig.
- Bull. & Decret. Recip.
- Qualit. Recip.

De
- Informat.& examin. Recipiendorum
- Magiſt. Novitiorum
- Privil. Novitiorum
- Bonis Novitiorum
- Domibus Novitiorum
- Novitiatu Recip.
- Profeſſ. ſolemni
- Profeſſ. nulla
- Reclamat. Profeſſ. nullæ
- Oblatis Religioſorum
- Converſis eorundem
- Tertiariis intrà ſepta.
- Tertiariis extrà ſepta.
- Sororibus in ſæculo.

Digitized by Google

NDEX TRACTATUUM

Et Quæſtionum, quæ in Tomi Secundi Parte Prima continentur.

ACT. I. De Natura & forma electionis Canonicæ. fol.1.

æſt.1. E*Lectio quid ſit?* pag.1. col.1.

Forma electionis canonicæ quotuplex ſit? pag.2. col.2.

Forma dict. cap.quia propter, *an ſit obſervanda in omni electione quorumcunque Prælatorum?* pag.ead. col.2.

*Forma electionis ſita in dict.*cap.quia propter, *an ſit neceſſariò obſervanda in electione, & proviſione devoluta ad P. Generalem, & P.Provincialem, aut Diffinitores Capituli?* pag.3.col.1.

Forma dict. cap. quia propter, *an ſit abrogata à Sacro Conc.Trid.* ibid. col.2.

An ſit de forma, quòd vota Eligentium præſtentur ſecretò? pag.4.col.1.

. *Pone, quòd quis Eligentium ſuum votum palam præſtet, vel quòd alteri oſtendat, an exindè electio ſit irrita?* ibid.col.2.

. *Electio Abbatiſſæ, an debeat fieri per vota ſecreta?* pag.5.col.1.

. *Electio canonica, an neceſſariò debeat eſſe libera?* ibid. col. 2.

0. *Electio coarctata ad tres, vel quatuor perſonas, cum excluſione cæterorum, an valida ſit?* pag.6.col.1.

11. *Electio, in qua non procedit debitus tractatus, an ſit nulla?* pag.7.col.2.

12. *Electio per ſortes facta, an ſit valida?* pag.8.col.2.

13. *Forma eligendi per communem inſpirationem, quænam ſit?* pag.9.col.1.

14. *Forma eligendi per compromiſſum quænam ſit?* ibid. col.1.

15. *Electio per compromiſſum, & communem inſpirationem, an ſit abrogata à Trid. in dict. cap.6. ſeſſ.25. de Reg.?* pag.19. col.2.

16. *Electio per modum compromiſſi mixti, an ſit valida?* pag.10. col.1.

17. *Electionis ſcrutinalis ſubſtantialia, quænam ſint?* ibid. col.2.

18. *Quænam ſint de ſolemnitate, & juſtitia electionis canonicæ?* pag. 12. col.2.

19. *Electio nulla ob inobſervantiam formæ, an valeat in foro conſcientiæ?* pag.13.col.2.

20. *Electio ſimoniaca, antè Judicis declarationem, an ſit ipſo jure nulla?* pag.ead.col.ead.

21. *Simonia undè dicatur, quid ſit, & quomodò contrahatur?* pag. 14. col.1.

22. *Electio, in qua Electores ità paciſcuntur, ſi tu eliges me in Provincialem, ego te eligam in Priorem, an ſit ſimoniaca?* pag.16. col.1.

23. *Vexationem, quam quis in electione patitur, an ſit licitum pecunia emere, abſque labe ſimoniæ?* pag.17. col.1.

24. *Vexatio, ad hoc, ut in electione pretio redimi poſſit, an debeat eſſe actualis, vel ſatis eſt, ut probabiliter timeatur?* pag.19. col.2.

25. *Simoniaci in quas pœnas incidunt?* pag.20. col.1.

26. *Pœnæ dictæ extravag. an habeant locum in ſimonia conventionali, vel tantùm reali, utrinque completa, & perfecta?* pag.21. col.1.

27. *Sub nomine beneficii Eccleſiaſtici, an comprehendantur Regularium dignitates?* ibid.col.1.

28. *An verò officium Vicariatus alicujus Loci, vel Monaſterii Regularis ſimoniacè obtentum, ſubſit pœnis prædictis?* pag.22. col.1.

29. *Mediatores ſimoniæ, in quas pœnas dant?* pag. 22. col. 2.

30. *Pœna inhabilitatis ad beneficia, tam obtenta, quàm in poſterum obtinenda, appoſita contrà ſimoniacos, in Bulla Pii V.* Cùm primum, *an incurratur antè declarationem Judicis?* pag.ead. col.2.

31. *Prælati Regulares, an poſſint ſuos ſubditos à cenſuris abſolvere, & in pœnis ſimoniæ diſpenſare?* pag. 23. col. 2.

32. *Electio alternativa, quænam ſit; & ad quid inventa; & quando valida?* pag.25. col.1.

33. *Electio ſcrutinalis ſi fiat per fabas, vel calculos, aut lupinos, an ſit valida?* ibid. col. 2.

TRACT. II. De Loco Electionis fol. 26.

Quæſt. 1. E*Lectio in quo loco eſt celebranda?* pag. 26. col.1.

2. *Electio celebrata in loco interdicto, an ſit valida?* pag. ead. col.ead.

3. *Capitulum quid, & quotuplex ſit. Et pro quo ſupponat?* pag. ead. col.1.

4. *Quænam ſint de ſubſtantia Capituli, ad hoc, ut actus factus dicatur Capitularis?* ibid.col.1.

5. *Ad quid inventa ſint Capitula?* pag.ead.col.2.

6. *Ad conſtituendum Capitulum, vel Collegium quot perſonæ ad minus requirantur, ad hoc, ut actus dicatur Capitulariter factus valeat, & ſuſtineatur?* pag. 27.col.1.

7. *Nomine Capituli quinam veniant?* pag.ead. col.1.

8. *Poteſtas, & authoritas Capituli apud quem reſidet, & reperitur?* pag. ead. col. 2.

9. *Quænam ſit pars major & ſanior Capituli, & quomodò cognoſcatur?* ibid.col.2.

10. *Authoritas & poteſtas Capituli, an poſſit in aliquo caſu reperiri, & eſſe in minori parte Capituli; aut etiam in uno ſolo Vocali ſuffragante?* pag.28.col.1.

11. *Minor pars ſi fortè diſſentit, an teneatur ſubſcribere determinationi factæ à majori parte Capituli?* ibid. col. 2.

12. *Sed pone, quòd quis non vult conſentire determinationi*

Digitized by Google

facta à toto Capitulo, ex quo eſt iniuſta: verùm ne ſibi Prælatum odioſum reddat, ſubſcribit; an in foro conſcientiæ det in pœnas appoſitas determinationi iam factæ? pag.ead.col.2.

13. Capitulum, an rectè, & validè concludat actum ſuum, in caſu, quòd in concluſo, & decreto non fuerint præſentes duæ partes ex tribus, quæ intereſſe debent? pag.ead. col.ead.

14. An Capitulum in materia Electionis poſſit alteri vices ſuas committere? pag.29. col.1.

15. Capitulum de conſenſu majoris partis an poſſit concedere, ut qui non habet vocem in Capitulo, illam habere poſſit; & conſequenter ſuffragari, ut cæteri? pag. ead. col.2.

16. Capitulum, an poſſit ſupplere voces abſentium? ibid. col. 2.

17. Præſes Capituli, an poſſit in eo eligi ad aliquod officium? pag.29.col.2.

TRACT. III. De Tempore Electionis fol. 30.

Quæſt. 1. Electio quando, & infrà quod tempus ſit celebranda? pag.ead. col. 1.

2. Electio celebrata poſt elapſum tempus, à iure communi, vel ſpeciali præfixum, an ſit nulla? ibid. col. 2.

3. An poſſit tractari de ſucceſſore antè mortem Prælati? pag.ead. col.2.

4. Electio, an debeat fieri ſtatim, ſequuta morte Prælati? pag.31.col.1.

5. Electio, an debeat fieri illicò, habita renunciatione Prælati? pag.ead. col.ead.

6. Electionis terminus à iure, vel à conſtitutione præfixus ad eligendum, an poſſit coarctari, & breviari? pag.eadem col. 1.

7. Electio canonica, an fieri poſſit nocte? ibid.col.2.

8. Electionis tempore præfixo, & neglecto ab eo, ad quem ſpectat Electores convocare, quid agendum? pag. 32. col. 1.

9. Electio, in qua hora diei fieri debet? ibid. col. 2.

10. Electio ſi fiat in die feſto, an valeat? pag.ead.col.ead.

TRACT. IV. De Electoribus fol. 32.

Quæſt. 1. Electio Prælati Regularis ad quos ſpectat? pag. 32. col.1.

2. An melius ſit & magis expediat, Electionem fieri à pluribus de Collegio, quàm ab uno ſolo Proviſore? ibid. col.2.

3. Quot perſonæ requiruntur ad faciendum Collegium? pag.34. col.1.

4. Electio Prælati, poteſtnè aliquo modo pertinere ad laicos? pag.ead. col.ead.

5. Princeps Sæcularis, an poſſit ſe opponere electioni alicuius Prælati, etiam Regularis ſibi ſuſpecti? pag.34.col.1.

6. Electores, cuius qualitatis ac conditionis eſſe debent ad hoc, ut in electionibus Prælatorum vocem habeant activam? pag. ead. col.2.

7. An Statuta, & Conſtitutiones Ordinis Prædicatorum derogent Extravaganti Martini Quinti? pag. 36. col. 1.

8. Si Electorum unus, vel plures ſint excommunicati, an ſit electio nulla? pag.37.col.1.

9. Electores irregulares, an poſſint eligere? pag.37.col.2.

10. Electores criminoſi & inhabiles, ſi ſint occulti, & non declarati, an poſſint validè eligere? pag.38.col.1.

11. Electores, ſi omnes ſint inhabiles, vel priventur iure eligendi, uno excepto, an ille ſolus poſſit procedere ad electionem Prælati? ibid. col.1.

12. Electores, an ſint vocandi ad electionem; à quo; & quomodò? pag.ead. col.2.

13. An ſint expectandi, uſque ad finem diei? pag.ead. col. ead.

14. Si Electores ſint nimis diſtantes, an teneantur accedere, vel poſſint cogi ad intereſſendum? pag.ead.col.ead.

15. A quo remoto loco abſentes ſint vocandi? pag.39.col.1.

16. Electores abſentes, & legitimè impediti, an poſſint eligere per Procuratorem? pag. ead. col. 2.

17. Si nullus de Capitulo, & de extraneis velit hanc procurationem recipere, an ſit licitum huic Vocali abſenti per epiſtolam eligere? pag. 40. col.2.

18. Elector renuncians electioni, ſi pœniteat, & ſe retractet, an debeat admitti cum cæteris Electoribus ad eligendum in Capitulo? pag.41.col.1.

19. An Electores poſſint abſque culpa mortali ſuæ voci activæ renunciare? pag.42.col.1.

20. Electores vocati, & venire renuentes, an poſſint compelli ad votandum in Capitulo? pag. 42. col.2.

21. Electorum uno contempto, eſtnè electio ipſo iure nulla? pag. ead. col.2.

22. Electores antè electionis celebrationem, an teneantur iurare, de eligendo meliorem; quomodo, coram quo, & ſub qua forma? pag.43.col.1.

23. An tale iuramentum ſit de ſubſtantia electionis, ita ut, omiſſo, invalidetur ipſo facto electio? pag.ead.col.2.

24. Elector, an teneatur revelare delicta occulta Eligendi, ad hoc, ne eligatur, cùm cognoſcat illum futurum eſſe pernicioſum Communitati? pag.44.col.1.

25. Electores, an teneantur ſub peccato mortali eligere meliorem? ibid.col.2.

26. An liceat in aliquo caſu indignum eligere? pag. 45. col. 2.

27. Electores, an poſſint in aliquo caſu, ſine culpa mortali eligere dignum, digniore omiſſo? pag.46.col.2.

28. Electores, an teneantur inveſtigare de benemeritis perſonæ eligendæ? pag.47.col.1.

29. Elector, an poſſit iuſtè denegare ſuum ſuffragium ei, quem per ſolam confeſſionem Sacramentalem novit indignum? pag ead.col.2.

30. Electores, an valeant ſuas voces variare? pag.49.col.1.

31. Si per unum de Electoribus appelletur, & opponatur, ne fiat publicatio, quid agendum? pag.ead.col.2.

32. Electores, an poſſint electioni ſe opponere, quomodò, quando, & coram quibus? pag.ead.col.2.

33. Electores, an poſſint reiicere totum negotium electionis in Superiorem? pag.50.col.1.

34. Si Superior intrà tempus præfixum electionem non faciat, devolviturnè electio ad primos Electores? pag. ead.col.eadem.

35. Si in uno Conventu non ſint niſi tres Vocales, qui iuxtà noſtras Conſtitutiones ſufficiunt ad eligendum aliquem ab extrà, an poſſit unus, vel duo ex illis renunciare, & convenire cum aliis, ad hoc, ut electio devolvatur ad P. Provincialem, cui in hoc morem gerit? pag. ead.col.2.

36. Electores moleſtans, vel aggravans, ex quo non elegerint, quem Provincialis deſiderabat eligi, an ſit excommunicatus? ibid.col.2.

37. Elector legitimus, ex aliquo tamen caſu cœcus factus, an ſit ab electione repellendus? pag.51. col.1.

38. Electores in Ordine Prædicatorum infrà quod tempus tenentur Priorem eligere? pag.ead.col.ead.

39. Electores in Ordine Prædicatorum, ad hoc, ut vocem habeant in electionibus Priorum, quot, & quales conditiones debent habere? ibid.col.2.

40. An hæ aſſignationes fieri poſſint poſt Septuageſimam? pag.52.col.2.

41. Electores in Ordine Prædicatorum, an prætextu novæ aſſignationis, valeant eodem anno, duos Socios, vel Priores eligere in diverſis Conventibus? pag. 53. col.1.

42. Prior in Ordine Prædicatorum aſſignatus in Conventu tempo-

Digitized by Google

tempore ſui Regiminis, an habeat votum electivum in electione immediatè ſubſequenti ſui Prioris ſucceſſoris? ibid. col.1.

43. *Aſſignati ſuprà numerum præfixum, an poſſint cum cæteris in Capitulo eligere?* pag.ead.col.2.

44. *Electores Regulares, ad quid antè actum electionis abſolvuntur, & diſpenſantur à Præſidente Capituli?* pag.ead.col.ead.

45. *Si Præſes Capituli abſolvat tantùm à cenſuris, an intelligatur in ea abſolvere ab irregularitate?* pag.45.col.2.

TRAC. V. De Eligendis fol. 56.

Quæſt. 1. *Eligendus an debeat eſſe profeſſus in eadem Religione, in qua eligitur Prælatus?* pag.56.col.1.

2. *Eligendus in Prælatum Regularem, an de neceſſitate debeat eligi de corpore Capituli?* pag.56.col.1.

3. *An ſanctior & doctior ſit eligendus ad Prælatias Regulares?* pag.ibid.

4. *An eligendi ſint meliores in omni caſu?* ibid.col.2.

5. *Indignus, an valeat aliquando eligi in aliquo caſu?* ibid. col. 2.

6. *Eligendorum qualitates quænam ſint?* ibid.

7. *Nobilitas, an valeat ſupplere loco ſcientiæ, quæ requiritur in Prælato?* pag.57.col.1.

8. *Eligendus in Prælatum Regularem, quam ætatem debet habere?* ibid. col.2.

9. *Excommunicatus, an valeat eligi ad Prælaturas Regularium?* pag.58.col.2.

10. *Si occultus excommunicatus eligatur in Priorem, an teneatur ſe manifeſtare, ſi aliter non poſſit ſe excuſare à receptione talis oneris?* pag.59. col.1.

11. *Religioſus legitimè electus, & confirmatus, ſi deindè aliquam excommunicationem incurrat, an ſit ipſo facto ſua dignitate privatus?* ibid.col.2.

12. *Quid de actibus civilibus?* pag.60.col.1.

13. *An autem juriſdictio delegata, ante excommunicationem Delegantis ſuſpendatur propter ſupervenientem excommunicationem?* ibid.col.1.

14. *Religioſus ſuſpenſus, an poſſit eligi in Prælatias Regulares?* ibid.col.2.

15. *An omnis ſuſpenſio inferat hæc prædicta?* ibid.col.2.

16. *Religioſus ſuſpenſus à divinis officiis, ſeu ab Ordine, an poſſit eligere?* pag.62.col.2.

17. *Religioſus introducens fœminam in Conventum, an poſſit eligi in Priorem, vel alium eligere?* pag.63.col.2.

18. *Interdictus, an poſſit eligi ad Prælaturas Regulares?* pag. 64.col.1.

19. *Irregularis, an valeat eligi in Prælatum Regularium?* ibid.col.1.

20. *Infames, an valeant eligi ad Prælaturas?* ibid.col.2.

21. *Hæreticus, an poſſit eligi ad Prælatias?* ibid.col.2.

22. *Regulares pœnitentiati à Sancto Officio an valeant eligi ad Prælaturas Regulares?* pag.65. col.1.

23. *Regularis, qui abjuravit in Sancto Officio, an valeat eligi ad Prælaturas?* pag.65.col.2.

24. *Illegitimi, an poſſint eligi ad Prælaturas Regulares?* pag.66.col.1.

25. *Illegitimi nondum diſpenſati ad vocem paſſivam, an gaudeant activa?* pag.67.col.1.

26. *Quiſnam poteſt cum his ad Prælaturas ſuſcipiendas diſpenſare?* ibid. col.2.

27. *Diſpenſatio, an poſſit fieri ſine juſta cauſa; & quænam ſit illa?* pag.68. col. 2.

28. *Illegitimorum diſpenſatio, ad hoc, ut valeat, an ſit in ea de neceſſitate exprimenda qualitas illegitimitatis?* pag. 69.col.1.

29. *An poteſtas diſpenſandi ſit latè interpretanda?* pag.69. col. 2.

30. *Illegitimus electus ad aliquam dignitatem ab habentibus poteſtatem diſpenſandi, an ipſo facto cenſeatur tacitè diſpenſatus?* pag.70. col.1.

31. *Illegitimus filius Monachi, an poſſit intuitu privilegiorum diſpenſari ad habendas Prælaturas in ea Religione, in qua Pater ejus Prælatus fuit?* pag.70.col.2.

32. *Illegitimi, an legitimentur per ſubſequens Parentum matrimonium?* pag.72. col.1.

33. *Bigamus, an poſſit eligi ad Prælaturas Regulares?* ibid. col.2.

34. *In Bigamia quiſnam diſpenſet?* pag.73.col.2.

35. *Epiſcopi, an valeant in Bigamia vera, vel interpretativa diſpenſare?* pag.74.col.1.

36. *Prælati Regulares, poſſuntnè in Bigamia diſpenſare?* pag.75. col.1.

37. *Corpore vitiati, an poſſint eligi ad Prælaturas Regulares?* pag. 76. col.2.

38. *Dæmoniaci, Epileptici, Vertiginoſi, Paralyſi, & Apoplexia laborantes, Amentes, Podagroſi, Senes, Cæci, & Surdi an ſint eligibiles ad Prælaturas Regulares?* pag. 77.col.1.

39. *Supprior in Ordine Prædicatorum, an poſſit eligi in Priorem illius Conventus, in quo eſt Supprior?* pag. 78.col.2.

40. *Supprior in Ordine Prædicatorum, an poſſit eligi in Socium Prioris euntis ad Capitulum Provinciale?* ibid.

41. *Socius Prioris euntis ad Capitulum Provinciale, ſi ſuperſedeatur à Capitulo illo anno, an ſit Socius tempore futuri Capituli, vel alius ſit eligendus?* pag.79.col.1.

42. *Electiones Diffinitorum, & Sociorum eorundem euntium ad Capitulum Generale, quonam modo ſint facienda in Ordine Prædicatorum?* pag.80.col.1.

43. *Si aliquis Diffinitorum eligatur in Provincialem in aliquo Capitulo Provinciali, & in eodem Capitulo Provinciali quis eligatur in Diffinitorem loco illius Diffinitoris electi in Provincialem, an hujuſmodi electio ſuſtineatur?* pag.80.col.1.

44. *Socius Prioris euntis ad Capitulum Provinciale, an poſſit eligi in illo Conventu, ubi ſunt quinque, vel quatuor Vocales?* pag.80.col.2.

TRACT. VI. De Electis fol. 81.

Quæſt. 1. *Electus, ad hoc, ut ejus electio ſit rata, & legitima, quot ſuffragia debet habere?* pag.81.col.1.

2. *Electio, an debeat præſentari electo; & infrà quod tempus?* ibid.col.2.

3. *Electus ad hoc, ut ſit verè Prælatus, an teneatur ſuæ electioni conſentire; & infrà quod tempus, & confirmationem petere?* pag.81.col.2.

4. *Electus electioni de ſe factæ an valeat diſſentire: ac etiam poſt conſenſum juri ſuo renunciare?* pag.82.col.1.

5. *Electus, & confirmatus, an poſtquàm acceptavit, poſſit ſuæ Prælaturæ renunciare ſine licentia Superioris?* pag.82.col.2.

6. *Electus, an valeat invitè confirmari?* ibid.col.2.

7. *An ſit meliùs electioni conſentire, vel illam ex humilitate reſpuere?* ibid. col. 2.

8. *Electus ad Prælaturam, ſi putet ſe dignum ad illam, an peccet mortaliter refutando?* ibid.col.2.

9. *Electus dignus, omiſſo notabiliter digniore, an mortaliter peccet, ſi tali electioni conſentiat?* pag.83. col.1.

10. *Si electus ſit occultè irregularis, vel habeat aliud occultum impedimentum, an teneatur ſe prodere, & manifeſtare?* ibid.col.1.

11. *Electus, & confirmatus, ſi ſit occultè excommunicatus, an valeat ſe prodere, ſi aliter non poteſt ſe excuſare ab acceptatione Prælaturæ?* ibid. col. 2.

12. *Electus bis, ſeu per duas electiones eodem tempore ab iiſdem Electoribus ad unam, & eandem Eccleſiam, an valeat ambas electiones amplecti, & proſequi?* ibid. col. 2.

Digitized by Google

13. *Religioſus electus ad Prælaturam extrà ſuum Ordinem, an poſſit, non obtentâ priùs licentiâ ſui Superioris, tali electioni conſentire, & quid, ſi de facto conſentiat?* pag.83.col.2.

14. *Electus per potentiam Poteſtatis ſæcularis, ſi tali electioni conſentiat, in quas pœnas incurrit?* pag.84.col.1.

15. *Electus, & confirmatus in Ordine Prædicatorum, qui tamen noluit Prælaturam & confirmationem acceptare, an in rigore poſſit dici confirmatus, adeò, ut per talem confirmationem, ejus Eccleſia deſinat eſſe vidua?* ibid.col.2.

16. *Electus per ſui electionem, an quærat ſibi aliquod jus?* ibid. col.1.

17. *Electus, an valeat Procuratorem conſtituere ad confirmationem petendam, vel defendendam ſuam electionem in caſu oppoſitionis?* ibid. col.2.

18. *Electus legitimè, ſi appellavit à Confirmatore, eò quòd ipſum noluit confirmare, an tali appellatione pendente, ritè poſſit ab eodem confirmari?* pag.85.col.1.

19. *Electus, ſi antè confirmationem ſuæ adminiſtrationi ſe ingerat, an ſit ab ea repellendus, & privetur jure quæſito?* ibid.col.2.

20. *Electus & confirmatus, ſi deindè in excommunicationem incidat, an ſit ipſo facto, ſua dignitate privatus?* pag.86. col.1.

21. *Electus, ſi è vita decedat, vel renunciet, aut ob ejus occultum vitium electio irritetur; ad quos ſpectat nova electio?* pag.86.col.1.

22. *Electus & confirmatus, ubi acceptavit, quanto tempore debet in ſua Prælatura adminiſtrare?* p.86.col.2.

23. *An Capitulum Provinciale in Ordine Prædicatorum, debeat neceſſariò celebrari in Sabbatho Dominicæ:* Deus, qui errantibus? pag.88. col.2.

24. *Biennium Provincialium in eodem Ordine debet eſſe Eccleſiaſticum, ſeu morale, an verò ſecundùm Kalendarium, & mathematicè?* pag.88.col.2.

25. *Biennium Officii Provincialatus, quod terminat poſt Septuageſimam, an prorogetur uſque ad Sabbatum præcedentem Dominicam,* Deus, qui errantibus? pag. 89.col.1.

26. *Completo biennio Provincialatus, quiſnam remanet Vicarius Generalis Provinciæ, & novæ electionis?* pag.89.col.1.

27. *Quinam Priores & Socii debent intereſſe, & votare in electione Provincialis?* pag.89.col.2.

28. *Examinatores Scrutiniorum Patrum Vocalium, electorum pro Provinciali Capitulo, quonam modo ſunt inſtituendi?* pag.89.col.2.

29. *Diffinitores Capituli Provincialis in Ordine Prædicatorum, à quibus ſunt eligendi, quomodò, & in qua die?* pag.89. col.2.

30. *Vicarius inſtitutus à Patre Reverendiſſimo Generali in dicto Ordine, an habeat vocem in electione cui præeſt, & quem locum debeat tenere?* pag.90.col.2.

TRACT. VII. De Confirmatione Electionis fol. 90.

Quæſt. 1. *Confirmatio quid, & quotuplex ſit?* pag.90. col. 1.

2. *Confirmatio an ſit neceſſaria in omni electione, & à quo facienda?* pag.90.col.1.

3. *Confirmatio infrà quod tempus debet fieri?* pag. 91. col. 1.

4. *Confirmatio, an habeat certam, & determinatam formam?* pag. 91. col.2.

5. *Confirmator, antequàm veniat ad actum confirmationis, quot, & qualia debet advertere?* pag.91. col.2.

6. *Si Confirmatio fiat abſque cauſæ cognitione, an ſit ipſo jure nulla?* pag.92.col.1.

7. *Confirmator, an licitè poſſit in aliquo caſu indignum confirmare?* ibid.col.1.

8. *Confirmator, an valeat licitè confirmare dignum, prætermiſſo digniore?* pag.93.col.1.

9. *Confirmator, an illius electionem debeat confirmare, qui apud bonos Viros reperitur accuſatus de aliquo gravi delicto?* ibid.col.1.

10. *Confirmator, quemnam debet confirmare, ſi duo ſint Provinciales inſimul electi in eadē Provincia?* p.col.1.

11. *Confirmator, an licitè poſſit confirmare electionem factam per abuſum Poteſtatis laicalis?* ibid.col.1.

12. *Electio, quæ non fuit ritè, & legitimè facta, an poſſit validè confirmari?* ibid.col.2.

13. *Confirmator, an poſſit ſupplere defectus electionis?* ibid. col. 2.

14. *Confirmator, ſi caſſet electionem alicujus digni electi in Provincialem, & novam electionem faciat in perſonam alterius, eique poſſeſſionem tradat: ac primò electus, ut gravatus, ad Superiorem appellet, & ab eo obtineat favorabilem ſententiam, nempè, ſuam electionem fuiſſe canonicam: ideoque malè fuiſſe caſſatam: quiſnam ex his erit in Provincialatu ſuſtinendus?* pag. 95.col.1.

15. *Electus hujuſmodi, qui ob dictam electionem ſibi caſſatam ad Superiorem appellavit, habebitnè expenſas à Monaſterio?* pag.96.col.1.

16. *Confirmatori injuſtè nolenti electionem confirmare, an licitum ſit pecuniam dare, ad hoc, ut à tali vexatione deſiſtat, & Electum confirmet?* ibid.col.1.

17. *Confirmatus, & in poſſeſſionem immiſſus, an poſſit ſuæ Prælaturæ renunciare; etſi poſt renunciationem pœniteat, an ſit reſtituendus?* ibid.col.1.

18. *An Vicarius Generalis poſſit hanc renunciationem admittere, & de alio providere?* ibid.col.2.

TRACT. VIII. De Dominio in genere. fol. 97.

Quæſt. 1. *An dominium ſit vocabulum Latinum, vel Barbarum?* pag.97. col.1.

2. *Dominium quid ſit?* pag.97. col.2.

3. *Dominium quotuplex ſit?* pag. 98. col.1.

4. *Uſus, & uſusfructus, poſſeſſio, & proprietas quid ſint, & quomodò à dominio differant?* pag.98. col.2.

5. *An in rebus conſumptibilibus poſſit uſus à dominio diſtingui?* pag. 98. col.2.

6. *Titulus quid, & quotuplex ſit, & an à dominio diſtinguatur?* pag.99.col.2.

7. *An juſtus titulus, & rei traditio requirantur neceſſariò ad acquiſitionem dominii?* pag.99. col.2.

8. *Dominium quot modis acquiratur?* pag.100.col.1.

9. *Dominium habere quibnſnam propriè competat?* pag. 100.col.1.

10. *Dominus humanæ vitæ quiſnam ſit?* pag.100.col.2.

11. *An homo ità ſit ſuæ famæ dominus, ut licitè poſſit ſeipſum infamare, atque negligere, ceu pecuniam, & alia bona fortunæ?* pag.101.col.2.

12. *An unus homo poſſit alteri dominari?* pag.102.col.1.

13. *Quonam tempore, & jure ſint introducta, & multiplicata dominia?* pag.102.col.2.

14. *Jus gentium quid ſit, & quomodò diſtinguatur à jure civili?* pag.103.col.1.

15. *Poteſtas laicalis, in foro externo exercita quid ſit, & undè orta?* pag. 103.col.2.

16. *Adam, fuitnè Princeps, & totius Orbis dominus?* pag. 104.col.1.

17. *Poteſtas Eccleſiaſtica quid ſit, quando incœpit, & quomodò à laica diſtinguatur?* pag.104.col.1.

18. *Juriſdictio ordinaria, & delegata quid ſint, & quomodò diſtinguantur?* pag.104. col.2.

TRACT. IX.

Digitized by Google

TRACT. IX. De Prælatis. fol. 105.

Quæſt. 1. *PRelatus undè dicatur, quid ſit, & quotuplex?* pag.105.col.1.

2. *Prælati nomine, venitnè honor,an verò onus, dignitas, vel officium?* ibid. col.1.

3. *Quæ, & quot requirantur, ad hoc, ut aliquis Religioſus poſſit dici verè, & propriè Prælatus?* pag.105.col.2.

4. *Patres Generales Ordinum, Provinciales, & Priores Conventuales, an ſint Prælati?* pag.106. col.1.

5. *Priores instituti per ſolum Diffinitorium, vel per ſolum Patrem Provincialem,ac Vicarii locorum, an ſint veri Prælati?* pag.106.col.2.

6. *Patres Suppriores, an ſint veri Prælati?* pag.106.col.2.

7. *Prælati, an poſſint dici ſubditorum Domini, & ſuarum Eccleſiarum Patroni?* pag.107. col.1.

8. *Prælatis, an liceat Prælaturam appetere, cui adjuncta ſit animarum cura?* ibid. col.1.

9. *Prælati negligentia, an ſit culpa mortalis?* p.108. col.2.

10. *Prælati, an de jure cenſeantur instituti in proprium, vel ſubditorum commodum?* pag.109. col.1.

11. *Prælati Regulares debentnè eſſe perpetui, an verò temporales, utpotè triennales, vel biennales?* pag.109.col.1.

TRACT. X. De Poteſtate Prælatorum. fol. 109.

Quæſt. 1. *POteſtas Prælatorum Regularium, an ſit de jure Divino, vel humano Papali?* pag.109.col.1.

2. *Poteſtas Prælatorum Regularium, an poſſit licitò jure per Romanum Pontificem reſtringi, ac limitari?* pag. 111. col. 2.

3. *Prælati Regulares, an habeant juriſdictionem quaſi Epiſcopalem?* pag.111.col.2.

4. *Prælati Regulares Epiſcopo inferiores, an dicantur habere proprium territorium; & eſſe nullius Diæceſis?* ibid.col.2.

5. *Poteſtas, & juriſdictio Prælatorum Regularium, an ſit magna circa ſuos ſubditos?* pag.112. col.1.

6. *Prælati Regulares majores, uti ſunt Generales, & Provinciales, an habeant majorem authoritatem in ſuos ſubditos, quàm Epiſcopi?* pag.112. col.2.

7. *Poteſtas data Epiſcopis per Concil. Trident. ſeſſ. 24. de reformat. cap.6. incip. liceat; ſcilicet diſpenſandi in irregularitatibus, & ſuſpenſionibus occultis in foro conſcientiæ, an de jure competat Regularium Prælatis; an verò ex privilegio Pii Quinti?* ibid.col.2.

8. *Prælati Regulares, an poſſint leges ferre?* pag.114. col.1.

9. *Pater Generalis Ordinis, an valeat independenter à Capitulo leges ferre?* pag.115. col.1.

10. *Prælati Regulares, an ſine conſenſu Capituli, vel Patrum de Conſilio, ad hoc deputatorum, poſſint tutè, & validè mandata, & præcepta facere?* ibid.col.2.

11. *Prælati Regulares, an ſaltim in foro conſcientiæ teneantur obſervare leges à ſe latas?* pag.116. col 1.

12. *Generales Ordinum, an ſaltem in foro conſcientiæ teneantur obſervare leges à ſe latas in Capitulo?* pag. 117. col.1.

13. *Prælatus Regularis an poſſit ſuis ſubditis ad libitum præcipere contrà, vel ſuprà Regulam?* ibid.col.1.

14. *Prælatus, poteſtnè juſtè præcipere ſubditis, ut tempore peſtis, infectis aſſiſtant, & Sacramenta adminiſtrent?* pag. 117. col. 2.

15. *Prælati Regulares, an poſſint ſuis præceptis, ſtatutis, & ſententiis obligare ſuos ſubditos, ubicunque exiſtentes, illoſque citare, etiamſi ſint in alieno territorio; excommunicare, propria authoritate capere, & capi facere?* pag.118.col.1.

16. *Prælatus major, nempè Generalis, an poſſit compellere ſubditos, eundi ad Indos pro illorum converſione, non obſtante, quòd eis immineat periculum mortis?* pag. 118. col. 1.

17. *Prælatus, an poſſit mutare leges à ſuo Prædeceſſore conditas, vel à ſe latas, ſaltem in Capitulo Generali cum conſenſu, & causâ?* pag.118.col.2.

18. *Prælatus eo ipſo, quo facit contrà legem, vel præceptum à ſe latum, an cenſeatur illud ſtatim abrogare?* pag. 119. col. 1.

19. *Prælatus ſummus in Ordine, nempè Generalis, an poſſit compellere ſubditos ad acceptandum Epiſcopatum?* pag.119.col.1.

20. *Regulares, an poſſint cogi à Domino Papa ad Epiſcopatum acceptandum?* pag.119. col. 2.

21. *Prælati Regulares, an poſſint compellere ſubditos ad acceptandum Prælaturas?* pag.120. col.1.

22. *Prælatus, an poſſit alicui ſibi ſubdito præcipere, ut ea die jejunet, quâ Regula non obligat, vel ipſum adſtringere, ut aliquam pœnitentiam ſuſtineat, ultrà illas, quæ continentur in Regula?* ibid.col.1.

23. *Prælatus Regularis, an poſſit ſibi reſervare caſus?* ibid. col. 2.

24. *Prælati Regulares, an poſſint aliquid præcipere ſuis ſubditis, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, eamque ſibi reſervare?* pag.121. col.1.

25. *Prælati Regulares, an valeant caſibus reſervatis ad præſcriptum dict. decreti Clementis Octavi excommunicationem latæ ſententiæ annectere, illamque ſibi reſervare?* pag.121.col.1.

26. *Caſus reſervati in Regulis, & Conſtitutionibus Regularium, an cenſeantur extincti, ſi non fuerint renovati, juxtà dictum Decretum?* ibid.col.1.

TRACT. XI. De Poteſt. diſpenſ. & abſolvend. fol. 122.

Quæſt. 1. *DIſpenſatio quid ſit, & an fieri poſſit ſine authoritate, & juſta causâ, & quænam ſit iſta?* pag. 122. col.1.

2. *Prælatus, an poſſit diſpenſare in votis eſſentialibus Religionis?* pag.123.col.1.

3. *Prior Conventualis, an poſſit diſpenſare in ſtatutis accidentalibus Regulæ?* ibid.col.1.

4. *Pater Generalis, vel Provincialis, an poſſit diſpenſare in ſtatutis Capituli Generalis?* ibid.col.1.

5. *P. Generalis, an poſſit juſtè diſpenſare in pœnis, à Priore Conventuali, vel Provinciali illatis alicui Religioſo?* pag.123.col.2.

6. *Prælatus Regularis, an poſſit ſecum ipſo ea diſpenſare, quæ poteſt cum aliis ſuis ſubditis?* pag.124. col.1.

7. *Si Prælatus præcipiat aliquid contrà Regulam; in quo tamen poteſt diſpenſare, idque faciat ad ſuum beneplacitum, abſque causâ cognitione, an ſubditus teneatur obedire?* pag.124.col.1.

8. *Prælati Regulares, an poſſint cum ſuis ſubditis diſpenſare in irregularitate, proveniente ex mutilatione membrorum?* ibid. col.2.

9. *Prælati Regulares, an ſaltem ex privilegio poſſint diſpenſare cum ſuis ſubditis in irregularitate contracta ex homicidio voluntario, illicito, & iniquo; occulto tamen?* pag.124. col.2.

10. *Prælati Regulares, an valeant diſpenſare in irregularitate, proveniente ex homicidio caſuali; publico tamen?* pag.125.col.2.

11. *Prælati Regulares, an poſſint diſpenſare in irregularitate, proveniente ex homicidio juſto, vel juſta causâ, ut ſi ſubditi, ſe defendentes, aliquem occidant, vel ſint hortantes reum ſuſpendendum ad aſcendendum furcas, vel alio modo accelerent exequutionem juſtitiæ, vendentes ſcalas, & ſimilia?* ibid. col.2.

12. *Prælati Regulares, an poſſint diſpenſare ſuper irregularitate,*

Digitized by Google

tate proveniente ex abortu fœtus animati? p.125.col.2

13. *Prælatus Regularis, an valeat hanc diſpenſandi auctoritatem alteri committere, ut ſecum, vel cum alio ſibi ſubdito diſpenſet?* pag.126.col.1.

14. *Prælatus Regularis, an poſſit abſolvere ſubditum ſuſpenſum ad ordines ſuſceptos antè ætatem, vel abſque licentia, vel per ſaltum, nec non cum illo diſpenſare ſuper irregularitate, ſi quam contraxit, exercendo munus ſuū, durante ſuſpenſione?* pag.126.col.1.

15. *Si dicta diſpenſatio & irregularitas ſit deducta ad forum contentioſum, an valeat Prælatus ſuper illis abſolvere & diſpenſare?* pag.127.col.1.

16. *Prælati Regulares, an ſaltèm quoad forum conſcientiæ, & quietem animarum ſubditorum, poſſint uti privilegiis à Tridentino revocatis?* pag.127.col.2.

17. *Prælati Regulares, an valeant virtute privilegiorum abſolvere ſuos ſubditos à caſibus Bullæ Cœnæ?* ibid.col.2.

18. *Prælati Regulares, an valeant ſuos ſubditos abſolvere ab hæreſi occulta, ſaltem in foro animæ?* pag.130.col.1.

19. *Prælati Regulares, an poſſint diſpenſare in irregularitate occulta hæreſis?* ibid.col.2.

TRACT. XII. De Authoritate Cap. Generalis. fol. 130.

Quæſt. 1. C*Apitulum Generaliſſimum in ordine Prædicatorum, an diſtinguatur à capitulo generali?* pag.130.col.1.

2. *Capitulum generale, an habeat poteſtatem ferendi leges & ſtatuta in ſubditos?* pag. ead. col. 2.

3. *Capitulum Generale, an poſſit ad libitum conſtituere contra jus commune Canonicum?* pag.131.col.1.

4. *Capitulum Generale, an poſſit facere præceptum de re minima, obligans ad mortale?* pag.131.col.1.

5. *Capitulum Generale, an poſſit præcipere aut vetare, quæ nunquam alias per legem Divinam, aut naturalem fuerunt præcepta vel vetita?* pag.ead.col.2.

6. *Capitulum Generale, an valeat ſuis legibus ſubditos obligare ad ſe publicè accuſandum in Capitulis de eorum defectibus?* pag.132.col.1.

7. *Capitulum Generale, an poſſit cum majori parte Capituli Regulam relaxatam ad priſtinum ſtatum reſtituere, ſic adeò, ut cæteri jam profeſſi, illam teneantur obſervare?* pag.132.col.2.

8. *Capitulum Generale, an poſſit mutare & variare præcepta adeò, ut quæ ex Regula, & primæva inſtitutione obligant ad ſolam pœnam, obligent ad culpam venialem vel mortalem?* pag. 133. col. 1.

9. *Capitulum Generale, ſi ſtatuat aliquid illicitum, an ſtatuentes vel permittentes ſtatui, ſint puniendi?* pag.ead. col.ead.

10. *Capitulum Generale in Ordine Prædicatorum, an poſſit ab officio abſolvere Magiſtrum Ordinis, & deponere?* pag.ead. col.2.

INDEX TRACTATUUM

Et Quæſtionum, quæ in Tomi Secundi Parte Secunda continentur.

TRACTATUS. I. De Recipiendis ad habit. Relig. fol. 136.

Quæſt. 1. V*Ndè dicantur Novitii, & quomodo diſtinguantur a Profeſſis?* pag.136.col.1.

2. *Quinam Prælati poſſint Novitios ad habitum recipere?* ibid. col.1.

3. *An Prælati Regulares, poteſtatem quam habent recipiendi Novitios ad habitum, poſſint alteri committere?* pag. 137.col.2.

4. *Si Prælatus recipiat ad habitum ſine conſilio & conſenſu Capituli, an ſit valida talis receptio?* ibid. col. 2.

5. *An Capitulum contradicente Prælato, vel ſine ejus licentia, poſſit quem ad habitum admittere?* p.138.col.1.

6. *An ſine juſta & rationabili cauſa liceat, petenti habitum denegare?* pag. 5.col. 2.

7. *Quo ætatis anno, quis poſſet in Religionem admitti?* pag. 138. col.1.

8. *Juvenes impuberes, ſi ſuſcipiant Religionis habitum, ſine Parentum vel Tutorum licentia, an poſſint per Parentes à Religione extrahi, vel per Tutores revocari?* ibid.col.2.

9. *Religionis ingreſſus, an ſemper ſit à Spiritu ſancto?* pag.139.col.2.

10. *An ſit licitum & meritorium quempiam inducere, vel allicere ad Religionem intrandum?* pag.140.col.2.

11. *An ſit laudabile inducere quempiam ad vovendum Religionis Ingreſſum?* pag.141.col.1.

12. *Cogentes quempiam illicitis modis, vel precibus importunis ad ſuſcipiendum habitum alicujus Religionis, vel ad profitendum in ea, an peccent mortaliter, & ſint excommunicati vel excommunicandi?* ibid. col.2.

13. *Removentes quempiam à propoſito ingrediendi Religionem, vel Ingreſſum revocantes, an teneantur ad reſtitutionem; aut ſaltèm peccent mortaliter?* pag.141.col.1.

14. *Avocans per vim & metum à Religione Profeſſum, an loco extracti teneatur ſubrogare alium, vel ipſemet Religionem ingredi, ſi non habet aliundè reſtituere?* pag.143. col. 1.

15. *Illicitè impedientes vel moleſtantes eos, qui ex ſæculo ad Religionem confugiunt, aut Ingreſſos revocantes, vel Profeſſos extrahentes à Religione, in qua profeſſi ſunt, an ſint excommunicati, & debeant puniri?* ibid.

16. *Dare vel recipere, aut exigere aliquid ob Ingreſſum Religionis, an ſit ſimoniacum?* pag.144. col.1.

17. *Si Novitii intuitu ſuſcipiendi Religionis habitum, in vim privilegiorum abſolvantur à Cenſuris, Epiſcopo, vel Domino Papæ reſervatis; ſi mox non ingrediantur, vel poſt ingreſſum ſpontè receſſerint, an reincidant in eas?* pag. 144. col.2.

18. *Novitii nondum induti, de brevi tamen induendi, ſi dum ſic ſunt in Monaſterio, infirmentur, & decedant, an poſſint à nobis Sacramenta recipere, & in Eccleſiis noſtris tumulari, inconſulto Parocho, & quarta funeris non ſoluta?* pag.145. col.1.

TRACT. II. De Bullis & Decretis Recipiendorum. fol. 145.

Conſtit. 1. C*Ontra illegitimos etiam legitimatos, criminoſos, vel ſuſpectos, aut ære alieno, vel reddendis Rationibus obnoxios, ad aliquam Religionem tranſire volentes, & contra Regulares abſque Superiorum licentia, de Provincia in Provinciam euntes vel tranſmigrantes?* pag.146. col.1.

2. *Moderatoria & Declaratoria ejuſdem Sixti ſuper Dubiis nonnullis factis in prima ſua Conſtitutione?* pag. 147.col. 2.

3. Mo-

3. *Moderatio Conſtitutionum Sixti V. facta à Gregorio XIV*, pag.149.col.2.

4. *Moderatoria Clem. VIII. qua prædictæ Conſtitutiones Sixti V. & Gregorii XIV. modificantur quoad nullitatem Profeſſionũ, edita die* 2. *Aprilis* 1602. pag.150. col.2.

5. *De Inſtitutionibus ſuper Receptione, & Educatione Novitiorum Religioſorum, ejuſdem Clementis juſſu editis?* pag.151.col.1.

Quæſt. 1. *Pœna appoſitæ in d. Bullis Sixti V. & ſimilibus, ad hoc, ut incurrantur in foro Conſcientiæ, an indigeant declaratoria Judicis?* pag.153.col.1.

2. *Pœna inhabilitatis ad officia; an obliget ſtatim, admiſsâ culpâ, ante Judicis ſententiam?* pag. 154. col. 1.

3. *Pœna privationis Dignitatum, Officiorum, & Adminiſtrationum, expreſſa in d. Bullis & ſimilibus; quos comprehendat?* pag.154. col.1.

4. *Prædicta Bulla Sixti V. de Criminoſis aut de Crimine ſuſpectis, in Religionem non admittendis; an comprehendat Clericos?* pag. 154. col.2.

5. *Decreta Clem. VIII. ſuprapoſita, ubi obſervanda, & quos afficiant?* pag.154.col.2.

6. *Novitii Religioſorum Ordinum Militarium, an ſubjiciantur prædictis Decretis Clem. VIII. de Novitiis non recipiendis; niſi in certis Monaſteriis & Locis deſignatis?* pag.155. col. 1.

7. *Religioſi collegialiter viventes, an comprehendantur ſub præfatis Decretis?* pag. 155. col.1.

8. *Clerici Regulares, & ſignanter Pauperum Matris Dei, Scholarum Piarum, an comprehendantur in Decretis Clem. VIII.* pag.155. col.1.

9. *Dicta Bulla Clem. VIII. quæ incipit, In ſuprema Eccleſiæ, &c. an in omnibus deroget prædict. Conſtit. Sixti V.?* pag.155.col.1.

10. *An in dictis caſibus, à Sixto V. præſcriptis, ſit neceſſaria declaratoria Epiſcopi, ad hoc, ut Judices, ad quos ſpectat, poſſint in Novitios ſævire, & uti facultate ſibi facta in d. Bulla?* pag.155.col. 2.

11. *Querelatus vel Inquiſitus ingrediendo Religionem; an debeat de jure communi puniri à Judice inquirente?* ibid. col.2.

12. *Quis dicitur criminoſus, ad hoc, ut Inquirenti reſtituatur; ſi poſt accuſationem vel informationem captam, ingrediatur Religionem?* pag.156. col.1.

13. *Clerici ſæculares, ſi ſint in ſæculo inquiſiti, & Religionem ingrediantur, fiantque Profeſſi, contra d. Conſtitutionem Sixti V. an poſſint ab Epiſcopo loci Ordinario puniri?* ibid.col.1.

14. *Reformati Sancti Dominici, excepti in d. Bulla Clem. VIII. quinam ſint?* ibid. col.2.

TRACT. *III.* De Qualitatibus Recipiendorum. fol. 157.

Quæſt. 1. *AN Infantes de jure communi poſſint in Religionem admitti?* pag.157. col.1.

2. *Buffones, Goliardi, Hiſtriones, Scurræ, Paraſiti, Lenones, Circulatores, Lictores, Carnifices, & conſimiles Perſonæ viles, an poſſint Religionem ingredi, & in ea validè profiteri?* ibid. col.2.

3. *An Furioſi & Mente capti, de jure poſſint in Religionem admitti?* ibid. col.2.

4. *Illegitimi de jure communi, an poſſint in Religionem admitti, ita ut fiant Clerici, & Sacerdotes Regulares?* ibid. col.2.

5. *An Illegitimus Monachi filius, de jure communi poſſit in Religionem admitti, in qua Pater adhuc vivit, & in ea validè profiteri?* pag.158. col.1.

6. *An Illegitimi de jure communi ſint Irregulares in ordine ad Dignitates, Beneficia & Prælaturas; ſic adeò, ut indigeant diſpenſatione?* ibid.col.2.

7. *Qua de cauſa Sixtus V. tam rigoroſè ſtatuit contra Illegitimos?* pag.159.col.1.

8. *Quinam de jure dicantur Criminoſi, ad hoc, ut repellantur ab ingreſſu Religionis, juxta Decreta Romanorum Pontificum?* ibid. col. 2.

9. *An Judices Laici vel Eccleſiaſtici poſſint quempiam à Religione revocare, ex quo in ſæculo enormia commiſerit?* ibid.col.2.

10. *An Homicidæ ac Latrones, de jure communi poſſint Religionem ingredi, & in ea validè profiteri?* pag.161. col. 1.

11. *An Curiales, de jure poſſint in Religionem admitti, & in ea profiteri?* ibid.

12. *An ratiociniis obligati, poſſint de jure eſſe Religioſi, & validè profiteri?* ibid. col. 2.

13. *An ære alieno gravati, & debitis onuſti, poſſint de jure Religionem adire, & in ea licitè profiteri?* pag.162. col. 1.

14. *An Servus perpetuus poſſit de jure Religionem ingredi?* pag.163. col.1.

15. *An qui ſponſalia contraxit, poſſit de jure Religionem ingredi?* pag.164.col.1.

16. *An Uxoratus, de jure poſſit Religionem ingredi?* ibid. col. 2.

17. *An in aliquo caſu poſſit Conjux, altero invito, in Religionem tranſire?* pag. 165. col. 2.

18. *An Epiſcopi relicto Epiſcopatu, poſſint Religionem ingredi, ſine expreſſa licentia Domini Papæ, & in ea validè profiteri?* pag.166.col.1.

19. *An Curati & Parochi, poſſint licitè Religionem ingredi, & in ea validè profiteri, etiam contradicente Epiſcopo?* ibid. col. 2.

20. *An Filii, quorum Parentes egeſtate premuntur, poſſint Religionem ingredi?* pag.167. col.1.

21. *Filii Profeſſi, propter extremam Parentum neceſsitatem; an teneantur egredi à Religione ad ſubveniendum Parentibus, de, vel ſine licentia Prælati?* pag.186.col.1.

22. *Quonam modo liceat Religioſo Profeſſo, Monaſterium exire ad ſubveniendum Parentibus, in gravi neceſsitate conſtitutis, cum, vel ſine Religionis habitu, & quis poſsit hanc facultatem concedere?* pag.159. col.1.

23. *Hermaphroditus, an poſsit in Religionem admitti, & in ea validè profiteri?* pag.170.col.1.

24. *Trahentes originem à Judæis, Mahumetanis, Saracenis vel Hæreticis: ſi aliàs ſint idonei, an de jure poſsint in Religionem admitti, & in ea validè profiteri?* pag. 170.col.2.

25. *Leprâ infecti, morbo Gallico laborantes, malè affecti, cæterique impotentes, an poſsint Religionem ingredi, & in ea validè profiteri?* pag.172.col.1.

26. *Corpore vitiati, ceu ſunt cæci, ſurdi, muti, claudi, gibboſi, ernioſi & conſimiles deformes; an poſsint de jure communi Religionem intrare, & in ea validè profiteri?* pag.172. col.1.

27. *Vovens ingredi Religionem ſimpliciter, an ſatisfaciat Voto, ſi ingrediatur Religionem S. Jacobi vel Alcantaræ?* pag.172. col. 2.

28. *Deflorans Virginem, ſub promiſsione & pacto futuri matrimonii, ſi cum hac deflorata contrahat in facie Eccleſiæ, an poſſit tutè & licitè Religionem ingredi, & in ea validè profiteri, non obſtante prædicto matrimonio, licèt rato, ſed non conſummato?* pag.173. col.1.

29. *Si iſte Conjux poſt matrimonium ratum, ingrediatur Religionem approbatam, ex qua, poſt vota ſolemnia, Religioſi poſſunt licitè exire, ut dicitur de Congregatione S. Joan. Evangel. in Portugallia, vulgariter dicta de S. Eloe, & quòd poſt votum ſolemne egrediatur ex illa; an teneatur reverti ad illam priorem Conjugem, à ſe dimiſſam?* pag. 173. col. 2.

TRACT. IV. De Informationibus, & Examinatoribus Recipiendorum. fol.173.

Quæſt. 1. *EXaminatores quid teneantur advertere pro Informationibus Recipiendorum?* pag.173. col.1.
2. *Informatio aliqualis, & plenaria, quæ ſint, & quomodò diſtinguantur?* pag.174.col.2.
3. *Quonam modo facienda ſint hujuſmodi Informationes, per quos, & coram quo Notario?* pag.175.col.1.
4. *Juvenes majores ſexdecim annis in Ordine Prædicatorum, an poſſint in Religionem admitti, extrà Capitula Provincialia, & prætermiſſis informationibus, à Sixto V. præſcriptis. Et quid ex Privilegio Clem. VIII. Conventui S. Stephani Salmanticenſi, Ordinis Prædicatorum fuerit conceſſum?* pag.175.col.2.
5. *An prædicto Privilegio Conventui noſtro S. Stephani Salmanticenſi conceſſo, poſſint uti, ac frui omnes alii Conventus, tam noſtri, quàm cæterorum Ordinum, pro veſtiendis deputati?* pag.176.col.2.
6. *Forma recipiendi ad habitum, & interrogandi ſuper requiſitis, & dandi juramentum, ad præſcriptum præfatæ Clementinæ?* pag.177.col.1.
7. *Si Priores, vel Prælati Locales, ad quos ſpectat, omittant hujuſmodi juramentum ſuſcipere, aut informationes facere, an Profeſſio ſic facta, ſit valida?* pag.177.col.2.
8. *Juvenes notoriè habiles, & omninò Nobiles; an poſſint Prælati, prætermiſſis informationibus, & abſque metu pœnarum, ad habitum admittere?* pag.178.col.1.
9. *Hucuſque deciſa de Informationibus, & juramentis, an comprehendant indifferenter omnes Veſtiendos, cujuſque ſint generis?* pag.178. col.2.
10. *An Patres deputati ad videndum, & examinandum Recipiendorum informationes in caſu culpæ, peccent, & inſimul cum Prælato in pœnas incurrant?* pag.179. col. 1.
11. *An Epiſcopi Loci Ordinarii, vel alii extrà Ordinem, poſſint eſſe Examinatores Novitiorum?* ibid.

TRACT. V. De Magiſtris Novitiorum. fol. 179.

Quæſt. 1. *QUænam ſint partes, & qualitates Magiſtri Novitiorum?* ibid.col.1.
2. *Religioſus Sacerdos, an poſſit inſtitui in Magiſtrum Novitiorum, etſi annos triginta quinque non habeat?* ibid.
3. *Magiſter Novitiorum, ubi & quomodò ſit inſtituendus, vel deſtituendus?* ibid. col.2.
4. *Religioſus Sacerdos, ſi recuſet acceptare officium Magiſtri Novitiorum, an poſſit aſtringi, & puniri?* pag. 180.col.1.
5. *Magiſter Novitiorum, an debeat habere Socium pro eorumdem fœlici gubernio, & cujus ætatis, & qualitatis?* pag.180.col.1.
6. *Quæ debeat Magiſter Novitios docere?* ibid.
7. *An Magiſter Novitiorum, & Socius teneantur ad alia onera, & officia Conventus?* pag.180.col.2.
8. *Magiſter Novitiorum, an ſit propriè eorumdem Judex, & ordinarius Prælatus?* ibid.
9. *Magiſter Novitiorum, an poſſit ſubditos Novitios ad mortale obligare, & ſub cenſuris aſtringere?* p.181.col.1.
10. *Magiſter Novitiorum, an poſſit Novitios habitu privare, & è Religione ejicere, ſaltem ex juſta, & rationabili cauſa?* ibid. col.2.
11. *Vota Novitiorum in ſæculo facta, vel in Novitiatu adimplenda, an poſſit Magiſter Novitiorum infirmare, reſcindere, & irritare?* ibid.
12. *An ſaltem valeat illa ſuſpendere, vel commutare?* pag. 182.col.1.
13. *Magiſter caſtigans crudeliter quempiam Novitiorum, an peccet mortaliter, & in excommunicationem incidat?* ibid.
14. *Magiſter Novitiorum percutiens Novitium ad correctionem, ſi modum excedat, & mors ſequatur, an teneatur de homicidio* ibid.col.2.
15. *An peccet Magiſter Novitiorum, ſi alii digno deneget votum, alii verò indigno exhibeat ſuffragium?* ibid.
16. *Magiſter Novitiorum, an ob defectũ in confeſſione cognitum, poſſit illis in Profeſſione denegare ſuffragiũ?* ibid.
17. *Magiſter non excommunicatus, an poſſit liberè, ac licitè in omnibus communicare cum Novitiis excommunicatis?* pag 183.col.1.
18. *Magiſter Novitiorum, an eos poſſit vi, & metu impedire, qui vellent ſuſceptum habitum dimittere, & in ſæculum redire?* pag.183.col.2.
19. *Gubernare Novitios extrà Novitiatum, ut putà in Eccleſia, Refectorio, & ſimilibus Locis, an ſpectet ad Priorem Conventus, vel potiùs ad Magiſtrum Novitiorum?* ibid.
20. *An hæc prædicta locum habeant in Suppriore, vel in quovis alio Deputato; abſente tamen P. Priore?* ibid.

TRACT. VI. De Privilegiis Novitiorum. fol. 184.

Quæſt. 1. *AN Novitius ſit membrum, Pars & Civis ſuæ Religionis?* pag. 184. col.1.
2. *Novitius, an veniat appellatione Eccleſiaſticorum?* ibid.col.2.
3. *Novitii, an gaudeant Privilegiis Profeſſorum?* pag. 185. col. 1.
4. *An Novitius gaudeat Privilegio fori, & Canonis?* ibid.
5. *Si poſt delictum quis fiat Novitius, an gaudeat privilegio fori?* ibid.col.2.
6. *Si Novitius, poſt delictum in probatione commiſſum, habitum dimittat, à quo puniendus?* pag.186.col.1.
7. *Novitius, an habeat electionem fori, more Profeſſorum?* pag.186.col.2.
8. *Novitii Ordinum Militarium, nempè S. Joan. S. Jacobi, Alcantaræ, Calatravæ & ſimilium, an gaudeant privilegio fori, & Canonis?* ibid.col.2.
9. *Novitii S. Jacobi, an gaudeant hoc fori privilegio, etiam quoad cauſas civiles?* pag.187.col.2.
10. *Privilegium fori & Canonis, reſpectu Novitiorum Ordinum Militarium, an poſſit abrogari contraria conſuetudine?* pag.188.col.1.
11. *An Novitii teneantur ad ſtatuta, & præcepta Regulæ?* ibid.
12. *Novitii, an ſubjiciantur mandatis Superiorum, maximè ſi ſint gravia & pœnalia, ut ſi damnentur ad perpetuos Carceres, ad Triremes & ſimilia?* ibid.col.2.
13. *Novitii, an poſſint expreſſè excommunicari ab eorum Prælato Regulari?* ibid.col.2.
14. *An ſaltem Prælatus poſſit Novitios excommunicatos declarare, ſi quid enorme committant, cui à jure, vel à Papa ſit adjuncta cenſura, uti eſt, Clericum percutere?* pag.189.col.2.
15. *An Novitii poſſint in aliquo caſu excommunicari ab Epiſcopo Loci?* pag.189.col.2.
16. *Trahentes Religioſorum Novitios ad forum Laicale, an incidant in pœnas Bullæ Cœnæ?* pag.190.col.1.
17. *Novitii à jure, vel ab homine excommunicati, aut caſibus reſervatis impediti ante ingreſſum, an poſſint more Profeſſorum in Religione abſolvi?* ibid.
18. *Si Novitius poſt abſolutionem à cenſuris, habitum dimittat, an reincidat?* pag.191. col.1.
19. *Novitii nondum admiſſi, ſed quantociùs admittendi, an queant abſolvi à Confeſſariis Religioſorum illius Monaſterii, in quo ſunt habitum ſuſcepturi?* p.191.col.2.
20. *Novitii, an poſſint validè confiteri Confeſſario ſæculari, vel Regulari, ab Epiſcopo tamen approbatis?* ibid.col.2.
21. *Novitii, an validè poſſint confiteri Confeſſoribus non pro ipſis, ſed pro Monachis tantùm deputatis?* p.192.col.2.

22. Novi-

Digitized by Google

22. *Novitii ſoli de more recitantes Officium in Choro, an ſatisfaciant præcepto loco Profeſſorum?* ibid.
23. *Novitii, nondum in Sacris conſtituti, an poſſint licitè negotiari?* ibid.
24. *Novitii, an poſſint ad Ordines promoveri ab eorum Abbatibus vel Prælatis?* ibid.
25. *Novitii, an poſſint ſaltèm promoveri ab Epiſcopo, & à quo, & cum quibus dimiſſoriis?* pag.193.col.1.
26. *Novitii nulliter Profeſſi, promoti tamen ad ſacros ordines abſque titulo ſufficienti; an ſint ſuſpenſi ab executione ſuſceptorum, & quid, ſi poſt ſuſceptos, habitum dimittant?* ibid.col.2.
27. *An bona Novitii remanſa in ſæculo poſſint à Laicis collectari?* pag.194.col.1.
28. *Novitii poſt annalem probationem ad Profeſſionem non admiſſi, an poſſint ad Superiores appellare?* ibid.
29. *Novitius, ſi in uno Conventu recipiat habitum, & in alio Profeſſionem emittat, an validè profiteatur, & cujus Monaſterii remaneat filius?* ibid. col. 2.
30. *Beneficia, & Penſiones Novitii Illuſtriſſ. Societatis Jeſu, an extinguantur vel cenſeantur vacare poſt annum probationis, vel poſt vota biennii?* pag.195.col.1.
31. *Novitius, an dicatur Novitiatum diſcontinuare, ſi per aliquot dies extra illum moretur?* ibid.
32. *Novitii infrà probationis annum, vel tacitè Profeſſi, an poſſint eligi in Priorem Conventualem vel Provincialem?* ibid.
33. *Novitius præſentatus ad beneficium juris patronatus Laicale, an poſſit in tali ſtatu ab Ordinario inſtitui?* ibid. col. 2.
34. *Novitius Canonicus, an durante Novitiatu debeat vocari ad electionem, quæ fit in Cathedrali Capitulo?* ibid.col.2.
35. *An Filius, ob ingreſſum Religionis poſſit à ſuis Parentibus exhæredari?* pag. 196. col.1.
36. *Novitii ſuſcipientes habitum, an conſequantur Indulgentias plenarias, in die Receptionis, an verò in die Profeſſionis?* ibid.
37. *Si Novitius faciens Profeſſionem, vel ſuſcipiens habitum Religionis, ſit in peccato mortali, an conſequatur remiſſionem omnium peccatorum, ad minus, quando ad cor redierit contritus & humiliatus?* ibid.col.2.
38. *An Novitii poſſint ſumere Bullam Cruciatæ, & virtute illius abſolvi à caſibus reſervatis?* pag.197.col.1.
39. *Novitius delinquens extra ſepta, an debeat puniri ab Epiſcopo Loci?* ibid. col.2.
40. *Immiſcentes ſe cum Novitio vel Novitia, an teneantur in Confeſſionibus, hanc fateri circumſtantiam?* ibid. col.2.

TRACT. VII. De Bonis Novitiorum. fol. 197.

Quæſt. 1. *Donatio quid ſit, & undè dicatur?* pag. 197. col. 1.
2. *Donatio quotuplex ſit?* pag.197.col.2.
3. *Donatio cauſa mortis quid ſit, & quomodo diſtinguatur à donatione inter vivos?* pag.198.col.1.
4. *Novitii exiſtentes in Novitiatu, an poſſint diſponere, & quomodo?* ibid.
5. *Quâ de cauſa Concilium Tridentinum, hoc ſtatuit?* ib.
6. *Diſpoſitio Concil. Trident. an comprehendat donationes, & diſpoſitiones Novitiorum, qui excedunt ſexdecim annos?* ibid. col.2.
7. *Licentia Epiſcopi, requiſita ad diſponendum, an poſſit ab aliis elargiri?* pag.199. col.1.
8. *An licentia prædicta debeat eſſe in ſcriptis?* ibid.
9. *Bimeſtre ad diſponendum, an debeat eſſe morale, vel mathematicum?* pag. 199. col.2.
10. *Si Profeſſiones Novitiorum protrahantur, quid agendum?* ibid. col.2.
11. *Quid, ſtante diſpenſatione Apoſtolica, ut Novitius, nono menſe Profeſſus fiat, etiamſi ſit minor ſexdecim annis?* pag.200.col.1.
12. *An Novitiis ſit integrum huic bimeſtri renunciare?* pag.1.ibid.
13. *An conſuetudo legitimè præſcripta, poſſit derogare diſpoſitioni Conc. Trid.* ibid.
14. *Donatio remuneratoria Novitii, an comprehendatur ſub diſpoſitione Conc. Trid.* ibid.
15. *Modica donatio bonorum Novitii, an comprehendatur ſub d. forma Conc. Trid?* pag.ibid.col.2.
16. *Parentes, an poſſint donare Monaſterio, in quo eorum filii Novitiatum faciunt?* pag.ibid.col.2.
17. *An Novitius ſine forma Conc. Trid. poſſit renunciare beneficio Eccleſiaſtico, quod habet in ſæculo?* ibid.col.2.
18. *An liceat Novitio, ſervata forma Conc. Trid. renunciare Patrimonio, aut Beneficio Eccleſiaſtico, ad cujus titulum fuit ſacris Ordinibus inſignitus?* pag.201.col.1.
19. *An diſpoſitio Conc. Trid. habet Locum in Novitiis Societatis Jeſu?* ibid.col.2.
20. *Renunciatio bonorum, facta ab aliquo, adhuc in ſæculo exiſtente, prætextu tamen futuri Ingreſſus Religionis, an ſit valida, diſpoſitione Cõc. Tr. nõ obſtãte?* p.202.c.1
21. *Donatio, & Renunciatio Novitii, facta juxtà Conc. Trid. an corruat, ſtante nullitate Profeſſionis, & an ratificata profeſſione, cenſeatur valida?* pag.203. col.1.
22. *Donatio Novitii, facta cum ſolemnitate Conc. Trid. an valeat, ſi donator antè profeſſionem fiat Epiſcopus?* ibid.col. 2.
23. *Donatio facta Monaſterio antè ingreſſum, ſi poſt ingreſſum Novitius recedat, an valeat?* ibid.col.2.
24. *Donatio facta per Novitium, juxtà Conc. Trid. ſi contingat Novitium mori ante Profeſſionem, an ſit valida?* ibid. col.2.
25. *Dotes Puellarum intrantium Religiones, ſi antè Profeſſionem moriantur, an acquirantur Monaſterio?* pag.204.col.1.
26. *Bona Novitii, qui ſuſcepit habitum, ſi decedat inteſtatus, Profeſſione non facta, an pertineant ad Monaſterium?* ib.1
27. *Si Novitius moriens in anno probationis, quovis tempore, & mortis cauſâ donet Monaſterio capaci, an teneat donatio?* ibid.col.2.
28. *An Novitius, teſtamentum à ſe factum poſſit annullare?* ibid.
29. *An ſaltem Profeſſus, poſſit ſuum teſtamentum declarare?* pag.205.col.1.
30. *Quinam ſint hi contractus, qui ſub Conc. Trid. comprehenduntur, & veniunt nomine renunciationis, & obligationis?* ibid.col.1.
31. *Novitius filiusfamilias exiſtens in poteſtate Patris, an poſſit condere teſtamentum?* ibid.
32. *Novitii, an poſſint ſibi ipſis teſtamento hæc vel illa bona relinquere, vel præcipere, & reſervare, ut ſibi poſt factam Profeſſionem tot ducati ſolvantur?* ibid.col.2.
33. *Novitii Fratrum Minorum, & Capuccinorum, an poſſint in eorum teſtamentis, ſibi reſervare electionem puellarum, quibus ſui hæredes teneantur quotannis ſolvere quandam certam pecuniarum ſummam?* pag. 206.col.1.
34. *Donatio facta à Novitio, juxtà diſpoſitionem Conc. Trid. an poſſit, ſicut & teſtamentum, ante Profeſſionem ab eodem revocari?* ibid.col.2.

TRACT. VIII. De Domibus Novitiorum. fol. 206.

Quæſt. 1. *An in omni Loco, Conventu, & Monaſterio, liceat Novitios ad habitum Religionis admittere?* pag.206.col.1.
2. *Si quis recipiatur ad habitum extra loca deſignata, & poſtmodum profiteatur in Monaſteriis deſtinatis, &*

Digitized by Google

è contra, an nulla ſit eius poſſeſſio, aut ſic recipientes in pœnas incurrant? pag. 208. col. 2.

3. Defectus loci non deſignati, an ſit impedimentum perpetuum, perpetuò perſonam inhabilitans? ibid. col. 2.

4. An ſit nulla Profeſſio, ob loci non deſignati defectum? pag. 209. col. 2.

5. Profeſſio nulla, an cenſeatur revalidata, vel ſaltem tacitè inducta per actus Profeſſorum? pag. 240. col. 1.

6. Ratificans Profeſſionem nullam, ob loci non deſignati defectum, an teneatur Novitiatum reiterare? pag. 211. col. 2.

7. Hæc nova Profeſſio, ſeu Ratificatio, an exigat Conſenſum Capituli, cum præſcientia præteritæ nullitatis? pag. 212. col. 1.

8. Regularis nulliter Profeſſus, ſi renuat iuxta Breve ratificare, an poſſit compelli ad novè profitendum? pag. 213. col. 2.

9. Epiſcopus loci Ordinarius, an ſit Iudex competens ſuper reclamatione, quæ fit de nullitate Profeſſionis, ob Loci non deſignati defectum, adeò, ut etiã elapſo quinquennio, à Superiore Regulari excluſo, poſſit ipſe ſolus, hanc cauſam decidere? ibid. col. 2.

10 Breve Urbani VIII. de novè profitendis, qua mente, & fine ſit editum? pag. 215. col. 1.

11. Regulares recepti ad habitum, & in Religione Profeſſi, extra tamen loca deſignata, ſi aliàs ſint habiles, & canonicè recepti, an in conſcientia teneantur de novo profiteri, & à reclamatione reſilire? pag. 216. col. 1.

12. Epiſcopi Locorum Ordinarii, ſi Regulares reclamantes & Profeſſos iniuſtè revocent ab Ordine, & ad ſæculum dimittant, ad quid teneantur? pag. 217. col. 1.

13. Profeſſi nulliter, defectu loci non deſignati, ſi per ſolam ſententiam Iudicis loci Ordinarii fuerint egreſſi, Religione penitus inaudita, an cenſeantur Apoſtatæ? ibid.

14. Religioſi Profeſſi, ſi poſt quinquennium iniuſtè reclament, & dimittantur ſine ſpeciali licentia Domini Papæ, ob Novitiatum in locis deſignatis non factum, an poſſint veluti Apoſtatæ puniri? ibid. col. 2.

15. Nulliter Profeſſum, & legitimè dimiſſum, an teneatur Religio recipere, ſi voluerit in Religionem reverti? pag. 218. col. 1.

16. Nulliter Profeſſi, & malè egreſſi, an ſint recipiendi, & quomodo? ibid.

TRACT. IX. De Novitiatu Receptorum. fol. 219.

Quæſt. 1. NOvitiatus quid ſit, & quanto tempore duret? pag. 219. col. 1.

2. Novitiatus quando dicatur incipere, & quid in eo magis conſideretur? pag. 219

3. Novitiatus annus, an debeat eſſe integer, perfectus, & abſque aliqua interruptione continuus? ibid. col. 2.

4. Probationis annus, an currat de momento in momentum, adeò, ut dicatur incipere ab hora diei, in quo habitum quis ſuſcepit, uſque ad eandem horam ultimi diei eiuſdem anni? pag. 220. col. 1.

5. Annus probationis, an dicatur expletus, & integer ad validè profitendum, ſi ei deſit una dies, vel una hora, vel duo inſtantia? ibid. col. 2.

6. In anno biſſextili, an duo dies computentur pro uno, ad integritatem anni Novitiatus? pag. 221. col. 1.

7. Si Novitius, completo in Monaſterio probationis anno, exeat è Conventu in habitu & tonſura: ſolemni tamen Profeſſione non facta, ubi redit, an teneatur renovitiare? pag. 221. col. 2.

8. An omnis dimiſſio habitus, & à Conventu receſſus, interrumpat probationis annum? pag. 222. col. 1.

9. Tempus in morbis conſumptum per Novitios, an interpellet probationis annum? ibid. col. 2.

10. Si Novitius ſit demens, toto Novitiatus anno, an ceſſante dementia, poſſit mox ad Profeſſionem admitti? ibid. col. 2.

11. Probationis annus, an ex privilegio poſſit eſſe interpellatus, adeò ut tempora coniungantur ad validè profitendum? pag. 223. col. 1.

12. Annus probationis, an poſſit peragi foris, & compleri extra ſepta Monaſterii, ſaltem ex legitima cauſa, & retento habitu, & de licentia Prælati? pag. 224. col. 1.

13. An poſſit Novitius renunciare dicto anno probationis, ſibi per Tridentinum conceſſo; adeò, ut tali renunciatione per Superiorem admiſſa, poſſit intra annum validè profiteri? ibid. col. 2.

14. Annus probationis an debeat fieri ſimpliciter in habitu Regulari? pag. 225. col. 1.

15. Novitii S. Dominici, an ſaltèm in articulo mortis poſſint expreſſè profiteri, anno probationis non completo? pag. 225. col. 1.

16. Si Novitius ſic Profeſſus convaleſcat, & non moriatur, an teneatur complere, & proſequi probationis annum, & iterum profiteri? ibid. col. 2.

17. Monaſterium in vim præfatæ conceſſionis Pii V. an ſuccedat in bonis Novitii morientis ſic Profeſſi, in præiudicium hæredum venientium ab inteſtato? ibid. col. 2.

18. Annus probationis, an ex iuſta cauſa à Prælato Novitiorum poſſit prorogari? pag. 226. col. 1.

19. Completo anno probationis, ad præſcriptum Trid. ſeſſ. 25. de Regul. cap. 15. an Novitius poſſit validè profiteri, non obſtante, quòd non ſit completum tempus, à ſtatuto requiſitum, ſi aliàs ſit idoneus? pag. 226. col. 2.

20. Si in aliquo Ordine ſit aliqua Conſtitutio Generalis, quæ dicat, Profeſſionem factam ante annum 18. eſſe nullam, an officiat? ibid. col. 2.

21. An Novitius poſſit huic trimeſtri renunciare? pag. 227. col. 1.

22. An autem Pater Generalis poſſit in illo trimeſtri, ex iuſta cauſa diſpenſare? ibid.

23. Si quis in legitima ætate, & in Conventu deſignato recipiat habitum Converſorum, & poſt ſuſceptum habitum, per annum in probatione permanſerit, & ſit Profeſſus, an validè profiteatur? ibid. col. 2.

24. An Novitius poſſit liberè egredi a Religione, & taliter egredienti ſint eius omnia bona reſtituenda? pag. 228. col. 1.

25. Si Novitius ſe obligavit ad certam ſummam pro victu & veſtitu ſui Novitiatus, & pro huiuſmodi expenſis nihil dedit, ſi antè Profeſſionem velit recedere, & habitum dimittere, an poſſit per Monaſterium detineri, uſque quo in expenſis, ſaltem pro rata ſatisfecerit? ibid.

26. An habitus factus ſumptibus Novitii, ſit ei egredienti reſtituendus? ibid. col. 2.

27. An peccet Novitius, ſi habitum dimittat, & in ſæculum redeat, vel Capitulum, ſi illum expellat? ibid. col. 2.

28. Quid dicendum, ſi is ex voto ingrediatur? ibid. col. 2.

29. Beneficium Ingredientis Religionem, durante Novitiatu, an cenſeatur vacare, adeò, ut poſſit alteri conferri? pag. 229. col. 2.

30. Beneficia & Penſiones Novitii Societatis Ieſu, an extinguantur, vel cenſeantur vacare, poſt annum probationis, vel poſt vota biennii? ibid.

TRACT. X. De Profeſſione ſolemni. fol. 229.

Quæſt. 1. PRofeſſio, quid & quotuplex ſit? pag. 229. col. 1.

2. Modus & forma expreſſa profitendi, quotuplex ſit? ibid. col. 2.

3. An Profeſſio poſſit fieri per Procuratorem? p. 230. col. 1.

4. Pro-

4. *Profeſſio expreſſa,an debeat fieri in ſcriptis, vel ſub aliqua certa forma verborum?* pag.231. col.2.
5. *Profeſſio, an poſſit probari per teſtes?* pag.232.col.1.
6. *Quot, & quæ requirantur, ad hoc, ut profeſſio validè fiat?* pag.232.col.1.
7. *Quinam effectus ſequantur ad Profeſſionem ritè factam?* ibid. col.1.
8. *Profeſſio cum voto ſolemni ſolius obedientiæ, abſque expreſſione Paupertatis, & Caſtitatis, an ſufficiat ad faciendum Profeſſos, verè, & propriè Religioſos?* ibid. col.2.
9. *Novitius, ſi fortè ex cauſa in fine anni probationis transmittatur de uno in aliud Monaſterium, an debeat ad Profeſſionem admitti à Prælato, & Capitulo Domus, in qua degit; an verò à Capitulo Domus, à qua receſſit?* pag.233.col.1.
10. *Quinam Prælati poſſint ad Profeſſionem admittere, & Religioni incorporare?* ibid.col.1.
11. *Congregatio Emin. Cardinalium, an poſſit, quempiam ad Profeſſionem admittere?* ibid.
12. *Profeſſio ſolemnis, an per ſimplicem Religioſum,de licentia ſui Superioris poſſit admitti?* pag.233.col.2.
13. *An Profeſſio poſſit admitti, & acceptari per Laicum,ex Delegatione Abbatis?* ibid.
14. *Profeſſio Novitiorum, an poſſit à Prælato differri, expleto probationis anno?* ibid.
15. *An liceat refragari Novitio, profiteri volenti, ſi aliàs ſit idoneus?* pag.234.col.1.
16. *Profeſſus tacitè,vel expreſsè,an poſſit validè contrahere?* pag. 234.col.1.
17. *Profeſſus de facto contrahens, an ſit excommunicatus, vel Irregularis, & à quo Judice debeat puniri?* ibid. col.2.
18. *Profiteri cogentes, an ſint excommunicati?* ibid.col.2.
19. *Profeſſos extrahentes à Religione, an ſint excommunicati?* pag.234.col.2.
20. *Profeſſio tacita quid ſit, & quomodò inducatur?* pag. 235.col.1.
21. *Profeſſiones tacitæ, an tollantur per Concil.Trid.?* ibid.
22. *Sæcularis ſe ingerens actibus Profeſſorum, an fiat tacitè Profeſſus?* ibid.col.2.
23. *Novitius deferens per annum Religionis habitum,an in ultimo inſtanti anni probationis, cenſeatur tacitè Profeſſus?* ibid.col.2.
24. *Proteſtatio eorum, qui ſe ingerunt actibus Profeſſorum, de non incurrendo, an impediat Profeſſionem tacitam?* pag.236.col.1.
25. *Profeſſio tacita, an inducatur per ſuſceptionem Ordinum?* ibid.
26. *Quænam bona per Profeſſionem Religioſorum, in Religionem transferantur?* ibid. col.2.
27. *Profeſſio ſolemnis Religioſorum hominum, an differat ſpecie à ſolemni Profeſſione fœminarum?* ibid.col.2.
28. *Profeſſio Militum Regularium, an comprehendatur ſub cap.15. Conc. Trid.ſeſſ.25.de Regul.?* pag.237. col.1.

TRACT. XI. De Profeſſione nulla. fol.237.

Quæſt. 1. *QUid ſit, & quomodò fiat Profeſſio nulla?* pag. 237. col.1.
2. *Profeſſio per vim, & metum extorta, an ipſo jure ſit nulla?* ibid. col.1.
3. *Profeſſio, gravi metu emiſſa, an ſit irrita jure naturæ, vel tantùm jure Eccleſiaſtico?* ibid. col.2.
4. *Quid ſit metus, & quotuplex, & quot conditiones exigat, ad hoc, ut dicatur gravis, cadens in virum conſtantem?* pag.238. col.1.
5. *Metus cadens in Virum conſtantem, ad hoc, ut dicatur talis, debet ita eſſe abſolutè, an verò reſpectivè in ordine ad patientem metum?* pag.238.col.2.
6. *Quænam ſint iſta mala, quæ objectivè ſufficiunt, ad cauſandum metum, cadentem in virum conſtantem?* pag. 239. col.1.
7. *Mala incutientia metum cadentem in virum conſtantem, an debeant timeri in propria, vel aliena perſona, ad hoc,ut talem metum incutiant?* ibid.
8. *Metus gravis, non incuſſus ad extorquendum contractum,an irritet contractum?* pag.239.col.2.
9. *Profeſſio admiſſa à Prælato, vel à Capitulo per vim, & metum cadentem in virum conſtantem, an ſit nulla?* pag.239. col.2.
10. *Profeſſio, ob ſolum metum reverentialem emiſſa, an ſit irrita?* pag.240.col.1.
11. *Metus reverentialis, in quibus perſonis locum habeat?* pag. 241. col.1.
12. *Profeſſio facta ex dolo, vel ex falſa cauſa finali, an ſit valida?* ibid. col. 2.
13. *Profeſſio fictè emiſſa,nempè, ore tenus facta, ſed non corde, an ſit valida?* pag.242. col.1.
14. *Si fictè Profeſſus non poterit ſuæ Profeſſionis nullitatem probare, & recuſet ratificare, an poſſit fugere, remoto ſcandalo?* pag.243.col.1.
15. *Profeſſio facta cum mala intentione, nempè, ut fornicetur, vel furetur, an valeat?* ibid.
16. *Profeſſus fictè, ſi poſt quinquennium dubitet, an huic ſuæ Profeſſioni de novo conſenſerit, utrum poſſit Religionem relinquere?* ibid.
17. *Profeſſio in foro poli nulla, ob carentiam libertatis Profitentis, an ex conſtitutione Eccleſiæ poſſit fieri valida in eodem foro?* pag.243.col.2.
18. *Profeſſio facta ſub pacto, vel conditione illicita, an ſit nulla?* ibid. col.2.
19. *Profeſſio facta ſub conditione de futuro, an ſit valida?* pag.244.col.1.
20. *Profeſſio facta in aliqua Religione, non approbata à Domino Papa, vel admiſſa ab eo, qui authoritatem non habet, an ſit valida?* ibid. col.2.
21. *Profeſſio emiſſa in manu Epiſcopi, per Fratres Religionum exemptarum, an ſit valida?* ibid.
22. *Prælatus nominatim ſuſpenſus ab admiſſione Profeſſionis, ſi quem ad Profeſſionem admittat, an ſit Irregularis?* ibid.
23. *Profeſſio Excommunicati, an ſit valida?* pag245. col.1.
24. *Profeſſio admiſſa, vel acceptata ab excommunicato declarato, vel ſuſpenſo, an ſit valida?* ibid.col.1.
25. *Excommunicatus profitens, an acquirat jus petendi à Monaſterio, victui neceſſaria?* ibid. col.2.
26. *Profeſſio Simoniaca, an valeat?* pag.246. col.1.
27. *Profeſſio emiſſa à Novitio inhabili ad ſervitia Religionis, an ſit valida?* ibid. col.2.
28. *Capitulum, an poſſit conſentire, ut habens incurabilem infirmitatem, validè profiteatur?* ibid.col.2.
29. *Profeſſio per Capitulum admiſſa, ſub conditione, & pacto, an valeat, pacto & conditione non adimpletis?* ibid. col. 2.
30. *Profeſſio, an ſit nulla, ſi ei deſit conſenſus majoris partis Capituli?* pag.247.col.1.
31. *Profeſſio, ſi fiat extrà Monaſterium, an ſit valida?* ibid. col. 1.
32. *Profeſſio facta in locis non deſignatis, an ſit valida?* ibid. col. 1.
33. *Profeſſio Viri facta in Monaſterio fœminarum, ementito ſexu, an ſit valida?* ibid.col.1.
34. *Monialis Profeſſa in Conventu fœminarum, ſi ex aliquo accidenti fiat maſculus, ubinam debeat degere, & an ejus profeſſio ſit valida?* ibid.col.2.
35. *An ſit valida Profeſſio, ſi hæc Monialis fiat perfectè, & omninò maſculus; adeò, ut in ea nullum remaneat*

Digitized by Google

neat veſtigium fœminæ? pag. 248. col. 1.
36. *Profeſſio facta, juxtà Trid. ſed contra propria ſtatuta, an ſit valida?* pag. 249. col. 1.
37. *Profeſſio ex defectu ætatis, vel Novitiatus, an ſit nulla?* ibid. col. 1.
38. *Profeſſio, an ſit nulla, ſi deficiat una dies pro complemento ſexdecim annorum?* ibid. col. 1.
39. *Votum ſolemne Religionis, ſeu Profeſſio nulliter exiſtens, vel ità per Judices declarata, an habeat ſaltem vim voti ſimplicis; adeò ut ad minus obliget in foro conſcientiæ?* ibid. col. 2.
40. *Religioſus nulliter Profeſſus, an incurrat ſuſpenſionem, ſi ordines ſacros ſuſcipiat, & Irregularitatem, ſi ſuſceptos exerceat?* pag. 250. col. 1.
41. *Religioſus, per annum portans habitum Religionis, nec cum animo profitendi tacitè, nec cum animo non profitendi, ſed neutro modo ſe habens, an in foro conſcientiæ ſit validè Profeſſus?* ibid. col. 1.
42. *Profeſſio facta in aliqua Religione non approbata, quæ poſtmodum approbetur à Domino Papa, an ſit valida?* ibid. col. 2.
43. *Profeſſiones nullæ, de jure communi, quot, & quænam ſint?* ibid. col. 2.
44. *An Dos Puellæ, quæ per dolum, & circumventionem, ad profitendum fuit inducta, debeatur Monaſterio?* ibid. col. 2.

TRACT. XII. De Reclamatione Profeſſionis nullæ. fol. 250.

Quæſt. 1. *Reclamatio Profeſſionis nullæ, quid ſit, quando, coram quibus, & per quos exercenda?* pag. 250. col. 1.
2. *Quæ, & quot requirantur ad validè reclamandum?* ibid. col. 2.
3. *Quinquennium à Trid. præfixum, à quo tempore numerandum ſit?* pag. 251. col. 1.
4. *Decretum dict. cap. 19 Conc. Trid. ſeſſ. 25. de Regul. an comprehendat Moniales?* ibid. col. 1.
5. *An dict. Decretum extendatur ad Regulares Ordinum Militarium?* ibid. col. 1.
6. *Præfatum Decretum Trid. an procedat in quacunque Profeſſione tacita?* ibid. col. 2.
7. *Decretum prædictum de non reclamando, elapſo quinquennio, an fundetur in aliqua præſumptione?* ibid. col. 2.
8. *An hæc præſumptio, ratificationis Profeſſionis nulliter factæ, obliget in conſcientia?* ibid. col. 2.
9. *Profeſſus invalidè, ſi poſt elapſum quinquennium dubitet de ratificatione ſuæ Profeſſionis nullæ, an in foro conſcientia remaneat obligatus?* pag. 252. col. 1.
10. *Præfatum Decretum, an comprehendat perpetuò inhabiles ad validè profitendum?* ibid. col. 1.
11. *An dict. Decretum comprehendat defectus loci, non deſignati à S. Sede?* pag. 252. col. 2.
12. *An prædictum Decretum comprehendat omnes defectus annullativos, tam intrinſecos, quam extrinſecos?* ibid. col. 2.
13. *Quinquennium dicendi de nullitate Profeſſionis, an currat Religioſo minori, aut ignoranti cauſas nullitatis ſuæ Profeſſionis, vel quovis alio impedimento detento?* pag. 253. col. 1.
14. *Hæc deciſio, an habeat locum in eo, qui agit per viam reſtitutionis in integrum?* ibid. col. 2.
15. *An hæc reſtitutio in integrum fundetur in aliqua cauſa, & quæ ſit illa?* pag. 254. col. 1.
16. *Impedimentum, vel juſta ignorantia non reclamandi infrà quinquennium, an probetur juramento ipſius reclamantis?* ibid. col. 2.
17. *Quibus ex cauſis, ſuper Profeſſione nulla liceat reclamare?* ibid. col. 2.
18. *Reclamans contrà Profeſſionem validam, an peccet mortaliter, & quid, ſi falſis teſtibus obtineat, è Religione exire?* pag. 254. col. 2.
19. *Cauſæ hujuſmodi nullitatis, an debeant conjunctim proponi coram Superiore ſuo, & Ordinario, vel auditis Parentibus, & Renunciatariis, intereſſe habentibus?* pag. 255. col. 1.
20. *Judicium cognoſcendi cauſas nullitatis Profeſſionis, an comprehendatur ſub cap. 20. Trid. ſeſſ. 24. de Reformat. ità, ut infra biennium debeat omninò terminari?* ibid. col. 2.
21. *Religioſus nulliter Profeſſus, ſi in foro fori cauſas nullitatis deduxit ad præſcriptum Trid. ſed nequivit probare, ob quod facultatem exeundi non potuit obtinere, an poſſit in foro Dei habitum dimittere, & à Religione recedere?* ibid. col. 2.
22. *Religioſus ſacris initiatus, reclamans ſuper nullitate Profeſſionis, an lite pendente maneat ſuſpenſus ab exercitio Ordinum ſuſceptorum, uſque dum habuerit ſufficiens Patrimonium, aut Beneficium, juxtà Trid. pro vitæ ſuſtentatione?* ibid. col. 2.
23. *Jus dicendi de nullitate Profeſſionis, ad præſcriptum Trid. an competat Apoſtatis?* pag. 256. col 1.
24. *Si Epiſcopi Loci Ordinarii, hujuſmodi reclamantes revocent ab Ordine injuſtè, & in Sæculum dimittant, ad quid tenentur?* ibid. col. 2.
25. *Profeſſi nulliter, ſi per ſolam ſententiam Epiſcopi Loci Ordinarii fuerint egreſſi, Religione pœnitùs inaudita, an ſint Apoſtatæ?* ibid. col. 2.
26. *Si Profeſſi, elapſo quinquennio injuſtè reclament, & ſine ſpeciali licentia* Papæ *fuerint egreſſi, an ſint Apoſtatæ?* ibid. col. 2.
27. Profeſſio *in foro poli nulla, ob carentiam libertatis ipſius* Profitentis, *an poſſit fieri valida ex Conſt. Eccleſ.?* ibid. col. 2.
28. *An prædictum Decretum Urb. VIII. de non reclamando infrà quinquennium; niſi in Sac. Congreg. & coram Domino* Papa, *comprehendat etiam diſpoſitionem cap. 19. Conc. Trid. de Regul. ſeſſ. 25.?* ibid. col. 2.
29. Profeſſus *an poſſit reclamare, ex quo ejus* Parentes *tempore* Profeſſionis *habuit, erant in gravi, vel extrema neceſſitate?* pag. 257. col. 1.
30. *Si Conjugatus, uxore corrupta, & dimiſſa, in aliqua Religione* Profeſſionem *faciat, an poſſit, elapſo quinquennio reclamare, & ab illa recedere ad votum?* ibid. col. 2.
31. *Defectus loci non deſignati, an perpetuò inhabilitet Profitentes?* ibid. col. 2.
32. *Judicium annullandi* Profeſſionem, *ob defectum loci non deſignati ad quos ſpectet?* ibid.
33. *Religio, an teneatur de novo recipere legitimè dimiſſos, ſi voluerint in Religionem redire?* ibid.
34. *Nulliter profeſſi, & male egreſſi, an ſint recipiendi, & quomodo?* ibid.
35. *An Religio poſſit reclamare contrà invalidè* Profeſſum, *eodem modo, & jure, quibus poteſt è contrà* Profeſſus *nulliter, reclamare contrà Religionem?* ibid.
36. *Religio apud quos Judices debeat reclamare?* ibid.
37. *Si ſolus Superior illius Domus, in qua Novitius* Profeſſus *eſt, nullitatem novit; an poſſit unà ſimul cum Epiſcopo Loci ſuper hac nullitate judicare?* pag. 258. col. 1.
38. *An Religio poſſit ritè reclamare contrà bonum, & honeſtum Religioſum, invalidè tamen* Profeſſum, *ſed ſine ſua culpa, utputà, quia* Profeſſus *in Loco non deſignato, vel ante ætatem, vel infra annum Novitiatus, vel ſine legitimo conſenſu Capituli?* ibid. col. 1.
39. *Si nulliter* Profeſſus *nollet exire, an habeat aliquod reme-*

Digitized by Google

remedium ad remanendum in Religione? ibid.

40. *An Religio, elapſo quinquennio poſſit reclamare ſuper nullitate Profeſſionis ſui ſubditi?* ibid.

41. *An Religio, abſque interventu Epiſcopi Loci, poſſit hodie eos à ſe expellere, qui contrà ſtatutum Ordinis, Profeſſionem fecerunt?* pag. 258. col. 2.

TRACT. XIII. De Oblatis Religioſorum. fol. 259.

Quæſt. 1. *Oblatus undè dicatur, & quotuplex ſit?* pag. 259. col. 1.

2. *Quonam modo ſæculares debeant fieri Oblati, & in Oblationem admitti?* ibid.

3. *Simplex donatio bonorum facta Monaſterio, an comprehendat futura?* ibid. col. 2.

4. *Oblati in Religione viventes, an ſint perſonæ Eccleſiaſticæ?* pag. 260. col. 1.

5. *Oblati Regulares, in Monaſterio exiſtentes, an gaudeant privilegiis ſuæ Religionis?* ibid.

6. *Oblati in Religione viventes, an poſſint validè matrimonium contrahere?* pag. 261. col. 2.

7. *Oblati uxorati, in ſæculo ſtantes, an gaudeant privilegio fori, & immunitatis à Gabellis?* pag. 262. col. 1.

8. *Oblatus plenè, ſi matrimonio copuletur, & indè liberos ſuſcipiat, an per ſupervenientiam liberorum poſſit donationem revocare, vel ejus filii poſſint, oblata paterna ab Eccleſia repetere?* pag. 262. col. 2.

9. *Oblata & donata, in caſu reſtitutionis, quando & quomodò ſint per Eccleſiam reſtituenda?* pag. 264. col. 1.

10. *Bona Oblatorum, ſub ea conditione obtenta & poſſeſſa, ut reſtituantur, ſi ſine liberis deceſſerint, an per donationem, & oblationem eorumdem, plenè factam, pertineant ad Monaſterium donatarium?* pag. 264. col. 2.

11. *Oblati ex contractu, an poſſint recedere à Monaſterio, cui plenè ſe obtulerunt?* ibid. col. 2.

12. *Oblatus, qui ſe & bona obtulit Monaſterio, ſi ab eo recedat, an oblata recuperet?* pag. 265. col. 1.

13. *Oblati plenè non emittentes Profeſſionem, an poſſint ex una in aliam Religionem tranſire; non obſtante oblationis contractu?* ibid. col. 1.

14. *Oblatus plenè, ſi obtento Brevi Papali, fiat Sacerdos, inconſultis tamen ſui Ordinis Superioribus, quid agendum?* ibid. col. 2.

15. *Oblati Laici, infrà Clauſtra viventes, ex quo carent ordine, & Profeſſionem non emittunt, an poſſint habere proprium, & de illo diſponere?* ibid. col. 2.

16. *Oblatus, ſi per eum non ſtat, quin ſe, & ſua Religioni devoveat, vel ſit quantociùs oblaturus, an gaudeat privilegiis ſuæ Religionis?* pag. 266. col. 1.

17. *Quid dicendum, ſi bona oblata non tranſierint in poſſe Eccleſiæ, cui Oblatus donavit?* ibid. col. 2.

18. *Oblati plenè, an teneantur ad decimas?* ibid. col. 2.

19. *Oblati Regularium, quandoque in ſæculo viventes, ſubdunturnè Epiſcopo Loci?* pag. 267. col. 1.

20. *Prælati Regulares, an poſſint prædictis Oblatis Sacramenta porrigere, ſine Parochi licentia?* ibid. col. 1.

21. *Oblati plenè, an poſſint ſibi eligere ſepulturam?* ibid. col. 1.

22. *Eccleſiæ Mendicantium, pro tumulandis ſibi Oblatis, qui in ſæculo moriuntur, an teneantur Parochis ſolvere quartam funeralem?* ibid. col. 2.

23. *Oblatio facta alicui Eccleſiæ, cui quæratur?* pag. 268. col. 2.

24. *Oblationes factæ Capellæ Sanctiſſimi Roſarii, vel Nominis Dei, aut alterius Confraternitatis, an poſſint à Confratribus ejuſdem, ad libitum diſtribui?* pag. 269. col. 1.

25. *Oblationes factæ, vel relictæ ad certum, & determinatum uſum Confraternitati Roſarii, an poſſint in alium uſum expendi?* ibid. col. 2.

26. *Oblationum prædictarum adminiſtratio, an poſſit laicis committi, à quo, & ad quem finem?* pag. 270. col. 2.

TRACT. XIV. De Converſis. fol. 271.

Quæſt. 1. *Converſio quid ſit, & quotuplex, & undè dicatur?* pag. 271. col. 1.

2. *Laici, in ſæculo ſtantes, an poſſit ad habitum Converſorum admitti?* ibid.

3. *An hi Converſi, qui Profeſſionem ſolemnem ſunt emiſſuri; debeant recipi in aliquo deſignato Loco, & ibidem peragere probationis annum?* ibid.

4. *Si Converſi ſint recepti, & Profeſſi in locis, & Monaſteriis deſignatis, verùm probationis annum alibi, & in Conventu non deſignato peregerint; an ſit bona, & valida illorum profeſſio?* ibid. col. 2.

5. *Qualitates, & Circumſtantiæ obſervandæ in receptione, probatione & profeſſione Converſorum, collectæ ex ſuprapoſitis Decretis Sac. Congreg. & Bull. Summ. Pontif. quæ ſint?* pag. 272. col. 2.

6. *Fratres Converſi in Ordine Prædicatorum, an verè, & propriè ſint Viri Religioſi, & perſonæ Eccleſiaſticæ?* pag. 273. col. 1.

7. *An hujuſmodi Converſi gaudeant privilegio Canonis,* ſi quis ſuadente, &c.? pag. 274. col. 1.

8. *Converſus nulliter Profeſſus, an gaudeat jam dicto Privilegio Canonis?* ibid. col. 1.

9. *Converſi Profeſſi, ſi ſint Apoſtatæ, vel ſine habitu incedentes, an gaudeant prædicto privilegio Canonis?* ibid. col. 2.

10. *Converſus non baptizatus, etſi deferat Religionis habitum, an gaudeat Privilegio Canonis?* ibid.

11. *An omnes hi Converſi Laici, ex quo in Religionibus approbatis Profeſſionem emiſerunt, poſſint ad illarum Dignitates, & Prælaturas eligi, vel aſſumi?* pag. 275. col. 1.

12. *An prædicti Converſi Laici, & ut ſuprà Profeſſi, poſſint ſaltem habere vocem activam, & ſuffragari in electione Prælatorum Ordinum?* ibid. col. 2.

13. *An hi Laici Converſi, vel Tertiarii, degentes intrà ſepta, poſſint licitè ſacra vaſa tangere; ut putà Calices, & Corporalia; & uti Superpellicæo lineo?* ibid. col. 2.

14. *An hi Converſi Laici, ſaltem infra probationis annum, poſſint ad ſtatum Clericorum tranſire, & uti Clerici, ad ſacros Ordines promoveri?* pag. 276. col. 1.

15. *Quid ſi Converſus cum ſola licentia Prælatorum Ordinum, vel ex ſe, ſine licentia Sanctæ Sedis, ordines ſacros ſuſceperit?* ibid. col. 1.

16. *Converſi, à noſtro Ordine apoſtatantes, ſi in Apoſtaſia ſacros Ordines ſuſceperint, cùm poſtmodùm in Religionem redeunt, an poſſint, ſaltem tonſuram, vel album habitum deferre?* pag. 276. col. 2.

17. *An hi Laici Profeſſi, poſſint ad alias Religiones tranſire?* ibid. col. 2.

18. *Converſi, ubi conſequuti fuerint Breve à Domino Papa, de ſe transferendo ad habitum Clericalem; quonam modo ſint recipiendi ad talem ſtatum?* ibid. col. 2.

19. *Religioſus Choro deſtinatus, an poſſit ad Ordinem Converſorum transferri?* pag. 277. col. 1.

20. *Clericus à Choro remotus, & in ſtatum Converſorum tranſlatus, teneturnè ad Divinum Officium?* ibid. col. 2.

TRACT. XV.

Digitized by Google

TRACT. XV. De Tertiariis intrà ſepta Monaſt. fol. 278.

Quæſt. 1. QUonam modo, & qua ætate Tertiarii poſſint in Religionem admitti? pag.278.col.1.

2. An Tertiarii, degentes intra ſepta Monaſterii, gaudeant Profeſſorum Privilegiis? ibid.

3. An hi Tertiarii, ſaltem largè, ſint Perſonæ Eccleſiaſticæ? ibid.

4. An ſupradicti gaudeant Privilegio Canonis? ibid.col.2.

5. Hi Tertiarii, ſi Clauſtra deſerant, & habitum dimittant ad tempus, vel in perpetuum, an ſint Apoſtatæ? pag. 279.col.1.

6. Tertiarii hujuſmodi, an ritè, & validè poſſint matrimonium contrahere? pag.279.col.2.

7. Legatum factum N. ſub illa conditione, ſi monachabitur, an debeatur ei, ſi fiat Tertiarius in Ordine Prædicatorum? ibid. col.2.

TRACT. XVI. De Tertiariis extrà ſepta Monaſterii. fol. 280.

Quæſt. 1. TErtiarii utriuſque ſexus Ordinis noſtri, qui dicuntur de Militia Jeſu Chriſti, vel de Pœnitentia S. Dominici, cur ſic appellentur, & à quo, & quando fuerint inſtituti? pag.280.col.1.

2. Tertiarii hujuſmodi, quare vocantur de tertio Ordine S. Dominici? ibid.col.2.

3. An iſte Ordo de Pœnitentia habeat modum, & regulam vivendi, præſcriptam à S. Dominico, & confirmatam à Dom. Papa? ibid. col. 2.

4. An in iſto Ordine fuerint aliqua perſona magnæ perfectionis, vel ſanctitatis? pag.281.col.1.

5. An cæteri Mendicantes habeant Tertiarios, utriuſque ſexus, ex legitima Inſtitutione, & Confirmatione Romanorum Pontificum? ibid.

6. Quot ſunt ſpecies Tertiariorum, & Sororum de Pœnitentia? ibid.col.2.

7. Tertiarii uxorati, & Sorores maritatæ in ſuis domibus in ſæculo ſtantes, an verè, & propriè ſint Viri Religioſi, & Perſonæ Eccleſiaſticæ? ibid.col.2.

8. Tertiarii extrà Congregationem viventes, ex quo forſitan jurant, Dei ſervare præcepta, an ex vi hujus voti in caſu violati præcepti, peccent dupliciter, nempè, ratione violati voti, & tranſgreſſi præcepti? pag.283. col.1.

9. Tertiarii extrà Congregationem viventes, an poſſint in domibus propriis ægrotantes, Sacramenta Pœnitentiæ, Euchariſtiæ, & Extremæ Unctionis ſuſcipere, de manibus Prælatorum Regularium, quorum portant habitum, vel in eorumdem Mendicantium Eccleſiis tumulari, abſque Parochorum, licentia? ibid.col.2.

10. Tertiarii in Congregatione viventes, & vota eſſentialia Religionis emittentes in manu alicujus Epiſcopi, an ſint verè Religioſi, & Perſonæ Eccleſiaſticæ? ibid.col.2.

11. Tertiarii de Pœnitentia S. Dominici, an poſſint uti propriis Prædicatorum inſigniis, nempè nigro, alboque colore, & nominari Confratres de Militia Jeſu Chriſti, & Sanctiſſimæ Inquiſitioni deſervire, ad conſervandam fidei puritatem, & ad Hæreticos extirpandos? pag.284.col.1.

TRACT. XVII. De Sororibus in Sæculo. fol. 285.

Quæſt. 1. SOrores Tertiariæ in ſæculo ſtantes, ad habitum Tertiariorum, à quo debent admitti? pag.285. col.1.

2. An Romanus Pontifex ritè, & rectè potuerit his Sororibus clauſuram indicere? ibid.col.2.

3. Tertiariæ degentes in ſæculo, ſi in manu Prælati ſuæ Religionis voveant vitam virginalem, aut caſtitatem vidualem, & ſub dicto voto, & habitu vitam ducant, an dicantur perſonæ Religioſæ, ut non teneantur ad collectas? pag.286. col.1.

Digitized by Google

RERUM REGULARIUM PRAXIS RESOLUTORIÆ TOMUS SECUNDUS:

De Electione & Poteſtate Prælatorum Regularium.

TRACTATUS PRIMUS

DE NATURA, ET FORMA ELECTIONIS CANONICÆ.

Quæſtio 1. *Electio quid ſit?*

1\. ELectio communiter ſumpta, hoc eſt, quatenus ſub ſe comprehendit electionem cujuſcunque rei, eſt multorum placentium in ordine ad finem, unius præacceptio, ut conſtat ex ipſo nomine, & docet *Ariſt.* 5. *Ethic.* & *D. Thom.* 1. 2. *q.* 13. *art.* 3. *in corp.* ſicut ſi ad iter habendum occurrant ſimul duo media, nempe equus, & navis; & magis placeat navis, & præaccipiatur, ut citiùs fiat iter; in tali caſu, navis dicitur eligi; quia electio de intrinſeca ſui natura, liberum exigit arbitrium, ſecùs non electio, ſed neceſſitas diceretur. Unde *B. Albertus Magnus, cap.* 23. *Top.* dicit, *quòd eligere eſt duorum, vel plurium, quæ ſunt propoſita, alterum, vel alterum præoptare*, & *D. Thom. ubi ſupra*, ait, *quòd in his, quæ ſunt penitùs determinata ad unum, electio locum non habet.*

2\. Electio autem Canonica multipliciter conſiderari poteſt, largiſſimè, largè, & propriè: primo modo ſumpta, præſupponit pro quacunque vocatione, aut inſtitutione ad benficium Eccleſiaſticum, ut in *cap. Cùm Eccleſia*, 31. *de elect.* ubi collatio Canonicatus appellatur electio, ibi, *Ulterius Epiſcopus, Canonicos quoſdam elegit*, cùm potiùs creatio Canonici appellanda ſit; & in *cap. querelam* 24. *eod. tit.* ſupponit pro præſentatione ad beneficium, ibi, *ſed ipſe per electionem populi*, hoc eſt, per præſentationem: ſecundo modo ſupponit pro omni eo, ad quod alicui jus tribuitur per ſuffragium, vel alterius confirmationem, uti eſt in quibuſdam Eccleſiis, in quibus Dignitas, v. g. Decanatus, aut Præpoſitura electiva eſt, & confirmatio ad Epiſcopum pertinet, ut in *cap. noſſe*, & *ſeq. diſtinct.* 63.

3\. Tertio verò modo, electio eſt alicujus perſonæ ad prælationem, vel ſocietatem fraternam vocatio canonicè facta, hoc eſt, habita ſecundùm formam præſcriptam in ſacris Canonibus, & præcipuè in *cap. quia propter, de elect.*

4\. Electio propriè ſumpta differt à præſentatione, quia jus præſentandi, ceu eſt jus patronatus, ex gratuita Eccleſiæ conceſſione, pertinet etiam ad laicos, qui Patroni ſunt, id eſt, Fundatores, Conſtructores, aut Datores Eccleſiarum, & Beneficiorum, ut latè *Gloſſ. in cap. Piæ mentis*, 26. *cauſ.* 16. *q.* 7. ubi latè de Jure Patronatus, & an ſit ſpirituale, vel temporale, aut mixtum, & *Conc. Trid. ſeſſ.* 14. *cap.* 12. *de reform.*

5\. Jus autem eligendi laicis, Eccleſia non concedit, prout expreſsè dicitur in *cap. Maſſana*, 56. *de elect.* ibi, *Edicto perpetuo prohibemus, ne per laicos Pontificis electio præſumatur, quæ ſi fortè præſumpta fuerit, nullam obtineat firmitatem*, ubi *Gloſſ. in ver. per laicos*, rationem aſſignat, quia ſcilicet jus eligendi in Eccleſia, eſt merè ſpirituale, & laici non ſunt capaces poſſidendi jura merè ſpiritualia, & ſecùs fateri, eſt hæreſis Lutherana.

6\. Secundò, quia per electionem publicatam acquiritur jus electo, *capit. publicato ſcrutinio*, 58. *de elect.* ſecùs autem per præſentationem; nam ubi Patronus laicus aliquem collatori ordinario præſentavit inſtituendum, non prohibetur alium præſentare, prout expreſsè dicitur in *cap. cùm autem*, 24. *de jure Patron.*

7. Tertio, quia electio intimanda eſt electo, antequam ad Superiorem deferatur, ut appareat, utrùm conſentire, vel repudiare velit, ut expreſsè dicitur in *cap. quàm ſit, 6. de elect. in 6.* ibi, *Electores electionem ipſam, quàm citiùs commodè poterunt, electo præſentare, ac petere conſenſum ipſius procurent.* Electus verò illum adhibere infrà menſem à tempore præſentationis hujuſmodi teneatur; quod non procedit in præſentatione: hæc enim directè ad Superiorem dirigitur.

8. Item differt à libera collatione, ſeu proviſione, tum quia de jure communi per electionem non acquiritur jus in re, ſeu dominium beneficii, ſed tantùm jus ad rem, hoc eſt, poſtquam electio fuerit acceptata, Electus habet jus ad beneficium, ad quod fuit vocatus. Verumtamen per proviſionem acquiritur quaſi dominium, & jus reale in beneficio, utpotè Epiſcopatu, Abbatiatu, &c. quapropter, ſi Electus ante confirmationem moriatur, in tali caſu beneficium cenſetur vacare, non per mortem hujus, ſed prioris Prælati: tum etiam, quia Electus ante acceptam confirmationem, poteſt liberè beneficio, ac Prælaturæ abrenunciare, non requiſito Superioris conſenſu; ſecùs autem, ſi Prælatus habeat jus in re per collationem, aut per quamcunque inſtitutionem; quia renunciare validè non poteſt, niſi de conſenſu ſui Superioris, arg. *cap. ad audientiam, 5. de reſcript.* & docet *Gloſſ.* communiter recepta *in cap. ſi electio, 26. de elect. in 6.* quæ omnia intellige de jure communi Canonico, quia de ſpeciali fallunt; etenim in Dominicana familia electus canonicè in Priorem alicujus Monaſterii, non poteſt ſtatim, pronunciata electione, cedere juri ſuo, quia taliter electus in Ordine prædicto, ex tali electione nihil juris acquirit, ut habetur in *cap. 2. de elect. Prior. ad text. 3. declarat. lit. L. pag. 111. col. 3.*

9. Item differt à nominatione, & Præpoſitura, quia per nominationem non acquiritur aliquod jus nominato, ſicut per electionem; & præcipuè ubi fuit acceptata, *cap. cùm inter, 21. de elect.*

10. Quot autem modis poſſit fieri nominatio, & an Capitulares aſtringat ad eligendum, docet *Layman. in fin. Summæ inter quæſt. Canon. de elect. Prælat. cap. 2.*

11. Item differt à poſtulatione, tum quia electio innititur juri, poſtulatio verò gratiæ: etenim poſtulatus per poſtulationem præſentatur Superiori, ut ex gratia illum diſpenſativè admittere, & inſtituere dignetur, Electus autem canonicè præſentatur Superiori, ut ipſum de jure confirmet, prout confirmare tenetur, ſi electus ſit perſona habilis, & vitium in electione non ſit, prout docent *Hoſtienſ. in ſum. de Poſtulat. Prælat. num. 1. & Gloſſ. in cap. unic. eod. tit. in 6.* tum etiam, quia per electionem jus quæritur electo; ſecus autem per poſtulationem: quod pariter intellige verum de Jure communi Canonico; nam in Ordine Prædicatorum, ex Privilegio Apoſtolico, quoad effectum confirmationis, nulla prorſus dignoſcitur differentia inter poſtulationem, & electionem: fiunt enim eodem modo; & Confirmator poteſt confirmare Electum, vel Poſtulatum, prout meliùs ei viſum fuerit, & ſæpè potiùs hunc, quàm illum: ex rationabili tamen cauſa, quia fortè magis utilis, ac neceſſarius Conventui, cui præfigitur, exiſtimatur; prout habetur *diſt. 2. de elect. Prioris Convent. cap. 2. text. 3. col. 2. pag. 110. & infrà in declarat. fol. 111.* & advertit *Tabiena ver. poſtulat. num. 1. & Caſtell. de elect. Canon. cap. 1. num. 15. & in cap. 2. in princip.* per extenſum ponit Privilegia.

* * *
* *

Quæſt. 2. Forma Electionis Canonicæ quotuplex ſit?

1. ET dico, quòd poteſt eſſe triplex, nempe per modum ſcrutinii, quando ſcilicet aſſum[...] de Collegio fide digni, qui ſecretè & ſigil[...] cunctorum diligenter exquirant, & per modum compromiſſi, quando ſcilicet committitur aliquibus [...] idoneis facultas eligendi, nomine omnium aliorum: & per modum inſpirationis; quando ſcilicet omnes Electores, Deo inſpirante, in unum eligendum conſpirant, abſque ulla malitia, ut conſtat ex *cap. quia propter, 42. de elect.* cujus verba ſunt hæc:

Quia propter diverſas electionum formas, quas quidam invenire conantur, & multa impedimenta proveniunt, & magna pericula imminent Eccleſiis viduatis. Statuimus, ut cùm electio fuerit celebranda præſentibus omnibus, qui debent, & volunt, & poſſunt commodè intereſſe, aſſumantur tres de Collegio, & fide digni, qui ſecretè, & ſigillatim vota cunctorum diligenter exquirant, & in ſcriptis redacta, mox publicent in commune: nullo prorſus appellationis obſtaculo interjecto: ut is collatione habita eligatur, in quem omnes, vel major & ſanior pars Capituli conſentit, vel ſaltem eligendi poteſtas aliquibus viris idoneis committatur, qui vice omnium, Eccleſiæ viduatæ provideant de paſtore, aliter electio facta non valeat: niſi fortè communiter eſſet ab omnibus, quaſi per inſpirationem, abſque vitio celebrata; qui verò contra præſcriptas formas eligere attentaverint, eligendi ea vice poteſtate priventur; illud autem penitùs interdicimus, ne quis in electionis negotio procuratorem conſtituat; niſi ſit abſens in eo loco, de quo debeat advocari, juſtoque impedimento detentus, venire non poſſit, ſuper quo, ſi opus fuerit, fidem faciat juramento: & tunc ſi voluerit, uni committat de ipſo Collegio vicem ſuam. Electiones quoque clandeſtinas reprobamus, ſtatuentes, ut quàm citò electio fuerit celebrata, ſolemniter publicetur.

Quæſt. 3. Forma d. cap. quia propter, an ſit obſervanda in omni Electione quorumcunque Prælatorum?

1. SYlv. verb. Electio, 2. q. 1. num. 7. ait, quòd diſpoſitio *d. Decretalis*, & maximè in Ordine Prædicatorum, debet habere locum in omni electione, tam in cauſis civilibus, quàm criminalibus, quorumcunque Prælatorum habentium juriſdictionem ordinariam, ceu ſunt Generales, Abbates, Provinciales, Priores Conventuales, & ſimiles.

2. Nec nocet, quòd in *d. cap.* fiat ſermo de Eccleſiis viduatis: quia etiam Eccleſiæ Regularium dicuntur viduatæ, ſi ſuo legitimo careant Paſtore, ut conſtat ex *cap. ne pro defectu, 41. de elect.* & docet *Sylv. cit. loc. Miranda tom. 2. Manual. q. 23. art. 3 concl. 1. & Petr. tom. [...] de ſubdito, q. 1. cap. 31. in fin.* & notat *Caſtell. de elect. can. [...] num. 4.*

3. Verùm in collatione beneficii Eccleſiaſtici, non habet locum diſpoſitio dicti *cap. quia propter*, [...] expreſsè dicit *Gloſſ. in cap. ſicut 21. eod. tit. in 6. verb. formam*, ubi habetur, quòd ſi ad plures ſpectat [...] alicujus beneficii, poſſunt omnes ſimul conferre, nec eſt neceſſe, quòd id fiat per ſcrutinium ſecretum, nec per compromiſſum, ſed ſufficiunt ſingulares [...] ſus, ad quod facit *l. per fundum, ff. de ſervitut. ruſtic. prædior.*

4. Nec in poſtulatione, in qua non eſt [...] mare Decretum, nec facere omnia ea, quæ [...] in electione, quod intellige de rigoroſo jure communi, [...]

ſecus

ſecùs ex privilegio, & urbanitate; nam in Dominicana Familia poſtulationes, & electiones fiunt eodem modo, *Sylv. ver. poſtulatio,* 2. *num.* 2. *& Miranda* cit. *loc. art.* 4.

5. In electione verò Diffinitorum, & Diſcretorum, ſeu ſociorum Priorum, euntium ad Capitulum Provinciale, & ſimilium, debent attendi, & obſervari propria Statuta, & maximè, ſi reperiantur approbata à Sancta Sede, cum ſuis derogatoriis.

Quæſtio 4. *Forma Electionis ſita in d. cap. quia propter, an ſit neceſſariò obſervanda in electione, & proviſione devoluta ad P. Generalem, & P. Provincialem, aut Diffinitores Capituli?*

1. M*Egalius* 2. *p. ſui promp. ver. Electio, num.* 29. multis citatis ait, quòd tunc tantùm neceſſariò ſervanda eſt forma *d. cap. quia propter*, quando Electio pertinet ad Collegium, ſeu ad Monaſterium, non autem quando pertinet ad Superiores, ſive hoc ad illos pertineat ex negligentia inferiorum, ut putà, quia non curaverunt eligere infrà legitima tempora, ſive ex Privilegio, ſive ex Conſtitutione, à Sancta Sede Apoſtolica confirmata: unde ſubnectit, *ſatis eſt, ut hujuſmodi electiones, ac proviſiones devolutæ ad Superiores majores, fiant de conſenſu majoris partis Capituli, abſque alia forma, & ſolemnitate præſcripta in d. cap. quia propter.*

2. Hujus oppoſitum docent multi, dicentes, omnia, quæ de forma & ſubſtantia requiruntur in electionibus Canonicis, proportionabiliter ſervanda eſſe à prædictis Prælatis in eorum proviſionibus, & ſe fundant in *cap. ſtatuimus, cap. ut circa, cap. ſi poſtquam,* §. *fin. ſi compromiſſarius, cap. Conſtitutio, & cap. Procurator, de elect. in* 6. *& in Clem. fin. eod. tit.* quibus in *locis* Electiones, & Proviſiones parificantur, ut docet *Gloſſ. in d. cap. ſi poſtquam,* 33. *de elect. in* 6. *ver. Proviſione,* ibi, *Sed cùm quotidiè jura iſta parificent electiones, poſtulationes, & proviſiones, certum eſt, ut quid juris ſit de uno, fiat de alio,* & in d. *Clem. fin. de elect. in verb. proviſioni,* dicit, quòd iſtud verbum, nempe, *proviſio*, comprehendit electionem & proviſionem, & idem repetit in *Clem.* 1. *ver. diſpoſitionem, de ſupplenda neglig. Prælat.* & ſequitur *Nicol. Garz. de benef.* 1. *par. cap.* 6. *num.* 31. *& ſeq.*

3. His accedit, quòd Statuta, & Conſtitutiones Ordinum Regularium, dum privant Electores Conventuum poteſtate eligendi Priores, Abbates, & conſimiles Superiores, eamque præſtant Generalibus, Provincialibus, ac Diffinitoribus, non mutant formam eligendi, quin potiùs velint hujuſmodi ab eiſdem fieri debere, cum eiſdem qualitatibus, cum quibus fieri debent à principio, juxtà formam *d. cap. quia propter, & cap.* 6. *Conc. Trid. ſeſſ.* 25 *de Regul.*

Confirmatur; aliud enim eſt auferre auctoritatem eligendi, & aliud mutare formam electionum, ergo licèt Conſtitutiones in propoſito mutent Electores, non tamen mutant formam electionis: nec poteſt fieri extenſio de uno ad aliud, ut quantum poſſibile eſt, vitetur juris communis correctio, *cap. cùm dilectus, de converſ. conjug. & cap. cùm expediat, de elect. in* 6. & maximè circa formam ſervandam, quæ cùm ſit verè, & realiter electionis ſubſtantiâ, nullatenùs poteſt abrogari, niſi in ſpecie abrogetur.

4. Nec Statuta poſſunt diſponere contra jus commune, niſi habeant clauſulas ſufficienter derogatorias, ex *tex. l. quod verò contrà, ff. de legibus,* & docent communiter *Doctores in l. ſi conſtabit ff. de ſolut.*

5. Neque eſt integrum Prælatis, à Decretis Conciliaribus recedere, ergo. *Samuell.* multis citatis *tract. de elect. diſput.* 1. *controverſ.* 13.

Ego autem dico, hoc caſu ſervanda eſſe Statuta Ordinum, juxtà *Decretum Clem. VIII.* 36. inter cætera *de reform. regul.* & habentur inter *Bullas Urb. VIII.* 4. *to. Bull. pag.* 272. ibi, *in Superiorum, & Officialium omnium electionibus forma præſcripta à S. C. Trid. & Ordinis Conſtitutionibus inviolabiliter ſervetur:* hæc *ibi*, ergò ſtandum eſt Conſtit.

6. Quapropter electio devoluta in Ordine Prædicatorum, non indiget, ut fiat per modum ſcrutinii, juxtà diſpoſitionem *d. cap. quia propter, de elect.* ſed ſufficit, ut habeatur à majori parte Capituli per ſecreta ſuffragia, præcedente aliquali tractatu de perſona eligenda, prout declaratur *text.* 6. *diſt.* 2. *de elect. Prioris Convent. cap.* 2. *lit. O. pag.* 115. *col.* 2. *ver. quòd ſi contingat, ad finem,* ibi, *tunc electio revolvitur ad Provinciales, qui de conſilio quatuor, ad minus, graviorum Patrum, maxima conſideratione providere debebunt, eorumque conſcientias, ſuper hoc aggravantes, ſicut fuit authoritate Apoſtolica declaratum Romæ* 1601. hæc *ibi*, ubi nihil dicitur de ſcrutatoribus, nec de ſcrutinio, per unum ex illis publicando, nec de eligendo per ſchedulas in ſcriptis, nec de aliis.

7. Secundò dico, de jure veteri, electiones illorum tantùm comprehendi ſub diſpoſitione *d. cap. quia propter*, per quorum mortem Eccleſiæ in ordine remanent viduatæ, prout *ibidem* habetur.

8. Hinc Suppriores, Vicarii Locorum, vel Conventuum, ſocii, ſeu Diſcreti, Diffinitores euntes ad Capitulum Generale, & conſimiles Officiales, qui carent dignitate, & cura animarum, in utroque foro, de jure communi non ſunt eligendi per modum ſcrutinii; ſecùs autem de jure ſpeciali, ſi quod habent Regulares, *Jul. Lavorius var. lucubrat. tom.* 1. *tit.* 14. *cap.* 19. *num.* 7. *Barboſa de Jur. Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 19. *num.* 150.

Quæſt. 5. *Forma d. cap. quia propter, an ſit abrogata à Sac. Conc. Trid.?*

1. S*Acrum Concilium Tridentinum ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 6. ſtatuit, electiones Canonicas in poſterum fieri debere per vota ſecreta, ità ut ſingulorum eligentium nomina nunquam publicentur, ſub tali forma verborum:

In electione Superiorum quorumcunque Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium, & Abbatiſſarum, atque aliarum Præpoſitarum, quò omnia rectè, & ſine ulla fraude fiant, inprimis ſancta Synodus diſtrictè præcipit, omnes ſupradictas eligi debere per vota ſecreta, ità ut ſingulorum eligentium nomina nunquam publicentur, nec in poſterum liceat, &c.

2. Quibus in verbis, ut vides, non abrogatur forma eligendi per ſcrutinium, juxtà diſpoſitionem *d. cap. quia propter*, ſed tantùm reſtringitur & limitatur: *ibi* enim dicebatur, quòd exquiſitio votorum, ſeu exploratio electorum deberet fieri per tres Scrutatores de Collegio: in dicto autem *Trid.* habetur, ut nomina eligentium nunquam publicentur, nec quidem dictis Scrutatoribus, neque aliis de Collegio, ad hoc, ut electio ſit omninò ſecreta; quod optimo jure factum cenſeo, tum ad conſulendum aliquorum puſillanimitati, tum etiam ad occurrendum malis, quæ exinde poſſent oriri: etenim quando Scrutatores vident, aliquem non dare votum, ut ipſi prætendunt, concipiunt ergà eum malam voluntatem, & ſæpiſſimè odia, ex quibus rumores, rixæ, contentiones, rancores, & ſimilia: unde hujuſmodi electores, ſæpè ſæpiùs ad redimendam propriam vexationem non eligunt liberè,

Digitized by Google

rè, prout notant *Panorm. in d. cap. quia propter*, *Syl. ver. elect.* 2. *q.* 10. *num.* 13. *Miranda tom.* 2. *Manual. q.* 23. *art.* 29. *ver. ſeptimo ſubſtantiale eſt, in fin.* & *Peyr. tom.* 1. *de ſubd. q.* 1. *c.* 31. *ver. notoſextò*, & *Lezan.* 2. *p. cap.* 12. *num.* 18.

3. Hinc in Dominicana Familia abolita eſt illa antiqua forma eligendi Prælatos per ſcrutinium, juxtà præſcriptum in *d. cap. quia propter*; etenim in illo tempore electores ſigillatim accedebant ad ſcrutatores, & ſinguli oretenùs eligebant, prout expreſsè habetur in *cap.* 1. *de elect. Prioris Convent. tex.* 1. *fol.* 105. *col.* 3.

4. Nunc verò in omni canonica dicti Ordinis electione, ſervatur *d. cap. Conc. Trid.* quòd nobis fuit impoſitum in *Capitulo Generali Bononienſi* 1564. celebrato, ſub tali forma verborum:

In hujus ergò Decreti Concilii Tridentini executionem præcipimus univerſis Fratribus noſtris, ut in futuris electionibus infraſcripta forma deinceps obſervetur; & ſi ſecùs facta fuerint, irritæ habeantur: ſinguli electores in ſchedula ſcribant electi nomen, vel ſcribi faciant; eligentis autem nomen nunquam ſcribatur, nec ſcrutatoribus; nec confirmatori unquam reveletur, & habetur in *cap.* 2. *de elect. cit. loc. fol.* 108. *col.* 3.

Quæſt. 6. *An ſit de forma, quòd vota eligentium præſtentur ſecretò?*

1. **N**Icolaus *Garzias in tract. de benef. p.* 5. *cap.* 4. *num.* 183. reſpondet affirmativè, & movetur ex multis, primò, ex verbis Bullæ Leonis X. incip. *in ſuprema*, quam *ibidem* per extenſum ponit pro electione Canonicarum Eccleſiarum Cathedralium Regnorum Hiſpaniæ, ibi, *quodque majori parte votorum ſecretò de neceſſitate præſtandorum*, nota ly *de neceſſitate*.

2. Secundò, ex decreto irritante *d. cap.* 6. *Concil. Trid. ſeſſ.* 25. *de Regular.* ibi. *Si verò contra hujus Decreti Conſtitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita ſit, & is, qui, &c.* Decretum enim irritans, ſeu clauſula annullativa, ſeu decreti irritantis, inducit formam, ut dixi in *p. p. Praxis, tract.* 8. *de clauſ. Privil. clauſul.* 12. *ver. ac proinde*.

3. Tertiò, quia eligere ità occultè, & ſecretò, multa bona parit, & præcipuè defendit eligentium conſcientiam, & libertatem, quæ ſunt de intrinſeca ratione electionis canonicæ, *Novar. in Lucer. Regular. ver. electio, num.* 4. Quamobrem in Ordine Prædicatorum cautum eſt, ut prædicta forma ad unguem obſervetur, & electiones aliter factæ, ſint ipſo jure nullæ, ut dictum eſt ſuprà, & ratio eſſe potuit, quia nomina eligentium, nedum præſtanda ſunt ſecretò, verùm etiam nunquam poſteà publicanda, prout expreſsè, & abſolutè dicitur in *d. cap.* 6. *Concilii Tridentini, ſeſſ.* 25. *de Regul.* ibi, *eligentium nomina nunquam publicentur*.

4. Quæ verba ità ſtrictè ſunt intelligenda, ut electio ſit ipſo facto nulla, ac irrita, ſi poſt ejus celebrationem in Bullis confirmationis, ſeu in literis patentibus exprimantur nomina eligentium, prout Sacra Congregatio declaravit, & refert *Caſtell. cap.* 4. *num.* 61. *Barboſa in collect. ad dictum cap.* 6. *Trid. num.* 8. & *in Summ. Bull. ver. Electio, num.* 15. *Novar. in cit. loc. num.* 2. & noſter *P. Franciſcus Maria Samuellius diſput.* 5. *controv.* 1. *concluſ.* 5.

Secùs electio non eſſet omninò ſecreta, prout à *Trid.* deſideratur.

5. Hinc in Ordine noſtro ſancitur, ut ſchedulæ eligentium, habito eorundem numero & collatione facta numeri ad numerum, à ſcrutatoribus, ante publicationem ſcrutinii coram eligentibus, in communi Capitulo comburantur, ut dicitur in citat. *loc. pag.* 107. *col.* 4. *ver. decimum eſt*.

6. Et quidem meritò, ne ex charactere poſſit ille cognoſci, qui votavit; inſuper, & neceſſariò, quia electio facta per ſcrutinium, in qua non comburuntur omnes ſchedulæ ſecundùm ritum prædictum, eſt ipſo jure nulla, ex declaratione *Pii V.* inter ceteras relata à *Rodr. tom.* 2. *Bullar. in fin. Bull. hujus Papæ, pag.* 427. *num.* 4. ibi, *declaravit ad mentem Conc. cap.* 6. *ſeſſ.* 25. *de Reg. & ad ſupplicationem multorum Religioſorum, ut omnes electiones fiant per vota ſecreta, mediis ſchedulis; & nunquam publicentur eligentium nomina, & peracto ſcrutinio eorum, qui plura habent ſuffragia ultrà medietatem, habeantur electi, quo facto coram Capitulo crementur ſchedulæ, ſecùs irritæ ſint electiones.*

7. Ex qua declaratione noſter *Lucas Caſtell. de elect. Canon. cap.* 4. *num.* 62. colligit, Regulares omnes ex neceſſitate in eorum electionibus canonicis debere procedere per viam ſcrutinii, ſeu per ſchedulas, aliter eorum electio erit irrita, & conſtat ex illis verbis, *irritando electiones, quæ non ſervaverint prædictum modum*, & ſequitur *Lezana part.* 2. *cap.* 12. *num.* 34. *in fin.* licèt *Bordon.* aliter dicat *reſolut.* 26. *num.* 49. & ad majorem claritatem.

Quæſt. 7. *Pone, quòd quis eligentium ſuum votum palàm præſtet, vel quòd alteri oſtendat, an exinde electio ſit irrita?*

1. **G**Arz. *in d. cap.* 4. *num.* 183. reſpondet ad primum quæſitum affirmativè, ex quo votare ſecretò, eſt de forma, ut dictum eſt ſuprà, quæ remanet violata, etiamſi unus tantùm publicè ſuffragetur; forma enim individua eſt, & ſine nullitate actus, nec quidem in minimo lædi poteſt, quod procedit, etiamſi taliter eligens ignoraret diſpoſitionem *d. cap. quia propter*, & *d. cap.* 6. *Conc. Trid.* quia clauſula annullativa appoſita in utroque *cap.* quoad forum fori, afficit etiam ignorantes; & ità bis in *Rota Rom.* deciſum refert *Caſtel. de elect. Canon. cap.* 4. *num.* 1. *Novar. in Luc. Regul. ver. Electio, num.* 5. & 6. *Barboſ. in ſumm. Bull. verb. Electio. Peyr. tom.* 1. *de ſubd. q.* 1. *cap.* 31. § . 8. *verb. dico tertiò*, & poſt allegat. *Samuel. Dominicanus de elect. Canon. diſput.* 5. *controv.* 2. *concluſ.* 2.

2. Amplia, ut electio, in qua unus eligentium data opera ſignavit ſchedulam, patenti ſigno, ut exinde noteſcat ſcrutatoribus, vel uni ex illis, quòd talis elector eligit N. ſit nulla, & irrita, quia talis obſignatio abſque dubio facit electionem non ſecretam, contra formam *d. Conc. Trid.* prout eruditè ex multis oſtendit *Caſtell. in d. cap.* 4. *num.* 61. *Peyr. tom.* 1. *de ſubd. q.* 1. *de obedientia, cap.* 21. *Barboſa in d. Summ. Bull. ver. Electio.* & magis authenticè in *collect. d. cap.* 6. *Conc. Trid. num.* 9.

3. Benè verum eſt, quòd ſi quis electorum, ante ſcrutinium verbo dicat, pro quo ſuum ſuffragium eſt laturus, vel ſi poſt publicet; pro quo ſuffragium tulit, non ideo vitiabitur electio, licèt talia publicando, malè faciat, tum quia non ob id electio deſinit eſſe ſecreta, potuit enim variare, & alteri ſuffragari; tum etiam, quia non cenſetur quis ſimpliciter, & formaliter elector niſi in actu electionis, ſeu emiſſionis voti, prout Sacr. Congreg. Conc. declaravit, *Garz. in d. cap.* 4. *num.* 196. *Caſtell. de elect. cap.* 5. *n.* 26. *Barboſ. in Summ. Bull. ver. Electio, & in collect. d. cap.* 6. *Trid. num.* 14. & *Samuell. de elect. diſp.* 5. *contr.* 2. *concl.* 1.

4. Quò verò ad ſecundum dubium, variant *Doctores*. Tu autem dic, quòd ſi quis eligentium ſecretò oſtenderit alicui ſuam ſchedulam, ad effectum, ut videat, quem

Digitized by Google

quem ipſe eligat, non ob id violatur electio, ſed remanet valida, quia per puram, & ſimplicem oſtenſionem ſchedulæ, electio non deſinit eſſe ſecreta, quod procedit, etiamſi oſtenſio ſchedulæ fiat per malitiam, & errorem, quia defectus particularis unius de Capitulo, non debet, nec poteſt nocere toti Capitulo, & actui ab eo, aliàs legitimè facto, ex *cap. firma*, cum ei adnotatis, *de Procur.* tum etiam, quia alioquin poſitum eſſet in voluntate cujuslibet electorum, electionem quamlibet irritare, & aliàs legitimam, illegitimam facere, quod eſt contra jus naturale, ex quo fraus, & dolus nemini debet patrocinari, *Ricc.4.p. deciſ.*197. *num.*1.

5. Secùs autem dicendum, ſi manifeſtatio unius, vel plurium votorum, eſſet cauſa realis, vel præſumptiva rationabiliter, quòd electio ſubſequatur in hanc, vel illam perſonam particularem, ex vi illius oſtenſionis, vel ſi fieret, vidente, vel conſentiente Capitulo, vel majori parte illius: hoc enim caſu electio cenſeretur facta contra formam à *Trid.* præſcriptam, ubi ſuprà, & actus contrarius diſpoſitioni juris, eſt nullus, *l. non dubium, C. de legib.* prout ſapienter loquitur *Navar. conſ.* 4. *in* 1. *edit.de elect.* quem ſequitur *Rodr. tit.*1. *q.* 51. *art.* 9. cum ſuo *compendio, reſol.*58. *num.* 8. & fusè in *ſumm. cap.*102. *num.*4. *Lud. Mirand. tom.*2. *Manual.q.*23. *art.* 19. *Garz. in d. par.*5. *cap.*4. *num.*193. ubi adducit quandam declarationem Sacr. Congreg. eamque intelligit ſub diſtinctione prædicta, *Sayr. dec.*4. *eod.tit. Molſeſius* 1. *par. ſumm. moral. tract.*6. *cap.*16. *num.*153. *Caſtell. de elect. cap.*4. *num.*3. *Barboſ.in collect. d.cap.*6. *Trid. num.*4. & 5. *Novar. in Luc. Reg. verb. elect. num.*49. *Samuel diſput.*5. *controv.*2. *concl.*5. *de elect.*

6. Neque obſtat *Conc.Trid. in d cap.*6. *ſeſſ.* 25. *de Regul.* quia mens *Concilii ibi* fuit, ut electio fiat ſecreta, in hoc ſenſu; ne ſcilicet permittatur à Capitulo fieri aliquid, per quod manifeſtentur nomina eligentium, quia ſecus, eſſet electio nulla, quando hoc veniret culpa Capituli, ut dictum eſt ſuprà: ad hoc malum evitandum Præſes Capituli mandet, *Tridentinum* eſſe omninò ab electoribus obſervandum, & ſi quem illorum ſibi legitimè conſtiterit, violaſſe electionis ſecretum, caſtiget, puniat, & à numero eligentium excludat, prout eruditè docet *Navar.* cum præcit. *ubi ſuprà.*

Quæſt. 8. *Electio Abbatiſſæ an debeat fieri per vota ſecreta?*

1. ET quidem ſic, quia ità expreſsè habetur in *d. cap.* 6. *Conc. Trid. ſeſſ.* 25. *de Regul.* ibi, *Abbatiſſarum, vel aliarum Præpoſitarum:* hinc ſi electio Abbatiſſæ fiat per vota non ſecreta, etiam ex ignorantia *d. Decreti*, non valet, nec Epiſcopus poteſt diſpenſare, ut valeat, ſed ſolus Dominus Papa, conſideratis circumſtantiis, prout cenſuit Sac. Congreg. & refert *Bell. in d.c. Trid. inter Declarationes Purpuratorum, Aloyſ. Ricc.* 4. *p. dec.*197. *n.*7. & *Novar. in novi jur. pract. tit. de elect. concl.*1. aliàs 86. ubi expendit propria verba.

2. Et poteſt fieri etiam per vota vivæ vocis, ſeu per ſuffragia oretenùs expreſſa, dummodò ſecretò præſtentur coram Scrutatoribus deputatis, & per aliquem ipſorum ſcribuntur, & nemini revelentur; quia per hujuſmodi ſuffragia non deſinit eſſe ſecreta, prout eadem Sacr. Congreg. ſuper *d. cap.* declaravit, per hæc verba:

Si electi fuerint à Superioribus aliqui, ut putà, quatuor, qui vota omnium recipiant, electio reputabitur ſecreta, & Canonica, cap. quia propter, de elect. & refert per extenſum *Garz. in d.cap.*4. *num.*189. *Caſtell. cap.* 4. *n.* 4. *de elect. Rodr. in addit. tom.* 4. *cap.* 3. *num.* 12. cum ſuo *Compend. reſolut.*2. *num.* 22. *de Abbatiſſ. Zerola in prax. Epiſcop. par.*1. *verb. Abbatiſſa*, §.6. & *Tambur. de jur. Abbatiſſ. diſp.*28. *q.* 4. *num.* 3. quod dictum verum intelligo, ſi deputatio Scrutatorum, & hujuſmodi ritus ſuffragandi, non adverſetur propriis ſtatutis, & Conſtitutionibus Ordinis; quia in Superiorum, & Officialium omnium electionibus, forma præſcripta à *Sac. Conc. Trid.* & Ordinis Conſtitutionibus, inviolabiliter debet obſervari; prout expreſsè dicitur in *Decretis pro reformat. Regularium*, editis juſſu *Clem. VIII.* & *Urb. VIII. num.* 36.

4. His accedit alia declaratio, habita ab ead. Sac. Congregat. in *d. cap.* 6. *Trident.* ſub tali forma verborum: *In electione Abbatiſſæ, de qua in præſenti, poteſt Epiſcopus cum ſuo Vicario, vel Secretario, vel alio ab ipſo aſſumpto, vota ſingularum Monialium oretenùs expreſſa audire*; & refert *Garz.* cit. *loc. n.* 190. *Caſtel. Tambur. Ricc. Novar.* cit. *loc. Barboſ. in ſum. bull. ver. electio,* & *in collect. d. cap.* 6. *Trid. num.* 7. & *de jur. Eccleſ. cap.* 45. *num.*31. & *Bell. in d. cap. Trid. in obſervatione doctrinæ, verbo nomina.*

5. Nec obſtant ſuprà deciſa, in quibus fuit dictum, quòd mos eligendi coram ſcrutatoribus ſecretò, hodie non eſt in uſu, ex quo fuit abrogatus per *Trid. in d. c.* 6. quia hoc non fuit dictum reſpectu Monialium, in quibus electiones debent fieri, juxtà earum ſtatuta, & *Decretum cap.* 7. *Conc. Trid. d. ſeſſ.* 25. *de Regul.* ibi: *Is verò, qui electioni præeſt, Epiſcopus, ſive alius Superior, Clauſtra Monaſterii non ingrediatur, ſed ante cancellorum feneſtrellam, vota ſingularum audiat, vel accipiat. In reliquis ſerventur ſingulorum Ordinum, vel Monaſteriorum Conſtitutiones*, hæc *ibi.*

Per quæ Moniales cenſentur exceptæ à modo eligendi, juxtà diſpoſitionem *dict. cap.*6.

6. Nec nocet alia declaratio ſuper *d. cap.* 6. ab eadem Sac. Congreg. habita ſub his verbis: *In electione Abbatiſſarum vota oretenùs accipi non poſſunt à ſuis Superioribus cum duobus teſtibus, nec poteſt proximus Superior hujuſmodi electionem irritam, utpotè factam contra formam hujus Decreti, confirmare, & revalidare, abſque Sedis Apoſtolicæ authoritate*, quia loquitur, & procedit, quando ultrà Deputatos adhibentur aliqui teſtes, per quos poſſet publicari, prout ſapienter advertit *Garz.* cit. *loc. num.* 191. at ſecùs, ſi illi duo teſtes aſſumerentur tanquam deputati ad illum actum, quia hoc caſu valeret electio, prout ead. Sac. Congreg. declaravit *Ricc. par.*4. *deciſ.*197. *num.*5. & *Novar. in Luc. Regul. ver. elect. num.* 7.

Quæſt. 9. *Electio Canonica, an neceſſariò debeat eſſe libera?*

1. ET dico, quòd ſic; cùm pendeat à conſenſu qualificato, hoc eſt, intrinſecè libero, & ſpontaneo, & conſtat ex ipſo nomine; nam eligere, eſt unum ex pluribus accipere, ut dictum eſt ſuprà: unde aliter facta, eſt ipſo jure nulla; quandoquidem ſubſtantia contractus, conſiſtit in conſenſu libero, *l. obligationum, ff. de action. & obligat.* & eſt expreſſa deciſio *cap. ut periculum* 3. *de elect. in* 6. §. *cæterùm,* ibi, *ceſſat electio, dum libertas adimitur eligendi*, & meritò, quia deficiente ſubſtantia, omnia corruunt, *Megal. var. reſolut.*130. *tom.* 2. *num.*3.

2. Confirmatur, nam ſicut matrimonium carnale eſt ipſo jure nullum, ſi metu contrahatur, ex *cap.* 14. *de ſponſalibus*, ibi, *cùm locum non habeat conſenſus, ubi metus, vel coactio intercedit; neceſſe eſt, ut ubi aſſenſus cujuſquam requiritur, coactionis materia repellatur:* ità electio canonica, & Profeſſio Religioſa, erit nulla, ſi fiat per vim, & metum, cadentem in virum conſtantem, *Gloſſ. in cap. quiſquis, de elect.* & conſtat ex *cap. inter corporalia* 2. *de translat. Epiſcop.* ubi habetur, quòd matrimo-

Digitized by Google

trimonium carnale, & ſpirituale æquiparantur, *Sylv. ver. elect. 1. quæſt. 23. num. 26. Tabiena eod. ver. Navar. lib. 1. conſ. 5. num. 2.* in 1. edit.

3. Hinc electiones, ſi fiant per metum reverentialem, erunt irritæ, ſaltem in foro conſcientiæ, *Navar. in ſum. cap. 17. num. 29. & cap. 22. num. 51.*

4. Unde electiones factæ per pacta, conventiones, intendimenta, vel ſubornationes, ex quo libertatem auferunt, ſunt nullæ, *cap. cùm terra, 13. de elect.* quamobrem, ad valorem Electionis Canonicæ, in Ordine Prædicatorum, ſatis prudenter cautum eſt, ne aliquis prece, pretio, promiſſione, comminatione, ex certa ſcientia, & ex animi deliberatione præſumeret, ad eligendum aliquem inducere, & qui prædicta fecerit, ſit per triennium omni voce privatus, & pœnis aliis acriter punitus, & tandem pœnam incurrat ille, qui hoc ſciverit, niſi ſtatim habita opportunitate debita, Prælato ſuo ipſum inductorem revelaverit, *de elect. Prior. cap. 2. tex. 7. lit. Q. ver. item declaramus, pag. 116. col. 4.*

5. Item propter eandem rationem reperitur ſancitum, ne infrà duos menſes antecedentes futuram electionem, fiant novæ aſſignationes, & mutationes fratrum, *ibidem*, & infrà *cap. 16. de ordinat. tex. 4.* ibi, *cùm electiones noſtræ maximè liberæ eſſe debeant, pag. 139. lit. C. col. 2. & 3.*

6. Quibus accedit *Decretum*, inter cætera edita à *Clem. & Urb. VIII. pro reformat. Regul. tam pro Monachorum, quàm Mendicantium,* ſub *numero* 35. tenoris ſequentis:

Ut omnis officiorum ambitus occaſio præcludatur, caveant omnes à directa, vel indirecta vocum, ſeu ſuffragiorum procuratione tam pro ſeipſis, quàm pro aliis, tum in Capitulis locorum, tum in cæteris, præſertim Generalibus Capitulis, aut Congregationibus, ſeu alibi, quicunque ſecùs fecerint, præter alias pœnas, & cenſuras, hactenus contra hujuſmodi ambientes inflictas, quas in ſuo robore permanere volumus, in pœnam privationis officiorum, quæ obtinent, eo ipſo incidant, & ad futura quæcunque inhabiles, pariter habeantur: ſuper quo cum eis diſpenſari à nemine poſſit, niſi à nobis, vel ſucceſſoribus noſtris, & pro qualitate culparum, graviùs etiam plectantur. Porrò ſupradictas omnes pœnas ad complices, & ſimpliciter ſcientes, & non revelantes extendimus. Hæc *ibi.*

Quæſt. 10. *Electio coarctata ad tres, vel quatuor Perſonas, cum excluſione cæterorum, an valida ſit?*

1. QUòd electio coarctata ad certum genus hominum, ſit valida, certum eſt: nec quidem reperitur, qui de hoc dubitet, ex quo hujuſmodi coarctatio eligentium libertati non præjudicat, *Panorm.* communiter receptus in *cap. cùm terra, de elect. num. 4. & in cap. licet, eod. tit. num. 12. Syl. ver. elect. 1. quæſt. 23.* & fusè *Navar. lib. 1. de Conſt. conſ. 5. num. 1.* in 1. edit.

2. Ducunturque ex multis; primò, quia valet conſuetudo, ut Abbas certi Monaſterii eligatur ſolùm de certo quodam Monaſterio, *cap. cùm dilectus, de conſuet.*

3. Secundò, quia poteſt inſtitui beneficium, ut non conferatur, niſi alicui de familia Patroni, juxtà diſpoſitionem *cap. cùm in Eccleſia tua, de præbend. in 6.*

4. Tertiò, quia talis eſt verè omnium praxis; nam Papa eligitur de Collegio Cardinalium, tantùm in Hiſpania non fiunt beneficiati, niſi Hiſpani, & in Gallia, niſi Galli.

Ac proinde P. Generalis in ſua præpoſitura poterit legitimè, tutè, ac juſtè præcipere, in caſu contingentiæ, ut non fiant Provinciales, in hac, vel illa Provincia, niſi fuerint Magiſtri, Diffinitores, Priores, vel tot annorum: hoc enim non eſt coarctare libertatem, ſed procurare, ut aptiores, ac digniores eligantur.

5. Nec nocet, quòd in electionibus debet eſſe plena libertas eligendi, ex *cap. 6. Trid. ſeſſ. 25. de Regul.* quia libertas electionis poteſt reſtringi multis modis, ita ut remaneat tanta, quanta eſt neceſſaria ad hoc, ut electio remaneat valida, ut conſtat ex matrimonio carnali, quod liberè debet contrahi; nihilominùs poteſt reſtringi, ut ſit nubendum huic, vel illi familiæ.

6. An verò poſſit coarctari ad ſingulares perſonas non uno modo reſolvitur.

Rodriq. tom. 2. quæſt. 51. art. 11. & in ſum. cap. 105. num. 1. cum ſuo *Compendio, reſolut. 58. num. 10. de elect. Miranda tom. 2. Manual. art. 22. concluſ. 2. Portellus in dub. ver. electio, 1. num. 4. & par. 3. caſ. 48. ver. ultimò dico, Peyr. tom. 1. de ſubd. quæſt. 1. cap. 31. ver. dico 2. pag. 154.* reſpondent, quòd electio debet eſſe libera, & non coarctata ad tres, vel quatuor tantùm.

Unde ſi coarctetur, erit invalida, & Prælatus coarctans peccat mortaliter, & incurrit pœnam privationis poſitam à *Pio V.* ex quo violentiam facit electoribus, & libertatem eligentium infringit, & ſe fundant in *cap. cùm terra, 13. de elect* ubi electio coarctata ad duas perſonas, declaratur irrita, & contra libertatem habita, ibi, *duas perſonas nominet, &c.* & in vim probationis, *Rodr. in d. art. 11.* teſtatur, ſe in Ordine Minorum vidiſſe annullatas tres electiones Guardianorum, factas cum tali coarctatione ad tres, vel quatuor tantùm.

7. *P. Sigiſmundus de elect. in addit. ad dubium 52. num. 5. Robert. Cardinal. Ubaldinus, Lavorius tit. 4. cap. 21. num. 11. & 16. Peyr. tom. 3. in addit. ad Conſtit. Clem. VIII. cap. 11. num. 31.* referunt, ità fuiſſe à Sac. Congregat. deciſum, ſub his verbis:

Anſtante libertate electionis, liceat Prælato Superiori proponere duos, vel tres, ex quibus neceſſariò unus eligatur. Sac. Congregat. reſpondit, non licere.

8. *Caſtel. cap. 3. num. 7. de elect.* dicit, quòd nullus Superior, inferior Papa, poteſt, aut debet limitare electiones ad tres, vel quatuor perſonas, cum excluſione aliorum, quando electores ſunt parati eligere aptiores, & meliores; ſecùs autem, ſi electores præſtiterint cauſam reſtrictionis; tunc enim poteſt Superior reſtringere ad tres, non autem ad unum, aliter tolleretur libertas, & per conſequens electio eſſet nulla.

9. *Bordon. reſolut. 26. quæſt. 8. num. 25.* dicit, quòd valet dicta reſtrictio, quando electores contenti ſunt illo præfixo numero, quia tunc dicuntur remanere in eorum libertate, & eò fortiùs, ſi coarctatio non ſit facta cum aliorum excluſione, ut cùm Superior declarat, ſe per dictam limitationem non velle excludere meliores, ſi quos habent.

10. *Lezana 1. par. ſum. cap. 15. num. 21.* non audet damnare hujuſmodi limitationem, quia talis eſt conſuetudo multarum Religionum, & præcipuè Carmelitæ, in qua Provinciales non eliguntur, niſi ex propoſitis à Generali, nec Priores locales, niſi ex propoſitis à Provinciali.

11. *Marcell. Megalius in 2. par. promptuarii, verb. elect. nu. 3.* ubi examinavit dicta prædictorum, dicentium, quòd electio coarctata ad tres, vel quatuor perſonas, ſit contra Canones, nempe contra *cap. cùm terra, de elect. & cap. ubi periculum, §. cæterùm, eod. tit. in 6.* dicit, benè,

Digitized by Google

benè,& verè,præfatam ſententiam,de jure non eſſe ſimpliciter veram,quia ut verificetur iſta vox,electio, in qua unus ex pluribus eſt eligendus, unum ex duobus eligere ſufficit, in quo caſu, valere electionem, quando alii non ſunt idonei,tenet *Butr.in cap.cùm in iure,num.30.de elect.* pluralitas enim ſalvatur in duobus,ut in §.*fin. de iure perſonarum,* & ex illo *textu* notat *Bartol.in l.1.§.hoc ſcriptum, ff.ad Syllan.*

12. Hinc qui ex duobus unum eligit, verè, & liberè illum eligit, ſi tamen ità illum eligere valeat, ut ſi vellet, poſſit illum non eligere, quia non eſt hoc contra Canones; quandoquidem remanet libertas in voluntate eligentium, eligendi, & non eligendi perſonas propoſitas, ut in *d.cap.ubi periculum,* §.*cæterum:* illa tantùm caſſatur electio, in qua neceſſitas adigit, id eſt,cogit, & compellit ad certum talem eligendum: nam in illo, tunc libertas adimitur eligendi, quando neceſſitas ad hoc cogit: in caſu autem poſito, poſſunt electores illum non eligere, etiamſi unus ſolus ad paſſivè eligendum proponatur; ergo electio nulla non eſt, quia libertas eligendi, tunc non adimitur, nec aufertur, nam cum poſſit quis eligere, & non eligere, ſi eligat, non ex neceſſitate, ſed liberè eligit, quia quod poſſibile eſt non eſſe,non neceſſe eſt eſſe, ut docet *D. Thom.in 1.2.quæſt.13.art.6.*

13. Quapropter ſi prædicta coarctatio ex electorum voluntate proveniat, vel ex alio accidente, tunc electio poteſt ad duos,vel unum reſtringi,eritque valida,etiamſi electio fieri deberet de certo gremio perſonarum, ex vi alicujus ſtatuti, ſeu approbatæ conſuetudinis, vel ex privilegio, *cap.cum dilectus,de conſuet.& cap.Abbate,de verb. ſignificat,* nam ſi ibi non eſſent niſi duo, vel unus idoneus ad regimen; tunc certè electores compellerentur ad unum ex illis duobus eligendum, & valeret, & bona eſſet electio, prout plures teſtantur, quos allegat, & ſequitur *Sigiſmundus* cit.*loc.Lavorius tit.4.cap.21.num.*11. *& 16.& Samuel tract.2.diſput.1.controver.*4.

14. Et ità egomet vidi practicari à Reverendiſſimo,ac Doctiſſimo P. Generali Rodulfio in facti contingentia, cum ageretur de futura electione Provincialis per viam alternativæ, & in illa Provincia, ad quam pertinebat futurus Provincialis, non reperirentur idonei ad gubernium, niſi unus, urbanè, ac ſuaviter ſcripſit ad quos ſpectabat; *doleo, quòd in veſtra Provincia non reperiantur apti ad officium Provincialatus, præter unum N. quem ſi volueritis eligere, bene quidem,ſecus mittam aliunde:* electio exinde ad illum unum perventa, fuit valida, & canonica omnibus modis.

15. In Ordine Prædicatorum non fit propoſitura, niſi in caſu neceſſitatis; & tunc hi, ad quos ſpectat, non proponunt minus, quàm tres, in ſingulis electionibus, quomodocunque habendis; cœterùm ſi electores alioquin dignum, quamvis non de propoſitis, elegerint, eam tamen electionem tenentur confirmare,*cap.2.tex.4.lit.N. de elect. Prior pag.112.col.2.ver.item declaramus:* ibi; *Quòd ſi neceſſarium eſſe exiſtimabunt, non pauciores, quàm tres in ſingulis electionibus proponant. Cæterùm ſi electores alioquin dignum (quamvis non de propoſitis) elegerint, eam tamen electionem Confirmator confirmare non differat.*

16. Ex quibus collige, quòd electio Canonica poteſt ob multa limitari, & coarctari ad perſonas particulares, quæ zelo, ac prudentia ſint aliis præſtantiores.

Nec nocet declaratio Sacræ Congregationis,ante latu, quæ licet ſit authentica, nihilominùs loquitur de coarctatione facienda à Prælato ad ſuum libitum, non autem de ea, quæ poſſet eſſe ex neceſſitate, cauſa rationabili, lege, vel conſtitutione Ordinis, in quam Religioſi conſenſerint. *Lezan.* cit. *loc. in addit. ad dict. numerum 21.1.par.ſum. cap. 15.*

Quæſt. II. *Electio,in qua non præcedit debitus tractatus, an ſit nulla?*

1. UT certum in hac re, ab incerto ſeparetur, debet adverti, quòd tractatus præcedentes electionem, poſſunt eſſe in duplici differentia, nam quidam ſunt mali, uti ambitioſi, pactionales, factionales, conventionales, conditionales; & hujus generis ſimiles: & hi reddunt fermè electionem caſſam, & annullandam, ex *cap.cum poſt petitam 46.de elect.*ubi eius electio annullanda fuit, qui requiſitus, antequàm foret canonicè electus, conſenſit electioni de ſe faciendæ, ibi, *aſſenſumque tuum antequàm electus fueris, &c.* quia præſumitur ambitioſus, *Miranda tom.1.Manual. Prælat.quæſt.23.art.30.concluſ.1. Barboſa in eodem cap.num.2. Diana 2.par.tract.16. Miſcell.reſolut.37.& Megal.2.par.prompt. Ver. electio nu. 50.§.cum autem,* ubi eruditè expendit cauſam dictæ annullationis, & ex *cap.per inquiſitionem 26.eod.tit.* ubi ſtatuitur, electionem Epiſcopi, ob multa eſſe irritandam, & caſſandam, & præcipuè, quia ipſe, & eius amici ante ſuam electionem habuerant colloquium cum quibuſdam Canonicis, eoſque ſollicitaverant precibus, ut ipſum eligerent in Epiſcopum, ibi, *iuravit ſe ſcriviſſe pro certo, R. olim Tholoſanum Epiſcopum, & amicos ipſius, ante ſuam electionem habuiſſe colloquium cum quibuſdam Canonicis, nominatim expreſſis, eoſque precibus ſollicitaſſe, ut ipſum eligerent in Epiſcopum,* hæc *ibi,* ubi *Abbas Panor. num.*5. ait, quòd ſollicitans electores pro ſua electione, facit ſe indignum; quia probatur ambitioſus; & hoc non ſolum, quando ſollicitat per ſe, ſed etiam per alios, ut patet ex *textu*: & eruditè *Remigius Scropha* Dominicanus in *Moral.quæſt.20.num.2.* ubi ex multis oſtendit,quòd magis ambitioſus ſit, qui quærit, aut rogat pro ſuffragiis, quàm qui tantùm electioni conſenſit de ſe fiendæ, addit enim peculiarem deformitatem; etenim qui rogat, promittit, & etiam conſentit, & multò magis, qui ſe eligit.

2. Quidam verò tractatus ſunt boni, & virtuoſi, ceu ſunt tractatus conſultorii, in quibus diſcutiuntur merita, partes, & qualitates eligendorum; & hi de neceſſitate habendi ſunt, in qualibet electione, aliter non valeret electio; & eſt manifeſta deciſio *cap. cum in veteri lege 52.de elect.* ubi irritatur electio, ob defectum debiti tractatus, ubi *Gloſa ver.in tract.*ait, *hic patet,quòd tractatus debet haberi ante electionem, & collationem ad invicem, aliàs quomodò eligerent; niſi primò de aliquo eligendo tractarent;* id ipſum *Gloſ.in cap.in nomine Domini diſtinct.23. in ver.tractantes;* etenim prærequiritur nominatio, juxtà *textum cap.cum terra 13.eod.tit.* ibi, *perſonam nominent, quòd ſi in perſona fuerit peccatum, &c.* & *cap. in Geneſ.56. eod. tit.* ubi electio eſt irrita, ex quo tractatus debitus non fuit adhibitus, ibi, *non tractatum, nec diſcuſſum,* & *cap. in cauſis 30. eod.tit.in principio,* ibi, *cum Capitulum Eccleſ. ad tractandum de elect. Epiſcopi convenisset,* & *cap.inter Canonicos 21. eod.tit.* ibi, *in capitulum ſe receperunt, de futura electione Pontificis tractaturi:* ex quibus benè conſtat, quòd tractatus conſultorius debet præcedere, & eſt omninò neceſſarius: eſt enim aliquid ſubſtantiale, ſine quo non poteſt fieri electio, quæ cum ſit aſſumptio unius præ ceteris, eò quòd præ illis debeat eligi, non poteſt talis aſſumptio habere locum, ſine tractatu; quia ſine ipſo, non poteſt electoribus innoteſcere, quinam ſit præ cœteris præferendus,& cum debeat collegialiter præferri, debet etiam collegialiter innoteſcere, quis ſit præferendus. *Peyr.tom.3.in addit. ad conſtitution. Clem.VIII.& Nald.in ſum. ver.elig. num.2.*

3. Hinc collige, hujuſmodi tractatum eſſe tantæ neceſſitatis, ut non poſſit in quavis electione Canonica prætermitti, nec per contrariam conſuetudinem abrogari.

Digitized by Google

gari. Conſuetudo enim non poteſt induci contra formam ſubſtantialem electionis, præſcriptam in *Canonibus*, cum clauſula annullativa; nam non datur locus conſuetudini, contra Decretum irritans: aliud enim eſt quærere; Utrum conſuetudo legitimè præſcripta, prævaleat juri communi; & aliud, an prævaleat juri communi qualificato, hoc eſt, habenti clauſulam annullativam, ut reperitur in *d.cap.quia propter, & in cap.6.Trid. ſeſſ.25.de Regul.*

4. Nec obſtat *Sigiſmundus à Bononia par.2. de elect. cap.1.dub.55.num.*11. dicens, quòd ad evitandam subornationem in electione, poteſt conſuetudine introduci, ut nullus habeatur tractatus, quæ conſuetudo, licet ſit contra jus Canonicum, eſt tamen ex cauſa urgenti, & veriſimiliter non prævisâ à *Canone*, nempè, ne occaſione tractatus fiat ſubornatio; undè toleratur, cum conſurgat ex tacito conſenſu, & quòd, hoc caſu, non præſumitur ambitio, & quòd majus ſcandalum orietur ex reprobatione talis conſuetudinis.

Quia *Canon* optimè prævidit, tractatum poſſe ſubornationem evadere; ac proindè decrevit pœnas contra ſubornantes: nec ſufficit tacitus conſenſus, ut poſſit tolerari; nam hoc ſolum locum habet, quando conſuetudo, aliàs ſubſiſtere poteſt, quod in caſu noſtro non contingit; cum ſit contra ſubſtantiam electionis præſcriptæ, cum Decreto irritante: & in hoc ſenſu non loquitur *Panor.* per eundem allegatus in *Clem. & ſi principalis, num.6. de reſcriptis*; & licet non præſumatur ambitio, præſumitur tamen ignorantia præjudicialis electioni: nec verum ſcandalum oriri poteſt ex reprobatione pravæ conſuetudinis, & tollentis neceſſaria ad electionem, *Zacch. Paſqualigus deciſ.252. Franciſcus Samuellius tract.1. diſput.4.controver.9. de Canon. elect.*

5. Nec quidem in Capitulo Generali poteſt fieri ſtatutum, & lex ferri ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, Superioribus localibus reſervatæ, ne quis electorum tractatum habeat, vel collocutionem faciat ullo modo ante electionem; tum quia Capitulum Generale, non poteſt ſtatuere contra jus commune, & præcipuè qualificatum, ſine expreſſa licentia Domini Papæ; tum etiam; quia hæc ordinatio eſt nimis rigida, atque indiſcreta, tum item, quia in propriis terminis fuit abrogata ab *Urb. VIII.* quippe qui voluit, ſtatuitque, electores poſſe habere tractatum juxtà diſpoſitionem Sacrorum Canonum, ſcilicet ante unum, aut duos dies, antequàm ad electionem procedatur, prout conſtat ex literis Domini Fagnani. Datis Romæ, Die X. Octobris 1626. Patribus Clericorum Regularium, teſte *P. Samuellio* cit. *loc. in controver.8. concluſ.1. in fin.*

6. Undè jure optimo in Ordine Prædicatorum prohibetur, ne de electione peragenda, aliquis tractare audeat: niſi ante diem unam electionis; per ſe, vel per alios, verbo, aut ſcripto, ſub pœna gravioris culpæ, ſive is vocem habeat in electione, ſive non; & Prælati talem pœnam tranſgreſſoribus infligere tenentur, prout melius eſt videre *in declarat.cap.2. de elect. Prior. diſtin.2.tex.7. lit. Q. pag.*117. *col.*3. *in fin.*

7. Nec nobis objicies verba *Bullæ Pii V.* quæ incipit *Paſtoralis officii*, editæ Romæ, apud Sanctum Petrum, 28. Maii 1571. ibi, *ut qui in electionibus, vel ante eas, per ſex menſes, pro ſe, vel pro alio, ſubornaverit, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrat, &c.*

8. Neque illa *Clem. VIII.* habita in *Decretis* editis *pro reformatione Regularium, ſub num.*35. ibi, *ut omnis, &c.*

Quia, ut benè advertunt *Rodr. tom.2. q.56. art.1.* cum ſuo *Compen. reſolut.58. num.45. de elect. Caſtell. cap.3. num.6. eod. tit. Nal. in ſum. Ver. Religioſ. num.*42. Bullæ, & Decreta Romanorum Pontificum, debent tantùm intelligi de mala procuratione, & ſubornatione provenienteex aliquo affectu inordinato, vel paſſione humana, qua ambiuntur officia Ordinis, pecuniâ, & aliis donis, vel qua indignus digno, & minus dignus digniori præfertur, cum hoc evidenter ſit in damnum communitatis, ex *cap. nihil, de elect.*

9. Non autem de bona, & virtuoſa, in qua licitè ſuadentur virtutes, & merita alicujus: etenim ſubornatio, ſeu ſuaſio, qua ſuadetur verum, vel falſum, in bonum, vel malum finem, ut notat *Card. in clem. 2. de teſtibus*, poteſt eſſe bona, & mala: ſi enim dirigitur ad bonum Reipublicæ, eſt bona; ſi verò in malum, erit mala; etenim ſpecificatur à fine, in quem dirigitur: quæ animadverſio deſumitur ex doctrina *Navarri in Manuali, cap.23. num.*109. ubi explicans *Bullam Pii V. de Confidentia Beneficiali, ait*, illam eſſe intelligendam de mala confidentia, non autem de virtuoſa.

10. Et quidem meritò, tum quia Conſtitutiones non obligant ultrà finem intentum à legiſlatore, *cap. final. de prabend. & l. in aqua, ff. de acquir. rer. dom.* at finis *d. Bul.* eſt providere, ne eligantur indigni, & ambitioſi; & minus digni, dignioribus anteferantur; ergo in ſupradictis *Decretis, & Bullis*, illi tantùm tractatus vetantur, qui huic fini adverſantur, non autem illi, qui ordinantur ad electionem dignæ perſonæ: tum etiam, quia prædictæ Conſtitutiones non poſſunt extendi ad id, quod eſt contra jus naturæ, ſed cooperari bono communitatis eſt de jure naturæ; quia multum intereſt Reipublicæ, ut boni Rectores eligantur ad ſui regimen, ex *cap. nihil, de elect.* & ex vi ejuſdem juris, unuſquiſque hoc tenetur procurare: ergo nequeunt Electores prohiberi, ne procurent bonum electionis; immò cogi poſſunt, ut hoc faciant, quod ſi fecerint, laudem merentur, ſuntque remuneratione digni, *Caſtell.* cit. *loc. & Peyr. in formul. lit. E. cap.7. num.*1.

11. Nec replices, quòd debeant intelligi prohibitæ, etiam tractationes, quæ reſpiciunt bonum electionis, ne harum occaſione, etiam vitioſæ, & injuſtæ ſubrepant. Quia hoc pacto præcluderetur via ad canonicam electionem, in qua debet inveſtigari de moribus, & qualitatibus eligendorum; prout omnes docent, quorum quidam ampliant, ut tractatus juſtus reſpiciens bonum electionis, ſit licitus, quocunque tempore præcedat electionem, quia ex eo quòd tempore præcedat, non evadit injuſtus, cùm non ſit pernicioſus, immò neque inutilis, ſed conducit ad eligendam perſonam dignam, *Paſqual.* cit. *loc.* verùm debet attendi tempus à jure communi, vel ſpeciali præſcriptum, ut dictum eſt ſuprà.

Quæſt. 12. Electio per ſortes facta an ſit valida?

1. NEgativè dic, tum quia forma eligendi Prælatos præſcripta in *cap. quia propter 42. de elect.* abſque nullitate actus, non poteſt variari; quandoquidem deficiente forma, deficit formatum, tum etiam; quia electio debet eſſe certa, & non dubia, fortunæ commiſſa, tum item, quia ſic expreſsè reperitur decitum in *cap. Eccleſia 3. de ſortilegiis*, ibi, *ſortis uſum in electionibus, perpetua prohibitione damnantes*; de qua re eruditè *D. Thom. 2. 2. q.95. art.8.* & *ibi* luculenter *Cajet. & in ſum. ver. ſors.*

2. Nec objicies, quòd Matthias fuit ſorte electus in Apoſtolatum, & quòd ſors non eſt aliquid mali, tum quia illud Matthiæ factum fuit Divina inſpiratione, 14. *q.5. Canon. dixit*, tum etiam quia tunc temporis, Jura Pontificia non reperiebantur, per quæ electores cogerentur ad eligendum juxtà formam à Sacris Canonibus præſcriptam; & quamvis ſors non ſit aliquid mali, ut in ſe conſiderata; verùm ex cauſa prohibetur, *Gloſ. in d. cap. ver. in elect.* Etenim ſortes judicantur ex cauſa, à qua expectatur ſortium eventus; ſcilicet, an à Deo, à Cœlo, à Fortuna, an à Dæmone; prout latè *Cajet.* cit. *loc. 2. 2. in princ. comm.*

Quæſt. 13.

Digitized by Google

Quaſt.13. Forma eligendi per communem inſpirationem, quænam ſit?

1. ARchid. *Panor. Hoſtien. in d. cap. quia propter*, quos ſequitur *Syl. ver. elect. 2. num. 27. Rota coram Reverendiſſ. Coccino, Caſtell. de elect. cap. 4. num. 4. Samuel. eod. tit. tract. 1. diſput. 1. contr. 3. concl. 2. 3. & 4.* & *Miranda tom. 2. Manual. Prælat. quæſt. 24. art. 42.* dicunt, quòd circa modum eligendi per communem inſpirationem, non reperitur in jure determinata forma, ſecundùm quam eligentes poſſint ſe regulare, nec quidem in *d. cap. quia propter*, præſcribitur, ſicut illa ſcrutinii, & compromiſſi: ſed prætermittitur, & relinquitur arbitrio Dei; & meritò, quia quæ ſpiritu Dei aguntur, humanis legibus non debent, nec poſſunt ſubeſſe, teſte *Apoſt. ad Galat. cap. 5. & 1. Corinth. 3.* & *Can. duæ ſunt 19. q. 2.*

2. Verùm *Gl. in c. perpetuò, de elect. in 6. ver. præſupponendum*, dicit, quòd forma Spiritus Sancti, eſt, quando nullo habito tractatu, inter eligentes, nec conventione, ſtatim, quòd eligentes convenerunt in loco ſolito, clamant unanimiter, *nos talem eligimus*, nullo contradicente, & nulla diſputatione facta inter eos; vel ſi unus eligentium dixit, *ego eligo talem*; & omnes alii dicunt ſimiliter.

3. Id ipſum dixit *Hoſtien. in dict. cap. quia propter num. 50. & in ſum. de elect. num. 15. ver. tertia forma*, ubi dicit, quòd eligere per viam Spiritus Sancti, ſeu per eius communem inſpirationem, eſt, quando nullo inter eligentes, ordine ſervato, ipſi quaſi inebriati, & calefacti Paracleto, & ſuper ſe quaſi facti, eligunt repentè, una voce; ſicut per communem inſpirationem electi fuere ad Epiſcopatum D. Ambroſius, Martinus, Nicolaus, & alii hujuſmodi Sancti, ut dicitur in *cap. ſtatuimus, §. his omnibus, diſtinct. 61.* quippè quæ ſic notoriè facta, non indiget confirmatore, nec ut fiat in loco Capituli, quia non ſubditur legi humanæ; & conſtat ex prædicta electione Sanctorum.

4. Verùmtamen hæc electio per viam Spiritus Sancti, hac noſtra tempeſtate, aut raro, aut nunquàm evenit, id fortaſſe noſtris demeritis requirentibus, prout notant præcitati *Doctores*.

Electio autem facta per quaſi inſpirationem Spiritus Sancti eſt, quando ſubitò, ac repentè, aliquo tamen ordine ſervato inter Electores, ut nempe in loco capituli, unus poſt unum, ſine intervallo, omnes eligunt, & hæc indiget neceſſario confirmatore, ut dicitur in *d. cap. quia propter*, quia quodammodò ſubeſt legi humanæ, & differt ab electione ſupradicta, per illam dictionem (*quaſi*) quæ de ſui natura, eſt denotare in proprietatem, fictionem, & diminutionem, ut in *l. item Mela, §. Celſus, & §. quamvis, ff. ad legem. Aquil.* & oſtendit ex multis *Barboſ. dict. 261.*

5. De ſubſtantia hujus electionis eſt, ut omnes congregentur ſimul; ſecundò, ut ultrò conveniant in talem viam procedendi; tertiò, ut omnes eligant, ut nullus diſcrepet, ſecus non diceretur facta à Deo ſpecialiter inſpirante; argum. *cap. ſi ergo, 8. q. 1.* at quia hæc non eſt in uſu, procedamus ad alia.

Quæſt.14. Forma eligendi per compromiſſum, quænam ſit?

1. QUòd electio poſſit fieri per compromiſſum, patet ex *d. cap. quia propter 42. de elect. §. vel ſaltem*, & taliter fit, cùm eligendi poteſtas aliquibus viris idoneis committitur, ut vice omnium, Eccleſiæ viduatæ provideant de Paſtore, ut *ibidem* dicitur.

2. Eſt enim compromiſſum voluntaria conventio inter partes, ut lis, ſeu differentia aliqua, arbitrio certi boni viri terminetur, & dicitur compromiſſum, quaſi ſimul à pluribus promiſſum, ex eo, quòd inter partes ſimul promiſſum eſt, ſtare ſententiæ compromiſſarii, ſeu arbitrii, vel arbitratoris.

3. Dicitur voluntaria conventio; quia regulariter compromiſſum non fit, niſi voluntariè; nam de jure communi, nemo compellitur compromittere, ut docet *gloſ.* & *Bart. in l. furti, §. quod juſſu, de his, qui notantur infam.* & docent unanimiter *DD.* nec neceſſum eſt, hujuſmodi compromiſſarios eſſe de Collegio, per *cap. cauſam, quæ, extra eod. tit.* oportet tamen, quòd ſint viri Religioſi, *ibi gloſ. ver. viris.*

4. Et licet compromiſſum poſſit fieri uni ad Eccleſiæ facilius providendum, nihilominùs, melius, ac tutius eſt, ut fiat impari numero, hoc eſt, ad minus tribus Religioſis viris, ad hoc, ut in caſu diſcordiæ, major pars eorum, poſſit electionem facere; etenim ſtandum eſt majori parti, per *cap. cum cauſis, cap. cum dilectus; & cap. cum in jure, eod. tit.* compromiſſum ad hoc, ut valeat, debet fieri ab omnibus votum habentibus in capitulo, nemine diſcrepante, *Gloſ. in d. cap. quia propter, ver. vice omnium, & Syl. ver. elect. 2. q. 11. num. 14.*

5. Poteſtas tradita compromiſſariis poteſt revocari, etiam facta commiſſione, re tamen integra, hoc eſt, uſque dum hi non cœperunt de tali perſona tractare, nam negotium Arbitris commiſſum per tractatum de perſona eligenda, deſinit eſſe integrum; *Sylveſter.* poſt allegatos cit. *loc.* & conſtat ex *cap. in cauſis, de elect. §. quia verò*, ibi *cum res non eſſet integra; quia in tractatu, jam proceſſerant Electores, capitulum minimè potuit revocare:* ergo re integra, per argumentum à contrario ſenſu, capitulum poteſt revocare.

6. Compromiſſum factum ab uno, nomine, ſeu vice omnium, aliis præſentibus, & non contradicentibus, non valet; quia in re gravi, & magnæ importantiæ, qualis eſt iſta, de qua agitur, taciturnitas non nocet, *Gloſ. in Regula, qui tacet, conſentire videtur.*

7. Quapropter omnes, ad quos pertinet, in hac re debent requiri, & expreſsè conſentire, *Sylveſtr.* cit. *loc.* multis citatis.

Compromiſſum poteſt fieri abſolutè, & amplè, ac etiam ſtrictè, & limitatè, prout videbitur partibus expedire: Compromiſſarii tamen tenentur ſequi formam ſibi à partibus præſcriptam, quoad tempus, locum, & ſimilia.

8. Dico quoad formam, quia compromiſſarii in eligendo non tenentur ſequi formam ſcrutinii, quia realiter diſtinguitur ab illa, niſi forſan fuerit ſibi à partibus præſcripta, de qua re fusè *Mirand. tom. 2. Manual. Prælat. q. 23. art. 34.* & *Megal.* in ſuo *promptuario ver. compromiſſum, & ver. elect. num. 12.* uſque ad *num. 26.* Nos autem aliò divertamur, ex quo apud Nos non eſt in uſu.

Quæſt.15. Electio per compromiſſum, & communem inſpirationem, an ſit abrogata à Trid. in d. cap. 6. ſeſſ. 25. de Regul.

1. ROdr. *tom. 2. q. 51. art. 9. in fine, & in 1. p. ſummæ cap. 102. de elect. num. 2. & cap. 105. de eis, qui poſſunt eligi, in med. Miranda tom. 2. Manual. q. 23. art. 3. in fin. & in tract. de Monialibus, q. 7. art. 3. concl. 1.* ſed ſibi contrarius in *loc.* infrà citandis, reſpondent ad quæſitum negativè, quia *Tridentinum* per ſupradictum *Decretum* nihil innovavit, nec contrarium indixit, ſed ſolummodò ſtatuit, quæ ſervanda ſunt in electione habenda per ſcrutinium, juxtà diſpoſitionem *d. cap. quia propter*, quibus adde *Tambur. tom. 1. de jur. Abbat. diſput. 5. qu. 6. in 5. ſubſtantiali*, ſibi contrarius infrà, & *Le-*

zam

Digitized by Google

zana 1.p.ſum.cap.15.num. 11. at ſe corrigit in *Ver. elect. num.* 3.

2. Tu verò, his non obſtantibus, dic, quòd dictæ electiones faciendæ per compromiſſum, vel per communem inſpirationem, cenſentur abolitæ, tum quia, dum *Tridentinum in d.cap.* ſtatuit, omnes electiones Prælatorum debere fieri per ſcrutinium, & per vota ſecreta, ita ut nomina eligentium nunquàm publicentur, neceſſariò ſequitur, eas non poſſe fieri per compromiſſum, & communem inſpirationem: in his enim manifeſtantur nomina eligentium; tum etiam, quia *Tridentinum,* ubi ſuprà præter formam ſcrutinii, vult omnem aliam eſſe irritam, & nullam, ibi, *ſi vero contra hujus, &c.* prout benè advertit *Ludovic. Mirand. tom.2.q.23.art.15.concluſ.2.* ibi, *quæ forma ferendi ſuffragia coram ſcrutatoribus, ſublata eſt per Tridentinum* cit. *loc. & art.* 29. ejuſdem *quæſtionis in ſeptimo ſubſtantiali,* ibi, *ſed hæc omnia, ut diximus, jam ſunt ſublata per Concil. Trid.* tum item, quia ità Sacra Congregatio Conc. declaravit in propriis terminis ſibi propoſitis, cujus propria verba refert, & ſequitur *Garz. p. 5. cap. 4. nu.*203. *de Benef. Caſtell. cap.7. nu.7. de elect. Barb. in Collect. Bull. ver. elect. num.*16. & in *Coll. ad d. cap.6. Trid. nu.* 15. *Novar. in praxi novi Jur. Pont. de elect. concluſ.*1. aliàs 86. *nu.*5. *& in Luc. Regul. ver. elect. num.*10. *Tamb. de jur. Abbatiſ. diſput.*28. *q.*4. *num.*14. ubi refert, Sacram Congregationem Eminentiſſ. Cardinal. declaraſſe, Provincialem quendam Carmelitam, qui unanimi conſenſu, & unica voce acclamatus fuit ab eligentibus, Provincialis Terræ Laboris, non eſſe verè electum, irritamque fuiſſe eius electionem, tanquàm per vota ſecreta non factam, & loco illius fuit alter electus, quam Declarationem priùs retulit *Lauretus de Franchis* in ſuis *controverſiis inter Epiſcopos, & Regulares de Abbat. q.2. §.5. Lezana in ſum. ver. elect. num.* 3. & fusè *Samuel. diſput.1. controv.5. concluſ.2. tract.*1. tum tandem, quia ità obſervat communis praxis omnium Mendicantium, in quibus Prælati eliguntur per modum ſcrutinii in ſchedulis obſignatis, & præcipuè in Dominicana familia, prout habetur in *declarat. lit. C. de elect. Prior. cap.2. pag.*108. *col.*3. ibi, *abrogata igitur electione per communem inſpirationem, & per compromiſſum, ſemper per ſcrutinium facienda eſt electio:* quibus in verbis debet attendi illa dictio (*igitur*) quæ ponitur illativè, ut illationem, ſeu conſequentiam faciat ad verba *Concil. Trid.* ſuprà poſita.

Quæſt. 16. Electio per modum compromiſſi mixti, an ſit valida?

1. SI contingat fieri compromiſſum limitatè, cum hac clauſula, nempe, *ut compromiſſarii ipſi exquirant vota ſingulorum, illumque eligant, in quem major, & ſanior pars conſenſerit;* electio hujuſmodi dicitur mixta, & taliter facta, eſt valida, ex *Conſtit. Innoc. III.* quæ habetur in *cap. cum dilectus* 32. *de elect.* quæ non fuit revocata per *Conſtitutionem Alexandr.3. in Concilio Generali de anno* 1225. & habetur in *d. cap. quia propter,* ut declarat *Bonifac.8. in cap. cum expediat* 29. *de elect. in 6. cap. ſi cui* 27. *eod. tit.* prout firmiter docuit *Syl. ver. elect.2. quæſt.5.* & *Rota Rom. coram Reverendiſſ. Decano in una Treveren. Abbatia Sancti Maximi,* ſub *anno* 1625. quam per extenſum refert noſter *Caſtell. de elect. cap.4. inter Deciſiones Rotæ Rom. num.* 32. quos ſequitur *Lezana ver. elect. inter Regulares, num.3. in fin.* & hunc eligendi modum ſervant hodie Patres Capuccini, in electione eorum P. Generalis, & Provincialis: eligunt enim tres de Collegio eligentium, & tres extrà Collegium, qui, ſcrutatis omnium votis, cum debent eligere, & electum eſſe, unus ex eis debet pronunciare, in quem major pars eligentium conſenſerit, *Megal 2. part. prompt. ver. elect. num.*58.

Quæſt. 17. Electionis ſcrutinalis ſubſtantialia, quænam ſint?

1. DE forma, & eſſentia electionis ſcrutinalis, latè ſcribunt noſter *Syl. ver. elect. 2. nu.12. Tab. eod. ver. num.19. Roſella num.23. Mirand. tom.2. Manual. q.23. art. 29. Peyr. tom.1. de ſubd. qu.1. cap.31. not.2. Tambur. de jur. Abbat. tom.1. diſput.5. qu.6. Megal. tom.2. promp. ver. elect. num.30. Lezana 2.p. ſum. cap.12. num.27.* dicuntque multa eſſe de ſubſtantia electionis.

2. Primò, ut liberè fiat, proculque ſit ab omni ſpecie coactionis, ut conſtat ex deciſis hic ſuprà *quæſt.* 9. & docet *Gloſ. in cap. quiſquis* 43. *de elect. ver. caſus,* ibi, *nota, quòd in electionibus debet eſſe liber conſenſus eligentium, ſi vero coactus, non valet: immò irrita eſt electio,* & habetur in *cap. periculum, §. cæterum, de elect. in 6.*

3. Secundò, ut fiat per electores, collegialiter congregatos in unum: tunc enim dicuntur collegialiter congregati, quando juſſu legitimi ſuperioris, reperiuntur conjunctim in aliquo publico, & honeſto loco Monaſterii, *cap. coram* 35. *& cap. bonæ memoriæ* 36. *& cap. quod ſicut* 28. *de elect.* ibi, *non contempti, ſed ad electionem vocati,* in quo *ver. Gloſ.* multa docet, & colligitur ex *d. c. quia propter,* ubi ad Canonicam electionem celebrandam per modum ſcrutinii, requiritur, ut præſentes ſint omnes, qui debent, & volunt, & poſſunt commodè intereſſe, ibi, *ſtatuimus, ut cùm electio fuerit celebranda, præſentibus omnibus, qui debent, & volunt, & poſſunt commodè intereſſe,* & habetur expreſsè in *cap. in Geneſi* 56. *de elect.* ibi, *nec etiam electio communiter celebrata, quoniam licet in eundem G. ſingulariter ſinguli conſenſiſſent, non tamen debuit ſubſequi ſingularis electio, ſed communis.*

4. Ex quibus plura collige, Primò, quòd non omnes vocandi ſunt ad electionem, ſed hi tantùm, qui debent venire, hoc eſt, qui habent jus ad ſuffragandum in Capitulo. Secundò, quòd conſenſus eligentium, ſingulariter præſtiti; nihil valent, ut ſi quilibet in Camera ſua conſentiret, ſed oportet, ut collegialiter præſtentur. Tertiò, quòd electores debent eſſe præſentes, verè, & realiter: non enim ſufficit intereſſe moraliter.

5. Tertiò, ut ſcrutatores aſſumantur de collegio, & per collegium, ex *d. cap. quia propter,* ibi, *aſſumantur de collegio,* ſed aſſumendi ſunt ab omnibus de capitulo, vel à majori parte, ut conſtat ex illo *verbo, aſſumantur,* quod refertur ad id agentes, in eodem capitulo: non enim debent de ſe ingerere, quia ſic redderentur ſuſpecti, ex *tex. l. quæ omnia, ff. de Procuratoribus.*

6. Verùm, in Ordine Prædicatorum non aſſumuntur ad libitum, ſed antiquiores in habitu poſt profeſſionem, ut dicitur in *cap. de elect. Prior. in declarat. ad text.* 1. ſub *lit. E. pag.*109. *col.*3.

7. Quartò, ut modo prædicto aſſumantur tres ſcrutatores, non plures, nec pauciores, ut expreſsè dicitur in *d. cap. quia propter,* quod *DD.* intelligunt verum, quando ſervari poteſt, aliàs propter electorum paucitatem, ſufficiunt duo ſcrutatores; immò unus ſolus, teſtibus vocatis; immò nullus, ſi jus eligendi penes unum reperiatur, ut dicunt *Syl. Mirand. Peyr. Tambur.* cit. *loc.* tum quia lex non ligat, quando de facto ſervari non poteſt, *l.1. §. dies, ff. quando appellandum ſit;* tum etiam, quia in *cap. erit autem, 4. diſt.* habentur illa verba, *erit autem lex honeſta, juſta, poſſibilis;* ergo quando eſt impoſſibilis, non obligat: tum item, quia in *d. cap. quia propter,* dicitur, *aſſumantur tres fide digni, & præſentibus omnibus,* quod ad minus, de quatuor intelligi oportet, ad hoc, ut ex illis, tres aſſumi poſſint, præſentibus omnibus: ergo quando electores ſunt in minori numero, non tenentur ſequi diſpoſitionem *cap. quia propter,* nec eligere per compromiſſum: Electores enim non tenentur invitè

pis

Digitized by Google

jus ſuum alteri committere, *l. in vendendis*, *Cod. de contrah. empt.* ſed eligere poſſunt, quomodò volunt, nempè de jure veteri, & naturali, adeò, ut ille verè dicatur electus, in quem major pars conſenſit, *Megal.* cit. *loc. nu.* 32. *ver. prædicta tamen limita.*

8. Sed in Dominicana familia, quando in aliquo Conventu non reperiuntur, ad minus tres electores, electio, & proviſio pertinet ad Provincialem, & ſic liberi ſumus à tot anguſtiis: quòd autem ſcrutatores non poſſint eſſe plures, quàm tres, hoc procedit, inſpecto jure *d. cap. quia propter*, quia de jure ſpeciali approbato à S. Sede, ſecus practicatur; nam in ordine noſtro ad libitum intereſſentium, poteſt eligi quartus ſcrutator per viva ſuffragia, oretenus expreſſa; & in celeberrima Religione Theatina, ad libitum majoris partis capituli, eliguntur duo, vel tres ſcrutatores, ex *Conſt. Clem.* 8. prout habetur in 3. *p. Conſtitutionum ejuſdem Religionis, cap.* 2. *num.* 12. & Patres Caſſinenſes eligunt quatuor ſcrutatores, ex ſpeciali conceſſione, ſibi factà à *Greg.* 13. & ſic de aliis, qui eligunt juxtà ſuas conſtitutiones.

9. Quintò, ut dicti ſcrutatores aſſumantur de Capitulo eligentium, non autem aliunde, ut in *d. cap. quia propter*, ibi, *de Collegio*, quia electionis negotium fideliùs proſequuntur illi, ad quos de jure ſpectat electio, quàm illi, ad quos ſpectare non poteſt; electio enim, ut infrà dico, de jure ſpectat ad eos, qui ſunt de Collegio eligentium, non autem ad eos, qui ſunt extrà, licèt ſint de eodem ordine, & congregatione, *Syl.* cit. *loc.*

10. Hinc coram Illuſtriſſ. & Reverendiſſ. D. Coccino, Decano Rotæ Romanæ ſub anno 1628. fuit dictum, electionem Abbatis Monaſterii de Matero, fuiſſe nullam, eò quòd in tali electione non fuerunt aſſumpti tres ſcrutatores de Collegio, ſed duo Notarii extrà Collegium, ut per extenſum refert *Caſtell. in cap.* 4. *de elect. in princ. inter deciſiones Rot. Rom.*

11. Verùm, ſi in aliqua electione aſſumerentur tres ſcrutatores de Collegio, & tres aliunde, poteſt ſuſtineri, ut ex multis oſtendit *Megal.* cit. *loc. num.* 32. *in tertio ſubſtantiali*, quod fortiùs procederet, ſi aſſumerentur ex indulto Apoſtolico, prout fit in electione P. Generalis, vel Provincialis Capuccinorum, in qua tres ſcrutatores eliguntur, de corpore Capituli, & tres alii extra Collegium, ut dictum eſt.

12. Sextò, ut hi ſcrutatores, exquirant vota ſingulorum in ſecreto, ut expreſsè dicitur in *eod. cap. quia propter*, ibi, *vota cunctorum diligenter exquirant*; hoc autem dupliciter fieri poteſt, primo modo, ut ſinguli electores viva voce proferant coram ſcrutatoribus, quem eligunt, & aliquis ipſorum ſcrutatorum ſcribat, ſecundo modo, ut unuſquiſque eligentium in ſchedula votum ſuum ſcriptum deferat, eamque coram illis in urnam, ad id paratam, ponat; adeò, ut votum in illa ſcriptum, neque ipſis ſcrutatoribus notum fiat; & hic modus hodiè eſt omninò neceſſarius ad eligendum Prælatos maſculorum Regularium, juxtà præſcriptum *Conc. Trid. cap.* 6. *ſeſſ.* 25. *de Regul.* per quod ſublatus eſt primus modus ſuffragandi, ut notat *Miranda in dict. q.* 23. *art.* 15. *concluſ.* 2. *& in artic.* 29. *in ſeptimo ſubſtantiali*, & dixi ſuprà.

13. Septimò, ut inquiſitio iſta fiat ſigillatim, ut expreſsè habetur in *dict. cap. quia propter*; ſicut obſervatur in teſtibus, qui non debent plures commiſceri in examinatione, aliàs depoſitio non valeret; ut dicunt *Doctores in cap. venerab.* 11. *de teſtibus:* undè non turmatim, nec bini, aut trini, ſunt vocandi, ſed ſingulariter, & ſeorſum ab aliis, qui ſunt in Capitulo, ad hoc ut eorum votum ſit ſecretum, ut dicitur in *text.* quod verum intelligo, ſi verſamur in primo modo ſuffragandi, ſecus in ſecundo; nam cum electio fit per ſchedulas, parum refert, quòd electores turmatim in urnam ſchedulas mittant, dum per ſcrutatores, bis, ter, enumerantur vota, ante immiſſionem ſchedularum in vas paratum; & poſtmodum iterum, & de novo denumerantur ſchedulæ, an correſpondeant numero eligentium; ſi enim reperiuntur excedere, vel deficere, comburuntur omnes, fiuntque de novo, ad finem integrè, ac fideliter eligendi.

14. Octavò, ut hi ſcrutatores vota omnium exquirant, quia ſi unus, qui Collegio adeſſet, propter contemptum, omitteretur; ità ut ſuum votum non daret, electio non valeret; ſic enim intrinſecè læderetur, ſecus autem, ſi eſſet abſens; nam, ut dico infrà, vocatio abſentium, non eſt de ſubſtantia electionis, ſed de juſtitia.

15. Quod autem dicitur de electoribus intereſſentibus electioni, ſi omittantur inquiri, & ſcrutari, habet etiam locum in infirmis, qui decumbunt in Clauſtro, & ob eorum infirmitatem, nequeunt electioni intereſſe: debent enim ſcrutatores in tali caſu ad eos ire, & vota ſingulorum inquirere, & notare, ſi electio fiat per ſcrutinium, *Innoc. in d. cap. quia propter, num.* 2. ſi verò fiat per ſchedulas, debent ad eos ire, & ab illis ſchedulas in vas ad id paratum, accipere, prout practicatur in ordine noſtro, ad *tex.* 7. *cap.* 2. *de elect. Prior. Int. Q. pag.* 116. *col.* 2. *in princ.*

16. Nonò, ut vota exquiſita redigantur in ſcriptis, & hoc faciendum eſt, facto cujuſcunque ſcrutinio, ut patet ex *d. cap. quia propter*, ibi, *qui ſecretè ſigillatim, vota cunctorum diligenter exquirant, & in ſcriptis reducta, &c.* ubi *Joan. Andr. num.* 11. dicit, ſcripturam, in hac forma, eſſe faciendam; *talis interrogatus, & adjuratus*, ſeu *præſtito ei juramento, reſpondit, Ego nomino talem*, ſeu *conſenſio in talem*, vel *eligo talem*, vel *talis interrogatus, conſenſit in talem*; quod dictum poteſt habere locum in electione per ſcrutinium, habita coram ſcrutatoribus; ſed hodiè ob *d. decretum Conc. Trid.* vacat; fit enim per ſchedulas, in quibus ſupprimitur nomen eligentis, & ſcribitur ſolum, *eligo talem in Priorem hujus Monaſterii*; & ſchedulæ ſic involutæ mittuntur in urnam, abſque eo, quòd ſcrutatoribus innoteſcant: & quòd hæc ſcriptura fienda à ſcrutatoribus, vel ab electoribus, ſit de ſubſtantia electionis, patet ex *d. c. quia propter*, & docet *Gl. in cap.* 1. *§. poſt quàm autem, ver. in ſcriptis, de cenſibus*, ubi enumerat triginta tres caſus, in quibus ſcriptura requiritur neceſſariò, & in octavo loco numerat electionem ob *d. cap. quia propter*, & fusè *Tamb.* cit. *loc. in* 6. *ſubſtantiali*, & *Megal. num.* 45. *in fin.*

Nec nocent *Syl. ver. elect.* 1. *num.* 21. & *Caſtell. eod. tit. cap.* 12. *num.* 30. dicentes, ſcripturam non eſſe de ſubſtantia, ſed de ſolemnitate electionis; quia loquuntur de ſcriptura, quæ mittitur ad confirmatorem, pro confirmatione electi, quæ fit completa electione, in qua ſeriatim narrantur omnia, quæ in electione ſunt habita.

17. Decimò, ut viſis votorum ſcripturis, vel apertis, & lectis ſchedulis eligentium, per ſupradictos ſcrutatores, fiat collatio numeri ad numerum, maximè ubi electio non erit unanimis.

Secus electio eſſet ipſo jure nulla, ut dicitur in *d. cap. quia propter*, ibi, *ut is, collatione habita, eligatur, in quem omnes, vel major, & ſanior pars, &c.* & in *cap. Cumana* 50. *de elect.* ibi, *undè Nos electiones ipſas præſumptas, etiam contra formam Concilii Generalis*, (ſupple *cap. quia propter*) *cum collatio in communi omiſſa fuerit, quæ poſt publicationem ſcrutinii fieri debuiſſet, &c.* ubi *Gloſ. in ver. contra formam* ait, quòd inquiſitio, publicatio, & collatio, ſunt de ſubſtantia electionis.

Dixi, vel apertis, & lectis ſchedulis, quia ſunt, qui dicunt, quòd procedere ad electionem per ſchedulas, non eſt de ſubſtantia ſimpliciter electionis: ſed in Ordine noſtro eſt abſolutè de eſſentia, & meo videri, eſt ità communiter dicendum, de omnibus aliis electionibus Prælatorum Regularium, ex novo jure *Conc. Trid.* *ſeſſ.* 25.

Digitized by Google

zana 1.p.ſum.cap.15.num. 11. at ſe corrigit in *Ver. elect. num.* 3.

2. Tu verò, his non obſtantibus, dic, quòd dictæ electiones faciendæ per compromiſſum, vel per communem inſpirationem, cenſentur abolitæ, tum quia, dum *Tridentinum in d.cap.* ſtatuit, omnes electiones Prælatorum debere fieri per ſcrutinium, & per vota ſecreta, ita ut nomina eligentium nunquàm publicentur, neceſſariò ſequitur, eas non poſſe fieri per compromiſſum, & communem inſpirationem: in his enim manifeſtantur nomina eligentium; tum etiam, quia *Tridentinum*, ubi ſuprà præter formam ſcrutinii, vult omnem aliam eſſe irritam, & nullam, ibi, *ſi verò contra hujus, &c.* prout benè advertit *Ludovic. Mirand. tom.2.q.23.art.15.concluſ.2.* ibi, *quæ forma ferendi ſuffragia coram ſcrutatoribus, ſublata eſt per Tridentinum* cit. *loc. & art.* 29. ejuſdem *quæſtionis in ſeptimo ſubſtantiali*, ibi, *ſed hæc omnia, ut diximus, jam ſunt ſublata per Concil. Trid.* tum item, quia ità Sacra Congregatio Conc. declaravit in propriis terminis ſibi propoſitis, cujus propria verba refert, & ſequitur *Garz. p. 5. cap. 4. nu. 203. de Benef. Caſtell. cap. 7. nu. 7. de elect. Barb. in Collect. Bull. ver. elect. num. 16.* & in *Coll. ad d. cap. 6. Trid. nu. 15. Novar. in praxi novi Jur. Pont. de elect. concluſ.* 1. aliàs 86. *nu. 5. & in Luc. Regul. ver. elect. num.* 10. *Tamb. de jur. Abbatiſ. diſput. 28. q. 4. num.* 14. ubi refert, Sacram Congregationem Eminentiſſ. Cardinal. declaraſſe, Provincialem quendam Carmelitam, qui unanimi conſenſu, & unica voce acclamatus fuit ab eligentibus, Provincialis Terræ Laboris, non eſſe verè electum, irritamque fuiſſe eius electionem, tanquàm per vota ſecreta non factam, & loco illius fuit alter electus, quam Declarationem priùs retulit *Lauretus de Franchis* in ſuis *controverſiis inter Epiſcopos, & Regulares de Abbat. q. 2. §. 5. Lezana in ſum. ver. elect. num.* 3. & fusè *Samuel. diſput. 1. controv. 5. concluſ. 2. tract.* 1. tum tandem, quia ità obſervat communis praxis omnium Mendicantium, in quibus Prælati eliguntur per modum ſcrutinii in ſchedulis obſignatis, & præcipuè in Dominicana familia, prout habetur in *declarat. lit. C. de elect. Prior. cap. 2. pag. 108. col. 3.* ibi, *abrogata igitur electione per communem inſpirationem, & per compromiſſum, ſemper per ſcrutinium facienda eſt electio:* quibus in verbis debet attendi illa dictio (*igitur*) quæ ponitur illativè, ut illationem, ſeu conſequentiam faciat ad vrba *Concil. Trid.* ſuprà poſita.

Quæſt. 16. *Electio per modum compromiſſi mixti, an ſit valida?*

1. SI contingat fieri compromiſſum limitatè, cum hac clauſula, nempe, *ut compromiſſarii ipſi exquirant vota ſingulorum, illumque eligant, in quem major, & ſanior pars conſenſerit*; electio hujuſmodi dicitur mixta, & taliter facta, eſt valida, ex *Conſtit. Innoc. III.* quæ habetur in *cap. cum dilectus 32. de elect.* quæ non fuit revocata per *Conſtitutionem Alexandr. 3. in Concilio Generali de anno* 1225. & habetur in *d. cap. quia propter*, ut declarat *Boniſac. 8. in cap. cum expediat 29. de elect. in 6. cap. ſi cui 27. eod. tit.* prout firmiter docuit *Syl. ver. elect. 2. quæſt. 5.* & *Rota Rom. coram Reverendiſſ. Decano in una Treveren. Abbatiæ Sancti Maximi*, ſub *anno* 1625. quam per extenſum refert noſter *Caſtell. de elect. cap. 4. inter Deciſiones Rotæ Rom. num.* 32. quos ſequitur *Lezana ver. elect. inter Regulares, num. 3. in fin.* & hunc eligendi modum ſervant hodie Patres Capuccini, in electione eorum P. Generalis, & Provincialis: eligunt enim tres de Collegio eligentium, & tres extrà Collegium, qui, ſcrutatis omnium votis, cum debent eligere, & electum eſſe, unus ex eis debet pronunciare, in quem major pars eligentium conſenſerit, *Megal. 2. part. prompt. ver. elect. num.* 58.

Quæſt. 17. Electionis ſcrutinalis ſubſtantialia, quænam ſint?

1. DE forma, & eſſentia electionis ſcrutinalis, hæc ſcribunt noſter *Syl. ver. elect. 2. nu. 12. Tab. eod. ver. num. 19. Roſella num. 23. Mirand. tom. 2. Manual. q. 23. art. 29. Peyr. tom. 1. de ſubd. qu. 1. cap. 31. not. 2. Tambur. de jur. Abbat. tom. 1. diſput. 5. qu. 6. Megal. tom. 2. promp. ver. elect. num. 30. Lezana 2. p. ſum. cap. 12. num.* 27. dicuntque multa eſſe de ſubſtantia electionis.

2. Primò, ut liberè fiat, procúlque ſit ab omni ſpecie coactionis, ut conſtat ex deciſis hic ſuprà *quæſt.* 9. & docet *Gloſ. in cap. quiſquis 43. de elect. ver. caſus*, ibi, *nota, quod in electionibus debet eſſe liber conſenſus eligentium, ſi vero coactus, non valet: immò irrita eſt electio*; & habetur in *cap. periculum, §. cæterum, de elect. in* 6.

3. Secundò, ut fiat per electores, collegialiter congregatos in unum: tunc enim dicuntur collegialiter congregati, quando juſſu legitimi ſuperioris, reperiuntur conjunctim in aliquo publico, & honeſto loco Monaſterii, *cap. coram 35. & cap. bonæ memoriæ 36. & cap. quod ſicut 28. de elect.* ibi, *non contempti, ſed ad electionem vocati*, in qua *ver. Gloſ.* multa docet, & colligitur ex *d. c. quia propter*, ubi ad Canonicam electionem celebrandam per modum ſcrutinii, requiritur, ut præſentes ſint omnes, qui debent, & volunt, & poſſunt commodè intereſſe, ibi, *ſtatuimus, ut cùm electio fuerit celebranda, præſentibus omnibus, qui debent, & volunt, & poſſunt commodè intereſſe*, & habetur expreſsè in *cap. in Geneſi 56. de elect.* ibi, *ut etiam electio communiter celebrata, quoniam licet in eundem G. ſingulariter ſinguli conſenſiſſent, non tamen debuit judicari ſingularis electio, ſed communis.*

4. Ex quibus plura collige, Primò, quòd non omnes vocandi ſunt ad electionem, ſed hi tantùm, qui debent venire, hoc eſt, qui habent jus ad ſuffragandum in Capitulo. Secundò, quòd conſenſus eligentium, ſingulariter præſtiti; nihil valent, ut ſi quilibet in Camera ſua conſentiret, ſed oportet, ut collegialiter præſtentur. Tertiò, quòd electores debent eſſe præſentes, verè, & realiter: non enim ſufficit intereſſe moraliter.

5. Tertiò, ut ſcrutatores aſſumantur de collegio, & per collegium, ex *d. cap. quia propter*, ibi, *aſſumantur de collegio*, ſed aſſumendi ſunt ab omnibus de capitulo, vel à majori parte, ut conſtat ex illo *verbo, aſſumantur*, quod refertur ad id agentes, in eodem capitulo: non enim debent de ſe ingerere, quia ſic redderentur ſuſpecti, ex tex. *l. quæ omnia, ff. de Procuratoribus.*

6. Verùm, in Ordine Prædicatorum non aſſumuntur ad libitum, ſed antiquiores in habitu poſt profeſſionem, ut dicitur in *cap. de elect. Prior. in declarat. ad text.* 1. ſub *lit. E. pag. 109. col.* 3.

7. Quartò, ut modo prædicto aſſumantur tres ſcrutatores, non plures, nec pauciores, ut expreſsè dicitur in *d. cap. quia propter*, quod *DD.* intelligunt verum, quando ſervari poteſt, aliàs propter electorum paucitatem, ſufficiunt duo ſcrutatores; immò unus ſolus, teſtibus vocatis; immò nullus, ſi jus eligendi penes unum reperiatur, ut dicunt *Syl. Mirand. Peyr. Tambur.* cit. *loc.* tum quia lex non ligat, quando de facto ſervari non poteſt, *l. 1. §. dies, ff. quando appellandum ſit*; tum etiam, quia in *cap. erit autem, 4. diſt.* habentur illa verba, *erit autem lex honeſta, juſta, poſſibilis*; ergo quando eſt impoſſibilis, non obligat: tum item, quia in *d. cap. quia propter*, dicitur, *aſſumantur tres fide digni, & præſentibus omnibus*, quod ad minus, de quatuor intelligi oportet, ad hoc, ut ex illis, tres aſſumi poſſint, præſentibus omnibus: ergò quando electores ſunt in minori numero, non tenentur ſequi diſpoſitionem *cap. quia propter*, nec eligere per compromiſſum: Electores enim non tenentur inire

Digitized by Google

jus ſuum alteri committere, *l. in vendendis, Cod.de contrah.empt.* ſed eligere poſſunt, quomodò volunt, nempè de jure veteri, & naturali, adeò, ut ille verè dicatur electus, in quem major pars conſenſit, *Megal.*cit. *loc. nu.*32. *ver. prædicta tamen limita.*

8. Sed in Dominicana familia, quando in aliquo Conventu non reperiuntur, ad minus tres electores, electio, & proviſio pertinet ad Provincialem, & ſic liberi ſumus à tot anguſtiis: quòd autem ſcrutatores non poſſint eſſe plures, quàm tres, hoc procedit, inſpecto jure *d.cap. quia propter*, quia de jure ſpeciali approbato à S.Sede, ſecus practicatur; nam in ordine noſtro ad libitum intereſſentium, poteſt eligi quartus ſerutator per viva ſuffragia, oretenus expreſſa; & in celeberrima Religione Theatina, ad libitum majoris partis capituli, eliguntur duo, vel tres ſcrutatores, ex *Conſt.Clem.*8. prout habetur in 3. *p. Conſtitutionum ejuſdem Religionis, cap.* 2. *num.* 12. & Patres Caſſinenſes eligunt quatuor ſcrutatores, ex ſpeciali conceſſione, ſibi facta à *Greg.* 13. & ſic de aliis, qui eligunt juxtà ſuas conſtitutiones.

9. Quintò, ut dicti ſcrutatores aſſumantur de Capitulo eligentium, non autem aliunde, ut in *d. cap. quia propter*, ibi, *de Collegio*, quia electionis negotium fideliùs proſequuntur illi, ad quos de jure ſpectat electio, quàm illi, ad quos ſpectare non poteſt; electio enim, ut infrà loco, de jure ſpectat ad eos, qui ſunt de Collegio eligentium, non autem ad eos, qui ſunt extrà, licèt ſint de eorem ordine, & congregatione, *Syl.*cit.*loc.*

10. Hinc coram Illuſtriſſ. & Reverendiſſ. D. Coccino, Decano Rotæ Romanæ ſub anno 1628. fuit dictum, electionem Abbatis Monaſterii de Matero, fuiſſe nullam, eò quòd in tali electione non fuerunt aſſumpti es ſcrutatores de Collegio, ſed duo Notarii extrà Colgium, ut per extenſum refert *Caſtell. in cap.*4. *de elect. in nc. inter deciſiones Rot.Rom.*

11. Verùm, ſi in aliqua electione aſſumerentur tres aratores de Collegio, & tres aliunde, poteſt ſuſtineri, ex multis oſtendit *Megal.* cit. *loc. num.* 32. *in tertio ſubtiali,* quod fortiùs procederet, ſi aſſumerentur ex into Apoſtolico, prout fit in electione P. Generalis, vel vincialis Capuccinorum, in qua tres ſcrutatores elitur, de corpore Capituli, & tres alii extra Collen, ut dictum eſt.

2. Sextò, ut hi ſcrutatores, exquirant vota ſinguloin ſecreto, ut expreſsè dicitur in *eod.cap. quia propter, vota cunctorum diligenter exquirant*; hoc autem duter fieri poteſt, primo modo, ut ſinguli electores vioce proferant coram ſcrutatoribus, quem eligunt, quis ipſorum ſcrutatorum ſcribat, ſecundo modo, nuſquiſque eligentium in ſchedula votum ſuum um deferat, eamque coram illis in urnam, ad id am, ponat; adeò, ut votum in illa ſcriptum, neque ſcrutatoribus notum fiat; & hic modus hodiè eſt nò neceſſarius ad eligendum Prælatos maſculoRegularium, juxtà præſcriptum *Conc. Trid.cap.*6. *de Regul.* per quod ſublatus eſt primus modus ſufadi, ut notat *Miranda in dict. q.*23. *art.*15. *concluſ.*2. *vetic.*29. *in ſeptimo ſubſtantiali*, & dixi ſuprà.

Septimò, ut inquiſitio iſta fiat ſigillatim, ut expreſetur in *dict.cap. quia propter*; ſicut obſervatur in is, qui non debent plures commiſceri in examinaaliàs depoſitio non valeret; ut dicunt *Doctores in nerab.*11. *de teſtibus*: undè non turmatim, nec bitrini, ſunt vocandi, ſed ſingulariter, & ſeorſum, qui ſunt in Capitulo, ad hoc ut eorum votum ſit im, ut dicitur in *text.* quod verum intelligo, ſi verin primo modo ſuffragandi, ſecus in ſecundo; im electio fit per ſchedulas, parum refert, quòd es turmatim in urnam ſchedulas mittant, dum atatores, bis, ter, enumerantur vota, ante immiſſionem ſchedularum in vas paratum; & poſtmodum iterum, & de novo denumerantur ſchedulæ, an correſpondeant numero eligentium; ſi enim reperiuntur excedere, vel deficere, comburuntur omnes, fiuntque de novo, ad finem integrè, ac fideliter eligendi.

14. Octavò, ut hi ſcrutatores vota omnium exquirant, quia ſi unus, qui Collegio adeſſet, propter contemptum, omitteretur; ità ut ſuum votum non daret, electio non valeret; ſic enim intrinſecè læderetur, ſecus autem, ſi eſſet abſens; nam, ut dico infrà, vocatio abſentium, non eſt de ſubſtantia electionis, ſed de juſtitia.

15. Quod autem dicitur de electoribus intereſſentibus electioni, ſi omittantur inquiri, & ſcrutari, habet etiam locum in infirmis, qui decumbunt in Clauſtro, & ob eorum infirmitatem, nequeunt electioni intereſſe: debent enim ſcrutatores in tali caſu ad eos ire, & vota ſingulorum inquirere, & notare, ſi electio fiat per ſcrutinium, *Innoc.in d. cap. quia propter, num.* 2. ſi verò fiat per ſchedulas, debent ad eos ire, & ab illis ſchedulas in vas ad id paratum, accipere, prout practicatur in ordine noſtro, ad *tex.*7. *cap.*2. *de elect. Prior.Int. Q. pag.* 116. *col.* 2. *in princ.*

16. Nonò, ut vota exquiſita redigantur in ſcriptis, & hoc faciendum eſt, facto cujuſcunque ſcrutinio, ut patet ex *d. cap. quia propter*, ibi, *qui ſecretè ſigillatim, vota cunctorum diligenter exquirant, & in ſcriptis redacta, &c.* ubi *Joan. Andr. num.*11. dicit, ſcripturam, in hac forma, eſſe faciendam; *talis interrogatus, & adjuratus*, ſeu *præſtito ei juramento, reſpondit, Ego nomino talem*, ſeu *conſenſio in talem*, vel *eligo talem*, vel *talis interrogatus, conſenſit in talem*; quod dictum poteſt habere locum in electione per ſcrutinium, habita coram ſcrutatoribus; ſed hodiè ob *d. decretum Conc. Trid.* vacat; fit enim per ſchedulas, in quibus ſupprimitur nomen eligentis, & ſcribitur ſolum, *eligo talem in Priorem hujus Monaſterii*; & ſchedulæ ſic involutæ mittuntur in urnam, abſque eo, quòd ſcrutatoribus innoteſcant: & quòd hæc ſcriptura fienda à ſcrutatoribus, vel ab electoribus, ſit de ſubſtantia electionis, patet ex *d.c. quia propter*, & docet *Gl. in cap.* 1. *§. poſtquàm autem, ver. in ſcriptis, de cenſibus*, ubi enumerat triginta tres caſus, in quibus ſcriptura requiritur neceſſariò, & in octavo loco numerat electionem ob *d. cap. quia propter*, & fusè *Tamb.*cit.*loc.in* 6. *ſubſtantiali*, & *Megal.num.* 45. *in fin.*

Nec nocent *Syl. ver. elect.*1. *num.*21. & *Caſtell. eod. tit. cap.*12. *num.* 30. dicentes, ſcripturam non eſſe de ſubſtantia, ſed de ſolemnitate electionis; quia loquuntur de ſcriptura, quæ mittitur ad confirmatorem, pro confirmatione electi, quæ fit completa electione, in qua ſeriatim narrantur omnia, quæ in electione ſunt habita.

17. Decimò, ut viſis votorum ſcriptutis, vel apertis, & lectis ſchedulis eligentium, per ſupradictos ſcrutatores, fiat collatio numeri ad numerum, maximè ubi electio non erit unanimis.

Secus electio eſſet ipſo jure nulla, ut dicitur in *d. cap. quia propter*, ibi, *ut is, collatione habita, eligatur, in quem omnes, vel major, & ſanior pars, &c.* & in *cap. Cumana* 50. *de elect.* ibi, *undè Nos electiones ipſas præſumptas, etiam contra formam Concilii Generalis*, (ſupple *cap. quia propter*) *cum collatio in communi omiſſa fuerit, quæ poſt publicationem ſcrutinii fieri debuiſſet, &c.* ubi *Gloſ. in ver. contra formam* ait, quòd inquiſitio, publicatio, & collatio, ſunt de ſubſtantia electionis.

Dixi, vel apertis, & lectis ſchedulis, quia ſunt, qui dicunt, quòd procedere ad electionem per ſchedulas, non eſt de ſubſtantia ſimpliciter electionis: ſed in Ordine noſtro eſt abſolutè de eſſentia, & meo videri, eſt ità communiter dicendum, de omnibus aliis electionibus Prælatorum Regularium, ex novo jure *Conc. Trid. ſeſſ.* 25.

Digitized by Google

ſeſſ.25.cap.6.de Regul. ubi inter cætera hæc habentur, *in primis Sancta Synodus diſtrictè præcipit, omnes ſupradictos eligi debere per vota ſecreta, ità ut ſingulorum eligentium nomina, nunquàm publicentur, nec in poſterum liceat,* hæc *ibi,* per quæ verba, ut vides, cenſetur reformata forma *cap. quia propter*, & maximè, quoad illam particulam, nempe, *& ſanior pars Capitul. conſenſerit,* quia cum ex *d. Trid.* nomina eligentium nequeant publicari, nullus reſpectus haberi poteſt ad merita, & zelum electorum, ſed tantùm poteſt fieri collatio numeri ad numerum, ac proindè, quoad hæc, vacat diſpoſitio *cap. in Geneſi, & cap. Eccleſia noſtra, de elect.* ex quibus *Gl.* dixit in *cap. quia propter, quòd collatione facta numeri ad numerum, & zeli ad zelum, & meriti ad meritum,* unde bene dicunt, *Miranda tom. 2. Manual. q.23. in ſeptimo ſubſtantiali,* & *Lezan.2.p.cap.12. num.28.* quòd collatio de merito ad meritum, & de zelo ad zelum, hodiè receſſit ab aula, quia major pars Capituli, præſumitur ſanior & zeloſior.

18. Decimoprimò, ut facta collatione prædicta, fiat votorum publicatio, mox, id eſt, in continenti, & ſtatim, abſque ullo intervallo, ſeu intermedio, & in communi Capitulo coram omnibus de Collegio, ut dicitur in *d. cap. quia propter,* ibi, *mox publicentur in communi,* & *C. cum poſt petitam, de elect.* quia ut notant *ibid. DD.* electio protracta ex ignavia, vel ignorantia electorum, non tenet. Secus autem, ſi id fiat in fraudem electi, hoc eſt, malitioſè, ad hoc, ut congregatio electorum diſſolvatur, non publicata electione.

19. Et hujuſmodi publicatio, combuſtis priùs ſchedulis, eſt facienda ab uno ex ſcrutatoribus, vel ab uno ex electoribus, ſub hac forma verborum.

Priorem habemus, nam cùm eſſemus decem vocales, P. Frater N. habuit novem vota, qua publicatione facta, pro complemento electionis, requiritur pro forma ſubſtantiali, verbalis, ſeu vocalis electio facienda ab eodem ſcrutatore, nomine omnium electorum, ſub tali modo.

Ego Frater N. vice mea, & omnium electorum præſentium, qui mecum conſenſerunt, eligo in Priorem hujus Monaſterii, P. Fratrem N. in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen.

20. Et iſta verbalis electio, facienda per unum de ſcrutatoribus, nomine totius Capituli, eſt de ſubſtantia electionis, ex *dict. cap. quia propter, & cap. Eccleſia 48. de elect.* ut liquet ibi, *conſideravimus nihilominùs, quòd poſt publicationem conſenſuum, & collationis tractatum, ad electionem nullus habitus eſt proceſſus,* hoc eſt, nulla ſubſecuta fuit electio verbalis, facienda per unum de Collegio, nomine totius Capituli, ut *ibid.* notat *Gl.* in caſu, & *Abbas num. 3.* ait, quòd non ſufficit factum electorum, ſed requiritur verbalis electio; & meritò, quia communis electio, quæ eſt veluti unus actus totius Capituli, nunquàm intelligitur conſumatus, donec fiat per unum de Collegio, nomine totius Capituli per verba ſingularis numeri, eligendo P. talem, ut expreſsè habetur in *cap. ſicut 21. de elect. in 6.* ibi, *eſt per unum pronuncianda, & facienda communis electio, ſecundùm Canonica Inſtituta,* & magis expreſsè in *cap. cùm ab uno 4. de ſenten. & re Judic. in eod. 6.* ibi, *ut cenſeatur evidentiùs unica, & communis, eſt ab uno, vice omnium (ſivè per compromiſſum, ſivè per ſcrutinium procedatur) electionis pronunciatio, per verba ſingularis numeri pronuncianda,* hæc *ibi.*

Ex quibus benè vides, quòd hujuſmodi decretum, ſeu ſcrutinium, vel communis electio, eſt de medullis electionis canonicæ, qua omiſſa, evaneſcit electio, etiam quoad nomen.

21. Decimoſecundò, ut prædicta votorum publicatio, & communis electio, fiat ſolemnis, hoc eſt, alta, & intelligibili voce, coram omnibus de Capitulo, ex *d. cap. quia propter* ibi, *mox publicentur in communi,* ſecùs non diceretur electio publica, ſed clandeſtina, nec actus ſolemniter factus.

22. Decimotertiò, ut electio prædicta fiat de eo, in quem major pars capituli conſentit, ut dicitur in *d. cap. quia propter,* ibi, *& is, collatione habita, eligatur, in quem omnes, vel major, & ſanior pars capituli conſenſit.*

23. Decimoquartò, ut ſucceſſivè omnia prædicta per ordinem, ut numerata ſunt, obſerventur: ſecus autem intervetteretur ordo, & electio non valeret, ex *d. cap. quia propter, in fin.* ibi, *aliter electio facta non valeat.*

24. Decimoquintò, ut electio ſit ſecreta, nedum ex diſpoſitione *d. cap. quia propter,* ibi, *ſecretè,* verùm etiam ex diſpoſitione *Conc. Trid. ſeſſ.25. cap.6. de Regul.* prout lepidiſſimè probatum eſt à *Rot. Rom. in una Trever. A[illegible] tiæ Sancti Maximi, & in alia Meten. Monaſterii, coram Domino Coccino Decano,* quas refert *Caſtell. in d. tract. de elect. concur. ad Parochial. Prælud. 8. num. 31. & ſequentibus, Ricc. 4. p. prax. reſol. 28. Novar. forenſ. q.55. num. 5. lib. 1. & in prax. jur. Pontif. concluſ. 1. num. 5. de elect.* & in *Luc. Regul. eod. tit. num. 15.*

Quia forma à lege introducta, nequit mutari ſine nullitate actus, & eſt ſervanda, non obſtante quavis contraria conſuetudine; quia lex qualificata Papæ, non poteſt per conſuetudinem abrogari, ſine ſcientia ejuſdem Papæ, prout ex multis eleganter probat *Riccius cit. loc.*

25. Ultimò, his tandem accedit, ut ſecundùm quoſdam præſtandum ſit juramentum de eligendo magis idoneo, ſecundùm Deum, & eorum conſcientias. verùm, an tale juramentum ſit de ſubſtantia electionis, dico infrà in *tract. de electoribus.*

26. Hactenus de conditionibus ſubſtantialibus electionis canonicæ, celebrandæ per ſcrutinium, quæ omnes conjunctim, ac copulativè ſunt ad unguem obſervandæ, quia prætermiſſio unius, ſufficiens eſt ad caſſandam electionem de facto: etenim forma electionis, eſt individiſibilis, adeò, ut nec in minimo lædi poſſit, abſque nullitate actus, ut dictum eſt ſuprà.

An verò capitulum poſſit ſtatuere contra ea, quæ ſunt de forma, & jure communi? habes infrà.

Quæſt. 18. Quænam ſint de ſolemnitate, & juſtitia electionis canonicæ?

1. ET quidem multa ſunt de ſolemnitate, & juſtitia electionis, per ſcrutinium celebrandæ, non autem de ſubſtantia, & eſſentia ejuſdem.

Primò tractatus de electione habenda, eſt de ſolemnitate, *Panor. in cap. cùm veteri, de elect. num. 11.*

2. Secundò, præfixio diei ad eligendum, non eſt de ſubſtantia, ſed de juſtitia, *Panor. in cap. quia propter eod. tit. num. 16.*

3. Tertiò, quòd ſcrutatores ſint fide digni, *Panor.* [illegible] etenim ſupponuntur tales, dum ſunt de collegio electionis, & de contrario non conſtat.

4. Quartò, locus non eſt de ſubſtantia, at de honeſtate, & juſtitia: niſi aliter habeat conſuetudo, *ibid. Pan. & in cap. cùm Monaſterium, eod. tit. num. 4.*

Verùm, ſi fieret in Camera, & per occulta conventicula, cenſeretur clandeſtina, ac facta contra diſpoſitionem *d. cap. quia propter,* ibi, *in communi,* ſupple, Capitulo, & coram omnibus de collegio, & ob id eſſet caſſanda, *Syl. ver. elect. 1. quæſt. 8.* & dicetur infrà in *tract.* 1.

5. Quintò, quòd in caſu mortis Prælati, non fiat electio ante ſepulturam defuncti, *Panor. in d. c. quia propter.*

6. Sextò, quòd vocentur abſentes, *Gl. in cap.* [illegible] *de elect. in 6.* & *Tabiena ver. elect. num. 19.*

Nec obſtat dicere, quòd ſi abſentes non vocentur, videntur contemni, ac deſpici, & conſequenter

electio-

electionem fieri nullam, ipſo facto, ut dictum eſt, ſi unus de intereſſentibus capitulo, omitteretur exquiri, & ſcrutari.

Quia non eſt æqua ratio utrobique, nam omittere aliquem ex vocatis, eſt contra intrinſecam formam electionis per ſcrutinium, ut dicitur in *d. cap. quia propter*, & ſic eſſet omittere unum de ſubſtantialibus intrinſecis ipſius electionis canonicæ: at non vocare aliquem ex electoribus, eſt contemnere circa præambula ad electionem, non autem circà formam electionis.

Confirmatur, quia inter conditiones ſubſtantiales integrantes intrinſecam formam electionis, non fit mentio de vocatione electorum; ergò non eſt de forma; ita *Pavor*. cit. *loc.* & *Tamb. tom. 1. de jur. Abbat. diſput. 5. q. 6. nu. 9.*

7. Septimò, ſcriptum, in quo continetur quidquid ſit actum in electione à principio uſque ad finem, quod mittitur confirmatori pro confirmatione electi, non eſt de forma; fit enim ſolùm ad faciendam fidem, quod forma ſervanda in electione, fuit ſervata, & ut electores, quod geſtum eſt, negare non poſſint.

Hinc quando Superior, ad quem pertinet confirmare, eſt præſens, ſufficit, quod ſibi verbo per unum eligentium, vel per ſcrutatores, abſque alia ſcriptura, electum confirmet; *S. Anton. 3. p. tit. 19. cap. 2. §. 10. Syl. ver. elect. 1. q. 18. nu. 21.* & ita in ordine noſtro practicatur.

8. Octavò, Miſſa de Spiritu Sancto, cui omnes electores debent intereſſe, Euchariſtiæ Sacramenti ſuſceptio, per eoſdem habenda, antequàm eligantur Prælati, & invocatio ejuſdem Sancti Spiritus, qui ſolet fieri in capitulo, ante actum electionis, ſunt de præambulis, & ad formam electionis non pertinent: Idem dic de Cantico, *Te Deum laudamus*, quod ſolet cantari in fine electionis, *Caſtell. de elect. d. cap. in 8. ſubſtantiali, Peyr. tom. 1. de ſubdit. qu. 1. cap. 31. ver. noto quartò, Tamb.* cit. *loc. nu. 28.* & *Lezan. in dict. p. 2. ſum. cap. 12. nu. 27. in fin.* quidquid dicat *Rodr. tom. 2. q. 52. ar. 1.*

Et colligitur ex *cap. cùm terra 13. de elect.* ibi, *electores in unum locum, in quo fuerat electio celebranda, conveniant, & invocatâ Spiritus Sancti gratiâ, perſonam nominent*: ergò conventio electorum, & invocatio Spiritus Sancti ſunt præambula ad eligendum Prælatum, ſecundùm formam Canonicam, & magis clarè ex *cap. cùm inter 18. eod. tit.* ibi, *mandamus, quatenus invocatâ gratiâ Spiritus Sancti, perſonam idoneam per electionem canonicam concorditer aſſumatis, ad Regimen Capuanæ Eccleſiæ*, ergò electio canonica ſubſequitur ad prædicta.

Confirmatur, nullus modus, nullaque conditio poteſt dici, quod ſit de eſſentia electionis, niſi in Sacris Canonibus reperiatur præcepta, cum Decreto irritante. Sumus enim in odioſis, in quibus non fit extenſio.

9. Hinc ſi prædicta reperiantur juſſa ex particulari ſtatuto cum clauſula irritante, fiunt de eſſentia: Igitur præter jus commune, inſpiciendæ ſunt propriæ Conſtitutiones, *Abbas in cap. cùm Eccleſia, 1. not. de cauſ. poſſ.*

10. Nec obſtat *Concil. Baſilienſe*, in quo ſub clauſula irritante cautum eſt, ut antè electionem Prælati, audiatur Miſſa de Spiritu Sancto, & ſumatur corpus Domini noſtri Jeſu Chriſti, & præſtetur Juramentum, & ſimilia, nam hoc *Concilium* fuit reprobatum in *ſeſſ. 11. Concil. Lateranenſ.* ſub *Leone X.* ubi Conciliabulum, ſchiſmaticum, ſeditioſum, & nullius prorſùs authoritatis dicitur, *Mena 2. p. prompt. vèr. elect. nu. 57.*

11. Propterea adverte differentiam inter ea, quæ ſunt de ſubſtantia electionis, & ea, quæ ſunt de ſolemnitate, quod illa irritant ipſo facto, & nullam reddunt electionem.

Hæc autem non annullant ipſo facto, ſed reddunt annullandam, ſi fiat oppoſitio, *Syl. ver. elect. 2. q. 10. nu. 13. Paſſarell. in Scholiis privileg. Minimor.* & *Peyr.* cit. *loc.*

12. Prætereà adverte, quod Decretum irritans contentum in *d. cap. quia propter*, nempe ly *aliter electio facta non valeat*, & in *cap. 6. ſeſſ. 25. Conc. Trid. de Regul.* ligat omnes, etiam ignorantes quoad nullitatem actus, ſecus autem quoad alias pœnas, ut conſtat ex *cap. dudùm*, & *cap. ultim. de præben. in 6.* & *cap. ſi eo tempore de elect. in 6. ibique gl. ver. ignorantes*: quod dictum fallit in Monialibus, quia ignorantia juris excuſat mulieres.

13. Hinc ſi Moniales eligerent contra formam *d. c. quia propter*, non forent privandæ poteſtate eligendi, ad quod facit regula *ff. de jur. & fact. ignorant. l. juris ignorantiam*, ubi communiter id docent *DD.*

Quæſt. 19. Electio nulla ob inobſervantiam formæ, an valeat in foro conſcientiæ?

1. *Sylv. ver. elect. q. 10. Roſella eod. ver. nu. 29. Navar. lib. 1. conſ. 4. nu. 2. in 1. edit. & conſ. 10. in 2.* poſt *Innoc.* communiter receptum in *cap. in jure, & c. quod ſicut, de elect.* reſpondent affirmativè, dummodò in ea concurrant cætera, quæ requiruntur de jure naturali & Divino, nempe conſenſus liber omnium jus habentium ad eligendum, vel majoris partis ad idem peragendum; quandoquidem forma naturalis electionis, eſt conſenſus omnium, vel majoris partis vocalium, *cap. 1. de his quæ fiunt à majori parte capit.*

2. Societas enim humana habet jus naturale ad ſibi eligendum caput, à quo naturaliter appetit regi, & gubernari, *c. quia diverſitatem, de conceſſ. prabend.*

3. Hinc taliter electus, poteſt confirmari ab habente authoritatem diſpenſandi, ſuper defectibus ſolemnitatis juris poſitivi, *Caſtell. cap. 4. nu. 45. de elect. Peyr. tom. 1. de ſubd. qu. 1. cap. 31. §. 6. ver. dico 5.* & *Lezan. ver. elect. nu. 2. in fin.*

4. Et ubi confirmatus fuit, eſt verus Prælatus, nec tenetur in foro conſcientiæ reſignare, & facit fructus ſuos, *Samuell.* multis citatis *diſp. 1. contr. 6. concl. 2. tract. 1. de elect.* & non poteſt deponi, niſi in cauſa cognita, & diſcuſſa, præcit. *DD.*

Quæſt. 20. Electio Simonica, ante Iudicis declarationem, an ſit ipſo jure nulla?

1. Reſpondeo, quod ſic loquendo de jure Eccleſiaſtico; prout conſtat ex *Canone ea, quæ à Sanctis 5. 1. quæſt. 3.* ibi *quidquid ergò in ſacris ordinibus, vel in Eccleſiaſticis rebus, vel datâ, vel promiſſâ pecuniâ acquiſitum eſt, nos irritum eſſe, & nullas unquàm vires habere cenſemus*, & *cap. cùm Clerici 6. de pactis*, ibi *appellatione ceſſante, eos taliter adeptis Eccleſiis, ſpolietis, & cap. plerique 7. eod. tit.* ibi, *pactum hujuſmodi penitùs reprobamus*; quæ dictio *penitùs* importat nullitatem actus, ipſo jure, & ex *cap. nobis. 27. eod. tit.* ibi, *ejus tamen electio, tanquàm ſimoniaca pravitate præſumpta, eſt penitùs reprobanda*, & *cap. Mattheus 23. eod. tit.* ubi dicitur, quendam ſimoniacum, bene ſibi conſulere, celeriter dimittendo beneficium, quod ſimoniacè fuit adeptus, & ex *cap. ſicut tuis, de ſim.* ubi habetur, obtinentem bona fide per ſimoniam ab alio commiſſam, teneri beneficium deponere; ergò Rom. Pontif. *in d. cap.* ſupponit, adeptionem beneficii invalidam eſſe; ſecùs renunciationem debere fieri non præciperet: denique patet *in extravag. 2. cùm deteſtabile, lib. 3. inter communes de ſimon.* ibi, *per electiones verò, poſtulationes, confirmationes, proviſiones, ſeu quaſvis alias diſpoſitiones, quas ſimoniaca contigerit labe fieri, & quæ viribus omninò careant, in Eccleſiis, Monaſteriis, dignitatibus, perſonatibus, officiis Eccleſiaſticis, & quibuſvis beneficiis, aut aliquo eorum, cuiquam, jus nullatenùs acquiratur, nec inde faciat aliquis fructus ſuos, ſed ad* illorum

Digitized by Google

[illegible], quæ percepta reſtitutionem, ſub animæ ſuæ periculo ſit adſtrictus.

Statuentes præterea, quod univerſi & ſinguli, etiam [illegible], qui quomodolibet dando, vel recipiendo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Quid [illegible] dicatur, quid ſit, & quo- [illegible]?

[illegible] quæ ponimus in no- [illegible] *à S. Petro Apoſtolo,* [illegible] donum ſa- [illegible] ma- [illegible] viſibili ſigno; [illegible] emere, ut [illegible] dixit Si- [illegible] *quia cor tuum* [illegible] habetur in [illegible] poſito ſub- [illegible] *converſus,* [illegible] *ut hoc donum ca-* [illegible] *quem Petrus damna-* [illegible] *quæ ex-* [illegible]

[illegible] *q.* 100. *ar.* 1. *in reſp. ad* [illegible] conformantur Simoni [illegible] qui emere volunt; [illegible] Giezi Diſcipu- [illegible] accepit pecuniam [illegible] *4. Regum cap.* 5. quamo- [illegible] poſſunt dici non ſolum [illegible] *S.* [illegible] *lib.* 1. [illegible] *cod.* [illegible] quos [illegible], & meritò, quia [illegible] hæreſis Simonis primum lo-

cum, ut 1. *q.* 7. *Can. ult.* ibi, *omnia crimina ad comparationem ſimoniacæ hæreſis, quaſi pro nihilo reputantur.* & patet ex eo, quia ſimoniaci ſunt ab omnibus reſpu[illegible] ab exteris poteſtatibus opprimendi, tum quia donū D[illegible] quit [illegible] pretio, *proverb.* 3. tum e[illegible] quia [illegible] Spiritus Sancti, p[illegible] [illegible] ſpiritualis doni, quod eſt error [illegible] [illegible] us, *D. Thom.* cit. *loc. in corp.* [illegible] *ad ſecundum*, nullus enim poteſt v[illegible] [illegible]

4. [illegible] conſuevit, ſic ſtrictè defi[illegible] [illegible] acceptio, vel collatio non gratuit[illegible] [illegible], quod ſit pactio temporal[illegible] [illegible] danda, vel accipienda, vel facienda. [illegible] [illegible], quod ſit ſtudioſa voluntas emendi, v[illegible] [illegible] aliquod ſpirituale, vel ſpirituali annexum [illegible] [illegible] pretio: in qua diffinitione ponitur volunta[illegible] potentia, ſed pro actu ejus: omne enim pecca[illegible] [illegible] actu voluntatis liberæ.

5. Dicitur ſtudioſa, hoc eſt, deliberata; [illegible] liberatione voluntatis, poteſt committi, qu[illegible] Simonia Mentalis, etiam actu externo non [illegible] quæ licet ſit pernicioſa: nihilominùs ab Eccl[illegible] [illegible], quia Eccleſia non judicat de occultis: [illegible] dant ad extrà, *D. Ant.* cit. *loc.* §. 1. *in princ.*

6. Nomine emptionis & venditionis, com[illegible] ditur omnis contractus non gratuitùs, ut [illegible] & renunciationis, & hujuſmodi, exceptâ [illegible] quæ eſt licita, quibuſdam tamen ſervatis, prout [illegible] *[illegible] Sancti.*

7. Ly *ſpirituale* poteſt eſſe tripliciter; eſſ[illegible] fides, ſpes, & charitas, aliæque virtutes, & dona S[illegible] Sancti, ut prophetia, & poteſtas faciendi miracula [illegible] [illegible], ut Sacramenta, quæ actualiter, ſeu effe[illegible] cauſant gratiam; & inſtrumentaliter, ut prædi[illegible] [illegible] [illegible]gere, viſitare, orare, & hujuſmodi, qui ſunt actu [illegible] [illegible]ales.

8. Ly *ſpirituali annexum*, poteſt eſſe dupliciter [illegible] eod. *D. Thom. in d. q* 100. *ar.* 3. *in corpore*: uno [illegible] ut ex ſpiritualibus dependens, ut habere Eccleſi[illegible] neficia, nempè decimas, oblationes altarium, penſion[illegible] Eccleſiaſticas, poſſeſſionem, ſeu tenutam alicu[illegible] patronatus, & ſimilia, quæ non poſſunt competere, [illegible] habenti actu officium Clericale.

9. Alio modo dicitur ſpirituali annexum, ut [illegible] dens, quia ſcilicet ordinatur ad officium Clericale, ut [illegible] ſtes ſacræ, libri, vaſa, & alia ſacramentalia, quæ or[illegible] tur ad peractionem actus ſacramentalis, & velut [illegible] patronatus nominandi, & præſentandi, quod [illegible] ad præſentandum Clericum ad beneficia.

10. Ly *pro temporali pretio*, adverte, quia hæc di[illegible] *pro*, denotat cauſam immediatam, & importat ca[illegible] finalem; interdum verò cauſam impulſivam, & ſæpè [illegible] piùs appretiationem, ſeu commutationem; *Barb[illegible] tract. de dict. & clauſ. dict.* 240.

11. Sub nomine pecuniæ, ſeu pretii, venit to[illegible] quidquid habent homines in terra, quorum ſunt [illegible] ni; pecunia vocatur, ſervus, ager, vas, arbor, pecus, [illegible] juſmodi, ideoque pecunia dicitur, quaſi à [illegible] quidquid antiqui habebant, in pecoribus habebant, [illegible] expreſsè dicitur in *Can. totum*, 6. *cauſ.* 1. *q.* 3. qu[illegible] quidquid pretio temporali æſtimari, ſeu men[illegible] teſt, ceu ſunt nedum pecunia numerata, aur[illegible] & ſimilia: verùm etiam bona omnia, mobil[illegible] jura, actiones, preces, favores, obſequia, & hu[illegible] alia, pecunia dicuntur; quia ſunt pretio co[illegible] prout omnes docent.

12. Simonia poteſt committi tribus modis, h[illegible] munus à manu, ab obſequio, & à lingua; p[illegible] *D. Gregorius in Homil.* ſuper illum locum *Eſaiæ* [illegible]

Digitized by Google

ubi Propheta, cùm deſcriberet virum juſtum, ait, *Beatus vir, qui excutit manus ſuas ab omni munere*, ſubjungit *Greg. non dixit tantùm à munere; ſed ab omni munere; quia aliud eſt munus à manu, aliud ab obſequio, & aliud à lingua*, quod dictum lætanter amplectitur *D.Thom.* in cit.*loc.2.2.& in quodlib.5.art.23.* ubi tractat ea, quæ pertinent ad Religioſos.

13. Munus à manu, eſt pecunia numerata, vel ſimile munus pretio appretiabile; ab obſequio eſt ſervitus indebitè impenſa; munus à lingua, eſt favor mundanus, prout clarè habetur in *Canon. ſunt nonnulli* 114. *cauſ.*1.*q. prima*, & clariùs *Can. ſalvat.*8. ejuſdem *cauſ.q.*3. ibi, *qui eaſdem res ſpirituales, non ad hoc ad quod inſtitutæ ſunt, ſed ad propria lucra, munere linguæ, vel indebiti obſequii, vel pecuniæ largitur, vel adipiſcitur, ſimoniacus eſt*: & fusè *D.Ant.in d.cap* 4.*de ſimonia*, §.2. ubi advertit, quòd pecunia poteſt dari, & recipi pro ſpirituali re, vel circa ſpiritualia licitè, & ſine ſimonia, quinque modis: ſcilicet ratione præmiationis, ſuſtentationis, provocationis, punitionis, & vitandæ vexationis.

14. Primo modo dat, qui vult remiſſionem peccatorum conſequi, debet, ſi poteſt, eleemoſynas dare pauperibus, juxtà illud, *Dan.4. peccata tua eleemoſynis redime*: Secundo modo ratione ſuſtentationis, ut Sacerdos pro Miſſa, quam dicit, accipit pecuniam, vel præbendam. Tertio modo ratione provocationis, ut ſi dantur Eleemoſynæ pauperibus ad inducendum eos, & excitandum ad orandum pro benefactoribus ſuis.

Unde *Sapiens* dixit, *abſconde eleemoſynam in ſinu pauperis, & ipſe orabit pro te*, hoc eſt, inducet pauperem ad orandum. Quarto ratione punitionis, ſicut fit in abſolutione ab excommunicatione, aliquando exigitur pecunia, non pro ipſa abſolutione, quia hoc eſſet ſimonia, ſed in pœnam, & punitionem culpæ præteritæ, quia quis auſus fuit in excommunicationem ſe dare. Quinto ratione redimendæ vexationis, quam quis patitur ſuper beneficio adepto, quod totum poteſt colligi à *D.Thom.in* 2.2.*& in* 4.*ſent.* ubi diffusè de his agit.

15. Quibus *Navar.in Manual.cap.*23.*nu.*102.*&* 103. addit, quòd dare aliquid per modum liberalis doni, ad gratiam referendam, vel ineundam, vel per modum reverentiæ, & honeſtatis, ideſt, ob reverentiam Sacramenti, vel pro ſolutione obligationis legis, vel conſuetudinis, non eſt ſimoniacum, ſed tantùm, quando datur temporale pro ſpirituali, ut pretium, & ob id, cavendum eſt ab intentione, quia de ratione ſimoniæ, eſt intentio vendendi, vel emendi ſpiritualia pro pecunia, ut dictum eſt.

16. Simonia poteſt eſſe triplex, nempè realis, conventionalis, & mentalis: Realis propriè dicitur ab actu, ſcilicet à rei traditione, quia in dando rem, vel accipiendo conſiſtit, & tunc fit, quando pactio, ex utraque parte, eſt completa, ſaltem inchoativè, ut ſi collatio beneficii facta ſit, & pretii pars ſoluta, *Layman. lib.*4. *tract.*10. *cap. ult.* §. 6. *Pyrr.Corr. in praxi lib.*5.*cap.* 9.*nu.*7.

Conventionalis dicitur à conventione, ſeu pactione, in qua aliquid promittitur pro ſpirituali re, & poteſt definiri, quòd ſit conventio, ſeu pactio de re ſpirituali pro temporali, abſque tamen executione, ſaltem utrinque facta; pactum enim eſt duorum, vel plurium, in idem placitum, ſeu eſt conſenſus ad aliquid faciendum, vel dandum, *l.*1.*ff.de pactis*, & notat *Sylv.ver pactum in princ.*

17. Dixi, abſque executione, quia quando promiſſum non mandatur executioni, ſed ob pœnitentiam, vel impotentiam receditur à pactis ſimoniacis: tunc ſimonia, quoad crimen, licet non poſſit dici purè mentalis, cùm jam exterior, & in pactum, tranſierit: tamen debet dici conventionalis, quia remanet in puris terminis nudæ promiſſionis, & conſequenter non ſubeſt pœnis cenſurarum, ab Eccleſia præfixis, *Cajet. in ſum. ver. ſimonia, in fin. ver tertiò. ex eo.*

18. Si verò fuerit conſumata, ſaltem ex una parte, tranſit in realem, ſi complementum fiat ex parte illius, qui promiſit ſpirituale; tunc enim ſufficit ad conſtituendum ſimoniam realem; ſecùs autem in complemento promittentis temporale, non enim ſufficit, ut ſimonia deſinat eſſe conventionalis, & fiat realis, *Navar.p.*2. *conſil. lib.*5. *de ſim. conſ.*40.*nu.*2. *in* 1. *edit.* fusè *Bonac. tom.*1.*de ſim.diſp.*1.*q.*2.*n.*5. & *Garz.de beneſ.p.*8.*cap.*1.*nu.*45. *&* 46.

19. Verùm ſecundùm ſtylum Curiæ, ad hoc, ut dicatur realis, debet eſſe ex utraque parte completa, idem *Navar.* cit. *loc. conſ.*3.*nu.* 2. *& conſ.*18. *num.*1.& noſter Candidus *Diſquiſitionum Moralium tom.* 1. *diſquiſit.* 18.*artic.*38.*dub.* 1.*Pyrr. Corr. in praxi diſpenſat. Apoſtol. lib.* 5.*cap.*9.*nu.*6.

20. Mentalis eſt illa, quæ tantùm mente concipitur, citrà omnem conventionem expreſſam vel tacitam; & poteſt eſſe duplex, altera, quæ neque pervenit ad conventionem, neque ad dationem rei ſpiritualis; altera verò, quæ pervenit ad dationem citrà omnem conventionem; & hæc aliquando eſt tantùm ex parte dantis ſpirituale, aliquandò autem ex parte recipientis; interdùm verò utraque pars illam committit, ſine tamen pacto tacito vel expreſſo, *Navar. in ſum. cap.* 23.*nu.*103. quippè quæ quomodocunque ſumatur, nec obligat ad pœnas, neque ad reſtituendum quodcunque temporale datum, vel acceptum in collatione, vel renunciatione beneficii per ſimoniam, animo tantùm, vel voluntate conceptam, etiam ex utraque parte commiſſam, mentaliter tamen; teſte *D.Thom.* 2. 2. *q.* 100. *ar.* 6.*ad ſextum*, ibi, *quoad Deum, ſola voluntas facit ſimoniacum, ſed quoad pœnam Eccleſiaſticam exteriorem, non punitur, ut ſimoniacus abrenunciare teneatur, ſed debet de mala intentione pœnitere*; hæc *ibi*, cui adhæret *ibid. Cajet Sylv. ver. ſim. q.* 20. *Armil. eod. ver. n.* 58. *Lopez* 1.*p inſtruct. cap.*30 *ver. igitur*, & habetur expresè in *cap. mandato* 46.*de ſimonia*, ibi, *ad reſignationem ſpiritualium & temporalium, quæ nullo pacto, ſed affectu animi præcedente, utrinque taliter acquiruntur, in quo caſu delinquentibus ſufficit, per ſolam pœnitentiam ſuo ſatisfacere* Creatori, hæc *ibi*.

21. Nec objicies, quod uſurarius mentalis tenetur reſtituere totum illud, quod ſibi perſuadet impendi, ratione mutui, & non aliundè gratis dari, *cap.conſuluit, de uſuris*; quia non eſt æqua ratio utrobique, nam quod taliter datur uſurario, non datur ſpontè, ſed involuntariè, quandoquidem invitè ſolvuntur uſuræ; ſimoniacus autem mentalis, non tenetur ad reſtitutionem ejus, quod à mentali ſimoniaco accepit, quia fuit ei ſpontè datum, & à ſpontè dante licet accipere; prout ex multis docet *Cajet.in* 2. *q.* 100. *ar.* 6. *in reſpon. ad tertiam objectionem*, & ante eum Panor. *in d. cap. mandato*, *Navar. in Manual cap.* 23 *num.* 103. *ver.*5. ubi declarando, ait, quod uſurarius, ultrà ſortem principalem aliquid accipiens ratione mutui, injuriam facit mutuatario, contra juſtitiam commutativam, inducentem obligationem reſtituendi; mutuatarius enim non ſpontè, ſed quaſi involuntariè ſolvit uſuras, velut redimendo iniquam vexationem, quam patitur ab uſurario; quod autem datur pro ſimonia, ſpontè ac voluntariè datur, quoniam confertur animo emendi, vel vendendi; conſtat autem, quod tam emere, quàm vendere ſunt contractus voluntarii, abſque involuntario mixto: ideoq; non eſt reſtituendum in conſcientia, quia non læditur juſtitia commutativa inter perſonas privatas, licèt ſic agentes, graviſſimè peccent, contra virtutem Religionis, rebus ſacris injuriam facientes, prout perdoctè dixerat *Cajet. ubi ſuprà*, quod, ut magis

Digitized by Google

illorum omnium, quæ percepit reſtitutionem, ſub animæ ſuæ periculo ſit adſtrictus.

Statuentes præterea, quod univerſi & ſinguli, etiam præmiſſis Dignitatibus præditi, qui quomodolibet dando, vel recipiendo ſimoniam commiſerint, aut quod illa fiat, mediatores extiterint, ſeu procuraverint, ſententiam excommunicationis incurrant, à qua niſi à Romano Pontifice pro tempore exiſtente, non poſſunt abſolvi, præterquàm in mortis articulo conſtituti.

2. Quod procedit, etiamſi ſimonia ſit occulta; prout ex *ead. extravag.* ibi, *& eorum quemlibet, tàm manifeſtum, quàm occultum, &* ex *d. cap. Matthæus.*

3. Undè antè omnem Judicis ſententiam, etiam declaratoriam, nullum jus, ſeu effectum confert: immò ipſo jure, talem electum ſeu confirmatum, inhabilem reddit ad obtinenda officia, licet non inducat vacationem obtentorum; *Put. deciſ.* 80. *lib.* 2. *Achili. de Graſſis deciſ.* 2. *de ſim. Rodr. to.* 1. *quæſt.* 20. *art.* 13. & poſt allegatos *Barboſ. alleg.* 57. *num.* 232. & latè *Nicol. Garz. de benef. p.* 8. *c.* 1. *nu.* 3. *Paul. Squill. de obligat. Cler. par* 4. *dub.* 15. *ver. an verò, Bonac. tom.* 1. *diſput.* 1. *quæſt.* 7. *pun.* 2. *num.* 11. *de ſim. Peyr. tom.* 1. *quæſt.* 1. *cap.* 31. §. 9. *ver. dico* 19. *& Theſ. de pœn. Can. par.* 2. *prax. ver. ſimonia.*

4. Quapropter ſimoniacè electus, tenetur in conſcientia ſub mortali peccato, Prælaturam, ſeu Prioratum, vel Canonicatum renunciare, nec abſolvi poteſt, priuſquàm renunciet; & hoc etiam, ſi ſimonia ſit occulta, ſive commiſſa ſit ab eodem, qui Prioratum obtinuit, ſive ab aliis, ipſo quoque neſciente, ut conſtat ex dictis.

5. Nec dices, quod nullus debet puniri pro eo, quod non eſt factum, eo ſciente & volente; ex quo pœna debetur peccato, quod eſt voluntarium, quia ad hoc, ut aliquis privetur eo, quod accepit, non ſolùm eſt pœna peccati; ſed quandoque eſt effectus acquiſitionis injuſtæ, ex quo Eccleſia non conſenſit, in ſimoniacos bona Eccleſiaſtica conferri; & ſimoniacus eſt incapax & inhabilis, ut benè ex multis oſtendit *D. Thom.* 2. 2. *quæſt.* 100. *art.* 6. *in reſpon. ad* 3.

Quæſt. 21. Simonia unde dicatur, quid ſit, & quomodo contrahatur?

1. Simonia dicitur à Simone Mago, qui primus in novo teſtamento voluit emere à *S. Petro Apoſtolo*, gratiam Spiritus Sancti, hoc eſt, gratuitum donum ſanandi infirmos, quod ſcilicet ad impoſitionem manuum ejus, daretur Spiritus Sanctus, viſibili ſigno; prout dicitur in *act. Apoſtol. cap.* 8. voluit enim emere, ut poſteà majori pecuniâ venderet; unde *S. Petrus* dixit Simoni, *non eſt tibi pars, neque ſors in hac fide; quia cor tuum non eſt rectum apud Deum*; prout expreſsè habetur *in Can. Petrus* 19. 1. *quæſt.* 1. *ibique Gloſ.* in caſu poſito ſubnectit, *cùm Simon Magus, nuper ad fidem converſus, videret ad umbram Petri, infirmos ſanari, ut hoc donum cariùs venderet, voluit à Petro emere, quem Petrus damnavit, dicens: pecunia tua ſit tecum in perditionem, quia exiſtimaſti, pecuniâ donum Dei poſſidere.*

2. Hinc teſte *D. Thom.* 2. 2. *quæſt.* 100. *ar.* 1. *in reſp. ad* 4. illi, qui ſpiritualia vendunt, conformantur Simoni Mago, in intentione: in actu verò illi, qui emere volunt; illi autem qui vendunt, in actu imitantur Giezi Diſcipulum Heliſæi, qui in veteri teſtamento accepit pecuniam à leproſo mundato, ut dicitur *in* 4. *Regum. cap.* 5. quamobrem Venditores ſpiritualium, poſſunt dici non ſolùm Simoniaci, ſed etiam Giezitæ, *S. Raym.* in ſua *ſum. lib.* 1. *de ſim. tit* 1. *& D. Ant.* 2. *p. ſum. tit.* 1. *cap.* 4. *eod. tit.* quos *Sanctos* ſequuntur omnes alii *Thomiſtæ*; & meritò, quia loquuntur de hac re ſatis piè.

3. Simonia inter omnes hæreſes obtinet primum locum, ut 1. *q.* 7. *Can. ult.* ibi, *omnia crimina ad comparationem ſimoniacæ hæreſis, quaſi pro nihilo reputantur*; & patet ex eo; quia ſimoniaci ſunt ab omnibus reſpuendi, & ab exteris poteſtatibus opprimendi, tùm quia donū Dei nequit æſtimari, aliquo pretio, *proverb.* 3. tùm etiam, quia cùm aliquis vendit donum Spiritus Sancti, proteſtatur ſe eſſe Dominum ſpiritualis doni, quod eſt error, errorum omnium maximus, *D. Thom.* cit. *loc in corp. & in reſponſ. ad ſecundum*, nullus enim poteſt vendere rem non ſuam.

4. Simonia conſuevit, ſic ſtrictè definiri, quod ſit ſpiritualium acceptio, vel collatio non gratuita; aliquandò ſtrictiſſimè, quod ſit pactio temporalium, propter ſpiritualia danda, vel accipienda, vel facienda: ſæpiùs verò largè, quod ſit ſtudioſa voluntas emendi, vel vendendi aliquod ſpirituale, vel ſpirituali annexum, pro temporali pretio: in qua diffinitione ponitur voluntas, non pro potentia, ſed pro actu ejus: omne enim peccatum committitur actu voluntatis liberæ.

5. Dicitur ſtudioſa, hoc eſt, deliberata; nam ſolâ deliberatione voluntatis, poteſt committi, quæ ſolet dici Simonia Mentalis, etiam actu externo non ſubſequuto, quæ licet ſit perniciosa: nihilominùs ab Eccleſia non punitur, quia Eccleſia non judicat de occultis: niſi prodeant ad extrà, *D. Ant.* cit. *loc.* §. 1. *in princ.*

6. Nomine emptionis & venditionis, comprehenditur omnis contractus non gratuitùs, ut tranſactionis, & renunciationis, & hujuſmodi, exceptâ permutatione, quæ eſt licita, quibuſdam tamen ſervatis, prout notat præfati *Sancti.*

7. Ly *ſpirituale* poteſt eſſe tripliciter; eſſentialiter, ut fides, ſpes, & charitas, aliæque virtutes, & dona Spiritus Sancti, ut prophetia, & poteſtas faciendi miracula: cauſaliter, ut Sacramenta, quæ actualiter, ſeu effectivè cauſant gratiam; & inſtrumentaliter, ut prædicare, corrigere, viſitare, orare, & hujuſmodi, qui ſunt actus ſpirituales.

8. Ly *ſpirituali annexum*, poteſt eſſe dupliciter, teſte eod. *D. Thom. in d. q* 100. *ar.* 3. *in corpore*: uno modo, ut ex ſpiritualibus dependens, ut habere Eccleſiaſtica beneficia, nempè decimas, oblationes altarium, penſiones Eccleſiaſticas, poſſeſſionem, ſeu tenutam alicujus juris patronatus, & ſimilia, quæ non poſſunt competere, niſi habenti actu officium Clericale.

9. Alio modo dicitur ſpirituali annexum, ut antecedens, quia ſcilicet ordinatur ad officum Clericale, ut veſtes ſacræ, libri, vaſa, & alia ſacramentalia, quæ ordinantur ad peractionem actus ſacramentalis, & veluti eſt jus patronatus nominandi, & præſentandi, quod ordinatur ad præſentandum Clericum ad beneficia.

10. Ly *pro temporali pretio*, adverte, quia hæc dictio *pro*, denotat cauſam immediatam, & importat cauſam finalem; interdum verò cauſam impulſivam, & ſæpè ſæpiùs appretiationem, ſeu commutationem; *Barboſ. in tract. de dict. & clauſ. dict.* 240.

11. Sub nomine pecuniæ, ſeu pretii, venit totum, & quidquid habent homines in terra, quorum ſunt Domini; pecunia vocatur, ſervus, ager, vas, arbor, pecus, & hujuſmodi, ideoque pecunia dicitur, quaſi à pecu, quia quidquid antiqui habebant, in pecoribus habebant, ut expreſsè dicitur in *Can. totum*, 6. *cauſ.* 1. *q.* 3. quamobrem quidquid pretio temporali æſtimari, ſeu menſurari poteſt, ceu ſunt nedum pecunia numerata, aurea, argentea, & ſimilia: verùm etiam bona omnia, mobilia, ſtabilia, jura, actiones, preces, favores, obſequia, & hujus generis alia, pecunia dicuntur; quia ſunt pretio comparabilia, prout omnes docent.

12. Simonia poteſt comitti tribus modis, hoc eſt, per munus à manu, ab obſequio, & à lingua; prout dicit *D. Gregorius in Homil.* ſuper illum locum *Eſaiæ cap.* 33.

ubi

ibi Propheta, cùm deſcriberet virum juſtum, ait, *Beatus vir, qui excutit manus ſuas ab omni munere*, ſubjungit Greg. *non dixit tantùm à munere; ſed ab omni munere; quia aliud eſt munus à manu, aliud ab obſequio, & aliud à lingua*, quod dictum lætanter amplectitur *D. Thom.* in *d. loc. 2. 2. & in quodlib. 5. art. 23.* ubi tractat ea, quæ pertinent ad Religioſos.

13. Munus à manu, eſt pecunia numerata, vel ſimile munus pretio appretiabile; ab obſequio eſt ſervitus indebitè impenſa; munus à lingua, eſt favor mundanus, prout clarè habetur in *Canon. ſunt nonnulli* 114. *cauſ. 1. q. prima*, & clariùs *Can. ſalvat. 8.* ejuſdem *cauſ. q. 3.* ibi, *qui eaſdem res ſpirituales, non ad hoc, ad quod inſtitutæ ſunt, ſed ad propria lucra, munere linguæ, vel indebiti obſequii, vel pecuniæ largitur, vel adipiſcitur, ſimoniacus eſt*: & fusè *D. Ant. in d. cap 4. de ſimonia*, §. ubi advertit, quòd pecunia poteſt dari, & recipi pro ſpirituali re, vel circa ſpiritualia licitè, & ſine ſimonia, quinque modis: ſcilicet ratione præmiationis, ſuſtentationis, provocationis, punitionis, & vitandæ vexationis.

14. Primo modo dat, qui vult remiſſionem peccatorum conſequi, debet, ſi poteſt, eleemoſynas dare pauperibus, juxtà illud, *Dan. 4. peccata tua eleemoſynis redime*: Secundo modo ratione ſuſtentationis, ut Sacerdos pro Miſſa, quam dicit, accipit pecuniam, vel præbendam. Tertio modo ratione provocationis, ut ſi dantur Eleemoſynæ pauperibus ad inducendum eos, & excitandum ad orandum pro benefactoribus ſuis.

Unde *Sapiens* dixit, *abſconde eleemoſynam in ſinu pauperis, & ipſe orabit pro te*, hoc eſt, inducet pauperem ad orandum. Quarto ratione punitionis, ſicut fit in abſolutione ab excommunicatione, aliquando exigitur pecunia, non pro ipſa abſolutione, quia hoc eſſet ſimonia, ſed in pœnam, & punitionem culpæ præteritæ, quia quis illius fuit in excommunicationem ſe dare. Quinto ratione redimendæ vexationis, quam quis patitur ſuper beneficio adepto, quod totum poteſt colligi à *D. Thom. in 2. 2. & in 4. ſent.* ubi diffusè de his agit.

15. Quibus *Navar. in Manual. cap. 23. nu. 102. & 103.* addit, quòd dare aliquid per modum liberalis doni, ad gratiam referendam, vel ineundam, vel per modum reverentiæ, & honeſtatis, ideſt, ob reverentiam Sacramenti, vel pro ſolutione obligationis legis, vel conſuetudinis, non eſt ſimoniacum, ſed tantùm, quando datur temporale pro ſpirituali, ut pretium, & ob id, cavendum eſt ab intentione, quia de ratione ſimoniæ, eſt intentio vendendi vel emendi ſpiritualia pro pecunia, ut dictum eſt.

16. Simonia poteſt eſſe triplex, nempè realis, conventionalis, & mentalis: Realis propriè dicitur ab actu, ſcilicet à rei traditione, quia in dando rem, vel accipiendo conſiſtit, & tunc fit, quando pactio, ex utraque parte, eſt completa, ſaltem inchoativè, ut ſi collatio beneficii facta ſit, & pretii pars ſoluta, *Layman. lib. 4. tract. 10. cap. uſe. §. 6. Pyrr. Corr. in praxi lib. 5. cap. 9. nu. 7.* Conventionalis dicitur à conventione, ſeu pactione, in qua aliquid promittitur pro ſpirituali re, & poteſt definiri, quòd ſit conventio, ſeu pactio de re ſpirituali pro temporali, abſque tamen executione, ſaltem utrinque facta; pactum enim eſt duorum, vel plurium, in idem placitum, ſeu eſt conſenſus ad aliquid faciendum, vel dandum, *l. 1. ff. de pactis*, & notat *Sylv. ver. pactum in princ.*

17. Dixi, abſque executione, quia quando promiſſum non mandatur executioni, ſed ob pœnitentiam, vel impotentiam receditur à pactis ſimoniacis: tunc ſimonia, quoad crimen, licet non poſſit dici purè mentalis, cùm ſit exterior, & in pactum, tranſierit: tamen debet dici conventionalis, quia remanet in puris terminis nudæ promiſſionis, & conſequenter non ſubeſt pœnis cenſurarum, ab Eccleſia præfixis, *Cajet. in ſum. ver. ſimonia, in fin. ver tertiò. ex eo.*

18. Si verò fuerit conſumata, ſaltem ex una parte, tranſit in realem, ſi complementum fiat ex parte illius, qui promiſit ſpirituale; tunc enim ſufficit ad conſtituendum ſimoniam realem; ſecùs autem in complemento promittentis temporale, non enim ſufficit, ut ſimonia deſinat eſſe conventionalis, & fiat realis, *Navar. p. 2. conſil. lib. 5. de ſim. conſ. 40. nu. 2. in 1. edit.* fusè *Bonac. tom. 1. de ſim. diſp. 1. q. 2. n. 5.* & *Garz. de benef. p. 8. cap. 1. nu. 45. & 46.*

19. Verùm ſecundùm ſtylum Curiæ, ad hoc, ut dicatur realis, debet eſſe ex utraque parte completa, idem *Navar.* cit. *loc. conſ. 3. nu. 2. & conſ. 18. num. 1.* & noſter Candidus *Diſquiſitionum Moralium tom. 1. diſquiſit. 18. artic. 38. dub. 1. Pyrr. Corr. in praxi diſpenſat. Apoſtol. lib. 5. cap. 9. nu. 6.*

20. Mentalis eſt illa, quæ tantùm mente concipitur, citrà omnem conventionem expreſſam vel tacitam; & poteſt eſſe duplex, altera, quæ neque pervenit ad conventionem, neque ad dationem rei ſpiritualis; altera verò, quæ pervenit ad dationem citrà omnem conventionem; & hæc aliquando eſt tantùm ex parte dantis ſpirituale, aliquandò autem ex parte recipientis; interdùm verò utraque pars illam committit, ſine tamen pacto tacito vel expreſſo, *Navar. in ſum. cap. 23. nu. 103.* quippè quæ quomodocunque ſumatur, nec obligat ad pœnas, neque ad reſtituendum quodcunque temporale datum, vel acceptum in collatione, vel renunciatione beneficii per ſimoniam, animo tantùm, vel voluntate conceptam, etiam ex utraque parte commiſſam, mentaliter tamen; teſte *D. Thom. 2. 2. q. 100. ar. 6. ad ſextum*, ibi, *quoad Deum, ſola voluntas facit ſimoniacum, ſed quoad pœnam Eccleſiaſticam exteriorem, non punitur, ut ſimoniacus abrenunciare teneatur, ſed debet de mala intentione pœnitere*; hæc *ibi*, cui adhæret *ibid.* Cajet *Sylv. ver. ſim. q. 20. Armil. eod. ver. n. 58. Lopez 1. p inſtruct. cap. 30 ver. igitur*, & habetur expresſè in *cap. mandato 46. de ſimonia*, ibi, *ad reſignationem ſpiritualium & temporalium, quæ nullo pacto, ſed affectu animi præcedente, utrinque taliter acquiruntur, in quo caſu delinquentibus ſufficit, per ſolam pœnitentiam ſuo ſatisfacere Creatori*, hæc *ibi.*

21. Nec objicies, quod uſurarius mentalis tenetur reſtituere totum illud, quod ſibi perſuadet impendi, ratione mutui, & non aliundè gratis dari, *cap. conſuluit, de uſuris*; quia non eſt æqua ratio utrobique, nam quod taliter datur uſurario, non datur ſpontè, ſed involuntariè, quandoquidem invitè ſolvuntur uſuræ; ſimoniacus autem mentalis, non tenetur ad reſtitutionem ejus, quod à mentali ſimoniaco accepit, quia fuit ei ſpontè datum, & à ſpontè dante licet accipere; prout ex multis docet Cajet. *in 2. q. 100. ar. 6. in reſpon. ad tertiam objectionem*, & ante eum Panor. *in d. cap. mandato*, *Navar. in Manual cap. 23 num. 103. ver. 5.* ubi declarando, ait, quod uſurarius, ultrà ſortem principalem aliquid accipiens ratione mutui, injuriam facit mutuatario, contra juſtitiam commutativam, inducentem obligationem reſtituendi; mutuatarius enim non ſpontè, ſed quaſi involuntariè ſolvit uſuras, velut redimendo iniquam vexationem, quam patitur ab uſurario; quod autem datur pro ſimonia, ſpontè ac voluntariè datur, quoniam confertur animo emendi, vel vendendi; conſtat autem, quod tam emere, quàm vendere ſunt contractus voluntarii, abſque involuntario mixto: ideoq; non eſt reſtituendum in conſcientia, quia non læditur juſtitia commutativa inter perſonas privatas, licèt ſic agentes, graviſſimè peccent, contra virtutem Religionis, rebus ſacris injuriam facientes, prout per doctè dixerat Cajet. *ubi ſuprà*, quod, ut magis pateat,

Digitized by Google

pateat, argumentis expungit noſter *Candidus* cit. *loc.* & *Garz. ubi ſuprà, nu.* 52. poſt *Vict. in relect. de ſim.* vide quæ dico in *tract. de datis & promiſſis pro gratia, & juſtitia*; *& de bon. Monaſt. non alien.*

Quæſt. 22. Electio, in qua electores ita paciſcuntur, ſi tu eliges me in Provincialem, ego te eligam in Priorem: an ſit ſimoniaca?

1. Affirmativè dic, quia electio Canonica, ad hoc, ut ſimoniaca non ſit, neceſſariò requiritur, ut ab electoribus fiat gratis, & amore, hoc eſt, ſine pacto, pretio, & mercede, veniente à manu, linguâ & obſequio, ut dicitur in Can. *ordinationes* 113. *cauſ.* 1. *q.* 1. *& cap. quam pio, ſecundo ejuſdem cauſa, qu.* 2. ibi, *dum tamen omnis abſit pactio, & omnis ceſſet conventio, & cap. plerique* 7. *de pactis,* ibi, *pactum hujuſmodi penitùs reprobamus, & cap. fin. eod. tit.* ibi, *omnis pactio, omniſque conventio debeat omninò ceſſare, & ratio eſt, tum quia electio ad hoc ut non ſit ſimoniaca, neceſſe eſt, ut celebretur omninò liberè, cap. præterea, el. primo de tranſactionibus, & cap. tua nos, & cap. de hoc autem, de ſim.* electio autem, quæ fit ex aliqua obligatione juſtitiæ, nempè ex pacto, & conventione, non non poteſt dici libera ſimpliciter; ergò præjudicat libertati, ſeu ſubſtantiæ electionis: tum etiam quia in hujuſmodi conventionibus electorum, jus ſpirituale datur cum onere, ut aliquid fiat, quaſi pro pretio rei ſpiritualis, vel cauſa mediata illam habendi, ergò; *D. Thom. quodlib.* 8. *ar.* 11. *Sylv. ver. ſimon. q.* 13. *dict.* 4. *Cajet. in ſum. ver. eod. §. circa tertium, Armilla eod. tit. nu.* 24. *ibid. Tab. q.* 45. *n.* 46. *Lopez p.* 1. *c.* 299. *Garz. de benef. p.* 8. *cap.* 1. *nu.* 1. *& ſequentib. Diana,* multis citatis, *p.* 3. *tract.* 2. *de Reg. reſolut.* 125. *& cap.* 4. *tract.* 4. *Miſcell. reſol.* 150. *Peyr. tom.* 1. *de ſubd. q.* 1. *cap.* 4. *tract.* 4. *Miſcell. reſol.* 150. *Peyr. tom.* 1. *de ſubd. q.* 1. *cap.* 31. *§.* 9. *ver. dico ſecundò, Paſqualigus deciſ.* 224. & nuper noſter *Samuell. tract.* 2. *diſput.* 2. *contr.* 3. *de elect.*

2. Nec objicies nobis *cap. ad quæſtiones de rerum permut.* ubi habetur, quod per ſe licet commutare ſpirituale cum ſpirituali, quia in *d. cap.* nihil dicitur de electione Canonica, ex pacto inita vel habenda; ſed tantùm quod ſervatis ſervandis poſſunt Parochiales, ad invicem permutari, cum earum poſſeſſionibus, & pro minus valentibus, pretium ſuppleri.

3. Neque eſt verum, quod ſpirituale poſſit ex pacto, & conventione cum ſpirituali commutari, abſque labe ſimoniæ, prout expreſsè dicitur in *cap. quæſitum, de rerum permutatione,* ibi, *generaliter itaque teneas, quod commutationes præbendarum de jure fieri non poſſunt, præſertim pactione præmiſſâ, quæ circa ſpiritualia, vel connexa ſpiritualibus, labem ſemper continent ſimoniæ,* hæc ibi, ubi *Gloſ. in ver. ſim.* ſubnectit, *quia in ſpiritualibus, vel ſpiritualibus annexis, nulla pactio vel conventio debet intervenire, cauſ.* 1. *q.* 2. *Can. quàm pio,* & patet ex aliis præcitatis *Canonibus.*

4. Nec dices, quod jura allegata prohibent tantùm commutationem beneficiorum, quod cùm ſit pœnale, non debet extendi ad alia, quia jura allegata non ſolùm prohibent commutationem beneficiorum, ſed etiam, omne pactum circà ſpiritualia, ut conſtat ex illato *cap. pactiones* 8. *de pact. & in cap. non ſatis* 8. *de ſim.* ubi definitur, quod ſimoniacum eſt, pretium recipere pro ingreſſu Religionis, pro Prioratibus, vel Capellis concedendis, & pro Prælatis inſtituendis, pro concedenda ſepultura, pro Chriſmate, pro oleo Sancto, pro benedictionibus nubentium, vel aliis ſacramentis, nec valet conſuetudo in contrariũ, & ex toto illo *titulo* conſtat, plurima, quæ non ſunt beneficia; immò omnia ſpiritualia, non poſſe ſubjici contractui humano; non enim ſimonia in eo tantum conſiſtit, quod ſpirituale pro temporali commutatur; ſed etiam in eo, quod ſpirituale quomodocunque ſubjicitur contractui humano, & in hoc præſertim ſimonia conſiſtit, quia hæc eſt præcipua injuria, quæ fit rei ſpirituali; & propter hoc maximè, debitus ordo rerum invertitur; nam ſicut ſpiritualia ſunt in ordine ſuperiori, & hominem elevant ad participandum, aliquo modo eſſe Divinum: ità ſi humano contractui ſubjiciantur, ille ordo invertitur: quia homo diſponit de eo, de quo non habet dominium, & facit ſubeſſe, quod debet præeſſe, & venit contra præceptum Domini, dicentis, *Matth.* 10. *gratis accepiſtis, gratis date*; per quæ verba omnis contractus, omneque pactum circa ſpiritualia prohibetur, ut conſtat ex *d. cap. pactiones final. de pactis.*

5. Hinc electio, in qua quis electorum dicit, *nunquam, me vivente, fiet aliquis Canonicus in iſta Eccleſia, vel Prior in Conventu tali: niſi ille, pro quo rogavi, prius ſit Canonicus, vel Prior, vel ad minus cum aliis admittatur,* eſt ſimoniaca.

6. Amplia, illa electio, in qua Canonici, ſeu Electores ad invicem dicunt, *Canonizemus Nepotulos noſtros, placeat tibi de meo, & mihi placebit de tuo,* & ſic paciſcuntur per hæc verba, vel æquipollentia, eſt ſimoniaca, ut conſtat ex dictis *juribus,* ibi, *abſit omnis pactio, & ceſſet omnis conventio* & fusè docet *S. Raym. in ſum. lib.* 1. *de ſim. tit.* 1. *§.* 23. *fol.* mihi 24. & *Syl. eod. ver. q.* 13.

7. Si verò aliquis ex electoribus, alteri dicat, *ſicut tu fuiſti exauditus in una electione pro N. ego debeo exaudiri in alia pro A.* ſi preces ſint ſpirituales, non eſt ſimoniaca, quia verba hæc non inducunt pactum, ſed quandam decentiam, argum. *cap. quia diſtin.* 63. omnes enim, qui una Eccleſia uni Domino famulantur, pari debent libertate gaudere, *cum pondus, & pondus, menſura, & menſura, &c.* extrà de *conſtit. cùm omnes.*

8. Verùm, ſi ſint carnales, vel ex pacto quondam facto, vel nunc faciendo, ſimoniaca eſt, ut conſtat ex deciſis, & *ibid.* docet *S. Raym.* amplia, ut deciſio habeat locum, etiam in eo, qui acquiſivit beneficium, ſeu Prioratum per ſimoniam, cum conſiliario ſeu amico commiſſam, ipſo proviſo & etiam collatore ignorantibus; nam is etiam ex dictis, tenetur reſignare Prioratum, & beneficium, tanquàm nulliter collatum; dum hoc ſcitur, niſi factum eſſet in fraudem, utpurà, ſi inimicus meus daret fraudulenter pecuniam pro electione mea, ut poſteà caſſaretur electio, & ego remanerem infamis, vel ſi, me invito & expreſsè contradicente, aliquis [illegible] dedit, & promiſit pecuniam confirmatori, vel ele[illegible]bus, ut conſtat ex allegatis *Capitulis,* & præcipue [illegible] *Nobis* 27. *de ſim. Samuel. ubi ſuprà, concluſ.* 4. *Sum.* C[illegible] *p.* 3. *tract. de ſim. Garz.* cit. *loc. nu.* 8. quod procedit, et[illegible] electores aliàs eſſent illum electuri, & confirmator [illegible] firmaturus, ſi etiam motus fuit à conſilio, vel inte[illegible]ne illius, ut dicitur in *d. cap. Nobis.*

9. Amplia, ut procedat, etiam ſi illa ſimonia f[illegible] commiſſa cum uno ex multis electoribus, quon[illegible] jor pars aliàs eum elegiſſet; prout expreſsè dicitur [illegible] *nobis, de ſim. & cap. Matthæus, eod. tit.* & notat N[illegible] *Manual. cap.* 23. *num.* 103. & ità in Rota Roma[illegible] deciſum, refert *Garz.* cit. *loc. n.* 10. & *Paul. Squ*[illegible] *tract. de obligat. Clericor. p.* 4. *dub.* 15. *nu.* 85. *in fin.* & [illegible]*phon. de Leon. de offic. capell. q.* 4 *num.* 204. ubi c[illegible]ſionem admittit, quando dicta vox habita fuit, ipſo præſentato; ſecus autem ignorante.

10. Amplia, ut electio, in qua electores paci[illegible] non circa ſubſtantiam electionis, ſed circa com[illegible] proveniendum ab illa, nempe ſi conveniant, [illegible] *amicum N. quia erit nobis gratus, dabitque nob*[illegible] *commoda,* ſit ſimoniaca: aliud enim eſt, electorib[illegible] modum electionis proponere, & aliud, electore[illegible] paciſci circà commodum, à tali electione proveniendum [illegible]

Digitized by Google

hoc enim ſimoniacum eſt, ex quo fit ex pacto præcedente, quod violat electionem, eamque inficit labe ſimoniæ: quia vendere ſpirituale, vel ſpirituali annexum pro temporali, ſimoniacum eſt, ut conſtat ex diffinitione ſimoniæ; ſed hoc commodum, de quo agitur, eſt annexum electioni, & ab ea dependet neceſſariò, ut effectus à cauſa, qui non poteſt haberi, niſi per poſitionem cauſæ, nempè electionis, ergò paciſcens de tali commodo, implicitè paciſcitur de electione; paciſcitur enim de illo, ut ſequatur ex electione, ac proindè tale pactum eſt illicitum, ex quo venit in contractum ipſa electio, quæ debet fieri omninò gratis & liberè, juxtà Verbum Domini, *gratis accepiſtis, gratis date*, quo pacto dici poteſt, quod electio fiat liberè, ac gratis, ſi ordinatur ad lucrum, & ejus cauſa finalis, ſit temporale commodum? prout expreſsè docet *D. Thom. quodlib.* 8. *ar.* 11. & colligitur ex *cap. non ſatis, cap. ſicut pro certo, & cap. de hoc.* 11. *de ſim.* ubi Epiſcop. Oxomen. dicitur ſimoniacus, ex quo antè ſuam electionem promiſit Archidiacono quoddam beneficium, & cuidam Clerico quendam Prioratum, ut uterque electioni conſentiret, & ex *Can. ſi quis objecerit* 7. 1. *q.* 3. ubi ſic dicitur.

Quiſquis alterum vendit, ſine quo nec alterum pervenit, neutrum invenditum relinquit; at in caſu poſito, vendit commodum, quod inſeparabiliter dependet ab electione: ergò & mordicus concluſionem defendunt *Sot. de juſtitia lib.* 9. *q.* 5. *ar.* 2. *ad tertium, & Victoria in relect. de ſim. nu.* 17. & *Samuel* cit. *loc. controv.* 5.

11. Limita, ut illa electio, in qua Superior, vel eligendus, per verba generalia, electoribus dicit; *relinque hoc amore meo vel Dei, & providebitur tibi de alia re, ſi fuero electus, non ero vobis ingratus*, vel quid ſimile, non ſit ſimoniaca; quia per verba generaliter prolata, non inducitur pactum, ſed tantùm ſpei oblatio, quæ non inducit ſimoniam, prout ex multis docet *Navar. in Manual. cap.* 23. *nu.* 101. ubi agit de cauſa impulſiva, excitativa, & ſine qua non fieret actus ſpiritualis, & ſuper *extravag. Greg.* 13. *de datis & promiſſis, n.* 21. *Rodr. tom.* 3. *q.* 63. *ar.* 4. *ver. advertendum, & Portel. ver. ſim. nu.* 2.

12. Verùmtamen, hæ rei futuræ oblationes, ſubornationis ſpeciem præſeferunt; ideoque à Religioſis debent eſſe maximè alienæ; quia abſtinendum eſt, nedùm à malo, ſed ab omni ſpecie mali, *Hier. Rodr. in comp. reſolut.* 129. *nu.* 3. *Diana p.* 3. *tract.* 2. *de dub. Regul. reſol.* 125. *in fin.* & *Samuel, diſp.* 2. *contr.* 2 *concl.* 2. *tract.* 2. *de elect.* ubi in allegat. *DD.* refert, ità fuiſſe à *Sac. Congreg.* deciſum *coràm Gypſio in una Britonenſi*, & *Rota Romana deciſ.* 1029. *coràm Cardinal. Seraphin.*

Quæſt. 23. *Vexationem, quam quis in electione patitur, an ſit licitum pecunia emere, abſque labe Simoniæ?*

1. D*Ivus Thom.* 2. 2. *qu.* 100 *art.* 2. *ad ſextum*, cum diſtinctione reſpondet; quod antè jus acquiſitum, nulli licet, pecuniâ datâ vel promiſsâ, vexationem redimere; ſecùs autem, poſt jus quæſitum, ibi, *dicendum, quod antequàm alicui acquiratur jus in Epiſcopatu, vel quacunque dignitate, vel præbenda, per electionem, vel proviſionem, ſeu collationem, ſimoniacum eſſet, adverſantium obſtacula pecunia redimere; ſic enim per pecuniam pararet ſibi viam ad rem ſpiritualem obtinendam; ſed poſtquàm jus alicui acquiſitum eſt, licet per pecuniam injuſta impedimenta redimere*; hæc *ibi*, quem indifferenter *DD.* ſequuntur, & præcipuè noſter *Cardinal. Hugo*, qui primus ex ordine noſtro, eſt ad Cardinalatum aſſumptus, quem allegat, & ſequitur *Eminent. Cardinal. Joan. Turrecremata in cap quæſitum* 1. *q.* 3. *nu.* 2. & *Cardinal. Cajet. d. art. Sanctus Raim. in ſum. lib.* 1. *tit. de ſim.* §. 20. *S. Anton. p.* 2. *tit. prim. cap.* 5. *de ſim.* §. 13. ubi mirificè agit de redemptione ſpiritualium, & habetur *in cap. plures,* 1. *de uſuris*, ibi, *niſi fortè Eccleſiæ beneficium fuerit, quod redimendum, ei hoc modo de manu laici videtur*: quo in verbo *ibd. gl.* ſubjungit, *nec eſt uſura, cùm tantùm, quod ſuum erat, redimat*; & magis expreſsè in *cap. dilectus, il primo* 28. *de ſim.* ubi *Prælatus cogitur reſtituere monetam, ſibi à vexato datam, pro moleſtiis illatis in jure quæſito, ex quo pactum non ſervavit*, ubi *Gloſ. in ver. reſtituere*, dicit, *nota ex eo, quod præcipitur ei reſtituere, quod accepit, ei, qui dedit, innuitur, non eſſe turpitudinem ex parte dantis, jus ſuum redimere volentis.*

Et in *cap. quæſitum* 4. 1. *q.* 3. ubi quidam Epiſcopus de ſimonia damnatur, ex quo cogebat quoſdam Monachos ſolvere quandam pecuniam pro redimendis juribus, eorum Eccleſiis quæſitis, ubi *Hugo*, cui inhæret *Gl.* marginalis *in d. cap.* dicit, quod *ſimonia incurrebatur ex parte recipientium, Monaſteria tamen crimen ſimoniæ non incurrebant; quia jus ſuum redimebant*: & patet ex *cap. nullus Epiſcopus*, 124. 1. *q.* 1. ubi Epiſcopi imponentes Clericis quædam gravamina, ad finem pretia exigendi, jubentur à gravaminibus abſtinere, & coguntur eiſdem Clericis reſtituere, ex quo illud ſimoniacè acceperunt, & ex *cap. Matthæus* 23. *de ſim.* ubi quidam Clericus cogitur ſuam adminiſtrationem celeriter, ac ſponte dimittere, ex quo dando pecuniam quibuſdam contradictoribus, jus in electione habentibus, ſimoniam commiſit, ubi *gloſ. in ver. paucis*, videtur aſſignare rationem, ob quam illi, qui receperunt pecuniam, poterant licitè reſiſtere; quia ſcilicet habebant fortè jus contradicendi, utpotè, quia fuerunt contempti, vel quia poterant opponere aliquam exceptionem, utputè, quia fuerunt contempti, vel quia poterant opponere aliquam exceptionem, utputà, quia Clericus, qui fuit beneficium adeptus, erat maritus corruptæ, & Clericus, de quo agebatur, nullum jus habebat ad vexationem juſtam propulſandam, undè cogitur renunciare: ergò juſta redemptio vexationis illatæ, fundatur in jure quæſito.

2. Quod etiam ratione probatur, tum quia vexatio, quæ infertur, eſt quid temporale, & pecunia, quæ ad illam redimendam, elargitur, eſt etiam temporale: ergò ſimonia non committitur, dum temporale traditur pro temporali; tum etiam, quia unicuique licet rem ſuam, ab aliis detentam, redimere, ſi detentor non vult reſtituere, *C. de condict. ob turp. cauſ. l. quod evitandi.*

3. Proindè injuſtè interdictus, excommunicatus, vel ſuſpenſus ab officio, & beneficio, poteſt pecunia redimere reſtitutionem ſui beneficii, vel officii, aut abſolutionem ab excommunicatione; *Hugo, & Turrecremata in d. cap. nullus Epiſcopus*, ubi ajunt, quod ex parte dantis pecuniam, non eſt ſimonia, licet ex parte recipientis ſit ſimonia; nam dans, nullum jus acquirit, ſed dat, ut acquiſitum ſine vexatione in pace retineat, argum. *cap. quæſitum*, 1. *q.* 3.

4. Secùs autem dicendum, ſi juſtè ſit excommunicatus, aut interdictus, quia in tali caſu, ſimonia committitur ex utraque parte, nempè dantis, & recipientis, *Hoſtienſ. in ſum. eod. tit.* ubi dicit, *quod unicuique licet jus ſuum redimere; quando in illo injuſtè vexatur, ſecùs juſtè*: ex quibus clarè apparet, quod *Gregorius de Valentia in* 2. 2. *D. Thom. diſp.* 6. *qu.* 16. *pun.* 3, immeritò receſſit à dicta diſtinctione.

5. Verùmtamen, ne circà hanc vexationem redimendam, contingat errare, debet adverti; quod aut verſamur in re temporali, aut in re ſpirituali; circà primum, eſt dicendum, quod licitum eſt unicuique dare pecuniam, pro temporalibus, tàm pro jure quæſito, quàm quærendo, ſi illam dat ad vexationem redimendam, ſed percipiens pecuniam injuſtè, ac indebitè, tenetur ad reſtitutionem, ex quo accepit contrà juſtitiam commutativam, & patet ex *l.* 1. & *l. generaliter, ff. de calumn.* & *l.* 4. §.

l. 4. §. *quoties, ff. de condict. ob turp. cauſ. Abb. in d. cap. Matthæus, de ſim. Graſſ. deciſ. Aur. p.* 1. *lib.* 2 *de ſim. cap.* 96. *num.* 51. & noſter *Joan. Bapt. Conrad. tom.* 1. *in reſponſis caſuum conſcientiæ, q.* 43. *in addit. Peyr. tom.* 1. *de ſubd. q.* 1. *cap.* 51. §. 9 *ver. dico* 13. *Tamb. tom.* 1. *de jur. Abbat. diſp.* 10. *q.* 4. *Bonac. tom.* 1. *de ſim. diſput.* 1. *pun.* 5. *num.* 1. *Samuell. Dominican. de elect. tract.* 2. *diſput.* 2. *controver.* 8. & *Diana p.* 5. *tract.* 14. *Miſcel. reſolut.* 2.

6. Quod dictum, meo videri, etiam fundatur in jure quæſito, nam unuſquiſque habet jus, ſeu dominium, & facultatem, ad defendendum vitam propriam, famam, & honorem, omniaque bona fortunæ, quæ faciunt ad eorundem conſervationem, & conſequenter ad propulſandam injuriam, vexationem & invaſionem, quæ circa talia poſſent fieri.

Si verò loquamur de ſpiritualibus, non licet vexationem redimere, niſi quando vexatus habet jus acquiſitum, *D. Thom.* cit. *loc.*

7. Hoc autem jus poteſt eſſe multiplex; nempè remotum, & largè ſumptum, ceu ſtantibus Romanorum Pontificum conſtitutionibus, per quas jubetur, quod beneficia & dignitates Eccleſiaſticæ, dandæ ſint dignioribus: certum eſt, quod dignus, in præſentia minus digni, & dignior, in præſentia digni, habet jus ad petendum beneficium, & ad concurrendum cum prætendentibus, *Navar. in ſum. cap.* 17. *nu.* 74. ubi eleganter oſtendit, quod impediens, ne beneficium conferatur digniori, tenetur ad damnum illatum, eumque ſequitur noſter *Candidus tom.* 1. *de benef. diſp.* 18. *art.* 37. *dub.* 1. & hoc ideò, quia habet jus remotum, aut proximum, & hoc pariter poteſt eſſe duplex, aliud, nempe in re, & aliud ad rem, ſeu in habitu, vel in actu: jus in habitu, ſeu ad rem, dat electio ad beneficium; in actu verò, & in re, dat confirmatio, *Megal.* in ſuo *promp. ver. elect. nu.* 59. *in princ.* ubi ex multis cauſam oſtendit.

8. Hinc plura inferuntur, & primò, quod tradens pecuniam ad tollendam juſtam vexationem, quam quis circà rem ſpiritualem patitur, ſimoniam committit, ceu eſt ille, qui tradit pecuniam, ne privetur beneficio à Prælato, qui eum juſtè privare poteſt, vel ne accuſetur de crimine digno privatione: quia in tali caſu, pretio parat ſibi viam ad rem ſpiritualem, nempè ad obtinendum beneficium Eccleſiaſticum, vel ad conſervandum jus, in quo vexatur, ut *D. Thom.* dixit ut ſuprà *in reſpon. ad quintum*, & conſtat ex *d. cap. Matthæus, de ſim.* idem procedit, ob eandem rationem, ſi pecuniam tradat præcisè, ne lis juſta, vel dubia circà beneficium moveatur, vel ne alter ſe opponat, ſeu concurrat ad beneficium, aut ne defectus ætatis, aut irregularitatis, vel aliud canonicum impedimentum detegatur, & manifeſtetur, ex cujus manifeſtatione non promoveretur ad beneficium, vel ordinem, *Navar. cap.* 39. *de ſim.* & *Bonac.* poſt allegatos *tom.* 1. *de ſim. diſp.* 1. *q.* 6. *pun.* 5. *num.* 5.

9. Secùs autem dicendum, ſi pecuniam tradit ob injuſtam vexationem, *Gloſ. in d. cap. Matthæus, ver. majoris*, intelligens *text.* ſolùm de contradictione juſta, quando ſcilicet aliquid rationabiliter opponitur electo, & in *cap. dilectus, il primo, de ſim. in fin. caſus*, quia in tali caſu licet electo defendere ſe & ſua, omnemque perturbationem cavere, etiam præveniendo, atque omnem juſtitiam propulſare: eſt enim hoc ſpecies defenſionum, quæ de jure naturali debentur, *Paſqual. deciſ.* 234. *nu.* 4.

10. Quod amplia habere locum, etiam in vexatione juſta, ſi tamen injuſtè fiat, quia ratione defenſionis, quæ nobis competit de jure naturæ, ut dictum eſt, poſſumus à nobis propulſare omne malum, præſertim quando injuſto modo infertur, etiamſi alioquin de ſe juſtum ſit, utputà, ſi quis mortem mereatur, poteſt ſe defendere contra conantem eum occidere injuſtè, nempè privatâ authoritate, aut juris ordine non ſervato: dummodò hæc defenſio dirigatur ad effectum deponendi malum animum, quem quis gerit ergà Reum, & non aliter.

11. Amplia, ut hæc defenſio fieri poſſit, abſque ſimonia & ſine peccato; pecunia enim, quæ in his vexationibus ſolet tradi, eſt de ſe indifferens, & poteſt ex bono ſine cohneſtari; dum ergò pretium elargitur pro vincendo malo animo ipſius, qui intendit injuſto modo vexare, licitè traditur: quia ut ſupponitur, ad vincendum malum animum, malumque cavendum, datur: quod objectum eſt juſtum & honeſtum: ergò.

12. Hinc etiam ſequitur, quod ſi dum agitur de electione alicujus, quis vellet illum diffamare apud electores, ex odio & mala voluntate, vel eoſdem electores ſubornare, pretio, vel precibus, ad finem impediendi electionem illius, etiamſi vera opponeret; quia tamen ex malo animo opponeret, poſſet pretio redimi hujuſmodi vexatio: dummodò pecunia detur ad propulſandam malam voluntatem, & ad vincendum malum animum ipſius diffamantis, & non aliter, quod intellige habere locum in foro Dei, qui corda ſcrutatur, ſecùs in foro Eccleſiæ, quæ de occultis non ſe intromittit.

13. Amplia ad eum, qui dum agitur de electione alicujus, ſe opponit, vera dicendo, at non zelo charitatis, ſed animo perverſo, ut ſcilicet electione impeditâ, quod illum, de quo agitur, fiat pro ſuo amico; quia quod provenit ex inordinato animo, dum vult eligi amicum, quia amicus eſt, & non quia dignus, vel dignior illo, malum eſt, *Paſqual.* multis citatis *dec.* 237. *n.* 7.

14. Amplia, ut redemptio vexationis locum habeat, non ſolùm in eo, qui poteſt electioni obeſſe, & non prodeſſe, ut dixit noſter *Petrus de Palude in* 4. *ſenten. diſt.* [illegible] *ar.* 3. & *Cajet. in* 2. 2. *q.* 100. *ar.* 2. *ver. ad hoc dicitur*, à quibus hanc diſtinctionem cæteri mutuati ſunt.

Verùm etiam & in eo, qui poteſt prodeſſe, electionem juvare & ſuffragari; dummodò pecunia non detur pro electione, vel collatione beneficii, ſed pro deponendo pravo affectu; quod malum intrinſecè non eſt, ſed potiùs bonum, juſtum & honeſtum, ut dictum eſt ſuprà: quod intellige verum coràm Deo, non autem in facie Eccleſiæ, ut perbellè poſt allegatos, ex multis oſtendit *Bonac.* cit. *loc. de ſim. q.* 6. *pun.* 5. *num.* 4. *limit.* 3. ubi docet de praxi, & ſtylo Rom. Eccleſ.

15. Amplia, ut hujuſmodi redemptio vexationis habeat locum in confirmatore qui malitiosè prorogat, vel repugnat, aut opponit electum confirmare, dum quis per Bullas Papæ, vel per electionem habet jus certum ad beneficium, licet confirmator hujuſmodi, malè accipiat, & ſimoniacè peccet, & illi reſtituere teneatur, ex quo pro jure ſpirituali, temporale accepit.

16. Nec obſtat *Sotus lib.* 9. *de juſt. q.* 7. *ar.* 1. ubi dicit, quod hujuſmodi confirmatio eſt res ſpiritualis, & quod temporale pro ſpirituali jure dari non poteſt, abſque labe ſimoniæ; quia dans pecuniam, ſic iniquè vexatus, ſi alias ſit idoneus, nihil juris ſpiritualis intendit emere, nec ejus dationis cauſa principalis & mediata, eſt juris ſpiritualis acquiſitio, ſed eſt emptio impedimenti injuſtè illati, ad beneficium conſequendum: unde hæc iniqua vexatio, abſque vitio ſimoniæ, licitè poteſt redimi, à quocunque inferatur; nec vexatio, de qua agitur, eſt quid ſpirituale, ſed quoddam malum temporale, *Candidus* cit. *loc. dub.* 5.

17. Amplia ad eum, qui à poſſeſſione capienda impeditur, ſi priùs pecuniam minimè tradat, quia poſſeſſio ſecundùm ſe, non eſt quid ſpirituale, ſed id habet ex titulo, cujus vi capitur, quem titulum, cùm injuſtè vexatus retineat, accedente poſſeſſione, non accedit nova ra-

tio

tio ſpiritualis, ſed poſſeſſio ipſa, ex conjunctione cum titulo, *Candidus* cit. *loc. Layman. lib.* 4. *Moral. tract.* 10. *cap. ult.* §. 2. *num.* 22. *aſſert.* 7. *ver. exinde probabiliter, Bonac. ubi ſuprà, num.* 8. ubi latè oſtendit, quòd poſſeſſio beneficii non eſt materia ſimoniæ, nec fructus ejuſdem, *Diana p.* 4. *tract.* 4. *reſolut.* 152. & ante eos *S. Raim. in d. lib.* 1. *de ſim.* §. 5. *in fin.* & eſt deciſio *cap. dilectus, eod. tit.*

18. Nec dices, quòd non licet quemquam inducere ad peccandum, vel cooperari aliorum peccatis, quia redimens vexationem injuſtam, non intendit aliquem inducere ad peccandum, ſed utitur jure ſuo, in redimendo injuſtam moleſtiam; ſicut Pater patitur pecuniam pro redemptione filii, latronibus dare, non quòd velit eos inducere ad peccandum, at quia ſcit, filium aliunde abſolvi non poſſe abſque illa pecunia, utitur illorum iniquitate, ex quo ſunt ad hoc ſpontè parati.

19. Amplia, ut ad vexationem redimendam licitum ſit pecuniam offerre electoribus, ne eligant indignum, vel minus dignum, ſi has perſonas fortè ſint in voto eligendi, *Cajet. tom.* 2. *opuſcul. tract.* 9. *de ſim. qu.* 3. & *Sot. de juſt. lib.* 9. *q.* 6. *ar.* 1. *in fin.* tum, quia pecunia, in caſu poſito, non datur pro electione alicujus determinatæ perſonæ: hoc enim ſimoniacum eſt, ſed ad removendum malum affectum eligentium, quo remoto, electores remanent in bona diſpoſitione, & rectitudine eligendi meliorem, juxtà Sacros Canones; tum etiam, quia pecunia in tali caſu datur, ne electores peccent, eligendo indignum, & ut caveant à malo, quod Eccleſiis ſolet evenire ab indignis Prælatis, quod etiam juſtum eſt; *Ledeſma* 2. *p. ſum. tract.* 12. *concluſ.* 29. *Navar. in ſum. cap.* 23. *num.* 102. *ver. octavo, Layman. lib.* 4. *tract.* 10. *cap. ult.* §. 2. *de ſim. num.* 23. & *Peyr. de ſubd. tom.* 1. *q.* 1. *cap.* 31. §. 9. *ver. dic.*

20. Quod dictum *Cajetanus*, & *Sotus* cit. *loc.* ampliando dicunt, pecuniam dari poſſe, non ſolùm, ut non eligatur indignus, vel minus dignus, verùm etiam, ut eligatur dignus in communi, quia hoc etiam bonum eſt, & conſtat ex tractatu, qui debet fieri, ante electionem de perſona eligenda.

21. Nec obſtat *Bonac. tom.* 1. *de ſim. diſp.* 1. *q.* 7. §. 5. *nu.* 11. & *Diana p.* 5. *tract.* 14. *Miſcell. reſolut.* 1. dicendo, quòd hanc loquendi formam non approbant, ex quo videretur pecunia dari, non ſolùm ad removendam voluntatem ab indigno, ſeu ad redimendam iniquam vexationem, verùm etiam, pro ipſa electione, quam conſtat eſſe functionem Eccleſiaſticam; quia, ut conſtat ex dictis; pecunia in caſu poſito, non datur pro re ſpirituali, nec pro exercitio ejuſdem, nec ad comparandum ſpirituale, aut ad ſternendum ſibi viam ad ſpirituale; ſed ad expellendum ab electoribus malam diſpoſitionem, eoſque conſtituendum in debita rectitudine, & diſpoſitione, quam quilibet electorum debet habere, ad hoc, ut ſic benè affectus, & diſpoſitus, rectè procedat in electione, nempè ejiciendo indignos, dignoſque eligendo; quod objectum, cùm ſit juſtum, & honeſtum, & ſpecificativum hujus actus, de quo agitur, fit, ut actus ipſe, ſit licitus, & honeſtus; actus enim morales ſpecificantur à fine. Quòd item ad remotionem odii electorum, ſequatur hujus, vel illius digni electio, per accidens, quod non poteſt officere bonæ intentioni dantis pecuniam, ad effectum tollendi obſtaculum, quod obſtat rectæ electioni, & non ultrà progrediendi, *Paſqualig. deciſ.* 227. *nu.* 8. & *Samuell. tract.* 2. *contr.* 10. *concl.* 2.

22. Amplia, ut titulo vexationis redimendæ, ob prædicta, licitum ſit, pecuniam offerre electoribus, ut eligant aliquem dignum determinatè, ſi ex odio, & mala voluntate nollent talem dignum eligere, quod verum intelligunt *Cajet.* & *Sot. ubi ſuprà*, ſi nullus reperiretur dignus, præter unum; quia dare pecuniam pro re ſpirituali, *Sot.* non eſt intrinſecè malum, ſed quia prohibitum Eccleſia, & ob id poteſt honeſtari ex fine licito, ut occurrit in caſu neceſſitatis, quæ cùm ſit extrema, non habet legem: alii intelligunt hanc ampliationem abſolutè; dummodò elargitor pecuniæ, pro fine, & objecto, tantùm habeat removere ab electoribus rancorem, & odium, quo depoſito, Electores conſtituuntur in bona diſpoſitione, & rectitudine eligendi bene meritos, quòd autem ad depoſitionem odii, & malæ voluntatis, electores eligant hanc dignam determinatam perſonam, non procedit ex mente, aut pacto ipſius, qui dedit pecuniam; hoc enim foret, abſque dubio, omninò ſimoniacum; ſed per accidens ſubſequitur ad voluntatem ejus: dans enim pecuniam, ut ſupponitur, non alio fine donat: niſi, ut electores concilientur cum perſona eligenda, bene merita, quod objectum bonum, & juſtum eſt: unde noſter *Ledeſma in d.* 2. *p. ſum. tract.* 12. poſt *concluſ.* 29. *ver. dico lo terzero*, ait, quòd poſtquam data eſt pecunia, ne electores eligant indignos, ſed dignum in communi, licet bona fide, & debitis mediis procurare electionem digni in particulari: quia uterque actus habet objectum honeſtum, neque unus actus ordinatur ad alium, & ſequitur *Paſqu. dec.* 228. & *Samuell. in d. contr.* 10. *concl.* 3.

Quæ omnia intellige quoad forum Dei, qui cordis intima novit.

23. Quas quidem ampliationes, & ſimilia, quæ exinde inferri poſſunt, intellige juxtà ſolemnem doctrinam *Cajet.* 2. 2. *q.* 100. *ar.* 2. & *Sot. de juſtitia lib.* 9. *q.* 6. *art.* 1. poſt *reſponſionem ad primum argumentum D. Thom.* ubi docet, quod redemptio vexationis, honeſtatur ex cauſa extremæ neceſſitatis, quia quando vexatio aliunde vinci, & ſuperari poteſt, illicitè pretio emeretur: neceſſitas enim extrema, illicitum, licitum facit: quandoquidem electio facta per ſimoniam, regulariter loquendo, eſt nulla; & quamvis tradens pecuniam, non ſit ſimoniacus, ex quo dat illam, titulo vexationis: recipiens tamen illam, ſæpè ſæpius ſimoniacus eſt, & conſequenter ſimoniacè eligit: unde electio ſic facta, eſt invalida, & regulariter loquendo, non licet procurare electionem invalidam, etiam ſi procuretur intentione, obtinendi poſteà confirmationem à D. Papa, *Bonac. tom.* 1. *de ſim. diſput.* 1. *pun.* 5. *nu.* 11. *ver. obſervandum tamen eſt*: Verùm quòd dans pecuniam ad redimendam vexationem, non procurat electionem invalidam, ſed utitur jure ſuo, & per accidens, eſt, quòd electio ſit invalida, & proveniat ex malitia electorum, *Paſqual. deciſ.* 239. *nu.* 3.

Quæſt. 24. *Vexatio ad hoc, ut in electione pretio redimi poſſit; an debeat eſſe actualis, vel ſatis eſt, ut probabiliter timeatur?*

1. CAjet. *in* 2. 2. *D. Thom. qu.* 100. *ar.* 4. *num.* 80. *ver. in eod. art. in fin.* vult, quòd debeat eſſe actualis, ibi, *redimere vexationem, præſupponit vexationem actu*; id ipſum fatetur *Sot. in d. lib.* 9. *de juſt. q.* 6. *art.* 1. poſt *reſponſionem ad quintum*, ubi dicit, quòd licet pecunia redimere vexationem ab eo, qui per vim electionem ſtudet impedire, ibi, *illos excipias, qui vim inferunt; ſi enim quis ante electionem, ne dignitatem peteres, te in carcerem obtruderet, aut electorem quemlibet, ne te eligeret, porrò pecunia illam redimere poſſes injuriam; ſecus ſi per ambitum verborum, vel palpationem, quam ſubornationem dicunt, te procuraret excludere*, hæc ille.

Per quæ verba, vides, quòd hi ſe fundant in illa regula, qua dicitur, *quòd vim vi repellere licet, cum moderamine, &c.* ſed non licet vim tollere, niſi vis inferatur; ergo non licet pecuniam dare ad tollendam vexationem, niſi adſit vexatio.

Confirmatur, quia moderamen nequit adhiberi, quin referatur ad vim præexiſtentem, *Bonac. diſp.* 1. *de ſim. q.* 6. *pun.* 5. *nu.* 11. *in ſecunda obſervat.*

2. Verùm tamen *Reginald. lib.23. praxis fori pœnit. num.126. Fernandez p.3. exam. Theol. moral. cap.14. nu.28.* dicunt, vexationem poſſe præveniri, & pretio redimi, quando certò cognoſcitur inferenda, *Paſqual. deciſ.240. nu.3.* dicit, prædictam ſententiam eſſe veram, nedum quando vexatio certò cognoſcitur ferenda, verùm etiam, ſi probabiliter timeatur; quia quotieſcunque imminet malum, ſive certò, ſive probabiliter, poſſumus uti jure naturali defenſionis, & ipſum propulſare, nec debemus expectare, quòd ſit præſens; niſi quando medium ad propulſandum, eſt de ſe illicitum, & fit licitum, ob neceſſitatem evitandi mali præſentis, ac proinde requiri præſentiam mali, ut honeſtetur, ut eſſet homicidium pro defenſione propria, quod de ſe non eſt licitum, ſed honeſtatur ex neceſſitate defendendi propriam vitam, ab actuali vi illata.

3. In caſu autem noſtro, adeſt malum, quod probabiliter timetur, & medium, quod aſſumitur ad ipſum evertendum, non eſt de ſe illicitum, ſed indifferens; traditio enim monetæ, aut elargitio munerum, poteſt eſſe mala, & bona, juxtà qualitatem finis, ad quem ordinatur; at in caſu poſito, ordinatur ad finem, qui eſt jus naturale, hoc eſt, ad propriam defenſionem, mediante reconciliatione illius, qui paratus eſt nocere, aut reductione illius ad benevolam affectionem; cur hoc non erit licitum, cùm nihil turpitudinis, in his omnibus reperiatur, anteaquam vexatio præſens fiat?

4. Nec obſtat, quod dictum eſt de vi; quia vis non eſt de ſe licita, ſed illicita: quia eſt injurioſa; fit tamen licita, exſtente vi in contrarium; & ideò non poteſt adhiberi, niſi ad repellendam actualem vim: quæ opinio mihi non diſplicet, ex quo non adverſatur doctrinæ prædictæ: illa enim regula de vi repellenda, non uno ſingulari modo intelligitur, multas namque habet fallentias, de quibus latè, ac eruditè *Graff. deciſ. Aur. tom.1. p.2. lib.2. de homicid. cap.19. deciſ.16. nu 24. & ſequent.* adeò, ut juxtà dictam regulam, etiam licitum ſit, prævenire propulſando, nedum vim illatam, verùm etiam, inferendam; etenim cùm non debeam expectare, me percuti, cùm nullo remedio tollatur illa percuſſio, ut not. in *l. ſi quis provocatus, Cod. de appellat. & l. bello, §. fieri, ff. de capt.* eò magis ſi invaſor, reſoluto animo, velit me inſultari, ſine aliquo genere armorum, volens meam maxillam percutere manu aperta, ego non debeo expectare priùs percuti, ſed repellendo prævenire, ut notat *Gloſ. in l.1.* & *Bald. ibid. Cod. unde vi.*

5. Idem procedit in eo, qui minis territus ab eo, qui ſolet minas exequi; non enim debet expectare illapſum minarum, ſed debet prævenire, quod extende ad omnem caſum, in quo periculum eſſet in mora, niſi fieret præventio, ut ſi minator expectaret ſocios, ad me invadendum, quibus non poſſem reſiſtere; licet prævenire, ſi alias vim inferendam, non potero evertere; de qua re, eſt omninò videndus *D. Gregorius Caraſa*, Epiſcopus Caſſianen. *tract.3. de duelli ſpecubus, quæſt.5.* ubi ſapienter, ac fusè ex multis oſtendit, quomodò liceat prævenire, & quòd in dictis caſibus dicitur vis illata, licet non completa, & conſummata; per quæ optimè defenditur opinio *Cajetani.*

Quæſt. 25. Simoniaci, in quas pœnas incidunt?

1. Simoniacus primò privatur omni eo, quod per ſimoniam acquiſivit, prout docet *D. Thom.* communiter acceptus in *2.2. q.100. ar.6. ibique Cajet.* omneſque *Thomiſtæ*; & quidem meritò; quia nullus poteſt licitè retinere id, quod contra voluntatem Domini acquiſivit, ſed Chriſtus Dominus, ejuſq; Vicarius non conſentit, ut bona Eccleſiæ, ſive ſint ſpiritualia, ſive temporalia, conferantur ſimoniacis, quippè qui juſſu ejuſdem incapaces fiunt adipiſcendi bona Eccleſiæ: hinc ſimoniacus in ordine ſuſcepto, non recipit executionem ordinis collati, ſed eſt ipſo jure ſuſpenſus quoad ſe, & quoad alios, ſive crimen ſit occultum, ſive manifeſtum, ut dicit *S. Raym. in ſum. lib.1. tit.1. de ſimon. §.9. ver. circa pœnam, & Syl. ver. ſuſpenſio, q.7.* ubi dicit, quod hujuſmodi ſimoniacus, eſt ſuſpenſus, nedum ab ordine, ſimoniacè recepto, ſed ab omnibus aliis; & ratio eſſe poteſt, quia ſuſpenſus per ſententiam canonis, vel hominis; tenetur abſtinere ab officio Clericali, & illi, qui hoc ſciunt, tenentur illum evitare, quantum ad executionem illius officii; quod intelligo verum, quando factum eſt notorium; nam ſi ſit occultum, qui hoc ſcit, credo, quòd non tenetur evitare coram aliis ad evitandum ſcandalum, ſed tantùm quoad ſe, & habetur in *Canon. reperiuntur, 7. cauſ.1. quæſt.1.* ibi, *ut quicunque deinceps propter accipiendam Sacerdotii dignitatem, quodlibet præmium, fuerit detectus, obtuliſſe: ex eodem tempore, ſe noverit anathematis opprobrio condemnatum, atque à participatione Chriſti Corporis, & Sanguinis alienum ex quo illum conſtat, execrabile Chriſto perpetraſſe flagitium: quòd ſi aliquis extiterit, accuſet; ille, qui hunc ordinem, munerum fuerat datione lucratus, & ſuſcepto honoris gradu privetur, & in Monaſterio ſub perenni pœnitentia detrudatur,* hæc *ibi.*

Per quæ vides, quòd ſimoniacè ordinatus, eſt ſuſpenſus & ipſo jure excòmmunicatus, ubi *Gl. in ver. anathematis,* dicit, quòd hoc eſt ſpeciale in notorio crimine ſimoniæ, ut ſimoniaci ſint ſuſpenſi quoad ſe, & quoad alios.

2. Unde in deteſtationem hujus criminis, poteſt quilibet ſimoniacum accuſare, ſive ſit ſervus, ſive meretrix, aut quævis alia perſona infamis, ut expreſsè habetur in *ſu. d. Can. & in cap. tanta 7. de ſim.*

3. Id ipſum habetur in *Can. ſi quis Epiſcop. 8. ejuſd. quæſt. & cauſ.* ibi, *nihil ex hac ordinatione, vel promotione, quæ per negotiationem facta, proficiat, ſed ſit alienus à dignitate, vel ſolicitudine, quam pecuniis acquiſivit,* quamobrem, ſimoniacus tenetur reſtituere totum id, quod per ſimoniam acquiſivit, ut dictum eſt, & niſi reſtituat, non poteſt abſolvi; non enim dimittitur peccatum, niſi reſtituatur ablatum: ſunt namque ſimoniaci, ſacrilegi latrones, qui furantur bona patrimonialia Jeſu Chriſti.

4. Secundò, ſimoniacus punitur depoſitione, & infamia, ſi de ejus ſimonia juridicè conſtat, ut expreſsè legitur in *Can. ſanè 4. cauſ.15. q.3.* ibi, *ad inſtar publici criminis, & læſæ Majeſtatis, accuſatione propoſita, à gradu Sacerdotii retrahatur; nec ſolùm hoc deinceps honore privari, ſed perpetua quoque infamia damnari, decernimus,* ubi *Gl. in ver. ad inſtar,* eruditè loquitur, *ibique* ſubnectit, *quòd crimen ſimoniæ, eſt majus crimen, quàm hæreſis; immò eſt majus crimen, quàm ſit omne aliud crimen,* & quòd ſicut ſocii criminis læſæ Majeſtatis, admittuntur ad probandum crimen hæreſis; & conſequenter ſimoniæ.

Verùm tamen, licet in jure peccatum hoc, hæreſis ſimoniaca paſſim appelletur, ut in *cap. quoties, de ſim. & cap. Presbyter, cap. quiſque, cap. quicunque cap. fertur, & cap. Petrus 1. q.1.*

Nihilominus, hoc vitium poteſt eſſe ſine errore intellectus, ut notat *Suar. lib.4. de ſim. cap.1. num.6.* & *Pyr. Corrad. in praxi lib.5. cap.9. nu.2.* & habetur ex *Gl. in cap. firmiſſimè, ver. Hæreticum, de Hæreticis.*

Et magis expreſsè id, quod dicebatur, reperitur in *cap. inquiſitionis, 21. de accuſationibus*, ubi crimen hujuſmodi, punitur pœna depoſitionis, & privationis à beneficio.

5. Tertiò, ſimoniaci cujuſcunque dignitatis, vel ſtatus, ſunt ipſo facto excommunicati, privati ordinis executione, & beneficiis, ex *extravag. inter communes lib.5. de ſim. cap.2.* ibi, *prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum veſtigiis inhærentes, ac etiam omnes, & ſingulas excommunicationis, ſuſpenſionis, privationis, & interdicti ſententias, cenſuras, & pœnas, dudum à Romanis Pontificibus*

prædictis,& pro talibus reputatis, contra ſimoniacos quomodolibet latas,& illos, qui cujuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, vel præeminentiæ fuerint, etiamſi Cardinalatus, Patriarchali, Epiſcopali, Regali, Reginali, vel alia quavis Eccleſiaſtica, ſeu mundana, dignitatibus præfulgeant,& eorum quemlibet, tam manifeſtum, quàm occultum, quas ipſo facto, eos incurrere volumus, confirmantes,& innovantes, Apoſtolica auctoritate declaramus, quòd omnes illi, qui ſimoniacè ordinati fuerint, à ſuorum ſint ordinum executione ſuſpenſi. Per electiones verò, poſtulationes, confirmationes, proviſiones, ſeu quaſvis alias diſpoſitiones, quas ſimoniaca contigerit labe fieri,& quæ viribus omninò careant in Eccleſiis, Monaſteriis, Dignitatibus, Perſonatibus, Officiis Eccleſiaſticis,& quibuſvis beneficiis, aut aliquo eorum cuiquam jus nullatenus acquiratur, nec inde faciat aliquis fructus ſuos, ſed ad illorum omniū, quæ percepit, reſtitutionem, ſub animæ ſuæ periculo ſit adſtrictus: ſtatuentes prætereà, quòd univerſi,& ſinguli, etiam præmiſſis dignitatibus præditi, qui quomodolibet dando, vel recipiendo ſimoniam commiſerint, aut quòd illa fiat, mediatores extiterint, ſeu procuraverint, ſententiam excommunicationis incurrant, à qua niſi à Romano Pontifice pro tempore exiſtente, non poſſint abſolvi, præterquam in mortis articulo conſtituti,&c.

6. Quæ quidem *extrav.* fuit confirmata, & innovata per *Pium V.* per ejus *conſtit.* incip. *Cùm primum, in §. & ut ſimoniacæ pravitatis*; ad intellectum hujus *extrav.* facit *cap. veniens, & cap. Jacobus, de ſim. Decret. Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 14. de refor. & ſeſſ. 21. cap. 1. de refor. D. Thom. 2. 2. q. 100. ar. 2. ad 4. Sot. lib. 9. q. 6. ar. 1. Navar. in ſum. cap. 23. num.* 102. & *Tolet in ſum. lib. 5. cap. 88.* & *Proſp. Aug. in addit. ad Steph. Quaran. ver. ſim. Rodr. 2. p. ſum. cap. 5. de ſim. concl. 6. Barthol. Ugol. in tract. de ſim. tab. 4. cap. 3.* latè *Bonac. tom. 1. diſp. 1. q. 7. §. 2.* à *num. 1. P. Carol. Theſ. 2. p. praxis de pœnis, ver. ſim. cap. 2.* à *num. 3. Suar. tom. 5. de cenſ. diſput. 22. ſect. 5. de excom. contra ſimoniacos, nu. 22.* & *Peyr. tom. 1. de ſubd. q. 1. cap. 31. ver. dico* 18. & fusè idem *Sot. de juſt. lib. 9. q. 8. ar. 1.*

7. Quartò, ſunt irregulares, ac inhabiles ad cætera conſequenda, ut liquet in eiſdem *extravagantibus, & conſtitutionibus.*

Quæſt. 26. Pœnæ d. extrav. an habeant locum in ſimonia conventionali, vel tantùm reali, utrinque completa, & perfecta?

1. HÆc quæſtio eſt gravis, circa quam variant *Doctores*; Tu autem pro puncto difficultatis, ex deciſis, adverte; quòd cùm ſimonia conventionalis poſſit eſſe duplex, una ſcilicet, ex neutra parte executa, ut cùm à pactis deſiſtitur, anteaquam collatio fiat; vel ex una tantùm parte: & hæc alio nomine appellatur realis imperfecta, ut ſi ſimoniacè vendens rem ſpiritualem, tradat emptori, pretio expectato; Perfecta autem, ſi ex utraque parte ſit completa, & conſumata, adeò ut ex parte vendentis, res ſpiritualis ſit tradita; & ex parte ementis, pretium, ſub conventione promiſſum, ſit ſolutum.

Navar. in repet. cap. final. de ſim. à *n. 28. & in cap. ſi quando, de reſcript. exceptione* 4. & in *Manuali latino cap.* 23. à *n.* 103. *& in conſil. 3. nu. 2. de ſim. in 1. edit.* ait quòd tam pœnæ *d. extrav. Pauli Secundi*, quàm *Conſtit. Pii V.* incip. *Cùm primùm, de ſim. confidentiali*, non habent locum; niſi in ſimonia reali conſumata, ex utraque parte, in ordine, vel beneficio ſuſcepto; adeò ut collatio beneficii, vel ordinis, nunquam ſit nulla, nec excommunicatio incurratur, neque reſtitutio debeatur per ſimoniam conventionalem; niſi fuerit executa, & ex utraque parte completa; tum quia ita obſervat ſtylus, & praxis Curiæ Romanæ, tum etiam, quia pœnæ ſunt reſtringendæ; adeò ut non procedatur, niſi in caſu vero, & proprio, ut conſtat ex pœnis, quæ imponuntur ſodomitis, *Jul. Clar. in §. ſodomia, q. ult. Afflict. deciſ.* 276. tum item, quia caſus reſervati, regulariter petunt actum conſummatum, ex utraque parte, *Graff. in pract. caſuum reſervat. lib. 1. de ſim. reali, cap. 9. num. 5. & deciſ. Aur. 1. p. lib. 2. eod. tit. cap. 96. nu. 25. & tom. 1. conſil. lib. 5. conſil. 3. de adult. & ſtupro, nu.* 26. tum item, quia ita colligitur ex illis verbis *d. extrav. cùm deteſtabile*, ibi, *qui conventione facta quomodolibet, dando, vel recipiendo, ſimoniam commiſerint*, per quæ verba clarè apparet, quòd pœnæ imponuntur in ſimonia reali, quæ fit, ex eo, quia pactio, & conventio executioni demandatur à dante, vel recipiente: Et hanc *Navarri* opinionem ſequitur *Covar. in regula peccatum, 2. par. §. 8. num. 7.* & alii peritiſſimi *Juris Conſulti, ac Theologi, Armil. ver. ſim. nu. 3. Rodr. in ſum. p. 2. cap. 55. num. 3. & cap. 56. nu. 6. Lud. Lopez* Dominicanus dicit, hanc opinionem æquiorem, & probabiliorem, *Inſtruct. tom. 1. cap.* 305. & 256. & *P. Ledeſma in ſum. p. 2. tract. 12. in fin. Suar. de Relig. lib. 4. c. 56. num. 33. & cap. 57. num. 51. to. 5. de cenſ. diſp. 22. ſect. 5. de excom. contra ſimon. n.* 22. & quoad praxim, & uſum Eccleſiæ, eſt communis, *Bonac. tom. 1. diſp. 1. de ſim. quæſt. 6. §. 2. num. 6. dub. 3.*

2. Hinc ſequitur, eum non incurrere irregularitatem, qui celebrat poſt completam ſimoniam, ab altera parte tantùm, ſi non ſit ab alia parte completa, *Navar. in d. Manual. & Graff. in d. deciſ. nu. 27.*

3. Nec eum, qui tradit pecuniam pro conſecutione beneficii, vel ordinis, incurrere in cenſuram prædic. *extrav.* antequam beneficium, vel ordinem actualiter ſit adeptus, propter eandem rationem.

4. Nec dices, quòd excommunicatio non poteſt remanere in ſuſpenſo; quia cenſura in *d. extrav.* appoſita, non remanet in pendenti, ſed retrò trahitur, à die completi criminis, *Navar. in d. Manual. cap. 23. n.* 104.

5. Sed pone, quòd ex parte promittentis temporale, ſit traditum inſtrumentum debiti, vel chirographum, ſeu albaranum, aut aliqua *Poliza de Banco*, in qua ſimoniacus confitetur, ſe debere centum Epiſcopo, vel alteri: an ob hæc ſimonia dicatur completa ex parte promittentis, ac proinde ambo cenſuras incurrant?

Nav. ubi ſuprà, num. 106. *Graff.* cit. *loc. nu.* 22. *Peyr. de ſubd. q. 1. cap. 31. §. 9. ver. dico* 23. reſpondent affirmativè, quia paria ſunt, dare, & remittere, vel certò debere; *Gl. 1. in cap. veniens 1. de teſtam.* & colligitur ex *textu l. ſi fundum, §. Titio, de legat.* 1. & ex aliis juribus per eoſdem allegatis.

6. Quod intellige verum, ſi per obligationem, & cautelam ſit beneficium, vel ordinem adeptus; cùm enim habetur effectus intuitu pretii, non eſt curandum de modo, *Pariſ. de confid. benef. q. 1. num.* 142. & *Pyrr. Corrad. in praxi diſpenſat. Apoſtol. lib. 5. cap. 9. num. 6. in fin.*

Quæſt. 27. Sub nomine beneficii Eccleſiaſtici, an comprehendantur Regularium dignitates?

1. AFfirmativè Cajet. *in ſum. ver. excom. 72. in fin.* ibi, *appellatione autem beneficii, intellige, non ſolùm illud, quo aliquis dicitur habere beneficium, ſed etiam Prioratum, Guardianatum, & ſimilia, quovis nomine vocentur, quæ ſunt Prælationes, & Officia Paſtoralia, apud Mendicantes: quoniam Monaſteriorum, ſeu Conventuum, ſunt electiones, confirmationes, ſeu proviſiones hujuſmodi; quamvis non computentur inter beneficia Eccleſiaſtica*, hæc ille, quem ſequitur *Armilla ver. excom. 59. in extravag. Pauli 2. in fin. Suar. tom. 5. de cenſ. diſput. 22. ſect. 5. num. 24. & diſputat. 31. ſect. 4. num. 45. & tom. 1. de Relig. lib. 4. cap. 57. num. 47. Sanch. opuſc. tom. 2. lib. 2. cap. 3. dub. 104. nu. 11. & dub. 107. num. 3. Portel. in dub. ver. ſim. num. 5. Sorb.* Capuccin. in

compen.

Digitized by Google

compen. eod. ver. ubi dicit, tales ſimoniacè promotos, manere privatos in foro animæ, abſque alia declaratione, atque ideò teneri ab officiis acceptandis abſtinere, adeptaque omnibus viis, & modis poſſibilibus renunciare, niſi ex eo inſurgat graviſſima infamia, quia lex poſitiva non obligat cum tanto detrimento honoris, Hier. Rodr. in comp. reſol. 129. nu. 5. Tamb. de jur. Abbat. tom. 2 diſp. 10. q. 5. num. 3. & 4. Novar. in Luc. Regul. ver. ſim. num. 9. ubi ampliat concluſionem ad Regulares, ſi emant officia, & beneficia Sacriſtiæ, Procurationis, Ordinis, & ſimilia, Theſaur. de pœn. 2. p. praxis, ver. ſim. cap. 2. num. 10. ampl. 1. & alii plures, quos allegat, & ſequitur Diana p. 4. tract. 4 Miſcell. reſolut. 156. & noſter Samuell. tract. 2. contr. 2. de elect. Canon.

Et patet ex dicta extravag. Paul. 2. de ſim. ibi, per electiones verò, &c. Item ex novo, & ſpeciali Decreto Clem. VIII. num. 35. inter cætera, pro reformat. Regul. quæ per extenſum habes ſuprà par. 2. de Monaſter. ædif. tract. 3. in fin. ibi, ut omnis officiorum ambitus, &c.

Et habetur in Bulla d. Clem. VIII. edita anno Domini 1599. & 1601. in Bull. Cherub. tom. 3. pag. 90 & tom. 4. pag. 170. inter Conſtitut. Urb. VIII. poſt Decreta de recipiendis ad habitum, & in anno Domini 1640. die 16. Octobris per Conſtit. Urb. VIII. incip. Nuper à Congregat. nonnullorum Regularium, &c.

2. Nec obſtat dicere, quòd beneficium Eccleſiaſticum; verè, & propriè, de ſui natura debet eſſe perpetuum, cum cura animarum; tum quia ſumus in claris, nam Conſtitutiones Papales clarè loquuntur de Regularibus, & Monaſteriis, tum etiam, quia perpetuitas, & temporalitas in ordine, vel officio, ſimoniacè adepto, non variat pœnas ſimoniacorum; tum item, quia Regularium prælaturæ habent curam animarum annexam, & in nonnullis Religionibus ſunt vitalitiæ ac perpetuæ, ut Abbates, ſemper ſunt Abbates, & Generales in Ordine noſtro, & Jeſuitarum, perpetuò durant, eorum vita durante.

Quæſt. 28. An verò officium Vicariatus alicujus loci, vel Monaſterii Regularis, ſimoniacè obtentum, ſubſit pœnis prædictis?

1. Diana cit. loc. §. verùm his non obſtantibus, in fin. dicit, quòd officia Eccleſiaſtica, quæ ſunt in Religione, ſine electione canonica, ſed ad libitum pendent à voluntate Propoſiti, non ſubjiciuntur ſimoniacorum pœnis; quod intelligo verum, reſpectu d. extravag. Paul. II. quia nomine beneficii, ac dignitatis, non venit officium Subprioratus, & Vicariatus: at fallit reſpectu Decretorum Clem. VIII. confirmatorum à Paul. V. & bis ab Urb. VIII.

2. Unde Subpriores, vel Vicarii locorum ſimoniacè promoti, ſunt ipſo jure excommunicati, excommunicatione lata à Clem. VIII. ubi ſuprà, & ſunt in malo ſtatu, ex c. non ſatis 8. de ſim. ibi, nec Prioratus, vel Capellaniæ qualibet Monachorum, aut Clericorum, annua diſtractione vendantur; ac tenentur renunciare, & ab illis deſiſtere, ex cap. mandato 46. eod. tit. niſi ſecretò diſpenſationem procurent; & habetur expreſsè in can. Salvator 8. cauſ. 1. q. 3. ibi, nomine verò Procuratoris, intelligit præfata Synodus, quemlibet Eccleſiaſticarum rerum adminiſtratorem, ut v. g. Præpoſitum, Æconomum, Vice Dominum, Defenſoris nomine, Advocatum, ſive Caſtaldum, & Judicem, in ſubjecto verò Regulæ, Archipresbyterum, Archidiaconum, Canonicum, Monachum, vel quemlibet, Eccleſiaſtico mancipatum officio, hæc ibi, & ex cap. Monachi 2. de ſtatu Monac.

3. Hinc ſimonia committitur, ſi proviſio Præceptoriæ S. Jacobi, & Calatravæ fiat mercede, & pretio, vel cum aliquo pacto, & conditione, & non gratis; prout S. Congr. declaravit teſte Garz. de benef. par. 1. cap. 7. nu. 4. & Novar. cit. loc. nu. 6. & Bonac. diſp. 1. de ſim. q. 5. propoſit. 1. num. 7.

Quæſt. 29. Mediatores ſimoniæ, in quas pœnas dent?

1. Simoniæ mediatores, de jure veteri, poſſunt excommunicari, ut dicitur in cap. ſi quis Epiſcopus 8. 1. q. 1. in fin. ibi, ſi quis verò mediator extiterit, & ipſe ſiquidē Clericus fuerit, proprio gradu decidat, ſi verò Laicus, aut Monachus, anathematizetur; verùm ex d. extrav. Paul. II. de ſim. ſunt ipſo facto excommunicati, excommunicatione Papali, §. ſtatuentes, ibi, aut quòd illa fiat, mediatores extiterint, & Bulla Pii V. incip. cùm primùm, §. 8. & licet in d. extrav. reperiatur illa particula, incurrent, quæ eſt futuri temporis, nihilominus intelligitur latæ ſententiæ, ut omnes advetunt.

2. Amplia, ut teneantur reſtituere, quidquid ſimoniacæ mercedis receperunt, in foro tamen conſcientiæ, & ante omnem Judicis declarationem, Navar. in conſ. 59. de ſim. in 1. edition.

3. Nec non tenentur ad omne damnum, illatum Eccleſiæ læſæ, & ad quodcunque aliud intereſſe: quod intellige verum, ſecundo loco, & in ſubſidium, hoc eſt, ſi principales non reſtituerint, ad ipſum obligantur, non ſolùm mediatores, proxenetæ; verùm etiam, mediatores, & interceſſores quicunque, quamvis mediatè hoc præſtiterint; Steph. Quaranta in ſumma Bull. ver. ſimon. §. eſt, & alia pœna.

4. Hinc, qui fuerunt mediatores ad ſimoniacè conſequendum, in aliqua Religione, aliquam dignitatem, vel officium Eccleſiaſticum, ſint excommunicati, & tenentur ad reſtitutionem, ut ſuprà, Diana p. 4. tract. 4 Miſcell. reſol. 156. in fin.

5. Amplia idipſum ad Confeſſores, ſi abſolvendo ſimoniacos penitentes, cauſa fuerint, quominus reſtituant damna illata; Ugol. tab. 4. de ſim. cap. 8. nu. 3. & Theſ. 2. p. de pœnis, ver. ſim. c. 2. ampl. 2. & Samuel. tract. 2. contr. 1. diſ. 4. de elect.

6. Limita, mediatores hujuſmodi, non incurrere pœnas privationis officiorum, nec inhabilitatis ad cætera conſequendum; quia hoc in dict. Conſtit. non reperitur expreſſum, Navar. in d. conſ. 59. & in ſum. cap. 27. num. 51.

5. Verùm, ſi eſſent participes ſimoniæ, æque participaliter incurrunt omnes pœnas, quia ſic dicuntur principales; ſecus autem, ſi minus principaliter, ut conſilium, vel auxilium dantes, quia hi non reperiuntur expreſſi: Steph. Quarant. cit. loc.

Quæſt. 30. Pœna inhabilitatis ad beneficia, tam obtenta, quàm in poſterum obtinenda, appoſita contra ſimoniacos, in Bulla Pii V. cùm primum, an incurratur ante declaratoriam Judicis?

1. Hæc quæſtio eſt gravis, nec quidem uno modo reſolvitur; tu verò cum diſtinctione dic; quòd inhabilitas poteſt ſumi dupliciter, uno modo, ut eſt quædam incapacitas, vel quatenus eſt pœna privativa, privans ſimoniacos dignitatibus, beneficiis, officiis, jam obtentis, vel in poſterum obtinendis.

2. Si ſumatur, ut pœna privativa, & maximè reſpectu beneficii obtenti, ante ſimoniam commiſſam, & ſic, non incurritur eo ipſo, in foro conſcientiæ, ante ſententiam Judicis declaratoriam ipſius criminis, quia pœna, qua quis privatur re ſua, jam ante poſſeſſa, non debetur ante declaratoriam Judicis, per ea multa, quæ dico in tract. de leg.

Et docet Sylv. ver. aſſaſſinus, q. 5. nu. 4. Sot. de Juſt. lib. 1. q. 6. ar. 6. in fin. Victoria in relect. de Indis, Lopez de pœnis poſitivis,

poſitivis, in d. Conſtit. Pii V. Navar. par. 2. lib. 5. de ſimon. conſil. 92. nu. 1. & 2. Rodr. q. 14. tom. 1. ar. 8. ad finem, Candidus tom. 1. diſquiſ. 18. ar. 44. dub. 1. Sanchez de matrim. lib. 9. diſp. 30. nu. 1. & in ſum. lib. 6. cap. 15 nu. 65.

3. Nec obſtant dictæ *Conſtitutiones Apoſtolicæ*, dicentes, pœnam inhabilitatis, & privationis beneficiorum, jam ante obtentorum, incurri ipſo facto; quia debent intelligi piè, & verè interpretantur, ſi dicatur, quòd intelliguntur ipſo facto, beneficia, dignitates, & prælationes amitti, ſine ſententia Judicis declaratoria ipſius pœnæ, non autem ſine ſententia declaratoria ipſius criminis.

4. Dixi maximè, reſpectu beneficii obtenti, ante ſimoniam; quia prædicti *DD.* ampliant prædictam deciſionem, etiam ad ſimoniacè obtenta, & ad obtinenda in poſterum; adeò, ut ſimoniacus in foro conſcientiæ, non teneatur renunciare beneficium, quod ſimoniacè fuit adeptus, nec alia, ſi in poſterum taliter obtinebit, ante Judicis ſententiam; quia licet ſimoniacus in materia beneficiali, per ſimoniam ſit inhabilis ad illud, & ad quodcunque aliud adipiſcendum, per *d. Conſtit. Pii V.*

5. Tamen, quia prædicta *Pii Conſtitutio* aut non fuit uſu recepta, quoad hoc, ut dixit *Navar. in d. conſil. 92.* aut eſt, ut ſuprà interpretanda.

Nec dices, quòd pœnæ privativæ, ad ſui executionem, non indigent actione Judicis; quia hoc intelligitur, reſpectu cenſurarum, ſed fallit, quoad alias pœnas: etenim inhabilitas ad ſuffragium ferendum, eſt pœna privativa; nihilominus non incurritur, ante ſententiam Judicis, *Sor. cit. loc. ad fin. quarti argumenti, Navar. in extrav. Gregor. XIII. de datis, & promiſſis, pro gratia, & juſtitia obtinendis, nu. 41.*

6. Si verò inhabilitas ſumatur, ut eſt quoddam impedimentum canonicum, & quædam incapacitas ad obtinendum beneficium, ſuper quo committitur ſimonia, & ad omne aliud, in futurum adipiſcendum: & ſic contrahitur ante Judicis ſententiam.

7. Ac proinde ſimoniacus hujuſmodi, in foro conſcientiæ, tenetur ſimoniacè adepta renunciare, & de novo pro adipiſcendis diſpoſitionem habere, *Graff. 1. p. de. c. Aur. lib. 4. cap. 23. nu. 12. & Azor. p. 3. inſtit. Moral. lib. 12. p. 21. dub. 3.*

8. Quæ quippè ſententia, quoad forum conſcientiæ, mihi tutior, ac verior apparet, & moveor ex multis.

Primò, quia hujuſmodi inhabilitas, & irregularitas, pari paſſu ambulant, ſunt enim ambo impedimentum canonicum, quo quis irretitus, nequit adepta exercere, neque futura conſequi. Sed irregularitas incurritur, ante Judicis declaratoriam.

Secundò, quia ita expreſsè habetur in *d. Conſt. Pii*, incip. *cum primum*, §. 8. ibi, *qui dignitates Eccleſiaſticas ſimoniacè acquiſierit, illis ſit ipſo jure privatus, & in futurum inhabilis ad eas, & quaſcunque alias obtinendas*, hæc ibi.

Et velle dicere, hanc *Pii extravagantem*, quoad hoc non eſſe in uſu, voluntarium eſt; etenim apud timoratos conſcientiæ, quoad forum Poli, fuit ſemper in uſu.

Tertiò, ex praxi, & ſtylo Curiæ Romanæ; Prætorium enim ſacræ pœnitentiariæ diſpenſat in ſimonia occulta, quoad forum conſcientiæ, & diſpenſando vult, fructus inde perceptos reſtitui, vel in pauperes erogari, prout multis fusè oſtendit *Pyrr. Corrad. lib. 5.* ſuæ *prax. cap. 11. 6. & ſequent.* Non enim diſpenſaret, ſi ſimoniacus in conſcientia non foret irretitus, nec juberet, fructus reſtitui, niſi fuiſſent injuſtè percepti.

* * *

Quæſt. 31. Prælati Regulares, an poſſint ſuos ſubditos à cenſuris abſolvere, & in pœnis ſimoniæ diſpenſare?

1. Certum eſt, ex *d. textibus, & bullis*, tot Romanorum Pontificum, & præcipuè *Pauli II. Pii V. Sixti V. & Gregor. XIII.* ſimoniacos in ordine, & beneficio, incurrere in excommunicationem, Papæ reſervatam, ſuſpenſionem, & interdictum, nec non irregularitatem, privationem beneficii, & inhabilitatem, ad quodcunque aliud beneficium obtinendum.

2. Et magis certum eſt, Inferiorem non poſſe diſpenſare in lege ſui Superioris, ut ex multis fusè oſtendit *Bonac. in tract. de legib.* niſi de voluntate ejuſdem; ergò Regulares Prælati non poſſunt diſpenſare ſuper ſimonia, jure canonico introducta; niſi ex conceſſione Rom. Pontif. ſecus foret immittere falcem in meſſem alienam.

3. Quòd Regulares habeant ferè infinita Privilegia abſolvendi ſibi ſubditos, in foro conſcientiæ, ab omnibus exceſſibus, cenſuris, ſententiis, & pœnis; niſi ſint talia, quæ meritò eſſent ad Sanctam Sedem Apoſtolicam referenda.

4. Verùm, iſta verba generalia, quoad factum, de quo quæritur, mihi non ſufficiunt; tum quia aliud eſt, abſolvere à cenſuris, & aliud, ſuper irregularitate diſpenſare; tum etiam, quia in generali conceſſione, non veniunt caſus, quos ſpecialiter D. Papa ſolet ſibi reſervare, ut fecit in ſimonia, prout teſtatur *Vivald. in Candel. Aur. in tract. de irregularitate*, & *Corr. in d. prax. lib. 5. cap. 9. num. 2. & 3.*

5. Unde oculatim inſpicienda ſunt privilegia, quibus utitendit Prælatus Regularis ad abſolvendum, & diſpenſandum cum ſibi ſubdito.

6. Hinc Patres Dominicani, ad particularia deſcendentes, pro ſe adducunt *Mare magnum*, ſibi conceſſum à *Sixto IV.* incip. *Regimini univerſalis Eccleſiæ*, & ſignanter illa verba adhibita in declaratione conceſſorum à *Gregorio*, ibi, *præterea, quia idem Gregorius prædeceſſor in dictis ſuis literis, Magiſtro, Prioribus, Provincialibus, & Conventualibus, & eorum Vicariis, abſolvendi Fratres ejuſdem Ordinis; nec non Fratribus dicti Ordinis, quos ipſi Magiſter, Priores, Provinciales, & Conventuales, habuerint pro tempore, in Confeſſores, abſolvendi ipſos Magiſtrum, Priores, Provinciales, ac Conventuales, ab exceſſibus, & cenſuris: niſi talia forent, propter quæ eſſent ad Sedem Apoſtolicam meritò deſtinandi, ac cum eis deſuper diſpenſandi, concedit; & prætereà, qui ſint deſtinandi perſæpè, revocetur in dubium, ut abſolventium, & abſolvendorum, diſpenſantium; & diſpenſatorum, pro tempore, puritati conſcientiæ conſulamus, declaramus, hæreticos, ſchiſmaticos, & qui literas Apoſtolicas falſificaſſent, aut ad Infideles prohibita detuliſſent, dumtaxat ad Sedem prædictam, meritò deſtinandos, reliquis verò omnibus, etiam ſimoniæ, qualitercunque irretitis, poſſe per illos, quibus inibi conceditur, abſolutionis beneficium, & diſpenſationis gratiam, juxtà caſum, indulgentiam impartiri*, hæc ibi, & refert per extenſum *Jo. Bapt. Confectius in princip. Bullarum d. Papæ Sixti, pag.* mihi 52. in Impreſſione Veneta.

7. Attamen, hæc, & ſimilia, quoad ſimoniacos in ordine, fuerunt revocata per *Sixtum V.* ſua *Conſtit.* quæ incipit, *ſanctum, & ſalutare*, edita 1588. §. *& nihilominus, fel. recor.* Pii II. ibi, *eoſdem Clericos, poſt hoc, malè promotos, ab executione, miniſterio, & exercitio ordinum ſuſceptorum, & ab omni ſpe, & facultate aſcendendi ad altos ſuperiores perpetuò ſuſpenſos declaramus, & ſi in eis miniſtrare præſumpſerint, illos, ſic irregulares effectos, omnibus, & quibuſcunque per eos in titulum, commendam, aut alias, obtentis dignitatibus, officiis, & beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura, quomodocunque qualificatis, ſecularibus, aut cujuſvis ordinis, aut militiæ, Regularibus, etiam ſi ipſi Clerici Regulares fuerint, activa, & paſſiva voce, ipſo facto, privamus, & eis privatos, atque ad*

Digitized by Google

ad illa, & alia ſimilia, vel diſſimilia, in poſterum obtinenda, in perpetuum inhabiles, & incapaces decernimus, & declaramus, dignitatum, officiorum, & beneficiorum hujuſmodi, ſic pro tempore vacantium, diſpenſationem nobis, & Apoſtolicæ Sedi perpetuò reſervantes, &c.

8. Quò verò ad pœnas, & ad nullitatem facultatum, & privilegiorum, & quòd eædem pœnæ, à nemine poſſint abſolvi, nec quidem in foro conſcientiæ, etiamſi crimen fuerit occultum; niſi à Rom. Pont. ſunt attendenda verba § *aut etiam*; ibi, *caveant in futurum, tam abſolvendi, quàm diſpenſandi, facultatem in caſibus ſuperius expreſſis, etiam in foro conſcientiæ, nobis, & ſucceſſoribus noſtris, dumtaxat auctoritate, & tenore præmiſſis perpetuò reſervamus, inhibentes, ne à quoquam ſeculari, vel cujuſvis Regulari, Presbytero, vel Prælato, quavis auctoritate, &c.*

Ne vigore, aut prætextu facultatum, aut privilegiorum, Mare magnum, aut alias quomodolibet nuncupatorum, quibuſvis ordinibus, congregationibus, aut perſonis Regularibus, aut Epiſcopis per Decreta Conc. Trid. aut officio Sacræ Pœnitentiariæ Apoſtolicæ, vel minoribus, aut etiam majoribus Pœnitentiariis noſtris, & Rom. Pontif. pro tempore exiſtentis, &c.

Et in § *verùm enim verò*, ibi, *ſemper, quamvis delictum adhuc occultum extiterit.*

9. Ex quibus patet, ſimoniacos in ordine, intuitu privilegiorum, & *Conc. Trid.* hodiè non poſſe à ſuis Prælatis abſolvi, & diſpenſari, etiamſi crimen ſit occultum, nec quidem in foro conſcientiæ, ſine expreſſa licentia Sedis Apoſtolicæ, *Rodr. tom.* 1. *q.* 20. *artic.* 13. *Peyr. tom.* 1. *privileg. Conſtit. Jul.* 2. §. 29. *num.* 88. *Lezan.* 1. *par ſum. cap.* 18. *nu.* 39.

10. Et quamvis *Clem. VIII.* ſub anno Domini 1595. motu proprio, & ex cera ſcientia, ſupradictas literas *Sixti V.* ad terminos ſacrorum *Canonum*, & diſpoſitionem *Decretorum Conc. Trid.* reſtrinxerit, & reduxerit; addit tamen verba ſequentia, *præterquam contra ſimoniacè ordinantes, & ordinatos inſuctas; has enim voluit in ſuo robore permanere*, hæc *ibi*; prout meliùs eſt videre in *d. Conſtit. Sixti V.* & moderatoria *Clem. VIII.* quam per extenſum ponit *Steph. Quaranta in ſum. Bull. ver. ordo.*

11. Tu autem adverte, quòd idem *Clem. VIII.* ſuique ſucceſſores, noſtra, & aliorum confirmarunt privilegia, cum illa clauſula *dummodo non adverſentur ſacris Canonibus, & Decretis Conc. Trid.* perinde Prælati Regulares poſſunt ſibi ſubditos, ſimoniacos in beneficio, occultos tamen, & in foro conſcientiæ, abſolvere à cenſuris, & in pœnis diſpenſare, eoſque ad beneficia adepta, & adipiſcenda rehabilitare; tum ex dictis privilegiis, toties confirmatis, quoad forum Poli; tum quia poſſunt in ſuos, quod & Epiſcopi, ex *cap.* 6. *Sac. Trid. ſeſſ.* 24. *de reform.* prout teſtantur *Candidus tom.* 1. *diſquiſit.* 18. *ar.* 45. *dub.* 4. *Joan. La Crux de ſtatu Relig. lib.* 1. *cap.* 6. *dub.* 15. *concl.* 3. *Samuell. tract.* 2. *de elect. diſput.* 3. *controv.* 10. *Rodr. tom.* 1. *q.* 20. *art.* 21. & *Sanch.* multis allegatis *lib.* 2. *ſum. cap.* 36. *num.* 18. *Barthol. à S. Fauſto lib.* 3. *Theſauri Religioſorum, q.* 125. *Portell. in dub. ver. Prælat. num.* 36. *Sayr. lib.* 7. *Theſauri cap.* 7. *nu.* 24. & *Diana p.* 7. *tract.* 2.

12. Et facit ad hoc declaratio Sac. Congregat. habita in cit. *loc. Trid.* conſulta enim, an Epiſcopus, virtute *d. Decreti Conc. Trid.* poſſit abſolvere Sacerdotem ſubditum ſuum, à ſimonia occulta, & rehabilitare eum ad ordines, & beneficia; tam obtenta, quàm obtinenda; cenſuit, poſſe abſolvere, & ad ordines rehabilitare, & beneficia, tam obtenta, quàm obtinenda; non tamen rehabilitare ad beneficia, quibus propter ſimoniam fuiſſet privatus; & refert *Garzias p.* 8. *de beneſ. cap.* 1. *num.* 27. *Proſp. Farin. vol.* 4. *deciſ.* 77. *verſ. an Epiſcopus.*

13. Quæ quidem declaratio, etiam ſi appareret authentica; ne videatur fateri contraria, eſt dicendum, quòd in primis verbis loquitur de ſimonia occulta, & in foro poli, & in ultimis autem de ſimonia, declarata per Judicis ſententiam, ut patet ex ly, *quibus fuit privatus*, prout eruditè, *Machadus de perfecto confeſſ. tom.* 1. *lib.* 3. *p.* 4. *tract.* 6. *docum.* 2. *nu.* 3. *Caſtrus Palaus tom.* 2. *diſp.* 3. *pun. ult. num.* 4. & alii plures, quos contra ſe allegat *Diana p.* 7. *tract.* 2. *reſol.* 36. & ſequitur *Bellarmin.* in ordine doctrinæ ad *d. cap. Conc. Trid.* poſt diſpoſitionem præfati dubii, *ver dubitabam*; ubi ex multis oſtendit, concluſionem noſtram veram eſſe, & primò, quia cùm de jure communi, potuiſſet Epiſcopus diſpenſare in omnibus caſibus, etiam reſervatis; etiam in quibus venit pœna privationis, ipſo jure; cujuſmodi ſunt omnes aliæ ſimoniæ, præter quàm in ordine, & beneficio, *D. Thom.* 2. 2. *q.* 100. *art. ult. ad primum, & ult. Syl. ver. ſim. nu.* 19. *& verb. caſus, nu.* 1. *& ver. diſpenſat. nu.* 16.

14. Sequitur, quòd per *Concil.* in *d. loc.* amplietur Epiſcopi juriſdictio, & extendatur ad præfatos duos caſus, nempè ſimoniacos, in ordine, & beneficio, alias ejus verba nihil operarentur, nihilque de novo adderetur juri veteri Epiſcoporum.

Secundò, *Concilium*, ubi ſuprà, utitur illa dictione univerſali, *omnibus*, quæ omnes caſus amplectitur, etiamſi major ratio ſit in uno, quàm in alio, *cap. ſedes*, ubi *Fel. n.* 4 *declarat. de reſervat. l. in fraudem*, §. *fin. ibique Bald. de milit. teſtam.*

Tertiò, ad hoc facit exceptio de homicidio voluntario, quæ cùm ſit de reſervatis, videtur includere Regulam in contrarium, etiam in caſibus reſervatis, *argum. l. nam quod liquido, de pœn. leg. Syl. ver. homicidium, nu.* 4. *& ver. diſpenſatio, nu.* 16.

Quartò facit, quia de jure communi, quilibet, etiam ſcienter, etiam publicus ſimoniacus in beneficio, eſt ipſo jure ſuſpenſus, quoad ſe, & quoad alios, ſi ſit notorius, vel quoad ſe tantùm, ſi ſit occultus; ergò omni caſu intrat *Concilium*, permittens Epiſcopis diſpenſare in omnibus ſuſpenſionibus: nec obſtat *Bulla Pii V.* quia non loquitur de ſimoniaco occulto, ſed manifeſto, quod patet ex illis verbis, *ſi convictus fuerit*, quæ referuntur ad forum exterius, cum præſupponat delictum, argum. *d. cap. Trid.* ſi enim *Bulla Pii V.* voluiſſet comprehendere caſum occultum, declaraſſet, ſicut fecit *Martinus V.* per aliam ſuam *extrav.* hæc *Bellarm.*

15. Nec poſſunt obſtare aliæ declarationes Sac. Congregat. quæ circumferuntur, hinc inde, tum quia authenticæ non apparent; tum etiam, quia non habent vim legis, *Sanch. lib.* 8. *de matrim. diſp.* 2. *num.* 10. Nec dices, quòd privilegium per *Tridentinum*, ubi ſuprà conceſſum Epiſcopis, à jure communi exorbitans, non eſt ad Regulares ad libitum extendendum; quia *Trid. in d. loc.* non exorbitat à jure communi, ſed reſtituit Epiſcopis ſublatam olim juriſdictionem, quam habebant de jure communi, ac Divino, ſubordinatam tamen, & reſtringibilem à Papa: nam Epiſcopi de jure communi, niſi expreſsè limitentur, habent pro ſubditis, quidquid habet Papa, pro tota Eccleſia.

16. Unde *Trid.* hac in parte, eſt lex, non nova, ſed correctoria, quæ reducit juriſdictionem Epiſcoporum ad jus antiquum, & commune; *Covar. lib.* 3. *var. cap.* 6. *nu.* 4. & fusè *Rodr. tom.* 1. *q.* 20. *art.* 10. ubi oſtendit, quòd idem ſit dicendum de Prælatis Regularibus, ex quo habent in ſuos ſubditos juriſdictionem quaſi Epiſcopalem; & dicuntur Epiſcopi æquipollenter, & virtualiter.

17. Nec replices, dicendo, quòd illa pœna inflicta ſit ſimoniacis, poſt *Concil. Trid.* & conſequenter, quòd facultas data à *Concilio*, non extenditur ad caſus, nova lege Pontificia, reſervatos poſt *Concil.* quia hoc non eſt verum; niſi forſan in nova lege Pontificia, poneretur clauſula derogatoria, per quam reſiſteretur huic *Decreto Conc. Trid. Bonac. de cenſuris diſput.* 1. *q.* 3. *pun.* 2. *num.* 1. *Gavant. in Manual. Epiſ. ver. abſolutio, num.* 4. *Bellarm.* ſapienter, ubi ſu-

pra,

pia, & *Diana* luculenter *p.7.tract.2.fol.20.* tum quia de natura legis eſt comprehendere futura, *cap.fin.de cenſ. & l.Arrian, Cod. de Hereticis*, ubi dicitur, quod lex ſimpliciter loquens, eſt in viridi obſervantia, tum etiam, quia *Concilium* concedit Epiſcopis dictam facultatem generaliter, non diſtinguendo inter reſervationes præteritas & futuras, ergò generaliter eſt intelligendum, *l.de pretio, ff.de de publ.in rem act. & c.ſolita*, §.*fin. de major. & obed.* tum item, quia facultas abſolvendi, quæ datur in Jubilæis, extenditur ad futura.

18. Nec tandem officiunt illa verba §.13. *Bull. Pii IV.* ibi, *caveat, etiam Pœnitentiarius, ne in abſolutionibus a ſimonia reali, vel conventionali, etiam occulta, unquam concedat, ut ipſi ſimoniaci beneficia, ſuper quibus ſimoniam commiſerunt; ſeu pecunias, vel alia, pro illis accepta, aut fructus exinde, poſt commiſſam ſimoniam perceptos, in toto, vel in parte, retinere poſſint; Quinimò, in abſolutionibus hujuſmodi, ponatur clauſula, quod uterque ad beneficium, ſuper quo commiſſa fuit ſimonia, perpetuò inhabilis exiſtat.*

19. Tum quia hæc diriguntur ad praxim ſervandam in ſacra Pœnitentiaria, in facti contingentia; tum etiam, quia ibi Papa loquitur ad Pœnitentiarios; quid enim debeant facere, ex vi poteſtatis traditæ, non autem loquitur ad Epiſcopos, potentes hoc, vel illud, virtute *d. Decreti Trid.*

Quæſt. 32. Electio alternativa quanam ſit, & ad quid inventa, & quando valida?

1. Electio alternativa dicitur, quæ fit viciſſim, & inter diverſas Nationes alternatim celebratur, vel quia ea, pari ordine, diverſæ Nationes alternant, eligendo.

Quippè quæ dicitur debitoris, quia eligentes tenentur ex debito eligere ex nominatis in alternativa, ſecundùm concordata, & pacta inita, ſecus læditur jus tertii, quod acquiſitum eſt ex pacto, vel antiqua conſuetudine, & electio eſt nulla, uti celebrata contra jus, & juſtitiam alterius partis.

2. Alternativa regulariter debet concedi à Sancta Sede, vel fulciri, ejus ſpeciali authoritate, prout fusè ex multis oſtendit *Petrus de Baſio* in ſuo *directorio elect.*

3. Verùm, in Ordine Prædicatorum, poteſt conſtitui, fieri, & approbari per Capitula generalia, ejuſdem Ordinis; & hoc ex permiſſione, & approbatione ejuſdem Sanctæ Sedis Apoſtolicæ, pro pace, & quiete, ac pro ſervanda juſtitia diſtributiva inter Regulares ejuſdem Provinciæ, *Caſtell.cap.1.nu.36.de elect.Canon.*

4. Et de facto; in multis Provinciis noſtri Ordinis reperitur conceſſa, & inſtituta; in Provincia enim Calabriæ ab antiquo Provinciales eliguntur alternatim, ac Diffinitores Capituli Provincialis, & Generalis, & Electores Magiſtri ordinis; & viciſſim celebrantur Capitula, nempè, una vice in Calabria Citra, altera verò vice, in Calabria Ultra: hinc duo Diffinitores, illinc pariter, & ſuo; ſi hinc eligitur Diffinitor Capituli Generalis, illinc aſſignatur ſocius, & viciſſim, ut pari paſſu ambulent, & æmulentur Chariſmata meliora, quod non ſemel Capitula Generalia approbarunt, ut conſtat ex *Capitulo Generali*, Romæ celebrato ſub Reverendiſſimo P. Fratre Hippolyto Maria Beccaria, anno Domini 1589. §.*ordinationes, ibi, ordinamus pro noſtra Provincia Calabriæ, ejus petitionibus annuentes, ut quemadmodum Priores Provinciales, altera vice, ex Superiori Calabria, altera ex Inferiori eligi ſolent: idem etiam obſervetur in electione Diffinitoris Capituli Generalis*, hæc, *ibi pag.* mihi 9.

5. His tamen accedit, quòd quando in dicta Provincia eligitur, vel inſtituitur Provincialis aliquis, qui non eſt filius dictæ Provinciæ, talis Provincialis, non venit pro rata partis dictæ Provinciæ, ſed tali Provincialatu completo, jus paſſivè eligendi in Provincialem remanet, & pertinet ad illam partem, ad quam pertinuiſſet, ſi aliquis filius Provinciæ electus fuiſſet; tunc, cum electus fuit, vel inſtitutus Provincialis, alterius Provinciæ filius, quod fermè ſub eiſdem verbis fuit Valentiæ declaratum anno 1647. ſub Reverendiſſimo Fratre Thoma Turco, *declarat.18.fol.9. à tergo.*

6. In Provincia Neapolis, pariter obſervatur alternativa, in electionibus Provincialium, & Priorum, faciendis per Nationes, ita ut altera vice ex Fratribus Neapoli ortis, altera verò ex exteris eligatur; prout latè conſtat ex literis patentibus à Reverendiſſimo Fratre Nicolao Rodulfio, tunc Generali totius Ordinis, quæ literæ per extenſum habentur in actis Capituli Provincialis, celebrati in Conventu Sancti Dominici Civitatis Neapolis anno 1639.

7. Nec dices, quòd in alternativis, Electores compelluntur eligere aliquem de certo genere perſonarum, eoque conſequenter eligunt coactè, quia eligentium libertas coarctata ad certum genus perſonarum, non adimitur, ſed aliqualiter reſtringitur, quod non officit validitati electionis, ut conſtat ex deciſis *qu.10.ſuprà*, & docet *Panor.in cap.licet de vitanda 6.in fin.de elect.*

Quæſt. 33. Electio ſcrutinalis, ſi fiat per fabas, vel calculos, aut lupinos; an ſit valida, & Canonica?

1. Reſpondeo negativè, quia omnis electio ad hoc, ut ſit Canonica, & valida, debet fieri per modum ſcrutinii, juxtà diſpoſitionem *cap.quia propter, de elect. & cap.6.Conc.Trid.ſeſſ.25.de Regul.*

2. Modus autem eligendi per ſcrutinium, nequit obſervari in electione habenda per fabas; nam in electione hujuſmodi, nequit fieri votorum ſupputatio, ut in ſcriptis redacta, publicetur; quòd eſt de ſubſtantia electionis, ut dictum eſt ſuprà *quæſt.17.in nono ſubſtantiali*, & conſtat ex *d.cap.quia propter*, ibi, *qui ſcrutatores ſecretè, ſigillatim vota cunctorum exquirant, in ſcriptis redacta, &c.* quandoquidem in fabis, & lupinis, nullum nomen reperitur inſcriptum, & quod non eſt, nequit numerari, neque ad numerum redigi: ergo.

3. Confirmatur, quia ad eligendum canonicè per modum ſcrutinii, requiritur major pars Capituli, ut in *d. cap. quia propter*, ibi, *ut is, collatione habita eligatur in quem omnes, vel major pars capituli conſenſit*; ſed facta hypotheſi, quòd electio ſcrutinalis, non ſit concors, & unanimis, quomodò dignoſci poterit, quòd A. habuit quinque vota, & B. habuit ſeptem? cùm ex fabis, & lupinis, nihil certum habeatur, ut ſapienter advertit noſter *Sylv. ver. elect. 2.q.3.nu.6.*

4. Nec dices, quòd per fabas, & lupinos, in omni ferè Ordine, multæ fiunt proviſiones, & electiones, quia hæ non ſunt Canonicæ, neque poſſunt dici ſcrutinales, juxtà prædicta.

TRACTATUS SECUNDUS.

DE LOCO ELECTIONIS.

Quæſt. 1. Electio, in quo loco eſt celebranda?

1. ET dico, quòd debet celebrari in Eccleſia, vel Capitulo: dummodò non ſit locus clandeſtinus, ut habetur in *cap. in cauſis*, 30. *de elect.* ibi, *mandantes eis ut redirent ad Capitulum, & pariter cum aliis Fratribus de electione tractarent.*

2. In caſu verò neceſſitatis, fieri poteſt extrà Eccleſiam, ſeu Monaſterium; prout antiquitus fiebat electio Epiſcoporum.

Quòd tamen fallit in electione Papæ, ut dicitur in *cap. ubi periculum* 13. *de elect. in 6. Sylv. ver. elect.* 1. *quæſt.* 8. *nu.* 6.

Quæſt. 2. Electio celebrata in loco interdicto, an ſit valida?

1. AFfirmativè dic, tum quia locus non eſt de ſubſtantia electionis, tum etiam, quia per interdictum ſolùm ſuſpenduntur Divina, & Eccleſiaſtica Sacramenta, *cap. final. de ſent. excomm. in 6.*

2. Electio autem non eſt Sacramentum, ſed quædam obligatio, ſeu contractus; tum item, quia ita colligitur ex *cap. ad hæc*, 1. *de poſtulatione Prælat.* ubi *in fin.* Papa concedit, & admittit, poſtulationē, & electionem poſſe fieri in loco interdicto; quod etiam *Gloſ. in cap. ubi periculum* 13. *de elect. in 6. ver. interdicta*, §. *præterea*, extendit ad electionem Papæ: verùm malè facerent Electores, eligendo in loco interdicto, *Sylv.* cit. *loc. nu.* 9. & *Miranda tom.* 2. *Manual. Prælat. q.* 23. *ar.* 9.

Quæſtio 3. Capitulum quid & quotuplex ſit, & pro quo ſupponat?

1. CApitulum inter Regulares, dividitur in Generale, Provinciale, & Conventuale: Si Religioſi Regulares, in aliquo certo loco, & determinato tempore, ex omni parte Religionis, congregentur in unum corpus, ad aliquid conjunctìm peragendum, erit Capitulum Generale, ſeu Congregatio, vel collectio univerſalis.

2. Si verò Religioſorum cætus, erit ex aliqua una ſola Provincia, erit conſequenter eorum Congregatio Provincialis; ſi tandem Collectio Fratrum, erit unius Monaſterii, dicetur pariter Capitulum Conventuale, qualis ergò eſt Religioſorum Congregatio, tale erit eorundem Capitulum; quod præſupponit Congregationem Religioſorum, legitimè congregatorum, in aliquo certo loco, & tempore, ad collegialiter tractandum negotia Monaſterii, ut dixi in *tract. de rebus Monaſterii non alienandis*, & patet ex his, quæ immediatè dicuntur.

Quæſt. 4. Quænam ſint de ſubſtantia Capituli ad hoc, ut actus factus, dicatur Capitularis?

1. MUlta, re vera, ſunt de intrinſeca ratione Capituli; prout conſtat ex ejus diffinitione, nempè locus, qui debet eſſe certus, & tempus determinatum, perſonæ n ſimul collectæ, & authoritas in in congregante, & quod decidendum eſt, decidatur, ſitque volitum ab omnibus de Capitulo, vel à majori, & ſaniori parte ſuffragantium.

2. Capitulum, ut dixi, ſæpè pro ſitu, & loco uſurpatur, in quo plures perſonæ congregantur, & dicitur à capo capis, quia multos capit, & habet; à quo denominantur Capitulares, ſicut collegiatæ, à collegio, & privilegiatæ à privilegio: etenim Capitulum definitur, quòd ſit congregatio plurium Eccleſiaſticorum, unum corpus facientium, & colligitur ex *l.* 1. *& l. fin. ff. de colleg. & corporibus illicit.* & docet *Dominicus à S. Geminiano in cap. cupientes*, §. *ad hæc, nu.* 2. *de elect. Sylv. in ver. capitulum, nu.* 1. & *Megal. tom.* 1. *prompt. ver. capitulum, num.* 1. & probatur *in cap. cùm in cunctis, de iis, quæ fiunt à majori parte capitul.*

3. Proinde tunc dicitur Capitulum, quando more ſolito, & conſueto, & legitima authoritate, eſt congregatum, in tempore præfixo, & determinato loco; ſecus diceretur conſpiratio, aut rebellio; prout fit, cùm plures, privata authoritate, clandeſtine congregantur ad malum finem, *l.* 1. 2. *& 3. ff. de collegiis illicit. Reg. Sanfel. in Praxi, in addition. ad ſect.* 16. ſub *num.* 7. *fol.* 262. & *Illuſt. Dom. Reg. Capyc. Latro dec.* 169. *tom.* 2. Unde, ſimulatione juris fit, ut Capitulum dicatur eſſe una quædam perſona legalis, & intellectualis, ſeparata à Civibus, & à Canonicis, & à perſonis Capitulantibus.

4. Sicut hæreditas, differt à rebus hæreditariis, ſic Capitulum, Univerſitas, & Collegium, differunt à perſonis eorum.

Quæ quidem perſona ſimulata, & ficta, integratur, & reſultat ex ſupradictis circumſtantiis; prout *Gabriel in tract. commun. concl. tit. quod cujuſque univer. nomin. concl.* 1. & *Marcell, Vulpes* in ſua *praxi fori Eccleſ. cap.* 19 *num.* 38.

5. Hinc eſt, quòd actus geſti per Decuriones, & Electores, extrà Concilium legitimè congregatum, & per Canonicos extrà Capitulum, licet omnes de Regimine Univerſitatis, & omnes Canonici de Capitulo concurrant, non idcircò cenſentur actus Univerſitatis, nec Capituli, *Bartol. in l. omnes Populi, ff. de juſt. & jure, & Bertrandus conſil.* 42. *nu.* 7. *lib.* 2. quia ad faciendum actum Capitularem, & validum, requiruntur ſupradicta omnia copulativè.

6. Quò fit, ut in hoc noſtro Regno, non poſſit Univerſitas mittere literas alicui, niſi congregato Conſilio, ut juris, & moris, & ſubſcriptas manibus Sindicorum, & Decurionum; præcedente concluſione, ſcripta in libro Concluſionum, juxtà *Pragm. D. Petri Giron.* editam die 22. Jul. 1585.

Quæſt. 5. Ad quid inventa ſint Capitula?

1. PRo fælici Regularium gubernio, apprimè ſunt neceſſaria Capitula, in Dei nomine convocata ad hoc, ut bona ſemel incæpta, progrediantur, & inſita mala reſecentur, Chriſti ope, & adjutorio.

2. Ipſe namque dixit, *ubi duo, vel tres, meo nomine convenerint, ad eos venio, & inter eos ſum.* & iterum, *ſi duo ex vobis conſenſerint ſuper terram, de omni re, quamcumque petierint, fiat illis à Patre meo, Matth. cap.* 18.

3. Si

Digitized by Google

3. Si duo, vel tres congregati, hoc præſtant, quid autem decem, vel centum ? & eò fortiùs, ſi ſint Dei Servi, Amici, & Sacerdotes: quid eſt, quod non conſequentur in laudis hoſtia, & Dei incruento ſacrificio, tanta ſimul graviſſimorum hominum frequentia; etenim qui in ſocietate orat, ſolus non petit, nec ſolus Deum obſecrat; eſt enim in hoc plus aliquid, ut putà concordia, conſpiratio, & amoris copula, & clamor fœlici concordia ſtipatus, penetrat Cœlum: quo inſuper, & petitiones infirmorum validantur.

Hinc *Pſaltes, ecce quàm bonum, & quàm jucundum, habitare Fratres in unum. Pſ.* 132.

4. Quibus adde, quòd majus lumen reperitur in multis, quàm in paucis, & præſertim in viris ſelectis, & proceribus; quorum ingenio, & authoritate, & praxi, multum indiget Reſpublica, ut rectè poſſit gubernari.

5. Quamobrem, ab exordiis naſcentis Eccleſiæ, opus fuit in unum fideles unire, & Apoſtolos diſperſos congregare, ut conſtat ex *Actis Apoſtolorum.*

Quæſt. 6. Ad conſtituendum Capitulum, vel Collegium, quot perſonæ, ad minus requirantur ad hoc, ut actus dicatur Capitulariter factus, valeat, & ſuſtineatur?

1. RESpondeo, quod de jure Civili, ad faciendum Collegium ſeculare, ad minus requiruntur tres idoneæ perſonæ; prout expreſsè habetur in *l. Neratius, ff. de verb. ſignif.* ubi dicitur, quod Collegium neſcit naſci, & exordiri, niſi ad minus, ſuppoſitâ trinitate perſonarum, in unum collecta; & conſtat ex vi nominis, & proprietate verborum.

2. *Innoc.* verò in *cap. dilecta, de exceſſibus Prælat. & in cap. poſtulaſti, de jure patronat. & Archid. in cap. de liberatione, de elect. in 6.* & *Joan. Andr. in cap. ſtatutum, eod. tit.* & alii plures, quos allegat *Megal. tom. 1. prompt. ver. Collegium nu.* 1. dicunt, quod de jure Canonico, ad faciendum Capitulum Eccleſiaſticorum, ſufficiunt duæ idoneæ perſonæ.

3. Verumtamen regulariter loquendo, Capitulum Eccleſiaſticum debet ad minus conſtare ex tribus perſonis, juxtà jus Civile; prout expreſsè habetur in *c. nullus in Eccleſia, 1. de elect.* ibi, *ubi duo, vel tres fuerint in Congregatione,* ubi *Gl. in ver. duo,* dicit, quod duo faciunt Congregationem, tres verò Collegium.

4. Secùs non daretur locus *Capitulo cùm in cunctis, de his, quæ fiunt à majori parte Capituli*; nam eſtò, quod duo ſatis ſint ad faciendum Capitulum; quis eorum duorum dicetur pars major, vel ſanior, cùm in ſingularitate ſuffragii, unus altero non ſit major in ſuffragando?

5. Hinc Capitulum Generale, non poterit contra hoc jus ſtatuere, ne tres, ſcilicet vocales, exiſtentes in aliquo Conventu, poſſint ſibi eligere Prælatum, & ſi ordinaverit, cogitur revocare, *Caſtell. cap. 5. nu. 43. de elect.*

6. Verumtamen in Ordine noſtro Capitulum Generale ſancivit, quod duo Electores reperti in aliquo Conventu, non ſufficiunt ad ſibi Prælatum eligendum, ſed jus electionis, & proviſionis devolvitur ad Provincialem, quod forſitan ſancitum eſt, ex eo, quia hoc non eſt contra jus Canonicum, vel fuit dictum ex authoritate Apoſtolica.

Quæſt. 7. Nomine Capituli, quinam veniant?

NOn omnes, qui ſunt in Monaſterio, veniunt appellatione Capituli, ſed illi tantùm Patres, ad quos de jure, aut privilegio, vel conſuetudine, ſpectat intereſſe in rebus capitulariter agendis, juxtà Religionis ſtatuta, approbata tamen à Romano Pontifice; & colligitur ex *Gl. in cap. nullus in Eccleſia, de elect.* in quo dicit, quòd ubi tantùm eſt Sacerdos, & Clericus, ibi non dicitur Congregatio, ſive Collegium: quia non omnes faciunt Capitulum, & *Dominic. à S. Geminiano in cap. cupientes, §. ad hæc, nu. 2. de elect. & in cap. mandatum, de præben. & dignit. nu.* 40. docet, quòd appellatione Capituli, non veniunt omnes Eccleſiæ Prælati, ſed tantùm Canonici, *Megal.* cit. *loc. ver. Capitulum nu.* 1. & conſtat ex praxi, & communi ſententia *Doctorum.*

Quæſt. 8. Poteſtas, & authoritas Capituli, apud quem reſidet, & reperitur?

1. ET quidem reſidere in majori, & ſaniori parte Capituli, ut dixi in *tract. de rebus Monaſterii non alienandis,* & decidit *Conc. Lateran.* & habetur expreſsè in *cap. cùm in cunctis, de his, quæ fiunt à majori parte Capituli,* ita ut totum Capitulum facere dicatur id, quod Capituli major, & ſanior pars facit, & quod à majori, & ſaniori parte Capituli fuerit conſtitutum, appellatione remota, prævaleat ſemper, & ſuum conſequatur effectum, ut *ibid.* dicitur.

Niſi à paucioribus, & Inferioribus aliquid rationabiliter objectum fuerit, & ſimul coram Superiore probatum, & habetur in *tex. l. quod major, ff. ad municip. & ibi gl. Bart.* & alii plures.

2. Unde, ut contradictio minoris partis Capituli valeat, duo ſunt neceſſaria copulativè, & quòd ſcilicet rationabile quid objiciatur, & quòd probetur; prout notat *Gl. in d. cap. ver. oſtenſum.*

3. Quæ quippè deciſio fallit in multis caſibus, prout docet noſter *Sylv. in ſum. ver. Capitulum, nu.* 1. & præſertim, quando aliquid eſt commune pluribus, non ut collegiatis, ſed ut ſingulis; quia tunc oportet conſentire ſingulos, *ff. de ſerv. ruſt. præd. l. per fundum, cap. cùm omnes, de conſtitution.* etenim cum agitur de intereſſe uniuſcujuſq; debent ſinguli conſentire, *Tabien. ver. capitulum, & Felin. in d. c. cùm omnes,* à *n.* 28. uſque ad *nu.* 34. ponit quatuordecim fallentias, quæ ferè omnes ex una, & eadem diſtinctione ſolvuntur, an actus ſit neceſſarius, vel voluntarius? Nam ſi imminente neceſſitate fiat, ſufficit, quod in Capitulo interveniat conſenſus majoris partis: ſi autem ſit ex mera voluntate, intervenire debet conſenſus omnium; prout latè *ibid. Felin. & Abb. nu.* 5.

4. Quæ omnia per jus Canonicum deciſa, ut ſuprà; habent ferè locum, & procedunt in omnibus Capitulis Religioſorum Mendicantium, in quibus Prælatorum electio fit per ſcrutinium; & præcipuè in noſtra Religione Dominicana, in qua, tam Priores Conventuales, quàm Provinciales, & Generales Ordinis Magiſtri, eliguntur à majori parte vocalium, ultrà medietatem, prout habetur in *2. diſtin. cap. 4. tex. 5. de elect. Magiſtri, fol.* 131. *& de electione Prioris Conven. cap. 2. tex. 2. fol.* 110. quo item modo eliguntur Diffinitores, & deciduntur omnia alia qualitercunque ſpectantia ad Ordinem & Communitatem, & ſimilia, quæ ſolent fieri in Capitulo.

Quæſt. 9. Quænam ſit pars major & ſanior Capituli, & quomodò cognoſcatur?

1. ET dico, quod major pars Capituli, cenſetur illa, quæ relata ad totum Capitulum, excedit, ſaltem medietatem votorum omnium eligentium; non autem illa, ſi quæ ſit, quæ excederet aliam minorem partem ejuſdem Capituli, v. g. ſi in Collegio, vel aliqua Univerſitate, inveniantur triginta electores, quorum quindecim eligant unum, & octo eligant alium, & cæteri eligant tertium; in tali & ſimili caſu, nulla reperitur electio Canonica, nec legitima, & juridica; quia inter eſſentialia electio-

Digitized by Google

electionis Canonicæ, hoc eſt principale, ut fiat à majori parte omnium eligentium, exiſtentium in Capitulo: in caſu autem poſito, nullus illorum trium, fuit electus à majori parte Capituli; quia in exemplo jam dicto, major pars, reſpectu totius Collegii, ſunt ad minus ſexdecim vota, non autem quindecim: prout expreſsè habetur in *cap. Eccleſia veſtra deſtituta Paſtore, de elect.* & *ibi Gl.* & *Abb.* & *Bald.* & *Decius in cap. cùm omnes, de conſtitutionib.* & idem *Abb. in cap. quoniam, & cap. final. de jur. patron. col. penult.* & *Lucas Caſtell. de elect. Canon. cap.* 17. *num.* 37. & *Rodr. tom.* 1. *q.* 41. *ar.* 1.

2. Sanior autem pars Capituli, illa pariter cenſetur eſſe, quæ eſt major, reſpectu totius Capituli; & comparata omnibus vocalibus, habet in ſe majora vota omnium eligentium; prout dicitur in *cap. dudum ad audientiam noſtram, il primo, de elect.* ubi *Gl.* notat, *quòd numerus, qui multum excedit, præfertur authoritati*, & in *d. cap. Eccleſia veſtra, de elect.* ubi expreſsè tantùm habetur reſpectus ad majorem partem Capituli, & ad nihil aliud, per illa verba: *licet majorem partem facerent, partium comparatione minorum: non tamen ad majorem partem Capituli pervenerunt, &c.*

3. Et hoc ideò, quia major pars cenſetur ſanior, utputà, zelo, & pietate, & ratione mota; quia ubi major numerus, ibi major zelus: & eò magis hodiè in Religioſorum Capitulis, in quibus per ſcrutinium, & vota ſecreta, quæ in una confunduntur, eliguntur Prælati, ſuppreſſis nominibus eligentium, ut patet ex quotidiana praxi.

4. Proinde ſemper pars major, uti ſanior reputatur, *Sylv. in ver. capitulum, q.* 1. *nu.* 2. *& eod. verbo Tabiena*, & *Caſtell. de elect. cap.* 5. *num.* 49.

Quæſt. 10. *Authoritas, & poteſtas Capituli, an poſſit in aliquo caſu reperiri, & eſſe in minori parte Capituli, aut etiam in uno ſolo vocali ſuffragante?*

1. QUamvis poteſtas Capituli de jure, ac regulariter ſtet, & conſervetur in majori parte Capituli, juxtà deciſionem *cap. cùm in cunctis, de his, quæ fiunt à majori parte Capituli.*

2. Nihilominùs, per accidens, hoc eſt, in caſu, quòd major pars Capituli delinquat, ſua privatur poteſtate; & jus eligendi, ac decidendi, devolvitur ad pauciores; prout expreſsè habetur in *cap. gratum gerimus, de poſtulat. præl. & cap. cùm nobis olim, & cap. bonæ memoriæ, il primo, de elect.* & docent communiter *DD.*

3. Quæ autem ſint iſta delicta, ob quæ major pars privatur jure eligendi, vide in ſupradictis *Capitul.* ubi multa reperies; quorum unum, ſi electores eligant indignum, quo caſu, paucorum electio ſuſtinetur; dummodò ſit de idonea perſona, *Sylv.* & *Tab. ver. Capitulum, num.* 1.

4. Quamobrem, ſi uno excepto, omnes aliì de Univerſitate, vel Capitulo moriantur, vel ſuis abrenuncient votis, vel delinquant (hæc enim omnia æquipollent in caſu, de quo agitur) iſte unus, qui non obiit, nec deliquit, nec ſuo renunciavit voto, poterit abſque dubio, extraneum eligere, eaque omnia tractare, agere, ac terminare, quæ ſpectant ad totum Capitulum; quia in tali caſu, in iſto uno ſolo conſervatur jus totius Univerſitatis, & Capituli. Cæteri verò cenſentur mortui, ac voce privati; quod eſt valdè notandum; prout docent præcitati *Doctores*, adjuncta *Gl. in d. cap. gratum, de poſtulat. prælat.*

5. Proinde, ſi contingat, omnes Cardinales exire Conclave, præter unum, ille ſolus poterit de jure communi eligere Romanum Pontificem, prout *Gl.* ſingularis advertit in *ver. omnes, in Clem. ne Romani, de elect.* & docet per multa *Martin. Laud. in tract. de Cardin. concl.* 24. hodiè tamen circa hoc debent obſervari *Conſtit. Greg. XV.* & *Urb. VIII.*

6. Ita ſimiliter, ſi omnes electores de Capitulo exeant, inſtante tempore citatæ, ac determinatæ electionis, & unus ſolus remaneat; hic ſatis erit, & cæteris ſervatis ſervandis, benè poterit eligere, cujus electio ſuſtinebitur; quia iſte unus, qui remanſit, non debet ſuo jure privari, ſine propria culpa; qui tamen non poterit eligere ſe ipſum, ſed extraneum, prout expreſsè habetur in *cap. per tuas, de jur. patronat. cap. Cumana, & cap. quia propter, & cap. final. de elect.* & docent *Hoſtien. in ſum. tit. de elect. §. qualiter, & quando, col.* 13. *ver. ego puto*, & *Rodriquez tom.* 1. *q.* 53. *art.* 11. & *Caſtell. in tract. de elect. cap.* 5. *nu.* 43. *& nu.* 86. uſque *in finem.*

7. Et hoc totum colligitur ex *l. ſicut, ff. quod cujuſque univerſ. nomine*; qua cavetur, mortuis omnibus de Univerſitate, aliquo tamen ſuperſtite, poteſtatem talis Univerſitatis remanere pœnes ſuperſtitem, quod ſine controverſia docent omnes *Juriſtæ.*

8. Hinc item collige, quòd extinctis omnibus Religioſis alicujus Religionis, una tamen perſona ſuperſtite, adhuc illius durant privilegia; quia Collegia, Univerſitates, & ſimilia corpora, cenſentur ſemper vivere, etiam ſi ad unam perſonam redigantur; prout *Gl. in d. cap. gratum, ver. pauciores*, & *Bart. in d. l. ſicut*, & docet poſt multa *Bald.* in ſua *Margarita, ver. Collegium*, & Nos diximus ſuprà in *tract.* 5. *de cauſa activa, & paſſiva privileg. quæſt.* 9.

Quæſt. 11. *Minor pars, ſi fortè diſſentit, an tenetur ſubſcribere determinationi factæ à majori parte Capituli?*

DIxi in *par.* 2. *tract.* 14. *de reb. Monaſt. non alienandis, q.* 16.

Quæſt. 12. *Sed pone, quòd quis non vult conſentire determinationi factæ à toto Capitulo, ex quo eſt injuſta, verùm, ne ſibi Prælatum odioſum reddat, ſubſcribit; an in foro conſcientiæ, det in pænas appoſitas determinationi jam factæ?*

DIxi *ibidem, quæſt.* 17.

Quæſt. 13. *Capitulum, an rectè, & validè concludat actum ſuum, in caſu, quòd in concluſo, & decreto non fuerint præſentes duæ partes, ex tribus, quæ intereſſe debent?*

1. QUæſtio hæc eſt gravis, & digna notatu, quia frequens in uſu; & circa eam variant *DD.*

Diximus ſuprà, & benè; quòd jus Univerſitatis, vel Capituli, in uno ſolo conſervatur, ut in *l. ſicut, §. final. ff. quod cujuſque univerſ. nom.* hoc tamen procedit per accidens, quando ſcilicet alii non reperiuntur, aut delinquunt, aut moriuntur, ut dictum eſt.

2. Verùm, dato, quòd omnes de Capitulo, qui vocandi erant, vocati fuerint ritè, & rectè ab eorum Superiore; an actus Capitularis, ſit, & poſſit eſſe validus, niſi in eo ſaltem fuerint præſentes duæ partes eorum omnium, qui ſunt vocati, vel de jure vocandi ſunt ad Capitulum venire?

3. Et quidem graviſſimi *DD.* numero non pauci, docent ad hoc, ut acta Capituli valeant, requiri conſenſum duarum partium vocalium, præſentium in Capitulo; dummodò hi præſentes conſtituant duas partes eorum

tum omnium, qui habent vocem, & deberent intereſſe, ita *Abbas in cap. cùm in cunctis, de his, quæ fiunt à majori parte Capituli, num.* 16.

4. Et hoc ideò, quia duæ partes totam repræſentant Univerſitatem, ut dicitur in *l. nulli, & l. planè, ff. quod cujuſque univerſ. nom. l.* 3. *Cod. de decretis ab ordine faciend. l. nominationum, Cod. de Decurionibus, lib.* 10. *Bartol. in l. quod major, ff. ad municip. & in l. obſervare, C. de Decurion.*

Id ipſum fatetur *Domin. in cap. uni, §. ſi verò, de Cleric. Ægrot. in* 6. *Decius in cap. cum omnes, nu.* 51. *de Conſtit. & ibi Felin.* ubi hanc dicit eſſe communem opinionem *Juriſtarum & Canoniſtarum* omnium, *nu.* 56.

5. His tamen non obſtantibus, in Capitulis Religioſorum, ſatis eſt, ut actus geſtus fiat à minori parte exiſtentium in Capitulo, etiam ſi iſta major pars non faciat duas partes eorum omnium, qui fuerunt vocati, & ad quos de jure ſpectabat, rebus Capitularibus intereſſe: dummodò nullus fuerit contemptus.

6. Quod totum probat *Imola*, procedere de jure Canonico, in *cap. humilis, in* 4. *col. de major. & obedien.* & in hac re, magis ſtandum eſt juri Canonico, quàm juri Civili; prout autumant *Abb.* & *Felin. in cap. quia propter, n.* 5. *de elect.*

7. Proinde in omni caſu, quo abſentes vocati, noluerunt, vel non potuerunt venire, non ſunt computandi inter vocales, nec poſſunt electionem impedire; prout habetur expreſsè in *cap. quod ſicut, de elect.* & docet *Gl. in Clem. quod circa, de elect. & in cap. cùm nobis, eod. tit. de elect.* ubi clarè habetur, quòd vocati ad Capitulum, tempore electionis à jure ſtatuto à legitimo Superiore, ſi renuant venire, faciunt ſe alienos, & hujuſmodi renuentes venire, computandi ſunt, non in numero abſentium, ſed in numero eorum, qui non ſunt ampliùs vocandi de jure, quoad illum actum, & docent *DD. in d. cap.* & præſertim *Panorm.* 3.

8. Hinc electio, in tali caſu concorditer facta, vel à majori parte vocalium exiſtentium in Capitulo, valet, & eſt optima, & practicatur in noſtra Religione, & docet *Caſtell. de elect. cap.* 8. *num.* 11.

9. Inſuper, inſtante ultimo tempore electionis, duabus recedentibus à Capitulo, pars illa, quæ remanet, licitè, & ſanè poterit eligere, *Panor. in cap. cùm nobis, de elect. n.* 10. & *Syl. ver. elect.* 3. *nu.* 12. & *Tabien. eod. ver. n.* 4. & habetur in noſtris *Conſtit. tex.* 3. *de elect. Prior.* ac etiam *tex.* 1. *de elect. Magiſtri Ord.* ubi dicitur, electionem Priorum, tam Conventualium, quàm Provincialium, & aliorum Prædicatorum, ſpectare ad illos tantùm electores, quos perſonaliter præſentes in electione contigerit eſſe.

Quæſt. 14. *An Capitulum, in materia electionis, poſſit alteri vices ſuas committere?*

DE jure communi reſpondent affirmativè *DD.* dummodò omnes, & ſinguli de Capitulo committant, nemine diſcrepante, ſecus autem, ſi unus ſolus diſſentiat, *Archid. in cap. Epiſcop.* 16. *q.* 7. *& ibid. Hugo,* habetur expreſsè in *cap. quia propter, de elect.* ibi, *vel ſaltem eligendi poteſtas aliquibus viris idoneis committatur, qui vice omnium Eccleſiæ viduatæ provideant de Paſtore,* hæc

2. Ubi licet dicatur, aliquibus; uni tamen committi poteſt, etiam ſi ſit extrà Capitulum, *Gl.* in cit. *loc.* & habetur expreſsè in *cap. cauſam, quæ eod. tit. de elect.* ubi electio commiſſa Epiſcopo A. ſuſtinetur; quia hoc non eſt de forma; immò meliùs poteſt expediri per unum, quàm per plures, *Gl. ubi ſuprà.*

3. Dixi, ſecus ſi unus diſſentiat, tum quia *Decretal.* ait, *vice omnium, &c.* & aliter electio facta, non valeat, & contra *textum* clarum non licet objicere; tum etiam, quia cùm quilibet de Capitulo habeat vocem in electione, non debet privari jure ſuo, nec aliquis debet compelli jus ſuum dare alii, *C. de contrahen. empt. l. invitum, & l. in vendendis,* & docet *Gl. in d. c. quia propter.*

4. Quod amplia ad omnia alia Eccleſiarum negotia, quia cùm compromiſſum ſit res voluntaria, *l. ſi dictum, ff. de evict.* omnes conſentire debent, ut dicitur in *c. cum omnes, de Conſt.* unde malè faciunt illi Regulares, qui negotia Capituli, de conſenſu majoris partis vocalium, committunt aliquibus; quia compromiſſum, ut dictum eſt, debet fieri de conſenſu omnium, & ſingulorum, nemine diſcrepante: ſecus autem, res per compromiſſarios facta, non valet: prout autumant multi *DD.* graviſſimi, quos allegat, & ſequitur *Megal.* in ſuo *prompt. ver. Capitulum, nu.* 5. *in fin.*

Quæſt. 15. *Capitulum, de conſenſu majoris partis, an poſſit concedere, ut qui non habet vocem in Capitulo, illam habere poſſit, & conſequenter ſuffragari, ut cæteri?*

1. NEgant *Navar. conſ.* 2. *num.* 2. *de Conſuetud. Vinc. de Franch. deciſ.* 2. *nu.* 22. *Gl. in cap. quia propter, in ver. vice omnium, de elect. Vulpes* in ſua *praxi for. Eccl. cap.* 13. *nu.* 24. niſi totum Capitulum concors ſit, & nullus diſcrepet; quia agitur de præjudicio ſingulorum.

2. Verùm Ego reſpondeo abſolutè negativè; etiam ſi omnes conſentiant, quoad votum electivum Prælatorum Regularium, ex quo in electione, & Capitulo, illi tantùm debent eſſe præſentes, quibus de jure Canonico, vel ſpeciali competit intereſſe; nec ſtat in poſſe Capitulantium, aliquem habilitare ad eligendum: niſi juxtà ſtatuta, & Privilegia à Papa; & colligitur ex *d. cap. quia propter, ibi, qui debent intereſſe, &c.*

3. Et proinde Vicarius electionis, expreſsè proteſtatur in Capitulo electionis, ſe nolle admittere, qui de jure non eſt admittendus; nec ſe velle excludere, non excludendum.

4. Benè verum eſt, quòd in aliquo caſu, poſſet quis admitti in adjutorium, & conſultationem, qui habebit jus conſultivum, non autem deciſivum, ſeu jus directivum, non autem electivum.

5. Secus electio redderetur nulla, utpotè celebrata contra formam *d. cap. quia propter,* ut *ibid. Abb.* notat *nu.* 3. & *Megal. in prompt. ver. Capitulum, nu.* 4.

Quæſt. 16. *Capitulum, an poſſit ſupplere voces abſentium?*

1. NEgativè dicitur in *cap.* 6. *Conc. Trid. ſeſſ.* 25. *de Regul.* ibi, *nec inpoſterū liceat, Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoſcunque, &c.* & taliter electus, fit ipſo facto inhabilis ad omnia officia, in Religione obtinenda, & pœna hæc incurritur ante ſententiam Judicis, ſecundum *Rodr. in ſum. cap.* 104. *nu.* 10.

Quæſt. 17. *Præſes Capituli, an poſſit in eo eligi ad aliquod Officium?*

1. NEgativè *Miranda tom.* 2. *Manual. Prælat. q.* 22. *art.* 7. & *Caſtell. de elect. c.* 13. *n.* 30. *& ſequent.* tum quia ob timorem & reverentiam ipſius, electio non cenſeretur omninò libera; tum etiam, quia præſumitur fraus, & dolus. Cætera verò, quæ pertinent ad authoritatem Capituli, vide ſuprà *par.* 2. *in tract. de rebus Monaſterii non alienandis,* & infrà in *tract. de authoritate Prælati.*

Digitized by Google

TRACTATUS TERTIUS.

DE TEMPORE ELECTIONIS.

Quæſt. 1. *Electio quando, & infrà quod tempus ſit celebranda?*

1. REſpondeo, quòd electio tunc facienda eſt, quando Eccleſia eſt viduata, ut dicitur in *d.cap.quia propter*, ibi, *Eccleſiæ viduatæ provideant de Paſtore:* & tunc dicitur viduata, quando vacat ſuo legitimo Paſtore.

2. Hæc autem vacantia poteſt fieri multipliciter; nempè per mortem, renunciationem, translationem, & proprii Prælati remotionem, ut expreſsè dicitur in *cap. inter corporalia, ſecundo, de translat.* ibi, *cùm per translationem, depoſitionem, aut ceſſionem*, & notat *ibi Gloſ. in caſu*, & *Caſtell.cap.*13.*nu.*2.*de elect.*

3. Et debet in tali caſu, ceſſante legitimo impedimento, ab electoribus fieri, infrà tres menſes, alioquin devolvitur ad Superiorem proximum, & ſi ipſe infrà idem tempus non elegerit, devolvitur ad alium Superiorem, & ſic ſucceſſivè, uſque ad Papam, ut dicit *Syl.ver.elect.*1.*q.*6.*num.*7.& *Miranda tom.*2.*Manual.Prel.q.*23.*art.*10.

Et habetur expreſsè in *cap.ne pro defectu*, 41.*de elect.* ibi, *ſtatuimus, ut ultrà tres menſes, Cathedralis, vel Regularis Eccleſia, Prælato non vacet, infrà quos, juſto impedimento ceſſante, ſi electio celebrata non fuerit: qui eligere debuerant, eligendi poteſtatem careant ea vice.*

4. Quod trimeſtre eſt ſucceſſivè computandum à die intimatæ vacantiæ: tempus enim non currit ignoranti, *l.*2.*C.qui admitti*, & docet ex multis *Riccius* 1.*p.praxis, tit.de jur. patron. reſolut.*172.& ob id debet ab eo, ad quem pertinet, Electoribus intimari, *Tamb.tom.*1.*de jur. Abbat. diſput.*5.*quæſt.*7.*nu.*4.

5. Verùmtamen Regulares, in hac parte, non tenentur ſtare huic tempori, à jure communi præfixo, ſed debent eligere ſecundùm ipſorum Statuta, ex ſpeciali jure, Minoribus indulto à *Clem.IV.* ibi, *quòd in electionibus tempus, ſuper hoc, à jure ſtatutum, ipſis non currat, nec in hac parte, juris hujuſmodi Regulis coarctentur*, & refert *Caſarub. in comp.ver.elect.* §.4.& per extenſũ habetur in *Monum. Ordin.* in prima impreſs. *fol.*56.& in ſecunda, *f.*134.*concl.*302.

6. Nec non idem ab *Alex.IV.* fuit conceſſum Ordini Prædicatorum in *Bulla*, incip. *Cùm hi*, & habetur per extenſum in *Bull.uſus Maris, pap.*38.*lit.P.*& à *Sixto IV. in Mari magno*, in eod. *Bull.fol.* mihi 150.*lit. P.* quæ quidem privilegia extenduntur ad omnes Regulares, qui nobiſcum communicant in privilegiis.

7. Sed adverte, quòd præfata privilegia loquuntur de electione Magiſtri Ordinis, & Priorum Provincialium, non autem Conventualium.

8. Quapropter melius dices, quòd electiones cujuſcunque Ordinis, dirigendæ ſunt ſecundùm propria inſtituta; prout colligitur ex *Clem.Exivi de verbor.ſignif.*& conſtat ex *Decretis* editis à *Clem.VIII. de reformat. Regul.* §.36.& ex aliis *Bullis* ſpecialibus, per quas juri communi derogatur.

9. Hinc Electores in Dominicana familia, tenentur à die intimatæ carentiæ, infrà menſem eligere Priorem Conventualem, juxtà declarationem *tex.*5.*lit. O.cap.*2.*de elect.Prior.pag.*112.*col.*3. alioquin electio devolvitur ad Provincialem.

* * *

Quæſt. 2. *Electio celebrata poſt elapſum tempus à Iure communi, vel ſpeciali præfixum; an ſit nulla?*

1. AFfirmativè deciditur in *cap. ne pro defectu* 41. *de elect.*& ſpecialiter habetur in *cap.*2.*de elect.Priorum Convent.in Ordine Prædicatorum, tex.*5. ibi, *ſi infrà menſem non elegerint, vel poſtulaverint, Prior Provincialis provideat.*

2. Sed adverte, quòd devolutio hujuſmodi, juxtà diſpoſitionem *d.cap.ne pro defectu*, non habet locum, niſi in caſu negligentiæ, ut liquet ibi, *dummodò hoc proveniat ex ſola eorum negligentia*, quia legitimè impedito non currit tempus.

3. Attamen in Religione Dominicana, præfatum tempus unius menſis ad eligendum, nedum procedit in caſu negligentiæ; verùm etiam in omni caſu, quo Electores alicujus conventus, non eligant infrà menſem; quia *d.text.* loquitur ſimpliciter, & abſolutè, quòd intellige verum, ſi hoc cautum ſit authoritate Apoſtolica, ſecùs dicendum foret, quod tempus in *d. Conſtit.* præfixum, debet interpretari per jus commune; tum quia Capitulum Generale non poteſt quidquam ſtatuere contrà jus commune, ut ſæpè dicimus; & docet *Navar.tom.*1.*conſil.lib.*1.*conſil.*5.*nu.*1.& habetur in *cap.*1.*de major. & obed.* tum etiam, quia Religio Dominicana, in materia electionis, in nihilo exorbitat à jure communi, prout fusè *Caſtell.cap.*14.*de confirmat. nu.*5.

Quæſt. 3. *An poſſit tractari de ſucceſſore, ante mortem Prælati?*

1. NEgativè dic; quia quandiu vivit Prælatus Eccleſiæ, licet ejus vita deſperata ſit; tractatus non tantùm eſt illicitus, ſed etiam invalidus, *cap.bona* 36. *de elect.* Eccleſia enim pro inconvenienti habet, eligi Prælatum, aut de electione tractari, antequam Sedes vacet; ſicut durante conjugio, conceſſum non eſt paciſci de novo matrimonio contrahendo, niſi poſt mortem conjugis, quia tale pactum cenſetur contrà bonos mores, & cum occaſionem mortis machinandæ præbere ſoleat, argum. *cap.ſicut* 39.*cauſ.*7.*q.*1. omninò vetatur.

2. Quamobrem, citatio, ſeu vocatio ad electionem peragendam, emiſſa ante mortem Prælati, eſt ipſo jure nulla, nec aſtringit vocatos, quia cenſetur facta à non habentibus authoritatem citandi.

3. Nec quidem poſt mortem poteſt valere, quia quod ab initio vitioſum eſt, non poteſt tractu temporis convaleſcere, ut dicitur in *Regula Juris* 29. *in* 6.

4. Nec dices, quòd diſpoſitio facta tempore inhabili, ſubſiſtere poteſt, ſi conferatur in tempus habile, ex cap. de *uxore* 7.*de ſepulturis*, quia hæc Regula fallit in caſu noſtro, ut conſtat ex prææallegatis juribus.

5. Non deſinam tamen dicere, quod licet jure vetitum ſit, tractare Capitulariter de ſucceſſore ante mortem Prælati: nihilominus prohibitum non eſt, extrà Capitulum, vel etiam in Capitulari Conventu, incidenter, ac veluti per accidens mentionem facere, de certa perſona ſubſtituenda, poſt mortem Prælati; cùm talis mentio non fiat in ordine ad Decretum definitivum, *Lezana de elect. Prælat.cap.*4.*q.*30.

6. Verùm Ego abſtinerem omninò; ex quo omnis tractatus

Digitized by Google

ctatus, quomodocunque habendus in ordine ad ſucceſſorem, ante mortem Prælati, reperitur prohibitus; & conſtat ex conjugio carnali, à quo arguere ad ſpirituale, tenet argumentū; *cap. inter corporalia 2. de translat. Epiſc.*

Quæſt. 4. Electio, an debeat fieri ſtatim, ſequuta morte Prælati?

1. Respondeo, quod electio non debet fieri ante mortem Prælati, nec antequàm ejus corpus ſit traditum ſepulturæ; alioquin facta, non valet; prout habetur expreſsè in *cap. bonæ memoriæ 36. de elect.* ibi, *tum quia corpore d. Epiſcopi, nondum tradito ſepulturæ, habuerunt de ipſa electione tractatum:* verùm *Gl. ibid.* in *ver. tractatum* ait, quod electio in *d. cap.* non fuit caſſata, ob hoc tantùm, ſed ex alio capite, quod dictum amplectitur *Sylv. ver. elect. 1. q. 6. nu. 7. Rodrid. tom. 2. q. 52. art. 14. Miranda tom. 2. q. 23. ar. 10. concl. 10.* eò magis, quia Regulares quoad punctum, de quo agitur, non coarctantur Regulis juris communis, ut conſtat ex præcit. *privil.* ergò ſi habuerint tractatus de eligendo ſucceſſore, Prælato mortuo, non tamen ſepulto, poteſt ſuſtineri.

Quæſt. 5. Electio, an debeat fieri illicò, habita renunciatione Prælati?

1. Respondeo, quod ſi Prælatura ex renunciatione vacet, non poſſunt Electores ſucceſſorem eligere, antequam renunciatio non fuerit acceptata, & approbata à Superiore illius, qui renunciavit; aliter electio nulla foret: quia per ſolam renunciationem Prælati, non dicitur Eccleſia viduata; *Panor. in c. ad aures, n. 7. de his, quæ vi, met. cauſ. fiunt,* & fusè *Ricc. p. 3. praxis, reſol. 399.* Immò, ubi renunciatio acceptata fuerit per Superiorem renunciantis, adhuc datur locus pœnitentiæ, ſi res ſit integra, & placuerit Prælato, renunciationem habitam remittere, ut infrà dicam.

Quæſt. 6. Electionis terminus, à Iure, vel à Conſtitutione præfixus ad eligendum, an poſſit coarctari, & breviari?

1. Et dico quod ſic; dummodò tempus à jure præfixum ad eligendum, coarctetur de voluntate duarum partium Capitulantium, & fiat ex juſta cauſa, *Syl. ver. elect. 1. q. 7. nu.* 8. ubi *in fin.* dicit, *& ſic concordã Doctores ſcribentes in cap. cùm à nobis*; & ſequitur *Miranda tom. 2. Manual. q. 23. art. 10. concl. 4. in fin.*

2. Et practicatur in noſtro Ordine, ut in qualibet die Menſis determinati ad eligendum Priorem, Electores poſſint in unum convenire, & ſucceſſorem eligere: tempus enim à jure ſtabilitum, nequit prorogari, at bene poteſt breviari, quia totum tempus medium ad eligendum, ſubeſt voluntati eorum, qui habent jus ad ſuffragandum.

3. Hinc citatis, atque vocatis vocalibus, per P. Vicarium electionis ad eligendum futurum Provincialem, in futura vigilia Pentecoſtes, in Conventu N. ut moris, & juris eſt: ſi ob aliquam juſtam cauſam, propoſitam à Præſidente Capituli, & coràm congregatis examinatam, & acceptatam à majori parte Capituli, ſeu à duabus partibus intereſſentium, vel eorum, qui debent Capitulo intereſſe, fuerit mutata Dies præſcripta in præcedentem; & dictum fuerit, quod ad electionem prædictam procedatur Die Veneris, antecedente vigiliam prædictam, poterint Electores hujuſmodi licitè ac juſtè ſucceſſorem eligere, licet aliqui pauci fuerint abſentes, & minimè expectari ad eligendum, in Die breviata, in caſu poſito.

4. Et ſecundum hæc reſpondi, cum eſſem in Comitatu Reverendiſs. P. Nicolai Rodulfii, ſub anno 1637. conſultus ſuper electione P. Provincialis, electi ad regimen noſtræ Provinciæ Apuleæ: fuit enim citatum Capitulum de more ſolito, ad eligendum in Conventu N. Die N. & congregatis vocalibus in loco & tempore debito, uno tamen Priore excepto, qui erat tardi motus, viſum fuit omnibus, ob peſtem, quæ imminebat, terminum præfixum ad eligendum coarctare & breviare, ac proindè Provincialem eligere in Die præcedente; prout de communi conſenſu elegerunt.

Verùm ille Prior, qui remanſit eligere, ſe contulit coràm præfato Reverendiſs. dicebatque, quod electio taliter facta, non deberet confirmari, ex quo ipſe erat vocalis, & non fuit expectatus in finem termini præfixi à P. Vicario electionis, & quod quando unus ſolus vocalis reperitur contemptus, electio eſt nulla.

Ego autem replicabam, quod fuit vocatus, & per ipſum ſtetit, non velle cum aliis reperiri; & ſubnectebam, quod vocatio electorum abſentium, non eſt de forma, ſed de juſtitia electionis, & quod Dies ſtabilita, fuit præventa ex cauſa ſummæ neceſſitatis; nempè, ut quantotiùs liberarentur à peſte, quæ imminebat; & quod cauſa extremæ neceſſitatis, non ſubditur legi, & quod utile per inutile non vitiatur: Ergò eſtò, quod adfuiſſet in cœtu eligentium, & quod fuiſſet contrarius electioni prædictæ, faciendæ antecedenter ad Diem præſcriptam; adhuc in nihilo nocuiſſet; quia votum unius, dictum nullius.

Hinc præfatus Reverendiſs. ſervatis ſervandis, confirmavit electionem præfatam, de qua idem Prior, qui ſuprà, appellavit ad Eminentiſſimum noſtrum Protectorem, qui æquo judicio, auditis juribus dixit, malè appellatum, & per Reverendiſs. P. noſtrum Generalem, benè fuiſſe judicatum.

Quæſt. 7. Electio Canonica, an fieri poſſit nocte?

1. De hac re, in facti contingentia fusè ſcripſit *Navar. conſ. 2. de elect.* in 1. edition. eumque ſequitur *Rodriq. tom. 2. q. 51. ar. 15.* cum ſuo *Comp. reſol. 58. nu. 15. Miranda tom. 2. Manual. Prælat. q. 23. ar. 12. concl. 1. Portell. in dub. ver. electio, n. 5. Cuchus lib. 4. inſtit. n. 22. eod. tit.* & alii plures, quos allegat, & ſequitur noſter *Samuell. tract. 1. diſp. 1. controv. 19. de electio.*

2. Ex quibus collige, quod electio facienda per vota ſecreta, & in qua ſervanda eſt forma ſcrutinii, juxtà diſpoſitionem *cap. quia propter, de elect.* regulariter non poteſt fieri noctis tempore; tum quia redderetur clandeſtina, & conſequenter nulla, ex *d. cap.* ibi *electiones quoque clandeſtinas reprobamus*; tum etiam, quia juxtà veritatis teſtimonium, qui malè agit, odit lucem.

3. Noctis autem tempus, illud intelligitur, quod incipit poſt ſignificatam *Ave Maria, Navar.* cit. *loc.* & colligitur ex *cap. conſuluit 24. de offic. & poteſtate Judic. Delegat.* ibi. *Nos tamen eam procedendi horam congruam intelligimus, ex qua poſſis antè noctis tenebras perficere, quod incumbit.*

4. Dixi regulariter, quia ob cauſam urgentem & gravem, poteſt licitè ac validè celebrari de nocte; dum tamen adſint tria luminaria, ne in dandis ſuffragiis, & conſcribendis ſchedulis, committatur aliquid contrà *Sacros Canones,* & *Conc. Trid.* & ne detur locus fraudibus & dolis; *Rodriq.* & *Miranda* cit. *loc.*

5. Cauſa verò gravis, urgens, & neceſſaria poterit eſſe, ſi per Diem, major pars Capituli, haud concors fuerit, & ſequenti die, eligendi poteſtas, peritura ſit, & ad Superiorem mox devolvitur, vel ſi imminet periculum, ut Congregatio diſſolvatur, vel ſi expectentur literæ, quæ forſan poſſent eligentium libertati præjudicare, vel quid ſimile: in tali caſu, electio poteſt, ut ſuprà fieri, noctis tempore; quia neceſſitas legē non habet, *Samuell.* cit. *loc.*

6. Veruntamen, ſi verſamur in electionibus, ac proviſionibus, in quibus non eſt ſervanda diſpoſitio *d. cap. quia propter,* poterint fieri de nocte, licet non ſimus in

 caſu

Digitized by Google

caſu neceſſitatis, ſicut & omnes alii actus judiciales, qui in jure non reperiuntur vetiti noctu fieri.

Quæſt. 8. Electionis tempore præfixo, & neglecto ab eo, ad quem ſpectat electores convocare; quid agendum?

1. RËſpondeo, quod hoc caſu debent attendi ſtatuta, & obſervari *Conſtitut.* Religioſorum: in Ordine Prædicatorum, ex *cap. 2. de elect. Prior. pag. 106. col. 2.* obſervatur, quod ſi major pars electorum petierit à Superiore, vel Vicario, ut congreget Capitulum ad electionem, & ipſe renuerit; tunc antiquior ex omnibus Electoribus, poſt tertium, vel quartum Diem, à notitia carentiæ Prioris, poterit congregare Capitulum, & validè ad electionem procedere, quod ſi iſte noluerit, alius antiquior poſt ipſum, & ſic de cæteris, donec ad electionem procedatur.

2. Et habetur expreſsè in *cap. 1. de ſupplend. neglig. Prælat.* ubi Papa determinat, ut ſi Diœceſanus tertiò cum humilitate, & devotione requiſitus, Abbatem Monachorum benedicere non vult, poſſe Abbatem, ac ſi benedictus eſſet, omnia ea exercere, quæ ad officium ſuum ſpectant.

3. Et ratio eſſe poteſt, quia hæc benedictio non eſt de forma; ita à pari dicendum eſt de convocatione Electorum per Subpriorem, vel per alium, aut per ſonum Campanulæ, vel per quid ſimile, quia non ſunt de ſubſtantia Electionis, ſed de extrinſecis, & accidentalibus ejuſdem, parum refert, quod iſto aut illo modo congregentur.

4. Dixi, quod debent attendi Inſtituta; quia ſi hæc ibi præciperentur cum illa clauſula, *non aliter, nec alio modo*, eſſent de forma, & prætermiſſa, læderent intrinſecè.

Quæſt. 9. Electio in qua hora Diei fieri debet?

1. REſpondeo, quod regulariter debet celebrari de mane, poſt Miſſam de Spiritu Sancto, & ante Prandium: quia in electionibus ſobrietas deſideratur, *Mandagot. in tract. de elect. novi Prælati, cap. 2.* & *Tamb. tom. 1. de jur. Abbat. diſp. 5. q. 7. num. 7.* Et ità fermè apud Regulares practicatur; ſi tamen Miſſa de Spiritu Sancto omittatur, non irritat electionem, quia ut dictum eſt, non eſt de ſubſtantia electionis, ſed de præambulis.

Quæſt. 10. Electio, ſi fiat in Die feſto, an valeat?

1. AFfirmativè dic, nam eligere, & electum confirmare, non ſunt actus judiciales, ſed extrajudiciales: & quamvis forent judiciales, non ideò irritarent electionem, & confirmationem electi; tùm quia Regulares, ex multis privilegiis ſibi conceſſis à Summis Pontificibus, non tenentur, ut Laici, ad Apices juris; tum etiam quia eligere Prælatum, eumque confirmare, ſunt actus concernentes Eccleſiæ pietatem, favorem, vel neceſſitatem: cauſa verò pietatis & neceſſitatis, excluditur à violatione præcepti Diei feſti, ſi fiat in Die feſto, prout expreſsè dicitur in *cap. conquæſtus, ult. de ferus*, ibi *neceſſitas urgeat, & pietas ſuadeat*, in quo *ver. gloſ.* ſubnectit, putà, cauſa debilium vel miſerabilium perſonarum, appellatione quarum, præcipuè venit Eccleſia.

2. Quod amplia ad impugnationes, ſi quæ fiant, in Die feſto, contra electiones hujuſmodi, ob eandem cauſam; etenim fieri poſſunt ad bonum finem, nempè intuitu Divini cultus, & Eccleſiæ utilitatis, ad hoc, ut ei provideatur de bono Prælato, qui ſit Paſtor, & minimè mercennarius.

TRACTATUS QUARTUS.

DE ELECTORIBUS.

Quæſt. 1. Electio Prælati Regularis ad quos ſpectat?

1. REſpondeo, quod de jure communi, pertinet ad Congregationem, ſeu Collegium Eccleſiaſticum, ut dicitur in *Can. Congreg. 2. cauſ. 16. q. 7.* & *Can. Abbatem 3. 18. q. 2.* ibi *communi conſenſu Congregatio tota popoſcerit*, & in *c. cum terra 14. de elect.* ibi *Electores in unum locum, in quo fuerit Electio celebranda, conveniant*, ubi *Gloſ. in fin. caſus*, ait, *nota, quod jus eligendi in Collegiata Eccleſia, pertinet ad ipſum Collegium, cap. 1. de elect. & cap. cùm dilectus, de conſuet.* quod intellige, proportionabiliter, hoc eſt, Conventualis Prælati ad Conventum, Provincialis ad Provinciam, & Generalis ad totum Ordinem.

2. Sed adverte, quod non omnes Religioſi faciunt Collegium, & conſtituunt Capitulum, quamvis ſubſint uni Prælato, & juſſu ejuſdem, diverſis officiis reperiantur deſtinati; prout expreſsè deciditur in *cap. dilecta 14. de exceſſ. Prælat.*

Sed illi tantùm, qui ſecundùm Sacros Canones, & propria ſtatuta, habent requiſita ad capitulariter intereſſendum actibus, & negotiis Capituli.

Undè *Gl. in d. cap. in fin. caſus*, notat, quod qui non ſunt unum corpus, nec faciunt unum Collegium, non debent habere commune ſigillum.

3. Dixi, de jure communi, quia de ſpeciali, electio ſæpè fit à Diffinitorio, à Provinciali, ejuſque Sociis & ſimilibus.

Quæſt. 2. An meliùs ſit, & magis expediat, Electionem fieri à pluribus de Collegio, quàm ab uno ſolo Proviſore.

1. REſolutio dubii pendet ex eo, an id, quod fit à parlamento totius Univerſitatis, ſit præſtantiùs eo, quod fit ab uno ſolo concivi? ſeu an deciſio, & proviſio conciliaris univerſalis, ſit melior ac tutior ea, quæ fit ab una ſingulari perſona?

Et cùm ſit exploratiſſimi juris, eſſe meliorem, & & luce meridiana clarius, non debet verti in utrum.

2. Nihilominùs ad majorem cautelam, multipliciter probatur.

Primò, ex illo *Proverb. 12. ver. 15.* ibi, *via ſtulti, recta in oculis ejus, qui autem ſapiens eſt, audit conſilia*, & ex illo *Proverb. 14. ver. 14.* ibi, *ubi non eſt Gubernator*, aut *ubi multa Conſilia, &c.* Quem locum *Sancti Patres* vertunt in hæc verba, *ubi non fuerint conſilia, corruet Populus, ſalus autem eſt in multitudine Conſiliorum*, ſeu *Conſiliatorum*: & ex illo *Proverb. 15. ver. 22.* ibi *diſſipantur cogitationes, id eſt, conatus, ubi non eſt Conſilium, ubi verò ſunt plures Conſiliarii, firmantur.*

3. Et

3. Ex quibus evidenter colligitur, quod fœlix Regimen Univerſitatis, Collegii & Monaſterii, pullulat à Conſilio multorum Conſultorum: infœlix verò à Conſilio unius ſingularis perſonæ.

4. Secundò, probatur ex *Scriptura Sacra novi teſtamenti*, & præcipuè ex illo *Pauli Apoſtoli* 12. *ad Rom. ver.* 16. ibi, *Nolite eſſe prudentes apud voſmetipſos*, quod *Theodoretus* exponens, dicit, *ne veſtra vobis Conſilia ſufficiant, ſed aliorum Conſilia accipite.*

Item ex illo *Actuum Apoſtolorum* 1. *ver.* 22. ibi, *& dederunt ſortes eis, & cecidit ſors ſuper Matthiam, & annumeratus eſt cum undecim Apoſtolis.*

Translatio Græca legit, *ſuffragiis, & calculis omnium cooptatus eſt.* Item ex illo eorundem *Actuum* 6 *num.* 3. ibi *elegerunt Stephanum, & alios ut ibid. &c.* Quippè qui ſeptem electi fuerunt à Diſcipulis, ſed confirmati per Apoſtolos.

Item ex illo *Actuum* 15. ibi, *tunc placuit Apoſtolis, & Senioribus, cum omni Eccleſia eligere viros ex eis.*

Ergò tempore Apoſtolorum, electiones Miniſtrorum Eccleſiæ fiebant, eo ferè modo, quo nunc fiunt inter Regulares.

5. Tertiò, probatur ex jure communi Canonico, ubi habentur integri *tractat. de elect.* ut liquet in *Decret.* ſub *Greg.* 9. *& in* 6. ſub *Bonif.* 9. *& in lib. Clem.* ſub *Clement.* 5. & in *lib. extrav. commun. Joann.* 22. & in tot aliis *extravagant.* quæ typis, & tonſuribus patent.

6. Quartò, probatur ex tot Conciliis Univerſalibus, Provincialibus, Metropolitanis, Diœceſanis, & ſimilibus, quæ ad invicem collecta, nec quinque volumina capiunt; ex quibus clarè conſtat, quod res graves, & arduæ, in omni loco & tempore, de univerſali uſu, & praxi Eccleſiæ, fuerunt digeſtæ, ac deciſæ in Conciliis, & Congregationibus multorum Conſultorum, & velle contrarium fateri, non eſt ſapere, ſed deſipere, ne dicam irrationale & temerarium; etenim velle invertere conſuetum ordinem, antiquum uſum, & univerſalem praxim Eccleſiæ, pluſquàm erroneum eſt.

7. Quintò, ſpecialiter probatur quoad modum eligendi Prælatum per modum ſcrutinii, tum quia electio Prioris Conventualis de jure communi Canonico ſpectat ad Collegium, *cap. Congreg.* 10. *cauſ.* 16. *q.* 7. *cap. Abbas* 18. *q.* 2. *cap. cùm terra, de elect. cap. dilectus, de conſuet. cap. Monachi, §. Priores, de ſtatu Monachorum*, & dictum eſt ſuprà immediatè.

8. Tum etiam, quia hoc præſupponitur in *cap. quia propter, de elect.* ubi præſcribitur forma eligendi Prælatum, & extenditur ad electionem quorumcunque Prælatorum Regularium, & in *cap.* 6. *Sac. Conc. Trid. ſeſſ.* 25. *de Regul.* innovatur, ità ut omnis alius modus eligendi, ſit vetitus.

9. Tum item, quia ita ſanxerunt Sanctiores homines, qui ſpeciali Dei nutu, fuerunt Religionum Capita, & Fundatores, uti ſunt *Sanctus Benedictus*, Pater, & Inſtitutor totius Ordinis Monachorum, in toto Occidenti, in *cap.* 64. ſuæ *Regulæ*, ubi expreſsè hæc habentur.

In Abbatis ordinatione, illa ſemper conſideretur ratio, ut hic conſtituatur, quem ſibi omnis concors Congregatio, ſecundùm timorem Dei, ſivè pars Congregationis, ſaniori conſilio elegerit; & loquitur, ſecundùm omnes *Expoſitores*, de electione Abbatis ſingulorum Monaſteriorum, correſpondet formæ datæ in *d. cap. quia propter, de elect.*

10. Et *Sanctus Baſilius* Monachorum Orientalium Patriarcha, in *cap.* 43. ſuæ *Regulæ*, ait, *non qui ſibi ipſi prælationem aſſumit, ſed qui à cæteris, qui auctoritate, in Conventibus præſtent, electus ſit, & ſatis magnum, in ſuperiori vita documentum dederit probitatis morum ſuorum.*

11. Et *Sanctus Auguſtinus* lumen Eccleſiæ in *Regula vivendi ſecundùm vitam Apoſtolorum*, quæ hodie multorum Religioſorum effecta eſt propria, præſupponit, Præpoſitum, cui ab omnibus in Congregatione obediendum eſt, debere eligi ab iis, qui in Congregatione vivunt, prout tempore Apoſtolorum actum eſt.

12. *S. Dominicus* Inſtitutor Ordinis Prædicatorum, voluit, ut Priores Conventuales, à ſuis Conventibus ſecundùm formam Canonicam eligantur, *cap.* 2. *text.* 1. *de elect. Prior Convent.*

13. *S. Albertus* fundator Ordinis Carmel. *cap.* 1. ac uterque S. Franciſcus, nempè de Aſſiſio & Paula, ut in ſuis liquet *Regulis*, idem ſtatuerunt; etenim de jure Naturæ, quod omnes tangit, debet ab omnibus approbari.

14. Tum denique quia ita eligitur Summus Pontifex, Caput, ſupremuſque Judex, & Gubernator totius militantis Eccleſiæ.

Licetne jus commune mutare, contra antiquiſſimum uſum omnium Religioſorum venire, & contra tot *Sanctos* latrare?

15. Et tandem ratione probatur, quia Prælatus electus ab iis, quibus eſt præfigendus, ſolet & debet virtute gratitudinis eiſdem eſſe gratiſſimus, eorumque defectus, ſi quos habent, libentiùs tolerare, paternè corrigere, & charitativè emendare.

16. Nec non Electores hujuſmodi, morem gerunt, obſequuntur, & ab impugnatione cavent: undè *Leo* 1. *Epiſt.* 84. *cap.* 5. *ad Anaſtaſium Theſſal. Epiſc.* ſapienter ait, *nullus invitis, & non petentibus ordinetur, ne Civitas non optatum Epiſcopum, aut oderit, aut contemnat*, quæ ratio ſemper fuit valde nimis à Summis Pontificibus æſtimata, amplexa, & laudata, *cap. nullus invitis, diſtin.* 61. *& cap. vota Civium, diſtin.* 63.

17. Ergò evidenter meliùs eſt, & magis expediens, ut Prælatus eligatur ab iis, quibus debet præeſſe, quàm ut iis invitis vel ignorantibus, à P. Generali præfigatur, & deputetur.

18. Nec his obſtant, quæ longâ manu ſcripſit P. *Franciſcus Suarez tom.* 4. *de Relig. lib.* 10. *tit. de Inſtitutione cæterorum Prælatorum Societatis Jeſu, cap* 3. *num.* 1. *& ſequent.* ubi acriter carpit talem modum eligendi, quia faciliter ſolvuntur à *Caſtellino, cap.* 7. *de elect. nu.* 14. *& ſequent.* & à *Peyr. tom.* 2. *de Prælat. q.* 1. *cap.* 4. § 3. *nu.* 54. *& ſequent.*

19. Nec dices, quod hæc commoditas, quæ præſumitur naſci ab electione prædicta, non eſt multum æſtimanda, ſi comparetur cum incommodis, quæ indè ſequuntur; licet enim videatur commoda iis, qui Superiorem elegerunt, erit tamen valde exoſa, & incommoda iis, qui non conſenſerunt.

20. Quia iis, qui non conſenſerunt, non poteſt exindè aliud malum oriri, etiamſi perſona inhumana fuiſſet electa; niſi translatio de uno Conventu, in alium; quod non eſt tam grande malum, quod poſſit tot bona impedire, uti ſunt, quies Religioſorum, augmentum Religionis, promptitudo animi ſerviendi Prælato & Choro, ſecuritas & tranquillitas mentis & corporis, quibus nihil comparabile.

21. Immò retorquendo argumentum, dicam, quod majora incommoda naſcuntur ab electione fienda à ſolo P. Generali, ſi ipſe ſolus immediatè debeat inſtituere Prælatos Monaſteriorum omnium ſui Ordinis; tum quia, cùm unus Generalis, non ſit per ſe ſufficiens, ad cognoſcendum omnes ſuos ſubditos, cogetur ſtare relationi aliorum, qui referunt, non id, quod in ſe eſt; ſed quod placet, & menti objicitur, juxtà illud, *Amor & odium non faciunt dicere verum*: ob quod interdum videmus, bonos Religioſos otiari, & ineptos applicari, cui malo provideri non poteſt, cùm ſimus in Mundo, in quo nihil certum, Morte exceptâ.

22. Tum

Digitized by Google

22. Tum etiam quia indigni, & immeriti, neſcio quo ſpiritu, ubi advertunt, quempiam ob ſui merita, poſſe inſtitui à P. Generali in Vicarium alicujus Congregationis, vel in Provincialem alicujus Provinciæ, frequentant literas mittere, ad finem impediendi; & ſic fabricant in gehennam, ex quo infanda fantur, & gratis infamant Ordinem, & Perſonam.

23. Quod malum non procedit, ſi electio fiat ab Electoribus Capituli: hi namque intuitivè ſciunt bonos, & malos, nec ceſſant ab illa, ob illorum latratus.

Quæſt. 3. Quot perſonæ requiruntur ad faciendum Collegium?

DIxi in *tract. 2. quæſt. 6.*

Quæſt. 4. Electio Prælati, poteſtne aliquo modo pertinere ad Laicos?

1. NEgativè deciditur in *cap. decernimus 2. de Judic.* ibi *Laici Eccleſiaſtica tractare negotia non præſumant, & maximè ſpiritualia, ibique Gl. in caſu*, & magis expreſsè habetur in *cap. nullus 1. diſtin. 63.* ibi, *nullus Laicorum Principum, ſemet inſerat electioni, aut promotioni, &c.* nam jus eligendi, ſpirituale eſt, Laici autem ſunt incapaces adminiſtrandi ſpiritualia, ut dictum eſt, alioquin ſi electio Eccleſiaſticorum Prælatorum, aut inſtitutio committeretur poteſtati Laicorum, cederet in detrimentum Eccleſiæ, & Eccleſiaſticæ libertati derogaret, *Gl.* in *cap. nobis 25. de jur. patron.*

2. Nec valet conſuetudo, etiamſi foret immemorabilis, *cap. Maſſana 56. de elect.* & docet *Hoſtien. de elect. §. quis poſſit eligere*, quia conſuetudo non poteſt introduci contra Sacros Canones, ſine ſcientia & conſenſu Papæ; nam Papa non habet poteſtatem à Populo, ſicut habent Principes Laici, ſed immediatè à Deo.

3. Ideoque Populus non poteſt conſuetudinem introducere contra Canones, ſed bene contra Leges Laicales, *Abbas in cap. fin. nu. 8. de Conſuet. S. Anton. in ſum. par. 1. tit. 16. cap. 11. §. antè finem*, & alii plures, quos ſequitur *Novar. in Lucern. Regul. ver. elect. nu. 34.*

4. Et aliter fateri, eſt propoſitio hæretica, & dogma, ſeu decretum hæreticorum hujus temporis; *Bellarm. tom. 1. contr. 5. lib. 2. cap. 2. de Hæreticis*, & alii, quos allegat *S-muell. diſp. 1. tract. 1. contr. 1. concl. 5.*

5. Nec dices, quod antiquitùs conſuetudo erat in Eccleſia, ut ad electionem Epiſcopi, Plebs univerſa cum Clero convocaretur; quia non jus eligendi apud Laicos fuit, ſed teſtimonium de probitate eligendi exquirendum erat, juxtà illud *Apoſtoli, oportet autem, illum, & teſtimonium habere bonum, ad Timotheum 2.* prout fusè ex multis oſtendunt priſci & noviſſimi *DD.* quos refert & ſequitur *Layman. de elect. Canon. cap. 3. q. 20.*

6. Neque replices, quod jus patronatus competit Laicis, tum quia jus patronatus non eſt purè ſpirituale, ut eſt jus eligendi, ſed mixtum; tum etiam, quia Laicis conceſſum eſt, ex ſumma æquitate, & de benignitate, & plenitudine poteſtatis Papæ, prout habetur expreſsè in *d. cap. nobis 25. de jur. patron.* adjunctâ *gloſ.*

Quæſt. 5. Princeps ſecularis, an poſſit ſe opponere electioni alicujus Prælati, etiam Regularis ſibi ſuſpecti?

1. INnocent. *in cap. ſuper his, de accuſat. num. 3. Felin. nu. 13.* & *Abb. nu. 13. & in cap. quod ſicut, de elect. nu. 6.* dicunt, quod ſic, dummodò ſuſpicio ſit vera, & realis, & quod electio alioquin ſubſecuta, debet retractari. ad iſtam materiam vide plenè per *Peyr. tom. 3.* ſeu *Additam. ad Conſt. Clem. VIII. cap. 9. nu. 3.*

Quæſt. 6. Electores, cujus qualitatis ac conditionis eſſe debent ad hoc, ut in electionibus Prælatorum, vocem habeant activam?

1. PRimò, neceſſariò requiritur, ut ſint profeſſi ejuſdem Religionis, cujus Prælatus eſt eligendus, ſivè profeſſio fuerit expreſſa, ſivè tacita, prout expreſsè dicitur in *cap. ex eo 32. de elect. in 6.* ibi *in Eccleſiis quoque Regularibus, vel Monaſteriis, hi, qui non ſunt tacitè, vel expreſsè profeſſi, non debent cum profeſſis, vel Converſi Laici, cum Clericis, electionibus intereſſe.*

2. Hinc Novitius, nequit electionibus intereſſe; ex quo non eſt verum membrum Religionis, nec habet ſufficientem notitiam rerum agendarum Monaſterii.

3. Quod dictum limita, ex antiqua conſuetudine & privilegio, quo forſan, etiam alicui extraneo competit jus electioni interveniendi, ex *cap. Cumana, de elect.* ubi *gl.* & *DD.* communiter dicunt, quod interdum Laici, & præcipuè Principes, pro pace ſervanda, admittuntur; ut Electores ab oppreſſionibus tueantur; *Syl. ver. elect. 1. nu. 2.* ibi, *& non aliter.*

4. Secundò, quod ſint Clerici, ut conſtat ex *d. cap. ex eo*, & quod ſint in Sacris Ordinibus conſtituti, & clarè patet ex *Clem. 2. de ætat. & qualit.* ibi, *ut nullus de cætero in hujuſmodi Eccleſiis, vocem in Capitulo habeat, etiamſi hoc ab aliis liberè concedatur; niſi ſaltem in Subdiaconatus Ordine fuerit conſtitutus.*

Quod totum expreſsiùs renovatum fuit à *Sac. Conc. Trid. ſeſſ. 22. in cap. 4. de reformat.*

5. Ex quibus juribus clarè patet, quod Converſi Laici, Oblati, & conſimiles, quantumcunque Profeſſi, nequeunt eſſe Socii, aut Diſcreti pro Capitulis Generalibus, aut Provincialibus, Diffinitores, aut illa munera exercere, quibus annexum eſt, habere vocem activam, aut paſſivam pro electionibus Prælatorum, qualia ſunt, eſſe Socios, vel Aſſiſtentes Generalium vel Provincialium: quia hoc directè repugnat præfatis juribus, per quæ profeſſi, in ſacris minimè conſtituti, fiunt incapaces habendi jus in hujuſmodi electionibus; & contra hæc jura non datur locus conſuetudini, tum quia conſuetudo neſcit inoleſcere contra Sacros Canones; tum etiam, quia excluditur per illa verba, *etiamſi hoc ſibi ab aliis liberè conceſſum fuerit*; tum item, quia in *fin. d. cap. Conc. Trid.* habetur decretum irritans, adversùs quod non poteſt conſuetudo prævalere.

6. Et quamvis de plenitudine poteſtatis Papæ, poſſit privilegium fieri profeſſis Laicis, ad ſuffragandum in Capitulo, & ad exercendum majora; prout factum eſt tempore S. Franciſci de Aſſiſio.

7. Verùm hodie hoc jure optimo receſſit ab Aula; *Sot. in 4. ſent. diſtin. 10. q. 1. ar. 4. Rodr. tom. 1. q. 15. art. 2.* & *Miranda tom. 2. Manual. Prælat. q. 23. ar. 5. concl. 4.* & docet *Gl. in d. cap. ex eo, ver. elect.*

8. An autem prædicta deciſio *Sac. Conc. Trid.* comprehendat Regulares, & maximè Mendicantes, magna dubitatio eſt; de qua latè noſter *Tabien. ver. elect. nu. 5. in fin.* ad quam affirmativè *Syl. ver. elect. 1. nu. 3. in fin.* & *Miranda in d. tom. 2. q. 23. ar. 5.* ubi invehit contra *Rodr.* tenentem contrarium *tom. 2. q. 51. ar. 5.* tum quia id eſt communis praxis omnium Regularium; tum etiam, quia *Trid.* loquitur ſimpliciter, & abſolutè.

9. *Portell.* verò *in dub. ver. elect. num. 5.* inhærendo *Rodr. cit. loc.* ait, quod quando *Trid. ſeſſ. 22. cap. 4. de reformat.* ait, quod non habeat vocem in Capitulo is, qui non fuerit ſubdiaconus, non prohibet, quin illam habeat aliquis in illo ordine, in quo per Statutum, vel Conſuetudinem ſuffragium dant, etiam carentes ordine ſacro, per declarationem Cardinal. ſuper *Trid.* anno 1573. ut refert *Compen. Minimorum, ver. Conſilium*, dicens, ita vigere apud illos.

10. It

Digitized by Google

10. Et magis claré Eminent. *Bellar.* in cit. *loc. Trid. in obſervatione doctrinæ, in ver. ut ii*, qui teſtatur, Sacram Congregat. ſub anno 1570. declaraſſe, *text.* prædic. *Clem.* & *Conc. Trid.* non habere locum in Eccleſiis, & Monaſteriis Regularium, quæ quidem declaratio, etſi non appareat authenticè; nihilominùs eſt magnæ authoritatis.

11. Sed quidquid ſit de præfata quæſtione, in Ordine tamen Prædicatorum, Electores hodie debent eſſe Sacerdotes, & habere ſex annos integros à profeſſione, & eſſe aſſignati in illo Conventu, in quo celebranda eſt electio, per duos Menſes antecedenter ad electionem, & per id tempus, realiter, & bonâ fide, ſervire eidem Conventui, in quo intendunt eligere, ut dicitur in *Declar. sex. 6. cap. 2. de elect. Prior. lit. E. fol* 115. *col.* 1. & 117. *col.* 1. & 2. ubi declaratur, quod quandò quis infrà tempus electionis, complet ſex annos ſuæ profeſſionis, ſi eſt Sacerdos, vel Sacrum Presbyteratus ordinem ſuſcepit, & explet ſex annos à profeſſione, poterit vocem habere; quia ſatis eſt, ut Elector ſit habilis tempore electionis; quamvis non fuiſſet tempore vacationis; ut ex multis oſtendit *Gl. in d. Clem.* 2. *ut ii, de ætat. & qualit. ver. conſtitutus*, *Graff. lib.* 1. *conſil. de elect. tom.* 2. *conſil.* 1. *difficult.* 3. & *Caſtell. de elect. cap.* 5. *numer.* 37.

12. Amplia ad eùm, qui ex diſpenſatione Apoſtolica ad Sacerdotium promovetur, ante legitimam ætatem, quia ſatis eſt, ut ſit legitimè promotus; ſecùs ſi illicitè, vel ſubreptitiè, tunc enim à ſuffragio ferendo eſſet prohibitus, per *extrav. Pii II.* quæ incip. *Cùm ex ſacrorum, &c.* nam per eam eſt ipſo facto ab ordinibus ſuſpenſus, & inhabilis ad ſuffragandum, *Tamb.* multis citat. *tom.* 1. *de jur. Abbat. diſp.* 5. *q.* 8. *nu.* 10.

13. Tertiò, requiritur ut Electores ſint liberi ab omni impedimento canonico, nempè à majori excommunicatione, ſuſpenſione, & interdicto, aliàs non valent eligere, *Syl. ver. elect.* 1. *q.* 4. *nu.* 5. & *Tab. eod. ver. nu.* 5. & 6. quia ſuſpenſio, excommunicatio, omniſque alia cenſura repellit à ſuffragando; tum quia excommunicatus, eſt alienus, & ſeparatus à communione fidelium, ut expreſsè dicitur in *cap. ſi quem* 59. *de verb. ſignif.* ibi, *quæ à communione fidelium ſeparat*, tum etiam, quia cenſetur omninò diſpenſus ab officio, & beneficio, ut dicitur in *cap. tanta eſt clavis Petri, ult. de exceſſibus Prælat.* ibi, *ſuſpendas ab officio & beneficio*, unde ſuſpenſus, nihil eorum gere poteſt, quæ ratione officii, aut beneficii, illi conveniunt, quorum unum, eſt eligere: tum item, quia eligere eſt actus juriſdictionis, quatenus eſt actus cujuſdam publicæ poteſtatis, & ad commune bonum, & regimen ordinatus: actus autem juriſdictionales, ſunt vetiti ſuſpenſis & excommunicatis; prout habetur expreſsè in *d. cap. ult. de exceſſibus Prælat.* ubi omnes inſtitutiones, deſtitutiones, collationes Beneficiorum, Præbendarum, Dignitatum, ſententiæ excommunicationis, & interdicti, declarantur nullæ; ex quo fuerunt factæ, ac prolatæ Epiſcopo ſuſpenſo: quia plus aufert ſuſpenſio, quàm contulerit conſecratio: ut enim Logici dicunt, plus tollit negatio, quàm ponit affirmatio; & ſic cadit actus ex defectu poteſtatis.

14. Hinc eſt, quod electio facta à ſuſpenſis, eſt irrita, cap. cùm dilectus 8. *de conſuet.* ibi, *quia nobis conſtitit, electionem ipſam à ſuſpenſis, & de ſuſpenſo, etiam celebratam, justitia caſſavimus exigente, & cap. cùm inter* 16. *de elect.* ibi, *ut ſi conſtiterit, quod electio fuerit facta à ſuſpenſis, omninò caſſata, &c.* in quo *ver. Gl.* ait, *caſſata*, id eſt, denunciata; quia ſuſpenſi eligere non poſſunt, & *cap. quotidiana* 39. *eod. tit.* ubi in electione Canonica, tolerantur à Papa excommunicati, minori excommunicatione, non autem innodati excommunicatione majori.

15. Quæ jura, *Suar. tom.* 5. *de cenſuris, diſp.* 1. *ſect.* 2. ait, hodie ſolùm procedere in excommunicato ſpecialiter declarato, aut manifeſto percuſſore Clerici, quem ſequitur *Layman. de elect. q.* 26. ibi *intelligitur autem de non toleratis; illi enim dicuntur excommunicati, non tolerati, qui ſunt publicè, ac notoriè excommunicati, vel publici percuſſores Clerici, Sayr. lib.* 2. *de cenſ. cap.* 6. *num.* 6. *Molſeſius in* 1. *p. ſum. tract.* 6. *cap.* 16. *nu.* 76. *Caſtell. cap.* 5. *de elect. nu.* 17. & ante eos *S. Ant.* 3. *par.* ſuæ *ſum. tit.* 25. *cap.* 3. ubi paululùm ſuprà ait, *nota diligenter, quod licet ſecundùm jura communia, excommunicati, etiam non denunciati, per affixionem cedulorum, deberent evitari*; tamen per *Conſtitutionem* factam Conſtantiæ, ſub *Martino V.* illud extat modificatum, & ad futuram rei memoriam, illam *ibi* per extenſum refert, ſub hac forma verborum.

16. *Inſuper ad evitandum ſcandalum, & multa pericula, quæ conſcientiis timoratis, contingere poſſunt, Chriſti fidelibus tenore præſentium miſericorditer indulgemus: quod nemo deinceps à communione alicujus, Sacramentorum adminiſtratione, vel receptione, aut aliis quibuſcunque divinis, intus, & extrà, prætextu cujuſcunque ſententiæ: aut cenſuræ Eccleſiaſticæ, à jure, vel ab homine, generaliter promulgatæ, teneatur abſtinere, vel aliquem vitare, aut interdictum Eccleſiaſticum obſervare: niſi ſententia, & cenſura hujuſmodi fuerit lata contra Perſonam, Collegium, Univerſitatem, Eccleſiæ Communitatem, vel locum certum, vel certam, à Judice publicata, vel denunciata ſpecialiter, & expreſſa; Conſtitutionibus Apoſtolicis, & aliis in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcunque ſalvo, ſi quem pro ſacrilega manuum injectione in Clericum, ſententiam latam à Canone, adeò notoriè conſtiterit incidiſſe, quod factum non poſſit aliquâ tergiverſatione celari: nec aliquo ſuffragio excuſari; nam à communione illius, licet denunciatus non fuerit: volumus abſtineri, juxtà Canonicas ſanctiones.*

17. Quæ quidem *Conſtitutio*, non reperitur inter *Acta Concil. Conſtantienſis*, celebrati ſub *Martino V.* de anno Domini 1418. ut conſtat ex *ſeſſ.* 44. ejuſd. *Conc. vol.* 4. *Concil. pag.* mihi 394. in Impreſſione Veneta, ſed per *Sanctum Antoninum*, tunc temporis viventem, ubi ſuprà fideliter regiſtrata; quippè qui *ibidem*, teſtatur, eam fuiſſe ab omnibus receptam, iterùm ab eodem Papa confirmatam, & in *Conc. Baſilienſi* ſub *Eug.* 4. celebrato, antè ſui diſſolutionem, denuò renovatam; & à dicto *S. Antonino* tranſcripſerunt *Sot.* in 4. *ſent. diſt.* 22. *q.* 1. *ar.* 4. *Navar. in ſum. cap.* 27. *nu.* 53. *Tolet. lib.* 1. *cap.* 13. *num.* 2. *Avila.* 2. *par. cap.* 6. *diſput.* 2. *dub.* 1. & *Alphonſ. de Leon. de cenſur. recoll.* 3. *fol.* 237. *num.* 94.

18. Si modò dices, quod prædicta *Conſtitutio Conc. Conſtantienſis* fuit reformata in *Conc. Baſilienſi*, ſub *Eug.* 4. fuit enim *ibi* propoſitus hic articulus, quinam excommunicati eſſent vitandi; & concluſum fuit univerſaliter, tam de excommunicatis pro percuſſione Clericorum, quàm pro alia cauſa; dummodo ſint excommunicati notoriè, qui nullâ poſſent tergiverſatione celari, & habetur in *d. Conc. Baſilienſi, tom.* 4. *Concil. in d.* Impreſſione Veneta, *pag.* mihi 472. *ſeſſ.* 20. ſub *tit. de excommunicatis non evitandis.* ubi reperiuntur eadem ferè verba *d. Conſtit. Conſtantienſis*, uſque ad illa, *ſalvo ſi quem pro ſacrilega manuum injectione*; & loco ſubſequentium ſubnectuntur hæc; *aut ſi aliquem, ita notoriè excommunicationis ſententiam conſtiterit incidiſſe, quod nullâ poſſit tergiverſatione celari, aut aliquo modo juris ſuffragio excuſari: nam à communione illius abſtineri vult, juxtà Canonicas Sanctiones; per hoc tamen, hujuſmodi excommunicatos, interdictos, ſeu prohibitos, non intendit in aliquo relevare, nec eis quomodolibet ſuffragari*, hæc *ibi*.

19. Reſpondeo, quod *d. Conc. Baſilienſe*, nedum non fuit confirmatum, quoad hanc partem: verum etiam, quoad totum ſuum eſſe, reperitur reprobatum in *Conc. Lateranenſi*, ſub *Leon. X.* ut patet ex ejus *ſeſſ.* 11. *tom* 5. *pag.* mihi 176. ibi, *nec illud nos movere debet, quod ſanctio ipſa, & in ea contenta, in Baſilienſi Conc. edita, & ipſo*

Conc.

Digitized by Google

Conc. inſtante, à Biluriacenſ. Congregatione recepta, & acceptata fuerunt, cùm ea omnia, poſt tranſlationem ejuſdem Baſilienſ. Conc. per re. mem. Eugenium Papam IV. etiam Prædeceſſorem noſtrum, facta à Baſilienſ. Conciliabulo, ſeu potiùs Conventicula, quæ præſertim poſt hujuſmodi tranſlationem, Concilium ampliùs appellari non mereatur, facta extiterint; ac propterea nullum robur habere potuerint, &c. quod *Decretum in fine d. ſeſſionis*, perlectum, placuit omnibus ſimpliciter, ut *ibidem* dicitur.

20. Ac proindè *d. Conſtit. Conc. Conſtantienſ. de non evitandis excommunicatis, niſi fuerint per cedulones declarati, ac notoriè ac publicè Clericorum percuſſores*; nedum non fuit revocata, ſed cenſetur renovata in *d. Conc. Lateran.* quia dum illa verba, ei ſuperaddita in *Concil. Baſilienſi*, per *Conc. Lateranenſe* fuerunt ſublata, remanet, ut priùs: lex enim poſterior corrigit priorem, *l. non novum, ff. de legibus.*

21. Inſuper eſtò, quod *d. Conc. Baſilienſe* fuiſſet confirmatum à Papa, adhuc non obſtaret, quin ſtandum eſſet *d. extrav. ad evitandum*, tum quia, ut leges obligent, præter confirmationem legem ferentis, requiritur acceptatio Populi, ut omnes ferè dicunt; ſed *Conc. Conſtantienſe*, & non *Conc. Baſilienſe*, reperitur acceptatum quoad hanc partem, ut conſtat ex praxi, uſu, & conſuetudine totius Eccleſiæ, etenim Catholici in Anglia, & Germania, ſecurè communicant cum iis, qui ſunt notoriè Hæretici, & conſequenter notorii excommunicati, ſed non nominatim denunciati; neque ob id, reprehenduntur à Prælatis, ex permiſſione Apoſtolica, relata ex *Conc. Lateran. c. ad evitanda*, ergò ex tali univerſali praxi, & uſu rejicitur *Conc. Baſilienſe*; *Navar. in ſum. cap. 27 nu. 35.* & *Avila* cit. *loc.*

22. Tum etiam, quia per *Conc. Conſtantienſe*, verè & benè conſulitur animabus timoratis Chriſtianorum; & vice verſa per *Conc. Baſilienſe*, illaqueantur conſcientiæ, cùm ſæpè ſimus in dubio, an crimen ſit æquè publicum, & manifeſtum, ut poſſit realiter dici notorium facti: ergò pro quiete & pace conſcientiarum, ſtandum eſt *Conc. Conſtantienſi*, & non *Baſilienſi*; prout de communi teſtatur *Layman. lib. 1. tract. 5. pag. 2. cap. 4. in princ.* & multis citatis *Alfonſ. de Leon.* cit. *loc. nu. 97.* & *Navar. in d. cap. 27. ſum. nu. 34.* ubi dicit, ſe *ibid.* ponere per extenſum *d. extrav. Conc. Conſtantienſ.* celebratam ſub *Martino V.* & de facto illam non refert, ſed quæ fuit habita in *Conc. Baſilienſ.* ſub *Eug. IV.* quæ poſtmodùm per *Leon. X.* in *Conc. Lateran.* fuit abolita, ut conſtat ex illa relata per *S. Anton.* & ex alia poſita in *ſeſſ. 20. d. Conc. Baſilienſ. tom. 4. Concil.* in Impreſſione Veneta, *pag. 472. & tom. 5. f. 104 in Conc. Provinciali Treverenſ. pag. 378.* ſub *tit. de evitandis excommunicatis*, & conſtat ex lectura ambarum, nam ex diſpoſitione *extrav. Martini V.* excommunicati nominatim declarati, & publici Clericorum percuſſores, tantùm ſunt evitandi.

23. Verùm ex diſpoſitione *Conc. Baſilienſ.* ſunt evitandi, etiam omnes alii notoriè excommunicati, tam pro percuſſione Clericorum, quam pro quacunque alia cauſa.

Quæſt. 7. An Statuta & Conſtitutiones Ordinis Prædicatorum derogent extravaganti Martini Quinti?

1. FUndamentum dubii eſſe poteſt, quia in Religione Dominicana, excommunicatus notoriè, toleratus tamen, non poteſt coeligere, nec ad electionem debet admitti, ex ſtatuto *Capituli Generalis* Romæ celebrati, ſub anno 1589. & habetur *in declarat. tex. 5. cap. 2. de elect. Prior. Convent. ſub lit. P. fol. 113. col. 4.* ibi, *quamvis ad electionem non debeat admitti ille, de quo manifeſtum ſit, incidiſſe in excommunicationem latæ ſententiæ, etiam nullâ aliâ declaratione ſubſequutâ, cùm ſufficiat apertè conſtare eum commiſiſſe aliquid, per quod re vera, ipſo facto, in excommunicationem latæ ſententiæ inciderit*; hæc *ibi*, quæ verba, primâ facie, videntur contradicere *d. extrav Martini V.* & favere *Conc. Baſilienſ.* ſub *Leon. 10, in Conc. Lateran.* reprobato, nec non eſſe contra univerſalem praxim totius Eccleſiæ, & quietem Animarum; etenim ſæpè verſamur in dubio, an factum ſit notorium apertè, & clarè; multa enim cenſentur notoria, quæ de jure notoria non ſunt.

2. Ad hæc *Caſtell.* in ſuo *tract. de elect. cap. 5 de legitimis Electoribus nu. 17.* explicitè nihil dicit, at implicitè ait, quod ſtandum eſt *extrav Martini V.*

3. Ego autem dico, quòd *Capitulum* prædictum, nullo habito reſpectu ad *Conc. Baſilienſe*; in odium excommunicatorum ſancivit id, quod habetur in *loc.* noſtrarum *Conſtitutionum*, & per hujuſmodi ſanctionem, de facto renunciavit gratiæ, ac privilegio, nobis conceſſo in *d extrav. ad evitanda*, per *Martinum V.* de poſſe communicare cum excommunicatis toleratis, ut conſtat ex illis verbis, *nullâ aliâ ſubſecutâ declaratione, &c.* quandoquidem *d. extrav.* non præcipit & mandat; at indulget, & concedit nobis, poſſe participare cum excommunicatis, (ſupple ſi volueritis) ſed ita eſt, quod Generales Ordinum, & Capitula Generalia, poſſunt tollere, aut reſtringere privilegia, nobis conceſſa contrà jus commune, cœteriſque ſubditis mandare, ne illis utantur, ut per eorum non uſum, renunciata videantur: dummodò concernant privatam commoditatem, per ea multa, quæ dixi *par. 1 in tract. de revocat privil. q. 20.* ſed ita eſt, quod de communi antiquo Jure Canonico, omnes excommunicati, majori excommunicatione, erant vitandi, etiam tolerati & conſequenter præceptum erat Chriſti fidelibus, excommunicatos ſtatim evitare publicè, ſi publicè illis nota erat excommunicatio; privatim, ſi privatim, ut habetur in *cap. cùm non ab homine, de ſent. excomm. & in Can. excommunicatos, 11. q. 4. Avila 2. p. de cenſ. cap. 6. diſp. 2. dub. 1.* & *Alphonſ. de Leon. in d. recollect. nu. 95.*

4. Ergò potuit Capitulum Generale, hujuſmodi Privilegiis cedere, ex quo cognoſcebat, illa eſſe contra jus commune, & redire ad jus commune antiquum, cui noſtra Religio in materia electionis intendit omnino ſtare.

5. Nec hujus ſanctionis mireris, ex quo talem ſanctionem non vides extare in cæteris negotiis noſtræ Religionis: quia noſtri Priſci Patres, meritò hoc dixerunt in materia electionis dumtaxat, & non in aliis negotiis: quia electio, tam activa, quam paſſiva, eſt gravis functio Eccleſiaſtica, valde honorifica eligenti, & electo; idcoque valde indecens eſt, eam ab excommunicato, & præciſo membro, exerceri; ut multis citatis dixit *Paul. Layman lib. 1. tract 5. p. 2. cap. 2 num. 3.* & noſter *P. Remigius Scropha* in ſuis *Moralib. q. 6 nu. 6. in confirmat. 3.* ubi de re noſtra preſſiùs agit.

6. Sed quid faciendum, ſi excommunicatus velit eligere, & à Capitulo minimè exire? dico, quod debet admitti cum proteſtatione, qua dicatur, ſe non intelligere cum illo communicare in eligendo; hæc enim proteſtatio ſufficit, ad non invalidandum electionem, etiamſi ſecretò fiat, ob aliquam violentiam, de qua fortè timeretur; prout docet *Innoc in cap. Cumana, de elect. Panorm. in cap. illa quotidiana, eod. tit. Syl. ver. elect. 5.* & *Remig.* cit. *loc. n. 8.*

7. Non deſinam tamen dicere, quod in *d loc* noſtrarum *Conſtitutionum*, non adeſt decretum irritans; ac proindè eſto, quod excommunicatus notoriè, toleratus tamen, ad ſuffragandum admitteretur; electio non eſſet nulla, jure Conſtitutionum, ſed foret annullanda, juxta terminos Juris Canonici.

Digitized by Google

8. Et addo, quòd illa dictio, *nempe, de quo manifeſtum ſit*, & illa alia, ſcilicet, *ſufficit apertè conſtare, &c.* exigit evidentiam,& notorietatem facti; & ad evidentiam, & notorietatem facti criminis, multa requiruntur, de quibus dixi alibi.

9. Quapropter,non video,quo jure poſſet dici,apertè conſtare de delicto, parte inaudita, & teſtibus non examinatis: per quæ videor videre, in declarationem facti criminis abire, quod exigitur, juxtà diſpoſitionem *d. extrav. Martini V.*

Quæſt. 8. Si Electorum unus, vel plures ſint excommunicati, an ſit electio nulla?

1. SUnt, qui cum diſtinctione reſpondent, quòd aut ſumus in publico, & notorio excommunicato, vel in occulto, & incognito: ſed perperam, ad hanc diſtinctionem recurrunt, cum excommunicatus,ſive publicè, ſive ſecretè, ſive à jure, ſive ab homine, ſit inhabilis ad eligendum: quia licet ignorantia invincibilis, vel privata ſcientia excuſet à culpa, & quandoque à pœna: non tamen validum facit actum, quem Eccleſia irritavit, nec reddit capacem,quem Eccleſia incapacem fecit.

2. Unde *Innoc. in cap. cùm dilectus de conſuet. Ioan. And. in cap. 1. de reſcriptis, lib. 6. Avila de cenſ. p. 2. diſput. 5. dub. 2. concluſ. 1. Caſtell. cap. 5. de elect. num. 18.* & *Samuell. eod. tit. tract. 2. diſp. 5. contr. 2. q. 4.* ajunt,quòd inter excommunicatum occultum, & publicum, ad invalidè eligendum, nulla reperitur differentia, uterque enim, ad hoc eſt inhabilis de jure Canonico.

3. Quapropter dicendum eſt, quòd electio, in caſu poſito, poteſt dici valida, vel invalida ex duplici capite, nempe reſpectu votorum eligentium, & reſpectu communionis,& participationis habitæ cum excommunicatis: primo modo, quando electio ſcrutinalis celebranda eſt à pluribus per ſchedulas, & quidam eorum ſunt excommunicati,ad hoc,ut ſit, & dicatur valida, debet examinari exceſſus votorum; an ex parte electi tantus ſit,ut quamvis eis adjungantur, qui ſunt excommunicati, & conſequenter inhabiles ad eligendum, adhuc ſuperſit ſufficiens numerus ad electionem complendam, vel è contrario contingat: nam quando res accidit, primo modo, electio erit valida, non obſtante excommunicatorum interventu; ſufficit enim, ut electio ex parte rei, verè, & realiter, reperiatur facta à majori parte Vocalium habilium, & quòd aliquorum ſuffragia nulla ſint, parum refert; dummodò quæ ſuperſunt, ad eligendum ſufficiant: prout fusè *Suar. tom. 5. de cenſ. diſp. 14. ſect. 2. num. 7. & ſequent.* moveturque ex multis: primò, ſi illi excommunicati abfuiſſent, cœteris, eodem modo ſuffragantibus, electio fuiſſet validè ſubſecuta; ergò quamvis ipſi adfuerint, cùm ad valorem electionis nihil conferant, nec neceſſarii ſint, non poſſunt per ſe, & ex natura rei loquendo, invalidam electionem facere: dummodò, ut ſupponimus, ſatis conſtet, tantum fuiſſe exceſſum ſuffragiorum habilium, ut excommunicatorum auxilium, ſeu concurſum non requirat.

4. Confirmatur,quia unius,vel alterius excommunicatio, ſolùm poteſt ipſius actum, ſeu ſuffragium irritare, non autem aliorum: etenim unius culpa, vel pœna, non debet aliis nocere: ſed aliorum ſuffragia, in caſu noſtro, ſufficere poſſunt ad electionem; ergò cœteri excommunicati & inhabiles, licet adſint, cenſentur abſentes, & minimè neceſſarii.

5. Verumtamen *Canoniſtæ*, reſpectu ſecundi modi, cum diſtinctione reſpondent, quòd, aut Electores non excommunicati, ſciunt, alios eſſe excommunicatos, & illos admittunt; aut ignorant, & bona fide procedunt: ſi ſciunt, & inviti eos admittere coguntur, ad ſimul eligendum, validè eligunt; quandoquidem vis, & ignorantia eos excuſat,cùm ſit involuntaria, non punitur: ſecus ſi voluntariè, & abſque vi admitterent: quia ob ſolam voluntariam admiſſionem excommunicatorum, ad ſimul eligendum,in eorundem odium, jure optimo cautum eſt, ut electio non valeat, ut omnes autumant, & colligitur ex *cap. Maſſana, de elect. & cap. ult. de Procuratoribus*, ubi Procurator electus, & conſtitutus ab Univerſitate, in qua majores quidam, & jurati excommunicati erant, repellendus à procuratione dicitur, ſi Communitas ſciens, eos eſſe excommunicatos, illos ad talem procuratorem conſtituendum admiſit, ubi *Gl. in caſ.* notat, quòd ſi major pars ſcienter admittit indignum, nihil valet, quod agitur; item quòd utile vitiatur per inutile, in pœnam ſcilicet excommunicatorum, *Lez. 1. p. ſum. cap. 15. num. 6. in fin.*

6. Si verò dubium ſit, an aliqui ex Electoribus ſint excommunicati,ſuſpenſi,inhabiles,&c. non irritatur electio, ſi admittantur cum proteſtatione, dicendo, quòd non intendo excludere, non excludendum, nec admittere, non admittendum; tum quia hæc proteſtatio reddit actum involuntarium, tum etiam, quia in dubiis favet poſſeſſio, *Sylv. ver. elect. 1. q. 15. Miranda tom. 2. Manual. Prel. q. 23. art. 11. concluſ. 5. ver. ſolummodò ſupereſt, Peyr. tom. 1. de ſubd. q. 1. cap. 31. §. 6.* & *Alphon. de Leon. de cenſ. recollect. 6. num. 1025. pag. 663.*

Quæſt. 9. Electores irregulares, an poſſint eligere?

1. N*Avar. in ſum. cap. 27. num. 244. Suarez. tom. 5. de cenſ. diſput. 40. ſect. 2. num. 27. Fillinccius Moral. qq. tract. 19. cap. 3. q. 6. num. 75. Bonac. de cenſ. diſput. 7. q. 1. pun. 4. num. 18.* & alii plures reſpondent affirmativè, ex eo, quia irregularis non privatur juriſdictione, ob irregularitatem ſupervenientem, ſed jus eligendi, vel eſt juriſdictio, vel ad illam reducitur; ergò ſicut irregularis, non privatur juriſdictione, ità pariter, nec jure eligendi.

2. His tamen non obſtantibus, noſter *Syl. ver. elect. 1. q. 4. dicto 13.* contrarium docet, & verius, nedum de ſpeciali jure Ordinis Prædicatorum, verùm etiam, de jure communi Canonico, & habetur expresſè in *cap. is, qui in Eccleſia 18. de ſent. excommunicationis in 6.* ibi *à qua irregularitate, nequit per alium, quàm per Rom. Pontif. liberari; ideò, quòd nec ad eligendum cum aliis, debet admitti:* hæc *ibi*, ubi *Gloſ.* in *ver. cum aliis*, ſubnectit, *amittit ergò irregularis poteſtatem eligendi activam, & paſſivam, &c.* & ſequitur *Miranda tom. 2. Manual. Prælat. qu. 23. art. 8. concl. unic. in fin. Azor. Inſtit. Moralium, p. 2. lib. 6. cap. 14. q. 8. ver. jus item eligendi, Tamb. tom. 1. de Jur. Abbat. diſput. 5. q. 8. num. 14.* latè *Laurent. Peyr. tom. 2. de Prælat. q. 2. cap. 5. §. 3. num. 48. Barboſa de Canon. & Dignit. cap. 41. per totum,* & *Lezana 1. p. ſum. cap. 15. num. 5. in fin.*

3. Verùm hoc jus, ubi ſuprà expreſſum, debet intelligi, non de irregularibus toleratis, ſed de declaratis, ac notoriis, juxtà diſpoſitionem *extrav. Martini V. ad evitanda*, ſicut de excommunicatione, & aliis cenſuris dictum eſt, quandoquidem *d. extrav. ad evitanda*, habet locum, etiam in irregularitate, ut ex multis oſtendit *Alphonſ. de Leon. recoll. 3. de cenſ. num. 98. in fin. pag. 238.*

4. Benè verum, quòd hæ extremæ opiniones poſſunt ad concordiam revocari, ſi dicatur, primam loqui de irregularitate, quæ non naſcitur ex delicto, ut fieri cœcus ex aliquo naturali accidente: ſecundam verò, de ea, quæ naſcitur ex delicto, violando cenſuras, celebrando, de qua procedit *text.* allegatus in *d. cap. 18. de ſent. excomm.*

* * *

Digitized by Google

Quæſt. 10. *Electores criminoſi, & inhabiles, ſi ſint occulti, & non declarati, an poſſint validè eligere?*

1. ET dico, quòd ſic; tum quia pœna gravis, ob culpam impoſita, non debetur, ante Judicis ſententiam; præſertim in foro fori, & in actibus publicis, & externis, ut conſtat ex deciſis in *tract. de legib.*

2. Tum etiam, quia ità habetur in *extrav. Martini V. ad evitanda*, ſuprà poſita, ibi *ſi talis ſententia, prohibitio, ſuſpenſio, aut cenſura fuerit promulgata, & denunciata ſpecialiter, & expreſſè:* quæ verba habent locum, nedum in cenſuris; verùm etiam in omnibus impedimentis Canonicis, & legibus Eccleſiaſticis: tum item, quia ità habetur in *l. Barbarius, ff. de offic. Præſid.* ubi dicitur, quòd actus, qui fiunt à Miniſtro inhabili, tamen occulto, aut tolerato, ſunt rati, & validi, ob bonum publicum.

3. Quod amplia ad omnem Religionem, quia præfatæ rationes, in univerſum concludunt, adeò, ut facta, & acta criminoſi, ante ſententiam commiſſi criminis, ſint rata, & valida in omni loco, *Bonac. tom.* 2. *de leg. diſput.* 1. *q.* 1. *pun.* 7. §. 2. *n.* 12. & *Diana* 1. *p. Moral. tract.* 10. *de leg. reſol.* 24.

4. Adverte tamen, deciſionem prædictam, procedere in activa inhabilitate, ſecus in paſſiva; nam rationes prædictæ non habent locum in eo, qui ipſo jure eſt inhabilis ad Prioratum, ad Canonicatum, ad Cathedram, vel ad aliam Prælaturam: qui enim eſt inhabilis, inhabilitate paſſiva, non poteſt eligi; quandoquidem qui eligitur paſſivè, non exercet aliquem actum, publica auctoritate, ſed ut privata perſona, ſuum commodum quærit; ideoque cum iniquè ſeſe immiſceat, non debet eius malitia illi ſuffragari, *Sylv. ver. heres* 1. *num.* 14. *Suar. lib.* 5. *de leg. cap.* 9. & *Meroll. tom.* 2. *diſput.* 4. *de leg. cap.* 5. *num.* 107.

5. In Religione Dominicana, certum eſt, quòd excepta excommunicatione latæ ſententiæ, non datur locus pœnis, ante ſententiam Judicis, ut clarè habetur in *tex.* 4. *Prol.* noſtrarum *Conſtit. fol.* 6. & magis expreſsè *diſtin.* 2. *cap.* 2. *de elect. Prior. tex.* 5. *fol.* 113. *col.* 4. ubi dicitur, quòd nullus debet excludi à quacunque electione, prætextu alicujus criminis, vel delicti: niſi ſit ſententialiter condemnatus, & per ſententiam voce privatus.

Quæſt. 11. *Electores, ſi omnes ſint inhabiles, vel priventur jure eligendi, uno excepto, an ille ſolus poſſit procedere ad electionem Prælati?*

1. AFfirmativè dic; quia quamvis regulariter loquendo, de jure communi Canonico, ad conſtituendum Capitulum, requirantur ad minus duæ, vel tres idoneæ perſonæ, ut latè dictum eſt ſuprà *tract.* 2. *q.* 5. nihilominùs irregulariter, ac per accidens, tota poteſtas Capituli poteſt reperiri in uno ſolo, ut *ibid.* fusè dico *quæſt.* 9.

Undè ille ſolus poterit validè facere electionem Prælati, *Novar.* multis citatis in ſua *Luc. Regul. ver. elect. num.* 19. *Lezan.* 1. *p. ſum. cap.* 15. *num.* 6. Verùm non poteſt eligere ſe ipſum, etiamſi eſſet meritiſſimus, quia oſtenderetur nimis cupidus, & ambitioſus, *Navar. lib.* 1. *de elect. conſ.* 7. *Rodr. tom.* 2. *q.* 53. *ar.* 11. & *Laur. Peyr. tom.* 1. *de ſubd. q.* 1. *cap.* 31. §. 6. *ver. dico* 2. *in fin.*

2. Quod ampliant, ad electionem Domini Papæ, ſi omnes Cardinales exirent à Conclavi; quia qui exierunt, non computantur ampliùs in numero Electorum, ut dicitur in *cap. cùm nolis, de elect.* adjuncta *Gl. in ver. revocare.*

3. Attamen hodie electio Papæ nequit eſſe valida, quin ad minus fiat à duabus partibus Eminentiſſimorum Cardinalium, juxtà *Conſt. Greg. XV.* & *Urb. VIII.*

Quæſt. 12. *Electores, an ſint vocandi ad electionem, à quo, & quomodo?*

1. ET quidem, Electores, ſeu Vocales, ſive ſint præſentes, ſive abſentes, vocandi ſunt ad electionem novi Prælati, ſi tamen habeant jus ad ſuffragandum, *cap. cum inter univerſas* 18. *de elect. cap. coram dilecto* 35. & *cap. quia propter*, 42. *eod. tit.*

2. Et ſunt vocandi à Prælato, ſeu Capite Collegii, vel Vicario electionis, ſecundùm Conſtitutiones Religioſorum, & praxim Ordinis, *Tab. ver. elect. num.* 10.

3. Et poſſunt congregari, voce, ſi ſint præſentes, aut conſueto ſigno Campanæ, ſi ſint in Hortis, aut in Clauſtro Monaſterii: ſi verò ſint abſentes, debent per certum Nuncium vocari, moneri, & requiri, ad intereſſendum electioni, in tali loco faciendæ, de novo Prælato, die, & hora tali, ſi ſua intereſſe putaverint, ſecus autem, &c.

4. Et ſunt expectandi, uſque ad tempus ſibi præfixum, aliter dicerentur contempti, *Samuell. diſput.* 1. *controv.* 3. *tract.* 1.

Quæſt. 13. *An ſint expectandi, uſque ad finem Diei?*

1. REſpondeo, quod quando eſt ſtatuta Dies electionis, ſi qui Electorum non compareant de mane, quando electio fieri ſolet, poſſunt, qui ſunt præſentes, electionem hora ſolita facere, illorum abſentia non obſtante; tum quia in electionibus ſobrietas exigitur, & debet priùs celebrari Miſſa de Spiritu Sancto, & Electores Sacramento muniri, quæ, elapſo mane, & prandio peracto, eſſe nequeunt; ergò. Tum etiam, quia citatus ad certum actum, debet adeſſe illa hora, qua ille actus ſolet expediri, *Fel. in cap. conſuluit, de offic. deleg. nu.* 5. *Joan. And. ad Specul. tit. de elect.* §. 1. *num.* 5. tum item, quia quando hora eſt de conſuetudine, & natura actus, expreſſio diei, habetur pro expreſſione horæ; ità *P. . . Bayſio in direct. elect. p.* 3. *cap.* 11 *num.* 2. *Mandag. de elect. p.* 1. *cap.* 17. quod nota, ad frænandos bellos humores.

2. Poſſunt tamen, eos expectare, ſi volunt, dum tempus non expirat, *Caſtell. de elect. cap.* 6. *num.* 11. & 15. & *Peyr. tom.* 3. *de privil. cap.* 13. multis citatis, *num.* 17.

Quæſt. 14. *Si Electores ſint nimus diſtantes, an teneantur accedere, vel poſſint cogi ad intereſſendum?*

1. NEgativè deciditur in *d. cap. cùm inter univerſas*, ibi, *quamvis Eccleſiaſtica Conſtitutio non exigat, ut ad electionem Paſtoris, Canonici, tam remoti vocentur*: ergò Vocales valde longè diſtantes, non ſunt ad electionem vocandi; quia, ut *ibid. Gl. in ver. remoti*, ſubnectit, *tunc vocandi ſunt, ubi ſine periculo vocari poſſunt*, prout dicitur in *cap. quod ſicut* 28. *eod. tit.* ibi, *ſi tamen ſine periculo potuerint convocari, ſive nequiverint, ſive noluerint ad electionem celebrandam accedere, ipſorum abſentia non poterit electionem impedire*, & magis expreſsè in *cap. quia propter, eod. tit.* ibi, *qui debent, & volunt, & poſſunt commodè intereſſe*: ergò Vocales, invitè, ac incommodè non ſunt ad electionem trahendi: quandoquidem, etiamſi forent intrà Septa, & noluerint Capitulo intereſſe, non ſunt cogendi, ut votent: niſi fortè ageretur de magno præjudicio Eccleſiæ; quia votum debet eſſe liberum, & unuſquiſque proculdubio, poteſt juri ſuo cedere, de qua re vide, quæ dico *hic infrà quæſt.* 20.

*****

Quæſt. 15.

Quæſt. 15. *A quo remoto loco, abſentes ſint vocandi?*

1. RESpondet *Gl.* in *d.c. cùm inter univerſas, in ver. remoti*, quòd omnes, qui ſunt in eadem Provincia, ſint citandi, cùm illi præſentes dicantur: ſed hæc limitatio non eſt vera: nam fieri poteſt, ut electio celebretur in confinibus alterius Provinciæ, & quòd Vocales illius Monaſterii, in quo celebranda eſt electio, reperiantur extrà propriam Provinciam, & ſint in aliena viciniori, ut ſæpè occurrit in noſtro Conventu Civitatis Rhegii, cujus Fratres, ob vicinitatem, ſunt fermè in foro Meſſanæ: dicendum eſt ergò, quòd circa hoc, ſtandum eſt conſuetudini, prout colligitur ex *d. cap. quod ſicut*, & ſatis eſt, ut commodè vocari poſſint, ſivè ſint in Provincia, ſivè extrà; etenim, ad finem citandi abſentes, ſola commoditas attendenda eſt, juxtà terminos *d. cap.*

2. In Ordine verò Prædicatorum, *cap. 2. de elect. Prior, tex. 1. lit. A. in declarat. quoad vocationem abſentium*, ſic cavetur.

Item declaramus, quòd ad electionem Canonicam, primò requiritur, quòd mortuo, vel amoto Priore, Electores abſentes vocandi ſunt, ſi Nuntius ad eos pedeſter per unam diem commodè poſſit accedere, *pag.* 106. *col.* 1. *text.* 5. ſub *lit. Q.*

3. Per dietam autem intelligitur, iter, quod poteſt facere unus pedeſter in una die, *pag.* 116. *col.* 2. & *Gl. in d. cap. cùm inter univerſas, in ver. Dierum*, ait, *quòd viginti milliaria computantur pro una Die, ſeu Dieta, ff. de verb. ſignif. l.* 3. *& ff. ſi quis caution. l.* 1. *& de reſcriptis, cap. nonnulli.*

Quæſt. 16. *Electores abſentes, & legitimè impediti, an poſſint eligere per Procuratorem?*

1. QUòd Elector abſens, & legitimè impeditus, poſſit per Procuratorem, de Jure Canonico, ſuum dare ſuffragium, in omni electione Canonica, non eſt dubitandum: dummodò ad ſuffragandum inſtituat unum de Collegio; etenim habetur expreſsè in *d. cap. quia propter*, ibi, *illud autem pœnitùs interdicimus, ne quis in electionis negotio, Procuratorem conſtituat; niſi ſit abſens in eo loco, de quo debeat advocari, juſtoque impedimento detentus, venire non poſſit; ſuper quo, ſi opus fuerit, fidem faciat juramento, & tunc, ſi voluerit, uni committat de ipſo Collegio, vicem ſuam*, hæc *ibi*.

2. Et ad prædictorum majorem explicationem, edita fuit *Conſtitut. Bonif. VIII.* quæ habetur in *cap.* 46. *de elect. in* 6. ſub his verbis.

Si quis juſto impedimento detentus, in electionis negotio, nequeat commodè intereſſe, poteſt nedum uni, prout dicitur in Concilio Generali (ſupple in *cap. quia propter*) *ſed, & pluribus committere vices ſuas; dum tamen eorum cuilibet det in ſolidum poteſtatem; & erit tunc melior conditio occupantis: verùm ſi ambo concurrant inſimul, & poſtulent ſe admitti, audiri eos non expedit; quia poſſent vota ſua dirigere in diverſos, ſicque res non haberet exitum, & quod ab eis hoc caſu fieret, non valeret, ſed is admittatur dumtaxat, quem Capitulum, vel pars major elegerit, &c.*

3. Ex quibus *Capitulis* multa inferuntur: Primò, quòd Vocalis præſens in loco electionis, nullo pacto, & ſub quovis colore, poteſt Procuratorem inſtituere, qui loco ſui ſuffragetur in electione Canonica: hoc enim expreſsè prohibetur in *d. cap. quia propter, in princ. d. §. illud autem.*

4. Secundò, quòd ſi Vocalis ſit verè abſens, & legitimè impeditus, utpotè, ſi nequit venire propter bellum, aut peſtem, vel inimicitias capitales, vel ob infirmitatem, vel quia reperitur vocatus ad majus Tribunal, aut ob quid ſimile, poteſt eligere per Procuratorem; quia quod per ſe non poteſt, per alium exequatur, quod extende ad omnem aliam juſtam cauſam; etenim nemo juſtè impeditus, debet ſuo jure, ſine ſua culpa privari, *Gl. in d. cap. quia propter, ver. venire*, & *Caſtell. cap.* 5. *de elect. num.* 91. ubi de communi advertit, quòd impedimenta prædicta, & ſimilia, debent actu adeſſe tempore actualis Electionis, ſecus autem.

5. Tertiò, quòd vocalis abſens ſit habilis ad eligendum; quia ſi ſit excommunicatus, ſuſpenſus, interdictus, vel per ſententiam voce activa privatus, non poteſt conſtituere Procuratorem: quia cùm non poſſet per ſe ipſum electioni intereſſe, multò minùs poterit per alium, ut omnes autumant.

6. Quartò, quòd hujuſmodi abſens, ſi opus fuerit, hoc eſt, ſi Capitulum petierit, tenetur de legitimo impedimento, juratam fidem facere, ut expreſsè dicitur in *d. §. cap. quia propter*, ubi *Gl. ver. venire*, & *Panor.* ajunt, quòd licet in reliquis negotiis per Capitulum, vel per Univerſitatem peragendis, poſſit quis non impeditus, Procuratorem conſtituere, in electione tamen non poteſt: quia ibi videtur electa induſtria perſonæ, argumento *tex. cap. is, cui, de off. Deleg. in* 6. & docet *Syl. ver. elect.* 1. *q.* 3. *dict.* 2.

7. Si tamen velint alii de Capitulo, poſſent Procuratorem, etiam non impediti, ad electionem faciendam admittere, non obſtante *d. §. illud autem*, quia dicta prohibitio, in Electorum favorem emanavit, cui ipſi renunciare poſſunt; quandoquidem valet unuſquiſque ſuo favori renunciare, *Tamb. tom.* 1. *de jur. Abbat. diſp.* 5. *q.* 4. *num.* 2.

8. Quintò, ut hic Procurator conſtitutus, ſit de Collegio, & numero eorum, qui ſunt legitimi Electores, præſentes in loco electionis, ut expreſsè dicitur in *d. §.* & *ibi Gl. in ver. venire*, ad quod facit, quòd ſubrogans aliquem in ſui locum, debet talem ſubrogare, qui ſit ejuſdem qualitatis, *Bart. in l.* 1. *Cod. de præpoſ. agen. in reb. lib.* 12. ubi loquitur de Doctore ſubrogante.

9. Verùm ſi nullus de Capitulo vellet hanc procurationem acceptare, vel aſſumere, poteſt ad effectum extraneus inſtitui, dum aliàs ſit idoneus, & in eum conſentiat Capitulum; quia ſicut integrum eſt Electoribus, jus eligendi communicare extraneis, ut in *cap. ſcriptum, & cap. cauſam, de elect.* ità valent hoc caſu extraneum Procuratorem ad eligendum admittere, *Sylv.* & *Caſtell.* cit. *loc.* quod intellige verum de jure communi, ſecus autem, ſi ſtatutum, & conſuetudo Ordinis, in contrarium adſit, ut dictum eſt *tract.* 2. *q.* 14. & notant *Tab. ver. elect. nu.* 5. & *Tambur.* cit. *loc. num.* 1.

10. Sextò, ut hic Procurator inſtituendus, ſit in Sacris conſtitutus, ex *cap. ex eo, §. in Eccleſiis, de elect. in* 6. *Clem. ut ii, de ætat. & qualit.* & noviſſimè ex *Trid. ſeſſ.* 22. *cap.* 4. *de reform.*

11. Verùm tamen, ſi ſtatutis alicujus Religionis caveatur, etiam ſacris non initiatos, habere poſſe vocem in Capitulis, ſtatuta hujuſmodi non derogantur per dictum *Decretum Conc. Trid.* prout Sacra Congregatio Eminent. Cardinal. *Conc. Trid.* interpretum declaravit ſub anno Domini 1573. quia dictum *Decretum Conc. Trid.* non comprehendit Monaſteria Regularium, ut per extenſum refert *Paſſarell. in Privil. Minimorum Can.* 13. *de voce Capitulari inter Canones Concil. Trid. fol.* mihi 225. ubi docet, quòd in ſua Religione, de antiquo ſolito votant in Capitulo, etiam Sacris Ordinibus minimè initiati, & *Confect. in ſum. privil. in ſummario Canonum Sac. Conc. Trid. eod. tit. & Canon. pag.* mihi 269.

12. Perindè, in Religione Minorum S. Franciſci Refor-

Digitized by Google

Reformatorum, & Capuccinorum, ex ſpeciali indulto, ipſis à Pio V. conceſſo, in caſu poſito, poſſunt etiam profeſſi Laici, inſtitui in procuratorem ad eligendum in Capitulo, loco Electoris legitimè impediti, *Samuell. de elect. tract.1. diſp.1. controv.3. concl.3.*

13. Septimò, quòd Elector abſens, ut ſuprà, poteſt plures Procuratores conſtituere ad eligendum: dummodò inſolidum conſtituat, & tunc melior erit conditio occupantis, ſi autem omnes conſtituti, ſe ſimul præſentant, erit in arbitrio Capituli, quem velit admittere, & admiſſus à Capitulo, aliis erit præferendus; quòd ſi una pars Capituli unum vult admittere, & altera alium, ille erit præferendus, qui primò eſt in procuratione nominatus, per ordinem ſcripturæ, ut clarè habetur in *d. cap. ſi quis juſto, penult. de elect. in 6.*

14. Si autem plures Procuratores, non inſolidum conſtituantur, nullus eorum erit admittendus; quia cùm non ſint inſolidum conſtituti, poſſunt variare, & eligere diverſas perſonas: hinc mandatum Procuratorium non valet: Unde alii Electores poſſunt ad electionem procedere; quia talis indiſcretè conſtituens, pro contumaci reputatur; quia paria ſunt, non venire, & non ſufficienter venire, non agere & malè agere; ſeu non conſtituere in forma prohibita, ut liquet in *d. cap.* §. *ſi autem, & ibi Gl. ver. admitti, & Syl. ubi ſuprà,* ait, quòd hujuſmodi Procurator, non poteſt unum nomine ſui, & alium nomine Conſtituentis eligere; niſi Dominus conſtituens, ſpeciale ſibi mandatum, de aliquo nominando tradidiſſet, tunc illum nomine Conſtituentis, & alium nomine proprio, ſi iſte ſibi magis idoneus videretur, eligere poſſet, ut in *d. cap.* §. *Porrò.*

15. Verùm hodie poſt *Trid.* non poteſt fieri, nec dari ſpeciale mandatum ad eligendum talem perſonam; tum quia, ex *d. Concil. Trid.* vota Eligentium, nunquàm debent innoteſcere; tum etiam, quia ſcrutinium non eſſet ſecretum; tum item, quia ſæpè Sacra Congregatio ità declaravit, ut infrà dico.

16. Hinc abſens Elector, inſtituendo Procuratorem, non debet in ſpecie exprimere votum ſuum, ſed mandatum tantùm præſtare, de voto exprimendo, quod mandatum in genere datum, non augebit numerum votorum: niſi fuerit expreſſum in individuo à Procuratore, in actu ſcrutinii, qui quidem Procurator, ſic inſtitutus, poterit conſentire in diverſos: dummodò neuter ſit malus, & ſubſtinebitur electio, licet peccet, quia, qua conſcientia tenetur meliorem eligere, ſuo nomine, eadem ratione, tenetur ad idem nomine Domini ſui, *Gl. in d. cap. ſi quis juſto, de elect. in 6.* §. *porrò, in ver. eod. & ver. nihil agit,* & latè *Caſtell. in d. cap. 5. de elect. num.* 102. *in fin.* & *Diana,* multis citatis, 1. *p. tract.3. de Comut.* ſeu *Parlam. reſol.*10.

17. Quæ omnia poſſunt extendi ad Regulares, cujuſcunque Ordinis; dummodò id eis non ſit vetitum, ex propriis Statutis, Regula, & Conſuetudine; quia quod commune eſt, omnes tangit.

18. Neque his officit *Decretum Conc. Trid. cap.6. ſeſſ. 25. de Regul.* ibi, *nec in poſterùm liceat, Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoſcunque Titulares, ad effectum electionis faciendæ, conſtituere, aut voces, & ſuffragia abſentium ſupplere.*

19. Quia intentio ſupradicti *Conc.* non fuit revocare jus antiquum, juxtà quod abſens legitimè impeditus, poteſt Procuratorem inſtituere, ad effectum eligendi, ſed tantùm fuit rollere, ac pœnitus amovere depravatam quandam antiquam conſuetudinem, quam habebant Superiores, & Præſidentes in Capitulis, ad effectum ſuarum faciendarum electionum, abſentium vota ſupplendi, & votum, & vocem, cui volebant tribuendi, propria ſua auctoritate, dicendo illi, tu eſto Provincialis, talis Provinciæ, loco abſentis; nam ego te ſubſtituo, & ſic de aliis, quod certè mergebat in magnam electionum fraudem, & Religionum omnium detrimentum.

20. Quod patet ex Declaratione Eminent. Cardinal. *Conc. Trid.* interpretum, qua pluries dixerunt, Procuratores legitimè conſtitutos cum Generali mandato ad eligendum, ab iis, qui legitimè impediti ſunt, non excludi: dummodò non habeant ſpeciale mandatum, de eligenda certa perſona; quia tunc votum non poſſet eſſe ſecretum, & refert per extenſum, & teſtatur de viſu, & auditu *Paſſarell.* cit. *loc. Canon.*41. *de modo ſecreto, in electione ſervando, pag.*229. *Confect. in eod. Can.*41. *ubi ſuprà, fol.*275. *Rodr. tom.*2. *quæſt.*51. *art.*6. cum ſuo *Comp. reſolut.*58. *de elect. num.*5. fusè *Miranda tom.*2. *Manual. Præl. quæſt.*23. *art.*7. *Portell. in dub. ver. elect. num.*3. & fuſius *par.*2. *caſ.*1. *pag.* mihi 263. *Nicol. Garz. in tract. de beneſ. p.*5. *cap.* 4. *num.* 200. *Marzilla* in ſuo *lib. declarationum Cardinal. ad prædictum cap.*6. *Conc. Trid. Azor. tom.*1. *ſum. lib.*13. *cap.*10. *quæſt.* 2. *Bellarm. in noviſſ. Declarat. ad d. cap. Trid.* & *Barboſa in Collect. ad idem Concil. num.* 13.

21. Item ex alia, quam refert *Caſtell. in d. cap.*5. *num.*98. *in fin.* ſub his verbis.

*Non eſſe prohibitum Superioribus Ordinum, quibus id ex Regula conceditur, ut aliquem Fratrem idoneum ſuo loco delegent, ſeu mittant ad Capituli Generalis celebrationem, ut ſuo nomine electionem faciat, ſi ex Inſtitutis, & Decretis Religionis ſuæ, licet Superioribus abſentibus, & legitimè impeditis, mittere alium ad Capitulum Generale, qui ſuo loco, & nomine, in electione ſuffragium ferat. Tambur. in d. tom.*1. *diſp.*5. *q.*4. *num.*9.

22. Ad hoc autem, ut votum abſentis per Procuratorem poſſit ſuſtineri, tria copulativè requiruntur: Primò, quòd ſit in loco, undè evocari poſſit: Secundò, quòd juſto impedimento detentus ſit: Tertiò, quòd Procurator habeat mandatum ad jurandum ſuper dicto impedimento, prout *Rota Romana* declaravit coram *Ubal.* & refert *Julius Lavorius var. lucubration. tit.*4. *cap.*17. *num.*30. & *Lezan. ver. elect. num.*7.

23. Verùm in Familia Dominicana hæc prædicta non procedunt, ut conſtat ex *tex.*7 *diſt.*2. *cap.*2. *de elect. Prior. pag.*116. *col.*1. ibi, *electio autem, tam Priorum,* ſub *lit. Q.* & ſic licet ſecundùm jura, illi, qui ſunt abſentes, poſſint inſtituere Procuratorem ad eligendum, quando electio eſt facienda, tamen in Ordine noſtro, in quacunque electione, non poſſunt Electores abſentes, per literas, aut per Procuratorem eligere, ſed oportet, quòd ipſi perſonaliter, & præſentialiter in loco electionis exiſtant; niſi in eodem Conventu eſſent infirmi decumbentes; quia tunc Scrutatores debent ad eos accedere.

24. Ità pariter Vocales abſentes, excluduntur ab Electionibus, quæ fiunt in Congregatione Vallumbroſana, in Congregatione Caſinenſium, & in aliis multis, ex eo, quia eligere per Procuratorem, repugnat eorum Statutis, & Regulis, quæ à Sancta Sede ſunt approbata, & cenſentur conſona *Decretis Sac. Conc. Trid.*

Quæſt. 17. *Si nullus de Capitulo, & de extraneis velit hanc procurationem recipere, an ſit licitum huic Vocali abſenti, per epiſtolam eligere?*

1. NEgativè deciditur in §. *abſens, d. cap. ſi quis* 46. *de elect. in* 6. ibi, *abſens quoque (licet nullus de Collegio velit eſſe Procurator ejuſdem, nec ipſe, nolente Capitulo, extraneum valeat deputare) non poterit aliquatenus per literas exprimere votum ſuum, quod non* eſt

Digitized by Google

eſt ante ſcrutinium; ſed in ipſo ſcrutinio, ſecretè, & ſigillatim tantummodò exprimendum, ubi *Gloſ. in ver. abſens,* damnat,& damnatam cernit opinionem Priſcorum, contrarium tenentium.

2. Neque obſtat *Azor. tom.1. ſum. lib.13. cap.10. q.2.* ubi ait, quòd poſt triduum, poteſt abſens ſuum ſuffragium, aut vocem ſcripto mittere ad Capitulum, ſecundùm Conſtitutiones ſuæ Religionis, ut Congregatio Cardinalium cenſuit; quia, aut verſamur in jure communi, & in electione facienda, per modum ſcrutinii, juxtà diſpoſitionem *cap. quia propter, de elect. & cap. 6. Conc. Trid. ſeſſ. 25. de Regul.* & ſic nequit abſens per literas ſuffragari, ut liquet in præcitatis Juribus: aut ſumus in jure ſpeciali, quo meritò gaudet Illuſtriſſ. & utiliſſima Societas JESU, in qua Prælati Inferiores, non à Collegio, ſed à ſolo P. Generali deputantur, & inſtituuntur; & ſic poteſt habere locum dictum *Azor.* verùm, quod à communi jure exorbitat, non eſt in conſequentiam trahendum.

3. Quod extende ad ea, quæ dicit *Portell. p. 2. caſ. 1. num. 5.* ubi ait, *quòd in Congregatione Sancti Joannis Evangeliſtæ in Portugallia, abſentes mittunt ſua vota per ſcriptum ad Capitulum, & validè hoc faciunt: quia hoc fit de jure ſpeciali, non autem de jure communi.*

4. Nec nocet eius replicatio, dicendo, quòd in ſuo Ordine, Religioſi foras exire volentes, dimittunt ſcriptum obſignatum, & involutum, per quod ſuum ſuffragium donant, in receptione Novitiorum; tum quia receptio Novitiorum, non eſt electio Canonica: tum etiam, quia hoc non fit de jure communi; ſed ſpeciali ſtatuto: electio enim Canonica de jure communi, nequit fieri à Vocali abſente: niſi à legitimè impedito; & tunc per Procuratorem legitimè inſtitutum dumtaxat, juxtà jura prædicta, ſecus electio læderetur intrinſecè; nam quæ dicta ſunt, cenſentur de forma electionis, fiendæ à Procuratoribus, ut docet *Gl. in d. cap. ſi quis, §. abſens, ver. votum,* ubi ait, *quòd non ſolùm ipſius voti publicatio, ſed etiam expreſſio in ſcrutinio, tantùm fieri debet, & non aliter,* ut dicitur in *text. d. §.* quod non poteſt abſentium literis adaptari.

Quæſt. 18. Elector renuncians electioni, ſi pæniteat, & ſe retractet; an debeat admitti cum cæteris Electoribus, ad eligendum in Capitulo?

RESpondeo affirmativè; re tamen integra, *cap. lecta 14.* adjuncta *Gl. de renunciatione,* ſecus, non integra, ex *cap. cauſis 30. de elect.* tum quia, cum res deſinit eſſe integra, ampliùs revocari non poteſt, ut communiter tradunt *Scribentes in l. 1. de prætor. ſtipulat.* & docet *Gl. in d. cap. cùm in cauſis, ver. cum res non eſſet integra;* tum ex illa vulgata juris *Regula in 6. quod ſemel placuit, ampliùs diſplicere non poteſt;* tum etiam, ex *Can. horrendus, 32. quæſt. 5. & cauſa 8. quæſt. 2. Can. dilectiſſimi, & ſpeciem inter Canonicos, de elect.* tum item, quia remittentibus actiones ſuas, non eſt ampliùs regreſſus ad eas, *de ædilit. edic. l. quæritur, §. ſi venditor:* undè benè dicitur, quòd primus effectus renunciationis, eſt, ut qui renunciavit, non poſſit redire ad id, quod renunciatum eſt; tum denique, quia hujuſmodi renunciatio, ſpontè, ſimpliciter facta, cenſetur quædam ceſſio, ſeu donatio juris, quæ recepta à donatario, non poteſt revocari, in *Titul. Codic. de donat. & de revoc. donat.* & ſimilia *ibidem* allegat *Gloſa,* & ad hoc facit *cap. cum ſanè, cap. cum inter, cap. ex transmiſſa, & cap. cum in præſentia, de elect.* & *Syl. ver. renunc. 10. q. 5.*

2. Res autem, tunc dicitur integra, quando non fuit ſecuta, neque cœpta, & colligitur ex *cap. final. § officium autem, de off. Judic. deleg. in 6. l. & quia 6. ff. de juriſdict. omnium Judicum, cap. quicunque de ſent. excom. in 6. ibique Gl. ver. re integra,* de qua re eſt omninò videndus *Ricc. p. 3. praxis, reſolut. 344. num. 6. Sanchez de matrim. lib. 8. diſput. 32. Merolla tom. 3. diſp. 7. cap. 4. de juriſdict. diffic. 4. 5. 6.* per extenſum refert jura Canonica, & Civilia.

3. Ex quibus colligit, quòd per citationem res deſinit eſſe integra, quod intelligo verum, reſpectu eorum, quæ citatione indigent; ſecus autem, ſi verſamur in his, quæ citatione non egent, ut conſtat ex *d. cap. cùm in cauſis,* ubi Papa dixit, compromittentes non potuiſſe avocare poteſtatem, datam Compromiſſariis, ex quo res non erat integra, hoc eſt, quia proceſſerant ad tractatum electionis. Item Delegatus ad viſitandam aliquam Provinciam Religioſorum, vel aliud ſimile, per primum actum, ſeu executionem ſui muneris, ceu eſſet lectura literarum, & exercitium muneris, quamvis leve, redderet poteſtatem ſibi traditam, reſpectu donantis, non eſſe integram, & conſequenter minimè revocabilem; *Molina tract. 5. de juſt. diſp. 19.* propè *fin.*

4. Perindè, in caſu poſito, renunciatio ſpontè facta, & à Prælato per ſcripturam, vel coram teſtibus recepta, per acceptationem hujuſmodi, deſinit eſſe integra; ideoque non eſt ampliùs revocabilis, & præcipuè, ſi Prælatus coram teſtibus, dicat, *Ego recipio, & accepto tuam renunciationem, & te abſolvo, & libero ab hujuſmodi onere:* quia per talem acceptationem, & abſolutionem, extinguitur jus ipſius renunciantis; & in jus extinctum non datur actio: quamobrem benè dicit *Syl. ver. renunciatio, quæſt. 2. dict. 4.* quòd res non eſt integra, ſi Superior, expoſita renunciatione, cœperat ſuper acceptatione cogitare, & *Sanchez* cit. *loc.* ubi ex multis oſtendit, rem non eſſe integram, ubi Prælatus acceptaverit.

5. Si verò Elector renunciavit votum ſuum, ſub aliqua limitatione, & modo; nempè dicendo, *renuncio pro hac vice tantùm,* & ſic exeat de Capitulo, caſu, quo nullus, tunc evadat legitimè electus, ex vi actus, quem Electores fecerunt, pro illa vice, qui renunciavit, modo dicto, ſi vult intereſſe aliis electionibus, etiamſi fiant eadem Die, poteſt, & debet admitti: quia non in totum renunciavit, ſed limitatè, hoc eſt, pro tali actu, tunc celebrando; non autem ſimpliciter abſolutè, hoc eſt, pro omni actu: quapropter ad intereſſendum aliis electionibus, eſt neceſſariò vocandus, aliàs diceretur contemptus, & poterit inſtare pro electione caſſanda, prout eruditè ex multis juribus oſtendit *Hoſtienſ. in cap. cùm pridem 10. de renunciatione, num. 47.* & luculenter *Caſtell. in addit. ad numerum 22. cap. 5. de legitimis Electoribus, pag.* mihi 490. & *Laur. Peyr. tom. 3.* ſeu in *additam, ad Conſtit. Clem. VIII. cap. 9. num. 29.*

6. Hæc autem renunciatio, facienda eſt propriis Prælatis, vel Capitulis, habentibus auctoritatem acceptandi, ſecus nihil operaretur, ut conſtat ex juribus, quæ allegat *Syl. ver. renunciatio, q. 3.* quæ licet loquantur de renunciatione Beneficiorum, Epiſcopatus, Abbatiatus,& ſimilium; ad caſum tamen noſtrum poſſunt referri, tum ob identitatem rationis, tum quia noſtræ Prælatiæ habent etiam curam animarum; tum etiam quia Religioſi ſubditi, nullum actum dominii, & proprietatis, poſſunt validè exercere, ſine licentia Prælati; etenim ex voto obedientiæ, & paupertatis, quod emiſerunt, non habent velle, neque nolle, de quo poſſint diſponere: ſunt enim mortui Mundo.

7. Nec nocet *Lezana ver. renunciatio, num. 6. in fin.* dicendo, quòd renunciatio aliorum jurium, quæ non ſunt officia, ſeu beneficia, putà, vocis activæ, vel paſſivæ, fieri poteſt coram Adverſario, & Notario publico, vel Judice, nomine Adverſarii, ex *l. 2. ff. rem pup. ſal. fore,* quia

Digitized by Google

quia hoc procedit de jure civili, reſpectu ſæcularium, qui ſunt ſui juris; ſecus autem de jure canonico, & præcipuè reſpectu Religioſorum, qui non ſunt ampliùs ſui juris, ut docet *Hoſtienſ. in ſum. de renunciatione, §. cui ſit facienda, num.8. in fin. fol.* mihi 165.

Quæſt. 19. An Electores poſſint abſque culpa mortali, ſuæ voci activæ renunciare?

1. ET dico, quòd non; ſi ex tali renunciatione inſeratur, vel poſſit inferri aliquod intereſſe Eccleſiæ, vel præjudicium communi bono: niſi forſan, renunciatio fieret ex juſta, & rationabili cauſa; tum, ob prædicta, tum etiam quia ex publico officio, in quo ſunt, tenentur providere communi bono totius Religionis; etenim Priores, Guardiani, Provinciales, Magiſtri in Sacra Theologia, & hujuſmodi, non conſtituuntur in tali gradu, & ſtatu, ob eorum privatam, ſed ob communem, & publicam commoditatem Ordidinis, nempè, ut invigilent in obſervantiis Regularibus, quibus nunquàm dicetur bene proviſum: niſi per electionem boni, & idonei Prælati, & occurrant malis, quæ poſſent Communitati nocere, quod magis procedit, & verius foret, ſi renunciatio fieret doloſè, ac fraudulenter, ad hoc ſcilicet, ut electio cadat in perſonam indignam; ſic utique fabricarent in gehennam, & actum eſſet de eis: eſſet enim hoc cooperari in crimine crimino ſo, hinc noſter *Syl. ver. elect. 1. q. 5. dict. 5.* ait, *ſed intelligo, quòd poteſt renunciare, quando renunciatio non præjudicat bono communi: ſecus cum illius præjudicio, quia tunc tenetur non renunciare, niſi fortè eſſet perplexus, neſciens, quem eligat, quia aliter præponeret bonum proprium bono communi: unde eo caſu, poteſt compelli, ut dictum eſt.*

2. *Et ſic malè faciunt, qui permittunt, eligi indignos, vel inſufficientes, renunciantes voci ſuæ, ne notentur, vel alio humano reſpectu, & poſſet faciliter hic eſſe peccatum mortale*: hæc *ille*: qui infrà *ver. elect. 2. quæſt. 12. num. 15.* poſt allegatos ait, *quòd ſi in Capitulo tractatur aliquod illicitum, tenentur illi de neceſſitate contradicere, aliàs habentur pro conſentientibus, & iſta involvuntur peccato, & pœna peccati, cum aliis expreſſè conſentientibus*; & *ver. conſenſus, q. 3. num. 4.* inquit, *quòd exiſtens in conſilio, & tacens, quando aliquod malum tractatur, quando obviare poteſt, & non facit, involvitur peccato, & de damno tenetur, quia qui tenetur loqui, & tacet, conſentit in eius præjudicium, l. de ætate, §. qui tacuit, ff. de interrog. act. & cap. ſi poſt præſtuum, de Conſ. lib. 6.* ubi eruditè loquitur, & multa allegat jura, ex quibus colligit, quòd quilibet tenetur habere curam boni communis.

3. Ad hæc faciunt, quæ loquitur noſter *Ledeſma in 2. p. ſum. tract. 7. cap. 2. concl. 24. & P. Franciſcus Samuell. tract. 1. diſput. 1. controv. 16. de elect. & Nicolaus Garz. de beneſ. tom. 1. p. 2. cap. 2. num. 542.* ubi ſic ait.

Prædicta ſententia limitatur, ut non procedat juſta cauſa, ad non aſſiſtendum Capitulis: tanta enim poteſt cauſa concurrere, ut ab illis juſtiſſimè quis excuſetur, etiam ordinariè, ut ſi in Capitulis eſſet tanta perverſio, & procederetur cum violentia Potentiorum, & Præſidentium, ut qui vellet ſatisfacere ſuæ conſcientiæ, & illam exonerare, non poſſet id facere, ſine magnis moleſtiis, inquietudinibus, & occaſionibus, & periculo aliquando cadendi, aut ſine magna nota ſingularitatis, & protervia, & regulariter, quando votum illius, prodeſſe non ſperatur: hæc *ille*; ex quibus *Diana 1. p. moral. tract. 3. de Comitiis, & Parlament. reſolut. 18.* colligit, durum eſſe, obligare aliquem ad aſſiſtendum Capitulis, cum tanto incommodo, & periculo, & ad opponendum ſe, & faciendum reſiſtentiam torrenti Capituli: ſecus ſi ſine periculo, reſiſtendo poſſet malo occurrere, & aliorum ſuffragia immutare; tunc enim non debet ſe ſubtrahere, & ſilere: ſed ſe prodere, & validè loqui pro bono communi; quod tene menti, quia ſæpè occurrit; *Lavorius de elect. tit. 4. cap. 18. num. 87. Bonac. de contract. diſput. 1. q. 2. pun. 8. num. 8. & Peyr. tom. 3. privil. cap. 9. num. 28.*

Quæſt. 20. Electores vocati, & venire renuentes, an poſſint compelli ad votandum in Capitulo?

1. PAnor. in *d. cap. quia propter, de elect. num. 4.* ait, illi, qui nolunt intereſſe, non debent compelli, juxtà *cap. quia propter*; niſi Eccleſiæ interſit; nam propter intereſſe Eccleſiæ, poterunt compelli; bonum enim commune, præfertur bono particulari, juxtà illud *Pauli, Charitas non quærit quæ ſua ſunt*, & intelligentiam *D. Aug. in Regula*, & conſtat ex ſuprà deciſis; quandoquidem unuſquiſque de jure Divino, & naturali, debet habere curam boni communis.

2. Eò magis, ſi ad id teneatur ex officio publico, ceu Prior, Guardianus, & Conſimiles, qui ex vi ſtatutorum, & jure regulari, tenentur Provincialem eligere, & Provinciales, ac Diffinitores, ex publico officio, quod exercent, tenentur Generalem eligere, & providere communi bono totius Religionis, & præcipuè, ſi non adſint alii, qui poſſent hoc præſtare, ut dictum eſt ſuprà, *quæſt. 14.*

3. Nec dices, quòd quilibet poteſt ſuo juri renunciare, *l. ſi quis in conſcribendo, C. de pactis, cap. cum acceſſiſſent, de conſtit. & cap. cum ad Apoſtolicam, de Regul.* quia hoc intelligitur, quando talis renunciatio, fit ſolùm in præjudicium ipſius renunciantis, non autem, quando fit in præjudicium alterius, & boni communis, prout de communi latè probat *Rodr. tom. 2. quæſt. 53. art. 10. ver. nec obſtat, Miranda tom. 2. Manual. Prel. quæſt. 23. art. 6. concl. 5. & Tambur. tom. 1. de jur. Abbat. diſp. 5. quæſt. 3. num. 12.*

Quæſt. 21. Electorum uno contempto, eſt nè electio, ipſo jure nulla?

1. REſpondeo negativè, poteſt tamen annullari per ſententiam Superioris, petente tamen illo Vocali contempto, ſi noluerit ratam habere electionem, ab aliis actam, & conſentire, prout expreſsè habetur in *cap. quod ſicut, 28. de elect.* ibi, *quòd ſi, eos vocatos non fuiſſe conſtiterit, ſed contemptos, infirmanda erit penitus electio, taliter celebrata, niſi poſteà propter bonum pacis, curaverint conſentire*; & in *cap. bonæ memoriæ 32. eod. tit.* ibi, *tum quia, inventus eſt A. fuiſſe contemptus, licet unus ſolus extiterit: cùm plus in talibus conſueverit contemptus unius obeſſe, quàm multorum contradictio in præſenti*, hæc *ibi*.

2. Et ratio eſſe poteſt, quia licet ad electionem celebrandam neceſſarium ſit, ut omnes Electores, ad quos ſpectat, convocentur, ut conſtat ex *d. cap. & cap. coram*, & colligitur ex *d. cap. quia propter, eod. tit.* nihilominus vocatio Electorum abſentium, non eſt de forma, ſed de juſtitia electionis, ut dictum eſt ſuprà, & docet *Gl. d. cap. quia propter. ver. ſantor, & d. cap. quod ſicut, ver. vocatus*; etenim non vocare vocandos, eſt impeditio, & retardatio jurium Vocalium, ad quos de jure communi, vel ſpeciali pertinet, in Capitulo vocare, ſeu ſuffragari; & ſic impediti, & non vocati, dicuntur contempti, & læſi; nam contemptus dicitur is, qui legitimè non fuit vocatus, ex *d. cap. quod ſicut*; ideoque poteſt inſtare, & petere, hujuſmodi electionem, ob ſui contemptum, ſeu, ob injuſtitiam ſibi illatam, per Judicem competentem, nullam declarari; & quod dicitur de uno contempto, poteſt extendi ad duos, tres, vel quatuor: eadem

Digitized by Google

eadem enim ratio militat in omnibus, *Portell. in dub. ver. elect. num.* 13. & habetur in *d. cap. quod ſicut.*

3. Reclamatio autem contempti, quamvis facienda foret, ante confirmationem electionis, *Lauor. tit.* 4. *cap.* 17. *num.* 22. *de elect.* poteſt tamen fieri, etiam poſt confirmationem, ut docet *Gloſſ. in d. cap. quod ſicut, & ibi Rubrica textus, Caſtell. cap.* 4. *num.* 49. & *Tamb. tom.* 1. *de jur. Abbat. diſp.* 5. *q.* 3.

4. Et eſto, quòd vocalis contemptus ratam habeat electionem, & in eam conſentiat, ejus tamen votum, aliis accedens, non auget numerum eligentium, nec poteſt facere, ut electio, aliàs ipſo jure nulla, ratificetur, ſitque valida, quia conſentire in caſu noſtro, & electionem ratam habere, non eſt eligere, ſed noxam ſibi illatam dimittere, *Lezan. ver. elect. num.* 6.

5. Dixi, illo tamen petente; quia contempto excepto, nulli Electorum licitum eſt, excipere contra electionem, ſub prætextu alterius contemptus; nam exceptio juris tertii, nulli convenit, niſi propriæ perſonæ offenſæ: unde tacente vocali contempto, non datur locus aliorum querelis, latè *Layman. in qq. Canonicis, q.* 39. *&* 40. ubi ex multis oſtendit, Electorem poſſe cedere, & renunciare ſuo juri privato, de quo non poſſunt alii ſe intromittere.

6. Nec dices, Religioſum non habere velle, nec nolle, ſed pro mortuo reputari, & exinde inferri, prædicta jura ad Regulares non extendi: quia fallit conſequentia, nec antecedens eſt abſolutè, ac ſimpliciter verum; nam Religioſus, licèt per Profeſſionem dicatur mortuus mundo, quoad propriam voluntatem: nihilominus quoad ea, quæ ſunt ſibi permiſſa à Prælato, Regula, & Statutis, non dicitur mortuus, ſed vivus; & quia Regularis, Jure Regulari, poteſt inficere electionem, quoties fuerit contemptus, poterit id licitè exequi, juxtà ſuas Conſtitutiones, abſque ullo periculo; prout ex multis colligit *Samuell. tract.* 1. *diſput.* 1. *controver.* 9. *de elect. canon.*

Quæſtio 22. *Electores ante electionis celebrationem, an teneantur jurare de eligendo meliorem, quomodo, coram quo, & ſub qua forma?*

1. QUòd Electores in omni electione canonica Prælatorum Regularium teneantur præſtare juramentum, de eligendo meliorem, ſecundùm veritatem cujuſque conſcientiæ, non eſt dubitandum; nam habetur expreſsè in *Decretis Clem. VIII.* editis pro reformatione Regularium, tam Monachorum, quàm Mendicantium cujuſque Ordinis, & Inſtituti, §. 53. ibi, *in Superiorum, & Officialium omnium electionibus, forma præſcripta à Sacro Conc. Trid. & Ordinis Conſtit. inviolabiliter ſerventur, jurentque Electores ſecundùm veritatem cujuſque conſcientiæ, probiores, ac magis idoneos ſe electuros, ac propterea priuſquam ad electionem deveniatur, in primis, & ante omnia, prælegantur Conſtitutiones de qualitate, & requiſitis eligendorum, &c.* quæ *Decreta* habentur *tom.* 3. *Bullarum Cherub. inter Bullas Pauli V. fol.* 30. *& tom.* 4. *pag.* 270. *col.* 2. & fuerunt ab *Urb. VIII.* innovata, corroborata, & revalidata in *Decret. S. Congreg.* ſub *tit. de Apoſtat. & eject.* §. 1. *&* 12. *in fin. tom.* 4. *Cherub. fol.* 268.

2. Et eſt tale juramentum præſtandum, tactis Scripturis, & præcipuè Evangeliis, argumento *cap. quoties,* 1. *q.* 2. *& cap. cùm in cauſa, de juram. calum.* vel tacto pectore, more Clericorum, juxtà praxim, & conſuetudinem loci, coram Præſide, ſeu Præfecto Capituli, cunctis videntibus, ſub hac forma verborum:

Ego N. juro, & promitto Omnipotenti Deo, & Sancto N. Patrono hujus Eccleſiæ, eum eligere, quem ſecundùm meam conſcientiam, credam futurum Eccleſiæ in ſpiritualibus, & temporalibus utiliorem, vel ſecundùm alium modum, quem forſan Regulares præſcriptum habent in eorum Regulis: & quamvis de hoc in dicto *Decreto* nihil dicatur, recurrendum tamen eſt ad jus commune, vel praxim, vel conſuetudinem Religionis: quia caſus omiſſus in aliqua particulari Conſtitutione, remanet in diſpoſitione juris communis, ut dictum eſt ſuprà.

Quæſt. 23. *An tale juramentum ſit de ſubſtantia electionis, ità ut omiſſo, invalidetur ipſo facto electio?*

1. QUidam affirmant, putantque eſſe certiſſimum, & ſe fundant in *Conc. Baſilienſ.* in cujus *ſeſſ.* 23. *&* 38. *de Elect.* præcipitur omnibus Electoribus, cujuſjuſcunque Status, & Ordinis, ut antequam procedatur ad electionem, jurent de eligendo meliorem, *ibique* declaratur, tale juramentum eſſe neceſſarium, & ſubſtantiale ſimpliciter.

2. Verùm, quia *d. Conc. Baſilienſe,* non fuit generale, ſed ſpeciale; immò revocatum, & ſchiſmaticum nominatum in *Conc. Lateranenſi,* ſub *Leon. X.* ut dictum eſt ſuprà, de eo non eſt ampliùs curandum, ſed quæſitum remanet examinandum, juxtà terminos *d. Decret. Clem. VIII.* & *Urb. VIII.*

3. Ad quod reſpondent *Caſtell. cap.* 3. *num.* 21. *de elect. Bordon. reſol.* 26. *q.* 9. *num.* 28. *Peyr.* in ſuo *formul. litt. E. cap.* 2. *q.* 1. *num.* 7. *& lit. V. cap.* 6. & *Samuell. tract.* 1. *diſp.* 4. *contr.* 12. *de elect.* non eſſe de ſubſtantia electionis, licèt ſit omninò ab Electoribus obſervandum; & moventur ex multis. Primò, quia ut conſtat ex lectura *d. Decret. Clem. VIII.* iſtud juramentum prærequiritur ante electionem, ceu vocatio abſentium, tractatus, & prælectura Conſtitutionum, de qualitate, & requiſitis eligendorum, ergo eſt de præambulis, ſeu de extrinſecis, non autem de intrinſecis electionis, & conſequenter omiſſum, non facit electionem nullam, ſed irritandam.

4. Secundò, quia non omnia illa *Decreta Clem. VIII.* ſunt præceptiva, & præcipuè prædictum, quod eſt conſultivum.

5. Tertiò, quia eſto, quòd eſſet præceptivum, non habet decretum irritans, vi cujus poſſet electio mox reddi nulla; nam ubi lex non diſtinguit, nec nos diſtinguere debemus, *cap. ſoluta, de major. & obed.*

6. Quartò, quia multæ *Conſtit.* Ordinum fuerunt amplè confirmatæ ab eodem *Clem. VIII.* vel à ſuis Poſteris, cum illa ſolita clauſula: *Dummodò non adverſentur Canon. & Decr. Conc. Trid.* ergo, non obſtante prædicto *Decreto,* electiones ſunt faciendæ, juxtà *Conſtitutiones,* quæ cùm ſæpè hoc non jubeant, haud faciendum erit: quæ motiva uſque ad tempora *Urb. VIII.* videntur potuiſſe habere locum, ſecùs poſt edita *Decreta de Apoſtatis, & Ejectis,* in quibus, ut dictum eſt, innovantur prædicta *Decreta Clem. VIII.* cum decreto irritante, & cum ampliſſimis derogatoriis, ut liquet in §. 12. *in fin. &* 13. ibi, *nihilominùs ſit irritum, & inane, quidquid ſecus à quoquam actum extiterit,* & §. 14. ibi, *non obſtantibus Conſtit. quorumcunque Ordinum, etiam Mendicantium.*

7. Hinc *Tamb. tom.* 1. *de jur. Abbat. diſp.* 5. *q.* 6. *num.* 29. & *Megal.* in ſuo *promp. ver. Electio, num.* 37. ajunt, quòd tale juramentum eſt de conditionibus ſubſtantialibus, quod omiſſum, facit electionem nullam, ipſo facto.

8. Amplia, quod dictum eſt de Electoribus, ad Procuratores eorum, qui valent per Procuratores eligere, hi namque etiam tenentur jurare, nomine proprio, non autem nomine Domini ſui, ex quo hodie ob *Decretum Conc. Trid. cap.* 6. *ſeſſ.* 25. *de Regul.* non poſſunt conſtitui Procuratores ad eligendum in ſpecie, ſed tan-

Digitized by Google

tùm in genere, ipſi ſunt, qui in individuo eligunt, ergo ipſimet jurare tenentur in propriam conſcientiam: adeò ut Dominus conſtituens, in Procuratoriis litteris teneatur jurare, ſe legitimo impedimento detineri, vel dicto ſuo Procuratori, de tali impedimento, jurandi facultatem facere, & ſic Procurator inſtitutus, ultrà juramentum, per ipſum præſtandum, nomine Domini ſui, ſuper legitimo impedimento, tenebitur nomine proprio jurare, ſecundùm veritatem ſuæ conſcientiæ, ſe electurum meliorem, & magis idoneum Eccleſiæ; prout fusè ex multis oſtendit *Peyr. in dict. lit. V. cap. 6. num. 9.*

9. Qui debent advertere, quòd jurare de eligendo meliorem, ſecundùm veritatem propriæ conſcientiæ, eſt ſe obligare coram Deo, ad eligendum illum, quem probiorem judicant, ſecundùm id, quod propria conſcientia illis dictat.

10. Eſt autem conſcientia actus intellectus practici, in individuo dictans, quid eſſet faciendum, vel fugiendum, teſte *D. Thom. 1. 2. q. 19. art. 5.* communiter recepto.

11. Inſuper, quòd & prætermittentes tale juramentum, nedum peccant mortaliter, verùm etiam poſſunt graviter puniri, ex quo delinquunt in re graviſſima, & ſunt violatores *Apoſtolicarum Conſtitutionum.*

12. Non deſinam tamen dicere, quòd in Familia Dominicana tale juramentum non eſt in praxi; vel quia tale præceptum, de eligendo meliorem, non fuit uſu receptum, vel quia Conſtitutiones hujus Ordinis, in quibus nihil cautum eſt de tali juramento, fuerunt amplè, ac novè confirmatæ ab eodem *Urb. VIII.* per *Breve* ſpeciale, ſub annulo Piſcatoris, die 14. Martii, anno 1644. quo inhibebatur Vocalibus, ne ſecundùm ritum, & facultatem Capitulorum Generaliſſimorum, quidquam circa immutationem noſtrarum Conſtitutionum attentarent, prout fuit denunciatum in *Capitulo Generaliſſimo*, Romæ celebrato ſub Reverendiſſimo P. Fratre Thoma Turco, eodem anno, die verò 14. Maji, & conſtat ex ejus *Actis, de nunciat. 2.* Confirmatio autem facta ex certa ſcientia, motu proprio, & de plenitudine poteſtatis, reſtituit privilegia, à jure communi, vel ab homine abrogata, per ea, quæ dico in *tract. de confirm. privil. q. 7.*

Quæſt. 24. *Elector, an teneatur revelare delicta occulta eligendi, ad hoc, ne eligatur, cùm cognoſcat, illum futurum eſſe pernicioſum* Communitati?

1. Affirmativè dic; quibuſdam tamen concurrentibus. Primò, ſi videat, electionem imminere illius, & periculum ſit in mora. Secundò, ſi cognoſcat, eum certò pernicioſum eſſe Communitati. Tertiò, ſi alio modo, & via, nequeat præfatam electionem impedire. Quartò, ſi id faciat zelo Communitatis, non autem privata paſſione, cùm unuſquiſque ſtrictiori jure teneatur conſulere bono communi, quàm hujus, vel illius ſecretum ſervare.

2. Nec dices, quòd detectio peccati occulti, etiam aliter pernicioſi, non eſt licita: niſi fraterna correctione præmiſſa, juxta illud *Matth. 18. Si peccaverit frater tuus, &c.* Quia ad eam ſciens tenetur, ſi periculum non ſit in mora, & probabiliter credat, ſuis precibus, & admonitione ſecreta, poſſe illa impedire; ſecus, quando exinde emendatio non ſperatur, & ſerpit virus, malumque exemplum, *D. Thom. 2. 2. quæſt. 33. artic. 3.* communiter receptus.

3. Unde licet hæreticum denunciare, ne alios corrumpat, proditorem, ne prodat, lepra, aut peſte laborantem, aut alio contagioſo morbo, ne cæteros inficiat, inhabilem, ne ordinetur, vel ad beneficium aſſumatur, & ſimilia, *Navar. in ſum. cap. 18. n. 31. & 56.* latè *Rodr. tom. 2. q. 53. art. 3. Caſtell. cap. 5. num. 84.* & *Peyr. tom. 1. de ſubd. q. 1. cap. 31. §. 3. pag.* mihi 146.

Quæſt. 25. *Electores, an teneantur ſub peccato mortali eligere meliorem?*

1. De hac re glorioſè tractat *D. Thom. quodlib. 4. art. 15. quodlib. 6. art. 9. & quodlib. 8. art. 6. & 2. 2. q. 63. art. 2. in reſponſ. ad tertium, & q. 185. artic. 3. ubique Cajet. & in ſum. ver. beneficium, & ver. elect. Bannes in d. loc. 2. 2. q. 63. Palud. in 4. diſt. 15. q. 2. art. 2. concl. 4. Syl. ver. elect. 1. q. 16. & ver. acceptio perſonarum,* eruditè *Sot. de juſt. lib. 3. q. 6. art. 2. concl. 9. & lib. 4. q. 6. art. 3. concluſ. 7. D. Anton. 2. p. tit. 1. c. 20. §. 1. Petrus Ledeſma in 2. p. ſum. tract. 7. cap. 1. concl. 6. Joan. Baptiſta Corrad. 1. p. reſponſ. q. 121. in addit. & 2. p. q. 8.* latè *Caſtell. cap. 9. de elect. per totum, & cap. 5. num. 9. Tab. ver. elect. 1. num. 13.* & nuper *Samuell. tract. 1. diſput. 7. controver. 5.* & alii *Thomiſtæ*, quibus indifferenter ſubſcribunt cæteri, qui cum ſuo Magiſtro incunctanter affirmant, Electores in foro conſcientiæ teneri ſub culpa lethali, eligere meliorem, quamvis in foro fori ſuſtineatur electio digni, prætermiſſo digniore, ducunturque ex multis.

2. Primò, quia violatio juſtitiæ diſtributivæ, vel commutativæ, per acceptionem perſonarum, eſt de ſuo genere peccatum mortale; unde dicitur *Jacobi 2. Nolite in perſonarum acceptione habere fidem Domini noſtri JESU Chriſti.*

3. Sed in Electionibus, Proviſionibus, & Collationibus Beneficiorum, prætermittere digniorem, propter minus dignum, eſt manifeſtè, utramque juſtitiam violare, quandoquidem Dignitates, & Beneficia Eccleſiaſtica, ſunt bona communia, meritorum præmia, & Virtuoſorum honores, ordinata in bonum Eccleſiæ, & in bonum ipſius Electi; prout latè probat *Sot.* cit. *loc.* & *Bannes ubi ſuprà, dub. 3.*

4. Ergo debentur virtuoſioribus, & dignioribus; qui ergò dignior, & virtuoſior extat, eſt cæteris præferendus; nam ad conſequendum illa, fovet potiora jura, cùm igitur prætermittitur, læditur in ſuo jure quæſito, & patitur gravem injuriam, & forſitan intereſſe, quod eſt contra juſtitiam diſtributivam, de cujus ratione eſt, reddere unicuique jus ſuum, non autem adimere.

5. Confirmatur, nam hoc jus, quod ipſis Electoribus & Proviſoribus competit, datum eſt eis à jure, ad effectum providendi Eccleſiæ in bonum ipſius, quod eſt ei præfigere utiliorem, & prudentiorem Prælatum, qui prudenter ſciat, ejus jura defendere, & conſervare: quod autem in favorem, & beneficium Eccleſiæ conceſſum eſt, non eſt retorquendum in odium ipſius, neque dirigendum contra mentem jus ferentis, aliàs foret juſtitiam commutativam violare, quæ magis adſtringit, dum ad commune bonum, quod reſpicit, ordinatur.

6. Secundò, quia unuſquiſque tenetur divina miniſteria fideliter miniſtrare, quod fieri debet ad utilitatem Eccleſiæ, ſecundùm illud *1. Cor. 12.* ubi ait *Apoſtolus. Unicuique datur miniſtratio ſpiritus ad utilitatem*, ſcilicet ad commodum Chriſtianæ Reipublicæ, & *Cap. 14.* ait, *ad ædificationem Eccleſiæ quærite, ut abundetis.*

7. Sed qui omittit digniorem, facit contra fidelitatem, quam Eccleſiæ ex ſuo officio debet, ſecundùm illud *Matth. cap. 24. Quis putas, eſt fidelis ſervus, & prudens, quem conſtituit Dominus ſuper familiam ſuam.*

8. Et admittit acceptionem perſonarum, contra illud *Jacobi*, quod poſitum eſt ſuprà, unde benè contra quoſdam *Hier.* dicit, *quòd quidam non quærunt eos in Eccleſia columnas erigere, quos cognoſcant Eccleſiæ prodeſſe, ſed quos plus ipſi amant, vel quorum ſunt obſequiis liniti, vel dediti, vel pro quibus majora quiſpiam rogaverit: & ut deteriora*

Digitized by Google

teriora taceam, qui, ut Clerici fierent, mulieribus impetrarunt, hæc *ille*: & *D. Aug. Epiſtola 29. ad Hier.* ait, *quis ferat, ſi quis divitem eligat ad Sedem honoris Eccleſiæ, contempto paupere inſtructiore, & ſanctiore*, & refert utrumque dictum, & loca Scripturæ *D. Thom. in d. loc. 2. 2. in arg. ſed contra, & in corpore, & in d. quodlib. 18. art. 3. in corpore.*

9. Unde *Sot. in d. lib. 3. de juſtit. q. 6. art. 2.* poſt *concluſ. 9.* dicit, *quòd prædicta concluſio D. Thom. eſt de Jure Divino, contra quod, uſque adeò, nullo tempore præſcribitur, ut quò longior fuerit ejus abuſus, eò fiat delictum graviùs*; hæc *ille*: non enim poſſunt Electores, & Proviſores hujuſmodi, ſine infidelitate, & acceptione perſonarum, facere, ut in bonis patrimonialibus Jeſu Chriſti, dignioribus, & hi digniſſimis antecellant.

11. Tertiò, ex *cap. Metropolitano, 19. diſt. 63.* ibi, *ex Presbyteris ejuſdem Eccleſiæ, optimus ordinetur*, ut pariter dicitur in *authent. de Monachis, coll. 1. & cap. Moyſes, 8. q. 1.* ubi etiam referuntur prædicta verba *D. Hieron.*

11. Quartò, ex *Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 1. de reform.* ubi definitur, mortaliter peccare Electores, niſi eligant illos, quos reputant digniores, & *cap. 18. eod. tit.* præcipitur Epiſcopis, ut ex nominatis ab Examinatoribus, tanquam dignis, eligant, & exquirant digniores, ibi, *Epiſcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum judicaverit, atque illi, & non alteri collatio Eccleſiæ ab eo fiat*, & infrà, ibi, *tunc Epiſcopus ſolus ex dignis, eligat digniorem.*

12. Hinc illi, ad quos ſpectat, & jus habent conferendi beneficia, cum animarum cura, per proviſionem liberam, aut eligendi, ſive præſentandi, ſi prætermittant digniores, quod in eis non præſumitur, & minus dignum eligunt, præſentant, & provident, peccant mortaliter, ob rationes ſuprà poſitas, quæ concludunt in omni electione, & proviſione facta, tamen cum cura animarum, & præcisè ob authoritatem *Conc. Trid. in d. cap. 1. ſeſſ. 24. de reform.* ubi abſolutè ac ſimpliciter ſic loquitur: *Omnes verò, & ſingulos, qui ad promotionem præficiendorum quodcunque jus habent, aut alioquin operam ſuam præſtant, nihil in iis pro præſenti temporum ratione innovando, hortatur, & monet, ut in primis meminerint, nihil ſe ad Dei gloriam, & Populorum ſalutem, utiliùs poſſe facere, quam ſi bonos Paſtores, & Eccleſiæ gubernandæ idoneos promoveri ſtudeant, eoſque alienis peccatis communicantes, mortaliter peccare: niſi quos digniores, & Eccleſiæ magis utiles judicaverint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium ſuggeſtionibus, ſed eorum exigentibus meritis, præfici diligenter curaverint*, hæc *ibi*; in quibus canonizata apparet prædicta concluſio *D. Thom.*

Et ratio eſſe poteſt illa paululùm ſuperiùs recenſita; quia ſcilicet non ſunt Domini beneficiorum, ſed Oeconomi, Tutores, & Diſpenſatores, qui tenentur rem Domini ſui, quantum commodè poſſunt, promovere: ſecùs infideliter agunt, & fabricant in gehennam, & hæc eſt verior, tutiorque ſententia amplectenda pro animarum ſalute, *Sayr. deciſ. 22. de pœnit. Aloyſ. Ricc. collect. 931. & in deciſ. Curiæ Arch. Neap. 12. Portell. in dub. ver. Elect. n. 6. Miranda tom. 2. Manual. Prælat. q. 23. art. 13. Barboſa collect. tom. 1. tit. de elect. cap. 19. num. 4.* ubi pro ſe allegat triginta tres *Doctores*, & in *collect. ad cap. 18. Conc. Trid. de reform. num. 137. & de off. & poteſtate Epiſcopi, allegat. 60. num. 68. Peyr. tom. 1. de ſubd. q. 1. cap. 31. §. 4. per totum, Diana 1. par. moral. tract. 15. Miſcell. reſol. 61. Lezana 1. p. ſum. cap. 15. num. 14.* & *D. Conſiliar. Carleval. tom. 1. de Judiciis, diſput. 1. num. 24. & ſeq.*

13. Neque his obſtat *text. cap. cùm nobis, 19. de elect. §. illius quoque litteratura*, quatenùs habet, *litterarum non eminentem, ſed ſolùm convenientem, ſufficere ad Prælaturam*; quia *ibi* electus erat Subdiaconus Papæ, & cum competenti litteratura, habebat Curialitatem antiquam, & conſequenter experientiam benè agendi, & providendi, quam acquiſiviſſe præſumitur, dum vivens tamdiu fuit in Curia, exinde poterat præferri non habentibus talem praxim, prout *ibi* notat poſt citatos *Barboſa num. 6. Ricc. in d. collect. 931.* & *Diana in d. reſolut. 61.*

14. Nec nobis objicies, *cap. grave nimis, 29. de præben.* ubi vult Papa, ad hæc idoneos aſſumi, nec *cap. 3. ſeſſ. 7. Conc. Trid. de reform.* quo cavetur, *ut inferiora beneficia Eccleſiaſtica, præſertim curam animarum habentia*: quia, etſi in *d. loc.* dicatur, *beneficia Eccleſiaſtica conferenda eſſe dignis, & habilibus*, non tamen *ibid.* dicitur, ut collatio, in qua dignior prætermittitur, ſit ſine peccato, ut benè advertit *Diana* cit. *loc.* etenim nec Papa, neque *Concil.* excludunt graduationem faciendam inter dignos: Immò mens ejus per ſubſequentia *Capitula*, nempe 1. & 18. *ſeſſ. 24. Conc. Trid. de reform.* aperitur, & declaratur; & per ſpeciem generi derogatur, ne dicam, quòd genus per ſpeciem declaratur, dum ergo habemus loca propria, non eſt ad communia recurrendum.

15. Nec his obſtat praxis, & conſuetudo, ſeu communis uſus eligere dignum, quidquid ſit de dignioribus: quia uſus approbat in praxi opinionem, quando non repugnat rationi, *Bannes* cit. *loc.* & additur, quòd eligere meliorem, eſt de Jure Divino, & naturali, contra quod nec præſcriptio, neque uſus poteſt habere locum, *Sot. in dict. lib. 3. de juſtit. q. 6. art. 2. concluſ. 9.* ubi ait, *quòd ubi longior fuit ejus abuſus, eò fiat delictum gravius.*

16. Pro conſolatione tamen conſcientiarum, idem *D. Thom. in d. 2. 2. q. 63. art. 2. in reſponſ. ad tertium*, hæc verba refert:

Sed quantum ad conſcientiam Eligentis, neceſſe eſt, eligere meliorem, vel ſimpliciter, vel in comparatione ad bonum commune; quia ſi poteſt haberi aliquis magis idoneus, erga aliquam dignitatem, & alius præferatur; oportet, quòd hoc ſit propter aliquam cauſam, quæ quidem, ſi pertineat ad negotium, quantum ad hoc, erit ille, qui eligitur, magis idoneus; ſi verò non pertinet ad negotium id, quod conſideratur, ut cauſa, erit manifeſtè acceptio perſonæ; hæc *ille*, qui in *d. q. 185. art. 3. in corpore*, ait, *ille, qui debet aliquem eligere in Epiſcopum, vel de eo providere, non tenetur aſſumere meliorem ſimpliciter, quod eſt ſecundùm charitatem, ſed meliorem, quoad regimen Eccleſiæ, qui ſcilicet poſſit Eccleſiam & inſtruere, & defendere, & pacificè gubernare*: hoc ipſum dicit in *d. quodlib.*

17. Ex qua aurea doctrina plura inferuntur Corollaria, quæ poſt citatos per extenſum refert *Barboſa in collect. ad dict. cap. 18. Conc. Trid. ſeſſ. 24. de reform. num. 140. & ſeq.*

18. Benè verum eſt, quòd, ut ait *D. Thom. in d. reſponſ. ad tertium*, in foro judiciali, ſufficit eligere bonum; nec oportet eligere meliorem; ſecus enim omnis electio poſſet habere calumniam; & ſecundùm hoc intelliguntur jura, quæ dicunt, Electionem factam de digno, valere, *Syl. ver. Elect. 1. q. 16.* & ſe fundat in *cap. cùm olim, cap. cùm dilecti, cap. cùm inter Canonicos, de elect. Sot.* cit. *loc. Navar. lib. 5. de ſimonia, conſ. 8. num. 1. & 2.* & in *Manuali, cap. 17. num. 72.* & *Covar. ad regulam peccatum, p. 2. §. 7. num. 4.*

Quæſt. 26. An liceat in aliquo caſu indignum eligere?

1. RESpondeo, quòd in nullo caſu licet indignum eligere, etiamſi omnes de Capitulo eſſent indigni, quia hoc caſu eſt ad exteros recurrendum, *cap. grave nimis, de præb.* aliter Eligentes nedùm peccant mortaliter, ex quo violant ſaltem juſtitiam diſtributivam; verùm etiam fiunt participes omnium peccatorum committendorum à tali indigno Prælato, à ſe electo, prout

prout clarè habetur in *d.cap.1.ſeſſ.24. Conc.Trid. de reform.*

2. Et conſequenter tenentur ad omne intereſſe, Eccleſiæ illatum; tam ratione lucri ceſſantis, quàm damni emergentis, ſunt enim cauſa immediata omnis damni, *Sot.in d.lib.3.de juſtit.q.6.art.2.concluſ.7. Navar.in Manual.cap.17.num.72. & lib.5.de ſimon.conſ.8.num.1.* & *Rodriq.tom.2.q.52.art.5.*

3. Nec non in pœnam patratæ culpæ, ſunt ipſo facto privati poteſtate eligendi, pro illa vice tantùm; immediatè ſcilicet ſubſequenti, *cap.cùm in cunctis,7.de elect.* §. *Clerici ſanè,* ibi, *& eligendi tunc poteſtate privatos;* tunc, hoc eſt, illa vice, privatos ipſo jure, ut *ibid. in eod. ver.Gloſſ.* declarat,& habetur expreſsè in *cap. cùm vuiton. 25. eod.tit.* ibi, *nos igitur attendentes, quòd iſti poſt primam electionem, admiſerant ad ſecundam, & quod Decretum memorati Concilii decrevit, hujuſmodi præſumptores, una vice dumtaxat, eligendi poteſtate privatos,* hæc *ibi.*

4. Et electio hujuſmodi erit ipſo jure nulla, ut liquet in *d.cap.* Immò ſi major pars eligat indignum, & minor pars dignum, hæc admittitur, ſuſtinetur, eritque valida, etſi ſit celebrata à paucioribus: illa autem nequaquam, ſed eſt nulla, ipſo jure, & de facto reprobatur, ut dicitur in *d. cap. gratum gerimus, 2. de poſtulat. Prel.*

5. Quod intellige verum, cùm Electores ſcienter eligunt indignum, prout colligitur ex *d.cap.cùm vuiton. & cap. congreg. 53.de elect.* ubi *rubrica,* & ſumma *tex.* ait, *ſi major pars Capituli ſcienter eligit indignum, valet electio de digno à minori parte, etiam ex eodem ſcrutinio facta.*

6. Quapropter, ſi major pars Capituli, in rei veritate ignoranter, jam elegerit indignum, minor verò pars dignum, non ideò confirmari debet electio minoris partis, ſed utraque eſt caſſanda, cùm hic caſus non ſit expreſſus in *cap.ſcriptum,* neque in *cap. quia propter, de elect.* ſolùm enim, quando major pars remanet privata, tunc electio minoris partis, tanquam legitima, poteſt confirmari, quod eſt, quando Electores ſcienter eligunt indignum; ſecùs ſi ignoranter: quia ignorantia excuſat à pœna,& fraus,& dolus in jure tantùm punitur, *Caſtell.* poſt allegat *cap.5.num.67.*

7. Ex his collige, quòd nec unus ſingularis Vocalis intereſſentium, in caſu, quòd omnes alii Electores vellent eligere indignum, quamvis certò ſciat, nihil ſe profecturum, per denegationem ſui ſuffragii, poteſt aliis ſe conformare; quia, ut dictum eſt, in nullo caſu licet eligere indignum; nam bonum commune debet præferri bono privatorum, & præſtat mori, quàm mortaliter peccare; quia mors animæ magis, quàm corporis timenda eſt: *Lezana 1.p.ſum.cap.15.num.14.* & fusè *Peyr. tom.1.de ſubd.q.1.cap.31.q.3.§.2.* ubi diſputat ad partes, & acriter reprehendit puſillanimes.

8. Amplia, ut eligentes indignum, ſint etiam privandi voce paſſiva per triennium, ne ſcilicet ab aliis eligi poſſint, *cap. per inquiſitionem,* & argum. *cap. cùm in cunctis, de elect.* ubi ſuſpenduntur ab Officiis, & Dignitatibus per triennium.

9. Dignus autem ille dicitur, qui habet omnes partes, conditiones, & qualitates, à jure præſcriptas, de quibus dicitur in *tract. de eligendis:* Indignus verò abſolutè dicitur, qui prædictis caret, vel indiget, ut de communi docent *Canoniſtæ.*

****

Quæſtio 27. *Electores, an poſſint in aliquo caſu, ſine culpa mortali, eligere dignum, digniore omiſſo?*

1. ET ſquidem valent id agere in multis caſibus, & Primò, quando dignior non eſt in promptu, & non reperitur hîc,& nunc, & Eccleſia indiget: quia præceptum de eligendo meliorem, intelligitur de poſſibilibus haberi, & qui in promptu ſunt; nam ad impoſſibile nemo tenetur; hi enim, de quibus conſtat, quòd haberi non poſſunt, extrà latitudinem Eligibilium computandi ſunt, *Cajet. in d.2.2.q.63.art.2. ver. nota 4.* nec Elector tenetur per univerſum Orbem digniorem requirere.

2. Secundò, ſi id neceſſitas Eccleſiæ exigat, ut ſi vacent ſimul duo Beneficia, quorum unum eſt ſimplex, ſed pingue; alterum verò Parochiale, at tenue; & non ſunt niſi duo oppoſitores: in tali caſu non debet eligi dignior in beneficium pinguius, ſed in Parochiale, licèt ſit ſterile: quia bonum commune antefertur bono particulari, & cura animarum exigit prudentiorem, ac doctiorem, nullo habitu reſpectu ad introitus; *Charitas enim Chriſti urget nos, Sot.in d.lib.3. de juſtit.q.6.art.2. ad ſecundum argum.* poſt *concluſ. 9.* & *Bannes* cit. *loc. 2. 2. dub.3. concluſ.3.*

3. Tertiò, ſi ſit parvus exceſſus inter perſonas eligendas, vel inter dignitates, ad quas ſunt eligendi; quia quando modicus exceſſus intervenit, minima injuria fit digniori non electo; & parvitas materiæ excuſat à mortali, ut liquet in furto; *Sot.* cit. *loc.* poſt *concl.9. in dub. de elect.*& *Bann.* ubi ſuprà, *dub.3.concluſ.1.*

4. Quod procedit, etiamſi Electores juraſſent de eligendo meliorem ſimpliciter; quia etiam juramentum promiſſorium, in materia levi non obligat ſub mortali, *Ledeſma 2.p.ſum.tract.11.cap.3. concluſ.5.dub.1.* & *Peyr. tom.1.de ſubd.q.1.cap.31. §.4.in 2.limit.*

5. Nec obſtat *Bann.* cit. *loc. ver. ex quo ſequitur,* dicens, quòd juramentum, ex quo eſt indiviſibile, obligat ſub mortali, ſecundùm rigorem promiſſionis; nam etiam in re parva, ſeriò promiſſa, tranſgreditur juramentum, & juramentum violare, mortale eſt: Quandoquidem juramentum promiſſorium, licèt non admittat parvitatem materiæ, reſpectu animi jurantis ſeriò, & abſolutè: nihilominùs, reſpectu rei futuræ, quæ poteſt variari, non ratione jurantis, ſed ratione alicujus circumſtantiæ, loci, temporis, vel perſonæ, admittit parvitatem materiæ; proinde poteſt violari, ſine mortali, *Samuel. tract.1.de elect.diſput.6.controv.4.concluſ.6.*

6. Quartò, ſi major pars Eligentium firmiter decrevit, eligere minùs dignum, ità ut moraliter ſit evidens, quòd talis evadet electus, minor pars poterit ſe illis conformare, prætermiſſo etiam digniſſimo, quia in iſto caſu eſt impoſſibile eligere digniorem, ſtante malitia cæterorum Electorum: votum enim unius, vel minoris partis Electorum, non ſufficit ad eligendum digniorem, ſeu digniſſimum, & ſicut electio non poteſt extendi ad ipſum, ita nec obligatio; etenim obligatio ad eligendum digniorem, habet locum in caſu poſſibili, ſecus autem impoſſibili; *Cajet.* & *Sot.*& *Bann.ubi ſuprà.*

7. Confirmatur, nam non tenemur eligere meliorem, abſolutè, & ſimpliciter, ſed hîc, & nunc, hoc eſt, comparativè ad caſum occurrentem: in facti autem contingentia, dignior non eſt eligibilis; ergo minus dignus erit dignior, reſpectu loci, & temporis occurrentis; quod eſt valde notandum, quia ſæpè occurrit, & procedit, etiamſi Electores juraſſent de eligendo meliorem ſimpliciter, quia ſic non dicuntur facere contra juramentum; nam, ut dictum eſt, eo caſu ille minus dignus cenſetur magis dignus, quia eſt magis acceptus Communitati, ſeu Electoribus, *Rodr.1.p.ſum.cap.106.concl.5.num.7.*

Peyr

Peyr. in ſuo formul. litt. E. cap. 2. *de form. juram. q.* 4. *n.* 10. *Diana p.* 3. *tract.* 5. *Miſcell. reſol.* 110. *caſ.* 3. & *Lezan.* 1. *p. cap.* 15. *num.* 14. *in fin.* ubi dicit, id licere pro conſervando bono pacis; & quamvis contra hæc multa poſſint objici, nihilominus de facili ſolvuntur à noſtro *Bann.* cit. *loc.*

8. Quintò, Elector poteſt, immò debet, & tenetur ſuffragari minus digno, dimiſſo digniore, ſeu digniſſimo, ſi hoc pacto impedit electionem indigni: etenim fieri poteſt, ut Elector ſit moraliter certus, quòd dignior non digetur, etiamſi ipſe ei ſuum ſuffragium præſtet; & ex altera parte, eſt probabile periculum, quòd ipſo ſuffragante pro digniore, ea pars prævalebit, quæ vult eligere omninò indignum: poterit tunc, immò tenebitur, ad obviandum electioni indigni, ſuffragari digno, relicto digniore, ſi ſit aliqualis ſpes, quòd eo modo electio indigni evitabitur, & eligetur dignus.

9. Quod procedit, & eſt verum, etiamſi ipſe juraverit, ſe electurum digniorem ſimpliciter; tum ob prædicta, tum etiam, quia juramentum eſt intelligendum, ſuppoſito, quòd poſſit illum eligere, habita ratione majoris utilitatis Eccleſiæ, quæ ſemper præ oculis eſt habenda, & eſt communis, *Corrad.* 1. *p. reſponſ. q.* 121. *in addit. Caſtell. cap.* 9. *de eligendo dig. num.* 19. *Diana* cit. *loc. Paſqualig. deciſ.* 256. poſt multos relatos *num.* 5. ubi pariter objicit, & ſolvit, quod in *deciſ. ſubſequenti* ampliat ad eligendum mediocrem, ad impediendum electionem minus digni.

10. Sextò, ut ſi Elector eligat concivem dignum, vel quem de Collegio; quia Oriundus, & Indigena dignus, præfertur extraneo digniori, quod perpetuò mandamenti; quia eſt frequens in uſu, *Samuell.* Dominicanus *tract.* 1. *diſp.* 6. *controv.* 6. *concluſ.* 1. *& ſequent. de elect.* ubi id examinat, tam ex parte Collegii, quàm ex parte perſonæ.

11. Septimò, ſi eligit ſecundùm Statuta, quia habens requiſita ſecundùm Regulam, & Conſtitutiones, eſt dignior non habentibus illa: in Ordine enim Prædicatorum, electio debet eſſe idonei Viri, hoc eſt, ut ſit Sacerdos, habeat duodecim annos à Profeſſione, & ſciat in ſuo Conventu proponere Verbum Dei, Grammaticè loqui, ſequi Chorum, Refectorium, Dormitorium, communem vitam, habeatque denique omnes conditiones, à Sacris Canonibus requiſitas, ut dicitur in *text.* 5. *c.* 2. *de elect. Prior.* & declaratur ſub *lit. P. fol.* 113. *col.* 2.

12. Et tandem alios caſus vide apud allegatos, & præcipuè *Barboſam in collect. ad d. cap.* 18. *Conc. Trid. ſeſſ.* 24. *de reform. n.* 140. & obſerva doctrinam *Cajet.* 2. 2. *q.* 15. *art.* 2. *in princ.* ubi ponderat, quòd communis utilitas, non eſt utilitas corporalis, ſed ſpiritualis; in hoc enim differt Regimen Eccleſiaſticum à Civili, quia hoc ſecundum ordinatur ad commune bonum exterius, ut putà pacem, vel abundantiam, &c. Eccleſiaſticum verò ad interiorem animæ pacem.

Quæſt. 28. *Electores, an teneantur inveſtigare de bene meritis perſonæ eligendæ?*

AFfirmativè dic; ſecus peccant mortaliter; & incidunt in pœnas, *cap. cùm in cunctis,* §. *Clerici, de elect.* hoc eſt, ſunt privati voce activa, & paſſiva, & *cap. bon. memor. il ſecondo, de poſtul. Prælatorum;* nam qui non facit, quod de jure facere tenetur, præſumitur doloſus, & fraudulentus, *cap innotuit, de elect.* ubi *Abbas num.* 21. *&* 22. ait, quòd Electores ad removendam hujuſmodi præſumptionem, contra illos exiſtentem, debent probare, ſe non ignoranter elegiſſe.

2. Hinc *Joan. Andr. in d. cap. bon. memor.* ait, & benè, quòd ignota perſona non eſt eligenda; & *Panorm. num.* 15. ait, quòd Eligentes non ſalvant conſcientiam ſuam, eligendo illum, cujus plenam notitiam non habent, vel per ſe, vel per alios, cum quibus converſatus eſt, *cap. ſcriptum, eod. tit.* & hoc ſufficit, nec ad aliud tenentur; quandoquidem Elector fecit quantum potuit, ut ſcientiam & veritatem attingeret, circa qualitates perſonæ eligendæ: ſi tamen adhuc id non aſſequatur, poteſt liberè ſuffragari, & abſque ſcrupulo, cuicunque conſcientia dictaverit; tum quia nemo tenetur, niſi ad id, in quantum poteſt; tum etiam, quia ſuffragia danda ſunt non ſecundùm veritatem in re, ſed ſecundùm veritatem, quam conſcientia cujuſque veram exiſtimat; modò conſcientia regulata ſit à ratione abſolutè, non à voluntate abſolutè, ſed à voluntate illuminata, & ducta ab intellectu practico; *Sayr. in Clavi reg. lib.* 1. *cap.* 2. *Rodr.* 1. *p. ſum.* ſub *tit. de conſcientia erronea,* & *Peyr. in formul. litt. E. cap.* 2. *num.* 5.

Quæſt. 29. *Elector, an poſſit juſtè denegare ſuum ſuffragium ei, quem per ſolam* Confeſſionem *Sacramentalem novit indignum?*

1. HÆc quæſtio eſt de difficilioribus, ſuoſque hinc inde habet Achilles, & ſolvitur ex ea, an Confeſſarius poſſit uti notitia Sacramentali ad regimen externum, omittendo, vel faciendo, quod aliàs non eſſet facturus, vel omiſſurus?

2. *Henricus Gandavenſis quodlib.* 8. *q.* 18. dicit, quòd Sacerdos in nullo caſu poteſt ſe aliter habere cum pœnitente poſt Confeſſionem, quàm antè: nec poteſt ſe juvare aliquo modo, notitia confeſſionis; ſed cuncta debet gerere, ac ſi prorſus ignoraret conſcientiam pœnitentis.

3. *D.* autem *Thom. in* 4. *ſent. diſtinct.* 21. *q.* 3. *art.* 2. ubi latè de ſigillo Confeſſionis, in *reſponſ. ad tertium,* ait, quòd in eodem foro, ſupple pœnitentiæ, debet Prælatus, quantum poteſt monendo adhibere remedium, ut in caſu poſito, Prioratum reſignet, vel ſi noluerit, poteſt ex aliqua alia occaſione, abſolvere à cura Prioratus; ità tamen, quòd omnis ſuſpicio vitetur de Confeſſionis revelatione.

4. Et clariùs in *quodlib.* 5. *art.* 13. ubi quærit, an Prælatus poſſit ſubditum ſuum ab adminiſtratione removere, propter illud, quod in Confeſſione audivit, & ait, quòd ſic; ſi tamen poſſet remotio fieri, cum tanta cautela, & abſque probabili ſuſpicione, quòd remotio fieret ob peccatum auditum in Confeſſione.

5. *Sot.* verò *in relect. de ratio. tegendi, & detegendi ſecretum, memb.* 3. *q.* 4. poſt *concl.* 5. *pag.* mihi 352. inhærendo doctrinæ *D. Thom. in d. quodlib.* ait, quòd Sacerdotes per ſcientiam, quam habent in Confeſſione, non poſſunt poſtmodùm privare pœnitentem eo, ad quod habent quodammodò jus, ſed tantùm in gratuitis, ubi habent liberam poteſtatem, poſſunt eum & privare, & non admittere, ubi de re egregiè loquitur, & eſt omninò videndus, & etiam in 4. *ſent. diſtinct.* 18. *q.* 4. *art.* 5.

6. Ad quæſtionem tamen incunctanter negativè reſpondent *Armilla ver. Confeſſor, num.* 7. *Bannes* 2. 2. *q.* 33. *art.* 8. *dub.* 8. *in fin. in reſpon. ad quartum, Lopez* 2. *p. cap.* 96. *q.* 1. *Joan. Bapt. Corrad.* 1. *p. reſpon. q.* 334. *&* 335. *Nugn. in addit. ad tertiam partem D. Thom. q.* 11. *art.* 1. *Magiſter Candidus diſquiſit. moral. tom.* 2. *diſquiſit.* 24. *de Conſ. Sacram. art.* 52. *dub.* 1. 2. 3. *Samuell. diſput.* 6. *tract.* 1. *contr.* 7. & ſequuntur *Rodr. tom.* 2. *q.* 53. *art.* 4. fusè *Sanchez de matrim. lib.* 3. *diſput.* 16. *num.* 3. *& ſequent. Barthol. à S. Fauſto de pœnit. lib.* 7. ubi latè de ſigillo Confeſſionis, *q.* 45. *& ſequent.* luculenter *Diana p.* 5. *tract.* 11. *de ſigillo Confeſſionis, reſolut.* 3. *&* 4. *Peyr. tom.* 1. *de ſubd. q.* 1. *cap.* 31. §. 2. *q.* 2. *pag.* mihi 143. *col.* 1. *Layman lib.* 5. *tract.* 6. *cap.* 14. *q.* 2. *num.* 22. *de Sacram. Pœnit. Bonac. tom.* 1. *diſput.* 5. *q.* 6. *ſect.* 5. *punct.* 4.

Digitized by Google

punct.4. num.8. Joan. Sanchez in ſuis *ſelectis, diſput.8. num.10.* & *Lezan.1.p.ſum.cap.15.num.14.in med.* quibus libenter adhæreò, propter multa.

7. Primò, quia potiſſima ratio, ac cauſa finalis, ob quam ſigillum Sacramentale tam ſtrictè, ac inviolabiliter obligat, eſt, ne hoc Sacramentum à Chriſto Domino in ſalutem humani generis inſtitutum, reddatur hominibus formidabile, durum, & terribile; ſed potiùs dulce, ſuave, & facile, ad hoc, ut homines ad Confeſſionem attrahantur magis, & implicitùs peccata detegant, ut præclarè docuit *D.Thom.in 4.ſent.diſtinct.21.q.3.art.1.* nam Chriſti-fideles, dum ſciunt & audiunt, Sacerdotem ratione ſigilli Sacramentalis, ſic adeò ſtrictè obligati, & coarctari, ut nequeat peccata ſibi confeſſa aliis revelare, nec extrà Confeſſionem de illis aliquo modo loqui, nec quidem cum ſuo pœnitente, ſine ejus licentia, nec cum aliis, nec quidquam agere, quod ſuo confitenti ſit grave, eique damnum, vel incommodum inferat, vel per quod conqueri, aut à Sacramento deterreri poſſit; & aliter agendo, deponi ab officio, & beneficio, & perpetuis ergaſtulis coarctari; faciliter, & abſque ulla formidine, & ſcrupulo, Confeſſiones frequentant, confitentur liberè, & ſua peccata detegunt.

8. Sed ità eſt, quòd nihil magis odioſum illud poteſt reddere hominibus, quàm ſi illi intelligant, poſſe privari à ſuis Superioribus officiis, ordinibus, aut mutari in alia loca, & ſibi negari ſuffragia ad communes honores, & commoda, ob notitiam peccati, in ſola Confeſſione detecti.

9. Ergo, ne homines avertantur à Confeſſione, & ne fiat injuria Sacramento Pœnitentiæ, omninò abſtinendum eſt ab opinione contraria, ſi hodie opinio dici poteſt, prout optimè ex multis demonſtrat *Sanch. in d. loc. de matrim.*

10. Confirmatur, quia ad hoc, ut injuria fiat Sacramento, ſatis eſt, quòd fideles antecedenter ſciant, poſſe Superiores juvari notitia Confeſſionis in Regimine externo; nam ſic Confeſſio fit illis gravis, & moleſta: etenim dum audiunt, peccata ſola Confeſſione cognita, jus tribuere Confeſſariis in externum Regimen, timent, & terrentur confiteri: proinde à Confeſſione deſiſtunt, & retrahuntur.

11. Nec dices, quòd votum eſt occultum, adeò, ut nec ipſe remotus ab officio, poſſit ſuſpicari, id ortum habere à Confeſſione prædicta: nam quòd pœnitens nullo modo ſuſpicetur, ſuffragium in electione occulta ſibi à Confeſſario denegatum fuiſſe, ob audita in ejus Confeſſione, eſt per accidens: attamen per ſe Confeſſio eſt illi gravis, & moleſta, ob prædicta; quamobrem prædicta opinio, ut periculoſa, & nociva honori, & reverentiæ Sacramenti, eſt à praxi omninò exterminanda, & ab hominum memoria abolenda, *Sanchez, Candid. à S. Fauſto, & Diana, ubi ſuprà.*

12. Secundò, quia ſi Superiores ob ſolam notitiam Confeſſionis, poſſent licitè in electione, ſibi Confeſſis denegare ſuffragium, futilis, & inanis fieret reſervatio caſuum, quod eſt contra *Trident.ſeſſ.14.cap.7.de Pœnit.* ibi, *Sacerdotes, cùm nihil poſſint in caſibus reſervatis, id unum pœnitentibus perſuadere nitantur, ut ad Superiores, pro beneficio abſolutionis accedant:* nam Clerici, præſertim, quorum promotio ad officia, dignitates, & honores, à voluntate ſuorum Prælatorum dependet, nunquam ad eos accederent cum tanto periculo removeri à poſſeſſis, & impediri à conſequendis.

13. Tertiò, nam forus contentioſus, & forus conſcientiæ, ſunt diverſi, & longè diſtant, ut benè probat *D.Thom.in d.loc.ſent.diſt.21.q.3.art.1. quæſtiuncula prima,* quem ſequitur *Sylv.ver.Confeſſio, 3. q.14.* ſed acta unius fori, ut communiter *Legiſtæ* dicunt, non probant, nec obligant in alieno foro, ut liquet in Curia Laicali, & Eccleſiaſtica.

14. Ergo Confeſſor non poteſt judicare externa, per ea, quæ ſcivit in foro interno; prout optimè docet *D. Thom in eod.loc.ſent.* & *in 2.2. q.64.art.6.* ubi ait, quòd Judex debet ſolùm judicare ſecundùm allegata, & probata, & non ex particulari ſcientia; quod item habetur in *cap.judicat.3.q.7.* ergo allata in foro Dei, non debent extendi ad forum Cæſaris.

15. Quartò, quia, ut ipſamet ſumma Veritas dixit, *Nonne duodecim horæ ſunt diei?* ergo qui nudius tertius fuit homo peccator, poteſt eſſe hodie ſanctificatus; & conſequenter dignus, & digniſſimus ad obtinendum beneficia.

16. Quintò, quia ità decrevit *Clem. VIII.* in ſua *Conſtit.* incip. *Sanctiſſimus Dominus*, edita pro caſuum reſervatione, quam *Paul.V. Greg.XV.* & *Urb.VIII.* confirmavit, ibi, *tam Superiores pro tempore exiſtentes, quàm Confeſſarii, qui poſteà ad Superioritatis gradum aſſumpti fuerint, caveant diligenter, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in Confeſſione habuerunt, ad exteriorem gubernationem utantur,* & habetur per extenſum in *4.tom. Cherub.* poſt *Conſtitut.26.Urb.VIII. pag.275.* & in noſtris *Conſtit.in fin.Prol.pag.10.col.3.*

17. In qua *Conſtitutione* adverte plura, & Primò, quòd Papa vetat abſolutè, Prælatum tali ſcientia uti, ſive ea utatur in rebus, quæ ſitæ ſunt in ſua poteſtate, ſive in his, quæ non poteſt facere ſine cauſa, ſive ea utatur abſque periculo fractionis ſigilli, quoad alios, ſive quoad pœnitentem ipſum: cùm enim non diſtinguit, nec nos diſtinguere debemus; ſed obſervare; eò magis, quia prædicta *Conſtitutio* edita eſt in favorem animarum, & ad temperandum præceptum Confeſſionis auricularis.

18. Secundò, quòd in *d. Conſtit.* habetur illa clauſula, *diligentiſſimè caveant*, quæ de ſe importat formale præceptum obedientiæ, & conſequenter obligat ad mortale.

19. Tertiò, quòd non poſſunt Prælati non ſolùm uti notitia Confeſſionis, quam habuerunt tempore Prælaturæ, ſed nec illa, quam habuerunt, antequam ad Prælaturas aſſumpti eſſent, ut manifeſtè dicitur in lit.

20. Exinde collige, opinionem contrariam, ſaltem reſpectu Regularium, hodie non poſſe ſuſtineri, & violatores prædicti *Decreti* peccare mortaliter, fieri ſacrilegos, & incidere in pœnas ſeveriſſimas, juxtà terminos *cap.Sacerdos.de Pœnit.diſtinct.6.* & *cap. omnis utriuſque ſexus, de pœnit.* & *remiſſ.* prout ex multis oſtendit *Peyr.tom.2.de Prælat.q.3.cap.2.§.2.num.64.*

21. Nec dices, quòd Sacerdos audiendo Confeſſionem pœnitentis, non privatur jure ſuo, quod alioquin ipſi competit; at ſi Confeſſionem pœnitentis non audiſſet, poſſet illi ſuffragium denegare; ergo etiam id poteſt poſt auditam ejus Confeſſionem; quia nos non dicimus, Confeſſarium propter auditam Confeſſionem, privari jure, ac libertate ſuffragandi, vel refragandi; attamen dicimus, eum prohiberi, ne ad tale aliquid faciendum moveatur ex ſcientia comparata ex confeſſione, quia peccatum per confeſsionem cognitum, non poteſt eſſe cauſa impulſiva ad denegandum ſuffragium, vel ad quid tale operandum in externo Regimine, prout mirificè loquitur *Bann. in d. loc.* 2.2. nam quæ ſcit Confeſſor in confeſſione, ſcit, ut Deus, ut dicitur in *cap. ſi Sacerdos, de off.ordin.* & docet *D.Thom.in d. loc.4.ſent.* ergò ea ſcientia haud poteſt uti, ut homo, & humano modo, ad ſui libitum potiùs.

22. Neque his obſtant loca *D. Thom.* ſuperius relata, tum quia *D.Thom.in d. loc.ſent.* ſapienter dicit, quòd poteſt Sacerdos ſuffragium ei denegare, quem per Confeſſionem novit, Prælatura eſſe indignum, vel eum etiam impedi-

impedire, ſi aliæ appareant cauſæ indignitatis ejus; unde apparet evidenter, quòd *D. Thom.* non loquitur de negatione ſuffragii, ob ſolam notitiam Confeſſionis, ſed ſi Confeſſarius ultrà notitiam Sacramentalem habeat alias cauſas antecedenter, vel conſequenter ad Confeſſionem, ad quas poſſet referri negatio ſuffragii, poſſet utique ei denegare votum, non ob audita in Confeſſione, at ob ſcita aliunde: etenim, ut dictum eſt, Confeſſarius propter Confeſſionem auditam, non amittit jus utendi ſua ſcientia, aliter acquiſita, ut notat *D. Thom. in d. loc. ſent. diſtinct.* 18. *quæſt.* 4. *art.* 5. *ad tertium.*

23. Tum etiam, quia *D. Thom. in d. quodlib.* 5. loquitur ſub conditione de poſſibili, hoc eſt, ſi poſſet fieri remotio ab officio Prioratus, cum tanta cautela, & prudentia humana, ita tamen, ut omnis ſuſpicio evitetur de Confeſſionis revelatione, & quòd nullatenùs violaretur ſigillum Sacramentale: quæ quidem conditio, quamvis ſpeculativè, ac metaphyſicè poſſet eſſe poſſibilis & vera.

24. Nihilominùs practicè & moraliter eſt impoſſibilis; & conditio impoſſibilis habetur pro non adjecta; tum item, quia nullibi reperitur, *D. Thom.* docuiſſe, Confeſſarium, per ſolam ſcientiam Sacramentalem, poſſe ſuo Confitenti denegare ſuffragium, *Sanch.* cit. *loc. num.* 6. *ver. cæterum.*

25. Nec tandem nocet *Navar. in cap. Sacerdos, de pœnit. diſtinct.* 6. *num.* 146. *& ſeq.* dicendo, Confeſſorem peccare mortaliter, ſi eligat in Prælatum, quem per ſolam Confeſſionem cognovit indignum, & incidere in pœnas, *cap. cum in cunctis, de elect.* quia de facto exceſſit: unde acriter reprehenditur à *Rodr. in d. tom.* 2. *q.* 53. *art.* 4. nam pœnæ latæ contra tranſgreſſores in foro contentioſo, non extenduntur ad culpabiles in foro Dei; Eccleſia enim non judicat de occultis.

Quæſt. 30. *Electores an valeant ſuas voces variare?*

1. ET dico, quòd non; publicato ſcrutinio, ſecùs ante publicationem ejuſdem, ut docent *Gl. in cap. quia propter, de elect. in ver. publicent*, & *Syl. ver. elect.* 2. *q.* 7. & habetur expreſsè in *cap. publicato,* 58. *eod. tit.* tum quia poſt publicationem res non eſt integra; tum etiam, quia electio initiativè eſt ſingulorum; nam Electores initiativè eligunt, ut ſinguli jure proprio; completivè autem, quando ſcilicet facta collatione numeri ad numerum, publicatur ſcrutinium, & tunc vocatur electio communis, & ſic non poſſunt variare, ut dicitur in *d. cap. publicato, de elect.* & docet ex multis *Remig. Scropha q.* 34. *num.* 3. tum item, quia iſta mutatio poteſt eſſe Eccleſiæ damnoſa; nam protraheretur electio, & mora in electione eſt periculoſa.

2. Amplia, ut ubi Electores immiſerint ſchedulas ſuas in urnam, in communi loco præparatam, ad finem eligendi, non valeant ampliùs variare; tum quia per immiſſionem, & receptionem ſchedularum in urnam prædictam, res deſinit eſſe integra; tum etiam, quia quod ſemel placuit, ampliùs diſplicere non poteſt, re non integra, per *Juris Regulam* 21. *in* 6. & notat *Gl. in d. cap. publicato, in ver. variare,* tum item, quia nemo poteſt mutare conſilium in præjudicium alterius, *l. nemo, ff. de re judicata*; tum denique, quia ſi ponens ſchedulam in urnam, poſſet illam reaſſumere, & votum mutare, daretur locus jurgiis, litibus, fraudibus, & dolis: ſic enim quilibet poſſet malitia electionem turbare, vel in longum protrahere, & Communitatem inquietare; quod eſt contra diſpoſitionem *cap. cùm inter univerſas, il. ſecondo, de elect.* *tom.* 1. *de ſubd. q.* 2. *cap.* 31. §. 6. *pag.* 150. *col.* 2. *ver. ſed ſi tamen.*

Quæſt. 31. *Si per unum de Electoribus appelletur, & opponatur, ne fiat publicatio, quid agendum?*

1. REſpondeo, quòd ſi pars appellans ſit minor, & nihil rationabile opponat, tunc non obſtante tali appellatione, debet fieri publicatio, juxtà *d. cap. quia propter, de elect.* ſecùs autem, ſi omnes, aut major pars opponant, & petant variari, *Hoſtienſ. in ſumm. de elect.* §. *utrùm mutari poſſit, num.* 22.

Quæſt. 32. *Electores an poſſint electioni ſe opponere, quomodo, quando, & coram quibus?*

1. HAc in re multa veniunt conſideranda: Primò, quòd ſi ab Electoribus fiat appellatio, ne procedatur ad electionem, ad finem impediendi, ſine vera, & juſta cauſa, non valet, nec eſt admittenda, tanquam frivola; ſecus ſi fiat ex juſta, & vera cauſa, ut putà, ſi locus, in quo celebranda eſt Electio, ſit interdictus, ſi Electores ſint inhabiles, propter excommunicationem, vel ob aliquod ſimile, *cap. conſideravimus, in princip. de elect.* adjuncta *Gloſſ.*

2. Secundò, quòd eligentes aliquem unanimi conſenſu, non poſſunt deinde illi electioni opponere, niſi ex cauſis poſteà emergentibus, vel niſi eis improbitas morum Electi de novo ſit manifeſta, quæ tempore electionis erat illis ſecreta, prout habetur expreſsè in *cap. nulli,* 8. *de elect. in* 6. ibi, *Nulli licere decernimus, poſtquam in ſcrutinio nominaverit aliquem, & electio fuerit ſubſequuta, vel poſtquam præſtiterit electioni de ipſo, ab aliis celebratæ conſenſum, illum ſuper electione ipſa, niſi ex cauſis poſteà emergentibus impugnare, vel niſi ei morum ipſius anteà celata, de novo pandatur improbitas, vel alicujus alterius latentis vitii, vel defectus, quæ veriſimiliter ignorare potuerit, veritas reveletur;* hæc *ibi:* ubi *Gl. in ver. latentis, & ver. defectus,* ponit multa advertenda.

3. Tertiò, quòd hæc oppoſitio fieri poteſt triplici modo, nempe contra formam electionis, contra electum, ſeu eligendum, & contra Electores, in ſcriptis tamen, cum juramento, & cauſa rationabili exprimenda in litteris, oppoſitionem, & appellationem continentibus, juxtà diſpoſitionem *cap. ut circa,* 4. *de elect. in* 6. ibi, *Edicto perpetuo providemus, ut ſi quando aliqui electionibus, poſtulationibus, vel proviſionibus ſe opponunt, proponendo aliqua contra electionis, poſtulationis, ſeu proviſionis formam, aut perſonas Eligentium, vel Electi, ſive illius, cui erat proviſio facienda, ſive facta: & propter hoc contigerit appellari: appellantes in inſtrumento publico, ſeu litteris ſuper appellatione confectis, omnia, & ſingula exprimant, quæ in formam intendunt objicere, vel perſonas coram perſonis authenticis, aut perſonæ, quæ ſuper hoc teſtimonium perhibeant veritati, corporali præſtito juramento, quòd credunt ea, quæ ſic exprimunt, eſſe vera, & ſe poſſe probare, &c.* hæc *ibi:* in quibus eſt omninò videnda *Gloſſ.* & præſertim in *ver. formam, & in ver. eligentium,* ubi multa habes ad opponendum.

4. Quartò, quòd contenta in *cap. innotuit, de elect. & in d. cap. ut circa, eod. tit. in* 6. renovantur, & revalidantur in *cap. qui contra* 20. *de elect. in* 6. ſub his verbis præciſis:

Qui contra certam, & nominatam perſonam, ne ab aliis eligatur, ad Sedem Apoſtolicam, antequam fiat electio, duxerit appellandum, debet per omnia in appellando ſervare formam Conſtitutionis felicis recordationis Gregorii Papæ X. prædeceſſoris noſtri, Ut circa, edita in Concilio Lugdunenſi, ac ſi electione jam facta, eum contingeret appellare: aliquin non obſervans, pœnæ Conſtitutionis ejuſdem ſe noverit ſubjacere, & cap. quamvis 10. *in eod. lib. & tit.*

5. In quo *Capitulo* Superiores hortantur refrænare temera-

temerariam appellantium audaciam, & quòd ipſimet appellantes poſſunt ab eorum appellatione recedere, de qua re latè *Caſtell. per totum cap. 16. de elect.* & *Peyr. tom. 1. de ſubd. quæſt. 1. cap. 32. §. 2. pag. 162. col. 1.*

6. Proinde, in *Capitulo Generali* Valentiæ celebrato, ſub Reverendiſſimo P. Fratre Thoma Turco, totius noſtri Ordinis Generali Magiſtro, ſub anno Domini 1647. jure optimo, in declarationibus dictum fuit: *Declaramus, & ad lites, & fraudes vitandas decernimus, quòd in electionibus ſic poſſint fieri proteſtationes, & oppoſitiones, quòd liceat quidem Electoribus poſt electionem proteſtari, & ſe opponere Electori, quantum ad perſonam Electi, vel quantum ad defectus, qui in actu formali electionis evenirent, ſed quantum ad ea, quæ præcedunt actum formalem electionis, ſcilicèt, collationem ſchedularum, ut circa validitatem votorum, ſi aliquis excludi debeat, vel admitti, ſive quantum ad vim, ſi ſcilicet Electoribus facta fuerit vis, vel non facta, & ſimiliter circa quæcunque ad materiam, vel formam electionis ſpectantia, quæ actum formalem electionis, ſcilicet, actualem collationem ſchedularum præcedunt, non liceat alicui Electori, poſt electionem proteſtari, ſeu electioni ſe opponere; decernentes, omnes ſimiles proteſtationes, & oppoſitiones, nullas, & pro nullis habendas, nec earum aliquam rationem haberi debere, & opponentes hoc modo fore puniendos,* hæc *ibi in declarat.* 1.

7. Et quamvis contra Jus Canonicum, ab Inferioribus Papa, nihil poſſit ſtatui, nihilominùs prædictum Statutum, quoad ea, quibus derogare videtur, ſi fortè ſint de ſubſtantia, & forma electionis, exiſtimo editum authoritate Apoſtolica, ad refrænandum effrænatam appellantium audaciam, & temeritatem; vel potiùs dicendum, *Capitulum Generale* prædictum, nihil ſtatuere contra ea, quæ ſunt de Jure Canonico, & forma electionis: ſed tantùm ſuis ſubditis præcipere, ne utantur ea facultate, quam ad id habent à jure, ſe ſcilicet electionibus opponendi; quod æquum, & juſtum cenſeo, cùm poſſit juri communi, ac privilegiis renunciare, vel illa limitare, aut ſibi ſubditos cogere, ne illis utantur, ut pluriès dictum eſt.

Quæſt. 33. Electores an poſſint rejicere totum negotium electionis in Superiorem?

1. AFfirmativè dic, & habetur in *cap. cauſam, quæ, de elect.* tum quia poſſunt pro illa vice non eligere, vel expreſsè renunciare juri ſuo, maximè, ſi ex hac renunciatione nullum inferatur præjudicium Eccleſiæ; tum etiam, quia poſſunt compromittere in alium, per *cap. quia propter, de elect.* ergo poſſunt convenire, ut electio in Superiorem devolvatur, *Abbas in cap. bonæ memoriæ, il. primo, de poteſt. Prælat.*

2. Quod dictum ego intelligo verum, ſi omnes conſentiant, & de communi voluntate electionem rejiciant in Superiorem, uno diſcrepante.

3. Si roges, facto tali compromiſſo, an hi Electores valeant revocare mandatum? negativè *Gl. in d. cap. cauſam, quæ, de elect. in ver. provideret.*

Quæſt. 34. Si Superior intrà tempus præfixum electionem non faciat, devolvitúrne Electio ad primos Electores?

1. ET dico, quòd in tali caſu nec P. Provincialis, nec primi Electores poterint eligere, ſed jus providendi devolvitur ad P. Generalem, & ſucceſſivè ad Papam, juxtà ea, quæ dixi in *tract. de tempore electionis, quæſt. 7.* & habetur expreſsè in *cap. 1. de ſupplenda negligentia Prælat.*

Quæſt. 35. Si in uno C[illegible]tu non ſint niſi tres Vocales, qui juxtà [illegible] Conſtitutiones ſufficiunt ad eligendum [illegible] ab extrà: an poſſit unus vel duo ex ill[illegible]ciare, & convenire cum aliis, ad hoc, [illegible]tio devolvatur ad P. Provincialem, cui[illegible]morem gerit?

1. AFfirmativè dic, ce[illegible]men fraude, & damno Eccleſiæ; tum qu[illegible]tores in Capitulo Conventuali, non eligunt jure [illegible]ici officii, ſed jure proprio, & privato, cui licitum [illegible] renunciare, *cap. cùm a[illegible] ceſſiſſent, de Conſtit. cap. Ad [illegible]oſtolicam, de Regular.* & docet *Lauor. de elect. tit. 4. ca[illegible]8. num. 87.* ergo.

2. Tum etiam, quia jus [illegible]endi poſitum eſt in libera poteſtate eligentium, & [illegible]cipuè in noſtra Familia, quoad jus eligendi Priores; [illegible] etiam, quia in hoc nullum damnum cauſatur Co[illegible]unitati, ut ſupponitur, cùm æquè benè, & fortè mel[illegible], ei provideatur per Provincialem, quàm per paucos Electores. Nec dices, in tali caſu fieri præjudicium, & injuriam cæteris Vocalibus quia hoc non intenditur ab Electore renunciante, etſi per accidens illis fieret, ſed tantùm uſus juris ſui, *Peyr. tom. 3. de privil. cap. 13. num. 29. in med.*

3. Dixi, ceſſante fraude, quia nihil cum dolo faciendum eſt: unde ſi Elector renunciaret, ad hoc, ut per Provincialem indignus poſſet eligi, peccaret utique mortaliter, & teneretur ad omne damnum: hoc enim foret cooperari in malum.

4. Dixi, ſine damno Eccleſiæ: quia quando periculum eſſet in mora, non poteſt renunciare, quia unuſquiſque tenetur communis boni curam habere, ut dictum eſt ſuprà.

5. Nec objicies, quòd hoc fit ad complacendum P. Provinciali, quia ſimpliciter complacere Prælato, non eſt malum; & præſertim in rebus licitis, ſine alterius præjudicio.

6. Dixi, an poſſint, non autem, an benè faciant; quia fortaſſis omnia licent, ſed non omnia expediunt: quamobrem Provinciales non debent hoc petere, imò nec ſponte oblatum admittere; inſuper, & Electores [illegible] juſmodi ad eligendum cogere, & jus devolutum in illos remittere.

7. Neque his poſſunt obſtare, quæ dicta ſunt ſuprà *tract. 2. quæſt. 11.* quia illic loquimur de inhabilibus in[illegible] factis, hîc verò de his, qui ſpontè recuſant, & nolunt convenire.

Quæſt. 36. Electores moleſtans, vel aggravans, ex quo non elegerunt, quem Provincialis deſiderabas eligi, an ſit excommunicatus?

1. AFfirmativè deciditur in *cap. 12. de elect. in 6.* ubi habentur hæc propria verba:

Sciant cuncti, qui Clericos, vel quaslibet alias perſonas Eccleſiaſticas (ad quos in aliquibus Eccleſiis, Monaſteriis, aut aliis piis locis, ſpectat electio) pro eo, quod rogati, ſive aliàs inducti, eum, pro quo rogabantur, ſive inducebantur, eligere noluerunt, vel conſanguineos eorum, aut ipſas Eccleſias, Monaſteria, ſeu loca cætera, beneficiis, ſive aliis bonis ſuis per ſe, vel per alios ſpoliando, ſeu aliàs injuſtè perſequendo, gravare præſumpſerint; ſe ipſo facto excommunicationis ſententia innodatos.

2. Quod *Decretum*, in Ordine Prædicatorum, in *Cap. Bonon.* 1615. fuit omnibus intimatum, & habetur in *Declarat. tex. 7. de elect. Prior. cap. 2. pag. 117. col. 3. in fin.*

Quæſt. 37

Quæſt. 37. Elector legitimus, ex aliquo tamen caſu cæcus factus, an ſit ab electione repellendus?

1. NEgativè dic; dummodò aliàs ſit legitimus, & reperiatur in poſſeſſione eligendi, hoc eſt, ſi ante ſuam cæcitatem fuit ſolitus cum aliis in Capitulo eligere, & actu pluries elegit: quia vel proceditur ad electionem per ſcrutinium oretenùs faciendum, & ſic ſufficit habere loquelam, vel fit per ſchedulam; & ſic poterit illam per unum de ſuis confidentibus ſecretò facere ſcribere, & cum aliis manu ductus, in urnam ponere; quod dictum præſertim habet locum in Familia Dominicana, in qua Electoribus mandatur, ut ſcribant, vel ſcribere faciant nomen eligendi, ad quod facit Declaratio Sacræ Congregat. *Conc. Trid.* quam ſub ſuis præciſis verbis refert *Caſtell. cap. 5. num. 60. de elect.*

Dummodò cæcus, antè cæcitatem, acquiſierit poſſeſſionem eligendi Priorem, vel Provincialem.

2. Verumtamen ad evitandum tot incommoda, meliùs eſt, ut renunciet, ſi tamen commodè fieri poteſt.

Quæſt. 38. Electores in Ordine Prædicatorum, infrà quod tempus tenentur Priorem eligere?

1. ET quidem Electores in Ordine noſtro tenentur infrà menſem eligere; ſi verò non elegerint, vel poſtulaverint, Prior Provincialis providet; prout expreſsè dicitur in *text. 5. cap. 2. de elect. Prior. pag. 112. col. 1.*

2. Hic autem menſis incipit à die, quo de carentia Prioris, in Conventu conſtiterit, ut *ibid.* declaratur *litt. O.* & excluſivè à prædicto die computandus eſt, prout fuit declaratum in *Capitulo Generali*, Romæ celebrato anno 1629. ſub Reverendiſſimo Rodulfio, *declarat.* 13. quia dies termini non computatur in termino.

3. Hi Electores, ſi ſtatuerint aliquam diem, ad eligendum Priorem, infrà dictum menſem, & in die illa ſtabilita non elegerint, poterunt alium diem infrà ipſum menſem, ad electionem faciendam conſtituere, ut *ibid.* declaratur *litt. O.*

4. Verùm, ſi non elegerint, etiamſi actus aliquos electionis, vel ad electionem pertinentes, fecerint; ſtatim tranſacto illo primo menſe, devolvitur jus ad Provincialem, ut *ibid.* habetur, & conſtat ex *Clem. exivi. § cæterùm, de ver. ſignif. cap. ſi compromiſſarius, de elect. in 6. l. ſi unus, §. 1. ff. de pactis l. Imperator, ff. de poſtuland.* ex quibus conſtat, quòd conceſſum ad tempus, poſt illud cenſetur derogatum.

5. Verùm, ſi Provincialis canonicè aliquem elegerit, & contigerit, ut caſſetur electio, incipiet de novo alter menſis electionis, à die, quo canonicè conſtiterit Conventui prædicta caſſatio, quod ſanè intelligendum eſt, habere robur, quomodocunque caſſetur electio, ſive propter defectum in ipſa commiſſum, ſive propter aliam rationem, & ſi in iſto caſu Provincialis Priorem providerit, ille talis non erit Prior; & quanquam Conſtitutio Provinciali terminum non præfigat, ſed abſolutè dicat, quòd ſi infrà menſem non elegerint, Prior Provincialis Conventui provideat de Priore; non tamen propter hoc intendit derogare juri communi, quo cavetur, ut ille, ad quem poteſtas devolvitur, debet infrà tres menſes Eccleſiæ viduatæ providiſſe, & habetur in *cap. ne pro defectu, de elect.* & ideò ſi Provincialis, vel ejus vices gerens in prædicto caſu, infrà tres menſes, Conventui non providerit; elapſis tribus menſibus, non poterit providere, & ſi providerit, proviſio non valebit; ſed ad Magiſtrum Ordinis poteſtas providendi devolvitur, ut habetur in *cap. licèt, de ſupplend. negligent. Præl.* ubi *Gloſſ.* dicit, quòd mora in electionibus non poteſt probari.

6. Amplia, quòd dictum eſt de Provinciali, ad P. Reverendiſſimum Generalem; nam dato caſu, quòd electio facta à Generali per devolutionem, non ſortiatur effectum ſuum, quia ſcilicet electus mortuus eſt, vel renunciavit, vel electio propter occultum electi vitium caſſata eſt, non devolvitur ad P. Generalem, ſed ad Priores electores, prout advertit *Gloſſ. in cap. ſi electio, ver. integrum, de elect. in 6. & ibi Anchar. ver. 4.* notat *Barboſa num 6. & Sigiſmund. de elect. dub. 12. n. 13.* nam ſicut per negligentiam Priorum electorum, electio ad Superiorem devoluta eſt, *c. Vvinton. de elect.* ità per negligentiam Superioris, electio ad Priores electores devolvitur; non eſt enim, cur negligētia potiùs puniatur in ſubditis, quàm in Superiore; *Peyr. tom. 3. de Privil.* ſeu *additam. ad Conſtitutionem Jul. II. cap. 3. n. 7.*

Quæſt. 39. Electores in Ordine Prædicatorum, ad hoc, ut vocem habeant in electionibus Priorum, quot, & quales conditiones debent habere?

1. ET quidem Elector in Ordine noſtro multas qualitates debet habere, ultrà eas, quæ ſunt de jure communi, de quibus dixi hìc ſuprà *q. 6.*

2. Nam primò, de jure antiquo Conſtitutionis requiritur, ut Elector ſit in ſacris conſtitutus, ad minus ſcilicet inſignitus ordine Subdiaconatus; quod hodie eſt etiam de jure novo *Conc. Trid. ſeſſ. 22. cap. 4. de reform.* ibi, *in Subdiaconatus Ordine ſaltem conſtitutus non ſit,* Secundò, quòd annos quatuor à Profeſſione compleverit, ut conſtat ex *text. 6. cap. 2. de elect. Prior. pag. 114. col. 2.* ibi, *Fratres autem poſt annos quatuor à Profeſſione ſua, ſi tamen ſint in ſacris conſtituti, ad electionem Prioris Conventualis admittantur.*

3. Verùm, hodie nullus Religioſorum noſtri Ordinis, poteſt habere vocem activam in electione, niſi ſit Sacerdos, & compleverit ſex annos integros à ſui Profeſſione, quod cautum eſt auctoritate Apoſtolica, ut clarè declaratur in *d. text.* ſub *litt. O. col. 4.* quod ampli, etiam requiri ad electionem Sociorum, ut *ibid.* dicitur.

4. Quapropter non nocet illa *Ordinatio*, Valentiæ edita ſub anno Domini 1596. ſub hac forma verborum:

Ordinamus, auctoritate Apoſtolica, neminem in poſterum, in quavis electione Canonica, vocem tam paſſivam, quàm activam habiturum, qui duodecimum annum à Profeſſione non compleverit, in Provinciis Indiarum, octavum ad minus, quod ſtatutum in *cap. ſubſequenti*, Neapoli celebrato 1600. extenſum fuit, etiam ad electiones Priorisſarum; quod etiam Romæ 1601. fuit etiam auctoritate Apoſtolica confirmatum, & declaratum, debere etiam intelligi de electione Sociorum Priorum, euntium ad Capitulum Provinciale, & de Tertiariis, quæ ſolemniter ſunt profeſſæ.

5. Quia quoad vocem activam, derogatum eſt auctoritate Apoſtolica, & de voluntate *Pauli V.* ut *ibid.* dicitur.

6. Hinc pariter vacat, & abrogatum cenſetur illud, quo fuit Romæ in dicto anno 1601. declaratum, nempe, quòd ſi aliquando in aliquo Conventu, ſint tantùm duo Vocales, adjungantur alii uſque ad quinarium, & ſint in ſacris, ab antiquioribus incipiendo, quòd ſi tot non ſuppetant, addantur, ſaltem uſque ad ternarium, & tunc eligant iſti Priorem.

7. Quia hoc fuit dictum acceſſoriè ad *d. Capitulum* Valentiæ, cujus, ſtante Ordine Apoſtolico, *ibid.* expreſſo, valde fuit diminutus numerus Electorū, ità, ut aliquando vix duo reperirentur in parvis Conventibus; ideoque jure optimo fuit in *d. Capitulo* Valentiæ, quoad

Digitized by Google

vocem activam abrogatum, & conſequenter dictum *Capitulum* Romanum; etenim acceſſorium ſequitur naturam ſui principalis, quo deficiente, deficit; *Feſtus in ſumm.* noſtrarum *Conſtitut. part.3. cap.6.*

8. Tertiò requiritur, ut per unum menſem, ante electionis diem, reperiatur aſſignatus in eo Conventu, in quo facienda eſt electio, juxtà *text. 4. cap.16. de Ordinationibus, diſtinct. 2. p. 193.* ubi habentur hæc præciſa verba:

Cùm electiones noſtræ maximè liberæ eſſe debeant, & omni notâ coactionis carere: diſtrictè injungimus Prioribus, Provincialibus, & quibuſcunque Vicariis, quòd infrà menſem antè electiones, quaſcunque novas aſſignationes, & mutationes Fratrum non faciant in Conventibus, in quibus electiones hujuſmodi fuerint celebrandæ; niſi pro officio Lectoratus, vel Prioratus, vel pro gravi ſcandalo evitando, vel niſi in Provinciali Capitulo, vel in Loco ipſius Provincialis Capituli, ſicut in aliquibus Provinciis eſt conſuetum; quòd ſi contrarium factum fuerit, hujuſmodi aſſignationes, vel mutationes (quoad privationes vocis in Conventu, de quo fiunt ipſæ mutationes, & quoad ipſam vocem in Conventu, ubi fiunt aſſignationes) ſuum non ſortiantur effectum.

9. Immò hodie per duos menſes, antecedenter ad dictum tempus electionis faciendæ, juxtà *Decretum Clem. VIII.* pro Dominicanis editum, ſub anno Domini 1601. & in *Capitulo Generali*, Valliſoleti celebrato, anno 1605. ſub Reverendiſſimo P. Fratre Hieronymo Xavierre, ſub *tit. acceptationes, num. 2.* Superioribus omnibus noſtri Ordinis, ſub his verbis intimatum:

Acceptamus illam Ordinationem, ex mandato Clem. VIII. factam in præcedenti Capitulo, ne ſcilicet duobus menſibus, ante tempus electionis Prioris, ullæ fiant aſſignationes, vel revocationes, addentes, quòd ſi factæ fuerint, Fratres ſic aſſignati, non habeant vocem in quavis electione illius Conventus, donec alius fuerit confirmatus, hæc ibi.

Quod repetitur in *Declarat. ad text. 6. cap. 2. de elect. Prior. pag. 117. col. 3. declar. 3. & in declarat. text. 4. d. cap. 16. de ordinationibus,* ſub *litt. C.* ubi etiam hæc habentur:

Cùm autem tempus electionis ſit menſis, qui incipit à die, quo nota fuit carentia Prioris, ſequitur ut per duos alios menſes, antequam iſte menſis electionis incipiat, tales mutationes, & aſſignationes fieri non poſſint, hæc ibi.

10. Adverte tamen, prædictum *Decretum Clem. VIII.* de non aſſignando infrà duos menſes, ante notitiam carentiæ Prioris, in multis caſibus non procedere, & Primò, in expreſſis in *d. tex. 4. cap. 16. de ordinat.* nam ſolùm tempus non aſſignandi infrà unum menſem, ante menſem electionis, fuit extenſum ad duos, abſque ulla derogatione contentorum in *d. cap. de ordinationibus:* intentio enim *d. Clem. VIII.* fuit tantùm providere fraudibus, quæ poſſent exinde fieri, ex quo per *Bullam Jul. II.* hodie Priores, ac Provinciales habent tempus præfixum adminiſtrandi, ſciturque finis eorum officii, & dolus poſſet faciliter adhiberi, ſi aſſignationes, & revocationes poſſent fieri infrà unum menſem antecedenter ad electionem, prout declaratum fuit Pariſiis 1611. & habetur in *declarat. tex. 7. cap. 2. de elect. Prior.* ſub *litt. Q. pag. 117. col. 3.*

11. Secundò, in caſu mortis, in qua nulla præſumitur fraus, ad quam evitandam fuit ità à *Clem. VIII.* proviſum: ubi enim non militat finis legis, nec legis diſpoſitio militare debet, ut declaratur in *d. loc. Conſtitut. col. 2.*

12. Tertiò, cùm quis infrà tempus electionis complet ſex annos ſuæ Profeſſionis, ſi tamen ſit Sacerdos, vel ſacrum Presbyteratus ordinem ſuſcepit, & explet ſex annos à Profeſſione; poterit in tali caſu ſuffragari, ob eandem rationem, prout *ibid.* declaratur, *col. 1.*

13. Quartò, in proviſionibus, & electionibus, quæ non fiunt per modum ſcrutinii, *juxtà diſpoſitionem cap. quia propter, de elect.* quia dictum *Decretum Clem. VIII.* loquitur de electionibus canonicis; in odioſis enim, & pœnalibus non fit extenſio; *Caſtell. de elect. cap. 5. num. 77.*

14. Quintò, fallit in Vicariis electionum, qui tranſmittuntur in caſu magnæ litis, vel quòd non reperiatur, qui ſciat dirigere electionem, nec meo videri alias patitur limitationes.

15. Quartò, quoad qualitates Electorum, in Ordine noſtro non ſufficit, quòd Elector reperiatur aſſignatus in Conventu, ut ſuprà, at requiritur, ut re vera, & bona fide, ſit ibi aſſignatus, & quòd ſaltem per duos menſes, ante prædictum tempus electionis, realiter, & bona fide Conventui inſerviat, ut in *d. declarat.* noſtrarum *Conſtitut. pag. 117. col. 3. in princip.*

16. Quintò, ut Electoris aſſignatio, noviter facta, ſit ante prædictum tempus electionis nota Priori, & Conventui, ut dicitur in *declarat. text. 7. cap. 2. de elect. Prior.* ſub *lit. Q. pag. 117. col. 1.* quod anteà fuit Venetiis ordinatum 1592. ut *ibid.* dicitur, & colligitur ex *d. Decreto Clem. VIII.* exceptis tamen caſibus, per quos limitatur *Decretum* prædictum *Clem. VIII.* & exprimitur in *d. text. cap. 16. de ordinat.*

17. Aſſignatio autem non intimata, ut ſuprà, Priori, & Conventui nihil operatur; quia ſic irrita, & nulla declaratur in *d. Cap. Generali,* Venetiis celebrato, ad quos ſe refert *Conſtit.* ubi ſuprà, & relatum eſt in referente, cum qualitatibus ſuis.

18. Tunc verò dicitur conſtare Conventui, quando conſtat majori parti Vocalium, & debet conſtare copulativè, & conjunctivè, hoc eſt, ambobus ſimul, nempe Priori, & Conventui ſimul, ut conſtat ex natura hujus dictionis, *Et*, quæ denotat æqualitatem terminorum in copulatis, prout ex multis oſtendit *Barboſa de dict. & clauſ. dict. 93. num. 3. in fin.* quod benè cautum eſt, ad finem evitandi fraudes, & dolos, quæ in hujuſmodi electionibus poſſent adhiberi, *Caſtell. in d. cap. 5. de elect. num. 38. ver. item Venetiis.*

Quæſt. 40. *An hæ aſſignationes fieri poſſint poſt Septuageſimam?*

1. NOſter *Caſtell. cap. 5. num. 78. de qualitatibus Electorum,* dicit, quòd non, niſi in caſibus expreſſis in *d. textu, cap. 16. de ordinat.* & aliter factæ, erunt irritæ, & nullæ, ſaltem ad effectum ſuffragandi in electionibus canonicis, & movetur ex multis.

2. Primò, quia ità obſervat immemorabilis uſus, & praxis totius Religionis in Italia.

3. Secundò, quia ità auctoritate Apoſtolica cautum eſt in *Capitulo Generali* Bononien. ſub Reverendiſſimo P. Generali, Fratre Vincentio Juſtiniano, anno Domini 1564.

4. Tertiò, quia ità colligitur ex *Bulla Julii II.* incip. *Sub Religionis jugo,* edita pro temporalitate Priorum, ibi, *ne contingat, ſacris temporibus Fratres ipſius Ordinis diſcurrere, volumus, & declaramus, quòd ſi alicujus Prioris Conventualis, biennium contigerit compleri, infrà Septuageſimam, & Paſcha, biennium illius, uſque ad Reſurrectionis Dominicæ octavam, incluſivè intelligatur extenſum,* hæc *ibi;* per quæ nobis integrum non eſt, infrà dictum tempus electiones canonicas celebrare.

5. Quartò, quia ad id facit ſupradictum *Decretum Clem. VIII.* de non aſſignando infrà duos menſes antecedentes menſem electionis; nam ſi computentur dies decurrendi à Septuageſima, uſque ad octavam Reſurrectionis, faciunt utique prædictum bimeſtre.

6. Quod tempus duorum menſium, in quibus ſuſpenſa eſt poteſtas Superiorum aſſignandi, *Caſtell. num.* ubi

Digitized by Google

ubi ſuprà, paululùm ante *num.* 79. extendit ad tempus, ante Septuageſimam, *ver. & licet addatur*, ibi, *Ideò nunc poſt publicatum* (ſupple *Decretum Clem. VIII.*) *hac conſuetudo extendenda venit ad duos menſes prædictos, & ad tempus ante Septuageſimam.*

7. Quod dictum mihi non placet, nec placere poteſt; tum quia hoc dictum nullo jure, nullaque ratione fulcitur; tum etiam, quia ſic poteſtas Superiorum foret ſuſpenſa per quatuor menſes ad aſſignandum; tum item, quia ſumus in odioſis, in quibus ultrà caſus expreſſos non fit extenſio.

Quæſt. 41. ***Electores in Ordine Prædicatorum, an prætextu novæ aſſignationis valeant eodem anno Socios vel Priores eligere in diverſis Conventibus?***

1. NEgativè fuit deciſum in *Capitulo Generali*, Uliſſiponæ celebrato 1618. *Ordinat. ultim.* & in partem Pariſiis 1611. ſub *Ordinat.* 10. & habetur in *declarat. tex. 7. cap. 2. de elect. Prior.* ſub *litt. Q. pag.* 116. *col.* 3. ibi, *ordinatum fuit, quòd nullus Frater ratione aſſignationis, poteſt eodem anno duos eligere Priores, nec Socios pro Capitulo Provinciali, exceptis Regentibus, Lectoribus, & Studentium Magiſtris, qui ſtudiorum promovendorum intuitu, aliis Conventibus aſſignati fuerint, & etiam Supprioribus de novo inſtitutis, quæ exceptio non intelligitur de Lectoribus caſuum conſcientiæ:* hæc ibi.

2. Quod Statutum intelligendum venit, non de anno Eccleſiaſtico; ſed de anno Naturali, à die lati voti; prout declaratum fuit Romæ ſub anno 1629. *declarat. ultim.* adeò, ut nullus Elector in Ordine Prædicatorum, vigore novæ aſſignationis, poſſit eodem anno in diverſis Conventibus duos eligere Priores, vel Socios, etiam poſt duos menſes ſui incolatus: quia ſtatutum ad occurrendum fraudibus, non refertur ad tempus præſtitæ moræ, ſed ad actus exercitos, *Caſtell. in d. cap. 5. num.* 79.

3. Nec illa exceptio, poſita in *d. ſtatuto*, abſolvit exceptos ab obligatione ſerviendi Conventibus per duos menſes, antecedenter ad tempus electionis, juxtà *Decr. Clem. VIII.* niſi in caſibus ſuprà expreſſis: quia non poſſumus ſtatuere contra *Decreta* Rom. Pontif. ex defectu auctoritatis.

4. Hinc Suppriores aſſignati in aliquo Conventu noſtri Ordinis, in quo infrà duos menſes celebranda erit electio Prioris ipſius Conventus, poterunt dirigere electionem, ſeu habere jus, & votum directivum; non autem votum electivum; quia eis reſiſtit *Decretum Clem. VIII.* de non poſſe cum cæteris in Capitulo ſuffragari, niſi poſt duos menſes à die moræ contractæ; prout benè advertit idem *Caſtell. ubi ſuprà, num.* 88. *pag.* mihi 157.

Quæſt. 42. ***Prior in Ordine Prædicatorum, aſſignatus in Conventu, tempore ſui Regiminis, an habeat votum electivum in electione immediatè ſubſequenti ſui Prioris ſucceſſoris?***

1. IN facti contingentia quidam N. fuit electus in Priorem noſtri Conventus Suriani, qui tempore ſui Prioratus, ibidem fecit ſe aſſignare, elapſo Prioratu, prætendebat habere votum electivum in electione Prioris immediatè ſubſequentis ad ipſum: Patres verò Vocales dicti Monaſterii, excipiendo, ajebant, quòd cum cæteris Vocalibus non erat admittendus; tum quia ibi non permanſerat uti ſubditus, inſerviendo Monaſterio; tum etiam, quia ejus aſſignatio præſumebatur fraudulenta, ad finem eligendi ſucceſſorem; & ità fuit Romæ deciſum tempore Illuſtriſſ. ac Reverendiſſimi P. Magiſtri Fratris Dominici Marini, tunc temporis totius Ordinis Vicarii Generalis Apoſtolici, nunc autem Archiepiſcopi Avinionenſis, & talis deciſio aſſervatur in arca communis depoſiti prædicti Monaſterii.

Quæſt. 43. ***Aſſignati ſuprà numerum præfixum, an poſſint cum cæteris in Capitulo eligere?***

1. ET dico, quòd ſic, ſi aliàs ſint idonei: dummodò hi Supranumerarii, fuerint aſſignati ſimpliciter, & abſolutè, quia ſic cenſentur de Collegio, ad quos de jure ſpectat electio: ſecus ſi ſub conditione fuerint aſſignati, nempe pro primo loco vacante, vel ad tempus determinatum; ſic enim non poſſunt dici de Collegio, niſi diſpoſitivè, prout poſt Priſcos advertit *Peyr. tom.* 3. *Privil.* ſeu *in addit. am. ad Conſtit. Clem. VIII. cap.* 9. *num.* 9.

Quæſt. 44. ***Electores Regulares, ad quid ante actum electionis abſolvuntur, & diſpenſantur à Præſidente Capituli?***

1. PRæſidens Capituli, præmiſſo *Confiteor*, ab omnibus Electoribus genuflexis, eos ad effectum electionis faciendæ abſolvit, ſub hac generalitate verborum, dicens: *Miſereatur veſtri Omnipotens Deus, &c. Si tenemini aliquo vinculo excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, &c.*

Item, eadem auctoritate: Ego diſpenſo vobiſcum, ſuper irregularitate, vel irregularitatibus, ſi quam, vel ſi quas contraxiſtis, &c. prout habetur *in fine* noſtri *Breviarii.*

2. Hæc autem abſolutio pariter fieri ſolet ab eo, qui præeſt in die Cineris, & Cœnæ Domini, & in magnis ſolemnitatibus, in reconciliatione, in articulo mortis, & in viſitatione Monaſterii; nec non ab Epiſcopo, antequam Ordinandis conferat Ordines; & ab eodem ſolet apponi in collatione beneficiorum, & à noſtratibus in collatione, & confirmatione Prioratuum, & ſimilium; prout de praxi, & ſtylo Curiæ Romanæ, ſemper appoſita reperitur in gratiis, & reſcriptis Apoſtolicis, ad finem evitandi pericula, & nullitates, quæ frequenter in impetrationibus, & collationibus poſſent oriri, ex capite cenſurarum: nam excommunicati, irregulares, & inhabiles, ex quo ſunt cenſuris obnoxii, de Jure Canonico nihil valent rectè impetrare, nec impetratis frui, ſine peccato mortali, & obligatione renunciandi; ſunt enim incapaces, ob impedimentum canonicum.

3. Hinc emanavit ſtylus Curiæ, ut in omni reſcripto gratiarum, & beneficiorum, ſemper impetranti detur abſolutio generalis, per illa verba, *Teque abſolventes à quibuſvis excommunicationibus, &c.* cum illa clauſula, *ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum.*

4. Et meritò hæc clauſula fuit illis adjecta, quia abſolutio prædicta, realiter, & in effectu non operatur abſolutionem, ſed ſuſpendit impedimentum, proveniens ab excommunicatione, quouſque gratia ſortiatur effectum ſuum, quo ſequuto, impetrans reincidit in excommunicationem, *Rebuff. in praxi* 1. *p. tit. de forma novæ proviſionis, n.* 1. *&* 2. *Covar. in cap. alma mater,* 1. *part.* §. 7. *n.* 3. & alii, quos allegat, & ſequitur *Riccciull. tract. de Jure Perſon. lib.* 4. *cap.* 9. *num.* 4. de qua relatè *Portell. in* 1. *part. caſ.* 1. *per tot.*

5. Quod pariter dicendum eſt de dictis Electoribus, Prioribus, & conſimilibus, quia hi omnes abſolvuntur à cenſuris, ad effectum dumtaxat conſequendum, nempe Electores ad effectum benè eligendi activè, vel paſſivè, Priores ad effectum ſuſcipiendi, & juridicè adminiſtrandi Prioratum, infirmi ad finem rectè recipiendi Sacramenta.

Igitur cenſentur abſoluti limitatè, & conſequenter cum

Digitized by Google

cum reincidentia, ut dictum eſt; ideoque dato voto, finito Prioratu, vel recuperata ſanitate, tenentur procurare beneficium abſolutionis, abſolutè, ad hoc, ut Divinis intereſſe poſſint, & ſimilia agere, quæ excommunicatis ſunt interdicta; *Caſtell. cap.13. de directione electionis*, poſt allegat. *num.*16.17. *&* 22.

Et habetur expreſsè in *cap. eos, qui, de elect. in* 6. ibi, *qui nequeunt propter imminentis mortis articulum, aut aliud impedimentum legitimum, pro abſolutionis beneficio, habere recurſum, ab alio abſolvuntur, ceſſante poſteà periculo, vel impedimento hujuſmodi, &c. decernimus, in eandem ſententiam reincidere ipſo jure*, hæc *ibi*.

6. Ex quibus apparet, quòd ad reincidentiam non requiritur nova culpa.

7. Abſolutio verò, quæ datur Regularibus in magnis Feſtivitatibus, & viſitatione Conventuum, vel in die Cineris, & Cœnæ Domini, datur abſolutè, abſque ulla limitatione: unde multa bona operatur.

8. Primò, quòd Regulares, ſic generaliter abſoluti, etiamſi in actu abſolutionis non meminerint præfatorum impedimentorum, non tenentur ampliùs aliam diſpenſationem quærere, nec abſolutionem poſtulare; ſed integrum eſt eis, confiteri ſimpliciter peccata, ob quæ in pœnas dederunt; ſicut alia non reſervata; quia per illam abſolutionem, omnia impedimenta cenſentur ſublata, quod valdè notandum cenſet *Navar. in ſum. cap.* 26. *num.*13. *in fin.* & conſolatione dignum Magiſter *Candidus, tom.*1. *de abſolut. diſquiſit.*3. *art.*40. *dub. unic. num.*3. *Portell. in dub. ver. Abortus, num.* 11. & egomet dico in *tract. de violat. Clauſ. q.*31. *num.* 3. An autem procedat in caſibus Sedi Apoſtolicæ reſervatis, diximus *p.* 1. *tract. de revoc. privil. q.* 17.

9. Secundò amplia, ut Regulares, etiam minimè intereſſentes dictis abſolutionibus, & diſpenſationibus, intelligantur abſoluti, ac diſpenſati, modo, quo ſuprà, etiamſi nec per ſe, neque per alios peterent abſolutionem, & diſpenſationem prædictam; & quod majus eſt, etiamſi eſſent inviti, & nollent uti gratiis, & indulgentiis præfatis; quia per ea, quæ docet *Syl. ver. Confeſſ.*1. *q.*4. *num.*7. *Navar.* cit. *loc. Suar. tom.*4. *de leg. lib.*6. *cap.*13. *num.*8. *Portell. in dub. ver. diſpenſatio, num.*11. abſolutio hujuſmodi non dependet à reali præſentia abſolvendorum, nec à voluntate, & contritione eorundem; ſed à poteſtate, & voluntate abſolventis; tum quia non eſt Sacramentalis, ſeu pœnitentialis, niſi Papa dixerit; tum etiam, quia cenſuræ ſunt pœnæ, quæ à Prælatis poſſunt dimitti, etiam invitis, ſi hoc intenderit abſolvens.

Proinde ſufficit, ut Prælatus poſſit, & velit, ut dixi in *d. loc. de clauſura.*

10. Nec nocet *Portell. in d. part.*1. *caſu* 1. *num.*6. dicens *in fin.* quòd iſta abſolutio, vel diſpenſatio generalis, data à Præſide Capituli, non prodeſt abſentibus extrà Capitulum; nam Præſes Capituli utitur his verbis, *Abſolvo vos, diſpenſo vobiſcum*, cum quibus verbis alloquitur ſolùm præſentes.

11. Tum quia hæc verba proferuntur regulariter; tum etiam, quia abſentes poſſunt dici præſentes moraliter, & objectivè, ſi Prælatus habeat poteſtatem, & animum abſolvendi; quandoquidem hæc duo ſufficiunt ad abſolvendum abſentes à cenſuris; ſicut enim cenſura poteſt ferri in invitum, & abſentem, ità abſolutio cenſuræ invito dari poteſt, & abſenti; nam illatio, & ablatio cenſuræ, pari paſſu ambulant; ſunt etenim relativa, & dicuntur ad convertentiam, *D. Thom.* 4. *ſent. diſtinct.*18. *q.*2. *art.*5. & *Sayr. lib.*2. *cap.*21. *num.*5. *de cenſur.*

12. Quod dictum, preſſiùs loquendo, intellige verum in abſolvente per poteſtatem ordinariam; abſolutam tamen, & independentem à voluntate, & conſenſu illius ſubditi, qui abſolvendus eſt, ut cùm abſolvit juxtà diſpoſitionem *cap.*6. *ſeſſ.*24. *Conc. Trid. de reform.* ex ſpeciali conceſſione *Pii V.* de qua infrà, vel intuitu alicujus privilegii: nam qui abſolveret aliquem ſolùm ex vi privilegii, conceſſi pœnitenti, ut contingit per *Bullam Cruciatæ*, per *Jubilæum*, & per *Brevia*, quæ in dies expediuntur ad inſtantiam hujus, vel illius, ſi invitè illum abſolveret, fruſtrà abſolveret; nam uſus talis Privilegii pendet ex voluntate ipſius privilegiarii, *Corne. tract. de conſ. diſput.*11. *dub.*5. *Avila de cenſuris, p.*2. *cap.*7. *diſput.*2. *dub.* 1. *Layman. lib.*1. *tract.*5. *p.*2. *cap.*6. *num.*9. ubi dicit, quòd quando privilegia ſunt generalia, nedum ad præſentes, verùm etiam ad abſentes extenduntur; & exinde colligit, quòd ſi Confeſſarius, facultate abſolvendi præditus, oblitus ſit aliquem à cenſura abſolvere, vel ſi aliquem abſolvit à cenſura, à qua non poterat; quia erat Superiori reſervata, poſteà impetrata facultate, poterit, immò debet, abſolutionem abſenti conferre, ſi ipſum ad ſe acceſſere non poſſit, quem ſequitur *Lezan. ver. abſolvere, num.* 15. *&* 16. qui advertit, prædicta non procedere quoad abſolutionem Sacramentalem.

13. Conſtat denique ex uſu, & praxi univerſalis Eccleſiæ, præcipuè ex tot *Bullis* Rom. Pontif. per quas etiam abſentibus cenſurarum abſolutio impartitur.

14. Limita tamen, abſolutionem prædictam non ſuffragari abſolutis: niſi in foro conſcientiæ, & in occultis, non autem in foro externo, & publicis impedimentis; tum quia Prælatus in dictis caſibus abſolvit, juxtà cap. 6. *Conc. ſeſſ.*24. *de reform.* ceu abſolvit Epiſcopus, ante collationem ordinum; *Navar. in ſum. cap.*27. *num.*255. *& conſ.*49. *de ſent. excom. num.*12. *ad ſecundum*, & *Zerola in prax. par.*2. *ver. ord.* §. *ſolet Epiſc.* ubi pro ſe citat *cap. ſolite, de major. & obedient.*

15. Limita ſecundò, ut abſolutio in nullius cedat præjudicium; nam ſi duo electi eſſent, præferendus eſſet, qui caret impedimento; quia hic ſolus abſolutè jus habet, *Portell. in d. caſu* 1. *p.*1. *num.*20.

16. Limita tertiò, non habere locum; niſi in caſibus, in quibus Prælatus poterat abſolvere, & diſpenſare, *Navar. in cap. quorundam, not.*1. *num.*18. & alii plures, quos allegat, & ſequitur *Riccull. in lib.* 4. *de jure perſonarum, cap.*9. *num.*11. ubi de re multa loquitur.

17. Hinc procurantes, directè, vel indirectè voces, & ſuffragia, non cenſentur diſpenſati in pœna inhabilitatis, & privationis vocis, cùm hæc diſpenſatio ſit reſervata Summo Pontifici, ex *Decreto Clem. VIII. de reform. Regul.* §. *ut omnis*, ut poſt Priſcos advertit *Alphonſus de Leon. recoll.*1. *de cenſ. n.*64. ubi de re latè diſſerit.

Quæſt. 45. *Si Præſes Capituli abſolvat tantùm à cenſuris, an intelligatur in ea abſolvere ab irregularitate?*

1. P*Eyrinus tom.*2. *de Prælat. q.*2. *cap.*5. §.3. *num.*46. dicit, quòd ſic, ſi qui præeſt, abſolvit à cenſuris, & pœnis; nam ſub nomine cenſuræ, & pœnæ, venit irregularitas, ſaltem implicitè, virtualiter, & tacitè, ſed taciti, & expreſſi eadem eſt ratio, *l. cùm quid ff. ſi cert. petat. &* C. 2. *de reſcriptis.*

At in hoc carpitur ab *Alphonſ. de Leon. in tract. de off. Capell. q.*4. *prax.*6. *num.*96. quod acriter ferens in ſuo *formulario, lit. A. cap.*7. *num.*3. reſpondet ad objecta, & pro ſui defenſione allegat *Sot. in* 4. *ſent. diſtinct.*22. *q.*3. *art.* 1. *ver. ſecundum diſcrimen, Bannes* 2.2. *q.*64. *art.*8. *in* 4. *ſ. dub.*1. *Barthol. Medin.*1.2. *q.*96. *art.*4. *col.*8. *dub. an humanæ leges obligent cum vitæ diſcrimine, in reſponſione ad primum*, & alios non paucos.

2. Sunt autem, qui DD. diſcordes, hac diſtinctione concordant: aut loquimur de irregularitatibus propter indecentiam, uti eſt illa, quæ provenit ex defectu animi, & corporis, ex defectu natalium, ex defectu ætatis, & libertatis, ex defectu Sacramenti, ut in bigamia,

ex

Digitized by Google

ex defectu lenitatis, ut in homicidio, juſtè patrato, & conſimiles, de quibus latè *Bonac. tom. 1. diſput. 7. q. 1.* ſub *tit. de irregularitat.*

3. Et ſic verum eſt, quòd non includuntur ſub nomine cenſuræ, & pœnæ: aut de irregularitatibus, ex delicto provenientibus: uti eſt illa, quæ naſcitur ex infamia juris, vel facti, ex mala ſuſceptione, & adminiſtratione Ordinum, ex delicto hæreſis, homicidii injuſti, mutilationis membrorum, & conſimiles, de quibus fusè *Layman. lib. 1. tract. 5. p. 5. cap. 1. & ſeq. fol.* mihi 141. & ſic verum eſt, quòd hæ ſint veræ cenſuræ, & pœnæ Eccleſiaſticæ, *Diana p. 1. tract. 11. de Bull. Cruciat. reſolut. 23. & par. 4. tract. 2. de irregularit. reſolut. 81.* & *Alphonſ. de Leon. in d. loc. de off. Capell. & in recollect. 1. num. 60. de cenſuris.*

4. Nec dices, omnem irregularitatem intrinſecè includere indecentiam, & conſequenter, in hoc non poſſe diſtingui; quia licet id ſit verum, habito reſpectu ad ordines ſuſcipiendos, ſecundùm quem irregularitas definitur, quòd ſit impedimentum Canonicum, ſeu moralis inhabilitas perſonæ, ad ordinem Eccleſiaſticum ſuſcipiendum, vel exequendum, propter eius defectum, vel maculam, cùm deceat, eos, qui ad Altaris miniſterium aſſumuntur, tam corpore, quam animo integros, & immaculatos eſſe.

5. Nihilominùs per habitudinem ad cauſas, ex quibus oriuntur, utique differunt, & maximè diſtinguntur, dum una includit indecentiam tantùm, ad quam ſequitur; altera verò indecentiam, & culpam ſimul: nec eſt novum, res diſtingui per habitudinem ad cauſas, ut liquet in excommunicationibus, quæ in ordine ad finem, non diſtinguntur, cùm omnes, & ſingulæ excludant excommunicatum à participatione Sacramentorum.

6. Secus per habitudinem ad cauſas, ſecundùm quas, una dicitur, excommunicatio *Canonis, ſi quis ſuadente Diabolo*; altera hæreſis, alia levis, alia major, prout ſanè diſcurrit *Suar. tom. 5. de cenſur. diſput. 40. ſect. 3. de irregularit. num. 2.*

7. Ego autem dico, quòd moraliter loquendo, nulla irregularitas de directo, propriè, & per ſe, poteſt dici cenſura, ducorque ex multis.

8. Primò, ex uſu, & praxi Eccleſiæ, quæ colligitur ex tot *Bullis*, & *Diplomatibus* Summ. Pontific. in quibus Chriſti fidelibus conceditur Indulgentia plenaria, & ad illam conſequendam, fit eis poteſtas eligendi Confeſſarium, cui datur facultas abſolvendi ab omnibus cenſuris, etiam Summo Pontifici reſervatis; & tamen paulum infrà, eidem Confeſſario datur facultas, non abſolvendi, ſed diſpenſandi ab irregularitate occulta, præterquàm bigamiæ, & homicidii voluntarii: in quibus manifeſtè apparet, quòd ſub Generali nomine cenſurarum, non venit irregularitas; aliàs ibi fieret inutilis repetitio, & perperam diceretur, datur facultas abſolvendi à cenſuris, & datur facultas diſpenſandi ſuper irregularitate; etenim diverſæ voces cenſentur impoſitæ, ad ſignificandum diverſa, non autem idem, & unum.

9. Confirmatur, & magis explicatur, nam abſolutio eſt actus juſtitiæ, quo aliqua cauſa, vel judicium terminatur, ſecundum quod jus, & juſtitia poſtulat: non enim datur abſolutio à peccatis, ſeu à pœnis, & cenſuris Eccleſiaſticis: niſi ſuppoſita diſpoſitione ex parte pœnitentis, & poteſtate ex parte abſolventis, *cap. plerunque 11. q. 3. & cap. peccat. de regul. jur. in 6.*

10. Et tunc per talem actum, nulla lex relaxatur, at potiùs ſervatur; nam lex præcipit, pœnitentem abſolvi, in eo caſu, ut patet in abſolutione à peccatis: diſpenſatio verò non poteſt dici actus juſtitiæ, ſecundùm jus exhibitus, ſed potiùs contra jus, vel præter jus, cùm ſit quædam exceptio à communi jure, ſeu relaxatio juris. Hinc ritè, ac rectè dicitur, quòd irregularitas diſpenſatione, & non abſolutione tollitur, *Navar. in ſum. cap. 27. num. 154.* *Sayrus lib. 7. de cenſ. cap. 14. num. 2.* & mirificè *Garzias de benef. p. 7. cap. 11. num. 56.* & alii plures, quos ſequitur *Samuel. diſp. 7. contr. 8. tract. 2. de elect.*

11. Secundò, quia celebrans cum cenſura, incidit in irregularitatem, ut liquet in excommunicato celebrante; celebrans verò cum irregularitate, ex quo non violat cenſuram, ut docent omnes cum *Avila de cenſ. 1. p. dub. 5.* ergò irregularitas non eſt cenſura: Sed eſt inhabilitas.

12. Tertiò, ex *cap. quærenti 20. de verb. ſignif.* ubi hæc quæſtio fuit ab *Innoc. III.* expreſsè definita; nam cùm *ibi* Papa conſultus, quid nomine cenſuræ, intelligendum eſſet, in Apoſtolicis reſcriptis, reſpondit, non ſolùm interdictum, ſed etiam ſuſpenſionem, & excommunicationem, & nihil aliud præter hæc, poteſt venire nomine cenſuræ, ſecus Papa, quærenti inſufficienter reſpondiſſet, prout benè notat *Suar. tom. 5. de cenſ. diſp. 1. ſect. 3. n. 2.* & *Avila ubi ſuprà.*

13. Nec dices, irregularitatem eſſe pœnam Eccleſiaſticam, ſaltem ex illo capite, quod dicitur, dimanare ex culpa alicujus; pœna enim dicit relationem ad culpam, teſte *D. Thom. 1. 2. q. 87. art. 1.*

14. Quia licet exindè poſſet dici pœna Eccleſiaſtica, nempè inhabilitas ad ſuſcipiendum, vel exequendum Ordines: non tamen poteſt colligi, quòd ſit cenſura; quandoquidem cenſura, ex ſe non eſt pœna perpetua, ſed medicinalis, hoc eſt, à jure reperitur impoſita, ad finem reſipiſcendi à delicto, & contumacia; ſecus autem inhabilitas.

15. Declaratur; cenſura, de ſui natura, non eſt perpetua pœna, vel ad præfixum tempus, ſed, donec à contumacia recedatur; ideoque de ſe exigit, ut ſublata contumacia, ipſa etiam tollatur, & Prælatus tenetur illam auferre, contumacia purgata, juxtà diſpoſitionem *cap. qua fronte, de appellat. cap. ex litteris, de conſtit. & cap. contingit, de off. delegat.*

16. Inhabilitas autem habet vim prohibitionis, vel perpetuæ ſimpliciter, vel ad tempus, nempè durante tali tempore, vel durante tali ſtatu rerum: verùm quantumcunque hominem pœniteat ſui delicti, compareat, & cauſam in judicium deducat, nunquàm poteſt, ex aliqua juris obligatione, liberari à tali impedimento; niſi ex benevolentia, & bona gratia Principis, & pœnes hoc, cenſura, & irregularitas intrinſecè diſtinguntur: prout eruditè advertit *Suar. in d. tom. 5. de cenſ. diſp. 40. ſect. 3. num. 3. lit. B.* & maturè conſideravit *Alphonſ. de Leon. in d. loc. de off. Capell.* quando dixit, quòd *Peyrinus ubi ſuprà*, ob leve fundamentum, receſſit à ſententia prædicta; quia ſcilicet, ſe fundavit in illo verbo *à pœnis*: nam, etſi irregularitas ſit pœna, non inde ſequitur, ob prædicta, quòd ſit cenſura medicinalis.

17. Tum item, quia ad hanc amphibologiam auferendam, in *Bullis* Indulgentiarum, quæ poſt *Pium V.* expeditæ reperiuntur, ablata fuit illa clauſula, *& à pœnis*, ut eſt videre in emanatis à *Paulo V. Gregor. XV. Urb. VIII.* & ab hodierno *Innocentio X.* qui feliciter ſedet, & additur etiam in dictis *Bullis* clauſula, *non tamen ab irregularitatibus*; quia aliàs poſſet pœnitens, ſuppoſita irregularitate, conſequi effectum Indulgentiæ.

18. Nec objicias *Sotum in d. 4. ſent. diſt. 22. q. 3. art. 1. ver. ſecundum diſcrimen*, quia ſe correxit in *lib. 5. de iuſt. q. 1. art. 4.* paululum antè *ſolutionem argum.* ibi, *quapropter cùm in Pontificus Bullis confertur facultas abſolvendi à quibuſcunque peccatis, & cenſuris; cenſuræ nomine, non venit irregularitas*: hæc *ille*; quod totum extende ad alios, cùm multitudo *Doctorum* non obſit, ſi abſque jure, & ratione loquantur; nec ipſorum opinio poſſit dici probabilis, niſi conſtet de probabili fundamento.

Digitized by Google

[illegible]TATUS QUINTUS.

[illegible] ELIGENDIS.

[illegible]

[illegible] *ver. defectum*; probaturque ratione, [illegible] capite dependeant omnes reſolutiones, & [illegible] debet neceſſariò in caput conſtitui, qui [illegible] & deliberare juridicè, & rationabiliter [illegible] agendis.

2 [illegible] quia id etiam dictat Natura, nam Apes, [illegible] ſemper ſibi provident de capite, quod [illegible] fortitudine, cæteris præſtat.

3 [illegible] Sanctior, & Doctior, qui [illegible] licet comparatione alterius, non [illegible] Sanctus, & minus Doctus, *D. Thom.* [illegible] *q. 6. art. 2. & quodlib. 8. art. 6. & quodlib. 6.* [illegible] *Sot. lib. 3. de juſt. q. 6. art. 2. concluſ. 9.* ait, quod [illegible] *vir literis clariſſimus, & prudentia conſpicuus,* [illegible] *vel aliis implicitus negotiis, de quo non eſt tan-* [illegible] *prædicabit, aut gubernabit ſecundum ſuas* [illegible] *non publicis negotiis aptus, hujuſmodi* [illegible], *qui licet hujuſmodi dotibus non ſit tam potens,* [illegible] *tamen curam ſollicitiùs habiturum, diligentiam* [illegible] *ad ſuum exequendum munus*: hæc [illegible] *Cajet. in 2. 2. q. 63. art. 2. in 2. not.* ait, *quod omnes* [illegible] *ad Eccleſiaſtica miniſteria, præſupponunt* [illegible], *hoc eſt, bonum virum, hoc eſt, quantum* [illegible] *fragilitas concedit, perſonam illam eſſe in gratia* [illegible]: quod eſt dicere, ad hoc, ut Elector [illegible], aliquem eſſe dignum, & eligibilem ad [illegible] Eccleſiaſticam, ſatis eſt, quòd habeat certitudinem moralem, & humanam, qua judicet, talem eſſe [illegible] probum: quia majorem certitudinem habere non [illegible] *Ledeſma p. 2. ſum. tract. 7. cap. 2. concl. 4. dub. 3.*

4 Unde ſequitur, quòd Elector, dum non cognoſcit aliquem indignum, debet eum, adhibitis debitis diligentiis, dignum reputare, ut dicitur in *cap. ex parte tua* [illegible] *in ordine faciendo*, ibi, *in quantum humana* [illegible] *ſinit, & ſcit, unde in tali reſponſione aliquem* [illegible] *non credimus*: hæc ibi, de qua re vide quæ dicta [illegible] *præcedenti, q. 25. & ſeq.*

Quæſt. 4. An Eligendi ſint meliores in omni caſu?

D[illegible] *tract. præcedenti, quæſt. 25. & ſeq.*

Quæſt. 5. Indignus, an valeat aliquando eligi in aliquo caſu?

NEgativè, per ea multa, quæ dixi *ſupra tract. præcedenti, quæſt. 26.*

Quæſt. 6. Eligendorum qualitates, quænam ſint?

1 REſpondeo, quod Eligendorum qualitates in genere narrantur ab *Apoſtolo Epiſt. 1. ad Timotheum* [illegible] *Epiſcopum irreprehenſibilem eſſe, ſobrium,* [illegible] *Doctorem, non vi*[illegible] *modeſtum, non litigioſum, non* [illegible] *propoſitum. &c.*

[illegible] habemus in *cap. cum in cunctis*, [illegible] *cum in cunctis ſacris Ordinibus* [illegible] *miniſteriis, ſint ætatis maturitas, gravitas* [illegible] *ſcientia inquirenda.*

Et

[illegible]

Et in *cap.* 1. *ſeſſ.* 7. *& cap.* 12. *ſeſſ.* 24. *Conc. Trid. de reform.* & in particulari de Religioſis habentur in *cap. ſi quis Abb.* u 15. *cauſ.* 18. *q.* 2. ibi, *ſi quis Abbas cautus in Regimine, humilis, caſtus, miſericors, diſcretus, ſobriuſque non fuerit, ac Divina præcepta verbis, & exemplis non oſtenderit, ab Epiſcopo, in cujus Territorio conſiſtit, à ſuo arceatur honore.*

2. Si tamen volueris, unico verbo, omnia præſtingere, dic, quod de jure Divino requiritur in Prælato timor Dei, & patet ex illo *Exodi* 18. *provide de omni plebe viros timentes Deum, & conſtitue ex eis Tribunos, &c.*

3. Sed qui timet Deum, faciet bona, *Eccleſ.* 15. *& qui timet Deum, nihil negligit, Eccleſ.* 7. *& Pſal.* 33. *non eſt inopia timentibus eum*, hoc eſt, nihil virtutum deeſt timentibus eum, & *Eccleſ. ult. Deum time; & mandata eius obſerva, hoc eſt enim, omnis homo*, & *Proverb.* 9. *initium omnis ſapientiæ eſt timor Dei*, & *Pſal.* 2. *erudimini, qui judicatis Terram, ſervite Domino in timore, & exultate ei, cum tremore, apprehendite diſciplinam, ne quando iraſcatur Dominus, & pereatis de via juſta.*

4. His autem accedunt qualitates, quæ de ſpeciali jure exiguntur; in Ordine enim Prædicatorum Religioſus nequit eligi, quin ſit profeſſus, & habeat duodecim annos completos ſuæ profeſſionis, & quòd ſit Sacerdos, & ſciat Grammaticè loqui, & in ſuo Conventu competenter proponere verbum Dei, *de elect. Prior. cap.* 2. *tex.* 5. *pag.* 112. *col.* 3. & meritò, quia ſcientia ad Regimen, eſt ſimpliciter neceſſaria; nec non & aliæ, etiam de jure communi neceſſariæ; de quibus latè *Miranda tom.* 2. *Manual. q.* 5. & *Peyr. tom.* 2. *de Prælat. q.* 2. *cap.* 2. & dixi *in tract. præcedenti, q.* 39.

Quæſt. 7. *Nobilitas, an valeat ſupplere, loco ſcientiæ, quæ requiritur in Prælato?*

1. NEgativè dic; tum quia Chriſtus Dominus humiliores, ac ſimpliciores Piſcatores aſſumpſit in Apoſtolatum, nullo habito reſpectu ad nobilitatem; & meritò, quia, ut advertit *D. Auguſt. ſerm.* 59. *de ver. Dom. tom.* 10. *ſciebat, quòd ſi eligeret Senatorem, diceret Senator, Dignitas mea electa eſt, ſi eligeret Divitem, diceret Dives, Opulentia mea electa eſt, ſi Regem, Rex diceret, poteſtas mea, &c.*

2. Tum etiam ex illo *Pauli ad Cor.* 1. *videte vocationem veſtram Fratres; quia non multi Sapientes ſecundùm carnem, non multi Potentes, non multi Nobiles, &c.*

3. Tum item, quia Prælatiæ, & Dignitates Eccleſiaſticæ, conferendæ ſunt ſecundum diſpoſitionem Juris Canonici, hoc eſt, Sanctioribus, ac Doctioribus tantùm, & non aliter; tum item ex *cap. venerabilis* 37. *de præb. & dignitat.* ubi expreſsè reprobatur quædam conſuetudo, non aſſumendi in quandam præbendam: niſi Nobilem, & Illuſtrem, ibi, *nos igitur attendentes, quòd non generis, ſed virtutum nobilitas, vitæque honeſtas gratum Deo faciunt, & idoneum ſervitorem, & C.* 3. *diſt.* 40. ibi, *nos qui præſumimus, non ex locorum, vel generis dignitate, ſed morum nobilitate, innoteſcere debemus: nec Urbium claritate, ſed fidei puritate.*

4. Tum item, quia Doctor in ſæculo, ſi fiat Clericus, & ſedeat in Choro, non præfertur cæteris, intuitu Doctoratus, quia ibi non ſedet, ut Doctor, ſed, ut Clericus; prout ſæpè decidit *Rota Romana*: ità à pari dicendum eſt, ſi fiat Religioſus, quia non, ut nobilis in Religione intrat, ſed, ut virtuoſus, non, ut amator rerum mundanarum, ſed, ut contemptor, non, ut filius Herodis, ſed Chriſti imitator.

5. Tum etiam, quia Religioſus per Profeſſionem moritur Mundo, & mutat omninò ſtatum ſuum: ſed mutato ſtatu, mutantur omnia, quæ ſunt de illo ſtatu, ergò.

6. Nec dices, quòd per ingreſſum Religionis nobilitas non amittitur, quia licet non perdatur, ea tamen non attenditur, uti res alterius ſtatus, & impertinens ad Religioſitatem, *Abbas in cap. dudum, il primo, de elect.* & *Tiraq. in tract. de nobil. cap.* 26. *num.* 2.

7. Tum denique, quia omnes Religioſi ſunt æquales, tam in victu, quàm in veſtitu, tam in pœnis, quàm in remunerationibus ſubeundis, *cap. fin. de ſtat. Monach.* §. *porrò*, ubi *Gl. in ver. perſonarum* multa loquitur.

8. Hinc *D. Thom. in Boet. lib.* 3. *de conſolat. proſa* 6. *in fin.* ait, *nota, quia gloriandum non eſt de nobilitate; quia dicit Seneca, ſi Pulcher es, lauda Naturam: Si Nobilis, lauda Parentes, ſi Dives, lauda Fortunam, ſi Potens, expecta parumper, & nihil eris.*

9. Ideoque cum riſu miror, quoſdam ventoſos, de ſola Nobilitate Parentum gloriari, cùm injuria ſit Nobilitas generis, ſi deſit ingenii excellentia; nam vita, & moribus nobilitatur homo.

10. Nec objicies, quòd Nobiles ſunt aptiores ad defendendum bona Religionis, ut dicitur in *cap. officii, de elect.* & ad acquirendum temporalia jura, ac proindè, etiamſi eſſent minus digni, quàm alii, ob nobilitatis prærogativam ſunt præferendi: tum quia Regimen Eccleſiaſticum non reſpicit bona Corporis, ſed Animæ, Deique Cultum, & Gloriam: tum etiam, quia nulla utilitas temporalis præponenda eſt ſpirituali; tum item, quia Religioſus tantò noxior, quantò nobilior, ſi ſit malus, ut conſtat ex quotidiana praxi: undè *Humb. in ſpeculo Relig. part.* 2. *lib.* 5. *cap.* 6. dixit, *qui Congregationi præeſt, Nobilitatem animi, Nobilitati carnis præponere debet, cujus contrarium, multum nocuit aliquibus Monaſteriis*, & ſubnectit, *& notandum, quòd bonorum temporalium defenſio, videtur fuiſſe occaſio, quòd in Monaſteriis Nobiles aliis præferantur; decepti tamen in hoc fuerunt Prælati; plus enim gravant Monaſteria carnales eorum amici, quàm facerent inimici:* hæc *ille*, de quo multa noſter *Maluenda in* 1. *cent. fol.* 442.

10. Non deſinam tamen dicere, quòd cæteris paribus, hoc eſt, ſi Nobiles habeant requiſita ad Regimen Eccleſiæ, & ſint virtuoſi, ac Deum timentes, ſunt præferendi: quia funiculus triplex difficilè rumpitur, & duo vincula magis ligant; ità *D. Thom. lect.* 2. *in cap.* 1. *Epiſt. ad Hebræos*, ubi requirit, in idoneitate ad dignitates, ſapientiam, generis nobilitatem, virtutem, ſeu poteſtatem; & conſtat ex *cap. conſideranda* 86. *cap. ſtatuimus*, juncta *Gl. in ver. potiorem, de major. & obed. cap. grandi, de ſupplen. neglig. Præl. in* 6. & facit ad hoc *cap. de multa*, §. *final. de præb.* & *ibi Gl. in ver. ſublime, & cap. dudum, il primo, de elect.* & habetur clarè, & expreſsè in *l. honor, ff. de muner. & honor.* licet loquatur de Dignitatibus ſæcularibus, in quibus magis attenditur nobilitas, quàm cæteræ virtutes: undè *Juriſtæ* volunt, quòd in Laicis nobilitas ſupplet defectum ſcientiæ; ſecus autem in Eccleſia, in qua virtutes duntaxat attenduntur.

Quæſt. 8. *Eligendus in Prælatum Regularem, quam ætatem debet habere?*

1. REſpondeo, quòd legitima ætas in Prælato eligendo, ad minus debet eſſe annorum viginti quinq;, verùm annus 25. non exigitur, ut ſit completus, at ſufficit, quòd ſit inceptus; prout expreſsè deciditur in *cap. cùm in cunctis* 7. *de elect.* §. *inferiora*, ibi, *alia, quæ curam animarum habent annexam, nullus omninò ſuſcipiat; ſed nec Eccleſiæ Parochialis Regimen: niſi qui jam vigeſimumquintum annum ætatis attigerit.*

Quod pariter dicitur in *cap.* 12. *Conc. Trid. ſeſſ.* 24. *de reform.* ibi, *nemo igitur deinceps ad Dignitates quaſcunque quibus animarum cura ſubeſt, promoveatur: niſi qui ſaltem vigeſimumquintum ſuæ ætatis annum attigerit.*

2. Et meritò, quia tales Prælati debent eſſe Presbyteri,

Digitized by Google

TRACTATUS QUINTUS.

DE ELIGENDIS.

Quæſt. 1. *Eligendus, an debeat eſſe profeſſus in eadem Religione, in qua eligitur Prælatus?*

1. ET quidem, ad hoc, ut quis in Prælatum Regularem poſſit aſſumi, non ſufficit, quòd ſit profeſſus qualitercunque; at neceſſarium eſt, ut ſit profeſſus expreſsè, ut clarè deciditur in *cap. nullus Religioſus* 28. *de elect. in* 6. ibi, *niſi anteà fuerit ordinem Regularem expreſsè profeſſus.*

2. Et quòd ſit profeſſus in eadem Religione, in qua aſſumitur, expreſsè cautum eſt in *Clem.*1. *de elect.* ibi, *ne Religioſus aliquis, in Abbatem, vel Prælatum alterius Religionis, vel habitus, de cætero eligatur; quod ſi ſecus actum extiterit, ſit eo ipſo nullum, & inane.*

3. Et ratio eſt, ut *ibid.* Papa atteſtatur; quia rationi non congruit, ut homines diſparis profeſſionis, vel habitus, ſimul in eiſdem Monaſteriis ſocientur, id ipſum habetur ex *cap. cùm cauſam, de elect.* ubi *Innoc. III.* irritans electionem factam de ſeculari in Regularem Priorem, ait, ſecundùm legem Divinam, non eſſe cum Bove arandum, & Aſino; neque debere quemquam, veſtem de lana, linoque contextam induere, ſcilicet, ut *ibid.* exponit *Gl.* non eſſe homines diſparis profeſſionis, & habitus, in uno, eodemque officio ſociandos: cohærere enim, & conjungi non poſſunt, quibus vota, & ſtudia ſunt diverſa, *cap. nova* 16. *q.*7. & docet *Panor. in cap. cùm in Monaſterium, in fin. de elect.* & Sacra Congregatio declaravit, teſte *Gonzalez ad Regulam* 8. *Cancell. Gl.*8. *nu.* 78. die 12. Decembris 1585. à nemine, præter Summum Pontificem, poſſe conferri Abbatias, & Beneficia, adminiſtrationem habentia; niſi profeſſis, juxtà Canones, & pariter docent *Suar. de Relig. tom.*4. *tract.* 8. *lib.* 2. *cap.*3. *num.*11. *Rodr. tom.*2. *q.*52. *art.* 8. & *Sigiſmundus à Bonon. tract. de elect. & poteſtate Præl. Regul. dub.*60. *num.*4.

4. Per quæ correctum vides illud verbum *d. cap. nullus, de elect. in* 6. nempè, *vel alterius Religionis, de cætero eligatur*, ut *ibi* notat *Gloſ. in ver. eod.*

Quæſt. 2. *Eligendus in Prælatum Regularem, an de neceſſitate debeat eligi de corpore Capituli?*

1. NEgativè dic, quoad neceſſitatem; ſecus quoad decentiam, & urbanitatem; dummodò aliàs ſit aptus, idoneus, & Capitularibus placeat; quia his invitis, non debet præfigi, etiamſi ſit aptus ad Regimen, *cap. bonæ memoriæ* 4. *de poſtulat. Præl. & cap. nullus invitis* 13. *diſt.* 61. *cap. cùm nobis* 19. *& C. cùm inter* 21. *de elect.*

2. Etſi Electores de jure, & conſcientia tenentur eligere meliorem, & indigena, cœteris paribus, præfertur extraneis; nihilominus poteſt hic omitti ex juſta, & rationabili cauſa, & exterus aſſumi.

Quæſt. 3. *An Sanctior, & Doctior ſit eligendus ad Prælatias Regulares?*

1. D. *Thom.* 2. 2. *qu.*185. *art.* 3. communiter receptus, reſpondet affirmativè; & conſtat ex *cap. viliſſimus*, 1. *q.*1. *& cap. licet ergo* 8. *q.*1. *& cap. unum, diſt.*25. ubi dicitur, *quòd eligendus in Eccleſiaſticam Dignitatem, talis debet eſſe, ut illius comparatione, cœteri Grex dicantur*, & docet expreſsè *Gloſ. in cap. final. de ætat. & qualit. Ordin. præficiendorum, ver. defectum*; probaturque ratione, quia cùm à capite dependeant omnes reſolutiones, & deliberationes, is debet neceſſariò in caput conſtitui, qui poſſit reſolvere, & deliberare juridicè, & rationabiliter de factibilibus, & agendis.

2. Secundò, quia id etiam dictat Natura, nam Apes, Grues, & ſimilia, ſemper ſibi provident de capite, quod forma corporis, & virium fortitudine, cæteris præſtat.

3. Ille autem dicitur Sanctior, & Doctior, qui eſt aptior ad tale Regimen, licet comparatione alterius, non tam apti, ſit minus Sanctus, & minus Doctus, *D. Thom. cit. loc. & ibid. q.*63. *art.*2. *& quodlib.*8. *art.*6. *& quodlib.*1. *art.*9. undè *Sot. lib.*3. *de juſt. q.*6. *art.*2. *concluſ.*9. ait, *quòd licet occurrat vir litteris clariſſimus, & prudentia conſpicuus, vecors tamen, vel aliis implicitus negotiis, de quo non eſt tanta ſpes, quòd prædicabit, aut gubernabit ſecundùm ſuas dotes, vel fortè non publicis negotiis aptus, hujuſmodi eſt ille præferendus, qui licet hujuſmodi dotibus non ſit tam potens, ſperatur tamen curam ſollicitiùs habiturum, diligentiamque adhibiturum, ad ſuum exequendum munus:* hæc *ille*; & *Cajet. in d. q.*63. *art.* 2. *in* 2. *not.* ait, *quòd omnes comparationes Eligibilium ad Eccleſiaſtica miniſteria, præſupponunt bonitatem abſolutè, hoc eſt, bonum virum, hoc eſt, quantum humana fragilitas concedit, perſonam illam eſſe in gratia Dei*; hæc *ille:* quod eſt dicere, ad hoc, ut Elector judicare debeat, aliquem eſſe dignum, & eligibilem ad dignitatem Eccleſiaſticam, ſatis eſt, quòd habeat certitudinem moralem, & humanam, qua judicet, talem eſſe virum probum: quia majorem certitudinem habere non poteſt, *Ledeſma p.*2. *ſum. tract.*7. *cap.*2. *concl.*4. *dub.*3.

4. Undè ſequitur, quòd Elector, dum non cognoſcit aliquem indignum, debet eum, adhibitis debitis diligentiis, dignum reputare, ut dicitur in *cap. ex parte tua, de ſcrutinio in ordine faciendo*, ibi, *in quantum humana fragilitas, noſſe ſinit, & ſcit, unde in tali reſponſione aliquem peccare non credimus:* hæc *ibi*, de qua re vide quæ dicta ſunt *tract. præcedenti, q.*25. *& ſeq.*

Quæſt. 4. *An Eligendi ſint meliores in omni caſu?*

DIxi *tract. præcedenti, quæſt.* 25. *& ſeq.*

Quæſt. 5. *Indignus, an valeat aliquando eligi in aliquo caſu?*

NEgativè, per ea multa, quæ dixi *ſuprà tract. præcedenti, quæſt.* 26.

Quæſt. 6. *Eligendorum qualitates, quænam ſint?*

1. REſpondeo, quòd Eligendorum qualitates in genere narrantur ab *Apoſtolo Epiſt.* 1. *ad Timotheum* 3. ibi, *oportet, Epiſcopum irreprehenſibilem eſſe; ſobrium, prudentem, pudicum, hoſpitalem, Doctorem, non violentum, non percuſſorem, ſed modeſtum, non litigioſum, non cupidum, ſed ſuæ domui bene præpoſitum, &c.*

Et ſummatim habentur in *cap. cùm in cunctis* 7. *de elect.* per hæc verba præciſa, *cùm in cunctis ſacris Ordinibus, & Eccleſiaſticis miniſteriis, ſint ætatis maturitas, gravitas morum, & litterarum ſcientia inquirenda.*

Et

Et in *cap.* 1. *ſeſſ.* 7. *& cap.* 12. *ſeſſ.* 24. *Conc. Trid. de reform.* & in particulari de Religioſis habentur in *cap. ſi quis Abbas* 15. *cauſ.* 18. *q.* 2. ibi, *ſi quis Abbas cautus in Regimine, humilis, caſtus, miſericors, diſcretus, ſobriuſque non fuerit, ac Divina præcepta verbis, & exemplis non oſtenderit, ab Epiſcopo, in cujus Territorio conſiſtit, à ſuo arceatur honore.*

2. Si tamen volueris, unico verbo, omnia præſtingere, dic, quod de jure Divino requiritur in Prælato timor Dei, & patet ex illo *Exodi* 18. *provide de omni plebe viros timentes Deum, & conſtitue ex eis Tribunos, &c.*

3. Sed qui timet Deum, faciet bona, *Eccleſ.* 15. *& qui timet Deum, nihil negligit, Eccleſ.* 7. & *Pſal.* 33. *non eſt inopia timentibus eum,* hoc eſt, nihil virtutum deeſt timentibus eum, & *Eccleſ. ult. Deum time, & mandata eius obſerva, hoc eſt enim, omnis homo,* & *Proverb.* 9. *initium omnis ſapientiæ eſt timor Dei,* & *Pſal.* 2. *erudimini, qui judicatis Terram, ſervite Domino in timore, & exultate ei, cum tremore, apprehendite diſciplinam, ne quando iraſcatur Dominus, & pereatis de via juſta.*

4. His autem accedunt qualitates, quæ de ſpeciali jure exiguntur; in Ordine enim Prædicatorum Religioſus nequit eligi, quin ſit profeſſus, & habeat duodecim annos completos ſuæ profeſſionis, & quòd ſit Sacerdos, & ſciat Grammaticè loqui, & in ſuo Conventu competenter proponere verbum Dei, *de elect. Prior. cap.* 2. *tex.* 5. *pag.* 112. *col.* 3. & meritò, quia ſcientia ad Regimen, eſt ſimpliciter neceſſaria; nec non & aliæ, etiam de jure communi neceſſariæ; de quibus latè *Miranda tom.* 2. *Manual. q.* 5. & *Peyr. tom.* 2. *de Prælat. q.* 2. *cap.* 2. & dixi *in tract. præcedenti, q.* 39.

Quæſt. 7. *Nobilitas, an valeat ſupplere, loco ſcientiæ, quæ requiritur in Prælato?*

1. Negativè dic; tum quia Chriſtus Dominus humiliores, ac ſimpliciores Piſcatores aſſumpſit in Apoſtolatum, nullo habito reſpectu ad nobilitatem; & meritò, quia, ut advertit *D. Auguſt. ſerm.* 59. *de ver. Dom. tom.* 10. *ſciebat, quòd ſi eligeret Senatorem, diceret Senator, Dignitas mea electa eſt, ſi eligeret Divitem, diceret Dives, Opulentia mea electa eſt, ſi Regem, Rex diceret, poteſtas mea, &c.*

2. Tum etiam ex illo *Pauli ad Cor.* 1. *videte vocationem veſtram Fratres; quia non multi Sapientes ſecundùm carnem, non multi Potentes, non multi Nobiles, &c.*

3. Tum item, quia Prælatiæ, & Dignitates Eccleſiaſticæ, conferendæ ſunt ſecundum diſpoſitionem Juris Canonici, hoc eſt, Sanctioribus, ac Doctioribus tantùm, & non aliter; tum item ex *cap. venerabilis* 37. *de præb. & dignitat.* ubi expreſsè reprobatur quædam conſuetudo, non aſſumendi in quandam præbendam: niſi Nobilem, & Illuſtrem, ibi, *nos igitur attendentes, quòd non generis, ſed virtutum nobilitas, vitæque honeſtas gratum Deo faciunt, & idoneum ſervitorem, & C.* 3. *diſt.* 40. ibi, *nos qui præſumimus, non ex locorum, vel generis dignitate, ſed morum nobilitate, innoteſcere debemus: nec Urbium claritate, ſed fidei puritate.*

4. Tum item, quia Doctor in ſæculo, ſi fiat Clericus, & ſedeat in Choro, non præfertur cæteris, intuitu Doctoratus, quia ibi non ſedet, ut Doctor, ſed, ut Clericus; prout ſæpè decidit *Rota Romana*: ità à pari dicendum eſt, ſi fiat Religioſus, quia non, ut nobilis in Religione extat, ſed, ut virtuoſus, non, ut amator rerum mundanarum, ſed, ut contemptor, non, ut filius Herodis, ſed Chriſti imitator.

5. Tum etiam, quia Religioſus per Profeſſionem moritur Mundo, & mutat omninò ſtatum ſuum: ſed mutato ſtatu, mutantur omnia, quæ ſunt de illo ſtatu, ergò.

6. Nec dices, quòd per ingreſſum Religionis nobilitas non amittitur, quia licet non perdatur, ea tamen non attenditur, uti res alterius ſtatus, & impertinens ad Religioſitatem, *Abbas in cap. dudum, il primo, de elect.* & *Tiraq. in tract. de nobil. cap.* 26. *num.* 2.

7. Tum denique, quia omnes Religioſi ſunt æquales, tam in victu, quàm in veſtitu, tam in pœnis, quàm in remunerationibus ſubeundis, *cap. fin. de ſtat. Monach.* §. *porrò,* ubi *Gl. in ver. perſonarum* multa loquitur.

8. Hinc *D. Thom. in Boet. lib.* 3. *de conſolat. proſa* 6. *in fin.* ait, *nota, quia gloriandum non eſt de nobilitate; quia dicit Seneca, ſi Pulcher es, lauda Naturam: Si Nobilis, lauda Parentes, ſi Dives, lauda Fortunam, ſi Potens, expecta parumper, & nihil eris.*

9. Ideoque cum riſu miror, quoſdam ventoſos, de ſola Nobilitate Parentum gloriari, cùm injuria ſit Nobilitas generis, ſi deſit ingenii excellentia; nam vita, & moribus nobilitatur homo.

10. Nec objicies, quòd Nobiles ſunt aptiores ad defendendum bona Religionis, ut dicitur in *cap. officii, de elect.* & ad acquirendum temporalia jura, ac proindè, etiamſi eſſent minus digni, quàm alii, ob nobilitatis prærogativam ſunt præferendi: tum quia Regimen Eccleſiaſticum non reſpicit bona Corporis, ſed Animæ, Deique Cultum, & Gloriam: tum etiam, quia nulla utilitas temporalis præponenda eſt ſpirituali; tum item, quia Religioſus tantò noxior, quanto nobilior, ſi ſit malus, ut conſtat ex quotidiana praxi: undè *Humb. in ſpeculo Relig. part.* 2. *lib.* 5. *cap.* 6. dixit, *qui Congregationi præeſt, Nobilitatem animi, Nobilitati carnis præponere debet, cujus contrarium, multum nocuit aliquibus Monaſteriis,* & ſubnectit, *& notandum, quòd bonorum temporalium defenſio, videtur fuiſſe occaſio, quòd in Monaſteriis Nobiles aliis præferantur; decepti tamen in hoc fuerunt Prælati; plus enim gravant Monaſteria carnales eorum amici, quàm facerent inimici:* hæc *ille,* de quo multa noſter *Maluenda in* 1. *cent. fol.* 442.

10. Non deſinam tamen dicere, quòd cæteris paribus, hoc eſt, ſi Nobiles habeant requiſita ad Regimen Eccleſiæ, & ſint virtuoſi, ac Deum timentes, ſunt præferendi: quia funiculus triplex difficilè rumpitur, & duo vincula magis ligant; ità *D. Thom. lect.* 2. *in cap.* 1. *Epiſt. ad Hebræos,* ubi requirit, in idoneitate ad dignitates, ſapientiam, generis nobilitatem, virtutem, ſeu poteſtatem; & conſtat ex *cap. conſideranda* 86. *cap. ſtatuimus,* juncta *Gl. in ver. potiorem, de major. & obed. cap. grandi, de ſupplen. neglig. Præl. in* 6. & facit ad hoc *cap. de multa,* §. *final. de præb.* & *ibi Gl. in ver. ſublime, & cap. dudum, il primo, de elect.* & habetur clarè, & expreſsè in *l. honor. ff. de muner. & honor.* licet loquatur de Dignitatibus ſæcularibus, in quibus magis attenditur nobilitas, quàm cæteræ virtutes: undè *Juriſtæ* volunt, quòd in Laicis nobilitas ſupplet defectum ſcientiæ; ſecus autem in Eccleſia, in qua virtutes duntaxat attenduntur.

Quæſt. 8. *Eligendus in Prælatum Regularem, quam ætatem debet habere?*

1. Reſpondeo, quòd legitima ætas in Prælato eligendo, ad minus debet eſſe annorum viginti quinque, verùm annus 25. non exigitur, ut ſit completus, at ſufficit, quòd ſit inceptus; prout expreſsè deciditur in *cap. cùm in cunctis* 7. *de elect.* §. *inferiora,* ibi, *alia, quæ curam animarum habent annexam, nullus omninò ſuſcipiat; ſed nec Eccleſiæ Parochialis Regimen: niſi qui jam vigeſimumquintum annum ætatis attigerit.*

Quod pariter dicitur in *cap.* 12. *Conc. Trid. ſeſſ.* 24. *de reform.* ibi, *nemo igitur deinceps ad Dignitates quaſcunque quibus animarum cura ſubeſt, promoveatur: niſi qui ſaltem vigeſimumquintum ſuæ ætatis annum attigerit.*

2. Et meritò, quia tales Prælati debent eſſe Presbyteri,

Digitized by Google

teri, *cap. ſicut* 21. *quæſt.* 2. *& cap.* 1. *de ætat. & qualit. ordin.* Sed Sacerdotium non datur, niſi attingentibus annum vigeſimum quintum, ex *cap.* 12. *Concil. Trid. ſeſſ.* 23. *de reform.*

3. An autem Eligendus in Prælatum Religioſorum, debeat de neceſſitate actualiter eſſe Sacerdos, an verò ſatis ſit, ut per promotionem ipſam, obligetur ad Sacerdotium ſuſcipiendum, infrà tempus à jure ſtatutum?

Suar. tom. 4. *de Relig. tract.* 1. *lib.* 2. *cap.* 4. *num.* 21. ait, quòd de jure communi, ſi quis Religioſus profeſſus, nondum ordinatus Sacerdos, in ætate tamen, ad Sacerdotium requiſita, & prima ſaltem tonſura inſignitus, eligeretur in Prælatum ſuæ Religionis, illa electio non eſſet irrita, neque irritanda; & conſtat ex *cap.* 1. *de ætat. & qualit. Ordin. cap. cùm in cunctis, de elect. & C.* 12. *Conc. Trid. ſeſſ.* 24. *de reform.* deberet tamen iſte talis, infrà annum, Sacerdotium ſuſcipere, juxtà *cap. licet, & cap. ex eo, de elect. in* 6. & facit ad id, quod dicit *Garz. de Beneſ. par.* 2. *cap.* 1. *num.* 9.

4. Sed credo, hæc jura, quoad id vacare in Religionibus Regularium, & præſertim in Ordine meo, ubi, ut quis poſſit eligi in Priorem, requiritur de neceſſitate, ut actualiter ſit Sacerdos, & habeat 12. annos completos Religionis à ſua profeſſione.

5. Quod adeò verum eſt, ut ſi Religioſus, ex diſpenſatione Apoſtolica fiat Sacerdos, antè annum vigeſimum quintum, adhuc nequit eligi in Prælatum, ſine alia diſpenſatione: diſpenſatus enim in uno, non dicitur diſpenſatus in alio; nam diſpenſatio, cùm ſit ſtrictiſſimi juris, non extenditur.

6. Et licet in *Regula Minorum*, *cap.* 7. Fratres Laici poſſent eſſe, non ſolum Guardiani; ſed etiam Miniſtri Provinciales: id tamen receſſit ab uſu; & meritò, per ea, quæ docet noſter *Sot. in* 4. *ſent. diſtin.* 10. *art.* 4. *Rodriq. tom.* 1. *q.* 15. *art.* 2. *Miranda tom.* 2. *q.* 3. *art.* 2. & *Peyr. tom.* 2. *de Prælat. q.* 2. *cap.* 1. *num.* 17. *in fin.*

7. An verò in Provincialibus, ac Generalibus eligendis, requiratur ætas triginta annorum, ut de Epiſcopis ſancitum eſt in *cap. cùm in cunctis de elect.* ibi, *præſenti Decreto ſtatuimus, ut nullus in Epiſcopum eligatur; niſi qui jam trigeſimum annum ætatis exegerit.* Nota, quòd non dicit, inchoaverit, ſed exegerit, quia hoc eſt ſpeciale in Epiſcopis, ut *ibid. Gloſ.* advertit, in *ver. eod.*

Miranda tom. 2. *Manual. q.* 3. *art.* 1. *concl.* 2. Reſpondet, quòd ſic, propter identitatem rationis; quia Provinciales, & Generales, quamvis non ſint Epiſcopi formaliter, ſunt tamen virtualiter, & habent, quaſi Epiſcopalem juriſdictionem, quod dictum *Suar. de Relig. tom.* 4. *tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 3. *num.* 7. *Sigiſmundus à Bonon. in tract. de elect. & poteſtate Prælat. Regul. dub.* 2. *num.* 1. *ver. & hanc aſſertionem*, & *Tambur. tom.* 1. *de Jur. Abbat. diſput.* 5. *q.* 9. *num.* 3. intelligunt verum, quoad decentiam, & urbanitatem; ſecus quoad neceſſitatem; ſic pariter intelligunt illud *cap.* 12. *Trid. ſeſſ.* 24. *de reform.* quia lex tradens neceſſariam formam, ad aliquid peragendum, eſt odioſa, & conſequenter non extenditur ultrà caſus, in ea expreſſos: ergò allegata jura non egrediuntur limites Epiſcopales, quod prius advertit noſter *Sylver. ætas, q.* 2. *dict.* 4. ibi, *licet de Abbate non ſit aliquid ſpecialiter expreſſum.*

8. Dixi, quoad decentiam, & urbanitatem; quia indecorum eſt, P. Generalem, qui dicitur Pater Patrum, & qui in Religione tot ſeniores poſt ſe habet, juvenem eſſe, argumento §. *minorem*, *Inſtit. de adopt.* ubi præcipitur, ut adoptans quem in filium, ipſum præcedat ætate annorum decem, & octo, aliàs adoptio ſit nulla.

9. Prætereà, Generales, ac Provinciales debent eſſe aliis prudentiores, ac ſapientiores, ſecus Regimen corruit; ſed prudentia, ac ſapientia, præſertim in moralibus magis reperitur in ſenibus, quàm in juvenibus, juxtà illud *Job.* 12. *in antiquis eſt ſapientia, & in multo tempore prudentia*, & *Eccl.* 15. *quàm ſpecioſum Canitiei Judicium, quàm ſpecioſa Veterani ſapientia, & intellectus glorioſus.* Undè tam in Divinis, quàm in Humanis, ad Reipublicæ Regimen, Senes, & non Juvenes fuerunt aſſumpti à Deo optimo maximo, rerum omnium Proviſore; & conſtat ex illo *Exod.* 3. *vade, & congrega ſeniores*, & *Numer.* 11. cùm Moyſes ſolus non ſufficeret ad gubernium Populorum, juſſu Dei, elegit ſeptuaginta Presbyteros, hoc eſt, Seniores Iſrael, qui ſimul cum eo gubernarent, & *Iſai.* 3. dicitur, *Dominus ad judicandum venit cum ſenioribus Populi ſui.*

10. An autem hæc prædicta in aliquibus fallant, & quomodò in aliquibus præſtet, juvenem aſſumi, & ſeni præferri, vide *Mirand. in d. tom.* 2. *q.* 5. *art.* 1. ubi de re fusè loquitur, & fuſius *Peyr. tom.* 2. *de Præl. q.* 2. *cap.* 1. *per totum*, apud quem habes privilegia Senum.

Quæſt. 9. *Excommunicatus, an valeat eligi ad Prælaturas Regularium?*

1. NEgativè deciditur in *cap. poſtulaſtis* 12. *de Cler. excomm.* ibi, *Clericis excommunicationis vinculo innodatis, Eccleſiaſtica beneficia conferri non poſſunt:* nec illa valent ea licitè retinere: tum quia, cum excommunicatis communicare non licet, ut *ibid.* dicitur, tum etiam, quia excommunicatus eſt incapax jurium ſpiritualium, tam in dando, quàm in recipiendo, & exequendo, *cap. ſi celebrat.* 10. *eod. tit. & cap. cùm dilectus* 8. *de conſuet.* quod procedit, ſivè excommunicatio ſit lata à jure, ſivè ab homine, ſivè occulta, ſivè publica, ſivè ſcita, vel ignota: nam in omnibus his militat eadem ratio, *Covar. in cap. Alma Mater*, *p.* 1. §. 7. paululum ante *numerum ſecundum, ver. ratio conſtat.*

2. Tum quia excommunicatus ſemper eſt inhabilis ad dare, & recipere, per ea, quæ dixi in *tract.* 4. *quæſt.* 8. tum etiam, quia denunciatio non eſt de ſubſtantia, *cap. Rodulphus*, *de reſcriptis*, & indifferenter teſtantur *Doctores*, quos ſequitur, & allegat *Riccinl. lib.* 4. *de jur. perſonar. cap.* 6. ubi de re latè, & *Ricc. p.* 1. *prax. deciſ.* 184.

3. Hinc prudenter facit Præſidens Capituli, abſolvendo à cenſuris, ante actum electionis, & Prælatus in litteris patentibus, ante actum collationis beneficii: quia tam Electores, quàm Electi, per hujuſmodi abſolutionem, ut conſtat ex deciſis, fiunt capaces, & habiles ad effectum conſequendum.

4. Quamobrem ſunt, qui putant, prædicta jura non habere locum in electionibus Regularium; quia in his ſemper antecedenter ad actum electionis fit à Præſide abſolutio à cenſuris.

5. Verum poſſet procedere in proviſionibus, & electionibus, quæ fiunt à Prælatis, non ſervata forma *cap. quia propter, de elect.* & in electione Vicariorum, qui Locis præfiguntur, ſine prævia abſolutione à cenſuris, *Peyr. tom.* 2. *de Præl. q.* 2. *cap.* 5. *num.* 7. *in fin.*

6. Sed quid, ſi illi facta ſit beneficii collatio, qui tempore collationis excommunicatus non erat, ſed tempore acceptationis, in excommunicationem inciderat; an talis acceptatio ſit valida?

Covar. var. reſolut. lib. 3. *cap.* 16. *ver. nam, etſi beneficium*, poſt *Cardinal. in d. cap. poſtulaſtis, num.* 11. & *Alciat. in cap.* 1. *num.* 11. *de Judic.* dicunt, eſſe irritam, & nullam, ob eandem rationem, quia ſcilicet, tam tempore collationis, quam tempore acceptationis requiritur capacitas; nam beneficium confertur, propter munera Eccleſiaſtica ſubeunda, *cap. cùm ſecundum, de præben. & cap. ult. de reſcriptis*, *in* 6. & excommunicatus ad illa exercenda eſt privi-

prorſus inhabilis, *cap. ſi celebrat. de Cleric. excomm. & cap. Paſtoralis, §. verùm, de appellat.*

7. Contrarium tamen tenet *Ricc. 2. p. praxis, reſolut. 316.* & ſe fundat in *cap. pro illorum, in fin. de præben. & cap. ſi verè, de ſent. excomm.* ex quibus colligitur, quòd ea, quæ ſunt facti, exerceri & fieri poſſunt per excommunicatum, & in *deciſ. Rot. Rom.* ac graviſſimis *DD.* quos pro ſe citat.

8. Et meritò, quia in nullo jure reperitur, quòd habilis tempore electionis, ſi ſit inhabilis tempore acceptationis, non poſſit Dignitatem acceptare: in pœnalibus enim & odioſis non fit extenſio: ergò jura loquentia de tempore electionis, non debent extendi ad tempus acceptationis, *Garzias de Benef. p. 7. cap. 13. nu. 35.* & *Ricciull. in d. lib. 4. cap. 10. num. 1.*

9. Nec nocet *Suarez tom. 5. de cenſ. diſput. 13. ſect. 1. num. 15.* dicens, quod acceptatio electionis, ſit quoddam jus ſpirituale, cujus aſſecutione privatur excommunicatus; quia acceptatio non eſt jus, ſed quid facti, utpotè declaratio voluntatis, prout facit, ſi contrahat cum aliqua tempore excommunicationis: & eſto, quòd ſit aliquod jus; ſufficit, non dari jus prohibens, excommunicatum non poſſe acceptare collatam ſibi dignitatem.

10. Benè verum eſt, quòd cùm collatio beneficii fiat propter officium, & exercitium ejuſdem, non poteſt talis excommunicatus, poſſeſſionem collatæ ſibi dignitatis acquirere, & exercere, quin prius abſolvatur; cùm hæc poſſeſſio ſine communione fieri nequeat, quæ eſt illi prohibita, per *d. cap. poſtulaſtis, & cap. ſi celebrat. de Clerico excomm. & C. cum excommunicatio 11. q. 3.*

11. Niſi neceſſitetur, ne perdat, & per ipſum non ſtet, quin abſolvatur, *Avila de cenſ. p. 2. cap. 6. diſput. 5. dub. 6.* ſi tamen tempore excommunicationis, poſſeſſionem accipiat, validè accipit; quia iſta poſſeſſionis receptio, in facto, & non in jure fundatur, *Garz.* cit. *loc. num. 36.* & *Sayr. lib. 2. de cenſ. cap. 5. num. 22.* qui in hoc, nec veniale peccatum agnoſcit; quia non acceptat pro illo ſtatu, in quo eſt excommunicatus, ſed pro illo, in quo erit abſolutus, & hoc in foro conſcientiæ, ſecus exteriori, nam qui publicè fuerit declaratus excommunicatus, non valeret accipere poſſeſſionem beneficii.

Quæſt.* 10. *Si occultus excommunicatus eligatur in Priorem, an teneatur ſe manifeſtare, ſi aliter non poſſit ſe excuſare à receptione talis oneris?

1. SUar. *in d. tom. 5. de cenſ. diſput. 13. ſect. 1. num. 2.* ait, quòd ſic; dummodò ex tali manifeſtatione nulla ſibi ſequatur infamia, ſecus autem: quia nullus tenetur ſe ipſum infamare.

2. Ego autem dico, quòd inutilis eſſet iſthæc accuſatio, cùm omnis occulta cenſura, per abſolutionem generalem, quæ regulariter fit à Præſide Capituli, antecedenter ad actum electionis, vel collationis beneficii, auferatur, vel faciliter, & ſecretò poſſit auferri à ſuo legitimo Superiore, juxtà *c. liceat Epiſc. 6. Trid. ſeſſ. 24. de reform.*

3. Nec poteſt præſumi, quem velle potiùs fieri excommunicatum publicè, quàm Prælaturam acceptare; cùm integrum ei ſit, quandocunque placuerit, renunciare ſub alio prætextu, ad cavendum ſcandalum, & ſui malam famam.

* * *
* * *

Quæſt.* 11. *Religioſus legitimè electus, & confirmatus, ſi deindè aliquam excommunicationem incurrat, at ſit ipſo facto ſua dignitate privatus?

1. EMinentiſſ. Cardin. *Cajet. in ſummula, ver. excomm.* poſt *cap. 81. § excommunicato plura ſunt illicita, Navar. in ſumm. cap. 28. num. 21. Suar. tom. 5. de cenſ. diſput. 13. ſect. 1. num. 1. Garz. par. 7. de benef. cap. 13. num. 90.* & *Peyr. tom. 2. q. 2. cap. 5. num. 21.* Reſpondent, Prælatum ritè inſtitutum, per excommunicationem ſupervenientem non privari ſua dignitate, nec amittere titulum illius, etiamſi inſordeſcat in excommunicatione per annum, privari tamen ipſo jure, uſu juriſdictionis, & fructibus beneficiorum, quandiu eſt in excommunicatione, majori ſcilicet, etiam occulta, licet id in ſententia non exprimatur: & habetur in *cap. Paſtoralis 53. de appellat.* §. *verùm*, ibi, *Nos itaque reſpondemus, quòd cùm exequutionem excommunicatio ſecum trahat, & excommunicatus per denunciationem, ampliùs non ligetur, ipſum excommunicatum denunciare poteſt, ut ab aliis evitetur, & illi proventus Eccleſiaſtici meritò ſubtrahuntur, cui Eccleſiæ communio denegatur:* hæc *ibi.*

2. Quod dictum, nempè excommunicatum per denunciationem ampliùs non ligari, intellige, quoad forum conſcientiæ; quia acta facta per excommunicatum non denunciatum, ſeu toleratum, quoad forum externum ſuſtinentur, & valent, quouſque toleratur; ut conſtat ex *extrav. ad evitanda,* & docet *Navar.* cit. *loc.*

3. Prætereà colligitur ex *cap. audivimus 24. q. 1.* ubi dicitur, excommunicatum non poſſe excommunicare, ob defectum ſcilicet juriſdictionis, qua uti nequit, toto tempore ſuæ excommunicationis, & ex *cap. 2. & 3. de Clerico excomm.* ubi excommunicatio æquiparatur ſuſpenſioni ab officio, & beneficio, & interdicto, immò fortiùs ligat, & privat, ut communiter docent *Doctores,* tractantes de effectibus excommunicationis.

4. Hinc Prælatus hujuſmodi nullum actum ſuæ Juriſdictionis, & Ordinis poteſt exercere, uti eſt, Divinis intereſſe, Miſſam celebrare, Officiare, cum cæteris publicè orare, præcipere, leges ferre, diſpenſare, abſolvere à cenſuris, cenſuris illaqueare, Judicium ferre, Officiales inſtituere, & ſimilia, nec quidquam proprium, aut annexum ſuo Officio, vel Ordini, quod ſi faciat, peccat mortaliter, fit irregularis, & factum non tenet, nec valet; *Cajet.* cit. *loc.* & colligitur ex *cap. 1. de offic. Vicar. in 6.* & notat *ibi Gl. ver. recipiunt, & ver. vigorem,* nec ſubditus tenetur illi obedire in iis, quæ, ut Prælatus præcipit, nec poteſt eius cenſuris ligari, nec aliquo modo aſtringi, & quod pejus eſt, peccat mortaliter, etiam ſi illi obediat; quia illi obedire, eſt communicare cum illo, quod de directo opponitur cenſuræ, quod tene menti, quia ſæpè occurrit; niſi fortè hoc faceret, non animo obediendi, ſed ex quadam urbanitate, & decentia; *Suar.* cit. *loc.*

5. Inſuper, excommunicatus non facit fructus ſuos, cùm ſit ſuſpenſus ab omni officio, & beneficio, ut dicitur in *d. cap. poſtulaſtis*; undè non poteſt percipere redditus ſui beneficii, cujuſcunque conditionis ſint, ſivè per modum decimarum, aut oblationum, ſivè proventus ex fundis, ſive ex locationibus, & ſimilibus: & ſi exigat, peccat mortaliter, & tenetur reſtituere, *Suar. in d. tom. 5. diſput. 27. ſect. 1. num. 2.* & *Filliucc. tom. 1. tract. 17. cap. 2. num. 42.*

6. Verùm, ſi Regularis ſit, privatur adminiſtratione bonorum temporalium, pertinentium ad Conventum, ſeu Provinciam, vel Religionem, in qua eſt Prælatus, ſivè per modum redditaum perpetuorum, ſivè per modum eleemoſynarum, ſivè per quemcunque alium titulum; privatur etiam Proviſionibus, Ratis, & Si-

Digitized by Google

& Similibus, ſi fortè de privilegio, aut conſuetudine debeantur, *Peyr. tom. 2. de Prel. quæſt. 2. cap. 5. num. 28. in fin.*

Quæſt. 12. *Quid de actibus civilibus?*

1. CAjet. ubi ſuprà diſtinguit actus vetitos excommunicato, in tria genera: duo extrema, & unum medium; nempe, *ut excommunicatio ſeparando à communione fideles. Primò ſeparat à Sacramentorum, & Divini cultus communione; quod primum commune eſt fidelibus: Secundò ſeparat à communione Eccleſiaſticorum actuum, quod eſt ſecundum genus, in quo communicant fideles: Tertiò ſeparat ab humanorum operum communione, quæ ſunt communia Chriſtianis, & non Chriſtianis;* & ſubnectit, *quòd quantum ad duo extrema, clarum eſt, quòd agere contrà primum, eſt peccatum mortale. Contra tertium autem, non eſt peccatum mortale, quia excommunicatio directè excludit à communione hominum, quatenus Chriſtiani ſunt, & per quandam extenſionem à communione omnium, ideoque illud contrà, hoc præter inhibitionem Eccleſiæ agitur, illud mortale, hoc veniale.*

2. Quò verò ad actus Civiles, qui ſunt de medio genere, ait, *quòd ſi in hujuſmodi actibus, non ſe immiſcet aliqua injuſtitia, aut aliquid aliud, ex ſuo genere mortale, non peccat mortaliter; proinde, ſi v.g. excommunicatus judicat, eſt peccatum mortale ex ſuo genere; quia incidit in Judicium uſurpatum, quia poteſtas eius ligata eſt: uſurpatum autem Judicium eſt mortale de ſua natura: quia Injuriam facit per illum actum, & illis, quos judicat, tanquàm potens actu ſuper illos, & Communitati, cujus actum uſurpat; ſimiliter ſi excommunicatus electus acceptat, injuſtitiam enim manifeſtè incurrit, ſimiliter ſi eligit, injuriatur, & Electoribus, quorum numerus injuſtè augetur, & Eccleſiæ, cujus ſe quaſi proviſorem agit, & multò magis, conferendo beneficia, & faciendo fructus ſuos in caſu non conceſſo, & ſic de ſimilibus, ubi injuſtitia immiſcetur.*

3. *Ubi autem nec injuſtitia, nec aliud ex ſe mortale immiſcetur, ut ſi excommunicatus, pro veritate teſtimonium ferat, in Eccleſiaſtico etiam judicio, vel aliquid hujuſmodi faciat, non peccat mortaliter, cùm ab his, non primariò ſit excluſus, ſicut non cenſetur excluſus ab exigendo ſuum creditum à debitoribus, uſum matrimonii ab uxore, veſtes à ſartore, & ſimilia peragendo ad ſui cuſtodiam, & honorem,* Hæc Sapientiſſimus *ille:*

4. Quod brevius alii dicunt, advertendum eſſe, an hi actus pullulent, & dimanent ab officio, & beneficio excommunicati, vel ſi ſint illi annexi, vel connexi, & ſic cenſentur prohibiti, & illiciti: quia ligata poteſtate, ſeu principio intrinſeco illorum, cenſentur prohibiti, & ſi fiunt, ultrà peccatum mortale, ſunt irriti, & nulli: ſi autem ſint extranei ab officio, & aliundè non ſint contra juſtitiam, aut charitatem, cenſentur liciti, & legitimi.

Quæſt. 13. *An autem Iuriſdictio delegata, ante excommunicationem Delegantis, ſuſpendatur propter ſupervenientem excommunicationem?*

1. AFfirmat *Suar. in d. diſput.* 13. *ſect.* 1. re tamen integra; ſecus non integra, quia juriſdictio ſemel incæpta, & nondum terminata perſeverat, etiam poſt mortem Concedentis; & poteſt colligi ex *cap. Romana* 1. *de off. Vicarii, in* 6. adjuncta *Gloſ. in ver. Romana.*

* * *

Quæſt. 14. *Religioſus ſuſpenſus, an poſſit eligi in Prælatias Regulares?*

1. REſpondeo, quòd ſuſpenſus à jure, vel ab homine, non poteſt eligere, nec eligi, ut dicitur in *cap. cum dilectus* 8. *de Conſuet.* ibi, *quod nobis conſtitit, electionem ipſam à ſuſpenſis, & de ſuſpenſo, etiam celebratam, cum, juſtitia caſſavimus exigente,* & in *cap. cùm inter R.* 16. *de elect.* ibi, *nec probatum fuit (licet objectum) quòd ab interdictis electio fuerit celebrata, ipſam non potuimus irritare;* Immò qui per annum in ſuſpenſione permanſerit, eſt ſpoliandus omni beneficio, habito ante, vel habendo poſt ſuſpenſionem, ut deciditur in *c. cùm bona memoriæ, de æt. & qualit. ordin.* quæ jura intelliguntur de ſuſpenſis, nominatim declaratis, & publicatis, ſecus autem de occultis, & toleratis.

2. Undè *Suar. tom.* 5. *de cenſ. diſput.* 26. *ſect.* 2. *num.* 1. ait, quòd ſi ſuſpenſus ſit occultus, & ab Eccleſia communiter toleratur in publico miniſterio, vel officio, acta eius valent, quia Eccleſia ſupplet defectum, propter commune bonum.

3. Sed nec his eſt opus tali Eccleſiæ ſupplemento, ex *d. extrav. ad evitanda,* quam per extenſum poſui ſuprà.

4. Immò, nec tenemur ſuſpenſum denunciatum evitare, cùm hoc in jure cautum non ſit, & à diverſis non ſit illatio, nec in odioſis extenſio, quamvis ſit contra Charitatem inducere Religioſum ſuſpenſum ad celebrandum, vel aliquid peragendum, contra mentem legis ſuſpenſionis, & interdicti, *Layman. lib.* 1. *tract.* 5. *par.* 3. *cap.* 1. *num. ult.* & *Peyr.* poſt allegatos *tom.* 2. *de q.* 2. *cap.* 1. § .1. *num.* 33.

5. Et hoc ideò, quia ſuſpenſus, non ſpecialiter denunciatus, licet quoad ſe ſit prohibitus in ſuſpenſione miniſtrare, tamen non eſt privatus juriſdictione, quoad alios, *Diana,* multis citatis 4. *p. tract.* 2. *reſol.* 11. & *Lezana ver. ſuſpenſio, num.* 14.

6. Amplia, ut Electores, & Electi, quoad ſe, & per abſolutionem generalem, habitam in Capitulo, vel in litteris patentibus, cenſeantur legitimi, ac habiles, ad effectum tamen conſequendum, quod in Ordine Prædicatorum eſt certiſſimum: nam habetur expreſsè in *Prolog. Conſtit. num.* 3. *& cap.* 2. *de electione Prior. num.* 5. ſub *lit. P. fol.* 113. *col.* 4. ubi dicitur, quòd nullus debet excludi à quacunque electione: niſi ſententialiter ſit condemnatus, vel notoriè excommunicatus.

Quæſt. 15. *An omnis ſuſpenſio inferat hæc prædicta?*

1. ET dico, quòd non; ſed debet diligenter attendi, cujus nam ſpeciei ſit, & quomodò loquatur; nam ſuſpenſio tantùm valet, quantum ſonat; & poteſt eſſe triplex, teſte *D. Thom.* communiter accepto, *in* 4. *ſent. diſtin.* 18. *q.* 2. *art.* 2. *q.* 3. *& in addit. ad tert. par. q.* 22. *art.* 3. *in corpore,* nempè, alia ab ordine, & non à juriſdictione, alia à juriſdictione, & non ab ordine; & alia ab utroque ſimul, quæ ab aliis ſolet dici, ab officio, & beneficio, & ab utriſque ſimul.

2. Et eſt ſufficientiſſima ad evacuandum naturam rei diviſæ: nam ſuſpenſio, regulariter, ac propriè accepta, in ordine ad homines, quos privat, eſt cenſura Eccleſiaſtica perſonarum Eccleſiaſticarum, quatenus tales ſunt.

3. In perſonis autem Eccleſiaſticis, ut Eccleſiaſticæ ſunt; duo tantùm reperiuntur, nempe, Ordo, & Juriſdictio, ſeu Officium ſpirituale, & Beneficium, quod ratione ordinis datur; ergò omnis ſuſpenſio, ratione rei, à qua fit, aut eſt ab ordine, ſeu officio, aut à beneficio, ſeu juriſdictione, aut ab utriſque ſimul.

4. Confirmatur; quia perſona Eccleſiaſtica, in his per

per cenſuras ligatur, quæ per ordinationem accepit, ſed cùm quis ordinatur, duo tantùm ſuſcipit, ſcilicet ordinem & juriſdictionem, juxtà illud *Matth. Et tibi dabo Claves Regni Cœlorum*, hoc eſt ordinis, & juriſdictionis; prout eruditè docet *D. Thom.in cit.loc.* ubi ait, quod ſi quis ſit ſuſpenſus ab ordine tantùm; tunc non poteſt ea, quæ ſunt ordinis, ſed poteſt ea, quæ ſunt juriſdictionis, & è contra, ſi ſit ſuſpenſus à juriſdictione, & non ab ordine; ſi autem ab utroque, tunc neutrum poteſt; & ratio eſſe poteſt, quia cùm cenſura ſit pœna, ſuos limites non egreditur: nam pœnæ non extenduntur, ex quibus clarè conſtat, quod ſuſpenſio æquè dividitur in totalem, & partialem.

5. Totalis iterùm poteſt ſubdividi in totalem ſimpliciter & abſolutè, & in totalem, ſecundùm quid, id eſt, in aliquo certo genere, nempe officii, vel beneficii.

6. Primo modo ſuſpenſio poteſt dupliciter infligi, abſolutè, & ſimpliciter expreſsè, ut ſi dicatur, *te ſuſpendimus ab officio, & beneficio ſimul*, prout expreſsè infligitur in *cap. tuarum, de privil & in Clem. 1. de decimis*. Secundo modo, abſolutè, & ſimpliciter, implicitè, & tacitè tamen, ut ſi ſine aliqua limitatione imponatur, neque ex adjunctis limitatio aliqua colligi poſſit; cenſenda eſt ſimpliciter totalis; quia in moralibus, propoſiti indefinita, æquipollet univerſali; & colligitur ex *cap. Divina, de privil.* ubi excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententia, indefinitè infligitur contra eos, qui conferunt vel recipiunt beneficia ab his, qui pro ſuis propriis negotiis ad Romanam Curiam proficiſcuntur; & notat *Syl. in ver. ſuſpenſio, q. 5.*

7. Suſpenſio verò totalis ſecundùm quid, cenſetur illa, quæ ſuſpendit ab ordine tantùm, vel à juriſdictione tantùm; & poteſt eſſe, etiam partialis in uno genere, ut ſi fiat à majoribus Ordinibus tantùm, non autem à minoribus, vel ab ingreſſu Eccleſiæ tantùm, & non ab aliis, & ſic de ſingulis.

8. Sub nomine ordinum, adverte, quod non venit prima tonſura, nec ordo Epiſcopatus, vel Cardinalatus: niſi in ſpecie exprimantur: hinc abſolutè ſuſpenſus ab Ordine, non cenſetur ſuſpenſus ab exercitio primæ tonſuræ, nec ab officio Epiſcopatus, quia juxtà vulgatam Regulam, odia non ſunt amplianda.

9. Sub nomine juriſdictionis venit ſpiritualis, & temporalis; & hæ ad invicem diſtinguntur; & conſtat ex *cap. 2. de ſolut.* & ex *extrav. ambitioſæ, de rebus Eccleſiæ non alienandis*, ibi, *à Regimine & adminiſtratione ſuæ Eccleſiæ, ſeu Monaſterii, cui præſidet, in temporalibus & ſpiritualibus, ſit eo ipſo ſuſpenſus.*

10. Nomen officii, cùm ſit valdè latum, comprehendit, quidquid habet perſona Eccleſiaſtica, quatenùs talis eſt, præter beneficium: unde ſuſpenſus ab officio indefinitè cenſetur ſuſpenſus, nedum ab ordine; verumetiam ab omni officio Clericali, hoc eſt, etiam ab exercitio primæ tonſuræ, & Pontificalium, & conſimilium, ad quæ non ſe extendit ſuſpenſio ab ordine, indefinitè prolata, *Syl. ver. ſuſpen. q. 5.* & *Tab. eod. tit. num. 3.*

Exindè ſuſpenſio ab officio, eſt in jure frequentiſſima, ut in *cap. nihil, de elect. & Clem. 2. de vita, & honeſt. Cleric.* quia ſcilicet eſt majoris ambitus.

11. Nomine beneficii veniunt temporales fructus beneficii, undè ſuſpenſio à beneficio, dicit *Gl. in cap. Vintonienſis, de elect.* ſolùm extenditur ad fructus beneficii, non autem ad facultatem adminiſtrandi in ſpiritualibus, vel temporalibus, & ſequitur *Syl. ver. ſuſpen q. 5. nu. 5. §. ſi verò ſit à benef.* & *Suar. tom. 5. de cenſ. diſput. 26. ſect. 3. num. 11. & diſput. 27. ſect. 1. num. 1.*

12. Iterùm, ſuſpenſio poteſt dividi in ordine ad cauſam efficientem, à qua ſcilicet fit; & ſic alia eſt à jure, hoc eſt, expreſſa, & poſita in corpore juris; & alia ab homine, hoc eſt, ab hoc, vel illo Prælato impoſita in ſibi ſubditos: & poteſt iterùm dividi in ordine ad tempus, & ſic quædam imponitur ſimpliciter ab officio, *Syl. ubi ſuprà*, ubi dicit, *paria ſunt aliqua ſuſpendi ſimpliciter & perpetuò*, & colligitur ex *l. ſine præfinito, ff. de pœnis.*

13. Quædam verò eſt ad certum tempus, quo finito, ſuſpenſus abſque alia declaratione, poteſt ſua munia exercere: unde *Syl. in d. q. 5. in fin.* ait, quod ſuſpenſus per annum, poterit celebrare ultima die anni biſſextilis, ſecundùm *Gloſ. in cap. quæſivit, de verb. ſignif.* ſicut libertas promiſſa ſervienti per annum, acquiritur, ſi ſervit 365. diebus, *ff. de ſtatu lib. l. cùm hæres, §. Stichus ſi hæredi meo.*

14. De qua re; quia eſt gravis & frequens in uſu, legendi ſunt *Doctorees*, & præſertim *Syl. Cajet. Armilla, Tabiena, Roſella in ſum. ver. ſuſpen. Joan. Bapt. Corrad.* in peculiari *tract. de ſuſpenſione*, poſito *in fin. 2. p. reſpon. Remig. Scropha in moral. q. 4. & ſequent. Franciſcus Mar. Samuell. per totam diſp. 5. de elect. Canon. Jacob. Graff. deciſ. Aur. p. 1. lib. 4. cap. 25. per totum, & in pract. caſuum reſervat. lib. 1. de abſolut. à ſuſpen. cap. 2. & tom. 1. conſ. 8. & 9. & tom. 2. lib. 5. de ſent. excomm. conſ. 10. quarta difficult. Navar. in ſumm. cap. 27. à n. 159. Ricc. 1. p. praxis*, in prima edit. *deciſ. 467. & 469. Vulpes* in ſua *praxi, for. Eccl. c. 8. Ricciull.* in multis *locis* ſui *tract. de jur. perſon. lib. 4. cap. 3. cap. 14. & cap. 65. Suar. tom. 5. de cenſ.* latè *diſp. 26. & 27. per tot. Avila eod. tit. 3. de ſuſpen. diſp. 2. Layman. lib. 1. tract. 5 p. 3. c. 1. Portell. in dub. ver. ſuſpen Peyr. tom. 2. de Prælat. q. 2. c. 5. §. 1. Bonac. tom. 1. de ſuſpen. diſp. 3. per totam, Diana par. 5. tract. 10. de ſuſpen.* & *Lezana ver. ſuſpenſio*, & novè *Alphonſ. de Leon. de cenſ. recoll. 6. de effect. ſuſpenſ. pag. 657.*

15. Ex quibus multa inferuntur: Primò, quod ſuſpenſio indefinita ab ordine, privat omni uſu ordinum, tùm minorum, tùm ſacrorum; quia æquipollet univerſali, ac ſi diceret, *ab omnibus ordinibus, Syl. in d. q. 5.* privat etiam ab aliis actibus, qui ſunt neceſſariò connexi cum ordine, ut ſunt, abſolvere in foro pœnitentiæ, extremam unctionem conferre, Baptiſmum ſolemniter adminiſtrare, ſolemnem aliquam benedictionem, aut conſecrationem efficere: nam prohibito uno principali, conſequenter prohibetur & illud, quod eſt annexum cum illo; *Gloſ. in cap. ſtudeas, diſtin. 50. ver. ut tale*: non tamen privat iis actibus, qui ſunt juriſdictionis, & non ſunt connexi cum ordine, ut cenſuras ferre, ab iis abſolvere, beneficia conferre, judicare, & ſimilia, *Navar. in d. cap. 27. nu. 160. Suar.* cit. *loc.* quod eſt valdè notandum.

16. Secundò, quod ſuſpenſio à juriſdictione indefinitè, propter eandem rationem, privat uſu omnium actuum ſpiritualis juriſdictionis, ut eſt, excommunicare, abſolvere, corrigere, confirmare, benedicere, eligere, judicare, &c. Nec non & temporalis, uti eſt, affictare, ſeu locare, inſtrumentare, exigere, cautelare, & ſimilia; & eò fortiùs, ſi ſimul ſit ab officio, quia nomine officii, in univerſali ſignificatione veniunt omnia, quæ competunt ratione ordinis, & juriſdictionis ſpiritualis, ut conſtat ex *cap. 1. §. fin. de Judic. in 6.* & docet *Gl. in d. c. cùm dilectus, in ver. à ſuſpenſis*; ac etiam ratione adminiſtrationis Eccleſiaſticæ, *cap. ſanè, de elect. & cap. quùm Pontificali, eod. tit. in 6.* quia ſuſpenſio à juriſdictione, & officio, & beneficio, *Graff. in d. pract. caſ. reſer. nu. 4.*

17. Hinc ſuſpenſus ab officio, non poteſt, ut ſuprà dictum eſt, excommunicare, nec abſolvere, nec eligere, nec eligi, nec locare, nec à locatis fundis exigere; quia hi actus, & conſimiles, aut ſunt officii, vel juriſdictionis, *Sayr. de cenſ. lib. 4. cap. 5.* aut ſunt annexi juriſdictioni & beneficio, *Peyr.* poſt allegatos cit. *loc. nu. 28. in fin.*

Digitized by Google

18. Tertiò quod ſuſpenſio, ſub hac conditione impoſita, *donec ſatisfecerit*, vel *donec pænituerit*, adveniente tali conditione, deſinit eſſe & remanet caſſata, abſque alia declaratione, ut dictum eſt, delata ad tempus, tempore tranſacto, *Syl.*cit. *loc. nu.* 8.

19. Quartò, quod ſuſpenſus ab ordine inferiori, eſt etiam privatus uſu ſuperioris, ut privatus Diaconatu, privatur etiam Presbyteratu: niſi ſuſpenſio, expreſſis verbis referatur ad inferiora, per illam dictionem, *tantùm*, vel *dumtaxat*: quia cui non licet minus, nec ei licere debet, quod eſt majus; argum. *cap. cùm illorum, de ſent. excomm. & l. legat. § ult. ff. de interdictis, Joan. de Cruce in direct. tract. de cenſur. ar.* 3.

20. Quod tamen limita, quoad actus inter ſe connexos, ita ut in exercitio ordinis ſuperioris, contineatur exercitium ordinis inferioris, à quo quis eſt ſuſpenſus, ut ſi v.g. Presbyter ſit ſuſpenſus ab exercitio Diaconatus, conſequenter etiam à ſacrificando, ex quo nequit Miſſas celebrare, ſine lectione Evangelii, non tamen ab aliis functionibus Sacerdotis, putà, audire Confeſſiones Sacramentales, ſolemniter baptizare, benedicere, &c. cùm iſta non contineant exercitium Diaconatus, *Layman.* cit. *loc.*

21. Quintò, quod ſuſpenſus à Divinis officiis, ſeu ab ordine, licèt ſit prohibitus exercere aliquem actum, ſuo ordini deputatum: nihilominùs poteſt ea omnia facere, quæ poteſt Laicus, nempe ſua peccata confiteri, Euchariſtiam ſumere, in Paſchate communicare, baptizare, menſam benedicere, in Sancta Hebdomada lectiones legere, Divina audire, Chorum ingredi, ibique cum aliis pſallere, Reſponſoria & Epiſtolam cantare, & inſtar Laicorum cætera peragere; ſine tamen pompa Eccleſiæ, & abſque veſtibus Eccleſiaſticis, ad talem uſum deputatis; quia talia non ſunt actus ordinis, ad quos exequendum, & peragendum ſpecialis poteſtas traditur in ordinatione, ut in Presbyterio poteſtas conſecrandi, baptizandi ſolemniter, dicendi Collectas in Choro; in Diaconatu poteſtas canendi ſolemniter Evangelium; in Subdiaconatu poteſtas ſolemniter cantandi Epiſtolam; in Accolitatu poteſtas ferendi Cereos, & ſic de aliis; & docet *Navar. in ſum. cap. 27. nu.* 160. & fuſiùs *lib. 5. de ſent. excomm. conſil.* 64. in antiquis, *Graff. tom. 2. eod. lib. & conſ.* 12. *difficult.* 1. *Rodr. tom. 3. q. 65. art. 8 ver. ex his infertur Portell. in dub. ver. ſuſpen. nu. 5. Avila de cenſ. 3. p. de ſuſpen. diſp.* 2. poſt *ſextam concluſ.* & *Lezan. ver. eod. nu.* 10. & moventur ex multis.

22. Primò, quia ſuſpenſus à Divinis, ſolùm prohibetur in ſuo officio agere, ſicut priùs, vel officium ſuum exercere, ſicut priùs; prout expreſsè habetur in *cap. ſi quis Epiſcopus in Concilio excommunicatus 7. cauſ.* 11. *q.* 3. ibi, *ſi poſt excommunicationem præſumpſerit facere oblationem, vel matutinum, aut veſpertinum ſacrificium, quaſi in officio ſuo agere, ſicut priùs, non liceat ei*; & expreſsiùs in *cap. is, cui* 20. *de ſent. excomm. in* 6. ibi, *ſi contra interdictum hujuſmodi Divinis in ea ſe ingerat, ſicut priùs, &c.* per quæ verba clarè apparet, quod hujuſmodi ſuſpenſus, non arcetur à ſuprà dictis, quæ licitè fieri poſſunt per Laicos, in quibus aliter, & aliter ſe habet.

23. Secundò, quia tunc ſuſpenſus à Divinis incurrit irregularitatem, quando exercet aliquem actum, ordini ſuo ſpecialiter deputatum, & ſibi per ſuſpenſionem prohibitum, ut communiter docent *Doctores*, & notat *Syl. in d. loc. q.* 5. & habetur expreſsè in *cap. cùm alterni* 1. *de ſentent. & re judic. in* 6. *§. fin.* ibi, *quod ſi ſuſpenſione durante, damnabiliter ingeſſerit ſe Divinis*; (ſupple ſicut priùs) *irregularitatis laqueo ſe involvet, ſecundùm Canonicas ſanctiones*: hæc ibi.

24. At ſuperiùs recenſita, nullam habent connexionem cum ordine ſuſcepto, ergò non debent pari judicio æſtimari, *cap. tranſlato 3. de conſtit.*

25. Tertiò; quia ſuſpenſio de qua agitur, eſt cenſura Eccleſiaſtica, quâ alicui perſonæ Eccleſiaſticæ prohibetur exercitium ſui officii vel beneficii, in totum, vel in partem, ut conſtat ex deciſis: ergò idem, quod priùs, cum prædicta munia ſint alterius generis.

26. Nec his obſtant illa verba *Sylveſtri* poſita in *d. q.* 1. ibi, *ſi verò ſuſpenſio ſit à Divinis officiis: tunc non poteſt quis officiare, nec cum aliis intereſſe vel audire*: quia hæc referuntur ad *Doctores, ibi* allegatos, non autem ad propriam mentem, quam ipſemet ſuprà expreſſerat, ibi, *ſi verò ſit ab ordine Epiſcopali ſolùm, eſt quis ſuſpenſus ab his, quæ ſunt illius ordinis, non autem ab his, quæ ſunt juriſdictionis*, nota ly *ſolùm, & tantùm.*

27. Benè verùm eſt, quod hi ſuſpenſi cantando in Choro, non ex officio publico, ſed tanquàm Laici, non lucrantur diſtributiones quotidianas; nec fructus debitos pro tali ſervitio; prout ſacra Congregatio declaravit ſub anno Domini 1633. & refert *Alphon. de Leon. recol. 6. de cenſ. n.* 1013. & tunc dicuntur cantare ex officio publico, quando ſunt in Choro, non, ut Laici, ſed, ut Canonici, Canonicali veſte induti, auctoritativè peragendo, quæ ſunt de Jure Canonico.

28. Sextò, quod ſuſpenſio lata à jure Regulari, vel à Prælato Religioſorum, regulariter loquendo, non poteſt dici propriè cenſura, ſed potiùs pœna purè vindicativa: tum quia cenſura Eccleſiaſtica trahit ſecum executionem, & mox afficit conſcientiam, abſque ulla declaratione, ut dictum eſt ſuprà; ſuſpenſio verò inter Regulares lata, non incurritur ante declarationem Prælati, ut conſtat ex *Prol.* noſtrarum *Conſtit. tex.* 6. nec obligat ad aliquam culpam, ut *ibidem* dicitur, tum etiam, quia imponitur ſine præmiſſa monitione, quod non convenit propriæ cenſuræ, *Suar. tom. 5. de cenſ. diſp. 25. ſect.* 1. & alii, quos ſequitur *Lezan. ver. ſuſpenſio, nu.* 6. exindè infertur, Religioſum exercendo actum ſibi vetitum, per ſuſpenſionem prædictam, etiam ſi ſit latæ ſententiæ, non incidere in irregularitatem: nam hæc non incurritur; niſi in caſibus, in jure communi expreſſis, licet uti tranſgreſſor præcepti, & inobediens ſuo Superiori, poſſit aliundè puniri.

Quæſt. 16. Religioſus ſuſpenſus à Divinis officiis, ſeu ab Ordine, an poſſit eligere?

1. FUit hoc dubium ad inſtantiam Minimorum, Die 7. Septembris, ſub anno Domini 1628. Sac. Congregationi propoſitũ, quæ reſpondit, his præciſis verbis.

Regularem ſuſpenſum ad tempus à Divinis, abſque expreſſione privationis voti, infrà illud tempus, voce activâ non privari: ideoque poſſe votum dare, in Electionibus Superiorum faciendis. A. Cardinal. Ubaldinus. Franciſcus Paullutius Sac. Congreg. Secret. Et refert per extenſum *Pey. tom. 2. de Prælato, quæſt. 2. cap. 5. §. 1. nu. 35. in fin.* & ſummatim *Barboſa in Collect. Bullar. ver. ſuſpenſus.*

2. Et ratio deciſionis eſſe potuit, quia in Religioſis, jus eligendi fundatur in Religione, ſeu in ſtatu Religioſo ipſorum.

3. Hinc Moniales, quæ neque ordinis, neque officii Eccleſiaſtici capaces ſunt, conferunt beneficia, *cap. cùm dilecta, de major. & obed.* & eligunt Prælatas; & in Ordine Minorum, etiam non Clerici, ſuffragantur in Capitulo; & Fratres Joan. de Deo, ſunt omnes Laici, & faciunt tamen electiones Canonicas. Secùs autem in non Religioſis: in his enim fundatur in ordine, à quo quis ſuſpenſus, cenſetur ſuſpenſus ab omni officio Clericali, & conſequenter à poteſtate ſpirituali, prout de communi docent *Syl. ver. ſuſpenſio, q. 5. ver. ſi verò ſit ab officio,* & *Tab. eod. ver. nu.* 4. nam remotâ executione fundamẽti, nempè ordinis, removetur acceſſorium, quod eſt exercitium ordinum, & juriſdictionis ſpiritualis, qua ordinatus, poteſt eligere

bene-

Digitized by Google

beneficium conferre, & ſimilia ſpiritualia peragere; undeinferunt ſuſpenſionem ab ordine, ab officio, & à juriſdictione ſpirituali, æquipollere, & idem operari.

4. Veruntamen, primum dictum non eſt in omni Religione integrum; nam in familia Dominicana, nemo poteſt eligere, niſi ſit Sacerdos, ut dictum eſt ſuprà, ergò in nobis jus eligendi fundatur in ordine Sacerdotali, quod in multis Religionibus obſervatur.

Quamobrem prædicta declaratio Sac. Congregat. nequit nobis Dominicanis adaptari.

5. Neque his nocet *Sigiſmundus à Bononia de elect. dub.* 97. *num.* 2. dicens, Priorem, Præpoſitum, vel Guardianum, ſuſpenſum ab officio, prohiberi ſuffragium præſtare in electione Socii, ſeu Decreti localis, non autem in electione Capituli, in quo eligitur Provincialis, vel Generalis; & movetur ex illa Regula, quâ dicitur, quod ſuſpenſus ab officio, non cenſetur ſuſpenſus à beneficio: ſed Guardianus, quando eligit in Capitulo Provincialem, non eligit, ratione officii, ſed beneficii, nempè intuitu Guardianatus, quod eſt ſuffragari ex officio publico, ſecus autem, quando eligit Diſcretum, ſeu Socium ratione officii, & non beneficii.

Quia quamvis illa Regula ſit vera, ſcilicet, quod ſuſpenſus ab officio, &c. cùm ſimus in pœnalibus, in quibus non fit extenſio: nihilominùs fallitur in præſuppoſito; etenim ipſe præſupponit, nomine beneficii, venire juriſdictionem ſpiritualem, quod non eſt verum: quia nomine beneficii, venit juriſdictio temporalis, nempè facultas adminiſtrandi & regendi temporalia: non autem venit juriſdictio ſpiritualis, à qua fluit jus facti, eligendi, & cætera ſpiritualia peragendi, ut conſtat ex immediatè hic dictis: unde ingenuè fateor, Priorem in meo Ordine, ſuſpenſum à Divinis, nunquàm poſſe habere votum in electione Provincialis; quia per hujuſmodi ſuſpenſionem amiſit uſum juriſdictionis ſpiritualis, à qua, ut dictum eſt, naſcitur jus facti eligendi, quod etiam advertit *Peyr.* cit. *loc. nu.* 36. *in fin.*

6. Benè verum eſt, quod hujuſmodi Religioſus ſuſpenſus à Divinis, poterit abſque ullo ſcrupulo, etiam cum ſtola, publicè concionari, nam prædicare, non eſt actum ordinis exercere, cùm hoc poſſint etiam Laici, Eremitæ, ac ſimplices Clerici, de licentia tamen Epiſcopi.

7. Dixi, etiam cum ſtola, quia uſus ſtolæ, & prolatio Pſalmorum non eſt de ſubſtantia ordinis, ut bene advertit *Alphon. de Leon. recoll.* 6. *nu.* 1016. *pag.* 662. *de cenſ.* quidquid alii dicant: tum quia actus ordinis Sacerdotalis, de ſe primò eſt duplex, nempe conficiendi Sacramenta, & illa diſpenſandi, quorum neutrum facit Religioſus, prædicando cum ſtola, vel aliquem excommunicatum abſolvendo cum ſtola, Pſalmis, etiam in foro exteriori tendo: tùm etiam, quia nulla irregularitas incurritur: niſi in jure expreſſa reperiatur, *cap. is, qui de ſent. excomm.* 6.

8. In jure autem reperitur tantùm expreſſa irregularitas pro his, qui violant cenſuram per exercitium actus Ordinis, *Marchinus de Ordine, tract.* 2. *par.* 7. *cap.* 3. *nu.* 19. tum etiam, quia ita indifferenter practicatur in meo Ordine: etenim Sacerdotes in Cœna Domini, cum ſtolis ad collum, recipiunt à Prælato Auguſtiſſimum Eucharistiæ Sacramentum, tumulant Sacerdotes defunctos, in Comitiis Provincialibus diſputant & aſſiſtunt, qui actus ſunt potiùs Religionis, & Pietatis, quàm Ordinis Eccleſiaſtici.

* * * * *

Quæſt. 17. Religioſus introducens Fœminam in Conventum, an poſſit eligi in Priorem, vel alium eligere?

1. EXploratiſſimi Juris eſt, quod Regularis introducens Mulieres in Monaſterium ad malum finem, eſt privatus omnibus officiis, quæ ad præſens obtinet, inhabilis inpoſterùm ad illa, & ſuſpenſus à Divinis, ipſo facto, prout clarè conſtat ex *Bulla Pii V.* incip. *Regularium perſonarum, &c.* quam per extenſum habes ſuprà in 2. *p. tract. de violata clauſura, q.* 2. ibi, *ipſis verò Monaſteriorum, & Conventuum Abbatibus, Præpoſitis,* Prioribus, *& aliis Præſidentibus: quocunque nomine vocentur, & eorum Monachis, Canonicis, & Fratribus, ſive Mendicantibus, ſive non Mendicantibus, ſub pœna privationis officiorum, quæ in præſenti obtinent, & inhabilitatis inpoſterùm ad illa, & alia omnia, & ſuſpenſionis à Divinis, ipſo facto, ſine alia declaratione incurrendis, &c.* Sed ſuſpenſus à Divinis, non poteſt exercere ſuam ſpiritualem juriſdictionem: ergò non poteſt eligere: quia vox eſt unum de Eccleſiaſticis exercitiis, *Fel. in cap. Apoſtolica, de except. ver. dare vocem, Panor. in cap. cùm ſemper, nu.* 4. *de Confeſſ.* & *Sayr.* multis citatis *de cenſ. lib.* 4. *cap.* 5. *nu.* 12.

2. Nec poteſt eligi ad id, quod exercere non valet; nam officium datur propter beneficium, ſeu ad exercitium ejus, *Garz. p.* 7. *cap.* 14. *nu.* 2. ergò.

3. Quod habet locum etiam in ſuſpenſo occulto, & tolerato, *Rot. Rom. deciſ.* 534. *nu.* 5. *par.* 1. *in recent.* nam cenſuræ illatæ cum illa clauſula, *ipſo facto abſque alia declaratione,* mox admiſſâ culpâ afficiunt animam, per ea multa, quæ dixi ſuprà.

4. Undè hujuſmodi ſuſpenſus à Divinis, licet ſit occultus & toleratus, adhuc nequit actum ſuæ juriſdictionis exercere, *Navar. cap.* 27. *nu.* 151. *& conſ.* 4. *n.* 3. *de Cler. excomm. Sayr.* cit. *loc. cap.* 1. *n.* 13. *Suar. tom.* 5. *de cenſ. diſput.* 25. *ſect.* 1. & *Sorbus in ver. ingredi Monaſteria, in declarat. Bul. Greg. XIII. n.* 9. *ver. aliud advertendum eſt, fol.* 362.

5. Hinc non obſtante *extrav. ad evitanda Martini V. de ſent. excomm.* de qua ſæpè diximus, poteſt ab utraque electione repelli; nempè activa, & paſſiva, ſi contra eum ab Electoribus excipiatur: tum quia prædicta *extrav.* nihil ſanxit ad beneficium cenſuratorum, ſed ad quietem conſcientiarum, volentium cum illis communicare, ſi fortè non ſint declarati; tùm etiam, quia *dd. Conſtit. Pia & Gregoriana,* ſunt ſubſequentes ad illam, & loquuntur cum illa clauſula; *abſque alia declaratione, Remig. Scropha in qq. moral. quæſt.* 3. *&* 4.

6. Neque his obſtant illa verba *textus* 4. *Prol.* noſtrar. *Conſtit.* ibi, *pœnis tamen abſolutionis ab officio, privationis vocis activæ, vel paſſivæ, gravioris culpæ, & aliis majoribus (quantumcunque tam in Conſtitutionibus, quàm extrà, ipſo facto ſint incurrendæ) niſi ſit pœna excommunicationis latæ ſententiæ, nullus ſit ſubjectus: niſi ſuperveniat declaratio Prælati, in particulari reſpectu hujus, quantumcunque notorium facti, vel juris, aut utriuſque interveniat:* hæc *ibi.*

7. Quæ confirmantur per *cap.* 2. *de elect. Prior.* ſub *lit. P. pag.* 113. *col.* 4. ibi, *nullus debet excludi à quacunque electione* (ſupple activa, vel paſſivâ) *prætextu alicujus criminis, vel delicti: niſi ſententialiter ſit condemnatus, & per ſententiam privatus.*

8. Quoniam prædicta referuntur ad Statuta Regulæ, & ad Conſtitutiones editas, vel forſan edendas à noſtris Prælatis, per quas declarantur, & cuſtodiuntur, quæ implicitè, vel explicitè noſtram Regulam concernunt, ut *ibid.* declaratur ſub *lit. M. pag.* 7. *col.* 2. non autem referuntur, nec poſſunt referri ad Statuta, per Rom. Pontif. edita; niſi malueris dicere, Decreta Papæ præferri noſtris Statutis; & eò magis prædicta, cùm ſint ſubſequentia ad illa, cum fortiſſimis derogatoriis, *Scroph.* cit. *loc. nu.* 5.

Digitized by Google

9. Non deſinam tamen dicere, quod hujuſmodi ſuſpenſio à Divinis, in quam incurrunt Religioſi introductores, non eſt reſervata Papæ, ut conſtat ex eadem *Pia Conſtitut.* & conſequenter poteſt tolli ab omni legitimo Confeſſario, *Theſaur. ver. clauſura* 1. *p.* 2. *prax. cap.* 1. & 2. & Egomet dixi in cit. *loc. de clauſura, q.* 26. & quod excommunicatio, quæ reperitur in *d. Gregoriana*, non afficit Subditos, ſed tantùm locorum Superiores, ut *ibid.* dico, & quod noſtri legitimi Superiores poſſunt ſibi Subditos, etiam non præſentes, ab his cenſuris abſolvere, in foro tamen conſcientiæ; prout ex multis *ibid.* oſtendo *q.* 31.

Quæſt. 18. *Interdictus, an poſſit eligi ad Prælaturas Regulares?*

1. RESpondeo, quod ſingulariter interdictus non poteſt eligi, & ſi eligatur, electio eſt nulla, ut deciditur in *cap. ad hæc* 1. *de poſtulat. Prælat.* ubi *Gl. in ver. perſonam* ait, *& ita habes hic, quod qui non ſervat interdictum, ineligibilis eſt, nec poteſt poſtulari, & poſſet dici, quod eſt irregularis & ſuſpenſus, ideò nec eligere debet, nec excommunicare, nec beneficium conferre poteſt, quia Claves Eccleſiæ contemnit*, prout habetur expreſsè in *cap. tanta eſt* 18. *de exceſſibus Prælat. & cap. cùm inter R.* 16. *de elect.* ibi, *quod ab interdictis electio fuerit celebrata.*

2. Hinc notoriè interdicti non ſunt ad electionem vocandi; immò repellendi, & ſi admittantur, electio corruit, *cap. illa quotidiana* 39. *de elect.* & notat, poſt allegatos *Caſtell. cap.* 5. *nu.* 55. *de elect.*

3. Amplia, ut nec etiam poſſit eligi, nec eligere, qui in loco interdicto ſcienter celebravit, *Syl. ver. elect. num.* 15. *Tab. eod. ver.* §. 16. *& Peyr. tom.* 2 *de Prælat. q* 2. *cap.* 5. §. 2. ubi multis citatis advertit, quod ſola fama facit in hoc caſu probationem ſufficientem, ut interdictum Superioris ſervetur; & colligitur ex *d. cap.* 1. *de poſtulat.* §. *nos igitur*, & expreſsè habetur in *cap. is, qui de ſent. excomm. in* 6. *& Gl. fin. in c. per inquiſitionem, de elect.* vide quæ dico in *tract. de Capitulo, q.* 2.

Quæſt. 19. *Irregularis an valeat eligi in Prælatum Regularium?*

1. NEgativè deciditur in *cap. is, qui* 18. *de ſent. excomm. in* 6. §. *is vero*, ibi, *irregularitatem incurrit, à qua nequit per alium, quàm per Rom. Pontiſ. liberari, & adeò efficitur ineligibilis, quod nec ad eligendum cum aliis debebit admitti*: hæc *ibi*, ubi *Gl. in ver. cum aliis*, ait, *amittit ergò poteſtatem eligendi activam, & paſſivam*; quod procedit & eſt verum, etiamſi irregularis ſit occultus, & toleratus, ut conſtat ex *cap.* 6. *Conc. Trid. ſeſſ.* 24. *de Reform.* ubi Epiſcopis datur facultas diſpenſandi in omnibus irregularitatibus, & ſuſpenſionibus, ex delicto occulo provenientibus, in foro conſcientiæ tamen; ergò in foro conſcientiæ præſupponuntur illaqueati, & irretiti, ſecùs futilis foret hujuſmodi abſolutio, & diſpenſatio.

2. Amplia, ut irregularis ſit ineligibilis, etiamſi ſuam irregularitatem ignoraret; quia licet ignorantia poſſet excuſare à culpa, maximè, ſi ſit invincibilis: tamen non poteſt dare capacitatem, nec poteſt ſanare, quod eſt infirmum de jure Canonico, *Navar.* fusè *in ſum. cap.* 27. *nu.* 251. *Ricc.* multis citatis 1. *par. praxis, deciſ.* 185. *nu.* 2. in antiq. *Avila de cenſ. diſp.* 2. *par.* 7. *dub.* 6. *concluſ.* 3. & *Bonac. eod. tit. diſput.* 7. *q.* 1. *pun.* 3.

3. Amplia, ut dictus irregularis nequeat eligi, etiamſi præcedenter ad electionem, vel collationem beneficii fuerit abſolutus à cenſuris, per illam clauſulam generalem, *teque abſolventes ab omnibus cenſuris*; quia irregularitas non eſt propria cenſura Eccleſiaſtica, ſed impedimentum Canonicum; undè non abſolvitur, ſed diſpenſatur, cum expreſſa ſui mentione, dicendo. *diſpenſo tecum ſuper irregularitate, ſi quam, vel ſi quas contra* [illegible] *& habilito*, &c. ut idem *Navar.* advertit in cit. *loc.* [illegible] *num.* 254. & Egomet dixi ſuprà *tract.* 4. *q.* 44. & 4[illegible]

Quæſt. 20. *Infames, an valeant eligi ad Prælaturas?*

1. REſpondeo, quod infamis, tàm infamia Juris, [illegible] facti, eſt ineligibilis ad Prælaturas Regulares, [illegible] ſi eligatur, erit ipſo jure electio nulla, *Syl. ver.* [illegible] 8. *nu.* 15. & *Tab. eod. tit. nu.* 11. ubi notat, qu[illegible] famia, ſive ſit juris, ſive facti, repellit à pro[illegible] ſit Dignitas, ſive ſit Ordo; quia portæ dig[illegible] famibus patere non debent, ut dicitur in *cap.* [illegible] *quo, diſtin.* 51. ubi aſſignantur viginti ſex in[illegible] quæ repellunt à dignitate quæſita, & faciunt [illegible] ad quærendum: & clarius in *Regula* 87. *de Reg.* [illegible] *in* 6.

2. Quæ Juris Regula intelligitur de Dignita[illegible] cleſiaſticis & ſæcularibus, ut *ibid.* notat *Gl.* ubi [illegible] legat jura, quæ ſunt obſervanda; quia omnes in[illegible] cundùm leges, ſunt infames ſecundùm Canon[illegible] tat *Tab.* cit. *loc. nu.* 1. & habetur expreſsè in *Can.* [illegible] *rò* 20. *cauſ.* 6. *q.* 1. ibi. *omnes verò infames dicimus, qu*[illegible] *infames appellant, qui culpis exigentibus, ad Sace*[illegible] *non poſſunt provehi*: hæc *ibi.*

3. Quamvis non omnes infames ſecund[illegible] nes, ſint infames ſecundùm leges, *Gloſ. ibid. in* [illegible]

4. Sed adverte, quod infamia, ſive ſit j[illegible] cti, non contrahitur ante declarationem Judi[illegible] ſimus in delicto notorio; tùm quia ſola no[illegible] licti non ſufficit; tum etiam, quia ad hoc, ut [illegible] dicatur notorius, ità ut ei nulla competat de[illegible] tæ exiguntur qualitates, quæ cùm dent juriſ[illegible] debent concludenter conſtare, ſecus autem [illegible] rantur; tùm item, quia multa facta videntur no[illegible] de jure non ſunt.

5. Quapropter jure optimo cautum eſt in D[illegible] cana familia, nullum eſſe excludendum, de qua[illegible] lectione, prætextu alicujus criminis vel delicti: [illegible] tentialiter ſit condemnatus, & per ſententiam [illegible] vatus, ut conſtat ex *tex.* 5. *Prol. & declarat. cap.* 2. [illegible] *Prior.* ſub *lit. P fol.* 113 *col.* 4.

6. Amplia reſolutionem ſic limitatam ad public[illegible] leatores, Ebrios, Luſores, Mulierum raptores, A[illegible] Sodomitas, & conſimiles, qui nequeunt ab ele[illegible] repelli; niſi poſt Judicis declarationem, de qua[illegible] *Ricc.* 2 *p. praxis, reſolut.* 119. *Caſtell. cap.* 4 *de el*[illegible] *Peyr. tom.* 2. *de Præl. q.* 2. *cap.* 5. §. 5. & 6. & *Tamb.* [illegible] *de jur. Abbat. diſp.* 5. ubi fusè ex multis oſten[illegible] miam facti, per pœnitentiam purgari, & *Alp*[illegible] *Leon.* 2. *p. de off. & poteſtate Confeſſ. recoll.* 1. *concluſ.* [illegible] *nu.* 213.

Quæſt. 21. *Hæreticus, an poſſit eligi ad Præl*[illegible]

1. ET dico quod non, etſi eligatur, electio [illegible] nulla: quia non ſolùm ipſe eſt ine[illegible] etiam ejus Receptatores, Fautores, & De[illegible] clarè dicitur in *cap. quicunque, de Hæret*[illegible] *tici autem, Credentes, Receptatores, Def*[illegible] *eorum, ipſorumque filii, uſque ad ſecund*[illegible] *nullum Eccleſiaſticum beneficium, ſeu officium pu*[illegible] *admittantur; quod ſi ſecùs factum fuerit, decernimus irritum, & inane*: hæc *ibi*

2. Idipſum confirmatur in *cap. ſtatutum* 15. *eod. tit. in* 6. ubi fuit declaratum, quod filii Hæretici [illegible] uſque ad ſecundam lineam Paternam, ad primam [illegible]

Mater-

Maternam, ſunt inhabiles ad beneficium, & officium ſæculare,ſi Patres, ante mortem, Eccleſiæ reincorporati non fuerint; & ratio eſſe poteſt; tum quia Hæretici ſunt excommunicati, *cap. noverit,de ſent. excomm. cap. Achatius,& cap.audivimus* 24.*q*.1.*cap.ad abolendum* 9.*cap. excommunicamus* 1.2.*de Heret*.& ejus reſolutio eſt reſervata Papæ,ex *Bull.Cœnæ Domini*.

3. Tum etiam,quia ſunt extrà Eccleſiam, *cap. excommunicamus, & cap. vergentis, de Heret*. & conſequenter non debent aliquid Eccleſiæ Catholicæ poſſidere: quia extra illam ſunt,*cap.quo jure*,§ *Legantur,diſtin*.8.tum item quia ſunt infames,*cap.infames* 6.*q*.1.*cap.alieni* 2.*q*.7. tum denique, quia ſunt ipſo facto privati Dignitatibus, quas poſſident, quocunque tempore obtentis; *cap.ut cùm ipſi, ver.privandi,de Heret. in* 6.ergò multò fortiùs, obtinendis; jus enim quæſitum eſt fortiùs jure quærendo.

4. Et reſolutio prædicta habet locum, tàm in Hæreticis manifeſtis,quàm occultis: tum quia cenſura mox incurritur, admiſsâ culpâ, ſecretè, vel publicè; tum etiam quia quod tacitè ineſt,cenſetur expreſſum,nam taciti, & expreſſi eadem eſt virtus,*l.cùm quid, ff.ſi certum petatur, Sanchez lib.* 2.*ad Decal.cap*.25.*num*. 2. & *Bonac. de cenſ. diſput*.7.*q*.3.*punc*.7.*nu*.2.& *Peyr.tom*.2.*de Pralat.q*. 2. *cap*. 5.§.6.*nu*.73.ubi excipit Hæreticos mentales; quia hi non cenſentur excommunicati; niſi interior Hæreſis, per aliquod ſignum exteriùs fuerit declarata,*Farinac. de Hereſ. q*.192.*nu*.1.*& ſeq*.& *Garz.de benef.par*.11.*cap*.10.*nu*.1.

5. Amplia, procedere etiam poſt publicam Hæretici emendam, ut conſtat ex *c. convenientibus*, §.*ex hac auctoritate* 1.*q*. 7.*cap. nos conſuetudinem, diſtin*. 12. qui text. concludunt, etiam de ordinibus, ita ut qui lapſus eſt formaliter in Hæreſim, ſivè occultè, ſivè manifeſtè, etiam poſt abſolutionem remaneat irregularis, non ſolùm quoad recipiendas dignitates, ſed etiam,quoad recipiendos ordines, & etiam ad exercendum eos, quos habet. *Ricciull.de jur.perſon.lib*.5.*cap*.18.*nu*. 1. *Bonac.de cenſ.diſp*. 7.*qu*.5.*pun*. 7.*nu*. 6. *& ſequen*. & *Peyr*.multis citatis *ubi ſuprà*.

6. Sed cur Nepotes Hæreticorum per lineam paternam, ſunt ineligibiles, non autem Nepotes Matris hæreticæ, ut dicitur in *extrav*. prædict.*Sanchez* cit. *loc.cap*.27. *n*.2. & *Farinac.de Hereſ.q*.191.§.2.Reſpondent,quia Nepotes ex filio,& non ex filia, Patris conditionem ſequuntur, cùm ſemen paternum fortiùs imprimat, ut liquet in Podagroſo.

Quæſt. 22. *Regulares Pænitentiati à Sancto Officio,an valeant eligi ad Pralaturas Regulares?*

NEgativè dic, immò ſunt perpetuò inhabiles, ut conſtat ex *Decreto Urb. VIII.* edito feria 5.1. Octobris 1626.in Generali Congreg. S. Rom.& Univerſalis Inquiſitionis,ſub his verbis:

Sanctiſſimus D.N.juſtis de cauſis, animum ſuum moventibus decrevit & ſtatuit,ut in poſterùm Regulares omnes, cujuſvis Ordinis, Religionis, Societatis, & Inſtituti, quibus pro delictis, ad Sancta Inquiſitionis Officium ſpectantibus, pœnitentia genus aliquod impoſitum fuerit (ſalutaribus pœnitentiis exceptis) eo ipſo, ad omnes Religionis ſua gradus,& officia,cenſeantur, & deinceps (etiamſi pœnitentia tempus exegerint, vel gratiam receperint) ad illa tamen promoveri nullatenùs poſſint, niſi priùs obtenta à Sanctiſſimo D. N. vel hac Sac. Congregatione, coràm Sanctiſſimo habenda, ſpeciali, & expreſſa rehabilitationis gratia; aliàs promotio quaeet nulla ſit, & promoventes ipſi, privationem ſuorum officiorum, ac prætereà vocis activæ, & paſſivæ, ipſo facto incurrant, ad quæ reſtitui, niſi ab eod. Sanctiſs. D. N. vel ab eadem Sac. Congreg. coràm SS.habenda, non poſſint; præſens autem Decretum omnibus Religionum Superioribus intimari mandavit idem S. D. N. Thomas de Fideriis, Sancta Rom. ac Univerſalis Inquiſitionis Notarius ſubſtitutus de mandato, locus ſigilli † & habetur in libello attitulato, *Bulla, & Decreta recentiora, pag*. 160. & etiam refert per extenſum *Peyr. tom*. 2.*privil. ad finem Conſtit*.9.*Paul. V*. & *Tamb.tom*.1.*de jur. Abbat.diſput*. 5.*q*. 21. ubi notat *nu*.30.quod pœnitentiæ ſalutares dicuntur, quæ ſolæ extrajudicialiter infliguntur, & privatim complentur, ut ſunt Jejunia, Diſciplinæ, recitationes Pſalmorum, Reprehenſiones, Admonitiones, ac etiam Correctiones,quæ paternè, & ſecretò fieri ſolent aliquibus in hoc Sancto Tribunali.

2. Verùm adverte, pœnas in *d. Decreto* contentas, non incurri ab iis Regularibus, qui ante illud pœnitentiati ſunt à Sancto Officio, ſed ab aliis, qui poſteà: nam lex non obligat, niſi in futurum; & poſt ſui promulgationem; prout ſæpiùs Sac. Congregat. declaravit, & teſtatur de viſu *Lezana* 1.*p.ſum. cap*. 15. *nu*. 39. *in fin*.

Quæſt. 23. *Regularis, qui abjuravit in Sancto Officio, an valeat eligi ad Pralaturas?*

1. ET dico quod non, etiamſi abjuraſſet de levi; quia Regulares, quibus aliqua pœna impoſita eſt à Sancto Officio, ſalutaribus tamen exceptis ex *d.Decreto Urb. VIII.* redduntur inhabiles ad omnes gradus, & officia, ſed abjuratio, de qua agitur, etiamſi ſit de levi, eſt pœna, quæ per ſententiam imponitur, & poſt ſententiam debet fieri, ut conſtat ex ſtylo Generalis, & Univerſalis Sanctiſſimæ Inquiſitionis Urbis, ut teſtantur *Pegna Com*.41.3.*p. direct. Inquiſit*. ſub *tit. de quinto modo terminandi proceſſum,nu*.166.*lit.D.pag*.mihi 494. noſter *Antonius de Souſa Aphoriſm.lib*.2.*cap*.40.*nu*.7.*Alphonſ.de Leon.p*.2.*recoll*. 1.*nu*.11.*Diana* 4.*par.tract.de officio, & poteſtate Inquiſit.reſol*.64.*Tamb.tom*.1.*de jur. Abbat. diſput*. 5.*q*.21.*nu*.17. & fusè *Cæſar Carena tract. de officio Sanctiſſima Inquiſit. par*. 3.*tract*.12.*de abjuratione*,§.4.*num*. 11.

2. Confirmatur; quia abjuratio, etiam de levi, non poteſt dici pœnitentia ſalutaris, cùm non infligatur extrà Judicium, ſed in Aula Sanctiſſimæ Inquiſit. coràm Peritiſſimis Inquiſitoribus, & aliis nonnullis timoratæ conſcientiæ, cum debitis ſcripturis, juramento,& cautelis, ut de praxi docent *DD*.

3. Nec obſtat *Rodr. tom*. 2.*q*.81.*ar*.2. cum ſuis allegatis, quia hi ſcripſerunt ante *d.Decretum Urb. VIII*.

4. Neque *Peyr.tom*.2. *de Pral. q*. 2. *cap*.5.§.7.*nu*.59. dicendo, quod ad excludendum abjurantes in Sancto Officio, ſpectandæ ſunt literæ abſolutoriæ, in quibus ſi per Inquiſitores fuerit appoſitum, quod Hæreſi, de qua N. accuſatus, non probata, propter ſuſpiciones coactus fuit abjurare de levi, eligibilis eſt; tùm quia, Peritiſſimi Inquiſitores, non ita prolixè loquuntur, nec ad particularia deſcendunt, ſed dicunt, *N. de N. impoſitis ſibi pœnitentiis ſalutaribus*, vel *ubi abjuravit de levi, aut gravi, fuiſſe à Tribunali dimiſſum*; tum etiam, quia *d. Decretum Urb. VIII.* loquitur abſolutè, & nihil excipit, præter pœnitentias ſalutares, de quarum numero non poteſt dici abjuratio, etiamſi ſit de levi, ob prædicta; tùm item, quia Hæreſi non probatâ, non ſubſiſtit ſuſpicio & præſumptio; quia hæ fundantur in Hæreſi, & deficiente fundamento, corruunt ſuperædificata.

5. Nec obſtat dicere, quod in nullo Ordine reperitur ſancitum contra abjurantes de levi, ſed tantùm contrà abjurantes de vehementi, ut in Ordine Prædicat. *c*. 2. *de elect*. Prior. *tex*.5.ſub *litt*. P. *fol*. 114.*col*.2. quia ſanctio hæc fuit ante *d. Decretum Urb. VIII*. quod hodie debet omninò attendi.

* * *

Digitized by Google

Quæſt. 24. Illegitimi an poſſint eligi ad Prælaturas Regulares?

1. D*Ivus Thom. in addit. ad tert. p. qu. 39. ar. 5. in corp.* ait, quod illegitimè natus, eſt repellendus à ſuſceptione Ordinis, & conſequenter à ſuſceptione Dignitatum Eccleſiaſticarum, quæ non poſſunt conferri, niſi Ordinatis, quia licet nativitas legitima non ſit de neceſſitate Sacramenti; eſt tamen de neceſſitate præcepti; quare, ſi illegitimus, abſque diſpenſatione Apoſtolica ordinetur, ſuſcipit quidem Sacramentum, & Ordinis Characterem.

2. Nihilominùs peccat mortaliter, ob tranſgreſſionem tot *Canonum* in materia gravi; niſi fortè excuſetur per ignorantiam; nam etſi nativitas illegitima ſit quædam irregularitas, hoc tamen impedimentum non eſt de jure Divino, ſed de jure Pontificio, idque pertinet ad defectum corporis, ut cònſtat ex *cap. cùm in cunctis 7. de elect.* ibi, *& de legitimo matrimonio ſit natus*, *& cap. innotuit 20. eod. tit.* ibi, *non legitimè genitos, adeò perſequatur, quia electionem talium innuit eſſe nullam*, & *cap. nimis, final. de filiis Præsbyter.* ibi, *prædictis perſonis, à Perſonatibus, & Dignitatibus, & hujuſmodi Beneficiis prorsùs amotis*, & *cap. 1. & 2. in 6. eod. tit. & cap. conſuluit. 5. de ſervis non ordinandis*, ubi ſpurii prohibentur ad Ordines promoveri, & *cap. niſi cum pridem* 10. *de renunciatione*, ibi, *irregularitas perſonæ*: Quæ jura loquuntur abſolutè, & in ſpecie, de filiis Presbyterorum, qui nati ſunt ex ſacrilego concubitu; ergò, & fortiùs extenduntur ad alios, qualitercunque genitos, ſivè ex adulterio, ſivè ex ſimplici fornicatione, cùm habeant tantam turpitudinem.

3. Fundamentum autem Sacrorum Canonum, poteſt eſſe muliplex. Primò, quia Ordinati, & ad Dignitatem Eccleſiaſticam aſſumpti, per hujuſmodi ordinationem, & aſſumptionem in quadam dignitate, & ſuperioritate conſtituuntur; unde decet, & eſt rationi congruũ, ut ſint aliis, & præcipuè quibus præſunt, honeſtate & fama clariores, qui autem ex ſordido concubitu gignuntur, ſordes contrahunt, & generis obſcuritatem, *D. Thom.* cit. *loc.* Secundò, quia hi ſolent eſſe Paterni criminis imitatores. Tertiò, quia hi, ex ipſa natura, forſan in pœnam peccati, quaſi ex infecta radice, vel à negligenti educatione Parentum, regulariter ſunt Ignavi, Rudes, Indocti, Impoliti, ne dicam Indociles, Inhumani, Crudeles, Inſolentes Temerarii, & effrenatè Viventes, more Beſtiarum. Quartò; quia hoc exigitur ad Cuſtodiam, & Honorem Matrimonii. Quintò, in deteſtationem tanti criminis, ut libentiùs ab eo homines deſiſtant, & Ultimò, ne legitimi graventur ab illegitimis, & inter hos, & illos diſcrimen appareat, de qua re *Sot. 4. ſent, diſt in. 25. q. 2. ar. 3. concl. 1.* & *Rodr. tom. 1. q. 13.*

4. Exindè *Tiraq. de nobil. cap. 15. nu.* 10. dicit, quod de jure communi, illegitimi non gaudent nobilitate Parentum, & *nu.* 12. ait, quod non ſunt de Parentum familia, & quod non poſſunt ferre inſignia Parentum; & quod ſunt infames, etiam legitimati, *n.* 13. 14. 18. Quia manet Cicatrix, & Litura, & *Bald. in cap. cùm in Eccleſiarum, de Conſtit. nu.* 86. vocat illegitimos, inhoneſtos, & ſordidos, & in *cap. 1. de Conſtit. nu.* 61. ait, quod baſtardus legitimatus, eſt ſimilis Alchimiæ, quæ facit apparere illud, quod non eſt; tranſmutare tamen unam ſpeciem in aliam non poteſt, ſicut legitimatus, figuram legitimi gerit, ſed non habet eandem ſubſtantiam, & alii, alias multas in Baſtardos proferunt blaſphemias, de quibus latè *Peyr. tom. 2. q. 2. cap. 5. §. 9. nu.* 124.

5. Et quamvis Religioſi illegitimi ex *cap. ut filii 1. de fil. Presbyter.* per Religionis ingreſſum, & profeſſionem in ea, abſque diſpenſatione, intelligantur ad ordines habilitati, non tamen redduntur habiles, quoad Dignitates, & Officia obtinenda in ea, ut ex eodem *cap.* conſtat ibi, *Prælationem verò nullatenùs habeant*, & ex *cap. final. eod. tit.* ubi D. Papa reprehendit illegitimos, qui ſine diſpenſatione Sanctæ Sedis, ad Dignitates, & Perſonatus, & Beneficia, curam animarum habentia, promoventur, & *in fin.* id vetat omninò, ibi, *& ne id de cætero præſumatur, diſtrictiùs inhibemus*; in quo verbo *Gl.* ait, *quod Religioſi Illegitimi, poſtquàm intraverint Religionem, poſſunt promoveri ad ordines, ſine aliqua diſpenſatione; ad honores verò promoveri non debent, ſine diſpenſatione, ut hic dicitur, & in d. cap. 2. de fil. Presbyt.* per quos *text.* & verba *Gloſ.* ceſſant argumenta *Juriſtarum*, de quibus latè *Covar. de ſponſ. 2. par. cap. 8. nu. 4.* & *Rodr. tom. 1. q. 13. ar. 5.* & meritò reprohenduntur à *Navarro, comment. 2. de Regul. ſuper cap. dum dicatis, num.* 60. & *Miranda tom. 2. Manud. q. 2. ar. 1. per tot.*

6. Nec dices, quod Religionis ingreſſus, & præſertim in ea ſolemnis Profeſſio, emundat profitentem ab omni macula, & ab omni irregularitate, de communi conſenſu *DD.* quia hoc eſt verum, quoad culpam, ſi profeſſio emittatur cum contritione, ut docet *Syl. ver. Religio 3. q. 23.* & eſt de mente *S. Thom.* quoad ſuſcipiendum Ordines; ſecùs autem, quoad Dignitates, & Officia, quibus adjuncta eſt cura animarum, ut ex multis oſtendit *Navar.* cit. *loc.* & clarè conſtat ex allegatis juribus, de quibus licet dubitare.

7. Quapropter Religioſus illegitimus, licèt occultiſſimus, abſque ſpeciali diſpenſatione nequit eſſe Abbas, Generalis, Provincialis, Prior, Guardianus, Cuſtos, Miniſter, Præpoſitus, & Similis, etiamſi non eligeretur, ſed aliter inſtitueretur, putà per Diffinitorium, auctoritate Apoſtolicâ aut ſimili, ut patet in *Clem. exivi, de verbor. ſignif.* quia hi ſunt propriè Prælati, & curam animarum habent, *Syl. ver. Prælat. q. 2. Miranda tom. 2. q. 23. art. 8.* & *Portell. in dub ver. illegit. nu.* 8.

8. Nec item poteſt eſſe Supprior, aut Vicarius Monaſterrii, quia iſti pariter in aliquo caſu poſſunt de jure ſpeciali eſſe Judices ordinarii, & de per ſe curam animarum habere, cùm ſcilicet Prior, vel Guardianus abeſt.

9. Neque Vicarius alicujus parvi Monaſterii, ſeu loci exilis, qui ob paucos introitus nequit in Prioratum erigi; quia is pariter dicitur ordinarius, & habet ibi juriſdictionem, cum cura animarum; *Peyr. tom. 2. de Prælat. q. 2. cap. 5. §. 9. n. 135. in fin.*

10. Nec etiam poteſt eſſe Commiſſarius, Viſitator, Diſcretus, ſeu Procurator ad Capitulum Generale, nec ejus Diffinitor, quia officium Diſcreti, & Diffinitoris eſt quidam Perſonatus, & Dignitatem importat: undè poteſt eligere & eligi in Generalem, ut interdùm evenire ſolet, *Syl. ver. Dignitas, Perſonatus, & Officium, Miranda*, & *Portell. ubi ſuprà*, & *Tamb. tom. 1. de Jur. Abbat. diſp. 5. q. 14. nu. 6. in fin.* & *Rodr. tom. 1. q. 13. artic.* 19. & latè *Samuell. tract. 2. diſput. 6. controver. 13. concluſ. 4. & 5.*

11. Et hoc in Ordine Prædicatorum eſt certum, ut conſtat ex ejus *Conſtit. diſtin. 1. c. 13. de recipiendis*, §. 3. *lit. N.* ubi ita habetur.

Si autem talis illegitimè natus, ad ordinem receptus fuerit, & diſpenſatum fuerit cum eodem, quod poſſit fieri Prior, non propter hoc Diffinitor fiat Capituli Generalis, aut Provincialis; nec Prædicator Generalis, nec Elector Magiſtri Ordinis, abſque Magiſtri Ordinis licentia ſpeciali: hæc *ibi.*

12. Poteſt tamen in Religione eſſe Sacriſta, Occonomus, ſeu Procurator, Cellerarius, Magiſter Novitiorum, Confeſſor Monialium, cæteraque manualia officia habere, quæ curam animatum non habent, nec Prælaturæ ſunt, ſed ad nutum Superioris ſunt amovibilia, & conſtat ex *d. cap. 1. de filiis Presbyt.* ibi, *Prælaturas non habeant*, ergò per argumentum à contrario ſenſu, officia, quæ

Digitized by Google

quæ Prælaturæ non ſunt, poſſunt habere; & docent *Navar. lib.5.de fil. Presbyt. conſil.6. num.3. Syl. ver. Prælat. q.3. Sanchez lib.5. ſumm. cap.5. nu.16. Peyr. tom.1. privil. in Conſtit.2. Jul.2. §.29. nu.91. & tom.2. de Prælato, q.2. c.5. §.9. nu.135.* ubi poſt allegat. refert, ita fuiſſe à Sacra Congregat. deciſum, ſub anno Domini 1590. die verò 16. Januarii.

13. Quæ autem intelligantur officia manualia, *Navar. cit. loc. nu.6.* cenſet, quòd in Religionibus ea omnia officia ſunt manualia, quæ non ſunt Capita Conventuum; & ſic Religioſus baſtardus poteſt eſſe Diffinitor, Procurator ad Capitulum Generale, Commiſſarius, & Similis.

14. At rectius ſentiendum eſt cum *Gloſ. in cap.2. ver. non mutentur; & cap. cùm Monaſterium, ver. perpetuò, de ſtatu Monachorum*, Officia, quæ fiunt in Capitulis per electionem Canonicam, & Superioris confirmationem, cùm nequeant ad nutum Superioris amoveri, manualia non eſſe, cætera verò, quæ hoc modo & forma non fiunt, manualia eſſe, *Sanchez, Peyr. & Tamb. ubi ſuprà.*

Quæſt. 25. Illegitimi, nondum diſpenſati ad vocem paſſivam, an gaudeant activa?

1. Negativè *Peyr. in d. tom.2. cap.5. §.9. num.* 151. & ſe fundat in *d. cap. finali, de fil. Presbyt.* penſat enim, votum electivum in Religione eſſe Perſonatum, & quandam prærogativam.

2. Sed fallitur, quia vox electiva, præciſè ſumpta, non eſt Dignitas, neque Prælatio, neque Perſonatus, cum juriſdictione conjuncta, ſed eſt effectus Profeſſionis elicitæ; unde poteſt convenire illegitimis profeſſis, ante diſpenſationem ad Perſonatus, & Dignitates, ut de ſe patet, & docet *Rodr. tom.1. quæſt.13. ar.19.*

Quæſt. 26. Quiſnam poteſt cum his, ad Prælaturas ſuſcipiendas diſpenſare?

1. Reſpondeo, quòd de jure communi nullus poteſt, excepto Papa, ut liquet in *d. cap.1. & final. de fil. Presbyt.* nec quidem Epiſcopus; & conſequenter, nec Prælatus Regularis, vigore *Conc. Trid. ſeſſ.24. cap.6. de reform.* quia facultas *ibi* Epiſcopis data, intelligitur de irregularitatibus, ex delicto occulto, & perſonali provenientibus.

2. Hæc autem irregularitas illegitimationis non provenit ex delicto occulto ipſius illegitimi, ſed ex delicto ſuorum Parentum; *Navar. comm.2. de Regul. ſuper cap. non dicatis, nu.92. & 93. Covar. de ſponſal. p.2. cap.8. nu.4. & Rodr. tom.1. q.13. ar.6. in princ.* cum ſuo *Compend. reſolut. 52. de diſpenſat. num.40. in fin.*

3. Quò verò ad jus ſpeciale, adverte, quòd *Sixtus Quartus* conceſſit Generali, & Provincialibus, Miniſtris, & eorum Vicariis, auctoritatem diſpenſandi cum Fratribus Ordinis Minorum, patientibus defectum, ex illicito coitu provenientem; nec non cum his, qui ex quavis cauſa (præterquàm homicidii voluntarii, bigamiæ, & mutilationis membrorum) irregulares fuerint, poſtquàm ordinem ipſum profeſſi fuerint, diſpenſare, ut defectu, & irregularitate hujuſmodi non obſtantibus; irregulares ipſi, ad quoſcunque etiam ſacros Ordines promoveri, & in iſtis, etiam in Altaris miniſterio miniſtrare, & quòd tam ipſi Regulares, quàm defectum Natalium patientes prædicti, ad quaſcunque adminiſtrationes, & officia d. Ordinis eligi, recipi, & aſſumi, illaque gerere, & exercere, liberè, & licitè valeant; quod privilegiū refert per extenſum *Rodr. tom.1. q.13. ar.6. & Mirand. tom.2. Manual. q.2. art.2.* & habetur in *Monumentis Ordinum*, in prima impreſſione, *fol.61.* & in ſecunda, *fol.144. concluſ.25.*

4. Idipſum ſpecialiter fuit conceſſum Ordini Sancti Hieronymi, & aliis Religionibus Monachalibus, ut patet ex *Compendio Ordinis Ciſtercienſis, & d. Ordinis Sancti Hieron.* & ex *lib. Privil. Congregationis Sancti Joan. Bapt.* vulgò dictæ *Loyos*, ſeu *de Sancto Heloii in Portugallia*; & conſtat ex ejus *Compendio 2. p. fol.9. in princ.* ubi compendiosè refertur *Privilegium Eugenii* 4. quo, Religioſus admiſſus ad Profeſſionem d. Ordinis, ſi habet defectum Natalium, ipſo facto cenſetur diſpenſatus, non ſolùm ad ordines; ſed etiam ad omnia ſolita gubernari per Fratres illius Ordinis, Prioratus, ſeu Præpoſituras, Rectorias, aut Officia, ſe invicem compatentia; & refert *Rodr.* cum ſuo *Compendio reſol.52. de diſpenſat. & Miranda ubi ſuprà, concl.2. Portell. in dub. ver. illegit.* ubi hoc *Eug.4.* privilegium, dicit eſſe valdè notandum; & per extenſum refert idem *Rodr.* in ſuo *Bull. Bulla 7. Eug. 4.* quod fuit extenſum ad Fratres Congregationis Vallis Umbroſæ à *Julio 2.* teſte *Tamb. tom.1. de Jur. Abbat. diſp.5. q.14. nu.7.*

5. Et multò magis ad Mendicantes, qui gaudent Monachorum privilegiis, ob mutuam communicationem eorundem, ut conſtat ex deciſis in *tract. de communic. privil.*

6. *Sixtus* tamen *V.* ſua *Conſtit.2.* quæ incipit, *Ad Romanum ſpectat Pontificem*, quam per extenſum pono in *4. par. tract.2.* ubi expenduntur *Bullæ, & Decreta* recipiendorum, declaravit irritas, & nullas diſpenſationes datas à Prælatis Religionis, etiam ante emanationem dictæ *Conſtit.* ut liquet in ejus § *illegitimos*, ibi, *volumus per hanc non obſtantibus, &c.*

7. Attamen, *Greg. XIV.* ſua *Conſtit.* incip. *Circumſpecta*, quam pariter per extenſum habes in *d.4. p.* moderavit dictam *Conſtit. Sixti V.* & quoad diſpenſandum cum illegitimis, ita loquitur.

Volumus quoque ac ſtatuimus, licere Generali, ac Provinciali ſingulorum Ordinum, aut Congregationum, aut Hoſpitalium, ad quos dicta diſpenſatio ſpectat, juxtà tenorem Privilegiorum, & Indultorum Apoſtolicorum, eis conceſſorum, quæ dummodò uſu recepta, nec alias ſub ullis revocationibus comprehenſa ſint, ut præfertur, in hac parte revalidamus cum illegitimis, quos alias dicti Generalis, aut Provincialis, cum Generali, Provinciali, ſeu intermedio Capitulo & non alias, ſuffragantibus meritis, Dignos judicaverint, ad Honores, Gradus, & Dignitates obtinendas diſpenſare, ac diſpenſationes hujuſmodi, pro tempore, ita factas, & inde ſubſequuta quæcunque, ut antea valere, & tenere proinde, ac ſi prædictæ Conſtitutiones non emanaſſent: hæc *ibi*; ex qua *Conſtitut.* benè conſtat, prædictum *Privilegium* Nobis, & aliis conceſſum per *Sixtum IV.* eſſe limitatum; ita ut non poſſint ampliùs per ſe ſoli Generales, & Provinciales cum illegitimis diſpenſare, ſed ſolùm poſſunt facere cum Generali, Provinciali, aut intermedio Capitulo, ſeu Dieta.

8. Sed adverte, quòd adeſt aliud *Privilegium* per eundem *Greg. XIV.* Clericis Regularibus miniſtrantibus Infirmis conceſſum, quod incipit, *Illius, qui*, & refert per extenſum *Cherub. tom.3. Bull. Conſtit.17.* inter *Bull. Greg. XIV. fol.706.* in cujus §.29. hæc habentur.

Ac dicto Præfecto Generali, pro tempore exiſtenti, ſeu de illius licentia, Præfectis inferioribus aliorum locorum, ſeu Provincialibus dictæ Congregationis, pro tempore exiſtentibus, ac illorum Vicariis, ac Loca tenentibus, ut cùm ejuſdem Congregationis perſonis, defectum Natalium, etiam ex Adulterio, Sacrilegio, Inceſtu, & quovis alio nefario, illicito, prohibito, & damnato coitu provenientem, patientibus, poſtquam in d. Congregatione vota emiſerint, ut defectu hujuſmodi non obſtante, ad quoſcunque ſacros, etiam Presbyteratus ordines, promoveri, & in illius, etiam Altaris miniſterio, miniſtrare, nec non ad quaſcunque adminiſtrationes, Perſonatus, Præeminentias, & Officia d. Congregationis eligi, admitti, & aſſumi, illaque gerere, & exercere, &c. hæc *ibi.*

9. Ex quibus collige, quòd Generalis Ordinis, & de ejus licentia, Priores, Guardiani, Correctores, ac Similes, nec non Provinciales, & eorum Vicarii, poſſunt cum illegitimis diſpenſare ad Dignitates, & Officia Ordinis, abſque Capitulo Generali, Provinciali, & Intermedio; adeò, ut hodiè videantur innovata antiqua Privilegia, *Peyr tom.1. privil. in Conſtitut.2. Julii 2.§.29. num.95.*

10. Verùm *Collector* Privilegiorum Mendicantium, in ſuo *Compen. ver. diſpenſatio, num.13.* cui favet *Rodr. in d. ar.6. in fin.* & *Miranda in d. ar.3.§. aliqua fuerunt Privilegia, in fin.* advertit, quòd Prælati inferiores, nunquam fuerunt in uſu uti tali facultate; ſed tota poteſtas ſemper fuit pœnes Generales, ac Provinciales, & utrorumque Vicarios, *Peyr. ubi ſuprà*, & per non uſum amittuntur Privilegia, ut conſtat ex deciſis in *tract. de amiſſione Privil.* & allegans, Privilegia eſſe in uſu, tenetur id probare, *Decius in rubr. de confirmat. util. vel inutil. num.3. & Rota in deciſ. Cotta 56. par.1. diverſ. num.5. & in deciſ. Seraph. 780. num.5.*

11. Et meritò; quia res graves Ordinis, pertinens ad PP. Generales, & Priores, notoriè Irregulares nequeunt habilitare pro toto Ordine; ſed reſpectivè in ſuo reſtricto Territorio, *Tamb.* cit. *loc.* & *Flav. Cherub. in d. Conſtit. Greg. XIV.*

12. Et ad majorem ſtabilitatem prædictorum adverte, quòd idem *Greg. XIV.* ſub anno Domini 1591. Die verò 30. Auguſti, per ſuam *Conſtit.* quæ incip. *Exponi Nobis*, conceſſit, & indulſit Societati Jeſu, ut ex tunc deinceps, perpetuis futuris temporibus, tam in Novitiis, etiam cujuſcunque generis illegitimis admittendis, quàm in diſpoſitionibus ad quælibet Officia, Gradus, & Dignitates, in Societate obtinenda, ipſis Veteranis illegitimis, cujuſvis generis concedendis formam, & rationem omnimodam, in illius Apoſtolicis Diplomatibus, ac Privilegiis quibuſvis, nec non & in *Conſtitut. Decretis, & Regulis* expreſſam, liberè, & licitè proſequi, & retinere valeat, eamque perpetuò obſervari voluit, & mandavit; non obſtantibus quibuſcunque *Conſtit. & Ordinationibus Apoſtolicis*, ac prædicta ab eodem *Pontifice* nuper edita, quæ incipit *Circumſpecta*, & alia *Sixti V.* quæ incipit *Cùm de omnibus*, & habetur inter *Privileg. Societatis Jeſu tit. facultas admittendi Novitios, fol.* mihi 301. editionis Collegii Romani ejuſdem Societatis.

13. *Clem. VIII.* ſub anno 1593. ſua *Conſtit.* incip. *Decet.* quam per extenſum refert *Cherub. tom.3. pag.29.* inter *Bullas* ejuſdem 22. conceſſit Clericis Regularium Sancti Majoli Papiens. alias de Somaſcha, ut Generalis cum dictis Congregationis Profeſſis, poſſet diſpenſare ſuper defectum Natalium patientibus, ad ſuſcipiendos ſacros Ordines, & miniſtrandum in Altaris miniſterio, & recipiendum Officia, & Dignitates quaſcunque hujus Congregat. abſque ulla limitatione.

14. *Paulus V.* eiſdem Patribus idem conceſſit, ſua *Conſt.* incip. *Adjunctis nobis*, edita 1. Decembris 1606. & alia facta eidem Societati Jeſu, quæ incip. *Quantum Religio*, edita ſub eodem anno 1606. pridiè nonas Septembris, & in utraque *Bulla* conceſſio reperitur facta, *motu proprio, ex certa ſcientia, & de plenitudine poteſtatis, ſine ulla reſtrictione*; quæ quippè clauſulæ operantur, ut reſtituantur, & revalidentur privilegia revocata, perinde hodiè vivere illa *Alexandri 3.* & *Joan. 22.* de quibus latè noſter *S. Antoninus 3. par. tit.29. de irregularit. cap.4. ver. tertius modus*, & nuper *Samuell diſp.6. controv.18. tract.2.* & quia privilegia hujuſmodi, ob Communicationem, extenduntur ad omnes alias Religiones, non eſt de hac re ampliùs dubitandum: eo fortiùs, ſi illegitimitas ſit occulta, tum quia privilegia loquuntur abſolutè, tum etiam, quia ſic poteſt facilius tolli à Prælatis, vigore *Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap.6. de reform.* nam cùm hæc irregularitas proveniat ex delictis Parentum, ad Irregularitates ex delicto provenientes, ſecundùm quoſdam, reducitur, & poteſt colligi ex *cap. niſi cùm pridem, §. perſona*, ibi, *ſi tamen, & culpa latet, de renunciatione*, *Peyr. tom.2. de Prælat. q.2. cap.5. §.9. nu.* 143. ubi de re multa loquitur.

Quæſt. 27. Diſpenſatio an poſſit fieri ſine juſta cauſa, & quænam ſit illa?

1. RESpondeo, quòd Prælati Regulares per Privilegia ſuprà poſita, non valent cum illegitimis ſibi Subditis diſpenſare, ſine juſta, & rationabili cauſa; prout egregiè docet *D. Thom.* 1.2. *q.97. ar.4.* *ibique Cajet. & in ſummula ver. diſpenſatio, Sot. lib.1. de juſt. q.7. ar.3. Syl. ver. diſpenſ.*

2. Et conſtat ex ejus Diffinitione; diſpenſatio enim nihil aliud eſt, niſi Juris communis relaxatio, facta cum cauſæ cognitione, ab eo, qui poteſtatem habet diſpenſandi, *Gloſ. cap. requiritis 5. cauſ.1. q.7.* quod probat *arg. 11. q.1. can. ex his*, & colligit ex nomine; nam diſpenſare, eſt diverſa penſare, nempè, an expediat in Ordine ad commune bonum.

3. Secus, Prælatus Regularis non foret in diſpenſando inferior Papa, qui ſolus habet plenitudinem poteſtatis diſpenſandi ſuprà jus commune, *cap. propoſuit 4. de conceſſ. præben.* ibi, *qui ſecundùm plenitudinem poteſtatis, de jure poſſimus ſupra jus diſpenſare, &c.* Ob quam poteſtatis plenitudinem poteſt diſpenſare, etiam ſine cauſa, & diſpenſatio valet, *Cajet. in d.* 1.2. *q.96. in Comm. art.5. § ad hoc dubium, in fin. nu.70. Sot.* cit. *loc. in fine d. art. Navar. tom. 4. relect. ſuper cap. ſi quando, de reſcriptis, num.12. & in ſum. cap.25. nu.74.*

4. Vice verſa, Prælatus ob defectum poteſtatis, quia ſcilicet legi ſubjicitur, & rigorem legis non poteſt tollere, nequit ſine cauſa diſpenſare, & alias diſpenſando, peccabit, & ejus diſpenſatio erit nulla; unde hi ſic diſpenſantes, nequeunt dici Diſſipatores, *D. Bernard. de diſpenſa. & precep.* & *D. Thom. in d. loc.* 1. 2. *q.97. art.4.* & *Syl. ubi ſuprà.*

5 His accedit voluntas *Greg. XIV.* expreſſa in *d. Bulla*, ibi, *ſuffragantibus meritis, & non alias*, *Rodr. tom.1. q.13. art. 14.* ubi ponderat *d. Clauſulam*, *Miranda tom.2. Manual. q.2. ar.11.* & *Tamb. tom.1. de Jur. Abbat. diſput.5. quæſt.16.* & *Samuell diſput.6. controv.21. tract.2.*

6. Juſtæ autem cauſæ diſpenſandi ſunt multiplices, quæ ſummatim narrantur in *§. niſi rigor diſciplinæ cap. requiritis, cauſ.1. q.7.* ibi *multorum enim crimina ſunt damnabilia, quæ tamen Eccleſia tolerat pro tempore, pro perſona, intuitu pietatis, vel neceſſitatis, vel utilitatis, & pro eventu rei, &c.*

7. Prima cauſa temporis colligitur ex *cap. neceſſaria, & c. pro remedio 1. q.7. cap. Fraternitatis 34. diſt.* ibi *quia defectus noſtri temporis, quibus non ſolùm merita, ſed etiam corpora ipſa defecerunt, diſtrictionis illius non patitur manere cenſuram.*

8. Secunda utilitas, ſcilicet, ut alii facilius convertantur ad bonum *22. q.4. cap. ipſa pietas, & cap. tali conjugio 17. cauſ.1. q.7.*

9. Tertia, qualitas perſonæ, & meriti, & ſcientiæ, *d. c. tali, & cap. didici 15. eod. cauſ. & quæſt.*

10. Quarta, neceſſitas, ut in *d. cap. tali*; Quinta, pietas, Sexta, eventus rei, Septima, multitudo, ſive ſcandalum multitudinis, *d.50. c. ut conſtitueretur*, ubi tamen cavendum eſt, ne quis alatur in ſcandalo; ſed quia caſus ſunt innumerabiles, nec dari poteſt in hoc certa Regula; ideò ſtandum eſt in hoc, arbitrio boni viri, qui ſi judicaverit, cauſam eſſe rationabilem, diſpenſatio erit debita, ſecus Prælatus peccat, & diſpenſatio non valet, de qua re dico infrà *in tract. de poteſtate diſpenſandi.*

Quæſt. 28.

Quaſt. 28. Illegitimorum diſpenſatio, ad hoc, ut valeat, an ſit in ea de neceſſitate exprimenda qualitas illegitimitatis?

1. PRo terminorum notitia, ſuppono, illegitimos dividi in quatuor ſpecies, ut docet *Gloſ. in cap. niſi cùm pridem, in ver. Manzeres* 10. *de renunciatione, Covar. p.* 2. *de ſponſalibus, cap.* 8. §. 4. & *Sayr.* multis citatis *de cenſ. cap.* 10. *num.* 6. alii enim ſunt naturales, alii nothi, alii ſpurii, alii verò manzeres, illi, qui ex viro, & fœmina ſolutis, naturales filii, jure Civili dicuntur, juxtà *leg. penult.* & *ſin. ff. de concub.* juncta *l. ſi quis officium, ff. de ritu nupt.* & docet *Gloſ. in cap. per venerabilem Fratrem* 13. *qui filii ſint legitimi, ver. naturalibus*, ibi, *Naturales largè omnes appellantur, & plerumque illi tantùm, qui ex liberis concubinis naſcuntur.* Nothi verò dicuntur, qui nati ſunt ex viro conjugato, & quacunque alia concubina, aut fœmina ſoluta, ſeu, qui ex adulterio nati ſunt, & ſic dicti, à nota, id eſt, infamia, quæ multum infamat hominem; quæ nam differentia ſit inter hos, & illos, docet *Sayr. ubi ſuprà*; Spurii dicuntur illi, qui incertum Patrem habent, quaſi ſparſim concepti; *Inſtit. de nuptiis*, §. *ſi adverſus*, vel, ut alii dicunt, ſpurii dicuntur, qui ex coitu damnato naſcuntur: damnatus verò coitus ille dicitur, quotieſcunque fœmina punitur, aliqua lege humana, propter coitum, ut ſunt nati ex ſtupro, ex ſacrilegio; inceſtu, vel fœmina conjugata. Manzeres denique ſunt, qui ex viro ſoluto, & ſcorto, ſeu meretrice, vel alia quacunque fœmina fornicaria naſcuntur.

2. His ergò præſuppoſitis; dubitatur, ſi Summus Princeps, in ſua diſpenſatione ſeu legitimatione dicat, *quòd diſpenſat cum illegitimis, ex quocunque coitu, ſive inceſtuoſo, ſive adulterino, aut ſacrilego*; An talis diſpenſatio, in communi ſic facta, valeat?

3. Et dico, quòd ſic, regulariter loquendo, quia Summus Princeps, per ſuam ſupremam, & abſolutam poteſtatem cenſetur abſolutus ab omnibus juris ſolemnitatibus; adeò, ut in ſuis diſpenſationibus, præſertim ubi non agitur de præjudicio tertii, non teneatur ad illas: niſi fortè talis adeſſet circumſtantia, de qua benè, & meritò poſſet præſumi; quòd ſi in particulari exprimeretur, nullatenus talis diſpenſatio fieret ab eo; ut ſi exprimeretur, quòd eſt illegitimus, ex coitu matris cum filio, vel monialis cum fratre: hæc enim circumſtantia, duriorem redderet Principem ad diſpenſandum; nam in generali conceſſione non veniunt illa, de quibus ſi Concedens in particulari interrogaretur, minimè concederet; prout omnes autumant; & habetur expreſsè in *cap. in generali, de Regul. juris, in* 6. & *cap. cùm generali, de officio Vicarii*, & *cap.* 2. *de filiis Presbyt. in* 6.

4. Secus autem dicendum, de diſpenſatione, quæ fit à Prælatis in Religione, vel ab aliqua Perſona particulari, ex commiſſione, aut privilegio; quia in hac de neceſſitate ſunt exprimendæ cauſæ impulſivæ ad diſpenſandum, & qualitas illegitimitatis; alias diſpenſatio foret ſubreptitia, hoc eſt, nulla ob defectum veritatis tacitæ: tùm etiam, quia diſpenſatio eſt ſtricti juris, & non excedit caſus expreſſos; tum quia defectus mutantes ſpeciem, ſunt exprimendi; tum etiam, quia tantò eſt difficilior illegitimorum diſpenſatio, quantò eorum origo eſt turpior; ergò declaranda eſt in ſpecie, ut cognoſcatur; eſt enim diſpenſatio communis juris relaxatio, quæ nequit fieri ſine cauſæ cognitione; ut dictum eſt; ergò, ubi major eſt legis obligatio, ibi major requiritur cauſa ad diſpenſandum, *D. Thom. in Addit. in* 3. *p. q.* 39. *ar.* 5. *in corp. Syl. ver. legitimus, q.* 3. *n.* 8. *Sot.* 4. *ſent. diſt.* 25. *q.* 1. *art.* 3. *concl.* 1. & *Covar. p.* 2. *de ſponſalib. cap.* 8. §. 9. *nu.* 1. ubi concluſionem probat *ex cap. poſtulaſti, de reſcriptis*, & *cap. ult. de fil. Presbyt. in* 6.

5. Unde *Gloſ. in cap.* 1. *eod. tit. in* 6. *ver. defectum*, ait, quòd non ita de facili diſpenſatur cum uno, ſicut cum reliquo, & ita ſæpè fuiſſe à Rota Romana deciſum, refert *Samuell. diſputat.* 6. *controverſ.* 22. *tract.* 2. *de elect. Canonic.*

6. Quamobrem, ad impetrandam diſpenſationem non ſufficit dicere, Oratorem pati defectum Natalium, at in ſpecie eſt dicendum, quòd eſt naturalis, aut ſpurius; & ſi ſpurius, an ex adulterio, vel inceſtu, aut ex ſacrilegio? ſi ex adulterio, an ex altera parte tantùm, an verò ex utraque? hoc eſt ex conjugato, & conjugata, ſi ex inceſtu, explicandum eſt, in quo gradu, an cum Matre, Filia, vel Sorore? & diſtinguendi ſunt gradus conſanguinitatis, ſeu affinitatis inter Parentes, ex quibus talis illegitimus eſt genitus, ſi ex ſacrilegio, exprimendum eſt, an ſimul concurrerint adulterium, ſacrilegium, & inceſtus? prout de his omnibus latè diſcurrit *Panor. in cap. per venerabilem, qui filii ſint legitimi, Covar.* & *Syl.* cit. *loc. Molina* 2. 2. *tract.* 2. *diſput.* 178. *Miranda tom.* 2. *quæſt.* 2. *art.* 13. fusè cit. *loc. Sanchez de matrim. lib.* 8. *diſp.* 18. *nu.* 14. *Bonac. diſput.* 1. *de legib. q.* 1. *pun.* 3. *nu.* 21. *ver. ego verò, Sigiſmundus à Bonon. de elect.* & *poſtulat. Prælat. Regul. dub.* 78. *nu.* 5. & *Tamb. tom.* 1. *de Jur. Abbat. diſput.* 5. *q.* 16. *nu.* 11. *in fin.* & fuſiùs *in q.* 18. *nu.* 4. ubi advertit, quòd clauſulæ *ex certa ſcientia*, & *de plenitudine poteſtatis* non tollunt defectum diſpenſationis, manantem ex taciturnitate conditionum illegitimitatis.

7. Neque eſt audiendus *Emanuel Rodriquez tom.* 1. *q.* 13. *ar.* 13. *in fin.* dicens, quòd in Religionibus, ad diſpenſandum cùm Religioſis, non eſt neceſſarium explicare omnes ſupradictas qualitates, cùm veriſimiliter credatur, Religionum Prælatos, cum Religioſis illegitimis diſpenſare, quacunque interveniente qualitate; præſertim cum faciliùs diſpenſandum ſit cum eiſdem Religioſis, quàm cum aliis Clericis ſæcularibus illegitimis: poſtquam etiam jus Canonicum per *cap.* 1. *de fil. Presbyt.* jam ipſos ad ſacros reſpiciendos ordines reddit habiles, ex eo ſolo, quòd ſolemnem profeſſionem emiſerint; multum confidens de eorum continentia; tum quia ſine fundamento loquitur, tum etiam, quia ſecus dixit in 2. *p. ſuæ ſum. cap.* 3. *de Novit. nu.* 4. ubi expreſsè dicit, quòd non eſt neceſſaria tanta cauſa ad diſpenſandum cum inceſtuoſis in quarto gradu, ut benè advertunt *Miranda*, & *Samuel. cit. loc. in fin.* quanta ad diſpenſandũ cum his in tertiò gradu; ita non tanta ad diſpenſandum cum naturalibus, quanta cum adulterinis, & ſacrilegis: nec rectè defenditur à ſuo *Nepote in Compendio, reſol.* 52. *in fin. n.* 50. *de diſpenſat.* Tum quia, id, quod per eum *ibi* dicitur, de directo adverſatur *textui cap. is, qui* 1. §. *ille verò, de filiis Presbyt. in* 6. ibi, *nequit prætextu diſpenſationis hujuſmodi tantùm* (*quam exorbitantem à jure, oportet veluti odioſam reſtringi*) ergo diſpenſatio eſt ſtricti juris; & *c.* 2. immediatè *ſubſequenti*, ibi, *cùm non ſit veroſimile, Sedem ipſam cum illo prædictum patiente defectum, voluiſſe diſpenſare, ſi hoc fuiſſet expreſſũ*: ergo requiritur expreſſio cauſæ, & cujus ſit qualitatis; tum etiam, quia eſt contra expreſſam doctrinam *D. Thom.* tum item, contra praxim, & communem deciſionem *Doctorum*, ut benè notant *Sigiſmundus à Bonon. de elect. dub.* 79. *num.* 71. & *Peyr. tom.* 2. *de Prælat. q.* 2. *cap.* 5. §. 9. *num.* 145. *in fin.*

Quaſt. 29. An poteſtas diſpenſandi, ſit latè interpretanda?

1. P*Anor. in cap. fin. de ſim.* dicit, quòd ſic; quando datur, non expreſſis Perſonis diſpenſandis; tanquam Principis beneficium; & ſic ſentit *Gloſ. in d. cap.* ſecus autem, ſi exprimerentur Perſonæ, cum quibus debet fieri diſpenſatio, argum. *cap. ſi cui, de præben. in* 6. quia receſſus à jure communi eſt odioſus, per *text.* clarum *d. cap.* 2. *de fil. Presbyt. in* 6. & *cap. quòd dilectio, de conſang.* & *affin.* &

Digitized by Google

& ſecundùm hanc diſtinctionem *Syl.ver. diſpenſatio, q.5. nu.9.* intelligit *Bartol.in l.3.ff. de verb.ſignif. & Canoniſtas*, & *Navar.comm.4.de Regul.nu.15.in fin.* ait, quòd licet diſpenſatio ſit reſtringenda, juxtà allegata jura, poteſtas tamen diſpenſandi latè debet interpretari, juxtà *Gloſ.* ſingular.& receptam in *Clem.1.de off.Vicar.*

2. Hinc colligitur, quòd poteſtas ad diſpenſandum in habente illam in dubio, ſi poſſit, vel ne poſſit extendi ad hoc, vel illud, eſt amplè interpretanda, retenta propria ſignificatione verborum, teſte *Bart.*cit.*loc.*

3. Et ipſa diſpenſatio facta, eſt interpretanda ſtrictè; quia eſt abrogatio legis communis, *Sanchez de matrim. lib.8.diſput.1.* ubi hoc limitat multis modis; & *diſput. 2. nu.9.* ait, quod ſtante dubio, an diſpenſatio facta, extendatur ad hunc Caſum, eſt ſtrictè interpretanda; ſi verò ſit dubium, an poteſtas diſpenſandi extendatur ad hunc caſum, eſt amplè interpretanda, cui favet *Portell.in dub.Regul.ver.diſpenſare num.23.*

Quæſt. 30. *Illegitimus electus ad aliquam Dignitatem, ab habentibus poteſtatem diſpenſandi, an ipſo facto cenſeatur tacitè diſpenſatus?*

1. HÆc quæſtio eſt ſatis intricata, de qua latè diſceptant *DD.* quorum collectaneum facit *Sanchez de matrim.lib.8.diſput.4.Tamb.tom.1.de Jur. Abbat. diſp.5. q.17.*& *Peyr.tom.2.de Prælat.q.2.cap.5.§.9.num.144.*

Et pendet ex illa, an Superior aſſumendo aliquem ad aliquod officium, videatur diſpenſare cum eo, in impedimento, quod habet ad illud? ad quam quæſtionem peritiſſimus *Sylv.ver.diſpenſatio,q.15.nu.21.* multis citatis, reſpondet affirmativè, ſi ſcit, & habeat cauſam rationabilem, & intentionem diſpenſandi; quod item fatetur *ver. irregularitas, q.28.* ubi quærit, quomodò irregularitas tollatur, *in fine*, ibi, *tamen Epiſcopus ordinando eum, cùm quo diſpenſare poteſt, ipſo facto diſpenſit, ſi hoc intendit, licet verbis non utatur.* & meritò, tum quia, quoties aliquid, cum peccato, & ſine peccato exerceri poteſt, præſumendum eſt, exerceri ſine peccato, *l.meritò.ff.pro ſocio*, ſicut ex duobus peccatis, minus eſt præſumendum *l.ſi adulterium cum inceſtu, §.1. & 3. ff.ad l. Jul. de adulteriis*, cùm igitur majus peccatum eſſet, eligere illegitimos ad Prælaturam, ſine diſpenſatione, quàm cum diſpenſatione, abſque cauſæ cognitione, præſumendum eſt, minus peccatum, ſcilicet, elegiſſe cum diſpenſatione, licet ſine cauſæ cognitione: eo magis, quia diſpenſatio non requirit certa verba; nulla enim forma reperitur in jure, ad diſpenſandum: ergo poteſt fieri ſcripto, voce, & intentione.

2. Confirmatur; quia taciti, & expreſſi eadem eſt virtus, *l. qui certum, ff.locati, & l.de aliquibus 31. ad fin.*

3. Quod maximè procedit in non habentibus determinatam formam, ut in caſu, de quo agitur; ergò Eligentes illegitimum ad Prælaturam, conſentur ipſo facto diſpenſare; nam ex tali facto arguitur voluntas, ut perbellè oſtendit *Sanchez* cit.*loc.nu.17.*

4. Tum etiam, quia præſuppoſita auctoritate in diſpenſante, notitia illegitimitatis, voluntate, & cauſa rationabili, ad diſpenſandum, nihil ampliùs deſideratur, quoad forum internum.

5. Secùs, quoad externum, in quo neceſſariò exigitur expreſſa diſpenſatio, cum cauſæ cognitione; prout docet *Gloſ.in cap.unic.ver.diſpenſare, de ætat. & qualit.ordin. in 6. & in cap.literas, de conceſſ.præben. Navar.in prælud. 9. nu. 15.ver.quibus omnibus* & clariùs in *cap. 25. num.74.* hoc enim intereſt inter Papam, & Epiſcopum, & omnem alium inferiorem Prælatum; quia Papa præbens aliquid ei, quem ſcit, jure humano, ad id inhabilem; ipſo facto, ſine diſpenſationis expreſſione, cenſetur habilem facere; non autem Epiſcopus; & ratio diverſitatis eſt, quia Epiſcopus non poteſt abſque cauſæ cognitione diſpenſare, Papa verò ſic; ut ipſemet *Navar.*latè, ex multis oſtendit in *cap.ſi quando, de reſcript. & in com.cap.non liceat 12.q.1. Rodriq.tom.1.q.13.ar.16. Mirand.tom.2.q.2. ar.14.* & *Portell. ver. illeg. num.7.* & conſtat ex deciſis.

6. Nec deſunt, qui contendimt, opinionem *Sylveſtri*, ob prædicta ſuffragari in utroque foro: etſi diſpenſatio expreſſa minimè adfuit, de quibus multa loquuntur *Sanchez*, & *Tamb.ubi ſuprà.*

7. Verùm, non poteſt placere, tum quia, quoad forum externum, de neceſſitate debet conſtare, Superiores habuiſſe voluntatem, & cauſam rationabilem ad [illegible] ſandum, quod probandum eſt ab aſſerente; tum quia, quia eis reſiſtit *cap. qui in aliquo crimine 5. diſtin.51.* cum *ibi* puniatur Epiſcopus promovens concubinarium cum quo poterat diſpenſare, ut *ibid.*notat *Gloſ.in ver. qui concubinas*, ſi promovendo, ipſo facto cenſetur diſpenſare, non deberet puniri, etſi in foro externo ejus animus ſufficeret, ſe excuſaſſe, quòd habuiſſet animum cum eo diſpenſandi; tum item *cap.ex tua, de fil. Presbyt.§.ſuper quo*, ubi cum Epiſcopus auctoritate Papæ cum aliquibus filiis Presbyterorum diſpenſaſſet expreſsè, ad habendum beneficium, quod Patres eorum immediatè habu[illegible], admittuntur ad beneficia retinenda, ergò à contrario ſenſu, ſi cum eis non diſpenſaſſet expreſsè, etſi beneficia contuliſſet, non poſſent dicta beneficia retinere, ergò ſola collatio non habilitat.

Quæſt. 31. *Illegitimus filius Monachi, an poſſit intuitu privilegiorum, diſpenſari ad habendas Prælaturas in ea Religione, in qua Pater ejus, Prælatus fuit?*

1. DE jure communi Canonico certum eſt, filios Presbyterorum non poſſe præeſſe Eccleſiis, in quibus eorum Patres fuerunt Prælati; ut habetur expreſsè in *cap.præſentium 3. de filiis Presb.* ibi, *ſed ipſos ab Eccleſiis, in quibus Patres eorum miniſtraſſe noſcuntur, ſtudeas penitus amovere*; & in *cap. cùm decorem domus Dei 15.* aſſignatur ratio, ibi, *cùm decorum ſit, ut in Altaris officio, illegitimus filius, impudico Patri miniſtret, in quo unigenitus Dei filius æterno Patri, pro ſalute Humani Generis victimatur*; & in *cap.ad abolendum 16.eod.tit.* ibi, *firmiter inhibemus, ne Canonicorum filii, maximè ſpurii, Canonici fiant in ſecularibus Eccleſiis, in quibus inſtituti ſunt Patres eorum, & ſi fuerit contra præſumptum, decernimus non valere.*

2. At quia prætendunt Regulares, id poſſe de jure ſpeciali; non erit inutile hac in parte, *Tridentinum* expendere, cui Religioſorum Privilegia nequeunt adverſari.

3. *Sacrum* enim *Conc. Trid.ſeſſ.25. cap.15.de Reformat.* ita loquitur, *ut Paternæ incontinentiæ memoria, Locis Deo conſecratis, quos maximè puritas, ſanctitaſque decet, longiſſimè arceatur, non liceat filiis Clericorum, qui non ex legitimo nati ſunt matrimonio, in Eccleſiis, ubi eorum Patres beneficium aliquod Eccleſiaſticum habent, aut habuerunt, quodcunque etiam diſſimile beneficium obtinere: nec in dictis Eccleſiis quomodocunque miniſtrare, nec penſiones ſuper fructibus beneficiorum, quæ Parentes eorum obtinent, vel alias obtinnerunt, habere; quòd ſi in præſenti Pater, & Filius in eadem Eccleſia obtinere reperiantur, cogatur filius ſuum beneficium reſignare, aut cum alio permutare extra Eccleſiam, intrà trium menſium ſpatium; alias, ipſo jure eo privatus exiſtat, & ſuper iis quæcunque diſpenſatio ſubreptitia cenſeatur*: hæc *ibi.*

4. Super quo *Decreto* orta ſunt multa dubia, & per

Sacrum

Sacram Congregationem declarata, de quibus latè Eminent. *Bellarm.* & *Barboſa* in ſuis *Collect. ad d. Cap. Trid.* & *Samuel. diſput. 6. controv. 17. tract. 2. de elect.*

5. An verò hoc *Concilii Decretum* extendatur ad illegitimos Regulares, filios Religioſorum; ita ut nequeant promoveri ad Dignitates in Religione, quas eorum Patres obtinent, vel obtinuerunt.

Rodr. tom. 1. q. 13. art. 7. ait, *quòd non obſtante d. Conc. Trid. adhuc Prælatus Regularis poteſt diſpenſare cum Religioſo, de quo agitur, ad habendas Prælaturas in Religione; tum quia, Conc. Trid. ubi ſuprà, loquitur de Clericis ſæcularibus, & non de Regularibus; & cùm ſit lex pœnalis, nec etiam ad caſum ſimilem poteſt extendi: argumentum enim à ſimili in legibus pœnalibus non valet, teſte Gloſ. in cap. in pœnis, de Regul. jur. in 6. tum etiam, quia Concil. ibi ſolùm prohibet, quòd filii illegitimi ſint beneficiati in Eccleſiis, ubi Parentes eorum beneficium obtinerunt; at nos hic dicimus, filios illegitimos poſſe habere Prælatias in Religione, ubi Parentes eorum profeſſi ſunt, non autem in Monaſterio, ubi Prælationes habuerunt:* hæc *ille*, quem ſequitur *Frater Sigiſm. à Bonon. de elect. dub. 75. Hier. Rodr. in Comp. reſolut. 52. de diſpenſat. nu. 42. P. Samuell. ubi ſuprà,* & *Lezan. par. 1. cap. 18. nu. 60. & ver. illegitimi Regulares, nu. 17. in fin.* ubi probabilem hanc opinionem dicit.

6. Verùm, *Ludovicus Miranda tom. 2. Manual. q. 2. ar. 10.* vehementer invehit contra hujuſmodi opinionem, vultque, illegitimum Regularem non poſſe, nec quidem in tota Religione præeſſe, eumque ſequitur *Peyr. tom. 2. de Prælato, quæſt. 2. cap. 5. §. 9. nu. 137.* & *Tamb. tom. 1. de jur. Abbat. diſput. 5. q. 15.* ducunturque ex multis: Primò, quia licet dicta jura, & *Conc. Trid.* loquantur de filiis Presbyterorum, nihilominus utrobique eædem rationes militant, utpotè malum exemplum Paternæ incontinentiæ, indecorum domus Dei, deteſtatio Paterni criminis, & evitatio ſcandali: immò, eo fortiùs militant in Regularibus, quàm in Clericis: cùm enim hi laicaliter in ſæculo vivant, non cedit id, in tam grave ſcandalum, quàm cederet in filiis illegitimis Regularium; at ubi militat ratio legis, ibi, & legis diſpoſitio debet habere locum: ergò, &c.

7. Secundò, quia ſicut Privilegium *Canonis, ſi quis ſuadente, &c.* eſt favorabile reſpectu ordinis, quem tuetur; licet reſpectu percutientium Clericos cenſeatur odioſum: ita dicta jura, & *Conc. Trid.* reſpectu ordinis, & præſertim Religionis, ubi expreſsè fit votum Caſtitatis, ſt favorabile; quamvis reſpectu defectum patientium, ideatur odibile; ac proinde ad Religioſos extenduntur.

8. Nec nocet, quòd de his expreſsè non loquantur; um quia hoc fortè erubuerunt de Religioſis ſuſpicari: um quia, quod nunquam, aut de raro accidit, in conſiderationenon habetur.

9. Tertiò, quia etiam lex pœnalis, ob identitatem ationis, extenditur de caſu ad caſum, ut notant Scribentes de lege pœnali, at in caſu poſito, nedum occurrit eaem ratio; immò, & major, & potior, ergò, eſto, quòd icta jura, & *Conc.* ſint pœnalia, debent extendi ad caſum oſtrum, ob eandem, immò fortiorem rationem, de qua ctum eſt ſuprà.

10. Sed *Hier. Rodr.* in cit. *loc.* in ſuo *Comp.* Reſpondo ad hoc, dicit, *dato, quòd præfatum Tridentinum extendatur ad filium Regularis, debet fieri extenſio ad caſum nilem tantum, & non ad diſſimilem; etiam ſi in eo militet ajor ratio; ergò tantum debet extendi ad non obtinendam ælationem in Monaſterio, in quo Pater d. Religioſi fuit ælatus, qui eſt caſus ſimilis eo, qui in dicto Decreto Tridentino diffinitur, ſcilicet, ne filius illegitimus Clerici habeat beneum in Eccleſia, ubi ejus Pater, illud obtinuit, vel obtinet: verò ad id obtinendum in alio Monaſterio Ordinis, vel ovinciæ, qui eſt caſus ex hac parte diſſimilis, & minimè diffinitus in præfato Decreto, in quo non prohibetur filius Clericorum, habere beneficium in Diœceſi, ſeu Epiſcopatu, cui aſſimilatur Provincia inter Regulares; ubi Patres eorum fuerunt beneficiati, ſed tantum in eadem Eccleſia; nam quando intentio legis limitatur per diffiniti loci expreſſionem, nullo modo poteſt fieri extenſio comprehenſiva ad alium diſſimilem locum, de quo legiſlator nullum verbum fecit, argum. cap. 1. de tempor. ordin. in 6. & reſolvit Suar. de legibus lib. 6. de extenſione legis Humanæ, cap. 3. nu. 21. & cap. 4. num. 12.* hæc *ille.*

11. *Miranda* verò in cit. *loc.* vult, concluſionem prædictam, ob identitatem, & majoritatem rationis habere locum, nedum in eodem Monaſterio, in quo Pater habuit Dignitates, ut dicit *Rodr.* cum ſuo *Compend. ubi ſuprà,* Verùm etiam in tota Religione, in qua Pater habuit beneficia.

12. *Peyr.* autem vult, procedere in Conventu, & Provincia tantùm, non autem in tota Religione; ex quo Provinciæ non ſunt inter ſe adeò magnæ; quin omnes Fratres de Provincia cognoſcant incontinentiam Patris illius.

13. Mihi autem in hoc magis arridet opinio *Rodr.* tum ob allegata per ſuum *Compendium*, tum quia jura, & *Conc.* loquuntur reſpectu unius loci, in quo Pater habet, vel habuit Dignitates, tum item, quia *Clem. 7.* id ſtatuit, tam pro Clericis, quàm pro Regularibus, ſua *Conſtit.* incip. *Ad Canonum Conditorem*, edita ſub anno Domini 1533. quam per extenſum refert *Laertius Cherub. tom. 1. Bull. pag. 598.* & liquet ibi, *ſæcularia, & quorumvis Ordinum Regularia, quæ Presbyteri, & Clerici, ac Religioſi eorum Patres in titulum, vel commendam, aut adminiſtrationem, ad tempus, ſeu in perpetuum, aliquandò obtinuerunt, nullo unquam tempore quoquo modo obtinere poſſint, &c.*

14. De qua *Conſtitut.* multa dicit *Navar. in cap. ſi quando, de reſcriptis,* & nunquam fuiſſe revocatam, teſtatur *Rodr. in d. ar. 7.* & loqui reſpectu determinatæ Eccleſiæ, in qua ſcilicet Patres illegitimorum habuerunt Dignitates, ut *ibi* clariùs apparet. Verumtamen hodiè debet attendi *Conſt. Gregor. XIV.* quæ incip. *Circumſpecta*, qua *Sixti V. Conſt.* ſuper hoc editas modificavit, & ad terminos juris communis redegit; ubi concedens facultatem Regularibus Prælatis, ut ſervatis quibuſdam conditionibus, illegitimos in Religione recipere poſſent, ſic ait.

Dummodò filius illegitimus in Religione, in qua Pater, ſive ante, ſive poſt nativitatem dicti filii, profeſſus fuerit, ipſo Patre vivente, non admittatur, quòd expreſsè prohibemus: hæc *ibi:* ex quibus benè arguitur, quòd ſi Summus Pontifex, ita expreſsè prohibuit, ne illegitimi in Religione, in qua eorum Patres, ante, vel poſt ipſorum nativitatem, profeſſi ſunt, in vita Patrum recipiantur, ad evitandum ſcandalum, & ad evitandam continuam memoriam Paternæ incontinentiæ: multò magis per eandem *Conſtitutionem* cenſendum eſt, ut iidem Religioſorum filii, ad Prælationes, & Dignitates non promoveantur in Religionibus, ubi eorum Patres Prælati ſunt: & ſecundùm hanc *Conſtitutionem* debet intelligi opinio *Mirandæ*, de qua immeditè ſuprà, cùm univerſaliter loquatur in ordine ad totam Religionem, in qua Pater reperitur profeſſus.

15. Nec placet, quod *Rodr.* ait, *ubi ſuprà*, quod, ſcilicet ſupradictus *Gregor. in d. Conſtit.* agendo de diſpenſatione cum illegitimis, ad hoc, ut virtute privilegiorum, ad Dignitates, & Prælationes promoveri poſſint, nullum de hac re verbum fecit; ex quo colligit, Papam id conſultò feciſſe, & ſilentio prætermiſiſſe; quia, inquit ipſe, *dum non expreſsè dixi, per ſuam taciturnitatem videtur conſentire, nam ſi aliter voluiſſet, expreſsè illud dixiſſet, ut dixit in primo ſuo Decreto, agendo de illegitimorum receptione.*

16. Quandoquidem, ut *Miranda* cum cæteris advertit,

Digitized by Google

tit,ideò prædictus Summus Pontifex tacuit,nihilque expreſſit,quia præſuppoſuit,priorem ipſius prohibitionem, de non admittendis Novitiis illegitimis in Religionibus, ubi eorum Patres, ante, vel poſt filiorum nativitatem, profeſſionem fecerunt,ipſis viventibus,obſervatam eſſe, quòd ſi dictum *Decretum* obſervaretur, prout obſervari Summus Pontifex præſuppoſuit,nullus hodiè foret locus controverſiæ.

17. Amplia, prædictam concluſionem non ſolùm procedere de filiis genitis poſt Patrum profeſſionem in Religione,ut manifeſtè colligitur ex *d.Conſtit.Greg.XIV.* verùm etiam in filiis illegitimis, natis ante dictam profeſſionem, prout conſtat ex quadam Declaratione Sacræ Congregat. qua cenſuit, *Tridentinum*, & jura allegata habere locum in filiis naturalibus procreatis tempore, quo Parentes eorum,nondum erant effecti Clerici; quæ Declaratio magis urget, & debet habere locum, ſi vera ſit, in filiis Regularium, cùm eorum ſtatus debeat eſſe magis diſtans ab omni memoria Paternæ incontinentiæ, *Sigiſm.à Bonon.* & *Peyr.* cit.*loc.*

18. Amplia ſecundò, prædictam concluſionem non ſolùm habere locum in filio illegitimo, ſed etiam in nepote legitimo,reſpectu ſui avi, *Rebuff.in praxi*, *tit.de diſpenſat.ſuper defect.nat.Campanil.in diver.jur.Rubr.*11.*cap.*13.*nu.*75.& *Garz.de benef.p.*7.*cap.*3.*nu.*27. ubi refert, ita Sacram Congregationem declaraſſe: tum quia,cùm filius perſonam Patris repræſentet, ſemper renovabitur memoria delicti Aviti: tum etiam,quia filiorum nomine veniunt Nepotes, *l.liberorum*, § *ſed Papirius*,*ff.de verb.ſignif.* tum item,quia ita colligitur ex *d. Trid.*ibi, *longiſſimè arceatur*.

19.Nec his nocet alia Declaratio Sac.Congreg.quam, ubi ſuprà refert idem *Garzias*, qua declaratum fuit, in prædicto *Decreto Conc.Trid.* non comprehendi filios legitimos ex Patre illegitimo,quia ſi vera ſit, debet intelligi Avo mortuo,*Peyr.* cit.*loc.* eò magis, quia idem *Garzias ubi ſuprà*, ait, Sac. Congregat. declaraſſe, filium legitimum ex filio,vel filia illegitima,non poſſe habere Dignitatem, quam habuit Avus; ipſo Avo vivente, & ſentit *Rebuff.* cit.*loc.nu.*27.& 28. & alii plures, quos refert, & ſequitur *Rojas de ſucceſſione ab inteſtato,cap.*20. *nu.* 112. & *Leſſius de Juſt.lib.*2.*cap.*34.*nu.*91.

20. Verùm, *Navar.conſ.*9. *nu.*9. & 10 *de fil. Presbyt. Ricc.in deciſ.Curiæ Archiep.Neapolitan.p.*4.*deciſ.*283.& *in praxi p.*4.*reſolut.*374.*Novar.de elect.*& *variat.for.quæſt.*9. *num.*60. & alii infiniti, quos refert *Barboſa in d.* ſua *Collect.ad d.cap.*15.*Conc.Trid.ſeſſ.*25.*de reform.nu.*6. aſſerunt, Nepotes legitimos Presbyt.ex filio illegitimo, reſpectu beneficii Avi,non comprehendi ſub diſpoſitione *d. Decret.Conc.Trid.* de quo eſt omninò videndus Eminent. *Bellarm.*ubi doctrinaliter, ac eruditè multa dicit.

21. His tamen non obſtantibus *Peyr.*cit.*loc.*putat, in Religionibus non eſſe recedendum à concluſione, & ampliatione prædicta,propter puritatem, quam requirit Religioſus ſtatus,& ad arcendam materiam ſcandali, & loquacitatis, quæ Fratres otioſos ſolet valde nimis occupare.

*Quæſt.*32. *Illegitimi, an legitimentur per ſubſequens Parentum matrimonium?*

1. AFfirmativè deciditur in *cap. tanta* 6. *qui filii ſint legitimi*,ibi, *tanta eſt vis matrimonii, ut qui anteà ſunt geniti,poſt contractum matrimonium, legitimi habeantur*, & colligitur ex *l.*1.& *l.nuper*,*Cod.de nat.lib.* unde ſicut cæteri legitimi debent admitti ad hæreditatem paternam, ut conſtat ex *cap. conquæſtus* 1.*eod. tit.* ibi, *ne dicta mulieri, hac occaſione,ſuper hæreditate paterna moleſtiam inferat, vel gravamen*.

2. Quod intellige verum; dummodò geniti ſint ex ſoluto, & ſoluta, ſeu geniti ſint ex Parentibus,inter quos tempore Conceptionis, ſeu Nativitatis, ritè matrimonium conſtare poterat; prout habetur in *d.cap.tanta*,ibi, *ſi autem vir, vivente uxore ſua,aliam cognoverit, & ex ea prolem ſuſceperit, licet poſt mortem uxoris, eandem duxerit,nihilominus ſpurius erit filius, & ab hæreditate repellendus*, hæc *ibi*,ex qua textuali limitatione plura inferuntur.

3. Primò,quòd filii nati ex coitu fornicario,etiam domi minimè cohabitante concubina, per ſubſequens matrimonium cenſentur legitimati;quia inter concubinam, & virum,tempore conceptionis,matrimonium contrahi potuit; *Gloſ.in cap.innotuit*, *ver.conjugata,de elect.*& *Covar.in Epit.*4.*decreal.p.*2.*cap.*8.§.2.*nu.*4.

4. Secundò, legitimantur, etiam ſi Pater, tempore generationis fuiſſet in minoribus ordinibus conſtitutus; etiam ſi beneficium Eccleſiaſticum haberet,*Covar.*cit.*loc.* & *Syl.ver.illeg.q.*4.& clariùs *ver.leg.q.*8. ex quo Clericus beneficiatus in minoribus, non eſt inhabilis ad matrimonium contrahendum.

5. Tertiò,filius ſuſceptus ex Monacho, & Concubina,vel ex Monacha,intrà annum probationis,per ſubſequens matrimonium fit legitimus,ob eandem rationem, & colligitur ex *d. cap.tanta*.

6. Quartò,illegitimus, qui Religionem ingreſſus, ſuſcipit Dignitates, abſque diſpenſatione; licet mortaliter peccaverit,diſpenſatione tamen non eget,ad eas retinendas, ubi inter ejus Parentes fuit initum matrimonium; quia per ſubſequens matrimonium legitimatur; *Suar.lib.*6.*de cenſ.cap.*10.*nu.*30.*Bonac.de cenſur.diſput.*7.*q.*2.*punct.*3.*nu.*8.*Filliuccius tract.*41.*cap.*4.& 5.*ver.quod ſi ante,Sigiſmund.dub.*73.& *Peyr.tom.*2.*de Prælat.quæſt.*2.*cap.*5.§.9.*num.*120.

7.Attamen,alii,& verius dicunt,quod ille,qui ſine diſpenſatione beneficium Eccleſiaſticum eſt aſſequutus, antequam ejus Parentes contraxiſſent,& retinuit,peccavit quidem mortaliter; quia tunc temporis erat incapax ad recipiendum, & poſt matrimonium contractum non poteſt illud retinere,abſque nova electione, vel collatione; ex quo electio,& collatio nulla à principio, non poteſt convalidari per diſpenſationem ſupervenientem,ſine novo conſenſu Electorum, ad quos ſpectat electio, vel collatio;tum quia, non firmatur tractu temporis, quod de jure à principio non ſubſiſtit,*cap.non firmatur,de Reg. jur.in* 6. tum etiam,quia ſicut in matrimonio carnali, qui illud ſunt prohibiti contrahere,ſi contrahant, & poſteà diſpenſationem obtineant, opus eſt novo conſenſu, poſt ipſam diſpenſationem obtentam; ſi à pari dicendum in electione, qua Religioſus illegitimus aſſumitur ad Prælatiam Regularem, abſque diſpenſatione, ubi Parentes ejus contraxerint,indiget nova electione; quia illa prima fuit nulla, & non poteſt convalidari per ſubſequentem Superioris diſpenſationem,ut dictum eſt; non autem indiget nova diſpenſatione,quia de jure Canonico, & Civili factus eſt habilis, & legitimus ad omnia, ſicut, cæteri legitimi,*Panor.in cap.inſtitut.nu.*11. *de elect. Suar.tom.*1.*de Relig.tract.*3.*lib.*4.*cap.*61.*n.*9. *Sanchez de matrim.lib.*8.*diſp.*7.*nu.*12.*Rodr.tom.*1.*q.*13.*ar.*8.*Campanil. rubr.*11.*cap.*13.*nu.*156. & alii plures, quos citat, & ſequitur *Samuell. diſp.*6.*contr.*14.*tract.*2.*de elect.*

*Quæſt.*33. *Bigamus, an poſſit eligi ad Prælaturas Regulares?*

1. NEgativè dic; quia cùm ſit inhabilis, ſeu irregularis ad ordines,ſic etiam ad beneficia; quæ dantur propter officium, & exercitium; & habetur expreſsè in *cap.ſi quis* 1.*diſt.*33. ubi habentur hæc præciſa verba: *Si quis poſt acceptum Baptiſma, ſecundis nuptiis fuerit copulatus,aut concubinam habuerit, non poteſt fieri Epiſcopus, non Presbyter,aut Diaconus, aut prorſus eorum, qui miniſterio*

ſacro

Digitized by Google

ſacro deſerviunt, & in *cap. 2. ſubſequenti*, *maritum duarum,poſt Baptiſma*, *Matronarum, Clericum non ordinandum, neque eum, qui unam quidem, ſed concubinam non Matronam habuit,neque illum, qui viduam, aut repudiatam,vel meretricem in matrimonium aſſumpſerit, &c.* & in *cap. ut bigami* 1. ibi, *ad Sacerdotium non aſcendant*, & *cap. ſuper eo* 2. *& cap. de bigamis* 3. *de Bigamis non ordinandis*, & in *Conc. Trident. ſeſſ.* 23. *cap.* 17. *in fin. de reformat.* ubi officia minorum Ordinum, poſſunt committi Clericis conjugatis: dummodò non ſint bigami.

2. Et hoc ideò, quia Bigami, ob ipſorum bigamiam ſunt privati omni privilegio Clericali, etiam perſonali; unde non gaudent privilegio *Canonis*, *ſi quis ſuadente* 14 *q.*7. nec Privilegio fori, *cap.* 2. *de foro comp. in* 6. & ſubjiciuntur foro laicali,*cap. unic. de bigamis, in* 6. ibi *Bigamos,omni privilegio Clericali*, *declaramus eſſe nudatos*, *& coerctioni fori ſæcularis addictos*, *ipſos quoque ſub Anathemate prohibemus deferre tonſuram, vel habitum Clericalem*: hæc *ibi*: quæ pœnæ illatæ ſunt à Jure Canonico, non ob culpam, quia nullus homo peccat, legitimè contrahendo cum vidua, vel fornicaria muliere: immò exinde conſequitur gratiam, & meritum,prout eſt in matrimonio,ut notatur in *cap. aperiant* 31. *q.* 1.

3. Sed in pœnam defectus ſignificationis Sacramenti matrimonii: hoc enim Sacramentum fuit inſtitutum, ad repræſentandam conjunctionem Chriſti cum Eccleſia, quæ eſt unius cum una, qui autem binas contrahit nuptias,non poteſt aptè hanc unionem ſignificare: perinde patitur defectum in Sacramentis, quod non debet eſſe in debentibus aliis Sacramenta miniſtrare; prout egregiè oſtendit *D.Thom. in 4. ſent. diſtin.* 27. *& in Addit. ad* 3. *par. qu.* 66. *ar.* 4. *Syl. Roſella, Tabien.* & *Armilla in ſum. ver. Bigamia.*

4. Unde ſolet definiri, quòd ſit defectus ex ſecundis nuptiis proveniens, teſte *Palud. in d. diſtin.* 27. *q.* 4. *art.* 1.

Quæ definitio,licet uti diminuta,non placeat *Hoſtienſi in ſum. tit. de Bigam. non ordin. num.* 1. & *Covar. in Clem. ſi furioſus, in* 1. *p.* §. 2. *nu.* 1. *de homicid.* ubi ajunt, quòd Bigamia eſt Irregularitas ex defectu Sacramenti procedens,*cap. acutius* 26. *diſtin.*

5. Nihilominus propugnatur à *Tabiena ubi ſuprà*.

Et poteſt eſſe triplex, vera, interpretativa, & ſimilitudinaria: vera eſt, quando aliquis habuit duas uxores de jure, hoc eſt legitimè,& ſucceſſivè, unam poſt mortem alterius,& cum utraque matrimonium conſumavit; hic enim reperiuntur duo matrimonia vera,& hoc habet locum, quamvis alteram,vel utramque duxerit ante baptiſmum, *D.Thom. in Addit. ad* 3. *p. q.* 66. *ar.* 4. *Navar. in ſum. cap.* 27. *nu.* 195. *ver. ſecundo dico*, & docet *Gloſ. in cap.* 2. *de Bigamis*, quam ſequuntur omnes, & colligitur ex *d. cap. debitum, eod. tit.* & eſt *text.* clarus *cap. deinde, & cap. acutius* 6. *diſtin.*

6. Interpretativa verò eſt, quando fingitur, aliquem habuiſſe duas uxores, quod multifariè contingit; primò, quando quis habuit duas uxores ſimul, unam de jure, hoc eſt, legitimè, & alteram de facto, idest invalidè; quia fortè prima uxor vivebat, vel propter aliud impedimentum, nempè affinitatis, vel conſanguinitatis, & cum utraque conſumavit; nam ad Bigamiam non requiritur, ut utrumque matrimonium ſit de jure validum, ſed ſufficit, eas cognoviſſe, affectu maritali, & habetur in *cap. nuper* 4. *de Bigamis*, ibi, *licet in veritate Bigami non exiſtant: non propter Sacramenti defectum, ſed propter affectum intentionis, cum opere ſubſequuto.*

7. Secundò, quando contrahit cum vidua, Tertiò, cum corrupta per alium, *cap. maritum, diſtin.* 33. in his enim, & ſimilibus, vir fingitur duas uxores habuiſſe, *Navar.* cit. *loc. Rodr. tom.* 1. *q.* 24. *ar.* 2. & *Avila*, multis citatis *p.* 7. *de Irregularitate*, *diſput.* 8. *dub.* 1.

8. Similitudinaria tandem eſt, quando aliquis poſt votum ſolemne Caſtitatis, hoc eſt, poſt ſacros Ordines, vel poſt ſolemnem profeſſionem Religionis, contrahit de facto matrimonium cum aliqua, & conſumat, *Sot. ubi ſuprà, concluſ.* 2. nam per votum ſolemne Caſtitatis, quaſi ſpirituali matrimonio copulatur Chriſto, & Eccleſiæ, & hoc eſt veriſſimum, etiamſi contrahat cum virgine, *Navar.* cit. *loc.* poſt *Syl. Tab.* & *Armill. ubi ſuprà*, & colligitur ex *Can. quotquot* 24. *cauſ.* 27. *q.* 1. ubi ſunt hæc formalia verba.

9. *Quotquot virginitatem pollicitam prævaricatæ ſunt, profeſſione contempta, inter Bigamos, qui ad ſecundas nuptias tranſierunt, haberi debebunt*, ſupple, inter Bigamos ſimilitudinarios.

10. Ex quibus omnibus collige, quòd ad hoc, ut quis fiat bigamus, duo copulativè requiruntur. Primum, quòd bis contrahat matrimonium de jure, vel de facto, verè, vel ſimilitudinariè. Secundum, quòd interveniat copula; nam, ut inquit *Innoc.* 3. *in d. cap. debitum, de Bigamis*, Sacramentum matrimonii, ante conſummationem, ſolùm ſignificat unionem verbi cum Eccleſia, per Charitatem: at verò poſtquam eſt conſumatum, ſignificat unionem realem Chriſti cum Eccleſia, mediante humanitate aſſumpta, quam nunquam dimiſit: & ideò, qui contrahit duo matrimonia, ſi ea conſumet, non repræſentat perfectè, & integrè hanc unionem.

11. Unde non poteſt dici bigamus, qui contraxit cum una, & virgine, licet ipſe adulteretur cum aliis concubinis, nec qui duxit viduam virginem, quæ ante conſumationem matrimonii, primum virum amiſit, *cap. acutius, & cap. deinde, diſtin.* 26. *cap. debitum de Bigamis.* immò nec ille, qui plura contraxit matrimonia, ſi ſolùm conſumavit cum una virgine, prout perbellè docet *D.Thom.* cit. *loc.*

Quæſt. 34. In Bigamia, quiſnam diſpenſet?

1. D. *Thom.* 4. *ſent. diſtin.* 27. *q.* 3. *ar.* 3. & in *addit. ad* 3. *p. q.* 66. *ar.* 5. *& quodlib.* 4. *ar.* 13. cui ſubſcribunt omnes *Thomiſtæ*, & lætanter *Sotus in d. loc. ſent. q.* 3. *ar.* 1. & fuſius *ar.* 5. ubi incunctanter ait, Papam poſſe proculdubio, ſuper omni Bigamia diſpenſare, tum quia Bigamia non eſt de lege naturæ, neque pertinet ad articulos fidei, neque eſt de neceſſitate Sacramenti, quod patet ex hoc, quòd ſi Bigamus ordinetur, recipit ordinis Sacramentum; ergò tantùm eſt de jure humano Canonico, quod ſubeſt poteſtati Papæ, quippè qui de jure habet plenariam poteſtatem ſuper totum jus Canonicum; tum etiam, quia ita expreſsè habetur in *Can. lector* 18. *diſt.* 34. ubi *Gloſ. in ver. fiat* dicit, quòd *Lucius Papa* diſpenſavit cum Panormitano Archiepiſcopo, qui fuit Bigamus; tum item, ex *cap. ſuper eo* 2. *de Bigam.* ubi ſupponitur, Papam poſſe diſpenſare in Bigamia, & reprehenduntur Epiſcopi, qui Bigamos ad ſacros Ordines promoverunt, ubi *Gloſ. in ver. Bigamus* id oſtendit ex multis, tum denique ex quotidiana praxi, qua videmus, Dominum Papam ſuper omni Bigamia diſpenſare.

2. Neque his adverſatur *Apoſtolus Paulus* 1. *ad Thimot.* 3. *&* 2. *ad Tit. ult.* ubi ait, quòd oportet Epiſcopum, unius uxoris virum eſſe; nam hoc *ibi*, dixit, non promul-

promulgando jus Divinum, ſed propria auctoritate inſtituendo, pro illa Eccleſia; quod autem eſt de inſtitutione Apoſtolorum, cum Eccleſia nunc habeat eandem poteſtatem ſtatuendi, & deſtituendi, quàm tunc habuerit, poteſt per eum, qui primatum tenet in Eccleſia, diſpenſare; prout manifeſtè loquitur *D. Thom. ubi ſuprà*, quòd *Apoſtolus* in ſua doctrina aliquando ſit loquutus, promulgando jus Divinum, conſtat ex illo ad *Galatas* 5. ibi *ſi circumcidimini, Chriſtus vobis nihil proderit*, & ſimilia: & in hoc Papa non poteſt diſpenſare.

3. Interdum verò loquebatur, quædam ſtatuendo propria auctoritate, ut ipſemet dicit 1. *ad Cor.* 9. *cætera cum venero diſponam*; & infrà 16. mandavit, ut collectæ, quæ fiunt in Sanctos, per unum ſabathi fiant, quod non pertinet ad jus Divinum; & in his poteſt Papa diſpenſare.

4. Nec poteſt nocere *d. cap. ſuper eo* 2. *de Big.* ubi *Lucius Papa* dicit, quòd cum Bigamis, contrà *Apoſtolum* diſpenſare non licet, & *cap. nuper* 4. *eod. tit.* ubi Papa *Innoc.* ait, quòd cum Clericis, qui quantum in illis fuit, ſecundas mulieres ſibi matrimonio conjunxerunt, tanquam cum Bigamis, non liceat diſpenſare; quia *Lucius Papa in d. cap. ſuper eo*, non dicit, Papam non poſſe diſpenſare, ſed quòd non licet diſpenſare, ſupple, ſine urgente, & rationabili cauſa. Immò *ibi* præſupponit, Papam poſſe diſpenſare, prout ipſemet *Papa Lucius* cum Panormitano de facto diſpenſavit, teſte *D. Thom.* in cit. *loc. ad* 3. *p. in argum. ſed contrà*, quòd *ibidem* pariter fatetur in *reſponſione ad primum*, pro intellectu *d. cap. nuper*, ſeu *Decretalis Innoc. Papæ.*

Quæſt. 35. Epiſcopi, an valeant in Bigamia vera, vel interpretativa diſpenſare?

1. ET quidem poſſe, quòad ordines minores tum ad ſuſcipiendum, tum etiam ad exequendum; non autem quoad majores, *D. Thom. in* 4. *ſent. diſt.* 27. *quæſt.* 3. *ar.* 3. *in corp.* ibi *B. Albertus Magnus, art. ult. Palud. Sot.* Eminent. Cardinal. *Turrecrem. in cap. lector, diſtin.* 34. *n.* 7. *concluſ.* 1. *Syl. ver. Big. q.* 7. *Armill. num.* 9. & *Tab. quæſt. ultim.* quibus favent fermè omnes *Theologi*, & quamplutimi *Canoniſtæ*, & moventur ex *cap. Lector, diſtin.* 34. quod eſt ex *Martino Papa*, ibi, *Lector, ſi viduam alterius uxorem acceperit, in Lectoratu permaneat, aut ſi fortè neceſſitas ſit, Subdiaconus fiat, nihil autem ſuprà; ſimiliter ſi Bigamus fuerit.*

2. Quæ verba nequeunt referri ad ſolum Rom. Pontificem, ſed potiùs ad Epiſcopos; nam Papa poteſt pleno jure diſpenſare cum Bigamis, ad ſuſcipiendum omnes majores Ordines, ut dictum eſt ſuprà; nec nocet, quòd in principio *text.* dicitur *in Lectoratu permaneat*, ob quod verbum, quidam cenſent, Epiſcopo *ibi* fieri facultatem diſpenſandi in uſu ordinis minoris, anteà ſuſcepti; quia mox *ibi* ſubditur, *aut ſi fortè neceſſitas ſit, Subdiaconus fiat.*

3. Per quod ſuperadditum apertè conceditur Epiſcopo facultas diſpenſandi, in Subdiaconatu recipiendo, occurrente legitima cauſa; quia tunc temporis Subdiaconatus non erat ordo ſacer, ut notat *Hoſtienſ. in ſum. tit. de Big. in fin.* & *Sot.* cit. *loc.*

4. Et ratio fundamentalis *d. cap.* eſt; quia cùm ſacris Ordinibus ſit votum Caſtitatis annexum, per illos deputatur quiſquam ſimpliciter, & perfectè Divino cultui, ita ut ampliùs reſilire non poſſit.

5. Secus autem in Ordinibus minoribus occurrit: & ita non eſt, cur exinde circà hos denegetur Epiſcopo diſpenſandi facultas.

6. Quæ *Thomiſtica* opinio tunc temporis erat certiſſima; & tunc etiam, de jure exiſtimatur probabilis, eamque tuetur, multis citatis *Sanchez lib.* 7. *de matrim. diſp.* 86. *nu.* 20. & *Avila p.* 7. *de Irregular. diſput.* 8. *dub.* 4. *concluſ.* 3. ubi autumat, ſe loqui contra *Navarrum*, & *Emanuel. Rodr.* dicentes, quòd tantùm poteſt diſpenſare, ut utatur ſuſceptis, *tom.* 1. *q.* 24. *ar.* 2.

7. Nihilominus, *Navar. in ſumm. cap.* 27. *de prima ſpecie Irregularitatis, nu.* 197. *ver. ſextò dico, Riccius* poſt DD. collectaneum *deciſ. Cur. Archiep. Neapolit. deciſ.* 331. *Barboſa* poſt priſcos *p.* 2. *de off. & poteſtate Epiſcopi, alleg.* 49. *nu.* 22. *& ſequent.* & in ſuo *Collect. ad cap.* 17. *Conc. Trid. ſeſſ.* 23. *num.* 8. *Bonac. tom.* 1. *de Irregularit. diſput.* 7. *quæſt.* 2. *punct.* 5. *nu.* 15. *ver. quæres* 1. *Joan. Franciſc. Leo in Theſaur. for. Eccleſ. p.* 2. *de diſpenſat. cap.* 8. *nu.* 36. *ver. quò verò ad minores Ordines, Marcell. Vulp.* in ſua *Praxi Judiciali*, *c.* 45. *de Bigam. nu.* 10. *Pyrrus Corrad.* in ſua *praxi diſpenſ. Apoſtolic. lib.* 2. *cap.* 1. *num.* 14. & omnes Moderni dicunt, quòd hoc tempore non poteſt Epiſcopus diſpenſare cum Bigamis; nec quidem ad ſuſcipiendum minores Ordines, nec ad miniſtrandum in ſuſceptis; ducunturque ex multis.

8. Primò, ex *cap. quiſquis* 5. *diſtin.* 84. ibi, *quiſquis Clericus, aut viduam, aut certè ſecundam conjugem duxerit, omni Eccleſiaſticæ dignitatis Privilegio nudetur, laica ſibi tantùm communione conceſſa*, ubi *Gloſ. in ver. duxerit* multa loquitur.

9. Secundò, ex *cap. altercationis* 1. *de Bigamis, in* 6. ubi, teſte *Gloſ. in ver. altercationis* corrigitur Priſcorum opinio, quæ fundabatur in *d. cap. lector, diſtin.* 34. ibi *Bigamos omni privilegio Clericali declaramus eſſe nudatos, &c.* ubi nota, quòd Papa non dicit *denudetur*, prout dictum fuit in *d. cap. quiſquis, diſtin.* 84. quaſi, quòd Bigamus non ſit privatus, ipſo jure, ſed privandus; ſed dicit *declaramus privatos omni privilegio Clericali*: quia mox bigamus, commiſſa bigamia, abſque alia declaratione efficitur de foro laicali, & tenetur ad gabellas, & ad ſimilia onera Laicorum.

10. Tertiò, ex *cap.* 17. *Conc. Trid. ſeſſ.* 23. *de reformat.* ſu. ubi Bigami excluduntur ab omni officio, & exercitio muneri um Clericorum, Cœlibum, & Conjugatorum, ergò per Bigamiam fiunt meri Laici, adeò ut nec poſſint eſſe Sacriſtæ in aliqua Eccleſia.

11. Quartò, ex Deciſ. Sac. Congregat. *Conc. Trid.* cui tempore *Sixti V.* fuit porrecta hæc ſupplicatio.

An Epiſcopus, ſua auctoritate ordinaria potuerit cum ſuo ſubdito viro Bigamo, qui alias, cum duabus virginibus, & ſucceſſivis temporibus, quæ modò defunctæ ſunt, matrimonium legitime contraxerat, & conſumaverat, diſpenſare, ut poſſit primam tonſuram, & beneficia ſimplicia accipere, atque conferre, & dato, quòd non potuerit, an aliquas, & quas cenſuras incurrit, tam Epiſcopus, quàm qui fuit promotus.

Sacra Congreg. Die 30. Januarii 1589. Reſpondit, *quoad primum, non poſſe, quoad ſecundum Epiſcopum eſſe ſuſpendendum à collatione ordinum, itemque promotum, ab ordinum executione, beneficiumque amiſiſſe, & fructus perceptos non feciſſe ſuos.*

12. Quod reſponſum laudavit idem *Sixtus*, prout omnes referunt, & præcipuè *Nicol. Garz. de benef. p.* 7. *cap.* 6. *nu.* 5. ubi dicit, quòd licet dicta Declaratio loquatur de eo, qui cum duabus contraxit, procedit etiam in eo, qui cum unica vidua, ſeu corrupta contraxerit, nam æquiparantur à jure, *d. cap.* 1. *&* 3. *de Big. & d. cap. unic. eod. tit. in* 6. adjuncta *Gloſ. in ver. Bigamos*, & ita conſultus reſpondit anno 1613. à quo tranſcripſit *d. Leo, Barboſa, Vulpes*, omneſque alii, qui ſuprà, in citat. *loc.* & fuſiùs refert *Bellarm. in obſerv. doctrinæ ad d. cap.* 17. *Trid. in ver. dummodo non ſint Bigami.*

13. Ad quod facit *Bulla Sixti V.* edita contra malè promotos, quæ incip. *Sanctum*, qua ſtatutum eſt, ordinantes Bigamos, incurrere in ſuſpenſionem, ipſo facto, ſed ea *Bulla* in hac parte fuit abrogata à *Clem. VIII.* ut notat *Garz. ubi ſuprà, nu.* 11.

14. Quintò, ex eo, quia Epiſcopus ſuper jure communi Canonico, & Conſtitutionibus Conciliaribus non poteſt

Digitized by Google

poteſt diſpenſare licitè; niſi in caſibus ſibi permiſſis.

15. Hinc, Epiſcopus ordinans hos Bigamos, vel eis conferens beneficia, eſt ſuſpenſus per annum à collatione illius ordinis, *cap. 2. de bigam* adjuncta *Gloſ. in ver. offic.* & ipſo jure eſt privatus à celebratione Miſſarum; & poteſt deponi ab Ordine, *cap. etſi, & c. ult. de tempor. ordin. in 6. cap. nullus pœnitentem, diſt. 55.* ut tenent *Syl.* & *Tab. ubi ſuprà*, quibus favet *Navar. conſ. 3. & 4. de Big.* & *Barboſa alleg. 111. nu. 15.* & *Sayr. lib. 4. cap. 12. num. 20.*

16. Verùm, verior eſt contraria ſententia, quæ dicit, quòd nulla reperitur ſuſpenſio latæ ſententiæ contra ſic ordinantes; ſed tantùm ferendæ, ut conſtat ex dict. *extrav* prout etiam Sac. Congregat. declaravit, & docet *Garz. cit. loc.* & *Avila p. 3. diſput. 5. dub. 8. §. 7.* & *Theſaurus de pœnis, p. 2. ver. ordo. cap. 2.*

17. Bene verum eſt, quòd Epiſcopus poteſt diſpenſare cum ſuo Subdito in bigamia ſimilitudinaria, non ſolùm, ut in ſuſceptis miniſtret, ſed ut ad majores aſcendat, per *text. in c. de Diacono 1. qui Clerici, vel voventes*, ibi, *adjuncta ſibi pœnitentia de utroque exceſſu, poſt eam peractam diſpenſativè poteris ei Diaconatus officium reddere, & ſi perfecta vita fuerit, eum in Presbyterum ordinare;* & *cap. ex litterarum 2. eod. tit. & cap. ſanè, il 2. de ver. conjug.* nec non per *cap. liceat Concil. Trid. ſeſſ. 24. de reform.* quia hæc irregularitas eſt ex delicto, quod tamen debet eſſe occultum; in publico autem non poteſt diſpenſare: niſi ſolùm cum virgine contraxerit, per illa jura, quæ allegat, & ſequitur *Marcell. Megal. lib. 7. cap. 3. nu. 16.*

Quæſt. 36. Prælati Regulares, poſſuntne in Bigamia diſpenſare?

1. QUòd Prælati Regulares habeant poteſtatem diſpenſandi cum Religioſo bigamo ſibi ſubdito, in bigamia ſimilitudinaria, non eſt dubitandum; tum per jura ſuperiùs allegata, tum per *d. cap. Trid.* quod ſibi convenit; ſaltem ex ſpeciali conceſſione *Pii V.* valent enim ipſi, ſicut Epiſcopi in ſuos, *Navar. in ſum. cap. 27. nu. 197. Rodr. tom. 1. q. 24. art. 2. Joan. La Crux lib. 1. de ſtat. Religion. cap. 6. dub. 17. concluſ. 1. Bordon. de diſpenſat. reſol. 11. nu. 34. Bonac. de Irregular. q. 2. pun. 5. num. 15. § Bigamia*, & noſter *Candidus tom. 2. diſquiſit. 24. artic. 61. dub. 16.*

2. Neque eis obſtat dicere, quòd in privilegiis, in quibus fit ipſis facultas diſpenſandi, ferè ſemper excipitur bigamia; quia iſthæc exceptio refertur ad bigamiam veram, & interpretativam, non autem ad ſimilitudinariam; prout notant *Doctores*, præcipuè *Rodriq.* cit. *loc. ver. ex quibus*, & *Peyr. tom. 1. privil. in 2. Conſtit. Jul. 2. §. 29. nu. 12. in fin.*

3. Sed major dubitatio eſt, an hi poſſint diſpenſare in bigamia vera, & interpretativa, ſaltem virtute privilegiorum?

Ad quam negativè reſpondent *Rodr. in ſum. p. 1. cap. 158. de Irregular. concl. 5. nu. 7.* quod ratificat *tom. 1. q. 24. ar. 2. Ludov. Miranda tom. 2. Manual. q. 8. ar. 14. concl. 5.* ubi fusè de auctoritate diſpenſandi, *Suar. tom. 5. de cenſ. diſput. 49. ſect. 6. nu. 16. P. Frater Barthol. de Vecchis dub. 15. nu. 2. in fin. Honobon. de Bonis de caſibus reſervat. p. 1. cap. 5. §. 5. Barboſa allegat. 49. nu. 30.* & ante eos *Covar. in Clem. ſi furioſus 1. p. cap. 2.* & *Navar. in ſum. cap. 27. nu. 197. ver. 6. dico, & conſil. 84. nu. 1. de Regular. in novis.*

4. Et moventur Primò ex eo, quia irregularitas Bigamiæ, homicidii voluntarii, & mutilationis membrorum ſemper reperitur excepta, ut liquet in tot Privilegiis conceſſis minoribus à *Sixto IV.* & ab eodem, & à *Clem. IV.* conceſſis Dominicanis. Secundò, quia in conceſſione Generali nunquam intelliguntur conceſſi caſus ſpeciales, qui ſunt Papales, ut conſtat ex *Regula* 81. *de regul. iur. in 6.* ubi *Gloſ.* multa loquitur in *ver. in generali.*

Donati Tomi II. Pars I.

5. Unde, *Collector Privilegiorum Mendicantium, in ver. abſolutio extraordinaria quoad Fratres, §. 5. nu. 5.* dicit, quòd prædicta irregularitas, ex bigamia proveniens, quamvis expreſsè non excipiatur, ſemper tamen debet haberi pro excepta, cùm ſit cæteris gravior ad diſpenſandum; ideòque ſubdunt, quòd debeant cavere Generales, ac Provinciales, ne concedant licentiam ſubditis ſuis, ut ſuſcipiant Ordines minores, vel ut utantur ſuſceptis, ſi inveniant, quòd exiſtentes in ſæculo incurrerunt hanc Irregularitatem, pro qua recurrendum eſt ad Summum Pontificem, & nota, quòd loquuntur de uſu, & ſuſceptione ordinum, non autem de ingreſſu in Religionem; quia Bigamus non prohibetur Religionem ingredi, neque eſt inhabilis ad profeſſionem; cùm hoc in nullo jure reperiatur expreſſum: ſed tantùm eſt Irregularis ad ſuſcipiendum, & exequendum ordines, unde non debet recipi in ſtatum Clericalem; nec Choro præfici, ſine diſpenſatione Papæ, *Navar. conſ. 8. de converſ. conjug. & Vecch. diſput. 5. dub. 3.*

6. Nihilominus, *Henriquez in ſum. lib. 12. cap. 6. §. 11. in comm. lit. Z. Avila de cenſ. diſput. 8. dub. 4. concluſ. 8. Laur. Portell. in dub. ver. diſpenſare, in addit. nu. 1 & ſequent. Hier. Rodr. in Compendio, reſolut. 16. de Bigam. in addit. num. 14. Sigiſm. à Bonon. de elect. dub. 71. in fin.* cui favet *Alphonſ. de Leon. par. 2. recollect. 11. nu. 236.* ubi ait, opinionem *Emanuel. Rodr.* non eſſe certam, & de novo advertit *recoll. 6. de cenſ. nu. 776. pag. 607. col. 1. Peyr. tom. 2. de Prælat. q. 2. cap. 5. §. 8. de Bigam. nu. 99.* ubi dicit, quòd huic ſententiæ favet *D. Thom.* & corrigit, quod priùs dixerat *tom. 1. in Privil. in 2. Conſtit. Jul. 2. §. 29. nu. 120. Sayr. de cenſ. lib. 6. cap. 6. de Bigam. nu. 14.* ubi ait, hac in re conſulenda eſſe privilegia Regularium, *Diana p. 4. reſolut. 63. de Irregul. Samuel. diſput. 6. controv. 12. concluſ. 2.* dicit, hoc non eſſe improbababile, *Franciſcus Bordonus de diſpenſat. reſol. 11. nu. 35. Lezana ver. bigamia*, & alii plures, quibus, ob multa libenter adhæreo.

7. Primò, quia Carthuſiani habent privilegium, quo ipſorum P. Generalis poteſt cum ſuis Subditis diſpenſare in omnibus Irregularitatibus, nulla excepta, in foro conſcientiæ tamen, ac etiam in homicidio voluntario, citrà Altaris miniſterium, quod refertur in *Compendio Privilegiorum Societatis Jeſu. ver. diſpenſare, num.* 4. 5. & 6. quod, ob mutuam communicationem privilegiorum, pertinet ad omnes alios Generales, & cùm facultas diſpenſandi ſit favorabilis, & cenſeatur gratia Principis, eſt latè interpretanda, eò magis, quia ubi lex non loquitur, nec nos loqui debemus; *Avila* cit. *loc. in fin.*

8. Ad quod item facit, quia in *Compendio P. Hier. ver. ordines Sacri* habetur, quòd Bigamus de longinquis partibus poteſt in bigamia diſpenſari à Prælato, & promoveri ad ordines; quod privilegium etiam indefinitè loquitur, *Portell. ubi ſuprà, nu.* 4.

9. Secundò, quia *Sixtus IV.* conceſſit Patribus Minoribus, ut quilibet eorum poſſit ſemel eligere Confeſſorem, & ab eo, pœnitentia ſibi impoſita in confeſſione, abſolvi ab omnibus criminibus, & exceſſibus, & cenſuris Eccleſiaſticis, & ab eodem diſpenſari in omnibus irregularitatibus, homicidio voluntario, & mutilatione membri ſemper exceptis, prout refertur à *Caſarub. in Comp. privil.* ipſorum, *ver. abſolutio extraordinaria ad fratres, nu.* 5. quod ob eandem rationem eſt latè interpretandum, & ad alios extendendum, quod *Avila ubi ſuprà*, advertit, eſſe contra *Rodr.* & *Navar.* cit. *loc.* quia *ibi* ſolùm excipitur homicidium voluntarium, quæ eſt Irregularitas graviſſima omnium, & non excipitur alia Irregularitas, quæ ſit facilior Bigamia, & exceptio, ut omnes docent, firmat regulam, ſeu facultatem in aliis non exceptis.

10. Nec nocet, quòd *Collector ibi* dicat, *adverte circa hanc conceſſionem, quòd licet Sixtus non excipiat in ea Irregularitatem ex Bigamia provenientem; tamen pro excepta*

Digitized by Google

debet ſemper haberi, quod etiam fatetur *Rodr.tom.1.q.24. ar.12.ver.3.nota.*

11. Nam ambo falluntur, cùm Irregularitas orta ex homicidio,ſit omnium graviſſima, & illa ex bigamia, omnium minima.

12. Nec obeſt, quòd in aliis Privilegiis Minorum excipitur bigamia; quia hæc exceptio non comprehendit alia privilegia; *Joan.La Crux lib.1.de ſtat.Relig.cap.6.concluſ.3.in fin.Corduba in addition. ad Comp. Privil. ver. diſpenſatio*, §.24. cui favet *Rodr.in d.ar.12.§.ſecundo eſt advertendum.*

13. Tertiò,quia *Martinus V.* conceſſit, ut Prior Monaſterii Sancti Benedicti Valliſoleti, in foro conſcientiæ poſſit abſolvere Monachos ab omni excommunicatione,etiam ſi talis eſſet,quam ipſe Summus Pontifex reſervare conſuevit, & cum eis ſuper omni Irregularitate valeat diſpenſare, etiam in illis caſibus, in quibus Papa ſibi vicem reſervat; nempè contracta ex homicidio, vel ex membrorum truncatione, aut enormi ſanguinis effuſione: dummodò aliquid horum trium non ſit notorium, & hoc propter ſcandalum.

14. Quæ conceſſio licet fuerit facta ſoli Priori,fuit tamen extenſa poſtea omnibus Prioribus, & Abbatibus aliorum Monaſteriorum,ut notat idem *Rodr. in d. art.12.* & habetur expreſsè in dicta *Bulla* conceſſionis, quæ authenticè ſervatur in dicto Conventu Valliſoleti, teſte *Joan La Crux lib.1. de ſtatu Religionis, cap.6.dub.19. concl.3.*

15. Idem Privilegium conceſſum eſt Dominicanis à *Jul.2.* prout dicitur in *Comp.Societatis Jeſu,ver.diſpenſatio, & in Comp.P.Hier.eod.tit.ver.24.Sorb.Capucc.in annot.ad Comp.ver.diſpenſatio,in fin.pag.*208.in impreſſione Venet. *ver.poteſt Prior Generalis,& Peregrin.in Comp.ver.diſpenſatio,* §.1. ex quibus colligitur, Prælatos Regulares, ob mutuam communicationem privilegiorum, habere facultatem diſpenſandi cum ſibi ſubditis, in omnibus Irregularitatibus, ex quacunque cauſa contractis, etiam reſervatis Papæ.

16. Quapropter,vacat illa petitio,eſt ne *Bulla*,an verò *Oraculum*? quia *Bulla* eſt;& addo, quòd etiam ſi fuerit *Oraculum*,non ob id ſtatim eſt dicendum,quòd *Oracula* hodiè ſunt nullius momenti,ob declarationem *Greg.XV.* & *Urb.VIII.* quia ex declaratione ejuſdem *Urbani*,*Oracula* edita ab Officialibus Papæ in officiis ſuis, adhuc vivunt, ut videre eſt in illa, quam per extenſum habes in *tract.de Oraculis*,ubi dictum eſt,quòd Conſervatores,& Generales Ordinum,ſunt de numero Officialium Papæ, ideoque *Oracula* ab eiſdem emanata in ſuis officiis, ſi ſint authentica,valent,ſicut,& priùs.

17. Nec objicies dicendo, quòd in generali conceſſione non veniunt,quæ ſpeciali nota ſunt digna,de quorum numero eſt bigamia,at Dominus Papa in dicto Privilegio concedit facultatem diſpenſandi ab omni Irregularitate,in genere,non autem in ſpecie,ergò.

18. Quia,dicta Regula generalis non procedit,quando in conceſſione generali exprimuntur,& conceduntur caſus majores,uti eſt Irregularitas ex homicidio, in dicta conceſſione *Martini V.* & *Julii II.* expreſſa, & additur, quòd in dicto Privilegio reperitur dictio ampliativa, nempè ly *etiam Papæ reſervatis*, quæ de ſui natura comprehendit omnes caſus,etiam magis dubitabiles, *Navar. tract.3.de jubil.notab.26.num.3.* & alii infiniti, quos citat *Barboſ.in tract.de dict. & clauſ. dict.95.*

19. Et habetur expreſsè in *l.etiam,ff.de ver.ſignificat. & in l.conventicula,C.de Epiſcopis,& Cleric.* ergò dictæ *Bullæ* comprehendunt quemcunque caſum,etiam noſtrum, & concludunt de quavis bigamia,eò fortiùs, quia Privilegia Regularium amplianda ſunt, cùm ſint leges perpetuæ,ac ſi eſſent regiſtrata in corpore juris, *Oldrad.conſ.* 300.*nu.4.Sigiſm.de elect.dub.*120. *nu.*13. & *Bordonus ubi ſuprà,nu.35.in fin.*

20. Quartò,quia *Paulus III.* ſua *Conſtit.* incipit. *Exponi nobis nuper feciſtis*, edita anno Domini 1545. die verò 12.Martii, quæ per extenſum habetur in *Bullar.Rodr. tom.2.fol.* mihi 360. concedit Abbatibus, Prioribus, ac Præſidentibus Ordinis S.Benedicti Valliſoleti, ut ſingulis annis prima die Lunæ Quadrageſimæ,omnes, & ſingulas perſonas utriuſque ſexus dicti Ordinis, intrà ſepta degentes,poſſint abſolvere ab omnibus, & ſingulis eorum peccatis, ac ſententiis, cenſuris, & pœnis, ab ipſis, quoquo modo incurſis,& etiam à caſibus Sedi Apoſtolicæ reſervatis, exceptis contentis in *Bulla Cœnæ Domini*, nec non diſpenſare cum illis ſuper quibuſvis Irregularitatibus,per eos pro tempore, quavis occaſione contractis, prout *ibi* meliùs eſt videre.

21. Quod Privilegium,novum,maximum, & inſolitum vocat *Portell.in dub.ver.diſpenſare,in addit.num.1. & ſequent.* cui favet *Tamb.tom.2.de Jur.Abbat. diſp.44.q.12. n.10.*& *Lezan.p.4.ver.Irregularitas,nu.72.*

22. Et ducitur ex multis; Primò, quia id, quod conceditur dictis Patribus ſuper ſuis Subditis, cenſetur indultum omnibus aliis Superioribus, quorumvis Ordinum, qui cum illis in Privilegiis communicant.

23. Secundò,quia his *ibi* datur facultas diſpenſandi cum omnibus ſuis Subditis, in omnibus Irregularitatibus,quavis occaſione, vel cauſa contractis, in quo Papa non limitat,ſi ſit homicidii voluntarii,neque caſualis, neque limitat,ſi ſit delictum occultum, vel publicum, neque excipit bigamiam, nec alios caſus Papales, prout excepit *Sixtus IV.Jul.II.*& alii,ſed abſolutè,& in communi dicit, *quavis occaſione,& cauſa contractis*; quod non reperitur in aliis conceſſionibus.

24. Tertiò,quia iſtud Privilegium nunquam revocatum vidit, nec audivit, nec adverſatur *Tridentinum*, unde colligit,quòd Prælati Regulares poſſunt uti tali conceſſione, ut jacet,ſine limitatione; tum quia id Papa poteſt concedere: tum etiam,quia ubi lex, & Princeps non diſtinguit,neque nos diſtinguere debemus,eò magis, cùm in his nulli fiat præjudicium.

25. Quartò,quòd *ibi* Dominus Papa non diſtinguit, ut id faciant in foro Sacramentali confeſſionis, vel conſcientiæ: unde videtur, quòd illa die Prælati poterant pœnas, & irregularitates auferre extrà Sacramentum Pœnitentiæ.

26. Quintò, quia non reperitur conceſſum ſemel in vita,neque cum pœnitentia unius anni, ſingulis Hebdomadibus,prout fecerunt alii Summi Pontifices,ſed conceſſio eſt pro ſingulis annis, abſque illa annuali pœnitentia.

Nihilominus debent Prælati condignam ſatisfactionem injungere, & illa non uti; niſi in die præſcripta.

27. An autem hæc ſententia poſſit probabiliter in practica ſuſtineri, aliorum Judicio remittit *Lezana ubi ſuprà*,verùm affirmat *Hieronym. Rodr. in d. loc.* ſui *Compendii*, cum nihil in contrarium videatur militare, hæc tutior ſit adverſa ſententia, & ſequenda.

Quæſt.37. Corpore vitiati, an poſſint eligi ad prælaturas Regulares?

1. SUnt, qui abſolutè ad quæſitum reſpondent negativè, eò, quia ſicut corpore vitiati, non poſſunt ad ordines promoveri,ut in toto *titulo, de corpore vitiatis. & cap.1.non confidat,diſtin.50.& cap.ſi quis,cap. qui partem, cap.eunuchus,cap.lator,& ſequentibus, diſtin.55.* ita pariter, nec ad beneficia,etiam ſimplicia, quia ob defectum corporis ſunt de jure Irregulares.

2. *Gloſ.*

Digitized by Google

2. *Gloſ.* tamen in *cap. Thomas 7. de corpore vitiat. ver. deformitatem* cum diſtinctione reſpondet: aut hi ſunt corpore vitiati ſponte, vel caſu, ſi ſponte, diſtinguo, aut, nulla juſta cauſa interveniente; & tunc ordinandus repellitur, & jam ordinatus dejicitur, *cap. qui partem 6. & cap. ſi quis à Medicis 7. diſt. 55. & cap. Maritum 2. diſt. 33.* aut, juſta cauſa interveniente, & tunc non prohibetur ab ordine, putà timore lepræ, vel aliqua ſimili cauſa, ut liquet in dictis præcit. *capit.* niſi generet deformitatem; quia tunc in omni caſu repellitur, argum. *d. cap. lator, diſt. 55. & cap. ſi Evangelica*, ſi caſu in magnis membris; in parvis autem membris non impeditur; ſi deformitas modica ſit, & ſine culpa ſua, ut deciditur in *d. cap. Thomas final. de corpor. vitiat.*

3. Exinde, alii colligunt, quòd corpore vitiati, aut ſunt ita inſigniter deformes, ut ſine notabili horrore, & ſcandalo nequeant Eccleſiæ deſervire; & ſic ſunt penitùs repellendi, aut non ſunt ita deformes, ſed tantummodò patiuntur aliquem defectum, & debilitatem circà exercitium alicujus actus ordinis, & tamen non circa uſum Altaris; & ſic ſecus dicendum; prout habetur expreſsè in *cap. 2. de Cler. agrot.* ubi ei, cui abſciſſi fuerunt duo digiti, & pars manus, ſine culpa, permittitur conferri beneficium, non requirens celebrationem, non autem requirens illam; *Navar. in Manuali, cap. 27. num. 252. Sayr. lib. 6. de cenſ. cap. 2. nu. 23.* & *Garz.* multis citatis *de benef. par. 7. cap. 12. nu. 1. & ſequent.*

4. Quæ nam ſit hæc inſignis, ac horribilis corporis deformitas, quæ impedit ad exequendum, vel ſuſcipiendum ordines, reſpectu Clericorum, remittitur Epiſcoporum arbitrio; reſpectu verò Religioſorum, eorum Prælatis: *Tab. ver. corpore vitiati, Majol. de Irregul. lib. 1. cap. 2.* & *Sigiſm. dub. 88. num. 3. de elect.* & quoad ordines, judicio Epiſcopi ordinantis.

5. Et additur, quòd quando deformitas eſt modica, & ſine propria culpa, diſpenſatione non eget; ſed de miſericordia Papæ toleratur; ut conſtat ex *d. cap. Thomas, in fin. de corp. vitiat.*

Quæſt. 38. *Dæmoniaci, Epileptici, Vertiginoſi, Paralyſi, & Apoplexia laborantes, Amentes, Podagroſi, Senes, Cæci, & Surdi; an ſint eligibiles ad Prælaturas Regulares?*

1. DÆmoniaci nequeunt eligi ad Prælaturas Regulares, ex quo ſunt omninò irregulares; unde prohibentur ſacros Ordines ſuſcipere, & ſuſceptos exercere, ut conſtat ex *cap. Maritum 2. diſt. 33.* ibi, *neque illum, qui afflictione Diaboli vexatus eſt, & cap. communiter 3. ead. diſtin.* ibi, *aut in Terram arrepti à Dæmonibus eliduntur, aut quolibet modo vexationis incurſibus efferuntur; & in c. 4. in med. ſubſequenti*, ubi hæc habentur

Clerici, qui in adoleſcentia, à Dæmonibus cognoſcuntur obſeſſi, ad Superiorem Sacri Regiminis gradum aſcendere non poſſunt; ubi *Gloſ.* ſubdit, *ex hoc, quòd dicit ſacri Regiminis, videtur, quòd ad Minores benè poſſunt promoveri.*

2. Sed pone, quòd modò ſint liberati; an valeant promoveri? *Gloſſa in d. cap. communiter, ver. de iis* dicit, quòd nullus talium promoveri debet, etiam poſtquam liberati fuerint: ſi autem ſint jam promoti: tunc aut ſunt omninò ex toto liberati, & ſic poterunt exequi officium ſuum; aut non: & ſic remanent Irregulares, ſicut & priùs.

3. Si roges, quanto tempore ſunt expectandi, ad hoc, ut judicentur liberi, & ſani ex toto? & quidem per annum, juxtà diſpoſitionem *d. cap. communiter*, ibi, *qui tamen & ipſi tandiu erunt ab officii ſui ordine, & loco ſuſpenſi, uſquequò unius anni ſpatio per diſcretionem Epiſcopi inveniantur ab incurſu Dæmonum liberati. D. Anton. 3. p. tit. 28. 5. in fin. Navar. in ſum. cap. 27. nu. 203.* & *Suar. tom. 5. de cenſ. diſput. 51. ſect. 1. nu. 7.* ubi ad quendam *Canonem Apoſtolorum* reſpondet; Sed adverte, quòd Epiſcopus non poteſt diſpenſare cum his obſeſſis ad ſuſcipiendum ſacros Ordines; tum quia hæc eſt vera Irregularitas, quæ procedit ex defectu animæ, & Epiſcopus non poteſt niſi in ea, quæ provenit ex delicto occulto; tum etiam, quia in *d. cap. communiter* Epiſcopis impertitur facultas diſpenſandi in ſuſceptis, non autem in ſuſcipiendis: & meritò; quia ordinati per ordinationem, habent jus acquiſitum ad uſum ſuſceptorum; non autem ſuſcipiendorum; quod jus per ſupervenientem cauſam nequeunt amittere, ſine propria culpa; niſi durante illa cauſa, qua ceſſante, ceſſat illa Irregularitas.

4. Igitur diſpenſatio in hoc erit potiùs declaratio, quàm gratioſa diſpenſatio; quod nequit dici de ſuſcipiendis, prout fusè *Suar. in d. diſput. 51. ſect. 1. num. 6.* & *Bonac. tom. 1. de Irregul. diſp. 7. q. 2. pun. 2. nu. 23.*

5. Ita à pari dicendum eſt, quòd Prælati Regulares non poſſunt diſpenſare cum ſibi Subditis obſeſſis ad ſuſcipiendum ſacros Ordines, ſed benè ad utendum ſuſceptis, quod non eſt propriè diſpenſare, ſed potiùs declarare, impedimentum ſublatum eſſe, *Sayr. de cenſ. lib. 6. cap. 13. num. 3.* & *Samuell.* poſt allegatos *diſput. 6. controver. 32. tract. 2. num. 2.*

6. Et ita in facti contingentia vidi practicatum cum quodam obſeſſo noſtri Ordinis, qui virtute Privilegiorum, ad ſacros Ordines prætendebat promoveri, ſine diſpenſatione Papæ, ſed meliùs eſt expectare à Papa, qui ſolet committere Epiſcopo loci.

7. Epileptici, ſeu laborantes morbo caduco, ſunt pariter ineligibiles ad Prælaturas, propter eandem rationem; quia ſcilicet ſunt Irregulares: quamobrem non poſſunt promoveri ad ordines, nec ſuſceptis uti, quod procedit, etiam ſi ſemel vexati fuerint tali morbo, & jam ſani effecti, ob periculum reincidendi in illum, & conſtat ex *d. cap. maritum, & cap. communiter, diſt. 33.* ubi *Gloſ. in ver. de iis* ait, quòd diſtinguendum eſt; nam aut hi frequenter cadunt, & ſic non debent miniſtrare, ut dicitur in *cap. in tuis litteris 1. cauſ. 7. q. 2.* ibi, *ut ſi frequenter hoc morbo tangitur, ab oblatione, & Miſſarum celebratione modis omnibus prohibeatur*: aut raró cadunt, & ſic ſubdiſtingue, aut emittunt ſpinas, & ſic ſimiliter non debent miniſtrare, ut deciditur in *cap. nuper foro Populenſis 2. cauſ. 7. q. 2.* ibi, *quòd ne ſcandalum fidelibus videretur ingerere, & Eccleſiam Dei, ubique poſitam, hac offenſione turbare, &c.*

8. Aut raró cadunt, hoc eſt, ſemel in menſe, & non emittunt voces confuſas, neque ſpumas; & ſic poſſunt, adjuncto tamen ſibi Sacerdote adjutore jejuno, qui poſſit ſacrificium perficere, ſi fortè celebrantes, incæpto *Canone* afficiantur morbo, argum. *d. cap. nuper*, & docent *Suar.* & *Bonac.* cit. *loc.*

9. Benè verum eſt, quòd cùm benè valuerint, rectè poſſunt in ſuſceptis miniſtrare, ut dicitur in *d. cap. in tuis litteris*, ibi, *ſi verò Dei miſericordia convaluerit, eum ſacrificare jam non interdicimus*: quandoquidem non culpa, ſed infirmitas eſt in cauſa; Infirmitas autem non repellit ab officio Divino.

10. Verumtamen hujuſmodi patientes non debent ad miniſterium accedere; niſi priùs habita licentia Prælati, ut dictum eſt ex *d. cap. communiter, diſt. 33.* conſulto priùs Papa, qui id ſolet committere judicio Epiſcopi loci.

11. Vertiginoſi, Paralyſi, & Apoplexia laborantes ſunt etiam ineligibiles, ex *d. cap. maritum, & cap. ultim. de Cler. agrot.* quia iſtæ infirmitates impediunt uſum, vel totius corporis, vel aliquorum membrorum, & abominationem inferunt, ſcandalum, & indecentiam.

12. Qui autem ſolùm habent manus tremulas, aut caput, aut linguam; ſi tremor non eſt tam magnus; adeò, ut ſcandalum non generet, nec neceſſarium uſum membrorum impediat, poſſunt eligi; *Peyr. tom. 2. de Prælat. q. 2. c. 4.*

Digitized by Google

13. Amentes perpetuò, ut qui amentiam habent per modum habitus, hoc eſt, fixam, & radicatam in propria læſione organorum, & humorum, ſunt ineligibiles ad dictas Prælaturas; quia Irregulares, naturali jure, ex quo non habent uſum rationis, immò de directo opponuntur hominibus litteratis, & prudentibus, ut eleganter ſolito more docet *D.Thom.2.2.q.46.ar.1.* ubi in *corpor.* ponit diſcrimen inter ſtultitiam, & fatuitatem.

14. Hinc meritò impediuntur à ſuſceptione ordinis, *D.Thom.in addit.ad 3.par.q.39.ar.6.in corp.* & habetur expreſſè in *d.cap.maritum*, ibi *neque illum, qui in furiam aliquando verſus inſanivit*; in quo *ver.ibi Gloſſa* ſubnectit, *tunc promotus non deponitur*, ut *7.q.1.can. quamvis*; ſecus autem, ſi contingat, amentem fieri ex aliqua cauſa tranſeunte, nempè ex vi morbi, vulneris, iræ, paſſionis brevis, & hujuſmodi; quia tranſacto, & ſublato impedimento, ceſſat irregularitas, *Suar.tom.5.de cenſ.in d.diſput.51.ſect.1.nu.4.* ubi ex multis oſtendit, quòd is, qui inſanivit, etiam ſemel, recuperata mentis ſanitate, non poteſt promoveri ad ordines, ſine diſpenſatione Papæ, ſecus quoad uſum ſuſceptorum; quia his poterit uti, liber factus ex toto, ut dictum eſt ſuprà, & docet *Gloſ.in d.cap.* cui ſubſcribunt omnes, quos allegat, & ſequitur *Bonac.to.1.de Irregul.diſp.7.q.2.pun.2.nu.23.* ubi notat, eos non eſſe Irregulares, qui levem quandam mentis alienationem, vel vertiginem, vel deliquium animi, vel quid ſimile patiuntur: quia non ſunt Amentes habitualiter: cauti tamen ſe debent gerere, ne ad celebrandum accedant, non adjuncto ſocio, quando periculum eſt, ut ipſi hoc morbo ita vexentur, ut nequeant ſacrificium perficere, *Majol.lib.2.de Irregul.cap.16.* cui favet *Suar.* cit. *loc.* & plures alii, quos allegat *Samuell.diſput.6.contr.32.n.1.*

15. Podagroſi, qui continua, vel quaſi continua Podagra laborant, nequeunt eligi ad Prælaturas: quia Prælati debent eſſe omninò expediti ad providendum neceſſitatibus Subditorum, hic autem morbus eſt incurabilis, & impedit exercitium officii: unde tali morbo laborantes, cenſentur Irregulares, ex *cap.penult.de Cler. ægrot.* & docet *D. Thom.3.p.q.82. ar.10.ad 3.* ubi latè de debilitate, & ægritudine, impedientibus uſum ordinis.

16. Secus autem, ſi Podagra non ſit continua, & impediat; *Campanil.in diverſ.jur.rubr.11. cap.17.nu.137.* & *Abbas in cap.cùm inter Canonicos, de elect.num.7.* dicit, quòd impedimentum non perpetuum, non eſt cur perpetuò à Dignitatibus arceat: eò fortiùs, quia his, tempore impedimenti poteſt dari Coadjutor, qui rectè poſſit gubernare.

17. Senes ſunt ineligibiles ad Regularium Prælatias, ex *cap.niſi cùm pridem 10. de renunciatione*, ibi, *alia verò cauſa eſt debilitas corporis, quæ, vel ex infirmitate, vel ex ſenectute procedit*, nec tamen omnis, ſed illa ſolummodò, per quam impotens redditur ad exequendum officium; & docet *D.Thom.2.2.q.185.ar.4.ad 3.*

18. Qui nam ſint hi ſenes ineligibiles, dico; quòd de eis non poteſt dari certa Regula, cùm non ſint unius complexionis, & temperamenti, nec ſub uno aere vivant, unde relinquuntur prudentis arbitrio; Regulariter autem cenſentur ſeptuagenarii, *Menoch.lib.2. de arbit. caſ. 59. nu.3.*

19. Cœci, & Surdi non ſunt eligibiles, ob prædictas rationes; hæ namque potentiæ ſunt neceſſariæ ſimpliciter ad gubernium, *cap.hinc etenim, §.cœcus, diſtin.49.* & docet *D.Thom.3.p.in d.q.82.ar.10.ad 3.*

20. Verùm, Surdaſtri non cenſetur ineligibiles; *Navar.lib.1 conſil.de corpor.vitiat.conſil.7.nu.3.* & poſt citatos *Sayr.de cenſ.lib.6.cap.6.num.5.*

21. De aliis autem conſtat ex ſacra ſcriptura, *Levit. 21.* ibi, *homo de ſemine tuo per familias, qui habuerit maculam, non offeret panes Deo ſuo; nec accedat ad miniſterium ejus, ſi cœcus fuerit, ſi claudus, ſi parvo, vel grandi, vel torto naſo, ſi fracto pede, ſi manu, ſi gibboſus, ſi lippus, ſi albuginem habens in oculo, ſi jugem ſcabiem, &c.* de quibus vide *D. Thom.* cit. *loc.* & *Trid.ſeſſ.22.cap.4.de reform.in fin.* ubi ait, *nec aliis in poſterum fiat proviſio; niſi iis, qui jam ætatem, & cæteras habilitates integrè habere dignoſcuntur, aliter irrita ſit proviſio:* hæc ibi.

Quæſt. 39. Superior in Ordine Prædicatorum, an poſſit eligi in Priorem illius Conventus, in quo eſt Supprior?

1. Affirmativè dic; tum quia id nec in jure communi Canonico, neque in jure Regulari reperitur prohibitum, at non prohibita cenſentur indulta.

2. Tum etiam, quia nemo privandus eſt jure ſuo, ſine propria culpa, *cap.ſatis perverſum 7.diſt.56.* ibi, *ut quis privetur, quem ſua culpa, vel facinus ab officio, quo fungitur, gradu non dejicit*; & *Can. inventum 16.q.7. & cap.1.de re judicata.*

3. At Supprior, ſi ſit Sacerdos, per profeſſionem continuatam in Religione, ſpatio duodecim annorum, habet jus ad eligendum paſſivè, ut eſt videre in *cap.2.de elect. Prioris, tex.5. & in Decreto Clem. VIII.* quod ibid. habetur, ſub *lit. Q tex.7.pag.117.col.1.*

4. Ergò, ſi cætera concurrant, non eſt, cur à tali electione repellatur, & poteſt colligi ex *declarat. ad tex.1. cap.2.de elect.Prior. Convent.lit.C.pag.107.col.4.* ibi, *quòd ſi primus ſcrutator, id eſt, Superior fuerit electus, ſecundus ſcrutator in publicando ſcrutinio, &c.*

5. Nec te moveat Statutum Provinciæ Lombardiæ, & Romanæ, quo cautum eſt, ut Superiores non poſſint eligi in Priores illius Conventus, in quo ſunt Suppriores, & ſi ſecus fiat, electio eſt nulla, & irrita; quia eſt locale, et ordinatione ſcilicet Eminent. Cardinal. Alexandrini, teſte *Caſtellino cap.18.nu.5.de elect.*

Quæſt. 40. *Superior in Ordine Prædicatorum, an poſſit eligi in ſocium Prioris euntis ad Capitulum Provinciale?*

1. Remigius *Scropha* in ſuis *moralibus, q.24.nu.5.* in fin. & *Samuell. diſput.4. controver.5. tract.2. de elect.* Reſpondent affirmativè; nam Supprior habet jus acquiſitum ad eligendum paſſivè, ſi habet cætera requiſita, ut dictum eſt hic immediatè ſuprà, ſed nemo privandus eſt ſuo jure quæſito, ſine propria culpa, ut conſtat ex allegatis juribus, ergò.

2. Confirmatur, Officium Supprioratus non privat, nec privare poteſt Suppriorem ſuo jure quæſito; nec Supprior culpat in acceptando, vel exequendo miniſterium talis Officii: immò meretur.

Quamobrem debet exinde potiùs præmium accipere, quàm pœnam pati.

3. Hinc Primò infertur, quòd Prædicator Generalis, ſi fiat Supprior alicujus Conventus, non ideò amittit, vel ſuſpenditur ejus jus acquiſitum eligendi in Capitulo Provinciali: ſed Supprioratu non obſtante poterit ire ad Capitulum Provinciale, ibique vocem habere, ut fuit declaratum Romæ 1608. *declarat.5.* & habetur in *declarat. diſtin.2.de elect.Prior. Conventualis, cap.2.text.8.lit.V.pag. 118.col.3.*

4. Secundò, quòd ſi quis, ubi fuit electus ſocius, in Suppriorem eligatur, non proinde amiſit jus, ſed poteſt, immò debet ire ad Capitulum Provinciale, & cum cæteris votare; quia, ut dictum eſt, officium ſuperadditum non privat jure quæſito.

5. Neque his obſtat *declaratio* noſtrarum *Conſtitutionum*, ſub his verbis expreſſa, ubi ſuprà, *Item cùm abſentia Supprioris ſit Conventui valdè damnoſa; nullo modo debent Suppriores in ſocios Priorũ eligi, qui autem oppoſitũ fecerint,*

debent

Digitized by Google

debent graviter puniri, ac voce privari, ſicut fuit ordinatum Bononiæ 1275. *& Tholoſæ* 1504. quia in his verbis non ponitur clauſula annullativa, ſeu Decretum irritans, nec dicitur, quod Suppriores non poſſint eligi, ſed quod non debent eligi; & inter hunc, & illum modum loquendi multum intereſt; & tantùm *ibi* additur, quod eligentes Suppriores ſunt graviter puniendi; non quia fortè elegerunt hominem incapacem, ſed quia ſunt in cauſa damnificandi Monaſterium, quod ipſi poſſet evenire, ob abſentiam Supprioris, in ſocium electi.

6. Ego autem dico, quod ſicut electio Prælatorum Regularium poteſt licitè, ac validè coarctari ad tres, vel quatuor perſonas, cum excluſione cæterorum, ut dictum eſt hic ſuprà: ita pariter & electio ſociorum, cum excluſione Suppriorum, quod non eſt contrà jus Canonicum ſtatuere, ſed ſecundùm jura gubernare; eò fortiùs, ſi coarctatio & excluſio fiat ex rationabili cauſa, vel ex aliquo accidenti, ut dictum eſt *in tract.*1.*de elect. q.*10. & occurrit in caſu poſito: nam ad evitandum damnum, quod Conventui poſſet accidere, ob abſentiam Supprioris, cautum eſt, ut Suppriores non eligantur; & ob commune bonum Monaſterii deberet præcipi, ut nullatenus poſſint eligi; nec tale præceptum poſſet præjudicare juri tertii; tum quia omnes Dominicani jurarunt, & ſolemni voto promiſerunt obedientiam ſuis Prælatis, vivere ſecundùm Regulam S. Auguſtini, & Conſtitutiones Fratrum Prædicatorum obſervare, ut conſtat ex modo profitendi.

7. Tum etiam, quia quod ſancitur in Capitulo Generali, dum fit, ad id ſpecialiter deputatis, cenſetur fieri ab omnibus, etiam ut ſingulis; tum item, quia Religioſus quis acceptans officium Supprioratus, ſub hac conditione & clauſula, *ut non poſſit eligi in ſocium,* videtur conſentire, & renunciare juri ſuo, & quod ſemel placuit, ampliùs diſplicere non poteſt.

8. An autem hodie Eligentes Suppriorem in Socium Prioris euntis ad Capitulum Generale, poſſint meritò puniri? affirmativè dic; tum quia, P. Generalis, & Capitulum Generale, ex privilegio poteſt præcipere ſuis Subditis, ne utantur hoc vel illo jure, & privilegio. Tum etiam, quia Subditi tenentur obedire, & in caſu contrarii, uti violatores voti obedientiæ poſſunt caſtigari; tum item, quia jurant, proprias Conſtitutiones Ordinis Prædicatorum obſervare; ut dictum eſt.

Quæſt. 41. *Socius Prioris euntis ad Capitulum Provinciale, ſi ſuperſedeatur à Capitulo, illo anno; an ſit ſocius, tempore futuri Capituli, vel alius ſit eligendus?*

1. FUit hæc quæſtio in Ordine noſtro perplexa, & coram Reverendiſs. Magiſtris interdum agitata, de cujus materia latè *Remigius Scropha q.* 24. *in moral. Feſtus in ſumm. conſtitut. p.* 3. *cap.* 24. *de elect. Magiſtri Ordinis, Caſtell cap.* 15. *de lect. Magiſter Camillus Polonus* in ſuo *ſumm. Capitulor. Generalium, ver. Diffinitor,* & in ſuo *Director. de elect. par.* 2. *cap.* 5. *&* 1. *p. cap.* 2. & *Samuell. diſp.* 3. *contr.* 2. *nu.* 22 *tract.* 3. *de elect.* & alii quamplures ejuſdem noſtræ Familiæ.

2. Tu verò, ne in æquivoco labores, adverte, quod in Nobis aliud eſt loqui de ſolo Capitulo Provinciali, & aliud de ſola electione Provincialis, & aliud de utroque ſimul, ut conſtat ex multis.

3. Primò, ex ipſamet *Conſtitut.* quæ de his ſeparatim agit, nempè *cap.* 3. *de elect. Prioris Provincialis, & cap.* 7. *de Capitulo Provinciali diſt.* 2. unde *declaratio d. cap.* 3. *de elect. tex.* 3. ſub *lit. B. pag.* 123. *col.* 2. ait, *tunc electio pertinere debet ad Capitulum Provinciale, & non ad Electores, hoc eſt, ad Priores cum ſingulis Sociis, & ad Magiſtros in Theologia, & ad Prædicatores Generales.*

4. Secundò, quia in Capitulo Provinciali eliguntur quatuor Diffinitores, qui etiam poſſunt eligi de non Capitulo, ut dicitur in *tex.* 1. *d. cap.* 7. *pag.* 138. *col.* 3. per quos diſcutiuntur jura totius Provinciæ, fiunt petitiones Graduatorum, proviſiones Conventuum, Judices ad cauſas civiles, ac criminales, ſi quæ ſint, mutationes Fratrum, & ſimilia, quæ in unum redacta publicantur, & dicuntur acta Capituli, ut *ibid.* nominantur.

5. Tertiò, quia in dicto Capitulo Provinciali eligitur Diffinitor futuri Capituli Generalis, ſecundùm formam Canonicam, ut dicitur in *declarat. tex.* 6. *cap.* 5. *de elect. Diffinitorum, lit. C. pag.* 136. *col.* 1.

6. In Capitulo autem electionis merè Provincialis, nihil horum fit, nec debet fieri; cùm *ibi* de ſola electione tractatur: undè non ineptè ſolet dici, quod aliud eſt, Capitulum Provinciale proviſionis, & diſcuſſionis jurium Provinciæ, & aliud eſt Capitulũ electionis Provincialis.

7. Quartò Priores Conventuales non habent votum in electione Socii Prioris, euntis ad Capitulum Provinciale, nec valent in illa ſe intromittere: at in electione Electoris, ad finem eligendi Provincialem, habent primum votum, ut conſtat ex *declarat. tex.* 5. *cap.* 3. *de elect. Prioris Provincialis,* ſub *lit. D. pag.* 124. *col.* 2.

8. Ergò aliud eſt, loqui de Capitulo Provinciali, & aliud de ſola electione Provincialis, ut latè oſtendit *Caſtell. cap.* 15. *de elect. nu.* 23. *fol.* mihi 327. ubi advertit, quod quando inſimul celebratur Capitulum Provinciale, & in eo eligitur futurus Provincialis, Prior Conventualis debet ſe omninò abſtinere à ſuffragando in dicta electione Socii Prioris euntis ad Capitulum Provinciale.

9. His ſtantibus, cum diſtinctione reſolve quæſitum; aut enim verſamur in electione Socii Prioris euntis ad Capitulum Provinciale, in quo non eligitur novus Provincialis, ſed tantùm diſcutiuntur jura Provinciæ, ut dictum eſt ſuprà; & ſic, in caſu poſito Socii electi non admittuntur, ſed debent de novo eligi alii Socii, ut habetur *in declarat. text.* 5. *cap.* 3. *de elect. Prior. Provincialis,* ſub *lit. E. fol.* 124. *col.* 3. ibi, *item declaramus, quod Socii Conventuum electi ad Capitulum Provinciale, vocem tantùm habeant in Capitulo Provinciali illius anni, pro quo fuerunt electi; ſi autem ex cauſa, vel impedimento, à Capitulo Provinciali, illo anno ſuperſedeatur, ad tractatum Capituli Provincialis anni ſubſequentis, ex vi talis electionis non admittantur, ſicut fuit declaratum Ferrariæ* 1362.

10. Aut ſumus in ſimplici, & mero Electore Provincialis, & ſic dic, quod hi Electores, qui largè & abuſivè vocantur Socii; ubi ſemel electi fuerint ad eligendum futurum Provincialem, debent in omni caſu admitti, & habere vocem in futura electione Provincialis: tum quia nemo debet privari ſuo jure quæſito, ſed Electores per talem electionem acquiſiverunt jus ad eligendum futurum Provincialem: ergò.

11. Tùm etiam, quia ita habetur expreſsè in *d. tex,* 5. *cap.* 3. *de elect. Prior. Provincialis. fol.* 123. *col.* 4. ibi, *electio Provincialis ſpectat ad Priores Conventuales, & ad Prædicatores Generales, & unum Fratrem de quolibet Conventu, ad hoc idem, pro qualibet electione de Priore Provinciali fienda (ſi pluries fieri contingit) noviter electum,* ergò pro una & eadem electione Provincialis, non poſſunt eligi alii Electores, ſed jam electi, vocem habere debent in futura electione Provincialis; quia ad iſtam fuerunt electi, & nondum elegerunt, ut benè notat *Scropha* cit. *loc. num.* 3. ad hæc facit *declarat.* 4. *Valentiæ* 1647.

12. Quod etiam habet locum, quandocunque quis eligitur Socius inſimul, & Elector, pro futuro Capitulo Provinciali, ſi fortè erit mixtum; utpote electionis Provincialis, ac proviſionis, & diſcuſſionis jurium Provinciæ.

Quæſt. 42. Electiones Diffinitorum, & Sociorum eorundem euntium ad Capitulum Generale, quonam modo ſint facienda in Ordine Prædicatorum?

1. Diffinitores Capituli Generalis in Ordine Prædicatorum, debent eligi à majori parte Vocalium, per modum ſcrutinii, ſecundùm formam Canonicam; de qua dictum eſt hic ſuprà *tract.* 1. undè eorum electio non poteſt committi Provinciali, & Diffinitoribus Capituli Provincialis; non enim utimur compromiſſo; prout declaratur ſub *lit.C. tex.* 4.*cap.* 5. *de elect. Diffinit. Cap. Generalis,pag.* 136.*col.* 1.

2. Socii verò Diffinitorum non eliguntur à toto Capitulo Provinciali; ſed tantùm aſſignantur à Diffinitorio Capituli Provincialis in anno Diffinitorum, & à Provinciali in anno Provincialium; qui quidem poſſunt deſignari per fabas, vel in voce à Diffinitorio prædicto, ſecundùm laudabilem conſuetudinem Provinciæ, *Caſtell. in d.cap.*15.*nu.*1.

3. Qui inſuper debent habere litteras teſtimoniales, ſubſcriptas, non tantùm à Provinciali, ſed à toto Diffinitorio; aliàs non admittuntur, ut expreſsè dicitur *in fin.d.tex.*5. *de elect. Diffinit.*

4. Quod dictum intellige verum regulariter, quia ſi in aliquo caſu congregaretur Capitulum, ad effectum eligendi Diffinitorem, ſeu Electorem Capituli Generalis duntaxat, Diffinitor in tali Congregatione electus, ex quo nequit habere litteras teſtimoniales ſuæ electionis in Electorem, vel Diffinitorem, ſubſcriptas à toto Diffinitorio; cùm in tali Congregatione Diffinitores non fiant; ſufficit, ut habeat illas ſubſcriptas à Scrutatoribus, qui in tali caſu cenſentur ſubrogati loco Diffinitorum.

5. Fratres de aliena Provincia, etiamſi per annum permanſerint in aliquo Conventu, vel Conventibus alterius Provinciæ, non poſſunt eligi in Diffinitores, neque in Socios ipſorum, neque in Electores Capituli Generalis; niſi ſint illi Provinciæ, pro qua eligendi ſunt, incorporati, id eſt, affiliati ſimpliciter, ut declaratur ſub *D. tex.* 5.*cap.* 5. *de elect. Diffinit.Cap. Generalis,pag.* 136. *col.* 2.

6. Provinciales non poſſunt eligi in Diffinitores Capituli Generalis Diffinitorum, neque deputari in Socios eorum, ita ſtatutum fuit Neapoli 1600. & refert *Caſtel. in d.loc. num.* 8.

7. Si quis Diffinitorum, in Provincialem fuerit electus & confirmatus, talis quantum ad actum Diffinitoratus, cùm ratione officii Provincialatus, in tali caſu electionis Magiſtri diffinire habeat, reputatur non ſuperſtes, & ideò ad Diffinitionem alius Elector debet eligi, & admitti; prout declaratur *lit. D.tex.*3. *de elect.Magiſtri, cap.*5.*pag.* 131.*col.*1. ad hæc facit *declar.* 4.*Valentiæ* 1647.

Quæſt. 43. Si aliquis Diffinitorum eligatur in Provincialem in aliquo Capitulo Provinciali, & quod in eodem Capitulo Provinciali quis eligatur in Diffinitorem, loco Diffinitoris in Provincialem electi, an hujuſmodi electio ſuſtineatur?

1. Samuell in diſp. 3.contrv. 2.tract. 3. de elect. Canon. ſub *concl.* 16.*nu.* 33. negativè reſpondet; tum quia Diffinitor in Provincialem electus, & non confirmatus, cenſetur ſuperſtes, cum jure quæſito ad diffiniendum, ut conſtat ex *d. loco Conſtit.* ubi dicitur, quod alius Elector debet eligi, quandò primus ille Diffinitor fuit electus, & confirmatus in Provincialem; ergò per confirmationem amittitur jus antiquum Diffinitoratus, & non aliter; tum etiam, quia Diffinitor electus in Provincialem, per ſolam electionem nullum jus acquirit ad Provincialatum, *c.* 1. *de elect. Prior. lit. L. in declarat. ver. declaramus, f.* 112. *col.* 1. ergò non datur locus novæ electioni, ſed debet expectari ejus confirmatio, ſecus non vacat locus, & conſequenter non poteſt alius Diffinitor eligi: tum item, quia ita colligitur ex *declarat.* ſub *lit. A. tex.* 1. *cap.* 2. *de elect. Prior. pag.* 105.*col.* 2. ubi Fratres non poſſunt ſibi eligere, vel poſtulare Priorem: niſi ille, qui præeſt in tali officio, ſit penitùs amotus, nec poteſt fieri electio, ſub conditione, *ſi eum contingerit amoveri,* ut *ibid.* dicitur, ergò non eſt locus novæ electioni; niſi poſt confirmationem, aliàs nulla erit electio.

Quæſt.44. Socius Prioris euntis ad Capitulum Provinciale, an poſſit eligi in illo Conventu, ubi ſunt quinque vel quatuor Vocales?

1. Hanc quæſtionem movet *Caſtell.* in ſuo *tract. de elect. cap.* 5. *nu.* 87. ſed non reſolvit, forſitan, ob quod dicitur in *Cap. Generali*, Neapoli celebrato 1600. §. *Declarationes, nu.* 9. *quod ſcilicet, ubi non ſunt ſex Vocales, excepto Priore, non poteſt eligi Socius prò Capitulo Provinciali, ſi ſecùs factum fuerit, electio nulla erit*; quod item fuit ſancitum Pariſiis anno 1611. §. *ordinationes, nu.*10. ibi *in Conventibus, ubi non ſunt ad minùs ſex Vocales, non eligatur Socius illo anno pro Capitulo* Provinciali; quod tamen fuit poſtea revocatum Romæ 1629. *declarat.* 8.

2. Et meritò, quia Capitulum Generale nihil poteſt ſtatuere contra jus commune Canonicum, ut infrà dico, nec contra jus commune noſtrarum *Conſtitut.* à Sancta Sede approbatum; ſed hoc ſtatutum erat contra jus commune Canonicum; nam de jure communi Canonico electio pertinet ad Collegium, per ea Jura, quæ refero in *tractat.* 4. *de elector. q.* 1. de jure autem Canonico tres perſonæ idoneæ ſufficiunt ad conſtituendum Collegium per allegata in *tract.* 2. *de Capitulo*, ergò de communi jure Canonico tres perſonæ ſatis ſunt ad Canonicè eligendum, & actus per hos Capitulariter factus, ſuſtinetur: prætereà, qui ſervatis ſervandis electus fuerit à majori parte, ultrà medietatem exiſtentium in Capitulo, cenſetur ritè & canonicè electus, *cap. quia propter, de electione.* ergò electus à duobus de Capitulo, ſi ibi tres tantùm Vocales adſint, eſt ritè electus.

3. Necnon erat contra aliud noſtrum ſtatutum, auctoritate Apoſtolicâ editum in *Capitulo Generali*, Romæ celebrato anno Domini 1559. quod infrà alias *declarationes tex.* 2. *c.*1. *de domibus*, ſub *lit. E. pag.* 95. *col.* 3. reperitur inſertum, ſub his verbis.

Qui autem aliquando integrum numerum habuerunt, & modo ad hunc redacti ſunt, ut quatuor Fratres Vocales cum Priore non habeant, titulo Prioratus gaudere interim permittantur, Socium verò ad electionem Provincialis, vel ad Provinciale Capitulum, nequaqàm eligant, hæc ibi.

4. Ergò, per argumentum à contrario ſenſu, ſi ſint quatuor cum Priore, poſſunt eligere, ut latè noſter *Scropha q.*17.*in moralibus.* Verumtamen in *Capitulo Generaliſſimo*, Romæ celebrato cum auctoritate Apoſtolica, anno 1644. ſub Reverendiſſimo Fratre Thoma Turco *declarat.* 3. fuit declaratum, *quod Priores Conventuales eorum Conventuum, qui abſque ſua culpa, duodenarium numerum Fratrum ſuſtentare non poſſunt: nihilominùs manere debeant in ſua poſſeſſione: dummodò alant ſex Fratres Capitulares, ita ut habeant vocem in Capitulo Provinciali, & quod dicti Conventus habeant jus eligendi, & mittendi Socium Prioris ad idem Provinciale Capitulum.*

5. Quod dictum intelligendum eſt, juxtà *declarat.* factam Valentiæ 1647. *nu.* 5. ut in dicto numero ſenario comprehendi debeat Prior ipſe, ſed cum diſcrimine; ita ſcilicet, quoad hoc, ut Prior talis Conventus habeat

Digitized by Google

habeat ipſe jus vocis in Capitulo Provinciali, ſufficiat, quod Conventus alat quinque Fratres Capitulares, & præterea Priorem ipſum, ſed ad hoc ut Conventus ille habeat jus ad mittendum Socium Prioris, pro Capitulo Provinciali, alere debeat quinque Patres Vocales, & qui de jure habeant vocem, nedùm in Capitulo, ſed in electione Prioris & Socii, & præter eos Priorem ipſum; qui tamen in electione Socii non ſe ingerat, juxtà ea, quæ in *Conſtit.* habentur *diſtinct.2.cap.3.§.5.lit. E.*

6. Quod jure optimo declaratum eſt, cùm correſpondeat noſtris *Statutis de elect. Prior. Convent.cap.2. diſt. 2.* expreſſis ſub *declarationibus tex.1.lit.A.pag.106.col.4.in fin.* ubi dicitur *quod quando non eligitur quis de Collegio, ad hoc ut ejus electio ſit rata & legitima, debet eligi à majori parte Eligentium, ultrà medietatem.*

7. *Quando verò eligitur quis de Collegio, debet habere duo vota, ultrà medietatem, ne fraudi locus adſit, & ne poſſit aliquis ſe ipſum eligere.*

8. Cum ergò juxtà noſtras *Conſtit.* Prior non debeat ſe intromittere in electione Socii, & nemini liceat ſe ipſum eligere, neceſſum eſt, ut in Conventu ſint ad minus quinque Vocales, aliter Eligendus de Collegio, nunquàm poterit habere duo vota, ultrà medietatem, cùm medietas unius voti, pro uno computetur.

9. Et exindè infero, quod cùm in electione Electoris Prior habeat primum votum, ſufficient quatuor Vocales cum Priore, ad eligendum Electorem, ad finem eligendi Provincialem, extrà Capitulum Provinciale, vel ipſum Magiſtrum Ordinis; nam in tali caſu extat numerus quinarius Electorum, qui ſatis eſt, ad eligendum de Collegio.

10. Neque his poteſt obſtare præfata *declarat.* Valentiæ, quia loquitur de electione Socii, euntis ad Capitulum Provinciale, in qua electione Prior Conventus non poteſt votare: Ego autem loquor de electione Electoris, euntis ad Capitulum, ſeu Congregationem meram Provincialis, quæ valde differt à Capitulo Provinciali, ut dictum eſt ſuprà.

TRACTATUS SEXTUS.

DE ELECTIS.

Quæſt. 1. Electus, ad hoc, ut ejus electio ſit rata, & legitima, quot ſuffragia debet habere?

1. DE Jure Canonico, ſatis eſt, ut eligatur à majori parte, ultra medietatem exiſtentium in Capitulo, juxtà diſpoſitionem *cap. quia propter, de elect.*

2. In Ordine autem Prædicatorum debet obſervari antiquiſſimum ejus *ſtatutum*, quod habetur circa *nonum requiſitum, de electione Prioris Conventualis, diſtin. 2. cap.2. tex.* 1. ſub *lit. A. pag.*106.*col.*4.*in fin.* ibi, *& ſi invenerint, quod aliquis exiſtens extrà Collegiū, aut extrà numerū eligentium, fuerit electus à majori parte, ultrà medietatem omnium eligentium, ejus electio rata, & legitima habeatur; ſi quis verò de numero ipſorum eligentium electus fuerit, ut illius electio ſit rata, & legitima, ne fraudi locus adſit, neque poſſit aliquis ſe ipſum eligere, duo vota, ultrà medietatem, collata eſſe oportet; declarantes tamen, ſatisfieri huic ſtatuto de duobus votis, ſi conſtet, illum eſſe electum à majori parte, ſecluſo ſuo voto, ſi fortè illud ſibi contuliſſet; id autem tunc ſatis conſtabit, quando aderit unum votum & dimidium, quod dicitur ultra majorem partem, utpotè, ſi eligentes ſint quinque, major pars ſunt tres, requiritur, & ſufficit, ut electus, qui eſt de numero eligentium, habeat quatuor vota, ut ejus electio rata, & legitima habeatur:* hæc *ibi.*

3. Ex quibus primò collige, quod electio alicujus de numero eligentium in Ordine Prædicatorum: niſi excedat & habeat duo vota, ultrà medietatem, eſt nulla, & irrita: verùm, cùm iſte defectus ſe teneat ex parte electionis, & non ex parte perſonæ electæ, poteſt de novo, ſine prævia diſpenſatione reeligi in eodem Conventu, & ab eiſdem Electoribus; prout fuit pluries declaratum, & præſertim Romæ 1583. teſte *Caſtell. cap. 4. nu. 15. de elect.*

4. Secundò, quod nullus poteſt eligere ſeipſum, etiamſi juraſſet eligere idoniorem, & crederet, ſe eſſe magis idoneum, ex *cap. in ſcripturis 9. cauſ.8. q.1.* tùm quia locus Regiminis, deſiderantibus negandus eſt; tum etiam, quia nullus debet ſibi ſumere honorem, niſi qui vocatur à Domino, tanquàm Aaron; tum item, quia nemo debet oriri à ſeipſo; tum denique quia nimis ambitioſus videretur, prout ex multis oſtendit *Gloſ. cap. cùm in jure 33. in ver. ex ſe, de elect. Turrecremat. in cap. ſi quis, il primo, diſt. 79. Megal.* in ſuo *promp. ver. elect. nu.54. in fin.* cui favet noſter *Tab. ver. elect.1. num. 25. & elect.2. nu.4.* ubi dicit, quod quiſque debet de ſe ipſo cognoſcere culpam, & de alio præſumere bonum, *cap. final. de præſumpt.* licet alii teneant oppoſitum, quod fortaſsè poterit habere locum in electione per modum compromiſſi; undè *Gloſ. & Abbas in cap. licet, in ver. à duabus partibus, de elect.* dicunt, quod electi vox, non debet in numero eligentium computari; & in his fundatur ſpeciale ſtatutum Dominicanorum, de non eligendo ſeipſum, *Caſtell.* cit. *loc. & cap.5 num. 45. de elect.*

Quæſt. 2. Electo, an debeat præſentari electio, & infrà quod tempus?

1. QUod electio de jure communi Canonico ſit ad ſummum celebranda infrà tres menſes, conſtat ex *cap. ne pro defectu 41. de elect.* & ex deciſis ſuprà *tract.* 3. *de tempore electionis, quæſt.* 1.

2. Quam electionem, Electores quam citiùs commodè poterunt, eidem electo tenentur præſentare, ac ipſius conſenſum petere, ut clarè habetur in *cap. quàm ſit 6. de elect. in 6.* ubi *Gloſſa in caſu* dicit, quod iſtud tempus hodie eſt redactum ad tempus octo dierum, prout expreſsè deciditur in *cap. cupientes. 16. de elect. §. caterùm ſi eligentes, in eod. 6.*

3. Qui quidem electus infrà unum menſem poſt conſenſum, debet confirmationem quærere, ut dicitur in eodem *cap. cupientes*, & infrà immediatè habetur.

Quæſt. 3. Electus, ad hoc, ut ſit verè Prælatus, an teneatur ſuæ electioni conſentire, & infrà quod tempus & confirmationem petere?

1. ET quidem electus, ut dictum eſt, tenetur de jure Canonico, infrà menſem ſuæ electioni conſentire, & infrà tres menſes, poſt conſenſum electioni præſtitum, confirmationem petere, quod ſi juſto impedimento

Digitized by Google

mento ceſſante, infrà hujuſmodi trimeſtre tempus omiſerit; electio eadem, ipſo jure, & eo ipſo, viribus vacuatur; prout expreſsè deciditur in *d. cap. quàm ſit 6. de elect. in 6.*

2. Sed adverte, quod tempus trium menſium, petendi confirmationem, poſt conſenſum præſtitum, redactum fuit ad tempus unius menſis; ut habetur in *cap. cupientes 16. eod. tit. in 6.* & dictum eſt hic immediatè ſuprà.

Quæſt. 4. Electus electioni de ſe factæ, an valeat diſſentire, ac etiam poſt conſenſum, juri ſuo renunciare?

1. Affirmativè deciditur in *cap. ſi electio, de elect. in 6.* nec ad diſſentiendum, vel renunciandum, ante confirmationem requiritur licentia Superioris; tum quia in *d. cap.* hoc non dicitur; tum etiam, quia nec in ſtatutis Religionis reperitur expreſſum; tum item, quia in manu electi repoſitum eſt, acceptare, vel reſpuere abſque alia licentia.

2. Nec obſtat dicere, quod intra menſem, poſt ſibi præſentatam electionem, tenetur conſentire; *cap. quàm ſit, de elect. in 6.* nam hoc intelligitur in caſu, quo vult conſentire; in quo caſu tenetur hoc facere infrà menſem ſibi in *d. cap.* aſſignatum: at ſi conſentire non vult, ad hoc cogendus non eſt; tum quia nemo invitus cogitur conſentire, *cap. geſta, & cap. ubi iſta, diſt. 73.* tum etiam, quia ſecùs non liberè conſentiret.

3. Et quamvis ille, qui electioni ſuæ conſenſit, infrà tres menſes confirmationem petere debeat, ut in *d. cap. quàm ſit, de elect. in 6. §. cæterùm,* & alioquin electio ipſo facto eſt nulla: tamen non ideò renunciare non valet, ſed exindè potiùs apparet, poſſe renunciare abſque alia licentia: nam cùm dicat jus, ut confirmationem infrà tres menſes petere debeat, & ſi non petat, electio ipſo jure viribus careat, videtur ſibi terminus præfixus, ut animum ſuum declaret; & elapſo termino, confirmatione non petitâ, habet vim tacitæ renunciationis, ut ex illo *textu* notat *Anchar. in cap. final. de conſuetudine, in 6.*

4. Nec termino elapſo locum habet purgatio moræ; nam jus exequitur, eo ipſo, quod privat, *Anchar. in d. cap. quàm ſit, nu. 3.* & poſſe electum, poſt præſtitum conſenſum, ante confirmationem renunciare electioni, abſque alia licentia tenet, poſt allegatos, *Federicus de elect. dub. 41. num. 8.* dummodò talis renunciatio non fiat in præjudicium Superioris, ut in caſu, quo electus foret repellendus, & Electores privandi, jure eligendi, ex quo ineligibilem elegerunt.

5. Bene verum eſt, quod ſi electio, ex eo non ſortiatur effectum, quia electus conſentire recuſat, vel poſt conſenſum renunciat juri ſuo, aut fortè diem claudit extremum, ſeu propter occultum ejus vitium, irritatur: Electores, qui jam fecerant, quod ſpectabat ad ipſos, infrà juris terminum eligendo; habebunt à diſſenſu, renunciatione, morte, vel irritatione prædictis, ac ſi vacatio nova eſſet, tempus integrum ad electionem aliam celebrandam, dummodò nihil fraudulenter egerint in præmiſſis: prout expreſsè dicitur in *d. cap. ſi electio, de elect. in 6.*

6. Hinc providè ſancitum eſt in Ordine Prædicatorum, quod ſi canonicè aliquem elegerint, & contigerit, ut caſſetur electio, incipiat de novo alter menſis electionis, à die, quo canonicè conſtiterit Conventui prædicta caſſatio; quod ſanè intelligendum eſt habere robur, quomodocunque caſſetur electio, ſive per defectum in ipſa commiſſum, ſive propter aliam rationem, etſi in iſto caſu Provincialis Priorem proderit, ille talis non erit Prior, ut in *pag. 113. col. 1. tex. 5. lit. O.*

Quæſt. 5. Electus & confirmatus, an poſtquam acceptavit, poſſit ſuæ Prælaturæ renunciare, ſine licentia Superioris?

1. Negativè dic, quia per mutuum conſenſum eligentium, & electi, maximè poſt confirmationem ſubſequutam, naſcitur inter ipſum & Eccleſiam, ad quam eligitur quoddam vinculum ſpirituale, quod non poteſt ad libitum diſſolvi, nec quidem à Superiore, ſine juſta & legitima cauſa, ut expreſsè deciditur in *cap. inter Canonicos 21. de elect.*

2. Hinc in Ordine noſtro cautum eſt, ut nullus præſidens valeat ſeipſum declarare abſolutum ab officio ſuo, propter quamcunque tranſgreſſionem commiſſam, prout dicitur ſub *lit. O. ad tex. 6. Prol.* noſtrarum *Conſt. pag. 8. col. 1.*

Quæſt. 6. Electus, an valeat invitè confirmari?

1. Negativè de jure communi, ut conſtat ex deciſis; quia cùm electus dicatur ſponſus Eccleſiæ, ad quam eligitur, *cap. inter corporalia, de tranſlat.* & inter ſponſum & ſponſam non poſſit matrimonium contrahere, nec ſpirituale vinculum oriri, niſi mutuo ac libero mediante conſenſu, *cap. cùm inter Canonicos 21. de elect.* nullus enim invitè cogitur conſentire; ita à pari, per dictum *capitulum inter corporalia.*

2. Nihilominùs in Regularibus, ob ſolemne votum obedientiæ, non procedunt dicta jura, cùm Religioſi non habeant velle, nec nolle: niſi dependenter à Prælato; ideoque electus & confirmatus poteſt cogi, etiam ſub cenſuris, ad acceptandum & exequendum officium ſibi impoſitum: niſi renuens aſſignet rationabilem cauſam, *Caſtell. cap. 14. nu. 21 de elect.*

Quæſt. 7. An ſit meliùs Electioni conſentire, vel illam ex humilitate reſpuere?

1. Reſpondet *Layman. q. 69 cap. 6. de Prælatis Eccleſiaſticis,* quod meliùs agit electus, ſi electioni canonicæ conſentiat, non ut præſit, ſed, ut multis profit ad gloriam Dei; quia talis acceptatio procedit ex motivo Charitatis, quæ eſt omnium virtutum præſtantiſſima.

2. Quod dictum intellige verum, in caſu neceſſitatis, quando ſcilicet, non adeſt alius magis idoneus, qui poſſit ad talem Prælaturam eligi; nam digniori tenetur dignus cedere ex Charitate, quæ non quærit quæ ſua ſunt, & ex Humilitate, quæ omnium virtutum radix eſt; ſecùs autem, ſi tantùm reperiretur par, & æqualis; quia, cæteris paribus, potior eſt conditio poſſidentis.

Quæſt. 8. Electus ad Prælaturam, ſi putet ſe dignum ad illam, an peccet mortaliter refutando?

1. Gloſſa *in cap. in ſcripturis 8. quæſt. 1. ver. minimè,* affirmativè reſpondet, & ſe fundat in *text. d. cap. ibi, qui renuit Omnipotentis Dei oves paſcere, oſtendit ſe Paſtorem Summum minimè amare: ergò,* ſubnectit, *qui ſe dignum credit, & Prælaturam ſibi oblatam non recipit, mortaliter peccat.*

2. Quod dictum intellige verum, in caſu neceſſitatis; quandò ſcilicet alius non adeſſet, qui poſſet in ea adminiſtrare; ſecùs autem: tum quia nullus ſe debet dignum putare ad Prælaturam: tùm etiam, quia multa incumbunt onera Prælato.

3. Hinc *D. Thom. 2. 2. q. 185. ar. 1. ad 3.* in referendo dictum *Sancti Auguſtini,* ait, *otium Sanctum quærit Charitas veritatis, negotium juſtum ſuſcipit neceſſitas Charitatis;* quam

quam ſarcinam, ſi nullus imponit, percipiendæ, atque intuendæ vacandum eſt veritati, ſi autem imponit, ſuſtinenda eſt propter Charitatis neceſſitatem: hæc ille, cui ibid. ſubſcribit longâ manu Cajet. multa notando, vide illum, & non pigebit.

Quæſt. 9. Electus dignus, omiſſo notabiliter digniore, an mortaliter peccet, ſi tali electioni conſentiat?

1. Divus Thom. 2.2.q. 185.ar.3. in fin. corp. Reſpondet negativè, ibi, *ex parte autem ejus, qui aſſumitur, non requiritur, quod reputet ſe aliis meliorem, (hoc enim eſſet ſuperbum, & præſumptuoſum) ſed ſufficit, quod nihil in ſe inveniat, per quod illicitum ei reddatur aſſumere Prælationis officium, &c.*

2. Exindè Cajet. ibid. in Comment. ſubinfert, quod is, qui eligitur, non tenetur ad comparativam; non enim tenetur, ad hoc, quod licitè acceptet, reputare ſe aliis magis idoneum, ad Eccleſiæ Regimen: ſed tenetur ad poſitivam, quod nullum, ſcilicet, in ſe impedimentum inveniat, ad Prælationis officium aſſumendum; quæ autem ſint impedimenta, ad recipiendum tale munus, conſtat ex deciſis in *tract. de eligendis*, & ex *c. niſi cùm pridem* 10. *de renunciat.*

Quæſt. 10. Si electus ſit occultè Irregularis, vel habeat aliud occultum impedimentum, an teneatur ſe prodere & manifeſtare?

1. ET dico quod ſic, de jure communi, & ordinariè loquendo, prout colligitur ex *cap. innotuit* 20. *de elect.* ibi, *qui tandem ſpontanea tibi, & ſecreta Confeſſione monſtravit, quod conſcientia ejus aliquantiſper erat læſa*, & infra, §. *multa*, ibi, *& humilis devotio confitentis, qui ſpontè, ac humiliter ſuum maluit confiteri reatum, quàm læſâ conſcientiâ Thronum conſcendere Paſtoralem*: ubi Gloſ. ver. *defectum*, ait, *ſivè impedimentum, quia, etſi non ſit nota delicti, eſt tamen nota defectus impedientis promotionem*, & *cap. niſi cùm pridem* 10. *de renunciatione*, §. *perſonæ*, ibi, *quia licet Irregularitatem hujuſmodi non potuerit ſubticere, ſi tamen & culparet*, ubi *Gloſ. in ver. non potuerit*, ſubnectit, *id eſt, non debuerit de jure, tempore ſuæ examinationis*, & *cap. ex pœnitentibus* 55. *diſtin.* 50. ibi, *qui ſe ordinationis tempore non prodidit, fuiſſe pœnitentem*, ubi *Gloſ. in ver. non proderit*, ait, quod ex hoc *capite* videtur, quod quilibet ordinandus, teneatur prodere crimen ſuum, quod *ibid.* affirmat noſter *Turrecremata ar.1. num.* 1. *D. Antoninus* 3. *p. tit.* 14. *cap.* 16. §. 13. *Syl. ver. ordo* 2. *q.* 2. & *Tab. eod. ver.* 6. *nu.* 1. *in fin.*

2. Ex quibus colligunt DD. quod ordinandus interrogatus ab Epiſcopo, ante ſui promotionem ad ordines, tenetur pandere ſuum vitium occultum, quod reddit ipſum incapacem ordinis, & volentes contrahere carnaliter, tenentur manifeſtare impedimentum occultum, *Sanchez lib.* 3. *de matrim. diſput.* 14. & quod Irregularis electus ad Prælaturam, tenetur non acceptare; immò reſpuere, niſi priùs diſpenſationem, ſi diſpenſabilis eſt, obtineat, *Layman. quæſt. Canonic. de Prælat. Eccleſiaſticis, cap.* 6. *quæſt.* 60.

3. Nec objicies, dicendo, quod nemo tenetur delictum ſuum prodere, niſi juridicè interrogatus, quod eſſe nequit; niſi infamia præcedente, *cap. qualiter & quando, de accuſat.* quod non poteſt occulto crimini adaptari; quia teſte *Innoc.* in *c.* 1. *de poſtulat. Prælat. nu.* 5. quando it inquiſitio contra promotum, ut puniatur; tunc non licet abſque infamia procedere, & in hoc caſu loquitur *d. cap. qualiter & quando, de accuſat.* quando autem contra promovendum, ne promoveatur indignus, non requiritur infamia, ſed debet Superior ex officio inquirere, *cap. nobis de elect.*

4. Nec dices, quod nemo tenetur ſe infamare; quia in tali caſu nulla neceſſitas eſt impoſita ſe infamiandi, cùm unuſquiſque liberè poſſit ab ordinibus, & Prælatis ſuſcipiendis abſtinere; etenim beneficium petere, aut oblatum repudiare, non eſt neceſſitatis, ſed libertatis.

5. Dixi ordinariè & regulariter loquendo; tum quia fieri poteſt, ut Electus in aliquo caſu Prælaturam ſibi delatam recuſare non valeat, nec ſuam Irregularitatem manifeſtare, abſque magna infamia; & in tali caſu licet probabiliter, eam acceptare, & poſteà cùm occaſio advenerit, diſpenſationē impetrare; *Suar. tom.* 5. *de cenſ. diſp.* 40. *ſect.* 2. 4. *difficult. nu.* 31. & 34. cui favet *Layman.* cit. *loc.* Et ratio eſſe poteſt, quia electio, & collatio beneficii, facta perſonæ Irregulari, ſubſtantialiter ſubſiſtit, quamvis de jure Eccleſiaſtico prohibita ſit, & etiam infirmata in ordine ad forum externum, cùm nulla lex obliget in caſu neceſſitatis; quod tamen non arridet *Sanchez ubi ſuprà.*

6. Tùm etiam, quia Religioſus promotus, aut in Capitulo, aut in litteris patentibus ſuæ confirmationis, abſolvitur, & diſpenſatur à ſuo Superiore, ad effectum, &c. Tùm item, quia in meo Ordine per electionem electus nullum jus acquirit; nec poteſt antecedenter ad confirmationem, tali electioni de ſe factæ conſentire, & poſt confirmationem ſui Superioris, tenetur ſuum animum declarare, ut dictum eſt hic ſuprà *quæſt.* 4. *nu.* 3.

Quæſt. 11. Electus & confirmatus, ſi ſit occultè excommunicatus, an debeat ſe prodere, ſi aliter non poteſt ſe excuſare ab acceptione Prælaturæ?

DIxi in *tract. præced. qu.* 10.

Quæſt. 12. Electus bis, ſeu per duas electiones, eodem tempore, ab eiſdem Electoribus, ad unam & eandem Eccleſiam: an valeat ambas electiones amplecti & proſequi?

1. NEgativè deciditur in *cap. ut quis duas* 25. *de elect. in* 6. cùm non niſi ex una ipſarum poſſit jus habere; unde electus per duas electiones, tenetur unam illarum acceptare, & alteram reſpuere; immò, eo ipſo, quo unam eligit, cenſetur alteri renunciare: ideòque ubi electus, unam elegit, in caſu oppoſitionis non poteſt ad aliam redire, ut *ibid.* notat *Gloſ. in fin. caſ.*

Quæſt. 13. Religioſus electus ad Prælaturam, extrà ſuum Ordinem, an poſſit, non obtenta prius licentia ſui Superioris, tali electioni conſentire; & quid ſi de facto conſentiat?

1. REſpondeo negativè; quia Religioſus non eſt ſui juris, nec habet arbitrium, ſed ſuum velle, & nolle ſubjicitur voluntati Prælati, ut pluries dictum eſt; quamobrem, ſi conſentiat, non obtentâ priùs licentiâ legitimi Superioris, conſenſus eſt irritus & nullus, & ejus jus forſitan quæſitum, amittitur: prout expreſsè deciditur in *cap. ſi Religioſus* 27. *de elect. in* 6.

2. Proindè Regulares etiam immediatè à Domino Papa, in Epiſcopatum electi, non conſentiunt, quin priùs à P. Reverendiſſimo Generali, qui clavem Ordinis tenet, acceptandi licentiam habeant: etenim per Epiſcopatum avocatur Religioſus ab ipſa Religione, non ſine ejus jactura, ut praxis ipſa docet.

3. Dixi, non conſentiunt, quin, &c. Non autem dixi, quod non poſſunt conſentire; quia licentia hæc, de qua eſt ſermo, non eſt ipſi Regulari aſſumpto ſimplici-

pliciter neceſſaria ad conſequendum Epiſcopatum, à Papa ſibi collatum; nam eo ipſo, quod aliquis Religioſus eſt à Papa in Epiſcopatum electus, vel confirmatus, aut conſecratus, eſt exemptus à juriſdictione ſuorum Prælatorum, per ea multa jura, quæ allegat *Navar. in conſil. 6. num. 3. de teſtam.* etenim eò, quod Papa confert Monacho Epiſcopatum, ſciens eſſe Monachum, & inhabilem ad acceptandum beneficium, ſine licentia ſui Superioris, cenſetur diſpenſare, *Rodr. tom. 1. q. 38. ar. 5. & tom. 2. q. 58. ar. 1.* ſed eſt voluntaria; quia Regulares aſſumpti, hoc faciunt ad oſtendendum humilitatem Religioſam, & ne deſinant participare ſuffragia ſui Ordinis, prout latè ex multis oſtendit *Peyr. in formul. Præl. lit. G. cap. 6. nu. 1. & 2. fol.* mihi 631.

Quæſt. 14. Electus per potentiam poteſtatis ſæcularis, ſi tali electioni conſentiat, in quas pœnas incurrit?

1. ET dico, quod efficitur ineligibilis, ipſo jure, & electio eſt nulla, & eligentes à beneficiis per triennium ſuſpenduntur, & ſunt privati poteſtate eligendi, ut expreſsè habetur in *cap. quiſquis 43. de elect.* Quandò autem electio dicitur fieri per potentiam ſæcularis, vide *tex. in cap. cùm terra 13. & cap. Winton. 25. eod. tit. de elect.* ubi *Gloſ.* & *DD.*

Quæſt. 15. Electus, & confirmatus in Ordine Prædicatorum, qui tamen noluit Prælaturam & confirmationem acceptare, an in rigore poſſit dici confirmatus, adeò, ut per talem confirmationem, ejus Eccleſia deſinat eſſe vidua?

1. NEgativè dic; quia vinculum ſpirituale non contrahitur inter eligentes, nomine Eccleſiæ, & electum, ſeu inter confirmatorem & confirmatum: niſi per liberum conſenſum utriuſque, nempè confirmantis & confirmati, *cap. inter Canonicos 21. de elect. & cap. quàm ſit, eod. tit. in 6.*

2. At in caſu poſito, confirmatus non acceptavit; immò renuit; ergò propriè, & verè non poteſt dici Prælatus & ſponſus Eccleſiæ, ad quam fuit electus: niſi largè, & impropriè, cùm deſit ei unum de ſubſtantialibus requiſitis, ut conſtat ex deciſis, eò fortiùs in in Ordine noſtro, quia electus unanimiter, & confirmatus quomodocunque, nullum jus acquirit ad Prælaturam Regularem; niſi liberè conſentiat, ut habetur in *declarat. ad tex. 3. cap. 2. de elect. Prioris Conventualis, pag. 111. col. 3. & pag. 112. col. 1.* Quamobrem confirmatio apud Nos, niſi acceptetur, non aufert vacantiam Prioratus, ſed eadem vacantia adhuc perſeverat; undè jus eligendi iterùm revertitur ad primos Electores, qui ſine fraude fecerunt, quod in ſe erat, eligendo capacem, infrà legitima tempora, *Caſtell. c. 14. n. 66. de elect.*

Quæſt. 16. Electus per ſui electionem, an quærat ſibi aliquod jus?

1. DE Jure Canonico certum eſt, quod electus per electionem acquirit jus ad rem, ſed non in re, hoc eſt, acquirit jus ad Prælaturam, ad quam eſt electus, ſed antè confirmationem non habet exercitium adminiſtrationis; electio enim dat jus in habitu, & confirmatio in actu, ſeu dat exercitium adminiſtrationis, ut conſtat ex *cap. noſti 9. de elect.* ubi *Gloſ. in ver. confirmata,* ait, quod per confirmationem acquirit electus plenam adminiſtrationem, & *cap. qualiter, & cap. avaritiæ 5. in 6. eod. tit.* ibi, *ſi quod jus per electionem quæſitum eſt,* adjuncta *Gloſ. in princip.* ubi plura ad hoc allegat jura.

2. Hinc *Hoſtienſ. in cap. quia propter, n. 66. de elect.* & alii plures, quos citat *Mogal. in prompt. ver. elect. n. 51. verſ. nec ex tali,* dicunt, quod electus abſque ullo vitio ambitionis, poteſt agere, & officium Judicis implorare pro confirmatione, quando dilataretur, quia cùm ſit electus, & naturaliter perfecta ſit ejus electio per conſenſum majoris partis Eligentium, poteſt ipſe electioni liberè conſentire, ut probat *tex.* in *c. cum inter Canonicos, de elect.* & cùm per conſenſum Eligentium & Electi, quaſi conjugale vinculum ſit contractum, ut habetur in *d. cap. cum inter,* poteſt ipſe ad id agere, quod ſibi per tale vinculum debetur; exindè inferunt, quod ſola electio facit Prælaturam, & quærit jus electo, & per confirmationem nihil novi juris quæritur, ſed ſolùm electionem juris, per electionem quæſiti.

3. An hoc habeat locum in Collegiis Religioſorum, cùm hi ſint incapaces juris quærendi, ob votum Paupertatis, quo vetantur aliquid ut proprium poſſidere: obſervanda ſunt propria ſtatuta à Sancta Sede approbata, an id admittant?

4. Certum eſt, quod in Familia Dominicana non procedit, ut conſtat ex *tex. 3. cap. 2. de elect. Prior. Convent. pag. 111. col. 3. lit. L.* ubi dicitur, quod ille, qui eſt Canonicè electus in Priorem alicujus Conventus noſtri Ordinis, non poteſt ſtatim, pronunciatâ electione cedere juri ſuo: tum quia taliter electus in Ordine noſtro, ex tali electione nihil juris acquirit: tùm etiam, quia eſi ab omnibus eligatur, in poteſtate Prælati erit, eum confirmare, ut dicitur in eodem *tex.* & quamvis eum non confirmet, non tamen reſtat tali electo locus appellandi, vel aliqua cauſa proſequendi, ſivè aliquid in foro contentioſo repetendi, quia ſcilicet, per electionem ad Prioratum jus nullum acquiſivit, *ibid. col. 4. ver. 3.*

5. Nec obſtat dicere, quod conjugale vinculum conſurgit ex mutuo libero conſenſu, quia Religioſus non habet velle, aut nolle, ſed tantùm tenetur Prælato obedire, ſecùs veniret contra vota.

Quæſt. 17. Electus, an valeat Procuratorem conſtituere ad confirmationem petendam, vel defendendam ſuam electionem, in caſu oppoſitionis?

1. AFfirmativè deciditur in *cap. cupientes, §. ſi verò de elect. in 6.* qui quidem Procurator poteſt eſſe de numero Eligentium, ſi ei ita viſum fuerit, ut colligitur ex eodem *cap.* & ita in facti contigentia fuiſſe practicatum in ordine Minimorum teſtatur *Peyr.* in ſuo *form. lit. E. c. 18. col. 2. nu. 1.* an autem procedat in Ordine noſtro, ex quo *ibi* electi nullum jus per electionem acquirunt, ut dictum eſt ſuprà; & dico, quod ſic; tum quia, non ſolùm electus non poteſt confirmationem petere, ut dictum eſt; verùm etiam ipſi electores, etiam per ſe ſoli, abſque interventu electi, ut docet *Gloſ. in cap. quàm ſit, ver. petere, de elect. in 6.* ſed Electores in Ordine noſtro non vetantur hoc facere, ergò; nam expreſſa nocent, non expreſſa, non nocent, *de Regul. in 6.* eò magis, quia in pœnalibus, non fit extenſio; tum etiam, quia etiam ipſemet Electus poterit inſtituere Procuratorem, non ad defendendum jus ſibi per electionem quæſitum; quia eſſet litigare de ſubjecto non ſupponente; ſed ad informandum Dominum Papam de toto electionis negotio, ut habetur in *d. cap. cupientes, §. ſi verò, de elect. in 6.* tum item, quia recurſus ad Sanctam Sedé, nec etiam Regularibus cenſetur vetitus; cùm appellatio ad Superiores ſit ſpecies defenſionis, quæ cunctis debetur de jure naturæ, *Rodr. tom. 1. q. 29. ar. 2.*

2. Sed adverte, quod cùm hi Procuratores debeant in judicio comparere, & non admittantur: niſi ſint publicis inſtrumentis roborati, *cap. 1. de Proc. conſtituendis*;

Digitized by Google

tuendi; ſunt per publicum contractum, rogatum manu publici Notarii, ut juris, & moris eſt, ſub infraſcripta forma verborum conſtituendi; & quamvis Prælati noſtri Ordinis in cauſis Religioſorum poſſint creare Notarios Religioſos, qui ſint inter nos ejuſdem valoris, & fidei, ſicut Notarii ſæculares, juxtà privilegium nobis conceſſum à *Pio V.* quod refert *Rodr. tom.* 3. *quæſt.* 8. *art.* 1.

3. Verum, ad tollendos ſcrupulos, & quia ſubſcriptio conſtituentis poteſt eſſe non nota, & faciliter falſificari; melius, & tutius erit, hac in parte uti Notario ſæculari.

Forma conſtituendi Procuratorem ad petendam confirmationem, vel defendendam electionem.

4. *IN nomine Domini, &c. F.N. Ordinis Prædicatorum, per hanc Procurationis Epiſtolam cunctis pateat, & ſit notum; qualiter ego P. N. de N. Ordinis Prædicatorum, non valens ad infraſcripta vacare, & perſonaliter intereſſe in Civitate Rom. meis urgentioribus occupatus negotiis, confiſus ab experto, de fide, prudentia, & integritate N. de N. ipſum quidem N. licet abſentem, tanquam præſentem, ſponte, & omni meliori via, facio, & conſtituo meum verum, charum, legitimum, & indubitatum Procuratorem, ad Procuratorio nomine, & pro mei, & Monaſterii parte comparendum in Sancta Sede, & in Curia Romana, & coram quocunque Judice, Officiali, & legitimo Superiore, in omni Curia, Loco, & foro, mihi permiſſo, pro omnibus, & quibuſcunque meis litibus, & quæſtionibus, & dicti Monaſterii, ac quæſtionibus, & cauſis activis, paſſivis, civilibus, criminalibus, & mixtis, motis, & movendis; tam pro, quàm contra, ibique jura mei prædicti conſtituentis. & dicti Monaſterii defendendum, & allegandum, ſcripturas quaslibet, tam publicas, quàm privatas præſentandum, & præcipuè, ad defendendum electionem ad mei beneficium factam, &c. & informandum Sanctam Sedem ſuper toto negotio dictæ electionis, &c. teſtes examinari petendum, memorialia nomine mei, & dicti Monaſterii porrigendum, &c. & omnia alia neceſſaria, & opportuna in prædictis, & prædicto negotio, & circa ſingula, & omnia faciendum, quæ facere poſſem egomet prædictus conſtituens, ſi præſens, & perſonaliter adeſſem, uſque ad finem litis, & ſententiæ executionem, conſtituens, &c. dans, & concedens, &c d. N. meo Procuratori plenam, & omnimodam poteſtatem, prædicta omnia liberè faciendi, & exequendi, cum poteſtate ſubſtituendi unum, vel plures Procuratores loco ſui, cum ſimili, vel limitata poteſtate, &c. pro quo promitto de rato, & proinde juro, tacto pectore, more Religioſorum, rogans te infraſcriptum Notarium ut hanc meam Procurationem per Epiſtolam, tua manu ſcriptam, mea, & infraſcriptorum Judicis, & teſtium ſubſcriptam, ſuo ſigno robores, & ego N. Notarius N. præſentem feci de ordine, & voluntate ſupradicti conſtituentis, & in fidem, hic meo ſolito ſigillo ſignavi, requiſitus, &c. locus ſigilli; Ego N. Notarius, &c. Ego F. N. conſtituo, ut ſuprà, Ego N. fui teſtis, & præſens in conſtitutione dicti Procuratoris, Ego N. Judex, &c.*

Quæſt. 18. *Electus legitimè, ſi appellavit à Confirmatore, eo, quòd ipſum noluit confirmare: an tali appellatione pendente, ritè poſſit ab eodem confirmari?*

PORtellus *in dub. ver. appellare, num.* 8. dicit, quòd ſic, non obſtante, quòd appellatio ligat manus Judicis appellati, & prohibet ampliùs procedere: & ratio eſſe poteſt; tum quia appellatio introducta eſt à jure in beneficium ipſius appellantis, ſed unuſquiſque poteſt cedere juri ſuo, & beneficio; tum etiam, quia hoc non eſt contrà finem, & intentionem appellantis; immò correſpondet ſuo deſiderio; tum item, quia licet appellatio ſuſpendat juriſdictionem Judicis, à quo appellatur, non tamen quoad tendentiam in faciliorem exitum cauſæ, ut notant *DD. in tit. de appellat.*

2. Hanc tamen reſponſionem *Caſtell. cap.* 16. *de elect. num.* 19. limitat, non procedere in caſu, quo appellatum ſit ad Sanctam Sedem, ſecus ad alium Superiorem Judicem; quod verum exiſtimo, ſi cauſa non fuit introducta, nam per introductionem cauſæ, ceſſat omninò juriſdictio Judicis appellati.

Quæſt. 19. *Electus, ſi ante confirmationem, ſuæ adminiſtrationi ſe ingerat; an ſit ab ea repellendus, & privetur jure quæſito?*

1. QUod Electus, quantumcunque ſolemniter, & unanimiter non habeat adminiſtrationem in Eccleſia, in qua electus eſt: niſi poſt confirmationem, à legitimo Superiore ſibi factam, habetur clarè in *cap. noſti* 9. *de elect.* adjuncta *Gloſ.* ubi in *caſu* ait, *nota, quòd nullus electus ante ſuam confirmationem poteſt aliquid adminiſtrare; quod ſi fecerit, hoc ipſo repellatur*, prout habetur in *d. cap. noſti, & in cap. qualiter* 17. *eod. tit.* ibi, *quoniam electus a vobis ante confirmationem adminiſtrationi Epiſcopatus ſe immiſcuit*, & in *cap. cùm jam dudum* 18. *de præbendis*, ibi, *ſe ingerit, & ingeſſit, ante confirmationem*, & magis expreſsè in *cap. avaritiæ* 5. *de elect. in* 6. ibi, *hac generali Conſtitutione ſancimus; ut nullus de cætero, adminiſtrationem Dignitatis, ad quam electus eſt, priuſquàm celebrata, de ipſo electio confirmetur, ſub Oeconomatus, vel Procurationis nomine, vel alio, de novo quæſito colore, in ſpiritualibus, vel temporalibus, per ſe, vel per alium, pro parte, vel in totum gerere, vel recipere, aut illis ſe immiſcere præſumat; omnes illos, qui ſecus fecerint eſi quod eis per electionem quæſitum fuerit, decernentes, eo ipſo, privatos.*

2. Et quamvis vinculum ſpirituale matrimonii contrahatur per ſolum conſenſum eligentium, & electi, ut conſtat ex *cap. cùm inter, de elect.* fuit tamen ità proviſum, ne aliàs de confirmatione non curarent electi, *Butr. in d. cap. noſti, num.* 6. *in fin.*

3. Et quamvis ſola electio faciat Prælatum, & quærat jus electo, & per confirmationem nihil novi juris illi quæratur, ſed ſolùm exercitium juris, per electionem quæſiti, ut dictum eſt ſuprà.

4. Nihilominùs, ante confirmationem Eccleſia dicitur vacare, & durat prima vacatio, uſque ad confirmationem, ut probat *tex. cap. quàm ſit, de elect. in* 6. & per confirmationem vacare deſinit, per *cap.* 1. *&* 2. *de tranſlat. Prælat.* ideoque ſi electus ante confirmationem moriatur in Curia; beneficium non dicitur vacare in Curia; ſed attenditur prima vacatio, dato, quòd ſuper illa electione, vel confirmatione, in Curia litigaretur, *Franc. in d. cap. quàm ſit, de elect. in* 6. *num.* 1.

5. Limita tamen dicta jura, in Prælatis, qui hodie per Papam providentur, nam ipſi, eo ipſo, quòd per Papam pronunciati ſunt, adminiſtrare poſſunt; quia talis pronunciatio habet vim electionis, & confirmationis, *Abbas in d. cap. noſti, num.* 4. & colligitur ex *cap. cùm olim, de cauſ. poſſeſſionis, & propr.*

6. Verùm, nemo debet recipi in Prælatum, niſi habeat literas Papæ, non quia, ut ait ipſe, literæ ſint de ſubſtantia Prælaturæ, cùm ad illam conſequendam ſufficiat voluntas Papæ; ut refert *Bald. in l. humanum, C. de legib.* ſed quia literæ ſunt de ſubſtantia probationis, ità, ut ſine illis nemo ſit in Prælatum recipiendus, etiam ſi per teſtes probet, quòd D. Papa pronunciavit illum in Prælatum.

7. Secundò, limita quoad Generales noſtræ Religionis, & aliarum participantium Privilegia, Ordini noſtro indulta; nam ipſi, eo ipſo, quòd ſunt electi, habent plenam, liberam, & omnimodam curam, & adminiſtrationem omnium rerum, & perſonarum ſuæ Religionis, ut conſtat ex noſtris *Conſtu. cap. 5. de elect. Magiſtri, tex. 5.* & *ibid.* declaratur ſub *lit. B. pag. 132. col. 2.* & liquet in noſtro *Mari Magno*, ubi à *Sixto IV.* confirmatur Privilegium, nobis conceſſum à *Gregor. 9.* ibi, *tu fili Magiſter, & prædeceſſores tui, juxtà ejuſdem Ordinis conſuetudinem obſervatam hactenus, ac à Sede Apoſtolica toleratam; ſtatim poſtquàm electi, ſecundum prædicti Conſtitutiones Ordinis extitiſtis, Fratrum ipſius curam geſſeretis, Magiſterii officium plenè, ac liberè in omnibus exercentes, iidemque Fratres vobis devotè, ac humiliter obedierint, & intenderint reverenter:* hæc ibi *lit. F. pag. 149. in Bull. Uſusmaris.*

8. Quod item nobis conceſſit *Innoc. IV.* per ſpeciale *Diploma*, quod per extenſum habetur in eodem *Bull. pag. 14.* quod pariter in ſpecie fuit conceſſum à *Paul. III.* & *Jul. III.* Societati JESU, ut eſt videre in eorum *Comp. ver. Generalis*, §. 1. de quibus latè *Rodr. tom. 2. q. 52. art. 2.* & *Miranda* in ſuo *Manual. Prælat. tom. 2. quæſt. 23. art. 32. concl. 3.*

9. Tertiò, limita in caſu, quo ille, qui habet poteſtatem confirmandi, facit actum, qui confirmationis vim habet: utputà; quia locum in Choro, vel Capitulo aſſignavit, vel inveſtituram illi fecit, *Abbas in cap. tranſmiſſam, num. 3. de elect. ibid. Hoſtienſ. num. 8.* & *Cucchus in Inſtitut. major. titul. 4. num. 11.*

10. Quartò, limita in illis Prælaturis, in quibus, ex conſuetudine rationabili, & legitimè præſcripta, introductum eſt, ut electus ſine confirmatione habeat adminiſtrationem, cùm enim talis conſuetudo, à jure admiſſa ſit, ità ut juri poſitivo præjudicium afferat, *cap. fin. de conſuetud.* non eſt dubitandum, in tali caſu poſſe electum ſine confirmatione miniſtrare, nam conſuetudo, ut conſtat ex deciſis, dat jus, & privilegium, *Megal.* in ſuo *promp. ver. elect. num. 59. ver. limit. 5.*

Quæſt. 20. Electus, & confirmatus, ſi deindè in excommunicationem incidat, an ſit ipſo facto, ſua dignitate privatus?

DIxi *tract. præcedent. ſuprà, quæſt. 11.*

Quæſt. 21. Electus, ſi è vita decedat, vel renunciet, aut ob eius occultum vitium electio irritetur: ad quoſnam ſpectat nova electio?

1. ET quidem, ſpectare ad primos Electores, deciditur in *cap. ſi electio 26. de elect. in 6.* ubi habentur hæc verba præciſa, *ſi electio, ex eo non ſortitur effectum; quia electus conſentire recuſat, vel poſt conſenſum renunciat juri ſuo, aut fortè diem claudit extremum, ſeu propter occultum eius vitium irritatur; Electores (qui jam fecerant, quod ſpectabat ad ipſos, infrà juris terminos eligendo) habebunt, à diſſenſu, renunciatione, morte, vel irritatione prædictis, ac ſi vacatio nova eſſet, tempus integrum ad electionem aliam celebrandam: dummodò nil fraudulenter egerint in præmiſſis;* Ut ſi v. gr. Electores in fine trium menſium, quod eſt tempus ſibi à jure præfixum ad eligendum, *cap. ne pro defectu, de elect. & cap. 2. de conceſſ. præb.* dicant, *eligamus talem*, qui diſſentiet, & ſic à die diſſenſus adhuc habebimus tres alios menſes, ut notat *ibi Gloſ. in ver. fraudulenter:* nequeunt uti diſpoſitione prædicta, & ratio eſſe poteſt, quia nemo eſt, ſine propria culpa, ſuo jure privandus, *cap. ſatis perverſum, diſtin. 56. cap. inventum 16. q. ult. & cap. 1. de re jud.* ergò quoties electio erit irrita, & non ſortietur effectum ſuum, utpote confirmationem, abſque culpa Eligentium, ſpectabit de novo ad primos Electores, qui in culpa non ſunt.

2. Verùm tamen adverte, quòd electio facta ab aliquo compromiſſario, ſi non ſortiatur effectum ſuum, ob diſſenſum, mortem, vel vitium electi, non [illegible] revertitur ad ipſum compromiſſarium, ſed ad primos compromittentes, prout expreſsè deciditur in *cap. ſi compromiſſarius 37. de elect. in 6.* ibi, *ſive etiam ignoranter [illegible] ſuo ſit functus officio) eligendi poteſtas liberè revertitur ad eoſdem*, ſupple, primò compromittentes, quod [illegible] habetur in *cap. poſt tranſlationem, de renunciatione*, [illegible] non valuit electio, vel poſtulatio facta per compromiſſarium, & nihilominus D. Papa mandat, quòd compromittentes eligant, quod dictum *Gloſ. in ver. [illegible]tire*, limitat; dummodò aliud non appareat in mandato; nam ſi ei facta ſit poteſtas eligendi bis, ter, toties, & quoties, opus fuerit; electio revertitur ad ipſum compromiſſarium, non autem ad ipſos compromittentes, quibus imputandum eſt, de tali poteſtate tradita. [illegible] tandem hi, ad quos ſpectat, nollent infrà tempus præfixum, ad electionem procedere, jus providendi devolvitur ad Superiorem immediatè, juxtà *cap. ne pro defectu 41. de elect.*

Quæſt. 22. Electus, & confirmatus: ubi accepta[illegible], quanto tempore debet, in ſua Prælatura adminiſtrare?

1. HAc in parte ſunt obſervanda Statuta Ordinum, & præciſè approbata à Sancta Sede; In Ordine verò Prædicatorum debet attendi *Conſtu. Julii 2.* [illegible] ſuper temporalitate Priorum Provincialium, Conventualium, & Prioriſſarum, quam per extenſum [illegible] *Uſusmaris* in noſtro *Bullario, pag.* mihi 170. & eſt tenoris ſequentis.

Julius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei: ad perpetuam rei memoriam: ſub Religionis Jugo Domino [illegible]lantes libenter proſequimur, favore gratiæ ſpecialis, & [illegible] per quæ eorum quieti conſulitur, & ambitioni via præ[illegible]tur, diligenter intendimus, & in his noſtri Paſtoralis [illegible] partes favorabiliter impartimur, prout in Domino [illegible]mus ſalubriter expedire.

Sanè exponente nobis Venerabili Fratre noſtro [illegible]verio Epiſcopo Hoſtienſi, ac Protectore Ordinis Præ[illegible]rum, percepimus, quòd perpetuitas, ſeu diuturnitas [illegible] dicti Ordinis, multa detrimenta, ac etiam contenti[illegible] ipſius Profeſſores ſæpiùs afferre conſuevit, ac per eun[illegible] [illegible]liverium Epiſcopum, nobis humiliter ſupplicato, quod [illegible] Priores Provinciales, & Conventuales ejuſdem Or[illegible] quàm Prioriſſæ Monialium Sancti Auguſtini, ſub [illegible] præfati Ordinis, ultrà certum tempus, in ſuis perſever[illegible] ficiis non poſſint, perpetuò ſtatuere, & ordinare, [illegible] præmiſſis opportunè providere, de benignitate Apoſ[illegible] dignaremur.

Nos igitur, qui ſingulorum, præſertim Religi[illegible] quieti, & paci, quantum cum Deo poſſumus libenter con[illegible]limus, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, perpetuò ſtatuimus & [illegible]mus, quòd in prædicto Ordine Priores Provin[illegible] [illegible] quadriennium, Conventuales verò, & præfatæ Pr[illegible] ultra biennium, in huiuſmodi non poſſint perſeverare [illegible] ſed his elapſis temporibus, ipſo facto, abſque alia ab[illegible] ſint à præfatis officiis abſoluti: nec qui Prior Provin[illegible] poſſit infrà octo annos, eius abſolutionem immediatè [illegible]tes, eiuſdem Provinciæ eſſe Prior Provincialis, nec qui [illegible] Conventualis fuit, poſſit infrà quadriennium immediatè [illegible]quens, ejuſdem Conventus eſſe Prior Conventualis, [illegible]militer quæ Prioriſſa fuit, infrà etiam quadriennium [illegible] dumtaxat ſubſequens, non poſſit eiuſdem Monaſterii eſſe Prioriſſa.

niſi in Monaſteriis novis, aut noviter reformatis, ad quorum Regimen aliundè Moniales, aut vocatæ, adductæque fuerint: in his enim poſt annos viginti poſt inſtitutionem, aut reformationem volumus, poſſe diutiùs Prioriſſas durare, & citiùs reaſſumi, prout antè præſentium literarum emanationem fieri poterat.

Verùm, ne Capitula Generalia, aut Provincialia, opportunis contingat carere ſuffragiis, ſacriſque temporibus, Fratres ipſius Ordinis diſcurrere, eadem auctoritate volumus, & declaramus, quòd ſi quadriennium alicujus Prioris Provincialis finiri contingat, Ordine non habente Magiſtrum Generalem, aut inchoato anno celebrandi Capitulum Generale, in quo ſecundùm præfati Ordinis Conſtitutiones, Priores Provinciales debent diffinire, extenſum intelligatur in utroque caſu, illius quadriennium, uſque ad Capitulum Generale completum, in quo Generalis Magiſter electus erit, vel in quo diffinire debent.

Similiter, ſi alicujus Prioris Conventualis biennium contingerit compleri, Provincia carente Priore Provinciali, aut infrà Septuageſimam, & Paſcha, biennium illius, in primo caſu, uſque ad electionem Provincialis, ſeu Capitulum Provinciale completum, in quo Provincialis electus fuerit, in ſecundo verò caſu, uſque ad completum Provinciale Capitulum, ſi infrà tempus Paſchale illius anni celebrandum fuerit, alioquin uſque ad Reſurrectionis Dominicæ octavas incluſivè, intelligatur extenſum.

At præſentes verò Priores Provinciales, qui quadriennium in Provincialatus officio peregerunt, aut antè proximum celebrandum Capitulum Generale, ſed interim diſpoſitioni Superiorum ſuorum, ac ſi præſentes litteræ non emanaſſent relinquentes.

Volumus, ſtatim completo præfato Generali Capitulo, proximè celebrando, prædictos omnes abſolutos, ipſo facto, abſque alia abſolutione à prædictis officiis eſſe, & ità tenore præſentium declaramus, ex nunc, prout ex tunc eos abſolutos. Priores verò Conventuales præſentes, qui biennium in Prioratus officio peregerunt, aut antè celebrandum Provinciale Capitulum ſua Provincia peregerint, uſque ad Provinciale Capitulum completum, proximè celebrandum in illa Provincia perdurare poſſint, ſed ſtatim, præfato Capitulo completo, eos à ſuis officiis abſolvimus, & abſolutos declaramus.

Prioriſſæ autem præſentes Monaſteriorum non noviter conſtructorum, aut reformatorum, quæ per biennium in ſuo officio tranſierunt, aut antè Feſtum Penthecoſtes, proximè futurum biennium peregerint, uſque ad primam viſitationem ſolemnem ejuſdem Monaſterii durare poſſint, ſi infrà annum à Feſto Penthecoſtes, proximè futurum inchoandum viſitatio ſupradicta fiat: alioquin immediatè poſt Octavas Feſtivitatis Reſurrectionis Dominicæ anno Domini 1505. eas à ſuis officiis abſolvimus, & abſolutas declaramus.

Volumus quoque, & eadem auctoritate perpetuò ſtatuimus, & ordinamus, quòd Vicarii Generales Congregationum exemptarum à Prioribus Provincialibus, ſivè vitæ communis, ſivè Regularis, non poſſint ultra triennium in Vicariatus officio perdurare, ſed ut triennio completo, ipſo facto, ſint abſoluti, abſque alia abſolutione, & declaratione: nec poſſit, qui Vicarius fuit eiuſdem Congregationis, Vicarius eſſe infra ſex annos immediate ſequentes.

Nec intendimus propterea, Conſuetudines, Statuta, aut Privilegia quarundam Congregationum infringere, diſponentia, quòd Vicarius Generalis, biennio tantùm duret; ſed tenore præſentium concedimus præfatis Congregationibus, ut poſſint in primo Capitulo earum, ſi voluerint, etiam ipſe tempus Vicariatus Generalis in tertium annum perpetuò prorogare: in omnibus tamen Congregationibus ſervari volumus, quòd ſi Vicarius Generalis biennio tantùm durare poteſt, infra quadriennium immediatè ſubſequens, ſi verò per triennium, infra ſex annos immediatè ſequentes, ejuſdem Congregationis non poſſit eſſe Vicarius Generalis.

Per hoc autem non intendimus, poteſtatem adimere Superioribus ipſius Ordinis Prælatis, quin poſſint infra præfata tempora Priores Provinciales, & Conventuales, ac Prioriſſas, Vicarioſque Generales abſolvere ab hujuſmodi officiis, ſed liberam eandem, quam hactenus habuerunt auctoritatem ſuper abſolutione præfatorum eis relinquentes, ſuper confirmatione, manutentione, & inſtitutione eorundem reſtringimus, juxta prædicta.

Quæcunq; verò ordinavimus de Prioribus Conventualibus, vacante Provincialatu, à tempore Septuageſimæ ineunte, intelligendum eſſe volumus, etiam de Prioribus Conventualibus ſubditis Vicariis Congregationum, vacante Vicariatu, aut tempore Septuageſimæ jam ingreſſo; & ſi contra præmiſſa, aut præmiſſorum aliquid factum fuerit ſcienter, vel ignoranter poſt præſentium promulgationem, totum irritum, & inane illud eſſe, decernimus, & declaramus, quacunque id auctoritate factum fuerit, etiam litterarum Apoſtolicarum, niſi in illis plena, & expreſſa mentio de præſenti Statuto, & dicto Ordine fiat, & alias id honeſtati Ordinis, & paci, ac quieti Fratrum expediens fuerit.

Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Ordini præfato, aut alicui Provinciæ, Domui, Monaſterio, aut Magiſtro Generali, vel alicui Priori Provinciali, vel Conventuali, aut Prioriſſæ, aut etiam alicui Congregationi, vel Vicario Generali conceſſis litteris Apoſtolicis, etiam in forma Brevis, & privilegiis, ac conſtitutionibus ipſius Ordinis, quibus illa, etiam ſi de eis, eorumque totis tenoribus, de verbo ad verbum mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda eſſet, & in eis quævis clauſulæ, etiam derogatoriarum derogatoriæ fortiores, & inſolita continerentur, præſentibus pro expreſſis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris (quoad præmiſſa) ſpecialiter, & expreſſè derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Cæterùm, quia difficile foret, præſentes litteras ad ſingula quæque loca, in quibus expediens fuerit originales deferri, volumus, ac dicta auctoritate decernimus, quòd earundem præſentium litterarum tranſumpto, manu publici Notarii ſubſcripto, ac alicujus Prælati Eccleſiaſtici, aut illius Curiæ, aut demum præfati Ordinis Generalis Magiſtri, ſigillo munito, ubique ſtetur, & eadem prorſus fides adhibeatur, in judicio, & extra, & ubi illud fuerit exhibitum, vel oſtenſum, in omnibus, & per omnia, prout eiſdem præſentibus ſtaretur, & adhiberetur, ſi forent exhibita, vel oſtenſa: nulli ergo omninò, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum: anno Incarnationis Dominicæ 1504. 6. Kalen. Auguſti, Pontificatus noſtri anno primo.

2. Nota primò, quod prædicta *Bulla* non comprehendit Reverendiſſimos Generales dicti Ordinis, ſed Inferiores ab ipſis: Generales enim ſunt perennes in officiis, ipſorum vita durante; volente tamen Papa, & ſervatis *Conſtit.* Ordinis.

3. Nota ſecundò, quod prædicta *Conſtit.* fuit in *Capitulo Generali*, Salmanticæ celebrato 1551. ſub Reverendiſſimo Fratre Franciſco Romæo, Ordinis Magiſtro, reverenter, atque lætanter recepta, *Caſtell. cap. 5. de elect. pag.* mihi 149. *col.* 1. tum quia antiquitus Priores, inſtar Monachorum, erant ſemper Priores, quod multis diſplicebat; tum etiam, quia natura duce, omne animal ſe ipſum diligit, & in optimo ſui generis ſtatu conſervare cupit: tum item, quia omnia nova placent, præſertim in modo imperandi.

4. Nota tertiò, quod prædicta *Bulla Julii II.* non viget, nec practicatur in omni Provincia; nam in quibuſdam Provinciis habentur particularia privilegia,

Digitized by Google

gia, cum clauſulis, validè irritantibus, quæ debent attente legi, & conſiderari, an loquantur abſolutè, an vero habeant eaſdem exceptiones, quas habet *Bulla Julii II.* nam ſi loquantur abſolutè, & indiſtinctè; debent intelligi, abſque ulla limitatione, ut dictum eſt ſuprà, quamobrem, ſi privilegium, quod derogat aliis *Apoſtolicis Conſtitutionibus*, abſolutè dicat, *& abſque ulla exceptione imperet, quòd Provinciales ſint biennales*; mox, completo biennio, cenſentur abſoluti, adeò, ut ſervatis ſervandis, abſque mora ſit procedendum ad electionem novi Provincialis.

5. Nota quartò, quòd Romæ 1629. ſub vigilantiſſimo, ac ſapientiſſimo Rodulfio, Ordinis Magiſtro, fuit ſtatutum, juxtà diſpoſitionem *d. Bullæ Julii* 2. ut Provinciales pro quiete, utilitate, ac uniformitate totius Ordinis durent in ſuis officiis quadriennio, & Priores Conventuales triennio, exceptis Provinciis, in quibus eſt ſpeciale indultum Apoſtolicum, ut *ibi* eſt videre *ordinat.* 11.

6. Nota quintò, quòd noſtra Provincia Lombardiæ, ex ſpeciali indulto ſibi conceſſo à *Paulo III.* quod extendit *Caſtell. cap. 14. num. 27. de elect.* habet, ut ſuus Provincialis pro tempore non poſſit perdurare in ſuo officio, ultra biennium, & quòd in principio Capituli Provincialis ſecundi anni ſui Regiminis, expleat Provincialatum, & quòd remaneat Vicarius Provinciæ, donec Provincia habuerit præſentem novum Provincialem, non obſtante contraria diſpoſitione noſtrarum *Conſtit.* ut *ibid.* melius eſt videre.

7. Nota ſextò, quòd noſtra Provincia Calabriæ habet ſpeciale *Diploma*, ſibi indultum ab *Urbano VIII.* 1643. quo extat ſibi conceſſum, *ut Provinciales, & Priores Conventuales de cætero in dicta Provincia ſint biennales, non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Ordinis, & Provinciæ hujuſmodi, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque indultis, & litteris Apoſtolicis, in contrarium præmiſſorum, quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, & ſingulis, illorum tenores præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, ad effectum præſentium dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque*, hæc *ibi*; ut apparet in proprio originali, typis dato, quod aſſervatur in omni depoſito hujuſmodi Provinciæ.

8. Nota ſeptimò, quòd dicta *Bulla Julii II.* exceptis, quibus fuit derogatum per dictum *Indultum*, nobis conceſſum ab *Urb. VIII.* remanet in ſua viridi obſervantia, & colligitur ex illa clauſula, *illis alias in ſuo robore permanſuris.*

9. Nota octavò, quod dicta noſtra Provincia Calabriæ, ab antiquo, & immemorabili memoria vivit ſecundùm ritum dictæ Provinciæ Lombardiæ: unde obſervat, ut ipſius Provinciales ſint biennales, & quòd, elapſo ipſorum biennio, à principio Capituli ſecundi anni ſui Regiminis, ſint, & remaneant Vicarii Generales totius Provinciæ, uſque dum præſentem non habuerint novum Provincialem.

10. Verumtamen, æquum cenſeo, ſuper hoc habere ſpeciale mandatum à Magiſtro Ordinis, ob multa: Primò, quia ei reſiſtit communis noſtra *Conſtit. cap. 3. de elect. Prioris Provincialis, text. 1. pag. 121.* Secundò, quia in *d. Bulla Julii II.* & *Urb. VIII.* de hoc nihil dicitur; unde ſubintrat illa Regula, quòd caſus omiſſus in aliqua particulari conſtitutione, remanet in diſpoſitione juris communis. Tertiò, quia dictum privilegium Provinciæ Lombardiæ, cũ exorbitet à noſtro jure communi, non poteſt extendi ad alias Provincias. Quartò, quia quando privilegium, ex parte materiæ, & objecti habet determinatũ locum, non poteſt extendi in alium locũ, *Jaſ. in l. beneficiũ, num. 18. & 24. ff. de conſtitut. Princip. Surd.* [illegible] *fin. cap. 1. & 2. de privileg. 6.* [illegible] *Gloſ. 35. num. 17. Rota Rom. de*[illegible] & multis citatis *Suarez de leg. lib. 8. de leg.* [illegible] *rabili, cap. 26.*

11. Nec obſtat dicere, quòd in Ordine Prædicatorum datur communicatio privilegiorum inter Provincias ejuſdem Religionis, ut quod uni Provinciæ [illegible] conceſſum, extendatur etiam ad alias; quia hoc [illegible] cedit in privilegiis exorbitantibus, & quæ [illegible] duntur, *Syl. ver. privilegium, num. 1. & 2.* [illegible] *mill.* & *Roſella eod. ver. num. 3.* quibus favet *Rota Romana deciſ. 214. 2. p. recent. & deciſ. 55. num. 14.* [illegible] *verſ.* & in una *Valentin.* 28. Novembris [illegible] Eminentiſſ. Cardinali Lancelloto, & in una [illegible] 16. Novembris 1605. coram Juſto, & in [illegible] 10. Aprilis 1606. coram Reverendiſſ. P. [illegible] colligitur ex *l. hoc modo, ff. de conditionibus* [illegible] *ſtrat.* & docent indifferenter *Canoniſtæ*, quòd privilegium, quo Papa concedit, [illegible] bus prohibitis in Hiſpania, non poteſt extendi ad Italiam, vel Galliam; quia, ſcilicet privilegium [illegible] ria, & loco determinato non tranſit fines ſibi præfixos, nec poteſt ad alios trahi; unde adagium [illegible], quod exorbitans à jure communi, non eſt in conſequentiam trahendum: Ergò privilegium Lombardiæ non poteſt ad Calabros extendi, & vice verſa Privilegium [illegible] *Urb. VIII.* indultum, non extenditur ad Siculos [illegible] de ſingulis.

Quæſt. 23. *An Capitulum Provinciale in Ordine Prædicatorum, debeat neceſſariò celebrari in Sabbatho Dominicæ*, Deus, qui errantibus?

1. Reſpondeo, quòd non; ſed debet celebrari [illegible] tempore, & die aſſignanda; prout dicitur [illegible] *3. de elect. Prioris Provincialis, text. 4.* ibi, *poſt* [illegible] *Capitulum, ſi Priorem Provincialem mori, vel* [illegible] *tigerit, qui eius locum obtinet, teneatur con*[illegible] *eius poterit Electores, & in die ad eligendum* [illegible] *Provincialis eligatur.*

2. Idem dicitur in *lit. B. fol. 123. col. 1.* [illegible] mur eligere in Sabbatho Dominicæ, *Deus* [illegible] *bus*, ſed in die aſſignata: & in *cap. 7. tex. 4.* [illegible] *quòd Capitula Provincialia ſint deinceps bie*[illegible] dicitur, quòd fiant, in aliquo determinato t[illegible] bus additur *Decretum* Capituli Generalis, R[illegible] *1629. ord. 10.* ubi dicitur, *quod in caſu mortis* [illegible] *nis Prioris Provincialis teneatur Vicarius Pr*[illegible] ergò de jure *Conſtitutionum* non habetur [illegible] minatum celebrandi Capitulum Provinciale.

2. Secus autem dicendum de Capitulo G[illegible] de jure *Conſtit.* debet celebrari in Vigilia P[illegible] dicitur in *cap. 5. de elect. Magiſtri Ordinis, tex.* [illegible]

4. Sed, ut plurimùm, & regulariter Capitulum Provinciale, ob temporis opportunitatem, [illegible] brari in dicto Sabbatho Domin. *Deus*, [illegible] prout notat *Caſtell. de elect. Canon. cap. 6.* [illegible]

Quæſt. 24. *Biennium Provincialium in* [illegible] *dine debet eſſe Eccleſiaſticum, ſeu* [illegible] *verò ſecundùm Kalendarium, & Mathematicè?*

1. Reſpondeo, quòd quando Provincialis [illegible] dicto Sabbatho præcedenti Dominicam, *Deus, qui errant.* de conſuetudine [illegible] ditur, & terminatur in eodem Sabbatho [illegible] Dominicam, in quo fuit facta electio

2. Et dicitur biennium completum moraliter, & Eccleſiaſticè, ſicut dicimus, Feſtum Paſchæ currere de uno ad aliam Paſcham. Quando verò biennium incipit in alio tempore, debet intelligi Mathematicè; ideò, ut qui fuit electus in die 18. Februarii anno 1645. terminet ſuum biennium in eadem die, de anno 1647.

3. Nec aliquod jus reperitur in contrarium, prout benè notat *Remigius Scropha in moralibus, q.13. num. 9. fol. 109.* & ad hoc facit *declar. 6.* Valentiæ 1647.

Quæſt. 25. Biennium officii Provincialatus, quod terminat poſt Septuageſimam: an prorogetur, uſque ad Sabbathum præcedentem dictam Dominicam, Deus, qui errantibus?

1. ET dico, quòd nullibi legitur, nulloque jure cavetur, quòd ſi Provincialis terminet biennium ſui Provincialatus poſt Septuageſimam; quòd eius biennium protrahatur uſque ad *Deus, qui errantibus, &c.*

2. Nec *Bulla Julii II.* loquitur abſolutè; ſed in duobus caſibus reſpectu Provincialium: nempe, quando Ordo caret Magiſtro Generali, & quando inchoatus eſt annus celebrandi Capitulum Generale, in quo Provinciales debent diſſinire; prout ex *Bulla* prædicta, quam habes ſuprà, apparet: non nego, quòd ad evitandum diſcurſum Religioſorum, fortaſſis habendum in ſacris temporibus, bonum erit conſulere Magiſtrum Ordinis, ut dignetur illud prorogare, uſque ad octavam Dominicæ Reſurrectionis, ut cum majori commodo PP. Provinciæ poſſint & valeant illud adire.

Quæſt. 26. Completo biennio Provincialatus quiſnam remanet Vicarius Generalis Provinciæ, & novæ electionis?

1. DE Jure *Conſtitut.* mortuo, vel amoto Priori Provinciali, Prior illius loci, in quo eſt celebrandum primum Capitulum Provinciale, vices eius in omnibus gerebit: prout expreſsè habetur *de elect. Prioris Provincialis, cap. 3. tex. 1. fol. 121. col. 1.*

Et idem Prior erit Vicarius electionis, prout dicitur in *cap. 7. de Capit. Provinciali, tex. 2. in med. fol. 139. col. 3.* & durat uſque ad confirmationem electi.

2. Et nota, quòd ly *amoto* intelligitur, nedum quando abſolvitur, ſed etiam quando terminat officium: quod ſic amovetur à Pontifice, ut patet ex *d. Bulla Julii II.* vel ex alio Privilegio præſcribente tempus Dignitatibus *ibi*, ſed his elapſis temporibus, ipſo facto, abſque alia abſolutione ſint à præfatis officiis abſoluti; & ſic Provincialis per terminationem officii removetur à Provincialatu.

3. Nec in prædicta *Bulla Julii II.* habetur, quòd Provincialis præteritus debeat eſſe Vicarius electionis, vel Provinciæ, uſque ad confirmationem electi Provincialis, quod eſt mente tenendum; quia ſunt, qui ſibi uſurpant juriſdictionem non debitam: unde peccant mortaliter, & faciunt electionem vitioſam.

4. Nec obſtat illa *declar. u. text. 4. cap. 7. de Capitulo Provinciali* præcit. *in lit. C. ver. item declaramus, fol. 140.* ubi de loco ſervando inter Vicarios Generales, & Conventuales dicitur, *quartus eſt Vicarius Provinciæ, videlicet Prior Provincialis, vel præteritus ante confirmationem Provincialis, noviter electi, vel novus electus ante ſui confirmationem, juxtà privilegia, & conſuetudines diverſarum Provinciarum:* hæc *ibi.*

5. Quia hæc declaratio præſupponit privilegium, ergo ubi non adeſt privilegium, debet obſervari jus commune noſtrarum *Conſtitutionum*: nempe, ut Vicarius electionis, vel Provinciæ ſit Prior illius Monaſterii, in quo primum Capitulum Provinciale celebrandum erit: Et adverte, quòd hoc jus commune non poteſt tolli per conſuetudinem, niſi ſit legitimè præſcripta, & legalis, ut dictum eſt in *tract. de privil.* ſecus erit corruptela, & abuſus.

Quæſt. 27. Quinam Priores, & Socii debent intereſſe, & votare in electione Provincialis?

1. REſpondeo, quòd illi dumtaxat Priores, & Socii debent admitti ad electionem Prioris Provincialis, quorum Conventus, ad minus alunt, & habent duodecim Fratres, quorum decem neceſſariò debent eſſe Clerici, cum eorum Doctore, ſeu Lectore; prout expreſsè ſancitur in *tex. 2. cap. 1. de domibus concedendis, fol. 95.* quod fuit ſæpè confirmatum, & indictum *ibid. lit. C.*

2. Et adverte, quòd Socii debent admitti; dummodò fuerint electi; prout dictum eſt *tract. 5. de eligendis, quæſt. 44.*

Quæſt. 28. Examinatores ſcrutiniorum Patrum Vocalium, electorum pro Provinciali Capitulo, quonam modo ſunt inſtituendi?

1. REſpondeo, quòd debent eligi, eo modo, quo eliguntur Diffinitores; at debent eligi à Patribus Provinciæ tantùm. Nota ly *tantùm*; & debent proponi à Provinciali, ſeu à P. Vicario Provinciæ, de conſenſu, & conſilio Patrum Provinciæ; ſed electio ſpectat ad Patres Provinciæ, igitur debent eligi: in hac autem Provincia Calabriæ hujuſmodi Examinatores non eliguntur per Nationes, etſi eligantur duo ex Calabria Citrà, & duo ex Calabria Ultrà: nam eligi per Nationes, eſt eligi diviſim, & ſeparatim; *Feſtus 2. p. cap. 21. de Diffinit. fol.* mihi 271.

2. Secus facientes, debent privari voce activa, & paſſiva, & eorum acta non valent: prout expreſsè declaratur in *tex. 3. cap. 5. de elect. Diffinit. fol. 134. col. 2. ver. item declaramus*, ubi excluditur omnis conſuetudo, ut *ibidem.*

3. Proindè, electio Provincialis aliter facta, aut eſt nulla, aut venit annullanda.

4. Nota, quòd quando Examinatores prædicti eliguntur per Nationes, in una Natione proponuntur à Patre Provinciali, & in aliis Nationibus proponuntur ab aliis Patribus antiquioribus illius Nationis: & ſic Propoſitura dividitur, & partitur, utputa, quando Provincialis eſt unius Nationis, ad eum ſpectat proponere Examinatores ſcrutiniorum pro parte hujus Provinciæ, & alii eligendi pro rata aliarum Nationum debent proponi à Magiſtris antiquioribus illius Provinciæ, ſed electio ſpectat ad ſolos Patres Magiſtros, ſeu Patres Provinciæ, ut dicitur *ibid.*

5. Nota etiam, quòd tunc Diffinitores eliguntur per Nationes, quando Vocales dividuntur in quatuor partes, & quævis pars eligit unum ſuum: ità fit quoad Examinatores, *Feſtus cit. loc. fol. 271. ver. ex hac.*

Quæſt. 29. Diffinitores Capituli Provincialis in dicto Ordine Prædicatorum, à quibus ſunt eligendi, quo modo, & in qua die?

1. DIffinitores Capituli Provincialis debent eligi à Provinciali Capitulo per vota ſecreta; prout eliguntur Priores: quorum electio, licet non ſit Canonica, fit tamen modo Canonico, prout habetur in *diſtin. 2. de elect. Diffinit. Capit. Generalis, & Provincialis, cap. 5. tex. 1. in med. fol. 133. col. 3.*

2. Prædicti autem Diffinitores debent eligi in die proxi-

Digitized by Google

proximo, præcedente diem aſſignationis Capituli Provincialis; prout expreſsè ſancitum reperitur in *text. 3. d. cap. fol.* 154. & *ibid.* declaratur, in *lit. B.* quòd priùs debent eligi prædicti Diffinitores, & poſtmodùm in ſecunda die aſſignata, debet eligi Provincialis, *col.* 4. quo fit, ut Capitulum Provinciale nequeat celebrari, quin priùs Diffinitores fuerint electi: prout dicitur expreſsè in *text. 2. cap. 7. de Capitulo Provinciali, in princip. fol.* 139. ibi, *Prior illius loci, ubi Capitulum fuerit celebrandum, cum Diffinitoribus Capituli, in celebratione procedat eiuſdem:* quia prædicti Diffinitores debent tractare omnia, & diffinire, ut dicitur *ibid. in tex.* 3.

3. Iſti quatuor Diffinitores debent emendare exceſſum Provincialis; unde errat illa Provincia, quæ facit totum oppoſitum, eligendo primò Provincialem, & poſtmodum Diffinitores, nec dicas, eam excuſari ob conſuetudinem, & antiquam praxim: quia contra legem expreſſam conſuetudo non eſt, niſi corruptela, & abuſus, & in *Prologo text.* 1. *fol.* 3. declaratur, quòd omnis conſuetudo contrà Conſtitutiones introducta, eſt corruptela, & debet auferri, ſecus Prælati debent puniri, ità *in fin.* & in *text.* 8. *d. Prol. fol.* 9. *col.* 3. *ver. item conformiter, ad ea, &c.* declaratur, non eſſe in poteſtate alicujus Provinciæ, prætextu cujuſvis Conſuetudinis, aut Privilegii, acceptare, vel non, Statuta, & Conſtitutiones: & auctoritate Apoſtolica tollitur, & annullatur omnis conſuetudo, & privilegium, contrà Conſtitutiones introducta, & per multa jura *Caſtell.* oſtendit, conſuetudinem non poſſe prævalere contrà Conſtitutiones, *cap. 21. de Conſuet. punct. 9. fol.* 469. etenim conſuetudo, ad hoc, ut præjudicet, debet eſſe introducta pro bono fine, & cum ſcientia, & tolerantia eius, cui præjudicat, hoc eſt, Papæ.

Quæſt. 30. *Vicarius inſtitutus à P. Reverendiſſimo Generali in dicto Ordine, an habeat vocem in electione, cui præeſt, & quem locum debeat tenere?*

1. QUilibet Vicarius Generalis Provinciæ per [illegible] cunque modum legitimè fuerit inſtitutus, [illegible] Provincialis debet tenere: prout expreſsè hab[illegible] *declarat. tex. 4. cap. 7. de Capitulo Provinciali, lit. D.* [illegible]

2. Vicarii tamen Magiſtri Ordinis, vel P[illegible] Provincialium, ſi ſint Vicarii, non generales, ſed [illegible]res, nempe Nationum, ſivè aliquorum Co[illegible], ſivè miſſi ad aliquam Provinciam viſitandam, [illegible] ubique tenere locum ſuum, hoc eſt, ſuæ profe[illegible] ratione Magiſterii, vel Provincialatus: niſi [illegible] dum officium correctionis exercent, & illos [illegible]cere debent, qui expreſſi fuerint in litteris patent[illegible] *ibidem.*

3. Quò verò ad vocem habendam in electi[illegible] verte, quòd debent attendi litteræ patentes, & [illegible]rari, an ſit inſtitutus à P. Generali, vel Provi[illegible] voto, vel ſine voto; nam ſi Magiſter Ordin[illegible] tulum Generale, aliquem Fratrem illius Provi[illegible] carium inſtituat in eadem; Iſte Vicarius de [illegible] habebit votum in electione, etiamſi expreſſum [illegible] rit in litteris patentibus; prout expreſsè habetu[illegible] *6. cap. 3. de elect. Prior. Provincialis, fol.* 124. *col.* 4.

4. Secus autem dicendum, de Advena, qui n[illegible] habebit votum in electione; niſi in ſpecie fuerit [illegible]ris expreſſum; quia dum lex noſtra hoc cavet p[illegible]dis, implicitè negat de Advenis, & Peregrinis, [illegible] *in Moralibus, q. 15. in reſpon. ad 2. confirmationem* [illegible] *argum. pag.* mihi 110. *num.* 10.

5. Quibus additur, quòd locus Campanelli, [illegible] *Orationem fidelium*, ſpectat ad Dignitatem, & [illegible] Officium, ut ſæpè exprimitur in dictis *Conſtu.* & præcipuè in *cap. 13. de Itinerant. diſt. 2. fol.* 169. *col.* 1. & [illegible] *fidelium* habetur in *cap. 1. text. 1. litt. I. fol. 16. col.* 3. [illegible] *Eccl. diſt.* 1.

TRACTATUS SEPTIMUS.

DE CONFIRMATIONE ELECTIONIS.

Quæſt. 1. *Confirmatio quid, & quotuplex ſit?*

1. DE hac re latè dixi 1. *p. praxis, tract. de Confirmatione prævil. q.* 1. & 2. ubi quæſitum eſt, quid ſit confirmatio facta in forma communi, & quid ex certa ſcientia, & inter hanc, & illam quid interſit; & quid, ſi fiat cum illa clauſula, *ſupplentes omnes, & ſingulos defectus, ac juris, & facti ſolemnitatem:* de qua clauſula vide, quæ dico in *tract. 9. clauſ.* 10.

Quæſt. 2. *Confirmatio, an ſit neceſſaria in omni electione, & à quo facienda?*

1. SYlv. Peritiſſimus V. I. D. Dominicanus, in *ſum. ver. confirmatio human. quæſt.* 1. *num.* 2. dicit, quòd ſic, de jure tamen communi, ut conſtat ex allegatis juribus, & habetur expreſsè in *cap. avaritiæ 5. de elect. in 6.* ubi electus, ſi ante confirmationem, ſe ingerat administrationi, repellendus eſt ab ea, & privatur jure quæſito.

2. Verùm *ibi* ponit quatuor fallentias; Primò in Papa; qui, eo ipſo, quo eligitur, confirmatur, per [illegible] *nomine, diſt.* 24. Secundò, quando ſic adm[illegible] parcitur, *cap. noſti, de elect.* Tertiò, quando A[illegible] ſa, electa à majori parte, non tamen à duabu[illegible] impugnatur, ne confirmetur; quia interim po[illegible] miniſtrare, per *cap. indemnitatibus, §. ſi verò* [illegible] Quartò, quando confirmatio petenda eſt à Pap[illegible]ctus eſt valde remotus, ſcilicet, ultrà Italiam [illegible] antè confirmationem adminiſtrare poteſt, in [illegible]libus, & in ſpiritualibus, excepto, quòd nulla[illegible]tionem poteſt facere, ut habetur in *cap. nihil* [illegible] quod verum intelligit, quando non eſt in m[illegible] dæ confirmationis, aliàs habebit locum [illegible] *avaritiæ*; & quod dicitur de Ultramon[illegible] de Citramontanis intelligendum eſt; qu[illegible] Curia eſt extrà Montes, *Syl.* cit. *loc.* qui *ibid.* [illegible]dit, quòd ſi electus eſt exemptus, & ſub[illegible] Papæ, ab ipſo Papa eſt petenda confi[illegible] eius Legato de latere: ſecus autem, ſi [illegible] Prælatum immediatum, & conſtat ex *cap.* [illegible] *de elect. in 6.*

3. Exindè colligit, quòd Provinciales [illegible] Mendicantibus, confirmari habent per Generales, &

non per Papam, propter rationem dictam, quia ſcilicet, non ſunt illi immediati, nam, ut præſupponitur de Jure Canonico, electi debent confirmari per ſuum Superiorem, & Prælatum immediatum; nam certum eſt, quod Epiſcopus confirmat ſibi ſubditos, per *cap. ad Monaſterium, de elect.* Archiepiſcopus ſuos Suffraganeos, per *cap. cùm dilectus, de elect. & cap. illud. diſtinct. 54.* Archiepiſcopum non exemptum confirmat Patriarcha, per *cap. bonæ, il. 1. de elect.* Patriarcham verò confirmat Papa, *cap. Venerabilem, eod. tit.*

4. Hinc Priores Conventuales in Ordine Prædicatorum habent confirmari ab ipſorum Provincialibus, quia his immediatè ſubſunt, ſive electi ſint per modum ſcrutinii, ſive inſtituti ab eiſdem alio modo, *diſtinct. 2. cap. 2. de elect. Prioris, text. 1. pag. 110. col. 2.* ubi habentur hæc formalia verba:

Priores autem Conventuales, ſupradicto modo electi à Priore Provinciali, ſi ei viſum fuerit, confirmentur: idem etiam fiat ſi aliquis à majori parte illorum, ad quos pertinet electio, de alio Conventu fuerit poſtulatus.

5. Priores Provinciales in eodem Ordine confirmantur à Magiſtro Ordinis, propter eandem rationem, *diſt. 2. cap. 3. de elect. Provincialis, tex. 8. pag. 125. col. 4.* ubi hæc habentur:

Prior autem Provincialis ſupradicto modo electus, poterit per Magiſtrum Ordinis confirmari, vel ejus electio caſſari, ſi ipſi Magiſtro videbitur.

6. Dixi, de jure communi, quia aliter dicendum eſt de jure ſpeciali, quandoquidem hodie Generales ferè omnium Religioſorum, ſtatim ubi electi ſunt, cenſentur confirmati per privilegia illis conceſſa.

7. Unde abſque alia Papæ confirmatione poſſunt in ſuo Generalatu adminiſtrare, ut conſtat ex privilegiis, quæ pro Generali Ordinis Minorum refert *Rodr. tom. 2. q. 12. art. 2.* & *Mirand. tom. 2. Manual. Prel. q. 23. art. 32. concl. 3.* & pro Generali Ordinis Prædicatorum conſtat ex *Mari Magno* ſuprà citato, & pro Generali Minimorum conſtat ex *Mari Magno* ipſorum, quod incip. *Virtute conſpicuos*, & refert per extenſum *Peyr. tom. 1. Privil. Const. tit. 2. Jul. 2. §. 1. & tom. 1. de ſubdit. quæſt. 1. cap. 31. §. 11. pag. mihi 161. col. 2 ver. fallit.*

8. Nec dices, quòd in Ordine Prædicatorum, ubi Magiſter Ordinis eſt electus, deducitur ad Eccleſiam, cantando, *Te Deum laudamus*, & quòd inthronizatur, hoc eſt, ponitur in Sede, ad hoc parata, illique ſedenti, per manuum deoſculationem obedientia præſtatur.

9. Quia hæc non ſunt de intrinſecis, ad electionem Generalatus requiſitis; ſed potiùs fiunt in ſignum actualis poſſeſſionis, & ex quadam laudabili, & antiqua conſuetudine.

10. Neque officit dicere, quòd Romæ electione ſequuta, omnes Capitulantes cum aliis Fratribus, qui illic reperiuntur, cum Generali Magiſtro canonicè electo proceſſionaliter accedunt ad D. Papam, quia hoc non fit ex neceſſitate, ſed ex quadam devotione, & urbanitate, ut ſcilicet ipſi Papæ Generalem electum præſentent, & ab eodem benedictionem accipiant.

Quæſt. 3. Confirmatio infrà quod tempus debet fieri?

1. QUòd electio de jure communi ſit celebranda infrà tres menſes, computandos à die carentiæ, habetur ex *cap. ne pro defectu 41. de elect.* & quòd Electores electionem ipſam, quàm citiùs commodè poterunt, teneantur electo præſentare, & ipſum requirere, ut conſentiat, vel diſſentiat electioni, habetur in *cap. quàm ſit 16. eod. tit. in 6.* & quòd iſtud tempus præſentandi electionem, hodie ſit redactum ad tempus octo dierum, conſtat ex *cap. cupientes, eod. tit. in 6.* & quòd electus habeat unum menſem ad ſe deliberandum, & declarandum ſuum animum, conſtat ex *d. cap. quàm ſit*, & quòd electus poſt conſenſum teneatur infrà menſes tres confirmationem petere, liquet in eodem *cap. quàm ſit, §. ceterùm*, de qua re latè dico *tract. 3. de tempore electionis, q. 1. & tract. 4. de Elector. quæſt. 38. & tract. 6. de Electis, quæſt. 3.*

2. Nunc verò additur, quòd Confirmator ad ſummum tenetur infrà tres menſes electionem confirmare, ut colligitur ex *d. cap. ne pro defectu*, ibi, *Is vero ad quem fuerit devoluta poteſtas, non differat ultrà tres menſes, de conſilio Capituli ſui, viduatam Eccleſiam, de perſona idonea ornare.*

3. Ex quibus verbis clarè apparet, quòd Confirmator in tali caſu gerit vicem Electoris, & Confirmatoris; perinde in conſcientia tenetur eligere meliorem, illumque ſtatim confirmare; ſi tamen electio fuit concors, & unanimis, quia electio, cui contradicitur, non debet confirmari, niſi juridicè, remotis contradictionibus, & oppoſitoribus auditis, prout clarè habetur in *Declarat. ad text. 3. de elect. Prior. Convent. cap. 2. pag. 111. col. 4. in fin.*

Quæſt. 4. Confirmatio an habeat certam & determinatam formam?

1. ET dico, quòd non; quia in jure nulla reperitur præſcripta forma confirmationis, ac proinde ad ſui valorem ſufficit quodcunque dictum, aut factum, quo voluntas Confirmatoris declaratur; quapropter, ſi Superior, ad quem pertinet confirmare, ſit præſens electioni, & eam legitimè factam, voce approbet, nulla alia ſcriptura requiritur; ſimiliter ſi canonicè electus ad Confirmatorem accedat, & hic illi dicat, *Gaudeo tua electione*, vel illum amplectatur, vel benedicat, vel ei det locum Superioritatis debitæ tali Prælaturæ, vel faciat, ut ſubditi illi manum deoſculentur, vel obedientiam promittant, nihil aliud requiritur, cùm tunc confirmaſſe cenſeatur; tum quia ubi verba non ſunt de ſubſtantia, non minus valet factum, quàm verba; *Panorm. in cap. Eccleſiæ veſtræ, il. 1. de elect.* tum etiam, quia voluntas Superioris in his non uno modo declaratur, nec refert, quòd iſto, vel illo modo declaretur, juxtà notata per *Innoc. in cap. cùm Bertoldus, de re judic.* & per *Archid. in cap. ut quis duas, de elect. in 6.* quos ſequitur *Sigiſmundus de elect. dub. 46. num. 5. Lauor. de elect. tit. 4. cap. 25. num. 63. Samuell. diſput. 8. controver. 2. concl. 7.* & *Peyran* ſuo *formul. litt. C. c. 18. num. 1.*

2. Verùm in Ordine noſtro eſt præſcripta forma litterarum Confirmationis Prioris electi per ſcrutinium, in *Formulario*, cujus verba, ob brevitatem, quam affectamus, relinquimus hic inſerere: vide *ibi pag. 5. à tergo.*

Quæſt. 5. Confirmator antequam veniat ad actum confirmationis, quot, & qualia debet advertere?

1. REſpondeo, quòd munus Confirmatoris eſt, etiam nullo inſtante, & nemine opponente, antequam confirmet electum, duo copulativè examinare, nempe proceſſum electionis, & qualitatem, & habilitatem perſonæ electæ; *cap. cùm nobis 19. de elect.* ibi, *Quanquam contra perſonam illius, quem elegiſtis, nihil dictum fuerit, vel objectum; quia tamen juxtà verbum Apoſtoli dicentis, nemini citò manum imponas, &c. debemus attendere diligenter ad ea, quæ circa perſonam inquirenda fuerant, &c.* ibique *Gloſſ. in ver. ex officio*, ſubnectit, quòd etſi nihil *objiciatur electo, qui confirmas electionem, debes inquirere de*

Digitized by Google

de modo electionis, an ſit canonicè ſacta, de perſona etiam electi an ſit idonea, juxtà *cap. venerabilem* 34. *eod. tit.* ibi, *eſt enim regulariter, & generaliter obſervatum ut ad eum examinatio perſonæ pertineat, ad quem impoſitio manus ſpectat, &c.* ubi

2. *Gloſſ. in ver. caſ.* ait, *item ad officium illius, qui confirmat Electum, etiamſi nihil ei objiciatur, pertinet inquirere, an ſit idoneus, item ad eum pertinet examinatio, ad quem pertinet confirmatio,* & *cap. nihil* 44. *eod. titul.* ibi, *ſancimus, quatenùs cùm quiſquam ad regimen animarum fuerit electus, is, ad quem pertinet ipſius confirmatio, diligenter examinet, & electionis proceſſum, & perſonam Electi, ut cùm omnia ritè concurrerint, manus et confirmationis impendat: quia ſi ſecùs fuerit incautè præſumptum, non ſolùm dejiciendus eſt indignè promotus, verùm etiam indignè promovens puniendus, ipſum quoque decernimus, hac animadverſione puniri, ut cùm de ipſius conſtiterit negligentia, maximè, ſi hominem inſufficientis ſcientiæ, vel inhoneſtæ vitæ, vel ætatis illegitimæ, approbaverit; non ſolùm confirmandi primum ſucceſſorem, illius careat poteſtate; verùm etiam, ne aliquo caſu pœnam effugiat, a perceptione proprii beneficii ſuſpendatur, quouſque &c.* hæc *ibi.*

3. Hæc tamen inquiſitio, quoad proceſſum electionis, ſi neceſſariò facienda ſit, facienda eſt, ubi electio fuit celebrata, *Megal.* in ſuo *prompt. ver. electio, num.* 66.

4. Inquiſitio verò quoad vitam facienda eſt, ubi eſt converſatus, ut dicitur in *cap. poſtquam* 3. *de elect.* ibi, *cujus vita, vel actus, quia melius poſſunt, ubi eſt converſatus cognoſci, inquiri autem, quia ibi notus eſt,* ſubnectit *Gloſſ. in ver. converſatus.*

5. Si tamen in pluribus locis fuerit converſatus, in omnibus eſt inquiſitio facienda, non nominatim de aliquo crimine inquirendo, niſi fortè confirmandus ſit de eo in ſpecie infamatus; ſufficit in genere inquirere, per dicta à *Cardinal. Zabarell. in cap. 1. de poſtul. Prælat. nu.* 16. *Bellemera in d. cap. poſtquam, nu.* 1. & aliis, quos citat, & ſequitur *Megal. cit. loc.*

6. Et quamvis circa modum inquirendi diſcrepent *DD.* tu autem juxtà tradita ab Eminent. *Cardinal. Zabarella in d. cap. poſtquam, num.* 16. cum diſtinctione concorda, quòd aut confirmandus non habet contradictorem, nec mala fama laboret; & tunc ſufficit, habere bonas litteras teſtimoniales Capitulantium: aut promovendus habet contradictorem, & malam famam; & tunc inquirendum eſt juridicè, hoc eſt, per teſtes juratos, & inſtrumenta, & litteras teſtimoniales confectas, ut decet, ità ut omninò juridicè vacuentur oppoſita, & contraria fama tollatur, argum. eorum, quæ habentur in toto *titul. de purgat. Canon.*

7. Tunc autem juridicè vacuantur oppoſita, quando, ſervatis ſervandis, juxtà praxim nominatim citantur, & vocantur competitores, & oppoſitores, ſi noti ſunt; ſi verò non ſunt in manifeſto, ſufficit, ut generaliter citentur, & requirantur in Eccleſia per publica edicta, aſſignato peremptorio termino ad comparendum, & fiat proviſio per diffinitivam ſententiam, ut ex multis oſtendit *Caſtell. cap.* 14. *de confirmatione, nu.* 6. *& ſequent. Samuell. diſput.* 8. *controv.* 2. *concluſ.* 11. *&* 12. *tract.* 1. *de elect.* & *Megal. eod. tit. nu.* 63.

Quæſt. 6. Si confirmatio fiat abſque cauſæ cognitione, an ſit ipſo jure nulla?

1. PAnor. *in d. cap. nihil, de elect. num.* 1. reſpondet affirmativè, & habetur expreſsè in *cap. final. de elect. in* 6.

2. Verumtamen *Rodr. tom.* 2. *q.* 52. *art.* 5. *ver. ſed cùm videamus,* putat, quòd praxis, quæ ſervatur à Generalibus in confirmatione electionis Provincialium, factæ in concordia, in qua prætermittitur dictum examen, ſit tuta, propter multa: tum quia hi ſunt viri [illegible] de quibus non poteſt præſumi ignorantia [illegible] in quo verſantur; tum etiam, quia ex [illegible] non tenentur obſervare apices, ac ſubtilitates [illegible] rum una extat, non confirmare electum, ſine [illegible] nitione; tum item, quia ex privilegio ſibi conceſſo [illegible] *IV.* anno Domini 1475. poſſunt ſupplere hu[illegible] ctum; tum denique, quia ità colligitur ex *Clem[illegible] demum, de verb. ſignific.* ubi *Gloſſ. in ver. ex* [illegible] quòd licèt *text.* ſolùm loquatur de Ordine [illegible] corroborat tamen conſuetudinem aliorum Ord[illegible]

2. In Ordine Minimorum non confirmant [illegible] les, niſi habitis litteris teſtimonialibus, ſubſcriptis [illegible] Capitulo, fidem faciente, electionem omninò [illegible] nicam, *Peyr. tom.* 1. *de ſubdito, quæſt.* 1. *cap.* 31. §. 11 [illegible] *pag.* mihi 161. *col.* 1. quod pariter laudat in ſuo [illegible] *rio, litt. C. cap.* 18. *num.* 3. ubi dixit, quòd eſt tu[illegible] dica illa praxis, & conſuetudo, quam obſervant [illegible] ferè Religiones, confirmandi electiones [illegible] lium, nullo præcedente juridico examine, & [illegible] dem famæ, & litteris teſtimonialibus Capitul[illegible] quibus tenentur ſubſcribere omnes, etiam qui [illegible] ctum non conſenſerunt, ſuumque votum non [illegible] quod etiam probat *Sigiſmundus de elect. dub.* 4[illegible] *num.* 60. *Lauor. de elect. tit.* 4. *num.* 60. & *Miranda* [illegible] *q.* 17. *art.* 6.

4. Generales verò in Ordine Prædicatorum [illegible] firmant Provinciales, juxtà ſtatutum ipſius Ordinis [illegible] ries à D. Papa approbata, cum ſolis litteris à Scr[illegible] ribus electionis ſibi tranſmiſſis, quæ ſunt de ſub[illegible] proceſſus informativi; nam per eas informatur P. Generalis de omni eo, & toto, quod in electione geſtum eſt.

5. His tamen ſolent accedere litteræ ſubſcriptæ [illegible] to Capitulo, quæ ſunt tantùm de urbanitate; [illegible] nim approbant, quod ipſi Patri Generali ſignific[illegible] eſt per Scrutatores.

6. Neque his obſtant verba *d. cap. final. de elect.* [illegible] ibi, *dummodò tamen ex officio, prout ſpectat ad ipſum,* [illegible] *gentis examinatione præmiſſâ*; tum quia ly *prout* [illegible] cit conditionem, ſed cauſam, & idem ſignificat [illegible] *quia,* ut latiſſimè probat *Grammat. deciſ.* 59. *num.* [illegible] etiam, quia prædicta *Clementina* videtur loqui [illegible] ctione facta in diſcordia; tum item, quia in R[illegible] ob prædicta privilegia videtur reformata.

Quæſt. 7. Confirmator an poſſit licitè in [illegible] *caſu indignum confirmare?*

1. NEgativè *Ledeſma* 2. *par. ſumm. tract.* 7. [illegible] *cl.* 7. *dub.* 7. & ratio poteſt eſſe multiplex [illegible] mò, quia cùm idoneus non ſit tali beneficio, confirmatio redundaret in grave damnum Eccleſiæ. Secundò, quia confirmatio eſt inventa, ut Superior [illegible] videat, ſi ſervata ſint, quæ ſunt ſervanda circa electionem, quorum primum eſt, ut fiat in perſonam [illegible] Tertiò, quia ſi Superior confirmaret electionem [illegible] videretur concurrere, & confirmare peccatum [illegible] rum. Quartò, quia ſi licitè hoc poſſet facere [illegible] punibilis, juxtà diſpoſitionem *cap. nihil, de elect.* [illegible] ſolùm privatur poteſtate confirmandi ſucceſſorem, verùm etiam, ſi per malitiam confirmavit, gra[illegible] dus eſt ad arbitrium Judicis Superioris, ut *ibid.* clarè dicitur.

* * *

Quæſt. 8. *Confirmator an valeat licitè confirmare dignum, prætermiſſo digniore?*

1. AFfirmativè *Bannes 2.2.q.63.art.2.dub.3.ad 7. Cajet. in ſumm.ver.elect. & ver.beneficium,* & *Covar. in regula peccatum.p.2. §.7.nu.4.*

2. Immò tenetur, *Rodr.in ſumm.p.1.cap.*106. *concl.*11. *num.* 13. quia confirmatio eſt actus exterior, & judicialis, & fit à Confirmatore, ut à Judice; ſed electio digni, prætermiſſo digniori, in foro externo eſt valida.

3. Ergò Confirmator ex juſtitia diſtributiva tenetur illum confirmare; ſecùs gravaret Electum, quippe qui & de tali gravamine poteſt ad Superiorem appellare; unde ſolet dici, quòd electio eſt voluntatis, confirmatio autem eſt neceſſitatis: nam ex debito juſtitiæ Confirmator tenetur confirmare electionem ritè factam, *Caſtell. cap.*14. *num.*17. *de elect.* ubi poſt allegatos affert deciſionem Rotæ Rom. factam coram Eminentiſſ. *Pamphilio,* anno 1617. ubi habetur, *quòd canonicè electus, contra quem non extant urgentia, confirmari omninò debet, & ſi renuat Confirmator Ordinarius, recurrat ad Superiorem majorem:* hæc *ibi.*

4. Quod intellige verum, ſecundùm jus commune: nam ſi jura particularia, ut eſt in Ordine noſtro, ſtatuant, Confirmatorem poſſe caſſare electionem digni, ſi videat, digniorem fuiſſe prætermiſſum, poterit id facere, *Sanchez tom.1.conſil.moral. lib.2. cap.1. dub.6. num.4. Salon.2.2. q.63. art. 2. ad 3.controv.* quod verum intellige *Lezan. p.2. cap.12. num.* 39. ſi evidenter conſtaret, relictum eſſe digniorem, aliàs enim ad evitandas lites, & contentiones, meliùs eſſet confirmare electionem digni, ſicut jure communi cautum eſt.

5. Amplia, ut Confirmator ſciens, per ſcientiam habitam in Confeſſione, aliquem eſſe indignum; ſi nihil aliud obſtet, debet illum confirmare, *Hoſtienſ. in ſumm. lib.1. de elect. §. à quo, & qualiter confirmanda, n.*27. quem ſequitur *Peyr. tom.1. de ſubd. quæſt.1. cap.* 31. §.11. *dicto* 9. *pag.*161. *col.*2. quia cùm confirmatio, ut dictum eſt, ſit actus exterior, & Confirmator ſit Judex, procedere debet ſecundùm allegata in illo foro, & non ſecundùm cognita in Confeſſione; unde valde erraret, non confirmando; injuriam enim faceret Sacramento, & juſtitiæ Electi.

6. Si tamen Confirmatori proponantur duo vel tres, tenetur ſub mortali digniorem confirmare, *Ledeſm. cit.loc.* & *Armill.ver.elect.num.*2. quia tunc Electoris, & Confirmatoris vicem gerit, & Elector in conſcientia tenetur ſemper meliorem eligere.

Quæſt. 9. *Confirmator an illius electionem debeat confirmare, qui apud bonos viros reperitur accuſatus de aliquo gravi delicto?*

1. NEgativè deciditur in *cap. omnipotens* 4. *de accuſat.* ibi, *valde grave eſt, ut vir, de quo tanta, & talia denunciantur (cùm antè requiri, & diſcuti debeant) honoretur;* ubi *Gloſſ. in caſu* ait, quòd ſi aliquis infamatur, non debet ad honores promoveri, donec de hoc inquiratur, vel inde ſe purgaverit, & ſic pendente accuſatione, promoveri non debet: immò puniretur graviter promotor, promovendo lite pendente, *cap. tantis Daniel gravatus teſtimoniis,* 3 *diſt* 81. & promotus removeri debet, ſi promoveatur, pendente lite; quamvis innoxius ſit, & culpa carens, *l. qui cum uno, §.reus, ff. de re milit.* & docet *Gloſſ.* margin. *in d.c. tantis, ver.obrepſit,* ubi ſubnectit, quòd ſi accuſator per annum tacuit, poſteà poteſt promoveri electus: immò tres menſes dantur ad probandum objecta, ut in *anthent. de Sanctiſſ. Epiſcopis,* §. 3. *coll.ac.* 9. niſi Judex brevius tempus fuerit moderatus, *cap. quiſquis* 4. q. 5. argum. *cap. accepimus, de fide inſtrum. & cap. perſonas, de appell.in fin.* quod debet facere ad ratificandum lites: quot autem teſtes ſufficiant, ad quem excludendum à Prioratu, & Provincialatu.

2. Reſpondent *Aretinus in practica crimin. de numero teſtium c.2. ver.teſtes itaque, & Thom. à Jeſu tract.3. de Viſit. Regul.cap.7.num.*10. dicentes, quòd quinque aut ſex teſtes ſingulares, quamvis nihil probent ad infligendas pœnas ordinarias, & poſitivas.

3. Sufficere tamen, ad excludendum aliquem electum à Definitoriatu, vel Provincialatu; quod colligunt à *Jul. Clar.* in *pract.crim.q.*53. §. *dixi tamen,* ubi latè agit, an teſtes ſingulares probent: quod dictum verum cenſeo, ſi ſint tales, quales exiguntur ad bonam, vel malam famam, nempe non inimici, malevoli, viles, aut turpioris notæ: ſed amici, aut neutrales, ſi ſint viri graves, & omni exceptione majores, & teſtentur de cauſa ſcientiæ; non enim electus ob leve dictum debet ſuo jure privari.

4. Amplia, ut Confirmator minimè debeat confirmare electionem, ex qua timetur aliquod futurum ſcandalum, etiamſi electus nullum defectum patiatur, *Panor. in cap.1. de elect. num.*8. noſter *Turrecremat. in cap. ſi fortè, diſt.*63. *& in cap. ſi duo, diſt.*39. *num.*1. *Felin. in cap.* 12. *de præſcription. num.* 2. nam multa licita ſunt dimittenda, ſcandali vitandi causâ, per allegata à *Peyr. tom.1. de ſubd. q.1.cap.7.concl.4. ver. ad evitandum;* & eſt deciſio Rotæ Rom. coram *Seraph. deciſ.*516. *num.*4. & conſtat ex *cap. ad aures* 5. *de tempor. ordinat.* ubi dicitur, quòd nihil cum ſcandalo faciendum eſt à Prælatis.

5. Amplia, ut nec debeat confirmare electum in magna diſcordia, etiamſi ejus electio ſit facta à majori parte eligentium, ſine tamen magno exceſſu votorum, ut docet *Gloſſ. in cap. ſi quando, de elect. in* 6. *Syl. eod. tit. & ver. confirmatio, Azor p.2. inſtit. moral. lib.6. de* 4. *decalogi precepto, c.*14. §.11. *& Caſtell. in d.cap.*14. *num.*58. *de elect.* propter eandem rationem, utpote ad evitandas futuras diſcordias, quæ Religioſam tranquillitatem evertunt, quod præcipuè procedit, quando electus eſt vir cholericus, injuriarum memor, & vindicativus, *Caſtell. cit. loc.* niſi poſt electionem conveniant, & repacificentur, vel ſeparentur per novam aſſignationem, & remotionem à loco litis, *Peyr. in formul. lit.* C. *cap.*18. *num.*6. *in fin.*

6. Amplia, ut ipſi Confirmatori integrum ſit confirmare, vel caſſare electionem, prout ſibi ſecundùm ſcientiam privatam, vel publicam videbitur bono communi expedire, etiamſi electio foret canonica, & facta de perſona bene merita, quia bonum commune præfertur, & antecellit privato, *Bannes 2.2.q.*67. *art.2. in reſponſ. ad* 2.

7. Quod dictum intellige verum, ſuppoſitâ causâ rationabili, quæ apta ſit juridicè probari, ſi fuerit neceſſe, *Caſtell. ubi ſuprà, nu.*56. *Lauor. de elect. tit.*4. *c.ap.*25. *nu.*59. & *Peyr.* cit. *loc. in formul. nu.*6. *in fin.*

8. Dixi, ſi neceſſe fuerit, quia ordinariè loquendo, Confirmator non tenetur juridicè probare juſtam cauſam, quam prætendit habere non confirmandi, ſed ſufficit, ut eam probatam habeat extrajudicialiter, hoc eſt, ex relatione teſtium deponentium de fama electi, extrà judicium, ſine juramento, & proceſſu, cùm agatur de fama ſolùm ad excludendum, non autem ad puniendum, ut dictum eſt ſuprà; & docent communiter *DD. in cap. poſtquàm, de elect. & in cap.1. de poſtulat. Prelat.* & habetur expreſsè in *cap. indemnitatibus,*43. §. *ſanè, de elect. in* 6. ibi, *ſine ſtrepitu judicii, & figura per Superiorem inquiratur primitùs, antequam confirmetur eadem electio, vel etiam infirmetur.*

9. Et in *Clem. exivi, de verb. ſignific.* §. *demum,* ubi *Gloſſ.* ait, quòd in confirmatione Provincialium non proceditur judicialiter, quia ut dicitur hîc, non admittuntur exceptiones partis alterius.

10. Neque

Digitized by Google

10. Neque his obſtant *Portell. in reſponſ. caſu* 4. *nu.* 3. & *Peyr. in d. ſuo formul. num.* 6. *in fin.* dicentes, dictam cauſam eſſe juridicè probandam, quia hoc dictum tunc poterit eſſe verum, quando Confirmator eſſet manifeſtus inimicus electi, vel quando ex non confirmatione gravis infamia irrogaretur electo; quod eſſe nequit, quando electio caſſatur propter formam non ſervatam, aut defectum Electorum; nam exinde nullum præjudicium fit famæ, & honori electi, ut expreſsè dicitur in *cap. conſideravimus, de elect.*

11. Idem procedit, quando electio non confirmatur ob naturalem defectum electi, ut ſi ſit cæcus, ſurdus, nimis podagroſus, annoſus, laborans morbo caduco, & ſimilis; quandoquidem naturales defectus non infamant.

Quæſt. 10. *Confirmator quemnam debet confirmare, ſi duo ſint Provinciales inſimul electi in eadem Provincia?*

1. CAſus iſte non eſt de impoſſibilibus; nam non eſt novum, vota eligentium ſe in duas partes dividere, *cap. nec novum* 17. *cauſ.* 8. *q.* 1. quia quot ſunt homines, tot ſententiæ, quot ſententiæ, tot opiniones, *cap. ſicut in Sacramentis*, 151. *diſtinct.* 4. *de conſecratione*, & natura hominis prona eſt ad diſſentiendum, *ff. de recept. arbitr. l. item ſi unus*, §. *principaliter*.

2. Nec eſt reprehenſibile, cùm utraque pars movetur bono zelo, ut notat *Gloſſ.* marginalis in *d. cap. nec novum*, ſecus autem, ſi Electores magno zelo, & temeritate concertantium ſic elegerunt, ſchiſma procurantes; prout expreſsè deciditur in *cap. ſi duo fortè*, 8. *diſt.* 79. quæ jura licèt loquantur de electione Epiſcopi, vel Rom. Pontif. nihilominùs cæteris paribus poſſunt reſpectivè intelligi de electione Provincialium, & Generalium Ordinum.

3. Exinde ſunt, qui colligunt, quòd quando id factum eſt bono zelo, tunc judicio Prælati relinquitur confirmare; ità tamen, ut ille præferatur, qui fovet potiora jura, hoc eſt, qui majoribus meritis juvatur, & qui magis à Provincia appetitur, ut expreſsè deciditur in *cap. ſi fortè*, 36. *diſtinct.* 63. ibi, *ſi fortè, quod nec irreprehenſibile, nec irreligioſum judicamus, vota eligentium in duas ſe diviſerint partes, Metropolitani judicio is alteri præferatur, qui majoribus ſtudiis juvatur, & meritis.*

4. Si verò ſe diviſerint malo zelo, neuter confirmandus eſt, eò fortiùs, ſi exinde naſcatur ſcandalum, *Gloſſ. in cap. conſideravimus* 10. *de elect. in ver. ordinationem*, ubi ait, quòd propter ſcandalum noluit Papa, quòd in illa vocatione aliquis eorum promoveretur.

5. Verumtamen hodie non juvat talis diſtinctio, quia neuter in caſu poſito eſt confirmandus, niſi electus, juxta formam *cap. quia propter, de elect.* hoc eſt, ſervatis ſervandis, à majori parte ultrà medietatem eligentium in Capitulo, *Samuell. diſp.* 8. *controver.* 3. *tract.* 1.

6. Non reticeam tamen dicere, quòd Dominicani ex ſpeciali privilegio, unum poſſunt eligere, & plures poſtulare; & Confirmator poteſt, quem maluerit confirmare, omiſſo electo; judicio tamen mediante, & retento conſilio Diſcretorum.

Quæſt. 11. *Confirmator an licitè poſſit confirmare electionem factam per abuſum poteſtatis Laicalis?*

NEgativè dic, ex deciſis hîc immediatè *ſuprà tract.* 3. *quæſt.* 14.

***

Quæſt. 12. *Electio, quæ non fuit ritè & legitimè facta, an poſſit validè confirmari?*

1. NEgativè dic, quia Confirmatio eſt acceſſoria ad electionem, ut conſtat ex ejus diffinitione; eſt enim Confirmatio juris priùs habiti per electionem corroboratio, ſeu eſt exercitium juris quæſiti per electionem, ut multis citatis notat *Caſtell. cap.* 14. *de elect. num.* 5. & *Peyr. tom.* 1. *de ſubd. q.* 1. *de obedientia, c.* 21. §. 11. *in* 2. *probat. concl.* 8.

2. Acceſſorium autem ſequitur naturam ſui principalis, ut liquet in *Regula* 42. *de regul. jur. in* 6. & habetur expreſsè in *cap. inter dilectos*, §. *cùm igitur, de fid. inſtrum.*

3. Ergo, ſi nulla ſit electio, nulla pariter erit illius confirmatio. Confirmatur; nam vice verſa, ſi nulla ſit confirmatio, non ideò electio eſt nulla, ſi ex parte ſua præſupponatur valida; quia principale non ſequitur naturam ſui acceſſorii; at poteſt ſtare ſine illo, ut patet in ſubſtantia, quæ non deficit, ſi corruant ejus accidentia, accidens autem deficit, deficiente ſubſtantia; quia accidentia pendent ex illa, non autem illa ex his.

4. Verùm Dominicani circa hoc habent unum notabile Privilegium, ſibi conceſſum ab *Alexandro IV.* & *Sixto IV.* & eſt, quòd quando electio facta de Provinciali, vel de Priore, contingit ex aliqua cauſa non confirmari, adhuc Superior, ad quem pertinet confirmatio, poterit eligere, & confirmare unum ex illis Fratribus, quos ipſi Electores in ſuis litteris poſtularunt: Prædicatores enim unum eligunt, & plures ſolent poſtulare, *Caſtell. cap.* 2. *de elect. num.* 6. & 12.

5. Quod Privilegium comprehendit omnes alios Regulares, qui nobiſcum communicant in Privilegiis, *Lezana part.* 2. *cap.* 12. *num.* 41.

Quæſt. 13. *Confirmator an poſſit ſupplere defectus electionis?*

1. DEfectus electionis ſunt in duplici differentia, quidam enim ſunt ſubſtantiales, uti illi, qui lædunt formam: quidam verò accidentales, ut qui violant ſolemnitatem juris poſitivi, & inter hos, & illos hoc ... eſt, quia illi irritant electionem, ipſo facto, hi verò non annullant ipſo facto, ſed reddunt annullandam, ſi fiat oppoſitio, ut conſtat ex deciſis *tract.* 1. *q.* 17.

2. Electio nulla ob defectum ſolemnitatis juris poſitivi poteſt confirmari ab habente auctoritatem diſpenſandi ſuper illis defectibus; ſecus autem, ſi deſit conſenſus majoris partis, quia hoc eſt de forma, & naturali ſubſtantia electionis, ut communiter notant *DD. in cap. quod ſicut, de elect.* & ſequitur *Caſtell. cap.* 4. *num.* 45. *de elect.*

3. Et hoc ideò, quia Jus poſitivum Canonicum non poteſt abrogari, niſi de expreſſa ſcientia Papæ, quæ non præſumitur, ſed debet omnino conſtare: unde *Bart. in l. ſi conſtet* 12. *num.* 2. *ff. de appellat.* ait, quòd per confirmationem non confirmatur electio invalida, niſi fieret ex certa ſcientia, & *Bald. in l. nominationes* 27. *nu.* 2. *ver. in dic. Cod. de appellat.* inquit, quòd confirmatio Superioris non purgat vitium electionis, niſi Princeps confirmet ex plenitudine poteſtatis, & loquitur in propriis terminis electionis, in qua non fuit ſervata forma *Capituli quia propter, de elect.*

4. Hinc conſidera defectus, cujus generis ſint, nam ſi loquamur de ſubſtantialibus, recurrendum eſt ... Papam; ſi verò de accidentalibus, attende contradictores; nam ut dictum eſt, confirmatio non tribuit validitatem electioni nullæ, nec electio annullandas recipit vires per confirmationem factam in forma communi, *cap.*

quod

quod ſi ut, de elect. §. *etiam confirmata:* Ideoque recurrendum eſt ad habentem poteſtatem diſpenſandi, & ſanandi defectus, qui & ex certa ſcientia debet confirmare; ſecus autem nihil operatur, ut dictum eſt ſuprà, & & conſtat ex deciſis.

5. Noſter autem Magiſter Ordinis habet ſpeciale *Diploma*, ſibi conceſſum à *Paulo V.* quo poteſt ſupplere ad uſum reformationis quoſcunque defectus electionis canonicæ, dummodò illi conſtet de voluntate eligentium, quapropter quoties judicaverit expedire; intuitu tamen reformationis poteſt electionem confirmare, etiamſi ſit invalida de jure poſitivo, ob aliquos ſcilicet defectus, etiam eſſentiales; dummodò tamen ſit valida de jure naturali, hoc eſt, quòd ei conſtet de conſenſu, & voluntate eligentium circa perſonam electam, & quòd in ea obſervata ſit forma, *cap. quia propter, de elect.* quòd ſcilicet ſit facta à majori parte eligentium in Capitulo; tunc & eo caſu non obſtantibus defectibus aliis multis de jure poſitivo eſſentialibus, poteſt confirmare electionem factam modo ſupradicto, prout latè probat *Caſtell. in cap. 14. de elect. num. 59.*

6. Et colligitur ex illa dictione, *quoſcunque*, quæ cùm ſit univerſalis affirmativa, nihil excludit: immò in materia favorabili auget, & in materia odioſa reſtringit; prout latè ex multis oſtendit *Barboſ. dict.* 279.

7. Quod privilegium ob communicationem privilegiorum extenditur ad alios Magiſtros Ordinum.

Quæſt. 14. *Confirmator ſi caſſet electionem alicujus digni, electi in Provincialem, & novam electionem faciat in perſonam alterius, eique poſſeſſionem tradat: ac primò electus, ut gravatus ad Superiorem appellet, & ab eo obtineat favorabilem ſententiam, nempe, ſuam electionem fuiſſe* Canonicam; *ideoque malè fuiſſe caſſatam, quiſnam ex his erit in Provincialatu ſuſtinendus?*

1. PEyr. *in formul. litt. C. cap.* 18. *num.* 10. reſpondet, quòd in tali caſu primò electus eſt ſuſtinendus, & movetur ex multis: Primò, quia jure ſuo injuſtè privatus, eſt reſtituendus, *cap. conquerente, de reſtit. ſpoliatorum*; ſed iſte fuit privatus jure ſuo per electionem acquiſito. Secundò, quia in *l. in operis, ff. locati,* diſponitur, quòd ſi quis locavit rem duobus, tenetur ſolvere primo, & ille præfertur ſecundo conductori, etiamſi huic res locata ſit tradita, *Jaſon. in l. quoties, C. de rei vendic. col.* 8. *ver.* 3. ergo à pari, ſi illa Provincia eſt locata duobus, primus eſt ſecundo præferendus. Tertiò, quia ſi quis à me auferat injuſtè pallium, & alteri vendat, illudque illi tradet, poſſum ego illud repetere, & ab emptore etiam bonæ fidei recuperare: immò iſte emptor bonæ fidei, ſtatim ut ſciverit, pallium eſſe meum, tenetur illud mihi reſtituere, *Sayr.* poſt allegat. *in Clavi Regia, lib.* 10. *tract.* 2. *cap.* 2. *num.* 1. Quare non potero recuperare Provincialatum à me injuſtè ablatum, etiam ab eo, qui bona fide poſſidet?

2. Verùm hæc opinio non poteſt penitùs procedere in Ordine Prædicatorum; quia in eo electus, nullum jus per electionem acquirit, nec etiam per confirmationem, niſi ibi acceptaverit: unde non poteſt dici gravatus exinde, nec poteſt appellare, quia ei reſiſtunt *Conſtitut.* dicti Ordinis, quas tenetur obſervare.

3. Quò verò ad alias Religiones, cum diſtinctione ſolve, aut enim in ſententia lata ad beneficium primò electi, fuit auditus ſecundò electus, & confirmatus; & ſic ſententia *Peyr.* poteſt habere locum, maximè, ſi per illum primò electum fuiſſet appellatum ante ſecundam electionem; ſecùs autem, & ducor ex multis.

4. Primò, quia nemo invitè eſt ſua poſſeſſione privandus, nec quidem lite pendente; per ea jura, quæ refert, & ſequitur *Afflict. deciſ.* 98. *num.* 2. *ibique Urſillus*, & conſtat ex *tit. lite pendente*, unde ſolet dici, quòd etiam prædo eſt manutenendus in poſſeſſione, in qua reperitur; ſecùs diceretur ſpoliatus.

5. Secundò, quia jus per electionem acquiſitum, eſt revocabile; prout Confirmatori expedire videbitur, *cap. nihil eſt, de elect.* eſt enim jus tenue, & valde imperfectum, omninò indigens confirmatione, *cap. qualiter, cap. cùm dilectus, de elect.* & communiter docent *DD. in cap. poſtquam, eod. tit.*

6. Sed in caſu noſtro Confirmator, licèt injuſtè caſſavit electionem: ergo primò electus per talem caſſationem amiſit jus ad rem quæſitum: Superior enim ex *d. cap.* poteſt hoc agere, & uſus eſt jure ſuo, quamvis quoad Deum peccaſſet, & teneretur ad intereſſe, *Navar. in ſum. cap.* 17. *num.* 96.

7. Tertiò, quia Eccleſia vidua per electionem novi Prælati non dicitur maritata, nec Prælatus per ſolam electionem dicitur ejus ſponſus, & maritus: niſi per confirmationem; unde ſi electus ad aliquam Prælaturam, moriatur antequam confirmetur, non dicitur vacare talis Prælatura, niſi per mortem primi, qui illam habebat, ut conſtat ex differentia, quæ eſt inter jus ad rem, & jus in re, de qua *Caſtell. cap.* 1. *num.* 17. *de elect.*

8. Ergo in caſu poſito, electus ſecundò, & confirmatus, eſt verus ſponſus, & maritus, qui nullatenus debet ſua ſponſa privari, quin priùs fuerit auditus in juribus ſuis.

9. Quartò, quia iſte ſecundò electus, fuit electus, confirmatus, & in poſſeſſionem immiſſus à Superiore habente poteſtatem: ergo legitimus eſt poſſeſſor.

10. Nec dices, quòd Superior non habet talem poteſtatem, niſi in caſu illegitimæ electionis, quia hoc non dicitur in *d. cap. nihil* 44. *de elect.* ſed *ibid.* tantùm habetur, quòd Superior non debet promovere indignum, ſecùs puniatur: immò quoad promovendum bene meritos, relinquitur judicio Superioris, ibi, *Epiſcopi quoque tales ad dignitates promovere procurent, qui commiſſum ſibi officium dignè valeant adimplere:* nec reperitur in jure, quòd Superior caſſans electionem digni, ſit ipſo facto privatus poteſtate confirmandi ſucceſſores: privatio enim dignitatis, etiam jure dicente, quòd ſic faciens ſit ipſo facto privatus, exigit declaratoriam Judicis, perinde actus facti ante declaratoriam Judicis, ſuſtinentur.

11. Quintò, quia Confirmator prætendens habere cauſam non confirmandi, non tenetur eam probare juridicè, ſed ſufficit extrajudicialiter, ut dictum eſt ſuprà, ergo integrum erit ei dicere, habuiſſe juſtam cauſam caſſandi, nec tenetur hanc juſtam cauſam non confirmato oſtendere, ſed ſuo Superiori, cùm neceſſe erit; nec iſta diſcuſſio, & juſtificatio juſtæ cauſæ inficit electionem, & confirmationem ſubſequutam, ſi non anteceſſerit appellatio, quia ſi primò electus appellavit à non Confirmatore, non eſt procedendum ad ſecundam electionem, ſed ſententia Superioris, ad quem fuit appellatum, debet expectari: & ad hoc facit *text.* rotundus in *c. conſideravimus* 10. *de elect.* ibi, *nec non, & poſt appellationem, per quam ad ſuum ſtatum omnia debent reduci, facta fuit, &c.* quæ quippe revocatio fieri debet, parte audita, quia inaudita parte, nihil rectè poteſt in judicio definiri.

12. Nec his nocent argumenta per *Peyr.* allata, quia convincunt de habente jus in re, non autem in rem, quod etiam in caſu poſito per caſſationem electionis præſupponitur abrogatum.

* * *

Quæſt. 15.

Quæſt. 15. *Electus hujuſmodi, qui ob dictam electionem ſibi caſſatam, ad Superiorem appellavit, habebitne expenſas à Monaſterio?*

1. HUjus deciſio pendet ex illa, an Monacho litiganti cum ſuo Abbate pro cauſa propria, debeantur expenſæ à Monaſterio; de qua re latè *Sanchez lib.6. ad decal. cap.12. n.26. Peyr.* autem *tom. 2. de Prælat. q.3. cap.1. §.4. num.*128. cum diſtinctione reſolvit; aut iſte nimis ambitiosè procuravit, eligi ad talem dignitatem, ad quam non erat eligibilis: aut non: primo modo, non habebit expenſas à Monaſterio, maximè ſi in ſua electione habuit oppoſitores; tum quia Monaſterium non tenetur fovere ambitionem ſui ſubditi, ſed potiùs extirpare; tum etiam, quia qui ſe oppoſuerunt, videntur duci zelo Religionis, ne ſcilicet quis culpabiliter eligatur; tum item, quia multum intereſt Religioni, Prælatum ambitioſum non habere: ſecus autem ſecundo modo.

Quæſt. 16. *Confirmatori injuſtè nolenti electionem confirmare, an licitum ſit, pecuniam dare, ad hoc, ut à tali vexatione deſiſtat, & Electum confirmet?*

1. SOtus *lib. 9. de juſt. q.6. art.* 1. cui ferè omnes ſubſcribunt, negativè reſpondet, cùm confirmatio ſit jus ſpirituale, quod vendi, & emi nequit, ſine labe ſimoniæ.

2. Confirmatur, quia hujuſmodi actus tenderet non ſolùm ad vexationem tollendam, verùm etiam tenderet, & pararet viam ad confirmationem, & ſic ſaltem mediatè ordinaretur ad obtinendam confirmationem; Electus enim non daret utique Confirmatori pecuniam, ſi non intenderet, intuitu illius conſequi confirmationem, ac proinde dat ex intentione obtinendi jus ſpirituale, & conſequenter ſimoniacè agit.

3. Verumtamen *Zachar. Paſqualigus deciſ.* 235. *num.* 3. *& ſeq.* tenet, quòd pecunia poteſt dari Confirmatori, ut vexatori tantùm, & non aliàs, quia tale pretium non ordinatur ad confirmationem, nec datur ex intentione confirmationis, licèt talis intentio adſit, ſed ad redimendam injuſtam vexationem, ut ſcilicet deſiſtat à duritie, & vexatione, & ſe conſtituat in debita æqualitate, & juſtitia: unde talis actus habet pro objecto aliquid honeſtum, nempe animi æqualitatem, & juſtitiam. Perinde non poteſt eſſe ſimoniacus.

4. Nec valet objectio, qua dicitur, quòd non daretur pecunia, niſi adeſſet intentio confirmationis, quia, ut dictum eſt, non datur ex intentione confirmationis, ſed ex intentione habendi Confirmatorem æquum, & juſtum.

5. Quæ quidem opinio poteſt eſſe vera de jure naturali, & in foro poli, ſecus in foro fori, de Jure Canonico, in quo quod fit, & non quod intenditur, examinatur, *Suar. tom.1. de Relig. lib.4. cap.50. num.29. Major. in 4. ſentent. diſt.25. q.5. ad 2.* & *Peyr. tom.1. de ſubdito, quæſt.1. cap.31. §.11. in fin. ver. dico* 13.

Quæſt. 17. *Confirmatus, & in poſſeſſionem immiſſus, an poſſit ſuæ Prælaturæ renunciare, & ſi poſt renunciationem pœniteat, an ſit reſtituendus?*

1. QUòd dignitates poſſint renunciari, certum eſt, ut conſtat ex *cap. quoniam, 1. de renunciat. in 6.* ubi expreſsè deciditur, quòd Papa poteſt Papatui renunciare; ergò multò magis & nos poterimus inferioribus dignitatibus renunciare; verùm iſta renunciatio debet fieri in ſcriptis, *cap. qualiter, cap. quamvis, 7. q.1.* & *cap. Gonſaldus 17. q.2.* quia cùm renunciatio ſit ſtrictiſſimi juris, ut fusè probat *Pariſ. lib.8. de reſignat. q.1. num.8. & ſeq.* ad tollendas omnes lites, debet de illa ſemper conſtare per teſtem irrefragabilem, ut ſunt litteræ, quæ ſcriptæ manu propria probant plenè intentionem ſcribentis, *l. publica mevia, §. Titius, ff. depoſiti, vel contra.*

2. In his autem ſcriptis Primò debet poni nomen Prælati, cui ſit renunciatio, juxtà *cap. Ego N. de jur. jur. cap. in nomine Domini, diſtinct.* 23. Secundò, debet exprimi nomen dignitatis ejuſdem, ut conſtet, an ſit ejus Superior, *Pariſ. ubi ſuprà, q.9. num.5.* Tertiò, ponitur nomen, & cognomen ipſius renunciantis, ad evitandum dubia, & æquivocationem, *l. ad recognoſcendos, Cod. de ing. & manumiſſis.* Quartò, exprimitur dignitas, quæ reſignatur, ut ſpecificè conſtet de renunciatione, *Pariſ. cit. num.*7. Quintò, ponitur cauſa renunciationis, quia hæc ſemper requiritur, *Fuſcus de viſit. p.2. cap.*28. Sextò, renunciantur omnia alia jura, pertinentia ad ipſam dignitatem, ne contingat poſteà circa aliquid dubitari, *Pariſ. cit. loc. num.9.* Septimò, requiritur libertas in reſignante, quia ſi coactè reſignet, ejus renunciatio non ſuſtinetur. Octavò, requiritur juramentum, ſecundùm praxim loci, ut poſteà nequeat impugnari, *Pariſ. ubi ſupra, num.* [illegible]. Ultimò, requiritur annus & dies, juxtà ſtylum, ut ſciatur tempus reſignatæ dignitatis.

3. Quò verò ad aliud quæſitum, etiam certum eſt, quòd antequam renunciatio ſit à Superiore admiſſa, poteſt renunciantem pœnitere: ubi autem admiſſa fuerit, non datur locus pœnitentiæ, quia re integra licet pœnitere, ſecus non integra; nam actio ſemel extincta, non reviviſcit; ideoque non poteſt quis redire ad illud, cui renunciavit, *cap. quàm periculoſum ſit, 8. cauſ.7. q.1.* ibi, *nec recipere poſtmodùm potuerit, quod ſemel ceſſit*, ſupple, & acceptatum fuit, *cap. ſi illic 29. cauſ.23. q.4.* ubi *Gloſſ. in caſu* ait, *ſi invenerint, quòd Stephanus ſatisfecerit, & ille renunſerit*, & *cap. ex tranſmiſſa 3. de renunciat.* ibi, *ex [illegible] ea, quæ ſibi contulerat, ad petitionem ſuam reſignavit [illegible]dem.*

4. Benè verum eſt, quòd renuncians poteſt eandem dignitatem renunciatam repetere, antequam alteri ſit collata, dummodò is, cui renunciavit, velit, & ſit contentus, ut liquet in *d. c. ex tranſmiſſa*, ibi, *hortari tamen eum poteris, &c.*

5. Nec non, ſi renuncians opponeret, quòd inconſultè renunciavit, nempe in ira, indignatione, dolo, vi, metu, & ſimilibus, *Pariſ. cit. loc. q.13. nu.39.* & colligitur ex *cap. ſuper hoc 5. de renunciat.* ibi, *non vi, nec metu, nec oppreſſione, nec interventu pecuniæ, nec promiſſione extortam Judex invenerit*, ubi *Gloſſ.* multa docet.

6. Verumtamen Superiores practici ante acceptationem renunciationis concedunt renuncianti duos, vel tres dies ad maturè deliberandum, & ſic præcidi ur via ad repetendum officium renunciatum, niſi forte toto illo tempore duret vis, metus, dolus, & non ſit in libertate, de quibus debet juridicè conſtare, nec de facili admitti debet talis exceptio.

Quæſt. 18. *An Vicarius Generalis poſſit hanc renunciationem admittere, & de alio providere?*

1. REſpondeo, quòd non, niſi ei ſpecialiter ſit commiſſum, *cap. dudum, de prabendis in 6.* ubi decidetur, quòd nec Delegatus Papæ poteſt recipere reſignationes beneficiorum, in manibus ſuis liberè factas, nec eas conferre idoneis perſonis, niſi ad hoc habeat ſpeciale mandatum, adjuncta *Gloſſ. in ver. caſus, in fin.* quod habet locum, etiamſi iſte Vicarius habeat poteſtatem deponendi; nam renunciationem admittere, & deponere,

deponere, diverſa ſunt, *Pariſ. lib. 7. de reſignat. q. 24. nu. 2.* & à diverſis non fit illatio.

2. Verùm, ſi talis Vicarius habet poteſtatem inſtituendi, & deponendi, poteſt renunciationem acceptare, & alium loco depoſiti, ſervatis ſervandis inſtituere, *Innoc. in cap. quod in dubiis, num. 3. ver. niſi, ibique Abbas, num. 6.*

3. Idem procedit, ſi in ejus litteris patentibus reperiatur illa clauſula, *ut poſſit facere, quæ per nos ipſos facere poſſumus, etiamſi noſtrum requirerent ſpeciale mandatum,* ut dicitur in *c. qui ad agendum, de procurat. in 6. ver. committantur, ibique* allegati per *Barboſ. num. 8.* & *Covar. lib. 2. var. cap. 5. num. 8.*

TRACTATUS OCTAVUS.

DE DOMINIO IN GENERE.

Quæſt. 1. An Dominium ſit vocabulum Latinum, vel Barbarum?

1. Dominium, Dominatus, & Dominatio, à poſſe dicuntur, ut docent infraſcripti *Doctores*, & voces Latinæ ſunt, & pro eadem re capiuntur; etenim ſignificant rerum proprietatem, quæ quidem rerum proprietas diſtinguitur à poſſeſſione, uſu, & uſufructu; prout habetur in *tit. ff. de acquirend. rerum domin.* & *de acquirend. vel amitt. poſſ.* & in ſacris Litteris, *Tob. 8.* & *Machab. 11.* & docent noſter *Sot. de juſtit. & jur. lib. 4. q. 1. art. 1.* quem ſequitur *Bannes in 2. 2. ad quæſt. 61. de domin. q. 1. in princ.* & *D. Bartholà Sancto Fauſto tom. 2. Theol. moral. p. 2. Specul. Confeſſ. §. 1. de dominio,* & *Megal.* in ſuo *Prompt. ver. dominium.*

2. Quippè, qui aſſerunt, prædictas voces in hoc differre, quia nomen *dominium*, apud *Ciceronem* non legitur, ſed loco ejus fuit uſus hac voce, *mancipium*, & *nexus*, ut patet *7. Epiſt. ad Atticum, Bannes* cit. *loc.* proindè mancipare idem eſt, quod dominium transferre, ut conſtat ex Patre, qui ſuos mancipat filios, hoc eſt, cùm quando dominium ſuarum rerum transfert in filios.

3. Verùm hoc parum refert; nam, etſi hæc vox apud *Ciceronem* non legatur; ſatis eſt, quòd apud alios optimos reperiatur Latinos, & ea voce utantur prophani, & Sacri *Doctores*, Latinæ linguæ peritiſſimi; prout *Varro de re ruſtica, & D. Hieronymus* multis in *locis*, & *Juris-Conſulti* non pauci.

4. Addunt item, differre ex eo, quòd dominatio & dominatus ſemper in malam partem uſurpentur, quia aſſumuntur ad ſignificandum aliquam tyrannidis effigiem, hoc eſt, Regiam potentiam, illegitimè, & malè partam; prout loquitur *Cicero Tuſcul. lib. 5. de Dionyſio, & lib. 2. de Oratore.*

5. Sed nec hoc militat, quia omnes iſtæ voces in bonam, & in malam partem pariter uſurpantur; nam *Tob. 8.* ſumitur dominium in bonam partem, & *2. Machab. 11.* in malam; item dominatus *Luc. 22.* in malam partem, ſic etiam in 14. *Iſai.* in bonam verò partem 88. & *Iſai. 16. Emitte agnum Domine, dominatorem terræ.*

6. Benè verum eſt, has voces quoad hoc diſcordare, quòd dominatio & dominatus crebriùs, ne dicam ſemper, important dominium, quod Superiores ergà ſuos ſubditos exercent; ſive illud legitimum ſit, ſive non: attamen dominium ſignificat poſſeſſionem, ſeu facultatem, quam quis habet, etiam in rebus, ſenſu & ratione carentibus: quapropter malè diceretur, Petrum habere dominatum vel dominationem fundi, pomarii, equi, & ſimilium; benè tamen diceretur habere dominium prædictarum rerum; prout notat *Fauſt. ubi ſuprà*; & ſic dominium uti magis amplum poſſe referri, etiam ad inanimata, & ſenſu carentia; ſecus autem dominatus & dominatio.

Quæſt. 2. Dominium quid ſit?

1. Dominium ſtrictè & propriè ſumptum, prout dicit ordinem, & rationem Juris, ad rem inferiorem, quæ ordinatur in commodum illius, qui dicitur dominus, quod per *Ariſtot. lib. 5. Ethicor. cap. 6.* dicitur dominium herile, ſeu dominativum; eſt jus, ſeu facultas propria, perfectè diſponendi de re in omnes uſus lege permiſſos, in proprium commodum; prout per plura benè probat *Sot. de juſt. & jur. lib. 4. q. 1. art. 1.* & *Bannes 2. 2. ad q. 62. q. 1. de dominio,* & *Sylv. in ſumm. ver. dominium.*

2. Qua in diffinitione ponitur ly *facultas*, loco generis; & idem eſt, quòd poteſtas legitima, & juridica, quæ ſecundùm leges, & jura habetur; ceu eſt illa, quam quiſque habet ad utendum rebus ſuis, diciturque jus, quia domino & patrono fieret utique magna injuria, ſi abſq; legitima cauſa prohiberetur diſponere de rebus ſuis.

3. Hoc autem jus, quod quilibet homo poterit habere in rebus ſuis, duplici modo conſuevit appellari jus in re, & jus ad rem; jus in re, eſt illud, quod quis habet in rem propriam, exiſtentem tamen in dominio, & poſſeſſione ipſius habentis; jus autem ad rem, idem eſt, quod quis habet ex aliquo vinculo alicujus obligationis, ad rem aliquam ſibi debitam, nondum tamen poſſeſſam; quemadmodum hæres inſtitutus poſt mortem teſtatoris, antequam adeat hæreditatem, hoc eſt, antequam illam acceptet, dicitur habere jus ad rem, non autem in re, niſi poſt adeptam poſſeſſionem.

4. Dominium ergo eſt jus, quod amplectitur utrumque, hoc, & illud; ly *propriè* ponitur loco differentiæ, quæ diſtinguit dominium à poſſeſſione, aliquis enim poteſt habere poſſeſſionem, & non proprietatem, nec dominium utendi re in omnes uſus; ly *perfectè diſponendi*, ponitur item ad differentiam uſusfructus, ſeu uſuariorum, qui quidem non habent facultatem ſuprà ſubſtantiam rei, cujus ſunt uſuarii; perinde nequeunt illam deſtruere, nec alienare, ut patet in emphyteuta, qui habet dominium utile, non autem naturale directum, id eſt, habet facultatem ſuper fructus, ſalva ſubſtantia rei, cujus ſunt fructus; & ſic conductores alieni prædii non poſſunt dici veri domini, ly *in proprium commodum,* ſtat loco differentiæ, per quam Rex, Pater, Epiſcopus, & Prælatus non poſſunt dici domini abſolutè, quia etſi Rex jus habeat in cives, Pater in filios, & Prælati in ſubditos; attamen tale jus non reſpicit abſolutam commoditatem ipſorum Regum, ſed etiam civium; non Patrum, ſed etiam filiorum; non Prælatorum, ſed etiam ſubditorum.

5. Hinc *Ariſtot. lib. 1. Polit. cap. 3.* duplex imperium conſtituit, aliud Regium, ſeu Civile, quo Rex eſt propter cives, non è contrà; & aliud diſpoticum, id eſt, dominativum, quo inferiores ordinantur in proprium commodum, & utilitatem Superiorum, quod aliàs conſuevit appellari tyrannicum; ità cit. *Doctor.*

Digitized by Google

6. Sic item ponitur ly *lege permittente*, loco differentiæ, per quam Parochi, & Epiſcopi, omneſque alii Beneficiarii, non poſſunt alienare res Eccleſiæ ſibi commiſſas, nec ad libitum de illis diſponere, quia impediuntur hoc facere lege juſtiſſima, qua conſervantur jura, & res Eccleſiæ; quod extenditur ad pupillos, qui licèt ſint domini, tamen non habent poteſtatem expendendi ſua in omnes uſus.

7. Cæteræ autem particulæ, ut putà *lege permiſſos*, ponuntur potiùs cauſa explicationis, quàm neceſſitatis; tum quia per has particulas nihil de novo excluditur, quod per alias particulas ſuprà recenſitas non fuerit excluſum; tum etiam, quia vſus, qui non eſt lege permiſſus, non eſt vſus, ſed abuſus; & facultas ad vſum non permiſſum lege, non dicitur propriè facultas, quæ debet eſſe juridica, immò nec eſt poteſtas, moraliter loquendo; prout docet *Bannes* cit. *loc.*

8. Si autem dominium largè ſumatur, prout dicit ordinem, & reſpectum ad rem quomodocunque poſſeſſam, vel habitam, ſive ſuperiorem, ſive inferiorem, poteſt ſic diffiniri, quòd ſit facultas propria, ſeu jus utendi re, in omnes actus lege permiſſos; & ſic Patres, Reges, & ſimiles ſuprà nominati Domini poſſunt appellari.

Quæſt. 3. *Dominium quotuplex ſit?*

1. QUemadmodum jus à *Philoſopho in* 5. *Ethicor.* dividitur in naturale, & civile, ſeu politicum; ità & dominium; eſt namque dominium jus, ut ſuprà dictum eſt.

2. Dominium naturale eſt jus alicui competens à natura, habendi rem, eaque utendi, ut jus Patris in filium, Viri in vxorem, & Domini in ſervum.

3. Civile autem eſt jus alicui competens, non ex natura, ſed ex diſpoſitione legis humanæ, vel divinæ, *Syl. ver. dominium, quæſt.* 1.

4. Hoc item civile dominium eſt duplex, ſæculare, quo Reges, aliique Principes ſuos gubernant vaſallos; & Eccleſiaſticum, quo D. Papa, & alii inferiores Prælati, ſuis dominantur ſubditis.

5. Verumtamen horum omnium dominium ſubdividitur in directum, utile, & mixtum; prout colligitur ex *l.* 1. *ff. ſi ager vectigal.* nam, ut notat *Paulus de Caſtro in l. proprietas, num.* 2. *Cod. de probat.* in re corporali dantur tria, ut putà, nuda proprietas, vſusfructus formalis, & proprietas plena, ſcilicet juncta cum vſufructu; quam nos dominium mixtum, ſeu plenum, & perfectum appellamus.

6. Dominium ergò directum, eſt vſus conſiſtens in ſola, & nuda rei proprietate, ut ſi quis ſit fundi dominus, & fundi fructus & utilitates non percipiat, quæ ex fundo ſolent provenire, ſed aliquod tantùm vectigal in recognitionem directi dominii, quod habet in dicto fundo; prout colligitur ex *dict. l.* 1. *& l.* 3. *§. ex contrario, ff. de acquir. poſſeſſ.*

7. Utile autem eſt jus in ſola vtilitate conſiſtens, quæ vtilitas ex fundo naſcitur, & dicitur quaſi dominium, vel dominium imperfectum; quia ità poſſidens, ad canonem tenetur, & vectigal ſolvit, ut dicitur in *d. l.* 1. *& l.* 2. *ff. eod.*

8. Mixtum verò, ſeu plenum amplectitur totam rei ſubſtantiam, ſeu proprietatem, & vſum; & ſecundùm hoc dominium conſuevit diffiniri, quòd ſit jus de re corporali perfectè diſponendi, niſi lege prohibeatur; prout docet *Bartol. in l. ſi quis vi, §. differentia, n.* 4. *ff. de acquir. poſſeſſ.* & *Bald. in l. fœmina, §. illud autem, Cod. de ſecundis nupt.* ubi dixit, jus dici de re corporali, quia in incorporalibus propriè non cadit dominium, ſed quaſi dominium, ut ſunt jura, & actiones; ſed hodie iſta differentia non attenditur; & dicitur perfectè diſponendi, quoniam rei ſuæ quiſque eſt moderator, & arbiter, id eſt, diſpoſitor, *l. in re mandata, Cod. mandati.*

9. Proinde, emphyteuta dicitur habere dominium utile, & dominus, qui in emphyteuſim concedit, dicitur habere dominium naturale directum, *Syl. ver. dominium, q.* 1. *D. à S. Fauſto, de domin. q.* 2. & *Megal. in promp. ver. dominium, in princ.*

Quæſt. 4. *Vſus, & uſusfructus, poſſeſſio, & proprietas quid ſint, & quomodo à dominio differant?*

1. USus eſt jus utendi re aliena, ſalva ejus ſubſtantia; hinc is, cui conceſſus eſt vſus alicujus prædii, utique poterit ex illo colligere flores, fructus, & poma, pro ſe, ſuaque familia. Verùm non poteſt hæc prædicta alteri dare, nec vendere.

2. Uſusfructus autem, eſt jus utendi, & fruendi aliena re, ſalva tamen ejuſdem rei ſubſtantia; & ſic vſufructuarius non ſolùm poterit, quæ dicta ſunt de vſu, ſed poteſt vltrà frui, hoc eſt, non ſolùm fructus conſumere, ſi conſumptibiles ſint, eoſque convertere in ſui utilitatem, verùm etiam & alteri vendere, & donare; hoc enim eſt frui; vt poſt multos notant *Syl. ver. dominium, q.* 2. *Sot.* & *Bannes* cit. *loc.*

3. Dominus autem, ex quo perfectum habet dominium, quod plenum dicitur, vel mixtum: poteſt liberè diſponere de qualitate, & ſubſtantia ſuarum rerum, hoc eſt, poteſt rei ſuæ proprietatem, & flores, & fructus, & quidquid illius ſunt, conſumere, dare, vendere, vel commutare.

4. Poſſeſſio verò eſt corporalis rei detentio, corporis & animi adminiculo interveniente, & juris cauſa, ſeu titulo ſuffragante, & ob id rerum incorporalium, vt ſunt jura, & actiones, non datur propriè realis poſſeſſio, ſed quaſi, *l. ſequitur,* 4. *§. ſi viam ff. de vſucapionib.* nec etiamſi deficiat animus, aut corpus, aut jus: quapropter fur, & latro non dicuntur poſſeſſores, ſed injuſti detentores; ità *Hoſtien. in ſumm. de cauſa poſſeſſ. & propr. Syl.* cit. *loc. q.* 2. & *Cuiacius in Paratlitis Codicis, lib.* 7. *titul.* 32. *de acquirend. & retinend. poſſeſſ.*

Quæſt. 5. *An in rebus conſumptibilibus poſſit uſus à dominio diſtingui?*

1. AFfirmant *Doctores*, vtraque lege ſuffulti, Divina ſcilicet, & humana. Divina quidem, quia *Deuter.* 23. lege cavetur, ut vnuſquiſque ingrediens vineam proximi ſui, poſſet uvas comedere, non autem forâs extrahere: ergo uvarum vſus erat apud ingredientes, dominium verò penès dominum vineæ.

2. Idipſum habetur in *Actis Apoſtolorum, cap.* 2. vbi erant illis omnia communia, & diſtribuebatur vnicuique prout cuique opus erat; & tamen dominium illarum rerum non erat penès omnes fideles.

3. Quibus additur jus humanum; nam *Inſtit. de vſu, §. minus, de uſu, & habitat.* dicitur, quòd quis poteſt habere vſum olerum, & florum pomarii, non tamen habere dominium, vt poſſit eas vendere, & alienare; & duo *Decreta* Romanorum Pontificum, nempe *Nicolai III. in cap. exiit, qui ſeminat, de verb. ſignificat. in* 6. & *Clement.* 5. *in Clem. exivi de Paradiſo*; quibus idem definitur, prout notat *Sot. de juſt. & jur. lib.* 4. *q.* 1. *art.* 1. *Bannes* 2. 2. *ad quæſt.* 62. *q.* 1. *ver. dub. eſt ſolemne, Navar. in cap. non credatis, q.* 1. *num.* 3. & alii plures, quos citat *D. Barthol. à Sancto Fauſto,* 2. *p. Specul. Confeſſ. diſp. de dom. q.* 6.

4. Proindè, Mendicantes omnes, & ſignanter Minores, nullo modo poſſe dici proprietarios, ſed verè viua-

Digitized by Google

uſuarios, quia rerum ſibi commiſſarum, ut putà panis, vini, & aliorum utenſilium, profectò dominium non habent, nec facultatem liberam de illis diſponendi; ſed eſſe penès Romanum Pontificem, illiſque utuntur rebus, uti bonis Papæ, & Papæ convivæ; & ſic univerſaliter tene, quòd omnis uſus cujuſvis rei diſtinguitur à dominio; ſive res ſit non conſumptibilis uſu, uti eſt ager, domus, & prædium; ſive ſit unico actu conſumptibilis, ſeu conſumabilis, prout eſt vinum, quod hauſtu uno conſumitur; ſive ſit multiplici actu conſumptibilis, prout ſunt veſtes, & libri, qui indies atteruntur per uſum, quia uſus eſt effectus dominii; dominium autem ſe habet ut cauſa, ſed cauſa & effectus diſtinguuntur realiter, & ſic unum poteſt ſtare ſine alio, ut manifeſtè patet in rebus locatis, vel conductis, quarum uſus reperitur penès conductorem, dominium verò penès locatorem, & in aliis nobis conceſſis ad uſum, de quibus nullatenus poſſumus diſponere ſine Superiorum licentia, ſaltem interpretativa.

5. Nec objicias, quòd uſus ſit jus utendi rebus, ſalva earum ſubſtantia, & quòd impoſſibile ſit, quòd aliquis homo utatur rebus, quæ unico actu conſumuntur, prout eſt panis, vinum, & ſimilia, & quòd ſalva remaneat prædictarum rerum ſubſtantia; ergo exinde dices, in his ſaltem rebus uſum non poſſe à dominio diſtingui: nec ſubjungas in vim confirmationis, quòd actus dominii in rebus hujus generis ſit ipſamet ſumptio ipſarum.

6. Nam hujuſmodi rationes, prout ajunt *Sot.* & *Bannes* in præcit. *loc.* procedunt de dominio actuali, quod impropriè ità dicitur, cùm ſit verè exercitium dominii, & ipſemet actualis uſus rerum prædictarum, ut infrà declaro: fallunt autem de dominio habituali.

7. Datur enim duplex dominium, ſicut duplex uſus, nempe habituale, quod à juris prudentibus conſuevit appellari, uſus juris, ſeu propria habitualis facultas, ſeu poteſtas in actu primo liberè diſponendi de rebus; & actuale, quod item ſolet dici uſus facti, ſeu actualis uſus in actu ſecundo, quod eſt propriè exercitium habitualis dominii, & iſte actualis uſus rerum prædictarum largè & impropriè dominium appellatur, cùm verè ab ipſomet actuali uſu non diſtinguatur; quia nulla res diſtinguitur à ſeipſa, & entitate ſua, prout omnes ſciunt.

8. Dixi, impropriè & largè, quia verum dominium, ſtrictè & propriè ſumptum, eſt plena, & perfecta habitualis facultas diſponendi de re in omnem uſum, lege permiſſum, ſine dependentia ab alio, ut dictum eſt ſuprà.

9. Uſuarii autem in caſu poſito non poſſunt ad libitum, & in omnem uſum diſponere de ſubſtantia prædictarum rerum; quia habent v. g. circa vinum jus limitatum, & dependens ab alio; quapropter etſi poſſint vinum bibere, non tamen poſſunt illud vendere, nec commutare, nec alteri dare, ut diximus de uvis Judæorum.

10. Quippe qui poſſunt item & impediri in actuali uſu, ante uſum, & poſt uſum, ne prædictis ampliùs utantur; & hoc ideò, quia eorum licentia revocabilis eſt, & pendet à voluntate veri domini; quæ omnia repugnant rationi veri dominii, conſiſtentis in facultate prædicta, utendi re liberè, & independenter ab alio.

11. Nec tandem deciſis obſtat, quòd Papa *Joannes vigeſimus ſecundus*, poſt *Nicolaum III.* oppoſitum determinaverit in *extrav. ad Conditorem*, & quòd *D. Thom.* 2.2. *q.* 78. *art.* 1. *in princip. corpor.* aſtruat, ex eo non licere uſuram pro pecunia mutuata accipere, quia ſcilicet venderetur id, quod non eſt, ut putà, uſus pecuniæ, uti diſtinctus à pecunia ipſa, quem quidem uſum in genere moris præſupponit, ab ipſamet pecunia non diſtingui; ſecus in genere entis, prout *ibid. Cajet.* advertit, & *Turrecremat. in ſumm. de Eccleſ. lib.* 2. *cap.* 112. *in reſponſ. ad nonum*, & *D. Anton. p.* 4. *cap.* 4. §. 10. & *Syl. in ſumm. ver. dominium, q.* 2.

12. Quia hi & conſimiles debent intelligi juxtà prædicta, niſi fortè velis dicere, prædictum Papam *Joannem* diſcurrendo veluti particularem Doctorem, eſſe opinionis contrariæ, & *D. Thom. ubi ſuprà* fuiſſe loquutum de pretio prædictarum rerum, quod nempe exigi non poteſt ſeorſum, aliud pro uſu, & aliud pro re: ſecùs autem de dominio; quò minùs dominus poſſit uſum reſtringere, ut illo alii non utantur eo modo & forma, ad verum dominium requiſitis, prout volunt & docent præcit. *Doctores*.

Quæſt. 6. Titulus quid, & quotuplex ſit, & an à dominio diſtinguatur?

1. Est ſanè titulus radix, & baſis, ſeu principium, & cauſa moralis ipſius dominii, & ob id, tanquam cauſa, & effectus diſtinguitur ab illo; cauſa enim, & effectus realiter diſtinguuntur; prout docent *Philoſophi*.

2. Proinde, dicenti alicui, ſe eſſe dominum alicujus rei, ſolemus dicere, oſtende titulum, hoc eſt, fundamentum, & baſim tui dominii; prout notat *Sot.* cit. *loc.* & *Molina tom.* 1. *de juſtit. diſp.* 4.

3. Titulus autem abſolutè ſumptus, poteſt eſſe duplex, nempe à natura, & lege. Titulus juris naturalis eſt ipſamet conſervatio vitæ humanæ, ob quam Deus, & natura, in omnia terræ naſcentia, ſine quibus humana vita conſervari nequit, dedit homini appetitum ſe conſervandi, & jus utendi alimento; & ſic parentum titulus in proles, eſt naturalis genitura, & titulus, quo quiſque propria poſſidet, eſt jus gentium, quo facta eſt prima rerum diviſio.

4. Titulus verò legalis, ceu eſt emptio adempta, venditio ad vendita, electio in ordine ad Prælatos, & ſimilia, quæ lege aliqua, vel præſcriptione poſſidentur, ſubdividitur in verum, & præſumptum titulum.

5. Verus eſt, quando adeſt vera cauſa, ſeu radix, ex qua pullulat dominium, ut cùm quis agrum emit à vero domino, tunc ſic emens dicitur habere verum titulum, qui erit rei emptæ venditio, ſibi facta ab homine habente facultatem diſponendi liberè de re jam facta.

6. Præſumptus autem, quando præſumitur vera cauſa, & radix, & tamen ex parte rei non reperitur; ut ſi quis bona fide domum emat à Cajo, quem putat dominum eſſe, & illius domus alienandæ facultatem habere. Cæterùm non ità eſt, talis emptio bona fide facta, ſic adeò juſtificat contractum, ut tali modo emens, ſi ſit domum adeptus, faciat fructus ſuos, & juſto titulo poſſidet, non quidem vero, ſed præſumpto, & colorato; prout dicitur in *ff. eod. l. pignor.* §. 1. & *ff. pro empt. l.* 11. §. *ſi à pupillo*, & notant *Syl. in ſumm. ver. uſucapio, q.* 4. & *Gloſſ. in cap. dudum, il.* 2. *de elect. ver. intitulatam.*

Quæſt. 7. An juſtus titulus, & rei traditio requirantur neceſſariò ad acquiſitionem dominii?

1. Et dico, quòd ſic; prout habetur in *l. traditionibus, C. de pactis, & in l. nunquam, ff. de acquirend. rerum dominio.*

2. Hæc requiruntur ex legum diſpoſitione, non autem de jure naturæ; nam de jure naturæ, ad alicujus rei acquirendum dominiũ, ut infrà dicemus, non eſt neceſſaria ipſa traditio, eſt tamen rationi conſonum, ut tunc ab uno in alium intelligatur translatum dominium, quãdo deſinit eſſe ſub poteſtate prioris domini, & tranſit in pote-

in poteſtatem poſterioris. *Petrus de Raven. in ſingul.* 883. & *Gloſſ.* & *Bartol. in l.* 1. *ff. de dote legata, & text. in l. qui tibi, C. de hæreditate, vel actione vend.*

3. Sed nota diligenter, quòd iſte tranſitus ſola venditione, vel promiſſione, aut donatione non perficitur: proinde ſi quis rem ſuam vendidiſſet Petro, cui non tradidit, ſi poſtmodùm venderet Antonio, & traderet, in tali caſu Antonius acquireret verum dominium illius rei venditæ, etſi Petrus habeat actionem damni paſſi in venditorem, ut deciditur in *l. quoties, C. de rei vendic.* & docent *DD. ibid.*

4. Fallit tamen prædicta deciſio in multis; & Primò, in pacto legis commiſſoriæ, & adjectionis in diem: ubi ipſo jure transfertur dominium ſine traditione, ut poſt *Gloſſ. in l.* 1. *ff. de donat.* tenet idem *Ravenna in ſingul.* 879.

5. Secundò, in donatione cauſa mortis; ità poſt multos *Megal. in prompt. ver. domin. num.* 12.

6. Tertiò, fallit in ultima voluntate, ut putà in teſtamentis, & legatis certæ ſpeciei, & in ſucceſſione ab inteſtato, in bonis defuncti; quibus in caſibus ſatis eſt hæredi acceptare hæreditatem, & legatariis acceptare legata poſt mortem legantis; prout habetur in *ff. de legatis, & in ff. de acquir. poſſ.* & *Bart. in d. l. traditionibus, num.* 2. per *text. l.* 1. *&* 2. *Cod. commun. de legat.* quod ſequitur *Fauſt. de dom. q.* 5.

7. Quartò, in acquiſitis ex legis diſpoſitione, ut putà, quando res incidit in commiſſum, *Doctores* cit. item in donatione, & venditione facta Civitati, Eccleſiæ, vel aliis piis locis, aut in redemptionem captivorum, *l. ult. C. de ſacroſanctis Eccl.* aliaſque multas fallentias vide in præcit. *Auctoribus*, & *Monter. in d. l. traditionibus, C. de pactis.*

Quæſt. 8. Dominium quot modis acquiratur.

1. ET dico, quòd omne dominium acquiritur duplici modo, nempe jure naturæ, ſeu gentium, & civili: Primo modo ea omnia per occupationem acquiruntur, quæ non ſunt in bonis alicujus. Feræ igitur, beſtiæ, volucres, piſces, & omnia animalia, quæ mari, cælo, & terra naſcuntur; ſic item gemmæ, & theſauri ſunt primò occupantium; prout dicitur in §. *feræ, Inſtitut. de rer. divis.* quod extenditur ad ea etiam, quæ ab hoſtibus capiuntur.

2. Jure autem civili poteſt acquiri rerum dominium, nempe præſcriptione, uſucapione, abrogatione, monachatione, teſtatione, ſucceſſione, aliiſque modis, de quibus omnibus *Syl. Sot. Bannes*, & *Megal.* præcit. *loc.* ubi multa hujus generis habes.

Quæſt. 9. Dominium habere, quibúſnam propriè competat?

1. REſpondeo, quòd illis ſolis competit, qui vigent intellectu, & arbitrio, quia illi ſoli competit habere dominium, qui liberè, & ex electione operatur; prout docet *D. Thom.* 1. 2. *q.* 1. *art.* 1. *&* 2. operari autem liberè, & ex electione, idem eſt, quod finis, & mediorum rationem cognoſcere, quod nequit eſſe ſine intellectu, & voluntate.

2. Hinc qui ſui, ſuarumque actionum dominium non habet, multò minùs aliarum rerum poterit habere dominium; qui ſibi non præeſt, quomodo poterit aliis præeſſe? qui ſui juris non eſt, quomodo erit cæterorum? ut benè demonſtat *Sot. de juſt. & jur. lib.* 4. *q.* 1. *art.* 2. & *Bannes* 2. 2. *ad quæſt.* 62. *q.* 2. *art.* 1. *&* 2. quos multis citatis ſequitur *Molina tom.* 1. *de juſtit. diſp.* 18.

3. Hinc Deo Optimo Maximo primò & principaliter convenit, rerum omnium habere dominium, jure naturæ, titulo creationis, & conſervationis; prout in *Pſal.* 23. *Domini eſt terra, & plenitudo ejus*, & *Jud.* 9. *Deus cælorum, creator aquarum, & totius creaturæ*, & *Iſai.* 44. *Ego Dominus faciens omnia.*

4. Fuit quidem ab æterno, poteſtate Dominus, ab Orbe tamen condito, uſu, & actu; nam anteà nullæ erant res, quæ illi parerent, niſi velis nihilum pro re uſurpari, ſuper quod ab æterno ferè ſuam potuiſſet exercere poteſtatem, ſicut in tempore ex nihilo cuncta creavit.

5. Secundò, convenit Angelis, & hoc tam reſpectu ſuarum operationum naturalium, ut putà, cogitationum, & volitionum, ob quas dicuntur habere dominium dominativum, de quo loquitur *Sot.* cit. *loc.* quàm etiam reſpectu aliarum rerum corporalium, in orbe poſitarum, ob quas dicuntur habere dominium gubernativum, prout *Arag.* & *Salon. in* 2. 2. *q.* 62. *art.* 1. *&* 2. Deus enim omnia corporalia gubernat, medio miniſterio Angelorum, juxtà illud *Pauli ad Hebræos* 1. *Omnes ſunt adminiſtratorii ſpiritus, in miniſterium miſſi propter eos*; etenim ad hæc miniſtranda habent Angeli jus non minùs, quàm Rex, vel Magiſtratus, quibus Populi cura commiſſa eſt; prout legitur *Daniel.* 10. dixit Angelus Danieli: *Et nunc revertor, ut prælier adverſus Principem Perſarum; cùmque egrederer, apparuit Princeps Græcorum*, in quibus *locis* Angeli vocantur Principes, & Domini.

6. Et tandem in terris, & in Sublunaribus convenit ſoli homini, quia in terris ſolus homo eſt ratione præditus, libertate munitus, & omnia corporalia in ſui commoditatem ordinat; prout habetur *Geneſ.* 1. ubi Deus dixit: *Faciamus hominem ad imaginem, & ſimilitudinem noſtram, & præſit piſcibus maris, volatilibus cæli, & beſtiis terræ*; etenim fieri ad Imaginem Dei, nil aliud eſt, quàm fieri intellectu, & voluntate liberum; hæc enim eſt facies Dei, per quam factus eſt homo, Dominus omnium creaturarum, præciſè Sublunarium.

7. Quamobrem bruta animalia prædictarum rerum omnium nequaquam poſſunt habere dominium, quia nec media eligunt, nec finem cognoſcunt, tenduntque in herbas & aquas inſtinctu naturæ; quæ quidem jumenta, etſi crebriùs dicantur pecudum Reges, vel Duces, ut apes & grues, non ideò poſſunt dici illorum habere dominium, niſi metaphoricè, æquivocè, & abuſivè, ob umbram quandam dominii, quod reperitur in homine; ità *Sot.* cit. *loc. ad* 1. *&* 2. *argument.*

Quæſt. 10. Dominus humanæ vitæ, quiſnam ſit?

1. SIne controverſia, Deus ſolus eſt noſtræ vitæ Dominus, quia ipſe ſolus vitæ, & mortis verum habet, & abſolutum dominium, ità ut non ſolùm uti Judex puniendo, vel tanquam juſtus defendendo, ſed abſolutè veluti auctor humanæ vitæ, poteſt omnes homines occidere, & de nobis omnibus diſponere, ſicut & nos de pecoribus noſtris, quod manifeſtè colligitur ex ſacræ Scripturæ teſtimoniis; nam *Deut.* 12. legitur: *Ego occidam, & ego vivere faciam*, & 1. *Regum.* 2. *Dominus vivificat, & mortificat*; & *Sap.* 16. *Tu es Domine, qui vitæ & mortis habes poteſtatem, & deducis ad portas mortis, & reducis*; prout docet *D. Thom.* 2. 2. *q.* 64. *art.* 5. *ad* 1. 2. *&* 3. *argum. & q.* 77. *art.* 2. *ad* 2. & *Cajet. ibid. & q.* 150. *art.* 2. quem ſequitur *Magiſter Victoria in relect. de homicid. num.* 23. & *Bannes* 2. 2. *ad quæſt.* 62. *diſput.* 2. *de domin. concluſ.* 4.

2. Proinde, benè Deus tanquam vitæ Dominus potuit Abrahæ præcipere, ut filium ſuum Iſaac in ſacrificium immolaret, & Sauli, ut interficeret omnes Malachitas, etiam innocentes; & *Joſue* 6. filiis Iſrael, ut interficerent etiam innocentes quarundam gentium, habitantium in terra Promiſſionis, & hac abſoluta poteſtate multoties eſt Deus uſus; prout notat *Bannes* cit. *loc. in fin.* prædictæ *diſput.* ubi *in princ.* hujus generis multa habes.

3. Qua-

Digitized by Google

3. Quapropter Reſpublica non erit domina, ſed cuſtos, & tutrix vitæ civium, prout etiam homo eſt tantùm cuſtos, & tutor vitæ propriæ, ſuorumque membrorum, ac aliarum rerum, quæ abſolutè cenſentur neceſſariæ ad vitæ humanæ conſervationem, non autem dominus, & patronus; nam ſicut fieri poteſt, quòd aliquis habeat dominium agri, ovium, & ſimilium, & alius illorum uſum, & uſumfructum; ità cæteris paribus dicendum eſt, quòd Deus Optimus Maximus ſibi retinuerit dominium vitæ noſtræ, membrorum, & ſalutis, & quòd nobis conceſſit uſum, & cuſtodiam, quod ratione ſuadetur; nam vita noſtra eſt fundamentum omnis dominii humani, quia antequam quis vitam accipiat, nullius dominii eſt capax, & veluti fundamentum dominii non poteſt cadere ſub dominio, ceu fundamentum omnium accidentium non poteſt eſſe accidens. Et adde, quòd præſens vita noſtra aut ſumitur pro ipſa anima, quatenus informat corpus, aut certè pro operatione animæ vegetativæ, quæ eſt ſimpliciter neceſſaria ad detinendum animam in corpore.

Neutra autem ſtat ſub libero arbitrio noſtro, quia tam conjunctio animæ cum corpore, quàm operatio animæ vegetativæ pendet à ſolo arbitrio Divino.

4. Hinc nullus homo poteſt ſeipſum interimere, nec vitam, nec ſua membra pretio vendere, nec illa pro pecunia commutare; quia ut dictum eſt, non eſt dominus, ſed cuſtos, & illorum, & vitæ uſuarius; quod deciſum habes in *l. liber homo, ff. ad leg. Aquiliam*, ubi expreſsè habetur, neminem eſſe dominum ſuorum membrorum, quod egregiè oſtendit *D. Thom.* cit. *loc.* 2.2. *q.* 64. *art.* 5. & *Covar. lib.* 1. *var. reſol. c.* 2. *num.* 8.

5. Nec his obſtat, quòd quis poſſit pro amicis vitam propriam perdere, juxtà illud: *Majorem charitatem nemo habet, &c.* & pro ſalute corporis putre membrum abſcindere; quia hæc non arguunt hominem ſuæ vitæ, vel membrorum habere dominium; vel ad ſui libitum de illis poſſe diſponere, ſed poſſe anteponere opus virtutis, nempe charitatis, fidelitatis, & amicitiæ, vitæ corporali, quod Divino & naturali jure laudatur, & membrum pro ſalute exponere, non fit libertate, ſed neceſſitate, quæ dominii rationi repugnat.

6. Nec nocet illud dictum *Eccleſiaſt. cap.* 15. quòd Deus ab initio conſtituit hominem, & reliquit illum in manu conſilii ſui: hoc enim refertur ad actiones morales, quarum homo dominium habet, quippe quas poteſt in ſui commodum ſpirituale vel corporale exercere, ſuo arbitrio & voluntate.

7. Nec item officit, quòd Princeps & Reſpublica poſſit ſuum ſubditum evidentiſſimo vitæ periculo exponere, vel occidere, quia hoc facit ratione communis boni, vel in pœnam patrati criminis, quod tam Princeps, quàm Reſpublica poteſt ob bonum commune, ut putà, propter publicam pacem, & communem utilitatem, & civium tranquillitatem, quorum omnium Princeps & Reſpublica ſunt cuſtodes & tutores, non autem domini abſolutè.

8. Proinde, qui ſe, vel alium occidit, facit injuriam Reipublicæ, non quòd ſit vitæ hominum domina, ſed quia tutrix & cuſtos, ceu qui violat puellam commiſſam tutori, injuriam facit non ſolùm puellæ, verùm etiam & tutori, ſub cujus cuſtodia illa manet; ità *Sot. lib.* 4. *de juſt. q.* 2. *art.* 3. & *Bannes* 2.2. cit. *loc. concluſ.* 4. quos multis citatis ſequitur *Valentia tom.* 3. *diſp.* 5. *q.* 10. 1. *p.* & *Salon.* 2.2. *quæſt.* 62. *art.* 1. & 2.

* * *

Quæſt. 11. ***An homo ita ſit ſuæ famæ Dominus, ut licitè poſſit ſeipſum infamare, atque negligere, ceu pecuniam, & alia bona fortunæ?***

1. Affirmant *DD.* ſi ſermo ſit de fama, per ſe ſumpta, abſoluta à ſcandalo, & præciſa ab omni aliorum damno; ſecùs autem, ſi ſit aliis debita, vel alligata; ità expreſsè *D. Thom.* 2.2. *q.* 73. *art.* 4. *ad* 1. ubi ait, *& tunc ſui arbitrii eſt, detrimentum ſuæ famæ pati, niſi hoc vergat in periculum aliorum*; & *Sot. de juſt. lib.* 4. *q.* 2. *art.* 3. *concl.* 4. & *q.* 10. *art.* 3. & *de tegendo ſecreto, membro* 1. *concl.* 3. *Bannes* 2.2. *ad q.* 62. *diſp.* 2. *de dom. concluſ.* 5. *Sanchez* poſt multos *de ſtatu relig. lib.* 6. & 8. *n.* 43. & ante eum *Navar. lib.* 2. *de reſtitut. cap.* 4. *num.* 14. & *in ſumm. cap.* 18. & *Covar. lib.* 2. *variar. reſolut. cap.* 2. *num.* 8.

2. Et hoc ideo, quia honor & fama, teſte *Ariſt.* 1. & 10. *Ethicorum*, eſt præmium virtutis; ergo ſicut poteſt homo diſponere de bonis, quibus fama comparatur, ſic item & de eorundem bonorum præmio, quod fama eſt; eſt enim homo eorum omnium Dominus, quæ ſuo libero arbitrio acquiruntur; prout idem *S. Thom.* 2. 2. *quæſt.* 64. *art.* 5. *ad* 3. honor autem & fama, ut conſtat, proprio labore, propriaque induſtria acquiruntur, & augentur.

3. Hinc poſſumus famam negligere, & nos infamare, citrà tamen aliorum intereſſe, quemadmodum & noſtram pecuniam erogare, & alia fortunæ bona elargiri: etenim fama computatur inter alia bona fortunæ, ut dictum eſt, & ſic infamare, non eſt intrinſecè malum, ſed indifferens; prout de communi docet *Navar.* cit. *loc. de reſtit. c.* 4. *num.* 4. & ſic quidem poteſt bono fine honeſtari, ſicut licèt crimen prodigalitatis ſit, abſque rationabili cauſa aliis ſua bona omnia temporalia donare, ſine tamen eleemoſynæ, vel ut quis perfectiùs vivat, prodigalitas non cenſetur, ſed inſecutio conſilii Evangelici, illius ſcilicet, quod habetur *Matth.* 19. *Vade, & vende omnia quæ habes, & da pauperibus.* Et *Luc.* 14. *Qui non renunciat omnibus, quæ poſſidet, non poteſt meus eſſe diſcipulus, &c.*

4. Quamobrem licitum erit aliquando defectus tam propriæ culpæ, quàm naturæ ex cauſa honeſta & rationabili propalare, & indicere, quod nedum peccatum non erit, ſed opus virtutis & meritorium, ut cùm quis crimen ſuum etiam extrà Confeſſionem Sacramentalem, ſuo Confeſſori, vel cuicunque amico, Advocato, vel Chirurgo revelat, ad capiendum conſilium, vel ad majorem ſui humiliationem, vel proximi ædificationem; prout fecit *Auguſt.* & *Anſelmus*, & alii multi, qui ſua peccata nedum voce, ſed etiam ſcriptis detegerunt; prout *Clavis Regia Sacerd. lib.* 11. *cap.* 3. *propoſit.* 1. *num.* 32. *Bonac. tom.* 2. *de reſtit. in particul. diſput.* 11. *q.* 4. *punct.* 10. *propoſit.* 1. *num.* 2. & noviſſimè *Joan. Sanchez in ſelect. diſp.* 46. *n.* 9. & *D. Barthol. à S. Fauſto* 2. *p. Speculi Confeſſ. de dom. diſp.* 1. *q.* 23. & 24.

5. Et quamvis hæc hactenus vera ſint, caveant tamen Confeſſarii, ſuis pœnitentibus facultatem concedere, ut publicè poſſint ſua peccata indicere, ſine humilitatis, vel confuſionis, aut excitandi in ſe maximum dolorem; nam ſatis probabiliter timetur ſcandalum, ut docet *Suarez de Pœnitentia, diſp.* 21. *ſect.* 2. *num.* 8. & *Joan. Sanchez* cit. *loc. num.* 22.

6. Hujuſmodi namque proclamationes ſolent magis obeſſe, quàm prodeſſe; prout dicitur in *cap. hoc videtur,* 22. *q.* 5. & *ibid.* noſter *Turrecremat.* ſine autem rationabili cauſa ſeipſum infamare, malum eſt, & grave; tum quia de ſua natura peccatum debet celari, & fama, ſicut alia bona omnia debet cuſtodiri juxtà illud *Eccleſ.* 14. *Curam habe de bono nomine:* ex debito ergò naturæ unuſquiſque tenetur ſe diligere, ſuaque bona tueri.

7. Quapropter ſe infamantem *Cajet.* 2. 2. *quæſt.* 73. *art.* 2.

Digitized by Google

art. 2. ver. circa detractionem, non excuſat à mortali, & ſequitur *Greg. de Valent. diſput. 5. quæſt. 17. punct. 2.* & *Aragon. 2. 2. q. 62. art. 1. & 2.* quia fama omni temporali commodo præferenda eſt, *l. Julianus, ff. ſi quis omiſſ. cauſa teſtamen.* & honor, & vita æquiparantur, *l. juſt. cauſ. ff. de manumiſſ. vindict. l. ſed iſte quidem, ff. quod metus cauſa, l. ut vim, ff. de juſt. & jure,* ubi habetur, ad defendendum honorem poſſe aggreſſorem occidi, ac ſi vellet eripere vitam, *Bald. in l. 1. C. de Confeſſ. Panormit.* & *Felin in cap. 1. de teſtib. cogend. Jo. Lupus in tract. de Regno Navarra, 3. p. §. 2.* & noſter *Paludan in 4. diſtinct. 21. q. 2. art. 3.* & habetur in *cap. Sacerdotibus 15. quæſt. 6.* quia bona ſine cauſa dilapidare, peſſimum eſt; & eò fortiùs, ſi ex infamatione ſui ipſius ſequatur aliorum ſcandalum, vel ruina; quia væ mundo à ſcandalis, & væ illi, per quem ſcandalum venit, quia ſcandalizantes ſunt aliis occaſio peccandi, propter mala exhibita opera; perinde peccant mortaliter, ſi qui perperàm, & ſine juſta cauſa peccata ſua occulta detegant, ceu ſunt illi, qui ad finem jactantiæ, vel complacentiæ gloriantur peccaſſe; etenim ex horum auditu juvenes aut ſcandalizantur, aut ſollicitantur ad peccandum, aut alicui malo exponuntur, quia in his, & crebriùs complices produntur, quippe quæ, ſi ſint fœminæ, vel maſculi, vel fama privantur, vel morti deſtinantur.

8. Quod item extenditur ad eum, qui ſe verè, vel falsò infamat de turpi, gravi, & atroci crimine, ut putà de hæreſi, de Patriæ, vel Reipublicæ proditione, de peccato nefando, de ſimonia, & de aliis peſſimis, ob quæ habetur aliorum ſcandalum, aut damnum, & intereſſe; *Sot. de juſtit. lib. 4. quæſt. 6. art. 3. ad 4. dub. 3. concl. 2. & lib. 5. qu. 10. art. 2.* propè *finem, Covar lib. 1. variar. reſol. cap. 2. nu. 8.* & *Navar in ſumm. cap. 18. n. 58.*

9. Nec non ad perſonam publicam, cujus fama eſt neceſſaria, & valde utilis, tam propriæ ſaluti ſpirituali, & corporali, quam etiam eorum, quorum curam habet, vel Reipublicæ, & Communitati, quibus præeſt, & præfixus manet.

10. Hinc Prælatus non poteſt, quin mortaliter peccet, ſuam famam prodigere; quia ejus infamia vergeret in damnum ſubditorum ſuæ Religionis, & Reipublicæ, quorum commune bonum, & omnia media ad illud neceſſaria tenetur ex debito juſtitiæ procurare, cuſtodire, & ſtabilire, nec poteſt huic ſuo juri & obligationi cedere, vel renunciare, ſine notabili damno Communitatis, & Reipublicæ; prout eleganter *D. Thom. 2. 2. qu. 73. ad 1.* & *Navar. in d. ſum. cap. 18. n. 28.*

11. Quod procedit in omni Religioſo, cujus fama ex juſtitia eſt obligata Religioni, & ſtatui, in quo reperitur; etenim delicto & culpa unius Religioſi ſolet tota Religio infamari, & Communitas contemni, & mancamentari.

12. Idipſum procedit in parentibus, & conſanguineis, quorum infamia aut tranſit ad filios, & hæredes, ſolerque obſcurare, vel dehoneſtare ſtirpem totam, & familiam; & in aliis multis caſibus, de quibus vide præcitatos *Doctores:* ex quibus facilè poteris colligere, quòd aut raro, aut nunquam fama reperitur abſoluta, & nemini debita; & conſequenter in paucis conceditur, ſe ipſum infamare.

Quæſt. 12. An unus homo poſſit alteri dominari?

1. DE Jure Gentium, & Civili, ſicut poteſt quis effici ſervus, ità & Dominus; quia ſervus refertur ad Dominum, & è contra: ſunt utique relativa.

2. Duobus autem modis poteſt quis effici ſervus, nempe jure emptionis, & venditionis, ceu quando homo eſt liber, & ob pretium ſe ipſum vendit, & tradit in ſervitutem alterius; prout ſæpè fiebat in lege veteri, & habetur in *2. Exod. & cap. 25. Levit.*

3. Et jure belli, qui enim juſto bello capiuntur, jure gentium ſunt ſervi capientium, quæ quippe ſervitus licita eſt, & juſta, ſecundùm illud *1. Petr. 2. A quo quis ſuperatur, ejus ſervus eſt:* immò hoc opus dicitur miſericordiæ; quia cùm homo miles poſſet hoſtem interficere, miſericordia & pietate ſervat illum in mancipium.

4. Proinde, homines in bello capti appellantur mancipia, quaſi ab hoſtibus mancipati, & dicti ſunt ſervi, à ſervando, quia cùm capti ſunt in bello juſto, juſtè poſſunt occidi; à victoribus tamen ſervantur, morte commutata in ſervitutem; ità *D. Auguſt. lib. 19. de Civitat. Dei, cap. 15. Sot. de juſtit. lib. 4. quæſt. 2. art. 2.* & *Covar in Regul. peccatum, p. 2. §. 11. num. 1.*

5. Secus autem dicendum de jure naturali, quia jure naturæ nullus homo eſt ſervus, nec Dominus, ſed omnes liberi, & pares, prout idem *Auguſt. cit. loc.* dicitur namque *Eccleſ. 5. Fecit Deus hominem rectum,* hoc eſt, liberum; & verè nunquam fuit dictum homini, ut dominaretur homini, ſed piſcibus maris, & beſtiis terræ.

Quæſt. 13. Quonam tempore & jure ſint introducta, & multiplicata dominia?

1. JUre naturali & Divino omnia forent communia, ſi Adam non peccaſſet; exceptis tamen ux[illegible], prout colligitur ex 1. *Gen.* ubi per Deum Optimum Maximum facta fuit homini in communi rerum po[illegible], & docent *Iſidorus lib. 5. & Gratianus in decret. diſt. [illegible] jus naturale,* & *ibid.* ſcitè noſter *Turrecremat. Sot. de just. lib. 4. quæſt. 3. art. 1.* & *Bannes 2. 2. ad q. 62. art. 2.* quia [illegible] felici ſtatu innocentiæ, vel terra etiam inculta ſponte fuiſſet fructifera, vel parva indiguiſſet cultura, quam homo faciliter de ſe ſine juſſu præſtaſſet; quoniam poſt peccatum dictum eſt ei: *In labore vultus tui veſceris pane tuo:* & per peccatum, nedum mors, ſed etiam aviditas, ambitio, & diſcordia tranſierunt in mundum univerſum.

2. Quod item fuit renovatum ex particulari Dei providentia, poſt diluvium, *Gen. 9.* ubi *Noë,* & filiis ejus dictum eſt: *Creſcite, & multiplicamini, & ingredimini ſuper terram, & replete eam;* & ſic in communi ad certum tempus poſſederunt omnia.

3. Poſt verò peccatum facta eſt prima rerum diviſio, jure gentium, quo ſcilicet gentes omnes utuntur, hoc eſt, ex conſenſu Populorum, prædictam diviſionem ſtatuentium, & approbantium, ut definitur in *Decret. diſt. 1. cap. 9.* quod jus gentium eſt ſedium occupatio, ut *ff. de juſt. & jur. l. ex hoc jure dominia diſtincta,* & habetur in *cauſ. 12. q. 1. can. dilectiſſimis,* ubi habetur, quod communis uſus omnium, quæ ſunt in hoc mundo, omnibus hominibus ineſſe debuiſſet, ſed per iniquitatem (ſupple primi parentis) alius hoc dixit eſſe ſuum, & alius iſtud.

4. Perinde, communi omnium judicio factum eſt, ut res fiant propriæ, & inter homines diviſæ; & hoc ex cauſa rationabibili, & bono fine, ad hoc, ſcilicet, ut ceſſaſſent litigia inter homines, & foveretur pax, vel ſtaret camporum cultura, & abigeretur hominum negligentia; quod patet ex eo, quod *Gen. 4. Abel* offerebat de primogenitis Gregis ſui, & *Cain* de fructibus Terræ: quæ quidem res, niſi fuiſſent prædictorum propriæ, non fuiſſent laude dignæ, & *Gen. 13.* orto jurgio inter Paſtores *Abraham,* & *Loth* fuit Terra diviſa.

5. Ad hanc tamen primam rerum diviſionem ſubſequutæ ſunt aliæ multæ de jure Civili, & poſitivo: prout docet *D. Thom. 2. 2. qu. 66. ar. 2. ad 1.* & habetur in *cap. quo jure, diſtin. 8.* ubi habetur, quòd jure humano dicitur,

hæc

hæc villa mea eſt, hæc domus mea, & ſic tolle Imperatorum jura, & deſinit meum, & tuum.

6. Nec his obſtat, quòd dominia ſint à Deo immediatè, per naturam operante; prout docent *D. Thom. lib. 3. de Regim. Princ. cap. 1. Victor relect. 3. de Civil. poteſtate,* & *Sot. de juſt. lib. 4. q. 4. art. 1.* & habetur in *cap. audacter* 8. *q.* 1. & *Joan.* 19. ubi dicitur ad *Pilatum, non haberes in me poteſtatem ullam, niſi deſuper tibi datum fuiſſet.*

7. Quia ſicut levia, & gravia, à generante moventur naturaliter, ſurſum, vel deorſum, hoc eſt, Auctore naturæ, habent talem inclinationem naturaliter ſe movendi: ità homo, Auctore naturæ, eſt animal ſociabile, hoc eſt, naturaliter inclinat, in ſocietate vivere, ad hoc, ut omnia ſibi neceſſaria poſſit habere; indiget enim multis, quæ ſibi ſolus non valet adminiſtrare: quamobrem, dictum eſt ei, *non eſt bonum, hominem eſſe ſolum, faciamus ei adjutorium ſimile ſibi, Gen. 2. & Eccleſ. 4. melius eſt ergo, duos eſſe ſimul, quam unum: habent enim emolumentum mutuæ ſocietatis, & ſi unus ceciderit, ab altero fulcietur: væ ſoli, quia cùm ceciderit, non habet ſublevantem ſe.*

8. Sic item naturaliter inclinat, ab uno regi, & gubernari: prout item *D. Thom.* docet ex *Ariſtot. 1. polit. cap. 5.* & *Salomon Proverb. 11. ubi non eſt Gubernator, Populus corruet;* & *Seneca lib. 1. de clementia, cap. 4. ille Rex,* ait, *eſt vinculum, per quod Reſpublica cohæret, nihil ipſa per ſe futura, niſi onus, & præda, ſi mens illa Imperii ſubtrahatur:* ut perbellè *Bald. in d. l. ex hoc jure, ff. de juſtit. & jur.* ubi multa cumulat pro neceſſitate capitum, ad ſocietatem conſervandam; & habetur in *cap. quia diverſitatem, de conceſſ. præb.* habent enim homines mentes diverſas, & ex neceſſitate cogente, omnia indigent capite.

9. Et ſic quantum ad ſubſtantiam, ſeu nativitatem, dominia introducta ſunt, jure Divino; quia Deus creavit hominem, cum ſupradicta inclinatione, & appetitu, vivendi in ſocietate, & regendi ab uno capite: quò verò ad diſtinctionem, & appropriationem inſtituta cenſentur à jure gentium, & Civili; prout ſuprà dictum eſt, & docent *Bald.* & *Bart. in dict. l. ex hoc jure, ff. de juſtit. & jur. num.* 5.

Quæſt. 14. *Ius gentium quid ſit, & quomodò diſtinguatur à Iure Civili?*

1. Cum lex, quatenus apud homines extat, adæquatè dividatur in naturalem, & poſitivam: omnis enim noſtra lex, vel eſt notitia rerum moralium, inſita à natura; & ſic naturalis, quæ eſt una immutabilis, omnibuſque communis, ex eo, quòd ubique inſtinctu naturæ, non conſtitutione aliqua, habeatur.

2. Vel eſt juſſio lata à Superiore; & ſic eſt poſitiva; rectè quæritur; ad quam partem ſpectet jus gentium, an ſit de genere legis naturalis, vel legis poſitivæ?

3. Et omiſſis aliorum placitis, dico ſimpliciter, eſſe de genere legis poſitivæ: eſſeq; propriè legem quandam humanam, etenim jus gentium, & civile, pænes hoc differunt; quia jus gentium eſt commune omnibus Nationibus; jus autem civile eſt proprium, & peculiare huic Civitati, aut Regno, aut Nationi: jus ergò gentium eſt illud, quod fuit conſtitutum conſenſu, & conventione, ſeu moribus, & conſuetudine omnium Populorum.

4. Jus autem civile conſtituitur auctoritate, & juſſu talis Reipublicæ, ſeu Principis, in propria Ditione, & Loco.

5. Perindè, dicitur jus gentium, quaſi poſitum ab omnibus gentibus, & quo omnes gentes utuntur; quod nequit dici de jure civili: quia hoc non ab omnibus, ſed à quibuſdam poſitum eſt; prout docet *D. Thom. in 1. 2. quæſt. 95. art. 4.* ubi quærit diviſionem humanarum legum, atque legem humanam, & poſitivam dividi in jus gentium, & jus civile.

6. Benè verùm eſt, quòd *ibid.* docet, omnem legem humanam derivari à lege naturæ, quod anteà dixerat, non ſic adeo, quòd lex humana debeat continere eadem præcepta naturalia; ſed quia debet habere convenientiam, & conformitatem quandam cum naturali lumine rationis, ut ea ſcilicet jubeantur, quæ convenientia ſunt rationi; ſicque item intelligitur, cùm ait, quòd jus gentium ea continet, quæ derivantur à principiis naturalibus, per modum concluſionis, idest, quæ concluduntur eſſe rationi conſona, & accomodata iis principiis per diſcurſum humanum.

7. Quod item docet in *reſponſ. ad* 1. ubi ait, quòd de facili in hujuſmodi homines conſenſerant; ergò ſecundùm *S. Thomam,* jus gentium latum eſt: & vim habet ex conſenſu hominum, quod rurſus replicat in *2. 2. quæſt. 57. art. 3.* ubi determinat, jus gentium differre à jure naturali, ex hoc, quòd ſit humana poteſtate poſitum, ut dictum eſt.

8. Proindè, *Iſidor. lib. 5. Ethymol.* & *Gratianus in decretis, diſtin. 1.* dividunt jus humanum, in jus gentium, & civile, ut refert ipſemet *Sanct. Thomas in d. quæſt. 95. art. 1.* ubi ſupponit jus gentium: ſicut jus civile haberi ex humana conſtitutione; prout conſtat ex exemplis *ibi* poſitis, prout ſunt manumiſſiones, ſervitutes, bella, diſcretæ gentes, Regna condita, dominia diſtincta, agris termini poſiti, & alia multa, quæ notantur in *ff. de juſtit. & jure, l. 4. & 5. & in Inſtitut. tit. de jur. nat. gent. & civil.* quæ omnia planè humanam conſtitutionem ſupponunt, de qua re vide *Sot. de juſtit. lib. 1. quæſt. 5. art. 4.* & *lib. 3. qu. 1. art. 3. Conrad. in 1. 2. quæſt. 95. art. 4.* & *ibid. Medin. Covar. in Regula peccatum 2. par. §. 11. num. 4. Albertum lib. 5. Ethicor.* & *Turrecremat. in cap. humanum genus, diſtin. 5.*

Quæſt. 15. *Poteſtas Laicalis, in foro externo exercita; quid ſit, & unde orta?*

1. Poteſtas ſæcularis eſt facultas à Deo Optimo Maximo toti mortalium communitati, immediatè, & & naturaliter conceſſa à principio Mundi, ad ſe regendum, & gubernandum in rebus naturalibus, ut ſecundùm naturalem rationem benè vivant; prout ex jam deciſis patet, & docet *D. Thom. lib. 2. de Regim. Princ. cap. 14.* & *Navar. in relect. in cap. novit, de Judiciis, notab. 3. numer.* 85.

2. Et hoc ideò, quia ex quo Deus, ut dictum eſt ſuprà, voluit, homines debere in ſocietate vivere, ut habetur in *Gen. 2.* proculdubio tenemur fateri, quòd eis indidit, & conceſſit totum illud, quod requiritur ad conſervationem ſocietatis: Deus enim non deficit in neceſſariis, & qui vult finem, neceſſariò vult ea omnia, ſine quibus finis haberi non poteſt; prout docet communis Philoſophia, & habetur in *c. prætereà, de offic. legat.* & in *l. 2. ff. de juriſdict. omn. Judic.*

3. Unum verò de requiſitis ad perpetuandam ſocietatem, & conſervandam communitatem, eſt juriſdictio, & facultas præcipiendi id, quòd eſt æquum, & rationi conſonum; aliàs non poteſt diu conſervari communitas: ſicut dicitur *Proverb. 14.* & habetur in *cap. final. diſtin. 89. ubi non eſt gubernator, diſſipatur Populus.*

4. Proinde, grues & apes, naturali inſtinctu, & auctore naturæ, pro conſervatione ſocietatis, Regem faciunt, & Principem inſtituunt, à quo regi, & gubernari patiuntur; quantò magis homines, ad Dei imaginem facti, naturali inſtinctu debent, tenenturque pro conſervatione communis boni Principem ſibi conſtituere, cui uni ſic electo, ſupremam poteſtatem habenti, tenentur obedire, & ſe ſubmittere, quoad rerum omnium naturalium regimen, & gubernium; prout idem *D. Thom.* ex *Ariſt.* docet, *lib. 1. de Regim. Princip. cap. 2. & 4.* & habetur in *cap. Monachi, de ſtat. Monach. & in l. ex hoc jure, ff. de*

Digitized by Google

ff. de juriſdict. omn. Judic. prout ſuprà dictum eſt, qua in re benè nota, quòd tam Princeps, quàm Reſpublica non habet poteſtatem, niſi à ſingulis: qui quidem cùm non ſint abſolutè propriæ vitæ domini, nec illam Reipublicæ conferre poſſunt, *Sot. de juſt. lib.* 4. *q.* 2. *art.* 3. & poſt multos à *Sancto Fauſto de dom. n. q.* 22.

Quæſt. 16. *Adam fuitne Princeps, & totius Orbis Dominus?*

1. SUnt, qui dicunt, *Adam* primum Parentem, eodem jure, quo factus eſt à Deo primus omnium parens, habuiſſe pariter poſitivum, & actuale dominium totius Orbis; & ſic fuit parens, & dominus una die: Secus eſſet dicendum, quòd aliquando Mundus fuiſſet ſine Principe, qui poſſet malè facta ulciſci: quod veriſimile non eſt; cùm omni tempore Mundus debeat eſſe perfectus.

2. Proindè, *Adam*, uti pater, & dominus, ſuis potuit filiis facultates diſtribuere, quibus maximè affluebat, prout, & eius poſteri antiquiores, qui circà Mundi primordia vixerunt, ità *Sot. de juſt. lib.* 4. *q.* 3. *art.* 1.

Quæſt. 17. *Poteſtas Eccleſiaſtica quid ſit, quando incæpit, & quomodò à Laica diſtinguatur?*

1. POteſtas Eccleſiaſtica, propriè, & perfectè ſumpta, eſt facultas quædam ſupernaturalis, immediatè à Chriſto Domino inſtituta, & *Divo Petro*, Eccleſiæ capiti, eiuſque ſucceſſoribus conceſſa, ad regendum, & gubernandum fideles, ſecundùm legem Evangelicam, in ſupernaturalibus, & etiam in naturalibus, in quantum ſpectant ad ſupernaturalia: prout docet *D. Thom. lib.* 1. *de Regim. Princip. cap.* 14. & *Navar. in relect. ſuper cap. novit, de Judic. not.* 3. *num.* 82. & colligitur ex illo *Matth.* 18. ibi, *Quæcunque ligaveritis ſuper terram, erunt ligata & in Cælo, & quæcunque ſolveritis ſuper terram, erunt ſoluta & in Cælo, & cap.* 16. ibi, *ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam*, & ibi, *Tibi dabo Claves Regni Cælorum, &c.* Ergò ante adventum Chriſti Noſtri Redemptoris Claves Regni Cælorum non erant in Eccleſia.

2. Quòd hæc ſupernaturalis auctoritas ſit primò, principaliter, & immediatè conceſſa *Divo Petro*, eiuſque ſucceſſoribus, per quem, & quos diffunditur ad alios omnes Eccleſiæ Prælatos, docet idem *D. Thom.* 2. 2. *quæſt.* 1. *art. ult. & qu.* 11. *art.* 1. & 2. & *in* 4. *ſentent. diſtin.* 19. *quæſt.* 1. & *Caietan Opuſcul. tom.* 1. & *apolog.* 1. *p. cap.* 1. & 2. *par. cap.* 9. *Panor. in cap. ſignificaſti*, & *Navar. cit. loc. notab.* 3, *num.* 84.

3. Iſthæc verò poteſtas ſpiritualis, de qua loquimur, in multis differt à Laicali, & primò in genere cauſæ efficientis; quia Laicalis poteſtas fuit ab initio Orbis inſtituta à Deo: hæc autem Eccleſiaſtica, à Chriſto Domino, ſeu à Deo incarnato, & homine facto: prout colligitur ex *D. Paul. ad Galatas cap.* 4. & docet *P. Victoria relect.* 1. *de poteſt. Eccl. ſect.* 5. *q.* 1. *propoſ.* 5. *fol.* mihi 30. ubi dicit, quòd authoritas propriè, & perfectè ſpiritualis, quæ ſunt Claves Regni Cælorum, nunquàm fuerunt in lege naturæ, nec in lege ſcripta ante adventum Redemptoris Noſtri.

4. Differunt item in genere cauſæ finalis, nam finis poteſtatis Laicalis eſt conſervatio hominum in ſtatu naturali, in vita, ſcilicet, bona, & virtuoſa, quæ fit inſtinctu naturæ per virtutes morales.

5. Finis autem poteſtatis Eccleſiaſticæ eſt, conſervare hominem in ſtatu ſupernaturali, quod in præſenti fit per gratiam, & in futuro per gloriam; prout docet *D. Thom.* omneſque alii *Doctores*, quos legito, ſi velis, & præcipuè Emin. *Bellarm. tom.* 2. *lib.* 4. *cap.* 5. *de notis Eccleſiæ, litt. B.* ubi ex multis oſtendit, quod Eccleſia fluxit de latere Chriſti, & quòd Eccleſia veteris teſtamenti fuit figura novi: & *ibid. lib.* 5. *cap.* 6. *de Laicis, litt. E.* ait, quòd politica poteſtas, in univerſum conſiderata, non deſcendendo in particulari ad Monarchiam, Ariſtocratiam, vel Democratiam immediatè eſt à ſolo Deo, ut authore naturæ, & quòd etiam in ſtatu innocentiæ foret, ſi *Adam* non peccaſſet, & quòd in duobus differt à poteſtate Eccleſiaſtica, Primò, ex parte ſubjecti, nam politica eſt in multitudine, tanquàm in ſubjecto: Eccleſiaſtica autem in uno homine: Secundò, ex parte cauſæ efficientis, quia politica abſolutè conſiderata, eſt de jure Divino, & in particulari, eſt de jure gentium: Eccleſiaſtica verò eſt omnibus modis de jure Divino, & immediatè à Deo.

Quæſt. 18. *Iuriſdictio ordinaria & delegata quid ſint, & quomodò diſtinguantur?*

1. QUemadmodum Judex, ſivè ſit Sæcularis, ſivè Eccleſiaſticus, æque dividitur in ordinarium, & extraordinarium, ſeu Delegatum; ità, & omnis juriſdictio, aut erit ordinaria, aut delegata.

2. Ordinaria poteſtas illa dicitur eſſe, quæ naſcitur ex aliquo Officio, vel Dignitate, cui annexum eſt, alios judicare, civiliter, & criminaliter in utroque foro; quæ quidem poteſtas officio, vel dignitati ſic connexa, eſt introducta à Lege, Principe, Univerſitate, ſivè Populo, aut ex conſuetudine, ad univerſitatem cauſarum, ut dicitur in *c. more, ff. de juriſdict. omn. Judic.* & docet *Delues in rubr. de off. delegat.*

3. Prædictis modis omnibus fieri poteſt, ut officium ſit ordinatum, ac inſuper ex quadam juris permiſſione, quamvis officium ab aliis committatur, ut docet *Felin. in rubr. de offic. delegat.* & *Paz* in ſua *praxi tom.* 2. *prælud.* 3. *num.* 3.

4. Proindè, Vicarii Generales Epiſcoporum dicuntur, & ſunt Judices ordinarii, *Covar. lib.* 3. *var. reſolut. cap.* 20. *num.* 4. & colligitur ex *Gloſ. in cap.* 2. *de off. Vicarii lib.* 6. *ver. official.* non obſtante, quòd eis ſit officium ab Epiſcopis commiſſum, *Gloſ. in cap. perlectis, diſt.* 25. & *cap. Romana, de appellat. lib.* 6. *ver. generaliter.*

5. Delegata verò poteſtas dicitur illa, quæ non dimanat ab officio, nec ab aliqua dignitate, ſed ex commiſſione Judicis ordinarii, ad certas particulares cauſas: ità communiter *Doctores*, & poſt multos notat *Miranda in Ordine Judic. tom.* 1. *quæſt.* 2. *art.* 4. *concluſ.* 1. *Sylv. in ſumm. ver. juriſdict.* & *Portell. in dub. ver. Prælat. in addit. ad diſpenſandum, num.* 1.

6. Quæ quippe Delegata poteſtas expirat morte Delegantis, re integra, ſecus autem juriſdictio ordinaria, prout prolixè oſtendit *Meroll. tom.* 2. *cap.* 6. *num.* 524. & *tom.* 3. *cap.* 3. *dub.* 1. ubi hujus generis ſcitè multa docet de juriſdictione ordinaria, & delegata.

* * *
* *

Digitized by Google

TRACTATUS NONUS.

DE PRÆLATIS.

Quæſt. 1. *Prælatus unde dicatur, quid ſit, & quotuplex?*

1. DE Jure Canonico Prælatus dicitur à præferendo; quia cæteris præfertur, & ſuper alios præeminentiam habet, ut dicitur in *tit. de poſtulat. Prælat.*

Verùm ex nominis Ethymologia dicitur quaſi præ aliis ditatus, vel ante latus, quaſi quòd ante alios ſit poſitus; prout notat *Panorm. in cap. cùm ab Eccleſ. de off. ordin. num.* 1.

2. Hujuſmodi autem Prælati ſunt in duplici differentia: etenim alii dicuntur Prælati Superiores, ſeu Supremi, & alii Inferiores; prout colligitur ex *Clem. dudum*, §. *in Eccleſiis*, *de ſepult.* & notat noſter *Syl. ver. Confeſſor* 1. *quæſt.* 8.

3. Prælati Superiores ſunt in triplici differentia, alii ſunt Patriarchæ, ſeu Primates, ſic dicti, quaſi Patres Patrum, qui quidem pluribus præſunt Provinciis, ſeu Epiſcopis; prout conſtat ex *cap.* 1. *&* 2. *diſt.* 99. & ex *cap. duo ſimul, de off. ordin.*

4. Alii ſunt Archiepiſcopi, ſeu Metropolitani, qui habentur, quaſi Principes Epiſcoporum; quippe qui pluribus præſunt Epiſcopatibus, ſeu Diœceſibus.

5. Alii ſunt Epiſcopi, qui uni ſoli præſunt Diœceſi, licet ſub ſe plures habeant Parochias, de quibus latè *Barboſa de poteſtate Epiſcopi, p.* 1. *tit.* 1. *cap.* 6. *num.* 6. *& par.* 2. *allegat.* 25. *num.* 9. *& allegat.* 36. *num.* 12.

6. Prælati autem Inferiores ſunt multi; uti Archidiaconi, Decani, Archipresbyteri, ut in *cap.* 1. *de ætat. & qualit. ordinandorum,* & omnes alii, Epiſcopo inferiores Prælati appellantur; prout *Syl.* cit. *loc.* & *Ricciull. in tract. de jur. perſonar. extrà Eccleſ. grem. exiſt. lib.* 4. *cap.* 61. *num.* 23.

7. Quod etiam, cæteris paribus, procedit in Religionibus Mendicantium, ubi profectò reperiuntur Prælati Superiores, ſeu Supremi, prout ſunt Generales Ordinum, qui toti præſunt Religioni, Provinciales, qui uni ſoli Provinciæ præſunt, Guardiani, & Priores, qui ſuis Prioratibus, ſeu Guardianiis præſunt & invigilant, & his conſimiles, quorum nomina, etſi ſint diverſa, parum refert; dum ratio ſignificata per nomen, eſt eadem, ità *S. Antonin.* 3. *p. tit.* 17. *cap.* 2. §. 2. *Sot. in* 4. *diſtin.* 22. *quæſt.* 2. *art.* 1. *ver. nomine autem, Rodriq. tom.* 1. *quæſt.* 12. *art.* 6. *Miranda tom.* 2. *Manual. quæſt.* 19. *ar.* 1. cum aliis multis, quorum collectaneum ponit *Laur. Peyr. tom.* 2. *de Prælat. q.* 1. *cap.* 4. §. 4. & *Tamb. de jur. Abbat. tom.* 1. *diſput.* 1.

Quæſt. 2. *Prælati nomine, venitne honor, an verò onus, dignitas, vel officium?*

1. ET dico, utrumque venire, & hoc magis, quàm ille; prout docet *Gloſ. final. in cap. expoſuiſti, de corpor. vitiat.* argum. *text. in Canon. Nervi* 13. *diſtinct.* ubi *D. Gregor.* ait, *omne, quod hic eminet, plus afficit mæroribus, quàm honoribus gaudet.*

2. Quòd autem Prælatura ſit nomen honoris, & dignitatis, probatur in *cap. ut Apoſtolica, de privil. in* 6. *& in cap. ſi quis deinceps,* & *ibi Gloſ.* 16. *q.* 7. *& tex. in authentica habita, C. ne filius pro patre, & Joan. Andr. in cap. tuam, de ætat. & qualit. & in cap. majoribus, de præbend.*

3. Quibus in *locis*, communiter *Doctores* ajunt, quòd vera Prælatura importat honorem, & dignitatem, quæ eſt cum adminiſtratione rerum Eccleſiaſticarum, & cum honore juriſdictionem habet, *cap. volumus, cap. Diaconus, & cap. quia, diſtin.* 99.

4. Inſimul, & officium, quod eſt, habere onus annexum: perinde, Juſtinianus Patriarcha Hieruſalem dixit, *Cathedram attendunt, & non onus:* quia etſi Prælatura ſit nomen Dignitatis, & Officii, honoris, & ſollicitudinis, prout docet *Gloſ. in d. cap. tuam, de ætat. & qualit.* tamen magis attenditur honor, quàm onus ab illis, quibus dictum eſt, *Vos neſcitis, quid petatis,* ubi noſter *S. Anton.* ſubjungit, quòd Cathedra *Petri* vere eſt ſpinis plena, & Romanus Pontifex dicitur *Servus ſervorum Dei*, non nuncupativè; ſed ſubſtantivè: & hoc propter immenſas negotiorum moles, & quotidianas curas, quæ ſæpè ſæpius, nunc, & ſemper male afficiunt corpus, & animam.

Quæſt. 3. *Quæ & quot requirantur ad hoc, ut aliquis Religioſus poſſit dici verè, & propriè Prælatus?*

1. VEra Prælatura, de communi ſententia *Doctorum* fundatur in cura, cum auctoritate, & juriſdictione ordinaria, quam Prælati exercent ſuprà Subditos in utroque foro, interno, ſcilicet, & externo contentioſo, ità *Syl. ver. Prælat. q.* 1.

2. Iſthæc ergò authoritas ſic qualificata, facit juridicè Prælatos, *Gloſ. in cap.* 2. *de Judic. & in Clem. dudum, de ſepult. ver. Prælati*, & tradit *Abbas in cap. decernimus*, *de Judiciis, num.* 10. & ſic omnis Prælatus eſt Judex ordinarius, ut qui beneficio legis ſuam habet auctoritatem; prout *Gloſ. in cap. cùm ab Eccleſ. de off. Jud. ord.* Delegatus verò, qui illam habet, non beneficio legis, ſed alterius commiſſione, cujus vices gerit, per *l.* 1. *ff. de off. ejus,* ad quam juriſdictionem pro utroque foro, de jure communi requiritur electio per Univerſitatem, ſeu Collegium Clericorum, aut Religioſorum, & confirmatio, & quòd electus ſit Clericus, *Panor. in cap. cùm ab Eccleſiarum, de offic. ordin.* ſecus autem ex ſpeciali, ut infrà dicemus.

3. Quapropter, ſi Clericus eligeretur in Rectorem ab Univerſitate Laicali, per talem electionem non poſſet habere juriſdictionem in Clericum ſæcularem; quia Laici non habent, nec poſſunt alteri dare jus in Clericos: nam nemo dat, quod non habet; & ſic Clericus, tali modo electus à Laicis, non poteſt dici Prælatus; *Syl. in ſumm. ver. Prælat. q.* 1. *num.* 1.

4. Dixi, verè, & propriè; quia largè, & impropriè, ad hoc, ut Clericus dicatur Prælatus, ſatis eſt, quòd in Eccleſia habeat aliquam prærogativam, vel gradum honorificum, ſine juriſdictione; ut Plebani, Decani, Archipræsbyteri, *cap.* 1. *de ætat. & qualit. ordin.* item omnis habens curam animarum; prout colligitur ex *cap. tua, de Cler. ægrot.* & ſic Parochus poteſt dici Prælatus, ità *Panor. in d. cap. decernimus, Syl. cit. loc. in princ.* & *Suarez tom.* 4. *de Relig. tract.* 1. *lib.* 2. *cap.* 1. *num.* 6.

****

Quæſt. 4.

Digitized by Google

Quæſt. 4. *Patres Generales Ordinum, Provinciales, & Priores Conventuales, an ſint Prælati?*

1. Affirmant communiter *Doctores*, ducunturque ex multis, & primò, quia hi Patres habent curam animarum cum poteſtate, & juriſdictione ordinaria in utroque foro Subditorum; quod ſatis eſſe diximus paulò ſuperiùs, ad conſtituendum verum Prælatum; prout colligitur ex *cap. decernimus, de Jud.* & *Gloſ. ver. Eccleſ. Prælati, & cap. final. de pænit. & remiſſ.*

2. Et quòd prædictorum juriſdictio ſit ordinaria, patet ex eo, quia dimanat ex proprio officio, & beneficio legis, vel Privilegio, in perpetuum eis conceſſo à Domino Papa, vel ab electione multorum, in Domino legitimè congregatorum: Communitas enim juridicè congregata, jus habet, & poteſtatem eligendi ſibi Superiorem, ut ab illo, quem eligit, regatur; cui pariter, & electo tenetur obedire, utroque modo fit; & attenditur ordinaria poteſtas: prout ſine controverſia tradunt *Doctores*.

3. Hinc prædicti Patres, illam, quam habent poteſtatem, poſſunt aliis ſuis Fratribus committere, ac delegare; & hoc ideò, quia ſunt ordinarii Judices, & veri Prælati: nam pænes hoc diſtinguuntur ab non ordinariis Prælatis, *Hier. Rodr. in comp. reſol.* 114. *num.* 12. & *Peyr. tom.* 2. *de Prælat. q.* 1. *cap.* 4. §. 4. *num.* 72.

4. Inſuper, & eſſe poſſunt Procuratores, ac Delegati Domini Papæ, *Sylv. ver. Prælat.* ante 1. *q.*

5. Et quòd ipſorum poteſtas ſit in utroque foro, ex eo conſtat, quòd duplici gladio ſe tuentur contra Subditos, quorum animas, & corpora poſſunt ſine dubio ſolvere, & ligare: prout docent praxis, & conſuetudo, & hoc ideò, quia ſunt illorum Judices ordinarii, veri Prælati, Paſtores, & Parochi; & veluti tales, hac juriſdictione carere non debent, *Suar.* multis citatis *tom.* 4. *de Relig. tract.* 1. *lib.* 2. *cap.* 2.

6. Et hoc procedit, nedum in foro pænitentiæ, verùm etiam, quoad forum contentioſum, ubi benè poſſunt Subditos cenſuris afficere, multis modis punire, & ad triremes condemnare, ut dicitur in *cap. cùm in Eccleſ. de major. & obed. & cap. cùm ab Eccleſ. de off. ordin. Sot. in* 4. *diſtin.* 22. *q.* 2 *art.* 1. & *Navar. in ſumm. cap.* 27 *num.* 5.

7. Quibus & addunt, ità fuiſſe Romæ deciſum, ob multa, quæ refert *Syl.* cit. *loc. num.* 1. ſic item fuiſſe declaratum à *Clem. IV. Sixto IV.* & *Julio II.* & refert *Anton. Cordub. in annotatione ad Compend. privil. Fratrum Minorum, ver. Guardianus*, & habetur in *Comp. dicto ver. abſolutio quoad Fratres*, & *Rodr. addit. ad ver. juriſdictio, cap.* 237. & *Navar. in cap. non dicatis, num.* 95. ubi id, quod dictum eſt, probat ex eo; quia præfati Patres juriſdictionem habent ex officio, ſeu ex lege Canonica, quæ Prælatis, rite electis dat juriſdictionem competentem in ſuis officiis, *Portell. in dub. in addit. ad ver. Prælat. num.* 1. & 2. ubi multa de juriſdictione ordinaria.

8. Nec te moveat, quòd prædicti Patres ad tempus eligantur, & quòd ad dignitatem, limitato tempore aſſumantur; nam de eſſentia Dignitatis, & Prælaturæ non requiritur neceſſariò, ut dignitas, vel officium ſit perpetua, ſed ſatis eſt, quòd poſſit eſſe perpetua, ſi placeret Domino Papæ: etenim Vicarii Generales Epiſcoporum, licet ſint ad nutum Conſtituentium amovibiles, *tex.* juncta *Gloſ. in Clem.* 2. *de reſcriptis*, & *Gemin. in cap.* 1. *de off. Vicar. in* 6. nihilominus habent dignitatem, & ſunt in dignitate conſtituti, *Imol. in Clem.* 1. *de Regul.* & *Paris, de reſignat. benefic. lib.* 7. *q.* 24. *num.* 79. ità *Gloſ. in Clem.* 1. *de elect.* cum aliis multis, quos allegat *Syl.* cit. *loc. num.* 1. & *ver. delegare, quæſt.* 2. *ver.* 8. & *Sanchez* poſt multos allegatos in *Decal. lib.* 6. *cap.* 13. *num.* 78.

9. Nec eas inficias, ex eo, quòd dignitas debet eſſe perpetua ad faciendum Prælatum, prout videtur ſupponi in *cap. de multa, de præbend.* & in *cap.* 1. *de conſuet. in* 6. & *in extrav. execrabilis, de præben.* quia in prædictis *Capitulis* agitur tantùm de beneficiis Eccleſiaſticis, quæ ad vitam ſunt conferenda, & conſequenter cenſentur perpetua: Verumtamen prædicta jura fallunt in munere, & officio, cui eſt annexa juriſdictio, & adminiſtratio, cum cura animarum, licet ſit tempore limitata; prout eſt officium Conſervatoris, & Delegati Apoſtolici, quippe qui, etſi ſint in eorum officiis temporales, & non perpetui: ſunt attamen veri Prælati, prout colligitur ex *cap.* 1. 2. & *ult. de off. delegat. in* 6. & ex *cap. ſtatutum, de reſcriptis, eod. lib.* quæ jura Prælatum ſine perpetuitate ſupponunt, prout poſt multos bene notat *Tambur. de jur. Abbat. tom.* 1. *diſput.* 1. *q.* 2. *num.* 8.

Quæſt. 5. *Priores inſtituti per ſolum Diffinitorium, vel per ſolum P. Provincialem, ac Vicarii locorum, an ſint veri Prælati?*

1. Et dico, quòd ſic; quia hi etiam ordinariam habent poteſtatem ſuper Fratres ſibi commiſſos, in utroque foro, prout colligitur ex *cap. in ſingulis, de ſtatu Monach.* & licet inſtituantur per ſolum Provincialem, aut Diffinitorium Capituli Provincialis, vel Generalis, prout ſæpe contingit in noſtro Ordine, & præcipue, quando jus providendi, & eligendi devolvitur ad Provincialem, ex quo Electores infrà menſem à die notitiæ carentiæ Prioris, eligere recuſarunt, aut quia nolunt, aut quia Vocales non ſunt in numero requiſito; in tali, & ſimili caſu Priores inſtituuntur per Diffinitorium, vel per P. Provincialem, de voto tamen, & conſilio aliquorum; ut dicitur in noſtris *Conſtit. diſtin.* 2. *de elect. Prior. Convent. cap.* 2. *text.* 5. *lit. O. ver. infrà menſem.*

2. Tamen Priores ſic inſtituti, cenſentur electi, & confirmati, virtute Collegii, vel ex ſpeciali privilegio, prout docent *Syl. ver. Prælat. q.* 2. *Rodr. tom.* 1. *q.* 12. *art.* 6. *in fin.* & *Miranda tom.* 2. *Manual. q.* 20. *art.* 1. *concl.* 1.

3. Quod etiam extenditur ad illos Vicarios, qui aliquibus parvis Conventibus præſunt, immediatè ſubjecti Provinciali, vel P. Generali, etſi ad nutum Superiorum poſſint amoveri, ità *Angel. ver. Prælat. in princip.* & *ver. Delegat.* & *Roſella ver. delegare*, §. 11.

4. Quod item amplia ad illos Vicarios, qui ponuntur in Conventibus, loco Superioris defuncti, vel privati, vel abſentis per longum tempus; quia habent eandem auctoritatem, quam illi, in quorum loco ſubrogantur; quia, ut dicitur *cap. Majores, de Bapt.* §. *ad id autem*, ſubrogatum ſapit naturam illius, in cujus locum ſuccedit; & docent præcitati *Doctores*.

Quæſt. 6. *Patres Suppriores, an ſint veri Prælati?*

1. Negant *Doctores*; quia hi ſunt in Monaſterio ſub dominio, & poteſtate P. Prioris præſentis, quo præſente, juriſdictionem ergà Fratres nullam habent, nec curam animarum, præter illam, ſibi in ſpecie à Priore conceſſam.

2. Perindè, in abſentia Prioris, in eorum Conventibus alium Vicarium non poſſunt inſtituere: niſi ſibi per P. Priorem ſit hoc in individuo conceſſum; nec item poſſunt Fratres ad probationem, vel profeſſionem recipere, nec Confeſſorem eligere, nec aliorum Fratrum Confeſſiones audire, prout habetur in noſtris *Conſtit. diſtin.* 2. *cap.* 2. *tex.* 8. *fol.* 117. *col.* 4.

3. Secus autem, mortuo, vel amoto Priore, cùm vices ejus plenariè in omnibus obtineant, poterunt in tali caſu agere, quidquid Priores poſſunt jure ordinario: nam per amotionem, & mortem Priorum fiunt quaſi ordina-

Digitized by Google

ordinarii Fratrum, & conſequenter poſſunt ſicut & Priores.

4. Dixi, de jure ordinario, etenim in tali caſu Suppriores, etſi per mortem, vel amotionem Priorum, fiant Subditorum Judices, & Prælati; non poterunt tamen præſentare Epiſcopis ſuos Fratres, pro Confeſſionibus ſæcularium audiendis; nec pro ordinibus ſuſcipiendis: nec alia hujuſmodi, quæ Priori competunt, non de jure ordinario, ſed ex commiſſione ſpeciali, & privilegio; prout dicitur in cit. *loc.* noſtrar. *Conſtit. fol.* 118. *col.* 4.

5. Nec obſtat, quòd Suppriores, & Vicarii Priorum, in abſentia eorum poſſint Fratres ſuorum Conventuum, vel ad ſe declinantes abſolvere ab omnibus exceſſibus, & cenſuris, à jure, vel à Judice, quomodocunque generaliter promulgatis, eiſque adminiſtrare Sacramenta Euchariſtiæ, & extremæ unctionis: quia hoc totum poſſunt ex privilegio, quod dicitur, *Mare Magno*, quo fit eis facultas per Dominum Papam, & ex hac ſpeciali, & limitata poteſtate non licet extendere manus ad ea alia, quæ per Priores fiunt, jure ordinario, vel ex commiſſione ſpeciali; prout ſuprà dictum eſt.

Quæſt. 7. Prælati, an poſſint dici Subditorum Domini, & ſuarum Eccleſiarum Patroni?

1. NEgativè dic, & conſtat ex deciſis; nam facultas libera, quam habent Prælati ſuper Eccleſias, & Subditos ſibi commiſſos, non ordinatur in proprium commodum, & utilitatem ipſorum Prælatorum: ſed potiùs in bonum, & utilitatem Subditorum: ſecus autem, eorum dominium foret diſpoticum, & tyrannicum, contra illud Domini dictum *Luc.* 22. ubi Chriſtus differentiam aſſignavit inter dominium Chriſtianum, Civile, Politicum, & Diſpoticum, Barbarum; *ibi* enim dixit, *Principes Gentium dominantur eorum, &c. Vos autem non ſic*; & 1. *Petri cap.* 5. *non dominantes in Clero*, ſupple in propriam utilitatem.

2. Quapropter, vir non poteſt propriè dici dominus uxoris, nec Reges abſolutè domini civium, de quibus conqueritur Dominus dominantium, *Ezech.* 14. & faxit Deus, quòd ſicut hodie, ſic ſemper ſit eorum dominium, Regium, Civile, & Benevolum.

Quæſt. 8. Prælatis, an liceat Prælaturam appetere, cui adjuncta ſit animarum cura?

1. CUm iſte appetitus, de quo agitur, de ſe ſit indifferens; poteſt bono fine honeſtari, vel dehoneſtari, & illicitus fieri, tam ex parte ſubjecti, ſeu perſonæ appetentis, quàm ex parte objecti, ſeu rei appetitæ.

2. Ideoque oportet diſtinguere, & diligenter advertere, quæ, quot, & qualia ſint in Prælatura, & quonam modo appetantur, & quæ pariter ſint partes ipſius perſonæ appetentis.

Nam ſi perſona appetens ſit omninò inhabilis, vel indigna, ob naturalem, vel canonicum defectum, de quibus ſacri *Canones* loquuntur in *c. cùm in cunctis, de elect. & cap. licet canon, de elect. in 6. & cap. innotuit, eod. tit. & cap. conſtitutus, il 1. de appellat.*

3. Omni dubio procul, mortaliter peccat, tum ratione juſtitiæ; impedit enim locum digno, cui tali Prælatura, ex juſtitia debetur, ultrà damnum, quod facit Eccleſiæ ſibi commiſſæ: etenim ſolet indignus Prælatus bona ſuæ Eccleſiæ dilapidare, & ſuis ovibus potius nocere, quàm proficere; tum item peccat, ratione præſumptionis; appetit enim id, quod ſibi non debetur, & ad quod exequendum non habet vires; prout docent communiter *Doctores*.

4. Si autem perſona ſit digna, ità ut illas habeat conditiones, quas jura præſcribunt, & *Apoſtolus Paulus* enumerat *Epiſt.* 1. *ad Timot. cap.* 3. ſi his fretus conditionibus, ritè, & rectè Prælaturam appetat, mortaliter non peccat.

5. Dixi, primò, ritè, & rectè, hoc eſt, non per preces, non per munera, non per obſequia; hoc enim eſſet ſimoniam committere, ſecundùm *D. Thom.* 2. 2. *quæſt.* 100. *art.* 5. *in corp. & ad* 3.

6. Nec item ſecundò propter celſitudinem gradus, non propter honorem, non propter bona temporalia, utputà, ob redditus pingues, & hujuſmodi commoditatem, non ut præſit, ſed ut proſit ſaluti animarum ſibi commiſſarum: ſic appetens, nedum non peccat, ſed meretur, ut docet *D. Thom.* 2. 2. *quæſt.* 85. *art.* 1. & *ibid. Cajet. concl.* 3. & *Sot. de juſt. & jur. lib.* 10. *q.* 2. *de Epiſcopatu optando, art.* 1. *concl.* 3. Quod probatur, nam in tali caſu non adeſt turpitudo ex parte appetentis; quia ut ſupponitur, homo qualificatus eſt, ſecundùm jam recenſitas qualitates: nec item ex parte rei appetitæ; nam ſic appetere, eſt ordinare Prælaturam in ſalutem animarum, ità ut finis, & ratio appetendi, quæ movet voluntatem, ſit ly *prodeſſe Populo, & Proximo ſibi commiſſo*; quod nedum eſt laudabile, verùm etiam virtuoſum, atque meritorium; undè Prælatura non eſt res appetita, uti finis ultimus, ſed ceu medium ad finem, quod ordinatur in adjutorium proximi, gratia cujus prælatura appetitur: etenim actiones morales ſpecificantur à fine ultimo, & affectus ab objecto perpenditur, prout omnes ſciunt: nam in Epiſcopatu, teſte *D. Thom. ubi ſuprà*, tria poſſunt conſiderari, quorum unum eſt principale, & finale, quod eſt Epiſcopalis operatio, prodeſſe ſcilicet ſaluti proximi; quod colligitur ex illo *Joannis ultim. Petre paſce oves meas.*

7. Tertiò, quod conſequenter ſe habet ad iſta, eſt ſcilicet reverentia, & honor, & ſufficientia temporalium; Epiſcopalem autem actionem appetere, bonum eſt, ut idem *D. Thom.* docet: proinde *Cajet.* aſſerit cit. *loc.* quòd ſi Joannes moveatur ad appetitum Epiſcopatus, ratione bonorum circumſtantium, ut ſcilicet, habeat ſufficientiam temporalèm, & honorem: Verumtamen ſi cum hoc intendat, facere debitum ſuum, circa curam animarum, & diſtributionem bonorum, tam Eccleſiæ, quàm Pauperibus Terræ, nec intendit uti Epiſcopatu, ad finem temporalium, ſed quantum ſibi conceditur, frui portione ſua, & debito ſibi honore, ad Dei laudem, & Proximi utilitatem: in tali caſu non peccat, nec quidem venialiter, teſtatur *Navar. lib.* 5. *conſil. de ſent. excomm. conſil.* 17. *num.* 7. & *Ledeſma de ſtatu Epiſcop. cap.* 3. *concluſ.* 1. quia principaliter, & primò appetit, ut proſit, & minus principaliter, ſeu ſecundario, propter utilitatem, & honorem; & in unaquaque re, quod principalius eſt, debet attendi.

8. Quæ hactenus dicta, etſi vera ſint metaphyſicè, ac ſpeculativè, fallunt tamen ſæpè in uſu, & praxi; nam pauci reperiuntur, qui ſint tales, ſicut *Paulus*, & jura deſcribunt, ad aliis præeſſendum; quia in effectu, ægrè diſtinguuntur, ac reperiuntur illa tria ſupradicta in Prælatura; & ô utinam (quod peius eſt) humana voluntas, à temporalibus bonis non inciperet, vel in illis non ſiſteret; ſic adeò, ut temporalia ſpiritualibus anteponat, & ordinem hunc invertendo, ſpiritualibus injuriam facit.

9. Præterea addo, conſiderandum eſſe evidentiſſimum periculum, cui ſe committit, de ſua ſalute, etiam ſi ſit perſona digna, ob multitudinem, & gravitatem tot obligationum, quas ſecum ferunt Prælaturæ, ut clarè conſtat ex *d. loco ad Timot.* 3. *& ad Tit.* 1. advertat, quæſo, iſte homo dignus, quod Prælatus debet eſſe cuſtos animarum, quas Chriſtus, proprio ſanguine redemit, & in die

Digitized by Google

die Judicii tenetur Deo ſuam præſentare Eccleſiam, ſine ruga, & ſine macula, & pro perſolvendo ſuo munere, mortem, etiamſi portet, tenetur appetere; & pati; *quis eſt iſte, & laudabimus eum*, prout notat *Sot.* cit. *loc.* paulò ante *ad* 1.

10. Et ſe committere magno periculo ſuæ ſalutis, ſine urgente neceſſitate, profectò temerarium eſt, ſicut ſi quis ſine neceſſitate ſe projiciat in proceſſoſum Mare, peccat mortaliter, propter periculum, cui ſe exponit, occidendi ſe ipſum.

11. Hinc graviſſimi *Doctores* intrepide fatentur, ac proteſtantur, quòd ſine urgentiſſima cauſa mortale ſit, Prælaturam appetere, & gravius procurare; ſaltem, ob præſentaneum periculum, cui ſe exponit de ſua ſalute; ità *Tab. ver. Cathedra, num.* 1. *Syl. ver. Epiſcopus, quæſt.* 3. *Joan. Bapt. Corrad.* 1. *p. reſponſ. q.* 252. *Sot.* cit. *loc.* & *Peyr so.* 2. *de Prælat. q.* 1. *cap.* 6.

12. Et *D. Thom.* in hac opinione perpetuus fuit doctor, & obſervator, & *quodlib.* 2. *art.* 11. in propriis terminis ait, quòd hanc quæſtionem ſolvit *Auguſt. lib.* 16. *de Civit. Dei*, ubi dicit, *quòd locus Superior, ſine quo Populus regi non poteſt; etſi adminiſtretur, ut decet, tamen indecenter appetitur: cujus ratio eſt*, ſubjungit *D. Thom. quia qui appetit prælationẽ, aut eſt ſuperbus aut injuſtus; injuſtitia enim eſt, quòd aliquis velit ſibi plus de honore accipere, vel de poteſtate, aut de aliis hominibus bonis, niſi ſit majoribus dignus, ut dicitur in* 5. *Ethic.*

13. *Quòd autem aliquis æſtimet, ſe eſſe magis dignum omnibus aliis, ſuper quos Prælationem accipit, ſuperbiæ & præſumptionis eſt; unde oportet, quòd quicunque Prælationem appetit, aut eſt injuſtus, aut ſuperbus; & ideò nullus, ſuo appetitu debet ad Prælationem pervenire, ſed ſolùm Dei judicio, ſecundùm illud Apoſtoli ad Hebræos* 5. *nemo ſibi aſſumat honorem, ſed qui vocatur à Deo, tanquàm Aaron*, hæc ille.

14. Et volens declarare caſum neceſſitatis, qui excipitur in *d. concluſione, in quodlib.* 12. *art.* 17. in eiſdem propriis terminis, an liceat appetere Epiſcopatum, reſpondet, *quòd contingit appetere dupliciter, aut propter neceſſitatem urgentem aut non urgentem: primo modo dupliciter, vel quando imponitur à Superiore, vel quando non invenitur aliquis, qui vellet onus Prælationis ſubire, tali neceſſitate exiſtente, meritorium eſt appetere: unde Iſai. quem mittam, & quis ibit? nobis reſpondit, ecce ego, mitte me, tamen ante dixit ſe indignum. Secundo modo, quando non urget neceſſitas, ſic non licet, quia non poteſt carere, aut vitio injuſtitiæ, ſi velit ſe minorem præferri majoribus aut vitio præſumptionis, ſi reputet ſe ſufficientem præferri aliis: unde Chryſoſtomus primatus Eccleſiaſticos concupiſcere, nec juſtum, nec utile, ſuper illud, Reges gentium dominantur eorum*, hæc *ille*.

15. Quapropter *Sot.* cit. *loc.* antequam reſpondeat ad argumenta, bene dicit, quòd deſiderium Epiſcopatus, aut iniquum ſemper fuit, aut de præſumptione ſuſpectum; & idem *D. Thom.* in cit. *loc.* 2. 2. *in corp.* tacitè reſpondens ad objecta, per nos in principio facta, ait, quòd, etſi appetere proximis prodeſſe, ſecundùm ſe, ſit laudabile, & virtuoſum: verum quia, prout eſt Epiſcopalis actus, habet annexam gradus celſitudinem, præſumptuoſum videtur, quòd aliquis præeſſe appetat, ad hoc, quòd Subditis proſit, ſine manifeſta neceſſitate: Proindè *Gregor.* dicit 28. *Moralium*, quòd prælatio per meliorem intentionem fugienda eſt, quod quidem *S. Thom.* docet *quodlib.* 5. *art.* 22. ubi laudat, qui Prælaturas declinaverunt, & quod docuit, ipſe fecit; nam ab *Urbano IV.* Romam vocatus, adduci non potuit, ut honores acciperet, & Archiepiſcopatum Neapolitanum, etiam deferente *Clem. IV.* Pontifice, recuſavit.

16. Bene verum eſt, quòd appetere ſecundùm quid, licitum eſt, hoc eſt, ſi Superiori videatur expedire, & cognoſcendo ſe indignum, cum tremore Deo totum negotiũ committat, quia Deum precari, ut me dignum faciat, ità ut aliis prodeſſe poſſem, virtuoſum eſt; prout idem *D. Thom.* ait in *d. quodlib. col.* 2. & in præcitatis *locis*.

17. Nec objicies auctoritatem *Pauli ad Timoth.* 3. quod qui Epiſcopatum deſiderat, bonum opus deſiderat; nam *D. Thom.* & *Gregor.* reſpondent, ità eſſe in illo tempore, hoc eſt, in primitiva Eccleſia; tunc enim præ inopia Epiſcoporum, non ità facilè reperiebatur, qui præeſſet Plebibus, quia eo ipſo, quòd quis Plebi præerat, ad tormenta martyrii ducebatur primus; & ſic Epiſcopatum deſiderare, nihil aliud erat, quàm Martyrem pro Chriſto fieri, quod optimum eſt; vel dicas, Epiſcopum eſſe, vel deſiderare eſſe, ad præſcriptum *Apoſtoli Pauli*, bonum eſt, hoc eſt, eſſe irreprehenſibilem, ſobrium, ornatum omni virtute, &c. de quibus diximus.

18. Nec his obſtat, quòd beneficia per concurſum plurimorum conferantur ex *Decreto Conc. Trid.* & quòd Clerici accedunt, non vocati, ſed ſponte, & tamen non reprehenduntur; quia publicus concurſus fit, ut dignioribus beneficia conferantur, pro utilitate, & neceſſitate Eccleſiæ; nemini tamen præcipitur, ut accedat, ſi namque præciperetur, vel ſi accerſiti venirent, non peccarent, ſed ſi ſponte veniant ad curata beneficia, ſine urgente neceſſitate, & ſufficienti habilitate, peccant mortaliter, quia magno periculo ſe exponunt, & præcipuè, ſi ordinem invertant.

19. Nec replices, quòd ſi vir ſit perfectus, poteſt licitè Prælationem appetere, non ex præſumptione, ſed charitatis zelo, pro communi bono Eccleſiæ, & eò magis, quando ad hoc divinitùs incitatur; nam cum *Caetano* dicam, adverte diligenter, ne teipſum ſeducas, exiſtimando, neceſſitatem imminere, ubi neceſſitas fortè non eſt; ità diligentiſſimè conſidera ly *divinitùs*, quia charitatis zelum multi poſſunt ſibi promittere, ſe incitantem, dum dicunt, ſcio, quòd non me movet aliud, quàm zelus animarum, ſed quòd hujuſmodi incitatio divinitùs veniat, nemo poteſt cognoſcere, ſine ſpeciali Dei teſtimonio, ut dicitur de Prophetia, hoc eſt, non debet certè affirmari, quòd divinitùs ſit, niſi conſtet per ſpeciale Divinum teſtimonium, ut conſtat de *Iſaia* & *Samuele*, qui quidem viderunt apertè, ſe priùs purgatos, & vocatos eſſe à Deo, & poſtmodùm Prælaturam acceptarunt, nolite omni ſpiritui credere, quia qui citò credit, levis eſt corde.

Quæſt. 9. *Prælati negligentia, an ſit culpa mortalis?*

1. PRælatus, ſi ea omittat exercere, quæ ad ſuum officium ſunt neceſſaria, ut putà, viſitare, & corrigere, peccat utique mortaliter, & docet *Gloſſ. in cap. ea, quæ, de off. Archid.* & *ibid. Hoſtienſ.* quia Prælatus tenetur de omiſſis & commiſſis, ſic adeò, ut non ſolùm teneatur de dolo, & lata culpa, ſed etiam de levi, quoad damnum animarum, *Sylv. ver. Prælat. q.* 4.

2. Perinde, ſi permittat ſui Ordinis frequenter violare Regulas, ad culpam tamen venialem obligantes, & ob pigritiam, vel ne ſuam perturbet quietem, vel alia ſimili de cauſa, deſinat corrigere & obviare, peccat mortaliter; nam Prælatus tenetur pro viribus procurare progreſſum ſuæ Religionis, quippe qui per hujuſmodi frequentem tranſgreſſionem retardatur, impeditur, & detrimentum patitur.

3. Quod quidem detrimentum ipſi Prælato, tanquam cuſtodi imputatur; quod cùm ſit grave, gravem inducit culpam; prout poſt multos docet *Sanchez in ſumm. lib.* 1. *cap.* 6. *num.* 19.

4. Nec dicas, quòd ſubditus in tali caſu non peccat plus quàm venialiter, ergo neque Prælatus, cùm una, & eadem res non debeat diverſimodè judicari; nam fallit conſequentia: Cuſtos enim vineæ tenetur ex officio impe-

Digitized by Google

impedire damnum illius; & ideò ſi videat ingredientes ſeorſum vineam, ita, ut ſinguli racemum unum aſportent & taceat, non ſe opponens, peccat mortaliter, ob damnum notabile illatum vineæ, quam cuſtodit; & tamen ingredientes illi, tantùm venialiter peccant, propter parvitatem materiæ: prout docet *Naldus in ſumm. ver. Prælatus, num.* 11. ita à ſimili; etſi Subditi peccent, ut ſupponitur, venialiter, Prælatus autem peccat mortaliter, ut dictum eſt.

5. Sic item peccat Prælatus, ſi per avaritiam, vel per incuriam omittat ſui Conventus poſſeſſiones colere; nam ad id tenetur, tanquam bonus Pater familias, ad hoc ut per poſſeſſionum redditus, ſuis poſſit Subditis alimenta præſtare, *Sayr. in Clav. Reg. lib. 7. cap. 7. nu. 6.*

6. Ad hoc item tenetur, ut Procurator; prout habetur in *cap. Fraternitatem, de donat.* tum item, ut minus onerofus ſit Populo in eleemoſynis quærendis, tum item ad evitandum Populorum ſcandalum, quia ſæculares ſcandalizantur de pigritia; & Religioſorum inertia, cùm videant Regularium agros, ſentibus ornatos, & ſpinis repletos, & apricari ſine cultura, & mirantur, quod cùm Religioſi poſſent de ſuo vivere, cum aliquo parvo labore velint alienos ſudores otioſè comedere, quod à noſtris eſt valdè notandùm, ne ſint in malo ſtatu; *Peyr. tom. 2. de Prælat. quæſt. 1. cap. 5. §. 1. num.* 39. & *Sylv. ver culpa, quæſt. 1. nu. 2.*

Quæſt. 10. Prælati, an de jure cenſeantur inſtituti, in proprium, vel Subditorum commodum?

1. PRælatos in Religionibus conſtitui, in commodum & utilitatem Subditorum, conſtat ex deciſis hic *quæſt.* 7. & conſtat ex illo *Zachariæ* 3. *& cap.* 13. *& cap.* 34. ibi, *væ Paſtoribus Iſraël, qui paſcebant ſemetipſos, nonne Greges paſcuntur à Paſtoribus? & ibid.* ſubjungitur, *Lac comedebatis, & lana operiebamini, & quod craſſum erat, occidebatis, & ægrotum non ſanaſtis, & quod confractum erat, non alligaſtis, &c.*

Quæſt. 11. Prælati Regulares, debentne eſſe perpetui, an verò temporales, utpote triennales, vel biennales?

1. QUod ſanctius & melius ſit, eſſe perpetuos, docet *Navar. com. 3. de Regul. nu. 13. & ſeq. & lib. 3. eod. tit. conſil.* 82. *nu.* 8. in prima edit. *& conſil. 4. de jur. patron. nu.* 2. & movetur ex multis; primò, quia per novam mutationem Prælati, minuitur ejus auctoritas & reverentia, ad percipienda bona, & caſtiganda mala, ut conſtat ex *cap. viſis* 50 *cauſ.* 16. *quæſt.* 2. ibi, *humani cordis eſt illum timere, cujus judicio & voluntate nunc erigitur, nunc deprimitur*; minuitur etiam charitas, obedientia, humilitas, & concordia Subditorum, ad ſubeunda præcepta Superiorum.

2. Secundò, quia exindè oritur ambitio, qua bona pars Monachorum, ad Prælaturas anhelat, contra *cap. quorundam, de elect. in* 6. Item exindè conventiones ſimoniacæ, quibus alii promittunt ſuum favorem futuris trienniis, ut in præſenti ſibi foveant, contra *cap. pro* 1. *quæſt.* 2. *& cap.* 5. *de pactis.* Tertiò, exindè oritur enervatio diſciplinæ Regularis, dum Eligendi Electoribus promittunt favores, & honores, indulgentias, ſive licentias, impunitates, & ſimilia. Quartò, quia illinc pullulant factiones, & diſſidia inreconciliabilia, quæ impediunt cultum Dei, qui non colitur, niſi tempore pacis, *Clem. dudùm, de ſepult.* & ſuſurrationes, murmurationes, & detractiones ferè continuæ, dum alii aliorum veros defectus & vitia, tùm naturæ, tùm morum detegunt, & ſæpè falſos imponunt, quo factiones contrariæ perſonarum opinionem bonam tollant, vel minuant, ad hæc è contrario, pax & concordia mala, commendatio, & laudatio immodica, immò & falſa, quæ ſuæ factionis perſonas extollunt, & ſuprà nubes efferunt, contra *cap. inter verbera* 11. *cauſ.* 3. Quintò, quia exindè naſcitur impunitas vitiorum, contra juſtitiam diſtributivam, nam de raro viſum eſt, electos primo anno, ullum eorum, qui ſibi ſuffragati ſunt, in gratiam ſuffragiorum caſtigare, aut ingrata eis præcipere, & vice verſa exindè crudelitas, & inclementia, ultrà quam par ſit puniendi, corrigendi & inquietandi eos, qui ſibi ſunt adverſati, contra auream doctrinam *D. Thom.* 2. 2. *qu.* 108. *art.* 3. *&* 4. *& quæſt.* 157. Sextò, quia ita ſenſerunt *SS. Baſilius, Auguſtinus, Bernardus, Dominicus, Franciſcus,* & ſimiles Religionum Patriarchæ, & antiquiora ſtatuta mutare, indecens eſt, ex quibus clarè conſtat, quod in Ordine Prædicatorum, jure optimo cautum eſt, ut ipſorum Generales eligantur, & ſint perpetuò Generales, ſicut Epiſcopi in eorum Diœceſibus.

TRACTATUS DECIMUS.

DE POTESTATE PRÆLATORUM.

Quæſt. 1. Poteſtas Prælatorum Regularium, an ſit de jure Divino, vel humano Papali?

1. JUriſdictionem Prælatorum Regularium, nedum eſſe de jure humano, & Papali, prout *Bannes 2. 2. q. 1. ar. 2. dub. 8. concl. 2.* & *Bellar. tom. 1. lib. 7. cap. 22.* Verùm etiam eſſe de jure Divino, docent graviſſimi & peritiſſimi Doctores, *Medin. in lib. de Indulg. cap. 24. Rodriq. tom. 1. quæſt. 17. art. 2. Liedov. Miranda* in ſuo *Ordine judic. tom. 1. quæſt. 2. ar. 5. concluſ. 2.* & in *Manuali Prælat. tom. 1. quæſt. 13. art. 4.* & alii plures ejuſdem Illuſtriſs. Familiæ Sancti Franciſci, quos ſequitur *P. Frater Franciſcus Longus Coriol. de caſibus reſervat. par. 1. ſect. 1. art. 3.* cum multis, quos allegat *Laurentius Peyr. tom. 2. de Prælat. q. 1. cap. 5. §. 2.* quod multipliciter, & luculenter probant.

2. Et primò ex eo, quod ſtatus Religioſorum ſit à Chriſto Domino immediatè inſtitutus, & ab Apoſtolis amplexatus, & ſervatus, ad hoc, ut ſit in Eccleſia uſque ad finem Mundi, prout docet *D. Thom. 2. 2. qu. 88. ar. 4. ad 3. & Palud in 4. ſent. diſtin. 38. q. 1. diff. 5. concl. 3. Ledeſma de ſtatu Relig.* quos ſequitur *Suarez tom. 3. de Relig. lib. 3. cap. 2. n. 2.* & colligitur ex illo *Matth.* 19. ubi Chriſtus adoleſcentem docuit, quæ ſint neceſſaria ad ſe conſervandum in perfectiori Religioſorum vita, *ibi* enim dicitur, *ſi vis perfectus eſſe, vade & vende omnia, quæ habes, & da Pauperibus:* Ecce votum Paupertatis; & additur, *& veni, & ſequere me,* Ecce votum obedientiæ, & *ibid.*

Digitized by Google

ibid. ſubjungitur, *ſunt Eunuchi, qui ſe caſtraverunt propter Regnum Cœlorum*, Ecce votum caſtitatis, prout notant præcit. *DD.* quippè qui, inſuper affirmant, Apoſtolos fuiſſe Monachos, non autem Clericos, prout ex multis colligit *Peyr. in tom. 2. privil. Minimorum, in Conſt. 4. Pii V. nu. 3. & tom. 2. de Prælat. q. 1. cap. 5. nu. 2.* ubi per extenſum habes verba multorum Sanctorū; ſed quidam veriùs dicunt; quod fuerunt Clericalis ordinis Sacerdotes, quorum ſucceſſores propriè ſunt Sacerdotes ſæculares, & Epiſcopi, ut docuit *Suar. tom. 4. de Religione, tract. 2. lib. 1. caſu 7. nu. 12. & infrà. quæſt. 7 num. 14. Cajetan. tom. 1. Opuſc. tract. 1. cap. 2. nu. 40.* qui quidem jam dictus Religioſorum ſtatus ita fuit perfectè inſtitutus à Chriſto Domino, ut per nullam humanam potentiam, quoad eſſentialia, meliùs potuiſſet inſtitui, vel augeri: Quem item fuiſſe inſtitutum, ad hoc, ut uſque ad finem Mundi ſit, & reperiatur in Eccleſia Sancta Dei; & probant ex *4. ad Epheſios*, ibi enim legitur ad *conſummationem Sanctorum, in opus miniſterii, in ædificationem corporis ſui, donec occurramus omnes in unitate fidei, &c.*

3. De eſſentia autem, & formali conceptu Religionum perpetuò duraturarū eſt, habere Prælatum ejuſdem generis & ſocietatis; prout decretum eſt per *Clem. 5. in Concil. Viennenſi*, & habetur in *Clem. 1. de elect.* ubi hæc verba leguntur: *Cum rationi non congruat, quod homines diſparis profeſſionis, vel habitus, ſimul ſocientur in eiſdem miniſteriis, firmiter prohibemus, ne Religioſus aliquis alterius Religionis, vel habitus, de cætero in Prælatum eligatur.*

4. Quod item decrevit *Innoc. 6. in cap. contra cauſam, de elect.* ubi dicit, id eſſe contra legem Divinam, veluti ſimul arare in Bove & Aſino, quod eſt ſecundùm *Gloſ.* homines diſparis, ſivè diverſæ profeſſionis, & in uno & eodem officio, ſeu profeſſione ſociare.

5. Id ipſum habetur in *cap. in nona 16. q. 7.* propter quod non licet, ut Monachus alterius Ordinis, vel ſæculares Clerici, Regularibus Religioſis ſint Præſules & Duces; aliàs eſſet arare in Bove & Aſino; & ſic non foret benè proviſum ſtatui Religioſorum, nec quippè poſſet longè diu conſervari, ut dictum eſt.

6. Secundò, quia poteſtas juriſdictionis, quæ data eſt Eccleſiæ, in illis verbis *Matth. cap. 18. dic Eccleſiæ, ſi Eccleſiam non audierit, ſit tibi tanquam Ethnicus & Publicanus*, eſt poteſtas Prælatorum: nam nomine Eccleſiæ intelliguntur omnes Prælati, prout docent omnes *Doctores*, & præcipuè *Chryſoſt. Hom. 16. in Matth. Hugo Cardinal. Cajet. Lyra in d. cap. Matth.*

7. Sic item, quando Chriſtus dixit Apoſtolis *ibid. quæcunque ſolveritis ſuper Terram, erunt ſoluta & in Cœlis*; non ſolùm hæc verba debent referri ad ſolos præſentes Apoſtolos; ſed etiam ad omnes alios Prælatos, in Eccleſia futuros, ſecundùm omnes *DD.* & refert eleganter *Roffenſis ar. 9. contra Lutherum, Sot. in 4. ſentent. diſtin. 22. qu. 1. art. 2. & Cardinal. Turrecremat. in ſumm. de Eccleſ. lib. 2. cap. 77.* Quibus in verbis aſſerunt omnibus Prælatis fuiſſe traditam poteſtatem erga Subditos in utroq; foro.

8. Prælati autem Religionum ſunt veri Prælati, & habent proprias oves, prout ſuprà dictum eſt, & habetur per *Gloſ. in Clem. 1. de rebus Eccleſiæ non alienandis, ver. proprii, & Abbas in cap. Abbatis, de privil. in 6. ver. quaſi Epiſcopalem*; quod etiam ſine controverſia tenent omnes *DD.* Juris Canonici, ergò eorum poteſtas eſt de jure Divino, ſibi per Dominum Papam miniſtrata.

9. Quod item colligunt ex illis verbis *Pauli ad Epheſ. 4.* ubi dicitur, *quod ipſe dedit quoſdam Apoſtolos, quoſdam autem Prophetas, alios verò Evangeliſtas, alios autem Paſtores, & Doctores*, ubi per Paſtores intelliguntur omnes Prælati Eccleſiaſtici, curam animarum habentes, ceu ſunt Præfecti Religionum, prout dictum eſt de communi ſententia *Doctorum*: ergò hujuſmodi Prælati, Epiſcopalem, vel quaſi Epiſcopalem juriſdictionem habentes, poteſtatem, quam ſupra Subditos exercent in utroque foro, habent de jure Divino.

10. Confirmatur ex eo, quod Epiſcopi poteſtatem, quam exercent extra Sacramentum pœnitentiæ, habent immediatè à jure Divino, prout docent *Victoria de poteſtate Eccleſiæ quæſt. 2. nu. 28. Sot. de juſt. lib. 10. q. 1. ar. 4. & lib. 8. q. 5. ar. 5. Bannes ubi ſuprà, Suarez tom. 4. diſp. 32.* & alii plures, quos citat *Ildefonſus Caſtro lib. 2. de juſta hæretic. punit. cap. 24. & contra hæreticos, ver. Epiſcopus.*

11. Prælati autem Regulares, uti ſunt Generales, & Provinciales, ſunt ſimiles Epiſcopis quoad juriſdictionem, prout ſuprà dictum eſt; ergò à Chriſto Domino immediatè habent eorum juriſdictionem & poteſtatem: proindè ſubjectio Religioſorum ad ſuos Prælatos, quamvis ſit de jure Papali & humano, & dependeat à Summo Pontifice: quia reverà ſine ejus Miniſterio, & interventione Prælati Regulares nullam haberent juriſdictionem: cum hoc tamen ſtat, quod ſit immediatè à jure Divino, *Sot. de juſt. lib. 8. q. 3. ar. 1.*

12. Nam etſi electio Moyſis, Joſue, Saulis, & Davidis facta miniſterio Prophetarum; non tamen poteſt negari, quin ſit facta à Deo Proximè & immediatè; prout docet *Azor. 2. p. inſtit. Moral. lib. 11. cap. 1. q. 1. ver. objicies*, & Sacramenta immediatè fuerunt inſtituta à Chriſto, etſi per Miniſtros nobis miniſtrentur & applicentur.

13. Cùm ergò Chriſtus inſtituerit Religiones, & earum Paſtores, omni dubio procul, cum juriſdictione requiſita, & neceſſaria inſtituit; ut dictum eſt; & cùm ſciret, quod non potuiſſet manere nobiſcum, per corpoream aſſiſtentiam, & realem præſentiam, prout cum Apoſtolis converſatus fuit per multos dies: mandavit quidem ſuo Vicario Petro, ejuſque ſucceſſoribus, ut perpetuò darent juriſdictionem omnibus Prælatis Eccleſiaſticis in particulari, hic & nunc, opportunam & neceſſariam, pro Modulo Regiminis, prout ipſemet fecit, & dedit omnibus Apoſtolis in communi.

14. Nec hoc tollit virtutis, vel ſuppoſiti immediationem; quod enim fit juſſu & mandato Principis, dicitur factum eſſe à Principe immediatè & proximè.

15. Nec eas inficias ex his, & toto diſcurſu concludi neceſſarium eſſe, ad perpetuitatem & conſervationem Religionum, ut Religioſis omnibus unus præfigatur homo, qui Religionem regat & curet; non tamen benè concludi, quod iſte Præfectus & Præſul debeat eſſe ejuſdem Societatis & profeſſionis: nam de mente Summorum Pontificum, & jure naturali & Divino dictum eſt, quod de eſſentia Religionum eſt, habere Prælatum ejuſdem ſocietatis & profeſſionis, ſecùs foret arare in Bove & Aſino; & ſic Religio diu conſervari non poſſet, contra præcitata jura, ut in *cap. in nona actione 16. q. 7.* & in *cap. diverſis fallaciis, de Cler. conjugat.* dicitur, quod malè conveniunt Citharæ cum Pſalterio: diverſitas profeſſionis, & habitus, diſſentiones & ſcandala cauſat, *cap. quod Deo 33. q. 5. cap. quidem, de Apoſtat.*

16. Nec obſtat, quod aliquandò Religionum Prælati fuerunt Epiſcopi diverſæ profeſſionis; nam nos loquimur, quid faciendum eſt de jure, non autem quid factum ſit de facto, *cap. cùm cauſam, de elect.* multa enim jure fieri prohibentur, quæ facta tenent, *Peyr. cit. loc.* & additur, quod omnes Religiones, à Rom. Pontifice approbatæ, ut decet, ſuos ſemper habuerunt Prælatos ejuſdem ſocietatis & profeſſionis, ut conſtat de Benedictinis, & aliis antiquioribus.

17. Etſi Prælati, corumque Religiones aliquando fuerint ſub immediata cura Epiſcoporum, reſpondetur hoc tamen non tollit, quin juriſdictio & poteſtas Prælatorum Regularium ſit de jure Divino, ſicut juriſdictio Epiſcopalis eſt de jure Divino, non obſtante, quod Epiſcopus ſtet ſub poteſtate Metropolitani.

18. Et

11. Et quot mala, & damna ſint nata ab hac Prælatione, nobis immediatè facta per Epiſcopos, & quomodò fuerint cauſa impulſiva ad eximendum nos ab eorundem Epiſcoporum juriſdictione, diximus in *tract. de exemptione*, & habes in *cap. nimis iniqua, & cap. minus prava, de exceſſibus Prælat.* & *Clem unic. eod. tit.*

Quæſt. 2. Poteſtas Prælatorum Regularium, an poſſit licito jure, per Romanum Pontificem reſtringi, ac limitari?

1. Affirmant unanimiter *Doctores* & aliter penſare, eſt malè ſentire de ſumma & abſoluta poteſtate D. Papæ, prout habetur in *cap. licet. de translatione Prælatorũ*, *in cap. propoſuit, de conceſſ. præben. & in cap. cuncta per Alexandrum 9. q. 3.* ubi conſultò & clarè dicitur, quod Romanus Pontifex eſt Divino jure totius Eccleſiæ caput, ſucceſſor Petri, & Vicarius Chriſti; cui & in perſona ejuſdem Petri *Matth.* 18. collata eſt ſuprema poteſtas ſuper Terram, ut dicitur in *cap. quodcunque 24. q. 1.* & in *cap. omnes, il 2. de ſent. excomm.*

2. Quo fit, ut quod factum fuerit à Papa, cenſeatur factum, non à puro homine; ſed ab homine Cœleſti, vicegerente Dei in Terris, prout dicitur in *cap. quanto, de translat. Prælat.* quia Dei & Papæ eſt unum & idem Tribunal, *Hoſtienſ. in d. cap.* & *Gloſ. ibid.* ſubjungit *Romanum Pontificem eſſe talem, cui non poſſumus dicere, cur ita facis? ſed ſummo conſenſu ei tenentur omnes obedire, in omnibus, & per omnia, quæ manifeſtè non fuerint in Eccleſia deſtructionem, ſed potiùs in ædificationem.*

3. Nec his nocet, quod Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, & aliorum omnium Prælatorum Regularium poteſtas, ac juriſdictio ſit ordinaria, & jure Divino ſibi competens, & immediatè à Chriſto Domino recepta, ratione ſuorum officiorum, ut ſuprà dictum eſt; quia etſi ita ſit, fuit tamen prædictis conceſſa, non independenter, ſed dependenter, & ordine hierarchico, ita ut inferiores dependeant à Superioribus, & in hoc ordine Dominus Papa, primum ac ſupremum retinet locum; quapropter jure optimo poteſt, & potuit prædictorum omnium poteſtatem & juriſdictionem reſtringere ac limitare, prout melius ſibi videtur expedire, prout docent concorditer omnes Catholici *Doctores*, & addunt, Rom. Pontificem non mediatè, ſed immediatè præeſſe omnibus Eccleſiis, & Diœceſibus quorumcunque Prælatorum Inferiorum.

4. Perindè poſſe abſque illorum præjudicio, totum illud, quod ſibi benè viſum fuerit, in ſalutem animarum, & ob rectam gubernationem univerſalis Eccleſiæ præcipere, prout expreſsè docet *D. Thom. in ſumm. contra errores Græcorum, q. 66.* & contrarium fateri, eſſet in fide errare, *Felin. in cap. 1. Conſtit.* & *Navar. ſuper cap. non liceat, de ſpoliis Cleric. §. 3. nu. 1.* ubi de hac re latè diſputat, & in *cap. placuit, de pœnit. diſtin. 2. num. 2.*

5. Ex his collige, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & Prælatos omnes Regulares poſſe pariter coarctare, ac limitare juriſdictionem, & poteſtatem Prælatorum omnium ſibi ſubjectorum; juſtâ tamen exigente cauſâ: hinc licitè poteſt P. Generalis reſtringere Provincialium auctoritatem; ſic item Provincialis poteſt Priorum Conventualium poteſtatem limitare, ex rationabili cauſa; quia etſi prædictis omnibus competat juriſdictio de jure Divino, fuit tamen eis collata; ut dictum eſt, ordine hierarchico; hoc eſt, ita & taliter, ut Minores eſſentialiter dependeant à Majoribus, & ſic Majores Prælati poſſunt facere totum illud, quod faciunt Minores, ſibique Inferiores, & Majora: poſſunt enim ſibi reſervare caſus, à quibus Inferiores non abſolvunt, inconſulto Superiori reſervante; prout docet *Miranda* in ſuo *Ordine Judic. tom. 1. q. 2. ar. 6. concluſ. 2.* & habetur in *Conc. Trid. ſeſſ. 14. cap. 7. can. 11.* de qua te vide, quæ dico in *tract. de privil.*

Quæſt. 3. Prælati Regulares, an habeant juriſdictionem quaſi Epiſcopalem?

1. Unanimiter affirmant *Doctores*, & eam docet *D. Thom. 2. 2. qu. 33. ar. 7. ad 5.* & habetur in *cap. Epiſcopus, §. ſi ergò 11. q. 3.* & *Gloſ. in cap. ne pro defectu 41. de elect.* & hoc ideò, quia hodie omnes ferè Regulares ſunt exempti ab Ordinariorum Epiſcoporum poteſtate, per privilegia ſibi directè conceſſa, vel per communicationem & extenſionem habita.

2. Hinc habent in ſuos Subditos poteſtatem ordinariam, & quaſi Epiſcopalem, ſeu ſimilem & proportionatam Epiſcopali, juxtà *Gloſ. in Clem. 1. ver. propriè, de rebus Eccleſ. non alienan.* quam ſingularem, & ab omnibus receptam putat *Navar. comment. 2. de regul. nu. 63. ver. addo 2. cap. cùm portio 12. qu. 1. Cardinal. in d. Clem. q. 34. Abbas in cap. 1. de reb. Eccleſ. non alien.* & alii multi, quorum non eſt numerus.

3. Quapropter PP. Generales, & Provinciales poſſunt in ſuos Subditos totum illud, quod poſſunt Epiſcopi in Clericos ſibi ſubjectos; *Navar. lib. 5. de regul. conſ. 23.* quia ſuorum Religioſorum ordinarii ſunt, *cap. cùm ab Eccleſiarum Prælatis, de off. ordin. l. final. C. de juriſdict. omn. Judic.* & ſic poſſunt ſuos Subditos, de jure communi excommunicare, *cap. transmiſſam, & cap. ſuffraganeis, de elect.* prout notant *Suar. tom. 4. in 3. p. diſp. 30. ſect. 2. nu. 5.* & *Cortolan. de caſib. reſer. p. 1. ſect. 1. ar. 2.* & caſus ſibi reſervare, ex *Decret. Clem. VIII.* Item concedere dimiſſorias litteras ad ſuſcipiendum Ordines, ut conſtat ex *Conc. Trid. ſeſſ. 23. de reform. cap. 10.* & docet *Navar. tom. 1. conſil. lib. 1. conſil. 22. de tempore ordinand.* & ad triremes deſtinare, *Panorm. in cap. etſi Clerici, §. de adulteriis, num. 13. de judiciis*, & *Navar. in d. 2. comment.*

4. Quæ quidem ſic adeò vera ſunt, ut ſecùs dicere ſit malum, prout poſt multos docet *Coriol.* cit. *loc.* & alii, quos allegat *Barboſa de off. & poteſtate Epiſcopi. allegat. 105. num. 4. Aſcan. Tambur. tom. 1. de jur. Abbat. diſp. 15. q. 2. num. 4. in calce, Rodriq. tom. 2. quæſt. 63. art. 4. & in ſumm. p. 1. cap. 29. num. 3. Campanil. in diver. jur. Canonic. rubric. 12. cap. 13. nu. 2.* & *Sanchez de matrim. lib. 8. diſp. 2. nu. 6. & diſput. 3. n. 9. concl. 4.*

Quæſt. 4. Prælati Regulares Epiſcopo Inferiores, an dicantur habere proprium territorium, & eſſe nullius Diœceſis?

1. Affirmat *Roland.* cum aliis multis, quos allegat *lib. 3. conſil. 13. nu. 44.* ex eo, quia loca exempta ab ordinariorum Epiſcoporum juriſdictione, & Domino Papæ immediatè ſubjecta, conſtituunt territorium per ſe; quod largè, vel quoad aliquos effectus, vel per modum æquiparationis admittit eſſe verum *Felin. in cap. grave, nu. 2. in fin. de off. jud. ordin.* & *Gonzal. ſuper regul. 8. Cancell. Gloſ. 43. num. 191.* nam Regulares, ab ordinariorum Epiſcoporum juriſdictione immunes aut ſunt nullius Diœceſis, ſicut Priores noſtri Conventus Balnearenſis, Superioris Calabriæ, qui quidem ex ſpeciali privilegio præſunt ſæculari Clero, cum plenaria juriſdictione, & ſic verè ac propriè dicuntur de per ſe habere proprium Diœceſim, & Territorium, cujus reſpectu verè appellantur Diœceſani, prout docent *Cardinal. in Clem. 1. §. volumus, q. 4. nu. 2.* & ibi *Imol. num. 38. Panormit. nu. 15. de foro compet.* & *Sanchez de matrim. lib. 3. diſput. 29. num. 18. & lib. 8. diſput. 2. num. 12.*

2. Aut ſunt immunes, ſed in aliena Diœceſi, prout regulariter reperiuntur eſſe Mendicantium loca, in alterius Diœceſi ſita & erecta; & ſic ſecus dicendum eſt, prout ſæpè decrevit Sacra Rota Romana, anno Domini 1611. coràm *R. P. Attrebaten.* Et 1621. coràm *R. P. D. Buratto*: Cujus Rotæ deciſiones per extenſum refert *Aſcan.* Tambur.

Tambur. tom. 1. de iur. Abbat. diſp. 15. quæſt. 9. nam eo ipſo, quod hujuſmodi Monaſteria dicuntur eſſe in aliena Diœceſi, non poſſunt conſtituere Territorium ſeparatum: implicat enim in adjecto, eſſe in aliena Diœceſi, & & habere Territorium ſeparatum: nam habere Territorium ſeparatum, idem eſt, quod eſſe extrà Territorium, ſeu eſſe extrà Diœceſim, prout benè notant *Doctores*, quos cumulat *Tambur.* cit. *loc.*

3. Quod magis patet, ſi advertas, hujuſmodi Regulares, qui exiſtunt in aliena Diœceſi, in multis ſubjici correctioni, & viſitationi loci Ordinarii, quod non procedit in illis, qui ſunt nullius Diœceſis, ex eo, quod habent Territorium ſeparatum, ſeu forum, *l. pupillus, §. territorium, de verb. ſignif.*

4. Hoc autem ſeparatum Territorium ſolus Papa concedere poteſt, ex ſpeciali privilegio; quia ad ipſum ſolùm ſpectat, ſeparare unam Diœceſis partem ab aliqua tota Diœceſi: ita *Hoſtienſ. in cap. cùm contingat, nu. 1. de for. compet.* & *ibid. Butrius nu. 11. Conſuet.* & *Panor. nu.* 18.

5. Proindè bene nota, quod aliud eſt, eſſe nullius Diœceſis, & aliud, eſſe in Diœceſi, vel de Diœceſi alterius; nam eſſe nullius idem eſt, quod eſſe exemptum cum proprio Territorio; eſſe autem in aliena Diœceſi, eſt eſſe exemptum, ſine proprio Territorio: & tandem eſſe de aliena Diœceſi, eſt eſſe ſine exemptione, & territorio; prout communiter notant *Doctores, Lapus Clem. 2. de privil.* & *Abbas in cap. grave, de offic. jud. Ordin.* & alii plures, quos citat Illuſtriſs. Doctor *Auguſt. Barb. in collect. tom. 1. in d. cap. grave, nu. 3. ver. in tua Diœceſi exiſtentes, de off. Jud. ord.*

Quæſt. 5. Poteſtas & juriſdictio Prælatorum Regularium, an ſit magna circa ſuos ſubditos?

1. ET quidem magna eſt, nam Prælati Regulares de jure, circà ſuos Subditos, ea omnia poſſunt in quibus non ſunt prohibiti.

2. Inſuper, ſi eorum poteſtas non eſſet per Dominum Papam limitata, poſſent in ſuos Subditos, omni procul dubio totum illud, quod poteſt Romanus Pontifex in tota Eccleſia: hi enim, ut ſuprà dictum eſt, ſunt Eccleſiæ veri Prælati, Judices ordinarii, habentque facultatem de jure Divino ſibi debitam, quam ceu Epiſcopi, & Archiepiſcopi, immediatè à Chriſto receperunt, ad feliciter gubernandum, & regendum ſtatum Regularium; prout ſcitè oſtendunt noſter *Victoria in relect. de poteſt. Eccleſ. q. 2. nu. 28.* & *Sot. in 4. ſentent. diſtin. 27. q. 1. ar. 4.* quos ſequitur *Rodriq. tom. 1. q. 27. art. 6.* & *Miranda in ordine Judic. tom. 1. q. 2. ar. 6.* & in *Manual. Prælat. tom. 1. q. 13. ar. 5.*

3. Benè tamen verum, quod iſtorum recenſita poteſtas, in multis, & multis limitata reperitur à jure, Papa, vel Eccleſia; prout docent *Syl. ver. caſus, nu.* 2. ubi refert quinquaginta caſus, Papæ reſervatos, de quibus latè idem *Miranda in d. Manual. tom. 2. q. 7.* à 1. *artic.* uſque ad 7.

4. Hinc benè dicitur in noſtris *Conſtu. diſtin. 2. cap. 3. tex. 10.* quod Prior Provincialis eandem habet poteſtatem in ſua Provincia, quam & Magiſter Ordinis in toto Ordine, ſic itidem Prior Conventualis in ſuo Conventu, reſpectivè; quia hi omnes ſunt veri Prælati, ut dictum eſt, tantò minùs, quantò eorum auctoritas, ut dixi, reperiatur limitata à P. Provinciali, vel Generali, cœteriſque Superioribus in forma.

***

Quæſt. 6. Prælati Regulares majores, uti ſunt Generales, & Provinciales, an habeant majorem auctoritatem in ſuos Subditos, quam Epiſcopi?

1. IN deciſis habemus, Prælatos Regulares, ſuper ſuos Subditos habere juriſdictionem quaſi Epiſcopalem, hoc eſt, ſecundùm quandam Analogam proportionem, & hoc ſignificatur per ly *quaſi*; quæ eſt [illegible] diminuens; quia de facto juriſdictio Epiſcop[illegible] ſpiritualibus eſt major, & dignior, ſimpliciter, o[illegible] dignitate & poteſtate Regularium: Cùm ſtatus Epiſcopalis ſit melior, ac dignior omni ſtatu Mendicantium: p[illegible] docent communiter *Doctores*, & ea, quæ ſunt de or[illegible] Epiſcopatus, nullatenùs poſſunt Regularibus c[illegible]

2. Bene verum eſt, quod in quibuſdam, & [illegible] aliqua, major eſt prædictorum Regularium [illegible] quàm ſit Epiſcoporum; cùm ad plura ſe exten[illegible] Prælati Regulares habent poteſtatem, & ſuper [illegible] & corpora Subditorum, nec non & illorum [illegible] criminales & civiles ſæpè dirimunt: quod non poſſunt Epiſcopi, *Portell. in dub. ver. Prælatus, nu. 6.* & *Bord. reſolut. 2. q. 9.*

3. Quod procedit in utroque foro, *Sanchez de matrim. lib. 8. diſp. 2. nu. 13. & diſp. 3. num. 9. concl.* [illegible] qui tam ad abſolvendum, quàm diſpenſandum, [illegible] ſunt Regulares, quàm Epiſcopi, ut conſtat [illegible] infrà dico, prout patet de homicidio volunt[illegible] bus, Domino Papæ reſervatis, à quibus Epiſc[illegible] ſolvunt, *Rodriq. tom. 1. q. 24. ar. 16. in fin. ver* [illegible] *eſt, Sanchez* cit. *loc.* & *Beya par. 4. caſ. 57. §.* [illegible] Sed in his ſervanda ſunt etiam privilegia, R[illegible] Papa conceſſa.

Quæſt. 7. Poteſtas data Epiſcopis per Con[illegible] ſeſſ. 24. de reform. cap. 6. incipiente lic[illegible] cet; diſpenſandi in irregularitatibus, & [illegible] *ſionibus occultis, in foro conſcientiæ, an* [illegible] *competat Regularium Prælatis, an vero ex* [illegible] *legio Pii V.*

1. ET quidem competere de jure, affirmant [illegible] *Lacruce de ſtat. Relig. lib. 1. cap. 6. dub. 16.* & [illegible] *quez lib. 14. cap. 18. nu. 2. & in comment.* & alii pl[illegible] graviſſimi, quos citat *Diana par. 7. tract. 2. reſ.* [illegible] 4. [illegible] cunturque ex multis, Primò, quia hæc poteſtas E[illegible] pis tradita in *d. cap.* eſt ordinaria, licet ſpecialis; [illegible] enim eis, non ratione perſonæ, ſeu ordinis, ſed [illegible] vel perpetui officii, ut docet *Bartol in l. ambitioſa* [illegible] *de decret. ab ordin. faciend. Bald. in cap. final. de off.* [illegible] *Syl. in ver. delegat. q. 8.* & *Covar. lib. 3. var. cap. 20. num.* [illegible]

2. Quod magis conſtat, ſi advertas, omnem [illegible] ctionem, in univerſum, æquè dividi in ordinariam, [illegible] delegatam; ut ſuprà dico, & prædictam jam r[illegible] auctoritatem *cap. 6. Trid.* nullatenùs poſſe eſſe d[illegible] tam; nam *Tridentinum in d. Decreto* non dicit, ut [illegible] petat Epiſcopis, tanquàm Delegatis Sedis Apoſto[illegible] quo caſu, etſi poteſtas competat dignitati, vel offi[illegible] petuo; cenſetur tamen delegata: ſecundùm G[illegible] *cap. ad abolendam, de hæret.* & *ibi Panor. nu.* 15.

3. Nec item dicitur in *d. cap.* ut Epiſcopi d[illegible] auctoritate Apoſtolicâ, quæ quippè verba deno[illegible] ctoritatem delegatam pariter, ut docet poſt multos [illegible] *rianta* in ſua *pract. 4. p. diſtin. 5. nu.* 4.

4. Hinc Capitulum, ſede vacante, ex quo [illegible] dinariam juriſdictionem Epiſcopi, poteſt ea om[illegible] cere, quæ in *d. Decreto* competunt Epiſcopis, ut [illegible] *Gennenſ.* in ſua *pract. Cur. Archiep. Neap. cap.* 66. [illegible] *Sayr. deciſ. 31. de tempor. ordin. Novar. ſingul. Juris P*[illegible] *ficii concl. 2. Suarez tom. 4. in 3. p. diſp. 30. ſect. 2. nu.* 3.

5. Qu[illegible]

5. Quod item procedit in Epiſcopis nondum conſecratis, prout omnes concedunt, ex eo, quia poteſtas conceſſa in *d. cap.* conceditur Epiſcopis, ut dictum eſt, non ratione ordinis Epiſcopalis, ſed ratione juriſdictionis ordinariæ.

6. Prælati autem Regulares, & præcipuè majores, uti ſunt Generales & Provinciales in ſua Dœceſi, quæ comprehendit eorum Monaſteria, habent plenam & ordinariam Epiſcoporum juriſdictionem, & ab illis, ſolâ conſecratione differunt, ut docent communiter *DD.*

7. Proindè, Confeſſarios in ſuis Diœceſibus, hoc eſt, in ſuis locis & Monaſteriis, inſtituunt & approbant, quod ad Epiſcopos ſpectat, ex *Decreto Conc. Trid. ſeſſ. 23. cap. 15. de reformat.*

8. Nec non ut dictum eſt, & caſus ſibi reſervant, & dimiſſorias litteras ad ordines ſuſcipiendum, ſuis Subditis concedunt, & alia hujus generis multa, quæ concernunt munus Epiſcopi: & ſic, dubio procul in ſuis prædictis locis, tanquàm in propria Diœceſi, ſunt Epiſcopi æquipollenter, ut poſt multos docent *Franciſcus Merolla, tom. 2. diſp. 4. de legib. & conſtit. cap. 6. de diſpenſat. coroll. 9. nu. 134.* & *Franciſcus Bordonus reſol. 2. q. 10. nu. 19. de poteſtate Prælat.*

9. Et conſequenter nomen Epiſcopi in *d. cap.* non ſumitur propriè & formaliter, ſed largè & translativè: etenim præſupponit pro quocunque Prælato, habente juriſdictionem ordinariam, quaſi Epiſcopalem; prout egregiè *Rodr.* & *Henriquez* cit. *loc.* & *Boſſius ſect. 1. de Jubil. caſ. 10. nu. 220. Beja 4. p. caſ. 37. Flores de Mena var. reſolut. lib. 3. quæſt. 24. nu. 18. Duard. in Bull. Cœnæ Domini, lib. 3. §. 2. q. 8. nu. 55. Monet. de commut. ultim. volunt. cap. 5. nu. 455.* & *Sigiſmund. à Bononia de elect. dub. 51.*

10. Secundò, quia aliàs Subditi Prælatorum Regularium, eſſent pejoris conditionis, Subditis Epiſcopis, quod non debet dici, cùm ſint in ſtatu perfectiori ac ſtrictiori, aut eſſet illis malè proviſum, cùm non deceat illos vagari, Romamque petere, pro abſolutione, & diſpenſatione, in caſu, quod in reſervatos incidant, vel ſi Irregularitatem admittant; quippè qui, cum nulli ſubdantur Epiſcopo ex una parte, & cùm ex altera proprium habeant Territorium, ſeu Monaſterium, quod non eſt veluti pars Diœceſis alicujus Epiſcopi, ſed potiùs quaſi Diœceſis diſtincta: in caſu indigentiæ, ſicut poteſt occurrere & ſublatis privilegiis; à quonam eſſent abſolvendi Regulares? non utique ab Epiſcopis vicinis; quia non ſunt illorum Subditi, nec de illorum Diœceſi, quod requiritur, juxtà *d. Decret.* Concil. enim dicit, *ſibi Subditis, & in ſua Diœceſi. & loco*: nec item poſſent abſolvi à proprio Prælato, ſi in hoc *Decreto* non comprehenduntur; prout benè notat *Coriol. 1. p. de caſib. ſect. 1. ar. 23. nu. 4.* à quo ergò? Romam petere, ut dixi, periculoſum, ne dicam damnoſum, & ſcandaloſum.

11. Tertiò, quia id declaravit *Pius V.* ſua *Conſtit.* quæ incipit. *Rom. Pontif. circumſpecta benignitas*, quam ponit per extenſum *Confect. in collect. litt. Apoſtolic. & privil. pag.* mihi 186. in impreſſione Veneta, ibi *& inſuper, quia Sacrum Oecumenicum Generale Tridentinum Concilium conceſſit Epiſcopis, ut abſolvere poſſint in foro animæ, ſeu conſcientiæ, ab omnibus peccatis, & diſpenſare in Irregularitatibus, prout ſeſſione 24. cap. 6. habetur, ne Prior Conventualis, & Superiores Prælati totius d. Ordinis, tam in d. Provincia, quàm extrà eam ubilibet, in hac parte deterioris conditionis, quàm Clerici aut ſeculares exiſtant, eiſdem Priori Conventuali, & Superioribus præfatis, ut ipſi per ſeipſos, idem omninò in Fratres, & Moniales d. Ordinis ſibi Subditos, tam quoad abſolvendi, & diſpenſandi hujuſmodi, quàm alias quaſcunque facultates, eadem auctoritate & tenore, perpetuò concedimus, indulgemus, & etiam declaramus*, hæc *ibi*: Quandoquidem Papa in *d. Bulla* duo declaravit, alterum, quod tenet ex parte Subditorum, quod ſcilicet, non licet Religioſis Subditis, virtute *Bullæ Cruciatæ*, & privilegii eligere Confeſſorem, ab Ordinario approbatum: alterum ex parte Prælatorum, quod ſcilicet jus datum Epiſcopis per *Conc. Trid. in d. cap. ſeſſ. 24. de reformat.* competit Regularibus Prælatis; quapropter ſi abrogaretur privilegium *Pii V.* vel ſimile, adhuc Prælati Regulares uti poſſent facultate prædictâ, in vim *Concil. Trid.*

12. Nec his obſtat, quod ea, quæ jure ſpeciali competunt Epiſcopis, prout eſt facultas conceſſa per *d. cap. Trid.* non poſſint in alios tranſire, prout docent *Innoc. in cap. cùm in cunctis, nu. 17. de elect.* & *Abbas in cap. verùm, nu. 9. de for. compet.* quos ſequitur *Petrus Cenedus in collect. 4. ad 6. de elect. num. 3. Suarez tom. 5. de cenſ. diſput. 41. ſect. 2. num. 18.* & noviſſimè *Bonac. de cenſ. diſput. 7. q. 5. pun. 1. nu. 7.*

13. Quia etſi competentia Epiſcopis jure ſpeciali delegato, ſeu ex commiſſione, non poſſint tranſire in alios: ea tamen quæ competunt jure ordinario ſpeciali, prout eſt dicta facultas, benè poſſunt ad alios tranſire, *Panorm. in d. cap. verùm, nu. 9. de for. compet. Felin. in cap. eam te, nu. 17. de reſcriptis, Rodr. tom. 1. q. 61. ar. 9. Meroll.* cit. *loc.*

14. Nec item nocet, quod prædictum *Decret. Trid.* exorbitat à jure communi primævo, quo obtento ſolus Papa poterat diſpenſare, & conſequenter uti odioſum debet reſtringi, & non ampliari; ut dicitur in *cap. quæ exorbitant, de Regul. juris, in 6.*

15. Quia prædictum *Decretum*, de quo agitur, ex quo reducit Epiſcoporum poteſtatem ad jus primævum & antiquum, eſt favorabile; & conſequenter ampliandum; nam Apoſtoli, in quantum Apoſtoli, omnes fuerunt æquales, & immediatè à Chriſto Domino poteſtatem juriſdictionis, in totum Orbem acceperunt, prout eruditè probat *Cajet. in Opuſc. de auctor. Papæ, & Concil. cap. 3. & 4.* & *Bannes 2. 2. quæſt. 1. ar. 10.*

16. Cùm autem Epiſcopi in locum Apoſtolorum ſuccedant, diviſi per ſuas Diœceſes, in his Diœceſibus juriſdictionis poteſtatem habent, ſicut Rom. Pontif. habet in totum Orbem; tantò minùs, quantò in quibuſdam caſibus reperiatur limitata à Domino Papa, prout luculenter docet *Syl. in ſumm. ver. caſus.*

17. Cùm ergò jam dictum Decretum corrigat jus Canonicum, quo Dominus Papa limitavit Epiſcoporum poteſtatem, auferendo talem limitationem, reducit Epiſcopalem poteſtatem ad ſuam primævam antiquitatem, & quaſi naturalem ſtatum, in quo reperiebantur Epiſcopi, antequam eorum poteſtas fuiſſet, ut dictum eſt, limitata; omni dubio procul jus correctivum erit, reducens conſtitutum ad terminos juris primævi, & naturalis ſtatus, non autem jus novum; prout quidam malè dicunt; & ſic amplè debet interpretari, prout docent *Rodr. Bordon.* & *Coriol.* cum aliis in præcit. *loc.* quia omnis conſtitutio correctoria, reducens conſtitutum ad jus primum, ſecundùm omnes *Doctores* debet amplè interpretari, & largè exponi.

18. Nec tandem obſtat quædam declaratio Sac. Congregat. quæ circumfertur, facta in *d. cap. liceat*, quod ſcilicet in hoc *Decreto* non comprehenduntur Inferiores, habentes juriſdictionem ordinariam, & quaſi Epiſcopalē; ſed tantùm Epiſcopi, privativè, quoad omnes alios; quia de hac non conſtat authenticè: & ſic illi non ſtandum, ex *Decreto Urbani VIII.* ſuper hoc edito, prout nos latè diximus in *1. par. tract. 8. de interpretatione Privilegiorum, quæſt. 4. nu. 3.* etſi conſtaret, nec haberet vim legis; quia Auditores Rotæ Romanæ non habent auctoritatem condendi leges, & conſequenter non poſſunt obligare, *Sanchez. de matrim. lib. 8. diſput. 2. nu. 10.* ſed facit opinionem probabilem, *Suarez lib. 7. de legib. cap. 11.* cum aliis multis, quos citat *Zacchar. Paſqual. deciſ. 8. & 9. Beja* autem in *d. p. 4. caſ. 37. §. & rationes* ait, prædictam declarationem non loqui de Regularibus, ſed de quibuſdam Abba-

Abbatibus, ſubjectis in pluribus Epiſcopis, quibus non competit illud jus, cùm nec æquipollenter poſſent dici Epiſcopi; uti ſunt Abbates Eccleſiæ collegiatæ, & aliqui Archidiaconi, *Meroll.* cit. *loc.* & ultimò *Bordonus* ait, Prælatos Regulares non eſſe Epiſcopis Inferiores, ſed pares in juriſdictione, & ſic debere intelligi illud verbum, *privativè*; ſupple inferiores.

Quæſt. 8. *Prælati Regulares, an poſſint leges ferre?*

1. ET quidem Generales Religionum omnium, approbatarum tamen à Rom. Pontif. poſſe reſpectivè leges ferre, de conſenſu majoris partis Generalis, vel vel Provincialis Capituli, non eſt, qui neget: dummodò contrà jus commune, vel naturale, aut Divinum non conſtituant: quia hæc facultas condendi pullulat, & dimanat à juriſdictione ordinaria, & poteſtate, quam quis habet in ſuos Subditos *D. Thom.* 1.2.*qu.* 90. *art.* 3. *&* 2. 2. *quæſt.* 51. *ar.* 2. & habetur in *l.* 1. *de conſtu. Princ.* & *Bartol. in l. Imperium, nu.* 8. *de juriſd. omn. Judic.* Perindè quantum quis habet de juriſdictione, tantum habet de auctoritate ferendi leges & ſtatuta; nec ulteriùs extenditur; niſi hi, quorum intereſt, conſentiant, vel ad minùs ſint præſentes, ut docent *Bald. in l. omnes populi ff. de juſt. & jur. Innoc. in cap.* 1. *de locato, & in cap. à nobis, il* 1. *de ſent. excomm.* ubi allegat *cap. final. de his, quæ à Prælat. fiunt* & *Syl. in ſumm. ver. lex, n.* 4. *in fin.* & colligitur ex *Inſtit. de jur. nat.* §. 1. *&* 2.

2. Generales autem Ordinum, præcipuè Mendicantium, ſunt veri Prælati, & ordinarii ſuorum Subditorum, habentque ſupremam auctoritatem Epiſcopalem, vel quaſi Epiſcopalem in toto Ordine, quem gubernant, ut dictum eſt; & ſic jure ordinario habent auctoritatem excommunicandi, ſuſpendendi, interdicendi, eaque omnia operandi, quæ poteſt Epiſcopus cum ſuo Diœceſano Capitulo, ut multis citatis notat *Bonac. tom.* 2. *de legib. in diſp.* 1. *quæſt.* 1. *punt.* 3. *nu.* 15. *&* 28.

3. Confirmatur, nam ordinare aliquid ad bonum commune, quod facit lex, vel eſt totius multitudinis, vel alicujus gerentis vices ejus; unde legem condere, pertinet ad multitudinem, vel ad perſonam publicam, quæ habet curam totius multitudinis, prout idem *D. Thom. in* cit. *loc.* 12. *quæſt.* 90. quem poſt multos ſequitur *Suarez lib.* 4. *de leg. cap.* 6. *nu.* 25. & *Layman lib.* 1. *tract.* 4. *cap.* 7. §. 9. *nu.* 29.

4. Conſultò dixi, à Rom. Pontif. approbat. quia in Lateranenſ. & Lugdunenſ. Generali Concilio, ſub graviſſimis pœnis prohibitum eſt, privatâ auctoritate, novam Religionem inſtituere; & eò fortiùs, ſi de mulieribus loquamur, prout ſtatuit *Joan. XXII.* & *Clem. V.* Sic adeò, ut ſine gravi nota temeritatis & pœnalitatis, nemo poſſit, de ſe Religionem inſtituere: quapropter, optimo jure fuit ſuppreſſa, & annullata prætenſa Congregatio Jeſuitiſſarum, per *Urbanum VIII.* ſua *Conſtit.* 110. incip. *Paſtoralis Rom. Pontif. cui cura, &c.* edita, anno Domini 1630. & publicata die 27. Auguſti, & poſita in 4. *tomo Bull. Cherubin.*

5. Quia, etſi à Chriſto Domino, immediatè ſit inſtitutus Religioſorum ſtatus; hoc tamen intellige in genere, & ordine Hierachico, ut ſuprà dictum eſt.

6. Ita quod ad ſpecificam diſtinctionem, & ſecundùm hic, & nunc, cujuſvis Ordinis & Inſtituti, tam vivendi Regulæ, quàm Conſtitutiones & ſtatuta debeant omninò examinari, & approbari per Romanum Pontificem, cui ſoli commiſſa eſt cura totius Eccleſiæ Univerſalis: quia *Petro* dictum eſt, *paſce oves meas*; & omnes homines ſunt oves Domini Papæ; & ad ipſum ſpectat de omnibus ovibus: hinc nec Evangelio crederem, niſi *Petrus* approbaſſet.

7. Quod dictum eſt de Generalibus Ordinum, extende proportionabiliter ad PP. Provinciales, hi etiam reſpectivè dicuntur Prælati, & Ordinarii ſuarum Provinciarum, & habent juriſdictionem quaſi Epiſcopalem in præfixis ſibi Provinciis, ut ſuprà diximus. Epiſcopi autem, de conſenſu Capituli, ex ſui muneris poteſtate poſſunt ſine dubio ſtatuta condere; ſuis tamen Subditis convenientia; prout omnes docent in *cap. cùm omnes, & cap. cùm acceſſiſſent, de Conſtit. & cap.* 1. *de conſecrat. diſtin.* 3. *& cap.* 2. *de locato,* ubi ſupponitur, Epiſcopos poſſe ſtatuta facere, & habetur expreſsè in *c. ut animarum, de conſtit. in* 6.

8. Verùm, licet Provinciales in ſuis Congregationibus, ſeu Capitulis Provincialibus poſſint ſtatuta perpetua facere, obligantia omnes Religioſos illius Provinciæ; debent tamen hæc condere, publicare, & obſervari facere de conſenſu Reverendiſs P. Generalis, vel Capituli Generalis, quia hujuſmodi ſtatuta reſpectu totius Provinciæ, ſunt res graviſſimæ: & ideò non debent fieri ſine influxu Supremi Capitis, ſeu Tribunalis, confirmantis vel approbantis ſtatuta prædicta, argum. *cap. cùm acceſſiſſent, de Conſtit.* tùm quia ſicut pars regulariter non debet diſcordare à toto; ita cùm expedit in aliquo diſcrepare, non debet id facere, ſine motione & conſenſu capitis, vel totius corporis: maximè quando ſunt diſponentia in re perpetuò futura: Cùm tandem P. Generalis debeat habere providentiam ſingularum Provinciarum, etiam quoad proprias obſervantias earum, valde rationi & juſto conſentaneum eſt, ut ſine illo, ſtatuta non introducantur; *Suarez tom.* 4. *de Relig. lib.* 2. *cap.* 8. *nu.* 5.

9. In noſtra autem Dominicana Religione, ad evitandum multitudinem Conſtitutionum, in ſpecie, prudenterque prohibendo cavetur, ne de cætero aliquid ſtatuatur, niſi per duo Capitula Generalia continua fuerit approbatum, & tunc in tertio Capitulo, immediatè ſequenti poterit confirmari, vel deleri, ſivè per Priores Provinciales, ſive ver alios Diffinitores, ubicunque illud tertium Capitulum celebretur, prout habetur in *Prol. Conſtit. sex.* 7. *fol.* 8.

10. Proindè nec Prior Provincialis, nec Magiſter Ordinis, nec aliquod Capitulum poteſt facere Conſtitutionem in Ordine noſtro; ſed oportet, quod ad Conſtitutionem faciendam concurrant tria Capitula Generalia, & continua; vel unum Capitulum Generaliſſimum, quod tribus Capitulis Generalibus continuis æquipollet, prout *ibid.* fuit ſæpè declaratum.

11. Poſſunt tamen Capitula Generalia, & Magiſter Ordinis facere ordinationes & admonitiones, quæ perpetuò durabunt, quouſque fuerint revocatæ, & poterunt ſecundùm ipſas noſtri Superiores corrigere Fratres, & etiam in ipſis diſpenſare, ex cauſa rationabili, ut *ibid.* declaratur.

12. Et ſic, aliud eſt loqui de jure communi, & aliud de jure ſpeciali: nam de jure communi certum eſt, quod in omnibus Religionibus, à Sancta Sede approbatis, reperitur poteſtas ferendi leges, & condendi ſtatuta perpetua, quæ Ordini & Regulæ conformia ſunt, prout docet *S. Thom.* 2. 2. *quæſt.* 104. *ar.* 5. *& quæſt.* 186. *ar.* 6. vel quæ ad Ordinis, ac Regulæ conſervationem videntur, etiamſi in Regula, quam Regulares promiſerunt, expreſsè non comprehendantur.

13. Hæc autem poteſtas, ſtatuta condendi, an ſit pænes Supremum Ordinis Prælatum, vel pænes Capitulum, aut pænes utrumque ſimul, vel pænes Capitulum Generale aut Provinciale; attendendæ ſunt Regulæ, Conſuetudines, & Privilegia cujuſcunque Ordinis, de qua re videte *in ſingulis, de ſtatu Monach.* ubi habes hujus generis multa.

14. Sed quid dicendum, ſi talia ſtatuta fiant per P. Provincialem in Capitulo Provinciali, ſine tamen conſenſu P. Generalis? dicas, non valere in Ordine noſtro: nil

pe

Digitized by Google

per modum præcepti, vel mandati; verum quoad alios, conſule eorundem privilegia, conſuetudinem, vel regulam: de jure tamen communi affirmat *Salas*, eſſe valida, per doctrinam *Bald. Innoc.* & aliorum, in *locis* per ipſum citatis in *tractatu de legib. diſp.* 8. *ſect.* 12. & ſic prædicta ſtatuta poſſent dici lex municipalis, utputà, facta de conſenſu Civium unius Loci, vel Provinciæ: Reliqui autem Inferiores Prælati, nequeunt leges ferre, ſed tantùm præcepta, & mandata, quæ expirant morte mandantis, & obligant Subditos, ex voto obedientiæ; ſi fiant, ut decet, in cuſtodiam Regulæ, quam jurarunt obſervare: Et hoc ideò, quia hujuſmodi Prælati non habent publicam auctoritatem; nec juriſdictionem univerſalem in ordine ad totam Religionem, quam profeſſi ſunt, prout requiritur, ad ferendum leges, pro communi bono, tum etiam, quia hæc poteſtas condendi propriè leges, eſt de reſervatis Principi, in ſignum ſupremæ poteſtatis, ut poſt allegatos docet *Fachineus lib.* 13. *controv. cap.* 22.

15. Quam quidem poteſtatem juriſdictionalem, & gubernativam habent Supremi Principes à Communitate, proximè, vel remotè, prout docent *Sot. lib.* 4. *de juſt. q.* 4. *ar.* 1. § *hic autem*, & *Cardinal. Bellarm. tom.* 1. *lib.* 3. *de Laicis, cap.* 6. quia Reſpublicæ, & Communitates, juriſdictionem transtulerunt in Principes, *D. Thom.* 1. 2. *quæſt.* 90. *art.* 3. & habetur in *l.* 1. *ff. de conſtit. Princ.* & *l.* 2. §. *noviſſimè, ff. de orig. jur.* ubi *DD.*

16. Qui quidem Principes ſupremi, poteſtatem ſuis largiuntur Magiſtratibus, & Gubernatoribus, unde poſſunt leges ferre; ſecundùm quod habent auctoritatem, ſibi conceſſam à Supremo Principe, ut dictum eſt: ita, & Prælati Regulares (cæteris paribus) poterunt leges Eccleſiaſticas ferre, ſecundum auctoritatem ſibi factam à Domino Papa, totius Eccleſiæ Supremo Principe.

Quæſt. 9. *P. Generalis Ordinis, an valeat independenter à Capitulo, leges ferre?*

1. NEgativè dic, de jure tamen communi: tum quia, ſicut P. Generalis regulariter habet poteſtatem à Capitulo, hoc eſt, per electionem Eligentium, in unum legitimè congregatorum; ita ſine conſenſu, ſaltem majoris partis Capituli, non poteſt ſtatuta, nec leges ferre; cum hac enim limitatione, ſaltem tacita, cenſetur poteſtatem accepiſſe, prout de communi docet *Suar. lib.* 4. *de legib. cap.* 5. *nu.* 2. quandoquidem P. Generalis non eſt ſuprà Capitulum Generale; quamvis ſit caput, & pars principalis illius. Tum etiam, quia P. Generalis, in omni Ordine eſt ſimilis Archiepiſcopis, ceu Provincialis correſpondet Epiſcopis; & Priores, ſeu Guardiani Locales, & Conventuales correſpondent Parochis; prout ex multis docent *Miranda tom.* 1. *Manual. Prælat. quæſt.* 14. *ar.* 2. *Peyr. tom.* 2. *de Prælat. q.* 1. *cap.* 4. *num.* 1. *&* §. 4. *nu.* 71. & *Tambur. tom.* 1. *de jur. Abbat. diſput.* 1. *q.* 4. *num.* 2.

2. Verumtamen Archiepiſcopi, & Epiſcopi non poſſunt, ſine Capituli conſenſu, ſtatuta condere, nec leges ferre; prout conſtat ex *Pontificali Romano*, & praxis docet, & expreſsè habetur in *cap. ultim. de feriis, & cap. quanto, de his, quæ, &c.* ubi *Alex.* 3. ait, *Fraternitati tuæ mandamus, quatenus in conceſſionibus, & confirmationibus, & aliis Eccleſiæ tuæ negotiis, Fratres tuos requiras, & cum eorum conſilio, vel majoris partis, eadem peragas, & pertractes, & quæ ſtatuenda ſunt, ſtatuas, & errata corrigas, & evellenda diſſipes, & evellas.*

3. Id ipſum ſtatuit in *cap. novit tuæ diſcretionis prudentia, qualiter tu, & Fratres tui, unum corpus ſitis, ita quòd tu caput, & illi membra eſſe probantur: unde non decet te omiſſis membris, aliorum conſilio in Eccleſiæ tuæ negotiis uti:* & infrà, *innotuit ſiquidem auribus noſtris, quòd tu, ſine conſilio Fratrum tuorum, Abbates: & Abbatiſſas, & alias perſonas Eccleſiaſticas inſtituis, &c. ideoque id auctoritate Apoſtolica prohibemus, ac tales inſtitutiones, & deſtitutiones, carere decernimus robore firmitatis.* & *c. non eſt, de conſuet. lib.* 6.

4. Hinc inolevit Epiſcoporum praxis, nihil ſtatuere, inconſulto Capitulo, & ita à Sacra Congregat. fuiſſe deciſum, refert *Stephan. Quaranta in ſumm. in appendice, ver. Synodus Diœceſana, Meroll. tom.* 2. *diſp.* 4. *de legib. cap.* 4. *difficult.* 2. *num.* 16. *Panor. in cap. ultim. de off. deleg. & cap.* 2. *de conſtit.* & poſt multos *Sayr. in Clavi Reg. lib.* 3. *cap.* 11. *num.* 6.

5. Si hoc totum procedit in Archiepiſcopis, & Epiſcopis, quippè qui à Capitulo juriſdictionem & poteſtatem non accipiunt, ſed immediatè à Domino Papa; quantò fortiùs debet procedere in Prælatis Regularium, qui quidem, ut dixi, à Capitulis & Electoribus, ſtatim ſequuta, & canonicè publicata electione, ſuper omnes Fratres auctoritatem habent.

6. Dixi, de jure communi, quia ſecus eſſet dicendum, ſi adeſſet privilegium, vel conſuetudo, hæc faciendi ſine Capitulo, quod juxtà ſui tenorem, attentè debet legi, & obſervari.

Quæſt. 10. *Prælati Regulares, an ſine conſenſu Capituli, vel Patrum de conſilio, ad hoc deputatorum, poſſint tutè, & validè, mandata, & præcepta facere?*

1. PRæcepta Generalia, quæ toti Communitati imponuntur, regulariter loquendo, fieri nequeunt, ſine conſenſu, ſaltem majoris partis Capituli: hæc enim quodammodò ſapiunt ſtatutorum naturam.

2. Sic item, & ſpecialia, quæ ad unam diriguntur perſonam, ſi tamen ſint gravia, oneroſa, & extraordinaria: prout præceptum, vel ſententia, vel judicium, de torquendo, de expellendo Novitium ab Ordine, de privando quem habitu Religionis, & de ſimilibus, quæ vel infamant, vel damnum inferunt irreparabile; quandoquidem res graves velle agere ſine prudentia, & maturo conſilio, periculoſum eſt errandi, & peccandi graviter, pro qualitate rei.

3. Proinde in quolibet Conventu noſtræ Familiæ, tres idonei Fratres, prudentes, & diſcreti eliguntur de conſilio Patrum, ſine quibus, non licet Prioribus, graviora Conventus negotia tractare, prout habetur in *diſt.* 1. *cap.* 13. *de recipiendis.*

4. Secus autem dicendum de levibus, vel conſuetis, aliter valdè oneroſum foret Prælatis gubernare, ſi prò ſingulis actibus tenerentur Capitulum congregare: & ſicut extrà Capitulum ſunt Prælati, & juriſdictionem habent in utroque foro, ſuper Subditos: ita hac, in multis uti poſſunt ſine Capitulo: verùm ad cavendum errorem, unuſquiſque ſuam, quam profitetur Regulam, conſulat, & ad illius præſcriptum agat.

5. Nam in citato *loco* noſtræ *Regulæ*, ad hoc PP. Conſiliarii præfiguntur, ad negotia eorundem conſilio tractanda, qui quidem PP. nedum habent votum conſultivum, ſed etiam deciſivum; & ſi Prior præfinita negotia, inconſultis Patribus peragat, punitur, & abſolvitur ab officio, *ibid.* §. *noviſſimè.*

6. Si modò quæras; an iſte conſenſus ſit de ſubſtantia actus, ſic adeò, ut ſine ipſo corruat? dico, quòd de hoc non poteſt dàri certa Regula, ſed diligenter attendenda ſunt ſtatuta cujuſvis Ordinis: nam ſi in ſtatutis, & conſtitutionibus dicatur, quòd præceptum debeat fieri cum conſilio, & aſſenſu Capituli, & aliter, vel ſecus, ſit irritum, & inane: ſine dubio, propter tale Decretum irritans, invalidatur actus; & ſic non agere, & malè agere, paria ſunt.

7. Et tandem pro Regula, ſi quæ ſit, debet attendi Regimen Religionis, ſi ſit purè Monarchicum, ita ut poteſtas præcipiendi, ſit in uno ſolo Prælato; nam in tali Re-

Digitized by Google

gimine conſilium non eſt de ſubſtantia actus, ſed ſæpè nunc dimittitur, nunc verò adhibetur ad rectiùs, & meliùs agendum.

8. Si tamen Regimen Religionis ſit ſaltem mixtum Ariſtocratico, prout eſt in multis Religionibus, in quibus ferè omnia fiunt per Diffinitorium, vel per PP. de conſilio; in tali caſu conſilium eſt omninò, & ſimpliciter neceſſarium ad valorem præcepti: etenim, in hoc caſu conſilium non erit ſolum conſilium, ſed judicium, & definitio; & vota non ſunt tantùm conſultiva, ſed deciſiva, & definitiva; & ex his arguitur, quòd poteſtas præcipiendi, non ſtat in una ſingulari perſona, ſed in toto conſilio, legitimè congregato.

9. Quod procedit, & debet intelligi de gravioribus, nam etiam in iſto Regimine mixto ſtat, quòd ſolus Prælatus poſſit facere præcepta particularia, & tranſitoria, pro fælici guberniо ſuæ Religionis, ut dictum eſt, de qua re vide *Suar. tom. 4. de Relig. lib. 2. cap. 8. n. 6.* & *Meroll. tom. 2. diſput. 4. de legib. cap. 4. difficul. 2. n. 36.*

Quæſt. 11. Prælati Regulares, an ſaltem in foro conſcientiæ, teneantur obſervare leges, à ſe latas?

1. Certum eſt, teneri quoad vim, & legis virtutem directivam: dummodò legis materia ſit communis, & quòd ejuſdem rationis reperiatur eſſe in Legiſlatore, & in aliis Subditis, *D. Thom. 1. 2. q. 66 ar. 5. ad 3* & *ibi Caiet. Medina, Conrad.* & cæteri expoſitores, *Victor. relect. de poteſt. civil nu. 21. & de poteſtate Papæ, & Concil. nu. 7. Sot. lib. 1. de juſt. q. 6. ar. 7. Sylv. ver. lex, q. 14.* & omnes alii noſtræ familiæ, quos ſequitur *Covar. in cap. alma mater 1. p. §. 1. nu. 4. Navar. in cap. ſi quando, de reſcript. 1.* & *Sayr. in Clavi Reg. lib. 3. num. 3.* quod optima ratione probatur; nam leges humanæ ordinantur ad bonum commune, & ad hoc, ut efficiant cives bonos, & ſtudioſos; utrumque horum, ſcilicet, promovere bonum commune, & comparare ſibi virtutem, non minus pertinet ad Legiſlatorem, quam ad Subditos: ergò nullus eximitur ab hac legis directiva virtute; eſt enim lex Regula directiva humanarum operationum, ad hoc, ut & efficiat cives bonos, & virtuoſos: quod magis declarat idem *D. Thom. 1. 2. in q. 92. art. 1.* ubi ex *Philoſopho lib. 1. Ethic. c. 14.* ait, quòd voluntas Legiſlatoris hæc eſt, ut homines bonos faciat, ea bonitate, quæ ſuo proprio fini congruit, & debetur: hoc quidem convenit omni legi; humanæ, ſcilicet, & Divinæ, Sæculari, & Eccleſiaſticæ: lex namque Divina, intendit efficere homines ſimpliciter bonos, quod ſolùm fit per gratiam, & charitatem; leges autem humanæ, ſecundùm quid, hoc eſt, per ſpecies virtutis, congruentes ſuo fini, in quibus actus humani, ſeu noſtræ operationes conſtituuntur per legem: ſi v. g. Princeps, ſua lege ſtatuat frumenti pretia, proculdubio, frumenti ſtabilita pretia fiunt de genere juſtitiæ, ſi Dominus Papa, alicujus Sancti Feſtum præcipiat, talis Dies Feſtus reducitur ad ſpeciem cultus, & Religionis: ſic item ſi præcipit jejunium, hujuſmodi jejunium reducitur ad abſtinentiam, vel carnis macerationem, & ſimilia.

2. Ecce, quomodò Legiſlator, ſua lege conſtituit operationes noſtras in aliqua virtutis ſpecie: conſtituto autem virtutis opere, tota Reſpublica cum ſuo Capite, hoc eſt, omnes cives, & ipſorum Princeps, tenentur, inquam, naturali lege, illud agere, & procurare commune bonum, utputa pacem, & tranquillitatem, & virtuoſum eſſe, hoc eſt, in ſe habere virtutem à lege præſcriptam: nam lege naturæ unuſquiſque tenetur recedere à malo, & proſequi bonum, ergò.

3. Quibus adde, quòd ſi Princeps, ſua lege, quam fert, ſuos tantùm intendat obligare Subditos, non autem ſe ipſum, peccat utique contra illud naturale principium, quo dicitur, jus, quæ tibi non vis, alteri ne ſtatuas, ob cujus violationem, Chriſtus *Matth. 23.* benè, ac ſanctè reprehendit Scribas, & Phariſæos, eo, quòd onera gravia alligant humeris Subditorum, quæ eorum digitis nolebant movere, quo facto, rectè reprehenduntur Prælati, qui multa jubent, & non faciunt.

4. Item adde, quòd jurè Naturæ, pars non debet diſcordare à toto, nec è contrà totum à partibus, ceu etiam Caput debet ſe conformare cum cæteris membris, & ſic portare onera, quæ toti corpori imponit, Legiſlator autem, eſt pars Reipublicæ, & Caput ejus, ut dictum eſt; & ideò turpiter agit, ſi in legum obſervantia, à toto diſcordat, prout docet *Cajet. in d. q. 96. ar. 5. ver. ad hoc dubium, in fin.* & *ibi Medin. ver. 3. dico,* & *Sot.* cit. *loc. de juſtit. in medio, ver. conſiderandum.*

5. Hinc diligenter adverte, hanc Legiſlatoris obligationem, ad ſervandam legem à ſe latam, non naſci intrinſecè, proximè, & immediatè à lege ſua, quam ipſe tulit, ſed ex naturali jure, ut dictum eſt, *Miranda tom. 2. Manual. quæſt. 25. ar. 22. Diana part. 1. de leg. reſolut. 10. Merol. tom. 2. diſp. 4 de legib. cap. 3. dub. 46.* & *Peyr. tom. 2. de Prælat. qu. 1. cap. 8.* Quia, etſi lex humana conſtituat materiam, ſeu actiones noſtras in tali ſpecie virtutis, ita ut præſcribat medium neceſſarium ad honeſtatem talis virtutis, ut ſuprà dictum eſt; hoc tamen non facit abſoluiè, nec ſimpliciter, reſpectu omnium, ut malè quidam putant, ſed tantùm reſpectu Subditorum: ipſe autem Princeps non eſt Subditus, & conſequenter non ſervando legem, non cenſetur peccare contra illam virtutem, ſicut Subditi peccant: nam Legiſlator, reſpectu ſui ipſius non poteſt dici obediens, vel inobediens, prout dicuntur Subditi transgredientes ſui Superioris præceptum: omnis enim violator legis, vel præcepti poſitivi, dicitur verè inobediens Legiſlatori, prout è contra, obſervator, obediens verè dicitur, & cum proprietate appellatur obediens.

6. Proinde inferas, omnia peccata, quæ à Legiſlatore committuntur ob tranſgreſſionem, & inobſervantiam propriarum legum, eſſe ejuſdem ſpeciei, prout notant cum *Cajet.* noſtri præcit. *Doctores,* quos ſequitur *Salas diſput. 14. ſect. 2.* & alii plures, quos citat *Merolla cit. loc. nu. 671.*

7. Et hoc ideò, quia illud præceptum generale legis naturæ, de ſervanda propria lege, non ponit actum Legiſlatoris in eadem ſpecie, in qua eſſet actus Subditi, qui directè, & immediatè ſubditur legibus; nam ratio formalis, per quam dicimus, Principem peccare, non ſervando legem ſuam, eadem eſt in violatione omnium legum ſuarum, quia ſcilicet turpiter agit, diſcordando à toto, ac violando jus naturæ: ergò omnia peccata cenſentur ejuſdem ſpeciei; quidquid alii dicant.

8. Et additur, legem humanam à Principe latam, reſpectu ſui ipſius, propriè, & formaliter non habere vim, nec rationem legis; quia per ſe non eſt cauſa immediata, & proxima, à qua Princeps obligetur in conſcientia, ſed eſt conditio requiſita, qua poſita, emanat naturali jure obligatio ad ſervandam ſuam legem; prout notant noſtri præcitati *Doctores.*

9. Et huic noſtræ ſententiæ jura reſpondent: nam in *extravag. de conſt. cap. cùm omnes* dicitur, quòd quiſque juris in alterum ſtatuit, ipſe debeat uti eo, juxtà *Catonis* dictum, *patere legem, quam ipſe tuleris,* & in *C. de leg. & conſtit. l. digna vox eſt Majeſtatis regnantis, legibus alligatum Principem profiteri,* hoc eſt, jus naturale dictat, Caput Reipublicæ debere ſe conformare cum cæteris membris.

10. Secus autem dicendum, quoad legis virtutem coactivam: hæc enim duo regulariter reperiuntur in omni lege, quod ſic adeò certum eſt, ut probatione non indigeat:

Digitized by Google

digeat:nam coactio de ſua intrinſeca natura, poſtulat, ut proveniat ab extrinſeco agente; coactum enim illud dicitur, quod fit ab extrinſeco paſſo, & non conferente vim, *Ethicorum* 3. *cap.* 1. Princeps autem non poteſt eſſe ſibi patiens vim extrinſecus, ut cæ:i vident: ergò, & additur, quòd vis coactiva, ſecundùm omnes, pertinet ad pœnæ impoſitionem, pœna autem ex ſe, & de ratione ſua, fertur in invitum; & ideò ferri non poteſt, niſi à Superiore, in alium ſibi Subditum poteſtatem habente, ergò non poteſt imponi à Legiſlatore reſpectu ſui ipſius; quia Princeps ſibi Subditus minimè eſt, ergò nec ſibimet invitè poteſt pœnas inferre.

11. Quapropter, ſi Papa percutiat Clericum, non eſt excommunicatus, & ſi Rex violet ſuam legem, non incidit in infamiam, nec in pœnam perjurii; quia Princeps, quoad legum pœnas, eſt legibus ſolutus.

Quæſt. 12 *Generales Ordinum, an ſaltem in foro conſcientiæ teneantur obſervare leges, à ſe latas in Capitulo?*

1. REſpondeo, quòd Generales Ordinum, ac Provinciales, & Conſimiles, profectò tenentur directè, ad obſervantiam Statutorum, & Conſtitutionum Capituli Generalis, vel Provincialis, vel Localis reſpectivè, & eorum pœnas incurrunt, ſi tranſgrediantur; ſicut cæteri Fratres; quia Communitas, & Cætus ſtatuentium, qui legem tulit, eſt Superior ad unum.

2. Quandoquidem P. Generalis, etſi ſit caput, eſt tamen pars Capituli Generalis, ſicut Provincialis, reſpectu Capituli Provincialis; & in tali caſu, licet P. Generalis, ad ſtatuenda convenerit: nihilominus pars Capituli eſt; ita noſter *Victoria relect.* 3. *de poteſtate Civil. num.* 21. *Medin* 1.2.*q.*96.*ar.*5. immediatè poſt argumenta, *ver. ad hoc dubium, Sot. lib.* 1. *de juſtit. q.*6.*ar.*7. & *Mirand. tom.* 2. *Manual. q.*25.*ar.*22. & *q.*29. *ar.*4.

3. Proinde, Canonici, qui in ſuo Capitulo ferunt legem, aut ſtatutum, Doctores alicujus Univerſitatis in ſuo Collegio, Epiſcopus in ſuo Concilio, ſive univerſali, ſive particulari, quoad vim directivam, & coactivam, ſuis tenentur legibus, *Medin.* cit. *loc.*

4. Si verò PP. Generales habeant privilegium à Domino Papa, vel conſuetudinem legitimè introductam, condendi leges independenter à Capitulo, oportet diſtinguere, de virtute directiva, & coactiva, & dicere, quòd quoad vim, & legis virtutem directivam tenentur, ut immediatè ſuprà dictum eſt.

Quæſt. 13. *Prælatus Regularis, an poſſit ſuis Subditis ad libitum præcipere, contra, vel ſuprà Regulam?*

1. ET dico, quòd non, ſed ea tantùm, quæ ſunt in Regula formaliter, vel virtualiter contenta, vel neceſſaria ad Regulæ cuſtodiam, & obſervantiam; prout docet *D. Thom.* 1.2.*q.*10.*ar.*10. & 2.2.*q.*104.*ar.*5. & 2. *ſent. diſtin.* 44.*q.*2.*ar.*3.

2. Et hoc ideò, quia Prælatis competit poteſtas in Religioſos, ex voto, quo Religioſi ſponte ſe obligant illis obedire ſecundùm Regulam: ergò ea, quæ Regulæ non ſunt conſona, vel neceſſaria, non cadunt ſub voto, prout concorditer dicunt omnes.

3. Secus, ſi Prælatus aliunde habeat poteſtatem, ſibi factam à Papa de plenitudine poteſtatis, prout notat *Bonac. tom.* 2. *de leg. diſp.* 1.*q.*7.*pun.*3 *num.* 16. Summus enim Pontifex, & per ſe, & per alium, poteſt etiam alia præcepta imponere, prout judicaverit expedire, & ea omnia, quæ cenſentur utilia, aut neceſſaria pro Chriſti lege, & animarum ſalute.

Quæſt. 14. *Prælatus, poteſt ne juſtè præcipere Subditis, ut tempore peſtis, infectis aſſiſtant, & Sacramenta adminiſtrent?*

1. CUm diſtinctione reſpondeo, aut loquimur de Monachis, quorum finis, & inſtitutum eſt, vacare vitæ contemplativæ, ceu ſunt Illuſtriſſ. Benedictini, Carthuſiani, & Camaldulenſes, & alii plures, Monaſticæ vitæ profeſſores; & ſic negativè reſolvo quæſitum; quia hujus vitæ Religioſi PP. ad prædicta non poſſunt cogi, ratione officii, ex quo non ſunt curati, quibus ex officio incumbit animarum cura: nec item, ratione profeſſionis; nam eorum regula, & inſtitutum pro objecto non habet exercere opera miſericordiæ ſpiritualia, vel corporalia erga Populum, ſed tantùm vitæ contemplativæ vacare: ergò nullatenus poſſunt cogi, nec Prælato ſic præcipienti tenentur obedire, cùm hujuſmodi præceptum ſit præter Regulam, *Cajet.* 2.2.*quæſt.*26.*art.*5. *ad finem, Bannes* 2.2. *q.*33.*ar.*3. *dub.* 4. ante ſolutionem argumenti, *Tab. ver. obedientia, q.*5.*nu.*6 *ibid. Armill. nu.*5. *Navar. in ſumm. cap.* 24.*nu.*11. & *Rodr. tom.*3.*q.*3.*ar.*3.

2. Quod intellige, quoad extraneos, qui peſte infecti, degunt extrà Monaſterium; ſecus autem dicendum, de Religioſis, intrà ſepta Conventus degentibus: nam ſi peſtis, quod abſit, ſit in Monaſterio, hujuſmodi Religioſi, juſſi à Prælato Religionis, tenentur ſervire cæteris Religioſis domeſticis, peſte affectis, etiam cum periculo propriæ vitæ, & hoc ideò, quia eorum Prælatus poteſt præcipere omnes exteriores actus, neceſſarios ad conſervandum Religionis commune bonum; & Subditi tenentur obedire, non obſtante vitæ periculo, per ea multa, quæ dixi in 1. *par. tract.* 1. *de legibus, quæſt.* 35.

3. Quandoquidem, Superior in tali caſu, ſe habet ut Princeps, quippè qui poterit, immò debet imminente periculo Communitatis, pro publico, & communi bono, Subditos exponere vitæ periculo, ut docet *Cajet. tom.* 3. *Opuſcul. tract.* 9. *de vinculo obed. q. unic. Rodriq.* cit. *loc.* & *Sanchez in ſumm. lib.* 6. *cap.* 2. *nu.* 56.

4. Aut loquimur de Religioſis Fratribus, qui particulari voto ſe obligaverunt inſervire Infirmis, quomodocunque infectis, vel degentibus; & ſic affirmativè dico, quia ex voto prædicto naſcitur obligatio, proinde, *PP.* Religionis Miniſtrantium Infirmis, & Fratres Hoſpitalarii, ceu ſunt illi Religionis, & Ordinis B. Joannis de Deo, & alii plures, ex inſtituto, & obligatione tenentur miniſtrare temporalia, & ſpiritualia Infirmis omnibus, etiam peſte affectis, etſi degant extrà eorum Monaſteria; quia ad id, voto ſe obſtrinxerunt, nec habent, de quo doleant.

5. Nec dicas, quòd lex non poſſit hujuſmodi Fratres obligare, cum tanto rigore, & vitæ periculo; quia hi Fratres, etſi nequeant externa auctoritate ad id aſtringi: poſſunt tamen ſeſe, propria voluntate obligare ad id peragendum, non obſtante quocunque vitæ periculo; & talem obſervantiam jurare, eſt actus heroicus, majoris perfectionis, & laudis: qui enim in hoc Mundo perdit animam ſuam propter Chriſtum, in vitam æternam cuſtodit illam.

6. Ex quo ergo, hi ſciunt talem eſſe Religionis ſtatum, & petunt in illam admitti, & procurant in ea ſolemniter profiteri, & ſua ſponte jurant Regulam obſervare, non habent, quominus poſſint exculpari, aut à promiſſis ſine peccato recedere.

7. Si tandem loquamur de noſtra Religione, aut cæterorum, qui ſicut & nos, vitæ activæ incumbunt, & Coadjutores ſunt Epiſcopis, & *Parochis*, in ſalutem animarum; pariter reſpondeo, quòd deficientibus *Parochis*, & alis *Presbyteris*, qui fortè ſumptibus Epiſcopi Sacramenta miniſtrent: poſſumus cogi ad ſtandum in loco peſtis,

ſtis,& ad miniſtrandum Sacramenta,peſte infectis; quia hoc præceptum eſt ſecundùm regulam,non autem præter regulam; & ex inſtituto aſtringimur obedire;quia ad hoc inſtituti ſumus, ut ſubſidium & Coadjutores ſimus Epiſcoporum,& Parochorum,in ſalutem Animarum,& ob id, eleemoſynis fidelium ſuſtentamur, *D.Thom.2.2.q.187.ar.1.ad 3.& q.188.ar.4.ad 2.* & habetur in *Prolog. conſtu.ſex.3.fol.3.col.4.* & recuſantes obedire, peccant; quia agunt contra finem regulæ, *Rodr. & Sanchez ubi ſuprà.*

8. Quod limita, non procedere in Religioſo, Communitati valdè utili,aut neceſſario; quia in tali caſu Prælatus debet alios,non ita utiles, aut durioris complexionis,tanto periculo exponere, & utiliorem ſervare, *Rodr. & Sanchez lib.6.ſumm.cap.2.num.57.*

Quæſt. 15. Prælati Regulares, an poſſint ſuis præceptis, ſtatutis, & ſententiis obligare ſuos Subditos,ubicunque exiſtentes, illoſque citare, etiamſi ſint in alieno territorio,excommunicare, propria auctoritate capere,& capi facere?

1. Reſpondent affirmativè *Doctores*,eò, quòd hujuſmodi Prælatis competit juriſdictio in Subditos, non ratione territorii, ſed per ſe,ratione perſonalis obligationis, ex obedientiæ voto, quod ſequitur perſonam, ſicut lepra leproſum; & ſic Subditi ubique Terrarum tenentur obedire,& poſſunt cogi;prout docet *Paul. Layman.lib.1.tract.4.cap.11.de legib.num.2.*

2. Proinde hi Prælati pro eorum territorio dicuntur habere totum Mundum, ut poſt multos docet *Syl.ver.excomm.2.nu.15 ver.4.eſt*,quia perſona Regularis, ubivis ſubjecta eſt;& ſententiæ,& præcepta,immediatè,& proximè tendunt in ſubditas perſonas, & ita cohærent earum oſſibus,ut ſequantur illas,quocunque ierint,vel fuerint.*Ugolinus de cenſ.tab.1.c.9.§.4.Suar.tom.5.de cenſ.diſp.5.ſect.5.n.14.& Syl.ver.pœna,§.11.*

3. Nec his obeſt dicere,quòd leges territorii non obligant cives abſentes,ſeu peregrinantes, prout de communi docet *Covar.in cap.alma mater,p.1.§.10.nu.3.Abbas in cap.à nobis 1.nu.11.de ſenten.excomm.Syl.ver.excomm.*& habetur expreſsè in *cap.2.de conſtit.in 6.*

4. Nam,ut ſæpè diximus,ſtatutum,vel lex,ex quo debet habere ſtabilem ac perpetuam obligationem,immediatè debet pro ſubjecto reſpicere Legiſlatoris Locum & Territorium: ita ut non extendatur extrà illud: Præceptum autem, ſententia, & mandatum habent immediatè reſpicere perſonam,cui fiunt, eamque ſequuntur ubique gentium;& extinguuntur cum perſona mandantis,ut dictum eſt ſuprà; & docet *Sylv.ver.excomm.2.nu.8. Tabien.cod.ver.4.nu.3.Navar.in ſum.cap.27.num.6. Sayr. de cenſ.lib.1.cap.7.num.41.& Suarez de legib. lib.3. cap.32. nu.8.*

5. Verùm, Prælati tenentur hoc exprimere in ſuis præceptis, & declarare ; quia verba generalia, abſentes non cenſentur obligare, *Meroll. tom.2. de legib. diſput.4. cap.3. num.479.*

Quæſt. 16. Prælatus major, nempè Generalis, an poſſit compellere Subditos, eundi ad Indos pro illorum converſione,non obſtante, quòd eis immineat periculum mortis?

1. Reſpondeo, quòd deciſio quæſiti pendet ex Inſtitutis, quæ Regulares profitendo, ſub juramento promittunt obſervare: ſtatutum enim Religionis debet attendi, ad hoc,ut Superioris præceptum poſſit videri, ſi ſit Regulæ uniforme; nam,ut ſæpè dixi, Prælatus nequit præcipere contra, aut præter regulam, nec ei Subditi in tali caſu tenentur obedire.

2. Hinc PP. Illuſtriſſimæ Religionis S[illegible] per eorum P.Generalem poſſunt ad hoc c[illegible] nentur obedire; quia ad hoc ſe oblig[illegible] prout liquet in eorum *Conſtitutionibus,par.*[illegible] *& par.6.cap.3.§.5.* & conſtat ex *extravag.*[illegible] *Greg.XIII.* ubi clarè apparet jurata prom[illegible] univerſum Mundum,& ubicunque neceſſ[illegible] minandum Evangelium, & edocendum cun[illegible] menta fidei, Deique cultum,& præcepta:& [illegible] tes,peccarent contra Regulam, & eſſent puni[illegible] aliqua rationabili cauſa poſſint excuſari.

3. Quod procedit,nedum in illis Prof[illegible] tum votum admittunt: Verùm et[illegible] & in [illegible] ſimplicibus biennii Votis ligantur; quia hoc [illegible] excedit eorum Inſtitutum, ſed illi corre[illegible] poſt multos docet *Sanchez lib.1.ſumma.cap.*[illegible]

4. Fallit autem in Generalibus aliorum M[illegible] tium, qui quidem ad hoc non poſſunt Subditos [illegible] re;quia res eſt difficillima, & corporis & anim[illegible] expoſita,& præſcriptum Regulæ excedit;ita [illegible] *inſtructor.cap.56.ver.& an Prælati Ordinum*, [illegible] *expoſit.Regul. D.Franc.cap.10.q.2.& Rodr.tom.*[illegible] *7.& 2.par.ſumm.cap.9.nu.7.*

5. Quod adeò verum eſt,ut nec Dominu[illegible] ſit Regularibus imperare, ad iter habendu[illegible] deles,& Indos,pro eorum converſione ad fi[illegible] ptis tamen PP.Societatis prædictæ; & niſi [illegible] ſitatis,ob bonum commune;quia Religioſi,[illegible] obedientiæ non ſe obligant ad obediendum P[illegible] omnibus, ſed ſicut cæteris ſuis Regularibu[illegible] iis ſcilicet, quæ Regulam eorum non excedu[illegible] *chez cit. loc.num.48.Ribadineræ lib. de Inſtit*[illegible] *20.& Meroll.tom.2.diſp.4.de leg.cap.4.Coroll.4*[illegible] *in fin.*

Quæſt. 17. Prælatus,an poſſit mutare leges,[illegible] *prædeceſſore conditas,vel à ſe latas;ſaltem*[illegible] *pitulo Generali,cum conſenſu & cauſa?*

1. D. *Thom.1.2.qu.97.art.1. & 2.* & cum eo [illegible] *Medin.ibid.Sot.lib.1.de inſt.& jur.q.7.ar.*[illegible] *Anton.in ſumm.par.1.tit.17. cap.unic.* Reſponde[illegible] mativè;& habetur expreſsè in *cap.non debet,de*[illegible] *nu.& affinu.* & fuit deciſum in *Concil. Lateran*[illegible] *noc.III.*

2. Et ratio eſt, quia cùm lex humana ſit [illegible] quoddam rationis,quo actus humani dirigun[illegible] plici cauſa poteſt provenire,ut lex humana mut[illegible] mò,ex parte rationis; quia cùm natura naturaliter [illegible] curſiva,non poteſt omnia penetrare unico diſcurſu [illegible] una apprehenſione omnia comprehendere: ſed [illegible] tim,ab imperfecto ad perfectum tendit,prout eſt [illegible] tam in ſcientiis ſpeculativis, quàm practicis. U[illegible] rum non eſt, ſi Legiſlator non valens omnes caſus oc[illegible] currentes prævidere, ſtatuat legem, quam poſt[illegible] conſilio,& ratione ducti mutant;quia eadem re[illegible] quæ priùs dictabat legem ita ſtatuendam fore,[illegible] pore dictat,mutandam eſſe:cum enim res humanæ [illegible] leges humanæ moderantur, mutationibus [illegible] recta ratio conſequenter dictat,ut pro rerum [illegible] leges etiam de novo ſtatuantur : Deus en[illegible] veterem inſtituit,convenientem quidem, [illegible] imperfecto populo, rebus poſteà muta[illegible] ad majorem perfectionem tendere cupie[illegible] novam,& perfectiorem inſtituit.

3. Secundò, lex poteſt mutari ex p[illegible] h[illegible] quorum mores & actus, [illegible] mutantur: ita ut nun[illegible] ſtant in eodem ſtatu [illegible] eruditè dixit *D.Thom.in corp.*[illegible] *ſuprà*,& colligitur [illegible]

*de Conſtit. Princ.l.*2. quibus in *locis* dicitur, quòd cauſæ ad mutandam legem, eſſe debent, urgens neceſſitas, vel evidens utilitas; & ſic lex illa, quæ paulò ante fuit utilis, ſi modò incipiat eſſe damnoſa, debet mutari.

4. Si autem Prælatus mutet legem, ſine aliqua prædictarum cauſa, peccat: nam neque Princeps, qui ſit Legiſlator, pro libito, & ſola voluntate ſua abſoluta; & ſine cauſa legem rectè ante inſtitutam, mutare debet, ſed ex cauſis, & cauſis jam dictis; *D.Thom. ubi ſupr.*1, *ar.*2. & habetur in *cap. cùm conſuet. de Conſuet.* & docent omnes ſine controverſia.

5. Populus tamen non tenetur ampliùs legibus, per Principem revocatis, etiam ſi ſine cauſa revocaverit, *Sot. cit. loc. ar.*2. eodem modo Prælatus, ſeu Capitulum, pro communi, vel majori bono Reipublicæ, poterit ſui prædeceſſoris legem mutare; cùm ſint æquales in juriſdictione, & poteſtate; quia ſicut prædeceſſor potuerat ſuum mutare ſtatutum, ita & ſucceſſor: ſuccedit enim in eadem juriſdictione, & poteſtate.

6. Nec obſtat, quòd lex humana à lege naturali, vel Divina derivet, quæ quippè ſunt immutabiles; quia lex humana, per humanum diſcurſum, à Divina, & naturali derivat, ita ut regula debeat menſurare operationes noſtras, quæ cùm ſint mutabiles, mutabilis debet eſſe earundem menſura; quia menſura & menſuratum debent ad invicem proportionari.

Quæſt. 18. *Prælatus, eo ipſo, quo facit contra legem, vel præceptum à ſe latum, an cenſeatur illud ſtatim abrogare?*

1. Affirmativè dic; etiam ſi Prælatus, unica vice, publicè, & ſine cauſa ſuum transgrediatur præceptum; quia in tali caſu, etiam per ſimplicem actum, cenſetur illi derogare, & colligitur ex *l.*1.*ff. de Conſtit. Princ.* ubi dicitur, quod Principi placuit, legis habet vigorem. Secus autem, ſi ſecretò, vel cum cauſa tranſgrediatur, quia in tali caſu intelligitur diſpenſare, vel ſi in prolatione legis, voluntatem habuit, & declaravit, ſe nolle ſub illà lege comprehendere, vel quia illius legis materia non poteſt ſe ad Prælatum extendere, ut ſi v.g. Prælatus jubeat, ne Fratres cum laicis, vel mulieribus loquantur, vel ne per Eccleſiam diſcurrant, harum legum materia nequit Legiſlatorem comprehendere, quemadmodum & Princeps, ſi ſtatuat, ne Subditi arma ferant, aut ne ſericis utantur; prout docent unanimiter *Gutierr. Canonic. quæſt. lib.* 1. *cap.*8. *num.*4. *Sot. lib.*3. *de juſt. quæſt.*7. *ar.*2. & *Peyr. tom.*2. *q.*1. *cap.*8. *nu.*13. *ver. quæres* 5.

Quæſt. 19. *Prælatus ſummus in Ordine, nempè Generalis, an poſſit compellere Subditos ad acceptandum Epiſcopatum?*

1. D. *Thom.*2.2. *q.* 104. *ar.*5. Reſpondet negativè, quia Prælatus Regularis, ea ſolùm Subdito poteſt præcipere, quæ ad Regulam pertinent, vel ad ſuæ Religionis commune bonum ordinantur: Epiſcopatus autem non ordinatur ad bonum alicujus particularis Religionis, ſed ad bonum univerſalis Eccleſiæ Romanæ, in cujus commodum, Religioſum eximit à poteſtate Regularium Prælatorum: & ridiculum eſt dicere; quòd Religioſus Subditus teneatur obedire Prælato in iis, per quæ abſolvitur, & liberatur ab imperio, & poteſtate ejuſdem, *Sot. lib.* 10. *de juſt. quæſt.*2. *ar.*2. *Sanchez in ſumm. lib.*6. *cap.*2. *nu.* 49. cum aliis multis, quos ſequitur *Paul. Layman. in ſumma lib.*4. *tract.*2. *cap.*15. *nu.*11.

2. Et hoc totum colligitur ex *cap.*2. *de ſtatu Monach.* & *cap. cum beneficio, de præben. in* 6. ubi inhibetur Monachis ſecularia beneficia recipere, & contra jus Canonicum præcipere non licet.

3. Quod extenditur ad omne aliud beneficium ſæculare, ſitum extrà Ordinem, *Rodr. tom.*1. *quæſt.*34. *ar.*8. & *in* 2. *p. ſumm. cap.*9. *nu.*6. Unde talis Subditus, nec poteſt cogi, ut Parochorum munia inter Indos exerceat; quia hoc item præcipere, eſt extra ſtatum, & res plena periculis.

4. Inſuper, & plus dico, quòd nec poteſt cogi, eadem ratione, ut alterius Ordinis beneficia acceptet, etiam cum prævia diſpenſatione Papæ, cùm etiam hoc ſit extrà ſtatum, nec ordinetur ad Religionis commodum, ſed in bonum alterius, *Navar. in comment.*4. *de regul. num.*23. *Rodr.* & *Sanchez* cit. *loc.* & habetur expreſsè in *cap. cùm ſingula, § prohibemus, de præben.* & Domini Papæ diſpenſatio nihil aliud operatur, niſi quia facit licitum, quod alias illicitum erat; non tamen nos cogit, nec dat jus ad cogendum, *Lopez* 1. *par. inſtruct. cap.*56. *ver. jam iſthinc*, & *Suarez tom.*3. *de Relig. lib.*10. *cap.*10. *num.*21.

5. Quibus omnibus addo, quòd ſicut ſolius Papæ eſt, Epiſcopos confirmare, ita & illius ſolùm eſt, cæteris præcipere, & Regulares compellere, ut Epiſcopatum recipiant, per ea, quæ habentur in *cap. ſcias* 7. *q.*1. & docet *Sanchez lib.*4. *ſumm. c.*8. *n.*38.

6. Nec his obſtat, quòd multi cum *D. Thom.*2.2. *quæſt.* 185. *ar.*2. dicant, Religioſum teneri obedire Prælato obliganti ad acceptandum Epiſcopatum, *Armill. ver. elect. nu.*37. *Sylv. ver. elect.*1. *q.*19. & *Sanctus Anton.*3. *p. tit.*20. *cap.*2. §.6.

7. Quia iſti *Doctores*, nomine Prælati, hac in parte intelligunt Romanum Pontificem, ut explicat *Sot in d. lib.* 10. *de juſt. q.*2. *ar.*2. *Sanchez*, *Lopez*, & *Suarez* in cit. *loc.* quia ſolus Papa habet poteſtatem cogendi Regulares, & alios ad acceptandum Epiſcopatum, ut infrà immediatè dico.

Quæſt. 20. *Regulares, an poſſint cogi à Domino Papa ad Epiſcopatum acceptandum?*

1. D. *Thom.* communiter receptus 2.2. *quæſt.* 185. *ar.*2. Reſolvit affirmativè quæſitum; quandoquidem Dominus Papa, ex quo, ratione Papatus habet communi Eccleſiæ providere: re vera, poteſt perſonam idoneam eligere, & alicui particulari Eccleſiæ præfigere, eumque ſi in ea adminiſtrare recuſaverit, compellere, juris, & facti remediis opportunis, ad hoc, ut de facto ſe exerceat in Prælatura ſibi commiſſa, vel committenda, & hoc totum exigit Eccleſiæ recta gubernatio: ſecùs per Chriſtum Dominum malè fuiſſet proviſum Eccleſiæ; nam in unoquoque genere datur unum primum, quod eſt Regula, & menſura cæterorum.

2. Et ſicut poteſtas Laicalis, & Civilis poteſt cogere Cives ad Reipublicæ munera acceptandum, prout habetur in *l. ſi Magiſtratum, C. de Decurion. lib.*11. & toto *tit. de excuſat. muner. eod. lib.* Ita, & fortiùs D. Papa, cum ipſe ſit Caput militantis Eccleſiæ; proinde, perſona habilis, & idonea, in caſu neceſſitatis, vel magnæ utilitatis, jure naturali, & Divino obligatur ad Epiſcopatum acceptandum, dum præ aliis fuerit idonea, & utilis Eccleſiæ, *Layman.* cum præcitatis *ubi ſuprà.*

3. Quod magis procedit in Epiſcopo alicujus Eccleſiæ, qui profectò cogi poteſt à Romano Pontifice ad acceptandum Epiſcopatum alterius Eccleſiæ, propter publicam utilitatem, argum. *Can. ſcias* 7. *quæſt.*1. Immò hujuſmodi Epiſcopatum vacare ſtatim, ante tranſlati acceptationem, docet *Abbas in cap. ultim. nu.*13. & *tranſlat. Epiſcoporum.*

4. Verùm, diligenter adverte, quòd iſthæc coactio, de qua agitur, non pullulat à voto obedientiæ, quàm jurant Regulares ſemper habere, & obſervare in juſſis Præ-

Digitized by Google

Prælatorum omnibus, ſibi faciendis ſecundùm Regulam: ſed competit Domino Papæ, eo ſolo modo, quo jus habet in cæteros Clericos ſæculares, quos tantùm in uno ſolo caſu, hoc eſt, quando neceſſitas boni communis id poſtulat, vel alii non ſuppetunt, poterit obligare ad Epiſcopatum acceptandum; ſecus autem, ut notant *Sanchez lib.6.ſumm.cap.2.nu.49. Leſſius lib.2.de juſt.cap.4.dub.9. num.76.* & *Meroll. diſput. 4. cap. 4. de legib. Coroll. 5. nu.*102.

5. Quibus addere non pigeat, quòd Subditus legitimè impeditus, non tenetur obedire in acceptando Prælaturam; quia impedimentum excuſat, ut conſtat ex deciſis infrà *quæſt.ſequent.*

Quæſt.21. Prælati Regulares, an poſſint compellere Subditos ad acceptandum Prælaturas?

1. RESpondeo affirmativè, quia id eſt ſecundùm Regulam, & Prælatus habet bono communi ſuæ Eccleſiæ providere, & Subditus tenetur in iis obedire, ex voto, & juramento; aliter graviter peccaret, quia veniret contra votum obedientiæ: ſecus autem, ſi foret legitimè impeditus: prout docet *D.Thom.2.2.q.185.ar.1.* & *Sanctus Antonin.3.part.ſumm.tit.20. cap.2.§.6.* quia impedimentum excuſat ab onere admittendo; ut dictum eſt ſuprà.

2. Hoc autem impedimentum debet eſſe tale, quod per ipſum Subditum non poſſit auferri, nec per Prælatum removeri; aliàs non excuſaret, *Turrecremat. in cap. olim 8.quæſt.1. nu.1.*

3. Quapropter, ſi Subditus ita ſit moribus corruptus, ut timeat ſuperari, & illis cedere; ut ſunt Avari, Luxurioſi, & Ebrii habituati, non tenentur obedire; quia in moralibus, quod fit difficulter, reputatur impoſſibile, *Sot.lib.10. de juſt.q.2.ar.2.* & *Sanchez lib.6.ſumm.cap.2. nu.49.*

4. Benè verum eſt, quòd quando Subditus ſe minus idoneum exiſtimat, quoad ſcientiam, & alias conſimiles qualitates extrinſecas, quas prudens Prælatus benè novit, tenetur ſe remittere judicio Prælati, *Sylv. ver. Epiſcopus, q.3.dict.4.* ſi autem ſit habilis, vel magis idoneus, qui præ aliis poteſt eſſe utilis Eccleſiæ, poteſt compelli, & jure naturali, & Divino tenetur obedire, ut dixi immediatè ſuprà de Epiſcopo in caſu neceſſitatis; vel magnæ utilitatis.

Quæſt.22. Prælatus, an poſſit alicui ſibi Subdito præcipere, ut ea die jejunet, qua Regula non obligat, vel ipſum aſtringere, ut aliquam pœnitentiam ſuſtineat, ultra illas, quæ continentur in Regula?

1. POſſe quidem, & Subditus ſic juſſus tenetur obedire: dummodò Prælatus id præcipiat, vel injungat, in juſtam pœnam transgreſſionis Regulæ, aut alterius delicti commiſſi; quia hæc omnia, ſaltem implicitè, & indirectè pertinent ad Regulam; *Caiet.2.2.q.88.ar.8. Sylv.ver.Religio 6.q.6.* & *Tab.in ſumm.ver.obedientia,q.5. nu.6.* quos ſequuntur *Doctores* noviſſimi.

2. Quod etiam procedit, ad præcavendum imminens malum Subditorum; quia Prælato incumbit, mediis opportunis præcavere omne temporale, & ſpirituale Subditi periculum: etenim tenentur Deo rationem reddere de animabus Subditorum.

3. Proinde, poteſt Prælatus id præcipere in cautelam ad præcavendum recidivum in aliquod peccatum: unde poteſt luxurioſum compellere, ut jejunet in ſolo pane, & aqua, & prodigum, ut nihil Eccleſiæ adminiſtret, & vagum, ut foris non exeat, & ſimilia: hæc enim omnia ordinantur in bonum finem Religioſorum, & Regulæ; & ob eandem rationem poterit Subditorum recreationes, & libertates, & exemptiones, in Regula conceſſas limitare, & impedire: quod item erit Regulæ conſentaneum, dum hæc, juſta cauſa fiunt: *Cordub. in expoſit.Regul. D. Franc.cap.10.q.2.dict.6.* & multis citatis *Sanchez lib.1. ſumm.cap.2.nu.45.*

4. Inſuper, & eodem modo, ob aliquam publicam neceſſitatem poterit Prælatus quaſdam auſtentat[illegible] ad aliquod determinatum tempus, omnibus Reli[illegible] ſibi ſubjectis imponere, prout fieri ſolet tempore Sch[illegible], Belli, Famis, & ſimilium, Pſalmos, & Litanias de[illegible] recitare, & Dei auxilium invocare; & pariter Subdit[illegible] tur obedire: hoc enim conſentaneum eſt Regulæ, *Leſſ. lib.2.de juſt.cap.41.dub.9.nu.77.*

5. Secùs autem dicendum, ſi prædicta imponerentur ad ampliùs, & magis merendum: hoc enim eſſet [illegible] Regulam præcipere, quod Prælatus non poteſt imperare, & Subditus non tenetur obedire.

Quæſt.23. Prælatus Regularis, an poſſit ſibi [illegible]vare caſus?

1. AFfirmativè dic, tum ex uſu Eccleſiæ, tum ex [illegible] *cilio Trid.ſeſſ.14. Can.7.* & *Can.11.* tum ex *De[illegible] Clem.VIII.* infrà poſito, nam Prælati Regulares [illegible] circa ſuos Subditos juriſdictionem quaſi Epiſc[illegible] conſtat ex deciſis, & docet *Gloſ. in Clem.1. ver.[illegible] reb Eccleſ.non alien.* quam *ibid.* commendat [illegible] 34. & per quam *Abbas in cap.1.eod.tit.* ait, q[illegible] modi Prælati exempti poſſunt exercere in ſuo[illegible] ea, quæ Epiſcopi & in ſuos exercent, nempè, poſ[illegible] communicare, à Divinis ſuſpendere, interdi[illegible] tere, incarcerare, & ſimilia; quia ſunt ipſorum S[illegible]rum Ordinarii, *Navar.lib.1.de tempore ordin.conſ.*[illegible] editione, *& in ſumm. cap.27.nu.5.* ubi ait, hæc compet[illegible] dictis Prælatis Regularibus de jure communi, ex [illegible] *tranſmiſſam, & cap.ſuffraganeis, de elect. & cap.cùm Eccleſiarum, de offic.Ordin.* cui favet *Rodr. in 2.p. ſumm.cap.*[illegible] *num.3.Suarez tom.4.diſput.3.ſect.2.nu.5. & diſp.*[illegible] ubi in *princ.* ait, quòd Generales, & Provinciales [illegible]tur habere plenariam juriſdictionem Epiſcopalem [illegible] Subditos; & *Graff.in practica caſuum reſervat.cap.*[illegible] quod idem *Rodr.* adeò verum exiſtimat, ut in *tom.*[illegible] *ar.2.* dicat, ſicut malè diſcurrunt dicentes, Ep[illegible] non poſſe reſervare caſus in foro conſcientiæ, ita [illegible] malè dicere videntur, negantes iſtam auctorita[illegible] ctis Prælatis Regularibus: quod non ſolùm eſt [illegible] quoad Generales, & Provinciales; verùm etiam, [illegible] Priores, & Guardianos reſpectu Monaſteriorum, [illegible] præſunt; tum quia hi etiam habent juriſdictionem [illegible] Epiſcopalem in ſuos Subditos; tum etiam, quia ita d[illegible]ravit, & decrevit *Alexander Sextus*, prout habetur [illegible] attitulato, *Monumenta Ordinum*, in ſecunda imp[illegible] 56 *concluſ.66.* & in *ſupplemento fol.3.*

2. Verumtamen, hujuſmodi reſervatio facienda [illegible] cum cauſa, & infrà limites *Decreti Clem. VIII.* quod [illegible]betur in *tom.4.Bull.Cherub.* poſt *Conſtit. Urb.VIII.* [illegible] *pag.273.col.2.* & eſt tenoris ſequentis.

Sanctiſſimus D. N. qui jam pridem accuratè [illegible] ac re ipſa comperit, quòd reſervatio facultatis abſolvendi [illegible]ligioſos pœnitentes à peccatis quibuſdam gravioribus, [illegible] periores admodum prudenter, ac moderatè illa [illegible] nullos Infirmiores, qui interdum Superiori ſu[illegible] maculas detegere formidant, adducere poſſet in æter[illegible] nationis periculum, & ſpiritualis remedii de[illegible]nem.

§.1. Ideò, ut huic malo Sanctitas ſua opportunè [illegible] ceret, decrevit, ut nemo ex Regularium Superioribus [illegible] rum abſolutiones ſibi reſervet, exceptis iis, quæ ſ[illegible]

aut omnibus, aut eorum aliquot, prout Subditorum utilitati expedire prudenter in Domino judicaverint.

1. *Veneficia, Incantationes, Sortilegia.*

2. *Apoſtaſia à Religione, ſive habitu dimiſſo, ſive retento, quando eò pervenerit, ut extrà ſepta Monaſterii, ſeu Conventus fiat egreſſio Nocturna, ac furtiva è Monaſterio, ſeu Conventu, etiam non animo Apoſtatandi facta.*

3. *Proprietas contra votum Paupertatis, quæ ſit peccatum mortale: juramentum falſum in judicio Regulari, ſeu legitimo.*

4. *Procuratio, Auxilium, ſeu Conſilium ad abortum faciendum poſt animatum fœtum, etiam effectu non ſequuto.*

5. *Falſificatio manus, aut ſigili Officialium Monaſterii, aut Conventus: furtum de rebus Monaſterii, ſeu Conventus in ea quantitate, quæ ſit peccatum mortale.*

6. *Lapſus carnis voluntarius opere conſumatus.*

7. *Occiſio, aut vulneratio, ſeu gravis percuſſio cujuſque perſonæ.*

8. *Malitioſum impedimentum, aut retardatio, ut aperitio litterarum à Superioribus ad Inferiores, & ab Inferioribus ad Superiores.*

9. *Si quod aliud prætereà peccatum grave pro Religionis conſervatione, aut pro conſcientiæ puritate reſervandum videbitur, id non aliter fiat; quàm Geralis Capituli in toto Ordine, aut Provincialis in Provincia, matura diſcuſſione, & conſenſu, &c.*

De quibus videndus eſt *Rodr. tom. 1. quæſt. 21. ar. 2.* cum ſuo *Comp. reſol. 22. Miranda tom. 2. qu. 34. Suarez tom. 4. de Relig. tract. 1. lib. 2. cap. 18. Feſtus in ſumm. Conſtit. Præd. par. 2. cap. 67. Coriolanus in tract. de caſibus reſerv. ar. 2. Bordonus eod. tit. reſolut. 32. Molfeſius in ſumm. tom. 1. cap. 30. Zacchar. Paſqualig. deciſ. 495. Navar. in luc. Regul. ver. caſus reſerv. Portell. in dub. ver. caſ. Lez. eod. ver. Peyr. tom. 2. de Prælat. quæſt. 3. cap. 2. §. 2. Frater Ludovicus Beja 3. part. reſponſ. moral. caſu 16. fol.* mihi 326. & *Sorbus in addit. ad Comp. ver. abſolutio ordinaria quoad Fratres.*

3. Ex quibus collige, quòd, ut caſus ſit reſervatus, Primò, debet eſſe peccatum mortale, nam tanta pœna non imponitur pro peccato veniali: Secundò, debet eſſe peccatum grave, cujus reſervatio conducat ad bonum commune; Tertiò, debet eſſe externus completus; quia ſi ſit inchoatus, non ſufficit, ut veneficium inchoatum, vel venenum inceptum parari alicui de Monaſterio; etenim hi actus ſunt incompleti in ordine ad ſuos fines; & in pœnalibus lex debet reſtringi.

Quæſtio 24. Prælati Regulares, an poſſint aliquid præcipere ſuis Subditis, ſub pœna excommunicationis latæ ſententententiæ, eamque ſibi reſervare?

SApientiſſimus *Suar. in 3. p. tom. 4. diſput. 29. ſect. 3. nu. 13. Coriolan. tract. de caſib. reſervat. p. 1. ar. 6. Villalob. in ſummen. tom. 1. tract. 9. diff. 58. num. 5. Tambur. de jur. Abbat. tom. 2. diſput. 13. Fagundez præcept. 2. lib. 8. cap. 14. n. 5. à S. Fauſto in Speculo Relig. lib. 9. q. 88. Beja par. 3. caſ. 6. § excomm. Naldus ver. Religioſus, nu. 43. §. an autem, Miranda tom. 2. quæſt. 34. ar. 3. concl. 2. in fin.* & alii nonnulli viri graviſſimi Reſpondent affirmativè; quia *d. Decretum Clem. VIII.* expreſsè loquitur de reſervatione culparum, ut liquet ibi, *nemo ex Regularium Superioribus peccatorum abſolutionem ſibi reſervet, exceptis iis, &c.*

2. At in caſu noſtro non reſervatur peccati abſolutio, ſed cenſuræ, quæ longè diverſa eſt, & ad diverſam juriſdictionem ſpectat, nam, ut clarè conſtat, etiam Clericus primæ tonſuræ poteſt excommunicare, illamque ſibi reſervare; & ab ea abſolvere; *Navar. in ſum. cap. 27. num. 40.*

At reſervatio, & abſolutio culparum, ad ſolum Sacerdotem ſpectat: ergò.

3. Confirmatur, abſolutio à cenſuris conferri, & inferri poteſt, etiam abſentibus, & nolentibus abſolvi; quod nequit dici de abſolutione culparum: ergò.

4. Nec dices, quòd per ſe loquendo, non poteſt dari abſolutio à peccato, non ablata cenſura: quia hoc eſt per accidens, nam reſervatio in caſu poſito ſiſtit in cenſura, ſolùm mediatè, & quaſi per accidens redundat in culpam; tum quia, ablatâ cenſurâ, manet peccatum non reſervatum, ita ut quilibet Confeſſarius approbatus poſſit ab illo abſolvere, ut notant communiter *Doctores*, ergò neceſſariò fatendum eſt, juriſdictionem ſolùm fuiſſe ablatam circa cenſuram, alioquin ablatâ cenſurâ, adhuc remaneret reſervatio culpæ, teſte *Cajet. in ſumm. ver. caſus*, ubi ait, cenſuram, hoc eſt, excommunicationem eſſe adæquatam rationem hujus reſervationis, & conſequenter illâ ablatâ, omninò reſervatio tollitur, *Navar. in ſumm. cap. 27. n. 261.* & quod eſt per accidens, attendendum non eſt; *l. nam ad ea, ff. de legib.* tum etiam, quia ſumus in odioſis, in quibus non fit extenſio, juxtà *Regulam odia.*

5. Hoc autem *Decretum* eſt odioſum reſpectu Superiorum; per ipſum enim reſtringitur uſus poteſtatis eorumdem; ergò eis vetita reſervatione culparum, non ob id intelligitur vetita reſervatio cenſurarum, tum item, quia per *d. Decretum Clem. VIII.* non fuit limitata poteſtas Superiorum ferendi cenſuras, ergò Prælati Regulares valent hodiè illas ferre, ſicut ante *Decretum*; tum denique quia ita obſervat praxis multorum Religioſorum, ſecus gubernium redderetur ſatis oneroſum, & difficile, teſte *Hier.* in ſuo *Compend. reſolut. 22. num. 2.* ubi ait, *d. Decretum* in ſuo Ordine non eſſe uſu receptum.

6. *Sanchez* verò *in ſumm. lib. 6. cap. 1. num. 15. 2. difficul. Molfeſius tract. 7. cap. 20. Peyr. tom. 2. privil. in Conſtit. 10. Urb. VIII. §. 61. num. 10. & tom. 3. in addit. ad d. Conſtit. cap. 12. num. 5. & de Prælat. tom. 2. quæſt. 3. cap. 22. num. 34. Alfonſ. de Leon. de poteſtate Confeſſarii 2. par. recol. 11. num. 5. in fin. Diana par. 3. tract. 2. de dub. Regul. reſolut. 99. Megal lib. 1. de pœnit. cap. 12. num. 8.* & *Bordon. reſolut. 37. qu. 31. nu. 44.* Dicunt negativè; tum quia cauſa finalis in lege expreſſa, eſt illa, quæ reſtringit, ampliat, & declarat legem ad ſui limites, *l. cùm pater, §. dulciſſimis, ff. de legat. 3. Panorm. in cap. quia in ſingulis, de Regul. nu. 3.* ubi multa allegat jura, & *Navar. conſil. 8. de fil. Presbyt.*

7. Sed cauſa, quæ movit *Clem. VIII.* ad ferendum hoc *Decretum*, fuit, ut conſuleret conſcientiis Regularium Subditorum, qui ex nimia reſervatione caſuum, facta à Superioribus, timebant illis detegere maculas conſcientiæ, & proinde inducebantur in periculum æternæ damnationis, ut conſtat ex ejus prœmio; Sed hoc totum occurrit in reſervatione cenſurarum; nam etiam in his neceſſum eſt Superiores adire pro abſolutione illarum, quod fragiles, ac timidi Subditi, non ſine manifeſto periculo fabricandi in gehennam, recuſant adimplere, ut ex multis allegatis oſtendit *Sanchez* cit. *loc. nu. 16.* ergò *d. Decretum* comprehendit omnes caſus, omneſque cenſuras, quomodocunque reſervatas; ſive per ſe, ſive per accidens reſpiciant periculum Animæ; hoc enim parum refert: at ſufficit, ſi exinde immineat periculum Animæ, quod Papa in *d. Decreto* cupit evitari: tum etiam, quia ſi quilibet Superior Regularis poſſet ad ſui libitum, quemlibet caſum reſervare, illique apponere cenſuram, cum reſervatione, lex Superioris lata, fieret futilis, ſeu redderetur inutilis, & fraudaretur mens Papæ: tum item, quia ita Sacra Congregatio Regularium ſub his verbis declaravit.

Cùm à nonnullis Regularibus dubitaretur, an in Decreto fel. record. Clem. VIII. anno 1593. 16. Maii ſuper qualitate

caſuum, ab eorundem Regularium Superioribus reſervandorum edito, cenſuræ etiam comprehenderentur ita ut iis Superioribus, abſque Capituli Generalis, aut Provincialis conſenſu, aliquibus peccatis, in Decreto hujuſmodi non contentis, excommunicationem annectere, ejuſdem abſolutionem ſibi reſervare liceat. Sacra Congregatio Cardinalium negotiis Regularium præpoſitorum, Illuſtriſſ. Bandino referente, cenſuras in ſupradict. Decreto comprehendi cenſuit. Romæ 7. Julii 1617. A. Mar. Epiſcopus Hoſtienſ. Cardinalis Gallus Theatin. ſecret. eamque refert, ut jacet, *Chokier. de exempt. p. 4. q. 56. in fin.* & *Peyr. in d. cap. 12. in additamen.*

8. Unde *Lezana 1. p. ſumm. cap. 18. nu. 21. in fin.* ait, *jam prior ſententia non poteſt in praxi teneri, quidam autem dicunt priorem ſententiam eſſe uniformiorem verbis Bullæ; Secundam verò magis conſonam menti Papæ: Verùm ad tollendum omnem ſcrupulum, expedit, ut in Capitulo Generali, vel Provinciali determinetur, Superiores Religioſorum in caſibus gravioribus liberè poſſe ſibi cenſuras reſervare, pro feliciori gubernio ipſorum, Longus à Coriolano* cit. *loc. num. 3. ver. ſed quia. Ludovic. à Cruce in expoſit. Bull. Cruciat. diſp. 1. cap. 3. dub. 2. nu. 16. & 17. in fin.*

9. Nec obſtat allata Declaratio Sacræ Congregationis, licet ſit authentica; nam hæ Declarationes, etſi ſint authenticæ, adhuc non faciunt rem omninò certam, ſine laudo, & ſpeciali aſſenſu Papæ, ut conſtat ex deciſis *1. p. tract. 8. q. 4. nu. 5.* & docet *Peyr. tom. 3. privil. cap. 12. num. 7. in medio.*

Quæſt. 25. Prælati Regulares, an valeant caſibus reſervatis, ad præſcriptum d. Decret. Clem. VIII. excommunicationem latæ ſententiæ annectere, illamque ſibi reſervare?

1. AFfirmativè *Sanchez* cit. *loc. nu. 16. in fin.* & benè; tum quia, qui poteſt in principale, poteſt etiam in acceſſorium; ſed Prælatus, juxtà *d. Decretum* poteſt ſibi reſervare caſus, quod eſt principale; ergò etiam abſolutionem excommunicationis, quæ eſt acceſſoria; tum etiam, quia Prælatus de jure communi poteſt ſibi abſolutionem excommunicationis, à ſe latæ reſervare; ſed hæc poteſtas in *d. Decreto* ſublata non apparet, tum item, quia quivis Prælatus poteſt aggravare legem ſui Superioris, & in ea pœnas apponere, pro majori obſervantia illius.

Quæſt. 26. Caſus reſervati in Regulis, & Conſtitutionibus Regularium, an cenſeantur extincti, ſi non fuerint renovati juxtà d. Decretum?

1. M*Iranda tom. 2. Manual. quæſt. 34. art. 7. concluſ. 2. in fin. Portell. in dub. Regul. ver. caſus reſer. in addit. n. 1.* ubi mutat ſententiam, quam tenuit in *libello caſuum reſervatorum*, *Lezana in ſumm. ver. eod. num. 6.* & plures alii viri graviſſimi reſpondent negativè, & moventur ex multis. Primò, quia nullum verbum reperitur in *d. Decreto*, quo denotetur talis revocatio; Secundò, D. Papa *ibid.* loquitur ſolùm de caſibus reſervabilibus ab homine, propria auctoritate, non autem de caſibus reſervatis de jure ſpeciali, ſeu ex vi Regulæ, ut conſtat ex illis verbis *d. Decreti*, ibi, *Sanctitas ſua decrevit, ut nemo ex Regularium Superioribus, peccatorum abſolutiones ſibi reſervet, exceptis iis, quæ ſequuntur*: Tertiò, quia alias Conſtitutiones, & Regulæ, toties à S. Sede Apoſtolica approbatæ, tacitè, & intrinſecè læderentur: Quartò, Religioſi juramento promittunt, Conſtitutiones & Regulas obſervare, à quo juramento abſolvendi forent, nec quidem ſine gravi, & rationabili cauſa, cum juramentum ſit de jure Divino: Quintò, quia ita Sacra Congreg. declaravit ſub hoc tenore verborum.

Sacra Congregat. Cardinalium, negotiis Regularium præpoſita cenſuit, abſolutionem à transgreſſionibus votorum, etiam obedientiæ, & vitæ quadrageſimalis, utique Prælatis ejuſdem Ordinis, ad præſcriptum Regulæ, eſſe reſervatam, & Decreto Sanct. Mem. Clem. VIII. diſpoſitionem ejuſdem Regulæ, hac in parte, minimè ſublatam fuiſſe: Romæ die 22. Auguſti 1631. Frater Antonius Cardinalis S. Onuph. P. Fagnanus Secret. & refert contra ſe *Peyr. tom. 3. cap. 12. in addit. ad Conſtitut. Urb. VIII. nu. 7.*

2. Nec his obſtat *Beya par. 3. caſu 16. §. extat totum*, ubi aſſerit, quòd dum ipſe eſſet Romæ, *Clem. VIII.* una cum Sacra Congregatione fecit ſibi præſentari in ſchedula omnes caſus reſervatos per Regulam, aut Conſtitutiones, vel Conſuetudines cujuslibet Religionis, quibus viſis, præſcripſit, reſervandos eſſe ſolùm eos, qui numerantur in ſuo *Decreto.*

3. Tum, quia hoc factum eſt ad videndum abuſum poteſtatis, & nimiam reſervationem caſuum, tum etiam, quia non benè ſequitur, S. Papa fecit ſibi omnes caſus præſentari, ergò revocavit caſus Regulæ, mala eſt, ut dicam, torta conſequentia, quidquid dicat *Peyr. cit. loc. & tom. 2. privil. in 10. Conſt. Urb. VIII. n. 12. tom. 2. de Prælat. q. 3. cap. 2. § 1. nu. 34.* & *Bordonus reſolut. 37. de reſervat. caſ. q. 5. nu. 6.*

4. Neque nocet illa clauſula derogatoria poſita in fin. *d. Decreti*, quia hæc refertur ad nimiam reſervationem caſuum, quos antiquitus Prælati Religioſorum ſibi ad libitum reſervabant, in periculum animarum Subditorum, ut dicitur in *proœmio d. Decreti*, ibi, *quod reſervatio facultatis abſolvendi Religioſos pœnitentes à peccatis quibuſdam gravioribus, &c.*

TRACTATUS XI.

DE POTESTATE DISPENSANDI ET ABSOLVENDI.

Quæſt. 1. Diſpenſatio quid ſit, & an fieri poſſit ſine auctoritate, & juſta cauſa, & quænam ſit iſta cauſa?

1. S*Ylv. in ſumm. ver. diſpenſ.* poſt allegatos ait, quòd diſpenſatio eſt juris relaxatio, unde dicitur vulnus, quia vulnerat jus commune; & colligitur ex *Canone 5. 33. q. 2.* ubi jus commune violatur ob Adoleſcentes.

2. Ad diſpenſandum verò requiruntur duo copulativè, nempè, auctoritas in diſpenſante, & juſta cauſa, *D. Tho. 2. 2. q. 88. ar. 12. ad 2.* & *ibi Cajet. Sot. lib. 1. de juſtit. q. 7. ar. 3. concl. 1. & 2.* & *Lopez 1. p. Inſtructorii cap. 4. in princip.* nam Prælatus non eſt dominus poteſtatis ſpiritualis, ſed diſpenſator in ædificationem, & non in deſtructionem,

nem, ut patet ex 2. *Corinth.* 10. ergò non poteſt ea uti ad libitum, ſed prudenter, cum cauſa rationabili, *D. Thom. cit. loc.*

3. Cauſæ autem juſtæ diſpenſandi poſſunt eſſe ſeptem, quorum una, eſt tempus; quando nimirùm ratio temporis poſtulat, ut rigor juris, vel Regulæ temperetur: Secunda, eſt utilitas, nempè publica, & communis, quæ poteſt conſequi ad talem diſpenſationem, unde excellens in arte non debet mori, licet ob aliquod delictum, mortem mereatur; nam diſpenſatur cum eo, ob publicam, & communem utilitatem: Tertia cauſa, eſt qualitas perſonæ, & meriti, & ſcientiæ; & ſic poteſt diſpenſari cum aliquo Patre, de Religione bene merito, ut ſcilicet non teneatur ſequi Chorum, cauſa Studiorum, vel, ut promoveatur ad Dignitates, non obſtante, quòd ſit Baſtardus: Quarta cauſa, eſt neceſſitas, & ſic diſpenſantur Infirmi ad comedendum carnes, tempore jejunii Quadrageſimalis: Quinta cauſa, eſt pietas, & ſic diſpenſatur cum debilibus, ut luant minores pœnas, quas merentur, vel, ut manducent carnes in locis prohibitis: Sexta cauſa, eſt eventus rei, ſeu factum ſequutum, ut dicitur in *cap. quicunque diſtin.* 50. *& cap. ſuarum, de ſortilegiis:* Septima, & ultima cauſa, eſt ſcandalum multitudinis, & ſic prudenter parcit Prælatus Communitati, quæ peccavit, ne ſcandalum oriatur in Civitate, ſi omnes caſtigentur, & puniantur; de his, & aliis cauſis ad diſpenſandum agit *Syl.* cit. *loc. quæſt.* 1. *num.* 3. *Armilla num.* 14. *Roſella eod. ver. num.* 4. *Turrecremat. in Regula S. Benedicti tract.* 148. *dub.* 5. *Rodr. tom.* 1. *quæſt.* 22. *art.* 5. & *Miranda tom.* 2 *Manual. q.* 30. *art.* 6. de hac re vide multa, quæ dixi in *tract. de elig. q.* 26. *& ſeq.*

Quæſt. 2. Prælatus, an poſſit diſpenſare in votis eſſentialibus Religionis?

1. NEgativè deciditur in *cap. cùm ad Monaſterium, de ſtatu Monach.* ibi, *quòd ſuper eſſentialibus Religionis nullam habet Abbas diſpenſandi auctoritatem*; & in *cap.* 1. *ſeſſ.* 25. *Conc. Trid. de Regul.* ibi, *Cùm compertum ſit, ab eis,* ſupple Prælatis, *non poſſe ea, quæ ad ſubſtantiam Regularis vitæ pertinent, relaxare.*

Quæſt. 3. Prior Conventualis, an poſſit diſpenſare in ſtatutis accidentalibus Regulæ?

1. REſpondeo, quòd non ſolùm P. Generalis, & Provincialis; verùm etiam Prior Conventualis, & quivis alius Præſes in Capite poteſt, juſta cauſa diſpenſare cum ſuis Subditis, in præceptis accidentalibus Regulæ; in abſentia tamen P. Generalis, & Provincialis, *D. Thom.* 1. 2. *q.* 97. *ar.* 4. ubi habet, quòd Rectores multitudinis poſſunt in legibus diſpenſare, & in 4. *ſenten. diſtin.* 15. *q.* 3. *ar.* 4. *ad primum dubium* ait; quòd poteſt quis jejunium ſolvere per diſpenſationem proprii Sacerdotis; quod lætanter amplectitur *Cajet.* 2. 2. *q.* 147. *art.* 4. *ad* 1. *dub.* qui id colligit ex mente *D. Thom. ibid. ad* 3. & in propriis terminis *Sot. lib.* 1. *de juſt. q.* 7. *art.* 4. & *Navar. in ſumm. cap.* 21. *nu.* 21.

2. Sed adverte, quòd quamvis Prælatus poſſit in prædictis diſpenſare, hoc tamen intellige; dummodò in Regula ei non ſit prohibitum diſpenſare; & quòd diſpenſet in aliquo puncto cum aliquo particulari, non autem in communi.

Quæſt. 4. Pater Generalis, vel Provincialis, an poſſit diſpenſare in ſtatutis Capituli Generalis?

1. HUjus deciſio pendet ex illa, an Inferior poſſit diſpenſare in lege ſui Superioris, quam affirmativè decidit *D. Thom.* 1. 2. *q.* 97. *ar.* 4. ubi dicit, quòd Rector multitudinis poteſt diſpenſare in legibus, juſta cauſa; id ipſum docet in 2. 2. *q.* 88. *art.* 12. *ad* 2. quem ſequuntur omnes *Canoniſtæ*, cùm *Gloſ. in cap. non eſt, ver. adimplere, de voto, Syl. ver. diſpenſatio, quæſt.* 3. *Navar. in cap. final. num.* 4 *de ſim.* & *Covar.* 4. *p. decretal.* 2. *p. cap.* 6. §. 7. *num.* 11.

2. Et quamvis plures ſint cauſæ diſpenſandi, de quibus dictum eſt ſuprà, verum illa ſola dicitur juſta, ad effectum diſpenſandi in ſtatutis, quæ reſpicit, non privatam, ſed publicam utilitatem, quod planè docet *D. Thom. ubi ſuprà*, & habetur in *Concil. Trid. ſeſſ.* 25. *de reformat. cap.* 18. quod incip. *ſicuti publicè expedit, legis vinculum quandoque relaxare, ut plenius evenientibus caſibus, & neceſſitatibus pro communi utilitate ſatisfiat; ſic frequentiùs legem ſolvere, &c.* & ſubjungitur, *quòd ſi urgens, juſtaque ratio, & major, quandocunque utilitas poſtulaverit, cum aliquibus diſpenſandum eſſe.*

3. Proinde, juſta præexiſtente cauſa poſſunt Prælati Regulares, in ſtatutis, tam Capituli Generalis, quàm Provincialis, vel Conventualis diſpenſare: etiam ſi ſint à Domino Papa confirmata, *Salas de legib. diſput.* 20. *ſect.* 3. *num.* 22. & *Peyr. tom.* 2. *de Prælat. q.* 1. *cap.* 8. *nu.* 15. *in fin.*

4. Et eò fortiùs poterint diſpenſare in propriis ſtatutis, vel legibus à ſe factis, cum juſta cauſa, ut dictum eſt: quia legis obligatio, ab ordinaria poteſtate dependet; unde per eum auferri, & reſtringi poteſt, qui legem tulit; res enim, per quas cauſas fit, per eaſdem diſſolvitur, *Azor. p.* 1. *inſtit. lib.* 1. *cap.* 19. *q.* 2.

5. Benè verum eſt, quòd ſi Capitulum Generale auferat expreſsè auctoritatem diſpenſandi Prælati Capitulo Inferiores, in ſupradictis diſpenſare non poſſunt: prout colligitur ex *cap. nuper à nobis, de ſenten. excomm. in medio, in ſecund. verò caſu*, ubi redditur ratio, quarè excommunicatus à jure poſſet ab Epiſcopo, vel à proprio Sacerdote abſolvi; *quia* (ſubditur) *Conditor Canonis, ejus abſolutionem ſibi ſpecialiter non retinuit, eo ipſo conceſſiſſe videtur facultatem aliis relaxandi:* hæc *ibi.*

Sed talis reſervatio an excludat caſum extremæ neceſſitatis? infrà dico.

Quæſt. 5. P. Generalis, an poſſit juſtè diſpenſare in pœnis, à Priore Conventuali, vel Provinciali illatis alicui Religioſo?

1. REſpondeo, quòd P. Generalis non poteſt ad ſui libitum, contra voluntatem Inferiorum Prælatorum, impoſitas pœnas relaxare; ſecus fieret illis maxima injuria, & vileſceret eorum Miniſterium, & Subditi delinquentes audaciores fierent.

2. Proinde, P. Provincialis non poteſt Subditum excommunicatum abſolvere, inrequiſito, aut invito excommunicante: prout expreſsè definitur in *cap. cùm ab Eccleſiarum Prælatis, de off. judic. ordin.*

3. Quod amplia, etiam ſi pœna fuiſſet impoſita, ob occultum crimen, ex quacunque cauſa, quomodolibet, etiam extrajudicialiter; prout deciſum habes in *cap.* 1. *Conc. Trid. ſeſſ.* 14. *de reform.* quod incipit, *cùm honeſtius, ac tutius ſit.*

4. Hinc illi, cui aſcenſus ad ſacros Ordines à ſuo Prælato fuit interdictus, aut à ſuis ordinibus, vel gradibus, vel dignitatibus ſuſpenſis, nulla contra ipſius Prælati voluntatem, conceſſa licentia, de ſe promoveri faciendo, aut ad Priores ordines, gradus, & dignitates, ſive honores reſtitutio, ſuffragatur idem *Conc. Tridentin. ubi ſuprà*, & *Concil. Tolet. cap.* 6. *de pœn. impoſit. Navar.* 1. *p. conſil. lib.* 1. *de ætat. & qualit. conſ.* 5. *& de tempore ordinand. conſ.* 42.

5. Verùm, poſtquam Prælatus, qui punivit, ſuo fuerit functus officio, poterit Superior, juſta de cauſa, abſque licentia

Digitized by Google

licentia Judicis ordinarii Subditum liberare, quia in tali caſu Ordinarii auctoritas non contemnitur, *Rodr. tom.1. q.22.ar.8. in fin.* quod extende ad caſum appellationis, vel ſi pœna impoſita, ſit evidenter injuſta, aut intolerabilis, *Miranda tom.2. Manual. quæſt.30. ar.11. concluſ.1. in fin.*

6. Quod item extende ad pœnas illatas Novitiis per ſuos Magiſtros, vel Studentibus per Lectores eorundem, & Officiales ſtudii, quas Superiores Locales relaxare non debent, contra voluntatem Magiſtri Novitiorum, vel Lectorum Studentium: niſi in caſibus ſuprà poſitis; utputa in caſu gravaminis, vel pœnæ injuſtæ, vel irrationabilis; aliter Juvenes fiunt audaciores, ne dicam inſolentiores, in contemnendo eorum Magiſtros, *Peyr. tom.2. de Prælat. q.1. cap.8. nu.17. ver. quæres 3.*

7. Verùm, ſi P. Generalis, Religioſum, à Provinciali excommunicatum abſolvat, inſcio, ac inrequiſito excommunicante: abſolvet ne validè? Et dico, quòd non; juxtà *Decretum* præcitatum *Concil. Trid.* ubi expreſsè dicitur, quòd nulla reſtitutio, contra ipſius Prælati voluntatem ſuffragetur; per quod *Decret.* corriguntur antiqua jura.

8. An autem in caſibus magni præjudicii poſſit Superior conſulere conſcientiæ erroneæ, & an admittatur probatio in contrarium? vide *Paridem de Put. de Syndicatu, in §. an Judex, nu.3. fol.177. Felin. in cap. Canonum ſtatuta, col.24. nu.55. de Conſtit. Bald. conſ.434. in fin. lib.1.* & *Navar. de off. Ordin. conſil.2.*

Quæſt. 6. *Prælatus Regularis, an poſſit ſecum ipſo ea diſpenſare, quæ poteſt cum aliis ſuis Subditis?*

1. Affirmativè *D. Thom. 2.2. qu.185. art.8. in fin. corpor. Cajet. 2.2. q.96. art.5. ver. ad hoc dubium præmittenda, Sanchez lib.8. de matrim. diſp.3. nu.1. & 2.* & eſt communis, quia ſecus eſſet deterioris conditionis quam Subditus, & facit ad hoc *cap. final. de pœnitentiis, & remiſſion.* quod licet loquatur de Confeſſione, poteſt etiam intelligi de diſpenſatione; ut dicit *Rodr. tom.1. q.26. ar.6.* & *Sanchez ubi ſuprà.*

Quæſt. 7. *Si Prælatus præcipiat aliquid contra Regulam, in quo tamen poteſt diſpenſare, idque faciat ad ſuum beneplacitum, abſque cauſa cognitione, an Subditus teneatur ei obedire?*

1. *Cajet. qu.104. ar.6. in reſponſ. ad 3. Rodr. tom.2. quæſt. 46. ar.10. Miranda tom.2. Manual. q.31. art.8. Navar. in ſumm. cap.23. num.39.* & *Sanchez,* multis citatis *lib. 6. in decal. cap.3. num.8.* dicunt, quòd non: Sed tenetur ſequi ſtatutum ſuum; tum quia diſpenſatio ſine cauſa, eſt potius diſſipatio, quàm diſpenſatio, ut dictum eſt ſuprà; tum etiam, cùm non apparet legitima cauſa, per quam tollitur legis obligatio, lex, & præceptum ſemper clamar.

2. Benè verum, quòd ſi Subditus dubitat, an Prælatus poſſit diſpenſare, vel habeat juſtam cauſam diſpenſandi, tenetur obedire; quia in dubio præſumitur pro Prælato, quòd diſpenſet cum juſta cauſa, *D. Thom. 2.2. q.88. ar.12. ad 2. in fin. Roſella ver. obed. num.19. Tab. eod. ver. quæſt.11.* & *Sylv. ver. diſpenſat. quæſt. 14. num.2. & ver. Religio 6. quæſt. 6.*

* * *

Quæſt. 8. *Prælati Regulares, an poſſint cum ſuis Subditis diſpenſare in Irregularitate, proveniente ex mutilatione membrorum?*

1. Et dico, quòd ſic; nedum jure privilegiorum; quæ hic immediatè refero, ſed etiam jure *Conc. Trid.* quia Prælati Regulares, habentes juriſdictionem quaſi Epiſcopalem, poſſunt in ſuos, quidquid valent Epiſcopi, virtute *cap. liceat. Conc. Trid. ſeſſ.24. de reformat.* ut dictum eſt, ſed Epiſcopi in vim *d. capit.* poſſunt diſpenſare cum ſuis Subditis in quacunque Irregularitate contracta, ex cujuſvis membri mutilatione, etiam violenta; dummodò ſit occulta; nam *Trid. ubi ſuprà* ſolùm prohibet diſpenſandi facultatem in Irregularitate orta ex homicidio, ſed mutilatio non eſt homicidium, & exceptio firmat regulam in contrarium, & in odioſis non fit extenſio: ergò *Trident. ubi ſuprà*, venit ſtrictè intelligendum, ut ſolùm loquatur de vero homicidio.

2. Nec obſtant *Franciſcus Leo* in ſuo *Theſauro fori Eccleſiaſtici, p.2. cap.8.* & *Sanchez lib.1. Moral. cap.10. nu. 49.* dicentes, quòd *Trident. ubi ſuprà* dat facultatem Epiſcopis, diſpenſandi ſuper Irregularitate proveniente ex delicto; ſed iſta, quæ oritur ex mutilatione, non ſolùm eſt ex delicto, ſed etiam ex defectu perfectæ lenitatis, non imitando Chriſtum, qui fuit ſummè mitis, & lenis.

3. Nam, quamvis ratio, & finis imponendi Irregularitatem homicidio, & mutilationi, ſit ſignificatio perfectæ lenitatis Chriſti: tamen iſta Irregularitas ſimpliciter, & abſolutè eſt ex delicto, & in illius pœnam conſtituta: perinde, ratio prædictorum non concludit, prout benè notat poſt allegatos *Garzias de benef. part.7. cap.11. num.30. Barboſa p.2. allegat.39. num.49. & in collect. add. cap.6. Trid. num.41. Diana part.4. Moral. tract.2. de Irregul. reſolut.71. & par.7. tract.2. de poteſtate Epiſcopi, reſolut. 28.* & ante eos *Navar. in Manuali cap.27. num.194. Marcus Anton. Gennenſ. in praxi Neapolit. cap.66. num.9.* in 2. editione, *Portell. in dub. ver. diſpenſare, nu.7. Navar. in jur. novo Pontific. concluſ.81. nu.16.* & eſt communis opinio, & ita à Sac. Congregat. fuiſſe deciſum, refert *Barboſa in d. allegat.*

4. Ex quibus collige, quòd ad hoc, ut mutilatio membri inferat Irregularitatem, requiritur ipſius abſciſſa; quamobrem, ſi quis debilitet membrum alterius verberando, ita ut verberatus reddatur ineptus functionibus Ordinum, & perinde ſit Irregularis, ipſe tamen verberans, & debilitans non contrahit Irregularitatem, quia ad hoc requiritur, ut membrum abſcindat, & quidem vivum: Unde mutilans membrum inimici mortui, non efficitur Irregularis, cùm membrum mortui non dicatur, nec ſit ſimpliciter membrum, *Tolet. lib.1. cap.71. nu.11.* nec qui alium excæcat, ſi oculum foras non eruat, *Fernandez in exam. Theol. Moral. p.2. cap.10. §.14. n.7.* & alii, quos citat, & ſequitur *Diana* cit. *loc.*

Quæſt. 9. *Prælati Regulares, an ſaltem ex privilegio poſſint diſpenſare cum ſuis Subditis, in Irregularitate contracta ex homicidio voluntario, illicito, & iniquo, occulto tamen?*

1. Reſpondent affirmativè *Rodriq. tom.1. q.24. ar.12.* cum ſuo *Comp. reſolut.52. de diſpenſ. nu.25.* & fuſiùs *par.3. ſumm. cap.18. num.44. & ver. Irregularitas, num.72. Miranda tom.2. Manual. qu.8. concl.2. Portell. in dub. ver. diſpenſare, nu.8.* & *Bordonus reſolut.13. quæſt.4.* & moventur Primò. quia *Martinus V.* conceſſit Priori Monaſterii Sancti Benedicti Valliſoletani, quòd in foro conſcientiæ poſſet abſolvere ſuos Monachos ab omni excommunicationis ſententia, etiamſi talis eſſet, quam ipſe

Digitized by Google

ipſe Summus Pontifex reſervare conſuevit,& cum eis ſuper omni Irregularitate, etiam in illis caſibus, in quibus Papa ſibi vicem reſervat (in morte videlicet, & in membrorum truncatione,& enormi ſanguinis effuſione) valeat diſpenſare; dum tamen aliquod horum trium non ſit notorium; & hoc propter ſcandalum; & refert *Caſarubius in Comp.ver.abſolutio ordinaria quoad Fratres*, ubi advertit,quòd licet primò ſupradicta conceſſio facta fuerit ſoli Priori,ſeu Abbati Monaſterii S.Benedicto Valliſoletani,poſteà tamen extenſa,& communicata fuit omnibus Prioribus,& Abbatibus aliorum Monaſteriorum, ut habetur *ver.communicatio privil.* §.34. ibique ſubnectit, ſe præfatam conceſſionem vidiſſe in d. Conventu, ſub ſigillo authentico Valliſoleti, & inde etiam fideliter extraxiſſe.

2. Nec dices, quòd hoc fuit vivæ vocis Oraculum, prout *ibid.* teſtatur *Caſarub. in lit. O.* perinde hodie non valere, ex quo Oracula ſunt extincta per *Urb.VIII.*

3. Tum quia,d. Papa abſtulit Oracula præjudicialia tantùm,ut notat *Bordon.in d.reſolut.*13.*nu.*14. hoc autem nulli præjudicat, ergò viget; tum etiam, quia Oracula Regularium,ordinariè loquendo, fuerunt expreſſa, aut per eorum PP.Generales, vel per ipſorum Conſervatores; at Oracula ſic edita, adhuc vigent, & cenſentur lata ab Officialibus Papæ, ut conſtat ex ſuprà deciſis.

4. Neque nocet *Rodr.* in cit.*loc.* ubi limitat, *privil.* procedere, quoad Ordines, non autem quoad Dignitates,& Prælaturas;quia hoc gratis dicit,cùm privilegia ſint beneficia *Principis*,perinde, non reſtringenda, ſed ampliãda,quantum patitur propria verborum ſignificatio, *ibi* autem nulla eſt limitatio,& verba ad utrumque referri poſſunt, ergò.

5. Secundò, quia *Jul. II.* conceſſit Dominicanis facultatem diſpenſandi in omni Irregularitate,etiam in caſibus *Papæ* reſervatis, hoc eſt, in homicidio voluntario, & membrorum obtruncatione: modò factum horum duorum non ſit notorium, & referunt *Miranda tom.*2. *Manual.quaſt.*8.*art.*10.*Sorb.*poſt ſuam annotationem in *d.loc.Compend.* & *Peregrin. in Comp.Theatin. ver. diſpenſ.* §.2. ubi excludit homicidium voluntarium,ſed non placet;tum quia ſumus in beneficio *Principis*, tum etiam, quia in conceſſione generali,veniunt etiam ſpecialia conceſſa,quando ex verbis conceſſionis aliter colligi non poteſt; ut occurrit in dicta conceſſione.

6. Nec officit dicere, quòd forſitan eſt Oraculum; tum quia in dubio melior eſt conditio poſſidentis, tum etiam,quia Oracula vigent,ſi non ſint præjudicialia,vel ſi ſint lata à Miniſtris,& Officialibus Papæ,ſecundùm novam declarationem *Urb.VIII.* de qua vide in *tract.de Oraculis.*

7. Tertiò,quia *Paulus III.* per *Bullam* omni conditione vallatam conceſſit Congregationi S. Benedicti Valliſoletani facultatem diſpenſandi,ſingulis annis, prima die Lunæ Quadrageſimæ,ſuper quibuſcunque Irregularitatibus quavis occaſione contractis, ut conſtat ex *d. Bulla*, quam per extenſum ponit *Rodr.*in ſuo *Bullario*,inter *Bullas* ejuſdem *Pauli* 3. *num.* 12. de qua latè *Portell.* cit. *loc.* & *Lezana in d. ver. Irregularitas*, *nu.* 72. & egomet dixi ſuprà.

8. Quartò,quia *Covar.*multis allegatis in *Clem. ſi furioſus, de homicidio*,§.4.*n.*4.*Miranda* cit.*loc.concl.*1.*Angel. in ſumm.ver.homic.*2.§.4.*Lezana in d.cap.*18.*nu.*44. *in medio*,& alii Viri graviſſimi,probabiliter tenent,Epiſcopum poſſe diſpenſare ſuper omni Irregularitate, proveniente ex crimine omninò occulto, & quòd nullis poteſt teſtibus probari,neque aliter,quàm per propriam confeſſionem ſciri; quia quoad hoc remanſit jus commune omninò intactum,neque per *Conc.Trid.* eſt aliquid innovatum, nec prædicta Irregularitas eſt Romano Pontif. reſervata,ſed Epiſcopo; Neque obſtat *Navar.cap.*27.*num.* 239. ubi refert verba *Concil.*quia in *d.loc. Trident.* intelligendum eſt de homicidio occulto, quod quamvis actu non ſit deductum in judicium, neque ad forum contentioſum; eſt tamen ex ſe probabile, quamvis actu in judicio ordinario non ſit probatum, non autem de homicidio omninò occulto, quod probari nullo modo poteſt.

Ergò dicendum probabiliter, quòd etiam Prælati poſſint Subditos in hoc diſpenſare; & multò fortiùs, ad evitandum circuitus Religioſorum: Sed in his videnda ſunt privilegia,quæ ſint in uſu,& non revocata.

Quæſt. 10. *Prælati Regulares,an valeant diſpenſare in Irregularitate proveniente ex homicidio caſuali,publico tamen?*

1. Affirmativè dic;quia in hoc Prælati Regulares differunt ab Epiſcopis, quia Epiſcopi poſſunt in illa diſpenſare, quando homicidium caſuale eſt occultum, Prælati verò Regulares diſpenſant,ſive ſit occultum, ſive ſit publicum, *Avila de cenſ.p.*7. *diſput.*6.*ſect.*5. *dub.*2. *concluſ.*2.*Vecchius in praxi Novit. diſput.*9. *dub.*18.*num.*6.*Sebaſtianus à Bononia de elect.par.*2.*cap.*4.*dub.*71. *Diana p.*4. *tract.*2.*de Irregul.reſol.*72.*in fin.*& fuſiùs *p.*7.*reſol.*31. *tract.* 2.ubi multos allegat,& fundamenta refert,cui favet *Bordonus reſol.*13.*quæſt.*4.*nu.*15.*in princ.*

2. Illud enim dicitur homicidium voluntarium, quando quis ex propoſito, ſeu ex induſtria, directè intendit,& vult ſimpliciter, ſine alio addito, & de hoc homicidio loquitur *Trid. in d. cap. liceat*, *ſeſſ.* 24. *de reform.* ibi, *excepta illa,quæ provenit ex homicidio voluntario*; *non autem de voluntario in cauſa,ſeu caſuali.*

3. Quapropter, ſi Clericus ſaltet cum muliere prægnante, quæ exinde abortum faciat, non ideò Clericus, qui cum illa ſaltabat,incidit in Irregularitatem exceptam in *d.Trid. Barboſa* poſt multos relatos *de off. & poteſtate Epiſcopi,par.*2.*allegat.*39.*nu.*47.& *Diana ubi ſuprà*; Non dico,quòd hoc genus homicidii non inducit Irregularitatem; quia totum oppoſitum colligitur ex toto *titulo de homicid.cap.*1.2.*& ſequen.* ſed dico,quòd non incidit in Irregularitatem exceptam in *d. cap.*6.*Conc.Trid.ſeſſ.*24.*de reform.*

Quæſt. 11. *Prælati Regulares, an poſſint diſpenſare in Irregularitate proveniente ex homicidio juſto,vel juſta cauſa, ut ſi Subditi, ſe defendentes, aliquem occidant, vel ſint hortantes Reum ſuſpendendum ad aſcendendum furcas, vel ſi alio modo accelerent exequutionem juſtitiæ, vendentes ſcalas,& ſimilia?*

1. Affirmativè dic; tum quia id ſaltem valent ex privilegio, tum quia in tali caſu, aut Subditi non ſunt cauſa directa, & proxima mortis,aut quia non intendunt occidere,ſed ſe tueri,vel obedire, & non reſiſtere, *Bonac.*multis citatis *q.*4.*de Irregul.p.*1.*n.*13.tum denique,quia ſi Prælati poſſunt in Irregularitate, ex homicidio injuſto proveniente; quantò fortiùs ex juſto, vel caſuali, & non directè, & per ſe volito,diſpenſare?

Quæſt. 12. *Prælati Regulares, an poſſint diſpenſare ſuper Irregularitate proveniente ex abortu fœtus animati?*

1. Affirmativè *Portell.par.*3.*caſu* 13.*num.*3. & conſtat ex privilegiis præallegatis, nec obſtat *Rodriquez* cum ſuo *Compend. ubi ſuprà*, dicens, quòd homicidium abortus animati, excipitur à dictis privilegis

giis, ex quo eſt qualificatum, cùm perdatur anima & corpus, tum quia privilegia accipienda ſunt, ut jacent, nec reſtringenda, cùm ſint beneficia Principis ; tum item, quia ubi lex non diſtinguit, nec nos diſtinguere debemus; tum etiam, quia majus eſt homicidium hominis adulti, quam non nati ; ergò ſi Prælati valent in illo, multò fortiùs & in iſto, *Portell. ubi ſuprà*, & *Bordonus in d. reſolut.* 13.*q.*5. ubi id ampliat, & ex multis oſtendit, quòd Prælati Regulares, non ſolùm poſſunt diſpenſare in hac Irregularitate; verùm etiam Religioſos hujuſmodi habilitare ad gradus, & dignitates, etiam pro foro externo, & ſine dubio ab excommunicatione abſolvere, non obſtante *Conſtit.*87. *Sixti V.* quæ incipit *effrænatam*, & *cap. contuliſti* 18.2.*q.*4. & *cap. quod verò* 8.*cap. Moyſes* 9.*cap. ſicut fœmina* 10. 32. *quæſt.*2. & *cap. ſicut ex litterarum* 20. *de homicidio*, quia, ut dictum eſt ſuprà, ubi lex non diſtinguit, neque nos diſtinguere debemus, *l. non diſtinguemus, ff. de recept. arbitr.* ſed Papa in dictis privilegiis non facit diſtinctionem homicidii qualificati, vel non qualificati, ergò neque nos diſtinguere debemus.

Quæſt. 13. *Prælatus Regularis, an valeat hanc diſpenſandi auctoritatem alteri committere, ut ſecum, vel cum alio ſuo Subdito diſpenſet?*

1. SAnchez *lib.*2.*de matrim. diſput.*40.*num.*13. & *lib.*3. *diſput.*31.*num.*2. cui favet *Portell. in d. caſu* 13.*p.*3. ad ſecundum quæſitum Reſpondet affirmativè ; tum quia juriſdictio conceſſa alicui per privilegium Principis, eſt ordinaria, ſi in eo non fuit dictum, *quòd alteri ſubdelegetur*, ſed iſthæc auctoritas diſpenſandi in homicidio voluntario fuit conceſſa Prælatis Regularibus in dicto privilegio, abſque ulla limitatione, ergò eſt ordinaria, & conſequenter poteſt ſubdelegari ; nam omnis juriſdictio ordinaria poteſt delegari, ut conſtat ex deciſis ; tum etiam, quia prædicta facultas fuit conceſſa perſonis incognitis, nempè Prælatis præſentibus, & futuris; ſed facultas conceſſa incognitis cenſetur ordinaria, ut docent *Jaſon in l. more ff. de juriſdictione omn. Judic. nu.*65. *Suarez de pœnit. diſput.*30.*ſect.*2.*nu.*9.*in fin.* & alii plures, quos allegat, & ſequitur *Diana par.*7.*tract.*2. *de poteſtate Epiſcopi, reſolut.*13.*in fin.* ergò eſt delegabilis.

2. Confirmatur, quia hæc facultas habetur ratione officii, quod Superior exercet, nempè Generalatus, Provincialatus, Prioratus, & ſimilis ; ergò idem, quod priùs.

Quæſt. 17. *Prælatus Regularis, an poſſit abſolvere Subditum ſuſpenſum, ad Ordines ſuſceptos, ante ætatem, vel abſque licentia, vel per ſaltum; nec non cum illo diſpenſare ſuper Irregularitate, ſi quam contraxit, exercendo munus ſuum, durante ſuſpenſione?*

1. SUppono, Regulares ante legitimam ætatem, ad ſacros Ordines promotos, eſſe ſuſpenſos ab exequutione ſuſceptorum, ut deducitur ex *cap. vel non eſt compos, de tempore ordin.* & præſumentes, durante ſuſpenſione, in Ordinibus miniſtrare, eo ipſo in Irregularitatē incurrere, & beneficiis privari, ex *Conſtit. Pii Papæ II.* incip. *cùm ex ſacrorum Ordinum*, & eſt *ſeptima* inter *Bullas* ejuſdem Pontificis, in 1.1.*p. Bullarii Laert. Cherub. pag.*319. quam *Piam Conſt.* tam Sæculares, quàm Regulares comprehendere declaravit, & voluit *Sixtus V.* in ſua *Conſtit. contra malè promotos*; & innovavit *Clem. VIII.* ſua *Conſtit.* incip. *Pius Epiſcopus*, quam per extenſum refert *Conſtellius in Collect. litt. Apoſtol. pag.* mihi 235. in impreſſione Veneta, quibus ſtantibus *Vivaldus* in ſuo *Candelabro tit.*15. *de Sacramento Ordinis*, *tit. de tempore ordinationis*, *n.*3. *Portell. in dub. ver. ordin. nu.*14. & *in reſp. caſu* 40. *nu.*4. & *ſequen. Peyr. tom.*1. *privil. in Conſtit.*1. *Jul.*2. §.16. *nu.*31. *Peregrin. in Comp. ver. diſpenſatio*, §.12. *Hier. Rodr. in Comp. reſolut.*106.*nu.*26. *Barboſa*, poſt allegatos in *collect. ad c.*12. *Conc. Trid. ſeſſ.*23. *de reform. num.*14. *Diana par.*3. *tract.*2. *de dub. regul. reſol.*85. *Bordon. de diſpenſat. ſuper Irregularitate, reſol.*11. *quæſt.*5. *n.*26. & *Lezan.*1.*p. ſum. cap.*14. *num.*21. dicunt, quòd ſic; in foro tamen conſcientiæ, & dummodò delictum ſit occultum ; & moventur ex multis, Primò, quia cenſura poſita in *d. Bulla* nemini reſervatur, ut *ibi* eſt videre ; ergò poteſt auferri à dictis Prælatis, etiam minoribus, argum. *cap. nuper* 29. *de ſenten. excomm.* ibi, *quia tamen Conditor canonis, ejus abſolutionem ſibi ſpecialiter non retinuit, eo ipſo, conceſſiſſe facultatem videtur aliis relaxandi.*

2. Secundò, quia eſtò, quòd foret de reſervatis Papæ, adhuc ſubjicitur Prælatis hujuſmodi, juxtà diſpoſitionem *cap. liceat*, *Conc. Trid. ſeſſ.*24. *de reform.* per ea, quæ dicta ſunt hic ſuprà.

3. Tertiò, quia ad hoc habent ſpeciale privilegium à *Sixto IV.* Olivetanis conceſſum, ut notat *Peregr. cit. loc.* quod extenditur ad omnes alios communicantes cum illis: quibus accedunt alia privilegia nobis conceſſa, per quæ licitum eſt Prælatis, abſolvere Subditos ab omnibus caſibus Papalibus, & cum illis diſpenſare in omnibus cenſuris, & irregularitatibus, quavis occaſione contractis, de quibus dictum eſt ſuprà.

4. Nec dices, quòd revocata ſunt privilegia per *Conc. Trid. ſeſſ.*23. *cap.*12. *de reform.* nam *Concil. ibi* ſolùm revocat privilegia, ne ordinentur Regulares ante ætatem debitè aſſignatam, non autem revocat privilegia, quæ alias habent Regulares abſolvendi Subditos à cenſuris, & cum illis diſpenſandi in Irregularitatibus contractis, ut dictum eſt, & conſtat ex verbis *d. cap.*12. *Conc. Trid.* ibi, *privilegiis, quoad hoc excluſis*, expende ly, *quoad hoc*, & dices ; id eſt, quoad Ordines ſuſcipiendos ante hanc ætatem ; ergò non loquitur de privilegiis Regularium ad abſolvendum, & diſpenſandum Subditos, prout benè advertit *Portell.* cum cæteris *ubi ſuprà*.

5. Nec replices dicendo, quòd *Sixtus V.* & alii Pontifices anteceſſores revocaverunt privilegia Regularium, ad abſolvendos Subditos ſic malè promotos ; quia poſt *Sixtum V. Clem. V. Clem. VIII. Paul. V.* & *Urb. VIII.* confirmaverunt privilegia, cum illa clauſula, *dummodò Decret. Sac. Conc. Trid. non adverſentur*, & uſi ſunt illo verbo, *innovamus motu proprio, & ex certa ſcientia*, per quas clauſulas revalidantur etiam privilegia ab anteceſſoribus anteà revocata, ut conſtat ex deciſis 1. *p. tract.* 8. *de clauſul. privileg. clauſul.*9. ubi de his fusè dico.

Nec in *d. Sac. Conc. Trid.* vidi aliquod decretum, cui, quoad hoc, de quo agitur, Regularium privilegia videantur adverſari:

6. Præterea, ad hæc eſt valdè advertendum, quod ſublata ſuſpenſione per abſolutionem, Prælatus non poteſt diſpenſare cum ordinato, incompleta ætate, ſeu ante legitimam ætatem, ut exerceat actum ſuum : quia defectus ætatis eſt inſanabilis, & indiſpenſabilis ; nam non poteſt tolli per baptiſmum, neque per profeſſionem Religioſam, cùm nullum fundamentum appareat, ad hoc dicendum; neque per privilegia Religioſorum, cùm hæc abrogata ſint à *Sac. Conc. Trid. in d. cap.*12. *ſeſſ.*23. *de reformat.* Unde non poteſt tolli; niſi adveniente ætate, vel ex Papæ diſpenſatione, & habetur in *d. cap. vel non eſt compos, de tempor. ordinat.* ibi; *ab exequutione officii Diaconi, uſque ad ætatem legitimam, in injuriam ſuſpendimus ordinantis.*

8. Ex quo *cap. Covar. in Clem. ſi furioſus* 1.*p.* §.1. *num.*4. *Graff. deciſ. Aur. lib.*4. *cap.*27. *nu.*22. & *Lezan. ver. Irregularitas* 17 multis citatis inferunt, quòd accedente ætate, cùm ceſſet impedimentum; poteſt in ordinibus ſuſceptis [illegible] miniſtrare

miniſtrare abſque alia abſolutione, ſecus autem, ante legitimam ætatem; quandoquidem ſicut non poteſt Prælatus diſpenſare in principali, nempè in ætate, ut conſtat ex ſuprà dictis, neque in acceſſorio, nimirùm in exercitio, antequàm perveniat ad ætatem, *Barboſa in d. cap. Conc. Trid.* & *Bordon.* cit. *loc. nu.* 27. *in fin.*

8. Quamobrem ſi ita ordinatus, ſublatâ ſuſpenſione per abſolutionem, vel ſi eam non incurrit, ob bonam fidem exerceat ſcienter ſuum munus, antequàm aſſequatur ætatem; peccat mortaliter, ex communi opinione omnium *Doctorum*, incurrit irregularitatem, & videtur malè ſentire de auctoritate Rom. Pontific. *Diana par.* 3. *tract.* 4. *de Saram. Ordinis reſol.* 182.

9. Ex quibus collige & tene menti, quod ſuſpenſio, de qua agitur, eſt perpetua ſecundùm quoſdam, ſed non reſervata Papæ, & quod Prælatus non valet diſpenſare ſuper ætate, etſi forſan diſpenſet, peccat mortaliter; quia in re gravi tranſgreditur Conſtitutiones Pontificias, & actus non tenet, ob defectum poteſtatis; & quoties ſic diſpenſatus miniſtrat in malè ſuſceptis, toties incidit in mala prædicta.

Quæſt. 15. Si Suſpenſio & Irregularitas ſit deducta ad forum contentioſum, an valeat Prælatus ſuper illis abſolvere & diſpenſare?

1. Rodriq. *tom.* 1. *q.* 20. *art.* 14. *in fin.* ait, quod Prælatus poteſt Religioſum ſibi Subditum abſolvere à ſuſpenſione in foro exteriori; dummodò non ſit perpetua; & ſtatim ſubjungit; atque etiam ſi fuerit perpetua, dummodò non ſit reſervata, ſed ſuſpenſio, de qua agitur, licet ſit perpetua; tamen non reſervata Papæ, ergò eſt diſpenſabilis à dictis Prælatis, etiam in foro exteriori.

2. Quod item probat *Portell. in dub. ver. ordines, nu.* 14. tum quia *Trid. in d. cap. liceat* non prohibet Epiſcopos diſpenſare in publicis, ſed in deductis ad forum contentioſum, ſed poteſt eſſe publica, ſed non deducta ad forum contentioſum, ergò videtur *Trident.* innuere, quod ſi non ſit deducta ad contentioſum forum, etiamſi ſit publica, poterint diſpenſare; tum quia Regulares habent privilegia diſpenſandi ſuper omnibus cenſuris, pro utroque foro; exceptis tribus caſibus, nimirùm homicidii voluntarii, bigamiæ, & mutilationis membrorum, ut conſtat ex *Mari Magno* nobis conceſſo à *Sixto IV.* & notat *Miranda tom.* 2. *Manual. quæſt.* 8. *art* 14. *concluſ.* 5. & exceptio firmat regulam in contrarium, ergò.

3. Et quamvis hæc opinio poſſit eſſe vera ſpeculativè, nihilominus practicè non eſt ſequenda, *Peyr. tom.* 1. *in Conſtit.* 1. *Jul.* 2. §. 16. *nu.* 36. tum quia ſtylus Curiæ, in caſu poſito, obſervat contrarium: nam omnes ordinati ante tempus, vel ſine litteris dimiſſoriis, vel extrà tempora, ſivè Regulares, ſive Sæculares ſint, petunt diſpenſationem à Papa, vel per Datariam, vel Summum Pœnitentiarium, idem procedit de Irregularitate; ſi ſic promotus ante legitimam ætatem celebraſſet: ſtylus enim Curiæ facit jus, & contra ipſum facta non valent, *cap. ex litteris, de Conſt.* & *cap. quam grave, de crim. falſi, D. Epiſcop. Riccius collect.* 1206. ubi addit, quod ſtylus Curiæ prævalet, etiam conſuetudini, & *collect.* 794. de hoc multa dicit, tùm etiam, quia *Trid.* in cit. *loc.* loquitur de irregularitatibus & ſuſpenſionibus, ex delicto occulto provenientibus, & diſpenſandis in foro conſcientiæ, excluſo foro exteriori.

****

Quæſt. 16. Prælati Regulares, an ſaltem quoad forum conſcientiæ, & quietem animarum Subditorum, poſſint uti privilegiis, à Tridentino revocatis?

1. Et quidem poſſe, Reſpondent multi, probabiliter tamen per ea multa, quæ dico in 1. *par. tract.* 9. *de confirmat. privileg. q.* 17. quod intellige verum, quoad abſolvendum à cenſuris, & diſpenſandum in Irregularitatibus contractis, ſecus autem.

2. Nec exindè inferas, licitum eſſe Religioſis, ſaltem in foro conſcientiæ promoveri ad ſacros Ordines ante legitimam ætatem, præſcriptam à *Trid. cap.* 12. *ſeſſ.* 23. *de reformat.* ex quo habent *privilegium à Jul.* 2. incip. *dudum ad ſacr. Ordin.* §. 16. ibi, *quod in vigeſimo ſecundo ſuæ ætatis anno, tunc & pro tempore conſtituti, ad Presbyteratus ordinem, aliàs tamen ritè ſe promoveri facere poſſent*; quod licet in ſpecie fuerit conceſſum Minimis, convenit tamen omnibus communicantibus cum illis.

3. Tum quia hoc, & ſimilia privilegia hodiè vacant omnimodè, & fuerunt omninò in ſpecie extincta per *Trid.* in prædicto *loco*, ibi, *Regulares quoque nec in minori ætate ordinentur, privilegiis quoad hoc penitùs excluſis*: nec non per *Sixtum V.* in ſua *Conſtit.* 90. quæ incip. *Sanctum & ſalutare*, per *Clem. VIII.* eorumque ſucceſſores, & conſtat ex deciſis, tum etiam, quia aliud eſt loqui de privilegiis ad abſolvendum à cenſuris, & diſpenſandum in irregularitatibus, & aliud de diſpenſando in ætate pro ſuſceptione Ordinum; quandoquidem Confeſſarius habet poteſtatem abſolvendi pœnitentem à cenſuris contractis, non autem eximendi illum à lege, ne ampliùs in cenſuras incidat; ſic cæteris paribus, Prælatus poteſt virtute privilegiorum in Irregularitatibus omnibus, & ſuſpenſionibus diſpenſare, non autem poteſt eximere ſuum Subditum, quin incurrat in ſuſpenſionem, ſi præſumpſerit ordinari ante ætatem, & dare in irregularitatem, ſi in ſuſceptis Ordinibus auſus fuerit adminiſtrare; quia ad hoc nullum habet privilegium, nullamque auctoritatem.

Quæſt. 17 Prælati Regulares, an valeant virtute privilegiorum abſolvere ſuos Subditos à caſibus Bullæ Cœnæ?

1. Affirmativè dic, per ea multa, quæ dico 1. *p. in tract.* 11. *de revocat. privil. q.* 17. quòad forum conſcientiæ tantùm, & dummodò ſimus in occultis: quod item declaravit *Urb. VIII.* in ſua *Conſtitut.* incip. *In ſpecula militantis Eccleſiæ*, quæ inter *Bullas* ejuſdem eſt 105. *tom.* 4. *Bull. pag.* 439. §. 3. ibi, *quoad caſus reſervatos, etiam in Bulla Cœna Domini (hæreſi exceptâ) contentos, non niſi in foro conſcientiæ, non autem in foro externo ſuffragatur, &c.*

2. Nec nobis objicias *Decreta* Sacræ Congregat. juſſu *Clem. VIII.* edita, quæ habentur in *libello* attitulato, *Bullæ & Decreta recentiora, pag.* 189. & 199. quæ ſunt tenoris ſequentis:

Sacra Congregat. S. R. E. Cardinalium, negotiis, & conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium præpoſita, juſſu & gravibus cauſis id exigentibus, ac de S. D. N. Clem. VIII. ſpeciali mandato, vivæ vocis Oraculo deſuper habito, Sacerdotibus omnibus, tam Sæcularibus, quam Regularibus per univerſam Italiam, extrà Urbem degentibus, ad Confeſſiones audiendas probatis, quorumvis Ordinum etiam Mendicantium, Militiarum, aut Congregationum, etiam Societatis Jeſu, & generaliter quarumcunque aliarũ, quovis nomine nuncupentur, jubet, & præcipit, ne quis eorum, ſub prætextu privilegiorum, indultorum, aut facultatum generaliter, vel ſpecialiter, ſcripto, aut vivæ vocis Oraculo, vel per communicationem à Sede Apoſtolica, vel ejus auctoritate eorum Ordinibus, Congregationibus, Collegiis, vel Societatibus, aut

Digitized by Google

aut Archiconfraternitatibus Sæcularium, aut ſingularibus perſonis, ſeu aliàs quomodocunque ſub quibuſvis tenoribus, formis, & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, ad cujuſvis etiam Imperatoris, Regum, aut aliorum Principum inſtantiam conceſſarum, ſeu confirmatarum alicui, cujuſvis ſtatus, gradus, & conditionis, aut dignitatis, tam Eccleſiaſticæ, quàm Sæcularis, etiam Regiæ, vel Imperialis, ab ullo ex caſibus clarè, vel dubiè in Bullâ, die Cœnæ Domini legi ſolita, contentis, vel aliàs quomodocunque Sedi Apoſtolicæ reſervatis, aut in futurum per Sanctitatem ſuam, ejuſdem ſucceſſores, pro tempore, in eadem Bulla, vel aliter reſervandis; nec etiam à caſibus, quos Ordinarii Locorum hactenùs reſervarunt, vel in poſterùm ſibi reſervabunt, nullo caſu, etiam neceſſitatis, vel impedimenti, niſi in mortis articulo, ſeu cum nova, & ſpeciali ſanctitatis ſuæ, aut ſucceſſorum ſuorum, vel Ordinariorum, quoad caſus ab ipſis tantùm reſervatos reſpectivè impetratâ in ſcriptis licentiâ, Ordinariis Locorum exhibenda, abſolutionis beneficium de cætero impendere audeat, vel præſumat: ſed (cùm opus fuerit) pœnitentes ad Superiores, legitimoſque Judices ſuos, accedere conſulant, ſub pœna contrafacientibus, tam Regularibus, quàm Sæcularibus, excommunicationis, privationis officiorum, & dignitatum, aut beneficiorum inhabilitatis item audiendi Confeſſiones, & ad quæcunque officia, Prælaturas, beneficia in poſterùm obtinenda, ipſo facto, abſque ulla alia declaratione incurrenda: ſuper quibus à nemine, niſi à Romano Pontifice habilitatio, diſpenſatiove, aut abſolutio, præterquàm in mortis articulo, poſſit impartiri: Sanctitas enim ſua (quatenùs opus ſit) facultates & conceſſiones ipſas in hac parte, uti caſſas & irritas, haberi de cætero voluit & vult; non obſtantibus quibuſcunque.

Præterea noverint pœnitentes, abſolutionem, ſi quam obtinebunt, contra hujuſmodi prohibitionem eſſe nullam, nulliuſque roboris, & momenti: & ne Locorum Ordinarii, quibus jus hoc reſervandorum caſuum competit, plurium, quàm opus ſit reſervatione, Subditis, aut Confeſſariis in animarum ſalute procuranda cooperatoribus ſint oneroſi: monentur omnes, ut paucos, eoſque tantùm, quos ad Chriſtianam diſciplinam retinendam, animarumque ſibi creditarum ſalutem, pro cujuſvis Diœceſis ſtatu, & qualitate neceſſariò reſervandos eſſe judicaverint, reſervent: in quorum fidem, &c. Dat. Romæ die 9. menſis Januarii, anni 1601.

Moderatio præcedentis Decreti, facta per eandem Sacram Congregationem.

CUM autem dubia quædam ac difficultates, circà ejuſdem Decreti interpretationem, atque obſervationem emerſiſſent, eadem Congregatio, ne ullius deinceps obſcuritati, ſcrupulo, ambiguitati ve locus relinquatur, & ut clariùs appareat, in quibus caſibus, vigore ejuſdem Decreti reſervatis, intelligatur prohibita abſolutio; ſpeciali mandato ejuſdem S. D. N. Clementis Papæ VIII. ſimiliter vivæ vocis Oraculo, ſuper ea re habito, ipſum Decretum ita moderatur, & declarat, videlicet ſub ejuſdem prohibitione, illos tantùm in poſterum comprehendi caſus, qui in Bulla, die Cœnæ Domini legi conſueta continentur: ac præterea; violationis immunitatis Eccleſiaſticæ, in terminis Conſtitutionis fœlic. recor. Gregorii Papæ XIII. incipientis ad tollendum.

Injicientium violentas manus in Clericos, juxtà Canonem, ſi quis ſuadente, &c. 17. q. 4. ac juris diſpoſitionem, ſimoniæ realis ſcienter contractæ, atque etiam confidentiæ beneficialis: item omnes caſus, quos Ordinarii Locorum ſibi reſervarunt, vel in poſterùm reſervabunt: in quibus omnibus, jam enumeratis caſibus dumtaxat, & ſublatâ etiam pœnâ inhabilitatis audiendi Confeſſiones, eadem Sac. Congregatio vult, & mandat, dictum Decretum in ſua firmitate, & priſtino robore permanere: ac præterea declarat, eos quidem Sacerdotes, tam Sæculares, quàm Regulares, qui aliquo ex privilegiis, indultis, & facultatibus, in ſupradicto Decreto expreſſis, ſuffulti fuerint, poſſe juxta eorum privilegia, indulta, & facultates, uſu ante idem Decretum receptas, & quæ ſub aliis revocationibus non comprehenduntur tantùm, & non aliàs abſolvere à caſibus in præſenti declaratione non comprehenſis: aliis verò Sacerdotibus hujuſmodi privilegia non habentibus, nihil de novo concedi: ſed ne Locorum Ordinarii, ad quos caſuum reſervatio ſpectat, ea in re modum excedant: eadem Sac. Congregatio, illos rursùs magnoperè admonendos cenſet, ut non paſſim, ſed cùm id videbitur communi bono expedire, atrociorum tantùm & graviorum criminum, abſolutionem ſibi reſervent, quorum reſervatio ad Chriſtianam diſciplinam retinendam conferat in ædificationem, non autem in deſtructionē cedat: ne alioquin Sacramenti pœnitentiæ Miniſtrorum coarctata poteſtate, Sanctæ Matris Eccleſiæ pœ menti, contrarius effectus ſubſequatur: prohibet etiam, ne ſibi ſuperfluè reſervent caſus in Bulla, die Cœnæ Domini legi conſueta contentos, neque alios Sedi Apoſtolicæ ſpecialiter reſervatos.

Facultatem verò & licentiam abſolvendi à caſibus reſervatis, quam in ſcriptis tantùm concedi permittebatur, etiam ſolâ vivâ voce concedi poſſe declarat. Cæterùm, ne quis Sacerdotum Sæcularium, aut Regularium, ſub prætextu, quod per primò dictum decretum non fuerit ſufficienter eorum ſpecialibus privilegiis derogatum, eidem Decreto, ſic, ut præfertur declarato contravenire audeat, Sanctitas ſua Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis omnibus in favorem quorumcunque Ordinum, ſeu Inſtitutorum, Regularium, aut Sacerdotum, tam Sæcularium, quàm Regularium, editis: nec non eorundem Ordinum, ſeu Inſtitutorum, & etiam Eccleſiarum, & Monaſteriorum, & aliorum Sæcularium, ſeu Regularium Locorum quorumcunque, etiam juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quâvis firmitate alia roboratis Statutis, & Conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, etiam Mari Magno, ſeu Bulla aurea, aut aliàs nuncupatis eiſdem Ordinibus, ſeu Inſtitutis, ac etiam Eccleſiis & Monaſteriis, & Sæcularibus ſeu Regularibus Locis, aut perſonis ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis: nec non irritantibus, & aliis Decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet etiam per viam communicationis ſeu extenſionis conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis & innovatis, etiamſi privilegiorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus & formis, ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales, idem importantes, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habens, quoad ea, quæ præſentibus adverſantur, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſè derogat; contrariis quibuſcunque non obſtantibus: Romæ die 26. Novembris 1602. Alex. Cardin. Floren. Epiſcopus Preneſtin. Hier. Agucchius Secret.

Quia prædicta *Decreta*, & conſimiles Declarationes Sac. Congregat. non derogant privilegiis Regularium, quoad abſolutionem Religioſorum in foro animæ, ſed tantùm quoad abſolutionem Laicorum, ut plures teſtantur in *d. q.* 17. tùm quia Regulares non comprehenduntur ſub Decretis odioſis; niſi expreſsè nominentur; tum etiam, quia ita, ut dictum eſt ſuprà, *Urb. VIII. ind. Conſtit.* declaravit.

3. Neque obſtat aliud *Decretum* ejuſdem Sacræ Congregationis, de mandato *Pauli V.* editum ſub tali tenore verborum.

Quoniam Sacra Congregatio Cardinalium negotiis Epiſcoporum, ac Regularium Præpoſitorum nuper accepit, quamplures Regulares tantum facultatis, ſeu privilegii ab Apoſtolica Sede ſibi conceſſum profiteri, ut etiam à caſibus Locorum Ordinariis in eorum Diœceſibus reſervatis abſque alia

ipſorum

ipſorum Ordinariorum licentia, pœnitentes abſolvere minimè dubitent, nonnulloſque alios in decreto prohibitionis à caſibus Sedi Apoſtolicæ, vel Locorum ordinariis reſervatis die 9. Januarii 1601. fœl. record. Clem. Papæ VIII. juſſu edito: nec non in declaratione illius, eodem Clemente Pontifice jubente die 26. Novembris 1602. promulgata, excommunicationes Sedi, vel Ordinariis prædictis reſervatas minimè comprehenſas aſſerere. Unde fit, ut metus, quo homines à peccando coercentur, abſolutionis facilitate exoleſcat. Ideo Sacra eadem Congregatio de S.D.N. Pauli Papæ V. ſpeciali mandato vivæ vocis Oraculo deſuper habito, decretum hujuſmodi, illiuſque declarationem: nec non cenſuras & pœnas, in eiſque contenta, omnia confirmanda, atque innovanda operæ pretium duxit, prout per præſentes confirmat atque innovat: ab omnibuſque Sacerdotibus, tam Sæcularibus, quàm Regularibus, quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, Militiarum, Congregationum, aut cujuſvis alterius inſtituti, etiam neceſſariò exprimendi, quovis nomine nuncupetur, inviolabiliter obſervari: ac inſuper, ut nulli ex Sacerdotibus prædictis, quibuſcunque privilegiis, indultis, & facultatibus ſuffulti, ab excommunicationibus, vel à caſibus eiſdem Ordinariis, vel Sedi Apoſtolicæ reſervatis, tam ad forum contentioſum eorundem Ordinariorum deductis, quàm non deductis, præterquam in mortis articulo, abſolvere audeant, vel præſumant, vel eorum aliquis audeat vel præſumat, ſub iiſdem cenſuris & pœnis eo ipſo, & abſque alia declaratione incurrendis, mandat, ac præcipit. Non obſtantibus omnibus, quæ idem Clemens VIII. in Decreto & Declaratione hujuſmodi voluit non obſtare. Datum Romæ 7. Januarii anni 1617. Antonius Cardinalis Saulius. V. Theatinus Secretarius.

Quia hoc *Decretum* eſt pariter intelligendum, ſicut alia ſuprà poſita, nempè edita juſſu *Clem. VIII.* in ordine ad Sæculares, non autem in ordine ad Regulares, ut ex multis oſtendi in 1. *p. tract.* 13. *de revocat. privil. q.* 17. *nu.* 25. quibus adſtipulantur *Martin. Bonac. tom.* 3. *de cenſur. Bull. Can. diſput.* 1. *q.* 22. *punct.* 2. *nu.* 1. *verſ. neque obſtat Decretum Pauli V.* & *Peyr. tom.* 3. *privil. Minim. in addit. ad Conſtit. Sixti IV. nu.* 38. *in fin.*

4. Illud enim *Decretum* fuit editum in declarationem, & confirmationẽ prædictorum *Decretorum Clem. VIII.* declaratio autem & confirmatio facta in forma communi, ut eſt iſta, de qua agitur, non eſt nova diſpoſitio, ſed antiquorum jurium ſimplex, & clara explicatio, prout eruditè advertit *Leonard. Duard. in lib.* 3. *Bull. Cœn.* §. 2. *q.* 1. *nu.* 32. *ver. nec obſtare videtur,* & *Lezana* 2. *p. ſumm. cap.* 19. *nu.* 15. *in fin. & ver. clauſura, num.* 20. *in fin.*

5. Etenim in hoc *Decreto* clarè deciditur, neminem poſſe prætextu privilegiorum abſolvere à caſibus, & cenſuris Sedi, & Locorum Ordinariis reſervatis: Cùm enim in *Decreto Clem. VIII.* nulla mentio fieret de cenſuris, quidam putarunt, non extendi ad cenſuras; ſed ſolos caſus Papæ, & Ordinariis reſervatos amplecti; quod dictum hodie, ob prædictum *Decretum Pauli V.* non poteſt ſine nota temeritatis defendi.

6. Sic pariter ob prædicta autumant, dicendum eſſe de *Decreto* ejuſdem Sac. Congregat. juſſu *Urb. VIII.* ſub hac forma verborum edito.

Sacra Congregatio S.R.E. Cardinalium negotiis, & conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium præpoſita, cenſuit per confirmationes privilegiorum, quas Regulares à Sede Apoſtolica poſt Sac. Conc. Trident. obtinuerunt, nequaquam revixiſſe privilegia prius ab eodem Concilio, ac deindè etiam ipſius Congregationis decretis ſublata, atque extincta, ſi quæ habebant, abſolvendi à caſibus, Ordinario Loci reſervatis. Quemadmodum nec indulta abſolvendi à caſibus contentis in Bulla, quæ in die Cœnæ Domini legi conſuevit, utpotè ſublata per annuam ipſius Bullæ publicationem, vires aut robur acquiſiviſſe ex ſubſequentibus privilegiorum confirmationibus. Ac proinde Regulares cujuſvis Ordinis, Congregationis, Societatis, & Inſtituti, etiam neceſſariò exprimendi, nec intrà, nec extrà Italiam in vim privilegiorum, aut confirmationum ejuſmodi, quas vel hactenùs obtinuerunt, vel deinceps forte obtinebunt, poſſe quemquam abſolvere ab eiſdem caſibus, in Bulla Cœnæ, aut Ordinario loci reſervatis. Ac ſi ſecùs egerint, abſolutiones nullas, atque irritas fuiſſe, ac fore. Ab aliis verò caſibus, & cenſuris Sedi Apoſtolicæ reſervatis: ſiquidem Regulares habent à Sede Apoſtolica abſolvendi facultatem, illam extrà Italiã minimè ſublatam fuiſſe iiſdem Sacræ Congregationis decretis, hac de re editis juſſu Sanct. Memor. Clem. VIII.

Quam Sac. Congregat. ſententiam Sanctitas ſua ad ſe relatam approbavit, mandavitque ab omnibus, ad quos pertinet, inviolabiliter obſervari: Romæ 17. Novembris 1628. F. A. Cardinalis S. Honuphr. Loco † ſigilli. P. Fagnanus Secretarius.

7. Verumtamen adverte, quod præſens *Decretum* licet loquatur de non abſolvendo Sæculares in vim privilegiorum, & confirmationum eorundem; nihilominùs, non uno & eodem modo à *Doctoribus* declaratur: Sunt enim qui dicunt, quod hodiè per præſens *Decretum* derogatum eſt omnibus privilegiis, ſic adeò, quod Confeſſores, ſivè ſint Regulares, ſivè Sæculares, intra Italiam non poſſunt abſolvere à caſibus *Bullæ Cœnæ,* & Epiſcopo reſervatis: nec quidem ab illis aliis quinque expreſſis in *Decreto* ſecundo declarativo primi *Clem. VIII.* neque ab aliis quibuſcunque Sedi Apoſtolicæ reſervatis; & moventur ex illis verbis, *ab aliis verò caſibus, & cenſuris Sedi Apoſtolicæ reſervatis, ſiquidem Regulares habeant à Sede Apoſtolica, &c.* Ergò dicunt ipſi Confeſſores, tam Romæ, quàm ubilibet exiſtentes intrà Italiam, carent facultate abſolvendi pœnitentes.

8. *Bordonus* verò *reſolut.* 6. *q.* 9. *nu.* 10. *in fin.* dicit, quod prædicta verba *Decreti* non ſunt contra eum, ſed ſolùm ſignificant facultatem, ſi quam habent Confeſſarii Regulares, extrà Italiam exiſtentes, non eſſe illis ſublatam per *Decreta Clem. VIII.* qui derogavit privilegiis Confeſſariorum exiſtentium intrà Italiam.

9. *Lezana* autem in 1. *par. ſumm. cap.* 19. *nu.* 16. tractando de dicto *Decreto Urb. VIII.* inquit, quod illa verba debent ita intelligi; *ab aliis verò caſibus* (ſcilicet, præter caſus Bullæ Cœnæ, & reſervatos Ordinariis) *& cenſuris Sedi Apoſtolicæ reſervatis, &c.* & *in fin.* ita ſubnectit, *comprehenduntur Confeſſarii in dicto Decr. Urbani VIII. tàm Romæ, quàm ubilibet exiſtentes, quantum ad ea, quæ in prædicto Decreto continentur:* quod eſt dicere, Confeſſores hodie, nec intrà, nec extrà Italiam poſſe abſolvere à caſibus *Bullæ Cœnæ,* & Loci Ordinario reſervatis: Quo verò ad alios quinque in *Decreto Clem. VIII.* expreſſos, Confeſſores extrà Italiam exiſtentes poſſe abſolvere, ſi habeant facultatem abſolvendi; ſecus autem Confeſſores exiſtentes intrà Italiam, etiamſi habeant facultatem abſolvendi, quod videtur annuere *Barboſ. in cap.* 19. *de off. & poteſtate Parochi, in fin.* Proindè remanere privilegia, quoad alios caſus non comprehenſos in dicto *Decreto Clem. VIII.*

10. Tu autem nullatenùs recedas à noviſſima Declaratione ſuper id facta à Sac. Congregat. & in hac Civitate Neapolitana per Eminent. Cardinalem Philamarin. publicata, quam habes in 1. *par. tract.* 13. *de revocat. privil. q.* 17. eſt enim authentica, & lex nova cenſetur, per ea, quæ dixi 1. *part. tract.* 8. *de interpretat. q.* 4.

11. Illud denique advertunt, ly *privilegia Regularium ſemel ſublata & extincta,* per ſubſequentes confirmationes nequaquam reviviſcere, ut dicitur in dicto *Decreto Urb. VIII.* procedere de confirmatione facta in forma communi: Secùs autem ſi fieret ex certa ſcientia, ut conſtat ex deciſis 1. *p. tract.* 9. *de clauſ. clauſula* 3. *nu.* 6. & *tract.* 11. *de confirmat. quæſt.* 2.

Quæſt.

Quæſt. 18. Prælati Regulares, an valeant in foro animæ, Subditos ſuos abſolvere ab hæreſi occulta?

1. AFfirmativè dic, etiamſi forent relapſi; ut conſtat ex dictis privilegiis, & præcipuè ex illo, Jeſuitis conceſſo à *Gregorio Papa XIII.* quo, anno Domini 1588. 18. Martii, indultum fuit Generali eorundem, ut poſſet abſolvere ſuos Subditos ab hæreſi, & à relapſu in hæreſim, habeturque in *Comp.privil.d.Societ.ver. abſolutio*, §. 7. & refert *Suarez tom.4.de Relig.tract.1.lib.2.cap.21.nu.* 2. qui addit, idem etiam conceſſiſſe *Greg.IX.* Minoribus de Obſervantia, & alia ſimilia privilegia refert *Cæſarub. eod.ver.cit.loc. Rodriq.tom.1.quæſt.20.ar.12. & q.62.ar.6. & 13. Miranda tom.2. Manual. quæſt.7.ar.3. & quæſt. 33. ar.7. Peſtus in ſumm. Conſtit. part.2.cap.65.* & *Filiuccius tom.1.tract.8.cap.1.nu.* 265. refert, ita fuiſſe in Sacra Pœnitentiaria reſponſum, anno Domini 1617. quibus ſubſcribit *Peyr.tom.1.in 4.Conſtitut. Sixti IV.§.5.num.* 20.

2. Nec dices, quod *Urb. VIII.in d. Declaratione* excepit hæreſim, quia cæteri Romani Pontifices non limitaverunt, & per alios conceſſa, quoad forum animæ, non video revocata.

Quæſt. 19. Prælati Regulares, an poſſint diſpenſare in irregularitate occulta hæreſis?

1. AFfirmativè dic; tum quia neque ex *Bulla Cœnæ*, neque ex alio Canone apparet, hanc facultatem conceſſam Prælatis hujuſmodi fuiſſe revocatam; ergo manutenendi ſunt in ſua poſſeſſione; tum etiam, quia hi valent, quod & Epiſcopi in ſuos Subditos, ſed Epiſcopi poſſunt in hoc diſpenſare, etiamſi non poſſent abſolvere ab hæreſi, prout autumant multi, quos allegat, & ſequitur *Barboſa de poteſtate Epiſcopi, p.2. allegat.39.nu.4. Diana p.1. moral.tract.15.reſolut.15. & p.7. tract.2.reſolut.* 15. & colligitur ex *cap. ſaluberrimum* 21.1.*q.7.* & *cap.licet* 6. *Conc. Trid.ſeſſ.24.de reformat.* ubi habes, Epiſcopos poſſe abſolvere hæreticos ab excommunicatione Papæ reſervata, ad pœnitentiam admittere, & peractâ pœnitentiâ, ad novos Ordines recipiendos habiles reddere.

* * * *

TRACTATUS XII.

DE AUTHORITATE CAPITULI GENERALIS.

Quæſt. 1. Capitulum Generaliſſimum in Ordine Prædicatorum, an diſtinguatur à Capitulo Generali?

1. REſpondeo quod ſic; nam Capitulum Generaliſſimum nequit convocari: niſi de expreſſa voluntate Romani Pontificis, aut ex petitione majoris partis Provinciarum Ordinis noſtri, aut de mandato P. Generalis, cum media parte Provinciarum; & hoc ex cauſa urgente, & neceſſaria, ut dicitur in *textu cap.10.diſt.2.de Capitulo Generaliſſimo, fol. 155.col.1.*

2. Secundò, quia hujuſmodi Capitulum celebrare, ſpectat ad ſingulos Provinciales cujuſvis Provinciæ dicti Ordinis, nec non ad duos Diffinitores ejuſdem, eligendos tamen in Capitulo Provinciali à pluribus, ultrà medietatem omnium eligentium, juxtà formam Canonicam, in quos omnes Vocales Capitulariter Congregati, debent vota ſua unanimiter transferre, & eiſdem poteſtatem plenariam concedere, ut quidquid ab eis fieri contingerit, ſive in conſtituendo, ſive in deſtituendo, mutando, addendo, vel minuendo, de cætero firmum, ac ſtabile permaneat; ita ut alicui non liceat, cujuſvis ſit authoritatis, Capitulo, aliquid eorum immutare, quæ ipſi ſtatuerunt, perpetuis temporibus permanſura, ut *ibid. tex.* 2.

3. Proindè Capitulum Generaliſſimum vim habet, & facultatem ferendi leges, & præcedentes abrogare, ſi voluerit; quæ quidem ſic latæ, erunt perpetuæ Conſtitutiones in Ordine noſtro, quæ nec poſſunt auferri, nec mutari: niſi à conſimili Capitulo, vel à tribus Capitulis Generalibus, ſucceſſivè, & immediatè tamen celebratis, ut in cit. *loc. tex.* 10. *Prolog. tex.* 8. *in fin. pag.* 8. *col.*2.

Quæſt. 2. Capitulum Generale, an habeat poteſtatem ferendi leges & ſtatuta in Subditos?

1. ET dico quod ſic; tum quia poteſtas Legislativa naſcitur à juriſdictione ordinaria & poteſtate, quam habet Capitulum Generale in Subditos, ut conſtat ex deciſis hic ſuprà *tract.* 10. *q.9. & 10.* & docet *D. Thom.1.2.q.90.ar.3. & 2.2.quæſt.91.ar.2.* & habetur in *l.1.ff.de Conſt.* tum etiam, quia ita conceſſit *Innoc.VIII. Martinus V. Eug.IV.* & *Leo X.* quorum verba refert *Rodr.tom.1.q.41.ar.2.*

2. Quæ tamen leges & ſtatuta debent eſſe ſecundùm Regulam; aliàs non tenent, ut dictum eſt ſuprà, & ſic facta, illicò obligant omnes, & cenſentur confirmata à Sede Apoſtolica, ex conceſſione *Jul.* 2. prout docet *Rodr.* cit. *loc.* & *Peyr. trom.1.privil.in Conſtit.Pyrrhi, nu.* 10. limita tamen hoc in Familia Dominicana, in qua Capitulum Generale non poteſt leges ferre; ex ſpeciali ſtatuto expreſſo in *text.* 7. *Prolog.* ut multitudo Conſtitutionum evitetur in dicto Ordine, ibi, *prohibemus, ne de cætero aliquid ſtatuatur: niſi per duo Capitula Generalia continua fuerit approbatum, & tunc in tertio Capitulo immediatè ſubſequenti poterit confirmari, vel deleri:* hæc *ibi.*

3. Quod extenditur ad P. Generalem, prout *ibid.* declaratur in *litt. P. pag.*8. *col.*2. etenim in Ordine prædicto, leges ferre ſpectat tantum ad Capitulum Generaliſſimum, ut dicitur in *tex.4.cap.10.diſtin.*2. & exceptio firmat Regulam in contrarium: Capitulum ergò Generaliſſimum æquipollet tribus Capitulis Generalibus, continuè, & immediatè factis in cit. *loc. Prol. tex.* 7. *lit.T.*

4. Undè ſtatutum, ac deciſum per tria Capitula Generalia, & continua, cenſetur factum per Capitulum Generaliſſimum.

Quæſt.

Quæſt. 3. Capitulum Generale, an poſſit ad libitum ſtatuere contra jus commune Canonicum?

1. NEgativè deciditur in *cap. inſtitutionis noſtræ* 7. 25. *quæſt.* 2. ibi, *nec à quoquam Pontificum, in totum, vel in partem, ea, qualibet occaſione convelli decernimus, vel mutari*, & in *cap. quod ſuper his* 9. *de major. & obed.* ibi, *dummodò in ipſa Synodo non ducas aliquid ſtatuendum, quod Canonicis obviet inſtitutis, &c.*

2. Et ratio eſſe poteſt, defectus poteſtatis; nullus enim Inferior habet poteſtatem deſtruendi Decreta ſui Superioris, & docent *Panorm.* in cit. *cap.* & *Joan. Andr. in cap. final. de appell. in* 6. & *cap. final. de off. Archipresbyt. nu.* 7. *Navar. lib.* 3. *conſil. de Regul. conſil.* 26. *nu.* 4. & *Suar. lib.* 4. *de leg. cap.* 5. *nu.* 1. & colligitur etiam ex *cap.* 2. *de locato*, ſecùs autem eſſet contradicere voluntati Papæ.

3. Hinc Capitulum Generale non poteſt leges ferre in rebus, quas ſibi Papa ſpecialiter reſervavit; ut habetur in *cap.* 1. *de translat. Epiſcop. cap.* 1. & 2. *de reliq. & venerat. Sanct. & cap. ultim. de Relig. domib.*

4. Nec item in cauſis gravioribus, quales ſunt, quæ ad novam fidei declarationem, vel promulgationem pertinent, vel quæ concernunt ſtatum univerſalis Eccleſiæ, ceu ſunt impedimenta matrimonii, jejunia mutare, & ſimilia.

5. Nec item in iis, per quæ derogetur privilegiis, Eccleſiaſticis Perſonis, indultis, vel conſuetudinibus univerſalibus, juxtà *cap. cùm dilectus de conſuet.*

6. Benè verum eſt, quod prædictum Capitulum, Conſtitutiones juris communis poteſt declarare, innovare, & ubi pœna deficit apponere, vel veterem, pro aliqua rationabili cauſa augere; quia hoc non eſt jus commune ſubvertere; ſed illud adjuvare; quod licitum eſſe, dicitur in *cap.* 1. *de nov. oper. nunciat.*

7. Poteſt item Generale Capitulum, ad correctionem morum, jus commune ſupplendo, ſtatuta facere præceptoria, prohibitoria, & pœnalia; prout habetur in *cap. prodeſt.* 23. *q.* 5. & eo ipſo, quod ſint facta modo prædicto, ſunt & cenſentur Apoſtolica authoritate confirmata per privilegium *Clem. VII.* Congregationi Clericorum Regularium, & *Pauli III.* Societati Jeſu conceſſum: prout notat *Peregr. in* 1. *p.* ſui *Comp. tit. Conſtitut.* & *Peyr. tom.* 1. *privil. Minim. in Conſtit. Pyrrhi*, §. 9. *fol.* mihi 30.

8. Quod procedit etiam in jure Divino, & Naturali, prout colligitur ex *cap. à nobis al.* 1. *de ſent. excomm.* quandoquidem, nedum Generale Capitulum, ſed etiam ſolus Generalis, ac item Provincialis poteſt adjuvare jus commune, & Divinum, ſimiliter & naturale; prout notat *Maſſobr. in praxi, tract. de Synodo, dub.* 48.

9. Verùm, ſi foret aliquod privilegium ad ſtatuendum contra jus commune, debet attentè inſpici & practicari; privilegium enim regulariter ſolet eſſe contra jus commune, ut ſæpè dico in *tract. de privil.*

Quæſt. 4. Capitulum Generale, an poſſit facere præceptum de re minima, obligans ad mortale?

1. AFfirmativè *Cajet. in ſumm. ver. præceptum, & 2. 2. qu.* 104. *art.* 4. quia legum & præceptorum materia, dicitur gravis, vel levis, non ut in ſe eſt conſiderata, ſed relativè, & in ordine ad finem legis, cui prodeſt vel nocet; multa enim ex ſe ſunt levia, ſed ex circumſtantiis redduntur gravia. Nugæ in ore Laicorum, Nugæ ſunt, ſed in ore Religioſorum ſunt Blaſphemiæ, ita fractio ſilentii, aut nihil, aut leve eſt apud Sæculares, ſed in noſtra Religione eſt magnæ conſiderationis, cui ſtat pœna taxata in ſpecie, à qua noſtri Prælati in ſpecie abſolvunt, in abſolutione, quæ fieri ſolet in magnis feſtivitatibus, & Capitulis; ubi dicitur, *vos abſolvo ab omni tranſgreſſione Regulæ, & ab omni pœnitentia oblita, & neglecta, & maximè à pœna, quæ debetur propter fractionem ſilentii*; & ideò quia ſilentium in Religioſis ordinatur ad honeſtatem, quietem, devotionem, & contemplationem, & meditationem vitæ ſpiritualis Religioſorum, & ſic fractio his opponitur virtutibus, & nimis nocet profectui ſpirituali, ideoque poteſt eſſe materia gravis in Religioſis.

2. Quod totum probatur exemplo Dei, qui *Geneſ.* 2. in re levi, uti eſt fructus unius arboris, ſub reatu culpæ mortalis præcepit Adæ, ne comederet de ligno ſcientiæ boni & mali; quia prædictus fructus, etiam in individuo, etſi ut in ſe inſpectus, fuiſſet res levis: tamen poſitus in recognitionem obedientiæ Deo debitæ, & ad reprimendam hominis elationem, & in tributum humanæ ſubjectionis ad Deum, erat, & fuit materia gravis, prout notat *Suar. de leg. lib.* 3. *cap.* 23. *num.* 4.

Quæſt. 5. Capitulum Generale, an poſſit præcipere, aut vetare, quæ nunquàm alias per legem Divinam, aut Naturalem fuerunt præcepta, vel vetita?

1. ET dico quod ſic; tum quia ita conſtat ex uſu, & praxi omnium gentium & populorum; tum etiam quia certum eſt, Principes & Supremos Prælatos habere poteſtatem ferendi leges, pro bono Regimine Subditorum.

2. Bene verum eſt, quod hi non poſſunt uti hâc poteſtate, in præcipiendo & vetando, contra legem Divinam, & Naturalem: etenim nullus homo, cujuſcunque ſit ſtatus, poteſt præcipere quidquam per ſe malum, vel à Deo prohibitum, nec vetare quidquam per ſe debitum, vel à Deo juſſum, nam tam lex Divina æterna, quam Naturalis, eſt prorsùs neceſſaria: volo dicere, quod lex Divina, aut eſt præceptiva; & ſic pro objecto ſuo habet id, quod ex natura rei debitum eſt, prout eſt id, quod per ſe eſt intrinſecè bonum, ceu Deum colere, & honorare parentes: & iſta bona ſunt adeò de ſuo genere, & intrinſecè, ex parte rei bona, & debita; quod non potuiſſent, non eſſe debita & præcepta à Deo; & conſequenter non potuiſſent, non obligare ſub lege.

3. Aut lex Divina eſt vetativa, & prohibitiva; & ſic habet reſpicere pro ſuo objecto id, quod per ſe, & ex natura rei non erat debitum, ut opera mala, quæ ab intrinſeco, & ex ſeipſis ſunt mala, ut Dei odium, mendacium, auriolari, & ſimilia; & ſic ex natura rei, debitum eſt, talia opera non fieri, & ex ipſis petunt vetari, & prohiberi, & impediri.

4. Lex igitur Divina, reſpectu prædictorum omnium eſt neceſſaria; undequaque, ſive ſit in mente Dei, ſive in mente hominis: Deus namque ſuâ æternâ, & immutabili cognitione, optimè novit, quædam opera eſſe intrinſecè mala, & ex ipſis illicita, & quædam intrinſecè bona, & ex ſeipſis debita; ſic adeò, ut non potuiſſet iſta, non præcipere, nec item illa non vetare; quia mala ſunt ex ſe, ideò prohibita; & è contra, quia bona ex ſe ſunt, ideò præcepta; & ſicut bona hujus generis, ad ſui exequutionem non indigent præcepto; ita intrinſecè mala, ſine vetatione cenſentur prohibita, & debent vetari.

5. Id ipſum procedit de lege naturali; nam in mente cujuſcunque hominis reperitur lumen inſitum à natura, quo quilibet benè agnoſcit, quænam ſint per ſe mala, & conſequenter debite fieri, de qua dicit *Apoſtol. Gentes, quæ legem non habent, naturaliter, quæ legis ſunt, faciunt ad Rom.* 2. hujuſmodi legem non habentes, ipſi ſibi ſunt lex.

6. Proindè ſi contingat, Principes quidquam ſtatuere contra legem Dei, aut naturæ, talis juſſio non obligat, nec habet rationem legis; ſed dicitur abuſus & violentia.

7. Quia-

7. Quamobrem ſatis bene ac rationabiliter *Apoſt. act.* 4. dixerunt, Judæorum Primatibus, *Si juſtum eſt in conſpectu Dei, vos potiùs audire, quàm Deum? judicate,* & *cap.* 5. *obedire oportet Deo magis quàm hominibus,* & *Machab.* 7. *quem ſuſtinetis? non obedio præcepto Regis, ſed præcepto legis, quæ data eſt Nobis per Moyſen.*

8. Hinc Martyres contempſerunt juſſa Principum, & vi præceptorum non potuerunt cogi; quia nullus Inferior obligare poteſt ad aliquid, quod eſt contra legem majoris Superioris; ut eſt Deus & Natura.

9. Sic igitur Principes Supremi, & hujus generis Prælati, habent poteſtatem ferendi leges, quas tamen nequeunt ferre contra legem Divinam, Æternam, & Naturalem; Aut ergò hæc poteſtas erit inutilis, & fruſtratoria, aut exercenda circa ea, quæ nunquàm fuerunt præcepta, aut vetita, ceu ſunt indifferentia, ut gerere arma, quoſdam libros legere, ſolvere tributum, recitare preces, & ſimilia.

10. Confirmatur, quia lex humana derivat à lege Divina, non ſolùm quia jubet ea, quæ per modum concluſionis deducuntur ex principiis naturalibus; ſed etiam ea, quæ ſe habent per modum determinationis, prout docet *D. Thom.* 1. 2. *quæſt.* 95. *ar.* 2. hoc eſt, ea etiam jubendo, quæ non ſunt contra, ſed confirmationi, & legi naturali non repugnant.

11. Et ſecundùm hoc dictamen, humanæ leges non paucæ jubent eamet, quæ naturali jure antea juſſa erant & debita, addentes pœnas contra tranſgreſſores, quod eſt aliquandò neceſſe propter bonum regimen Reipublicæ, & legum obſervantiam.

Quæſt. 6 *Capitulum Generale, an valeat ſuis legibus Subditos obligare, ad ſe publicè accuſandum in Capitulis, de eorum defectibus?*

1. ET dico quod non; quia hoc eſſet ſe infamare; nemo autem tenetur ſuam propriam detegere turpitudinem, ut dicitur in *l.* 2. §. *Divus, ff. de jure Fiſci, cap. ſi peccaverit* 2. *quæſt.* 1. *cap. nolo* 9. 12. *quæſt.* 1.

2. Nec quis, ad ſe infamandum poteſt aliquâ lege aſtringi; ſicut nec & ſeipſum interimere: quandoquidem vitam & famam naturali jure tenemur cuſtodire, & utramque defendere ab omni obſtaculo, & hujuſmodi lex, ſi fieret, non obligaret; quia crudelis & intolerabilis eſſet; non enim poſſumus contra jus naturæ aliquid ſtabilire; etenim jus naturale prævalet juri humano & poſitivo; prout ex multis oſtendit *Joan. Sanchez in ſelectis, diſp.* 46. *nu.* 23.

3. Hinc collige, Subditum non poſſe cogi à ſuo Prælato ad manifeſtandum ei ſua peccata ſecretò, extra Confeſſionem Sacramentalem, *Sot. lib.* 4. *de juſt. & jur. q.* 6. *ar.* 3.

4. Nec ut publicet, ſe eſſe vilis proſapiæ, vel illegitimæ genituræ; quia hoc eſſet ſuam famam denigrare, & contemptibilis fieri, aut impediri ad conſequendum honores & Prælaturas, *Navar. lib.* 2. *de reſtitut. cap.* 4. *nu.* 18. & *Suarez de pœnit. diſp.* 21. *ſect.* 2. *nu.* 6. Nec teneri aliquem, ſe reum prodere, etiam ad liberandum innocentem, cui delictum à reo commiſſum imputatur, *Tolet. lib.* 4. *cap.* 70. *nu.* 18. nam Reus, in tali caſu nihil poſitivè operaretur ad mortem innocentis; ſed tantùm permiſſivè; & unicuique licet mortem alterius permittere, ut propriam vitet, *Sot. d. lib.* 4. *de juſtit. quæſt.* 6. *art.* 3. §. *ſecundo præter damna, Avila de cenſur.* 2. *par. cap.* 5. *dub.* 3. *concl.* 9. & *Navar. in cap. inter verbera.* Nec tenetur reus ſe manifeſtare, etiamſi impoſita ei foret excommunicatio, de ſe prodendo, *Suarez de cenſur. diſp.* 4. *ſect.* 5. *nu.* 4. *& de legib. lib.* 5. *cap.* 10. *nu.* 11.

5. Quod extende ad votum Religioſorum, quorum ſi quis ſe obligaret, vel juraret, ſe debere accuſare de defectibus, non tenetur ſtare voto facto; quia, ut *Iſidor.* docet in *cap. in malis promiſſis reſcinde fidem, & in turpi voto muta decretum, D. Thom.* 2. 2. *q.* 88. *ar.* 2. *Syl. ver. votum* 1. *q.* 4. *Sot. de juſtit. lib.* 7. *q.* 1. *ar.* 3 *ad ult.* & *Navar. cap.* 12. *nu.* 25.

6. Nec his obſtat praxis noſtræ Dominicanæ Familiæ, & mos aliorum Religioſorum, qui & ſicut noſtri ſe accuſant de culpis in Capitulo quotidiano, in quo Rei Fratres humiliter culpas ſuas confitentur, & petunt veniam; & habetur in noſtris *Conſtit. diſtin.* 1. *de gravi culpa, cap.* 17. *litt. G. col.* 1. ubi dicitur, quod Fratres, his tenentur ſe accuſare, & pœnitentiam ſibi injunctam facere; quia hæ accuſationes fiunt de levibus, & communibus, quæ famæ non derogant, prout eſt frangere ſilentium, tardè ſurgere ad matutinum, malè legere, male inclinare, dare malum exemplum, malè cuſtodire res communes, & ſimilia, quæ potiùs ſunt commemorationes oblitarum culparum, quam accuſationes, vel denunciationes, prout docet *D. Thom.* 2. 2. *qu.* 33. *art.* 7. *ad* 4. & habetur in eadem noſtra *Conſtit.* cit. *loc. fol.* 73. *col.* 3 *litt. L.* Secùs autem dicendum, de culpis gravibus, vel gravioribus, quæ poſſent famæ nocere.

Quæſt. 7. *Capitulum Generale, an poſſit cum majori parte Capituli, Regulam relaxatam ad priſtinum ſtatum reſtituere; ſic adeò, ut cæteri jam profeſſi, illam teneantur obſervare?*

1. POſſe quidem, Reformantium tamen ſuppoſitâ authoritate, edendi ſtatuta pro Religionis bono; affirmat *Innoc. in cap. ſuper ea, ver. auſteritatem, de Regularibus,* & *ibi Cardinal. nu.* 2. *quæſt.* 2. & *Panorm. nu.* 6. *Americ. in dictionar. ver. Religio* 2. § *ult.* & *Syl. in ſumm. ver.* ſimiliter *Religio* 6. *quæſt.* 6. *Armilla num.* 10. *D. Reg. ...* *Tapia in auth. ingreſſi, ver. ipſo ingreſſu, cap.* 1. *nu.* 61. *C. ... Sacroſanct. Eccl.* & multis relatis *Sanchez lib.* 6. *ſumm. ...* 2. *nu.* 35.

2. Et hoc ideò, quia tam Capitulum Generale; quàm P. Generalis, ex quo habent authoritatem, & ... communi bono Religionis providere, poſſunt Sub... compellere ad id acceptandum & proſequendum; ... hoc, quod jubent, utuntur jure ſuo, & Subditi te... obedire; nam qui ſuâ ſponte ſe ſubjecit Regulæ, & ... jurando promiſit Regulam ſervare, quantum eſt ... non debet ſe opponere Religionis meliori bono, ... bet eſſe promptus & paratus, & procurare, ut R... collapſa reformetur, & reformatam obſervare; ... hæc omnia non ſunt contra, nec præter Regulam; ... ſecundùm Regulam, omnia enim neceſſaria ad R... conſervationem ceu ſunt illa, ſine quibus bonus ſta... Religionis non poteſt diu conſervari, nec vota ... lia cuſtodiri, pertinent ad Regulam ſaltem implicitè, ... indirectè, prout docet *D. Thom. quodlib.* 10. *art.* 10. ... 2. *ſentent. diſtin.* 44. *ar.* 8. & *ibi Durand. q.* 4. & *Cajet.* 2. ... 88. *art.* 8 *dubio ultim.* & filius, qui ſuæ Matris dedecus ... curaret, vel eam ſineret mori, crudelis eſſet; ne ... nimicus: à pari, bonus Religioſus, ne ſuam Religion... quam profitetur, videat vilipendi, vel diſſolvi, omni ... natu debet reſtaurationem procurare & pati, & ob... re, *Sylv.* & *Tab. ver. Religio, qu.* 21. *nu.* 22. ſecùs, neq... aut ſceleratus diceretur, & meritò.

3. Quod tamen limitant *Doctores* in eo, qui tem... profeſſionis non habuit intentionem, ad ampliùs ſe ob... gandum, quàm ad illam Regulam, ſic relaxatam; ... mitata cauſa, limitatum producit effectum, *l. ...* *de acquir. rer. dom. Navar. lib.* 3. *conſil. tit. de Regul. ...* & *Tab. ver. Religio, nu.* 2. & eò fortiùs, ſi de hac ſua in... tione fuerit expreſsè proteſtatus tempore prof... *Sanchez* cit. *loc. nu.* 39.

4. Ne

4. Nihilominùs, iſthæc limitatio non poteſt habere locum in Dominicanis, quia Prælatus noſtræ Familiæ, Novitio ad terminum Profeſſionis pervento, expreſsè proteſtatur, quòd Profeſſio, quam intendit emittere, obligabit ipſum ad tria vota, paupertatis ſcilicet, caſtitatis, & obedientiæ, ſecundùm Regulam *B. Auguſtini*, & Inſtitutiones Fratrum Ordinis Prædicatorum, & non ſecundùm, quod hodiè hìc, vel ibi ſervatur, & quòd ſtatim elapſo termino, ſibi taxato (niſi contradictum ab ipſo, vel à Religione fuerit) incurreret profeſſionem, etiamſi aliter non profiteatur; ità planè legitur in *diſtinct. 1. de Novitiis cap. 4. text. 10. fol. 59. col. 1.*

5. Sed quid, ſi profeſſus tempore Regulæ collapſæ ſit ità delicatus, ut vires non habeat ad novam Regulæ reformationem obſervandum? dico, quòd cum hoc Prælatus debet diſpenſare, ità ut in illa collapſa Religione, quam profeſſus eſt, permaneat, vel, ut à novis auſteritatibus reformatæ Religionis liberetur; quia in moralibus, ut ſæpè dixi, quod eſt difficile, reputatur impoſſibile, *Navar.* cit. *loc.* & ad impoſſibile nemo tenetur, *Miranda tom. 1. Manual. Prælat. q. 25. art. 5.*

Quæſt. 8. Capitulum Generale an poſſit mutare & variare præcepta, adeò, ut quæ ex Regula, & primæva Inſtitutione obligant ad ſolam pœnam, obligent ad culpam venialem, vel mortalem?

1. NEgativè dic, quia noſtrum Capitulum Generale, ex defectu authoritatis, nihil poteſt licitè ſtatuere contra noſtrum jus commune, quod eſt noſtra Regula, & Conſtitutiones, prout ſuprà dictum eſt; tum etiam, quia hoc præcipere, eſſet nedum ſuprà, ſed expreſsè contrà Regulam; prout conſtat ex *Prol. Conſtit. text. 5. & 6. fol. 6. col. 3. & 4.* ubi Prælatis noſtri Ordinis hoc manifeſtè prohibetur, cum decreto irritante.

2. Unde *S. Thom. 2. 2. q. 181. art. 9.* docet, quòd noſtrarum Conſtitutionum tranſgreſſio, vel omiſſio, ex ſuo genere non obligat ad culpam venialem, nec mortalem; quod intellige, ſi tale ſtatutum fieret per Capitulum in univerſum, hoc eſt, quoad omnes, & omne tempus; ſecus autem, ſi fieret quoad aliquos particulares Fratres, in exemplum aliorum, & correctionem illorum, qui fortè noluerunt obedire, & pro eorundem ſalute hæc adhibetur medicina: verùm, ob culpam duorum, vel trium non debet tota Religio, vel Conventus obligari, *Sanchez lib. 6. ſumm. cap. 2. num. 46.*

Quæſt. 9. Capitulum Generale ſi ſtatuat aliquid illicitum, an ſtatuentes, vel permittentes ſtatui, ſint puniendi?

1. PRofectò, actus factus contra legem, eſt nullus, *cap. in nomine Domini, de teſtibus, & cap. Judex*, & *ibi Gloſſ.* & hoc, ex defectu poteſtatis, & hujuſmodi ſtatuentes non ſolùm expreſsè, ſed etiam tacitè, qui ſcilicet fuerunt præſentes, & omiſerunt ſe opponere, & reſiſtere, ſunt puniendi; quia, qui tacet, affirmat, & taciti & expreſſi conſenſus eadem eſt virtus; & docet *Innoc. in cap. 1. de his, quæ fiunt à Prælat.* & *Joan. de Anan. in cap. veniens, & in cap. dilectus filius, el. 2.* & *ibi Gloſſ. ver. duxerit, de præbend.* & ſic agentes & conſentientes, pari pœna puniuntur.

2. Secus autem illi, qui contradixerunt; quia pœna ſuos tenet auctores, *cap. quæſivit, de his, quæ fiunt à Prælat. & l. ſancimus, de pœnis, & l. 1. de Magiſtrat. conveniend. & cap. Romana, §. Univerſitatem, in ver. culpabiles, de ſentent. excomm. in 6.*

Quæſt. 10. Capitulum Generale in Ordine Prædicatorum, an poſſit ab officio abſolvere Magiſtrum Ordinis, & deponere?

1. REſpondeo, & dico, quòd ſic; ſervatis tamen multis, & præcipuè Conſtitutionibus ejuſdem Ordinis; prout conſtat ex *Bulla*, nobis conceſſa ab *Innoc. IV.* quæ incipit, *inter alia*, quam extendit *Uſuſmaris* in noſtro *Bull. fol. 15. litt. B.* ibi, *& tu Magiſter à Diffinitoribus Capituli Generalis ipſius Ordinis, ſecundùm Ordinis Conſtitutiones ejuſdem abſolvi, & amoveri poſſis*; & à *Sixto IV. in Bulla*, incip. *Regiminis univerſalis Eccleſiæ, litt. B.* quod eſt *Mare Magnum* Prædicatorum, quam *Bullam* per extenſum refert idem *Uſuſmaris in eod. Bull. pag. 150.* ibi, *& tu Magiſter, à Diffinitoribus Capituli Generalis Ordinis ipſius, ſecundùm Ordinis Conſtitutiones ejuſdem abſolvi, & amoveri poſſis, auctoritate Apoſtolica indulgemus.*

2. *Conſtitutiones* autem Ordinis, de quibus loquuntur prædicti Rom. Pontifices in cit. *Bullis*, ſunt *Decreta cap. 8. de Capitulo Generali tex. 6. pag. 145. col. 3.* ibi, *Diffinitores itaque prædicti, quando eis videbitur expedire, exceſſum Magiſtri Ordinis ſeorſum corrigant, & emendent; qui coràm ipſis humiliter ſe proſternens, veniam faciat, & ſtans de ſuis exceſſibus ſe accuſet, & Diffinitores audiant accuſantem; auditis verò accuſationibus, ſecedat, & eo abſente, Diffinitores de ejus correctione conferant, & diſponant, quòd ſi prævaricator Ordinis fuerit, aut contemptor, aut adeò negligens, & remiſſus, quòd Ordinis diſſolutionem, & deſtructionem inducat, moneatur à Diffinitoribus, ut Magiſtratui cedat, & aliquem locum ad manendum ſibi eligat, ut poſſit honeſtè converſari; alioquin amovendi eum ab officio Magiſtratus liberam habeant facultatem*: hæc *ibi.*

3. Dixi, ſervatis tamen multis; quia cùm res hæc ſit plus quàm graviſſima, & magnæ importantiæ, procedendum eſt in ea cum magna circumſpectione, maturitate, & gravitate, & non niſi in caſu magnæ neceſſitatis, & tunc cum modeſtia, & juſtitia, non niſi, quin priùs multa præceſſerint, tam ex parte Capituli, quàm ex parte Magiſtri.

4. Nam Primò prærequiritur, ut Capitulum Generale ſit legitimè congregatum, quod tunc evenit, quando convocatur ab eo, qui de jure, vel conſuetudine habet, ut congregare illud poſſit, & eo deficiente ab eo, qui debet juxta Religionis ſtatuta, vel ex eo qui jus habet, ex ſpeciali delegatione Domini Papæ, quæ quippe delegatio debet eſſe nota, & juridicè manifeſta, vel ab eo, qui in Capitulo antiquior eſt, prout habetur in *cap. ſtatuimus, de major. & obed.* & *ibi Innoc.* & *Felin.* & alii *Canoniſtæ in cap. cùm omnes, de Conſtit.*

5. Secundò, quòd in iſto Generali Capitulo debeant eſſe præſentes Diffinitores, & Provinciales triginta unius Provinciarum, cum ſociis ſuis, juxtà *d. capu. text. 1. fol. 143. col. 1.*

6. Tertiò, debet præcedere culpa Magiſtri Ordinis, non qualiſcunque, ſed talis, qualis præſcribitur in *text. 6. cap. ſuin dicti*, ut putà, *Si P. Generalis prævaricator Ordinis fuerit, aut contemptor, aut adeò negligens, & remiſſus, quòd Ordinis diſſolutionem, & deſtructionem inducat: tunc autem dicitur contemptor, cùm ſtatuta ſpernit, & nihil curat de Regula, & Conſtitutionibus, ut pro nihilo reputet tranſgredi illas, & ejus voluntas renuat ſubjici Regulæ, & Conſtitutionibus; immò, ut nulla ſubſiſtente cauſa, eas continuò tranſgrediatur, & habeat firmum propoſitum, in hujuſmodi tranſgreſſione perſeverandi: vel ſi fuerit prævaricator, hoc eſt, ſi frequenter, & quaſi ex habitu Regulam, & Conſtitutiones tranſgrediatur; nam prævaricator dicitur ille, qui præ aliis, plus quàm debeat, legem tranſgreditur*: hæc *ibi in declar. lit. E. fol. 146. col. 2.*

7. Quæ quidem culpæ, cum qualitatibus ſuis, debent priùs dictis Diffinitoribus juridicè conſtare; qualitas enim dans juriſdictionem, eſt priùs omninò probanda, & conſtito, pronunciandum in ea; ſecùs autem juriſdictio nunquam dicetur fundata, ut omnes docent.

8. Quòd autem tranſgreſſio Magiſtri Ordinis ſit habitualis, continuata, & exceſſiva ſuper omnes tranſgreſſores Ordinis, moraliter loquendo exiſtimo, quòd ſit impoſſibile; nam in vim, & praxim hujus Canonis, eſſent ad Diffinitorum examen revocanda omnia delicta, & delinquentium exceſſus, tam præſentium, quàm præteritorum Religioſorum; quibus viſis, & examinatis, neceſſum foret, declaratoria ſententia definire, P. N. omnes vincere in peccando, quod meo videri nequit practicari; nam quòd homo peccet, & quòd peccet ex habitu, & quòd peccet ſuper omnes, ità ut omnes in malitia vincat, & quòd à nemine vincatur, impoſſibile judico, vel valde nimis difficile, quod in moralibus cenſetur impoſſibile; quandoquidem, quod difficilè penſatur, pro impoſſibili habetur.

Quibus *ibidem* additur, *ſi ſit adeò negligens & remiſſus, ut Ordinis diſſolutionem, & deſtructionem inducat, quòd videlicet non hortetur Fratres, verbis, litteris, ordinationibus, & exemplis, ad honeſtè, religioſèque vivendum, ſi defectus non corrigeret, & nullo modo puniret, ſi nunquam celebraret, & neque ad Chorum, & Refectorium accederet: ſi autem nihil horum haberet, quamvis quandoque Conſtitutiones tranſgrederetur (non tamen ex contemptu, neque pluſquàm alii) eſſetque aliquantulum negligens circa Divina, & ea, quæ ad Communitatem pertinent, non poſſet à Diffinitoribus deponi:* hæc *ibi col.* 3.

9. Diffinitores ergò non poſſunt ſe intromittere quoad alia præſumpta peccata Magiſtri, niſi an peccet ex contemptu, & plus quàm alii; quoniam in cæteris carent poteſtate, ut *ibid.* dicitur, & declaratur.

10. Quartò, horum omnium debet præcedere infamia, vel accuſatio, prout habetur in *dict. text. 6.* per illa verba, *Diffinitores itaque prædicti, poſtquam accuſati, &c.* Quæ quidem infamia debet habere originem non ab inimicis, vel malevolis, ſed à fide dignis, ut expreſsè dicitur in *cap. qualiter, & quando, el. 2. §. ad corrigendos, & cap. inquiſitionis, & cap. 2. de accuſat. in 6. Jul. Clar. in §. final. quæſt. 7. ver. ſciendum, & ver. item quæro,* & *Sot. de ſecret. membr. 2. quæſt. 6. concluſ. 1. dub. 3.*

11. Quintò, debet præcedere correptio fraterna, ut in *d. text. 6.*

12. Sextò, huic Diffinitorum judicio Magiſter Ordinis debet eſſe præſens, & audiri in ſuis defenſionibus, & excuſationibus, per illa verba, *exceſſum Magiſtri Ordinis ſeorſum corrigant, & emendent, qui coràm ipſis humiliter ſe proſternens, veniam faciat, & ſtans, de ſuis exceſſibus, ſe accuſet, & Diffinitores audiant accuſantem: auditus verò accuſationibus ſecedat, & eo abſente, Diffinitores de ejus correctione conferant, & diſponant, &c.* Quæ omnia referuntur ad realem, & veram præſentiam, & formam præſcribunt huic actui, & actus factus contra formam, non poteſt ſuſtineri; nam ſicut forma naturalis dat eſſe rei naturali, ità forma in moralibus dat eſſe contractui, & deficiente forma, deficit formatum.

13. Septimò, debentur ei defenſiones de Jure Naturali, Divino, Canonico, & Civili, quapropter nec per Summum Principem poſſunt auferri, etiam in notoriis, quia multa judicantur notoria, quæ non ſunt; unde etiam Diabolo debentur, per ea plura, quæ docet, & colligit *Aret. in praxi, cap. 1. de defenſionibus,* & *Abbas in cap. 1 cùm contingat, de foro compet. num. 27.* & contra jus naturale nihil poſſumus ſtatuere, & dictæ defenſiones debentur, etiamſi judicium fiat ſimpliciter, & de plano, ſola facti veritate inſpecta, ſine ſtrepitu, & figura judicii, quia in nullo judicio, etiam ſummariiſſimo, defenſiones omittuntur; quia, ut ſæpè dixi, computantur inter eſſentialia, ſine quibus non poteſt judicium ſubſiſtere, ut dicitur in *l. Julianus, §. ſi quis rem, ff. ad exhib.* prout notat *Megal. in praxi, cap. 15. num. 9. fol. 390.*

14. Unde fit, ut etiam in cauſa hæreticorum debeantur, & jura, & leges clamant, quòd contrà inauditam partem nihil rectè poteſt in judicio diffiniri, & ſententia lata contra partem non citatam, vel inauditam, eſt contra jus naturæ, & ità Pontificiam auctoritatem excedit, ut conſtat ex *cap. 1. de cauſſ. poſſeſſ. in 6.* & *Clem. 2. de ſenten. & re judic. § cæterùm, ver. nec prædicta,* de qua re latè *Meroll. tom. 2. diſput. 4. cap. 4. num. 94.*

15. Octavò, eſt omninò advertendum, an illa pars, quæ foris egreditur, ſive ſit major, ſive minor, proteſtata fuerit, non eſſe ad talem actum, vel ad aliud quid procedendum: vel ſi appellatio, ac proteſtatio non fuerit admiſſa; nam quidquid poſt proteſtationem, vel appellationem fuerit admiſſum, nullum erit, nullumque producit effectũ; prout expreſsè habetur in *cap. gratum, de poſtula. Præl. & cap. cùm nobis olim, & cap. bonæ memoriæ, de elect.*

16. Quo caſu, quod fit ab aliis, etiamſi ſit minor pars, ſuſtinetur, & valet; quia quando major pars Capituli delinquit, jus revolvitur ad pauciores; quod tene menti, eſt enim ſingulare, & frequens in uſu.

17. Nec objicies, quòd in *d. Capitulis* dicitur, quod fit ab aliis, etiamſi ſit minor pars, ſuſtinetur, & valet; nam quia *ibid.* ſermo eſt de electione, & non de depoſitione; tum etiam, quia id procedit, quando major pars Capituli delinquit, jus revolvitur ad pauciores, quod non facit ad caſum noſtrum, cùm integrum ſit unicuique appellare, & per appellationem ligantur manus Judicum; ità ut ad ulteriora non ſit procedendum.

18. Nonò, advertendum eſt, quòd aut omnes, aut ſaltem duæ partes omnium Provinciarum, quæ de jure habent vocem, debent huic actui intervenire, ſecùs acta non valent; nam pars major exiſtentium in Capitulo, ad tam urgens, & grave negotium non ſufficit, niſi abſorbeat, & in ſe contineat duas partes Vocalium totius Ordinis, & Provinciarum; ut ſuprà dictum eſt, & hoc ideo, quia gubernium, fama, & honor P. Reverendiſſimi Generalis, aut ſpectant ad ſolam Univerſitatem, & Communitatem totius Religionis, aut ad ſingulares Fratres ejuſdem Ordinis. Si primo modo, ergo duæ partes totius Ordinis debent intereſſe, juxtà *l. quod major, ff. ad municipal. & l. obſervare, C. de Decurionibus, lib. 10. & l. omnes Populi, ff. de juſt. & jur.* quia duæ partes, totam Univerſitatem repræſentant, *l. nulli, & l. planè, ff. quod cujuſque Univerſit. l. 3. C. de decret. ab Ordine faciend.* & docet *Abbas in d. cap. cùm in cunctis, n. 16. Decius in cap. cùm omnes, n. 5. de Conſtit.* & alii plures, quos ſuprà citavi *q. 7.*

19. Aut ſecundo modo, & ſic debent ſinguli convenire, quia quando aliquid eſt commune pluribus, non ut collegiatis, ſed ut ſingulis; tunc oportet ſingulos conſentire, *ff. de ſervit. ruſtic. præd. l. fundum, d. l. quod major ad municip.* & *Gloſſ. in dict. cap. cùm omnes,* & *Sylv. ver. Capit. n. 1. in 1. fallentia, Bald. in authen. ſi omnes, ad finem, C. ſi minor ab hæred. abſtin.* & procedit de communi *Megal. in promptuario, ver. Capit. n. 1. & 2.* & in praxi non eſt recedendum à communi ſententia *Doctorum*, præſertim in re tam gravi, & ſcandaloſa; & Judices in judicando debent ſequi opinionem communem; eò magis, ſi ſit juri, & rationi congrua, prout iſta, de qua agitur, quæ multiplici jure cavetur, & Doctoribus non paucis fulta cenſetur, *Megal. ubi ſuprà, in 2. requiſito, cap. in fin.*

20. Secus eſſet illis ſubſcribere, qui dicunt, licere duobus, vel tribus unitis, communem Patrem occidere, aut inverecundè, temerariè, & injuſtè Parentẽ ſepelire. Mors enim, & depoſitio ab officio, æquipollent in moralibus.

21. Neque

21. Neque his obſtant illa verba, poſita in *text.* 1. *in fin. Cap. generalis, fol.* 143. ubi planè dicitur, *quòd ſi ad Capitulum aliquo caſu præpediti non omnes venerint, illi, quos ex illis venire contigerit, cum Magiſtro omnia pertractabunt*; nam non faciunt ad caſum noſtrum; quia aliud eſt, eligere Prælatum, & aliud eſt, electum & confirmatum ab officio removere; & quidem poteſt Epiſcopus ſolus Clericum facere, & hominem tonſurare, ſed non ſic poterit illum excleric are, & à Clericatu deponere: hæc namque ſunt diverſa, & à diverſis non fit illatio, & aliud eſt, cum Magiſtro omnia diffinire, & aliud, Magiſtrum deponere, ut patet de ſe.

22. Decimò, advertendum eſt, quòd in Ordine noſtro Prælati ex peculiari ſtatuto nequeunt quem ad pœnam gravioris culpæ, aut carceris condemnare, niſi in judicio confeſſum, vel convictum, & in ſcriptis; & ſi ſecus factum fuerit, totum erit irritum, & inane; ità in *Prolog. Conſtit.*

23. Hoc autem judicium in noſtro Ordine ad minus fieri debet per P. Provincialem cum ſuo Diffinitorio, vel cum quatuor Patribus Provinciæ, aut qui fuerunt aliquando Diffinitores Provincialis Capituli; prout habetur in *diſtinct.* 1. *cap.* 18. *de graviori culpa, fol.* 80. *col.* 3. *ver. item declaramus.*

24. Exinde infero, ſi culpa gravior levium Religioſorum indiget conſilio, ad minus quinque graviſſimorum Judicum, & Diſcretorum, quid dicendum de culpa examinanda in caſu noſtro?

25. Ex quibus clarè apparet, quòd in caſu poſito Primò prærequiritur, ut Capitulum Generale ſit legitimè congregatum; Secundò, in dicto Capitulo debent eſſe præſentes, aut omnes, aut ſaltem duæ partes omnium Provinciarum; Tertiò, debet præcedere culpa Magiſtri, cum qualitatibus ſuis; Quartò, debent ad talem actum præcedere defenſiones, quæ debentur de jure naturæ; & Quintò, abſtinendum à judicio, ſi præceſſerit aliqua proteſtatio.

Quapropter, grave & enorme peccatum peccaret Capitulum Generale, ſi ſecùs Magiſtrum Ordinis deponeret, aut aliàs judicaret; & ſic finit Pars Tertia Praxis, ad Gloriam Omnipotentis Dei, & honorem S. Petri Martyris, S. Antonini, S. Hiacynthi, S. Raymundi, B. Ludovici Bertrandi, B. Alberti Magni, B. Ambroſii Sanſedonii, B. Jacobi Salom. B. Auguſtini Cazocti, Epiſcopi Lucerini, B. Matthæi Mantuani, B. Conſalvi Amarant. B. Ægidii Luſitani, Beati Petri Conſalvi Telmi, Beati Ceslai, Fratris Germani S. Hiacynthi, & aliorum Ordinis noſtri; cenſurâ tamen Eccleſiæ ſemper ſalvâ.

Finis Tertiæ Partis.

Digitized by Google

RERUM REGULARIUM PRAXIS RESOLUTORIÆ TOMI SECUNDI

PARS SECUNDA.

TRACTATUS PRIMUS.

DE RECIPIENDIS AD HABITUM RELIGIOSORUM.

Quæſt. 1. *Unde dicantur Novitii, & quomodò diſtinguantur à Profeſſis?*

1. DEI gratia, & auxilio mei Doctoris *D. Thomæ* aggredior tractare de Novitiis, quod eſt magnum, & arduum Religioſorum negotium: ex his namque, totale Religionis bonum, aut omne malum: hi quippe ſunt Religionum ſemina; infectò ſemine, quid inde, niſi ſcabies, & lepra?

2. Hi ſunt novi Palmites, Dei vineam novellantes; quandoquidem ex eo dicuntur Novitii, quia noviter ſuſceperunt Religionis habitum; ad experiendum in ea Regularium auſteritates.

3. Dico, habitum Religionis, & non Profeſſionis; quia in multis; aut ſaltem quoad benedictionem, habitus Profeſſorum, diſtinguitur ab habitu Novitiorum.

4. Unde, in meo Ordine, Novitiis datur habitus non benedictus; ſecus autem Profeſſis; in Nobis enim Novitiorum, & Profeſſorum eſt unus, & idem habitus, ſola benedictione diſtinctus.

5. Sed heu, heu, ſæpè vidi ſemina, dìu ſelecta, degenerare tamen, & novitias vites feciſſe labruſcas; quia quales Palmites, tale Vinum, & quæ vetere ſarmento panguntur, tardius convaleſcunt, teſte *Columella lib.* 3.

Quos ideò, & crebro Romani Pontifices, ac Eminentiſſ. Patres dolent, & lamentantur; ut eſt videre in eorum tot *Decretis*, quæ hic pono, & infrà habes.

Quæſt. 2. *Quinam Prælati poſſint Novitios ad habitum recipere?*

1. DE jure communi, recipere ad habitum Regularem pertinet ad Prælatum, & Conventum ſimul, ità, quòd nec Conventus ſine Abbate, neque Abbas ſine Conventu poteſt ad Religionem aliquem recipere, ut habetur expreſsè in *cap. n. tit. 4. de his, quæ fiunt à Prælatis ſine conſenſu Capituli*, ibi, *Innotuit ſiquidem auribus noſtris, quòd tu ſine conſilio Fratrum tuorum, Abbates, & Abbatiſſas, & alias Eccleſiaſticas perſonas inſtituis, & deſtituis; ideoque id authoritate Apoſtolica prohibemus, & tales inſtitutiones, & deſtitutiones carere robore firmitatis decernimus, & declaramus*: hæc *ibi*.

Id ipſum habes in *cap. ſubſequenti* immediatè *eod. tit.* Ibi, *Fraternitati tuæ mandamus, quatenus in conceſſionibus, & confirmationibus, & aliis Eccleſiæ tuæ negotiis, Fratres tuos requiras, & cum eorum conſilio, vel ſanioris partis eadem peragas, & pertractes, & quæ ſtatuenda ſunt, ſtatuas, & errata corrigas, & evellenda diſſipes & evellas.*

Idem habes in *cap.* 6. *eod. tit.* ibi, *fiant de Collegarum aſſenſu, ſine quo non obtinet firmitatem*: & magis expreſſè habetur in *Decretis* 16. *quæſt.* 7. *cap. final.* ibi, *Congregatio*, quod eſt ex Conc. Toletano, ubi dicitur, *quod Abbas non poteſt Monachos creare, ſine conſenſu ſuorum Fratrum.*

2. Quod procedit in omni gravi negotio Eccleſiæ, quorum unum eſt, receptio ad Habitum, vel ad Profeſſionem, ne dicam omnium maximum, & importantiſſimum, *Navar. lib.* 3. *conſil. de Regul. conſil.* 62. *num.* 3. & 4. *& in comment.* 4. *de Regul. ſuper cap. ſtatuimus, num.* 74. & *Miranda* late in *tom.* 1. *Manual. Prælat. qu.* 15. 2. *concl.*

2. Verum, regulariter in hac re debent attendi conſuetudines, & privilegia cujuſcunque Religionis, prout aperte habetur in *cap. final. de regul. in* 6. ibi, *ſi ad ſolum Abbatem pertineat creatio Monachorum, eo defuncto, nequibit novus Monachus à Conventu creari, aliàs poterit, ſi eorum creatio ſpectat ad utrumque inſimul*: hæc *ibi*.

4. Quo in loco *Gloſ.* examinans priora verba, dicit, quòd ad ſolum Abbatem poteſt pertinere creatio, ſeu receptio Monachorum, ex conſuetudine præſcripta, vel privilegio: nam de jure, ut dictum eſt, pertinet inſimul ad utrumque, & docet *Panor. in cap. ad Apoſtolicam, de Regul.*

5. De conſuetudine autem, & ſpeciali jure, non ſolùm Generales Ordinum, & Provinciales; verum etiam, & ferè omnes alii Prælati immediatè Conventuum deſignatorum, de conſilio, & conſenſu Capituli habent facul-

Digitized by Google

facultatem recipiendi Novitios ad proprias eorum Religiones, *Miranda*, & *Navar.* cit. *loc.* & noſter *Turrecremata in cap. final.* 16. *q.* 7. & colligitur ex *cap. cùm Eccleſia Vulterana, de elect.* ubi Dominus Papa declarat, nullam injuriam feciſſe Canonicos cuidam Epiſcopó, eò quòd noluerunt recipere quoſdam Canonicos, ab eodem ſolo creatos; ea ratione, quia hoc pertinebat ad Conventum etiam, ſeu Capitulum inſimul; qui enim jure ſuo utitur, nemini facit injuriam.

6. In Ordine Minorum, receptio Novitiorum de Conſuetudine, Regula, & Privilegio pertinet ad ſolos Miniſtros Generales, & Provinciales; prout latè oſtendit *Miranda* in cit. *loc. concl.* 4. & *Rodriq. tom.* 3. *QQ. RR. q.* 9. *art.* 1.

7. In Ordine Minimorum, ſpectat ad Generalem, Vigiles, Provinciales, & ad alios ab eiſdem deputatos, ut in *Regul. num.* 2 *in correct. num.* 16. & oſtendit *Laur. Peyr. tom.* 2. *de Prælat. q.* 3. *cap.* 1. *num.* 24.

8. In Ordine Prædicatorum, pertinet ad Supremos Prælatos, ex Privilegio *Honorii III.* qui primò, Dei nutu, noſtram confirmavit Regulam, ibi, *liceat quoque vobis Clericos, vel Laicos liberos, & abſolutos à ſæculo fugientes, ad converſionem recipere, & abſque contradictione retinere.*

9. *Gregorius IX.* qui ſucceſſit dicto *Honorio*, ſub anno Domini 1227. Magiſtro Ordinis, & Prioribus Ordinis ſupponens, poſſe recipere ad habitum, conceſſit poteſtatem abſolvendi ab excommunicationibus, ibi, *auctoritate Apoſtolica vobis indulgemus, ut ſi contigerit, aliquos veſtri Ordinis Religionem intrare volentes, in canonem latæ ſententiæ incidiſſe, ne pium eorum propoſitum poſſit ullatenus impediri, ſi eos ad Sedem Apoſtolicam laborare oporteat, eis abſolutionis officium impendatis.*

Idipſum idem Pontifex alia ſua *Conſtit.* incip. *Non ſolùm in favorem converſi, &c.* ibi, *ne ad ſuſceptionem veſtri Ordinis ante profeſſionem aliquem obligare, &c. ut in Bullar. Uſitmaris fol.* 14.

10. Quibus addo *Statutum* noſtræ *Regulæ, diſtinct.* 1. *de recipiendis cap.* 13. *text.* 3. ibi, *nullus recipiatur in Fratrem Clericum ad probationem, vel profeſſionem, niſi à Priori Provinciali, vel ab eo, cui ſuper hoc dederit licentiam ſpecialem; vel à Priori Conventuali cum aſſenſu totius, vel majoris partis Capituli.*

Converſum autem non recipiat Prior Provincialis, nec aliquis de ejus licentia, niſi de conſenſu Prioris, & duarum partium Fratrum, qui ſunt de Conventu, pro quo fuerit induendus.

Nec Conventus aliquis recipiat Converſum ſine licentia Prioris illius.

11. Proinde, Supprior, vel Vicarius Prioris in ejus abſentia non poſſunt recipere Fratrem ad Ordinem, niſi ex commiſſione ſpeciali, & expreſsè ſibi facta per Priorem Provincialem, vel Magiſtrum Ordinis; nec Priores poſſunt hoc committere eiſdem Vicariis, vel Supprioribus, ſine licentia Provincialis, & contrafacientes, in pœnam, ab officiis abſolvuntur.

12. Mortuo tamen, vel amoto Priore, cùm Supprior vices Prioris in omnibus plenariè gerat, ex noſtris Conſtitutionibus; poterit Fratres ad Ordinem, vel ad Profeſſionem recipere; prout *ibid.* declaratur, & noſter *Pater Petrus Martyr Feſtus in ſumm.* noſtrarum *Conſtit. par.* 2. *cap.* 2. *de his, qui poſſunt ad habitum recipere.*

13. Quod quidem *Statutum* noſtræ *Regulæ* valde nimis correſpondet juri communi, ut ex allegatis patet; etenim de jure communi Patres Generales Ordinum habent authoritatem ad recipiendum, & incorporandum Fratres in Religionibus, & Provinciales in Provinciis ſibi commiſſis, de conſenſu tamen Capituli.

14. Quorum facultas non eſt extincta, ſed limitata per multa *Decreta* Sac. Congregationis, & Conſtitutiones Romanorum Pontificum.

Immò confirmata per *Gregorium XIV.* ſua *Conſtit.* incip. *Circumſpecta Romani Pontificis providentia,* quam habes infrà *de qualit. recipiendorum,* ibi, *certum cùm acceperimus, &c.*

Quæſt. 3. *An Prælati Regulares poteſtatem, quam habent recipiendi Novitios ad habitum, poſſint alteri committere?*

1. Affirmativè reſpondeo; nam quod competit de jure communi, poteſt alteri committi, & injungi. Generales Ordinum, ac Provinciales in eorum Provinciis, de jure communi habent talem authoritatem, quia hoc eis competit ratione officii, & eo durante, durat. Hinc in cit. *loc.* noſtrarum *Conſtitutionum* expreſsè dicitur, *vel ab eo, cui ſuper hoc dederit ſpecialem licentiam, ſervatis tamen aliis ſervandis:* quod item colligitur ex multis *Bullis* Summorum Pontificum.

2. Priores autem noſtri Ordinis non poſſunt id ſuis Supprioribus, vel Vicariis committere, ex ſpeciali ſtatuto; prout declaratur in dicto *cap.* 13. *de recipiendis, ſol.* 43. *lit. H. Rodriq. tom.* 3. *QQ. RR. q.* 10. *art.* 2. *ver. tertiò eſt notandum.*

Quæſt. 4. *Si Prælatus recipiat ad habitum ſine conſilio, & conſenſu Capituli; an ſit valida talis receptio?*

1. Prætermiſſis diſputationibus, dico, quòd Prælatus non debet hoc facere: quod ſi fecerit, poteſt puniri, & factum non tenet; prout latè probat *Navar. conſil. lib.* 3. *conſ.* 62. in antiq. *de Regularibus, & de Conſtit.* in nov. *conſ.* 9. *& in comment.* 4. *de Regul. ſuper cap. ſtatuimus, num.* 74. *Miranda tom.* 1. *Manual. Prælat. q.* 15. *art.* 2. ubi latè *Suarez tom.* 3. *de Relig. lib.* 5. *c.* 10. *num.* 19. *Sorbus in Comp. verb. Novit. de receptione Novit. ad habitum,* & longè priùs *Cardinalis Joan. Turrecremat.* noſtræ Familiæ in *Decretis, p.* 2. *cauſa* 16. *qu.* 7. *cap. final.* ubi citatis aliorum ſententiis docet negativam, ex *tex.* ibi, *ipſe autem* (ſupple Abbas) *non poteſt aliquem ordinare de ſuis propinquis, vel amicis, ſine voluntate Fratrum.*

2. Igitur ex defectu poteſtatis corruit actus; non enim valet, quod ab aliquo fit, quando id ab eo fieri non poteſt, ſine conſenſu alterius, *l. Titium, in principio, ff. de admin. tut.* etenim cauſa totalis dandi habitum, coaleſcit ex authoritate Prælati, & conſenſu Capituli, quorum uno deficiente, non ſuſtinetur effectus.

Et magis apertè deciditur in *d. c. novit, de his, quæ ſiunt à Prælatis ſine conſenſu Capituli,* ibi, *Nos tales inſtitutiones, & deſtitutiones robore firmitatis carere decernimus;* quia *factæ fuerant ſine conſenſu Capituli.*

Et in ſequenti *cap. quanto, & cap. ea noſcitur, eod. tit.* idipſum in conſimili facto replicatur, & *Gloſſ.* ſubjungit, quòd tales inſtitutiones ipſo jure ſunt nullæ, ex quo factæ ſunt contra jus, quod irritat, & annullat contrarium factum, *leg. non dubium, C. de legib.*

3. Et hoc ideò, quia tam in Receptione, quàm in Profeſſione neceſſariò debent duæ perſonæ concurrere, quarum altera ſe obligat Religioni, experiri velle auſteritates, vel perpetuò remanere; & altera, ut Religionem obliget, Novitium alere, juxtà Religioſorũ ſtatum; continet enim tam Receptio, quàm Profeſſio obligationem mutuam & reciprocam, intrantis ſcilicet, vel facientis profeſſionem, & recipientis eam, juxtà *cap. ad Apoſtolicam, de Regul.* ubi fit mentio hujus mutuæ, & reciprocæ obligationis, quod eſt juri, & rationi conſonum, *Miranda,* & *Navar.* cit. *loc.*

4. Quod maximè procedit in noſtra Familia, in qua Prælatus tenetur conſulere, expectare, & ſequi

Digitized by Google

Capitulum, ut ex *Conſtit.* & notat *Tabiena ver. Novit. num.* 8.

5. Proinde, Novitius indutus ſine conſenſu Capituli, poteſt à quocunque Superiore, abſque ulla injuria, tali habitu ſpoliari, juxtà *cap. cùm Eccleſia Vulterana, de elect.*

6. Niſi vel tacitè, non contradicendo, in illum conſentiret Capitulum, vel ejus major pars; prout docet *Innoc. in cap. in Geneſi, de elect. num.* 5. vel niſi talis eſſet Religionis uſus, aut conſuetudo legitimè præſcripta, juxtà *cap. ſi ad ſolum Abbatem*, quod eſt *ultimum, de Regularibus in* 6. ubi dicitur cum *Gloſſ.* quòd ſtandum eſt conſuetudini.

7. Quod procedit etiam in Novitio admiſſo ab aliquo non habente authoritatem; nam iſte pariter poteſt à quovis ſpoliari, niſi fortè legitimus Superior talem receptionem ratam habeat.

8. Verùm, in tali caſu habitus receptio, ſeu Novitiatus inciperet currere à tempore ratihabitionis habitus; ſecùs autem probationis annus non foret legitimus, *Roſella verb. Novitius, num.* 25. & latè *Rodriq. tom.* 3. *QQ. RR. quæſt.* 17 *art.* 2. 3. & 12. vide *Conſtitut. Greg. XIV.* quæ incip. *Circumſpecta Romani Pontificis Providentia*; quam habes infrà *in tract. ſubſequenti, de qualit. Recipiend.* ibi, *certum cùm acceperimus.*

Quæſt. 5. *An Capitulum contradicente Prælato, vel ſine ejus licentia, poſſit quem ad habitum admittere?*

1. NOn poſſe dico, per ea multa, quæ ſuprà immediatè notavi; tum quia facultas recipiendi ad habitum, præcipuè reſidet apud Prælatum Ordinis, in quem quis petit admitti; tum etiam, quia conſenſus Prælati, & Capituli debet eſſe individuus.

2. Et id in meo Ordine expreſsè habetur in *d. text.* 3. ibi, *nullus recipiatur ſine licentia Provincialis, vel ejus, cui fuit hoc ſpecialiter commiſſum*: eſt enim hæc poteſtas delegabilis, ut dixi ſuprà, *Rodriq. tom.* 3. *QQ. RR. quæſt.* 10. *art.* 2. *ver. tertiò eſt not.* quod totum intellige, juxtà *cap. finale, de Regul. in* 6. ibi, *ſi ad ſolum Abbatem*, & notata per *Gloſſ. ibid.*

Quæſt. 6. *An ſine juſta & rationabili cauſa liceat petenti habitum denegare?*

1. REſpondeo, non licerè; nam præſuppoſitis requiſitis, tam ex parte Religionis, quàm ex parte ipſius petentis in Religionem admitti, naſcitur naturalis obligatio, qua omnes tenemur unicuique benefacere, & juſta petenti nihil denegare; eſt enim Religio quoddam commune bonum, quo nullus debet ſine cauſa privari.

2. Juſta autem cauſa non recipiendi Novitium, poteſt eſſe multiplex ex parte Conventus, ut putà, ſi non habeat redditus ſufficientes, vel commoditatem temporalem ad alendum pro illo tempore, vel ſi multi unà ſimul habitum petant, & Monaſterium non poſſet omnes unanimiter recipere; tunc erit in poteſtate Prælati, hunc, vel illum dimittere, *Suar. tom.* 3. *de Relig. lib.* 5. *cap.* 10. *num.* 28.

Quæſt. 7. *Quo ætatis anno quis poſſet in Religionem admitti?*

1. REſpondeo, quòd ante tempus pubertatis nullus propriè poteſt eſſe Novitius, *Syl. in ſumm. verb. Religio,* 5. *q.* 1. & *Angelus verb. Novit. num.* 1.

2. Et habetur expreſsè in *Decretis in cauſa* 20. *quæſt.* 2. *cap. ſi in qualibet minori ætate, & cap. puella*, quod ad illud ſubſequitur immediatè, & *cap. cum ſimus, & cap. ad noſtram,* 12. *de Regularibus*; Pubertas autem in maſculis incipit poſt annum decimum quartum completum, & in fœminis poſt duodecimum: Unde maſculus, inchoante anno decimoquinto, poteſt de jure ingredi, & fœmina eſſe Monialis, inchoante tertiodecimo; quia ad hoc, ut quis ſit verus Religioſus, vel habitum Religionis ſuſcipiat, debet eſſe doli capax, & pubes, ut dicitur in præcit. *Capitulis.*

3. Perinde, etſi ante annos pubertatis quis poſſet offerri à Parentibus, vel aliàs ſuſcipere habitum, non tamen propriè diceretur Novitius; quia, ut dixi, habitus Religionis datur Novitiis ad experiendum Religionis auſteritates: Minor autem quatuordecim annis non poteſt experiri, quid ſit caſtitas, aut carnis ſtimulus; nec in hoc malitia ſupplet ætatem.

4. Hinc in noſtris *Conſtit. text.* 9. *de Novit. cap.* 14. benè dicitur: *Ultrà hæc autem, ne parvuli recepti ad habitum inveniantur ſe potiùs natos ſub jugo Religionis, quàm illud elegiſſe, evitenturque inconvenientia multa, ſtatuimus, ut ei, cui ante quintumdecimum annum Religionis habitus datus eſt, nunquam elabatur annus probationis, quantocunque decurrente temporis ſpatio) niſi vocatus poſt annum ſextumdecimum expletum, à Prælato, in Capitulo coram Conventu, terminum ad minus trium menſium acceperit ad deliberandum, an profiteri velit; ità, quòd annus probationis cum taxato illo termino terminetur, ac per hoc ex tunc incurratur profeſſio tacita*: hæc *ibi, fol.* 58. *col.* 3.

5. Et propter eandem rationem mente capti, amentes, & furioſi non poſſunt ad Novitiatum admiti, qui nullo modo poſſunt profiteri, etiamſi per centum annos in Religione manſerint, etſi de facto profiteantur, eorum profeſſio erit nulla, & irrita; etenim non poſſunt profiteri, nec matrimonium contrahere, quia ad validitatem utriuſque eſt omnino neceſſaria, libera, & abſoluta voluntas, quæ abeſt ſuprà dictis.

6. Sed pone, quòd amens per multum temporis in Religione ſteterit, & quòd poſteà per miraculum ad mentem venerit, & petat Profeſſionem facere; an ſit admittendus, ità ut præterita tempora ſuffragentur ei? Negativè reſpondeo, etiamſi ratam habere vellet primam receptionem; quia ille actus ſuſcipiendi habitum, ex intrinſeca ratione repugnabat ei ob dementiam, quæ amentem facit incapacem, unde ex incapacitate perſonæ eſt nulla omninò, ſic adeò, ut nequaquam poſſit in illo Novitiatus fundari, ob defectum rationis; quia actus à principio nullus, per ſubſequens tempus non validatur, ut dicitur *in* 6. *de Regul. jur. Regula* 18. *Abbas in cap. ſicut tenor, il.* 1. *de Regul. n.* 1. *Sylv.* cit. *loc. quæſt.* 2. *Angel.* cit. *loc.* §. 8. & longè priùs *D. Thom.* 2. 2. *quæſt.* 189. *art.* 5. *in corp.* ubi multa pariter citat jura.

Quæſt. 8. *Iuvenes impuberes, ſi ſuſcipiant Religionis habitum ſine parentum vel tutorum licentia; an poſſint per parentes à Religione extrahi, vel per tutores revocari?*

1. ETſi per *Conc. Trid. in ſeſſ.* 25. *cap.* 15. *de Regularibus*, nullus poſſit ante annum decimumſextum expletum ad Profeſſionem admitti.

Nihilominus poſſunt pueri in omni ætate, ſaltem pro bona educatione, & nutritione in Religione eſſe, prout docet *D. Thom.* 2. 2. *q.* 189 *art.* 5. *in corp. in fin.* juxtà *Threnor.* 3. *Bonum eſt viro, cùm portaverit jugum ab adoleſcentia ſua.*

2. Quæ quidem ſi ſuſcipiant habitum in minori ætate, ut dictum eſt, Patre, vel tutore præſente, & non contradicente, reverà non poſſunt extrahi, nec revocari; prout

Digitized by Google

prout colligit *Gloſ.* ex *cap. ſi in qualibet minori ætate*, *&* *cap. puella* 20. *quæſt.* 2. quia ex quo ſunt præſentes, & non contradicunt, videntur conſentire, ut dicitur 54. *diſt. ſi ſervus*; *& cap. quicunque* 20. *q.* 1.

3. Secus autem, ſi Pater, vel Tutor contradicat, prout expreſsè dicitur in *dict. cap. puella*, ibi, *poſſunt ſtatim Parentes eius, vel Tutores id factum irritum facere, ſi voluerint*: verum in fortiori ætate non eſt poteſtas Parentibus prohibendi.

4. Et hoc ideò; quia Pueri infrà annos pubertatis non ſunt ſui juris, ut dicitur in *cap. ad noſtram* 8. *de Regul. & C. ſignificatum, eod. tit. & in cap. ſi ſervus, dicta diſt.* 54.

5. Quò fit, ut horum vota non teneant, ob defectum rationis: Immò, licet in his anticiparetur uſus rationis, adhuc non poſſunt vovere, & ſi voveant, licet ob anticiparum uſum rationis votum valeat coram Deo, tamen Dominus, Pater, aut Tutor, poterint revocare; quia, ut dicitur in dictis *Decretis*, Pueri, & Puellæ naturaliter ſunt in poteſtate Patris, quantum ad diſpoſitionem propriæ vitæ, ità, ut in tali ſtatu, teſte *Apoſtolo*, in nihilo differant à Servis, qui nec poſſunt ordinari, ignorante Domino, *D. Thom.* cit. *loc.*

6. Si verò Pater, aut Tutor ſit abſens, cùm Puer ſuſcipit habitum, uſque ad annum, & diem habet poteſtatem revocandi, ut dicitur in *d. cap. puella*, ibi, *at ſi annum id diſſimulando conſenſerint, ulteriùs nec ipſi mutare hoc poterunt*; *quia tranſacto anno, cenſetur ratum habere, quod factum eſt.*

7. Bene verum eſt, quòd tempus annale incipit currere à die ſcientiæ, ut docet *Gloſ. in d. cap. ſi in qualibet*, *& cap. puella*; & colligitur ex *cauſa* 2. *quæſt.* 6. *§. biduum*, & arg. 17. *quæſt.* 2. *ſi quis incognitus*; vel incipit currere à tempore admonitionis, ut *extrav. de conceſſ. præbend.*

8. Quod habet locum, quando habitus ſuſcipitur in Monaſterio proximo, & vicino; ſecus autem, ſi Monaſterium ſit ità longe diſtans, ut infrà hoc tempus non poſſet Pater inveniri: tunc enim Tutor, vel Parentes majus ſpatium habebunt, arg. 17. *q.* 2. *ſi quis incognitus.*

9. Verùm, iſta extractio, vel Puerorum revocatio, Parentibus, vel Tutoribus, ut ſuprà permiſſa, & debita, non debet fieri propria authoritate; ſed de poteſtate, & authoritate Prælati Monaſterii, coram quo, tam Parentes, quàm Tutores debent comparere, & ſua jura dirigere, *Sylv.* poſt multos in *ſumm. ver. Religio* 2. *quæſt.* 11. quandoquidem licet Parentes, vel Tutores poſſent prædictos Pueros in ſæculo ſtantes percutere, & diſciplinare, etiamſi fuerint Clerici, abſque metu excommunicationis. Non tamen poſſunt illos corrigere, dum ſunt in poſſe Monaſterii: quia hoc eſſet Regulares contumeliis afficere, & jura Monaſterii lædere; eò magis, ſi Puerorum prædictorum diſrumperent habitum, vel eos vi educerent de Monaſterio, *Mirand. tom.* 1. *Manual. Præl. q.* 17. *art.* 5. *concl.* 2.

10. Quibus tandem adde, quòd, etſi Puer de conſenſu Parentum poſſit eſſe in Religione infrà annos pubertatis: Verùm, tempus ad probationem neceſſarium nunquàm intelligitur currere, niſi incæpta pubertate, hoc eſt, ubi incæperit annus 15. ætatis ſuæ, & uſque dum non fuerit completus Novitiatus annus, ſemper erit in prædictorum poteſtate, à Religione recedere, vel remanere; prout expreſsè in *d. cap. ſignificatum*, & docent *Navar. lib.* 3. *de Regul. conſ.* 20. *num.* 1. *Rodr. tom.* 3. *Q Q. RR. q.* 15. *art.* 2. *ver. & adverte*, *Peyr.* multis citatis *tom.* 2. *de Prælato*, *q.* 3. *cap.* 1. *§.* 2. *num.* 41. & *Hier. Rodriq. in Comp. reſolut.* 101. *num.* 23.

* * * * *

Quæſt. 9. Religionis Ingreſſus; an ſemper ſit à Spiritu Sancto?

1. NEgativè reſpondent *Caietanus in comm.* 2. 2. *quæſt.* 189 *art.* 10. *Joan. de Tabien. in ſumm. verb. Religio, num.* 16. 17. *&* 18. *Navar. conſil. lib.* 3. *conſil.* 1. *de Regular. in reſp. ad* 5. & magis latè, & lepidè in *comment.* 1. *de Regul. tom.* 2. *in cap. cui portio, num.* 7. *Emanuel Rodriq. tom.* 3. *Q Q. RR. quæſt.* 4. *art.* 1. & nuper *Laur. Peyr.* in ſuo *formul. litt. N. cap.* 2. ubi late à *n.* 1. uſq; *in fin.* & alii non pauci.

Et habetur expreſsè in *cap. perlatum*, quod eſt *primum, de iis, quæ metus cauſa fiunt*, ibi, *ſub tali conditione pepercerunt eidem, quòd in Monaſterio de Colobris habitum ſuſciperet Monachalem*, & ſic quidam metus cauſa ſuſcipiunt habitum.

2. Alii ingrediuntur Religionem ex cauſa inhoneſta, utputà, ut fiat Abbas, vel, ut gaudeat his vel illis bonis, ut in *cap. ut Clerici* 3. *de Regul.* & colligitur ex *cap. quod autem interrogaſti* 27. *q.* 2. ubi fœmina fit Monialis, ex quo non fuit cognita à ſuo Marito, cùm eſſet frigidus, vel maleficiatus.

3. Alii metu, vel importunitate Parentum: alii, ut de ſe illis vindicent, ingerendo illis dolorem: alii, ut vitent juſtas reprehenſiones, vel fugiant curas, labores, egeſtatem, opprobrium, vel contemptum aliorum; nec deſunt alia humana motiva, per quæ poteſt quis eſſe in Monaſterio.

4. Et tandem, alii intrant, inſtigatione Dæmonis; etenim Angelus Sathanæ ſæpè in lucis Angelum ſe transformat, & huic, vel illi Religionis ſuadet ingreſſum, ad perturbandum, & inquietandum Chriſti ſervos in pace, & quiete viventes, & vero Deo in Religione famulatum præſtantes; invidet enim noſtræ quieti callidus hoſtis, & cùm non poſſit immediatè nobis inſidiari: utitur hoc, vel illo inſtrumento; prout fuit uſus Eva ad decipiendum Adam in Paradiſo voluptatis, & habetur expreſsè in *cap. licet quibuſdam Monachinis* 18. *de Regularibus*, ibi, *ne quis ex temeritate, vel levitate in jacturam, vel injuriam ſui Ordinis*, & ibi, *non fictè, ſed verè ad frugem melioris vitæ valeat tranſmigrare.*

5. Proindè, Novitiis receptis aſſignatur probationis annus, ut ii, ad quos ſpectat, cognoſcant; utrum ille, qui ſe offert Religioni, Spiritu Dei ducatur.

6. Nam, ſi eſſet ità certum, & infallibile, quòd omnis Religionis ingreſſus fiat inſtinctu Dei, & ductu Spiritus Sancti; ad quid inquirere, an fictè, & ſimulatè venerit; an vere, & realiter, ità, ut moriatur Mundo, & Deo in Religione vivat? ſuperflua enim eſſet iſta probatio, certa exiſtente Regula de Novitiorum ingreſſu.

Qui profecto antea quàm habitum ſuſcipiant, probantur, & interrogantur, quo ſpiritu venerint; quia cauſa ingrediendi poteſt eſſe indifferens, utputà, à Deo, vel à Mundo, vel Diabolo.

7. Quamobrem, fuit in *Concilio Colonienſi* ſub *Ermano V.* Archiepiſcopo dictum, quòd qui ingreditur Monaſterium alio affectu, quàm ſimplici amore ductus, non Dei filius, & Monachus, ſed plane Mercenarius eſt, & habetur in *cap.* 4. *tit. de vita, & con. Monach.*

8. Nec objicies, quòd *D. Thom.* omnia ſciens 2. 2. *quæſt.* 189. *per totam*, & præcipue in *art.* 10. *& in opuſc.* 17. *contra retrahentes ab ingreſſu Religionis*, & ſignanter in *cap.* 9. *&* 10. mirificè per plura oſtendat, propoſitum Religionis eſſe ſemper à Spiritu Sancto infallibiliter, & inde inferat, quòd quis ante Religionis ingreſſum non debet diu ſecum, vel cum multis deliberare ad ingrediendum; ſupponit enim, non poſſe errare, nec poſſe facere Deo gratius, & ſibi utilius.

9. Quandoquidem, ut *Cajet.* & *Navar.* docent in præcit. *locis*, aſſerta per *Divum Thomam* non habent locum

in omni, & quocunque intrante, ſed tantùm in benè diſpoſito, qualis eſt ille, qui totam ſuam fiduciam ſuſtinendi onera Religionis ponit in Deo, & interiori affectu verè vult relinquere omnia; ità, ut in eo remaneat affectus ad honorem, non ad gloriam, non ad carnem, & ſanguinem, nec ad ſimilia hujus mundi.

10. Religio enim eſt quædam virtus, per quam aliquis ad Dei ſervitium, & cultum aliquod exhibet, ut *D. Thom. 2.2. q.186. art.1.*

11. Unde, per excellentiam ille dicitur Religioſus, qui ſe totaliter mancipat divino ſervitio; ità, ut per paupertatem totaliter ſe abſtrahat ab affectu rerum mundanarum, & per votum continentiæ ſe abſolvat ab omnibus impedimentis, quæ poſſent retrahere à ſervitio Divino; & per votum obedientiæ, ut inſtruatur, & perveniat ad perfectionem, & perfectam charitatem, ità, ut ſe Deo offerat, quaſi in holocauſtum.

12. *Holocauſtum* enim ex eodemmet *D. Thom. 1.2. quæſt.110. art.3. ad 8. erat ſacrificium, quod totaliter comburebatur, quaſi totum incenſum, quod quippe offerebatur Deo ſpecialiter ad reverentiam Maieſtatis ipſius, & amorem bonitatis ejus, & conveniebat perfectionis ſtatus, in impletione conſiliorum ejus, & præceptorum, & ideò totum comburebatur, ut totum animal reſolutum in vaporem, totum ſurſum aſcenderet, per quod dabatur intelligi, quòd totus homo, & omnia ipſius eſſent ſubjecta ipſi Domino, & ei offerenda*: hæc ille.

13. In hac enim expropriatione, ſeu diſpoſitione conſiſtunt ſumptus ædificandi turrim perfectionis in Religione; nam ſine hac interiori renunciatione, ſeu expropriatione, nunquam ædificabit eam; hoc eſt, nunquam ad perfectionem perveniet, ſed patebit riſui.

14. Nam ſicut taliter renuncianti, & ſe abdicanti jugum Religionis eſt ſuave, quoniam & aufert perturbantia, & moleſtiam inducentia, & affert conſolationem dilectionis internæ, teſte *D. Gregorio*, & *D. Thom. ibid.*

Ità temerè ſibi imponenti ſine tali renunciatione, ſive computatione ſumptuum, fit laborioſum, & moleſtum: palato non ſano pœna eſt panis, qui ſano eſt ſuavis: hæc *Caietan. ubi ſuprà.*

Et ſubnectit, *qui non ſunt ità diſpoſiti, debent hanc diſpoſitionem procurare orationibus, eleemoſynis, confeſſione, lectione Scripturæ, concionibus audiendis, & differre ingreſſum, donec eam acquirant.*

15. Quod procedit in eo, qui non vovit ingreſſum; quia qui eum vovit, non poteſt dilatione hujuſmodi uti; nam tenetur intrà tempus tacitè, vel expreſsè determinatum adimplere; prout docet *D. Thom. 2.2. q.88. art.3.* ad 3.

16. Sic autem vovens poteſt Religionem ingredi, etiamſi talem præfatam diſpoſitionem non habeat, concepta tamen ſpe, & fiducia, quòd eam dabit Dominus ingreſſo, *Caiet. in d.q.189. art.fin.*

17. Quibus addere non pigeat, quòd bona pars præfatæ bonæ diſpoſitionis ad intrandum Monaſterium, non ſolùm eſt ſibi ingredienti præfigere pro ſcopo, & fine victoriam aſſequendam de tribus illis horrendis monſtris, nempe carne, dæmone, & mundo; prout ſuprà dictum eſt; verùm etiam habet pro fine, ſibi præfigere beatitudinem, non ſolùm perfectam viæ, & alterius vitæ, ſed etiam imperfectam viæ, & hujus vitæ magis indies, perficiendam, prout uterque *Thomas* docent in præcitatis *locis*.

18. Et quomodò iſta excludat peccatum mortale, ex quo eſt dilectio Dei ſuper omnia, vide *Navar. in prælud. 4. Manualis Confeſſ. D. Thom. 2.2. q.24. art.12.* & *Doctores in cap. cùm renuncietur, 32. q.1. & cap. charitas, 2. de pœnit. diſt.2.*

19. Et quomodo revera iſthæc diſpoſitio, ut ſuprà qualificata, fiat inſtinctu, & motu Spiritus Sancti, dicaturque lex privata, communi lege non ſubdita, refert *Gratianus in Decretis 19. q.2. in cap. duæ ſunt leges*, ibi *quia lege privata ducitur, nulla ratio exigit, ut à lege publica conſtringatur: Et quis eſt, qui Spiritui Sancto poſſit dignè reſiſtere?*

Quæſt. 10. An ſit licitum, & meritorium, quempiam inducere, vel allicere ad Religionem intrandum?

1. Ità eſt; ſi ſit ſermo de Religione formata, in qua vigeat Regularis obſervantia, & dummodò ſervetur debitus & licitus modus; ſecus autem, ſi Religio ſit deformata, vitæ communis, & relaxata, plena ſentibus, & urticis; prout per plura docet *D. Thom. 2.2. q.189. art. 9.* & *Caiet. ibid.*

2. Et Primò, ex illo *D. Jacobi, cap. ult. qui converti fecerit peccatorem ab errore viæ ſuæ, ſalvabit animam eius à morte, & operiet multitudinem peccatorum ſuorum.*

3. Secundò, ex *Daniele cap.12.* ubi dicitur, *quòd qui ad iuſtitiam erudiunt multos, fulgebunt quaſi ſtellæ in perpetuas æternitates.*

4. Et Tertiò, ex illo *Exod. cap.26.35. & 36.* ubi dicitur, *quòd Moyſes Dei juſſu ità diſpoſuit tabernaculum, ut cortina cortinam traheret*; per quæ verba ſymbolicè datur intelligi, quòd unus homo debet alium trahere ad Dei obſequium; prout idem *D. Thom. in arg. ſed contra.*

5. Quibus adde, quòd id facere, nihil aliud eſt, quàm alios promovere ad bonum ſibi conveniens, & ad ſequendum conſilia Evangelica; quod eſt utique licitum, & meritorium; oppoſitum fateri, eſſet male de fide ſentire; dixi, dummodò obſervetur licitus modus; quia circa hoc ſunt obſervandæ quædam circumſtantiæ, tum ex parte perſonæ, quæ inducitur, utputà, quòd non illiciatur, vel inducatur coactè, vel violenter, minis, fraudibus, aut alio illicito modo; prout habetur in *cap. præſens, in cauſa 2. q.3.* ibi, *minimè debere exiſtimavimus, ſub tali violentia fieri Monachum*; quod enim quis non elegit, nec optat, profectò non diligit, quod autem non diligit, facilè contemnit, & *Deut.16.* dicitur, *quod juſtum eſt, juſte eſt exequendum.*

6. Tum etiam, ex parte perſonæ inducentis; ut ſi quis ſimoniacè, & muneribus datis, ſeu acceptis inducit, vel trahit aliquem ad ſuam Religionem, quia hoc item eſt prohibitum in *cauſa 1. qu. 2. cap. quàm pio mentis affectu*, ibi, *cavete ergò Fratres*; & confirmatur in ſubſequenti *cap. 3.* quod incip. *nullus Abbas pretium ſumere, vel exigere ab eis, qui ad converſionem veniunt, aliqua pacti occaſione præſumat*; quæ duo *Capitula* citat idem *Aquinas ubi ſuprà.*

7. Secus dixi, de Religione deformata; nam quempiam ad hanc inducere, vel recipere, ità malum eſt ex ſuo genere, ut peccent ambo mortaliter, inducens ſcilicet, & recipiens; inſuper & inductus, ſi ſciat, & conſentiat: Probaturque ex illo *Matth.23. væ vobis, qui circuitis mare, & aridam, ut faciatis unum proſelytum, & cùm factus fuerit, facitis eum filium Gehennæ duplo, quàm vos*: quod *Hieronymus*, & *D. Thom. ubi ſuprà, ad 2.* referunt ad Judæos, etiam pro ſtatu, in quo legalia obſervari licebat, quantum ad hoc, quòd ille, qui ab eis ad Judaiſmum convertebatur, dum eſſet Gentilis, ſimpliciter errabat; videns autem Magiſtrorum vitia, revertebatur ad vomitum ſuum, & Gentilis factus, quaſi prævaricator, majori pœna efficiebatur dignus, & ſic Judæi peccabant mortaliter, illa enim dictio, *væ*, ubicunque in *Sacra Scriptura* apponatur, pro talia facientibus inſinuatur peccatum mortale; prout docent communiter *Doctores*.

8. Ità, inducere quem ad Religionem relaxatam, eſt inducere ad vitam reprehenſibilem; omnis autem vita reprehenſibilis mala eſt ex ſuo genere, ut patet ex continuo conatu bonorum Prælatorum, quo inſudant ad illorum Reformationem.

9. Tum

Digitized by Google

9. Tum, quia ſi tepidè Majores vivant in Religione, & minores multùm relaxè, non parvum imminet inducto periculum ſcandali, dum credendo ſe ad perfectionis ſemitam induci, ingreſſus invenit intus tantam remiſſionem, & imperfectionem, ut deceptum fuiſſe ſibi juſtè videatur.

10. Inſuper, & adde, quòd hujuſmodi Receptis imminet periculum evadendi pejores, ex quo malis ſociantur; mores enim trahuntur à converſantibus, & ſolent diſcipuli ſimiles eſſe magiſtris; ſic adeò, ut ſint ſancti cum Sanctis, vel perverſi cum perverſis; prout latè oſtendit *Joan. Paul. Nazarius* noſtræ Familiæ alumnus bene meritus in *2. tom. opuſc. de ſtatu Religioſorum, opuſc. 1. de reformatione, & de receptione Novitiorum, fol. 273. ante dubi. 8.* & *Navarr. in ſumm. cap. 12. num. 45. in fin.*

11. Proinde, *Caietan. in d. quæſt. art. 5.* ſatis miratur de quibuſdam parentibus, qui prædictis locis ſuos pueros vel puellas tradunt ad educandum, & inſtruendum; *quia hoc agere nihil aliud eſt, quàm procurare, ut eorum filii fiant illis ſimiles, quorum conſortio traduntur. Ubi autem perſonæ, quarum conſortio dantur, reprobæ, aut infames, aut deviæ à Regularibus ſunt Inſtitutis, magna dementia eſt, dare illis pueros aut puellas nutriendas, & hic error hodie in multis viget locis, dum dantur pueri & puellæ Monaſteriis Religioſorum, ſeu Religioſarum vitæ communis, quò fit, ut reformandi, nunquam reformari poſſint, dum tranſgreſſores vitæ Regularis continuè nutriuntur, & augentur. Unde ſanciri deberet, ut nullus puer, nullaque puella poſſit Religioni tradi, niſi ubi bene vivitur regulariter*; hæc Cajet. qui longè & diu fuit zelantiſſimus noſtri Ordinis Generalis Magiſter. Hæc denique benè nota, & cogita.

Quæſt. 11. An ſit laudabile inducere quempiam ad vovendum Religionis ingreſſum?

1. Etſi ſponte vovere Religionis ingreſſum, nedum ſit laudabile, verùm etiam & bonum, & magis meritorium; tum quia vovere eſt actus Religionis, quæ inter omnes virtutes quandam habet excellentiam; tum etiam, quia per votum firmatur voluntas hominis ad bonum faciendum; quò fit, ut ſicut peccatum eſt gravius, ex hoc, quòd procedit ex voluntate obſtinata in malum; ità à pari, bonum opus erit laudabilius, ex hoc, quòd procedit à voluntate confirmata in bonum per votum, prout eruditè *D. Thom.* docet *2. 2. quæſt. 189. art. 2. in corpore.*

2. Nihilominus, non eſt ità laudabile, alicui perſuadere, ut ſe voto adſtringat ad intrandum Religionem, etiamſi ſit formata, & actualis obſervantiæ; prout *Cajet. in dicto art. 2. Navar. in manual. cap. 12. num. 46.* & *Clavis Regia*, multis citatis *lib. 6. cap. 9. num. 5. Ludov. Lopez p. 1. inſtruct. conſcient. cap. 44.* & *Rodriq. in ſumm. p. 2. cap. 95. concl. 1.* & idem *D. Thom. quodlib. 2. art. 11.*

Quia experientia teſte, promiſſa vota, alieno affectu, & alterius perſuaſione, non ità alacriter, & lætè explemus, nec onera Religionis bono animo portamus.

3. Inſuper, & non rarò, hujuſmodi vota ſolent malos exitus habere, & ſicut minùs lætè tota vita agitur, cùm quis recordatur, quòd non ſpontè, nec proprio affectu, ſed aliena inductione contraxerit; ita & fortiùs moleſtum erit ei vitam in carne præter carnem agere, in paupertate, & obedientia perpetua vivere ad alterius perſuaſionem, ſine ſua abſoluta voluntate: quod enim alterius ſuaſione fit, non liberè omnino fit, & preces aliquando vim videntur habere præcepti.

4. Quibus addo, quòd anteaquam quis voto inducatur ad Religionis ingreſſum, debet per inductorem moneri cum veritate de aſperitate, victu, & vita Religioſorum; quia aſperitatis Religionis celatio, & falſitatis ſuggeſtio, operantur deceptionem; deceptio autem ratione ignorantiæ multum minuit de ratione voluntarii. Hinc *S. Bernardus* in ſua *Regula cap. 58. de diſciplina ſuſcipiend.* mandat, ut prædicentur ei dura, aſpera, per quæ itur ad Deum; proinde fit, ut aliquando deceptio hæc irritet, & annullet votum factum de Religionis ingreſſu, ut docet *Sot. lib. 7. de juſt. q. 1. art. 2. Rodriq. in ſumm. p. 2. cap. 92. concl. 4.* & *Clavis Regia* poſt multos *lib. 6. cap. 9. num. 4.* quia ſi ſciviſſet, non voviſſet.

Quæſt. 12. Cogentes quempiam illicitis modis, vel precibus importunis ad ſuſcipiendum habitum alicujus Religionis, vel ad profitendum in ea: an peccent mortaliter, & ſint excommunicati, vel excommunicandi?

1. Hujuſmodi viros peccare mortaliter, certum eſt; eò quòd temerè tranſgrediuntur Pontificum *Decreta*; etenim *Nicolaus Papa XX. q. 3. cap. præſens*, præcipit, quòd nullus hominum violentia inducendus eſt; prout nos latè ſuprà diximus, & habetur expreſsè in *cap. 1. de Regularibus*, ibi, *Nullus tondeatur niſi in legitima ætate, & ſpontanea voluntate, & in re tam gravi præjudicare propriæ libertati, quæ eſt principalior pars hominis, nefas eſt*; non bene pro toto libertas venditur auro: & adde, quòd ſicut nemo poteſt ad baptiſmum cogi, etſi ſit de neceſſitate ſalutis; ità multò minùs ad Religionem, quæ ſolùm eſt de perfectione Chriſtiana; ità *D. Thom. 2. 2. qu. 189. art. 9. in corpore, Ledeſma de ſtatu Religionis in communi, cap. 5. concluſ. 8. Leſſius lib. 2. de juſtitia, cap. 41. dub. 4. num. 38.* & *Clavis Regia lib. 6. cap. 9. num. 2.*

2. Verùm, contra hujuſmodi cogentes intrare, præter culpam jam dictam, nullam reperi pœnam, vel cenſuram, qua fiant, vel ſint excommunicati declarandi.

3. Nec dicas, quòd per *Concil. Trid. ſeſſ. 25. cap. 18.* excommunicantur ii, qui cogunt mulierem ad ingreſſum Monaſterii, vel ad ſuſcipiendum habitum cujuſvis Religionis, aut profitendum, & ad id conſilium, auxilium, aut favorem dantes, & qui coactionem ſcientes, quovis modo eidem actui præſentiam, conſenſum, vel authoritatem interpoſuerint.

4. Quia iſthæc excommunicatio non comprehendit caſum noſtrum: lex enim reſpicit id, quod frequentiùs fit, ut docent *Theologi*, & habetur in *lege nam ad ea, ff. de legibus*: Vir autem non ità facilè cogitur, quemadmodum & fœmina; unde etiam in adjutorium fœminarum decrevit *Trident.* quòd ſi voluiſſet comprehendere eos, qui etiam viros cogunt ad Religionis ingreſſum, vel Profeſſionem, declaraſſet utique; prout declaravit contra eos, qui cogunt, ſive viros, ſive mulieres matrimonium contrahere; prout in *ſeſſ. 24. cap. de matrimonio, Rodriq. tom. 3. QQ. RR. quæſt. 14. art. 3. Ledeſma* cit. *loc. cap. 5. concl. 8. Suarez tom. 5. de cenſur. diſput. 23. ſect. 7. nu. 8. Sanchez tom. 1. decal. lib. 4. cap. 4. nu. 4.* poſt multos allegatos, *Peyr. tom. 1. de ſubdito, q. 1. cap. 29. not. 1.* & *Bonac. tom. 1. de excomm. diſp. 2. q. 6. p. 2. num. 15.*

5. Benè verum eſt, quòd coactè inducti, vel violenter profeſſi, poſſunt reclamare, & de nullitate dicere, juxtà *Decret. Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 19.* de quo nos infrà *de nullitate Profeſſionis.*

6. Inſuper, & parentes coactorum poſſunt inſtare, ſaltem coram Domino Conſervatore, vel in Regularium Sacra Congregatione, ut exploretur Juvenum voluntas, qui ſolent juſſu prædictorum extrahi à Novitiatu, & poni penès Tertium, ad hoc, ut in libero loco exploretur eorundem voluntas, an liberè & ſcienter velint in Religione perſeverare: & hæc praxis in tali caſu debet omninò ſervari.

Quæſt. 13.

Digitized by Google

Quæſt. 13. Removentes quempiam à propoſito ingrediendi Religionem, vel ingreſſum revocantes; an teneantur ad reſtitutionem, aut ſaltem peccent mortaliter?

1. RESolvo cum diſtinctione quæſitum: aut hi revocant juſtè, vel injuſtè: ſi primo modo, nequaquam peccant mortaliter, nec tenentur reſtituere, prout colligitur ex utroque *Thoma* 2.2.*q.*62.*art.* 2. ex *reſponſ. ad* 4. & docet noſter *Sylveſter verb.reſtit.*3.*q.*1. *dicto* 2.

2. Juſtæ autem cauſæ id peragendi, poſſunt eſſe multæ; ut ſi Religio, quam intrare feſtinat, ſit relaxata, & vitæ Conventualis, in qua non eſt facilè, ſine animæ periculo, diu poſſe permanere, in tali ſtatu cuipiam perſuadere regreſſum, vel mutare propoſitum, meritorium eſt: eſt enim hoc opus charitatis.

3. Vel ſi volens intrare ſit Parentibus neceſſarius, vel utilis Reipublicæ, aut Religioni ineptus, vel impotens ad onera, vel ſi hoc fiat, ob commodum ſpirituale, vel temporale ipſorum retrahentium, vel aliunde ſimplici corde, & bona fide; prout latè probat *Sotus lib.* 4. *de juſt. quæſt.*6 *art.*3. *in reſponſ.ad* 2. *Navar.in ſumm. cap.*12. *num.* 45. *Dominicus Bannes in* 2.2.*d.q.*62 *art.*2. *dubio tertio, concluſ.*2. & *Joan.Baptiſta Corrad.tom.*1 *reſponſ. quæſt.*89. *litt. B. & Q.*

4. Et hoc ideò; quia reſtitutio nil aliud eſt, quàm repoſitio rei in priſtinum ſtatum; ut dicitur in *l. reſtituere, ff. de verb. ſignificat.*

5. Hæc autem Repoſitio debetur, aut ratione illicitæ acquiſitionis, quæ fit cum injuria, & contra proximi voluntatem; ut in furto, rapina, & fraude; unde tali modo acquirens, qualiſque ſit iſte, indiſtinctè damnificato tenetur reſtituere, ut in *cap. fin. de ſer. non ord. & C. quia plerique de immunitate Eccl.*

6. Aut ratione illicitæ acquiſitionis, factæ tamen cum proximi voluntate, ut in eo, qui dare non poteſt; quia non eſt verus Dominus, aut quia datur ei, qui non poteſt recipere, ſine ſui Superioris licentia, ut Regularis, & ſimiles.

7. Proinde, totalis ratio reſtituendi naſcitur ex injuſta acceptione; quæ quidem acceptio fit injuſta ex duplici capite, ut dictum eſt, nempe, vel quia fit invito Domino, vel quia eſt à non habente poteſtatem; prout præcit. *Doctores ubi ſuprà.*

8. In caſu noſtro neutrum occurrit, quandoquidem iſte perſuadens regreſſum, vel mutare ſententiam, propriè loquendo, nihil abſtulit ab ingreſſo; vel volente ingredi.

9. Nam, nemo dicitur auferre, niſi ab invito; hic autem nulla adhibetur violentia, nec reperitur injuria; ſcienti enim, & conſentienti nulla fit injuria, ut dicitur in *Regul.jur.in* 6. & facit ad idem *text.eod.tit.cap. nullus, & eod.tit. ff. l.conſilii*, ex quibus colligitur, neminem ex conſilio, quod fraudulentum non ſit, ad reſtitutionem obligari, & notat *Sot.dict.loc. concl.*2. & ante eum *Sylv.ver. reſtitutio* 3. *quæſt.*12. ubi allegat plura jura.

10. Proindè, ſi præſcindo in fundo meo venas, per quas aqua derivatur ad puteum alterius, bona fide, & ſimplici corde, nec pecco, nec teneor reſtituere.

11. Item, ſi precum importunitate extorqueam donum ab Amico, nullatenus illi teneor reſtituere ex juſtitia; niſi velim ex mea liberalitate reſtituere; quia nulla intervenit fraus, nullaque violentia.

12. Quod amplia ad eum, qui etiam ſine rationabili cauſa; imò ex odio conſuluit regreſſum, vel mutare ſententiam; qui etſi peccet contra charitatem, dando iniquum conſilium, non proinde de rigore juſtitiæ tenetur reſtituere, nec Conventui, nec ipſi recedenti.

13. Non huic revera; quia nulla fraus, nullaque fuit exhibita violentia; nec item Monaſterio, vel Religioni; quia pariter, nulla facta eſt injuria, nec injuſtitia; quia injuſtitia eſt expoliatio juris, quod quis habet in re ſua; Religio autem nullum patitur ſpolium, nec jus habet ſuper Novitio, nondum profeſſo; quia nondum effecta eſt res ſua; poteſt enim recedere ad ſui libitum; ità, ut nec durante Novitiatu, teneatur ad præcepta Regulæ de rigore juſtitiæ.

14. Nec valet dicere, quòd Religio ſuper illo ingreſſo habeat jus, ſaltem proximum; quia tam jus proximum, quàm remotum ſemper pendet à voluntate Juvenis introducti, qui poterat, & poteſt uſque ad Profeſſionem ſponte ſua recedere; quòd ſi ſua voluntate revertatur, nulla reſtat obligatio reſtituendi, ità *Sot.* cit. *loc.* & *Bannes*, quibus ſubſcribit *D. Barthol. à Sancto Fauſto in* 1. *par. ſpeculi confeſſ. de reſtit. fac. diſput.*6. *q.* 6. *verſ. ſecundò dico.*

15. Verſa vice, ſi injuſtè, hoc eſt, ſi metu, aut dolo extrahant, vel revocent Sæcularem à propoſito, Novitium à Religione, aut Profeſſum à Monaſterio, & obedientia Prælati, peccant mortaliter, & revera tenentur reſtituere omne damnum illatum, ad arbitrium boni viri, tam ratione lucri ceſſantis, quàm damni emergentis, tam prædictis avocatis, quàm Religioni, cui erant adſcripti, vel adſcribendi; quia de rigore juſtitiæ tenemur, nedum oblata, verùm etiam, & damna inde paſſa reficere; quia, quod eſt cauſa cauſæ, eſt cauſa cauſati, eò magis cum vi, & dolo applicata.

16. Quapropter, hujuſmodi extractores, refectis damnis, fraude detecta, & vi remota, debent procurare, ut extracti quantocius in Religionem revertantur; etſi in libertate poſiti noluerint redire, procurent Religioni damna, & emolumenta inſtaurare, ſi quæ forte illorum occaſione conſequi potuiſſet; etenim fieri poteſt, ut reſolutus intrare, vel profiteri, habeat pingue patrimonium, quod per Profeſſionem tranſiret in poſſe Monaſterii; ſic item poteſt eſſe, ut Profeſſus ſit valde Religioni neceſſarius, vel utilis, adeò, ut occaſione lecturæ, vel concionum, & ſimilium, poſſit multum acquirere, & lucrari, Monachus autem, quicquid acquirit, ſuo Monaſterio acquirit: Inſuper, & quicquid habet, efficitur illius, ex quo in ſua ſpontanea Profeſſione abdicavit à ſe omne jus, dominium, & proprietatem, quam, & quod habebat ad res temporales, & tranſtulit libere in dominium, & proprietatem ſuæ Religionis, juxtà *Decret. Concil.Trid.cap.*2.*ſeſſ.*25. quo fit, ut eius res, jura acquiſita, & acquirenda, ſint ipſius Monaſterii, ad quod ſpectat, ità, & taliter, ut ſuper illis, & de illis Monaſterium habeat conveniri, & reſpondere, & diſponere, ceu de aliis ſuis bonis.

17. Proinde, ſi Monaſterium, ob vim illatam ſuo Profeſſo, vel fraude perſuadentium, amiſerit jura, & bona acquiſita, induſtria, & opera Profeſſi extracti; proculdubio ſunt ſibi per extractores reſtituenda, ob injuriam ſibi factam: quandoquidem injuria, ſeu injuſtitia, nil aliud eſt, quàm expoliatio juris; quod quis habet in re aliqua, ut conſtat ex dictis.

18. Nec obſtat, quòd Monaſterium non habeat jus acquiſitum ſuper Novitio, nondum Profeſſo, & multò minus ſuper Laico, qui propoſuit intrare, nec item ſuper rebus futuris, quæ pendent ex mera voluntate Profeſſi; poteſt enim Profeſſus deſiſtere à concionando, & ab omni alio opere, quod à ſua voluntate dependet.

19. Nam, licet, quoad prædicta ità ſit; habet tamen jus acquiſitum, ne alteri volenti ſibi benefacere, fiat vis, vel fraus, in ſui præjudicium.

20. Unde, qui vi, aut dolo impedit, ne Eccleſiæ fiat legatum, aut tale beneficium, tenetur reſtituere; ſic item, qui fraude, aut metu divertit quem, ne huic Pauperi elar-

elargiatur eleemoſynam, tenetur eidem reſtituere, prout colligitur ex *D. Thom. cit. loc.*

21. Quibus adde, quòd Eccleſia, & omnis alia Religio habet jus defendendi ſuæ curæ commiſſos, nec non & repellendi ab illis vim, & dolum, & omne aliud damnum ſibi præjudiciale, *Bannes* cit. *loc.*

Quæſt. 14. *Avocans per vim, & metum à Religione Profeſſum; an loco extracti teneatur ſubrogare alium, vel ipſemet Religionem ingredi, ſi non habet aliunde reſtituere?*

1. Teneri quidem exiſtimo ex quadam æquitate, & charitatis officio alium inducere, vel ipſemet intrare, ſi obſtaculum non adſit: Secus autem de rigore juſtitiæ, *Sot. d. lib. 4. quæſt. 6 art. 3. concl.* 4. quem fere omnes ſequuntur, *Leſſ. lib. 2. de iuſt. cap. 8. dub. 3.* & *Bonac.* poſt multos *tom. 2. de reſtit. in particulari, diſput. 2. quæſt. 1. punct. unic. num. 7. Navar. cap. 12. num. 46.* & probatur ex eo, quòd Religio eſt opus ſupererogationis, & conſilium ad majorem perfectionem conſequendam, prout colligitur ex illis verbis Salvatoris, *ſi vis perfectus eſſe, vade, & vende omnia, quæ habes, & da pauperibus*, & ibi, *ſunt hic Eunuchi, qui ſe ſponte caſtraverunt.*

2. Verùm, nemo poteſt cogi, nec violentari ad amplectendum Religionis conſilia; hæc enim de intrinſeca eorum natura petunt omnimodam libertatem; hinc ſanctè, prudenterque ſancitum eſt, ut volenti profiteri jam recenſita conſilia, detur integer probationis annus; aliàs tam ex parte Religionis, quam ex parte Profeſſi poteſt dici de nullitate contractus, juxtà *Decret. Conc. Trid. ſeſſ.* 25.

3. Nec obſtat, quòd intra Religionis ſepta occludantur plures adulteri, hæretici, nec non hæreſiarchæ non pauci, hi quidem, & conſimiles arctiſſimis mancipantur cellulis, non pro Profeſſione, ſed in pœnam eorundem peccatorum, qui & ibi ſæpius pænitent ſine fructu pænitentiæ.

4. Nec his officit exemplum *Sancti Raymundi de Pennaforte*, qui, etſi Illuſtriſſimus Utriuſque Juris Magiſter, effectus tamen eſt de Ordine noſtro; ex quo quendam Novitiũ revocaſſet ab Ordine, cui perpetuò ſe poſtmodum per Profeſſionem adſcripſit, in reſtitutionem extracti; prout cum multis docet *Petrus de Palude* noſtræ Familiæ in *4. ſentent. diſt. 15. q. 2. art. 2. concluſ. 1.*

Quod dictum, & relatum; an ſit verum, conſule *P. Fratrem Thomam Malvenda in prima centuria annalium* noſtri *Ordinis* de anno 1222. *fol.* mihi 407. *col.* 2.

Et eſto, quòd ita fuerit, nihilominus, non ex juſtitia, ſed ex officio charitatis ad Dei gloriam, & noſtram utilitatem: fuit enim quaſi ſtella matutina in medio nebulæ; decus, & ornamentum, *Rodriq. tom. 3. Q Q. RR. quæſt. 14. artic. 4.*

Quæſt. 15. *Illicitè impedientes, vel moleſtantes eos, qui ex ſæculo ad Religionem confugiunt, aut Ingreſſos revocantes, vel Profeſſos extrahentes à Religione, in qua profeſſi ſunt; an ſint excommunicati, & debeant puniri?*

1. Jam diximus ſuprà, peccare mortaliter, pariterque teneri ad damnum emergens, & lucrum ceſſans, qui injuſtè impediunt eos, qui volunt Religionem intrare, vel Ingreſſos avocant doloſè, aut coactè, & multò magis procurantes apoſtatare.

2. Hujuſmodi peccato ſuppoſito; quæſitum eſt; an poſſint puniri, & excommunicari in foro fori?

Et dico, quòd ſic; ex *Privilegio Julii II.* conceſſo Monachis Ordinis Sancti Benedicti Congregationis B. Mariæ Montis Oliveti: quod incipit, *etſi ad univerſos*, anno Domini 1507. pridie nonas Julii, Pontificatus ſui annò 4. cujus verba ſubſtantialia refert ſummatim *P. Frater Gaſpar Paſſarellus* à Monopoli Minim. Magiſter Generalis in *calce privil. Julii II. fol.* mihi 47.

Idipſum *Papa Eugenius IV.* conceſſit Fratribus Congregationis Sanctæ Juſtinæ Ordinis S. Benedicti, anno Domini 1434. ſeptimo Kal. Martii, Pontif. anno 4. ſua *Conſtit.* incip. *etſi debito Miniſterii Paſtoralis, in* §. 14. per hæc verba.

Prohibemus inſuper, ne aliqui, cujuſpiam ſtatus, gradus, vel conditionis exiſtant, perſonas, quæ de iure communi, Religionem ingredi non prohibentur; ex ſæculo fugientes ad Congregationem hujuſmodi Congregationis venire cupientes, verberibus, aut violentiis quibuſcunque impedire, vel prohibere, aut à Monaſteriis, & locis ipſius Congregationis præſentibus, & futuris injuriam aliquam ingredi volentibus aut recipientibus, irrogando, ſeu eos moleſtando, hujuſmodi perſonas evellere, & extrahere audeant, vel præſumant. Contrafacientes verò ipſo facto excommunicationis ſententiam incurrant, dum tamen cum hoc præſens ſtatutum fuerit eis ad notitiam deductum, non deſtiterint à prædictis, à qua non poſſint, præterquam in mortis articulo, niſi per Sedem Apoſtolicam abſolutionis beneficium obtinere.

Quam per extenſum habes in *Bull. Rodriq.* & eſt *ſeptima* inter *Bullas* præfati Pontificis, *fol.* 81. & refert idem in *tom. 3. Q Q. RR. quæſt. 14. ar. 3. & 4.* & notat noſter *Joannes Crux in Epitome de ſtatu Religioſorum, lib. 1. cap. 8. dub. 4. concl. 2. in fin.* & *Peyr. tom. 1. privil. Minim. in Conſt. 10. Julii II.* & ante eos *Cæſarub. in Comp. privil. Minor. verb. Novit. num.* 28.

3. Quæ *Bullæ* ſunt valde notandæ, nam aliæ, meo videri, non reperiuntur, quæ excommunicent impedientes eos, qui volunt Religionem ingredi, quæ tamen ante monitionem ſunt comminatoriæ, poſt verò ſunt latæ, per illa verba, *cùm hoc præſens ſtatutum fuerit eis ad notitiam deductum, non deſtiterint à prædictis, ipſo facto ſententiam excommunicationis incurrant.*

4. Quæ quippè excommunicatio *Eug.* illata contra impedientes, & moleſtantes eos, qui à ſæculo ad Religionem confugiunt, procedit de Novitiis habilibus, ſecundùm jus naturale; & Canonicum; ſecus autem in his, qui ſunt inhabiles; quia inhabiles ipſo jure repelluntur, prout advertunt *Portell. in dub. Regul. verb. Novit. in 2. addit. num. 2.* & *Peyr. tom. 3. privil. Minim. & in addit. ad Conſtit. Jul. II. cap. 3. num. 40. not.* 20. de quorum habilitatione infrà in *Conſtit. Sixti V.* & *Clem. VIII.*

5. Nec habet locum in eo, qui impedit habilem, inhabilem putans; quia Dominus Papa has pœnas intulit contra audentes, & præſumentes: temeritas autem, & præſumptio circumcernit id, quod fit contra Superioris præceptum, cum ſcientia, & ſine cauſa rationabili.

6. Quam cenſuram item extende ad Conſanguineum, qui aliquem aggreditur de ſua familia, poſitum in itinere, & euntem in aliquod Monaſterium ad ſuſcipiendum Religionis habitum, quem vi, dolo, & minis revocando, reducit in domum Laicorum, non ſine impetu, & moleſtia, prout fecerunt Conſanguinei Sæculares ipſimet *Sancto Thomæ* noſtro Sanctiſſ. Præceptori, qui lacerato ſibi habitu, fuit coactus revertere, & carcerem adire.

7. Vi autem extrahentes Novitium à Novitiatu, ultrà cenſuram præfatam, incurrunt in illam *Canonis, ſi quis ſuadente Diabolo*, quo gaudent Novitii: cum ſint verè partes illius Sanctæ Communitatis, degantque intrà ſepta, habitu mutato, ſub obedientia Prælati; nec non & illam, quæ imponitur violantibus Eccleſiaſticam immunitatem.

8. Inſuper, & rapientes Novitium à Novitiatu Monaſterii, pœna capitis plectuntur, per ea multa, quæ docet

cet *Farinacius tract. de hær. quæſt.* 183. § 6. *num.* 85. & *Campanil. in dverſ. juris, rubr.* 12. *cap.* 16. *nu.* 83. *Peyr.* cit. *loc. nu.* 40. & *Aloyſ. Ricc.* 1. *par. deciſ. Cur. Archiep. Neap. deciſ.* 214. *par.* 1.

Quæ omnia, ad cavendum pœnas, debent Sæculares diligenter advertere, & ne quid pejus ſibi infligatur à Domino Deo, omnium Judice, & Remuneratore.

Quæſt. 16. *Dare, vel recipere, aut exigere aliquid ob ingreſſum Religionis; an ſit ſimoniacum?*

1. REvera Religionis ingreſſus, quatenus ad Profeſſionem ordinatur, eſt res ſpiritualis, ac ſtatus Eccleſiaſticus; etenim Religioſus per Profeſſionem habet jus eligendi in Capitulo, & vivendi ex eleemoſynis, & introitibus Monaſterii, veluti Beneficiarius ex fructibus ſui Eccleſiaſtici beneficii.

Et conſequenter non poteſt emi, nec vendi, ſine labe ſimoniæ, prout expreſsè declaravit *Urb. IV. in cap. non ſatis, de ſimonia*, ubi excommunicationem poſuit ſingularibus perſonis dantibus, vel recipientibus aliquid ex pacto pro Religionis ingreſſu: Capitulis verò, & Conventibus, pœnam ſuſpenſionis indixit, per hæc verba: *Prohibemus igitur, ne ab iis, qui ad Religionem tranſire volunt, aliqua pecunia requiratur, nec Prioratus, vel Capellaniæ quilibet Monachorum; aut Clericorum annua diſtractione vendantur: Nec ab eo, cui Regimen ipſarum committitur, pro earum commiſſione ullum pretium exigatur; unde quiſquis contra hoc Decretum attentare præſumpſerit, tam ille, qui dederit, quàm ille, qui receperit, vel conſenſerit, partem ſe cum Simone non dubitet habiturum.*

Idipſum deciditur in *Decretis in cauſ.* 1. *quæſt.* 2. *cap. quàm pio mentis affectu*, & in ſubſequenti *cap. nullus Abbas.*

2. Et ſic quotieſcunque pro re ſpirituali datur, vel promittitur expreſsè, vel tacite aliquod pretium temporale, ut eſt pecunia, vel pecunia æſtimabile, ſemper committitur ſimonia; tum quia ſtatus Religionis fuit gratis inſtitutus, gratis nobis & datus à Chriſto Domino, ergo gratis dandus eſt vocatis à Domino, per illud *Matth.* 10. *gratis accepiſtis, gratis date*; tum etiam, quia nullus hominum eſt Dominus ſpiritualium; quo fit, ut in vendendo, vendatur quod ſuum non eſt, & in emendo, ematur ab homine non habente poteſtatem; hinc tam emptio, quàm venditio, omniſque pactio, & promiſſio erit profectò illicita, & ceu contra omne jus Naturale, Divinum, & Canonicum, valde punibilis, & colligitur ex *cap. cùm in Eccleſia*, & *cap. veniens, de Regularibus*, & *cap. quoniam ſimoniaca, de ſimonia*, & *cap. eos, qui in d. cauſ.* 1. *quæſt.* 1. & *cap. ſi quis prabendas* 2. *quæſt.* 3. & alia multa in jure reperiuntur *Capitula*, quæ faciunt ad hoc.

3. Ex quibus Prælati poterunt bene colligere, quàm iniquum, & odioſum ſit, minis, vel precibus, Novitios inducere ad Religionis ingreſſum, vel Profeſſionem, ad hoc, ut bona ſua temporalia fiant Religionis, ne dicam, hujus, vel alterius Fratris; eſt enim ſimoniacum, in pretium Religionis, hæc, vel illa bona recipere, vel ſtudioſè procurare, ut dictum eſt.

4. Quod extende ad eos, qui pro uno bono prandio, vel lauta cæna, hunc, vel illum in Religionem admittunt; & ſic pro una lente, hæreditatem Cæleſtem vendere non verentur.

5. Secus autem dicendum, ſi in ipſo ingreſſu, vel ante, aut poſt, aliquid fuerit promiſſum, vel datum pro victu, & veſtitu, cæteriſque neceſſariis ad ſuſtentationem, & regimen ipſius Profitentis, vel volentis Religioni ſociari; prout latè *Sanctus Raymundus lib.* 1. *ſuæ ſumm. de ſimon. tit.* 1. § 22. *ver. pone, quòd aliquis, D. Thom.* 2. 2. *qu.* 100. *art.* 3. *ad* 4. & *ibid. Caiet. Sylv. in ſumm. ver. ſimonia*, § 15. *Sot. lib.* 9. *de juſt. quæſt.* 6. *art. ult. in reſponſ. ad* 4. *Joan. Baptiſta Corrad. tom.* 1. *reſponſ. quæſt.* 39. 40. & 41. late de ſimonia *Lopez in* 2. *p. inſtruct. cap.* 29. & alii non pauci ejuſdem Familiæ.

6. Unde licitum erit dicere, libenter te ſuſcipimus ad ſpiritualia; verùm ad temporalia non poſſumus, niſi habeamus plures poſſeſſiones; quo audito, ſi veſtiendus offerat ſe, & ſua, non erit ſimonia; quia in hoc nullum ſpirituale venditur.

7. Quod etiam poteſt cadere ſub pacto, & contractu, ex quo concernit, aut jus naturale, aut aliquod temporale: quod autem temporale detur pro alio temporali, vel accipiatur, non poteſt affici vitio ſimoniæ.

8. Quod procedit, etiamſi Monaſterium ſit dives, & locuples, *Sot. in d. ar. in fin. Miranda tom.* 1. *Manual. Prælat. quæſt.* 23. *art.* 7. & *tom.* 2. *de Monial. in fin. quæſt.* 8. *art.* 7. *concluſ.* 2. *Suarez de cenſuris, diſput.* 22. *ſect.* 5. *num.* 12. *Caiet. in ſumm. caſ.* 71. *de excomm. Navar. in ſumm. cap.* 27. *num.* 106. *Laym. lib.* 4. *tract.* 10. *cap.* 8. *num.* 70. & alii plures, quibus ſubſcripſit *Bonac. tom.* 1. *de ſimonia, diſput.* 1. *quæſt.* 7. § 4. *num.* 4. quia ſicut vir, ſivè ſit Dives, ſive ſit Pauper, licet pro Sacramento matrimonii non poſſit pecuniam recipere, nec exigere; tamen bene poteſt ad ſuſtinenda onera matrimonii, *l. pro oneribus, C. de jur. dot.* ità Monaſterium, etſi non poſſit pecuniam exigere pro ingreſſu Religionis, bene tamen poteſt recipere, & ſtipulari pro eo, quod debetur pro ſuſtentatione ingredientium, præcipuè ſi ſint inhabiles, debiles, & malè affecti, ità, ut multis indigeant; & hoc procedit, tam ſi ſit dives, vel inops; quia nemo tenetur conſumere ſua bona in ſuſtentationem hujus, vel illius, nec ſe pro aliis incommodare, nec ſimonia, quæ recipit ſpeciem ex objecto ſpirituali, poteſt mutari per qualitatem paupertatis.

9. Quod multò ſecurius extenditur ad ea, quæ ſponte, & libere dantur, ceu ſunt eleemoſynæ, & res aliæ, quæ ſolent dari, ut augeatur Dei cultus, & numerus Fratrum ad inſerviendum Eccleſiæ; quia à ſponte dante licet accipere, & quod datur ad Dei gloriam, & honorem, non poteſt præſumi, quòd detur fraudulenter, & mendosè.

10. Sed pone, quòd quis ſimoniacè ſit acceptus, quid agendum? dico, quòd in primis debet abſolvi ab excommunicatione, in quam incidit per *extrav. Martini*, & *Urbani* præfati, & aliorum; nec non debet expelli ab illo Monaſterio; cui ſic male fuit ſociatus, & detrudi in locum arctioris Regulæ, qui ſi non reperiatur, debet ad minus tranſmitti in alium Conventum Regularis Obſervantiæ, prout colligitur ex præcit. *Juribus*, & notat *Corrad.* in cit. *q.* 41. *ver. qui verò*, & *Bonac.* cit. *loc. num.* 13.

Quæſt. 17. *Si Novitii, intuitu ſuſcipiendi Religionis Habitum, in vim privilegiorum abſolvantur à cenſuris, Epiſcopo, vel Domino Papæ reſervatis; ſi mox non ingrediantur, vel poſt ingreſſum ſponte receſſerint, an reincidant in eas?*

1. ALiorum non paucorum ſententia, prætermiſſa; Reſolvo affirmativè quæſitum: quia etſi Prælati Mendicantes, eos poſſent Sæculares abſolvere, qui, omiſſo ſæculo, examinati, & approbati ſunt in Novitiatum admiſſi, ab omni excommunicatione, & cenſura, etiam ab homine generaliter lata; prout *D. Antoninus* 3. *p. tit.* 24. *cap.* 77. § 1. *in fin. Cordub. lib.* 1. *q.* 30. & *Rodriq. tom.* 1. *Q.Q. RR. q.* 20. *art.* 21.

2. Hoc tamen fuit Recipiendis conceſſum in ordine ad Religionem, qua relicta, ſua culpa, vel ſua ſponte, privilegiis amplius uti non poſſunt.

3. Quod totum patet ex illo *Privilegio Clem. IV.* quod habetur in *lib. Monumenta Ordinum*, *fol.* 56. in 1. impreſſ. & in 2. impreſſ. *fol.* 140. *conceſſ.* 320. & *fol.* 236. *conceſſ.*

conceſſ. 550. ibi, *voluit tamen, quòd niſi præfati mox Ordinem intraverint, etiamſi ſuper hoc eis induciæ à Prælatis ejuſdem Ordinis concedantur; eo ipſo in priſtinas ſententias, à quibus eos abſolvi contigerit, relabantur.*

4. Sub hac eadem reincidentia, *Jul. II.* conceſſit Prælatis Ordinis Minimorum, ſua *Conſtit.* incip. *Virtute conſpicuos*, ibi, *niſi mox poſtquàm fuerint abſoluti, Ordinem veſtrum intraverint, etiamſi ſuper hoc, &c.* ut ſuprà.

5. Idipſum ſub eadem conditione *Pius V.* conceſſit Patribus Caſſinenſibus, ut poſſint abſolvere omnes ſuos Fratres, tam Profeſſos, quàm Novitios, in Religione tamen perſeverantes: quod procedit, etiam reſpectu votorum: prout declaravit *Paul. III.* anno Domini 1546. in quadam *Bulla* conceſſa Societati Jeſu: Unde Novitius quomodocunque egrediens à Religione, relabitur in cenſuras, & vota à quibus, intuitu ingreſſus fuerat liberatus, & refert *Vivaldus in Candelab. aur. 1. par. de abſolut. num.* 23. *fol.* mihi 149. & *Peyr.* in prædictis *Conſtit. Jul. II. tom. 1. privil.* §. 9. *num.* 33. & dico infrà in *tract. de privil. Novit. q.* 17. & 18. quæ ſunt omninò videnda.

6. Nec objicies, quòd hi ſaltem, ut Laici poſſunt abſolvi, ob multa privilegia Mendicantibus conceſſa, à caſibus tam Epiſcopis, quàm Domino Papæ reſervatis, etiam in *Bulla Cænæ*, prout videtur annuere *Rodriq. in d. art.* 21. *in fin.*

Quia, hujuſmodi privilegia reſpectu Laicorum, cenſentur extincta; & vix vivunt reſpectu Religioſorum, & quoad peccata ſecreta, & cenſuras occultas in foro conſcientiæ tantùm, per ea multa, quæ latè tradidi *de revocat. privil. tract.* 11. *q.* 17. *p.* 1.

7. Sed pone, quòd Novitius egrediatur, ob morbum, vel Parentum inopiam, vel quòd ſit invitus expulſus, & quòd ex parte ſua ſit paratus reverti, cauſa tamen impedimenti ceſſante?

Dico, quòd ſi ità expellitur, vel recedit, ut Superior decernat, illum ampliùs non admittere, nec recipere; profectò relabitur; quia, ut dixi, tale privilegium fuit conceſſum iis, qui ſunt in via ad perſeverandum in Religione, ut conſtat ex lectura *Bullarum*, quas ſemper diligenter debemus advertere.

Quæſt.* 18. *Novitii nondum induti, de brevi tamen induendi, ſi dum ſic ſunt in Monaſterio, infirmentur, & decedant; an poſſint à Nobis Sacramenta recipere, & in Eccleſiis noſtris tumulari, inconſulto Parocho, & quarta funeris non ſoluta?

1. Sicut jure privilegiorum; & maximè illius *Greg. XI.* nobis conceſſi, & aliorum licitè poſſumus omnibus Hoſpitibus, qui intrà ſepta Monaſteriorum infirmantur, Sacramenta Euchariſtiæ; & Extremæ Unctionis porrigere, eoſque in caſu mortis in noſtris Eccleſiis ſepelire, ſine Parochi, & Epiſcopi licentia, prout latè oſtendit *Rodriq. tom.* 2. *QQ. RR. quæſt.* 67. *art.* 1. & *in Bull.* ejuſdem in *Sixto IV. Bulla* 42. *num.* 4. & *Suarez tom.* 4. *de Relig. tract.* 3. *lib.* 9. *cap.* 3. *num.* 12. & nos latè *alibi de ſepulturis*, & *Barboſa tom.* 3. *de offic. & poteſtate Epiſcopi, allegat.* 50. *num.* 97. *in fin.*

2. Ità, hæc, & fortius poſſumus erga Novitios, qui, etſi habitum Religionis, nondum ſuſceperint, quàm primum tamen recipient, & ad talem finem ſunt in Monaſterio approbati, & examinati, & amicti veſte Laicali, ſub obedientia Prælati, ad hoc, ut per aliquos dies incipiant experiri Religioſorum auſteritates; quas ſi amant effugere; poterint recedere, antequam tondeantur, prout ex praxi Dominicanæ Familiæ.

3. Nihilominus, ſic ſtantes, gaudent omnibus Fratrum, & Novitiorum privilegiis, tum quia de brevi accingendus, in favorabilibus, habetur pro accincto, *l. penult. ff. de milit. teſtam.* tum etiam, quia partus conceptus in his, quæ concernunt præſervationem, ut producatur ad eſſe, gaudet privilegio Natorum, prout apertè colligitur ex *l. prægnantis, ff. de pœnis, & l. quæ in utero, ff. de ſtat. hom.*

4. Novitius, in noſtro caſu, ſe habet, ut proles concepta, ſtans in utero Religionis.

Proindè, gaudet privilegio *Canonis ſi quis ſuad.* 17. *quæſt.* 4. ubi *Archid. num.* 8. non obſtante, quòd non habeat Ordinem, & poteſt confiteri Confeſſariis, à ſolo Prælato Regulari approbatis, tam tempore infirmitatis, quàm ſanitatis; quod Hoſpites non poſſunt per *Concil. Trident. ſeſſ.* 23. *cap.* 15. *Vech. de Novitiis, diſput.* 9. *dub.* 1. & *Peyr. tom.* 3. *privil. Minim. cap.* 3. *in addit. ad* 1. *Conſt. Jul. II. num.* 49.

5. Et in caſu Mortis, debet in noſtris Eccleſiis tumulari, inrequiſito Parocho, & nulla funeris quarta ſoluta, tum quia hæc debetur propter adminiſtrationem Sacramentorum, quæ nullatenus per Parochum fuerunt adminiſtrata: tum item, quia Monaſteria ſunt excepta à juriſdictione Epiſcopi, & æquiparantur locis poſitis extrà Diœceſim, reſpectu quorum nulla fit injuria Parochis.

6. Sed advertendum eſt, quòd, ut audio, hic Neapoli, contrarium fortè ſervatur: vel quia dicta privilegia non ſunt in uſu, vel per conniventiam Religioſorum, quod aliis remitto disquirendum.

* * *

TRACTATUS SECUNDUS.

BULLÆ, ET DECRETA DE RECIPIENDIS.

NE in re tam gravi, contingat errare; cogimur hic per extenſum ponere Romanorum Pontificum Conſtitutiones, Sacræ Congregationis Decreta, & Jus commune expendere, ad hoc, ut Recipiendorum Qualitates exprimantur omninò.

Digitized by Google

CONSTITUTIO I.

Contrà illegitimos, etiam legitimatos, criminoſos, vel ſuſpectos, aut ære alieno, vel reddendis rationibus obnoxios, ad aliquam Religionem tranſire volentes, & contrà Regulares, abſque Superiorum licentia, de Provincia in Provinciam euntes, vel tranſmigrantes.

Sixtus Papa V. Cùm de omnibus Eccleſiaſticis Ordinibus in ea, qua convenit puritate, & dignitate conſervandis præcipuam geramus ſollicitudinem, tum verò illud præter cætera nobis Cordi eſt, ut à Regularium perſonarum Congregationibus, quas tanquam Deo dicatas maximè candor, ſanctitaſque decet, cujuſcunque criminis, aut turpitudinis labes, & ſcandali occaſio, quam longiſſimè arceantur.

Siquidem res ipſa nos admonet, quam indecorum ſit, & ab ea, quæ divinæ Majeſtati, eique conſecratis perſonis debetur reverentiâ, alienum, ſi ejuſmodi homines, qui propter ſua ſcelera pœnas graves ſibi, in ſæculo propoſitas, timent, quive propter immunditiam, & peccata, ex quibus orti ſunt, notati perpetua ignominia, ab omni mundano honore, & à paterna hæreditate repelluntur, iidem Omnipotenti Deo, tanquam hoſtiæ offerantur; atque ad habitandum in domo, quam decet honor, & Sanctitudo inter Miniſtros Domini, cui ſervire, regnare eſt, ad Sacras functiones, quacunque profana præeminentia multò nobiliores, ſine ullo delectu admittantur. Cùm etiam ſecundum legem Moyſi immundi ab ingreſſu Sanctuarii excluderentur, ac Sacerdos habens maculam, panes Deo ſuo offerre non poſſet, nec accedere ad miniſterium eius, & quod in holocauſtum Domini, aut victimam pacificorum offerebatur, id immaculatum eſſe deberet, ut acceptabile foret, nec ulla macula eſſet in eo; quod ſi maculam habuiſſet, neque offerendum, neque acceptabile futurum eſſet.

Ne igitur contingat, illegitimè genitos, qui ut plurimùm Parentum vitia, & incontinentiam imitari ſolent, nec pietatis ſtudio, nec temporalium commodorum intuitu (quia hæreditates majorum, aut dignitates aliquas conſequi non poſſunt) ad Religionem confugiunt, vitam, quam animo à Religione alieno ſuſceperunt, ac inſtitutis Religioſis alienam, plerumq; cum dedecore, & propria ſalutis diſpendio ducere, ſuiſq; corruptis moribus & malis exemplis, quietem, & ſtatum cæterorum Deo famulantium perturbare, aut hac quaſi fece, & colluvie, ipſarum Religionum honorem, & exiſtimationem lædi, ut denique homines, qui hac ſpe ad filios ſpurios in peccato gignendos eſſent propenſiores, eo magis abſtineant ab hujuſmodi carnis flagitiis, quo ſuæ proli hoc quoque refugium præcluſum viderint.

Hac noſtra in perpetuum valitura Conſtitutione diſtrictè interdicimus, & prohibemus, ne illegitimi procreati ex inceſtu, aut ex Sacrilegio (quorũ ſcilicet Parentes conſanguinitate, vel affinitate intrà tertium gradum invicem conjuncti fuerint, vel quorum alteruter Parens caſtitatem Deo voverit,) etiam Apoſtolica, Imperiali, vel Regia, aut quavis alia auctoritate legitimati, aut natalibus reſtituti, ad aliquam quorumcunq; Ordinum, etiam Mendicantiũ, & non Mendicantium, Fratrum, Monachorum, Eremitarum, vel Canonicorum, aut Clericorum Regularium, Congregationum, aut Hoſpitalium Religionem, neque ad habitum, neq; profeſſionem Regulares recipi, vel admitti quoquo modo poſſint. Quod ſi eorum quiſpiam habitum poſt publicationem præſentis Conſtitutionis in futurum receperit, vel profeſſionem poſthac emiſerit, decernimus, habitus ſuſceptionem, & profeſſionem, ex nunc, prout ex tunc, irritam, nullam, & invalidam, nulliuſq; roboris, vel momenti fore, ac nullum exindè, aut ex hujuſmodi voto penitus annullato, obligationis vinculum oriri poſſe, quinimò illos habitu Regulari, ad quem reaſſumendum perpetuò inhabiles ſint, quamprimum exui, & ab ipſa Religione ejici, exterminariq; debere. Et nihilominus quicunque Superiores, tam Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, Domorum, Collegiorum, & Locorum Regularium, quam etiam præfatorum Ordinum, Congregationum, Hoſpitaliũ, & quarumcunq; Religionum Provinciales, vel Generales, quovis nomine nuncupati, qui ex prædictis inceſtu, vel ſacrilegio genitos, poſt dictam publicationem, ad habitum receperint, vel ad profeſſionem admiſerint, excommunicationis ſententiam eo ipſo incurrant, à qua eorum nemo, niſi in mortis articulo conſtitutus, ab alio, quam Romano Pontifice abſolutionis benefi.ium valeat obtinere; ſed ne iis, qui in humilitatis ſpiritu Deo, & Religioni ſervire, & pœnitentiam agere intra Monaſteria, vel Domos Regulares cupiunt, ad Sanctum hujuſmodi propoſitum via penitus præcludatur, permittimus, ut præfati illegitimi, ex dictis inceſtu, & ſacrilegio geniti, ad habitum Converſorum, ſeu Famulorum in Monaſteriis, vel Domibus Regularibus ſervientium recipiantur, & in ipſis Monaſteriis, ſeu Domibus Regularibus, ad ſervilia Miniſteria, viliora obſequia, humiles functiones, atque abjecta ſervitia admitti poſſint, ea tamen conditione, ut ad habitum Religioſorum, vel ad profeſſionem, quam Religioſi emittere ſolent emittendam, nec non ad omnes, non modo Sacros, ſed etiam Minores Ordines, vel ad Clericalem Characterem, deniq; ad cuncta Eccleſiaſtica Officia, & Functiones, & ad aſcendendum altiores gradus, ſint eis portæ perpetuo clauſæ, & obſeratæ.

Quoad reliquos verò, non ex inceſtu præfato, nec ſacrilegio, ſed ex quovis alio minus legitimo toro natos, ſpurios, vel naturales, etiam, ut præfertur, vel aliàs legitimatos, qui ob meliorem vitæ frugem, Religionem ingredi cupiunt, ſtatuimus, & ordinamus, eos ad Religionem admitti non poſſe, aut debere, niſi prius illorum vita, & moribus diligenter cognitis, & circumſtantiis univerſis, quæ circa idoneitatem perſonæ attendendæ erunt, conſideratis, ac de Religionis zelo, pietate, integritate, & doctrina fide dignis teſtimoniis, adeo commendati fuerint, adeo bonam indolem, & ſpecimen virtutis præſeferant, ac tot merita eis ſuffragentur, ut defectum natalium ſuppleant, eorumq; receptio univerſæ Religioni commodo, & utilitati profutura videatur. Et ſuper hoc ipſo in Generali, vel Provinciali Capitulo, matura deliberatione habita, Generalis, vel Provincialis Superioris, ac Diffinitorum, unanimi conſenſu approbati, & ad habitum Regularem admiſſi extiterint, & tamen hi ſic recepti, ad gradus, honores, & dignitates ſui Ordinis obtinendas perpetuò inhabiles, & illorũ incapaces remaneant, niſi ſuper hoc cum eis fuerit auctoritate Apoſtolica ſpecialiter diſpenſatum. Si quis autem eorum, alias quam, ut præfertur recipietur, profeſſio ſimiliter nulla ſit, atque ipſi habitu privari, & à Religione ejici debeant, eorumque receptores, excommunicatione, ut ſuprà, innodati ipſo facto exiſtant.

Cæterum, quoniam ſæpe ſævitia ingerunt, & ſe eſſe virtutes mentiuntur, ac multi decoctores poſt dilapidatã rem familiarem, & contractam ingentem vim æris alieni, aut interverſam alienam pecuniam eorum fidei creditam, ut ratiocinia effugiant; Alii poſt furta, latrocinia, rapinas, homicidia, aliavè facinora patrata, etiã banniti aut damnati, ſeu qui meritas pro ſuis delictis pœnas metuunt, non pia intentione, ſed ad evitandam legum, & judiciorum ſeveritatem, quia tuto in ſæculo vivere non poſſunt, tunc demùm quærunt à Religione auxilium, quando aliundè illud non ſperant; unde ſub habitu, & nomine Religioſorum animum Religioni inimicum, & inveterata vitia retinent, neq; alios, qui Sancta vocatione vocati ſunt, patiuntur tranquille Divinis obſequiis inſiſtere, in gravem Dei offenſam, Religionis opprobrium, & ſcandalum plurimorum, ut his quoque ſubterfugii, & impunitatis ſpes omnino tollatur, authoritate Apoſtolica, & tenore præſentium, etiam perpetuò ſtatuimus, & ordinamus, juvenes, aut viros adultos,

majo-

Digitized by Google

majores ſexdecim annis, non aliter in aliqua Religione recipi poſſe, nec debere, niſi priùs de eorum parentibus patria, deque anteacta vita, & moribus diligenter inquiratur, & ex accurata informatione, & fide digna relatione compertum, & exploratum ſit, eos, neque aliquorum criminum, qualia ſunt homicidia, furta, latrocinia, vel alia ſimilia, aut graviora reos, vel ſuſpectos exiſtere, ut propterea damnati ſint, aut ne damnentur formident, neque ingenti ære alieno ſuprà vires facultatum ſuarum gravatos, vel reddendis ratiociniis ita obnoxios, ut ex hujuſmodi cauſa, lis, vel moleſtia eis jam illata, vel timendum ſit, ne inferatur: Niſi deniq; conſtet, ipſos non humana aliqua ratione, ſed tantùm devotionis, & pietatis fervore vitam Religioſam ſponté, & ex animo elegiſſe; Deq; his omnibus in Generali, vel Provinciali Capitulo plena, & indubitata fide facta, tam Superioris Generalis, vel Provincialis, quàm Diffinitorum conſenſu approbati, & ad habitum Regularem admiſſi fuerint. Omnes autem, & quoſcunq; ut dictum eſt, criminoſos vel ſuſpectos, aut æri alieno, ut etiam diximus, vel rationibus reddendis obligatos, ad Religionem perpetuò inhabiles declaramus. Et ſi qui eorum contra præſentem noſtram Conſtitutionem temerè admittentur, tam ſuſceptionem habitus, quàm profeſſionem, & indè ſecuta, ex nunc, prout ex tunc pari modo irritamus, & annullamus, viribuſq; & effectu carere decernimus: ac jubemus, eos, qui ſic de facto recepti erant habitu ſpoliari, & à Religione expelli: & nihilominùs, ſi expulſi non fuerint, volumus, & pariter declaramus, habitus ſuſceptionem, & profeſſionem penitùs nullam eſſe & cenſeri, ac propterea, attenta nullitate habitus, & profeſſionis, licere quibuſcunq; Iudicibus, & Curiis, etiam ſæcularibus, ad quos, ſeu quas ſpectat, contra eos, ut priùs juris, & facti remediis opportunis ex officio, vel ad cujuſcunq; inſtantiam, vel querelam, civiliter, criminaliter, aut mixtim procedere. Quare volumus, ut cujuſq; Iuvenis aut Viri majoris XVI. à ſæculo ad Religionem tranſeuntis, approbatio, admiſſio, & receptio in Generali, vel Provinciali Capitulo, ut ſuprà ordinatum eſt pro tempore fiant; Nec non Religioſi ſic recepti, nomen & cognomē, quibus in ſæculo utebatur, & Patria in actis ipſius Capituli deſcribantur, & notentur. Et inſuper quoſcunq; Religioſos, eorumq; Superiores, qui aliquas Perſonas, ut dictum eſt, inhabiles poſt hanc Conſtitutionem publicatam receperint, voce activa, & paſſiva, nec non officiis, gradibus, honoribus, & dignitatibus, quibuſcunq; per eos obtentis, eò ipſo in perpetuum privamus, & tam illis privatos, quàm ad illa, & alia, quæcunque in poſterum obtinenda perpetuò inhabiles, eorumque incapaces decernimus, & declaramus.

Sed, & quia interdum Sathanas in Angelum lucis ſe callidè transfigurat, ac perditi quidam, & facinoroſi homines, quod ſæpè vidimus, & experti ſumus, inſtigante antiquo Patris, & Religionis hoſte, non veriti ſunt temerario auſu, habitum Religioſorum aſſumere, ea mente, ut veluti ſub ovina pelle, lupi rapaces per dolum, & inſidias Chriſtifideles incautos, & nihil mali à Religioſis ſuſpicantes, opprimerent, ſivè, ut poſt ſcelera perpetrata, viam faciliorem ad fugam haberent ſivè, ut banniti Curiæ Sæcularis, quæ eos propemodùm interceptos perſequebatur, manus effugerent, & contigit aliquando, ipſos Sicarios Religioſis veſtibus indutos, à veris Religioſis hac fraude deceptis, intrà Domos Regulares hoſpitio receptos fuiſſe. Prohibemus eodem modo, atque interdicimus, ne quis Regularis, ex una Provincia ad aliam Provinciam ſui Ordinis tranſeundo, etiam in itinere, intrà aliquod Monaſterium, Domum, vel Locum alterius Provinciæ ad habitandum, vel tanquam hoſpes recipi, aut ad modicum tempus divertere poſſit, niſi à Superiore ejus Loci, ubi reſidet, expreſſam licentiam diſcedendi in ſcriptis obtentam, ſeu litteras obedientiæ, vel commendatitias ſecum deferat atq; exhibeat; vel niſi ita cognitus ſit iis, ad quos divertit, ut de ejus perſona, nullus omninò dubitationi, aut ſuſpicioni locus relinquatur. Ideoq; præcipimus univerſis, & ſingulis Locorum Ordinariis, eorumq; Vicariis in ſpiritualibus Generalibus, ut per ſuos Officiales, Miniſtros, vel Executores curent, ab omnibus perſonis Regulari habitu indutis, quas per ſuas Civitates, vel Diœceſes iter facere, vel tranſire, & ad quæcunque Hoſpitia, vel Diverſoria ſe recipere contigerit, diligenter perquiri, num hujuſmodi litteras obedientiæ, ſeu commendatitias ſecum deferant. Quòd ſi eos dictas litteras non habere, vel ignotos eſſe deprehenderint, poſſint contra ipſos, etiam tanquā dictorum criminum ſuſpectos procedere; & tandiù illos ſub cuſtodia detinere, donec certa de eiſdem notitia habeatur. Et tamen volumus, ut ii, qui etiam pietatis, vel hoſpitalitatis prætextu, Regulares alterius Provinciæ ignotos, aut ſine licentia, vel litteris ut ſuprà receperint, dictas pœnas privationis vocis activæ, & paſſivæ, nec non officiorum, graduum, honorum, & dignitatum obtentorum, atque inhabilitatis perpetuæ pariter incurrant. Decernentes, ſic in præmiſſis omnibus per quoſcunque judicari debere. Nec non irritum, & inane, ſi ſecùs à quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Quocirca Venerabilibus Fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus, dictorum Ordinum, Congregationum, Hoſpitalium & Locorum Regularium apud nos, & Sedem Apoſtolicam Protectoribus, nunc & pro tempore exiſtentibus, ac Locorum Ordinariis præfatis per Apoſtolica ſcripta mandamus, ut eorum unuſquiſque per ſe, vel alium ſeu alios Cardinales quidem in ſuæ protectionis; Ordinarii verò in ſuarum Civitatum, Diœceſium, & Diſtrictuum Regularibus Locis, curent præſentes litteras publicari, eaſque perpetuò firmiter, & inviolatè obſervari. Inobedientes, cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe declarando, illaſque etiam iteratis vicibus aggravando; invocato etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Non obſtantibus, &c prout in *Bullario Cherubini ſol. 601, Conſtit. 71.* inter *Bull.* ejuſd. *& ſol. 603.*

CONSTITUTIO II.

Moderatoria, & Declaratoria ejuſdem Sixti ſuper Dubiis nonnullis factis in prima ſua Conſtitutione.

SIxtus Papa Quintus. Ad Romanum ſpectat Pontificem ſacrorum Canonum conditorem, quæ per eum ſancita ſunt, ita ſuæ declarationis arbitrio dilucida reddere, ut inde nemini poſſit dubitationis ſcrupulus exoriri; præſertim verò ſalubriter conſulere, ut cum de Regularibus agitur, qui ſe omninò Dei Omnipotentis obſequio manciparunt, tollantur ea omnia, quæ eorum ſanctum Chriſto piè inſerviendi inſtitutum quoquo modo valeant perturbare.

Sanè poſt editam noſtram Conſtitutionem, quæ incipit, Cùm de omnibus Eccleſiaſticis Ordinibus, &c. Super modo, & forma recipiendi, & admittendi eos, qui ſub Religionis jugo, Altiſſimo famulari deſiderant, cùm variæ ſint exortæ dubitationes, & quæſtiones, eæque poſtea ad audientiam noſtram perlatæ; Nos ad tollendam omnem ambiguitatis occaſionem, habita cum Venerabilibus Fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus Congregationis ſuper Regularium negotiis, & conſultationibus per nos inſtitutæ matura deliberatione de illorum conſilio, & aſſenſu, præſentem noſtram perpetuò valituram declarationis Conſtitutionem duximus promulgandam. Cum itaque inter alia dubitetur, num primò dicta noſtra Conſtitutio, ubi de illegitimè genitis loquitur, comprehendat etiam eos, qui poſtea per ſubſequens matrimonium fuerunt legitimati. Nos inhærentes Sacrorum Canonum diſpoſitioni, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium declaramus, illegitimè natos ex iis parentibus, inter quos tempore, quo ipſi geniti ſunt, matrimonium ritè conſiſtere poterat, ſecuto poſtea matrimonio, legitimos effectos ſub dicta Conſtitutione minimè comprehendi, ſed eos tam quoad emitten-

N 2 dam

dam profeſſionem, quàm quòad conſequendos gradus, honores, & dignitates ſui Ordinis æquo jure cum illis, qui ex matrimonio legitimo, & conſtanti nati ſunt, cenſendos eſſe.

Illegitimos verò etiam ex ſoluto, & ſoluta, qui antequàm noſtra Conſtitutio emanaret, profeſſi, vigore, ſeu prætextu privilegiorum, aut indultorum Apoſtolicorum, cuivis Ordini, Religioni, Monaſterio, aut Congregationi, eorumvè Superioribus in genere, vel in ſpecie conceſſorum, eo ipſo per ingreſſum Religionis, vel per eoſdem Superiores, ſive alios quoslibet, etiam Sedis Apoſtolicæ de latere Legatos, aut alios Officiales, vel Miniſtros, quavis præminentia, vel authoritate, etiam Apoſtolica fungentes, aut facultate ſuffultos legitimari, aut ad gradus, honores, & dignitates habilitari, ſeu reintegrari, & illis aliàs perfuncti ſunt, volumus poſt hanc, non obſtantibus quibuſcunq; tam antiquis privilegiis, aut litteris Apoſtolicis, quàm aliis indultis, ſeu declarationibus, etiam ſi illa per nos, poſt dictam Conſtitutionem noviſſimè edita fuiſſe aſſerantur, honores, gradus, aut dignitates hujuſmodi obtinere non poſſe, ac diſpenſationes, & legitimationes quaſcunque eis nullatenùs ſuffragari, niſi ſpecialiter, & nominatim, cum eorum ſingulis fuerit ſuper natalium defectu ad honores, gradus, & dignitates obtinendas antè, vel poſt ingreſſum Religionis per Romanum Pontificem immediatè, vel de ejus ſpeciali mandato diſpenſatum, dequè diſpenſatione, ſeu mandato per litteras Apoſtolicas, ſeu in forma Brevis, vel ſaltem per patentes litteras Cardinalis Protectoris, de ipſius Romani Pontificis voluntate fidem facientes legitimè conſtiterit.

Eos pariter, qui tempore publicationis noſtræ Conſtitutionis in ſuis Religionibus ſine hujuſmodi ſpeciali Romani Pontificis diſpenſatione, officia, honores, & dignitates habebant ad vitam, eo ipſo ab illis amotos, & abſolutos harum ſerie declaramus.

Ad tempus autem illa obtinentes, permittimus, in ſua adminiſtratione uſque ad finem ſui temporis conſervari: ità tamen, ut in poſterùm nec tempus ordinarium eis prorogari, aut extendi, neque ipſi ad alias, non modò ſimiles, verùm etiam neque ad inferiores, aut altiores, & majores dignitates, honores, gradus, aſcendere poſſint; perindè, ac ſi id ipſum in præfata noſtra Conſtitutione ab initio expreſſum fuiſſet.

Ne tamen hujuſmodi Religioſi in liberalium artium, ac præſertim Sacræ Theologiæ ſtudiis, & Religioſis profectibus ſegniores fiant, atque eorundem pia ſtudia refrigeſcant, eos noſſe volumus, quòd ſi ipſorum quiſpiam eximia doctrina, vitæque, & morum ſanctitate excellere reperietur, deque eorum probitate, & præclaris meritis, Ordinum Protectores eam apud nos fidem fecerint, ut non immeritò ſperari queat, eorum doctrinam, & operam ipſi Ordini, & Sanctæ Dei Eccleſiæ uſui, & commodo futuram, tunc demum indulgentiam, & benignitatem noſtram facilè experientur.

Quoniam verò à multis quæſitum eſt, ſub nomine honorum, graduum, & dignitatum, à quibus illegitimi penitùs excluduntur, quid potiſſimum ſit intelligendum; Declaramus hac in re, de qua nunc agitur appellatione dignitatum, honorum, graduum, debere intelligi, Præpoſitatus, Abbatiatus, Prioratus, Guardianatus, Cuſtodiatus, Provincialium, ac Generalium Superiorum officia, & alia his ſimilia cum honore, & ſuperioritate conjuncta.

Ab Officiis autem oneris, veluti Lectoris, Confeſſarii, Studiorum, ac Sacræ Theologiæ Magiſtri, Regentis, Prædicatoris verbi Dei, & cæteris hujuſmodi, imò etiam à voce activa, à ſacris Ordinibus ſuſcipiendis, ipſorumque miniſterio ipſos illegitimos, dummodò ex ſacrilegio, vel inceſtu geniti non ſint, nequaquam arcemus.

Cùm verò in quibuſdam Religionibus Capitula Provincialia, aut nunquam, aut non quotannis, ſed rariùs celebrentur, quædam etiam Monaſteria, aut Domus hujuſmodi in remotiſſimis Regionibus Hæreticorum, aut Infidelium tyrannidi finitimis ſita ſint, ne ii, quos extrà Capitula ad habitum, vel profeſſionem Regulares admitti prohibuimus, tempus celebrandis Capitulis præfixum nimis diù expectare, aut ad ea cum maximo incommodo accedere cogantur, concedimus, & indulgemus

Ut in qualibet Provincia ſaltem duo, vel ſi commodè fieri poterit, tria, aut plura Monaſteria, ſeu Domus Regulares deputentur, quarum, ſeu quorum Superiores infrà annum ſaltem ad inquiſitionem ſuper Novitiis faciendam, & ad ipſos Religioſos, juxtà formam præfatæ Conſtitutionis recipiendos, & ad alia, quæ in ipſa Conſtitutione continentur peragenda inſimul congregentur.

Quòd ſi paucitas, aut nimia diſtantia Monaſteriorum, ne id quidem patiatur, ſaltem tribus ex antiquioribus Patribus unius Monaſterii, aut Domus ejus Provinciæ hujuſmodi facultas, & authoritas per Capitulum Generale, ſcilicet Monachorum vel Provinciale Mendicantium, & reliquorum Regularium ejus Ordinis demandetur.

Verùm in iis Monaſteriis, Domibus, & Locis Regularibus, quæ aut nondum in Congregationes redacta, aut alias nulli Provinciæ ſubjecta ſunt, ſtatuimus, ut trina Capitula Conventualia tribus diſtinctis cum intervallo ſaltem decem dierum vicibus celebrata, eandem in recipiendis Novitiis per trinas hujuſmodi diſtinctas vices approbatis, habeant authoritatem, quæ per noſtram Conſtitutionem Capitulis Provincialibus eſt attributa.

Neque verò ſi in Generalibus, vel Provincialibus Capitulis aliqui Vocales deſint, nec ſi à Diffinitorum conſenſu aliquis diſcrepaverit, idcircò receptio Religioſorum retardari, impediri, aut impugnari debebit; ſed ſatis eſſe volumus, ſi Vocalium, & Suffragiorum numerus legitimus à jure, vel per cujuſcunque Ordinis ſtatuta præfinitus intervenerit.

Et quod de Capitulo Provinciali, aut Generali dictum eſt, idem juris ſtatuimus, ſi quæ Religiones, non Capitulorum, ſed Congregationum, aut Dietarum, vel alio quovis nomine uti reperiantur.

Quod autem pertinet ad Profeſſionem, tam illegitimorum, quam eorum, qui poſt XVI. ætatis annum expletum Regularem habitum ſuſceperunt, quia tunc demùm verè, & propriè Religioſi effici dicuntur, cùm profeſſionem emittunt; Declaramus; eos, qui antè prædictam noſtram Conſtitutionem habitum ſuſceperint, & poſt ipſius promulgationem cupiunt profiteri, non alias ad profeſſionem admittendos eſſe, quam facta inquiſitione, & ſervata forma in ipſa Conſtitutione præſcripta, & eorum, qui poſt dictam promulgationem, etiam ignoranter non habita dicta inquiſitione, & non ſervata forma ad profeſſionem admiſſi fuerint, profeſſionem nullius eſſe roboris, & momenti. In Oblatis autem, & Converſis profeſſionem emittentibus, ſatis erit, ſi quoad mores, & ſtatum perſonarum ipſa inquiſitio fiat.

Sed cùm eadem ratio vigeat in tacita profeſſione emittenda, quæ militat in expreſſa; ſtatuimus, quòd in quibuſvis Ordinibus, & Religionibus, neque etiam tacita profeſſio quorumcunque Religioſorum induci poſſit, nec inducta intelligatur, niſi in receptione, Conſtitutionis forma ſervata fuerit.

Si quis verò ante editam noſtram Conſtitutionem jam tacitè profeſſus, expreſſè cupiat profiteri, vel ſi quis Apoſtata ad ſuam Religionem redire voluerit, inquiſitio, & forma præſcripta non erit neceſſaria, niſi vel de moribus, ſtatu & qualitate perſonæ, vel de validitate ipſius tacitæ profeſſionis dubitatio aliqua oritur.

Ii autem, qui in Locis à ſua Patria longiſſimè remotis degentes, vel quorum Patria ab Hæreticis, vel Infidelibus miſerè oppreſſa detinetur, voluerint ſe divinis obſequiis ſub Regulari habitu dicare, ut in hoc quoque Sedis Apoſtolicæ benignitas eluceſcat, quæ cunctos mortales, præſertim verò exteros ex longinquis Regionibus ad eam aſſiduè confluen-

Digitized by Google

fluentes materno ſinu libenter amplectitur; ſancimus, exteros hujuſmodi, & advenas, quamvis non liquidò conſtet de iis omnibus, quæ in Conſtitutione noſtra requiruntur; tamen ſi diligentia adhibita nihil appareat, quod eos impediat, habiles reputandos eſſe.

Quòd ſi quis ante, vel poſt Conſtitutionem ipſam profeſſus ad ſacros Ordines, vel ad honores, gradus, & dignitates promotus exiſtat, & poſtmodùm in eo natalium defectum, aut criminum in dicta Conſtitutione noſtra expreſſorum notam, quæ priùs ignorabatur detegi contigerit, decernimus, eum, ſtatim poſt hujuſmodi defectus notitiam habitam, non alias, quàm juxta formam ipſius Conſtitutionis, ad honores, gradus, & dignitates, aut ad executionem ſacrorum Ordinum admitti debere.

Contra Criminoſos verò, quorum profeſſio eadem Conſtitutione noſtra irrita declaratur, ac propterea Iudicibus, & Curiis Sæcularibus procedendi facultas conceditur, tunc demùm id locum habere volumus; & non aliter cum actis publicis conſtiterit, ipſos Iudices, & Curiam ſæcularem antè ſuſceptionem habitus de ipſo crimine adverſus eos accuſationem ſuſcepiſſe vel inquiſitionem inſtituiſſe.

Cæterum, quæ à nobis circa Religioſos viros in præfata Conſtitutione ſancita ſunt, ea nequaquàm volumus ad Moniales nunc extendi.

Poſtremò dum interdicimus, ne quis Regularis alterius Provinciæ intra aliquod Monaſterium, Domum, vel Locum alienæ Provinciæ, etiam tanquàm hoſpes, & ad modicum tempus recipi poſſit, niſi à Superiore Loci, ubi reſidebat, & à quo diſceſſit, licentiam expreſſam in ſcriptis exhibuerit, vel niſi ſatis cognitus ſit, id obſervari volumus, non ſolùm in Religioſis itinerantibus de una in aliam Provinciam, ſed in iis quoque, qui proficiſcuntur de uno in aliud ejuſdem Provinciæ Monaſterium, tam ſui, quam alterius Ordinis. Quòd ſi dicerent, ſe ad Apoſtolicam Sedem confugere ob gravamina à ſuis Superioribus ſibi illata, & ideò ab ipſis Superioribus licentiam, & litteras obtinere non potuiſſe; non propterea ullo modo recipi valeant, niſi fide dignorum teſtimonio de petita ab eis licentia, & per ſuos ſuperiores denegata conſtiterit.

In Alma verò Vrbe noſtra Religioſi Advenæ, & Peregrini de gravaminibus ſibi illatis conquarentes, nullibi ſine hujuſmodi litteris, aut licentia recipiendi erunt, niſi priùs ad Congregationem dictorum Cardinalium ſuper negotiis Regularium à nobis deputatorum, vel ad ſuos Protectores remittantur, ubi ipſis auditis pro rerum, & perſonarum qualitate, quid agendum ſit, ſtatuetur.

Reliqua autem in priori noſtra Conſtitutione contenta, quæ in præſentibus litteris non declarantur, volumus perpetuò firma, & valida, & in ſuo robore permanere, ac ab omnibus, ad quos ſpectat, inviolabiliter obſervari.

Etſi quid à nobis alicui Ordini, aut Religioni præter, aut contra præfatæ Conſtitutionis formam poſt illius editionem circa recipiend. extra Capitula Novitios, aut alias indultum, aut conceſſum fuit, id omne, ac deſuper confectas litteras, prorsùs revocamus, & annullamus, ac ad terminos præſentis Conſtitutionis reducimus, & alias nemini volumus ſuffragari.

Decernentes ſic in præmiſſis univerſis, & ſingulis per quoſcunque Iudices ordinarios, etiam & Delegatos, etiam cauſarum Sacri Palatii Apoſtolici Auditores; ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate in quavis cauſa, & inſtantia ubique judicari, & diffiniri debere. Nec non irritum, & inane, ſi ſecùs ſuper his à quoquam quavis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obſtantibus præfatis, & aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, nec non quorumcunque Ordinum tam Mendicantium, quam non Mendicantium, Religionum, Monaſteriorum etiam eorum, quæ Ordinum Capita dicuntur; Prioratuum, Domorum, & quorumvis Regularium Locorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis quantocunque tempore obſervatis, nec non fundationibus eorundem, aliis quoque privilegiis, indultis, exemptionibus, & litteris Apoſtolicis illis omnibus, ipſorumque Superioribus, Generalibus, vel Provincialibus, Conventibus, Capitulis, Fratribus, & Perſonis per quoſcunque Rom. Pontif. Prædeceſſores noſtros, ac noſmetipſos, etiam poſt primam dictæ noſtræ Conſtitutionis publicationem, & præfatam Sedem etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, ſeu quaſi nec non motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac etiam conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, aliorumque Principum, Sanctæque Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ac de eorum conſilio, & aſſenſu, etiam conſiſtorialiter habito quomodocunque ac ſub quibuſvis tenoribus, & formis, nec non cum quibuſvis reſtrictivis, præſervativis, annullativis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, nec non irritantibus, & aliis decretis quomodocunque conceſſis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus extenſis, & moderatis, etiam ſi in eis, ac ſtatutis, ſtabilimentis & fundationibus præfatis caveatur expreſſè, quod nunquam eorum privilegia & indulta revocata, vel moderata, aut immutata intelligantur, nec illis in toto, vel in parte derogatum cenſeatur per quaſcunque litteras, etiam derogatoriarum derogatorias, & alias fortiores, & efficaciores clauſulas in ſe continẽtes, niſi illorum, ac etiam certarum ſpecialium litterarum Apoſtolicarum inde confectarum vere, non autem per clauſulas generales, vel ſpeciales idem importantes inſerto tenore, ac de ſimili Cardinalium conſilio, quodque ſemper in hujuſmodi derogationibus, & aliis diſpoſitionibus cenſeatur appoſita clauſula, quòd tunc demum, nec aliter, nec alio modo effectum ſortiantur, cùm Superiorum, Capitulorum, & Conventuum præfatorum ad id accedat aſſenſus, quodque derogationes, & aliæ diſpoſitiones hujuſmodi aliter effectum non habeant, niſi conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas litteras earundem tenorem continentes tribus diſtinctis vicibus Superioribus, Capitulis, & Conventibus præfatis fuerint intimatæ, eorumque pariter ad id expreſſus accedat aſſenſus, aliter verò factæ viribus & effectu omninò careant, ac Superiores, Capitula, Conventus, & aliæ Perſonæ præfatæ ad parendum illis, & decretis deſuper proceſſibus, eorumque Executoribus, & Subexecutoribus, ac ipſorum mandatis, & monitionibus minimè teneantur, ſed litterarum hujuſmodi executionem omninò impedire, nec ratione reſiſtentiæ cenſuris Eccleſiaſticis, etiam per ipſos Executores, vel Subexecutores latis innodari poſſint. Quibus omnibus, &c. ſub anno Domini 1588. 12. Kalend. Novembris. Prout in *Bullar. Cherub. fol. 603. & Quaranta in ſumm. Bullar. ver. Monaſterium, & Rodr. tom. 3. qq. regul. q. 54.* poſt *art. 6.*

CONSTITUTIO III.

Moderatio Conſtitutionum Sixti V. facta à Gregorio Papa XIV.

Circumſpecta Romani Pontificis providentia, ea, quæ rationabilibus cauſis authoritate Apoſtolica ſancita fuerunt, ipſa rerum experientia ſuadente, & aliis interdum non minùs juſtis cauſis moderatur, & immutatur, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire. Sanè licet alias fælicis recordationis Sixtus Papa V. Prædeceſſor noſter nonnulla circa qualitates, modum, & formam admittendi Religioſos ad quoſcunque Ordines ſalubriter ſtatuerit, prout in duabus, deſuper, prima videlicet ſub Datum VI. Kal. Decemb. anno 3. & altera ſub datum 12. Novemb. anno 4. ſui Pontificatus, editis conſtitutionibus latiùs conti-

Digitized by Google

tinetur, quia tamen uſu comprobatum eſt, multa inventa fuiſſe impedimenta, propter quæ, ea, quæ in præmiſſa ſtatuta fuerant, executioni minimè mandari poterunt. Unde quamplures litteris, & pietate inſignes Viri à Sancto propoſito Regularem ducendi vitam abducti, ac impediti, atq; etiam alii diu cum magna eorũ laude in Religione verſati, ab illius dignitatibus, honoribus prælaturis cum non modico Religionis, & Ordinum hujuſmodi detrimento repulſi, & inhabiles penitùs redditi fuerint. Nos igitur, ea, quæ docuit experientia ſalubriter fuiſſe conſtituta, confirmare, quæ verò moderatione aliqua indigere, moderari volentes, ac dictarum Conſtitutionum, & indè ſequutorum quorumcunq; tenores, etiam veriores præſentibus pro expreſſis habentes, habita cum Venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus ſuper negotiis, & Conſtitutionibus Regularium deputatis, matura deliberatione, de eorundem conſilio prædictas Conſtitutiones in ea parte, qua cavetur, ne illegitimi ex certo inibi expreſſo damnato toro, vel complexu ad quamcunq; Religionem, neq; ad habitum, vel profeſſionem Regulares, ſed tantùm ad habitum Converſorum, aut Famulorum, in Monaſteriis, aliiſque Locis Regularibus ſervientium admittantur, & ſi poſt dictam Conſtitutionem, profeſſionem emitterent, voluit, eam nullius eſſe momenti. Et in altera parte, in qua illegitimè genitos, etiã antè ipſas Conſtitutiones profeſſos, vigore privilegiorum, aut indultorum Apoſtolicorum, cuivu Ordini, Religioni, Monaſterio, aut Congregationi eorumq;, Superioribus, in genere, vel in ſpecie conceſſorum etiam ipſi per ingreſſum Religionis, vel per eoſdem Superiores legitimatos, ad gradus, honores, & dignitates habilitatos, ſeu integratos, ab honoribus, gradibus & dignitatibus, quibuſcunq; tam antiquis, quam aliis privilegiis, litteris Apoſtolicis, indultis, aut declarationibus non obſtantibus excludi, atq; diſpenſationes quaſcunq; aut legitimationes non ſuffragari, nec in futurum cum his, niſi à Sede Apoſtolica, privilegiis quibuſcunque non obſtantibus diſpenſari poſſe voluit, authoritate Apoſtolica tenore præſentiũ ad terminos juris reducimus, & moderamur, ac omnes diſpenſationes & habilitationes, vigore privilegiorum, aut indultorum Apoſtolicorum, cuivis Ordini, Religioni, Monaſterio, aut Congregationi, eorumvè Superioribus in genere, vel in ſpecie, ut præfertur, conceſſorum, quæ tempore Conſtitutionum hujuſmodi uſu recepta, & non ſub illis, & aliis revocationibus comprehenſa erant, per quoſcunq; eorum Superiores factas, in priſtinum ſtatum, & validitatem, in quibus ante ipſas Conſtitutiones exiſtebant, reſtituimus, & reintegramus, volentes, iiſdem Conſtitutionibus non obſtantibus eos, qui quovis modo illegitimè procreati fuerint, ad habitum, & profeſſionem Regulares admitti poſſe, quemadmodum admitti poterant, ſi ſupradictæ Conſtitutiones editæ non fuiſſent, ità tamen, ut cum de recipiendis quomodocunq; illegitimè natis, ad habitum, & profeſſionem Ordinum quorumcunq; agetur, iis, ad quos hujuſmodi receptio ſpectat præter alia, ex quibus ex dictarum Conſtitutionum præcepto circa quoſcunq; etiam legitimos diſquirere debent, diligenter vitam eorum, & mores inquirant & ità demum recipiant, ſi tamen bonam indolem, & virtutis ſpeciem præferant, ac tot eis merita ſuffragentur, ut natalium ſuppleant defectum, eorumque receptio Religionis commodo, & utilitati profutura videatur. Et ſuper hoc ipſo iis ad quos, ut dictum eſt, pertinet hujuſmodi receptio matura deliberatione habita ità cenſuerint & judicaverint, dummodò tamen filius illegitimus in Religione, in qua Paſer, ſivè ante, ſivè poſt nativitatem dicti filii, profeſſus fuerit, ipſo Patre vivente non admittatur, quod expreſsè prohibemus, volumus quoque, ac ſtatuimus, licere Generali, aut Provinciali ſingulorum Ordinum aut Congregationum, aut Hoſpitalium, ad quos dicta diſpenſatio ſpectat, juxtà tenores Privilegiorum, & Indultorum Apoſtolicorum eis conceſſorum, quæ dummodò uſu recepta, nec alias ſub ullis revocationibus comprehenſa ſint, ut præfertur, in hac parte revalidamus cum illegitimis, quos alias dictus Generalis, aut Provincialis cum Generali, Provinciali, ſeu intermedio Capitulo, & non alias, ſuffragantibus meritis dignos judicaverint, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas diſpenſari, ac diſpenſationes hujuſmodi pro tempore ita factas, & inde ſequuta quæcunque ut antea valere, & tenere, perindè ac ſi ſupradictæ Conſtitutiones non emanaſſent. Cæterum cum acceperimus, nonnullarum Religionum, & Ordinum, præſertim Monachalium Monaſteria ita inſtituta eſſe, ut in eis perpetua quidem filiatio conſtituatur, ideoque receptio Novitiorum in unoquoq; Monaſterio ad Superiorem Prælatum, & Capitulum ejuſdem Monaſterii tantùm pertineat, quæ etiam Monaſteria, ut plurimùm inter ſe longè diſtant, nec Generalia, Provincialia, aut intermedia Capitula, niſi per rarò celebrare ſolent; ideò ſtatuimus, ut Superiores illorum Monaſteriorum, de conſenſu ſui Capituli, præhabita ſimul cum his, de quibus in unaquaq; Religione, aut Monaſterio, juxta ejus Conſtitutiones, recipiendus interrogari ſolet, aliqua informatione ſuper his, quæ in dictis Conſtitutionibus continentur, ad receptionem hujuſmodi procedere valeant, dummodò tamen antequàm ad profeſſionem admittatur, plenaria, & eo modo, prout in dictis Conſtitutionibus habetur, inquiſitio fiat, & poſtea ab eis, à quibus examinari ſolent diligenter examinentur, & approbentur, & demum in dicto Capitulo coram Superiore referantur, volentes, quòd Superiores prædicti cum eorum Capitulo, aut ubi mos non fuerit celebrandi Capitula cum tribus, aut quatuor ad id Congregatione per vota ſecreta deputatis, ſervatis eorum Regularibus Inſtitutis, ac ſupradictis omnibus eandem in recipiendis Novitiis habeant authoritatem, quæ per dictas Conſtitutiones Provincialibus Capitulis eſt attributa, decernentes ſic, & non alias per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios, quavis authoritate fungentes, etiam Romanæ Curiæ Cardinales, & cauſarum Palatii apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & authoritate, ubique judicari, & diffiniri debere, irritum quoque & inane, quicquid ſecùs ſuper his à quoquam, quavis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſq; contrariis quibuſcunq; &c. Anno Incarnationis Dominicæ 1590. Idibus Martii, prout in Bull. Cherub. fol 687.

CONSTITUTIO IV.

Moderatoria Clementis Octavi, qua prædictæ Conſtitutiones Sixti V. & Gregor. XIV. modificantur quoad nullitatem Profeſſionum, edita die 2. Aprilis 1602.

IN ſuprema Catholicæ Eccleſiæ ſpecula, & infrà, Conſtit. Præd. Sixti Prædec & Greg IV. &c. quoad eam partem, per quam eorum, qui formam in eiſd. Conſtit. præſcriptam de cætero non ſervaverint, & quoad alios, etiam caſus ibidem expreſſos, in quibus receptorum in quibuſcunque etiam Mendic. Ordinibus profeſſio nulla declaratur, ad terminos juris, & Sacrorum Canonum, perindè ac ſi prædictæ Conſtit. in illa parte editæ non fuiſſent, authoritate Apoſtolica tenore præſentium reducimus. Cæterùm, pœnas contrà Superiores quorumcunque Ordinum, & Mendic. hujuſmod qui in admittendis Regularibus ad habitum, & profeſſ earumd. Cõnſtitut. formam non ſervaverint aut aliter quovis modo contrafecerint, in ipſis Conſtit. inflictas ſalvas eſſe volumus, & ſtatuimus, ſicque & non aliter, &c. prout in Bullar. Cherub. fol. 129. tom. 3. & Nald. in ſumm. ver. profeſſio Regul num. 12. & Flavius Cherub. in Compend. Bullar. tom. 2 fol. 26.

Digitized by Google

CONSTITUTIO V.

De Inſtitutionibus ſuper Receptione, & Educatione Novitiorum Religioſorum, ejuſdem Clementis juſſu editis.

CUm ad Regularem Diſciplinam in ſingulis Religioſorum Monaſteriis propagandam Novitiorum Inſtitutio maximè utilis ſit ac neceſſaria, & nihil ad gravem illam, ac laudatiſſimam priſcorum Patrum vivendi rationem relaxandam majorem vim habuiſſe compertum ſit, quàm vel nimiam in recipiendis Novitiis facilitatem ſuprà numerum, quem capere, atque alere Monaſteria ipſa poſſent; vel negligentiam in probando, & examinando eorum ſpiritu, an verè eſſet ex Deo, atque ex præcipuo deſiderio illi inſerviendi, vel denique incuriam in eis educandis, atque inſtituendis. Idcircò ut hujuſmodi incommodo deinceps occurratur, præcipitur omnibus, & ſingulis, ad quos ſpectat, ut in recipiendis Novitiis, & in eorum inſtitutione, atque educatione, nec non in Magiſtri, & aliorum Miniſtrorum electione, præter alia, quæ in Sacris Canonibus, ac Decretis, præſertim Concilii Tridentini, Pontificiis, & cujuſcunque Ordinis, aut Inſtituti Conſtitutionibus continetur, tàm in aliàs deſignatis, quàm nunc, & in poſterum ad hoc deſignandis Monaſteriis, & Conventibus, hæc, quæ ſequuntur inviolatè obſervari, & exequi perpetuò curent.

Primum, quod attinet ad Novitiorum recipiendorum formam, ultra diligentem perquiſitionem, quæ habenda erit, de uniuſcujuſque natalibus, corporis habitudine, moribus, & vita ante acta, ac præcipuè eorum, qui ſextumdecimum ætatis ſuæ annum excedent, an criminoſi, an ære alieno gravati, vel reddendæ alicujus adminiſtrationis rationi obnoxii ſint, juxta formam Conſtitutionis fel. recordat. Sixti Quinti, & moderationum ſubſecutarum: illud etiam Superiores, ad quos ſpectabit, ſedulò perquirant, ut quibus in Monaſteriis, & Conventibus, ex Apoſtolica facultate Novitiatus fuerint inſtituti, in iis ad Religionem nullus in poſterum admittatur, qui & ex honeſtis parentibus natus non ſit, & conditiones Sacris Canonibus, Summorumque Pontificum Conſtitutionibus præſcriptas non habeant, juxtà Decretum ſuper forma recipiendi Novitios die 19. Maii 1602. editum.

Quiſque recipiendus in aliquo Ordine Regulari, etiam Mendicantium, in ea ſit ætate conſtitutus, quam ejus Ordinis, in quo recipietur Regularia inſtituta, & Ordinationes requirunt; eam verò litterarum ſcientiam calleat, aut illius addiſcendæ ſpem indubiam præſeferat, ut minores, & ſuis temporibus majores Ordines, juxtà Decreta Sac. Concil. Trident. ſuſcipere valeat. Sed ſi quis annum vigeſimumquintum excedens, ad habitum Regularem admitti poſtulaverit, & talis eruditionis expers inventus fuerit, in Converſorum tantùm, quibus litterarum ſcientia non eſt neceſſaria, numerum referatur: ipſi autem Converſi non recipiantur ante vigeſimum ætatis ſuæ annum: & niſi ſaltem præcipua Doctrinæ Chriſtianæ capita noverint.

Denium, Superiores diligenter exquirant, quo ſpiritu, qua mente, ac voluntate id Regularis vitæ genus elegerint, quem ſibi finem propoſuerint, num zelo melioris frugis, ac perfectioris vitæ, & ut Deo liberiùs famulari poſſint, an potiùs levitate, vel humano aliquo affectu, aut inordinato animi ducantur, & an eorum Parentes ope, & ſubſidio ipſorum indigentes deſtituantur.

Provideant quoque, ut omnes, etiam Converſi recipiendi, priuſquam ad habitum Regularem admittantur, ab iis, quibus munus hoc incumbit, de Regula, quam profeſſuri ſunt, tribus votis eſſentialibus, ſtatuque Regulari, & aliis cujuſcunque Ordinis peculiaribus Inſtitutis, & Conſtitutionibus diligenter inſtruantur. Et quia quarundam Religionum moris eſt, nedum Converſos ad profeſſionem admittendos, verùm, & Oblatos, ut vocant, recipere: circa ipſorum Oblatorum receptionem unaquæque Religio, ſuas peculiares Conſtitutiones, ſpecialiaque Inſtituta obſervare teneatur.

Statim atque Novitii ad habitum recepti, & in Locum Novitiatus introducti fuerint, per Generalem omnium peccatorum Confeſſionem totius ante actæ vitæ conſcientiam diſcutiant, & expurgent.

Quod verò ad Loci qualitatem uniuſcujuſque Novitiatus ſpectat, Locus hujuſmodi propria clauſura ab ea parte Conventus, & Monaſterii, in qua degunt Profeſſi, ſegregatus ſit, atque diſtinctus, habeatque tot ad dormiendum Cellulas ſeparatas, quot erunt numero Novitii; vel Dormitorium ità capax, ut pro ſingulis ſinguli lectuli commodè ſterni poſſint, in quo etiam Cellula, vel certus, ac determinatus Locus pro Magiſtro, ejuſque Socio reperiatur.

In eo etiam præter alias communes commoditates, aptus Locus adſit ad ſpirituales collationes, ſeu conferentias faciendas, ac lectiones inſtructioneſque Magiſtri audiendas, & ubi quem hyemis tempore ad calefaciendum ſe igne communi recipiant.

Oratorium inſuper, ſeu Capella, ſi commodè fieri poterit, ad Novitios in ſpiritualibus, præſertim in ceremoniis, Eccleſiaſticiſque functionibus exercendos.

Hortus quoque peculiaris ad honeſtam recreationem bene concluſus, atque munitus adſit, ſin minus hortum cæteris Fratribus communem recreationis tempore ingrediantur. Ipſis verò Novitiis ibi commorantibus curabit Magiſter cum Loci Superioris authoritate (ſi opus fuerit) ne in eundem quiſquam alius ingrediatur.

Ad hujuſmodi Locum Novitiatus, nemini ejuſdem, vel alterius Ordinis, Regulari, etiam Conventus, & Monaſterii Officiali, ullo unquam tempore ſub quovis prætextu aditus pateat, præterquam Magiſtro, ejuſque Socio, ac etiam Monaſterii, aut Conventus Superiori, ſi quandocunque ingrediendum ſibi neceſſariò exiſtimaverit, quo tamen caſu aliquem ſemper ex Senioribus Conventus, & Monaſterii Patribus Socium aſſumat.

Hujus Loci clauſuræ clavis apud Magiſtrum ſemper aſſervetur, illique ſoli liceat ex gravi tantùm cauſa, ingreſſum illuc alicui permittere: ſi quis autem Novitiorum quempiam alloqui voluerit Magiſtro præſente, & non aliter, alloquatur.

Novitiorum Magiſtro, Socius, ſi propter Novitiorum inſtruendorum multitudinem neceſſarius fuerit, vita, & moribus (quoad fieri poterit) conſimilis deputetur, qui in his, quæ ad Novitiorum regimen ſpectant, dicto Magiſtro immediatè ſubjectus exiſtat, eliganturque tam Magiſter, quàm Socius per Provinciale Capitulum, per triennium ad minus unus hujuſmodi ſubituri. Quòd ſi aliquo caſu extra tempus Capitulare nova Loca Novitiatus concedi contingat, tunc electionem Magiſtri Novitiorum, & Socii hujuſmodi in his novis Locis per Generalem, vel Provincialem, ſeu Miniſtrum, aut eorum Viſitatores, ſeu Vicarios, de Diffinitorum tamen, vel graviorum aliorum Patrum conſenſu fieri permittantur, idemque ſervetur, ſi intra triennium alterum, vel utrumque urgenti aliqua de cauſa ex illis Locis amoveri, vel mori contigerit, in cujus, vel quorum locum alii conſimiles ſubrogari debeant.

Tam Novitiorum Magiſter, quàm Socius, ab iis omnibus officiis, oneribuſque vacationem habeant, quæ Novitiorum curam, & regimen impedire valeant. Ipſe Magiſter Sacerdotali Ordine ſit initiatus, ac in quinto ſaltem ſupra trigeſimum ætatis ſuæ anno conſtitutus, & per decennium à profeſſione emiſſa in Religione perſtiterit. Socius verò trigeſimum annum excedat, ſintque ambo doctrina, & quantum per Superiorum diligentiam, & vires fieri poterit, vita etiam ante acta exemplo præſtantes, orationis prætereà, & mortificationis operibus addicti, prudentia, charitateque referti, non ſine affabilitate graves, zelum Dei cum manſuetudine præſeferentes, ab omni cordis, ac animi perturbatione, ira præſertim, & indignatione, quæ in ſe, & erga alios charitatem impedire conſueverunt, quàm longiſſimè alieni, & tales demum, qui in omnibus ſeipſos bonorum operum exemplum præbeant, ut ii, qui eorum curæ ſubſunt, illos non tam me-

tuant, quàm revereantur, nec illis unquàm detrahere quicquam poſſint.

Habeat etiam Magiſter plenam, & abſolutam poteſtatem circa Novitiorum inſtitutionem, ac Novitiatus regimen, ut in illis, nemini (Viſitatoribus, ac Superioribus majoribus, vel etiam Localibus exceptis) quovis colore ſe ingerere liceat.

Curam adhibeat diligentem, ut Novitii omnes in Regulari diſciplina ſeduló exerceantur, agnoſcantque præcipuè Divinæ, qua digni facti ſunt, vocationis præſtantiam, & excellentiam, quæ vera ſit, atque perfecta votorum ſolemnium, & quàm neceſſaria cujuſque Ordinis Conſtitutionum obſervantia, modum in oratione, tum vocali, tum mentali fructuosè perſiſtendi, illicitas paſſiones, & vitia (ad quæ natura per peccatum labefactata, omni tempore prona eſt, atque proclivis) per ſenſuum cuſtodiam, & mortificationem cohibendi, auſteritatem, jejunia, cilicia, diſciplinas, conſcientiæ puritatem, crebram illius diſcuſſionem, Sacramentorum frequentiam, Confeſſionis præſertim, quæ bis ſaltem ſingulis menſibus fiat, per apertionem quotidianam motuum internorum, cordis, & tentationum manifeſtationem per exercitium humilitatis circa viliora miniſteria, per modeſtiam in omnibus actionibus, diuturnumque ſilentium.

Quilibet Novitius bis quotidiè orationi mentali, & vocali incumbat, unuſquiſque ſecundùm propriam capacitatem, & ordinem ſibi à Magiſtro præſcriptum, ac pluries in die propriam conſcientiam unuſquiſque examinare contendat: Ipſi autem Magiſtro ſoli Novitiorum Confeſſiones audiendi cura committatur: liceat tamen Superiori, etiam Locali, ſi ità expedire judicaverit, vel per ſe ipſum, vel per alium ab eo deputandum, ſemel, aut bis in anno, eorundem Novitiorum Confeſſiones audire.

Quotidie Miſſæ Sacrificio interſint, & ſtatutis horis in Choro, nocturnis, diurniſque Divinis Officiis aſſiſtant.

Exercitationibus etiam corporalibus vacent, legant, vel ſcribant res ſpirituales, modeſtam animi recreationem interponant, quæ in ſolitario loco & commodo extrà Novitiatum ſemel in hebdomada, vel in alternis ſaltem hebdomadibus longior ſtatuatur, fiatque ſemper Magiſtro præſente, vel Socio, qui mutuum invigilent, ne duo ab aliis commorentur disjuncti atque eo tempore cujuſque, in quam natura feratur propenſionem ſcrutentur.

Non liceat eis durante Novitiatus, & Probationis tempore, unà cum Profeſſis, niſi in Choro in Eccleſia tempore officiorum, in Proceſſionibus, aut in Cænaculo cauſa refectionis commorari, nec permittatur eis Profeſſos domo exeuntes comitari.

Pro communibus, & propriis cujuſque neceſſitatibus, quæ accidere poſſunt, unus ex Novitiis ipſis ætate, moribuſque provectior deputetur, qui abſente Socio, Magiſtro permittente, omnia, prout opus fuerit, agat; cui etiam januæ cuſtodia, & rerum levioris momenti proviſio intrà Novitiatum committi poterit.

Cùm autem, licet Clericorum benè inſtituendorum cura debeat eſſe præcipua, Converſorum tamen Religioſa inſtructio non ſit prætermittenda, quin potiùs æquanimiter amplexanda: quandoquidem ſatis exploratum eſt, iſtorum etiam, cùm Regulam profiteantur eandem perfectam, educationem, tum Religioni decorem, & ornamentum, tum aliis Chriſti fidelibus ædificationem, exemplum, atque utilitatem afferre; Converſis ipſis à Clericorum Novitiatu ſeparatus ad dormiendum locus (quantùm commodè fieri poterit) aſſignari præcipitur. Illi tamen hac ſeparatione non obſtante, Magiſtro Novitiorum, ſeu Superioribus Monaſteriorum, & Conventuum, juxta cujuſque Ordinis Statuta, & Conſtitutiones ſubditi eſſe, & obedientiam præſtare debebunt, à quo non tantùm circa corporalia obſequia probandi, & exercendi, verùm etiam, pro eorum capacitate, & commoditate de ſpiritualibus, præſertim de modo mentaliter orandi, diligenter inſtruendi erunt, quod, ut commodiùs fiat, ad Capitula, & ſpirituales Conciones, quæ per Magiſtros Novitiis fieri ſolent, accerſiri debeant, & in Eccleſiis ſtatutis horis conveniant, niſi tunc in ſuis officiis actualiter occupati fuerint.

Tempore verò probationis elapſo, ii tantùm, qui non ſolùm Religioſæ perfectionis capaces, ſed ad laborem corporalem apti, novo, ac diligenti examine reperti fuerint (dummodò ætatis ſuæ annum, quoad Clericos decimum ſextum, quò verò ad Converſos, vigeſimum primum exceſſerint) ad profeſſionem admittantur: Sed qui ad Converſorum habitum recepti fuerint, ad Clericorum ſtatum tranſire, etiam durante tempore probationis, non poſſint.

Superior cujuslibet Conventus, in quo Novitiatus fuerit conſtitutus, particularem librum habeat, in quo Novitii profeſſio regiſtretur, illamque Novitius Profeſſus propria manu, & duo teſtes, qui præſentes fuerint, ſubſcribant.

Converſus verò litterarum ignarus Profeſſus, in eorundem teſtium, qui ſe ſubſcripſerint, præſentia, propria manu, ſignum Crucis apponat, aſſerveturque liber, & cuſtodiatur in Archyvio, ubi ſcripturæ ad Monaſterium, ſeu Conventum pertinentes, reponi conſueverunt.

Quia verò in quibuſdam Ordinibus filiationis uſus eſt receptus, declaratur, quòd licet decretum ſit, ut Novitiis educandis certa Monaſteria aut Conventus deſignata quilibet Ordo habere debeat, licitum tamen ſit Superioribus Monaſteriorum, & Conventuum hujuſmodi Ordinum, in quibus filiationis uſus receptus eſt, eos, quos prænarratis qualitatibus ſuffultos repererint, in ſuorum Locorum filios, juxtà cujuſque Ordinis Conſtitutiones adſcribere ſicque adſcriptos, cùm juxta præſentes Inſtitutiones, & alias ſervatis ſervandis ad Ordinem recepti fuerint, ad Loca Novitiatuum cum teſtimonialibus litteris tranſmittere, ubi tanquàm dictorum Conventuum, ſeu Monaſteriorum filii, eorundem nomine, & inſtantia recipi, ac in Novitiatu probari, & deinde antequàm ad eadem Monaſteria, ſeu Conventus filiationis hujuſmodi remittantur in Profeſſorio, ad perfectionem, ut permiſſum eſt, exerceri debebunt.

Porrò, ne Loca unius Monaſterii, ſeu Conventus ab alio præoccupentur; Capituli Generalis, aut Provincialis partes erunt, numerum præſcribere pro omnibus, & eam ſimiliter rationem circa alimentorum contributionem (ſi opus fuerit) iniri, ac ſingulis Conventibus, & Monaſteriis præſcribere, quæ magis expedire videbitur.

Ut autem Novitii jam in Profeſſorum numerum (ſicut præmittitur) recepti, meliùs in bono ſpiritu, Regulariſque diſciplinæ obſervantia ſtabiliantur, & confirmentur; Mandatur, ut ſtatim poſt Profeſſionem emiſſam, ſi in conventibus aut Monaſteriis pro Novitiatibus aſſignatis Locus aderit ſecundi Novitiatus, ſive Profeſſorii, ab eo, quæ Novitiorum eſt, atque antiquorum Profeſſorum habitatione diſtinctus, & ſegregatus, ibi collocentur, ſi Monaſterium, aut Conventus eos alere queat, ſin minus in alium commodiorem Conventum, aut Monaſterium transferantur, in quo is Locus cum requiſitis ad Novitiatum ſuprà narratis reperiatur, vel accomodetur, aut de novo conſtruatur.

Ab hoc tamen illæ Religiones excipiuntur, quæ ſuarum Conſtitutionum, ſeu Inſtitutorum vigore majoris temporis curſu novos Profeſſos intra Novitiatum detinere conſueverunt, quibus in hac parte non derogatur, illis tamen permittitur, ut prædictis earum Conſtitutionibus non obſtantibus, id ipſum facere poſſint, ſi id ratione, ac Religioni magis expedire dijudicaverint; quibus in Locis degant ſub Regulis, & modo vivendi adhuc arctiori, quàm ſervent antiquiores Profeſſi, ità, quòd in negotiis Monaſteriorum, aut Conventuum non ſe intromittere, nec communibus tractatibus intereſſe, neque alicujus exterioris obedientiæ officium exercere debeant, ibique permaneant, quouſque ad ætatem ſacris Ordinibus ſuſcipiendis ſufficientem devenerint,

Digitized by Google

nerint, vel ſaltem per triennium poſt Profeſſionem, quo etiam tempore poterunt, quinimmò, & debebunt litterarum ſtudiis operam navare, ſub directione, ac regimine Superioris, qui eas qualitates habeat, quibus Novitiorum Magiſtrum præditum eſſe oportere, dictum eſt.

Declaratur tamen, quòd propter præmiſſa non cenſeatur conceſſa licentia recipiendi Novitios, niſi in Locis pro Novitiatu deſignatis, aut in poſterum deſignandis, & pro numero, dumtaxat in eorum ſingulis præſcripto, vel præſcribendo.

Denique ſi illi, qui inter Religioſos gradu, & ordine Superiores ſunt, & alii, ad quos ſpectat, in prædictis omnibus, vel eorum aliquo deliquerint, ſeu quovis modo contrà fecerint, officiorum omnium, quæ tunc obtinebunt, privationem, gravioreſque pro modo admiſſæ culpæ pœnas, ſe ſubituros cerſcient. Datum Romæ die 19. Martii 1603. & ſub anno Domini 1624. Die verò 26. menſis Octobris fuerunt prædicta omnia iterùm ratificata, & publicata juſſu *Urb. VIII.* ut in *tom.4. Cherub.* intrà *Conſtitut.* ejuſdem *26. fol.* mihi 275.

Quæſt. 1. ***Pœnæ appoſitæ in dictis Bullis Sixti V. & ſimilibus, ad hoc, ut incurrantur in foro conſcientiæ, an indigeant declaratoria Iudicis?***

1. *Sixtus V.* in tranſgreſſores ſupradictæ ſuæ *Conſtitut.* pœnas indixit, ibi, *Inſuper quoſcunque Religioſos, eorumque Superiores, qui aliquas perſonas, ut dictum eſt, inhabiles, poſt hanc Conſtit. publicatam, receperint; voce activa, & paſſiva, nec non officiis, gradibus, honoribus, & dignitatibus quibuſcunque per eos obtentis, eo ipſo in perpetuum privamus; & tam illis privatos, quàm ad illa, & alia quæcunque inpoſterum obtinenda, perpetuò inhabiles, eorumque incapaces decernimus, & declaramus:* hæc *ibi.*

2. *Clem. VIII.* anno Domini 1602. prædictam *Conſtitut. de Recipiendis* reduxit ad terminos juris communis, quoad Profeſſionem Receptorum; ſalvis tamen remanentibus pœnis contra tranſgreſſores inflictis, ut ſuprà vides in *Conſt. ejuſdem.*

3. Nihilominùs, ſupradictæ pœnæ, qualeſque ſint, etiamſi Cenſuræ, vel criminis læſæ Majeſtatis, quoad forum Cæſaris, & contentioſum, indigent proceſſu, & ſententia Judicis; adeò, ut reſpectu reorum proverbium ſit, *Quod non eſt in actis, nec eſt in mundo.*

4. Quis enim dicet, quòd reus criminis læſæ Majeſtatis, ſpontè, & de ſe debeat ſe in carceres conjicere, ſe ſuis bonis ſpoliare, & ſe ſua vita privare?

Et eſt deciſio *cap. cùm ſecundùm leges, de hæreticis, in 6.* ibi, *confiſcationis exequutio non fiat, donec ſententia fuerit promulgata ſuper crimine:* hæc *ibi.*

5. Quò verò ad forum conſcientiæ, diſtinctioni ſubduntur, quandoquidem, aut hæ pœnæ ſunt merè, & purè privativæ, latæ ſententiæ, ut excommunicatio, irregularitas, ſuſpenſio, & interdictum; & ſic admiſſa culpa, mox obligant in foro interiori, ſecundùm omnes *Doctores*, qui de hac re loquuntur.

6. Tum, quia pœnæ purè privativæ nullo indigent miniſterio externo; tum etiam, & meliùs, quia talis ſemper fuit uſus, & praxis Eccleſiæ Romanæ, taliſque eſt mens, & voluntas Superiorum Prælatorum, & ità videtur ſupponi à *Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 6.* in quo Epiſcopis datur facultas abſolvendi in foro conſcientiæ.

7. Aut, hæ pœnæ ſunt poſitivæ, vel mixtæ, ut confiſcatio bonorum, privatio vocis activæ, & paſſivæ, vel conſimiles; & ſic in nihilo nocent conſcientiæ, antè Judicis ſententiam, ſaltem declaratoriam admiſſæ culpæ, vel patrati criminis; ut dixi juxtà praxim, & communem uſum Eccleſiæ.

8. Et eſt de mente *D. Thomæ*, communiter recepti in *1.2. qu. 96. art. 4. & 2.2. q. 62. art. 3.* ubi docet, quòd de ratione legis humanæ, ad hoc, ut obliget in conſcientia, requiritur, ut ſit facilis, practicabilis, & accommodata uſui humano; *Bannes* cit. *loc. 2.2. Sot. lib. 1. de juſt. q. 6. art. 6. Joan. de la Crux lib. 1. de ſtat. Relig. cap. 3. not. 3. Syl. ver. aſſaſſinus, q. ult. & eod. ver. Tab. q. ult. nu. 2.*

9. Verùm, dicere, quòd reus legis ſub alia, & nova obligatione peccati mortalis, teneatur ſpontè violatæ legis pœnas luere, & ſeſe prodere, durum eſt, & contra jus naturæ; ut infrà dico.

10. Etenim ſæpè lex præcipit, ut ejus violatores ſint ipſo facto inhabiles ad omne officium, infames, incapaces honorum, bonis, & vitâ privati.

11. Ergo, culpa admiſſa, conſules, ut culpabilis ſeſe prodat, accuſet, reddat incapacem, faciat infamem, vituperet, & ſe bonis ſpoliet, & vitâ privet? hoc durum dixi, & dicam, & contra jus naturæ, quo tenemur famam & vitam cuſtodire.

12. Hinc, uſque modò non eſt viſus Legislator, qui hæc præcipiat, aut mandet; etſi faceret, non valeret; quia dura lex, & impoſsibilis, & in conſcientia nullatenus obligaret, *Covar. 4. decretal. 2. par. cap. 6. §. 8. nu. 18. ver. 2. Boſſins* in ſua *pract. tit. de hæret. nu. 26. Sanchez de matrim. lib. 7. diſp. 46. n. 18. & in decal. tom. 1. lib. 2. cap. 22. nu. 14.* uſque in *finem*, ubi latè de incurſu pœnæ criminis læſæ Majeſtatis, & *tom. 2. in eod. decal. lib. 6. cap. 15. num. 65.* ubi latè de pœnis violatæ clauſuræ; *Tambur. de jur. Abbatiſſ. diſp. 19. quæſit. 1. in fin. num. 6.* ubi de largitione munerum, & ejus pœnis, *Bonac. de legib. diſp. 1. q. 1. punct. 7. §. 2. num. 10. Lezana tom. 1. cap. 8. nu. 33. & cap. 10. num. 29.* & latè *tom. 4. ver. pœna Eccleſiaſtica, num. 8. Nald. in ſumm. ver. Monaſterium, nu. 1. & ver. Relig. n. 37. Peyr. tom. 1. Privil. Minim. in Conſt. 6. Julii II. nu. 19. Diana 3. p. moral. tract. 2. de dub. Regul. reſolut. 66. & par. 7. tract. 5. de Abortu, reſol. 18.* & alii plures, quos citant prædicti *Doctores*, & egomet latè *de violat. clauſ. q. 28. & de largit. mun. q. 27.*

13. Nec dices, quòd in lege reperiuntur illa verba, *abſque ulla declaratione, abſque ulla ſententia, vel ante ſententiam, & declarationem*; & quòd iſta verba debeant aliquid operari, ne cogamur dicere, quòd aliquid ſuperfluum, aut otioſum reperiatur in lege.

14. Quia hæc, & ſimilia referuntur ad pœnam; ſecus autem ad culpam; adeò, ut ſenſus ſit, *abſque ulla alia* (ſubintellige) pœnæ *declaratione*, quoniam pœna à lege taxata, non eſt iterùm taxanda: cum hoc tamen ſtat, quòd debeat præcedere, & prærequiratur ſententia declarativa delicti, ut conſtat ex practica illius *Canonis, ſi quis ſuadente Diabolo*, in quo Clerici percuſſor, ſubjicitur excommunicationi.

15. Attamen, ab Epiſcopo Loci Ordinario, ad hoc, ut evitetur, debet declarari, N. percuſſiſſe Clericum, & proinde incidiſſe in pœnam ſupradicti *Canon.*

Id pariter conſtat ex *d. cap. cùm ſecundùm leges, de hæret. in 6.* ibi, *donec ſententia fuerit promulgata ſuper crimine.*

16. Ergò, aliud eſt, declarare pœnam legis, & aliud, delictum fuiſſe commiſſum, ad cujus factum eſſe, mox ſequitur pœna præſcripta; prout communiter *Doctores.*

Et magis clarè ex *Conſtitut.* Prædicatorum, *text. 4. in Prolog.* ibi, *pœnis tamen abſolutionis ab officio, privationis vocis activæ, vel paſſivæ, gravioris culpæ, & aliis majoribus (quantumcunque tam in Conſtitutionibus, quàm extra, ipſo facto ſint incurrendæ) niſi ſit pœna excommunicationis latæ ſententiæ; nullus ſit ſubjectus; niſi ſuperveniat declaratio Prælati in particulari, reſpectu hujus quantumcunque etiam notorium facti, vel juris, aut utriuſque interveniat,* hæc *ibi.*

*****

Quæſt. 2.

Quæſt. 2. Pœna inhabilitatis ad officia, an obliget ſtatim, admiſsâ culpâ, ante Iudicis ſententiam?

1. CErtum eſt, quòd inhabilitas conſurgens ex violata cenſura, vel ab irregularitate, obligat in conſcientia ante Judicis ſententiam, quia effectus ſapit naturam ſuæ cauſæ, *Sotus lib. 1. de juſtit. q. 6. art. 6.* poſt 4. *concluſ. ver. ex hac autem*; *Cordub.* in ſuo *quæſt. lib. 1. q. 36.*

2. Secùs autem, ſi aliunde proveniat, aut apponatur in *Conſtit.* cum aliis pœnis, quæ abſque ſententia Judicis non incurruntur, *Navar. de datis pro juſtit. & grat. nu. 44. Molina tom. 1. de juſt. diſp. 96. Sotus lib. 4. de juſt. q. 6. art. 3. ad finem, Ledeſma 2. p. 4. q. 18. art. 2. dub. ult. Sanchez* latè *ad decal. tom. 1. cap. 39. num. 32. in fin. P. Carol. Theſ. in prax. de pœnis Eccleſ. p. 1. cap. 28. q. 4.* & nuper, multis citatis *P. Diana p. 7. moral. tract. 5. de abortu, reſolut. 18.*

3. Quod maximè procedit in Dominicanis, ex verbis *text. 4. Prolog. Conſtit.* ubi pœna excommunicationis latæ ſententiæ tantùm excipitur, & exceptio firmat Regulam in non exceptis.

4. Amplia, quoad alios, tum quia odia, juxta juris Regulam, ſunt reſtringenda, & præcipuè in favorem animarum; tum etiam, quia inolevit communis praxis, qua Prælati ſuffulti in collatione Dignitatum, Ordinum, aut Officiorum, promovendos abſolvunt priùs à pœnis cenſurarum, non autem ab aliis pœnis negativis; ſub hac forma verborum:

Abſolventes te priùs ab omni vinculo excommunicationis, ſi quoquo modo ſis innodatus, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum.

5. Non diſpenſant, nec abſolvunt ab aliis incapacitatibus, & inhabilitatibus; ex quo ſupponunt, has pœnas non poſſe incurrere, nec obligare, ante Judicis declaratoriam.

6. Nec objicies, quòd inhabilitas ſit pœna privativa, nullo jure quæſito privans; ſed ſolùm jus quærendum impediens; & quòd inſtar cenſurarum, externi Judicis miniſterio non indigeat. Quia incurrere, & obligare ante Judicis ſententiam, habet locum dumtaxat in pœnis privativis cenſurarum latæ ſententiæ; ut dixi, & docet *Sanchez* cit. *loc.*

7. Secùs autem in aliis; prout conſtat ex praxi; proinde proprium pœnarum cenſurarum non debet extendi ad alias pœnas, quæ à cenſuris non veniunt.

8. Nec replices, quòd irregularitas ſit inhabilitate rigidior, & quòd nihilominùs incurratur ſtatim, commiſſa culpa, & quòd obliget in conſcientia, nullâ expectatâ Judicis ſententiâ.

Quia ſic praxi, & uſu receptum eſt; quòd in pœna inhabilitatis non reperitur, *Navar. Sot.* & *Ledeſm.* cit. *loc.* vide quæ dixi in *tract. de violat. clauſ. q. 27. & de largit. mun. q. 29.*

Quæſt. 3. Pœna privationis Dignitatum, Officiorum, & Adminiſtrationum expreſſa in dictis Bullis, & ſimilibus, quos comprehendat?

1. REſpondeo, quòd nomine Dignitatum, & Officiorum, ad quæ inhabilitantur tranſgreſſores prædictarum *Bullarum*, venit Munus, ſeu Officium, habens adminiſtrationem rerum Monaſterii, & perſonarum ejuſdem, cum Superioritate, & juriſdictione ordinaria, aut delegata; prout *Sixt. V. in ſecunda Bulla* declaratoria *prima*, ſuprapoſita declaravit, ibi, *declaramus hac in re* (de qua nunc agitur) *appellatione dignitatum, honorum, &c.* vide *ibi.*

2. Proinde, comprehenduntur ſub pœna prædicta Generalis, Provincialis, Superiores Locales, ceu ſunt Priores, Guardiani, & ſimiles, habentes juriſdictionem ordinariam in utroque foro, *Miranda tom. 2. Manual. Prælat. q. 2. art. 8. Sanchez ad decal. tom. 2. lib. 6. cap. 15. num. 66.* & *Bonac. de largit. muner. diſp. 3. punct. 5. num. 2.*

3. Nec non, & Viſitatores, ſeu Vicarii Provinciales, habentes juriſdictionem delegatam, ratione certi officii; & alii omnes Officiales, qui præſunt Officialibus ordinariis; prout conſtat ex prædicta declaratione, & docent, poſt allegatos *Theſ.* in ſua *Praxi, par. 1. cap. 28. q. 1.* & *Diana p. 7. moral. tract. 5. de abortu, reſol. 17.*

4. Secus autem Definitores, Socii, Diſcreti, & Procuratores Provinciarum euntes ad Capitulum Generale, aut Provinciale, Prædicatores, Lectores, Admonitores, Sacriſtani, Syndici, & conſimiles, qui nullam habent juriſdictionem in utroque foro, cum Superioritate conjuncta, quæ conſurgat ex officio, quod exercetur.

5. Quod extende ad omnes alias pœnas hujus generis, in omnibus aliis motibus Summorum Pontificum expreſſas; quia odia, juxtà Regulam ſunt reſtringenda, & conſimilia eadem deciſione regulantur; quicquid alii dicant, vide *de violat. clauſ. q. 28. & de largit. muner. q. 26.*

Quæſt. 4. Prædicta Bulla Sixti V. de criminoſis, aut de crimine ſuſpectis, in Religionem non admittendis, an comprehendat Clericos?

1. NEgat *Bartholomæus de Vecchis* in ſua *Praxi pro Novitiis, diſput. 9. dub. 9. num. 6. Laymann. moral. lib. 1. tract. 5. cap. ult. num. 4.* & *Alphonſ. de Leone de cenſuris, recoll. 2. num. 796. pag.* mihi 180. quia per vulgatam Regulam, in odioſis non fit extenſio, ſed in *d. Bull. Sixti V.* nullum verbum reperitur, quod loquatur de Clericis, ergò; & hi non veniunt nomine Laicorum in odioſis.

2. Secus autem in favorabilibus; exinde Clericus, ſi ſolùm coram Judice Eccleſiaſtico ſit inquiſitus, & aliud impedimentum non habeat, quod eum de jure poſſet impedire, utique poteſt, aliis ſervatis, in Religionem admitti.

3. Nihilominus, ad evitandum evitanda in caſu, de quo agitur, utiliùs erit, eum remittere ad Judices competentes, ne inter nos, & illos ſit querela, & ceſſet occaſio ſcandali.

Quæſt. 5. Decreta Clem. VIII. ſuprapoſita, ubi obſervanda, & quos afficiant?

1. REſpondeo, quòd præfata *Decreta Clem. VIII.* edita ſuper receptione, educatione, & profeſſione Novitiorum, extrà Italiam, & Inſulas adjacentes non habent locum; prout expreſsè habetur in ſuprapoſito *Decreto*, edito ſub anno Domini 1596. incip. *Regularis diſciplinæ, &c.* ibi, *ſtatuimus, diſtrictèque præcipimus omnibus Generalibus, Provincialibus, cæteriſque Superioribus Conventuum, intrà Italiam, & Inſularum adjacentium fines exiſtentium, &c.*

Quod idem repetit in ſubſequenti *Decreto*, edito ſub anno 1599. & fuit ità nuper confirmatum ab *Urbano VIII.*

2. Nec infrà Italiam in univerſum extenduntur; etenim ab eis excipiuntur Regulares non pauci, qui exprimuntur in *d. 2. Decreto.*

Ibi, *exceptis tamen Carthuſianorum, Fratrū Minorum de ſtrictiori Obſervantia; nec non Capuccinorū S. Franciſci, Reformatorum S. Dominici, Diſcalceatorū Ordinis Carmelitani, nec non Fratrum Congreg. Tobienſis, Ciſtercienſis Ordinis, ac Eremitarum Eremi Camaldulenſis, & Montis*

Coronæ

Digitized by Google

Coronæ, Clericorum Regularium Theatinorum, Societatis Jeſu, Sancti Pauli decollati, & aliorum de Somaſcha, Miniſtrorum Infirmorum reſpectivè, Ordinibus, Societatibus, Congregationibus nuncupatis, quæ etiam antè exceperat, & nunc iterùm excipiendæ, voluit, prohibitionem hanc ad illas nullo modo extendi: hæc ibi.

3. Reliqui autem Regulares non excepti, comprehenduntur in ſupradictis *Decret.* quia exceptio firmat Regulam in contrarium; adeò, ut non excepti, cenſeantur incluſi,& ad obſervantiam illorum obligati,aliàs incident in pœnas.

4. Verùm, in dictis Congregationibus, & Ordinibus, ut ſuprà exceptis, ſtandum eſt propriis Statutis, à Sancta Sede approbatis, *Decr. Sac. Conc. Trid.* Conſtitutionibus Apoſtolicis, & præcipuè ſuprapoſitis, & denique communi Juri Canonico, juxtà praxim, & Loci conſuetudinem.

Quæſt. 6. Novitii Religioſorum Ordinum Militarium, an ſubjiciantur prædictis Decretis Clem. VIII. de Novitiis non recipiendis, niſi in certis Monaſteriis, & Locis deſignatis?

1. GOnzal. *ad Regulam* 8. *Cancell. Gloſſ.*8.*num.*61. *D. Corrad. Canon.* in ſua *praxi diſpenſat. Apoſtolic.lib.*5. *cap.*4.*num.*12.& *Canon. Novar.*2.*p.ſum.Bull tit.de Novit. recip.n.*8. affirmant;ex quo ſunt Religioſi, & referunt,ità fuiſſe à Sac. Congreg.deciſum.

2. Proindè, Equites Hieroſolymitani, ſive Divi Joannis, qui vulgò dicuntur *Cavalieri di Malta*, comprehenduntur ſub dictis *Decretis*;& ità pluriès fuiſſe à Sacra Congreg. deciſum, poſt multos *Aloyſ. Ricc. p.*8. poſthuma *collect. pag.* mihi 100. *collect.*3995. *ſuper d. Bulla Clem. VIII.*

3. Item Equites Sancti Lazari, ut deciſum refert *Maceraten. reſolut.*112.*caſ.*63. Item Equites Militiæ Alcantaræ, *Sayr. in deciſ. de Regul.*23. *Cavalcan. deciſ.*28.*p.*1. & *Rot. Roman. p.*2. *deciſ.*256. Item Equites Sancti Jacobi de Spada, propter eandem rationem; nempe, quia ſunt Religioſi, prout deciſum refert *Maſtrill. in deciſ.*290. & *Ricc. cit. loc.*

Quæſt. 7. Religioſi Collegialiter viventes, an comprehendantur ſub præfatis Decretis?

1. NEgativè, quia prædicta *Decreta* loquuntur de Religioſis, qui ſunt verè Profeſſi in Religione, approbata à Sancta Sede; ergò non comprehendunt eos, qui nunquam ſolemniter ſunt profeſſi; nec juraverunt uſque ad mortem obedire, nec promiſerunt alia eſſentialia obſervare.

2. Nec nocet, quòd eorum modus vivendi ſit approbatus à Domino Papa, quia aliud eſt, reperiri in modo vivendi, & aliud, in vera Religione; prout deciſum refert *Illuſtriſſ. Maranta* 1.*p. reſp.*25.

Quæſt. 8. Clerici Regulares, & ſignanter Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum, an comprehendantur in Decretis Clem. VIII.?

1. REſpondeo, non comprehendi ex particulari Privilegio, ab *Urbano VIII.* ſibi conceſſo, ſub Annulo Piſcatoris die 17. Novembris 1634. quod incipit, *Romanum decet Pontificem*,& per extenſum refert *d. Novar. cit. loc.*

2. Quod amplia, ad Clericos Regulares Minores, ex peculiari *Conſtitut.* ſibi conceſſa ab eodem *Urb. VIII.* ſub die 21. Aprilis 1647. incip. *Aliàs poſtquàm*, & per extenſum refert prædict. *Canon. Novar.* in dict. *loc.*

Quæſt. 9. Dicta Bulla Clem. VIII. quæ incipit: In Suprema Eccleſia,&c. an in omnibus deroget prædictis Conſtit. Sixti V.?

1. ET dico, quòd non; ſed tantùm quoad invaliditatem Profeſſionum, quæ per criminoſos continget fieri, etſi aliter videatur primâ facie. Proinde, criminoſi etiam hodie poſt prædictam *Bullam Clem.* non poſſunt in Religionem admitti; nec item, qui ſunt ingenti ære alieno gravati, abſque eo, quòd nulla ſit eorum receptio, *Sanch. ad decal. lib.*4.*cap.*19. *Nald. ver. Profeſſio*, & *Novar. Canon. in ſumm. Bull. tom.*2.*de delict. Novit. num.*4. Quæ receptio nulla nihil operatur, & ideò Novitii irritè recepti, non gaudent Privilegiis Profeſſorum, & multò minus Fori, & Canonis: exinde taliter recepti, non à Prælatis Religioſorum, ſed à primo eorum Judice puniuntur, *Sylv. ver. Judex, num.*6. *Covar. pract. quæſt. cap.*32. & *Farin.* poſt multos in ſua *prax. crim. q.*8. *de Inquiſit.* Quæ autem conditiones ſint neceſſariæ, ut quis ſit inhabilis, vel criminoſus, docet *Sanchez cit. loc. num.*21. & *lib.*4. *ad decal. cap.*19. & 21. ubi latè de hac *Bull. Clem.* & *Sixt. V.* & *lib.*5.*cap.*4.*num.*21. §.*ult. defectus ex parte pœnitentis, pag.* mihi 29.

Quæſt. 10. An in dictis caſibus, à Sixto V. præſcriptis, ſit neceſſaria declaratoria Epiſcopi, ad hoc, ut Iudices, ad quos ſpectat, poſſint in Novitios ſævire, & uti facultate ſibi facta in dicta Bulla?

1. AFfirmativè, quia qualitas dans juriſdictionem eſt probanda coram Judice competente, qui in cauſa Profeſſionis nullæ, vel ingreſſus nulliter facti, eſt Epiſcopus Loci, quippe qui de hac cauſa debet judicare, juxtà diſpoſitionem *Decr. Conc. Trid. ſeſſ.*25. *de Regul. cap.*19. ad hoc, ut nulliter admiſſus, poſſit à Religione avocari, vel ejici, & conſequenter privari fori privilegio, & exemptione, qua etiam gaudent Religioſorum Novitii.

2. Benè verum, quòd aliud eſt, Novitium ob tranſgreſſionem *Conſtitut. Sixt. V.* è Religione expellere dumtaxat; & aliud eſt, illum ejicere inſimul, & ejectum conſignare Judicibus Sæcularibus, ad hoc, ut puniatur, juxtà qualitatem criminis.

3. Et quidem, primum poteſt facere ſolus Religioſus Prælatus, de conſenſu tamen ſui Capituli; & judicando ſecundùm Statuta ſuæ Religionis; ſecùs autem, ſecundum, ne in re Eccleſiaſtica, tam gravi, aut in alieno territorio contingat fieri judicium, vel juſtitiam adminiſtrari, ſine debita authoritate.

Quæſt. 11. Quærelatus, vel Inquiſitus ingrediendo Religionem, an debeat de jure communi puniri à Iudice inquirente?

1. AFfirmativè *Sylv. in ſumm. ver. Judex, n.*6. *Covar. pract. qq. cap.*32. *num.*4. & alii plures, quibus favet *Farinac. in prax. crim. q.*8. *de inquiſit.* & *Joan. Ant. Novar.*2.*p. ſumm. Bull. tit. de Novit. num.*5.

Et colligitur ex *l. hos accuſare*, §. *hoc autem beneficio, ff. de accuſat. l. ſi quis decurio, C. ad leg. Cornel. de falſ. l. fin. ff. de re Milit.*

2. Nec dices, quòd Novitius, ex quo ingreditur Religionem, mutat ſtatum, & ſic efficitur de gremio Religioſorum, quia hoc fallit, quando ingreſſus eſt illicitus, aut nullus; adeò, quòd ſicut Laicus nulliter ordinatus, caret privilegio fori, ità à pari, & Novitius nulliter ingreſſus, nequit gaudere privilegio fori Regularis.

Quæſt. 12.

Digitized by Google

Quæſt. 12. Quis dicitur criminoſus, ad hoc, ut inquirenti reſtituatur, ſi poſt accuſationem vel informationem captam, ingrediatur Religionem?

1. ET quidem hoc totum colligitur ex *text. l. final. ff. de bon. eor. qui ſibi mortem, l. fin. de re milit.* & docet *Bartol. in l. ſi quis poſtea, ff. de re judic.* & *Jul. Clar. in pract. crim. q. 36. §. ſed hoc propoſito*; qui dicunt, ut criminoſus ſit ille, qui eſt accuſatus, aut inquiſitus.

2. Dixi, poſt accuſationem, quia nullus poterit procedere contra Novitium criminoſum, niſi antè ingreſſum fuerit quærelatus, vel inquiſitus; ſumus enim in Conſtitutione pœnali, quæ loquitur de criminoſis inquiſitis, & quærelatis, non autem de criminoſis tantùm; & iſta qualitas delicti in caſu, de quo agitur, debet præcedere, & eſſe in probatis; ad hoc, ut juriſdictionem tribuat, ſecùs autem, *Navar. conſ. 5. & 6. de foro compet.* & *Novar.* cit. *loc. num. 6. & 7.*

Quæſt. 13. Clerici ſæculares ſi ſint in ſæculo inquiſiti, & Religionem ingrediantur, fiantque Profeſſi, contra dictam Conſtitutionem Sixti V. An poſſint ab Epiſcopo Loci Ordinario puniri?

1. S*Ocinus in cap. propoſuiſti, num. 52. de foro compet. Farinac. in prax. crimin. q. 8. de inquiſit. num. 106.* & *Vecchius diſput. 11. dub. 12.* negativè reſpondent, ſaltem quoad eorum perſonas, quia Profeſſus, utcunque criminoſus, per Profeſſionem emiſſam, ut decet, incorporatur Religioni irrevocabiliter, fitque ejus pars, & membrum propriè; adeò, ut omninò gaudere debeat Privilegiis ſuæ Religionis, quorum unum eſt, ut Profeſſi ſint exempti, & ab omni juriſdictione abſoluti, tam Laicali, quàm Epiſcopali, ut ſæpè diximus.

2. Nec his obſtat *Conſtit. d. Sixti V.* qua annullantur Profeſſiones criminoſorum; quia quoad hoc fuit reformata per *Conſtitut. Clem. VIII.* quæ incip. *In Suprema Eccleſiæ*; prout habes hìc ſuprà.

3. Secus autem, quoad illorum bona in ſæculo remanſa, *Abb. in cap. veniens, n. 3. de eo, qui furt. ordin.* cui plures inhærent, & ſequitur *Bellect. p. 1. de favore Clericorum perſonali, §. 4.* & noviſſimè *P. Franciſcus Ceſpedes in tract. de exempt. Regul. c. 16. q. 263.*

4. Sed tu adverte, quòd bona Profeſſorum verè, & realiter ſunt bona Religionis, in qua Profeſſionem emiſerunt, quandoquidem ſequuntur eorundem perſonam, utì acceſſorium ſequitur ſuum principale.

5. Hi enim priùs donant Religioni aditæ ſuas perſonas, & ſecundariò eorum jura, actiones, & bona.

6. Acceſſorium autem ſapit naturam ſui principalis, ut omnes docent, & *Novar.* in cit. *loc. n. 9.* advertit, quòd aliud eſt, loqui de Profeſſo, & aliud, de Novitio criminoſo; & aliud eſt, loqui de Exemptis, & aliud, de Subjectis Illuſtriſſ. Epiſcopo.

7. Nec valet dicere, quòd ſi Laicus inquiſitus fiat Clericus, debet puniri ſecundùm aliquos à primo ſuo Judice inquirente, quia potiùs debet puniri à ſuo Judice Eccleſiaſtico, *Franch. deciſ. 209. & 384. De Marinis tom. 1. reſol. quotid. cap. 48. num. 6.*

8. Et eò magis, quia *Sixt. V. in d. Conſt.* incip. *Cùm de omnibus*, irritando Receptiones, & Profeſſiones criminoſorum, debitorum, & obnoxiorum publicis ratiociniis, facultatem impartitur omnibus, & quibuſcunque Judicibus, etiam Sæcularibus, ad quos ſpectat, contra eos, ſic nulliter Profeſſos, procedendi, prout priùs poterant civiliter, criminaliter, juris, & facti remediis opportunis; nam illa dictio, *etiam*, includit caſum magis dubitabilem, ut eſt præſens, de quo agitur; nempe, ut etiam Laicus poſſit avocare à Religione; nec *Sixt.* per aliam ſuam ſubſequentem *Bullam*, incip. *ad Romanum*, mutavit voluntatem; ſed tantùm declaravit, Judices ſupradictos tunc poſſe procedere, & uti mentionata facultate, contra Novitios nulliter receptos, vel Profeſſos, quando ex actis conſtiterit, ipſos Judices informationem ſuſcepiſſe de criminibus adverſus eos, ante ſuſceptionem habitus, prout notat *Novar. 2. p. Bull. tit. de delictis Novitiorum, ſuper Bull. d. Sixti V.* & *Clem. VIII.*

Quæſt. 14. Reformati S. Dominici, excepti in dicta Bulla Clem. VIII. quinam ſint?

1. REligio Dominicana, ex ſpeciali Dei beneficio, eſt, & fuit ſemper una, & uſque modò diviſionem non paſſa; adeò, ut cum proprietate ſermonis poſſit jugiter, & publicè in Eccleſia dicere, quoniam ex præcepto Regulæ jubemur habere cor unum, & animam unam in Domino, juſtum eſt, ut qui ſub una Regula, & unius Profeſſionis voto vivimus, uniformes in obſervantiis Canonicæ Religionis inveniamur.

2. Nihilominus, in obſervantiis prædictis latitudinem habet, ità, ut Fratres obſervantes Regulam ad unguem, cum omni rigore, in gradu ſummo, & heroico dicantur Reformati S. Dominici, prout expreſsè habetur in noſtris *Conſtu. diſtinct. 2. de domibus concedendis, cap. 1. tex. 7. fol. 104. col.* ibi, *cæterùm, quia magis bona ſpiritualia, quàm temporalia in noſtris Conventibus conſervari debent, declaramus pro reformatione obſervantiæ Regularis, iſtud à Bonifacio Papa IX. & à B. Raymundo Capuano tunc Generali Magiſtro, ſtatutum, & mandatum fuiſſe omnibus Admod. RR. PP. Provincialibus, ut unuſquiſque in ſua Provincia unum, vel plures Conventus deputet, in quibus Regula & Conſtitutiones Ordinis noſtri, cum omni rigore, ab omnibus illic degentibus, ad unguem obſerventur, nec cum aliquo ibi commorante, in carnibus, vel in aliis Regulari vitæ repugnantibus, quoquo modo, aut quovis prætextu, vel colore, niſi propter actualem infirmitatem, dumtaxat diſpenſari poſſit:* hæc ibi.

2. Leges autem in his Conventibus obſervandæ *ibidem* præſcribuntur, juxtà quas Provinciales pro tempore tenentur gubernare.

3. Nec ideò dices, quòd hi Conventus non indigent, nec debent à Sancta Sede deſtinari pro domo Novitiorum, ex quo ibidem benè vivitur; immò valde rigoroſè, & quòd conſequenter à *Clem. VIII.* cenſentur excepti. Quia qualitas tribuens juriſdictionem, eſt probanda, ſaltem ſummariè, *Abbas, Butrius, & Felinus in cap. ſi Clericus de foro compet. in 6.* & *Ricc.* poſt alios in *1. p. prax. for. Eccleſ. reſol. 650. num. 2.*

4. Unde, ad occurrendum motibus Regularium, & ad omnem alium bonum finem, meliùs, ac tutiùs eſt, ut hujuſmodi Monaſteria deſignentur à Sancta Sede pro Domibus Novitiorum, ad præſcriptum *Clem. VIII.* qua deſtinatione peracta, lis ceſſat, & fraus.

* * *

TRACT. III.

Digitized by Google

TRACTATUS TERTIUS.

DE QUALITATIBUS RECIPIENDORUM.

Quæſt. 1. An Infames de jure communi poſſint in Religionem admitti?

1. INfamia componitur ab in, & fama, hoc eſt, ſine fama, ut notat noſter *Syl. ver. infamia*, & definitur, quod ſit læſæ dignitatis qualitas, vita, & moribus reprobata.

2. Proindè, Infamis dicitur ille, cujus ſtatus, vita, & moribus reprobatur. Quot autem modis contrahatur Infamia, vide *Sylveſt.* cit. *loc.*

3. Infames de jure Canonico, & Civili repelluntur ab omni honore, & dignitate; prout docet *Bartol. in l. 1. C. in quibus cauſis infamia irrogetur*, & *Panorm. in cap. ex diligenti, de Simonia.*

4. Infames de jure Canonico ſunt Irregulares, prout colligitur ex *cap. omnes, cap. nulli, & cap. infames 6. q. 1.* in *qua cauſa*, latè habes crimina & delicta, per quæ homo fit infamis.

Id ipſum habes in *cap. infamibus, de Regul. jur. in 6. & in cap. ſanctus Daniel, diſtin. 81. & in cap. Deus Omnipotens, & in cap. qualiter, & quando, de accuſat.*

5. Et conſequenter, repelluntur ab Ordine, ut in præcitatis *Capitulis*: ità, & fortius repellendi ſunt ab habitu Religioſorum; quia ſtatus Regularium eſt ſtrictior ſtatu Clericorum Sæcularium, ut dicitur in *cauſ. 19. q. 1. cap. 1.* quod incipit *Clerici.*

6. Quod procedit in omnibus illis, qui ſuis culpis cenſentur Infames, & ad Ordines prohibentur promoveri: quia ſicut Sæcularis per ſuſceptionem Ordinis fit de ſorte Chriſti; ſic etiam per ſuſceptionem habitus Religioſorum Regularium eximitur ab omni Laica poteſtate, prout deciditur *in Decretis 19. q. 1. cap. duo ſunt genera.*

7. Ut ergò ſaltem par, & æqua ſit utriuſque ſtatus conditio, qui ab uno repellitur, in alterum non debet admitti.

Quæſt. 2. Buffones, Goliardi, Hiſtriones, Scurræ, Paraſiti, Lenones, Circulatores, Lictores, Carnifices, & conſimiles Perſonæ viles; an poſſint Religionem ingredi, & in ea validè profiteri?

1. ET dico, quòd non debent recipi, nec in Religionem admitti, ex quo ſunt perſonæ Infames, prout apertè colligitur ex *l. 2. §. ait prætor, ff. de his, qui notantur infamia*, & ex *l. mater 10. § final. ad l. Jul. de adult.* & docent *Joan. Andr. Butr.* & *Panorm. in cap. cùm decorem 12. de vita, & honeſtate Clericorum*, latè *Ricciull. in tract. de perſonis, quæ in ſtatu reprobo verſantur, lib. 5. cap. 7. & 8. Carol. de Graſſis de effect. Cleric. effect. 1. num. 1235.* & *Gratian. diſcept. forenſ. cap. 185. num. 43.*

2. Etenim, ille cenſetur Infamis, cujus ſtatus, vitâ, & moribus reprobatur, *l. ſed ſi hac lege, §. Prætor, ff. de in jus voc.* & notat *Sylv. ver. infam. in princ.*

3. Præfatorum autem ſtatus multifariè contemnitur, & reprobatur; prout lepidè *Ricciull.* in toto prædicto *tractatu*, & præſupponitur in *d. cap. cùm decorem*, & magis expreſsè in *cap. Clerici officia, eod. tit.* ibi, *Mimis, Joculatoribus, & Hiſtrionibus non intendant.*

4. Perſonæ autem Infames repelluntur ab Ordine, ut clarè legitur in *cap. Infames 6. quæſt. 1.* ubi recenſentur viginti ſpecies Infamium perſonarum, ibi, *nec ad ſacros gradus debent provehi*, & dixi ſuprà per multa jura.

5. Sic item repelluntur ab habitu Religioſorum; quia Regularium ſtatus eſt ſtrictior, quàm ſit ſtatus Clericorum, ac cæterorum Præsbyterorum Sæcularium, prout latè docet *D. Thom.* communiter receptus in 2. 2. *q. 184. art. 8. in corp.* hi quidem dicuntur ſæculares, ſecus autem Religioſi.

6. Proindè, licet tranſire de Clericatu ad Monachatum, non è contra, ut eſt videre in *cap. duæ ſunt 19. quæſt. 2.* quia ſtatus Monachalis eſt ſtrictior Clericatu ſæculari.

7. Verùm, præcitati, de quibus agitur, ſi in Religionem admittantur, & in ea profiteantur, erit valida eorum Profeſſio; quia nullo communi jure invalidatur, eò fortius, ſi aliàs ſint idonei, & benemeriti, ità, ut virtutum præſtantia, malam famam vincat.

Quæſt. 3. An Furioſi, & Mente capti, de jure poſſint in Religionem admitti?

1. NEgativè reſpondent communiter *Doctores*, & hoc ex defectu mentis, & voluntatis, quæ eſt omninò neceſſaria, ad faciendum quempiam Religioſum verè, & propriè in aliqua Religione approbata: etenim conſenſus eſt de ſubſtantia Profeſſionis, & Receptionis ad habitum; prout clarè habetur in *cap. ſicut tenor 15. de Regularibus*, ibi, *cùm alienatus non ſentiat, & per hoc non valeat conſentire*, & docet *Syl. verb. Religioſ. q. 2.*

2. Quod amplia eſſe verum, etiam ſi per centum annos in Religione ſteterint, & ſi de facto profiteantur, Profeſſio erit nulla: quia, ut dixi, ex defectu liberi conſenſus, & judicii, ſicut non poſſunt matrimonium validè contrahere, ità nec poſſunt validè profiteri, prout colligitur ex *l. furor, ff. de ſponſal.* quia matrimonium corporale, & ſpirituale, quodammodò parificantur quoad conſenſum, & judicium.

3. Et ſicut matrimonium non ratificatur per ratihabitionem, poſtquàm fuerint ſanæ mentis, niſi de novo contrahant; ità nec Profeſſio facta ante annos pubertatis valet, nec poteſt ratificari, niſi poſtquàm fuerint ſanæ mentis, & doli capaces de novo per Profeſſionem novam tacitam, vel expreſſam ad Religionem ſe obligaverint; ut expreſsè dicitur in eod. *cap. ſicut tenor*, ibi, *niſi poſtquam mentis ſuæ factus compos ſpontanea voluntate Profeſſionem fecerit Monachalem*; & *ibid. Gloſ.* ſubnectit, quod ab initio non valet, ex poſt facto convaleſcit.

Quæſt. 4. Illegitimi de jure communi; an poſſint in Religionem admitti, ità ut fiant Clerici, & Sacerdotes Regulares?

1. ET dico, quòd ſic, ſivè ſint Manſeres, hoc eſt, de ſcorto nati, ut in Hiſtoria *Deuter. c. 23.* ſivè Spurii, hoc eſt de concubina; aut Nothi, hoc eſt de adulterio, & alii qualitercunq; intrare poſſunt Eccleſiã Regularem, & in ea eſſe Clerici, & miniſtrare Altari; prout expreſsè dicitur in *cap. 1. diſt. 56.* ibi, *Præsbyterorum filios à ſacris Altaris Miniſteriis removemus: niſi aut in Cænobus, aut in Canonicis*

niis Religiosè probati fuerint; & in *cap.1. de filiis Presbyterorum*, ibi, *ut filii Presbyterorum, & cæteri ex fornicatione nati, ad ſacros Ordines non promoveantur: niſi aut Monachi fiant, vel in Congregatione Canonica Regulariter viventes*, & in *cap. ad abolendam, eod. tit.* & docet *gloſ. ibid. ver. in ſæcularibus Eccleſ.* & ſic poſſunt promoveri ad omnes Ordines, ſi aliàs ſint idonei, prout latè *Sanctus Raymundus* Decus noſtri Ordinis in *ſumm. lib.3. de filiis Presbyt.* adjuncta *Gloſ.* & *Sylveſt. in ſumm. verb. illegit. num.8. q.6.*

2. Et hoc ideò, quia Religionis ingreſſus tollit Irregularitatem, ſicut, & Ingratitudinem, ut expreſsè dicitur in *cauſ. 19. q.6. cap. liceat*, quod eſt *ultim.* & *ibi Gloſ.* citat multa jura.

3. Et Monachatus omnem maculam abſtergit, *Auth. de Monach. in princ.* & docent præcit. *Doctores.*

4. Nec his obſtat *Conſtitut. Sixti V.* incip. *cum de omnibus*, quam ſuprà poſui: quia, ut ſæpè dixi, & per *Greg. XIV.* & *Clem. VIII.* fuit redacta ad terminos ſacrorum Canonum, & hodie debent attendi prædicta jura, quæ faciunt jus commune, ut notat *Gloſ. in dict. c.1. d. diſt. 56.*

5. Exindè inferas, quòd hujuſmodi Illegitimi, ſi aliàs ſint habiles, de jure communi, abſque alia requiſita diſpenſatione poſſunt promoveri ad omnes Ordines, & miniſtrare Altari, ut dictum eſt, *Sot. in 4. ſent. diſt. 25. qu.1. art.3. concl.3. Graff. deciſ. aur. lib.4. cap.27. num.52. & 53. Sylv. ver. illegit. q.6.* & *Rodr. tom.3. QQ. RR. q.10. art.5.*

6. Nec objicies, quòd Infames repellantur à Sacerdotio, prout ſancitur in *cauſ.6. q.1. cap.2. & cap.17.* quod incip. *Infames.*

7. Et quòd illegitimi ſint Infames infamia facti, ut dicitur in *l. fratres, C. de inoffic. teſtament.* ubi ſpurium definitur eſſe perſonam turpem.

8. Quia, quicquid ſit de jure civili, quoad ingreſſum Religionis debet attendi jus Canonicum, in quo Illegitimi, nedum non repelluntur à Religionis ingreſſu, verum & hortantur Religionem intrare, nec quiſquam eſt à Religione repellendus, intuitu juris Canonici, niſi expreſsè in eodem jure declaretur, quod non fit in præcit. *cap.17.* quod ſi foret, cenſeretur abrogatum per jura *Decretalium*, & per *Conſtit. Greg. XIV.* & *Clem. VIII.* ſuprà poſitas, ut in illis eſt videre.

9. Perindè, ſi qua Religio ſit, quæ prohibeat Infames perſonas recipere ad habitum ſui ſtatuti, poterit ſine ſcrupulo Illegitimos recipere, quia Illegitimi, ut dixi, non ſunt Infames de jure Canonico.

Quæſt. 5. An Illegitimus Monachi filius, de jure communi poſſit in Religionem admitti, in qua Pater adhuc vivit, & in ea validè profiteri?

1. GRegorius XIV. ſuprà poſita ſua *Conſtit.* incip. *circumſpecta, &c.* voluit, Illegitimos cujuſcumque ſpeciei poſſe in Religionem admitti, duabus tamen præſuppoſitis conditionibus.

2. Quarum prima eſt, ut bona indoles, bonique mores Illegitimorum, vincant eorundem defectum natalium. Secunda verò, ne filius Monachi recipiatur in Ordine, in quo adhuc Pater ejus vivit; ſecus autem, prout *ibid.* eſt videre, & habetur in *cap.2. de filiis Presbyterorum*, ibi, *& Pater in eadem Eccleſia miniſtravit, ipſum amoveas ab eodem*, & in *cap.3. eod. tit.* ibi, *ut filios Sacerdotum in Eccleſiis paternis miniſtrare nullatenus patiaris.*

3. Sed pone, quòd is Illegitimus Monachi filius, prædicta conditione non obſtante recipitur, & profitetur in ea Religione, in qua Pater vivit, & eſt Profeſſus; an valeat ejus Profeſſio? & dico, valere; quia multa jure fieri prohibentur, quæ facta tenent, & eo magis, quòd illa prohibitio per *Greg.* facta, eſt ſimplex, non includens *Decretum* irritans; prout colligitur ex illis verbis, *ipſo Patre vivente non admittatur, quod expreſſè prohibemus*, *Rodriq. tom.3. QQ. RR. quæſt.10. art.5. verb. at in tam gravi, &c.*

4. Et addo, quòd *Clemens VIII.* ità declaravit ſua dicta *Conſtit.* incip. *In Suprema Eccleſia*, ibi, *quoad eam partem, per quam eorum, qui formam in eiſdem præſcriptam, de cætero non ſervaverint*, & quoad alios etiam caſus *ibid.* expreſſos: in quibus Receptorum Profeſſio nulla declaratur, ad terminos juris, & ſacrorum Canonum reducimus, ac ſi prædictæ *Conſtit.* in illa parte editæ non fuiſſent.

5. Quapropter, ſi tam forma præſcripta à *Gregor.* in ſuprà poſita Revocatoria, quoad Illegitimos, quàm alia à *Sixto V.* ſtabilita, quoad receptionem aliorum fuerit omiſſa, non ob id Regularium Profeſſiones validitate carebunt, dummodò adſint & alia ſubſtantialia, de jure communi requiſita.

6. Bene verum eſt, quòd ſalvæ remanent pœnæ, in illis appoſitæ contra Superiores quotumcunque Ordinum, qui in admittendis Regularibus ad Habitum, & Profeſſionem, earundem *Conſtitutionum* formam non ſervaverint, aut aliter quovis modo contrafecerint; prout expreſsè dicitur in eadem *Clementina.*

7. Hinc, Regularium Prælati, ſi quem ad habitum, vel profeſſionem recipiant, contra formam *Conſtitutionum Sixti*, vel *Gregorii* ſuprà nominatorum, incidunt in excommunicationem, Domino Papæ reſervatā; nec non & ipſo facto remanent privati voce activa, & paſſiva; & omni alio jure, officio, & beneficio Ordinis, & Religionis.

8. Quod dico etiam reſpectu illorum Superiorum, qui recipiunt Illegitimos, non ſervata forma *Gregorii*, cui *Gregorianæ* ſuperadduntur per *Clem. VIII.* pœnæ *Conſtitutionis Sixti*; *Clemens* enim loquitur generaliter, & ſua verba, ut patet legenti, referuntur ad *Conſtitut.* utriuſque Pontificis, & ubi lex univerſaliter loquitur, univerſaliter debet intelligi, & ubi lex non limitat, nec nos limitare debemus, & ſuperaddidit pœnas pro majori cuſtodia.

Quæſt. 6. An Illegitimi, de jure communi ſint irregulares in ordine ad Dignitates, Beneficia, & Prælaturas: ſic adeò, ut indigeant diſpenſatione?

1. REſpondeo affirmativè, ſivè ſint Sæculares, ſivè Clerici in ſæculo, vel Religioſi in Monaſterio, prout habetur expreſsè in *cap.1. de filiis Presbyterorum*, ibi, *Prælationem verò nullatenus habeant*, & magis clarè in *cap. final. eod. tit.* ubi Dominus Papa conqueritur de honeſtate Eccleſiæ, ex eo, quòd filii Sacerdotum, & alii non legitimè nati, ad Dignitatem, & Perſonatus, & alia Beneficia, curam animarum habentia, ſine diſpenſatione Sedis Apoſtolicæ promoventur, & in *cap. innotuit 20. de elect.* ubi citatur *Canon Concilii Lateranenſis*, ab *Alexandro* editus.

2. In noſtro autem Ordine hæc de Illegitimis ſunt deciſa in *diſtinct.1. de recipiend. cap.13. tex.4. fol.43. col.3.* ibi, *nullus illegitimè natus recipiatur; niſi de Prioris Provincialis licentia ſpeciali: Si autem talis illegitimè natus ad Ordinem receptus fuerit, & diſpenſatum fuerit cum eodem, quod poſſit fieri Prior, non propter hoc Diffinitor fiat Capituli Generalis, aut Provincialis, nec Prædicator Generalis, nec Elector Magiſtri Ordinis, abſque Magiſtri Ordinis licentia ſpeciali*, & *ibi declar. litt. N.*

3. Benè verum eſt, quòd Prælati Regulares multa habent privilegia diſpenſandi cum Illegitimis ad quæcunque officia in Religione, & ſignanter *Sixtus IV.* ſua *Conſtit.* incip. *Apoſtolicæ ſervitutis officium*, in noſtro *Bull.* poſita *fol.143. lit. A.* conceſſit Supremis Prælatis noſtri Ordinis, id, quod ſuprà dicebamus, ibi, *inſuper prædicto, & aliis, qui pro tempore fuerint dictorum partiū Vicariis, ſuper Nataliū, & ætatis infrà vigeſimum tertiū annū defectibus cū perſonis, & fratribus, Ordinē prædictū profiteri volentibus, & Profeſſis ut ad omnes ſacros Ordines, uſque ad Presbyteratus ordinem*

Digitized by Google

ordinem incluſivè, & ſingulas Ordinis Prælaturas, & Officia in dictis partibus promoveri, & in illis miniſtrare, valeant diſpenſare.

4. Item, *Martinus V.* ita habet, *Quòd tu, & ſucceſſores tui Magiſtri hujuſmodi cum quibuſcunq; Fratribus dicti Ordinis, cujuſcunque ſtatus exiſtant, ex quocunque illicito coitu progenitis, vel procreandis, ut ad quoſcunque gradus, dignitates, honores, & officia quæcunque in Ordine, & Locis prædictis dumtaxat promoveri liberè, & licitè poſſint (Generali prædicti Ordinis Magiſtratu excepto) auctoritate Apoſtolica diſpenſare valeas, concedimus*, & alia refert *Feſtus in ſumm.* noſtrarum *Conſtit. p. 1. cap. 7. de Illegitimis.*

5. Quod item conceſſit *Gregor. XIV.* in dicta ſua *Conſtit.* incip. *Circumſpecta, &c.* ibi, *Volumus quoque, ac ſtatuimus, licere Generali, aut Provinciali ſingulorum Ordinum, aut Congregationum, aut Hoſpitalium, ad quos dicta diſpenſatio ſpectat, juxtà tenorem privilegiorum, & indultorum Apoſtolicorum eis conceſſorum, quæ dummodò uſu recepta, nec aliàs ſub ullis revocationibus comprehenſa ſint, ut præfertur in hac parte, revalidamus cum illegitimis, quos aliàs dictus Generalis, aut Provincialis, cum Generali, Provinciali, ſeu intermedio Capitulo, & non aliàs ſuffragantibus meritis, dignos judicaverint, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas diſpenſare, ac diſpenſationes hujuſmodi pro tempore, ità factas, & exinde ſequuta quæcunque valere, & tenere perindè, ac ſi ſupradictæ Conſtitutiones non emanaſſent: hæc ibi*, per quæ annullantur *Sixtianæ Conſtitutiones*, quoad ea, quæ diſponebant de Illegitimis, & abrogabant Regularium Privilegia.

6. An autem per hanc *Gregorianam Conſtitutionem* novum jus commune detur Prælatis, an verò vetus confirmetur, & alia multa hujus generis, vide in *tract. de Prælator ũ poteſtate diſpenſandi*, ubi multa habes hujus generis.

7. In Epiſcopatu autem ſolus Papa diſpenſat, ut dicitur in *d. cap. innotuit, de elect.* & quonam modo Epiſcopus multa poſſit, quoad Clericos, vide *Barboſ. de offic. & poteſtate Epiſcopi, p. 2. alleg. 45. num. 19. fol. 363.*

8. Quid autem veniat nomine Officiorum, & Dignitatum, quibus ſæpè in pœnam culparum Regulares privantur, declaratum habes, atque deciſum per *Sixtum V.* in ſua ſuprà poſita *Conſtit.* edita ſuper dubiis enatis, quæ incip. *ad Romanum Pontificem, verſ. quoniam verò*, & *Sylv. in ſumm. ver. Dignitas*, & *Portell. verb. officium, in addit. nu. 1.* vide ergò ſuprà, vel præcit. *Doctores.*

Quæſt. 7. *Qua de cauſa Sixtus V. tam rigorosè ſtatuit contra illegitimos?*

1. RAtio dubitandi eſt, quia multi Illegitimi extiterunt Viri Illuſtriſſimi, & omni virtutum genere ornatiſſimi, quique præcipuam ingenii, & morum, & ſanctitatis laudem, ità promeruerunt, ut inter Sanctos ſanctiores, & infrà doctos doctiores reputentur.

2. *Gratianus* enim, quamvis illegitimus, vita, & doctrina illuſtris, fuit Eccleſiæ lumen, & *Decretorum* compilator. *Jephte* inter Sanctos refertur; ſic item, & *Albanus* inter Martyres, & alii plures, quos refert *Paleothus de Nothis, & Spuriis, cap. 55. nu. 10. Joannes Andreas* licèt illegitimus, tamen inter Canoniſtas præſtantior; & alii non pauci, quos refert *Joannes Jacobus de Martinis* U. J. D. Coſentinus *in conſil. 2. nu. 52.* ubi quærit; an Clericus, vel Sacerdos poſſit alere filios, & tutâ conſcientiâ Baſtardas dotare?

3. Verùm, lex reſpicit id, quod frequentiùs fit, & non ea, quæ de raro contingunt, ut in *l. nam ad ea, ff. de legib.* cum ſimil.

4. Cùm autem frequentiùs hujuſmodi Illegitimi malis moribus imbuantur, & ſint attincti variis criminibus, & ea ſæpiùs habeant, quæ *Sixtus* enumerat ſuis jam recenſitis *Conſtitutionibus*, id evitandum tot mala, prudenter tot leges fuerunt adhibitæ, vel in deteſtationem criminis paterni, *cap. vergentis, de hæret.* & ob alia multa, quæ aſſignat *Sylv. verb. Illeg. in fin. Sot. in 4. ſent. diſt. 259. q. 1. art. 3.* & *Graff. deciſ. aur. lib. 4. cap. 27. nu. 55.* ubi multa dicit de prædicta *Conſtit. Sixti.*

Quæſt. 8. *Quinam de jure dicantur crimminoſi, ad hoc, ut repellantur ab ingreſſu Religionis, juxtà Decreta Romanorum Pontificum?*

1. SIxtus V. in præcit. ſuis *Conſtit.* abſolutè juſſit, ad Religioſum habitum non debere recipi criminoſos, quod item voluit *Clem. VIII.* in ſuis *Inſtitut.* editis ſuper receptione, & educatione Novitiorum, in *verſ. primum, quod attinet*, ibi, *an criminoſi, an ære alieno gravati.* Si enim dicas, quòd criminoſi denominantur à crimine, ergò inferam & ego, nullus debet in Religionem admitti; quia nemo ſine crimine vivit, nemo ſine peccato eſt, & qui dicit, ſe peccatum non habere, mendax eſt: ſepties enim in die cadit juſtus: oportet ergo aliter ad quæſitum reſpondere, & à jure, vel à *Doctoribus* addiſcere, quinam ſint hi criminoſi, à limine Religioſorum repellendi.

2. *Gratianus* ſuper hoc multa dicit in ſuis *Decretis diſtin. 25. cap. unum horarium*, & *Gloſſ. ibid. in verſ. alios*, docent, illos homines dici criminoſos in jure, maximè reſpectu beneficiorum non recipiendorum, qui peccatum committunt, quod ſatis eſt ad damnationem, & depoſitionem, *Innoc.* & *Panorm. in cap. ex tenore, de tempore ordinandorum*, dicunt, quòd illi dicuntur criminoſi, qui committunt magna peccata, quæ repellunt ab Ordine, argumento *46. diſt. c. Clericus, & diſt. 85. c. Apoſtolus, & 5. q. 4. cap. in loco.*

3. *Sanctus Raymundus* de noſtra Familia benemeritus, *lib. 3.* ſuæ *ſumm. tit. de relaxis, & diſpenſationibus*, §. 2. docet, criminoſos dici per ea peccata, quæ ſunt enormia, & publica, quæ ejiciunt ab adminiſtratione ſuſceptorum, & repellunt à ſuſcipiendis, prout eſt hæreſis, ſimonia, homicidium voluntarium, & his ſimilia, ut in *diſt. 50. c. miror, 1. q. 1. cap. ergà*, quem ſequitur *Gloſſ.* in dicto *cap. ex tenore*, & *Hoſtienſ. in ſumm. eod. tit. rubr. de qualit. num. 8. §. prima regula*, ubi de hac re luculenter agit.

4. Dixi, enormia, & publica: quia peccata occulta vindictam non habent, ut docet *Gloſſ. in d. cap. ex tenore.*

5. Unde, etſi Epiſcopus peccatum occultum noverit per Confeſſionem, non poteſt prohibere pœnitentem ab Ordinibus.

Et colligitur ex *text.* dicti *cap.* ibi, *verumtamen: quia peccatum eſt occultum, ſi promoveri voluerit, eum non debes aliqua ratione prohibere; quia etiamſi in crimine teneantur, prohibendi non ſunt, ſed monendi, Gloſſ. ibid.*

6. Quid autem ſit publicum, conſule *S. Raymund.* in cit. *loc.* & *Hoſtienſ. ubi ſuprà.*

7. Tandem, ſi preſſiùs loqui volueris: ea crimina dicas facere hominem criminoſum, & inhabilem ad Religionem, ob quæ lex civilis punit pœna mortis, vel triremium, vel perpetui exilii, aut fuſtigationis, vel membri mutilationis, ceu ſunt homicidium publicum, furtum famoſum, adulterium, ſodomia, hæreſis, ſimonia, falſificatio Litterarum Apoſtolicarum, vel Regalium, aut monetarum adulteratio, vel tonſio, & his ſimilia, quæ exigunt pœnam mortis, & infamant.

Quæſt. 9. *An Judices Laici, vel Eccleſiaſtici poſſint quempiam à Religione revocare, ex quo in ſæculo enormia commiſerit?*

1. QUæſtio hæc eſt frequens in uſu; nam ſolent juvenes non pauci, ubi in ſæculo delicta commiſerint, ad Religionem evolare: virtutis amore, an formidine pœnæ? Deus tantùm novit. Hinc inſtant Judices, qui extrà ſepta morantur, ſibi criminoſos remitti, & reſtitui, non obſtante, quòd ſint in Religionem admiſſi, ſervatâ formâ *Conſtit. Sixti*, quæ incip. *Cùm de omnibus.*

2. Verùm, idem *Sixt.* quid faciendum, ſua *Conſtitut.* 2. declaravit; ibi, *contra criminoſos verò, quorum profeſſio, ead. Conſtit. noſtra irrita declaratur, ac propterea Judicibus, & Curiis ſecularibus procedendi facultas conceditur, tunc demum id locum habere volumus, & non aliter, cùm actis publicis conſtiterit ipſos Judices & Curiam ſecularem, ante ſuſceptionem habitus, de ipſo crimine adverſus eos accuſationem ſuſcepiſſe, vel inquiſitionem inſtituiſſe;* hæc *ille.*

3. Quod item procedit in Judice Eccleſiaſtico, ſi contra quem ſibi ſubditum inquiſitum ſuſcepiſſet, qui inquiſitione non obſtante, ad eludendum ſui Judicis competentis judicium, Religionem intraſſet; quia utrobique eadem militat ratio, & per ea alia, quæ adducit *Rodr. tom. 3. Q. Q. RR. q. 56. art. 3. & 2. p. ſumm. cap. 3. de Novitiis, num. 6. circa quintam interrogationem.*

4. Sed ſicut *Greg. XIV.* ſua præfata *Conſtit. Circumſpecta,* annullavit *Sixti V. Conſtitutiones,* quoad Illegitimos, cujuſcunque fuiſſent ſpeciei, eaſque reduxit ad terminos juris, quas adeò eſt moderatus, ut Illegitimorum ſuſceptiones, & profeſſiones in Ordine ſubjiciantur juri communi tantùm; ac ſi quoad hæc præfatæ *Sixtianæ* editæ non fuiſſent.

5. Ità, & *Clemens VIII.* ſua præcit. *Conſtit. In Suprema Eccleſiæ,* quoad eam partem, per quam eorum, qui formam, in eiſdem *Conſtit.* præſcriptam non ſervaverint, & quoad alios caſus, *ibid.* expreſſos, in quibus Receptorum; in quibuſcunque, etiam Mendicantium Ordinibus profeſſio nulla declaratur, ad terminos juris, & ſacrorum Canonum reduxit, ac ſi præfatæ *Conſtitutiones* in illa parte editæ non fuiſſent.

6. Unde, abrogatis *Sixti, & Gregorii Conſtitutionibus,* & de medio ſublatis, caſus poſitus debet expendi, & examinari juxta jus commune, & ſacros Canones; penderque deciſio ab ea quæſtione, ſcilicet, quibus in caſibus Clerici, aliique exempti poſſint licitè à laica poteſtate examinari, judicari, & puniri.

De quibus latè, ac lepidè graviſſimus Doctor Hiſpanus *Didac. Covar. practic. quæſt. cap. 32.* & *Julius Clar. lib. 5. ſent. § fin. q. 36.* ubi multa hujus generis, & nuper poſt multos *Bonac. tom. 2. circa octavum decalogi præceptum, diſp. 10. q. 2. §. 1. per totum,* & noviſſimè *Marcellus Vulpes* in ſua *Praxi fori Eccl. c. 38. n. 1.*

7. Nunc verò cum diſtinctione reſolvo quæſitum: aut iſte criminoſus fit Religioſus fraude, & dolo, ea ſcilicet intentione, ſe ſubtrahendi è laica poteſtate, & ſic poteſt per Judicem laicum revocari, & à Novitiatu debet expelli; prout accidit tempore Provincialatus Ad. R. P. Magiſtri Fratris Pauli de Callio, utriuſque noſtræ Calabriæ Provincialis meritiſſimi, ſub anno 1610. cùm quidam criminoſus Clericus Civitatis Catanzarii, falſis informationibus fuiſſet admiſſus ad peragendum Novitiatus annum, in Conventu S. Dominici Terræ Altimontis; reclamante Epiſcopo Cathacenſi, fuit habitu privatus, & ab eodem Patre Provinciali de conſilio ſui Capituli, è Novitiatu licentiatus, qui illinc ad paululum fuit, ſervatis ſervandis, ad triremes condemnatus: voluit enim miſer ille in patriam reverti, ubi homicidium commiſerat; quia dolus, & fraus nulli debet patrocinari, ut omnes docent.

8. Vel talis delinquens ſuſcepit Religionis habitum, abſque fraude; & ſic liberatur, & eximitur prorſus à juriſdictione Judicis Laici, & relinqui debet Judici ſuo Eccleſiaſtico puniendus, *Clarus* cit. *loc. n. 43. & 44.* ubi plures refert deciſos caſus; & ſignanter de quodam criminoſo, qui patrato delicto fuit factus Clericus, & beneficium obtinuit, ſed ſtatus mutatio non juvit, cùm dolosè egerit, *Covar.* cit. *loc. concl. 2. num. 4.* ubi multos allegat *Doctores;* & jura citat, & *Bonac. num. 16. ubi ſuprà;* & hanc diſtinctionem, infinitis citatis Authoribus, probat *D. Conſ. Carleval. tom. 1. de Judic. diſp. 2. q. 6. ſect. 3. num. 447. 448. & 449.*

9. Sed dices; quando præſumitur, Delinquentem ſuſcipere Religionis habitum dolo, & fraude?

Reſpondent *Doctores,* quòd tunc fraus præſumitur, cùm quis efficitur Religioſus ſtatim patrato delicto, vel ubi fuit de ipſo delicto delatus, vel diffamatus, vel ubi audivit, quòd Judex per viam inquiſitionis, vel accuſationis incæpiſſet inquirere, vel ſi fuiſſet ſuper delicto citatus, vel condemnatus, in his, & ſimilibus caſibus, reverà præſumitur accepiſſe habitum in fraudem, utpotè ad evadendum reatus pœnam, & ſui Judicis diſciplinam; quod non poteſt fieri, prout colligitur ex *l. hos accuſare, §. hoc beneficio, verſ. dum non retractandi cauſa, l. maritus, §. legis ff. de adulter. l. ult. ff. de re militari,* & argum. *cap. propoſuiſti, de foro compet.* ubi deciditur, quòd non licet judicium declinare, & quòd datur locus præventioni; omnis enim Laicus, ad hoc ut fiat Clericus, vel Religioſus, de jure Canonico debet eſſe liber, & abſolutus ab omni ſervitute, vinculo, & obligatione; ut in *cap. unic. de obligatis ad ratiocinia, & cap. tantis Daniel 81. diſtin.*

10. Sed pone, quòd criminoſus fiat dolosè Profeſſus; quid agendum, Judice reclamante?

Reſpondent quidam, quòd ultrà pœnas, in quas Superiores incurrunt, ob informationes faciendas; non factas ad præſcriptum recenſitarū *Conſtitutionū,* tenetur Monaſteriū pro delicto ipſius Criminoſi profeſſi, prout hæres tenetur de delicto ſui inſtituentis: hoc eſt, ad tantum, quantum ad ipſum pervenit, *Clarus* cit. *loc. num. 45.*

11. Sed ego dico, quòd in tali caſu Judices Eccleſiaſtici debent examinare delicta hujus criminoſi Profeſſi, & ſuper illis judicare, & ſervatis ſervandis, ad triremes illum condemnare, vel degradare, & ſeculari Curiæ tradere; ſi talia ſint Criminoſi delicta; fraus enim, ut dixi, nulli debet patrocinari.

12. Si verò delicta mulctam exigant pecuniariam, debent bona hujuſmodi Profeſſi Laicali poteſtati relinquere, ſecundùm aliquos *Doctores.*

13. Sic adeò, ut is ſubjiciatur Laicis, quoad pœnam pecuniariam, & Eccleſiaſticis, quoad corporale: Perſona enim, ex quo effecta eſt de ſorte, & hæreditate Chriſti, non poteſt prorſus eſſe ſubjecta Poteſtati laicali; ut dicam de Oblatis, *Duard. lib. 2. can. 15. q. 11. num. 4. Carol. de Graſſ. eff. 1. n. 1080. Bonac.* latè cit. *loc. n. 16. Ant. Diana p. 4. tract. 1. reſol. 95. part. 3. tract. 1. reſol. 33. & p. 1. tract. 2. reſol. 26.* Egomet infrà in *tract. de Privil. Novit. Carleval. ubi ſuprà,* & *Boſſius in tract. crim. titul. de pœnis, num. 37.*

14. Et debent hoc Prælati Regulares procurare: Eccleſia enim eſt cultrix juſtitiæ, nec Criminoſis novit dare adjutorium; Nec poſſumus, inſtante parte, facinora impunita relinquere; nec pœnam culpis debitam relaxare, ſi hoc exigat juſtitiæ ratio, partis petitio, & Reipublicæ bonum, *D. Thom. 2. 2. quæſt. 67. art. 4.* & *Covar. variar. reſolut. lib. 1. cap. 20. num. 8. in fin.*

15. Sed quid, ſi iſte Criminoſus, ante delictum, voverit Religionem intrare; & ſtatim poſt delictum commiſſum ingrediatur; cenſetur ne in fraudem intraſſe? an potiùs ob votum, & cauſa ſerviendi Deo?

Affirmant quidam, huic intranti tale votum adeò ſuffragari, ut ſit abſolutus realiter, & perſonaliter ab omni juriſdictione Laicali, etiam ſi de delicto eſſet inquiſitus, vel coram Judice diffamatus.

16. Et addunt, quòd ad probandum, tale Votum fuiſſe emiſſum antè crimina, ſatis eſſe juramentum intrantis, & illi ſtandum; quia ea, quæ in animo conſiſtunt, ipſius tantùm aſſerentis juramento probantur. Votum enim ſtat in animo, & mente Voventis, *Gloſ. in cap. ſignificaſti, il 1. de homicidio,* & *Gloſ. in cap. ſi verò, il 2. de ſent. excomm.*

17. Verùm, hæc opinio dubia eſt, quandoquidè agitur de gravi, & maximo præjudicio tertii, nempè, de gravi, & enormi læſione Reipublicæ, & ſecularis juriſdictionis: quò fit, ut non ſtetur juramento aſſerentis, ſed requiratur majot

Digitized by Google

major probatio, ut in praxi ſervatur, & dico infrà in *tract. de privil. Novit.*

18. Secus autem, ſi de re levi, & modico præjudicio ageretur; ità probant *Covar. pract. quæſt. cap. 32. num. 4. verſ. cæterùm, Proſper Farinacius de Inquiſit. q. 8. num.* 114. *Portell. verb. Novit. num.* 17. *Rodriquez tom. 3. QQ. RR. quæſt.* 10 *art.* 7. & ante eos *Sylv. ver. Judex* 2. *quæſt. num.* 6.

19. Quæ autem ſunt dicta circa criminoſos, limita, non procedere in iis, qui per ſententiam diffinitivam fuerunt à delictis totaliter liberati, dummodò non remanſerint infamia notati; ſic enim abſoluti non poſſunt dici inquiſiti, quò minùs nequeant Religionem ingredi, ſi aliàs ſint idonei, *Rodriquez* cit. *loc.*

20. Onus autem probandi, quem mutaſſe ſtatum in fraudem, hoc eſt, ad hoc, ut effugiat forum Judicis ſæcularis, ejuſque punitionem, ſpectat ad eum, qui contendit, & fatetur, ità eſſe, ac fuiſſe factum; fraus enim non præſumitur, quin probetur, *l. 1. ff. pro Socio, & l. quoties, §. qui dolo, ff. de probat. Bonac.* multis allegatis cit. *loc. num.* 18. *Addentes ad Jul. Clar. in d. q. 36. num.* 4. & extat deciſum per *Franch. deciſ.* 209. *& deciſ.* 384. ubi latè, & ad partes de hac eadem re diſputatur, & *Paul. Layman. lib. 4. tract. 9. cap. 4. de immunit. Eccleſ. num.* 12. *&* 13.

Quæſt. 10. ***An homicidæ ac latrones de jure communi poſſint Religionem ingredi, & in ea validè profiteri?***

1. AFfirmativè reſpondeo, & habetur in *cauſ. 33. q. 2. cap. Admonere,* ubi Papa *Stephanus V.* conſuluit cuidam Haſtulpho, qui uxorem occiderat, ut relinqueret ſæculum, & fieret Monachus, ibi, *placeat tibi conſilium noſtrum, & hoc fac, quod melius tibi: miſerere animæ tuæ, ut non ſis tu tibimet ipſi homicida*, quæ verba ſunt conſultiva, non autem diſpenſativa: & hoc ideo, quia de jure homicida diſpenſatione non indiget, ad hoc, ut fiat Regularis; unde tanquam unus de converſis poteſt validè profiteri.

2. Immò, ſi ſit occultus, poteſt & Altari miniſtrare; prævia tamen diſpenſatione Prælati, ſi aliàs ſit idoneus; quonam modo Prælatus Regularis poteſt in homicidio diſpenſare, vide quæ dico in *tract. de poteſtate diſpenſandi.*

3. Hinc dicitur, S. Romualdum Fundatorem Camaldulenſium fuiſſe priùs homicidam: & ità pariter S. Gulielmum Ducem, etiam Reformatorem Ordinis Eremitarum S. Auguſtini, in quorũ vita nulla fit mentio, quòd fuiſſet cum illis diſpenſatum ad ingrediendum, vel profitendum in Religione, ut notat *Portell. ver. Novitius, nu.* 12. *& n.* 15. & *Peyr. tom. 2. de Prælat. q. 3. cap. 1. §. 2. num.* 87.

4. Idipſum dico de latronibus; quia ex eo, quòd latrones ſunt, de jure communi non redduntur inhabiles ad profitendum: ſecus autem, ſi eſſent inquiſiti, vel ſi habeant debita, & recuſant reſtituere, cùm poſſent; ſic enim cenſentur, quemadmodum & alii ære alieno gravati.

5. Verùm, etſi horum omnium valida ſit Profeſſio; ſalvæ tamen remanent pœnæ, contra Superiores appoſitæ, ut ſæpè dictum eſt, & *Clem. VIII.* declaravit.

6. In noſtra autem *Conſtitut. diſtinct. 1. cap. 13. tex. 2. litt. F. fol. 42. col. 2. ver. de criminoſis,* dicitur, quòd facinoroſi, & homicidæ non recipiantur ad habitum, niſi maximam ſuorum errorum pœnitentiam oſtenderint, aut ferventiſſimo ſpiritu ducti, ad Religionem venerint, idque non ſine licentia Magiſtri Ordinis ſpeciali, vide *ibi.*

Quæſt. 11. ***An Curiales de jure poſſint in Religionem admitti, & in ea profiteri?***

1. DEciſio pendet ex illa; an Curiales poſſint de Jure ad Ordines promoveri? quoniam idem eſt judicium de Profeſſione, & Religionis ingreſſu, & de ſuſcipiendo primam tonſuram, & de promovendo ad ſacros Ordines; qui enim non poteſt de jure prima tonſura initiari, vel promoveri ad ſacros Ordines, multò minus nequibit Religionem intrare, & in ea profiteri; ſicut enim Laicus, ex quo fit Clericus, dicitur mutare ſtatum, ità ſi fiat Religioſus, quia utroque modo fit de ſorte, & hæreditate Chriſti.

2. Curiales ergò (ut à nomine incipiam) dicuntur à curia, vel à cruore, prout latè docet *S. Raym. lib. 3. ſumm. tit. de Curialibus.*

3. Nam, ſunt in duplici differentia: quidam enim procurant honeſta Curiæ officia, ut Decuriones, Judices, Advocati, Procuratores, Milites, & ſimiles; quidam verò ſunt Curiales in cauſa ſanguinis, & hi dicuntur à cruore.

4. Omnes Curiales indiſtinctè prohibentur ordinari, niſi primò ſint abſoluti à Curia, *diſt. 51. cap. 1. 2. &* 3. ibi, *fuerint abſoluti à Curia admittuntur.*

Sed cum diſtinctione; nam hi, vel exercuerunt ſæva, turpia, vel inhoneſta, aut honeſta.

5. Curiales primo modo, ut qui dum Poteſtatibus deſervirent, ſanguinem humanum fuderunt, ut Milites, & Officiales, non poſſunt promoveri ſine prævia diſpenſatione, ut dicitur in *diſt. 51. cap. 1. &* 3.

6. Sic item hi, qui exercuerunt turpia, & inhoneſta, ut Hiſtriones, Buffones, & conſimiles viles Perſonæ, ut in *diſt. 46. cap. 3. diſt. 2. de conſecratione, cap. pro dilectione.*

7. Qui autem exercuerunt honeſta extrà cauſam ſanguinis, admittuntur; abſoluti tamen à Curia, ut dictum eſt, & habetur 61. *diſt. c. Oſius.*

8. Multæ autem ſunt cauſæ, ob quas hujuſmodi Viri ſic indiſtinctè prohibentur ordinari; quarum Prima; quia Curialium plures ſunt viles perſonæ, & frequenter irregularitatem contrahunt ex officio ſuo.

9. Secunda, multum moleſtatur Eccleſia, & incommoda patitur, propter tales, quando repetuntur.

10. Tertia; quia præſumitur contra eos, quòd non tranſeant ad Clericatum, vel Monachatum voto Religionis, ſed, ut fugiant ratiocinia dominorum ſuorum, *d. diſtin. 51. cap. 1. 2. & 3. & diſt. 53. Syl. ver. Ordo* 4. & *Bonac. de cenſ. diſput. 7. q. 2. pun. 4. num.* 3.

11. Hæc omnia procedunt in Monachatu, ut ſuprà dixi; ſic adeò, ut ſi de facto promoveantur ad Ordines, ſint verè ordinati, & in Religionem admiſſi, validè profitentur; quia in jure non reperitur decretum irritans factum contrarium; ſed Superiores (ut ſæpiùs dixi) poſſunt, ut ſuprà puniri, & caſtigari, uti violatores ſacrorum Canonum, & Apoſtolicarum Conſtitutionum.

Quæſt. 12. ***An ratiociniis obligati, poſſint de jure eſſe Religioſi, & validè profiteri?***

1. RAtiocinium (ut exordiar à nomine) eſt redditio rationis, conſurgens ex adminiſtratione rei publicæ, vel privatæ: ſunt enim quædam ratiocinia publica, quibus obligantur Officiales Curiæ ex adminiſtratione rerum, ad Rempublicam pertinentium, ut dicitur in *l. Officiales, C. de Epiſcopis, & Clericis,* prout ſunt Theſaurarii, Perceptores, Depoſitarii æris publici, Advocati, Judices, & conſimiles.

2. Quædam verò privata, quibus homines obligantur ex adminiſtratione rerum privatarum; ut ſunt Tutores, Procuratores, Actores, Executores ultimarum voluntatum, & conſimiles, de quibus in *cap. unic. de obligatis ad ratiocinia,* & docet *Sylv. verb. ratiocinium.*

3. Quo præſuppoſito, dico, quòd obligati ad ratiocinia Reipublicæ, de jure cõmuni prohibentur Religionẽ intrare, & in illa profiteri; prout habetur in *cap. legẽ, diſt.* 53. ibi, *qui militia, vel ratiociniis ſunt publicis obligati,* & ibidẽ, *quòd ſi etiam tales quoque Monaſterium petunt, ſuſcipiendi nullo modo ſunt, niſi priùs à ratiociniis abſoluti fuerint,* & docet latè *S. Raymund. in ſumm. lib. 3. tit. de Curial. & oblig.*

ad ratiocin. §. 4. *ver. ſequitur, ut videamus*, & *Syl. verb. Religio*, 2. *q.* 6.

4. Quia de jure obligati Reipublicæ ex adminiſtratione, arcentur ab honoribus, prout expreſsè dicitur in *l. Officiales, C. de Epiſcopis, & Clericis*.

5. Et multò minus poſſunt ad ordinem promoveri, ut manifeſtè deciditur in *cap. unic. de obligatis ad ratiocinia*, ibi, *ſi enim ante libertatem negotiorum, vel officiorum fuerint ordinati, Eccleſia infamatur*. Perinde, cenſentur irregulares, reſpectu Ordinum, & inhabiles ad Religiones, ex defectu libertatis, ſaltè ad tempus: hoc eſt, uſq; dũ nõ fuerint reddita ratiocinia; qui enim nequeũt eſſe Clerici, multò fortiùs, nec poſſunt in Religione profiteri.

6. Quod item amplia ad eos, qui ſunt obnoxii ratiociniis, etiam ob privatarum rerum adminiſtrationem, & hoc ex novo jure *Sixtianæ Conſtit.* incip. *Cùm de omnibus*, ibi, *authoritate Apoſtolica perpetuò ſtatuimus, & ordinamus, ut hujuſmodi ingenti ære alieno ſuprà vires facultatum ſuarum gravati, vel reddendis ratiociniis obnoxii, & obligati, nullatenus recipiantur, &c.* qui *text.* cùm indiſtinctè loquatur, generaliter debet intelligi, juxtà *l. de pretio, ff. de publ. in rem act.*

7. Tum etiam, quia ratio finalis præfatæ *Conſtitut.* etiam militat in ratiociniis rerum privatarum; ibi, *in Religionis opprobrium, in Dei offenſam, & ſcandalum plurimorum*; & ibi, *ut ex hujuſmodi cauſa lis, vel moleſtia eis jam illata, vel timendum ſit, quòd inferatur:* hæc omnia concurrunt in caſu, de quo agitur, ergo ex novo jure, quod ratificavit *Clem. VIII. in Inſtitut. Novit.* lite pendente, vel movenda infrà pauca tempora ſuper hujuſmodi ratiociniis, non poteſt quis his obligatus, licitè Religionem ingredi, nec profiteri; prout *S. Raym.* cit. *loc.* ubi loquens de adminiſtratione privata, ibi, *aut movetur quæſtio de perfidia, aut dolo, aut culpa*, allegat. 81. *diſtinct. tantis*, 23. *diſt. Illud, extr. de oblig. ad ratiocin. cap.* 1. quem ſequitur *Portellus verb. Novit. n.* 20. *Peyr.* multis citatis *to.* 2. *de Prælat. q.* 3. *cap.* 1. §. 2. *n.* 74. *à Sancto Fauſto to.* 1. *lib.* 5. *Theſauri, q.* 127. *Bonac. de cenſ. to.* 1. *diſp.* 7. *de Irregular. qu.* 2. *pun.* 4. *n.* 4. 5. & 6. *Navar. conſ. lib.* 3. *de regul. conſ.* 1. *n.* 7. *ver.* 3. *Ledeſ. de ſtat. Relig. in comm. cap.* 6. *concl.* 3. *dub.* 4. *fol.* 254. *Sorb. in comp. ver. Novit. tit. de Novit. profeſſ. Rodriq. tom.* 3. *QQ. RR. quæſt.* 10. *art.* 11. & *in ſumm.* 2. *p. cap.* 3. *de Novit. in octava interrogat.* & *Mirand. tom.* 1. *Manual. q.* 17. *art.* 6.

8. Secus autem dicendum, ſi aliàs ſint debitores ex cauſa mutui, vel ſimili, utputà ex inſtrumento, obligatione, & contractu, vel juramento, ceu ſunt feudatarii, conductores prædiorum, rerumque venialium, ut dicitur in *ff. de muner. & honor. l. reſcripto*, §. *debitores*, & *C. de Epiſcopis, & Cleric. l. quiſquis emenſis*, & docet *S. Raym. ubi ſuprà*.

9. Sed pone, quòd contra prædicta aliquis in Religione profiteatur; an ſit eius profeſſio valida? Et dico, quòd ſic; quia in jure communi non reperitur decretũ irritans.

10. Et addo, quòd *Clem. VIII.* ita declaravit in ſua ſæpe dicta *Conſtit.* incip. *In Suprema Eccleſia*, qua omnes caſus *Sixti* ad terminos juris reduxit.

11. Verum, Monaſterium tenetur ad intereſſe, & damna reficere; & Superiores inciderent in pœnas, ut ſæpe dixi, & notant præcitati *Doctores*.

Sed quid, ſi quis finita adminiſtratione, & redditis ratiociniis remaneat debitor; an poſſit Religionem intrare? Ex infraſcriptis reſolve.

Quæſt. 13. *An ære alieno gravati, & debitis onuſti, poſſint de jure Religionem adire, & in ea licitè profiteri?*

1. UT certa ab incertis ſeparentur; oportet advertere, quòd hic non loquimur de eo, qui Religionem ingreditur de conſenſu, & voluntate ſui creditoris; quia volenti, & conſentienti nulla fit injuria.

Nec de debitis incertis, ut cùm verus Dominus ignoratur, vel ſi ſint incerta ex parte ipſius debitoris, ut cùm dubitat, an verè debeat, vel reſtituere teneatur: hæc enim non impediunt Religionis ingreſſum, ut colligitur ex *prima Conſtitutione Sixti*, ibi, *quorum Dominus facta diligenti inquiſitione poteſt ſciri*, & docent antiqua jura: ſecundùm quæ, bona incerta, & indeterminata poſſunt converti in pios uſus.

2. Imò, & applicari Monaſterio, quod quis ingreditur, etiam ſine conſenſu Epiſcopi, juxtà privilegium Minoribus conceſſum à *Clem. IV.* quod extenditur ad omnes, ob mutuam privilegiorum communicationem, ut docet *Miranda to.* 1. *Manual. q.* 17. *ar.* 7. *concl.* 1. & habetur *in comp. privil.* eiuſdẽ *Ordinis, verb. Novitius*, §. 1. ibi, *quòd bona incerta aliquorum, quæ debentur ab aſſumentibus noſtrum habitum, quorum proprii Domini ſciri, & inveniri non poſſunt, à Miniſtris, & Prælatis Ordinis poſſint in aliquos pios uſus commutari*, de quo privilegio *Navar. in Manual. cap.* 17. *num.* 22.

3. Nec item de debitis parvi momenti, tum quia *Sixt.* loquitur de ingenti ære; tum etiam; quia levia, & minima, in conſideratione non veniunt.

4. Sed de debito certo, ac determinato, quòd ſit alicujus conſiderationis, & de creditoribus invitis; ſic adeò, ut his reclamantibus, & debito certo non obſtante, an liceat debitori ſæculum relinquere, & Religionem intrare?

Quod cum diſtinctione reſolvo; aut iſte debitor ingrediens habet, unde ſolvat; aut non: ſi primo modo, vendat ſua, & creditoribus ſatisfaciat, quibus ſatisfactis, vel datis pignoribus, vel præſtita prius cautione, vel facta obligatione ſuprà ſua immobilia de ſolvendo; poteſt licitè recipi, & ad profeſſionem admitti. Si autem non ſit perſona ſolvenda, tenetur facere, quod poteſt, utputà, in creditorum beneficium cedere bonis omnibus, & ſuis juribus, & actionibus; quo facto, poteſt ingredi, & in Religione profiteri; quia ultrà poſſe non aſtringitur, & ad impoſſibile nemo tenetur, & inanis eſt actio creditoris, quam inopiæ debitoris excludit exceptio 14. *q.* 6. *c. ſi res, ff. de dolo, l. nam is*: ità *D. Thom.* 2. 2. *q.* 189. *ar.* 6. *in reſponſ. ad* 3. ubi ait, *quòd ille, qui eſt obligatus ad aliquid certũ, non poteſt illud licitè prætermittere, facultate exiſtente: & ideò, ſi aliquis ſit obligatus, ut alicui rationem ponat, vel, ut certum debitum reddat; non poteſt hoc licitè prætermittere, ut Religionem ingrediatur, ſi tamen debeat aliquam pecuniam, & non habet, unde reddat, tenetur facere quod poteſt, ut ſcilicet cedat bonis ſuis creditori, propter pecuniam autem perſona liberi hominis, ſecundum jura civilia non obligatur; ſed ſolùm res; quia perſona liberi hominis ſuperat omnem æſtimationem pecuniæ:* hæc *ille*; quem *ibid.* amplectitur *Cajet.* & *Navar. in com.* 1. *de Regularibus, n.* 7. *ver. ſeptimò facit*, ubi late ad partes diſputat, & ſolvit contraria.

5. Perindè, debita certa debet ante ingreſſum debitor ſolvere: ſecus peccat mortaliter, & agit contra juſtitiam: tum quia debita ſolvenda ſunt de jure Naturæ, & Divino, juxtà *ſeptimum præceptum Decalogi*. Ingreſſus autem Religionis eſt conſilium, ſed prius ſatisfaciendum eſt præceptis, quàm conſiliis: tum etiam; quia id expreſsè vetuit *Sixt.* in jam dicta ſua *Conſtitut. de omnibus*, quam *Clem. VIII.* quoad hoc, nedum non revocavit, ſed ratificavit in *Inſtitut. Novit.* quas ſuprà habes.

6. Nec omnis ceſſio bonorum excuſat cedentem à ſolvendo, & culpæ reatu, prout mirificè docet *Dominicus Soto* de noſtra Familia benemeritus *de juſtitia, lib.* 4. *quæſt.* 7. *artic. final. in fin.*

7. Non enim excuſat illa, quæ vafre, & doloſè fit, ex *l. ult.* §. *ult. ff. quæ in fraudem credit.* & docet *Jaſon in* §. *item, ſi quis in fraudem. Inſtit. de action.*

8. Quapropter, qui pollet arte, viribus, & ingenio, ut aliquo munere ſit potens, ea, quæ debet honeſte lucrari, tenetur laborare, & facere totum illud, quod moraliter eſt factibile, ad hoc, ut creditoribus ſatisfaciat, ſecus non

ſatis-

Digitized by Google

ſatisfacit animæ ſuæ , prout colligitur ex illis verbis jam recenſitis *D.Thom.tenetur facere, quod poteſt, Rodriq.tom. 3.QQ.RR.quæſt.*10. *art.*9. & 2.*part.ſum.cap.*3. *de Novit.in* 5.*interrogat.* à *S. Fauſto tom.*1.*lib.*5.*Theſ.qu.*129.& 130. & *Portell.ver.Novit.num.*19.

9. Unde, qui juravit, ducere aliquam in uxorem, qua promiſſione & illam cognovit; tenetur illam priùs ducere, quàm Religionem intrare, ut dicitur in *cap. commiſſum, de ſponſalibus.*

10. Quod procedit, etiamſi ad id, lege privata ducatur, docet *Navar.* citat.*loc. ver. quartò*, & hoc, non alia ratione, quàm quia debitor priùs debet ſolvere debita, quàm intrare, *Sanch.lib.*8.*de matr.diſp.*36.*num.*8. & 55.

11. Quod amplia, propter identitatem ejuſdem rationis, ad omnia debita, ſivè ſint realia, ut qui debet vinum, aut oleum, vel aurum, vel argentum, reſque alias, cujuſcunque ſint generis. Vel perſonalia, ceu, qui debet pœnam, ad quam fuit damnatus, vel ſi locaſſet operas ſuas; quia omnia debita impediunt Monachatum, etiam in eo, qui juraſſet intrare infrà tale tempus; quia juramentum non eſt vinculum iniquitatis.

12. Sed quid, ſi contrà jam dicta, quis in Religione Profeſſionem emittat?

Reſpondeo, quòd licet Profeſſio ſit valida, juxtà *Decreta Clementis*, & ſecundùm antiqua jura, *cap.*2. *de obligat.ad ratiocin.Navar. lib.*3. *conſil.de regul.conſ.*26. nihilominùs, Superiores in pœnas incurrunt, quas *Sixt.* præſcripſit, & Monaſterium tenetur ſatisfacere de his, quæ Profeſſus contulit Monaſterio 19.*quæſt.*3.*cap.ſi qua mulier*, & *C.de Epiſcopis*, & *Cleric.l.Deo nobis*, §.1.

13. Secus, ſi nihil contulit; quia nihil habebat; nam Monaſterium ſe habet, ut hæres Profeſſi; hæres autem non tenetur ultrà vires hæreditarias, *Julius Clar.in* §.*final.quæſt.*36.*num.*45.

14. Bene verum eſt, quòd ſi poſt ingreſſum, occaſione eius Monaſterium acquireret aliqua, putà per ſucceſſionem hæreditariam, vel alio modo, utputà, ex donatione inter vivos, vel ex teſtamento, aut quovis alio modo, teneretur Monaſterium, in quantum eſt illud, argum. 19.*q.ult.d.cap.ſi qua mulier.*

15. Poteritque his debitis onuſtus, ſi aliàs non habeat ſatiſfacere , etiam in Monaſterio exiſtens , ſcribere librum , vel aliud honeſtum opus facere, ad liberandum ſe; dummodò propter hoc non negligatur divinum obſequium, *diſt.*91.*cap.Clericus.* Deductis tamen expenſis, ne ſit oneroſus Monaſterio 16.*q.*6.*cap. de lapſis*, & docet *S.Raym. lib.* 3.*ſumm. in tit. de Curialibus, & obligatis ad ratiocinia*, §. 5. *verſ. pone, aliquem*; ubi de hac re multa docet.

Quæſt.14. *An Servus perpetuus, poſſit de jure Religionem ingredi?*

1. Certum eſt , non poſſe ſine conſenſu Domini ſui, prout expreſsè deciditur in *cauſ.*16. *q.*1.*cap. qui verè*, ibi, *neminem ſervorum ſuſcipi in Monaſterium, ut ſit cum eis Monachus, niſi cum Domini ſui licentia.*

2. Et Prælati ſecus facientes, debent excommunicari, ibid. *prætereuntem verò hæc, decrevimus, extrà communionem eſſe, ne nomen Dei blaſphemetur.*

3. Et hoc ideò; quia Servus hujuſmodi, quicquid eſt, ſui Domini eſt, unde caret omni dominio, & poteſtate ad conſtituendum ſibi alium hominem in dominum, & patronum: nec ob id poteſt à ſuo Domino recedere, & alteri inhærere ; prout exigit Monachorum Regula: quandoquidem, Regulares (ut praxis ipſa docet) abrenunciantes propriæ voluntati, promittunt , uſque ad mortem obedire Superioribus Ordinis, quem ſunt amplexi, & profitentur; prout latè *S.Raymund. lib.*1.*ſumm. cap.de Voti tranſgreſſione*, §.6. *tit.*8. & *Cardinalis Turrecremata ſuper Decreto, cauſ.*17. *q.*2. *cap. ſi quis, num.*3. ubi de hac re luculenter , ac lepidè, adjuncta *diſtin.*54. *cap. nullus*, & *Sylv.verb.Religio* 2.*q.*3.

4. Proindè, non poteſt in Religione profiteri, ſine crimine furti, quod hinc inde committeretur; mutuus enim contractus , qui debet mediare inter Religionem acceptantem, & profitentem, fieret de re aliena, invito domino, & conſequenter, etiamſi profeſſionem feciſſet, eſſet Domino repetenti, cum omnibus bonis, quæ ad Monaſterium attulit, reſtituendus, & reconſignandus; juxtà diſpoſitionem *cap. ſi quis incognitus Monaſterium ingredi voluerit* 17.*q.*2. hoc eſt, dummodò repetatur infrà triennium, & habita prius fide de eius impunitate; elapſo autem triennio, ampliùs quæri non poteſt, niſi ſit tàm longe, quòd inveniri non poſſit.

5. Hoc autem triennium incipiet currere à die ſcientiæ Domini, prout colligitur ex *text.* ibi, *Niſi ſit tam longe, quòd inveniri non poſſit*; per quæ verba datur intelligi, quòd debeat prius Dominus reperiri , eique hujuſmodi ingreſſus intimari, qui ſi per triennium tacuerit, & fuerit negligens in repetendo , cenſetur manumittere , & conſentire, *Gloſ.in d.cap.ſi quis, & in* 54.*diſt.cap. ſi ſervus, S.Raym.cit.loc.S.Anton.*3.*p.tit.*16.*cap.*3.§.4.& *Sylv.ubi ſup.*

6. Sed pone, quòd iſte Servus ante triennium profiteatur; an ſit valida talis profeſſio?

Reſpondeo negativè: eſt enim nulla , ex duplici capite; & Primò, ex defectu temporis præſcripti: etenim probatio Servorum perpetuorum debet omninò eſſe triennalis , ut habetur expreſsè in dicto *c. ſi ſervus ſciente, & d.cap.ſi quis incognitus* 17.*q.*2.

7. Et ſicut Profitens, non peracto decimo ſexto anno, vel non facto integro probationis anno , à *Sacr. Concil. Trid.* præfixo, nulliter profitetur; ità à pari.

8. Secundò, redditur nulla ex defectu poteſtatis, & libertatis, quæ eſt neceſſaria omninò ad valide profitendum : Servus enim non poteſt de ſe diſponere, in præjudicium Domini ſui, nec ſe tradere Religioni, quod eſt unum de ſubſtantialibus, & ſic traditio eſt nulla: ità pariter erit nulla profeſſio: eo modo, quo irrita eſt profeſſio conjugis, facta, invito marito, ut dicitur expreſsè in *c.quidam* 3.*de converſione conjugatorum*, ex defectu poteſtatis diſponendi de ſe, ità, & illa, de qua agitur. Nec Deus , nec ſua Eccleſia quicquam vult cum præjudicio tertii; eſt enim cultrix juſtitiæ.

9. Proinde, Domino repetenti reconſignandus eſt ille Profeſſus, ut ſuprà: Nec hujuſmodi profeſſio eſt obligatoria; quia profeſſio nulla, nullam inducit obligationem, adeò, ut iſte Servus revocatus à Domino, profeſſione peracta, ſi deindè manumittatur, fiatque liber, non tenebitur in Religionem redire, nec interim caſtitatem ſervare, nec alia vota eſſentialia cuſtodire; prout, poſt multos docet *Sanchez lib.* 5.*cap.*4. *num.* 46. Et habetur expreſsè in dicto *cap. quidam, de converſ. conjugat.* ibi, *unde ad Monaſterium ratione voti non tenetur redire*: quò fit; ut talis Servus poſſit licitè, & validè contrahere, niſi fortè fuerit promotus ad ſacros ordines, ut in *cap. ex antiquis regulis, diſt.* 54. vel niſi aliunde promiſiſſet ſervare caſtitatem, ut in *d.c. quidam, & cap. placet, eod. tit. de converſ.conjug.* ubi *Gloſ.* docet, quando votum pro parte teneat : Servus enim poteſt diſponere de non petendo debitum , & velle caſtè vivere; quia hæc pendent ex eius anima , & pænes hoc nullum præjudicium infert Domino ſuo: Verùm , tale votum caſtitatis, per Servum factum, erit ſimplex, non autem ſolemne, ex *Gloſ. præc. cap. de converſ. conjugat.* ubi ferè omnia habes, quæ ſub hac dubitatione poſſunt cadere.

10. Quod principaliter deciſum extende ad eum, qui qui per falſos teſtes probavit , ſe liberum eſſe ; ſi enim Dominus noluerit, eum ex gratia dimittere, debet tanquàm indignus & vilis ſpoliari, & privari habitu, quem

Digitized by Google

furtivè ſuſcepit, & reſtitui ſuo Domino, argum. *extrav. de ſerv. non ordin. & in d. cap. nulli, diſt. 54. & cap. de ſervor. tit. de ſervis non ordin.* ibi, *quadam calliditate, vel fraude.*

11. Verum, in tali caſu, & ſignanter Profeſſione ſequuta, Dominus, ob amorem Dei, deberet dimittere, vel petere, ſibi per Monaſterium, ex quo fuit in culpa, damna refici, & compenſari, ad hoc, ut ille non canonicè receptus, poſſit in Monaſterio remanere: & hæc via pro utraq; parte eſt magis expediens, & rationi conſona, *S. Raym.* cit *loc.* & *Mirand. tom. 1. Manual. Prælat. q. 17. art. 2.*

Quæſt. 15. An qui ſponſalia contraxit, poſſit de jure Religionem ingredi?

1. POſſe equidem, docent communiter *DD.* eo, quòd per ſponſalia non fit matrimonium perfectum, *Sylv. verb. Religio 2. q. 4.* & *Sot. 4. ſent. diſt. 27. q. 2. art. 5.*

2. Quod amplia, etiamſi fuiſſent jurata, prout expreſsè habetur in *cap. pervenit 3. de jureiurando*, ibi, *non enim propoſitum, aut promiſſum infringit, qui in melius illud commutat*, prout eſt in caſu, de quo agitur.

3. Imò, per ingreſſum Religionis ſic adeò dirimuntur ſponſalia, ut non ſit expectanda profeſſio perſonæ ingreſſæ; ſed cùm primum unus ſponſorum Religionem ingreditur, alter, qui erit in ſæculo, poſſit ſtatim ad alia vota tranſire; ut colligitur ex *cap. veniens 5. qui Clerici, vel voventes matrimonium contrahere poſſunt*, quo in *loco* refertur, quendam ob ſimplex Votum caſtitatis cujuſdam fœminæ, cum qua promiſerat contrahere, receſſiſſe à ſponſalibus, & cum alia ſtatim contraxiſſe; quia cum res eſt integra, unicuique licet à promiſſis recedere.

4. Quamobrem, ſuſcepto Religionis habitu, & profeſſione non ſequuta; ſi quis iterum revertatur in ſæculum, ex ſponſalibus non aſtringitur ad contrahendum cũ illa, cui promiſerat; dummodo, bona fide Religionem intraſſet; ſecùs ſi fraudulenter, ad deludendum promiſſionem factam; nam fraus, & dolus nemini debet ſuffragari, *cap. ex tenore, de reſcriptis*: Unde, etſi in ſæculo relictus ſit ſponſalibus ſolutus; iſte tamen, qui ſubdolè Religionem intravit, ſtatim egreſſurus: ſi mulier, cui promiſit nubere, ſponſalibus ſtare voluerit, ſtare tenetur, & matrimonium contrahere, *Menoch. de arbitr. lib. 2. caſ. 455. num. 10.* & *Suarez tom. 3. de Religione. lib. 5. cap. 11. num. 10.*

5. Quæ omnia, unico verbo reconfirmantur, ſi advertas, quòd Religio dirimit matrimonium ratum, licet non conſumatum; quanto ergò facilius, poterit & ſponſalia dirimere?

6. Nec per talem ſponſaliorum diſſolutionem incurritur pœna amittendi arrhas, ex *l. Deo nobis, C. de Epiſcopis, & Cleric.* & docet *Sot.* cit. *loc. ſent.*

7. Nec item his obſtat *cap. commiſſum, de ſponſalib.* ubi dicitur, quòd ſi quis ſponſalia juravit, & poſteà ad frugem melioris ſtatus ſuſpirat, tutius ei eſt, juramento ſervato contrahere, & tunc demum ad Religionem migrare: quia id in *d. cap.* Dominus Papa non improbat factum, ſed conſuluit, quid eſſet ſecuriùs faciendum: vel dicas, non quidem revera tutius, ſed ſecundum Vulgi opinionem, ne ille cenſeatur, de facto contra juramentum venire, vide *Sotum ubi ſuprà.*

8. Sed pone, quòd quis contraxit ſponſalia, & ſub eo prætextu virginem defloravit, an poſſit Religionem ingredi? Et dico, quòd non, ut dixi ſuprà de debitis omiſſis: tenetur enim eam ducere de rigore juſtitiæ, quia tractatur de damno irreparabili, quod non poteſt aliter compenſari, *Navar. tom. 1. de Regul. num. 8.*

9. Quod amplia, etiamſi ficte ducere promiſerit, vel, etſi mulier non ſit deflorata, tamen propter familiaritatẽ habitam cum ſponſo, gravem paſſura ſit famæ jacturam: etenim ex ſecreta, & nimia practica cum futuro ſuo viro, præſumitur violata, vel deoſculata, & conſequenter corrupta; nam mulier deoſculata dicitur ſemicorrupta; ità poſt multos à *S. Fauſto lib. 5. Theſaur. qu. 127.* & *Peyr. tom. 2. de Prælat. q. 3. cap. 1. §. 2. n. 54.* ſecus autem, ſi poſt deflorationem promiſiſſet ipſi nubere, & hoc in foro conſcientiæ; nam in foro externo aliter judicatur.

Quæſt. 16. An Vxoratus, de jure poſſit Religionem ingredi?

1. CUm diſtinctione reſolvo quæſitum: aut matrimonium eſt ratum, ſed non conſumatum; & ſic liberum eſt, cuilibet conjugum, altero etiam invito, ad Religionem evolare, prout habetur expreſsè in *cap. ex publico 7. de converſione conjugatorum*, ibi, *licet à præfato viro deſponſata fuerit, adhuc tamen ab ipſo eſt incognita*, & magis expreſsè in *cap. verum, eodem titulo*, ibi, *poſt conſenſum legitimum de præſenti, licitum eſt alteri altero etiam repugnante, eligere Monaſterium, prout multi Sancti fecerunt, Macarius, Alexius*, & alii non pauci: & hæc concluſio hodie eſt de fide; per *Concil. Trid.* definita in *ſeſſ. 24. Canone 6. de ſacramento matrimonii*, ibi, *ſi quis dixerit; matrimonium ratum, non conſumatum, per ſolemnem Religionis profeſſionem alterius conjugum, non dirimi, anathema ſit.*

2. Quibus ex verbis nota, quòd alter remanens in ſæculo, non poteſt ad ſecunda vota tranſire, niſi alterius Religionem ingreſſi, ſolenni profeſſione ſequuta; & hoc ideò; quia profeſſio eſt quædam mors civilis, per quam profeſſus moritur Mundo; tum etiam, quia per talem ingreſſum, & profeſſionẽ, alteri conjugum non fit injuria, nec damnum irrogatur: eſt enim facultas hæc reciproca.

3. Quæ quidem ſolemnis profeſſio, debet fieri ad præſcriptum *Apoſtolicarum Conſtitutionum*, & *Decretorum* Sacræ Congregationis, & juxtà *Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 15. de Regularib.* hoc eſt, ubi præceſſerit annus probationis, & ſervatis aliis de jure ſervandis.

4. Nec obſtat, quòd in *d. cap. ex publico*, detur tempus duorum menſium; quia hoc bimeſtre datur conjugibus ad deliberandum, an velint Religionem ingredi, vel matrimonium conſumare: intrà quod bimeſtre neuter conjugum tenetur alteri debitum reddere, prout patet attente legenti verba prædicti *cap.* & docet *Tolet. lib. 7. cap. 24. nu. 3. ver. quartus caſus*; & poſt multos *Sanchez de matrim. diſp. 24. n. 25.* licet *Gloſſ. in cap. deſponſatam puellam 27. q. 2.* dicat, quòd ſi iſte tranſeat ſine licentia uxoris, non habebit tempus probationis, niſi duos menſes: ſi verò tranſeat de eius voluntate, tenetur mulier continere, uſque quo ſit elapſum tempus probationis, & facta fuerit profeſſio ſui viri.

5. Sed pone, quòd iſte egrediatur, cùm inſtat tempus profeſſionis, & aliam amplectatur Religionem in fraudem, vel in odium dictæ ſuæ conjugis; an iſta teneatur ſemper continere, & profeſſionem expectare?

Reſpondeo, quòd in tali caſu debet vir iſte compelli, eique dari præfinitum tempus à Judice, ut peracto Novitiatu, profeſſionem emittat, vel ad ſuam uxorem redeat; quia ex officio Judicis occurrendum eſt fraudibus, & providendum periculo incontinentiæ mulieris, quod forte poſſet imminere, ob tempus toties procraſtinatum: Et hoc totum inhæret diſpoſitioni *d. cap. ex publico*, ubi ſicut datur bimeſtre ad deliberandum, an conjugati velint Religionem ingredi, vel matrimonium conſumare, ità eſt ei aſſignandum certum tempus, ad hoc, ut in Religione profiteatur, vel ad ſuam revertatur uxorem: de qua re latè *S. Raym. lib. 1. ſumm. tit. 8. de tranſgreſſ. voti*, & *Mirand. tom. 1. Manual. Prælat. q. 17. art. 2.*

6. Aut matrimonium eſt ratum, & conſumatum, & in tali caſu neuter conjugum poteſt Religionem ingredi, invito altero: & ſi ingrediatur, vel in ea profeſſionem faciat, profeſſio ipſo jure erit nulla, & poteſt revocari, & debet de facto reſtitui, cum omnibus bonis, ſi quæ forte attulit Monaſterio; ita communiter *DD.* & habetur expreſsè in *cap. cum ſis prudens 4. de converſione conjugat.* &

cap.

Digitized by Google

cap. quidam, eod. tit. ibi, *invita uxore, qua ipſum repetente, coactus eſt, ad eam redire.*

7. Et hoc ideò; quia neuter conjugum habet dominium ſui corporis, teſte *Apoſt. 1. Cor. cap. 2. vir ſui corporis poteſtatem non habet, ſed mulier; nec mulier corporis ſui poteſtatem habet, ſed vir*: ergò, nullus præfatorum poterit transferre illud, in dominium Religionis. Undè, votum tali modo factum, hoc eſt, emiſſum invito, vel contradicente, aut neſciente altero conjugatorum, adeò erit nullum, & fruſtratorium, ut nullam inducat obligationem, de communi ſententia *DD.*

8. Perindè, ſic Profeſſus, & ad ſæculum ab altero conjuge revocatus, ſequuta morte revocantis non tenetur in Religionem redire, prout expreſsè deciditur in *d. c. quidam*, ibi, *votum non tenuit: undè, ratione voti, ad Monaſterium non tenetur redire*, & clariùs in *cap. placet, eod. tit.* ibi, *ſi verò ad hoc induci non poterit, ipſum invitam credimus, non cogendam*: agitur enim *ibi* de quadam muliere, quæ credens, ſuum maritum eſſe mortuum, habitum Religionis aſſumpſit, & in ea Profeſſionem fecit; ſed Viro reverſo, educta eſt de Monaſterio, & uti priùs fuit ſuo Viro conjuncta.

9. Immò, ſine licentia alterius, propria auctoritate poteſt Religionem deſerere, etiam altero conjuge non repetente; eò, quòd votum non tenuit ex defectu poteſtatis: mutuam enim ſervitutem ſibi debent vir, & mulier, ex quo effecti ſunt una caro.

10. An autem iſte revocatus, mortua ejus uxore revocante, teneatur caſtitatem ſervare, adeò, ut nequeat validè cum alia contrahere? teneri utiquè ad caſtitatem deciditur in *d. cap. quidam*, ibi, *ulteriùs verò non poterit uxorem accipere; promiſit enim, ſe non exigere debitum, quod in ejus poteſtate erat, & ideò, quoad hoc votum tenuit; quia votum meum obligat me ad id, quod in me eſt, Gloſ. ibid.* quod item repetitur in *cap. placet, eod. tit. de converſ. conjugat.*

11. Sed pone, quòd iſte revocatus, & taliter egreſſus contrahat, priori mortua; an teneat matrimonium?

Tenere quidem docet *Gloſ.* in dictis *Capitulis*; quia hic non fuit votum ſolemne, ſed ſimplex; peccat ergò, ſic contrahens, quia non perficit, quod promiſit: ſed contractum non dirimitur matrimonium, argumento *cap. nos novimus 17. q. 2.* ibi, *& ſi tu poſt illa* (ſupplè vota ſimplicia) *ducere non debebas, illa tamen nihil eorum ſciens innocenter tibi, & ſimpliciter nupſit*; etenim ſi votum in caſu poſito fuiſſet ſolemne, non fuiſſet ſancitum, quòd ratione voti non poteſt cogi, nec tenetur redire, ſed ſecus. Votum enim ſolemne redire aſtringit, & obligat, quo pariter ſic profitens poteſt cogi, ad Monaſterium reverti.

12. Profeſſio ergò in caſu poſito, adeò eſt nulla, & invalida, ob defectum, & carentiam licentiæ maritalis, ut nullatenus poſſit poſtmodùm revalidari, etiam accedente conſenſu, & licentia mariti, vel uxoris: quia contractus nullus ex defectu formæ, tractu temporis non poteſt convalidari; prout docent indifferenter *Juriſtæ.*

13. An autem conjux, licentiam, quam dedit viro, Religionem intrandi, poſſit revocare? Et dico; quòd ſic, ſi res ſit integra, hoc eſt, ſi revocet, anteaquam ſolemniter profiteatur; ſecus autem, profeſſione peracta; nam favore Religionis, profeſſione ſequuta, clauditur janua repetendi, adeò, ut ampliùs uxor non ſit audienda, cui dici poteſt, tardè veniſti ad nuptias, vade in pace, quia quem quæris, mortuus eſt Mundo, & vivit Deo: ſunt enim tràsacti dies fatales, quos ultrà non licet ampliùs appellare.

14. Durante autem Novitiatu, ſicut Ingreſſus poteſt ad ſæculum redire, ad ſuam uxorem, ità pariter, & uxor poterit eum repetere, ut ſint in libertate pares, & æqua utriuſque conditio.

15. Nec obſtat dicere, quod ſemel placuit, ampliùs diſplicere non poteſt, juxtà *Juris Regul. 21. de Regul. Juris in 6.* quia Regula procedit, quando res incipit eſſe non integra, & poſt actum omninò conſumatum; ſecus autem.

16. Et adde, quòd in caſu noſtro præſumitur, quòd mulier, cùm ſit fragilis naturæ, hoc fecerit, inconſultò, vel ob reverentiam maritalem, ne diſpliceret viro ſuo, vel vi, metu, aut dolo: ideoque debet præcedere tempus, quod eſt viri novitiatus, ad maturè deliberandum. Eò magis, cùm agatur de re gravi: quod poteſt colligi ex *cap. ſuper hoc, de renunc.* & tandem, ceu juris regula fallit in ipſo ingrediente, qui, ut dixi, non obſtante, quod ſibi placuit, à muliere recedere, poteſt ad mulierem reverti, quæ & illum redeuntem tenetur recipere.

17. Ità, & mulier, quæ in talem ab ea viri receſſum conſentiit; poteſt illum repetere, profeſſione non facta, & vir tenetur redire.

18. Sed pone, quòd uxor conſumato matrimonio, det ſuo viro licentiam, Religionem intrandi: Profeſſione ſequuta; an poſſit ad ſecunda vota tranſire?

Reſpondeo negativè, & habetur expreſsè in *Decretis, in cap. Agathoſa 27. quæſt. 2.* quia, ut *ibid.* dicitur, poſtquàm copulatione conjugii, viri, atque mulieris unum corpus efficitur, non poteſt ex parte converti, & ex parte in ſæculo remanere.

19. Quapropter, uterque debet, vel neuter, ad Religionem migrare; ideò, ut uxor nullatenus poſſit, viro converſo, in ſæculo remanere; niſi fortè ſit valde ſenex, & ſterilis, & quòd ſine periculo incontinentiæ poſſit ibidem commorari: præſtito tamen voto caſtitatis, in manu Epiſcopi loci, & aſſumpto habitu alicujus approbatæ Religionis, ad præſcriptum *cap. cùm ſis præditus ſcientia 4. de converſ. conjugat.*

20. Immò, ob eandem rationem, amborum ſolemni Profeſſione ſequuta, in ea Religione, quam de communi conſenſu elegerunt; adhuc non deſinunt eſſe conjuges, & uxorati: etenim ſunt una caro, ſicut & anteà; matrimonium enim ſemel ratum, & conſumatum, nec ſimplici, nec ſolemni caſtitatis voto, nec ſuſceptione ſacrorum Ordinum poteſt diſſolvi, aut dirimi; prout *D. Tho. in 4. ſent. diſt. 35. quæſt. unic.* & *Sot.* latè, & lepidè cit. *loc. diſt. 36. q. unic. art. 3. 4. & 5. in corpore, ad 3.* quem ſequuntur communiter *Doctores, Miranda tom. 1. Manual. Prælat. q. 17. concl. 3.*

21. Quandoquidem Sacer Ordo, & Votum continentiæ, carnalem tantùm copulam, hoc eſt, redditionem, & petitionem debiti abrogat, & ſimultaneam cohabitationem, illæſo ſemper remanente unitatis vinculo.

Quæſt. 17. An in aliquo caſu poſſit Conjux, altero invito, in Religionem tranſire?

1. REvera, plures ſunt caſus, in quibus uni conjugum licet, altero invito, ad Religionem evolare, & ſe à conjuge dividere, & divortium petere: Et ſignanter, in caſu publici, notorii, & manifeſti adulterii; ut in *cap. Agathoſa 27. q. 2. & cap. conſtitutus 15. de converſ. conjugat.* ibi, *prædictam mulierem, ut à dicto N. recedat, cui per adulterium eſt conjuncta, ne prædictum Monachum impetat, quominùs regulare votum valeat adimplere; per cenſuram Eccleſiaſticam cogere non omittas*, & docet *Gloſ. ibid.*

2. Et hoc ideò; quia uxor, ex quo publicè adulteratur, amittit jus, quod habet in virum ſuum, ut dicitur in *cap. ſignificaſti, de divort.* ibi, *quòd ſi notorium eſt, mulierem ipſam adulterium commiſiſſe, ad eam recipiendam præfatus cogi non debet, & hoc in pœnam patrati criminis adulterii, & fornicationis.*

3. Sed quia multa cenſentur notoria, quæ in facto, & in jure notoria non ſunt, ad præcavendum errorē; maritus, non proprio judicio, ſed lata ſententia debet, quoàd thorum, & cohabitationem uxorem dimittere, prout latè *D. Thom. 4. ſent. diſt. 35. q. unic. per totam*, & *Sot.* cit. *loc. diſt. 36. q. unic. ar. 3. concl. 2.* & hoc ideò; quia in cauſa propria nemo

nemo debet eſſe actor, & Judex, & habetur in *cap. porrò, de divortiis*, ibi, *quòd ſi etiam parentela eſſet publica, & notoria, abſque judicio Eccleſiæ ab ea ſeparari non potuit, quandoquidem, etiam in notoriis ordo juris ſervandus eſt, Gloſ. ibid.*

4. Proindè, nemini licet, auctoritate propria uxorem dimittere, ità *Summiſtæ, ver. divortium*, & multò minus, ea dimiſſa, ad Religionem tranſire.

5. Secus autem dicendum, de ipſo adultero, & fornicatore, hic enim non poteſt Religioſus fieri, invita uxore innocente; quia conjux innocens non poteſt amittere jus, quod habet in alterum, aliàs innocens puniretur ſine culpa, quod jura abhorrent, ex *Regul. 23. ſine culpa, de Regul. jur. in 6.*

6. Si autem innocens ſciat, & toleret, præſumitur conſentire, & licentiam concedere, *S. Anton. 3. par. tit. 1. cap. 21. §. 6. ver. effectus accuſat.*

7. Sed unum in tali caſu eſt valdè notandum, & eſt, quòd innocens in ſæculo remanens, in caſu, quòd nocens Religioſus fiat, non tenetur votum caſtitatis facere, nec Religionem profiteri, etiam ſi ſit juvenis, cùm hoc nullo jure caveatur, ut advertit *Sanchez lib. 10. de matrim. diſp. 15. Navar. conſ. lib. 5. conſil. 8.* & *Rodriq. in ſumm. p. 2. cap. 6. concl. 2.*

An, ob ſævitiam viri poſſit uxor Religionem ingredi? tradit *Sanchez ibid. num. 2.*

An, etiam in caſu hæreſis? *Ledeſma de ſtat. Relig. in comm. cap. 6.*

Quæſt. 18. An Epiſcopi, relicto Epiſcopatu poſſint Religionem ingredi, ſine expreſſa licentia Domini Papæ, & in ea validè profiteri?

1. NEgat *D. Tho.* communiter receptus in 2. 2. *q.* 189. *art. 7. in corpore, & in opuſculo* 18. *de perfectione vitæ ſpiritualis, cap.* 25. & habetur expreſsè in *cap. licet quibuſdam* 18. *de Regularibus, & tranſeuntibus Religionem*, ibi, *illa ſemper Regula inviolabiliter obſervata, ut nullus, abſque licentia Romani Pontificis præſumat, occaſione quacunque deſerere Præſulatum; quia ſicut majus bonum, minori bono præponitur: ita communis utilitas ſpeciali utilitati præfertur, & in hoc caſu rectè præponitur doctrina ſilentio, ſolicitudo contemplationi, & labor quieti; & in cap. inter corporalia, & ſpirit. de translat. Epiſcop. tit. 7.*

2. Exindè colligitur, quòd tranſitus ordinatus ſemper fit de bono in melius, & de minori ad majus. Status autem Epiſcopatus eſt majoris perfectionis, quam ſit ſtatus Religioſorum, prout idem *S. Præceptor in* 2. 2. *q.* 184. *ar.* 6. & 7. *in argum. ſed contra*, in cujus ſignum, in Eccleſia, cura Epiſcopalis cum ſolemnitate conſecrationis committitur, quod non fit cæteris Curatis, aut Parochis.

3. In qua ſolemni conſecratione Epiſcopus ſe obligat, vovet, & jurat, ponere animam pro ovibus ſuis, & inſiſtere proximorum ſaluti; prout idem *Sanct. Thom. in* 2. 2. *quæſt.* 185. *art.* 4.

4. Quò fit, ut ipſi Epiſcopi non poſſint tranſire ad Religionem, ſine licentia Papæ, nedum ex conſtitutione Eccleſiæ, ut quidam putarunt; ſed ex ipſa obligatione, qua ſe Epiſcopi obligant, ad perpetuam curam Plebis habendam; prout eleganter idem *Sanctus* docet in cit. *Opuſc. cap. 25. in reſp. ad* 8.

5. Undè *Apoſtolus* 1. *Cor.* 9. *neceſſitas mihi incumbit. Væ enim mihi eſt, ſi non evangelizavero*; & cauſam neceſſitatis ſubdit, dicens, *Cùm liber eſſem ex omnibus, omnium me ſervum feci*, ſcilicet, per perpetuam obligationem: Undè, & in *d. Decretal.* non inducitur quaſi ſtatutum, ſed quaſi ratione probatum: Epiſcopum ſcilicet haud poſſe Præſulatum deſerere, ſine licentia Papæ, & juſta cauſa.

6. Quapropter, in *cap. niſi cùm pridem, de renunciatione*, dicitur, *Epiſcopum habere alas ſtrictas, ne volet ad Religionem, nexibus præceptorum*: ibique ſubjungitur, *quod facilius indulgetur, ut aſcendat Monachus ad Præſulatum, quàm Præſul ad Monachatum.*

7. Quod totum etiam extende ad Epiſcopum confirmatum, licet non conſecratum: quia Epiſcopus ſolum confirmatus, ex quo eſt verè ſponſus ſuæ talis Eccleſiæ, abſque conjugis voluntate, quam ſibi Papa reſervavit, non poteſt Religionem intrare, *Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 14. num. 4.* & *Sanchez lib. 4. decal. cap. 25. num. 36.*

8. Limita tamen in Epiſcopo electo, & nondum confirmato; quia iſte poteſt liberè renunciare, & Religionem ingredi; ut dicitur in *d. cap. inter corporalia*, ibi, *ſicut enim Epiſcopus conſecratus, ſine licentia Romani Pontificis, ſuam non debet Eccleſiam derelinquere; ſic & electus, & confirmatus.*

9. Item limita, non procedere in Epiſcopo conſecrato, qui renunciavit; nam ſtante ſua renunciâ, & acceptatione Papæ, cenſetur abſolutus à vinculis Epiſcopalibus, & ſic liber factus, poteſt ad Religionem evolare, vide *Sylv. verb. Relig. 2. q. 8. Tab. §. 12.* & *Mirand. tom. 1. Manual. Prælat. q. 17. art. 3.*

10. Exindè collige, Profeſſionem hujuſmodi ingredientium, ſine licentia Papæ, eſſe invalidam, & nullam, ex defectu libertatis, ut conſtat ex prællegatis.

11. Sed prædictorum Epiſcoporum votum; an ſit propriè, & formaliter votum, an verò, quoad effectum, vel naturalis obligatio, docet *Cajet. in d. q. 184. ar. 5.* an autem ſit ſolemne, *Idem in ar. 7.* in præcit. *quæſt.* 189. & *D. Thom.* in præcit. *Opuſc.* ubi multa hujus generis digna notatu.

Quæſt. 19. An, Curati, & Parochi poſſint licitè Religionem ingredi, & in ea validè profiteri, etiam contradicente Epiſcopo?

1. DIvus Thomas 2. 2. *quæſt.* 189. *art.* 7. in propriis terminis reſolvit affirmativè quæſitum; ex quo Curati non obligantur voto perpetuo, & ſolemni, ad curam animarum retinendã, ſicut ad hoc obligantur Epiſcopi.

2. Poſſunt liberè abrenunciare Epiſcopo curam eis commiſſam, abſque ſpeciali licentia Papæ; quod procedit in omni alio Prælato, Epiſcopo inferiore, etiam ſi Dignitatem habeat quaſi Epiſcopalem, ceu ſunt Archidiaconi, & conſimiles, dummodò aliàs ſint idonei. Et habetur expreſsè in *cap. duæ ſunt* 19. *q.* 2. ibi, *ſi quis horum in Eccleſia ſua ſub Epiſcopo Populum retinet, & ſæculariter vivit; afflatus Spiritu Sancto, in aliquo Monaſterio, vel Regulari Canonia ſalvare ſe voluerit: quia lege privata ducitur, nulla ratio exigit, ut à lege publica conſtringatur: dignior enim eſt lex privata, quàm publica: ſpiritus quidem Dei, lex eſt, & qui ſpiritu Dei aguntur, lege Dei ducuntur: & quis eſt, qui Spiritui Sancto poſſit dignè reſiſtere? quiſquis igitur hoc ſpiritu ducitur, etiam Epiſcopo ſuo contradicente, eat liber, noſtra authoritate*: hæc ibi.

3. Exindè colligitur, quòd ſtatus Religioſorum ſit perfectior ſtatu Parochorum: ſecus non liceret tranſire à cura animarum ad quietem Religionis, prout eleganter de ſolito more docet *D. Tho.* 2. 2. *q.* 184. *art.* 8. & *ibid. Cajet. & in Opuſc.* 18. *cap.* 24. & 25. & habetur expreſsè in *d. cauſ. 19. q. 1. cap. 1.* ibi, *Clerici, qui Monachorum propoſitum appetunt (quia meliorem vitam ſequi cupiunt) liberos eis ab Epiſcopis in Monaſteriis largiri oportet ingreſſus; nec interdici propoſitum eorum, qui ad contemplationis deſiderium tranſire nituntur.* Et *ibi Gloſ.* ſubjungit in *verb. meliorem*; quòd de minori ad majus tranſeundum eſt 93. *diſtin. legimus.*

4. Nec his obſtant verba *Capituli Admonet* 4. *de renunciat*, ibi, *Univerſis perſonis tui Epiſcopatus, ſub diſtrictione prohibeas, ne Eccleſias tuæ Diœceſis, ad ordinationem tuam pertinentes, abſque aſſenſu tuo intrare audeant, aut detinere, aut te dimittere, inconſulto: quòd ſi quis contra prohibitionem tuam venire præſumpſerit, in eum canonicam exerceas ultionem.*

Quia aliud eſt, dimittere curã, Epiſcopo inconſulto, & aliud, Religionẽ intrare; prout *D. Tho.* ad hæc, & conſimilia

Digitized by Google

milia reſpondet in *d. cap. 25.* præcitati *Opuſculi*: arguere enim ab uno generali, & communi, ad aliquod particulare ſignatum, fit fallacia conſequentis. Dimittere curam, & per Orbem vagari, vel hanc curam dimittere, & aliam intrare, inſcio Epiſcopo, non licet; ſed dimittere curam, & Religionem intrare, fieri poteſt, etiam contradicente Epiſcopo, ut in præcit. *cap.* ſatis ergò erit denunciare, & petere licentiam ingrediendi.

5. Qua licentia petita, licet non obtenta; ſit, ut beneficia talium, Religionem ingredientium infrà annum probationis non poſſint alicui conferri; ſed interim eſt illis inſerviendum per alios deputatos, aſſignata eiſdem tamen congrua portione, ut dicitur in *cap. beneficium, de Regul. jur. in 6.*

6. Nec nocet illa clauſula, quæ *ibi* apponitur, *niſi conſtet, quòd vitam voluerit mutare*, quia hodiè ob *Decretum Concil. Trid. ſeſſ. 25. de Regul. cap. 15.* non habet locum; nã Novitiatus anno non expleto, locum non habet profeſſio expreſſa, nec tacita: facta autem profeſſione, cenſetur beneficium vacare: quandoquidem Religioſus per profeſſionem moritur Mundo, & inrevocabiliter incorporatur Religioni: eſt enim Profeſſio, mors civilis.

7. Secus autem, antè profeſſionem, etiamſi expreſsè conſtaret, quòd Ingreſſus voluit, & vult, vitam mutare. Nec in caſu renunciationis valeret beneficii renunciatio, niſi ſervata forma præfati *Conc. Trid. cap. 16.* hoc eſt, de licentia Epiſcopi, & intrà duos menſes proximos ante profeſſionem.

Quæſt. 20. An filii, quorum Parentes egeſtate premuntur, poſſint Religionem ingredi?

1. SI parva, aut modica ſit Parentum neceſſitas, nequaquàm poterit filios impedire, aut retinere, quominus, ſi ſpiritu Dei agantur, poſſint ad Religionem evolare; quia ut eleganter *D. Thom.* docet 2.2. *q.* 101. *art.* 4. *in corpore, & in reſponſione ad* 3. ibi, *ſi abſque noſtro obſequio poſſunt ſuſtentari, licitum eſt, eorum obſequia prætermittere, ad hoc, quòd amplius Religioni vacemus*; & *ibid. in reſponſione ad* 4. rationem aſſignat; *quia filii non tenentur ad ſuſtentationem parentum, niſi cauſa neceſſitatis.*

2. Id ipſum docet *in q.* 189 *art.* 6. *in corpore*, ibi, *Si verò non ſint in tali neceſſitate, ut filiorum obſequio multum indigeant, poſſunt, prætermiſſo Parentum obſequio, filii Religionem intrare, etiam contra præceptum Parentum; quia poſt annos pubertatis, quilibet ingenuus, libertatem habet, quantum ad ea, quæ pertinent ad diſpoſitionem ſui ſtatus, præſertim in iis, quæ ſunt Divini obſequii.* Id etiam docet in *quodlib.* 3. *art.* 16. *& quodlib.* 10. *art.* 9.

3. Secus autem dicendum, ſi Parentum eſſet magna neceſſitas, vel extrema; adeò, ut illi ſine filiorum ope, cogantur mori, aut mendicare oſtiatim, aut aliis deſervire, contra decentiam proprii ſtatus; & probatur ex illo *Math.* 15. ubi Dominus redarguit Phariſæos, qui intuitu Religionis, honorem parentibus debitum ſubtrahere docebant: Et habetur expreſsè in *primo cap.* 30. *diſt. ſi qui filii parentes maximè fideles deſeruerint occaſione Dei cultus, hoc juſtum eſſe judicantes, & non potiùs debitum honorem parentibus reddiderint, ut hoc ipſum in eis venerentur, quod fideles ſunt, anathemata ſint.*

4. Confirmatur; quia non debent prætermitti præcepta ob conſilia: honorare parentes, quod nedum externam reverentiam, ſed exhibitionem neceſſariorum ad vitæ ſuſtentationem includit, eſt Dei mandatum, & Naturæ; ergò non poteſt licitè violari ob ingreſſum Religionis, quod eſt opus ſupererogationis, & de conſilio: Nec ſunt facienda mala, ut indè veniãt bona, teſte *Apoſtolo ad Romanos* 3. *Sylv. ver. Relig.* 2. *q.* 7. *Ludov. Lopez p.* 1. *inſtruct. cap.* 54. *Barth. Med. lib.* 1. *Inſtruct. Confeſſ. cap.* 14. §. 14. *Corrad. p.* 1. *reſponſ. q.* 60. *Tab. verb. pietas, S. Ant. p.* 3. *tit.* 16. *cap.* 2. *in princ.* & omnes alii noſtræ Familiæ.

5. Quod procedit, etiam ſi filius voviſſet Religionem intrare; quia Votum debet eſſe de meliori bono, & contra præcepta emiſſum, non ligat.

6. Nam: aut ſit votum tempore indigentiæ Parentum; & ſic non eſt obligatorium; eſt enim illicitum; quia res alicui obligata, non poteſt alteri licitè obligari, Perſona autem filii, in caſu noſtro, eſt priùs obligata Parentibus ad eis ſubveniendum, ergò.

7. Aut Votum fit antè Patris inopiam, & tunc ex ſuperveniente neceſſitate, mutatur conditio Voventis; adeò, ut ad illud non teneatur; ceu vovens jejunare in pane & aqua, ſi infirmetur, non tenetur jejunare; quia ex ſuperaddita infirmitate, Votum invalidatur, ob defectum virium, vel mortis periculum, quod immineret: Etenim juramentum, & votum non debent eſſe vinculum iniquitatis, ut dicitur in *cap. inter cætera* 22. *q.* 4.

8. Quamobrem, ſtante parentum inopia, qui vovit Religionem intrare, differat ingredi, quouſque ceſſet Patris egeſtas; quæ ſi nunquàm ceſſàverit, deſiſtat ex toto: prout latè *Miranda tom.* 1. *Manual. Prælat. q.* 17. *art.* 8. & *Clavis Regia lib.* 7. *cap.* 6. *per totum*, ubi diſputat ad partes, & ſolvit contraria, *Rodriquez tom.* 3. *QQ. RR. quæſt.* 13. *art.* 5. *& p.* 2. *ſumm. cap.* 6. *concl.* 4. *de Novit. D. Barthol. à S. Fauſto Theſau. Relig. lib.* 5. *q.* 132. *Laym. lib.* 4. *tract.* 5. *c.* 6. *de ſtat. Relig. q.* 2. & *Peyr. to.* 2. *de Prælat. q.* 3. *cap.* 1. §. 2. *n.* 69.

9. Dixi, egeſtate exiſtente, vel de facto ſuperveniente, ante Religionis ingreſſum; quia futura poſſibilis; ſi quæ fortè timeatur, non impedit filios, quin poſſint Religionem intrare; quia non incumbit filiis parentum neceſſitatibus futuris providere; prout docet *D. Tho.* cit. *loc.* 2.2. *q.* 101. *art.* 2. *ad* 2. ubi expendit verba *Apoſt.* 2. *ad. Cor.* 3. ibi, *filii non debent theſaurizare parentibus, ſed è contra.*

10. Et rationem reddit, quare Pater teneatur theſaurizare filiis, hoc eſt, ſtudere, & providere ſtatui filiorum, omni futuro tempore, & per totam Vitam eorundem, ex eo ſcilicet; quia Pater habet rationem principii; de cujus ratione eſt, effectum ſuum conſervare omni tempore.

11. Secus autem filius; quia ſapit rationem exiſtentis ab illo, non habet per ſe conferre ſuo principio, ſed per accidens: hoc eſt, ratione alicujus neceſſitatis inſtantis, in qua tenetur ei ſubvenire, non autem theſaurizare, quaſi in longinquum; quia naturaliter, non parentes filiorum, ſed filii parentum ſunt ſucceſſores.

12. Sed pone, quòd hac parentum gravi, vel extrema neceſſitate non obſtante, filius Religionem ingrediatur, & in ea ſolemniter profiteatur, quid juris; & an ejus Profeſſio ſit valida?

Reſpondeo, quòd ſic ingrediens mortaliter peccat: etenim legem violat in re gravi: ſed profeſſio tenet, quia nullo jure irritatur; multa enim jure fieri prohibentur, quæ facta, tenent; tum quia Profeſſio ab excommunicato facta, valet, licet profitendo, peccet. Item debitor magnæ quantitatis, vel ad ratiocinia obligatus, de jure in Religionem non debet admitti: nihilominus, ſi intraverit, & profeſſus fuerit, valet Ingreſſus, pariter, & Profeſſio, ut colligitur ex *cap.* 2. *de oblig. ad ratiocinia*, & docet *Navar. lib.* 3. *conſil.* 16. *de Regul. pag.* mihi 636. & *Rodr.* cit. *loc. QQ. RR.* & præcit. *Doctores*.

13. Quibus adde, quòd loco Profeſſi, Monaſterium tenetur ſubvenire, in quantum ſuppetunt bona Profeſſi, quæ Monaſterium, uti hæres, ob ſolemnem profeſſionem, eſt conſequutum, niſi ſecus per ipſummet Profeſſum poſſit ſubventionis remedium adimpleri, ut immediatè dicam.

14. Benè verum eſt, quòd in duobus caſibus poſſunt filii ad Religionem evolare, non obſtante gravi, aut extrema parentum egeſtate: & Primò, cum Parentes provocant ad peccandum, vel inducunt ad malum; quid autem interſit inter provocationem, & inductionem, docet *Cajet. in d. loc.* 2.2. *q.* 101. *art.* 4. Secundò, quando

filius

filius non poteſt remanere in ſæculo, abſque gravi diſpendio animæ ſuæ; etenim qui amat periculum, peribit in illo, & ordo Charitatis exigit, ut filius ſalutem propriam ſpiritualem præferat parentum temporali bono.

15. Et hoc modo ſunt intelligenda illa verba *Jeſu Chriſti*, noſtri Redemptoris, *Luc.* 14. *Si quis venit ad me, & non odit patrem ſuum, & matrem, & uxorem, & filios, & fratres, & ſorores, adhuc autem, & animam ſuam, non poteſt meus eſſe Diſcipulus*: prout docet idem *D. Thom. in d. ar.* 4. *ad* 1. *& quodlib.* 3. *art.* 16. *& quodlib.* 10. quem ſequuntur præcit. *Doctores*, & ſignanter *Clavis Regia cit. loc. n.* 7. ubi oſtendit, caſus eſſe poſſibiles, & reſpondet ad objecta.

16. Quibus caſibus adduntur & alii plures; nempè, ut filius remanendo in ſæculo, non poſſet patris, vel matris occurrere neceſſitati; & intrando Religionem, non poſſit: nam ſi non poteſt, ad nihil obligatur: quia ad impoſſibilia nemo tenetur, *Joannes de Neap.* & *Sanct. Anton. ubi ſuprà.*

17. Immò, in tali caſu, meliùs eſt, à parentibus recedere, & Religionem ingredi; quia filius inutiliter manens in ſeculo, aggravat Parentes in procurando ſibi neceſſaria, quo exonerantur onere, ſi in Religionem tranſeat; in qua ſæpè contingit, meliùs, quàm in ſæculo poſſe parentibus ſubvenire: quandoquidem ſolet Religio his præſtare ſubſidium, & eleemoſynas facere, & pauperes ſuorum magis Religioſorum, quàm aliorum exterorum adjuvare, & alere; ſolet item, his dare licentiam, ut intuitu Religionis quæſtus faciant, & illis applicent.

18. Item, ſi adſint & alii, qui poſſint, & velint parentum egeſtati ſuccurrere, & colligitur ex illo *Luc.* 9. ubi quidam Juvenis à *Chriſto* vocatus, petiit ſibi permitti, ut priùs abiret & ſepeliret Patrem, cui *Chriſtus* reſpondit, *Sinite mortuos ſepelire mortuos ſuos*, hoc eſt, ſunt & alii, qui hoc facient: prout Sancti exponunt, & docet *Div. Thom. in d.* 4. *art. in reſponſ. ad* 2.

19. Exindè collige, quòd multò fortius nequibit pater in Religionem tranſire, ſi ejus filii gravi, aut extrema paupertate premantur; quia (ut dictum eſt) Pater magis tenetur filiis, quàm filii Patri, prout idem *D. Thom. in d. quæſt.* 101. *art.* 2. & uno ore præcit. *Doctores*.

Quæſt. 21. *Filii Profeſſi, propter extremam Parentum neceſſitatem; an teneantur egredi à Religione ad ſubveniendum Parentibus, de vel ſine licentia Prælati?*

1. Hæc quæſtio vetus eſt, & pendet ex ea; an poteſtas Prælati in Regularem, & hujus ad eum ſubjectio ſit tanta, ut non liceat ei cauſa ſubveniendi neceſſitati parentum egredi è Monaſterio, ſine illius licentia? Circa quam diſcordant non pauci *DD.* quos tamen ego concordo, diſtinctione præmiſſa de extrema, vel magna neceſſitate.

2. Tunc autem cenſeo, quem extremè indigere, ſi ob carentiam vitæ ſubſidii, animam agat, vel debeat de brevi probabiliter mori, niſi quantociùs adjuvetur, & quòd ex alia parte non ſit, qui adjuvet, nec alius probabiliter expectatur, qui ſe offerat indigenti, *D. Thom.* 4. *ſent. diſt.* 15. *q.* 2. *ar.* 4. *q.* 4. & *Navar. in Manual. cap.* 24. *nu.* 4. *in fin.*

3. Igitur, in caſu extremæ neceſſitatis, Regularis, omni dubio procul, nedum poteſt, verùm etiam & tenetur Monaſterium exire ad ſubveniendum, non ſolùm Patri, ſed cuivis extraneo, & omni extremè indigenti: quia præceptum de ſubveniendo Proximo, in extrema neceſſitate conſtituto, afficit omnes, dummodò poſſint in omni ſtatu, loco & foro; prout communiter *Doctores*, & *Cajet.* 2. 2. *q.* 26. *art.* 5. *& q.* 32. *art.* 7. & habetur in *Decretis in cap. ſicut ii* 47. *diſt.* ibi, *proprium nemo dicat, quod eſt communicandum alteri, tempore neceſſitatis*, *Gloſ. ibid. & in cap.* 21. *diſt.* 36. *paſce fame morientem*, ibi, *quiſquis enim paſcendo hominem ſervare poteras, ſi non paviſti, occidiſti*: occidit quis alium per ſubtractionem panis corporalis, & in *ff. ad leg. Rhod. de jact.* ubi lex dicit, quòd cibaria, tempore neceſſitatis ſunt omnibus communicanda; quia de facto Deus mandavit unicuique de proximo ſuo, adeò, ut nullus poſſit excuſari ob Votum, vel legem humanam, aut Superioris præceptum: prout *Navar. cit. loc. num.* 11.

4. Et dixi, ſine licentia: quia, etſi Regularis non poſſit eleemoſynam facere ſine licentia Prælati, ex *cap. non liceat, de præbend.* nihilominùs bene poteſt extremè egenti, argum. *d. cap. paſce, & l. necare, ff. de lib. agnoſc.* & docet *Gloſ. in cap. non dicatis* 12. *q.* 1.

5. Quandoquidem, extrema neceſſitas omnia facit communia, adeò, ut ea preſſus, poſſit propria manu, & auctoritate, juſtè, & licitè ſuperfluam alterius rem ſibi accipere, & ea uti, ad liberandum ſe ab ea, de qua loquimur, neceſſitate.

6. Immò, & alteri extraneo conſignare, ad ſubtrahendum illum ab extremo mortis periculo; quia extrema neceſſitas dat facultatem, & privilegium, & pro ſe, & pro aliis extremè indigentibus, & furari, & aliorum bona ſubripere.

7. Exindè bene colligit *Cajet.* 2. 2. *q.* 101. *ar.* 4. *in reſponſ. ad* 4. quòd ſicut in extrema neceſſitate, Religioſo licet furari bona Eccleſiæ, & taliter indigenti conſignare; ità eſt licitum, actualem obedientiam Prælato ſubtrahere ad ſuccurrendum cuivis extremè indigenti. Si videam, puerum debere infallibiliter moraliter equo ſupprimi, ejuſque calcaribus infringi, niſi eum tollam de via: cur non debeam (prætermiſſa licentia) ſtatim occurrere, eumque ſubtrahere à tanto extremo vitæ periculo? cùm ei aliundè non ſit adjutorium.

8. Ità à pari & fortiùs, filius tenetur extremæ egeſtati paternæ ſubvenire: nam præceptum Juris Naturæ, & Divini in extrema neceſſitate, præeminet omni voto, & vinculo, *Navar. tom.* 2. *comm.* 2. *de Regul. in Gloſ.* 2. *n.* 28. *& comment.* 3. *n.* 48. *& in Manuali cap.* 17. *à n.* 60. *& cap.* 14. *n.* 14. *Corrad. tom.* 1. *reſp. q.* 61. *Clavis Regia lib.* 7. *cap.* 6. *nu.* 18. *ver. quarta eſt*, *Mirand. tom.* 1. *Manual. Prælat. q.* 26. *art.* 11. *Ledeſma de ſtat. Relig. in communi, cap.* 4. *concl.* 8. *dub.* 6. & alii plures, quibus ſubſcribit *Peyr. to.* 1. *de Subdito, q.* 1. *cap.* 9.

9. Et horum fundamentum eſt: tum quia Vota non debent eſſe impeditiva operum juſtitiæ; tum etiam; quia quando concurrunt duo præcepta, quæ inſimul nequeunt obſervari; ſtandum eſt potiori; ergò præcipienti Prælato contra Patrem naturalem, utpută; quia recuſat Religioſo filio dare licentiam, ad ſubveniendum Patri extremè egenti; & præcipienti Patri pro ſui adjutorio: magis obediendum eſt Patri carnali quàm ſpirituali, in caſu, de quo agitur; cùm utriuſque præceptum, ex quo ſint contradictoria, obſervari non poſſit: quia majus, antiquius, & fortius extat: Deus enim, qui noſtris oblationibus non indiget, hoc facilè patitur, ſuoque faciliter cedit juri, quoad obſervantiam Voti, dummodò parentum ſubveniatur inopiæ, quandocunque contractæ, ſivè ante, ſivè poſt filii Profeſſionem: hoc enim parum refert: ſatis eſt, quòd ſit extrema neceſſitas, quæ præeminet omnibus in omni ſtatu; cum præ cæteris omni tempore ſit magis privilegiata, & jure ſuffulta.

10. Nec his obſtat, quòd Religioſus per profeſſionem ſit mortuus Mundo, & conſequenter, quòd ſit liberatus ab illa obligatione ſubveniendi parētibus; quia profeſſio eſt mors civilis, & non naturalis, & ſic dicta fictione juris quæ naturales obligationes non abrogat: undè per eam Profeſſus liberatur à quibuſdam, ſed non ab omnibus, & præſertim, reſpectu præceptorum naturaliū; adeóq; tenetur naturali præcepto ſui famam, & vitam tueri, & cuivis extremè indigenti ſubvenire, ſivè ſit in ſæculo, ſivè intrà ſepta; jus enim naturale vincit omne aliud jus, nec poteſt extingui per Religionis ingreſsū, nec per profeſſionem illius

Digitized by Google

filius, nec poteſt aliquid ſtatui contra jura naturæ, ut ſæpiùs dixi in *tract. de lege, & authoritate Capitul.*

11. Nec dicas, quod præceptum honorandi parentes eſt affirmativum, & quod conſequenter non obliget ſemper; ſed tantùm eo modo, loco, & ſtatu, quo poteſt, ſalvâ conditione perſonæ; quia licet non obliget ſemper, hoc eſt, continuè, ut præcepta negativa; tamen bene obligat in omni caſu neceſſitatis, reſpectu cujus ſemper obligat; & eo modo, quo poteſt; ergò ſuppoſito, quod filius Profeſſus, ſuum Patrem extremè indigentem non poſſit aliundè adjuvare, niſi Religionem egrediendo; tenebitur exire.

12. Nec obſtat exemplum filii uxorati, qui in caſu, de quo agitur, non debet, nec tenetur ſuam uxorem relinquere, ad hoc, ut Patri extremè indigenti, immediatè deſerviat; quia inter æquè privilegiatos conquaſſantur privilegia, & melior eſt conditio poſſidentis. Volo dicere, quod vir, etiam Naturali, & Divino præcepto, ſuæ tenetur uxori inhærere; quo item, & arctiùs ligatur; & ob id non debet ab illo recedere, ſed omni alio modo, quo poterit, tenebitur Patri ſuccurrere.

13. Secùs verò dicendùm, ſi Parentum inopia ſit gravis, vel magna, cui Religioſus Profeſſus, in Religione ſtando, non poſſit ſuccurrere; etenim egredi non poteſt ad ſubveniendum ſine licentia Prælati; prout docet *D. Thom. in quodlib. 3. artic. 16. & quodlib. 10. art. 9. & 2. 2. q. 101. art. 4.* & *ibid. Caiet. Rodriq. tom. 3. QQ. RR. quæſt. 13. ar. 5. & 2. p. ſumm. c. 6. concl. 4. Laym.* multis citatis *lib. 4. tract. 5. c. 6. qu. 2. à S. Fauſto lib. 5. Theſauri, quæſt. 126. & 132. Clavis Regia ubi ſuprà, Alloyſ. Ricc. in Praxi fori Eccleſ. p. 1. reſolut. 324.* & *Navar. conſil. lib. 3. de Regul. conſ.* 26. in 1. edit.

14. Et hoc ideo; quia Religioſus, caſu extremæ neceſſitatis excepto, ſemper tenetur tueri ſtatum ſuæ perſonæ: ſtatus autem Religioſus exigit, ut ſine Prælati licentia, Religionem exire non liceat. Cùm exindè magnum ſpirituale detrimentum immineat, aut ipſi egredienti, aut temporale ipſi Communitati: etenim poteſt eſſe, ut per talem egreſſum infametur Religio, vel quod ipſe egrediens ſit Communitati, nedùm utilis, verùm etiam & neceſſarius; & ob id ipſa Communitas voluerit, ſaltem loco filii, hujuſmodi indigenti alimenta præſtare, & ſic Religioſorum ſtatum cuſtodire, ut colligitur ex *Div. Thom. d. ar. 4. ad 4. in fin.*

15. Et in hoc extrema neceſſitas à non extrema diſtinguitur: quia illa reddit votum nullum, ſeu ſuſpendit, illa durante, at ſi ſit gravis, non abſolvit à Voto; quia privilegium extremæ neceſſitatis exorbitat à jure, & conſequenter alias neceſſitates non comprehendit, ſed ut odioſa, debet reſtringi, & limitari.

16. Bene verum eſt, quod, neutro caſu licitum erit exire, ſi vel aliundè poſſit haberi ſuccurſus, vel ſi egrediendo immineat periculum animæ: tunc enim filius magis tenetur ſuæ ſpirituali ſaluti conſulere, quàm parentum inopiæ.

Quæſt. 22. Quonam modo liceat Religioſo Profeſſo, Monaſterium exire, ad ſubveniendum Parentibus, in gravi neceſſitate conſtitutis, cum, vel ſine Religionis habitu: & quis poſſit hanc facultatem concedere?

1. Recogitet Profeſſus obſervare promiſſa, & recordetur, ſe Monachum eſſe: voto enim ſe adſtrinxit ad perpetuam clauſuram, quam ſine cauſa relinquere, vel ad ſæculum confugere, mortale eſt; ut perbellè deciditur in *cap. placuit 1. & 2. cauſ. 16. qu. 1.* ibi, *neque aliis quibuſcunque negotiis ſeſe implicare, ſit Clauſtro ſuo contentus, quia ſicut piſcis ſine aqua caret vita; ita ſine Monaſterio Monachus*: ſunt enim hæc verba *Eugenii Papæ*: Væ Religioſis à vagatione & diſcurſu.

2. Parentum ergò, neceſſitate gravi ſuppoſita, procuret Religioſus Profeſſus, modis omnibus ſuæ perſonæ ſtatum tueri, & ſtando in Monaſterio, Patri egenti juſtè ſuccurrere; procuret ei per Monaſterium, cui ipſe deſervit, adminiſtrari cibaria; etenim ſolet Religio miſeris elargiri eleemoſynas, vel hæc conſequi à Religionis Devotis, aut concionando, legendo, confeſſiones audiendo, aut aliquam honeſtam artem in Cella exercendo, ſcribendo, docendo, & ſimilia peragendo.

3. Si hæc non ſuppetant, à ſuis Prælatis licentiam petat; quippè, qui debent, neceſſitate cognitâ, hanc ſubditis facultatem concedere, ut ſalvâ Regulari diſciplinâ poſſint Parentibus præſtare ſubſidia, retento Religionis habitu, *Dia. 3. p. tract. 2. reſolut.* 90.

4. Inſuper, & hi tenentur examinare, ac veridicè inquirere; an talis Parentum neceſſitas ſit magna, & gravis? an levis, & parva? & an hujuſmodi præceſſerit Profeſſionem, an verò ſit ſubſequuta? quia urgens præcedens neceſſitas obligat ad non intrandum, & ingreſſum ad non profitendum: quia primo caſu præceſſit debitum, & debitor ante, & poſt ingreſſum tenetur ſolvere debita præcedentia; quæ ſi Monaſterium inquirere non curavit, tenetur ſolvere, ut dixi ſuprà de non recipiendis onuſtis ære alieno.

5. Si poſt Profeſſionem ſit habita; Religionis Prælati faciant cum eo miſericordiam, vel ei facultatem faciendo, vel ejuſdem Parentes adjuvando; ne ob ejus egreſſum, eorum contemnatur Religio, *Navar. lib. 3. de Regul. conſil.* 26. in 1. edit.

6. Igitur, Religioſus Profeſſus, juſta de cauſa poterit petere licentiam egrediendi è Monaſterio ad ſubveniendum Patri oppreſſo, ſivè antè, ſivè poſt ſuam profeſſionem, hoc illi acciderit, *Graff. 1. p. deciſ. lib. 3. cap. 5. nu. 35.*

7. Quam facultatem poteſt Ordinis Prælatus, præſertim Provincialis, vel P. Generalis, his Subditis concedere, retento tamen Religionis habitu, & ſalvâ Regulari diſciplinâ; ut dixi, & benè colligitur ex *cap. Monachi 16. q. 1.* ibi, *niſi eis teſtimonium Abbas ſuus dederit*, & docet mirificè *Navar. tom. 2. in comment. 2. n. 40. & comm. 3. n. 48. de Regularibus* & fuit deciſum in *Conc. Trid. ſeſſ. 25. de Regul. cap. 19.* ibi, *nec detur licentia cuiquam Regulari occultè ferendi habitum ſuæ Religionis.* Proindè, etiamſi fiat Epiſcopus, tenetur ſuæ Religionis habitum deferre, ut in *cap. Clerici 2. de vita, & honeſtate Clericorum*, ibi, *niſi Monachi fuerint, quos oportet ferre habitum Monachalem*: & magis expreſsè habetur in *cap. 2. ne Clerici, vel Monachi, in 6.* ubi excommunicantur, qui ſuæ habitum Religionis dimittunt, & in *diſt. 23. in cap. Sanctimonialis*, ibi, *in talibus veſtibus applicetur, qualibus ſemper uſura eſt, Profeſſioni, & Sanctimoniæ aptis.*

8. Solus ergò Papa poteſt Regularibus concedere, habitum Religionis dimittere; & hoc, non niſi, juſtâ, & rationabili cauſâ, *Navar.* cit. *loc.* & magis latè in *lib. 3. conſil. 54.* ubi in praxi id ipſum refert deciſum, occaſione cujuſdam Provincialis, qui ſuo Subdito hanc licentiam conceſſerat; & cit. *loc. de Regul. conſ. 26.* in 1. edit. *Rodriq. tom. 3. QQ. RR. q. 13. ar. 5. & p. 2. ſumm. cap. 6. concl. 4.* & *Peyr. tom. 2. de Prælat. q. 3. cap. 1. nu. 69.*

9. Et tandem iſte Egreſſus, etiamſi exeat cum licentia Papæ, tenetur ad eſſentialia Regulæ, & ad ea omnia, quæ Parentum ſuſtentationem non impediunt, quâ completâ, vel ceſſante, ſtudeat ſtatim, nullâ poſtpoſitâ morâ, in Monaſterium redire: quia per hujuſmodi licentiam, qualiſque ſit illa, non deſinit eſſe Monachus, qui ſuam ubique gentium tenetur obſervare Regulam.

Quæſt. 23. Hermaphroditus, an poſſit in Religionem admitti, & in ea validè profiteri?

1. HErmaphroditus, is ſcilicet, qui habet ſexum maris & fœminæ, non debet in Religionem admitti, argumento *cap. diffinivimus* 18. *q.* 2. ibi, *quia ſcandalum id, & offendiculum multis efficitur.*

2. Quod procedit in Hermaphrodito, qualiſque ſexus in eo prævaleat; ex quo enim utrumque ſexum habet, virilem ſcilicet, & fœmininum, non debet admitti in Monaſterium Virorum, ne fortè ſuccumbat, ut fœmina; nec Fœminarum, ne incaleſcat, ut maſculus; nec his, aut illis deeſſet deſiderium, muliebria, & virilia videndi, quibus viſis, timerem, illos à commixtione & coitu: qui enim amat pericula, peribit in illis.

2. Nec in illis profiteri, cùm ſit hic, & hæc; quandoquidem Mas nequit profiteri in Conventu Fœminarum; nec è contra Fœmina, in Conventu Virorum.

4. Et ſicut, non poteſt promoveri ad Ordines, argum. 36. *diſtin. illiteratos*, & docent *Sylv. ver. Herm. Suarez. tom.* 5. *de cenſur. diſp.* 51. *ſect.* 2. *nu.* 1. & *Avila de cenſ. p.* 7. *diſp.* 9. *dub.* 5. Ita nec ad profeſſionem Religioſorum, cùm horum ſtatus ſit ſtrictior.

5. Sed pone, quod profiteatur, an ſit valida talis profeſſio?

Cum diſtinctione reſpondent *DD.* ſi Hermaphroditus prævaleat in ſexu virili, & profiteatur in Monaſterio Fœminarum; profectò invalidè profitetur: Ita versâ vice, ſi præcellat in ſexu fœmineo, & profiteatur in cœtu Virorum; quia in Profeſſione eſſentialiter requiritur voluntas Profitentis, & illam admittentis, & recipientis; ſed in caſu, de quo agitur, aut utraque, aut ſaltem una deficit: quia Viri non intendunt recipere, & in Religionem ſibi aſſociari, niſi Viros; & Fœminæ Fœminas, ad præſcriptum *Concil. Trid. de Regul. ſeſſ.* 25. *cap.* 15. ergò ex defectu voluntatis fit invalida Profeſſio; ſecus autem dicendum; ſi magis valeat in ſexu virili, & in Virorum Monaſterio profiteatur; vel ſi ſit præpotens in fœminino, & in Fœminarum Monaſterio profeſſionem faceret; ſic enim validè: quia Hermaphroditus eſt judicandus Vir, vel Fœmina, juxtà magnitudinem potentiæ virilis, vel muliebris, *l. quæritur, ff. de ſtatu hom. Navar. lib.* 1. *conſ.* 8. *de ætate, & qualitate Ordin.* & *à S. Fauſto lib.* 5. *Theſ. q.* 210. *&* 211.

6. Si verò ſit paris potentiæ, nulliter, & invalidè profitetur, ubilibet profiteatur, *Rodrid. in ſumm. par.* 2. *cap.* 6. *concl. ultim.* & *Sylv. verbo Religio* 3. *q.* 9.

7. Si roges, quonam modo poteſt cognoſci iſthæc præcellentia ſexus: ſunt, qui dicant, quod ſtandum ſit ejus dicto: hæc tamen Regula non placet; quia, etſi his, quoad contrahendum matrimonium ſit data facultas eligendi ſexum, quem voluerint; ſecùs autem reſpectu Ordinum, beneficiorum, ingreſſus in Religionem, & profeſſionis Religioſæ: etenim in his non ſtandum eſt dictis eorundem; ſi namque quoad hæc haberent liberam facultatem, non quod veriùs; ſed quod eis meliùs, aut delectabiliùs foret, eligerent.

8. Ad cavendum ergò omne periculum, aut is in ipſomet Religionis ingreſſu fatetur, ſe eſſe Hermaphroditum; & ſic non debet ullatenùs admitti: hi enim de jure Canonico, & Civili cenſentur infames, prout expreſsè in *cauſ.* 4. *q.* 2. *cap. ſi teſtes*, & uti monſtra naturæ, debent repelli, & procul eſſe.

9. Aut clandeſtinè ſe in Religionem recipit, & in ea ſubdolè, publicè, ac ſolemniter profitetur: morbo tamen cognito, ac fraude detectâ, de licentia Papæ debet ejici, *Navar.* cit. *loc.* immò inconſulto Papa poteſt è Religione repelli à Patre Provinciali, vel Generali, ex *Privilegio Leonis X. Rodriquez*, & *à S. Fauſto.* cit. *loc.*

10. Ego autem credo, quod non ſit nobis opus licentiâ & privilegio, ad expellendum hujuſmodi: etenim tenentur viri religioſi à ſuis Dormitoriis, Choro, & Cellis projicere Fœminas: & è contrà Religioſæ Fœminæ expellere Maſculos: ſecùs autem, horum ſocietas, nedùm erit inductoria, & provocatoria ad libidinem; ſed ſcortis plena & ſacrilegiis, *Sanch. lib.* 5. *in Decal. cap.* 4. *nu.* 40. *Sylv. verb. Relig.* 3. *quæſt.* 9. *Ledeſma de ſtat. Relig. in comm. cap.* 6. *concl.* 1. & alii plures, quos citat *Peyr. tom.* 2. *de Prælat. q.* 3. *cap.* 1. §. 2. *nu.* 59.

Qu. 24. Trahentes originem à Iudæis, Mahumetanis, Saracenis, vel Hæreticis; ſi aliàs ſint idonei, an de jure poſſint in Religionem admitti, & in ea validè profiteri?

1. AFfirmat *Cajetan. in* 1. *tom. Opuſculorum, tract.* 31. *ad Leon. X. de ſeptemdexim reſponſionibus ad diverſa reſponſ.* 6. *ad P. Fr. Matthiam de Pace, Sacræ Theologiæ Salmanticenſem Regentem*, ex quo ſalus noſtra ex Judæis eſt, ex quibus natus eſt Chriſtus, ſecundùm carnē; & Apoſtoli, & plurimi Patres fidei: & ingrati inveniremur, ſui generis filios repellendo; tum quia, occaſio daretur Judæis, ne ad fidē convertantur; dum intelligunt converſorū filios in generatione, & generationem repulſos à Religione: tùm quia, Religionis ſtatus eſt talis, ubi ipſi potiùs in aliquo dubitant, ſolidari in fide, quàm aliàs inficere poſſunt.

2. Quod amplia procedere de jure Canonico, & habetur expreſsè in *cap. eam te,* 7. *de reſcriptis*, ubi *Alexand. III.* declaravit, non debuiſſe quendam à Canonicatu repelli, eò, quod ante fuiſſet Judæus: Immò, ut *ibi Gloſ.* & *Doctores* addunt, commendari debuit potiùs, & laudari, quod ad fidem veniſſet, & communionem Sanctorum.

3. Et hoc ideò; quia deſcenſio, & generatio, quâ quis deſcendit ex Infidelibus, non eſt impedimentum Canonicum ad intrandam, & profitendam Religionem: nullo enim jure id cavetur; ut perdoctè de ſolito more docet, & per plura oſtendit *Navar. lib.* 3. *conſil.* 5. *de Regul.* in antiquis editionibus.

4. Inſuper, eſt de jure Divino, per ea, quæ dixit *Cajet.* quandoquidem Apoſtoli, cùm eſſent Judæi; facti ſunt Chriſtiani, *cap. in nomine* 23. *diſt.* & *Paul. Apoſtolus*, ex Judaiſmo ſolos Neophytos prohibet ab ordinibus, *ad Timoth* 5. hoc eſt, eos tantùm, qui noviter venerunt ad fidem, & de recenti fiunt Chriſti *cap. quoniam, & cap. ſicut Neophytus* 48. *diſt.* Cæteri autem indifferenter apti ſunt ad dignitates, & honores: etenim exceptio firmat regulam in contrarium, adeò ut omnia non exceptuata, incluſa cenſeantur; & publicato Evangelio, teſte *Apoſtolo ad Romanos* 3. *&* 10. *Græci, & Judæi non eſt diſtinctio; nam idem Dominus omnium dives in omnes, qui invocant illum*, unde *Felin. in dict. cap. eam te,* 7. *de reſcriptis*, facit Regulam; quod infidelitas, etiam propria, non nocet Converſo; quantò minus parentum 56. *diſtin. cap. undecunque homines, & cap. nunquàm de vitus, ead. diſtin.*

5. Quod item de jure Canonico extenditur ad filios Hæreticorum; quia non videtur inconveniens, eos poſſe in Religionem intrare, ex *cap. recurrat* 32. *q.* 4. *Navar.* cit. *loc.* Niſi exciperentur, & eſſent inhabiles, per *Conſtit. Papæ Innoc.* & *Alexand.* ut in *cap. ſtatutum felic. record. de hær. in* 6. ibi, *ipſorumque filii, uſque ad ſecundam generationem, ad aliquod beneficium Eccleſiaſticum, ſeu publicum non admittantur, dummodò eorum Parentes tales fuerint, & decesſerint*, ibid. *Secùs autem ſi ſe emendaverint, & poſt hæreſim reverſi fuerint ad unitatem Cathol. fidei, ubi ſuprà.*

6. Proindè, credo, quod *Innoc. IV.* nobis in ſpecie conceſſit, ſub hac forma verborum, poſſe hæreticos ad profeſſionem aſſumere, qui noſtræ Religionis habitum ceperint; ibi, *Ut preſſi quondam tenebroſa catena hæreticæ pravitatis, poſt revelatam ipſis veritatem fidei orthodoxæ, diruptis mortiferis vinculis, pedem injiciant in compedes ſalutares. Nos veſtris precibus inclinati, quod hæreticos converſos & etiam convertendos, qui veſtræ Religionis habitum aſſumpſerūt, vel quos in poſterùm continget aſſumere ad profeſſionem veſt.*

Digitized by Google

veſtri Ordinis poſſitis recipere infrà annum, per nos Ordini veſtro facto mandato contrario non obſtante, auctoritate præſentium, vobis concedimus facultatem: hæc *ibi* in *Bull.* noſtræ *Relig. fol.* 25. *litt. F.*

7. Idipſum *Pius V.* ſub anno Domini 1571. ſua *Conſtit.* incip. *Paſtoralis officii*, qua voluit & ſtatuit, tales deſcendentes à Saracenis, Mahumetanis, Judæis, & conſimiles, poſſe Religionem intrare, ordines ſuſcipere, & ad dignitates promoveri, *Sorb. in Comp. verb. Novit. fol.* 435. & *Paſſarell. in privil. Minim.* inter *Bullas* ejuſdem Pont. *pag.* 128.

8. Idem fecit *Greg. XIII.* ſua *Conſtit.* incip. *muneris noſtri*, quam per extenſum refert *Peyr. tom.* 2. *privileg. Minim Conſtitut.* 2. ejuſdem Pontif.

9. Secus autem dicendum de jure ſpeciali: prout eſt in multis Religionibus, & ſignanter in Ordine Minorum, ubi ex peculiari ſtatuto, nullus deſcendens ex converſis Judæis, Mahumetanis, & Gentibus modernis poteſt ad Habitum recipi, & ad Profeſſionem admitti, ex multiplicibus *Bullis* quas circa degladiantur in declarando *Emanuel Rodriq. tom.* 1. *QQ. RR. quæſt.* 14. *ar.* 1. 2. *&* 3. *& tom.* 3. *quæſt.* 11. *ar.* 1. 2. 3. *&* 4. *& in* 2. *p. ſumm. cap.* 5. *de Novit. & Miranda tom.* 1. *Manual. Prælat. qu.* 19. *art.* 7. qui per extenſum *Bull.* transferunt, *Rodriquez* Nepos in *Comp. reſolut.* 101. *num.* 19. & *Portell. in dub. verb Novit. num.* 30. *& in addit. nu.* 30. ubi hujus generis multa dicit, noſter *Zuardus* 2. *tom. cap.* 17. & *Peyr. tom.* 1. *de Subdito, quæſt.* 1. *cap.* 25. *ver. circà ſecundam interrogationem*, §. 3.

10. Quonam modo hæc ſtatuta ſint valida, vel poſſint licitè fieri, docent *Cajet.* & *Navar.* cit. *loc.* quos ſequitur *Rodriq. ubi ſuprà.* cùm nullus inferior Papa habeat auctoritatem ſtatuendi contra jus commune; & nos latè diximus *in tract. de lege, & auctoritate Generalis Capituli.*

Quæſt. 25. *Lepra infecti, Morbo Gallico laborantes, Malè affecti, cæteriq; impotentes; an poſſint Religionem ingredi, & in ea validè profiteri?*

1. NUllus in Ordine noſtro ad Profeſſionem recipitur, niſi requiſitus circa multa, & præſertim; an aliquam occultam habeat infirmitatem, prout expreſsè habetur in *diſt.* 1. *de recip. c.* 13. *tex.* 2. *f.* 41. *col.* 3.

2. Et hoc ideò; ne ad habitum recipiantur ignari, aut inepti, vel debiles, & impotentes ad onera Religionis; ut *ibid.* declaratur *col.* 1. *verb. debent autem.*

3. Et quidem Recipiendum peccare mortaliter, ſi falſum dicat, aut veritatem taceat; decipit enim in re gravi recipientes, & mentitur, prout communiter *Doctores.*

4. Et multò magis peccare recipientes hujuſmodi, ſi hoc ſcirent & admitterent; etenim in hoc graviter propria læderent ſtatuta, & maximum Religioni afferrent detrimentum, indebitè, & contra ſanum judicium, *D. Thom.* 2. 2. *quæſt.* 189. *ar.* 10 *in calce corporis*, ibi, *ſi tamen aliquod ſit ſpeciale impedimentum, puta infirmitas corporalis, vel onera debitorum, vel aliqua hujuſmodi.*

5. Verùm quia multa jure fieri prohibentur, quæ facta tenent: eſto, quod is contagioſo morbo affectus, ad profeſſionem aſſumatur; an ſit vera Profeſſio? quæſita eſt.

Et re vera, valere de jure communi, docet *Navar. lib.* 3. *de Regul. conſil.* 25. & *Jacob. Graff. eod. tit. & lib. de Regul. tom.* 1. *conſ.* 4. ubi in facti contingentia examinat profeſſionem cujuſdam Juvenis noſtræ Familiæ, qui ante profeſſionem pluries interrogatus, ut moris, noluit fateri infirmitatem ethiciæ, quâ occultè laborabat.

6. Secùs autem ſi Religio habeat ſtatutum peculiare à Domino Papa confirmatũ, quo invalidetur talis profeſſio, negato morbo, quo quis profitens afficitur; quia de jure cõmuni, ægritudo, etiam morbifera non annihilat profeſſionẽ, ut colligitur ex *cap. ſicut tenor, de Regul. & cap. poſtulaſti, de reſcriptis, Abbas,* & *Imol. in c. ex transmiſſa de renunc.* & ita deciſum per *Rot. Rom. deciſ.* 346. refert *Farin.* & *Hier. Rodriq. in Compend. QQ. RR. reſolut.* 101. *num.* 61.

7. Et hoc ideò; quia ad obſervandum vota eſſentialia, utputa Paupertatis, Obedientiæ, & Caſtitatis, ſatis eſt voluntatis affectus: impotentia autem, ſeu deceptio ad accidentalia, utputa ad jejunia & ſimilia, non invalidat, *Rodriq. tom.* 3. *QQ. RR. quæſt.* 17. *ar.* 9. *& in* 2. *p. ſumm. cap.* 6. *concl.* 13. *Miranda tom.* 1 *Manual. Prælat. quæſt.* 19. *ar.* 2. & *Paul. Layman lib.* 4. *tract.* 5. *cap.* 5. *nu.* 4.

8. Nec his obſtat, quod profeſſio facta ſine conſenſu Conventus, non valeat, ex *cap. final.* junctâ *Gloſ. de Regul. in* 6. *& cap. ea noſcitur, de his, quæ fiunt à Prælatis,* & *Abbas in cap. ad Apoſtolicam, eod. tit. num.* 12. & quod ſi Capitulum ſciviſſet, Profitentem illo laborare morbo, non conſenſiſſet profeſſioni prædictæ.

9. Quia ſicut matrimonium carnale per nullum errorẽ qualitatis, etiam accedente dolo, infirmatur; niſi impedimentum dirimens, Papali jure ſtatutum ſit; ita & matrimonium ſpirituale contractum inter Religionem, & Profitentem, non poteſt dirimi, deceptione circa accidentalia non obſtante; eò magis, quod Religio debuiſſet inquirere; ad hoc enim datur annus probationis; quod ſi neglexerit, ſibi imputandum: ita *Navar.* & *Rodriq.* cit. *loc.* & *D. Barthol. à S. Fauſto lib.* 5. *Theſ. de ſtatu Relig. q.* 226.

10. Nihilominùs *Ledeſma de ſtat. Relig. in communi, cap.* 6. *concl.* 1. *ver quarta conditio*, tenet, prædictam profeſſionem eſſe nullam, de jure Naturæ; quia infirmitas intellectus eſt, quærere *text.* ubi ratio naturalis apparet.

11. Quandoquidem, de jure naturali nemo poteſt ab alio adſtringi; nec ſeſe obligare ad impoſſibile; & ſi fiat, non valet obligatio, quia ad impoſſibile nemo tenetur.

12. Confirmatur; quia Votum pro ſuo objecto adæquato habet recipere materiam poſſibilem de meliori bono: quò fit, ut ſi quis voveat Religionem intrare, & in ea profiteri, ſi poſtmodùm ob aliquem morbum reddatur impotens, ad illud obſervandum non teneri: quia ob impotentiam Voventis votum illud ſimplex evaneſcit, ratione materiæ impoſſibilis.

13. Ita à pari, nullum erit votum ſolemne, quod à ſimplici, nec ex natura rei, nec ex jure Divino; ſed ſolâ Eccleſiæ inſtitutione differt; prout expreſsè colligitur ex *cap. rursùs, qui Cler. vel Vov. & ex cap. quod votum de voto, & vot redempt.* quod multis probat *Azor. tom.* 1. *lib.* 12. *cap.* 6. *q.* 1. & *Peyr. tom.* 2. *de Prælato q.* 3. *cap.* 1. §. 2. *nu.* 65.

14. Nec his ſatisfit, ſi per adverſam partem dicatur, quod Profitentis potentia, reſpectu votorum eſſentialium ſemper adeſt; præſertim tempore Profeſſionis, ex adjutorio Divinæ gratiæ; & quod ſufficiat affectus, quem Profitens habet, obſervandi eſſentialia; etſi deficiant vires, vel adſit deceptio, quoad accidentalia.

15. Quoniam *DD.* ex adverſo exiſtimant, hoc fundamentum falſum eſſe; quia juramentum eſt indiviſibile, quo Profitens ſe obligat obſervare eſſentialia, & accidentalia Regulæ; ergò æquo modo, ratione profeſſionis tenetur ad hæc, & ad illa ſuæ Religionis, & ſecundùm Regulam promiſſam vivere.

16. Quod magis apparet, & declaratur, ſi advertatur, quod omnes *Conſtitutiones* Regulares eò tendunt, ut in ea Profeſſi obſervent eſſentialia, & accidentalia; & acceptantes profeſsionem, ad hoc intendunt obligare, ſub culpæ, vel pœnæ reatu; eo modo, quo in Regula ſancitum eſt, & ſub iſta conditione admittunt.

17. Et Profitens promittit vivere ſecundùm Regulam, & illam obſervare; quod eſt ſe obligare ad utrumque, hoc eſt, eſſentiale, & accidentale ſimul: ſunt enim quædam accidentalia Regulæ, veluti propriæ paſsiones, à rei forma pullulantes, ſine quibus rei eſſentia non poteſt ſalva conſiſtere; niſi metaphyſicè velimus Religioſorum ſtatum ſtabilire.

18. Quibus addo ea, quæ dixi ſuprà in *tract.* 1. *q.* 4. & verba *Navar. lib.* 3. *de Regul. conſil.* 5. in 1. edit. *nu.* 1. immediatè ante 1. *quæſt.* ubi docet, quod ſub iſta conditione admitti-

Quæſt. 23. Hermaphroditus, an poſſit in Religionem admitti, & in ea validè profiteri?

1. HErmaphroditus, is ſcilicet, qui habet ſexum maris & fœminæ, non debet in Religionem admitti, argumento *cap. diffinivimus* 18. *q.* 2. ibi, *quia ſcandalum id, & offendiculum multis efficitur.*

2. Quod procedit in Hermaphrodito, qualiſque ſexus in eo prævaleat; ex quo enim utrumque ſexum habet, virilem ſcilicet, & fœmininum, non debet admitti in Monaſterium Virorum, ne fortè ſuccumbat, ut fœmina; nec Fœminarum, ne incaleſcat, ut maſculus; nec his, aut illis deeſſet deſiderium, muliebria, & virilia videndi, quibus viſis, timerem, illos à commixtione & coitu: qui enim amat pericula, peribit in illis.

3. Nec in illis profiteri, cùm ſit hic, & hæc; quandoquidem Mas nequit profiteri in Conventu Fœminarum; nec è contra Fœmina, in Conventu Virorum.

4. Et ſicut, non poteſt promoveri ad Ordines, argum. 36. *diſt. in illiteratos*, & docent *Sylv. ver. Herm. Suarez. tom.* 5. *de cenſur. diſp.* 51. *ſect.* 2. *nu.* 1. & *Avila de cenſ. p.* 7. *diſp.* 9. *dub.* 5. Ita nec ad profeſſionem Religioſorum, cùm horum ſtatus ſit ſtrictior.

5. Sed pone, quod profiteatur, an ſit valida talis profeſſio?

Cum diſtinctione reſpondent *D D.* ſi Hermaphroditus prævaleat in ſexu virili, & profiteatur in Monaſterio Fœminarum; profectò invalidè profitetur: Ita versâ vice, ſi præcellat in ſexu fœmineo, & profiteatur in cœtu Virorum; quia in Profeſſione eſſentialiter requiritur voluntas Profitentis, & illam admittentis, & recipientis; ſed in caſu, de quo agitur, aut utraque, aut ſaltem una deficit: quia Viri non intendunt recipere, & in Religionem ſibi aſſociari, niſi Viros; & Fœminæ Fœminas, ad præſcriptum *Concil. Trid. de Regul. ſeſſ.* 25. *cap.* 15. ergò ex defectu voluntatis fit invalida Profeſſio; ſecus autem dicendum; ſi magis valeat in ſexu virili, & in Virorum Monaſterio profiteatur; vel ſi ſit præpotens in fœminino, & in Fœminarum Monaſterio profeſſionem faceret; ſic enim validè: quia Hermaphroditus eſt judicandus Vir, vel Fœmina, juxtà magnitudinem potentiæ virilis, vel muliebris, *l. quæritur. ff. de ſtatu hom. Navar. lib.* 1. *conſ.* 8. *de ætate, & qualitate Ordin.* & *à S. Fauſto lib.* 5. *Theſ. q.* 210. & 211.

6. Si verò ſit paris potentiæ, nulliter, & invalidè profitetur, ubilibet profiteatur, *Rodrid. in ſumm. par.* 2. *cap.* 6. *concl. ultim.* & *Sylv. verbo Religio* 3. *q.* 9.

7. Si roges, quonam modo poteſt cognoſci iſthæc præcellentia ſexus: ſunt, qui dicant, quod ſtandum ſit ejus dicto: hæc tamen Regula non placet; quia, etſi his, quoad contrahendum matrimonium ſit data facultas eligendi ſexum, quem voluerint; ſecùs autem reſpectu Ordinum, beneficiorum, ingreſſus in Religionem, & profeſſionis Religioſæ: etenim in his non ſtandum eſt dictis eorundem; ſi namque quoad hæc haberent liberam facultatem, non quod veriùs; ſed quod eis meliùs, aut delectabiliùs foret, eligerent.

8. Ad cavendum ergò omne periculum, aut is in ipſomet Religionis ingreſſu fatetur, ſe eſſe Hermaphroditum; & ſic non debet ulla tenùs admitti: hi enim de jure Canonico, & Civili cenſentur inſames, prout expreſsè in *cauſ.* 4. *q.* 2. *cap. ſi teſtes*, & uti monſtra naturæ, debent repelli, & procul eſſe.

9. Aut clandeſtinè ſe in Religionem recipit, & in ea ſubdolè, publicè, ac ſolemniter profitetur: morbo tamen cognito, ac fraude detectâ, de licentia Papæ debet ejici, *Navar.* cit. *loc.* immò inconſulto Papa poteſt è Religione repelli à Patre Provinciali, vel Generali, ex *Privilegio Leonis X. Rodriquez*, & *à S. Fauſto.* cit. *loc.*

10. Ego autem credo, quod non ſit nobis opus licentiâ & privilegio, ad expellendum hujuſmodi: etenim tenentur viri religioſi à ſuis Do[illegible] Claro, & C[illegible] projicere Fœminas: & è con[illegible] pellere Maſculos: ſecus autem, h[illegible] erit inductoria, & provocatoria [illegible] plena & ſacrilegus, *Sanch. lib.* 5. *in Decal.* [illegible] *verb. Relig.* 3. *quæſt.* 9. *Ledeſma de ſtat. Relig.* [illegible] 6. *concl.* 1. & alii plures, quos citat *Pey. tom.* 2. *de* [illegible] *q.* 3. *cap.* 1. §. 2. *nu.* 59.

Qu. 24. Trahentes originem à Judæis, Ma[illegible]nis, Saracenis, vel Hæreticis; ſi alias ſint [illegible] de jure poſſint in Religionem admitti, & [illegible] validè profiteri?

1. AFfirmat *Cajetan. in* 1. *tom. Opuſculorum*, [illegible] *Leon. X. de ſeptemdecim reſponſionibus ad* [illegible] *ſponſ.* 6. *ad P. Fr. Matthiam de Pace, Sacræ Theo*[illegible] *manticenſem Regentem*, ex quo ſalus noſtra ex Ju[illegible] ex quibus natus eſt Chriſtus, ſecundum carne; & A[illegible] li, & plurimi Patres fidei: & ingrati inveniremur [illegible] ris filios repellendo; tum quia, occaſio daretur Ju[illegible] ad fidē convertantur; dum intelligunt conver[illegible] in generatione, & generationem repulſos à R[illegible] tùm quia, Religionis ſtatus eſt talis, ubi ipſi [illegible] quo dubitant, ſolidari in fide, quàm alias inſi[illegible]

2. Quod amplia procedere de jure Cano[illegible] betur expreſsè in *cap. eam te*, 7. *de reſcriptis*, [illegible] *III.* declaravit, non debuiſſe quendam à Ca[illegible] pelli, eò, quod ante fuiſſet Judæus: Immo, [illegible] *Doctores* addunt, commendari debuit potiu[illegible] quod ad fidem veniſſet, & communionem [illegible]

3. Et hoc ideò; quia deſcenſio, & gen[illegible] deſcendit ex Infidelibus, non eſt impedim[illegible] nicum ad intrandam, & profitendam Rel[illegible] lo enim jure id cavetur; ut perdoctè de[illegible] cet, & per plura oſtendit *Navar. lib.* 3. *conſl.* [illegible] in antiquis editionibus.

4. Inſuper, eſt de jure Divino, per ea, quæ d[illegible] quandoquidem Apoſtoli, cùm eſſent Judæi [illegible] Chriſtiani, *cap. in nomine* 23. *diſt.* & *Paul. Apoſt.* [illegible] daiſmo ſolos Neophytos prohibet ab ord[illegible] *moth* 5. hoc eſt, eos tantùm, qui noviter ven[illegible] dem, & de recenti fiunt Chriſti *cap. quoniam, &* [illegible] *Neophytus* 48. *diſt.* Cæteri autem indifferenter [illegible] ad dignitates, & honores: etenim exceptio fi[illegible] lam in contrarium, adeò ut omnia non excep[illegible] ſa cenſeantur; & publicato Evangelio, teſte *A*[illegible] *Romanos* 3. & 10. *Græci, & Judæi non eſt diſtin*[illegible] *dem Dominus omnium dives in omnes, qui invocant* [illegible] unde *Felin. in dict. cap. eam te*, 7. *de reſcriptis*, [illegible] lam; quod infidelitas, etiam propria, non noc[illegible] verſo; quantò minus parentum 56. *diſtin. cap.* [illegible] *que homines, & cap. nunquam de vitiis, ead. diſtin.*

5. Quod item de jure Canonico extenditur ad [illegible] Hæreticorum; quia non videtur inconveniens, [illegible] ſe in Religionem intrare, ex *cap. recurrit* 32. *q.* 4. *N*[illegible] cit. *loc.* Niſi exciperentur, & eſſent inhabiles, pe[illegible] *Papa Innoc.* & *Alexand.* ut in *cap. ſtatutum* ſelic. [illegible] *her. in* 6. ibi, *ipſorumque filii, uſque ad ſecund*[illegible] *nem, ad aliquod beneficium Eccleſiaſticum, ſeu* [illegible] *admittantur, dummodò eorum Parentes* [illegible] *ceſſerint*, ibid. *Secùs autem ſi ſe emendaverint, &* [illegible] *ſim reverſi fuerint ad unitatem Cathol. fidei, ubi ſ*[illegible]

6. Proindè, credo, quod *Innoc. IV.* nob[illegible] ceſſit, ſub hac forma verborum, poſſe h[illegible] feſſionem aſſumere, qui noſtræ Religio[illegible] perint; ibi, *Ut preſſi quondam tenebroſi* [illegible] *vitatis, poſt revelatam ipſis veritatem* [illegible] *ruptis mortiferis vinculis. pedem* [illegible] *tares. Nos veſtris precibus incl*[illegible] *quod* [illegible] *& etiam convertendos, qui ve*[illegible] *Religionis habitum* [illegible] *pſerūt, vel quos in poſterùm contingeret aſſumere ad profeſſione*

veſtri

Digitized by Google

veſtri Ordinis poſſitis recipere infrà annum, per nos Ordini veſtro facto mandato contrario non obſtante, auctoritate præſentium, vobis concedimus facultatem: hæc ibi in Bull. noſtræ Relig. fol. 25. litt. F.

7. Idipſum Pius V. ſub anno Domini 1571. ſua Conſtit. incip. Paſtoralis officii, qua voluit & ſtatuit, tales deſcendentes à Saracenis, Mahumetanis, Judæis, & conſimiles, poſſe Religionem intrare, ordines ſuſcipere, & ad dignitates promoveri, Sorb. in Comp. verb. Novit. fol. 431. & Paſſarell. in privil. Minim. inter Bullas ejuſdem Pont. pag. 128.

8. Idem fecit Greg. XIII. ſua Conſtit. incip. muneris noſtri, quam per extenſum refert Peyr. tom. 2. privileg. Minim Conſtitut. 2. ejuſdem Pontif.

9. Secus autem dicendum de jure ſpeciali: prout eſt in multis Religionibus, & ſignanter in Ordine Minorum, ubi ex peculiari ſtatuto, nullus deſcendens ex converſis Judæis, Mahumetanis, & Gentibus modernis poteſt ad Habitum recipi, & ad Profeſſionem admitti, ex multiplicibus Bullis quas circa degladiantur in declarando Emanuel Rodriq. tom. 1. QQ. RR. quæſt. 14. ar. 1. 2. & 3. & tom. 3. quæſt. 11. ar. 1. 2. 3. & 4. & in 2. p ſumm. cap. 5. de Novit. & Miranda tom. 1. Manual. Prælat. qu. 19. art. 7. qui per extenſum Bull. transferunt, Rodriquez Nepos in Comp. reſolut. 101. num. 19. & Portell. in dub. verb Novit. num. 30. & in addit. nu. 30. ubi hujus generis multa dicit, noſter Zanardus 2. tom. cap. 17. & Peyr. tom. 1. de Subdito, quæſt. 1. cap. 25. ver. circà ſecundam interrogationem, §. 3.

10. Quonam modo hæc ſtatuta ſint valida, vel poſſint licitè fieri, docent Cajet. & Navar. cit. loc. quos ſequitur Rodriq. ubi ſuprà. cùm nullus inferior Papa habeat auctoritatem ſtatuendi contra jus commune; & nos latè diximus in tract. de lege, & auctoritate Generalis Capituli.

Quæſt. 25. Lepra infecti, Morbo Gallico laborantes, Malè affecti, cæteriq; impotentes; an poſſint Religionem ingredi, & in ea validè profiteri?

1. NUllus in Ordine noſtro ad Profeſſionem recipitur, niſi requiſitus circa multa, & præſertim; an aliquam occultam habeat infirmitatem, prout expreſsè habetur in diſt. 1. de recip. c. 13. tex. 2. f. 41. col. 3.

2. Et hoc ideò; ne ad habitum recipiantur ignari, aut inepti, vel debiles, & impotentes ad onera Religionis; ut ibid. declaratur col. 1. verb. debent autem.

3. Et quidem Recipiendum peccare mortaliter, ſi falſum dicat, aut veritatem taceat; decipit enim in re gravi recipientes, & mentitur, prout communiter Doctores.

4. Et multò magis peccare recipientes hujuſmodi, ſi hoc ſcirent & admitterent; etenim in hoc graviter propria læderent ſtatuta, & maximum Religioni afferrent detrimentum, indebitè, & contra ſanum judicium, D. Thom. 2. 2. quæſt. 189. ar. 10. in calce corporis, ibi, ſi tamen aliquod ſit ſpeciale impedimentum, puta infirmitas corporalis, vel onera debitorum, vel aliqua hujuſmodi.

5. Verùm quia multa jure fieri prohibentur, quæ facta tenent: eſto, quod is contagioſo morbo affectus, ad Profeſſionem aſſumatur; an ſit vera Profeſſio? quæſita eſt.

Et re vera, valere de jure communi, docet Navar. l. 3. de Regul. conſil. 25. & Jacob. Graff. eod. tit. & lib. de Rel. tom. 1. conſ. 4. ubi in facti contingentia examinat profeſſionem cujuſdam Juvenis noſtræ Familiæ, qui ante profeſſionem pluries interrogatus, ut moris, noluit fateri infirmitatem ethiciæ, quâ occultè laborabat.

6. Secùs autem ſi Religio habeat ſtatutum peculiare à Domino Papa confirmatū, quo invalidetur talis profeſſio, negato morbo, quo quis profitens afficitur; quia de jure comuni, ægritudo, etiam morbifera non annihilat profeſſionē, ut colligitur ex cap. ſicut tenor, de Regul. & cap. ſtulaſti, de reſcriptis, Abbas, & Imol. in c. ex transmiſſa de tunc. & ita deciſum per Rot. Rom. deciſ. 346. refert Farin. Hier. Rodriq. in Compend. QQ. RR. reſolut. 101. num. 61.

7. Et hoc ideò; quia ad obſervandum vota eſſentialia, utputa Paupertatis, Obedientiæ, & Caſtitatis, ſatis eſt voluntatis affectus: impotentia autem, ſeu deceptio ad accidentalia, utputa ad jejunia & ſimilia, non invalidat, Rodriq. tom. 3. QQ. RR. quæſt. 17. ar. 9. & in 2. p. ſumm. cap. 6. concl. 13. Miranda tom. 1 Manual. Prælat. quæſt. 19. ar. 2. & Paul. Layman lib. 4. tract. 5. cap. 5. nu. 4.

8. Nec his obſtat, quod profeſſio facta ſine conſenſu Conventus, non valeat, ex cap. final. junctâ Gloſ. de Regul. in 6. & cap. ea noſcitur, de his, quæ fiunt à Prælatis, & Abbas in cap. ad Apoſtolicam, eod. tit. num. 12. & quod ſi Capitulum ſciviſſet, Profitentem illo laborare morbo, non conſenſiſſet profeſſioni prædictæ.

9. Quia ſicut matrimonium carnale per nullum errorē qualitatis, etiam accedente dolo, infirmatur; niſi impedimentum dirimens, Papali jure ſtatutum ſit; ita & matrimonium ſpirituale contractum inter Religionem, & Profitentem, non poteſt dirimi, deceptione circa accidentalia non obſtante; eò magis, quod Religio debuiſſet inquirere; ad hoc enim datur annus probationis; quod ſi neglexerit, ſibi imputandum: ita Navar. & Rodriq. cit. loc. & D. Barthol. à S. Fauſto lib. 5. Theſ. de ſtatu Relig. q. 226.

10. Nihilominùs Ledeſma de ſtat. Relig. in communi, cap. 6. concl. 1. ver quarta conditio, tenet, prædictum profeſſionem eſſe nullam, de jure Naturæ; quia infirmitas intellectus eſt, quærere text. ubi ratio naturalis apparet.

11. Quandoquidem, de jure naturali nemo poteſt ab alio adſtringi; nec ſeſe obligare ad impoſſibile; & ſi fiat, non valet obligatio, quia ad impoſſibile nemo tenetur.

12. Confirmatur; quia Votum pro ſuo objecto adæquato habet recipere materiam poſſibilem de meliori bono: quò fit, ut ſi quis voveat Religionem intrare, & in ea profiteri, ſi poſtmodùm ob aliquem morbum reddatur impotens, ad illud obſervandum non teneri: quia ob impotentiam Voventis votum illud ſimplex evaneſcit, ratione materiæ impoſſibilis.

13. Ita à pari, nullum erit votum ſolemne, quod à ſimplici, nec ex natura rei, nec ex jure Divino; ſed ſolâ Eccleſiæ inſtitutione differt; prout expreſsè colligitur ex cap. rurſùs, qui Cler. vel Vov. & ex cap. quod votum de voto, & vot redempt. quod multis probat Azor. tom. 1. lib. 11. cap. 6. q. 1. & Peyr. tom. 2. de Prælato q. 3. cap. 1. §. 2. nu. 65.

14. Nec his ſatisfit, ſi per adverſam partem dicatur, quod Profitentis potentia, reſpectu votorum eſſentialium ſemper adeſt; præſertim tempore Profeſſionis, ex adjutorio Divinæ gratiæ; & quod ſufficiat affectus, quem Profitens habet, obſervandi eſſentialia; etſi deficiant vires, vel adſit deceptio, quoad accidentalia.

15. Quoniam DD. ex adverſo exiſtimant, hoc fundamentum falſum eſſe; quia juramentum eſt indiviſibile, quo Profitens ſe obligat obſervare eſſentialia, & accidentalia Regulæ; ergò æquo modo, ratione profeſſionis tenetur ad hæc, & ad illa ſuæ Religionis, & ſecundùm Regulam promiſſam vivere.

16. Quod magis apparet, & declaratur, ſi advertatur, quod omnes Conſtitutiones Regulares eò tendunt, ut in ea Profeſſi obſervent eſſentialia, & accidentalia; & acceptantes profeſsionem, ad hoc intendunt obligare, ſub culpæ, vel pœnæ reatu; eo modo, quo in Regula ſancitum eſt, & ſub iſta conditione admittunt.

17. Et Profitens promittit vivere ſecundùm Regulam, & illam obſervare; quod eſt ſe obligare ad utrumque, hoc eſt, eſſentiale, & accidentale ſimul: ſunt enim quædam accidentalia Regulæ, veluti propriæ paſsiones, à rei forma pullulantes, ſine quibus rei eſſentia non poteſt ſalva conſiſtere; niſi metaphyſicè velimus Religioſorum ſtatum ſtabilire.

18. Quibus addo ea, quæ dixi ſuprà in tract. 1. q. 4. & verba Navar. lib. 3. de Regul. conſil. 5. in 1. edit. nu. 1. immediatè ante 1. quæſt. ubi docet, quod ſub iſta conditione admitti-

Digitized by Google

mittitur Profitens, ut ſit potens ad eſſentialia, & accidentalia ſimul, non aliter, nec alio modo.

19. Hodie tamen in Dominicana Religione, hujuſmodi profeſſio eſt nulla & invalida, ex peculiari *Statuto*, Apoſtolicâ authoritate indicto, & confirmato in nuperrimo Generaliſſimo Capitulo, Romæ celebrato, nutu, & imperio Papæ *Urb. VIII.* ſub anno Domini 1644. *ordinatione ſeptima*, quæ extat tenoris ſequentis.

Ordinamus, ut in poſterum Priores Conventuum, aliique Superiores, quotieſcunque Fratrem aliquem ad Profeſſionem ſolemniter emittendam ſuſcipiunt, inter alias interrogationes, ac proteſtationes præmitti ſolitas, eidem quoque apertè, clarè, ac diſtinctè proteſtentur, Profeſſionem ipſius nullam fore, ſi forſitan ipſe gravem aliquem defectum, ob quem meritò rejiciendus fuiſſet, ſubdolè ante Votorum emiſſionem ſubticuiſſe, aut occultaſſe, poſtmodum deprehendatur.

20. Proindè ſic Profitentes, invalidam profeſſionem faciunt.

21. Qua autem praxi, & poſſunt expelli, & ad quem ſpectat, has profeſſiones nullas declarare; dicam infrà *de Profeſſione nulla tract.* 12. & docent præcit. *Doctores*, & alii, quos allegat *Diana part.* 4. *Moral. tractat.* 4. *Miſcell. reſolut.* 188.

22. An autem Conventus poſſit conſentire, ut ſic malè affectus, poſſit validè in Religione profiteri? Negativè reſpondeo: tum quia Capitulum nihil poteſt contra Regulam, & propria ſtatuta; tum etiam; quia in re tam gravi non poteſt Religioni præjudicare; ut patet in ceſſione jurium Eccleſiæ, prout colligitur ex *cap. ſi diligenti, de foro competenti*, & docet *Gloſ. in cap. ad Apoſtolicam, de Regularib. verb. Monaſterii.*

23. Et addo quod Profitens, in caſu noſtro eſt incapax Religioſi ſtatus, naturali jure; ut dictum eſt: quo fit, ut hujuſmodi profeſſio ſit nulla ex duplici capite, nempe, ex hujus incapacitate, & illorum poteſtate: Proindè, taliter Profitentes poſſunt ſine dubio è Religione ejici & expelli.

24. Nec dicas, quod unuſquiſque poteſt ſuo juri renunciare: quia hoc procedit de jure proprio, & abſque præjudicio alicujus tertii: hoc autem non eſt proprium, & ejus ceſſio cederet in damnum totius Religionis, & permanentium in ea.

Quæſt. 26. Corpore vitiati, ceu ſunt Cæci, Surdi, Muti, Claudi, Gibboſi, Ernioſi, & conſimiles deformes; an poſſint de jure communi Religionem intrare, & in ea validè profiteri?

1. Sicut corpore vitiati, ob corporis defectum ab ordine repelluntur, ut in toto *tit. de corpore vitiatis*, & in *cap. 2. de Cler. ægr. & in diſt. 55. cap. priſcis igitur*, ibi, *vel ullâ corporis parte vitiatus.*

2. Ita à pari ſunt repellendi à Religionis ingreſſu; nam qui Religionem ingreditur, alterum de duobus ſibi pro fine præfigit: aut Ordines ſuſcipere, & Choro aſſiſtere: aut uti Laicus Converſus laborare pro miniſterio Clericorum; qui enim inhabilis reperitur aud utrumque; quo jure, & quâ conſcientia præſumit Religionem intrare? contra præceptum Domini *Levit.* 21. ibi, *qui habuerit maculam, non offerat panes Domino Deo ſuo*; *nec accedat ad miniſterium ejus*; ubi & repentè ſubjungitur.

Si Cæcus fuerit, ſi Claudus, ſi vel parvo, vel grandi, & torto naſo, ſi fracto pede, vel manu, ſi gibbus, ſi lippus, ſi albuginem habens in oculo, ſi jugem, ſcabiem, ſi impetiginem in corpore, vel ponderoſus; & ſimilia, vide *ibi.*

3. Quæ autem vitia per has deformitates exprimantur, & ſignificentur, docet *Decret. Gratiani diſt. 49. in cap. hinc etenim:* Et in ſubſequenti *cap. cit. loc.* dicitur, *quod cæcum animal offert, qui ordinat indoctum, loco docti, magiſtrumque facit, qui vix diſcipulus eſſe poterat*; & *ibid.* hujus generis multa dicuntur, digna ſcitu pro conſcientia admittentiũ ad Ordines, vel ad Religioſorum ſtatum; videant ipſi.

4. *Divus* autem *Raymund.* noſtri Ordinis *lib. 3. ſumm. tit. 18. de corpore vitiatis*, ad cavendum errorem prædictorum omnium, facit Regulam.

Quicunque culpâ ſuâ eſt vitiatus in corpore, repellitur, qui verò ſine culpa, non repellitur; niſi ſcandalum timeatur ex nimia deformitate; vel periculum ex nimia debilitate; & colligitur ex *Capitulis* præcit. *titulo de corpore vitiatis, in Decretalibus lib.* 1.

5. Sed pone, quod hi profeſſionem faciant; an ſit valida de jure communi? Et dico, quod ſic; quia nullo jure pro invalida declaratur; Cæcus enim poteſt ſuo ore profeſſionis verba proferre, & ſuâ voce, ſicut & cæteri ad vota coram omnibus, in manu Prælati ſe obligare.

6. Quod amplia ad Mutum; qui per ſigna & nutus poteſt profeſſionem facere & ſolemniter profiteri: ſicut enim validè poteſt per ſigna contrahere, prout expreſſè habetur in *cap. cùm apud 23. de ſponſal. & matrim.* ibi, *& ſufficiat ad matrimonium ſolus conſenſus illorum, de quorum, quarumcunque conjunctionibus agitur.*

7. Ita ſufficienter poterit validè per ſigna in Religione profiteri: eſt enim profeſſio quoddam ſpirituale matrimonium, quod coaleſcit ex mutuo conſenſu Profitentis, & profeſſionem Admittentium; ut ſæpè dixi, & docent communiter *Doctores.*

8. Quod item procedit in Surdo, & Muto ſimul; quia hi ſolent eſſe bonâ indole, & optimo pollere ingenio; adeò, ut una oculorum viſione multa apprehendant, notent, & intelligant; & ſicut hi poſſunt contrahere corporaliter, ut docent *Doctores in dict. cap. cùm apud Sedem Apoſt.* ita & ſpiritualiter, ob identitatem præcitat. rationis, *Sanchez lib. 7. Decal. cap. 12. num.* 22.

9. Quod iterum extenditur ad eum, qui inſimul eſt Cæcus, Mutus, & Surdus; per ea multa, quæ docet *Sanchez lib. 1. de matrimonio, diſput.* 8. *nu.* 13. & alii plures, quibus ſubſcribit *Peyr. tom. 2. de Prælat. quæſt. 3. cap. 1. §. 2. & 3. num.* 82.

10. Et quonam modo Surdus poſſit Presbyterio inſigniri, & miſſam celebrare, vide *Navar lib. 1. de temporadin. conſ.* 37. in 1. edit. & quonam horis Canonicis ſatisfacere, in *tom. 4. comm. de orat. & hor. Canon. cap. 19. nu. 13. concl.* 8. & *Sylv. in ſumm. verb. corpore vitiat.* ubi latè hujus generis multa.

Quæſt. 27. Vovens ingredi Religionem ſimpliciter an ſatisfaciat Voto, ſi ingrediatur Religionem S. Iacobi, vel Alcantaræ?

1. Sanchez *lib. 1. de ſponſal. diſp. 44. nu.* 4. & *Portel. p. 3. caſ. 9. n.* 2. Negativè reſpondent; & hoc ideò; quia ut Logici dicunt, nomen æquivocum, ſive analogum ſtat pro principaliori ſignificato; ut patet ex hoc nomine (*Sanitas*) quod dicitur de pulſu, urina, & animali; id primò principaliter dicitur de animali.

2. Nomen autem Religionis eſt quoddam æquivocum; poteſt enim referri ad Religionem ſtrictam vel largam; vel propriè dictam vel largè dictam.

3. Ergò de ſuo principali ſignificato, præſupponit pro Religione, propriè ac ſtrictè ſumpta; ceu ſunt Religiones Monachorum vel Mendicantium, à Sancta Sede approbatæ, in quibus maximè jurantur illa tria vota; nempe, Obedientiæ, Paupertatis & Caſtitatis, quod non poteſt dici de Religione S. Jacobi, vel Alcantaræ, ſcilicet Congregationis S. Joan. in Portugallia, vel ſimilium.

4. Quod magis patet ex matrimonio carnali, quod dicitur de matrimonio rato, & non conſumato, & de utroque ſimul, quod abſolutè ſumptum, vel nudè prolatum, ſtat pro matrimonio conſumato; quia pro illo primò & principaliter ſupponit, ergò Votum prædictum factum, abſolutè debet intelligi de Religione propriè dicta.

Quæſt.

Digitized by Google

Quæſt. 28. *Deflorans Virginem ſub promiſſione, & pacto futuri matrimonii, ſi cum hac deflorata contrahat in facie Eccleſiæ; an poſſit tutè & licitè Religionem ingredi, & in ea validè profiteri, non obſtante prædicto matrimonio, licet rato, ſed non conſummato?*

PORtell. 3. par. caſ. 9. num. 2. Reſpondet negativè, quoad ſolum conſcientiæ; quia in caſu poſito ingrediens Religionem per matrimonium dumtaxat ratum non ampliùs conſummatum, non ſatisfacit promiſſioni im dictæ, ex qua naſcitur naturalis obligatio contra Virginem, ut ſupponitur.

2. Nec dices, quod Promiſſor ſteterit promiſſis; dum promiſit contrahere, & quod de facto contraxit in facie Eccleſiæ, licet matrimonium contractum non conſumaverit; quia in contractibus verba ſunt accipienda propriè, cum effectu & in propria ſignificatione verborum, & in communi loquela; prout omnes docent, & praxis obſervat.

3. At in communi uſu loquendi; quandò alicui fœminæ promittitur matrimonium, non promittitur matrimonium tantùm ratum, ſed conſumatum, per quod remanet obligatus ad convivendum huic Mulieri, & ad eam alendum, & in aliis adjuvandum; ſic ut cæteri Conjuges faciunt.

4. Et additur, quod nomen æquivocum ſtat pro principaliori ſignificato, ut patet ex Logica, & dictũ eſt ſuprà. Sed matrimoni nomen eſt ita; etenim dicitur de utroque, ergò abſolutè prolatum, ſtat pro principaliori, quod eſt eſſe conſumatum.

5. Nec per tale matrimonium ratum fuit benè proviſum honori, & famæ Mulieris; dum ipſa ſtatim dimittitur, & tale matrimonium remanet inutile, & otioſum; immò per hoc fuit ei illata major infamia; *Sanchez lib.* 1. *de ſponſal. diſput.* 44. *nu.* 7.

6. Secùs autem dicendum, quoad forum externum; proindè, ſi iſte Ingreſſus, in Religione adita profiteatur, erit ejus profeſſio valida, licet illicita, ſervatis tamen aliis de jure ſervandis, quia iſthæc obligatio non eſt majoris vinculi, quàm eſſe ære alieno gravatus, vel debitis onustus, vel ratiociniis obligatus.

Hæc autem omnia profeſſionem non irritant; ut dictum eſt de jure communi.

7. Nec obſtat, quod *Sixt. V.* ſua *d. Conſtit. De omnibus*, annullaverit Profeſſionem illorum, qui habent debita civilia, quia *Clem. VIII.* ſua dicta *Conſtit.* incip. *in ſpecula*, quoad profeſſiones criminoſorum revocavit prædictam *Conſtitut. Sixti*, eamque reduxit ad terminos juris communis, ut ſæpè dixi.

8. Sed de jure communi Canonico, hæ Profeſſiones ſunt validæ, per ea, quæ dixi ſuprà, & docet *Sanch. lib.* 4. *decal. cap.* 19. *nu.* 2. & *Portell. in dub. Reg. ver. Novitii qualitas n.* 19.

9. Nec his nocet matrimonium ratum ex *Trid. ſeſſ.* 24. *Can.* 6. quod eſt de fide; prout *ibid.* definitur, nec valet dicere, quod matrimonium in caſu poſito debeat dici conſumatum; quia illa prima copula fuit illicita, peccaminoſa, & clandeſtina.

10. Sacramentum autem matrimonii eſt res ſancta, & ſacra, & nequit perfici aut conſumari per actum peccaminoſum; ut benè advertit *Portell. in d. caſ.* 9. *nu.* 1.

Quæſt. 29. *Si iſte Conjux poſt matrimonium ratum ingrediatur Religionem approbatam, ex qua poſt vota ſolemnia Religioſi poſſunt licitè exire; ut dicitur de Congregatione S. Ioan. Evangel. in Portugallia, vulgariter dicta de S. Eloe, & quod poſt Votum ſolemne egrediatur ex illa; an teneatur reverti ad illam priorem Conjugem à ſe dimiſſam?*

1. NEgativè deciditur in *cap. unico de voto, in* 6. ubi ad matrimonium ratum dirimendum duæ conditiones petuntur; nempè ut fiat votum in aliqua Religione approbata, & quod Profeſſio ſit valida, conſtituens hominem verè Religioſum; Obligatio autem ſemel extincta, non ampliùs convaleſcit, ut dicitur in *l. qui*, §. *aream, ff. de ſolut.* & docet *Navar. de Regul. conſ.* 51. & *Portell.* cit. *loc. nu.* 4.

2. Hinc Profeſſus, ſivè è Religione liberè exeat, ſivè cogatur exire, non ampliùs tenetur ad præteritum ratum matrimonium redire; quia vinculum matrimonii fuit à ſolemni Profeſſione extinctum, & ampliùs non vivit.

3. Quod fallit in Religioſis Illuſtriſſimæ Religionis Societatis Jeſu, qui finito Novitiatus biennio, licet ſint verè Religioſi; juxtà *Bullam Greg. XIII.*

4. Nihilominus, cùm illorum vota non ſint ſolemnia, ſed tantùm ſimplicia, non habent vim ad diſſolvendum matrimonium ratum præcedens, ita poſt *Vaſquez, Henriquez, Ribadeneyra*, & alios tenet *Sanchez lib.* 2. *de matrim. diſput.* 18. *nu.* 6. *& in ſumm. tom.* 2. *lib.* 5. *cap.* 1. *nu.* 19. ſed tamen non deſunt alii contrarium tenentes, quos citat *Vaſquez in* 1. 2. *diſput.* 165. *cap.* 10.

TRACTATUS QUARTUS.

DE INFORMATIONIBUS ET EXAMINATORIBUS RECIPIENDORUM.

Quæſt. 1. *Examinatores quid teneantur advertere pro Informationibus Recipiendorum?*

PRO Informatione Recipiendorum duæ ſolent diligentiæ adhiberi altera ad inveſtigandum ea, ob quæ Juvenes, juxtà *Statuta* propriæ Regulæ prohibentur habitum ſuſcipere.

2. Altera quidem, quæ reſpicit *Decreta* univerſalia Rom. Pontificum, edita poſt Regulæ confirmationem.

3. In Ordine noſtro Prædicatorum is, qui intendit habitum ſuſcipere, debet ab Examinatoribus interrogari; an ſit Servus, vel Conjugatus, an ratiociniis obligatus, vel alterius Profeſſionis, vel occultam habeat infirmitatem, prout habetur in *cap.* 13. *text.* 2. *diſtin.* 1. *fol.* 41.

4. Qui ſatis eſt, ut in ipſomet actu receptionis, ſive ad Habitum, ſive ad Profeſſionem, illis & oretenus Prælato reſpondeat, nec alia accurata inveſtigatio exigitur, niſi fortè adeſſet de his aliqua ſuſpicio, prout notat P. Magiſter *Frater Petrus Martyr. Feſtus in part.* 2. *Summ.* noſtrarum *Conſtitut. de qualit. informat. cap.* 9. & colligitur ex præcit. noſtris *Conſtit.* ubi nulla fit mentio de Informationibus aliter habendis.

5. In cæteris autẽ ordinibus debet regula omninò obſervari; prout unuſquiſque promiſit, & ad eam ſe obligavit.

6. Quo verò ad *Decreta* Romanorum Pontificum, Examinatores debent advertere, quod ex *prima Sixti V. Conſtit.* edita ſub anno Domini 1587. quæ incip. *Cùm de omnibus, &c.* Juvenes majores ſexdecim annis non poterant, nec poſſunt ad habitum Religionis recipi; niſi in Capitulo Generali vel Provinciali; habitâ tamen priùs informatione plenariâ, quod non eſſent illegitimi, non criminoſi, non debitis onuſti, non ratiociniis obligati, & conſimiles.

7. Quæ quippè informatio ſic accuratè capta, debebat in eodem Generali, vel Provinciali Capitulo per quatuor Deputatos examinari & approbari: ſecus autem nulla foret Receptio vel Profeſſio, prout pleniùs in ead. ſuprà poſita *Conſtit. Cùm de omnibus*.

8. Ex *ſecunda* verò *Conſtit.* ejuſdem qua *prima* moderatur; poterant, ac poſſunt Juvenes recipi extra Capitula Generalia, & Provincialia; ſed conſtito plenè priùs de prædictis qualitatibus, per quatuor Superiores diverſorum Monaſteriorum, & ubi fuiſſent prædictæ informationes per eoſdem quatuor Superiores in unum collectos, viſæ, examinatæ, & approbatæ.

9. Quod ſi paucitas, aut nimia diſtantia Domorum, nec id quidem facilè pateretur, tribus ex antiquioribus Patribus unius Monaſterii illius Provinciæ in Religionibus Monachalibus per Capitulum Generale, & in reliquis Regularibus per Capitulum Provinciale, hujuſmodi facultas concederetur; prout melius in *d. Conſtit.* incip. *Ad Romanum ſpectat Pontificem*.

10. Pro cujus obſervantia, in Capitulo Romano 1589. in qualibet Provincia noſtri Ordinis fuerunt deſignati Conventus, quorum Superiores debuiſſent convenire, quandò volentibus Religionem intrare, hac approbatione opus erat.

11. Ultrà autem prædicta communia jura, ſunt attendenda particularia Privilegia Religioſorum, per quæ Religiones non paucæ, in ſpecie eximuntur à lege, & jure communi.

12. Patres enim Minores ex ſpeciali *Conceſſione* ab eodem *Sixt.* ſibi facta, quæ incip. *Nuper quidem*, extrà Capitula Provincialia, & Generalia poſſunt Juvenes ad habitum recipere, & eorundem informationes facere per quatuor Fratres ejuſdem Conventus, in quo habitus ſuſcipitur.

13. Quapropter Fratres debent à Diffinitoribus Provinciæ aſſignari, & ſic aſſignati, poſſunt pariter ad talem effectum, etiam teſtes ſæculares examinare, & ab eiſdem juramentum exigere.

14. Et informationes ſic captas attendere, & approbare: quibus viſis, & approbatis, Novitios ad habitum recipere; quam facultatem participant omnes Regulares, qui cum illis in privilegiis communicant, *Miranda tom. 1. Manual Prel. q. 19. ar. 3. & q. 21. ar. 1.*

15. Provinciales Ordinis Patriarchæ Sancti Franciſci de Paula cum tribus ſuis Sociis extra Capitulum Generale, & Provinciale poſſint Novitios ad Religionem admittere per *Conſtit. Sixti V.* incip. *etſi nos antea*; quam per extenſum refert *Peyr. in tom. 3. privil. Minim. cap. 8. ad Conſtit. Sixti*: facta tamen priùs per ſaltem unum ex dictis diligenti informatione ſuper impedimentis; & modò tales receptiones referantur in Capitulo Generali vel Provinciali.

16. Religiones Monachales, & aliæ nonnullæ (quarum una eſt Dominicana) ex quo in ea reperiuntur perpetuæ filiationes illorum Conventuum, pro quibus Profeſſiones emittuntur; prout in *diſt. 2. cap. 14. tex. 6. fol.* 180. ex *Conſtit. Greg. XIV.* incip. *Circumſpecta Rom. Pont.* poſſunt Novitios recipere in unoquoque Monaſterio deſignato per Superiorem Prælatum de conſenſu ſui Capituli; præhabita tamen aliquali informatione ſuper rebus contentis in *Conſtit Sixti*.

17. Dummodò antequàm ad Profeſſionem admittantur, plenariè, & eo modo, quo in *d. Conſtit.* habetur, inquiſitiones fiant, examinentur, & approbentur; & pleniùs in ipſamet *Gregoriana* à §. *cæterùm cùm accepimus*, uſque ad illa verba *Contrariis quibuſcunque, &c.*

18. In Religione Clericorum Miniſtrantium Infirmis, particulari jure ſibi facto à *Clem. VIII.* ſub anno Domini 1594. quod incip. *Aſſidua*, poſſunt eligi tres Patres de Capitulo Conventuali antiquiores, qui eandē habent facultatem, & poteſtatem in admittendis Novitiis, quæ commiſſa fuit Capitulis Generalibus, & Provincialibus, aliiſque deputandis, juxta *Conſtit.* ſuper receptione Novitiorum, editam à *Sixto V.* prout pleniùs in ead. *Bulla*, quam participant omnes illæ Religiones, quæ habent communicationis privilegium, ceu ſunt omnes Mendicantes.

19. Idipſum in ſpecie fuit conceſſum à *Paulo V.* Fratribus Servitis Domus Montis Sinarii: ut in *Bull. Cherub. tom. 3.* & eſt 76. infrà *Bull.* ejuſdem Pontif.

20. Item Novitii in Societate Jeſu recipiuntur etiam, non ſervatâ formâ *Bull. Sixti V.* ex ſpeciali privilegio ſibi dato à *Greg. XIV.* ut in ejus *Bull.* incip. *Exponi*, edita ſub anno 1591. ſub die 30. Auguſti, & notat *Novar. in Lucerna Regul. verb. Novit. nu.* 8.

21. Quæ quippe privilegia communicantur cæteris, ob privilegium communicationis, de conceſſis & concedendis; ut dixi in *tract. de communic. privil. q. 3.* & dicam infrà in *Privil.* nobis facto per eundem *Clem. VIII.*

22. Debent denique Examinatores diligenter advertere; tum ea, quæ *Clem. VIII.* ſtatuit ſub anno Domini 1602. ſua illa *Conſt.* incip. *In Suprema Eccleſia*, quam ſuprà habes.

23. Tum item & ea, quæ idem *Clem.* decrevit pro *Inſtitut. Novitiorum*, & inter alia, ibi, *quod attinet ad recipiendorum Novitiorum formam, ultra diligentem perquiſitionem, quæ habenda erit de Natalibus uniuſcujuſq; corporis valitudine, moribus, & ante acta vita, & præcipuè eorum, qui annū ſextumdecimum exceſſerint, an criminoſi, aut ære alieno gravati, vel reddendæ rationi obnoxii ſint, juxtà formam Conſtit. Sixti V. &c. illud, etiam Superiores perquirant, ut nullus admittatur, qui ex honeſtis parentibus natus non ſit, & ne eri parentes, ope, & ſubſidio ipſorum indigentes, deſerant, &c.*

24. Et alia, quæ in conſimilibus *Decret.* habentur, ne contingat errare; ex quibus omnibus colligant, quod informationes ſuper jam dictis requiſitis, ſivè fuerint æquales; utputa non plenæ, ſivè perfectæ & plenariæ; debent præcedere, nedùm profeſſionē; verùm etiam & receptionē illorū, qui cupiunt habitū Religionis aſſumere.

Quæſt. 2 Informatio aliqualis & plenaria, quæ ſit, & quomodo diſtinguantur?

1. GRegorius XIV. ſua præcit. *Conſtit.* ſtatuit, ut Novitii recipiantur per Superiores Conventuum de conſenſu ſui Capituli.

2. Habitâ tamen priùs aliquali informatione ſuper requiſitis à *Sixto V.* præſcriptis, dummodò antè profeſſionem fiat de illis probatio, qua plenè conſtet, nullum impedimentum adeſſe, quominùs poſſent ad profeſſionem admitti, ut ſuprà dixi.

3. *Clemens* autem *VIII.* immediata *Conſtitut.* cavet; ut Priores Conventuum pro tempore exiſtentes, poſſint quoſcunque Juvenes petentes ad habitum admittere, recepto tamen ab eis juramento, quod aliquo de impedimentis prædictis non ſint detenti.

Dummodò hoc totum ante eorundem profeſſionem per inveſtigationem alicujus Religioſi, ſine ſtrepitu & figura judicii ſit benè probatum.

4. Aliqualis autem Informatio, in hoc à plenaria, ſeu plena diſtinguitur: quia ad faciendam ſummariam, ſeu aliqualem informationem, ſufficit dictum unius teſtis: dummodò deponat plenè de facto: prout docent *Juriſtæ*, & ſi-

& ſignanter *Barthol. in l. 2. §. ſi verò, C. ubi in rem actio*, & *Jaſon in l. admovendi, de jurejurando, nu.* 187.

5. Ad plenariam verò requiruntur ad minus duo teſtes, qui plenè de facto deponant, juxtà verbum Domini, in ore duorum, vel trium ſtat omne verbum.

6. Tunc autem informatio dicitur fieri cum ſtrepitu, & figura judicii, cùm fit cum citatione partium, & dato termino, vel adhibitis Apicibus, & Rimulis juris.

7. Secus autem dicitur ſecreta, ſimplex, & de plano, ſola facti veritate inſpecta.

8. Quæ licet fiat, & ſit ſine juris ſolemnitate, ſubtilitate; & non tamen propter hoc deſinit eſſe plena, ſi conſtet ex uniformi, & pleno teſtimonio duorum teſtium, qui ſint fide digni, & omni exceptione majores; prout docent *Juriſconſulti*.

9. Qui quidem teſtes debent deponere cum juramento; ſecus autem eorum claudicaret teſtimonium; prout colligitur ex *cap. Nuper nobis, de teſtibus*, ibi, *nullius teſtimonio debet credi, quantumcunque Religioſus exiſtat, niſi juratus depoſuerit*, & docet *Gloſ. in cap. cùm olim eſſemus, ver. Fratrum, de privil.* & *Felin. in cap. non conſtitutus, nu.* 17. *de reſcriptis*.

10. Exinde, poteris benè colligere, quæ ſint obſervanda pro debita receptione Juvenum, ac mente Romanorum Pontificum.

Quæſt. 3. Quonam modo facienda ſint hujuſmodi informationes, per quos, & coram quo Notario?

1. INformatio, de qua agitur, nil aliud eſt, quàm quædam inquiſitio, quæ fit per Judicem in aliquo particulari, & nominatim, ad hoc, ut quod quæritur, & inveſtigatur; ſit clarè cognitum, & notorium.

2. Judices autem, per quos ſunt faciendæ Novitiorum informationes, poterunt eſſe Superiores illorum trium, vel quatuor Conventuum, quos Capitulum Generale deputavit; ut ſuprà dixi.

3. Hi quidem tres, aut quatuor Priores; ſaltem ſemel infrà annum, ſe debent unire, informationes capere, & ſi opus ſit, ob talem effectum Sæculares teſtes examinare, medio juramento; & illorum Deputationes ſuper Qualitatibus Recipiendorum recipere; & illas captas, examinare, approbare, vel rejicere; ſic adeò, ut hi Priores ſint Judices examinatores, & Novitiorum receptores; prout ex *ſecunda Bulla Sixti V.* & ex alia *Clement. VIII.* & notat *Rodriq. in 2. p. ſumm. cap. 4.* & *Portell. ver. Novit. inform. nu.* 2.

4. Dixi, poterunt; quia ſi ſit difficile, & oneroſum, tot Patres Priores in unum congregare, Præſes Conventus, in quo fit Novitiorum receptio, juxtà commune privilegium, quod infrà habes, ab eod. *Clem. VIII.* Conventui Sancti Stephani Salmanticenſi conceſſum, poterit aliquem Religioſum tranſmittere ad prædictas informationes faciendum.

5. Quæ ubi factæ, modo à *Clem. VIII.* præſcripto, debent examinari à Priore Conventuali, ſeu Præſide ejuſdem, cum Magiſtro Novitiorum, & Studiorum, ſi adſit; ſecus cum Lectore Conventus, ac aliis Deputatis, juxtà Loci conſuetudinem.

6. Si autem in Loco, & Patria Recipiendorum reperiantur Domus noſtri Ordinis; poterit prædictus Pater Prior, hoc totum illius Loci noſtræ Domus Patribus committere, & tranſmiſſas ſibi informationes, ut ſuprà examinare, admittere, vel reprobare, prout fuerit ſibi benè viſum.

7. Notarius autem, coram quo, & per quem debent fieri tales informationes, non oportet, quòd ſit Regius, vel Apoſtolicus; ſed ſufficit, quòd ſit unus Religioſus Frater Profeſſus, ad tale munus aſſumptus, & conſtitutus per Superiores Regulares ejuſdem Ordinis, quem Juvenes ingredi deſiderant.

8. Tum quia, *Sixt. V. in d. Conſtit.* non limitat; ſed loquitur abſolutè, ut patet ex illis: verba autem abſolutè pronunciata, debent explicari ſecundùm ſtatum, & conditionem eorum, ad quos committitur depoſitio negotii, ut dicitur in *l. plenum, §. equitii, ff. de uſu, & habitatione*, & notant *Navar. de Orat. Miſcell.* 54. & *Rodriquez in 2. par. ſumm. in cap. 4. de exam. num.* 5.

9. Tum item; quia non ſolùm Magiſter Generalis noſtri Ordinis poteſt inſtituere Fratres in Notarios pro pro rebus fidei, ad Sanctam Inquiſitionem ſpectantibus, ex ſpeciali *Diplomate Julii III.* ut in noſtro *Bull. fol.* 257. *litt. D.*

10. Verùm etiam, & alii omnes Superiores Regulares, in unaquaque Provincia poſſunt inſtituere unum, vel plures ſui Ordinis Fratres, ab eis approbatos in Notarios publicos, non ſolùm pro communibus Religionis negotiis; ſed etiam pro particularibus, ex conceſſione, & privilegio *Pii V.* ut in *2. tom. Bull. Cherub.* inter *Conſt.* ejus 124. *fol.* 336. quod item per extenſum refert *Peyr. in tom. 2. privil. Minimorum*, ubi multa notat hujus generis, & maximè de modo inſtituendi tales Notarios.

11. Sed pone, quòd ad inſtantiam Novitii hæ informationes fiant coram Judice Laico ante Religionis ingreſſum; an valeant; ex quo acta unius Curiæ non probant in alia?

Reſpondeo, valere, & quidem illis ſtandum eſſe, ſi per eas planè conſtet, volentem Religionem ingredi, à prædictis impedimentis eſſe alienum, & abſolutum omni vinculo, quo clauditur Religionis Porta.

12. Et hoc ideò; quia *Sixtus* pro cauſa finali in ſtatuendo, id ſibi conſtituit, ut Recipiendi ad habitum, eſſent habiles, hoc eſt, ſine impedimentis ſuprà expreſſis, & quòd iſta habilitas, ſeu impedimentorum carentia certò conſtaret.

13. Hoc, vel illo modo, parùm refert; nec *Sixt.* expreſſit, nec coram quo Judice ſit facienda, declaravit; ſatis eſt, quòd fiat; habeamus intentum, & non curemus de modo, *Miranda* in proprio *tractatu* de hac re, *q. 7. concl. 1. & q. 8.* & *Portell. cit. loc. nu.* 3. quia inter Regulares, Apices juris nón ſervantur.

14. Proinde, Juvenes majores ſexdecim annis, in Provincia Calabriæ, ſatis eſt, ut admittantur, quòd de Natalibus habeant à Parocho fidele teſtimonium, pro vita, & moribus à Patria, in qua ſunt nati: pro aliis requiſitis à Magiſtro Actorum Curiæ, vel à Cuſtode Archivii, in quo aſſervantur proceſſus Reorum criminum.

15. Et nihil aliud, tam pro ingreſſu, quàm Profeſſione deſideratur; niſi fortè litteræ teſtimoniales eſſent de fide ſuſpectæ; nam in tali caſu major adhibetur diligentia pro inveſtigatione veritatis.

Quæſtio 4. Iuvenes majores ſexdecim annis in Ordine Prædicatorum; an poſſint in Religionem admitti, extrà Capitula Provincialia; & prætermiſſis informationibus, à Sixto V. præſcriptis. Et quid ex privilegio Clem. VIII. Conventui S. Stephani Salmanticenſi, Ordinis Prædicatorum fuerit conceſſum?

1. IN Dominicana Religione, ultrà prærecenſita, ex ſpeciali *Indulto Clem. VIII.* quod infrà pono, Priores Conventuum ad id Deputatorum, recipiunt Novitios, abſque præviis informationibus, de conſenſu ſui Capituli, & ſervatis his conditionibus.

2. Nempè, ut primò ſumant juramentum à Recipiendis,

piendis, quòd ſint liberi, & immunes ab omnibus aliis impedimentis, quæ *Sixtus V.* prohibuit.

3. Quod juramentum ſuccedit loco præviæ informationis: Unde, ſi Priores illud omittant, in non exhibendo incidunt in pœnas *Sixti V.* peccantque mortaliter: eſt enim, omittere clauſulam in re gravi, contra mentem *Sixti V.* & *Clem. VIII.* nam ambæ *Bull. Sixt.* exprimunt, ut fiat prævia informatio, cui etiam arridet *Conſtit. Gregorii*; prout eſt videre in præcitatis, & ſuprà poſitis *Bullis*, & *Clem. VIII.* pro loco præviæ informationis, ut dixi, ſupplet, & requirit exhibitionem juramenti.

4. Hoc autem juramentum à Veſtiendis ſuſcipere non ſpectat ad Provincialem; ſed ad Priorem Conventus, in quo Juvenes ſuſcipiunt Religionis habitum, vel ad ſimilem loci Prælatum; prout ex *Bulla* colligitur.

5. Dato habitu, & induto Novitio; intra annum probationis, debet Provincialis, vel Prior jam dictus Conventualis, aliquem Religioſum deputare, qui ſecretò, ſine ſtrepitu, & figura judicii, poſſit prædictas informationes facere; & ſi opus ſit, juramentum etiam ſumere à teſtibus ſæcularibus: hi quidem benè poſſunt teſtificari de his omnibus requiſitis: prout *Rodriq. tom. 3. QQ. RR. q. 10. ar. 2. & in 2. p. ſumm. cap. 4. num. 7.* & *Portell. verb. Novit. informatio, nu. 3.*

6. Et tandem, informationes ſic factæ, debent examinari à præcitato Priore Conventuali, cum tribus, aut duobus aliis Deputatis, qui ſint apti; prout meliùs conſtat in propria *Bulla*, quæ eſt tenoris ſequentis.

Clemens Papa VIII. ad perpetuam rei memoriam; in his, quæ ad Religionum propagationem ſpectant, auctoritatis noſtræ partes libenter interponimus, prout in Domino ſalubriter conſpicimus expedire. Alias ſiquidem fal. record. Sixtus Papa V. Prædeceſſor noſter, juſtis tunc ſuadentibus rationibus ductus, ſua perpetuò valitura Conſtitutione, quæ incipit, Cùm de omnibus Eccleſiaſticis Ordinibus, ſub dat. 6. Kalend. Decembr. Pontificatus ſui anno 3. emanata, inter alia ſtatuit, & ordinavit, ut Juvenes 16. ætatis ſuæ annum excedentes, aliquam Religionem ingredi volentes, non priùs ad habitum recipi, & ad profeſſionem admitti poſſent, quàm de eorum ante acta vita, ac morum honeſtate, ac de legitimis natalibus, aliiſque eorum qualitatibus tunc expreſſis, conſtaret juridicè, ita, ut inſtrumenta deſuper formanda coram teſtibus & Notario ad Capitula Generalia, vel Provincialia, in quibus per Diffinitores Capituli approbarentur, deferri deberent, conſtitiſſet, prout in eadem Conſtitutione latiùs continetur, quæ cum difficilè adimpleri poſſe, experientia poſtmodum compertum extitiſſet, eandem Conſtitutionem Sixti Prædeceſſoris fœlicis recordationis Gregor. Papæ XIV. & Prædeceſſor noſter moderatus fuit, ut hujuſmodi receptiones, & approbationes, per Priores quatuor Domorum fierent; ita, ut qui ad Religionem admitti vellent, ad quatuor ejuſdem Religionis, quam elegiſſent, Domos accederent, & ab eorundem Prioribus approbationem deferrent, ut in aliqua ipſarum Domorum recipi poſſent. Idemque Sixt. V. Ordini Fratrum Minorum conceſſit, ut hujuſmodi Recipiendorum approbationes per quatuor Fratres ex antiquioribus ejuſdem Domus, in qua habitum peterent, à Deſinitoribus nominatos fieri poſſent, ipſique quatuor antiquiores nominati, ad inquiſitionem faciendam procedere, & ad hunc effectum teſtes vocare, & ab eis juramentum recipere coram Tabellione, & alia requiſita facere valerent, prout in diverſis Prædeceſſorum literis pleniùs continetur. Cùm autem ſicut pro parte dilectorum Prioris, & Conventus Domus Stephani Salmanticenſis Ordinis Prædicatorum nobis expoſitum fuit, eiſdem Priori, & Conventui per dictum Sixtum Prædeceſſorem ad petitionem, & ſupplicationem bonæ memoriæ Antonii Tituli Sanctorum Joannis, & Pauli Presbyteri Cardinalis Caraffæ nuncupati, vivæ vocis Oraculo indultum fuerit, ut inſtrumenta, per Tabellionem coram teſtibus facta ſuper qualitatibus Juvenum, in dictum Conventum ad habitum recipi petentium, per Priorem, ſeu Præſidentem, ac Suppriorem, Magiſtrum Novitiorum & Magiſtrũ Studentiũ ejuſdem Domus, juridicè approbari, vel reprobari deberent; cumq; hujuſmodi receptionis forma, facilior, & commodior exiſtat, quàm aliæ ſupradictæ; nihilominus hanc etiam multa incommoda pati compertum eſt, multiq; à Religionis ingreſſu diverſis rationibus propterea arceri, atq; à propoſito abduci, & ea de cauſa, Religioſorum numerum indies minui. Quòd ſi eiſdem Priori, & Conventui licitum eſſet, juvenes hujuſmodi, Religionis habitum ibi ſuſcipere volentes, prævio tantum juramento, ſe non eſſe criminoſos, rationibus obligatos, à quibus non poſſint faciliter expediri, nec furto, latrocinio, aut homicidio notatos, nec aliis impedimentis in dicta Bulla Sixti V. contentis, detineri, ad habitum admittere, poſtea intra tempus probationis de eiſdem qualitatibus inquiſitionem, & indagationem, juxta Indultum Sixti V. prædictum, vivæ vocis Oraculo conceſſum, facere; ex hoc profectò Domus prædicta, quæ valdè inſignis extitit, priſtino ſplendori, cum Religioſorum propagatione, & Divini cultus augmento reſtitueretur. Ideò nobis dictorum Prioris, & Conventus nomine fuit humiliter ſupplicatum, ut in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur, qui Religioſorum propagationem, & Divini cultus augmentum, quantum cum Domino poſſumus, libenter procuramus, ſingularum literarum prædictarum tenores, præſentibus pro expreſſis habentes, ac Priorem, & Conventum prædictum, & ſingulares perſonas, à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, vel interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos forè cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, de Venerabilis Fratris noſtris Michaelis Epiſcopi Albæ Cardinalis Alexandrini nuncupati Ordinis Prædicatorum Protectoris conſilio, eiſdem Priori, & Conventui nunc, & pro tempore exiſtentibus, ut quoſcunque Juvenes, etiam 16. ætatis ſuæ annum excedentes, ad habitum in eodem Conventu admittere petentes, recepto ab eis juramento, quòd criminoſi, rationibus (ut præfertur) obligati, furto, latrocinio, aut homicidio notati, aut aliis impedimentis, in d. Bull. Sixti V. contentis, detenti non ſint, recipere, ac poſteà per aliquem ejuſdem Conventus Religioſum, ad hoc deputatum, ad inveſtigationem ante acta illorum vita, ac morum, ac reliquorum præmiſſorum, abſque ſtrepitu judiciario, ſed per ſcrutinium ſecretum procedi facere, qui ad hoc deputatus, proceſſum, & informationem captam dictis Priori, ſeu Præſidenti, ac Suppriori, & Magiſtro Novitiorum, & Studentium, à quibus approbari, & reprobari poſſit, referre fideliter debeat, liberè, & licitè poſſint, & valeant, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus, & indulgemus. Decernentes præſentes literas, &c. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris 10. Septembris 1597. Pontificatus noſtri anno ſexto.

Quæſt. 5. An prædicto Privilegio Conventui noſtro Sancti Stephani Salmanticenſi conceſſo, poſſint uti ac frui omnes alii Conventus, tam noſtri, quàm cæterorum Ordinum, pro veſtiendis deputatis?

1. Reſpondeo affirmativè; tum quia, *Julius II.* uni Loco conceſſa, extendit ad omnia alia ejuſdem Religionis, ea maximè, quæ concernunt juge, & commune beneficium; prout habetur in noſtro *Bull. fol. 225. lit. R.*

2. Item, & *Pius IV.* Privilegia conceſſa uni, aut quibuſdam Monaſteriis Ordinis Divi Hieronymi, extendit ad omnia, & ſingula Monaſteria ejuſdem Ordinis, tam Virorum, quàm Mulierum, quibus in ſpecie conceſſa non ſunt.

3. Quod Privilegium Ordinis Divi Hieronymi compręhen-

Digitized by Google

prehendit omnes Mendicantes, ob privilegium communicationis; prout Egomet oſtendi ſuprà *in tract. de communicatione privil. q.* 3. *&* 4. & latè *quæſt.* 14.

4. Et *Leo X.* ſub anno Domini 1519. ob mutuam communicationem privilegiorum uni loco conceſſa, extendit ad omnia, & ſingula omnium Ordinum, ac ſi in ſpecie, & in individuo conceſſa forent, ſua *Conſtit.* quæ incip. *dudum per nos accepto*, quam refert *Miranda tom.* 1. *Manual. Prælat. q.* 21. *in fin. ar.* 1. & alia hujuſmodi habentur in noſtro *Bullar.* quæ eſt *prima* inter alias ſupradicti Pontificis.

5. Ex qua collige, quòd omnia, & ſingula privilegia, hactenus conceſſa, vel in in poſterùm concedenda uni Ordini, vel Domui cujuslibet Ordinis Mendicantium, cenſeri debent conceſſa omnibus prædictis Ordinibus Mendicantium, ac ſi in ſpecie conceſſa fuiſſent.

6. Tum etiam; quia prædictum Privilegium non eſt exorbitans, nec præjudiciale juri communi: immò cenſetur conceſſum Ordini in communi, vel Patribus in communi Religione viventibus; quò fit, ut ſit reale, perpetuum, & extenſibile ad omnes, abſque præjudicio alicujus tertii; & additur, quòd ubi militat eadem cauſa finalis, ibidem debet & reperiri & eadem legis diſpoſitio.

7. *Clem.* autem *VIII.* ſe movit ad concedendum prædicta; quia ſi ante receptionem habitus ſumi debeant informationes juridicè, publicaretur Recipiendorum voluntas ingrediendi Religionem; & ſic adeſſent multa offendicula, quæ eos retraherent à Sancto propoſito; quæ ratio, cùm ubique vigeat, ubique debet habere locum eadem diſpoſitio; & ex his impugnatur opinio *Merolla tomo* 3. *ſuæ Theol. moral. diſp.* 6. *de privil. cap.* 4. *de communicat. dub.* 7. *nu.* 68.

8. Benè verum eſt, quòd tam in noſtris, quàm in alienis Conventibus, in quibus habitus Religionis ſuſcipitur, ſi non adſit Magiſter Studentium, loco ejus poteſt aſſumi principalis Lector Conventus, vel conſimilis; dummodò ſit idoneus ſecundùm loci conſuetudinem.

Quæſt. 6. Forma recipiendi ad habitum, & interrogandi ſuper requiſitis, & dandi juramentum, ad præſcriptum præfatæ Clementinæ?

1. FOrma recipiendi Juvenes ad habitum noſtræ Religionis habetur in noſtris *Conſtit. diſtin.* 1. *cap.* 13. *de Recipiendis.*

2. Quo in *loco* definitur, ut hi Recipiendi in primis, & ante omnia examinentur in moribus, & ſcientia per tres Fratres idoneos, ad hoc electos de communi conſenſu Capituli.

3. Hi autem Examinatores, prout dicitur in *lib. de inſtruct. Officialium Ordinis, in* 3. *p.* ſeu *tract. cap.* 14. *fol.* 78. *in fin. Conſtit.* urbane, ac leniter debent Recipiendos examinare cum tanta dexteritate, & charitate, diviſim, vel conjunctim, eundo per Hortum, vel alibi latinè loquentes eos interrogent; modò de rumoribus mundi, modò de rebus pertinentibus ad ſcientias, inquirendo de propoſito veniendi ad Religionem; modò de Studio, ubi, & quando, & ſub quibus Magiſtris peracto; ita, ut quaſi inſenſibiliter reperiantur examinati: quod ſi compertum ſit, & viſum fuerit Examinatoribus, quòd ſic examinatus indubitanter debeat recipi, referant Prælato.

4. Qui, congregato Capitulo; ut moris, & relatione facta de veſtiendo, habito priùs conſenſu, etiam per vota ſecreta illorum omnium, ad quos ſpectat. Accito per Magiſtrum Novitiorum Veſtiendo, & adducto in Capitulum, ſe proſternat in medio Capituli, toto corpore, & manibus extenſis, ad modum crucis, Prælato dicenti, *quid petit?* reſpondeat, *Miſericordiam Dei, & veſtram.*

5. Prior autem jubeat eum ſurgere, & genuflectere, quem pariter ante eum ſtatuat, & illi exponat ſenſum petitionis factæ, dicendo, quòd ſi ex corde Dei miſericordiam petit, illam ab eo faciliter obtinebit.

6. Miſericordiam autem noſtram, quæ eſt admiſſio ad Collegium noſtrum, etiam conſequetur, ſi non habet impedimenta obſtantia, ſcilicet, ſi matrimonium non contraxerit, vel conſumaverit cum uxore; quia ex quo corpus ſuum alteri tradiderit, non poterit illud Religioni tradere.

7. Item, ſi in alia Religione profeſſionem emiſiſſet, aut ſi eſſet Servus emptitius: Item, ſi haberet aliquam infirmitatem, ob quam non poſſet ſubire onera Religionis, vel ſi eſſet ingenti ære alieno gravatus, vel ſi eſſet obnoxius ratiociniis, de aliqua adminiſtratione debitis, vel ſi eſſet criminoſus, inquiſitus, & de ſimilibus, ut ſuprà.

8. Quo reſpondente negativè, ſubinferat adhuc Prælatus, quantum graves ſint auſteritates Religionis; & quòd ſi cupit obtinere miſericordiam noſtram, oportet eum tria vota Religionis emittere, ſcilicet, Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis, & ſimilia declarando; prout *Feſtus in ſummario, p.* 2. *de modo præbendi habitum Novitiis, cap.* 12.

9. Quibus habitis, & declaratis, Prior veſtiendo exhibeat juramentum, quòd de prædictis nullum habeat impedimentum, qui tactis Dei Evangeliis, juret, nullatenus ſeſeſſe irritum ſuprà poſitis.

9. Hic autem actus juratus debet annotari in Regeſtro, ſeu Libro, ad hoc deputato, ut dicitur in noſtris *Conſtit. diſtin.* 1. *de Novit. cap.* 14. *text.* 11. *fol.* 59. *in fin.* ſub tali forma verborum.

Die, & anno tali, &c.

Ego N. Prior Conventus N. tam nomine meo, quàm nomine omnium Fratrum, in eodem Conventu commorantium juramentum deſumpſi à N. ſuſcipere volente noſtræ Religionis habitum, quo veritatem diceret, an eſſet de legitimo matrimonio natus? an aliquo crimine notatus? an debitis onuſtus, an ratiociniis obligatus? an parentes indigerent ejus auxilio, qui quidem, juramento ſuſcepto, reſpondit, ſe prædictorum omnium nullum habere impedimentum; in quorum fidem ſe ſubſcripſit manu propria coram infraſcriptis, die, & anno, quo ſuprà.

Ego N. affirmo, & juravi, ut ſuprà.
Ego N. de N. fui præſens.
Ego N. de N. fui præſens.
Ita eſſe fateor Egomet, qui ſuprà Frater N. Prior Conventus.

Quæſt. 7. Si Priores, vel Prælati Locales, ad quos ſpectat, omittant hujuſmodi juramentum ſuſcipere, aut informationes facere, an Profeſſio ſic facta ſit valida?

1. ET quidem, eſſe invalidam docet *Rodriq. in* 2. *p. ſumm. cap.* 4. *nu.* 6. & hoc ex *Sixti V.* & *Greg. XIV. Conſtit.*

2. Sed hodiè ſecus dicendum eſt, ex *Conſtit. Clem. VIII.* incip. *in ſuprema*, ſuprà poſita, qua prædictorum Pontificum *Conſtitut.* reducuntur ad terminos juris, & Sacrorum Canonum, ſi alias Novitius receptus de jure communi ſit habilis.

3. Verùm, Prælati Locales omittentes culpabiliter juramentum ſuſcipere, vel informationes facere, peccarent, ut dixi, mortaliter, argum. *cap. nam, & concupiſcentiam, de Conſtit.* nec non incurrerent in pœnas à *Sixto V.* præſcriptas, prout ex eadem *Clementina* colligitur, ibi, *Cæterum pœnas contra Superiores.*

4. Dixi, Prælati Locales, ſecus autem Provinciales; quia

quia prout ex præcit. *Bullis* colligitur, Informationes procurare, & juramentum aſſumere, committitur Prælatis Loci, in quo fit receptio, non autem Provincialibus.

5. Et additur, quòd Provincialis, ſi Prioribus Locorum recipiendi facultatem faciat, hoc re vera committit, ſervatis ſervandis, & ſic virtualiter mandat, ut receptiones fiant, juxtà Summorum Pontificum *Conſtit.* & præſertim *Clem. VIII.* prout item notat *Portell. in verb. Novit. Informat. nu.* 5.

6. Pœnæ autem, in quas incurritur, ſunt privatio vocis activæ, & paſſivæ, privatio Officii, Honorum, & Dignitatum, & inhabilitas & omnia oſſicia in futurum, ut in ead. *Bull. Sixt. V.*

7. Nec his obſtat dicere, quòd *Clemens VIII.* in ſua *Conſtit.* incip. *Altiſſima Paupertatis*, quam per extenſum refert *Rodriq. tom.* 3. *QQ. RR. qu.* 54. poſt *ar.* 6. ſit uſus hoc verbo, (*debeant informationes facere*) quod verbum de ſui natura non habet vim præcepti, & conſequenter non obligat ad mortale.

8. Quia, etſi regulariter hoc verbum, *debeat*, non inducat præceptum: nihilominus ex pœna, quæ imponitur Patribus transgreſſoribus, inducit præceptum; nam pœnæ tam graves cum excommunicatione latæ ſententiæ, prout *ibid.* ſupponunt peccatum mortale, nec conſueverunt imponi, niſi ob transgreſſionem alicujus præcepti, quod obliget ad mortale, prout dixi in *tract. de legib.* & docet de communi ſententia *Doctorum Rodriq. cit. loc. n.* 2. & *Joan. Anton. Novar. in ſumm. Bull. de Novitiis, ſuper Bulla Sixti V. Greg. XIII. & Clem. VIII. num.* 3. *fol.* 416.

Quæſt. 8. Iuvenes notoriè habiles, & omninò Nobiles; an poſſint Prælati, prætermiſſis informationibus, & abſque metu pœnarum, ad habitum admittere?

1. E *Manuel Rodriq. tom.* 3. *QQ. RR. q.* 54. *art.* 4. affirmat, ex *Bulla* præfati *Sixti*, ibi, *inſuper, quoſcunque Religioſos, eorumque Superiores, qui aliquas perſonas, ut dictum eſt, inhabiles poſt hanc Conſtitutionem publicatam receperint*, expendit enim ly, *dictum eſt.*

2. Illi autem ſolùm cenſentur inhabiles ad Religionem, qui ſunt criminoſi, debitis onuſti, vel aliquo alio de prædictis impedimentis notati, ut *Sixtus* voluit.

3. Ergò, prædictæ pœnæ non habent locum in Recipientibus habiles, & à prædictis impedimentis alienos: quia conſtitutio pœnalis non debet extendi ad caſus non expreſſos, & uti odioſa debet reſtringi, ac limitari; juxtà *Regul. jur. odia, &c.*

4. Et confirmatur: nam illi profectò dicuntur temerè recipere criminoſos, & inhabiles, qui ſcienter ſine dictis informationibus, re vera criminoſos, & ſupracitatis impeditos, recipiunt.

5. Temerè enim recipere, idem eſt, quod fraudulenter, vel idem, quod ſcienter, vel conſultò, *Suar. tom.* 5. *diſp.* 4. *ſect.* 10. vel idem eſt, quod facere cum contemptu legis, ut optimè *D. Thom.* 2. 2. *quæſt.* 53. *ar.* 3. & *ibi Cajet.* & *Sayr. deciſ. ſinal. de rebus Eccleſ. non alien.*

6. Proinde, ſi Prælatus faciat bona fide, & modo ordinario prærequiſitas informationes de Veſtiendo, quas captas, & vitam juridicè cum Patribus deputatis approbavit; nihilominus ex parte rei, facta profeſſione, Profeſſus apparuit inhabilis, & prædictis impedimentis obnoxius, ex vi *Bull. Sixt.* nec hujuſmodi Prælatus, nec alii Deputati in pœnas incurrunt.

Quia *Bulla* ſolùm punit Recipientes criminoſos temerè, hoc eſt, ſine debita, & præſcripta diligentia, vel cum contemptu ſcientiæ.

7. Qui autem fecit diligentias modo ordinario; etſi Recepti ſint criminoſi, non poteſt dici, quòd temerè recepit, & conſequenter non incurrit, *Rodriq. ibid.*

8. Dixi, bona fide, & modo ordinario; quia ſi Prælatus, vel Deputatus ſubdolè, & vafrè omittat interrogare, qui poſſent Recipiendorum crimina, & inhabilitatem detegere, culpabiliter ageret, & ſine dubio incurreret, *Portell. in dub. Regul. ver. Novitii informat. nu.* 5. & *Diana* 3. *p. tract.* 2. *reſol.* 83.

9. Verùm, *Rota Romana* determinavit oppoſitum in *deciſ.* 175. *p.* 1. *to.* 1. *in recentiorib.* per illa verba *Conſtit. Clem. VIII.* ibi, *Cæterorum, pœnas contra Superiores quorumcunque Ordinum, etiam Mendicantium, qui in admittendis Regularibus ad habitum, & profeſſionem, earundem Conſtitutionum formam non ſervaverint, aut aliter quovis modo contrafecerint, in ipſis Conſtitutionibus inflictas, ſalvas eſſe volumus.*

30. Forma autem debet obſervari, tam in benè, quam malè meritis Recipiendis. Tunc autem aliquid cenſetur de forma, & ſubſtantia actus, quando eo omiſſo conſtitutio factum annullat, *Gomes. Regul. de annal. q.* 6. & forma conſtitutionis.

11. Proinde, prædictarum informationum forma debet habere locum, etiam in Juvenibus habilibus, & cognitis, ac benè meritis; quia forma Conſtitutionis debet obſervari univerſaliter, tam in benè, quàm malè meritis, ut dixi.

Quæſt. 9. Huc uſque deciſa de Informationibus, & Iuramentis; an comprehendant indifferenter omnes Veſtiendos, cujuſque ſint generis?

1. NEgativè reſpondeo: nam præcitatæ *Bullæ* loquuntur de his, qui tranſcendunt 16. annum ſuæ ætatis; ergò Juvenes minores ſexdecim annis non comprehenduntur ſub dictis informationibus.

2. Nec item Novitii, qui veniunt de Terris longinquis, prout ex *Bulla Sixti V.* apertè colligitur.

4. Quæ autem dicatur Terra longinqua, collige ex *Gloſ. in cap. ſi quis incognitus* 17. *q.* 2. & eam eſſe, ad quam per annum non poteſt fieri acceſſus, vel receſſus, affirmat *Rodriq. tom.* 3. *QQ. RR. q.* 10. *ar.* 13.

5. Nec item ii Religioſi, qui ex una in aliam Religionem tranſeunt; nam *Conſtitutio* clarè loquitur de ſolis Juvenienbus ſæcularibus primò recipiendis ad habitum, idem *Rodriq. tom.* 1. *quæſt.* 30. *art.* 20. *tom.* 3. *dict. quæſt.* 10. *ar.* 13. & *Feſtus p.* 2. *ſumm. c.* 9. *in fin.* & colligitur ex illis verbis, ibi, *ſed ad evitandam legum, & judiciorum ſeveritatem, quia tutò in ſæculo vivere non poſſunt.*

6. Proinde, ſi Prælatus hodiè recipiat quempiam, ab aliqua Religione ejectum uti incorrigibilem, & criminoſum, cogitans, eſſe emendatum ſine prædictis informationibus, non incurrit pœnas *Sixti V.* quia, ut dixi, loquitur tantùm de Juvenibus ſæcularibus; hic autem ejectus non poteſt dici ſæcularis, *Portell. ver. Novit. informat. in fin.*

7. Nec iis informationibus ſubjiciuntur Novitiæ Sanctimonialium, ut patet, tam ex *Conſtit. Sixti*, & *Greg.* quàm *Clem.* etenim, cùm ſint pœnales, & exorbitantes, non ſunt intelligendæ, niſi in caſibus expreſſis, *cap. pœna de pœnit. diſtin.* 1. *l. interpretatione, ff. de pœnis, Navar. in cap. nullam* 18. *q.* 2. *Verall. deciſ.* 85. *nu.* 1. *par.* 1. loquuntur enim de Novitiis Monaſteriorum Virorum, ergò Fœminas non comprehendunt, prout idem *Sixtus* declaravit in 2. *Conſtitut.*

* * *

Quæſt. 10.

Digitized by Google

Quæſt. 10. *An Patres deputati ad videndum, & examinandum Recipiendorum informationes in caſu culpæ, peccent, & inſimul cum Prælato in Pœnas incurrant?*

1. ET dico, quòd ſic, quia *Sixti Bulla* afficit omnes de Capitulo, qui culpabiliter interſunt, & conſen-tiunt receptioni huic: ibi, *quoſcunque Religioſos, & eorum Superiores, qui receperint, &c.*

2. Quandoquidem, in receptione, & profeſſione Novitiorum omnes de corpore Capituli habent Votum decisivum, quod præexigitur in noſtro Ordine, etiam per vota ſecreta, ad evitandum evitanda; prout nuper fuit ordinatum in *Capitulo* Romano ſub anno Domini 1644.

Quæſt. 11. *An Epiſcopi Loci Ordinarii, vel alii extra Ordinem poſſint eſſe Examinatores Novitiorum?*

REgulariter, Recipiendorum Examinatores debent eſſe de Ordine, ad quem Juvenes evolare feſtinant.

2. Proinde, in *cap.* 13. *diſt.* 1. noſtrarum *Conſtitutionum, de Recipiendis,* dicitur, quòd in quolibet Conventu tres idonei Fratres eligantur de communi conſilio Capituli, qui Recipiendos in moribus, & ſcientia diligenter examinent, & examinationem Priori, & Capitulo referant, eorum judicio; an recipi debeant, relinquentes.

3. Verùm, ſub anno Domini 1602. die 19. Aprilis Sacra Congregatio Eminentiſs. Cardinalium juſſu *Clement. VIII.* edidit *Decretum* ſuprà poſitum, quo cavit, ſtatuitque, ut Novitii ad habitum recipi nullatenus poſſint, vel admitti, niſi priùs ab ipſa Congregatione, vel à propriis Locorum Ordinariis, aut ab illis, in quorum Diœceſi Novitiatus exiſtunt, expreſsè, & nominatim Novitii ipſi recipiendi, approbati fuerint, & ut recipi, & admitti poſſint; prout meliùs in dicto *Decreto* continetur.

4. Attamen, quia hoc erat nimis oneroſum, & occaſio retrahendi multos à Sancto propoſito, & Religionis ingreſſu, reſpectu Ordinis noſtri fuit ſuſpenſum *Oraculo* Vivæ vocis ab eodem *Clem. VIII.* facto P. Fratri Hieronymo Xavierre noſtri Ordinis Generali Magiſtro, *Feſtus de Examinat. c.* 1. *p.* 2. *ſumm.*

5. Quod *Decretum* hodie, reſpectu etiam omnium Regularium, juſſu *Urb. VIII.* cenſetur abrogatum; prout in *Decretis* Sac. Congregat. Conc. *de Regularibus Apoſtatis, & Ejectis,* §. 2. *in tom.* 4. *Bullarum Cherub.* infrà *Bull.* ejuſdem Papæ 26. *fol.* 267.

TRACTATUS QUINTUS.

DE MAGISTRIS NOVITIORUM.

Quæſt. 1. *Quænam ſint partes, & qualitates Magiſtri Novitiorum?*

MAgiſter Novitiorum debet eſſe Vir prudens, diſcretus, zelator Religionis, & cæremoniarum valdè peritus, qui Novitios de his inſtruet, quæ Profeſſi facere tenen-tur; prout ex *Declar.* noſtrarum *Conſt. de Novit. c.* 14. *diſt. ext.* 2. *litt. B. fol.* 48. *col.* 1.

2. Ex *Decreto* autem *Clem. VIII.* Magiſter Novitio-rum debet eſſe Sacerdos, & in quinto ſaltem ſuprà trige-ſimum ætatis ſuæ anno conſtitutus, & quòd per decen-nium à Profeſſione emiſſa in Religione perſtiterit, doctrina præditus, vitæ exemplaris, orationis, & mortifica-tionis operibus addictus, prudentia, & charitate refer-tus, affabilis, gravis, zelum Dei manſuetudine præſefe-rens, ab omni cordis, & animi perturbatione, iræ præſer-tim, & indignationis, quæ in ſe, & ergà alios charitatem impedire conſueverunt, quam longiſſimè alienus: & is demum, qui in omnibus ſeipſum bonorum operum exemplum præbeat; ut ii, qui ejus curæ ſubſunt, illum non tam metuant, quàm revereantur, nec illi unquam detrahere quicquam poſſint: prout meliùs eſt videre in ſuprapoſitis *Inſtitutionibus ſuper receptione, & educatione Novit.* §. *tam Novitiorum Magiſter.*

Quæſt. 2. *Religioſus Sacerdos, an poſſit inſtitui in Magiſtrum Novitiorum, etſi annos triginta quinque non habeat?*

POſſe reſpondeo; dummodò aliundè ſit præditus prædictis qualitatibus, & alius non reperiatur idoneus; vel ſi ſit aptior, & prudentior illo, qui, etſi habeat ætatem ad præſcriptum Domini Papæ, ſit tamen minus qualitate; nam propter excellentiam, & prudentiam minoris, poteſt recedi à ſtatuto, quo decernitur, ut non niſi Seniores ad dignitates admittantur, prout docet *Gulielm. Bened. in cap. Raynutius,* §. *adjecta impuberi, de teſtam.* & *Peyr. tom.* 2. *de Prælat. quæſt.* 2. *cap.* 1. *nu.* 6.

2. Et poteſt colligi ex *cap. ſi habes* 24. *q.* 3. & *cap. ult. diſt.* 38. & ex *l. potiores, C. de off. Rect.* in quibus dicitur, quòd non fit injuria majori, ſi à minori meliùs dicatur in jure: Unde ſæpè, & in multis Juniores præponuntur Majoribus, nec ob id Majores debent dedignari; ſunt enim dona ſpiritus, quæ diſpenſantur ex voluntate, & gratia Dei.

Quæſt. 3. *Magiſter Novitiorum, ubi, & quomodò ſit inſtituendus, vel deſtituendus?*

1. *CLem. VIII.* in ſupradictis *Inſtit. in* § *hujus loci clauſura,* decernit, *ut tam Magiſter Novitiorum, quàm Socius eligatur per Provinciale Capitulum, per triennium ad minus onus hujuſmodi ſubiturus.*

Quòd ſi aliquo caſu extrà tempus Capitulare nova Loca Novitiatus concedi contingat; tunc electionem Magiſtri Novitiorum, & Socii hujuſmodi in his novis Locis per Generalem, vel Provincialem, ſeu Miniſtrum, aut eorum Viſitatores, ſeu Vicarios, de Diffinitorum tamen, vel graviorum Patrum conſenſu fieri permittatur.

Idemque ſervetur, ſi intrà triennium alterum, vel utrumque, urgenti aliqua de cauſa ex illis Locis amoveri, vel mori contigerit, in cujus, vel quorum locum alii conſimiles ſubrogari debeant: hæc ibi.

2. Et pro noſtro Ordine fuit authoritate Apoſtolica à *Sixt. V. in Capitulo Romæ* 1589. ſub pœna abſolutionis ab officio, ipſo facto incurrenda, inhibitum; ne Prior Provincialis, ſeu Conventualis poſſit ad nutum inſtituere Magiſtrum Novitiorum, vel jam inſtitutum ab officio amovere: niſi ex conſenſu Diffinitorum, ſi de hoc tractatur in Provinciali Capitulo, vel ex conſenſu majoris Partis Patrum à conſiliis illius Conventus, in quo

Magiſter

Digitized by Google

Magiſter Novitiorum eſt inſtituendus, vel amovendus, quando de tali re tractatur extrà Capitulum; prout habetur in *Declarat.cap.*14.*de Novit.fol.*47.*col.*2.

Et refert *Feſtus in* 1.*p. ſumm.* noſtrarum *Conſtitutionum cap.*11. *de Magiſtris Novitiorum*, ubi per extenſum habes *Oraculum* vivæ vocis *D. Sixti V.* editum per *Illuſtriſ. Cardinalem Alexandrinum*, tunc temporis noſtræ Religionis Protectorem.

Quæſt. 4. *Religioſus Sacerdos, ſi recuſet acceptare officium Magiſtri Novitiorum, an poſſit aſtringi, & puniri?*

1. POſſe equidem, ſi aliàs ſit idoneus, nec legitimè impeditus; tum ratione obedientiæ juratæ; tum etiam, ratione communis boni, quale extat Novitiorum inſtructio, quandoquidem bonum commune præfertur proprio.

2. Hinc, in noſtra Familia recuſantes dictum officium acceptare, in pœnam nequeunt eligi per unum annum in Priores, exceptis tamen Magiſtris in Sacra Theologia, Patribus Provinciæ, & Lectoribus actu legentibus, quos ſupponitur majori communi bono vacare, ut in *d.c.*14.*de Novitiis,fol.*47.*col.*2.

Quæſt. 5. *Magiſter Novitiorum, an debeat habere Socium pro eorundem fœlici gubernio, & cujus ætatis, & qualitatis?*

1. ET dico ſic; prout conſtat ex eiſdem *Inſtit. Novit. in d.* §. ibi, *tam Novitiorum Magiſter, quàm Socius*, & debet eſſe ſuprà trigeſimum annum ſuæ ætatis, & habere eaſdem qualitates, quas Magiſter.

2. Quippè qui datur Magiſtro in caſu neceſſitatis, nempè ob multitudinem Novitiorum, & aliquid ſimile, ut Magiſter aliquando poſſit quieſcere; vel ſi aliunde reperiatur legitimè occupatus, ſit qui vacet curæ Novitiorum, prout in §. *hujus loci clauſura*, ibi, *ſi quis autem Novitiorum Magiſtro Socius, ſi pro Novitiorum inſtruendorum multitudine neceſſarius fuerit, vita, & moribus (quoad fieri poterit) conſimilis deputetur; qui in his, quæ ad Novitiatus regimen ſpectant, dicto Magiſtro immediatè ſubjectus ſit.*

3. Si verò Novitii non ſint ita numeroſi, & Socius non ſit inſtitutus pro communibus, & propriis uniuſcujuſque neceſſitatibus, quæ accidere poſſunt, poteſt deputari unus de Novitiis ætate, & moribus provectior, qui Magiſtro permittente, omnia, prout opus fuerit, agat, cui etiam Portæ Novitiatus cuſtodia, & rerum levioris momenti proviſio intrà Novitiatum poterit committi, prout habetur in *Declar.cap.*14.*de Novitiis, & eorum inſtructione,diſt.*1.*fol.*47.*col.*2.

Quæſt. 6. *Quæ debeat Magiſter Novitios docere?*

1. MAgiſter Novitiorum frequenter, purè, & diſcretè doceat eos confiteri, ſine proprio vivere, propriam voluntatem deſerere, quid ſit abnegare ſeipſum, pro ſui voluntate, Prælati obedientiam in omnibus voluntariam obſervare, & quomodò ubicunque in omnibus, ſe habere debeant.

2. Item, ipſos debet inſtruere, & quòd locum, ubi poſiti fuerint, ubique teneant: quomodò ſibi danti aliquid, vel auferenti, malè, vel benè dicenti, inclinare debeant: quomodò ſe ad Cameras contineant, ut oculos ſublimes non habeant: quomodò, & quid orent, & quàm ſilenter, ut aliis rugitum non faciant; quomodò in Capitulo venia, vel ubicunque reprehenſi fuerint, à Prælato ſit facienda; & quòd ſi quis Fratrem ſuum aliquo modo ſcandalizaverit, tamdiu ante pedes ejus proſtratus jaceat, quouſque placatus erigat eum. Item, ut cum nemine contendere præſumant, & in omnibus Magiſtro ſuo obediant, in Proceſſione Socium ſibi collateralem attendant, nec loquantur locis, & temporibus interdictis, neminem penitùs judicent, ſed ſi aliqua ab ullo fieri videant (licet mala videantur) bona ſuſpicentur, vel bona intentione facta: ſæpè enim humanum fallitur judicium; & quòd non loquantur de abſente, niſi quæ bona ſunt, diſciplinas frequenter ſuſcipiant.

3. Item, eos doceat ſervare illa, quæ ſunt ſubſtantialia Religionis, ut Paupertatem, Caſtitatem, & Obedientiam, & quòd habitum Religionis, dum in publico apparent, ubique deferant.

4. Item, inſtruat eos de jejuniis, certis temporibus obſervandis, de abſtinentia ab eſu carnium, de lineis non portandis ad carnem, de culcitris non tenendis, de dormiendo cum tunicello, cingulo, & caligis, de ſilentio certis locis, & temporibus ſervando, & ſic de aliis multis, quæ longa manu narrantur, tam in dictis noſtris *Conſtitutionib. diſt.*1. *de Novit. cap.*14. quàm in *Declarationib.* earundem à *principio d.cap.* uſque ad *finem*, ubi multa habes ad Dei gloriam digniſſima notatu.

Quæſt. 7. *An Magiſter Novitiorum, & Socius teneantur ad alia onera, & officia Conventus?*

1. NOn teneri reſpondeo, & eſt definitio *Clem.VIII. in d. Inſtit.* ubi tam Novitiorum Magiſter, quàm Socius ab iis omnibus officiis, oneribuſque vacationem habent, quæ Novitiorum curam, & regimen impedire valent.

2. Unde, non poſſunt eſſe Superiores, nec Vicarii Monaſterii, nec Villici, aut Procuratores, nec tenentur ad hebdomadariam, & ſimilia, & habetur in *Declar.* noſtrarum *Conſtit. de Novit.cap.*14.*tex.*1.*litt. A.col.* 2.*in fin.*

3. Benè verum, quòd Magiſtri Novitiorum ob reverentiam, & dignitatem, poſſunt in nobis eſſe Patres à conſiliis, ut *ibidem*, & tenent locum in ſuis Conventibus immediatè poſt Baccalaureos, & ubi Baccalaurei non ſunt, immediatè poſt Suppriorem.

4. Si verò Magiſter prædictus fuerit Baccalaureus, teneat locum ſuper omnes Baccalaureos in ſuo Conventu, quem locum, ſi in ipſo officio utiliter, & laudabiliter perſeveraverit per decennium, cujus ſaltem quatriennium ſit continuum, in poſterum ſemper teneat locum prædictum in ſua Provincia.

5. Quod procedit, ſive ſit Magiſter Novitiorum ſimplicium, ſive Profeſſorum: hi enim in meo Ordine, etſi ſint Profeſſi, tamen ſtant ſub cura Magiſtri, uſque ad Sacerdotium, dummodò curam habeant, ad minus ſex Novitiorum, prout Pariſiis ordinatum fuit ſub anno Domini 1611. & refert *P. Fr. Petrus Martyr Feſtus in* 1. *p. ſumm.cap.*11. *in fin.*

Quæſt. 8. *Magiſter Novitiorum, an ſit propriè eorundem Iudex, & ordinarius Prælatus?*

1. NEgat *Sylv. ver. Prælatus, qu.*3. *Rodriq. tom.*1. *QQ. RR. q.*13.*ar.*2.& *Bord. tom.*1.*reſol.*14.*q.*20.*nu.*47.

2. Et meritò, tum quia, ordinaria poteſtas dimanat ab Officio, ſeu Dignitate, cui annexum eſt, alios judicare civiliter, & criminaliter in utroque foro.

Et colligitur ex *cap. Volumus, & cap. Diaconus, & cap. Quia* 99.*diſt.* ex quibus habetur, quòd Dignitas eſt cum adminiſtratione rerum Eccleſiaſticarum, & cum honore, & jurisdictione ſuper omnes alios.

3. Et docet *D. Thom.* communiter receptus *quodlib.* 1.*art.*16 *in corpore*, ubi ait, quòd Prælatus eſt Judex Ordinarius

Digitized by Google

narius Eccleſiaſticus,& quòd in foro externo,& interno poteſt Subditos corrigere,& ex *cap. nullam* 18. *quæſt.* 2. Prælatus habet ſuper Subditos triplicem Jurisdictionem; nempè Oeconomicam, circa res temporales Religionis, & Monaſterii: Spiritualem in foro interno, ut confeſſiones audire, & externo, ut caſus ſibi reſervare, interdicere,& excommunicare,& Judiciariam prædictis connexam,ut Subditos corrigere, & viſitare.

4. Quorum nullum verè,& propriè poteſt verificari de Magiſtro Novitiorum: is namque non habet adminiſtrationem rerum Eccleſiæ, nec præminentiam ſuper omnes, imò ſubjicitur multis, & maximè Priori; non habet forum contentioſum, unde non poteſt in judicio conſtituere,nec ponere ad quæſtiones,nec Subditos torquere,nec ad triremes condemnare.

5. Tum quia Prior Conventus,eſt etiam Prior Novitiatus; unde Novitiatum viſitat, & Novitios punit; nec poteſt dici,quòd ſint duo Prælati ordinarii,habentes eandem curam in eodem Loco, vel Eccleſia. Nec Magiſter Novitiorum audit confeſſiones jure ordinario,ſed ex commiſſione,& delegatione Papæ.

6. Quibus additur, quòd Magiſterium hujuſmodi non eſt Dignitas, ſed Offiſium cum quadam præeminentia,ut ſunt Lectores, Prædicatores, Confeſſarii, & conſimiles.

7. Nec mihi objicies verba *Clem.VIII. in Conſtit. pro inſtit. & educat. Novit.* §. *habeat Magiſter plenariam, & abſolutam poteſtatem circa inſtitutionem, & regimen Novitiatus*; quia per hæc verba non ei datur propriè jurisdictio ordinaria cum cognitione cauſarum,ſed tantùm æconomica gubernatio intrà Novitiatum, & poteſtas inſtitutionis,& educationis, prout habent cæteri Magiſtri ſuper ſuos Scholares.

8. Quod magis patet,ſi advertas,quòd Magiſter Novitiorum non poteſt alteri ſuam poteſtatem delegare, quod eſt contra rationem poteſtatis,& jurisdictionis ordinariæ, quæ poteſt delegari, & pænes hoc cætera jurisdictio delegata diſtinguitur ab ordinaria.

9. Et quòd Spurius,ſeu Illegitimus ingreſſus Monaſterium, etſi aliunde ſit idoneus, de jure non poteſt eſſe Prælatus; ſed poteſt eſſe Magiſter Novitiorum; quia,ut notat *Sylv.* cit. *loc.* poſt *Paludanum*, Spuriis,& Illegitimis de jure repugnat poteſtas ordinaria; ſecus autem delegata.

Quæſt. 9. *Magiſter Novitiorum, an poſſit Subditos Novitios ad mortale obligare, & ſub cenſuris aſtringere?*

JUre ordinario non poſſe,reſpondeo;ſecus autem ex delegata poteſtate,& maximè reſpectu eorum,quæ faciunt ad cuſtodiam inſtitutionum, & educationum,& ad conſimilia pro bono, & honeſto regimine Novitiatus; quia in his ex *Conſtit. Clem. VIII.* ut ſuprà dixi, Magiſter habet plenam & abſolutam poteſtatem, ſicut Epiſcopus in ſuos Subditos, quos quidem ad obſervantiam præceptorum Eccleſiæ poteſt per cenſuras aſtringere; ita cæteris paribus, Magiſter Novitiorum ad præcepta Papæ poteſt illos cenſuris vincire.

2. Secus autem non foret habere poteſtatem plenariam,ſi hæc non poſſet; nec abſolutam, ſi in his ab alio dependeret. Et Magiſtro ſic præcipienti Novitii tenentur obedire,non ex vi voti obedientiæ, quod ſupponitur non feciſſe; ſed ex delegatione Papæ,& ob domicilium contractum; ob quod facti ſunt de jurisdictione Superiorum Regularium, & ſignanter ſui Magiſtri, cui ſubſunt principaliter,& immediatè, ad præſcriptum *Clem. VIII.* cujus *Conſtitutiones, & Decreta* ſuprà habes, & per alia dicta in *tract. de Novit.* aliter autem fabricant in gehennam, & ſine cauſa ſunt in Monaſterio.

Quæſt. 10. *Magiſter Novitiorum, an poſſit Novitios habitu privare, & è Religione ejicere, ſaltem ex juſta, & rationabili cauſa?*

1. NEgativè reſolvas; tum quia quempiam perpetuò, vel ad tempus habitu privare,& è Religione ejicere,eſt actus jurisdictionalis, ſeu exercitium jurisdictionis ordinariæ, quam Magiſter Novitiorum non habet, ut dictum eſt. Is enim non inſtituitur,ut Novitios judicet; ſed,ut doceat, inſtruat, & educet.

2. Tum etiam;quia ad eos ſpectat habitu privare, & è Religione expellere, qui poſſunt habitum dare, & in Religionem admittere;quoniam qui poteſt condere,poteſt deſtruere, & res per eaſdem cauſas diſſolvitur, per quas fit, & producitur.

3. Cæterùm, recipere ad habitum, & ad profeſſionem admittere, pertinet ad Provincialem, vel Priorem Conventualem cum conſenſu ſui Capituli, ſervatis ſervandis, de quibus ſuprà dixi: Ergò ad Capitulum cum ſuo Prælato pertinet, cauſâ cognitâ, & juridicè diſcuſſâ, Novitios expellere.

4. Dixi,cauſâ cognitâ: Non enim poſſumus Novitios ad libitum expellere; quippè qui per ſuſceptionem habitus in Religione,acquirunt jus, in ea publicè, & ſolemniter profiteri: nec juſtum eſt,quem inauditum, ſine cauſa privare jure quæſito.

5. Secus læderetur in ſuis juribus, & maximè in honore,& fama: nam habitu privari,& è Religione expelli,eſt infamari infamia juris, & facti,ſi ob crimen, & ſententiam contingat expelli,& rejici; unde poterit appellare.

6 Benè verum eſt,ut infrà dico, quòd Magiſter poteſt ſuæ curæ commiſſos,ut Magiſter,& Pater leviter diſciplinare,& moderatè punire,intrà tamen Novitiatum, & extrà;inſuper,& publicè conſcio Priore, ut juris, & moris; hoc eſt, juxtà Regulam, & Loci conſuetudinem.

Quæſt. 11. *Vota Novitiorum in ſæculo facta, vel in Novitiatu adimplenda, an poſſit Magiſter Novitiorum infirmare, reſcindere, & irritare?*

1. ET dico,quòd non, nec etiam Prælatus; quia neuter ante ſolemnem profeſſionem habet dominium ſuper Novitios, nec ſpiritualem judiciariam poteſtatem,quæ neceſſariò præ requiritur ad irritandum vota Subditorum.

2. Quod procedit,etiam ſi intenderet annullare hujuſmodi vota (nunc,pro tunc) hoc eſt cum intentione irritandi, ſequuta profeſſione; quia hæc conditio non dat dominium, nec jurisdictionem accelerat; quandoquidem tota jurisdictio Superiorum ſubſequitur ad Votum, & Juramentum obedientiæ,quod fit in ſolemni profeſſione prædictorum.

3. Proinde,Dominus poteſt irritare vota ſui Servi,& Sponſus ſuæ Sponſæ,propter poteſtatem dominativam: quia,ut optimè docet *D.Thom.* 2.2.*q.*88.*ar.*8. nullus, qui alterius ſubditur poteſtati,poteſt emittere Votum, quod validum ſit, in eis, in quibus ille ſubjicitur, abſque ejus conſenſu.

4. Unde Servus non poteſt ſuo Domino præjudicare; nec Uxor Marito; neque Profeſſi ſuis Prælatis;& colligitur ex *cap. puella* 20. *quæſt.* 2. & *cap. manifeſtum* 33. *qu.* 5. *Cajet.* cit. *loc. art.* 12. ubi eruditè multa docet, quem ſequitur *Navar. in ſumm. cap.* 12. *nu.* 63. & 64. *Mirand. tom.* 2. *Manual. quæſt.* 32. *art.* 6 *concluſ. unic. in fine*, *Rodriq. tom.* 1. *QQ. RR. quæſt.* 25. *ar.* 8. & *in* 2. *p. ſumm. cap.* 89. *n.* 9. *concluſ.* 8. & *cap.* 90 & *cap.* 100. *de modis, num.* 3. *concluſ.* 3. & alii omnes, quos allegat *Diana reſolut.* 91. *de Regul. par.* 3.

Digitized by Google

Quæſt. 12. An ſaltem valeat illa ſuſpendere, vel commutare?

1. DIcam, poſſe; tum quia omnis poteſtas, qualiſque ſit illa, poteſt ea omnia Subditorum ſuſpendere, quæ ſuum poſſunt officium impedire. Novitii autem ſubſunt immediatè, & ſpecialiter curæ Magiſtri, ex ſæpè dicto *Decreto Clem. VIII.*

2. Tum etiam; quia, ex quo Papa ſtatuit, ut Novitii ad minus per annum probent Religionis auſteritates, certum eſt, nolle eos obligare ad ea, quæ nequeunt in Novitiatu adimpleri, aut quæ ſunt impedimento illi ſtatui: ergò ipſo jure ſuſpenſa cenſentur.

3. Verùm, ſi contingat hujuſmodi Novitios, relicto habitu, in ſæculum redire: reviviſcunt vota, & obligationes de novo reaſſumunt vires obligandi; quia erant ſuſpenſa, & non extincta, *D. Th. 22. q. 88. ar. 12.* & *ibid. Cajet.*

4. Niſi fortè ſint Vota annexa determinato tempori: quia præſcripto tempore elapſo, non ampliùs obligant, *Rodriq. tom. 1. QQ. RR. q. 25. ar. 8. & 2. p. ſumm. cap. 100. num. 14. Sot. de juſt. lib. 4. q. 1. ar. 4.* & *Cajet. ubi ſuprà.*

5. Si roges, Vota, quæ poſſunt adimpleri, & illi ſtatui impedimento non ſunt, an poſſint per eundem Magiſtrum commutari in alias operas, circa quas ſe exercent Novitii in probationis anno, prout ſunt jejunare, vacare Miſſis, & conſimilibus mortificationis operibus?

Et dico, quòd ſic, an autem ordinaria, vel delegata poteſtate, de jure communi, an ſpeciali, parum refert; ſatis eſt, quòd Magiſter poſſit ad minus, ſicut cæteri Confeſſores in meliùs vota commutare, ceu ſunt Religionis exercitia, *Rodriq.* cit. *loc. ar. 7. Layman.* multis citatis *lib. 4. tract. 4. cap. 8. nu. 6. & nu. 19. q. 1. Miranda tom. 2. Manual. q. 32. ar. 6. Navar. cap. 12. num. 69.* & nove *Bordon. reſol. 14. nu. 46.*

6. Pœnes autem quid differant, Vota irritare, diſpenſare, & commutare, vide præcit. *Doctores,* & maximè *Sot. Navar. Rodriq. Palud.* & *Layman. ubi ſuprà.*

Quæſt. 13. Magiſter caſtigans crudeliter quempiam Novitiorum, an peccet mortaliter, & in excommunicationem incidat?

1. AFfirmant communiter *DD.* tum quia ex *cap. Presbyterum, de homicidio,* & ex *l. Præceptoris, ff. ad l. Aquil.* levis tantùm, & moderata correctio eſt permiſſa Magiſtris.

2. Tum etiam; quia immoderatè punire, & crudeliter caſtigare, eſt contemnere caſtigatum, & vilem reddere, ob quod deſpectus, & caſtigatus in honore, & perſona, graviter læditur in bonis fortunæ, & naturæ, contra debitum legale, *Navar. in ſumm. cap. 25. de peccatis Mag. nu. 58. ver. ſeptimo peccat.*

3. Proinde, ita percutiens, peccat mortaliter, & in *canonem* incidit, *ſi quis ſuadente*, ob exceſſum præſtitum in corripiendo, etſi ſit Magiſter; niſi aliunde excuſetur, prout ex *cap. ſuper eo 1. de ſent. excommunicationis, & cap. ex tenore, & cap. cùm voluntate, eod. tit.* ubi *Gloſ. in princip.* ſubjungit, quòd Magiſtri Scholares ſuos, cauſa correctionis leviter poſſunt percutere ſine pœna excommunicationis; modò corrigant, ut eos cohibeant à vitiis, boniſque moribus informent, & *Navar.* multis citatis in *ſum. cap. 27. n. 82.* in quo notat, an caſtigatus ſit in ſacris conſtitutus, an moderatè, an bono fine, quia his ex circumſtantiis percutientium cauſa judicatur.

* *
*

Quæſt. 14. Magiſter Novitiorum percutiens Novitium ad correctionem, ſi modum excedat, & mors ſequatur, an teneatur de homicidio?

1. NOn teneri, reſpondent *Graff. de caſibus reſerv. in praxi, lib. 3. cap. 9. nu. 18. Longus p. 2. caſ. 10. nu. 3.* & *Molfeſ. p. 1. ſumm. tract. 7. cap. 20. nu. 119.*

Quia occiſio debet eſſe voluntaria, & dolo facta, ad hoc, ut occiſor teneatur de homicidio; unde ludens cum Muliere prægnante, ſi ex ludo ſequatur abortus, non erit, ut homicida puniendus.

Et hoc ideò; quia non fecit dolo; Idem dicendum de eo, qui caſu fortuito alium interimit.

2. Benè verum, quòd in caſu poſito Magiſter efficeretur irregularis; prout *Navar. in ſumm. cap. 27. num. 233.* ex *cap. Presbyt. de homicidio:* in qua irregularitate, an poſſit ſecum Prælatus diſpenſare in foro poli, juxtà diſpoſitionem *cap. 6. de reform. ſeſſ. 24. Conc. Trid.* quod incipit, *liceat Epiſcopus,* dixi in *tract. de poteſtate Prælatorum, q. 7. in par. 3.*

Quæſt. 15. An peccet Magiſter Novitiorum, ſi alii digno deneget Votum, alii verò indigno exhibeat Suffragium?

1. ET quidem peccare, docet *Cajet. 2. 2. q. ult. ar. 4. in reſponſ. ad 3. dubium, in fin.* ibi, *Si Religio gratis, & ſola libertate refutaret Novitium, ab omni Sapiente reprehenderetur de culpa, & peccato; nedum veniali, ſed etiam mortali,* ſubjungit *Ledeſma de ſtat. Religioſo in communi, cap. 7. concl. 2. diff.* 2. quia, qui digno Novitio negat ſuffragium, offendit Religionem in gravi, & ſua abutitur authoritate ſuffragandi; etenim commune bonum Religionis, ſicut læditur per malos, ita per bonos fovetur, & ampliatur; ergò enormiter Religionem offendit, qui idoneos excludit, & ineptos, ſeu inutiles admittit.

2. Et additur, iniquum eſſe, gratis, & ſine cauſa, quempiam repellere, aut impedire, quin ſe dedicet, & offerat ſervire Deo perpetuò, & omni tempore in Religione, approbata à Sancta Sede, quæ cunctis patet, dicitque, *ad me venite, & ego non ejiciam foras,* prout poſt alios notat *D. Balthol. à Sanct. Fauſt. lib. 5. Theſ. quæſt. 197.*

Quæſt. 16. Magiſter Novitiorum, an ob defectum in confeſſione cognitum, poſſit illus in Profeſſione denegare ſuffragium?

1. GRavis eſt iſta Quæſtio, & frequens in uſu, pendetque ex illa; an liceat Prælatis uti ſacramentali notitia ad externum gubernium? de qua *D. Thom. quodl. 5. ar. 13. & in 4. ſent. diſt. 21. quæſt. 3. Palud. ibid. quæſt. 3. ar. 4. concluſ. 3. Bannes 2. 2. q. 33. art. 8. dub.* 8. occaſione correctionis fraternæ, latè, & eruditè *Corrad. p. 1. caſ. q. 334. & 335. Sot. in 4. ſent. diſt. 18. quæſt. 4. ar. 5. in ſolut. 4. & de ſeeg. membr. 3. q. 4.* & nuper *Nugn. in addit. ad 3. par. quæſt. 11. art. 1.* & alii plures de noſtra Familia.

2. Quam ego ſemper negativè reſolvi; tum quia Confeſſarius reſpectu eorum, quæ novit in ſacramentali confeſſione, debet ſe habere, ſicut & anteà, utputà, acſi nunquam ſciviſſet; etenim Sacerdos in audiendo, & abſolvendo peccata, ſe habet, ut Deus, qui ſolus eſt, qui peccata dimittit. Cæterùm, in ſuffragando, vel refragando, ſe habet, ut Homo, qui ſe ſibi revelatis, uti Deo, quovis colore, non poteſt ingerere, ſecus nimis valdè onerofum redderetur Sacramentum pœnitentiæ, prout *Bannes, cit. loc. in reſponſ. ad 4.* & *Corrad. ubi ſuprà.*

3. Tum etiam; quia nemo debet jure quæſito privari, ob ſua peccata confeſſa; ut communiter *DD.* Novitius autem, dum publicè benè ſe habuit in cuſto-

Novi-

Digitized by Google

Novitiatus, non poteſt ad nutum expelli, ſed requiritur juſta cauſa, habetque jus publicè petendi, fieri Profeſſum, & adſcribi incommutabiliter Religioni, per cujus ſuſceptionem habitus acquiſitum eſt ei jus ad rem; alias ſuboriretur occaſio hominibus, ſe ſubtrahendi à confeſſionibus ſacramentalibus; quis enim Novitiorum confiteri auderet ſuo Magiſtro, quem crederet, certò ei in Profeſſione nociturum? ut ergò eliminetur confitentibus omnis ſuſpitio damni; & ut ceſſet pœnitentium formido, & timor, debet Prælatus omninò ab his abſtinere.

4. Quod amplia, etiamſi ſcrutinium, vel tractatus hujuſmodi profeſſionum fieret per vota ſecreta; quia licet reſpectu cæterorum poſſit fingi, & aſſignari cauſa denegati ſuffragii; Nihilominus, reſpectu ipſius pœnitentis aderit ſemper ſuſpicio; quippè qui gravatus, lamentabitur ubique gentium, dicendo, id ei accidiſſe ob ſua peccata, Magiſtro in confeſſione detecta.

5. Quibus addo *Decretum Clement. VIII.* editum ſuper caſuum reſervatione, ab omnibus Regularium Superioribus obſervandum, quod confirmavit *Paul. V. Greg. XV.* & *Urb. VIII.* ut in *quarto tom. Bull.* ibi, *tam Superiores pro tempore exiſtentes, quàm Confeſſarii, qui ad Superioritatis gradum fuerint promoti, caveant diligentiſſimè, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in confeſſione habuerunt, ad exteriorem gubernationem utantur.*

6. Quo in *loco* Papa loquitur abſolutè, & generaliter, adeò, ut in nullo caſu Prælatis liceat uti tali ſcientia, in confeſſione acquiſita, prout *Suarez tom. 4. in 3. p. diſput. 33. ſect. 7. num. 4. in fin.* & debet expendi illa clauſula, *diligentiſſimè caveant*, quæ obligat ad mortale; prout *Peyr. tom. 2. de Prælato, q. 3. cap. 2. §. 2. num. 64.* ubi latè multa colligit: Et Egomet dixi in *tract. de electorib.* vide *ibi*, & non pigebit.

Quæſt. 17. Magiſter non excommunicatus, an poſſit liberè, ac licitè in omnibus communicare cum Novitius excommunicatus?

1. POſſe dico, etiam in Divinis, nempè Divinum officium privatim cum illis recitando, prout poteſt Prælatus cum Subditis excommunicatis non toleratis, & Pater cum filiis: etenim Magiſter Novitiorum ſe habet ut Oeconomus, & Pater ſpiritualis, prout *Sot. in 4. diſt. 22. q. 1. ar. 4. concluſ. 5. ver. ſecunda cauſa*, & *Avila de cenſuris, p. 2. cap. 6. diſput. 11. dub. 7. in fin.*

2. Et vice verſa, Subditi cum Domino, Filii cum Patre, Novitii cum Magiſtro excommunicato licitè poſſunt communicare, *Armilla ver. excomm. nu. 46. ver. humile.* Et hoc totum colligitur ex *cap. quoniam multos 11. q. 3.* in quo *cap.* licet non dicatur expreſſè, quòd Pater poſſit communicare cum Filio excommunicato, ſed ſolùm, quòd Filius cum Patre; implicitè tamen id etiam intelligitur, tum quia Filius & Pater ſunt correlativa; & diſpoſita in uno correlativorum, cenſentur diſpoſita in alio; nam habent unum eſſe, & dicuntur ad convertentiam; tum etiam, argumento *cap. de forma fidelitatis 18. cauſ. 22. q. 5.* & notat *Gloſ. in d. cap. quoniam, ver. Uxores, Navar. in Manual. cap. 27. de cenſuris, nu. 27.* & ante eum *Sylv. ver. excommunicatio 5. n. 17. dub. 8.* ubi loquitur limitatè, & *Joan. Bapt. Corrad. p. 1. caſuum, quæſt. 182. in ver. utile, lex, humile, &c.* & hoc propter neceſſitatem communicandi, cum ſint una communis familia, adeò, ut impoſſibile ſit, unum ſine altero poſſe vivere, aut reperiri, ob [illegible]onem, quam habent inſimul habitantes, *Cajet. in ſumma, ver. excomm. §. participatio cum excommunicato.*

3. Quòd autem Prælati cum Subditis excommunicatis poſſint licitè communicare, etiam in Divinis, privatim tamen, docet *Navar. in Addit. cap. 27. nu. 36.* quia jura concedunt dictam communionem generalem, & illimitate, & ſic abſolutè debent intelligi, juxtà *cap. ſolitæ, de major. & obedientia.*

4. Tum quia ſæpè utrobique eadem eſt ratio de communicando in Divinis privatim, & in humanis, ut per multa exempla oſtendit *Avila* cit. *loc. dub. 6. in fin.* Tum etiam; quia excommunicatio directè privat excommunicatos ſpiritualibus, & actibus Divinis, qui publicè in Eccleſia celebrantur, vel ex præſcripto Eccleſiæ debent in illa celebrari. Secus, quoad actus privatos, etſi ſint Spirituales, & Divini; unde excommunicati tenentur ad privatum officium Divinum, ſic item ſuſpenſi in Divinis, aut ab Eccleſia interdicti, prout latè docet *Covar. in c. alma Mater, p. 1. relect. §. 3. nu. 8. verſ. etenim excommunicatus non eſt his actibus interdictus, nec privatus, & pœnæ non debent extendi ad non expreſſa.*

Quæſt. 18. Magiſter Novitiorum, an eos poſſit vi, & metu impedire, qui vellent ſuſceptum habitum dimittere, & in ſæculum redire?

1. NOn poſſe, dico; eò, quòd Novitius toto curſu Novitiatus eſt ſui juris: unde poteſt liberè habitum dimittere, quoties ſibi placuerit; ſecus læderetur in ſua libertate, quæ debet illæſa omninò conſervari, ad hoc, ut ejus futura profeſſio validè fiat.

2. Benè verum eſt, quòd hujuſmodi volentibus è Religione diſcedere, poterit Magiſter, & quivis alius charitativè, ac ſuaviter objicere artem Dæmonis, & Mundi laqueos, & alia hujus generis, quæ illuminent, & dirigant in viam ſalutis.

3. Si verò non audierint, eis omnia reſtituat, quæ ſua erant, ad præſcriptum *Concil. Trid. ſeſſ. 25. de Regul. cap. 16. in fin.* quandoquidem ad hunc finem aſſervantur Veſtes, cæteraque bona ſuſcipientium Religionis habitum, ut illis reconſignentur, cùm contigerit abire.

Quæſt. 19. Gubernare Novitios extra Novitiatum, utputà in Eccleſia, Refectorio, & ſimilibus Locis, an ſpectet ad Priorem Conventus, vel potius ad Magiſtrum Novitiorum?

1. ET dico, ſpectare ad Priorem Conventus; prout patet ex dictis; tum quia ipſe eſt Caput & Judex omnium exiſtentium in ſuo Monaſterio; ſecùs non foret Caput, & Paſtor omnium; tum quia ita habetur in *dict. Inſtu. Clem. VIII.* ibi, *habeat etiam Magiſter plenariam, & abſolutam poteſtatem circa Novitiorum Inſtitutionem, ac Novitiatus regimen; ita, ut in illis, nemini, Viſitatoribus, ac Superioribus, Majoribus, vel etiam Localibus exceptis, quovis colore ſe ingerere liceat*, & de hoc non eſt dubitandum; quod intellige, quoad convenientia, & licita, & maximè in iis, quæ concernunt Regulam.

Quæſt. 20. An hæc prædicta locum habeant in Suppriore, vel in quovis alio Deputato; abſente tamen P. Priore?

1. AFfirmativè; tum quia ſubrogatus ſapit naturam ejus, in cujus locum ſubrogatur, ex *l. ſi eum, §. qui injuriarum, ff. ſi quis caut.* & *ibid.* omnes *Doctores.*

2. Ergò, P. Supprior, Vicarius Conventus, & omnis alius ſubſtitutus à P. Priore, poterit facere totum id, quod de jure poteſt fieri per illum, tum etiam, quia ſub nomine Prioris venit etiam ejus Vicarius, Supprior, & quivis alius gerens ejus vices, ex *l. 1. ff. de off. ejus*, & hi ſine dubio poſſunt facere totum illud, quod pertinet ad eorum officium, ex *d. l. 1. & cap. final. dict. 93.* juxtà *Gloſ. ver. tunc*, & *cap. 1. diſt. 94.* & *ibid. Gloſ. ver. repræſentetur.*

3. Et hoc ideò; quia ea, quæ facit Delegatus, videtur facere ipſe Delegans, per *cap. ſanè 11. de off. delegat.*

4. Proinde, Deputatus in Refectorio, poterit præcipere Novitio, ut hoc, vel illud auferat de menſa, ut legat, vel à lectione deſiſtat, & quid ſimile, & Novitius tenetur his omnibus obedire; etiam coram Magiſtro Novitiorum: etenim dignum eſt, ut qui ſimilem cum aliis vitam agunt, ſimilem quoque ſentiant in legibus diſciplinam; ex *cap. 3. de ſtat. Monach.*

5. Nec obſtat, quòd Magiſter Novitiorum habeat plenam, & abſolutam poteſtatem circa Novitiorum inſtitutionem, ex *Clement. VIII loc. cit.*

Tum quia hæc authoritas non fuit conceſſa privativè, quoad alios Superiores Monaſterii; tum etiam; quia iſthæc poteſtas, hujuſmodi Magiſtris collata, non eſt juriſdictionis; ſed educationis, ut dixi hic ſuprà *quæſt. 8.* & docent *Rodriq. tom. 1. q. 13. ar. 2.* & *Bordon. in tract. de Profeſſ. Regul. cap. 4. q. 62. & tom. 1. reſol. 24.*

TRACTATUS SEXTUS.

DE PRIVILEGIIS NOVITIORUM.

Quæſt. 1. An Novitius ſit membrum, Pars, & Civis ſuæ Religionis?

1. Sententia affirmativa eſt pluſquam vera, ſi Novitius ſit in Religione, cum animo perſeverandi in ea; ſecus autem; quia animus civem facit, non autem aſſiſtentia corporis; prout expreſsè habetur in *l. civis, qui, la ſeconda, §. celſus, ff. ad municip. p. oſtlimini, §. captivus, & l. nihil intereſt, ff. de captiv. & poſtlim. reverſis*, & docent *Abbas conſ. 100. Bertrand. conſ. 75. lib. 2.* & alii, quos ſequitur *D. Reg. Hector Capyc. Latro conſult. 128. nu. 23.*

2. Nec nocet, quòd Novitius ſit alibi ortus, & conſequenter ibi civis, ex *text. l. origine, C. de municip. lib. 10. l. aſſumptio, ff. ad municip. l. cives, C. de incolis.* quoniam poteſt quis habere plures patrias, alteram originis, & alteram incolatus *l. 1. C. de municip. & origin. lib. 10. Barboſ. in l. hæres abſens, §. proinde, ff. de judic.* & alii plures, quos allegat *D. Reg. Capyc, Latro in d. conſult. 128. nu. 27.*

3. Et quidem fit quis civis multis modis; nempè nativitate, manumiſſione, adoptione, & allectione, *Sanchez de matrim. lib. 3. diſput. 23. Menoch. de præſumpt. lib. 6. præſumpt. 30. & 42.* & eſt communis ex *D. Thoro* infrà citando.

4. Hic autem animus perpetuò habitandi attenditur, & probatur ex translatione majoris partis fortunarum, *Angel. in ſumm. ver. civis*; vel ex domo noviter ædificata, vel empta, aliiſque cauſis non paucis, *D. Reg. Capyc. Latro in d. conſult. 128. nu. 26. & ſequent.* & *D. Joan. Bapt. de Thoro* multis allegatis in *ſupplemento aur. deciſ. par. 1. ver. civis Neapolitanus, & in par. 3. ver. civis oriundus, folanihi 162. tom. 2. Comp. ver. Civilitas Neapolitana quomodo probetur.*

5. Verùm, in Religionibus attenditur ex Laicali ſtatu deſerto, & habitu Religionis ſuſcepto cum tot præviis adimpletis: Nam mens inviſibilis per externa geſta conſpicitur: ad quid enim Novitius tot attentata peregiſſet, niſi fortè ei cordi foret, in Religione reperiri?

6. Nec obſtat, quòd Novitius ſit in ſtatu dubio, reſpectu experientiæ: poteſt enim à Religione recedere, aut in illa, ſi placuerit, perſeverare; quia ſatis eſt, ut Novitius ea animi deſtinatione ſit ingreſſus Monaſterium, habitumque ſuſcipiat, ut ibi perpetuò maneat, quantum eſt ex parte ſua; & ſi aliunde per novam circumſtantiam iſthæc voluntas poſſit impediri, & mutari, adeò, ut deſtinatio hæc, qua ſe Novitius Religioni tradit, ſit pura, & non conditionalis: licet accidentaliter mutabilis, & reſolvenda in eventum futuræ conditionis, ſi Religiò non placuerit; prout eruditè oſtendit *Sanch. ad decal. lib. 4. cap. 39. nu. 19. & tom. 2. lib. 6. cap. 10. nu. 21.*

8. Et patet ex eo, qui ſe transfert ex uno in alium Locum, animo perpetuò ibi perſeverandi, ſi temporis placuerit; adhuc cenſetur abſolute civis hujus ſecundi Loci; Nec nocet, quòd ejus propoſitum poſſit infringi, & in futuram conditionem abſolvi; prout apertè colligitur ex *l. cùm quidam 8. & l. & ſi non ſunt, § inſectis, quid ergò, ff. de auro, & argento legato.*

9. Et additur, quòd legatarius à die mortis teſtatoris acquirit abſolutum dominium rei ſibi legatæ; ſed commutabiliter, hoc eſt, niſi repudiare voluerit, ex *l. ſemper, § ſurdo, ff. de legat. 2.*

10. Et magis clarè ex differentia, quæ eſt inter diſpoſitionem à principio puram; ſed reſolvendam ſub conditione; & inter purè conditionalem; quia hæc dum pendet conditio, nullum effectum operatur; prout docent omnes, & expreſsè habetur in *l. cedere diem, ff. de verb. ſignificat.*

11. At illa mox operatur ſuum effectum, uſque dum non reſolvatur; ut patet ex ſponſalibus conditionalibus, ex quibus non oritur impedimentum publicæ honeſtatis, niſi conditione purificata, *c. unico, in fin. de ſponſal. in 6.*

12. Et ex contractu venditionis cum pacto de retrovendendo, in quo transfertur abſolutè dominium rei venditæ, etſi remaneat ſub conditione reluendi.

Cùm ergò Novitii deſtinatio, & ſui ipſius actualis traditio ſit pura, & abſoluta, non obſtante *cap. beneficium, & ibi Jo. Monac. de Regular. in 6. & ibi Prob. in addit. num. 3. Anchar. conſil. 69. num. 14.*

13. Sequitur, ut Novitii ſtatim contrahant domicilium in habitu ſuſcepto, & fiant de foro Religionis, & gaudeant ejus privilegiis, & immunitate, & cenſeantur abſolutè eſſe in Religione; & ſi reſpectu futuræ experientiæ ſint in ſtatu dubio, & ignorent, quid futurum ſit; hæc autem ſunt cunctis valdè notanda; quia ex his multa ſolvuntur.

Quæſt. 2. Novitius, an veniat appellatione Eccleſiaſticorum?

1. Sine controverſia, Novitii, & omnes alii degentes intra ſepta ſub obedientia Prælati, veniunt appellatione Eccleſiaſticorum in favorabilibus; ſecus autem in odioſis, quia omnes hi ſunt de ſorte Domini, & ſpecialiter dicati Dei cultui, *Sylveſt. in ſumm. ver. Clericus, nu. 1. Rodriq. tom. 1. qu. 21. ar. 11.* & *Ricc.* multis cumulatis in *Praxi p. 4. reſol. 239.*

2. Et conſtat ex illa *Regula juris, in 6. cap. odia*, & expreſsè deciditur in *can. duo ſunt genera 12. q. 1.* ubi etiam Hoſpitalarii, & Templarii Deo dicati, dicuntur Clerici.

&

Digitized by Google

& in Dei ſervitium ſingulariter vocati, & magis expreſsè in *cap. Religioſo, de ſent. excomm. in 6.*

3. Proinde, Novitii gaudent omnibus gratiis, prærogativis, commoditatibus, privilegiis, & beneficiis, quomodocunque aliis Clericis, vel Monachis conceſſis, non repugnantibus tamen eorum ſtatui, *Navar. conſ. 6. num. 3. tit. de teſtamentis, tom. 1. fol.* mihi 457. & *Carol. de Graſſis,* multis citatis *tract. de effect. Clericatus, in prælud.* & è contra non comprehenduntur ſub generali conſtitutione alicujus gravaminis univerſaliter illati contra Fratres; Proindè excluduntur à *Bulla Clem. VIII. de largitione munerum:* item ab illa *Alex. III. in cap. 2. ne Clerici, vel Monachi, in 6. & cap. ſuper ſpecula, eod. tit.* unde, abſque metu hujus excommunicationis poſſunt exire de clauſtro, & Leges, Medicinas, & ſimilia audire, *Bonac. tom. 3. de cenſur. diſput. 11. q. 8. punct. 7. num. 13.*

4. Nec ſubjiciuntur caſibus reſervatis à Superioribus ſuæ Religionis, à quibus abſolvi poſſunt ſine alia licentia, *Graff. in append. lib. 1. cap. 7. num. 69.* & *Nald. in ſumm. ver. Novitius.* Nec intereſſentes agitationi ferarum, incurrunt in excommunicationem *Pii V.* incip. *de ſalute Gregis,* latam contra Clericos; nec adminiſtrantes extremam unctionem ſine licentia Parochi, ligantur excommunicatione *Clem. 1. Religioſi, de privil. & exceſſ. privil.* lata contra Religioſos, *Navar. in ſumm. cap. 27. n. 102.* & *Syl. ver. excom. 7. nu. 1.*

5. Nec ſubduntur caſibus reſervatis Epiſcopo Loci; quia non ſunt ejus Subditi: nec ſubjiciuntur juriſdictioni Epiſcoporum in illis caſibus, in quibus ipſi Epiſcopi Loci Ordinarii habent poteſtatem in Regulares, ut conſtat ex eodem fundamento, *Novar.* multis citatis *deciſ. 88.* & *Tambur. de jur. Abbat. diſput. 15. qu. 5.*

6. Eximuntur denique ab omni obligatione recitandi Divinum officium, jejunandi, tenendi ſilentium, & ſimilibus, *Rodr. tom. 1. quæſt. 27. ar. 11. Ricc. in Praxi, p. 4. reſol. 241.* & eſt communis; ſed ſunt ſuaviter inducendi, & exhortandi, *Sylv. ver. Religio 5. q. 16. Graff. conſ. 8. nu. 8. de voto,* & *Sorbin. Compend. Mendic. ver. Novit. §. fin.*

Quæſt. 3. Novitii, an gaudeant privilegiis Profeſſorum?

1. Affirmativè, ex his, quæ dixi *part. 1. tract. 6. de extenſ. privileg. q. 20.* & conſurgit immediatè ex ſupradictis, & infrà dicendis, & docet doctiſſimus *P. Diana reſol. moral. tract. 1. de immunit. Eccleſ. reſolut. 36. ver. adverſus,* & *Novar.* in ſuo *tract. de elect. fori, qu. 46. ſect. 2.* multis cumulatis.

2. Quod magis libenter extende ad Novitios illuſtriſs. Societatis Jeſu, qui poſt biennium, etiam ſolemni profeſſione non facta, adhuc cenſentur verè, & propriè Religioſi, ex ſpeciali *Conſtu. Gregorii XIII.* incip. *Aſcendente Domino, §. & quamvis,* edita ſub anno Domini 1584. quod non poteſt dici de aliis Novitiis, *Aloyſ. Ricc. p. 4. Praxis, reſol. 140.*

3. Quod procedit, quando ingreſſus eſt licitus; ſecus autem; quia actus nullus nihil operatur, *Novar. in ſumm. bullarum p. 2. tit. de delictis Novit. nu. 5. in fin.*

Quæſt. 4. An Novitius gaudeat privilegio fori, & canonis?

1. Et dico, quòd ſic; quia Novitius eſt perſona Eccleſiaſtica: etenim, ut infrà dicam, eſt pars, & membrum ſuæ Religionis; licet imperfectè, & incompletè.

2. Nec obſtat dicere, quòd Novitius ſit in Religione mutabiliter; hoc eſt, quòd poteſt ab illa recedere ad ſui libitum, & beneplacitum; & quòd hoc repugnet Religioſo ſtatui, qui de ſui natura petit ſtabilitatem, ſeu immobilitatem; alias non diceretur ſtatus, ſed mobilitas, prout benè docet noſter *D. Thom.* communiter receptus in *2. 2. q. 183. ar. 1.* & apparet in ſtatu Conjugatorum, Epiſcoporum, & ſimilium, qui à ſtatu aſſumpto nequeunt recedere; niſi culpabiliter. Quia prædicta omnia exiguntur ad faciendum hominem Religioſum perfectè; ſecus autem ad faciendum Religioſum largè, quia ſatis eſt, ad hoc habere animum perſevandi in ea Religione, quam adiit, & conſtat ex *cauſ. 17. cap. 29.* incip. *ſi quis ſuadente diabolo, q. 4.* ibi, *in Clericum, vel Monachum manus violentas injecerit,* & habetur expreſsè in *cap. Religioſo 21. de ſent. excomm. in 6. in fin.* ibi, *quamvis autem is, qui Religionem ingreditur, Religioſus cum effectu dici non poſſit; donec ſit tacitè, vel expreſsè Profeſſus: ſi quis tamen violentas manus in eum injiciat, excommunicationis latæ a canone vinculum non evadit:* hæc *ibi,* quibus in verbis, ut vides, nullà fit mentio de ordinis charactere, ſed de ſtatu, & habitu tantùm, & id favore Religionis.

3. Et nota, quòd qui gaudet privilegio canonis, gaudebit, & fortiùs, privilegio fori; hoc quippè ad plura ſe extendit, & eſt communius illo, *Pater Suar. contra Regem Angliæ lib. 4. cap. 29. nu. 7.* & *Layman. lib. 4. tract. 9. cap. 7. num. 1.*

4. Proinde, conveniri non poteſt pro ullo delicto coram Judice Sæculari; nec coram Epiſcopo; ſed in omnibus, & per omnia, tam reſpectu temporalium, quàm ſpiritualium, inſtar Profeſſorum ſubjicitur Prælatis Religionis aditæ, ex quo per liberam ſuſceptionem habitus tranſivit ſaltem largè in juriſdictionem Prælati, à quo in omni gravi delicto, etiam pro homicidio, intrà, vel extrà ſepta commiſſo, debet judicari.

5. In hoc enim conſiſtit privilegium fori, quo Novitii prohibentur ad aliud Tribunal trahi, prout conſtat ex *cap. non placuit 16. quæſt. 7. cap. Eccleſiæ S. Mariæ, de conſtitut. & cap. decernimus, de judiciis,* quæ jura indiſtinctè loquuntur, & favore Religionis debent ampliari, & largè intelligi, *Sanchez tom. 2. lib. 6. cap. 10. nu. 11. & 12. Navar. lib. 3. conſ. 6. de for. comp. nu. 4.* in ſecunda editio. *Novar. lib. 1. quæſt. forenſ. qu. 42. num. 7. Aloyſ. Ricc. par. 4. Praxis reſol. 238. in fin. Tambur. de jur. Abbat. diſput. 6. qu. 27. Lezana,* multis citatis *tom. 3. ver. Novit. n. 34. & tom. 4. ver. Prælat. n. 9.* dixi in *1. part. tract. 6. de extenſione privil. quæſt. 20. nu. 8.* & ante eos *Dom. Reg. Sanfelic. tom. 1. deciſ. 1. num. 22.* & *Capiblanc. tom. 1. de Baronibus, in pragmatic. 8. p. 3. num. 56.* ibi, *Novitii licet non ſint Profeſſi, gaudent interim prærogativa fori, & immunitatum,* ubi etiam allegat *DD.* & jura.

Quæſt. 5. Si poſt delictum quis fiat Novitius, an gaudeat privilegio fori?

1. Et quidem gaudere dico; quia per ingreſſum Religionis ſtatim efficitur de foro illius; etenim integer, & totus ſtatus Religioſus, eo ipſo, quòd per Eccleſiam approbatur, vel inſtituitur, cenſetur Sacer, & Eccleſiaſticus, ita, ut reſpectu omnium exiſtentium in eo, gaudeat privilegio fori in civilibus, & criminalibus, ex *Concil. Trident. ſeſſ. 25. cap. 20. de reform.* & docet *Suar. tom. 5. de cenſur. diſput. 22. ſect. 1. nu. 19. & in defenſ. fidei contra Reg. Angl. lib. 4. cap. 10. in fin. num. 11. & 12. tract. 3. quæſt. 9.*

2. Dummodò admiſſio ad habitum non ſit nulla, ut dixi ſuprà, & patet in Laico, Clerico effecto poſt delicta in ſæculo, qui etiam reſpectu præteritorum criminum, non à Judice Sæculari, ſed ab Epiſcopo judicatur, *Jul. Clar.* multis allegatis in *pract. criminal. §. final. quæſt. 36. num. 36. Carol. de Graſſ. tract. de effect. Clericatus, primo*

*effectu, num.*1071. *& ſequentib.* ubi de hac re latè, *Riccius deciſ.*457.*par.*4. & alii plures, quos ſequitur *D. Donatus Antonius de Marinis lib.*1. *reſolut. quotidian. cap.*48. *num.* 6. & latè pluries deciſum refert *Dom. Reg. Sanfelic. tom.*1. *deciſ.*2.*nu.*23. *& ſequen.*

3. Quod dictum quidam ampliant, etiam ſi in fraudem ſuſcepiſſet habitum; nam ſi confugiens ad Eccleſiam poſt delictum, animo fraudandi Curiam Sæcularem, gaudet immunitate, etſi remaneat Laicus, & ad tempus in ea moretur: quantò magis hoc procedit in eo, qui tranſit in Religionem, portat habitum, & in ea intendit profiteri? & facit ad hoc *text. cap. comperimus* 14. *quæſt.*6. ubi argentum Laicis raptum non reſtituitur; quia erat Deo conſecratum; ibi, *ut quia, quod ſemel conſecratum eſt, eis non valet ultrà reſtitui.*

4. Confirmatur ex *l. non diſtinguemus*, §. *Sacerdotio*, *ff. de arbitr.* ubi lite pendente, Sacerdotio aſſumpto, Arbiter non judicat ampliùs, & ex *l. qui cum uno*, §. *reus*, *ff. de re militari*, ubi ſi Reus criminis, etiam capitalis efficiatur Miles, non remittitur, ſed à Judice Militiæ judicatur, quod magis debet procedere in eo, qui eſt adſcriptus Militiæ Cæleſti.

5. Nec dices, quòd in puniendis delictis non attenditur tempus punitionis, ſed delicti, *l.*1.*ff. de pœnis*, *l. injuriarum æſtimatio, ff. de injur. l. doli*, §. *ſi*, *ff. de ſervo corrupto.*

Quia hæc ratio, & jura procedunt, rebus permanentibus in eodem ſtatu; ſecus autem mutato, per ea, quæ docet *Gloſ. in l. nemo poteſt, ff. de legat.*1.*ver. quia nec*, & *ibi Alex. n.*31. *Carol. de Graſſ.* multis cumulatis in *d. primo effectu*, ſub *n.*865. *&* 866. & *D. Thoro in Comp. deciſ. tom.*3. *p.*1 *ver. Clericus ſe obligans.*

7. Verùm, non credo, quòd hodie iſte caſus poſſet evenire, ex quo Prælati Regulares, in ſpretum tot Conſtitutionum Summorum Pontificum, criminoſum ad habitum Religioſum non admittunt, ne dent in pœnas ibi appoſitas.

7. Attamen, ſi caſus occurreret, oportet diſtinguere, quòd aut ſumus in civilibus, & ſic ſolvant damna, & læſæ parti ſatisfaciant, juxtà *Gloſ. in d. cap. comperimus*; ſi verò in criminalibus, aut criminoſos admiſſos ejiciant, ut dictum eſt ſuprà *tract.*3.*quæſt.*9.*nu.*7. *&* 8. & hæc eſt tutior, & facilior via, ad occurrendum litibus, aut ſeverè puniant, præcipuè inſtante Judice; quandoquidem expedit Reipublicæ, ut delicta puniantur; nec decet, ut remaneant impunita; nam vitium, cui non reſiſtitur, approbatur.

Quæſt. 6. Si Novitius, poſt delictum in probatione commiſſum, habitum dimittat, à quo puniendus?

1. Quidam probabiliter dicunt, poſſe, & debere puniri à Prælatis Religionis dimiſſæ, *Sanchez tom.* 2.*decal. lib.*6.*cap.*10.*nu.*14. *Farinac.* in ſua *prax crim. tom.* 1.*tit. de inquiſit.* in tertia editio. cum aliis *ibid.* citatis, doctiſſimus *P. Diana tract.*1.*de immunit. Eccleſ. reſol.*33. *&* 34. *Lezana tom.*3.*ver. Clericus, num.*22. *& tom.*4. *ver. Prælat. num.*9. tum quia ad fundandam juriſdictionem pro puniendis delictis, attenditur tempus admiſſi criminis, ex *d. l.*1.*de pœnis*, *& d. l. injuriarum*, & ſequitur *Covar. pract. quæſt. cap.*31. *Jul. Clar.* cit. *loc. Prax. Laym. lib.* 4.*c.*4. *nu.*4. & *Bonac. de cenſ. diſput.* 2.*q.*4.*pun.*1.§.2.*nu.* 5. Hic autem de quo agitur, tempore patrati delicti erat de foro Prælatorum Religionis; hi namque ex vi Novitiatus incœpti, & domicilii contracti, adepti ſunt ſuper ingreſſos quandam poteſtatem & juriſdictionem, ſaltem civilem, & temporalem, ob quam ſunt veri Judices Novitiorum ingreſſorum; ſecus autem, illa ſancta Communitas non eſſet perfecta, nec foret ei benè proviſum, *Marta de juriſdict. par.*4.*cent.*2.*caſu* 121.*nu.*22. & *Diana in dict. reſolut.*33.

2. Tum quia Clericus reverſus ad ſtatum Laicalem, non judicatur à Judice Sæculari pro delicto commiſſo in Clericatu, ſed remittitur, prout fuit ſæpè deciſum, *Layman. d. tract.*9.*cap.*7.*num.*5. *Diana par.*3.*tract.*1.*reſolut.*34. *Thoro tom.*3.*Comp. ver. Clericus ſe obligans*, *Mar. Anton. Genuen. in d. pract. Neapolit. cap.*9.*num.*1. & inter eos *Thomas Gram. deciſ.* 10. *De Franchis deciſ.* 417.*num.* 4. *&* 5. & alii Antiquiores, quos allegat *De Graſſis d. 1. effectu*, ſub *nu.*1074.

3. Sed alii dicunt, quòd in iſto caſu datur locus præventioni, ut *Paul. de Caſtro*, & alii *Doctores* non pauci, quos citat idem *De Graſſis d.*1.*effectu*, ſub *n.*865. *in fin.* & ita poſt longam diſputationem refert fuiſſe deciſum in hoc Sacr. Conſil. Neapol. *D. Thoro d. tom.*3. *Comp. ver. Cler. ſe oblig. in fin.*

4. Quod magis procedit in caſu noſtro, in quo nullum videtur fieri præjudicium Religioni dimiſſæ; dum ejus membrum eſſe noluit, depoſuit habitum, & mutavit ſtatum, ut plenè probat *D. Donat. Ant. de Marinis lib.* 1.*reſolut. quotid. cap.*48.*per totum*, ubi refert plures deciſiones S. C.

Quæſt. 7. Novitius, an habeat electionem fori, more Profeſſorum?

1. Affirmativa conſtat ex deciſis; tum quia Novitius eſt perſona Eccleſiaſtica; tum etiam; quia in favorabilibus gaudet privilegiis Profeſſorum.

2. Perſona autem Eccleſiaſtica, ſine controverſia, ad defenſionem ſuorum conſanguineorum & bonorum, gaudet privilegio *l. unica*, *C. quando Imperat. inter pupillam, & viduam*, & docent *Doctores in cap. cùm ſit generale, de foro comp. Afflict. deciſ.* 257. & *ibidem Urſill. in addit. Vincent. de Anna alleg.*146. & alii plures, quibus ſubſcribit *Ricc. p.*4.*Prax. reſol.*246. & *Novar. quæſt.*42.*lib.*1. & melius *tract. de elect. fori, tom.*1.*q.*63.*ſect.*2.

Quæſt. 8. *Novitii Ordinum Militarium, nempe S. Ioannis, S. Iacobi, Alcantaræ, Calatravæ, & ſimilium, an gaudeant privilegio fori, & canonis?*

1. Et dico, gaudere; tum quia Novitii Religionis gaudent inſtar Profeſſorum, ſed hodiè, omnes Religiones Militares ſunt declaratæ Eccleſiaſticæ, & approbatæ à Papa, & ita deciſum fuiſſe à Sac. Congreg. pro Regno Hiſpaniæ, refert *Barboſa in remiſſ. Doct. ad l. Lufitan. lib.*2.*tit.*12. & *Riccius par.*4. *Prax. reſolut.*249. *in fin.* adeò, ut omnis, qui aſſumpſit habitum Ordinis Militaris debeat gaudere privilegio fori, & canonis.

2. Tum etiam; quia Profeſſio in his Ordinibus eſt valida, ergò, & ipſamet Religio erit valida; etenim ex *cap. ult. de Religioſ. dom.* omnis profeſſio facta in Religione non approbata, non eſt valida, *Suar. tom.*4.*de Relig. tract.* 9.*lib.*1.*cap.*24.*nu.*27.

3. Quod item poteſt ad digitum oſtendi, nam Milites Sancti Joannis Hieroſolymitani ſunt veri Religioſi, perſonæ Eccleſiaſticæ, & habent multa privilegia, pluſquam cæteri Mendicantes; nempè ab *Anaſtaſ. Papa IV.* à *Pio IV.* à *Pio V.* & ab aliis, de quibus latè *Dulacus Meta lib.*1.*cap.*1.*de confir. Ordinis Militar. Diana tract.*2. *de dub. Regul. reſol.*30. *Novar. Canonicus in ſumm. Bull. Pii V.* & *Lezana tom.*2.*cap.*5. *per totum*, ubi ad unguem tangit omnia ſummatim, *nu.*52.

4. Milites Sancti Jacobi de Spatha à *Gregor. XIII.* obtinuerunt multa privilegia, ut patet ex *Bulla* ejuſdem Papæ,

Digitized by Google

Papæ, incip. *Romani Pontifices*, & *Barboſ. in Collect. Bullar. ver. Milites S. Jacob. de Spatha*, & *Garzias in addit.* ad ſuum *tractatum de beneſ. p. 2. cap. 4. nu. 22.*

5. Milites S. Jacobi de Alcantara, & Sanctæ Mariæ de Calatrava ſunt verè Religioſi, *Navar. de Regul. conſ. 23.* ac fruuntur gratiis, & privilegiis Ordinis Ciſtercienſium, *Rot. Rom. in noviſſimis, deciſ. 226.*

6. Milites S. Lazari ſunt item Religioſi, & cenſentur uniti Religioni S. Mauritii, quæ fuit pariter inſtituta ſub Regula Ciſtercienſium, ut expreſsè habetur in *d. Bull. Greg. XIII.* edita ſub anno 1572. in menſe Octobris, & ex *Bull. Pii IV.* edita 1565. prout *Carol. de Graſſis tract. de effect. Cleric. effect. 9. num.* 131. *Navar. de Regul. conſ.* 11. *per totum*, *Sanchez tom. 1. decal. lib. 4. cap. 16. nu.* 11. ubi latè, multis citatis, *Bonac. de cenſ. diſput. 2. q. 2. pun. 6. ſect. 3. nu.* 8. & 9. & *De Leone recoll. 6. num.* 790. ubi examinat, an Ordines Militares comprehendantur ſub *Decretis Conc. Trid.* quibus ſubſcribunt moderniores.

7. Proindè, veniunt in favorabilibus nomine perſonarum Eccleſiaſticarum, & appellatione Monachorum, & Religioſorum Mendicantium fruuntur gratiis & privilegiis; tum ob communicationem privilegiorum; tum etiam; quia in unitis fit communicatio eorundem, prout *Doctores* docent in *l. 1. ff. de leg. 1.* adeò, ut Ordines Militares, qui vivunt ſub Regula Ciſtercienſium, vel Carmelitarum, gaudeant ceu & Fratres illorum Ordinum, quorum ſunt partes.

8. Nec objicies, quod quidam eorum Militum poſſident in particulari, ut ſunt Commendatarii, & alii plures, qui in communi non vivunt; quod videtur repugnare voto paupertatis & obedientiæ; & quod quidam pariter validè contrahunt, quod videtur obviare voto caſtitatis; quia horum poſſeſſio pendet à Papa, & ad certum modum, & uſum eſt modificata dependenter à voluntate Superiorum ipſorum, de quorum licentia ſunt, ubicunque exiſtant.

9. Etenim, Monachus ſtans extra ſepta de licentia ſui Abbatis, cenſetur eſſe intra clauſtra, ut omnes docent.

10. Nec eorum poſſeſſio repugnat paupertati; quia paupertatis votum habet latitudinem, etiam inter Mendicantes; & ſufficit, quod ſit diſcreta, & correſpondeat fini, cui vacant; quandoquidem hi Sacri Ordines ſunt inſtituti à Domino Papa, pro tutela, & defenſione fidei; hi enim more Machabæorum, pro fide & lege Chriſti fortiter dimicant cum Turcis, & Saracenis.

11. Ad finem verò bellandi cum hoſtibus fidei, multa bona requiruntur, quæ Mendicantibus comparata, utique excedunt eorum ſtatum.

12. Verùm reſpectu horum nobilium Militum, ſic validè præliantium, cenſentur egena, & modica: hinc bona pars Ordinum Mendicantium poſſidet in communi, imo, & in particulari; licet ad uſum incertum, amovibilem ſcilicet à Superioribus, & Novitii Societatis Jeſu, etiam elapſo biennio eorum Novitiatus, poſſident multa bona, & habent illorum dominium, jus, & proprietatem ad libitum Superiorum.

13. Nihilominùs, ſunt perſonæ verè Eccleſiaſticæ, & gaudent, ut ſolemniter Profeſſi, ex *Bulla Greg. XIII.* extravag. *aſcendente Domino*, & multis allegatis docet *Sanchez tom. 2. ad Decal. lib. 5. cap. 16. nu. 17. & ſequen.*

14. Nec obſtat illud de conjugio; tùm quia, ad hoc, ut quis ſit propriè perſona Eccleſiaſtica, & Vir Religioſus, ſatis eſt, emittere votum in aliqua Religione approbata; in his enim ſtandum eſt determinationi Domini Papæ, *Cajetan. 2. 2. queſt. 88. ar. 7. col. 2.* ibi, *mutatio ſtatus, mancipando hominem ad Divinum cultum, & Religioſa opera, ſtare poteſt cum Voto ſimplici, ut patet, ſi Eccleſia inſtitueret, quod in ſacro Ordine, & Religione aliqua, Votum ſimplex fieret*, quem latè ſequitur *Sanchez* cit. loc.

15. Tum etiam; quia Votum caſtitatis habet pariter latitudinem; nempè, intrà, vel extrà matrimonium; hi quidem non vovent caſtitatem ſimpliciter; ſed caſtitatem conjugalem, quod ſufficit ad munus prædictum, ſi fiat ex inſtitutione Papæ.

16. Hinc, juſſu S. P. his Militibus votum ſolemne caſtitatis mutatur in continentiam conjugalem, ex qua commutatione non mutatur Regulæ ſubſtantia, *Novar. de elect. for. qu. 69. nu. 39. ſect. 2.* & *Rot. Rom. in noviſſ. in d. deciſ. 226. num. 6.*

17. Niſi accidentaliter, ſeu ſecundùm quandam majorem perfectionem, & excellentiam paupertatis, vel caſtitatis, ut patet in Sacerdotibus Græcis, qui ob matrimonium, in quo vivunt, non deſinunt eſſe perſonæ Eccleſiaſticæ, cum omnibus gratiis, & privilegiis, quibus potiuntur Latini, & colligitur ex eod. *Cajet. d.* 2. 2. *qu.* 186. *art.* 4. cui favet *Ricc. p. 4. Prax. reſolut. 176. nu. 3.*

18. Nec valet objicere ex *cap. cum ad Monaſterium, in fin. de ſtat. Monac.* ubi *Innoc. III.* dicit abdicationem proprietatis eſſe de eſſentia ſtatus Religioſi; quia hoc intelligitur, ut non retineatur abſoluta proprietas more Laicorum; ſecùs, deprævia licentia Prælati, *Sanchez* cit. *loc.*

19. Nec replices, quod *D. Thom. in d. 2. 2. queſt.* 186. *art. 4. in fin.* dicat, hos Milites ducentes uxores non eſſe ſimpliciter & abſolutè Religioſos, ſed ſecundùm quid; hoc eſt, in quantum in aliquo participant quædam ſpectantia ad ſtatum Religioſum; & quod ita cenſeat *Navar.* ex multis *conſ. 23. de Regul.* & *Rota in deciſ. 591. nu. 7. p. 1.*

Quia, aut hi loquuntur de his comparativè; nempè, ſi comparentur aliis Mendicantibus, quamvis ex parte rei, & abſolutè ſint tales, aut tunc temporis res erat ſub Judice, & manebat indeciſa: hodie verò ceſſavit omnis lis, cùm eorum jura ſint clara, & ſtemus in deciſis Romanorum Pontif. prout latè demonſtrat *d. Didacus Mota de confirmat. Ordinis Militaris, lib. 2. cap. 1. nu. 12. & ſequen.* & latè hanc ſententiam probat *D. Conſil. Carleval. tom. 1. de Judiciis diſp. 2. ſect. 3. à nu.* 408. ad 461. & *D. Reg. Sanfel. deciſ.* 251.

An verò ſint liberi, & immunes à gabellis, datiis, & collectis, & quibuſvis aliis oneribus, vide *D. Ioan. Bapt. de Thoro tom. 2. Comp. aur. deciſ. Neapol. ver. Milites Hieroſolymitani, Maſtrill. deciſ.* 290. & *Riccius part. 4. Prax. reſolut.* 173.

Queſt. 9. Noviti S. Iacobi, an gaudeant hoc fori privilegio, etiam quoad cauſas civiles?

1. Reſpondeo affirmativè, & pendet ex deciſis; videntur enim quaſi perſonæ Eccleſiaſticæ, prout latè probat *Carol. de Graſſis effect.* 1. *nu.* 111. *Reg. Valenz. conſ. 95. nu. 53. vol. 1. Maſtrill. deciſ. 290. nu.* 29. & alii plures, quos citat *Thoro part. 3. Comp. deciſ. Neapol. ſect. 2. ver. Milites S. Jacobi.*

2. Proindè, à nemine judicantur, niſi à ſolo Rege, non uti Rege, ſed tanquam Adminiſtratore, & Magno Magiſtro, *D. Reg. Tap. in auth. ingreſſi, ver. Monaſteria, cap.* 36. & *Ricc. in prax. Religioſorum Ordinum Militarium*, à *reſolut. 167. & ſeqq. per totam* 186.

3. Sed hæc deciſio an procedat in hoc Regno Neapolitano, vel in Hiſpania tantùm? & an hi Milites S. Jacobi, & aliorum Ordinum Militarium ſuis Superioribus ſubjecti, poſſint foro ſuo renunciare? quia aliàs veri Religioſi, ut hi præſumuntur, fori privilegio in præjudicium Superiorum renunciare non poſſent, ex c. *ſi diligenti, de foro compet.* tractant prædicti. Certum eſt, quod in hoc Regno non gaudent in civilibus, ex quo in Regno non habent proprium Tribunal, ut deciſum refert *D. Thoro cit. loc.* & *Maſtrill. ubi ſuprà, nu. 166. & ſeq.*

Digitized by Google

Quæſt. 10. Privilegium fori, & canonis, reſpectu Novitiorum Ordinum Militarium, an poſſit abrogari contraria conſuetudine?

1. QUidam affirmant, & ajunt, de facto eſſe abrogatum in quibuſdam Provinciis, *Molina tom. 4. de juſtit. tract. 3. diſput. 50. nu. 5. Navar. lib. 3. de Regul. conſ. 13.*

2. Et præcipuè in Regnis Luſitaniæ, & Caſtellæ, in quibus fructus Commendarum ſolent ſequeſtrari per Judices Sæculares, ob delicta ab ipſis Equitibus contracta, *Marta de juriſdict. p. 4. caſ. 32. Duard. lib. 2. can. 15. q. 5. nu. 13.* & *Bonac. de cenſ. diſput 2. quæſt. 2. pun. 6. ſect. 3. nu. 9. in fin.*

3. An autem hæc conſuetudo ſit contra libertatem Eccleſiaſticam; adeò, ut per eam incurrantur cenſuræ *Bullæ Cœnæ*? *Bonac.* cit. *loc.* probat, quod hoc jus immunitatis non competit his Novitiis de jure Divino; ſed de jure poſitivo Canonico, & proindè contra Novitios poteſt conſurgere conſuetudo, & præſcriptio, prout latè *Alphonſ. de Leone in tract. de cenſ. recoll. 5. num. 25. Megal. par. 3. lib. 5. cap. 10. num. 7.* & idem *Bonac.* cit *loc. diſput. 1. quæſt. 16. ſect. 1. punct. 3. num.* 8. multis citatis examinat, quomodo Laici trahentes ad ſua Tribunalia famulos, & familiares Epiſcopi, non incurrant pœnas *Bullæ Cœnæ*, ex quo non ſunt veræ perſonæ Eccleſiaſticæ, quia ſecundùm ſubſtantiam, & ex parte rei ſunt Laici, ex *cap. dilecto filio, de off. Archid.* Sed an hoc ſit abſolutè verum, de his me remitto ſacris Canonibus.

Quæſt. 11. An Novitii teneantur ad ſtatuta, & præcepta Regulæ?

1. NOn teneri ex debito juſtitiæ, certum eſt; ſecus autem, ex quadam decentia, & urbanitate; tum quia, ut dictum eſt, in odioſis non veniunt Novitii; tum etiam, quia obligatio obſervandi Regulam ex debito juſtitiæ naſcitur ex voto, & promiſſione Profeſſorum; lex enim quæcunque loquitur iis, qui in lege ſunt, teſte *Apoſtolo ad Rom.* 3.

2. Novitii autem non ſunt in lege, ſeu Regula Profeſſorum; quandoquidem non ſunt propriè Religioſi, nec perfectè partes illius Religionis, ut dicitur expreſsè in *cap. Religioſo 21. de ſent. excomm. in 6.*

3. Hinc poſſunt recedere, & in ſæculum redire, & fieri immunes à præceptis Regulæ, & Prælatorum juriſdictione, ut patet ex *cap. 1. de Regularibus, in 6.* & patet magis clarè in Catechumeno, qui cùm non ſit verum Eccleſiæ membrum, ſed in via, ut per baptiſmum fiat fidelis, poteſt ab illa recedere, abſque eo, quod dicatur apoſtata; & hoc ideò, quia legibus Eccleſiæ non tenetur, donec perfectè per baptiſmum admittatur in contubernium, & ſocietatem cæterorum fidelium.

4. Dixi, ſecùs ex quadam decentia; tum quia dignum eſt, ut qui ſimilem cum aliis vitam ſuſcipiunt, ſimilem ſentiant in legibus diſciplinam, ex *cap. recolentes, ver. ſic enim de ſtatu Monachorum*; tum etiam, quia eorum probatio id exigit, ut probentur in ſpiritu, quo venerunt.

5. Quapropter Novitii tranſgreſſores Regulæ, ad pœnas in ea præſcriptas non poſſunt condemnari, inſtar Profeſſorum; ſed debent aliter puniri per ea multa, quæ infrà dico.

* * *

Quæſt. 12. Novitii, an ſubjiciantur mandatis Superiorum; maximè ſi ſint gravia, & pœnalia, ut ſi damnentur ad perpetuos carceres, ad triremes, & ſimilia?

1. ETſi ex vi obedientiæ Novitii non ſubdantur præceptis ſuorum Superiorum, ut dixi ſuprà, ex quo tale votum nunquàm emiſerunt.

2. Nihilominùs ratione ſubjectionis, quam ex vi Novitiatus incæpti, naturaliter contraxerunt cum Prælatis Religionis aditæ, tenentur obedire; ſecus ſtatus Religionis infrà paululùm periret.

3. Hi namque Prælati, ut dictum eſt, naturali jure habent quandam dominativam poteſtatem ſuper omnes Religioſos ſibi commiſſos, multò meliùs, quam habeat Dominus in Servum, Sponſus in Uxorem, & Pater in Filios, ſunt enim veri Judices omnium exiſtentium in illo ſtatu, cui tenentur providere de omni neceſſario, eumque cavere ab omni malo, quòd poſſet tali ſtatui eſſe nocivum.

4. Quandoquidem ad conſervationem totius, neceſſum eſt, ut in omni genere detur unum primum, quod ſit Regula & menſura cæterorum.

5. Quibus adde quotidianam praxim, & voluntatem Romani Pontificis, qui voluit, & vult, Religiones approbatas à ſe, vel à ſuis Prædeceſſoribus, tali modo gubernari; proinde, Novitii ſi commiſerint talia, poſſunt à ſuis Prælatis condemnari ad triremes, vel ad torturam, vel ad carceres perpetuos, *Navar. tom 2. de foro compet. conſ. 6. nu. 4. Sanchez lib. 6. decal. cap.* 10. *nu.* 12. & 13. *Vecchius de Novitiatu, diſp. 11. dub. 11. nu. 6. Ricc. Prax. par. 4. reſolut. 238. in fin. & p. 2. deciſ. Curiæ deciſ.* 121. *Novar. forenſ. lib. 1. q. 42. nu. 7. Peyrin. tom. 2. de Prælat. quæſt. 3. cap. 1.* §. 7. & *Lezana* multis citatis *tom. 3. ver. Prælat. nu. 9. in fin.*

6. Quod intellige procedere in iis, qui volunt in Religione permanere, & ſunt contenti puniri à Prælatis Religioſorum; quia volenti, & ſcienti nulla fit injuria, & maximè ob domicilium contractum in Religione, & præcipuè ſi judicium ſit incæptum, & conſequenter Religioni quæſitum; quia in jure quæſito non poſſumus Eccleſiæ præjudicare, & ubi incæptum eſt judicium, ibi debet terminari, *l. ubi captum, ff. de judiciis.*

7. Secus autem, ſi nollent ſubdi judicio Prælati Regularis, ſed exire; nam de ratione formali Novitiatus, eſt exitus liber, etſi ratione admiſſæ culpæ poſſint aliquantulùm impediri: hoc tamen debet fieri cum grano ſalis; advertant enim Judices formalitatem talis ſtatus, ex *Decreto Concil. Trid. ſeſſ. 25. cap. 16. de Regul.* & ne incurratur profeſſio tacita, & quod tempus Novitiatus, ex *Conſtit. Pii V.* non poteſt prolongari, niſi ad ſemeſtre, *Sanchez* cit. *loc. nu. 13. Lælius Zecchius de rep. Eccleſ. tit. de Regul. cap. 3. nu. 10. Tabiena ver. Novit quæſt 13. num. 14. Armilla ibidem, nu* 18. & *Sylv. ver. Relig. 5. quæſt.* 7. Hiſtamen recedentibus, curandum eſt, ne deſit pœna condigna in hoc, vel illo foro ferenda, ſervato juris ordine, & ut decet, ne delicta remaneant impunita.

Quæſt. 13. Novitii, an poſſint expreſsè excommunicari ab eorum Prælato Regulari?

1. S*Anchez in decal. lib. 6. cap. 10. nu. 17. Suar. tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 8. num. 17. à Sancto Fauſto de tribus votis, lib. 5. q. 205.* & *Laur. Peyr. de Prælat. quæſt. 3. cap. 1. num.* 120. affirmativè reſpondent, ea ratione moti; quia Superior Regularis reſpectu Novitiorum ſe habet ut proprius Parochus, & Epiſcopus Loci Ordinarius, & hoc, ajunt, fundatur, non in voto obedientiæ, quod nunquàm emiſerunt, ſed in juriſdictione Eccleſia-

ſtic

Digitized by Google

ſtica per Summum Pontificem Prælatis Religioſorum conceſſa, & in pacto virtualiter inito cum Religione, in primo ingreſſu illorum.

2. Hinc Religioſus Prælatus poterit expreſsè Novitiis ſub pœna excommunicationis totum illud præcipere, quod facit pro bono Regimine illius Sanctæ Societatis, vel pro cuſtodia, & obſervantia Regulæ.

3. Verùm ſententia negativa verior eſt; tum quia, cenſura ab homine (ut omnes bene docent) non incurritur, niſi ob contumaciam, & inobedientiam, quæ quidem inobedientia, & contumacia non poteſt reperiri in Novitio, qui non tenetur obedire, ex quo nunquam ſe obligavit obedire; contumacia enim, & obedientia præſupponit obligationem.

4. Tùm etiam; quia excommunicare, eſt actus juriſdictionis Spiritualis, & Eccleſiaſticæ poteſtatis, competentis Prælatis de jure Divino, ut patet *Matth.* 18. ibi, *amen dico vobis, quæcunque ligaveritis ſuper terram, &c.* & exercetur reſpectu Subditorum, ex *cap. audivimus* 24. *quæſt.* 2. *cap. ab excommunicato, de reſcriptis, & cap.* 2. *de de Conſtit.* & liquet in Papa, qui nec etiam de plenitudine poteſtatis valet excommunicare Turcas, nec Judæos, nec Catechumenos; quia non ſunt membra Chriſti Redemptoris, niſi per Sanctum Baptiſma.

5. Novitii autem non ſint verè membra Religionis, nec verè Religioſi, nec perfectè Subditi; niſi per Profeſſionem, prout explicitè habetur in *cap. Religioſo, de ſent. excomm. in* 6. *in fin.*

6. Unde poſſunt ad libitum à Religione recedere, abſque ulla licentia Superiorum, nec exeundo tenentur ad expenſas, nec bona dimittere, ex *cap.* 16. *Concil. Trid. ſeſſ.* 25. *de Regularibus.*

7. Proindè non poteſt eis conferri Regulare beneficium, ſed bene ſæculare, prout expreſsè deciditur in *cap. nullus, de elect. clem.* 1. *de ſupplenda negligentia Prælatorum, & Clem.* 1. § *ſanè, il* 2. *de ſtatu Monachorum,* & docet *Garzias p.* 7. *de beneficiis, cap.* 10. *nu.* 4. & latè *Ricc. in prax. par.* 4. *de Novit. reſolut.* 247. ubi docet, quod non eſt compatibile beneficium Regulare cum Novitiatu, ex *Trid. ſeſſ.* 24. *cap.* 13. *&* 15. *de reform.*

8. Nec poſſunt promoveri ad Ordines cum literis dimiſſoriis Prælati Regularis; nec exigitur licentia ejuſdem; quia Novitii nondum profeſſi, non ſubduntur obſervantiis monaſterii, niſi via directiva, ſeu ex quadam æquitate, vel per modum conſilii; quia quoad ſubſtantiam facti, ſunt, & remanent veri Sæculares, abſque ulla obligatione obſervandi Regulam; nec vota eſſentialia, nec ea, quæ quoquo modo conferrent ad cuſtodiã illius.

9. Nec hic nocet dicere, quod Novitii ſint perſonæ eccleſiaſticæ; quia hoc, ut ſæpè diximus, procedit in favorabilibus; ſecus in odioſis; hinc tempore probationis carent caſibus reſervatis, & cenſuris; ſunt enim in ſtatu medio per extractionem, ſeu abnegationem ab extremis, reſpectu odioſorum.

10. Nec dices, eorum delicta ex iſto capite remanere impunita; quia poſſunt caſtigari aliâ viâ; nempe per flagella, carceres, jejunia, vel per projectionem ab Ordine, & ſimilia: igitur neceſſum non erit, mox ad cenſuras recurrere, prout benè advertit *P. Alph. de Leone* cit. *loc. n.* 563.

11. Quæ omnia confirmantur, ſi notes, Prælatos Regulares ex vi Novitiatus cœpti non habere ſuper Novitios poteſtatem ſpiritualem Eccleſiaſticam, ſed corporalem, civilem, & politicam tantùm: licet dominativam, non abſolutam, vel illimitatam ſimpliciter, ſed limitatam & ſpecificam; nempe quoad munus probationis Regulæ; ſunt enim in curſu probationis, ut probentur, an habeant vires & obſequia, & ut experiantur Religioſorum qualitates, & Regulæ circumſtantias & pœnalitates.

12. Ad hoc autem munus probandi Novitios non eſt neceſſaria poteſtas reſervandi ſibi caſus, nec fulminandi cenſuras; eo maximè, quia cenſura excommunicationis eſt nervus Eccleſiæ, & ultima pœna, quæ non debet irrogari in caſibus, quibus aliâ viâ poteſt occurri, ex *Conc. Trid.* & notat *Sanch.* cit. *loc. nu.* 22.

Quæſt. 14. *An ſaltem Prælatus poſſit Novitios excommunicatos declarare, ſi quid enorme committant, cui à jure, vel à Papa ſit adjuncta cenſura, uti eſt, Clericum percutere?*

1. Doctiſſimi *Suarez* & *Sanchez* cit. *loc.* & *Lezan. tom.* 1. *cap.* 24. *nu.* 2. *in fin.* & magis expreſsè in *tom.* 4. *ver. Novitii, nu.* 44. *in fin.* reſpondent affirmativè; eò, quod in tali caſu Prælatus eſt legitimus Judex illorum ad puniendum illos pœnis condignis, cùm ſint ſub illius poteſtate, & non ſub Judice ſæculari.

2. Sed negativa, ut dixi, eſt vera; tum quia Superior Regularis reſpectu Novitiorum, nullam habet authoritatem Eccleſiaſticam ſpiritualem; tum etiam, quia reſpectu ſententiæ declaratoriæ requiritur monitio, ſeu citatio ad dicendum cauſam, quare non debeant declarari incidiſſe, cui, & quibus ex defectu poteſtatis Novitii non tenentur reſpondere; & non reſpondendo, neque poſſunt dici inobedientes, vel contumaces; quia non tenentur obedire, *Barthol. Vecchius diſput.* 11. *in prax. Novit. dub.* 27. *nu.* 3. *Diana par.* 3. *tract.* 2. *reſolut.* 34. *& par.* 4. *tract.* 4. *reſol.* 5. & *P. Alphonſ. de Leone* cit. *loc. nu.* 563.

Ex quibus collige, Prælatos in nullo caſu poſſe Novitios excommunicare, vel excommunicatos declarare; quia utrumque pullulat ex una & eadem radice; nempè ex authoritate ſpirituali in excommunicante, & obligatione obediendi in excommunicandis.

4. Quod procedit, etiamſi Novitii vellent in habitu perſeverare; quia toto tempore Novitiatus gaudent tali immunitate, cui nec poſſunt abrenunciare; ne in aliquo præjudicetur eorum libertati, quam de jure debent habere toto curſu Novitiatus; ſecus non dicerentur, eſſe omninò liberi in tali ſtatu.

Quæſt. 15. *An Novitii poſſint in aliquo caſu excommunicari ab Epiſcopo Loci?*

1. Negativè; tum quia gaudent privilegio fori; quod non patitur, Reos delinquentes à Religione avocari, & ad aliud Tribunal trahi, ex *cap. non placuit* 16. *quæſt.* 7. *cap. Eccleſ. S. Mariæ, de conſtit. & cap. decernimus, de judiciis,* quæ jura (ut dixi) indiſtinctè loquuntur, & indefinitè debent intelligi; maximè favore Religionis: undè, procedunt, tàm reſpectu poteſtatis Laicalis, quàm Epiſcopalis; tàm intuitu cauſarum civilium, quàm criminalium; ſive loquamur de delictis commiſſis tempore Novitiatus, ſive de commiſſis ante Novitiatum; ſive intra clauſtra, ſive extrà; etiamſi habeant tractum ſucceſſivum; quia in omni loco Novitii delinquentes cenſentur de foro ſuæ Religionis, *Aloyſ. Ricc. par.* 4. *Prax. reſol.* 238. cum aliis multis ſuprà citatis; limita, dummodò Novitiorum ingreſſus ſit validus; ſecus autem, quia res nulla nihil operatur.

2. Tum etiam quia Novitii ſunt in ſtatu neutro, hoc eſt, nec Epiſcopi, nec Prælati Regulares caſibus reſervatis, & cenſuris ſubjiciuntur, ſeu in ſtatu medio per abnegationem ab odioſis, juxtà Regulam, quod odia non ſunt amplianda, ſed reſtringenda, ex *cap. odia, de Regul. jur. in* 6.

3. Nec objicies, quod Regularis delinquens extra clauſtra, debeat puniri ab Ordinario, ex *Trid. ſeſſ.* 6. *de reform. cap.* 3. *& ſeſſ.* 25. *cap.* 14.

4. Tum quia dictum *Concil.* non loquitur in caſu

noſtro,

noſtro; tum quia Novitii non ſubduntur jurisdictioni Epiſcopali, nec in illis caſibus, in quibus Regulares Profeſſi ſubjiciuntur ad præſcripta *Conc. Trid.* quia, ut ſæpè dictum eſt, Novitii in odioſis non veniunt appellatione Regularium, *Ricc. par. 4. Prax. reſol.* 241. & *Novar. deciſ.* 88.

5. Nec valet inferre ex eo, quod pro his delictis Novitii nequeant excommunicari à Superiore Regulari; ergò poſſunt excommunicari ab Epiſcopo Loci; quoniam fallit hæc illatio; nam ſicut Novitii non comprehenduntur ſub caſibus reſervatis ab Epiſcopo, ita nec etiam ſub reſervatis à Prælato Regulari; ita pariter nec poſſunt innodari cenſuris, nec ab Epiſcopo, nec à Superiore Religionis, quia (ut dixi) ſunt in ſtatu medio per abnegationem extremorum in odioſis, *Alphonſ. de Leone de poteſtate Confeſſaru, par. 2. recollect. 11. nu. 137. & de cenſuris, recollect. 2. num. 565. in fin.*

6. Nec replices, quod Novitii cenſentur Subditi illius Epiſcopi, in cujus Diœceſi adeſt Monaſterium ſui Novitiatus, quoad litteras dimiſſorias ad ſuſcipiendum Ordines minores, *Barboſa de off. & poteſtate Epiſcopi, allegat. 4. nu. 62.* ergò à pari, dices, poſſunt excommunicari.

7. Quoniam hoc non eſt verum, niſi de jure communi Canonico, & ſecluſis privilegiis, quibus gaudent Religioſi Mendicantes, ut dico infrà, & docet *Suarez tom. 3. de Religione lib. 5. cap. 16.* & *Novar.* in ſua *Lucer. Regul. verb. dimiſſoria.*

8. Benè verum eſt, quod ſi Novitius, ubi commiſit delictum tempore Novitiatus dimittat habitum, & redeat in ſæculum, poteſt puniri à Judice Laico, vel excommunicatus declarari, ob forſitan Clerici percuſſionem, vel violatam Eccleſiæ immunitatem, vel ob quid ſimile; quia per receſſum, & depoſitionem habitus, ampliùs non ſpectat ad Religioſos, ſed effectus eſt alterius fori, & ejus delicta non debent remanere impunita, *Navar. de Regul. lib. 3. conſ. 58. Diana part. 4. tract. 4. reſolut. 34. De Leone* cit. loc. & alii plures, quos citat *Bonac. in Bull. Cœn. diſp. 1. quæſt. 16. pun. 3. num. 14.*

Quæſt. 16. Trahentes Religioſorum Novitios ad forum Laicale, an incidant in pœnas Bullæ Cœnæ?

1. RESpondeo affirmativè; tùm quia nomine perſonæ Eccleſiaſticæ nominatæ in *Can. excommunicationis contra trahentes* veniunt omnes perſonæ gaudentes privilegio fori & canonis, ceu ſunt Novitii, prout ex multis docet *Sayr in Theſaur. caſ. lib. 3. cap. 19. num. 7.* & *Bonac. de cenſ. diſput. 1. quæſt. 16. ſect. 1. pun. 3. num. 9.* tum etiam, quia in favorabilibus Novitii gaudent privilegiis Profeſſorum, quorum unum extat, ut eximantur omninò ab omni poteſtate Laicorum, *Ricc. par. 4. Prax. reſol. 250.*

Quæſt. 17. Novitii à jure, vel ab homine excommunicati, aut caſibus reſervatis impediti ante ingreſſum, an poſſint, more Profeſſorum in Religione abſolvi?

1. DE jure communi canonico quivis excommunicatus, interdictus, aut ſuſpenſus, ab eo debet abſolvi, à quo fuit nominatim cenſuris mulctatus, vel ab ejus Succeſſore, vel Superiore, vel ab eo, cui ſuas vices commiſit; quæ Regula eſt certa, & ab omnibus obſervatur; ſecus perturbarentur juriſdictiones omnium Judicum, periret ordo judicii, & bona adminiſtratio Eccleſiæ; Quandoquidem idem eſt, nominatim excommunicare, & ejus abſolutionem ſibi excommunicanti expreſsè reſervare, prout probatur in *cap. Paſtoralis, §. præterea, extra de off. ordinarii, & ibi Gloſ.* quam ſequitur noſter *Ledeſm. par. 1. ſumm. tit. de la eſcommunion, cap. 8.* ver. dub. lo *quinto*, & *Bonac. de cenſ. diſput. 1. quæſt. 3. pun. 1. num.* [illegible] ver. *dixi, per ſententiam*, & alii omnes.

2. Verùm abſolvere à cenſuris, vel à caſibus reſervatis, inſcio reſervante, idem eſt, quod illum parvipendere, deſpicere, & ſuis juribus ſpoliare, quod injuſtum cenſeo & iniquum.

3. Proindè etiam Novitii nequeunt abſolvi à Superioribus Regularibus ab hujuſmodi cenſuris, & pœnis prædictis, ſine licentia illorum Epiſcoporum, à quibus fuerunt nominatim cenſurati & pœnis affecti, & eſt expreſſa deciſio *cap. cùm illorum, de ſent. excom.* ibi, *ſine licentia Romani Pontificis Abbas non poteſt, nec debet eos abſolvere.*

4. Quod procedit de jure communi, quo in delictis puniendis attenditur tempus commiſſi criminis, *l. 1. ff. de pœnis, l. injuriarum æſtimatio, ff. de injuriis l. 1. §. 1. ff. ad Sylan.* & ſequitur *Novar.* in ſuo *tract. de datione in ſolutum, q. 25. par. 2. & in Prax. elect. fori, qu. 46. ſect. 2.* in ultima impreſſione Neap. *Giurb. deciſ. 23.* ubi notat, quòd in omnibus debet attendi initium, & principium, *ex l. ſi filiusfamilias, ff. de verb. oblig.* & *Ricc.* multis cumulatis *par. 4. prax. reſol. 253.*

5. Nihilominùs de jure ſpeciali, & in vim privilegiorum Novitios poſſe abſolvi ab omnibus cenſuris, & caſibus reſervatis, docet *Carol. de Graſſis* multis allegatis *effect. 1. ampl. 9. nu. 79. Navar. lib. 3. de Regularibus, conſ. 58. Rodriq. tom. 1. quæſt. 20. ar. 21.* ubi ad hoc citat *Privil. Clem. IV.* Minoribus conceſſum, & aliud *Pauli III.* conceſſum Societati Jeſu, & *tom. 3. quæſt. 51. art. 12.* & *Bonac.* aliis citatis *tom. 3. de cenſur. Bull. Cœn. diſput. 1. q. 16. ſect. 1. pun. 3. nu. 10.* & alii *Doctores* non pauci, ex quo ratione domicilii contracti, & Novitatus incœpti ſunt in Religione perſonæ Eccleſiaſticæ, & in favorabilibus veniunt appellatione Profeſſorum; quippè qui omnes habent communicationem privilegiorum.

6. Attamen hac in parte non debemus cæcutire, ſed diligenter advertere, quibus intendimus uti; tum quia multa extant conceſſa vivæ vocis Oraculo, quæ quomodò & qualia ſint ſublata, dixi ſuprà in *tract. de Oraculis.* Tum etiam, quia multa ſunt conceſſa Profeſſis [illegible] virtute cujus clauſulæ excluduntur Novitii; tum [illegible] quia quædam reperiuntur conceſſa indefinitè, & [illegible] lutè pro Subditis, vel pro ſuis Fratribus, vel pro ad ſe [illegible] fugientibus, & ſic item excluduntur Novitii; tum [illegible] an per talia privilegia ſit facta facultas Confeſſariis abſolvendi ab omnibus cenſuris latis à jure, & ab homine duntaxat? cum illa clauſula, *parte ſatisfactâ*, vel abſolutè, ſuppreſsâ tali clauſulâ, in foro conſcientiæ? an verò foro externo?

7. In quibus oportet advertere, quod abſolutio in vim privilegiorum conceſſa, non extenditur ad forum contentioſum; quam ob rem non poteſt comprehendere nominatim excommunicatos, nec per Cedulones juridicè declaratos; ſecùs perturbaretur juriſdictio excommunicantis, eique fieret magnum præjudicium.

8. Nec poteſt præſumi, Summum Pontificem [illegible] conceſſiſſe cum tanto præjudicio tertii, cui nunquam [illegible] tendit derogare: Niſi in magnis cauſis, quæ poſſent Rempublicam adjuvare; compenſato tamen ſemper [illegible] re, & intereſſe alterius tertii.

9. Nec quod privilegia Mendicantium ſint in [illegible] communi Jubilæo, in quo ad majorem claritatem [illegible] ſolet apponi illa clauſula; *niſi infra tempus* [illegible] *hujuſmodi Jubilæi ſatisfecerint, aut cum partibus* [illegible] *verint*, nullo modo ſuffragari poſſe aut deb[illegible].

10. Perindè, ſi quæ ſint in Ordine R[illegible] Mendicantium, quibus ſiat facultas Confeſ[illegible] vendi ab omnibus cenſuris, etiam ab hom[illegible] particularem ſententiam, ſemper debent intelligi quoad forum

forum conſcientiæ, in quo nulli fit præjudicium, nec exerceatur juriſdictio cum tumultu. Secùs autem, quoad forum contentioſum, vel ſub illa clauſula, *parte tamen ſatisfactâ*, etſi non exprimatur, debet tamen præſupponi & præintelligi, ad hoc, ut conſervetur Ordo Hierarchicus Eccleſiæ, *Vaſquez tom.4. in 3. p. D. Thom. de excomm. dub.20. nu.8. Hurtado de excomm. diſp.15. nu.61. Diana par.1. tract.11. de Bull. Cruciat. reſol.29.* & ltè *Barthol. de Vecchis in Prax. de Novit. diſput.9. dub.9. nu.6.*

11. Quia conceſsâ facultate abſolvendi cum iſta clauſula de ſatisfactione partis, cenſetur conceſſa facultas abſolvendi, etiam quoad forū contentioſum; quod patet ex illa Regula, quod ceſſante causâ finali, ceſſat legis diſpoſitio; ſed cauſa, ob quam cenſetur non conceſſa dicta facultas quoad forum externum pro dictis cenſuris, tam ex dictis privilegiis Mendicantium, quàm ex Bulla Cruciatæ (ut dixi) eſt, ne perturbetur ordo judicii excommunicantis.

12. Verùm, quando conceditur facultas abſolvendi, *parte ſatisfactâ*, non perturbatur ordo judicii, neque Tribunal Judicantis; quia Judex ferendo cenſuras ad inſtantiam partis, cenſetur ſe conformare intentioni partis, quâ quietâ, quieſcit Tribunal.

13. Hinc abſolutio data intuitu Bullæ Cruciatæ, Jubilæi, vel Privilegiorum Mendicantium, præcedente ſatisfactione partis, ſuffragatur, nedùm pro foro interno; ſed etiam externo, prout eruditè *Alphonſ. de Leone in tract. de Jubilæo, nu.60.* in editio. Neapolit. & *de cenſuris recollect.2. nu.794. fol.180.* & *Gutier. lib.1. canon. qq. cap.2.* quia ſolutione ejus, quod debetur, tollitur omnis obligatio.

14. Nec obſtat vivæ vocis *Oraculum Clement. VIII.* quod refert *Sorb. in addit ad compend. privil. Mendicantium, ver. abſolutio extraordinaria, quod Fratres, §. quoad tertium, & verbo Novitius, tit. de Novit. abſolut.* quo cenſet, Pontificem declaraſſe, Novitium vi Privilegiorum non poſſe in Religione abſolvi à Superiore Regulari; ſi ante, vel poſt habitum ſuſceptum fuerit obnoxius caſibus reſervatis Epiſcopo, vel S. Sedi Apoſtolicæ.

15. Tum quia de eo non conſtat authenticè; nec eſt tale, quale ab *Urbano VIII.* deſideratur; tùm etiam, quia hoc fuit declaratum pro Capuccinis tantùm, & odia reſtringuntur, *Lezana tom.4. ver. Novitii, nu 36.*

16. Nec nobis objicias *Decret. Clementis VIII.* prohibentis abſolvere à reſervatis Epiſcopo & hujuſmodi, in vim privilegiorum, quia illud *Decretum* loquitur de abſolutione conferenda Laicis intuitu privilegiorum; Novitii autem in gratioſis cenſentur Fratres Regulares, & perſonæ Eccleſiaſticæ.

Quæſt. 18. ***Si Novitius poſt abſolutionem à cenſuris, habitum dimittat, an reincidat?***

1. ET quidem reincidere tenuerunt Antiquiores, quos noviſſimè ſequitur *Ricc. par.4. Prax. reſol.58.* Tu verò dic, quod hujus certa deciſio pendet ex verbis privilegiorum, quibus intendis uti ad effectum hujuſmodi.

2. Nam alia abſolutè loquuntur, dantque facultatem abſolvendi à cenſuris, aut diſpenſandi, abſque ulla limitatione; alia verò ſub conditione, dummodò in Religione perſeverent; alia ſub pacto, dummodò habitum recipiant; quædam loquuntur de Novitiis ingreſſis, quædam verò de volentibus ingredi, & ſic Novitii non uno ore, nec uno modo privilegiantur, ut dixi in *tract. de Recip. q.17.*

3. Patres Carmelitæ habent *Privilegium* à *Sixto IV.* ſibi conceſſum, quod incip. *Dum attenta*, & refert per extenſum *Lezana tom.1. cap.24. de Novitiis, nu.8.* quo fulti diſpenſant & abſolvunt Novitios, etiam volentes prædictæ Religioni aggregari, cum reincidentia tamen.

4. Patres Ordinis Prædicatorum habent aliud, in eorum *Mari Magno* regiſtratum, quo poſſunt abſolvere, & diſpenſare, etiam Novitios.

5. Patres Minores habent privilegium hujuſmodi, & refert *Rodr. cit. loc.* & *Portell. ver Novitii abſolutio, nu.32.*

7. Patres Minimi de Ordine S. Franciſci de Paula habent aliud, ſibi conceſſum à *Julio II.* quod per extenſum ponit *Peyr. tom.1. privil. Minimorum* inter *Conſtitut.* ejuſdem 2. & *ibi in* §. 9. multa colligit.

7. Denique omnes Regulares habent propria; ſaltem ob communicationem eorundem; de quibus latè *Suar. tom.4. de Relig. lib.2. cap.24. à num 5. Diana tom.3. tract.2. reſol.34. Alphonſ. de Leone de off. & poteſtate Confeſſ. par.2. recollect. 11. nu.188.* & *Barthol. de Vecchis in Prax. Novitiorum, diſp.9. dub.1. & 2.*

8. Exindè collige, quod ſi Novitii fuerint ſimpliciter abſoluti, & abſque aliqua limitatione diſpenſati, non reincidunt in cenſuras, nec in alias Irregularitates, ſi egrediantur à Religione, & habitum dimittant; quia abſolutio à cenſuris abſolutè exhibita, mox habet effectum ſuum conſumatum; & nodus bene ſolutus, non video, quomodò poſſit ex ſe redire, & de novo illaqueare; ſecùs autem dicendum, ſi ſub conditione abſolvantur; quia conditionalis non purificat, nihil ponit in eſſe.

Quæſt. 19. ***Novitii nondùm admiſſi, ſed quantocius admittendi, an queant abſolvi à Confeſſariis Religioſorum illius Monaſterii, in quo ſunt habitum ſuſcepturi?***

1. HAc in re dicas, quod attendenda ſunt verba privilegii, quo utimur; quia, ut hic ſuprà dixi, privilegia non uno modo loquuntur, & Regulares non poſſunt excedere limites juriſdictionis ſibi delegatæ à Papa, & memorare; an abſolutè, vel ſub conditione fuerint abſoluti; quia abſolutio ſimpliciter exhibita, ſtatim habet effectum ſuum.

2. Nec dices, quod de proximo accingendus habetur pro accincto, ex *l. penul. ff. de milit. teſtam. & l. item legato 47. §.1. ff. de leg.3.* & quod pro dato habetur, quod paratum eſt, ut detur, ex *authen. ut exact. inſtant. dot.* & quod perditum reputatur, quod ſtatim eſt perdendum, ex *l. ſi quis cùm ſciret, ff. pro empt.* & quod deficit conditio, quam conſtat defecturam, & talia hujus generis, quæ refert *Ricc. Prax. p.4. reſol. 183.*

Quia prædicta jura, & ſimilia procedunt ſecundùm quandam fictionem juris, & non ſecundùm veritatem, prout *Preſ. de Franch. deciſ. 449. par.3. nu.5.*

3. Attamen privilegia debent intelligi verè, & realiter, & cum proprietate verborum; hoc eſt, reſpectu eorum Novitiorum, qui verè ſunt Novitii.

4. Vel dicas, quod prædicta jura debent intelligi, quandò opus paratum faciendum eſt infallibiliter; ſecùs autem, quandò poteſt non fieri, prout eſt in caſu noſtro; nam ex multis poteſt impediri, ut habitus conceſſus non aſſumatur, *Ricc. cit. loc. in fin.* & vide, quæ dico in *tract. de Oblat. q.14.*

Quæſt. 20. ***Novitii, an poſſint validè confiteri Confeſſario Sæculari, vel Regulari, ab Epiſcopo tamen approbatis?***

1. SEntentia affirmativa liquidò conſtat ex deciſis; tum quia Novitii ſecundùm ſubſtantiam, & ex parte rei ſunt Sæculares; Proindè, poſſunt confiteri quando, & quibus tenentur alii Laici; nec ſunt in Monaſterio cum obligatione obſervandi Regulam, vel præcepta

cepta Prælatorum: niſi ex quadam decentia, urbanitate, & animo practicandi auſteritates.

2. Nec peccantes in Religione, poſſunt incidere in caſus reſervatos à Prælato Religionis aditæ; quia in odioſis, quomodocunque latis contra Fratres, non veniunt Novitii.

3. Nec obſtat illud *Concil. Triden. ſeſſ. 23. cap. 15. de reform.* ut nullus à peccatis abſolvere valeat; niſi obtentâ facultate ab Epiſcopo Loci.

Quia hoc potiùs juvat; dum Confeſſarius, de quo loquimur, habet poteſtatem ab Epiſcopo abſolvendi omnes ad ſe confugientes, & Novitius in re eſt Sæcularis, & ſuâ ſponte ad eum accedit; ideoque non video, quomodò ejus confeſſio poſſit eſſe non bona.

4. Nec objicies illa verba *Clem. VIII.* poſita in *Inſtit. Novit.* ibi, *ipſi autem Magiſtro ſoli Novitiorum confeſſiones audiendi cura committatur*, tum quia hæc verba non annullant contrarium factum; tum item, quia cenſentur dicta per modum directionis, & conſilii, & ad meliùs eſſe; tum item, quia prædictæ *Inſtitutiones* non comprehendunt omnes, ut dixi ſuprà, *Molſeſ.* poſt multos in *ſumm. tom. 1. tract. 7. cap. 14. num. 81. Naldus in ſumm. ver. Novit. num. 7.* & *Bonac. in decal. diſput. 4. quæſt. 2. pun. 7. §. 4. num. 28.*

5. Dixi validè, ſed non licitè; quia hi debent cavere omne ſcandalum, & cuſtodire decreta Papæ, & ſuorum Superiorum; ſunt enim in Religione, ut probentur, & cognoſcantur obedire.

6. Nec deſinam dicere, quod Confeſſarius Regularis non approbatus in Religione pro confeſſionibus Novitiorum, ſi eorundem confeſſiones excipiet, non ſolùm uſurpat ſibi munus Deputatorum; verùm etiam in re gravi ſuam exequitur voluntatem, contra intentionem, ſaltem implicitam ſui Superioris; Perindè, peccat mortaliter, cui Novitius, etiam confitendo cooperatur; & ſic eodem modo peccat, ponit obicem, & confeſſionem invalidat.

7. Limita, niſi hoc fiat ratione alicujus neceſſitatis currentis ex parte Novitii; nempè ſi Confeſſarius deputatus iniquè recuſet illum abſolvere, & occurrat præceptum communicandi, & Novitius contritionem non habeat, vel immineat ſcandalum, ſi à communione deficiat.

8. In his quidem caſibus fallit deciſio, tùm ex parte Confeſſarii, qui habet poteſtatem abſolvendi omnes confugientes ad ſe; tum ex parte Novitii, qui de jure Naturali, & Divino tenetur vetare omne ſcandalum, & ſuam famam cuſtodire.

9. Quod magis patet, ſi advertas, quod concurrentibus duobus præceptis, quorum unum neceſſarium debeat frangi, aut prætermitti, ſtandum eſt potiori.

10. Sed in caſu, de quo agitur, concurrunt multa jura, utputà, jus naturale divinum de vitando ſcandalo; & jus naturale abſolutum de propria fama ſervanda, & jus Naturale Divinum de non communicando in mortali, & jus poſitivum; nempe præceptum hominis, de non audiendo confeſſiones Novitiorum, abſque Superioris licentia: igitur ſtandum eſt illis, quamvis deficiat iſtud; etenim illa ſunt plura, & fortiora, & duo vincula magis ligant.

11. Nec in his Confeſſarius diceretur uſurpare ſibi munus Deputatorum, ex eo, quod id fieret ad evitandum majora mala proximi, ad quod unuſquiſque ex charitate tenetur; nec talis Novitius in noſtro caſu diceretur cooperari peccato Confeſſarii, ſed uti jure ſuo.

* * *
* *

Quæſt. 21. Novitii, an validè poſſint confiteri Confeſſoribus, non pro ipſis, ſed pro Monachis tantùm deputatis?

1. NEgativè per ea hic immediatè deciſa; ſecùs autem in caſu neceſſitatis; quia neceſſitas facit licitum, quod anteà erat jure illicitum, *de Regul. juris, Reg. 4.* prout foret ad cavendum ſcandalum, vel grave damnum, quod quis ſuæ perſonæ, vel famæ timeret, ſi ſua confiteretur peccata N. pro Novitiis deputatò; nempè ſi probabiliter ſupponat, vel cognoſcat ſe habitu ſpoliari, vel è Religione expelli, ob ſua confeſſa tali P. vel aliquid aliud malum adverteret ſibi exindè evenire, inſtante præcepto de ſe communicando; dum ſine ſcandalo nequit à communione deſiſtere, ne communicet in mortali, poterit ad alium Confeſſorem divertere, & ei validè confiteri, etſi non ſit pro Novitiis deſtinatus.

2. Nec his obſtat (prout diximus) *Trid. d. ſeſſ. 23. cap. 15. de reform.* tum quia jus naturale divinum præfertur juri humano, ut eſt, deputari ad confeſſiones excipiendas hujus, vel illius; tum etiam, quia poteſtas data Superiori, cenſetur conceſſa ad ædificationem, non autem ad deſtructionem famæ, vitæ, & bonorum, prout ex multis *Rodriq. in ſumm. p. 1. cap. 55. num. 12.* & doctiſſimus noſter *P. Vinc. Candidus* in ſuis *diſquiſitionibus tom. 2. diſſert. 22. art. 68. dub. 4. ver. dico duodecimò, Corolianus de caſibus reſervatis, part. 1. ſect. 1. art. 17. nu. 5.* & *Cardinal. Toletus in ſumm. lib. 3. cap. 13.*

Quæſt. 22. Novitii ſoli de more recitantes officium in Choro, an ſatisfaciant præcepto, loco Profeſſorum?

1. ET quidem ſatisfacere conſtat ex deciſis; etenim Novitii in favorabilibus cenſentur Profeſſi, & gaudent privilegiis illorum.

2. Limita, dummodò ſint in numero opportuno, hoc eſt, ad minus tres, qui faciant corpus Communitatis, ſeu Collegium, cui impoſita eſt obligatio recitandi in Choro horas canonicas.

3. Et nota, quod non dico, Novitios teneri perſolvere hoc onus; quia non veniunt in odioſis, ſed poſſe hoc perſolvere, loco Profeſſorum; ex quo ſunt partes illorum, & potiuntur (ut dixi) eorum privilegiis.

Quæſt. 23. Novitii, nondum in ſacris conſtituti, an poſſint licitè negotiari?

1. POſſe dicas, quia etſi negotiatio ſit inhibita Clericis, in ſacris conſtitutis & Religioſis; nihilòminus, Novitii non comprehenduntur in Bullis, nec in juribus, quæ abſolutè loquuntur contrà Religioſos, ut dixi ſuprà & docent omnes.

2. Verùm non expedit, nec decens eſt, juxta illud Apoſtoli, *omnia mihi licent; ſed non expediunt omnia*: quandoquidem turpe foret, & forſan occaſio gravis ſcandali, ut qui venit in Religionem in paupertate probari, divitiis vacet, & implicet ſe negotiis Sæcularibus.

Quæſt. 24. Novitii, an poſſint ad Ordines promoveri ab eorum Abbatibus, vel Prælatis?

1. NEgativè reſolvo quæſitum, & eſt deciſio *Conc. Trid. ſeſſ. 25. de reform. cap. 10.* ubi deciſum habes, quod Abbatibus non licet, nec aliis, quantumvis exemptis, intra fines alicujus conſiſtentibus, etiamſi dicantur nullius Diœceſis, literas dimiſſorias concedere, aut minores ordines conferre cuiquam, qui Regularis ſibi ſubdi-

Digitized by Google

ſubditus non ſit, abſque incurſu gravium pœnarum, de quibus *P. Carolus Theſaur. p. 2. Prax. de pœnis Eccleſiaſticis, ver. Ordo cap.* 21.

2. Novitii autem non ſunt Subditi, nec veniunt nomine Subditorum Regularium, ex quo liberi ſunt in Religione, & abſque alia licentia poſſunt ab illa recedere, prout notat *Maiol. de Irregul. lib. 4. cap. 2. n. 11. § quinimò, Novar.* in ſuo *Opuſculo juris Pontificii novi*, & *Ricc. p. 4. Prax. reſol.* 257.

3. Quod extende ad omnes alios Regulares, qui non ſunt Subditi; & eſt deciſio Sac. Congregat. de qua teſtatur latè poſt alios *Tambur. de jur. Abbat. tom. 2. diſput. 2. quaſt. 7. & Barboſa de jur. Eccleſ. univer. lib. 1. cap. 18. num. 8. & ſequen.*

4. Quod procedit, etiamſi Regulares ordinandi haberent dimiſſorias ſpeciales ſuorum Superiorum, aut ipſimet Abbates habeant facultatem Epiſcopi Loci Ordinarii, & eſt Deciſio Rotæ Romanæ, habita juſſu *Clement. VIII.* & refert *Seraph. in deciſ. 85. par. 1. Barboſa alleg. 3. nu. 11. p. 2.*

5. Et fuit ita multotiès ab eadem Sacr. Congreg. deciſum, *Novar.* in ſuo *Lucer. Regul. ver. Ordo*, quæ omnia pendent ex eadem radice; utputa, quia non ſunt Subditi, ergò per argumentum à contrario ſenſu, poterint ordinare ſuos Subditos; dummodò hi Abbates habeant privilegium ordinandi.

6. Et nota, quod non ſubditi, ab eiſdem promoti, vel tonſurati, ex defectu poteſtatis prædictæ cenſentur non ordinati; & ſunt iterum ordinandi, ex *Decreto* Sacr. Congregat. *Novar.* cit. *loc. num.* 5.

Quaſt. 25. Novitii, an poſſint ſaltem promoveri ab Epiſcopo, & à quo, & cum quibus dimiſſoriis?

1. PRæmiſſis aliorum placitis, *Sanchez ad Decal. lib. 4. cap. 39. nu. 19. & lib. 6. cap. 10. nu. 18. 19. & 20.* dicit, poſſe Novitios quibuſcunque ſacris ordinibus initiari; tum quia nullus reperitur *textus* id prohibens; & non prohibita, cenſentur conceſſa; tum quia id tenent multi graves *Doctores* quos *ibid.* citat.

2. Nec his obſtat *cap. Monaſteriis* 19. *q.* 3. quod eſt *D. Gregorii lib. 8. Epiſt.* 23. ibi, *Monaſteriis omnibus fraternitas veſtra diſtrictiùs interdicat, ut eos, quos converſionem ſuſceperint, priuſquàm biennium in converſione compleant, nullo modo audeant tonſurare.*

Quia hæc verba loquuntur de tonſura, ſeu corona Monachali, & habitu Profeſſorum; prout eleganter explicat noſter Emin. Cardinalis *Turrecremata ibid. nu.* ibi, *tonſuram Monachalem facere, eſt habitum Profeſſorum inducere*; quem ſequitur *Miranda in Manuali Prælat. q. 38. ar. 9. concl. 2.*

Idipſum laudat ex contextu, & *Nald. in ſumm. ver. Ordo*, & *Ricc. d. par. 4. Prax. dict. reſolut. 257. nu. 2.*

3. Quam concluſionem ſic abſolutè latam, intellige procedre in vim juris communis; prout notat *Lezana tom. 1. cap. 24. nu. 6.* ſecùs ex jure ſpeciali; quia de novo jure *Conc. Trid.* nullus poteſt licitè promoveri ad ſacros Ordines, ſine titulo ſufficienti.

4. Attamen juſſu *Pii V.* extenditur ad Regulares, ut patet ex ſua *Conſtitut.* quæ eſt 74. in ordine *Bull. Cherub.* qua cavetur, ut nullus Clericus Sæcularis, vel Regularis non Profeſſus, poſſit promoveri ad Ordines, ſine ſufficienti titulo; & Sacra Congregatio declaravit; quia Regulares Profeſſi dumtaxat ordinantur ad titulum Religioſæ paupertatis; prout notant multi, *Maiol de Irregul. lib. 4. cap. 15. nu. 1.* & *Genuenſ. in Prax. cap. 83. num.*

5. Proindè, reſpectu Minorum ordinum Novitii ordinandi ſunt à proprio Epiſcopo, ex *cap. cùm nullus, de temp. ordin. in 6.*

5. Hic autem Epiſcopus proprius, non eſt ille Loci originis Novitii; ſed Loci Monaſterii, in quo Novitius Novitiatum facit; ut bene fundat *Sanchez in dict. lib. 6. cap. 10. num.* 21. quia arguere à matrimonio carnali ad ſpirituale, tenet argumentum, ex *cap. inter corporalia, de translat.*

6. Matrimonium autem carnale, ex *Decreto Concil. Triden. ſeſſ. 24. cap. 1. de reformat.* debet fieri coràm proprio Parocho; hic autem cenſetur non ille Parochus Loci originis, ſi alibi ſponſus domicilium traxit; ſed Parochus Loci, ubi noviſſimè habitat; prout fuit ſæpè deciſum, & refert ex multis *Novar. in deciſ.* 219.

7. Hinc magis attendendum eſt domicilium habitationis, quàm illud originis, *Maſcard.* multis cumulatis *de probat. concl.* 1141. *nu.* 23. & *Bart. in tract. de repræſaliis, q. 7. nu. 3.*

8. Quod idem intellige de dimiſſoriis, quæ ſpectant ad Epiſcopum Loci Novitiatus, in caſu, quod alibi Novitius ordinandus ſit, ex quo ſine licentia proprii Epiſcopi ordinari non poteſt.

9. Hoc tamen non eſt ita abſolutum, quin alii *DD.* ſint contrariæ ſententiæ, exiſtimantes, ab Epiſcopo originis, vel prioris domicilii, non verò Loci, ubi facit Novitiatum, petendas, & concedendas eſſe dimiſſorias, ut ſunt *Henriquez, Suarez*, & alii, quos citat, ſed non ſequitur *Sanchez ubi ſuprà, nu.* 20. ut proindè ſervandum ſit, quod uſu receptum fuerit.

10. Nec requiritur licentia, ſeu dimiſſoria Prælati Religionis; tum quia Novitii ſunt omninò liberi in Novitiatu; tum quia Prælati Regulares non poſſunt licentiare ad Ordines; niſi ſolùm ſuos Subditos; ut patet ex *Regula*, & *Decr. Conc. Trid.*

11. Benè verùm eſt, quod in iſto caſu debent attendi propriæ Conſtitutiones, & Religioſorum Statuta, & advertere, an Novitiatus prædictorum fiat in Locis deſignatis ad præſcriptum *Decretorum Clement. VIII.* & quomodò hi poſſint Loca deſignata deſerere; etiam cum licentia Prælati, abſque eo, quod eorum Novitiatus ſub iſto prætextu diſcontinuetur, *Novar. Canon. part. 2. ſumm. Bull. de Novit. nu.* 3.

Quaſt. 26. Novitii nulliter Profeſſi, promoti tamen ad ſacros ordines, abſque titulo ſufficienti; an ſint ſuſpenſi ab exequutione ſuſceptorum, & quid, ſi poſt ſuſceptos, habitum dimittant?

1. CErtum eſt, quod Regulares tenentur ſuſcipere ordines, vel dimiſſorias accipere ab Epiſcopis, in quorum Diœceſibus ſunt Monaſteria, in quibus degunt, & ſunt aſſignati, juxtà *cap. 8. Conc. Trid. ſeſſ. 23. de reform.* & ita fertur declaraſſe *Gregor. XIII.* & habetur in *Bulla Leonis X. Sacro approbante Concil.* qua deciditur, quod Regularis ibi dicitur degere, ubi eſt aſſignatus.

2. Hos autem ſacros ordines nequeunt Regulares ſuſcipere, abſque ſufficienti titulo, ex *Decreto Conc. Trid. cap. 2. ſeſſ. 21. de reform.* & *Bulla Sixti V.* quam confirmavit *Clemens VIII.* in anno 1595.

3. Quæ, etſi loquatur de Clericis Sæcularibus; nihilominus extenditur ad Regulares non Profeſſos, ex *Bulla Pii V.* incip. *Romanus Pontifex*, & eſt 74. in ordine *Bullar. Cherub.* à qua *Bulla Gregor. XIII.* excipit Jeſuitas; prout poſt multos notat *Marc. Ant. Genuenſ.* in ſua *Prax. Cur. Archiep. Neapol. cap. 83. nu.* 2.

4. Titulus autem ſacrorum ordinum ſuſcipiendorum per Regulares, eſt Religioſa paupertas, vel ipſamet Religio poſſidens in commun, prout latè probat *Aloyſ. Ricc. reſolut. 448. p. 3. Prax.* ex *d. Bulla Pii V.*

5. Qui titulus Religioſæ paupertatis & Religionis nemini ſuffragatur; niſi ſolis verè & realiter Profeſſis; prout idem *Pius* ſtatuit eadem *Conſtitut.* præfata, quam omninò legere & obſervare debemus.

6. Proinde Clerici Regulares, ſi ante Profeſſionem ordinentur ſine titulo, ſunt ipſo facto ſuſpenſi, & exercendo ſuſceptos ordines, fiunt Irregulares; nec poſſunt abſolvi, niſi à Romano Pontifice pro tempore; & Epiſcopus hujuſmodi ordinans, ſuſpenditur à præſtatione eorundem, & ſimilium Ordinum per annum, ut conſtat ex *dict. Bulla Pii V.* & notant *Genuenſ.* & *Ricc.* cit. *loc.*

7. Quæ diſpoſitio *Bulla Pii V.* procedit, nedùm in non Profeſſis; verum etiam & in aliis Regularibus nulliter Profeſſis; prout ſæpè cenſuit Rot. Rom. *Ricc. in d. loc. Prax. n.* 4.

8. Exindè ſic ordinati ſine titulo, ſi poſtmodùm habitum Religionis dimittant; nedum ſunt ſuſpenſi, ut ſuprà dixi; ſed redduntur incapaces beneficiorum, ex *cap. cum bona, de ætate, & qualit.* ubi *Gloſ.* & *Abb. nu.* 6. *cap. final. de Clerico excommunicato*, & *Gl. in cap. delator. de exceſſibus Prælatorum.*

9. Nec ab his ignorantia craſſa excuſat, *Navar. in Manual. cap.* 27. *nu.* 241. nec dubietas; *Ricc.* cit. *loc.* quia dubius tutiorem partem debet eligere, & ob id dubius de validitate ſuæ Profeſſionis de validitate ſuæ Profeſſionis, debet à ſuſceptione Ordinum abſtinere & expectare, donec de validitate ſuæ Profeſſionis dicatur, *Navar. d. loc.* ſecùs fit inhabilis ad exercitium Ordinis, & incapax beneficii.

10. Quamobrem Regularibus, qui à Religione receſſerunt ob nullitatem Profeſſionis, nullatenùs conceditur licentia celebrandi in ſuſceptis; niſi prius conſtito de eorum patrimonio, quo poſſint honeſtè vivere, & certum ſit, quod non cogantur mendicare; quod bene obſervatur in Curia Archiepiſcopali Neapolitana, prout refert *Aloyſ. Ricc. in deciſ.* 17. *p.* 4. *& in parte nona poſthuma, collect.* 4180. ſuper *Bulla Sixti V. ampliat.* 5. & vide, quæ dico in *tract. de Profeſſione nulla, qu.* 40. *& de reclamati ne Profeſſ. q.* 22.

Quæſt. 27. *An bona Novitii remanſa in ſæculo, poſſint à Laicis collectari?*

1. NEgativè regulariter; quia Novitii gaudent privilegio fori; ſunt enim perſonæ Eccleſiaſticæ, & per ſuſceptionem habitus efficiuntur de foro Religionis, cujus habitum portant, & bona ſequuntur perſonam, cujus ſunt; ceu acceſſorium ſequitur naturam ſui principalis *Sanchez tom.* 2. *decal. lib.* 6. *cap.* 10. *nu.* 16. & *Ricc. p.* 3. *Prax. fori Eccleſiaſtici, reſol.* 132. *Novar. de electione fori, tom.* 1. *ſect.* 2. *quæſt.* 63. *num.* 10. *Gregor. Lopez in l.* 4. *titul.* 7. *par.* 1. *verb. Novitios.*

Et conſtat ex *cap. non minus, & cap. adverſ. de immunit. Eccleſ. & cap.* 1. *eod. tit. lib.* 6. ex quibus liquet, perſonas Eccleſiaſticas non teneri ad gabellas, impoſitiones, & ſimilia.

2. Verùm, ex quo Novitii ſunt in Religione mutabiliter, conſueverunt multi finem expectare, & in caſu regreſſus exigere, & non ſoluta petere; etenim præſumitur leviter intraſſe, vel malitioſè exiſſe.

Quæſt. 28. *Novitii poſt annalem probationem, ad Profeſſionem non admiſſi, an poſſint ad Superiores appellare?*

1. AFfirmativè: ſi eorum probatio, abſque juſta, & rationabili cauſa prorogetur; ſecùs autem, tum quia *Trid. ſeſſ.* 25. *cap.* 16. *de Regul.* vult, ut finito anno probationis, Novitius ſtatim ad Profeſſionem admittatur, vel ejiciatur; tum etiam, quia poſt annum Novitiatus expletum, prohibitum eſt Superioribus Profeſſionem differre; niſi ex juſta cauſa, prout Sacra Congregatio tempore *Pii V.* declaravit, ut dixi ſuprà *in tract. de Novit.* & ab illato ſibi gravamine quiſque poteſt appellare, *Gaſpar Paſſarell.* in ſuo *tract. privil. pag.* 230. *Rodriq. in Compend. reſolut.* 101. *num.* 62. *Ricc. p.* 4. *Prax. reſol.* 214. & *Novar.* multis citatis *deciſ.* 161. *num.* 2. *&* 3.

Quæſt. 29. *Novitius, ſi in uno Conventu recipiat habitum, & in alio Profeſſionem emittat, an validè profiteatur, & cujus Monaſterii remaneat filius?*

1. HAc in re ſunt obſervanda Religioſorum propria Statuta, quæ non æqualiter in omnibus procedunt; etenim in quibuſdam Ordinibus dantur filiationes perpetuæ: in aliis autem nullatenùs admittuntur.

2. In Illuſtriſs. Religione Clericorum Regularium Theatinorum, Novitius remanet filius illius Monaſterii, in quo, ſervatis ſervandis fuit in Religionem admiſſus.

3. In Religione autem Prædicatorum fit filius illius Monaſterii, pro quo, vel in quo ſuſceperit habitum, & habetur in *Conſtit.* noſtris *diſtin.* 1. *de recip. cap.* 13. *tex.* 4. *fol.* 43. *col.* 2. ibi, *declaramus, quod Novitii ad illos Conventus perpetuò pertinent; pro quibus fuerunt recepti; nec debent in alienis Conventibus ad Profeſſionem recipi, niſi de voluntate illorum Conventuum, pro quibus ſunt recepti ad Ordinem:* hæc *ibi*; per quæ vides, quod in nobis attenditur receptio ad habitum, per quam acquiritur jus Conventui, ſaltem proximè, in perſonis & bonis Novitiorum receptorum.

4. Nec dedecet apud nos, immò Praxis inolevit, tranſmittendi Novitios in Loca meliora pro bona eorum inſtitutione, & habetur in *d. loc.* noſtrarum *Conſtit. fol.* 61. *col.* 1. ibi, *Item declaramus, quod Novitii recepti in aliquo Conventu, non debent pro alienis Conventibus ad Profeſſionem recipi; niſi de voluntate illorum Conventuum pro quibus ad Ordinem ſunt recepti*; *ibique* additur, *quod Novitii ad illos Conventus pertinent, pro quibus ſunt recepti; ſi tamen ad aliquem alium Conventum mutterentur, poſſunt de licentia Superioris pro illo Conventu profiteri, accedente conſenſu Prioris, & majoris partis Vocalium utriuſque Conventus*; hæc *ibi*, *Et fol.* 46. *col.* 1. habetur, *ut de cætero Novitii in noſtro Ordine, qui in Minoribus Conventibus habitum Religionis aſſumpſerint, ad Conventus Majores transmutantur, ubi annum probationis peragant, & ſuo tempore profeſſionem faciant; pro illis tamen Conventibus, pro quibus habitum Ordinis ſuſceperunt*: hæc *ibi.*

5. Quod horum tranſmiſſorum Profeſſio ſit valida non audeo dubitare; tum quia uterque Conventus, putà, à quo, & ad quem, ſupponitur aptùs, & approbatus, ſeu ad præſcriptum *Clement. VIII.* deſignatus; tum etiam; quia eorum tranſmiſſio & Profeſſio fuit facta, ut decet, ſine defectu eſſentiali.

6. Nec obſtat diſpoſitio *cap. ad Apoſtolicam, de Regular. in* 6. quod ad validitatem Profitentium exigitur eorundem, & Virium, & Morum experientia, & approbatio. Nec, quod Monaſterium ultimum eos non potuerit per totum curſum experiri; ex quo Novitii per multum temporis non fuerunt ibidem commorati: quia iſthæc approbatio ad validitatem profitentium, ſufficit ut ſit mediatè, vel immediatè; nec requiritur experientia in omnibus, & per omnia, ut ſæpè diximus in *tract. de validitate Profeſſionis.*

* * *
* *

Quæſt.

Quaſt. 30. *Beneficia & Penſiones Novitii Illuſtriſſ. Societatis Ieſu, an extinguantur, vel cenſeantur vacare poſt annum probationis, vel poſt vota biennii?*

1. RESpondeo negativè, eò, quod ex *cap. Beneficium, de Regularib.* Novitiorum penſiones, vel beneficia non vacant; niſi per Profeſſionem ſolemnem, per quam Profitentes fiunt incapaces juris quæſiti, & quærendi, & prohibentur in ſæculum remitti.

2. Novitii autem hujus Sanctiſſimæ Societatis, nec poſt annum Novitiatus, nec ſtatim poſt Vota biennii, faciunt Profeſſionem ſolemnem, etſi cenſeantur verè Religioſi, & Perſonæ Eccleſiaſticæ; prout conſtat ex eorum *Conſtit.* & duabus *Bullis Greg. XIII.* altera, incip. *quantò fructuoſius*, ſub anno 1582. & altera incip. *Aſcendente Domino* 1584.

3. Quibus fit, ut ipſi Novitii poſt Vota biennii, quamvis remaneant capaces acquiſitorum, & acquirendorum; tamen non poſſunt à dicta Venerabili Societate, & Religione recedere.

4. Bene verum eſt, quod ejus Superior Generalis poteſt illos ſemper dimittere cum cauſa; etiam abſque illorum culpa, juxtà *Statuta* præfatæ Societatis, *p.* 4. *cap.* 4. *lit. E. in fin. & par.* 6. *cap.* 2. *lit. H.*

5. Hæc autem Superiorum poteſtas perſeverat, uſque dum hujuſmodi admiſſi non fecerint Profeſſionem ſolemnem, vel Vota Coadjutorum formatorum; tunc enim fiunt incapaces, & omni jure privati, ut latè *Sanchez tom.* 2. *decal. lib.* 7. *cap.* 27. *& cap.* 29. *Rodriq. tom.* 1. *q.* 37. *art.* 1. & *Novar. Canon. par.* 2. *ſumm. Bull. tit. de Jeſuitis.*

6. Et additur, quod qui beneficia Eccleſiaſtica habent in ſæculo, debent illa relinquere poſt primum Novitiatus annum, quandocunque Superiori viſum fuerit, ut habetur in *exam. cap.* 4. etſi in prima Congregatione Generali *Can.* 1. cautum ſit, ut relinquantur finito probationis biennio, antequàm emittant Vota biennii; & ſic hodie practicatur, *Sanchez* cit. *loc. cap.* 27. *nu.* 32.

7. Verùm hæc reſignatio fieri debet, vel ei qui contulit, vel aliis dignis Viris; de judicio tamen Peritorum in Ordine, & de voluntate Superiorum.

Quaſt. 31. *Novitius an dicatur Novitiatum diſcontinuare, ſi per aliquot dies extrà illum moretur?*

1. DIxi infrà *tract.* 9. *quaſt.* 6. & docet *Diana p.* 5. *tract.* 5. *reſolut.* 19. *Novar. p.* 2. *ſumma Bullar. titul. de Novitiis, nu.* 4. & *Author. ſumm. Diana p.* 2. *in ver. Novitiatus.*

Quaſt. 32. *Novitii infrà probationis annum, vel tacitè profeſſi, an poſſint eligi in Priorem Conventualem, vel Provincialem?*

1. NEgativè reſolvitur in *cap.* 28. *de elect. & Electi poteſt. tit.* 6.

Ibi, *Nullus Religioſus ad Abbatiam, ſeu Prælaturam ſuæ, vel alterius Religionis, de cœtero eligatur: Niſi anteà fuerit Ordinem Regularem expreſſè profeſſus, quod ſi ſecùs factum fuerit; eo ipſo irritum habeatur.*

Ad dignitatem verò Epiſcopalem (ad quam Novitii eliguntur interdùm) talem in Sæcularibus, vel Regularibus Eccleſiis, eligi minimè prohibemus: hæc ibi.

2. Idipſum deciſum habes in *Clementina* 1. *de ſtatu Monach. verſ. ſanè Prioratus aliquis, ſive adminiſtratio committi alicui, vel conferri non poſſit; niſi expreſſè profeſſus fuerit Ordinem Monachalem.*

3. Sed dices, quare poſſunt in Epiſcopum eligi; ſecus autem, in aliam Eccleſiæ adminiſtrationem?

Reſpondet *Gloſ.* quia ſtatus Epiſcopalis ſivè ſit Regularis, ſive Sæcularis, eſt majoris perfectionis, quàm ſit ſtatus Religioſorum, & Epiſcopi dicuntur Religioſiſſimi, & Regulares per Epiſcopatum aſcendunt, & non deſcendunt.

4. Proinde Novitius poteſt Epiſcopatum acceptare, & conſecrari, & poſtmodum de licentia Dom. Papæ Religionem ingredi, prout notat *Suar. tom.* 3. *de Relig. lib.* 5. *c.* 16. *n.* 15.

Quaſt. 33. *Novitius præſentatus ad beneficium juris patronatus Laicale, an poſſit in tali ſtatu, ab Ordinario inſtitui?*

1. GLoſſa in *d. cap. beneficium, de Regular in* 6. *in ver. conferendum* negat; ex quo Novitius dum eſt in Novitiatu; ſaltem fictione juris dicitur eſſe in ſtatu dubio, & ſtatus dubius non promovetur ad Militiam, *ff. de re militari, l. qui ſtatus.*

2. Et additur, quod Novitius cenſetur perſona Regularis, & gaudet privilegio immunitatis, ex *cap. Religioſo, de ſent. excom. in* 6.

3. Beneficium autem Sæculare non poteſt conferri Regulari, abſque Papæ diſpenſatione, juxtà communem Regulam, qua deciditur, ut Regularia Regularibus, & Sæcularia Sæcularibus beneficia conferantur, ex *cap. poſſeſſiones de rebus Eccleſ. non alien. & cap. cùm de beneficio, de prabendis in* 6. & *Conc. Trid. ſeſſ.* 14. *cap.* 10.

4. Secùs induceretur ad Religionem dimittendam, quod eſſe non debet 12. *quaſt.* 2. *cap. bonæ rei*; nam plantare Religionem, & plantatam fovere debemus, ut dicitur in *cap. cùm plantare, de privil.*

5. Aut tandem Novitius exiſtimatur ut Laicus, & beneficium Eccleſiaſticum Laico non confertur, ex *cap. ex litteris, de tranſact. & cap. cùm adeò, de reſcriptis, Navar. de prabendis, conſ.* 1. *nu.* 1. & *Aloyſ. Ricc. p.* 4. *deciſ.* 323.

6. Quæ adeò vera ſunt, ut nec poſſit Novitius proprium beneficium cum alio commutare, *ibid. nu.* 3. Quæ autem beneficia ſint ſimplicia, & quæ non; & quæ Regularia, aut Sæcularia, etſi omnia ſint Eccleſiaſtica, docet *Navar. de prabendis conſ.* 1. & 2. & *Rodr. tom.* 1. *q.* 34. ubi latè de beneficiis Eccleſiaſticis in ordine ad Regulares.

Quaſt. 34. *Novitius Canonicus, an durante Novitiatu debeat vocari ad electionem, quæ fit in Cathedrali Capitulo?*

1. REſpondeo, quod Novitius Canonicus non poteſt excludi ab electione facienda cum aliis Canonicis, ſi reperiatur præſens; nam dum juxtà prædictam *Decretalem* retinet beneficium ſuum, neceſſe eſt, ut & jura ab eo provenientia retineat, quorum unum eſt eligere.

2. Sed quæſitum eſt, an debeat vocari ad electionem, quæ fit? & *Arch. in cap. beneficium, ver. aſſenſus, de Regular. in* 6. *in fin.* inclinat in partem negativam, & eam ſequitur *Auguſt. Barboſa,* multis citatis *par.* 3. *de off. & poteſtate Epiſcopi, alleg.* 99. *nu.* 31.

3. Duplici ratione, quarum Prima eſt; quia ſicut abſens in loco remoto non debet vocari ad electionem; ita ſtans in Monaſterio, cauſa probationis; quia abſentia, & eſſe Novitius, æquiparantur quoad hoc. Secunda eſt; quia Procurator, qui erat Dominus litis per conteſtationem, per ingreſſum Religionis amittit uſum litis; ita & Canonicus per ingreſſum Religionis amittit uſum vocis, quam in Capitulo habebat.

Digitized by Google

4. Quod intellige quoad actum, non autem quoad habitum: nam ſi regrederetur, recuperat omnia.

Secus crederem in Patrono, vel in eo, ad quem, non de jure Collegii, ſed jure ſingulari ſpectaret electio.

5. Alii putant, quod ſit obſervanda conſuetudo, quaſi ſoleant hujuſmodi Novitii in Capitulo cum aliis Canonicis ſuffragari, poterunt inſtituere ad id Procuratorem, prout de jure; aut in totum omnia dimittere, ut quietè Domino ſerviant, quod tutiùs judico, etiam pro conſcientia.

Quæſt. 35. An Filius, ob ingreſſum Religionis poſſit à ſuis parentibus exhæredari?

1. NOn poſſe dico, etiamſi in Sæculo, in Parentes vitium ingratitudinis commiſiſſet; & eſt manifeſta deciſio *cap. non liceat* 19. *q.* 3. & pariter habetur in *l. Deo nobis* 56. §. 1. *C. de Epiſc. & Clericis*, ibi, *nec ullo modo exhæredari poſſe propter vitium ingratitudinis, in ſæculo commiſſum, neque per ingreſſum Religionis, Syl. ver. Religio* 3. *q.* 24. Eminentiſſ. *Bellarmin. tom.* 2. *controverſ. lib.* 2. *de Monachis, cap.* 36.

Quæſt. 36. Novitii ſuſcipientes habitum, an conſequantur Indulgentias plenarias in die Receptionis, an verò in die Profeſſionis?

1. DIvus Thomas 2. 2. *q. ultim. ar.* 3. *ad* 3. ait, quod is, qui profitetur aliquam Religionem, lucratur Indulgentiam plenariam, multò meliùs, quàm ille, qui ſuum corpus devovet ſubſidio Terræ Sanctæ; ibi, *Rationabiliter autem dici poteſt, quod etiam per ingreſſum Religionis quis conſequatur remiſſionem omnium peccatorum: Si enim aliquibus eleemoſynis factis; homo poteſt ſtatim ſatisfacere de peccatis ſuis, ſecundùm illud Daniel.* 4. *peccata tua eleemoſynis redime; multò magis in ſatisfactione pro omnibus peccatis, ſufficit, quod aliquis ſe totaliter Divinis obſequiis mancipet, per Religionis ingreſſum, quæ excedit omne genus ſatisfactionis, etiam publicæ pœnitentiæ, ut habetur in Decretis in cauſa* 33. *quæſt.* 2. *cap. admonere; ſicut etiam holocauſtum excedit ſacrificium, ut Gregorius dicit ſuper Ezechielem, unde legitur in vitis Patrum, quod eandem gratiam conſequuntur, Religionem intrantes, quam conſequuntur Baptizati*: hæc *ille*.

2. D. autem *Bernardus in lib. de præcept. & diſcip. cap.* 14. inquit, *quod Religio, amatores ſuos Angelis ſimiles, hominibus diſſimiles, facit, Divinamque in homine imaginem reformat, figurans nos Chriſto inſtar baptiſmi.*

Et habetur expreſsè in *cap. quis aliquandò vidit* 87. *de pœnitentia, diſtin.* 1. ibi, *non ergo neceſſaria ſibi erat certa ſatisfactio peccati, cujus totum vitæ tempus, obedientiæ impendebatur ſui Conditoris.*

3. Argum. cujus *cap. Gloſ. ibidem* docet, *quod intranti Monaſterium non eſt imponenda pœnitentia de peccato ante commiſſo, & hoc propter continuationem pœnitentiæ & exercitii, quæ in Monachis exiguntur, argum.* 16. *q.* 1. *c. vos, & cap. cum illorum, de ſent excom.* & *Gloſ. in d. cap. admonere, in ver. Monaſterium*, ſubnectit, *quod quantumcunque quis pœnitentiam teneatur finire, ſi intret Religionem, ad illam non tenetur; quia Religio ſolvit vinculum juramenti, ut in extrav. de jurejur. cap. pervenit: Item ſolvit Votum; ut extrav. de Voto, & Vot. redempt. cap. ſcripturæ; item vinculum Obedientiæ, ut in cauſa* 19. *q.* 2. *cap. duæ licet.*

4. Hinc eſt, quod ſi Papa alicui injungat, ut Romam eat pro pœnitentia, vel ut aliquid aliud faciat, & intret Religionem, non tenetur.

5. Et *Sixtus IV.* conceſſit, quod in receptione habitus quilibet Fratrum Ordinum Sancti Franciſci lucraretur Indulgentias plenarias; prout in *lib. Monumenta Ordinum, f.* 63. in 1. editio. & in 2. *fol.* 67. *conceſſione* 104. & id ipſum alii plures conceſſerunt, ut in *Compend. privil. Fratrum Minorum.*

6. *Julius II.* ſub anno Domini 1506. 5. Kalen. Auguſt. conceſſit Fratribus Minimis, ut quæcunque perſonæ in dicto Ordine Minimorum de cætero recipiendæ, in earum ingreſſu, plenariam omnium peccatorum ſuorum veniam, & indulgentiam conſequantur, prout expreſsè habetur in *Conſtit.* ejus, quæ incip. *dum ad ſacrum Ordinem Minimorum.* &c. & habetur in *noſtro Bul. ver. privil. Minim. fol.* 231. *litt. A.*

7. *Paulus Quintus* ſub anno 1606. ſua *Conſtit.* incip. *Romanus Pontifex in B. Petri Sede conſtitutus*, ut in *Bullar. Cherub. fol.* 202. plenariam conceſſit Indugentiam omnibus ſuſcipientibus habitum cujuſcunque approbatæ Religionis, confeſſis tamen & ſacrâ Communione refectis, id ipſum & profitentibus, prout in 4. §. meliùs eſt videre.

8. Igitur intrantes Religionem, & in ea profitentes, ſicut oportet, conſequuntur Indulgentias plenarias, & remiſſionem omnium peccatorum, ex duplici capite, & geminato titulo; nempe ex indulgentia à Romanis Pontificibus conceſſa, & ratione propriæ ac continuatæ pœnitentiæ.

9. Quandoquidem Indulgentia hauritur ex alienis meritis: Remiſſio autem peccatorum habita intuitu eleemoſynæ, vel continuatæ pœnitentiæ, inhæret propriis meritis: & ſicut gratia Baptiſmalis, non eſt indulgentia; ita & gratia Profeſſionis, quæ illi æquiparatur; non erit ſolummodò Indulgentia, juxtà doctrinam *D. Thomæ* cit. *loc.*

Quæſt. 37. Si Novitius faciens Profeſſionem, vel ſuſcipiens habitum Religionis, ſit in peccato mortali, an conſequatur remiſſionem omnium peccatorum, ad minùs quando ad cor rediens contritus & humiliatus?

1. NEgat Eminentiſſ. *Cajetanus* 2. 2. *qu.* 189. *in Comm. art.* 3. *in reſponſ. ad* 3. *in fin.* ex quo Profeſſio eſt totaliter opus hominis; ita, ut in ea non ſit diſtinctum ab opere operante opus operatum, quod ſit opus Dei; nam eſſe Religioſum, quod eſt effectus Religionis, eſt tunc opus humanum mortuum, ſicut & ipſa Profeſſio mortua eſt.

2. Omne autem opus humanum mortuum, ita cenſetur extinctũ, & præcipuè in moralibus, ut nullatenùs poſſit reviviſcere, nihilq; producere; etenim à privatione ad habitum, non datur regreſſus; proindè, qui Divinæ gratiæ ponit obicem in actu Profeſſionis ſuæ, privatur beneficio Divinæ largitatis, quod creditur Profitentibus dari; id ipſum procedit in conſequutione Indulgentiæ, cui, ſi homo deſit per mortale peccatum, non facit fructus ſuos: Unde ad tollendum impedimentum, jubetur prævia Sacramentalis Confeſſio.

3. Quamobrem ſi homo poſt ultimam Confeſſionem anteà factam, nullum peccatum mortale admiſit, non indiget aliâ Confeſſione ad lucrandum Indulgentias, prout *Navar. in tract. de Jubilæo, & Indulg. not.* 18. *nu.* 18. & *Gloſ. in extrav.* 1. *de pœnitentia*; quia caret obice, ratione cujus admittuntur beneficia Divinæ miſericordiæ.

4. Exindè inferas, quod mortiferè Profeſſus, ratione futuræ, & conſequentis contritionis, id ſolùm aſſequitur, quod præſentaneæ contritioni & pœnitentiæ, ex dono Divinæ gratiæ debetur.

5. Nec valet objectio, quod remoto obice, ſequatur effectus prioris cauſæ, ut patet in eo, qui fuit in mortali peccato baptizatus; quia hoc valet, quando cauſa prior reman-

Digitized by Google

remanſit in aliquo relicto effectu, prout Baptiſmum, obice baptizati non obſtante, relinquit poſt ſe in illius animâ characterem; ſecus autem, quando cauſa non remanet, nec in ſe, nec in effectibus; prout eſt Profeſſio, de qua agitur.

Quæſt. 38. An Novitii poſſint ſumere Bullam Cruciatæ, & virtute illius abſolvi à caſibus reſervatis?

1. Affirmativè, ut conſtat ex deciſis hic ſuprà *quæſt.* 2. tum quia Novitii in favorabilibus utuntur privilegiis Laicorum; tum etiam, quia ex parte rei, & ſecundùm ſubſtantiam ſunt Laici & Sæculares, *Suarez de Religione, tom. 4. tract. 9. lib. 2. cap. 16. num.* 10.

2. Hinc ſi Prælati Regulares obtineant aliquod *Breve*, quo Religioſi Subditi prohibeantur ſumere *d. Bullam*, & in virtute illius, ſibi eligere Confeſſarium, non ob id impediuntur Novitii; quia hoc *Diploma* non extenditur ad Novitios; etenim hi in odioſis non comprehenduntur, *Ledeſma in ſumm. tom. 1. tract. de pœnit. cap. 13. dub.* 14.

3. Proindè virtute *Bullæ* ſumptæ, poterunt inſtar Laicorum in Quadrageſima uti Lacticiniis, etiamſi hoc adverſaretur Regulæ; quia ut dictum eſt, Novitii quoad onera non cenſentur Religioſi, *Anton. Diana* multis citatis *1. par. moral. tract. 11. de Bull. Cruciat. reſolut.* 15.

4. Verùm Novitii debent advertere, quod ſunt Religionem ingreſſi, ut experiantur illius auſteritates, & addiſcant obſervare Regulam, & Superioribus obedire, non autem adverſari, & contradicere, & quod ſubjiciuntur eorum Magiſtris, & Majoribus Prælatis, & quod contraxerunt in Religione domicilium, & ob id in omnibus debent ab illis pendere, licentiam quærere, & ſcandalum evitare, & ſimilia, ne fortè fabricent in gehennâ.

Quæſt. 39. Novitius delinquens extrà ſepta, an debeat puniri ab Epiſcopo Loci?

1. Dixi *ſuprà p. 2. tract. 13 de exempt. Religioſ. q. 61.* & ſolvitur ex deciſis, quibus dictum eſt, quod Novitii in favorabilibus gaudent privilegiis Profeſſorum.

Quæſt. 40. Immiſcentes ſe cum Novitio, vel Novitia, an teneantur in Confeſſionibus hanc fateri circumſtantiam?

1. Reſpondeo negativè, eò quod de neceſſitate confeſſionis, illas tantùm circumſtantias tenemur confiteri, quæ mutant ſpeciem peccati, & eſt definitio *Conc. Trid. ſeſſ. 14. cap. 5.*

2. In caſu autem, de quo agitur, præter malitiam operis, non reperitur alia malitia, quæ faciat, quod eſt mortale, ob unam cauſam, ſit tale ob aliam cauſam, quod item procedit in Clerico in Minoribus conſtituto.

3. Secus autem, ſi Monialis eſſet Virgô, & Novitius in ſacris, aut Profeſſus; ſic etenim mutaretur ſpecies peccati; nempè aut ſtupri in Virgine, aut Sacrilegii, ratione Voti, quo afficiuntur Profeſſi, & ſacris Ordinibus inſigniti, *Marcell. Megal. 1. par. ſuæ Inſtitut. lib. 5. cap. 11. nu. 7. D. Barthol. à Sancto Fauſto, de Confeſſ. lib. 4. q. 80.* & *Anton. Diana par. 1. moral. tract. de circumſtan. reſolut. 7.*

TRACTATUS SEPTIMUS.

DE BONIS NOVITIORUM.

Quæſt. 1. Donatio quid ſit, & unde dicatur?

Divus Thomas *1. ſent. diſtin. 18. quæſt. 1. ar. 2. in corp. ver. item quantum ad ſignificationem, & in 1. p. qu. 38. art.* 2. ait, quod donum, ſeu donatio eſt datio irredibilis, non quod recompenſari non valeat; ſed quia recompenſationem non quærit.

2. Alii ajunt, quod ſit rei licitæ, nullo jure cogente; ad mera liberalitate facta collatio, ex *ff. de donat. l. donari, Sylv. in ſumm. ver. donatio.*

3. Quidam autem docent, quod donatio ſit quædam liberalitas, quæ nullo jure debetur, ut in *l. donare, ff. eod. tit.* & ſic idem per diverſa.

4. Et dicitur à dono, quaſi doni datio, ut ait *Juriſconſul. in l. Senatus, §. donatio, ff. de pœnis*, quos ſequitur *Jul. Clar. lib. 3. ſent. §. donatio, quæſt. 1.* & *ibi Addentes*, ſecundum communem ſententiam.

5. Hæc autem ut valeat, quinque requiruntur; Primò, ut fiat purâ & merâ liberalitate; adeò, ut donans non ſit aſtrictus ad aliquid dandum, vel faciendum. Secundò, quod non detur ob cauſam. Tertiò, quod ſit libera, hoc eſt, non ex aliqua cauſa inducente obligationem. Quartò, quod ſit abſoluta, hoc eſt, abſque aliqua repetitione. Quintò, quod fiat inter vivos, de quibus multa colligit *Angel. Aret. in rubr. Inſtitut. eod. tit.* ſub *nu.* 1.

6. Proindè Notarii, hujus generis contractus ſtipulantes, proteſtantur, quod donatio non ſit facta vi, dolo, aut ſuaſione aliquâ; ſed ſponte & liberè, & de donantis pura, mera, & ſpontanea voluntate; & quia ſibi placuit, & placet, & alia hujuſmodi ſolent addere; per quæ oſtenditur, quod ſit contractus, ſeu actus, quo res propria ex liberalitate donatur, & à libera voluntate proficiſcitur, & in volentem confertur.

7. Dico, quod res propria donatur; quia res alienæ dari nequeunt, argumento *l. ſi filius* 14. *l. ſi avia* 19. *l. de donationibus, C. de bonis matern.* quia ſcilicet non ſunt in dominio donantis, nec poſſunt ejus fieri, cui donantur, *l. in ædibus 9. in fin. ff. de donat. & l. nemo plus 54. ff. de Regul. jur.*

8. Nec liberalis rectè appellatur, qui de alieno diſponit; ſed ille, qui de ſuo detrahit, & alteri donat, *Seneca lib. 1. de Clement.*

9. Et addidi in volentem, quia nolenti liberalitas acquiri non poteſt, *l. hoc. jure 19. § non poteſt, de donat.* & invito beneficium non datur, *l. invito 69. ff. de Regul. jur.*

Quæſt. 2. Donatio quotuplex ſit?

1. Duæ ſignanter ſunt ſpecies donationis, una propria, quæ communiter dicitur vera, ſimplex, & abſoluta, ex *l. 1. ff. de donat. l. filia 20. §. ſi pater, ff. famil. erciſc. l. Senatus 35. §. 2. ff. de mortis cauſ. donat. l. Aquilius 27. de donat. l. donatio 25. l. ſancimus 34. C. eod.*

2. Altera, relata, quam non propriam appellant *Doctores in d. l.* & hoc ideò; quia interdùm purè, & ſimpliciter, ſine ulla adjectione res datur alicui; interdùm verò cum aliqua conditione, quo fit, ut donationum una ſit pura, & altera conditionalis.

3. Simplex donatio eſt illa, qua quis ex mera liberalitate aliquid donat, ut dixi ſuprà, & hæc donatio pro cauſa finali nihil aliud reſpicit, niſi donantis munificentiam, & liberalitatem, *Senec. lib. 1. de benefic.*

4. Relata autem refertur, non ad liberalitatem; ſed ad aliquid aliud, quod in contractu ſolet declarari.

Quæſt. 3. Donatio cauſa mortis, quid ſit, & quomodo diſtinguatur à donatione inter vivos?

1. DOnatio cauſa mortis eſt, cùm quis magis ſe velit habere, quàm eum, cui donat; magiſque eum, cui donat; quàm hæredem ſuum, ut in *Inſtitut. de donat. Clar.* in cit. *loc. q. 4. Craſſ. in §. donatio cauſ. mort. q. 1.* & notant *Doctores in l. 1. de donat.*

2. Et ubi donatio pura inter vivos facta, eſt inrevocabilis de ſua natura; hæc autem facta, cauſa mortis, eſt de ſui natura revocabilis, nec ſuum ſortitur effectum, niſi donantis morte ſequuta; æquipollet enim ultimæ voluntati, prout *Covar. in rubr. de teſtam. 3. p. nu. 25. in fin. Clar. ubi ſuprà*, & *Marc. Ant. Genuenſ. in practicabil. Eccleſ. q. 591.*

3. Tunc autem ceſetur donatio cauſa mortis, regulariter & communiter, quando in donatione fit mentio mortis; aliàs ſecùs, ex *l. ſeia 42. in fin. ff. de mortis cauſ. donat.*

4. In dubio, quomodò judicanda? Conſule *Clar.* & *Craſſ. ubi ſuprà*; quia ex multis reſolvunt quæſitum; hæc enim non intendimus in præſentiarum diſcutere; ſed tantùm terminos enucleare, pro notitia diſpoſitionum, quas de ſuis bonis ſolent facere Novitii, dum ſunt in probatione Regulæ, quam intendunt profiteri.

Quæſt. 4. Novitij exiſtentes in Novitiatu, an poſſint diſponere, & quomodò?

1. ET quidem poſſe, conſtat ex *Conc. Trident. ſeſſ. 25. cap. 16.* ibi, *nulla quoque renunciatio, aut obligatio anteà facta, etiam cum juramento, vel in favorem cujuſcumque cauſæ piæ valeat; niſi cum licentia Epiſcopi, ſive ejus Vicarii fiat intra duos menſes proximos ante Profeſſionem, ac non aliàs intelligatur effectum ſuum ſortiri, niſi ſecuta Profeſſione; aliter verò facta, etiamſi cum hujus favoris expreſſa renunciatione, etiam jurata, ſit irrita, & nullius effectus*: hæc ibi.

2. Quod *Decretum* ſupponit in Novitio facultatem dandi; ſecùs non præſcriberet illi formam diſponendi, & modum dandi.

3. Hæc autem forma duo intrinſecè includit; ad hoc, ut contractus ſint validi: Primum eſt, ut fiant cum licentia Epiſcopi, vel ejus Vicarii: Secundum, ut fiant infrà bimeſtre ante Profeſſionem, quod eſt valde notandum pro validitate contractuum; ſecùs autem erunt invalidi.

Quæſt. 5. Qua de cauſa Concilium Tridentinum hoc ſtatuit?

1. REſpondeo, quod cauſa finalis taliter diſponendi habetur paulò inferiùs in eodem *Decreto cap. 16. de Regul.* ibi, *ne hac occaſione diſcedere nequeat, quod totam, vel majorem partem ſubſtantiæ ſuæ Monaſterium poſſideat, nec facilè, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit.*

2. Quod extende ad omnem alium donatarium, aut poſſeſſorem bonorum Novitii, ob cujus bonorum detentionem læderetur libertas Novitii; quominùs, cùm voluerit, liberè, & ad ſui nutum, à Religione recederet; prout foret, ſi egrediens non poſſet potiri omnibus bonis ſuis anteà poſſeſſis.

3. Igitur pro omnimoda libertate Profitentium, & ad cavendum omnem ſpeciem coactionis, ſunt hæc per *Sac. Conc. Trid.* rationabiliter ordinata.

Quæſt. 6. Diſpoſitio Conc. Trident. an comprehendat donationes, & diſpoſitiones Novitiorum, qui excedunt ſexdecim annos?

1. NEgant *Menoch. de arbitr. caſu 436. nu. 8.* & *Theſaur. lib. 2. forenſ. q. 56. nu. 7.* ea ratione; quia *Tridentinum in d. cap.* loquitur continuativè ad ea, quæ præcedunt, prout poteſt colligi ex illis verbis, *Nulla quoque renunciatio anteà facta.*

2. Hæ namque dictiones, *quoque & anteà*, dicunt conjunctionem ad præcedentia, & denotant, ſubſequens *Decretum* referri ad præcedens, atque ad illud continuari.

3. Sed in præcedenti *Capitulo* fit ſolùm ſermo de Novitiis, ut ante decimum ſextum annum nequeant validè profiteri; nec item donationes facere, ſubjungitur ex immediato ſubſequenti *Capitulo*: Ergò præfata diſpoſitio non extenditur ad Novitios majoris ætatis; conſtitutio enim pœnalis, & exorbitans à jure communi, non debet extendi ad caſus non expreſſos; ſed tantùm ad expreſſa in præcedenti *Capitulo*, ut dictum eſt.

4. Et confirmatur, quia etſi minor, pupillari ætate peractâ, hoc eſt, poſt quatuordecim annos ſuæ ætatis, poſſit ſua bona donare, & de ſuis bonis diſponere, de conſenſu tamen Curatoris.

5. Nihilominùs talis diſpoſitio nunquàm erit valida; niſi fuerit per donatorem ratificata, ubi effectus fuerit major viginti quinque annis, ſecundùm jus commune.

6. *Trid. Conc.* habilitat minores ad validè diſponendum, dummodò infrà duos menſes ante decimum ſextum annum ætatis ſuæ hoc faciant, conſulto Epiſcopo, & ejuſdem habitâ licentiâ.

7. Quam ætatem *Sac. Concil.* ſub tali forma exiſtimavit congruam & idoneam ad validè donandum, vel renunciandum.

8. Igitur, qui majores ſunt, ſi velint donare, tali ſolemnitate non indigent.

9. Verum enimverò, prædictam formam, & *Conc.* diſpoſitionem comprehendere obligationes, & renunciationes Novitiorum; etiam majoris, & cujuſcunq; ætatis; eaque verba, *anteà facta*, referri, non ad ætatem, ſed ad duos menſes ante Profeſſionem, cenſuit *Sac. Congregatio Conc. Trid.* die 2. Februarii 1601 prout refert *Cardinalis Bellarm. in d. cap. ver. anteà facta*; Item *Barthol. de Vecchis in diſput. 8. nu. 1. in Prax. de Novit. ad Religion. admittendis, Sanch. lib. 5. decal. cap. 5. nu. 7.* & poſt multos *Auguſt. Barboſa par. 3. de off. & poteſtate Epiſcopi, alleg. 99. nu. 18.* & in *Collect. ſuper Trid. d. cap. nu. 3.*

10. Et ratio poteſt eſſe multiplex; tùm quia forma illa renunciandi, præſcripta à *Sac. Conc.* eſt de ſolemnitate contractus; quâ omiſsâ vitiatur diſpoſitio; forma enim & ſolemnitas debet eſſe una, & eadem ubique; nec debet eſſe diverſa, ex multiplicitate, vel paucitate annorum.

11. Tum etiam, quia lex indiſtinctè loquens, indefinitè debet intelligi, *Conc.* autem *Trid.* abſolutè loquitur in *d. cap.* de renunciationibus faciendis ante Profeſſionem cujuſcunque Novitii, ut dixi, & cenſuit S. Congr.

12. Tum item, ne Novitii ob tales diſpoſitiones, tempore Novitiatus factas, ſpoliarentur bonis ſuis, & egeſtate affecti contra eorum velle, ne cogerentur mendicare, profeſſionem facerent, & ad evitandum alias fraudes, quæ indies committebantur; etiam per eoſdem Regulares, ut bene notat *Navar. de donat. conſ. 8.* in 1. editio. & habetur in *d. cap. Trid.*

13. Hæc

Digitized by Google

13. Hæc autem finalis cauſa militat in omni Novitio ve ſit ſexdecim, ſive triginta annorum; ergò utrobique lebet obſervari eadem legis diſpoſitio, *Rodr. tom. 2. QQ. R. qu. 48. ar. 13. & 2. p. ſumm. cap. 7. num. 7.* & alii plures, quos *Barboſ.* allegat in cit. *loc.*

Quæſt. 7. Licentia Epiſcopi requiſita ad diſponendum, an poßit ab aliis elargiri?

1. LIcentia Domini Epiſcopi, eſt omninò neceſſaria Novitiis, ad validè renunciandum, vel ſe obligandum; quâ omiſsâ, & profeſſione ſequutâ, contractus edduntur nulli; nec remanet in poteſtate illorum, amplius ſanare hujuſmodi defectus.

2. Quia prædicta licentia eſt de forma, & ſolemnitate hujus generis renunciationum, & obligationum, & defectus formæ eſt inſanabilis.

Et debet concedi ab Epiſcopo Loci, in quo ſtipulantur contractus; etiam ſi non ſit conſecratus; ſatis enim eſt, quòd ſit confirmatus; nam Epiſcopi, & Archiepiſcopi à tempore confirmationis incipiunt habere jurisdictionem; has autem licentias impartiri eſt actus jurisdictionis, prout latè *Sanch. in decal. tom. 2. lib. 7. cap. 5. nu. 66.* & *Peregrinus in comment. ad Conſtitut. Cleric. Regul. par. 2. cap. 1. lit. C. §. 201.*

3. Item poteſt concedi ab ejuſdem Epiſcopi Vicario, ut dicitur in eodem *cap. Trid.* etenim unum eſt Tribunal Epiſcopi, & ejus Vicarii, & eadem utriuſque jurisdictio.

4. Item poteſt alteri delegari, ut concedat, ſi ſibi viſum fuerit expedire; quia actus jurisdictionis ordinariæ, poſſunt alteri committi, & in hoc ordinaria poteſtas diſtinguitur à delegata, ut dixi in *tract. de poteſt Prel.*

5. Item Capitulum, Sede vacante, poteſt hanc licentiam concedere; ex quo Capitulum in tali caſu, adipiſcitur Epiſcopi jurisdictionem.

6. Quod amplia ad Abbates, & alios Prælatos, ſi habeant jurisdictionem quaſi Epiſcopalem, & nulli Epiſcopo ſint ſubjecti; hi quidem poterunt in ſuis Diœceſibus hanc licentiam concedere, *Sanch.* cit. *loc. nu. 68.* & *Barboſ.*, multis allegat. *p. 3. de off. & poteſt. Epiſcopi alleg. 99. num. 4.*

7. Limita tamen in Prælatis Regularibus, qui in ſuis Monaſteriis, etiam exemptis, nequeunt hanc facultatem facere; quia *Concil.* ſe reſtringit ad ſolos Epiſcopos, prout latè *Rodriq. tom. 2. quæſt. 47. ar. 14. Miranda tom. 1. Manual. quæſt. 23. ar. 6. concluſ. 2.* & *Barboſa in collect. in d. cap. Concil. Trident. nu. 30. & ſequentib.*

8. Nec mirum; quia prædictum Statutum factum eſt à *Concil.* ad occurrendum fraudibus, quæ in dies committebantur; etiam per Monachos, cæteroſque Regulares; & ſuſpicio fraudum ceſſat in præſentia Judicis, ut dicitur in *l. ultima, ff. quod metus cauſa.* Epiſcopus autem eſt Judex Loci, aut Ordinarius, aut Delegatus, reſpectu Regularium in ſua Diœceſi, ut patet ex eodem *Trid.*

Quæſt. 8. An licentia prædicta debeat eſſe in ſcriptis?

1. HÆc autem licentia, non ſatis eſt, quòd fuerit petita; ſed debet eſſe obtenta, & intervenire in ipſomet actu renunciationis, *Cenedus canon. quæſt. lib. 1. quæſt. 1. num. 14.* & nuper *Barthol. de Vecchis diſput. 8. dub. 9. art. 3.*

2. Nec præſumitur obtentam eſſe ex lapſu plurium annorum, ex Rota Romana refert deciſum *Barboſa in d. collect. nu. 27.* ſub 15. Novembris 1624.

3. An autem debeat eſſe in ſcriptis; negat *De Vecchis cit. loc. à Sancto Fauſto in Theſ. lib. 5. quæſt. 187.* & alii plures, quibus ſubſcribit *Barboſa*, tam in *d. collect. ad d. cap. 16. nu. 27. Trid.* quàm in *d. alleg. 99. num. 10.* quia *Conc. Trident.* nullam facit mentionem de ſcriptura, & ubi in ſcriptis eam fieri voluit, id expreſſit, ut fecit eadem *ſeſſ. 25. cap. 5.* agens de ingrediendo Monaſteria Monialium.

4. Satis ergò erit, quòd oretenus fuerit conceſſa: Verùm, ad occurrendum litibus, & cavillis, quæ tali de cauſa poſſunt oriri, debet fieri in ſcriptis, & in Notariorum Prothocollis conſervari, quia ad probandum, quòd fuerit obtenta, & intervenerit, recurrendum foret ad teſtes, ſi ſcriptura deeſſet, qui non ſemper vivunt: ſcriptura enim, fit ad futuram rei memoriam, & eſt ſermo abſentis, ad abſentem, & Loci Ordinarius non poteſt omnibus præſentialiter intereſſe, & maximè Novitiorum contractibus, & conceſſa oretenus, ſi deſit ſcriptura, citò evaneſcunt.

Quæſt. 9. Bimeſtre ad diſponendum, an debeat eſſe morale, vel mathematicum?

1. REſpondeo, quòd dictum bimeſtre computandum eſt Mathematicè; hoc eſt, currere de momento in momentum, & ſecundùm quod menſes occurrunt in Kalendario, & docent *Sanchez lib. 2. de matrim. diſput. 24. nu. 15. & in decal. tom. 2. lib. 7. cap. 5. nu. 81. & 83. Barthol. de Vecchis de Novit. diſput. 8. dub. 9. nu. 5.* & *à Sancto Fauſto d. lib. 5. Theſaur. quæſt. 180.*

2. Et colligitur ex illis verbis *Conc. intrà duos menſes, proximos ante Profeſſionem*; ergò prædictum bimeſtre debet computari à die futuræ Profeſſionis, & additur, quòd cùm tale bimeſtre ſit pars, & complementum anni Novitiatus, debet regulari inſtar illius: annus autem probationis currit de puncto ad punctum, ut dixi in *tract. de Novit.* ergò, & idem judicium debet eſſe de hoc bimeſtri.

3. Proinde, renunciationes, & obligationes hujuſmodi factas per diem, ante duos menſes præfixos in *d. cap.* non valere, cenſuit Sac. Congregat. Cardinalium ſub die 21. Januarii 1617. & refert *Aldan. in compend. Canon. reſolut. lib. 4. tit. 3. num. 8. Barboſa in collect. in Trid. in d. cap. 16. n. 40. & alleg. 99. n. 31.*

4. Nec exigitur, ut hujuſmodi renunciationes fiant integro bimeſtri ante Profeſſionem; ſed ſatis eſt, ſi fiant, durante toto ſupradicto bimeſtri.

5. Adeò, ut integrum ſit Novitiis, completo decimo menſe curſus Novitiatus, juxtà prædictam formam; uſque ad Profeſſionem excluſivè, de ſuis bonis diſponere, prout notant præcitati *Doctores*, & infertur ex illa dictione, *infrà*, appoſita in *d. cap.* quæ de ſui natura ſignificat, præfixum tempus duorum menſium, currere à principio, uſque ad Profeſſionem excluſivè; nam Profeſſione ſequuta non eſt amplius in poteſtate Novitii, de ſuis bonis diſponere.

Quæſt. 10. Si Profeßiones Novitiorum protrahantur, quid agendum?

1. SI demum contingat Profeſſionem differri, & prorogari ex quacunque cauſa, non ob id invalidantur Novitiorum renunciationes; ſed ſufficit, quòd ſint factæ ad præſcriptum *Conc. Trident.* hoc eſt, intrà duos menſes proximos ante Profeſſionem, & de licentia Epiſcopi, vel ejus Vicarii, ut in *d. cap. 16.* & *ibid.* ita deciſum refert *Bellarm.*

2. Nam ſupradictum *Decretum*, omniſque lex alia, reſpicit ea, quæ ſæpè fiunt; & regulariter Novitiorum Profeſſio fit ſemper, annali probatione peracta, & ætatis completo anno decimoſexto, ut in *cap. 15. ſeſſ. 25. de Regular.* Ea autem, quæ fiunt rarò, & per accidens, in conſiderationem non veniunt.

3. Simplex donatio eſt illa, qua quis ex mera liberalitate aliquid donat, ut dixi ſuprà, & hæc donatio pro cauſa finali nihil aliud reſpicit, niſi donantis munificentiam, & liberalitatem, *Senec. lib.* 1. *de benefic.*

4. Relata autem refertur, non ad liberalitatem; ſed ad aliquid aliud, quod in contractu ſolet declarari.

Quæſt. 3. *Donatio cauſa mortis, quid ſit, & quomodo diſtinguatur à donatione inter vivos?*

1. DOnatio cauſa mortis eſt, cùm quis magis ſe velit habere, quàm eum, cui donat; magiſque eum, cui donat; quàm hæredem ſuum, ut in *Inſtitut. de donat. Clar.* in cit. *loc. q.* 4. *Craſſ. in* §. *donatio cauſ. mort. q.* 1. & notant *Doctores in l.* 1. *de donat.*

2. Et ubi donatio pura inter vivos facta, eſt irrevocabilis de ſua natura; hæc autem facta, cauſa mortis, eſt de ſui natura revocabilis, nec ſuum ſortitur effectum, niſi donantis morte ſequuta; æquipollet enim ultimæ voluntati, prout *Covar. in rubr. de teſtam.* 3. *p. nu.* 25. *in fin. Clar. ubi ſuprà*, & *Marc. Ant. Genuenſ. in practicabil. Eccleſ. q.* 591.

3. Tunc autem cenſetur donatio cauſa mortis, regulariter & communiter, quando in donatione fit mentio mortis; aliàs ſecùs, ex *l. ſeia* 42. *in fin. ff. de mortis cauſ. donat.*

4. In dubio, quomodò judicanda? Conſule *Clar.* & *Craſſ. ubi ſuprà*; quia ex multis reſolvunt quæſitum; hæc enim non intendimus in præſentiarum diſcutere; ſed tantùm terminos enucleare, pro notitia diſpoſitionum, quas de ſuis bonis ſolent facere Novitii, dum ſunt in probatione Regulæ, quam intendunt profiteri.

Quæſt. 4. *Novitij exiſtentes in Novitiatu, an poſſint diſponere, & quomodo?*

1. ET quidem poſſe, conſtat ex *Conc. Trident. ſeſſ.* 25. *cap.* 16. ibi, *nulla quoque renunciatio aut obligatio anteà facta, etiam cum juramento, vel in favorem cujuſcumque cauſæ piæ valeat; niſi cum licentia Epiſcopi, ſive ejus Vicarii fiat intra duos menſes proximos ante Profeſſionem, ac non aliàs intelligatur effectum ſuum ſortiri, niſi ſecuta Profeſſione; aliter verò facta, etiamſi cum hujus favoris expreſſa renunciatione, etiam jurata, ſit irrita, & nullius effectus*: hæc *ibi.*

2. Quod *Decretum* ſupponit in Novitio facultatem dandi; ſecùs non præſcriberet illi formam diſponendi, & modum dandi.

3. Hæc autem forma duo intrinſecè includit; ad hoc, ut contractus ſint validi: Primum eſt, ut fiant cum licentia Epiſcopi, vel ejus Vicarii: Secundum, ut fiant infrà bimeſtre ante Profeſſionem, quod eſt valde notandum pro validitate contractuum; ſecùs autem erunt invalidi.

Quæſt. 5. *Qua de cauſa Concilium Tridentinum hoc ſtatuit?*

1. REſpondeo, quod cauſa finalis taliter diſponendi habetur paulò inferiùs in eodem *Decreto cap.* 16. *de Regul.* ibi, *ne hac occaſione diſcedere nequeat, quod totam, vel majorem partem ſubſtantiæ ſuæ Monaſterium poſſideat, nec facilè, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit.*

2. Quod extende ad omnem alium donatarium, aut poſſeſſorem bonorum Novitii, ob cujus bonorum detentionem læderetur libertas Novitii; quominùs, cùm voluerit, liberè, & ad ſui nutum, à Religione recederet; prout foret, ſi egrediens non poſſet potiri omnibus bonis ſuis anteà poſſeſſis.

3. Igitur pro omnimoda libertate Profitentium, & ad cavendum omnem ſpeciem coactionis, ſunt hæc per *Sac. Conc. Trid.* rationabiliter ordinata.

Quæſt. 6. *Diſpoſitio Conc. Trident. an comprehendat donationes, & diſpoſitiones Novitiorum, qui excedunt ſexdecim annos?*

1. NEgant *Menoch. de arbitr. caſu* 436. *nu.* 8. & *Theſaur. lib.* 2. *forenſ. q.* 56. *nu.* 7. ea ratione; quia *Tridentinum in d. cap.* loquitur continuativè ad ea, quæ præcedunt, prout poteſt colligi ex illis verbis, *Nulla quoque renunciatio anteà facta.*

2. Hæ namque dictiones, *quoque & anteà*, dicunt conjunctionem ad præcedentia, & denotant, ſubſequens *Decretum* referri ad præcedens, atque ad illud continuari.

3. Sed in præcedenti *Capitulo* fit ſolùm ſermo de Novitiis, ut ante decimum ſextum annum nequeant validè profiteri; nec item donationes facere, ſubjungitur enim immediato ſubſequenti *Capitulo*: Ergò præfata diſpoſitio non extenditur ad Novitios majoris ætatis; conſtitutio enim pœnalis, & exorbitans à jure communi, non debet extendi ad caſus non expreſſos; ſed tantùm ad expreſſa in præcedenti *Capitulo*, ut dictum eſt

4. Et confirmatur, quia etſi minor, pupillari ætate peractâ, hoc eſt, poſt quatuordecim annos ſuæ ætatis, poſſit ſua bona donare, & de ſuis bonis diſponere, de conſenſu tamen Curatoris.

5. Nihilominùs talis diſpoſitio nunquàm erit valida; niſi fuerit per donatorem ratificata, ubi effectus fuerit major viginti quinque annis, ſecundùm jus commune.

6. *Trid. Conc.* habilitat minores ad validè diſponendum, dummodò infra duos menſes ante decimum ſextum annum ætatis ſuæ hoc faciant, conſulto Epiſcopo, & ejuſdem habitâ licentiâ.

7. Quam ætatem *Sac. Concil.* ſub tali forma exiſtimavit congruam & idoneam ad validè donandum, vel renunciandum.

8. Igitur, qui majores ſunt, ſi velint donare, tali ſolemnitate non indigent.

9. Verum enimverò, prædictam formam, & *Concilii* diſpoſitionem comprehendere obligationes, & renunciationes Novitiorum; etiam majoris, & cujuſcunque ætatis; eaque verba, *anteà facta*, referri, non ad ætatem ſed ad duos menſes ante Profeſſionem, cenſuit Sac. Congregatio *Conc. Trid.* die 2. Februarii 1601 prout refert *Cardinalis Bellarm. in d. cap. ver. anteà facta*; Item *Barthol. de Vecchis in diſput.* 8. *nu.* 1. *in Prax. de Novit. ad Religion. admittendis, Sanch. lib.* 5. *decal. cap.* 5. *nu.* 7. & poſt multos *Auguſt. Barboſa par.* 3. *de off. & poteſt. Epiſcopi, alleg.* 99. *nu.* 18. & in *Collect. ſuper Trid. d. cap. nu.* 25.

10. Et ratio poteſt eſſe multiplex; tùm quia forma illa renunciandi, præſcripta à *Sac. Conc.* eſt de ſolemnitate contractus; quâ omiſsâ vitiatur diſpoſitio; forma enim & ſolemnitas debet eſſe una, & eadem ubique; nec debet eſſe diverſa, ex multiplicitate, vel paucitate annorum.

11. Tum etiam, quia lex indiſtinctè loquens, indefinitè debet intelligi, *Conc.* autem *Trid.* abſolutè loquitur in *d. cap.* de renunciationibus faciendis ante Profeſſionem cujuſcunque Novitii, ut dixi, & cenſuit S. Congr.

12. Tum item, ne Novitii ob tales diſpoſitiones, tempore Novitiatus factas, ſpoliarentur bonis ſuis, & egeſtate affecti contra eorum velle, ne cogerentur mendicare, profeſſionem facerent, & ad evitandum alias fraudes, quæ indies committebantur; etiam per eoſdem Regulares, ut bene notat *Navar. de donat. conſ.* 8. in 1. editio. & habetur in *d. cap. Trid.*

13. Hæc

Digitized by Google

Hæc autem finalis cauſa militat in omni Novitio
ſexdecim,ſive triginta annorum; ergò utrobique
obſervari eadem legis diſpoſitio, *Rodr.tom.*2. *QQ.*
.48 .*ar.*13.*&* 2.*p.ſumm.cap.*7.*num.*7. & alii plures,
arboſ. allegat in cit.*loc.*

*. 7. Licentia Epiſcopi requiſita ad diſponen-
m, an poßit ab aliis elargiri?*

Icentia Domini Epiſcopi, eſt omninò neceſſaria
Novitiis,ad validè renunciandum, vel ſe obligan-
quâ omiſsâ, & profeſſione ſequutâ, contractus
ntur nulli; nec remanet in poteſtate illorum, am-
inare hujuſmodi defectus.

Quia prædicta licentia eſt de forma, & ſolemnita-
s generis renunciationum, & obligationum, &
tus formæ eſt inſanabilis.

debet concedi ab Epiſcopo Loci, in quo ſtipulan-
ntractus; etiam ſi non ſit conſecratus; ſatis enim
òd ſit confirmatus; nam Epiſcopi, & Archiepiſco-
empore confirmationis incipiunt habere jurisdi-
em; has autem licentias impartiri eſt actus jurisdi-
is, prout latè *Sanch.in decal.tom.*2.*lib.*7.*cap.*5.*nu.*66.
*egrinus in comment.ad Conſtitut.Cleric.Regul.par.*2.
lit.C.§.201.

Item poteſt concedi ab ejuſdem Epiſcopi Vicario,
citur in eodem *cap.Trid.* etenim unum eſt Tribunal
opi, & ejus Vicarii, & eadem utriuſque jurisdi-

Item poteſt alteri delegari, ut concedat, ſi ſibi vi-
uerit expedire; quia actus jurisdictionis ordinariæ,
int alteri committi, & in hoc ordinaria poteſtas di-
uitur à delegata, ut dixi in *tract. de poteſt Pral.*

Item Capitulum, Sede vacante, poteſt hanc licen-
concedere; ex quo Capitulum in tali caſu, adipiſci-
piſcopi jurisdictionem.

. Quod amplia ad Abbates, & alios Prælatos, ſi ha-
t jurisdictionem quaſi Epiſcopalem, & nulli Epiſco-
nt ſubjecti; hi quidem poterunt in ſuis Diœceſibus
licentiam concedere, *Sanch.* cit *loc.nu.*68.& *Barbo-*
nultis allegat. *p.*3. *de off. & poteſt. Epiſcopi, alleg.*99.
.4.

. Limita tamen in Prælatis Regularibus, qui in ſuis
naſteriis, etiam exemptis, nequeunt hanc facultatem
re; quia *Concil.* ſe reſtringit ad ſolos Epiſcopos, pro-
tè *Rodriq.tom.*2.*quaſt.*47.*ar.*14.*Miranda tom.*1.*Ma-*
*l.quaſt.*23.*ar.*6.*concluſ.*2.& *Barboſa in collect. in d. cap.*
*cil. Trident.nu.*30.*& ſequentib.*

3. Nec mirum; quia prædictum Statutum factum
Concil. ad occurrendum fraudibus, quæ in dies com-
tebantur; etiam per Monachos, cæteroſque Regula-
, & ſuſpicio fraudum ceſſat in præſentia Judicis, ut di-
t in *l.ultima, ff. quod metus cauſa*, Epiſcopus autem eſt
lex Loci, aut Ordinarius, aut Delegatus, reſpectu Re-
arium in ſua Diæceſi, ut patet ex eodem *Trid.*

uaſt. 8. *An licentia prædicta debeat eſſe in ſcri-
ptis?*

HÆc autem licentia, non ſatis eſt, quòd fuerit pe-
tita; ſed debet eſſe obtenta, & intervenire in ipſo-
t actu renunciationis, *Cenedus canon.quaſt.lib.*1.*quaſt.*
*num.*14. & nuper *Barthol. de Vecchis diſput.* 8. *dub.* 9.
.3.

2. Nec præſumitur obtentam eſſe ex lapſu plu-
m annorum, ex Rota Romana refert deciſum *Barbo-*
*in d.collect.nu.*27. ſub 15. Novembris 1624.

3. An autem debeat eſſe in ſcriptis; negat *De Vecchis*
*loc. à Sancto Fauſto in Theſ. lib.*5.*quaſt.* 187. & alii plu-
res, quibus ſubſcribit *Barboſa*, tam in *d. collect. ad d. cap.*
16.*nu.*27.*Trid.* quàm in *d. alleg.* 99. *num.* 10. quia *Conc.*
Trident. nullam facit mentionem de ſcriptura, & ubi in
ſcriptis eam fieri voluit, id expreſſit, ut fecit eadem *ſeſſ.*25.
*cap.*5. agens de ingrediendo Monaſteria Monialium.

4. Satis ergò erit, quòd oretenus fuerit conceſſa: Ve-
rùm, ad occurrendum litibus, & cavillis, quæ tali de cau-
ſa poſſunt oriri, debet fieri in ſcriptis, & in Notariorum
Prothocollis conſervari, quia ad probandum, quòd fue-
rit obtenta, & intervenerit, recurrendum foret ad teſtes,
ſi ſcriptura deeſſet, qui non ſemper vivunt: ſcriptura e-
nim, fit ad futuram rei memoriam, & eſt ſermo abſentis,
ad abſentem, & Loci Ordinarius non poteſt omnibus
præſentialiter intereſſe, & maximè Novitiorum contra-
ctibus, & conceſſa oretenus, ſi deſit ſcriptura, citò evane-
ſcunt.

Quaſt. 9. *Bimeſtre ad diſponendum, an debeat eſſe
morale, vel mathematicum?*

1. RESpondeo, quòd dictum bimeſtre computandum
eſt Mathematicè; hoc eſt, currere de momento in
momentum, & ſecundùm quod menſes occurrunt in
Kalendario, & docent *Sanchez lib.*2.*de matrim.diſput.*24.
*nu.*15.*& in decal.tom.*2.*lib.*7.*cap.*5.*nu.*81.*&* 83.*Barthol. de*
*Vecchis de Novit.diſput.*8.*dub.*9.*nu.*5.& *à Sancto Fauſto d.*
*lib.*5.*Theſaur.quaſt.*180.

2. Et colligitur ex illis verbis *Conc. intrà duos menſes,*
proximos ante Profeßionem; ergò prædictum bimeſtre
debet computari à die futuræ Profeſſionis, & additur,
quòd cùm tale bimeſtre ſit pars, & complementum anni
Novitiatus, debet regulari inſtar illius: annus autem pro-
bationis currit de puncto ad punctum, ut dixi in *tract. de*
Novit. ergò, & idem judicium debet eſſe de hoc bime-
ſtri.

3. Proinde, renunciationes, & obligationes hujuſ-
modi factas per diem, ante duos menſes præfixos in *d.*
cap. non valere, cenſuit Sac. Congregat. Cardinalium ſub
die 21. Januarii 1617. & refert *Aldan. in compend. Canon.*
*reſolut.lib.*4.*tit.*3.*num.*8.*Barboſa in collect.in Trid. in d.cap.*
16.*n.*40.*& alleg.*99.*n.*31.

4. Nec exigitur, ut hujuſmodi renunciationes fiant
integro bimeſtri ante Profeſſionem; ſed ſatis eſt, ſi fiant,
durante toto ſupradicto bimeſtri.

5. Adeò, ut integrum ſit Novitiis, completo decimo
menſe curſus Novitiatus, juxtà prædictam formam; uſ-
que ad Profeſſionem excluſivè, de ſuis bonis diſponere;
prout notant præcitati *Doctores*, & infertur ex illa dictio-
ne, *infrà*, appoſita in *d.cap.* quæ de ſui natura ſignificat,
præfixum tempus duorum menſium, currere à princi-
pio, uſque ad Profeſſionem excluſivè; nam Profeſſione
ſequuta non eſt amplius in poteſtate Novitii, de ſuis bo-
nis diſponere.

Quaſt. 10. *Si Profeßiones Novitiorum protrahan-
tur, quid agendum?*

1. SI demum contingat Profeſſionem differri, & pro-
rogari ex quacunque cauſa, non ob id invalidantur
Novitiorum renunciationes; ſed ſufficit, quòd ſint factæ
ad præſcriptum *Conc.Trident.* hoc eſt, intrà duos menſes
proximos ante Profeſſionem, & de licentia Epiſcopi, vel
ejus Vicarii, ut in *d. cap.*16. & *ibid.* ita deciſum refert
Bellarm.

2. Nam ſupradictum *Decretum*, omniſque lex alia,
reſpicit ea, quæ ſæpè fiunt; & regulariter Novitiorum
Profeſſio fit ſemper, annali probatione peracta, & ætatis
completo anno decimoſexto, ut in *cap.*15.*ſeſſ.*25.*de Regu-*
lar. Ea autem, quæ fiunt rarò, & per accidens, in conſide-
ratione non veniunt.

Digitized by Google

Quaeſt. 11. Quid, ſtante diſpenſatione Apoſtolica, ut Novitius, nono menſe Profeſſus fiat; etiam ſi ſit minor ſexdecim annis?

1. ET dico, quòd diligenter debet obſervari tenor *Brevis*, an deroget toti *Decreto Conc. Triden.* nam ſublato *Conc.* prædicto, debet attendi jus commune Canonicum: Si verò diſpenſatum fuerit in ætate tantùm, nullâ mentione facta de dicto bimeſtri, debet Novitius, ſi velit, renunciare, juxtà formam in *d. cap.* præſcriptam, hoc eſt; infrà duos menſes ante Profeſſionem, de licentia Epiſcopi; ſecùs nulla foret ejus renunciatio; nam diſpenſatus in uno, non cenſetur diſpenſatus in alio, *Sanch. in d. cap. 5. nu. 83.* & *Barboſa in d. alleg. nu. 11.*

Quaeſt. 12. An Novitiis ſit integrum huic bimeſtri renunciare?

1. NEgativa liquet in *d. cap. 16. Concil. Trid.* ibi, *aliter facta, etiam ſi cum hujus favoris expreſſa renunciatione, etiam jurata, &c.* & conſtat ex eo; quia nemo valet juri publico abrenunciare; ſicut ob id, nec annô probationis, ut dixi in *tract. de Novit. quaeſt. 13.*

2. Quid autem operetur juramentum, quoad Novitiorum renunciationes, vide *Rodriq. tom. 2. q. 47. ar. 9.* ubi multa habes de donatione jurata.

Quaeſt. 13. An conſuetudo legitimè præſcripta, poſſit derogare diſpoſitioni Conc. Trid.

1. ET dico, quòd ſic; quia prædicta deciſio *Conc. Trid.* eſt ſimplex lex poſitiva, quæ poteſt abrogari, prout de facto abrogatur per contrariam conſuetudinem; maximè quoad aliquas circumſtantias, & docet *Rodr. 2. p. ſum. cap. 7. de donationibus, nu. 1. in fin.* ibi, *verum eſt tamen, quòd in aliquibus Religionibus non eſt in uſu, petere licentiam ab Epiſcopo, in quibus valet donatio, ſine illa facta*, & ſequitur *Vega tom. 2. ſumm. cap. 50. caſu 3. Jo. Bapt. Lezana tom. 1. ſum. cap. 24. de Novit. num. 34. in fin.* & alii plures. Sed alii ſequuntur negativam ſententiam.

Quaeſt. 14. Donatio remuneratoria Novitii, an comprehendatur ſub diſpoſitione Conc. Trid?

1. NEgant *Bellarm. ibid. n. 1. in additio.* & alii, eò, quòd illi tantùm contractus ſubjiciuntur formæ *d. cap.* qui ex donantium liberalitate procedunt; ſecus autem illi, qui fiunt ex debito juſtitiæ; prout ſunt, remunerare aliena ſervitia, ſeu ſolvere debita, & ſatisfacere æri alieno.

2. Et hujus generis ſunt, ſe obligare pro victu, & veſtitu, quem fortè Novitius pro ſe promiſit Monaſterio, ſic item, & alimenta ſibi præſtari, & ſimilia, quæ ſæpè naſcuntur ex pacto, aut ex devotione, quam quis habet ergà Fratres, vel in adjutorium Monaſterii, indigentis piorum hominum eleemoſynis; prout ſæpè ſuprà dixi.

3. Qui autem contractus excipiantur à præfata ſolemnitate, docet *Barboſa in d. allegat. 99. à num. 23. & ſequent.* & in *Collect. d. cap. Trid.* à *nu. 4.* uſque *in finem*, ubi brevi manu omnia refert, & nos ſuprà, Regulam dedimus, de non nimis lædendo Novitiorum Patrimonium, & de non nocendo eorundem libertati; Sed advertendum, ne in his fiat fraus, contra mentem *Trid. Concil.* ut ſuprà.

4. Juſtitia ergò horum omnium contractuum pullulat, & dimanat à bona cuſtodia patrimonii, & libertatis; adeò, ut omnes illi contractus cenſeantur prohibiti, qui lædunt Novitiorum patrimonium, aut præjudicant eorum libertati; ſecùs autem alii.

Quaeſt. 15. Modica donatio bonorum Novitii, an comprehendatur, ſub dicta forma Concil. Trid.?

1. NEgativè dic; etiam ſi ſit facta in ipſomet ingreſſu Novitiatus Deo, aut B. Mariæ, aut Monaſterio, vel cuivis perſonæ; quia in donatione rei modicæ, ceſſat ratio prohibitionis *Conc.* ibi, *ne hac occaſione Novitius diſcedere nequeat, quòd totam, vel majorem partem ſubſtantiæ ſuæ Monaſterium poſſideat*; ergo omnis donatio à Novitio de modico, vel quæ ſit de ſatis minori parte bonorum, excipitur à forma *dict. cap. Rodriq. tom. 2. qu. 47. ar. 5. Sanchez lib. 7. Decal. cap. 5. nu. 28. Layman. lib. 3. tract. 5. cap. 7. de ult. volunt. nu. 5. d. 3.* & *Lezana tom. 1. cap. 24. de Novit. nu. 35.*

Quaeſt. 16. Parentes, an poſſint donare Monaſterio, in quo eorum filii Novitiatum faciunt?

1. PArentes Novitiorum, ex *Trid. d. cap. 16.* prohibentur dare de bonis eorundem, ibi, *nec quocunque prætextu à Parentibus, vel propinquis ejus* (ſupple Novitii) *Monaſterio aliquid ex bonis ejuſdem tribuatur.*

2. Proinde, Pater Novitii non poteſt dare paramentum Altaris Religioni, in qua filius ejus extat Novitius, *Sell. in ſelectis Canon. cap. 32. nu. 3.* & fuit à Sacr. Congregat. deciſum, ſub die 12. Aug. 1617. *Barboſa in d. cap. nu. 51.*

3. Et eò fortiùs, ſi ſit de bonis Novitii, & magni momenti; ſecùs ſi foret modici pretii, aut de non rebus Novitii, vel in computum victus, & veſtitus, ex eodem *Conc.*

4. Unde Novitiorum Parentes nequeunt donare Monaſterio hoc, vel illud, ut in portionem legitimam filii computetur; quia jus legitimæ eſt pars bonorum Novitii; quò fit, ut hujuſmodi donatio, cenſeatur fieri in bonis, & de bonis Novitii; & ſic Novitius daret, & non Parentes ejus, *Sanch. cit. loc. nu. 23.*

5. Verùm, de bonis propriis, ad filios Novitios, minimè ſpectantibus, benè, ac validè poſſunt abſolutè diſponere in favorem, & beneficium Religionis, aut cujuſcunque alterius piæ cauſæ, *Layman. cit. loc. in quaeſt. praecedenti*; quia hæc donatio licet ſit abſoluta; tamen non eſt de bonis Novitii, *Lezana tom. 1. ſumm. cap. 24. nu. 24.* & *Peyrinus tom. 1. de Subdito, qu. 1. cap. 29.*

Quaeſt. 17. An Novitius ſine forma Concil. Trid. poſſit renunciare beneficio Eccleſiaſtico, quod habet in ſæculo?

1. ANtiquo jure; toto Novitiatus tempore Novitii poterant renunciare cuivis Eccleſiaſtico beneficio, ut habetur expreſsè in *cap. 4. de Regul. in 6.* ibi, *beneficium illius, qui Religionem ingreditur, non eſt infrà probationis annum alicui conferendum: niſi ad id ipſius accedat aſſenſus*; ubi *Gloſ.* alios numerat caſus, in quibus cenſetur vacare beneficium.

2. Hodiè verò de novo jure *Conc. Trid.* cit. *loc.* prohibentur renunciare; niſi infrà duos menſes proximos ante Profeſſionem, & de licentia Epiſcopi; ut dicitur in præcit. *cap. 16.*

3. Tum quia, *Concilium* loquitur generaliter, & abſolutè, ibi, *nulla renunciatio, aut obligatio anteà facta*; tum etiam, quia renunciatio beneficii eſt amiſſio magni juris, ob quam libertas è Religione volentium egredi, impeditur; prout *Majolus de Irregul. cap. 6. num. 2. Sanchez lib. 7. Decal. cap. 5. nu. 37. Molfeſ. tom. 1. ad Conſuet. Neap. par. 4. tit. de renunciat. qu. 16. nu. 34. & in ſumm. tract. 6. cap. 11. nu. 18. Cavall. quaeſt. 121. n. 4. Mirand. tom. 1. Manual. Prael.*

q. 23

Digitized by Google

q.23.ar.5.& *Paul.Layman.lib.3.tract.5.cap.7.q.3.nu.6.* & eſt communis.

4. Verùm Epiſcopus non poteſt hæc beneficia conferre; niſi ſequuta Profeſſione, prout dicitur in *d. cap.*4. ex quo item colligitur, quomodò Novitiorum beneficiis ſit ſerviendum, curſu Novitiatus durante.

Quæſt. 18. *An liceat Novitio, ſervata forma Concil. Trident. renunciare Patrimonio, aut Beneficio Eccleſiaſtico, ad cujus titulum fuit ſacris Ordinibus inſignitus?*

1. REvera, licere reſpondeo; ſi in hujuſmodi renunciatione fuerit adhibita forma; nedum dicti *cap.* 16. *Triden.* verùm etiam *cap.* 2. *de reform. ſeſſ.*21. quod incip. *Cùm non deceat.*

2. Secùs erit nulla, prout ibi, *id verò beneficium reſignare non poſſit; niſi facta mentione, quòd ad illius beneficii titulum ſit promotus; neque ea reſignatio admittatur, niſi conſtito, quòd aliunde commodè vivere poſſit*: hæc ibi, & docet *Navar. in Manuali cap.*22.*num.*18. & *Aloyſ. Ricc. p.*1. *prax. fori Eccleſ. deciſ.*314. in 1. editio.

3. Sed pone, quòd Novitius non habeat alia bona, quibus vivere commodè poſſit, an valeat, infrà bimeſtre, ante Profeſſionem renunciare de licentia Epiſcopi, & ſola facta mentione, quòd fuerit ad illius titulum promotus?

Affirmat, poſt multos *D. Barthol. à Sancto Fauſto lib.*5. *Theſ. q.*170. & *Suar. tom.*3. *de Relig. lib.*5.*cap.*16.*nu.*12.

4. Et hoc ideò; quia hujuſmodi renunciatio eſt conditionalis; hoc eſt, habet tacitam conditionem, ut non valeat; niſi profeſſione ſequuta.

5. Proinde, ſic renuncians non dicitur temerè renunciare; nec ſe ſuis bonis ſpoliare; nec item ſuæ libertati præjudicare; etenim integra remanent ſua jura, quovis modo profeſſione habita.

6. His tamen objicit *Rodriq. tom.*1.*q.*37.*art.*2.& 2.*par. ſumm. cap.*7.*de donat. num.*2. dicendo, quòd coram Ordinario non admittuntur reſignationes conditionales, prout ex multis probat *Rebuff. de reſignat.* & *tit. de reſignat. condit.* & *Mandoſ. in regul.*19.*Cancell. de infirmis reſignant. q.*16.*nu.*11.

7. Quia beneficium Eccleſiaſticum de ſua natura petit eſſe abſolutum, & perpetuum, ut in *cap. inventum* 16. *q.*7. & *in cap. ſatis perverſum* 56. *diſtin. Navar. de prabendis*, *conſ.*6. in 1. editio. & idem *Aloyſ. Ricc.* cit. *loc. Prax. deciſ.*396.

8. Verùm, renuncians infrà duos menſes ante profeſſionem, etiam adhibita ſolemnitate *d. cap. Trid.* adhuc cenſetur renunciare ſub conditione regreſſus; nempè, ut ſibi reſtituatur, ſi contingat, Profeſſionem non fieri, & ſic eſſet temporalis, & conditionalis.

9. Et ſubjungit, hujuſmodi renunciationem eſſe ſimoniacam, ratione pacti appoſiti, tacitè, vel expreſsè, ut renuncianti reſtituendum ſit, ſi non profiteri occurrerit, prout meliùs eſt videre in cit. *loc.*

10. Nihilominùs, hæc, & ſimilia non officiunt; nec per hæc recedendum à deciſis; nam, etſi renuncianti non liceat ad ſui libitum conditiones apponere; benè licebit eas apponere, quæ de ſe inſunt, & intelliguntur ineſſe, ſecundùm juris præſcriptum, & ità à Sac. Congreg. deciſum refert *Pariſius de reſignat. benef. lib.*3. *quæſt.* 13.*num.*5. 6. & 7. *à Sancto Fauſto dict. lib.*5.*quæſt.*179. & *Layman. ubi ſuprà.*

11. Unde collatio beneficii curati facta non Sacerdoti, eam includit conditionem, ut is intrà annum ad Sacerdotium promoveatur; & ex hac conditione pendet, ut ea collatio ſit perpetua; vacat enim elapſo anno, ea non impleta, ut dicitur in *cap. licet canon. de elect. in* 6.

12. Ita renunciatio beneficii, à Novitio facta ad præſcriptum *d. cap.*16. habet illam conditionem ex *Trid.* ſi Profeſſio ſequatur, & ex hac tacita conditione pendet perpetuitas talis renunciationis.

13. Et additur, quòd renuncians in caſu, de quo agitur, liberè, & abſolutè renuntiat, etſi poſtmodum Profeſſionem non emittat.

14. Nec ideò ejus beneficium regreditur; nec item revolvitur ad ipſum renunciantem, cùm ab ipſo nunquam fuerit abdicatum. Nec item cenſetur vacare; niſi Profeſſione ſequuta, nec ab Epiſcopo poteſt alii conferri; niſi poſt tempus Profeſſionis elapſum: & hoc totum procedit, non à voluntate renunciantis; ſed ex diſpoſitione *Sac. Conc. Trid.* ex quo ſuſpendit effectum ipſius renunciationis, uſque ad tempus emiſſæ Profeſſionis, & prohibet renunciationis emiſſionem, & beneficii renunciati collationem; prout notant *Graff. tom.*1. *lib.*3. *de Voto, conſ.*8.*nu.*6. *Campanil. in diverſor. jur. can. rubr.*12.*cap.*13. *nu.*11. & poſt alios *Barboſa* 3.*p. de off.* & *poteſt. ate Epiſcopi, alleg.*99.*nu.*21.

15. Proinde, hujuſmodi renunciatio ex parte Novitii non eſt conditionalis, ſed libera, & abſoluta, nec ejus beneficium eſt vadens, & rediens, ſed perpetuum; nec ſapit labem ſimoniæ, quoniam nulla adeſt hic voluntas emendi, vel vendendi aliquod ſpirituale, vel ſpiritualibus annexum.

16. Nec quidem confidentialis; maximè, quòd illud pactum cum recipiente, quod ſupponitur ineſſe, profectò non ineſt; quia renuncians, liberè, & abſolutè renunciavit, ſed *Trid.* ſuſpendit, ut dictum eſt.

17. Nec deſinam hic dicere, quòd quis poteſt ſuo renunciare beneficio, ut alii provideatur, *Panorm. cap. dilecto, de praben.* dummodò in actu renunciationis non fiat pactum, ut *ibidem Gloſ.* & in *cap. ex parte, il primo, de off. delegat.* & gerere in animo, ut alteri conferatur, non eſt ſimonia, *Angel. ver. beneſ. nu.*13.

18. Nec eſt prohibitus tractatus inter reſignantem, & reſignatarium ante admiſſam renunciationem, de reſervatione fructus, aut penſionis, cum illa clauſula, *de conſenſu Domini Papæ*, prout ex multis refert deciſum *Aloyſ. Ricc. p.*4.*collect.*1402. *Naldus ver. beneſ. nu.*38. & ante eos *Navar. in ſum. cap.*17.*num.*108. *ver. hinc. loco*, de materia multa dicit.

Quæſt. 19. *An diſpoſitio Conc. Trident. habeat locum in Novitiis Societatis Ieſu?*

1. NEgat *Rodriq. tom.*2. *QQ. RR. q.*47. *art. ultim. Molina de juſtit. tract.*2.*diſput.*139. *Sanchez lib.*7.*decal. cap.*5.*nu.*9. *Barboſa* 3.*p. de off.* & *poteſtate Epiſcopi, alleg.*39. *nu.*32. & *in collect. in d. cap. num.*47. & *Paul. Layman. lib.*3. *tract.*5.*c.*7 *de ult. volunt. n.*10. *dict.*8.

Et colligitur ex eodem *cap. Trid.* ibi, *per hæc tamen* (ſupple ſupradicta) *Sancta Synodus non intendit aliquid innovare, aut prohibere, quin Religio, Clericorum Societatis Ieſu, juxtà pium eorum Inſtitutum, à Sancta Sede Apoſtolica approbatum, Domino, & ejus Eccleſiæ inſervire poſſit.*

2. Dixi (ſupple ſupradicta) quia verba præcitata per illam clauſulam, *per hæc tamen*, in plurali numero adjectam, referuntur, nedum ad *Decretum* immediatum præcedens; ſed etiam ad alia omnia ejuſdem *ſeſſ.*25. *de Regul.* ſi qua ſunt, quæ poſſent refragari *Statutis*, & *Conſtit.* præfatæ Societatis, *Layman.* cit. *loc. nu.*11. & refert deciſum in utroque foro *Rodriq. ubi ſuprà.*

3. Exinde collige plura, & Primò, quòd Patres dictæ Societatis, etſi emiſerint tria Vota ſimplicia; nihilominùs poſſunt retinere jus, & dominium bonorum ſuorum, ad effectum ea diſtribuendi in pios uſus; Item, & beneficia, & penſiones; ne poſteà dimiſſi, eis privati remaneant, prout fuit per Rotam deciſum, ſub anno 1616

die

Digitized by Google

die 18. Aprilis, *Barboſa in d. collect. nu.* 49. Secundò, renunciationes, & donationes bonorum conditionatas, hoc eſt, reſervato jure recuperandi, & ſimiles; nec ante, nec poſt ingreſſum fieri poſſe per Novitios ejuſdem Societatis; ex quo expreſsè repugnant *Conſtitutionib.* eorundem, ut in *cap.* 4. *exam. generalis, nu.* 1. *&* 2. ubi præcipitur, quòd ingreſſuri Societatem, antequam in Domo aliqua, vel Collegio ſub obedientia vivere incipiant, ſecundùm Chriſti conſilium *Matth.* 19. omnia bona temporalia diſpenſare habeant, juxtà propriam devotionem, & à ſe omnem fiduciam ſubmovendo, eadem nullo tempore recuperandi.

4. Si verò, ob juſtas cauſas, hujuſmodi diſtributiones ſtatim non fiant, promittant, & ſe promptè relicturos omnia, poſt unum ab ingreſſu abſolutum annum, quandocunque per Superiorem eis fuerit injunctum.

5. Igitur ubi cæperint eſſe ſub obedientia, non eſt eis integrum, condere teſtamentum, nec donationes facere mortis cauſa; niſi abſoluto Novitiatus anno primo, nec in poſterum, niſi juſſu Superiorum Societatis, *Molina*, cit. *loc. ver ambiget forſitan.*

6. Nec ita celeriter imponitur Novitiis de ſuis bonis diſponere; eò, quòd in eadem Societate, profeſſio ſolemnis, & votorum formatorum emiſſio, pluribus plerunque annis, poſt Novitiatum, & Vota ſimplicia differuntur; & ne in caſu, quòd dimittantur, remaneant privati bonis ſuis, ut ſuprà dictum eſt per Rotam Romanam.

7. Tertiò collige, donationes, & renunciationes hujuſmodi, ſi poſt primum Novitiatus annum fiant in favorem Societatis, & accidat, poſt donationes è Societate dimitti, adhuc validas eſſe, & in ſuo robore remanere: Nec quicquam de datis abeuntibus reſtituendum eſt, ex *Conſtitut. p.* 2. *cap.* 3. §. 5. *in fin.*

8. Quod amplia, etiam ſi forent omnium bonorum; adeò, ut dimiſſus cogeretur mendicare; quia in tali *Statuto* omnes donationes debent eſſe abſolutè, & irrevocabiliter factæ.

9. Nec bona donata, in quovis caſu neceſſitatis, ſunt donantibus reſtituenda, niſi ex lege charitatis, & æquitatis, ut habetur ex cit. *locis*, & alia corollaria hujus generis multa, vide apud doctiſſimos *Patres* ejuſdem Societatis, in præcit. *locis*, res enim agunt domeſticas, dignas notatu.

Quæſt. 20. *Renunciatio bonorum, facta ab aliquo, adhuc in ſæculo exiſtente; prætextu tamen futuri ingreſſus Religionis, an ſit valida, diſpoſitione Conc. Trident. non obſtante?*

1. Reſpondeo, eſſe validam, & ſub præfata diſpoſitione *Conc. Trid.* non comprehendi, ſi aliàs ſit idonea, & erogata ſecundùm jus commune; tum quia recenſitum *Decretum* extat ſub *titulo de Regularib.* ergò non debet ad eos extendi, qui ſunt in Sæculo, & extrà Religionem, quod manifeſtè colligitur ex illis verbis, *nulla quoque renunciatio, aut obligatio anteà facta valeat,* quæ clarè referuntur ad præcedentia, & habent conjunctionem cum præcedenti *Capitulo*; Talis enim eſt natura illius dictionis, *quoque*, eſt etenim dictio conjunctiva.

2. In præcedenti autem *Capitulo* tractatur de Ingreſſis, & de iis, qui Regularem habitum ſuſceperunt, & qui ſunt Profeſſioni proximi; non autem de his, qui foris ſunt, & in ſæculo manent, & à verbis diſpoſitionis recedendum non eſt, *l. non aliter*, cum vulgaribus, *ff. de legat.* 3. Tum quia unuſquiſque eſt ſuarum rerum dominus, moderator, & arbiter: adeò, ut de illis ad ſui libitum poſſit diſponere, & præcipuè, ſi bona ſint Laicalia, ſuper quæ per ſe, & directè Romanus Pontifex juriſdictionem non habet.

3. Et additur, quòd Laicorum contractus ſunt ſtipulandi ſecundùm jus Cæſareum, qui ſi juramento firmentur, irrevocabiles cenſentur, & redduntur.

4. Tum item; quia ſic declaravit Sacra Congregat. Eminent. Cardinal. & refert *Pater Gaſpar Paſſarell.* ſub anno Domini 1573. die verò 22. Octobris, ut in *Compendio privil. Minim. in notab.* 37. *de bonis Novit. in fin. fol.* mihi 209. *Stephan. Quaranta in ſumm. Bull. ver. Monaſteria Virorum, pag.* mihi 330. *ver. dubium illud*, ubi notat, quòd ſit recedendum à *Navarro*, & ab aliis, qui contraria ſcripſerunt, *Confectius tit.* 13. *cap.* 12. & 13. *de bonis Novit. fol.* 325. *Sorbus Capuccin in comp. privil. ver. Novitius, de bonorum ipſorum diſpoſit, ver. ſed hic ſunt aliqua advertenda,* & *Aloyſ. Ricc. p.* 1. *Prax. fori Eccleſ. de Regul. deciſ.* 651. in antiquis, *in fine*, ubi habes Declarationem Sacræ Congregat. *Conc. Trid.* ſub tali forma verborum, *An diſpoſitio cap.* 16. *de Regular. ſeſſ.* 25. *in princ. comprehendat illum etiam, qui habuit animum ingrediendi Religionem, & adhuc in ſæculo exiſtit; ſed tamen acceptatus, licet habitum non ſuſceperit, donavit bona ſua ſuæ matri, & non adhibitis ſolemnitatibus, hoc capitulo requiſitis; Congregatio cenſuit, non habere locum ante ſuſceptionem habitus:* hæc ibi.

5. Ex qua Declaratione collige, donationem valere, nedum in eo, qui donavit intuitu intrandi Religionem; ſed etiam in eo, qui habet licentiam intrandi; inſuper, & in eo, qui habuit animum, & licentiam intrandi; & intravit, & ingreſſus Monaſterium, non ſuſcepto habitu, donavit; prout idem *Ricc.* ex eadem Congregat. *Conc.* refert deciſum in 1. *p. deciſ.* 294. ubi, in facti contingentia dicit, fuiſſe productam legalem copiam dictæ, Declarationis, & exhibitam, in actis conſervari, cui omninò ſtandum eſt, cùm ſit authentica, qualis à contrariis deſideratur.

6. Id ipſum ex Sacra Congreg. refert deciſum *Menoch in additio. ad lib.* 2. *de arbitr. Jud. caſ.* 436. *nu.* 3. in cauſa Sororis Annæ de Cagnolis, & transfert *P. Anton. Diana in* 3. *par. reſolut. Moral. tract.* 2. *de dub. Regul. reſolut.* 55. & ita pluries fuiſſe reſponſum, referunt Eminentiſſ. *Bellar.* in novis *declarat. Sacr. Congreg. ad Decreta Conc. Trid. in d. cap.* 16. ante *num.* 3. *ver. addit.* & *D. Aug. Barboſa in d. allegat.* 99. *nu.* 17. ubi poſt infinitos *Doctores* adducit Deciſionem Rotæ Romanæ, & idem refert in *collect. ſuper dict. cap. Trid. nu.* 20. *Joan. Bapt. Lezana tom.* 1. *in ſumm. cap.* 24. *de Novit. nu.* 34. idem *Aloyſ. Ricc. in Collect.* 454. *in* 2. *p. & in* 3. *par. collect.* 584. *Laur. Peyrinus tom.* 1. *privil. Minim. in* 2. *Conſtit. Sixti IV. num.* 73. *Portell. ver. Novit. donat. nu.* 41. *Rodriq. tom.* 3. *qu.* 16. *ar. in princip.* licet ſibi contrarius in 2. *tom. q.* 45. *art.* 8. *Marcell. Megal. in* 1. 2. *Inſtit. Confeſſ. lib.* 2. *cap.* 27. *quæſt.* 3. *num.* 25. & alii *Doctores* non pauci.

7. Ex quibus collige, quòd integrum ſit Juvenibus ante ſuſceptionem habitus, de ſuis bonis diſponere, non ſervatis ſolemnitatibus dicti *cap.* dando, renunciando, ſe obligando, etiam intuitu Religionis, &c.

8. Nec obſtant illa verba, *anteà facta*, appoſita in d. *cap.* 16. qui debent intelligi de renunciatione, facta tantùm poſt ſuſceptum Religionis habitum, à *S. Fauſto lib.* 5. *Theſaur. quæſt.* 171. *Zanard.* 2. *p. Directorii Theol. cap.* 7. *Barboſa in d. Collect. ſuper Concil. nu.* 20. & *Theſ. fori Eccleſiaſtici, p.* 2. *cap.* 17.

* * *

Quæſt.

Digitized by Google

Quæſt. 21. *Donatio & Renunciatio Novitii, facta juxtà Conc. Triden. an corruat, ſtante nullitate Profeſſionis, & an radicata profeſſione, cenſeatur valida?*

1. RESolvo affirmativè quæſitum, & eſt expreſſa definitio *Trid.* in cit. *loc.* ibi, *ac non alias intelligatur, effectum ſuum ſortiri: niſi ſequuta Profeſſione.*

2. Quæ verba, abſque omni dubio, debent referri ad Profeſſionem validam: verba enim legis debent intelligi cum effectu, ex *text. lib.* 1. § *hac autem verba, ff. quod quiſque jur.* & magis clarè 33. *quæſt.* 3. *de pœnitentia, diſtin.* 1. *cap.* 17. incipit, *hac autem verba*, ibi, *quod ſtatuerit, qui juriſdictioni præeſt, cum effectu accipimus, non verbotenus; & ideò ſi cùm vellet ſtatuere, prohibitus ſit, nec effectum Decretum habuit, ceſſat edictum; nam ſtatuit, Verbum, rem perfectam ſignificat*, hæc ibi.

Et confirmatur argum. 17. *q.* 4. *Can. ſi quis ſuadente Diab.* ubi requiritur effectus conſumatus; prout notat *ibid. Gloſ.* & communiter alii *Doctores*.

3. Sed Profeſſio nulla & irrita, nullum inducit effectum; nec aliquam parit obligationem.

4. Ergò non debet nominari Profeſſio; niſi extrinſecè, abuſivè, & nominaliter; etenim *Concil.* duo exigit copulativè, ad firmitatem cujuſvis renunciationis: Primò, ut fiat de licentia Epiſcopi infrà duos menſes, & Secundò, ut ſit ſequuta vera Profeſſio; ſecus autem; nam idem eſt, aliquid non fieri, & illegitimè fieri, ex *cap. Religioſo* 20. § *final. de ſent. excomm. in* 6. & ex *l. duo ſunt Titii, ff. de teſtam. tutel.* & docet *Navar.* de communi ſententia in *comment.* 2. *de Regul. ſuper cap. non dicatis* 12. *q.* 2. *nu.* 49. ubi latè, & *de ſtatu Monach. conſ.* 1. in 1. editio. & *conſ.* 9. in novis *de ſucceſſ. ab inteſt. Laur. Peyr. tom.* 1. *privil. Minorum in* 2. *Conſtit. Sixti IV. num.* 78. *Sanchez lib.* 7. *decal. nu.* 55. *à Sancto Fauſto lib.* 5. *q.* 174. *Rodriq. tom.* 2. *q.* 47. *art.* 9. & *cap.* 72. *p. ſumm. nu.* 6. *Barboſa d. alleg.* 99. *num.* 11. & *in Collect. ſuper Trid.* cit. *cap. nu.* 17. & nuper *Hieron. Rodriq. in comp. reſolut.* 53. *nu.* 12. *Joan. Baptiſta Lezana in ſumm. tom.* 1. *cap.* 24. *nu.* 36. *Ricc. p.* 4. *deciſ.* 146. ubi hoc item refert à Sacr. Congreg. deciſum *nu.* 1. & in *Prax. p.* 1. *deciſ.* 643. in 1. editio. *de Regul.* & noviſſimè multis citatis *D. Epiſcopus Maranta tom.* 3. *reſponſ.* 26. & *Marc. Anton. Genuen. in pract. Eccleſ. q.* 462.

5. Quod item conſtat ex parte ipſius Novitii donantis, ſeu renunciantis; quandoquidem Novitiorum renunciationes, præſumuntur ſemper fieri, ſub illa tacita conditione, etiam ſi non fuerit expreſſum (ut valeant, ipſis perſeverantibus in Religione, & re permanente in eodem ſtatu) in quolibet enim actu & contractu intelligitur illa clauſula, *rebus permanentibus in eodem ſtatu*, ut dicitur in *l. quod ſervius, ff. de condict. ob cauſam*; ad inſtar dotis, *l. unica*, § *cùm autem*, *C. de rei uxor. action.* ad inſtar item donationis cauſa mortis, per quam bona donantis, nec quoad poſſeſſionem, nec quoad dominium tranſeunt pœnes donatarium, niſi ſequuta morte donantis.

6. Et hocideò, quia impleta non eſt conditio, ſub qua donavit, *l.* 1. *in fin. C. de indicta viduit. tollen. l.* 2. *in fin.* & *l.* 3. *ff. de donat. cauſa mortis*, & docent præcitati *Doctores. Genuenſ. Ricc.* & *Maranta* cit. *loc. nu.* 20.

7. Et adde, quòd Novitius regulariter, cum ſuſcipit habitum alicujus Religionis, intendit illi dare ſe, ſuaque omnia; hoc eſt, Primò, intendit offerre, & dare Religioni ſuam perſonam; & Secundò, bona, jura, actiones, & ſimilia; adeò, ut donatio bonorum ſit acceſſoria ad oblationem perſonæ Novitii; acceſſorium autem ſequitur naturam ſui principalis, *l. etiam*, *C. de jur. dot. Regul. acceſſorium* 42. *de Regul. juris, Menoch. conſ.* 58. *num.* 13. *Puteus deciſ.* 1. *num.* 1. *lib.* 1. & *Leon.* in ſuo *Theſaur. fori, Eccleſ. par.* 2. *cap.* 16. *nu.* 70.

8. Stante autem principali, ſtat acceſſorium, & ſublato aufertur, ut dicitur in *l. qui liber, ff. de vulg. & pupillar. ſubſtit.* & notat *Ricc. in d. deciſ. Cur. Arch. Neapol. num.* 5.

9. Igitur, invalidato contractu Perſonæ, ſeu Profeſſionis, per quam perſona Profitentis obligatur Religioni irrevocabiliter, oportet conſequenter invalidari contractum bonorum; proinde, ſtante perſona in Religione, ſtant ejus renunciationes bonorum, & recedente, recedunt; ita ſine controverſia inquiunt præcit. *Doctores*, quod probant per vulgatam Regulam, quòd, ceſſante cauſa, ceſſat effectus.

10. Quod item extende ad ratificationem Profeſſionis; ita, ut ratificata Profeſſione, cenſeatur renunciatio ratificata, ex eo, quod renunciatio eſt quid acceſſorium ad Profeſſionem, & ſequitur naturam illius, prout latè *Ricc. in d. Deciſ. Curia*, *num.* 7. & 8. & *Rodriq.* cit. *loc.* 2. *p. ſumm. cap.* 7. *nu.* 7. & *in* 1. *par. cap.* 60. *nu.* 5. quæ omnia ſunt valdè notanda, pro ſolutione dubiorum.

Quæſt. 22. *Donatio Novitii facta cum ſolemnitate Conc. Trid. an valeat, ſi donator ante profeſſionem fiat Epiſcopus?*

1. REſpondeo negativè, ob ſupradicta, & docet *Riccius in dict. Prax. aur. reſolut.* 152.

Quæſt. 23. *Donatio facta Monaſterio ante ingreſſum, ſi poſt ingreſſum Novitius recedat, an valeat?*

1. NEgativè, ob prædicta, *Ricc. in prax. fori Eccleſ. de Regul. deciſ.* 643. & *D. Epiſcop. Maranta tom.* 3. *reſponſ.* 24. quo in *loco* notat, hanc donationem cadere, non ob defectum formæ *d. cap.* 16. *Conc. Trid.* ſed conditionis ſaltem tacitè incluſæ, ut de jure includi diximus in præcedenti *qu.* 21.

Quæſt. 24. *Donatio facta per Novitium, juxtà Concil. Trid. ſi contingat Novitium mori ante Profeſſionem, an ſit valida?*

1. NOn valere reſpondeo, ob defectum Profeſſionis non ſequutæ, & ita fuiſſe declaratum à Sac. Congreg. *Concil.* ſub die 22. Octobris 1573. teſtatur *Gaſpar Paſſarell. in comp. privil. Minim. in notand.* 37. *de bonis Novitii morientis ante Profeſſionem*, & hoc ideò; quia abire, & mori æquiparantur, ſecundùm illud *Terentii in Phorm. ea mortem obiit, & de medio abiit.*

2. Unde, eadem met eſt ratio de abeunte per mortem, & de abeunte per exitum, *Navar. de ſtat. Monach. conſ.* 1. in 1. editio. & in 2. *conſ. ult. de ſucceſſion. ab inteſtat.* & *D. Epiſcop. Maranta tom.* 3. *reſponſ.* 26. *num.* 17.

3. Ergò, diſpoſitio *d. cap.* 16. *de Regul.* qua deciditur, ut Monialibus, & Novitiis abeuntibus ante Profeſſionem, omnia reſtituantur; & quòd recedentium renunciationes non valeant; procedit, & habet locum, etiam in morientibus ante Profeſſionem, idem *Navar.* cit. *loc.* & *Rodriq. tom.* 2. *quæſt.* 47. *ar.* 2. & 1. *par. ſumm. cap.* 90. *num.* 60. cum ſuo *Compend. reſolut.* 52. *de donat. nu.* 12.

4. Hinc Novitius donator, in eventum mortis, ante Profeſſionem poteſt teſtari de bonis ſic donatis, & teſtamentum ejus erit validum, *Navar. comment.* 2. *de Regul. ſuper cap. non dicatis* 12. *quæſt.* 2. *nu.* 49.

5. Quia recenſita donatio evaneſcit, ob defectum Profeſſionis non habitæ, *Rodriq.* cit. *loc.* & *à Sancto Fauſto lib.* 5. *Theſ. q.* 173.

6. Et ob id, ſi Novitius decedat ante Profeſſionem, nullo facto teſtamento, cenſetur mori inteſtatus, & conſequenter, ejus bona habebunt ejuſdem hæredes ab inteſtato,

Digitized by Google

ſtato, ut dicam infrà, & docent ex multis *Genuenſ. in practicab. Eccleſ. quæſt.* 462. & *Ricc. in prax. aur. reſol.* 138. *in fin.*

Quæſt. 25. Dotes Puellarum intrantium Religiones, ſi ante Profeſſionem moriantur, an acquirantur Monaſterio?

1. RESpondeo negativè, per multa, quæ dixi ſuprà; etenim quivis Novitius, & Novitia Monialis, ante Profeſſionem tacitam, vel expreſſam, ſunt ſui juris, ex *Sac. Conc. Triden. cap.* 15. *&* 16. *ſeſſ.* 25. *de Regular. & Monialibus.*

2. Adeò, ut de ſuis bonis poſſint teſtari, *Covar. cap.* 2. *de teſtam. Navar. de teſtam. conſ.* 12. *nu.* 1. in 1. editio.

3. Immò & matrimonium carnale contrahere, *Abbas in cap. porrectum, de Regular. nu.* 4. & dixi ſæpiùs, nam quouſque non ſint Profeſſi, liberè poſſunt exire à Religione, ſine alio incurſu pœnarum, ex *d. cap. Conc. Trid.* & docet ex multis *Menoch. conſ.* 329.

4. Proinde, moriente Moniali ante Profeſſionem, dos eſt reſtituenda hæredibus defunctæ, retentis expenſis factis pro illa, una cum fructibus, ſi quos Monaſterium percepiſſet, *Calder. conſ.* 9. *de Regul. Berous conſ.* 28. *lib.* 1. *Genuenſ. in practic. Eccleſ. q.* 462. *in fin.* & *Aloyſ. Ricc.* in ſua *Prax. aur. reſolut.* 138. & ita eſſe à Sac. Congreg. deciſum, refert Eminentiſs. *Bellarm.* in novis *declarat. Cardinal. d. cap. declarat.* 5. & *ibidem Barboſa in collect. Doct. nu.* 60. *& ultimo.*

Quæſt. 26. Bona Novitii, qui ſuſcepit habitum, ſi decedat inteſtatus, Profeſſione non facta, an pertineant ad Monaſterium?

1. HÆc item quæſtio, proculdubio ex deciſis negativè abſolvitur; hodiè enim Monaſterium de novo jure *Conc. Trid.* in bonis Novitii decedentis infrà annum probationis, nullum habet jus, & infrà eundem curſum Novitiatus, Monaſterio nihil debetur, excepto victu, & veſtitu, ut expreſsè dicitur in *dict. cap.* 16. & notant, poſt *Menoch. cõſ.* 396. *vol.* 4. *Genuenſ. in pract. Eccleſ. quæſt.* 462. etiam ſi Monaſterium ſit capax bonorum, *Ricc.* multis allegatis in *d. Prax. aur. reſolut.* 138. *in fin.* & ante eos *Navar. in* 2. *comment. de Regul. nu.* 49.

2. Secus autem, ſi Novitius tacitè, vel expreſsè foret Profeſſus, vel ſi legaſſet ex teſtamento, aut ſi ſe, & ſua obtuliſſet Monaſterio ante ſuſceptionem habitus; Oblati enim perpetuò, qui ſe, & ſua perpetuò dederunt Monaſterio, non comprehenduntur in *d. cap.* 15. *&* 16. *Concil. Trid.* prout cenſuit Sac. Congr. & refert Eminent. *Card. Bellarm. in declar.* 14.

3. Nec objicies, quòd plures in *authen. ingreſſi, C. de ſacroſanct. Eccleſ. & in cap. in præſentia, de probat. & in authen. ſi qua mulier, in fin. C. de ſacroſanct. Eccleſ.* dicant, bona Novitii, in caſu poſito ſpectare ad Monaſterium, ex quo ſuſcepit habitum, & cum illo voluit mori in Monaſterio, ut cæteri Fratres, quos nuper ſequutus eſt *Marcellus Megal. in* 1. 2. *Inſtit. Confeſſ. lib.* 2. *cap.* 27. *q.* 3. *nu.* 22. ubi latè de hac re, & ſe fundat in dedicatione perſonæ, & bonorum facta per ſimplicem ingreſſum.

4. Nec quod *Panor. in d. cap. in præſentia*, faciat illam diſtinctionem pro concordia *Doctorum*; quòd aut Novitius intrando donavit omnia Monaſterio expreſsè, quam donationem moriendo expreſsè non revocavit; & ſic efficiuntur Monaſterii; aut intravit ſimpliciter, & bona fide, animo probandi Religionem, & ſic bona prædefuncti, Profeſſione non ſequuta, ſpectant ad proximiores in ſanguine.

Quia hæc prædicta, & ſimilia procedunt de jure antiquo; ſecùs hodiè de novo jure *Conc. Trid.* quo in *d. cap.* 16. cavetur, ut nulla renunciatio, aut obligatio antea facta, etiam cum juramento, vel in favorem cauſæ piæ valeat, niſi Profeſſione ſequuta.

5. Igitur, Profeſſione ſublata, ſive per mortem, ſive per aliquid aliud; corruunt Novitiorum renunciationes, & bona eorum remanent libera ab omni onere, ad beneficium, & utilitatem conſanguineorum, *Navar. in d. comment.* 2. *de Regul. ſuper cap. non dicatis* 12. *q.* 2. & *Paſſarell. in comp. privil. Minim. cap.* 37. *de bonis Novitiorum.*

Quæſt. 27. Si Novitius moriens in anno probationis, quovis tempore, & mortis cauſa donet Monaſterio capaci, an teneat donatio?

1. AFfirmativè deciditur; ex quo hæ donationes cauſa mortis, codicilli, ac teſtamenta non comprehenduntur ſub illo *Decreto cap.* 16. cùm Novitiorum patrimonium non lædant, nec præjudicent eorum libertati, quin liberè Religione poſſint exire, cùm voluerint, & illa revocare; prout Sac. Congreg. Cardinal. declaravit, & refert *Bellarm. in d. cap. declar.* 1. & docent *Navar. d. comment.* 2 *de Regul. nu.* 49. *&* 50. in 1. editio. *& conſ.* 83. *eod. tit. nu.* 2. *&* 3. in novis, *Aloyſ. Ricc. collect.* 584. *D. Reg. Carol. Tapia in auth. ingreſſi, C. de ſacroſanct. Eccleſ. cap.* 1. *nu.* 15. *in fin. Rodriq. tom.* 2. *quæſt.* 47. *ar.* 10. *& tom.* 3. *quæſt.* 16. *ar.* 1. *& in p.* 1. *ſum. cap.* 90. *nu.* 5. *&* 2. *par. cap.* 7. *num.* 8. & multis citatis *Barboſa* 3. *p. de off. & poteſt. Epiſcop. alleg.* 99. *nu.* 12. *& in collect. Doct. ſuper Conc. in d. cap. nu.* 15. & *Miranda tom.* 1. *Manual. q.* 23. *ar.* 4.

2. Benè verum; quòd ſi Novitius dimiſerit donare, & teſtari, & moriatur ante Profeſſionem, ejus bona acquiruntur hæredibus ſæcularibus, venientibus ab inteſtato, ut diximus ſuprà.

Quæſt. 28. An Novitius, teſtamentum à ſe factum poſſit annulare?

1. POſſe equidem, ſive ſit factum ante ingreſſum Religionis, ſive poſt, aut quocunque tempore infrà annum probationis, & aliud condere uſque ad Profeſſionem excluſive, *Covar. de teſtam. cap.* 2. *nu.* 4. *Clar. §. teſtam. q.* 28. *D. Reg. Tapia in d. auth. ingreſſi, num.* 46. *Carol. de Graſſis de effect. Clericat. effectu* 4. *nu.* 31. & *Rodriq. tom.* 3. *quæſt.* 16. ubi latè *de teſtam. Novit.* & *Mirand. to.* 1. *Manual. Prælat. quæſt.* 23. *ar.* 8. 9. *&* 10. & alii quamplurimi, quos citat *Barboſa in collect. d. cap. num.* 21. *& d. allegat.* 99. *num.* 14.

2. Tum quia omnis contractus, qui fit cauſa mortis, eſt revocabilis, & poteſt fieri, & revocari per Novitios, abſque ſolemnitate *d. cap.* 16.

3. Tum etiam; quia Novitius ante Profeſſionem eſt ſui juris, & ſe habet, ut Laicus; unde ad ſui libitum poteſt de ſuis bonis diſponere, & etiam validè contrahere, ſi vellet, *Portell. in dubiis Regul. ver. Novit. donat. nu.* 43.

4. Secus autem, facta Profeſſione, *Miranda d. q.* 23. *ar.* 10. *Rodriq. Covar.* cit. *loc.* & latè *Genuenſ. in pract. Eccleſ. q.* 299. ubi colligit opiniones *DD.* & diſputat ad partes.

5. Tum quia Novitius per Profeſſionem moritur Mundo; nam profiteri idem eſt, quod mori, ſaltem civiliter, *cap. placuit* 16. *q.* 1. item non habet velle, nec nolle, *cap. ſi Religioſo, de elect. in* 6. tum quia idem eſt diſponere, quòd habere proprium, quod repugnat ſtatui Religioſorum Mendicantium, ex *cap. non dicatis* 12. *quæſt.* 2.

6. Et additur, quòd omnia bona, jura, & actiones Novitiorum, per Profeſſionem tranſeunt in Monaſterium, ex *authen. ingreſſi. & auth. ſi qua mulier, C. de ſacroſanct. Eccleſ. Navar. d. comment.* 2. *de Regul.* à *nu.* 3. *& ſequent.* & ante eum *Syl. ver. Religio* 5. *q.* 4.

Quæſt.

Quæſt. 29. An ſaltem Profeſſus, poſſit ſuum teſtamentum declarare?

1. ET quidem poſſe, docent *Rodriquez tom. 3. quæſt. 69. ar. 3.* cum ſuo *Compend. reſolut. 135. de teſtam. num. 3. Sanchez in decal. lib. 7. cap. 11. num. 16. Barboſa in d. cap. Trid. nu. 24. & d. alleg. 99. n. 14. & 15. & P. Anton. Diana 3. par. tract. 2. reſol. 75.*

2. Eò maximè, ſi teſtamentum ſit obſcuræ ac dubiæ voluntatis, ut indigeat declaratione, *Barthol. de Vecchis diſputat. 8. de Novit. dub. 12. & Peregr. in com. ad ſtatut. Cler. Regul. p. 2. cap. 1. lit. G. §. 36.*

3. Nam ſi in caſu dubio poſſunt teſtes qui fuerunt præſentes, de voluntate defuncti teſtimonium ferre, quibus ſtandum eſt; quantò magis & ipſe principalis poterit ſuam dubiam voluntatem declarare?

4. Et ſicut legis dubia, declaranda ſunt à Principe; ita & teſtamentum à teſtatore; ut ejus voluntas omninò exequatur; teſtamentum enim reſpectu teſtantis ſe habet ut lex, juxtà illud, *diſponat teſtator, & ſiat lex.*

5. Nec hæc declaratio debet fieri ſine licentia Prælati, nec Prælatus recuſet hoc concedere; quia hujuſmodi explicatio non eſt teſtari, ſed teſtificari; ad occurrendum litibus, ex pietate, & charitate, quod ſervari in praxi teſtatur *Petrus Cenedus collect. 124. ad decret. in fin. pag. 290. Rodr.* cit. loc. *Menoch. d. conſ. 396. & conſ. 819. num. 20.* ubi multa habes de ingrediente Religionem, de donante, ac moriente, vel profitente, & *Paul. Layman. moral. Theol. lib. 3. ſect. 5. tract. 5. cap. 7. de ultimis volunt.* à *num. 3.* uſque *in finem.*

Quæſt. 30. Quinam ſint hi contractus, qui ſub Concil. Trid. comprehenduntur, & veniunt nomine renunciationis, & obligationis?

1. ET dico, venire omnes contractus, qui fiunt, aut fieri poſſunt in damnum patrimonii Novitii, quoquo modo vocentur, ſive lucrativi, reſpectu eorum, qui Novitiorum bona lucrantur; ut ſunt donatarii, & ceſſionarii, ſive ſpoliativi, reſpectu donantium, & renunciantium; ex quo his contractibus Novitii ſuis ſpoliantur bonis omnibus, aut aliqua notabili parte hæreditatis ſuæ.

2. Proinde donatio inter vivos, renunciatio, alienatio, & conſimiles, exigunt prædicti *cap.* ſolemnitatem, ut validæ ſint.

3. Secus autem, donatio cauſa mortis; teſtamentum; codicillus, & hujus generis alia prout *Rodriq. tom. 2. ſum. cap. 7. num. 4. Laur. Peyr. in privil. Minim. tom. 1. in Conſtitut. Sixti IV. num. 74. & 75. D. Barthol. à Sancto Fauſto lib. 5. Theſaur. de Relig. ſtat. qu. 167. Bellarm. & Barboſa in d. cap. Trid.*

4. Et hoc ideò, ne Novitius, ob ſuorum bonorum carentiam, egeſtate coactus, teneatur profiteri, prout dicitur *in fine* ejuſdem *cap. 16. Conc. Trid.*

5. Hinc emptio, venditio, permutatio, locatio, & conſimiles contractus, jam dictæ *Concil.* diſpoſitioni non ſubjiciuntur; quia in his Novitii nihil deperdunt de proprio, unde poſſunt per Novitios fieri in omni loco, & tempore, ſine licentia Epiſcopi: dummodo fiant, iuxta jus commune, & ante Profeſſionem, qua peracta non ſunt ampliùs ſui juris.

Quæſt. 31. Novitius Filiusfamilias exiſtens in poteſtate patris, an poſſit condere teſtamentum?

1. DE jure dico, quòd non poteſt, etiam cum conſenſu ſui Patris, ut expreſsè dicitur in *l. qui in poteſtate, ff. de teſtam.* & hoc ideò: quia ad teſtandum requiritur libera voluntas, quæ deeſt huic, ob nexum patriæ poteſtatis.

2. Nec perſona Filiifamilias eſt integra jure civili; tum quia pendet ex alieno arbitrio; tum quia nihil habet, quo ſit ſuum, ut de eo teſtari poſſit, *Ulpian. in fragm. Inſtitut. tit. 20. §. filiusfamilias, l. lex Cornelia 28. ver. quia non effertur, ff. de vulg. & pupill. ſubſtit.*

3. Et de jure veteri filius quicquid acquirit, non ſibi, ſed Patri acquirit, *§. primo, Inſtit. per quas perſonas,* prout latè *Jul. Clar. lib. 3. ſent. §. teſtam. q. 18.*

4. Secus autem in bonis Caſtrenſibus, etiam ſine voluntate Patris, ut in *l. l. penult. C. qui teſtam. fac. poſſ.* & docent communiter *DD.*

5. Quia in his bonis filiusfamilias habetur pro Patrefamilias, *l. 2. ff. ad Senatus conſult. Maced. l. ſi quis 6. §. ult. ff. de injuſt. rupt. & irrit. teſtamen. facto,* quod totum magis habet locum in Novitiis, & ſi ſint ſub patria poteſtate; adeò, ut hi poſſint teſtari, etiam de bonis adventitiis, ubi mox Religionem fuerint ingreſſi; quia per talem ingreſſum, ſtatim potiuntur illo privilegio, *Authentica Præsbyteros, C. de Epiſc. & Cleric.* ubi dicitur, quòd illud, quod Laicis eſt adventitium, Clericis eſt quaſi Caſtrenſe.

6. Quod amplia ad eorum ſalaria, & honoraria, ſi fuerint Medici, Advocati, vel Notarii: hæc enim bona in Clericis reputantur, quaſi Caſtrenſia; adeò, ut in his Pater, etiam in vita privetur uſufructu, *Sylv. ver. Religio 6. dic. 7. Graff. in pract. lib. 1. cap. 2. de arbitr. Confeſſ. nu. 16. & Miranda tom. 1. Manual. Prælat. qu. 23. ar. 8. concluſ. 4.*

7. Item poſſunt, & multò magis, donare cauſa mortis, *Clar. ubi ſuprà*, & *Michael Graſſus lib. 1. recept. ſent. §. donatio cauſa mortis, & in §. teſtam. q. 23. n. 2. Covar. in rubr. de teſtam. par. 3. nu. 9. Theſaur. deciſ. 159. nu. 11.* quia donatio cauſa mortis non eſt publici juris, ut teſtamenti factio, ſed privati juris; quæ autem privati juris ſunt, privatorum etiam pacta admittunt, prout per multa jura docent *Addentes ad Julium Clarum.*

8. Inſuper, & inter vivos, ex novo jure *Conc. Trid.* etſi ſint Minores, ſervata tamen forma *cap. 16. ſeſſ. 25. de Regul.* & abſque ullo Patris conſenſu, licet vivat ſæculo; nam in tali ætate; nempè infrà duos menſes ante Profeſſionem, quæ regulariter ſolet fieri, completo anno decimoſexto ſuæ ætatis, reputantur habiles ad ſe obligandum, & renunciandum bonis ſuis, *Menoch. de arbit. caſ. 436. nu. 4. & Bellarm. in fin. d. cap. Conc. Trid.*

Quæſt. 32. Novitii, an poſſint ſibi ipſis teſtamento, hac, vel illa bona relinquere, vel præcipere, & reſervare, ut ſibi poſt factam Profeſſionem, tot ducati ſolvantur?

1. AFfirmativè, ſi loquamur de Religione, quæ ſit capax bonorum; & dummodò bona reſervata, Profeſſione ſequuta, exigantur per Syndicum, & Procuratorem Monaſterii, juxtà diſpoſitionem *cap. 2. Conc. Trid. ſeſſ. 25. de Regul.* quod incip. *Nemini igitur Regularium.*

2. Quandoquidem toto illo tempore, quod Profeſſionem antecedit, Novitius eſt ſui juris, & reputatur ut Laicus; unde poteſt matrimonium contrahere, & contractus inire, ac ſi foret in ſæculo, non minus, quàm cæteri; & ſicut legatum factum Novitio ab aliquo Laico, tenet, & poteſt ab eodem legatario, poſt Profeſſionem peti & exigi, abſque ullo vitio proprietatis, ſi petatur, ut ſuprà.

3. Ita poterit ſua bona alicui impartiri, hac lege, & pacto, ut donatarius ſibi ſolvat tot, ſua vita durante; etenim in tali ſtatu eſt ſuarum rerum Dominus, Moderator, & Arbiter; prout latè *Ludov. Miranda tom. 1. Ma-*

Digitized by Google

nual.q.23.ar.9. & practicatur in quavis Religione, quæ bona poſſidet, ſaltem in communi; quod item reſpectivè extenditur etiam ad Fratres Minores, *Miranda* cit. *loc.*

Quæſt. 33. *Novitii Fratrum Minorum, & Capuccinorum, an poſſint in eorum teſtamentus ſibi reſervare electionem puellarum, quibus ſui hæredes teneantur quotannis ſolvere quandam certam pecuniarum ſummam?*

1. POlitius *in Regula Capuccinorum, cap.6.nu.*77. Negativè reſpondet, & meritò, quia Fratres Minores, ex *Clem. exivi, de verb. ſignif. in 6.* non poſſunt ſuſcipere ultimarum voluntatum exequutionem, prout in §. *proinde cùm vir ſanctus. &c.* ibi, *debent ſibi ſcire interdictum, quòd hujuſmodi executionibus & diſpoſitionibus ſe exponant, cùm hæc ſæpiùs abſque litigio nequeant expediri.*

2. Tum quia hoc jus eligendi Puellas, repugnat Regulæ præfatorum, in qua expreſsè dicitur, quòd Fratres nihil ſibi approprient, nec domum, nec locum, nec aliquam rem nota ly, *nihil.*

3. Tum etiam; quia Minores nullum jus rerum temporalium poſſunt acquirere, nec etiam in communi, ut expreſsè dicitur in cit. *loco.*

4. Ergò, PP. Minores, nec ut ſinguli, nec ut omnes, poſſunt tali electione uti, nec jus eligendi poſſidere; etenim repugnat eorum extremæ paupertati, quam profiteri tenentur.

5. Nec dicas, quòd in tali caſu ceſſat ratio *d. Clem.* ex quo talis electio ſeu nominatio Puellarum, fit ſine litigio, & abſque adminiſtratione, & contrectatione pecuniæ.

6. Nam, etſi fiat ſine litigio, non tamen poteſt fieri ſine ſpecie mali, quod cavendum item præcipit eadem *Clem.* etenim has eligere, & illas dimittere, non erit ſine murmure.

7. Et addo, quòd licet talis Puellarum electio poſſit eſſe ſine litigio, & ordine judiciali; nihilominùs non excludet paupertatem; dum jus & facultas eligendi reſidet apud hujuſmodi Fratres.

8. Secus dicendum, ſi quis vellet, ut decem ducati de ſua facultate expenderentur in decem Pauperes, qui eligantur per talem Fratrem Minorem.

9. Nam in iſto caſu ceſſant rationes prædictæ, & Frater ille, cui committitur talis diſpenſatio, fieri poteſt, ut ſit Confeſſarius; qui ob Confeſſiones ſcire meliùs poterit in conſcientia, qui magis indigeant, & verecundentur petere; & ea, quæ fiunt ſecretò à Confeſſoribus, carent ſpecie mali, & vitio proprietatis; quia aliud eſt eligere ex commiſſione charitativa & confidentiali, & aliud eſt, jus ſibi reſervare, & facultatem eligendi poſſidere.

10. Nec reticeam dicere, quòd nec iſta exceptio placet *Gloſ.* in *d. Clem.* cit. *loc.* ubi dicit, quòd indiſtinctè ſtandum eſt literæ, quæ generaliter prohibet, ne ſuſcipiant exequutionem; tum quia electio eſt pars exequutionis; tum item; quia ratio prohibendi non fuit illa ſola aſſignata; nempè, ne ſint in judicio, & ne contrectent pecuniam; ſed etiam ſubeſt alia ratio generalis, ne ſcilicet avocentur à ſpiritualibus laboribus, quibus quotidie debent occupari; item poſſet fieri fraus; quia Frater eligeret aliquas, cum quibus participaret; facilè namque in talibus fraudes configuntur, hæc *Gloſ.* vide illam.

Quæſt. 34. *Donatio facta à Novitio, juxtà diſpoſitionem Conc. Trid. an poſſit, ſicut & teſtamentum, ante Profeſſionem ab eodem revocari?*

1. NOn poſſe, reſpondeo; eò, quòd ſi eſſet revocabilis, non indigeret ſolemnitate ac forma *d. cap.* 16. *Conc. Trid. de Regul. ſeſſ.* 25. quandoquidem ex communi ſententia *DD.* & Declaratione Sac. Congreg. contractus revocabiles non comprehenduntur ſub præfata Concil. diſpoſitione; & ſic non diſtingueretur à teſtamento, & donatione cauſa mortis; *Molina de juſtit. tom.* 1. *diſput.* 285. & *à Sancto Fauſto lib.* 5. *Theſ. q.* 172. Eminent. *Bellar. in d. cap. Trid. ver. anteà facta*, & *Anton. Diana p.* 3. *reſol.* 55 *tract.* 2. *de dub. Regular.* ubi refert, ita eſſe à Sacra Congregatione deciſum.

2. Nihilominùs, in caſu mortis, Profeſſione non ſequuta, poteſt Novitius teſtari de bonis, ut ſuprà donatis, & tenet diſpoſitio, ſequuta morte Novitii teſtantis; nam in tali caſu valet teſtamentum, & cadit donatio prædicta, ob defectum futuræ Profeſſionis non ſecutæ, ut dixi hic ſuprà, & docet *Layman. lib.* 3. *tract.* 5. *cap.* 7. *nu.* 11. *in fine.*

TRACTATUS OCTAVUS.

DE DOMIBUS NOVITIORUM.

Quæſt. 1. *An in omni Loco, Conventu, & Monaſterio, liceat Novitios ad habitum Religionis admittere?*

1. REſpondeo negativè; nam aut loquimur de Religionibus, quæ per *Clem. VIII.* excipiuntur in *Decretis*, & maximè in illo, quod incip. *Sanctiſſimus in Chriſto Pater*, ibi, *exceptis tamen Carthuſianorum, Fratrum Minorum, &c.*

Vel de Religionibus non exceptuatis; Si primo modo, certum eſt, quòd non licet indifferenter in omni Loco, aut Monaſterio Juvenes ad habitum recipere; ſed in illis tantùm Locis, & Conventibus, qui ad hoc fuerint deſignati per Provinciale Capitulum, vel per Patrem Generalem, aut per alios Prælatos, juxtà propria ſtatuta, à Sancta Sede confirmata.

2. Quamobrem, in Dominicana Familia (etſi ſit Viridis, ac Regularis obſervantiæ, quæ ob id, alias ſoleat Reformata nominari; & conſequenter una de exceptis in *Decreto.*)

Illud debet omninò practicari, quod ſancitur in text. 5. *cap.* 13. *de recipiendis*, ibi, *Pueri recipiantur de conſenſu Capituli Conventus, à Priore, & non alias; nec retineri p[illegible] in aliquo Conventu, ubi non eſt Novitiorum ſimultanea Congregatio, cum proprio Dormitorio, & Magiſtro, ita, qu[illegible] bi non recipiantur, niſi ſtatim mittantur ad hujuſmodi Conventus, in quibus profitebuntur.*

Et Congregatio hujuſmodi Novitiorum debet eſſe ad minus numero ſenario, ut *ibidem* declaratur.

3. Quod proportionabiliter extende ad omnem aliam Religionem exceptuatam; ſecus eſſet invertere finalem

finalem cauſam tot *Decretorum, & Conſtitutionum*, & in Conventualem vitam abire, contra ſanctam mentem tot Romanorum Pontificum: hi quidem intendunt collapſam Religionem reparare, & reformare; non autem reformatam deformare.

4. Si verò ſecundo modo; ſumus in claris, per illa verba *Clementis, Illud etiam Superiores, ad quos ſpectabit, ſedulò perquirant, ut quibus in Monaſteriis, & Conventibus ex Apoſtolica facultate, Novitiatus fuerint inſtituti; ſecus autem, tam receptio, quàm Profeſſio erit nulla, nullamque inducet obligationem*, prout clarè patet ex infraſcriptis *Decretis*.

Decreta generalia Clem. VIII. de Novitiis ad habitum Regularium non admittendis, niſi in Conventibus deſignandis.

CLEMENS Papa VIII.

Regularis diſciplinæ reſtitutioni, pro qua potiſſimum, juxtà noſtri muneris debitum, laborare non deſiſtimus, illud inprimis magnum impedimentum afferre quotidiano uſu compertum eſt, quòd in omnibus Conventibus, ut præſertim, qui majori reformatione indigent, ſinguli ad Religionem venientes, paſſim recipiuntur. Unde fit, quò magis Nos variis Conſtitutionibus malè affectas radices amputare ſtudemus; eò magis indies depravata, infructuoſaque ejuſmodi noviter profitentium germina ſucceſcant. Cui quidem malo occurrere volentes, præſenti Decreto ſtatuimus, directeque præcipimus omnibus Generalibus, Provincialibus, Commiſſariis, Miniſtris, cæteriſque Superioribus Conventuum, intra Italiæ, & Inſularum adjacentium fines exiſtentium quibuſcunque, & quorumcunque Ordinum Mendicantium, ut de cætero neminem ſub quovis prætextu, aut colore ad habitum Regularem admittant, niſi in Conventibus authoritate noſtra propediem in unaquaque Provincia deſignandis. Inſuper ſancimus, ut quòad hujuſmodi Conventus, ut præfertur, per Nos deputati non fuerint; omnes præfatorum Ordinum Superiores à receptione quorumcunque Novitiorum, ſive ad habitum ſive ad Profeſſionē omninò abſtineant. Superior, qui hujus Decreti tranſgreſſor extiterit ipſo facto pœnam privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, vociſque activæ, & perpetuæ inhabilitatis ad alia inpoſterum obtinenda, ſe noverit incurriſſe, ac aliis etiam pœnis arbitrio noſtro ſubjaceat. Receptiones verò, & Profeſſiones quaslibet eorum, qui contra hujuſmodi Decretum noſtrum admiſſi fuerint, nullas, & irritas eſſe, ex nunc decernimus & declaramus, privilegiis, statutis, & conſuetudinibus quibuſcunque in contrarium, minime obſtantibus. Datum Romæ 12. Martii 1596. Et eſt in *Bullar. tom. 3. pag.* 130. nec non, & in 4. *tom.* ejuſdem *Bullar. Cherub.* infrà *Conſtitut. Urbani VIII. fol.* 269.

Secundum Decretum ejuſdem Clem. VIII. quo præcedens renovatur, & ampliatur: de Novitiis ad habitum Regularem non accipiendis, niſi in Monaſteriis, & Locis deſignandis.

Sanctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter D. Clemens divina providentia Papa VIII. Cùm jam dudum animadverteret collapſæ Regularis diſciplinæ reſtitutioni, pro qua potiſſimum, juxta ſui muneris debitum, vigilare ac laborare non deſiſtit, illud inprimis magnum impedimentum afferre, quòd in omnibus Monaſteriis, & Conventibus, iiſque præſertim, qui majori indigent reformatione, ſinguli ad Religionem profitendam accedentes, paſſim, ac ſine delectu recipiuntur, ac inde fieri, ut quo magis variis Conſtitutionibus malè affectas radices evellere ſtudet, eò magis infructuoſa noviter profitentium germina quotidie ſuccreſcant; cumque ob zelum ac deſiderium, quo tenetur Sanctitas ſua, omnes Regulares ad vetus ſuæ cujuſque Religionis inſtitutum redigendi, diſtrictè prohibuerit, ne quis in certis Monachorum, & Mendicantium Ordinibus, ad ſuſcipiendum habitum Religionis admitteretur, profiteretur vè, quouſque Monaſteria, & Conventus aliquot deſtinarentur, in quibus poſſet commodius Regularis obſervantia ſecundùm Reformationem à Sanctitate ſua inſtitutam introduci: Quia tamen; non obſtante tali prohibitione, cognovit, nonnullos fuiſſe, vel ſub colore facultatis, & licentiæ à Sanctitate ſua obtentæ, vel quia talis prohibitio ad illorum notitiam non pervenerit, receptos & admiſſos, præter mentis ſuæ ſenſum; Idcircò huic malo proſpicere volens, ne licentiarum, ac facultatum hujuſmodi ſubreptione, ac prætextu, Decretum Sanctitatis ſuæ irritum reddatur; Nunc denuò diſtrictè præcipit, ac mandat omnibus Generalibus, Provincialibus, Commiſſariis, Miniſtris, Præſidentibus, Abbatibus, Prioribus, Guardianis quibuſcunque, cæteriſque Superioribus Conventuum, Monaſteriorum, ac Domorum, quocunque nomine appellentur, intra Italiam, & Inſularum adjacentium fines exiſtentium, quorumcunque Ordinum Mendicantium, & non Mendicantium (exceptis tamen Carthuſianorum, Fratrum Minorum de ſtrictiori obſervantia, nec non Capuccinorum Sancti Franciſci, Reformatorum Sancti Domini, Diſcalceatorum Ordinis Carmelitarum, nec non Fratrum Congregationis Fulienſis, Ciſtercienſis Ordinis, ac Eremitarum Eremi Camaldulenſis, & Montis Coronæ, Clericorum Regularium Theatinorum, Societatis Jeſu, Sancti Pauli Decollati, & aliorum de Somaſcha, Miniſtrorum Infirmorum, reſpectivè Ordinibus, & Societatibus, ſeu Congregationibus nuncupatis, quæ etiam antea exceperat, & nunc iterum excipiendo, voluit prohibitionem hanc ad illa nullo modo extendi) Ne ſub cujuſvis licentiæ, & facultatis impetratæ, vel impetrandæ obtentu, niſi per literas in forma brevis dumtaxat, & non alias quemquam ad habitum Regularium ſuſcipiendum, nec etiam converſos, niſi in Conventibus, Monaſteriis, & Domibus, authoritate ejuſdem S. D. N. propediem in unaquaque Provincia deſignandis, recipere, aut receptos ad Profeſſionem admittere ullo modo audeant. Quinimmò contra primam prohibitionem Sanctitatis ſuæ receptos, etiamſi imperfectum habitum, aut ſine caputio gerant, poſt præſentis Decreti in Romana Curia publicationem, omnino ejicere debent.

Superiorem autem, qui hujus Decreti tranſgreſſor extiterit, ipſo facto pœnam privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit vocis activæ & paſſivæ, & perpetuæ inhabilitatis ad alia in poſterum obtinenda, eo ipſo incurrere voluit, ac decrevit, & aliis etiam pœnis arbitrio Sanctitatis ſuæ imponendis, ſubjacere.

Receptiones verò, & Profeſſiones quaslibet eorum, qui contra hujuſmodi Decretum admiſſi fuerint, nullas, & irritas eſſe ad quemcunque effectum, ex nunc decernit, & declarat.

Hoc autem Decretum noluit Sanctitas ſua, eos Ordines comprehendere, qui Conventus, Domus, & Monaſteria à ſe probata pro Novitiorum receptione, & educatione, hactenus permiſſione ſua conſtituerint.

Cæteras verò licentias, ſive particulares, quæ in hanc diem effectum non ſunt ſortitæ, revocat, & annullat.

Vult autem, Decretum hoc ſuum in ſolitis Locis Urbis publicatum, ita prædictorum ſingulos afficere, ac ſi cuilibet perſonaliter fuiſſet intimatum, Privilegiis, Statutis, & Conſtitutionibus quibuſcunque in contrarium minimè obſtantibus.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum die 20. *menſis Junii* 1599. & habetur in *tom. 3. Bullar. pag.* 130. & *tom.* 4 *Cherub. fol.* 269.

* * *

Aliud de formula concedendi facultatem pro Novitiis, ad Regularem habitum recipiendis in Monaſteriis, & Locis deſignatis.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & D.N.D. Clemens divina providentia Papa VIII. Cùm Regularem diſciplinam reſtituere, atque in priſtinum ſtatum revocare maximè cuperet, Regulareſque omnes, vitam, moreſque ſuos ad rationem ejus Inſtituti, quod quiſque Profeſſus eſſet, ita componere, ut quæ ad Votorum vim, habitum, victumque communem pertinent, ea potiſſimum ſinguli Religioſiſſimè obſervarent, generali decreto, quod de menſe Junii editum, tertia Julii anni 1599. promulgatum fuit, Ordinum Religioſorum Superioribus (nonnullis exceptis) prohibuit, ne aut Novitios reciperent, aut quemquam ad Profeſſionem ante admitterent, quàm à Sanctitate ſua Monaſteria aliquot, ad eam rem præſcripta eſſent, in quibus Obſervantia Regularis vigeret.

Nunc verò eadem Sanctitas ſua à Locorum etiam Ordinariis, quibus id muneris demandaverat, certior facta, infraſcriptis Monaſteriis, & Conventibus Ordinis N. præfinitum eſſe numerum, dumtaxat eorum, qui, vel ipſius Monaſterii cenſibus, vel conſuetis eleemoſynis ſuſtentari ibi commodè poſſunt, atque in iis omnia fideliter obſervari, quæ ſunt cum illorum profeſſionis perfectione conjuncta; nempè, Caſtitatis, Paupertatis, & Obedientiæ vota, una cum cœteris Decretis particularibus, vel Inſtitutis ipſius, vel Pontificiis etiam, ad victum, veſtitumque communem ſpectantibus (ipſo Decreto, ut ſuprà edito, & promulgato, nequaquam obſtante) poteſtatem facit Superiori ejuſdem Ordinis Novitiatus in infraſcriptis Monaſteriis, & Conventibus erigendi, Novitios recipiendi, educandi, atque ad Profeſſionem admittendi, modò tamen id, ad præſcriptum Inſtructionis juſſu ſuæ Sanctitatis editum, neque alio modo fiat. Quoniam verò ea eſt Sanctitatis ſuæ mens, & voluntas, ut in Monaſteriis, & Conventibus ad alendos Novitios præfinitis, Regularis obſervantia perpetuò retineatur, mandat, & præcipit, ut in ipſis præſcriptus jam perſonarum numerus in poſterum ſervetur, nulluſque omninò Superior cujuſvis conditionis, Perſonarum, & Novitiorum numerum augere præſumat, eâ pœnâ propoſitâ, ut in omnibus privatus Officiis, vocis activæ, & paſſivæ, jus omne amittat. Vult denique Sanctitas ſua, hujuſmodi facultatem per Congregationem Reformationis Apoſtolicæ hoc Decreto, Secretarii manu ſubſcripto concedi, non obſtante Decreto, ut ſuprà promulgato. Datum Romæ die, &c. Præſcribitur verò numerus Sacerdotum Regularium, Clericorum . . . , Novitiorum . . . , Converſorum autem . . . , prout pleniùs in *tom. 4. Bullar. Cherub. fol.* mihi 274. inter *Conſtit. Urban. VIII. Conſtit.* 25. incip. *Romanus Pontifex.*

1. Ad præſcriptam formam fuit facta facultas noſtro Conventui Terræ Altimontis Calabriæ citra Diœceſis Caſſanen. quæ incip.

Sanctiſſimus in Chriſto Pater, & infrà, ut ſuprà, & ſubjungitur.

Nunc verò eadem Sanctitas ſua ab Ordinario Caſſanenſi, cui id muneris demandaverat certior facta, in Conventu Sancti Dominici Loci Altimontis, Diœceſis Caſſanenſis Ordinis Sancti Dominici Reformatorum, præfinitum etiam numerum eorum Fratrum, qui ipſius Monaſterii cenſibus, vel conſuetis eleemoſynis in eo ſuſtentari poſſunt commodè, atque in eo omnia fideliter obſervari, quæ ſunt cum illius profeſſionis perfectione conjuncta; nempe, Caſtitatis, atque Obedientiæ vota, una cum cæteris Decretis particularibus, vel Inſtituti ipſius, vel Pontificiis etiam ad victum, veſtimque communem ſpectantibus, ipſo decreto, ut ſuperiùs edito, minimè obſtante, poteſtatem facit Superiori ejuſdem Ordinis, Novitiatum in dicti Loci Altimontis Monaſterio erigendi, Novitios recipiendi, educandi, atque ad Profeſſionem admittendi, modò tamen ea omnia ad præſcriptum Inſtructionis, & Decretorum Sanctitatis ſuæ juſſu editorum, neque aliter, ſeu alio modo fiant. Quoniam verò ea eſt Sanctitatis ſuæ voluntas, ut in Monaſteriis, & Conventibus ad alendos Novitios deſignatis & approbatis, Regularis obſervantia perpetuò retineatur, mandat, & præcipit, ut in ſupraſcripto, perſonarum numerus jam præſcriptus, perpetuò obſervetur, nulluſque omninò Superior cujuſvis conditionis, Perſonarum, & Novitiorum numerum augere præſumat, ea pœna ſecus facienti propoſita, ut in omnibus privatus officiis, vocis activæ, & paſſivæ jus omne amittat. Vult denique Sanctitas ſua hujuſmodi facultatem, per Congregationem Reformationis Apoſtolicæ, hoc decreto, Secretarii ejuſdem Congregationis manu ſubſcripto concedi.

Redditus dicti Monaſterii, eſt Ducat. 500. frumenti Tumul. 350. Vini Baril. 300. Olei Pignat. 200.

Inſtituitur numerus Sacerdotum 10. *Studentium Profeſſorum* 2. *Novitiorum* 10. *& Converſorum* 4. *Dat. Romæ die* 15. *Maii M. D. CIII. Antonius Seneca Reformationis Apoſtolicæ Secretarius. Locus † ſigilli.* Quod authenticè aſſervatur in arca communis depoſiti ſupradicti Conventus.

2. Ex his collige, quòd ſi Regularium Superiores, indiſtinctè in Locis non deſignatis, ad habitum, vel profeſſionem recipiant, peccant mortaliter, incurrunt in pœnas contra transgreſſores appoſitas, & ſunt cauſa immediata, & proxima, ut multi Profeſſi à Religione recedant, non ſine animarum periculo: ex quo enim ſic recipiuntur, poſt Profeſſionem ſæpè reclamant, & de nullitate dicunt, & obtinent.

Quæſt. 2. Si quis recipiatur ad habitum extra Loca deſignata, & poſtmodùm profiteatur in Monaſteriis deſtinatis, & è contra, an nulla ſit ejus Profeſſio, aut ſic recipientes, in pœnas incurrant?

1. REſpondeo affirmativè; quia verba *Bull.* utrumque caſum alternativè comprehendunt; ibi, *Aut recipiant, aut receptos ad Profeſſionem admittant,* ſupple, *nisi in Locis deſignatis.*

2. Sic adeò, ut hæc tria inſimul, & conjunctim ad validitatem Profeſſionis requirantur; nempè, & quòd receptio, & annus probationis integer, & continuus perfici pariter, & Profeſſio fiant in Locis deſignatis.

3. Quod procedit etiam reſpectu Converſorum, qui vivunt ut Regulares in ſervitio Eccleſiæ, & incedunt in habitu ipſius Religionis, ut ex præcit. *Decret. & Bull.* renovatis, & ampliatis per *Urb. VIII.* ibi, *nec etiam, & Converſos*, ut dixi in *tract. de Converſis*, & notat *Navar. in ſumm. Bull. de Novit. ſuper Bull. Clem. VIII. nu.* 2.

4. Secus erit nulla Profeſſio, & Superiores taliter recipientes incurrunt in pœnas in præcit. *Bull.* contra transgreſſores inflictas, *Sayr. deciſ.* 40. *de Regul.* & *Grat. diſcep. forenſ. cap.* 440. *nu.* 10. *& ſequent.* & latè nuper *Remig. Scroſa in reſolut. qq. Moral. q.* 8.

Quæſt. 3. Defectus Loci non deſignati, an ſit impedimentum perpetuum, perpetuò perſonam inhabilitans?

1. IMpedimentum, quo quis impeditur, ne ſit, aut fiat verè, & propriè Religioſus, poteſt eſſe duplex; nempè, perpetuum, & ad tempus.

2. Perpetuum eſt quidem defectus, qui inhærens alicui perſonæ, cum illa ſemper adeſt, deambulat, & reperitur; habet enim tractum continuum, & ſucceſſivum cum illo ſubjecto, cui inhæret.

3. Et quemadmodum in naturalibus, impedimenta ſunt ab authore naturæ, hoc, vel illo modo, ut cæcitas, vel debilis compago membrorum.

4. Ita

Digitized by Google

4. Ita & in moralibus, ſunt à Supremo Principe perpetuò, vel à tempus præſcripta.

5. Quotieſcunque Papa in ſuis *Decretis* hac utitur clauſula (*Perpetuò inhabilitamus*) tunc certum eſt, conſtituere perpetuum impeditum; prout planè colligitur ex ſuprapoſitis *Conſtitutionib. Sixti V.* Quamobrem illa impedimenta de illegitimis, de criminoſis, de informationibus, & conſimilia, uſque ad tempora *Clem. VIII.* fuerunt reſpectu Profeſſionis impedimenta perpetua, quia perpetuò inhabilitabant.

6. Etenim Dominus Papa Prædeceſſor *Clement.* hujuſmodi Profeſſos juſſit, uti defectibus obnoxios, à Religione expelli, quos item & declaravit eſſe inhabiles perpetuò: quò fit, ut impedimentum perpetuum tres effectus habeat inferre: Primò, prohibet Religionem ingredi, & in ea profiteri: Secundò, habet Profeſſionem annullare: & Tertiò, ratificationi reſiſtere; adeò, ut per tales defectus Profeſſio nulla, nullatenus ampliùs poſſit vires reſumere, nec convalidari; quia impedimentum ſemper vivit & adeſt.

7. Hujus generis eſt ſexus fœmineus ad profitendum in Religione Virorum; nam impedit ingredi, Profeſſionem annullat, & ita annullatam, prohibet reviviſci.

Sic item ſexus maſculeus ad profitendum in Religione fœminarum.

8. Idem procedit in Hermaphroditis, & in Moniali, quæ in profitendo, noluit ſe obligare ad perpetuam clauſuram; quia hujus vitæ Novitias Monialium *Pius V.* ſua *Conſtit.* incip. *Circa Paſtoralis*, perpetuò inhabilitavit ad eſſendum ampliùs intra Moniales, *Sanchez de matrim. lib. 7. diſp. 3.*

9. Ad tempus verò impedimentum admittit ratificationem Profeſſionis, etiam ſi fuerit nulla, ob aliquem defectum: prout *Conc. Trid. ſeſſ. 25. de Regul. cap. 19.* ubi defectu ætatis, & annalis Novitiatus, & vis & metus, redduntur nullæ Profeſſiones.

10. Verùm, completa ætate, hoc eſt, anno decimo ſexto finito, & metu ceſſante ac ſublato; ſi ſit nulliter Profeſſus, per quinquennium non reclamaverit, elapſo quinquennio non poterit ampliùs ſuam profeſſionem reſcindere & annullare; quia per tractum quinquennalem, à die ceſſationis & impedimentorum abſentiæ, decurſum & elapſum, cenſetur & præſumitur ratificaſſe, tacitè ſaltem, ſi non expreſsè; vel ſecretò, ſi non palam, ut in *d. ſeſſ. cap. 19.* præſupponitur.

11. Proinde, temporanea impedimenta ratificationi & approbationi Profeſſionis, licet fuerit nulla, non obſtant, nec reſiſtunt; & ubi abfuerint poſt quinquennium, inducitur profeſſio tacita.

12. Secus autem dicendum de impedimentis perpetuis, quæ ſemper ratificationi reſiſtunt, nunquam abſunt, & etiam poſt mille annos non patiuntur tacitam Profeſſionem induci, ut conſtat de fœmina, ſi mentito habitu in Conventu Virorum profiteatur.

13. Ex hac differentia facilè erit colligere, an loci defectus ſit de his, quæ perpetuò inhabilitant; & quæſitum negativè reſolvo; tum quia *Clem.* in dicti *Decret.* non fuit uſus illa clauſula, *Perpetuò inhabilitamus*; tū item; quia in reſcriptis obtentis; exeundi à Religione ob Profeſſionem nullam, impedimento, & defectu Loci non deſignati, de ſtylo Curiæ additur clauſula, *dummodò non ratificaverit Profeſſionem*; ergò ſupponitur, poſſe ratificari: quibus additur, & hodierna praxis fundata in *Decr. Urb. VIII.* quo cavetur, ut Religioſi nulliter Profeſſi, ob Loci non deſignati defectum, ſi aliàs ſint idonei, debeant illam ratificare; quod totum ratione probatur; nam connexorum eadem eſt ratio, prout dicitur de relativis, ex *cap. ſi quis 7. cauſ. 1. quæſt. 3. Gloſ. ibi, ver. neutrum,* ex *cap. quanto 3. de Judic.* ex *cap. tranſlato 3. de Conſtit.* ſed Locus, & annus Novitiatus ſunt relativa, & connexa, & ad invicem dicuntur; non enim poteſt fieri annus Novitiatus extra Locum deſignatum; neque Locus deſignatur præcisè & abſolutè, ſed in ordine ad Novitiatum, ad quem refertur; ergò uno & eodem jure judicantur, argum. *cap. cognovimus, cauſ. 19. q. 2. cap. cùm in ſua 30. de decimis, cap. quia circa 22. de privil.*

14. Sed defectus, qui ſe tenet ex parte anni probationis, non eſt perpetuus, ut conſtat ex *d. Trid.* nec habet tractum ſucceſſivum, ſed tantùm pro illo determinato tempore Novitiatus, ergò ſic pariter & Loci defectus, prout latè *Bordon. tom. 1. reſolut. 8. q. 2.* à *num. 4.* uſque ad *num. 55.* & *Sanchez lib. 7. de impedimentis matrim. diſp. 37. per totam.*

15. Nec his obſtant verba *Clementis*, in dictis *Decretis* appoſita, ibi, *quinimmò contra primam probationem Sanctuatis ſuæ receptos, etiamſi imperfectum habitum, aut ſine caputio gerant, poſt præſentis Decreti in Romana Curia publicationem omninò ejicere debent*, prout pleniùs in *ſecundo Decreto* ſuprà poſito.

16. Quia eſt hæc verba non referuntur ad Profeſſos, ſed ad Novitios ſimplices, qui habitum ſuſceperunt in Locis non deſignatis contra primam prohibitionem, & qui nondum profeſſionem emiſerunt; aliud enim eſt, ad habitum receptos, & aliud, in Religione Profeſſos ejicere: odia debent reſtringi, & maximè, quia quando Papa vult loqui de Profeſſis, vel de eorundem profeſſionibus, ſe benè declarat.

17. Et eſto, quòd hi Juvenes ad habitum recepti in Locis non deſignatis debeant ejici omninò, exinde non benè inferes, ergò debent habitu Religionis privari, ſpoliari, & ad ſæculum remitti, & quòd ibidem ſint perpetuò inhabiles: hæc enim in dicto *Decreto* non leguntur; intentio enim Papæ potuit eſſe, ut ejicerentur à Loco non deſignato, & quòd tranſmitterentur ad Locum deſignatum, & ſic ſuis *Decretis* ſatisfieri.

18. Certum eſt, quòd defectus Loci, etſi profeſſionem annullet, tamen perſonam non inhabilitat; quia inhabilitas perpetua ſupponit defectum intrinſecum in perſona, etiam antequam procedat ad actum, ut patet in Viris ad profitendum intrà ſepta Fœminarum; ſed defectus Loci eſt quid extrinſecum, & pullulat ex quadam circumſtantia extrinſeca; & veſtiendus in caſu noſtro, non præſupponitur vitioſus, ante receptionem habitus, unde defectus Loci ſubſequitur, non autem antecedit, ergò erit extrinſecus, non autem intrinſecus, *Sanch. lib. 7. matrim. diſp. 37. nu. 45.*

19. Et tandem, ſicut *Clem. VIII.* inhabiles perpetuò ex *Conſtit. Sixti V.* habiles fecit, & inhabilitatem perpetuam in temporalem commutavit, ita, & *Urb. VIII.* ſuo proprio motu, inhabiles ex *Decretis Clementis*, ad ratificandum profeſſiones nullas, habiles fecit, ſtatuit, & declaravit.

Quæſt. 4. An ſit nulla Profeſſio, ob Loci non deſignati defectum?

1. Re vera, Profeſſio poteſt eſſe multipliciter nulla; nempè, ob vim, & metum, vel ætatis defectum, aut incompleti temporis Novitiatus, juxtà *Concil. Trid. ſeſſ. 25. cap. 15. de Regul.*

2. Et ſignanter, ſi fiat extra Loca deſignata, prout ex præcitatis *Decretis Clem. VIII. de Novitiis non recipiendis ad habitum, niſi in Monaſteriis, & Locis deſignandis, &c.* ibi, *Receptiones verò, & Profeſſiones quaslibet eorum, qui contra hujuſmodi Decretum admiſſi fuerint, nullas, & irritas eſſe ad quemcumque effectum, ex nunc decernit, & declarat.*

3. Quod item juſſu *Urb. VIII.* fuit per Sacr. Congreg.

ſub die 21. Septembris confirmatum, ſub anno 1614 pro ut in 4. *tom. Bullar. in Decretis de Regularibus Apoſta-tis, & Ejectis*, §. 1.

4. Immò, idem *Urban.* ſub anno 1631. die verò 2. Aprilis, ſua *Conſtit.* incip. *Religioſos viros*, quam hic immediatè vides, id ipſum declaravit, ibi, *Profeſſio ſubinde emiſſa, invalida exiſtat*, & ibi, *eaſdemque poſtquam Profeſſionem de novo, ut præfertur, emiſerint, &c.*

5. Ad quam novam Profeſſionem Papa non obligaſſet, ſi prima non fuiſſet invalida: Et hoc totum procedit de jure: nam præſuppoſitis præcitatis *Decretis*, & *Conſtitutionibus*, unum de ſubſtantialibus pro validitate Profeſſionis, eſt Locus deſignatus, & ut Novitii recipiantur in Locis deſignatis, & quòd in eiſdem approbentur per annum, & Profeſſionem emittant.

6. Per defectum autem formæ, radicitùs corruit actus; forma enim ſubſtantiali corrupta, corruunt omnia, adeò, ut fiat reſolutio, uſque ad materiam primam.

7. Quia ſicut forma dat eſſe rei, ut in *l. Divus, ff. de in integr. reſtit. l. qui hæredi, & l. Mevius, ff. de condit. & demonſtrat.* Ita omiſſio illius vitiat ſubſtantialiter actum, ut in *l. 1. & 2. C. quando provoc. non eſt neceſſ. Gloſ. in cap. dilecta, ver. irritum*, & *ibi Panorm. & Felin. de Reſcriptis*, & *Suar. de leg. lib. 1. cap. 31.*

8. Proinde, nulliter ſic Profeſſi, licito jure poſſunt, quoad forum poli, Religionem deſerere, cùm ob formæ defectum, & ex formæ inobſervantia coram Deo ſint Sæculares, non autem Regulares, prout ex multis colligit *Joan, Maria Navar.* in *Allegat.* poſita *in fin. libri Lucernæ Regularium.*

Quæſt. 5. Profeſſio nulla, an cenſeatur revalidata, vel ſaltem tacitè inducta per actus Profeſſorum?

1. NEgat *Cajet. 2. 2. quæſt. 189. ar. 5. in principio*, quem letanter ſequitur *Navar. in ſumm. cap. 2. 2. nu. 71. & de his, quæ vi, conſ. 5. & de Regularib. conſil. 5.* à *nu. 13.* uſque *in fin. & comm. 4. de Regul.* à *nu. 61.* uſque *in fin. Sanchez de matrim. lib. 7. diſput. 37. qu. 7.* latè, ac lepidè *Rodriq. in ſum. p. 2. cap. 8. concl. 5. Aloyſ. Riccius deciſ. 182. par. 1.* uterque *Novar.* cit. *loc.* & in *ſumm. Bull. tit. de Novitiis recipiendum. 3.* & latè *Remigius Scropha in reſolut. moral. quæſt. 8.*

2. Et hoc ideò; quia Profeſſio ipſo jure nulla, non ratificatur, niſi data ſcientia nullitatis ejuſdem, etiamſi per mille annos ita Profeſſus eſſet in Monaſterio, exercendo ea, quæ ſunt Profeſſorum, *Menoch. in conſ. 439. nu. 56. vol. 5.* & *Rebuff. in proœm. Conſtit. Gloſ. ult. nu. 73.* ubi refert, ita fuiſſe judicatum; quia approbare, & ratificare ſunt actus voluntatis, quæ de ſua natura habent proſequi, vel reſpicere præcognita; voluntas enim fertur in præcognitum; ergò voluntas non habet, ut poſſit Profeſſionem nullam approbare, niſi præcognitam, & per intellectum ſibi prælpoſitam; quandoquidem dicitur voluntas cœca potentia.

3. Verùm, & velle aſſiſtere actibus Profeſſorum, non eſt, velle ratificare, ſed exequi, quod præſupponitur eſſe validum; intellectus enim credens, Profeſſionem eſſe validam, illam proponit voluntati, quæ ſic conſulta, vult talem aſſiſtentiam in exequutionem voti; credere enim eſt actus intellectus, *Cajet. ubi ſuprà.*

4. Aut talibus actibus dicitur intereſſe non ea intentione ratificandi; ſed potiùs evadendi ſcandalum, vel Prælato obediendi, vel quia verecundabatur, non eſſe cum aliis, vel aliqua alia occaſione, & fine.

5. Igitur, ex tali aſſiſtentia nullatenus poteſt colligi animus ratificandi id, quod per ipſum ignorabatur, qui de novo exigitur, & omninò eſt neceſſarius; quò fit, ut ratificatio non extendatur ad ignorata, *Surdus conſil. 49. nu. 32.* & *Grat. diſcept. forenſ. cap. 647. n. 4.*

6. Sed Eccleſia, hujuſmodi actus aſſiſtentiæ, tam quoad Profeſſionem expreſſam, quam tacitam; nedum n[illegible] approbavit; ſed reprobavit, ut ex *Decret. Clementis*, & *Urbani VIII.* qui omnes Profeſſiones emiſſas ab anno [illegible] contra *Decretum Clementis*, uſque ad annum [illegible] invalidas, & nullas, declaravit, ut in ſubſequenti *Bre*[illegible]

7. Et clarius *Sixtus V.* ſua *Conſtit.* moderationi [illegible] *Sed cùm eadem ratio vigeat in tacita Profeſſione em*[illegible] *quæ militat in expreſſa, ſtatuimus, quòd in quibuſvis Ordinibus, & Religionibus, nec etiam tacita Profeſſio q*[illegible]*cunque Religioſorum induci poſſit, nec inducta inte*[illegible]*, niſi in receptione forma Conſtitutionis ſervata fu*[illegible] *ibi.*

8. Quod optimo jure ſancitum exiſtimo; qu[illegible] Profeſſio non poteſt incurri, niſi poſt annum p[illegible]nis legitimè completum: hinc eſt, quòd ſi quis [illegible] tria vota in Religione, quam falsò exiſtimat eſſe [illegible]batam, aut in approbata, ſed in manibus Super[illegible] legitimi; tale votum non eſſet ſolemne, nec ſolv[illegible]trimonium ſubquens, ut dicitur in *cap. unico*, *de* [illegible] *6. in fin.* & docet *Abbas* communiter receptus [illegible] *ſus, ad fin. ſub tit. Qui Clerici, vel Monachi.*

9. Et hoc ideò; quia deſideratur legitimus c[illegible] Eccleſiæ approbantis; ergò, ſi etiam Eccleſia ap[illegible] actum, qui ſimul non approbaretur à profi[illegible] valeret; quia etiam deſideratur conſenſus Profi[illegible]bet enim eſſe reciprocus.

10. Quò fit, ut ſi profitens vult, & Eccleſi[illegible], non valeat actus, & è contra, ſi vellet Eccleſia [illegible]gioſus recuſaret, *Navar. de Regul.* in antiq. *conſ. 5* [illegible] *18. & comm. 4. nu. 74. adver. 4.* & *Rodriq. p. 2. ſum.* [illegible]

11. Ex quibus collige, quòd nulliter Profeſſ[illegible] Deo non eſt verè Regularis, nec propriè Religi[illegible] vinculo Regulæ vinctus, & conſequenter non [illegible] fructus ſuos in Monaſterio, quin priùs de nov[illegible]ſionem emiſerit, cum prævio Novitiatu, niſi ſibi [illegible] ſpeciali favore Romani Pontificis fuerit indultum, [illegible] *Urban. VIII.* nuper ex benignitate conceſſit, *a* [illegible] *Fauſto lib. 5. Theſaur. q. 92.* Nec his obſtat ordinu[illegible]ptio; nam nullo jure cavetur, quòd invalidè Profe[illegible] ſuſceptionem ordinum in Religione, ſuam Pr[illegible]nem ratificet, ut docet *Navar. conſ. 7. de his, quæ* [illegible] *conſ. 5.* in 1. edit. & *ibid. conſ. 6.*

Religioſi nulliter Profeſſi, vel in Relig[illegible]nem admiſſi contra formam Decret[illegible] Clem. VIII. ex Apoſtolica benignit[illegible] nullo de novo Novitiatu peracto, r[illegible]piuntur ad novam Profeſſionem, abſq[illegible] ulla læſione Honorum, Graduum, & [illegible]gnitatum, & ſimilium, per ſequent[illegible] Bullam.

URBANUS Papa VIII.

Ad futuram rei Memoriam.

R*Eligioſos Viros, qui, ſpretis hujus ſæculi van*[illegible] *vini Numinis obſequiis, ſub ſuavi Religio*[illegible] *manciparunt, paſtorali benignitate complectimur* [illegible] *vocatione, qua vocavit eos Dominus per maneant* [illegible] *ditum nobis Apoſtolicæ ſervitutis munus, ſedul*[illegible] *ac deſuper ejuſdem muneris partes pr penſis ſtudi*[illegible] *mus, prout ad Dei laudem, catholicæque Eccleſiæ* [illegible] *exaltationem conſpicimus in Domino ſalub*[illegible]

Cùm itaque ſicut accepimus, quamplur[illegible] *Congregationum, & Inſtitutorum R*[illegible] *ad habitum Regularem recepti* [illegible] *naſteriis, ſeu Domibus Regularibu*[illegible]

poſtolica Sede approbatis minimè fecerint proindeque juxtà Conſtitutionem fel. record. Clementis Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri deſuper editam, Profeſſio per eos ſubinde emiſſa invalida exiſtat. Nos Religioſos prædictos ex hujus Sanctæ Sedis benignitate ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes eorumque ſingulares perſonas, à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium, dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes; motu proprio, & ex certa ſcientia, ac maturâ deliberatione noſtris venerabilibus Fratribus, noſtro Scipioni Epiſcopo Sabinen. Cardinali Burgheſio nuncupato, majori Pœnitentiario, vel Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, cæteriſque Ordinariis Locorum, in quibus eorundem Religioſorum Monaſteria, Domus, ſeu Conventus, aliave Regularia Loca conſiſtunt, ſive ipſorum Religioſorum Præfectis, vel Superioribus generalibus per præſentes committimus & mandamus, quatenùs omnes & ſingulos Religioſos prædictos, qui ad habitum Regularem alias canonicè recepti, annū probationis in Monaſteriis, ſeu Domibus Regularibus ad id deſignatis, minimè fecerunt, ſubindeque Profeſſionem nihilominùs emiſerunt, ad Profeſſionem denuò, ſervatis aliàs ſervandis emittendam, quæ ſic emiſſa illis, & eorum cuilibet, tam in foro interiori, quàm exteriori ſuffragari debeat, abſque novo probationis anno, ex ſpeciali hujus Sanctæ Sedis benignitate, authoritate noſtrâ Apoſtolicâ recipiant & admittant; eoſdemque poſtquàm Profeſſionem denuò, ut præfertur emiſerint, ad omnes Gradus, Honores, Dignitates, præeminentias, atque habilitates, quas ſi ab initio validè Profeſſi eſſent, legitimè obtinerent, eadem authoritate reſtituant, ac reſtitutos eo ipſo eſſe & cenſeri declarent, ita ut habeant eundem locum, ſeſſionem & votum, prout haberent, ſi priores Profeſſiones validæ fuiſſent, & nondum promotis ad omnes, etiam ſacros & Presbyteratus ordines, ſervatis aliàs ſervandis, promoveri, & tam ipſi, quàm alii, ad eoſdem Ordines jam rectè promoti, in ſuſceptis ordinibus hujuſmodi, etiam in altaris miniſterio miniſtrare, liberè & licitè valeant; nec non omnes actus, ſive contractus, quos contraxerunt, & legitimè contraxiſſent, vel cum Laicis, vel cum aliis Monaſteriis, ſeu alterius Religionis Viris, ſi nullum aliud paterentur vitium, vel defectum: niſi ex eo ſolùm, quia initi, aut contracti ſunt invalidè ab iis, qui contra dictam Conſtitutionem in domibus non deſignatis, ſive ab eadem Sede non approbatis, Profeſſi ſunt, authoritate noſtra prædicta confirment & approbent, ac validos omninò declarent; ſuper quibus omnibus & ſingulis, plenam & amplam facultatem dictâ authoritate tenore præſentium tribuimus & impartimur.

Decernentes præſentes literas, & in eis contenta, atque earum vigore in præmiſſis facienda, & exequenda quæcunque, valida, firma & efficacia exiſtere & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac omnibus & ſingulis, quos illa concernunt & concernent, quomodolibet in futurum, in omnibus, & per omnia pleniſſimè ſuffragari, eoſque præmiſſorum occaſione, vel prætextu quomodolibet moleſtari, perturbari, aut inquietari nullatenùs poſſe nec debere; ſicque & non aliter ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcunque Judices ordinarios, & delegatos, etiam S.R.E. cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, & de Latere Legatos, dictæque Sedis Nuncios in quavis cauſa & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & authoritate judicari & definiri debere; irritum quoque, & inane quidquid ſecùs ſuper his à quoquam, quâvis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obſtantibus præmiſſis, ac præfata Clementis prædeceſſoris, aliiſque Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis; nec non, quatenus opus ſit, Ordinum, Congregationum, & Inſtitutorum hujuſmodi, & quibuſvis aliis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel aliâ quâvis firmitate roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, illis, eorumque Superioribus, & Perſonis ſub quibuſcunq; tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, aliiſque Decretis in genere, vel in ſpecie, ac aliàs in contrarium, etiam motu, ſcientiâ, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, & aliàs quomodolibet iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac individua, & de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma, ad hoc ſervanda foret, illorum tenores præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice, dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſè harum ſerie derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcunque.

Cæterùm, ſimilibus in poſterùm conſultum eſſe volentes, dilectis filiis Ordinum, Congregationum, & Inſtitutorum hujuſmodi Superioribus generalibus, quocunque nomine cenſeantur, ac Procuratoribus, etiam generalibus per præſentes diſtrictè præcipimus, & mandamus, quatenùs ſtatim viſis præſentibus, Loca, Monaſteria, vel Conventus, in quibus Novitii probationis annum agant, & alia quæ dictus Clemens prædeceſſor ſuper hac re obſervari juſſit, obſerventur, deſignari, ſive confirmari omninò curent & faciant. Ut autem præſentium notitia ad omnes facilius perveniat, volumus, ut illarum exemplis jam impreſſis, manu alicujus notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ, in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extrà adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 2. Aprilis 1631. Pontificatus noſtri anno 8. M.A. Maraldus.

Quæſt. 6. Ratificans Profeſſionem nullam, ob Loci non deſignati defectum, an teneatur Novitiatum reiterare?

1. NAvar. conſ. 5. de Regularib. nu. 19. in reſponſ. ad ſeptimum, in 1. edit. & in 2. conſil. 26. nu. 17. & 19. & Rodriq. 2. par. ſumm. cap. 5. concl. 2. docent, de jure teneri, ſecùs ex ſpeciali gratia, quia ex *Decr. Concil. Trid. ſeſſ. 25. de Regul. cap. 15.* ad validitatem Profeſſionis, omninò debet præcedere legitimus, & annalis Novitiatus, ibi; *nec qui minori tempore, quàm per annum poſt ſuſceptum habitum in probatione permanſerit, ad Profeſſionem admittatur*; & hoc, ut Religio experiatur mores, & partes Juvenis, ad habitum admiſſi, & Novitius poſſit ex parte ſua experiri auſteritates Regulæ, ut in *cap. ad Apoſtolicam, de Regularibus.*

2. Sed Novitiatus factus in Locis non deſignatis, non eſt legitimus, prout ex ſuprà poſitis *Decretis Clem. VIII.* quibus ſub pœna nullitatis Profeſſionis cavetur, ne Novitii admittantur ad habitum, neque ad profeſſionem, niſi in Locis deſignatis.

2. Et ita nuper declaravit *Urban. VIII.* ſuâ præpoſitâ *Conſtit. in* §. 1. probationis annum in Monaſteriis, ſeu Domibus Regularibus ad id deſignatis, vel ab Apoſtolica Sede approbatis, minimè fecerunt, & ſubindè Profeſſio emiſſa invalida exiſtat, quod item in diſpoſitiva ejuſdem *Conſtitutionis* reperitur.

4. Quandoquidem omne, quod non jure fit, injuria fit, & eſt iniquum & nullum, ex *l. 1. in princ. ff. de injur. & famoſ. libell.* & quod nullum in ſe eſt, nullum juris effectum poteſt operari, & quod ab initio ſemel irritum eſt, tractu temporis non reviviſcit, *l. quod ab initio, ff. de Regul. jur. cap. non firmatur, de Regul. jur. in 6. cap. eo tempore, de reſcriptis*; quia in jus extinctum non datur actio, & ad præterita non eſt potentia, ut dicit Philoſophus; ergò debet alius præmitti Novitiatus, qui ſit legitimus; &

confirmatur; quia ſicut profeſſio nulla, ex quo eſt nulla, debet de novo emitti, ſervatis ſervandis, ut in præcitata *Conſtit. Urban.* ita & Novitiatus nullus, ex quo eſt nullus, de novo debet fieri, ſervatis ſervandis; quia utrobique eadem eſt ratio nullitatis.

5. Confirmatur, nam *Clem. VIII.* eò voluit, ut Novitiorum receptiones ad habitum Regularem, & eorundem annus probationis, & profeſſio fiant, dumtaxat, & ſolùm in Locis & Domibus deſignatis, & non alibi, ſub pœna nullitatis; quia in Locis deſignatis tantùm ſupponit, adeſſe Regularem obſervantiam, & poſſe experiri Regulæ auſteritates, ſecùs autem in cæteris non deſignatis.

6. Quod totum colligitur ex *proemio* prædictorum *Decretorum*, ibi, *Cùm jam dudùm animadverteret collapſæ Regularis diſciplinæ reſtitutioni, pro qua vigilare non deſiſtit, illud in primis magnum impedimentum afferre, quod in omnibus Monaſteriis & Conventibus, uſque præſertim, qui majori indigent reformatione, ſinguli ad Religionem profitendam accedentes, paſſim, ac ſine delectu recipiuntur, & inde fieri, ut quò magis variis Conſtitutionibus, &c.*

7. Igitur Loca non deſignata, ex quo ibi vivitur Conventualiter, non ſine animarum periculo ob Regulæ inobſervantiam continuatam, & indigent majori reformatione, non ſunt idonea, immò inepta ad practicandum Regulæ auſteritates, ad quas ordinatur Novitiatus, & probationis annus, ut in *cap. ad Apoſtolicam, de Regul.* & aliter, Novitiatum peragere, foret finem Novitiatus eludere.

8. Nam principale intentum Novitiatus eſt, ut Religioſus cœtus Fratrum videat mores, vires, & obſequia Receptorum; & econtrà ex parte Receptorum, eſt praxis, & uſus auſteritatum Regulæ, quo principali ſublato, cætera corruunt.

9. Quod magis urget, ſi advertas, quod *Urb. VIII.* ex ſpeciali gratia & benignitate, quam ergà Religioſos Viros ſe teſtatur habere, cavit, ut horum fieret nova Profeſſio, abſque novo probationis anno, ut eſt videre in dicta *Bulla.*

10. Secùs ergò eſt de jure communi dicendum; aliàs non exigeretur ſpecialis Papæ diſpenſatio, de non faciendo novum Novitiatum.

11. Quod dictum de Novitiatu iterando, ob Loci defectum, *Navar.* extendit ad omnem aliam Profeſſionem invalidam, ob ætatis defectum, vel anni integri Novitiatus, aut metus cauſa; quia in omni hujuſmodi caſu Regularis non cenſetur tacitè profiteri, niſi ubi ſcivit, Profeſſionem eſſe nullam, & quod ſiſtat integro continuo anno in Religione, animo ratificandi: ita *Navar. conſ.* 89. *num.* 5. in 2. edition. *de Regularibus.*

12. Quod habere Locum exiſtimo, quando Profeſſio eſt nulla & irrita, ob impedimentum publicum, ſecùs occultum, & hoc ideò; quia de Profeſſione oportet loqui, ſicut & de matrimonio, & arguere de matrimonio carnali ad ſpirituale, tenet argumentum.

13. Sed matrimonium ſemel contractum coràm Parocho & teſtibus, ſi ſit irritum ob impedimentum occultum, non eſt opus, ut iterùm repetatur coràm Parocho & teſtibus.

14. Secùs, ſi publicè eſſet irritum, ob publicum & manifeſtum impedimentum, ita dicendum de Profeſſione nulla, licet *Sanchez* huic opinioni non ſubſcribat, *lib.* 7. *de matr. diſput.* 37. *q.* 6. *nu.* 48.

15. Quia, quando Recipiendus eſt inhabilis, ob aliquem defectum publicum, Capitulum non poteſt conſentire, nec habet poteſtatem conſentiendi; nec Eccleſia approbat talem conſenſum; immò reprobat, & ſine Eccleſiæ approbatione actus non valet, nec conſenſus Capituli poteſt ferri ſuper incapacem publicè, ut *Navar.* in cit. *loc.*

16. Et parum refert, recurrere ad impedimentum perpetuum, vel ad tempus; ſatis eſt, quod Novitius, vel Capitulum in illo actu receptionis ad habitum Religionis, vel Profeſſionis, laboret aliquo impedimento publico, quo efficitur incapax; adeò, ut tunc ſit illegitimus conſenſus hujus vel illius; unde per Regulam, quod non jure fit, injuriâ fit, & quod nullum eſt, cum ſcientia nullitatis debet reiterari, ex *Navar. de his, quæ vi, conſ.* [illegible] vide *Bonac. tom.* 1. *de clauſura, quæſt.* 2. *pun.* 10. §. 2. *nu.* [illegible] *D. Barthol. à Sancto Fauſto lib.* 5. *q.* 93 & *Bordon. tom.* [illegible] *reſol.* 8. *q.* 14. qui multa dicunt pro contraria ſententia.

Qu. 7. *Hæc nova Profeſſio ſeu Ratificatio, an exigat novum conſenſum Capituli, cum præſcientia præteritæ nullitatis?*

1. NEgat *Navar. de Regul. conſ.* 35. *n.* 3. in 1. edit. [illegible] dicit, quod non eſt neceſſaria nova receptio Capitularis, ſed ſufficit, quod receptio prima continuetur per totum annum abſque interruptione.

2. Id ipſum docet *conſ.* 46. *eod. tit. num.* 2. ibi, *non oportet publicè eum de novo profiteri, ſed ſatis videtur, ut* [illegible] *eam ratificet, & Monaſterium permanſerit in illo* [illegible], *quo ejus Profeſſioni conſentit, & eam recipit*, quod probat argum. *cap. ad id, de ſponſalib.* ubi matrimonium metu contractum, fit validum, ſi ceſſante metu, pars, quæ metu conſentit, ratum habeat illud, ſaltem tacitè, idemque probat in aliis *locis.*

3. Cujus ſententiam ſequuntur *Graff. deciſ. aur. lib.* 3. *p.* 1. *cap.* 5. *nu.* 24. *Sanch. lib.* 5. *decalogi, cap.* 4. *nu.* 14. & *Portell.* multis citatis *tom.* 2. *par.* 1. *caſu* 1. *nu.* 2. *verſ. tertiò probatur, Bordon. tom.* 1. *reſol.* 8. *de egreſſis, nu.* 52. *v.* [illegible] *veriſſimum, & ibid. quæſt.* 13. *Lezana cap.* 2. *nu.* 9. & noſter *Scrofa dub.* 9. *de invalidit. Profeſſ.* & conſimiles.

4. Id habet locum, quando Profeſſio fuit irrita ex defectu unius, utpute, profitentis, ut fictè exhibuiſſet conſenſum, vel ſi metu habitum Religioſorum aſſumpſiſſet; quia in tali caſu, recedente fictione, vel ſublato, [illegible], ut ſuperveniat novus conſenſus illius perſonæ, quæ durante metu vel fictione, fuit & erat inhabilis, ſicut ſi matrimonium ſit irritum ex parte unius, ſatis eſt, ut ille conſenſus accedat, qui defuit, abſque alio novo conſenſu alterius conjugis.

5. Et quidem hoc totum bene currit, quando inhabilitas ignoratur ex parte alterius, qui non fuit in culpa, quin contractus fuiſſet validus utrobique, & ex una parte.

6. Sed pone, quod neuter conſenſus fuerit habilis reſpectu Profeſſionis, quam invalidè profeſſus intendit ratificare; quia fortè, tam per Capitulum, quàm per ipſum profeſſum fuit admiſſa, & emiſſa, & acceptata in Locis non deſignatis, aut contra formam præſcriptam à *Clem. VIII.* & ſic neuter conſenſus fuit habilis, ſed invalidus, nec Eccleſia approbat hos actus, nec dedit talem [illegible] facultatem, quempiam admittendi ad habitum, vel ad Profeſſionem ante annum 16. juxtà *Decr. Conc. Trid.* [illegible] recipiendi ad habitum, vel ad profeſſionem extrà Loca deſignata per *Clem. VIII.* & ratificata per *Urban. VIII.*

7. An in tali caſu utriuſque requiratur novus conſenſus, ex quo præteriti, ut ſuprà præſtiti, fuerunt nulli, & invalidi hinc indè.

Affirmat *Azor lib.* 12. *Inſtitutionum moralium, cap.* 4. *quæſt.* 7. quem ſequuntur graviſſimi *Doctores, Navar. in Lucerna Regul.* in ſua *alleg. in fin.* ubi per plura jura oſtendit, quod actus omninò nullus, quatenùs in eo defecerunt ſubſtantialia præſcripta, & requiſita, non habet ſubjectum confirmabile, & quod in caſu noſtro non datur Locus Profeſſioni tacitæ, ſed requiritur expreſſa.

8. Et

.Et Profeſſio nova ſive ſit tacita, ſive expreſſa, exigit
æſtolatur novum conſenſum, & profeſſio ſine con-
ı eſt nulla, ex *cap. humana* 22. *quæſt.* 2. & argum. *cap.*
la per mundum, cauſ. 9. *quæſt.* 3. *cap. propoſuit, de con-*
me præbendarum, & ſicut defectus conſenſus annul-
rofeſſionem expreſſam, ita & tacitam.

). Idipſum *Novar.* Frater in *ſumm. Bullar. tit. de No-*
is, nu. 5. ubi docet, quod ad hunc effectum requiritur
us conſenſus; quia ratificatio Profeſſionis nullæ, non
x tunc, ſed ex nunc; hoc eſt, à die & hora rectæ ac li-
ratificationis incipit eſſe vera & efficax, prout om-
DD. Cacher. dec. 119. *n.* 26.

10. Quod totum optimâ ratione probatur; nam ſi-
matrimonium irritum, ob contrahentium inhabili-
em, ad hoc, ut convaleſcat, neceſſarius eſt novus u-
iſque conjugis conſenſus, ſcientis priùs matrimonium
nullum, ut latè *Sanch. lib.* 2. *de matrim. diſput.* 35.

11. Ita & matrimonium ſpirituale, quod contrahitur
er profitentem, & Religionem acceptantem, ſi fuerit
llum, & irritum ex defectu mutuo & utriuſque lateris,
hoc, ut revalidetur, requiritur neceſſariò conſenſus u-
uſque partis, & arguere à matrimonio carnali ad ſpiri-
le, valet argumentum, ut latè *Navar.* præcit. *loc.* & *in*
mment. 4. *de Regularib. nu.* 76. & *Sanch. d. lib.* 7. *de ma-*
m. diſput. 37. *q.* 7. *nu.* 63. laudat hanc opinionem, & di-
eſſe verio rem & tutiorem pro omni bona conſcien-
& *Scroſa in moralib. q.* 8. *nu.* 4. ubi oſtendit, quod ad
c, ut Profeſſio ſit expreſſa & ſolemnis, requiritur a-
us poſitivus Eccleſiæ approbantis; quia contractus
eligionis, cùm ſit mutuus, exigit ambarum partium
nſenſum.

12. Quod poteſt colligi ex verbis præcit. *Bull. Urban.*
III. ibi, *Ad Profeſſionem denuò, ſervatis aliàs ſervandis*
ttendam, &c. quæ verba ſecundùm multos referun-
r, non ad externas cœremonias cantus, vel ſolemnita-
, ſed ad ſubſtantialia, quæ etiam in omni contractu
mmario debent obſervari.

13. Nec item poſſunt hæc verba referri ad alia requi-
a de patria, natalibus, vita, moribus, & ſcientia; quia
iùs dixerat, *aliàs canonicè receptis, annum probationis in*
ſignatis minimè fecerunt, ergò excluſis debitis, & ſolitis
quiſitis, ac item ſolemnitatibus accidentalibus, opor-
t, ut illa verba referantur ad aliquid ſubſtantiale neceſ-
rium; nempe ad conſenſum utriuſque, & ſuffragia Ca-
tuli; niſi velis (ſed malè) dicere, quod illa ſuprà poſita
nt otioſa, & quod nihil operentur, quod non eſt dicen-
am; cùm etiam minimæ ſyllabæ *Conſtitutionis*, debeant
iquid operari, ut dixi *in tract. de privilegiis.*

14. Benè verum, ut notat *Navar in dict. conſ.* 5. *de Re-*
ul. in fin. quod ſicut Dom. Papa, etiam contra *Conc.*
rid. poteſt tollere Novitiatum; ita & conſenſum Ca-
ituli, ipſe enim cùm ſit Caput Eccleſiæ Militantis, &
Generaliſſimus omnium Religionum, pro communi
ono, pace, & tranquillitate Religioſorum, ſolus poteſt
ecipere, vel alteri committere, quod intelligitur feciſ-
& facere, quoties commiſerit huic, vel illi, & præci-
uè Religionum Præfectis, ut hoc, & illo modo reci-
iant, abſque eo, quod ballottetur, & ſine alio requi-
ito ſuffragio; Princeps enim nemini facit injuriam, &
utitur jure ſuo, prout docet *Sanch. d. lib.* 7. *de*
matr. d. diſp. 37. *in fin.*

✠ ✠ ✠
✠ ✠

Quæſt. 8. *Regularis nulliter profeſſus, ſi renuat, juxtà Breve ratificare, an poſſit compelli ad novè profitendum?*

1. NEgat *Navar. de Regul. conſ.* 17. & 18. in 1. edit. & in *comm.* 2. *de Regul. ſuper cap. non dicatis, q.* 1. *n.* 36. & *in comm.* 4. *eod. tit. quæſt.* 2. *nu.* 21.

2. Et meritò; quia non minus, quàm Matrimonium Profeſſio coacta, & per vim & metum emiſſa, non tenet, prout ex *Conc. Trid. ſeſſ.* 25. *de Reg. cap.* 19. & habetur in *cap. Puella cauſ.* 20. *quæſt.* 1. & *in cap. cùm virum, de Regul.* ibi, *quia liberum habet arbitrium in electione propoſiti.*

3. Et confirmatur; quia unum de votis Religioſorum, eſt virginitas, quæ nec per Papam poteſt præcipi, niſi ratione delicti, ut clarè habetur in *cap. integritas corporis* 32. *quæſt.* 1. ibi, *Sola eſt virginitas, quæ ſuaderi poteſt, imperari non non poteſt, res magis voti, quàm præcepti,* & in *cap. geſta* 74. *diſt.* ibi, *nemo creſcere compellatur invitus*; ſed noviter profiteri in caſu, de quo agitur, eſt creſcere, ergò, & *Gloſ. ibid.* ſubjungit, *quod Monachis, vel Canonicis invitis, diſtrictior vita non poteſt imponi,* argum. 15. *quæſt.* 1. *cap. non eſt,* & 20. *quæſt.* 3. *cap. præſens,* ex quibus collige, quod voluntarium ſibi militem elegit Chriſtus.

4. Sed verum eſt, quod Religioſus invalidè Profeſſus, ſi non vult remanere, & ob id recuſet de novo Profeſſionem emittere, tenetur infrà quinquennium reclamare, & reclamando exire è Religione, juxtà diſpoſitionem *Conc. Trid.* in cit. *loc.* & poteſt cogi ad reclamandum; quia non reclamando, & Profeſſionem non ratificando, injuriam Religioni infert; cùm recipiat alimenta, & alia commoda, quæ debentur ſolis benè Profeſſis, vel iis, qui ſunt in via ad benè profitendum, ut *Bonac. tom.* 1. *de clauſura, quæſt.* 2. *pun.* 10. *diff.* 1. *nu.* 20. & *Bordon. tom.* 2. *reſolut.* 7. *de reclamat. q.* 19. & *tom.* 1. *reſol.* 8 *nu.* 44.

5. Et eò fortiùs; quia malè & nulliter Profeſſos, non poteſt Religio de ſe, & ex ſe immediatè à Religione expellere, niſi reclamando coràm Judice competente; & ubi, ſervatis ſervandis ad præſcriptum *Conc. Trid.* & *Decretum* Roman. Pontificum præceſſerit ſententia declaratoria ſuper nullitate Profeſſionis.

6. Nec item ſic invalidè Profeſſi ex ſe, & ad ſui libitum poſſunt Religionem exire, & habitum deponere, niſi reclamando, ut ſuprà, præceſſerit declaratoria Judicis.

7. Sed dices, quid, ſi taliter malè Profeſſus, recuſet ratificare, & pariter reclamare?

Reſpondeo, quod in tali caſu debet Conventus reclamare, & inſtare, ut ejus nulla declaretur profeſſio, & quod fuerit emiſſa contra formam *Decret. Clem.* & *Urb. VIII.* & conſequenter, eſſe nulllam ex formæ inobſervantia.

8. Etenim Profeſſio eſt quidam contractus mutuus, proindè ambæ partes poſſunt dicere de nullitate illius; nempe malè Profeſſus, & Religio, quæ illius Profeſſionem minùs licitè acceptavit; ut infrà latè dico.

Quæſt. 9. *Epiſcopus Loci Ordinarius, an ſit Iudex competens ſuper reclamatione, quæ fit de nullitate Profeſſionis, ob Loci non deſignati defectum; adeò, ut etiam elapſo quinquennio, & Superiore Regulari excluſo, poſſit ipſe ſolus hanc cauſam decidere?*

1. JUdices competentes ſuper cognitione univerſali validitatis vel invaliditatis Profeſſionis emiſſæ à Regularibus, qualitercunque nulliter præſumptæ aſſignantur à *Sacr. Conc. Trid. in ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 19. ſub hac forma verborum; *Quicunque Regularis prætendat, ſe*

per

per vim & metum ingreſſum eſſe Religionem, aut etiam dicat, ante ætatem debitam Profeſſum fuiſſe, aut quid ſimile; velitq; habitum dimittere quacunque de cauſa, aut etiam cum habitu diſcedere, ſine licentia Superiorum, non audiatur; niſi intra quinquennium tantùm à die Profeſſionis, & tunc non aliter, niſi cauſas, quas prætenderit, deduxerit coràm Superiore ſuo & Ordinario. Quod ſi anteà habitum ſponte dimiſerit, nullatenùs ad allegandum quamcumque cauſam admittatur, ſed ad Monaſteriū redire cogatur, & tanquàm apoſtata puniatur; interim verò nullo privilegio ſuæ Religionis juvetur.

2. Verùm *Sacr. Concil.* non obſtante, non defuerunt, qui auſi ſunt ſub prætextu *Brevis Urb. VIII.* etiam ſuprà quinquennium, & Superiore Regulari penitùs inaudito, Religioſorum Profeſſores è Religione avocare, & ad ſæculum dimittere, non ſine Dei offenſa & Regularium præjudicio; eâ falsâ ratione ſuffulti, quod impedimentum Loci non deſignati, eſſet impedimentum perpetuum, inſanabile, & quod ſemper ſe opponeret, atque reſiſteret Profeſſioni tacitæ, & conſequenter non eſſe illius generis, de quibus loquitur *Concil. ubi ſuprà*, & ſic ordinariâ viâ tractandum, prout latè *Bordon. tom. 1. reſolut.* 8. lite ortâ inter Regulares, & Ad R. D. Vicarium Generalem Capitularem Eccleſiæ Brixiæ; de quo & aliis non paucis conqueritur Sacra Congregatio *Concil.* & dolet iteratis litteris & epiſtolis diſſuaſoriis, & invectivis, ſub tali forma verborum:

A fronte. Al Reverend. Sig. Il Vicario Capitulare di Breſcia. Intùs verò, Reverend. Signor queſti Eminentiſſimi miei Signori vengono raguagliati, che con l'occaſione della Bolla, nella quale la Santità di noſtro Signore, hà dato facoltà à Regolari di convalidare le loro Profeſſioni, che ſi poteuano pretendere nulle, per cauſa di non hauer fatto l'anno della probatione, e le medeſime Profeſſioni in Luochi deſſgnati à ricever Novitii, alcuni di eſſi Regulari, che ſtanno di Famiglia nelli Conventi, ò Monaſterii di coteſta Città, ò Dioceſi, in vece di convalidare le dette Profeſſioni, con licenza, ò decreto voſtro, habbino laſciato l' habito, & hora ſe ne ſtanno fuora de' Clauſtri in habito di Chierici ſecolari, ſotto preteſto che tal facoltà (come ſi ſuppone) almeno tacitamente ſi dia in detta Bolla. E perche ciò è del tutto alieno dalla pia mente della Santità ſua; ne tali dechiarationi di nullità di Profeſſioni ſi poſſono fare, ſe non, ſervatis ſervandis, conforme alla diſpoſitione de ſacri Canoni, Conſtitutioni, e Decreti Apoſtolici, e particolarmente del Sacro Concilio di Trento. Però l' Eminenze loro eſſendo reſtate aſſai marauigliate di voi, m' hanno ordinato di ſcriuerui, che quanto prima auiſiate quà tutto ciò, che vi occorre per voſtra giuſtificatione; e che tra tanto non ſolamente vi aſteniate dal dar licenze, ò decreti ſudetti, mà procurate con ogni voſtra poſſibile induſtria, e diligenza, che quanto prima tornino ne' Clauſtri con l'habbito loro Regolare quelli, à' quali hauete conceſſe le licenze, ò decreti ſudetti; tanto dunque eſeguite, e ſtate ſano, di Rom à 8. di Luglio 1632. Al piacer voſtro, Il Cardinal Sant' Onofrio. Antonio Tornielli.

Prout per extenſum refert *Peyr. tom. 3. privil. Minimorum, in addit. ad Conſtitut. Urban. VIII. cap. 12. in Conſtit. 7. num. 3. Diana par. 5. tract. 14. Miſcell. 2. reſolut. 16.* & *Bordon.* cit. *loc. nu. 52. in fin.*

3. Et meritò; quia judicare de voto ſolemni, aut velle in eo diſpenſare, ad ſolum ſpectat Rom. Pontificem, ad quem debet referri omne aliud grave negotium, quale eſt iſtud, de quo agitur.

4. Nec Locorum Ordinarii poſſunt de nullitate Profeſſionis cognoſcere, niſi juxtà diſpoſitionem *Conc. Trid.* cit. *cap. 19. ſeſſ. 25.* ſecus eſſet falcem mittere in meſſem alienam.

5. Et non alio titulo, niſi tanquàm in hoc ſpecialiter Delegati à Sede Apoſtolica; quia Regulares ſunt omninò exempti, & immediatè ſubſunt juriſdictioni Romani Pontificis, à quo in omnibus (paucis exceptis, & in jure expreſſis) debent cognoſci.

6. Et ſicut Epiſcopus Loci Ordinarius non poteſt validè recipere Profeſſiones Regularium exemptorum, ſine conſenſu proprii Regularis Prælati, *Navar. conſ. 4. de Regul. nu. 2. & 4.* & *Rodriq. tom. 3. QQ. RR. quæſt. 17. ar. 11.* Ita nec poteſt eorundem exemptorum, ſine conſenſu ejuſdem Regularis Prælati Profeſſiones tollere, aut reſcindere, niſi invalidè, & uſurpativè; quia ex vulgari Regula, res per eaſdem cauſas reſolvitur, ex quibus producitur.

7. Quapropter ad evitandum evitanda, etſi judicium ſuper reclamatione nullitatum Profeſſionum, ex defectu Loci non deſignati præſumptarum, potuiſſet ſpectare ad Locorum Ordinarios, ſecundùm diſpoſitionem *Sac. Conc. Trid. ſeſſ. 25. c. 19. de Regul.* ex quo iſte Loci defectus eſt extrinſecùs, & remediabilis, per ea, quæ dixi ſuprà *quæſt.* 3.

8. Nihilominùs hodie avocatum eſt ad Sacram Congregationem; adeò, ut in poſterùm nulli Regulari liceat, elapſo quinquennio ſuper his reclamare, & infrà quinquennium, non niſi coràm eadem Sacra Congregatione, quæ ex ſpeciali Sanctitatis ſuæ facultate habet providere, prout ex ſpeciali *Decreto Urb. VIII.* tenoris ſequentis:

Sanctiſſimus D. N. Urban. divina providentia Papa VIII ad occurrendum motibus, qui poſſint in Religionibus oriri, occaſione receptionis Novitiorum, & Profeſſionum per eos emiſſæ in Conventibus non deſignatis, contra formam Decretorum ſanct. mem. Clementis VIII. de Novitiis ad habitum Regularem, & profeſſionem non admittendis niſi in Conventibus deſignatis, audita ſuper hoc ſententia Sacræ Congregationis Concil. declaravit, & decrevit hujuſmodi Receptos, ac Profeſſos contra formam ipſorum Decretorum, allegantes propterea nullitatem Receptionis & Profeſſionis, non poſſe ſuper hujuſmodi nullitate, poſt lapſum quinquennii quoquo modo audiri.

Quod ſi aliqui contra formam prædictorum Decretorum Recepti, & Profeſſi è Religione infra quinquennium exire, vel Superiores extra eam reſpectivè illos ejicere voluerint, eadem ſua Sanctitas declaravit, ut tam ipſi profeſſi, quam Superiores reſpectivè teneantur jura, quæ ſibi favere viſa fuerint, priùs deducere coram Sacra Congregatione, quæ ex ſpeciali etiam ſuæ Sanctitatis facultate, ſuper hoc conceſſa, providebit.

Inhibendo propterea Primatibus, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, ac quibuſcunque Iudicibus Ordinariis, & Delegatis, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus & S. R. E. Cardinalibus, etiam de latere Legatis, Sediſq; Apoſtolicæ Nunciis, ne inpoſterùm in hoc quoquo modo ſe ingerant abſque ſpeciali ejuſdem Sanctitatis commiſſione, ſub pœna ipſo facto incurrenda, quoad Epiſcopos, Archiepiſcopos, Patriarchas, & Primates interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ; quoad Abbates, Inferiores, & alios Iudices prædictos, excommunicationis latæ ſententiæ: Quò verò ad Nuncios, & S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, indignationis ſuæ Sanctitatis, & pœnarum arbitrio imponendarum.

Si verò idem Recepti, ut ſupra, & Profeſſi, juribus ſuis minimè deductis, coram Sacra Congregatione auſi fuerint recedere, ipſi Recepti & profeſſi, tanquam apoſtatæ puniantur & pro talibus habeantur; nec non eoſdem juxta formam Decret. de Regular. Apoſtat. & Ejectis ejuſdem Sanctitatis ſuæ juſſu, ab eadem Congregatione; ſub die 21. Septembris 1634. editi procedatur, & Superiores, qui ejecerint, pœnis ſuſpenſionis à Divinis, nec non privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebunt, ac perpetuæ inhabilitatis ad ea impoſterùm obtinenda, vociſq; activæ, & paſſivæ ipſo facto, & abſque alia declaratione incurrant.

Datum

Datum Romæ die 5. Januarii 1636. F. Cardinal. Veroſpius. Locus † ſigilli. Franciſcus Paulutius Secretarius. Concordat cum originali. Ita eſt. Antonius de Epiſcopis Cancellarius Illuſtriſſimi, & Reverendiſſimi Domini Nuncii Apoſtolici Venetiarum. Et refert per extenſum *Peyr.* in ſuo *formul. lit. P. cap. 20. Novar. in fin. Lucerna Regul. Scroſa in moral. q. 8. in fin. nu. 9. & Bordon. tom. 1. var. reſol. q. 23. nu. 7.*

Quæſt. 10. *Breve Urb. VIII. de novè profitendis, qua mente & fine ſit editum?*

1. NOn deſunt qui dicant (licet malè) *Urban. VIII.* per hoc ſuum *Breve* ſaltem tacitè, aut indirectè dediſſe facultatem Ordinariis Locorum, cognoſcendi cauſam nullitatis Profeſſionis emiſſæ in Locis non deſignatis, ad finem, hujuſmodi nulliter profeſſos ejiciendi è Religione, & in ſæculum dimittendi.

2. Et hoc pro obſervantia *Decret. Clem. VIII.* qui cavet ac voluit, ut hujus generis Profeſſi prorſus ejiciantur.

3. Attamen falluntur omninò; nam nec unum quidem verbum reperitur in dicto *Brevi*, quo poſſit hæc facultas perſuaderi.

4. Immò totum oppoſitum; dum Papa in *Proemio* ejuſdem *Conſtitut.* ſe declarat, ibi, *Uſque in vocatione, quâ vocavit eos Dominus, permaneant*; vult enim, non ut ejiciantur, ſed remaneant in Religione, & pro ſalute animarum taliter Profeſſorum deſiderat, ut de novo Profeſſionem emittant, & ad hoc ſic Profeſſos allicit, mandans Superioribus, ut de novo profitentibus, reſtituant omnes Gradus, Honores, Locum & cætera, & tradit modum ratificandi.

5. Et hoc meritò, & ex Paſtorali benignitate; quia nulliter Profeſſus, nullum verum jus acquirit in Religione; ſic adeò, ut omnes actus dependentes à Profeſſione nulla, ſint nulli; deſtructo enim fundamento, deſtruitur fundatum, & ſublato fundamento ædificii, cadit ædificatum.

6. Hinc Profeſſi nulliter, etſi validè ſuſceperint ordines, non tamen legitimè; quia non habuerunt Dimiſſorias à legitimo Superiore: Prælatus enim Regularis, non poteſt concedere hujuſmodi Dimiſſorias, niſi verè & legitimè Profeſſis.

7. Perindè ſic ordinati, ipſo jure ſunt ſuſpenſi ab executione Ordinum, juxtà *Conſtit. Pii V.* quæ incip. *Cùm ex ſacrorum Ordinũ*, quam refert *Quaranta* in ſua *ſumm. Bull. ver. Ordo*; & ſi in ſuſceptis adminiſtraverint, efficiuntur irregulares, prout communiter *DD.*

8. Item nulliter Profeſſi, non poſſunt eligi, nec eligere, nec in Capitulo ſuffragari, nec aliquid ritè facere, quod dependet à vera Profeſſione, ut dicitur in *cap. nullus Religioſus 28. de elect. in 6.*

9. Quo fit, ut Priores & Guardiani hujuſmodi, reſpectu Subditorum, careant juriſdictione ordinariâ, quos nec poſſunt ſacramentaliter audire ob morbum in radice.

10. Et Diſpenſationes factæ à Prælato nulliter profeſſo, ſunt nullæ; quia dependent à radice infecta, & alia multa mala ſequuntur ad Profeſſionem nullam & invalidam, quæ per ratificationem Profeſſionis auferuntur.

11. Igitur ad hunc finem Dom. Papa præfatum *Breve* edidit & juſſit publicari; quod item ſubſequenti *Breve* ad majorem cautelam pleniùs declaravit.

Urbanus Papa VIII. ad futuram rei memoriam. Alias per nos accepto, quod quamplures Ordinum, Congregationum, & Inſtitutorum Regularium Profeſſores, ad habitum Regularem recepti, probationis annum in Monaſteriis, ſeu Domibus Regularibus ad id deſignatis, vel ab Apoſtolica Sede approbatis, minimè fecerunt; proindeque juxta Conſtitut. fælic. record. Clem. Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri deſuper editam, Profeſſio per eos ſubindè emiſſa, invalida exſtebat. Nos motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione, noſtris bon. mem. Scipioni Epiſcopo Sabinenſi, Cardinali Burgheſio nuncupato, Majori Pœnitentiario, vel Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, cæteriſque Ordinariis Locorum, in quibus eorundem Religioſorum Monaſteria, Domus, ſeu Conventus, aliaque Regularia loca conſiſtebant, ſivè ipſorum Religioſorum Præfectis, vel Superioribus generalibus per noſtras in ſimili forma Brevis ſub die 11. Aprilis M.DC.XXXI. expeditas literas commiſimus & mandavimus, quatenùs omnes & ſingulos Religioſos prædictos, qui ad habitum Regularem, alias canonicè Recepti, annum probationis in Monaſteriis, ſeu Domibus Regularibus ad id deſignatis, minimè fecerant; ſubindeque Profeſſionem denuò, ſervatis aliàs ſervandis emittendam, quæ ſic emiſſa illis, & eorum cuilibet, tàm in foro interiori, quàm exteriori, ſuffragari deberet, abſque novo probationis anno, ex ſpeciali hujus Sanctæ Sedis benignitate, authoritate noſtra Apoſtolica reciperent & admitterent, eoſdemque poſtquam Profeſſionem denuò, ut præfertur, emiſiſſent ad omnes Gradus, Honores, Dignitates, Præeminentias, atque Habilitates, quas ſi ab initio validè profeſſi eſſent legitimè obtinerent, eâdem authoritate reſtituerent, ac reſtitutos, eo ipſo eſſe & cenſeri declararent; ita ut haberent eundem locum, ſeſſionem & votum, prout haberent, ſi priores Profeſſiones validæ fuiſſent, & nondùm promoti ad omnes, etiam Sacros & Presbyteratus Ordines, ſervatis aliàs ſervandis, promoveri; & tam ipſi, quàm alii ad eoſdem Ordines jam rectè promoti in ſuſceptis Ordinibus hujuſmodi, etiam in Altaris miniſterio miniſtrare liberè & licitè valerent, nec non omnes actus, ſive contractus, quos contraxerant, & legitimè contraxiſſent, vel cum Laicis, vel cum aliis Monſteriis, ſeu alterius Religionis Viris, ſi nullum aliud paterentur vitium, vel defectum, niſi ex eo ſolùm, quia initi aut contracti erant invalidè ab iis, qui contra dictam Conſtitutionem, in Domibus non deſignatis ſive ab eadem Sede non approbatis, Profeſſi erant, authoritate noſtra prædicta confirmarent, & approbarent, ac validos omninò declararent; ſuper quibus omnibus & ſingulis, plenam & amplam facultatem dictâ auctoritate tribuimus, & impartiti ſumus, & aliàs prout in dictis litteris, quarum tenorem, præſentibus pro expreſſis haberi volumus, pleniùs continetur. Cùm autem ſicut dilectus filius Procurator Generalis Fratrum Ordinis Prædicatorum, nobis nuper exponi fecit in nonnullis dicti Ordinis Provinciis, nova oriantur difficultates, quæ conſcientias multorum ſolicitas habent. Nobis propterea humiliter ſupplicari fecit dictus Procurator Generalis, ut ſuper præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur omnem in præmiſſis ambigendi, ſeu excitandi materiam, è medio tollere, dictorumq; Fratrum quieti, quantum cum Domino poſſumus conſulere, ac Procuratorem Generalem prædictum ſpecialibus favoribus & gratiis proſequi volentes, & à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati; De Venerabilium Fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium negotiis Regularium præpoſitorum conſilio, Apoſtolicâ authoritate prædictâ, tenore præſentium ſtatuimus atque ordinamus, quod in ratificationibus, ſive novis Profeſſionibus faciendis in manibus Prælati, nova Fratrum vocalium acceptatio nullatenùs requiratur, ſed ſtatim Profeſſus intelligatur, & filius eius Conventus, in quo Profeſſionem fecerat, ſupplendo cum ſimplici ratificatione, ſeu nova Profeſſione qualecunque requiſitum, quod de jure requireretur, ſeu de facto occurreret, cum retentione eorum Graduum, Officiorum, Honorum, Dignitatum, vel Præeminentiarum, quibus ad præſens gaudent; ita tamen, ut qui de facto habitum Regularem dimiſerint, recipiantur, ſalvâ

Ordinis

Digitized by Google

Ordinis diſciplinâ. Decernentes, præſentes litteras validas, firmas & efficaces exiſtere & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac ab omnibus & ſingulis, quos illæ concernunt pleniſſimè ſuffragari, irritumque, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quavis authoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſſis, ac omnibus illis, quæ in dictis litteris voluimus non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcunque. Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 31. Januarii 1635 Pontificatus noſtri anno duodecimo. M. A. Maraldus. Locus † ſigilli, Dominicus Fonthia, Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Notarius.

Quæſt. 11. Regulares recepti ad habitum, & in Religione Profeſſi, extra tamen Loca deſignata, ſi aliàs ſint habiles, & canonicè recepti, an in conſcientia teneantur de novo profiteri, & à reclamatione reſilire?

1. ET quidem teneri, nimis probabiliter affirmat *Rodr. tom. 3. Q. Q. RR. quæſt. 54. ar. 6.* ubi latè in facti contingentia clamat contra illos Religioſos, qui revoluto mantello, non ſunt verecundati, apud multa Tribunalia Eccleſiaſtica dicere de nullitate Profeſſionis, ex quo in eorundem Profeſſionibus non fuiſſet ſervata forma, de informationibus præſcripta à *Sixto V.*

2. Sicut & factum eſt in his noſtris diebus, occaſione *Brevis* ſuprapoſiti, de profitendo denuò, prout *Lezana in 1. par. ſumm. Q. Q. RR. tit. de Novit. cap. 24. nu. 23. & 24.* & *Peyr. tom. 3. de privil. cap. 12. in d. Bull. Urb. VIII.*

3. Et nos item vidimus, & manus noſtræ tractaverunt de multis, qui ſub prætextu Novitiatus non facti in Locis deſignatis, reclamantes receſſerunt, & abierunt, & ceciderunt retrorſum; nam alii occiſi ſunt, & alii correpti ſubitanea & improviſa morte, quarum animæ (faxit Deus) ut requieſcant.

4. Et hoc ideò; quia omnis contractus, in quo adeſt purus, ſimplex, & legitimus conſenſus; etſi in illo non fuerit obſervata forma legalis, adhuc in foro conſcientiæ eſt obligatorius, quia ex pacto, naturali jure, naſcitur obligatio.

5. Ergò ſi quis profiteatur purè, & ſimpliciter, ſine dolo & fraude, & in Profeſsione fuerit exhibitus conſenſus hinc inde, etſi fuerit omiſſa ſolemnitas localis, utraque pars in conſcientia remanet obligata; adeò, ut ſine peccato non poſſit à contractu recedere, quod probat ex multis in materia electionis & teſtamenti.

6. Quod item confirmatur ex illa Regula, quod lex in præſumptione fundata non habet locum in foro conſcientiæ, ſi præſumptio ex parte rei non ſubſiſtat; ſed *Conſtit. Clement.* qua ſtatuitur, ut Novitiatus, & Profeſſio non fiant, niſi in Conventibus deſignatis, fundatur in præſumptione, utputà, quia *Clem.* præter Loca deſignata, præſumit, omnia alia indigere majori reformatione, quod præſuppoſitum poteſt eſſe falſum; nam ſæpe Monaſteria non deſignata, ſunt majoris & ſtrictioris obſervantiæ, quàm deſignata, ergo iſta inobſervantia Localis non inficit contractum initum, inter Profitentem & Religionem acceptantem, ſaltem in foro conſcientiæ.

7. Et huic opinioni videtur favere *cap. Vidua 4. de Regul.* & nuperrima *Conſtit. Urban. VIII.* incip. *Alias per nos accepto*, qua Dominus Papa allicit ad denuò profitendum, & præcipit, ut hujuſmodi Profeſſi, minimè ejiciantur.

8. Veruntamen ſententia negativa eſt verior, & juri uniformior, quod totum colligitur ex præcitatis *Decret. Clem.* & *Urb. VIII.* ibi, *Receptiones verò & Profeſſiones quaslibet eorum, qui contra hujuſmodi Decretum admiſſi fuerint, nullas & irritas fuiſſe ad quemcunque effectum, ex nunc decernit & declarat.*

9. Inter quæ verba, illa ſunt ſignanter notanda (*ad quemcunque effectum*) per quæ excluditur omnis obligatio in utroque foro, quod factum eſt, ad tollendum omnem ſcrupulum.

10. Tum quia hodie præſcripta eſt forma Recipiendorum, ut non recipiantur in ſingulis Conventibus, ſed tantùm in Locis deſignatis.

11. Et quiquid fit contrà formam, fit nulliter, & invalidè, omninò, ut in *l. cum his, § ſi Prætor, ff. de tranſaction.* & *l. hac conſultiſſima, § non ſubſcriptum, C. de teſtam.* & *cap. cùm dilecta, de reſcriptis.*

12. Et contractus nullus ex defectu formæ, nullam inducit obligationem in utroque foro, prout dix[illegible] cet uterque *Novar. in ſumm. Bull. tit. de Novit.* [illegible] *Lucer. Regul. in fin.* in ſua *Auegas. verſ. habet,* [illegible]

13. Confirmatur, nam præcitata *Decret.* [illegible] annullant Profeſſiones aliter factas, ſed [illegible] perſonas ad contrahendum; quo fit, ut nec R[illegible] rum Capitulum poſſit extra Loca deſignata recip[illegible] Juvenis ſe Religioni tradere. Quamobrem nec [illegible] tractus in foro conſcientiæ erit obligatorius; [illegible] per matrimonium carnale magis declaratur.

14. Nam ex diſpoſitione *Conc. Trid. ſeſſ. 24. de reform. matr. cap. 1.* Matrimonium clandeſtinum [illegible] in præſumptione propter fraudes, quæ in his ſol[illegible] nire; & præſumptione ceſſante, hoc eſt præſ[illegible], quod nulla fraus interceſſerit, adhuc matrimonium clandeſtinè contractum, etiam cum conſenſu mutuo & libero, non valet, nec obligat in conſcientia, adeò ut neuter teneatur adimplere, & uterque conjux poteſt cum bona conſcientia à contractu reſilire.

15. Et hoc ideò, quia perſonæ contrahentes, dumtaxat coram Parocho & teſtibus ſunt habiles & capaces ad contrahendum; ſed ita dicendum eſt de matrimonio ſpirituali, quod fit inter Profitentem, & Religionem, [illegible] profitetur, ut non poſſit legitimè contrahi, niſi in [illegible] deſignatis; ſecùs non tenet contractus, etiam in [illegible] conſcientiæ.

16. Item probatur, nam forma ſubſtantialis à jure præſcripta, inobſervata, in nullo foro eſt obligatoria; ſi enim teſtamentum ex defectu formæ legalis fuerit nullum, hæres, nec in foro conſcientiæ tenetur ad le[illegible] prout ex multis colligit *Covar. in cap. cùm eſſes nu.* [illegible] *de teſtam.*

17. Et additur, quod ſi profeſſi hujuſmodi in foro conſcientiæ tenerentur remanere, utique poſſent [illegible] à Dom. Papa ad denuò profitendum, quod ex multis ſuprà negavi.

18. Immò ſi his fieret per Eccleſiam præceptum, non tenerentur obedire, niſi propter ſcandalum, *Sanchez lib. 2. de matrim. diſput. 39. nu. 10. & 11. & lib. 4. diſput. 15.* [illegible] & *Sotus 4. diſt. 35. quæſt. unica, ar. 2.* ante *ſolutionem ad* [illegible] *§. poſtremum dubium eſt.*

19. Inſuper illegitimè profeſſus, quocunque tempore dato, dummodò non ratificaverit, poterit fugere, [illegible] que ullo ſcrupulo, dummodo abſit ſcandalum, [illegible] *cit. loc.* & *Scrofa quæſt. 8. in moralib. nu. 4. in fin.* quia tam coram Deo, quàm coràm Hominibus non eſt Regularis, ſed Sæcularis, ex illegitimo conſenſu, & ex formæ inobſervantia, ut ſæpè dixi.

20. Proindè nulliter profeſſus, ſi à ſolo Or[illegible] ſit dimiſſus, poteſt tutus in conſcientia remanere in ſæculo, ſecus in foro externo, nam poteſt cogi, ut revertatur, prout ex geminatis litteris Sac. Congreg. & latè docet *Bordon. tom. 1. reſolut. 8. q. 6.*

* * *

Quæſ.

Quæſt. 12. Epiſcopi Locorum Ordinarii, ſi Regulares Reclamantes & Profeſſos, injuſtè revocent ab Ordine, & ad Sæculum dimittant, ad quid teneantur?

1. DUo ſunt certa in hac parte, & quòd reclamatio, ſeu inſtantia de nullitate Profeſſionis ob aliquem defectum debeat fieri ad præſcriptum *Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 19. de Regul.* & juxtà *Decreta* Summorum Pontificum; ſolet enim obſtare præſcriptio ad reclamandum, in cujus itein remedium, conſuevit fieri ſupplicatio pro reſtitutione in integrum, ità, ut liceat de novo reclamare, non obſtante elapſo quinquennio, ut infrà dicā de invaliditate Profeſſionis, & ſolet Papa id de novo concedere.

2. Et quòd fiat coram Judice competente; etenim Domini Epiſcopi ordinaria poteſtate non poſſunt Regularium exemptorum cauſas cognoſcere, ſed delegata juriſdictione procedunt, quæ illis fit per *Concil. Bullas, & Decreta*, cui delegationi ſtandum eſt; nec licet contravenire.

3. Si enim Epiſcopus aliter fecerit, peccat mortaliter; quia in re gravi delinquit, & agit nulliter; quia judicat ſine legitima juriſdictione; quandoquidem actus factus contrà legem prohibentem, non valet, *l. non dubium, C. de legibus.*

4. Immò, ſi ſine legitimâ juriſdictione revocet Profeſſum à Religione, eſt eo ipſo excommunicatus, prout ex multis *Bull.* colligit *Confect. in cap. 7. & 9. tit. 5. & tit. 13.*

5. Et ultrà hoc in conſcientia ex poſſe tenetur illum de novo è ſæculo revocare, & Religioni reſtituere, prout colligitur ex duplicatis litteris transmiſſis à Sac. Congreg. ad Vicarium Generalem Civitatis Brixiæ, & ad Epiſcopum Caſal. ſub anno 1633. die 1. Julii.

6. Item & incurrit in pœnas appoſitas in præpoſito *Decreto* Sac. Congreg. lato ſub anno 1636. die 5. Januarii, ad quod Judices remitto.

Quæſt. 13. Profeſſi nulliter, defectu Loci non deſignati, ſi per ſolam ſententiam Iudicis Loci Ordinarii fuerint egreſſi, Religione penitus inaudita, an cenſeantur Apoſtatæ?

1. REſpondeo negativè; tum quia nullus poteſt dici verè, & propriè Apoſtata, niſi ſit verè & realiter Profeſſus expreſsè, vel tacitè; nam vera Profeſſio eſt illa, quæ ſimpliciter, & verè facit Religioſos. Profeſſio autem nulla, eſt Profeſſio attentata, & dicitur talis denominativè, & extrinſecè. Tum etiam; quia ille propriè eſt Apoſtata, qui verè Profeſſus, propria authoritate Religionem deſerit, cum animo & intentione non ampliùs revertendi, ut docet uterque *Thomas in 2. 2. q. 12. art. 1.* & *Sylv. in ſum. verb. Apoſtaſia,* & *S. Raym. in ſumm. lib. 1. de Apoſtatis, fol.* mihi 47. ubi latè de Apoſtata.

2. Sed iſti, in caſu noſtro, non ſunt verè Profeſſi, nec propria authoritate receſſerunt, & habent animum redeundi, ſi cogerentur reverti, vel ſi ſcirent, quòd tutè in conſcientia hic dimiſſi, non poſſunt remanere in ſæculo: ergò non poſſunt dici Apoſtatæ; nec ut tales reputari, nec puniri, niſi injuſtè, & à definitione ad diffinitum tenet argumentum, *Rodr. tom. 1. quæſt. 30. art. 1. Navar. conſ. 1. de Apoſtatis, num. 8.* & latè *Mirand. tom. 1. quæſt. 51. ar. 1.* & docent communiter *Doctores.*

3. Nec nocet, quòd Religio fuerit neglecta contrà *Conc. Trid.* quia ex hoc capite potiùs Judex debet accuſari, quàm ipſe reclamans puniri; benè verum, quòd iſte debuiſſet ſervare modum in reclamando, & ob id poteſt puniri pœna carceris, & aliis pœnis ad arbitrium Regularis Prælati; dummodò nullatenus tractetur ut Apoſtata, *Bordon. tom. 1. reſol. 8. quæſt. 4. in fin.*

4. Secus autem dicendum, ſi ſua ſponte, & ante ſententiam habitum dimiſiſſet, prout ex *Concil. Trid. ſeſſ. 25. cap. 19. de Regularib.*

5. Nam Regularis lite pendente, & ante ſententiam declaratoriam nullitatis, faciendam per Judicem competentem, ſubjicitur Prælatis ſuæ Religionis, qui ſunt in poſſeſſione ejuſdem perſonæ, nec ſunt tali poſſeſſione privandi lite pendente, ſed debent in ea defendi, ex *cap. laudabilem, ut lit. pend. cap. cum Eccleſia Sutrina, de cauſ. poſſeſſ. Gloſ. in cap. duo ſimul, de off. Judicis Ordinarii, ver. conſuetudo.*

Quæſt. 14. Religioſi Profeſſi, ſi poſt quinquennium injuſtè reclament, & dimittantur ſine ſpeciali licentia Domini Papæ, ob Novitiatum, in Locis deſignatis non factum; an poſſint veluti Apoſtatæ puniri?

1. ET dico, quòd ſic; quia veri Profeſſi non poſſunt perpetuò Religionē deſerere, nec habitū dimittere, & eſſe in ſæculo, ſine Apoſtaſia, ut *D. Th. 2. 2. q. 12. ar. 1.*

2. Hi quidem ex præſumptione juris, & de jure ſunt verè Profeſſi, & Religioni inrevocabiliter adſcripti, ex *Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 19. de Regularib.* & præpoſitis *Decretis* Sacræ Congregationis.

3. Undè, poſt lapſum quinquennii, non poſſent reclamare, nec adeſt Judex, qui poſſet illos audire; quia Eccleſia præſumit, eos Profeſſos validè, tacitè, vel expreſsè; ſecus ſi reclamaſſent infrà præſcriptum tempus quinquennii, quam præſcriptionem hodie non eſt, qui ignoret.

4. Præſumptio autem juris, & de jure, nullam admittit probationem in contrarium, ut docent omnes Juriſtæ.

5. Talis eſt iſta, quam in caſu noſtro *Decreta* ſupponunt, prout latè *Sanchez lib. 7. de matr. diſp. 37. à num. 6.* uſque ad 18. ergò, cum ipſo quinquennio expirat jus reclamandi, & audiendi, ad præſcriptum *Sac. Conc. Trid.*

6. Quod deciſum video in ſuprapoſito *Decret. Urb. VIII.* lato ſub die 5. Junii, & anno Domini 1636. ibi, *Si verò iidem recepti, ut ſuprà, & Profeſſi, juribus ſuis minimè deductis coram Sacra Congregatione auſi fuerint recedere, ipſi recepti, & Profeſſi tanquam Apoſtatæ puniantur, & pro talibus habeantur, nec non eos juxtà formam Decret. de Regularibus, Apoſtat. & Ejectis, ejuſdem Sanctitatis ſua juſſu, ab eadem Congregatione ſub die 21. Septembr. 1634. editæ procedatur,* prout plenius in dicto *Decreto* poſito in *q. 9.*

7. Proindè, non poſſum non admirari, quod nuper vidi; fuit enim quidam N. qui ſpretis jam recenſitis *Decretis*, neglecto proprio Superiore, Religione inaudita, ſub prætextu Novitiatus non facti in Locis deſignatis, reclamavit coram N. de cujus ſimplici licentia, ſub dolo obtenta, dimiſit habitum, quem fermè per quadraginta annos in Religione portaverat, & hic erat Vir ſcitus, & graduatus.

8. Qui in ſe reverſus, ubi diu permanſiſſet in Sæculo, iterum habitum Religionis aſſumpſit, & coram Religionis Præfecto, denuò Profeſſionem emiſit; & abſque aliqua pœna, nec quidem ſalutari, fuit loco & honori reſtitutus, & ad majora promotus, quo factum eſt, ut non ſine ſcandalo, ex ſua iniquitate reportaſſet commoditatem.

9. Quo jure conſultus: Reſpondi, N. ſi cæcus cæco ducatum præſtet, ambo in foveam cadunt: Ignorantia juris dubii, poteſt cæcos Prælatos excuſare; non verò juris notorii, & clari, *Navar. conſ. 4. de uſur. num. 7. & conſ. 10. de repulſ. num. 7. Sylv. ver. ignorantia,* & *Sanchez lib. 9. diſp. 32.*

Digitized by Google

Quæſt. 15. *Nulliter Profeſſum, & legitimè dimiſſum, an teneatur Religio recipere, ſi voluerit in Religionem reverti?*

1. PRofectò teneri, ſed non majori obligatione, quàm Laicos ſæculares; quia nulliter Profeſſus, nullum jus in Religione acquiſivit, & per dimiſſionem, juſtè, & legitimè factam, nempè auditis partibus in juribus ſuis, & coram Judice competente, cauſa viſa, & diſcuſſa, deſinit eſſe Religioſus, & ejus jura, quæ in Religione habuerit, extinguntur.

2. Proindè, iſte debet recipi, ſervatis ſervandis, ſicut, & cæteri Laici, qui ad habitum admittuntur, & tenetur renovitiare; quia ad omnem bonam, & ſolemnem Profeſſionem, debet præcedere Novitiatus, prout ex *Sac. Conc. Trid. ſeſſ.* 25. *cap.* 15. ſecus autem, nulliter profiteretur, ut ex tot *Decretis* conſtat.

3. Nec alium potiorè locum obtinebit, niſi illum, qui ſibi debetur ratione novæ Profeſſionis, à qua incipiunt ejus jura, uti ſunt, poſſe eligi, & eligere, locus, honor, ſeſſio, & ſimilia; quia de his, & de ſæcularibus, qui relicto ſæculo ad Religionè veniunt, eſt idem penitus judicium.

4. Quod refert deciſum *Sellius in ſelect. Canon. cap.* 18. *num.* 3. ſub anno 1617. die verò 21. Januarii, & *Barboſa in Collect. Conc. Trid. ſeſſ.* 25. *in cap.* 15. *num.* 14. de eo, qui legitimè exivit, & in Religionem rediit, & in habitu Clericali laudabiliter vixit.

Quæſt. 16. *Nulliter Profeſſi, & malè egreſſi, an ſint recipiendi, & quomodò?*

1. EGreſſio è Religione cum habitus dimiſſione, multis modis poteſt eſſe illicita, & mala, ut dixi in *tract. de Apoſtatis*, ubi per multa oſtendi, quæ ſit temeraria dimiſſio habitûs, & quæ non, prout uterque *Thomas* 2. 2. *quæſt.* 12. *art.* 1.

2. Sic item, dimittere habitum, prætextu nullitatis Profeſſionis, non poteſt eſſe ſine Apoſtaſia, niſi fiat ad præſcriptum *Sac. Trid. ſeſſ.* 25. *cap.* 19. & *Decret. Summ. Pontif.*

3. Qui enim poſt lapſum quinquennii dimittit habitum ſuæ Religionis, ſine dubio ex eodem *Conc.* & *Decretis*, ut Apoſtata punitur, & ut talis cogitur reverti, & reverſus, ut Apoſtata tractatur, & recipitur, quoad forum ſori, ut infrà dico.

4. De nullitate Profeſſionis, ob Novitiatum in Locis deſignatis non factum, non poſſumus reclamare, niſi infrà quinquennium, & coram Sacra Congregatione Cõcilii, ſecus eſſet Apoſtatare, prout ex *Decr.* ſuprapoſitis.

5. Reclamatio, quoad alios defectus, debet fieri juxtà diſpoſitionè *Conc. Trid.* ad hoc, ut reclamâs poſſit audiri.

6. Nempè, infrà quinquennium, à die Profeſſionis computandum, & cauſæ nullitatis ſunt deducendæ coram Superiore Ordinis ipſius reclamantis, & Ordinario Loci, in quo reclamans Profeſſionem emiſit.

7. Si quis ex alio capite, vel alio modo dimittatur, dicitur malè licentiatus, & malè dimittere habitum, eſt ſpecies Apoſtaſiæ, prout *Navar. in* 4. *comm. de Regul. nu.* 74. *in fin. Sanch. de matrim. lib.* 7. *diſp.* 37. *nu.* 1. & *Aloyſius Riccius in* 4. *part. deciſ. Cur. Archiep. Neapol. deciſ.* 48.

8. Inter cæteras pœnas Apoſtatarum, una eſt, ut Apoſtata non gaudeat privilegiis ſuæ Religionis, ut per multa probat *Riccius cit. loc. num.* 1.

9. Quòd hi malè dimiſſi debeant recipi, nulli dubium eſt; nam ſi legitimè expulſi, ut incorrigibiles, & rebelles, debent requiri & recipi, cognita eorum emendatione, prout ex *Decr. Sac. Congr. de Apoſt. & Ejectis*, juſſu *Urb. VIII.* editis, quantò magis hi, qui ſunt melioris conditionis; non enim receſſerunt cum tali infamia, nec, ut putre membrum reciſi. Item, ſi verè, & realiter Apoſtatæ ſunt requirendi, & recipiendi, exemplo illius Patrisfamilias, *Luc.* 15. prout in *cap. final. de Regular.* & colligitur ex aliis multis *Decret.* Sac. Congreg. tantò magis hi malè licentiati, qui non ſunt formaliter Apoſtatæ, etſi aliqualem ſpeciem præſeferant Apoſtaſiæ, ex *Ricc. ubi ſupra.*

10. Quibus adduntur Litteræ Sacr. Congregationis tranſmiſſæ ad Vicarium Generalem Brixiæ, & Epiſcopum Caſalis, quibus mandatur, ut dimiſſos quamprimùm, & ex poſſe procurent, regredi ad ſua Monaſteria, cum ſolito habitu Religionis; ergò hi malè egreſſi debent cogi ut revertantur ad Clauſtra; quantò magis debent amplecti, ſi ſponte venerint.

11. Quonam modo ſint recipiendi, colligitur ex *Bulla* ejuſdem *Urb. VIII.* quæ incipit, *Alias per nos*, ſuprapoſita, *in fin.* ibi, *Ità tamen, ut qui de facto habitum Regularem dimiſerint, recipiantur, ſalva Ordinis diſciplina:* hæc ille.

12. Regula autem, & Diſciplina recipiendi in Dominicana Familia, eſt, ut qui ritè, & canonicè fuerint dimiſſi, ſi de novo voluerint Religionem ingredi, recipiantur ut Sæculares, qui de novo veniunt de ſæculo.

13. Hi autem, qui de facto, & temerè dimiſerunt habitum, recipiantur ut Apoſtatæ, ut dixi in *tract. de Apoſtatis.*

14. Hi autem, qui redeunt, ut malè licentiati recipiuntur, juxtà *Breve Urb. VIII.* de Profitendis denuo, adeò, ut ſubſequutà ratificatione, ſeu Profeſſione de novo, ſtatim gaudeant omnibus privilegiis Religionis, & admittantur ad omnia eòrum jura, gradus, locum, & honorem, ac ſi eòrum Profeſſio rata fuiſſet à principio: & hoc ideò; quia hi non dimiſerunt habitum de facto, ſed prævia ſententia, licet injuſta; & dum Dominus Papa excludit tantùm eos, qui de facto dimiſerunt, alii cenſentur incluſi; exceptio enim firmat Regulam in contrarium.

15. Tum quia malè egreſſi ſemper ſunt Subditi Regularibus Prælatis, donec legitimè fuerint licentiati; & ferè in nihilo differunt ab his, qui in Religione fuerunt perſeverantes, & denuò ſunt Profeſſi.

16. Nec ſententia nocet; quia fuit injuſta, & nulla, ut præſupponitur, & ſententia injuſta non potuit illicitè licentiatos à juriſdictione Regularium abſolvere; etenim ſententia lata à non Judice competente, eſt nulla, *cap.* 4. *de Judic.* adjuncta *Gloſ.* per *cap. inprimis*, §. *de perſona* 2. 4. 1. *cap. ad audientiam, de Conſuet. l. final. C. ſi non à competenti Judic.*

17. Item, ſententia lata contrà Jura, eſt nulla, *cap.* 1. *de ſentent. & re judic. l. prolatam, C. de ſent.*

18. Et ſententia nulla, nullum parit effectum, *l.* 4. §. *condemnatum. ff. de re judic. Navar.* 10. 4. *in cap. cùm contingat, de reſcriptis, remed.* 3. & concorditer omnes *Doctores.*

Nec ullum inducit impedimentum, ex *Regul.* 52. *in* 6.

19. Nec poteſt tranſire in rem judicatam, *Surd. conſ.* 61. cùm ſententia nulla, non ſit ſententia, *l. fin. C. de ſent. ex brevi recit. Clement. Paſtoralis*, § *ut igitur, de re judic.*

20. Et maximè, ſi ſit notoriè nulla, & injuſta, *Surd. deciſ.* 160. *Mar. Anton. lib.* 1. *reſolut.* 57. *num.* 4. quia injuſtitia notoria, æquiparatur notoriæ nullitati, *Barboſa in R. num.* 21. in ſuis *locis communibus.*

21. Et præcipuè, quia Pater Generalis poteſt reſtituere Apoſtatas ad Gradus, Honores, Locum, & Dignitates, & alia multa poteſt facere, prout ex ejus privilegiis, & ſic non obſtat receſſus, de quo agitur.

22. Immò hodiè, horum reſpectu, poteſt hoc ex ſpeciali commiſſione præfati Dom. Papæ, qui in ſuis *Brevibus* hos non excludit, ſequutà ratificatione.

23. Inſuper, & ſuam gratiam, & favorem extendit ad omnes hujus generis, qui temeritatis obicem non appoſuerunt; etenim Principum beneficia ſunt extendenda, & latè interpretanda, ut dixi in *tract. de privil.* & hic oſtendit *Bordon. tom.* 1. *reſol.* 8. *q.* 10.

TRACTATUS NONUS.

DE NOVITIATU RECEPTORUM.

Quæſt. I. *Novitiatus quid ſit, & quanto tempore duret?*

1. NOvitiatus eſt Receptorum Juvenum activa & paſſiva probatio in Religione approbata, conſtituto tempore facienda.

2. Dico Receptorum, quia Novitiatus incipit currere poſt ſuſceptum habitum.

3. Dico activa & paſſiva probatio; quia tempus Novitiatus datur, tum in favorem Novitii; ad hoc, ut experiatur aſperitates, laborès, & cæremonias Religionis; tum etiam in favorem ipſius Religionis, ut per annuam converſationem probet Novitiorum mores, vires, & obſequia; eſt enim probatio mutua, qua & Religio, & Novitius probat, & probatur, *cap. ad Apoſtolicam, de Regul.* & *Sylveſt. ver. Religio* 5. *q.* 3.

4. Dixi, in Religione approbata; quia extrà, vel in Religione, quæ non ſit à Sancta Sede approbata, non poteſt fieri Novitiatus; etſi fortè fiat, non prodeſt; nec ſatis eſt ad faciendum quempiam Virum Religioſum, vel Monachum Regularem.

5. Dixi, conſtituto tempore; quia quælibet Religio habet ſua ſtatuta, à Dom. Papa approbata, quibus præfigitur ſpatium temporis, ad probationem faciendam, ut dictum eſt; ſed quicquid ſit de propriis, & particularibus ſtatutis; tempus tamen probationis, in quavis Religione, ad minus debet eſſe annale; juxtà *Decretum Sac. Concil. Trid. ſeſſ.* 25. *cap.* 15. quod eſt, tenoris ſequentis.

In quacunque Religione, tam Virorum, quam Mulierum, Profeſſio non fiat antè decimum ſextum annum expletum; nec qui minori tempore, quàm per annum poſt ſuſceptum habitum, in probatione ſteterit, ad Profeſſionem admittatur. Profeſſio autem antea facta, ſit nulla, nullamque inducat obligationem, ad alicuius Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obſervationem, aut ad alios quoſcunque effectus.

Quæſt. 2. *Novitiatus, quando dicatur incipere, & quid in eo magis conſideretur?*

1. ET quidem, Novitiatus incipit à momento præſtiti conſenſus Ingredientis Religionem, & hujus Religionis, illum acceptantis. Nec Novitiatus dicitur initiatus; niſi uterque, nempe, Ingrediens Religionem, & ipſamet Religio conſentiant in habitus Novitiatus ſuſceptione, prout *Navar. de Regul. conſ.* 5. in 1. editio. *num.* 17. & in 2. editio. *conſ.* 26. & *Sylv. ver. Religio* 5. *q.* 3.

2. In hoc autem Novitiatu, multa veniunt conſideranda. Primò, an præceſſerint informationes, & ſcrutinium qualitatum Recipiendorum. Secundò, an receptio habitus probationis, ſit facta extrà Locum deputatum. Tertiò, an Novitiatus peragatur extrà domus aſſignatas. Quartò, an Profeſſio extrà Loca deſignata emittatur; cum ex quovis horum Capitum pullulat Profeſſionis nullitas.

3. Proindè, ſecundùm *Conſtitut. Sixt. V.* quæ incip. *Cum de omnibus*; nimis conſideratur ſcrutinium, & examen qualitatum Recipiendorum; ad hoc, ut Juvenes habeant debita requiſita; ſecus autem, non recipiantur.

4. Secundùm verò *Decr. Clem. VIII.* magis urget, ut Novitiatus fiat in Locis deſignatis, ut conſtat ex illa *Conſtit.* incip. *Cum ad Regularem diſciplinam*, ad hoc, ut Recepti experiantur auſteritates Religionis, & probentur quoad vires & obſequia, quod etiam habetur in *d. Decret.* quod incip. *Sanctiſſimus in Chriſto*, & habes ſuprà.

5. Hinc Dominus Papa, primò, & principaliter, pro reformatione Religioſorum, intendit probationis annum; ſecundariò & per accidens, receptionem habitus; hæc enim eſt propter illam; Undè ſapit rationem medii, & illa rationem finis; finis autem præfertur mediis, ad finem conſequendum.

6. Et additur, quòd receptio ad habitum Regularem, materialiter & præcisè ſumpta, nihil aliud eſt, quàm quædam actio tranſitoria, quæ parum durat; & ob id, non habetur in conſideratione, ex *cap. nam & ego, de verb. ſignific.* & *Gloſ. in cap. divortium. diſtin.* 1. *de pæni.*

7. Niſi, quatenus eſt conjuncta probationis anno, & ad Profeſſionem ordinatur; connexorum enim idem eſt judicium, ex *cap. ſi quis* 1. *qu.* 3. & *ibid. Gloſ. ver. neutram, & cap. quanto* 3. *de Judic. & cap. translato, de conſtit.*

Quæſt. 3. *Novitiatus annus, an debeat eſſe integer, perfectus, & abſque aliqua interruptione continuus?*

1. AFfirmant, paucis exceptis, unanimiter *Doctores*, & eſt de jure novo, & antiquo: nam habetur in *Decretis, cauſa* 17. *q.* 2. *cap. Gonſal. Præsb.* ibi, *antè unius anni probationem non effici*, & *Gloſ.* ibidem, *antequàm Monachus fiat, debet eſſe in probatione per annum*, & in *cap. ad Apoſtolicam Sed. in* 16. *de Regul. & tranſeuntibus ad Religionem*, ibi, *ne paſſim ante tempus probationis, quoslibet ad Profeſſionem recipiens*, & *ibid. Gloſ.* docet, quòd regulare eſt, ut nullus ante unius anni probationem, in Monachum, vel Regularem Canonicum recipiatur, & *eod. tit. in* 6. *cap. is, qui Monaſt.* ibi, *quòd ſi per totum ſequentem annum in Monaſterio permanſerit*, & in ſubſequenti *cap. non ſolùm*, ibi, *ne ante annum probationis elapſum*; & noviſſimè ex *Concil. Trid. ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 15. ibi, *nec qui minori tempore, quàm per annum, poſt ſuſceptum habitum, in probatione ſteterit, ad Profeſſionem admittatur.*

2. Jura autem, quæ loquuntur de annali ſpatio, vel de alio ſimili tempore, ſemper veniunt & ſunt intelligenda de tempore continuo, non admittente aliquam diſcontinuationem, ut docet *Gloſ.* ſuper *Rubric. ff. de tempor. præſcript.* ubi habetur, quòd regulariter omne tempus debet eſſe continuum, *Joan. Andreas in cap.* 1. *de elect. in* 6. *Bart. in l. interdùm, §. quoties, ff. de public. & vectigal.* per illum *text.* ubi ſervus dicitur veteranus, qui anno continuò ſervivit.

3. Novitius autem, qui non ſervivit anno continuo, non dicitur eſſe in probatione unius Novitiatus anni, prout hæc & alia notatu digniſſima refert noſter *Sylv. ver. Religio* 5. *q.* 3. & *Navar. de Regul. conſ.* 2. *n.* 2. & *conſ.* 34. *num.* 2. poſt multos allegatos *Rodriq. tom.* 3. *quæſt.* 15. *art.* 8. & 2. *par. ſumm. cap.* 8. *n.* 5. *Miranda tom.* 1. *Manual. q.* 22. *art.* 4. *Jacob. Graffius* 1. *par. deciſ. aur. lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 15. & *tom.* 2. *conſ. lib.* 3. *de Regul. conſ.* 4. *difficul.* 5. ubi latè, & *Aug. Barboſa in collect. Doct. in lib.* 3. *decret. de Regul. in d. cap. ad Apoſtolicam, num.* 5. & *in* 3. *p. de offic. Epiſc. allegat.*

101. *num.*23. *& in collect. ſuper Conc. Trid. in d. cap.*15. *ſeſſ.* 25. *de Regul. num.*30. *Peyrin. tom.*2. *de Prælat. quæſt.*3. *cap.* 1. §. 4. *num.*99. & *D. Barthol. à Sancto Fauſto lib.* 5. *Theſ. quæſt.*151.

4. Confirmatur; nam illa præpoſitio, *per*, adjuncta tempori, oſtendit de ſua natura, quòd tempus, cui adjungitur, debet eſſe continuum, & docent *Canoniſtæ*, & præcipuè *Archidiac. in cap. cum contumacia*, ibi, *per annum, de hæreticis in* 6. per *text. in cap. præſentium* 7. q. 1. ubi habetur, Præpoſitionem, *per*, de ſui natura demonſtrare continuitatem temporis, & refert deciſum in Prætorio Sacræ Pœnitentiariæ idem *Navar. de Regul. conſ.*43. *nu.*1. in antiquis.

5. Proindè, non ſatis eſt, eſſe in Novitiatu per annum interpellatè, ſed continuè, ad hoc, ut Profitentis ſit valida Profeſſio; ſecus autem erit nulla, nullamque inducet obligationem; nec prodeſt, per ſex menſes eſſe in Novitiatu unius Religionis, & per alios ſex, eſſe in Novitiatu alterius, & poſtmodùm profiteri; aut poſt ſemeſtre dimittere Religionis habitum, & eſſe in ſæculo, & poſtmodùm redire ad eandem Religionem, quam dimiſit, animo continuandi Novitiatum per alios ſex menſes, & his lapſis, Profeſſionem facere.

6. Quia ad effectum peragendi probationis annum, tempora non poſſunt conjungi; quandoquidem, Novitiatus eſt ab Eccleſia inſtitutus, ad probandum omnes auſteritates Religionis, quod maximè in continuatione conſiſtit; profectò, qui difficulter jejunaret per quadraginta dies, id facilè efficeret, ſi inter diem, & diem jejunii, dies bonæ refectionis caderet, & mediaret; nam laborum, & aſperitatum continuata probatio, magis terret & affligit; quàm diſcontinuata, & interrupta.

7. Nec eſſet magnum, more hirundinum, in æſtate eſſe in Monaſterio ſub cura Prælati, & tempore Adventus, vel Quadrageſimæ, eſſe in ſæculo, ob pinguia jura; & ubi Hyems abit, & receſſit, reaſſumere habitum, & in Novitiatum redire, pro Novitiatus complemento; hoc non eſſet, auſteritates experiri, ut petit, & exigit Regularis inſtitutio, prout uno ore docent præcitati *Doctores*, & ſignanter *Aloyſ. Riccius* 1. *par. Prax.* in 1. editio. *deciſ.*656.

Quæſt. 4. *Probationis annus, an currat de momento in momentum; adeò, ut dicatur incipere ab hora diei, in quo, habitum quis ſuſcepit, uſque ad eandem horam ultimi diei ejuſdem anni?*

1. **R***Odriq. tom.*3. *quæſt.*15. *art.* 4. cum ſuo *Compend. reſolut.*101. *de anno probationis, num.* 38. *Sanch. ad decal. lib.*5. *cap.*4. *num.*4. *Michel Zanard.* noſtræ Familiæ in *direct. Theol. par.*2. *cap.*26. *num.*12. *ver. nota autem*, & *Barboſa in Collect. Conc. Trid. cap.*15. *ſeſſ.*25. *de Regul. nu.*4. affirmativè reſpondent.

2. Et colligitur ex cit. *loc. Trid.* ubi vult, quòd initium computationis anni probationis, incipiat à die aſſumptionis habitus, & ubicunque lex requirit certum tempus, incipiens ab aliqua die determinata, computari debet de momento in momentum, ut *l.*3. §. *minorem, ff. de minoribus*, & docet poſt multos idem *Barboſa in* 3. *p. de off. & poteſt. ue Epiſcopi, alleg.*101. *num.*22.

3. Nec his obſtat illa Regula, quòd dies termini non computatur in termino; quia procedit in odioſis; utputà, ſi computando diem termini, in termino, reſultant odium & pœna, ut ex *l. in uſucapionibus, ff. de uſufruct.* & patet in obligationibus, quibus homines ſe obligant ſolvere tot in menſe Auguſti, tempus currit per totum menſem; adeò, ut obligatio non poſſit incuſari in die ultima dicti menſis; ſed eſt expectanda dies prima Septembris, ut ex *l. cum, qui Kal. ff. de verb. obligat.*

4. Verumtamen, fallit in favorabilibus prout ex multis oſtendit *Rodriq.* in cit. *loc.* & ità obſervant Domini de Rota Romana, & docet *Panorm. in cap. querel. de verb. ſignific.* & colligitur ex *l. quæ ætati, ff. qui teſta.* [illegible] ubi deciditur, quod Puberes poſſunt facere teſtamentum, & ſatis eſt ad teſtandum, quòd compleverint annos quatuordecim, licet non exceſſerint adeo, quòd [illegible] timus quatuordecim annorum incæptus, habetur pro completo.

5. Quamobrem, ſi Novitius hodie, quæ eſt [illegible] menſis Martii, ſuſcipiat habitum, hora vigeſima [illegible] ſperas, ſi continuaverit eſſe in Monaſterio, ſub obedientia Prælati, poterit in eadem die ſubſequentis anni, [illegible] acta hora vigeſima, ſervatis ſervandis, [illegible] teri, abſque eo, quòd expectet, ut elabatur [illegible] quinta, & quòd incipiat altera ſubſequens.

6. Nec objicies, quòd omnis obligatio eſt [illegible] quòd ex tali computatione naſcatur odium, [illegible] nempè, Novitium Religioni per Profeſſionem [illegible]

Nam licet obligatio, abſolutè, & præcisè [illegible] ſit odioſa; attamen Religioni facta, eſt favor[illegible] immunitates, & privilegia, quibus Novitius, ob [illegible] ſionem potitur; nam niſi fieret computatio de [illegible] ad punctum, poſſet fieri, ut moreretur Novitius [illegible] lo termini, & ſic privaretur ſuffragiis, quæ ſolis [illegible] conceduntur, & Monaſterium perderet hæred[illegible] quæ ſibi obveniret, ſi ille Novitius poſt Profeſſionem moreretur, quò fit, ut ex tali obligatione naſcatur [illegible] & utilitas utrique parti; hoc eſt Religioni, & N[illegible] qui profitetur, *Miranda tom.*1. *Manual. Prælat. q.* [illegible] *concluſ.*2. *in medio, Graff. tom.*1. *lib.*3. *de Regul.* [illegible] *num.* 1. *Aloyſ. Ricc.* 1 *p. Prax. deciſ.*656. *num.*5. in [illegible] & *Anton. Diana*, multis citatis 3. *p. tract.*2. *de dub. Regul. reſolut.* 57.

Quæſt. 5. *Annus probationis, an dicatur expletus & integer ad validè profitendum, ſi ei deſit una dies, vel una hora, aut duo inſtantia?*

1. **N**Egativè reſpondeo, ex quo *Conc. Trid. ſeſſ.* [illegible] 15. *de Regul.* decrevit, ut nullus ad Profeſſionem admittatur, qui in minori tempore, quàm per [illegible] probatione fuerit.

2. Sed, qui ſtetit una hora minus, vel uno qua[illegible] revera ſtetit minori tempore, & minus uno anno [illegible] § *minorem, ff. de minoribus*, hinc nòn poterit ad v[illegible] Profeſſionem admitti.

3. Confirmatur, nam ſicut ad validè profitend[illegible] igitur, ut ætas profitentium ſit ſexdecim annorum; [illegible] completè, & perfectè, ut ei non deſit una hora, [illegible] ſcriptum *Conc.* cit. *loc.* nam una hora, vel duo in[illegible] dicuntur partes temporis; quandoquidem duo [illegible] faciunt tempus; ità ad integritatem, & perfectio[illegible] ni probationis requiritur, ut ei non deſit aliqu[illegible]

4. Confirmatur, nam tempus ad aliquem [illegible] quiſitum, eſt pars formæ ejuſdem actus, ut docet [illegible] *cap. cùm dilect. ver. irruum, de reſcriptis*, & habetur [illegible] sè in *l.*1. *C. de precibus Imper. offer.* ibi, *niſi ſub hac forma* [illegible] *ibidem Bartol.* & *Doctores.*

5. Sed omiſſio formæ, etiam in minimo, vitiat [illegible] ergò defectus continuationis anni probationis, [illegible] tumvis modicus, Profeſſionem annullat.

6. Proindè, modica, & minima Novitiatus interpellatio obſtat ad validè profitendum, *Rodriq. tom.*3. *q.*17 *art.*5. *à Sancto Fauſto lib.*5. *Theſ. quæſt.*152. & *Peyrin. tom.* 2. *de Prælat. q.*3. *cap.*1. §. 4. *num.*1. cum [illegible] qui uno ore aſſerunt, quòd annus probationis [illegible] completus, de momento in momentum, & quòd per ſpatium unius diei vel noctis, interrumpitur probationis annus; & ità refert, per Rotam Romanam [illegible] deciſum *Remigius Scroſa* in ſuis *moralibus, quæſt.* 31. *num.* 2.

ſol.

Digitized by Google

*fol.*mihi 294.& *Alloyſ.Ricc.in Prax.Regul.* 1.*p.* in 1. editio. *deciſ.*656.& *Anton.Diana* 3.*p.tract.*2.*de dub. Regul.reſolut.*57.& *p.*5.*tract. de parvit.mat.reſol.*18.

7. Nec dices, quòd ſit nimis rigida hæc anni probationis ſupputatio; quia in quovis momento talis poteſt oriri,& dari occaſio, ut bonum ſit Religioni, Novitium expellere, vel Novitio, ſua ſponte è Religione exire; nonne duodecim horæ ſunt diei? proverbium eſt, quod tale accidit in puncto, quod non accidit in toto anno.

8. Nec valet objectio, quòd in favorabilibus dies cœpta habetur pro completa, ut *Ricc.in* 3.*par.Prax.reſolut.*322.*nu.*1.& quòd conſequenter non ſit expectandum momentum, pro complemento continuationis anni Profeſſionis, & quòd modica & minima non ſunt in conſideratione Judicis.

9. Quia hæc procedunt, quando lex aliter non diſponit; prout in caſu, de quo agitur; lex enim, quæ generaliter loquitur, etiam minimum includit, ex *text.cap.*3.*de appellat.*& *cap. ſi proponente, de reſcriptis.*

10. *Tridentinum* autem loquitur generaliter, & per illam dictionem, *per*, quæ de ſua natura, perfectam continuationem exigit; adeò, ut nec ei patiatur momentum deeſſe; vidè infrà in *tract.de Profeſſ. nulla, q.*38.

Quæſt. 6. In anno biſſextili, an duo dies computentur pro uno, ad integritatem anni Novitiatus?

1. RESpondeo, quòd ſic; prout docet *Sylv.in ſumm. verb.Relig.*3.*quæſt.*19.§.3.ibi, *nec oportet addere anno diem niſi in anno biſſextili, de cujus integritate eſt una dies de pluribus.*

2. Quapropter, ſi Novitius compleat probationis annum die 24. Februarii anno biſſextili, non poteſt validè profiteri; niſi profiteatur in ſecunda die, quæ eſt 25. licet etiam appelletur 24. & in puncto diei 24. Februarii præcedentis anni, in qua ſuſcepit habitum; prout pluries per Sac.Congreg.Conc.fuiſſe deciſum, refert *Barboſa in collect.Triden.in d.cap.*15.*nu.*26.& *in* 3.*par.de off.*& *poteſtate Epiſcopi, alleg.*101.*num.*20.

3. Et fundamentum deciſionis eſſe poteſt; quia annus probationis debet eſſe annus à Republica taxatus, Politicus,& Civilis,& talis, qualis communiter in aliis negotiis reputatur, prout *Rodriq.tom.*3.*q.*15.*art.*5. ubi ex multis aſſignat differentiam inter diem politicum, & naturalem, cum ſuo *Compend. reſolut.*101.*de anno probationis, num.*39.

4. Immò, dies illa 25. anni biſſextilis, eſt de integritate illius anni; ex quo eſt complementum ſolaris circuli, *Bonac.de Sacram.Ord.diſput.*8.*quæſt.unic. pun.*5.*num.*14. & *de clauſura, quæſt.*2.*pun.*10. §.3. *num.*3. & ante illos *Covar.lib.*4.*variar.cap.*18 *Sanch.de matrim.* poſt multos *diſput.*24.*num.*18.*Miranda tom.*1.*Manual. quæſt.*22.*ar.*3. *concl.*2.*in fin.*& *Anton.Diana* 5.*p. Moral.tract.*5. *de parv. mater.reſolut.*18.

5. Et colligitur ex *cap. quod ſicut, de verb.ſignif.*& ex *l.*3.§ *minorem, ff. de minoribus,* & *l. cùm biſſextus, ff. de verb.ſignif.* ubi duo illi dies, pro uno computantur; & tandem additur, quòd anni,& dies ſunt computandi, ſecundùm ritum, & uſum Eccleſiæ, *Sanch.in ſumm. lib.*4. *cap.*35.*num.*3. & 4. quæ quippè negat, expletum eſſe; niſi bis dicatur, ſexto Kal.id eſt, die 24.& 25. ut ex *Romano Breviario* eſt videre.

* * * *

Quæſt. 7. Si Novitius, completo in Monaſterio probationis anno, exeat è Conventu in habitu, & tonſura; ſolemni tamen Profeſſione non facta, ubi rediit, an teneatur renovitiare?

1. SYlveſt.ver.Religio 5. quæſt. 4. in fin. negat, etiam ſi per multum tempus Novitius extrà ſepta ſtetiſſet, ubi fatetur, hoc eſſe de mente *Bartol.*& favet *Rodriq.tom.* 3.*quæſt.*15.*art.*10.*ver. advertendum, in fin.* & 2.*p.ſumm. cap.*8. *num.*3. *concl.*2. *Sanch.in opere morali lib.*5.*cap.*4.*nu.*34. *Bonac.de clauſ.quæſt.*2.*pun.*10.*diff.*2.§.2.*num.*4. & *à Sancto Fauſto lib.*5.*Theſ.quæſt.*135.

2. Nam, ſi probationis annus fuit validè expletus ad præſcriptum *d.cap.*15.*Trid.ſeſſ.*25.*de Regul.*adeò, ut fuerit expertus aſperitates, & labores Religionis, & verſa vice Religio mores, & obſequia ipſius Novitii, juxtà *cap. ad Apoſtolicam* 16.*de Regul.*& in Domo, & Conventu deſignato, juxtà *Decreta Clem.VIII.* non reſtat aliud peragendum, ad ſolemniter profitendum.

3. Immò, deferens habitum Novitiorum & Profeſſorum communem, aut non diſtinctum manifeſtè in colore, ſciſſura, vel figura, per annum integrum; in fine anni cenſetur Profeſſus tacitus, prout *Navar.in cap.ſtatuimus* 19.*q.*3.*num.*73.*ver.*3.*inducitur.*

Et habetur expreſsè in *cap. ex parte* 22. *de Regul.* ibi, *ut poſtquàm per annum geſtaverint habitum Monachalem, Regulam, ſecundùm formam Ordinis profiteantur, & ſervent,* & in *Clem.eos, eod. tit.*& idem *Navar.de Regul.conſ.*30. in 1.editio. *num.*1. & *Barboſa in collect. d. cap.Trid.*

4. Quod præcipuè habet locum in Ordine Prædicatorum, ex *text.*10.*diſtin.*1.*cap.*14.*de Novit.*ibi, *quòd ſtatim elapſo termino, ſibi taxato pro anno probationis (niſi contradictum ab ipſo, vel à Religione fuerit) incurrat Profeſſionem, etiamſi aliter non profiteatur.*

5. Et Profeſſio tacita, etiam poſt *Concil.Trid.*obligat, ſic Profeſſum ad obſervantiam Regulæ, non minus, quàm ſi ſolemniter Profeſſus fuiſſet, *Navar. conſil.*35. in 1.editio.*de Regul.*& *conſ.*28.*nu.*5. *Rodriq. tom.*3. *quæſt.*17. *art.*1.*in fin.*cum aliis, quos citat *Barboſa in Collect.Doctor. ſuper cap. Vidua* 4.*de Regul.*

6. Proindè, eſſet crimen Apoſtaſiæ, dimittere habitum Religionis, completo probationis anno, prout ex *cap.ut periculoſa, ne Cleric.vel Monach.in* 6.ibi, *diſtrictius prohibemus, ne de cætero aliquis quamcunque Religionem tacitè, vel expreſsè Profeſſus in Scholis, vel alibi temerè habitum ſuæ Religionis dimittat.*

7. Undè is, de quo agitur, aut expleto probationis anno, egreſſus eſt, ſine licentia, & habitu dimiſſo; & ſic debet cogi, reaſſumere habitum, & profiteri ſolemniter, & ceu apoſtata caſtigari.

Aut reclamare de invaliditate, juxtà *Decreta Conc. Triden.*prout dicitur in *d. cap. ex parte.*

8. Vel is exiit cum habitu, ſine tamen Superiorum licentia, & ſic debet mitius puniri, juxtà Regulæ ſtatuta; ex quo ſine Superiorum voluntate, diu fuit extrà Monaſterium.

9. Aut tandem exivit cum Habitu & Superiorum licentia, & in tali caſu, ubi rediit, mox debet ad ſolemnem Profeſſionem admitti, ſervatis tamen aliis, de jure ſervandis; nullo iterum Novitiatu peracto.

10. Nec recedas ab his, eo prætextu, quod Superiores, finito Novitiatus anno, debent admittere, vel ejicere, juxtà *d.cap.*16.*Conc.Trid.ſeſſ.*25.*de Regul.* Quia admiſſio, multis de cauſis poteſt prorogari, ut dico infrà, & deciſum refert *Barboſa in Collect. d. cap.*15. *Trid.num.*29. & *Portellus p.*2.*caſu* 7.*num.*2.

Digitized by Google

Quæſt.8. An omnis dimiſſio habitus,& à Conventu receſſus,interrumpat probationis annum?

1. RESpondeo, quòd omnis dimiſſio habitus, facta animo deſerendi Religionem, etiam ſi infrà eundem diem dimiſſionis,dimittentem pœniteat, interrumpit probationis annum, *Sylv.ver.Religio* 5.q.4. *Suar.tom.* 3.*de Relig.lib.*5. *cap.*12.*num.*6. *Sanch.in decal.lib.*5.*cap.*4. *num.*32.*Miranda tom.*1.*Manual.Prælat. quæſt.*22. *art.*4. *Portell.ver.Novitius,num.* 50 *in fin.Barboſa in d.cap.Trid. num.*32.*&* 35. & *Rodriq.tom.*3.*quæſt.*15.*art.*10.*ver.adverte tamen.*

2. Et hoc ideò; quia Novitiatus annus debet eſſe continuus,& in habitu Regulari; nam habitus Regularis, ut infrà dico, eſt de ſubſtantia probationis, & additur; quòd Novitius per dimiſſionem habitus, tali animo factam, amiſit ſtatum, quem habebat; ſicut & Clericus deponens habitum Clericalem.

3. Proindè, ſi pœniteat, debet de novo recipi,& procurare, ut admittatur, & novum tenetur Novitiatum peragere, *Peyr.tom.*2.*de Prælat.q.*3.*cap.*1.§.4.*num.*100.& *Barboſa* cit. *loc.Trid.*

4. Et confirmatur; quia ſicut duo diverſa non poſſunt facere unum totum; ità diverſa tempora non conjunguntur ad faciendum unum totum integrum probationis annum; ut per multa jura oſtendit noſter *Sylv. in d.q.*4.& procedit de jure, abſque ullo dubio.

5. Hinc colliges, quòd ſi Novitius dimittat habitum ſuæ Religionis, & ſe veſtiat veſtibus ſæcularibus,& eat in ſæculum, Religione dimiſſa, etſi poſt tres horas eum pœniteat, & revertatur,eſt recipiendus, ac ſi nunquàm in Religiône fuiſſet; hoc eſt, cum novo conſenſu Capituli, novoque Novitiatu.

6. Quod extende ad eum, qui è Religione aufugit; etiam habitu retento, cum animo redeundi; quia ſic faciens,violat Religionis jugum, & ſe aliquo tempore eximit ab obedientia Prælatorum, quæ eſt maxima pœnalitas inter cæteras pœnalitates Ordinum; & ob id Novitiatum diſcontinuat, & non omnes aſperitates Religionis experitur, tempore continuo, *Sylv.*expreſsè cit.*loc.*& *Navar.lib.*3.*conſ.*42.in antiq.*num.*2. & *Sanch.* multis citatis *ubi ſuprà.*

7. Amplia,ad eum,qui fuit Novitius in uno Conventu per ſex menſes, & inde egreſſus, ſine licentia Prælati, etſi in alio Conventu,etiam ejuſdem Ordinis, recipiatur ad Novitiandum per alios ſex menſes, ut Profeſſionem faciat, *Navar.* multis citatis *de Regul.conſil.*42.*num.*2. & magis expreſsè in *conſ.*43. in antiq. & refert, ità eſſe deciſum in Prætorio Sacræ Pœnitentiariæ; eò, quòd ſine licentia è Monaſterio recedere,proculdubio eſt Novitiatum interrumpere, *num.* 1. *in fin.*

8. Verum,limita Primò,non procedere de eo Novitio,qui cauſa fornicandi, vel ratione tripudii, aut convivii, habitum dimittit; quia hæc dimiſſio habitus non fit animo deſerendi Religionem; ſed, ut expeditius ſaltet, aut fornicetur.

9. Limita Secundò,in eo, qui ira motus habitum dimittit, etiam ſi ſit proteſtatus, ſe velle redire ad ſæculum; ſi brevi tempore placatus, eum facti pœniteat; non tenetur à principio Novitiatum facere ; quia hæc dimiſſio cenſetur involuntaria; utputà, quaſi ex dementia, & ex ratione turbata, *Sanch.*cit.*loc.*

10. Id ipſum dic, ſi Prælatus mandet,ira motus,Novitium habitu ſpoliari, & ad breve tempus placatus jubeat reindui; quod ſæpè faciunt Novitiorum Magiſtri. Vel animo humiliandi Novitios; vel furore correpti.

11. Quod etiam procedit in eo, qui ob ſævitiam Prælati,vel ſui Magiſtri, ad breve tempus ſe occultat in Monaſterio, vel è Conventu egreditur; quia hæc cælatio, & brevis egreſſio in tali caſu non fit animo dimittendi habitum,vel deſerendi Religionem, per ea multa, quæ dixi in *tract.de apoſtatis,& fugitivis,* & docet *Navar.*cit. *loc.de Regul.conſ.*45. in 1. editio.*num.*1.*& conſ.*42.*nu.*2.& *Peyrin.* cit. *loc.* poſt multos.

12. Aut animo evitandi aliquod malum, quod timet ſibi ob rigorem Prælati, prout etiam fit, & ſolet accidere, cùm inſtat gravis inſultus, vel ſubitanea combuſtio, quæ non patitur veniam petere, nec dilationem admittit, cùm periculum ſit in mora, & timor etiam cadat in Virum conſtantem, *Barboſa in collect.d.cap.Trid.nu.*40. & *Ant.Diana p.*5.*tract.*5.*de parvit.mat.reſol.* 19. *& in* 3.*p. tract.*2.*de dub.Regul.reſol.*84.*in fin.ver. nota etiam.*

Quæſt. 9. *Tempus in morbis conſumptum per Novitios, an interpellet probationis annum?*

1. NAvarrus de Regul.conſ.*42.*nu.*5. in 1.editio.& *Rodriq.tom.*3.*q.*5.*ar.*10.*ver.tum quia, in med.*cum ſuo *Compend.reſol.*101.*num.*52.*ver. ſi Novit.* & *Peyr.tom.*2.*de Prælat.q.*3.*cap.*1.§.2.*num.*66. multis citatis, & plenè *Barboſa in Conc.Triden.ſeſſ.*25.*cap.*15.*num.*31.*& ſeq.* Reſpondent,quòd ſi Novitius poſt ſuſceptum habitum,in morbum incidat, & maneat infirmus toto Novitiatus anno, recuperata ſalute, poteſt ſtatim ad Profeſſionem admitti, ſi aliundè ſit habilis ad Religionis onera; quia annum probationis legitimè explevit.

2. Et quantum eſt ex ſe,in probatione fuit,& additur, quòd Novitius non tenetur omnes Religionis aſperitates in individuo experiri ; ſed ſatis eſt, ut probet in genere, perſeverando per annum ſub obedientia Prælati.

3. Quod procedit etiam in Novitio Minimorum, ſi eodem toto Novitiatus anno eſſet in Infirmaria, carnibus veſcendo,& lacticiniis utendo,cauſa morbi,& ægritudinis, *Sanchez in decal.lib.*5.*cap.*4.*num.*28. Nec obſtat ei Votum Quadrageſimalis vitæ, quod eſt in tali Religione rigidiſſimum, *Peyr.* cit.*loc.*

4. Amplia,ad eum,qui exiit Conventum, curationis gratia, retento tamen habitu,& de licentia Prælati; nam ità permanens, cenſetur eſſe in Monaſterio, *Portell.ver. Novit.annus,num.*50. *in fin.*

5. Quod extende ad Novitias Monialium, non obſtante Voto de perpetua clauſura ; prout pluries à Sacra Congreg. fuiſſe deciſum, refert *Barboſa in Collect. ad cap.* 15.*ſeſſ.*25.*Conc.Trid.num.*39.

6. Qua de re, ſi Novitia durante probationis anno, curandæ valitudinis cauſa , de licentia Superiorum à Monaſterio exierit, & poſt revertatur, eodem tempore Profeſſionem emittere poteſt , ac ſi nunquàm egreſſa fuiſſet,& ita à Sacr. Congreg.dicit reſolutum *Armendariz lib.*7.*de Religione, num.*13. & *De Vecchis* cit.*loc.dub.* & *Stephan.Grat.diſcept.forenſ.cap.*166.*num.*14. ſed vide q.12.infrà *in fin.*

Quæſt. 10. *Si Novitius ſit demens,toto Novitiatus anno, an ceſſante dementia, poſſit mox ad Profeſſionem admitti?*

1. QUòd furioſi, & mente capti non poſſint in Religionem admitti, docet per multa jura *Sylv. ver. Religio* 5.*q.*2.& *Miranda tom.*1.*Manual.Prælat.q.*17.*ar.*5. *concluſ.*3. & Egomet dixi ſuprà *de qualit. Recipiend. tract.* 2.*quæſt.*3.& conſtat ex *cap.ſicut tenor.*15.*de Regul.*ubi dicitur,quòd durante amentia, non liceat profiteri.

2. An autem tempus amentiæ,quæ poſt habitum ſuſceptum accidit Novitio, interrumpat probationis annum, quæſitum eſt, de quo latè *Sanchez ad præcepta decal.tom.*2.*lib.*5.*cap.*4.*num.*30.quod *ibidem* ſub diſtinctione determinat.

3. Aut

Digitized by Google

3. Aut phrenesis resultat ex aliquo gravi morbo, & durat per octo, aut quindecim dies, & ſic non diſcontinuat Novitiatus annum; adeò, ut dementia tranſacta, & Novitia, finito reliquo probationis anno, poſsit validè profiteri, abſque eo, quòd ampliùs ſtet in probationis anno. Quod probat ex praxi, & conſuetudine Religionum; tum quia nullo jure cavetur, quòd prædictum tempus paſſæ amentiæ, non ſit computandum cum curſu Novitiatus; immò reputatur, ut pars morbi, quæ non interpellat probationis annum; aut amentia eſt exorbitans, nimis durans, & ex ullo alio morbo reſultans; & ſic tempus talis dementiæ non debet computari in probationis anno, ſed phreneſi tranſacta ſupplendum eſt, ſicut tempus, quo quis ante pubertatis annos, in Religione vivit, non computatur in Novitiatus anno, ex quo impubes erat ſine pleno rationis uſu.

4. In hoc tamen caſu ait, non eſt iterum inchoandus Novitiatus, ſed tantùm ſupplendum eſt tempus furoris; quia eo medio tempore non fuit interruptus probationis annus, ſed ſuſpenſus.

5. Proinde, complendus per tot alios dies, quibus furore laboravit, non autem repetendus.

6. Alii autem dicunt, & meliùs, quòd aut dementia, & furor duravit per majorem partem anni; ſic adeò, quòd ipſe patiens, in tali morbi tempore, nunquam fuit ſui juris, nec habuit lucis intervalla, & ſic tempus talis amentiæ ſupplendum eſt, ut dictum extat de puero impubere, ob defectum pleni uſus rationis.

7. Aut dementia, quæ ſupervenit, durat brevi tempore, ut putà, per menſem, prout fit in pluribus phreneticis, & in tali caſu, non eſt aliud tempus ſupplendum, nec repetendum; ſed ſatis eſt, quòd annus probationis ſit completus à die ſuſceptionis habitus; & quòd Novitius ſit, & fuerit habilis, & ſuæ rationis compos, tam tempore ſuſceptionis habitus, quàm tempore Profeſsionis, prout in *d. cap. ſicut tenor*, ibi, *Niſi poſtquam mentis ſuæ ſuſtus compos, ſpontanea voluntate, Profeſſionem fecerit Monachalem.*

8. Ex quibus verbis colligitur, quòd radix valetudinis Profeſſionis furioſi, conſiſtit in hoc, quòd profitens, tempore Profeſſionis ſit ſui juris, & ſanæ mentis; quòd ſi idem reperiatur in ſuſceptione habitus, non video, cur Novitiatus non debeat eſſe validus, ut notat *Iher. Rodriq. in Compend. reſolut.* 101. *nu.* 52. ubi enim militat eadem ratio legis, ibidem debet reperiri ejuſdem legis diſpoſitio; tum quia per Novitium non ſtetit, eſſe ſanus in omnibus, & per omnia; nec debet duplici contritione conteri, nec jure cavetur, quòd tempus hoc non ſit cum anno Novitiatus computandum; eſt enim tempus infirmitatis, & languoris; & adde, quod dixi in præcedenti quæſtione, & docet *Barboſa in d. cap. ad Apoſtolicam, nu.* 5. *Sayr. deciſ.* 15. *de Regul.* & *Aloyſ. Ricc. in Prax. rerum fori Ecclеſ. deciſ.* 110. in 1. editio.

Quæſt. 11. *Probationis annus, an ex privilegio poſſit eſſe interpellatus; adeò, ut tempora conjungantur ad validè profitendum?*

1. Dixi, quòd de jure communi, annus probationis debet eſſe continuus, & quòd tempora non conjunguntur ad faciendum unum integrum Novitiatus annum, prout communiter docent *Doctores*.

2. An autem de jure ſpeciali quis poſſet validè profiteri cum probationis anno, non continuo, ſed interpellato; ut foret, ſi Novitius, ubi fuit uno menſe in probationis anno, & alio in ſæculo, Religione deſerta, in eandem Religionem reverſus admitteretur, ad proſequendum Novitiatus curſum; ut putà, ſupplendo undecim menſes, non autem inchoando de novo probationis anno.

3. *Julius Secundus* pro Minoribus ſtatuit, quòd cùm aliqui Fratres in Ordine Minorum annum probationis incepetint, ſi recederent, & ad eundem Ordinem redierint, tempus prioris receptionis habitus, cum tempore poſterioris ſibi computari, vel non computari poſſit, juxtà determinationem ſuorum Superiorum; prout hæc, & alia habentur in *Ordinum Monumentis*, in 2. impreſſione *f.* 327. *conceſſ.* 283. & refert *Caſar. in Comp. privil. ver. Novitius*, §. 23. & *Rodr. tom.* 3. *q.* 15. *art.* 8.

4. Quod Privilegium, & Indultum extenditur ad omnes alios Regulares, ob communicationem privilegiorum.

5. Alio conſimili Privilegio, vel ex anthoritate Apoſtolica, exiſtimo, quòd ſit factum iſtud ſtatutum in noſtro Ordine, quod eſt in *diſtinct.* 1. *cap.* 14. *de Novit. tex.* 11. *fol.* 59. *col.* 1. ibi.

Novitios quoque recedentes ſine licentia, cum habitu à Conventu, niſi infra octo dies ad eundem redierint, pro refutatis ab Ordine habemus; etſi ad alium Conventum declinaverint, & fuerint in illo acceptati pro Novitiis, volumus, annum probationis inchoari ab illo die, quo in ipſo alio Conventu fuerint acceptati. Quòd ſi nullibi acceptati pro Novitus fuerint, poſt exitum ſine licentia pro refutatis, & non Novitiis, tales haberi volumus, quanto tempore ſic permanſerint; Unde poteris faciliter colligere, quòd in Dominicana Familia ante *Conc. Trid.* ſaltem, reſpectu illius Conventus, à quo fiebat receſſus, tempora conjungebantur, ad effectum anni Novitiatus, ut liquet ex illis verbis: *Si ad alium Conventum declinaverint, & fuerint in illo acceptati pro Novitiis; volumus, annum probationis inchoari ab illo die, quo in ipſo alio Conventu fuerint acceptati.*

6. Igitur, reſpectu illius Conventus, à quo fuerunt egreſſi, non oportebat Novitiatum de novo incipere; ſed ſatis erat, curſum Novitiatus complere, & proſequi, conjungendo tempus ſubſequens ad egreſſum cum priore antecedente receſſum.

7. Item ex illis, *Quòd ſi nullibi acceptati fuerint pro Novitiis, poſt exitum ſine licentia, pro refutatis, & non Novitus tales haberi volumus, quanto tempore ſic permanſerint.*

Nota ly, *quanto tempore ſic permanſerint*, per quæ datur intelligi, quòd tempus decurſum poſt exitum à Religione, & extra Religionem conſumptum, non computatur in anno Probationis; ſed ubi fuiſſent regreſſi ad eundem Conventum, à quo exierant; tempus enim præcedens exitum, & ſubſequens ad regreſſum, poterant conjungi ad efficiendum probationis annum, etiamſi foris per multum fuiſſent.

8. Dixi, ante *Conc. Trid.* nam hodie correctum, & reformatum cenſeo ex *cap.* 22. *d. Conc. ſeſſ.* 25. *de Regul.* adeò, ut ſicut hodie non poſſumus validè profiteri ante annum ætatis 16. ex eodem *Conc. cap.* 15. ſic etiam non poſſumus Profeſſionem emittere, niſi per annum continuum abſque interpellatione aliqua fuerimus in probatione, ut *ibidem*.

9. Nec juvat prædictum *Privilegium Julii II.* nam quicquid alii dicant, per idem *Trid.* abrogatum video, *ubi ſuprà*, & docent *Miranda tom.* 1. *Manual. Prælat. q.* 22. *art.* 4. propè *fin.* & ità *Sanchez in decal. tom.* 2. *cap.* 4. *nu.* 30. refert, fuiſſe à Sacr. Congreg. deciſum, & à *Sancto Fauſto lib.* 5. *Theſ. q.* 154. *Barboſa in cap. ad Apoſtolicam* 16. *de Regul. nu.* 5. ubi reprehendit tenentes contrarium, & in *Collect. ad d. cap.* 15. *Trid. nu.* 33. & *in* 3. *part. de off. Epiſcop. alleg.* 101. *nu.* 28. *in fin.* cui ſubſcribit *Anton. Diana* 3. *p. reſolut.* 89. *tract.* 2. *de dub. Regul.*

10. Quamobrem nullatenus licet prætextu privilegii, à *Trid.* diſcedere, ut dixi ſuprà *de uſu privil. q.* 15. & 16. vide *ibi*.

Digitized by Google

Quæſt. 12. *Annus probationis an poſſit peragi foris, & compleri extrà ſepta Monaſterii, ſaltem ex legitima cauſa, & retento habitu, & de licentia Prælati?*

1. DOctores affirmant communiter, & colligitur ex *cap. inſinuante*, 7. *qui Clerici, vel vovent. matrimonium contrah.* ibi, *in domo propria cum omni ſubſtantia, &c.* & ex aliis multis, quæ feliciter colligit *Navar. de Regul. conſ.* 42. in antiquis.

2. Quod habet locum, nedum in eo, qui per majorem partem anni ſtetit intrà ſepta, probando Religionis auſteritates, *Rodriq. tom.* 3. *q.* 15. *art.* 10. *& p.* 2. *ſumm. cap.* 8. *num.* 4. cum ſuo *Comp. reſol.* 101. *nu.* 44.

3. Verùm etiam in eo, qui per majorem partem anni ſtetit foris, & extrà, *Navar.* cit. *loc.* ubi refert, ità eſſe per Sac. Congreg. deciſum, & *Miranda tom.* 1. *Manual. Prælat. quæſt.* 22. *concluſ.* 1. qui ambo diſputant ad partes, & ſolvunt objecta.

4. Immò & in eo, qui toto probationis anno fuit extrà Monaſterium, *Azor. tom.* 1. *lib.* 12. *cap.* 2. *q.* 8. & alii, quos ſequitur *Diana p.* 5. *tract.* 2. *de dub. Regul. reſolut.* 84.

5. Et hoc ideo, quia Novitii ſic ſtantes, cenſentur eſſe in Monaſterio, prout ex multis docet *Syl. ver. Relig.* 3. *q.* 19. § 2. *inducitur, Navar.* cit. *loc. nu.* 4. *& eod. tit. conſ.* 41. in 1. editio. *nu.* 3. *& comm.* 4. *de Regul. nu.* 74. *in* 3. *not. & conſ.* 10. *de Cleric. non reſidentibus, nu.* 3. *Aloyſ. Ricc. in prax. deciſ.* 501. *nu.* 3. in 1. editio. *Jacob. Graff.* 1. *p. deciſ. aur. lib.* 3. *de Regul. cap.* 5. *nu.* 18. *Barboſa in* 3. *p. de off. & poteſt. Epiſcop. alleg.* 101. *nu.* 28. *& in collect. ad cap.* 15. *Trid. nu.* 37. & noſter *Zanard. in direct. Theol. par.* 2. *cap.* 16. & dicuntur hujuſmodi ſtantes ſic foris, probari quoad mores, & experiri Religionis auſteritates, *Bonac. tom.* 1. *de clauſ. q.* 2. *pun.* 10. *difficul.* 2. § 2. *nu.* 6. *Sanchez lib.* 5. *decal. cap.* 4. *nu.* 27. *à Sancto Fauſto lib.* 5. *Theſ. q.* 164. *Portell. ver. Novit. annus, nu.* 50. & *Peyr. tom.* 2. *de Prælat. q.* 3. *cap.* 1. *nu.* 101. & fuit à Sac. Congreg. deciſum, ſub anno Domini 1617. prout refert *Joan. Maria Novar. in Lucerna, ver. Novit. nu.* 7. & *Sayr. deciſ.* 15. *de Regular.*

6. Amplia ad Novitias Monialium, adeò, ut cauſa infirmitatis poſſint de licentia Superioris, in parentum domibus Novitiatum proſequi, nec ob talem receſſum à Monaſterio, dicuntur interrumpere probationis annum, & ità refert eſſe à Sac. Congr. deciſum *Barboſ. in* cit. *loc. Trid. num.* 39. *in fin. Portell. ver. Novitia, Marzilla in Conc. Triden. lib.* 1. *cap.* 16. § *ante decimum ſextum, in fin.* ubi adducit propria verba Congregationis, & *Hier. Rodr. in Comp. reſolut.* 101. *nu.* 44.

7. Hanc autem licentiam concedere, reſpectu Religioſorum, ſpectat ad Provincialem, ſi reperiatur præſens; ſecus autem ad Prælatum localem, de conſenſu ſui Capituli, ſi neceſſitas urgeat, & periculum ſit in mora, *Rodriq. tom.* 3. *d. quæſt.* 15. *art.* 10. cum ſuo *Compend. d. reſol.* 101.

8. Quæ licentia, ſive ſit ex rationabili cauſa, ſive ſit illicita, non ob id diſcontinuat probationis annum; etiamſi Prælatus concedens peccet, ex quo abutitur ſua authoritate, ità *Suar. de Relig. tom.* 3. *lib.* 5. *cap.* 14. *nu.* 13. quem ſequitur *Diana d. reſolut.* 84. & alii, quos allegat *Barboſa in d. alleg.* 101. *nu.* 28. *in fin.*

9. Verùm nota diligenter, hæc prædicta procedere de jure communi, & habere locum extrà Italiam, vel in illis Religionibus, quæ fuerunt exceptæ in Generalibus *Decretis Clem. VIII.*

10. Secus autem in Italia, ejuſque in Inſulis adjacentibus, & in Religionibus non exceptis; nam in his ſunt omninò obſervanda *Decreta Clem. & Urbani VIII.* ſuprà hìc poſita, pro majori commoditate.

11. Quibus cavetur, ut probationis annus fiat in locis deſignatis; ſecus autem nulla foret Profeſſio ſubſequens ad talem Novitiatum; quippe qui extra loca deſignata peragi nequit; & ſi fiat, nullam inducit obligationem, nec Profeſſionem tacitam, nec Prælati aliquid poſſunt contra iſthæc *Decreta* diſponere, ſine incurſu pœnarum & nullitate actus, prout conſtat ex lectura eorundem *Decretorum.*

12. Perinde, juxta recenſita *Decreta,* nulla pars Novitiatus poteſt peragi extrà domos deſignatas; etenim illa pars Novitiatus minimè fieret in Conventu deſignato, & conſequenter ex inobſervantia formæ intrinſecè vitiaretur, prout notat *Lezan. in ſumm. tom.* 1. *de Novit. cap.* 24. *nu.* 22. & *Gratian. diſcept. forenſ. lib.* 1. *cap.* 166. *num.* 14.

13. Et ita judicaſſe Rotam Romanam, affirmat *Farinac.* 1. *p. deciſ.* 175. *nu.* 2. quamobrem, deciſa à præfatis *Doctoribus* circà egreſſum Novitii, cum cauſa, & licentia Superioris, hodie in praxi non eſſe tuta, teſtatur *Peyr.* cit. *loc. nu.* 101. poſt multos, quos citat *ibid.*

14. Nihilominus cenſeo, præ recenſita *Decret. Clem.* & *Urban. VIII.* non comprehendere caſus neceſſitatis, quominùs poſſint Novitii abſque metu diſcontinuandi Novitiatus curſum, exire à Conventu cauſa infirmitatis, vel alicujus alterius gravis negotii; cum habitu tamen, & licentia Prælati; quia caſus neceſſitatis intelliguntur excepti, etiamſi non exprimantur; quia neceſſitas, ut eſt in ore omnium, non ſubditur legi.

Quæſt. 13. *An poſſit Novitius renunciare dicto anno probationis ſibi per Tridentinum conceſſo, adeò, ut tali renunciatione per Superiorem admiſſa, poſſit intrà annum validè profiteri?*

1. NEgant concorditer *Doctores*, per ea multa, quæ docet *Navar. de Regul. conſil.* 33. in 1. editio. & præcipuè, quia nemo poteſt juri publico renunciare, *cap. ſi diligenti, de foro compet. l. jus publicum, ff. de pactis.*

2. Sed id, quod ſtatutum eſt per *Sac. Conc. Trid.* in cit. *loc.* hodie cedit in publicam utilitatem omnium Religionum, & Religioſorum; & ita fuit deciſum in reformationem *cap. ad Apoſtolicam, de Regul.* in quo annus probationis cenſebatur introductus in favorem tam Monaſterii, quàm Novitiorum intrantium, tanquam in favorem privatorum.

3. Hinc de conſenſu utriuſque partis, illi favori renunciari poterat, ut *ibidem* expreſsè declaratur, & colligitur ex *l. ſi quis in conſcribendo, C. de pactis, & cap. gratum, de off. deleg.*

4. Et hoc propter abuſum intrantium, & recipientium; etenim infrà unam, & eandem hebdomadam Religionem intrantes, erant Novitii & Profeſſi, & Prælati ad beneficia & dignitates promoti, & priùs Magiſtri, quàm diſcipuli, cùm in Magiſtrum aſſumi non debeat, qui non novit eſſe diſcipulus, non ſine præjudicio animarum, & monaſteriorum.

5. Secùs *Conc. Trid.* nihil novi ſtatuiſſet, nec toties cum tanta præmura geminaſſet, *non fiat*, & rurſum, *non admittatur*; & iterum, *ſit nulla*, ac item, *nullum effectum operetur*; quæ quippe geminatio debet in ſe habere aliquod grande myſterium, & vim ſpecialem, ut docet *Gloſſ.* ſingul. *in Clem.* 1. *de jure patr. in ver. Diœceſ.* pro qua facit *lex Baliſta, ff. ad Trebell.* & notat idem *Navar.* cit. *loc. nu.* 9. *&* 10. cum cæteris infrà citandis.

6. Et additur, quòd Profeſſio facta ante annum decimum ſextum, & facta ante finem anni probationis, parificantur; nam utraque erit nulla, ex *Decret. Conc. Trid.* & ſicut Novitius non poteſt renunciare huic legi, & de-

creto

Digitized by Google

creto de validè profitendo, ante annum decimum ſextum; ita nec legi de profitendo ante finem anni probationis; quia de parificatis debet eſſe idem judicium, *l. fin. ff. mandat. & cap. licèt ex quadam, de teſtibus, Rodriq. tom. 3. quæſt. 5. art. 7. Miranda tom. 1. Manual. quæſt. 22. art. 7. à Sancto Fauſto lib. 5. Theſ. q. 159.* & alii plures, quos citat *Barboſ. alleg. 101. nu. 32. & in Collect. ad d. cap. Trid. nu. 42.*

Quæſt. 14. Annus probationis an debeat fieri ſimpliciter in habitu Regulari?

1. Reſpondeo affirmativè; ſecùs Novitiorum Profeſſio foret nulla, ex quo habitus Regularis eſt de ſubſtantia probationis.

Et colligitur ex cit. *loc. Trident.* ibi, *Non minori tempore, quàm per annum poſt ſuſceptum habitum, in probatione ſteterit.*

2. Et adde, quòd Novitius tenetur experiri omnes Religionis auſteritates, ex *cap. ad Apoſtolicam, de Regul.* quarum una, & ferè maxima eſt, deferre habitum ad carnes, & cum eo dormire, *Sylv. ver. Religio, 5. q. 5.* & *Gloſſ. in cap. final. ver. habitus, 17. q. 2. & in cap. ſuper eo, de Regul.* ubi expreſsè dicitur, quòd probatio debet fieri in habitu Monachali, juxtà *cap. ſtatuimus, eod. tit. de Regul.* & *Tabiena ver. Novitius, nu.* 10. & eſt communis.

Quæſt. 15. Novitii Sancti Dominici, an ſaltem in articulo mortis poſſint expreſſè profiteri, anno probationis non completo?

1. Et dico, quòd ſic; dummodò ſint in legitima ætate conſtituti, juxta *cap. 15. Trid. de Regul. ſeſſ. 25.* & quòd conſilio Medici reperiantur in articulo mortis; adeò, ut quantociùs ſint ab hoc ſæculo tranſituri; prout docet *Barboſ. de Jure Eccleſiaſtico univerſal. lib. 1. tit. de Religioſorum Ordinibus, cap. 41. nu. 125. Joan. Maria Novar. in Lucerna Regular. ver. Novit.* & habetur ex *Privil. Pii V.* quod incip. *Summi Sacerdotis cura,* quod fuit in ſpecie noſtris Monialibus conceſſum, ſub die 23. Auguſti, anno Domini 1570. ſui Pontific. anno 5. & refert per extenſum *Paſſarell. in privil. Minim. pag.* mihi 123. *Rodriq. tom. 3. q. 15. art. 6.* & *Miranda tom. 1. Manual. q. 22. art. 10.* & habetur in *Bull. Cherub. fol.* 215.

2. Quod quidem *Privilegium* comprehendit nedùm Novitios noſtri Ordinis, verùm etiam & omnium Regularium, ob communicationem privilegiorum; quia ſicut privilegia conceſſa Fratribus, extenduntur ad Sorores, ut dixi *in tract. de privil. extenſione, q. 3.*

3. Ita verſa vice conceſſa Sororibus, intelliguntur indulta Fratribus, dummodò ſexui & ſtatui non repugnent; ſecus gratiæ & beneficia non eſſent mutua, *à Sancto Fauſto lib. 5. Theſ. q. 155.*

4. Nec valet objectio, quòd *Greg. XIII.* ſua *Conſtit.* incip. *In tanta negotiorum mole,* revocavit, quicquid *Pius V.* conceſſerat ſuper Statu, & Regimine Sanctimonialium, contra *Conc. Trident.*

Quia privilegia, etiamſi ſint contra *Trid.* quoad forum conſcientiæ non cenſentur revocata, prout dixi *in tract. de confirmat. privil. q. 16.*

5. Et additur, quòd *Greg. XIII.* non loquitur de iis gratiis & Indulgentiis, & maximè conceſſis in mortis articulo Monachis & Sanctimonialibus; ſed tantùm de iis gratiis, & privilegiis ſpectantibus ad regimen, & ſtatum eorundem Monachorum, & Monialium, quæ poſſunt excitare lites, & rumores in foro externo; prout *Rodr.* & *Mirand. cit. loc.* quos ſequitur *Barboſa,* multis citatis in *cap. ad Apoſtolicam de Regul. nu. 4. & in 3. p. de off. & poteſt. ure Epiſcopi, alleg. 101. nu. 33. à Sancto Fauſto cit. & Portell. in dub. Regul. ver. Novitia, nu. 5.* & *Sorbus ver.* *Abbatiſſa, fol. 5.* ubi docent, quòd illa Indulgentia conceſſa pro Profeſſione à *Pio V.* non ſit revocata.

Quæſt. 16. Si Novitius ſic Profeſſus convaleſcat, & non moriatur, an teneatur complere, & proſequi probationis annum, & iterùm profiteri?

1. Affirmativè, quia præcedens Indultum factum eſt dumtaxat in conſolationem morientium, vel exiſtentium in mortis articulo, & ad lucrandum indulgentias, & conſequendum gratias, quas Religioſi ſolemniter profitentes adipiſcuntur, ex conceſſione *Pii V.* & aliorum Pontificum.

2. Verùm ultrà Indulgentias reperiuntur multa alia jura, quæ Religioſus Profeſſus conſequitur, virtute ſolemnis Profeſſionis, ut ſuffragari in Capitulo, & ſimilia Profeſſorum, quæ nequeunt obtineri in vim *Conſtitutionis Pii V.* ut dictum eſt, cùm ſolùm de Indulgentiis loquatur.

Quæſt. 17. Monaſterium in vim præfatæ conceſſionis Pii V. an ſuccedat in bonis Novitii morientis ſic Profeſſi, in præjudicium hæredum venientium ab inteſtato?

1. Rodriquez, *Barboſa,* & *Miranda* in præcit. *locis* negant, niſi recuperatâ ſalute, & completo Novitiatus curſu, de novo Novitius ad præſcriptum *Trid.* Profeſſionem faciat, vel primam ratificet.

2. Et hoc ideò, quia *Pius V.* præfatam conceſsionem indulſit, ob conſolationem ſpiritualem, ibi, *Pro conſolatione animæ ſuæ, & propter indulgentias,* & ibi, *carent merito cæleſti, quo Ordinis Profeſſi, &c.* & ibi, *plenam ſuorum peccatorum Indulgentiam;* ergo non ad alios effectus, nec ad alios fines.

3. Et confirmatur, nam Romanus Pontifex ſuis privilegiis nunquam intendit derogari juri quæſito alterius, niſi ex neceſsitate, & rationabili cauſa, & niſi expreſſerit, ut dixi ſuprà in *tract. de Oraculis, q. ult.* & docet idem *Rodriq. tom. 1. quæſt. 6. art. 8.* & *Navar. de majorit. & obed. conſ. 1. nu. 11.* & colligitur ex *l. 2. §. ſi quis à Principe, ff. ne quid in loco publico, & capit. ſuper eo, de off. Jud. deleg.*

4. Sed in prædicto *Privilegio,* nec unum quidem verbum reperitur, ex quo poſſit colligi id, quod quæritur in præjudicium hæredum venientium ab inteſtato, ergo.

5. Et additur, quòd *Privilegium,* de quo agitur, ex quo habet locum in ſolo foro conſcientiæ, quoad forum fori cenſetur abrogatum per *Gregor. XIII.* ut dictum eſt.

6. Nec video, quomodo in exteriori foro poſsit aliquid operari, quicquid alii dicant, quos citat *Diana par. 3. tract. 2. de dub. Regul. reſolut. 17.* & *Peyrin tom. 3. privileg. in c. 6. in additio. ad Conſt. Pii V. nu. 14. 15. & 16.*

7. Nec obſtat dicere, quòd his Novitiis ſic profitentibus competant pariter omnes aliæ gratiæ, quæ verè Profeſſis competere poſſunt.

8. Quia hoc eſt verum quoad Indulgentias, & conſolationem animarum; ſed fallit, reſpectu ſucceſſionis in bonis, quæ concernunt forum litigioſum, & externum judicium.

9. Et addo, quòd privilegium, & jus ſuccedendi convenit Monaſteriis, non autem Profeſſis, quia Monaſterium ſuccedit loco filiorum, & per Profeſſionem Profeſſus moritur mundo, & in ejus bonis, juribus, & actionibus tanquam hæres, cum beneficio legis, & inventarii ſuccedit Religio, ſeu Monaſterium, ut dixi ſuprà *de ſucceſſione Monaſterii.*

10. Et

Digitized by Google

10. Et poteſt colligi ex *Conc. Trident. ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 2. *nemini igitur,* & refert à Sacr. Congreg. deciſum *Vecch. de Novit. diſput.* 13. *dub.* 11. *nu.* 2. & *Ricc. par.* 2. *Prax. reſol.* 493. ubi latè de hac re loquitur Reg. *Rouit. deciſ.* 40. *in princip.* & *Novar.* in ſua *Lucern. Regul. ver. Profeſſio, nu.* 41. *in fin.*

Quæſt. 18. *Annus probationis an ex juſta cauſa à Prælato Novitiorum poſſit prorogari?*

1. NAvar. *de off. Judicis Ordin. conſ.* 2. in 1. editio. & *de Regul. conſ.* 29. in 1. editio. & in 2. *conſ.* 30. quem ſequitur ad unguem *Rodriq. tom.* 3. *Q. Q.* RR. *quæſt.* 17. *art.* 10. & 2. *p. ſumm. cap.* 8. *nu.* 3. *concluſ.* 2. *in med.* & *Ludov. Miranda tom.* 1. *Manual. Prælat. qu.* 25. *ar.* 11. *concl. unica, Jacob. Graff.* 1. *p. deciſ. aur. lib.* 3. *cap.* 5. *n.* 16. à *Sancto Fauſto lib.* 5. *Theſ. q.* 156. *Portell. p.* 2. *caſ.* 7. *f.* 342. & *Diana p.* 3. *tract.* 2. *de dub. Regul. reſol.* 128. reſpondent affirmativè.

Et refert à Sac. Congr. pluries deciſum *Bellarm. in novis declar. Sac. Conc. Trid. ſeſſ.* 25. *in cap.* 15. *nu.* 3. *in ver. admittatur,* & *Barboſa ibidem in collect. nu.* 41. *Suarez tom.* 3. *de Relig. lib.* 5. *cap.* 12. *num.* 5. & *Peyr. tom.* 2. *de Prælat. quæſt.* 3. *cap.* 1. §. 4. *nu.* 102. & *in* 1. *tom. privil. Minimor. in Conſtit.* 2. *Sixti IV. nu.* 81.

2. Nec his obſtant illa verba *d. cap.* 15. *Trid. ſeſſ.* 25. ibi, *Per annum poſt ſuſceptum habitum, ad Profeſſionem admittatur;* quia per hæc verba deciditur, quòd aliquis ante hoc tempus non ſit admittendus; non autem excluditur, quòd hoc tempus ex cauſa non poſſit excedi, prout cenſuit ſæpiùs dicta Sac. Congr. & refert *Graff.* & *Bellarm. cit. loc.*

3. Nec illa verba ſubſequentia *cap.* 16. ibi, *Finito tempore Novitiatus, Superiores, Novitios, quos habiles invenerint, ad profitendum admittant, aut è Monaſterio ejiciant.*

4. Tum quia ſunt verba conſultiva potiùs, quàm præceptiva, *Navar. cit. loc.* tum etiam, quia Novitii, quorum probationis annus prolongatur ex aliqua juſta cauſa, ut putà, infirmitatis, vel defectus ætatis, aut ſcientiæ, & conſimilium; dicuntur inepti & inhabiles; proinde non comprehenduntur ſub dictis verbis *Sac. Conc.*

Et eadem Sac. Congreg. declaravit ad petitionem *P. Paſſitr.* ſub anno Domini 1569. die 8. Novembris, & refert in *Comp. privil. Minimor. in Canon.* 52. *fol.* mihi 230.

Quapropter non eſt recedendum ab antiqua praxi, & conſuetudine omnium fermè Religionum & Ordinum, prorogandi & dilatandi probationis annum, cùm per ipſum *Triden.* minimè ſit abrogata, *Navar. cit. loc.* nam ab antiquo jure non eſt recedendum, niſi per novum fuerit expreſsè revocatum, ut dicitur in *l. preces, C. de appellat.*

5. Hæc autem prorogatio, etſi apud nonnullos cenſeatur arbitraria; adeò, ut poſſit à ſextodecimo, uſque ad vigeſimum annum protrahi & extendi, prout *Mirand.* in praxi eveniſſe teſtatur.

6. Tamen meo videri debet fieri juxta propria Statuta, ſi quæ ſint; ſecus autem ad arbitrium viri prudentis; ita ut ceſſante cauſa, ceſſet prorogatio, vel duret tanto tempore, quo moraliter tali cauſæ poſſet occurri.

7. In Dominicana verò Familia extat Conſuetudo juſſu *Pii V.* in praxi præſcripta, prout ex *Declaratione* ad *text.* 11. *cap.* 14. *de Novit. diſtin.* 1. *lit. O. fol.* 59. *col.* 3. ibi, *Denunciamus autem, ſanct. mem. Pium Pap. V. declaraſſe, Profeſſionem alicujus ad profitendum inepti, ad ſextum tantummodò menſem poſſe differri; ſi tamen ſpes aliqua haberi poſſit, quòd talis infrà illud tempus ſex menſium habilem ſe reddat ad profitendum, quo tempore elapſo, ſi eum inhabilem Prælati repererint, ex Monaſterio ejiciant, juxtà Decretum Conc. Trid. ſeſſ.* 25. *cap.* 16.

8. Quæ quidem pia Declaratio procedit in Novitiis, ſecus autem in Novitiabus; quia Monialium Profeſſiones ob alias multas cauſas, & præcipuè cauſa dotis non conſignatæ, poſſunt diutiùs differri, *Rodr.* in cit. *loc.*

Quæſt. 19. *Completo anno probationis ad præſcriptum Trid. ſeſſ.* 25. *de Regul cap.* 15. *an Novitius poßit validè profiteri, non obſtante, quòd non ſit completum tempus à ſtatuto requiſitum, ſi alias ſit idoneus?*

1. IN Ordine Sanctiſsimi P. Franciſci de Paula reperitur ſtatutum, ne quis ante decimum octavum ætatis ſuæ annum ad Profeſſionem admittatur, ut in *cap.* 1. ejuſdem *Regulæ.*

2. Si quis modò Minimorum, cum ætate debita, & Novitiatu completo, juxtà *Concil. Trid.* præcitatum profiteatur; an ſit valida ejus Profeſſio, quæſitum eſt: quod *Navar.* timet decidere, ob multa, quæ affert hinc inde, *de Regul. conſ.* 22. & *conſ.* 35 *ad* 2. & 3. *quæſt.* & *conſ.* 44. in antiq.

3. Verùm hodie, quòd ſit valida, refert à Sac. Congreg. deciſum *Barboſ. in* 3. *p. de off.* & *poteſtate Epiſcop. allegat.* 101. *nu.* 15. & *in Collect. Trid. in d. cap.* 15. & *ibidem Bellarm. in obſervat. doctrinæ, ver. Profeſſio,* Rodriq. *tom.* 3. *q.* 17. *art.* 20. *Miranda in Manual.* Prælat. *q.* 24. *art.* 2. *concl.* 2. & *Peyrin. tom.* 1. *de* Relig. *Subdito, q.* 1. *cap.* 26. §. 4. *verſ. ſecundum.*

4. Et hoc ideò, quia ex verbis Regulæ non annullatur talis actus Profeſſionis; ſed tantùm imponitur pœna Superiori, ſi eum ad Profeſſionem admitteret, antequam attingat 18. ut conſtat ex eadem *Regul. cap. Corrector. p.* 2. *fol.* mihi 44.

5. Quod extenditur ad omne aliud ſtatutum, dummodò non habeat clauſulam irritantem, argum. *cap. ad Apoſtolicam, de* Regul. etenim multa jure fieri prohibentur, quæ facta tenent; ex defectu tamen clauſulæ annullantis, *Boër. deciſ.* 1. *nu.* 14.

Quæſt. 20. *Si in aliquo Ordine ſit aliqua Conſtitutio generalis, quæ dicat, profeſſionem factam ante annum* 18. *eſſe nullam, an officiat?*

1. NEgat *Navar. de* Regul. *conſ.* 5. in 1. editio. *nu.* 44. & 48. & meritò, quia Capitula Generalia nihil poſſunt ſtatuere contra Jus commune Canonicum, quod enim fit à Papa, vel à Concilio Generali, non poteſt ab aliquo inferiori tolli, & abrogari, *Rodriq.* & *Miranda* in cit. *loc.*

2. In Dominicana Familia adeſt aliud ſtatutum, quo cavetur, ne qui ante annum decimumquintum habitum ſuſceperunt, elabatur annus probationis (quantocunque decurrente temporis ſpatio) niſi vocati poſt annum ſextumdecimum à Prælato in Capitulo, coram Conventu terminum ad minus trium menſium acceperint ad deliberandum, an profiteri velint; ità quòd annus probationis cum taxato illo termino terminetur; ac per hoc ex tunc incurratur Profeſſio tacita, prout pleniùs eſt videre in noſtris *Conſtit. diſtinct.* 1. *de Novit. cap.* 14. *tex.* 9. *fol.* 58. *col.* 3.

3. Si hi Profeſſionem faciant, completo Noviciatus anno, cum legitima ætate requiſita, juxtà *Trid.* non peracto tamen ipſo trimeſtri, an ſit valida eorum Profeſſio?

Quidam ajunt, valere, ex quo prædictum ſtatutum non annullat actum, ut dictum eſt.

4. Sed falluntur; quia in dicto noſtro Ordine, reſpectu puerorum præfatorũ, non currit annus probationis, niſi

Digitized by Google

niſi fuerit eis à Prælato aſſignatum prædictum trimeſtre ad deliberandum, & ſub iſta conditione pueruli ad Religionem admittuntur, non aliàs, nec alio modo, & ſine probationis anno perfectè completo, non poſſumus licitè, nec validè profiteri.

5. Benè verum, quòd iſtud trimeſtre & proteſtatio debet fieri & adhiberi per Prælatum, antequam ſit plenè, & perfectè completus probationis annus decimusſextus; nam ex quo curſus Novitiatus currit de momento in momentum, ſtante legitima ætate, & completo plenè probationis anno, ad præſcriptum *Trid.* nulla priùs facta proteſtatione, incurritur Profeſſio tacita; qua ſic Profeſſus non poteſt è Monaſterio expelli, nec ſua ſponte exire; etenim impeditur Profeſſio tacita ex prævia proteſtatione facta per Prælatum, nomine Religionis, addendo, ſeu ſuperaddendo illud trimeſtre.

6. Secus ſtandum Conciliari juri *cap. 1. de Regul.* & *Clem. eos, eodem tit.* Et tacitâ Profeſſione ſequutâ, aſſignatio illa trium menſium ad deliberandum, nihil operaretur contra jus commune, ut doctè *Navar. de Regul. conſ. 30. nu. 2. & 3.*

7. Nec quidem in minimo læditur hoc Religionis ſtatutum per *Conc. Trid.* ut colligitur ex *cap. 16. d. ſeſſ. 25.* ibi, *Per hac tamen Sancta Synodus non intendit aliquid innovare, aut prohibere, quin Religio Clericorum Societatis Jeſu, juxta pium eorum inſtitutum, à Sancta Sede Apoſtolica approbatum, Domino, & ejus Eccleſiæ inſervire poſſit:* hæc ibi.

8. Quod extenditur ad omnem aliam Religionem, ab eadem Sancta Sede approbatam, ob communicationem gratiarum & privilegiorum; & magis expreſsè in *cap. 22. præfat. ſeſſ.* ibi, *Si qui verò Regulares, tam viri, quam mulieres ſunt, qui ſub arctiori Regula, vel Statutis vivunt, excepta facultate habendi bona ſtabilia in communi, eos ab eorum inſtituto, & obſervantia S. Synodus amovere non intendit.*

9. Quibus additur, quòd probationis annus ex juſta cauſa poteſt prorogari, ut deciſum eſt hîc ſuprà immediatè.

10. Hoc autem Religionis ſtatutum eſt nimis rationabile, ibi, *Ne pueri recepti ad habitum, inveniant ſe potiùs natos ſub jugo Religionis, quàm illud elegiſſe, Scroſa in reſolut. moral. q. 8. nu. 8.*

Quæſt. 21. An Novitius poſſit huic trimeſtri renunciare?

1. NEgativè; ex quo dictum trimeſtre eſt pars anni probationis, & de integritate illius; ſed anno probationis, cùm ſit jus publicum, nec Novitius, nec Monaſterium poteſt cedere, ut hîc ſuprà deciſum eſt.

Quæſt. 22. An autem Pater Generalis poſsit in illo trimeſtri, ex juſta cauſa diſpenſare?

1. ET dico, quòd ſic; cùm Magiſter Ordinis regulariter ſoleat habere à Dom. Papa omnimodam auctoritatem ſuper Statuta, & Conſtitutiones Ordinum; & maximè quoad accidentalia; & ſeu Pater Generalis Societatis Jeſu habet poteſtatem diſpenſandi ſuper ſecundo anno probationis, qui annus ſecundus fit ex Inſtituto ejuſdem Ordinis, prout ex multis docet *Barboſa in Collect. ad d. cap. Trid. nu. 42.*

2. Ita, & noſter Reverendiſſimus Generalis poterit diſpenſare in iſto trimeſtri, quod minus eſt, ex quo ſunt pares in jurisdictione reſpectivè.

3. Quæ dixi de Profeſſione prædictorum Puerorum, amplia & extende ad Profeſſionem Converſorum, ſi qui in noſtro Ordine profiteantur, completo anno 18. Nam hodie ex *Decreto Clem. & Urb. VIII.* non poteſt recipi ante annum vigeſimum; nec profiteri, niſi elapſo anno ætatis eorundem vigeſimo primo, prout conſtat ex ſuprà poſitis *Decret.* & dixi in *tract. de Converſis*; & habetur in noſtris *Conſtitut. cap. 13. de Recipiend. text. 4. litt. K. fol. 43. colum. 4.*

4. Nec huic ætati poteſt renunciari; quia ſpectat ad communem utilitatem, & tangit jus publicum, *Navar. d. conſ. 30. num. 2. & 3.*

Quæſt. 23. Si quis in legitima ætate & in Conventu deſignato recipiat habitum Converſorum, & poſt ſuſceptum habitum per annum in probatione permanſerit, & fiat profeſſus, an validè profiteatur?

1. HOc dubiolum in Ordine Prædicatorum indiget examine, ratione illius ſtatuti, quod habetur in *d. loc.* noſtrarum *Conſtit.* ibi.

Iſtud pro recipiendis Converſis ordinatum fuit, ubi eſt conſuetudo Recipiendorum Tertiariorum; ſtatuimus, ut nullus ad habitum Converſorum recipiatur, niſi prius per annos duos in habitu Tertiarii, Conventui inſervierit, ut ſic Spiritus, atque Vires, quibus præcipuè in Fratribus Converſis, Ordo noſter opus habet, probentur.

Ubi verò conſuetudo non eſt recipiendi Tertiarios, ordinamus, ut recepti ad habitum Converſorum, primò duobus annis integris, habitum Converſorum deferant, quo biennio, eorum vires, & obſequia videantur, & probentur, an idonei ſint ad labores; deinde verò poſt biennium, annus tertius in eodem habitu pro probatione illius aſſignetur; ità, quòd ſi benè, ut par eſt, ſe geſſerint, ad Profeſſionem poſt tertium annum recipiantur, hæc ibi.

2. Ex quibus collige, quòd ſi quis profiteatur poſt primum vel ſecundum annum peractum, nulliter utique profitetur, & cenſetur Profeſſio facta ſine probationis anno, & ſic foret nulla, abſque ulla obligatione, juxtà præcit. *Trid.* & docet *Navar. in d. conſ. 30.* in 1. editio.

3. Hinc conſidera, an iſte Converſus biennio inſervierit Conventui in habitu Tertiariorum, an verò immediatè venerit è ſæculo; nam niſi fuerit præcitato biennio in ſervitiis Religionis, debet percurrere tertium annum, ut ſuprà præſcriptum pro anno probationis, quo non elapſo, ſi profiteatur, nulliter utique profitetur, & dicetur Profeſſio facta immediatè, abſque anno probationis, contra *Trid.* & antiqua jura, prout notat idem *Scroſa cit. loc.*

4. Nec his annis poteſt renunciari, propter jam dictam rationem.

5. Nec dices, quòd ſtatutum non habet *Decretum* irritans; quia ſatis eſt, quòd determinet annum probationis, qui eſt de ſubſtantia Profeſſionis, ut dixi ex *Concil. Trid. & cap. ad Apoſtolicam,* cum cæteris, *de Regul.* & actus factus contrà legem prohibentem, illum fieri non valet, *l. non dubium, C. de legibus,* & docet *Navar. lib. 3. de Regul. conſ. 22. num. 1.*

6. In Religione Sanctiſſ. Trinitatis Redemptionis Captivorum reperitur *Conſtitutio,* confirmata auctoritate Apoſtolica, ante, & poſt *Trid.* qua cavetur, ut in dicta Religione nullus recipiatur, anteaquàm annum vigeſimum compleverit.

7. Nihilominùs, ex quo non habet *Decretum* irritans, quod annullet actum contrarium, ſatis eſt pro validitate Profeſſionis, quòd in dicta Religione fiat Receptio, vel Profeſſio, ad præſcriptum *Conc. Trid.* hoc eſt, poſt expletum decimum ſextum ætatis ſuæ, & quòd poſt habitum ſuſceptum, per annum in probatione permanſerit, prout ſæpè cenſuit Sacra Congreg. die 20. Auguſti 1631. & 24. Aprilis 1642. ut refert ex multis *Barboſa* in dicto *loco Concilii, num. 16.* & *Sell. in ſelect. Canon. cap. 18. num. 3.*

Quæſt. 24.

Digitized by Google

Quæſt. 24. An Novitius poſſit liberè egredi à Religione, & taliter egredienti, ſint ejus omnia bona reſtituenda?

1. PArs affirmativa eſt certiſſima, & habetur expresſè in *cap. ſtatuimus 23. de Regul.* ibi, *Ad priorem ſtatutum redire poſſe liberè infrà annum*, & ex *Conc. Trid. ſeſſ. 25. de Regul. cap. 16.*

2. Nec indiget quoad hoc Superiorum licentia; ſecus non liberè poſſit recedere, *Sylv. ver. Religio 5. quæſt. 8.* & *Panormit. in dict. cap. ſtatuimus.*

3. Nec poteſt huic libertati renunciare, ex quo ſpectat ad communem utilitatem, & fuit conceſſa in ſubſidium fragilitatis humanæ, ex *cap. non ſolum, de Regul. in 6.*

4. Nec volentem abire, Prælati Religionum ſub aliquo prætextu poſſunt retardare ſine metu cenſurarum, prout expresſè deciditur in *cap. 1. & 2. de Regul. in 6.* ibi, *In virtute obedientiæ, & ſub pœna excommunicationis, &c.* & ibi, *Infra annum aliquatenus impedire.*

5. Quod procedit, etiamſi Novitius ex voto ingreſſus ſit Religionem, & dubius eſſet, an in emittendo votum, habuerit animum ingrediendi, cauſa experiendi, vel ingrediendi, & profitendi ſimul, *Sylv. ver. Relig. 2. q. 19. Covar. de pactis, par. 1. §. 3. nu. 12. ver. quòd ſi quis.* & *Jacob. Graff. tom. 1. lib. 3. de Voto, conſ. 8. pag.* mihi 178 *nu. 7. in fin.*

6. Nec per talem receſſum factum ſine licentia, incurrit aliquam inhabilitatem ad Ordines, vel ad Beneficia, prout expreſsè habetur in *cap. poſtulaſti 21. de Regul.* ibi, *propter hoc non ſunt ab Eccleſiis amovendi, ſed in eis poſſunt liberè miniſtrare.*

7. Nec item ob id tenetur ad expenſas ſibi factas à Monaſterio, *Sylv. ver. Religio 5. quæſt. 8.* & multis citatis *à Sancto Fauſto lib. 5. Theſ. q. 177. & 178.* tum quia probatio eſt in bonum utriuſque; tum etiam, quia ubi Monaſterium eum aluit, ipſe quoque Monaſterio ſervivit, & ſi aliquando non inſerviet, eſt per accidens, nempe cauſa morbi, vel quia ei non committitur.

8. Immò Novitio abeunti, omnia, quæ ſua erant, reſtitui debent, ex *Triden. d. ſeſſ. 25. cap. 16.* ibi, *Omnia reſtituantur*, etiamſi ſint feudalia, prout ex multis *D. Reg. Carol. Tapia in repet. auth. ingreſſi, ver. ſua. C. de ſacroſ. Eccleſ.* & *Barboſa* poſt multos 3 *par. de off. & poteſtate Epiſcopi allegat. 101. nu. 37.*

9. Quod amplia etiam ad fructus perceptos; nam hi computantur inter bona Novitii, & Prælati recuſantes reſtituere, poſſunt per cenſuras cogi ab Epiſcopo Loci Ordinario, juxta *d. cap. 16. Trid.*

10. Deductis tamen alimentis, in caſu, quòd deberentur, ad præſcriptum *Conc. Trid.* ex eodem *cap.* ibi, *Excepto victu, & veſtitu*, & debent iſthæc alimenta excomputari pro rata temporis, *Sanch. lib. 6. decal. cap. 10. nu. 1. & lib. 7. cap. 3. nu. 3.*

Quæſt. 25. Si Novitius ſe obligavit ad certam ſummam pro victu & veſtitu ſui Novitiatus, & pro hujuſmodi expenſis nihil dedit, ſi ante Profeſſionem velit recedere, & habitum dimittere, an poſſit per Monaſterium detineri, uſque quò in expenſis, ſaltem pro rata ſatisfecerit?

1. NEgant *Doctores*, ex *cap. non ſolum 2. de Regul. in 6.* Sed pro expenſis factis, & ſibi debitis ex obligatione, & pacto, ſaltem pro rata temporum, Monaſterium debet ſe dirigere contra bona, vel hæredes Novitii.

2. Nec licet Novitium receptum è Religione expellere, ex cauſa non ſolutionis expenſarum; quia hæc non eſt juſta cauſa, prout docet *Suarez cit. loc.* & alii plures, quos ſequitur *Peyrin. tom. 2. de Prælat. quæſt. 3. cap. 1. §. 4. nu. 106.*

Quæſt. 26. An habitus factus ſumptibus Novitii, ſit ei egredienti reſtituendus?

1. BArboſa in cap. ſuper eo, de Regul. n. 5. & alle[illegible] *nu. 38.* dicit, quòd ſic; ex eo, quòd *Trid.* [illegible] *eſſe reſtituenda*, ly *omnia*, eſt dictio univ[illegible], & quod totum dicit, nihil excludit, & ob id, ne[illegible] ex illis poteſt detrahi.

2. Verùm Sacr. Congreg. præfati *Conc.* cenſuit [illegible] bitum Religioſum exeunti non eſſe reſtituendum [illegible] pretium illius, prout idem refert in præcit. *loc.*

3. Nec quidem pretium, ſi talis habitus fu[illegible] ex eleemoſynis Devotorum; quia Devoti d[illegible]nt Re[illegible] ni primò, & eo fine, ut Ingreſſi in Religione perm[illegible] ant; ſecus non dediſſent, *Peyr. cit. loc. nu. 107.*

Quæſt. 27. An peccet Novitius, ſi habitum dimittat, & in ſæculum redeat, vel Capitulum, ſi illum expellat?

1. NUllatenus peccare, docent *Doctores*, ſi ex[illegible] ex rationabili cauſa, teſte *D. Thom. 2. 2. q. 189.* [illegible] 4. *ad 2.*

2. Secus venialiter ad minus, *Cajet. ibid. in fi*[illegible] *ment.* nam ſponte ingrediens Religionem, aut in[illegible] la fide, nempe, animo damnificandi, vel illudendi [illegible] & ſic ingreſſus peccaret mortaliter, & teneretur ad damnum paſſum; aut ingreditur bona fide, ut puta, [illegible] probandi ipſam, & permanendi, ſi nihil ingratum invenerit; eſt enim ingreſſus finis probatio; probationis autem finis, gratarum vel ingratarum conditionum inventio, & finis gratarum conditionum, eſt acceptio Religionis, & ingratarum refutatio, prout eruditè docet idem Eminent. *Cajet.*

3. Igitur, ſi nihil ingratum invenerit, debet perſeverare & progredi, aliter diceretur infidelis, ex quo ſine ulla cauſa recedit à bono propoſito, & [illegible] ſpirationibus, & ſic imprudenter agit, errat, & peccat ad minus, ut dixi, venialiter.

4. Idipſum eſt dicendum reſpectu Religionis, [illegible] dem *ibid. Cajet.* cui ſubſcribit *Suar. tom. 3. de Relig.* [illegible] *lib. 5. cap. 13. nu. 18.*

5. Perinde Novitius, ſi ſine cauſa à Religione expellatur, habet jus reclamandi contra Conventum, & Superiorem illius, & recurrendi ad Superiorem majorem, qui informatus, & doctus de juſtitia Novitii, eum in integrum reſtituet, non obſtante, quòd à Superiore Conventus fuiſſet expoliatus, ut dixi in *tract. de privil. Novit. q. 28.*

6. Unde, ſi poſt ſex menſes fuerit injuſtè expulſus, peractis aliis ſex menſibus poterit profiteri, quia in hoc caſu dicitur & cenſetur totum integrum Novitiatus annum peregiſſe.

7. Quamobrem poteſt ſtatim ad Profeſſionem admitti, quia gravatus recurrens ad Superiorem, non dicitur fugitivus, *Sanchez lib. 5. ad decal. cap. 4. n. 59. & lib.* [illegible] *cap. 16. n. 92.*

Quæſt. 28. Quid dicendum, ſi is ex voto ingrediatur?

1. DIvus Thomas cit. *loc.* cum diſtinctione reſpondet, *Quòd ſi vovens intendit ſe obligare, non ſolum ad ingreſſum Religionis, ſed etiam ad perpetuo remane*[illegible] *tenetur perpetuo remanere; Si autem intendit ſe obligare ad ingreſſum Religionis, cauſa experiendi, cum libertate remanendi, vel non remanendi, manifeſtum eſt, quòd* [illegible] *non tenetur.*

Si

Si verò in vovendo ſimpliciter de ingreſſu Religionis cogitavit, abſque hoc, quod cogitaret de libertate exitus, vel de perpetuitate remanendi, videtur obligari ad ingreſſum Religionis, ſecundùm formam juris communis. quæ eſt, ut Ingredientibus detur annus probationis, unde non tenetur perpetuò in Religione remanere : hæc ille.

2. Et *Caiet. ibid.* ſubjungit, quod ingreſſus ex Voto, peccat mortaliter, ſi recedat ſine cauſa; quia ex Voto intelligitur ſe obligaſſe, ad bona fide probandum & proſequendum, ut ſuprà, quod non ſervat, *Sylv. verb. Relig. 1. q. 19.*

3. Nec objicies quod ſit ſui juris, & quod poteſt ſuo jure uti abſque ulla culpa; quia multa procedunt in foro externo, quæ fallunt in foro conſcientiæ, de quo nos hic loquimur, quicquid ſit de foro contentioſo.

Quæſt. 29. Beneficium Ingredientis Religionem, durante Novitiatu, an cenſeatur vacare; adeò, ut poſſit alteri conferri?

1. NEgativè dicitur in *cap. 4. de Regul. in 6.* ibi, *Beneficium illius, qui Religionem ingreditur, non eſt infrà probationis annum alicui conferendum; niſi ad id ipſius accedat aſſenſus; ſed interim eidem beneficio per alium deſerviri debebit, aſſignata ſibi congrua, de ipſius proventibus portione.*

Quæſt. 30. Beneficia & penſiones Novitii Societatis Ieſu, an extinguantur, vel cenſeantur vacare, poſt annum probationis, vel poſt vota biennii?

DIxi in *tract. de privil. Novit. q. 30.* vide *ibi* cum aliis, & non pigebit.

TRACTATUS DECIMUS.

DE PROFESSIONE SOLEMNI.

Quæſt. 1. Profeſſio, quid & quotuplex ſit?

1. PRofeſſio ſine dubio eſt duplex, nempè expreſſa & tacita, ſeu interpretativa, *Sylv. ver. Religio, in princip. & eod. ver. Tabiena,* & *Armilla,* poſt *D. Thomam,* & *Caiet. q. 186. ar. 6. in 2. 2.* & *Navar. comm. 1. de Regul. nu. 25 & conſ. lib. 3. eod. tit. tom. 1. conſ. 6.* cui favet *Rodriq. tom. 3. quæſt. 17. art. 1. & 2. p. ſum. cap. 8. in princ. Miranda tom. 1. Manual. qu. 24. art. 1.* & nuper *Layman. lib. 4. de ſtat. Relig. tractat. 5. cap. 5. nu. 1.*

2. Profeſſio Religioſa, qua quis propriè, & verè efficitur Religioſus, ex *cap. porrectum 13. de Regul.* & per quam expreſsè, vel tacitè promitittur Superiori, in aliqua Religione, à Sancta Sede approbata, Obedientia, Paupertas, & Caſtitas ex *cap. ad Apoſtolicam, eod. tit.* de communi ſententia, nihil aliud eſt; niſi quidam naturalis contractus reciprocus, ſeu mutuus inter Religioſum Profeſſum, & Religionem ejus Profeſſionem acceptantem, ultrò, citròque obligatorius.

3. Dixi mutuus & reciprocus; quia Profeſſione media Profitens ſe obligat in univerſum Religioni ſervire, atque ad mortem incluſivè.

4. Et vice versâ Religio ſe obligat & promittit ipſum Profeſſum, ubique gentium alere; ſive ſanus, ſive infirmus fuerit, *Navar. de Regul. conſ. 5. nu. 1.* in 1. editio. *Panorm. in d. cap. porrectum, nu* 10. *De Vecchis in Praxi de Novit. diſput. 13. dub. 15. nu. 4.* & *Sanch. lib. 6. ad decal. cap. 3. nu. 7.*

5. Dixi naturalis, quia pactorum ac contractuum obſervatio, ſimpliciter & abſolutè eſt de jure naturæ; iam Natura dictat, quod promiſſiones, & pacta debent obſervari, *Sylv. verb. obligatio, in princ. Covar. var. reſolut. lib. 3. cap. 18.* & *Practic. qu. 9. cap. 29. Sanchez,* multis citatis *lib. 1. de ſponſal. cap. 7. nu. 16.*

6. Illhæc autem obligatio, an magis naſcatur ex juramento vel promiſſione, docet *Sylv. d. ver. obligat. q. 4.* ... itis eſt, quod in dicta Profeſſione reperiatur utrumque; enim Profitens, juramento promittit obedire, & vovet Regulam obſervare.

7. Eſt item hæc obligatio de jure canonico, & civili, *cap. 1. de pactis, & cap. juramenti 22. quæſt. 5. & Inſtit. de obligat. & quot modis contrahatur obligatio, & l. juris gentium. §. Prætor, ff. de pactis.*

8. Et conſtat ex definitione contractus, quam aſſignat *Ulpian. in l. labeo. ff. de verb. ſignificat. ver. quod ſit ultrò, citroque obligatio, ex partium voluntate, & pactione conſurgens;* prout poſt multos notat *Rebell. de oblig. juſtit. lib. 1. p. 2. q. 1. ſect. 1. n. 15.* & *D. Thom. quodlib. 1. ar. 15. in corpore, in reſponſione ad 1.*

9. Proindè nedum jure naturæ, verùm etiam Canonico & Civili, Religio poteſt cogere ſuos Profeſſos ad ſibi obediendum, & ſerviendum in omnibus, quæ ſunt ſecundum Regulam.

10. Et econtra, Profeſſus poteſt ſuam Religionem convenire ad ſe fovendum, & exhibendum ſibi alimenta, in omni loco & tempore neceſſaria; & hoc vigore pacti; nonne pacto conveniſti mecum, eſt enim pactum, civile & naturale vinculum, quo pactizantes aſtringuntur ſtare promiſſis, & conventa obſervare, de qua re vide, quæ dixi *p. 2. tract. 12. de obligat. Monaſterii, qu. 25. & ſeq.*

Quæſt. 2. Modus & forma expreſſa profitendi, quotuplex ſit?

1. TRiplex eſt modus expreſsè profitendi; nempè, *Ego N. promitto ſervare Regulam,* vel, *Ego promitto vivere ſecundùm Regulam,* aut, *Promitto obedientiam, ſecundùm talem Regulam,* prout mirificè & eleganter docet *D. Thom. 2. 2. quæſt. 186. ad 1. & quodlib. 1. quæſt. 9. ar. 4.* ſeu *art. 20.* & habetur in *Declar.* noſtrarum *Conſtitut. diſtin. 1. de Profeſſ. cap. 15. lit. C. fol. 62.*

2. Si modò roges, quæ differentia ſit inter prædictos modos profitendi; Reſpondet *D. Thomas cit. loc. quodlib.* quod *Religioſus, qui in ſua Profeſſione vovet ſe ſervaturum Regulam, videtur ſe obligare Voto ad ſingula, quæ continentur in Regula; & ſic contra quodlibet eorum agendo, peccaret mortaliter: & ex hoc ſequeretur, quod Religionis ſtatus eſſet Religioſis in laqueum peccati mortalis, quod vix, aut nunquam poſſet declinari.*

3. *Qui autem profitetur, non quidem ſervare Regulam, ſed vivere ſecundùm Regulam; ex ſignificatione verbòrum non tenetur ad omnia, quæ continentur in Regula; ſed ſolùm tendere ad hoc, ut mores ſuos dirigat, inſtruat, & informet ſecundum Regulam; adeò ut Regula ſit idea, & exemplar ejus actionum, quod non tollitur, niſi per contemptum.*

4. *Qui autem profitetur obedientiam ſecundùm Regulam, cautiùs & prudentiùs ſe gerit; quia huic profitendi modo nihil contrariatur, niſi id, quod eſt contra præceptum Regulæ*; Hactenus *D. Thom.* ubi ſuprà.

5. Primo modo profitentur Patres Minores, unde ad ſingula quæque minima in Regula contenta, ex voto videntur obligati, juxtà præcitatam doctrinam *D. Thomæ.*

6. Quod item videtur deciſum à *Clem. V. in Concil. Viennenſi*, & habetur in *Clem. exivi de Paradiſo, de verb. ſignific. in 6.* ubi declarando Regulam Minorum, & eorundem profitendi modum, ait, quod *Fratres Minores ex Profeſſione Regulæ obligantur, non ſolùm ad tria ſubſtantialia Religionis Vota, nudè & abſolutè; verùm etiam ad implenda omnia, quæ ſunt ad ipſa pertinentia, quæ Regula ipſa ponit.*

7. Et ſubjungit, *Nam ſi ad tria tantùm præcisè, & nudè obligarentur, promittentes ſe ſervare Regulam, vivendo in obedientia, ſine proprio, & in caſtitate, & non etiam ad omnia alia contenta in Regula, quibus hæc tria modificantur, pro nihilo & vanè profiterentur hæc verba: Promitto ſemper hanc ſervare Regulam, ex quo de his verbis nulla naſceretur obligatio:* hæc ille.

8. Verùm enimverò, qui profitetur ſervare Regulam, quoquo modo & forma profiteatur, non cenſetur vovere, ſe obſervare omnia, quæ ſunt in ipſa Regula ex Voto; quia hoc eſſet ad impoſſibilia obligare, aut manifeſto periculo ſpiritualis vitæ ſe exponere; ſed ſolùm per illa verba intendit ſe obligare ad vitam Regularem, quæ eſſentialiter conſiſtit in illis tribus Votis Religionis, & in aliis præceptis Regulæ & conſimilibus, uti eſt, tendere in perfectionem, & ſine contemptu Regulæ in Religione vivere, prout luculenter oſtendit noſter *Sylv. ver. Religio 1. qu. 8.* & eſt expreſſa mens *D. Thom. in 2.2. d. quæſt. 186. in reſponſione ad 1. & in d. quolib.* ibi, *Quod Religioſus, qui profitendo voveret, ſe ſervaturum Regulam, videtur ſe obligare ex Voto ad ſingula, quæ ſunt in Regula*; nota ly, *videtur*, hoc eſt, extrinſecè, & ſecundùm ſonum verborum videtur ita ſe obligare.

9. Sed in rei veritate, ex intentione Inſtituentis Regulam & Profitentis, non eſt ita; tum quia profitens non intendit obligare ſe ad impoſſibile; nec ſe exponere manifeſto periculo animæ ſuæ; ſed prout conſuetum eſt, profiteri in tali Ordine.

10. Tum quia non poteſt præſumi, quod Patriarcha Sanctus Franciſcus voluerit ſuos Fratres ad ſingula in Regula contenta ex præcepto obligare; hoc enim fuiſſet hujuſmodi Fratres in gehennam mittere.

11. Undè bene ſubnectit *D. Thom.* ibi, *Sancti ergò Patres, qui Ordines inſtituerunt, nolentes hominibus injicere damnationis laqueum; ſed magis viam ſalutis; ordinaverunt talem Profeſſionis formam, in qua periculum eſſe non poſſet*: hæc ille.

12. Quibus additur deciſio præfati Domini Papæ in prædicta *Clem. exivi*, ubi dicitur, quod Minorum obſervantia, ex vi Regulæ non amplectitur omnia, ut præcepta, prout *ibidem* eſt videre, & *Nicol. IV. in Clem. exiit, qui ſeminat, eod. tit.*

13. Bene verùm, quod prædictus modus profitendi, fuit occaſio multa dicendi, quibus opus fuit Deciſione Papæ, *Mirand. tom. 1. Manual. Prælat. quæſt. 25. ar. 2. concl. 1.* ubi immeritò conqueritur de *Sylveſtro*, ex quo in favorem Minorum multa adducit, & *ibid.* citat deciſionem Papæ *ver. 3. hoc patet.*

14. Secundo modo profitentur Fratres Ordinis S. Benedicti, prout idem *D. Thom.* teſtatur in cit. *loc. quodlibet.*

15. Tertio modo profitentur Prædicatores, prout eſt videre in *cap. 15. de Profeſſione, diſt. 1. fol. 60.* ubi forma faciendi Profeſſionem, ſub tali ſerie verborum explicatur.

Ego Frater N. facio Profeſſionem, & promitto obedientiam Deo, & B. Mariæ, & B. Dominico, & Tibi N. Magiſtro Ordinis Fratrum Prædicatorum, & quod ero obediens Tibi, Tuiſque Succeſſoribus, uſque ad mortem.

16. Cùm autem fit alii Priori cuicunque, loco Magiſtri Ordinis, ponitur nomen Prioris Loci, in quo Profeſſio facienda erit, dicendo, *Et Tibi N. P. Priori talis Loci, vice Magiſtri Ordinis Fratrum Prædicatorum, & ſucceſſorum ejus.*

17. Verum ſi Ordo, tempore Profeſſionis Magiſtrum non habeat; ſatis erit, promittere obedientiam Præſidenti, vice Magiſtri Ordinis, abſque expreſſione nominis, dicendo

Promitto Obedientiam Tibi N. Priori talis Conventus vice Magiſtri Ordinis Fratrum Prædicatorum, prout declaratur cit. *loc. Conſtit. in litt. F. pag. 64. col. 3.*

Quæ verba dicti modi profitendi, ſingulariter declarantur, & quàm apprimè dicuntur in dicto *Loco Conſtit. Prædicatorum*, & à *Feſto in ſummario* earundem *Conſtit. de modo faciendi Profeſſionem, cap. 37.*

18. Exindè conſtat quod obedientia, quam promittunt Dominicani, duo de per ſe reſpicit; utputà, *Regulam B. Auguſtini, & Inſtitut. Prædicatorum.*

19. Undè reſpectu Regulæ Prædicatores ex voto obligantur ſervare ea, quæ ponuntur in Regula, tanquam præcepta, & quæ Prælatus ſecundùm tenorem Regulæ, ſibi præceperit; cætera verò, quæ non continentur in Regula ſub præcepto; ſed ut conſilia, & ſimilia, non cadunt ſub Voto.

20. Undè ea prætermittentes, non peccant mortaliter; ex quo promittunt obedire ſecundùm Regulam, hoc eſt, præcepta ſervare ut præcepta, & conſilia, ut conſilia, prout *D. Thom. in corpor. d. quodlib.*

21. Reſpectu verò *Inſtitutionum*, non obligantur, nec ad culpam mortalem, nec venialem; ſed ſolùm ad pœnam taxatam ſuſtinendam, prout idem *D. Thom. in d. loc. 2.2.* & *ibidem* latè *Cajet.* & *Sylv. ver. Religio 3. q. 1. ver. adverte tertiò.*

22. Et hoc ex intentione Legiſlatoris, prout conſtat ex *Prolog. Conſtitut. text. 6.* ibi, *ut unitati, & paci totius Ordinis provideamus; volumus & declaramus, quod Conſtitutiones noſtræ non obligent Nos ad culpam; ſed pœnam.*

23. Hinc forma hujuſmodi profitendi pluries celebratur à *S. Thoma*; quia in effectu eſt cautiſſima, & ſecuriſſima pro animarum ſalute.

24. Bene verum eſt, quod Fratres Prædicatores aliundè poſſunt peccare; etiam reſpectu prædictarum *Inſtitutionum*; nempe ex libidine, negligentia, & contemptu.

Quid autem ſit peccare ex negligentia, & contemptu poſitivo, vel negativo, docet lepidè *Cajet. in d. art. in fin.* & *Sylv.* cit. *loc.*

Quæſt. 3. Profeſſio an poſſit fieri per Procuratorem?

1. Affirmat *Syl. verb. Relig. 3. quæſt. 15. Navar. de Regul. conſ. 42.* ubi agit de quodam Novitio Canonico, qui fecit Profeſſionem per Procuratorem, *Rodr. tom. 3. q. 17. ar. 13. Miranda tom. 1. Manual. quæſt. 24. art. 1. concl. 3. à Sancto Fauſto Theſ. lib. 5. quæſt. 200. & 201.* & *Lezana tom. 1. ſumm. cap. 2. de rat. Votorum Profeſſ. nu. 29.*

2. Tum quia quilibet actus fieri poteſt per Procuratorem; niſi expreſsè ſit à jure prohibitus, ut in *l. 1. §. uſus, ff. de Procurat.* & docet *Regula 68. poteſt quis, de Regul. jur. in 6.*

3. Iſte autem actus, de quo agitur, nunquam expreſsè reperitur prohibitus, ut patet, diſcurrendo per *text.*

& *Gloſ.*

Digitized by Google

Gloſ. utriuſque juris, & maximè *leg. Pomponius, ff. de ocurat.* & *cap. qui à lagendum de Procurat. lib. 6.* juncta *oſ.* ubi multi caſus excipiuntur; ſed iſte non excipitur, out notat *Syl. cit. loc.*

4. Tum etiam; quia matrimonium, etſi ſit Sacramentum, & de ſui natura indiſſolubile, tamen etiam hodie oſt *Conc. Trid.* poteſt fieri per Procuratorem; prout de mmuni docet *Petrus Ledeſma de matrim. ad 3. p. D. hom. q. 42. ar. 1. in ſept. difficul.* & *Rodriq. ubi ſuprà* & hatur in *cap. final. de Procur. in 6.*

5. Et argumentum deſumptum à matrimonio carli ad ſpirituale, bene valet, ut dicitur in *cap. inter corpo- lia, de translat.*

6. Verumtamen prædicta deciſio nequit practicari ne timore & magna cautela; nam juxtà diſpoſitionem ædicti *cap. final. de Procur. in 6.* ibi, *Procurator ad matrimonium contrahendum non cenſetur idoneus niſi habeat eciale mandatum ad contrahendum.*

7. *Item ſic ſpecialiter inſtitutus, non poteſt alium deputa- ; niſi hoc idem ſpecialiter ſit commiſſum.*

8. *Item ſi Procurator, antequàm contraxerit, revocetur Domino inſtituente; contractum poſtmodùm matrimo- um ab eodem; licet tam ipſe, quàm ea, cum qua contraxit, vocationem hujuſmodi penitùs ignorent, nullius momenti iſtet, cùm illius conſenſus defecerit, ſine quo firmitatem bere nequivit*: hæc *ibi*.

9. Ita pariter dicendum eſt, de Procuratore cum eciali mandato ad ſolemniter profitendum in hac, vel lia tali Religione; quis enim certò ſciet, mandatum on fuiſſe vi & metu extortum? aut fuiſſe revocatum ox, ubi Procurator hujuſmodi iter habuerit, vel paulùm ante Profeſſionem elicitam? nihil inconſtantiùs umanâ Voluntate; & nihil faciliùs, quàm de commiſ- pœnitere.

10. Proindè *Gloſ. additio in d. cap. final. in ver. revoca- ,* quam ſequitur, *Joan. And.* ſubnectit, *ſed ſæpiùs con- tit, quod poſt contractum Procuratoris fiat ratificatio Con- tentis.*

11. Et hoc ob periculum & timorem conſenſus præ- ti, ob cujus defectum nulla eſſet Profeſſio; quando- idem matrimonium, ſive ſit corporale, ſive ſpirituale, o ſui validitate exigit mutuum conſenſum contrahen- um.

12. Item volens profiteri, in ipſo ferè Profeſſionis a- u ſolet, debetque in multis edoceri, & interrogari per ælatum Ordinis; quippe qui nomine Religionis in ultis proteſtatur, ſe ejuſdem Profeſſionem acceptare, m quibuſdam conditionibus & pactis, quibus ipſe nſtituens tenetur reſpondere & veritatem dicere, od non ſit conjugatus, non in aliqua Religione pro- ſſus, non criminoſus, non aliquâ infirmitate impedi- s, & ſimilia, quæ aut ſunt ignota Procuratori, aut de- nt Principali intimari.

13. Quibus additur examen Novitiatus, & probatio- s annus, an intrà ſepta, vel foris ſit peractus; nam ho- ſuſceptio hàbitus, curſus Novitiatus, & Profeſſio co- lativè requiruntur, & debent fieri in Locis aſſignatis, tà *Decreta Clem.* & *Urban. VIII.* de quibus ſuprà o.

14. Item an is, qui per Procuratorem intendit profi- i, compleverit Novitiatus annum, ſine aliqua prote- tione prævia? nam completo probationis anno cen- ur tacitè Profeſſus.

15. Et tacitè Profeſſus, cùm ſibi vacaverit, poterit de æſentia expreſsè profiteri, juxtà morem ſuæ Religio- s.

16. Et tandem debet attendi Regula, an id, quod eſt jure communi, amplectatur; nam generi per ſpeciem rogatur, *de Regul. jur. in 6. Regul. 34.* quò fit, ut Pro- curator ad eligendum in Capitulo, poſſit inſtitui ſecundùm jura; ſecùs autem in Ordine Prædicatorum, ex ſpeciali ſtatuto, multoties à Domino Papa confirmato.

Quæſt. 4. Profeſſio expreſſa, an debeat fieri in ſcriptis, vel ſub aliqua certa forma verborum?

1. PRofeſſio expreſſa poteſt fieri verbo, aut ſcripto, vel utroque modo ſimul, & in hoc diſtinguitur à tacita, quæ nec ſcripto, neque verbo fit; ſed quibuſdam actibus externis, de quibus infrà dico, & docet Eminent. *Joan. de Turrecremata in cap. omnes fœminæ 27. quæſt. 1. Lupus in ſua allegat 128. Miranda tom. 1. Manual. Prælat. quæſt. 24. art. 1. concluſ. 1.* & *Paulus Layman. lib. 4. Moral. tract. 5. num. 1.*

2. Nec requiritur certa forma verborum ad ſui validitatem: etenim nullum jus reperitur, quod hunc præſcribat modum profitendi, cum clauſula irritante; Undè ſemper valet, per quæcunque verba fiat, etiamſi non fuerit ſervata forma Regularis, id eſt ſcripta & poſita in illa Religione, in qua Religioſus profitetur, *Panorm. in cap. porrectum, de Regul.* & *Sylv. ver. Religio 3. quæſt. 9. ver. ſed adverte.*

3. Tum quia Profitens profitendo ſe obligat Deo primò, principaliter & immediatè; Promiſſio autem facta Deo, non poteſt vitiari per inobſervantiam formæ contractus; dummodò in Profeſſione concurrant & reperiantur alia ſubſtantialia; nempè, ut promittantur tria vota explicitè, vel implicitè obſervanda in aliqua Religione approbata à S. Sede; ut patet in excommunicatione, quæ per quæcunque verba poteſt ferri, ex *cap. ſacro, de ſent. excom.* tum etiam, quia teſtamentum, & quilibet alius contractus, per quævis verba declaratus valet, ſive hoc, vel illo modo ſtipuletur, aut ſolemnizetur, in prima vel tertia perſona, dummodò non mutetur ſubſtantia facti, per ea multa jura, quæ affert *Gloſ. in cap. dudùm 20. de Converſ. Conjugat. in ver. ſubſtantia veritatis.*

4. Ita patùm refert, quod iſto vel illo modo Profeſſio emittatur; dummodò non mutetur ejus ſubſtantia, ut dictum eſt; nec talis actus ad ſui robur indiget ſcripturâ.

5. Nihilominùs ad omnem bonum finem debet in ſcriptis notari, ex *cap. Vidua 20. q. 1.* ibi, *Scriptis Profeſſionem faciat, à ſe, aut ſigno, aut ſubſcriptione notatam,* & *ibid. Gloſ. ver. ſcriptis,* ubi ait, *non quod ſit neceſſaria ſcriptura; ſed ut ſcriptura propria obviet ei, qui contravenit.*

6. Proindè *Clem. VIII.* authoritate Apoſtolicâ decrevit, ut Superior cujuſcunque Conventus, in quo Novitiatus fuerit inſtitutus, librum habeat, in quo uniuſcujuſque Novitii Profeſſio regiſtretur, illamque Novitius Profeſſus manu propriâ, ac duo teſtes, qui præſentes fuerunt, ſubſcribant.

7. Converſus verò litterarum ignarus, propriâ manu ſignum Crucis apponat; & hic liber cum aliis Monaſterii ſcripturis aſſervetur, prout habetur in prædictis *Inſtitut. in fin. §. Superior.*

8. Idem cenſuit Sacra Congreg. Eminent. Cardin. addendo præter ea, quæ dicta ſunt, debere Profitentem ſua manu, in dicto libro, ſeu regiſtro, ætatem ſuam ſcribere & fateri, ſe ſponte eſſe Profeſſum.

9. Præter hæc in Ordine Prædicatorum, quandò quis profitetur, in eo jam dicto libro conſcribitur nomen Profitentis, & ejus, cui profitetur, & dies, menſis & annus; prout habetur in *Declaratione* noſtrarum *Conſtit. de Profeſſ. cap. 15. diſtin. 1. fol. 61. col. 1.*

Et hoc totum in remedium humanæ malitiæ, qua homines pleni, ſæpè dicunt de nullitate contractus, ſine cauſâ & juſtitia.

Digitized by Google

Quæſt. 5. Profeſsio, an poſsit probari per teſtes?

1. ET quidem poſſe cenſeo; & eſt definitio *cap. nuper, de teſtibus*, adjuncta *Gloſ. ver. ſui Ordinis*, ubi dicitur, quod Monachi deponentes cum juramento, faciunt fidem ad probandum eorum Profeſſionem, & habetur in *l. in exercendis, C. de fide inſtrum.* ibi, *teſtium depoſitiones probant, ſicut & inſtrumenta.*

2. Immò probatio per teſtes eſt magis valida, quia per vivam vocem fit magis probatio, quàm per inſtrumenta, quæ probant per vocem mortuam, *Cyn. in rubr. C. de teſt.* & *Gloſ. in rubr. ff. de fide inſtrum. in princip.*

3. Et plus creditur vivæ voci, quàm mortuæ, *Preſes de Franch. deciſ.* 278. & *Ricc.* poſt multos 1. *par. prax. fori Eccleſ. deciſ.* 437. *de teſtib.* in 1. editione.

Quæſt. 6. Quot & quæ requirantur ad hoc, ut profeſsio validè fiat?

1. RE vera, multa requiruntur ad validè profitendum, & Primò qualitas, & aptitudo perſonæ Voventis, ut ſcilicet habeat legitimam ætatem; nempe ſexdecim annos completos; & quod cum Religioſo habitu, per annum continuum in probatione ſteterit, ex *Conc. Trid. d. ſeſſ.* 25. *Regul. cap.* 15.

2. Secundò quod ſit mentis capax, & ſui juris, & alteri non obligatus; adeò, ut nullum habeat impedimentum, quod ſimpliciter, aut in omni, vel in aliqua particulari Religione cenſeatur eſſentiale.

3. Tertiò conſenſus liber, & acceptatio ejus, ad quem ſpectat Profeſſionem acceptare, & Religioni incorporare, ex *cap. porrectum, & cap. ad Apoſtolicam, de Regul.* ibi, *per Profeſſionem emiſſam pariter & acceptatam.*

4. Quartò, ut Profeſſio fiat in Religione approbata à Sancta Sede, ex *cap. unic. de voto, in* 6.

5. Et tandem requiritur Locus determinatus ex *Conſtit. Clem.* & *Urban. VIII. Tabiena,* & *Armilla ver. Profeſſio,* & *Sylv. ver. Relig.* 5. *quæſt.* 1.

Quæſt. 7. Quinam effectus ſequantur ad profeſſionem ritè factam?

1. PLeniſſima remiſſio peccatorum, primò ſequitur ad Profeſſionem ſolemnem; niſi adſit obex, ex parte Profitentis, prout *D. Thom.* 2. 2. *q. ult. ar.* 3. *ad* 3. & *ibid.* eleganter *Cajet.* & 4. *ſent. diſtin.* 4. *qu.* 3. *art.* 3. *ad* 3. & *quodlib.* 3. *q.* 13. & *in tract. de excell. Relig. in Opuſc.* & *Cajet. in* 2. 2. *quæſt.* 18. *art.* 3. unde Profeſſio ritè facta, dicitur alterum Baptiſma.

2. Secundò, omnia vota ſimplicia & Juramenta pia, ipſo facto per Profeſſionem expirant, prout idem *D. Thom.* cit. *loc.* & *Palud. in d.* 4. *ſent. diſtin.* 38. *q.* 4. *ar.* 1. *concluſ.* 6. & colligunt *Doctores* ex *cap. ſcriptura, de Voto.*

3. Tertiò, per Profeſſionem tollitur Irregularitas ex defectu natalium; quò fit, ut Illegitimi omnes & Spurii, in aliqua Religione Profeſſi, ad Sacros Ordines abſque diſpenſatione poſſint promoveri, ex *cap.* 1. *de filiis Presbyteror.* & *cap.* 1. *diſtin.* 65.

4. Et ſic de jure communi poſſunt ordinari; ſecùs autem ad Dignitates aſſumi; quia in hoc indigent diſpenſatione, *Rodriq. tom.* 1. *quæſt.* 13. *ar.* 3. *Suar. de cenſuris, diſp.* 50. *ſect.* 5. *nu.* 12. *Simon Majolus lib.* 1. *de Irregul. cap.* 10. & *Sanchez lib.* 5. *Decal. cap.* 5. *nu.* 9.

5. Quartò, Profeſſio Religioſa tollit & aufert maculam, quoad actus temporales; quamobrem damnatus de crimine furti, vel perjurii, ubi fuerit in Religione profeſſus, poteſt in teſtem & ſimiles actus judiciarios admitti, prout colligitur ex *Authen. de Monach.* ibi, *Converſationis Monachalis vita, ſic eſt honeſta, ut omnem quidem humanam hominis maculam detergat.*

6. Quintò, Profeſſus per profeſſionem ſolvitur à patria poteſtate, ex quo per eam Religioſus penitùs tranſit in poteſtatem ſuorum Superiorum, *Gloſ.* communiter recepta in *l. ſi ex cauſa, §. Papinianus, ff. de Minoribus,* & dixi ſuprà *de Novit.*

7. Sextò, Profeſſus ob Profeſſionem jam dictam non poteſt exhæredari, etiam ob ingratitudinis notam, anteà commiſſam, ex *Novella Juſtiniani Imperatoris,* & habetur in *cauſa* 19. *q.* 3. *cap. ult. Covar. in cap. Raynutius, nu.* 28. *de teſtam.* & *Egomet* dixi ſuprà *de Novit.*

8. Septimò, Profeſſus per Profeſſionem abſolvitur à matrimonio contracto, rato, & non conſumato, & multò fortiùs à contrahendo.

9. Octavò, acquirit jus ad victum & veſtitum, & ad omnia ſibi à Religione miniſtranda; nempè, quæ ſunt victui neceſſaria.

10. Nonò, Profeſſus titulo Profeſſionis, quaſi ad titulum beneficii largè ſumpti, poteſt & debet ad Sacros Ordines promoveri, & ſimilia, ut patet ex deciſis.

Quæſt. 8. Profeſsio cum voto ſolemni ſolius Obedientiæ, abſque expreſsione paupertatis & Caſtitatis, an ſufficiat ad faciendum profeſſos, verè, & propriè Religioſos?

1. JAm diximus, quod Regulares non uno & eodem modo Profeſſionem emittunt; quidam enim expreſsè, poſt probationis annum, in manu ejus, qui poteſt Religioni incorporare, profitentur Votum Continentiæ, Obedientiæ, & Paupertatis; quæ tria vota ſunt eſſentialia omni Religioni.

2. Quidam autem addunt & quartum, nempè Votum Vitæ Quadrageſimalis, ut Minimi, aut de redimendo captivos, ut Fratres B. Mariæ de mercede, vel de miſſionibus habendis, ut Patres Societatis Jeſu, quo expreſsè ſe obligant obedire Romano Pontifici.

3. Alii, ut Patres Ordinis Prædicatorum, per hæc verba profitentur, *Promitto Obedientiam, ſecundùm Regulam B. Auguſtini,* non vovendo expreſsè Caſtitatem & Paupertatem.

4. Sic pariter vovent Milites Ordinum Militarium Calatravæ, & Alcantaræ in Hiſpania; etenim ſolùm vovent Obedientiam, ſecundùm *Regulam B. Benedicti,* vel *Ciſtercienſis.*

5. Proindè quidam rudis ingenii, temerè dixerunt, hos verè & propriè Religioſos non eſſe, de quibus ſatis miratur *Navar. in comm* 1. *de Regul. nu.* 18.

6. Tum quia ad hoc, ut Votum Paupertatis dicatur ſolemne, & ſufficiens ad conſtituendum quempiam Religioſum, non requiritur ut nominatim exprimatur; ſed ſatis eſt vovere Regulam, à Sancta Sede approbatam, quæ de ſui intrinſeca ratione includit prædicta tria vota; ſecùs non diceretur eſſe ſtatus requiei & perfectionis, ex *cap. cum ad Monaſt. in fin. de ſtatu Monach.* & docet *Innoc.* communiter receptus in *cap. conſuluit, de Regul.* & *Navar.* cit. *loc.* §. 2.

7. Tum etiam, quia principaliùs & eſſentialiùs Religioni eſt Obedientia; nam per eam majus bonum Deo offertur; nempè propria voluntas & bona animæ, quæ præferuntur bonis corporalibus, & exterioribus, quæ per alia vota offeruntur.

8. Tum item, quia Votum Obedientiæ continet in ſe alia Vota, & non è converſo; qui enim promittit Obedientiam, promittit caſtè & ſine proprio vivere; prout lepidè declaratur in noſtris *Conſtitutionib. diſtin.* 1. *de Profeſſion. cap.* 15. *litt. C. fol.* 61. *col.* 3.

9. Nec

Digitized by Google

Nec reperitur Prælatus ita ſciolus, qui non decla- … ſteritates Ordinis, & eſſentialia Religionis, volen- … profiteri, vel Religionis habitum ſuſcipere; & ad … obligare, cum Profeſſionem emittunt.

… Quibus adde, quod in *Regula B. Auguſtini* nil ma- … xpreſsè continetur, quàm Obedientia, Continentia, … aupertas, ibi, *Sed ab ipſis appeti, vel appetere velle, cri- … ſum eſt*, & ibi, *Nihil proprium dicatis; ſed ſint vobis … ia communia*; & ibi, *Hæc igitur ſunt, quæ ut obſervetis, … ipimus in Monſterio conſtituti.*

… Igitur qui *Regulam B. Auguſtini* vovet obſervare; … ectò vovendo intendit ſe ad prædicta obligare, & … ngere.

… eſt. 9. Novitius, ſi fortè ex cauſa in fine anni … robationis, tranſmittatur de uno in aliud Mo- … aſterium, an debeat ad Profeſſionem admitti à … rælato & Capitulo Domus, in qua degit, an ve- … rò à Capitulo Domus, à qua receſſit?

R Eſpondeo, quod debet Profeſſionem facere in manibus Prælati illius Domus, in qua ad præſens … itur, quia recipere, & Religioni incorporare, eſt … is juriſdictionis; nedum reſpectu Religionis, in qua … ittens habet judicium facere, & de Religione diſpo- … , ut Caput & Ordinarius Prælatus.

… Verum etiam reſpectu ipſius Profitentis, quem … onitus habitum ſuſcepiſſe ad profitendum in manu … rælati, ſuo loco & tempore; ſed ita eſt, quod iſte No- … s, de quo agitur, non eſt ſubditus, nec ſubjicitur alte- … niſi Capitulo & Prælato Loci, in quo reperitur; ergò … Prælatus, nec Capitulum alterius Domus poteſt … cere juriſdictionem in aliena Domo; quia hoc eſſet … limites ſuæ Pareciæ, & alterius juriſdictionem oc- … re, *Rodriq. tom. 3. q. 9. art. 1. & 2. Abbas in cap. ſolutæ, … de Major. & Obed.* & *Zaccharias Paſqualigus deciſ. … nu. 6.*

… Bene verum eſt, quod non debet ad Profeſſionem … itti; niſi priùs præceſſerit informatio, quoad mores … is volentis profiteri; quoniam non poteſt quis judi- … habilis ad profitendum, niſi mores ipſius noſcantur, … ræſcriptum *Triden. ſeſſ. 25. de Regul. cap. 15.*

… Hinc ſpectat ad Capitulum & Prælatum Domus, … ua majorem partem Novitiatus peregit, informare … itulum, & Prælatum Domus, in qua Novitius pro- … debet, & juxtà talem informationem eſt judican- … pro rata temporis de habilitate, vel ineptitudine … vitii.

… æſt. 10. Quinam Prælati poſſint ad Profeſſionem … dmittere, & Religioni incorporare?

D Ixi latè in *tract. de Recip.* ubi multa habes de con- ſenſu Capituli, & Prælati, ad Profeſſionem requi- … *q. 2. 3. 4. & 5.*

… eſt. 11. Congregatio Eminent. Cardinalium, an … oſſit quempiam ad Profeſſionem admittere?

A Ffirmativè, ſi hoc peragat ex ſpeciali commiſſio- ne Dom. Papæ; ſecùs autem de jure communi, … *var. de Regul. conſ. 61. nu. 4. & ſequen.* in 1. editio. quia … rofeſſionem admittere, ſpectat ad Conventum, de … is præjudicio agitur, & Prælatum illius immediatum; … autem ad Superiorem mediatum, argum. *cap. ad A- … olicam de Regul.* & additur, quod hodie Profeſſio, ad … oc, ut valeat, debet fieri in Conventibus deſigna- tis, juxtà *Decreta Clem. VIII:*

Quæſt. 12. Profeſſio ſolemnis, an per ſimplicem Re- ligioſum, de licentia ſui Superioris poſſit admitti?

1. QUamvis de jure communi ad Profeſſionem vali- dandam requiratur, eam acceptari à Prælato Or- dinis, cum conſilio & conſenſu Capituli; cùm agatur de damno vel utilitate Monaſterii, ex *cap. porrectum, & cap. ad Apoſtolicam, de Regul.*

2. Nihilominùs, iſte actus admittendi, & Religioni incorporandi poteſt alteri committi; etenim de ratione juriſdictionis Ordinariæ eſt, ut poſſit & valeat vices ſuas alteri committere, & in hoc diſtinguitur à Delegata, prout dixi ſuprà in *tract. de Recip. quæſt. 5.* & docent *Lay- man. lib. 4. tract. 5. cap. 5. de ſtatu Religioſo, nu. 5. in 2. con- ditio.* & alii multi, quos allegat *Dian. p. 3. tract. 2. de dub. Regul. reſol. 70.*

3. Verùm, ſi ſimplex Religioſus quempiam admitte- ret, ſine licentia veri Prælati, ſervatis aliis de jure ſervan- dis, debet puniri, ut uſurpator Juriſdictionis, & Profeſſio in ejus manu facta, incipiet valere à die ratihabitionis fa- ctæ per Prælatum, quam ſi noluerit ratificare, & ratam habere, de novo recipiat illam; ſecùs erit nulla ex defe- ctu authoritatis in acceptante, *Miranda tom. 1. Manual. Prælat. q. 24. ar. 3.* & *Bonac. de clauſ. q. 2. pun. 10. diff. 2. §. 5. nu. 1. & 9.*

Quæſt. 13. An profeſſio poſſit admitti & acceptari per Laicum, ex Delegatione Abbatis?

1. A Ffirmant *Innoc. in cap. porrectum, de Regul. Cardi- nalis in cap. inſinuante, qui Clerici, vel Monachi*, & alii, quos ſequitur *Rodriq. tom. 3. quæſt. 17. ar. 12.* & *Bonac. de clauſ. qu. 2. pun. 11. diff. 2. §. 5. nu. 8.* & ajunt, *Quod man- dato Abbatis, Sæcularis Clericus vel Laicus ſufficit, ut reci- piat Profeſſionem, & idem eſt, etiamſi ſine ejus mandato, ſi tamen nomine ejus facit, & poſteà ratum habeat; verum eſt tamen, quod antequàm ratificet, non erit Votum ſolemne*; hæc *illi*.

2. Nihilominùs meo videri, talis delegatio non debet fieri Laico, nullo modo; tum quia Laicus non eſt capax Juriſdictionis ſpiritualis, nec Eccleſiaſticæ dominativæ, ut dicitur in *cap. nullus, de elect. in 6. & cap. 1. de ætat. & qualit. Ordin.* quia hæc pullulat ex poteſtate clavium, quæ nullatenùs poteſt Laicis convenire; nec etiam ex delega- tione.

3. Tum quia in ipſo actu Profeſſionis, Prælatus ad Profeſſionem admittens, debet Veſtes ipſius Profiten- tis benedicere, & preces, & alia divina recitare, & multa Profitentem de Religione edocere, quæ repugnant Lai- co; ſecùs foret, arare in Bove & Aſino.

4. Et adde, quid refert in manu Laici profiteri? Si omninò ſit expectanda ratificatio, ſeu innovatio veri Prælati Regularis, ſine cujus ratihabitione nihil valet, adeò ut annus probationis legitimus cæteraque Pro- feſſorum jura incipiant currere à manifeſta ratificatione Prælati; ita ut de præterita Profeſſione nulla ratio ha- beatur ex defectu poteſtatis, de qua re vide, quæ dico in *tract. de Recipiendis, q. 4.* & *Bonac* cit. *loc. nu. 9.*

Quæſt. 14. Profeſſio Novitiorum, an poſſit à Prælato differri, expleto probationis anno?

D Ic, quod ſic, per ea multa, quæ latè dixi in *tract. de Novit. q. 17.*

Digitized by Google

Quæſt. 15. An liceat refragari Novitio profiteri volenti, ſi aliàs ſit idoneus?

DIxi in *tract. de Recip. quæſt. 6.* & in *tract. de Magiſtr. Novit. q. 8.*

Quæſt. 16. Profeſſus tacitè vel expreſſè, an poſſit validè contrahere?

1. DIvus Thomas communiter receptus in 2. 2. *q.* 88. *art.* 7. Negat, ex quo votum ſolemnizatum per Profeſſionem ad certam Regulam, à Sancta Sede approbatam, impedit matrimonium contrahendum, & dirimit contractum, etiam ratum; dummodò non fuerit conſumatum, *cap. antiqua, de Voto in 6.*

2. Et hoc ideò, quia tàm ſuſceptio Sacri Ordinis, quàm Profeſſio Religioſa reddit inhabiles ad contrahendum, & eſt manifeſta deciſio *cap. rurſùs, qui Clerici, vel voventes, & Conc. Trid. ſeſſ. 24. de matrim. Canon. 6.*

3. Quo autem jure Profeſſio hoc habeat facere, an purè divino, an verò purè poſitivo? quæſitum eſt; circa quod diverſificant *Doctores.*

Quidam probabiliter dixerunt, primo modo Profeſſionem inhabilitare ad contrahendum; quia qui rem ſuam uni promiſit, & tradidit abſolutè, jure Naturali & Divino, non poteſt illam à donatario auferre, & alteri tradere; nam Deus vult & natura dictat, ſtare promiſſis, & quod res traditæ non revocentur, eo invito, cui traditæ ſunt, prout communiter docent *Forenſes.*

4. Religioſus autem per ſolemne Votum ſe Deo tradidit, & Religioni abſolutè & irrevocabiliter, realiter & perſonaliter.

Ergò non poterit ſe poſteà tradere conjugi, etſi ſe tradat, nulla erit traditio ex quo ſui juris non eſt, nec poteſt de ſe ampliùs diſponere; prout latè poſt multos oſtendit noſter *Dominicus à Soto de juſt. lib. 7. qu. 2. art. 5.* poſt *concluſionem 2.*

5. Quidam autem rectiùs putant, hoc Profeſſioni competere ſecundo modo; nempè ex conſtitutione Eccleſiæ, prout latè probat *Cajet. in d. loc. 2. 2. art. 7. & Gloſ. in d. cap. rurſùs* ait, quod ſi non eſſet Eccleſiæ conſtitutio, teneret matrimonium, à Religioſo vel Sacerdote ſæculari contractum, *Syl. ver. matrimi. 7. qu. 5.* & alii plures, quos ſequitur *à S. Fauſto lib. 5. Theſ. de Religioſo ſtatu q. 232.*

6. Et eſt deciſio *Boniſacii VIII. de Voto, & Voti Redempt. cap. unic. in 6.* ibi, *Quod Voti ſolemnitas, ſola conſtitutione Eccleſiæ eſt inventa,* & *Gloſ. ibid.* docet, quod Votum ſolenne, non autem ſimplex dirimit matrimonium contractum, & impedit contrahendum, ex Inſtitutione Eccleſiæ; hinc ſi quis emittat Votum Religionis; nempè Paupertatis, Obedientiæ, & Caſtitatis in aliqua Religione non approbata à Sancta Sede, poteſt contrahere, & ſi de facto contrahat, tenet matrimonium: quia deeſt illi ſtatui, in quo Religionis Vota emiſit, approbatio Rom. Pontificis; Igitur Sancta Sedes eſt illa, quæ habilitat & inhabilitat ad contrahendum.

7. Novitii Societatis Jeſu, elapſo biennio in illo ſtatu non poſſunt ampliùs contrahere, non ex natura Voti; quia ſimplicia ſunt, ſed ex *Conſtitutione Greg. XIII.* quam ad favorem ejuſdem Societatis edidit, ſub anno Domini 1584. incip. *Aſcendente Domino.*

8. Quamobrem, ſi Papa caveat, ut Votum Religionis, emiſſum coràm tribus vel quatuor Sæcularibus, valeat, habeatque vim Voti ſolemnis; ſic Vovens non poterit validè nubere; quia per tale Votum incapax factus eſt ad nubendum, & inhabilis ad validè contrahendum, ex Inſtitutione Eccleſiaſtica, prout *Gloſ.* & *Cajet.* in præcit. *locis.*

* * *
* * *

Quæſt. 17. Profeſſus de facto contrahens, an ſit excommunicatus, vel Irregularis, & à quo Iudice debeat puniri?

1. REſpondeo, quod tam Profeſſus, quàm Sacris Ordinibus inſignitus, ſi de facto matrimonium contrahat, ipſo facto eſt excommunicatus, ex *Clem. unic. de conſanguinit. & affinit. in 6.* ibi, *Nec non Religioſos, & Moniales, & Clericos in Sacris conſtitutos, matrimonium contrahentes, refrenare, metu pœnæ, ab hujuſmodi eorum temeritatis audacia cupientes; ipſos excommunicationis ſententiæ, ipſo facto decernimus ſubjacere.*

2. Dixi, ſi de facto contrahant; quia contrahentes ſponſalia de futuro, non incurrunt; quia ſponſalia de futuro non ſunt matrimonium, ſed promiſſio matrimonii; lex autem odioſa debet limitari, & reſtringi, *Cajet. in ſumm. ver. excomm. cap. 47.* & *Navar. in ſumm. cap. 27. nu. 141.*

3. Quod procedit, etiamſi poſt ſponſalia ſit copula ſubſequuta, affectu maritali; quia non ob id tranſeunt in matrimonium, ex *Conc. Trid. ſeſſ. 24. de matrim. cap. 1.* ſecùs de jure antiquo, ſecundùm quod loquitur *Cajet. cit. loc.* & *Sylv. verb. excomm. 9. caſu* 41.

4. Nec addidi, & conſumatum; quia ad hanc cenſuram incurrendam ſufficit, quod matrimonium ſit contractum, licet non conſumatum; nam conſumatio matrimonii non eſt de ſubſtantia ejuſdem, ut patet in matrimonio Patriarchæ Joſeph cum Beatiſſima Virgine, quod fuit ſemper verum & nunquàm conſumatum.

5. Limita tamen in eo, qui clandeſtinè contrahit; utputà, ſine Parocho, & duobus teſtibus, *Petrus Ledeſma de matrim. q. 65. ar. 9. dub. 1.* quia hodie contractus hujuſmodi ex *Decreto Conc. Trid.* non eſt verè Sacramentum.

6. Item in eo, qui non habet intentionem contrahendi, etſi exteriùs ſimulet contrahere, *Suarez de cenſur. diſput. 23. nu. 17.* quia in *d. Clem.* punitur voluntas, etſi effectum non ſit conſequuta, ut dixi; ergò ubi non fuit voluntas, non habebit locum talis cenſura, quod tamen difficile evenire poteſt.

7. Item ſic contrahens fit Irregularis, prout clarè dicitur in *cap. final. de bigamis, & cap. 1. qui Clerici, vel Voventes, & cap. 2. eod. tit.*

8. Quæ Irregularitas eſt ex delicto, *Navar. cap. 27. in ſumm. num. 95.* & *Tolet. lib. 1. cap. 26. num. 7.*

9. Benè verum eſt, quod ad incurrendum hanc Irregularitatem prærequiritur copula, ex *cap. debitum, de Bigamis, & d. cap. fin.* & docet *D. Thom. in 4. ſent. diſtin. 27. q. 3. art. 1. qu. 1. ad 3.* & *Covar. par. 1. § 2. nu. 2. Clem. ſi furioſus, de homicidio.*

10. Cognitio autem hujus Criminis pertinet ad Inquiſitores Sancti Officii, quia Delinquentes in hoc, videntur malè ſentire de Sacramentis, & de Voto ſolemni, & ejus obligatione, & conſequenter ſunt de hæreſi ſuſpecti, prout noſter *Anton. Souſa Aphoriſm. Inquiſit. lib. 1. cap. 8. nu. 16. Pegna 2. par. Directorii, ad quæſt. 49. comm. 74. Laur. Peyr. tom. 2. privil. Minim. in Conſtit. 9. Pauli V. nu. 20. Rodriq. tom. 3. q. 1.* & alii plures in *Comp. Rodriq. reſol. 93.* & *Diana p. 1. tract. 7. de pœnis reſol. 5.*

11. Quod procedit, ſive ſecretè, ſive publicè matrimonium contrahant, *Menoch. de præſumpt. lib. 5. præſumpt. 6. nu. 35.*

Quæſt. 18. Profiteri cogentes an ſint excommunicati?

DIxi in *tract. de Recip. q. 12.*

Quæſt. 19. Profeſſos extrahentes à Religione, an ſint excommunicati?

DIxi in *tract. de Recip. q. 15.*

Quæſt.

Digitized by Google

Q. 20. Profeſſio tacita, quid ſit, & quomodò inducatur?

Am dixi ſuprà, quòd Religioſa Profeſſio, veluti quoddam genus ad expreſſam & tacitam, nihil aliud eſt, quàm naturalis contractus inter Profeſ- & Religionem, in qua profitetur, initus, & ultro, que obligatorius, quæ quippè generis definitio, u- e convenit ſpeciei; nempè, expreſſæ & tacitæ, quia tis eſt; adeò, ut ambæ in hoc tantùm differant; quia ſſio expreſſa eſt contractus expreſſus, ſeu declaratus vel ſcripto, aut utroque modo ſimul, ut dictum

Tacita verò ſolis actibus Profeſſorum; etenim eſſio tacita fit, ſeu inducitur; vel, ut meliùs dicam, imitur introducta, & illata per ſolum exercitium um, qui ad ſolos Profeſſos pertinent; uti eſt, de ferre iter eorum habitum, promoveri ad Ordines, eligi, ugere in Capitulo, & ſimilia; prout habetur expreſsè *porrectum, & cap. Vidua de Regul. & cap. nullus, de in 6. & Clem. eos, de Regul.*

Et patet ex vi nominis, & ſignificatione vocis; quid ſignificat ly, *expreſſa*, & ly, *tacita*? niſi quia illa eſt liter, & ſolemniter declarata; hæc autem præſum- & interpretata, ob exercitium actuum Profeſſo-

. Benè verum eſt, quòd ad hoc, ut tale exercitium am Profeſſionem inducat, multæ prærequiruntur itiones. Primò, ut Religioſus exercens actum, qui los Profeſſos ſpectat, ſciat, quòd per talem actum citur Profeſſio tacita; ſecus ſi ignoraret; quia igno- & errans, non conſentit, *l. ſi quis per errorem, de juriſ- omn. judic.*

Secundò, ut ſponte exerceat; quia omne, quod fit um, & metum, eſt ipſo jure nullum.

. Tertiò, ut fiat de conſenſu ejus, qui poteſt Religio- corporare; quia contractus mutuus exigit conſen- utriuſque partis; qui quidem conſenſus declaratur : aut ſcripto, vel ſignis externis, ut patet in muto, qui xterna ſigna poteſt validè contrahere.

Quartò, ut his actibus utens, habeat animum taci- ofitendi; quia actus agentium non operantur ultra ntatem eorum, *Panorm. in cap. Vidua, de Regularib.*

. Quintò, ut ſit in legitima ætate conſtitutus, & com- probationis anno, ad præſcriptum *Conc. Trid.*

. Nam ubi non poteſt eſſe Profeſſio expreſſa, nec et locum Profeſſio tacita, de quibus latè *Syl. ver. Re- q. 19. Rodriq. tom. 3. q. 17. ar. 1.* cum ſuo *Compend. reſol. Miranda tom. 1. Manual. Prælat. quæſt. 24. ar. 8. Barbo- Decretal. in d. cap. Vidua 4. de Regul. nu. 2. Navar. in 4. n. de Regul. num. 73. à Sancto Fauſto lib. 5. Theſ. quæſt. Portell. ver. Profeſſ. Novit. nu. 4. & Peyr. tom. 1. de Sub- quæſt. 1. cap. 26. §. 3. ver. circà Profeſſionem tacitam.*

Quæſt. 21. Profeſſiones tacitæ, an tollantur per Concil. Triden.?

NEgat *Navar. de Regul. conſ. 35. num. 5.* in 1. editio. *Rodriq.* cit. *loc.* cum aliis præcitatis, & eſt Deciſio Congreg. Concil. quam refert *Armendariz in Addit. ecopilat. l. Navarræ, l. 7. tit. 18. de Relig. num. 6. & l. 2. nu. an. Maria Novar.* in ſua *Lucerna Regul. ver. Profeſſio,* 4.

.. Dummodò ſerventur in eis conditiones prædi- & alia, quæ ſunt per *Trid.* deciſa; tum quia jus anti- m nunquam cenſetur ſublatum, niſi per novum in e abrogetur; adeò, ut expreſſa noceant; ſecus non teſſa.

.. Tum quia *Decretum cap. 19. ſeſſ. 25. de Regul.* quo cavetur, ne detur audientia reclamantibus, & de nullitate Profeſſionum dicentibus, elapſo quinquennio, fundatur in ratificatione & Profeſſione tacita; qua tacitè Profeſſi prohibentur de cætero habitum dimittere.

4. Tum item, quia *Sixt. V.* & *Clem. VIII.* qui fuerunt poſt *Conc. Trid.* manifeſtè proteſtati ſunt, quòd admittendi & admiſſi contra formam *Conſtitutionum* eorundem, ſi quovis modo in Religione permanſerint, nunquam intelliguntur Profeſſi, nec tacitè, nec expreſsè; ſed prorſus ejiciantur, prout in illis eſt videre; quæ proteſtatio non eſſet neceſſaria, ſi Profeſſiones tacitæ fuiſſent omninò per *Trid.* ſublatæ; etenim ſuffeciſſet *Trid.* deciſio.

5. Nec obſtat, quòd prædictum *Trid. in cap. 16. d. ſeſſ.* dicat, *quòd finito probationis anno, Superiores, Novitios, quos habiles invenerint, ad profitendum admittant, aut è Monaſterio eos ejiciant*; nam per hæc verba *Concil.* non negatur, quòd ſi poſt annum permanſerint, non ſint tacitè Profeſſi; ſed tantùm dixit, *ejiciantur*, & omiſit decidere, quid de illis, ſi poſt annum non ejiciantur, ſed permanſerint; verùm ſapienter omiſit, quia caſus omiſſus in aliquo ſtatuto, remanet in diſpoſitione juris communis, ut dicitur in *cap. ſuſceptum, de reſcriptis, in 6.* & habetur in *l. commodiſſimè ff. de liber. & poſthum. & l. ſi cùm dotem, in princ. ff. ſolut. matrim.* & notant *Rodr.* & *Miranda* cit. *loc.*

6. Nec ita officit diſpoſitio *cap. Vidua 4. de Regul. & cap. Ad noſtram, eod. tit.* cùm ſint per dictum *Trid.* correcta in *cap. 15. ſeſſ. 25. de Regul.* adeò, ut Profeſſio tacita nullatenus poſſit induci, nec effici, niſi annali tranſacto Novitiatus curſu, & expletis ſexdecim ætatis Profitentis annis, *Sorb. in Compend. privil. Mendic. ver. Novitius*, poſt 3. *notab.* §. 1. & *Menoch. conſil. 396. nu. 12.*

7. Quod amplia ad omne exercitium quorumcunque actuum Profeſſorum, per quos Profeſſio tacita poſſit induci.

Quæſt. 22. Sæcularis ſe ingerens actibus Profeſſorum, an fiat tacitè Profeſſus?

1. NEgativè; quia de jure *Concil. Trid.* ad hoc, ut inducatur Profeſſio tacita, prærequiritur ultrà legitimam ætatem, annus Novitiatus, qui debet peragi in Monaſterio, & habitu Religioſo, ut ſæpè dixi, & docet *Syl. ver. Relig. 3. q. 19. Navar. 4. comm. de Regul. n. 73. ver. 1. quidam, & de Regul. conſ. 36. nu. 4.* in 1. editio. & *Sanch. lib. 2. Decal. c. 3. nu. 23.*

Quæſt. 23. Novitius deferens per annum Religionis habitum, an in ultimo inſtanti anni probationis, cenſeatur tacitè Profeſſus?

1. REſpondeo affirmativè, ſi habitus, quem defert Novitius, ſit patenter indiſtinctus ab habitu Profeſſorum; prout in Ordine Prædicatorum, in quo & Novitiorum, & Profeſſorum eſt unus & idem omninò habitus, ſola benedictione diſtinctus; & dummodò concurrant qualitates *Conc. Trid.*

2. Secus autem, ſi habitus Novitiorum ſit patenti diſtinctione diſtinctus ab habitu Profeſſorum, nempè, in colore, forma, & ſciſſura; prout in Ordine Minorum, & eſt deciſio *Clem. eos 1. de Regul. in 6.* & docet *Sylveſt. ver. Relig. 3. q. 19. ver. 3. inducitur, Navar. de Regul. conſil. 41. nu. 1* in 1. editio. & *comm. 4. eod. tit. num. 72. & 74.* & *Rodriq. in Comp. reſol. 101. in fin.*

3. Nec requiritur proteſtatio ad hujuſmodi Profeſſionem præcavendam, *Miranda tom. 1. Manual. Prælat. q. 24. ar. 10. in fin.* quia ipſummet ſignum, quod patenter defertur, & quod à Profeſſis diſtinguit, eſt ſufficientiſſima proteſtatio, *Panorm. in cap. ex parte, & cap. poſtulaſti, de Regular.*

Digitized by Google

4. Proinde, talis delatio, quantumcunque producta, etiam ad centum annos; nunquam talem Profeſſionem inducet, *Sylveſt ubi ſuprà*.

5. Nec nocent antiqua jura; quia cenſentur correcta per *d. Clem. eos* 1. de qua re vide in noſtris *Conſtitutionibus, diſtin.1. de Profeſſ. cap.15. text.1. litt. B. fol.61. col.2. ver. ucem declaramus*, ubi multa reperies digna notatu.

Quæſt. 24. *Proteſtatio eorum, qui ſe ingerunt actibus Profeſſorum, de non incurrendo, an impediat Profeſſionem tacitam?*

1. IMpedire quidem, teſtantur *Syl. & Mirand. ubi ſupra*, & docet *Gloſ. in dict. Clem. eos, de Regul.* & *Panorm. in cap. ex parte, eod. tit.* quia, ubi factum eſt multipliciter intelligibile, & agens proteſtatur, quòd non agit illud ad hunc finem; nempè, ut profiteatur; ſed ut magis probet, vel propter aliam juſtam cauſam, valet proteſtatio, & tenet.

2. Eo fortiùs, ſi hæc proteſtatio fiat corde, & ore; nam in tali caſu, ſe ingerens actibus Profeſſorum, nunquam erit coram Deo, nec coram hominibus Profeſſus, prout latè *Navar.* loquitur de Epiſcopo ſe proteſtante, nolle ad Ordines promovere patientes defectus, *de tempore Ordin. conſ.7. nu.4. & conſil.8. nu.5.* in 1. editione.

3. Nec objicies, quòd talis proteſtatio ſit facto contraria; ſi alias maneat in Monaſterio, & deferat habitum Profeſſorum; quia ex tali manſione, & delatione habitus inducitur præſumptio juris, & de jure, quæ non admittit probationem in contrarium; quandoquidem hæc proteſtatio, de qua agitur, non eſt facto contraria; ſed animi declarativa, quæ operatur, ut actus dubii eam ſequentes, intelligantur ſecundùm illam, ex *cap. cùm Magiſter, de Conſtu.* & ex *l. non ſolùm, § morte, de oper. nov. nunc.* & eſt communis ſententia *DD.* ex *Navar. de Regul. conſ.34. nu.3.* in 1. editio. ubi determinat, quòd delatio habitus indiſtinctè ab habitu Profeſſorum, etiam in Monaſterio, & etiam poſt annum 16. completum, ſtante prævia proteſtatione, non inducit Profeſſionem tacitam.

4. Hinc, optimo jure cautum eſt in Dominicana Familia pro Recipiendis ad Profeſſionem, ut inſtante Profeſſione cujuſcunque Novitii, aliquot ante diebus, Prior coram tribus Patribus ad minus, juridicè proteſtetur, accerſito Novitio, quòd liber eſt, ſi vellet diſcedere, & quòd eſt in ſuo poſſe, profiteri, peracto Novitiatus curſu; & hoc fit ad excludendam vim, & metum, cujus prætextu ſolent, de nullitate dicere Profeſſionis.

5. Item, Prior contrà volentem profiteri proteſtatur de multis, prout clariùs eſt videre in noſtris *Conſtu. de Novit. cap.16. fol.59. colum.4.* ob cujus proteſtationem, multorum Profeſſiones, ſervatis ſervandis declarantur nullæ.

Quæſt. 25. *Profeſſio tacita, an inducatur per ſuſceptionem Ordinum?*

1. NEgat *Navar. de Regul. conſ.36. nu.3. & in comm. 4. eod. tit. nu.72. fol.* mihi 381. quod ampliat, *etiam ſi ſuſceptio Ordinum eſſet majorum, & in eis fieret adminiſtratio; utputà, canendo Epiſtolam, aut Evangelium in Eccleſia; adeò, ut per talem ſuſceptionem Ordinum, nec tacita Profeſſio, nec ejus ratificatio inducatur; tum quia id nullo jure ſpeciali cavetur; tum quia ſuſceptio Ordinis eſt res ſeparata à Profeſſione, & à ſeparatis non infertur, l. Propin. de Minor. Tum etiam; quia ſolus actus Profeſſo propriùs, qualis eſt præſtatio ſuffragii in Capitulo, geſtatio habitus Profeſſorum, non ſufficit ad hoc; quantò minùs ſuſceptio Ordinum, quæ non eſt, tam propria Profeſſis*; hæc ille.

2. *Auguſtinus* autem *Barboſa in tract. de iur. Eccleſ. univerſali, lib.1. cap.42. à num.156.* uſque ad *num.167.* refert, contrarium fuiſſe à Sac. Congreg. deciſum; nempè, ex ſuſceptione Ordinum tacitam Profeſſionem induci; & hoc in una *Beneventana*, ſub die 20. Decembris 1619. ſub his verbis.

Cùm Frater Andreas Ponzettus in Religione per octennium permanſiſſet, abſque eo, quòd Profeſſionem emiſiſſet; dicto autem tempore P. M. Curio inſtante, ſacros Ordines ſuſcepiſſet, petiit facultatem dimittendi ſibi concedi.

Sacra autem Congreg. reſpondit, quòd ſuſceptio Ordinum, tacitam Profeſſionem inducit. Quod item refert *Novar. in Lucerna Regul. ver. Profeſſ. nu.23.*

3. Et hoc ideò; quia ſuſcipere majores Ordines ad titulum Religionis, eſt proprium Religioſorum Profeſſorum, quibus ſuccedit Religio, loco Beneficii, cùm profiteantur Paupertatem, & proprium non habeant.

4. Proinde, de hujuſmodi Ordinum ſuſceptione dicendum, ſicut dictum eſt de aliis actibus Profeſſorum, ut hic ſuprà *quæſt.23. & ſequen.*

Quæſt. 26. *Quænam bona, per Profeſſionem Religioſorum, in Religionem transferantur?*

1. DE hac re plura dixi in *tract. de ſucceſſione Monaſterii in bonis Profeſſorum, quæſt.1. & ſequent.* ubi ex multis, quòd primò, & principaliter in jus, & poteſtatem Religionis, ex vi Profeſſionis tranſit ipſe Religioſus, qui Profeſſionem emittit; etenim per Profeſſionem fit membrum, & pars illius Sanctæ Societatis, ob juramentum, & Obedientiæ Votum.

2. Acceſſoriè tamen, & ſecundariò, cum ipſo Profeſſo, in poſſe Religionis tranſeunt Profitentium bona omnia, jura, & actiones, ex *Authen. de Monachis, §. illud quoque, authen. ingreſſi, C. de Sacroſanct. Eccleſ.* & colligunt *Doctores ex cap. ſi qua 19. q.3. & cap. in præſentia, de probat. & cap. quia ingredientibus 19. q.2.* & ex aliis, quæ *ibid.* dixi.

3. Unde, ſicut Profeſſus habet jus exigendi à Religione ſibi omnia neceſſaria; ita, & Religio, jus habet in ejus perſonam, operas, artem, induſtriam, & laborem; eſt enim Profeſſio, ut ſæpè dixi, contractus mutuus, ultrò citroque obligatorius, *Marcell. Megal. 1.2. Inſtitut. Peregrin. Confeſſ. lib.2. cap.27. qu.3. & à Sancto Fauſto lib.5. Theſ. q.230.*

Quæſt. 27. *Profeſſio ſolemnis Religioſorum hominum, an differat ſpecie à ſolemni Profeſſione feminarum?*

1. NOn differre reſpondeo; tum quia ſolemnitas Religionis conſiſtit eſſentialiter in traditione actuali dominii ſui ipſius, in manus Dei, & eorum, qui vicem Dei tenent, *D. Thom. 4. ſent. diſtin.38. q.1. ar.2. quæſtiuncula 3. in corp. Turrecremata in cap. Præsbyteris, num.1. & 2. diſtin.27. & cap.1 27. quæſt.1.* & *Sotus lib.7. de Iuſtit. q.2. ar.5. concluſ.6.* Hæc autem traditio æqua eſt utrobique; ergò.

2. Tum etiam; quia differentia ſpecifica in moralibus deſumitur ex fine, qui quidem eſt unus, & idem in ſolemni Profeſſione Virorum, & Fœminarum; quandoquidem, utraque Profeſſio pro objecto habet reſpicere Caſtitatem, Obedientiam, & Paupertatem, ex *D. Thom.* communiter recepto *2. 2. q.186. ar.3. & 183. ar.1. ibid. Cajet.*

3. Unde fit, ut una ſit definitio Profeſſionis, maris & fœminæ, *Portell. ver. Profeſſio Hermaph. in novo caſu cujuſdam Profeſſionis, nu.7. in medio, Sanch. de matr. lib.7. diſp.25. nu.8. & 9.*

4. Nec obſtat quartum Votum, quod emittunt Moniales

ſs de perpetua clauſura ; quia hoc quattum Votum variat Religionis eſſentiam ; tum quia eſt acceſſo- ; perinde ſequitur naturam principalis,ut conſtat ex quòd ante *Concil.Trid.*& *Conſtitutiones Bonifacii VIII.* .& *Gregorii XIII.* Moniales non ſervabant clauſu- ; nihilominùs erant perfectæ, & veræ Moniales; etiam , quia Viri etiam tenentur ad clauſuram , ad um Prælatorum, non ita ſtrictè, ſed modus non di- ificat rem.

æſt.28. Profeſſio Militum Regularium,an com- rehendatur ſub cap.15. Conc. Trid. ſeſſ.25.de Regul.?

NAvar.de Regul.conſ.23.nu.8. in antiq. *Graff.tom.1. eod.tit.lib.8.conſil.11.nu.17.* ubi longa manu diſpu- tat; an Ordines Militares ſint verè,& propriè Religioſi, *Ricc.in Prax.rerum fori Eccleſ. par.4.reſol.172. à Sancto Fauſto lib.5.Theſ.q.157.*& alii, quos allegat *Barboſa in Col- lect. Doctorum ad d. Cap. Trident.* Negativè reſpon- dent.

3. Tum quia ſtatuta Ordinum Militarium ita ſunt inſtituta & confirmata poſt *Concil.Trid.* à Dom. Papa; adeò,ut poſt annum decimumtertium, abſque Novitia- tus anno habitum ſuſcipiant,& Profeſſionem faciant in ipſomet actu ſuſceptionis habitus.

3. Tum etiam; quia ita fuit à prætorio Rotæ Roma- næ,& Sac. Congreg. deciſum, *Navar.* & *Barboſa* cit.*loc.* & *de off.& poteſtate Epiſcopi,alleg.*101.

4. Quod limita in Hieroſolymitanis Militibus, ex eorum peculiari ſtatuto, ut notant præcitati *Docto- res.*

TRACTATUS XI.

DE PROFESSIONE NULLA.

æſt.1. Quid ſit; & quomodò fiat Profeſſio nulla?

REſpondeo, quòd quoties Profeſſio læditur intrinſecè,toties erit nulla; tunc autem læ- ditur intrinſecè,cùm fit,prætermiſſo aliquo ſubſtantiali modo; vel cùm fuerit inobſer- forma, à lege præſcripta; quia læſio formæ,etiam in imo,irritat contractum, & ſine ſubſtantia nihil po- conſiſtere, ut dicitur in *cap.tua, de ſponſal.& c.ſolet. .2.& cap.detrahe 1.q.1.*

2. Quæ autem ſint ipſi Profeſſioni intrinſeca, vel ſtantialiter annexa; patet ex deciſis, & infrà deciden-

æſt.2. Profeſſio per vim & metum extorta, an ipſo jure ſit nulla?

SOtus de Juſtit.lib.7.quæſt.2.art.1.in exam.2.argum.& Navar.comm.4.de Regul.à num.71.* uſque *in finem, de his,quæ vi,conſ.6.*in 1. editio.& *2.p.eod.tit.conſ.7.nu. tar.tom.3.de Relig.lib.6.cap.4.nu.3.* & *Sanchez in ſum. .cap.3.nu.11.* inquiunt, non valere ; dummodò ſit ſſa metu gravi & injuſto,qui poſſet cadere in Virum ſtantem; ſecus autem; & habetur expreſsè in *cap. tum, de iis,quæ vi,metuſvè cauſa fiunt,* ibi, *Si legitimè batum fuerit, non timore mortis prædictam mulierem igionem intraſſe, aut quod fecit, poſtmodum ratum ha- ſſe, ipſam ad Monaſterium redire, & habitum depoſi- reaſſumere,cenſura Eccleſiaſtica compellatis.*

2. Ergò, à contrario ſenſu, ſi Profeſſio fuiſſet facta metu, & poſteà liberè rata habita non fuiſſet, valida æſtimaretur,ut notat *ibid.Gloſ.in ver.poſtmodum,* & *ap.cùm dilectus,eod.tit.* deciditur, quòd vim paſſo non venitur ; ſi non fuit talis, qui cadere potuit in Virum ſtantem,quod unanimiter *ibid.* docent omnes *Cano- æ.*

3. Et meritò; quia ſubſtantia contractus conſiſtit in ſenſu libero, *l.obligationem.ff.de action.& obligat.* at ubi tus adeſt,deficit conſenſus, *Regul.nihil conſenſui 117.ff. Regul.jur.*ibi, *Nihil conſenſui tam contrarium eſt, quam & Metus,*& *cap.cùm locum,de ſponſal.* ibi, *Cùm locum habeat conſenſus,ubi metus, vel coactio intercedit.* Ergò, ntractus metu initus,erit nullus; tum ratione injuriæ tæ vim patienti; tum etiam ex læſione libertatis, prout *Sot.*cit.*loc.& lib.8.de Juſtit.q.1.ar.7.in ſolut.ad 3. ver- ſerioſius tamen,Sayr.in clav.Reg.lib,2.cap.2.nu.10.*& *Sylv. in ſumm.ver.Metus,* quod totum tanquam juſtiſſimum, ſupponitur à *Concil.Triden.cap.19.ſeſſ.25.de Regul.*

4. Secus dixi,de metu juſto,licet ſit gravis, *Sylv.ver. Metus,q.6.Tabiena ver.coactio,quæſt.8.nu.9.* & *Rodriq.2. part.ſumm.cap.8.concluſ.10.nu.11.*

5. Unde erit valida Profeſſio mulieris, morti con- demnatæ,ſi detur illi vita,ſub hac conditione, quòd fiat Monialis;quia metus,qui juſtè ponitur alicui,non ſuffi- cit ad annullandum Profeſſionem, & eſt deciſio *l.ſi mu- lier,ff.quod metus cauſa,ibique Bart.* & omnes alii *Docto- res.*

6. Idem procedit in eo,qui comprehenſus in ſtupro Puellæ,ſi timore mortis ſe offerat cum illa velle matri- monium contrahere; quia in his & conſimilibus, metùs non incutitur ad contractum ineundum, ſed Reus, vel condemnatus ad mortem, ſua ſponte, hoc medium ſibi oblatum eligit, ad cavendum mortem, & vitæ pericu- lum, *Covar.2.p.cap.3.§.4.num.15.* & *Ledeſma de matrim. quæſt.47.ar.1.dub.1.concluſ.3.Sanchez de matrim. lib.4.di- ſput.12.nu.8.*& noviſſimè *Meroll.tom.1.diſput.1.de volun- tario, & involuntario,cap.3.dub.18.nu.214.* ubi laborioſè multa colligit,quæ & quot requirantur,ad hoc,ut metus dicatur levis & gravis, juſtus, vel injuſtus, cadens in Vi- rum conſtantem, *Sot.cit.loc.de juſtit.lib.7.q.2.ar.1.in 2.ar- gum.Sylv.ver.metus,per totum,*& *Navar.in ſumm.cap.22. nu.50.*

Quæſt.3. Profeſſio, gravi metu emiſſa, an ſit irrita jure naturæ, vel tantùm jure Eccleſiaſtico?

1. QUòd conſenſus coactus Naturali ac Divino jure ſit infirmus,& habeat infirmare,ſeu irritare con- tractus,probat *Scotus in 4.ſent.diſtin.29 q.1.ar.2.* cui ad- ſtipulantur plures, & maximè *Sotus de juſtit.lib.7.quæſt. 2.ar.1.§.ſecundum argum.*paululum infrà,ibi, *& ratio eſt, quòd cùm Voti obligatio non niſi ex arbitrio voventis ortum habeat,naturale eſt,ut dum voluntas illa neceſſitate compel- latur, Votum non ſit legitimum; eò præſertim, quòd Votum eſt opus conſilii,cui metus,viſque repugnat.* Et libro 8.*eod.tit. quæſt.1.ar.7.*poſt 3.*argum. de juramento coacto, in argum. de Voto,§.ſerioſius tamen,*ibi,*promiſſio autem coacta,etiam- ſi fiat cum intentione promittendi,natura ſua eſt caſſa ; non ſolùm illa,quæ fit homini; verùm,& illa,quæ fit Deo.*

2. Tum quia Profeſſio, ſeu Votum ſolemne, vel ſimplex,qua homo profitens,primò & principaliter Deo ſe obligat,& tradit,in tantum placet & acceptatur , in quantum

Digitized by Google

quantum fit ſpontè; Deus enim non acceptat ſacrificia coacta; ſed ſpontè oblata, & hoc non ex ſtatuto Eccleſiæ; quia Conſtitutiones Eccleſiæ Deum non afficiunt; ergò ex natura rei.

3. Tum etiam; quia ſi ſolo jure Eccleſiaſtico conſenſus coactus eſſet nullus, ſequeretur, quòd matrimonium, gravi metu extortum inter Infideles, non eſſet irritum; quia Eccleſia erga Infideles, nihil poteſt diſponere; conſequens autem eſt falſum; nam matrimonium metu initum inter Infideles, eſt item nullum, & infirmum, non jure Eccleſiæ; ſed naturæ, quæ omnimodam libertatem exigit in matrimoniis contrahendis, ad perpetuitatem prolis.

4. Secus autem, ſi fieret metu, & violentia; quia, teſte *Ariſtot. in Ethicis. nullum violentum durabile*; ſecùs autem *Paludanus* & *Riccard. in d. diſtin. q.1. ar. 1.* & *Sylv. ver. matrim. q.11. in fin.* ubi dicit, ita eſſe; quia Eccleſia ſic ſtatuit; quod repetit, *ver. metus, quæſt.* 8. etenim metus levis, & gravis non differunt; niſi ſecundùm magis, & minus, quæ differentia, ſpeciem non mutat; adeò, ut metus levis, ſuaptè natura ſit injurius, & omnis injuria jure venit reſecanda; & tamen hæc non infirmat contractus, ipſo facto; ſicut, & metus gravis matrimonium, & Profeſſionem.

5. Hoc autem non poteſt eſſe ex natura metus, cùm metus gravis & levis ſint unius, & ejuſdem ſpeciei; ambo enim ſunt injurii, & libertatem lædunt; ut dixi, ergò recurrendum eſt ad uſum Eccleſiæ, ejuſque ſtatutum.

6. Nec dices, quòd non reperitur in Eccleſia tale ſtatutum; tum quia ſatis eſt praxis, & antiquus uſus Eccleſiæ; tum etiam; quia *cap. cùm locum, de ſponſal.* generaliter loquitur de omni conſenſu coacto, ibi, *Quòd locum non habet conſenſus, ubi metus, vel coactio intercedit*, & in *cap. notificaſti* 33. *q.5.* ibi, *Summa libertas requiritur in eo, qui Religionem vovet*, & in *cap. Abbas, de his, quæ vi, met.* ibi, *Quæcunque metu, & vi fiunt, iure debent in irritum revocari.*

7. Nihilominùs idem *Sotus in 4. ſent. diſtin.* 29. *q.1. ar.2.* poſt 2. *concl.* § *utrum verò, &c.* ubi latè utriuſque ſententiæ fundamenta examinat, hanc & illam opinionem probabilem judicat; licet hanc ultimam probabiliorem; unde ad objecta reſpondet, & ſe ſubſcribit.

Quæſt. 4. Quid ſit Metus, & quotuplex, & quot conditiones exigat, ad hoc, ut dicatur gravis, cadens in Virum conſtantem?

1. METus, ut à definitione incipiam, teſte *Ulpiano* Juriſconſulto, eſt inſtantis periculi, vel futuri cauſa, mentis trepidatio, *l.1. ff. de eo, quod metus cauſa*, de quo *D. Thom. in 4. ſent. diſtin. 29. q. 1. ar. 1.* & *ibidem Sot. in fin.* ubi docent, quando Vis, & Metus convertantur.

2. Dicitur, mentis trepidatio; quia Metus ortum habet ex forti imaginatione periculi futuri, propè imminentis.

3. Dicitur, inſtantis; quia pericula valdè remota non timentur, nec mentem perturbant.

4. Hic autem Metus, ſolemni diviſione dividitur, in Metum cadentem in Virum conſtantem, & in Virum inconſtantem.

5. Primo modo, Metus ſolet dici gravis, juſtus, ac probabilis; diciturque cadere in Virum conſtantem; quia conſtantiæ, & fortitudini non repugnat; immò ſtat cum illa, & Vir conſtans, & fortis, ubi illum concepit, juſtè, ac probabiliter eo terretur.

6. Secundo modo, dicitur levis, improbabilis, & injuſtus, ex quo fortitudini, & conſtantiæ repugnat; eſt enim meticuloſi hominis, & levis, immò inbecillis, & inconſtantis animi, illum apprehendere, vel timere, prout eleganter *Sot. cit. loc. ar. 2. de juſtit. lib. 7. q. 2. ar. 1. in reſponſ. ad 2.* ubi cum *D. Thoma* latè examinat, quid interſit inter hominem conſtantem, & inconſtantem, qui timet, ubi timendum non eſt.

7. Et quomodò homines ſint in triplici ordine; etenim aut ſunt pertinaces, & temerarii; quippè, qui, more Brutorum, nihil mali bonique apprehendunt, nec timent.

8. Aut meticuloſi, fatui, inconſtantes, & leves, ut impii, qui fugiunt, nemine perſequente.

9. Medio autem ſtatu, ſunt homines conſtantes, & fortes; conſtantia enim & fortitudo mediat inter pertinaciam, & fatuitatem, ſeu imbecillitatem, qua homines ſuffulti, timent, ubi verè timendum eſt, & non aliàs, nec alio modo.

10. Ad hoc autem, ut Metus dicatur gravis, & cadens in Virum conſtantem, multa requiruntur, *Sot. Syl. cit. loc. Tabiena*, & *Armilla ver. coactio, Jo. Bapt. Corrad. 1. p. reſponſ. quæſt.* 147. *Ledeſma ſuper D. Thom. in addit. 4. p. Lopez 2. p. inſtruct. Confeſſ. cap. 20. Graff. deciſ. aur. lib. 2. de juram. meticul. cap. 5. per totum, & in append. ad deciſ. aur. lib. 2. de juram. meticul. cap. 5. per totum, & in append. ad deciſ. aur. lib. 3. cap. 5. de participan. num. 16. & tom. 1. de Regul. lib. 3. conſil. 1. Sanchez de matrim. lib. 4. diſput. 1. nu. 16. à Sancto Fauſto de contractibus in genere, diſput. 4. qu. 39. Bonac. eod. tit. tom. 2. diſput. 3. quæſt. 1. punct. 2. § 33. Merell. tom. 1. diſput. 1. de volunt. dub. 2.* & ante eos *Navar. in Manual. cap. 22. nu. 51. & cap. 17. nu. 5.*

11. Et Primò, ut malum, quod timetur, ſit grave, *l. Metum, ff. de eo, qui met. cauſ.* Secundò, ut æſtimatio, ſeu opinio mali imminentis ſit fortis; nempè, ut timens probabiliter timeat, & advertat, ſibi imminere; non autem vanè, aut leviter; prout expreſsè ex ead. *l.* colligitur, & docet *D. Thom. cit. loc.* Tertiò, ut Metum incutiens, potens ſit, minas exequi; nam timere minas inermis contrà loricatum, vel ſenis, ac debilis contra Juvenem, non eſt conſtantis animi, prout ex *l. famoſi. ff. ad l. Jul. Majeſtat.* ibi, *Nam & perſona ſpectanda eſt, an potuerit facere.* Quartò, ut iſte metum incutiens, ſit ſolitus minas exequi; ſecus autem; ſunt enim multi verboſi, ſeu jactantes, hoc, vel illud facere, qui poſtmodum ira depoſita, nihil curant, nec ampliùs recordantur; vox, vox, & nihil ultrà; & colligitur expreſsè ex *l. unica, § ſi quis Imperatori*, ibi, *Ex perſonis hominum dicta penſemus*, & *l. famoſi. ff. ad Jul. Majeſt.* ibi, *Nam, & perſona ſpectanda eſt, an potuerit facere, & an ante quid fecerit*; & *l. Metum, de his, quæ vi*, ibi, *Metum, non jactationibus tantùm, vel conteſtationibus; ſed atrocitate facti, probari convenit.* Quintò, ut timens non poſſit facilè occurrere malis, ut implorando alicujus auxilium, vel conſulendo Superiorem, *Angel. ver. Metus, nu. 5.* & *Syl. cit. loc.*

Quæſt. 5. Metus cadens in Virum conſtantem, ad hoc, ut dicatur talis, debet ita eſſe abſolutè, an verò reſpectivè in ordine ad patientem Metum?

1. SOtus cit. *loc. de juſtit. ad* 2. docet, quòd Metus cadens in Virum conſtantem, debet attendi ex tribus; nempè, ex objecto, ut malum, quod inſtat, & menti objicitur, ſit grande ex parte rei, ut mors, exilium, carcer, vel amiſſio fortunarum.

2. Secundò, ex parte modi, quo Metus incutitur; nam ſi inermis fœmina, vel puer ſibi mortem comminatur, Metus non erit gravis, nec probabilis.

3. Tertiò, ex parte ſubjecti patientis Metum; quia Virorum conſtantia non conſiſtit in indiviſibili; ſed ſuam habet latitudinem; quia non omnes Hercules, nec omnes Samſones.

4. Unde, Metus, qui Pueros, vel Senes, aut Fœminas excuſat, non excuſabit robuſtos homines; quia non æqua utriuſque conditio.

5. Pro-

Digitized by Google

Proinde, ſi Puella Religionem ingrediatur, Pa- ɪum metu; utputà; quia aſperè,& atrociter tractatur, Monaſterium ſe transferat; ejus Votum tali conſen- nſſum non tenet,cauſa Metus prædicti; qui etiam ſi ɪnor in fœmina, quàm in homines; adhuc dicitur ɪs, cadens in fœminam conſtantem, & annullat tractum; quia in muliere,tanquam ſexus, & ingenii ecillioris,minus metus requiritur,quàm in viro, *Gloſ. o.cùm locum,de ſponſal.ver. Metus, Covar. 2. p. cap. 3. nu.9. Menoch.de arbur.lib.2.cent.2.caſu 135.nu.4. Fa- :.2.par.fragm.ver.Metus,Navar. in ſumm. cap.22.nu.* & refert deciſum ex Rota Romana *Joan. Bapt. Cocci-* n noviſſimis, *deciſ.352.num.5.* & *Graff.* ex multis *de- ɪr.par.2.lib.2.de juram.cap.5.nu.3.*

ſt. 6. Quænam ſint iſta mala, quæ objectivè ufficiunt, ad cauſandum Metum cadentem in ɪrum conſtantem?

R Eſpondeo, quòd Metus Mortis, inter alia retinet primum locum, ad inferendum Metum caden- ,ex *cap.cùm dilectus, de his,quæ vi, metusvè cauſa*

. Secundò, Metus atrocium tormentorum, ut lon- carceris,& ſimilium,ex *l.nec timorem, & l.qui in car- n, eod.tit.*

. Tertiò, Metus ſervitutis; nam privatio libertatis, in tem computatur,ex *d.l.qui in carcerem.*

. Item, Metus ſtupri in virgine,ex eadem *l.*Item Me- amiſſionis ſtatus, vel fortunarum,ex *l.iſti, ff. quod me- auſa.*

. Quibus additur Metus amittendi honorem; quia bono gravior eſt honoris jactura morte ipſa, *Maſ- de probat.concluſ.*1053.*Sanch.lib.4.de Matrim.diſput.* : Metus infamiæ; quia timor infamiæ æquiparatur ori mortis,ex *l.juſta, ff.de manumiſſ.* de quibus latè *ver. Metus,Sot.4.ſent.diſtin.29.q.1.ar.2. Rodriq. 1. p. n.cap.230.concluſ.3.Graff.2.p.deciſ.aur.lib.2.cap. 5. de m.nu.3. &* 4. & nuper latè *Merolla diſput.1.de volunt. 3.dub.6.*

æſt. 7. Mala incutientia Metum cadentem in ɪrum conſtantem, an debeant timeri in pro- ria, vel aliena perſona, ad hoc, ut talem Metum ncutiant?

E T dico,quòd mala,ad hoc,ut cauſent metum præ- dictum, non eſt neceſſe,nec requiritur,ut tantùm antur in propria perſona; ſed ſatis eſt, ſi timeantur erſona conſanguineorum, vel affinium, prout latè *ch.de matrim. lib.4. de conſenſu coacto, diſput. 4. per m.*

.. Unde hujuſmodi timor gravis poterit eſſe in pa- ob recenſita mala comminata,vel illata filiis, vel filia- ,*D.Thom.4.ſent.diſtin.29.q.1.ar.2.ad 2. Sylv. ver. me- tu.1.in fin.* & habetur expreſsè in *cap.ſciant cuncti, de in 6.* ibi, *Vel conſanguineos eorum,* & ex *l.iſti quidem fin.ff.de eo,quod metus cauſa,*ibi, *Hæc,quæ diximus,ad ɪum pertinere, nihil intereſt, in ſe quis ſit veritus, an in ɪſuis; cùm pro affectu, magis in liberis Parentes ter- ɪur.*

3. Item,in marito, ob mala,quæ timentur in perſona ɪris; quia ſunt una caro, *Gen.2. D.Thom.* cit. *loc.* & *Sotus.*

4. Item,in aſcendentibus,ob mala, quæ timentur in endentibus,& vice verſa.

. Item,in ſorore,ob mala, quæ timentur in perſona ɪis; & hoc ideò; quia Natura ipſa, amore conciliat ſanguineos,& affines, tanquam unam carnem, & ex eodem ſanguine derivatos; hinc mala conſanguineo- rum, exiſtimantur propria, jure naturæ.

6. Quod amplia ad amicos, ob mala, quæ timentur in perſona alterius amici, ex quo amicus cenſetur alter Ego,& docet *Ariſtot.lib.9. Eth.cap.4.*

7. Benè verum eſt, quòd iſta extenſio non excedit quartum gradum, per ea multa, quæ notat *Sanch.d.diſp. nu.11.*& *Farinac.2.par.fragm.ver.metus, nu.78.*

Quæſt. 8. Metus gravis, non incuſſus ad extor- quendum contractum, an irritet contractum?

1. N Egant *Sotus lib.7.de juſtit.quæſt.2.ar.1.in 2.argum. ver.at verò, cùm metus multiplex ſit, & in 4. ſent. diſtin.29.q.1.ar.3.ver.de Voto,Covar,2.p.cap.3. §. 4. nu.16. Anton.Cucus lib.5.Inſtit. Canonc. tit.12. num.118.Ludov. Lopez 2.p. inſtructorii, de matrim.cap. 40. §. præterea pro hujus materia,Sanchez de matrim.lib.4.diſp.12.nu.3.à San- cto Fauſto de contractibus,diſp.4.q.42.ver.3.dico,Bonac.di- ſput.de Voto,quæſt.2.pun.3. §.1. num.7.* & nuper *Meroll. diſput.1.de volunt.cap.3.dub.18.n.212.*

2. Tum quia ita colligitur ex *cap.ſicut nobis,de Regul.* ubi votum factum à morbo laborante, mortis timore, dicitur obligare, ex quo timor à morbo incuſſus,non fuit illatus ad extorquendum contractum Voti; tum etiam; quia incutiens metum,non intendit tali modo cogere ad ineundum contractum, nec vim paſſus poteſt dici, quòd compellatur ad vovendum, vel contrahendum, in caſu, de quo agitur; ſed ipſe elegit tale medium ad evaden- dum periculum,quod ſibi imminet.

3. Proinde,ſi captus à Turcis voveat jejunare,vel da- re aliquid alicui Eccleſiæ,ut Deus eum eripiat ab illa ſer- vitute,tenet proculdubio Votum,& ſecundùm hæc pro- cedit, *Decretum Conc.Trid.ſeſſ.25.de Regul.cap.19.* quic- quid alii dicant.

Quæſt. 8. Profeſſio admiſſa à Prælato, vel Capitulo per Vim, & Metum cadentem in Virum conſtan- tem, an ſit nulla?

1. S Varez *tom.3.de Relig.lib.6.cap.4.nu.19.* Reſpondet negativè.

2. Tum quia talis irritatio, ob metum Capitulo, vel Prælato incuſſum, nullo jure cavetur; etenim jura annul- lant conſenſum Profitentis,ſi gravi metu extorqueatur; non autem conſenſum Capituli, vel Prælati acceptantis; etſi huic,vel illi Vis,& Metus inferantur; tum etiam; quia odia non ſunt extendenda,ſed limitanda; hæc autem ir- ritatio,ſeu nullitas, de qua agitur, eſt odioſa; ergò debet reſtringi.

3. *Leſſius* autem *de juſtit.lib.2.cap.41.dub.7.nu.61.* ve- riùs ac probabiliùs affirmat, talem Profeſſionem, ob Vim,& Metum illatum Capitulo acceptanti, eſſe nul- lam; tum quia matrimonium eſt nullum, cauſa metus, ſive Viro, ſive Fœminæ incutiatur; quia pro validitate contractus matrimonialis requiritur conſenſus mu- tuus; nempè,ſponſi,& ſponſæ,& quòd uterque ſit liber, & ſpontaneus; ſecus autem, nullum erit matrimonium; quod procedit in matrimonio ſpirituali; nam arguere à matrimonio carnali ad ſpirituale, tenet argumentum, ex *cap.inter corporalia,de translat. Epiſcop.*

4. Tum etiam; quia ad hoc, ut juſtitia ſervetur in contractu, debet eſſe æqualis conditio utriuſque partis; non enim juſtum foret, unam partem præ altera gra- vari.

5. Profeſſio autem,de qua agimus, eſt quidam con- tractus inter Religionem,& Religioſum, ultro citroque obligatorius, ut ſæpè dictum eſt.

6. Quippè qui neceſſariò, ac ſimpliciter, petit libe- rum

Digitized by Google

rum conſenſum ambarum partium; ergò ſi ad ejus validitatem, ex parte Religioſi Profitentis requiritur conſenſus omninò liber, & abſolutus à metu; ita pariter requiritur, ut ſit ex parte Religionis; ſecus autem gravaretur magis una, quàm altera pars.

7. Confirmatur, quia conſenſus Religioſi Profitentis, & Religionis acceptantis, ad invicem ſe reſpiciunt; ſunt enim correlativæ; ergò, quod dicitur de uno, oportet, ut dicatur de reliquo; quia diſpoſitum in uno correlativorum, cenſetur diſpoſitum in reliquo, argum. *cap. quoniam multos* 11. *q.* 5.

8. Tum item Tertiò, quia Vis & Metus de ſua natura habent annullare contractum, ex quo de ſe opponuntur libertati, ergò erit ſemper talis, ubicunque reperiatur; quia cauſa formalis nunquam cernitur abſoluta à ſuo effectu formali.

9. Et additur, quòd *cap. cùm locum, de ſponſ.* generaliter loquitur de omni conſenſu coacto, ibi, *Quod locum non habet conſenſus, ubi metus, vel coactio intercedit*; & lex, quæ generaliter loquitur, generaliter debet intelligi.

10. Nec valet objectio, quod odia non ſunt extendenda; quia retrocitati Canones, & Eccleſiaſtica Statuta non ſunt odioſa, ſed gratioſa, in favorem ſcilicet Religionum, & libertatis humanæ.

Quæſt. 10. *Profeſſio, ob ſolum metum reverentialem emiſſa, an ſit irrita?*

1. HÆC quæſtio eſt intricata, & circa eam diverſificant *Doctores*; nam quidam dicunt, quòd ſolus, & nudus metus reverentialis irritat Profeſſionem, & hujus opinionis fuit *Gloſ. in cap. præſens* 20. *qu.* 3. *in ver. Patrem*, ibi, *Hic habes, quòd timor Patris impedit matrimonium ſpirituale*, *Navar.* 2 *par. conſ. lib.* 4. *de ſponſal. conſ.* 20. *nu.* 4. in 1. editio. *& lib.* 3. *de Regul. conſ.* 84. *nu.* 4. *& in Manual. Confeſſ. cap.* 22. *num.* 51. *& cap.* 17. *num.* 5. *&* 30. poſt *Adrianum*, & alios dicit, quòd omnis metus, etiam minor juſto, excuſat in foro conſcientiæ tantum, quantum juſtus, ſi metus ille fuit cauſa; ſaltem, ſine qua non, ſi abſque illo, actus non fuiſſet factus, Et in 1. *p. conſ. lib.* 1. *de renunciatione, conſ.* 3. *nu.* 6. in 1. editio. ait, quòd metus reverentialis Parentum, excuſat à valore Profeſſionis, & Matrimonii; licet non ſit alioquin juſtus, ubi notat, quòd ad excuſandum coram Deo à peccato tranſgreſſionis legis humanæ, ſufficit metus, vel timor, etiam non juſtus, ſi fuit ille cauſa tranſgreſſionis, *Jacob Graff.* multis citatis, *deciſ. aur. p.* 1. *lib.* 2. *cap.* 56. *de honor. Parent. n.* 18. *Rodriq. tom.* 3. *quæſt.* 17. *ar.* 15. *&* 18. cum ſuo *Compend. reſolut.* 101. *nu.* 78. *Anton. Diana* 3. *p. Moral. tract.* 2. *de dub. Regul. reſolut.* 91. *Portell. ver. Profeſſ. nulla, nu.* 12. *Matth. de Afflict. deciſ.* 69. *nu.* 4. ubi eleganter tractat de teſtamento filiæ, quæ Patrem inſtituit hæredem, & de donatione, ab uxore facta Viro, ob nimiam reverentiam maritalem, & de legatis factis, ob precum importunitatem, & *Urſill. illid. nu.* 5. *Menoch. de arbit. cent.* 2. *caſu* 136. *nu.* 8. *Sayr. de Regul. deciſ.* 91. *Aloyſ. Ricc. Collect.* 932. *in fin. & in* 4. *p. deciſ.* 247. & alii plures, quos allegat *Barboſa in Collect. Conc. Trid. cap.* 19. *ſeſſ.* 25. *de Regul. nu.* 4. & *Navar. in Lucer. Regul. ver. Profeſſ. nu.* 29.

2. Et colligitur ex *Reg. velle, ff. de Regul. jur.* ibi, *Velle non creditur, qui obſequitur Imperio Patris, vel Domini*, & ex *l.* 1. *§. quæ honorandæ, ff. quarum rerum actio non datur*, ibi, *Et hoc cauſa cognita, ſi liquidò appareat, libertum, metu ſolo, vel nimia patroni reverentia; ita ſe ſubjeciſſe*, & ex *l. pœnult. ff. de furtis*, ubi dicitur, tacentem, viſo furto, ob nimiam reverentiam, non videri conſentire.

3. Immò, ex *d. cap. præſens*, ubi *Nicolaus Papa* nullam declarat Profeſſionem cujuſdam, qui habitum ſuſceperat ex metu, & reverentia Patris, ibi, *Uſque dum Divina inſpiratione compunctus, propria voluntate Regulæ ſe ſubdat.*

4. Ac etiam ex Declarat. Sac. Congreg. Concil. q[…] ob ſolum metum reverentialem declaravit, nullam e[…] Profeſſionem cujuſdam Fœminæ, & refert ex *Farin[…]* *Hier. Rodr. in d. reſolut.* 101. & *Novar.* & *Portell. cit. loc.*

5. Alii verò, & longè veriùs tenent, ſolum metum [re]verentialē non ſufficere ad irritandum contractum, [niſi] illi adjungantur minæ, aut verbera, vel aliæ circūſtan[tiæ], ob quas dicatur cadere in Virum conſtantem; ita *Bar[tol.] in tract. de Tyran. & in l. ad invidiam, C. quod metus cau[ſa]*, ubi dicit, quòd ſola reverentia mariti, non cauſat [ju]ſtum metum in uxore; niſi minæ proceſſerint, aut verbe[ra], *Innoc. in cap. cauſam matrimonii, de off. Delegati*, *Abb[…]* *cap.* 1. *de ſponſal. impuber. nu.* 4. *Covar.* 2. *p. cap.* 3. *num.* 7. [...] rejecta opinione de ſolo metu reverentiali, dicit, quòd cauſa nullitatis illius Profeſſionis recenſitæ in *d. cap. præ[…]ſens*, non fuit ſolus Metus, ſed Metus gravis, & juſtus [ca]dens in Virum conſtantem, *Gram. deciſ.* 103. *num.* 4[…] *Ca[…]pyc. deciſ.* 159. *num.* 34. *Joan. Vinc. Anna allegat.* 114 *San[…]chez de matrim. lib.* 4. *de conſenſu coacto, diſput.* 7. *num.* 7. & *diſput.* 9. *num.* 11. ubi ſupponit ex multis, quòd Metus re[…]verentiæ, abſque minis, vel aliis circumſtantiis agg[ra]vantibus, non dicitur gravis, nec cadens in Virum con[…]ſtantem, nec ſufficiens, ut forus externus concedat re[ſciſ]ſionem contractus, & alii plures *Doctores* graviſſimi, [tam] *Juriſtæ*, quàm *Canoniſtæ*, quos citat, & ſequitur *Paul. Lay[…]man. moral. lib.* 4. *tract.* 5. *de ſtatu Relig. cap.* 5. *nu.* 6. *Mor[…]* *tom.* 1. *diſput.* 1. *cap.* 3. *de volunt. dub.* 11. à *nu.* 65. uſque [ad fi]nem, & *Bonac. tom.* 1. *de matrim. quæſt.* 3. *pun.* 8. *num.* 6.

6. Et eſt deciſio Rotæ Romanæ, quam refert *Nav[ar.]* 2. *p. conſil. d. lib.* 4. *de ſponſal. nu.* 6. ubi idem declarat, [lo]qui, non de ſolo, & nudo Metu reverentiali; ſed qu[…]nus inducit Metum, & facit Filium, vel Subditum d[e] nolente volentem.

7. Ultrà aliam deciſionem, quam refert *Farinac. tom.* 2. *deciſ.* 579. qua fuit dictum, Profeſſionem ob ſolum Metum reverentialem non eſſe irritam.

8. Et habetur expreſsè in *cap. final. qui Clerici, vel V[o]ventes*, ubi Votum emiſſum, præcepto Regio, vel Pa[ren]tum, non eſſe nullum; ergò Metus reverentialis, ſolita[…] acceptus, non eſt cadens in Virum conſtantem, ſecu[s au]tem, Dom. Papa in *d. cap.* irritaſſet Votum dictum, [in] quo Metus cadens in Virum conſtantem, annullat vo[…]tum, & in *cap. Puellæ* 20. *q.* 1. adjuncta *Gloſ.* ubi pon[de]rans illa verba, *non coactæ Parentum imperio*, ſubjungit, quòd *Gratianus* à contrario ſenſu ſubinfert, quòd i[…] fuiſſent coactæ à Parentibus habitum ſuſcipere, p[o]tuiſſent illum deſerere, & ad ſecunda Vota tr[an]ſire.

9. Ergò, coactione excluſa reſtat firma Profeſſio[…]rum, etſi imperio Patris, habitum ſuſcepiſſent; e[…] duo attendit *textus*, ſeu *Leo Papa*, & quòd illæ Pu[el]læ ſunt ingreſſæ imperio Patris, & quòd non fuerunt co[…]actæ, ly, *Imperio*, refertur ad Metum reverentialem; [ly] *Coacta*, ad Metum gravem, qui de ſe eſt potens irrit[are] contractum; ergò excluſo Metu gravi, Parentum rev[e]rentia non nocet.

10. Sed quid, ſi is, cui debetur reverentia, ſit crudelis, & ſolitus ſævire, ubi ſuæ non obtemperatur voluntati, vel timeatur de enormi læſione bonorum? vide *Sanch.* & *Meroll.* qui ambo latè diſputant ad partes in præcit. lo[c.]

11. Ex quibus colliges, quòd metus reverentialis, tam in Viro, quàm in Fœmina, ad hoc, ut irritet contractum, debet eſſe gravis cadens in Virum, vel in Fœminam conſtantem, ſecus autem, ſi ſit levis, ut dixi ſuprà, & recordare, quòd aliud eſt, loqui in foro conſcientiæ, & aliud, in foro externo, de quo in præſentiarum diſceptamus.

* * *

Quæſt.

uaſt. 11. Metus reverentialis, in quibus Perſonis locum habeat?

RESpondeo, habere locum in omni perſona, quæ aliquo jure ſubjectionis alteri ſubjicitur; ut in lerico reſpectu Epiſcopi, in Servo reſpectu Domini, in æculari reſpectu Magiſtratûs, in Uxore reſpectu Mariin Filio reſpectu Patris, & ſimilibus.

2. Et hoc ideò; quia hi Superiores præſunt, & alii ipſis bjecti ſunt; qui duce natura, quandam reverentiam & ſequium debent, quæ reverentia naturaliter incutit tirem & pudorem, ut minus audeant illorum volun-contradicere.

3. Quod amplia ad Socerum, ex quo ſe habet ut Pa-ut in *l. quia Parentes* 17. *ff ſolut. matrim.* & docet *Jaſon l. tranſactionem, num.* 1. *C. de tranſaction.*

4. Item ad Avum, qui ut pater colitur, *Navar. de con-ſ. conjug. conſ.* 3. *num.* 2. in 2. edit.

5. Item ad omnes aſcendentes, qui tanquàm Patres bentur & coluntur; quod pariter procedit reſpectu itoris, & Curatoris, qui ſe habent loco Domini vel rentis, *Navar. conſ.* 10. *de his, quæ vi, & Sanch.* poſt iltos *lib.* 4. *de matrim. diſput.* 6. *num.* 27.

6. An autem procedat in Filio, reſpectu Matris? Ne- t Regens *Rovitus conſ.* 13. *num.* 4. *& ſequen. vol.* 2. ex quo inæ minus timentur, cùm minus audaces ſint, & im-cilliores ex *l. quiſquis, ver. ad filios, C. ad l. Jul. Maieſt.*

7. Hinc, & ex aliis infrà dicendis, in Curia Archiepiſ-pali Neapolitana fuit deciſum contra quandam Puel-a Profeſſam, quæ inſtabat, ſuam Profeſſionem decla-i nullam, ex eo, quòd illam emiſerat compulſa ex vi tus reverentialis materni, & refert *Aloyſ. Ricc. in* 4. *p. ſ.* 247.

8. Tum quia nullus Metus Matris poteſt eſſe in con-eratione; nam Pater, & non Mater habet filiam in eſtate, & ad ipſum, & non ad Matrem ſpectat, illam rte Monaſterio, *Gloſ. in cap. addidiſtis, ver. Mater*, & *Archid.* 20. *q.* 1. & alii multi.

9. Tum etiam; quia Metus Parentum non eſt ſuffi-s ad reſcindendam Profeſſionem; niſi præcedant æ aut verbera, ex *cap. final. qui Clerici, vel Voven.* & *Gloſ. ver. Metu Regio*, & eſt communis opinio *Docto-r.*

5. Id ipſum *Portell. ver. Profeſſio nulla ex jure naturali, ex natura contractus, n.* 12. *ver. pro quo nota* refert, fuiſ-Sac. Congreg. deciſum, in cauſa cujuſdam Monialis gantis nullitatem ſuæ Profeſſionis, ex eo, quod illam iſſet, metu reverentiali Amitæ ſuæ Monialis; tum et-, quia Profeſſio Religioſa poteſt annullari per timo-reverentialem Patris, ſeu Parentum ſi ſit talis, qua-leſideratur; ſecus autem per timorem reverentialem ium conſanguineorum, prout docet *Gloſ. in cap. præ-* 20. *qu.* 3. & *Navar. lib.* 1. *de renunciatione conſ.* 3. *n.* 6. *& de ſponſal. conſ.* 26. *n.* 4. *Rodr. tom.* 3. *q.* 17. *art.* 15. quam-ſibi non conſtet in *art.* 18. ubi determinat, non valere feſſionem factam à Puella educata in Monaſterio, imorem reverentialem Abbatiſſæ.

5. Tum quia, dum filii & filiæ non ſtant in poteſtate rum conſanguineorum, non habent, quid mali poſ-timere.

7. Hinc non habet locum Metus reverentialis in So-, & Fratre minori, reſpectu Fratris majoris natu; niſi è habitent inſimul, & ab illo gubernentur, & nu-itur.

Igitur radix metus reverentialis naſcitur ex ſimulta-cohabitatione, & ex perceptione alimentorum, pro-ptat *Capyc. deciſ.* 159. *nu.* 35. *Lanar. conſ.* 43. *n.* 30. *Anna r ſingul.* 339. & *Anna Filius conſ.* 73. *n.* 15. *vol.* 1. & alii es, quos ſequitur *Sanch.* cit. *loc. num.* 28.

. Undè Filius emancipatus, ſi vivat ſeorſum à Patre, vel Filia, aut Soror minor, non poterunt irritare contractus ex cauſa Metus reverentialis; quod extende ad avunculos, & amitas; dum ſeorſum vivunt, & ſui juris effecti ſunt, & non habent quid timeant, *Cravet. conſ.* 49. & alii infiniti, quos ſequitur *Meroll. d. cap.* 3. *de voluntario, diſput.* 1. *dub.* 13. *num.* 93. *& ſequen.* quod eſt valdè notandum pro quotidianis occurrentiis.

Quaſt. 12. Profeſſio facta ex dolo, vel ex falſa cauſa finali, an ſit valida?

1. ET quidem valere, docet *Sylveſt. in ſumm. ver. divortium, q.* 22. *Armill. eod. ver. nu.* 16. *Navar. lib.* 3. *de conver. conjug. conſ.* 3. *num.* 4. in 1. editio. ubi agit de eo, qui abiit in Regionem longinquam, in qua facto teſtamento finxit ſe mortuum; undè ſua Conjux intravit Monaſterium, in quo ſolemniter Profeſſa eſt, credens ſuum Virum eſſe mortuum, quod nullatenus feciſſet, niſi id crediſiſſet, *Turrecremata in Decretis, in cap. conſtituit* 20. *q.* 3. *in fin. Sanchez* latè, multis citatis *de matrim. lib.* 10. *diſput.* 9. *de divortio, qu.* 2. *num.* 20. & nuper *Meroll. diſput.* 1. *de volunt. cap.* 3. *Coroll.* 7. *num.* 807.

2. Et eſt deciſio *d. cap. Conſtit.* 20. *quaeſt.* 3. adjuncta *Gloſ.* ubi ex *Concilio Magotienſi* deciditur, Profeſſionem, dolo Monachorum factam, eſſe validam, & in doli pœnâ privandos eſſe ſucceſſione hæreditatis illius Profeſſi.

3. Et *cap. ex parte, el* 2. *de conver. conjugat.* ibi, *Quamvis falſa ſit cauſa, per quam ad ſuſceptionem veli prædicta mulier eſt introducta*; etenim *ibi* deciditur, Profeſſionem mulieris, quæ falsò exiſtimans, ſe poſſe à Viro leproſo recedere; ingreſſa eſt Monaſterium, validam fuiſſe, non obſtante ejus errore, & falſa cauſa, & *cap. magnæ, de voto*, juncta *Gloſ. in ver. ut veniret*, deciditur, Votum Peregrinationis Hieroſolymitanæ, validum fuiſſe; licet cauſa ceſſaverit.

4. Quod habet locum, nedum in cauſa impulſiva, ſeu motiva voluntatis, prout *Panorm. in d. cap. ex parte, & Suar. tom.* 2. *de Relig. tract. de Voto, lib.* 1. *cap.* 11.

5. Verùm etiam, & in cauſa finali; etſi error eſſet invincibilis quantumvis, dummodò ſubſtantialia non lædat, *Sanchez* cit. *loc. num.* 20. & *Meroll. num.* 815.

6. Quia ſicut dolus, & error, qualiſque ſit, non irritat matrimonium; niſi error fiat circa ſubſtantialia; utpotè circa perſonam, vel conſenſum.

7. Ità pariter, nec Profeſſionem; eſt enim Profeſſio ſpirituale matrimonium, & à matrimonio carnali ad ſpirituale tenet argumentū; undè æquiparantur in *cap. quoniam frequenter*, §. *porrò, ut lite non conteſtat.* Et hoc ideò; quia licet dolus, vel error ſit quantumvis invincibilis, ad cadens in Virum conſtantiſſimum; adhuc non tollit libertatem, nec liberum lædit arbitrium; niſi foret circa ſubſtantialia Profeſſionis.

8. Hinc, minimè poterit Profeſſionis invalidare contractum; ſecus autem Metus gravis cadens in Virum conſtantem, ex quo tollit perfectam libertatem, ut ſuprà dixi.

9. Nec objicies ex *l. & eleganter, ff. de dolo*, ubi irritantur ipſo jure contractus omnes bonæ fidei, ex errore, ſivè dolo dante cauſam contractui celebrato; quando alter contrahens eſt doli particeps.

10. Tum quia civilis & laica poteſtas non poteſt comprehendere Profeſſionem Religionis, quæ tota eſt Eccleſiaſtica; tum etiam, quia licet dolus dederit cauſam contractui, non ideò Profeſſus dicetur in eo deceptus; quia ſe Chriſto per Profeſſionem conjunxit; nam quomodò is poteſt dici deceptus, cujus conditio melior effecta eſt? Tum etiam; quia non reperitur jus canonicum, quod his contradicat.

11. Proindè, falſa cauſa non impedit Monachatum, & in ſpiritualibus, dolus adverſarii non vitiat contra-ctum,

Digitized by Google

ctum, Eminent. Cardin. *Turrecremata in fin. d. cap. conſtituit, ibique Gloſ. ver. cogatur*, & in *dict. cap. ex parte, verb. falſa cauſa*.

12. Nec dices, quòd ceſſante cauſa finali, ceſſat diſpoſitio cujuſcunque contractus; quia hæc objectio laborat eodem prædicto morbo; quia aliud eſt, loqui de contractibus civilibus, & aliud, de ſpiritualibus.

13. Item, unica eſt cauſa finalis Profeſſionis; nempè, Dei cultus, hoc eſt Deo perpetuò ſervire, hoc vel illo modo. Cæteræ autem cauſæ ſunt potiùs impulſivæ, quàm finales, quæ moraliter movent, & alliciunt, quod item facit cauſa finalis; etenim movet tantùm in eſſe objectivo, ſeu quatenus ſtat ſub apprehenſione, & veluti objectum, ſic movens antecedit actum liberum, qui à voluntate eligitur, abſque ulla læſione libertatis; Ergò error cauſæ finalis, non erit error, nec defectus in ſubſtantia; dum voluntas ſic mota, liberè omninò eligit, & conſentit, ut ſuprà dixi.

14. Nec replices, quòd Profeſſio, ſeu Votum ſolemne Religionis, non minus liberum conſenſum deſiderat, quàm Votum ſimplex; & quòd Votum ſimplex, ex errore cauſæ finalis, irritum redditur, ex defectu liberi conſenſus; etenim nihil eſt magis contrarium conſenſui, quàm error, *l. ſi per errorem, ff. de juriſdict. omn. judic.* indeque inferas, quòd ſic erit Religionis Profeſſio.

15. Nam paritas non currit; quia Votum ſimplex comparatur ſponſalibus; eſt enim ſimplex promiſſio, quæ, etſi debeat eſſe libera, nihilominùs ſimpliciter pendet à voluntate promittentis, quæ quidem virtualiter eſt conditionalis; hoc eſt, ſi cauſa, ob quam, inducitur ad promittendum, ſubſiſtat; quâ variatâ, fit error in ſubſtantia, ſeu in conditione, ſine qua non.

16. Profeſſio autem comparatur matrimonio, quod conſiſtit in mutua traditione Perſonarum, quarum altera alteri conjugi traditur; ità & Profitentis Perſona traditur Religioni.

17. Undè, contractus matrimonii & Religionis, correſpondent contractibus emptionis, venditionis, & permutationis, quibus res, & pretium commutantur.

18. His autem non nocet error cauſæ finalis; ſed error materiæ, nempè, rei, vel pretii, ut ſi pro tritico conſignentur fabæ, vel pro auro, in pretium, detur auricalcum. Sic & contractui matrimonii nullus error nocet; etiam ſi ſit cauſæ finalis; niſi ſit circa materiam matrimonii, ut ſunt perſonæ, & conſenſus; loquimur de matrimonio, prout ſe habet ex parte rei, in eſſe naturæ, abſtrahendo ab omni alio.

19. Hinc, ſolus error circa Perſonas, annullat matrimonium; utpotè, ſi N. putans contrahere cum Berta, contrahat cum Lucretia, matrimonium erit irritum; quia eſt error in ſubſtantia, ut omnes docent.

20. Ità à pari, ſi quis putans profiteri in Religione D. Dominici, profiteatur in Religione D. Franciſci, quod item procedit, quoties deceptio erit notabilis circa Inſtitutum, & ſubſtantialia Regulæ, quæ ille profitetur, prout latè *Sanch.* & *Meroll.* cit. *loc.*

Quæſt. 13. Profeſſio fictè emiſſa, ut putà, oretenus facta, ſed non corde, an ſit valida?

1. NEgativè, quoad forum poli, ex defectu legitimi conſenſus, qui eſt omninò neceſſarius ad ſubſtantiam contractus, ut dictum extat, & eſt deciſio *cap. perlatum 1. de iis, quæ vi, metuvè cauſa, & cap. ad id, de ſponſ.* & docet *Cardin. Turrecremata in cap. quod interrogaſti 28. diſtin. num. 1. Navar. lib. 3. de Regul. conſil. 23.* in 1. editio. *& conſil. 28. eod. tit. num. 2. Sanch. de matrim. lib. 7. diſp. 1. 37. num. 60.* & alii plures, quos ſequitur *Barboſa in d. cap. perlatum, num. 2.* Quia quoad Deum attenditur animus, non autem opus externum; ipſe enim intuetur cor, & quæ intus ſunt, non quæ extrinſecùs nota hominibus.

2. Secus autem quoad forum contentioſum, & eſt deciſio *d. cap. quod interrogaſti 27. diſtin.* ibi, *Pænitentiam agat de illuſione nefanda, & revertatur ad id, quod ſpopondit*, & *cap. Viduas velare 27. q. 1.* ibi, *Velit, nolit, Sanctimoniæ habitum ulteriùs habere debet*; quibus in *locis*, Viduæ ſolemniter profeſſæ, coactæ ſunt redire, non admiſſa earum excuſatione, qua dicebant, quòd fictè eſſent Profeſſæ; & colligitur ex *auth. Sanctiſſimi Epiſcopi, §. ſi verò Conſtantinopolitano, & §. fin. ſi verò Monaſterium ad hæc, ut in authen. quomodò Epiſcopos, §. ſemel.*

3. Undè, quoties quis ſuſcipit habitum ſecundùm formam canonicam, & promittit ſervare, & vivere ſecundùm illam, licet fictè ſuſceperit, non poterit eum ampliùs deponere; aliàs fieret Religioni grande præjudicium; hinc juſtè cogitur in illo perſeverare; ſecus turbaretur Regula Eccleſiaſtica, argum. *cap. per Laicos 16. q. 7.*

4. Et ſicut in matrimonio carnali, Eccleſia judicat ſecundùm actus exteriores, & non ſecundùm actus interiores, qui ſibi non poſſunt innoteſcere; ità in matrimonio ſpirituali, Eccleſia non judicat de occultis; ſed per externa præſumit interna; nam interna per externa declarantur.

5. Proindè, quantumcunque quis non intendat contrahere matrimonium; ſi tamen exprimat verba contractus matrimonii, ſi conjuges aliundè ſint habiles ad contrahendum, Eccleſia judicat, illud eſſe verè matrimonium, & coget illum cum illa habitare, etſi fictè dicat, contraxiſſe, vel ore, & non corde protuliſſe illa verba; quæ exprimunt conſenſum contractus matrimonii.

6. Ità & in Profeſſione, quantumcunque quis non intendat ſe obligare ad Vota Religionis; ex quo tamen ſponté profitetur, & non proteſtatur aliquod in contrarium, Eccleſia coget illum ſervare Profeſſionem; quia præſumit ſolemniter voviſſe, & animum habuiſſe profitendi, juxtà diſpoſitionem *d. cap. quod interrogaſti, & cap. Viduas.*

7. Undè, ſicut excommunicat eum, qui eſt tacitè Profeſſus, ad hoc, ut remaneat in Clauſtro; ità & hunc excommunicat, ut ſervet, quod per Profeſſionem promiſit; prout benè declaratur in *Conſtit. Ordin. Prædic. diſtin. 1. de Profeſſ. cap. 15. litt. C. fol. 62. num. 3.*

8. Benè verum eſt; quòd is fictè Profeſſus, ſi voluerit è Religione recedere, & dicere de nullitate Profeſſionis, ob defectum intentionis, & conſenſus non præſtiti. Hoc debet per idoneos teſtes probare, quod eſt difficillimæ probationis; tum quia, negativa, de ſua natura eſt improbabilis; tum etiam; quia quæ pendent ex animo, Deus tantùm novit; tantò minus, quantò præceſſiſſet proteſtatio, vel adeſſet vehementiſſima præſumptio; nec ſtandum eſt ejus juramento, prout latè *Turrecremata* cit. *loc.* & *Gloſ. in d. cap. quod interrogaſti, ver. finxit.*

9. Si autem voluerit cum bona conſcientia in Religione permanere, ſatis erit, quòd ſecretò, & in animo ſuo denuò conſentiat; nec requiritur novus conſenſus ex parte Conventus, ſi in primævo permanſerit; ſicut patet in matrimonio fictè contracto, quòd ad hoc, ut validum ſit omninò, ſufficit, ut ſuperveniat novus conſenſus ejus, qui ſimulatè contraxit, manente in virtute priori conſenſu, prout lepidè *D. Thom. 4. ſenten. diſt. in 29. q. unica, art. 3. quæſt. 2. ad 2. D. Anton. 3. p. tit. 1. cap. 7. in medio, Viguerius lib. inſtit. cap. 16. ver. 6. Turrecremata 31. qu. 2. Syl. ver. matrim. 8. q. 11. dic. 4.* & alii plures noſtræ Familiæ, quos ſequitur *Sanchez lib. 2. de matrim. diſput. 32. n. 8. quæſt. 3.*

*****

Quæſt. 14.

...æſt. 14. Si fictè Profeſſus non poterit ſuæ profeſſionis nullitatem probare, & recuſet ratificare, an poſſit fugere, remoto ſcandalo?

DIvus Thomas cit. loc. *Sanchez de matrim. lib. 2. diſput. 39. num. 11.* & *Meroll. tom. 2. diſput. 4. de lege eccleſiaſt. cap. 14. dub. 8. diffic. 10. num. 79.* Affirmant; quia ...ram Domino non eſt verè Profeſſus, & ob id, remoto ſcandalo, & occaſione ſibi præſtita poterit fugere, nec fugiens, in foro conſcientiæ erit obnoxius Apoſtatarum pœnis, vide infrà *quæſt. 41.*

...æſt. 15. Profeſſio facta cum mala intentione nempè, ut fornicetur vel furetur, an valeat?

AFfirmat *Gloſ. in cap. quod interrogaſti, diſtin. 27.* & *Navar. conſil. 28. de Regul. num. 2. & 3.* dummodò ...fitens intendat eſſe Religioſus; ſecus autem; quia ſi... utile per inutile non vitiatur; ità, nec principale per ...m acceſſorium.

2. Ficta autem, & non ſincera intentio eſt ſubſequens ...aſu noſtro, ad Religioſum eſſe; quandoquidem ſola ...ligatio, non autem impletio Votorum eſt de eſſentia ...ligionis, prout eleganter declaratur in noſtris *Conſtit. ...15. de Profeſſis, fol. 62. col. 2. in med.*

3. Proindè, ſi quis fiat Religioſus, ea intentione, ut ...m primum ſit Abbas, vel Epiſcopus, valet ejus Pro...io; vel ſi voveat aliquam Religionem, ſine animo ...vandi Regulam, obligatur ad eam ſervandam, *Navar. loc. & in Manual. cap. 12. num. 50.*

4. Idem procedit in eo, qui ſe obligat per Profeſſio...n ad Vota Religionis; licet non intendat ſolvere, ...d promiſit; quia ſola obligatio, non autem impletio ...torum eſt de eſſentia Religionis, ut dictum eſt.

5. Secus autem dixi, ſi deſit animus ſe obligandi Re...onis; quia ſine conſenſu, & animo non poteſt Profeſ... coram Deo ſalva conſiſtere, ex *cap. tua, de ſponſal.* & ...cet *Navar. ubi ſuprà, in fin. num. 3.*

...æſt. 16. Profeſſus fictè, ſi poſt quinquennium dubitet, an huic ſuæ Profeſſioni de novo conſenſerit, utrum poſſit Religionem relinquere?

SUppono ex deciſis, quòd fictè Profeſſus, ſi renuat conſentire, poteſt è Religione aufugere, & habi...a deponere, remoto tamen ſcandalo.

2. Nunc autem ultrà progredior, quid ſit dicendum, ...ic Profeſſus, elapſo quinquennio non recordetur ...ſenſiſſe, an poſſit in ſæculum redire? Affirmant qui...n, & probabiliter, eò, quòd dubitans, an votum, vel ...amentum emiſerit, ſi præmiſsâ diligentiâ nequeat ...ium vincere, non tenebitur Voto vel Juramento; ...uo nulla eſt poſſeſſio pro Voto, & Juramento; ſed ... pro libertate voventis, *Sot. de Juſtit. lib. 7. quæſt. 3. ar. ... num. 2. ver. ſed eſt hic, Medin. lib. 1. ſumm. cap. 14. §. 7. ...r. tom. 5. de cenſur. diſput. 40. ſect. 5. num. 15.* & multis ...tis *Aloyſ. Ricc. par. 1. deciſ. 4. in fin.*

3. Proindè, ſi quis eſt certus, quòd promiſerit, ſe ali...d facturum, per verba, quæ poſſunt habere ſenſum ...biguum, an ſint juratoria, nec ne? & dubius ſit de in...ione, & ſignificatione, in qua illa dicere voluit; judicium eſt pro libertate promittentis, *Cajetan. 2. 2. q. 89.* ...& *Covar. cap. quamvis pactum 1. p. § 2. num. 2. in fin. ...uar. tom. 2. de Relig. tract. de juram. lib. 2. cap. 33. num. 5.* ...à pari dicendum, ſtante conſcientia dubia fictè Pro...

4. Nihilominùs, quod non poſſit, elapſo quinquen... Religionem deſerere, verius eſt; quia in dubio melior ...onditio poſſidentis; in caſu autē, de quo agitur, poſſeſſio ſtat pro Religione, ſeu Profeſſione; nam pro eo ſtat poſſeſſio, pro quo ſtat juris præſumptio, unde, quando non conſtat de veritate, ſtandum eſt præſumptioni juris, *Sot. lib. 7. de Juſt. q. 3. art. 2. ver. hic vero,* & latè *Menoch. de præſumpt. lib. 4. præſumpt. 83.*

5. Et hoc ideò; quia præſumptio juris habetur pro veritate; donec oppoſitum probetur; prout ex multis colligit *Simancas de Cathol. inſtit. tit. 50. num. 6.* & *Menoch. de præſumpt. lib. 1. q. 4. num. 3.*

6. Verùm, in hoc caſu, jus præſumit, eum ratificaſſe Profeſſionem, & hinc denegat audientiam Profeſſis, qui, tranſacto quinquennio volunt reclamare, allegantes, Profeſſionem eſſe nullam, ut patet ex *Triden. cap. 19. ſeſſ. 25. de Regular.*

7. Et additur, quòd hæc præſumptio eſt juris, & de jure, quæ non admittit probationem in contrarium, ex *l. ſunt perſonæ, ff. de Relig. & ſumpt. funer.* ibi, *Summa eſt ratio, quæ pro Religione facit,* & docet *Navar. de Regul. conſ. 13. num. 10.* in 2. editio. & *Meroll. tom. 2. diſput. 3. cap. 3. de conſcientia dubia 20. Coroll. num. 281.* ſecus autem, ſi hujuſmodi Profeſſus incipiat dubitare de ratificatione Profeſſionis, antè quinquennium elapſum; quia prædicta ratio in præſumptione fundata, antè quinquennium non militat.

Quæſt. 17. Profeſſio in foro poli nulla, ob carentiam libertatis Profitentis, an ex conſtitutione Eccleſiæ poſſit fieri valida in eodem foro?

DIxi in *tract. 12. de reclam. quæſt. 27.* vide *ibi.*

Quæſt. 18. Profeſſio facta ſub pacto, vel conditione illicita, an ſit nulla?

1. CElebris eſt quæſtio, circa quam variant *Doctores, Sylv. in ſumm. ver. Relig. qu. 7. & 8. Navar. comm. 2. de Regul. num. 14. & lib. 3. eod. tit. conſ. 20. num. 2. Covar. tom. 1. par. 1. cap. 3. §. 1. num. 18. Marc. Ant. Genuenſ. in practic. Eccleſ. q. 266.* ubi hinc indè diſputat, *Aloyſ. Ricc. par. 4. deciſ. 340. num. 11. Miranda tom. 1. Manual. Prælat. qu. 25. art. 9. & quæſt 28. art. 2. Rodriq. tom. 3. quæſt. 17. art. 6. Joan. Cruc. lib. 2. de ſtatu Relig. cap. 3. dub. 2. D. Barthol. à Sancto Fauſto lib. 8. quæſt. 20. & 21.* & alii plures, quos ſequitur *Barboſa in cap. inſinuante, qui Cler. vel Voventes, num. 2.*

2. Tu autem cum diſtinctione reſolve; aut conditio, ſub qua fit Religionis Profeſſio, eſt contraria ſubſtantiæ Religionis, quæ coaleſcit ex tribus Votis ſubſtantialibus; nempè, Paupertatis, Obedientiæ, & Caſtitatis.

3. Aut non; ſi primo modo, certum eſt, quòd Profeſſio erit nulla, ſecus autem, prout expreſsè docet *Gloſ. in cap. Monachi, de ſtat. Monach. ver. adminiſtratione,* ubi reſpondet ad objecta, & in *cap. ultimo, de condit. appoſitis,* ubi dicitur, quòd ſi aliqua apponatur conditio in matrimonio, contrà eſſentiam matrimonii, utique erit nullum omninò. Ità à pari, ſi in Profeſſione aliquid apponatur, quod ſit contra ſubſtantiam Religionis, Profeſſio erit nulla, & à matrimonio carnali ad ſpirituale tenet argumentum, *cap. inter corporalia, de tranſlat. Epiſc.*

4. Nec mirum, quia omne contrarium deſtruit ſuum contrarium, ut ex *cap. ſolet 32. quæſt. 2. & cap. detrahe 1. q. 1.* colligitur, quòd ſine ſubſtantia nihil poteſt ſubſiſtere, *cap. tua, de ſponſal.* & latè *Sanchez de matrim. lib. 7. de conſenſu conditionato, diſp. 9. ad 4. & diſput. 25. num. 21. & in Decal. lib. 5. cap. 4. num. 99.*

5. Et ſicut Deus non acceptat conditionem illam; ità, nec acceptat Promiſſionem, ſeu Profeſſionem, *Covar. cit. loc. & Bonac. de clauſur. quæſt. 11. pun. 10. diff. 2. §. 2. num. 4.*

Digitized by Google

6. Proindò, ſi Profeſſio, ea conditione fiat, de habendo proprium, & de retinendo ſuarum rerum dominium; erit omninò nulla; etenim hæc conditio pugnat cum Religioſa Paupertate; quandoquidem, non habere proprium, eſt adeò eſſentiale, & intrinſecum ſtatui Monachorum, ut nec Romanus Pontifex poſſit ſuper hoc diſpenſare, prout expreſsè habetur in *cap. cùm ad Monaſterium, de ſtatu Monachorum*, & docet *Gloſ. in cap. ſolet*, ubi ex multis oſtendit, quòd deficiente aliqua conditione eſſentiali alicujus rei, actus eſt nullus.

7. Quibus adde novum jus *Conc. Triden. ſeſſ.25. cap.2. de Regul.* quo prohibetur omninò aliquid poſſidere, etiam ad uſumfructum, & Sac. Congreg. declaravit, *Quaranta in ſumm. Bull. ver. caſus reſervati.*

8. Idem dic de eo, qui eo pacto obedientiam promiſit, ut ad ſui libitum poſſit vivere, vel quòd ſemper debeat præeſſe, & nullibi ſubeſſe.

9. Item, qui Caſtitatem profitetur, ea adjecta conditione, ut ſibi liceat uti carnali copula; hæ namque conditiones, & Vota Religionis, ſeſe evertunt; quia duo contraria, uni & eidem ſubjecto inſimul nequeunt inhærere.

10. Secus autem, ſi quis profiteretur, ſub conditione manendi in propria domo, vel colligendi fructus, hinc indè dependenter à Superiorum voluntate; quia hæc conditio non eſt contraria eſſentiæ, nec adverſatur ſubſtantiæ Religioſæ Profeſſionis, prout latè *Navar. in d. conſ.20. num.2.* & eſt deciſio *cap.2. de ſtat. Monac.* ubi permittitur peculium, de Prioris licentia, *cap. de Viduis 27. q.2.* quo dicitur, & Viduas, & Virgines poſſe fieri Regulares, & manere in domibus ſuis, ſupple, de licentia Superiorum.

11. Quod extende ad eum, qui Profeſſionem emiſit, ſalva facultate teſtandi de patrimonio ſuo, prout cenſuit Sac. Congreg. Conc. ſub anno 1613. die verò 14. Decembris, & refert *Novar.* in ſua *Lucerna. Regul. ver. Profeſſ. num.20.*

12. Et hoc ideò, quia Religioſus Profeſſus per uſum incertum, ſeu revocabilem, & dependentiam à voluntate ſui Superioris, non fit proprietarius; ſed obedientiarius, & Regularis, ubicunque eſt de licentia Prælati, cenſetur eſſe in Monaſterio; prout, poſt priſcos *Sanch.* & *Barboſa* in præcitatis *loc.*

13. Item, amplia ad eum, qui Profeſſionem emittit, animo dominandi, vel ociandi, aut diſcurrendi; hæ namque cauſæ intrinſecè non lædunt, nec vitiant ſubſtantiam Profeſſionis, *Marcus Anton. Genuenſ. in practicabilibus Eccleſ. quæſt.266.*

Quæſt.19. Profeſſio facta ſub conditione de futuro, an ſit valida?

1. NEgat *Sanchez lib.5. in Decal. cap.8. num.88.* & alii, quos ſequitur *Bonac. de matrim. quæſt.2. pun.9. & de contractibus diſput.39. pun.4. q.1. & de Voto, in tractatu de leg. diſput.4. quæſt.2. pun.2. num.2. & de clauſur. quæſt.2. pun.10. diff.2. §.1. num.4.*

2. Tum quia conſenſus neceſſarius ad Profeſſionem, debet eſſe abſolutus, non autem conditionatus, prout eſt ille, qui pendet à futura conditione; tum etiam; quia actus agentium, non operantur ultrà intentionem eorum.

3. Sed intentio ſic Profitentis, eſt obligare ſe ſolùm dependenter ab illa conditione. Igitur, uſque dum non fuerit adimpleta conditio, non intendit ſe obligare; ſecus autem conditione adimpleta; quia tunc tranſit in conſenſum abſolutum, ſi interim non fuerit mutata voluntas. Nam ſi fuerit mutata, anteaquàm purificetur conditio, nulla revera remanet obligatio.

Quæſt.20. Profeſſio facta in aliqua Religione, non approbata à Dom. Papa, vel admiſſa ab eo, qui authoritatem non habet, an ſit valida?

1. NEgativè, per ea multa, quæ latè dico in *tract. de Tertiariis utriuſque ſexus, q.7. & 11.* & docet *Navar. de Regul. conſ.18.* ubi nullam declaravit Profeſſionem quorundam Eremitarum; ex duplici capite; tum quia emiſerant Profeſſionem in Religione, non approbata à Sancta Sede; tum etiam, quia illam fecerunt in manu cujuſdam Matthæi, qui non habebat poteſtatem admittendi, nec Religioni incorporandi; etenim de intrinſeca ratione Religionis prærequiritur, ut Vota ſolemnizentur ſub aliqua Religione determinata, & approbata à Sancta Sede, & manu Prælati, qui poſſit Religioni incorporare, ex *cap. ad Apoſtolicam, de Regul.*

2. Quæ duo copulativè requiruntur; prout idem *Navar. cit. loc. conſ.62.* in 1. editio. *Portell. in dub. Regul. ver.3. in additio. num.3. & in 2. tom.1 p. caſ.16. num.8.* ut Profeſſio quorundam Tertiariorum declaratur nulla, ob prædicta. Et hoc ex *Decr. Gregorii XIII.* cujus *Decreto* declarantur nullæ quædam Profeſſiones admiſſæ per quendam Didacum, ſine canonica authoritate admittendi, *ibi.*

Cùm autem Eremitæ iidem prædictam Profeſſionem in manibus ejus, qui illam recipiendi facultatem non habebat, emiſerint, eademque Profeſſio nulla & invalida redderetur; prout meliùs eſt videre in ejus *Bulla*, quam per extenſum refert *Rodr. in Collect. privil. fol.1017.* ex quibus multa inferuntur, juxtà doctrinam *Sanct. Thom. 2.2. qu.184. ar.5. in corp. & 186. ar.9.* ſed vide, quæ infrà dico *quæſt.41.*

Quæſt.21. Profeſſio emiſſa in manu Epiſcopi, per Fratres Religionum exemptarum, an ſit valida?

1. NEgativè, & conſtat ex immediatè deciſis; quandoquidem Epiſcopus in caſu poſito non eſt Superior Monaſterii; nec habet authoritatem Religioni incorporandi, ex quo ferè omnes hodiè Religiones ſunt exemptæ, & maximè Mendicantium; quæ ſtant immediatè ſub protectione Romani Pontificis. Secus autem reſpectu aliarum ſibi ſubjectarum, *Navar.* cit. *loc. Rodr. tom.3. q.17. ar.11. Bonac. de clauſ. q.2. pun.11. §.5. diffic.2.* & alii, quos Egòmet allego in *tract. de Tertiariis, quæſt.7. & 11.*

Quæſt.22. Prælatus nominatim ſuſpenſus ab admiſſione Profeſſionis, ſi quem ad Profeſſionem admittat, an ſit Irregularis?

1. NEgant *Doctores*, ex quo admittere ad Profeſſionem non eſt actus Ordinis, nec Juriſdictionis ſpiritualis, pertinentis ad Eccleſiæ claves; ſed cujuſdam Superioritatis civilis dominativæ; etenim eſt duplex dominium; nempè, civile ſæculare, quo Reges, Principes, & ſimiles, &c. & alterum Eccleſiaſticum, quo Papa, & alii Inferiores Prælati, ſuis dominantur Subditis, &c.

2. Tu autem conſidera, an Prælatus ſit ſuſpenſus ab officio, & jurisdictione, *Avila de cenſuris, diſput.2. dub.4.* & *Suar. eod. tit. diſput.27. ſeſſ.2. num.3.*

Quia violans ſuſpenſionem, exercendo actus ſolius juriſdictionis, qui non ſunt conjuncti cum actibus Ordinis, non incurrit in irregularitatem; quia hoc non reperitur in jure expreſſum, *Sylv. verb. ſuſpenſio, q.5.*

3. Secus autem, ſi admittat quempiam ad Profeſſionem in pompa Eccleſiæ, ut benedicendo veſtes cum ſtola, recitando collectas, & alias preces; quia præfata

Digitized by Google

benedictio eſt exercitium Ordinis Sacri, & conſe-nter incidit, *Bonac. de ſuſpenſ. diſput. 3. punct. 4. n. 6.*

Quæſt. 23. Profeſſio excommunicati, an ſit valida?

Didacus Covar. p. 2. cap. 6. de his, quæ matrimonium impediunt, Navar. comm. 4. de Regul. num. 25. & Rodriq. tom. 3. q. 17 art. 14. & 2. p. ſumm. cap. 8. concl. 9. num. ajunt, quòd ſic, & eſt deciſio *cap. illorum 32. de ſent. excom.* qua ſuſceptio Regularis habitus, facta per excommunicatum, declaratur valida; nec alio indigere; niſi abſolutionis beneficio, ibi, *Qui Religionis habitum in monaſterio receperunt*, & *cap. ſignificaſti 6. de eo, qui duxit matrimonium*, ubi cujuſdam excommunicati matrimonium declaratur validum, ibi, *Legitimum judices matrimonium prædictum.*

2. Et à matrimonio carnali ad ſpirituale tenet argumentum, ex *cap. inter corporalia, de translat. Epiſc.*

3. Bene verum, quòd ſic Profitens, venialiter peccat, quo communicatio eſt illi interdicta, etiamſi non ſit denunciatus, vel publicus Clerici percuſſor; ſufficit enim, quòd in foro conſcientiæ ſit verè excommunicatus. Immò, & mortaliter, ſi expreſsè Profeſſioni, de qua loquimur, addantur preces ab Eccleſia inſtitutæ; etenim hoc eſſet communicare in Divinis, ut poſt alios advertit *D. Barthol. à Sancto Fauſto lib. 5. Theſ. q. 204.*

Quæſt. 24. Profeſſio admiſſa, vel acceptata ab excommunicato declarato, vel ſuſpenſo, an ſit valida?

1. Reſpondeo, non valere, quia acta juriſdictionis facta ab excommunicato publico, & manifeſto, ſunt irrita; ſecus autem facta per excommunicatum toleratum, vel occultum, prout conſtat ex *extravag. ad evitanda.*

2. Sed admittere quempiam in Religionem, & Profeſſos Religioni incorporare, ſunt actus juriſdictionales, quippè qui præſupponunt publicam authoritatem in Ordine; aliter non poſſet in univerſum toti Ordini incorporare.

3. Nec benè dicitur, quòd Religioni incorporare, ſit actus, non juriſdictionis, ſed poteſtatis œconomicæ, & dominativæ; quia poteſtas incorporandi Profeſſos delegatur à Dom. Papa, prout conſtat ex *Conſtit. Honorii III. incip. Religioſam vitam eligentibus*, qua noſtro Patriarchæ Dominico datur facultas recipiendi ad Ordinem.

Ibi, *Liceat quoque, Clericos, vel Laicos liberos, & abſolutos è ſæculo fugientes, ad converſionem recipere, & eos abſque contradictione aliqua retinere*, ut in *prima Bulla* noſtri *Bullar.*

4. Poteſtas autem Dominativa, & Oeconomica, ut Viri ſuprà Uxorem, & Domini in Servum, non indiget, ut inſtituatur à Domino Papa.

5. Item, ille Eremita Matthæus, de quo *Navar. conſil. 18 de Regul.* & Didacus, de quo *Portell. in 1. p. caſ. 16.* ſuper congregatos ſibi Subditos habebat poteſtatem œconomicam.

6. Nihilominus, admiſſiones, & receptiones per eoſdem factæ, fuerunt à *Papa Gregorio XIII.* declaratæ nullæ, ex defectu authoritatis in acceptante, ibi, *Cùm autem Eremita idem prædictam Profeſſionem in manibus ejus, qui illam recipiendi facultatem non habebat, emiſerint; eademque Profeſſio nulla, & invalida reddatur*; ergò ſimplex poteſtas dominativa, & œconomica non ſufficit ad incorporandum Religioni, & diſtinguitur ab illa.

7. Item P. Generalis Ordinis, eadem poteſtate, qua reſpicit totum Ordinem, & Communitatem perfectam, recipit ad Ordinem; & vice ejus, eadem authoritate Prior Provincialis, vel Conventualis cum ſuo Capitulo incorporat toti Ordini, & non ſolùm uni privatæ domui Profitentes in ſua Religione.

8. Et iſta, ex quo reſpicit perfectè totam Univerſitatem Religionis, non poteſt dici Oeconomica, ſed Univerſalis, prout docet *Covar.* ex multis in *Regula Peccatum, de Regul. juris, in 6. 2. p. §. 9. num. 8.* quem ſequuntur plures, quos citat *Bonac. de legibus, diſput. 1. quæſt. 1. pun. 3. num. 3.* & *Meroll. tom. 3. diſput. 7. de multipl. juriſdict.*

9. Quibus additur, quòd poteſtas dominativa ſimplex non habet forum contentioſum; nec poteſtativè, & juridicè poteſt cognoſcere de delictis eorum, qui ſibi ſubduntur.

10. Undè, Pater non poteſt punire publicè homicidium ſui filii, vel aliorum domeſticorum; ſed ſpectat ad Prætorem, publicum juſtitiæ Miniſtrum.

11. At Prælatus, eadem authoritate, qua Profeſſum recipit ad Ordinem, cognoſcere habet de crimine Profeſſorum, quos ſæpius torquet, carceribus mancipat, & ad triremes deſtinat.

12. Item adde, quòd ſolemniter recipere Vota, & Juramenta Jurantium, & Profitentium, ſunt effectus juriſdictionis, & poteſtatis coactivæ, reſpicientis Univerſitatem perfectam, qua & eadem tranſgreſſores, & perjuri puniuntur, quæ nequeunt verificari de poteſtate Oeconomica.

13. Et quod dico de excommunicato denunciato, extende ad ſuſpenſum declaratum; quamobrem, ſi Prælatus ſit ſuſpenſus ab authoritate admittendi, & Religioni incorporandi, ſi incorporet, & admittat, admiſſiones hujuſmodi erunt nullæ, ex defectu authoritatis, nam privatus facultate recipiendi, nulliter recipit; ſicut Parochus ſuſpenſus ab aſſiſtendo matrimonio, nulliter aſſiſtit, *Bonac. de clauſ. q. 2. pun. 11. diff. 2. §. 5. num. 7.*

14. Si modò roges, qua de cauſa Profeſſio facta per excommunicatum declaratum valet; ſecus autem admiſſio & incorporatio per Prælatum, ut dictum eſt.

Reſpondeo, quia ità expreſſum reperitur in jure, & ratio eſſe poteſt; quia Profeſſio reſpectu Profitentis dicitur contractus oneroſus, & odioſus, quo perpetuò ſe privat libertate, & ponit hominem ſuper caput ſuum, & ſe obligat ad magna onera; quod non procedit reſpectu acceptantis; ea autem omnia, quæ ſunt in odium excommunicatorum, per eoſdem excommunicatos poſſunt fieri, & facta tenent.

Quæſt. 25. Excommunicatus profitens, an acquirat jus petendi à Monaſterio, victui neceſſaria?

1. Navar. in comm. 4. de Regul. cui inhæret *Rodriq. tom. 3. qu. 63. de Simonia, art. 3. & p. 2. ſumm. cap. 8. num. 10.* ait, quòd per Profeſſionem Regularem, vel Monachalem duo quæruntur ſeu fiunt.

2. Alterum eſt, mutatio ſtatus de Sæculari in Regularem; & hoc non impeditur per ſimoniam, nec per excommunicationem.

3. Alterum eſt, jus habendi victum, & veſtitum indeterminatum ex communi, aut per portionem privilegiatam, ſeu determinatam Canonicalem, vel Monachalem, quod quilibet Canonicus, vel Monachus rectè receptus habet; & hæc impeditur per ſimoniam, & excommunicationem; donec ſubſequatur abſolutio & diſpenſatio.

4. Et ratio diverſitatis eſt, quia acquiſitio ſtatus eſt quaſi acquiſitio cujuſdam characteris Ordinis, qui perpetuò durat; jus autem percipiendi victum, eſt quoddam beneficium, cujus acquiſitio impeditur per ſimoniam, & excommunicationem; donec abſolutio & diſpenſatio ſubſequatur.

Digitized by Google

5. Quod idem *Navar.* dixit in *cap. non dicatis, comm. 2. de Regul. num. 67. in fin. ver. addo decimo quartò.* ubi dicit, quod *Regularis poteſt deponi à Canonicatu, vel Monachatu, licet non deponatur ab Ordine, ſicut Sæcularis poteſt deponi à beneficio, quamvis non deponatur ab Ordine. & ſic non tollitur ſtatus ille, nec mutatur in Sæcularem; ſed ſolum tollitur vox in Capitulo, & victus integer:* hæc ille.

6. Et confirmatur; quia in beneficiis attenditur capacitas Clerici, tempore præſentationis, ut poſt alios *Rota Romana in deciſ. 69.* ſed in illo tempore præſentatus ad beneficium Regulare, erat ſuſpenſus, aut excommunicatus, vel irregularis, ergò.

7. Et additur, quod excommunicatis beneficia conferri non poſſunt, ex *cap. poſtulaſti, de Clerico excommunicato miniſtrante, Gloſ. in cap. ſi forte de elect. in 6.* & fuit ità ſæpè deciſum, ex *Aloyſ. Ricc. prax. 1. p. deciſ. 184. & 185.* in 1. editio. & *in 2. p. prax. reſolut. 314.*

8. Et hoc ideò; quia excommunicatus eſt incapax jurium ſpiritualium, ex *cap. cùm dilectus, de conſuetudine.*

9. Nihilominùs, præſuppoſitum eſt falſum, ſeu minor propoſitio, quia ſubſumitur, quòd Profeſſio ſit verè, & propriè beneficium, ex qua Profeſſione dimanat, ut Profitentes tanquàm beneficiarii, victum, & alimenta in Religione habeant, tanquam fructus beneficii.

10. Etenim, dicitur beneficium impropriè, & largo vocabulo; quandoquidem ad beneficium Eccleſiaſticum non admittuntur Laici, nec poſſunt admitti, per vulgata jura; ſecus autem ad Profeſſionem, ut manifeſtum eſt.

11. Ergò, ſicut appellatione beneficiorum ſtrictè non veniunt dignitates, nec portiones, *Gloſ. in cap. 1. de Regul. jur. in 6. & in Clem. Auditor, ver. beneficio, de reſcriptis, & in cap. cùm illis, de præbendis, in 6.*

12. Ità nec Profeſſiones, & ſicut fictione juris Religio dicitur Religioſorum beneficium; ità pariter & eorum Profeſſio.

13. Igitur, ſupradicta jura, quibus cavetur, quòd beneficia non ſint conferenda excommunicatis, habent locum in veris & propriis beneficiis, ſecus autem in beneficiis largè dictis; Aliter, nec Profeſſio excommunicatorum eſſet valida, prout benè notat *D. Barthol. à Sancto Fauſto lib. 5. Theſ. q. 206.*

14. Confirmatur, ex quo Profeſſus per Profeſſionem dedit Religioni ſe ſuaque omnia, jura, & actiones, irrevocabiliter; unde habebit alimenta? Nonne etiam & depoſito ac ſuſpenſo à beneficio debentur alimenta ex fructibus beneficii, ne is cogatur mendicare, in opprobrium Ordinis Clericorum, *Gloſ. & Doctores in cap. Paſtoralis, §. verùm, in verbo admiſerant, de appellat. & in cap. cùm Vintonienſis, de elect. Abbas in cap. Apoſtolicæ, col. 3. de exception.*

15. Qua de cauſa, hoc totum ad Regulares non debet extendi, qui majori paupertate, & neceſſitate premuntur.

16. Nec objicies, quòd hoc non habeat locum in excommunicatis, quibus ex redditibus beneficii nihil datur. Quia hoc procedit in excommunicatis pertinacibus, & inſordeſcentibus, qui abſolutionis beneficium omittunt procurare, *Graff. deciſ. aur. p. 1. lib. 4. cap. 14. de effect. excomm. num. 7.* ſecus autem in Regularibus, qui quotidiè ferè à cenſuris abſolvuntur, & aliundè non habent victitare.

Quæſt. 26. Profeſsio ſimoniaca an valeat?

1. Affirmativa deciſio habetur in *cap. quoniam 40. de Simonia,* ex quo benè colligitur, quòd ſimoniacè Profeſſus, non poteſt validè contrahere, nec liberè in ſæculum redire; ſed debet in carcerem detrudi, vel diſpenſativè ibidem remanere, *Navar. comm. [illegible] de Regul. num. 25. ver. in contrarium.* & *Rodriq. tom. [illegible]* *art. 3.* ubi examinat verba *Decretalis* prædictæ, & *à Sancto Fauſto dict. lib. 5. quæſt. 209.*

2. An autem liceat, abſque labe ſimoniæ, [illegible] dare vel exigere, intuitu ſuſceptionis habitus, vel Profeſſionis; & quæ praxis ſit obſervanda circa ſimoniacos, & pœnas eorundem, latè dixi in *tract. de Recip. q. 16.*

Quæſt. 27. Profeſſio emiſſa à Novitio inhabili ad ſervitia Religionis, an ſit valida?

1. Etſi inhabilis Novitius profitendo peccet, [illegible] omnius validè profitetur; dummodò ejus [illegible] litas ſit nota & manifeſta; prout cenſuit Sacra Congregatio Conc. ſub die 26. Junii 1621. & refert *Noz* [illegible] *Lucer. Regul. verb. Profeſſio, num. 40.*

2. Et extenditur ad Moniales, & hoc ideò: quia promiſſio eſt de eſſentia Religionis, non autem [illegible] unde inobſervantia præceptorum non præjudicat [illegible] præcipuè ſi juſta cauſa excuſat ab actuali ſervitio, [illegible] *ſelect. Canon. qq. cap. 17. num. 8. Rodriq. tom. 3. qu.* [illegible] *10. Navar. lib. 3. de Regul. conſ. 42.* in 1. editione, [illegible] *Fauſto lib. 5. Theſ. q. 126.*

Quæſt. 28. Capitulum, an poſſit conſentire, [illegible] bens incurabilem infirmitatem, validè profiteatur?

1. Reſpondeo negativè, per ea multa, quæ dixi in *tract. de poteſtate Capit. & de elect.* ubi in deciſ. habes, quòd Capitulum non poteſt ad electionem admittere incapaces, niſi habeat poteſtatem diſpenſandi, [illegible] quia Capitulum nihil poteſt contrà Regulam, neque contrà Regularia Statuta; & multò minùs contra jus canonicum, aut naturale Divinum.

2. Tum etiam; quia caret poteſtate conſentiendi ſuper perſonam incapacem, qualis eſt homo affectus morbo comitiali, vel aliqua incurabili infirmitate.

3. Nec dices, quòd poteſt quis ſuo juri cedere, [illegible] hoc procedit de juribus ſingularibus, & perſonalibus, ſecus autem cùm agitur de jure tertii, vel tangente communem utilitatem, prout eſt id, de quo agitur, *Peyr. tom. 1. de Subdito, q. 1. cap. 25. §. 5.*

Quæſt. 29. Profeſſio per Capitulum admiſſa [illegible] ſub conditione & pacto, an valeat, pacto & conditione non adimpletis?

1. Reſpondeo, non valere, ex defectu conſenſus, qui ſub conditione præſtitus, conditione non adimpleta cenſetur non datus; nec legitimè adhibitus, [illegible] nim diſpoſitio conditionalis, non exiſtente conditione, nihil operatur, *cap. ſi pro te, de reſcriptis,* [illegible] *& cap. præterea 2. de appellat.* & præcisè in re gravi, & notabili.

2. Proindè, Profeſſio facta à laborante morbo gallico, vel affecto aliqua infirmitate contagioſà, erit nulla; ſi Profeſſus, dum profitetur, interrogatus de morbo, & mala valetudine ſit mentitus, & præceſſerit proteſtatio, quòd Capitulum ei exhibet conſenſum conditionalem, nempè, dummodò non ſit morboſus, non [illegible] non ære alieno gravatus, & non aliter, nec alio modo. Quamobrem, Profeſſi contrà pactum & conditionem appoſitam, poſſunt ejici & repelli.

3. Quod amplia ad omnes, qui fiunt Profeſſi contrà propria ſtatuta; etiamſi ſtatuta non habeant clauſulam irritantem; nam aliud eſt, quòd Profeſſio ſit nulla de jure communi, & aliud, quòd ſit nulla ex

nob ſervantia ſtatuti, & aliud ex defectu conſenſus, prout latè *Navar. lib. 3. de Regul. conſ. 5.* tam *in principio,* quàm *nu.* 11. & 12. in 1. editio. *Portell. ver. Profeſſio nulla, n.* 10. & *Rodriq. in Comp. reſolut.* 101 *nu.* 87.

4. Quod eſt valde notandum pro quotidianis occurrentiis; nam Capitulum, quod ſtat pro Religione, nunquam præſumitur conſentire contra ſtatuta Religionis, & ſemper ad præſcriptum Conſtitutionum; ſaltem tacitè; non aliàs, nec alio modo, & taciti & expreſſi eadem eſt virtus, *l. cùm quid, ff. ſi certum petatur,* & docet *Gloſſ. in l. expreſſa, de Regul. jur. in 6.* & *Navar.* cit. *loc. nu.* 14.

Quæſt. 30. *Profeſsio an ſit nulla, ſi ei deſit conſenſus majoris partis Capituli?*

1. AFfirmativè per ea quæ dixi ſupra in *tract. de Recip. q.* 3. & 4. & docet *Navar. de Regul. conſ.* 5. *nu.* 1. & *conſ.* 62. *eod. tit.* in 1. editio *nu.* 1. argum. *l. quod major, ff. ad municip.* & *Gloſſ. in cap. fin. de Regul. in 6. Rodriq. tom.* 3. *q.* 17. *art.* 7. ubi retractat, quod dixerat in 2. *p. ſum. ver. Novitius, cap.* 8. *nu.* 8. & latè *Miranda tom.* 1. *Manual. Prælat. q.* 15. *art.* 2.

2. Tum quia Profeſſio, ex quo eſt contractus reciprocus, exigit conſenſum non minus Profitentis, quàm totius, vel majoris partis Capituli, quia quod fit à majori parte, cenſetur fieri à toto Capitulo; tum etiam, quia ità deciſum etiam in Jure Canonico, cujus propria verba tranſcripſi in præcit. *quæſt.*

3. Proinde nec P. Provincialis, nec item Pater Generalis, contra majorem partem Capituli poterit quempiam validè ad Profeſſionem recipere, & notat *Portell. ver. Abbas, nu.* 7. & ante eum *Navar. in d. conſ.* 62. *n.* 3. in 1. editio. & *Sylv. ver. Relig.* 3. *q.* 12.

Quæſt. 31. *Profeſsio ſi fiat extra Monaſterium, an ſit valida?*

1. AFfirmat *Rodriq. tom.* 3. *q.* 29. *art.* 8. *in fin.* & *à Sancto Fauſto lib.* 5. *Theſ. q.* 202. & ſe fundant in *cap. inſinuante,* 1. *qui Clerici, vel vovent.* ubi deciditur, fœminam poſſe fieri veram Religioſam, vovendo Regulam in Monaſterio virorum, non intrando illud, ſed manendo in domo, quæ ſua erat ante Profeſſionem.

2. Verùm hodie debent attendi *Decreta Clem.* & *Urban. VIII.* ſuprà poſita, quæ jubent, Profeſſionem faciendam eſſe in locis deſignatis; ſecus autem erit Profeſſio nulla; nam per ſupradicta *Decreta* corriguntur antiqua jura.

Quæſt. 32. *Profeſsio facta in locis non deſignatis, an ſit valida?*

1. LAtè dixi in *tract. de domibus Novitiorum.*

Quæſt. 33. *Profeſsio viri facta in Monaſterio fœminarum, ementito ſexu, an ſit valida?*

1. QUòd Monachi & Monachæ non poſſint eſſe ſimul in eodem Monaſterio, deciſum extat in *cap. diffinimus* 18. *q.* 2. etenim hoc foret multis, ne dicam omnibus, ſcandalum & offendiculum.

2. Immò mulier intrans virorum Monaſteria, & è contra, eſt excommunicata, ex *Conſtit. Pii V.* & aliorum, ut dicam infrà *de Clauſura Monialium.*

3. Verùm, quia excommunicatio Profeſſionem non annullat, quæſitum eſt ut ſuprà.

Ad quod probabiliter affirmativè reſpondet *D. Anton.* 3. *p. tit.* 16. *cap.* 3. *in fin. Sylv. Armill.* & *Tabien.* aliis citatis *ver. Religio,* 3. *q.* 9. quos ſequitur *Portell. ver. Profeſſ. nulla, n.* 23.

4. Tum quia talis vir ſeu fœmina emiſit vota eſſentialia, in quibus conſiſtit eſſentia Religionis; tum etiam, quia diſtinctio ſexus eſt quid per accidens; tum item ex *cap. quod interrogaſti,* 27. *diſtin.*

5. Sed probabilior eſt ſententia negativa, quam docet *Navar. lib.* 1. *de ætat. & qualit. Ordin. conſ.* 8. *nu.* 1. in 1. editio. *Rodriq.* 2. *par. ſumm. cap.* 6. *concluſ.* 14. & alii plures, quos ſequitur *à Sancto Fauſto lib.* 5. *Theſ. qu.* 210. & egomet in *tract. de qualit. q.* 23. & *Hier. Rodr.* in ſuo *Comp. reſol.* 101. *nu.* 86.

6. Tum quia ex quo Profeſſio eſt contractus, exigit neceſſariò conſenſum utriuſque partis; nempe Profitentis, & Religionis acceptantis, ut ſæpè dixi.

7. In hac autem Profeſſione, de qua agitur, ſaltem deficit conſenſus Religionis admittentis, quia viri non intendunt in Religionem admittere niſi viros, & fœminæ fœminas, & non alias, nec alio modo. Tum etiam, quia hodie ex *Decret. Clem.* & *Urban. VIII.* non licet profiteri in locis non deputatis, niſi invalidè. At loca ad Profeſſionem virorum deputata, non ſunt deſignata pro Monialibus, immò prohibita, etiam ex *Trid. ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 15.

8. Ergò ſi fœmina ficto habitu profiteatur in loco virorum, vel verſa vice, certò erit Profeſſio nulla, ex defectu conſenſus Capituli, & loci non deputati.

9. Nec in contrarium adducta nocent; quia etſi eſſentia Religionis conſiſtat in illis tribus Votis, nihilominus multa alia requiruntur, & maximè conſenſus, & locus deputatus; tum etiam, quia prædictum *cap. interrogaſti,* non facit ad caſum noſtrum, cùm *ibi* fiat mentio de fœmina profeſſa in Conventu fœminarum; ſecus ſi profiteatur in Monaſterio virorum.

Quæſt. 34. *Monialis Profeſſa in Conventu Fœminarum, ſi ex aliquo accidenti fiat maſculus, ubinam debeat degere, & an ejus Profeſsio ſit valida?*

1. PRæſens caſus non eſt impoſſibilis, ſed de rarò contingentibus, & poteſt diſputari duplici modo.

Et primò, ſi Monialis poſt Profeſſionem fiat Hermaphrodita, an poſſit inter alias remanere? Ad quod dicas, ſicut de Hermaphroditis dictum eſt; aut in ea prævalet ſexus maſculinus, & ſic debet ſtatim ejici, & prorſus expelli, nullâ poſtpoſitâ morâ, juxtà *cap. diffinimus, cauſa* 18. *q.* 2. ob periculum continentiæ, & caſtitatis aliarum.

2. Quæ ſic expulſa poterit ſe transferre in Religionem virorum, vel remanere in ſæculo, ubi etiam tenetur ad tria Religionis vota, quamobrem in ſæculo ſtans non non poterit contrahere, nec teſtamentum facere, ſicut & alii à Religione expulſi, qui licèt ſint in ſæculo, tamen tenentur ad vota eſſentialia, ſicut & Epiſcopi, qui à Religione aſſumuntur.

3. Et hoc ideò, quia Profeſſio valida ubique gentium obligat ad cuſtodiam votorum.

4. Ergo ex quo in caſu noſtro ſupponitur Profeſſio valida, proculdubio obligabit Profeſſos ad obſervantiam votorum intra & extra ſepta Monaſterii.

5. Nec obſtat ſexus ſuperveniens Moniali Profeſſæ, quia ſicut impedimentum dirimens, ſi ſuperveniat matrimonio ritè contracto, non dirimit matrimonium jam factum.

6. Unde conjux, ſi fornicetur cum conſanguineo alterius conjugis, non ob id deſinit eſſe conjux, ſicut nec etiam ſi fiat leproſa, vel quovis alio morbo affecta, quia

Digitized by Google

impedimentum dirimens contrahendum, non dirimit matrimonium jam factum, prout docent communiter *Doctores*.

7. Ita à pari, ſi hæc qualitas maſculina adjiciatur mulieri validè in Religione Profeſſæ, non abrogat ejus Profeſſionem præteritam, prout latè oſtendit *Portell. ver. Profeſſ. Hermaphrod.* à *nu.* 1. uſque *ad finem*.

8. Et argnere à matrimonio carnali ad ſpirituale, tenet argumentum, ut ſæpè dixi, & conſtat ex *cap. inter corporalia, de translat. Epiſcoporum.*

9. Dixi, quòd ſi voluerit, poterit ſe transferre in Religionem virorum, quia non poteſt cogi ad intrandum, niſi ex urgentiſſima cauſa; tum quia ejectus ab uno Ordine, non tenetur intrare alium Ordinem, nec rogare Superiores, ut eum de novo recipiant; nec poteſt cogi, ut iterum revertatur, prout latè *Navar. ſuper cap. non dicatis 12. q. 1. comm. 2. de Regul.* à *nu.* 36. *& lib.* 3. *conſ.* 64. *eod. tit. nu.* 1. ubi agit de quodam Profeſſo Ordinis Prædicatorum, ob ejus incorrigibilitatem, ab eodem Ordine expulſo; quandoquidem nullus poteſt cogi ad creſcendum per aſcenſum ad Religionem, quam non eſt profeſſus, ex *Text.* & *Gloſ. cap. geſta 74. diſtin.*

10. Tum etiam, quia actus agentium non extenduntur ultrà intentionem illorum, ex *l. non omnis, ff. ſi certum petatur.*

11. Hæc autem Monialis nunquam ſe tradidit Religioni, ad convivendum inter mares, ſed ad perpetuò commorandum inter fœminas in perpetua clauſura, ſaltem tacitè, ergo.

12. Proinde benè dicit *Sanctus Bernard. in lib. de præcepto, & diſpenſat.* ibi, *Nihil præcipiat mihi Prælatus eorum, quæ non promiſi, &c.* quia ſubditus per legem obedientiæ non eſt cogendus ultrà promiſſum.

13. Tum item, quia tranſlati ad hoc, ut ſint de Ordine, ad quem ſe transferunt, tenentur renovitiare, & denuò profiteri, etiamſi fiat tranſitus ex una Religione ad aliam, quæ ſit ejuſdem ſpeciei, prout dixi in *tract. de tranſeunt.* & conſtat ex *Bull. Greg. XIV.* incip. *oneroſa*, qua tranſeuntes de Familia S. Franciſci ad Reformatos, tenentur iterum integrum annum probationis agere; hic autem annus probationis debet eſſe liber, aliter ob vim & metum erit Profeſſio nulla.

14. Et confirmatur; quià nemo poteſt cogi ad virginitatem, vel caſtitatem, quam non vovit ſervandam, *cap. integritas, 32. q. 1.*

15. Hæc autem, de qua agitur, promiſit ſervare eſſentialia inter ſorores, & in perpetua clauſura, ut dixi, non aliter, nec alio modo; unde hic modus profitendi reſolvitur in conditionem, ſine qua non, vide *Navar.* cit. *loc.* ubi multa dicit digna notatu, & *in com.* 4. *nu.* 16. quo examinat remedium providendi Fratribus Conventualibus, qui una die, juſſu *Pii V.* etiam adhibita Laica poteſtate, fuerunt è propriis domibus expulſi; ex juſta tamen cauſa, non ſine magna eorum moleſtia, & *ibid. nu.* 19. 20. *&* 21. quo quæritur, an Prælatus poſſit Regularem ſubditum cogere ad tranſeundum in aliam Religionem? & *S. Thomas 2. 2. qu. 88 art. 3. ad 2. & q. 89 art. 3. ad* 2. ubi dicit, quòd debet attendi intentio, ſaltem tacita voventis, qua vovit obedire in illo Monaſterio, & non alibi.

16. Aut Monialis, de qua ſuprà, præpotens eſt in ſexu fœmineo, & ſic poterit convivere inter cæteras Sorores, quia fœmina eſt, dummodo aliis vel ſibi non ſit occaſio peccandi.

17. Secus de licentia Dom. Papæ abſolvi debet à clauſura, & reponi in ſæculo, ubi recipiet alimenta, cæteraque ſibi neceſſaria à Conventu, in quo profeſſa fuit, & obſervabit vota ſuæ Regulæ, eo meliori modo, quo poterit; quod item procedit, ſi æquè potens fuerit in utroque ſexu, ut dictum eſt ſuprà.

Quaeſt. 35. An ſit valida Profeſſio, ſi hæc Monialis fiat perfectè & omnino maſculus, adeò, ut in ea nullum remaneat veſtigium fœminæ?

1. Affirmat *Portell. cit. loc.* §. *alia dubit* [illegible] quæ dixi de matrimonio; licèt non [illegible] manere in clauſura Monialium; ſed mox [illegible] pelli, etiam ſine licentia Papæ, ob periculum [illegible] corruptionis cæterarum, & cogi ad intrandum Religionem virorum ejuſdem Regulæ, pro obſervantia votorum, quæ tenetur ſervare, ex quo ejus Profeſſio remanet valida, de qua re *Comitolus* 1. *p. de cons* [illegible] *communi, cap. 10. q. 8. n. 4.* vide *Rodr. in Comp.* [illegible] *nu.* 86.

2. Mihi autem magis probatur negativa [illegible] pinio; unde concedo, quòd hæc Monialis in [illegible] ſeu mas effecta, debeat expelli à cœtu Sororum.

3. Sed nego, quòd debeat cogi ad intrandum claustra virorum, per ea multa immediate dict[illegible], & [illegible] *Gloſſ. in cap. tuarum, de privil.* & alii plures, quos [illegible] *mitolus* cit. *loc.* & *Sanchez de matrim. lib. 8. diſp.* [illegible] quia actus agentium non operantur ultrà intentionem eorum.

4. Nec cenſeo, quòd remaneat obnoxia votis, ſed abſoluta à Religionis jugo; adeò, ut deſinat ejus Profeſſio ampliùs obligare; etenim votum & juramentum [illegible] obligant, ſi poſt votum, ſtatus rei promiſſæ no[illegible] mutetur; quia in quolibet actu, ſive per ultimam voluntatem, ſive inter vivos, etiamſi cum juramento h[illegible], ſemper intelligitur illa clauſula, *rebus ſic ſtantibus*, pro[illegible] cet *Glоſ. in l. quod ſervius, ff. de conditionibus ob ca*[illegible] ibi *Bartol. nu. 4. l. continuus, § cùm quis, de verbor.* [illegible] & refert ex multis deciſum *Aloyſ. Ricc. in 3. p*[illegible] *ciſ.* 317. & *Sanch.* poſt alios *lib. 3. ad Decal. cap.* [illegible] *& lib. 4. c. 2.*

5. Quod magis procedit, ſi totaliter mutetur [illegible], *Cajet. 2. 2. q. 185 art. 8. dub. 2. & tom. 1. Opuſcul. tr*[illegible] *obligat. & obſervan. præcept. q. 2.* & *Sot. lib. ultim.* [illegible] *quaeſt. ult. art. ult. ver. ſed contrà.*

6. Proinde qui vovit ire Hieruſalem, & po[illegible] mutatus eſt notabiliter ſtatus ejus, ut ſi Ep[illegible] op[illegible], non tenetur ad votum, quia ut dixi, in promiſſi[illegible] ponitur illa clauſula, *rebus ſic ſtantibus*, ſecus autem [illegible]

7. In caſu autem, de quo agimus, ſtatus perſonæ [illegible] ventis mutatus eſt nedum notabiliter, ſed intrinſecè, & ſubſtantialiter; quamobrem facta eſt incompatibilis cæteris Monialibus, nec ſe obligavit ſervare vota [illegible] ſepta ſororum, nec ſi mutata, vel converſa fuiſſet in maſculum, vel deſineret eſſe fœmina; ergo non remanet obnoxia votis, cùm hæc ſint ultra intentionem voventis.

8. Confirmatur, nam ſi uxor poſt matrimonium fiat perfectè maſculus, & deſinat omninò eſſe fœmina, per mutationem hujuſmodi deſinit eſſe uxor, & c[illegible] abſoluta à lege conjugii, ut patet arguendo à diffinitione ad diffinitum.

9. Nam valet illatio, ſi non eſt animal ration[illegible], ergo nec eſt homo; eſſentia enim matrimonii [illegible] in traditione, qua conjux alteri conjugi trad[illegible] ſuum ad copulam conjugalem; unde matrimonium conſuevit definiri, quòd ſit conjunctio m[illegible] & fœminæ ad copulam conjugalem; ſed in caſu n[illegible] ſunt maſculi, ergo non poſſunt conjungi ad copulam maritalem, ex defectu materiæ, & incapac[illegible]

10. Et ſic per talem mutationem ſtatus [illegible], quàm per mortem ſolvitur à lege viri, ex quo ceſſ[illegible] eſſe uxor, ut patet in aqua, quæ ſi convertatur in vinum, deſinit eſſe aqua.

11. Hinc quidam graviſſimi *Doctores* tenent, quòd

Religio-

Religioſus, ſi fiat Epiſcopus, abſolvitur à jugo Religionis, juxta *cap. ſtatutum* 18. *q.* 1. nedum quoad accidentalia, verùm etiam & quoad omnia ſubſtantialia.

12. Adeò ut Regularis factus Epiſcopus non teneatur voto paupertatis, nec obedientiæ, nec item caſtitatis, ex vi Regulæ, prout latè oſtendit *Paſqualig. in moral. deciſ.* 267. *& ſequen.*

13. Et hoc ob mutationem ſtatus, quia mutato ſtatu mutantur omnia acceſſoria, & menſura obligationis, quæ naſcitur ex voto, eſt intentio voventis, ut docet *D. Thom.* 2. 2. *q.* 189. *art.* 4. *in corp.* & *ibidem Cajet.* cum aliis *Thomiſtis.*

14. Et tandem in facti contingentia ità fuit deciſum ab Illuſtriſſimo Epiſcopo Diœceſis Vallenſis coram Perilluſtr. Dom. Joſepho Giannolini de Ceſena, per quem fuit dictum, quòd ambobus liceat ad ſecundas nuptias tranſire, ex quo juvencula deſponſata N. evaſerat maſculus omnino, & refert *Thomas Thomas de Ravenna* in ſua *Idea del Giardino del Mondo, in cap.* 18. *fol.* mihi 39. ubi hujus generis multa habes.

Quæſt. 36. *Profeſſio facta juxta Trid. ſed contra propria ſtatuta, an ſit valida?*

1. Dixi hîc ſuprà *quæſt.* 28. *& in tract. de Novitiatu Receptorum, q.* 19. *&* 22.

Quæſt. 37. *Profeſſio ex defectu ætatis, vel Novitiatus, an ſit nulla?*

1. ET dico, quòd validè profiteri non poſſumus, niſi annali Novitiatu peracto, & ætatis anno completo decimoſexto, quod habet locum tam in expreſſa quàm in tacita Profeſſione maſculorum, & fœminarum, ex *Decreto Sac. Conc. Trid. ſeſſ.* 25. *cap.* 15. *de Regul.* ibi, *In quacunque Religione tam virorum quàm mulierum Profeſſio non fiat ante decimumſextum annum expletum; Profeſſio autem antea facta nulla ſit, nullamque inducat obligationem ad alicujus Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obſervationem, aut alios quoſcunque effectus.* hæc *ibi.*

2. Hinc nota, correctum eſſe jus antiquum, & quoad hoc non obſtare.

Quæſt. 38. *Profeſſio an ſit nulla, ſi deficiat una dies pro complemento ſexdecim annorum?*

1. PEr ea multa, quæ dixi in *tract. de Novitiatu Receptorum, quæſt.* 5. Reſpondeo affirmativè, & eò maximè, quia ætas præſcripta à *Concil. Trident. dict. ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 15. debet eſſe expleta, ut conſtat ex contextu, & ſicut in ſponſalibus requiritur ætas ſeptem annorum, quæ debet eſſe completa, abſque eo, quòd ei deficiat una hora, *D. Thom.* 4. *ſent. diſtin.* 27. *q.* 2. & *ibid. Sot. q.* 2. *art.* 2. *concl.* 2. *Armill. ver. matr. nu.* 4. & *Navar. in ſumm. cap.* 22. *nu.* 29.

2. Ita à pari tempus ſexdecim annorum pro validitate Profeſſionis debet eſſe expletum, abſque eo, quòd ei deſit unum inſtans, & arguere à matrimonio carnali ad ſpirituale, tenet argumentum ex *c. inter corporalia, de translat. Epiſc.*

3. Nec dices, quòd in omni materia parum pro nihilo reputatur, ut in horis canonicis, & furto, *Navar. in ſum. cap.* 11. *nu.* 4. quia quando lex generaliter loquitur, etiam minimum includit, ex *cap.* 3. *de appellat. cap. ſi proponente, de reſcript.*

4. Sed *Conc. Trid.* in cit. *loc.* loquitur generaliter, ibi, *In quacunque Religione, tam virorum quàm mulierum Profeſſio non fiat ante, &c.*

5. Quod amplia ad annum biſſextilem, prout fuit ſæpè à Sac. Congreg. deciſum, & refert *Aloyſ. Ricc. in* 1. *par. deciſ. rerum fori Eccleſ. deciſ.* 656. in 1. editio, poſt multos, quos ſuprà citavi in *d. q.* 5.

Quæſt. 39. *Votum ſolemne Religionis, ſeu profeſſio nulliter exiſtens, vel ità per Iudices declarata, an habeat ſaltem vim voti ſimplicis; adeo, ut ad minus obliget in foro conſcientiæ?*

1. REſpondeo negativè, & eſt deciſio *d. Conc. Trid.* ibi, *Aliter facta Profeſſio ſit nulla, nullamque inducat obligationem ad quoſcunque effectus;* quæ verba univerſaliter prolata, excludunt omnem obligationem, etiam voti ſimplicis.

2. Proinde profitens intrà annum probationis, vel ante dictam ætatem, non eſt obligatus ad Religionem, neque in genere, neque in ſpecie, nec etiam in foro conſcientiæ, prout ſæpè cenſuit Sac. Congreg. Regular. & refert *Nicol. Garz. de Benef. p.* 11. *cap.* 9. *nu.* 6. *Barboſa in Collect. ad d. cap.* 15. *Triden. nu.* 12. *&* 17. *& de officio, & poteſtate Epiſcopi, alleg.* 101. *nu.* 16. *& ſequent.* & alii plures, quos *idem* allegat, & ſequitur.

3. Et habetur expreſſè in *cap. is. qui Monaſterium* 1. *de Regul. in* 6. quo *Capitulo* Profeſſio facta ante annum decimumquartum declaratur nulla, nulliuſque obligationis, ibi, *Niſi eo completo Profeſſionem faciat, liberè poteſt in ſæculum remeare.* Nec *ibidem* diceretur, quòd liberè poſſet in ſæculum redire, ſi nulliter profeſſus remaneret ſimplici voto obligatus ad caſtitatem ſervandam, vel ad Religionem reintrandum, prout ſcitè notat *Cajet. in* 2. 2. *q.* 88. *art.* 9. *in* 3. *not. in fin.* & *Sot. lib.* 7. *de juſtit. q.* 2. *art.* 1. *ad* 1. *argum.* ubi de voto ſimplici, & ſolemni multa dicunt.

4. Nec objicies *cap. quidem, & cap. placet, de converſ. conjugat.* quo, etſi *ibid.* decidatur, Profeſſionem eſſe nullam, nihilominus & *ibid.* dicitur, eam obligare illos Profeſſos tanquam ſimplex votum caſtitatis, adeò, ut licitè non potuiſſent tranſire ad ſecunda vota matrimonii.

Quia illi *text.* loquuntur ex præſumptione, qua præſupponitur, conjugem ſe priùs obligaſſe ad caſtitatem independenter a Profeſſione.

5. In foro autem animæ ſtandum eſt intentioni voventis, prout *Gloſſ.* in præcit. *Cap.* & *Sot.* cit. *loc.* & egomet latè ſuprà in *tract. de qualit. Recipiend. q.* 27.

6. Proinde conjux revocata ſequuta morte revocantis, non cogitur in Religionem redire, ex quo ſolemne votum non tenuit, ut expreſsè dicitur in *d. cap. quidem.*

7. Ex altera autem parte dictum fuit, licitè non poſſe ad ſecundas nuptias tranſire; hoc non ex voto ſolemni, quia corruit, ut dictum eſt, ergo aliunde, quia fortè independenter à Profeſſione caſtitatem promiſerat; ſecus autem non remanſiſſet illa obligata, quia de connexis idem eſt judicium, & ſublato principali, aufertur acceſſorium, prout ſciunt omnes, & docet juris *Regula* 42. *Sayr. Theſaur. caſ. lib.* 2. *cap.* 9. *nu.* 19. *P. Carol. Theſ. in Prax. de pœnis Eccleſ. p.* 2. *ver. Relig. cap.* 3. *nu.* 1. *Palud. in* 4. *ſent. diſtin.* 37. *ar.* 2. *Sanchez de matrim. lib.* 7. *diſput.* 25. *nu.* 8. *& diſput.* 27. *nu.* 13. & *Ant. Diana p.* 6. *moral. tract.* 7. *miſcell. reſolut.* 51. qui examinant dictum quæſitum, & illud Theorema, quo dicitur, quòd obligatio ſemel juridicè extincta, nunquam convaleſcit.

***

Quæſt. 40.

Digitized by Google

Quæſt. 40. *Religioſus nulliter profeſſus, an incurrat ſuſpenſionem, ſi Ordines ſacros ſuſcipiat, & irregularitatem ſi ſuſceptos exerceat?*

1. SI ſcitè hoc faciat, affirmativè *Bonac. de Clauſ. q.* 2. *punct.* 10. *difficul.* 5. *nu.* 4. *& de cenſur. diſp.* 3. *pun.* 8. *q.* 1. & *Diana p.* 4. *moral. tract.* 2. *de Irregularit. reſolut.* 82. tum quia Ordines ſacros ſuſcipit ſine juſto titulo, quod eſt contra *Trid. ſeſſ.* 14. *cap.* 2. tum etiam, quia accedit ad Ordines ſine dimiſſoriis legitimi Prælati, contra *Trid. ſeſſ.* 23. *cap.* 8.

2. Tum item, quia ſuſceptos Ordines exercendo, contrahit irregularitatem, *Barboſa alleg.* 7. *nu.* 31. & latè *P. Theſaurus in d.* ſua *Prax. de pœnis, par.* 2. *ver. Ordin.* & præcipuè *cap.* 16.

3. Secus autem ſi ignoranter, vel metu infamiæ, quia hæc excuſant, & leges humanæ non obligant cum tanto incommodo in foro conſcientiæ.

4. Benè verum eſt, quòd prudentes Epiſcopi ad evitandum evitanda, anteaquam Regulares hujuſmodi promoveant ad Ordines, coram ipſis faciunt promovendos jurare, ſe ſponte Profeſſionem ſolemnem emiſiſſe, ac ratam habere, & habuiſſe, faciuntque hoc juramentum in actis conſervari, *Gavant. in Manual. Epiſc. ver. Ordines majores, nu.* 28. *pag.* mihi 188. & *P. Diana* cit. *loc.* ſed non deſinas videre, quæ dico in *tract. de privilegiis Novitiorum, q.* 26. & in *tract. de reclamat. q.* 22.

Quæſt. 41. *Religioſus per annum portans habitum Religionis, nec cum animo profitendi tacitè, nec cum animo non profitendi, ſed neutro modo ſe habens, an in foro conſcientiæ ſit validè profeſſus?*

1. NEgativè per argumentum deſumptum à matrimonio carnali ad ſpirituale, *cap. cùm apud, de ſponſ. & cap. ſufficiat,* 27. *quæſt.* 2.

2. Si qui enim ſint, qui poſt contracta ſponſalia de futuro copulam habeant, ſive cum voluntate contrahendi tacitè, ſive cum voluntate contraria, hoc eſt, cum fornicario affectu, ſive neutro modo, non faciunt verum matrimonium coram Deo, prout colligitur ex *cap. is, qui, & cap. tua, de ſponſ.* & docet *Navar. comm.* 4. *de Regul. nu.* 73. §. *quoniam,* & in ſuo *Manuali Confeſſ. cap.* 25. *nu.* 144. vide quæ dixi hîc ſuprà *qu.* 14.

Quæſt. 42. *Profeſſio facta in aliqua Religione non approbata, quæ poſtmodùm approbatur à Domino Papa, an ſit valida?*

1. REſpondeo negativè, quia de eſſentia Profeſſionis eſt, ut emittatur, & fiat in Religione approbata, juxtà *Gloſſ. in Clem. ex eo, de ſent. excomm.* & *Gloſſ. in Clem.* 2. *de Regul. ver. Relig.* & *in cap.* 1. *de Regul. in* 6. & docet *Navar. lib.* 3. *de Regul. conſ.* 12. *nu.* 1.

2. Et additur, quòd ſi prædicta Profeſſio ratificaretur in eadem Religione poſt novam approbationem, abſque prævio Novitiatu, eſſet pariter nulla, ob defectum anni probationis non factæ, ex *Decr. Conc. Trid. cap.* 15. *de Regul.* quia Novitiatus annus eſt ſimpliciter neceſſarius, & neceſſariò debet fieri in Religione approbata, *Navar.* cit. *loc. nu.* 2.

3. Nec obſtat, quòd emittantur illa tria vota Religionis in aliquo modo vivendi approbato, quia aliud eſt approbari, ut modus vivendi, & aliud, ut communis Religio; quia modus vivendi non eſt Religio, ut patet in Eremitis; item patet in Confraternitatibus, & ſimilibus; ſed vide, quæ ſuprà hîc dixi *quæſt.* 20.

Quæſt. 43. *Profeſſiones nullæ de jure communi quot & quænam ſint?*

DIxi latè in *tract. de qualitatibus Recip.* vide *ibi.*

Quæſt. 44. *An dos puellæ, quæ per dolum & circumventionem ad profitendum fuit inducta, debeatur Monaſterio?*

DIxi in *tract. de ſucceſſione Monaſterii in bonis Profeſſorum.*

TRACTATUS DUODECIMUS.

DE RECLAMATIONE PROFESSIONIS NULLÆ.

Quæſt. 1. *Reclamatio Profeſſionis nullæ quid ſit, quando, coram quibus, & per quos exercenda?*

1. REclamatio Profeſſionis nullæ eſt clamoſa contradictio in foro fori legitimè facta, & ſic denominatur à verbo *reclamo*, teſte *Calepino.*

2. Dixi legitimè facta, quia debet fieri coram Judice competente, cum cauſæ cognitione, partibus auditis, & juxta diſpoſitionem *Conc. Trid. ſeſſ.* 25. *cap.* 19. *de Regul.* & *Decretorum* Sacr. Congreg. editorum, juſſu *Urb. VIII.* quæ per extenſum poſui ſuprà in *tract. de Domibus Novit. q.* 14. & refert *Pyrrhus Corradus in prax. diſpenſ. Apoſtol. lib.* 5. *cap.* 14. ubi ad praxim multa habes eruditè dicta à *principio,* uſque ad *finem. pag.* mihi 239. & *Bordon. tom.* 1. *reſolut.* 33.

Quæſt. 2. *Quæ, & quot requirantur ad validè reclamandum?*

1. TRia exigit prædictum *Conc. Trident.* ad validè reclamandum; Primò, ut invalidè Profeſſus reclamet infrà quinquennium à die Profeſſionis computandum. Secundò, ut cauſas nullitatis, ob quas prætendit ſuam Profeſſionem eſſe nullam, deducat coram Superiore ſuo, & Ordinario. Tertiò, ut non dimittat habitum ante hanc ſuam reclamationem; & ſi quid horum deficiat, non debet audiri, nimirum ad eum finem, ut juridicè declaretur liber à vinculo Religionis; adeo, ut dimittens ſponte habitum, nullatenus ſit admittendus; ſed debet compelli, ad ſuam Religionem redire, ibique uti Apoſtata puniri, prout clarè conſtat in *d. cap.* 19.

Quæſt. 3.

Digitized by Google

Quæſt. 3. *Quinquennium à Triden. præfixum, à quo tempore numerandum ſit?*

1. Reſpondeo, quòd in Profeſſione expreſſa debet computari à die Profeſſionis factæ, ut dicitur in *l.cap.*19.

2. In tacita verò à die, quo Religioſus incepit exercere proprios actus Profeſſorum; peracto tamen Novitiatus anno, quia *Trid.* non aufert Profeſſionem tacitam, quippe quæ ad inſtar expreſſæ debet regulari, *Navar.comm.*4.*de Regul.nu.*76. §.*ex quibus omnibus*, *Sanchez de matrim.lib.*7. *diſput.*37. *nu.*2. & *Barboſa* poſt multos in *Collect.Doct.in d. Caput.Triden. num.*7. *& de Poteſtate Epiſcopi, allegat.*104.*nu.*16.

3. Si roges, incluſivè an excluſivè hæc dies computetur? ſunt, qui dicunt, excluſivè, quia dies termini non computatur in termino.

4. Tu autem dicas, iſtud quinquennium fore, & eſſe ſupputandum inſtar anni Novitiatus, hoc eſt, de momento in momentum, ita ut quota hora facta fuit Profeſſio tacita, vel expreſſa; eadem prorſus hora, in ultima die quinquennii finiatur terminus conceſſus ad reclamandum, *Bonac.de clauſ.q.*2.*pun.*11.*diff.*4.*nu.*2. *Barboſa in d.Collect.Trid. & allegat.*104.*nu.*16.

5. Et patet ex ſupradictis de *Novitiatu q.* 4. & maximè ex illis dictionibus appoſitis in *d.cap.* 19. *niſi*, & *tantùm*, quæ taxativæ cum ſint, ampliationem non admittunt, aliter eſſet reclamare ultrà quinquennium, quod adverſatur *Trid.*

Quæſt. 4. *Decretum d.cap.*19.*Conc.Triden.ſeſſ.*25. *de Regul. an comprehendat Moniales?*

1. Affirmativè, & conſtat ex illa dictione, ibi, *Quicunque Regularis*, quæ cùm ſit univerſalis, comprehendit omnes perſonas, ex *l. à procuratore, C.mandati, & cap.ſoluta, de majorit. & obed.*

2. Et additur, quòd genus maſculinum concipit fœmininum, *Gloſſ.in cap.ſi quis ſuadente*, 17. *q.*4. *Abbas in cap.*2.*nu.*3.*in fin. de ſtat.Monach. Cæſar.de Graſſ.deciſ.*1. *nu.*5. & alii plures, quos allegat *Barboſ.dict.*269. & *Meroll.tom.*1.*de volunt.diſput.*1.*cap.*2. *diff.*1.*nu.*544.*ver.tertiò probatur*, *& tom.*2. *de leg. diſput.* 6. *cap.*6. *nu.*53. *fol.* mihi 361.

Quæſt. 5. *An d. Decretum extendatur ad Regulares Ordinum Militarium?*

1. Et dico, quòd ſic; tum quia ſunt verè Religioſi, tum etiam, quia ità fuit à Sac. Congreg. deciſum, ut refert *Gonzal. ad Regul.* 8. *Cancell. nu.*62. & præſertim quoad Milites S. Joan. Hieroſolymitani, *Barboſa in d.Collect.cap.*19.*nu.*13. & *Armendariz lib.*7.*de Relig.tomb.l.*7.*nu.*51. de qua re vide Eminent. *Robertum Bellarmin. in d.cap.Trid. ver. obſervationes*, & præcipuè *Aloyſ.Ricc.p.*3.*prax. reſolut.*325.*fol.*mihi 258. *& p.* 4. ejuſdem *Prax. Religioſor. Ordinum Milit.* ubi per multa concludit, quòd Regulares Militares, volentes eorum Profeſſionem annullare, tenentur ſervare ad unguem omnia, & ſingula ſtabilita in *d. Conc.Trid.* quem in propriis terminis ſequitur *Novar.* in ſuo *Opuſculo Juris Canonici novi, concl.*1.aliàs 116.*nu.*1.& *Barboſa in d.alleg.*104. *n.*10.

2. Et ſe fundant in efficacia dictæ dictionis, *quicunque*, quæ tanquam univerſalis comprehendit omnes Religioſos, tam in ſtricta, quàm laxiori ſignificatione repertos, & repetit idem *Ricc.* latè in *collect.*2637.

Quæſt. 6. *Præfatum Decretum Trid. an procedat in quacunque Profeſſione tacita?*

1. Et dico quòd ſic, quia *Conc.* loquitur de Profeſſione generaliter, quæ Profeſſio ſe habet ad tacitam & expreſſam, tanquam genus ad ſpecies; & ratio generis intrinſecè clauditur in qualibet ſpecie, ut docent *Logici*, & colligitur ex *cap. porrectum, & cap.vidua, de Regul. & c.nullus, de elect. in* 6.

2. Et additur, quòd lex diſponens indiſtinctè de genere, vendicat ſibi locum in ejus ſpecie, *l. de pretio, ff. de publ. in rem actione, & cap.ſoluta, de majorit. & obed.*

3. Etiam, ſi tanta ratio non ſuadeat in una, quanta in alia, *Navar.comm.*4.*de Regul.nu.*73. *Sanch.lib.*7.*de matrim.diſput.*37.*nu.*1.*in fin.* & *Ricc.in collect.*2637.

Quæſt. 7. *Decretum prædictum de non reclamando elapſo quinquennio, an fundetur in aliqua præſumptione?*

1. Navar. & *Sanch.* cit. *loc.* reſpondent affirmativè, & hoc ideò, quia *Trid.in d.cap.*19. præſumit, Profeſſos hujuſmodi, ex quo infrà quinquennium non reclamaverunt, ratificaſſe, ſeu revalidaſſe Profeſſionem ſuam, qualiſcumque illa fuerit.

2. Proinde elapſo quinquennio nequeunt ampliùs reclamare, ut *ibi* expreſsè dicitur.

3. Hæc autem præſumptio, in qua ſe fundat *Trid.* eſt juris, & de jure, prout omnes docent.

4. Etenim præſumptio eſt triplex, nempe alia hominis, ut eſt illa conjectura, ſed judicium, quod in animo alicujus hominis naſcitur ex variis conjecturis; alia eſt juris, quæ dicitur eſſe probabilis conjectura, ex aliquo certo ſigno proveniens, jure præſcripto, quæ contrario non probato, pro veritate habetur, & onus probandi in adverſarium transfert; & alia eſt juris, & de jure, quam lex tanquam firmum jus inducit; ità ut adverſus illam nulla admittatur probatio, *Vinc. de Franch. deciſ.*69. *nu.*7. & *Menoch. de præſumpt.lib.*1.*q* 3. *nu.*16. *& q.*4. *nu.* 3.

5. Et quomodo ex concurſu plurium præſumptionum oriatur in civilibus plena probatio, tradit *D. Reg. Capyc. Latro conſult.* 123. *nu.* 130. Et in criminalibus, quando ſunt multùm urgentes, *ibid.nu.*133.& quomodo una præſumptio tollat alteram, *Idem* ſua *conſult.* 158. *nu.* 20.

Quæſt. 8. *An hæc præſumptio ratificationis Profeſſionis nulliter factæ, obliget in conſcientia?*

1. Negat *Navar d.comm.*4.*de Regul. nu.*73. *ver. adverte quartò*, *Sanchez d. diſput.* 37.*nu.*9. cui inhæret *Remig. Scropha in moral. q.*8. *à Sancto Fauſto de Relig.ſtatu,lib.*5.*qu.*87. & *Diana* 1.*p. moral. tract.*10.*de leg. reſol.*27.

2. Tum quia in *d. Decr. Conc. Trid.* nullum verbum dicitur de foro conſcientiæ, & ubi lex tacet, nos etiam tacere debemus; ſed tantùm de foro externo, prout ibi, *non audiatur, niſi infrà quinquennium*, & ibi, *nullatenus ad allegandum quamcunque cauſam admittatur.*

3. Tum etiam, quia lex fundata in falſa præſumptione, non obligat in foro conſcientiæ; tum item, quia ad hoc, ut Profeſſio nulliter facta, fiat valida, prærequiritur liber conſenſus ipſius Religioſi; ſecus non poteſt validari, quia conſenſus liber eſt de ſubſtantia Profeſſionis.

4. Etenim hoc matrimonium ſpirituale intrinſecè pullulat à libero conſenſu contrahentium.

5.Et

Digitized by Google

5. Et ob id nuper *Urban. VIII.* voluit, ut Profeſſio nulla per nulliter Profeſſum liberè ratificaretur; ſecus peccaret, exercendo actus Profeſſorum, quia invalidè Profeſſus, licèt in externo foro cenſeatur profeſſus, tamen in foro Dei nunquam erit verè Profeſſus, niſi liberè conſenſerit.

6. Quapropter ceſſante ſcandalo, nedum elapſo iſto quinquennio à *Trid.* præſcripto, verùm etiam tranſacto quocunque alio longo tempore, poterit Religionem relinquere, abſque metu excommunicationis; item habitum deponere, abſque ſcrupulo apoſtaſiæ, & Ordines ſuſcipere, aliis tamen ſervatis, ſine metu cenſurarum, & uxorem ducere, eaque omnia, quæ ſæculares abſque aliqua licentia poſſunt, quia cùm hic de quo agitur, non ſit verè profeſſus, nullo vinculo adſtrictus eſt Religioni, & in foro Dei cenſetur, ac ſi Profeſſionem illam non feciſſet, quia nullum præſtat impedimentum, quod de jure non ſortitur effectum, *cap. non præſtat, de Regul. jur. in 6. Navar. & à Sancto Fauſto* cit. *loc. Sayr. deciſ.* 41. *de Regul. & Ricc. in collect.* 1086. ubi multa ſpectantia ad prædictum *Cap. Trid. in fin. & in collect.* 2637. *ver. de quo quidem,* ubi latè oſtendit, quòd formâ omiſſâ corruit actus, etiam in foro conſcientiæ.

Quæſt. 9. Profeſſus invalidè, ſi poſt elapſum quinquennium dubitet de ratificatione ſuæ Profeſſionis nullæ, an in foro conſcientiæ remaneat obligatus?

1. ET dico, quòd ſic, tum quia in dubio recurrendum eſt ad præſumptiones; ſed *Trid.* in caſu noſtro præſumit hujuſmodi Profeſſum, ex quo infra quinquennium non reclamavi, ratificaſſe Profeſſionem nullam, ut in *d. cap.* 19.

2. Tum etiam, quia in caſu dubii Profeſſio ſtat pro Religione, & pro eadem ſtat præſumptio juris, & ſic Religio fovet potiora jura retinendi dictum Religioſum, & repetendi, ſi fuiſſet egreſſus, tam in foro fori, quàm in foro poli, prout *Fauſtus in d. lib. 5. qu. 87. in fin. Meroll. tom. 1. diſp. 3. cap. 3. nu. 283. Sanctarell. var. reſol. par. 1. q. 48. nu. 46.* & *Ant. Diana par. 4. Moral. tract. 3. de conſcientia dubia reſolut.* 49.

3. Secus autem dicendum de eo, qui dubitat intrà quinquennium; quia præſumptio ſtat in contrarium, & perſeverat tempus ad denuò profitendum.

Quæſt. 10. Præfatum Decretum an comprehendat perpetuò inhabiles ad validè profitendum?

1. SAnchez *lib. 7. de matrim. diſput. 37. quæſt. 4. nu. 30. Peyr. de Subdito, q. 1. cap. 25. §. 4. Bonac. de clauſ. q. 2. pun. 10. §. 5. difficult. 4. nu. 7. Rodriq. in Comp. reſol.* 101. *nu. 74. Portell. in dub. Regul. ver. Profeſſio nulla, nu.* 52. & *Barboſa in d. cap. Triden. nu.* 21. negativè reſpondent.

2. Et hoc ideo, quia *Trid. in d. cap.* 10. præſumit, & præſuppoſnit Religioſorum Profeſſiones expreſſè vel tacitè, etſi nulliter factas, verificatas fuiſſe, ex quo intrà quinquennium omiſerunt reclamare, & ob id negat aditum hujuſmodi volentibus reclamare.

3. Hi autem perpetuò inhabiles non præſumuntur, nec poſſunt præſumi tacitè Profeſſi per ratificationem internam, neque externam; perinde poſſunt ſemper reclamare, quocunque tempore decurſo, per ea multa, quæ docet *Navar. lib. 3. de Regul. conſ. 1. nu.* 11. in 1. editione.

4. Secus autem quod favore Religionis introductum eſt, in ipſius damnum retorqueretur, contra *l. quod favore, C. de leg.* & contra vulgatam *Regulam, quod in gratiam, de Regul. jur. in 6.*

5. Etenim prædictum *Decret. Trid.* factum fuit in favorem Religionis, ne ipſa diu perturbaretur à volentibus è Religione exire, quod totum oppoſitum eveniret, ſi Religioſos perpetuò inhabiles minimè poſſet à ſe ejicere, vel cogeretur elapſo quinquennio detinere; quis enim ſani capitis dicet, quòd mulier in Monaſterio Monachorum profeſſa, mentito ſexu, elapſo quinquennio non poteſt ex illo exire, ſed ibidem tenetur remanere, *Navar. conſ. 28. nu. 12. & 48. nu. 2. de Regul.* in 2. editio. *Sanch.* cit. *loc. nu. 32. Peyr. & Bonac. ubi ſuprà.*

6. Nec objicies, quòd *Trid.* non vult Religioſum audiri ultrà quinquennium ex quacunque cauſa, ibi, *Vel quacunque ex cauſa*; quia *Conc.* loquitur de perſonis habilibus ad profitendum, ad quas illa verba *Conc.* referuntur.

7. Secus autem dicendum de his, qui ſunt perpetuò inhabiles ad validè profitendum, ità multis citatis *Bonac.* & *Sanch.* in cit. *loc.* & eſt communis ſententia *Doctorum.*

Quæſt. 11. An dictum Decretum comprehendat defectus Loci non deſignati à S. Sede?

DIxi ſuprà *de Domibus Novit. q.* 3.

Quæſt. 12. An prædictum Decretum comprehendat omnes defectus annullativos, tam intrinſecos, quàm extrinſecos?

1. PEyrin. *tom. 3. privil. Minim. in additam. ad Conſtit.* 17. aliàs 17. *Urban. VIII. cap. 12. notat. 1.* negat, ibi, *Nam diſpoſitio Conc. Trid. non habet locum, niſi in caſibus expreſſis, & qui de jure ordinario Profeſſionem invalidant.*

2. Idipſum tenet *tom. 1. de Subdito, q. 1. cap. 25. §. 4. ver. reſpondeo, Conc. non procedere in Profeſſione nulla irrita, ex ſtatutis Religionis, à Pontifice confirmatis, procedere in cauſis irritantibus Profeſſionem de jure,* ut exempla, quæ *ibid.* afferuntur.

3. Affirmat tamen, & meliùs *Franciſcus Bo[illegible] tom. 1. reſol. 23. de reclamat. Profeſſionis nullæ, & [illegible] Profeſſ. Regul. quæſt. 16. & 17. & cap. 6. q. 19.*

4. Et colligitur ex verbis illius *cap.* ibi, *aut quod [illegible]* item ex illis, *quacunque de cauſa*; quæ verba deb[illegible] ferri non ad impedimenta intrinſeca & ordin[illegible] expreſſa, ſed ad alia quæcunque non expreſſa, du[illegible] dò ſint perpetua.

5. Secus autem hæ particulæ eſſent ſuperfluæ, [illegible] cauſa appoſitæ in *d. cap.* 19. quod dicere nefas eſt, [illegible] in jure nec una ſyllaba debet eſſe otioſa, ex *Gloſſ. [illegible] litæ, de major. & obed. ver tanquam, Sanch.* multis [illegible] *lib. 3. de matrim. diſput. 26. nu. 6.*

6. Et additur, quòd illa dictio, *quacunque* [illegible] ejus generalitatem comprehendit caſus, etiam [illegible] & docet *Gloſſ. Clem. 1. de ſent. & re judicat. ver. qu[illegible] initio.*

7. Nec non & omne genus perſonarum, ex *Rota Diverſorum, 1. p. deciſ. 368. nu. 5. Bonac. de clauſ. q. 2. pun. 10. diffic. 4. nu. 7. in fin.*

8. Nec obſtat dicere, quòd *Trid. in d. cap.* explicat, & exemplificat de impedimentis, quæ jure ordinario Profeſſionem annullant, ut ſi fiat ante pubertatem, aut vi, metu, & dolo.

9. Tum quia exempla ponuntur in notiori materia, pro faciliori captu audientium, prout *Sanch.* notat in *lib. 7. de matrim. diſput. 37. q. 4. nu. 35.*

10. Tum etiam, quia exempla Regulam non reſtringunt, *l. damni infecti, ff. de damn. infect.* & ob id exemplificata alia impedimenta non excludunt, *Bordon. cit. loc.*

11. Proinde defectus omiſſionis informationum à Sir-

à *Sixto V.* requiſitarum ſtat ſub diſpoſitione *d. Decreti Trid. Rodriq. tom.3.q.17.ar.17.in fin.* quod intellige, uſque ad *Conſtit. Clem. VIII.* quam ſupra poſui in partem.

12. Ampla concluſionem ad eum, qui invalidè profeſſus eſt, ob impedimentum deſcendentiæ ex genere Judæorum, vel Saracenorum, aut Hæreticorum, contra Statutum in Ordine Minorum; *Miranda tom.1. Manual. Prælat.q.30.ar.2.*

13. Quod item extende ad eum, qui Novitiatum fecit in Loco non deſignato à Sancta Sede contra *Decreta Clem. VIII.* & ab *Urbano VIII.* confirmata, per ea, quæ dixi in *tract. de Domibus Novit.q.4.*

14. Quod denique procedit in omnibus aliis *Conſtitutionibus* Summorum Pontificum, etſi fuerint poſt *Trid.* dummodò non loquantur de impedimentis perpetuò inhabilitantibus, de quibus dixi ſuprà cit. *loc.*

15. Nec dices, quòd *Conc.* loquatur de impedimentis, quæ erant vetera, vel quæ exiſtebant ſuo tempore; quia lex ſemper loquitur, *l. Arriani, C. de Hæreticis*; & lex indefinitè loquens, quoad tempus, ad omne futurum tempus debet extendi, ut Omnes notant.

16. Ideoque, etſi *Trid. in d. cap.* priſca impedimenta exprimat, poſteriora tamen non excludit.

Quæſt. 13. *Quinquennium dicendi de nullitate Profeſſionis, an currat Religioſo minori, aut ignoranti cauſas nullitatis ſuæ Profeſſionis, vel quovis alio impedimento detento?*

1. SUnt qui aſſerunt, de communi jure civili, viaque ordinaria, hoc quinquennium à *Trid.* præſcriptum non currere Regulari minori, nec ignoranti tale impedimentum, nec juſtè impedito quovis alio impedimento, de quibus multa *Emanuel Rodriq. QQ. RR. quæſt.17. art.16. & ar.17. ver. ex quibus infertur*, latè *Thomas Sanchez lib.7. de impedim. matrim. diſput.37.q.2.nu.18. & 19. Corradus lib.5. diſpenſ. Apoſtol. cap.14. num.42. Aloyſ. Ricc. 1.p. Prax. fori Eccleſ. deciſ.658.* in 1. editio. *fol.* mihi 779. & *Barboſa de poteſt. Epiſc. alleg.*104.*nu.*21.

2. Et poteſt colligi ex multis juribus per *Sanch.* collectis, & præcipuè ex *l. non incognitum, Cod. in quibus cauſis ceſſat longi temporis præſcript. & l. bona fidei, ff. de acquir. rer. domin.* Ex quibus habes, præſcriptionem non currere minori, ſive ſit decem, ſive viginti annorum; quia minor ætas, & ignorantia ſunt maximum impedimentum; *Bald. conſ.29.n.6. & ſequen.* proinde, præfatum *Trid.* quinquennium non currere, durante toto tempore inhabili, veluti durante pupillari ætate, aut aliqua cauſa nullitatis irremiſibilis, ut ſunt inhabilitates perſonales, *Flores de Mena q.23.nu.68.* & *Barboſa* cit. *loc.*

3. *Nec obſtant*, ajunt, *illa verba Trid.* ibi, *Quamcunque cauſam, quibus ſignificare videtur, quòd, elapſo quinquennio, nulliter Profeſſus repellitur generaliter ab allegando quaſcunq; cauſas, quæ litem poſſent movere; Quia prædicta verba referuntur ad antecedentia, nempè ad illa, quicunque Regularis prætendat ſe per vim, & metum ingreſſum eſſe Religionem, Hier. Rodriq. in Comp. reſolut.*101.*num.*73. & *Barboſa in collect. ad d. Cap. Trid. nu.*21.

4. Nihilominùs, affirmativè reſpondet *Joan. Franciſcus Leo in Theſ. for. Eccleſ. de juriſdictione ordinaria, p.2. cap.1. nu.42. Barboſa alleg.104. nu.21. Remig. Scropha in Moral. q.8. nu.10.* & *Martin. Bonac. de clauſ. q.2. pun.10. difficul.4. num.3.*

5. Tum quia *Trid. in d. cap.19.* utitur illis dictionibus, *niſi*, & *tantùm*, quæ cùm ſint taxativæ, nullam, ut dixi, admittunt ampliationem.

6. Tum etiam: quia juxtà diſpoſitionem *d. Conc.* hoc quinquennium eſt computandum à die Profeſſionis, non autem à die ſcientiæ nullitatis Profeſſionis, nec à die ceſſationis impedimenti.

8. Secus, Reclamatio fieret ultrà tempus, à *Trid.* diffinitum, & Religio nunquam quieſceret; ſed continuò vexaretur à Religioſis volentibus reclamare contra *Conc. Trid.* cujus mens fuit, velle providere paci, & quieti Religionum.

8. Tum item; quia *Greg. XIII.* ex ſententia *Congreg. Conc.* declaravit, eos, qui per vim, & metum, ſe Religionem Profeſſos prætenderent; niſi intra quinquennium reclamaverint, eo elapſo non eſſe audiendos, etiam ſi allegarent, vim & metum ſemper duraſſe, prout refert *Leo* cit. *loc.* & *Barboſa in d. cap.19. Trid. ver. declarationes, nu.3.* & *Bellarm. ibidem in declarat. in fin.*

9. Nec dices, quòd impedito non currit tempus, ex *l.1. in fin. Cod. de annali exceptione.* quia hoc procedit, quando tempus præfigitur in odium negligentiæ; ſecus autem, quando tempus præſcribitur in favorem alterius, prout in caſu noſtro; etenim tempus ponitur in favorem Religionis, ne diu turbetur ab his, qui volunt in ſæculum redire, prout latè *Navar. comm.4. de Regul. num.71. ver.3. Sanchez in d. diſput.37. nu.19.* & *Portell. p.3. caſ.42.* ubi diſputat ad partes, & benè ſolvit objecta.

Quæſt. 14. *Hæc deciſio, an habeat locum in eo, qui agit per viam reſtitutionis in integrum?*

1. REſpondeo, quòd legitimè impeditus ad reclamandum infrà quinquennium, proculdubio, elapſo quinquennio poterit uti beneficio reſtitutionis in integrum, prout latè *Navar. in d. comm. 4. de Regul. nu.71. & conſ.6. nu.2. lib.1. de his, quæ vi, Sanchez* cit. *loc. Rodriq. tom.3. q.17. ar.16. Ludov. Miranda tom.1. Manual. q.30. ar.3. Novar. in Lucern. Regul. ver. Profeſſ. nu.30. & ver. reclamare, Barboſa in d. collect. Trid. cap.19. num.8. & allegat.104. nu.17. Zachar. Paſqualig. deciſ.432. Ricc. 1.p. prax. deciſ.657.* in 1. editio. & in *collect.* 2637. & *Pyrrhus Corradus* in ſua *prax. diſpenſat. Apoſtol. lib.5. cap.14. nu.14.*

2. Nec his obſtat *Trid.* nec tot declarationes Sac. Congr. Eminent. Cardinal. quibus cavetur, ut elapſo quinquennio non pateat aditus volentibus reclamare.

Quia debent intelligi regulariter, & ordinariè; ſecus autem extraordinariè, ceu eſt remedium reſtitutionis in integrum, quod in omni *Lege*, & *Decreto* intelligitur exceptum in ſubſidium miſerabilium perſonarum.

3. Nec nocet, quòd præſumptio, in qua ſe fundat præfatum *Decret. Conc. Trid.* ſit juris, & de jure, contra quam nulla admittitur probatio.

Quia hoc, ut dixi, procedit in judicio ordinario; fallit autem in judicio extraordinario; in quo quis nulliter profeſſus intendit probare juſtam cauſam reſtitutionis in integrum, allegando cauſas, ob quas juſtè, & verè, & realiter non potuit reclamare infrà quinquennium; quia fortè durabat cauſa nullitatis ſuæ Profeſſionis; nempè, metus, inhabilitas perſonæ, vel ignorantia, vel quid ſimile.

4. Ideoquè de novo admittendus; nam aliud eſt, allegare cauſas nullitatis Profeſſionis, & aliud, allegare cauſas, ob quas non potuit infrà quinquennium reclamare; prout ex *Maſcardo de probat. in princ. quæſt. reſtitutionis in integrum*, & *Sanch. lib.1. præſumpt.70.* & aliis ſupra citatis.

5. Nec obſtant objecta *Bonc. de clauſ. quæſt.2. pun.10. diff.4. nu.4. ver. Ego verò*; tum quia ex his eliduntur; tum etiam; quia ſunt contra praxim, & declarationem tot Emin. prout notat *Novar.* in ſua *Lucerna Regular. ver. reclamare.*

6. Tum quia juxtà vulgatam juris regulam, metus ſemper durat, durante ejus cauſa, ex *l. ſtipulatio hoc modo concepta 43. ff. de verborum obligat.* tum etiam; quia legitimè impedito non currit præſcriptio, ex *l.1. in fin. C. de*

Digitized by Google

annali exceptione ; quæ maximè procedunt in remedio reſtitutionis in integrum; ex quo legitimè impeditus, ſi omittat reclamare, tali durante impedimento, non poteſt dici negligens ad reclamandum; quia per ipſum non ſtetit, *Anna ſingul* 114. *& ſingul*.341.& *Graff.par.1.conſ.1. de Regul.nu.3.* tum item; quia ita cenſuit ſæpè Sac. Congreg. in facti contingentia, *Bellarm.* & *Barboſa in d.collect.ad cap.19.Trid.* & additur ſtylus Cur. Rom. *Corrad.* cit. *loc. nu.*43.& ſtylus Cur. Rom. facit jus, *Rot.deciſ.*516. *de conſuetudine*, in antiq.

7. Benè verum eſt, quòd petitio hæc reſtitutionis in integrum, quæ ſolet fieri poſt lapſum quinquennii, multa exigit, ad hoc, ut ſortiatur effectum ſuum.

8. Et Primò, ut fiat coram Sanctiſſimo; quia agitur de re gravi, & de remedio extraordinario.

9. Secundò, ut ab eodem Sanctiſſimo obtineatur, *Portell.in dub.Regul.ver.Profeſſ.nulla,nu.*49. *Ricc.in d. deciſ.*657. propè *finem, fol.* mihi 777. *Barboſa in d.allegat.*104. *num.*18.& *Corrad.*cit.*loc.nu.*14.

10. Quoniam Dom. Papa non ſolet hujuſmodi reclamationem admittere, ut de facto teſtatur *Bellarm. in d.cap.19.Trid.in obſcr.doctrina, ver. à die Profeſſionis.*

11. Tertiò, ut Orator in ſuo libello, ut ſuprà porrigendo, explicet legitimas cauſas nullitatis ſuæ Profeſſionis, nec non, & cauſas, ob quas nequivit infrà quinquennium reclamare, *Joan.Baptiſta Lezana par.1.ſum. cap.2.de obligat. regul. nu.*7.

Quia Dom. Papa non conſuevit hoc concedere, niſi priùs ſaltem ſummariè, cognitis nullitatibus deducendis, & juſto cognito impedimento non reclamandi intra quinquennium, *Barboſa in d.collect.num.*10. & *Corradus* cit.*loc.nu.*15.

12. Quartò, ut reclamatio fiat, habitu Regulari retento, juxtà *Trid.*

13. Quintò, ut omninò obſerventur clauſulæ in reſcripto appoſitæ; nam in his commiſſionibus ſolet apponi illa clauſula; *Dummodò cauſas, quas prætendit, deduxerit coram Superiore ſuo, & Ordinario*; Item, & illa, *fiat, ut petitur, conſtito tamen de expoſitis*; per quæ verba datur intelligi, quòd requiritur cauſæ cognitio, partibus auditis.

14. Item & illa, *Dummodò hujuſmodi Profeſſionem tacitè, vel expreſsè non ratificaverit*; quia ſi ratificaſſet, non auditur, & in dubio præſumitur pro Religione.

15. Item, & illa, *Dummodò decennium à die emiſſæ Profeſſionis lapſum non ſit* ; quæ clauſula tempore *Urb.VIII.* conſuevit apponi; ſecus antea, ut latè notat *Corrad.in d.prax.nu.*53. quippè, qui ad ritè obtinendum hujuſmodi beneficium reſtitutionis in integrum, elapſo quinquennio appoſuit, per extenſum modum, & formulam ſupplicandi Romanum Pontificem.

16. Non enim novum eſt, etiam adverſus ſententiam, quæ tranſivit in rem judicatam, ſuccurri ex cauſa, & habetur in *l.ſi mater.ff.de except.rei judicatæ*, *Sanchez in d diſput.*37.*nu.*22. ubi multa cumulat, & eſt omninò videndus cum *Novar.in Lucerna Regul.ver.Profeſſ.nu.*30.

Quæſt.15. An hæc reſtitutio in integrum fundetur in aliqua cauſa, & quæ ſit illa?

1. AFfirmativè ex ſupradictis, & eſt *Deciſio Rot. Rom.* 34. *p.2. diverſorum*, & *Cardin. Seraph. deciſ.*635. *nu.*1.

2. Et fundamentum ejus, potiſſimum eſt læſio juſtitiæ, quia ipſa reſtitutio in integrum non datur ; ſine læſione juſtitiæ, & læſio non habet locum, ubi injuſtitia vel nullitas deficit, *Put.deciſ.16.de reſtit.ſpoliat.* & naſcitur ex violatione legis, prout latè ead. *Rot.Rom. deciſ.*13. ſub 10. die Decembris 1621. coram *R. P. D. Merlino*, in una *Urbsbonenſ. Profeſſionis*, in qua multa habes de Profeſſione tacita Regularium, & de tempore ad reclamandum contra expreſſam, poſt notitiam nullitatis, & refert per extenſum *D. Aſcan. Tamb*[illegible] *in prax. gubernandi Monial.* inter *Deciſiones Sac. Rot.*[illegible]*m.fol.*38. & *Barboſ. in d.collect. ad cap.19.Trid.nu.15.in fin.*

Quæſt. 16. Impedimentum, vel juſta ignorantia non reclamandi infra quinquennium, an probetur juramento ip[illegible] *reclamantis?*

1. NEgativè; quia co[illegible]ra ſic jurantem ſtat præſumptio juris, & de jure; adverſus quam nulli creditur; maximè in foro externo, *Cajet.2.2.q.88.ar.*[illegible] *Sot.de juſtit.lib.7.q.1.ar.2.ver. arguitur autem.* & *Nav*[illegible] *ſumm.cap.11.nu.*27.

2. Etenim, reclamantes ex quacunque cauſa, dep[illegible] quinquennio non ſunt audiendi, ex *Trid.cap.19.ſeſſ.25 de Regul.*

3. Dixi, maximè in foro externo; quia ſecus procedit in foro interno conſcientiæ, per ea, quæ notat *Sanch. de matrim.lib.7.diſput.37.n.14. in fin. Portell.in dub.Regul. ver.Profeſſ. nulla reclamatio, num.*49.& *Barboſa in d.Cap. Trid.nu.*12.

4. Perinde, ſi Prælatus, conſideratis omnibus diligenter conjiceret, jurantem dicere veritatem, poſſe coram Deo illa credere, & conſequenter, excluſo ſcandalo, illum dimittere è Monaſterio ; quia in his rebus ſufficit certitudo moralis, *D. Barthol. à Sancto Fauſto*[illegible] *q.* 89.

Quæſt.17. Quibus ex cauſis, ſuper Profeſſione nulla liceat reclamare?

1. MUltæ ſunt cauſæ, ob quas contingit Profeſſ[illegible] reclamare; & harum aliæ ſunt intrinſecæ, & ord[illegible]dinariæ; ceu eſt defectus conſenſus ſimulati, & ficta p[illegible]miſſio; Aliæ verò ſunt extrinſecæ, ut defectus conſen[illegible] Monaſterii, integritatis anni Novitiatus, omiſſion[illegible] formationum, ad præſcriptum *Sixti V.* & Loci de[illegible]ti, juxtà *Decreta Clem.VIII.*

2. Et harum aliæ ſunt perpetuæ, ut defectus ſe[illegible]gitimi ad validè profitendum, ob quem Vir cenſetur [illegible]petuò inhabilis ad profitendum in Monaſterio Mulierum, & è contra Mulier, ad profitendum in Monaſt[illegible] Virorum.

3. Et aliæ temporales, ut ſunt defectus ætatis, vis, metus, & ſimilium, quæ tractu temporis deſinunt eſſe, & ceſſant impedire validitatem Profeſſionis, de quibus [illegible] *Bonac.de clauſ.q.2.pun.10.§.1. difficul.1. Sanch. de matrim. lib.7.diſput.37.quæſt.4.nu.*30. & Egomet latè in *tract. de Domibus Novit.qu.3.*& *Bordon.reſolut.*8.

Quæſt.18. Reclamans contra Profeſſionem validam, an peccet mortaliter, & quid, ſi falſis teſtibus obtineat è Religione exire?

1. SI Religioſus reclamat contra Profeſſionem validam, & ad id probandum utatur falſis teſtibus, dubio procul peccabit mortaliter, & reſtat Religioni obligatus.

2. Proinde tenetur ad Regulam & damnum illatum; quia injuſtè fecit, & fraudulenter diſceſſit; & niſi habeat animum redeundi, eſt verè Apoſtata, & Apoſtatarum pœnis ſubjectus.

3. Quod procedit in omni diſceſſu à Profeſſione valida, tacitè, vel expreſsè, *Bonac. de clauſ.q.2.pun.10.diffic.1. nu.1.*

Quæſt.

Digitized by Google

***Quæſt.* 19. Cauſæ hujuſmodi nullitatis, an debeant conjunctim proponi coram Superiore ſuo, & Ordinario, vel auditis Parentibus, & Renunciatariis, intereſſe habentibus?**

1. AFfirmativè deciditur reſpectu Superioris, & Ordinarii in *d.cap.*19. *Conc.Trid.ſeſſ.*25.*de Regul.* ibi, *Et tunc non aliter, niſi cauſas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiore ſuo, & Ordinario.*

2. Et colligitur ex illa dictione, &, quæ regulariter eſt conjunctiva, & copulativa, ut in *l. ſi quis ita ſtipulatus, ff. de verbor.obligat. l. ſi heredi plures, ff. de cond. inſtu. l. heredi, §. Caio, ff. de fundo inſtructo*, & notat *Menoch.conſ.*111. *nu.*9. *& conſ.*117.*nu.*54. & *Gonzal. ad Regul. Cancell.*8. §. 7.*proœmali, nu.*123.

3. Hic autem Superior, coram quo eſt reclamandum, non erit Superior totius Religionis, vel Provinciæ, ſed actualis Prior, ſeu Guardianus illius Monaſterii, in quo fuit emiſſa Profeſſio.

4. Et nomine Ordinarii intelligitur Epiſcopus illius Loci, in quo exiſtit illud Monaſterium, prout ſæpè fuit à Sac.Congreg.deciſum, & refert, multis citatis *Barboſa in alleg.*104.*nu.*12. *& collect.ad cap.*19.*Trid. nu.*23. *Corradus* cit.*loc.nu.*20.

5. Amplia, ut nomine Ordinarii, veniat etiam ejus Vicarius Generalis, Abbas, & omnis alius Prælatus, habens juriſdictionem quaſi Epiſcopalem in ſuo Territorio; item, & Capitulum, Sede vacante, *Bonac.*cit.*loc.de clauſ.q.*2.*pun.*10.*difficul.*3.*nu.*3.

6. Amplia, ut id ipſum procedat in Superiore, cui in cauſa reſtitutionis in integrum fiunt commiſſiones ſuper nullitate Profeſſionis, juxtà diſpoſitionem *Trid.* una cum Ordinario; & deciſum refert *Barboſa*, & *Corradus* cit. *loc.*

7. Hinc, ſi Superior per ſe ſolum Profeſſionem nullam declararet, & Religioſum è Monaſterio ejiciat; illum tenetur ad Monaſterium revocare, ex quo proceſſit in declarando contra formam à *Trid.* præſcriptam, actus eſt nullus, & ejectus tenetur redire; quia formæ nihil addi, vel detrahi poteſt, ex *l.*1.§.*opus novum, ff. de nov.oper. nunciat.*

8. Forma etenim eſt de genere indiviſibilium, ut latè infrà dicam; Benè verum eſt, quia ſi Loci Ordinarius, ſimul ſit Superior ejuſdem Monaſterii, in quo fuit emiſſa Profeſſio; nimirum, ſi Monaſterium ſit unitum Epiſcopatui; ſolus Ordinarius poteſt de hac nullitate cognoſcere; quia dum *Conc.* utrumque conjungit, & hoc conjunctum in una perſona reperitur; ſupponit utrumque adeſſe, *Barboſ.in d.allegat.*104.*num.*11. & *Corradus* cit. *loc. num.* 23.

9. Amplia, id ipſum procedere in ſecunda & tertia inſtantia, & toties, & quando hujuſmodi cognitio ſuper nullitate Profeſſionum fuerit à Dom. Papa Ordinario Loci, & Superioribus ejuſdem Religionis vicinioribus copulativè, ſeu conjunctim commiſſa; quia in his eſt procedendum, ſicut in prima inſtantia, prout refert à Sac.Congreg.deciſum *Joan.Franciſcus Leo* in ſuo *Theſaur. fori Eccleſ.p.*2.*cap.*1. *nu.*42.

10. Quod tene menti, quia ſæpè accidit, ut Orator in cauſa nullitatis ſuæ Profeſſionis, in prima inſtantia ſuccumbat, non probando, quod tenebatur probare, & ob id appellet ad Sanctam Sedem, à qua cognitio cauſæ hujuſmodi committitur Ordinario, & Superiori Religionis conjunctim, ſicut in prima inſtantia, *Pyrrhus Corradus* cit.*loc.nu.* 24.*in fin.*

11. Negativè verò reſpondetur reſpectu Parentum, vel Renunciatariorum, qui intereſſe habent in bonis Profeſſi reclamantis, quos non eſt neceſſe in hoc judicio audiri, & ratio eſt; quia principale intereſſe eſt Religionis; iſtorum verò ſecundarium, & ita latiſſimè probat, & deciſum refert *Jo.Bapt. Larrea in deciſ.*63.*&* 64.*Senat.Granatenſ.* qui infinitos *DD.* citat, & eſt in hoc articulo omninò videndus.

***Quæſt.* 20. Iudicium cognoſcendi cauſas nullitatis Profeſſionis, an comprehendatur ſub cap. 20. Trid.ſeſſ.24. de Refor. ita, ut infrà biennium debeant omninò terminari?**

1. SAcra Congregatio *Conc.Trid.* cenſuit, quòd ſic, & refert per extenſum *Barboſa in declarat. Trid.ſeſſ.*25. *de Regul.cap.*19.*num.*3.*in fin.* de quo *Decreto* terminandi cauſas infrà biennium multa dicit *Franciſcus Leo in Theſ. fori Eccl.p.*2.*cap.*1.*nu.*70.

***Quæſt.* 21. Religioſus nulliter Profeſſus, ſi in foro fori cauſas nullitatis deduxit ad præſcriptum Trid ſed nequivit probare, ob quod facultatem exeundi non potuit obtinere, an poſſit in foro Dei habitum dimittere, & à Religione recedere?**

1. AFfirmativè; deducto tamen ſcandalo, & præjudicio alterius; quia ex quo verè Profeſſus non eſt coram Deo, non tenetur in Religione permanere, *Bonac. de clauſ.q.*2.*pun.*10.*difficul.* 3. *nu.*4.

2. Nec obſtat, quòd lite pendente non licet aliquid innovare, & quòd hujuſmodi è Religione receſſus indiget declaratoria Judicis, & quòd nulli licet jus ſibimet dicere, *l. nullus, ff. de teſtam.* quia hæc procedunt cum dicta limitatione, & in foro fori, & quando cauſa eſſet dubia; ſecus autem in claris; præcipuè; quia fori ſolemnitas non tangit jus conſcientiæ; multa enim ſunt de foro Cæſaris. quæ non ſunt de foro Dei.

3. Dixi, ſecluſo ſcandalo; quia Væ homini illi, per quem ſcandalum venit.

4. Dixi, ablato præjudicio alterius, quod fortè occurreret, ſi Religioſus, nulla præcedente Judicis declaratoria, ſub prætextu Profeſſionis nullæ recederet à Clauſtris, & in Sæculum rediret; quia in tali caſu privaret Religionem ſua Poſſeſſione, quam in Profeſſum habet, & per Profeſſionem acquiſivit.

5. Quod procedit, etiamſi poſſeſſio ſit contra jus, prout multis citatis *Ricc. par.*4.*deciſ.*86.*nu.*3. & colligitur ex *cap. perſona, de privil.in* 6. & docet *Anania in cap. cùm veniſſent, nu.*1.*de inſtu.*

6. Quod amplia habere locum, etiam in eo, qui prætendit, ſuam Profeſſionem eſſe nullam, ex quo fuit emiſſa infrà annum probationis, Novitiatu non facto, in quo caſu, ipſo jure eſt nulla, nullamque inducit obligationem, juxtà diſpoſitionem *Trid.ſeſſ.*25.*cap.*1.*de Regul. Ricc. in d. deciſ. nu.*4. *in fin.*

***Quæſt.* 22. Religioſus ſacris initiatus, reclamans ſuper nullitate Profeſſionis, an lite pendente maneat ſuſpenſus ab exercitio Ordinum ſuſceptorum; uſque dum habuerit ſufficiens Patrimonium, aut Beneficium, juxtà Trid. pro vitæ ſuſtentatione?**

1. REſpondeo affirmativè; quia lite ſtante ſub Judice hujuſmodi reclamantium, Religionis privilegia iis non ſuffragantur, ſed potiùs ſuſpenduntur; etenim ordinari ad titulum Religioſæ paupertatis, eſt privilegium Religionis, quo utuntur verè Profeſſi, vel qui tales ſe exiſtimant, bona fide; quod non poteſt dici de Reclamantibus, dum ſub Judice lis eſt; quia aut res eſt dubia, aut ſunt poſſeſſores malæ fidei; ſed in dubiis tutior via eſt eligenda; ideoque debent abſtinere

Digitized by Google

ab exercitio Sacrorum Ordinum, in Religione ſuſceptorum, & ita ſervatur in praxi.

2. Nec iſta ſupenſio ſibi dimittitur à Domino Papa, vel propter alias cauſas; niſi ob adeptionem ſufficientis Patrimonii, aut Beneficii, ad vitæ ſuſtentationem.

3. Hi namque, ut decet, Profeſſione annullata remanent, ut Clerici ſæculares, qui ad præſcriptum *Sac. Conc. Trid.* & *Conſtitut. Pii V.* debent ordinari; ſecus autem, *Pyrrhus Corradus in prax. diſpenſ. Apoſtol. lib. 5. cap. 14. nu. 55.* & Egomet latè dixi ſuprà in *tract. 6. de privilegiis Novit. quæſt. 26. & tract. 11. de Profeſſione nulla, q. 40.*

Quæſt. 23. Ius dicendi de nullitate Profeſſionis ad præſcriptum Trid. an competat Apoſtatis?

1. Ex *cap. 19. Trid. ſeſſ. 25. de Regul.* quæſitum negativè reſolvitur, ibi, ***quòd ſi anteà habitum dimiſerit, nullatenus ad allegandum quamcunque cauſam admittatur; ſed ad Monaſterium redire cogatur, & tanquam Apoſtata puniatur; interim verò privilegio ſuæ Religionis juvetur.*** hæc *ibi.*

2. Quod *Decretum* procedit in Profeſſione quacunque, tam expreſſa, quàm tacita, ut diximus ſuprà; quia loquitur indiſtinctè, & generaliter, & præcipuè in foro exteriori, *Navar. comm. 4. de Regul. nu. 77.*

3. Benè verum eſt, quòd hoc *Concil. Decretum*, etiam quoad forum clamoſum non procedit in eo Profeſſo, qui habet juſtam cauſam dimittendi habitum ſuæ Religionis, ceu eſt, qui non poteſt habere licentiam eundi ad reclamandum; nec ire, niſi habitu depoſito; vel quia ei non permittitur proponere cauſam coram Ordinario, & ob id, habitu dimiſſo, aufugit, ut reclamet.

4. Nec obſtat *Decretum* præfati *Concil.* quia loquitur de his, qui temerè dimittunt, & colligitur ex illa dictione, *ſponte*; qui enim dimitteret ex juſta cauſa, non diceretur ſponte dimittere; ſed coactè, ex cauſa, ſcilicet impellente, *Navar.* cit. *loc.* & ob id, abeſt reſoluta voluntas dimittendi habitum, quod eſt de ratione Apoſtaſiæ, tū quia, *d. Decretum Conc.* intelligitur ex æquo, & bono, quatenus non reaſſumat habitum; nam illo reaſſumpto, poterit audiri; quia non videtur humanum, denegare perpetuò audientiam ei, qui juſtam cauſam reclamandi habet, ex ſola habitus dimiſſione, etiam temeraria; præſertim; quia mens *Trid.* eſt providere ſpolio Religionis, ob quod jura denegant prorſus audientiam ſpolianti; donec ſpoliatus ad priſtinam profeſſionem ſit reſtitutus, *cap. 5. de reſtit ſpoliat. & cap. 2. eod. tit. Sanch. diſput. 37. nu. 1. & 4. de matrim. lib. 7.*

5. Igitur, reſtituto Monaſterio ad ſuam priſtinam poſſeſſionem per redditum Monachi, & ad reaſſumptionem habitus, poterit concedi audientia, ut expreſsè docet *Navar. in d. comm. 4. de Regul. nu. 78. in fin.* & latè *Aloyſ. Ricc. p. 4. deciſ. 48. & 3. p. prax. fori Eccleſ. reſolu. 320.* ubi eadem repetit, & *Paſqualig. deciſ. 432.*

6. Proinde, ſi quis, ceſſante ſcandalo, & præjudicio alterius, habitum dimittat, & fugiat à carceribus, ante reclamationem, & ante quàm deducat cauſas nullitatis ſuæ Profeſſionis coram Ordinario, & ſuo Superiore; ſciens, aut juſtè credens, ſuam Profeſſionem non valere coram Deo, in foro conſcientiæ non peccat mortaliter; nec etiam, quoad forum fori meretur ſubire pœnas Apoſtatarum *d. Conc.* præſcriptas. Quia ex parte rei Religioſus non eſt, ut ſupponitur, & Religio nullum jus habet in eum, ex quo non eſt verè Profeſſus, *Ricc. reſol. 320.* & *Sanchez* cit. *loc. nu. 3.*

7. Et eo fortiùs, quia Rom. Pontifex, ex legitimis cauſis ſolet alicui Regulari habitus dimiſſionem concedere ad tempus, prout ſibi meliùs benè viſum fuerit, *Corradus in d. prax. lib. 5. cap. 14. nu. 48.*

Quæſt. 24. Si Epiſcopi Loci Ordinarii hujuſmodi reclamantes revocent ab Ordine injuſtè, & in ſæculum dimittant, ad quid tenentur?

Dixi ſuprà *de Domibus Novitiorum, quæſt. 12.*

Quæſt. 25. Profeſſi nulliter, ſi per ſolam ſententiam Epiſcopi Loci Ordinarii fuerint egreſſi, Religione pœnitus inaudita, an ſint Apoſtatæ?

Dixi ſuprà *de Domibus Novitiorum, quæſt. 13.*

Quæſt. 26. Si Profeſſi, elapſo quinquennio injuſtè reclament, & ſine ſpeciali licentia Papæ fuerint egreſſi, an ſint Apoſtatæ?

Dixi ſuprà in *tract. de Domibus Novitiorum, quæſt. 14.*

Quæſt. 27. Profeſſio in foro poli nulla, ob carentiam libertatis ipſius Profitentis, an poſſit fieri valida ex Conſt. Eccl.?

1. Negativè; quia actus Profeſſionis, quatenus ſe tenet ex parte Profeſſi, dicit connexionem neceſſariam, ad liberam voluntatem ipſius Profitentis, quæ non poteſt ſuppleri per Dom. Papam; nam repugnat, ut quis dicatur liberè, & coactè inſimul profiteri, *Rodriq. tom. 3. q. 17. ar. 16. in fin.*

2. Ergò, ſeſe evertit dicere, quòd quis coactè, & liberè profiteatur; nec item per Altiſſimum Deum, juxtà illud *Auguſtini* dictum, *qui fecit te ſine te, non ſalvabit te, ſine te*; quia ad hominis ſalutem, & juſtificationem, neceſſariò requiritur voluntas noſtra libera; ſecus autem.

3. Benè verum eſt, quòd actus invalidus ex aliqua lege poſitiva, poteſt per Legiſlatorem validari, ut ſi dicat, *ad hoc, ut actus valeat in externo foro; volo, ut veſtiatur talibus circumſtantiis*, ut patet in *Teſtam.* & docet noſter *Remig. Scropha in tract. de invalida Prof. dub. 10. nu. 5. & in moral. q. 8. n. 5.*

4. Sed aliud eſt loqui de extrinſecis, & de intrinſecis ſpectantibus ad validitatem Profeſſionum Religioſorum.

Quæſt. 28. An prædictum Decretum Vrb. VIII. de non reclamando infrà quinquennium; niſi in Sac. Congreg. & coram Domino Papa, comprehendat etiam diſpoſitionem cap. 19. Conc. Trid. de Regul. ſeſſ. 25.?

1. Affirmativè *Remig. Scropha in moral. quæſt. 8. n. 10.* ibi, *Immò rigoroſius proceditur contra iſtos; nam virtute Conc. infrà quinquennium poterat nulliter Profeſſus prætendere nullitatem coram Superiore ſuo, & Ordinario: Modò hoc non ſat eſt; non enim poteſt coram Superiore litigare; ſed oportet ire ad Sacr. Congreg.* hæc *ibi.*

2. Cui favet *Pyrrhus Corrad. in prax. diſp. Apoſtol. lib. 5. cap. 14. nu. 11. in fine*, ibi, *Quinimmò licet anteà de ſtylo introductum videretur, ut etiam infrà quinquennium, pro hujuſmodi irritanda Profeſſione, ad Romanam Curiam, ſeuque Signaturam, recurreretur; per quam ejuſdem nullitatis declaratio committi conſueverat; eo item modo, quo ab ipſo Conc. ſtatutum eſt; nimirū Ordinario Loci, & Superiori Domus, & quamvis, abſque hoc ſpeciali reſcripto, potuiſſent dicti Supero-*

veriores, intra dictum tempus ſuper hujuſmodi nullitate cedere; ex quo contrarium colligi non poteſt ex contextu dicti Concilii.

3. *Attamen hodiè omnis prorſus difficultas ſublata eſt, n Sacra Congregatio Concilii, tam ſuper hoc, quàm aliis ptibus, circa hujuſmodi Profeſſionem, quid de cætero ſerndum ſit, ſtatuerit; dum præcepit, quòd etiam infrà quinennium requiratur ſpecialis commiſſio Summi Pontificis; c ille.*

4. Et colligitur ex illis verbis *Decreti Urban. VIII.* , *Ad occurrendum motibus, qui poſſent in Religionibus ri*; Quæ verba, generalia cum ſint, includunt omnes ſus.

5. Item, & ex illis, *inhibendo, &c. ne inpoſterum in hoc oquo modo ſe ingerant, abſque ſpeciali ejuſdem Sanctitatis mmiſſione.* Quæ dictio, cùm ſit pariter univerſalis, conet omnes modos, etiam improprios, ex *l. quidam*, §. 1. *d. Gloſ. ff. de fideicom. liber.* & notat *Menoch. conſ.* 344. .19. ubi ait, quòd includit modos majores expreſſis, & it aliqua comprehendere, quæ alias minimè comprenderentur.

6. Et aliquando ponitur pro *quomodocunque* ut in *extraneus, ff. de condict. cauſa data*; item pro quocune caſu, ut in *l. ſi tùm dotem, ff. ſoluto matrimonio, & in ſolis, ff. de condit. indebit.* prout ex multis colligit *Aug. rboſa de dict. & clauſ. dict.* 286.

7. Quod prudenter factum eſt; tum quia omne ave negotium debet referri ad Dominum Papam; tum am, quia agitur de voto ſolemni, cujus cognitio ſpectat eundem Pontificem; maximè quando tractatur de *nſtitut. Concil. & Conc. Trid.* ut dixi ſuprà, & praxis ſervat.

8. Nec dices, *Decretum* prædictum loqui tantùm de ætendentibus reclamare ſuper nullitate Profeſſionis, ta ex defectu Novitiatus facti in loco non deſignato; us autem in aliis; quia in *d. Decreto* nulla reperitur dio taxativa; unde, etſi occaſio reclamandi fuerit deſuma ex Novitiatu indebitè facto; proviſio tamen facta eſt iverſaliter in favorem Religionis, & ad occurrendum nnibus motibus volentium reclamare ſuper nullitate ofeſſionum, undecunque, & quomodocunque præna, & hoc pro communi quiete Religioſorum.

Quæſt. 29. Profeſſus an poſſit reclamare, ex quo ejus Parentes, tempore Profeſſionis habita, erant in gravi, vel extrema neceſſitate?

DIxi latè in *tract. de qualitat. recip. q.* 20. 21. & 22. ubi hujus generis multa habes.

Quæſt. 30. Si conjugatus, uxore corrupta, & dimiſſa, in aliqua Religione Profeſſionem faciat; an poſſit elapſo quinquennio reclamare, & ab illa recedere ad nutum?

HIc caſus non eſt de rarò contingentibus, & de eo plura dixi in *tract. de qualit. Recip. q.* 16. & 17. & ad ıxim *Pyrrhus Coradus lib. 5. cap. 14. nu.* 25. & *Barboſa in ap. 19. Conc. Trid. de Regul. ſeſſ. 25. ver. declarationes, nu. 3. fin.* ubi notat, quòd in facti contingentia Sac. Coneg. cenſuit, ſcribendum eſſe Ordinario Loci relictæ oris, qui prout juris eſt, in iſto caſu procedat.

2. De quo jure eſt omninò videndus *Abbas in cap. nſtitutus, & cap. veniens, de Converſ. Conjugat.* nam ſonni Profeſſione peracta, & præcipuè elapſo quinquen, exigitur ſententia declaratoria Domini Papæ, & ob non debet ad nutum licentiari.

Quæſt. 31. Defectus Loci non deſignati, an perpetuò inhabilitet Profitentes?

1. NEgativè, per ea multa, quæ dixi in *tract. de Domib. Recipiend. q.* 3.

Quæſt. 32. Iudicium annullandi Profeſſionem, ob defectum Loci non deſignati, ad quos ſpectet?

DIxi ſuprà in *tract. de Domib. Recip. quæſt.* 9.

Quæſt. 33. Religio, an teneatur de novo recipere legitimè dimiſſos, ſi voluerint in Religionem redire?

1. AFfirmativè, per ea, quæ dixi in *tract. de domib. Recip. q.* 15.

Quæſt. 34. Nulliter Profeſſi, & malè egreſſi, an ſint recipiendi, & quomodò?

DIxi in *tract. de domib. Recipiend. quæſt.* 16.

Quæſt. 35. An Religio poſſit reclamare contra invalidè Profeſſum, eodem modo, & jure, quibus poteſt è contra Profeſſus nulliter reclamare contra Religionem?

1. REſpondeo affirmativè; tum quia correlativorum idem eſt judicium, & de uno diſpoſitum, trahitur ad alterum, ex *l. fin. ff. de accept. l. fin. C. de indict. vidu. t. tollend. l. ſi quis ſervo, C. de fur. Card. Tuſch.* multis cumulatis *concl. 1041. lit. C.* & *Farinac. in fragm. lit. E. num.* 235.

2. Et horum correlativorum, unum non poteſt eſſe ſine alio, *Navar. com. 3. de Regul. nu.* 44. & in correlativis, ſi quid eſt prohibitum uni, videtur, & prohibitum alteri, *Menoch. conſ. 136. num.* 10. & *Gonzal. in 8. Reg. Cancell. Gloſ.* 50.

3. Et correlativorum ſublato uno, & alterum cenſetur tacitè ſublatum, *l. alteri, ff. de adim. legat.* & uno expreſſo, dicitur expreſſum & aliud, prout, multis citatis *Ioan. Mar. Novar. deciſ. 141. nu.* 4.

4. Religio autem, & Religioſus ſunt correlativa; etenim ſe habent ut mater & filius, ut omnes ſciunt, ergo totum illud, quod *Trid.* diſponit de Religioſis Profeſſis ad reclamandum, cenſetur diſpoſitum ad beneficium Religionis, aliter non eſſent pares, nec forent correlativa, ſed ad imparia judicarentur; quod non poteſt dici, *Bordon. de Profeſſ. Regul. cap. fin. & var. reſol. 23. num.* 6. & *Ioan. Anton. Novar. 2. p. ſum. Bull. tit. de reclamat. Relig. adverſus Profeſſionem nullam*, ubi per extenſum adducit *Decretum* Sac. Congreg. juſſu *Urban.* editum.

5. Tum etiam, quia expreſsè conſtat ex eodem *Decreto Urb.* ibid, *Si verò, ut ſuprà Recepti, & Profeſſi è Religione exire, vel Superiores eos ejicere auſi fuerint.*

6. Quibus in verbis Dominus Papa ſupponit, Religionem poſſe, & debere reclamare, juxtà diſpoſitionem præfati *Trid.* ergò.

Quæſt. 36. Religio, apud quos Iudices debeat reclamare?

DIxi ſuprà, & conſtat ex eodem *Decreto Urb. & Conc. Trid. cap. 19. ſeſſ. 25. de Regul.*

* * *

Digitized by Google

Quæſt. 37. Si ſolus Superior illius Domus, in qua Novitius Profeſſus eſt, nullitatem novit, an poſſit unà ſimul cum Epiſcopo Loci ſuper hac nullitate judicare?

1. NEgativè, ſi Prælatus Monaſterii ſolus ſit, ut nequeat per alios hujuſmodi nullitatem probare; tum quia dictum unius, dictum nullius; tum etiam, quia in hoc caſu fungeretur officio Judicis & Partis, contra diſpoſitionem *can. nullus* 49. *q.*4.

2. Nec in eo caſu ſufficeret ſolus Ordinarius Loci, ſine Superiore Monaſterii Novitiatus; quia uterque Judex concurrere debet; alias ſententia foret nulla; nempè data contra formam *Conc. Triden. Novar.* & *Bordon.* cit. *locis.*

Quæſt. 38. An Religio poſſit ritè reclamare contra bonum & honeſtum Religioſum, invalidè tamen Profeſſum; ſed ſine ſua culpa, utputa, quia Profeſſus in Loco non deſignato, vel ante ætatem, vel infrà annum Novitiatus, vel ſine legitimo conſenſu Capituli?

1. REſpondeo, quòd in tali caſu, etſi Religio peccaret contra Charitatem, expellendo Novitium innocentem; eumque privando ſuo jure quæſito, ad validè profitendum; expulſio tamen teneret; tum quia Religio in hoc caſu utitur jure ſuo; tum etiam, quia nullum jus reperitur in contrarium, quod in caſu poſito Profeſſus nulliter non debeat exire.

Quæſt. 39. Si nulliter Profeſſus nollet exire, an habeat aliquod remedium ad remanendum in Religione?

1. REſpondeo, quòd non obſtante reclamatione Religionis, poterit nulliter Profeſſus ſuam Profeſſionem publicè, & coram teſtibus, etiam Superiore inſcio ratificare; virtute cujus, non poteſt ampliùs à Religione ejici, nec ipſe exire; quia validè Profeſſo, non competit jus reclamandi, quod in utroque procedit, prout *Novar.* cit. *loc. nu.*8.

2. Sed in caſu noſtro, Profeſſio eſt valida, ſive per primam Profeſſionem, ſive per ſubſequentem ratificationem, parum refert; ſatis eſt, quòd ſit valida, prout ex multis oſtendit *Bordon. cap.*7. *q.*30. *de Profeſſ. Regul.* & latè in *var. reſol.*23. *q.*4.

3. Quapropter, pars utraque debet ceſſare à reclamatione. ſecùs fieret contra juſtitiam; nempè, contra Profeſſionem validam, quod non poteſt fieri, nec eſſe, ſine peccato mortali, & præjudicio utriuſque.

4. Inſuper, & contra Eccleſiam, quæ non vult, ut ejiciantur, qui Profeſſionem ratificaverunt, & patet ex ſuprà poſita *Bulla Urb. VIII.* & conſuetis reſcriptis Rom. Pontific. in quibus ſolet apponi illa clauſula; *dummodò Profeſſionem non ratificaverit.* quam clauſulam purificant Conjudices, mediante juramento volentis exire.

5. Nec dices, quòd fraus nemini debet patrocinari; quia hæc actio bona eſt, & ſpecificatur à fine, quod eſt, validè in Religione remanere.

6. Nec obſtat, quòd cæpiſſet reclamare; quia ſumus in re integra, in qua datur locus pœnitentiæ.

Quæſt. 40. An Religio, elapſo quinquennio, poſſit reclamare ſuper nullitate Profeſſionis ſui Subditi?

1. NEgative, de jure ordinario, ut patet ex dictis; ſecùs autem, per viam reſtitutionis in integrum.

Quæſt. 41. An Religio, abſque interventu Epiſcopi Loci, poſſit hodiè eos à ſe expellere; qui contra Statutum Ordinis, Profeſſionem fecerunt?

1. N*Avar. lib.*3. *de Regul. conſ.*5. in 1. editio. *nu.*13. *in reſponſ. ad* 4. *quæſtion.* docet, quomodò in illo tempore potuiſſet Religio per ſuos ſolos Prælatos majores; nempè, per Generales, vel Provinciales Ordinis cum eorum Capitulis, invalidè Profeſſos, morbo affectos, & conſimiles ejicere, ibi, *Quod remedium eſt ei, cujus Profeſſio non eſt valida, ob prædicta, ſupplicare Prælatum Ordinis ſui, qui ſit Judex competens ejus, humiliter, ut declaret, Profeſſionem ejus non valere, & ita non debere manere in Monaſterio, agendo actus, quos non licet ei agere; ut impenſis aliquibus, comedendo, bibendo, & veſtiendo, Conventum gravare, & requirere, ut id faciat, vocato priùs Syndico, & eo audito, & ut ferat ſententiam in ſcriptis, præſente Notario Monaſterii præfati, & toto Conventu, vel aliquibus teſtibus, in quibus contineatur, quòd ipſe, ob tales cauſas non eſt verè Profeſſus; & ideò declaret, eum non eſſe verum Religioſum Monaſterii præfati, & dimittat eum, exutum veſte, in nomine Domini; concedendo illi patentes literas ſententia, & dimiſſionis, ut poſſit facere fidem ſuæ dimiſſionis ad vivendum inter alios, ad gloriam Dei, & ſalutem Animarum.* hæc *ille.*

2. Id ipſum affirmat *Rodriq. tom.*3. *q.*11. *ar.*2. ubi quærit, an iſthæc dimiſſio debeat fieri in Capitulo Generali, & *in fin.* ponit cautelam expellendi; item *ibid. q.*17. *ar.*9. ubi tractat de laborante morbo Gallico, vel aliqua infirmitate contagioſa, & per extenſum portat *Privilegium Leon. X.* quod omnibus competit, ob communicationem.

3. Et ſequitur *Ludov. Miranda tom.*1. *Manual. Prælat. q.*52. *ar.*2. *concl.*5. & *Laurent. Peyr. tom.*1. *de Subdit. q.*2. *cap.*25. §. 4. multis citatis, quod fuiſſe in praxi teſtatur.

4. Attamen hodiè, ab his cavendum eſt; tum quia hoc nobis prohibetur de jure Canonico, ex argum. *cap. cùm ad Monaſterium*, §. *fin. de ſtat. Monach.* ubi Doctores communiter docent, quòd agere de voto ſolemni, ad ſolum Pontificem ſpectat; tum etiam, quia agitur de re gravi, & de communi bono Religionis, cujus Generaliſſimus eſt Dominus Papa; tum item, quia hodiè ad unguem eſt obſervandum *Decr. Urb. VIII.* ſuprapoſitum quod omnes comprehendit, & nullum excipit; item, & *Decretum cap.*19. *ſeſſ.*25. *de Reg. Trid.* quod quippè comprehendit omnes defectus, ut dictum eſt, exceptis perpetuò inhabilitantibus, qui pauciſſimi ſunt; & privilegia, quæ adverſantur *Conc. Trid.* non vivunt, nec valent; tum quia hodiè, ſecluſo caſu incorrigibilitatis, non licet è Religione expellere quenquam, prout patet ex Decreto Sac. Cong. Emin. Cardinal. edito ex ſpeciali mandato *Urb. VIII.* ſub die 21. Septembris anni 1624. Et habetur, inter cætera, de Apoſtatis, in *tom.*4. *Bullar. Cherub.* *pag.* mihi 267. §. 6. ibi, *Ad hæc, ut inpoſterum è Religionibus nullus legitimè Profeſſus*, de qua re vide, quæ dico in *tract. de expulſis, & ejectis.*

5. Nec his obſtant privilegia Religioſorum; tum quia ut dixi, fuerunt expreſsè abrogata in prædictis *Decretis*, tum etiam, quia contra diſpoſitionem *Conc. Trid.* nihil operantur, *Bonac. de clauſ. q.*2. *pun.*12. §. 1. *nu.*6.

* * *

TRAC-

Digitized by Google

TRACTATUS XIII.

DE OBLATIS RELIGIOSORUM.

Quæſt. 1. *Oblatus unde dicatur, & quotuplex ſit?*

1. OBlatus dicitur à verbo offero, ceu donatus à verbo dono; quò fit, ut is, qui ſe & ſua obtulit Monaſterio, abſque eo, quod Profeſſionem emittat in aliqua Religione, à Sancta Sede approbata, dicatur Oblatus, *Panorm. in cap. non eſt dubium, de Regular. Covarr. in cap. alma mater, p.* 2. *relect.* §. 2. *nu.* 8. ubi oſtendit differentiam inter Converſum & Oblatum, *Sylv. in ſumm. ver. Oblat. & Eraſm. à Chokier in tract. de juriſdict. Ordin. in exemptos, p.* 1. *q.* 19. *nu.* 1.

2. Hi autem Oblati ſunt in duplici differentia; nam quidam dicuntur Oblati plenè; quidam verò non Plenè: Primo modo illi cenſentur eſſe, qui in forma juris valida perpetuò, irrevocabiliter, & cum effectu, ſeipſos & ſua bona omnia, præſentia & futura, nullâ prorſus quamvis minimâ, eorum portione, neque in uſumfructum ſibi reſervatâ, Religioni obtulerint, vel alicui Eccleſiæ donaverint.

3. Secundo modo cenſentur illi, qui offerunt, vel donant ſine contractu valido, qui ſolet ſtipulari cum debitis clauſulis per publicum Notarium, coram Teſtibus, & Judice ad contractus, ut patet de donationibus, quæ fiunt indies. Vel ſi donent bona, ſed non perſonas, vel è contra; aut ſi offerant bona, ſed non omnia, vel ſi donent omnia, & ſibi reſervent aliquid in uſum, vel proprietatem, ut infrà immediatè dicemus, & docent, multis citatis *D. Reg. Carol. Tap. in auth. ingreſſi, C. de Sacroſ. Eccl. cap.* 10. *nu.* 9. ubi latè & *D. Capiblancus de Baronib. tom.* 1. *pragm.* 8. *par.* 3. *nu.* 55. ubi mirificè de re noſtra.

4. Item hi quidam ſunt Regulares; alii autem non Regulares, ſed Sæculares, ſeu Eccleſiarum Sæcularium, de quibus omnibus latè *Panorm. in cap. ut privilegia, de privil.*

5. Et Regulares quidam ſunt in Monaſterio, quidam verò extrà, quidam cum contractu; quidam verò emittentes Profeſſionem, ut Converſi; quidam autem ſunt in Monaſterio, ſine profeſſione & contractu, ut Tertiarii, qui actualiter deſerviunt.

Quæſt. 2. *Quonam modo Sæculares debeant fieri Oblati, & in oblationem admitti?*

1. SÆculares, qui deſiderant converti ad Dominum in via Patriarchæ Sancti Dominici, vel Sancti Franciſci, debent eſſe viri Catholici, vitæ exemplaris, non autem criminoſi, non ære alieno gravati, non ratiociniis obnoxii, ſed tales, quales Religioſorum ſtatus expoſcit, & nos latè ſuprà diximus in *tract. de qualit. Recipiend.*

2. Nec hi debent admitti, aut tales fieri, niſi juxta ſtatuta Ordinis, cui ſe offerunt & donant, & ad præſcriptum Sacrorum Canonum; nam ultra prædicta, alia multa requiruntur de jure Canonico, quorum primum eſt, mutatio habitus, quo à Laicali ſtatu diſtinguantur; prout dicitur in *cap. ut privilegia* 24. *de privilegiis*, ibi, *Hoc autem de illis Confratribus intelligitur, vel qui adhuc manentes in ſæculo, eorum Ordini ſunt obligati, mutato habitu ſæculari, &c.* ubi *Gloſ.* ſubjungit, *mutato habitu ſæculari, id quod habitus illos diſtinguat ab habitu ſæculari; licet ex eo non habeant habitum Monachalem:* hæc ibi.

3. Et *Gloſ. in Can. duo ſunt genera* 7. *verbo Converſi* 12. *q.* 1. dicit, *& habebunt habitum illorum, cum quibus converſantur*; id ipſum eadem *Gloſſa in Can. in nova* 16. *q.* 7. *& in cap. cum dubium* 5. *in fin. de ſent. excommunicationis.*

4. Secundum eſt, ut donatione irrevocabili, teneatur ſæcularis ſe perpetuò tradere Religioni, vel ſæculari Eccleſiæ, ad hoc, ut verè ſit Oblatus, & docet *Gloſ. in Can. ut lex continentiæ* 40. 27. *quæſt.* 1. *verb. Profeſſi. & in cap. per exemptionem* 9. ibi, *perpetuoque Oblati, de privil. in* 6. *Clem.* 1. *in fin. de decimis, & cap. cum congregare*, §. 5. *& cap. tuarum*, & refert deciſum *Capella Tholoſana*, ubi *Auſrerius deciſ.* 8. *Rodriq. quæſt. Regul. p.* 2. *q.* 123. *art.* 1. *Barboſa de jure Eccleſiaſtico, lib.* 1. *cap.* 39. §. 2. *nu.* 44. *Marta de juriſdictione, p.* 4. *caſu* 113. *nu.* 37, *Card. Tuſchus tom.* 5. *lit. O. concluſ.* 1. *Covarr. in cap. alma mater, p.* 2. *relection.* §. 2. *nu.* 8. *ſent. excomm.* & declaravit Sacr. Cardinalium Congregatio, cujus *Decretum* per extenſum vide infrà.

5. Tertium eſt, ut præfata donatio ſit & fiat planè & cum effectu, hoc eſt, quod non reperiatur facta in fraudem, ſivè ſimulatè de perſona, & bonis; quia ſic nihil illa operabitur, prout docet *Gloſ. in d. Clem. de decimis in fin.* ubi ponderans illud verbum, *cum effectu*, ſubnectit, *tollit hoc verbum fictiones & fraudes, item conditiones & pacta, quæ ſuſpenſum tenent talium oblationum effectum.*

6. Id ipſum docet *ibidem Joan. Andr.* unde non gauderet hoc faciens, ad fugiendum onera Communitatis; quia fraus & dolus nemini debet patrocinari *cap. Sedes, de reſcriptis, Sylv. ver. Eccl.* 1. *dict.* 5. poſt *num.* 5. & *D. Reg. Tap. in d. auth. cap.* 10. *nu.* 16. *in verb. ſua.*

7. Ex his collige, prædicta requiri copulativè, ita quod ſi unum deſit, deſinat & contractus, & quod inter cætera, duo plenè debent in hoc contractu concurrere, & reperiri; nempe plena donatio perſonæ, & plena donatio bonorum, & hæc ſequitur ad illam, ut quid acceſſorium ad principale, ſeu ut accidens ad ſubſtantiam.

8. Undè, ſi Oblati non Profeſſi regulariter, licentiarentur à Monaſterio, bona per eos oblata revocantur à Monaſterio, *Bald. conſ.* 240. *in fin. lib.* 5. quia videtur deficere cauſa finalis, *Caſtr. conſ.* 69. *viſa quadam commiſſione, in fin. lib.* 1. & alii plures, quos ſequitur & allegat *D. Epiſc. Maranta tom.* 3. *in reſponſ.* 64. *nu.* 23. tum quia acceſſorium ſequitur principale; tum etiam, quia ſub illa tacita conditione, intelliguntur donata, ſi in Religione permanſerit; ergò ei recedenti, ſunt omnia reſtituenda; prout præcipit, ac ſtatuit *Conc. Trident.* de Novitio, qui relicto Monaſterio, regreditur ad ſæculum, prout eleganter advertit *Dom. Regens Sanfelic. tom.* 2. *deciſ.* 191. *nu.* 2. & 3.

Quæſt. 3. *Simplex donatio bonorum facta Monaſterio, an comprehendat futura?*

1. ET dico non, quia ſicut in ſimplici oblatione perſonæ non includuntur bona, ut Sacra Congregatio declaravit; ita in ſimplici donatione bonorum non comprehenduntur futura, ſed tantùm præſentia, *D. Reg. Tapia in d. auth. ingreſſi, ver. ſua, cap.* 10. *nu.* 14. & *Sanch. in decal. lib.* 7. *cap.* 34. *nu.* 1.

2. Proindè ſi quis ſimpliciter obtulerit bona ſua, non erit immunis à gabellis, etſi bona præſentia oblata tranſeant in proprietatem, & dominium Eccleſiæ.

Digitized by Google

Quæſt. 4. Oblati in Religione viventes, an ſint perſonæ Eccleſiaſticæ?

1. HI Fratres Laici, qui Oblati nuncupantur, aut ſunt in Monaſterio, emiſſis tribus votis ſub aliqua Regula, & Religione approbata à S. Sede, & ſic reverà ſunt verè Religioſi & Perſonæ Eccleſiaſticæ, ceu cæteri Converſi, qui veram Profeſſionem emittunt in manu Prælati; quia ſic habent totum illud, quod eſt neceſſarium ad faciendum Religioſum, *D. Thom.* 2.2. *q.*186. *ar.*7. *Covar. in cap. alma mater, p.* 2. *relect.* §. 2. *nu.* 8. & docet *Gloſ. in cap. ut privilegia, ver. mutato habitu, de privil. Rodriq. tom.* 2. *QQ. RR. q.* 123. *art.* 1. & latè *tom.* 3. *q.* 21. *ar.* 1. *Barboſa* multis citatis 2. *p. de off. & poteſt. Epiſcopi, allegat.* 12. *nu.* 38. & 39.

2. Aut ſunt in Monaſterio ex donatione & contractu, cum habitu aliqualiter mutato, & hi etiam ſunt Perſonæ Eccleſiaſticæ; quia etſi careant ordine, & profeſſionem non emiſerunt; nihilominùs ſunt perſonæ Deo dicatæ & devotæ, habitu & habitatione Religioſis conſimiles, ut latè probamus *quæſtione ſequenti*, ubi requiſita ponimus.

3. Undè quemadmodum & alii Tertiarii collegialiter viventes, debent gaudere Religionum privilegiis, fori, & canonis, & immunitatis à gabellis, & vectigalibus, & habetur expreſsè in *cap. non dubium, de ſent. excomm.* ut dictum eſt, & docent *Rodriq.* cum præcit. *ubi ſupra, & tom.* 3. *QQ. RR. q.* 1. *ar.* 8. & magis diffusè *qu.* 21. *ar.* 1. & *Sylv. ver. Eccleſia* 1. *q.* 5. *dict.* 5. ubi latè *Navar. lib.* 3. *conſ.* 7. 12. & 81. *de Regul.* edit. 1. *Mirand. tom.* 1. *Manual. Prælat. quæſt.* 29. *ar.* 3. *Paul. Layman lib.* 1. *tract.* 5. *par.* 2. *cap.* 5. *nu.* 2. *verſ. ſimilia, Lezana tom.* 2. *ſumm. QQ. RR. cap.* 8. *num.* 5. & multis citatis *D. Reg. Tap. in d. auth. cap.* 10. *nu.* 6. & 16. & *D. Capiblanc. tom.* 1. *de Baronib. pragm.* 8. *par.* 3. *nu.* 54. & *ſeq.* ubi diffusè de re, & ego ad prædictorum majorem claritatem iterùm quæro.

Quæſt. 5. Oblati Regulares, in Monaſterio exiſtentes, an gaudeant privilegiis ſuæ Religionis?

1. PEritiſſimus *P. Frater Emanuel Rodriquez tom.* 2. *QQ. RR. quæſt.* 123. *ar.* 1. cum ſuo *Compen. reſol.* 104. *Navar. lib.* 3. *conſil.* 49. *de Regul. Sanchez lib.* 7. *Decalog. cap.* 8. *nu.* 42. & 43. *Leonard. Duard. in comm. Bullæ Cœnæ lib.* 2. *in can.* 15. *q.* 7. *concluſ.* 3. *nu.* 9. *Barboſ. p.* 2. *de off. & poteſt. Epiſcopi, allegat.* 12. *nu.* 39. & *in lib.* 1. *de jur. Eccleſ. univerſ. cap.* 39. §. 2. *de privil. Clericorum, nu.* 44. *Joan. Bapt. Lezana par.* 2. *ſumm. cap.* 8. *de Converſis, Laicis, & Oblatis, nu.* 5. & 6. & *par.* 4. *ver. Oblati, nu.* 4. *Caſtr. Pala. tract.* 12. *par.* 2. *nu.* 10. *Pelizzarius,* quem noviſſimè poſt hæc hucuſque impreſſa vidi in ſuo *Manuali Regul. tom.* 2. *de uſu privil. tract.* 8. *cap.* 1. *ſect.* 4. *q.* 9. *nu.* 68. & clariùs in *tract.* 8. *cap.* 6. *ſect.* 2. *de exemptione ab Ordinario, q.* 7. *nu.* 99. *Aloyſ. Ricc. p.* 3. *prax. reſol.* 128. ubi quærit, an Oblati teneantur ad gabellas, *Eraſmus à Chokier in tract. de juriſdictione Ordinarii in exemptos, p.* 1. *q.* 19. *nu.* 2. *Marta de juriſdict. p.* 4. *cent.* 2. *caſ.* 113. *nu.* 37. *D. Reg. de Ponte in tract. de juriſdict. tit. de Oblatis, fol.* mihi 301. in manuſcriptis, *D. Reg. Carol. Tap. in authen. ingreſſi, C. de ſacroſ. Eccleſ. verbo ſua, cap.* 10. *nu.* 19. *D. Reg. Sanſelic. tom.* 1. *deciſ.* 1. *nu.* 10. & magis clarè in *tom.* 2. *deciſ.* 191. *nu.* 7. & *D. Capiblanc. tom.* 1. *prag.* 8. *p.* 3. *de Baronibus, nu.* 54. poſt Collectaneum famoſiſſimorum, & graviſſimorum *Doctorum*, dicunt, quod hi Oblati non gaudent privilegiis ſuæ Religionis, niſi ſe & ſua obtulerint, & perpetuò ſtent, & ſerviant in Religione, ſub Obedientia Prælati, ducunturque ex multis: Primò, ex immediatè deciſis; quia ſcilicet ſic in Communitate viventes, cenſentur Perſonæ Eccleſiaſticæ.

2. Secundò, ex *cap. Eccleſiarum ſervos* 12. *quæſt.* 2. ubi immunitas Eccleſiaſtica non ſuffragatur Servis Eccleſiarum; niſi actu ſervientibus, & colligitur ex illis verbis, *Sed ſervi ſupraſcriptorum officiorum, in eorum uſibus, vel Eccleſiæ laborent.*

3. Nota, quæſo ly, *ſed*; quia conjunctio eſt diſcretiva, ſive adverſativa, teſte *Calepino*; diſcernit enim ſervos gaudentes privilegio clericali, à non gaudentibus.

4. Tertiò, ex *Decret. cap.* 11. *Conc. Trid. ſeſſ.* 24. *de Reformat.* ubi privilegia, & exemptiones Oblatis Religioſorum conceſſa, & concedenda, limitantur ſolùm ad eos, qui infrà ſepta monaſteriorum, & ſub eorum obedientia actu vivunt, & conſtat ex illis verbis, ibi, *Exceptis tamen iis, qui prædictis Locis actu ſerviunt, & intra eorum ſepta, ac domos reſident, & ſub eorum obedientia vivunt*, hæc *ibi.*

5. Quartò ex *cap. quidam* 32. *de privil.* ubi D. Papa ex eo ſolùm determinat, Confratres hujuſmodi, non gaudere privilegiis exemptionis; quia remanſerunt in domibus ſuis, & liquet, ibi, *Verùm quamdiu hujuſmodi Fratres moram in domibus ſuis fecerint, eos compellere poteris ad dicta jura tibi integrè perſolvenda:* hæc *ibi*, ubi *Gloſ. in ver. moram*, ſubjungit, *& ita non ſufficit ſola receptio; niſi ſequatur translatio plena.*

6. Quintò, ex quadam Declaratione Sac. Congregat. qua dictum fuit, Oblatos Religionis S. Joannis Heroſolymitani, non gaudere privilegiis ſuæ Religionis, niſi actu militiæ ſerviant, vel actu ſtent in domibus illorum, & ſub illorum obedientia, & refert idem *Barboſ. in cit. loc. de jure Eccleſ. nu.* 44. *in medio, fol.* mihi 376. & ſequitur *Lezana in d. par.* 4. *ver. Oblati, num.* 5. & habetur expreſsè in cit. *loc. Conc. Trid.* ibi, *aut militiis actu ſerviunt.*

7. Et meritò hoc *ibi* dictum eſt, quia aliquis non dicitur eſſe de numero Militum aut Scholarium, priuſquam ſit inter eos numeratus, *l. ex eo tempore, ff. de Militar. teſtam. l. Miles, ff. ex quibus cauſis majores, Rebuff. de privileg. Scholar. privil.* 141.

8. Quod totum ad Oblatos aliorum Religioſorum extendit *Gloſ. in cap. penult. de privil. ver. moram, & Eraſmus à Chokier in d. q.* 19. *nu.* 3.

9. Sextò, ex *cap. cum, & plantare,* §. *de Confratribus, & cap. tuarum, de privil. & cap. per exemptionem, eod. in* 6. Ubi dicitur, quod ad fruendum privilegio fori, & immunitatis à Gabellis & ſæcularibus exactionibus requiritur, ut oblatio prædictorum ſit perpetua & irrevocabilis, & refert de communi *Rodriq. in d. tom.* 2. *q.* 123. *ar.* 1. ubi ex multis oſtendit, quod Oblati Religioſorum, qui mutato habitu non manent in ſæculo, ſunt perſonæ Eccleſiaſticæ; ſecùs autem ſi in ſæculo manent, quod prius dixit *Gloſ. in cap. ut privilegia* 24. *de privil. ver. mutato habitu ſæculari, Covar. in cap. alma mater, par.* 2. §. 2. *nu.* 8. & alii quos allegat & ſequitur *Barboſ.* in cit. *loc. de jur. Eccleſ. nu.* 44. *in med.*

10. Ultimò moventur ex aliis Declarationibus Sac. Congregat. factis juſſu *Urb. VIII.* fuit enim primò propoſitum infràſcriptum dubium, *An Oblati alicujus Religionis judicandi ſint Perſonæ Eccleſiaſticæ, adeò, ut fori privilegio & immunitate à Vectigalibus gaudeant.*

Sacra Congregatio, dubio ſemel atque iterum examinato cenſuit, *Oblatos privilegio & exemptione, tandemùm debere potiri, ſi in forma juris valida perpetuò, irrefragabiliter, & cum effectu, ſe ipſos, & bona ſua omnia præſentia & futura, nulla prorſus, quavis minima eorum portione, neque in proprietatem, neque in uſumfructum ſibi reſervata, Religioni obtulerint. & habitum aliqualiter mutaverint; quodſi omnia prædicta ſimul non concurrant, neque fori privilegio, neque immunitate à Sæcularibus exactionibus frui poſſe.*

11. Secundò, cùm in eadem Sacra Congregatione Eminentiſſimorum Cardinalium *Conc. Trid.* interpretum, juſſu ejuſdem D. Papæ propoſitum eſſet infraſcriptum dubium.

An

An Oblati alicuius Religionis judicandi ſint Perſonæ Eccleſiaſticæ, adeò, ut fori privilegio, & immunitate à Vectigalibus gaudeant.

Sacra Congregatio, dubio ſemel atque iterùm propoſito ac examinato, cenſuit, *Oblatos privilegio ac exemptione, ita demùm debere potiri, ſi in forma juris valida perpetuò & irrevocabiliter, plenè & cum effectu, ſeipſos & bona ſua omnia, præſentia & futura, nullâ prorsùs quâvis minimâ eorum portione, neque in proprietatem, neque in uſumfructum ſibi reſervata, Religioni obtulerint, & habitum aliqualiter mutaverint. Quod ſi omnia prædicta ſimul non currant, neque fori privilegio, neque immunitate à ſæcularibus exactionibus frui poſſe, ut in ſequentibus caſibus.*

Primò, cùm quis obtulit perſonam cum reſervatione bonorum.

Secundò, cùm obtulit perſonam, nullâ bonorum factâ mentione, quippè non includuntur in ſimplici oblatione perſonæ.

Tertiò, cùm obtulit perſonam & aliquam tantùm partem bonorum, quamvis majorem.

Quartò, cùm obtulit bona omnia præſentia, & perſonam reſervato uſufructu.

Quintò, cùm obtulit perſonam, & bona omia præſentia tantùm.

Sextò, cùm obtulit perſonam, & bona omnia præſentia & futura, ſed poſteà à Superiore Religionis aliquam eorum partem, quamvis minimam, in emphyteuſim recepit.

Septimò, cùm obtulit bona, vel omnia, vel partem eorum abſque perſona, quo caſu perſonam offerentem fori privilegio non gaudere, ſed bona in Religionem cum effectu translata, eſſe immunia à Vectigalibus; dummodò offerens uſumfructum eorum ſibi non retineat, eo namque caſu bona immunia non eſſe, etiam quoad proprietatem.

His tamen omnibus caſibus, quibus Oblati à privilegio, & exemptione à jure communi excluduntur, ſervandam eſſe cujuſque Religionis conſuetudinem, cuius vigore, ipſi tale jus privilegii, vel exemptionis acquiſiviſſent.

Et per extenſum refert authenticè *D. Auguſtinus Barboſ. in d. 1. lib. de jur. Eccleſ. cap. 39. §. 2. nu. 44. & 45. de privilegiis Cleric. & in Collectanea Bullarum, ver. Oblati, Aldan. in compend. canon. reſol. lib. 1. tit. 10. nu. 14. & 15. Novar. in Lucern. Reg. ver. Oblati,* de qua Declaratione latiùs agit in *tract. de elect. & variat. fori, q. 64. ſect. 2. Lezana tom. 2. ſummæ, cap. 8. num. 8.*

12. Ex quibus omnibus *D. Donatus Antonius de Marinis, tom. 1. reſol. quotid. cap. 117. nu. 6.* poſt Collectaneum Illuſtriſſimorum *Juriſconſultorum,* pro Regno Neapolitano normam & theoricam univerſalem inſtituendo, de communi & unanimi conſenſu *Doctorum* dicit, *Has qualitates requiri ad eximendum Oblatos à foro Laicali, & functionibus Fiſcalibus.*

Prima, quod Oblati, de quibus agitur, alicui Religioni probatæ eorum perſonam per legitimam, & expreſſam dedicationem obtulerint & dicaverint.

Secunda, quod fiat oblatio, nullâ bonorum reſervatione, aut eorum uſusfructus factâ; ita, ut in Oblationis inſtanti, omnia ad illud Monaſterium transferantur.

Tertia qualitas, quod in eorum domibus, & cum uxoribus non commorentur.

Quarta, quod perpetuò ſtent & ſerviant Religioni.

Quinta, quod modo debito Religionis portent habitum, à Sæcularibus evidentiùs diſtinguentem.

Ultima, quod non in fraudem civilium munerum fiat Oblatio, unum agentes, & aliud ſimulantes: hæc *reſol.* mihi 285. in impreſſione Neap. de anno 1641. cui ſubſcribunt *Diana p. 4. moral. tract. 1. reſol. 31.* & *Lezana tr. 4. ſumm. in ver. Oblati, nu. 4.*

Et poſſunt colligi ex *Capitulo Regis Roberti,* ſub tit. *de Oblationibus, Privilegio Clericorum, & quando ipſo gaudere debent, vel non, fol.* mihi 359. in impreſſione Veneta, de anno 1590. ubi inter cætera hæc habentur.

Nos itaque diligenti habito ſuper his, perpenſoque conſilio: advertentes proindè, quod Fratres huiuſmodi, niſi Religioni probatæ, ſe omninò reddiderint, ſuprà Religioſum portantes habitum, à ſæculari evidentiùs diſtinguentem, bonorum ſuorum retentione non factâ, ſeu partis ad uſumfructum eorum, vel ſi cum uxoribus ſuis in domibus propriis commorentur, non ſint communiter à Laicorum eximendi legibus, ſed juris communis ſubjiciendi Regulis & præceptis. Devotioni veſtræ præſentium authoritate mandamus, quatenùs ubi Confratres, vel Oblatos tales in noſtra Provincia reperiri contingat, qui ut prædicitur, non omninò & ſe totaliter cum monaſtico habitu divinæ Religioni reddiderint, de bonis aliquid retinentes in uſumfructum: vel proprio, vel cum uxoribus propriis commorantes, cum ſub nudæ appellationis velamine, & in fraudem accepiſſe munus huiuſmodi Oblationis, rationabiliter judicet, & continet eos affectus, in collectis generalibus, ſubventionibus, & muneribus cæteris perſonalibus, & realibus, ſive mixtis, quæ univerſaliter imponuntur Regni noſtri fidelibus, perſonarum & facultatum conditione penſatâ, contribuere, reſpondere, & obedire, & parere devotè, diſtrictiùs, quibus expediens fuerit remediis compellatis, cogentes ipſos eorum Dominis ſatisfacere, reſpondere, & obedire pariter de omnibus, in quibus illis, tam perſonaliter, quàm realiter tenentur & debent; nec non in civilibus & criminalibus, coràm competentibus Judicibus citati reſpondeant, prout ad uniuſcujuſque officium dignoſcitur pertinere: hæc ibi.

Quod *Capitulum* uti conſonum juri canonico, & Declarationibus Sacræ Congregationis, reformatum minimè vidi nec audivi; vide, quæ dixi hic ſuprà *q. 2. in 3. requiſito,* & *Campagnam* ſuper hoc eodem *Capitulo Regis Roberti,* quod eſt 200. juxtà ſuum ordinem, & in *Clementin. de vita & honeſtate Cleric. nu. 46.* & *D. Reg. Tap. lib. 1. jur. Regni, titul. de Oblatis.*

Quaeſt. 6. Oblati in Religione viventes, an poſſint validè matrimonium contrahere?

1. DOminus Regens *Tap. in d. authen. ingreſſi, verbo ſua, cap. 10. num. 6. D. Capiblanc. tom. 1. Pragmat. 8. p. 3. nu. 54. de Baronibus, Sylv. ver. Eccleſia, q. 5. dict. 5.* & *Covar. in cap. alma mater, p. 2. relect. §. 2. num. 8.* ad quæſitum reſpondent affirmativè, ſi votum caſtitatis non emiſerint.

2. Amplia, ut hi in tali caſu poſſint validè nubere, & retrocedere; etiamſi feciſſent votum ſimplex Caſtitatis. Nam votum ſimplex Caſtitatis impedit matrimonium contrahendum; ſed non dirimit, ubi fuerit contractum, *Miranda tom. 1. Manual. Præl. q. 29. ar. 4.*

3. Verumtamen peccarent violando tale votum, *Layman. ubi ſuprà* & colligitur ex *cap. unico, de voto & Voti redemptione, in 6.* & docet *Gloſ. in cap. ut lex continentiæ 27. q. 1. ver. atque Converſi,* ubi dicit, quod Converſi, qui Profeſſi non ſunt, matrimonium contrahere non vetantur.

4. Quod dictum, verum eſſe ad majorem claritatem, nuper Sac. Congregat. declaravit, cujus verba per extenſum refert *Barboſ. de jur. Eccleſ. lib. 1. cap. 39. §. 2. de privil. Cleric. nu. 45. in med.*

5. Amplia, ut hi poſſint validè contrahere, ſed non licitè, etiam invito Superiore Monaſterii, & hoc ideò; quia Religioſam Obedientiam, ut ſupponitur, minimè promiſerunt.

***
***

Quaeſt.

Digitized by Google

Quæſt. 7. Oblati uxorati in ſæculo ſtantes, an gaudeant privilegio fori, & immunitatis à Gabellis?

1. HÆc quæſtio eſt valde difficilis & nimis intricata, circa quam diſcrepant & variant *Doctores*, licet hic ſuprà *q.* 5. videatur deciſa.

Tu autem ut ſcias punctum litis & ſtatum controverſiæ, diligenter adverte Primò, quod privilegia, quibus potiuntur Oblati in Religione viventes, ſunt in duplici differentia; quædam competunt ipſis, quatenùs perſonæ Eccleſiaſticæ ſunt; & quædam competunt ipſis ratione Religionum, quarum ſunt oblati.

2. Secundò adverte, quod hi oblati, dum degunt in ſæculo extrà ſepta, juxtà prædicta *Decreta* Sac. Congregationis, & *Conc. Triden. ſeſſ.* 24. *cap.* 11. *de Reformat.* privantur uſu privilegiorum ſuæ Religionis; perindè laborioſiùs quærendum eſt, an hi in ſæculo viventes, remaneant, ſintque verè & propriè Perſonæ Eccleſiaſticæ, an verò largè & impropriè?

3. Ad quod quæſitum negativè reſpondent omnes illi famoſiſſimi ac eruditiſſimi *Doctores*, quos allegavi hic ſuprà *qu.* 5. & moventur ex pluribus urgentiſſimis rationibus, quas *ibidem* extendi, & hic non repeto, ob brevitatem, quam affecto.

4. Et addunt, quod privilegium Clericale, de communi jure Canonico, de directo, & per ſe, nulli cenſetur indultum, niſi habentibus ordines, aut in Religioſo ſtatu exiſtentibus, *cap. non dubium, cap. Parochiales, pap. ex tenore, & cap. de Monialibus, de ſent. excomm.*

5. Hi autem de quibus agitur, ut ſupponitur, non ſunt ordinibus inſigniti, nec in Religione viventes; nam ille dicitur in Religione vivere, qui degit intra ſepta ſub actuali obedientia Prælati, juxtà Regulæ diſciplinam, nempè ut Profeſſus, aut ut Novitius, vel ut Converſus cum Profeſſione, vel ſine; ut infrà dico in *tract. de Converſis*. Quorum nullus his poteſt adaptari; ergò, hi propriè & verè non poſſunt dici Perſonæ Eccleſiaſticæ.

6. Hinc *Hoſtienſis in dict. cap. non dubium, Cajet. in cap.* 10. *de excomm. in percutientes Clericum, ver. nota ſeptimò, Rodriq. tom.* 3. *q.* 21. *ar. Chokier in tract. de juriſd. ordin. in exempt.* 1. *p. q.* 19. *nu.* 13. *Duar. in com. Bull. Cœn. lib.* 2. *in can.* 15. *q.* 3. *nu.* 3. & *Lezana p.* 2. *ſumm. cap.* 8. *nu.* 6. & *p.* 4. *ver. oblati, nu* 6. inferunt, Privilegium *Canonis, ſi quis ſuadente, &c.* non extendi ad hos Oblatos in ſæculo ſtantes, quia ſcilicet non ſunt Perſonæ Eccleſiaſticæ, & ampliant, proindè inſtar Laicorum poſſe collectari, puniri, & caſtigari, *Ricc. p.* 3. *praxis, reſolut.* 128. *Barb. alleg.* 12. *nu.* 39. & *lib.* 1. *de jur. Eccl. cap.* 39. *de privil. Cler. nu.* 44. *Lezana* cum cæteris allegatis ubi ſuprà.

Et hanc opinionem etiam ſequitur, & multis citatis tutatur *D. Reg. Sanfel. tom.* 2. *deciſ.* 191. *nu.* 7. *in fin. fol.* mihi 79. *D. Donatus Ant. de Marin. tom.* 1. *cap.* 117. *nu.* 5. *Novar. de elect. & variat. fori, q.* 64. *num.* 5. *D. Capiblanc. tom.* 1. *Pragm.* 8. *p.* 3. *nu.* 54. *in princ. de Baronib.* & *D. Reg. Tapia in d. authen. ingreſſi, verbo ſua, cap.* 10. *nu.* 19.

7. Alii verò Viri graviſſimi, de quibus meminerunt *D. Reg. Tap. D. Reg. Sanfelic.* & *Barboſ.* cum præcitatis, ubi ſuprà dicunt, ſufficere ad hoc, ut Oblati gaudeant privilegiis ſuæ Religionis vel Eccleſiæ, cui ſe tradiderunt, quod manentes in ſæculo, ſint Oblati plenè, perpetuò, & irrevocabiliter, & moventur ex multis.

8. Primò, ex *cap. cùm & plantare, §. de Confratribus* 3. *de privil.* ubi habentur hæc propria verba, *De Confratribus hoc conſtituimus, ut ſi non ſe prædictis Fratribus omninò reddiderint, ſed in propriis ſuis omninò duxerint remanendum, propter hoc ab Epiſcoporum ſuorum ſententia nullatenus eximantur*; hæc *ibi*, ubi *Gloſ. in ver. nullatenùs*, inquit, *& ita ramanen. de Juriſdictione Epiſcoporum.*

9. Secundò, ex *cap. ut privilegia* 24. *eod. tit.* ubi dicitur, ſufficere ad effectum, ut Confratres gaudeant Religionis privilegio, quod manentes in ſæculo, Ordini ſint oblati, mutato habitu ſæculari, & quod bona ſua dent Religioni inter vivos, retento ſibi uſufructu, & liquet in illis verbis, *Hoc autem de illis Confratribus intelligimus, qui vel adhuc manentes in ſæculo, eorum Ordini ſunt oblati mutato habitu ſæculari, vel eis, qui bona ſua dederunt inter vivos, retento ſibi (quandiu in hoc ſæculo vixerint) uſufructu.* hæc *ibi.*

10. Tertiò, ex *Text. cap. per exemptionem, de privil. in* 6. ibi, *Perpetuòque oblati*, & ex *tex. Clem.* 1. *de decimis*, [illegible] in *fin.* leguntur hæc verba, *Cæterùm præmiſſa extendi nolumus ad animalia, quæ per Religioſorum ipſorum Donatos, ſeu Oblatos tenentur, dum tamen illi Religioſis eiſdem pro effectu donaverint, aut obtulerint ſe & ſua*, hæc *ibi*, ubi *Gl. in ver. ſe, & ſua* ſubnectit, *Non ſufficit ergò, quod bona donaſſent manentes in ſæculo, ipſorum fructu retento*, de quibus *Capu. Barboſ.* in cit. *loc. de jur. Eccleſ.* multa dicit, allegando *Doctores.*

11. Quartò, ex *Decreto cap.* 11. *Conc. Trid. ſeſſ.* 24. *de Reform.* ubi Oblati extrà ſepta viventes, ſubjiciuntur Epiſcopo loci, exindè inferunt, ergò ſunt perſonæ Eccleſiaſticæ, aliàs non ſubderentur.

12. Quintò, moventur ex quadam Declaratione Sac. Congregat. cui fuit propoſita hæc difficultas.

An Oblati, qui omnia ſupradicta adimpleverint, fori privilegio, & ſupràdicta exemptione gaudeant, quamvis matrimonio copulati ſint, ſive ante, ſive poſt oblationem contraxerint.

Sacra Congregatio reſpondit, *Gaudere, ſive ante, ſive poſt, de licentia Superioris Religionis matrimonium contraxerint*; & refert per extenſum *D. Auguſt. Barboſ.* in cit. *loc. de jure Eccleſ.* & aliam huic omninò ſimilem, in facti contingentia refert *Laur. Peyr. tom.* 3. *privil. Minim. in additam ad Conſtitut. Julii II. cap.* 3. *nu.* 34. *fol.* mihi 79.

13. Quæ autem opinio ſit probabilior, aliis judicandum relinquo.

14. Veruntamen ut audio, hæc ſecunda opinio in hoc regno minimè practicatur, ut probant & referunt *D. Reg. Sanfelicius dict. deciſ.* 191. & noviſſimè *D. Eliſeus Danza in additione ad Grammat. dec.* 10. *nu.* 18. 19. & 20.

Quæſt. 8. Oblatus plenè, ſi matrimonio copuletur, & inde liberos ſuſcipiat, an per ſupervenientiam liberorum, poſſit donationem revocare; vel ejus filii poſſint oblata paterna ab Eccleſia repetere?

1. DE jure communi donatio à Patre facta, more ob ſupervenientiam filiorum revocatur, juxta vulgatum *text. l. ſi unquam, C. de revocan. donat.* ubi latè *Tiraquell. ver. revertatur*, & *Clar.* poſt multos *§. donatio, q.* 22. & *Viviũs in Sylva comm. opin opin.* 210.

2. Quod procedit in utroque foro, *Seraph. deciſ.* 829. & *Molf. in ſumm. in tit. de contract. lib. cap.* 17. *nu.* 65. *tom.* 2.

3. Et eſt verum, etiamſi donator in inſtrumento donationis renunciaſſet dictæ *legi, ſi unquam*; quia Pater non poteſt filiis præjudicium inferre, ſaltem quoad legitimam. Unde filii poſt donationem procreati, Patre mortuo poſſunt jam dictam donationem revocare; legitima enim debetur filiis poſt mortem Patris, *Clar. cit. loc. ver. hæc etiam opinio eſt proculdubio magis æqua & benigna*, & ſecundùm eam teſtatur, pluries fuiſſe judicatum *Theſ. deciſ.* 112. *nu.* 7. *Surd. in tract. de Aliment. tit.* 8. *privil.* 31. *q.* 2. quia naturali diſcurſu non poteſt præſumi, quod quis velit in ſua ſucceſſione extraneum filiis præferre; & ſic fundamentum dictæ *legis, ſi unquam*, eſt veriſimilis mens donantis; quia ſcilicet ſi tempore donationis

Digitized by Google

...nis de filiis cogitaſſet, talem donationem non feciſſet; a communiter *Doctores*, & valde eruditè docet *D. Reg.* *ap. in d. cap. 10. nu. 16.* ubi ex multis oſtendit hanc ob...tionem poſſe revocari, ſaltem per ſupervenientiam li...erorum.

4. Proindè filius natus, jure communi poteſt repetere ...ltem legitimam portionem ſuam, ſi pater omnia bona donavit, ut in *tit. C. de inofficioſis donat.* imò, nedùm partem, ſed etiam & totum revocabit. *d. l. ſi unquam, & ibi* ...è omnes *Doct.* & *Reg. Tap. ubi ſuprà.*

5. Hæc autem, an locum habeant in donatione facta Eccleſiæ, cum diſtinctione reſpondeo; aut loquimur de ...ure fori, aut de jure poli; Primo modo, hoc eſt de juris rigore, donatio omnium bonorum facta Eccleſiæ, ob ſupervenientiam filiorum non revocatur in totum, ſed tantùm quoad legitimam, & habetur expreſsè in *Decret.* 17. *q. 4. can. fin.* quod incip. *quicunque* 43. & *ibi Gloſ.* ubi docet, quod Eccleſia non cogitur totum reddere, ſed tantùm legitimam portionem, vel *Canon* corrigit *legem*, & *Clar.* cit. *loc. q. 23. verſ. quæro etiam,* & *Marc. Anton. Genuenſ.* in ſuis *practicab. Eccleſ.* de communi ſententia *Doctorum. q. 295.* ubi latè ac lepidè de hac re, & refert deciſum in Luſitania *Gamma dec. 240.*

6. Quandoquidem ubi donatio fuerit facta filio de omnibus bonis; ſi naſcantur alii filii, revocatur uſque ad legitimam, *l. ſi totas, & l. ſi mater, C. de inoffic. donationibus.*

7. Quò fit, ut filii de novo nati, poſſint pro eorum intereſſe inſtare pro revocatione dictæ donationis, à patre factæ, & poſt mortem patris quærelam proponere inofficioſæ donationis; quia de benignitate patris, non poteſt præſumi, quod donaſſet omnia uni filio, ſi cogitaſſet, alios fore ſibi naſcituros.

8. Proindè intelligitur donare ſub illa tacita conditione, ſi alii ſibi non naſcantur, quod eſt fundamentum prædictæ *l. ſi unquàm.*

9. Cauſa autem Eccleſiæ non minus favorabilis eſt, quàm cauſa filiorum, ut colligitur ex *auth. ſi qua mulier, C. de Sacroſ. Eccleſ.*

10. Quibus adde, quod Eccleſia ipſi donatori inſtar filii eſſe cenſetur, *Clar.* cit. *loc. Covar. lib. 1. var. reſol. cap. 19. nu. 5. in fin. Layman lib. 3. ſect. 5. tract. 4. cap. 12. de pactis, & contractib. nu. 19. Molfeſ. in ſumm. in tit. de contractib. cap. 17. nu. 65. tom. 2.*

11. Secundo autem modo, hoc eſt in foro poli, & de æquitate naturali, in totum revocatur; ſic adeò, ut ad Populi ædificationem, Eccleſia vel monaſterium reſtituat, ſuſceptis filiis totum donatum & oblatum, ne cogantur mendicare, aut valdè nimis laborare, *Clar.* & *Genuenſ.* cit. *loc.* & docet *Gloſ. in cap. ſi quis iraſcitur* 13. *quæſt.* 2. & *D. Auguſt. ſerm. 49. de diverſis, cap. 4.*

Et refertur in *d. cap. fin.* 17. *q.* 4. ibi, *Quàm laudabile factum Sancti & Venerabilis Epiſcopi Carthaginenſis; quidam, cùm filios non haberet, neque ſperaret, res ſuas omnes (retento ſibi uſufructu) donavit Eccleſiæ; nati ſunt ei filii poſteà, & reddidit Epiſcopus nec etiam opinanti illi, quæ donaverat*; hæc *ibi.*

12. Et ſic reſtitutio totalis fit ex charitate, æquitate, & majori honeſtate, *Bonac. tom. 2. de contractib. diſp. 3. q. 17. punct. ult. propoſit. 1. nu. 10. verſ. hinc ſequitur,* & *D. Barthol. à Sancto Fauſto de contractibus, diſput. 3. de donatione, q. 93.*

13. Verùm non deſunt, qui doceant, hanc totam reſtitutionem bonorum in caſu poſito ex juſtitia deberi, & colligitur ex *cap. quod à te, de Clericis Conjugatis,* ubi *Canones* ſtatuerunt, quod ſi Clericus donavit Eccleſiæ ſui beneficii, ſi poſtea contrahat matrimonium; donator poteſt revocare, & Eccleſia tenetur reſtituere, & multò magis, ſi jam dictus Clericus ex uxore habeat filios; quod utique Eccleſiæ ſtatutum fundatur in illa conditione tacita & mente præſumpta; hoc eſt, quia ſi Clericus cogitaſſet de matrimonio, & indè liberis, non donaſſet Eccleſiæ, *Canones* enim præcipuè intentionem reſpiciunt, *cap. cùm dilecti, de donat.* & docet *Imol. in cap. fin. nu. 18. de donationibus,* quod propter identitatem rationis procedit in caſu noſtro.

14. Et confirmatur; nam quamvis Imperator non poſſet ponere legem auferentem jus, jam Eccleſiæ acquiſitum, *cap. bene quidem 96. diſt. cap. Eccleſ. Sanct. Mariæ, de Conſtit.* etſi Eccleſia & Papa ſit legibus ſolutus, *cap. propoſuiſti, de conceſſ. præbend.* Attamen non eſt ſolutus dictamine rationis naturalis, ſuper quam fundatur diſpoſitio dictæ *l. ſi unquàm, Bald. in l. 2. C. de ſervitut.* quoniam inſtinctu naturæ, & naturali diſcurſu præſumitur, quod Pater non donaſſet, ſi de filiis ſibi naſcituris cogitaſſet.

15. Quæ ratio militat in donatione facta Eccleſiæ; & Papa etiam debet ſervare, quod eſt honeſtum, æquum, & rationi congruum, *Bart. in l. Imperium, ff. de juriſd. omnium Judicum*; nam Eccleſia debet eſſe mater honeſtatis & pietatis, & eſt cultrix juſtitiæ, *cap. 1. de alienat. Feud.*

16. Quapropter tenetur in tali caſu totum reſtituere; non quia Cæſar dixit, ſed quia Deus dictat; lex enim naturalis obligat in foro conſcientiæ, cùm ſit participatio legis æternæ, ut per multa oſtendi in *tract. de legib.*

17. Proinde tempore *S. Auguſtini*, Eccleſia Africana in praxi reſtituebat omnia, ut dicitur in *in dict. cap. fin.* quia lex naturalis omnes obligat in omni loco.

18. Et addo, quod *Auguſtinus* præceſſit *Juſtinianum*; qui quidem à *Sanct. Auguſtino* accepit, quod ſancivit in *d. l. ſi unquàm*, ut bene notat *Genuenſ.* in citata *quæſt. in fin.* computando tempora.

19. Undè prærecenſita Eccleſia Africana in caſu noſtro reſtituebat omnia, non ex vi præceptiva *Juſtiniani*; quia tunc *Juſtinianus* non erat, ſed juſſu naturæ & præcepto naturali; quod ubique gentium viget & obligat, ut dictum eſt.

20. Quod veriùs dices, ſi advertas, quod Eccleſia non habetur loco filii, niſi in caſibus à jure expreſſis, *Bart. in auth. niſi rogati, C. ad Trebell.* & *ibi Salyc.* & *Felin. in cap. in præſentia, de probat.* & *Tiraquell. in d. l. ſi unquàm, verb. libertas, nu. 68.*

21. Et quod *Canones* in materia contractuum, & ſucceſſionum approbaverunt jus civile, *cap. 1. & 2. de oper. nov. nunc.*

22. Unde non vi Laicali, ſed Papali, Eccleſia prædictam legem ſervat; quia Papa illam pro ſua recepit & confirmavit, & ſic diverſæ Poteſtates, utpotè Laicalis & Eccleſiaſtica, circa eandem materiam leges ferunt.

23. Bene verum eſt, quod prædicta concluſio in multis caſibus locum non habet; nam fallit Primò, in donatione pro incertis, & malè ablatis, facta ab aliquo ob ſuæ conſcientiæ exonerationem; quia diſpoſitio prædictæ *l. ſi unquàm* procedit in donatione gratuita, & donatio pro malè ablatis non eſt donatio, ſed rei debitæ reſtitutio, *Tiraquell. ibid* cit. *loc.* cum multis aliis, quos refert & ſequitur *Joan. Mar. Novar. in tract. de miſerab. perſon. & in tract. de malè ablatis, privil. 13. n. 3.*

24. Secundò fallit, ſi filii de novo nati ſint illegitimi, ſpurii, vel naturales; hi quidem non poſſunt prædictæ donationi officere, *Clar.* multis citatis, ubi ſuprà, *in q. 23. ver. ſucceſſivè quæro*; ſi autem naturalis per partem legitimetur, an poſſit revocationem petere, idem *Clar. ibid.*

25. Tertiò fallit in filiis adoptivis; quia multò minor eſt præſumptio affectionis, ad hos, quàm ad legitimos, ut de communi ſententia *Doctorum*, reſolvit *Gabr. lib. 3. de donat.* à *nu.* 77. uſque *in finem.*

26. Quartò fallit in donatione, in qua Pater expreſsè renunciavit cum juramento conditioni, & menti præſumptæ, ut ſi promittat, non revocare donationem, etiam propter ſupervenientem prolem, & habetur expreſ-

Digitized by Google

expreſsè in *l.ultim.C.de revocand.donat.* & *cap.ult.de donat.* & docet de communi *Clar.* in cit.*loc.q.22. ver. ex qua quidem ratione in primis infertur, quod ſi tempore donationis donator de liberis cogitaſſet, non remanet locus d.l.ſi unquàm*; poterunt tamen filii, juramento paterno non obſtante, res donatas à Patre, à donatario exigere, ſaltem quoad legitimam, juxtà diſpoſitionem *tit.C.de inoffic.don. Molſeſ.* cit.*loc.ſumm.* & *Jo. Valer. in different.inter utrumque forum, ver.donans, diff.* 10.

27. Quintò fallit in donatione Eccleſiæ facta ob cauſam, ob quam donator tenebatur ex gratitudine, vel reſtitutione ob damnum illatum Monaſterio, vel ex alia ſimili cauſa; nec non & alias limitationes, & fallentias explicat *Aloyſ.Ricc.in collect.* 104. & *collect.*728. *Layman.* & *Bonac. ubi ſuprà.*

Quæſt. 9. Oblata & donata in caſu reſtitutionis; quando & quomodo ſint per Eccleſiam reſtituenda?

1. ET dico, quod ſicut inofficioſa donatio, quam pater fecit contra officium paternæ pietatis, non reſcinditur, niſi poſt mortem patris; quia tunc filiis competit legitima, & tunc illa donatio incipit eis eſſe damnoſa. Ita & bona donata Eccleſiæ, non ſunt per ipſam reconſignanda de jure, niſi poſt mortem donatoris; niſi donator in vita petiiſſet abſolutionem à juramento, & aliundè reſcindiſſet donationis contractum; tunc enim ſunt reſtituenda, juxtà Judicis ſententiam, *Clar. q.*13. & 24. *in* §. *donatio.*

2. Nec debentur ſequuta morte donatoris, niſi petantur à filiis & hæredibus ſuperſtitibus defuncti; nam ſi non repetantur, præſumuntur condonari & dimitti, *Bonac.* cit.*loc.nu.*10.

3. Et multò minùs Eccleſia tenebitur reſtituere fructus perceptos, ante adventum filiorum; nam donatarius percepit illos, tanquàm verus Dominus, *Gamma deciſ.*40. & *Rebell.q.*10. *de donationib.*

4. Quò fit, ut ſi poſt donationem naſcantur filii donati, & moriantur anteaquam donator reperierit rem donatam; donatarius non teneatur poſteà illam donatori repetenti reſtituere; quia donatio non fuit extincta, ſed durat & perſeverat in ſuo robore.

5. Secus autem eſſet, ſi Eccleſia reſtituiſſet donatori ob novam natam prolem; quæ ſi poſt reſtitutionem moriatur, donatio Eccleſiæ extinguitur, & non reviviſcit, abſque novo conſenſu; quia jus extinctum non reviviſcit, nec in illud datur actio, & ſic Monaſterium non poſſet reſtituta recuperare, *Molina de juſtitia & jure, diſput.* 282.

6. Si modò roges, an Monaſterii Prælatus poſſit in tali caſu oblata reſtituere, iis ſcilicet, ad quos ſpectat, abſque Papæ vel Conſervatoris ſententia?

Reſpondeo quod ſic; nam ex deciſis, Epiſcopus habet poteſtatem reſtituendi totum, ſaltem de æquitate Canonica, & Jure Poli, juxtà *cap. fin.* 17.*q.*4. abſque alio requiſito.

7. Tum etiam, quia oblata in caſu, de quo agitur, non cenſentur donata abſolutè, ſed conditionaliter; utputà, ſi donanti filii non naſcantur, ceu dat Novitius monaſterio, ſi in eo permanſerit, & dos datur Viro, matrimonio perſeverante, *l.unic.* § *cùm autem, C. de rei uxoriæ action.*

8. Quamobrem conditione non adimpletâ, donatorum bonorum dominium revocabiliter, non autem irrevocabiliter translatum eſt penes Eccleſiam.

9. Nec objicies, quod jus Eccleſiæ acquiſitum, non poteſt illi auferri, inconſulto Romano Pontifice, *c.ambitioſæ, de reb. Eccleſ.non alien.*

Quia Prælatus monaſterii in caſu, de quo agitur, non alienat, nec aufert de rebus monaſterii, ſed debitum ſolvit, & id, quod ſuum non eſt, reſtituit; & in reſtituendo id, quod Eccleſiæ non eſt, non exigitur Papæ conſenſus; etenim reſtitutio nil aliud eſt, quàm repoſitio rei alienæ in priſtinum ſtatum, & in priſcam poſſeſſionem & dominium, *D.Thom.* 2.2.*q.*62.*ar.*1.2. & 3. & alienum reſtituere tenemur juſſu Dei; ſecus autem peccamus, *cap. filius, in fin.de teſtam.* & *Cajet.in ſum.verb.reſtitutio* & *D. Epiſc. Maranta* modernè in propriis terminis *tom.* 3.*reſ.* 54.*nu.*33. Nihilominus ad majorem cautelam, & ut omne os obſtruatur, procuret Abbas monaſterii, ſuper his interponi decretum per Judicem Conſervatorem, eritque ita longè diſtans ab omni calumnia.

Quæſt. 10. Bona Oblatorum ſub ea conditione detenta & poſſeſſa, ut reſtituantur, ſi ſine liberis deceſſerint, an per donationem & oblationem eorundem plenè factam, pertineant ad monaſterium donatarium?

1. SUppono, Monaſterium, cui fit plena donatio, eſſe capax bonorum, poſſeque in bonis alterius omnino ſuccedere, eaque emere, cùm neceſſum fuerit; prout ſunt monaſteria, ex novo jure *Conc.Triden.ſeſſ.*25. *de Regul.cap.*2. & ex *Privilegio Sixti Quarti*, quod incipit, *Conſiderantes*, & aliud, quod incipit, *Nuper per litteras*, in noſtro *Bull.fol.*147.*lit.F.*

2. Et quod Titius, uti unicus hæres patris ſui inteſtati, ſub hac conditione paterna bona poſſideat, ut ſi ſine liberis ab hac vita deceſſerit, ſint ejus propinquiorum in ſanguine, prout juris; Titio plenè oblato, an ejus paterna bona tranſeant in dominium noſtræ Eccleſiæ, conditione illâ non obſtante?

Affirmant multi, eò quod monaſterium in caſibus in jure expreſſis, habetur loco filii; prout expreſsè dicitur in *cap. in præſentia, de probat.* & *in* §. & *hoc præſenti, authen.de Sanctiſſ. Epiſcop.* ubi apertè dicitur, *quod Eccleſia Regularis facit deficere conditionem illam, ſi ſine liberis, &c.* & ſic talis conditio favore Religionis rejicitur, & habetur pro non adjecta; prout latè *Genuenſ. in ſuis practicab.Eccleſ. quæſt.* 149. ubi latè diſputat ad partes, & reſpondet ad objecta.

3. Sed in caſu noſtro teneas contrarium, quod eſt ſecuriùs & veriùs; nam prædicta *Authent.* loquitur de Regularibus, & Religioſis Profeſſionem emittentibus in monaſterio, quæ quippè Profeſſio habetur pro morte civili, & ad oblatos non extenditur; nam oblatus, etſi plenè indictus monaſterio, ex quo Profeſſionem non facit, poteſt validè matrimonium contrahere & filios habere: Nec oblatus poteſt dici verè Religioſus, ita *Angelica in ſumm.ver. hæres, nu.* 16. *Sanchez lib.*7. *Decalog.cap.* 16.*nu.*28. quos ſequitur *Lezana tom* 2.*Summ.Q Q.Reg. cap.*7.*nu.*17. & *D.Reg. Carol. Tap. in d.auth.cap.*10.*nu.*5. & 27.

Quæſt. 11. Oblati ex contractu, an poſſint recedere à monaſterio, cui plenè ſe obtulerunt?

1. NOn poſſe ſine juſta cauſa & licentia Prælati docet *Gloſ.in d. cap. ut lex continentiæ* 27. *q.* 1. immò ſi receſſerint, & moniti redire contempſerint, poſſunt cogi & per cenſuras adſtringi, prout fuit deciſum in *Conc. Toletano*, & habetur expreſsè in *cap. Liberti Eccleſiæ* juncta *Gloſ.*12.*q.*2. & *ibid. cap. Diaconi* 35. etſi hi verè ſervi non ſint.

2. Secus autem veniretur adverſus donationis contractum, ejuſque juramentum, quibus inhæret juſtitia monaſterii; nulli etenim licet promiſſum pactum irritare, nec contra juramentum venire. Quia pacta debent cuſtodiri, ut dicitur in *cap.* 1. *de pactis*, *l.*1.*ff.eod.tit.*

nec

nec licet perjurare, quia præceptum Domini eſt *Exod.* 20. *Deuter.* 5. & *Matth.* 5. *Duard. in Bull. Cœn. lib.* 2. *canon.* . *quæſt.* 18. *nu.* 6.

Quæſt. 12. *Oblatus, qui ſe & bona obtulit Monaſterio, ſi ab eo recedat, an oblata recuperet?*

1. IN facti contingentia, teſte Illuſtriſſimo, ac Sapientiſſimo *D. Reg. Sanfelicio, tom.* 2. *deciſ.* 191. quidam Laicus per contractum ſe, & bona tranſtulit in Monaſterium, à quo poſtmodum de licentia Abbatis capitulariter habita, receſſit cum bonis ſuis.

Verùm Abbas invalidam retroceſſionem prætendens, comparuit in Mag. Cur. Vic. petens, retroceſſionem prædictam nullam declarari, & ſucceſſorem donantis ad relaxandum bona donata condemnari; ex eo, quia revocatio prædicta & liberatio bonorum donatorum in præjudicium Monaſterii fuit invalida, & nullius momenti; quod dictum ex multis nitebatur oſtendere, tum ex *l. Præſes, C. de tranſact. & l. prohibere, §. planè, ff. quod vi aut clam*, tum etiam ex *cap.* 2. *de donation.* ubi habetur, quòd Prælatus non poteſt facere conditionem ſuæ Eccleſiæ deteriorem; tum item ex allegatis per *Annam, allegat.* 51.

2. His tamen non obſtantibus, in contrarium fuit judicatum, & ratio deciſionis potuit eſſe multiplex; tum quia bona fuerunt donata acceſſoriè ad perſonam; nam non eſt veriſimile, quòd ſpoliaſſet ſe omnibus bonis, non permanendo, ergo recedendo revocat omnia; tum etiam, quia cenſetur donaſſe cauſa mortis, hoc eſt, animo perſeverandi in Monaſterio, & ab illo perpetuò recipiendi alimenta. At donatio cauſa mortis, morte non ſequutâ, poteſt revocari, *Abbas in cap.* 3. *ver. aut Profeſſionem non fecit, de Cler. Conjug.* & tandem, quia obligatio, de qua agitur, non impedit retroceſſionem donatorum, eò fortiùs, ſi conventiones & pacta inita inter donatarium & donantem, non fuerunt ſervata, prout ex multis oſtendit idem *D. Reg. Sanfel. ubi ſuprà, nu.* 4. quibus accedunt, quæ diximus hic ſuprà *q.* 2. *in fin.*

Quæſt. 13. *Oblati plenè, non emittentes Profeſſionem, an poſſint ex una in aliam Religionem tranſire, non obſtante oblationis contractu?*

1. NEgat *Gloſſ. in cap. ut lex continentiæ* 27. *q.* 1. eò quòd cùm quis ſe offert, & dat bona ſua omnia Monaſterio, efficitur ſervus illius; ſed ità eſt, quòd liberti non poſſunt recedere de Eccleſia, cujus ſunt ſervi, ut 1. . *q.* 2. *cap. liberti*, ergò.

2. Quod procedit, etiamſi licentiam peterent à ſuis legitimis Superioribus, quia hi ſic oblati magis adſtringuntur Monaſterio, quàm cæteri Profeſſi, *Syl. ver. Oblati*, & alii non pauci.

3. Affirmant alii, quod credo verius & probabilius, nam hi oblati ex obligatione, & contractu non ſunt veri ſervi, nec ejus filii naſcuntur liberti Monaſterii, ut ſupponitur, ſed ſunt pii, & devoti Oblatores ſui, & ſuorum bonorum ad pias actiones exercendas, & ſunt in Monaſterio non ſicut ſervi, ſed ſicut liberi ſub gratia conſtituti, ut docet *S. Auguſtinus in Regula.*

4. Nec nocet donatio & pactum, quin poſſint propter majorem utilitatem ad arctioris vitæ Regulam tranſire, quia in illa donatione ſubintelligitur illa tacita conditio, niſi ad meliorem Religionis Regulam ſe recipere voluerint; quod incluſum intelligitur in quacunque oblatione cum homine facta, docent *Suar. tom.* 4. *de Religione, tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 10. *nu.* 12. *Sanch. lib.* 6. *in Decalog. cap.* 7. *nu.* 9. & *Lezana tom.* 2. *Sum. Q. Q. RR. cap.* 8. *n.* 21.

5. Proinde poſſunt ad quamcunque Religionem tranſire, quia quælibet Religio eſt perfectior ſtatu hujuſmodi Oblatorum, ſervatis tamen, quæ neceſſariò requiruntur ad hoc, ut unus ritè poſſit ex una in aliam Religionem tranſire, de quibus ſuprà.

6. Quorum unum eſt Superiorum Oblatorum licentia, pactum enim tenentur ſervare, ut in *cap.* 1. *de pactis*; nec poſſunt contra juramentum venire, niſi de ejus voluntate, de cujus præjudicio agitur, quod in praxi obſervat etiam Papa, ad præcavendum præjudicium tertii, ut dixi in illa clauſula, *De Superiorum licentia*, & vides infra in *Decreto* Sac. Congr. Regularium, adhibito ad promotionem Oblatorum ad Ordines, & refert *Peyr. in formul. Prælat. lit. O. cap.* 6. *n.* 5. & dicam infrà immediatè.

Quæſt. 14. *Oblatus plenè, ſi obtento Brevi Papali fiat Sacerdos, inconſultis tamen ſui Ordinis Superioribus, quid agendum?*

1. REſpondeo, quòd in facti contingentia debet obſervari, & practicari *Decret.* Sacræ Congreg. Regularium negotiis præpoſitæ, quod refert *Peyr. in formulario Prælatorum, lit. O. cap.* 6. *num.* 5. quod eſt tenoris ſequentis:

In cauſa Fratris Ludovici Piccinini Oblati Ordinis Minimorum, qui obtentâ facultate per litteras in forma Brevis, tranſeundi à ſtatu Laicali ad Clericalem, & ſe promoveri faciendi ad omnes ſacros, & Presbyteratus Ordines; de licentia tamen ſuorum Superiorum ſe promoveri fecit ad dictos Ordines ab Epiſcopo Caprularum, non ſolùm abſque licentia Patris Generalis, verùm ipſo contradicente. licet Epiſcopus prædictus aſſeruerit illum promoviſſe, vigore dicti Brevis, ac de licentia Nuncii Apoſtolici Venetiarum, & Provincialis Provinciæ dicti Fratris Ludovici. Sacra Congregatio Cardinalium, negotiis Regularium præpoſita, Eminentiſſ. Gypſio referente, cenſuit, prænominatum Fratrem Ludovicum Piccininum ſuſpendendum, prout præſentis Decreti virtute ſuſpendit ab exequutione ſuorum Ordinum, arbitrio Sacræ Congregationis. Romæ die 18. *Novembris* 1633. *Frater Antonius Cardinalis Sancti Onuphrii. Antonius Torniellus Secretarius*; quam aliàs refert idem *Peyr. tom.* 2. *Religioſi, q.* 3. *cap.* 1. *nu.* 149.

Quæſt. 15. *Oblati Laici infra Clauſtra viventes, ex quo carent ordine, & profeſſionem non emittunt, an poſſint habere proprium, & de illo diſponere?*

1. NEgativè reſpondeo, tum quia omnes, qui tranſeunt ad Eccleſiam Regularem cum animo ibi habitandi in perpetuum, cenſentur & intelliguntur voviſſe, & renunciaſſe propriis, *Gloſſ. in cap. ut lex continentiæ* 27. *q.* 1.

2. Tum etiam, quia hujuſmodi Oblati Laici, etſi Profeſſionem non emittunt, nihilominus aut ſunt in Monaſterio ex contractu, & donatione perpetua, & irrevocabili, juxtà *cap. per exemptionem, de privil. in* 6. & *cap. cùm, & plantare, §. ult. & cap. tuarum*, qua ſe & ſua omnia donaverunt Monaſterio. Et ſic non poſſunt venire contra contractum & juramentum exhibitum in donatione; immò per talem donationem revera cenſentur abrenunciaſſe propriis, in beneficium Eccleſiæ, cui ſe obtulerunt, eadem *Gloſſ.* cit. *loc.*

3. Aut ſunt in Monaſterio ſine contractu, ſed tantùm ex gratia, & benignitate Prælatorum, quemadmodum & alii pueri Tertiarii ad labores, & Religioſorum ſervitia admiſſi, ſervatis ſervandis, juxtà Religionis Statuta.

Et ſic uti partes Sanctæ Societatis, & membra Religionis,

Digitized by Google

ligionis, tenentur ad Leges & Statuta Ordinum, quorum ſunt partes; pars enim naturali lege tenetur correſpondere ſuo toti, ſecùs autem peccaret.

4. Sed communi lege ſancitum eſt, ut nemini Regularium liceat aliquid ut proprium poſſidere, *Conc. Trid. ſeſſ.25.de reform. cap.2.* ergò.

5. Quibus addo, quòd quiſque tenetur ſtare legibus loci, in quo reperitur, vel ad quem domicilium tranſtulit, ut latè dixi in *tract. de legib.* ſic enim cenſetur oriundus, vel concivis per adoptionem factus.

6. Et ſubjungo, quòd qui ſentit commodum, debet pariter & ſentire incommodum; ex quo ergò hujuſmodi Oblati gaudent gratiis & privilegiis Ordinum, debent pariter & ſentire incommoda eorundem, ut putà, alii ſubeſſe, & ſine proprio, & abſque uxore vivere.

7. Secus autem debent puniri, atque privari privilegio fori & canonis, & immunitatum à gabellis, & oneribus Laicorum, ſecundùm quod Sacra Congregatio Cardinalium *Conc. Trid.* declaravit, ut ſuprà dictum eſt *q. 5.*

8. Nec obſtat dicere, quòd hi nec tacitè, nec expreſsè ſint Profeſſi; nam ſatis eſt, ut dixi, quòd reperiantur in tali ſtatu, & ſint de corpore Religioſorum, *Sanch. lib. 7. in Decalog. cap. 34. nu. 1.*

9. Exinde patet, quòd non poſſunt diſponere, nec teſtamentum facere, prout expreſsè deciditur in *cauſ. 19. q. 3. cap. 7.* ibi, *quia ingredientibus Monaſterium, convertendi gratia, ulterius nulla ſit teſtandi licentia, ſed res eorum ejuſdem Monaſterii juris ſiant, aperte legis definitione decretum eſt*; ità *Gregor. Papa*, & docet *Gloſſ. ibid.* qui enim in poteſtate alterius eſt, non poteſt teſtari, *Inſtitut. quibus non eſt permiſſum facere teſtam. in princ.* Unde filiusfamilias teſtari non poteſt, cùm ſit conſtitutus in poteſtate patris.

10. Secus autem dicendum, ſi hujuſmodi Oblati in contractu donationis aliquid ſibi reſervaſſent, & omnia non dediſſent, quia de ſibi reſervatis, & non datis, poſſunt diſponere, & teſtamentum condere, quia reſervatorum, & non conceſſorum reſtant veri Domini, etſi ex *Decreto* Sac. Congreg. careant Religioſorum Privilegiis, *Lezana tom. 2. cap. 8. nu. 16.*

Quæſt. 16. Oblatus ſi per eum non ſtat, quin ſe & ſua Religioni devoveat, vel ſit quantociùs oblaturus, an gaudeat privilegiis Religionis?

1. ERaſmus Chokier *tract. de juriſdict. Ordin. in exemptos p. 1. q. 19. nu. 3. fol.* mihi 59. & *Laurent. Peyr. tom. 3. privil. Minim.* ſeu in *additam. ad Conſtit. Jul. II. cap. 3. nu. 34. in fin. fol. 79.* ajunt, quòd ſic, tum quia quæ proximè inſtant, ineſſe videntur, *l. lect. 1, ver. dicebam, ff. ſi certum petat.* tum etiam, quia paria ſunt, aliquid eſſe factum, vel proximè fieri deſtinatum, *l. veſtimentum, ff. de auro, & argento leg.*

2. Verùm hodie hac in re debent attendi *Decreta* Sacræ Congregationis, ſuprapoſita in *q. 5.* & præcipuè quoad illa verba, *Plenè, irrevocabiliter, & cum effectu, habitu aliqualiter mutato*, quæ referuntur & debent referri, ad actum conſummatum. Unde voluntas reſoluta in re, de qua agitur, non reputatur pro facto; ſed res debet attendi, prout in ſe eſt; tum quia Privilegium perſonale, ad hoc ut inferat effectus ſuos, neceſſariò debet inhærere perſonæ actualiter habenti qualitatem requiſitam ad ſruendum privilegio; tum etiam, quia ſumus in odioſis, in quibus non fit extenſio; agitur enim de Laicorum damno, & præjudicio, & ſic ad non expreſſa non licet extendere. *D. de Franch. deciſ. 449.* & egomet dixi hîc ſuprà *de privil. Novitiorum, tract. 6. q. 19.*

3. Nec nocent allata jura, quia poterunt habere locum in his, quæ ſunt in inſtanti, in quibus fieri & factum eſt idem, vel in iis, quæ etiam [illegible] poſſunt puniri, aut præmiari; in [illegible] vires, eſt tamen laudanda voluntas, [illegible] occidere, vel quem veneno necare, [illegible] ri; in his enim, & aliis multis [illegible] ſequuto, punitur, ut patet in [illegible] luntas pro facto reputatur. Vel [illegible] jura procedunt in his, quæ habent [illegible] quod non poteſt adaptari ad caſum noſtrum [illegible]

Quæſt. 17. Quid dicendum, ſi bona [illegible] tranſierint in poſſe Eccleſiæ, cui Oblatus [illegible] vit?

1. CUm diſtinctione reſolvo quæſitum, [illegible] culpa Prælati Monaſterii, [illegible] ut putà, quia noluit acceptare, vel [illegible] buit, & neglexit incorporare, & [illegible] alteri non poteſt, nec debet nocere, [illegible] ex alicujus tertii voluntate, non ſtant [illegible] ſtate.

2. Nec prædicta *Decreta* Sac. Congr[illegible] ligant, ut in illis eſt videre; ad hoc ergo, ut Ec[illegible] rum hujuſmodi oblatorum faciat fructus [illegible] quòd oblati ex parte eorum adimpleant ad [illegible] quòd per ipſos non ſtet, quo minùs ob[illegible] actualem poſſeſſionem Eccleſiæ; ea verò, q[illegible] gunt voluntatem, ut dixi, non ſtant in eoru[illegible] prout colligitur ex *text. in l. turpia. & ibi* [illegible] *Doctores. ff. de legat. 1.* & docet *Ferdinandus* [illegible] *quæſt. illuſtr. cap. 93. nu. 3.* & *Michael Craſſ.* [illegible] *q. 46. nu. 13.* ubi agit de conditione mixta, pe[illegible] alterius voluntate.

3. Aut tandem ſtat, vel ſtetit per ipſos [illegible] ita ut ipſi ſint in culpa, & impediant, ne ob[illegible] incorporentur Eccleſiæ, ad quam ſpecta[illegible] rent utique per Epiſcopum Loci Ordin[illegible] puniri, juxtà terminos *cap. ſi quem Clericorum* [illegible] *ſeſſ. 22. de Reform.* & in pœnam retardatæ [illegible] privari immunitatis, & fori privilegio; etenim [illegible] pro Eccleſia ſtipulante, in ipſomet actu ſtipul[illegible] latorum jura, actiones, & dominia tranſe[illegible] Eccleſiæ donatariæ, ex privilegio *l. fin. C. de S*[illegible]

Quæſt. 18. Oblati plenè, an teneantur ad [illegible]

1. NEgativè deciditur in *Clem. 1. de decim.* [illegible] *gioſi in fin.* & procedit, etiamſi eſ[illegible] viventes, ut conſtat ex illis verbis, ibi, *Cæterum* [illegible] *extendi nolumus ad animalia, quæ per Religioſ*[illegible] *Donatos ſeu Oblatos tenentur; dum tamen iis R*[illegible] *dem cum effectu donaverint, aut obtulerint ſe &* [illegible] *ibi*, ubi *Gloſ. in fin.* caſus propoſiti ita loqu[illegible] *namus, quòd Laicus donavit ſe, & ſua Monaſ*[illegible] *gato, quæritur, utrùm talis Laicus debeat ſo*[illegible] *dicit Clemens. quòd non*; hæc *ibi.*

2. Et ratio eſſe poteſt, quia, ut dictum eſt, [illegible] & actiones donantium, per donationem t[illegible] dominium, & proprietatem Eccleſiæ; etiam [illegible] tione, & abſque ullo facto hominis, ut colli[illegible] *fin. C. de Sacroſ. Eccleſ.*

3. Sed bona Eccleſiæ Regularis ſunt [illegible] empta ab oneribus, & factionibus Epiſco[illegible] conſtat ex deciſis *2. par. tract. 12. de e*[illegible] *Regularium*; ergo.

* * * * *

Quæſt. 19. *Oblati Regularium quandoque in ſæculo viventes, ſubdunturne Epiſcopo Loci?*

1. AFfirmativè deciditur in *cap.*11. *Conc. Trid. ſeſſ.* 24. *de Reform.* ibi, *Nec non alios, cuicunque Monaſterio oblatos, vel quomodocunque addictos, nihil ex iis Privilegiis detractum eſſe Ordinariis intelligitur, quominùs ii, quibus ea jam conceſſa ſunt, vel in poſterum concedi contigerit, ipſis Ordinariis, tanquam Apoſtolicæ Sedis Delegatis, plenè in omnibus ſubjecti exiſtant*; hæc ibi.

2. Quæ quidem juriſdictio data Ordinariis in præcit. *cap. Conc. Trid.* in Oblatos Regularium, extrà ſepta degentes, intelligitur tributa Ordinariis cumulativè, non autem privativè, quoad Superiores Regulares, & quoad cauſas criminales, non autem quoad civiles; prout Sacra Congregatio conſulta reſpondit, cujus propria verba authenticè refert *Barboſ. de jure Eccleſ. univer. lib.*1. *cap.* 39. §. 2. *num.* 45. & *Joan. Maria Novar. in Lucerna Regularium ver. Oblatus in fin. & in tract. de elect. & variat. fori, q.* 64. *ſect.* 2.

3. Exindè collige, quòd ſoli Prælati Regulares, & Judices Conſervatores ſunt veri Judices ſuorum Oblatorum in cauſis civilibus; etiamſi degant, vel habitent extrà ſepta Monaſterii, ità, ut D. Epiſcopus Loci Ordinarius, quoad civilia non poſſit ſe intromittere; niſi forſitan reperiatur eſſe Religionis Conſervator, quod intellige, procedere ſecundùm opinionem Sac. Congregat.

4. Et additur, quòd iidem Prælati Regulares, quoad Oblatorum criminalia ſunt etiam Judices competentes; nam Illuſtriſſimus Loci Ordinarius, ex Declaratione prædicta, hæc habet cognoſcere cumulativè; non autem privativè; hoc eſt, quòd in tali caſu unusquisque poteſt procedere, & datur locus præventioni, prout conſtat ex vi præfatæ dictionis, & docent *Covar. in cap. alma mater, p.* 1. §. 12. *num.* 3. *Bellarm. in obſervat. doctrinæ ad d. cap.* 11. *Conc. Trid. in fin. & ibid. Barboſ. in collect. ſuper Conc. Trid. num.* 8. de re vide *D. Reg. Carol. Tap. in authen. ingreſſi, C. de Sacroſ. Eccl. cap.* 10. *de Oblatis num.* 20. *ver. ſecus verò, ſi omnia tranſtuliſſet.*

Quæſt. 20. *Prælati Regulares, an poſſint prædictis Oblatis Sacramenta porrigere, ſine Parochi licentia?*

1. AFfirmativè dic; ſi reſideant intrà Clauſtra, ſub cura & obedientia Prælati, ubi revera exiſtentes, poſſunt à ſuis Prælatis communicari in Paſchate, & ungi in morte, ut Sac. Congreg. declaravit, & refert *Bellarm. in d. cap.* 11. *Conc. Trid. ſeſſ.* 24. *de Reformat.* quia in tali ſtatu permanentes, cenſentur de foro Monaſterii, & gaudent Profeſſorum privilegiis.

2. Secus autem foris; nam adminiſtrare Sacramenta in pompa Eccleſiæ, eſt actus juriſdictionalis, quem ſine metu excommunicationis non licet exercere in alieno territorio, ſine Loci Patroni, & Epiſcopi licentia; licet autem Epiſcopo exercere actus juriſdictionales in Caſibus à Jure permiſſis.

3. Regulares autem extrà Clauſtra, non habent territoria, in quibus poſſint ſine Parochi licentia Sacramenta miniſtrare, ut infrà dico *de Sororibus, & Tertiariis.*

Quæſt. 21. *Oblati plenè, an poſſint ſibi eligere ſepulturam?*

1. QUamvis de jure, quivis maſculus vel fœmina doli capax, poſſit ſibi eligere ſepulturam in Eccleſia ſæculari, vel Regulari; tam in propinquis, quàm in remotis partibus, ut dicitur in *cap. licet, & cap. non dubium, de ſepult. in* 6. *ibique Gloſ.* & omnes *Doctores.*

2. Hoc tamen fallit in Religioſis, ut in *cap. fin. eod. tit. in* 6. ubi dicitur, quòd *Religioſi, niſi à propriis Monaſteriis, adeò forſitan ſint remoti, quòd ad ea, cùm moriuntur, commodè portari non poſſunt, nequeunt (cùm velle, & nolle non habeant) ſibi eligere ſepulturam, ſed ſunt apud ſua Monaſteria tumulandi*; hæc ibi.

3. Ubi *Gloſ.* in caſu propoſito notat, quòd non licet Religioſis ſibi eligere ſepulturam, niſi quando moritur in loco remoto, in quo non reperitur Monaſterium ſui Ordinis; ſecus autem, in loco proximo, non multum diſtante à ſuo Monaſterio; & hoc totum permittitur, ratione incommoditatis, quod aliàs non permitteretur, & colligitur ex illa dictione *Commodè*, & cauſa eſt; quia Religioſi non habent velle, nec nolle, ut in *textu.*

4. Totum hoc procedit in Oblatis plenè; tum quia hi Oblati ſunt Viri Religioſi, ſaltem largè, ut conſtat ex deciſis, & docet per multa jura *Didacus Covar.* 2. *p. relect. in cap. alma mater*, §. 2. *num.* 8. ubi loquitur de Oblatis, qui manent in ſæculo, qui ſic adeò renunciaverunt propriis, quòd nequeunt teſtari, ut dictum eſt hic ſuprà *qu.* 15. & docet *Gloſ.* multis citatis in *cap. ut lex continentiæ* 40. *in cauſ.* 27. *quæſt.* 1. *ver. Profeſſi.*

5. Tum etiam; quia non habent velle & nolle, cum ſe, ſuaque omnia, perpetuò, & irrevocabiliter obtulerint Monaſterio, medio publico contractu, & juramento; quò fit, ut hi, ſecundùm multos, ſint magis adſtricti Monaſterio, quàm alii per ſolemnem Profeſſionem; nobis autem ſufficit, quòd contractus juratus hos obliget, & adſtringat, deſervire Monaſterio, quemadmodùm & alios Fratres adſtringit, & ligat Profeſſio tacita, vel publica; etenim donatio irrevocabilis, qualificata, ut ſuprà, æquipollet Profeſſioni; & ſic ex æquo plenè Oblati, & Fratres Profeſſi, uno ferè, & eodem vinculo, ſunt apud Monaſterium, ergò inſtar Profeſſorum. Eſto, quòd moriantur in ſæculo, vel in loco, non multum diſtante à Monaſterio ſui Ordinis, non poſſunt ſibi eligere ſepulturam, ſed ſepeliendi ſunt in Eccleſia, ad quam ſpectant; ſunt enim partes Monaſterii, & ad illud ſpectant, ſicut cæteri Fratres, ut dictum eſt, & jura docent.

6. Et hoc totum habetur expreſsè in *cap. ut privilegia* 24. *de privilegiis*, ibi, *Qui tamen ſepeliantur apud ipſorum Regularium Eccleſias, ibique Gloſa*, juxtà *text.* dicit, quòd illi Oblati, qui mutato habitu ſæculari dederunt ſe, & ſua inter vivos, & moriuntur in ſæculo, ſunt ſepeliendi apud Eccleſias ipſorum Regularium; niſi forſitan prædictæ Eccleſiæ eſſent interdictæ; quia in tali caſu poſſint alibi eligere, vel morientes, ſepultura non electa, deberent tumulari in Eccleſia Parochiali, vel niſi ipſimet Oblati eſſent nominatim excommunicati, vel interdicti; quia in tali caſu carerent Eccleſiaſtica ſepultura; de qua re vide *Sylv. ver. ſepult. quæſt.* 8. *dict.* 7. *Bonac. tom.* 2. *de contract. diſput.* 3. *q.* 21. *punct.* 3. *propoſit.* 2. *illat.* 4. & *Novar. in Lucerna Regul. in fin.* ubi ex *Bulla Gregor. IX.* incip. *Tertio nonas Februarii, &c.* dicit id, quod dictum eſt; aliàs prædicti Oblati non dicerentur frui, & potiri Privilegiis Fratrum, & illorum habere communionem, contra tenorem prædictæ *Bullæ*, quæ per extenſum habetur in *Bull. Patrum Carthuſianorum, ver. Oblati.*

Quæſt. 22. *Eccleſiæ Mendicantium, pro tumulandis ſibi Oblatis, qui in ſæculo moriuntur, an teneantur Parocho ſolvere quartam funeralem?*

1. PRæſens quæſtio eſt frequens in uſu, non tamen ſine magna moleſtia Religioſorum; quandoquidem Reverendi Parochi, ex quo his Oblatis in ſæculo ſtantibus, Sacramenta adminiſtrant, ob Sacramentorū adminiſtrationem, importunè petunt, & ſæpè exigunt à no-

à noſtris Eccleſiis portionem canonicam pro mortuariis præfatorum, pro nihilo reputantes, quòd prædefuncti ſepeliantur in Eccleſiis exemptis, & quòd cùm in humanis eſſent, ſe plenè, ſuaque omnia nobis obtulerint perpetuò, irrevocabiliter, & cum effectu publico mediante contractu.

2. Verùm malè exigunt, & re vera tenentur reſtituere, quia ob multa, Mendicantium Eccleſiæ pro ſepultura præfatorum ſupradictam portionem canonicam ſolvere non tenentur, &

3. Primò, quia jus Epiſcopale & Parochiale exigendi canonicam portionem, fundatur in his, quæ ex ultima voluntate proveniunt, ut expreſsè habetur in *cap. requiſiviſti* 15. *de teſtam.* ibi, *Quæ Teſtator pro anima ſua legat in ultima voluntate, æqualiter ſint inter Epiſcopum, & Eccleſiam dividenda*, & in *cap.* 1. *de ſepulturis*, quod eſt valde notandum.

4. De iis autem, quæ inter vivos donantur, Epiſcopo canonica portio non debetur, prout apertè deciditur in *cap. de his* 4. *de ſepult.* ibi, *Si verò ad Religioſa loca ſe in ſanitate tranſtulerint, de his, quæ locis piis conferunt, cogi non poſſunt, aliquid prædictis Eccleſiis impertiri*; hæc ibi, & *cap. Theodoſius* 1. *de ſtatu Monach.* ibi, *Si aliquid illis pro diverſorum devotione acceſſerit, &c.* ubi *Gloſſ.* ſubnectit, *de eo, quod Monachis offertur, nihil debet Epiſcopus vendicare.* Per quæ, & alia ſimilia jura *Petrus de Ubald. de canonic. Epiſcopali & Parochiali, cap.* 6. *nu.* 1. & *Hoſtienſ. in ſum. tit. de ſepultur.* §. *& de quibus*, quos multis citatis ſequitur *Megal.* 1. 2. *Inſtit. Confeſſ. lib.* 2. *cap.* 11. *q.* 5. *ver. quoad ſecundam ſententiam*, faciunt Theoricam univerſalem, quòd de bonis donatis inter vivos Canonica portio non debetur.

5. Sed donata Religioni ab eo, qui eidem Eccleſiæ plenè, perpetuò, & cum effectu addictus eſt, ità in poſſe Religionis translata ſunt, ut nullatenus ab eo revocari valeant, & Eccleſiæ donatariæ privilegio gaudere debent, pro quibus Monaſterium, non is qui donavit, conveniendum eſt in foro competenti Eccleſiaſtico, prout benè docet *Marta de juriſdict. p.* 4. *caſ.* 167. & *Duard. in Bull. Cœn. lib.* 2. *can.* 15. *q.* 3. *num.* 4. quia à die ſtipulati contractus dicuntur eſſe Monaſterii, & inter alia ejus bona computari, ex *l. fin. C. de Sacroſ. Eccleſ.*

6. Secundò, licèt canonica portio debeatur Parochis, ob adminiſtrationem Sacramentorum, & ob pabula ſalutis, ut dicitur in *d. cap. requiſiviſti, de teſtam.*

7. Nihilominus in multis caſibus non debetur, prout docent *Petr. de Ubald.* & *Megal.* in *cit. loc.* & ſignanter ceſſat ex Privilegio D. Papæ, *cap. Conſtitutus, de Religioſis Domibus*, ibi, *Nos quoque cùm libertatis privilegium, vel protectionis præſidium aliquibus Eccleſiis indulgemus*, & in *cap. in noſtra præſentia* 10. *de ſepultur.* ibi, *De quibus quartam deducere non tenetur.*

8. Mendicantes & participantes eorum privilegia, non ſolvunt quartam de quibuſcunque legatis, nec de aliis quoquo modo habitis, & acquiſitis, ſive titulo donationis irrevocabiliter inter vivos, ſive jure legati facti in ultima voluntate, non obſtante *Clem. dudum*, ob multa privilegia, quæ notat *Rodr. tom.* 1. *q.* 39. *ar.* 2. *& tom.* 2. *quæſt.* 44. *ar.* 4. *&* 5. & præcipuè ex privilegio *Sixti IV.* & *Pauli III.* Societati Jeſu conceſſo.

9. Confirmatur, nam decimæ, & canonica portio pari paſſu ambulant, & certum eſt, quòd de dote Eccleſiæ decimæ non debentur, *Gloſſ. in cap. novum genus exactionis, de decimis*, & habetur in 16. *q.* 1. *can. quæſti.* & magis expreſsè in *Clem.* 1. *de decimis, cap. Religioſi*, & conſtat ex deciſis hîc immediatè ſuprà.

10. Tertiò, quarta funeralis debetur Parocho, vel Epiſcopo de bonis, & in bonis defuncti, prout colligitur ex *cap. Nos inſtituta* 1. *de ſepult.* ibi, *Tertiam partem ſui judicii*, hoc eſt, ejus, quod reliquit huic Eccleſiæ, in qua elegit ſepulturam, ubi idem docet *Gloſſ.* & replicatur in 2. *cap. eod. tit.* quod incipit, *Relatum*, ibi, *Omnium rerum, & poſſeſſionum, quas pro ſalute animæ ſuæ decreverit diſponere.*

11. Plenè Oblati, de quibus agitur, nihil habent, niſi alimenta ſibi præſtita à Monaſterio, cui ſe & ſua [illegible] obtulerunt, ſecus non dicerentur plenè Oblati, nec [illegible] Religioſi, & Perſonæ Eccleſiaſticæ.

12. Perinde inanis eſt actio Actoris, quam [illegible] venti excludit inopia; quia ex nihilo nihil fit, & [illegible] tis nullæ ſunt partes. Hinc inopes & pauperes ob [illegible] rum carentiam nec ad decimas, nec ad canonicam [illegible] tionem tenentur, etſi ſalutis pabula de manu Par[illegible] cepiſſent per multa tempora.

13. Quod procedit in Concionatore, ſi [illegible] moreretur, quia nihil poſſidet, & ubique g[illegible] peritur ſub poteſtate ſui Prælati, *Miranda in Man. Prælat. tom.* 2. *quæſt.* 48. *art.* 9. *concl.* 3. *Hier. Rodriq. in compend. reſol.* 18. *nu.* 15. *Barboſa* multis allegatis *de officio & poteſtate Parochi, cap.* 25. *num.* 28. & *Rodriq. tom.* [illegible] *ar.* 4. ex multis allegatis dicit, quòd ſi Novit[illegible] tur intrà annum Novitiatus à Monaſterio, & [illegible] tu in domo parentum curetur, ſi ibi decedat, ſepelietur in ejus Conventu, ſine aliqua obligatione ad [illegible] funeralem, & ſequitur *Layman. lib.* 3. *de ultim. [illegible] ſect.* 5. *tract.* 5. *cap.* 12. *q.* 4. *ver. dico quartò*, ibi, *Sine [illegible] ne ſolvendi quartam Canonicam.*

14. Quibus addo, ità Sacram Congregationem declaraſſe, prout refert *Laur. Peyr. tom.* 2. *privil.* [illegible] *Conſtit.* 7. *Pii V. in* §. 10. ubi recenſentur quatuordecim caſus, pro deciſione Sacræ Congregationi propoſiti, quorum decimus eſt ſequentis tenoris:

Morendo li Frati, come auviene alle volte, & in particolare de' Canonici Regolari Lateraneſi, fuori del Monaſterio, in caſa de' loro Parenti, & hauendo i Curati miniſtrati loro i Santiſſimi Sacramenti, ſe poſſano i loro [illegible] farli portare di notte alla loro Chieſa, ſenza dirne [illegible] al Curato, e ſenza darli le raggioni Parocchiali.

Reſpondit ad decimum, *Regulares extra [illegible] decedentes, poſſe ad eorum Eccleſias deferri, etiam [illegible] inconſultis*; hæc *ibi*. Quo in loco bene vides, adminiſtrationem Sacramentorum non ſemper obligare ad quartam funeralem, patitur enim limitationes non paucas.

15. Nec obſtat, quòd hi Oblati in ſæculo morantes, habeant veſtes, & naturæ neceſſaria, quia hæc [illegible] res Monaſterii, & ad nutum Prælati amovibiles, & cenſentur conceſſæ in uſum incertum pro vitæ [illegible] ſtentatione.

16. Quæ omnia intellige habere locum, & procedere in Oblatis, qui habent requiſita, ſecundùm *Canones & Apoſtolicas Conſtitutiones, & Decreta, & Declarationes* Sacræ Congregat. vide tamen, quæ dixi hîc ſuprà, *num.* 4. *&* 5.

Quæſt. 23. Oblatio facta alicui Eccleſiæ, cui quæritur?

1. RESolvo cum diſtinctione quæſitum; aut res, de qua agitur, offertur Eccleſiæ Regulari, ſeu alicui Monaſterio; & ſic ei quæritur, ut expreſsè dicitur in *cap. Theodoſius* 1. *de ſtatu Monach.* ibi, *Cùm Monachis [illegible] ſervientibus debeat proficere, quidquid à Fidelibus [illegible] offerri contingit*, & *cap. nimis iniqua* 16. *de exceſſib. Prælat.* ibi, *Quidquid prædictis Fidelium pietas elargitur*, & docet *Gloſſ. Clem. unic. eod. tit. ver. audiant*, ubi ſubnectit, *& quod eis offertur, ſuum eſt*; quibus juribus accedunt privilegia poſita in *tract.* 13. *de exemptione.*

2. Aut res offertur Eccleſiæ ſæculari, & ſic ſubdiſtinguo, aut offertur Capellis fundatis intra Parochiam, & ſic quæritur, ſecundùm omnes, Rectori Parochiæ, & docent

docent *Abb.us*, & *Imola in cap. Paſtoralis, de his, quæ fiunt à Prælat.* & *Barboſ. de jur. Eccleſ. univer. lib. 3. de Oblationibus, cap.* 23. qui eſt omninò videndus, quia omnia tangit *nu.* 22. *& ſequen.*

3. Aut Capellæ, vel alicui Imagini exiſtenti in aliqua domo privata extrà Parochiam, & ſic acquiritur illi loco particulari, ſecundùm tamen diſpoſitionem Epiſcopi, *Abbas in cap. dilectus, nu.* 4. *de off. Ordinar.*

4. Quod dictum multis citatis ſequitur *Aloyſ. Ricc. p.* 4. *Dec. Cur. Arch. Neap. deciſ.* 170. *n.* 6. & *Reg. Carol. Tapia in authen. Ingreſſi. C. de Sacroſ. Eccl. ver. ipſo ingreſ.* poſt *cap.* 55. *nu.* 15. ubi *nu.* 18. ait, quòd dominium & poſſeſſio prædictarum oblationum ipſo jure transfertur in Eccleſiam, ad quam pertinent, abſque aliquo facto hominis, & quòd talis poſſeſſio multos bonos effectus nobis operatur, quot & quales, vide illum, quia eruditè & latè loquitur.

Quæſt. 24. *Oblationes factæ Capellæ Sanctiſſimi Roſarii, vel Nominis Dei, aut alterius Confraternitatis, an poſſint à Confratribus ejuſdem ad libitum diſtribui?*

1. HÆc quæſtio fuit nuper in facti contingentia valde controverſa inter Nos, & Confratres Societatis Sanctiſſimi Roſarii, in Eccleſiis noſtris erectæ.

Quippe rogati à quibuſdam Monialibus, volebant de pecuniis, quas ex fidelium eleemoſynis in capſula poſſidebant, in fabricam Eccleſiæ earundem quotulam partem erogare, invitis Fratribus, & Capitulo dictæ noſtræ Eccleſiæ non audito, ſub prætextu, quòd integrum foret eis, de hujuſmodi oblationibus ad libitum diſponere, ob quod *P. M. Frater Remigius Scropha* Venetus, fuit coactus in ſuis *moralib. quæſt.* 40. de re luculenter diſcurrere.

2. Ad quem ego brevi manu negativè reſpondeo, ducorque ex multis. Et primò, quia res oblatæ Eccleſiæ Regulari, vel Capellis fundatis intrà ipſam, acquiruntur ipſi Eccleſiæ, ut conſtat ex allegatis juribus hîc immediatè ſuprà.

3. Nomine autem Eccleſiæ venit Communitas ipſa, ſeu Capitulum ejuſdem, cum ſuo legitimo Capite, ut ex deciſis, & docet *Molina de juſtu. tract.* 2. *diſput.* 142. *lit. D.* §. *quoad primum*, ergò.

4. Secundò, quia hujuſmodi Confratres, & conſimiles, non ſunt domini bonorum, & eleemoſynarum dictæ Confraternitatis, ſed Cuſtodes, Depoſitarii, ſeu Conſervatores, & puri Adminiſtratores. Etenim nullus eſt dominus bonorum Eccleſiæ, Deo incarnato exceptò, ut dictum eſt ſuprà, & docent *Cajet.* 2. 2. *q.* 43. *art.* 8. *ibique Bannes*, & ante eos *Symmacus Papa cap. non liceat*, 12. *q.* 2. ergò nulli integrum eſt, res Eccleſiæ alienare ad libitum, ſine rationabili cauſa; Dominus enim ſolus poteſt facere de re ſua quidquid voluerit, quia dominus eſt, & in re ſua nulli ſubditur.

5. Tertiò, ex *cap.* 13. *cauſ.* 10. *q.* 1. ubi *Damaſus Papa* ità loquitur, *Quia Sacerdotes pro omnibus orare debent, quorum eleemoſynas, & oblationes accipiunt, qua fronte præſumunt Laici oblationes, quas Chriſtiani pro peccatis ſuis offerunt, vel comedere, vel aliis concedere, cùm ipſi non debeant ex officio ſuo pro populo orare? Ob hoc Papam glorioſè mittere oportet illos præſumptores in excommunicationem perpetuam, ut & cæteri metum habeant, & ampliùs hæc in Eccleſia ne fiant*; hæc ibi.

6. Id ipſum *ibidem* loquitur in ſubſequenti *Cap. Calixtus* Papa, ſub hac forma verborum:

Sanctorum Patrum canonibus conſona ſancientes, oblationes de ſacratiſſimo & reverendiſſimo Altari Beati Petri, & Salvatoris, & Sanctæ Mariæ Rotundæ, aut aliis Eccleſiarum Altaribus, ſive Crucibus, à Laicis auferri penitùs interdicimus, & ſub diſtrictione anathematis prohibemus, & Eccleſias à Laicis incaſtellari, aut in ſervitutem redigi, auctoritate Apoſtolica prohibemus; hæc ibi.

7. Idemque cum majori emphaſi fuit ab eodem *Damaſo* Papa *ibid. in can.* 15. deciſum, ſub hoc tenore verborum:

Hanc conſuetudinem, quæ contra Sanctam Eccleſiam Catholicam augeri videtur, omninò interdicimus, ut nullo modo unquam oblationes, quæ intrà Sanctam Eccleſiam offeruntur, ſub dominio Laicorum detineantur, ſed tantummodo Sacerdotibus, qui quotidie Domino ſervire videntur, liceat comedere, & bibere, quia in Veteri Teſtamento prohibuit Dominus panes ſanctos comedere filiis Iſraël, niſi tantummodò Aaron, & filiis ejus; qui panes longè erant ab iſtis panibus, qui nunc in Sancta Eccleſia offeruntur, quia illi ſub umbra legis erant; qui vero modo ſub gratia Spiritus Sancti toto mundo Evangelio coruſcante lucidiores eſſe videntur, qua fronte, aut qua conſcientia oblationes vultis accipere, qui vix valetis pro vobis, nedum pro aliis Deo preces offerre? quia pravum eſt, & contra Dominicum præceptum, & detrimentum animæ ſuæ infert, qui illud agere conatur, quod ei nulla ratione conceditur. Quia omnibus Sanctis Patribus, noſtriſque Prioribus placuit hanc ſanctionem fieri, & Nos ſimiliter in eiſdem perſiſtere volumus, ut nullus audeat irritum facere hoc, quod conſtitutum eſt, ſi in perpetua damnatione noluerit perſiſtere; ſi quis verò contra hanc regulam noſtram, & contra regulam Sanctorum trecentorum decem, & octo Patrum, qui in Niceno Concilio hoc conſtituerunt, temerarius præſumptor fuerit, & de cætero oblationes de Sacris Eccleſiis auferre molitus fuerit, ſub anathematis vinculo ſit colligatus, & condemnatus; reſponderunt omnes, fiat, fiat; hæc ibi.

8. Ex quibus collige Primò, quòd jus ad oblationes eſt Eccleſiaſticum, & non Laicum; ergò ad Clericos, & non ad Laicos pertinet.

9. Secundò, quòd omnis contraria conſuetudo per dictos *Textus* abrogatur.

10. Tertiò, quòd ſicut oblationes & res Eccleſiæ irregularis in Epiſcopi poteſtate conſiſtunt, ut dicit *Gloſſ. in d. cap.* 15. ſub *ver. Aaron*; ita oblationes, & res Eccleſiæ regularis, in Prælatorum Regularium poteſtate remanent, ſecundùm diſpoſitionem Regulæ, & Juris Canonici; ſunt enim Prælati Regulares Epiſcopi æquivalenter, & virtualiter, ut dictum eſt ſuprà.

11. Quæ omnia proportionabiliter extende ad illas Societates, & Confratrias Laicorum, quas clauſas vulgus appellat, ad quas nemo ſæcularium admittitur, niſi adimpletis priùs Capitulis, & Statutis ejuſdem Societatis. Hæ namque Sodalitates habent ſua ſpecialia ſtatuta, à legitimis Superioribus ſibi confirmata, ſecundùm quæ debent gubernari; volo dicere, quòd relictum à Confratribus, vel ab aliis huic privato Oratorio, ipſi quæritur, ſecundùm diſpoſitionem ſupradictorum *Capitulorum*, & proinde non aliàs diſtribuendum eſt, niſi ſecundùm prædicta *Capitula*, & niſi ſervatis ſervandis, & congregatis legitimè auditis.

Quæſt. 25. *Oblationes factæ, vel relictæ ad certum, & determinatum uſum Confraternitati Roſarii, an poſſint in alium uſum expendi?*

1. NEgativè dic, tum quia Prælati Regulares non ſunt Domini oblationum & eleemoſynarum ſuis Eccleſiis factarum, ſed tantùm Adminiſtratores, quorum eſt exequi donantium voluntates; non autem de illis ad ſui beneplacitum diſponere, ut ex multis oſtenſum eſt ſuprà. Quod multò fortiùs procedit in Confratribus. Hi enim regulariter puram adminiſtrationem habent.

Digitized by Google

2. Tum etiam, quia ità reperitur deciſum in *Clem. quia contingit, de Religioſis Domibus, in 6.* ubi inter cætera leguntur hæc formalia verba:

Cum tamen ea, quæ ad certum uſum largitione ſunt deſtinata fidelium, ad illum debeant, non ad alium (ſalvâ quidem Sedis Apoſtolicæ auctoritate) converti. Hæc ibi, ubi *Gloſſ. in ver. non ad alium,* ſubjungit, *etiam pium.* & ad id probandum adducit multa jura, quibus adde *Addit. ad Capell. Tholoſ. deciſ. 483. Mareſcott. var. reſolut. lib. 2. cap. 42. nu. 1. Aloyſ. Ricc. in deciſ. Cur. Archiep. Neap. deciſ. 170. p. 4.* & *Rot. Rom. in. in una Bracharen. Oblationum 17. Decembr. 1612. coram Eminent. Pamphilio.*

3. Hinc relicta & data ad honorem B. V. Roſarii, ut putà ad ornatum ejus Statuæ, vel Altaris, vel pro fabrica, vel lampade argentea conſtruenda, non poſſunt in alium uſum converti, nec Altari Eccleſiæ concedi. Etenim nulli licet unum Altare pro alio expoliare, *Scropha in moral. in d. q. 40. concl. 5. nu. 8.*

4. Sed ſi legatum ad unum uſum ex rationabili cauſa in alium uſum neceſſario ſit convertendum, cujus licentia requiritur?

Reſpondet *Barboſa in d. cap. quia contingit,* poſt collectaneum *Doctorum, nu. 13. & de off. & pot. Epiſcopi, allegat. 83. nu. 1. & ſequen.* quòd ſolus Papa poteſt commutare pias voluntates defunctorum, juſta & rationabili cauſa exiſtente, ut liquet in *dict. cap. quia contingit.*

5. Quod ego intelligo verum de jure antiquo communi, & re gravi, & notabili, quia hodie Epiſcopus tanquam Sedis Apoſtolicæ Delegatus, poteſt ultimas Defunctorum voluntates commutare, juxtà diſpoſitionem *Conc. Trid. ſeſſ. 22. de Reformat. cap. 6. & ſeſſ. 25. cap. 4.*

6. Nec non Regulares de jure ſpeciali poſſunt commutare legata facta ſuis locis ad unum uſum in alium uſum, ſine ſcandalo tamen illorum, ad quos ſolutio talium legatorum pertinet, ut conſtat ex multis *Privilegiis,* quorum propria verba extendit *Rodriq. tom. 2. q. 125. ar. 9. fol.* mihi 353. in impreſ. Venet. de anno 1611.

7. Perinde, ſi legata ad certum uſum non ſufficerent, in alium uſum per Epiſcopum converti poſſunt, *Ugol. de off. Epiſcopi cap. 61. nu. 3. Ricc. in collect. deciſ. p. 3. collect.* 558. ubi multas refert ampliationes, & expendit *Decretum Conc. Trid. Layman. lib. 3. de inſtit. tract. 5. cap. 11. nu. 10. fol.* mihi 414. & *Guido Papa deciſ. 556.*

8. Amplia primò, ſi uſus legati non poteſt adimpleri, & ſi res legata non poſſit deſervire pro uſu deſignato, impedimento juris, vel facti, vel ubi legatum fuiſſet factum ad certum uſum non ita neceſſarium, poterit Epiſcopus commutare hæc & ſimilia legata, *Barboſ. in d. cap. quia contingit, de Relig. Dom. & in d. allegat. 83. nu. 12.* & *Diana p. 1. tract. 17. & 3. Miſcell. reſol. 26.* ubi diverſas refert opiniones.

9. Amplia ſecundò, ut in dictis caſibus Epiſcopus poſſit commutare pias defunctorum voluntates, etiam nolente hærede defuncti, *allegat. præd. nu. 6.*

10. Amplia tertiò, ut Epiſcopus Capellæ redditus, pro Miſſis celebrandis deputatos, in paramentorum emptionem pro una vice tantùm convertere poſſit, pro celebratione earundem Miſſarum, *Ricc. in dict. collect. ver. 5. cauſa.*

11. Amplia quartò, ut Epiſcopus Monaſterium conſtruendum in uno certo loco, juſſu Teſtatoris, ſi ibi conſtrui nequit, poſſit alibi conſtrui facere, *Ricc. in d. collect. in fin. & in 2. p. Deciſ. Cur. Archiep. Neap.* [illegible] *Farinac. deciſ. 126.* & alii plures, quos [illegible] *tract. 1. q. 42.*

Quæſt. 26. Oblationum prædictarum [illegible] *tio, an poſſit Laicis committi, a quo,* [illegible] *finem?*

1. RESpondeo, quòd licèt Cleri[illegible] minium oblationum & elee[illegible] cleſiis factarum in Laicos transferre, [illegible] cum, & ad Laicos non pertineat, ut conſt[illegible] oſtendit ex multis *Barboſ. de jur. Eccleſ. univ.* [illegible] *de Oblationibus, cap. 23. à n. 5.* uſque in *finem.*

2. Nihilominus poſſunt Laicis [illegible] tionem conferre, ad finem illas expendendi [illegible] ejuſdem Capellæ, aut Societatis, prout leg[illegible] rioribus videbitur expedire; & moveor ex [illegible]

3. Primò, quia adminiſtratio hæc, de qu[illegible] eſt ſimpliciter Eccleſiaſtica, ſed Laicalis; eſt [illegible] ſimplex exequutio rei commiſſæ.

4. Secundò, ex quotidiana praxi omn[illegible] cleſiarum, quibus à Chriſti-fidelibus oblat[illegible]

5. Tertiò, quia ità fuit ſæpè dec[illegible] in [illegible] nalibus, teſte *Rot. Rom. in Toletana eleemoſyn*[illegible] *Maii, 1619 coram R. P. D. Pirovano, Aloyſ. R*[illegible] *ciſ. Cur. Archiep. Neap. deciſ. 170. nu. 11.* & *Scr*[illegible] *40. concl. 3. nu. 6.*

6. Quartò, ex *Bulla Pii V.* incip. *Conſ*[illegible] *mani Pontifices,* ubi in §. 5. hæc præciſa verba [illegible]

Nec non eiſdem Confraternitatibus, ſeu [illegible] *bus, quòd illarum ad id deputati Confratres omn*[illegible] *la, oblationes, & legata, ſeu donationes, aut alias* [illegible] *ſive in teſtamentis, ſive codicillis, aut alia u*[illegible] *voluntate illis relicta, & erogata quæcunque, qu*[illegible] *qualiacunque, etiamſi ſpeciali nota digna ſint, p*[illegible] *gere, levare, & in Confraternitatum hujuſmodi* [illegible] *convertere, etiam Ordinarii Loci, aut cujuſvis* [illegible] *centia deſuper minimè petita, liberè & licitè poſſ*[illegible]

7. Quintò, in quibus expende quæſo ly *ad* [illegible] *ti,* & dices, ergò hi Confratres non propria au[illegible] ſed ex legitima commiſſione, non in proprium [illegible] dum, ſed in pios uſus propriæ Eccleſiæ, & S[illegible] poterunt dona recipere, & donata cuſtodire, [illegible] vata diſpenſare; ſecus peccant mortaliter, & [illegible] reſtituere.

8. Et adde, quòd licèt Rector Eccleſiæ p[illegible] deputare, ut nomine ſuo eleemoſynas & obl[illegible] cipiant & cuſtodiant.

9. Nihilominus hi Deputati non debent [illegible] pere de altari; quia ut de communi advertit *R*[illegible] *prà,* inhoneſtum eſt, Laicos ponere manus [illegible] vel illos extendere ad muros Eccleſiæ, vel Ca[illegible] ſarii, ubi appenſa manent vota, in ſignum gr[illegible] ceptarum, vel in augmentum devotionis C[illegible] fidelium, ad hujuſmodi loca confluentium.

*****

Digitized by Google

TRACTATUS XIV.

DE CONVERSIS.

Quæſt. 1. *Converſio quid ſit, & quotuplex, & unde dicatur?*

1. CONverſio, ut à nomine exordiar, interdum pro converſatione ponitur, ſæpe verò pro inverſo, ſivè inverſione, quod eſt inverſum ire, & venit à verbo *inverto, invertis*, ſeu *immuto, immutas*, quod eſt ordinem, aut priſtinum ſtatum permutare, teſte *Calepino*.

2. Et poteſt fieri multis modis, Primò, ab infidelitate, ad fidem Catholicam, ut in toto *tit. de Converſione infidelium*.

3. Secundò, à peccato ad ſtatum gratiæ, juxtà illud *Joelis* 2. & *Zacchar. cap.* 1. *convertimini ad me in toto corde veſtro, & ego convertar ad vos*. De qua latè *Gloſ. in can. convertimini, cauſ.* 34. *q.* 3. *de pænit. diſt.* 1.

4. Tertiò, à ſæculo ad Religionem, prout in *tot. tit. de Regul. & tranſeunt. ad Religionem*; quæ pariter poteſt eſſe multiplex. Nam quidam à ſæculo, ex ſola devotione, nulla facta profeſſione, ad Religionem convertuntur. Quidam verò, profeſſione emiſſa. Quidam ad ſerviendum Choro; Quidam verò ad obſequia præſtandum. Quidam ex contractu, Quidam verò ſine contractu, Quidam perſonaliter, & realiter, Quidam verò realiter, ſed non perſonaliter. Quidam plenè, & perfectè, Quidam verò ſemiplenè, & imperfectè, de quibus non pauca dicta ſunt hic immediatè ſuprà *de Oblatis*.

Quæſt. 2. *Laici in ſæculo ſtantes, an poſſint ad habitum Converſorum admitti?*

1. UTique Laici, etſi ſint illiterati, aut illegitimi, poſſunt ad habitum Converſorum admitti; ſervatis tamen aliis de jure ſervandis; & maximè *Decretis, & Inſtitutionibus Clementis VIII.* nuper ſub *Urbano VIII.* à Sacra Congregatione approbatis, & editis pro educatione, & receprione, & inſtitutione Laicorum Converſorum, qui in aliqua approbata Religione, trium votorum Profeſſionem emittunt, de quibus ſuprà latè egi in *tract. de Recipiendis*.

2. Et præſertim, hi Laici, ad hoc, ut ſint idonei ad habitum Converſorum, debent habere annum vigeſimum ſuæ ætatis, non criminoſi, non ære alieno onuſti, non ratiociniis obligati, non uxorati, non ſenes, nec debiles & impotentes ad manualia ſervitia; debent denique, paucis exceptis, ea habere requiſita, ſicut & qui ad habitum Clericorum admittuntur; ultra ea, quæ requiruntur ſecundùm propria Statuta, à S. Sede approbata, & quæ infrà noto de Qualitatibus Converſorum.

Quæſt. 3. *An hi Converſi, qui Profeſſionem ſolemnem ſunt emiſſuri; debeant recipi in aliquo deſignato Loco, & ibidem peragere probationis annum?*

1. COnverſi, in Dominicana Familia non poſſunt recipi ſine ſpeciali licentia P. Provincialis, qui non poteſt aliquem ad habitum Converſorum recipere; niſi de conſenſu Prioris, & duarum partium Fratrum, qui ſunt de Conventu, in quo fuerit induendus, & ſit filius, ut in *cap.* 13. *de Recipiend. text.* 3. *diſt.* 1. *fol.* 43. *colum.* 1.

2. Nec admitti antè completum vigeſimum ætatis ſuæ annum, & niſi ſaltem præcipua doctrinæ Chriſtianæ capita noverint; prout *Sixtus V.* & *Clemens VIII.* decrevit in *Inſtitutionibus* editis pro receptione, & educatione Novitiorum, quas habes ſuprà, & notatur in cit. *loc.* noſtræ *Conſtitutionis*.

3. Nec in aliquo alio Loco, niſi in Conventibus deſignatis, vel deſignandis ex *Decreto* ejuſdem *Clementis*, & Sacræ Congregationis, & ex *Motu proprio Urb. VIII.* quæ omnia ſuprà poſui, & præſertim, ibi, *Nec quemquam ad habitum Regularem ſuſcipiendum, nec etiam Converſus, niſi in Conventibus, Monaſteriis, & Domibus, authoritate ejuſdem S. D. N. propè diem in unaquaque Provincia deſignandis, recipere, aut receptos ad profeſſionem admittere, nullo modo audeant. Nec profiteri, niſi in eiſdem Conventibus deſignatis, & elapſo probationis tempore, hoc eſt, completo vigeſimo primo anno ætatis ſuæ, ut dictum eſt.*

4. *Immò, ubi eſt conſuetudo in noſtro Ordine recipiendi Tertiarios, ibi nullus ad habitum Converſorum poteſt recipi, niſi prius per duos annos in habitu Tertiarii Conventui inſervierit; ut ſic ejus ſpiritus, atque vires, quibus præcipuè in Fratribus Converſis ordo noſter opus habet, probentur.*

5. *Ubi verò conſuetudo non eſt recipiendi Tertiarios, fuit ſtatutum, ut recepti ad habitum Converſorum; Primò, duobus annis integris habitum Converſorum deferant, quo biennio, eorum vires & obſequia videantur & probentur, an idonei ſint ad labores: Deindè verò poſt biennium, annus tertius in eodem habitu pro probatione illis aſſignetur; ità, quòd ſi bene, ut par eſt, ſe geſſerint, ad profeſſionem poſt tertium annum recipiantur*, hæc *ibi, fol.* 44. *col.* 1.

6. Quò fit, ut in tali caſu, ſi inventi fuerint capaces, nequeant profiteri, niſi exceſſerint annum tertium ſupra vigeſimum, cum antè vigeſimum completum non poſſint ad habitum Converſorum admitti, juxtà præcitata *Statuta Clemen.* & *Urban. VII.* quæ hodie omninò practicantur.

Quæſt. 4. *Si Converſi ſint recepti, & profeſſi in Locis, & Monaſteriis deſignatis; verùm probationis annum alibi, & in Conventu non deſignato peregerint; an ſit bona, & valida illorum profeſſio?*

1. QUidam perficietenus *Decreta* legentes, putarunt, validam eſſe per illa verba *Decretorum* (*Recepti, & Profeſſi*) & conſequenter ad nihil aliud teneri; cùm *ibid.* nulla alia fiat mentio de anno probationis, & tractu novitiatus.

2. Attamen, falluntur toto cœlo; quia hi profectò debent recipi in Locis deſignatis, & in illis permanere, & curſum Novitiatus agere, & eo elapſo profiteri, quæ copulativè requiruntur; ſecus autem, invalidè profitentur; quod clarè conſtat; tam ex verbis *Decretorum Clement.* quàm *Motus propru Urban. VIII.*

3. *Urbanus* enim attendens, quòd horum, & conſimilium probationis annus non haberetur in Locis, & Conventibus approbatis, contrà prædicta *Clementis*

 VIII.

VIII. Decreta, ac proindè talium profeſſionem, nullam, & irritam fuiſſe, mandavit, & commiſit, motu proprio, & ex certa ſcientia, die 11. Aprilis 1631. ut ratificarentur hæ invalidæ profeſſiones; cujus *Bullam* ſuprà habes in *tractat. de Locis Recipiend.* & prætertim colligitur id, quod dico, ex illis verbis, *annum probationis in Monaſteriis, ſeu Domibus Regularium, ad id deſignatis, minime fecerunt*; item ex aliis, quæ ſunt in *principio* illius *Motus proprii*, ibi, *Cùm itaque ſicut accepimus, quam plures Ordinum, Congregationum, & Inſtitutorum Regularium Profeſſores, ad habitum Regularem recepti, probationis annum in Monaſteriis, ſeu Domibus regularibus, ad id deſignatis, vel ab Apoſtolica Sede approbatis, minime fecerint; proindeque juxtà Conſtit. fel. record. Clement. Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, deſuper editam, profeſſio per eos ſubinde emiſſa invalida exiſtat. Nos Religioſos prædictos, &c.* ut infrà; quod item colligitur ex *titulo*, & *rubrica* prædicti *Motus proprii*, ibi, *Super Profeſſionibus per Regulares emiſſis, non facto in Locis deſignatis Novitiatu*; *rubrica* enim attenditur, ſicut & *textus*, ut *Juriſtæ* docent; quibus addo, quòd ſecus facere, eſſet eludere mentem Summorum Pontificum, & tot *Conſtitutionum*, & *Decretorum* cauſam finalem evertere, vel tollere; etenim Romani Pontifices, ea ad id deſignarunt Loca, in quibus viget Regularis obſervantia, ut in eiſdem permanentes, vitam Regularem amplexi eſſent; trahuntur enim mores à converſantibus; quid enim referret in Loco viridis obſervantiæ, habitum ſuſcipere, & mox adire locum vitæ conventualis, & conventualiter vivere, & poſtmodum redire ad profitendum in Loco Regularis obſervantiæ? hæc enim omnia vafrè fierent, contra intentum, & ſanctam mentem tot Romanor. Pontif.; immò, ſi hujuſmodi Converſi haud tenerentur eorum Novitiatus agere in Locis deſignatis, eſſent, ac fierent melioris conditionis, quàm Clerici; quod non eſt dicendum.

4. Exindè collige, eos, qui in Locis non deſignatis Novitiatum peregerunt, etiam ſi in eiſdem habitum ſuſceperint, aut profeſſionem emiſerint, prædictis *Decretis* comprehendi; prout benè notat *Joan. Bapt. Lezana tom. 2. Summ. Q. Q. RR. in cap. 8. num. 26. in fin.* & *Bordon. tom. 1. reſolut. 26. q. 36. num. 81.*

5. Nec his obſtat *Declaratio quarta*, facta in noſtro *Capitulo* Generali, Romæ celebrato, ſub anno Domini 1629. ibi, *Declaramus circa caput 15. noſtrarum Conſtitutionum, quòd Converſi in Conventibus, in quibus poſſunt recipi, non obligantur educari in domo Novitiorum, neque comprehenduntur in Decretis de Novitiis; ſed ſervetur circa illos Bulla Sixti V. qua præcipitur, ut habeant viginti annos completos, & ſint in doctrina Chriſtiana ſufficienter inſtructi; & quòd ità declaravit Congregatio Reformationis Regularium, die 20. Julii 1602.*

6. Quia verum eſt, quòd Converſi non debent educari in una, & eadem domo, ſeu parte, & loco Conventus deſignati, ubi educantur Novitii Clerici, ſed ſeparatim, prout colligitur ex ſupradictis *Decretis*, ibi, *Converſis ipſis a Clericorum Novitiatu, ſeparatus ad dormiendum Locus (quantum commodè fieri poterit) aſſignari præcipitur.*

7. Illi tamen, hac ſeparatione non obſtante, Magiſtro Novitiorum, ſeu Superioribus Monaſteriorum, & Conventuum, juxtà Ordinis ſtatuta debent eſſe ſubjecti, eaque in Locis deſignatis agere, & addiſcere, quæ infrà dicam, colligendo ex præcitatis ea, quæ ſpectant ad Converſorum ſtatum, *Remig. Scroph. in quæſt. Moral. quæſt.* 8. latè in propriis terminis.

Quæſt. 5. Qualitates, & circumſtantiæ obſ[illegible] *in receptione, probatione, & pro*[illegible] *verſorum collectæ ex ſuprapoſitis* [illegible] *Congreg. & Bull. Summ. Pontif. quæ* [illegible]

1. PRima, ſi quis annum 25 exced[illegible], [illegible] Regularem admitti poſtulaverit, & [illegible]nis expers inventus fuerit, in C[illegible] quibus literarum ſcientia non eſt nec[illegible] referatur; ipſi autem Converſi non [illegible] ætatis ſuæ annum; & niſi ſaltem præcip[illegible] Chriſtianæ capita noverint.

2. Secunda, quia quarundam Religion[illegible] nedum Converſos ad Profeſſionem [illegible]rùm, & Oblatos, ut vocant, recipere, [illegible] Oblatorum receptionem unaquæque Religio [illegible]culares Conſtitutiones, ſpecialiaque Inſtituta o[illegible]re teneatur.

3. Tertia, cùm autem, licet Clericorum b[illegible]endorum cura debeat eſſe præcipua, Conv[illegible]men Religioſa inſtructio, non ſit prætermit[illegible] potiùs æquanimiter amplexanda; quandoq[illegible] exploratum eſt, iſtorum etiam, cùm Regulam [illegible]tur eandem; perfectam educationem; tum [illegible] decorem, & ornamentum, tum aliis Chri[illegible] ædificationem, exemplum, atque ut [illegible] Converſis ipſis à Clericorum Novitiatu ſ[illegible] dormiendum locus (quantum commode fi[illegible] aſſignari præcipitur. Illi tamen, hac ſeparatio[illegible]ſtante, Magiſtro Novitiorum, ſeu Superiori[illegible] ſteriorum, & Conventuum, juxtà cujuſq[illegible] Statuta, & Conſtitutiones ſubditi eſſe, & ob[illegible] præſtare debebunt; à quo non tantùm circa [illegible] obſequia probandi, & exercendi; verùm e[illegible]rum capacitate, & commoditate, de ſpiritua[illegible]ſertim de modo mentaliter orandi, diligenter [illegible] dierunt, quod, ut commodiùs fiat, ad Cap[illegible] rituales Conciones, quæ per Magiſtros No[illegible] ſolent, accerſiri debeant, & in Eccleſiis, [illegible] conveniant, niſi tunc in ſuis officiis actualiter [illegible] fuerint.

4. Quarta, tempore verò probationis elap[illegible]tùm, qui non ſolùm Religioſæ perfectionis c[illegible] ad laborem corporalem apti, novo, ac diligen[illegible] reperti fuerint (dummodò ætatis ſuæ annum [illegible] Clericos decimum ſextum, quò verò ad Conv[illegible]geſimum primum exceſſerint) ad Profeſſionem [illegible]tantur.

5. Quinta, qui ad Converſorum habitum [illegible] fuerint, ad Clericorum ſtatum tranſire, etiam [illegible] tempore probationis, non poſſint.

6. Sexta, Superior cujuſlibet Conventus, in q[illegible]vitiatus fuerit conſtitutus, particularem libr[illegible] in quo uniuſcujuſque Novitii Profeſſio regiſt[illegible]lamque Novitius Profeſſus propria manu, & d[illegible] qui præſentes fuerint ſubſcribant.

7. Converſus verò literarum ignarus P[illegible] eorundem teſtium, qui ſe ſubſcripſerint præte[illegible]pria manu ſignum crucis apponat, aſſervetu[illegible] & cuſtodiatur in Archivio, ubi ſcripturæ ad M[illegible]rium, ſeu Conventum pertinentes reponi conſue[illegible] cœtera autem vide in ſupradictis *Decretis*.

8. Quæ non obligant (meo videri) niſi pro Conventibus deſignatis, vel deſignandis à Sancti[illegible] & Inſulis adjacentibus; exceptis ſimiliter [illegible] prout ſunt Carthuſiani, & Fratres Minore[illegible] obſervantiæ, Capuccini Sancti Franciſci, Refor[illegible], ſeu Regulares viridis obſervantiæ Ordinis Sancti Dominici, & alii plures; ut *ibid.*

Quæſt. 6. Fratres Converſi in Ordine Prædicatorum, an verè, & propriè ſint Viri Religioſi, & Perſonæ Eccleſiaſticæ?

1. REſolvo affirmativè quæſitum; ille namque verè, & propriè dicitur Religioſus, & Perſona Eccleſiaſtica, qui in aliqua Religione, à Sancta Sede approbata jurat, & vovet, obſervare Votum Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ; prout latè probavi in *quæſt.7 de Tertiariis Conjugatis*, & eſt de mente *D. Thomæ*, & *Conc. Trid.* & habetur in *cap. cùm ad Monaſterium, de ſtat. Monach.*

2. Hi autem Converſi in noſtro Ordine, per plures annos ſunt in Novitiatu, ſub cura Magiſtri, quo peracto, ad præſcriptum Regulæ in manus Prælati ſolemnem Profeſſionem emittunt, jurantque obſervare Religionis vota, nec non & in ea permanere & vivere, uſque ad mortem, ſecundùm *Regulam S. Auguſtini*, & *Inſtitutiones* Fratrum Prædicatorum; ergò ſunt verè Religioſi, & Perſonæ Eccleſiaſticæ, & ſæpè ſæpiùs magnæ perfectionis, & bonitatis; nec video, quid eis deſit, ob quod non poſſint dici verè Religioſi, & Perſonæ Eccleſiaſticæ.

3. Hi quidem, dimiſſo ſæculo, habitum Religionis ſuſcipiunt, convertuntur ad Dominum, & ſe perpetuò mancipant obſequiis approbatæ Religionis.

4. Stant ſub obedientia Prælati, & manducant panes in ſudore vultus eorum; etenim recipiuntur ad labores, & Religioſorum ſervitia, ut in noſtra *Conſt. diſt.1. cap.13. text. 3. fol.* 43.

5. Proindè appellantur Laici, non quòd ſæculares ſint; ſed quia ex inſtituto non poſſunt Ordines ſuſcipere, nec Choro inſervire, prout faciunt alii Clerici.

Et colligitur ex *cap. duo ſunt genera* 12. *qu.*1. & expreſſius ex *cap. ut lex continentiæ* 27. *q.*1. ibi, *Converſi profeſſi*, & ſic *ibid.* computantur inter Perſonas Eccleſiaſticas.

6. Et tandem ad omne os obſtruendum, id expreſsè conceſſit, & declaravit *Sixt. IV.* pro Tertiariis, qui, editis tribus votis eſſentialibus, ſtant ſub Regula, & juriſdictione Prælati Ordinis Mendicantium, *Rodriq. tom.* 3. *QQ. RR. q.72. art.1. concl.3.* & *Miranda tom.1. Manual. Prælat. q.36. art.3. concl.2.*

7. Id ipſum nobis in ſpecie conceſſit *Paulus Papa III.* ſub anno Domini 1542. anno ſui Pontificatus octavo, quæ eſt tenoris ſequentis, & habetur in *Bull.* noſtri Ordinis *fol.* mihi 207.

Paulus Papa III. Dilecti filii ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Exponi nobis nuper feciſtis, quòd licet alias fel. record. Sixtus Papa Quartus prædeceſſor noſter, accepto per eum, quòd quidam Fratres, & Sorores Tertii Ordinis S. Franciſci, ex ejus, vel prædeceſſorum ſuorum Rom. Pontif. ſpeciali conceſſione collegialiter viventes, poſt annum probationis, in manibus ſui Miniſtri, ſeu Miniſtræ, ab eorum Collegio canonicè electi, vel electæ, coram toto ſuo Collegio tria ſubſtantialia vota emittebant, & quòd à plerìſque dubitatur, an talia vota eſſent ſolemnia, & Religionis obſervantia obligarent, per ſuas literas decreverit, & ſtatuerit, vota præfata, ut præmittitur emiſſa, vel quæ in futurum emitterentur de cætero, eam vim & efficaciam habere, quam ſolemnia vota habent, & omnem inducere effectum, quem inducunt ipſa vota ſolemnia, facta per quoſcunque Religioſos, & Religioſas de Religionibus, à Sede Apoſtolica approbatis, mandans omnibus, & ſingulis cujuſcunque gradus, dignitatis, conditionis, ordinis eſſent, ſub quorum cura, vel juriſdictione Fratres, vel Sorores præfati degebant, vel morabantur, aut degere, vel demorari contingeret in futurum, ne de cætero Fratres, vel Sorores præfati, præfata vota, modo præfato emittentes, matrimonium de cætero contrahere, ſeu anteà contractum, poſt emiſſa vota hujuſmodi conſumare, vel Religionem ipſam dimittere, & ad ſæcularem vitam redire permitterent. Quodque ſi ipſi Fratres, & Sorores contrarium feciſſent, matrimonium hujuſmodi nullum fuiſſe, & eſſe, Apoſtolica authoritate decernerent, ac ipſos Fratres, & Sorores id facientes, excommunicationis ſententia innodatos tandiu denuncient; donec ad cor revertentes, habitum dictæ Religionis reſumerent, & votum, ac profeſſionem ſuam, juxtà ſtatuta, & conſuetudines dicti Ordinis obſervarent, meruiſſentque ab hujuſmodi excommunicationis ſententia, à ſuis Superioribus abſolutionem obtinere, prout in eiſdem literis pleniùs continetur, ac omnia, & ſingula privilegia, & indulta, Apoſtolica authoritate eidem Ordini Sancti Franciſci quomodolibet conceſſa, vobis, & Ordini veſtro generaliter communicata fuerint. Nihilominus, quia litteræ Prædeceſſoris hujuſmodi vobis, & Ordini veſtro prædictis, ac ſub cura degentibus Sororibus tertii Ordinis, ſeu tertiæ Regulæ Sancti Dominici, & ſpecialiter communicatæ non reperiuntur, à nonnullis hæſitatur, an litteræ prædeceſſoris hujuſmodi etiam in Fratribus, & Sororibus dicti tertii Ordinis, ſeu tertiæ Regulæ Sancti Dominici collegialiter, ut præfertur, viventibus, qui tria vota hujuſmodi emittere conſueverunt, locum ſibi vendicent. Quare nobis humiliter ſupplicari feciſtis, ut omnem hæſitandi materiam tollere, aliaſque vobis, & Ordini veſtro præfato, in præmiſſis opportunè providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur quarumcunque animarum ſalutem obnubilantia dubia de cordibus fidelium tolli cupientes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, dicta authoritate Apoſtolica, tenore præſentium decernimus, ac ſtatuimus, quòd vota per Fratres, & Sorores Tertii Ordinis, ſeu tertiæ Regulæ Sancti Dominici hujuſmodi, eo modo emiſſa, ſecundumque vota per Fratres, & Sorores dicti tertii Ordinis Sancti Franciſci emiſſa, juxtà decretum prædeceſſoris hujuſmodi, ſolemnia ſint, & cenſeantur, ac eundem effectum prædictum faciant, & ad Religionis obſervantiam arctent, & obligent, mandantes omnibus, & ſingulis, ſub quorum cura, aut juriſdictione Fratres, aut Sorores Tertii Ordinis, ſeu tertiæ Regulæ Sancti Dominici hujuſmodi degunt, & morantur, ſeu in poſterum degere, vel morari contigerit, cujuſcunque gradus, dignitatis, ordinis, aut conditionis exiſtant, ne de cætero Fratres, vel Sorores Tertii Ordinis, ſeu tertiæ Regulæ Sancti Dominici hujuſmodi, qui prædicta vota modo præfato emiſerunt, matrimonium contrahere, ſeu anteà contractum poſt emiſſionem hujuſmodi conſumare, aut Religionem ipſam dimittere, & ad ſæcularem vitam redire permittant. Quodque ſi ipſi Fratres, vel Sorores contrarium fecerint, matrimonium hujuſmodi nullum fuiſſe, & eſſe, eadem authoritate decernentes, ac Fratres, vel Sorores hoc facientes, excommunicationis ſententia innodatos eſſe tandiu denuncient, donec ad cor reverſi, habitum Religionis Sancti Dominici reſumpſerint, & votum, ac profeſſionem ſuam, ſecundùm ſtatuta, & conſuetudines dicti tertii Ordinis, aut tertiæ Regulæ, modo prædicto collegialiter viventes obſervent, mereanturque ab hujuſmodi excommunicationis ſententia à ſuis Prioribus abſolutionem obtinere, non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis ac omnibus illis, quæ dictus Prædeceſſor in literis ſuis voluit non obſtare; cæteriſque contrariis quibuſcunque. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die vigeſima ſexta Julii 1542. Pontific. noſtri anno octavo.

8. Quapropter, præfati Converſi, ut ſuprà Profeſſi, non poſſunt validè matrimonium contrahere; nec item teſtari, ex *cap. quia ingredientibus Monaſterium* 19. *qu.* 3. Nec habere proprium, nec ſubeſſe Laicis, aut juriſdictioni Epiſcopi Loci Ordinarii.

9. Sed ſunt immunes, & exempti, ſicut alii Profeſſi; quorum in omnibus, & per omnia gaudent gratiis, & fruuntur privilegiis, ut benè prædicta probat *D. Reg. Tapia in authen. ingreſſi, verbo ſua, cap.10. num.3.* & *Grammatic.*

Digitized by Google

matic.conſil.civili 102.*num.*7. & 8. optimè *Covar. de ſent. excomm.p.*2.§.2.*num.*8.

*Quæſt.*7. *An hujuſmodi Converſi gaudeant privilegio Canonis, ſi quis ſuadente, &c.?*

1. ITa profectò, eò, quòd nomine Monachi venit quilibet Religioſus Profeſſus, cujusvis Religionis approbatæ, ut in *cap.cum illorum, de ſent. excom.* & *cap. Religioſo, eod.tit.in* 6. & *cap.non dubium, eodem tit.* & *cap.ex tenore,* & *cap.Parochianos, Sylv.in ſum.ver. Eccleſia* 1.*q.*5.§.6. *Avila* 2.*p.cap.*5.*diſput.*2.*dub.*11.*concl.*4.& *Graff. p.*1.*lib.*2.*cap.*49.

2. Quod procedit, etiamſi Converſus ſit tantùm Novitius; quia nomine Monachi venit etiam Novitius non Profeſſus, *Layman.lib.*1.*tract.*5.*p.*2.*cap.*5. *de excommun. num.* 2. ubi latè explicat *Canonem, ſi quis ſuadente Diabolo,* in Clericum, vel Monachum manus violentas injecerit, & *Bonac.tom.*1. *de excomm. diſp.*2.*q.*4 *pun.*3.*nu.*7.*propoſit.*2.

3. Et habetur expreſsè in *d. cap. Religioſo, de ſent. excomm.in* 6. ubi hoc privilegium extenditur ad Novitios, etiam ſi ſint admiſſi ad Religionem, ante annos pubertatis; ſatis enim eſt, quòd in communi ſub obedientia vivant, & deferant Religionis habitum.

4. Secus autem dicendum, ſi foret Novitius admiſſus antè rationis uſum; quia, ad hoc, ut ſit de corpore Conventus, præ requiritur proprius conſenſus, ſine quo haud poſſet Religioſorum gaudere privilegiis, *Sanch. in opere Morali, lib.*5.*cap.*4.*nu.*24. *Bonac.ubi ſuprà, Marcell.Megal.in* 3.*p.inſtit. lib.*4.*cap.*2. *quæſit.*5.*num.*39. & *Navar. in conſil.*12.*de Regul.* & *conſ.*1.*eod. tit.*

Quæſt. 8. *Converſus, nulliter Profeſſus, an gaudeat jam dicto Privilegio Canonis?*

1. ET quidem, gaudere cenſeo; nam Converſus per Profeſſionem invalidam non privatur habitu, quem aſſumpſit, nec deſinit eſſe pars & membrum Religionis, in qua intendebat profiteri; etenim remanet uti unus de Novitiis, ad quos etiam extenditur *Canonis* privilegium; quandoquidem hoc privilegium *Canonis,* in his fundatur in aſſumptione habitus Religioſi, quemadmodum & in Clericis, fundatur in Ordine, quo quis Deo conſecratur; ità communiter *Doctores.*

2. Quod procedit & eſt verum, etiamſi Converſus, ſua culpa invalidè eſſet Profeſſus, *Franciſcus Bordon. to.* 1, *var.reſol.*28.*de percuſſione in Religioſos,q.*9.*num.*24.*Diana* 4.*p.reſol.moral.tract.*1. *reſol.*31.

3. Secus autem dicendum, ſi ſit receptus ad habitum Religionis injuſtè, nulliter, & non canonicè, quia invalida admiſſio, ob quamcumque cauſam, ſeu invalidus in Religionem ingreſſus, nullum confert privilegium, *Sanch.in opere morali, lib.*5.*cap.*4.*num.*24. & *Bonac. tomo* 1.*de excomm.diſp.*2.*q.*4.*pun.*3.*prop.*2.*num.*7.

4. Nam ſicut Clericus invalidè initiatus prima tonſura (utputà, quia eam recepit ab alieno Epiſcopo, abſque licentia proprii Epiſcopi) non gaudet privilegio Clericali.

Ita à pari & Novitius, ſi invalidè Religionem ingrediatur, non gaudet Religioſorum privilegiis; & hoc procedit quando fuit promotus cum litteris dimiſſorialibus falſis, & declaravit Urbanus VIII. in ſua ſpeciali Conſtitutione.

5. Et habetur expreſsè in *cap.*2. 54 *diſtinct.* ubi ponitur caſus, quòd ſi Servus fiat Clericus ſine licentia Domini ſui, *Canonis* privilegio non gaudet, ibi, *Porrò Servus non canonicè conſecratus, poſtquàm de gradu ceciderit, ejus conditionis ſit, cujus fuerat ante gradum, Marcell.Megal.*3.*p. Inſtit.Confeſſ.lib.*4.*cap.*2.*q.*5.*n.*38. *ver. ſed quid dicendum,* Quod benè nota contra nonnullos oppoſitum tenentes, aut intelligentes deciſionem prædictam, habere locum poſt declarationem Superioris, ritè factam.

*Quæſt.*9. *Converſi Profeſſi, ſi ſint Apoſtatæ, vel ſine habitu incedentes, an gaudeant prædicto privilegio Canonis?*

1. ET dico, gaudere, quia in dictis caſibus non deſinunt eſſe Perſonæ Eccleſiaſticæ & Religioſi, & colligitur ex *cap.Monachi,* & *cap.de Monialibus, de ſent. excommunicationis, Graff.p.*2.*lib.*3.*cap.*5.*num.*19. *Sayr.lib.*3.*cap.*26.*num.*36. *Bonac.de excomm. q.*4.*n.*4.

2. Quod extende ad ejectos & expulſos à Religione, tanquàm incorrigibiles; quia adhuc remanent Religioſi, & debent incedere in habitu Clericali, ſub Obedientia Epiſcopi, *Rodriq. tom.*1. *quæſt.*1.*art.*4. & *q.*30.*art.*19. & *Navar.in fin.conſil.*77.*de Regularib.*

3. Verùm limita in degradatis, hi quidem fori, & Canonis privilegium amittunt, ut in *cap. degradatio, de pœnis, in* 6. *Megal.de cenſ. lib.*4. *de excomm. Bordon tom.*1. *variar.reſol.*28. *quæſt.*7. *num.*22. & *Summiſta in ver. degradatio.*

*Quæſt.*10. *Converſus non baptizatus, etſi deferat Religionis habitum, an gaudeat privilegio Canonis?*

1. REſpondeo, gaudere; quia in Religioſis Mendicantibus, Privilegium fori, & Canonis non fundatur in Profeſſione, nec in caractere alicujus Ordinis prout eſt in Clericis; ſed tantùm in aſſumptione habitus Religioſi, per quam fit de corpore Religionis, & de ſtatu Mendicantium.

2. Quæ quippè aſſumptio habitus Religioſi, ob defectum baptiſmi non læditur, *Bordon.* cit. *loc.quæſt.*10. *num.* 25.

3. Nec his obſtat, quòd homo non baptizatus ſit incapax Ordinis, & ut dicitur in *cap.*1. & *cap. veniens, de Presbytero non baptizat.* eſt enim baptiſmus Janua omnium Sacramentorum, & docent communiter *Theologi* & *Canoniſtæ,* & conſequenter, quòd ſit incapax eorum omnium, quæ fundantur in Ordine; quorum unum eſt privilegium Canonis.

4. Quia in noſtro caſu, etſi defectus baptiſmi excludat privilegium Canonis, quod fundatur in Ordine; non tamen excludit, quod fundatur in aſſumptione habitus, ob quam fit pars, & Religionis membrum.

5. Et ſicut homo non baptizatus, ſi confugiat in Eccleſiam, gaudet illius immunitate, ratione Loci, in quo reperitur; quia privilegium locale comprehendit omnes exiſtentes in loco; dummodò non ſit de numero exceptuatorum, *Diana p.*4.*tract.*1.*reſol.*50. ità omnes exiſtentes in Religione gaudent hoc *Canonis* privilegio, aliàs irrogaretur injuria Religioni, & turbaretur ſtatus ejus, in cujus favorem conceſſum fuit hoc privilegium, de quo impræſentiarum agitur.

* * *
* *

Quæſt.11.

Quæſt. 11. *An omnes hi Converſi Laici, ex quo in Religionibus approbatis Profeſſionem emiſerunt, poſſint ad illarum Dignitates & Prælaturas eligi, vel aſſumi?*

1. NEgativè reſpondeo; quandoquidem Laicus non eſt capax juriſdictionis ſpiritualis, qua Subditi in Religione reguntur; unde de jure Prælatus debet eſſe Sacerdos, ut expreſsè dicitur in *cap. nullus, de elect. in* 6. *cap.* 1. *de atat. & qualit. Ordin. & in Concil. Trident. ſeſſ.* 24. *de reformat. cap.* 12. ibi, *Nemo igitur deinceps ad Dignitates quaſcunque, quibus animarum cura ſubeſt, promoveatur, niſi qui ſaltem vigeſimum quintum ſuæ ætatis annum attigerit, & in Clericali ordine verſetur, doctrinâ ad ſuum munus exequendum neceſſariâ, ac morum integritate commendetur*, juxtà *Conſtit. Alexandri Tertii, in Concilio Lateranenſi* promulgatam, quæ incip. *Cùm in cunctis*.

2. Ergò, ut quis ſit Prælatus, oportet, ut tempore electionis ſit Sacerdos, vel talis, quòd ſaltem poſſit poſteà fieri, *Suarez tom.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 3. *num.* 20.

3. Et ratione probatur; nam poteſtas juriſdictionis ſpiritualis, etſi non ſit ipſamet poteſtas Clavium; hoc eſt, ipſamet poteſtas remittendi peccata, tamen ordinatur ad illam; immò, ex illa ortum habet, & naſcitur.

4. Hæc autem poteſtas remittendi peccata, ſolis dumtaxat Sacerdotibus traditur & committitur, prout univerſalis Eccleſia teſtatur.

5. Proindè, Laicus nullatenus poteſt exercere actus veræ juriſdictionis ſpiritualis, ceu ſunt cenſuras Subditis imponere, diſpenſare in Subditorum votis, vel vota commutare, & ſimilia, *Sot. in* 4. *ſent. diſt.* 10. *quæſt.* 1. *art.* 4. & *Palud.* in cit. *loc. diſt.* 14. *quæſt.* 2. & *Sylver. Abbatiſſa*, §. 1.

6. Nec obſtat, quòd *Sanctus Franciſcus de Aſſiſio* in ſua *Regula*, auctoritate Apoſtolica confirmata, ordinavit, ut Converſi in ipſo Ordine, abſque ſacris Ordinibus poſſint eſſe Prælati, & habere curam animarum.

Quia, etſi hoc authoritate Apoſtolica fieri poterat; tamen ſapienter judicatum eſt, minimè convenire, ut qui non habent poteſtatem ad conſecrandum verum Chriſti Corpus, nec item illam habeant ſpiritualem poteſtatem circà corpus myſticum, *Sot. ubi ſuprà*.

7. Unde tale privilegium cum ſua praxi abiit in deſuetudinem, & evanuit per contrarium uſum, *Rodriq.* ejuſdem Franciſcanæ Familiæ meritiſſimus *Alumnus tom.* 1. *Q Q. RR. q.* 15. *art.* 2. *in med.*

8. Immò, à *Greg. IX.* in Generali *Capitulo* fuit in ſpecie revocatum; ſic adeò, ut Fratres Converſi ſint inhabiles ad officia Ordinis, qui uſque tunc dicta officia, ut Clerici exercebant, *Caſarubios in compen. privil. Fratrum Minorum, verbo Laici Fratres, verſ. in Cap. Gen.*

9. Et hoc eis à Sancta Sede, tunc cenſeo fuiſſe conceſſum, ob penuriam Clericorum, & ſecundùm quod hodie Monialibus conceditur, nempè, ut poſſint Subditis imponere præcepta, etiam obligantia ad culpam, juxtà materiæ gravitatem & levitatem, cogere ad obſervantiam Regulæ & Conſtitutionum, delinquentes punire, vota irritare, & alia omnia, quæ poteſtatem dominativam non excedunt, cujus capax eſt Laicus, & Converſus cujusvis Religionis, *Suar.* in cit. *loc.*

* * *

Quæſt. 12. *An prædicti Converſi Laici, & ut ſuprà Profeſſi, poſſint ſaltem habere vocem activam, & ſuffragari in electione Prælatorum Ordinum?*

1. ITerum negativè reſpondeo; quia de jure nemo poteſt ſine vitio nullitatis Capitulis intereſſe, nec in electionibus Prælatorum vocem habere, niſi ad minus ſit in ſacris Ordinibus conſtitutus, prout expreſsè habetur in *Clem. ut ii, qui de ætate, & qualit. cap. ex eo, de elect. in* 6. § *in Eccleſ. & in Conc. Trid. ſeſſ.* 22. *cap.* 4. *de Reformat.* ubi dicitur, *Quicunque in Cathedrali, vel Collegiata, Sæculari, vel Regulari Eccleſia divinis mancipatus officiis, in Subdiaconatus ordine ſaltem conſtitutus non ſit, vocem in hujuſmodi Eccleſiis in Capitulo non habeat, etiamſi hoc ſibi ab aliis liberè fuerit conceſſum*; hæc ibi.

2. Per quæ verba ceſſant privilegia, ſi quæ ſint in contrarium obtenta; quod omninò obſervatur in Ordine Prædicatorum, in quo item authoritate Apoſtolica, & juſſu *Paul. V.* reperitur ſtatutum, ut Fratres noſtri in quacunque canonica electione, activam vocem non poſſint habere, niſi ſint Sacerdotes, & ſex annos habeant à ſua profeſſione, prout eſt videre in *diſt.* 2. *de elect. Prioris Convent. cap.* 2. *lit. C. fol.* 115. *col.* 1.

3. Proindè, Fratres Converſi in Dominicana Familia, nullatenus ſe intromittunt, nec activè, nec paſſivè de electione Prælatorum, ſicut nec etiam de Choro, & Ordinis regimine; etenim ad ſolos recipiuntur labores; undè habitum deferunt nigri coloris, & ſunt in Monaſterio ſine tonſura, quia ſemper ſubſunt, & nunquam præſunt.

4. Benè verum, quòd hujuſmodi Converſi poſſunt eſſe Procuratores, Sacriſtæ, & Oeconomi bonorum, aliaque exercere, quibus non ſubeſt cura animarum, *Rodriq. tom.* 1. *Q Q. RR. q.* 5. *art.* 2. *in fin. Sylv. verb. elect.* 1. *qu.* 2. *dict.* 2. *Miranda in Manual. Prælat. tom.* 2. *quæſt.* 23. *art.* 5. & *Lezana in Summ. Q Q. RR. tom.* 2. *cap.* 8. *num.* 19.

Quæſt. 13. *An hi Laici Converſi, vel Tertiarii, degentes intra ſepta, poſſint licitè ſacra vaſa tangere; utputa, Calices, & Corporalia, & uti ſuperpelliceo lineo?*

1. SAcra vaſa tangere, vel corporalia, dum in eis continetur corpus, & ſanguis Chriſti noſtri Redemptoris, grave peccatum eſt, exceptis Sacerdotibus, & Diaconis, ut in *cap. non oportet, diſtin.* 23. & docet noſter *Palud. in* 4. *ſent. diſt.* 13. *q.* 1. *art.* 4. quem ſequitur *Suar.* 3. *par. tom.* 3. *diſp.* 81. *ſect.* 8.

2. Tangere autem prædicta, cùm in eis non ſit corpus aut ſanguis Chriſti, eſt etiam illicitum, prout colligitur ex *cap. in ſancta, diſtin.* 1. *de conſecrat. cap. ſacratæ.*

3. Sed tranſgreſſio hujuſmodi, ſecluſo contemptu, erit tantùm venialis; immò, cum cauſa rationabili, vel moraliter neceſſaria, erit licita, & ſine omni culpâ, docet *Sotus in* 4. *diſt.* 13. *quæſt.* 2. *ar.* 3. *ad* 3. & *Layman. lib.* 5. *tract.* 5. *cap.* 6. *num.* 18.

4. Attamen, ad tollendum omnem ſcrupulum, ſolet peti licentia à Sac. Congreg. Rituum, *Barboſ. in collect. Bull. ver. licentia.*

5. Verùm, in Mendicantibus, ex ſpeciali privilegio ceſſat omne dubium; nam *Calixtus III.* conceſſit, quòd Fratres Minores Laici poſſint tangere calices, & lavare corporalia, & alia Eccleſiaſtica, cùm expedierit, *Caſarubius in comp. privil. Fratrum Minorum, verb. Laici Fratres, num.* 1. *Rodriq. tom.* 2. *Q Q. RR. quæſt.* 123. *ar.* 2. & *Portell. in dub. Regul. verb. Laici Fratres.*

6. Sic

Digitized by Google

6. Sic item *Sixtus IV.* conceſſit pro Fratribus Converſis Ordinis Sancti Auguſtini Congregationis Lombardiæ, *Confect. in collect. luter. Apoſt. inter privilegia Sixti IV. num.* 9.

7. Et quòd poſſint uti ſuperpelliceo lineo, more Clericorum; idem *Portell. cit. loc. num.* 2.

8. Quod procedit, etiamſi dicti Laici fuiſſent bigami, vel homicidæ, *Lezana tom. 2. ſum. cap. 8. num.* 35.

9. Quæ privilegia, & conceſſiones effectæ ſunt unicuique noſtrum propriæ, ob communem communicationem privilegiorum, per ea, quæ dixi in *tract. de commumc. privil.* & quomodò vivant, etiamſi ſint factæ Oraculo vivæ vocis, vide quæ dico in *tract. de Oraculis.*

Quæſt. 14. An hi Converſi Laici, ſaltem infrà probationis annum, poſſint ad ſtatum Clericorum tranſire, & uti Clerici, ad ſacros Ordines promoveri?

1. CErtum eſt, non poſſe, ex *Decretis Clem. VIII.* editis pro Inſtitutione Novitiorum in Monaſteriis deſignatis, vel deſignandis, quæ etiam approbata ſunt à Sacra Congregatione *Conc. Trid.* ſub *Urb. VIII.* & habentur ſimul cum *Decretis de Apoſtatis, & Ejectis,* ibi, *Qui ad Converſorum habitum recepti fuerint, ad Clericorum ſtatum tranſire, etiam durante tempore probationis, non poſſint,* & habetur in noſtris *Conſtitutionibus, diſtin. 1. de Recipiendis, cap. 13. tex. 4. lit. L. fol. 44. col. 3. ver. denunciamus.*

2. Unde limitatur poteſtas Magiſtri Ordinis noſtri, quàm ex vi dictæ *Conſtitutionis* habebat ex *text.* 4. prædicti *Capituli,* prout etiam limitatur, quoad hoc poteſtas omnium aliorum Supremorum Prælatorum Ordinum; ſic adeò, ut hodie non poſſint hujus viæ viros ad ſtatum Clericorum licentiare, ſine ſpeciali licentia Sedis Apoſtolicæ.

3. Quod optima ratione factum eſt, ut juxtà præceptum *Apoſtoli 1. Epiſt. Corinth. cap. 7. Unuſquiſque permaneat in ea vocatione, in qua vocatus eſt;* & ut item auferatur anſa & occaſio ambitionis, qua ſolent homines altiora appetere, non ſine murmure, & Prælatorum moleſtia.

Quæſt. 15. Quid, ſi Converſus cum ſola licentia Prælatorum Ordinum, vel ex ſe, ſine licentia Sanctæ Sedis, ordines ſacros ſuſceperit?

1. REſpondeo, quòd iſte debet puniri, nedum juxtà *Conſtitutiones Apoſtolicas* de malè promotis, verùm etiam juxtà propria Religionis Statuta.

2. Proindè, in facti contingentia quidam Converſus Profeſſus in Ordine noſtro, ex ſe, & fraudulenter factus Auguſtinianus, in quo pariter ſtatu ſacros Ordines ſuſcepit, qui coactè reverſus, fuit judicatus ad præſcriptum noſtrarum *Conſtitut. diſt. 1. de Recipiendis,* cit. *loc.* hoc eſt, fuit privatus habitu Converſorum, atque ſolo habitu Tertiarii indutus, toto tempore ſuæ vitæ, ab exequutione dictorum Ordinum fuit ſuſpenſus perpetuò, & inhabilis factus, ad priſtina rediit ſervitia Converſorum.

4. Quia poſtmodum, me Regentem in Generali Studio Conſentino conſuluit, an teneretur ad perſolvendum officium Divinum, & ad horas canonicas, ob ordines ſuſceptos; & dixi, teneri, ob ea, quæ dico infrà *qu.* 20. verùm *Rodriq. tom. 1. qu. 42. art.* 19. tenet contrarium, & ſe fundat in quodam *Decr. Leon. X.* cujus verba *ibid.* ponit, ſub tali tenore, *Quando aliquis Frater Laicus ad Clericatum aſcenderit, extra obedientiam Prælatorum Ordinis, etiamſi uſque ad Sacerdotium promotus ſit, poſtquam reverſus fuerit, omni honore Clericali privetur, nec permittatur Canonicum perſolvere officium, ſed Laicorum officium perſolvens, ad merum ſtatum ſuum Laicalem reducatur;* hæc *ibi.*

4. Nec hodie Superiores Ordinum poſſunt hanc facultatem facere; ſecus autem facientes, ſunt puniblles, & in pœnam debent ab officiis abſolvi, prout habetur in cit. *loc.* noſtræ *Conſtitutionis,* & docent *Rodriq.* ubi ſupra, *Portell. in dub. Reg. ver. Horæ Canonicæ, nu.* 4. & *Peyr. tom. 2. de Prælat. cap. 7. q. 3. num.* 27.

5. Nec nobis nocet dictum *Decret. Leon.* tum quia non apparet authenticè; tum etiam, quia non fuit generale, ſed ſpeciale, nempè, latum ad inſtantiam Fratrum Minorum.

Quæſt. 16. Converſi à noſtro Ordine apoſtatantes, ſi in Apoſtaſia ſacros Ordines ſuſceperint, cùm poſtmodum in Religionem redeunt, an poſſint, ſaltem tonſuram, vel album habitum deferre?

1. EX huculque modò deciſis patet negativa reſponſio, & habetur in cit. *loc.* noſtrarum *Conſtitut. 1. diſt. cap. 13. de Recipiendis, lit. L. fol. 44. col.* 1. & colligitur ex *Decreto Leon. X.* ibi, *Omni honore Clericali privetur, & ad merum ſtatum ſuum Laicalem reducatur.*

2. Et procedit de jure; quià inobediens & rebellis, non debet eſſe melioris conditionis, quàm ſit obediens, & colligitur ex *cap. contingit, de dolo, & contum.* & *ex cap. eum, qui de præbendis, in* 6.

3. Sed Converſi, juſtè, & legitimè recepti, non poſſunt uti tonſura, & habitu albo in noſtro Ordine, ergò multò minus rebelles, & apoſtatæ.

4. Secus autem, ex eorum peccatis reportarent honorem, & commoditatem, quod dedecet fateri, & eſt contrà jura, etenim ex delicto non debet quis facere conditionem ſuam meliorem, ut dicitur in *l. 3. ff. de don. inter virum, & uxorem.*

5. Undè, ſi prædicti delinquentes in hoc tolerarentur, non ſine magno ſcandalo bonorum efficerentur nobilioris conditionis, & foverentur in eorum malitia, *cap. ſi verè, de ſent. excomm. in* 6.

6. Imò, in pœnam Apoſtaſiæ (etiamſi ſit Clericus) debet abradi Caput, & omne ſignum Monachatus aboleri, docet *Gloſ.* expreſsè in *cap. degradatio, de pœnis,* & *Ant. 3. p. tit. 14. cap. 16. §. 6.* antè *medium,* & *Caſarubius Compen. privil. Minor. verb. Laici Fratres,* ubi latè de hac re, *in fin.* & *Rodriq. tom. 2. Q Q. RR. quæſt. 123. art. 5. & tom. 1. q.* 20.

Quæſt. 17. An hi Laici Profeſſi, poſſint ad alias Religiones tranſire?

1. ET dic, quòd ſic, ſervatis tamen ſervandis; de quibus multa dixi in *tract. de Regularibus tranſeuntibus ex una in aliam Religionem.*

Quæſt. 18. Converſi, ubi conſequuti fuerint Breve à Dom. Papa, de ſe transferendo ad habitum Clericalem; quonam modo ſint recipiendi ad talem ſtatum?

1. SUppono, Dom. Papam poſſe hanc licentiam concedere; quâ habita, reſpondeo, quòd in primis, & ante omnia eſt inſpiciendus tenor *Brevis,* & quonam modò & forma ſit derogatum Religioſorum Statutis, & Pontificum decretis; nam repeniuntur quædam, quæ non cenſentur abrogata, niſi in ſpecie abrogentur.

2. Nec

Digitized by Google

2. Nec non. ſi in dicto *Brevi* adſit illa clauſula, *De licentia Superiorum*; nam per iſtam clauſulam datur intelligi, quod inter cætera requiſita requiratur voluntas Reverendiſſimi Patris Generalis, & Provincialis promovendorum, prout Sacra Congregatio Cardinalium negotiis Regularium præpoſita, de mandato *Urb. VIII.* declaravit, ſub anno 1630. die 2. Auguſti, & refert per extenſum authenticè *Laur. Peyr. tom. 2. de Prælato, q. 3. cap. 1. §. 5. nu. 149.* & liquet ibi, *Clauſulam, de licentia Superiorum in brevibus prædictis appoſitam eſſe intelligendam de Generali Ordinis, & Provinciali Oblatorum hujuſmodi; ita ut pro eorundem Brevium exequutione requiratur utriuſque licentia & conſenſus.*

3. Vel ſi item in dicto *Brevi* dicatur, *attento, quod N. ad talem ſtatum idoneus reperiatur*; nam in tali caſu, præter conſenſus prædictorum Prælatorum, non requiritur conſenſus Capituli, nec examen de ſufficientia literaturæ.

4. Si verò deſit iſta ſecunda Clauſula, *obtentis licentiis dictorum Superiorum Ordinis*, tam pro receptione, quàm pro profeſſione transferendorum, debent alia requiſita concurrere; prout in aliis recipiendis, quia Dom. Papa per jam dictum *Breve* non cenſetur aliis qualitatibus præjudicaſſe, ut ſunt illæ pro inſtitutione & receptione Novitiorum neceſſariæ; de quibus ſuprà latè diximus.

Quæſt. 19. Religioſus Choro deſtinatus, an poſſit ad Ordinem Converſorum transferri?

1. RESolvo affirmativè quæſitum; dummodò non ſit in ſacris conſtitutus, & hoc de voluntate Prælati; ita, ut in poſterùm ſit tantùm Laicus Converſus. Quod procedit nedùm voluntariè, ſed etiam coactè, in pœnam ſcilicet alicujus gravis delicti, *Sot. lib. 10. de juſtit. q. 9. ar. 3. ver. ad aliud verò, Ledeſma 2. p. ſum. tract. 9. c. 4. concl. 13. dub. 1. Suar tom. 2. de Relig. lib. 4. cap. 17. nu. 7.* & latè *Sanchez in Decalog. lib. 6. cap. 7. nu. 8.*

2. Quandoquidem non variatur ſubſtantialiter ſtatus Religionis; immò illæſus remanet; hic enim non fit tranſitus ad aliam Religionem, ſed ſub eiſdem votis in una & eadem Religione reſtat.

3. Confirmatur; nam ſicut poteſt Prælatus alias graviores pœnas ſuis Subditis infligere; utputà perpetui carceris, triremium, & ejectionis à Religione, prout colligitur ex *cap. in ſingulis, & cap. ea, quæ de ſtatu Monach.*

4. Ita in pœnam culparum poteſt Superior Choro deſtinatum ab illo amovere, & ad ſtatum Laicalem Converſorum, hoc eſt, ad infima manualium ſervitia transferre ad tempus, vel in perpetuum, & tonſuram abradere, juxtà menſuram delicti, prout ſibi benè viſum fuerit.

5. Quod limita, pertinere ad ſolos P. Generales Ordinum & Provinciales; nam alii Prælati infimi non poſſunt hoc facere; quia agitur de re gravi & nimis præjudiciali, *Sanch.* cit. *loc. nu.* 81.

6. Verùm ſi fieret ad petitionem ejuſdem patientis, poſſet infligi & fieri à Prioribus, de conſenſu tamen ſui Capituli; utputà ob inſignem humilitatem alicujus Religioſi vel ob ineptitudinem, quam quis habet ad Chorum, quâ nequit ad ordines ſacros promoveri.

7. Dixi dummodò non ſit in ſacris; nam ſacris inſignitus, ad gradum inferiorem non poteſt ejici, niſi ſecùs permitterent ſtatuta Religionis, quibus ſtandum eſt, *Sot. ubi ſuprà*, vel niſi in caſu enormiſſimi delicti, & per ſententiam Judicis, prout fit, cùm quis ad triremes condemnatur.

Quæſt. 20. Clericus à Choro remotus, & in ſtatum Converſorum translatus, teneturne ad Divinum Officium?

1. ET (omiſsâ aliorum ſententia) Dico quod ſic, ſecus ex ſua iniquitate reportaret commoditatem, eò fortiùs, quia in noſtra Religione officium Converſorum obligat ſemper, ſed non ad ſemper, obligat enim cùm vacat, non ad mortale, ſed eo vinculo, quo obligant aliæ noſtri Ordinis *Conſtitutiones*.

2, Clerici autem tenentur ſub mortali Divinum recitare officium; quia ex quo ſunt Choro deſtinati, cenſentur totaliter applicari cultui Divino, & ſic habent beneficium, interpretativè ſaltem; hoc eſt, vivendi ex eleemoſynis, vel de redditibus Monaſterii, vel de quæſtibus, qui eis conceduntur ab Eccleſia, ratione applicationis ad cultum Divinum.

3. Nec cenſeo, quod Prælatus poſſit ſubditum abſolvere, & deobligare ab officio, quod tenetur quis perſolvere ratione Ordinis, vel ſaltem Chori, cui ex voto & profeſſione juravit aſſiſtere; ita *D. Anton. in 3. par. tit. 13. cap. 4. §. 1. in fin.* quem non pauci ſequuntur, & Egomet in *tractat. de tranſeunt. quæſt. 34. num. 2.*

* * *
* *

TRACTATUS XV.

DE TERTIARIIS INTRA SEPTA MONASTERII.

Quæſt. 1. *Quonam modo & qua ætate Tertiarii poſſint in Religionem admitti?*

1. CÆteris paribus, eas debent hi qualitates habere, quas cæteri in Ordinem admittendi; de quibus latè ſuprà dixi *De Recipiendis ad habitum*, ſic adeò, ut non ſint criminoſi, non ære alieno gravati, non uxorati, non ratiociniis obligati, & per multum temporis ſunt probandi, an habeant vires & obſequia, & quo ſpiritu venerint; ita ut ſine aliorum quærela, in humilibus ſervitiis poſſint Deo ſervire.

2. Quò verò ad ætatem de jure communi, ut ſuprà dixi, debent eſſe ſuprà annos pubertatis; ita ut plenâ deliberatione poſſint ſe Religioni tradere; hi namque aut veniunt animo ſuſcipiendi habitum Converſorum, & ſic debent eorundem requiſita habere; aut veniunt, ut ſint in Religione perpetuò Oblati, ex inſtrumento & contractu, & ſic indigent Oblatorum circumſtantiis; in cæteris verò ſunt attendenda cujuſvis Ordinis & Religionis ſtatuta, à Dom. Papa approbata.

Quæſt. 2. *An Tertiarii, degentes intrà ſepta Monaſterii, gaudeant Profeſſorum privilegiis?*

1. ET quidem gaudere dixi in *tract. de extenſione privil. q.*21. & colligitur ex *Concil. Lateran.* ſub *Leon. X.* celebrato *ſeſſ.* 11. *in fin.* quod incip. *Dum intrà mentis arcana, &c.* ibi, *Fratres autem Tertii Ordinis collegialiter viventes, ſeu cum Clauſtralibus habitantes, & ſub dicto habitu vitam ducentes, privilegiis, quibus Fratres Ordinis, cujus tertiæ Regulæ habitum geſtant, gaudere debent.*

2. Quod item Sacra Congreg. *Concilii* declaravit, ſub anno Domini 1608. die verò 1. Martii, cujus per extenſum *Decretum* refert *Barboſ. in collect. Bullarum, ver. Tertiarii*, & *Peyr. in* 1. *tom. privil. Minim. in Conſtit.* 4. *Sixti IV.* §. 7. *nu.* 38. & *Lezana in Summ. Q Q. RR. cap.* 14. *nu.* 40. & eſt communis.

Quæſt. 3. *An hi Tertiarii ſint ſaltem largè Perſonæ Eccleſiaſticæ?*

1. AFfirmativè reſpondeo per ea, quæ habentur in *cap. duo ſunt genera* 12. *q.* 1. ubi omnes Chriſti fideles per *S. Hier.* ad duo genera reducuntur; nempe Laicorum & Clericorum; ex quo ergò prædicti Tertiarii non ſunt Laici; eò quod ſunt extrà ſæculum, ſed intrà ſepta Religionis ſunt ſub cura Regularium, quórum utuntur cibo & veſtitu, Regula & modo vivendi, & ſunt in probatione, ut ſuprà dixi *q.* 1. *nu.* 1. fit clara & bona illatio, ut *ibid.* docet *Gloſ.* quod ſint ſub genere Clericorum & Perſonæ Eccleſiaſticæ, *Syl. ver. Eccleſia* 1. *q.* 5. *Rodriq. tom.* 2. *q.* 65 *art.* 5. *& tom.* 3. *q.* 72. *ar.* 1. *concl.* 3. *& quæſt.* 73. *ar.* 1. & *Mirand.* latè *in tom.* 1. *Manual. Prælat. q.* 36. *per totam*, ubi de Converſis & Donatis.

2. Colligitur item ex *cap. quiſquis inventus* 17. *q.* 4. ibi, *Vel Monachis ſive Deo devotis*, nomine enim devotorum, veniunt omnes ſtantes in aliquo Religioſo ſtatu ſub obedientia Prælati, & *cap. qui verè* 16. *q.* 1.

3. Item ex *Conſtit. Honorii IV.* quæ incip. *Religioſam vitam eligentibus*, qua noſter Ordo fuit primitùs confirmatus, ſub anno Domini 1216. 11. Kal. Januarii, ibi, *Liceat quoque vobis, Clericos vel Laicos, liberos & abſolutos è ſæculo fugientes, ad converſionem recipere, & eos abſque contradictione aliqua retinère*; hæc ibi.

4. Quod totum fuit multoties confirmatum, & præcipuè in *cap. unic. de Religioſis domibus, in* 6. *Layman. lib.* 1. *tract.* 5. *par.* 2. *cap.* 5. *de excommunic. nu.* 2. *ver. dubitatur autem primò de Tertiariis*, & egregiè multis citatis, præcipuè *Laſſar.* & *Gironda.* prædicta probat *D. Franc. del Caſtillo deciſ.* 88. *nu.* 2. 3. *&* 4. *lib.* 1. & *D. Reg. Sanſel. deciſ.* 418. *nu.* 5. *tom.* 3. ubi teſtatur de obſervantia & uſu.

Quæſt. 4 *An ſupradicti gaudeant privilegio Canonis?*

1. PRofectò gaudere, docet *Gloſ. in d. cap. duo ſunt genera* 12. *q.* 1. eò, quod habent habitum illorum, cum quo converſantur, ut in *cauſ.* 16. *quæſt.* 7. & docet *Sylveſt. ver. Eccleſia* 1. *nu.* 6. *& nu.* 8. *in fin.* & *Jacob de Graffiis in deciſ. aur. lib.* 2. *p.* 1. *cap.* 49. *de explic. Canon. ſi quis, nu.* 27.

2. Et ſic ratione ſtatus in quo reperiuntur, debent potiri tali privilegio; quò fit, ut extrà talem ſtatum non gaudeant, ita *Rota in deciſ.* 332. *in antiquis, Felin. in cap. dilecta, de major. & obed. in cap. nullus, de foro competent. Turrecremat. in cap. de viduis* 27. *q.* 1.

3. Proindè hæc copulativè requiruntur, & quod liberè eligant ſe ſubjicere ſervitiis alicujus Religionis à S. Sede approbatæ, & quod ſtent ſub obedientia & poteſtate Superioris illius Religionis, & quod illius deferant habitum, & quod tandem congregatim vivant, ut docent *Navar. cap.* 27. *ver. octavo, nu.* 79. *Suar. diſp.* 22. *ſect.* 1. *nu.* 20. *de cenſ. tom.* 5. *Filiuc. q.* 9. *nu.* 14. *Carol. de Graſſis effect.* 1. *nu.* 92. & noviſſimè *Bonac. tom.* 1. *de excommunic. diſput.* 2. *q.* 4. *punct.* 3. *ſecunda propoſit. nu.* 10. *Avila p.* 2. *cap.* 5. *diſput.* 2. *dub.* 11. *concl.* 4. & *Laym. ubi ſuprà.*

4. Et procedit de jure, ex *cap. Religioſo de ſent. excommunic. in* 6. ubi hoc privilegium ad Novitios extenditur, etiamſi Novitii admiſſi ſunt ad Religionem ante annos pubertatis, & profeſſi non ſint; quandoquidem ſatis eſt, quod vivant in communi, in aliqua approbata Religione, & quod illius habitum deferant, & quod ſtent ſub obedientia illius Prælati, prout communiter *Doctores.*

5. Id ipſum declaravit Sacra Congregatio Eminent. Cardinalium, *Concil. Trid.* interpret. ut diximus ſuprà; & habetur item ex *privileg. Eugen. III. Innoc. III.* & Sixti *IV.* prout *Syl.* & *Graff.* in cit. *loc.* quò fit, ut hodie ceſſet omnis quæſtio.

6. Verùm oportet advertere diligenter, an hi Tertiarii ſint infrà ſepta viventes ex libera electione; nam ſi coactè ita vivant, vel ſi ſint infantes ante uſum rationis, haud

haud poterint potiri prædicto privilegio, *Sanchez in opere morali, lib.* 5. *cap.* 4. *nu.* 24.

7. Sic item quotieſcunque ingreſſus hujuſmodi Tertiariorum eſſet invalidus ob quamcunque cauſam; quia admiſſio, ſeu ingreſſus invalidus, nullum privilegium confert, & ſicut Clericus invalidè initiatus prima tonſurâ; utputà, quia illam recepit ab Epiſcopo alieno, ſine licentia proprii Ordinarii, non gaudet privilegio Clericali.

8. Ita à pari, ſi quis in noſtra Religione admiſſus fuerit invalidè, hoc eſt, ſine debita licentia Provincialis, ſine debita ætate in Loco non debito, vel ſine aliis requiſitis, ad præſcriptum *Conſtitutionum* & *Statutorum* noſtrorum, prout ſæpè fit, non gaudebit præfato privilegio Canonis, *Bonac. cit. loc. nu.* 7.

9. Proinde percuſſor hujuſmodi Tertiariorum, non debet cæcutatim declarari incidiſſe in Canonem; nec item evitari, etiamſi ſit notoriè percuſſor; ſed debet præcedere monitoria citatio ad dicendum cauſam, quare non debet declarari incidiſſe.

10. Quia ex parte percuſſoris, poteſt opponi & excipi, quod Tertiarius percuſſus non ſit ritè & rectè admiſſus ad præſcriptum *Conſtitutionum*, vel *Decretorum Sixti V.* & *Clem. VIII.* de quibus vide, quæ dico ſuprà *de Recipiendis*.

Quæſt. 5. *Hi Tertiarii ſi Clauſtra deſerant, & habitum dimittant ad tempus, vel in perpetuum, an ſint Apoſtatæ?*

1. NEgativè reſpondeo, quia Apoſtaſia eſt receſſus à ſtatu, verè & propriè Religioſo, quem quis ſolemni profeſſione juravit obſervare; horum autem ſtatus propriè & ſtrictè Religioſus non eſt, quia hi ſolemniter non profitentur, *Bannes* 2.2. *q.* 12. *ar.* 1. *dub.* 1. *concl.* 1. & *Sanch. lib.* 6. *in Decalog. cap.* 8. *num.* 6. & ob id, nequeunt ut Apoſtatæ puniri.

2. Peccabunt tamen; tum contra votum ſimplex caſtitatis, ſi fortè illud emiſerint, & illo non obſtante matrimonium contraxerint; tum item in dimiſſione talis habitus, ſi illum fortè voverint, vel in ingreſſu, aut profeſſione geſtare promiſerint; ſunt enim quidam, qui jurant ac profitentur Tertiariorum ſervare Regulam, prout in noſtris *Conſtitutionibus, in fin. de Tertiariis, & Sororibus*, *Lezana in Sum. Q Q. RR. tom.* 2. *cap.* 14. *nu.* 23. verùm iſta Profeſſio non obligat ad ſemper.

Quæſt. 6. *Tertiarii hujuſmodi, an ritè & validè poſſint matrimonium contrahere?*

1. POſſe equidem ex eo, quod, ut ſupponimus, hi Tertiarii, etſi Clauſtraliter vivant, nihilominùs nullam ſolemnem profeſſionem emittunt; etenim ex *cap. unico, de voto & voti redemptione*, *in* 6. matrimonium contractum, ratum & non conſumatum dirimitur, & contrahendum impeditur per ſolum votum ſolemnizatum per ſuſceptionem ſacri Ordinis, aut Profeſſionem expreſſam vel tacitam, factam alicui de Religionibus approbatis, & advertit *Navar. comment.* 1. *de Regul. in cap. cui portio* 12. *q.* 2. *nu.* 18. & *lib.* 3. *conſ.* 12. *eod. tit. Miranda tom.* 1. *Manual. Prælat. q.* 36. *ar.* 3. & docet *Gloſ. in cap. duo ſunt genera* 12. *q.* 1. *ver. Converſi.*

2. Nec nocet quod diximus, hos eſſe Perſonas Eccleſiaſticas, nam Accolythi ſunt Eccleſiaſticæ Perſonæ, & tamen non tenentur continentiam ſervare, ut dicitur 32. *diſt. ſi quis eorum*; unde poſſunt licitè & validè matrimonium contrahere; peccarent tamen, ut dixi, ſi ii ſe voto ſimplici caſtitatis obligaſſent.

Quæſt. 7 *Legatum factum N. ſub illa conditione, ſi monachabitur, an debeatur ei, ſi ſiat Tertiarius in Ordine Prædicatorum?*

1. ILluſtriſſimus *Aloyſ. Ricc. p.* 4. *collect.* 1051. ſuper *cap. cauſam, quæ de elect. Barboſa de jur. Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 43. ſub *tit. de Religioſorum Ordinibus, nu.* 8. & ante eos *D. Franciſcus del Caſtillo deciſ. Siciliæ* 88. & alii plures, quos refert & ſequitur *Gutier. in q.* 95. *de Gabellis*, reſpondent ad quæſitum affirmativè; dummodò hujuſmodi legatarius fiat Tertiarius intrà ſepta, ibique vivat & degat ſub obedientia Prælati; quia ſic connumeratur inter Perſonas Eccleſiaſticas & Regulares, *Ricc.* cum præcitatis, & conſtat ex deciſis.

2. Secus autem, ſi ſit Tertiarius in ſæculo, vivatque privatam vitam in ſua propria domo, cum ſuis Parentibus, aut uxore, Sic enim cenſetur ut merus Laicus, & uti talis poteſt puniri & caſtigari, *Viv. deciſ.* 49. *par.* 1. cum præcitatis ubi ſuprà.

* * *
* *

Digitized by Google

TRACTATUS XVI.

DE TERTIARIIS EXTRA SEPTA MONASTERII.

Quæſt. 1. Tertiarii utriuſque ſexus Ordinis noſtri, qui dicuntur de Militia Ieſu Chriſti, vel de pœnitentia S. Dominici, cur ſic appellentur, & à quo & quando fuerint inſtituti?

1. RESpondeo; quod noſter Sanctiſſimus Patriarcha *Dominicus* prædictum Ordinem de Militia, re vera inſtituit anno Domini 1221. tempore *Honorii III.* anno 5. Pontificatus ejuſdem, ad defendendum Eccleſiæ jura, & contra Hæreticos decertandum.

2. Etenim venenoſa Hæreticorum doctrina infecerat mentes hominum; ita, ut ferè omnia jura Eccleſiarum eſſent per Laicos occupata, qui ea poſſidebant, quaſi jure hæreditario; unde cogebantur Pontifices mendicare, nec ullam habebant potentiam, per quam poſſent errori reſiſtere; & ſic etiam ferè tota Italia hâc Infirmitate laborabat, non ſine Catholicorum injuria.

3. Quod ægrè ferens Sanctus noſter Pater *Dominicus*, Spiritus Sancti nutu cœpit pro divitiis recuperandis Eccleſiæ, & juribus rehabendis, cogitare & certare omni ex latere.

4. Igitur advocans ſibi aliquos Laicos Deum timentes, ſibique præcipuâ devotione affectos, cœpit cum illis efficaciter tractare de ordinando quandam Sanctam Militiam, quâ poſſet jura Eccleſiæ recuperare; nec non & reſiſtere fideliter hæreticæ pravitati; quos juramento adſtrinxit, & eorum Conjuges juvare procuravit, quod Viros ſuos non impedirent, quibus vitam æternam promiſit, prout antiquiſſimi noſtri Patres teſtantur, & refert noſter *Pater Frater Vincentius Bandellus*, totius Ordinis Generalis Magiſter in *Prologo tractatus de initio & fundatione Fratrum, & Sororum de Militia Jeſu Chriſti*, qui eſt conjunctus *Volumini* noſtrarum *Conſtitutionum, in fine*, & *D. Anton. in 3. p. Hiſtorialis tit. 23. cap. 14. §. 2.*

5. Et hos Fratres ſic conjunctos, S. P. *Dominicus* vocabat Fratres de Militia Jeſu Chriſti, ex quo militabant pro defenſione Eccleſiæ, Chriſti ſanguine fundatæ.

6. Quippe qui partâ victoriâ, victis hoſtibus, & Eccleſiæ recuperatis juribus, eorumque Uxores ſuperſtites, volentes ordinatori & inſtitutori jam prædefuncto & glorioſo reddere gloriam & honorem, decreverunt mutari nomen, vocarique Fratres de pœnitentia *B. Dominici*; ut ſicut ope Patriarchæ externos vicerant hæreticos hoſtes; ita & interceſſione ejuſdem, & per ipſorum pœnitentiam, antiquum vincerent & interiorem inimicum.

7. Proindè pœnitentiæ nomen elegerunt, *P. Fr. Thom. Malvenda in prima centuria Annal. noſtri Ordinis*, in anno præcit. 1221. fol. 346. & *P. Fr. Petrus Martyr. Feſtus in ſumm. Conſtit. fol. 46.* cum aliis multis, quos ille citat, & *D. Ant. ubi ſuprà.*

8. Exindè benè poteris cognoſcere, Ordinem *S. Dominici* reperiri in mundo, & eſſe inſtitutum à Deo, ad proterendas & extinguendas hæreſes, & ad Dignitatem, Majeſtatem, Immunitatem, Libertatemque Eccleſiaſticam propugnandam, & aſſerendam, & vindicandam, verbo & doctrinâ, prædicatione, ſcriptis, armis, ſanguine & vitâ.

9. Teſtetur hoc noſter *S. Dominicus*, qui tam per ſe, quàm per Fratres ſuos, tam in Toloſa, quàm in Lombardia, hæreticos triumphaliter debellavit, prout fuit tempore ſuæ canonizationis coràm Summo Pontifice *Gregor. IV.* probatum legitimè, quod centum millia Hæreticorum, & ultrà, converſi fuerunt tantùm in Lombardia, doctrina & miraculis ejuſdem; Quid dicam de *Sancto Petro Martyre*, de *Sancto Vincentio*, & de aliis tot Commilitonibus Eccleſiæ; ita *Joannes Antonius Flaminius lib. 2. de vita S. Dominici, Ferdinand. Caſtilio lib. 1. Hiſt. Sancti Dominici, cap. 49. Beatus Raym. de Capua in vita Sanctæ Catharinæ de Senis cap. 8.* qui fuit Magiſter Ordinis Prædicatorum.

Quæſt. 2. Tertiarii hujuſmodi, quare vocantur de tertio Ordine Sancti Dominici?

1. RESpondeo hoc ideò; quia Sanctiſſimus noſter Pater & Patriarcha *Dominicus* inſtituit Ordines, quorum primus fuit Ordo Fratrum Prædicatorum, quem *Honorius Papa III.* approbavit & confirmavit, ſua *Conſtit.* incip. *Religioſam vitam elegentibus, &c.* & fuit ſolemni ritu publicata & ſubſcripta, manu decem & octo Eminentiſſimorum Purpuratorum 11. Kalend. Januarii, Inditione 5. anno 1. quæ in *principio* noſtri *Bullarii* authenticè reperitur typis data diligentiâ Reverendiſſimi Patris Fratris Stephani Uſusmaris Magiſtri Generalis, anno Domini 1556.

2. Secundus Ordo fuit Sororum Sanctimonialium, de quibus infrà; Et Tertius hic, de quo agitur de Militia Jeſu Chriſti, ſeu de pœnitentia *S. Dominici.*

Quæſt. 3. An iſte Ordo de pœnitentia habeat modum & Regulam vivendi, præſcriptam à Sancto Dominico & confirmatam à Dom. Papa?

1. ET dico quod ſic; prout latè patet *in fin.* noſtrarum *Conſtitut.* fuit enim inſtitutus Ordo prædictus à noſtro Patre *S. Dominico*, ut *ibid. fol.* 17. ubi modus & forma vivendi, omniaque neceſſaria ad hujus vitæ ſtatum; & poſtmodùm per diverſos Summos Pontifices approbatus, & ſignanter per *Gregor. IX. Honorium IV. Joannem XXII. Innoc. VII. Eug. IV.* prout fusè in dicta *Legenda de S. Catharina de Senis, cap. 8.*

2. Qui quidem modus vivendi dicitur regula largè ſumpta; ſecùs autem propriè, quia ſtatus horum hominum, non poteſt dici verè Regularis, cùm non includat tria vota eſſentialia, quæ ſunt in qualibet Religione neceſſaria, *Fr. Munio Hiſpanus*, qui compilavit formam & modum vivendi hujus generis Tertiariorum de pœnitentia, & *Feſt. in cap. 1. ſum.*

* * *
* *

Quæſt.

Quæſt. 4. An in iſto Ordine fuerint aliquæ Perſonæ magnæ perfectionis, vel ſanctitatis?

RESpondeo affirmativè; quandoquidem ex iſto Ordine prodiit S. Catharina de Senis, prout *Raym. de Capua* ejus Confeſſor in *cap. 8. ubi ſuprà*.

2. Item Beata Angela de Sancto Severino, B. Anna de Clamerono, B. Daniela de Benevento, B. Margaretha de Civitate Caſtelli, B. Joanna de Urbe Veteri, B. Helena de Piſis, B. Maria de Venetiis, de qua legenda compilata fuit. Beata Margaretha Soror Ducis Sabaudiæ, Uxor quondam Marchionis Monferrati. Beata Sibillina de Papia, prout refertur in *tract.* prædicto *de initio & fundatione Regul. in fin. Conſtit.* & refert *Malvenda in dict. prima centuria, fol.* 149. quibus omiſſis & aliis ferè infinitis, meo videri, poteſt addi Soror Paula de Sancto Thoma, de Neapoli, de cujus vitæ Sanctitate agitur apud Curiam Archiepiſc. Neap. ad hoc, ut quam citiſſimè ſervatis ſervandis Beata declaretur.

Quæſt. 5. An cæteri Mendicantes habeant Tertiarios utriuſque ſexus, ex legitima Inſtitutione, & Confirmatione Romanorum Pontificum?

1. ET dico quod ſic; nam Sanctiſſimus Patriarcha *Franciſcus de Aſſiſio* inſtituit præfatum tertium Ordinem de pœnitentia, anno Domini 1221. acceptando in Fratres & Sorores quoſcunque fideles utriuſque ſexus, qui eum in via Domini ſequi voluiſſent; prout ex ejuſdem Ordinis *Cronic. p. 1. lib. 2. cap.* 33.

2. Et illis hominibus ſic receptis, præſcripſit ſaltem oretenùs quendam modum & formam vivendi, qua hujuſmodi Tertiarii virtuoſiùs, & fructuoſiùs operarentur, quàm alii communiter Chriſti fideles, ex ead. *Cronic. lib. 9. cap.* 11.

3. Et iſte modus vivendi, ſic inſtitutus, fuit dubio procul multoties ſucceſſivè à Roman. Pontific. confirmatus, & præcipuè *Honorio III.* & à *Nicolao IV.* aliiſque multis. docent *Alfonſ. Caſarub. in Compen. privil. Minor. ver. Tertiarii Fratres & Sorores, & verb. Regula Frat. & Soror. Tertii Ordinis*, & *ibi Corduba, & Capucinus, Rodriq. tom. 1. Q. Q. RR. ar. 1. Portell. tom. 1. dub. Regul. verb. Tertiarii*, & *Hier. Rodr. in comp. reſol.* 135.

4. Sic item Auguſtiniani habent poteſtatem & facultatem admittendi, & recipiendi Tertiarias ad inſtar Mantellatarum, ſeu Pizocherarum Ordinum Minorum & Prædicatorum, ex *Bonifacio IX. Eugen. IV.* & *Martino V.* ut conſtat etiam ex *Mari Magno*, & ex *Julio II. in Bull.* præ cæteris apud *Laur. Empoli in Bullar. Eremitarum Sancti Auguſtini*, & ex *Sixto IV. in Bull. Dum attenta*, edita anno 1476. ubi in ſpecie conceditur, poſſe recipere Tertiarios utriuſque ſexus, ultrà quod id eis competit ex mutua communicatione privilegiorum; quicquid alii dicant.

5. Idipſum poſſunt & Patres Carmelitani, & Patres Sanctiſſimi *Franciſci de Paula*, Minimi nuncupati, prout ex *Bull.* per extenſum poſitis in tot *Bullariis Ordinum* eſt videre apud *Rodriq.* in ſua *Collect. privil. Laur. de Peyr.* & refert *Lezana in Summ. Q. Q. RR. tom. 2. cap.* 14. à *nu.* 1. uſque ad 43. *per tot. d. cap.*

6. Quod ſimiliter extende ad Fratres Ordinis Servitarum; prout colligitur ex *Paul. II. in Bulla Expoſcit veſtra*, & ex *Leon. X. in Bulla, Dudùm per nos*, de anno 1519. ubi inter Fratres Mendicantes annumerat & Servitas, & ad alios Regulares, ſi qui ſint, hâc facultate gaudentes.

Quæſt. 6. Quot ſunt ſpecies Tertiariorum, & Sororum de pœnitentia?

1. DE communi ſententia *Doctorum*, hi Tertiarii de pœnitentia (ſic enim vocantur omnes cujuſque ſint Ordinis) verſantur in triplici differentia.

2. Nam quidam ipſorum, & præſertim primò primi ſunt illi, qui non faciunt profeſſionem, nec jurant obſervare vota cuivis Religioni neceſſaria; nec vivunt in Congregatione, nec in Clauſtro; ſed ſtant in propriis domibus cum ſuis uxoribus & filiis, aut familiis, prout cæteri ſæculares; excepto, quod obſervant ea, quæ in Regula ſunt annotata & approbata per *Innoc. VII.* & *Eugen. IV.* in nobis, & per *Nicolaum IV.* in Minoribus.

3. Alii ſunt, qui forſitan tria jurant ſervare vota; verùm non emittunt illa ſub aliqua approbata Regula, & determinata à Sancta Sede; quorum aliqui ſic viventium in Congregatione vivebant, ſeu vivunt; alii verò non in Congregatione & Communitate, ſed in Eremitoriis, & ſeparatim cum habitu tamen Religioſo, ab aliquo Regulari accepto, vel quem ipſi propriâ authoritate acceperunt.

4. Alii tandem reperiuntur Tertiarii, qui in Communitate & approbata Religione viventes, vota emittunt, & jurant Religionis eſſentialia ſervare, ſub Prælatorum obedientia; ſicut & cæteri, qui inter ſepta degunt.

5. Hi quippe ſunt illi, quibus *Leo X.* anno Domini 1521. *Bulla Inter cætera*, quæ eſt 42. inter *Bullas* hujus Pontif. *tom. 1. Bull. Cherub. fol.* 541. Regulam S. *Dominici*, & *S. Franciſci* adaptavit & accommodavit, quos poſteà *Pius V.* anno Domini 1568. in *Bulla*, incip. *Ea eſt officii, in 2. tom Cherub.* inter *Bullas* hujus Pontif. 63. *pag.* 258. *Bullarii*, reformavit, de quibus vide *Flavium Cherub.* filium *Laertii in Compen. prædictarum Bull. tom. 1. fol.* 104. & *tom. 2. fol.* 52. *Mirand. tom. 1. Manual. Prælat. q.* 36. *ar.* 1. 2. 3. & per totam *quæſt. Caſarub. in compen. privil. Min. ver. Tertiarii*, §. *ex prædictis omnibus, Laur. Peyr. tom. 1. privil. Min. in Conſtit.* 4. *Sixti IV.* & *Lezana tom. 2. Q. Q. RR. cap.* 14. *nu.* 1. de quibus ſingulis aliquantulum oportet ſub brevitate diſcurrere.

Quæſt. 7. Tertiarii uxorati, & Sorores maritatæ in ſuis domibus in ſæculo ſtantes, an verè & propriè ſint Viri Religioſi, & Perſonæ Eccleſiaſticæ?

1. PRiſcis poſtpoſitis diſputationibus negativè reſpondeo, & ducor ex multis; Primò, quia de intrinſeca ratione Religionis in communi, cujus finis eſt, perfectionem conſequi omni viâ faciliori, conſiſtit in tribus votis; nempe Caſtitatis, Paupertatis & Obedientiæ, ad quæ omnes virtutes reducuntur, *S. Thom.* 2. 2. *q.* 184. *ar. 5. in corp.* & *q.* 186. *ar.* 9.

2. Hi autem Tertiarii domi manentes, & Sorores maritatæ, ut ſuprà, nequeunt prædicta vovere, & multò minus obſervare, ut omnibus conſtat; etenim habent proprium jus & rerum proprietatem; & quicquid acquirunt, ſibi acquirunt: nec non & uxores, vel maritos, & licitam copulam carnalem, quæ omnia ex adverſo ſtant contra vitam cœlibem, & Religioſam paupertatem.

3. Et hæc prædicta tria vota; ſic adeò ſunt Religioni intrinſeca & ſubſtantialia, ut ipſis ſublatis, deſinat eſſe Religio, prout ex *Conc. Trid. ſeſſ. 25. de Regular. cap.* 1. ibi, *Cùm compertum ſit, ab eis non poſſe ea, quæ ad ſubſtantiam Regularis vitæ pertinent, relaxari; ſi enim illa, quæ baſes, & fundamenta totius Regularis diſciplinæ, exactè non fuerint conſervata, ut totum corruat ædificium, neceſſe eſt.*

4. Et

4. Et clariùs in *Clem. exivi*, §. *cùm igitur in primis, de verbor. ſignificat.* & *cap. cùm Paulus* 1. *q.* 1. & *cap. cùm ad Monaſterium, de ſtat. Monachorum*, ibi, *Neque exiſtimet Abbas, quod ſuper habenda proprietate poſſit aliquo modo diſpenſare; quia abdicatio proprietatis, ſicut & cuſtodia caſtitatis; ita ſunt annexa Ordini Monachali, ut contra eam, neque Summus Pontifex poſſit indulgere licentiam*; hæc *ibi*, quæ ſunt valde notanda, & menti tenenda.

5. Et additur, quod ad faciendum Religioſum Regularem, non ſatis eſt, vovere illa jam tria recenſita vota; ſed requiritur etiam aliqua ſolemnitas extrinſeca, à Sancta Sede inſtituta, *D. Thom.* cit. *loc.* 2. 2. *q.* 184. *in corpore*, quia ex tali ſolemnitate à Dom. Papa approbata, reſultat vinculum indiſſolubile; prout docent noſtrates, & notat *Rodriq. tom.* 3. *Q Q. RR. q.* 72. *ar.* 2. *ver. quarum conceſſionum*; Proindè, ſi aliquis voveat hoc modo, *promitto Obedientiam, Caſtitatem, & Paupertatem*; niſi addat, *Secundùm Regulam hujus, vel illius, &c.* non eſſet verè Religioſus, *Navar. lib.* 3. *conſ. tit. de Regul. conſ.* 49. & *Rodriq. tom.* 3. *Q Q. RR. q.* 21. *ar.* 1. & *q.* 78. *ar.* 2.

6. Hinc idem *D. Thom.* cit. *loc.* 2. 2. *q.* 186. *ar.* 9. *in corpore* docet, quod Votum Profeſſionis reſpicit principaliter præfata tria vota, Paupertatis, Continentiæ, & Obedientiæ, & minùs principaliter (ſupple) habet, reſpicere vitam Regularem; volo dicere, quod ad hoc, ut homo poſſit dici verè Religioſus, neceſſum habet; nedum obſervare prædicta tria vota, ſed illa etiam obſervare in Religione approbata, & in vita aliqua Regulari, *Valentia tom.* 3. *diſp.* 10. *q.* 4. *pun.* 5. & *Ledeſm. de ſtatu Religioſorum in communi, cap.* 4. *concl.* 3. *dub.* 1.

7. Unde Apoſtata à Religione, non ſolùm eſt reus Voti caſtitatis, in caſu, quod fornicetur ea parte, quia incontinens vel inobediens; verum etiam quia deſeruit vitam Regularem; & ſic duplici afficitur turpitudine peccati. Vita autem Regularis hæc exigit, & primò, quod Religioſus ſit ſubjectus Regulæ, quod eſt quoddam priùs, quàm obſervare Regulam.

8. Quæ quippe ſubjectio ſtat in hoc, quod Regulæ & Conſtitutiones ſint Subditis præſcriptæ à Prælatis, cum authoritate & poteſtate; & ſecundò quod Subditorum eſt, ita eas obſervare, ut ſi tranſgrediantur, meritò Superiores poſſint illos punire, & ab illis pœnas exigere.

9. Hæc autem non concurrunt in caſu noſtro, nec locum habent in prædictis Tertiariis utriuſque ſexus, ergò.

10. Secundò moveor ex *text. Clem.* 3. *de ſent. excomm.* ubi deciditur, hujuſmodi Fratres tertii Ordinis, tanquàm cæteros Laicos admitti non poſſe à Fratribus Minoribus ad Divina, tempore interdicti, ibi *Diſtrictiùs inhibemus, ne de cætero aliquem, vel aliquos prædictorum*, ſupple, *Tertiariorum, etiamſi ſuper hoc hi, aut illi privilegiis quibuſcunque muniti extiterint, ad Divina in ſuis Eccleſiis, tempore interdicti quoquo modo admittant*, hæc *ibi*, ubi *Gloſ.* de Sororibus, & Fratribus tertii Ordinis Sancti Franciſci, multa dicit.

11. Tertiò, ex *Conc. Lateranenſi*, ſub *Leone X.* celebrato anno Domini 1516. die verò 15. menſis Decembris, *ſeſſ.* 11 *in fin. tom.* 5. *concil. fol.* mihi 180. & *in Bull. Cherub. pag.* 509. inter *Conſtitutiones* hujus Pontificis 22. & in alia, incip. *Nuper in Sacro Lateranenſi Concil.* ubi ſtatutum fuit, Fratres & Sorores tertii Ordinis, in propriis domibus habitantes teneri ad omnia onera Laicorum.

12. Quartò, ex infinitis eruditiſſimis *Doctoribus*, quos allegant & amplectuntur *Carol. de Graſſis de effect. Cleric. effect.* 1. *num.* 92. *Hyer. Rodriq. in compen. reſol.* 136. *nu.* 1. *in fin.* & *in addit. nu.* 11. *Rico p.* 2. *deciſ.* 88. ubi quærit, an Tertiarii Sancti Franciſci gaudeant privilegio *Canonis, ſi quis*, & *p.* 4. *collect.* 1051. ubi ex multis deciſum refert, Fratres & Sorores hujuſmodi, in ſæculo privatam vitam agentes, cum uxoribus & maritis, Laicos judicari, & ad gabellas teneri, & *Barboſa* longa manu *p.* 2. *de off.* & *poteſt. Epiſcopi allegat.* 12. *nu.* 40. & *de jure Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 39. §. 27. *de privileg Clericorum, num.* 41. *Caſtillo deciſ. Siciliæ* 88.

13. Neque his obſtat dicere, quod hi Tertiarii, in ſæculo viventes dicuntur de tertio Ordine, & quod multa habent privilegia, ſibi conceſſa à Domino Papa, & quod deferunt veſtes ſuæ Religionis, quibus à ſæcularibus diſtinguuntur.

14. Quia ut dixi hic immediatè ſuprà *q.* 3. hi ſunt de Tertio Ordine Sancti Dominici, hoc eſt, de illis, qui ſtant in ſæculo, & præter indulgentias, nihil commune habent cum Fratribus Clauſtralibus; & quamvis eorum inſtitutum dicatur Ordo, hoc eſt, modus benè vivendi, à Sancta Sede approbatus; non tamen dicitur Ordo Religioſus, vel regula Religioſa; niſi largè & impropriè, & illorum Habitus, Conſtitutiones, & Regulæ, ſunt normæ bene vivendi, ſed non Religionis Regularis, *Capiblan. de Baronibus, tom.* 1. *prag.* 3. *nu.* 54. *p.* 3. & *Rodriq. in d. reſol. nu.* 1. *in fin.*

15. Quamobrem graviter errant illi, qui pietatis intuitu inconſideratè procurant, ne prædicti Tertiarii decimas ſolvant, primitias offerant, & munia Univerſitatum obeant; ſub prætextu, quod ſint immunes & liberi à Laicorum exactionibus & tributis, & ſic cæteros concives aggravant; quia quantum oneris auffertur his, tantum infertur illis, *Miranda tom* 1. *Manual. q.* 36. *ar.* 4. *concl.* 3. *in med.* & *Rodriq. tom.* 3. *q.* 73. *ar.* 1. *in med.* §. *ex quibus colligitur.*

16. Et addo quod hujuſmodi procurantes, meo videri, tenentur de damno illato, juxtà illud, qui cauſam damni dat, damnum feciſſe videtur, & quod eſt cauſa cauſæ, eſt cauſa cauſati.

17. Et ſubjungo, eos incurrere excommunicationem, latam à *Sixto IV.* contra talia procurantes, prout liquet in *Bulla*, quæ incip. *Deteſtanda nonnullorum ambitio*, quæ citatur in *Compend. privil. Minor. ver. Tertiarii Fratres & Sorores*, §. 10.

18. Nec Prælati Regulares ſuper his, qui ſtant in ſæculo habent juriſdictionem, aut aliquam authoritatem, ſed tantùm quandam ſuperintendentiam ſpiritualem, ſicut boni Patres ſpirituales, qui ſalutem ſpiritualem omnibus, & præcipuè devotis procurant.

19. Nec hi Tertiarii in ſæculo viventes fruſtrà, aut perperàm Religioſum habitum deferunt, vel ſumere procurant; quia etſi hinc nullum temporale emolumentum habeant, lucrantur tamen indulgentias & gratias ſpirituales, quas illis non paucas Papæ conceſſerunt, *Rodriq. tom.* 3. *q.* 74. *ar.* 11. *Miranda* cit. *loc. concl.* 3. *in fin. Feſtus in ſumm. cap.* 3. & 4. *de privil. rerum, & perſonarum Fratrum de pœnitentia, Portell. in dub. ver. Tertiarii, nu.* 2. & 3. & *tom.* 2. *reſponſ. p.* 1. *caſ.* 16. *nu.* 7. & *Bordon. reſolut.* 28. *q.* 6. *nu.* 19.

* * *
* *

Quod

Quæſt. 8. Tertiarii extra Congregationem viventes, ex quo forſitan jurant, Dei ſervare præcepta, an ex vi hujus voti in caſu violati præcepti, peccent dupliciter, nempè, ratione violati voti, & tranſgreſſi præcepti?

1. NEgativè reſpondeo, eo, quòd Votum Religionis, ut dixi, expoſcit, ut fiat ad obſervamdum tria vota, in aliqua Religione approbata. Tum quia, duo ſunt de eſſentia voti, alterum, quòd ſit deliberata promiſſio; unde, non ſufficit propoſitum; ſed ultra requiritur promiſſio, *D. Thom. 4. ſent. q.* 88. & habetur in *cap. literarum tuarum, de voto*, ubi dicitur, quòd propoſitum non eſt votum; & in *cap. qui bona* 17. *quæſt.* 1. ubi propoſitum non obligat ad mortale, & latè docet noſter *Sylv. in ſumm. verb. votum* 1. *q.* 2. per *Doctores* multos, & jura.

2. Alterum eſt, ut iſta de liberata promiſſio fiat de meliori bono, ſcilicet, cadente ſub conſilio, & non ſub præcepto; quamobrem, Votum non poteſt eſſe de neceſſario abſolutè; ut ſi quis voveat mori; hoc enim fit, non volun tate, ſed ex neceſſitate.

3. Nec item propriè de eo, quod eſt neceſſarium ex ſuppoſitione ſalutis æternæ; utputà, quòd quis non fornicabitur, aut tranſgredietur Dei præcepta; de his non poteſt fieri Votum propriè; ſed largè; hoc eſt, non ratione neceſſitatis ad ſalutem; ſed voluntariæ adimpletionis; & ſic ſub voto baptizati cadit abrenunciatio pomparum Sathanæ, & obſervatio fidei Chriſtianæ, *Sylv.* cit. *loc. q.* 4. *num.* 4. de communi ſententia *Doctorum*.

4. Votum autem in caſu noſtro, non poteſt eſſe Religionis, nec Votum ſimplex; quia non cadit ſuper re, ſupererogationis, & conſilii; ſed de re, neceſſaria ad ſalutem; tum quia, eſt quoddam ſimplex propoſitum, & promiſſio de velle liberè adimplere præcepta, & de non volendo reſiſtere motioni Divinæ; Non enim hi Tertiarii per talem promiſſionem intendunt ſe obligare ad aliquod ſpeciale, ſuprà præcepta Divina, ob cujus tranſgreſſionem, Rei fiant culpæ mortalis, vel venialis; ſed tantùm promittunt, obſervare Regulam, ad præſcriptum Rom. Pontif. hoc eſt, quod ratione Regulæ non teneantur ad peccatum mortale, nec veniale cujuſcunque generis.

5. Quapropter, ſicut Baptizatus, ex quo unum Dei præceptum tranſgrediatur, non committit duplex peccatum; nempè, unum ratione violati Voti, & alterum cauſa præcepti tranſgreſſi; quia promiſſio, in baptiſmate facta, non cernit aliquod ſpeciale ſuper præcepta indicta, & acceptata; ita à pari Tertiarius, qui promiſit, divina ſervare præcepta, ſi illa tranſgrediatur, de hac circumſtantia promiſſionis, non tenetur ſe accuſare, ubi ſua coram legitimo Sacerdote, confitebitur peccata; ita *Carill. lib.* 3. *de Tertiariis, cap.* 5. allegatus per *Portellum, ubi infrà*.

6. Unde, furtum per Tertiarium commiſſum, non mutat ſpeciem peccati; ſed remanet in eodem genere furti, ſicut eſt in cæteris Laicis; prout, multis citatis docet *Portellus tom.* 1. *dub. reg. ver. Tertiarii, nu.* 5.

Quæſt. 9. Tertiarii extra Congregationem viventes, an poſſint, in domibus propriis ægrotantes, Sacramenta Pœnitentiæ, Euchariſtiæ, & Extremæ Unctionis ſuſcipere de manibus Prælatorum Regularium, quorum putant habitum, vel in eorundem Mendicantium Eccleſiis tumulari, abſque Parochorum licentia?

1. REſolvo negativè quæſitum; quia de jure communi canonico, ſoli Parocho ex officio competit, Sacramenta adminiſtrare; eſt enim talium adminiſtratio, actus juriſdictionis, quam Regulares ſuper Laicos non habent; nec etiam quoad Sacramenta.

2. Imò, excommunicantur Religioſi, Euchariſtiam, Extremam Unctionem miniſtrantes, vel Matrimonia ſolemnizantes, ſine Parochi licentia ſpeciali, vel generali; prout declaravit *Eug. IV.* & habetur in *Supplemento Minor. conceſſ.* 4.

3. Quod item colligitur ex *Conc. Lateranenſi*, ſub *Leon X.* celebrato in ſæpè dicta *Conſtit. Dum mentis archana*, §. *Fratres autem, & Sorores Tertii Ordinis, in propriis domibus habitantes, ſepulturam ubi voluerint, eligere valeant* (ſupple *ſalvis Juribus Eccleſiæ Parochialis*) *ſed die Paſchatis ſaltem Euchariſtiam, nec non, & Extremam Unctionem, cæteraque Sacramenta, Pœnitentiæ Sacramento dumtaxat excepto, à proprio Sacerdote recipere, & ad onera, quæ Laicis incumbunt, perſerenda, teneantur, &c.*

4. In extrema autem neceſſitate, exiſtimo, Regularibus licere, tam Viaticum, quàm Extremam Unctionem infirmis miniſtrare; ſub tacita ratihabitione Parochi, ex conceſſione *Pauli III.* facta Societati Jeſu, in qua excipitur dies Reſurrectionis, & mortis articulus, *ibique* ſubjungitur, *Niſi neceſſitas urgeat*, quæ ob mutuam privilegiorum communicationem, cæteros comprehendit Regulares, *Rodriq. tom.* 1. *Q. Q. RR. q.* 56. *ar.* 5. *Suar. tom.* 4. *diſp.* 44. *ſect.* 2. *nu.* 4. cum aliis, quos citat *Mancin. dub.* 10. *in Pract. Viſitat. Infirmor. pract.* 8. *nu.* 3.

5. Quo verò ad ſepulturam adeſt Declaratio Sacræ Congregat. Regularium, qua, lite orta inter Fratres Ordinis Minorum, & Archypræsbiterum, ſeu Parochum Loci Fiani Neſpenſ. Diœceſ. in ſepeliendis ejuſdem Ordinis Tertiariis, fuit deciſum, Tertiarios hujuſmodi, ſi qualitatibus, in *Bulla* fœl. record. *Leonis Papæ X.* præſcriptis, ſint prædíti; hoc eſt, ſi Viri collegialiter, aut clauſtraliter vivant, Mulieres verò, Virginalem, aut Cælibem, aut caſtam Vidualem, ſub expreſſo voto, & Tertiariorum vitam ducant, poſſe, & debere; etiam invito Parocho, ac minimè requiſito Parocho, in ſupradictis Fratrum Eccleſiis ſepeliri; ſecus verò, ſi prædictis qualitatibus careant; de quo voto, & vita cælebi, infrà dico.

6. Quod *Decretum* de ordine *Urb. VIII.* fuit publicatum, & propoſitum, ad hoc, ut ab omnibus obſervaretur, & ſignatum, & munitum fuit die 8. Aprilis 1628. prout per extenſum refert *Laur. Peyr. in tom.* 3. ſeu in *Additamentis ad Conſtitut. Leonis X. cap.* 4. *nu.* 56. *fol.* 118. & idem *Peyr. in tom.* 1. *privil. Minim. in Conſtit.* 4. *Sixt. IV. nu.* 33. *in fin.*

Quæſt. 10. Tertiarii in Congregatione viventes, & vota eſſentialia Religionis emittentes, in manu alicujus Epiſcopi, an ſint verè Religioſi, & Perſonæ Eccleſiaſticæ?

1. ITerum negativè reſpondeo, per ea, quæ ſuprà dixi multoties, & ſæpè; quia de eſſentia, & formalitate veræ Religionis, prærequiritur, ut vota ſolemnizentur

Digitized by Google

zentur ſub aliqua Religione approbata, & determinata à Sanctâ Sede, ita *Sanch. lib. 2. Decal. cap. 4. num. 47.* & *Portell. in dub. Regul. tom. 1. verb. Tertiar. in addit. num. 3. & in 2. tom. in caſ. 16. nu. 8. Peyr. tom. 1. Privil. Minim. in Conſtit. Sixti IV. §. 7. num. 32.* & *Lezan. tom. 2. in ſumm. QQ. RR. c. 14. nu. 6.*

2. Tum quia Epiſcopus non poteſt novam Religionem inſtituere, nec novam Regulam Religioſis aſſignare; hoc enim ſpectat ad ſolum Romanum Pontificem, prout habetur expreſsè in *cap. ult. de Religioſis domib.*

3. Nec idem poteſt aliquem ad Profeſſionem alicujus approbatæ Religionis admittere; niſi ſit Prælatus illius, vel delegatus ad hoc ſpecialiter à Dom. Papa, quia ad Prælatum ſpectat, quem ſuo Ordini irrevocabiliter, & uſque ad mortem incorporare; hæc enim admiſſio, ſeu acceptatio Profeſſionis eſt actus Juriſdictionalis; Epiſcopus autem in ſibi exemptos Juriſdictionem non habet; ita *Navar. de Regul. conſ. 18. & conſil. 62.* ubi citat *cap. ad Apoſtolicam, de Regular.* ubi docet, in tali caſu Profeſſionem eſſe nullam.

4. Nec obſtat, quòd Epiſcopus in Conventu Monialium recipiat Profeſſiones ipſarum; hoc enim facit ex Delegatione Sedis Apoſtolicæ, vel ex quo fuerit Prælatus illius Conventus, in quo Monialium Profeſſiones recipit.

5. Tum etiam, quia hujuſmodi Virorum Congregatio non debet foveri, ſed deſtrui & ſupprimi, juxtà *Conſtitut. Pii V.* cap. *Lubricum vitæ*, anno Domini 1568. quæ eſt in *tom. 2. Bullar. Cherub.* inter *Bullas* hujus Sancti Pontificis, *nu. 76.* & tranſfert *Rodriq. in Collect. privil. fol.* mihi 944.

6. Quod item colligitur ex *Bull. Gregor. XIII.* quam idem *Rodriq.* ponit in *dict. Bull. fol.* 1017. qua proviſum fuit, ut quidam Didacus, & ſocii ejus, quos ad profeſſionem recipiebat, ſine authoritate Sedis Apoſtolicæ (erant enim hi in Congregatione viventes ſub Regula, à Papa minimè approbata) Profeſſiones ratificantes, ſubjicerentur Ordini S. Baſilii.

7. Et cauſam Dom. Papa aſſignat, ibi, *Cùm autem Eremitæ iidem prædictam Profeſſionem in manibus ejus, qui illam recipiendi facultatem non habebat, emiſerint, eademque Profeſſio nulla, & invalida reddatur, &c.* ergò ſumus in aliàs deciſis, *Caſarub. in Compend. privil. Mend. ver. Tert. nu. 24.*

Quæſt. 11. Tertiarii de Pœnitentia Sancti Dominici, an poſſint uti propriis Prædicatorum inſigniis; nempè, nigro, alboque colore, & nominari Confratres de Militia Ieſu Chriſti, & Sanctiſſimæ Inquiſitioni deſervire, ad conſervandam fidei puritatem, & ad Hæreticos extirpandos?

1. ET dico, quòd ſic; quemadmodum & nuper factum eſt in Regnis Hiſpaniarum; ubi zelo fidei [illegible] Tertiarii in unum corpus redacti, ordine ſod[illegible]o Sanctæ Inquiſitioni deſerviunt, & Apo[illegible] & Regia authoritate in Conventibus noſtris congreg[illegible] bonis operibus ſe exercent, & multa bona pro[illegible] ut teſtantur publica acta *Capituli* Generalis Valliſoleti, anno ſalutis 1605. in feſto Pentecoſtes 2[illegible] Præſidente Reverendiſſimo Magiſtro Generali totius Ordinis Prædicatorum Fr. Hieronymo Xavierre celebrati, ſub hac forma verborum.

Declaramus, Supremum Sanctæ Inquiſitionis Hiſpaniarum Senatum, authoritate Apoſtolica & Regia decreviſſe, ut in omnibus Regnis ſibi ſubjectis, Ordo militaris de Militia Ieſu Chriſti, Cruce ſignatorum Militum à Patre noſtro Beatiſſimo Dominico contra Hæreticos inſtitutus, & à Summis Pontificibus approbatus, & confirmatus, de novo reſtauretur, & ſi opus eſt, inſtituatur; quorum Congre[illegible] noſtris Conventibus habeatur; obtenta tamen [illegible] ab Inquiſitoribus. Quare Potentiſſimus Hiſpaniarum Rex Catholicus, fidei Zelator, & Defenſor acerrimus, Sanctæque Inquiſitionis, & noſtræ Religionis Protector optimus, reſtaurationem Ordinis Militiæ Ieſu Chriſti deſiderans, ſuo decreto Regio ſancivit, atque conceſſit omnibus prædictis Sanctæ Inquiſitionis Miniſtris, ut poſſint noſtris Prædicatorum Inſigniis, alba videlicet, & nigra Cruce, floribus [illegible] liorum terminata, & deaurata ſuper veſtes uti; ipſiſque decorari in feſtis Beatiſſimi Patris noſtri Dominici, Beati Petri Martyris, B. Raymundi, & in ſolemnitate Sacratiſſimi Corporis Chriſti, & in omnibus actibus fidei, [illegible] & publicatione edicti Sanctæ Inquiſitionis, & [illegible]que Regia Majeſtas aliquod ingreditur Regnum, vel Civitatem, ut conſtat ex Regiſtro originali in Archivis Sanctæ & Generalis Inquiſitionis Supremi Senatus conſervato, ſub data Valliſoleti 29. Julii 1603. per manum Notarii, & Secretarii Ferdinandi de Villegas.

Quamobrem ordinamus, & mandamus omnibus Fratribus noſtri Ordinis, in Conventibus Sacræ Inquiſitioni Hiſpaniæ ſubjectis commorantibus, ubi commodè fieri poſſit, ut ſumma, qua poterunt, diligentia, devotione, & ſolemnitate curent, prædicta feſta ſimul cum præfatis Militibus, & Sanctæ Inquiſitionis Miniſtris celebrare, Proceſſiones ſolemnes, & pompoſas, in quibus Reliquiæ Sanctorum, & Vex[illegible] Sanctæ Inquiſitionis deportentur, ita componere, & ordinare, ſicut tanti Patris S. Dominici, primi Inquiſitoris, Principis, & inſtitutoris Sancti Officii, filios, & Divi Petri Martyris invicti fidei propugnatoris Commilitones; nec non Beati Raymundi totius Hiſpaniæ Inquiſitoris alumnos dec[illegible]

Maluenda in annalib. noſtræ Religionis, ſub anno Domini 1221. *fol.* 350.

* * *

TRAC-

TRACTATUS XVII.

DE SORORIBUS IN SÆCULO.

Quæſt. 1. Sorores Tertiariæ, in ſæculo ſtantes, ad habitum Tertiariarum à quo debent admitti?

1. INnocentius Septimus, ſua *Conſtitut.* incip. *Sedis Apoſtolicæ providentia circumſpecta*, edita ſub anno Domini 1404. 14. Kal. Novembris, Pontificatus ſui anno primo, confirmavit Reguiam, & modum vivendi Tertiariorum de pœnitentia Sancti Dominici, inſimul, & *Capitula* omnia, quorum *primum* eſt, ut nullus recipiatur ad habitum Tertii Ordinis, niſi per Magiſtrum, ſeu Rectorem, vel Priorem dictæ Confraternitatis, aut de ipſorum licentia; ſervatis tamen quibuſdam circumſtantiis, quæ leguntur in dicto *primo cap.* ut eſt videre *in fine* noſtrarum *Conſtitutionum*, ut in noſtro *Bullario* edito per P. Fr. Stephanum Uſusmaris Genuenſem, ejuſdem Ordinis Generalem Magiſtrum, *fol.* mihi 97.

2. *Sixtus Quartus* in *Bulla* incip. *Apoſtolicæ ſervitutis officio*, idem nobis conceſſit, ut in dicto *Bullario*, *fol.* 141.

3. Id idem *Sixtus* conceſſit Carmelitis, ſub anno Domini 1476. ut in *Mari Magno*, quod incipit, *Dum attenta*, & in *Speculo* ejuſdem Ordinis, *fol.* 88. & refert *Lezana tom. 1. ſumm. cap. 3. nu. 22.* ubi dicit, quòd prædictum privilegium comprehendit Mulieres cujuſcunque ſtatus, ſcilicet, Virgines, Viduas, & Conjugatas.

4. Id ipſum *Paulus II.* conceſſit Fratribus Eremitis de S. Auguſtino, per ſpeciale *Diploma*, quod per extenſum refert *Joan. Bapt. Confect. in collect. privil. fol.* 41. quod incipit, *Expoſcit veſtra devotionis ſinceritas*, ſub anno Domini 1470. Pontificatus ſui anno ſexto.

5. Id idem conceſſit Dominicanis *Paulus* Papa *Tertius*, ſua *Bulla* incip. *Exponi nobis nuper feciſtis*, quam de verbo ad verbum extendit *Emanuel Rodriq. tom. 3. quæſt. 72. ar. 2.* ex qua infert, Tertiarios Ordinis Divi Dominici, eſſe verè Religioſos.

6. Verum, prædicta privilegia videntur edita pro Sororibus collegialiter viventibus in ſæculo, prout advertit idem *Rodriq. tom. 1. q. 55. ar. 14.* ubi latè de re, & *Barboſa lib. 1. de jure Eccleſ. cap. 39. §. 2. de privil. Cleric. num. 42. ver. ad diſcurſum.*

7. Et habetur expreſsè in *Conſtit. Julii II.* incip. *Conſiderantes*, qua anno Domini 1509. Pontificatus ſui anno ſeptimo, die verò 13. Decembris, conſtitutum fuit, Prælatos Ordinis Prædicatorum poſſe harum Sororum tria Religionis vota, vel unum ſaltem caſtitatis recipere, & liquet ibi, *Et inſuper, quòd Mulieres prædicti Ordinis, quæ Sorores de pœnitentia nuncupantur, & collegialiter vivunt (ſi ſibi placuerit, & illæ hoc cupiant) ex benignitate Apoſtolica, tria vota Religionis in manus tuas, aut illorum, quos ad hoc duxeris deputandos, emittendi licitè valeant*, hæc *ibi*, ut in *dict.* noſtro *Bull. fol.* 173.

8. Id ipſum colligitur ex *Bulla*, ab eodem Pontifice nobis conceſſa, ſub anno Domini 1510. die verò 27. Februarii, quæ incip. *Exponi nobis feciſtis, &c.* ibi, *Sorores quoque, de pœnitentia S. Dominici nuncupata, collegialiter viventes, & volentes vovere tria vota Religionis, juxtà noſtram conceſſionem, eadem authoritate volumus, ut profiteantur tibi, & pro tempore exiſtenti Magiſtro Generali, vel alteri vices Generalis Magiſtri gerenti, uſque ad mortem, ſecundùm Regulam B. Auguſtini, & propter hoc tamen non teneantur ad clauſuram, nec ad officium Divinum magis, quàm ex ſua regula Tertii habitus tenentur, &c.* ut meliùs eſt videre in *dict.* noſtro *Bull. fol.* mihi 174. *lit. A.*

9. Ex quibus benè apparet, quòd jam pridem multæ Sorores reperiebantur collegialiter viventes in ſæculo, & inſimul habitantes ſub cura quarundam, ſine Regula, Profeſſione, & Voto, non ſine tamen ſcandalo, & pernicie animarum.

10. Quapropter, juſſu *Pii V.* fuerunt monitæ, & coactæ, una cum earum Superioribus, ſolemne votum Profeſſionis emittere, & ſe ſubjicere perpetuæ clauſuræ, quæ autem dictum votum emittere noluerunt, prohibitæ ſunt alias in poſterum in ſuas Congregationes admittere, ut clarè conſtat ex ſua *Bulla*, incip. *Circa Paſtoralis officii*, edita anno Domini 1570. & eſt 8. *in Bull. Cherub.* inter *Bull.* ejuſdem Pontific.

11. Hodie verò, ſi tales aliquæ reperiantur, debent impediri, ſupprimi, & annullari, niſi profeſſionem emittant, cum quarto voto de perpetua clauſura, ex Declaratione Sac. Congregat. facta anno Domini 1596. die 22. Januarii, & refert *Piaſec.* in ſua *Praxi par. 2. cap. 3. num. 57.* & *Peyr. tom. 1. privil. Minim. in Conſtit. 4. Sixti IV. §. 7. num. 35.*

12. Quæ quippè Profeſſio debet fieri ſub manu legitimi Superioris, & in aliqua Regula approbata à Sancta Sede.

13. Proinde, *Joan. XX.* & *Clem.* fæl. rec. Rom. Pontif. ſalutaribus *Conſtitutionib.* Virorum ac Mulierum cætus authoritate privata erigi, & inſtitui damnarunt, & tanquam exitioſos palmites auferri voluerunt.

14. Inſuper & *Urban. VIII.* ſua *Conſtit.* incip. *Paſtoralis Rom. Pontif.* edita ſub anno Domini 1630. die 13. Januarii, ſui Pontif. anno octavo, ſuppreſſit & annullavit quandam Congregationem Mulierum Jeſuitiſſarum, quæ in nonnullis Italiæ & Ultramontanis partibus, citrà ullam Sedis Apoſtolicæ approbationem, ab aliquot annis in unum conveniebant, vitæ Religioſæ ducendæ prætextu, peculiarem & diſtinctum à cæteris habitum uſurpabant, & cætera multa faciebant; de quibus *Papa ibid.* conqueritur, & dolet, prout ut eſt videre in 4. *tom. Bullar. Cherub.* quæ eſt 110. inter *Bullas* ejuſdem Pontificis, de qua re vide *Rodr. tom. 1. QQ. RR. quæſt. 46. ar. 3. & 4. & tom. 3. q. 73. ar. 1. Barboſ. in Collect. Bullar. ver. Tertiarii, & Tertiariæ*, & *Miranda tom. 1. Manual. Prælat. q. 36. ar. 3. concl. 1. & 2.* ubi latè per *totam quæſtionem.*

Quæſt. 2. An Romanus Pontifex ritè & rectè potuerit his Sororibus clauſuram indicere?

1. FUit occaſio dubitandi; quia hæ Mulieres expreſsè clauſuram non voverant; ſed tria tantùm Religionis vota; nempe, Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis; fuerunt poſtmodum à *Pio V.* Pontifice Maximo coactæ clauſuram ingredi, illamvè ſervare perpetuò.

2. Unde cæperunt quidam muſſitare; an Romanus Pontifex poſſet cogere Religioſos ad arctiorem vitæ Regulam, quam Profeſſi non ſunt, nec jurarunt obſervare?

Et

Et negativam partem ſequentes, dicebant, quòd ſpecialis obligatio, quæ reperitur in Religioſis ad obediendum Romano Pontifici, naſcitur ex voto Obedientiæ, ut *Leſſius lib. 2. de Juſtitia, cap. 41. dub. 9. num. 74. & Sanch. lib. 6. ſumm. cap. 2. nu. 2.*

3. Religioſi autem per votum Obedientiæ, quod emittunt, obligantur primò & principaliter Romano Pontifici, tanquam Supremo Generali omnium Ordinum & Religionum; quæ quippè obligatio ſic facta, non ſe extendit ad ea alia, quæ in Regula non continentur, directè, vel indirectè.

4. Proinde Papa nequit Profeſſum in una Religione compellere ad ſervandum alterius Religionis arctius inſtitutum, prout docent *Oldrad. conſ. 96. nu. 1. Dec. cap. ad noſtram*, in nova editio. *nu. 10. de appellat, Cordub. in expoſit. Reg. D. Franciſci, cap. 15. q. 2. dict. 6. D. Reg. Tapia in authent. ingreſſi, ver. ipſo ingreſſu, cap. 1. num. 71. C. de Sacroſ. Eccleſ.*

5. Verùm, etſi iſte diſcurſus ſit verus; nihilominus facit pro nobis, quia indicere his Sororibus clauſuram, ſaltem indirectè, ſpectat ad Regulam; & Prælatorum præceptum, quod eſt neceſſarium ad cuſtodiam Votorum, obligat Subditos, ut per plura oſtendimus in *tract. de poteſtate Prælat.* & docet noſter *Dominicus Bannes 2. 2. q. 1. ar. 10. dub. 6. in fin.* & *Sylv. in ſumm. ver. Religio 6. q. 6.* quos ſequitur *Rodriq. tom. 1. QQ. RR. q. 44. ar. 1.* cum aliis, quos allegat *P. Merolla tom. 2. diſput. 4. de leg. cap. 4. coroll. 1. nu. 92.*

6. Hinc optimo jure præfatus *Pius V.* potuit jam dictis Sororibus perpetuam indicere clauſuram; quia id non induit novam auſteritatem, nec eſt ſuprà, vel contra Regulam; etenim ſpectat ad primam, ſaltem indirectè; quia experientia compertum eſt, cum multa jactura Caſtitatis Moniales illas vagari, & faciliter offendi, & induci ad peccandum à laſcivis Juvenibus.

7. Unde, in cuſtodiam promiſſi voti Caſtitatis, clauſura fuit valdè nimis neceſſaria, *Navar. comment. 4. num. 40. de Regul.* & *Gloſ. in cap. unic. de ſtat. Regul.* & confirmatur per *Sacr. Concil. Trident. ſeſſ. 25. de Regul. cap. 5.*

8. Quod item factum eſt per eundem *Pium V.* ſub anno Domini 1567. per ſpecialem *Bullam*, qua juſſit, & ſtatuit, omnes Franciſcanos Conventuales, vel Clauſtrales, in Hiſpania degentes, ex ſuis Conventibus ejici, & tranſire ad aliquem Ordinem ex Mendicantibus, qui arctiorem vitam continent, & hoc in cuſtodiam, & tutamen promiſſi voti continentiæ, Obedientiæ, & Paupertatis.

9. Id ipſum ante eum fecit *Bonifacius VIII.* qui univerſis Monialibus clauſuram indixit, prout habetur in *c. unic. de ſtat. Regul. in 6.*

Quæſt. 3. Tertiariæ degentes in ſæculo, ſi in manu Prælati ſuæ Religionis, voveant vitam Virginalem, aut caſtitatem Vidualem, & ſub dicto voto & habitu vitam ducant, an dicantur perſonæ Religioſæ, ut non teneantur ad collectas?

1. HÆc quæſtio eſt de difficilioribus, & proculdubio nubiloſa, pro cujus claritate, & ſtatu controverſiæ adverte primò, quòd in *Bulla Leonis X. in Concil. Lateranenſi* edita, & *Decretis* Sac. Congregat. infrà poſitis, diverſimodè decernitur de Viris, & Fæminis Tertiariis; nam Viri Tertiarii, ad hoc, ut gaudeant privilegiis ſui Ordinis, omninò neceſſum eſt, ut collegialiter vivant, aut cum Clauſtralibus habitent, non aliter, nec alio modo.

2. Illi autem dicuntur vivere collegialiter, qui vivunt in aliqua communi Domo in ſæculo, aut Collegio, ſub habitu, & Regula Tertiariorum, approbata à S. Sede.

3. Hi verò cum Clauſtralibus, qui ſub dicto habitu, & Regula Tertiariorum morantur, intra ſepta, ſub obedientia Prælati ſuæ Religionis.

4. Fœminæ autem Tertiariæ, Pizzocheræ, Mantellatæ, ſeu Beatæ, & ſimiles, ad hoc, ut fruantur privilegiis ſuæ Religionis, non requiritur, ut collegialiter, aut cum Clauſtralibus habitent; ſed ſufficit, quòd Virginalem cœlibem, aut caſtam Vidualem vitam ducant in Domibus ſuis, aut ſuorum conſanguineorum, vel affinium; factâ tamen priùs voto ſimplici in manu ſui Prælati, de ſervando vitam cœlibem, aut caſtitatem Vidualem, ſub habitu, & Regula Tertiariorum dicti Ordinis.

5. Adverte ſecundò, quòd *Pius V.* ut dictum eſt immediatè ſuprà, ſub anno Domini 1566. ſua *Conſtit.* incip. *Circa Paſtoralis officii noſtri*, & eſt *octava* inter *Bullas* hujus Pontificis, in *Bull. Cherub.* inhærendo *Conſtitutioni Boniſ. VIII. in cap. 1. de ſtatu Monach. in 6.* & *Decreto Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 5. de Regul.* ſtatuit, omnes Moniales, etiam Tertiarias, in Congregatione viventes, ad clauſuram teneri, & ad illam cogi, ſub juramento, & voto, & volentes abſque profeſſione & clauſura vivere, damnat, & inhabiles reddit, ut liquet in ejus §. 3. & 4. ubi habentur hæc præciſa verba,

Mulieres quoque, quæ Tertiariæ, ſeu de pœnitentia dicuntur, cujuſcunque fuerint Ordinis, in Congregatione viventes, ſi & ipſæ profeſſæ fuerint, ita, ut ſolemne votum emiſerint, ad clauſuram præciſè, ut præmittitur, & ipſæ teneantur, quòd ſi votum ſolemne non emiſerint, Ordinarii una cum Superioribus earum hortentur, & perſuadere ſtudeant, ut illud emittant, & profiteantur, ac poſt emiſſionem, & profeſſionem, eidem clauſuræ ſe ſubjiciant; quòd ſi recuſaverint, & aliqua ex eis inventæ fuerint ſcandaloſè vivere, ſeveriſſimè puniantur; Cæteris autem omnibus ſic, abſque emiſſione profeſſionis, & clauſura vivere omninò volentibus, interdicimus, & perpetuò prohibemus, ne in futurum ullas alias prorſus in ſuum Ordinem, Religionem, Congregationem recipiant. Quòd ſi contra hujuſmodi hanc noſtram prohibitionem & decretum aliquas receperint, eas ad ſic vivendum omninò inhabiles reddimus, ac illarum quaslibet Profeſſiones, & receptiones irritas facimus, & annullamus; hæc ibi.

6. Et quod *Gregor. XIII.* idem ſtatuit, ſub anno Domini 1572. anno 1. ſui Pontificatus, ſua *Conſtit.* incip. *Deo ſacris virginibus*, & eſt 8. inter *Bull.* ejuſdem in *Bull. Cherub.* approbando dictam *Bullam Pii V.* mandat Ordinariis Locorum, ut Converſas profeſſas, ad clauſuram cum aliis Monialibus reducant, & non profeſſas, nec profiteri volentes, dimiſſo habitu, domum remittant; neque alias, niſi Profeſſionem emiſſuras, & ſub clauſura perpetua manſuras, recipi permittant, ut conſtat ex illis verbis §. 6. ibi.

Cæterum, quod attinet ad Converſas Profeſſas, quas prædictus Pius prædeceſſor per prædictas literas, ſub certis conditionibus ibi contentis permiſit, poſſe manere extra Monaſteria pro colligendis eleemoſynis, ejuſdem Locorum Ordinariis injungimus, ut quibus Monaſteriis prædictarum Monialium, quotidianis laboribus computatis, ſupradicta, vel alia qualibet ratione de ſufficienti ſubventione, & ſuſtentatione proviſum eſſe cognoverint, eaſdem Converſas ſub eadem clauſura, cum aliis Monialibus reducant, neque à ſuis Monaſteriis ampliùs exire permittant. Converſas verò non profeſſas, & profiteri nolentes, dimiſſo habitu, domum remittant, neque alias in futurum, niſi profeſſionem ſuo tempore emiſſuras, atque ſub perpetua clauſura manſuras, in Monaſteria hujuſmodi recipi permittatur. hæc ibi.

7. Et quod idem *Gregor. Papa XIII.* ſub anno 1575. 21. Martii,

Digitized by Google

. Martii, Pontificatus ſui anno 3. ſua *Bulla*, quæ incipit, *Ex benigna Sedis Apoſtolicæ proviſione*, quam refert per extenſum *Joan. Bapt. Confect.* & eſt 6. inter *Bullas* ejuſdem Pontificis, voluit, privilegia, immunitates, libertates, &c. communicari, & extendi ad Tertiarias, & Tertiarios, etiam de Tertio Ordine de pœnitentia, in Congregatione tamen viventes; ſecus ſeorſum, disjunctim, & ſingulatim, prout clarè colligitur ex illis verbis, ibi.

Nec non Ordinibus Fratrum Minorum Regularis obſervantiæ, & Sanctæ Claræ, ac Tertio de pœnitentia nuncupato; etiam in Congregatione ſub obedientia Fratrum Minorum de Obſervantia hujuſmodi degentibus, Superioribus, Fratribus, Monialibus, etiam Tertiariis nuncupatis, Sororibus, Perſonis, Monaſteriis, Domibus, Eccleſiis, & Locis præfatis, etiam per modum communicationis, & extenſionis hujuſmodi ſuffragari, illiſque frui, uti, gaudere, quandò, & quoties opus fuerit, & poſſe, & debere in judicio, & extra, ac in foro conſcientiæ in omnibus, & per omnia, hæc ibi.

8. Hinc *Doctores* circa quæſitum cæperunt altercari, & variare.

Emanuel Rodriq.tom.3.q.72.ar.3.in §. circa quas, dicit, has Tertiarias non eſſe Religioſas, & *q.73.ar.1.* ubi extendit *Decretum Concil. Lateranenſis*, ſub *Leone X.* editum ſuper his, in §. *colligitur*, inquit, *Quòd neque Mulieres, quæ promiſerunt continentiam virginalem, vel vidualem, poſſunt modò gaudere privilegiis ſuæ Religionis*, & *quæſt.74. ar.11.* poſt allegatos, ait, *Quantum autem ad Mulieres Tertiarias; virginalem, vel vidualem caſtitatem voventes; huic tributo obnoxias eſſe credo.*

9. Idipſum amplectitur, & validè tutatur *D.Reg. Sanfelic.tom.3.deciſ.418.* ubi invehit contra tenentes contrarium, & maximè contra *Dian.num.5.in fin.* & contra *Cordub.nu.6. in fin.* & moventur ex multis.

10. Primò, quia Tertiariæ, de quibus agitur, nec largè, nec ſtrictè, neque propriè, neque impropriè poſſunt dici Perſonæ Eccleſiaſticæ, aut Religioſæ, ut conſtat ex deciſis in *tract.16.q.7.nu.1. de Tertiariis extra ſepta*; hæ namque non habent certam regulam, neque vota Religionis profitentur, licet habitum deferant, omnia negotia ſæcularia admittunt, plura poſſident, contrahere poſſunt, velle, & nolle habent omninò liberum; ergò nullatenus dicendæ ſunt Eccleſiaſticæ aut Religioſæ Perſonæ.

11. Confirmatur aſſumptum, & magis declaratur, Votum cælibatus exhibitum per has Mulieres ad præſcriptum *d. Concil. Lateranenſ.* non eſt ſolemne, ſed ſimplex, ut idem *Leo X.* declaravit in *Bulla*, quæ incip. *Nuper in Concil. Lateranenſi*, edita die 7. Martii 1518. Pontificatus ſui anno quinto, quæ per extenſum habetur in *Bull.* & *Collectione Bullar. Rodr.* & eſt 44. inter *Bullas* ejuſdem Pontif. *fol.*312.

12. Hoc autem Votum ſimplex, non impedit, quin hæ Mulieres poſſint validè matrimonium contrahere, quamvis peccent, ex quo veniunt contra votum, quo Deo promiſerunt caſtitatem ſervare.

13. Nec exigit, ut Epiſcopus Loci Ordinarius teneatur explorare earundem voluntates, cùm domi hoc cælibatus votum emittunt, an liberè, vel coactè illud emiſerint, prout tenetur facere in Monialibus, juxta *Decretum cap.17. Concil. Triden.ſeſſ.25. de Regul.* prout plurics Sacr. Congregatio declaravit, teſte *Novar. in Luc. verb. Tertiariæ, nu.8. Barboſa in collect. Bullar. eod. ver.* & *Lezan. par.2.ſum.cap.14.nu.28.*

14. Nec comprehendit alia duo vota Religionis, ut idem *Leo* declaravit in dicta *Bulla*, quia, ut dictum eſt, hoc votum non eſt ſolemne, ſed ſimplex; ob quod obligationem Religioſam ſeu Monachalem non inducit, ſed tantùm obligat ad culpam mortalem.

15. Secundò, ex *cap. indemnitatibus 43. §. ſupradictæ de elect.* 6. ubi Mulieres, in ſæculo viventes, ut pœnitentiam agant, & liberius Deo vacent, ſi communem vitam ducant, & in communi poſſidentes, ſint ſub unius Superioris obedientia, gaudent privilegio fori, aliàs non gaudent, ut liquet ibi.

Supradictæ ſiquidem, nedum in Monaſteriis, in quibus ſunt Moniales viventes ſub aliqua de Religionibus approbatis; ſed etiam in illis, ubi ſunt juxtà quarundam Provinciarum conſuetudinem Mulieres, quæ nec propriis renunciant, nec Profeſſionem faciunt Regularem, ſed vivunt, ut in ſæcularibus Eccleſiis, Canonici Sæculares, volumus per omnia obſervari; hæc ibi.

16. Tertiò, ex prædictis *Conſtitutionib. Pii V.* & *Gregorii Papæ XIII.* quæ ſunt omninò conſonæ *Sac. Conc. Triden.* quæ quidem Papales *Conſtitutiones* per clauſulas *ibi* appoſitas, nunquam cenſentur abrogatæ; niſi in ſpecie abrogentur.

Et hanc opinionem tenent, probant, atque defendunt *Bolognet.conſ.22.per totum Eugenius conſ.26. Gratian. cap. 363.nu.28. Barboſ.de poteſt.Epiſc.alleg.12.nu.41. Bellet.diſquiſ.Cleric.p.1.tit.de exemptionib.§.1 nu.43. Graſſ.de effect. Clericat.effect.1.nu.1.nu.93. Giurb.in Conſuetud. Meſſan. cap.3.Gloſ.4.nu.25. Capiblanc. de Baronib.pragm. 8.p.3. nu. 54. Borrell.in Summa deciſ.par.1.tit.43.de for.compet.num. 139. Cevall.de violentiis, p.2.q.61.num.24.* ſic deciſum refert *Urſinus deciſ.49.nu.10.* & *D.Thor.tom.3.compend.ſect. 3.in ver.remiſſio, ad Judicem Eccleſiaſticum*, ſic ſervari ſtrenuè probat, & deciſum refert *D.Reg.Sanfelic. dict. deciſ. 418.tom.3.* & infiniti *DD.* citati per prædictos, hanc ſequuntur ſententiam.

17. Veruntamen, *Eraſmus Chochier in tract. de Juriſdictione Ordinarii in exemptos, p.1.q.17.nu.16. Ricc. p.2. Deciſ.Cur.Archiep.Neap.deciſ.88.in fin. Ciarl.contr.forenſ. cap.18. Paul.Squill.de Privil. Cleric. cap.7. dub.1.num.42. Portell.in dub.verb.Tertiarii, num.7. Peyr.tom.1.privil.Minim.in Conſtit.4.Sixt.IV.§.7.in fin. Diana p.1.moral.tract. 2.reſol.84.& p.4.tract.1.reſolut.31.ver.notandum eſt, Hier. Rodr.in compend.reſol.136.num.8. Novar.p.1. de elect. & variis fori, ſect.2.q.66.nu.14.* & in *Luc.Regul. ver. Tertiarii, Dom.Don. Ant.de Marinis lib.1.cap.117.num.12. Barboſ.in collect.Bull.ver.Tertiarii, & lib.1.de Jure Eccleſ. cap. 39.de privil.Cleric.num.41. & cap.43.de ſtatu, & vita Regularium, nu.7. Bordon.reſol.28.q.6.num.20. Naldus ver. clauſura, nu.7.* & nuper *P.Franc. Pellizzarius in tract.de Monialib.cap.9.quæſt.28.nu.49.* dicunt, quòd præfatæ Tertiariæ fruuntur privilegiis Ordinis, ſub cujus Tertiæ Regulæ habitu incedunt; etiamſi ſeorſim habitent in ſæculo, in domibus conſanguineorum ſuorum, aut affinium, & ſecundùm hanc opinionem refert deciſum per *Sac.Conſil.D.Thoro tom.1.compend.in ver. monialis, in libris Additionatis*, & *D.De Marin.ubi ſuprà*, & moventur ex multis.

18. Primò, ex eo, quia Tertiariæ hujuſmodi, ſi vitam virginalem, aut caſtam vidualem ſimpliciter traducant, ſub expreſſo voto tertiæ regulæ, habitum deferendo, ratione talis tertiæ regulæ, approbatæ à Sancta Sede, & voti facti cenſentur verè Perſonæ Eccleſiaſticæ, ac Religioſæ; nam votum ſimplex, quod fit ex vi alicujus ſtatuti particularis, approbati à Sancta Sede, dicitur Votum ſtatus Religioſi, & conſequenter facit hominem verè Religioſum, ut conſtat ex votis ſimplicibus, quæ faciunt Fratres Societatis Jeſu, Novitiatu peracto, & docet *Suar. tom.4.de Relig.tract.8.lib.2.cap.12.nu.3.*

19. Secundò, ex *Concil.Lateranenſi*, ſub *Leone X.* celebrato anno Domini 1516 *ſeſſ.11.in fin.tom. 5. Concil.* ubi hoc totum, quod quæritur, fuit deciſum, & juridicè publicatum.

20. Tertiò, quia ita idem *Leo* declaravit, ſua *Conſtit.* incip.

incip. *Nuper in Concil. Lateranenſi*, edita die 7. Martii 1518. de qua dictum eſt ſuprà, & conſtat ex illis verbis, ibi.

Ita, ut Mulieres, Virginalem, aut Cælibem vitam ſimpliciter voventes, etiam conſanguineorum, & affinium ſuorum, aut propriis domibus, vel ſeorſum habitantes; privilegiis, & immunitatibus prædictis, in omnibus, & per omnia frui, & gaudere debeant; non obſtantibus, &c. hæc ibi.

21. Quartò, his addunt Declarationes, & Decreta Sac. Congreg. juſſu *Clem. VIII.* edita, ſub tali forma verborum.

Sacra Congregatio Cardinalium Tridentini interpretum conſulta reſpondit, Fratres Tertiarios, Mantellatos, Corrigiatos, aliosque ſimiles, ita demum Ordinis, cujus Tertiæ Regulæ habitum aſſumpſerunt, privilegiis potiri, & ab Ordinarii jurisdictione exemptos eſſe, ſi viri collegialiter vivant, ſeu cum Clauſtralibus habitent, & Mulieres virginalem, ſeu cælibem, aut caſtam vidualem, expreſſo voto, & ſub dicto habitu vitam traduxerint, quemadmodum cavetur Conſtitutione Concilii Lateranenſ. ſub Leone X. quæ habetur ſeſſ. 11. in fine. Hoc autem voto Mulierum alia duo, ſcilicet Paupertatis, & Obedientiæ nequaquam includi, Quinimo, hujuſmodi Mulieres, ſi vitam virginalem, aut cælibem ſimpliciter, expreſſeque voverint, etiam in conſanguineorum, & affinium ſuorum, aut propriis domibus, vel ſeorſum habitantes, ſupradictis privilegiis Ordinis, cujus Tertiæ Regulæ habitum deferunt, exemptionemque ab Ordinarii jurisdictione frui debere, quemadmodum idem Leo poſteà declaravit Conſtitutione edicta die 1. Martii anno 1518. quòd ſi Fratres, Sororeſque Tertii Ordinis quid ampliùs prætendunt vigore conſuetudinis poſſe jus ſuum proſequi in judicio ordinario. Hieron. Cardin. Pamphilius.

Nec non alia ſub *Paulo V.* edita ſub tali tenore.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum ſæpius reſpondit, minimè poſſe Sacerdotes Regulares, Mulierum Tertii Ordinis, quas de Pœnitentia, vel Bizochas vocant, confeſſiones Sacramentales audire, niſi fuerint ab Ordinario approbati, ad confeſſiones perſonarum ſæcularium audiendas; quemadmodum, nec poſſe illis Sacroſanctum Euchariſtiæ Sacramentum adminiſtrare in die Paſchatis Reſurrectionis Sanctiſſ. D. N. Jeſu Chriſti; verùm quoad ſepulturam, atque alia privilegia, Fratres, Tertiarios, Mantellatos, Corrigiatos, aliosque ſimiles, ita demum Ordinis, cujus Tertiæ Regulæ habitum aſſumpſerint, privilegiis potiri, & ab Ordinarii jurisdictione exemptos eſſe, ſi verè collegialiter vivant, ſeu cum Clauſtralibus habitent, & Mulieres virginalem, ſeu cælibem, aut caſtam vidualem, expreſſo voto, & ſub dicto habitu vitam traduxerint, quemadmodum cavetur Conſtitutione Concilii Lateranenſis, ſub Leone X. quæ habetur ſeſſ. 11. in fine. Hoc autem voto Mulierum, alia duo, ſcilicet Paupertatis, & Obedientiæ nequaquam includi; Quinimò hujuſmodi Mulieres, ſi vitam virginalem, aut cælibem ſimpliciter, expreſſeque voverint, etiam in conſanguineorum, & affinium ſuorum aut propriis domibus, vel ſeorſum habitantes, ſupradictis privilegiis Ordinis, cujus Tertiæ Regulæ habitum deferunt, exemptionemque ab Ordinarii jurisdictione frui debere, ut idem Leo poſteà declaravit, Conſtitutione edita, die 1. Martii 1518. An autem prædictæ qualitates in hujuſmodi Tertiariis concurrant, Ordinarii Loci eſſe judicium; præterea ſi contingat, aliquas ex prædictis Tertiariis, ſine ſepulturæ electione decedere, eas ſic decedentes, ita demum in Eccleſiis Ordinis, cujus habitum aſſumpſerunt, ſi in ipſis earum communis ſepultura reperiatur, ſin minus, in Eccleſiis Parochialibus, ſepeliendas eſſe decernit.

Superioribus autem Regularibus, [illegible] id à Sede Apoſtolica ſuffultis (Capuccinis exceptis) [illegible] Mulieres ad hujuſmodi habitum recipere, ut [illegible] ſtiendi eas officium pertinere; non autem ad hab[illegible] mittendas, & recipiendas eſſe, niſi probatæ vitæ [illegible] moribus præditas atque in ætate, ſaltem, quadra[illegible] rum conſtitutas, quæ de proprio habeant, unde [illegible] vivere poſſint, & non cum aliis Viris, quam cum [illegible] neis, vel affinibus in primo tantùm gradu ſibi [illegible] habitent, & ab Ordinario Loci licentia prius [illegible] non aliter eam concedat, niſi de prædictis, [illegible] diligenti ſibi conſtiterit.

Verùm, in hujuſmodi habitu concedendo, [illegible] ferendo, omnino à velo ſupra caput, quod ſuper[illegible] cant, à pectorali, quod vulgo dicitur ſott[illegible], & [illegible] abſtinendum eſſe; quinimo eas quæ ſupra [illegible] quod ipſorum deferre deprehenſæ fuerint [illegible] tiam per cenſuras Eccleſiaſticas ab Ordinariis [illegible] pellendas eſſe decernit.

22. *Ex prædictis verò Decretis Mulieres Tertii Ordinis, quæ collegialiter vivunt, non comprehendi [illegible] ſpoſitioni Conſtitut. Pii Papæ V. edita [illegible] 4. Kalend. Junii, quæ incip. Circa Paſt[illegible] cere, expreſſe declarat. Non obſtantibus [illegible] contrarium facientibus. Datum Romæ [illegible]* 1616. & referunt per extenſum *Chokier, B[illegible] Novar.* cit. *loc.*

23. Exinde inferunt, legatum relictum, ſub [illegible] ditione, ſi Monachabitur, extendi ad prædictas [illegible] rias, *Ruc. Collect.* 1011. *p.* 4. *ver. Ego conſultus, N[illegible] loc. de elect. & var. for. nu.* 16. & *Barboſ. ubi ſuprà*, [illegible] *tom.* 3. *compend. ſect.* 2. *in ver. legatum dotis, & Addit. [illegible] lib.* 2. *Bullæ Cœn. canon.* 15. *qu.* 3. *lit. D. in fine.*

24. Et hoc votum caſtitatis ſimplex, per eaſdem [illegible] tiarias emiſſum, ut ſuprà, non poſſe commutari, [illegible] bente generale privilegium commutandi vota [illegible] caſtitatis; quia vota ſtatus, quæ fiunt ex vi profeſſ[illegible] ſtituti, à S. Sede approbati, non cadunt ſub [illegible] cultate commutandi ſimilia vota; juxtà juris [illegible] *non cadunt ſub generali conceſſione, quæ ſpecialem [illegible] habent, Pellizzar. in tract. de monial. cap.* 1. *q.* 5. *nu.* 9.

Ex quibus omnibus, benè vides, Amice Lector, quæſtionem din accuratiſſimè diſputatam, huc[illegible] fuiſſe uno & eodem modo deciſam; habere [illegible] deciſiones, varios, & contrarios Doctores, ad [illegible] remitto, eorum fundamenta expende, & expende, & lento gradu ambula.

Hæc pro nunc ſatis ſint, de Quarta parte præs. ad gloriam Sanctiſſimæ Trinitatis, & honorem Beatiſſ. Deiparæ, ſemperque Virginis Mariæ, ac S. Mariæ Magdalenæ, S. Catharinæ Virgin. & Mart. Protectricum, & Patronarum Ordinis, B. Agnetis de Monte Polit. B. Columbæ Reatinæ, B. Margharitæ de Savoja, B. Margharitæ de Caſtello, B. Margharitæ Filiæ Regis Ungariæ, & aliarum Ordinis noſtri, ſalva ſemper Eccleſiæ cenſura.

Finis Tomi Secundi.

INDEX

INDEX COPIOSISSIMUS

RERUM NOTABILIUM FERE OMNIUM, QUÆ IN his duobus Tomis prioribus Praxis Regularis continentur.

Prior numerus marginalis Tomum, Secundus Partes ſignificat.

A.
Abbas.

I. 1. Abbas in favorabilibus venit appellatione Monachorum, tract. 6. quæſt. 19. num. 1. fol. 47
I. 2. Abbas idem eſt, quod Magiſter Ordinis vel Præpoſitus Generalis, t. 5. q. 24. n. 3. f. 179
I. 2. Abbas non poteſt diſpenſare ſuper votis eſſentialibus Religionis, t. 8. q. 22. n. 4. f. 227
I 2 Abbas abſolvitur ab Officio, ob dilapidationem bonorum Monaſterii, t. 10. q. 41. n. 2. f. 265
I 2 Abbas ſi videat res apud Monachum depoſitas, furtim auferri, & culpa illius perire, & non obſtet, valens obſtare, tenetur ne depoſiti? t. 12. q. 18. n. 4. f. 291
I 2 Abbas non poteſt fidejubere ſine conſenſu ſui Capituli, t. 12. q. 20. n. 2. ibid.
I 2 Abbas non poteſt ſine conſenſu Epiſcopi alienare rem Eccleſiæ, t. 14. q. 38. f. 356
I 2 Abbas, ſine licentia Capituli, ſi ſubeſt neceſſitas, & res ſit modica, poteſt alienare ſine conſenſu Capituli, ibid.
II 1 Abbas Ordinis Olivetani, poteſt eligi Conſervator, ſi Epiſcopus in Synodo eum deputaverit, t. 17 q. 29. n. 4. f. 407
II 1 Abbas poteſt validè eligi de uno certo Monaſterio, t. 1. q. 10. n. 2. f. 6
II 1 Abbas à Diœceſano non benedictus, an poſſit exercere ea omnia, quæ ſpectant ad Officium ſuum, t. 5. q. 8. n. 2. f. 32
II 1 Abbas quomodo debet eſſe in Regimine Eccleſiaſtico? tr. 5. q. 6. f. 57
II 1 Abbas, an poſſit abſolvere ſuos Monachos à caſibus Papalibus, & diſpenſare ſuper irregularitate, proveniente ex homicidio voluntario? t. 5. q. 36. n. 20. f. 76. & t. 11. q. 9. n. 1. & ſeq. f. 124
II 2 Abbas, ſine Conventu nequit quem recipere ad habitum Religioſum, t. 1. q. 2. n. 1. f. 136
II 2 Abbas non poteſt aliquem ordinare de ſuis propinquis, vel amicis, ſine voluntate Fratrum, t. 1. q. 4. n. 1. in fin. f. 137
II 2 Abbas non poteſt diſpenſare ſuper habenda proprietate, t. 16. q. 7. n. 4. f. 282
II 1 Abbatis benedictio non eſt de forma, t. 5. q. 8. n. 3. f. 32
I 2 Abbati unius Eccleſiæ non licet terram vertere ad aliam, quamvis ambæ ſint in ejus poteſtate, t. 14. q. 84. n. 2. f. 372
I 1 Abbates, & alii Superiores Prælati in electionibus faciendis nequeunt abſentium vota ſupplere, t. 11. q. 16. n. 59 f. 89
I 2 Abbates, qui ſunt Ordinum Capita, tenentur viſitare Eccleſias, & Monaſteria ſuorum ſubditorum, t. 13. q. 66. n. 2. f. 320
I 2 Abbates Canonicorum Regularium, & ſimilium Canonicorum S. Auguſtini, gaudent Juriſdictione Epiſcopali, quamvis ſint veri Religioſi, partes & membra ſuæ Religionis, tt. 15. q. 7. n. 2. f 381
II 2 Abbates non poſſunt promovere ad ordines ſuos Novitios, t. 6. q. 24. n. 1. f. 192
II 2 Abbates nulli Epiſcopo ſubjecti, poſſunt dare licentiam Novitiis ad diſponendum de bonis ſuis, t. 7. q. 7. n. 6. f. 199
I 2 Abbatibus Congregationis Caſſinenſis licet uti Baldachino, t. 13. q. 76. n. 1. f. 326

Abbbatiſſa.

II 1 Abbatiſſa electa à majori parte, ſed non confirmata, an poſſit adminiſtrare? t. 7 q. 2. n. 2. f 90
II 1 Abbatiſſæ electio debet fieri per vota ſecreta, ſecùs erit nulla, & irrita, t. 1. q. 8. n. 1. f. 5
II 1 Abbatiſſæ electio poteſt fieri per vota vivæ vocis, ſeu per ſuffragia oretenus expreſſa, dummodò ſecretò præſtentur coram Scrutatoribus deputatis, ibid. n. 2

Abbatia.

I 2 Abbatia, Prioratus, & aliæ Præfecturæ, ſunt propriè beneficia Eccleſiaſticas t. 15. q. 4. n. 1. f 379
I 2 Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſituræ, in quibus non viget Regularis Obſervantia, ab Epiſcopis annis ſingulis debent viſitari. t. 13. q. 66. n. 2. f. 320
II 1 Abbatiæ, & beneficia Monachorum, conferenda non ſunt, niſi Profeſſis, t. 5. q. 1. n. 3. f. 56

Abire.

II 2 Abire, & mori, paria ſunt, t. 7. q. 24. n. 2. f. 203

Abjuratio.

II 1 Abjuratio, etiam de levi inflicta à Sancto Officio, non poteſt dici pœnitentia ſalutaris, t. 5. q. 23. n. 2. f. 65

Abſens, Abſentia.

I 2 Abſentia paucorum, non debet nocere facto à majori parte Univerſitatis, t. 14. q. 15. n. 2. f. 347
I 1 Is, qui Reipublicæ cauſa abſuit, reſtituendus eſt, etiam adverſus eum, qui etiam Reipublicæ cauſa abſuit, ſi aliquid damni ſit paſſus per abſentiam, t 7. q. 19. n. 16. f. 60
II 2 Abſens in loco remoto, non debet vocari ad electionem, t. 6. q. 34. n. 3. f. 195
I 2 Abſentes & Fugitivi afficiuntur cenſuris, t. 13. q. 78. n. 12 f. 327
II 1 Abſentes debent ad electionem vocari, t. 1. q. 18 n. 6. f. 12
II 1 Abſentes, niſi vocentur, videntur contemni, ac deſpici, ibid.
II 1 Abſentes vocati, ſi noluerunt, vel non potuerunt venire, non ſunt computandi inter Vocales, nec poſſunt electionem impedire, t. 2. q. 13. n. 7. f. 29
II 1 Abſentes, moraliter & objectivè poſſunt dici præſentes, t. 4. q. 44. n. 11. f. 54

Abſolvere, Abſolutio.

I 1 Abſolvens à cenſuris non requiritur, ut exactam illarum notitiam habeat, ſed ſufficit, ut ſit dubitans, t. 11. q. 4. f. 79
II 1 Abſolvere à cenſuris, differt à diſpenſare ſuper irregularitate, t. 1. q. 31. n. 4. f. 23
I 2 Abſolvere a caſibus, & excommunicationibus Papalibus publicis, & notoriis, an ſit licitum, tempore Jubilæi, vel virtute Bullæ Cruciatæ, aut vi Privilegiorum? t. 4. q. 33. n. 9. & q. 34. n. 1. f. 172. & tom. 2. p. 1. t. 1. q 31. f. 23
I 2 Abſolvere excommunicatos, non ſpectat ad Regulares, t. 13. q. 78. n. 1. f. 326
II 1 Abſolvere a caſibus Papalibus, & diſpenſare in omni irregularitate, etiam proveniente ex homicidio voluntario, an ſit licitum Regularibus? vide verb. Prælati Regul.
II 1 Abſolvere à caſibus Bullæ Cœnæ, an liceat Regularibus? t. 11. q. 17. n. 1. & ſeq. f. 127
II 1 Abſolvere à caſibus, & cenſuris Sedi, & Locorum Ordinariis reſervatis, prætextu Privilegiorum, nemini licet, tt. 11. q. 17. n. 5. f. 129
II 2 Abſolvere à cenſuris, vel à caſibus reſervatis, inſcio reſervante, idem eſt, quod illum parvipendere, & deſpicere, tr. 6. q. 17. n. 2. f. 189
II 2 Abſolvere à reſervatis Epiſcopo, in vim Privilegiorum, quomodo ſit intelligendum, t. 6. q. 17. n. 16. f. 191
I 2 Abſolvi à Voto, & à Regula differunt, t. 8. q. 51. n. 6. f. 237
I 2 Abſolutio à cenſuris, non pendet à præſentia abſolvendorū, t. 4. q. 31. n. 1. f. 170. & tom. 2. p. 1. t. 4 q. 44. n. 12. f. 54. & t. 10. q. 24. n. 3. f. 121
I 2 Abſolutio generalis, quæ fit à Prælatis in Capitulo Conventuali, vel Provinciali, aut in magnis Feſtivitatibus, quandoque extenditur ad Religioſos abſentes à Capitulo: immò ad nolentes, ac recuſantes abſolvi, & diſpenſari, tr. 4. q. 31. n. 3. f. 170
I 2 Abſolutio Sacramentalis multa petit, & exigit, tr. 4. q. 31. n. 4 5. ibid.
I 2 Abſolutio in foro conſcientiæ, non impedit proceſſum, nec retardat tractum Juſtitiæ, nec ligat manus Judicis, t 4. q. 30. n. 9. f. 70. & q. 34. n. 4. f. 72
I 2 Abſolutio ad cautelam, non eſt concedenda, niſi parte citata, & viſis actis, t. 10. q. 18. 6. 14. in Decret. f. 156
II 1 Abſolutio, quæ fieri ſolet in die Cineris, Cœnæ Domini, & in magnis Solemnitatibus, quid operatur, tr. 4. q. 44. n. 2. f. 53
II 1 Abſolutio generalis, quæ datur in reſcriptis gratiarum & beneficiorum, multa confert, ibid. n. 1
II 1 Abſolutio Sacramentalis, non poteſt conferri abſentibus, t. 4. q. 44. n. 12. f. 54

II 2 Abſolutio eſt actus juſtitiæ, quo aliqua cauſa, vel judicium terminatur, t.4.q.45.n.9.f.55
II 1 Abſolutio peccatorum poteſt reſervari à Prælatis Regularium, ſed cum cauſa, & limitatè, t.10.q.23.n.1. & ſeq. f.120
II 2 Abſolutio in vim privilegiorum conceſſa, non extenditur ad forum contentioſum, t.6.q.17.n.7.f.190
II 2 Abſolutio data intuitu Bullæ Cruciatæ, Jubilæi, vel Privilegiorum Mendicantium, præcedente ſatisfactione Partis, ſuffragatur, nedum pro foro interno, ſed etiam externo, t.6. q.17. n.13. f.191
II 2 Abſolutio à cenſuris abſolutè exhibita, mox habet effectum ſuum conſumatum, t.6.q.18. n.8. ibid.
I 2 Abſolutiones & Correctiones, interdum fiunt oretenus, ſine proceſſu, & ordine judiciario, t.10.q.30.n.5.f.260

Abutentes.

Abutentes privilegio, ipſo jure, ipſoque facto, ſunt privilegio privati, t.12.q.14. n.8. f.70

Acceptatio.

I 1 Acceptatio, non ſit de ſubſtantia privilegii, t 2.q.6. n.1. f.26
I 1 Acceptatio Privilegii tacitè facta, ſufficit ad valorem privilegii, ibid.
I 1 Acceptatio Privilegii per Nuncium facta ad id ſpecialiter deputatum, an ſufficiat? t.2.q.7.f.27

Acceptio Perſonarum.

II 1 Acceptio perſonarũ, quando committitur, t.4.q.25.n.8. f.44

Acceptio, accipere.

II 2 Acceptio rei alienæ ex duplici capite poteſt eſſe injuſta, t. 1. q.15. n.7. f.142
I 2 Ultima acceptio rei alienæ, complens materiam notabilem, an in omni caſu ſit peccatum mortale? t.15.q.22.f.391
I 2 A ſponte dante licet accipere, t.13.q.90.n.1.in fin.f.335
I 2 Accipere pecunias ad cenſum, pro extinctione priorum cenſuum Eccleſiæ, non licet ſine aſſenſu Apoſtolico, tr. 14. q. 74. f.369
II 1 Accipiens contra juſtitiam commutativam, tenetur reſtituere, t.1.q.23.n.5.f.17

Acceſſio.

I 2 Acceſſio damni ad præcedentia eſt mortalis, tr. 15. q. 20. n.6. f. 388

Acceſſorium.

I 1 Acceſſorium ceſſat, ceſſante principali, t.7.q.19. n.6. f.59
I 2 Acceſſorium ſequitur naturam ſui principalis, t. 8. q. 51. n. 6. f.237. t.12. q.21. n.2.f.192. & t.14. q. 67. n.4. f. 366. & tom.2.p.1.t.7.q.12.n.1.f.94. & tom 2. p.2.t.2.q.13. n.6.f. 156. & t.7.q.21 n.7.& 8. f.203

Acceſſus.

I 2 Acceſſus in Romanam curiam eſt vetitus Regularibus. Vid. verb. Ire Romam, & verb. Bulla Sixti V.

Accidens, Accidentalis.

II 1 Accidens deficit, deficiente ſubſtantia, t.7.q.12.n.3.in fin.f.94
I 2 Accidentalis mutatio non lædit ſubſtantiam, tr. 8. q. 51. n. 7. f.237

Accingendus.

II 2 Accingendus de brevi, habetur pro accincto, t.1.q.18. n.3.f. 145. & t.6.q.19.n.1. f.191

Accolythus.

II 2 Accolythi, licèt ſint perſonæ Eccleſiaſticæ, tamen non tenentur continentiam ſervare, t.15. q.6. n.2. f.279

Accuſatus.

II 2 Accuſatus, aut inquiſitus de crimine, an dicatur crimonoſus? t.2. q.12. n.1 f.156

Acquiſita.

I 2 Acquiſita per Profeſſum, cedunt ſuô Conventui Originali, ſicut quæſita per Servum, quæruntur ſuo Domino, & per Filium ſuo Patri. t.5.q.64.n.3 f.196

Acta.

I 2 Acta originalia proceſſuum primæ inſtantiæ, ad Judicem appellationis Notarius mittere non cogitur, t.10.q.18.§.12. in Decret. f.256
I 2 Acta originalia, terminata cauſa, remittenda ſunt ad Ordinarium, ut in ejus Archivio conſerventur, t. 10. q.18. §. 12. in Decret. ibid.
I 2 Acta in Regulares exemptos facta per Epiſcopum, ſunt nulla, & irrita, t.13.q.26.n.10.f.304
I 2 Acta facta coram Judice Laico, non probant, nec quidem faciunt judicium coram Eccleſiaſtico, t.13.q.55.n.2. f.316
I 2 Acta facta coram Judice Laico, juvant, & ſerviunt, ad finem examinandi Clericum coram Eccleſiaſtico, ibid. n.5
II 1 Acta unius fori, non probant, nec obligant in alieno foro, tr.4. q. 29. n. 13. f. 48
II 2 Acta juriſdictionis, facta ab excommunicato publico, & manifeſto, ſunt irrita, tr.11. q.24.n.1. f.245

Actio, Agere.

I 2 Actio non datur in jus extinctum, t.5.q.67.n.1.f.197. & to. 2.p.1.t.4.q.18.n.4 f.43 & tom.2.p.2.t.8. q. 6. n.4. f.211
I 2 Actio ſemel extincta, non reviviſcit, t.5.q.70 n.1. f.198. & tom.2.p.1.t.7.q.17.n.3. f.96
I 2 Actio nulli competit contra Monachum, t.12.q.13.n.1.f.2[illegible]
I 2 Actio & paſſio non cadit ſimul in eodem ſubjecto, tr 13 q. 54. n. 1. f. 316
I 2 Actio datur, & pœna imponitur pro furto unius gallinæ, quæ eſt res modica, tr.15. q.19. n.37. f.388
II 2 Inanis eſt actio actoris, quam rei conventi excludit [illegible] tr.13. q. 22. n. 12. f.268
I 2 Actiones & jura Monaſterii dicuntur bona incorporalia, [illegible] 14. q.57. n. 8. f. 363
I 2 Agendum nihil eſt, niſi ſit utile, vel neceſſarium, tr. 1[illegible] q. 9. n. 2. f. 344
I 2 Agere malè, & non agere, paria ſunt, tr.5.q.52.n.[illegible]
II 2 Agere de Voto ſolemni, ad ſolum Pontificem ſpectat, [illegible] q.41.n.4.f.258

Actor.

I 2 Actor ſequitur forum Rei, t. 17. q.11. n.5. f.401
I 2 Actore ceſſante, ceſſat judicium, t.7.q.11.n.12. f.112

Actus.

I 1 Actus contrarius privilegio, ad hoc, ut ei præjudicet, [illegible] eſſe voluntarius, in tempore debito, efficax, & p[illegible] lius, cujus eſt privilegium, t.12. q.12. n.5 f.99
I 2 Actus tantò cenſetur dignior, quantò tendit ad publicam utilitatem, tr.5. q.35. n.7. f.184
I 2 Actus & potentia inter ſe differunt, t.1[illegible].q.36. n.6. f.[illegible]
I 2 Actus promittendi in Religioſis ſubditis, non eſt [illegible] rius, nec Deo acceptus, donec Superior conſentiat, [illegible] q. 9. n.1. f. 288
I 2 Actus eſt quoddam generale verbum, quod comp[illegible] ea, quæ verbis & re aguntur, & interdum accipitur [illegible] cto, tr.13.q.49.n.1. f.311
I 2 Actus agentium non operatur ultrà intentionem [illegible] & tom.2. p.2. t.11.q.34.n.10.f 248
I 2 Actus humanus deliberatus quid ſit? tr. 1[illegible] q[illegible] fol. 311
I 2 Actus humanus non eſt punibilis, ceſſante voluntate [illegible] rata delinquendi. t.13. q.49. n.3. ibid.
I 2 Actus nullus, nullum producit effectum, t 13 q [illegible] 316. & tom.2.p.2.t.6.q.3 n.2. f.185
II 1 Actus contrarius diſpoſitioni Juris, eſt nullus, t[illegible] n. 5. f. 5
II 1 Actus, ad hoc, ut dicatur capitulariter factus, multa [illegible] t.2.q.4.n.1. & ſeq. f.26
I 2 Quando aliundè actus eſt irritus, non eſt neceſſaria [illegible] clauſula annullativa contractus, tr. 5. qu. [illegible] fin. f. 178
II 1 Actus conſcientiæ, quid ſit? t.4.q.23. n.10. f.44
II 1 Actus Ordinis Sacerdotalis, de ſe primò eſt d[illegible] conficiendi Sacramenta, & illa diſpenſandi, [illegible] n. 7. f. 63
II 1 Actus factus contra legem eſt nullus, t.12. q.9. n.[illegible] tom.2.p.2.t.8.q.12. n.3. f.217
II 1 Actus factus contra formam, non poteſt ſuſtineri [illegible] 10. n. 12. f.134
II 2 Actus corruit, & non valet, ex defectu poteſtatis, [illegible] 4. n. 2. f.137
II 2 Actus à principio nullus, per ſubſequens tempus non [illegible] tur, t.1.q.7.n.6. in fin. f.138
II 2 Actus quilibet poteſt fieri per Procuratorem [illegible] prohibitus, t. 10. q. 3. n.2. f. 230
II 2 Actus invalidus ex aliqua lege poſitiva, poteſt per [illegible] torem validari, t.12.q.27. n.3. f.256
I 1 Actus bini vel trini, legi latæ contrarii, inducunt [illegible] dinem, & enervant legem, Principe tamen ſciente, [illegible] cente, t.1.q.18.n.3.in fin.f.11. & q. 19. n.7 f.12
I 1 Actus ad hoc, ut inducant conſuetudinem, debent [illegible] certa ſcientia, frequentes, & voluntarii, tr. 1. q. [illegible] 4. fol. 13
I 1 Actus præfati ad inducendum conſuetudinem, debent fieri cum intentione inducendi conſuetudinem legalem, t. 1. q. 22. n. 3. ibid.
I 2 Actus momẽtanei nõ ſunt in cõſideratione, t.[illegible].q.9.n.1.f.[illegible]
I 2 Actus juriſdictionales poſſunt delegari, t.13. q.75.n.1.f.335. & tom. 2.p.2.t.7.q.7.n.4.f.199
I 2 Actus Juriſdictionales Epiſcopi nequeunt peragi in Eccleſiis Regularium invito Prælato Monaſterii, t.13.q.8[illegible] n.1.f. 328. & tom.2. p.2.t.13.q.20.n.2.f.267
I 2 Actus virtuoſi, & meritorii, multi ſunt, t.15.q.12.n 8 f.38[illegible]
II 1 Actus geſti per Decuriones, & Electores, extra Conc[illegible] legitimè congregatum non dicuntur capitulares, nec eſſe Univerſitatis, t.2.q.4.n.5. f.26
II 1 Actus, qui fiunt a Miniſtro inhabili, tamen occulto, aut tolerato, ſunt rati, & validi, ob bonum publicum, t. 4. q 10. n. 2. f. 48

II 1 Actus

Rerum Notabilium.

II 1 Actus ordinis, ad quos exequendum ſpecialis poteſtas traditur ordinato, quinam ſint? t.5.q.25.n.21.f.62

I 1 Quot actus requiruntur ad fundandum Conſuetudinem, t.1.q.18.n.3.in fin.f.11.& q.19.n.7.f.12

I 1 Quot actus requiruntur, ad hoc, ut fiat conſuetudo legalis, quæ legem poſſit abrogare.t.1.q.21.n.1. & ſeq.f.12

I 1 Quales debeant eſſe actus, ad hoc, ut conſuetudo legem abroget,& jus inducat,t.1.q.12.n.1. & ſeq.f.13

Adam.

II 1 Adam fuitne Princeps,& toti' Orbis Dominus?t.8.q.16.f.104

Adjectio.

I 2 Adjectio pœnæ actui interdicto, eſt ipſo jure nulla, tr. 11. q. 44. n. 1. f. 282

Adire.

I 2 Adire Superiorem ob injuſtum gravamen, habet vim appellationis, t.7. q.11. n. 2. f.211

Adminiſtratio, Adminiſtrator.

II 2 Adminiſtrare Sacramenta in pompa Eccleſiæ, eſt actus Juriſdictionalis, t.13.q.20. n. 2. f. 267

I 2 Adminiſtratio Euchariſtiæ eſt prohibita Regularibus, t. 8. q.61.n.1.f.239

I 2 Adminiſtratio bonorum Monaſteriorum Monialium, etiam Regularibus ſubjectarum, à quo examinanda eſt? tr. 13. in Bull. Gregor. 4. 5. f. 337

I 2 Adminiſtratio bonorum Monaſterii, ad ejus ſolos Officiales pertinet, t.15.q.23. n.1. f.391

II 1 Adminiſtratio rerum Eccleſiæ unicuique datur ad utilitatem, & commodum Chriſtianæ Reipublicæ, tr 4.qu 25.n.6.f.44

II 2 Adminiſtratio Oblationum, & eleemoſynarum, non eſt Eccleſiaſtica, ſed laicalis, t.13.q.26.n.3.f.270

I 2 Adminiſtratores bonorum noſtri Regalis Monaſterii S. Dominici Civitatis Neap. viſitantur, t 10.q.35.n.8.f.261

Admiſſus.

II 2 Admiſſus in Religionem invalidè, non gaudet privilegiis Profeſſorum, t.15.q 4 n.8.f.279

Adoptans.

II 1 Adoptans quem in filium ipſum præcedat ætate annorum decem,& octo, aliàs adoptio eſt nulla, t.5.q.8.n.8.f.58

Adventitium.

II 2 Quod Laicis eſt adventitium, Clericis eſt quaſi Caſtrenſe, t.7.q.31.n.5. in fin. f. 10

Adverbium.

I 1 Adverbia hæc, *omninò, penitùs, ſtatim, nulla poſtpoſita mora, mox, illicò*,& ſimilia, quid important, t.1.q.33.n.4.f.20

Ædificare, Ædificium.

I 1 Ædificare Monaſteria Religioſorum, an ſit meliùs, & Deo acceptius, quàm Eccleſiam ſecularem conſtruere? vid. verb. Monaſt.

I 1 Ædificio futuro poteſt imponi gravamen, & ſervitus, tr. 5. q. 5. n. 2. f. 37

I 2 Ædificia nova quomodo conſtruenda ſunt in Domibus, & Eccleſiis Religioſorum, t.1. q.7.n 4.f.128

I 2 Ædificia Secularium non poſſunt erigi propè Conventus Virorum, vel Fœminarum, & erecta debent deprimi, vel in altum extolli, abſque feneſtris, ne Fratres, aut Moniales videantur in ſuo Clauſtro, & Viridario, tr. 2. q. 12. n. 1. & ſeq. f. 148

Æquitas.

I 1 Æquitas judicandi procedit ſecundùm jus gentium, & naturæ, t. 8. q. 1. n 8.f.61

Æs alienum.

II 2 Ære alieno gravati, vel reddendis rationibus obnoxii, prohibentur Religionem intrare, t.2. Conſtit.1. Sixti V. f.146.& t.3.q.13. n. 1. & ſeq. f 162

Ætas.

II 2 Ætas Profitentium, ad validè profitendum, ad minus debet eſſe ſexdecim annorum, t.9.q.5.n.3.f.131

Affectus.

II 2 Affectus interdum ſine effectu punitur, tt. 13. q. 16. n, 3. in fin. f. 199

Ager.

I 2 Ager Eccleſiæ vendi poteſt, ut alter melior ematur, tr. 14. q. 9. n. 8. f. 345

Albigenſes.

I 2 Albigenſes Hæretici, nocte & die obmurmurant, & acriter latrant contra veritatem Auguſtiſſimi Sacramenti Altaris, t.13.q 82.n.6. f.329

Alienare, Alienatio.

I 2 Alienans bona Eccleſiæ ſine juſta cauſa, vel ſine licentia Papæ, aut ſine juris ordine, peccat mortaliter, & contractus alienationis erit nullus, t.14.q. 9. n. 1. f.314

I 2 Alienans bona Eccleſiæ, etiam reſervato aſſenſu Apoſtolico, ſi tradiderit poſſeſſionem ante prædicti aſſenſus impetrationem, incidit in pœnas Paulinæ, t.14.q.25 n.5. f.350

I 2 Alienantes bona Eccleſiæ ſine licentia, an incurrant in excommunicationem latam contra uſurpantes? tr. 14. q. 91. n. 2. & ſeq. f. 375

I 2 Alienare prohibitus, non cenſetur prohibitus locare, t. 2. q. 10.n.3.f 147. & t.14.q.1.n.6.f.340

I 2 Alienare res, & bona Eccleſiæ univerſalis, non licet ſine licentia Papæ, nec quidem vendere, aut commutare, t. 5. q. 26. n. 5. f. 182

I 2 Alienare bona Monaſterii, nulli Regularium licet, inconſulto Romano Pontifice t.11.q.48.n.2.in fin. f.284

I 2 Alienare in caſibus à jure permiſſis, an ſit licitum, inconſulto Romano Pontifice? t.14.q.23.n.2.& ſeqq.f 349

I 2 Alienare prohibitus, an poteſt permutare, tr. 14. qu. 85. n. 4. f.373

I 2 Alienatio perſonæ, major eſt, quàm rei, t.5.q. 9.n.6. f.175

I 2 Alienatio rerum Eccleſiaſticarum, non debet fieri ſine conſenſu Capituli, t.5. q. 13. n.2. f.177

I 2 Alienatio quid ſit, & quotuplex? t.14. q.1.f 339

I 2 Alienatio, largè & impropriè ſumpta, amplectitur pignus, hypothecam, emphyteuſim, conductionem, venditionem, & ſimilia, t.14. q 1. n.7. ibid.

I 2 Alienatio bonorum ſtabilium Eccleſiæ, quonam jure ſit prohibita? t. 14. q.2. ibid.

I 2 Alienatio rerum immobilium Eccleſiæ, ad hoc ut validè fiat, duo copulativè exigit, t.14. q. 9. n. 1. f. 344 & q 24. n. 3. f. 350

I 2 Alienatio rei Eccleſiæ, non dicitur utilis, ubi Eccleſia recipit tantum, quantum dimiſit, t.14. q.9. n.11. f.345

I 2 Alienatio rei Eccleſiæ, quando dicitur utilis, ibid.

I 2 Alienatio facta ab Eccleſia, ut recedatur à lite, non dicitur utilis, ibid. n. 11. in fin.

I 2 Alienatio bonorum immobilium Eccleſiæ, facta ſine conſenſu Capituli, eſt irrita, & nulla, t.14.q. 12. n.1.f.346

I 2 Alienatio, quando dicitur neceſſaria? t.14.q.22.n.2. f.349

I 2 Alienatio rei Eccleſiæ poteſt eſſe multiplex, tr. 14. q. 27. n. 9. f. 351

I 2 Alienatio rei Eccleſiæ cum pacto de retrovendendo, non poteſt fieri ſine ſolemnitate.t.14 q 62. f.365

I 2 Alienatio prohibita extra familiam, non dicitur prohibita in filiam nuptam, t.14.q.86. n.1.f.373

I 2 Qui alienationem prohibitam habet, ſi patiatur contra ſe præſcribi, alienare videtur, t.14.q.31.n.3. f. 353

I 2 Alienatione ſimpliciter prohibitâ, cenſetur prohibitus omnis actus, per quem alteri quæritur jus aliquod in re, t.14.q.44. n.1. f.345.& q.84. n.2. f.372

Aliena, Alienum.

I 2 Alienas res poſſidere non licet, invito Domino, tr. 15. q. 14. n. 6. f. 384

I 2 Alienum injuſtè acceptum, ſi in ſe ſit notabile, ſub mortali eſt reſtituendum, t.15.q.20.n.5. f 388

Alimenta, Alimentari.

I 2 Alimentari abſque penuria, commodè aut competenter quid ſit? t.2 q.18.n.1.f.151

I 2 Alimenta de jure debentur Religioſo tranſlato in aliud Monaſterium, ob demerita,& culpas, t 5 q.61.n.14.f.195

I 2 Alimenta exhibita Monacho infirmanti extra Monaſterium, ſunt repetenda ab eodem, tr 6. q.16. n.12. f.204

I 2 Alimenta denegantur Apoſtatis, fugitivis, contumacibus, refractariis, & inobedientibus, ibid. n. 13

I 2 Alimenta naturali jure debentur, t.11 q.11.n.4.f.~~216~~ 271.& expirant, ſequuta morte legatarii, t.12.q.27.f.293

I 2 Alimenta legata Monacho ad certum tempus an extinguantur morte legatarii, præfixo tempore non finito? t. 12. q. 27. per totam, f. 293

I 2 Alimenta, an debeantur Monacho accuſanti ſuum Abbatem? Vide verb. Monaſterium.

Allegans, Allegatio.

I 1 Alleganti, privilegium non eſſe in uſu, incumbit onus probandi, t.7.q.18. n.9. f.58

I 1 Allegantes cauſam ignorantiæ notitiæ legis non audiuntur, t.1.q. 16. n.15.f.9

I 1 Allegatio partis non facit jus, t.5.q.5.n.9.f.37

Alliciens.

II 2 Allicere aliquem ad Religionem intrandum, an ſit licitum, & meritorum, vide verb. inducere.

Alphonſus.

II 1 P. *Alphonſus* de Leone defenditur, & laudatur, t. 4. q. 45.n. 116. & ſeq. f. 55

Altare.

I 1 Altaris miniſteria, non niſi per conſtitutos in ordinibus exercentur, t.11. q.16. n.17. f.87

I 2 Altari qui ſervit, de altare vivere debet, t.12.q.25.n.1.f.292

Alternativa.

II 1 Alternativa, regulariter debet concedi à Sancta Sede, & ejus ſpeciali authoritate fulciri, t.1.q.32.n.2.f.25

II 1 Alternativa in Ordine Prædicatorum poteſt conſtitui, fieri, & approbari per Capitula Generalia, ibid. n. 3

Index

II 1 Alternativæ plures practicantur in Ordine Prædicatorum, ibid. n. 4

Ambitio, Ambitioſus.

I 2 Ambitio ſovenda non eſt, ſed extirpanda, t. 12. q. 29. n. 2. f. 293

II 1 Ambitioſus magis eſt, qui quærit, aut rogat pro ſuffragiis, quàm qui tantum electioni de ſe fiendæ conſenſit. t. 1. q. 11. n. 1. in fin. f. 7

Amens.

II 2 Amens ſi per multum temporis, in Religione ſteterit, & poſtmodum ad mentem veniat, & profeſſionem petat, an ſit admittendus? t. 1. q. 7. n. 6. f. 138

II 2 Amentes & Furioſi non poſſunt ad Novitiatum admitti, t. 1. q. 7. n. 5. ibid.

II 2 Amentes & Furioſi non poſſunt validè matrimonium contrahere, t. 3. q. 3. n. 2. f. 57

II 1 Amentes perpetuò, naturali jure ſunt irregulares, t. 5. q. 38. n. 13. f. 78

Amoventes.

I 2 Amoventes, Lacerantes, aut quomodolibet Cedulones ab Epiſcopo Loci affixos, deturpantes, ſunt ipſo facto excommunicati, t. 13. q. 29. n. 1. f. 305

Angelus.

II 2 Angelus Sathanæ, ſæpe in lucis Angelum ſe transformat, & quare? t. 1. q. 9. n. 4. f. 139

II 1 Angeli habent dominium, tam reſpectu ſuarum operationum naturalium, quàm aliarum rerum corporalium, in Orbe poſitarum, t. 8 q. 9. n. 5. f. 100

II 1 Angeli habent curam Populorum, reſpectu quorum vocantur Principes & Domini, ibid.

Anima.

I 2 Omnis anima, poteſtatibus ſuperioribus ſubjecta eſt, tr. 13. q. 85. f. 332

Animal.

I 2 Animal unumquodque, naturali lumine, ſeipſum diligit, & in optimo ſui generis ſtatu conſervari cupit, t. 10. q. 32. n. 2. f. 260. & tom. 2. part. 1. t. 6. q. 22. n. 3. f. 87

I 2 Animalia Regularium, ſi inveniantur in paſcuis alienis damnum inferre, an poſſint licitè à Laicis carcerari, & detineri? t. 17. q. 13. n. 4. f. 402

Animus.

I 1 Animus obligandi ſe, & poſteros, quomodo cognoſcitur, maximè ſi actus ſint ſimiles, & ignoretur, an fiant ex obligatione, vel ex devotione, aut amicitia? t. 1. q. 22. n. 2. f. 14

I 1 Animus Principis non magis verbo, quam facto declaratur, tr. 2. q. 10. n. 2. f. 28

I 2 Animus ad crimen Apoſtaſiæ requiſitus, debet eſſe effectuatus, & quomodo, t. 6. q. 3. n. 1. f. 199

I 2 Animus laicaliter vivendi ad Apoſtaſiam requiſitus, probatur ex habitus dimiſſione, t. 6. q. 3. n. 4. ibid.

I 2 Animus eundi ad Superiorem, ob illatum gravamen, vel metu futuri gravaminis, excludit rationem formalem Apoſtaſiæ. t. 7. q. 11. n. 5. f. 212

I 2 Animus revertendi, vel non revertendi in Religionem, probatur ex multis conjecturis, ibid. n. 6

II 2 Animus, civē facit, nō autē aſſiſtēria corporis, t. 6. q. 1. n. 1. f. 184

II 2 Animus perpetuò habitandi, probatur ex translatione majoris partis fortunarum, t. 6. q. 1. n. 4. f. 184

II 2 Apud Deum attenditur animus, non autem opus externum, t. 11. q. 13. n. 2. f. 242

Annexa.

I 2 Annexa ſpiritualibus, ſunt in duplici ordine, t. 14. q. 78. n. 5. & 6. f. 370.

Annus.

II 2 Annus Novitiatus in Novitiis parvulis, quomodo practicetur in Ord. Præd. t. 1. q. 7. n. 4. & ſeq. f. 138

II 2 Annus probationis Novitiorum, currit de puncto ad punctum, & de momento ad momentum, t. 7. q. 9. n. 2. f. 199. & t. 9. q. 4. n. 1. f. 131

II 2 Annus Probationis, & Profeſſio Religioſa, debent fieri neceſſariò, & omninò in Locis, & Domibus deſignatis, & non alibi, ſub pœna nullitatis, t. 8. q. 6. n. 5. f. 212

II 2 Annus probationis, an dicatur expletus, & integer ad validè profitendum, ſi ei deſit una dies, vel una hora, aut duo inſtantia? t. 9. q. 5. n. 1. & ſeq. f. 220

II 2 Annus probationis debet eſſe annus à Republica taxatus, politicus, & civilis, t. 9. q. 6. n. 3. f. 221

II 2 Annus probationis, an ex Privilegio poſſit eſſe interpellatus? t. 9. q. 11. n. 1. & ſeq. f. 223

II 2 Annus probationis, an poſſit peragi foris, & completi extra ſepta Monaſterii, ſaltèm ex legitima cauſa, & retento habitu, & de licentia Prælati? t. 9. q. 12. n. 1. f. 224

II 2 Annus probationis, an debeat fieri ſimpliciter in habitu Regulari? t. 9. q. 14. n. 1. & ſeq. f. 225

II 2 Annus probationis, an ex juſta cauſa poſſit à Prælato Novitiorum prorogari? t. 9. q. 18. n. 1. & ſeq. f. 226

II 2 In anno Biſſextili, an duo dies computentur pro uno ad integritatem anni Novitiatus? t. 9. q. 6. n. 1. f. 221

I 1 Anno Jubilæo quinque præcipuè vetantur Regularibus, t. 13. q. 16. n. 1. f. 107

II 2 Anni, & dies ſunt computandi, ſecundùm ritum, & uſum Eccleſiæ, t. 9. q. 6. n. 5. f. 221

Annuus Cenſus.

I 2 Annuus Cenſus non poteſt conſtitui, niſi ſuper re immobili, t. 14. q. 57. n. 1. f. 362

I 2 Annuus Cenſus poteſt ſubmitti Gabellis, 363

I 2 Annui Cenſus, Actiones, & Jura, non poſſint alienari inconſulto Papa? t. 14. q. 57. f. 362

I 2 Annui Cenſus inter immobilia computantur, ibid. n. 1

I 2 Annui Cenſus nō præſcribuntur, niſi ut bona immobilia, 363

Annuus redditus.

I 2 Annui redditus, ſeu Cenſus Eccleſiaſtici, an poſſint diminui, vulgò *Calare*, ſine aſſenſu Apoſtolico? t. 14. q. 58. ibid.

Antoninus.

I 2 *P. Antoninus Diana* laudatur t. 8. q. 50. n. 6. f. 235. t. 13. q. 20. n. 6. in fin. f. 301. & tom. 2. p. 2. t. 6. q. 6. n. 1. f. 186

Antonius.

I 2 *D. Ant. Ricciullus* laudatur t. 13. q. 70. n. 5. f. 323

Apes.

II 1 Apes, Grues, & ſimilia, ſemper ſibi provident de capite, quod forma corporis, & virium fortitudine cæteris præſtat, tr. 5. q. 3. n. 2. f. 56

Apices.

I 1 Apices, & ſubtilitates juris ſunt de jure poſitivo, tr. 2. q. 1. n. 8. f. 61

I 2 Apices juris dicuntur omnes illi actus, qui potius reſpiciunt ſubtilitatem, quàm facti veritatem, t. 10. q. 30. n. 7. f. 260

II 2 Apices juris, inter Regulares nō ſervantur, t. 4. q. 3. n. 13. f. 175

Apoſtaſia, Apoſtata, Apoſtatare.

I 2 Apoſtaſia, quæ ſolet examinari in foro exteriori, duo copulativè exigit, t. 5. q. 34. n. 13. f. 183

I 2 Apoſtaſia, quæ, quotuplex, & unde dicatur, t. 6. q. 1. f. 198. & tom. 2. p. 2. t. 15. q. 5. n. 1. f. 279. & t. 16. q. 7. n. 7. f. 282

I 2 Apoſtaſia à Religione conſiſtit in retroceſſione ab illa, cum animo non amplius redeundi in eam, etſi fiat cum habitu, vel ſine habitu, tr. 6. q. 2. n. 3. f. 198. & tom. 2. p. 2. t. 8. q. 12. n. 1. f. 124

I 2 Apoſtaſia a Religione, ob tot ſcandala, & infamiam contractā, eſt digna omni pœna, & vituperio, t. 6. q. 19. n. 4. f. 205

I 2 Apoſtaſia ab Ordine, nedum eſt delictum grave, ſed graviſſimum t. 8. q. 6. n. 3. f. 219

I 2 Apoſtaſiæ fundamentum eſt peccatum mortale, tr. 6. q. 3. n. 2. f. 199

I 2 Apoſtaſiæ tempus debet eſſe notabile, ad hoc, ut in foro externo puniatur. t. 6. q. 4. n. 3. & 4. ibid.

I 2 Apoſtata ſtans in Seculo, vel alibi extra ſepta ſui Conventus, tenetur ad Officium divinum ſui Ordinis, tr. 5. q. 34. n. 6. f. 183

I 2 Apoſtata, & Fugitivus, ſunt requirendi, non autem exterminandi, t. 5. q. 52. n. 6. f. 192

I 2 Apoſtata de Jure communi, ob ſolam Apoſtaſiam, non eſt excommunicatus, t. 6. q. 14. n. 1. f. 203

I 2 Apoſtata & Fugitivus, ſi poſt monitionem renuat reverti, poteſt per ſuum Prælatum in omni loco, & ubicunque incarcerari, t. 6. q. 17. n. 1. f. 204

I 2 Apoſtata in Apoſtaſia, Ordines ſacros ſuſcipiens, fit ſuſpenſus à Divinis, adeò, ut nec reverſus in Religionem poſſit in illis adminiſtrare, t. 6. q. 20. n. 1. f. 206

I 2 Apoſtata ſemper erit Regularis, dum manet in eo ſtatu, ibid. n. 6

I 2 Apoſtata, durante ejus apoſtaſia, non gaudet Privilegiis ſuæ Religionis, ibid. n. 9. Et delinquens extra clauſtra, amittit privilegium exemptionis, ibid. n. 11

I 2 Apoſtata poteſt ab Epiſcopis incarcerari, & reduci ad Clauſtra, n. 12. & à ſuis Superioribus excommunicari, capi, ligari, & tradi carceri, ibid. n. 14

I 2 Apoſtata ſuſcipiens Ordines in apoſtaſia, incidit in irregularitatem, à qua non poteſt diſpenſari, nec abſolvi, niſi à Romano Pontifice, t. 6. q. 21. n. 2. ibid.

I 2 Apoſtata non poteſt doctorari, neque Judex fieri, tr. 6. q. 24. n. 1. f. 209

I 2 Apoſtata eſt infamis, t. 6. q. 24. n. 7. ibid.

I 2 Apoſtata omnis eſt fugitivus à Religione, ſed non è contra, t. 7. q. 1. n. 2. ibid.

I 2 Apoſtata ab Ordine, differt ab apoſtata, ab Obedientia, tr. 7. q. 23. n. 3. f. 215

I 2 Apoſtata, qui per multos annos permanſit in excommunicatione, eſt de Hæreſi ſuſpectus, t. 8. q. 43. n. 1. f. 233

I 2 Apoſtatæ ſingulis annis ſunt requirendi, ac revocandi à Superioribus ſuis, t. 6. q. 15. n. 1. f. 203

I 2 Apoſtatæ & fugitivi, etiamſi habitum Regularem deferant, debent ab Epiſcopo loci incarcerari? t. 6. q. 15. n. 1. f. 203

I 2 Apoſtatæ hinc inde diſcurrentes, magnum inferunt ſcandalum, t. 6. q. 15. n. 1. in fin. ibid.

I 2 Apo-

Digitized by Google

I 2 Apoſtatæ recuſantes reverti, debent excommunicari, & ita publicè denunciari, ibid.

I 2 Apoſtatæ ſponte revertentes, ſub qua forma, & praxi ſunt recipiendi? t.6 q.18. f.204

I 2 Apoſtatæ, & Fugitivi, ſi ultrò revertantur, ſunt benignè recipiendi, ſalva tamen Regulæ diſciplina, t. 6. q.19. n. 1. & ſeq. f. 205

I 2 Apoſtatæ ſuſpenduntur perpetuò ab omni exercitio cujusvis Ordinis Eccleſiaſtici, t.6.q 20.n.5.f.206

I 2 Apoſtatæ incurrunt inhabilitatem perpetuam ad omnes gradus, & beneficia, n.7.& ubi fuerunt reverſi, manent inhabiles, etiam in foro conſcientiæ, n. 8

I 2 Apoſtatæ, à quo ſunt abſolvendi, & diſpenſandi à pœnis apoſtaſiæ? t.6.q 21. n.1.ibid.

I 2 Apoſtatæ, juſſu Pauli Quarti ſunt nimis affligendi, & caſtigandi, t 6.q.23. n.7. & 8. f. 208

I 2 Apoſtatarum pœnæ, multæ ſunt, t.6.q 20.n 1.f.206

I 2 Apoſtatarum bona, & Fugitivorum Religioſorum, morientium in ſeculo, ſpectant ad Cameram Apoſtolicam. Vide verb. Camera Apoſtolica

I 2 Apoſtatas recipientes, retinentes, aut occultantes, dant in multas pœnas, t.6.q 22.n.1. f.207

I 2 Apoſtatandi formalitas in quo conſiſtit? t.5.q.34.n.6. f.183

I 2 Apoſtatare eſt recedere a ſubſtantialibus Regulæ, ibid.n 8

I 2 Apoſtatare non dicuntur, ſi Novitii, Oblati, Tertiarii, & Bizochæ habitum dimittant, & matrimonio copulentur. Vid. verb. Novitii.

I 2 Apoſtatare a fide ſuperat omne malum, t.6 q.22. n.6.f.207

Apoſtolus.

I 2 Apoſtoli verè & propriè fuerunt Religioſi, t 3.q 9. n.1. f.155

I 2 Apoſtoli ſunt Eccleſiæ fundamenta, & Prælati cæterorum Eccleſiaſticorum, t.13.q.85.n.2 f.330

I 2 Apoſtoli habuerunt denarios, & invigilarunt pro ſuſtentatione pauperum, t.13.q 85.n.15. f.332

II 3 Apoſtoli, propriâ auctoritate multa inſtituerunt pro Eccleſiis ſibi commiſſis, t.5.q.54.n.2. f.73

II 3 Apoſtoli fueruntne Monachi, vel vixerunt vitam tantum Monachalem? t.10. q.1.n.2. f.109

II 4 Apoſtoli cum eſſent Judæi, facti ſunt Chriſtiani, t.3. q. 14. n. 4. f. 170

I 2 Multa ab Apoſtolis fuerunt omiſſa, quæ remanſerunt exequenda, & ordinanda a ſuis ſucceſſoribus, t. 13. q. 85. n. 21. f. 332

Apoſtoli.

I 2 Apoſtoli ſunt petendi ad finem appellationem proſequendi, t.10.q. 4.n.1. f. 251

I 2 Apoſtoli ſunt literæ dandæ ab eo, à quo fuit appellatum, ad eum, qui de appellatione cogniturus eſt, tract.10. qu. 6. n. 3. f. 252

I 2 Apoſtoli ſunt multiplices, alii dimiſſorii, alii refutatorii, alii conventionales, & alii teſtimoniales, ibid. n 3

I 2 Apoſtoli ſub qua forma verborum ſunt concedendi? ibid.n.5

Appellans, Appellare, Appellatio.

I 1 Appellans ſine gravamine, Judicem a quo appellat, graviter offendit, & gravat, t.9.clauſ.5.n.7 f.70

I 2 Appellans ſi ſit Monachus, non tenetur in ſua appellatione gravamen exprimere, t.7 q. 11. n.4.f.211

II 3 Appellans ad proſequendum habet annum, & ex cauſa biennium, niſi Judex moderetur, t.10.q.6.n.2. f.252

I 2 Appellans tenetur Apoſtolos petere, & appellare coram Judice infrà certum tempus, t.10. q.6.n.3. & 4. ibid.

I 2 Appellans, ſuis expenſis tenetur producere acta, t. 10. q. 7. n. 2. ibid.

I 2 Appellans injuſtè, efficitur infamis, & punitur in expenſis, de jure canonico, & ſecundum leges civiles, litem perdit, & punitur in quinquaginta libris argenti, t.10.q.15.n.3 f.254

I 2 Appellans, appellatione pendente debet remanere in eodem carcere, in quo reperitur tempore appellationis, t. 10. q. 18. n.11. in Decret. f.256. & q. 41. n.7.f.265

I 1 Appellantes ſine gravamine, poſſunt puniri à Judice, à quo appellarunt, t.9.clauſ.5.n.7. f.70

I 2 Appellantes ad Sanctam Sedem, non poſſunt impediri, abſque incurſu excommunicationis, tract.10. quæſt.36. per totam, f.262

I 2 Appellantes à Judice Eccleſiaſtico ad Secularem, vel laicam poteſtatem, excommunicantur in Bulla Cœnæ. t.10. q.42. n. 6. f. 266

I 1 Appellare a ſententia interloquutoria, prohibetur à jure. tr.9. clauſ. 5.n. 8.f.70

I 2 Appellare ante ſententiam, & poſt ſententiam, incontinenti, vel ex intervallo, differunt, t.10.q.5. n.3. f.251

I 2 Appellare an poſſit Religioſus? vid. verb. Religioſus.

I 2 Appellare licet omni oppreſſo t.10.q. 15.n.1.f.254

I 2 Appellare non licet, cauſa afferendæ moræ, ne contra eum juſta ſententia proferatur, t.10.q 15. n.2. ibid.

I 2 Appellare à ſententia lata ſecundùm opinionem probabilem, omiſſâ probabiliore, an ſit licitum? t.10. q. 16. per totam, f. 254

I 2 Appellare licet ab arbitrio Judicis, t.10.q.16. n.3. ibid.

I 2 Appellare poſſunt ſinguli, & quilibet de Capitulo pro communi, vel particulari bono, t.10.q.17.n.1.f 203

I 2 Appellare poteſt quilibet contra perſonam certam & incertam, tam in electione ſecuta, quàm facienda, tr. 10.q. 17. n.2. ibid.

I 2 Appellare poteſt extraneus pro damnato ad mortem, ibid.

I 2 Appellare a Judice communiter electo, an ſit licitum? t. 10. q.19. per totam, f. 256

I 2 Appellare licet à declaratione facti notorii t.10.q. 21. n. 5. in fin. f. 257

I 2 Appellare non poſſunt convicti, & ſponte confeſſi, t. 10. q. 22. per totam, ibid.

I 2 Appellare licet ab injuſta carceratione, tr. 10. qu. 25. per totam, f. 258

I 2 Appellare licet, nedum à Decreto torturæ, verùm etiam à comminatione ipſius, t.10. q. 26. n.1. ibid.

I 2 Appellare non licet à pœna, & ſententia legis; ſecùs autem à declaratione pœnæ legis, t.10.q.28. n.1.ibid.

I 2 Appellare non poſſunt Regulares in rebus levibus, & frivolis, ſecus autem in gravibus, & poſt ſententiam diffinitivam, t.10.q.31.n.3.f.260.& 261.q.33.n.2

I 2 Appellare per ſaltum, an aliquando ſit licitum? Vid. verb. Regulares.

I 2 Appellare ad Papam, Sac. Congregat. Legatum de latere, & Nuncios Apoſtolicos, integrum eſt unicuique, etiam omiſſo medio, t.10.q.35. n. 1. f. 261

I 2 Appellare ad Nuncios Apoſtolicos, ſeu Miſſos natos, non licet Regularibus, t.10.q.35.n.15.f.262

I 2 Appellare a Papa ad futurum Generale Concilium, nefas, & iniquum eſt, t.10, q.44.n.1. 266

I 2 Appellare facto, majus eſt, quàm appellare voce, vel ſcripto, t.10.q. 44. n.6. ibid.

I 2 Appellare ad divinum Tribunal, an ſit licitum? tr. 10.q. 45. per totam, ibid.

I 2 Appellare poſſumus a præfixione brevis termini, tr.13. q.57. n.2. f. 317

I 2 Appellari ſemper poteſt, durante gravamine, tr. 10. q. 6.n.1. in fin. f. 251

I 2 A gravamine Judicis Conſervatoris, appellatur ad S. Papam, tr 17.q.44 n.4.f. 411

I 2 Appellatio fit voce, ſcripto, & facto, t.7 q.11.n.3.f.212

I 2 Appellatio nobis convenit de jure naturæ, cui non poſſumus obviare, ſive titulo violentiæ, t.7.q.15 n.2. f.213

I 2 Appellatio non tollit, nec aufert jus exponendi querelam contra proprium Prælatum de injuſto gravamine, tr.7.q.15. n.2. f. 213

I 2 Appellatio eſt provocatio iniquæ ſententiæ, quærelam continens, vel eſt provocatio cauſæ a minori Judice ad ſuperiorem, ratione illati, vel inferendi gravaminis, tr. 10. qu. 1. n. 1. f. 250

I 2 Appellatio, & provocatio inventæ ſunt pro remedio adverſus injurias Magiſtratuum, ibid. n. 2

I 2 Appellatio eſt grande, & generale remedium toti Mundo, ac cunctis mortalibus neceſſarium, ibid. n. 3

I 2 Appellatio eſt theriaca contra venenum iniquitatis primi Judicis, ſeu eſt portus ſecurus omnium navigantium, Turris & Refugium tutiſſimum perſecutionem patientium, tr. 10.q. 1. n. 3. ibid.

I 2 Appellatio fit à minori Judice ad majorem, & gradatim, tr. 10. q. 2.n.1.f.251

I 2 Appellatio fit a ſententia diffinitiva, vel à gravamine habente vim diffinitivæ, vel à gravamine, quod per diffinitivam non poteſt reparari, & poteſt fieri voce, ſcripto, vel facto, t. 10. q. 3. n. 1. ibid.

I 2 Appellatio ab interlocutoria, vel à gravamine duo copulativè debet continere, t.10. q. 4. n. 1. ibid.

I 2 Appellatio ab interlocutoria, juſtificari non poteſt, niſi ex cauſa, in appellatione nominatim expreſſa, tr. 10. q. 4. n 2. in fin. ibid.

I 2 Appellatio frivola illa dicitur, quæ fit ſine juſta cauſa, t. 10. q.4.n.3. ibid. & an in aliquo caſu ſit ei deferendum? q. 11. per totam, f. 253

I 2 Appellatio interpoſita à ſententia diffinitiva non exigit, ut in ſpecie exprimantur gravamina, tr. 10. qu. 4. n 4. f. 251

I 2 Appellatio fieri poteſt vivâ voce per totam diem, in qua promulgata eſt ſententia, t.10, q.4.n.5. f.251

I 2 Appellatio fieri poteſt facto, t.10.q.5.n.1. ibid. Immò plus eſt appellare facto, quàm verbo? ibid. n. 2

I 2 Appellatio eſt duplex, altera judicialis, altera verò extrajudicialis, ibid. n. 3. & ſeq.

I 2 Appellatio judicialis duos parit effectus, quorum unus eſt ſuſpenſivus, alter verò devolutivus. ibid. n. 7
I 2 Appellatio interpoſita, non ſolùm ſuſpendit pronunciatum, verum etiam extinguit judicatum, ibid. n. 9
I 2 Appellatio facta per excommunicatum, non ſuſpendit cedulones, ſed tantùm transfert ad ſuperiorem Judicem cognitionem cauſæ, ibid. n. 10
I 2 Appellatio infrà quod tempus debet fieri,& proſequi,ad hoc, ne dicatur deſerta? t.10.q.6.per totam, f. 251
I 2 Appellatio, quando dicatur deſerta, t. 10. q. 6. n. 3. f. 252
I 2 Appellatio alternativa quænam ſit, & an admittatur inter Regulares? t.10. q. 8. per totam, ibid.
I 2 Appellatio, ad hoc, ut dicatur legitimè facta,quot conditiones debet habere? t.10.q.9.per totam, f. 252
I 2 Appellatio legitimè interpoſita, an tollatur per illam Clauſulam, *omni appellatione poſtpoſita*, t.10.q.10.per totam, ibid.
I 2 Appellatio non fuit inventa, ut ſit iniquitatis defenſio, ſed innocentiæ præſidium, t.10.q.11.n.2 f.253
I 2 Appellatio ſuſpendit juriſdictionem Judicis,qui ſententiam pertulit, t.10.q.13.n.1.f.254
I 2 Appellatio nobis competit de jure naturæ, quoad ſubſtantiam appellationis, ſecùs autem quoad formam ejuſdem, t. 10. q. 14. n. 1. ibid.
I 2 Appellatio eſt quædam naturalis defenſio, quæ etiam extenditur ad excommunicatos, inſuper & ad Diabolum, ibid.
I 2 Appellatio interponi poteſt in omnibus cauſis,tam civilibus, quàm criminalibus, niſi alias reperiatur expreſsè prohibita, t.10.q.18.n.1.f.255
I 2 Appellatio reſpectu Eccleſiaſticorum, debet fieri juxta Decretum, c. 1. ſeſſ. 13. Conc. Trid. de Reformat. t. 10. q. 18. n. 2. ibid.
I 2 Appellatio Eccleſiaſticorum debet fieri, & interponi juxta Decreta Sac. Congreg. edita juſſu Clem. 8. t. 10. q. 18. ſub n. 5. ibid.
I 2 Appellatio non recipitur, etiam à ſententia diffinitiva, contra verum contumacem prolata, t. 10. q. 18. §. 15. in Decret. f. 256
I 2 Appellatio interpoſita à ſententia lata in judicio poſſeſſorio, non habet effectum ſuſpenſivum, ſed tantùm devolutivum, t.10. q.10. n.1. ibid.
I 2 Appellatio in notoriis, an ſuſpendat judicatum? t. 10. q. 21. per totam, ibid.
I 2 Appellatio, an fieri poſſit à reo, in flagranti crimine reperto? t.10.q.24.per totam, f. 257
I 2 Appellatio interpoſita poſt ſententiam cenſurarum, non habet effectum ſuſpenſivum, t.10.q.27.n.1. f.258
I 2 Appellatio facta à ſententia effectuata, ſeu tranſacta in rem judicatam, non admittitur, t.10.q. 27. n.2.in fin. ibid.
I 2 Appellatio eſt permiſſa ad auferendum gravamen, t. 10. q. 29. n. 1. f. 259
I 2 Appellatio, omiſſo medio,non tenet, t.10.q.35.n.3. f.261
I 2 Appellatio ſolummodò admittitur inter Regulares, cùm modus exceditur, t.10.q 35. n.4. in fin. ibid.
I 2 Appellatio ad Sanctam Sedem facit quieſcere judicium Judicis, à quo fuit appellatum, t.10. q.35. n.5. ibid.
I 2 Appellatio interpoſita per Regulares ad Cameram Apoſtolicam, non admittitur, t.10.q.35.n.8. f 262
I 2 Appellatio à ſuſpenſione vocis activæ, vel paſſivæ, an habeat effectum ſuſpenſivum? t.10.q.40.per totam, f.265
I 2 Appellatio omnis ſuſpendit ſententiam, & transfert cauſam in Superiorem. t.10.q.40.n.1. ibid.
I 2 Appellatio regulariter operatur effectum ſuſpenſivum, devolutivum, & extinctivum, t.10.q 41.n.2. in fin. f.265
I 2 Appellatio, quoad effectum ſuſpenſivum non habet locum in cauſis piis, & aliis pertinentibus ad viſitationem,& mandata Prælatorum,& aliis multis, t.10.q.41.n.6.f.265
I 2 Appellatio regulariter ſemper fit intuitu alicujus gravaminis, t.13.q.5.n.3.f.254
II 3 Appellatio, ſi fiat ab Electoribus, ne procedatur ad electionem, an ſit admittenda? t.4. q.32. n.1.f.49
II 3 Appellatio ad Superiores,eſt ſpecies defenſionis, quæ cunctis debetur de jure naturæ, t. 6. q. 17. n. 1. f.84
II 3 Appellatio introducta eſt à jure, in beneficium ipſius appellantis, t.6.q.18.n 1.f.85.
II 3 Appellatio ligat manus Judicis appellati, & prohibet ampliùs procedere, t.6.q.18.n.1. ibid.
I 2 Appellationis beneficio extinguitur pronunciatum, t.10. q. 13. n.1. f.254
I 2 Appellationi an ſit deferendum in caſu dubio? t.10.q.12. per totam, f.253
I 2 Appellationem denunciare eſſe deſertam, pertinet ad Judicem à quo, vel ad quẽ fuit appellatũ, t. 10.q.7.per totã, f.252
I 2 Appellationem ad Sanctam Sedem factam impedientes, incidunt in excommunicationem Bullæ Cœnæ. Vid. ver. Impedientes recurſum ad Sanctam Sedem.
I 1 Appellatione pendente, nihil poteſt innovari. t. 9. Clauſ. 5. n. 9. f. 69
I 2 Appellatione pendente, Judices inferiores debent omninò abſtinere ab executione rei judicatæ,& quoad illam cauſam, de qua fuit appellatum, non ampliùs ſe intromittere uſque dum non fuerit per ſuperiorem Judicem ſuper appellatione judicatum, t.10. q. 13. f. 254
I 2 Appellatione pendente, nihil poteſt innovari, t.10.q.10.n.1. in fin. f. 252
I 2 Appellatione pendente, omnia innovata & attentata ſunt revocanda,& a quo Judice, t.10,q.13.n.1. f.190
I 2 Appellationes frivolæ, ſunt de jure repellendæ, t. 10. q. 10. n. 1. f. 252
I 2 Appellationes non poſſunt per Principem abrogari, t.10. q.10. n.2. ibid.
I 2 Appellationes in cauſis viſitationis Ordinariorum, aut correctionis morum, quoad effectum devolutivum tantùm admittuntur, t.10.q.18.ſub.n.3.§.9.in Decret. f.256
I 2 Appellationes perturbant pacem,& quietem Religioſorum, t.10.q.30.n.3.f.259
I 2 Appellationes Regularium, quo ordine faciendæ ſunt? Vid. ver. Regulares.

Appellatione.

I 1 Appellatione Fratrum veniunt Sorores, in his tamen, quæ illis poſſunt adaptari, t.6. q.2. n.2. f.39. Quod limita in feudis, ibid. n. 3
I 1 Appellatione Collegii, ſeu Monaſterii, aut Capituli, in favorabilibus venit ejus Prælatus, t.6.q.19. n.1.f.47
II 3 Appellatione beneficii Eccleſiaſtici, an veniant dignitates Regularium? t.1. q.27. f.21
II 3 Appellatione Capituli non veniunt omnes Eccleſiæ Prælati, ſed tantùm Canonici, t.2. q.7. n.1. f.27
II 4 Appellatione Beneficiorum non veniunt dignitates, nec præſtationes, t.11.q.25.n.11.f. 169
II 4 Appellatione Dignitatum, Officiorum, & Adminiſtrationum, quid veniat? t.1.q.13. n. 1. f.154

Appetere, Appetitus.

II 3 Appetere Epiſcopatum, an ſit licitum? t. 9. q. 8. n.1. & ſeq. f. 107
II 3 Appetitus de ſe eſt indifferens, & poteſt bono fine bonus, t.9.q 8.n.1. ibid.

Approbare, Approbatio.

I 2 Quod omnes tangit, ab omnibus eſt approbandum, t.14.q. 10. n. 2. f. 346
II 4 Approbare, & ratificare, ſunt actus voluntarii, t. 8. q.5.n. 2. f. 210
II 4 Approbatio Novitiorum ad validitatem profeſſionum ſufficit, ut fiat mediatè, vel immediatè, t.6.q.29.n.6. f.94

Arare.

II 3 Arare in bove,& aſino, non eſt rationi congruũ, t.5.q 1.n.5.f.56

Arbor.

I 2 Arbor, quæ non emiſit radices, non poteſt dici arbor, t.14. q. 69. n. 2. f. 367
I 2 Arbores ſunt duplicis generis, aut ſunt frugiferæ, & fructiferæ, aut non, ibid. n. 3. & 4
I 2 Arbores dicuntur fructiferæ ex eo, quia reddunt fructus, ſive naturales, ſive induſtriales, ibid.
I 2 Arbores ſolo cedunt,& jure ſoli judicantur, t.14.q.69.n.7.ibid.
I 2 Arborum inciſio, æquiparatur demolitioni Domorũ, ibid.

Archiconfraternitas.

I 2 Archiconfraternitas Sanctiſſimi Sacramenti, juſſu quorum Pontificum, fuit erecta in Eccleſia Ordinis Prædicatorum S. Mariæ ſuper Minervam, & qua de cauſa? t.13. q.11. n. 11. f. 329

Archiepiſcopus.

I 2 Archiepiſcopus per Loca exempta ſuæ Provinciæ, facit Crucem ante ſe liberè deferri, benedicit Populum, etiam ſolemniter, audit divina officia, illa ibidem celebrat, etiam in Pontificialibus, vel facit celebrari, t.13.q.74.n.1.f.324

Arctitudo.

I 2 Arctitudo cauſatur ex vita, & obſervantiis multis, t. 5. q. 17. n. 3. f. 186

Argentum.

II 4 Argentum à Laicis raptum, Deo conſecratum, non reſtituitur identicè, t.6.q.5.n.3.in fin. f. 186

Arguere, Argumentum.

I 2 Arguere ab amplo ad ſtrictum, fit fallacia conſequentis, t. 8. q.50.n.10.f.235. & t.13.q.26.n.10.f.304
I 2 Arguere à diffinitione, ad diffinitum, tenet argumentum, t. 8. q. 60. n. 1. f.239
I 1 Qui arguit à veroſimili, arguit à ratione naturali, t. 8. q.1. n. 12. f. 61
I 2 Argumentum deſumptum à Matrimonio carnali ad ſpirituale, tenet,& valet, t. 5 q.9.n.5.f.175. t.8.q.12.n.6. in fin. f. 227. & t.11.q.14.n.2. f.272

Armenta.

I 2 Armenta, & pecudes Eccleſiæ, ſi ſint in aliquo vitæ diſcrimine, poſſunt alienari ſine ſolemnitate. t.14.q.21.n.6.f.349

Arrius.

I 2 Arrius in Alexandria fuit una ſcintilla, quæ ferè totum Orbem populata eſt, t.8.q.3.n.2.f.217

Articulus.

II 3 Articulus, quinam excommunicati eſſent evitandi, fuit diſcuſſus in Conc. Conſtant. ſub Eugen. IV. t.4.q.6.n.18.f.35

Aſcanius.

I 2 Aſcanius Filamarinus Eminent. Card. & Archiepiſcopus Civitatis Neapolis laudatur, t.4.q.33.n.9.f.172

Aſpectus.

I 2 Aſpectus feneſtrarum domorum ſæcularium ad Moniales, debet dirui, aut claudi, ob honeſtatem & quietem earundem, t.2.q. 12. n.2.f.148

Aſſenſus.

I 2 Aſſenſus Apoſtolicus gerit vicem omnium aliarum ſolemnitatum, t.1.q.45.n.3.f.144

I 2 Aſſenſus Apoſtolicus, hodie eſt ſolemnitas ſolemnitatum, conditio conditionum, & forma formarum ad alienandum res Eccleſiæ, t.14.q.9.n.25.f.346

I 2 Aſſenſus Apoſtolicus in alienatione rei Eccleſiæ ſupplet omnem juris ſolemnitatem, t.14.q.18.n.1.f.331. & q.26.f.350

I 2 Aſſenſus Apoſtolicus, an ſit neceſſarius in alienatione rei Eccleſiæ quæ fit ex ſumma neceſſitate? t.14. q.21.& 22.f.349

I 2 Aſſenſus Apoſtolicus, an ſit neceſſarius in alienatione facta pro ſolvendo ære alieno? t.14.q.22. ibid.

I 2 Aſſenſus Apoſtolicus, an ſit omninò neceſſarius in omni caſu licito? t. 14.q.23.ibid.

I 2 Aſſenſus Apoſtolicus, an ſit neceſſarius in alienatione rei Eccl. cedente in ejus utilitatem, t.14.q.24.f.350

I 2 Aſſenſus Apoſtolicus, an debeat præcedere, vel ſubſequi contractum alienationis rei Eccleſiæ? t.14. q.25. ibid.

I 2 Aſſenſus Apoſtolicus, an ex lapſu triginta annorum, præſumatur interfuiſſe in alienatione rei Eccleſiæ? t.14.q.28.f.351

I 2 Aſſenſus Apoſtolicus, eſt de forma contractus, ibid.n.1

I 2 Aſſenſus Apoſtolicus, ſi ex inſpectione inſtrumenti appareat non interveniſſe, an præſumatur ex diuturnitate temporis? t.14. q. 29. per totam, f.352

II 3 Ubi aſſenſus alicujus requiritur, coactionis materia repellatur, t.1.q.9.n.2.f.5

I 2 Aſſenſu Papali deficiente, deficit omnis contractus alienationis rei Eccleſiæ. t.14. q.32. n.1. in fin. f. 354

Aſſignatio.

II 3 Aſſignatio nova, tunc dicitur conſtare Conventui, quando conſtat majori parti Vocalium, & debet conſtare copulativè, & conjunctim, t.4.q.39. n. 18. f. 52

II 3 Aſſignationes novæ, & mutationes Fratrum in Ordine Prædicatorum, nequeunt fieri infra duos menſes antecedentes futuram electionem, t.1.q.9.n.5. f.6

II 3 Aſſignationes novæ, infrà duos menſes, antecedentes menſem electionis, in Dominicana familia, non poſſunt fieri, niſi pro officio Lectoratus, vel Prioratus, vel pro gravi ſcandalo evitando, vel niſi in Provinciali Capitulo, t. 4. q. 39. n. 8. f. 52

II 3 Aſſignationes novæ, in Ord. Præd. debent eſſe notæ Priori, & Conventui, ſecùs autem nihil operantur. t. 4. q. 39. n. 16. & 17. ibid.

II 3 Aſſignationes novæ, in Ordine Prædicatorum, an poſſint fieri poſt Septuageſimam? t. 4.q.40. ibid.

II 3 Aſſignati ſupra numerum præfixum, an poſſint cum cæteris in Capitulo eligere? t.4.q 43.f.53

Atrium.

I 2 Atrium Collegii, ſeu Scholarum Religioſorum, an comprehendantur ſub Clauſura? vide ver. Clauſura.

Audere.

II 4 Audere, & præſumere, quid ſit? t.1.q.15.n.5. f.143

Auferre.

I 2 Duo, vel tres ducati, à quocunque auferantur, etiam à Rege potentiſſimo, conſtituunt peccatum mortale, t.15.q.19. n. 32. f. 387

Avocans.

II 4 Avocans per vim, & metum à Religione Profeſſum, an loco extracti, teneatur ſubrogare alium, vel ipſemet Religionem ingredi, ſi non habet aliunde reſtituere? t.1.q.14. n.1. & ſeq. f. 142. & q. 15. f. 143

Authent.

I 2 Authentica; *hoc jus porrectum, C. de Sacroſan. Eccleſ.* non reperitur à Papa confirmata, t.14. q.7.n.2. f. 343

I 2 Authentica, *ſi qua Mulier, aut Vir monaſticam vitam elegerit, & intraverit Monaſterium, liberis non extantibus*, expenditur t.11. q.2. n. 1. f. 268

I 1 Authent. *Ut novæ factæ Conſtitutiones*, examinatur, t. 1. q.14. & q. 15. f. 8

I 1 Authent. *ut novæ factæ*, non habet locum in Clericis, & multò minùs in S. Papa, ibid. q. 16. n.2

Authoritas.

I 2 Authoritas requiritur ad fundandum de novo Monaſteria tam ex parte Prælatorum Religioſorum volentium intrare, quàm ex parte Epiſcopi Loci Ordinarii, t.1.q.7. n 5. f.128

I 2 Authoritate conceſſa faciendi aliquid, intelliguntur ea omnia conceſſa, ſine quibus illa authoritas commodè nequit expleri. t. 14. q. 67. n. 4. f. 366

Auxiliantes, Auxilium.

I 2 Auxiliantes, vel opem præſtantes Carceratis, ut à carceribus fugiant, de jure communi non ſunt puniendi, t. 7. q. 7. n. 3. f. 211

I 2 Auxilium quærere à Superiore majori contra ſeveritatem, & aſperitatem Domini, licitum eſt omni ſervo, t. 7. q. 11. n. 10. f. 212

B.

Baldachinus.

I 2 Baldachinus, an poſſit erigi in Eccleſiis Regularium, ad inſtantiam Epiſcopi Diœceſani; vide verb. Epiſcopus.

I 2 Baldachino interdum utuntur Abbates; Vide verb. Abbas.

Bannum.

I 1 Bannum, ad hoc, ut obliget cives alicujus civitatis, debet publicari in omnibus plateis illius, t. 1.q.10.n.3. f.6

Baptiſmus, Baptizatus.

II 4 Baptiſmus eſt janua omnium Sacramentorum, t. 14. q. 10. n.3. f. 274

II 4 Baptizatus, ſi unum Dei præceptum tranſgrediatur, an duplex peccatum committat? t.16.q.8.n.5. f.282

Barboſa.

I 2 Barboſa conqueritur de *Novario*, t.13 q.49.n.4.in med.f.311

I 2 Barboſa laudatur, t.13. q.56. n. 1. f. 317

Baro.

I 1 Baro Capitaneum à ſe per annum deſtinatum, non poteſt infra eundem annum ad ſui libitum officio privare, t. 13. q. 7. n. 3. f. 74

I 2 Barones non poſſunt prohibere, ne eorum vaſalli Regem adeant, & ſecùs facientes, committunt crimen læſæ Majeſtatis, t.7.q.14.n.3. f.129

Bartolus.

I 2 Bartolus fuit maximus Juriſta, t.6.q 24.n.1.f.109

Baſtardus.

II 3 Baſtardus legitimatus, eſt ſimilis Alchimiæ, t.5.q.24.n.4.f.66

Beatus.

I 2 Beatus, qui excutit manus ſuas ab omni munere: quomodo intelligitur? t.16. q. 1. ſub. n. 12. verb. quod autem, f.394

II 3 Beatus vir, qui excutit manus ſuas ab omni munere, t. 1. q. 21. n.12. f.14

Bellum.

I 2 Bellum juſtum ex utraq; parte non datur, t.7.q.19.n. 1. f.214

Beneficiarius.

I 2 Beneficiarius, an poſſit concedere uſumfructum rei Eccleſiaſticæ ſua vita durante, t.14. q. 44.n.2. f.358

II 3 Beneficiarius Simoniacus, tenetur beneficium renunciare, etiamſi Simonia ſit occulta, t.1.q.20.n.1.& ſeq.f.13

Beneficiatus.

I 1 Beneficiatus unius Eccleſiæ, non tenetur ſuis ſumptibus ſupplere defectum ſervitii in altera Eccleſia, t.6.q.8.n.6. f.38

I 2 Beneficiatus non poteſt incidere arbores fundi ſui beneficii, etiam non fructiferas, abſque metu pœnarum, t. 14. q. 69. n. 9. f. 367

I 2 Beneficiati ſeu Eccleſiarum Rectores, ſine licentia Papæ non poſſunt beneficia permutare, t. 14. q. 85. n. 4. f.373

II 3 Beneficiati in Hiſpania, ſunt Hiſpani, & in Gallia Galli, t. 1. q. 10. n. 4. f. 6

Beneficium.

I 1 Beneficium non confertur invito, t.2.q 6.n.2.f.26

I 1 Beneficium conceſſum à Principe, decet eſſe manſurum, t. 15. q. 1. n. 6. f. 102

I 2 Beneficium Regulare debet conferri Regularibus, & Seculare Secularibus, t.5.q.29. n.10. f.182. & 4.p.t. 6.q 33.n.3.f.195

I 2 Beneficium Principis eſt largè interpretandum, t. 6. q. 21. n. 4. f. 206

II 3 Beneficium poteſt validè inſtitui, ut non conferatur, niſi alicui de familia Patroni, t. 1. q. 10.n.3. f 6

II 3 Beneficium datur ratione Ordinis, t.5.q.15.n.3.in fin.f.60

II 3 Beneficium quando dicitur vacare in Curia? t.6.q.19.n.4.f.85

II 3 Beneficium Principis eſt ampliandum, t. 11. q. 9. n. 4. & ſeq. f. 124

II 4 Beneficium Eccleſiaſticum de ſua natura, petit eſſe abſolutum, & perpetuum, t.7.q.18.n.7.f.201

II 4 Beneficium Novitii, non cenſetur vacare, niſi profeſſione ſecuta, t.7.q.18.n.14.f.201. & t.9.q.24.n.1. f.229

II 4 Beneficio poteſt Beneficiatus renunciare, t. 7. q. 18. n. 15. & ſeq. f. 201

Digitized by Google

I 1 Beneficia manualia ſubſunt omninò poteſtati Papæ, tr. 9. clauſ. 3. n. 25. f. 68

I 1 Beneficia Eccleſiaſtica totius Mundi dicuntur manualia, & obedientialia, reſpectu S. Papæ, t. 11. q. 11. n. 6. f. 84

I 2 Beneficia Monaſterii, & Ordinis, non poſſunt conferri, niſi Monachis profeſſis illius, t. 5. q. 29. n. 8. f. 182

I 2 Beneficia ſimplicia, ſi ſint membra Monaſterii, nequeunt viſitari ab Illuſtriſſimo Loci Ordinario, tr. 13. q. 41. n. 1. in fin. f. 309

II 3 Beneficia Eccleſiaſtica, Dignitates, & ſimilia, ſunt bona communia, meritorum præmia, & virtuoſorum honores, ordinata in bonum Eccleſiæ, & in bonum ipſius Electi, t. 4. q. 25. n. 3. in fin. f. 44

II 3 Beneficia conferuntur propter munera Eccleſiaſtica, ſubeunda, t. 5. q. 9. n. 6. f. 59

II 3 Beneficia Eccleſiaſtica per concurſum plurimorum conferuntur ex Decreto Concilii Trid. t. 9. q. 8. n. 18. f. 108

II 4 Beneficia, vel Penſiones Novitii Societatis Jeſu, an extinguantur, vel cenſeantur vacare, poſt annum probationis, vel poſt vota Biennii? tr. 6. q. 30. n. 1. & ſeq. f. 95. & tr. 9. q. 30. f. 229

Biennium.

II 3 Biennium Provincialium in Ord. Præd. debet eſſe Eccleſiaſticum, ſeu morale, an verò ſecundum Kalendarium, & Mathematicè? t. 6. q. 24. f. 88

II 3 Biennium Officii Provincialatus, quod terminat poſt Septuageſimam, an prorogetur uſque ad Sabbatum præcedentem dictam Dominicam, *Deus, qui errantibus*? t. 6. q. 25 f. 89

II 3 Biennio Provincialatus completo quiſnam remanet Vicarius Generalis Provinciæ, & novæ electionis? t. 6. q. 26. ibid.

Bigamia, Bigamus.

II 3 Bigamia eſt defectus, ex ſecundis nuptiis proveniens, t. 5. q. 33. n. 4. f. 72

II 3 Bigamia poteſt eſſe vera, interpretativa, & ſimilitudinaria, t. 5. q. 33. n. 5. f. 73

II 3 Bigamia à quo diſpenſatur? t. 5. q. 34. ibid.

II 3 Bigamia non eſt de lege naturæ, neque pertinet ad articulos Fidei, neque eſt de neceſſitate Sacramenti, t. 5. q. 34 n. 1. ibid.

II 3 Bigamus, an poſſit eligi ad Prælaturas Regulares? t 5. q. 33. f. 73

II 3 Bigamus, ad hoc, ut verè ſit talis duo copulativè debet habere, tr. 5. q. 33 n. 10. ibid.

II 3 Bigamus non prohibetur Religionem ingredi, neque eſt inhabilis ad profeſſionem, ſed tantum eſt irregularis ad ſuſcipiendum, & exequendum ordines, t. 5. q. 36. n. 5. in fin. f. 75

II 3 Bigamus de longinquis partibus, poteſt in Bigamia diſpenſari à Prælato, & promoveri ad Ordines, t. 5. q. 36. n. 8. f. 75

II 3 Bigami, ob ipſorum bigamiam, ſunt privati omni privilegio Clericali, etiam perſonali, t. 5. q. 33. n. 2. f. 73

II 3 Bigami ſubjiciuntur foro laicali, ibid.

II 3 Bigami excluduntur ab omni officio, & exercitio munerum Clericorum, t. 5. q. 35. n. 10 f. 74

Bimeſtre.

II 4 Bimeſtre ad diſponendum, an debeat eſſe morale, vel mathematicum? t. 7. q 9. n. 1. f. 199

Blaſphemia.

I 2 Blaſphemia facta in loco privato, non poteſt dici notoria. tr. 13. q. 50. n. 6. f. 312

Bona.

I 1 Bona Laicorum ubi in poſſe Eccleſiæ pervenerint, non remanent oneribus obnoxia, t. 13. q. 4. n. 1. f. 193

I 2 Bona Translatorum remanent penes primum Monaſterium, t. 5. q. 56. n. 1. f. 193. & t. 11. q. 3. n. 6 f. 268

I 2 Bona Religioſorum per profeſſionem eorundem abſolutè, & ſimpliciter tranſeunt in proprietatem, & dominium illius Monaſterii, in quo profitentur. t. 5. q. 58. n. 1. f. 193. & t. 11. q. 3. n. 1. f. 268. & t. 15. q. 11. n. 1. f. 383

I 2 Bona acquiſita per Translatos in curſu Novitiatus, acquiruntur primo Monaſterio. t. 5. q. 59. n. 3. f. 194

I 2 Bona Novitii conceſſa Monaſterio, titulo eleemoſynæ, vel ob alimenta præſtanda, ipſi ampliùs non ſunt reſtituenda, t. 5. q. 65. n. 3. f. 197

I 2 Bona Novitiorum, profitentium in Religione incapaci, nulla facta diſpoſitione ipſorum, quæruntur, ac debentur venientibus ab inteſtato, t. 5. q. 67. n. 1. f. 197

I 2 Bona acquiſita per Apoſtatas, & Fugitivos Religioſorum, de jure communi debentur eorum Monaſteriis, hodiè verò debentur Cameræ Apoſtolicæ, t. 6. q. 23. n. 1. & ſeq. f. 207

I 2 Bona Regularium extra Clauſtra degentium, veniunt ſub nomine ſpoliorum, & ſpectant ad Rever. Cameram Apoſtolicam poſt mortem, t. 6. q. 23. n. 11. ibid. & t. 8. q. 47. n. 2. f. 234

I 2 Bona Ejectorum morientium in ſeculo, undecunque acquiſita, pertinent ad Cameram Apoſtolicam, t. 8. q. 46. n. 5 f 234

I 2 Bona Profeſſi, an tranſeant in Monaſterium, ſi Profeſſus de illis antea non diſpoſuit? t. 11. q. 16. per totam, f. 269

I 2 Bona ſequuntur perſonam, & veniunt in conſequentiam illius. ibid. n. 1. & 4. p. t. 6. q. 27. n. 1. f. 194

I 2 Bona ingreſſi, ſi decedat ante profeſſionem, an pertineant ad Monaſterium? t. 11. q. 7. per totam, f. 269 & 4. p. t. 7. q. 26. n. 1. f. 204

I 2 Bona Filiorum ſunt in quadruplici differentia. Vide verb. Peculium filii familias.

I 2 Bona conſervanda in familia, ceſſant tranſire cum perſona Profeſſi, tr. 11. q. 37. n. 3 f. 280

I 2 Bona Eccleſiarum non poſſunt dici bona Clericorum, [illegible] Monachorum, ſed verè, & propriè dicuntur Patr[illegible] Domini noſtri Jeſu Chriſti, t. 14. q 2. n. 2. in fin. f. 34[illegible]

I 2 Bona Eccleſiarum, repræſentata pecunia, in ſucceſſorum præjudicium nequeunt [illegible]cari, t. 14. q 2. ibid.

I 2 Bona Eccleſiæ, an poſſint alienari pro ſatisfacti[illegible] ali[illegible]ni? Vide verb. alienatio.

I 2 Bona immobilia Eccleſiæ, interdum aſſignantur [illegible] Canonicis, vel ejus Clericis, tr. 14. q. 10. n. 2. f. 34[illegible]

I 2 Bona Eccleſiæ offerenti plus juſto pretio, pr[illegible] nem, non ſunt liberanda, t. 14. q. 20. n. 2. f. 3[illegible]

I 2 Bona Eccleſiæ, in caſu neceſſitatis, quo ordine [illegible]hendat? t. 14. q 22. n 3. f. 349

I 2 Bona Confraternitatum, Hoſpitalium, & P[illegible]rum, an poſſint alienari ſine aſſenſu Apoſto[illegible] q. 60. f. 364

I 2 Bona immobilia relicta, vel donata Monaſterio [illegible]tinendi etiam in communi, poſſunt alienari ſine a[illegible]ſtolico, t. 14. q 63. f. 365

I 2 Bona relicta Monaſterio capaci, ſub conditione, q[illegible] poſſint alienari ſine aſſenſu Apoſtolico, an valeant [illegible] que prædicta ſolemnitate? t. 14. q. 65. f. 366

I 2 Bona relicta Monaſterio capaci, an poſſint permutari [illegible]ſenſu Apoſtolico, ſi ſic teſtator diſpoſuit? t. 14. q. 66. ibid.

I 2 Bona Monaſterii, non poſſunt ſine ſolemnitate, h[illegible] ſubmitti, nec in pignus dari, t. 14. q. 67. n. 1. [illegible] in extrema neceſſitate? ibid.

I 2 Bona Eccleſiæ, ſi ſint difficilis recuperationis vel in[illegible] incognita, poſſunt alienari ſine ſolemnitate, tract. 14 q. 77. f. 369

I 2 Bona unius Monaſterii, non poſſunt per Provinciale[illegible] aliud transferri, niſi ſervatis ſervandis, t. 14. q 84. f. [illegible]

I 2 Bona Monaſterii nequeunt alienari, niſi de c[illegible] Capituli, & Superioris Monaſterii, t. 15. q. 16. n. 2. f. [illegible]

II 4 Bona Profeſſorum, verè & realiter ſunt bona R[illegible] qua Profeſſionem emiſerunt, t. 2. q. 13. n. 4 [illegible]

II 4 Bona incerta, & indeterminata, poſſunt con[illegible] uſus: immò applicari Monaſterio, etiam ſine con[illegible]ſcopi, t. 3. q. 13. n. 1. & 2. f. 162

II 4 Bona Novitii remanſa in Sæculo, an poſſint à [illegible] collectari? t. 6. q. 27. n. 1. & ſeq. f. 94

II 4 Bona per Oblatos donata Monaſterio, revoc[illegible] eodem, ſi Oblati licentiarentur a Monaſterio [illegible] Oblati.

II 4 Bona reſtituenda per Monaſterium, an poſſint reſt[illegible] lato ejuſdem, ſine licentia Papæ? t. 13. q. 9. n. 6 f. 2[illegible]4

II 4 Bona Oblatorum, ſub ea conditione obtenta, ut re[illegible]tur, ſi ſine liberis deceſſerint, an per Oblationem [illegible]dem, pertineant ad Monaſterium donatarium? tr. 1[illegible] n. 1. ibid.

II 4 Bona Eccleſiæ Regularis ſunt omninò exempta ab o[illegible]bus, & factionibus Epiſcoporum, t. 13. q. 18 n. [illegible]

II 4 Bonorum Eccleſiæ, Deo incarcerato excepto, [illegible] minus, tr. 13. q. 24. n. 4. f. 269

Bonum.

I 1 Bonum commune præfertur bono particulari, tr. 1. [illegible] 6. & 8. f. 23. & 2. p. t. 8. q. 3. n. 4. f. 217. & 3. p. t. 4. q. 2[illegible] n. [illegible] 46. & t. 7. q. 9. n. 6. f. 93

II 3 Unuſquiſque, de jure divino, & naturali, tenetur [illegible]ram boni communis, eò magis, ſi ad id teneatur ex officio publico, tr. 4. q. 20. n. 1. & 2. f. 42

Brachium.

I 2 Brachium ſeculare eſt ab Eccleſiaſticis deprecativè implorandum, tr. 9. q. 14. n. 4. f. 245

I 2 Brachium Judicis ſæcularis, an ſit præſtandum J[illegible] Eccleſiaſtico, non viſo proceſſu, nec ſibi conſtito de [illegible] ſententiæ? vide verb, Poteſtas laicalis.

Breve.

I 2 Breve unum, de ſtylo curiæ non dat facultatem [illegible] in pluribus, ac diverſis Oratoriis privatis. t. 7 q. 15. [illegible] fin. fol. 57

II 4 Brevis tenor, in diſpenſationibus debet obſervari, t. 7. q. 1[illegible] n. 1. f. 200

Bruta.

II 3 Bruta Animalia, an poſſint dici Domini, Reges & Duces? tr. 8. q. 9. n. 7. f. 100.

Bruta

Bulla.

I 1 Bulla Julii Secundi, qna Officiales Ordinum declarantur pares & æquales in juriſdictione, & poteſtate erga ſubditos, t.7.q.3.n.1. fol. 50

I 1 Bulla Leon. X. qua noſtra confirmantur privilegia, nobisque conceduntur alia omnium Ordinum, etiam Monachorum, t.7.q.4.n.2. f. 50

I 1 Bulla Julii Secundi, qua Generalibus Dominicanorum fit facultas interpretandi privilegia, in favorem ſubditorum, t.8.q.7.n.2. f.64

I 1 Bulla Clem. VIII. qua Dominicanorum privilegia amplè confirmantur, t.11.q.8.n.5. f.81

1 Bulla indictionis Jubilæi reſtringit Mendicantium privilegia, t.13.q.16.n.4. f.107

1 Bulla Cœnæ Domini, quoad forum contentioſum, & culpas laicorum, revocat Mendicantium privilegia, tt. 13. q. 17. n. 1. ibid.

1 Bulla Cœnæ Domini non tollit privilegia Bullæ Cruciatæ, t.13.q.17.n.13. f.108

1 Bulla Gregorii XV. qua revocantur omnia oracula, quibuſdam tamen exceptis, t.16. q.1.n.2. f.119

1 Bulla Urbani VIII. qua omnia revocantur oracula, nullis exceptis, ibid. n. 4. f. 120

2 Bulla Urbani VIII. qua revocatoriæ prædictæ limitantur, & declarantur, non comprehendere Officiales Papæ ibid. n. 4. ibid.

2 Bulla Sixti Papæ V. qua Regularibus conceditur, Monaſteria, Conventus, Domos, & Loca Ordinum tenere, etiamſi nequeant juſtum titulum oſtendere, t.1.q.12.n.1. f.130

2 Bulla Clem. VIII. an comprehendat Monachos ad erigendum nova Monaſteria? t.1.q.19.n.1. f.134

2 Bulla Clem. VIII. edita pro ædificandis Monaſteriis, an comprehendat Congregationes Clericorum ſecularium? t.1. q.20. n.1. f.135

2 Bulla præſcripta à Clem. VIII. ad conſtruendum nova Monaſteria, an comprehendat Hoſpitia Regularium? tt. 1. q. 22. n. 1. ibid.

2 Bulla præſcripta à Clem. VIII. ad conſtruendum nova Monaſteria, an procedat in reædificatione, vel ampliatione Monaſterii? t.1. q.23. n.1. f. 136

2 Bulla Clem. VIII. pro ædificandis Monaſteriis, an habeat locum in Monaſteriis, ab Hæreticis occupatis, ſi à Noſtratibus recuperentur, & reædificentur? t.1.q.24.n.1. ibid.

2 Bulla Pii II qua Regularibus fit facultas uniendi Conventus, habentes exiles redditus, abſque licentia Epiſcopi, tt. 1. q. 31.n. 1. f. 139.

2 Bulla Joan. XXIII. qua fit facultas Generalibus, Abbatibus, & Capitulo Generali, uniendi ſuos parvos Conventus ſine licentia Ordinarii, t.1.q.31.n.4. ibid.

2 Bulla Urb. VIII. qua fit Regularibus facultas ſupprimendi Conventus tenues, eorumque bona transferendi in Conventus majores, cum oneribus annexis, t.1.q.32.n.5. f.140

Bulla Pauli V. pro certo numero Religioſorum, cuicunque Monaſterio præfigendo, t.2.q.16.n.9. f.150

Bulla Urb. VIII. pro praxi conſtituendi Religioſos in omni domo regulari, t.2.q.16. n. 10. f.151

Bulla Pii V. qua revocantur omnes licentiæ quibuscunque Mulieribus conceſſæ, ingrediendi Monaſteria, & Loca quorumcunque Ordinum. t.4.q.2. n.4. f.160

Bulla Gregor. XIII. qua revocantur licentiæ quorumcunque ingrediendi Monaſteria Monialium, & Virorum, t. 4. q.2.n.5. f.160

Bulla Pii V. de non introducendo Mulieres intra Clauſtra Monaſterii, an comprehendat Reginas, vel Imperatrices, aut ipſarum filias? t.4.q.9.n.1. f.163

Bulla prædicta Pii V. an comprehendat Fundatrices Monaſteriorum? t.4.q.10. n.1. f.164

Bulla Pauli IV. qua fit praxis, & docetur modus recipiendi Apoſtatas, & Fugitivos, t.6.q.18.n.2. f.204

Bulla Sixti V. qua Religioſi prohibentur ire Romam, & ex uno in aliud Monaſterium, etiam ejuſdem Ordinis divertere, t. 7. q. 3. n. 5. & ſeq. f.209

Bulla Bonifacii VIII. quâ Dominicani prohibentur appellare, & qua Prælati ejuſdem Ordinis non tenentur ſequi ſubtilitates, & apices Juris, t.10.q.30.n.2. f.259

Bulla Julii II. qua Dominicani prohibentur appellare à correctionibus, & punitionibus quibuſcunque & maximè ab abſolutione, ab officiis, & exemptione à juriſdictione Priorum Provincialium, ibid. n.3

Bulla Nicolai V. qua Dominicani eximuntur omninò à juriſdictione, & poteſtate Epiſcoporum, tt. 13. q. 8. n. 5. fol. 297

Bulla Sixti IV. qua Fratres Minores eodem modo eximuntur à poteſtate, & juriſdictione Epiſcoporum, ibid. f. 297

Bulla Clement. IV. qua Prælati Eccleſiarum vetantur interpretari Privilegia Regularium in caſu dubio, t. 13. q. 14. ſub n. 2. f. 299

I 2 Bulla Sixti IV. qua Fratres Minimi nequeunt ab Epiſcopis, & conſimilibus excommunicari, ſuſpendi, & interdici, t.13. q.23. n. 3. f. 302

I 2 Bulla Clem. VIII. qua Superiores Regularium omnium, etiam Mendicantium, negligentes punire ſuos Subditos, notoriè extra ſepta delinquentes, coguntur ſub variis pœnis, hujuſmodi delinquentes punire, & aliò tranſmiſſos revocare, &c. t.13 q.63. ſub.n.1. f.319

I 2 Bulla Pii V. qua Regulares, & omnes Perſonæ eisdem ſervientes, fiunt immunes ab omni onere, t.13.q.73. n.7. f 324

I 2 Bulla Clementis VIII. qua cautum eſt, ut Fratres Dominicani, privativè quoad alios, infra Octavam Corporis Chriſti, poſſint extra ambitum Monaſterii proceſſiones facere, abſq; licentia Epiſcopi, t.13. q 82. ſub n.3. f.329

I 2 Bulla Gregorii XV. de Exemptorum Privilegiis circa Animarum curam, & Sacramentorum adminiſtrationem, Sanctimonialium Monaſteria, & prædicationem verbi Dei. t.13. q.91. ſub n.6. f.337

I 2 Bulla Pauli II qua prohibetur omnis alienatio bonorum ſtabilium Eccleſiæ, t.14.q.2. ſub n.5. f. 340

I 2 Bulla Clem. VIII. qua Regularibus interdicitur munera elargiri, t. 15. f. 376

I 2 Bulla Clem. VIII. de largione munerum, an ſtatuat novum Jus? t.15. q.3. f.379

I 2 Bulla Clem. VIII. de largitione munerum, an obliget ad culpam mortalem? t.15. q.6. f.380

I 2 Bulla de largitione munerum Clem. VIII. non habet locum in largitione eleemoſynarum, t.15.q. 9. n.1. f.382

I 2 Bulla Clem. VIII. de largitione munerum Regularibus interdicta, an ſit uſu recepta? t.15.q 10. ibid.

I 2 Bulla conſervatoria Joann. XXII. qua Dominicani contra gravamina ſibi inferentes, ſuos habent Conſervatores, t.17. q.1. n. 6. f. 394

I 2 Bulla Conſervatoria Sixti IV. qua omnes Mendicantes ſuum poſſunt eligere Conſervatorem. ibid n. 7

I 2 Bulla Pii V. Prædicatoribus indulta, ad ſibi eligendum Conſervatorem, ibid. n. 8

I 2 Bulla Clem. VIII. qua reformantur, & limitantur Conſervatoriæ Religioſorum, t.17.q.1. ſub n.16. f.396

I 2 Bulla Greg. XV. de Conſervatoribus, ibid.

II 1 Bulla Pii V. edita contra ſimoniacos, t.1.q.25.n.6. f.21

II 1 Bulla Martini V. ad evitandum excommunicatos, t. 4. q. 6. n. 16. f. 35

II 1 Bulla Julii II. ſuper temporalitate Priorum Provincialium, Conventualium, & Priorisſarum, t.6.q.22.n.1. f 86

II 1 Bulla prædicta Julii II. non comprehendit PP. Generales, ibid. n. 2. f. 87

II 1 Bulla prædicta quando fuit publicata, & lætanter accepta? ibid. n. 3

II 1 Bulla prædicta Julii II. non viget, nec practitur in omni Provincia, n. 4. ibid.

II 1 Bulla prædicta Julii II. quando, & in quibus partibus cenſetur derogata per d. indultum Urb. VIII. ibid. n. 8

II 1 Bulla Pii V. qua Prælati Regulares poſſunt in ſuos ſubditos, totum illud, quod poteſt Epiſcopus in ſuos, de jure Concil. Trid. t.10.q.7.n.11. f.113

II 2 Bulla Sixti V. contra illegitimos, etiam legitimatos, criminoſos & ſuſpectos, t.2. Conſtit. 1. f.146

II 2 Bulla 2. Sixti V. moderatoria, & declaratoria ejuſdem ſuper dubiis nonnullis factis in prima ſua Conſtitutione, Conſt. 2. fol. 147

II 2 Bulla Greg. Pap. XIV. moderatoria Conſtitutionum Sixti V. t.2. Conſtit. 3. fol.149

II 2 Bulla moderatoria Clementis VIII. qua prædictæ Conſtitutiones Sixti V. & Gregorii XIV. modificantur, quoad nullitatem profeſſionum. t.2. Conſtit. 4. f. 250

II 2 Bulla Sixti V. de criminoſis, aut de crimine ſuſpectis, in Religionem non admittendis, an comprehendat Clericos? t. 2. q. 4. n. 1. & ſeq. f. 154

II 2 Bulla Clem. VIII. quæ incipit, In ſuprema Eccleſia, &c. an in omnibus deroget Conſtitutionibus Sixti V.? t. 2.q. 9. f.155

II 2 Bulla Clem. VIII. qua Dominicani recipiunt ad habitum, t.4 q.4. ſub n.6. f.176

II 2 Bulla Urb. VIII. qua Profeſſi nulliter, vel in Religionem admiſſi, contra formam Decretorum Clem. VIII. ex Apoſtolica benignitate, nullo de novo Novitiatu peracto, recipiuntur ad novam Profeſſionem, abſque ulla læſione honorum, graduum, dignitatum; & ſimilium, tr. 8. q. 5. ſub n. 11. f. 210

II 2 Bulla Urb. VIII. de novè profitendis, quâ mente, & fine ſit edita? t.8.q.10. n.1. f.215

II 2 Bulla Urb. VIII. qua declaratur cauſa finalis alterius ſuæ bullæ, t.8. q. 10. ſub n. 11. ibid.

Digitized by Google

Index

Capitulum.

… Provinciale & …

… legalis & …

… & Collegium, …

… quod Ca…

II 1 Ca-

II 1 Capitulum [illegible] prolata relaxari, aut comm[illegible] [illegible]onis non poteſt, ni-[illegible] tr. 10. q. 18. ſ. 13. in
II 1 Capitul[illegible] ut qui [illegible] conſequent[illegible]
II 1 Capit[illegible] [illegible]dicantes, an in u-[illegible] f. 303
II 1 Capitul[illegible] t. 13. q. 24. n. 3.
[illegible] l cavendum
II 1 Cap[illegible] f. 35
II 1 Ca[illegible] præfi- pr[illegible] q. 45.
II 1 C[illegible]
II 1 [illegible]
II 1 [illegible]
II 1 Cap[illegible] nia, quæ [illegible] pis. tr. 10. q[illegible]
II 1 Capitulum Ge[illegible] di[illegible]ue Prædicatorum [illegible] n. 1. & ſeq. f. 13[illegible]
II 1 Capitulum General[illegible] diſtinguatur a Ca[illegible]lo Ge[illegible]
II 2 Capitulum General[illegible] & præcedentes [illegible]
II 1 Capitulum Gen[illegible] let tribus Capit[illegible] ctis. tr. 12. q. 1. [illegible]
II 1 Capitulum Generale [illegible] Pa[illegible] [illegible] vel quæ [illegible] n. 4.
II 1 C[illegible] quæ d[illegible] [illegible] vel con-ſuetu[illegible]
II 1 Capitulum Gen[illegible] [illegible]mmunis declarare, innovar[illegible], vel veterem augere [illegible] n [illegible]
II 1 Capitulum Generale ad [illegible] poteſt jus commune ſupplere, ſtatuta [illegible]
II 1 Capitulum Generale poteſt [illegible] eo ipſo, quod ſiut facta in ad[illegible] cenſentur confirmata Apoſtolicâ auth[illegible] ibid.
II 1 Capitulum Generale poteſt facere præceptum de[illegible] ma, obligans ad mortale. tr. 12. q. 4. n. 1. f. 1[illegible].
II 1 Capitulum Generale, an poſſit præcipere aut vetare, quæ nunquàm alias per legem divinam, aut natur[illegible]em fuerant præcepta vel vetita? tr. 12. q. 5. n. 1. & ſeq. ibid.
II 1 Capitulum Generale, an valeat ſuis legibus ſubditos obligare, ad ſe publicè accuſandum in Capitulis de eorum defectibus? tr. 12. q. 6. n. 1. & ſeq f. 132.
II 1 Capitulum Generale, an poſſit cum majori parte Capituli, Regulam relaxatam ad priſtinum ſtatum reſtituere; ſic adeò, ut cæteri jam profeſſi, illam teneantur obſervare? tr. 12. q. 7. n. 1. & ſeq. ibid.
II 1 Capitulum Generale, an poſſit mutare & variare præcepta, adeò, ut quæ ex Regula & primæva inſtitutione obligant ad ſolam pœnam, obligent ad culpam venialem, vel mortalem? tr. 12. q. 8. n. 1. & ſeq. f. 133.
II 1 Capitulum Generale, ſi ſtatuat aliquid illicitum, an ſtatuentes, vel permittentes ſtatui, ſint puniendi? tr. 12. q. 9. n. 1. & ſeq. ibid.
I 1 Capitulum Generale in Ordine Prædicatorum, an poſſit ab officio abſolvere Magiſtrum Ordinis, & deponere. tr. 12. q. 10. n. 1. & ſeq. f. 133.
I 2 Capitulum Generale, quando dicitur legitimè congregatum? ibid. n. 4.
I 1 Capitulum Generale, interdum poteſt graviter peccare. tr. 12. q. 10. n. 25. f. 135.
I 2 Capitulum, contradicente Prælato, vel ſine ejus licentia, an poſſit quem ad habitum admittere? tr. 1. q. 5. n. 1. f. 138.
I 2 Capitulum Sede vacante, poteſt Novitiis dare licentiam ad diſponendum de bonis ſuis. tr. 7. q. 5. n. 5. f. 199.

jus mundi, ſed de Regno Cœlorum, hoc eſt, de ſalute animarum, t. 13. q. 85. n. 2. f. 330
I 2 Chriſtus habuit bona conſervata ad ſuſtentationem, tàm Apoſtolorum, quàm cæterorum pauperum, t. 13. q. 85. n. 16. f. 332
I 2 Chriſtus ſolus & nemo alius, eſt verus Dominus bonorum Eccleſiæ, t. 14. q. 27. n. 1. f. 351
II 1 Chriſtus Dominus ejuſque Vicarius, non conſentit, ut bona Eccleſiæ, ſivè ſint ſpiritualia, ſive temporalia, conferantur Simoniacis tr. 1. q. 25. n. 1. f. 20
II 1 Chriſtus inſtituit Religiones & earum Paſtores, tr. 10. q. 1. n. 12. f. 110
II 2 Chriſtus voluntarium ſibi militem elegit, tr. 8. q. 8. n. 4. f 213
I 1 Chriſti corpus, ſeu Euchariſtiæ Sacramentum non intra chorum, aut ſepta monaſterii Monialium, ſed in publica Eccleſia debet conſervari, t. 21. q. 16. n. 37. f. 89

Circumſtantia.

II 2 Circumſtantias illas tantum tenemur confiteri, quæ mutant ſpeciem peccati. t. 6. q. 40. n. 1. f. 197

Citatio, Citatus,

1 Citatio & intimatio legis ſeu præcepti, eſt de ſubſtantialibus ad inferendum damnationis ſententiam, & ejus defectus facit actum nullum, t. 1. q. 9. n. 2. f 6. & tom. 1. p. 2. t 8. q. 10. n. 2. f. 222
[illegible]tatio partis requiritur, quando proceditur per viam juſtitiæ, ſecùs per viam gratiæ, t. 9. clauſ. 3. n. 17 f. 68
[illegible]tio partis eſt omninò neceſſaria in qualibet declaratio-[illegible]ienda, etiam cenſurarum, t. 10 q. 28. n. 4. & 5. f 258
[illegible], quæ fit à Judice non competente, eſt ipſo jure nul-[illegible] q. 27. n. 2. f. 302
[illegible] requiritur ad declarandum, quem incidiſſe in a-[illegible]ſuram, t 13. q. 26. n. 3. f. 304
[illegible]claratio ſunt actus juriſdictionales, ibid.
[illegible]lis, requiritur neceſſariò, etiam in notoriis, [illegible]tam, f. 305. & q 52. f. 313
[illegible]nem fit: t. 13 q. 52. f. 313
[illegible] quotupliciter fieri poteſt? ibid.
[illegible]efenſionis, quæ nobis competit natura-[illegible]
[illegible]o, ibid. q. 69. n. 9. f. 322
[illegible]ctionem peragendam, emiſſa ante [illegible]te nulla, nec aſtringit vocatos,
[illegible]em non patet tutus acceſſus, [illegible]ſpecto, ſi non audietur, po-[illegible] 70
[illegible]eſſe illâ horâ, quâ ille a-[illegible] 8
[illegible] naturalis, tr. 8. q. 36.
[illegible] 1. 2. & 3. f. 184
[illegible] collectivè, non [illegible]erſitatis, t. 6.
[illegible] præjudicio
[illegible] com-
II 1 [illegible]
I 2 C[illegible]
I 2 Car[illegible] ante ſen[illegible]
I 2 Carceres in M[illegible] ferunt multa mala [illegible]
I 2 Carceres & Triremes [illegible] tentus & arreſtatus domin[illegible] f. 245
I 2 Carcerum fractor non eſt, qui animo [illegible] exierit. tr. 7. q. 9. n. 2. f. 211.
I 2 Carceratio eſt gravamen inreparabile. tr. 10. q 25. [illegible]
I 2 Carceratus injuſtè ac indebitè, poteſt ab illo fugere, & [illegible] tramite ſuperiores adire. tr. 7. q. 13. n. 4. f 214.
I 2 Carceratus non poteſt liberè ſuum exercere officium, niſi prius fuerit è carceribus abſolutus, & ad officium reſtitutus. tr. 10. q. 41. n. 8. f. 265.

Cardinalis.

I 2 Cardinalis, dum ad Cardinalatus apicem promovetur, jurat ſe non alienaturum bona Eccleſiæ, nec conſenſurum in alienationem prædictam. tr. 14. q. 27. n. 7. f. 351.
II 1 Cardinales omnes, ſi exeant conclave, præter unum, ille ſolus poterit de jure communi eligere Romanum Pontificem. tr. 2. q. 10. n. 5. f. 28.
I 2 Cardinalibus eſt credendum, in iis maximè, quæ alteri

hon

Index

II 2 Bulla Urb. VIII. qua deſignantur Monaſteria, Domus, & Loca ad ſtabiliendum de cætero Profeſſiones Fratrum Ord. Præd. t. 8. q. 16. ſub n. 23. f. 218

II 2 Bulla Pauli III. qua Fratres, & Sorores Tertii Ordinis S. Franciſci, & S. Dominici, collegialiter viventes, declarantur perſonæ Eccleſiaſticæ, t. 14. q. 6. ſub n. 7. f. 273

I 1 Bullæ Cruciatæ privilegia, ſunt perſonalia, t. 4. q. 2. n. 11. f. 34

I 1 Bullæ Cruciatæ privilegia non expirant morte Papæ, t. 12. q. 10. f. 94

I 1 Bullæ Cruciatæ poteſtate fretus, ſi liberè peccet, & dolo incurrat in caſus Epiſcopales, illius Bullæ poteſtate non juvatur, t. 12. q. 14. n. 7. f. 100

I 1 Bullæ Cruciatæ privilegia, in anno Jubilæi non ſuſpenduntur, t. 13. q. 13. n. 1. f. 75

I 1 Bullæ Cruciatæ privilegia nequeunt revocari; niſi ex juſta, & publica cauſa, cum reſtitutione acceptæ pecuniæ, vel cum debita recompenſatione, ibid. n. 2. f. 76

I 1 Bullæ Cruciatæ privilegia ſunt perſonalia, non autem realia, t. 13. q. 14. n. 3. ibid.

I 1 Bullæ Cruciatæ virtute, an liceat abſolvere à caſibus Papalibus? vide verb. Excommunicatio.

I 1 Bullæ Domini Papæ ſunt recipiendæ & obſervandæ, quamvis in Codice canonum non reperiantur, tr. 2. q. 8. n. 1. in fin. f. 27

I 1 Bullæ Typis datæ, & impreſſæ conjunctim, ſive disjunctim an plenè probent in Judicio? t. 2. q. 14. n. 4. f. 30

C.

Cadaver.

I 2 Cadaver defuncti, an poſſit exhumari ſine licentia Epiſcopi? t. 13. q. 91. f. 336

I 2 Cadavera defunctorum exterrantes, excommunicantur, ibid. n. 6. f. 337

Cæremonialia.

I 2 Cæremonialia, & Juriſdictionalia veteris teſtamenti, mortua ſunt in paſſione Chriſti, & hodie ſunt mortifera, tr. 13. q. 85. n. 4. f. 330

Cæſar.

I 2 Cæſarem appellaſti? ad Cæſarem ibis, t. 10 q. 14. n. 2. f. 254

Cajetanus.

I 1 Cajetanus Eminentiſſ. laudatur, t. 13. q. 17. n. 8. f. 108

Calabri.

I 1 Calabri Patres Ordinis Prædicatorum habent Provinciales biennales, t. 16. q. 12. n. 2. f. 125

I 1 Calabri Patres Prædicatores habent oraculum à Julio 3. pro bienniali Provincialatu, & Breve Apoſtolicum ſibi conceſſum ab Urbano VIII. t. 16. q. 12. n. 6. & ſeq. f. 126

Calamitas.

I 2 Calamitas durare non conſuevit, nec habet cauſam fixam, tr. 14. q. 9. n. 10. f. 345

Calderinus.

I 2 *Calderinus* laudatur, t. 13. q. 79. n. 3. f. 327

Calix.

I 2 Calix Eccleſiæ vendi poteſt, ut pretioſior ematur, t. 14. q. 9. n. 8. f. 345

I 2 Calices cum patenis, Candelabra argentea, ampullæ, & ſimilia non poſſunt alienari ſine licentia Papæ, t. 14. q. 54. n. 2. f. 361

Camera Apoſtolica.

I 2 Camera Apoſtolica non eſt Tribunal Ordinum, nec Religioſorum Ordinarius Judex. t. 10. q. 35. n. 8. f. 261

I 2 Camera Apoſtolica facit ſpolium de bonis remanſis poſt mortem, tam reſpectu Clericorum Sæcularium, quam Regularium, Vid. verb. ſpolium.

I 2 Cameræ Apoſtolicæ debentur bona à Clericis acquiſita per illicitam, hoc eſt, prohibitam à ſacris Canonibus negotiationem, t. 6. q. 23. n. 16. f. 208

I 2 Cameræ Apoſtolicæ debentur acquiſita ex beneficiis contra jura retentis, item ex officiis ſecularibus contra jura exercitis, vel provenientia ex arte medica, aut chirurgia, item à ſervitiis contra Canones exhibitis, & alia hujus generis, ibid. n. 17

I 2 Cameræ Apoſtolicæ acquirunt Regulares in multis caſibus, t. 8. q. 47. & 48. per totam, f. 234. & ſeq.

Campana.

I 2 Campana, & Campanile ſunt ſignum tantùm pii loci, t. 14. q. 60. n. 2. f. 364

Canones.

I 1 Sacri Canones per contrariam conſuetudinem abrogantur, t. 1. q. 19. n. 1. f. 11

I 1 Canones ſacri, & jura Eccleſiaſtica ſunt res propriæ Romanorum Pontificum, t. 13. q. 19. n. 10. f. 111

II 2 Canones in materia contractuum, & ſucceſſionum, approbaverunt jus civile, t. 13. q. 8. n. 21. f. 263

Canonicus.

I 1 Canonicus, ſi prætextu ſtudiorum, dum abeſt, recipit ſuæ Eccleſiæ fructus, & poſtmodum neglecto ſtudio, vanitatibus vacet, non facit fructus ſuos, & tenetur reſtituere, t. 12. q. 14. n. 6. f. 100

I 2 Canonicus regulariter profeſſus, non poteſt eſſe Monachus, t. 5. q. 9. n. 11. f. 175

I 2 Canonicus Regularis, tranſiens ad Monachos, quorum Monaſterium ſi ſit laxioris vitæ, tenetur redire ad primum, à quo diſceſſit, t. 5. q. 38. n. 9. f. 187

I 2 Canonici Regulares fuerunt eſſentialiter, & principaliter inſtituti ad exhibendum populo Chriſtiano pabula ſalutis, t. 5. q. 35. n. 11. f. 188

I 2 Canonici Regulares poſſunt hodie tranſire ad Ordines Monachales, de licentia tamen ſui Superioris, ſervatiſque aliis de jure ſervandis, t. 5. q. 41. n. 1. f. 188

I 2 Canonici Eccleſiæ Cathedralis, de jure communi, an poſſint eſſe Conſervatores Religioſorum? t. 17. q. 27. f. 406

I 2 Canonici Eccleſiæ Cathedralis, ſaltèm largè veniunt appellatione dignitatis, ibid. n. 1

I 2 Canonici Eccleſiæ collegiatæ, de jure communi, an poſſint eſſe Conſervatores Regularium, t. 17. q. 28. f. 416

II 1 Canonici, qui in ſuo Capitulo ferunt legem, aut ſtatutum, tenentur illam obſervare, quoad vim directivam & coactivam, t. 10. q. 12. n. 3. f. 117

Capella.

I 2 Capella alicui vendita, an poſſit ab eo avocari, & alteri concedi? t. 14. q. 80. f. 372

I 2 Capellæ & ſepulturæ, an poſſint alienari ſine labe ſimoniaca, & aſſenſu Apoſtolico? tr. 14. q. 78. f. 369. & q. 79. f. 370

I 2 Capellæ & ſepulturæ locus, eſt Religioſus, ſacer, & pius, ibid. n. 2

Capitularis.

II 1 Capitularis, nolens conſentire determinationi factæ à ſuo Capitulo, ex quo eſt injuſta; verùm, ne ſibi Prælatum odioſum reddat, ſubſcribit, an in foro conſcientiæ det in pœnas appoſitas determinationi jam factæ? t. 2. q. 12. f. 28

II 1 Capitulares, quinam ſint? t. 2. q. 15. n. 1. f. 29

II 1 Duæ partes Capitulantium, ad minùs debent intereſſe rebus gravibus totius Ordinis, t. 12. q. 10. n. 18. & ſeq. f. 134

Capitulum.

I 1 Capitulum, & Conventus non poteſt renunciare juri quæſito, t. 12. q. 4. n. 5. f. 93

I 1 Capitulum Generale, & Provinciale poteſt interdum limitare privilegia, tr. 13. q. 20. n. 2. f. 112. & tom. 1. p. 1. t. 9. q. 12. n. 9. f. 244

I 1 Capitulum Generale, ſaltèm interpretativè, videtur continere voluntatem totius Ordinis, & Provinciale Capitulum totius Provinciæ, t. 13. q. 20. n. 8. f. 112

I 2 Capitulum Generale poteſt unire Monaſteria ſui Ordinis, Diœceſani licentia minimè requiſita, t. 1. q. 31. n. 4. f. 139

I 2 Capitulum Generale & Provinciale de jure communi, & juſta cauſa, poteſt ſuo ſubdito licentiam concedere tranſeundi in æqualem Religionem, t. 2. q. 24. n. 6. ſecùs autem in laxiorem, ibid. q. 25. n. 1. f. 179. & ſeq.

I 2 Capitulum Generale Ordinis Prædicatorum, Romæ celebratum anno 1629. quid ſtatuit circa abſolutiones Priorum? t. 10. q. 30. n. 5. f. 259

I 2 Capitulum, quid ſignificet, ſit, & quotuplex? t. 14. q. 14. f. 347. & tom. 2. p. 1. t. 2. q. 3. f. 26

I 2 Capitulum, quot perſonas exigit, ad hoc, ut ejus actus dicatur capitulariter factus? t. 14. q. 15. n. 4. f. 347. & tom. 2. p. 1. t. 2. q. 6. n. 3. f. 27

I 2 Capitulum terrulas 12. q. 2. an ſit derogatum à d. Paulina, & Trid. ubi ſuprà? t. 14. q. 35. f. 355

I 2 Capitulum terrulas extenditur. ibid. q. 36. n. 5

II 1 Capitulum quia propter 42. de electione, extenditur, t. 1. q. 2. f. 2

II 1 Capitulum non debet permittere, fieri aliquid, per quod manifeſtentur nomina Eligentium, ſecùs electio erit nulla, t. 1. q. 7. n. 6. f. 5

II 1 Capitulum Generale non poteſt ſtatuere contra jus commune, & præcipuè qualificatum, ſine licentia Domini Papæ, t. 1. q. 11. n. 5. f. 8. t. 2. q. 6. n. 5. f. 27. t. 5. q. 44. n. 2. f. 80. & tom. 2. p. 1. t. 12. q. 3. n. 1. f. 131. & tom. 2. p. 2. t. 11. q. 28. n. 1. f. 246. & tom. 1. p. 2. t. 5. q. 26. n. 11. f. 181

II 1 Capitulum aliud Generale, aliud Provinciale, & aliud Conventuale, t. 2. q. 3. f. 26

II 1 Capitulum dicitur quædam perſona legalis, & intellectualis, tr. 2. q. 4. n. 3. ibid.

II 1 Capitulum, Univerſitas & Collegium, differunt à perſonis eorum, ibid. n. 4

II 1 Capitulum totum dicitur facere id, quod Capituli major, & ſanior pars facit, t. 2. q. 8. n. 1. f. 27

II 1 Capitulum, an rectè & validè concludat dictum ſuum, in caſu, quòd in concluſo & decreto non fuerint præſentes duæ partes, ex tribus, quæ intereſſe debent? t. 2. q. 13. f. 28

II 1 Ca-

Digitized by Google

II 1 Capitulum in materia electionis, an poſſit vices ſuas alteri commitere? t. 2.q.14.f.29.

II 1 Capitulum de conſenſu majoris partis, an poſſit concedere, ut qui non habet vocem in Capitulo, illam habere poſſit, & conſequenter ſuffragari, ut cæteri. tr.2.q.15.n.n.44.ibid.

II 1 Capitulum non poteſt ſupplere voces abſentium.tr.2.q.16. n.1. ibid.

II 1 Capitulum congregatum ad eligendum Provincialem in vigilia Pentecoſtes, an poſſit eligere in præcedenti die, ſcilicet veneris; tr.3.q.6.n.4.f.31.

II 1 Capitulum Generale poteſt præcipere ſuis ſubditis, ne utantur ea facultate, quam habent a jure. tr.4.q.32.n.7.f.50.

II 1 Capitulum electionis Provincialis diſtinguitur à Capitulo provinciali. tr.5.q.41.n.2.& ſeq. f.79.

II 1 Capitulum Provinciale mixtum quodnam dicitur? ibid.

II 1 Capitulum Provinciale ad ſui celebrationem, multa petit? ibid.n.4.

II 1 Capitulum Provinciale in Ordine Prædic. an debeat neceſſariò celebrari in Sabbato Dominicæ, Deus, qui errantibus? tr.6.q.13.f.135.

II 1 Capitulum Generale de jure Conſtit. debet celebrari in vigilia Pentecoſt. tr.6.q.23.n.2.f.88.

II 1 Capitulum Provinciale, ut plurimum & regulariter conſuevit celebrari in dicto Sabbato Domin. Deus qui errantibus. ibid.n.4.

II 1 Capitulum Cathedrale ſede vacante, poteſt exercere ea omnia, quæ in dicto Decreto Tridentini conceduntur Epiſcopis. tr.10.q.7.n.4.f.512.

II 1 Capitulum Generale, an poſſit facere Conſtitutiones in Ordine Prædicatorum? tr.10.q.8.n.10.f.114. & tr.12.q.2. n.1.& ſeq. f.130.

II 1 Capitulum Generaliſſimum in Ord. Præd. quid ſit, & an diſtinguatur à Capitulo Generali? tr.12.q.1. ibid.

II 1 Capitulum Generaliſſimum habet facultatem ferendi leges, & præcedentes abrogare, ſi voluerit. ibid.n.3.

II 1 Capitulum Generaliſſimum in familia Dominici, æquipollet tribus Capitulis Generalibus, continuè & immediatè factis. tr.12.q.2.n.3. ibid.

II 1 Capitulum Generale non poteſt leges ferre in rebus, quas Papa ſibi ſpecialiter reſervavit. tr.12 q.3.n.3.f.131. nec item in cauſis gravioribus, quales ſunt, quæ ad novam fidei declarationem, vel promulgationem pertinent, vel quæ concernunt ſtatum univerſalis Eccleſiæ. ibid.n.4.

II 1 Capitulum Generale non poteſt ſtatuere in iis, per quæ derogetur Privilegiis, Eccleſiaſticis perſonis indultis vel conſuetudinibus univerſalibus. ibid.n.5.

II 1 Capitulum Generale poteſt conſtitutiones juris communis declarare, innovare, & ubi pœna deficit, apponere, vel veterem augere. ibid.n.6.

II 1 Capitulum Generale ad correctionem morum, poteſt jus commune ſupplere, ſtatuta facere præceptoria. ibid.n.7.

II 1 Capitulum Generale poteſt facere præcepta pœnalia, quæ eo ipſo, quod ſint facta in adjutorium juris communis, cenſentur confirmata Apoſtolicâ authoritate. tr. 12. q.3. n.7. ibid.

II 1 Capitulum Generale poteſt facere præceptum de re minima, obligans ad mortale. tr.12. q.4. n.1.f.131.

II 1 Capitulum Generale, an poſſit præcipere aut vetare, quæ nunquàm aliàs per legem divinam, aut naturalem fuerunt præcepta vel vetita? tr.12.q.5.n.1. & ſeq. ibid.

II 1 Capitulum Generale, an valeat ſuis legibus ſubditos obligare, ad ſe publicè accuſandum in Capitulis de eorum defectibus? tr.12.q.6.n.1.& ſeq.f.132.

II 1 Capitulum Generale, an poſſit cum majori parte Capituli, Regulam relaxatam ad priſtinum ſtatum reſtituere; ſic adeò, ut cæteri jam profeſſi, illam tenerentur obſervare? tr.12. q.7.n.1.& ſeq. ibid.

II 1 Capitulum Generale, an poſſit mutare & variare præcepta, adeò, ut quæ ex Regula & primæva inſtitutione obligant ad ſolam pœnam, obligent ad culpam venialem, vel mortalem? tr.12.q.8.n.1.& ſeq. f.133.

II 1 Capitulum Generale, ſi ſtatuat aliquid illicitum, an ſtatuentes, vel permittentes ſtatui, ſint puniendi? tr.12.q.9.n. 1.& ſeq. ibid.

II 1 Capitulum Generale in Ordine Prædicatorum, an poſſit ab officio abſolvere Magiſtrum Ordinis, & deponere. tr.12.q. 10.n.1.& ſeq. f.133.

II 1 Capitulum Generale, quando dicitur legitimè congregatum? ibid.n.4.

II 1 Capitulum Generale, interdum poteſt graviter peccare. tr. 12.q.10.n.25.f.135.

II 2 Capitulum, contradicente Prælato, vel ſine ejus licentia, an poſſit quem ad habitum admittere? tr.1.q.5.n.1.f.138.

II 2 Capitulum Sede vacante, poteſt Novitiis dare licentiam ad diſponendum de bonis ſuis. tr.7.q.5.n.5.f.199.

II 2 Capitulum non poteſt conſentire, nec habet poteſtatem conſentiendi circa defectum publicum. tr.8.q.6.n.15.f.212.

II 2 Capitulum, an poſſit conſentire, ut habens incurabilem infirmitatem, validè profiteatur. tr.11.q.28.n.5.f.240.

II 2 Capitulum Regis Roberti de oblationibus, privilegio Clericorum, & quando ipſo gaudere debent, vel non. tr.13.q. 5.ſub num. 12.fol.261.

I 2 Capituli poteſtas, an conſiſtat in majori, & ſaniori ejus parte? tr.14.q.15.f.347.

I 2 Capituli minor pars, ſi diſſentiat, an teneatur ſubſcribere determinationi factæ à majori parte ejuſdem Capituli. tr. 14.q.10.f.348.

I 2 Quod fit a majori parte Capituli, cenſetur fieri ab omnibus. tr.14.q.9.n.22.f.346.

II 1 Capituli Præſes tenetur caſtigare Electores violantes ſecretum electionis. tr.1.q.7.n.6.f.5.

II 1 Capituli ſubſtantialia multa ſunt. tr.2.q.4.n.1.f.26.

II 1 Capituli authoritas & poteſtas, apud quem reſidet & reperitur? tr.2.q.8.f.27.

II 1 Quod fit à majori & ſaniori parte Capituli prævalet, & ſuum conſequitur effectum. tr.2.q.8.n.1 ibid.

II 1 Capituli major & ſanior pars, quænam ſit, & quomodo cognoſcatur? tr.2.q.9. ibid.

II 1 Capituli poteſtas, an poſſit in aliquo caſu reperiri, & eſſe in minori parte Capituli, aut etiam in uno ſolo vocali ſuffragante? t.2.q.10.f.28.

II 1 Capituli minor pars, ſi forte diſſentit, an teneatur ſubſcribere determinationi factæ à majori parte Capituli? tr. 2, q.11. ibid.

II 1 Capituli Præſidens, præmiſſo confiteor ab omnibus Electoribus genuflexis, eos ad effectum electionis faciendæ abſolvit. tr.4.q.44.n.1.f.53.

II 1 Capituli Præſes, ſi abſolvat tantum à cenſuris, an intelligatur in ea abſolvere ab irregularitate; tr.4.q.45.f.54.

II 1 Capituli authoritas, ſi major pars delinquit, revolvitur ad pauciores. tr.12.q.10.n.16.f.134.

II 1 Capituli Præſes an poſſit in eo eligi ad aliquod officium? vide verb. Præſes.

II 1 Quod ſancitur in Capitulo Generali, cenſetur fieri ab omnibus, etiam ut ſingulis. tr.5.q.40.n.7.f.79.

II 1 Capitula Provincialia in Provincia Calabriæ, celebrantur viciſſim. tr.1.q.32.n.4.f.25.

II 1 Capitula ad quid inventa ſunt? tr.2.q.5.f.26

Captus.

II 2 Captus à Turcis, ſi voveat jejunare, ut Deus eum eripiat ab illa ſervitute, tenetur ad votum. tr.11.q.8.n.3.f.239.

I 2 Capti in Eccleſia, non poſſunt immunitate Eccleſiaſtica privari; niſi ob qualitatem commiſſi criminis. tr.13.q.48. n.4.f.311.

II 1 Capti in juſto bello, jure gentium, ſunt ſervi capientium. tr.8.q.12.n.2.f.102.

Capuccini.

I 2 Capuccini non poſſunt tranſire in alios Ordines, cujuſcunque ſint ſtatus, ſine licentia Sedis Apoſtolicæ. vide ver. Fratres Minores.

I 2 Capuccini nec in communi poſſunt habere bona. vid. ver. Monaſteria.

Caput.

II 1 Caput Reipublicæ debet ſe conformare cum cæteris membris. tr.10.q.11.n.9.f.116.

Carcer, Carceratio, Carceratus.

I 2 Carcer ſemper aggravat. tr.10.q.25.n.1.f.258.

I 2 Carceri juſtè mancipatus, tenetur ibidem permanere, etiam ante ſententiam condemnatoriam. tr.7.q.18.n.3.f.213.

I 2 Carceres in Monaſteriis, & Abbatiis, non tuti & fortes, inferunt multa mala. tr.9.q.1.n.14.f.241.

I 2 Carceres & Triremes juriſdictionem arguunt, & ſuper detentis & arreſtatis dominium oſtendunt. tr.9.q.13.n.4. f.245.

I 2 Carcerum fractor non eſt, qui animo revertendi ab eiſdem exierit. tr.7.q.9.n.1.f.211.

I 2 Carceratio eſt gravamen inſeparabile.tr.10.q.25.n.1.f.258.

I 2 Carceratus injuſte ac indebitè, poteſt ab illo fugere, & recto tramite ſuperiores adire. tr.7.q.18.n.4.f.214.

I 2 Carceratus non poteſt liberè ſuum exercere officium, niſi prius fuerit è carceribus abſolutus, & ad officium reſtitutus. tr.10.q.41.n.8.f.265.

Cardinalis.

I 2 Cardinalis, dum ad Cardinalatus apicem promovetur, jurat ſe non alienaturum bona Eccleſiæ, nec conſenſurum in alienationem prædictam. tr.14.q.27.n.7.f.351.

II 1 Cardinales omnes, ſi exeant conclave, præter unum, ille ſolus poterit de jure communi eligere Romanum Pontificem. tr.2.q.10.n.5.f.28.

I 2 Cardinalibus eſt credendum, in iis maximè, quæ alteri non

Digitized by Google

non præjudicant. tr. 16. q. 13. nu. 4. f. 126.

Carmelitæ.

I 2 Carmelitæ Diſcalceati prohibentur conſtruere Monaſteria propè Conventus familiæ Sancti Dominici. tr. 1. q. 26. n. 7. f. 137.

Carolus.

I 1 Carolus V. Imperator laudatur. tr. 12. q. 8. n. 1. f. 97.

Carta.

I 1 Carta teſtamenti, non eſt teſtamentum. tr. 2. q. 3. n. 2. f. 29.

Carthuſiani.

I 1 Carthuſiani habent perpetuam clauſuram. tr. 3. q. 10. n. 1. f. 155.

I 1 Carthuſiani hodie nequeunt tranſire in Mendicantes, ſine licentia Papæ. tr. 5. q 40. n. 2. f. 187.

Caſus.

I 2 Caſus omiſſus in aliqua ſpeciali conſtitutione, remanet in diſpoſitione juris communis. tr. 1. q. 26. n. 3. f. 319. tr. 13. q. 61. n. 3. f. 137. & tr. 17. q. 25. n. 5. f. 405. & tom. 2. p. 1. tr. 4. q. 22. in fin. f. 168. tr. 2. q. 22. n. 10. f 88 & tom. 2. p. 2. tr. 10. q 21. n. 5. f. 231.

I 2 Caſus Papales à quo, & quomodò abſolvuntur. tr. 4. q. 33. & 34. per totam f 172.

I 2 Caſus excepti, ſunt perfectè & omninò legitimè probandi. tr. 13. q. 84. n 4. in fine f. 311.

I 2 Caſus plures, qui potuiſſent excitare quærelam, hodie quieſcunt. ibid.

I 2 Caſus & cauſæ à jure permiſſi ad validè alienandum, quot ſint; tr. 14. q. 9. f. 344.

I 2 Caſus extremæ neceſſitatis, in omni prohibitione cenſentur excepti. tr. 14. q. 21. n. 2. f. 349. & 2. tom. p. 2. tr. 9. q. 12. n. 14. in fin. f. 224.

II 1 Caſus ſpecialiter reſervati, non veniunt in conceſſione generali tr. 1 q. 3. n. 4. f. 23.

II 1 Caſus reſervati, regulariter petunt actum conſumatum ex utraque parte. tr 1. q. 26. n. 1. f. 21.

II 1 Caſus reſervati poſſunt à Superioribus Regularium, cum cauſa & infra limites Decreti Clem VIII. tr. 10. q. 23. n. 2. f. 120.

II 1 Caſus reſervati ſeu reſervandi, plures ſunt. ibidem.

II 1 Caſus reſervatus debet eſſe peccatum mortale grave & completum. ibid. n. 3.

II 1 Caſus reſervati in Regulis & Conſtitutionibus Regularium, an cenſeantur extincti, ſi non fuerint renovati juxta d. Decretum Clem. VIII. tr. 10 q. 26. n. 1. & ſeq. f. 122.

II 1 Caſus bullæ cœnæ poſſuntne abſolvi à Regularibus, & quomodò. tr. 11. q. 17. n. 1. & ſeq. f. 127.

II 1 Caſus indiſpenſabiles, plures ſunt tr. 11. q. 17. ſub. n. 2. in 2. Dec Clem. VIII. f. 128. & ſeq.

II 2 Caſus à Sixto V. præſcripti, an indigeant declaratoria Judicis? tr. 2. q. 10. n. 1. & ſeq. f. 155.

Catechumenus.

II 2 Catechumenus poteſt recedere ab Eccleſia, abſque eo, quod dicatur Apoſtata. tr. 6. q. 11. num. 3. fol. 188.

Cathedra.

I 1 Cathedra S. Petri judicat omnes & à nemine judicatur. tr. 13. q. 19. n. 9. f. 111.

II 1 Cathedra S. Petri verè eſt ſpinis plena, tr. 9 q. 2. n. 4. f. 105.

Catholicus.

II 1 Catholici in Anglia & Germania ſecurè communicant cum iis, qui ſunt notoriè hæretici & manifeſtè excommunicati. tr. 4. q. 6. num 21. fol. 36.

Cavere.

I 1 Cavere à ſcandalis & neminem lædere, eſt de jure divino & humano. tr. 3. q. 13. n. 6. f. 156.

Cauſa.

I 1 Cauſa exemplaris de intrinſeca ratione ſui quid exigit? tr. 3. q. 3. n. 2. fol. 31.

I 1 Cauſa impulſiva non eſt obligatoria. tr. 3. de privil. q. 4. n. 6. fol 32.

I 1 Cauſa impulſiva ſive ceſſet, ſive ſit falſa, non vitiat legem. tr. 3. de privil. q. 4. n. 7. f. 32.

I 1 Cauſa finalis in omni re debet attendi. tr. 8. q. 1. f. 60.

I 1 Cauſa finalis regulariter exprimitur in procemio legis & privilegii. tr. 8. q. 1. n. 9. f. 61.

I 1 Cauſa finalis eſt illa, quæ reſtringit aut ampliat privilegia. tr. 11. q. 17. n. 9. f. 91. & tr. 16. q. 7. n. 3 f. 124. & tom. 2. p. 1. tr. 10. q. 24. n. 9. in fin. f. 122.

I 1 Cauſa finali ceſſante, omninò & totaliter ceſſant & amittuntur privilegia. tr. 12. q. 16 n. 2. f. 171 & tr. 16. q. 7. n. 4. f. 181

I 1 Cauſa juſta eſt illa, quæ principaliter reſpicit publicam utilitatem. tr. 13. q. 12. n. 3. f. 106.

I 1 Cauſa finalis in omnibus gratiis & privilegiis, debet attendi & examinari. tr. 13. q. 15. n. 2. f. 106.

I 2 Cauſa ceſſante, ceſſant effectus, qui in fieri & conſervari dependent ab illa. tr. 5. q. 56. n. 1 f. 193.

I 2 Cauſa ceſſante, ceſſat legis diſpoſitio. tr. 1. q. 28. n 1. f. 198. & tom. 2. p. 2. tr. 6. q. 17. n. 11. fol. 191.

I 2 Cauſa juſta exeundi, vel licentiandi ſubditum à clauſtro, quænam ſit? tr. 3. q. 13. f. 156.

I 2 Cauſa prohibitionis ceſſante, ceſſat ipſa prohibitio. tr. 4. q. 16. n. 2. f. 166.

I 2 Cauſa juſta non dat poteſtatem diſpenſandi, ſed movet Principem ad magis promptè diſpenſandum cum eo, qui petit & indiget. tr. 5. q. 25. n. 9. f. 180.

I 2 Cauſa juſta diſpenſandi ſemper præſumitur in Papa, vide ver. diſpenſandi juſta cauſa.

I 2 Cauſa famoſa eſt multiplex. tr. 9. q 23. n. 3 f. 248

I 2 Cauſa injuſta damni illati, non evaneſcit per mutationem contractus. tr. 12. q. 14. n. 2. f. 298.

I 2 Cauſa honoris eſt nimis ardua. tr. 13. q. 19. n. 6 in fin. f.

I 2 Cauſa Fidei in Tribunalibus Sanctiſſimæ [illegible] magis juridicè & ſecretè geritur. tr. 13. q. 31 n. 4. f. 306.

I 2 Cauſa diſpenſandi fundatur in ratione occulta. tr. 13. q. 41. n. 4. in fin. f. 311.

I 2 Cauſa motiva contribuendi, poteſt eſſe [illegible] tr. 13. q. 88. n. 4. f. 334.

I 2 Cauſa utilitatis eſt potiſſima ad alienandum [illegible] verum debet eſſe evidens, clara, indubitata & [illegible] tr. 14. q. 9. n. 6. f. 345.

I 2 Cauſa utilitatis, quo tempore eſt attendenda: ibid. n. 7

I 2 Cauſa alienationis rei Eccleſiæ, debet di[illegible] collegialiter in capitulo, & præcedere conſenſum capituli. tr. 14. q. [illegible]

I 2 Cauſa formalis debet præcedere ſuum effectum, & non poteſt per æquipollens adimpleri, nec poteſt præſumi, quod interfuit tr. 18. q. 24. n. 1 f. 351.

I 2 Cauſa civilis exigit indaginem, & non venit appellatione injuriarum. tr. 17. q. 12. n. 4. in. fin. f 402.

II 1 Cauſa debilium vel miſerabilium perſonarum, excuſat à violatione præcepti diei feſti. tr. 3. q. 10. n. 1 f. 32.

II 1 Cauſa appellata quando ceſſat? tr. 6. q. 18. n. 2 f. 85.

II 1 Cauſa juſta ad effectum diſpenſandi in ſtatutis, eſt illa, quæ reſpicit, non privatam ſed publicam utilitatem. tr. 11 q. 12. 2. f. 123.

II 2 Cauſa juſta non recipiendi novitium, poteſt eſſe multiplex. tr. 1. q. 6. n. 2 f. 138.

II 2 Cauſa ingrediendi Religionem, poteſt eſſe à Deo, à Mundo, vel à Diabolo. tr. 1. q. 9. n. 6. & ſeq. f. 139.

II 2 Cauſa removendi aliquem à propoſito ingrediendi Religionem, poteſt eſſe multiplex. tr. 1 q. 13. n. 2. f. 141.

II 2 Cauſa falſa non impedit monachatum. tr. 11. q. 12. n. 1 f. 244.

II 2 Cauſa Eccleſiæ eſt favorabilis, ſicut cauſa filiorum. tr. 13. q. 8. n. 9. f. 263.

I 1 Cauſæ multæ reperiuntur ad abrogandum privilegia tr. 13. q. 1. n. 3. f 102.

I 2 Cauſæ juſtæ tranſeundi in æqualem, vel inferiorem, ſunt multæ. tr. 5. q. 21. n. 1. & ſeq. f. 178.

I 2 Cauſæ juſtæ diſpenſandi in his, quæ ſunt de jure divino, quæ ſint? tr. 5. q. 24. n. 7. f. 180.

I 1 Cauſæ, ob quas licet Monacho elargiri, ſunt multæ. tr. 1 q. 50. n. 16. f. 236.

I 2 Cauſæ Religionum, ubi primùm clauſtrorum metæ erant, actum eſt de illis. tr. 10 q. 31. n 1. in fin. f. 16

I 2 Cauſæ criminales graviores contra Epiſcopos motæ, etiam ſi ſint Hæreſis, à Papa tantùm cognoſcuntur. tr. 11. q. [illegible] 2. f. 307.

I 2 Cauſæ ſpirituales quænam ſint? tr. 13. q. 85. n. 3. f. 3[illegible]

I 2 Cauſæ finales conſtitutionis Clem. VIII. de largitione munerum. tr. 15 q. 2. n. 1. f. f. 379.

I 2 Cauſæ dandi munera, multæ ſunt. tr. 15. q. 12 n. 3. f. 383.

I 1 Cauſæ Regularium tractantur ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu & figura judicii: ita tamen, ut ſubſtantialia non prætermittantur. tr. 17. q. 22, n. 3. f. 404.

II 1 Cauſæ diſpenſandi ſunt multiplices. tr. 5. q. 27. n. 1. & ſeq. f. 68. & præcipuè ſeptem tr. 11. q. 1. n. 3. f. 123.

II 1 Cauſæ ad mutandam legem humanam quænam ſunt tr. q. 17. n. 3. 119.

II 2 Cauſæ nullitatis Profeſſionis, an debeant conjunctim proponi coràm Superiore ſuo & Ordinario, vel auditis Partibus, & renunciatariis intereſſe habentibus? tr. 12. q. 19. n. 1. f. 255.

Cedulones.

I 2 Cedulones auferentes, vel deturpantes, pari pœna puniuntur? tr. 6. q. 8. n. 2. f. 200.

I 1 Cedulones lacerantes, an ſint excommunicati? tr. 13. q. 13. n. 1. f. 305.

Celebrans.

II 1 Celebrans cum cenſura incidit in irregularitatem: celebrans verò cum irregularitate, non incurrit in aliam irregularitatem. tr. 4. q. 45. n. 11. f. 55.

II 1 Celebrans ſcienter in loco interdicto, non poteſt eligi, nec eligere. tr. 5. q. 18. n. 3. f. 64.

Cauſa-

Cenſura.

I 1 Cenſura Eccleſiaſtica in appellantem prolata relaxari, aut nulla declarari per Judicem appellationis non poteſt, niſi auditis partibus & & cauſa cognita, tr. 10. q. 18. §. 13. in Decret. f. 256

II 1 Cenſura lata ab Epiſcopo contra Nos Mendicantes, an in utroque foro ſit obſervanda, t. 13. q. 23. n. 4. f. 303

I 2 Cenſura redditur nulla ex defectu poteſtatis, t. 13. q. 24. n. 3. f. 303

I 2 Cenſura non indiget monitione, ſi feratur ad cavendum crimen futurum, t. 13. q. 69. n. 8. f. 322

II 1 Cenſura omnis repellit à ſuffragando, t. 4. q. 6. n. 13. f. 35

II 1 Cenſura de ſui natura non eſt perpetua pœna, vel ad præfixum tempus, ſed donec à contumacia recedatur, tt. 4. q. 45. n. 15. f. 55

II 1 Cenſura mox incurritur, admiſſa culpa ſecretè vel publicè, t. 5. q. 21. n. 4. f. 65

II 1 Cenſura ablata, manet peccatum non reſervatum, tr. 10. q. 24. n. 4. f. 121

II 2 Cenſura ab homine non incurritur: niſi ob contumaciam & inobedientiam, t. 6. q. 13. n. 3. f. 189

II 2 Cenſura excommunicationis, eſt nervus Eccleſiæ, & ultima pœna, quæ non debet irrogari in caſibus, quibus aliâ viâ poteſt occurrit, 6. q. 13. n. 12. ibid.

I 1 Cenſuræ latæ ſententiæ, utputa excommunicatio, ſuſpenſio & interdictum, obligant ad mortale, tr. 1. q. 30. nu. 5. f. 18

I 1 Cenſuræ incurruntur ante ſententiam Judicis, tr. 1. q. 33. n. 10. fol. 21.

I 2 Cenſuræ, ut ſunt Excommunicatio, ſuſpenſio, Irregularitas & interdictum, ipſo jure illatæ, de uſu & conſuetudine Eccleſiæ, afficiunt conſcientiam abſque alia ſententia Judicis. tr. 4. q. 27. n. 1. f. 169. & tr. 15. q. 25. n. 4. f. 392

I 2 Cenſuræ quoad forum externum ſtrepitoſum exigunt proceſſum, & indigent Judicis declaratoria, tr. 15. q. 25. n. 5. f. 392. & tom. 2. p. 2. tr. 2. q. 1. n. 3. f. 153

II 1 Cenſuræ ſunt pœnæ, quæ à Prælatis poſſunt dimitti, etiam abſentibus & invitis t. 4. q. 44. n. 9. f. 54.

II 1 Cenſuræ illatæ, cum illa clauſula, ipſo facto, abſque alia declaratione, mox, admiſſa culpa, afficiunt animam, tr. 5. q. 17. nu. 3. fol. 63

II 1 Cenſuræ, an poſſint reſervari à Superioribus Regularium ultra limites decreti Clem. VIII. t. 10. q. 24. n 1. & ſeq. f. 121

I 2 Cenſurarum materia non extenditur, tr. 10. q. 36. n. 7. in fin. fol. 263

Cenſus.

I 2 Cenſus non poteſt imponi ſuper immobilibus Eccleſiæ ſine licentia Papæ, t. 14. q. 72. f. 368

I 2 Cenſus non extinguitur, ſed transfertur de perſona in perſonam, t. 14. q. 74. f. 369

I 2 Cenſus, ſeu contractus in dubio, an præſumatur ſimplex, vel potius emphyteuticus? t. 14. q. 87. f. 373

I 2 Cenſus Bullarii, ſeu facti cum poteſtate redimendi quandocunque, computantur inter ſtabilia Conventus, tr. 12. q. 9. n. 1. f. 288.

Certificatio.

I 2 Certificatio vera & plena, fit per oſtenſionem litterarum originalium, t. 13. q. 68. n. 2. f. 320

Ceſſio.

I 2 Ceſſio litium, cauſarum, nominum debitorum & ſimilium, non poteſt fieri a Prælato Regulari ſine licentia Papæ, t. 14. q. 57. n. 10. & ſequen. f. 363

II 2 Quilibet, an poſſit ſuo juri cedere? t. 11. q. 28. n. 3. f. 146

Ceſſio bonorum.

II 2 Ceſſio bonorum, excuſat cedentem à ſolvendo, & culpæ reatu, t. 3. q. 3. n. 5. f. 162

I 2 Qui ceſſit bonis, non poteſt conveniri, tr. 12. q. 13. n. 1. in fin. fol. 289

Charitas.

I 2 Charitas non quærit quæ ſua ſunt, t. 5. q. 20. n. 2. f. 178

I 2 Charitas amplectitur amorem Dei & proximi, t. 5. q. 35. n. 2. fol. 188

I 2 Charitas eſt vinculum perfectionis, t 5. q. 35. n. 10. ibid.

I 2 Charitas Deo & Proximo debita, non deſtruitur ratione parvitatis materiæ, ſeu parvi nocumenti, tr. 15. q. 18. n. 2. fol. 386

Chorus

II 2 Choro deſtinatus, poteſt ad Ordinem Converſorum tranſire; de voluntate tamen Prælati, & dummodò non ſit in ſacris conſtitutus, t. 14. q. 19. n. 1. f. 277

Chriſtianus.

I 2 Chriſtiani, an teneantur obedire Poteſtatibus ſæcularibus, & maximè Tyrannis? tr. 13. q. 85. n. 6. f. 331.

Chriſtus.

I 2 Chriſtus venit in ſalutem Gentium, t. 5. q. 35. n. 16. f. 185.

I 2 Chriſtus noluit ſe intromittere de gubernio ſæcularium hujus mundi, ſed de Regno Cœlorum, hoc eſt, de ſalute animarum, t. 13. q. 85. n. 2. f. 330

I 2 Chriſtus habuit bona conſervata ad ſuſtentationem, tàm Apoſtolorum, quàm cæterorum pauperum, t. 13. q. 85. n. 16. f. 332

I 2 Chriſtus ſolus & nemo alius, eſt verus Dominus bonorum Eccleſiæ, t. 14. q. 27. n. 1. f. 351

II 1 Chriſtus Dominus ejuſque Vicarius, non conſentit, ut bona Eccleſiæ, ſivè ſint ſpiritualia, ſive temporalia, conferantur Simoniacis. tr. 1. q. 25. n. 1. f. 20

II 1 Chriſtus inſtituit Religiones & earum Paſtores, tr. 10. q. 1. n. 11. f. 110

II 2 Chriſtus voluntarium ſibi militem elegit, t. 8. q. 8. n. 4. f. 213

I 1 Chriſti corpus, ſeu Euchariſtiæ Sacramentum non intra chorum, aut ſepta monaſterii Monialium, ſed in publica Eccleſia debet conſervari, t. 11. q. 16. n. 37. f. 89

Circumſtantia.

II 2 Circumſtantias illas tantùm tenemur confiteri, quæ mutant ſpeciem peccati. t. 6. q. 40. n. 1. f. 197

Citatio, Citatus,

I 1 Citatio & intimatio legis ſeu præcepti, eſt de ſubſtantialibus ad inferendum damnationis ſententiam, & ejus defectus facit actum nullum, t. 1. q. 9. n. 2. f. 6. & tom. 1. p. 2. t. 8. q. 10. n. 2. f. 222

I 1 Citatio partis requiritur, quando proceditur per viam juſtitiæ, ſecus per viam gratiæ, t. 9. clauſ. 3. n. 17. f. 68

I 2 Citatio partis eſt omninò neceſſaria in qualibet declaratione facienda, etiam cenſurarum, t. 10. q. 28. n. 4. & 5. f. 258

I 2 Citatio, quæ fit à Judice non competente, eſt ipſo jure nulla, tr. 13. q. 17. n. 2. f. 302

I 2 Citatio præquiritur ad declarandum, quem incidiſſe in aliquam cenſuram, t 13. q. 16. n. 3. f. 304

I 2 Citatio & declaratio ſunt actus juriſdictionales, ibid.

I 2 Citatio judicialis, requiritur neceſſariò, etiam in notoriis, t. 13. q. 27. per totam, f. 305. & q 52. f. 313

I 2 Citatio, ad quem finem fit? t. 13 q. 52. f. 313

I 2 Citatio quid ſit, & quotupliciter fieri poreſt? ibid.

I 2 Citatio eſt ſpecies defenſionis, quæ nobis competit naturali jure. ibid.

I 2 Citatio eſt de jure divino, ibid. q. 69. n. 9. f. 322

II 1 Citatio, ſeu vocatio ad electionem peragendam, emiſſa ante mortem Prælati, eſt ipſo jure nulla, nec aſtringit vocatos, tr. 3. q. 3. n. 2. f. 30

I 1 Citatus eundi ad locum, ad quem non patet tutus acceſſus, propoſitâ exceptione de loco ſuſpecto, ſi non audiretur, poteſt appellare, tr. 9. clauſ. 5. n. 18. f. 70

II 1 Citatus ad certum actum, debet adeſſe illâ horâ, quâ ille actus ſolet expediri, tr. 4. q. 13. n. 1. f. 38

Civilitas.

I 2 Civilitas originis eſt immutabilis, quia naturalis, tr. 8. q. 36. n. 3. f. 232

Civis.

II 2 Civis fit & dicitur multis modis, t. 6. q. 1. n. 1. 2. & 3. f. 184

I 2 Cives, uti omnes, & non ut ſinguli,, hoc eſt collectivè, non autem diſtributivè poſſident privilegium univerſitatis, t. 6. q. 18. n. 3. f. 46

I 2 Cives, ut ſinguli, poſſunt ſibi multa facere, ſine præjudicio univerſitatis, t. 5. q. 30. n. 7. f. 183

I 2 Cives ſinguli de Univerſitate, poſſunt eſſe Teſtes ad commodum Univerſitatis, t. 11. q. 17. n. 2. f. 274

Claves.

II 1 Claves Regni cœlorum duæ ſunt, una ordinis, & altera juriſdictionis, t. 5 q. 15. n. 4. f. 61

II 1 Claves Regni cœlorum ante adventum Chriſti, non erant in Eccleſia, t. 8. q. 17. n. 1. in fin. f. 104

Clauſula.

I 1 Clauſula Decreti irritantis obligat ignorantes, t. 1. q. 16. n. 16. f. 9. & tom. 2. p. 1. tr. 1. q. 7. n. 1. f. 4

I 1 Clauſula decreti irritantis, habet multos effectus & principaliter ea omnia irritat, quæ ſunt ſibi contraria, nec derogatur, niſi in ſpecie derogetur, t. 9. clauſ. 12. n. 2. & ſeq. f. 73

I 1 Clauſula poſita in una parte diſpoſitionis, debet referri ad omnia in ea contenta, dummodò non reſultet correctio juris, t. 9. f. 65. n. 1.

I 1 Clauſula poſita in uno paragrapho vel verſiculo, non refertur ad alium paragraphum, nec ad alium verſiculum, ib. n. 2

I 1 Clauſula poſita in fine, ſeu in exequutione contractus, vel diſpoſitionis, non ampliat gratiam, ibid. n. 3.

I 1 Clauſula, quantumvis generalis, eſt intelligenda & reſtringenda ſecundum naturā actus, ſuper quo imponitur, ib. n. 4

I 1 Clauſula generalis, ſequens ſpecialem, reſtringitur ad ſpecificata per ſuam ſpecialem præcedentem clauſulam, ibid

I 1 Clauſula in forma communi quænam ſit? n. 5. ibid.

I 1 Clauſula in forma communi, demonſtrat, Principem concedere ad partis inſtantiam, & conſequenter ignorare ea, quæ concedit, ſicut alia omnia, quæ in facto conſiſtunt, ibid.

I 1 Clauſula in forma communi demonſtrat, Principem ad partis inſtantiam, & conſequenter ignorare ea, quæ concedit ſicut alia omnia, quæ in facto conſiſtunt, ibid.

I 1 Clauſula in forma communi, juri tertii non præjudicat, t.9. clauſ. t. n.4. ibid.

I 1 Clauſula derogatoria, ſe tenens ex parte legis vel privilegii, eſt triplex, nempè voluntatis, ſolemnitatis & poteſtatis, tr. 14.q.1.n.2.& ſeq.f.114

I 1 Clauſula derogatoria habet vim cujuſdam proteſtationis præambulæ, t.14.q.1.n.11.ibid.

I 1 Clauſula non mutat naturam contractus, tt.3.q. 3.n.6.fol. 122.

I 1 Clauſula reſpicit qualitatem, non autem ſubſtantiam privilegii, ibid. n. 8

II 1 Clauſula ut poſſit facere, etiam ea, quæ requirerent ſpeciale mandatum, quid ſignificat? t.7.q.18.n.3. f.97

I 1 Clauſula prohibitiva declarandi, an impediat privilegium dubium declarari? vide ver. Privilegium.

I 1 Clauſula, *amoto quolibet poſſeſſore*, intelligitur de illicito detentore, & multa alia operatur. tr. 9. clauſ. 19. n. 1. & ſeq. f.75

I 1 Clauſula, *contradictores & rebelles compeſcere*, dat juriſdictionem & poteſtatem judicialiter compeſcendi, non ſolùm partes moleſtantes, verumetiam & extraneos quoſcunque de facto contradicentes, aut Delegati facultatem turbantes, t.9. clauſ. 8. n. 2.f.70

II 2 Clauſula *de licentia Superiorum*, multa infert, t.14.q. 18. n.2. & ſeq. f. 176.

I 1 Clauſula, *de plenitudine poteſtatis*, multa operatur, t.9.clauſ.4. n. t. Sed nihil in præjudicium tertii, nec derogat regulæ de jure acquiſito, nec ſupplet dolum partis impetrantis, ibid. n. 8. & 9.f.69

II 1 Clauſula, *diligentiſſimè caveant*, de ſe importat formale præceptum obedientiæ, & conſequenter obligat ad mortale, t. 4.q.29.n.18. f. 48

I 1 Clauſula, *dummodò aliam in eadem Eccleſia non conceſſimus*, ſolet apponi in conceſſionibus Indulgentiarum, & intelligitur de alia Indulgentia ſimili expreſſa in eadem conceſſione, t.9.clauſ. 20.n.1.f. 75

I 1 Clauſula *dummodò Concilio Trident. non ſint contraria*, appoſita in confirmatione Privilegiorum, quomodò intelligitur? tr.11.q. 15. f. 85.

I 1 Clauſula, *dummodò Sacris Canonibus non ſint contraria*, in confirmatione privilegiorum appoſita, an excludat privilegia contraria Decretis totius juris canonici? t.11.q.14. n.1. ibid.

I 1 Clauſula, *dummodò ſint in uſu*, adjecta in confirmatione privilegii, quid operatur, t.11. q. 13. n. 1. f.84

I 1 Clauſula *ex certa ſcientia*, æquivalet clauſulæ derogatoriæ, *non obſtante &c.* & habet vim ſpecialis derogationis, & poſita in confirmatione privilegiorum, reſtituit privilegia revocata, & habet vim novæ conceſſionis & confirmationis, & dat novum robur & vigorem, & alia multa operatur, tr. 9.clauſ. 3. n. 11.& ſeq.f. 67. & derogat juri communi ſibi contrario, t.16.q 3.n 9.f 122.& 2.tom.p.1.tr.11.q. 14. n.5. fol. 126

I 1 Clauſula, *ex certa ſcientia*, non præſumitur, niſi probetur, tr. 9.clauſ. 3.n.20. f. 68

I 1 Clauſula, *Indignationem Omnipotentis Dei, &c.* non infert excommunicationem, ſed obligat contrafacientes ad mortale, t.9.clauſ. 16.n. .f. 75

I 1 Clauſula, *in foro conſcientia*, operatur in ſalutem animarum, & facit abſolutionem valere coràm Deo, ſecùs coràm Eccleſia.t. 9. clauſ.14.n.1.ibid.

I 2 Clauſula generalis in privilegiis appoſita, nempè *in quibuſcunque cauſis*, eſtne ampliativa, vel reſtrictiva? t.17.q. 16. n. 3.f. 403

I 1 Clauſula, *Invocato ad hoc auxilio brachii ſecularis*, de jure communi, tàm Epiſcopus, quam Delegatus poteſt uti, t.9. clauſ. 7.n.1.f.71

I 1 Clauſula, *motu proprio*, debet expreſsè in literis nominari, quia hæc nunquàm præſumitur, nec quidem poteſt per teſtes probari, t.9.clauſ.2.n.2.f.66

I 1 Clauſula, *motu proprio*, oſtendit, Principem concedere & confirmare id, quod ſcit & voluit, t.9.clauſ.2.n.12.ibid.

I 1 Clauſula, *motu proprio*, ſupplet vitium ſubreptionis, ex taciturnitate veritatis neceſſariò explicandæ conſurgens, & facit conceſſionem valere, t.9.clauſ.2.n.14.ibid.

I 1 Clauſula *motu proprio*, ampliat privilegium, & facit ut largè declaretur, tàm ob privatam, quàm ob publicam utilitatem, t 9.clauſ.2.n.22.f. 67

I 1 Clauſula *motu proprio*, facit, ut privilegium, in quo eſt appoſita, deroget juri cõmuni ſibi contrario, t.9. cl.2.2.n.25.f.67

I 1 Clauſula *motu proprio*, non extendit diſpoſitionem ad majus præjudicium, quàm ſit expreſſum, nec firmat privilegium cõtra jus alterius, niſi cum prævia cognitione cauſæ & parte citata, nec aufert defenſiones & exceptiones competentes de jure, nec tollit ſtatuta particularia, nec effectus facti, ſed illos tantùm, qui ſunt juris, tr. 9.clauſ. 2.nu.26 ibid.

I 1 Clauſula, *Non obſtantibus quibuſcunque, &c.* nullus utitur Inferior Principe, tr.9. clauſ.8 n.t. f. 71

I 1 Clauſula, *Non obſtantibus, &c.* poſita in aliqua Papæ diſpoſitione, non ſolùm jus commune, verùm etiam omne aliud privilegium ſibi contrarium abrogat & revocat, ibid.nu.4. Sed non tollit ea, in quibus ſpecialiter eſt proviſum, ibid.n. 5. nec derogat clauſulis derogatoriis derogatoriarum, nec aufert actum juratum, n.6.& 7.

I 1 Clauſula *omni appellatione poſtpoſitâ*, quis poſſet uti? t. 9. clauſ. 5.n. 1. f. 69

I 1 Clauſula, *omni appellatione remota*, tollit appellationes frivolas & irrationabiles, non autem legitimas & graves, t.9. clauſ. 5.n.4.f.69.an tollat legitimas? tom.t.p.2.tr.10.q.10. n. 1.f. 252.

II 2 Clauſula illa, *parte ſatisfacta*, ſemper ſubintelligitur, etſi non exprimatur, t.6.q. 17.n.10.f. 191

I 1 Clauſula, *prorsùs eximimus, &c.* non ſolùm derogat privilegiis, privatæ perſonæ conceſſis, ſed etiam Univerſitati in ſpecie vel in genere ſub quibuſcunque tenoribus, etiam motu proprio & ex certa ſcientia, vel de plenitudine poteſtatis, t.9. clauſ.18. n. 1.f. 75

I 1 Clauſula *quomodolibet*, eſt univerſalis, & facit venire ea, quæ aliàs non venirent, t.7.q.13. n.1.f. 56

I 1 Clauſula, *quorum tenores*, habet vim ſpecialis & individuæ derogationis & expreſſionis, cum omnibus ſuis qualitatibus & tollit derogatorias derogatoriarum, & derogat omni clauſulæ reſiſtenti, t.7.q.8.n.12 f.54, & tr.9.de clauſ. clauſ. 9. f. 72.n.1. & ſequen.

II 1 Clauſula, *realiter & in effectu* quid operatur? t.4.q.44.n.4. fol.53

II 2 Clauſula illa, *rebus permanentibus in eodem ſtatu*, intelligitur in quolibet actu & contractu, etiamſi non exprimatur, t.7. q.21.n.5.f. 203. & t. 11. q.35.n.4.f.248.

I 2 Clauſula illa, *ſalva ordinis diſciplina*, quid ſignificat? t. 8. q. 26.n.1.f. 229

I 1 Clauſula *ſine præjudicio Parochi*, intelligitur & refertur ad impedimentum, & intereſſe Decimarum & Primitiarum, t. 9.clauſ.15.n.1.f. 74

I 1 Clauſula, *ſublata, &c* claudit os Judici, & judicandi facultatem tollit, t. 9.clauſ.11.n.2.f. 73

I 1 Clauſula *ſupplentes omnes defectus*, multa operatur, t 9 clauſ. 10.n.1.& ſeq. f.72

I 1 Clauſula *tantùm*, multa operatur, tr.13.q.15.n.7.f. 107

I 1 Clauſula, *teque abſolventes ab omnibus cenſuris* multa operatur, & ſignanter aufert cenſuras & impedimenta canonica.tr.9.clauſ.13.n.4. f.74

I 1 Clauſula *tuo judicio committimus, &c.* non petit probationem judicialem, nec partium citationem.t. 9.clauſ.17.n.1.f.75

I 1 Clauſulæ extractæ à Bullis Papalibus, probant in foro externo, t.2.q. 13. n. 9. f. 30.

I 1 Clauſulæ *ex nunc, mox, ſtatim, illicò, nulla poſtpoſita mora*, in legibus appoſitæ, quonã modo intelliguntur? t.1.q.11.n.4.f.7

I 1 Clauſulæ hæ, *ut petitur ex certa ſcientia: motu proprio & non obſtantibus*, quæ ſolent apponi in literis gratioſis, non tollunt ſubreptionem, t.5.q.t.n. 7. f. 35

Clauſtrum.

I 2 Clauſtri nomine venit Eccleſia in favorabilibus, non autem in odioſis, tr. 3.q.6.n.1.f.155

I 2 Clauſtro ſui Monaſterii exiens, an peccet mortaliter? vide ver.Religioſus.

Clauſura.

I 2 Clauſura Monaſterii quid ſit & unde dicatur? t.3.q.1.f.154

I 2 Clauſura, Septa & Clauſtrum Monaſterii æquipollent, tr.3. q.4.n. t. ibid.

I 2 Clauſura quomodò obſervanda & cuſtodienda ſit? ibid.n.1

I 2 Clauſura Monaſterii, an ſit de jure naturali & divino? t.3.q. 9.f.155

I 2 Clauſura perpetua an poſſit ſubditis imponi ab eorum Prælatis? tr.3.q 11.ibid.

I 2 Clauſura perpetua an ſaltem à Romano Pontifice poſſit Nobis indici? tr.3.q. 12. ibid.

I 2 Clauſura duplici modo poteſt violari, nempè per ingreſſum Mulierum, prohibitum ad intrandum ſepta Monaſterii, vel per illicitum egreſſum Religioſorũ, t.4.q.1.n.1.f.160

I 2 Clauſura incipit à janua, cuſtodita à Janitore, t. 4. q.12. n. 8. f. 165.

I 2 Clauſura Monialium eſt magis ſtricta, quàm clauſura Monachorum, & periculis obnoxia, t.4 q. 14.n 2. ibid.

I 2 Clauſura non comprehendit Atrium Collegii ſeu Scholarum Ordinum, tr.4.q.15. n.1. f. f. 166

II 2 Clauſura eſt neceſſaria ad cuſtodiam votorum, & obligat ſubdi-

Digitized by Google

ſubditos ad ejus obſervantiam, tr. 17. q. 2. n. 5. f. 286
I 2 Clauſura ſola, aut ſolum ſilentium non facit Religionem ſimpliciter ſtrictiorem & duriorem, t. 5. q. 37. n. 3. f. 186
I 2 Clauſuræ terminos deſignare ſpectat ad Prælatos Religioſorum, t. 3. q. 4. n. 1. f. 154
I 2 Clauſuræ leges, quænam ſint? ibid. q. 4
I 2 Clauſuræ termini & limites de jure communi, & ex declaratione Summorum Pontificum ſunt muri & parietes Monaſterii, non autem ſepes hortorum, tr. 3. q. 5. n. 2. ibid.
I 2 Clauſuræ violatio, de ſe & ſuo genere non obligat ad mortale, tr. 3. q. 13. n. 2. ibid.

Clemens.

I 1 Clemens VII. ſuâ peculiari conſtitutione, ſub dat. Rom. die 3. Maii 1525. in ſpecie nobis conceſſit, ut poſſimus gaudere omnibus privilegiis conceſſis, & concedendis reliquis Relionibus Mendicantibus, & non Mendicantibus, t. 7. q. 8. n. 5. fol. 54
I 2 Clem. Papa VIII. fuit peritiſſimus Juriſta, & ſecundum jura loquebatur, tr. 15. q. 17. n. 6. f. 385

Clericatus.

I 1 Clericatus eſt magna dignitas, t. 6. q. 8. n. 11. & f. 42

Clericus.

I 1 Clericus non poteſt renunciare privilegio fori, tr. 2. q. 12. n. 1. f. 29. & tom. 2. p. 2. tr. 13. q. 10. n. 1. f. 298.
I 1 Clericus conjugatus, ad hoc, ut gaudeat privilegio fori & Canonis, multa copulativè debet habere, tr. 6. q. 8. n. 1. f. 41
I 1 Clericus permittens ſe ab alio percuti, vel ſe a ſæculari Judice judicari, non ob id amittit privilegium fori & Canonis, tr. 12. q. 12. n. 10. f. 99.
I 2 Clericus per delictum non amittit jura ſui clericatus, quamvis debeat puniri & caſtigari, tr. 5. q. 52. n. 5. f. 191
I 2 Clericus ſæcularis, ob ſua enormia delicta deponitur ab officio, & in monaſterio detruditur pro toto tempore vitæ ſuæ, tr. 8. q. 5. n. 10. f. 218.
I 2 Clericus conſpirans contra Epiſcopum, deponitur, tr. 8. q. 7. n. 1. f. 219.
I 2 Clericus fit incorrigibilis multis modis, t. 8. q. 9. n. 10. f. 221
I 2 Clericus, antequàm tradatur Curiæ ſæculari, ut caſtigetur, debet ſuſpendi à divinis, excommunicari & anathematizari, tr. 8. q. 10. n. 2. f. 223
I 2 Clericus ad hoc, ut privetur ſuo beneficio ob crimina, debet bis atque iterum moneri, ut ceſſet ab illis, tr. 8. q. 10. n. 2. ibid.
I 2 Clericus poteſt declarari incorrigibilis, reſpectu unius delicti, t. 8. q. 15. n. 1. f. 224
I 2 Clericus Sæcularis vel Regularis, cum ad triremes condemnatur, eadem diffinitiva ſententia privatur & ſpoliatur omni beneficio & officio Eccleſiaſtico, t. 9. q. 6. n. 1. f. 243
I 2 Clericus traditus Curiæ ſæculari, ejicitur de foro illius Judicis, tr. 9. q. 14. n. 8. f. 245
I 2 Clericus ad remum damnatus, amittit privilegium Clericale, tr. 9. q. 15. n. 2. f. 246
I 2 Clericus facinoroſus non debet mitti ad Regias Triremes, tr. 9. q. 20. n. 2. f. 247. an autem poſſit? ibid. q. 1. n. 28. f. 242. & q. 13. f. 245
I 2 Clericus portans arma extrà Territorium ſui Epiſcopi, quomodò punietur? tr. 13. q. 21. n. 4. f. 302.
I 2 Clericus delinquens cum laico, a quo eſt judicandus? t. 13. q. 22 n. 4. ibid.
I 2 Clericus, quando remittitur à Curia ſæculari, qua pœnâ remittitur? tr. 13. q. 55. nu. 4. f. 317
II 1 Clericus ſimoniacè proviſus, cogitur ſuam adminiſtrationem celeriter ac ſponté dimittere, tr. q. 23. n. 1. in. fin. f. 17.
II 1 Clericus, ſi ſaltet cum muliere prægnante, quæ exindè abortum faciat, an ſit irregularis? tr. 11. q. 10. n. 3. f. 125. & tom. 2. p. 2. tr. 5. q. 14. n. 2. f. 182
II 2 Clericus, an tutâ conſcientiâ poſſit filios illegitimos alere, & baſtardas dotare? tr. 3. q. 7. n. 2. in fin. 159
II 2 Clericus reverſus ad ſtatum laicalem, pro delicto commiſſo in clericatu, à quo Judice punitur? t. 6. q. 6. n. 2. f. 186
II 2 Clericus, ſive ſit Sæcularis, ſive Regularis non profeſſus; non poteſt promoveri ad ordines ſine ſufficienti titulo, tr. 6. q. 25. n. 4. & q. 26. n. 2. f. 193.
II 2 Clericus, ſi donavit Eccleſiæ ſui beneficii, ſi poſtea contrahat matrimonium, poteſt donata revocare, tr. 13. q. 8. n. 13. fol. 263
II 2 Clericus invalide initiatus prima tonſura, non gaudet privilegio clericali. tr. 14. q. 8. n. 4. fol. 274
II 2 Clericus a Choro remotus, & in ſtatum Converſorum tranſlatus, teneturne ad divinum officium? tr. 14. q. 20. n. 1. & ſeq. f. 277.
I 1 Clerici ſelvatici privilegium durat, durante ejus ſervitio, quod debet præſtari immediate per ipſummet Clericum ſelvaticum, ſecus debet expelli, & eo privari, tr. 6. q. 10. n. 6. fol. 44.
I 2 Clerici percuſſor ſubjicitur excommunicationi, attamen ad hoc, ut evitetur, debet declarari, tr. 2. q. 1. n. 15. f. 153
II 2 Clerici capacitas in beneficiis conſequendis attenditur tempore præſentationis, tr. 11. q. 25. n. 6. f. 246
I 1 Clerici conjugati privilegium, an extendatur ad ejus uxorem, ipſo vivente? t. 6. q. 8. n. 1. & ſeq. f. 11
I 1 Clerici non perſolventes officium divinum, tenentur fructus perceptos reſtituere, t. 1. q. 19. n. 3. f. 11
I 1 Clerici orientales græco ritu viventes, licito jure poſſunt conjugio copulari. tr. 6. q. 9. n. 11. f. 43
I 1 Clerici græco ritu viventes, etiamſi ſint uxorati, & ſine actuali ſervitio, gaudent omnibus privilegiis Clericorum; ſecus autem Clerici latini, t. 6. q. 9. n. 12. ibid.
I 1 Clerici conjugati græco ritu viventes, mulieribus non obſtantibus, poſſunt ad Sacros Ordines promoveri, ſecùs autem Clerici conjugati latini, ibid. n. 15. immò hi per conjugium amittunt beneficium, ſi quod habeant Eccleſiaſticum, ibid. n. 15
I 1 Clerici & Diaconi Selvatici non ſunt ipſimet, quod Clerici conjugati, t. 6. q. 10. n. 1. ibid.
I 1 Clerici conjugati, ratione Ordinis quo ſunt inſigniti, gaudent privilegio Canonis, ſi quis ſuadente Diabolo, t. 6. q. 10. n. 4. ibid.
I 1 Clerici Selvatici non gaudent dicto privilegio Canonis, ibid.
I 1 Clerici conjugati poſſunt ſine certo numero ad libitum multiplicari, tr. 6. q. 10. n. 5. ibid.
I 1 Clerici ſelvatici non poſſunt multiplicari, niſi juxtà Decretum Sac. Congregat. t. 6. q. 10. n. 5. ibid.
I 1 Clerici Subdiaconi & Diaconi, quando tenentur ſacram communionem percipere? t. 11. q. 16. n. 18. fol. 87
I 1 Clerici, quandò & quomodo tenentur laicorum oneribus ſubſidia præſtare? tr. 12. q. 7. n. 2. f. 102
I 1 Clerici demptâ coactione, extorſione & impoſitione, ſi ſponte & omninò libere ſolvant Univerſitatum gabellas, non incurrunt in pœnam Bullæ Cœnæ. t. 12. q. 17. n. 3. ibid.
I 2 Clerici Regulares congregationis miniſtrantium infirmis; ad nullum Ordinem poſſunt tranſire, niſi præhabitâ licentia Papæ, t. 5. q. 45. n. 22. f. 190.
I 2 Clerici in vita poſſunt expendere fructus ſuorum beneficiorum in caſus honeſtos, & ſuperflua in pios uſus per diſpoſitionem inter vivos, tr. 6. q. 23. n. 4. f. 207
I 2 Clerici facinoroſi & incorrigibiles deponuntur & traduntur Curiæ ſæculari. tr. 8. q. 3. n. 4. f. 217
I 2 Clerici poſſunt ad triremes damnari in perpetuum, vel ad tempus, t. 9. q. 1. n. 3. f. 240
I 2 Clerici torqueri poſſunt per laicos, juſſu tamen Prælati, tr. 9. q. 1. n. 7. ibid.
I 2 Clerici graviter excedentes, ſi tutè non poſſunt Monaſteriis ad agendam pœnitentiam deputari, poſſunt arctè cuſtodiæ mancipari, tr. 9. q. 1. n. 8. ibid.
I 2 Clerici ſæculares præferuntur Regularibus, tr. 9. q. 1. n. 13. f. 241.
I 2 Clerici blaſphemantes Chriſtum vel B. V. Mariam, ſunt ad triremes condemnandi, tr. 9. q. 1. n. 18. ibid.
I 2 Clerici incorrigibiles poſſunt arctæ cuſtodiæ mancipari, tr. 9. q. 3. n. 1. f. 242
I 2 Clerici interdùm vapulant à Laicis, abſque metu excommunicationis, tr. 9. q. 13. n. 3. f. 245.
I 2 Clerici non debent judicari à ſæcularibus, tr. 13. q. 85. n. 11. f. 331
I 2 Clerici præter hoc, quod ſunt Miniſtri Eccleſiæ, ſunt concives civitatis, nec per exemptionem deſinunt eſſe partes, & membra Reipublicæ tr. 13. q. 87. n. 1. f. 333
I 2 Clerici, quando tenentur obſervare bannum Univerſitatis? t. 13. q. 87. n. 3. ibid.
I 2 Clerici qua lege tenentur ſervare leges Laicorum? tr. 13. q. 87. n. 3. ibid.
I 2 Clerici an teneantur ad mercedem publici Guardiani Camporum, qui curam habet de agris Clericorum & Laicorum? t. 13. q. 88. fol. 334
I 2 Clerici an poſſint aliquid petere pro loco ſepulturæ? tr. 14. q. 79. f. 340
II 1 Clerici malè promoti, dant in multas pœnas, t. 1. q. 31. nu. 7. fol. 23.
II 1 Clerici ante legitimam ætatem, ad Sacros Ordines promoti, ſunt ſuſpenſi ab exequutione ſuſceptorum. t. 11. q. 14. nu. 1. f. 126.
II 2 Clerici Regulares & ſignanter pauperum Matris Dei Scholarum Piarum, an comprehendantur in Decretis Clem. VIII. t. 2. q. 8. f. 155
II 2 Clerici ſæculares, ſi ſint in ſæculo inquiſiti, & Religionem ingrediantur, fiantque Profeſſi contra dictam Conſtitutionem Sixti V. An poſſint ab Epiſcopo loci Ordinario puniri? tr. 2. q. 13. n. 1. f. 156
II 2 Clerici aliique exempti, an poſſint in aliquo caſu licitè à laica poteſtate examinari, judicari, & puniri? t. 3. q. 9. n. 6. fol. 160.

II 2 Clerici ſcholares, poſſunt moderatè à ſuis Magiſtris puniri abſque metu excommunicationis, t.5.q.13.n.3.f.182

II 2 Clerici Regulares, ſi ante Profeſſionem ordinentur ſine titulo, ſunt ipſo facto ſuſpenſi; & exercendo ſuſceptos Ordines, fiunt irregulares, nec poſſunt abſolvi, niſi à Romano Pontifice, tr.6.q.26 n.6.f.194

II 2 Clerici Regulares ordinati ſine titulo, ſi poſtmodùm habitum Religionis dimittant: nedùm ſunt ſuſpenſi, ſed redduntur incapaces beneficiorum ibid. n. 8.

II 2 Clerici non poſſunt dominium oblationum & eleemoſynarum, ſuis Eccleſiis factarum, in Laicos transferre, t.13.q.26 n.1.f. 270

II 2 Clerici degradati amittunt privilegium fori & Canonis, tr. 14.q.9.n.3.f.274

II 2 Clerici tenentur ſub mortali divinum recitare officium. tr. 14.q.20.n.2. f. 277

I 1 Clericorum cauſæ ſuntne decidendæ juxtà Decreta Gratiani? tr.1.q.36.n.1.& ſeq.f.23

I 1 Clericorum Græcorum privilegia, an extendantur ad eorum filios & uxores, in viduitate permanentes? tr.6.q.9.n.1. & ſeq. f. 41.

Coactio.

I 2 Coactio eſt actus juriſdictionis, quam quis habet in ſuum ſubditum. tr.2.q.9.n. 12.f.147.

I 2 Coactio legum reſpicit tantummodò ſubditos, t.13.q.87.n. 5.f.333

II 1 Coactio de ſua intrinſeca natura, poſtulat, ut proveniat ab extrinſeco agente, t.10 q.11.n.10 f.117.

Cœcus.

II 2 Cœcus & claudus repelluntur à Religionis ingreſſu, tr. 3.q. 26.n. 2.f. 172

II 1 Cœci & Surdi, an ſint ineligibiles ad Prælatias Regularium? tr.5.q. 38. n.19. f. 78.

Cœnobita.

I 2 Cœnobitæ illi dicuntur, qui in unum loccum aggregati ſub uno Superiore communi vivunt; & hi ſunt multiplices, tr. 1.q.4. n.1.f.28

Cogens.

II 2 Cogentes aliquem ad ſuſcipiendum habitum alicujus Religionis, vel ad profitendum in ea, au peccent mortaliter & ſint excommunicati t.1.q.12.n.1.& ſeq. f.141

II 2 Cogentes mulierem ad ingreſſum Monaſterii, vel ad ſuſcipiendum habitum cujuſvis Religionis, ſunt excommunicati, tr.1. q.12.n.3.ibid.

II 2 Cogentes matrimonium contrahere, ſunt excommunicati, tr.1.q.12. n. 4.ibid.

Cognitio. Cognoſcere.

I 1 Cognitio conſcientialis differt à judiciali, tr. 9. clauſ. 17. n. 3. & 4.f.75

I 2 Cognitio cauſæ ſolemnis differt à ſemiplena, tr.14.q.36.n. 7.f. 355

II 2 Cumulativè cognoſcere, vel privativè judicare, quid ſit? tr. 13.q 19.n.4.f.267

Cohærere.

II 1 Cohærere & conjungi non poſſunt, quibus vota & ſtudia ſunt diverſa, tr.5.q.1.n.3.f. 56

Coitus

II 1 Coitus damnatus quando dicitur? t.5.q.28.n 1.f.69

Collatio.

II 1 Collatio beneficii, non ſubditur cap. quia propter 42. de electione, t1.1.q.3.n. 3.f.2.

II 1 Collatio numeri ad numerum, quomodò facienda in electione Canonica? t.1.q.17.n.17.in fin.f. 12

II 1 Collatio de merito ad meritum, & de zelo ad zelum, receſſit ab Aula, ibid.

II 1 Collatio beneficii facta alicui, qui tempore collationis non erat excommunicatus, ſed tempore acceptationis, an ſit valida? tr.5 q.9. n.6.f.58.

II 2 Collatio beneficii curati facta non Sacerdoti, eam includit conditionem, ut is intra annum ad Sacerdotium promoveatur, tr. 7. q. 18 n. 1 f.201

Collaudare.

I 2 Collaudare idem eſt, quod ſimul laudare, tr.14. q.22.n.3. f. 347

Collegium.

I 1 Collegium, ſeu univerſitas eſt corpus fictum, & diſtinguitur à civibus diviſim ſumptis, tr. 6.q.18.n.3.f. 46.& tom. 1. p.2.tr. 14.q.14. n. 3. f. 347.

I 2 Collegium, mortuis omnibus Collegiatis, & aliis loco eorum ſubrogatis, an ſit idem? tr.14. q.14.n.3.ibid.

I 2 Collegium fictione juris, eſt quoddam totum per aggregationem, ibid.

I 2 Collegium regulariter loquendo, non valet excommunicari, tr.17.q.43.n.2.f.411.

II 1 Tres perſonæ ſatis ſunt ad conſtituendum Collegium, & canonicè eligendum. tr.5. q.44. n.2.f.80

II 1 Collegium neſcit naſci & exordiri, niſi ad minùs, ſuppoſita trinitate perſonarum in unum collecta, t.2.q.6.n.1.f 27

I 1 Quod relinquitur Collegio, cenſetur relictum ſingulis de Collegio, t.6. q. 18.n. 2.f. 46

I 1 Quod datur Collegio ſeu Univerſitati, nemini datur, tr.6. q.18.n.3.in fin.ibid.

Commune bonum.

II 1 Quilibet tenetur habere curam boni communis, t.4.q.19.n. 2.fol. 42

Communicatio.

I 1 Communicare, derivatur à nomine communis, & idem ſignificat, quod commune facere, participare, conferre, & alteri impartiri, quod alicui priùs fuerat conceſſum, tr.9.q.2.n. 1. f. 63.

I 1 Communicantes cum excommunicatis, incidunt in excommunicationem minorem, tr.1.q.8.n.9.f.6.

I 1 Communicatarius, ſeu is, cui facta eſt privilegiorum communicatio, an teneatur ſe certiorare de uſu & viridi obſervantia privilegii habita tempore communicationis? t.7.q. 18. n. 1.f. 58

I 1 Communicatio privilegii quid, & quotuplex ſit? t.7.q.1.f.49

I 1 Communicatio fieri poteſt dupliciter, uno modo perfectè & abſolutè, & alio modo imperfectè & relativè, ibid n. 4

I 1 Communicatio privilegiorum haberne aliquem modum vel formam à Romano Pontifice præſcriptam? tr.7.q 2.n. 1.f. 50

I 1 Communicatio privilegiorum non debet eſſe nociva, nec odioſa, nec turbativa, vel ſpoliativa tranquillitatis & pacis, t.7.q.11. nu. 4. f.55.

I 1 Communicatio generalis privilegiorum non amplectitur ea, quæ in aliqua particulari vel ſpeciali ratione fundantur, tr.7.q.14.n.9.f.56.

I 1 Communicatio generalis privilegiorum, non debet eſſe identica materialis, ſed analoga formalis, hoc eſt, ſimilis, & ferè eadem ſecundùm quandam proportionem, & ſtatus decentiam, t. 7.q.14.n. 14. f. 57

I 1 Communicatio privilegiorum quantumcunque univerſalis & generalis, non habet locum in exorbitantibus, & in iis, quæ raro, vel cum difficultate conceduntur, tr.7.q.14. n 15.ibid.

II 1 Communicatio privilegiorum fit inter Provincias ejuſdem Religionis, t.6.q.22.n.11.f.88

I 1 Communicatione privilegii, non veniunt pœnæ & odia, ſed gratiæ & favores, t.7.q.9.n.9.f. 55

I 1 Communicatione privilegiorum veniunt illa, quæ propriis ſtatutis non repugnant, t.7.q.11.n.1.ibid.

I 1 Communicatione privilegiorum non veniunt ea, quæ alicui loco, vel Monaſterio, vel particulari perſonæ ſunt ſpecialiter conceſſa, tr.7.q.14.n.1.f. 56.

I 1 Communicatis privilegiis Mendicantium intelliguntur communicata privilegia Monachorum, tr.7.q.10.n.1.f.55

I 1 Communicatis Nobis cæterorum Ordinum Privilegiis omnibus, & Indulgentiæ illis conceſſæ, Nobis item communicatæ & extenſæ intelliguntur, quod tamen intellige ſecundùm quandam proportionem, & ſtatus decentiam, tr. 7.q.15.n. 5, f.57

Communis.

I 2 Communis utilitas unius Monaſterii, debet præferri ſingulari utilitati ipſius tranſeuntis, tr. 5.q.20.n. 2 f.178

Comparere.

I 2 Comparere cotàm Epiſcopo interdùm tenentur Regulares, licet ſint exempti, t.13.q.17.n.4.f. 301

Complacere.

II 1 Complacere Prælato non eſt malum: & præſertim in rebus licitis, ſine alterius præjudicio. t.4.q.35.n.5.f.50.

Compromiſſarii. Compromiſſum.

II 1 Compromiſſarii tenentur ſequi formam ſibi à Partibus præſcriptam, t.1.q.14.n.7.f.9

II 1 Compromiſſum quid ſit? t.1.q.14.n.2.ibid.

II 1 Compromiſſum poteſt fieri uni perſonæ, ibidem n. 4.

II 1 Compromiſſum, ad hoc ut valeat, debet fieri ab omnibus votum habentibus.ibid.

II 1 Compromiſſum poteſt fieri multis modis, ibidem num. 7.

II 2 Compromiſſum debet fieri de conſenſu omnium & ſingulorum Capituli, nemine diſcrepante, tr. 1.q.14.n.4. f. 29.

Conceſſa. Conceſſio.

I 1 Conceſſa facultate deferendi ſcoplerum, cenſentur conceſſa ea omnia, quæ ad uſum illius ſunt neceſſaria tr. 6. q. 11. n.4.f. 44.

I 1 Conceſſa uni Ordini, & aliis omnibus Ordinibus, etiam in ſpecie conceſſa intelliguntur & efficiuntur illis propria, ac ſi eis nominatim concederentur, adaptando tamen congrua con-

Digitized by Google

congru is,& dummodò non repugnent regulis,conſtitutionibus & ſt ſtatui Religionis,tr 7.q 3.n.2.f. 50
I 1 Conceſsâ in forma communi, nullum jus de novo conceduntur,tr.9.clauſ. 1.n.2.f.65
I 1 Conceſſa ad partis inſtantiam ſunt ſtricti juris,tr. 9. clauſ.2. n.23.f. 67.
I 2 Conceſsâ juriſdictione, conſentur conceſſa omnia illa, ſine quibus illa juriſdictio non poteſt expleri. tr.18. q. 8.n.21. fol. 400
II 2 Conceſſa uni loco, extenduntur ad omnia alia ejuſdem Religionis, tr. 4.q 5.nu 1.& 2.f.176
I 1 Conceſſio repetita non nocer,ſed adjuvat,tr. 2. q. 1.n.8 f.25
I 1 Conceſſio generalis,non ea comprehendit, quæ per ſpeciales conſtitutiones ſunt proviſa,tr.7.q. 14.n.2. f. 67
I 1 Conceſſum uni Provinciæ,vel uni loco, nequit trahi ad aliam Provinciam vel Locum,tr.7. q. 14.n.3.f. 56.
I 1 Conceſſio non debet eſſe inutilis,nec otioſa, ſed aliquid operari,t.8.q.6.n. 4.f.64.
I 1 Conceſſio geminata reſcripti habet vim clauſulæ motu proprio.tr.9.clauſ.2 n.1.f.65.
I 1 Conceſſio facta Eccleſiæ,præſumitur eſſe ex motu proprio, tr.9.clauſ.2.n.6.f.66
I 1 Conceſſio remuneratoria in premium tot laborum, merces reputatur,tr.12.q.7.n.20.f.95
I 2 Conceſſio Indulgentiarum facta ab Epiſcopo, ultrà tempus à jure ſibi permiſſum, eſt nulla ratione exceſſus, ſed firma pro tempore permiſſo,tr.14. q. 42 n.3.f.157.
I 1 In conceſſione generali non veniunt illa, quæ ſi concedens in ſpecie rogaretur,denegaret,tr.14.q.4.n.1. f. 1.6. & tom. 2. p.1. tr.5.q.28. n.3.f. 69.
I 1 Conceſſiones, in quibus ſunt pœnæ conſtitutæ, cenſentur potius ſtatuta, quàm privilegia, tr.7.q.12.n.4. f.55.
I 1 Conceſſiones omninò favorabiles, quæ regulariter ſunt utiles ſine præjudicio tertii, non comprehenduntur ſub Bullis revocatoriis Oraculorum,t.16.q.7.n.9. f.124.
II 1 Conceſſum ad tempus,tempore elapſo cenſetur derogatum, tr.4.q.38.n.4.in fin.f.51
I 1 Quandò conſtat de voluntate Concedentis; non eſt amplius de verbis diſputandum,tr.14.q. 4. n. 12.f 117
I 1 Quod ob gratiam alicujus conceditur, non eſt in ejus diſpendium retorquendum,tr.13.q.20 n.17.f. 113.& tom.1.p. 2.tr.17.q.12.n.6.f. 402
II 1 Qui tenetur loqui & tacet, conſentit in ejus præjudicium, t.4.q.19.n.2.f. 42

Concilium.

I 1 Concilium Lateranenſe ſub Leone X. quid ſtatuit circa Sorores habitantes in ſæculo,t.6.q.21.n 8.f. 48.
II 1 Concil. Baſilienſe fuit reprobatum in Concil. Lateran. ſub Leone X. ubi conciliabulum ſchiſmaticum, ſeditioſum,& nullius prorsùs authoritatis dicitur,t.19.q.18.n. 10. f.13
II 1 Concilium Baſilienſe fuit ſub Eugenio IV. celebratum, & ante ſui diſſolutionem denuò renovatum. tr 4.q. 6. n. 17. fol. 35.
II 1 Concilium Baſilienſe an fuerit totum, vel quoad aliquam partem confirmatum in Conc. Lateranenſi ſub Leone X. t. 4.q.6.n.19. ibid.
II 1 Concilium Baſilienſe non fuit generale, ſed ſpeciale, ibid. q. 23.n.2. f. 463
II 1 Concilio Conſtantienſi, & non Baſilienſi ſtandum eſt in materia excommunicationis,t.4.q.6. n.22.f.36.

Concionator.

I 1 Concionatores Regulares, in Eccleſiis ſuorum Ordinum prædicare volentes,tenentur ab Epiſcopo benedictionem petere,tr.14. q. 4.n.15.f.117

Concordia.

I 2 Concordia undè dicitur? tr.14.q.15.n.3.f.347

Condemnatio.

I 2 Condemnari ad carceres, non eſt damnari ad pati dumtaxat. ſed ad pati,& ad agere ſimul, tr.7.q.21.n.5.f. 348
I 2 Condemnatio nimis accelerata,eſt odioſa.tr.13.q. 52. num. 9.f.314.
I 1 Condemnatus injuſtè, ad reſtituendum aliquid, quod non abſtulit,non tenetur reſtituere, licet juridicè fuerit condemnatus, hoc eſt ſecundùm allegata & approbata, tr.1.q. 26.n.18. f. 17
I 2 Condemnatus, cenſetur damnatus ad pati, non autem ad agere, tr.7.q. 20. n.1.f.214.
I 2 Condemnatus ad carcerem perpetuum,vel ad mortem, in pœnam ſuæ culpæ, cenſetur privatus ſe jure tuendi. tr. 7.q. 20.n.2.ibid.
2 Condemnatus juridicè ad triremes, etiam ad tempus,ſi ſententia fuerit executioni mandata, ſunt ipſo jure Irregulares, & privati perpetuò executione Ordinũ. t.9 q 9 n.1.f.244
2 Condemnati ad triremes, ſive ad tempus, ſive in perpetuũ, ſi confugiant in Eccleſiam,an gaudeant immunitate illius?

tr.9.q.11.n.1. ibid.

Conditio.

I 1 Conditio eſt duplex, una,quæ apponitur quoad fieri, altera verò quoad conſervationem rei factæ,t.12.q.1.n. 4.f.92
I 1 Conditio hæc, *ſi preces veritate nitantur*, ſubintelligitur in omnibus reſcriptis, etiamſi non exprimatur, tr. 13. q.5.n.1 f.73.
I 2 Conditio illa, *ſi Titio nupſerit*,debet omninò ſervari,ad hoc, ut detur locus legato, tr11.q.14.n.2. f. 272
I 2 Conditio impediens matrimonium carnale,rejicitur favore matrimonii, t.11.q.q.15.n.9. fol. 273.
I 2 Conditio turpis vel impoſſibilis, non viriat legatum, ſed habetur pro non adjecta, t.11. q. 43. nu.2.f.282. & tom.2 p.1. tr.4.q.29. n. 24. f 94
I 2 Conditio nuptiarum, liberorum,dotis & antenuptialis donationis, deficit per ingreſſum in monaſterium, tr. 11.q.21. n.2.f 275.
I 2 Conditio, quæ Religioni refragatur, debet evaneſcere, & pro non adjecta haberi, t.11.q.21.n 4.in fin. f. 276.
I 2 Conditio, *ſi nupſerit*,& omne aliud gravamen,evaneſcit,& habetur pro non ſcripto,& pro non adjecto favore Religionis t.11.q. 22.n.1, ibid.
I 2 Conditio pendens ex duabus voluntatibus,habetur pro adimpleta reſpectu ejus, qui fecit, quod in ſe eſt, t.11. q. 23. n. 1. ibid.
I 2 Conditio eſt eventus fortuitus, in quo diſpoſitum ſuſpenditur, tr. 14. q.32.n.2. f. 354.
II 2 Conditio nulla poteſt dici, quod ſit de eſſentia electionis; niſi reperiatur expreſſa in Sac. Cano.t 1.q.18.n. 8.f.13.
II 2 Conditio, *nunc pro tunc*, non dat dominium, nec juriſdictionem accelerat, t.5.q. 11. n. 2. f. 181
II 2 Conditio contraria ſubſtantiæ Religionis, invalidat Profeſſionem, tr. 11.q. 18.n.2.f.244
II 2 Conditio *ſi ſine liberis deceſſerit*, favore Religionis rejicitur, & habetur pro non adjecta,t.13.q.10. n.2.f. 264.
I 2 Conditionis natura eſt, ſuſpendere actum conditionalem, cui adjicitur nullum inferre jus, nullamque inducere obligationem, uſque in ejus nativitatem,t.14.q.32.n. 2.2.f. 354
II 2 Conditione non adimpleta,corruit actus conditionalis,tr.7. q. 21. n.5.& 6.f. 203

Confeſſarius.

I 2 Confeſſarius ignoranter, vel inadvertenter abſolvens à reſervatis caſibus,non incidit in excommunicationem,tr.4.q. 17.n. 2. 166.
I 2 Confeſſarius quilibet, ab Ordinario Loci approbatus, poteſt toties quoties abſolvere ab Excommunicationibus Papalibus, dummodò ſint occultæ,& in Bulla Cœnæ Domini non contentæ,t.4.q.33.n.7.f.172
I 2 Confeſſarius Regularis,ſi non obedit Epiſcopo, amovetur ad audientia confeſſionum Sacramentalium, t.13.q.25.n.6. fol.303
II 1 Confeſſarius, an poſſit uti notitia Sacramentali, ad regimen externum? tr.4 q.19. n. 1. f. 47.
II 1 Confeſſarius propter confeſſionem auditam,non amittit jus utendi ſua ſcientia aliter acquiſita,t.4.q.29.n.22.in fin.f.49
II 1 Confeſſarius facultate abſolvendi præditus,ſi oblitus ſit,aliquem à cenſura abſolvere, vel ſi aliquem abſolvit à cenſura, à qua non poterat, poſtea impetrata facultate poterit abſolutionem abſenti conferre, tr. 4.44. n. 12. in fin. f.54
II 2 Confeſſarius reſpectu eorum, quæ novit in Sacramentali confeſſione,debet ſe habere ac ſi nunquam ſciviſſet, tr. 5.q. 16.n.2.f.132
II 2 Confeſſarius Regularis non approbatus in Religione pro confeſſionibus Novitiorum, non debet eorum confeſſiones excipere,t.6.q.20.n.6. f.192
II 1 Confeſſarii non debent ſuis pœnitentibus facultatem concedere, ut publicè poſſint ſua peccata indicere, ſine humilitatis vel confuſionis, aut excitandi in ſe maximum dolorem.tr. 8.q.11.n.5.f.101

Confeſſio, Confeſſus.

I 2 Confeſſio ſpontanea prohibet appellare, tr. 10. q. 22.n.2. f. 257
I 2 Confeſſio Rei in judicio facta, quid operatur? tr.13.q.49. n. 50.f.312
I 2 Confeſſio facta vi tormentorum, non facit delictum notorium, ibid.n. 11
I 2 Confeſſiones Monialium,etiam Regularibus ſubjectarum, nullus cujuſcunque ſit Ordinis,excipere poteſt,niſi priùs ad id fuerit ab Epiſcopo Diœceſano approbatus, tr.13.in Bull. Greg.15. 5. fol.337
I 2 Confeſſus & convictus nullam habet cauſam excuſantem, tr 10.q.22.n. 4. f. 257

Confeſſor.

I 2 Confeſſor Regularis approbatus ad audiendas Confeſſiones Monialium unius Monaſterii, non poteſt audire Confeſſio-

Digitized by Google

ſeſſiones Monialium alterius Monaſterii, tr. 13. in Bull. Greg. dub. 10. f. 339.

II 2 Confeſſor poteſt vota ſui pœnitentis in meliùs commutare, tr. 5. q. 11. n. 5. in fin. f. 182.

I 1 Confeſſores Regulares ab Ordinario approbati, non obſtante Bulla Cruciatæ, in vim privilegiorum ergà ſæculares multa poſſunt, tr. 13. q. 15. n. 4. f. 106

I 1 Confeſſores Romæ approbati ad confeſſiones ſacramentales audiendum, non debent extrà urbem examinari à locorum Ordinariis, tr. 14. q. 4. n. 8. f. 116

I 2 Confeſſores extraordinarii ſemel deputati ab Epiſcopo ad Monialium confeſſiones pro una vice audiendas, non poſſunt pluries in vim talis approbationis, illarum confeſſiones audire, tr. 13. in Bull. Gregor. dub. 11. fol. 339

II 1 Confeſſores ſi abſolvendo Simoniacos pœnitentes cauſa fuerint, quominùs teſtituant damna illata, ſunt excommunicati, & ipſi tenentur ad reſtitutionem, tr. 1. q. 29. n. 5. f. 21

II 1 Confeſſores, tam Romæ, quàm ubilibet exiſtentes intrà Italiam, an careant facultate abſolvendi pœnitentes à caſibus Bullæ Cœnæ, & Epiſcopo reſervatis? tr. 11. q. 17. n. 7. f. 129

II 1 Confeſſores, an in vim Privilegiorum, poſſint extrà Italiam abſolvere à caſibus Bullæ cœnæ, & loci Ordinario reſervatis, & ab illis aliis quinque in Decr. Clem. VIII expreſſis, ibid. n. 9. & ſeq.

Confirmatio.

II 1 Confirmandus, ſi non habet contradictorem, nec mala fama laboret, cum ſolis literis Capitulantium debet confirmari, t. 7. q. 5. n. 6. f. 92

II 1 Confirmare, vel non confirmare Electum in Ordine Prædicatorum, ſtat in poteſtate Prælati, tr. 6. q. 16. n. 4. f. 84

I 1 Confirmata à Superiore ex certa ſcientia, nequeunt ab Inferiore revocari, tr. 13. q. 6. n. 4. f. 74

I 1 Confirmatis, ex certa ſcientia unius Religionis privilegiis, cenſentur pariter confirmata privilegia aliarum Religionum, quæ communicant cum illa, tr. 11. q. 9. n. 1 f. 82

I 1 Confirmatis ex certa ſcientia noſtris individuis, propriis, & ſpecificis privilegiis, an intelligantur etiam confirmata propria & particularia privilegia cæterarum Religionum, quæ Nobiſcum communicant? tr. 1. q. 10. n. 1. f. 83

I 1 Confirmatio eſt juris quæſiti corroboratio, & conſuevit dupliciter fieri, vel in forma communi, ut ex certa ſcientia, tr. 11. q. 1. n. 1. f. 77

I 1 Confirmatio privilegii materialiter ſumpta, nihil de novo operatur, ſecùs autem formaliter facta, tr. 11. q. 2. n. 3. & ſeq. ibid.

I 1 Confirmatio privilegii ex certa ſcientia habet vim novæ conceſſionis, dat novum jus, valorem exhibet extincto privilegio, & interrumpit præſcriptionem incœptam contra privilegia, t. 9. clauſ. n. 16. f. 68. & t. 11. q. 3. n. 2. f. 78. & q. 7. n. 1. f. 79

I 1 Confirmatio privilegiorum, ſi fiat ex certa ſcientia, revalidat & ſanat privilegia, amiſſa per non uſum, vel per contrarium uſum, tr. 11. q. 4. n. 3. f. 78.

I 1 Confirmatio privilegiorũ, quod fit ex certa ſcientia, vel in forma communi, quomodo cognoſcenda, tr. 11. q. 5. n. 1. & ſeq. f. 79

I 1 Confirmatio in caſu dubio eſtne ex certa ſcientia, vel in forma communi? ibid. q. 6.

I 1 Confirmatio ex certa ſcientia facta abſque ulla limitatione, reſtituit privilegia tàm à jure communi, quàm ab homine revocata, tr. 11. q. 7. n. 1. f. 79

I 1 Confirmatio ex certa ſcientia, ut inferat & operetur effectus ſuos, non expoſcit neceſſariò, nec abſolutè petit in Principe confirmante exactam ſingulorum notitiam, quæ confirmat, tr. 11. q. 7. n. 8. f. 80.

I 1 Confirmatio ex certa ſcientia in re levi & modica, confirmat actum in præjudicium tertii, tr. 11. q. 11. n. 1. f. 83.

I 1 Confirmatio privilegii, an aliquid operetur, ſi privilegium, quod confirmatur, non appareat? tr. 11. q. 12. n. 1. fol. 84

II 1 Confirmatio electionis, an ſit res ſpiritualis? tr. 1. q. 23. n. 16. f. 18. & t. 7. q. 16. n. 1. f. 69

II 1 Confirmatio ex certa ſcientia, motu proprio & de plenitudine poteſtatis, reſtituit privilegia à jure communi, vel ab homine abrogata, tr. 4. q. 23. n. 12. in fin. f. 44

II 1 Confirmatio electionis facienda eſt infrà tres menſes, immò infrà unum menſem, tr. 6. q. 3. n. 1. & 2. f. 81. & 82.

II 1 Confirmatio nihil novi juris confert Electo, ſed exercitium tantùm, t. 6. q. 19. n. 3. f. 85.

II 1 Confirmatio quid & quotuplex ſit? tr. 7. q. 1. f. 90.

II 1 Confirmatio an ſit neceſſaria in omni electione, & à quo facienda? tr. 7. q. 2. ibid.

II 1 Confirmatio intrà quod tempus debet fieri? tr. 7. q. 3. n. 1. & ſeq. f. 91.

II 1 Confirmatio, an habeat certam & determinatam formam? t. 7. q. 4. n. 1. & ſeq. ibid.

II 1 Confirmatio, ſi fiat abſque cauſæ cognitione, an ſit ipſo jure nulla? tr. 7. q. 6. n. 1. & ſeq. f. 92

II 1 Confirmatio eſt corroboratio, ſeu exercitium juris quæſiti per electionem, tr. 7. q. 12. n. 1. f. 94

II 1 Confirmatio, ſi ſit nulla, non ideo electio erit nulla, tr. 7. q. 12. n. 3. f. 94

II 1 Confirmatio Superioris, non purgat vitium electionis, niſi Princeps confirmet ex plenitudine poteſtatis, tr. 7. q. 13. n. 3. f. 97

I 1 Confirmationes factæ in forma communi, parum, aut nihil juvant, tr. 9. clauſ. 1. n. 6. f. 65

Confirmatoria.

I 1 Confirmatoriæ litteræ debent attentè legi, & maturè conſiderari, tr. 11. q. 8. n. 3. f. 81

Confirmator, Confirmatus.

II 1 Confirmator, electum de jure tenetur confirmare, ſi electus ſit perſona habilis, & vitium in electione non ſit, tr. 1. q. 1. n. 11. f. 2

II 1 Confirmator, in Ordine Prædicatorum, poteſt confirmare electum, vel poſtulatum, pro ut ei melius viſum fuerit, & ſæpe potius hunc, quàm illum, ex rationabili tamen cauſa, ibid. n. 11

II 1 Confirmator quando cenſetur confirmare? t. 6. q. 19. n. 9 f. 86

II 1 Confirmator aliquando gerit vicem electoris, & confirmatoris, tr. 7. q. 3. n. 3. f. 140

II 1 Confirmator, antequam veniat ad actum confirmationis, quot, & qualia debet advertere? t. 7. q. 5. n. 1. & ſeq. f. 90

II 1 Confirmator, an poſſit licitè in aliquo caſu, indignum confirmare? t. 7. q. 7. f. 92

II 1 Confirmator, an valeat licitè confirmare dignum, prætermiſſo digniore? tr. 7. q. 8. n. 1. & ſeq. f. 93

II 1 Confirmator in Ordine Prædicat. poteſt caſſare electionem digni, ſi viderit digniorem fuiſſe prætermiſſum, ibid. n. 4

II 1 Confirmator, ſciens per ſcientiam habitam in confeſſione, aliquem eſſe indignum: ſi nihil aliud obſtet, debet illum confirmare, tr. 7. q. 8. n. 5. ibid.

II 1 Confirmator, ſi ei proponantur duo, vel tres, tenetur ſub mortali digniorem confirmare, t. 7. q. 8. n. 6. ibid.

II 1 Confirmator, an debeat confirmare electionem illius, qui apud bonos viros reperitur accuſatus de aliquo gravi delicto? tr. 7. q. 9. n. 1. & ſeq. ibid.

II 1 Confirmator non debet confirmare electum in magna diſcordia, etiam ſi ejus electio ſit facta à majori parte eligentium, t. 7. q. 9. n. 5. ibid.

II 1 Confirmator, ordinariè loquendo, non tenetur probare juſtam cauſam, quam prætendit habere, non confirmandi, t. 7. q. 9. n. 8. f. 93. & q. 14. n. 12. f. 95

II 1 Confirmator, quemnam debet confirmare, ſi duo ſint Provinciales inſimul electi, in eadem Provincia? tr. 7. q. 10. n. 1. & ſeq. f. 94

II 1 Confirmator, an licitè poſſit confirmare electionem factam per abuſum poteſtatis laicalis? tr. 7. q. 11. ibid.

II 1 Confirmator, an poſſit ſupplere defectus electionis? tr. 7. q. 13. ibid.

II 1 Confirmator, ſi caſſet electionem alicujus digni electi in Provincialem, & novam electionem faciat in perſonam alterius, eique poſſeſſionem tradat: ac primò electus, ut gravatus, ad Superiorem appellet, & ab eo obtineat favorabilem ſententiam, nempe ſuam electionem fuiſſe Canonicam, ideoque malè fuiſſe caſſatam, quisnam ex his erit in Provincialatu ſuſtinendus? tr. 7. q. 14. f. 95

II 1 Confirmatori integrum eſt, confirmare, vel caſſare electionem, t. 7. q. 9. n. 6. f. 93

II 1 Confirmatori injuſtè nolenti electionem confirmare, an licitum ſit, pecuniam dare, ad hoc, ut à tali vexatione deſiſtat, & electum confirmet? tr. 9. q. 16. f. 96

II 1 Confirmatus per confirmationem acquirit plenam adminiſtrationem, tr. 6. q. 26. n. 1. f. 84

II 1 Confirmatus, & in poſſeſſionem immiſſus, an poſſit ſuæ Praelaturæ renunciare, etſi poſt renunciationem pœniteat, an ſit reſtituendus? tr. 7. q. 17. f. 96

Confraternitas.

I 2 Confraternitas quid eſt? tr. 13. q. 70. n. 6. f. 322

I 2 Confraternitas Laicorum quando intelligitur erecta cum authoritate Epiſcopi? t. 14. q. 60. n. 3. f. 364

I 2 Confraternitates Laicorum ſitæ in Eccleſiis Regularium, viſitantur ab Epiſcopo Loci Ordinario, & quomodo? tr. 13. q. 70. f. 322

I 2 Confraternitates Laicorum inſtitutæ auctoritate Epiſcopi, aut Rom. Pontif. cenſentur Pia & Religioſa Loca, ibid. n. 1

I 2 Confraternitates Laicorum habentes redditus Eccleſiaſticos, adminiſtratos tamen per Laicos, viſitantur ab Epiſcopo, & tenentur ſubvenire ſeminario, ibid. n. 11

I 2 Con-

Digitized by Google

I 2 Confraternitates Laicorum ſitæ in Eccleſiis Regularium, non tenentur contribuere ſeminario, tr. 13. qu. 73. num. 21. f. 324

I 2 Confraternitates Laicorum nequeunt facere Proceſſiones extra proprias Eccleſias, ſine licentia Parochi, vel Epiſcopi Loci, t. 13. q. 81. n. 6. f. 328

I 2 Confraternitatum bona, an poſſint alienari ſine aſſenſu Apoſtolico? vide verb. Bona Confraternitatum.

Confratres.

I 1 Confratres ſæculares, tempore communis interdicti, nequeunt tumulari in Eccleſiis noſtris, t. 6. q. 17. n. 1. f. 66

II 2 Confratres non ſunt domini bonorum, & eleemoſynarum ſuæ confraternitatis; ſed Cuſtodes, Depoſitarii, ſeu Conſervatores, & puri Adminiſtratores, t. 13. q. 24. n. 4. f. 269

Confugiens.

II 2 Confugiens in Eccleſiam, poſt delictum, animo fraudandi Curiam Secularem, gaudet immunitate, t. 6. q. 5. n. 3. f. 156

Congregatio.

I 1 Congregatio Clericorum Regularium Scholarum piarum fuit per Paulum V. inſtituta, & per Gregorium XV. in Religionem erecta, & inter Mendicantes declarata, tr. 7. q. 6. n. 1. f. 53

I 2 Congregatio Clericorum Sæcularium, an comprehendatur ſub Bulla præſcripta à Clem. VIII. ad erigendum nova Monaſteria? vide verb. Bulla.

II 1 Congregatio, quando intelligitur legitimè congregata? t. 1. q. 17. n. 3. f. 10

II 1 Congregatio Jeſuitiſſarum noviter erecta, fuit per Urb. VIII. ſuppreſſa, & abrogata, t. 10. q. 8. n. 4. f. 114

II 2 Congregatio Eminent. Cardinalium, an poſſit quempiam ad Profeſſionem admittere? t. 10. q. 11. n. 4. f. 133

II 2 Congregatio Virorum viventium in Societate, inconſulto Papa, non debet foveri, ſed deſtrui, & ſupprimi, t. 16. q. 10. n. 5. f. 284

II 2 Congregatio Mulierum privata authoritate nequit erigi, & inſtitui, t. 17. q. 1. n. 13. & ſeq. f. 258

Conjectura.

I 1 In claris non indigemus conjecturis, t. 8. q. 2. n. 1. f. 61

Conjugale vinculum.

II 1 Conjugale vinculum conſurgit ex mutuo libero conſenſu, t. 6. q. 16. n. 2. & 5. f. 84

Conjugatus.

II 2 Conjugatus nulliter profitetur, ſi tranſeat in Religionem ſine uxoris licentia, t. 5. q. 9. n. 5. f. 175

II 2 Conjugatus, ſi uxore corrupta & dimiſſa, in aliqua Religione profeſſionem faciat, an poſſit, elapſo quinquennio reclamare, & ab illa recedere ad nutum? t. 12. q. 30. n. 2. f. 257

Conjux.

I 2 Conjux, an poſſit aſtringere Monaſterium ad ſibi præſtandum alimenta ex bonis, quæ de ejus conſenſu effecta ſunt illius? t. 12. q. 26. n. 1. in fin. f. 293

II 2 Conjux, quomodo poſſit in Religionem tranſire? t. 3. q. 16. n. 1. & ſeq. f. 164

II 2 Conjux, licentiam, quam dedit ſuo viro, Religionem intrandi, an poſſit revocare? t. 3. q. 16. n. 13. f. 165

II 2 Conjux, an poſſit in aliquo caſu, altero invito in Religionem tranſire? t. 3. q. 17. n. 1. & ſeq. f. 165. & tom. 2. p. 2. t. 12. q. 26. f. 293

II 2 Conjux, ſi poſt matrimonium ratum, ingrediatur Religionem approbatam, ex qua, poſt vota ſolemnia, Religioſi poſſunt licitè exire, & quòd poſt votum ſolemne egrediatur ex illa, an teneatur reverti ad illam priorem conjugem, à ſe dimiſſam? t. 3. q. 29. n. 1. f. 173

II 2 Conjux, ſi fornicetur cum conſanguineo alterius conjugis, non ob id deſinit eſſe conjux, t. 12. q. 34. n. 6. f. 248

II 2 Conjuges ſunt una caro, t. 3. q. 16. n. 20. f. 165

II 2 Neuter conjugum habet dominium ſui corporis, tr. 3. q. 16. n. 7. ibid.

Connexum.

I 2 Quod de uno connexorum ſtatuitur, ad alterum connexum extenditur, t. 17. q. 16. n. 6. f. 406

II 2 Connexorum idem eſt judicium, t. 9. q. 2. n. 7. f. 219

Conſenſus.

I 1 Conſenſus Principis eſt neceſſarius ad inferendum conſuetudinem? t. 1. q. 23. n. 2. & ſeq. f. 14

I 1 Conſenſus Populi, an ſit de ratione conſuetudinis? t. 1. q. 23. n. 3. f. 14

I 1 Conſenſus præſtitus per mediam deſtinatam perſonam, ſatis eſt ad validandum, & ſtabiliendum contractum, t. 2. q. 7. n. 4. f. 27

I 2 Conſenſus ex lapſu longi temporis, præſumitur interveniſſe, t. 1. q. 12. n. 2. f. 130

I 2 Conſenſus Romani Pontificis, an requiratur ad erigendum nova Monaſteria, præter conſenſum Epiſcopi? tr. 1. q. 13. n. 2. f. 131

I 2 Conſenſus Regularium ad ædificandum nova Monaſteria, non ſemper exigitur, tr. 1. q. 27. f. 138

I 2 Conſenſus obtinendus à Prioribus Locorum, in quibus debet fundari Monaſterium, poteſt ſuppleri per P. Generalem, vel Provincialem, t. 1. q. 29. n. 1. ibid.

I 2 Conſenſus Capituli exigitur ad aliquid peragendum in Ordine Prædicatorum, t. 5. q. 13. n. 4. f. 177

I 2 Conſenſus neceſſariò requiritur ad obligationem naturalem, t. 12. q. 7. n. 1. f. 287

I 2 Conſenſus ſolius Epiſcopi, an ſufficiat ad collectandum Clericos in caſu neceſſitatis? t. 13. q. 89. n. 4. f. 353

I 2 Conſenſus Cleri ad quos Clericos extenditur? ibid. n. 5

I 2 Conſenſus Capituli debet eſſe expreſſus, & majoris partis, ibidem exiſtentium, t. 14. q. 9. n. 21. f. 346

I 2 Conſenſus tacitus Capituli, an ſufficiat ad alienandum res Eccleſiæ? t. 14. q. 12. n. 2. f. 346

I 2 Conſenſus Capituli non habitus in communi, an valeat? t. 14. q. 13. f. 347

I 2 Conſenſus eſt multorum voluntas, ad quos res pertinent ſimul junctæ, t. 14. q. 23. n. 2. ibid.

I 2 Conſenſus, ubi requiritur à principio, non præſumitur, t. 14. q. 31. n. 2. f. 353

I 2 Conſenſus Epiſcopi Ordinarii, ad alienandum res Eccleſiæ eſt de ſolemnitatibus antiqui juris Canonici, tr. 14. q. 36. n. 6. f. 355

I 2 Conſenſus tacitus arguitur ex multis, t. 15. q. 13. n. 3. f. 384

II 1 Conſenſus liber, locum non habet, ubi metus, vel coactio intercedit, t. 1. q 9. n. 2. f. 5

II 1 Conſenſus eligentium ſingulariter præſtitus, nihil valet, t. 1. q. 17. n. 4. f. 10

II 1 Conſenſus ſingulorum, quando requiritur? t. 2. q. 8. n. 3. f. 27. & t. 12. q. 10. n. 19. f. 134

II 1 Conſenſus eſt ne de ſubſtantia actus? t. 10. q. 10. n. 6. f. 115. & tom. 2. p. 2. t. 11. q. 13. n. 1. f. 242

II 2 Conſenſus eſt de ſubſtantia Profeſſionis, & receptionis ad habitum, t. 3. q. 3. n. 1. f. 157

II 2 Conſenſus Capituli, an requiratur in ratificatione Profeſſionis nullæ? t. 8. q. 7. n. 1. & ſeq. f. 212

II 2 Conſenſus coactus, naturali, & divino jure eſt infirmus, & habet infirmare, & irritare contractus, t. 11. q. 3. n. 1. f. 238

II 2 Conſenſus neceſſarius ad profeſſionem, debet eſſe abſolutus, non autem conditionatus, t. 11. q. 19. n. 2. f. 244

I 1 Quod multorum conſenſu fit, majori authoritate roboratur, t. 14. q. 4. n. 1. f. 161

I 2 Qui ſcit, & tolerat, cenſetur conſentire, tr. 15. qu. 13. n. 3. fol. 384

Conſervatoria.

I 2 Conſervatoriæ à Greg. XV. Nobis indultæ extenduntur, t. 17. in Bulla Greg. XV. f. 396

I 2 Conſervatoriæ Regularium non ſunt abrogatæ à Concilio Trid. nec in aliqua parte imminutæ, t. 17. q. 3. n. 1. f. 398

I 2 Conſervatoriæ ſunt odioſæ, t. 17. q. 16. f. 403

I 2 Conſervatoriæ Regularium hodie reperiuntur nimis reſtrictæ? t. 17. q. 23. n. 3. f. 405

I 2 Conſervatoriarum documentum, ſeu inſtrumentum, reponendum eſt penès acta Curiæ Loci Ordinarii, & ad quem finem, & ſub qua Praxi? t. 17 q. 32. n. 4. f. 408

Conſervator.

I 2 Conſervator nominatus ab aliquo Conventu, vel ſpeciali Provincia, non eſt Judex Religioſorum, ſed litium exiſtentium inter Fratres & Laicos, t. 10 q. 35. n. 13. f. 262

I 2 Conſervator, unde dicatur, quid ſit, & quotuplex? tr. 17. q. 4. f. 398

I 2 Conſervator & Judex ſynodalis non poteſt fieri ille, qui dignitatem dimiſit, t. 17. q. 6. n. 1. f. 399

I 2 Conſervator non poteſt cognoſcere de iis, quæ requirunt cauſæ cognitionem, & teſtium examinationem, tr. 17. q. 8. n. 18. f. 400

I 2 Conſervator in non notoriis non habet indaginē judicialem, ibid. n. 19

II 2 Conſervator in non notoriis poteſt ſuper notorietate teſtes examinare, tr. 17. q. 8. n. 23. ibid.

II 2 Conſervator non habet authoritatem defendendi injuriam civilem, ſed qualificatam. ibid.

I 2 Conſervator poteſt procedere ſuper delictum notorium per generalem inquiſitionem, ſi ejus auctor ignoretur, ibid.

I 2 Conſervator quid teneatur facere, ſi Reus confiteatur, factum eſſe notorium, ibid. n. 27

I 2 Conſervator habet procedere civiliter, non autem criminaliter in cauſis, ibid. n. 28

I 2 Conſervator in cauſis, etiam civiliter procedendo, poteſt cenſuris uti, & brachium ſæculare invocare, ibid. n. 29

I 2 Conſervator poteſt citare per edictum, ubi tutus non patet acceſſus ad perſonaliter citandum, tract. 17. qu. 9. n. 9. f. 401

Digitized by Google

I 2 Conſervator poteſt proſequi articulum ab aliis inchoatum, ibid. n. 8

I 2 Conſervator in ſuis cauſis debet priùs pronunciare, delictum eſſe notorium, aliàs ſententia ſua eſſet nulla, tr. 17. q. 10. n. 1. in fin. ibid.

I 2 Conſervator, an poſſit petere ab Ordinario remiſſionem Regularis delinquentis extra Clauſtra? t. 17. q. 16. f. 403

I 2 Conſervator Regularium non poteſt ad ſe avocare cauſam inceptam coram Ordinario, antequam eſſet eorumdem Conſervator, t. 17. q. 17. ibid.

I 2 Conſervator non poteſt dare licentiam extrahendi quempiam a loco ſacro, quamvis poſſit procedere contra eos, qui confugientes ad Eccleſias Regularium, violenter extrahunt, t. 17. q. 18. ibid.

I 2 Conſervator non poteſt ſe intromittere in controverſiis de præcedentia, quæ inter Regulares ſolent in proceſſionibus oriri, t. 17. q. 19. ibid.

I 2 Conſervator poteſt procedere contra Epiſcopos, quomodo, & ob quam cauſam? t. 17. q. 20. n. 1. & ſeq. f. 404

I 2 Conſervatores, ad ſui libitum poſſunt ſibi aſſumere Notarios, t. 17. q. 21. n. 2. ibid.

I 2 Conſervator in cauſis Regularium debet procedere ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura judicii, tr. 17. q. 22. n. 1. ibid.

I 2 Conſervator de jure communi non poteſt ſubdelegare cauſas ad ſe ſpectantes; nec hodie de ſpeciali, tr. 17. q. 23. n. 1. & ſeq. f. 405

I 2 Conſervator nullus eſſe poteſt ſui Conſervatoris, aut Domini ſui, ſub cujus dominio, vel diſtrictu conſiſtit, tr. 17. q. 30. n. 1. f. 407

I 2 Conſervator in certis caſibus poterit procedere extra Diœceſim, in qua fuit nominatus, t. 17. q. 36. n. 4. f. 409

I 2 Conſervator tranſgrediens ſui officii cancellos, habendus eſt, tanquam privatus, t. 17. q. 42. n. 6. f. 411

I 2 Conſervator, an poſſit, ut ſuſpectus recuſari, & ab ejus ſententia appellari? t. 17. q. 44. ibid.

I 2 Conſervator eſt Judex delegatus à Papa, tr. 17. qu. 44. n. 4. ibid.

I 2 Conſervatoris officium, quanto tempore duret? tr. 17. q. 38 f. 409

I 2 Conſervatore uno nominato pro una cauſa, an poſſit pro eadem alius nominari? tr. 17. q. 31. f. 407

I 2 Duo copulativè requiruntur, ad hoc, ut quis eligi poſſit in Conſervatorem, t. 17. q. 29. n. 2. in fin. ibid.

I 2 Conſervatores, tam pro cauſis civilibus, quàm criminalibus, cognoſcunt Regulares, t. 13. q. 46 n. 3. f. 310

I 2 Conſervatores, ad hoc, ut ſint tales, multa requiſita debent habere, t. 17. q. 1. n. 16. f. 396

I 2 Conſervatores tantùm habent facultatem defendendi Regulares à manifeſtis injuriis & violentiis, quæ illis de facto inferuntur, t. 17 q. 1. poſt Bull. Gregorii XV. de Conſervator. in fin. ibid.

I 2 Conſervatores de jure ſpeciali poſſunt dici Religioſorum Ordinarii, tr 17. q. 4. n. 3. f. 398 & q. 9. n. 1. f. 400

I 2 Conſervatores in citationibus non tenentur inſerere litteras conſervatorias, t. 17. q 4. n. 6. f. 398

I 2 Conſervatores, quid poſſint de jure communi, & quid de ſpeciali, tr. 17. q. 8. & q. 9. f. 400

I 2 Conſervatores hodie ſolùm cognoſcunt de illis, in quibus Regulares ſunt rei, & non actores, tr. 17. qu. 9 n. 6. f. 400. & 401

I 2 Conſervatores hodie poſſunt per cenſuras, & alias pœnas Apoſtatas in Religionem revocare, ibid. n. 7

I 2 Conſervatores de jure communi non poſſunt ſe intromittere in cauſis civilibus, nec procedere contra debitores Religioſorum, tr. 17. q. 11. n. 1. f. 401

I 2 Conſervatores de jure communi non poſſunt ſe intromittere in cauſa dubia, ſed tantùm in manifeſtis, tr. 17. qu. 12. n. 5. f. 402

I 2 Conſervatores conceduntur à S. Sede ad favorem Religioſorum, ut eos ſcilicet defendant, & eorum Privilegia, tr. 17. q. 12. n 7. ibid.

I 2 Conſervatores eligendi ſunt infra certum tempus, ſecundùm formam præſcriptam à Gregorio XV. tr. 17. q. 12. n. 9. ibid.

I 2 Conſervatores Regularium, an poſſint procedere contra detinentes eorumdem animalia, ex quo damnum fecerunt in agris alienis? tr. 17. q. 13. ibid.

I 2 Conſervatores Regularium, poſſunt & debent procedere ad defenſionem quorumcunque bonorum mobilium, ſeu immobilium, jurium, ſeu poſſeſſionum Regularium, ſibi ad defenſionem commiſſorum, ibid. n. 3

I 2 Conſervatores, an poſſint cognoſcere de injuriis factis Servitoribus Religioſorum? tr. 17. q. 14 f. 403

I 2 Conſervatores, an valeant cognoſcere de injuriis factis eorumdem Oblatis, ſi degant extra Clauſtra? tr. 17. q. 15. ibid.

I 2 Conſervatores poſſunt cognoſcere de civilibus, criminalibus, & mixtis, dummodò ſint injuriæ, vel violentiæ manifeſtæ, tr. 17. q. 16. n. 4. ibid.

I 2 Conſervatores practici, ſemper inhibent Parti, & non ſe immiſcent cum Epiſcopis, tr. 17. q. 20 n. 3. in fin. f. 404

I 2 Conſervatores, an poſſint exigere ſalarium pro ſententia, quã ferunt? tr. 17. q. 24 f. 405

I 2 Conſervatores poſſunt à Partibus recipere expenſas, cùm extra proprium domicilium coguntur exire ibid. n. 3

I 2 Conſervatores poſſunt per Regulares eligi contra quaſcunque perſonas Eccleſiaſticas, tam Regulares, quàm Sæculares, nec non Laicos, Communia Civitatum; in caſu tamen injuriæ manifeſtæ, & notoriæ violentiæ, tr. 17. qu. 34. n. 1. f. 408

I 2 Conſervatores eligendi ſunt à Regularibus in ſingulis Diœceſibus in quibus eorum Monaſteria extant, tr. 17. q. 36. n. 1. f. 409

I 2 Conſervatores infra unam, vel tres Dietas, an poſſint reos trahere ad ſuum judicium? ibid. n. 5

I 2 Conſervatores ſemel legitimè electi, an poſſint à Regularibus infra quinquennium ab officio removeri? t. 17. q. 39. f. 410

I 2 Conſervatores electi à Regularibus, an teneantur tale munus acceptare? tr. 17. q. 40. f. 410

I 2 Conſervatores Regularium, an poſſint ſuſcipere querelas ipſorum, contra alios Regulares ejuſdem Ordinis? tr. 17. q. 41. ibid.

II 1 Conſervatores, & Generales Ordinum ſunt de numero Officialium Papæ? t. 5. q. 36. n 16. in fin. f. 76

I 2 Conſervatores, ſub qua forma ſunt eligendi? vide verb. forma eligendi Conſerv.

I 2 Conſervatores novè electi, ſunt à Regularibus, infra menſem à die electionis Epiſcopis Locorum notificandi, & ſub qua praxi? vide verb. Prælati Regulares.

I 2 Conſervatorum poteſtas, adeò eſt limitata, ut nec de conſenſu Partium, ultra caſus à jure præſcriptos poſſit prorogari, tr. 17. q. 16. n. 2. f. 403

I 2 Conſervatorum Notarii poſſunt habere ſalaria moderata, juxta tamen conſuetudinem Diœceſis, tr. 17. q. 24 f. 405

Conſpiratio.

II 1 Conſpiratio fælici concordia ſtipata, penetrat Cœlum, tr. 2. q. 5. n. 3. f. 27

Conſtitutio.

I 1 Conſtitutio, lex, edictum, & ſtatutum, ſola voce differunt, tt. 1. q. 3. n. 4. f. 3

I 1 Conſtitutio Sixti V. interdicens, ne quis Regularis alterius Provinciæ, intra aliquod Monaſterium alienæ Provinciæ etiam tanquam hoſpes ad modicum tempus recipi poſſit, abiit in deſuetudinem, tr. 1. q. 19. n. 2. f. 11

I 2 Conſtitutio pœnalis non debet extendi ad non expreſſa, t. 3. q. 5. n. 3. f. 154. t. 4. q. 6. n. 3. f. 56. & t. 9. q. 2. n. 2. f. 242

I 2 Conſtitutio Papalis, ad hoc, ut obliget, ſatis eſt, quòd reperiatur in volumine Bullarum Apoſtolicarum, tr. 4. qu. 3. n. 9. f. 162

I 2 Conſtitutio Epiſcopi non obligat, niſi ſubditos, tr. 13. q. 21. n. 5. f. 303

I 2 Conſtitutio pœnalis, quæ reſtringit Privilegia, eſt ſtrictè interpretanda. tr. 13. q. 75. n. 5. f 326

I 2 Conſtitutio Greg. XV. de Conſervatoribus, an afficiat Religionem Hieroſolymit. tt. 17. q. 2. f. 397

II 2 Conſtitutio de inſtitutionibus ſuper receptione & educatione Novitiorum Religioſorum, edita juſſu Clem. VIII. t. 2. conſtitut. 5. f. 151

I 1 Conſtitutiones Dominicanæ familiæ obligant tranſgreſſores ad ſolam pœnam, ſine reatu culpæ, t. 1. q. 32. n. 2. f. 20

II 1 Conſtitutiones non obligant ultra finem intentum à Legiſlatore, tr. 1. q. 11. n. 10. f. 8

II 1 Conſtitutiones non poſſunt extendi ad id, quod eſt contra jus naturæ, ibid.

II 1 Conſtitutiones propriæ ſunt inſpiciendæ in electionibus faciendis, præter jus commune, tr. 1. q. 18. n. 9. f. 13

II 1 Conſtitutiones Ordinis Prædicatorum, an derogent Extravaganti Martini V. ad evitandum excommunicatos? tr. 4. q. 7. f. 36

II 1 Conſtitutiones, Regulæ & Statuta Religioſorum debent omnino examinari, & approbari per Romanum Pontificem, cui ſoli commiſſa eſt cura totius Eccleſiæ Univerſalis, tr. 10. q. 8. n. 6. f. 114

II 1 Conſtitutiones Ordinis Prædicatorum ex ſuo genere non obligant ad culpam venialem, nec mortalem, tr. 12. q. 8. n. 2. f. 133

II 2 Conſtitutiones Papales, nunquam cenſentur abrogatæ, niſi in ſpecie abrogentur, tr. 17. q. 3. n. 16. f. 287

I 1 Conſtitutionibus Conciliorum Generalium eſt derogandum in ſpecie, & expreſſè, ad hoc, ut intelligantur abrogatæ, tr. 14. q. 3. n. 1. f. 115.

Rerum Notabilium.

I 2 In materia Canonica ſtandum eſt conſtitutionibus Summorum Pontificum, tr.14.q 31.n.8.f.354

Conſuetudo.

I 1 Conſuetudo Curiæ Romanæ habet vim legis, tr. 1. qu. 16. n. 8. f. 9

I 1 Conſuetudo legalis quid ſit? tr.1.q.20.n.1. in fin. f.12

I 1 Conſuetudo dividitur in præſcriptam, & non præſcriptam, & quid utraque ſit? t.1.q.21. n.6.ibid.

I 1 Conſuetudo decennalis, ad legem inducendam neceſſaria, debet eſſe continua, & non interrupta, t.1. q.21. n.7. ibid. & quando cenſetur interrupta? ibid. n.9. f.13

I 1 Conſuetudo, ut legem abroget, & jus inducat, quales, & quot actus petit, & exigit? t.1.q 22.n.1.& ſeq. ibid.

I 1 Conſuetudo devotionis,honeſtatis & amicitiæ, nullam inducit obligationem, t.1.q.22. n.7. f.14

I 1 Conſuetudo exigit ſcientiam, & tolerantiam Principis, ad hoc, ut obliget, & legem abroget,tr.1.q.23.n.1. & ſeq.ibid.

I 1 Conſuetudo, ad hoc, ut obliget, vel jus inducat, vel auferat, debet eſſe rationabilis, & præſcripta, tr 1. q. 23. n. 1. in fin. ibid. & 12. n. 6

I 1 Conſuetudo immemorabilis habet vim conſtituti, & Privilegii, t.2. q.10. n.3. in fin. f.28

I 1 Conſuetudo immemorabilis, cujus initii hominum memoria non extat, eſt quaſi poſſeſſio, ex certa ſcientia Principis, & quaſi quoddam ipſius ſolemne privilegium, tr. 2. q. 10. n. 5. ibid.

I 1 Conſuetudo præſcripta quænam ſit? t.2.q.10.n.7. ibid.

I 1 Conſuetudo, ad hoc, ut præſcribat præter, vel contra jus civile vel canonicum, multa exigit,t.2.q.10.n.8. ibid.

I 1 Conſuetudo, ad hoc, ut præſcribat contra Regulares,vel contra ea, quæ ſunt reſervata Domino Papæ, multos annos petit,t.2.q.10. n.8. ibid.

I 1 Conſuetudo immemorabilis non poteſt auferre perſonæ incapacitatem, t.2.q 11.n.1. ibid. nec poteſt illegitimos, & conſimiles,ex illicito coitu productos ad prælaturas habilitare,nec ad jura hæreditaria legitimare, ibid. n.2

I 1 Conſuetudo habet vim conferendi privilegia, non ex ſe, ſed ex Principis conceſſione, t.7.q.16.n.3.f.58

I 1 Conſuetudo legitima habet vim pacti, & operatur quicquid præſcriptio, & licitum reddit, quod alias eſt illicitum, habet vim tituli, & privilegii,t.16.q.12.n.8. f.126. Item eſt fortior privilegio in ſcriptis obtento, & uti immemorabilis nunquam cenſetur abrogata, niſi in ſpecie abrogetur. ibid.n.10

I 2 Conſuetudo dat legem & privilegium, & eſt optima legum interpres,t.5.q.26.n.7.f.82.& t.9.q.1.n.4.f.240

I 2 Conſuetudo prævalet juri communi, & legem abrogat humanam, t.9.q.1. n.24. f. 242

I 2 Conſuetudo decem annorum ſufficit ad abrogandum legem civilem, vel denuò conſtituendum,t.13.q.81.n.8.f.328

I 2 Conſuetudo quadragenaria præſcribit contra legem canonicam,& Eccleſiam,t.13.q.81.n.8. ibid.

II 1 Conſuetudo non poteſt induci contra formam ſubſtantialem electionis, præſcriptam in Canonibus, tr. 1. q. 11. n. 3. f. 8

II 1 Conſuetudo legitimè præſcripta, an prævaleat juri communi qualificato? ibid.

II 1 Conſuetudo non poteſt introduci contra Sacros Canones, ſine ſcientia,& conſenſu Papæ, t.4.q.4.n.2.f.34

II 1 Conſuetudo non poteſt prævalere adversùs Decretum irritans, t.4. q.6. n. 5. in fin. ibid.

II 1 Conſuetudo non valet contra legem expreſſam, tr. 6. q.29. n. 3. f. 90

II 1 Conſuetudo non valet, ſi reperiatur introducta contra ſtatuta, & conſtitutiones Ordinis Prædic.t.6.q.29. n.3. ibid.

II 2 Conſuetudo legitimè præſcripta, an poſſit derogare diſpoſitioni Conc. Trid.? t.7.q.13. n.1. f.200

I 2 Conſuetudini actuali non datur locus, niſi reperiatur introducta de ſcientia, & tolerantia Papæ, tr. 13. qu. 12. n. 2. f. 299

Contemptus.

I 2 Contemptus obedientiæ excludit præſumptionem majoris boni, & includit præſumptionem levitatis, tr. 5. qu. 9. n. 9. f. 175

II 1 Contemptus dicitur is, qui legitimè non fuit vocatus, tr. 4. q. 21. n. 2. f. 43

Conteri.

I 2 Conteri duplici contritione non licet, tr. 13. q. 35. n. 4. in fin. f. 308

Contigua.

I 2 Contigua illa dicuntur, quorum terminus eſt unus: continuum autem illud eſſe dicitur, quod eſt ſine medio, tr. 4. q. 12. n. 4. f. 64

Contradictio.

I 2 Contradictio quid ſit, & quando eſt licita? tr. 13. qu. 68. n. 5. f. 321

II 1 Contradictio minoris partis Capituli, ad hoc, ut valeat, duo ſunt neceſſaria copulativè, t.2. q.8.n.1. f.27

Contrahentes, Contractus.

I 2 Contrahentes cum Religioſo, non habente facultatem à ſuo Superiore, non obligantur contractu, t.12.q.13. n 2. f.289

I 1 Contractus invalidatur ob inobſervationem formæ, tr. 8. q. 4. n. 12. f. 62

I 2 Contractus Juriſpatronatus eſt ad unguem obſervandus, tr. 12.q.5.n 1. in fin. f.287.

I 2 Contractus Religioſi ſubditi, initus ſine licentia Superioris, eſt ipſo jure nullus, t 12 q. 8. per totam. f. 288

I 2 Contractus conditionalis, verè & propriè non dicitur contractus, t.14.q.32. n.2. f.340

I 2 Contractus alienationis rei Eccleſiæ nullus & invalidus,ob defectum beneplaciti Apoſtolici non habiti, non poteſt reſcindi ad omne arbitrium contrahentium, ſed ſolum ad petitionem Eccleſiæ,t.14.q.32.n.3.f.354

I 2 Contractus individuus, & inſeparabilis differt à dividuo, & ſeparabili, & quomodo cognoſcitur? tr. 14. qu. 42. n. 7. f. 357

I 2 Contractus alienationis bonorum Regularium, ſine debitis requiſitis, an ſit ipſo jure nullus? tr.14.q.81.f.372

I 2 Contractus, quando dicitur perfectus? tr.14.q.90.n.1 f.375

II 2 Contractus, qui fit cauſa mortis, eſt revocabilis, tr. 7. q. 28. n. 2. f. 204

II 2 Contractus nullus ex defectu formæ, nullam inducit obligationem in utroque foro, t 8.q.11 n.12. f 216

II 2 Contractus obligat contrahentes de jure canonico & civili, tr.10.q.1. n.8. f.229

I 2 Contractui tenemur ſtare, tr.1 q.37.n 2.f.142

I 2 Contractus multi, per licentiam Prælati præſumptam ſuſtinentur ad utilitatem Monaſterii, t.12.q.8.n.2. f.288

I 2 Contractus multi dantur, ex una ſolum parte claudicantes, tr.12.q.13. n.3. f.289

II 2 Contractus Laicorum ſunt ſtipulandi, ſecundum Jus Cæſareum, qui ſi Juramento firmentur, irrevocabiles fiunt, tr. 7. q.20.n.3.f.202

II 2 Contractus, qui comprehenduntur ſub Decreto Concil. Trid. cap. 15. & 16. ſeſſ. 25. de Regul. tr. 7. qu. 30. n. 1. fol. 205

II 2 Contractus omnes bonæ fidei, ex errore, aut dolo dante cauſam contractui, redduntur invalidi,t.11.q.12. n.9. f.241

Contraria.

II 2 Contraria duo, inſimul nequeunt inhærere uni,& eidem ſubjecto,t.11.q.18.n.9.f.244

I 2 Contraria, poſitivè habent fieri circa idem, quorum unum ſolet per alterum definiri, negatione appoſita, tr.13. q. 49. n. 4. f. 311

I 2 Contrariorum eadem eſt diſciplina, quorum uno cognito, cognoſcitur, & aliud, t.13.q.49. n.4. in fin. ibid.

Contumacia.

I 2 Contumacia non habet locum in eo, qui comparere non tenetur, tr.13.q.17.n.3.f.300

II 2 Contumacia & inobedientia præſupponit obligationem, t.6. q.13 n.3. in fin. f.189

I 2 Contumax nullus dici poteſt, niſi fuerit præmonitus, tr.13. q.69.n.9. f.322

Convenire, Conventio.

I 2 Unuſquiſque conveniendus eſt coram ſuo Ordinario Judice, t.17.q.12. n.3.f.402

I 2 Conventiones initæ inter Regulares, & alias Perſonas in fundatione novæ Domus, an ſint à poſteris obſervandæ? vide verb. Pacta.

Conventuales.

I 2 Conventuales dicuntur illi, qui non ſtrictè, ſed laxè in ſua propria regula, ex diſpenſatione Apoſtolica vivunt, tr. 1. q. 4. n.2. f. 128

Conventus.

I 2 Conventus non valens ſuſtentare octo Religioſos, poteſt alteri incorporari, t.1.q.31.n.5 f.140

I 2 Conventus materialiter ſumptus, vel formaliter acceptus, quid ſignificet? t.1.q.39. n.4. f.143

I 2 Conventus nequit ædificari propè alios Conventus, ſi præexiſtens Monaſterium moleſtetur per novam erectionem, tr.2.q.12.n.5 f.148

II 1 Conventus Balnearenſis Provinciæ Calabriæ, eſt nullius Diœceſis, & ex ſpeciali Privilegio præeſt ſæculari Clero, tr. 10.q.4.n.1 in fin. f.112

II 2 Conventus ſine Abbate non poteſt aliquem recipere ad Religionem, t.1.q.2.n.1 f.136

II 2 Conventus, an poſſit conſentire, ut Novitius malè affectus poſſit validè in Religione profiteri? t.3.q.25.n.22.f.172

I 2 Conventus pro mutuo, expenſis, & delictis ſui profeſſi non tenetur reſpondere, vide verb. Monaſterium, & verb. Monachus.

Digitized by Google

I 2 Conventus unius Ordinis, an poſſit infra ſpatium centum quadraginta cannarum ædificari propè Monaſteria aliorum Ordinum? vide verb. Monaſterium.

I 2 Conventus de novo hodie nequeunt erigi, ſine licentia Epiſcopi, qui nec poteſt illam concedere: niſi vocatis vocandis, & adimpletis adimplendis, juxta formam ſibi præſcriptam à Sac. Congregatione, t.2.q.13.n.12. f.149

I 2 Conventus plures habent vaſallos, eiſque jus, & juſtitiam adminiſtrant, t.11.q 41. n.2. f 281

II 1 Conventus, qui aliquando integrum numerum habuerunt, ſi modò non habeant, an gaudeant titulo Prioratus, & poſſint ſocium eligere? t.5.q.44. n.5.f.80

I 2 Conventus tenues poſſunt ſupprimi, & vendi, vel aliis uniri, vide verb. Monaſter.

Converſio. Converſa, Converſus.

II 2 Converſio, quid ſit, & quotuplex, & unde dicatur? t. 14. q. 1.n.1. & ſeq. f. 271

II 2 Converſæ in ſæculo viventes, ſunt ad Clauſuram cum aliis Monialibus reducendæ, tr.17.q.3.n.6.f.286

II 1 Converſus Laicus, in Religione tamen profeſſus, an poſſit ſuffragari in Capitulo? t.4.q.6.n.8.& ſeq. f.34

II 2 Converſus in dicto Ordine tenetur per Biennium inſervire Conventui, & poſtmodum annum probationis facere, t. 9, q. 23. n. 3. f. 227

II 2 Converſus litterarum ignarus, quomodo tenetur profiteri? t.10,q 4.n.7.f.231

II 2 Converſus nulliter profeſſus, gaudet privilegio Canonis, tr. 14 q 8. n.1.f.274

II 2 Converſus non baptizatus, ſi deferat habitum Religionis, gaudet privilegio canonis, t.14.q.10. n.1. ibid.

II 2 Converſus, ſi cum ſola licentia Prælatorum Ordinum, vel ex ſe, ſine licentia Sanctæ Sedis, Ordines ſuſcipiat, eſtne puniendus, & quomodo? t.14.q.15.n.1. & ſeq. f.276

I 2 Converſi Religioſorum, an poſſint ex una in aliam Religionem tranſire? t. 5. q.2. f. 73

II 2 Converſi in Ord. Prædic. quomodo ſunt ad habitum recipiendi? t.9.q.23.n.1.& ſeq. f. 227

II 2 Converſi, qui profeſſionem ſolemnem ſunt emiſſuri, an debeant recipi in aliquo deſignato loco, & ibidem peragere probationis annum? t.14.q.3 n.1. & ſeq. f.206

II 2 Converſi, ſi ſint recepti, & profeſſi in Locis, & Monaſteriis deſignatis; verùm probationis annum alibi, & in Conventu non deſignato peregerint, an ſit bona, & valida illorum profeſſio? t.14 q.4.n.1.& ſeq. f.271

II 2 Converſi in Ordine Prædicatorum, ſunt verè & propriè viri Religioſi, & perſonæ Eccleſiaſticæ, tr. 14. q. 6. n. 1. & ſeq. f. 277

II 2 Converſi recipiuntur ad labores, & Religioſorum ſervitia, ibid n.4. & q. 12. n. 3

II 2 Converſi appellantur Laici, non quòd ſæculares ſint, ſed quia ex inſtituto non poſſunt Ordines ſuſcipere, nec choro inſervire, ibid. n. 5

II 2 Converſi profeſſi non poſſunt validè matrimonium contrahere, nec item teſtari, nec habere proprium, & ſunt immunes, & exempti, ut alii Profeſſi. ibid. n.8. & 9

II 2 Converſi, etiamſi ſint tantùm Novitii, gaudent privilegio canonis, t.14.q.7.n.1. & ſeq. f.274

II 2 Converſi Profeſſi, ſi ſint Apoſtatæ, vel ſine habitu incedentes, gaudent privilegio Canonis, tr. 14. qu. 9. n. 1. & ſeq. ibid.

II 2 Converſi Laici, licet ſint Profeſſi, nequeunt tamen eligi ad Prælaturas Religionis, t.14.q.11.n.1.& ſeq. ibid.

II 2 Converſi laici Ordinis Sancti Franciſci, an hodie poſſint habere Prælaturam in Ordine? t.14.q.11.n.6.& ſeq. f 275

II 2 Converſi laici, quomodocunque profeſſi, nequeunt habere votum electivum in electione Prælatorum Ordinum, t.14. q.12.n.1. & ſeq. ibid.

II 2 Converſi in Dominicana familia poſſunt eſſe Procuratores, Sacriſtæ, & Æconomi bonorum, ibid. n. 4

II 2 Converſi Laici, ſive Tertiarii degentes intra ſepta, poſſunt licitè ſacra vaſa tangere, & uti ſuperpelliceo lineo, t.14.q.13. n.1.& ſeq. ibid.

II 2 Converſi laici, nec quidem infrà probationis annum, poſſunt ad ſtatum Clericorum tranſire, nec ad Ordines promoveri, t.14. q.14 n.1. & ſeq. ibid.

II 2 Converſi Apoſtatantes, ſi in Apoſtaſia ſacros Ordines ſuſceperint, cùm poſtmodum in Religionem redeunt, an poſſint ſaltèm tonſuram, vel album habitum deferre? tr.14.q.16.n.1. & ſeq. f. 276

II 2 Converſi, ubi conſequuti fuerint Breve à Papa, de ſe transferendo ad habitum clericalem, quonam modo ſunt recipiendi ad talem ſtatum? t.14.q.18.n.1.& ſeq. f.276

II 2 Converſorum qualitates collectæ ex Decretis Sac. Congregat. & Bull. Summ. Pont. quæ ſint? tr. 14. q. 5. n.1. & ſeq. f. 272

II 2 Converſorum officium in Dominicana Familia, obligat ſemper, ſed non ad ſemper, tr.14.q.20.n.1.f.277

Convictus.

I 2 Convictus, & ſpontè confeſſus, quis dicatur? tr. 10. q. 12. n. 1. f. 257

I 2 Convictus, ſi legitimè torqueatur, & neget, an debeat licentiari? tr.10.q.23. per totam, ibid.

I 2 Convictus legitimè, poteſt plecti pœna ſupplicii corporalis, & ordinaria, ibid. n. 1

I 2 Convicti, & ſpontè confeſſi, nequeunt appellare. Vide verb. Appellare.

Copia.

I 1 Copiæ literarum Apoſtolicarum, vel tranſumpta Privilegiorum munita, quando plenè, & perfectè probant in judicio? tr.2.q.13.n.4. f 29

Corpus.

II 2 Corpore vitiati an poſſint, de jure communi Religionem intrare, & in ea validè profiteri? tr.3 q.26. n.1.f.172

II 2 Corpore vitiati, an poſſint eligi ad Prælaturas Regulares? tr. 5.q.37. f.76

I 2 Corpora Sanctorum, de Loco ad Locum, nullus transferre poteſt, ſine licentia Papæ, vel Epiſcopi, tr. 14. qu. 56. n. 5. fol. 362

I 2 Corpora defunctorum antiquitùs non ſepeliebantur intra Eccleſiam, tr.14.q.79. n.10. f.371

Correctio.

II 2 Correctio levis, & moderata eſt permiſſa Magiſtris, t.5 q.12. n.1. f. 182

I 2 Quibus non prodeſt correctio, non parcat abſciſſio, tr.8.q.5. n.2.in fin. f. 217

Correlativa.

II 2 Correlativorum idem eſt judicium, & de uno diſpoſitum, trahitur ad alterum, t.12.q.35.n.1.f.257

II 2 Correlativorum ſublato uno, & alterum cenſetur tacitè ſublatum, ibid. n. 3

Cortina.

II 2 Cortina cortinam trahit, t.1.q.10.n.4. f.32

Creditor.

I 2 Creditor tenetur probare, credidiſſe in utilitatem Monaſterii, & perinde agere actione de in rem verſo, ſecùs non recuperat ſua credita ab Eccleſia, & Monaſterio, tr. 6. qu.16. n. 9. f. 204

I 2 Creditores ob debita particularia Regularium poſſunt ſua jura dirigere coràm Prælato Regulari, aut coràm Conſervatore, tr.17.q.12.n.11. f. 402

I 2 Creditoribus incumbit onus probandi, pecuniam verſam eſſe in utilitatem Eccleſiæ, ad hoc, ut poſſint illam repetere, t.12.q.22.n.2.f.292

Creſcite.

II 1 Creſcite, & multiplicamini, ingredimini terram, & replete eam, quando. & quibus fuit dictum, tract. 8. qu. 13. n. 2. fol. 102

Crimen.

I 2 Crimen in quo caſu intelligatur eſſe occultum vel publicum, notorium, famoſum, vel ad forum contentioſum deductum, t.4.q.32. n.1. f. 171

I 2 Crimen, ſi committatur in Domo, vel Familia, non eſt notorium ſimpliciter, t. 4.q. 32. n.4. ibid.

II 1 Crimen Simoniæ majus eſt, quàm crimen Hæreſis, tr.1.q. 25. n.4. f.20

I 2 Crimen notorium quid ſit, & quotuplex. Vid. verb. notorium.

I 2 Crimen ſacrilegum eſt mixti fori. Vide ſacrilegium.

I 2 Crimina multa in ſeculo puniuntur pœna capitis, tr. 8. q. 5. n. 6. f. 218

I 2 Crimina gravia & graviſſima, ob quæ Profeſſi poſſunt à Religione expelli, quænam ſint? t.8.q.6.n.1.f.219

I 2 Crimina non debent remanere impunita, tract. 9. qu. 1. n. 8 fol. 241

II 2 Crimina, ob quæ contrahitur infamia, multa ſunt, tr.3 q.1. n. 4. f.157

Criminoſus.

II 2 Criminoſus quis dicatur, ad hoc, ut inquirenti reſtituatur, ſi poſt accuſationem, vel informationem captam, ingrediatur Religionem? t.2.q.12. n 1. f.156

II 2 Criminoſus, ſi fiat doloſè profeſſus, quid agendum, Judice reclamante? t.3.q.9.n.10.f.160

II 2 Criminoſus, ſi ante delictum voverit Religionem intrare, & ſtatim poſt delictum commiſſum ingrediatur, cenſetur ne in fraudem intraſſe, an potiùs, ob votum, & cauſa ſerviendi Deo? t. 3. q. 9. n.15. ibid.

II 2 Criminoſi vetantur Religionem intrare, t.2. conſtit. 1. Sixti V. fol. 146

II 2 Criminoſi quinam ſint de jure communi? tr. 3. qu. 8. n. 1. & ſeq. fol. 159

Digitized by Google

Crux.

I 2 Crucem erigere extra Clauſtra, & ſub ea Proceſſiones facere in pompa Eccleſiæ, eſt actus juriſdictionis, t. 13. q. 81. n. 3. fol. 328

Culpa.

II 1 Culpa unius, vel pœna, non debet aliis nocere, tr. 4. q. 8. n. 4. f. 37

II 1 Culpa Magiſtri Ordinis, ad hoc, ut abſolvatur ab Officio, non debet eſſe qualiſcunque, ſed qualificata, multis modis, tr. 12. q. 10. n. 6. f. 133

Cultus.

I 2 Cultus Dei præferendus eſt omni utilitati publicæ temporali, tr. 2. q. 9. n. 5. f. 147

Cura.

II 1 Cura animarum exigit prudentiorem, ac doctiorem Prælatum, nullo habito reſpectu ad introitus, tr. 4. q. 27. n. 2. f. 46

Curatus.

I 2 Curati omiſſa cura, an poſſint fieri Religioſi? t. 5. q. 1. f. 72

II 2 Curati, & Parochi, an poſſint licitè Religionem ingredi, & in ea validè profiteri, etiam contradicente Epiſcopo? tr. 3. q. 19. n. 1. f. 166

Curia.

I 2 Curia Archiepiſcopalis Neap. non ordinat alibi natos, ſine dimiſſoriis ab Epiſcopo originis, tr. 8. q. 36. n. 2. f. 173

I 2 Curia Archiepiſcopalis Neapolitana non ſolet admittere appellationem à tortura, & quare? t. 10. q. 26. n. 4. f. 258

I 2 Curia Romana quemlibet Clericum de Diœceſi, admittit contra Epiſcopum, t. 10. q. 27. n. 1. f. 255

Curialis.

II 2 Curiales, an de jure poſſint in Religionem admitti, & in ea profiteri? t. 3. q. 11. n. 1. & ſeq. f. 161

II 2 Curiales dicuntur à Curia, vel Cruore. t. 3. q. 11. n. 2. ibid.

II 2 Curiales ſunt in duplici differentia, t. 4. q. 11. n. 3. ibid.

Cuſtos.

II 1 Cuſtos vineæ tenetur ex officio impedire damnum illius, etiam leve ſub culpa mortali, t. 9. q. 9. n. 4 f. 109

I 2 Cuſtodes Pontis, aut Portæ, aut alterius tranſitus, ſi recipiant à Clerico ſpontè dante pedagium, non incidunt in excommunicationem, t. 13. q. 90. n. 4. f. 336

D.

Dæmoniacus.

II 1 DÆmoniaci, an ſint eligibiles ad Prælaturas Regulares? tr. 5. q. 38. f. 77

II 1 Dæmoniaci ſunt omnino irregulares, ibid. n. 1

II 1 Dæmoniaci liberati, an valeant ad Ordines promoveri? ibid. n. 2

II 1 Dæmoniaci, quanto tempore ſunt expectandi, ad hoc, ut judicentur liberi, & ſani ex toto, ibid. n. 3

Damnatio, Damnatus.

I 2 Damnatio ad Remum, eſt quædam ſpecies projectionis ab Ordine, licèt ad tempus, quæ intrinſecè includit privationem habitus, t. 9. q. 7. n. 2. f. 244

I 2 Damnatio ad remum infamat, ſicut damnatio ad opus publicum, t. 9. q. 23. n. 6. f. 248

I 2 Damnatus ad carceres alicujus Monaſterii, non debet eſſe illi onerosus in expenſis. t. 5. q. 61. n. 16. f. 195

Damnum.

I 2 Damnum, quod quis ſua culpa patitur, ſibi imputandum, t. 5. q. 20. n. 8. f. 79. & t. 7. q. 21. n. 9. f. 215

I 2 Qui cauſam damni dat, damnum feciſſe videtur, tr. 5. q. 10. n. 6. f. 75

I 2 Damnum notabile, & grave, vel leve, quando intelligitur? t. 15. q. 19. n. 25. f. 175

Dare, Dans, Datum.

II 1 Dare, & remittere, vel certò debere, paria ſunt, tr. 1. qu. 26. n. 5. f. 21

II 2 Dare, vel recipere, aut exigere aliquid, ob ingreſſum Religionis, an ſit Simoniacum? t 1. q. 16. n. 1. f. 144

I 2 Dantes, vel promittentes pro juſtitia, & gratia, incurrunt in multas pœnas, t. 16. q. 1. & ſeq. f. 393

I 2 Dantes pro vexatione redimenda, vel ex cauſa remunerationis, vel intuitu laborum, non dant in pœnas prædictas. ibid. n. 10

I 2 Datum pro reparatione Eccleſiæ, vel pro ſubſtentatione miniſtrantium ſpiritualia, licitè datur & accipitur, tr. 14. q. 79. n. 3. f. 370

Debitor, Debitum.

II 2 Debitor, ad quid tenetur, antequam ingrediatur Monaſterium? t. 3. q. 13. n. 4. f. 162

I 2 Debitores nolentes ſolvere debita Monaſteriis, Viriſque Religioſis, an poſſint cogi ad comparendum coram illorum Conſervatore? tr. 17. q. 11. n. 6. f. 401

II 2 Debitores ex cauſa mutui, vel ſimili, an poſſint Religionem ingredi? t. 3. q. 12. n. 8. f. 162

I 2 Debitum eſt duplex, morale ſcilicet, & civile, tr. 6. qu. 11. n. 10. f. 202

I 2 Debitum Monaſterii, quomodo contrahendum, tr. 6. qu. 16. n. 6. f. 203

I 2 Debitum contractum cum Monacho ſine licentia Superioris, an poſſit eidem rectè ſolvi, ita ut debitor nequeat amplius moleſtari? t. 12. q. 10. per tot. f. 288

I 2 Debitum, quando dicitur legitimè contractum ab Eccleſia? tr. 14. q. 71. n. 3. f. 368

Deceptio.

II 2 Deceptio, an irritet, & annullet votum factum de Religionis ingreſſu? tr. 1. q. 11. n. 4. f. 141

Decima.

II 2 Decimæ non debentur de dote Eccleſiæ, t. 13. q. 22. n. 9. f. 268

Deciſio.

II 1 Deciſio, & Proviſio Conciliaris univerſalis, an ſit melior, ac tutior ea, quæ fit ab una ſingulari perſona? tr. 4. qu. 2. n. 1. f. 32

I 1 Deciſiones Sacri Concilii hujus Regni habent vim legis in iſto Regno, t. 1. q. 37. n. 4. f. 24

Declarare, Declaratio.

I 1 Declarare Tridentinum, an liceat? tr. 8. qu. 5. n. 1. & ſeq. fol. 63

I 1 Declaratio nihil de novo inducit, ſed illud, quod latens eſt, manifeſtat, tr. 8. q. 2. n. 3. f. 61. & tom. 2. p. 2. tr. 25. q. 12. n. 4. f 383

I 1 Declaratio tunc habet locum, quando res eſt dubia, tr. 8. q. 2 n. 4. f. 61

I 1 Declaratio poteſtativa & judicialis, ad eum ſolùm ſpectat, qui poteſt legem condere, t. 8. q. 2. n. 5. ibid.

I 1 Declaratio doctrinalis non obligat, ſicut illa juridica, ſed in caſu dubitabili, donec Princeps conſulatur, ſcrupulos aufert, & mentes ſerenat, tr. 8. q. 2. n. 8. ibid.

I 1 Declaratio doctrinalis, & conſultiva fieri poteſt à quovis Doctore, ſervata tamen proprietate verborum, & humana Epicheya, t. 8. q. 5. n. 12. f. 63

I 1 Declaratio dubiorum legis, vel Privilegii, aut alterius ſtatuti, debet fieri cum conſilio Peritorum, ſic prudenter & diſcretè, ut ſit juri, & rationi conſona tr. 8. qu. 7. n. 7. f. 64

I 1 Declaratio facta ſecundum conſenſum omnium Doctorum, affert neceſſitatem, & obligat in utroque foro, tr. 8. qu. 8. n. 2. ibid.

II 1 Declaratio & confirmatio facta in forma communi, non eſt nova diſpoſitio ſed antiquorum jurium ſimplex, & clara explicatio, t. 11. q. 17. n. 4. f. 129

II 2 Declaratio cenſuræ nequit fieri ſine monitione & citatione, t. 6. q. 14. n. 2. f. 189

I 1 Declarationes per Sacram Congregat. factæ ſuper dubiis Conſtit. Gregor. XV. de exemptorum privilegiis, & aliæ factæ ſuper dubiis ortus in Decretis editis de celebratione Miſſarum, habent vim legis, & obligant in utroque foro, tr. 8. q. 4. n. 5. f. 61

I 1 Declarationes Sac. Congregat. etſi non ſint nobis intimatæ, nec ad præſcriptam formam latæ, nec uti leges expoſitæ, ſi tamen conſtet, illas à Sac. Congregat. emanaſſe, ſunt, & debent eſſe apud omnes maximi ponderis, reverentiæ & authoritatis, t. 8. q. 4. n. 15. f. 61

I 1 Declarationes Sacræ Congregationis, ſi inter ſe ſint contrariæ, ſtandum eſt poſteriori, t. 8. q. 4. n. 16 f. 60

I 1 Declarationes Sacræ Congregationis, ſemper intelliguntur juxta ea, quæ in facto proponuntur, tr. 8. q. 4 n. 17 ibid.

II 1 Declarationes Sac. Congregat. an habeant vim legis? tr. 1. q. 31. n. 15. f. 24. & p. 1. tr. 1. q. 38. f. 24. & t. 8. q. 4. n. 1. f. 62

I 2 Declarationes Sac. Congregat. licèt ſint authenticæ, adhuc non faciunt rem omninò certam, ſine laudo, & ſpeciali aſſenſu Papæ, t. 10. q. 15. n. 9 f. 251

Declaratoria.

I 2 Declaratoria incorrigibilitatis ſubditi, facienda eſt à Patre Generali Ordinis, tr. 8. q. 16. n. 3. f. 224

I 2 Declaratoria cenſurarum, exigit neceſſariò citationem adverſæ partis, tr. 10. q. 28. n. 4. f. 258

I 2 Declaratoria Judicis prærequiritur ad incurrendum pœnas, in Bullis appoſitas, etiam ſi ibidem dicatur, ipſo facto, mox, illicò, &c. tr. 13. q. 65. n. 1. f. 310

I 2 Declaratoria excommunicationis ſubditur Appellationi. Vid. verb. Appellare à pœna, & ſententia legis.

I 2 Declaratoria Judicis ſuper incorrigibilitate ſubditi, eſt omninò neceſſaria, ad finem expellendi. Vid. Incorrigilis ſubditus.

Decretalis.

I 2 Decretalis Ambitioſæ Pauli II. an ſit ubique recepta? t. 14. q. 3. f. 342

I 2 De uſu, & prati Decretalis Pauli II. conſulendus eſt Epiſcopus Loci, tr. 14. q. 4. f. 343

Decre-

Digitized by Google

Decretum.

I 1 Decretum Sacræ Congregationis, quoad Tertiarios, & Tertiarias, Sorores, ſeu Mantellatas, & Corrigiatas, alioſque ſimiles in ſæculo ſtantes, habetur in tract. 6. qu. 21. num. 9. fol. 48

I 1 Decretum Sacræ Congregat. pro obſervantia declarationum ejuſdem, t. 8. q. 4. n. 3 f. 62

I 1 Decretum ſolet mutari, non ex parte ſui, ſed ex parte facti, tr. 8. q. 4. n. 18 f. 63

I 1 Decretum Sacræ Congregationis, quo declaratur, privilegia ſemel extincta per ſubſequentem confirmationem, minimè reviviſcere, t. 11. q. 7. n. 17. f. 80

I 2 Decretum Clem. VIII. quo præſcribitur forma erigendi in poſterum Regularium Monaſteria, t. 1. q 15. n. 5 f. 132

I 2 Decretum Sac. Congreg. juſſu Urban. VIII. quo revocantur licentiæ quorumcunque erigendi Loca Regularia, non ſervata forma Decretorum Clem. VIII. & præfatorum Greg. XV. tr. 1. q. 15. n. 7. f. 133

I 2 Decretum præfigendi numerum juxta facultatem redditu-um, an habeat locum in PP. Capucinis, & PP Societatis Jeſu, qui onera Miſſarum non recipiunt, tract. 2. q. 21. fol. 152

I 2 Decretum Sac. Congreg. juſſu Clem. VIII. editum, quo Sacerdotes omnes, tam Seculares, quàm Regulares prætextu Privilegiorum præſumentes abſolvere a caſibus Papalibus, graviter puniuntur, & abſolutiones nullæ declarantur, fuit moderatum, tr. 4 q. 33. n 8. f. 172

I 2 Decretum Sacræ Congreg. quo Regulares prohibentur vagare, t. 7. q 3. n. 6. f. 210

I 2 Decretum Clem. VIII. quo Fratres Regulares vetantur Romam ire, ſine licentia Generalis, t. 7. q. 6. n. 2. f. 211

I 2 Decretum cap. liceat, Conc. Trid. ſeſſ. 25. de Reformat. ex conceſſione Pii V. extenditur ad Regulares, tr. 9. qu. 25. n. 4. f. 249

I 2 Decretum Sac. Congregat. quo Fratres Ordinum Mendicantium, nequaquam poſſunt ab Epiſcopis prohiberi, quominùs poſſint per ſeipſos in Diœceſibus eleemoſynas quærere, t. 13. q. 12 n. 9. f. 308

I 2 Decretum Sac. Congreg. quo declaratur, licere Epiſcopis, in Eccleſiis Regularium exercere Pontificalia, & erigere Baldachinum, tr. 13 q. 74. ſub n. 7. f. 325

I 2 Decretum præd. de erigendo Baldachinum in Eccleſiis Regularium, an comprehendat illos dies, in quibus Abbates exempti poſſunt in ſuis Eccleſiis exercere Pontificalia ſub Baldachino? t. 13. q. 76. f. 326

I 2 Decretum Sac. Congregat. quo declaratum eſt, non licere Regularibus, Proceſſiones facere extra Eccleſias, & ambitũ illarum, t. 13. q. 81. ſub n. 5. f. 328

I 2 Decretum S. Congregat. quo declaratur, Fratres Dominicanos poſſe facere Proceſſiones infra Octavam Corporis Chriſti per eandem viam, per quam proceſſionaliter primâ vice inceſſerunt, t. 13. q. 82. ſub n 5. f. 329

I 2 Decretum Conc. Trid. de non uſurpando bona, jura, actiones, & ſimilia Eccleſiæ, tr. 14. q. 2. f. 342

I 2 Decretum Sac. Congregat. quo prohibentur, res, jura, actiones, & bona Religioſorum alienari, tr. 14. q. 2. ibid.

I 2 Decretum Sac. Congregat. quo Regulares prohibentur accipere pecuniam mutuo, cum ſolutione lucri ceſſantis, vel ad cambium, ut dici ſolet, tr. 14. q. 68. n. 1. f. 366

2 Decretum Sac. Congregat. quo fit facultas Conſervatoribus defendendi Regulares à manifeſtis injuriis, t. 17. q. 1. f. 397

II 1 Decretum irritans, ſeu Clauſula annullativa, inducit formam, tr. 1. q. 6. n. 2. f. 4

II 1 Decretum irritans, contentum in aliqua lege, ligat omnes; etiam Ignorantes quoad nullitatem actus; ſecùs autem quoad alias pœnas, tr. 1. q. 18. n. 12. f. 13

II 1 Decretum Clem. VIII ne duobus menſibus, ante tempus electionis Prioris, ullæ fiant aſſignationes, vel revocationes, cum clauſula irritante, t. 4. q. 39. n. 9. f. 52

II 1 Decretum prædictum Clem. VIII. de non aſſignando infra duos menſes, ante notitiam carentiæ Prioris, in multis caſibus non procedit, t. 4. q. 39. n. 10. ibid.

II 1 Decretũ Urban. VIII. quo Regulares Pœnitentiarii in Sancto Officio, declarantur inhabiles, ad eligendum in Capitulo, tr. 5. q. 22. n. 1. f. 65

II 1 Decretum Concil. Trid. quo filii illegitimi Clericorum vetantur præeſſe Eccleſiis, in quibus eorum Patres fuerunt Prælati, tr. 5 q 31. n. 3. f. 70

II 1 Decretum præd. Conc. Trid. an extendatur ad illegitimos Regulares, filios Religioſorum? ibid. n. 4

II 1 Decretum Sacræ Congregat. juſſu Pauli V. editum, quoad abſolvendum & diſpenſandum, in vim Privilegiorum Regularium, t. 11. q. 17. ſub n. 3 f 129

II 1 Decretum Sac. Congreg juſſu Urban. VIII. editum, quo Privilegia Regularium reſtringuntur, t. 11. q 17. ſub. n 6. ibid.

II 2 Decretum Sac. Congregat. juſſu Clem. VIII. editum, quo vetantur novitii recipi ad habitum: niſi priùs ab ipſa Congregatione, vel à propriis Locorum Ordinariis fuiſſent examinati & approbati, hodie cenſetur abrogatum, tr. 4. q. [illegible] n. 3. f. 179

II 2 Decretum Concil. Trid. quò Novitii vetantur diſponere, & alienare ante duos menſes ſuæ Profeſſionis, tr. 7. q. 4. n. 1. f. 198

II 2 Decretum prædictum qua de cauſa emanavit? tr. 7. q. [illegible] & ſeq. ibid.

II 2 Decretum ſecundum ejuſdem Clem. VIII. quo [illegible] renovatur & ampliatur: de Novitiis ad habitum Regularem non accipiendis, niſi in Monaſteriis, & Locis deſignatis, t. 8. ſub q. 1. f. 207

II 2 Decretum aliud ejuſdem Clem. VIII. de formula concedendi facultatem pro Novitiis, ad Regularem habitum recipiendis in Monaſteriis, & Locis deſignatis, ibid. f. 208

II 2 Decretum Sacræ Congregationis, juſſu Urb. VIII. editum, quo Regulares prohibentur reclamare ſuper Profeſſione nulla, etiam infra quinquennium: niſi coram Sacra Congregatione, t. 8. q. 9. ſub n 8 f. 214

II 2 Decretum cap. 19. Conc. Trid. ſeſſ. 25. de Regul. an comprehendat Moniales? t 12. q. 4. n. 1. f. 251

II 2 Decretum præd. an extendatur ad Regulares Ordinum Militarium, t. 12. q. 5. n. 1. ibid.

II 2 Decretum præd. an procedat in quacunque Profeſſione tacita? t. 12. q. 6. n. 1. ibid.

II 2 Decretum præd. de non reclamando, elapſo quinquennio, an fundetur in aliqua præſumptione? t. 12. q. 7. n. 1. ibid.

II 2 Decretum præd. an comprehendat perpetuò inhabiles ad validè profitendum? t. 12. q. 10. n. 1. & ſeq. f. 252

II 2 Decretum præd. an comprehendat defectus Loci non deſignati a S. Sede? tr. 12. q. 11. n. 1. ibid.

II 2 Decretum præd. an comprehendat omnes defectus annullativos, tam intrinſecos, quàm extrinſecos? tr. 12. q. 12. n. 1. & ſeq. ibid.

II 2 Decretum prædictum Urb. VIII. de non reclamando infra quinquennium; niſi in Sac. Congreg. & coram Domino Papa, an comprehendat etiam diſpoſitionem cap. 19. Conc. Trid. de Regul. ſeſſ. 25. t. 12. q. 28. f. 256

I 1 Decreta Gratiani Monachi Benedictini an habeant vim legis Eccleſiaſticæ, quæ cauſæ Clericorum decidunt? t. 1. q. 36. n. 1. & ſeq. f. 23.

I 2 Decreta Rom. Pontif. ſeu ſententiæ adhibitæ in aliqua cauſa particulari, an habeant vim legis? t. 1. q. 37. n. 1. & ſeq. f. 149

I 2 Decreta Sac. Congregat. Juſſu Gregorii XV. edita, quibus confirmatur, & ampliatur prædict. Conſtit. Clem. VIII. de Monaſteriis erigendis, tr. 1. q. 15. n. 6. f. 132

I 2 Decreta Sac. Congr. juſſu Clem. VIII. edita pro Reformatione Regularium, tam Monachorum, quàm Mendicantium cujuſcunque Ordinis, & Inſtitut. tr. 3. qu. 18. n. 3. fol. 157. & ſeq.

I 2 Decreta Sac. Congreg. Concil. Trid. juſſu Urbani VIII. edita de Regularibus, Apoſtatis & Ejectis, tr. 8. q. 7. n. 3. fol. 219

I 2 Decreta Clem. VIII. pro recipiendis Novitiis edita, informantur, t. 8. q. 7. ſ. 2. ibid.

I 2 Decreta Sac. Congregat. edita juſſu Clem. VIII. in materia appellationis, tr. 10. q. 18. ſub n. 5. f. 255

I 2 Decreta, & Reſponſa Summorum Pontificum, edita pro Eccleſiæ inſtructione, habent vim legis Univerſalis, tr. 10. q. 37. n. 10. f. 264

I 2 Decreta Concil. Trid. quibus Regulares vetantur bona poſſidere, t. 11. q. 1. n. 3. f. 267

I 2 Decreta Sac. Conc. Trid. ſunt obſervanda à Regularibus, non obſtantibus eorum Privilegiis, tr. 13. q. 78. n. 7. f. 327

I 2 Decreta Sac. Congreg. quibus declaratur Conſtitutio Clem. VIII. de largitione munerum, Regularibus utriuſque ſexus interdicta, tr. 15. f. 378

II 1 Decreta Sac. Congregat. per quæ limitantur, & reſtringuntur Privilegia Regularium, ad abſolvendum & diſpenſandum, tr. 11 q. 17. ſub n. 2. f. 56. 57

II 1 Decreta præd. edita juſſu Clem. VIII. non derogant Privilegiis Regularium, quoad abſolutionem Religioſorum, ibid. n. 2. in fin. f. 128

II 2 Decreta Clem. VIII. de Inſtitutionibus Novitiorum, ubi ſunt obſervanda, & quos afficiant? tr. 2. qu. 5. n. 1. & ſeq f. 154

II 2 Decreta Generalia Clem. VIII. de Novitiis ad habitum Regularem non admittendis, niſi in Conventibus deſignatis, tr. 8. q. 1. f. 207

II 2 Decreta Clem. VIII. & Urb. VIII. non comprehendunt caſus neceſſitatis, tr 9. q. 12. n 14. f. 231

II 2 Decreta Sac. Congregat. quibus ſpecificantur qualitates Oblatorum, tr. 13. q. 15. n. 6. & ſeq. f. 260

Deſ-

Rerum Notabilium.

Defectus.

I 1 Defectus citationis eſt inſanabilis, t.8.q.10.n 2 f.98

II 1 Defectus unius particularis de Capitulo, non poteſt nocere toti Capitulo, alias legitimè facto, tr.1. q.7.n.4.in fin.f.5

II 1 Defectus ætatis eſt inſanabilis & indiſpenſabilis, t. 11. q.14. n.6. f.126

II 2 Defectus Loci non deſignati, an ſit impedimentum perpetuum, perpetuò perſonam inhabilitans? t.8.q.3.n.1.f.208

II 2 Defectus Loci non deſignati, an perpetuò inhabilitet profitentes? t.12.q.31.n.1. f.257

I 1 Defectus alii ſunt accidentales, alii naturales, alii verò deſcendentes à natura, t.9. clauſ. 10.n.2.f.72

II 1 Defectus electionis ſitur in duplici differentia, quidam enim ſunt ſubſtantiales, quidam verò accidentales, tr. 7. q.13. n.1. f.94

Defenſio.

I 2 Defenſio vitæ propriæ eſt de jure naturæ. t.4.q.13. n.5.f.165

I 2 Defenſio famæ, & vitæ propriæ præfertur omnibus, & debetur de jure naturæ, tr.7.q.11 n.16.f.212

I 2 Defenſio calumnioſa eſt illicita, t.10.q.15.n.3.f.254

I 2 Defenſio ſine ſcientia fieri non poteſt, tr.13. q.52.n.5. f.314

I 2 Defenſio poſſeſſionis, & multò magis vitæ omni jure permittitur, t.13 q.68.n. f.321

II 1 Defenſio vitæ propriæ, famæ, & ſimilium, poteſt fieri abſque peccato, t.1.q.23. n.11. f.18

I 2 Defenſiones nobis competunt de jure naturæ, tr. 10. q.14. n 1.& 2. f. 254

II 1 Defenſiones debentur culpato, de jure Naturali, & Divino, Canonico & Civili, etiam in notoriis, t.12.q.10.n.13.f.134

II 1 Defenſiones debentur, etiam ſi judicium fiat ſimpliciter, & de plano, ſola facti veritate inſpecta, ſine ſtrepitu, & figura judicii, tr.12.q.10. n.13. in fin. ibid.

I 2 Defenſores Hæreticorum, ſunt excommunicati. Vid. verb. Hæreticorum.

Deflorans.

II 2 Deflorans Virginem, ſub promiſſione, & pacto futuri matrimonii, ſi cum hac deflorata contrahat in facie Eccleſiæ, an poſſit tutè & licitè Religionem ingredi, & in ea validè profiteri, non obſtante prædicto matrimonio, licèt rato, ſed non conſumato, t.3. q. 28. n.1.f.173

Deformis, Deformitas.

II 2 Deformes ab Ordine repelluntur, t.3.q.26.n.1.f.172

II 1 Deformitas inſignis & horribilis, impedit ad exequendum, vel ſuſcipiendum Ordines, tr.5.q.37.n.4.f.77

II 1 Deformitas, quando eſt modica, & ſine propria culpa, diſpenſatione non eget, ibid.n.5

Defunctus.

I 1 Defunctis omnibus Religioſis alicujus Religionis, an remaneant ejus Privilegia? tr.5.q.9.n.1. f.38

I 1 Defunctis omnibus Religioſis alicujus Religionis, eorum bona, actiones, & jura tranſeunt in dominium Cameræ Apoſtolicæ, ibid. n. 3

Degens, Degere.

I 2 Degentes extra Clauſtra Conventus, hodie ſunt revocandi, nec de cætero ſunt licentiandi ad manendum extra Clauſtra; niſi ex graviſſima cauſa, a Sede Apoſtolica approbanda, tr. 3. q.35.n.4.f.157

I 2 Degere extra Monaſterium, quid ſit? tr.13.q.40.n.2 f.309

Degradatio.

I 2 Degradatio eſt duplex, una verbalis, & altera realis, tr.9.q.6. n.2. f. 243

Delegare, Delegatio, Delegatus.

I 2 Delegari ea omnia poſſunt, quæ ſunt juriſdictionis, tr. 13.q. 75. n. 1. f.325

II 1 Delegata poteſtas, quid ſit? vide verb. poteſtas.

I 1 Delegatio facta alicui Prælato ſub nomine dignitatis, eſt perpetua, tr. 4. q.2. n. 10. f.34

I 2 Delegatus tenetur oſtendere litteras ſuæ Delegationis, ſecùs non eſt obediendus, & perperam operatur, tr. 13.q. 68. n.3. f. 321

I 2 Delegatus repræſentat perſonam Delegantis, facitque unum Tribunal cum ipſo, tr.13.q.78. n.11. f.327

I 2 Delegatus, ſi delinquat, poterit puniri ab Ordinario Loci, in quo deliquit, & coram eodem conveniri pro damnis, & intereſſe, etiamſi delinquat in cauſa, in qua eſt delegatus, tr.17. q.42. n.6. f.411

II 1 Delegatus Papæ non poteſt recipere reſignationes Beneficiorum, in manibus ſuis liberè factas, nec eas conferre idoneis perſonis, niſi habeat ſpeciale mandatum, tr. 7. qu. 18. num. 1. f. 98. in fin.

Delictum, Delinquens.

I 2 Delictum notorium & publicum, eſt duplex, nempe facti, & juris, & quid utrumque? tr.4.q.32.n.3. f.171

I 2 Delictum famoſum eſt illud, de quo exiſtit publica fama, & manifeſta notitia, tr 4.q.32. n.8. ibid.

I 2 Delictum, quando dicatur in Judicium deductum? tr. 4. q. 32. n. 12. ibid.

I 2 Delictum Perſonæ Eccleſiaſticæ non redundat in damnum Eccleſiæ delinquentis, tr.5.q.69.n.3.f.198. t.6.q.23. n.19. f. 208. & tr. 12. q.12. n.1. f 289

I 2 Delictum Monachi vel Abbatis, non obligat Monaſterium ad reſtituendum damnum illatum; niſi quatenus ex eo factum eſt locupletius, tr.12.q.18.n.1. f.291

I 2 Delictum generice ſumptum, eſt duplex, nempe publicum, & occultum, tr.13.q.49.n.4.f.311

I 2 Delictum famoſum, quid ſit? ibid.n.7. f.312

I 2 Delictum tribus modis fit notorium, t.13.q.50.n.1.ibid.

I 2 Delictum notorium, coram quot Perſonis debet fieri, ad hoc, ut intelligatur notorium? tr.13.q.50. n.2. ibid.

I 2 Delictum prorogat Juriſdictionem, & non Judicem, facit Judicem, tr.13. q. 81. n 10. f.329

II 1 Apertè conſtare de delicto, quando dicitur? tr. 4. qu. 7. n. 9. f. 37

II 2 Qui patrato delicto, fit Clericus, vel Monachus, à quo debet puniri? tr.3.q.9.n. 1. 8. & ſeq. f. 160

II 2 Quis ex delicto non debet facere conditionem ſuam meliorem, tr. 14 q.16. n 4.f.276

I 2 Delicta paria, mutua compenſatione tolluntur, tr. 8. q. 22. n. 13. f.227

I 2 Expedit Reipublicæ, ut delicta puniantur, tr. 6. q.19 .n.4. f. 117. & tom.2.p.2.t.6.q.5.n.7.f.178

I 2 Delicta gravia & graviſſima, quænam ſint? Vid. verb. Crimina.

I 1 Delinquens in Eccleſia non gaudet ejus immunitate, tr. 12. q.14. n.5. f.100

I 2 Delinquens pro delicto à ſe commiſſo, poteſt in tribus locis puniri, tr.13. q.21. n.1. f.263

I 2 Delinquens extra territorium Statuentis, non poteſt puniri pœna ſtatuti, ſed ſecundùm diſpoſitionem Juris communis, tr. 13. q.21.n.3 f.302

I 2 Delinquens poteſt multas exceptiones habere, tr. 13. q. 52. n. 7. f. 314

I 2 Delinquentes, ex delicto non debent reportare commodum, t.8.q.52.n.9.f.165.& t.14.q.16.n.5.f.269

I 2 Delinquentes, ſi non puniantur, nequiores evadunt, t.9.q.1. num.9. f. 241

Depoſitum.

I 2 Depoſitum, tunc dicitur factum Eccleſiæ, quando fit de Conſenſu, & in præſentia Prælati, & Capituli, tr. 12, qu.19. num. 1. f. 291

Deprehenſio.

I 2 Deprehenſio in crimine, non facit plenam probationem, ſed tantummodo operatur, ut Reus poſſit torqueri, tr. 10. q. 24. n. 1. f.257

Deputatus.

II 2 Deputatus in Refectorio, poteſt præcipere Novitio, ut hoc, vel illud auferat de menſa, tr. 5. q.20.n. 4. f.184

Derogatio.

I 1 Derogandi modus eſt triplex, ut puta generalis, ſpecialis, & individualis, tr.14.q.3.n.1.f.114

I 1 Derogatio generalis non extenditur ad Conſtitutiones Conciliares, tr.14. q.3.n.1. f.115

I 2 Derogatio unius, non trahitur ad aliud, tr.13. q.79.n.4.f.327

Deſiderium.

I 1 Deſiderium uſurpandi rem alienam, eſt cauſa præambula furandi, & furtum detinendi, t.15.q.20. n.5

II 1 Deſiderium Epiſcopatus, aut iniquum ſemper fuit, aut de præſumptione ſuſpectum, tr.9.q. 8. n.15. f.165

Detectio.

II 1 Detectio peccati occulti, etiam aliter pernicioſi, non eſt licita: niſi fraterna correctione præmiſſa. tr. 4. q.24. n.2. f. 44

Detentor, Detinens.

I 2 Detentores rerum Eccl. alienantes, non ſervatis Juris ſolemnitatibus, debent compelli ad reſtituendum res alienatas, & fructus ipſarum perceptos, t.14.q.31.n.7. & 8. f.354

I 2 Detinentes, & occultantes Apoſtatas, vel fugitivos, ſunt ipſo facto excommunicati, tr.6.q.22.n.3.f.207

Determinatio.

I 2 Determinatio quantitatis muneris largiendi, an pertineat ad Capitulum, & Superiores Monaſterii? tr.15.q.16. f.385

Devotus.

II 2 Devotus quis dicatur? tr.15.q.3.n.1.f.278

II 2 Devotorum nomine veniunt omnes ſtantes in Religioſo ſtatu, ſub obedientia Prælati, ibid. n. 2

Deus.

I 1 Deus, prout eſt Auctor Naturæ, ad præſcriptum ordinationis ſuæ voluntatis, omnibus & ſingulis Animalibus, & præcipuè Homini indidit quoddam lumen naturale, t.1.q.2.n.3.f.2

I 2 Deus, etſi peccatoribus peccata dimittat; nihilominus in

Purgatorii flammis, per multum temporis, ab eiſdem pœnas exigit, tr. 6. q. 19. n. 3. f. 205

I 2 Deus diligit Portas Sion ſuper omnia Tabernacula Jacob, & quare? tr. 6. q. 19. n. 4. ibid.

I 2 Deus non ſolet ſpeciali Privilegio falſum cultum honorare, nec novit Criminatoribus ſpecialia adhibere adjutoria, tr. 13. q. 85. n. 9. f. 331

I 2 Deus ſtetit in ſinagoga Deorum, in medio autem Deos dijudicat, tr. 13. q. 85 n. 13. ibid.

II 1 Deus optimus maximus, habet omnium rerum primum principale, & abſolutum dominium, t. 8. q. 9. n. 3. f. 100

II 1 Deus fuit ab æterno, poteſtate Dominus, ab Orbe tamen condito, uſu & actu, ibid. n. 4

II 1 Deus ſolus, eſt noſtræ humanæ vitæ Dominus, tr. 8. q. 10. num. 1. ibid.

II 1 Deus tanquam vitæ Dominus, rectè potuit Abrahæ præcipere, ut filium ſuum Iſaac, in ſacrificium immolaret, & Sauli, ut interficeret omnes Malachitas, etiam Innocentes, tr. 8. q. 10 n. 2. ibid.

II 1 Deus ab initio conſtituit hominem, & reliquit illum in manu conſilii ſui, quomodo intelligitur? t. 8. q. 10. n. 6. f. 101

II 2 Dominus Deus, eſt Judex, & Remunerator omnium, tr. 1. q. 15. n. 8. in fin. f. 143

II 2 Deus, & Eccleſia, nihil volunt cum præjudicio tertii, t. 3. q. 14. n. 8. in fin. f. 163

II 2 Deus mandavit unicuique de proximo ſuo. tr. 3. qu. 21. n. 3. in fin f. 168

II 2 Deus eſt Dominus omnium, & dives in omnes, qui invocant illum, tr. 3. q. 24. n. 4. f. 170

II 2 Deus non acceptat ſacrificia coacta, tr. 11. q. 3. n. 2. f. 238

I 2 Deo dicatum, non eſt ad uſus humanos transferendum, t. 13. q. 85. n. 17. f. 332

II 2 Quod ſemel Deo conſecratum eſt, non valet ultra reſtitui, tr. 6. q. 5. n. 3 in fin. f. 186

II 1 Qui timet Deum, faciet bona, tr. 5. q. 6. n. 3. f. 54

Diabolus.

I 2 Diabolus eſt pariter audiendus in juribus ſuis, nec poteſt indefenſus puniri, tr. 10. q. 14 n. 1. f. 254

Diaconus.

I 1 Diaconi & Clerici ſelvatici, non ſunt idem, quod Clerici conjugati. tr. 6. q. 10. n 1. f. 43

Dicere, Dictum.

II 1 Dicere, fidelium Animæ, &c. ſpectat ad dignitatem, & non ad officium, t. 6. q. 30. n. 5. f. 90

II 2 Dictum unius, dictum nullius, tr. 12. q. 37. n. 1. f. 258

Dictio.

I 2 Dictio illa, *abſque alia declaratione*, vel *abſque ulla ſententia*, quid importat? tr. 4. q. 27. n. 4 f. 169. & tom. 2. p. 2. t. 2. q. 1. n. 14. f. 153

I 2 Dictio, *Alius*, ſimilitudinem denotat, & eſt repetitiva ſimilium, tr. 8. q. 6. n. 4 f. 219

I 2 Dictio, *Aut*, de ſui natura, eſt exponi alternativè, & eſt disjunctiva, & ad verificationem illius ſufficit, alteram partem eſſe veram, ibid.

I 2 Dictio, *commodè, competenter, & abſque penuria*, quid importat? tr. 2 q. 18. n. 1 & 2. f. 151. & 152

I 2 Dictio, *Et*, non ſemper eſt copula inter diverſa, ſed interdum ponitur pro *ſeu*, t. 4. q. 11. n. 2. f. 151

II 1 Dictio, *Et*, denotat æqualitatem terminorum in copulativis, tr. 4. q. 39 n 18. f. 52

II 2 Dictio, *Et*, regulariter eſt conjunctiva, & copulativa? tr. 12. q. 19. n. 2. f. 255

I 2 Dictio, *etiam*, non eſt copulativa tantùm, ſed extenſiva, & ampliativa, t. 5. q. 25. n. 6 f. 180

II 2 Dictio, *etiam*, includit caſum magis dubitabilem, tr. 2. qu. 13. n. 8. f. 156

I 2 Dictio, *horum*, ex vi vocabuli refertur ad ſingula prædictorum, tr. 6. q. 11. n. 2. f. 201

II 1 Dictio, *manifeſtum ſit*, & dictio, *ſufficit apertè conſtare*, exigit evidentiam, & notorietatem facti, tr. 4. q. 7. n. 8. f. 37

I 2 Dictio, *modeſtè & religioſè*, quid ſignificat, tr. 15. qu. 12. num. 9. f. 383

II 2 Dictio (*per*) adjuncta tempori, oſtendit de ſua natura, quòd tempus, cui adjungitur, debet eſſe continuum, tr. 9. q. 3. n. 4. f. 220

II 1 Dictio (*pro*) denotat cauſam immediatam, & importat cauſam finalem, interdum cauſam impulſivam, & ſæpè ſæpiùs appretiationem, t. 1 q. 21. n. 10. f. 14

II 1 Dictio, *prout*, non inducit conditionem, ſed cauſam, & idem ſignificat, quod *quia*, t. 7 q 6. n. 6. f. 92

II 2 Dictio, *quoquo modo*, eſt univerſalis, & continet omnes modos, etiam impropríos, tr 12. q. 28. n. 4. f. 257

II 1 Dictio, *quoſcunque*, nihil excludit; immò auget in materia favorabili, & in materia odioſa reſtringit, tr. 7. qu. 13. num. 6. f. 95

II 2 Dictio, *ſed*, eſt conjunctio diſcretiva, ſive adverſativa, tr. 15. q. 5. n. 3. f. 260

II 2 Dictio illa, *væ*, in Scriptura Sacra, peccatum mortale ſignificat, tr. 1 q. 10. n 7. in fin. f. 140

II 2 Dictiones, *niſi, & tantum*, ſunt taxativæ, & nullam admittunt ampliationem, tr. 12. q. 13. n 5. f. 253

II 2 Dictiones hæ (*quoque, & antea*) dicunt conjunctionem [illegible] præcedentia, tr. 7. q. 6. n. 2. f. 199

I 1 Dictiones privilegiorum ſunt multæ, quæ ſeriatim [illegible] cantur in tract. 10. de dictionibus, f. 76

Dies.

II 1 Dies præſcripta ad eligendum, poteſt mutari in præ[illegible] tem, t. 3. q. 6. n. 3. f. 31

II 2 Dies termini, non computatur in termino, tr. 9 q. 4. num. 3. f. 220

II 2 Dies cœpta, in favorabilibus habetur pro completa, [illegible] q. 5. n 8. f. 221

I 1 Dies feſti, quos in Diœceſi ſua ſervandos Epiſcopus [illegible] petit, ab Exemptis, omnibus etiam Regularibus ſervan[illegible], tr. 11 q. 16. n. 45. f. 89

Dieta.

I 2 Dieta ſe extendit ad ſexaginta milliaria, tract. [illegible] n. 11. f 401

II 1 Dieta extenditur ad iter unius diei, tr. 4. q. 5. n. 3. f. 3[illegible]

Diffamans.

I 1 Diffamans ſeipſum, ineptumque efficiens ad [illegible] officium, vel ad miniſtrandum, vel bonum aliud [illegible] le, ob quod damnificantur perſonæ tertiæ, qui[illegible] ra erat neceſſaria, peccat mortaliter contra [illegible] 33. n. 21. f. 22

Differentia.

II 2 Differentia ſpecifica in moralibus deſumitur ex fine, [illegible] q. 27. n. 2. f. 276

II 2 Differentia ſecundùm magis & minùs, non mutat ſpeciem, t. 11. q. 3. n. 4. f. 283

Diffiniri.

I 2 Contra inauditam partem, nihil poteſt rectè in judicio [illegible] finiri, tr. 13. q. 52. n. 6. f 314

Diffinitor.

II 1 Diffinitor, ſeu Elector Capituli Generalis in Congrega[illegible] ne electus, a quibus debet habere literas teſtimon[illegible] qu. 42. n 4. f. 80

II 1 Diffinitor in Provincialem electus, & non con[illegible] cenſetur ſuperſtes, t. 5. q 43. n. 1. ibid.

II 1 Diffinitor electus in Capitulo, loco Diffinitoris electi [illegible] Provincialem, an ſuſtineatur? t. 5. q. 43. ibid.

II 1 Diffinitor electus in Provincialem, per [illegible] nullum jus acquirit ad Provincialatum, ibid. n. 1

II 1 Diffinitores quomodo eligendi, t. 1 q. 3. n [illegible] f. 3

II 1 Diffinitores Capituli Provincialis & Gene[illegible] in [illegible] Calabriæ eliguntur viciſſim, t. 1 q. 12 n 4 [illegible]

II 1 Diffinitores ex publico officio quod exe[illegible] neralem eligere, & providere communi bono [illegible] gionis, t. 4. q. 20. n [illegible] f. 42

II 1 Diffinitores Capituli Generalis, in Do[illegible] eligi a majori parte Vocalium, per mod[illegible] dum formam Canonicam, t 5 q. 42 n. 1. f. 80

II 1 Diffinitores, quando eliguntur per nationes, tr 6 q. [illegible] num 5. fol. 89

II 1 Diffinitores Capituli Provincialis, in Ordine [illegible] quibus ſunt eligendi, & quomodo, & in qua die [illegible] 1. & ſeq. ibid.

II 1 Diffinitores prædicti, debent emendare exceſſum P[illegible] cialis, ibid. n. 3. f. 90

II 1 Diffinitores Capituli Generalis, an valeant [illegible] ſtrum Ordinis ab Officio, tr. 12 q. [illegible] n. 1. & ſeq. [illegible]

II 1 Diffinitorum quis ſi fuerit electus in Provincial[illegible] matus, an remaneat Diffinitor ad diffiniendum in Capitulo Generali? t. 5. q. 42. n. 7. f. 80

Dignior, Dignitas, Dignus.

II 1 Dignior & virtuoſior eſt cæteris præferendus, ad [illegible] dum beneficia Eccleſiaſtica, t 4. q. 25. n. 4. f. 44

I 2 Dignitas, Perſonatus, & Officium, quid ſint & a[illegible] t. 17. q. 7. f. 399

II 1 Dignitas, an debet eſſe perpetua? t. 9. q 4. n. 8 f. [illegible]

II 2 Dignitas eſt eum adminiſtratione rerum E[illegible] & cum honore, & juriſdictione ſuper o[illegible] q 8. n. 3 f. 181

I 2 Dignitates & gradus quieſcunt & ſuſpenduntur in N[illegible] tos anno, tr. 5. q. 55. n. 4. f. 399

II 1 Dignitates poſſunt renunciari. tr 7 q. 17. n. 1 f 96

II 1 Dignitates Regularium, an comprehendantur [illegible] Beneficii Eccleſiaſtici? vide ver. appellatione beneficii E[illegible]

I 2 Dignitatum nomine, quæ officia veniunt? tr 15 q[illegible] num. 1. fol. 392

II 1 Di-

Rerum Notabilium.

II 1 Dignus in præſentia minus digni, & dignior in præſentia digni habet jus ad petendum beneficium ad concurrendum cum prætendentibus, t.1.q.23. n.7. f.18

II 1 Dignus ad paſſivè eligendum, quis cenſeatur? tr. 4. q. 26. n. 9. f. 46

II 1 Dignus ad eligendum paſſivè, quis ſit in Dominicana Familia? t.4.q.27.n.11. f.47

II 1 Digni eligendi ſunt in Prælatos, & præferuntur indignis, & digniores minùs dignis, t.1.q.11.n.10.f.8

Dilectio.

II 2 Dilectio Dei ſuper omnia, excludit peccatum mortale, t.1. q.9.n.18.f.32

Diœceſis.

II 1 Aliud eſt, eſſe nullius Diœceſis, & aliud eſt, eſſe in Diœceſi, vel de Diœceſi alterius, t.10.q.4. n.5.f.115

Diploma.

II 2 Diploma odioſum non extenditur ad Novitios, tr.6.q.38.n. 2. & 3.f.197

Diſcedens, Diſcedere.

I 2 Diſcedens à Conventu ſine licentia Prælati, dat in excommunicationem, & committit actum Apoſtaſiæ, tr. 6. q.11. n.3.f.201

I 2 Diſcedere à Monaſterio, ſine licentia Prælati, & ſine habitu propriæ Religionis; cum animo tamen revertendi in illam; non eſt propriè apoſtatare à Religione, tr. 6. qu. 2. n.4. f.107. Sed quid cum habitu; ſed ſine animo amplius revertendi? ibid. n. 5. f.199

Diſcipulus.

II 2 Diſcipuli regulariter aſſimilantur eorum Magiſtris, tr. 1. q. 10. n. 10. f. 33

Diſcurſus.

I 2 Diſcurſus Religioſorum multifariè prohibetur, tr. 7. qu. 3. n.6. f. 210

Diſpenſatio.

I 1 Diſpenſandi juſta cauſa ſemper præſumitur in Principe diſpenſante, t.5.q.4.n.7.f.36.& t.13.q.8.n. 3. f.76. multò magis in Papa, p.2.t.5.q.27.n.7.f.181

II 1 Diſpenſandi poteſtas, an ſit latè interpretanda? vide verb. poteſtas.

I 2 Diſpenſare in his, quæ ſunt de jure divino, an ſit licitum? tr.2. q. 24. n. 7. fol. 5

I 2 Diſpenſare ſuper omni irregularitate, ſpectat ad Prælatum. Vide verb. Prælatus.

I 1 Diſpenſatio eſt duplex, tacita vel expreſſa, tract.1 quæſt. 8. n.8. f.6

I 1 Diſpenſatio, quando cenſetur facta, etiam ſi non exprimatur? tr.1.q.8. n.8. ibid.

I 1 Diſpenſatio regulariter fit in ſecreto ſigillo, confeſſionis, non autem in foro, vel in plateis, t.12. q.7.n.21. f.97

I 2 Diſpenſatio non exigit aliquam petitionem, nec contritionẽ, aut humiliationem diſpenſandorum, nec ut fiat in confeſſione ſacramentali, t.4.q.31.n.1.f.170

II 1 Diſpenſatio eſt ſtricti juris, tr.5.f.58.& non excedit caſus expreſſos, q.28.n.4.f.58.& p.1.t.8.q.6.n.1.f.64

I 2 Diſpenſatio voti, ex quo eſt de jure divino nequit fieri ſine juſta cauſa, tr.5.q.25. n.5. f.181

II 1 Diſpenſatio, & abſolutio generalis, data á Præſide Capituli, an proſit abſentibus extra Capitulum? tr. 4. qu. 44. n.10. f. 54

II 1 Diſpenſatio non poteſt dici actus juſtitiæ, ſecundùm jus exhibitus, t.4. q.45. n.10.f.55

II 1 Diſpenſatio quid ſit, & an poſſit fieri ſine juſta cauſa, & quænam ſit illa? t.5.q.27.f.68.& t.11.q.1.n.1.f.122

II 1 Diſpenſatio illegitimorum, ad hoc, ut valeat, multa exigit, tr.5.q.28.n.1.& ſeq. f.69

II 1 Diſpenſatio habita cum illegitimis per verba generalia, an ſit valida? ibid. n. 2

II 1 Diſpenſatio ſubreptitia, quando dicitur? t.5.q. 28.n.4. ibid.

II 1 Diſpenſatio illegitimorum, tanto difficilior, quanto eorum origo eſt turpior, ibid.

II 1 Diſpenſatio eſt juris communis relaxatio, quæ nequit fieri, ſine cauſæ cognitione, t.5.q.28.n.4.in fin. ibid.

II 1 Diſpenſatio habenda cum inceſtuoſis in quarto gradu, minore cauſa indiget, ibid. n.7

II 1 Diſpenſatio non habet determinatam formam, tr. 5. qu. 30. n. 3. f.70

II 1 Diſpenſatio, interdum eſt potiùs declaratio, quàm gratioſa diſpenſatio, tr.5.q.38. n.4. f.77

II 1 Diſpenſatio eſt juris relaxatio, ſeu vulnus juris, tr. 11. qu. 1. n. 1. f. 122

II 1 Diſpenſatio duo copulativè petit, & exigit, ibid. n.2

II 1 Diſpenſatio ſine cauſa, eſt potiùs diſſipatio, quam diſpenſatio, tr. 11.q.7.n.1.f.124

II 2 Diſpenſationes factæ à Prælato nulliter Profeſſo, ſunt nullæ, t.8. q.10. n.10. f.215

I 1 Diſpenſatus ſine juſta cauſa, malè facit, ſi tali diſpenſatione utatur, t.5.q.4.n.7.f.36

II 1 Diſpenſatus in uno, non dicitur diſpenſatus in alio, tr. 5. qu. 8.n. 5. f.58

Diſpoſitio.

I 1 Diſpoſitio ſpecialis poſterior, revocat priorem ſibi contrariam, tr.12.q.18.n.1. f.102

I 2 Diſpoſitio loquens de Monacho, habet locum, etiam in Moniali; niſi repugnet qualitas ſexus, t.5.q.28. n.1. f.181

I 2 Diſpoſitio facta de bonis, ante Monachationem, valet, & tenet, ſi alias erat habilis ad diſponendum ante ingreſſum, tr.11. q.6. n.3. f.169

I 2 Diſpoſitio contra Religionem, cenſetur eſſe contra favorem publicum, tr.11.q.15.n.7.f.273

I 2 Diſpoſitio expreſſa teſtatoris, non tollitur per præſumptam, tr.11.q.19. n.6. f.275

I 2 Diſpoſitio omnis intelligitur juxta ſubjectam materiam, ita ut conveniat naturæ actus, qui celebratur, tr. 12. qu. 27. n.1. f.293

I 2 Diſpoſitio illa dicitur facta concorditer in Collegio, vel in Univerſitate, quæ fuit facta collegialiter, nemine diſcrepante, tr. 14. q.15. n.3. f.347

I 2 Diſpoſitio hominis facit ceſſare diſpoſitionem legis, tr. 14. q. 66. n. 1. f. 366

II 1 Diſpoſitio facta tempore inhabili, poteſt ſubſiſtere, ſi conferatur in tempus habile, tr. 3.q.3.n.4.f.30

II 2 Diſpoſitio ad Religionem, quomodo eſt acquirenda? t.1. q. 9. n. 14. in fin. f. 32

II 2 Diſpoſitio pura, poteſt reſolvi in conditionalem, tr. 6. q. 1. n. 6. & ſeq. f. 185

II 2 Diſpoſitio Conc. Trid. an comprehendat donationes, & diſpoſitiones Novitiorum, qui excedunt ſexdecim annos? tr. 7. q.6. n. 1. f. 198

II 2 Diſpoſitio Concil. Trid. an habeat locum in Novitiis Societatis Jeſu? tr.7.q.19.n.1.& ſeq. f.201

II 2 Diſpoſitio Conc. Trid. cap. 16. de Regul. ſeſſ. 25. an comprehendat illum etiam, qui habuit animum ingrediendi Religionem, & adhuc in ſæculo exiſtit? tr. 7. qu. 20.n.1. & ſeq. f. 202

II 2 Diſpoſitio conditionalis, non exiſtente conditione, nihil operatur, tr. 11. q.29. n.1.f.246

II 2 A verbis diſpoſitionis recedendum non eſt, tr. 7. qu. 20. n. 2. f. 202

Diſpoſitum.

II 2 Diſpoſitum in uno correlativorum, cenſetur diſpoſitum in alio, tr.5.q.17.n.2.f.183.& t.11.q.9.n.7.f.240

Diſtrictus.

I 2 Diſtrictus Urbis Romanæ, in illo tempore ſe extendebat ad quadraginta milliaria, hodie verò ad decem millia, tr. 6. q. 23. n. 6. f. 208

Diverſum.

II 2 Duo diverſa non poſſunt facere unum totum, tr. 9. q. 8. n. 4. f. 222

Divinum.

I 2 Divinum propoſitum ob læſionem Monaſterii non debet retardari, nec impediri, tr.5.q.20.n.8.f.178

I 2 Divini, & pii officii nomine, quid intelligatur? Vide verb. officiorum divinorum nomine.

I 2 Divina officia in Ordine Prædicatorum, interdum celebrantur in Sacriſtia, tr.4.q.12.n.2. f.164

I 1 Divinorum auditio, & Sacramentorum perceptio, populo competit, nec ne? tr.7.q.18.n.2.in fin. f.46

Diviſio.

II 1 Ad primam rerum diviſionem ſubſequutæ ſunt aliæ multæ, de jure civili, & poſitivo, tr.8. q.13.n.5. f.102

Diuturnitas.

I 2 Diuturnitas non eſt circumſtantia trahens in aliam ſpeciem, nec frequentia, vel aſſiduitas, niſi fortè per accidens ex aliquo ſupervenienti, tr.15.q.20.n.29.f.390

Doctor.

II 1 Doctor in Sæculo, ſi fiat Clericus, & ſedeat in Choro, non præfertur cæteris, intuitu doctoratus, tr. 5. qu. 7. num. 4. fol. 57

II 1 Doctorum multitudo non nocet, ſi abſque jure, & ratione loquantur: nec ipſorum opinio poteſt dici probabilis, niſi conſtet de probabili fundamento, tr.4.q.45.n.18.f.55

Dolus.

I 2 Dolns & fraus, nemini poteſt patrocinari, tr. 8. q.56. n. 2. f. 239.& tom.2.p.2 t 3.q.9. n.7. in fin. f.160

II 2 Dolus & error, an irritet matrimonium? t.11.q.12.n.6.f.241

II 1 Qui non facit, quod de jure facere tenetur, præſumitur doloſus & fraudulentus, tr.4.q.28.n.1.f.47

Domicilium.

I 1 Domicilium quid ſit, & quando dicatur contractum? t. 1. q. 5. n. 4. f. 5

Index

I 1 Domicilium duplex, an quis poſſit habere? ibid. n. 6

I 1 Domicilium originis, & domicilium habitationis, an ſit idem? ibid.

I 2 Domicilium originis eſt immutabile, t. 8. q. 33. n. 2. f. 230. & 233. q. 36. n. 3

I 2 Domicilium quæſitum per Abbatiam, Monachatum, Beneficium, & ſimile, non durat, niſi quamdiu fuerit Abbas, vel Monachus, aut Beneficiarius, ibid. n. 2

II 2 Domicilium multis modis contrahitur, tr. 6. qu. 1. n. 1. & ſeq. f. 184

II 2 Domicilium habitationis magis attendendum eſt, quàm illud originis, tr. 6. q. 25. n. 7. f. 193

II 2 Domicilium transferens, cenſetur oriundus, vel concivis per adoptionem factus, t. 13. q. 15. n. 5. in fin. f. 198

I 1 Quis habitans in duobus locis pro æquali tempore, cum animo ibi habitandi perpetuò, an dicatur habere duo domicilia? t. 1. q. 5. n. 6. f. 3

I 1 Qui alio accedit, animo habitandi pro majori parte anni, vel ad tempus indifferens, ſtatim fit Parochianus illius Eccleſiæ Loci, quoad Sacramenta neceſſaria in ea Parochia percipienda, tr. 1. q. 5. n. 10. ibid.

II 2 Unuſquiſque tenetur ſtare legibus Loci, in quo reperitur, vel ad quem tranſtulit domicilium, tr. 13. qu. 15. n. 5. f. 266

Dominatio.

II 1 Dominatio & Dominatus, an differant à Dominio? t. 8. q. 1. n. 4. & ſeq. f. 97

Dominicanus.

I 2 Dominicanus tranſiens in aliam Religionem, ſi denuò revertatur ad primam, non recuperat jura primæva, tr. 5. q. 52. n. 12. f. 192

I 2 Dominicanus Apoſtata, de Jure ſpeciali eſt ipſo facto excommunicatus, t. 6. q. 14. n. 4. f. 202

II 1 Dominicanus tenetur ad Conſtitutiones Ordinis Prædicatorum; & non ſecundùm quod hodiè hic, vel ibi ſervatur, tr. 12. q. 7. n. 4. f. 133

I 1 Dominicani tenentur obſervare leges, & conſuetudines Conventuum, ad quos declinant, tr. 1. qu. 5. n. 1. & ſeq. fol. 3

I 1 Dominicani tranſgreſſores ſuarum Conſtitutionum dant in pœnas præciſè, ſine reatu culpæ, tract. 1. qu. 32. n. 2. fol. 20

I 1 Dominicani peccant ſaltèm venialiter, non ſubeundo pœnam taxatam in eorum Conſtitutionibus, tr. 1. qu. 33. n. 15. f. 21

I 1 Dominicani non ſubduntur pœnis abſolutionis ab officio, privationis vocis activæ, vel paſſivæ, gravioris culpæ, & aliis majoribus, etiamſi ipſo facto ſint incurrendæ ante declaratoriam Judicis, exceptis tamen cenſuris, tr. 1. qu. 34. n. 1. f. 22

I 1 Dominicani poſſunt uti, & frui privilegiis Mendicantium, & non Mendicantium; nedum conceſſis; verùm etiam, & in futurum concedendis, t. 7. q. 5. n. 1. f. 51

I 1 Dominicani excommunicantur, ſi fiant Doctores in Sac. Theologia extra Capitulum Generale, t. 7. q. 12. n. 1. f. 65

I 1 Dominicani non habent vocem deciſivam in Capitulo; niſi fuerint Sacerdotes, t. 11. q. 16. n. 13. f. 87

I 1 Dominicani non poſſunt renunciare Privilegiis ſui Ordinis, t. 12. q. 4. n. 10. f. 93

I 2 Dominicani vetantur ædificare propè Monaſteria Fratrum Minorum, tr. 1. qu. 26. n. 8. fol. 137. & maximè infra ſpatium centum quadraginta cannarum, tr. 2. q. 15. n. 2. f. 149

I 2 Dominicani, in Terra Balnearea Superioris Calabriæ, habent Juriſdictionem Epiſcopalem ſuper Laicos & Clericos; ſed non exercent Pontificalia, t. 1. q. 40. n. 1. f. 143

I 2 Dominicani Civitatis Styli Superioris Calabriæ, ædificarunt ſuum Monaſterium cum quibuſdam pactis, nimis præjudicialibus Nobis, & Loci Ordinario, tr. 1. qu. 47. n. 1. f. 144

I 2 Dominicani, ſi dormiant ſine ſcapulari, non peccant, tr. 6. q. 10. n. 7. f. 201

I 2 Dominicani tranſgreſſores ſuarum Conſtitutionum, votis excluſis, deducto contemptu, & ſcandalo, non peccant, nec quidem venialiter, t. 6. q. 10. n. 8. f. 201

I 2 Dominicani ex multis privilegiis, prohibentur appellare à correctione quacunque, t. 10 q. 30. n. 1. f. 259

I 2 Dominicani Prælati in puniendis delictis ſubditorum, non tenentur ſequi ſubtilitates, & apices Juris, ibid. n. 2

I 2 Dominicani nequeunt appellare ab abſolutione facta, vel facienda ab officio, etiam prætextu gravaminis, nedum ex vi Conſtitutionis, verum etiam ex approbatione, & confirmatione Privil. tot. Rom. Pont. t. 10. q. 30. n. 4. f. 260

I 2 Dominicani profeſſi; uſque ad mortem tenentur vivere ſecundùm Leges, Conſtitutiones, & Statuta dicti Ordinis, tr. 10. q. 32. n. 2. ibid.

I 2 Dominicani ritè, ac rectè appellationibus renunciant, licèt ſint de Jure naturæ, ibid. n. 2

I 2 Dominicani poſſunt appellare ab omnibus injuſtis gravaminibus; intra tamen Ordinem, ac gradatim; & maximè ſibi illatis, medio proceſſu, t. 10. q. 32. n. 1. 261

I 2 Dominicani, quo ordine teneantur quærelam proponere? tr. 10. q. 33. n. 1. ibid.

I 2 Dominicani nequeunt appellare ad Tribunalia Laicalia, & Eccleſiaſtica, & ſignanter ad Cameram Apoſtolicam, tr. 10. q. 35. n. 14. f. 262

I 2 Dominicani recuſantes eorum Judices Superiores, puniuntur, tr. 10. q. 37. n. 3. f. 263

I 2 Dominicani non poſſunt excludi à quacunque electione prætextu alicujus criminis, vel delicti; niſi ſententialiter ſint condemnati, & per ſententiam voce privati, tr. 10. q. 40 n. 3. f. 265

I 2 Dominicani prohibentur ex ſpeciali jure, appellare ab abſolutione officii Prioratus, Provincialatus, & ſimilium, tr. 10. q. 41. n. 4. ibid.

I 2 Dominicani appellantes extra Ordinem, ſunt ipſo facto excommunicati, tr. 10. q. 42. n. 1. ibid.

I 2 Dominicani poſſunt accipere ex teſtamento, & perpetuò retinere, t. 11. q. 47. per totam, f. 283

I 2 Dominicani, ad Prælaturam electi, ex vi electionis nullum jus habent, nec in re, nec ad rem, tr. 12. qu. 1. n. 29. in fin. f 293

I 2 Dominicani ſoli poſſunt, infra Octavam Corporis Chriſti, extra ambitum Monaſterii, facere Proceſſiones, abſque licentia Epiſcopi, & qua de cauſa? tr. 13. q. 81. per totam, f. 329

II 1 Dominicani, ex ſpeciali Privilegio unum poſſunt eligere, & plures poſtulare, & Confirmator poteſt, quem maluerit confirmare, omiſſo electo, t. 7. q 10. n. 6. f. 94

II 1 Dominicani habent Privilegium circa materiam electionis factæ de Provinciali, vel Priore, ſi contingat, ex aliqua cauſa non confirmari, t. 7. q. 12. n. 4. ibid.

II 1 Dominicani habent facultatem diſpenſandi in omni irregularitate & homicidio, etiam voluntario, & membrorum obtruncatione, dummodò crimen non ſit notorium, tr. 11. q. 9. n. 5. f. 125

II 2 Dominicani reformati, quinam ſint? tr. 2. qu. 14. n. 1. f. 156

II 2 Dominicani, ex ſpeciali Privilegio poſſunt Hæreticos ad profeſſionem aſſumere, tr. 3. q. 24. n. 6. f. 170

Dominicus.

I 2 Sanctus Pater, & Patriarcha Dominicus indefeſsè ſeptem conſumpſit annos in evertendis Hæreticis Albigenſibus, tr 13 q. 82. n. 6. f 329

I 2 Sanctus Dominicus ſcripſit, Deo dictante, quemdam piiſſimum tractatum, de Corpore Chriſti, in hoſtia ſacramentaliter habito, ibid n. 6. in fin.

I 2 Patriarcha S. Dominicus eſt Protector totius Regni Neapolitani, tr. 17. q. 44 ſub n. 4. f. 411

II 2 S. Dominicus inſtituit tres Ordines, tract. 16. quæſt. 2. n. 1. f. 280

I 2 Dominicus de Marinis, Archiepiſcopus Avin laudatur, tr. 10. qu. 35. n. 8. f. 262, & tom. 2. p. 1. tract. 4. qu. 42. n. 1. f. 53

Dominium.

I 1 Dominium non transfertur per contractum, ipſo jure nullum, t. 1. q. 27. n. 4. f. 17

I 1 Dominium non transfertur, ſtante vi & metu, tr. 2. qu. 9. n. 2. f. 28

I 1 Dominium præſcriptione acquiſitum, non eſt dominium fictum, ſed verum, t. 2. q. 10. n. 9. ibid.

I 2 Dominium eſt ampla facultas diſponendi de rebus ad libitum, abſque alicujus injuria, t. 8. q 50. n. 9. f 235

I 2 Dominium omnium bonorum donatorum, & relictorum Eccleſiis, & Ordinibus, & Monaſteriis capacibus dominii, quæritur ſoli Deo, & Domino noſtro Jeſu Chriſto, ejuſque Vicegerenti Domino Papæ, tr. 11. q. 1. n. 2 f. 267

I 2 Dominium rerum Eccleſiaſticarum reperitur penes Deum, ſeu Jeſum Chriſtum, intuitu cujus bona Eccleſiæ oblata ſunt, tr. 14. q. 27. n. 1. f. 351

I 2 Dominium rei propriæ, nec quidem per Principem tolli poteſt; niſi fortè ob publicam, & communem utilitatem, tr. 14. q 82. n. 1 f. 372

II 1 Dominium, an ſit vocabulum latinum, vel barbarum? tr. 8. q. 1. f. 97

II 1 Dominium ſtrictè, & propriè ſumptum, quid ſit? tr. 8. q. 1. n. 1. & ſeq. ibid.

II 1 Dominium herile, ſeu dominativum, quid ſit? ibidem.

II 1 Dominium tyrannicum, quando dicitur? tr. 8. q. 2. n. 5. & ſeq. f. 98

II 1 Dominium, aliud naturale, & aliud Civile; & quid hoc, & illud? tr. 8. q. 3. n. 1. & ſeq. ibid.

II 1 Do-

Digitized by Google

Rerum Notabilium.

II 1 Dominium Civile, eſt duplex, aliud Sæculare, & aliud Eccleſiaſticum, ibid. n. 4

II 1 Dominium ſubdividitur in directum, utile, & mixtum, ibid. n. 5

II 1 Quis poteſt habere uſum oleæum, & florum Pomarii, non autem dominium, tr. 8. q. 5. n. 3. ibid.

II 1 Dominium eſt duplex, nempe habituale & actuale, & quid hoc ad illud? tr. 8. q. 5. n. 7. f. 99

II 1 Dominium, an poſſit à venditore in emptorem transferri ſine traditione? tr. 8. q. 7. n. 5. & ſeq. f. 100

II 1 Dominium acquiritur duplici modo, nempe, jure naturæ, ſeu gentium, & civili, & quid utrunque ſit? tr. 8. qu. 8. n 1. & ſeq. ibid.

II 1 Dominium habere, illis ſolis competit, qui vigent intellectu, & arbitrio, tr. 8. q. 9. n. 1. ibid.

II 1 Dominium Regium, quod hodie exercetur, eſt civile, & benevolum, t. 9. q. 7. n. 2. in fin. fol. 107

II 2 Dominium eſt duplex, nempe Civile, Seculare, & alterum Eccleſiaſticum, tr. 11. q. 22. n. 1. f. 245

II 1 Dominia, quonam tempore & jure ſint introducta, & multiplicata? tr. 8. q. 13. n. 1. & ſeq. f. 108

II 1 Dominia ſunt à Deo immediatè, per naturam operante, tr. 8. q. 13. n. 6. ibid.

II 1 Dominia, quantùm ad ſubſtantiam, introducta ſunt jure divino, tr. 8. q. 13. n. 9. ibid.

Dominus.

I 2 Dominus poteſt capere ſervum fugientem, ubicunque illum invenerit. tr 6. q. 17. n. 1. f. 204

I 2 Dominus poteſt accuſari à ſervis, & inculpari à ſubditis, ſine ſui licentia, tr. 7. q. 11. n. 11. f. 212

I 2 Dominus poteſt facere de re ſua quidquid voluerit, tr. 8. q. 22. n. 12. f. 227

I 2 Dominus ſervum fugitivum, propriâ authoritate in Domum reducit, & punit, tr. 11. q. 5. n. 1. f. 269

I 2 Dominus tenetur de ſervi delicto, etiamſi nihil ad eum perveniat, & ſe ignorante, vel contradicente id faciat, tr. 12. q. 12. n. 4. f. 289

II 1 Dominus poteſt liberè diſponere de qualitate, & ſubſtantia ſuarum rerum, tr. 8. q. 4. n. 3. f. 98

II 2 Dominus poteſt irritare vota ſui ſervi, tract. 5. qu. 11. n. 3. fol. 181

II 2 Unuſquiſque eſt ſuarum rerum dominus, moderator, & arbiter, t. 7. q. 20. n. 2. f. 202

Domus.

II 2 Domus Noviciorum, ex ſpeciali diplomate deſignantur in Ordine Prædicatorum, ad ſtabiliendum de cætero Profeſſiones Noviciorum dicti Ordinis, tr. 8. qu. 16. ſub n. 23. f. 218

Donatio.

I 1 Donatio, ad hoc, ut ſit valida, efficax, & irrevocabilis, oportet, ut ſit nota ipſi donatario, tr. 2. qu. 6. n. 1. in fin. fol. 26

I 1 Donatio, ad hoc, ut cenſeatur remuneratoria, ſatis eſt, quòd probetur, merita præceſſiſſe, t. 13. q. 10. n. 1. f. 75

I 2 Donatio facta abſque inſinuatione ultrà quingentos aureos, in exceſſu tantùm vitiatur, & remanet firma, quoad ſummam à jure permiſſam. tr. 14. q. 42. n. 3. f. 357

I 2 Donatio ſine acceptatione Prælati Eccleſiæ, fit de jure Eccleſiæ, tr. 14 q. 59. n. 16. f. 364

I 2 Donatio, ob cauſam remunerationis non comprehenditur in Bulla de largitione munerum, tr. 15. q. 8. f. 381

I 2 Donatio gratioſa illa dicitur, quæ fit ex mera liberalitate. ibid. n. 1

I 2 Donatio antidoralis, ſeu remuneratoria, quid ſit? ibid. n. 2

I 2 Donatio antidoralis debetur hominibus de jure naturæ, t. 15. q. 8. n. 10. f. 382

II 1 Donatio ſemel recepta à Donatario, non poteſt ampliùs revocari, t. 4. q. 18 n. 1. f. 47

II 2 Donatio quid ſit, & unde dicatur? t. 7. q. 1. n. 1. & ſeq. f. 197

II 2 Donatio, ut valeat, quinque exigit, ibid. n. 5

II 2 Donatio quotuplex ſit? t. 7. q. 2. n. 1. & ſeq. ibid.

II 2 Donatio cauſa mortis, quid ſit, & quomodo diſtinguatur à donatione inter vivos? tr. 7. q. 3. n. 1. & ſeq. f. 198

II 2 Donatio remuneratoria Novitii, an comprehendatur ſub diſpoſitione Conc. Trid.? t. 7. q. 14. n. 1. f. 99

II 2 Donatio modica bonorum Novitii, an comprehendatur ſub dicta forma. Conc. Trid. t. 7. q. 15. n. 1. f. 200.

II 2 Donatio & renunciatio Novitii, facta juxta Conc. Trid. an corruat, ſtante nullitate profeſſionis, & an ratificata profeſſione cenſeatur valida? tract. 7. qu. 21. n. 1. fol. 203

II 2 Donatio cauſa mortis non transfert bona donantis, nec quoad poſſeſſionem, nec quoad dominium: niſi morte ſequuta. tr. 7. q. 21. n. 5. in fin. ibid.

II 2 Donatio bonorum eſt acceſſoria ad oblationem perſonæ Novitii, tr. 7. q 21. n. 7. ibid.

II 2 Donatio Novitii facta cum ſolemnitate Concil. Trid. an valeat, ſi donator ante Profeſſionem fiat Epiſcopus? tr. 7. q. 22. n. 1. ibid.

II 2 Donatio facta Monaſterio ante ingreſſum, ſi poſt ingreſſum Novitius recedat, an valeat? t. 7. q. 23. n. 1. ibid.

II 2 Donatio facta per Novitium juxta Concil. Trid. ſi contingat, Novitium mori ante Profeſſionem, an ſit valida? tr. 7. q. 24. n. 1. ibid.

II 2 Donatio cauſa mortis non eſt publici juris, tr. 7. qu. 31. n. 7. f. 205

II 2 Donatio facta à Novitio, juxta diſpoſitionem Conc. Trid. an poſſit, ſicut & teſtamentum, ante profeſſionem ab eodem revocari? t. 7. q. 34. n. 1. f. 206

II 2 Donatio, quando intelligitur plenè facta, & cum effectu? tr. 13. q. 2. n. 5. f. 259

II 2 Donatio ſimplex bonorum facta Monaſterio, non comprehendit futura, tr. 13. q. 3. n. 1. ibid.

II 2 Donatio à Patre facta, ob ſupervenientiam filiorum revocatur, t 13. q 8. n. 1. f 262

II 2 Donatio facta Eccleſiæ, an revocetur in totum, ob ſupervenientiam filiorum? ibid. n. 5. f. 263

II 2 Donatio facta filio de omnibus bonis, ſi naſcantur alii filii, revocatur uſque ad legitimam, ibid. n. 6

II 2 Donatio pro malè ablatis, non eſt donatio, ſed rei debitæ reſtitutio, t. 13. q. 8. n. 23. ibid.

II 2 Donatio inofficioſa Patris non revocatur, nec reſcinditur, niſi poſt mortem ejuſdem, tr. 13. q. 9. n. 1. fol. 264

II 2 Donatio cauſa mortis, morte non ſequuta, poteſt revocari, tr. 13. q. 12. n. 2. in fin. f. 265

II 2 Donatio irrevocabilis æquipollet Profeſſioni, tr. 13. qu. 21. n. 5. in fin. f. 267

II 2 Donatione facta alicui de mille, ea conditione adjecta, quòd ſi Donatarius abſque liberis deceſſerit, ſuccedat in donatione Titius; verùm valeat in morte diſponere de ducatis bis centum, & facto caſu, quòd ſit mortuus abſque liberis, nulla facta diſpoſitione de dictis ducatis ducentis, an in tota donatione ſuccedat Titius, vel in illos ducentos, de quibus poterat Donatarius diſponere, ſuccedant ejus venientes ab inteſtato, tr. 11. q. 20. n. 1. f. 275

II 2 Donationes, & Renunciationes Noviciorum Societatis Jeſu, ſi poſt primum Noviciatus annum fiant in favorem Societatis, & accidat, poſt donationes Donatores è Societate dimitti, adhuc remanent validæ, & in ſuo robore, nec quidquam de datis abeuntibus, reſtituendum eſt, tr. 7. q. 19. n. 6. 7. & ſeq. f. 202

Donum.

II 2 Donum Dei, nequit æſtimari aliquo pretio, tr. 1. qu. 21. n. 3. f. 14

I 2 Dona fieri poſſunt à Regularibus multiplici cauſa, tr. 15. q. 12 n. 3. fol. 383

II 2 Dona Sancti Spiritus diſpenſantur ex voluntate, & gratia Dei, tr. 5. q. 2. n. 2. in fin. f. 179

Dos.

I 2 Dos Monialis tradita Monaſterio, vicem gerit dotis traditæ marito ad ſuſtinenda matrimonii onera, tr. 5. qu. 56. n. 6. f. 194

I 2 Dos reſtituitur, marito mortuo, tr. 5. q. 58. n. 6. f. 194

I 2 Dos ſuccedit loco legitimæ, tr. 11. q. 13. n. 2. f. 272

II 2 Dos puellæ, quæ per dolum & circumventionem ad profitendum fuit inducta, an debeatur Monaſterio? tr. 11. q. 44. n. 1. f. 250

II 2 Dotis puellarum intrantium Religiones, ſi ante Profeſſionem moriantur, an acquirantur Monaſterio? tr. 7. q. 25. n. 1. f. 204

Dubitare, Dubium.

I 1 Dubitare ille dicitur, cujus animus ad diverſa ſe applicat, & neutrum eligit, tr. 8. q. 2. n. 2. f. 61

I 1 Dubium eſt quædam hæſitatio intellectus inter utramque partem contradictionis, t. 8. q. 2. n 2. ibid.

I 1 Dubia Juris, interpretanda ſunt à Principe, tr. 8. q. 1. n 6. fol. 60. Verùm, ſi periculum ſit in mora, nec pateat aditus, vel non ſit ſecurus acceſſus, pro conſcientiarum ſerenitate, & ſcrupulorum quiete, recurrendum eſt ad homines litteratos, ibid. n. 7

I 1 Dubia tam Regulæ, quàm Privilegiorum in beneficium ſubditorum ſunt à Prælatis largè declaranda, tr. 8. q. 7. n. 6. f. 64

I 2 Dubia Privilegiorum Regularium interpretanda ſunt ad eorumdem favorem, tr. 13. q. 14. n. 4. f. 300

II 2 Dubius tutiorem partem debet eligere, tract. 6. qu. 26. num. 9. f. 194

II 2 Dubius, ſeu ſtans in ſtatu dubio, non promovetur ad militiam, t. 6. q. 33. n. 1. in fin. f. 196

Digitized by Google

Durum.

I 2 Dura eſt Congregationis conditio, hoc eſt, aſpera, ob multitudinem duritiei, tr.5.q.37.n.3.f.186

Dux.

I 2 Dux belli, Militiæ Deſertores capit, & punit, tr. 11. q. 5. n. 1. f. 269

E.

Eccleſia.

I 1 ECcleſia non eſt venalis, nec poteſt converti in profanos uſus, tr.5. q.7. n.2. f.38

I 1 Eccleſia, quòd ſit alteri unita, acceſſoriè, vel æquè principaliter, quomodo cognoſcatur? tr.5.q 8.n.7. ibid.

I 1 Eccleſia Orientalis præceptum continentiæ Clericis non imponit; ſecùs autem Occidentalis, ſeu Latina, tr. 6. qu. 9. n. 11. f. 43

I 1 Eccleſia defendit miſerabiles perſonas, t.6. q 23. n.3. f.49

I 1 Eccleſia, quæ rem aliquam poſſedit triginta annis, ſi conveniatur ab alia Eccleſia actione rei vindicationis, non poteſt excipere, & pro ſe dicere de præſcriptione triginta annorum, t.7. q.19 n. 15. f. 60

I 2 Eccleſia non in totum diruta, ſi reædificetur, an debeat conſecrari? tr. 1. q.23.n.1. f.136

I 2 Eccleſia non poteſt prophanari; niſi ex cauſa rationabili, & ab Epiſcopo Loci, ſi ſit conſecrata; & nunquam poteſt commutari in uſus ſordidos, t.1.q.35.n.2 & ſeq. f.141

I 2 Eccleſia, an poſt elapſum quadriennium, numerandum à tempore ſententiæ, gaudeat Privilegio reſtitutionis in integrum? tr.2.q.4.n.2.f.146. & t.12.q.19.n.2. f. 291. & q.23. n. 2 f. 292

I 2 Eccleſia, an reſtituatur contra Confeſſionem, qua fuit læſa, tr. 2 q. 4. n. 2. f. 146. An item admittatur adverſus præſcriptionem centum annorum; an contra enormem, vel levem, ac modicam læſionem? ibid.

I 2 Eccleſia habet Privilegium compellendi vicinos ad ſibi vendendum pro ſui conſtructione, aut ampliatione, tr. 2. q.9.n. 2.f.147. etiamſi ſit Juriſpatronatus, ibid. n. 9

I 2 Eccleſia non judicat de occultis, tr.4. q.23.n. f.168. & tr.7. q.12.n.3. f.213. & tom. 2. p.1. tr.4. q.29 n.25. f 49

I 2 Eccleſia, nunquam conſuevit Redeuntibus claudere gremiũ ſuæ miſericordiæ, tr.6.q.19.n.1. f.205

I 2 Eccleſia ad ſe liberè confugientem, nedum reddit ſecurum à pœna imponenda, ſed etiam à pœna impoſita, & præfixa tr.9. q.21. f. 244

I 2 Eccleſia, an cogatur vendere? tr.11.q.36.n.2.f.280

I 2 Eccleſia Fratrum Minorum de Obſervantia, an poſſit hæres inſtitui? tr. 11. q.52. per totam f. 285

I 2 Eccleſia Religionis Fratrum Minorum non ſuccedit in bona Profitentium, nec Eccleſia Romana, ſed Hæres ab inteſtato, ibid. n. 5

I 2 Eccleſia non tenetur acceptare Hæreditatem damnoſam; & dato quòd acceptet, erit ejus receptio invalida, tr. 12. q. 1. n. 1. f.286

I 2 Eccleſia Hæres Laici, in lite cœpta contra Defunctum in Curia Laicali, an teneatur eam proſequi in eodem foro? tr. 12 q. 5 per totam, f. 310

I 2 Eccleſia uti minor, & pupilla, non tenetur ad pœnas, culpis Procuratoris, vel Adminiſtratoris debitas, tr. 12. qu.12. n. 1. f. 289

I 2 Eccleſia non tenetur ad reſtituendum damnum illatum per ſuum Prælatum; niſi ex eo facta ſit locupletior, tr. 12. q. 18. n. 1. & 2. f. 291

I 2 Eccleſia tenetur actione depoſiti ſibi commendati, ſi ſua culpa, aut dolo deterius fiat. tr. 12.q. 19. n. 1. ibid.

I 2 Eccleſia æqu paratur minori, ibid.

I 1 Eccleſia an obligetur ex facto alterius? tr. 12. qu. 22. per tot. f. 292

I 2 Eccleſia Romana eſt caput, & magiſtra omnium Eccleſiarum, tr. 3.q 4 n.5.f.295

I 2 Eccleſia, & Monaſterium ſunt duo diſtincta, tr. 13. q. 56. n 1. in fin. f. 317

I 2 Eccleſiâ pollutâ, cenſentur pollutæ Capellæ, tr.13.q.70. n.7. f. 323

I 2 Eccleſia ſemper præſumitur læſa, tr. 14. qu. 9. n. 12. in fin. f. 345

I 2 Eccleſia minus læditur in temporalibus, quàm in perpetuis, tr.14.q.12.n.2.in fin. f.346

I 2 Eccleſia non tenetur ſolvere æs alienum; niſi ſit legitimè contractum, & converſum in ejus utilitatem, tr.14.q.22. n. 3 f 349

I 2 Eccleſia, quando vult ſtare contractui, non poteſt altera pars venire contra, tr.14.q.32. n.3. f.354

I 2 Eccleſia nunquam moritur, tr.14.q.33.n.3. f.358

I 2 Eccleſia habet jus, & actionem ad legatum, ad hæreditatem, aliaque bona ſibi relicta, inſuper & hypothecariam, tr.14.q. 59. n. 11. f. 364

I 2 Eccleſia Legataria ſuccedit in oneribus Teſtatoris, & tenetur adimplere contractus, in quos teſtator ſe obligavit, t. 14 q.66.n.3.f. 366

I 2 Eccleſia in neceſſitate urgenti, poteſt alienare vaſa ſacra, confracta tamen, & ratione materiæ, non autem ratione conſecrationis, tr.14.q.78. n.9. f.370

I 2 Eccleſia alienans ſine ſolemnitate, & recipiens pretium, tenetur ad reſtitutionem pretii, ſi velit infringere contractum, tr.14.q.81.n.3. f.372

II 1 Eccleſia, tunc dicitur viduata, quando vacat ſuo legitimo Paſtore, tr.1.q.3.n.2. f.4. & t.3. q.1. n.1. f.29

II 1 Eccleſia ſupplet defectum, propter commune bonum, tr. 5. q.14. n.2. f.60

II 1 Eccleſia hodie habet eandem poteſtatem ſtatuendi & deſtituendi, quam habebat tempore Apoſtolorum, tr. 5. qu. 34. n.1. & ſeq. f.73

II 1 Eccleſia, ante confirmationem electi, dicitur vacare, & durat prima vacantia, uſque ad confirmationem. tr.6. qu. 19. n. 4. f. 85

II 1 Eccleſia vidua, per electionem novi Prælati, non dicitur maritata; nec Prælatus per ſolam electionem dicitur ejus ſponſus, & maritus, t.7.q.14.n.7.f.95

II 1 Eccleſia fluxit de latere Chriſti, & Eccleſia veteris teſtamenti, fuit figura novi, tr.8.q.17. n.5. f.104

II 2 Eccleſia eſt Cultrix juſtitiæ, nec novit criminoſis dare adjutorium, tr.3.q 9.n.14.f.39. & eſt Mater pietatis & honeſtatis, t.13.q.8.n.15.f.263

II 2 Eccleſia judicat ſecundùm actus exteriores, & non ſecundùm actus interiores, qui ſibi non poſſunt innoteſcere, t. 11. q.15.n 4.f.242

II 2 Eccleſia non cogitur totum reddere, ſed tantùm legitimam portionem, tr.13 q.8.n.5. f.262

II 2 Eccleſia habetur loco filii, in caſibus tamen expreſſis, tr.13. q.8.n.10.& 20. ibid.

II 2 Eccleſia, an poſſit in caſu reſtitutionis, Oblata reſtituere, ad quos ſpectant, abſque Papæ licentia? tr. 13. qu 9. n. 6. & ſeq. f. 264

I 2 Eccleſia comprehenditur ſub nomine Clauſtri. Vid. verb. Clauſtrum.

I 2 Eccleſia non tenetur reſtituere pretium ei, qui rem ſuam recepit ſine ſolemnitate. Vid. verb. Emphyteuta.

I 2 Eccleſia Regularis non poteſt conveniri pro contractu, & delicto ſui Monachi. Vid. verb. Monachus.

I 2 Eccleſia poſſidens Caſtrum, cenſetur poſſidere in allodium, & non in feudum. Vid. verb. Monaſterium poſſidens.

I 2 Eccleſiæ ſtatus, de Jure non poteſt mutari, tr. 1. qu 44. n. 1. f. 144

I 2 Eccleſiæ Privilegium extenditur ad ejus Capellas, tr. 2 q. 9. n. 8. f. 147

I 2 Eccleſiæ facultates, ſine impedimento perfectionis, poſſunt in communi poſſideri, tr.11. q.1.n.1.f.267

I 2 Eccleſiæ locus duplici modo poteſt eſſe honoratior, tr.14. q.79.n.7.f.371

II 1 Eccleſiæ vacantia poteſt fieri multipliciter, tr. 3. qu. 1. n. 2. f. 30

II 1 Eccleſiæ nomine, veniunt omnes Prælati Eccleſiaſtici, præſentes, & futuri, t.10.q.1.n.7. f.110

II 2 Eccleſiæ nomine, venit Communitas ipſa, ſeu Capitulum ejuſdem, cum ſuo legitimo Capite, t.13.q.24.n 3. f.269

I 2 Eccleſiæ bona non poſſunt alienari, dari, aut commutari, ſine aſſenſu Apoſtolico. Vid. verb. Res.

II 1 Quod in favorem & beneficium Eccleſiæ conceſſum eſt, non eſt retorquendum in odium ipſius, neque dirigendum contra mentem jus ferentis, t. 4. q 25. f. 44

I 1 Eccleſiæ relictum, ſeu legatum, non cenſetur proprium, nec ſingulorum ſpeciale commodum, tr.6. q.18. n.7. f.47

I 1 Eccleſiæ uni conceſſum, nequit trahi ad aliam Eccleſiam, tr.7. q.14. n.3. f.56

I 1 Eccleſiæ Juribus non non poſſumus renunciare, tr 13. qu. 20. n.2.f.112

I 2 Eccleſiæ conſtruendæ relictum ſeu legatum, debetur ſine diminutione, t.2. q.5. n.2. f.146

I 1 Eccleſiæ Privilegia conceſſa à Principibus, nequeunt revocari, Vid. verb. Privilegium.

I 2 Quæ Eccleſiæ offeruntur, intuitu Dei offeruntur, t.14. q.2. n. 1. in fin. f.340

I 1 Quandocunque de peccato agitur, ad Eccleſiam ſpectat judicare, t. 8. q 3. n.3. f.62

I 1 Eccleſiæ plures poſſunt uniri, tr.5.q 8. n 2. f.56

I 1 Eccleſiæ Parochiales poſſunt uniri, tr.5.q.8. n.5. f.38

I 2 Eccleſiæ Regularium, ſunt exemptæ à juriſdictione Epiſcopi, & ſubſunt immediatè Protectioni Papæ, tr. 1 q. 44. n. 1. f. 144

I 2 Eccleſiæ omnes ad jus B. Petri pertinent, & Romanæ Eccleſiæ ſubjectæ naſcuntur, tr.13.q.4.n.5.f.295

II 2 Ec-

Rerum Notabilium.

II 2 Eccleſiæ Mendicantium non tenentur ſolvere Canonicam portionem, t.13. q. 22. n.2. f. 268

I 1 Eccleſiarum priſcarum privilegium, ad futuras non extenditur, tr. 6. q.1.nu.5.in fin.f.39

I 1 Eccleſiis nondum erectis poteſt privilegium concedi, t.5. q. 5. n. 1.f.37

Eccleſiaſtica libertas.

I 1 Eccleſiaſtica libertas tunc violatur, quando infringitur privilegium, ſuper generalem libertatem Eccleſiæ conceſſum, t. 11. q. 18. n.5. f.92

Eccleſiaſticus.

I 2 Eccleſiaſtici, an ſint exempti à poteſtate civili, & quo jure? t.13. q. 85. n. 1. f.330

I 2 Eccleſiaſtici, an teneantur obſervare leges civiles, latas ad commune bonum Reipublicæ? t.13.q.87.f.333

I 2 Eccleſiaſtici compelluntur eodem pretio vendere, ſicut & ſæculares,tr.13.q.87. n. 3. in fin. ibid.

I 2 Eccleſiaſtici, an in aliquo caſu poſſint collectari pro communi bono Reipublicæ? t.13.q 88.f.334

I 2 Eccleſiaſtici,an poſſint ſponte Gabellas ſolvere, ad relevanda onera Univerſitatis? tr.13.q. 90. per totam fol.335. & 336

Edictum.

I 2 Edictum Prætoris deformare, ut legi non poſſit, & totum illud delere, paria ſunt,t.6. q.8.n.2.f.200

I 1 Edicta Principum, Conſtitutiones, Leges & Statuta ſunt unum & idem,& ſolà voce differunt,t.1.q.3. n.4.f.3

Effectus.

I 1 Effectus ſemel extinctus, non poteſt naturaliter reproduci, t 12.q.16.n.5.f.101

II 1 Effectus cùm habetur,non eſt curandum de modo,t.1.q.26 n.7. fol. 21

Egens.

I 2 Egentes & inopes non ficti, de jure communi, civili & canonico, naturali & divino poſſunt mendicare, ſibiq; eſcam quærere,t.13.q.32. n. 1.f.306

Egredi, Egreſſio, Egreſſus.

I 1 Egredi à Conventu nemini licet; niſi ex cauſâ & cum ſocio, licentiaque ſingulis vicibus impetrata, & benedictione accepta,tr.3.q 15.n.3. f. 157

I 2 Egrediens Clauſtro habitu occultato, non poteſt dici nec puniri,ut verè Apoſtata, t. 6. q. 8. n. f.200

I 2 Egreſſio furtiva à Monaſterio, eſt reſervabilis & grave peccatum ſupponit,tr.3.q.13. n.7. in fin fol.156.

I 2 Egreſſus à Clauſtro poteſt eſſe multiplex. tr. 4.q. 1. num.1. fol. 160.

II 2 Egreſſus à Religione cum licentia Papæ, tenetur ad eſſentialia Regulæ,tr.3.q.22.n.9.f.169

II 2 Malè egreſſi à Religione, tenentur regredi ad ſua Monaſteria, cum ſolito habitu Religionis, tr.8.q. 16.nu. 10. & ſeq. fol. 218.

II 2 Malè egreſſi ſunt recipiendi ſalvâ Regulæ diſciplinâ, & quæ ſit iſta Regula & diſciplina? tr.8 q.16.n.11.& 12. ibid.

Ejicere, Ejectio, Ejectus.

I 1 Ejicere malos Religioſos ab Ordine, fit & permittitur ad commodum & favorem Religionis,t. 8. q. 2. & q. 46. n.3. fol. 234.

II 2 Ejicere à Religione, hodie non licet, ſecluſo caſu incorrigibilitatis,tr.12.q.41.n.4. f.187.

II 2 Ejectio à Religione, dicitur remedium ſalutare, tr. 8. q. 2. fol. 217.

I 2 Ejectio ab Ordine, qua de cauſa comparatur excommunicationi? ibid.q.4.n 1. f.218

I 2 Ejectio quod ſit juſta vel injuſta, judicanda eſt ab Epiſcopo,ibid.q.55 n.1.f.236

I 2 Ejectio ab Ordine non debet cedere in beneficium Ejectorum,t.9.q.4.n.1.in fin.f. 243

I 2 Ejectus à Religione quis dicatur, & quomodò differat ab Apoſtatis & Fugitivis? t.8.q.1.n.1.f.217

I 2 Ejectus per juſtam ſententiam,an omninò eximatur à juriſdictione Religionis, ita ut deſinat eſſe Monachus? t. 8.q.22 per totam. fol. 226. & 227

I 2 Ejectus juſtè, tenetur ſe corrigere & humiliter petere,ut iterùm admittatur, tr. 8. q.25.n. 1.f. 228

I 2 Ejectus juſtè, poteſt Religionem cogere, ut ſe plenè correctum, iterùm admittat t. 8.q 26. n.1.ibid.

I 2 Ejectus juſtè, ſi iterùm in ſuam priſtinam Religionem admittatur,non tenetur in ea de novo profiteri, tr.8. q.27.nu. 1.fol. 229

I 2 Ejectus juſtè, ſi correctâ vitâ ad clauſtrum rediens,non admittatur, poteſt tutâ conſcientiâ remanere in ſæculo, tr.8. q. 28. n. 1. ibid.

I 2 Ejectus, ſi in ſæculo non habet unde vivat, non perindè poterit alimenta petere a Monaſterio, tr. 8. q. 31. num. 1. fol. 230

I 2 Ejectus juſtè, tenetur obedire Epiſcopo Loci,non ex vi voti in profeſſione emiſſi, ſed veluti & alii Clerici, t. 8. q. 34. n.1.f. 231

I 2 Ejectus ex vi voti, non tenetur obedire Romano Pontifici, ſed ex ſubjectione, quam habet ad illum, tr. 8. q. 34. num. 1. ibidem.

I 2 Ejectus non remanet ſuſpenſus,ſi iterùm in priſtinam Religionem redeat, vel ſe in aliam transferat, tr. 8.q. 40. n. 1. fol. 233.

I 2 Ejectus ſive habeat Ordinem, ſive non, adhuc remanet Religioſus,& Epiſcopo Loci Ordinario ſubjectus,ibid.n.2.

I 2 Ejectus propria authoritate, poteſt habitum ſuæ Religionis dimittere, ibid. n. 5.

I 2 Ejectus, ſi clericalem habitum dimittat,& ſæculari militiæ ſe adſcribat,eſt Apoſtata & excommunicatus, tr.8. q. 42. n.1.f. 234

I 2 Ejectus, etſi habitum clericalem deſerat, non tamen deſinit eſſe Monachus, tr. 8.q.42.n.4. & tom. 2. part.2. tr. 14.q.9.n.2.f. 267

I 2 Ejectus juſtè,non ſolùm eſt ſuſpenſus; verùm etiam irregularis, ob expulſionem ab Ordine, tr.8.q.44.n.3. f.234

I 2 Ejectus ab Ordine eſt infamis infamia facti, tr.8.q.38.& q. 44 n.2.& ſeq.& q.60.n. 1. f. 239

I 2 Ejectus juſtè de Ordine Minimorum, tenetur ad quartum votum, ad quod ſpecialiter ſe obligavit, tr. 8.q. 51. n. 1. fol.236

I 2 Ejectus juridicè, an teneatur ad Regulares obſervantias, tr. 8.q.52. per totam f.237

I 2 Ejectus abſque cauſa,eſt ad honores reſtituendus, & ad omnia alia, quibus fuit privatus,t.8.q.54.n.1. f.238

I 2 Ejectus juſtè ob delictum, non auditur, ſi velit venire contra renunciationem bonorum factam ex cauſa ſuſceptionis habitus,t.8.q.58.n. 1.f. 239

I 2 Ejectus ab Ordine ob delictum, non poteſt ad mortem condemnari, t.8.q.59.n.1. ibid.

I 2 Ejecti, quandiu non redierint, in habitu Clericali incedunt, & Loci Ordinarii juriſdictioni & obedientiæ ſubſunt. t.8.q. 7.5.7.in Decret.f.220.& q.33.n.1.f.230

I 2 Ejecti ab Ordine, ſine ſpeciali licentia Magiſtri Ordinis, nequeunt exercere officia prædicationis,t.8.q.22.n 1.in fin, f.227,& q. 60.n.4.f.239

I 2 Ejecti juſtè, dum ſtant in ſæculo, tenentur ad vota eſſentialia,t. 8.q.23.n.1.f. 228

I 2 Ejecti non poſſunt à voto ſolemni per Prælatum abſolvi,tr. 8.q.23.n 1.ibid.

I 2 Ejecti non poſſunt validè contradicere, immò ſi de facto contrahant,ſunt excommunicati, & debent puniri ab Inquiſitoribus Sancti Officii, ibid.n.2.

I 2 Ejecti redeuntes, non debent reſtitui ad eundē locum, gradus & honores, quibus anteà fruebantur, tr.8.q. 27. n. 3. fol. 229

I 2 Ejecti ſtantes in ſæculo, tenentur honeſtè & virtuosè vivere & obſervare vota Regulæ, prout ſtatus permittit, t.8.q. 28.n.2.ibid.

I 2 Ejecti & admiſſi in carceres,à quo recipient expenſas & vitæ neceſſaria, tr.8.q.32. n.1. f. 230

I 2 Ejecti non tenentur ſe præſentare Epiſcopo originis, t.8.q. 33.n. 3.f.231.q.35.num.4.ibid.

I 2 Ejecti degentes in ſæculo,nequeunt ad Ordines promoveri, nec in ſuſceptis miniſtrare ſine diſpenſatione Apoſtolica,tr.8.q.35. n.7.& ſeq. f.231

I 2 Ejecti, ſi diſpenſentur à Papa ad ſuſcipiendum majores Ordines, à quo Epiſcopo debent ordinari? tr.8. q. 36.nu.1. fol.232

I 2 Ejecti non ſunt ordinandi titulo Religionis, nec titulo patrimonii,ſed titulo aliquorū reddituum,ab Epiſcopo deſignatorum ibid.n.6.

I 2 Ejecti non capaces beneficii, ad cujus titulum poſſint ordinari. t. 8.q.37.n.1.ibid.

I 2 Ejecti poſſunt eſſe ſimplices Penſionarii, ibid.n.3.

I 2 Ejecti ſunt privari privilegiis Religionis, & effecti ſunt indigni favoribus Ordinum, tr.8.q.39.n.1.f.233

I 2 Ejecti dum ſunt in ſæculo, tenentur incedere in habitu Clericali,tr.8.q.41. n.1. ibid.

I 2 Ejecti juſtè, degentes tamen in ſæculo, ſi bona acquirant, cui acquirunt, ſibi, Monaſterio, an Cameræ Apoſtolicæ? tr.8.q.46.n.1.& ſeq. f.234.

I 2 Ejecti non poſſunt teſtari de acquiſitis in ſæculo. tr. 8.q. 49. n.1.f.235

I 2 Ejecti juſtè, ſi expendant bona quæſita ſuperfluè & illicitè, peccant mortaliter, & accipientes ab eis, tenentur reſtituere, tr 8.q.50.n.1.& ſequen. ibid.

I 2 Ejecti, ſi in priſtinam Religionem revertantur,non coguntur renovitiare, nec denuò coguntur emittere vota, tr.8.q. 50.n. 19. f.236

I 2 Ejecti tenentur ſe corrigere & habiles reddere, ut iterum admittantur, ibid. n. 20

I 2 Ejecti in ſæculo ſtantes, differunt à Clericis ſæcularibus, tr. 8. q. 50. n. 22. ibid.

I 2 Ejecti à Religione, non debent dici ejecti, ſed potiùs relegati, & ad tempus ſeparati a cœtu aliorum, tr. 8. q. 52. nu. 5. fol. 237

I 2 Ejecti ob crimina, quæ ipſi ſibi falsò imponunt ſunt veri Apoſtatæ, tr. 8. q 58. n. 1. f. 238

I 2 Ejecti juſtè ab Ordine, non poſſunt propria authoritate in aliam Religionem tranſire, tr. 8. q. 56. per tot. fol. 239. & tom. 2. p. 2. tr. 11. q. 34 n. 9. f. 248

I 2 Ejecti juſtè & perpetuò ab Ordine, de jure communi non cenſentur excommunicati, ſi adminiſtrent Chriſti corpus ſine licentia Parochi, tr. 8. q. 61. n. 3. & 4. f. 240

Elargitio.

I 2 Elargitio munerum, quæ fit ex mera liberalitate, diſtinguitur ab ea, quæ fit intuitu remunerationis vel eleemoſynarum, tr. 15. q. 9. n 1. f. 382

Eleemoſyna.

I 2 Eleemoſyna eſt actus Charitatis, miſericordiâ mediante, t. 15. q. 9. n. 1. f. 282

I 2 Eleemoſynæ non ſunt faciendæ de alieno, ſed de juſtis & propriis laboribus tr. 15. q. 9. n. 3. ibid.

I 2 Qui potuit inter vivos eleemoſynas facere, non prohibetur poſt mortem, manu Hæredum pauperibus elargiri, tr. 11. q. 53. n. 8. f. 286.

Electio.

I 1 Electio Superiorum quorumcunque, etiam Generalium & Abbatiſſarum, debet fieri per vota ſecreta, ita ut ſingulorum eligentium nomina nunquàm publicentur, tr. 11. q. 16. n. 38 fol. 89

II 1 Electio quid ſit? tr. 1. q. 1. n. 1. f. 1.

I 1 Electio Canonica multipliciter ſumitur, ibid. n. 2.

II 1 Electio propriè ſumpta, differt à præſentatione, ibid. n. 4

II 1 Electio intimanda eſt electo, antequam ad Superiorem deferatur, ibid. n. 7. f. 2.

II 1 Electio Canonica differt à libera collatione ſeu proviſione, ibid. n. 8.

II 1 Electio Canonica differt à poſtulatione, ibid. n. 11

II 1 Electio Canonica, ad hoc, ut propriè dicatur Canonica, multa exigit, tr. 1. q. 2. n. 1. f. 4

II 1 Electio Diffinitorum & Diſcretorum, ſeu Sociorum Priorum euntium ad Capitulum Provinciale, facienda eſt ſecundùm propria ſtatuta, t. 1. q. 3. n. 5. f. 3

II 1 Electio Vicarii Locorum, vel Conventuum, aut Superiorum, de jure communi non eſt facienda per modum ſcrutinii, ſecùs autem de jure ſpeciali, ſi quod habeant Regulares, t. 1. q. 4. n. 8. ibid

II 1 Electio Canonica, de jure Concilii Trident. fieri debet per vota ſecreta, ita, ut ſingulorum Eligentium nomina nunquàm publicentur, tr. 1. q. 5. num. 1. ibid. & q. 15. nu. 2. fol. 10

II 1 Electio eſt ipſo facto nulla ac irrita, ſi poſt ejus celebrationem in Bullis Confirmationis, ſeu in litteris patentibus exprimantur nomina Eligentium, t. 1. q. 6. n. 4. f. 4

II 1 Electio facta per ſcrutinium, in qua ſchedulæ Eligentium non comburuntur ante publicationem ſcrutinii, eſt ipſo jure nulla, tr. 1. q. 6. n. 6. ibid.

II 1 Electio in qua unus eligentium, datâ operâ, ſignavit ſchedulam patenti ſigno, ut exindè noteſcat Scrutatoribus, vel uni ex illis, quod talis Elector eligit N. eſt ipſo facto irrita & nulla, t. 1. q. 7. n 2. ibid.

II 1 Electio Canonica debet neceſſariò eſſe libera, ſecùs eſt ipſo jure nulla, t. 1. q 9. n. 1. f. 5.

II 1 Electio ceſſat, dum libertas adimitur eligendi, tr. 1. q. 9. n. 1. fol. 5

II 1 Electio Canonica & Profeſſio Religioſa erit nulla, ſi fiat per vim & metum cadentem in virum conſtantem, t. 1. q. 9. n. 2 in fin. f. 6

II 1 Electio coarctata ad tres vel quatuor perſonas cum excluſione cæterorum, an ſit valida? t. 1. q. 10. f. 6

II 1 Electio Canonica, an poſſit coarctari ad ſingulares perſonas, ibid. n 6

II 1 Electio coarctata ad duas perſonas, declaratur irrita & contra libertatem habita, ibidem.

II 1 Electio coarctata ad tres vel quatuor perſonas tantùm in Ordine Minorum, non ſuſtinetur ibid.

II 1 Electio illa tantùm caſſatur, in qua neceſſitas adigit, id eſt, cogit & compellit ad certum talem eligendum ibid. n. 12

II 1 Electio fieri poteſt de certo gremio perſonarum, ex vi alicujus ſtatuti ſeu approbatæ conſuetudinis, vel ex privilegio, ibid. n. 13

II 1 Electio, in qua præcedit debitus tractatus, an ſit nulla? tr. 1. q. 11. f. 7.

II 1 Electio facta per ſortes, non valet, tr. 1. q 12. fol. 8.

II 1 Electio debet eſſe certa & non dubia, fortunæ commiſſa, ibidem.

II 1 Electio facta per viam Spiritus Sancti, non indiget confirmatore, t. 1. q. 13. n. 3. f. 9

II 1 Electio per Compromiſſum & communem inſpirationem, an ſit abrogata à Conc Trident. cap. 6. ſeſſ. 25. de Regul. t. 1. q. 15. f. 10.

II 1 Electio per modum Compromiſſi mixti, eſt valida, t. 1. q. 16 n. 1. ibid.

II 1 Electio debet eſſe procul ab omni ſpecie coactionis, tr. 1. q. 17. n. 1. ibid.

II 1 Electio debet fieri per Electores collegialiter congregatos in unum, ibid. n 3.

II 1 Electio de jure ſpectat ad eos, qui ſunt de Collegio, t. 1. q. 17. n. 9. fol. 11.

II 1 Electio hodie fit tali modo, *eligo talem in Priorem hujus Monaſterii*, ibid. n. 16

II 1 Electio protracta ex ignavia vel ignorantia Electorum, non tenet ibid. n. 17

II 1 Electio verbalis facienda per unum de Scrutatoribus, nomine totius Capituli, eſt de ſubſtantia electionis, t. 1. q. 17. n. 20. f. 12.

II 1 Electio communis, ſeu decretum & ſcrutinium electionis, eſt de medullis electionis Canonicæ, qua omiſſa evaneſcit electio, etiam quoad formam, tr. 1. q. 17. n. 20. ibid.

II 1 Electio clandeſtina damnatur, tr. 1. q. 17. n. 22. ibid.

II 1 Electio debet eſſe ſecreta, ibid. n. 23.

II 1 Electio, ſi fiat in Camera, & per occulta Conventicula, cenſetur clandeſtina, t. 1. q. 18 nu. 4. ibid.

II 1 Electio in caſu mortis Prælati non debet fieri ante ſepulturam defuncti, ibid. n. 5.

II 1 Electio nulla ob inobſervantiam formæ, an valeat in foro conſcientiæ? tr. 1. q. 19. f. 13

II 1 Electio Simoniaca ante Judicis declarationem, an ſit ipſo jure nulla, t. 1. q. 20. ibid.

II 1 Electio, in qua Electores ita paciſcuntur, *ſi tu eliges me in Provincialem, ego te eligam in Priorem*, an ſit ſimoniaca? tr. 1. q. 22. f. 16

II 1 Electio, in qua quis electorum dicit, *nunquàm me vivente fiet aliquis Canonicus in iſta Eccleſia, vel Prior in Conventu tali: niſi ille, pro quo rogavi, priùs fiat Canonicus, vel Prior, vel ad minùs cum aliis admittatur*: eſt Simoniaca tr. 1. q. 22. n. 5. ibid.

II 1 Electio, in qua Canonici ſeu Electores ad invicem dicunt. *Canonizemus Nepotulos noſtros, placeat tibi de meo, & mihi placebit de tuo*, eſt Simoniaca, ibid. n. 6.

II 1 Electio, in qua unus ex Electoribus, ſi alteri dicat, *ſicut tu fuiſti exauditus in una electione pro N. ego debeo exaudiri in alia pro A.* non eſt ſimoniaca, ibid. n. 7.

II 1 Electio, in qua Electores paciſcuntur, non circà ſubſtantiam electionis, ſed circa commodum proveniendum ab illa, an ſit Simoniaca? t. 1. q. 22. n. 10. ibid.

II 1 Electio Simoniaca, regulariter loquendo eſt nulla, tr. 1. q. n. 23. f. 19

II 1 Electio alternativa, quænam ſit & ad quid inventa, & quando valida? t. 1. q. 32. f. 25.

II 1 Electio ſcrutinalis, ſi fiat per fabas, vel calculos, aut lupinos, an ſit valida & canonica? t. 1. q. 33. ibid.

II 1 Electio ſcrutinalis debet fieri per vota ſecreta, & ad hoc, ut dicatur canonica, exigit, ut fiat à majori parte eligentium in Capitulo, tr. 1. q. 33. n. 3. ibid.

II 1 Electio, in quo loco eſt celebranda? tr. 2. q. 1. f. 26

II 1 Electio celebrata in loco interdicto, an ſit valida? tr. 1. q. 2. ibidem.

II 1 Electio non eſt Sacramentum, ſed quædam obligatio, ſeu contractus, t. 2. q. 2. n. 2. ibid.

II 1 Electio Papæ ubi facienda? ibid.

II 1 Electio & proviſio aliquandò pertinet ad Provincialem. tr. 2. q 8. n. 6. f. 27

II 1 Electio quando, & infrà quod tempus celebranda ſit? tr. 3. q. 1. f. 30

II 1 Electio aliquando devolvitur ad Superiorem, tr. 3. q. 1. n. 3. ibid.

II 1 Electio celebrata, poſt elapſum tempus à jure communi, vel ſpeciali præfixum, an ſit nulla? tr. 3. q. 2. ibid.

II 1 Electio an debeat fieri ſtatim ſequuta morte Prælati? tr. 3. q. 4. f. 71

II 1 Electio an debeat fieri [illegible]icò, habitâ renunciatione Prælati? tr 3. q. 5 ibid.

II 1 Electio Canonica, an poſſit nocte fieri? tr. 3. q. 7. ibid.

II 1 Electio, in qua hora diei fieri debet? t. 3. q. 9. fol. 32

II 1 Electio, ſi fiat in die feſto, an valeat? tr. 3. q. 10. ibid.

II 1 Electio Prælati Regularis, ad quos ſpectat? tr. 4. q. 1. ibidem.

II 1 E-

Digitized by Google

II 1 Electio Prioris Conventualis, de jure communi Canonico, ſpectat ad Collegium, t. 4. q. 2. n. 7. f. 33
II 1 Electio Prælati, nullo modo poteſt pertinere ad Laicos tr. 4. q. 4. n. 1. fol. 34
II 1 Electio facta à ſuſpenſis, interdictis, vel excommunicatis, eſt irrita, tr. 4. q. 6. n. 14. ibid
II 1 Electio tam activa, quam paſſiva, eſt gravis functio Eccleſiaſtica, valdè honorifica eligenti & electo, t. 4. q. 7. nu. 5. fol. 36
II 1 Electio in ſchedulis celebrata à pluribus Electoribus, quorum quidam ſunt excommunicati, an ſit valida? tr. 4. q. 8. f. 37
II 1 Electio Domini Papæ, hodie quomodò eſt celebranda? t. 4. q. 11. n. 2. & 3. f. 38
II 1 Electio digni prætermiſſo digniore, in foro fori ſuſtinetur, t. 4. q. 25. n. 1. f. 44
II 1 Electio indigni, eſt ipſo jure nulla, tr. 4. q. 26. n. 4. f. 46
II 1 Electio Digni, facta à minori parte Capituli, interdum ſuſtinetur, t. 4. q. 26. n. 4. ibid.
II 1 Electio initiativè eſt ſingulorum, completivè autem eſt communis, tr. 4. q. 30. n. 1. f. 49
II 1 Electio, ſi infra tempus præfixum non confirmetur, devolvitur ad primos Electores? t. 4. q. 34. f. 50.
II 1 Electio in multis caſibus devolvitur ad Patrem Generalem, tr. 4. q. 38. n. 5. & ſeq. f. 51
II 1 Electio celebrata à ſuſpenſis, eſt nulla, tr. 5. q. 14. n. 1. f. 60
II 1 Electio celebrata ab interdictis non valet, tr. 5. q. 18. num. 1. fol 63.
II 1 Electio & Collatio beneficii, nulla à principio, non poteſt convalidari per diſpenſationem ſupervenientem, ſine novo conſenſu Electorum, ad quos ſpectat electio vel collatio, tr. 5. q. 32. n. 7. f. 72
II 1 Electio Provincialis ad quos ſpectat? tr. 5. q. 41. n. 11. f. 79
II 1 Electio nequit fieri ſub conditione, tr. 5. q. 43. n. 1. in fin. fol. 80
II 1 Electio de Collegio, fieri debet à majori parte Eligentium, ultrà medietatem, tr. 5. q. 44. n. 6. f. 81
II 1 Electio debet præſentari Electo, & infrà quod tempus? tr. 6. q. 2. n. 1. ibid.
II 1 Electio & collatio beneficii facta perſonæ irregulari, interdùm ſubſiſtit, t. 6. q. 10. n. 15. in fin. f. 83
II 1 Electio dat jus in habitu, & confirmatio in actu, ſeu dat exercitium adminiſtrationis, tr. 6. q. 16. n. 1. f. 84
II 1 Electio ſola facit Prælatum, tr. 6. q. 19. n. 3. f. 85
II 1 Electio facta ab aliquo Compromiſſario, ſi non ſortiatur effectum ſuum ob diſſenſum, mortem, vel vitium Electi, non ampliùs revertitur ad ipſum Compromiſſarium, t. 6. q. 21. n. 2. f. 86
II 1 Electio facta in concordia, mox ſine examine confirmatur, t. 7. q. 6. n. 2. f. 92.
II 1 Electio non confirmatur ob naturalem defectum Electi, t. 7. q. n. 11. f. 94
II 1 Electio, quæ non fuit ritè & legitimè facta, an poſſit validè confirmari, t. 7. q. 12. ibid.
II 1 Electio nulla ob defectum ſolemnitatis juris poſitivi, an poſſis confirmari? tr. 7. q. 13. n. 2. ibid.
II 1 Electio Abbatiſſæ an debeat fieri per vota ſecreta? vide ver. Abbatiſſæ.
II 1 Electionis ſcrutinalis ſubſtantialia multa ſunt, tr. 1. q. 17. fol. 10
II 1 Electionis ordo non intervertitur, ſecùs electio foret nulla, tr. 1. q. 17. n. 23. f. 12
II 1 Electionis devolutio no habet locum; niſi in cauſa negligentiæ, tr. 3. q 2 n. 2. f. 30. quod non procedit in Dominicana Familia. ibid. num. 3.
II 1 Electionis terminus, a jure vel à conſtitutione præfixus ad eligendum, an poſſit coarctari & breviari? t. 3. q. 6. fol 31
II 1 Electionis tempore præfixo & neglecto ab eo, ad quem ſpectat Electores convocare, quid agendum? t. 3. q. 8. f. 32.
II 1 Electionis publicatio, an poſſit impediri, tr. 4. q. 31. f. 49
II 1 Electionis ſubſtantialia & accidentalia, inter ſe maximè differunt. vid. ver. ſubſtantialia elect.
II 1 Electionis tractatus, an poſſit haberi ante mortem Prælati? vid. verb. tractatus
II 1 Electioni conſentire, an melius ſit, quàm illam ex humilitate reſpuere, t. 6. q. 7. f. 82
II 1 Electionem fieri a pluribus de Collegio, an ſit meliùs, & magis expediat, quàm ab uno ſolo proviſore? t. 4. q. 2. f. 72
II 1 Electiones ac proviſiones devolutæ ad Superiores majores, fiunt de conſenſu majoris partis Capituli, abſque alia forma & ſolemnitate præſcripta, tr. 1 q. 4. n. 1. f. 2.
II 1 Electiones & proviſiones in quibuſdam parificantur. ibid. num. 2.
II 1 Electiones in Ordine Prædicatorum, non factæ per vota ſecreta, ipſo jure ſunt nullæ, t. 1. q. 6. n. 3. in fin. f. 4.
II 1 Electiones ſi fiant per metum reverentialem erunt irritæ, ſaltem in foro conſcientiæ, tr. 1. q. 9. n 3. f. 6
II 1 Electiones factæ per pacta, conventiones, intendimenta vel ſubornationes, ſunt nullæ, ibid. n. 4.
II 1 Electiones in Ordine Prædicatorum factæ prece, pretio, promiſſione, comminatione, ex certa ſcientia & animi deliberatione, ſunt nullæ, & id procurantes privantur per triennium omni voce, & aliis pœnis ſubjiciuntur, ibid.
II 1 Electiones cujuſcunque Ordinis dirigendæ, ſunt ſecundùm propria inſtituta, tr. 3. q. 1. n. 8. fol. 30
II 1 Electiones Miniſtrorum Eccleſiæ tempore Apoſtolorum, fiebant per ſortes & calculos, tr. 4. q. 2. n. 4 f. 33
II 1 Electiones in Ordine Prædicatorum debent eſſe maximè liberæ, & omni nota coactionis carere. tr. 4. q. 39. num. 8. fol. 52
II 1 Electiones Diffinitorum, & Sociorum eorundem euntium ad Capitulum Generale, quonam modo faciendæ ſunt in Ord. Præd. tr. 5. q. 42. f. 80

Elector.

II 1 Elector ſimpliciter & formaliter nullus cenſetur; niſi in actu electionis ſeu emiſſionis voti, t. 1. q. 7. n. 3. f. 4.
II 1 Elector, ſi alicui ſuam ſecretò oſtendat ſchedulam, ad effectum, ut videat, quem ipſe eligat, non ob id invalidat electionem, t. 1. q. 7. n. 4. ibid.
II 1 Elector unus, an poſſit in aliquo caſu eligere ſibi Prælatum; tr. 2. q. 10. n. 4 f. 28. & tr. 4. q. 11 f. 38
II 1 Elector, ſufficit ut ſit habilis tempore electionis, quamvis non fuiſſet tempore vacationis, tr. 4. q. 6. n. 11. f. 35
II 1 Elector, qui ex diſpenſatione Apoſtolica ad Sacerdotium promovetur ante legitimam ætatem, validè ſuffragatur in Capitulo. ibidem n. 12
II 1 Elector in Ordine Prædicatorum, ſi complet ſex annos ſuæ Profeſſionis, ſi eſt Sacerdos, vel Sacrum Presbyteratus Ordinem ſuſcepit, & explet ſex annos a Profeſſione, poterit in Capitulo ſuffragari, tr. 4. q. 6. num. 1. f 36
II 1 Elector renuncians electioni, ſi pœniteat, an debeat admitti cum cæteris Electoribus ad eligendum in Capitulo? tr. 4. q. 18. f. 41.
II 1 Elector poteſt cedere & renunciare ſuo juri privato, de quo non poſſunt alii ſe intromittere, tr. 4. q. 21. n. 5. f. 43.
II 1 Elector, an teneatur revelare delicta occulta Eligendi, ad hoc, ne eligatur, cùm cognoſcat, illum futurum eſſe perniciosum Communitati, tr. 4. q. 24. f. 44
II 1 Elector non tenetur per univerſum Orbem Digniorem requirere, tr. 4 q. 27. n. 1. in fin. f. 46
II 1 Elector tenetur facere quantum poteſt, ut attingat qualitates perſonæ eligendæ, tr. 4. q. 28. n. 2. f. 47.
II 1 Elector, an poſſit juſtè denegare ſuum ſuffragium ei, quem per ſolam confeſſionem Sacramentalem novit indignum? tr. 4. q. 29. ibid.
II 1 Elector legitimus, ex aliquo tamen caſu cœcus factus, an ſit ab electione repellendus? tr. 4. q. 37. f. 51
II 1 Elector, quomodò judicare debet, aliquem eſſe dignum ad Regimen Eccleſiaſticum, tr. 5. q 3 n. 4. f. 56
II 1 Elector nullus, in Ordine Prædic. debet excludi à quacunque electione: niſi ſententialiter ſit condemnatus, vel notoriè excommunicatus, tr. 5. q. 14. n. 6. f. 60
II 1 Elector Provincialis, à quibus eſt eligendus, tr. 5. q. 41. n. 8. & ſeq. f. 79
II 2 Elector, ad hoc, ut ſuffragetur in Capitulo, debet ad minùs eſſe in Sacris Ordinibus conſtitutus, tr. 14. q. 12. num 1. & ſeq. f. 116
II 1 Electoris aſſignatio noviter facta, in Ordine Prædicatorum, debet eſſe nota Priori & Conventui, tr. 4. q. 39. n. 16. fol. 52
II 1 Electores in Dominicana Familia, non tenentur eligere de propoſitis tr. 1. q. 10. n. 15. f. 7
II 1 Electores nequeunt prohiberi, ne procurent bonum Electionis & Communitatis; immò poſſunt cogi ad id procurandum, tr. 1. q. 11. n. 10 f 8
II 1 Electores vocandi ſunt ad electionem, aliter dicuntur contempti, tr. 1. q. 17. n. 3. & 4. f. 10. & tr. 4. q. 12. f. 38
II 1 Electores illi dicuntur, qui habent jus ad eligendum. tr. 1. q. 17. n 4. f. 10
II 1 Electores debent eſſe præſentes, ad hoc, ut validè eligant, ibid. n. 4.
II 1 Electores, ſi ſint in minori numero quàm quatuór, non tenentur ſequi diſpoſitionem cap. quia propter, de elect. tr. 1. q. 17. n. 7. ibid.
II 1 Electores in Conventibus Ordinis Prædicatorum, ad minùs debent eſſe tres, ad hoc, ut aliquem eligant ab extra, ſecùs electio pertinet ad P. Provincialem, ibid. n. 8.
II 1 Electores an poſſint turmatim ponere ſchedulas in urnam? tr. 1. q. 17. n. 13. f. 11.
II 1 Electores infirmi, quomodo tenentur ſuffragari, ibid. n. 18

II 1 Electores, an teneantur jurare de eligendo meliorem, & ſub qua forma? tr. 1. q. 17. nu. 25. f. 12. & tom. 2. p. 2. q. 21. f. 43

II 1 Electores in unum locum, in quo fuerit electio celebranda, conveniant, & invocatâ gratiâ Spiritus Sancti, perſonam nominent, t. 1. q. 18. n. 8. f. 13

II 1 Electores, ex odio & malâ voluntate ſe opponentes electioni alicujus, an peccent, etiamſi vera opponant? tr. 1. q. 23. n. 12. f. 18

II 1 Electores tenentur ex debito eligere ex nominatis in alternativa, ſecundùm concordata & pacta inita, tr. 1. q. 32. n. 1. f. 25

II 1 Electores Magiſtri Ordinis, in Provincia Calabriæ eliguntur alternatim. tr. 1. q. 32. n. 4. ibid.

II 1 Electores tres ad minus requiruntur ad eligendum ſibi Prælatum. t. 2. q. 6. n. 6. f. 27

II 1 Electores omnes, ſi exeant de Capitulo, inſtante tempore citatæ ac determinatæ electionis, & unus ſolus remaneat; hic ſolus benè poterit eligere, ſervatis tamen aliis de jure ſervandis, t. 2. q 10. n. 6. f. f. 28

II 1 Electores vocati ad Capitulum, tempore electionis, à jure ſtatuto, à legitimo Superiore, ſi renuant venire, faciunt ſe alienos, & computandi non ſunt inter vocales, t. 2. q. 13. n. 7. fol. 29

II 1 Electores in Dominicana Familia, tenentur à die intimatæ carentiæ, infra menſem eligere Priorem Conventualem, tr. 3. q 1. n. 9. f. 30

II 1 Electores per quem & quomodò vocandi ſint ad electionem, tr. 3. q. 8. n. 3. f. 32.

II 1 Electores debent eſſe liberi ab omni impedimento Canonico, tr. 4. q. 6, n. 13. f. 35

II 1 Electores, cujus qualitatis & conditionis debent eſſe, ad hoc, ut in Electionibus Prælatorum vocem habeant activam? t. 4. q. 6. f. 38

II 1 Electores in Ordine Prædicatorum, debent eſſe Sacerdotes, & habere ſex annos integros à profeſſione, & eſſe aſſignati in illo Conventu, in quo celebranda eſt electio per duos menſes antecedenter, ad electionem, & per id tempus, realiter & bona fide ſervire eidem Conventui, in quo intendunt eligere, ibid. n. 11, & tom. 2. p. 2. tr. 14 q. 14. nu. 2. fol. 276

II 1 Electores voluntariè, ac ſcienter admittentes excommunicatos ad eligendum, invalidè eligunt, tr. 4. q. 8. n. 5. f. 37

II 1 Electores irregulares, an poſſint eligere? tr. 4. q. 9. ibid.

II 1 Electores criminoſi & inhabiles, ſi ſint occulti & non declarati, an poſſint validè eligere? t. 4. q. 10. f. 38

II 1 Electores, an ſint expectandi uſque ad finem diei? t. 4. q. 13 ibidem.

II 1 Electores, ſi ſint nimis diſtantes, an teneantur accedere, vel poſſint cogi ad intereſſendum? t. 4. q. 14. ibid. & q. 20. f. 42

II 1 Electores, etiamſi ſint intra ſepta, & noluerint Capitulo intereſſe, non ſunt cogendi ut votent, tr. 4. q. 14. n. 1. f. 38

II 1 Electores abſentes, in Ordine Prædicatorum non ſunt vocandi, ultrà dietam. tr. 4. q. 15. n. 2. f. 39

II 1 Electores abſentes & legitimè impediti, an poſſint eligere per Procuratorem? t. 4. q. 16. ibid.

II 1 Electores, an poſſint abſque culpa mortali, ſuæ voci activæ renunciare? tr. 4. q. 19. f. 41.

II 1 Electores, an teneantur ſub peccato mortali eligere meliorem? tr. 4. q. 25 f. 44

II 1 Electores, an poſſint in aliquo caſu, ſine culpa mortali, eligere dignum, digniori omiſſo? tr. 4. q. 27. f. 46

II 1 Electores, an teneantur inveſtigare de benemeritis perſonæ eligendæ? tr. 4. q. 28. f. 47

II 1 Electores, an valeant ſuas voces variare? tr. 4. q. 30. f. 49

II 1 Electores, ubi immiſerint ſchedulas ſuas in urnam, non valent ampliùs variare, t. 4. q. 30. n. 2. ibid.

II 1 Electores, an poſſint electioni ſe opponere, quomodò, quando & coràm quibus? t. 4. q. 3. ibid.

II 1 Electores an poſſint rejicere totum negotium electionis ad Superiorem, t. 4. q. 33. f. 50. vel alteri compromittere? ibid.

II 1 Electores, ſi non eligant, quem Provincialis vult eligi, nequeunt moleſtari ſine metu excommunicationis, t. 4. q. 36 n. 1. f. 50

II 1 Electores, in Ordine Prædicatorum, infra quod tempus tenentur Priorem eligere? tr. 4. q. 38. fol. 51

II 1 Electores in Familia Dominicana, ſi ſtatuerint aliquam diem, ad eligendum Priorem, infrà menſem; & in die illa ſtabilita non elegerint, poterunt alium diem, infra ipſum menſem ad electionem faciendam conſtituere, tr. 4. q. 38. n. 3. ibid.

II 1 Electores, in Dominicana Familia, ſi infrà menſem non elegerint, electio devolvitur ad Provincialem, ibid. n. 4.

II 1 Electores, in Ordine Prædicatorum, ut vocem habeant in electionibus, quot, & quales conditiones debent habere? t. 4. q. 39. ibid

II 1 Electores in Ordine Prædicatorum, an prætextu nova aſſignationis, valeant eodem anno, duos ſocios vel Priores eligere in diverſis Conventibus? t. q. 4. f. 53

II 1 Electores Regulares, ad quid ante actum electionis abſolvuntur, & diſpenſantur à Præſidente Capituli? tr. 4. q. 44. fol. 53.

II 1 Electores & Electi, quoad ſe, & per abſolutionem generalem, habitam in Capitulo, vel in literis patentibus, cenſetur legitimi & habiles ad effectum tamen conſequendum t. 5. q. 14. n. 6. f. 60

II 1 Electores, quando & in quo caſu tenentur de novo electionem facere? t. 6. q. 4. n 5. f. 82.

II 1 Electores etiam per ſe ſoli, abſque interventu Electi, poſſunt petere confirmationem t. 6 q. 17. n. 1. f. 84

II 1 Electorum unus, ſi ante ſcrutinium verbo dicat, pro quo ſuum ſuffragium eſt laturus, vel ſi poſt publicet, pro quo ſuffragium tulit, non ob id violat ſecretum Electionis, t. 1. q. 7. n. 3. f. 4

II 1 Electorum intereſſentium electioni, ſi unus omittatur, Electio erit nulla, t. 1. q. 17. n. 15. fol. 11

II 1 Electorum unus ſi minimè vocetur, vel omittatur exquiri & ſcrutari; fit electio nulla, t. 1. q. 18. n. 6. f. 12. in fin.

II 1 Electorum major pars, ſi eligat indignum, & minor pars dignum, ſuſtinetur electio paucorum, t. 2. qu. 10. n 3. f. 28

II 1 Electorum vocatio, non eſt de ſubſtantia electionis, ſed de extrinſecis & præambulis, tr. 3. q 8. n. 3. f. 32

II 1 Electorum uno contempto, eſtne electio ipſo jure nulla? tr. 4. q. 21. f. 42

II 1 Electorum numero diminuto in Dominicana Familia, quid actum ſit ante *Decretum* Clementis VIII. t. 4. q. 39. n. 4. & ſeq. f. 52

II 1 Electorum nullus poteſt eligere ſeipſum, etiamſi juraſſet eligere magis idoneum, & crederet ſe eſſe idoniorem, t. 6. q. 1. n 4. f. 82

II 1 Electoribus pecuniam offerre ne eligant indignum, vel minus dignum, ſi has perſonas fortè ſint in voto eligendi, an ſit licitum? tr. 1. q. 23. n. f. 19

Electus

II 1 Electus tenetur infra menſem electioni conſentire, tr. 1. q. 1. n. 7. f. 2. & poteſt diſſentire, etiam poſt conſenſum t. 6. q. 4. fol. 82

II 1 Electus, ubi electionem acceptavit, habet jus ad beneficium, ad quod fuit vocatus, tr. 1. q. nu. 8. f. 2. ſed fallit in Dominicana Familia ibid.

II 1 Electus, ſi ante confirmationem moriatur, in tali caſu beneficium cenſetur vacare, non per mortem hujus, ſed prioris Prælati. ibid. Et Electio Canonica differt à nominatione, & præpoſitura, ibid. nu. 9

II 1 Electus canonicè ille dicitur, in quem major pars Capituli conſentit, tr. 1. q. 17. n. 22. f. 12.

II 1 Electus per electionem naturalem, poteſt confirmari ab habente authoritatem diſpenſandi ſuper defectibus ſolemnitatis juris poſitivi t. 1. q. 19. n. 3. f. 13. & ubi fuit confirmatus, eſt verus Prælatus, nec tenetur in foro conſcientiæ reſignare, & facit fructus ſuos, & non poteſt deponi, niſi cauſa cognita & diſcuſſa. ibid. n. 4.

II 1 Electus de Collegio, debet habere duo vota ultra medietatem, ne fraudi locus ſit, tr. 5. q. 44. n. 7. f. 81

II 1 Electus, ad hoc, ut ſit verè Prælatus, tenetur ſuæ electioni conſentire, & infrà quod tempus, & confirmationem petere?. tr. 6. q. 2. & 3. n. 1. f. 81

II 1 Electus, an valeat invitè confirmari? t. 6. q. 6. f. 82

II 1 Electus ad Prælaturam, ſi putet ſe dignum ad illam, an peccet mortaliter refutando? t. 6. q. 8. ibid.

II 1 Electus, omiſſo notabiliter digniore, an mortaliter peccet, ſi tali electioni conſentiat? t. 6 q. 9. f. 83

II 1 Electus, ſi ſit occultè Irregularis, vel habeat aliud occultum impedimentum, an teneatur ſe prodere & manifeſtare? t. 6. q. 10. ibid.

II 1 Electus & confirmatus, ſi ſit occultè excommunicatus, an teneatur ſe prodere? t. 6. q. 11. fol. 84

II 1 Electus per duas electiones, eodem tempore, ab eiſdem Electoribus ad unam eandem Eccleſiam, an valeat ambas electiones amplecti & proſequi? t. 6. q. 12. ibid.

II 1 Electus ad Prælaturam extrà ſuum Ordinem, an poſſit illam acceptare ſine licentia ſui Superioris? tr. 6. q. 13. ibid.

II 1 Electus per potentiam Laicorum, ſi tali electioni conſentiat, dat in multas pœnas, t. 6. q. 14. n. 1. ibid.

II 1 Electus & confirmatus in Ordine Prædicatorum, qui tamen noluit Prælaturam acceptare, an in rigore poſſit dici confirmatus, ut per talem confirmationem, ejus Eccleſia deſinat eſſe vidua? t. 6. q. 15. ibid.

II 1 Electus & confirmatus in Ordine Prædicatorum, nullum jus acquirit ad Prælaturam Regularem, niſi liberè conſentiat, t. 6. q. 15. n. 2. f. 129

Digitized by Google

II 1 Electus per ſui electionem, an quærat ſibi aliquod jus? tr. 6. q. 16. f. 84

II 1 Electus abſque ullo vitio ambitionis, poteſt agere, & officium Judicis implorare pro confirmatione, quando dilataretur, t. 6. q. 16. ibid.

II 1 Electus in Priorem alicujus Conventus in Ordine Prædicatorum, non poteſt ſtatim pronunciatâ electione cedere juri ſuo, t. 6. q. 16. n. 4. ibid.

II 1 Electus an valeat Procuratorem conſtituere ad confirmationem petendam, vel defendendam ſuam electionem in caſu oppoſitionis? t. 6. q. 17. ibid.

II 1 Electus in Ordine Prædicatorum, poteſt inſtituere Procuratorem, non ad defendendum jus ſibi per electionem quæſitum, ſed ad informandum D. Papam de toto electionis negotio, tr. 6. q. 17. n. 1. ibid.

II 1 Electus legitimè, ſi appellavit à Confirmatore, eò, quod ipſum noluit confirmare, an tali appellatione pendente, ritè poſſit ab eodem confirmari? t. 6. q. 18. f. 85

II 1 Electus, ſi ante confirmationem ſuæ adminiſtrationi ſe ingerat, an ſit ab ea repellendus, & privetur juri quæſito? t. 6. q. 19. ibid.

II 1 Electus ſine confirmatione, an poſſit in aliquo caſu adminiſtrare? t. 6. q. 19. n. 10. f. 86

II 1 Electus & confirmatus, ſi deindè in excommunicationem incidat, an ſit ipſo facto ſuâ dignitate privatus? tr. 6. q. 20. ibidem.

II 1 Electus, ſi è vita decedat vel renunciet, aut ob ejus occultum vitium electio irritetur, ad quoſnam ſpectat nova electio? tr. 6. q. 21. ibid.

II 1 Electus & confirmatus, ubi acceptavit, quanto tempore debet in ſua Prælatura adminiſtrare? tr. 6. q. 22. ibid.

II 1 Electus ultra Italiam, vel ſi ſit valde remotus, an poſſit adminiſtrare in officio, ante confirmationem? t. 7. q. 2. n. 2. fol. 90

II 1 Electus, ſi primò appellavit à non Confirmatore, non eſt procedendum ad ſecundam electionem, ſed debet expectari ſententia Superioris, ad quem fuit appellatum, t. 7. q. 14. n. 11 f. 95

II 1 Electus, ſi ob electionem ſibi caſſatam, appellet ad Superiorem, habebitnè expenſas a Monaſterio? t. 7. q. 15. n. 1. & ſeq. ibid.

II 1 Electi vox, non debet in numero eligentium computari, tr. 6. q. 1. n. 4. in fin. f. 82.

Eligendus, Eligens, Eligere.

II 1 Eligendus, ſi conſentiat electioni de ſe faciendæ, antequam ſit canonicè electus non eſt confirmandus, tr. 1. q. 11. n. 1. fol 7

II 1 Eligendus, an debeat eſſe profeſſus in eadem Religione, in qua eligitur Prælatus? t. 5 q. 1. 56

II 1 Eligendus in Prælatum Regularem, an de neceſſitate debeat eligi de corpore Capituli? t. 5 q. 2. ibid.

II 1 Eligendus, an ſit Sanctior & Doctior in Prælatias Regulares? t. 5. q. 3. f. ibid.

II 1 Eligendus in Prælatum Regularem, quam ætatem debeat habere? t. 5 q. 8. f. 9.

II 1 Eligendus in Prælatum Religioſorum, an debeat de neceſſitate, actualiter eſſe Sacerdos, an verò ſatis ſit, ut per promotionem ipſam obligetur ad Sacerdotium ſuſcipiendum infrà tempus à jure ſtatutum? t 5 q. 8 n. 3. f 10

I 2 Eligendi in Conſervatores debent eſſe perſonæ in dignitate perpetua conſtitutæ, aptæ ad id, & electæ in Capitulis Provincialibus, vel Diœceſanis, tr 17. q. 2 ·. n. 1. f. 407

II 1 Eligendi ſunt meliores in omni caſu, t 5. q. 4. f 56

II 1 Eligendi in Priores Provinciales vel Generales, quot annos debent habere? tr. 5. q 8. n. 7 f. 10

II 1 Eligendorum qualitates quænam ſint? t. 4. q. 6. f 9·

II 1 Eligens in Capitulo, ſi ſuum votum palam prodet, vel alteri oſtendat, an faciat electionem irritam? vid. ver. votum eligentium.

II 1 Eligentis nomen ſupprimitur in ſchedulis, tr. 1. q. 17. n. 16. fol. 11.

II 1 Eligentes indignum, nedùm peccant mortaliter, verùm etiam fiunt participes omnium peccatorum committendorum à tali indigno Prælato a ſe electo, tract. 4. q. 26. nu. 1. fol. 45. in fin. immò tenentur ad omne intereſſe Eccleſiæ illatum, tam ratione lucri ceſſantis, quam damni emergentis, ibid. n. 2.

II 1 Eligentes indignum, ſunt ipſo facto privati poteſtate eligendi pro illa vice tantùm, t. 4. q. 26. n. 3. f. 46

II 1 Eligentes indignum, ſunt etiam privandi voce paſſivâ per triennium, t. 4 q. 26. n. 8. ibid.

II 1 Eligentes aliquem unanimi conſenſu, an poſſint illi electioni opponere? tr. 4. q. 32. n. 8. f. 49

II 1 Eligentes illegitimum ad Prælaturam, cenſentur ipſo facto diſpenſare, tr. 5 q. 30. n. 3. f. 70

II 1 Eligentes Suppriorem in Socium Prioris euntis ad Capitulum Generale, poſſunt puniri, t. 5. q. 40. n. 8. f. 79

II 1 Eligentium nomina, nequeunt publicari, tr. 1. q. 17. n. 17. fol. 12.

II 1 Eligere occultò & ſecretò, multa bona parit, t. 1. q. 6. n. 3. fol. 4

II 1 Eligere ſe ipſum malum eſt, tr. 1. q. 11. n. 1. in fin fol. 7

II 1 Eligere & confirmare, ſunt actus concernentes Eccleſiæ pietatem, favorem, vel neceſſitatem, tr. 3 q. 10. n. 1 f. 32.

II 1 Eligere per Procuratorem in Dominicana Familia, vetatur omninò, t. 4. q. 16. n. 23 f. 40

II 1 Eligere per Epiſtolam, an ſit licitum? t. 4. q. 17. f. 41

II 1 Eligere tenemur meliorem, vel ſimpliciter, vel in comparatione ad bonum commune, tr. 4. q. 25. n. 16. f. 45. & q. 27. n. 7 f. 71

II 1 Eligere indignum, in nullo caſu licet, tr. 4. 26. n. 1. fol. 46. in fin.

II 1 Eligi per Nationes quid ſit? tr. 6. q. 28. n. 1. & ſeq. fol. 89.

Emere. Emens. Emptio.

I 2 Emere Capellam, in qua eſt jus patronatus, criminoſum eſt, tr. 14 q. 79 n. 8. f. 371

I 2 Emere gratias dimanantes a Juriſdictione ſpirituali, ſimoniacum eſt, tr. 16. q 1. n 6. f. 393

I 2 Emens bona ſtabilia vel annuos cenſus, pro illis tenetur ſolvere collectas, tr. 14. q. 57. n 7. f. 3·3

I 2 Emens bona Eccleſiæ, abſque ſolemnitatibus & propriâ licentiâ, dicitur eſſe in mala fide, tr. 14. q. 81. n 1. f. 3·2

II 1 Emptor, emens rem furtivè ſublatam, tenetur reſtituere; etiamſi emerit bonâ fide, tr. 7. q. 14. n 1. f. 95

Emphyteuſis. Emphyteuta.

I 2 Emphyteuſis poteſt legari Eccleſiæ, quæ nunquàm moritur, t 11. q. 36 n. 1. f 280

I 2 Emphyteuſis tranſit in Monaſterium cum univerſalitate bonorum ſui Profeſſi, etiamſi foret alterius Eccleſiæ, ibid. n. 1. in fin.

I 2 Emphyteuſis poteſt finiri triplici modo tr. 11. q. 37. nu. 1. ibidem.

I 2 Emphyteuſis conceſſa ultrà tres generationes, an valeat? tr. 14. q. 42. n. 4. f. 357

I 2 Emphyteuſis non poteſt dici hæreditaria, ſed jure proprio, ex pacto, & providentia pervenit ad hæredes, tr. 14. q 88. n. 1. f. 374

I 2 Emphyteuſis Eccleſiaſtica, de ſui natura non tranſit ad hæredes, nec venit in generali inſtitutione, ibid.

I 2 Emphyteuta, invito Domino, an poſſit rem emphyteuticam renunciare, t. 14. q. 88. ibid.

I 2 Emphyteuta dicitur habere dominium utile, & Dominus, qui in emphyteuſim concedit, dicitur habere dominium naturale directum, tr. 8. q. 3. n. 9. f. 98

I 2 Emphyteuta recipiens rem Eccleſiaſticam ſine ſolemnitate, tenetur eam reſtituere cum fructibus, abſque eo, quod poſſit ab Eccleſia pretium repetere. Vid. ver. Rem Eccleſiaſticam.

Epileptici.

II 1 Epileptici, ſeu laborantes morbo caduco, ſunt ineligibiles ad Prælaturas, tr. 5. q. 38. nu. 7. f. 77

Epiſcopatus, Epiſcopus.

II 2 Qui Epiſcopatum deſiderat, bonum opus deſiderat, tr. 9. q. 8. n. 17. f 108.

I 1 Epiſcopus non ligatur ſuo ſtatuto. tr. 1. q. 17. n. 3. f. 5.

I 1 Epiſcopus tempore peſtis, poteſt Parochos ad infirmis peſte affectis, Sacramenta adminiſtrandum, evidentiſſimo mortis periculo exponere, & Parochi tenentur obedire, tr. 1 q. 15. n. 8. f. 23

I 1 Epiſcopus tanquàm Canonicus, ſubditur ſibi ipſi tanquàm Epiſcopo, t. 5. q. 4. n. 12. in fin. f. 36

I 1 Epiſcopus Regularis non potitur privilegiis ſui Ordinis, niſi illis, quæ animæ & corporis commodum concernunt, ſine tamen Religionis gravamine, t. 6. q. 22. n. 4. & ſeq. f. 49.

I 1 Epiſcopus, qui Electioni Monialium præeſt, vel alius Superior, clauſtra Monaſterii non ingrediatur, ſed ante cancellorum feneſtrellam vota ſingularum audiat, vel ſuſcipiat, tr. 11. q. 16 n. 41. f. 89

I 1 Epiſcopus amotâ omni appellatione debet componere controverſias omnes de præcedentia, quæ ſæpe cum ſcandalo ſolent oriri inter Eccleſiaſticas perſonas, tam ſæculares, quam regulares, t. 11. q. 16. n. 46. f 89

I 1 Epiſcopus, ſi cogat ſubditum, ut ordinetur, excedit limites ſuæ poteſtatis, quam ob id meretur amittere, tr. 12. q. 14. n. 3. fol. ·00

I 2 Epiſcopus Loci non poteſt abſque rationabili cauſa contradicere Regularibus, in Eccleſiis ſuorum Ordinum prædicare volentibus, tr. 14. q. 4. n. 15. f. 141

I 2 Epiſcopus Loci, quænam debet advertere, antequam licentiam

centiam concedat, conſtruendi nova Monaſteria tr. 1. q. 25. n. 1. & ſeq. f. 152.

I 2 Epiſcopus Loci non poteſt dare licentiam ad erigendum nova Monaſteria, niſi juxta formam ſibi præſcriptam à Clem. VIII. tr. 1. q. 21. n. 2. fol. 155

I 2 Epiſcopus Loci, in quibuſdam caſibus, non tenetur citare præexiſtentes Regulares, pro conſenſu novi Monaſterii, tr. 1. q. 28. nu. 1. & ſeq. fol. 138

I 2 Epiſcopus Loci Ordinarius, ubi viderit, Loca erigi in ſuo diſtrictu, ſine ſua legitima licentia, quid tenetur facere? tr. 1. q. 41. n. 3. f. 143

I 2 Epiſcopus, in ſua Diœceſi eſt de jure executor ultimarum voluntatum, tr. 1. q. 42. n. 4. f. 144

I 2 Epiſcopus non poteſt mutare Eccleſiam Regularem in Sæcularem, tr. 1. q. 44. n. 1. ibid.

I 2 Epiſcopus Loci poteſt in Eccleſiis Mendicantium, ipſis deficientibus, ponere alios Religioſos Monachos, aut Clericos Regulares, tr. 1. q. 44. n. 3. ibid.

I 2 Epiſcopus ex ſe ſolo, non expectato conſenſu ſui Capituli, an poſſit dare Regularibus Eccleſias derelictas? tr. 1. q. 45. ibid.

I 2 Epiſcopus dat licentiam viris, ut ingrediantur Monaſterium Monialium, tr. 4. q. 14. n. 1. f. 165

I 2 Epiſcopus Regularis tenetur deferre habitum ſuæ Religionis, tr. 6. q. 12. n. 10. fol. 212. & tom. 2. p. 2. tr. 3. q. 22. n. 9. fol. 169

I 2 Epiſcopus Regularis, ſi puniendus eſt, non punitur ſecundum ſacros Canones, ſicut reliqui Epiſcopi, tr. 6. q. 12. n. 10. f. 202

I 2 Epiſcopus Loci poteſt incarcerare, & detinere Religioſos, recedentes à Conventu, intuitu gravaminis, vel juſtæ appellationis, ſine debita licentia, tr. 7. q. 14. n. 1. f. 213

I 2 Epiſcopus ſuâ Eccleſiâ privatus, adhuc remanet verè & propriè Epiſcopus, tr. 8. q. 22. n. 14. f. 228. & 230. q. 33. num. 3.

I 2 Epiſcopus non poteſt præcipere, ut recipiatur Ejectus, niſi priùs ſibi conſtito de multis, tr. 8. q. 26. n. 2. f. 229.

I 2 Epiſcopus cenſetur Prior, & Abbas Expulſorum a Religione, tr. 8. q. 34. n. 3. f. 231

I 2 Epiſcopus originis poteſt concedere Dimiſſorias ad Ordines, Clerico vel Laico, qui relicto loco originis, alio ſe tranſtulit, tr. 8. q. 36. n. 5 f. 233

I 2 Epiſcopus Regularis non eſt liber à votis, ſed quodammodò à Regula, tr. 8. q. 51. num. 6. f. 237

I 2 Epiſcopus non habet juriſdictionem in exemptos, tr. 8. q. 55 n. 3. f. 239. & quid ſi ſit in poſſeſſione judicandi illos? tr. 13. q. 12. f. 199

I 2 Epiſcopus poteſt licentiare ad prædicandum Regulares, exiſtentes extra clauſtra. t. 8. q. 62. n 2 f. 240

I 2 Epiſcopus defert habitum ſuæ Religionis, ad honorem & gloriam ejuſdem, tr. 9. q. 8. n. 4. f. 243

I 2 Epiſcopus poteſt diſpenſare in infamia Juris Canonici, orta ex illis delictis, ſuper quæ habet authoritatem diſpenſandi, tr. 9. q. 25. n. 4. f. 249

I 2 Epiſcopus Loci Ordinarius, non poteſt Clerici percuſſorem declarare, incidiſſe in pœnam Canonis, ſine prævia citatione, tr. 10. q. 28. n. 5. f. 259

I 2 Epiſcopus Loci Ordinarius non eſt Judex Regularium in cauſis vertentibus inter ipſos Religioſos, & Prælatos Regulares eorundem, tr. 10. q. 35. n. 14. f. 262.

I 2 Epiſcopus non poteſt, uti ſuſpectus recuſari, quin viſitet ſuas Eccleſias, tr. 10. q. 37 nu. 6 f. 263.

I 2 Epiſcopus depoſitus, ſi ſtatim poſt ſententiam appellat, & appellatione pendente excommunicat ſuumſubditum, excommunicatio tenet, tr. 10. q. 41. n. 3. f. 265

I 2 Epiſcopus per Epiſcopatum fit exemptus à patria poteſtate, tr. 11. q. 32. n. 4. ibid.

I 2 Epiſcopus an habeat omnimodam juriſdictionem in Regulares ſuæ Diœceſis? tr. 13. q. 7. n. 5. f. 297. & q. 10. n. 2. f. 298. & q. 11. nu. 1. f. eod.

I 2 Epiſcopus interdùm poteſt dubia Privilegiorum Regularium interpretari, t. 13. q. 14. n. 3. f 299

I 2 Epiſcopus, an poſſit punire Religioſos exemptos, ſi delinquant in loco non exempto? tr. 13. q. 19. f. 301

I 2 Epiſcopus, an poſſit punire eos, qui delinquunt in loco exempto, ubi fuerint extrà illum, & in ſuam Diœceſim reverſi? tr. 13. q. 21. f. 302

I 2 Epiſcopus repetit ſuum ſubditum, ab alio Judice detentum, etiam invito ſubdito, t. 13. q. 21. n. 2. in fin. ibid.

I 2 Epiſcopus, an poſſit Regulares cenſuris mulctare? tr. 13. q. 23. f. 303. & q. 55 n. 2. f. 316.

I 2 Epiſcopus non poteſt procedere contra Regulares, niſi ex ſpeciali commiſſione Sedis Apoſtolicæ, tr. 13. q. 23. nu. 6. fol. 303

I 2 Epiſcopus non poteſt excommunicare Mendicantes, tr 13. q. 24. n. 3. ibid.

I 2 Epiſcopus, an poſſit declarare, Regulares exemptos in[...]ſe in excommunicationem inflictam a jure, vel A[...] Conſtitut. ad hoc, ut evitentur? t. 13. q. 26 f. 304

I 2 Epiſcopus in Regulares exemptos non poteſt formare [...]ceſſum informativum, & multò minus deciſivum, tr. [...] 26. n. 10. f. 305

I 2 Epiſcopus non poteſt acceptare quærelam factam ab [...] quo Regulari contra alium Regularem. tr. 13. q. 3[...] ibidem.

I 2 Epiſcopus non poteſt ſub cenſuris vetare Mendica[...], ne oſtiatim quærant in ſua Diœceſi, tr. 13 q. 32 nu. 1. fol. 306.

I 2 Epiſcopus Loci Ordinarius, an poſſit impedire Mendicantes quærentes eleemoſynas ſuperfluas? tr. 13. q. 32 n. [...] fol. 307

I 2 Epiſcopus non incurrit in cenſuras appoſitas in Con[...]palibus, ſi ibidem expreſsè minimè nominetur, tr. 13 q. [...] n. 1. ibidem.

I 2 Epiſcopus poteſt immediatè punire Regulares, qui vi[...] extra Clauſtra, tr. 13. q. 34. n. 1. f. 308

I 2 Epiſcopus non poteſt viſitare & corrigere Regulares degentes extrà ſepta, occaſione docendi Doctrinam Chr[...] tr. 13 q. 45. n. 1 f. 310

I 2 Epiſcopus Loci Ordinarius compellit Regulares ad [...]dum debita, etiamſi habeant Conſervatorem dum[...] tractetur de cauſis mercedum, aut miſerabiliũ perſonarum, tr. 13. q. 46. n. 2. ibid.

I 2 Epiſcopus, an poſſit punire Regulares degentes intra [...]ſtra, ſi extrà notoriè & ſcandaloſè delinquant? tr. 1[...] q. 47. & q. 48. f 311

I 2 Epiſcopus, Regulares extrà clauſtra delinquentes, & in delicto comprehenſos, an poſſit carcerare & detinere, ac [a]d ſuum Superiorem remittere, pendente informatione capienda? t. 13. q. 53. fol. 315

I 2 Epiſcopus, an poſſit punire Prælatum Regularem, ſi notoriè, ac ſcandaloſè extrà clauſtra delinquat? tr. 13 q. 54. [...] totam, f. 316.

I 2 Epiſcopus poteſt punire Regulares in defectum R[...]tium Superiorum, tr. 13. q. 54. n. 1 in fin. ibid.

I 2 Epiſcopus, an poſſit punire Regulares delinquentes [...]riè in Eccleſia Monaſterii ſui Ordinis, in quo deg[...] q. 56. f. 317

I 2 Epiſcopus, quem terminum debet aſſignare Prælato R[...]lari ad puniendum ſuum ſubditum notoriè del[...] tr. 13. q. 57. f. 318

I 2 Epiſcopus, quot vicibus tenetur monere Superio[...] torio delicto ſubditi, ad hoc, ut ille dicatur eſſe in [...] & negligens punire? tr. 13. q. 58. ibid.

I 2 Epiſcopus juxtà diſpoſitionem c. 14. Conc. Trid. ſeſſ. [...] de Regul. non poteſt habere jus ad caſtigandum Regu[...] notoriè delinquentem extra clauſtra, niſi præceſſerit [...]ſtantia ad puniendum, & negligentia Prælati, nolentis [p]unire, t. 13. q. 58. n. 1. ibid.

I 2 Epiſcopus, an poſſit ſeverè punire Regulares [...]tes, ſi advertat, illos leviter fuiſſe punitos ab co[...]rioribus? tr. 13 q. 61. f. 319

I 1 Epiſcopus, an poſſit incarcerare Novitios del[...] notoriè extrà ſepta, ſicut & Profeſſos ejuſdem Or[...] q. 62 n. 1. ibid.

I 2 Epiſcopus, an poſſit ſeverè punire Superiores Re[...] negligentes ad ſui inſtantiam punire Reos deli[...] torie extrà ſepta, aut ſi impunitos ad alia Loca [...]dinum tranſmittant, vel hos tranſmiſſos re[...] delicti revocare? t. 13. q. 63. ibid.

I 2 Epiſcopus, an poſſit viſitare Eccleſias, & Mo[...] exemptorum Regularium? tr. 13 q. 66. f. 320

I 2 Epiſcopus ſi accedat ad viſitandum aliquod M[...] exemptum, & dicat, ſe id facere ex ſpeciali co[...] Sedis Apoſtolicæ, an ſit ei credendum? tr. 13. q. [...] fol. 321

I 2 Epiſcopus ſi prætendat viſitare Regulares, & hi pr[...] non poſſe, & Regulares appellent, an Epiſcopus de [...] poſſit procedere? tr. 13. q. 69. ibid.

I 2 Epiſcopus, pro defenſione ſuorum Jurium poteſt contradicentes excommunicare, Juris ordine non ſervato, t. 13. q. 69. n. 3. ibid.

I 2 Epiſcopus pro defenſione Jurium ſuæ Eccleſiæ, poteſt uti utroque gladio, ibid.

I 2 Epiſcopus viſitando Monaſterium exemptum, eſt puniendus, tr 13 q. 69. n. 1[...] f. 322

I 2 Epiſcopus, an poſſit viſitare Confraternitates Laicorum, ſitas in Eccleſiis Regularium tr. 13. q. 7[...] ibid.

I 2 Epiſcopus Loci Ordinarius nequit viſitare Confraternitatem Sanctiſſimi Roſarii, erectam in Eccleſiis Dominicanorum, t. 13. q. 70. n. 9. f. 323

I 2 Epiſcopus proximior, an poſſit viſitare Eccleſias Regularium, quæ ſunt nullius Diœceſis? tr. 13. q. 71. ibid.

I 2 Epiſcopus, an poſſit viſitare Eccleſias Militum S. Joannis Hieroſolymitani? tr. 13. q. 72. ibid.

I 2 Epiſcopus an poſſit à Mendicantibus exigere Charitativum ſubſidium, ſeu procurationes & ſimilia? tr. 13. q. 73. fol. 324

I 2 Epiſcopus, an poſſit in Eccleſiis Regularium erigere Baldachinum, & contradictores cenſuris afficere? tr. 13. q. 74. ibid.

I 2 Epiſcopus in Eccleſiis Regularium, non poteſt illis invitis aliquem promovere ad Ordinem, nec in Baldachino ſedere pro Tribunali, neque Cathedram judicialem erigere, nec item criſmare, nec degradare, indulgentias concedere, remiſſiones peccatorum facere, & ſimilia, quæ ſunt juriſdictionis Epiſcopalis, t. 13. q. 4. n. 9. f. 325

I 2 Epiſcopus exterus, an poſſit exercere Juriſdictionalia, vel Pontificalia in aliena Diœceſi? tr. 13. q. 75. n. 4. f. 326

I 2 Epiſcopus, in quibus caſibus poſſit Regulares compellere ad ſibi obediendum? tr. 13. q. 77. ibid.

I 2 Epiſcopus, an poſſit cenſuris & aliis pœnis cogere Regulares exemptos ad ſibi obediendum in illis caſibus, in quibus ei ſubſunt de jure veteri, & novo Conc. Trid. tr. 13. q. 78. ibidem.

I 2 Epiſcopus an poſſit cenſurare Regulares exemptos, qui nolunt ad proceſſiones accedere? tr. 13. q. 79. f. 327

I 2 Epiſcopus non poteſt convocare Proceſſiones in Eccleſiis Regularium, invito Prælato, tr. 13. q. 80. n. 1. f. 328

I 2 Epiſcopus, quoad curam animarum, & Sacramentorum adminiſtrationem Sanctimonialium, monaſteria, & prædicationem verbi Dei, poteſt Regulares inobedientes, atque contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, quacumque appellatione poſtpoſita compeſcere, tr. 13. q. 91. ſub n. 6. in Bul. Gregor. §. 2. f. 337

I 2 Epiſcopus, an valeat viſitare altaria Eccleſiarum Regularium, quibus cura animarum perſonarum ſæcularium non incumbit, aut loca, ubi in eiſdem Eccleſiis aſſervatur Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum? tr. 13. in Bull. Greg. dub. 1. ibid.

I 2 Epiſcopus, an poſſit Regularibus præſcribere, ut certis tantum in locis, ac temporibus, aut certarum perſonarum confeſſiones audiant? ibid. dub. 2.

I 2 Epiſcopus, an poſſit una cum Superioribus Regularibus quarumcumque Abbatiſſarum electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere, & Abbatiſſas electas confirmare? ibid dub 5

I 2 Epiſcopus ex rationabili cauſa poteſt amovere Confeſſores Monialium, atque Adminiſtratores bonorum, ad earumdem Monialium monaſteria pertinentium, tr. 13. in Bull Greg. dub. 12. f. 339

I 2 Epiſcopus poteſt punire Regulares colloquentes cum Monialibus ſine ſua licentia, etiamſi ſint Regularibus ſubjectæ, tr. 13. in Bull. Gregor. dub. 1. ibid.

I 2 Epiſcopus an poſſit punire Regulares, qui ad Abbatiſſæ electionem procedunt, ante tempus, ipſi Epiſcopo ſignificatum, aut die electionis eidem nullatenùs pronunciata? tr. 13. in Bull. Gregor. dub. 2. ibid.

I 2 Epiſcopus loci Ordinarius non habet arbitrium circa valorem rei parvæ alienabilis, tr. 14. q. 37. n. 3. in fin. f. 356

I 2 Epiſcopus alienans juxtà cap tertulas, non præjudicat Eccleſiæ, nec Fratribus ſuis, t. 14. q. 38. n. 4. f. 343

I 2 Epiſcopus hodie in cauſis civilibus procedit contra Regulares, etiam degentes intra ſepta, tr. 17. q. 11. n. 3. f. 401

I 2 Epiſcopus loci Ordinarius, poteſt à Conſervatoribus Regularium cenſuris plecti, quomodò, & ob quam cauſam? vide ver. Conſervator.

I 2 Epiſcopus loci non poteſt præcipere Conſervatoribus, ut utantur Notariis ſuæ Curiæ, tr. 17. qu. 21. n. 1. f. 404

I 2 Epiſcopus loci Ordinarius tenetur obedire Reverendiſſimo Conſervatori in cauſis illi commiſſis à D. Papa, ibid. n. 1.

I 2 Epiſcopus loci Ordinarius, an poſſit eligi in Conſervatorem? tr. 17. q. 25. f. 405

I 2 Epiſcous Titularis vel Convicinus, an poſſit nominari in Conſervatorem à Regularibus alterius Diœceſis? tr. 17. q. 37. n. 1. f 409

II 1 Epiſcopus cum ſuo Vicario, vel Secretario, vel alio ab ipſo aſſumpto, poteſt in electione Abbatiſſæ vota ſingularum Monialium, oretenùs expreſſa audire, abſque vitio electionis, t. 1. q. 8. n. 4. f. 5

II 1 Epiſcopus, de jure communi poteſt diſpenſare in omnibus caſibus, etiam reſervatis, etiam in quibus venit pœna privationis, ipſo jure, & multò fortius de jure Conc Trid. tr. 1. q. 31. n. 13. f. 24

II 1 Epiſcopus ſub mortali tenetur Dignioribus conferre beneficia, tr. 4. q. 25. n 11 f. 45

II 1 Epiſcopus, ante collationem Ordinum abſolvit Ordinandos, t. 4. q. 44. n 14. f. 54

II 1 Epiſcopus debet eſſe triginta annorum, t. 5. q. 8. n. 7. f. 58

II 1 Epiſcopus ordinando eum, cum quo diſpenſare poteſt, Ipſo facto diſpenſat, ſi hoc intendit, licet verbis non utatur, t. 5. q. 30. nu. 1. f. 70

II 1 Epiſcopus non poteſt abſque cauſæ cognitione diſpenſare, tr. 5. q. 30. n. 5. ibid.

II 1 Epiſcopus non poteſt diſpenſare ſuper jure communi canonico, & conſtitutionibus Conciliaribus, niſi in caſibus ſibi permiſſis, t. 5. q. 35 n. 14. f. 75

II 1 Epiſcopus ordinans Bigamos, vel eis conferens beneficia, eſt ſuſpenſus per annum à collatione illius Ordinis, & eſt ipſo jure privatus à celebratione Miſſarum, & poteſt deponi ab Ordine, t. 5. q. 35. n. 15. ibid.

II 1 Epiſcopus poteſt diſpenſare cum ſuo ſubdito in bigamia ſimilitudinaria, non ſolum ut in ſuſceptis miniſtret, ſed ut ad majores aſcendat, ibid. n. 17

II 1 Epiſcopus non poteſt diſpenſare cum Dœmoniacis, ad ſuſcipiendum Sacros Ordines, tr. 5. q. 38. n. 3. f. 77

II 1 Epiſcopus confirmat ſibi ſubditos, & Archiepiſcopus ſuos ſuffraganeos, t. 7. q. 2. n. 5. f. 91

II 1 Epiſcopus poteſt cogi à Rom. Pont. ad acceptandum Epiſcopatum alterius Eccleſiæ propter publicam utilitatem, tr. 10. q. 20. n 3. f. 119. in fin.

II 1 Epiſcopus poteſt diſpenſare ſuper omni irregularitate, proveniente ex crimine omninò occulto, & quod nullis poteſt teſtibus probari, neque aliter, quàm per propriam confeſſionem ſciri, tr. 11. q. 9. n. 8. f. 125

II 2 Epiſcopus ob peccatum occultum, non poteſt prohibere pœnitentem ab Ordinibus, tr. 3. q. 8. n. 5. f. 159

II 2 Epiſcopus tenetur ponere animam pro ovibus ſuis, & inſiſtere proximorum ſaluti, t. 3. q. 18. n. 3. f 166

II 2 Epiſcopus Novitiorum quis ſit? t. 6. q. 25. n. 5. f. 193

II 2 Epiſcopus promovens Clericos Regulares ante eorum profeſſionem, ſine titulo; ſuſpenditur à præſtatione eorumdem, & ſimilium Ordinum per annum, t. 6. q. 29. num. 6. in fin. ibidem.

II 2 Epiſcopus Loci Ordinarius, an ſit Judex competens ſuper reclamatione, quæ fit de nullitate Profeſſionis, ob loci non deſignati defectum, adeò, ut etiam elapſo quinquennio, & Superiore Regulari excluſo, poſſit ipſe ſolus hanc cauſam decidere? tr 8. q. 9. n. 1. f. 113. in fin.

II 2 Epiſcopus loci Ordinarius, non poteſt validè recipere Profeſſiones Regularium exemptorum, t. 8. q. 9. n. 6. f. 114

II 2 Epiſcopus loci Ordinarius poteſt compellere Oblatos, quamdiu moram in domibus ſuis fecerint, ad ſibi integrè perſolvendum jura Epiſcopalia tr. 13. q. 5. n. 5. f. 260

II 2 Epiſcopus loci Ordinarius, quoad civilia non poteſt ſe intromittere de Oblatis Regularium, etiamſi degant extrà clauſtra, niſi forſitan reperiatur eſſe Religionis conſervator, t. 13. q. 19. n. 3. f. 167

II 2 Epiſcopus, tanquàm Sedis Apoſtolicæ Delegatus, poteſt in multis caſibus, ultimas defunctorum voluntates commutare, tr. 13. q. 25. n 5. & ſeq. f. 270

II 2 Epiſcopus non poteſt novam Religionem inſtituere, nec novam Regulam Religioſis aſſignare, tr. 16. q. 10. n. 2. f. 284

II 2 Epiſcopus ex delegatione Papæ recipit profeſſiones Monialium in Conventu ipſarum, ibid. n. 4

II 2 Epiſcopus loci Ordinarius non tenetur explorare voluntatem mulierum, quæ domi ſtantes votum cœlibatus emittunt, tr. 17. q. 3. n. 13 f. 287

I 2 Epiſcopi licentia neceſſariò requiritur ad fundandum monaſterium, t. 1. q. 7. n. 6. f. 129

I 2 Epiſcopi & ſui Vicarii Generalis eſt unum & idem Tribunal & conſiſtorium, tr. 17. q. 26. n. 5. f. 415. & tom 2. p. 2. t. 7. q. 7. n. 9. f. 192

I 2 Epiſcopo loci mittenda eſt copia ſententiæ expulſionis ſubditi Religioſi, tr. 8. q. 18. n. 1. f. 225

I 1 Epiſcopi reſidentes in ſuis Eccleſiis, faciunt ad ſe deferri extravagantes novas, & quare, tr. 1. q. 16. n. 8. f. 9.

I 1 Epiſcopi in ſuis Diœceſibus, an poſſint privilegium concedere? tr. 5. q. 2. n. 5. f. 35

I 1 Epiſcopi Regulares non poſſunt habere vocem activam, & paſſivam in Capitulis Generalibus ſui Ordinis, tr. 6. q. 22. num. 2. fol. 49

I 1 Epiſcopi ordinarii locorum, Eccleſias quaſcunque quomodolibet exemptas, authoritate Apoſtolicâ ſingulis annis viſitare poſſunt, tr. 11. q. 16. n. 6. f. 87.

I 1 Epiſcopi poſſunt diſpenſare cum promotis per ſaltum, ſi non miniſtraverint in ſuſceptis, & res fuerit omninò occulta, tr. 11. q. 16. n. 19. ibid.

II 1 Epiſcopi tenentur invigilare ſuper Clauſuram Sanctimonialium, & ne violetur, procurare, tr. 11. q. 16. num. 31. ibidem.

Index

I 1 Epiſcopi Locorum Jure Concil. Tridentini poſſunt onus Miſſarum ad certum numerum reducere, tr. 11. q. 16. n. 59. fol. 90

I 1 Epiſcopi Jure Concil. Trident. poſſunt abſolvere & diſpenſare cum ſuis ſubditis, non obſtante rigoroſa Bullæ Cœnæ revocatione, tr. 13. q. 17. n. 17. f. 109

I 1 Epiſcopi, authoritate ordinariâ & de jure antiquo, habent jus abſolvendi & amplè diſpenſandi cum ſuis ſubditis, tr. 13. q. 17. n. 17. ibid.

I 2 Epiſcopi poſſunt viſitare loca Regularium, erecta contra formam Decretorum Sac. Congreg. & quomodò, tr. 2. q. 23. n. 4. f. 152

I 2 Epiſcopi, Jure Concil Trid. poſſunt in omnibus cenſuris, irregularitatibus, ſuſpenſionibus ex delicto occulto provenientibus, & in omnibus aliis caſibus Papalibus, ad forum crepitoſum non deductis, delinquentes quoſcunque ſibi ſubditos, in foro conſcientiæ abſolvere & diſpenſare, tr. 4. q. 30. n. 2. f. 170. & q 33. n. 2. f. 171

I 2 Epiſcopi non poſſunt tranſire in arctiorem Religionem, ſine ſpeciali licentia Papæ, tr. 5. q. 32. n. 1. f. 183

I 2 Epiſcopi non comprehenduntur ſub odioſa generali Conſtitutione, niſi in ſpecie exprimantur, tr. 6. q. 12. n. 2. f. 202. & t. 13. q. 33. n. 3. f. 307

I 2 Epiſcopi in publico, & in Eccleſia ſuperindumentis lineis utuntur, tr. 6. q. 12. n. 8. f. 202

I 2 Epiſcopi Regulares, retento colore habitus ſuæ Religionis, poſſunt ſe conformare cum Epiſcopis ſæcularibus in forma, & figura utendi lineis, ibid. n. 8

I 2 Epiſcopi Regulares tenentur ad vota ſolemnia ſuæ Religionis, tr. 8. q. 22. n. 7. f. 227

I 2 Epiſcopi, ſi velint aliquo modo, vel de facto tentent procedere in judicio, vel extrà, contra Regulares, aut contra res Monaſterii, in quavis cauſa civili, vel ſpirituali, proceſſus, ſententiæ, & inde ſequuta, ſunt nulla & irrita, tr. 13. q. 23. n. 5. f. 303

I 2 Epiſcopi in cauſis ſpectantibus ad ſanctam fidem, poſſunt procedere contra Regulares exemptos, t. 13. q. 31. n. 1. f. 306

I 2 Epiſcopi non debent mittere ſatellites ad incarcerandum Regulares, tr. 13. q. 35. nu. 6. f 308

I 2 Epiſcopi tenentur adjuvare Prælatos Regulares, qui procurant Apoſtatas & Fugitivos ad obedientiam reducere, tr. 13 q. 36. n. 1. ibid.

I 2 Epiſcopi, uti Delegati Sedis Apoſtolicæ, procedunt contra Prælatos Regulares, nolentes punire Delinquentes notoriè extrà Clauſtra, vel aliò tranſmittentes, tr. 13. q. 64. fol. 309

I 2 Epiſcopi exteri de conſenſu Diœceſani, an poſſint in Eccleſiis Regularium Baldachinum erigere? tr. 13. q. 75. f. 326

I 2 Epiſcopi non poſſunt conferre Ordines, etiam propriis ſubditis, in aliena Diœceſi, tr. 13. q. 81. n. 2. f. 328

I 2 Epiſcopi, tempore Pauli Apoſtoli erant Judices Clericorum, tr. 13. q. 85. n. 18. f. 332

I 2 Epiſcopi Religioſi, vel aliàs habentes beneficium Eccleſiaſticum, non comprehenduntur ſub Bulla de largitione munerum, tr. 15. q. 7 n. 9. f. 381

I 2 Epiſcopi Ordinarii offenſi, poſſunt contra offendentes ſuam juriſdictionem cenſuris tueri, tr. 17. q. 42. n. 6. f. 411

II 1 Epiſcopi non ſunt Domini rerum Eccleſiæ, ſed Oeconomi, Tutores, & Diſpenſatores, t. 4. q. 25. n. 12. in fin. f. 45

II 1 Epiſcopi, promoventes Bigamos ad Sacros Ordines, reprehenduntur, tr. 5. q. 34. n. 1. in fin. f. 73

II 1 Epiſcopi, an valeant in Bigamia vera, vel interpretativa diſpenſare? tr. 5. q. 35. f. 74

II 1 Epiſcopi, poteſtatem, quam exercent extrà Sacramentum Pœnitentiæ, habent immediatè à jure divino, tr. 10. q. 1. n. 10. f. 110

II 1 Epiſcopi aliquando fuerunt Religioſorum Prælati, t. 10. q. 1. n. 16. ibid.

II 1 Epiſcopi habent poteſtatem immediatè à Chriſto Domino, ſed dependenter à Papa, & ordine hierarchico, tr. 10. q. 2. n. 3. f. 111

II 1 Epiſcopi ſuccedunt in locum Apoſtolorum, tr. 10. q. 7. n. 16 fol. 113

II 1 Epiſcopi & Archiepiſcopi in ſuis Diœceſibus, nihil ſtatuunt inconſulto Capitulo, tr. 10. q. 9. n. 4. f. 114.

II 2 Epiſcopi, an relicto Epiſcopatu poſſint Religionem ingredi, ſine expreſſa licentia Domini Papæ, & in ea validè profiteri? tr. 3. q. 18. nu. 1. & ſeq. f. 166

II 2 Epiſcopi dicuntur Religioſiſſimi, t. 6. q. 32. n. 3. f. 55

II 2 Epiſcopi Locorum Ordinarii, ſi Regulares reclamantes, injuſtè revocent ab Ordine, & ad ſæculum dimittant, ad quid tenentur? t. 8. q. 12. n. 1. f. 217. & tr. 12. q. 24. n. 1. f. 256

II 2 Epiſcopi, ad evitandum evitanda, anteaquam promoveant Regulares ad ordines, coràm ipſis faciunt promovendos jurare, ſe profeſſionem ſolemnem emiſiſſe, ac ratam habere, ac habuiſſe, tr. 11. qu. 40. num. 4. fol. 150

II 1 Epiſcoporum gravamina fuerunt cauſa impulſiva, ad eximendum nos ab eorum juriſdictione, tr 10. q. 1. n. 18 f. 111

I 2 Epiſcopis, an liceat interpretari privilegia Regularium, in caſu tangente eorumdem Juriſdictionem, tr. 13. q. 14. f. 299

Epiſtola.

I 1 Epiſtola Eminent. Filamarino Archiep. Neap. quoad privilegia Regularium. tr. 13. q. 17. f. 110

I 2 Epiſtola Decretalis Papæ, vim habet in tota Eccleſia, tr. 12. q. 37. n. 10 f. 264

I 1 Epiſtolæ Reverendiſſimorum Patrum Generalium Ordinum, habent vim legis, t. 1. q. 39. n. 1. & ſeq. f. 24

II 2 Epiſtolæ Sacræ Congregationis, concernentes ratificationem Profeſſionis nullæ, extenduntur, t. 8. q. 9. ſub n. 2. f. 214

Equites.

I 2 Equites Hieroſolymitani non ſuccedunt in feudis. tr. 11. q. 39. n. 1. f. 281. & 282

I 2 Equites Hieroſolymitani ſunt verè Religioſi, & propriè Regulares exempti, t. 13. q. 43. n. 2. f. 309. & q. 72. n. 1. f. 323

I 2 Equites Hieroſolymitani poſſunt eligere Judices Conſervatores, in dignitate tamen Eccleſiaſtica conſtitutos, & in noviſſima ſynodo inter Judices ſynodales nominatos, tr. 17 q. 2. n. 3. f. 397

Eremita.

I 2 Eremitæ cenſentur, qui ſolitarii in montibus, vel in locis deſertis habitant, tr. 1. q. 4. n. 1. f. 128.

II 2 Eremitæ, ſine Sedis licentia, non poſſunt in Congregatione vivere, nec ad Profeſſiones recipere, tr. 6. q. 10. n. 6. & 7. fol. 284

Ergaſtula.

I 2 Ergaſtula, pro tuto Carcere, & fida cuſtodia malorum Religioſorum, fuerunt erecta ab Urb. VIII. tr. 9. q. 4. n. 5. f. 143

Eſculenta.

I 2 Eſculenta & poculenta poſſunt à Religioſis dari & accipi, tr. 8. q 50. n. 17. f. 236

I 2 Eſculenta & poculenta, ſeu ad devotionem vel Religionem pertinentia, non ſunt tradenda ſæcularibus, niſi communi nomine & de conſenſu Conventus, & Superioris illius, tr. 15. q 12. n. 7. f. 383

I 2 Eſculenta & poculenta leviora, ad quem valorem aſcendere poſſint? tr. 15. q. 17. f. 385

Evidentia.

I 2 Evidentia facti criminis, in quot hominum oculis debet eſſe, ad hoc, ut ſit notoria, ſeu ut declaret, vel faciat crimen notorium? tr. 13. q. 50. n. 2. f. 312

Examinator.

II 1 Examinatores Scrutiniorum Patrum Vocalium, electorum pro Provinciali Capitulo, quonam modo ſunt inſtituendi? tr. 6. q. 28. f. 89

II 1 Examinatores Scrutiniorum aliquando eliguntur per Nationes, & quomodo? ibid. n. 4

II 2 Examinatores quid teneantur advertere pro informationibus Recipiendorum? tr. 4. q. 1. n. 1. f. 173

Exceptio.

I 1 Exceptio ignorantiæ legis vel ſtatuti, non admittitur, niſi probetur, tr. 1. q. 16. n. 15. f. 9

I 1 Exceptio firmat regulam in contrarium, tr. 14. q. 3. n. 4. f. 116. & to. 1. p 2. tr. 4. q. 24. n. 9. f. 168. & tr. 15. q. 8. n. 5 f. 381. & tom. 1. p. 2. t. 3. q. 24. n. 4. f. 170

II 1 Exceptio juris tertii, nulli convenit: niſi propriæ perſonæ offenſæ, tr. 4. q. 21 n. 5. f. 43. & tom. 1. p. 2. tr. 1. q. 30. f. 139

Excommunicatio.

I 2 Excommunicandi ſunt omninò prius monendi & citandi ad dicendum cauſam, quare non debeant declarari incidiſſe, &c tr. 10. q. 28. n. 4. f. 258

I 1 Excommunicans aliquem ſine ſcriptura & cauſa incidit in ſuſpenſionem per menſem, tr. 12. q. 14. n. 15. f. 101

I 1 Excommunicantur, qui cogunt mulieres ad ingrediendum monaſterium, vel ad ſuſcipiendum habitum, vel emittendam profeſſionem, ſic pariter, qui Monialium voluntatem, Veli accipiendi, vel voti emittendi, ſine juſta cauſa impedierint, tr. 11. q. 16. n. 56. f. 90

I 1 Excommunicare ſeipſum nemo poteſt, t. 1. q. 8. n. 3. f. 5

I 2 Excommunicare, interdicere & ſuſpendere eſt actus juriſdictionis, quam quis tantum habet in ſibi ſubditum, tr. 13. q. 23. n. 1. f. 302. & tom. 2. p. 2. tr. 6. q. 13. n. 4. f. 189

I 2 Excommunicare qui poteſt, poteſt etiam denunciare excommunicatum eſſe, tr. 13. q. 26. n. 9. f. 304

I 2 Excommunicare, ut Judex, differt ab excommunicare, ut Perſona privata extrajudicialiter, & per modum defenſionis, tr. 13. q. 69. n. 6. f. 322

II 2 Excommunicare nominatim, & ejus abſolutionem ſibi excommunicanti reſervare, idem eſt, tr. 6. q. 17. n. 1. f. 190

I 2 Excommunicari non poteſt, qui ſubditus non eſt, & comparere non tenetur, tr. 13. q. 17. n. 3. f 390

I 1 Ex-

Digitized by Google

Rerum Notabilium.

I 1 Excommunicatio lata poſt appellationem, an teneat? tr. 9. clauſ. 5.n.19. f.70

I 2 Excommunicatio lata ab homine, ſeu ſuſpenſio, vel quævis alia pœna, morte Authoris ceſſat & expirat, tr.12.q.5. n.33. fol 95

I 2 Excommunicatio lata ab Epiſcopo, & confirmata à Papa ex certa ſcientia, nequit per eundem Epiſcopum revocari, t.13. q.6.n.5. f.74

I 2 Excommunicatio lata à Pio V. contra Mulieres introeuntes clauſtra monachorum, intelligitur de fœminis ingredientibus clauſtra, non autem de moram ibidem trahentibus, t.4.q.24.n 5.f.168

I 2 Excommunicatio lata à Gregorio XIII. contra introducentes mulieres intra ſepta, non afficit ſubditos, ſed Superiores dumtaxat, t 4.q.26 n.7. f 169

I 2 Excommunicatio Papæ reſervata, ſi ſit publica & notoria, aut deducta ad forum contentioſum, poteſtne abſolvi in foro conſcientiæ, virtute Bullæ Cruciatæ, Jubilæi, & vi privilegiorum? tr. 4 q.34. n.1. f.172

I 2 Excommunicatio Papalis, etiam publica & notoria, quandoque abſolvitur ab Epiſcopo loci, t. 4.q.34.n.7.f. 173

I 1 Excommunicatio nulla reperitur in jure expreſſa contra Apoſtatas à Religione; niſi illa, quæ habetur in cap. Periculoſa 2. ne Clerici, vel Monachi, in 6. tr. 6. q.2. num. 2. fol. 198

I 2 Excommunicatio, non niſi in contumaces & incorrigibiles ferenda eſt, t.8. q. 4.n. 1. f.218.

I 2 Excommunicatio eſt gladius, & nervus Eccleſiaſticæ diſciplinæ, ſobriè tamen exercenda eſt, ibid. n.1

I 2 Excommunicatio, poſt appellationem fulminata, non tenet tr. 10.q.5.n.2.f. 251

I 2 Excommunicatio ſecum trahit executionem, & quare? tr. 10 q. 27. n. 2. f. 258

I 2 Excommunicatio 14. Bullæ Cœnæ in tres partes dividitur, tr. 10.q.36. n. 8. f. 263

I 2 Excommunicatio lata per Epiſcopum, an comprehendat eos, qui delinquunt in loco exempto, ſito tamen intra Diœceſim, tr. 13. q. 20.n.1. f. 301

I 2 Excommunicatio lata per Epiſcopum contra Regulares, an valeat? tr.13 q. 24 f. 303

I 2 Excommunicatio lata per verba generalia, non extenditur ad Regulares, tr.13.q.29.n.1 f.305

I 2 Excommunicatio eſt pœna, quæ infligitur ad vindicanda & punienda patrata delicta, t.13.q.69.n 7 f.322

I 2 Excommunicatio eſt gladius ſpiritualis & formidabiliſſimus, t.13.q.69.n. 10. ibid.

I 2 Excommunicatio Canonis 18. Bullæ Cœnæ, duo exigit copulativè. tr.13.q.90.n 3.f.335

I 2 Excommunicatio Bullæ Paulinæ, non eſt Papæ reſervata, t.14. q 02.n.1.f.375

I 2 Excommunicatio interdùm afficit ſingulos de Collegio, t. 17.q.43.n.2 f.211

II 2 Excommunicatio non poteſt remanere in ſuſpenſo, ſeu in pendenti, t.1.q.26.n.4.f.21

II 2 Excommunicatio æquiparatur ſuſpenſioni ab officio, & beneficio, & interdicto, tr.5.q. 9.n.3.f.58

II 1 Excommunicatio a jure lata, poteſt ab Epiſcopo, vel à proprio Sacerdote abſolvi, t. 11.q 4.n.5. in fin.f.123

II 2 Excommunicatio directè privat excommunicatos ſpiritualibus & actibus Divinis, qui publicè in Eccleſia celebrantur, tr.5.q.17.n. 4.f.133

II 2 Excommunicatio profeſſionem non annullat, tr. 11. q.23. n.3.f.247

I 1 Excommunicationis ſententia cum magna circumſpectione debet inferri, tr.11.q.16. n. 58.f.90

I 2 Excommunicationis declaratoria, appellationem admittit, tr.10 q.28. per tot. f. 258

I 2 Excommunicationis radix & fundamentum, eſt peccatum mortale, t.10. q. 36.n11. f.263

I 2 Excommunicatus etſi ſit extrà Chorum, tenetur tamen ad officium chori, t. 5. q.34. n. 7.f 183

I 2 Excommunicatus non poteſt eſſe Judex Eccleſiaſticus, neque ſæcularis, & ubi taliter fuerit electus, nequit juriſdictionem exercere, t.6.q.24.n. 2. f.209

I 2 Excommunicatus non poteſt eligi in dignitatem ſæcularem, t. 6.q.24. n.6.ibid.

I 2 Excommunicatus tenetur adhibere omnem diligentiam, ut abſolvatur, tr. 8.q. 4.n.1.fol. 218

I 2 Excommunicatus per ſuam appellationem, cedulones non ſuſpendit, ſed tantùm transfert ad Superiorem Judicem, cognitionem cauſæ, tr.10.q.1.n 10.f.250.

I 2 Excommunicatus appellans à cenſura, eſt remittendus ad Judicē, qui excommunicavit, t.10.q.10.5.13. in Decr.f.256

I 2 Excommunicatus, poſt legitimam appellationem non eſt evitandus, tr.10.q. 27.n.4.f.258

I 2 Excommunicatus nominatim, ſpecialiter & expreſſè ſi infra tempus à jure, vel a Judice determinatum, appellationem non fuerit proſequutus, ut debuit, eo elapſo poterit publicè excommunicatus denunciari, ibid. n. 5.

I 2 Excommunicatus, ſi poſt legitimam appellationem celebret, & ſe divinis ingerat, non efficitur irregularis, ibid. n.6.

I 2 Excommunicatus declarari nemo poteſt, niſi priùs citetur & declaretur, in illam incidiſſe, t.13.q.26.n.3.f.304

I 2 Excommunicatus nominatim in foro fori, non debet abſolvi, niſi ab excommunicante, tr.13. q. 28. n. 2. f. 305

I 1 Excommunicatus, ſuſpenſus, vel interdictus injuſtè ab officio & beneficio, poteſt pecunia redimere reſtitutionem ſui beneficii, vel officii, aut abſolutionem ab excommunicatione, t. 1. q. 23. n 3. f. 17

II 1 Excommunicatus notoriè, toleratus tamen in Ordine Prædicatorum, non poteſt coeligere, nec ad electionem admitti, t. 4. q. 7.n. 1. f.36

II 1 Excommunicatus, ſi velit eligere & à Capitulo minimè exire, quid faciendum, t.4.q.7.n. 6.ibid,

II 1 Excommunicatus notoriè, toleratus tamen, ſi in Ordine admittatur ad ſuffragandum, an electio ſit nulla? t.4. q.7.n. 7.ibid.

II 1 Excommunicatus, ſive publicè, ſive ſecretè, ſive à jure, ſive ab homine, eſt inhabilis ad eligendum, tract. 4. q. 8. num. 1. fol. 37

II 1 Excommunicatus non poteſt eligi ad Prælaturas Regularium, tr. 5.q.9.n.1. f.58

II 1 Excommunicatus occultè, ſi eligatur in Priorem, an teneatur ſe manifeſtare, ſi aliter non poſſit ſe excuſare à receptione talis oneris? t.5. q.10. f. 59

II 1 Excommunicatus per denunciationem non magis ligatur, tr.5.q.11.n.1.& 2.ibid.

II 1 Excommunicatus non poteſt excommunicare ibid. n. 3.

II 1 Excommunicatus nullum actum ſuæ juriſdictionis, & ordinis poteſt exercere. n. 4.

II 1 Excommunicatus non facit fructus ſuos, t. 5. qu. 11. nu. 5. fol 60

II 1 Excommunicatus, an ſit privatus actibus civilibus? t. 5. q. 12. fol. 53

II 2 Excommunicatus, interdictus, aut ſuſpenſus, ab eo debet abſolvi, à quo fuit cenſuratus, t. 6.q.17. n. 1.f. 190

II 2 Excommunicatus profitens, an acquirat jus petendi à Monaſterio, victui neceſſaria? tr.11. q.25.n.1. f.245

II 2 Excommunicatus eſt incapax jurium ſpiritualium, tr.11.q. 25. n. 8. f. 246

I 2 Excommunicati per cedulones, tempore Jubilæi, vel virtute Bullæ Cruciatæ poſſunt abſolvi, parte tamen ſatisfactâ, tr.4.q. 34. n. 3. f. 172

I 2 Excommunicati Papali excommunicatione, ob multra excuſantur ire Romam, t. 4. q. 34. n. 8. f.173

II 1 Excommunicati excluduntur à ſuffragando in Capitulis, tr. 4. q. 6. n 15. f. 35

II 1 Excommunicati omnes de jure communi, antiquo Canonico, erant evitandi, etiam tolerati, tr.4. q. 7. n.3 f.36

II 1 Excommunicati, cum proteſtatione admiſſi, ad eligendum, non invalidant electionem, tr. 4.q. 8. n. 6. f. 37

II 1 Excommunicati interdum abſolvuntur limitatè, id eſt cum reincidentia. tr. 4.q.44.n. 5. f. 54

II 2 Excommunicati tenentur ad privatum officium Divinum, ſic etiam ſuſpenſi à divinis, aut ab Eccleſia interdicti, tr. 5. q.17. n. 4.f. 183

II 2 Excommunicatis beneficia conferri non poſſunt, tr. 11. q. 25. n. 7.f. 245

I 2 Excommunicatos, in duobus caſibus tenemur evitare, nempe per Cedulones, & publicè Clericorum percuſſores, t.13. q.52.n. 9. in med.f.314

Exempla.

II 2 Exempla ponuntur in notiori materia, pro faciliori captu audientium. tr. 12.q.12. n.9. f. 252

II 2 Exempla Regulam non reſtringunt. t.12. q. 12. num. 10. ibidem.

Exempta.

I 2 Exempta Eccleſia, cenſentur exemptæ Capellæ Eccleſiæ ſubjectæ, accedentes & connexæ, tr. 15. q.70.n.3.f.323

Exemptio. Exemptus.

I 2 Exemptio quid ſit & quotuplex? tr. 13.q.1. f. 294

I 2 Exemptio Regularium quando incœpit? t.13. q. 2. f. 295

I 2 Exemptio Regularium, a quo, qua de cauſa, & ad quid ſit inſtituta? t. 13.q. 3. ibid.

I 2 Exemptio notoria non petit oſtenſionem privilegii, tr. 13. q.16.n. 4. f.300

I 2 Exemptio Religioſorum, eſt notoria Populo, & Ordinariis locorum, tr.13. q. 23. n.5.f.303

I 2 Exemptio Regularium in multis caſibus reperitur limitata à Sac. Conc. Trid t.13.q.77.n.1. f.326

I 1 Exemptus à Juriſdictione alicujus, ſi coràm illo liberè patiatur conveniri, & ſpontè reſpondeat, amittit privilegium, tr.12.q.13.n.4.f.99

I 2 Exemptus à juriſdictione Epiſcopi, non eſt exemptus à jure reverentiali ejuſdem,tr.13.q. 23.n. 7. f. 303

I 1 Exempti quando tenentur intereſſe Synodo Diœceſanæ? tr. 11.q.16.n.20.f. 128

I 2 Exempti, de ſuo exemptionis privilegio requiſiti, debent illud Ordinariis oſtendere,tr.13.q.14.f.299

I 2 Exempti tenentur ad publicas Proceſſiones accedere, vocati tamen,t.13.q.79.n.1.f.327

Exequutor.

I 1 Exequutor merus & purus, nullam habet cauſæ cognitionem, ſed tantùm debet exequi mandata ſibi commiſſa, tr. 9. clauſ. 19. n. 2. & 3. f. 75. & tom. 1.p.2.tr.9.q.14.n. 14. fol.246

I 1 Exequutor mixtus tenetur appellationi deferre,t.9 clauſ.19. n.5.f. 75.

Exercitium.

I 2 Exercitium litigioſæ Conſervatoriæ repugnat paci,& quieti Religioſorum, tr.17. q. 29.n 2. f. 407

Exiliatus.

I 2 Exiliatus debet tenere terminos, ſibi præſcriptos à Judice,tr. 7. q. 20.n. 1.f. 214

I 2 Exiliatis & Relegatis, ſi fines exilii non ſervaverint, duplicandum eſt exilium, & relegatio. tr. 9.q. 26. num. 2. fol 250.

Eximere.

I 2 Eximere à legis vinculo quis poteſt? tr. 13. q. 4. n.1. f. 295

Exire.

I 2 Exire à Conventu, quando & quomodo liceat. vide verb. Religioſus.

Exorbitantia.

I 1 Exorbitantia à Jure communi, non veniunt in conceſſione generali,t.7.q.14.n.4.f. 56

Expenſa.

I 2 Expenſæ carceratis exhibitæ per ſecundum monaſterium, non ſunt ad libitum taxandæ in præjudicium prioris Eccleſiæ, tr. 5.q. 69.n. 3. f.198

I 2 Expenſæ, quæ fieri ſolent pro captura, & incarceratione Profeſſorum, debentur ab eorum monaſteriis, tr.6. q.16.n. 14.f.204

Expreſſio, Expreſſum.

I 2 Expreſſio unius, eſt excluſio alterius, tr. 13.q. 71. num. 1. fol. 323

II 1 Expreſſio dici habetur pro expreſſione horæ, t. 4 q.13. n.1. in fin. f. 38

II 1 Expreſſum in lege, facit ceſſare præſumptum, t. 4. q. 24. n. 10. f.168

II 1 Expreſſa nocent,non expreſſa non nocent, tr. 6. q. 17.nu.1. fol. 84

Expulſio. Expulſus

I 2 Expulſio à Religione,comparatur excommunicationi majori t. 8. q. 3. n. 2. f.217

I 2 Expulſio à Religione, correſpondet quodammodò depoſitioni & degradationi, ab Ordine & Officio, tr.8.q.6.n.7. fol. 219.

I 2 Expulſus, ſi redierit ad cor, & mentem ſanam, eſt recipiendus à ſua Religione, t.8.22.n. 13. f. 227

I 2 Expulſus non remanet obligatus Religioni in genere, ſed ſuæ ſpeciali, in qua profeſſionem fecit? tr. 8 .q. 28. nu. 4. fol.229

I 2 Expulſus, an teneatur ad illam Religionem evolare, quam ante indutum habitum, voverat intrare? tr. 8. q. 30. per tot. f.230

I 2 Expulſi à Religione non poſſunt promoveri ad Ordines: immò ſunt perpetuò ſuſpenſi ab exercitio Ordinum, tr. 8. q.7.§.9.in Decret.f.220

I 2 Expulſi à Religione juſtè vel injuſtè,poſſunt elargiri abſque metu pœnarum,tr.15.q.7.n.10.f.381

I 2 Expulſorum obedientia, magna ex parte ceſſat in ſæculo,& remanet ſuſpenſa. tr. 8.q.24.per totam f.227

Extravagans.

I 1 Extrav.de rebus Eccleſiæ non alienandis, quoad pœnas cenſuratarum,in multis locis non viget, t.1.q. 19. n. 5. f. 12

I 2 Extravagans ambitioſæ, an ſit ubique recepta? vide verb. Paulina, & verb. Decretalis.

II 1 Extravagans Pauli II. inter communes lib. 5.de ſim. tr. 1. q. 25.n.5. f. 20

II 1 Extrav. ad evitanda Martini V. de ſentent. excomm. nihil ſanxit ad beneficium cenſuratorum, ſed ad quietem conſcientiarum, volentium cum illis communicare, ſi fortè non ſint declarati.tr 5.q. 17.n. 5.f.63

F.

Facere, Factum.

I 2 Facere per ſe, vel per interpoſitam perſonam, paria ſunt, tr. 13. q. 75. n. 1.f.325

I 2 Idem eſt, fieri aliquid tempore inhabili, & ejus effectum conferri in tempus inhabile, tr. 11. q. 15.n. 11. f. 273

I 2 Factum vel conſtitutum, non ab omnibus, ſed à majori parte Capitul, non poteſt dici concorditer factum. tr. 14. q. 15.n.3.f.347

I 2 Ea quæ ſunt facti, exerceri & fieri poſſunt per excommunicatum,tr.5.q.9.n 7.

I 2 Quæ conſiſtunt in facto, cenſentur ignota, tr. 4.q. 10.nu. 1. in fin. f. 164

II 2 Quidquid fit contra formam, fit nulliter, & invalidè omninò,t.8. q. 11. n.11.f.116

I 2 De facto procedentibus, de facto eſt reſiſtendum, tr. 13. q. 68. n. 4.f.321

I 2 Ea quæ fiunt in Domo, nequeunt facilè probari, tr. 13. q. 50. n. 10. f. 313

I 2 Multa Jure fieri prohibentur, quæ facta tenent tr.5.q.17.n. 3. f. 177. & tom. 2. p.2.tr.3. q. 25. n. 5.f.171

Facinora. Facinoroſus.

II 2 Facinora impunita relinquere non poſſumus, nec pœnam culpis debitam relaxare, t. 3. q. 9.n.14.f.160

II 2 Facinoroſi & homicidæ, in Ordine Prædicatorum non recipiuntur ad habitum, tr.3.q. 10. n.6. f. 161

Facultas,

I 1 Facultas data alicui ad diſpenſandum, vel conferendum beneficia perſonis incertis,non perit morte concedentis, tr. 12. q. 5.n. 37. f.95

I 2 Facultas conceſſa eundi ad alium Ordinem capacem bonorum,non debet intelligi cum damno primi monaſterii, tr.5. q.57.n.11.f.193

II 1 Facultas abſolvendi & diſpenſandi, quæ datur in Jubilæis, extenditur ad futura,t.1.q. 31. n. 18. f. 25

II 1 Facultas condendi leges pullulat & dimanat à juriſdictione ordinariâ,& poteſtate, quam quis habet in ſuos ſubditos, t.10.q.8.n.1.f.114

II 2 Facultas Mendicantibus conceſſa, abſolvendi ab omnibus cenſuris, etiam ab homine latis per particularem ſententiam, debet intelligi quoad forum conſcientiæ,& ſine præjudicio alterius. t. 6. q. 17.n.10.f.191

II 2 Facultas abſolvendi parte ſatisfactâ, an poſſit ſuffragari quoad forum contentioſum? tr. 6.q.17.n.7.& ſeq.ibidem.

Fama.

I 2 Fama debet eſſe orta ex indiciis probabilibus, ad hoc, ut faciat ſemiplenam probationem, tr.4.q.32.n.9.f.171

I 2 Fama eſt communis & clara opinio inculpatæ vitæ, voce manifeſtata,t.8.q. 60. num.2. fol.239. vel eſt dignitatis illæſæ ſtatus, legibus ac moribus comprobatus, tr.9.q.23.n. 2.fol.248

I 2 Fama, naturali jure debet cuſtodiri, tr. 15. q. 25.nu.7. in fin. fol. 392

II 1 Fama ſola, facit ſufficientem probationem interdicti, tr.5.q. 18.n. 3. f.64

II 1 Fama comparatur bonis fortunarum, tr.8.q. 11.n.2.f.101

I 2 Famæ defenſio præfertur omnibus, vid. ver.defenſio famæ,

I 1 Qui ſuam famam,vel vitam negligit, vel dilapidat, crudelis eſt, aut bruto deterior, t. 1.q. 33.n.19. f. 21

I 1 Famam naturali jure tenemur cuſtodire. tr.1.q. 34. n. 2. in fin. fol. 22

Familiaris.

I 1 Familiares,quinam ſint? t. 6.q.11.n. 1. fol.44. & q.14. n. 4. fol 45

I 1 Familiares,& domeſtici Conventus, vel Collegii, non admittuntur ad audiendum Divina tempore interdicti, tr. 6.q. 14.nu.3.ibid.

I 1 Familiares Regularium,an in aliquo caſu poſſint admitti ad audiendum divina officia, tempore communis interdicti; tr.6.q.15.n.1.ibid.

Favor.

I 2 Favor publicus debet omnibus præferri, etiamſi nequeat obſervari, niſi cum damno & præjudicio alicujus, t.1.q.10. n. 7. f. 144

I 2 Favor Religionis præfertur favori Nuptiarum, tr. 11.q. 21. n.4. f. 135

I 2 Quæ in favorem ſunt inducta, non debent in odium retorqueri,t.14.q. 32.n.3. f. 354

I 1 Favorabilia,& noſtro ſtatui nullatenus contraria, communique modo vivendi conſona, veniunt in generali communicatione privilegiorum,t.7.q.11.n.6.f.55

Feſta.

I 1 Feſta Sanctorum omnium Regularium, eiſdem gaudent prærogativis & indulgentiis, reſpectivè tamen t. 7. q.1.n.1. & ſeq. f. 50.

Feſtum

Digitized by Google

Rerum Notabilium.

Feſtinatio.

I 1 Omnis feſtinatio cœca eſt t.11.q.52.nu.9.f.314

Feudatarius, Feudum.

I 2 Feudatarius præſtat ſervitium perſonale, & juramentum fidelitatis, tr.11.q.39 n.2.f.281

I 2 Feudum tenetur ſolvere ad horam, nec debet pervenire ad manus mortuas, tr.11.q.39.n.2.ibid.

I 2 Feudum eſt ſpecies ſervitutis, t.11.q.40.n.1.ibid.

Fictio.

I 2 Fictio juris inducta eſt contra veritatem, tr.14.q.30.nu.3.fol.353

Fideicommiſſum.

I 2 Fideicommiſſum per ingreſſum in Religionem evaneſcit, tr.11.q.2.n.1.f.268

Fidejuſſor.

I 2 Fidejuſſores cenſentur acceſſoriè obligati, tr.12.q.21.nu.2.fol.292

Fidelis.

I 1 Fideles hujus Regni prohibentur habere commercium cum Hebræis & Turcis, t.1.q.26.n.8.f.16

I 2 Fideles ab infidelibus, pro ſuis criminibus judicari non debent, t.5.q.85.n.11.f.331

Filiatio.

I 2 Filiatio Monachorum in Ordine, à quo naſcitur, t.11.q.4.num.1.f.269

II 2 Filiationes perpetuæ, in quibuſdam tantum Ordinibus reperiuntur, t.2.q.29.n.1.f.94

Filia.

I 1 Filia maritanda à fratribus, an tranſmittat hæreditatem ante nuptias, ſtante ſtatuto excluſivo fœminarum? tr.11.q.13.n.1.f.272.

I 2 Filia, cui Pater legavit mille, ſi nubat, & centum, ſi Religionem ingrediatur, an conſequatur mille, ſi fiat Monialis? tr.1.q.22. per tot. f.276

Filius.

I 1 Filius & Mater æquiparantur, tr.6.q.12.n.1.f.44

I 1 Filius effectus Epiſcopus non deſinit eſſe in poteſtate Patris, cum tractatur de ejus commodo, t.6.q.19.n.2.f.47

I 2 Filius unius monaſterii in Ordine Prædicatorum, poteſt fieri filius alterius monaſterii, t.11.q.4.n.2.f.269

I 2 Filius per juratam pactionem, excluditur etiam à legitima, t.11.q.11 n.2.f.271

I 2 Filius, ſi renunciavit ſuæ legitimæ, etiam cum juramento, adhuc poteſt petere alimenta, ibid.n.4

I 2 Filius legitimus & naturalis mortuus in bello, juvat Patrem. t.11.q.12.nu.2. in fin.f.271

I 2 Filius fictus non habet ſuccedere, niſi in caſibus à jure expreſſis, tr.11.q.29 n.2.f.278.

I 2 Filius quantumcunque Religioſus, non poteſt diſponere de rebus alienis, tr.11.q.30.n.6. in fin.ibid.

II 1 Filius perſonam Patris repræſentat, t.5.q.31.num.18.f.72.

II 1 Filius ſuſceptus ex Monacho & concubina, vel ex Monacha, intra annum probationis, per ſubſequens matrimonium fit legitimus, t.5.q.32.n.5.ibid.

II 3 Filius, qui ſuæ matris dedecus procurat, vel finit eam mori, crudelis eſt, t.12.q.7.n.2.f.133

II 2 Filius uxoratus, an teneatur ſuam uxorem relinquere ad ſubveniendum Parentibus indigentibus? tr.3.q.21.n.12.fol.169

II 2 Filius & Pater ſunt correlativa, t.5.q.17.n.2.f.183

II 2 Filius ob ingreſſum Religionis, an poſſit à ſuis Parentibus exhæredari? tr.6.q.35.n.1.f.96

II 2 Filius familias, de jure non poteſt facere teſtamentum, etiam cum conſenſu ſui Patris, t.7.q.31.n.1.f.205

II 2 Filius quidquid acquirit, non ſibi, ſed Patri acquirit. ibid.n.3

II 2 Filiusfamilias, in bonis Caſtrenſibus, vel quaſi Caſtrenſibus habetur pro Patrefamilias, t.7.q.31.n.4.& 5.ibid.

II 2 Filius natus poſt donationem patris, poteſt petere legitimam portionem, etiamſi pater omnia bona donavit, tr.13.q.8 n.4.f.263

II 2 Filius illegitimus non poteſt paternæ donationi officere, t.13.q.8.n.4.ibid

II 2 Filiusfamilias non poteſt teſtari, t.13.q.15.n.9.f.265

I 1 Filiifamilias habent Macedonianum, & mulieres Velleianum, ratione ſtatus, t.4.q.2.n.12.f.34

I 2 Filii Conventus non habent poteſtatem dandi aut alienandi libros, quovis modo Conventui acquiſitos, niſi ad uſum incertum commodandi, & ſervatis Regulæ ſtatutis, tr.5.q.68.n.2.f.197

I 2 Ubi non ſunt filii, nec reperiuntur patres, & vice verſa, t.11.q.4.n.2.f.269

I 2 Filii ſuperſtites, finitâ emphyteuſi poſſunt ejus renovationem petere, & cogere dominum directum, ut renovet, tr.11 q.37 n.2.f.280

II 1 Filii illegitimi præsbyterorum, non poſſunt præeſſe Eccleſiis, in quibus eorum patres fuerunt Prælati, t.5 q.31.n.1.f.134

II 2 Filii quorum Parentes egeſtate premuntur, an poſſint Religionem ingredi? t.3.q.20 n.1 & ſeq. f.167

II 2 Filii in duobus caſibus poſſunt ad Religionem evolare, non obſtante gravi aut extremâ parentum egeſtate, t.3.q.20.n.14.ibid.in fin.

II 2 Filii profeſſi propter extremam parentum neceſſitatem, an teneantur egredi à Religione ad ſubveniendum parentibus, de, vel ſine licentia Prælati? t.3.q.21.n.1.f.168

II 1 Filiorum nomine veniunt nepotes, t.5.q.31.n.18 f.134

Finis.

I 1 Finis humanæ legis ſemper & neceſſariò debet pertinere ad aliquam virtutem ſpecialem, t.1.q.29.n.2.f.18

I 1 Finis eſt cauſa cauſarum, t.3.q.4.n.10.f.32. & tom.1.p.2.tr.5.q.35.n.5.f.184

I 2 Finis omnium Religioſorum eſt perfectio Charitatis, t.5.q.35.n.2.f.184

I 2 Finis legis debet attendi, quo ceſſante, ceſſat legis diſpoſitio, & quo poſito ponitur, t.6.q.2.n.10.f.199

I 2 Finis coronat opus, t.11.q.24.n.3.f.271

II 1 Finis præfertur mediis ad finem conſequendum, t.9.q.2.n.5.in fin.f.219

I 2 Fine licito, licita ſunt media, per quæ itur ad talem finem, tr.6.q.24.n.3.f.272

Firma.

I 2 Firma & valida, per contractum invalidum infirmari non poſſunt, t.5.q.52.n.13.f.192

Fœmina.

I 2 Fœmina tranſlata ex uno in aliud clauſtrum, tenetur renovitiare, ad hoc, ut dicatur Monialis illius Religionis, in quam de novo tranſivit, t.5.q.29.n.14.f.182

I 2 Fœminæ ingredientes clauſtra virorum, non animo intereſſendi Divinis officiis, ſed ob aliud humanum motivum, peccant mortaliter, & incidunt in pœnas, tr.4.q.23.nu.5.fol.168

I 2 Fœminæ finitis Divinis officiis tenentur ſtatim à Conventu exire, tr.4.q.24.n.1.ibid.

I 2 Fœminæ abſque metu Bullarum, ea omnia loca valent adire, ad quæ vadit Epiſcopus tempore conſecrationis Eccleſiæ Religioſorum, t.4.q.25.n.1.f.169

I 2 Fœminæ cenſuris Papæ irretitæ, ſi rationabiliter nequeant Sanctam Sedem adire, poſſunt ab Epiſcopo loci abſolvi, etiamſi ſint publicè excommunicatæ, tr.4.q.34.nu.7.fol.173

I 2 Fœminæ ſunt vento fragiliores, t.8.q.10.n.3.f.294

I 2 Fœminarum nomine non veniunt puellæ, tr.4.q.7.n.1.in fin.f.163

II 1 Introductio fœminarum intra ſepta monaſterii, infert multa mala, t.5.q.17.n.1.& ſeq. f.63

Forma.

I 1 Forma dat eſſe rei, & omiſſio illius vitiat actum, t.8.q.4.n.12 f.63. & tom.2.p.2.tr.4.q.8.n.10.f.178

I 1 Formâ corruptâ, omnia corrumpuntur, ibidem, n.13.& tom.2.p.1.t.1.q.12.n.1.f.83.& q.17.n.24.f.12

II 2 Forma obſervanda in moralibus, eſt de genere indiviſibilium, tr.12.q.19.n.8.f.255

I 2 Forma contractus eſt indiviſibilis, ob quod nec quidem in minimo lædi poteſt, t.6.q.16.n.6.f.115.& t.14.q.6.n.2.f.324.& tom.2.q.2.t.8.q.4.n.7.f.203

I 2 Forma ſententiæ ejiciendi Incorrigibiles ab Ordine, tr.8.q.17.n.2.f.125

I 2 Forma probandi exemptiones, reperitur præſcripta à Bonifacio VIII.tr.13.q.11.n.3.f.298

I 2 Forma monendi Epiſcopum de punitione illata Monacho per Superiorem Regularem, t.13.q.70.n.2.f.318.

I 2 Forma alienandi res Eccleſiæ juxta jus antiquum Canonicum quænam ſit? tr.14.q.6.f.343

I 2 Forma & ſolemnitas *auth. hoc jus porrectum, C. de Sacroſ. Eccleſ.* an habeat locum in alienatione rei Eccleſ. tract. 14.q.7.ibid.

I 2 Forma contractus quid ſit, an admittat parvitatem materiæ, quomodò cognoſcatur, & an poſſit per æquipollens adimpleri? t.14.q.8.f.344

I 2 Formâ permiſſivâ non ſervatâ, neceſſariò ſuccedit forma deſtructiva, t 14 q.8.n.12.ibid.

I 2 Forma eligendi Conſervatores, quænâ ſit? t.17.q.32.f.408

II 1 Forma electionis Canonicæ eſt triplex, t.1.q.2.f.2

II 1 Forma *cap. quia propter*, an ſit obſervanda in omni electione quorumcunque Prælatorum? t.1.q.3.ibid.

II 1 Forma electionis ſita in *d. cap. quia propter* an ſit neceſſariò obſervanda in electione, & proviſione devoluta ad P. Generalem, & P. Provincialem, aut Diffinitores Capituli? t.1.q.4.f.3

II 1 Forma *dict. cap. quia propter de elect.* an ſit abrogata à Conc. Trid t.1.q.5.ibid.

Index

II 1 Forma eligendi Prælatos, per diſquiſitionem in Dominicana Familia, eſt abolita, tr. 1. q 5. n. 3. f. 4.

II 1 Forma eligendi per communem inſpirationem, quænam ſit? tr. 1. q. 14. ibid.

II 1 Forma ferendi ſuffragia coràm Scrutatoribus, ſublata eſt per Trid. tr. 1. q. 15. n. 2. f. 10.

II 1 Forma naturalis Electionis, eſt conſenſus omnium vel majoris partis vocalium, t. 1. q. 1. n. 2. f. 13

II 1 Forma conſtituendi Procuratorem ad petendam confirmationem, vel defendendam electionem, tr. 6. q. 17. nn. 4. fol. 85

II 2 Forma recipiendi ad habitum, & interrogandi ſuper requiſitis, & dandi juramentum, ad præſcriptum præfatæ Clementinæ, tr. 4. q. 6. n. 1. f. 177

II 2 Forma conſtitutionis debet univerſaliter obſervari, tàm in benè, quàm malè meritis, tr. 4. q. 8. n. 10. f. 178

II 2 Forma & modus profitendi, quotuplex eſt? tr. 10. q. 2. n. 1. f. 229

I 2 Factum contrà formam in lege poſitam corruit, tr. 5. q. 17. n. 3. f. 177

II 2 Forma ſubſtantiali corrupta, fit reſolutio uſque ad materiam primam, tr. 8. q 4. n. 6. f. 210

II 2 Forma omiſſa, corruit actus, etiam in foro conſcientiæ, tr. 12. q. 8. n. 6. in fin. f. 210

Fornicatio.

I 2 Fornicatio, an ſemper ſit peccatum mortale? tr. 15. q. 20. n. 19. & 20. f. 389

Forus.

I 2 Forus eſt triplex, tr. 4. q. 32. n. 5. f. 171

II 1 Forus contentioſus, & forus conſcientiæ ſunt diverſi, & longè diſtant, t. 4. q. 29. n. 13. f. 48

II 2 Fori privilegium, convenit tantùm Clericis, aut exiſtentibus in Religioſo ſtatu, tr. 13. q. 7. n. 4. f. 262

I 2 Qui ſimilem vitam ducunt, ſimili debent foro conveniri, vel Privilegio gaudere, tr. 13. q. 39. f. 309

Franciſcani.

I 2 Franciſcani de Obſervantia, Capuccini & conſimiles, quoad uſum & commodum bonorum, quæ ipſi conceduntur, quærunt Monaſterio vel Ordini, verùm quoad proprietatem & dominium quærunt Sedi Apoſtolicæ, t. 11. q. 4. n. 4. f. 269

Frater.

I 2 Frater Portinarius debet eſſe probabilis vitæ, & virtute ornatus, t. 3. q. 4. n. 1. f. 154

I 2 Frater Regularis non poteſt à Conventu egredi, niſi ex cauſa, & cum ſocio, & licentiâ ſingulis vicibus impetratâ, & benedictione acceptâ à Superiore, tr. 3. q. 4. nu. 2. ibidem.

II 2 Frater Laicus, ad Clericatum promotus illicitè, graviter punitur, t. 4. q. 15. n. 1. & ſeq. fol. 176

I 1 Fratres Dominicani verè & propriè dicuntur Mendicantes, tr. 6 q. 23. n. 4. f. 49

I 1 Fratres Mendicantes poſſunt eſſe Vicarii Generales, & Coadjutores Epiſcoporum, tr. 7. q. 10. n. 3. f. 55

I 1 Fratres Prædicatores non poſſunt eſſe Magiſtri, niſi in Capitulo Generali, t. 7. q. 12. n. 1. ibid.

I 1 Fratres Minimi in caſu infirmitatis poſſunt in eorum Infirmariis veſci carnibus, tr 8. q. 5. n. 11. f. 63.

I 1 Fratres irregulariter viventes per abuſum Regulæ, quoad forum animæ amittunt privilegia, tr. 12. q. 15 n. 5. f. 101.

I 1 Fratres poſſunt abſolvi à caſibus Papalibus, & contentis in Bulla Cœnæ, t. 23. q. 17. n. 11. f. 108

I 2 Fratres Mendicantes valdè proſunt Eccleſiæ militanti, tr. 1. q. 6. n. 1. f. 128

I 2 Fratres tranſlati de una Provincia in aliam totaliter, & illi incorporati, habent votum in electione Prælatorum, tr. 5. q. 25. n. 3. n. 179

I 2 Fratres Minores de Familia, vulgò *Zoccolanti* ſi tranſeant ad Reformatos ejuſdem Familiæ, tenentur de novo Novitiatum agere tr. 5. q. 29. n. 6. f. 182

I 2 Fratres Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, prætextu eorum quarti voti, non poſſunt recipere Fratres Minores, nec alios aliorum Ordinum? tr. 5. q. 37. nu. 4. f. 186.

I 2 Fratres Minimi, nullatenùs poſſunt ab eorum Ordine recedere, nec in alium quantumcunque privilegiatum tranſire, ſine ſpeciali licentia Domini Papæ. tr. 5. q. 39. nu. 4. fol. 187.

I 2 Fratres Ordinis Prædicatorum, hodie non poſſunt tranſire in alium Ordinem cujuſcunque ſit qualitatis, nec alterius Ordinis recipere Profeſſos, niſi de licentia Sedis Apoſtolicæ, tr. 5. q. 45. n. 9. f. 189

I 2 Fratres Minores non poſſunt tranſire ad Monachos, nec ad Mendicantes alterius Ordinis, nec quidem ad Reformatos ejuſdem Ordinis t. 5 45. n. 13. & ſeq. f. 190.

I 2 Fratres S. Franciſci de Obſervantia, non poſſunt tranſire ad Capuccinos, & viceverſà ibid. n. 15.

I 2 Fratres Dominicani tenentur dormire præcincti tunicâ & caligis, t. 6. q. 10. n. 7. f. 201

I 2 Fratres à Conventu recedentes ſine licentia Superioris, animo tamen accuſandi illum, non ſunt punibiles ob talem receſſum, tr. 7. q. 15. n. 2. f. 213

I 2 Fratres Conventus, non poſſunt recuſare Provincialem, eumque impedire quantumcunque ſit ſuſpectus, ne viſitet ex officio Conventum, viſitatione generali & ordinaria, tr. 10. q. 37. n. 6. f. 263

I 2 Fratres Minores de Obſervantia, & Capuccini non poſſunt à teſtificando repelli, tr. 11. q. 17. n. 1. f. 274

I 2 Fratres Ordinis Prædicatorum poſſunt ſuccedere ab inteſtato, ac ſi eſſent in ſæculo, tr. 11. q. 48. f. 283. quod extenditur ad alios in communi poſſidentes, ibid.

I 2 Fratres Minores de Obſervantia, ex Regula & Papalibus conſtitutionibus nequeunt poſſidere, nec in proprio, nec in communi, nec ſibi, nec Conventui quærere. tr. 11. q. 48 n. 2. ibid.

I 2 Fratres de Obſervantia nequeunt onera perpetua Miſſarum recipere, nec celebratarum in judicio ſtipendium petere, nec alias habere, niſi à ſpontè dantibus, & titulo eleemoſynæ. tr. 11. q. 50 ibid.

I 2 Fratres Minores, an poſſint ex conſuetudine fieri habiles ad poſſidendum bona immobilia in communi? tr. 11. q. 51. per totam. fol. 284. & in aliquo caſu inſtitui hæredes ibidem.

I 2 Fratres S. Joann. Hieroſol. non tenentur ad contributionem Seminarii, neque ad ſolutionem Cathedratici, ſive Charitativi ſubſidii, tr. 13. q. 73 n. 10. f. 324

I 2 Fratres Prædicatores, omni tempore omnique loco occurrerunt Hæreticis, qui pravè in tot mundi partibus inſurrexerunt contra veritatem Sanctiſſimi Sacramenti Euchariſtiæ, t. 13. q. 82. n. 7 f. 330

I 2 Fratres de Obſervantia, Capucini & Theatini, poſſunt ſibi relicta alienare ſine licentia Papæ, tr. 14. q. 63. n. 3. f. 365

I 2 Fratres omnes Regulares, ſuos poſſunt eligere Conſervatores, tr. 17. q. 1. pertot. f. 394

II 1 Fratres Laici in Ordine Minorum poſſunt eſſe, non ſolùm Guardiani, ſed etiam Miniſtri Provinciales, tr. 5 8. nu. 6. fol. 58.

II 1 Fratres B. Joann. de Deo ſunt omnes Laici, & faciunt tamen Electiones Canonicas, t. 5. q. 16 n. 3. f. 61

II 1 Fratres de aliena Provincia, etiamſi permanſerint in Conventibus alterius Provinciæ, non poſſunt eligi in Diffinitores, neque in Socios ipſorum, neque in Electores Capituli Generalis, t. 5. q. 42. n. 5. f. 80

II 1 Fratres non poſſunt ſibi eligere vel poſtulare Priorem, niſi ille, qui præeſt in tali officio, ſit penitus amotus, tr. 5. q. 43. num. 1. in fin. ibid.

II 1 Fratres B. Joan de Deo, & alii plures, ex inſtituto tenentur miniſtrare temporalia, & ſpiritualia infirmis omnibus, etiam peſte affectis, etſi degant extrà eorum Monaſteria, tr. 10. q. 24. n. 4. f. 117

II 1 Fratres Dominicani ſe accuſant de culpis in Capitulo quotidiano, tr. 12. q. 6. n. 6. f. 132

II 2 Fratres obſervantes Regulam ad unguem cum omni rigore, dicuntur reformati, tr. 2. q. 14. n. 2. f. 156

II 2 Fratres Minores non poſſunt deſcendentes à Judæis, Mahumetanis, Saracenis & conſimiles, ad profeſſionem recipere, tr. 3. q. 24. n. 9. fol. 171

II 2 Fratres Minores nullum jus temporalium poſſunt acquirere, nec etiam in communi, tr. 7. q. 33. n. 2. & 3. f. 206.

II 2 Fratres Regulares, morientes extrà clauſtra, tumulandi ſunt in Eccleſiis ſui Ordinis, etiam Parochis inconſultis, t. 13. q. 22. n. 14. & ſeq. f. 268.

II 2 Fratres Converſi ſunt inhabiles ad Officia Ordinis, tr. 14. q. 11. n. 1. & ſeq. f. 274

II 2 Fratres Converſi in Dominicana Familia, nullatenùs ſe intromittunt, nec activè, nec paſſivè de electione Prælatorum. tr. 14. q. 12. n. 3. f. 275

II 2 Fratres Conventuales ſeu clauſtrales in Hiſpania degentes, coguntur tranſire in arctiorem vitam, tr. 17. q. 2. num. 8. fol. 286

Fraus.

II 2 Fraus & violentia obligat ad reſtitutionem, tr. 1. q 15. n. 10. fol. 142.

II 2 Fraus & dolus, quandò præſumitur? tr. 3. q. 9. n. 9. f. 160

II 2 Fraus & dolus nemini debet patrocinari, tr 13. q. 2. n. 6. f. 159 & tom. 2. p. 1. tr. 1. q. 7. n. 4. in fin. f. 5.

II 1 Nihil cum fraude & dolo faciendum eſt. tr. 4. q. 35. n. 3. f. 50.

Fructus.

II 1 Fructus unius arboris, ſub reatu culpæ mortalis fuit Adæ vetitus

Digitized by Google

vetitus, tract. 12. quæſt.4. num. 2. fol. 131.
I 2 Quod ſingulis annis renaſcitur, fructus eſt, tr. 14. q. 57. n. 1. f. 362.
I 2 Fructus ſequuntur proprietatem illius rei, cujus ſunt fructus, tr. 5. q. 61. n. 1. f. 195
I 2 Fructus induſtriales quos licitè & honeſtè Profeſſus acquirit, in caſu tranſitus in Religionem capacem bonorum, debentur priori Religioni, tr. 5. q. 61. n. 7. ibid.
I 2 Fructus & Livelli, ſeu Cenſus ſequuntur perſonam, & pendent à vita Monachi, tr. 5. q. 61. n. 9. ibid.
I 2 Fructus, quod ſint relicti intuitu monaſterii, vel contemplatione perſonæ, quomodò diſcernuntur? tr. 5. q. 62. n. 3. fol. 196
I 2 Fructus & Reditus Eccleſiæ, mortuo Rectore pertinent ad ſucceſſorem, tr. 14. q. 43. f. 358
I 2 Fructus naturales illi ſunt, qui ſpontè à natura producuntur, tr. 14. q. 69. n. 4. f. 367
I 2 Fructus rerum Monaſterii, alienari poſſunt ſine ſolemnitate, ſecus autem ſtabilia, aut precioſa, tr. 15. q. 12. q. 12. n. 11. fol. 384.

Fuga.

I 2 Fuga ab obedientia Prælatorum Ordinis, importat quandam particularem ſpeciem diſtinctam ab Apoſtaſia à Religione, t. 7. q. 1. n. 3. f. 209
I 2 Fuga Religioſorum, ob injuſtum gravamen, etiamſi fiat ſine habitu, non eſt punibilis, t. 7. q. 11. n. 13. f. 212
I 2 Fugam à carceribus perſuadentes, adjuvantes, aut cooperantes, non peccant. t. 7. q. 22. n. 2. f. 215.
I 2 Fugam à carceribus perſuadere, conſulere, vel inſtrumenta præbere vetitum eſt Dominicanis, ſub pœna privationis vocis activæ & paſſivæ, & gravioris culpæ, tr. 7. q. 22. n. 4. ibidem.

Fugere. Fugiens. Fugitivus.

I 2 Fugere ab ergaſtulo, poteſt aliquâ lege prohiberi, tr. 7. q. 20. n. 1. f. 214.
I 2 Fugientes à carceribus, etiam fracto carcere, animó accedendi ad magnam Curiam Vicariæ, non puniuntur, tr. 7. q. 7. nu. 2. fol 211
I 2 Fugientes à triremibus, debent ad ultimum ſupplicium condemnari, t. 7. q. 7. n. 3. ibid.
I 2 Fugientes ab obedientia Prælatorum, in Ordine Prædicatorum, puniuntur ut apoſtatæ, etiam habitu retento, tr. 7. q. 23. n. 1. f. 215
I 2 Fugitivus omnia quærit primo Monaſterio, dummodò ſit capax bonorum, t. 5. q. 57. n. 8. f. 193.
I 2 Fugitivus à Religione, quis ſit, & quomodò differat ab Apoſtata? t. 7. q. 1. n. 1. f. 209
I 2 Fugitivus, etſi habitum ſuæ Religionis non dimittat, adhuc eſt excommunicatus. t. 7. q. 24. n. 2. f. 215
I 2 Fugitivi unius Monaſterii, cenſentur noti Superioribus Conventuum ejuſdem Provinciæ, t. 7. q. 5 n. 2. f. 210
I 2 Fugitivi & Apoſtatæ, quoad forum Eccleſiæ, æquâ lance librantur, t. 7. q. 25. n. 1. f. 216
I 2 Fugitivi, Viatores, & Girovagi in Dominicana Familia ſeverè puniuntur, & condemnantur ad pœnas gravioris culpæ, t. 7. q. 25. n. 6. ibid.
I 2 Fugitivi à Religione, pertinent ad Epiſcopum Loci, in quo moram trahunt, t. 7. q. 27. n. 1. ibid.
I 2 Fugitivi, in defectu Epiſcoporum, pertinent ad Illuſtriſſimum Nuncium Apoſtolicum, ibid. n. 2.
I 2 Fugitivi annuatim perquirendi ſunt à ſuis Prælatis, tr. 7. q. 29. n. 1. ibid
I 2 Fugitivi redire recuſantes, debent ab eorum Prælatis excommunicari; & per Epiſcopum Loci publicari, tr. 7. q. 30. n. 1. ibid.
I 2 Fugitivorum pœnæ multæ ſunt, tr. 7. q. 25. n. 1. & ſeq. ibidem.
I 2 Fugitivorum bona in ſæculo morientium, debentur Cameræ Apoſtolicæ, tr. 7. q. 31. nu. 1. ibidem.
I 2 Fugitivos recipientes, quâ pœnâ puniuntur? tr. 7. q. 26. n. 1. ibid.

Fundamentum,

II 1 Fundamentum dominii non cadit ſub dominio, tr. 8. q. 10. n. 3. f. 101
I 2 Fundamento deſtructo deſtruitur ſuperædificatum, tr. 5. q. 55. n. 2. f. 192

Fundator,

II 1 Fundatores Ordinum & Religionum Capita plures ſunt, tr, 4. q. 2. n. 9. f. 33

Fundatrix.

I 2 Fundatrices fœminæ & patronæ monaſteriorum, an poſſint intrare ſepta monaſterii virorum? vide ver. Bulla Pii V.

Funiculus.

II 1 Funiculus triplex difficilè rumpitur. tr. 5. q. 7. n. 11. f. 57

Furioſus.

II 2 Furioſi & mente capti, an de jure poſſunt in Religionem admitti, tr. 3. q. 3. n. 1. f. 157

Fur. Furans. Furtum.

I 2 Fur pro primo furto bullatur in humeris, pro ſecundo fuſtigatur, & pro tertio condemnatur ad triremes, t. 9. q. 26. n. 3. f. 250
I 2 Fur non ſolùm in majoribus, ſed etiam in minoribus judicatur, t. 15. q. 19. n. 36. f. 388
I 2 Fur, ubi pervenit ad quantitatem notabilem, tenetur illam ſub mortali reſtituere, tr. 15. q. 20. n. 15. f. 388
I 2 Fur accipiendo illud ultimum furtulum, quod complet malitiam præcedentium, an peccet mortaliter? tr. 5. q. 22 f. 390
II 1 Fur & latro non dicuntur poſſeſſores, ſed injuſti detentores? t 8. q. 4. n. 4. f. 98
I 2 Furans rem, Domino ſciente & non contradicente, non peccat, tr. 15. q. 24. n. 3. f. 384.
I 2 Furantis mens attenditur, non autem res furto ablata, tr. 15. q. 20. n. 1. f. 388
I 2 Furari modica à diverſis perſonis, an ſit mortale? t. 15. q. 20. n. 22. f. 390
I 2 Fures, qui furantur, vel rapiunt res Eccleſiæ, non incidunt in Canonem latum contra uſurpantes, tr. 14. q. 92. nu. 4. fol. 375
I 2 Furtum hic committens poteſt puniri per Judicem alterius territorii, ad quod tranſivit cum re furtiva, tr. 13. q. 21. n. 2. fol. 302
I 2 Furtum ob parvitatem materiæ, poteſt eſſe peccatum veniale, tr. 15. q. 18. n. 1. f. 386
I 2 Furtum, ex genere ſuo eſt peccatum mortale, tr 15. q. 19. n. 24. f. 387. & quid ſit, ibid.
I 2 Furtum parvum, quod non eſt culpa mortalis, differt ſpecie à furto magno, quod attingit ſpeciem moralem, t. 15. q. 19. num. 29. f. 387
I 2 Furtum, ex parte ſubjecti poteſt minorari, & quomodò, tr. 15. qu. 20. n. 21. f. 395
II 2 Furtum per Tertiarium commiſſum, non mutat ſpeciem peccati, ſed remanet in eodem genere furti, tr. 16. q. 8. n. 6. f. 282
I 2 Furti gravitas, non ex ſola quantitate rei ablatæ arguitur, ſed ex aliis circumſtantiis, t. 13. q. 19. n. 24. f. 387
I 2 Furta parvula ſi continuentur, inferunt peccatum mortale, & quomodò, t. 15. q. 20. n. 2. f. 388
I 2 Furta minima, quando intelliguntur continuari? tr. 15. q. 20. n. 28. f. 390

G.

Galeota.

I 2 Galeota ad tempus, vel in perpetuum damnatus, an ſit actualiter degradandus? tr. 9. q. 6. f. 243
I 2 Galeotæ Religioſorum, finito pœnarum tempore, Regulari habitu privati, debent remanere in ſæculo, tr. 9. q. 5. n. 2. ibidem.
I 2 Galeotæ Religioſorum, an intelligantur habitu privati, ſi in ſententia damnationis non fuerit expreſſum? tr. 9. q. 7. ibidem.

Generalis.

I 1 Generalis communicatio, cum qualitate & clauſula, *quorum tenores, &c.* omnia complectitur, tr. 7. q. 8. num. 12. fol. 54.
I 1 P. Generalis tenetur in conſcientia ſervare conſuetudines laudabiles, & ſtatuta ſpecialia illius Loci & Provinciæ, per quam tranſit, vel quam viſitat, tr. 1. q. 6. n. 1. & ſequen. fol. q. 4
I 1 P. Generalis non eſt ſupremus Princeps, nec Summus, & Maximus Prælatus. t. 1. q. 6. n. 4. f. 4
I 1 Generalis in Ordine Prædicatorum, tantam habet authoritatem, quantam habet Generalis in Ordine Minorum: quod etiam procedit in Provincialibus, tr. 7. q. 1. nu. 3. fol. 49.
I 1 Quidquid poteſt Pater Generalis, & Provincialis in noſtro Ordine, poſſunt & alii Generales & Provinciales in ſuis Ordinibus, t. 7. q. 9. n. 1. f. 50.
I 1 Generalis, aut Provincialis licentia non eſt ſubditis neceſſaria ad hoc, ut uti poſſint privilegiis Societatis Jeſu, tr. 7. q. 9. nu. 1. f. 54
I 1 Generalis Ordinis Prædicatorum poteſt in dubiis, privilegia & ſtatuta in favorem ſubditorum largè interpretari, tr, 8. q. 7. n. 1. & ſeq. f. 64
I 1 Generalis Ordinis tenetur ſtare declarationi, & interpretationi factæ per ſuum prædeceſſorem. t 8. q. 8. n. 1 f. 65
I 1 P. Generalis poteſt abrogare privilegium per P. Provincialem conceſſum alicui Fratri, tr. 13. qu. 22. num. 2. fol. 113.
I 1 Generalis poteſt reſtringere, vel abrogare uſum oraculorum

& privilegiorũ contra ſuos ſubditos, tr. 16. q. 12. n. 11. f. 126

I 2 Generalis Ordinis poteſt mutare ſuos ſubditos ex uno in alium Conventum, & ex una in aliam Provinciam ſui Ordinis, tr 5. q. 22. n. 6. f. 179

I 2 Generalis in temporalibus non debet gravare Provincias, nec Conventus, concedendo paramenta unius alteri, nec libros & ſimilia, ibid. n. 8.

I 2 Generalis ſolus poteſt ſuo ſubdito facultatem facere tranſeundi in arctiorem Religionem, t. 5. q 26. n. 4. f. 181

I 2 Generalis Ordinis cùm in Religione Superiorem non habeat, deſinit eſſe ſubditus, t. 8, q. 50. n. 20 f. 236

II 1 Generalis Ordinis, in ſua præpoſitura poterit legitimè electionem coarctare, t. 1. q. 10. n. 4. f. 6

II 1 Generalis Ordinis dicitur Pater Patrum Religionis, in qua eſt Generalis, t. 5. q 8. n. 8. f. 58

II 1 Generalis Magiſter Ordinis Prædicatorum, habet ſpeciale Diploma, quo poteſt ad titulum reformationis ſupplere quoſcunque defectus electionis Canonicæ: dummodò illi conſtet de voluntate Eligentium, t. 7. q. 13. n. 5. f. 95

II 1 Generalis Ordinis, an valeat independenter à Capitulo leges ferre? tr. 10. q. 9. n. 1. & ſeq. f. 115

II 1 Generalis Ordinis, regulariter habet poteſtatem à Capitulo Generali, hoc eſt per electionem Eligentium, in unum legitimè congregatorum, tr. 10. q. 9. n. 1. ibid.

II 1 Generalis Ordinis non eſt ſuprà Capitulum Generale, quamvis ſit caput & pars principalis illius, ibid.

II 1 Generalis Ordinis in omni ordine eſt ſimilis Archiepiſcopis, ibidem.

II 1 Generalis Ordinis, eſt pars Capituli Generalis, ſicut Provincialis, reſpectu Capituli Provincialis, tr. 10. q. 12. nu. 2. fol. 117

II 1 Generalis & Provincialis, an poſſint diſpenſare in ſtatutis Capituli Generalis tr. 11. q. 4. n. 1. & ſeq. f. 123

II 1 Generalis Ordinis, an poſſit juſtè diſpenſare in pœnis, à Priore Conventuali vel Provinciali illatis alicui Religioſo? t. 11. q. 5. n. 1. & ſeq. ibid.

II 1 Generalis Ordinis, ſi Religioſum à Provinciali excommunicatum abſolvat, inſcio & irrequiſito excommunicante, an abſolvat validè? t 11. q. 5. n 7 f. 124

II 1 Generalis Ordinis, ac etiam Provincialis poteſt adjuvare jus commune canonicum, ſimiliter divinum & naturale, tr. 12. q. 3. n. 8. f. 131

II 1 Generalis Ordinis Prædicatorum poteſt deponi ab officio & beneficio, ſed quomodò, & in quo caſu? tr. 12. q. 10. n. 1. & ſeq. f. 133

I 2 Generalis Ordinis de Hæreſi ſuſpectus, à quo puniendus? tr. 13. q 31. n. 4. f. 306

II 2 Generalis Ordinis Prædicatorum poteſt inſtituere Fratres in Notarios, pro rebus fidei, ad Sanctam Inquiſitionem ſpectantibus, tr 4 q. 3. n. 9. f. 175

II 2 Generalis Ordinis Societatis Jeſu poteſt Novitios, etiam poſt vota Biennii, ſemper dimittere cum cauſa, etiam abſque illorum culpa, t. 6. q. 30. n. 4. & ſeq. f. 95

II 2 Generalis Ordinis poteſt reſtituere Apoſtatas ad gradus, honores, locum, & dignitates, t. 8. q. 16. n. 21. f. 218

II 2 Generalis Ordinis Prædicatorum, an poſſit ex juſta cauſa diſpenſare ſuper trimeſtri Novitiatus Puerorum ejuſdem Ordinis? tr. 10. q. 22 n. 1. & ſeq. f. 227

II 2 Generalis Ordinis, Prior Conventualis & Provincialis recipiunt ad Ordinem, & incorporant toti Ordini, tr. 11. q. 24. n. 7. fol. 245

I 1 Generales Ordinum poſſunt ſuis ſubditis privilegium concedere, t. 5. q 2. n. 5. f. 35

I 1 Generales Ordinum, Provinciales & conſimiles, per aſſumptionem ad Generalatum, & Ordinis Prælaturam non deſinunt eſſe Fratres, t. 6. q. 19. n. 2. f. 47

I 1 Generales Ordinum, jure Concil. Trid. poſſunt in ſuis Capitulis Generalibus onus Miſſarum ad certum numerum reducere, tr. 11. q. 16. n. 59. f. 90

I 1 Generales Ordinum, cum conſenſu tamen majoris partis Capituli poſſunt declarare, abſtinendum eſſe ab uſu alicujus conceſſionis, & limitare indulta Apoſtolica, tr. 13. q. 20. nu. 10. f. 112. & tom. 1. p. 2. t. 9. q. 12. n. 9. f. 245. & tom. 2. p. 1. tr. 4. q. 7. n. 3. f. 36

I 1 Generales Ordinum in aliquo caſu cenſentur Officiales Domini Papæ, tr. 16. q. 11. n. 2. f. 125

I 2 Generales Ordinum habent poteſtatem ſupprimendi Conventus tenues, eorumque bona transferendi in Conventus majores, tr. 1. q. 33 f. 141

I 2 Generales Ordinum hodie, etiam ex juſta cauſa & privilegio, nequeunt ſubditos licentiare in laxiorem, tr. 5. q. 25. n. 11. fol. 180

I 2 Generales Ordinum & alii Prælati, qui ſubſunt immediatè Domino Papæ, poſſunt tranſire in arctiorem, licentiâ tamen à Domino Papa petitâ, licet non obtentâ, t. 5. q. 32. n. 1. fol. 183

I 2 Generales Ordinum poſſunt ejicere Incorrigibiles, ſervatis tamen ſervandis, t. 8. q. 1. n 3. f. 224

I 2 Generales Ordinum habent poteſtatem relegandi, & condemnandi Fratres ſubditos ad triremes, perpetuò, vel ad tempus, t. 9. q. 1 n. 20. f. 241

II 1 Generales & Provinciales Ordinum, debent eſſe aliis prudentiores, ac ſapientiores, tr. 5. q. 8. n. 9. f. 58

II 1 Generales Ordinum habent facultatem diſpenſandi cum illegitimis ſibi ſubditis, ſuper defectibus natalium, tr 5 q 26 n. 3. & ſeq. f. 67

II 1 Generales Ordinum poſſunt diſpenſare in omnibus irregularitatibus, nullâ exceptâ, etiam in homicidio voluntario, in foro tamen conſcientiæ, t. 5. q. 36. n. 7. f. 75

II 1 Generales Ordinum Prædic. eo ipſo, quod ſunt Electi, habent plenam, liberam, & omnimodò curam, & adminiſtrationem omnium rerum & perſonarum ſuæ Religionis, tr. 6. q. 19. n. 7. f. 86

II 1 Generales Ordin. Prædic. ſunt perennes in officiis, ipſorum vitâ durante; volente tamen Papâ, & ſervatis Conſtit. Ordinis, t. 6. q 22. n. 2 f. 87

II 1 Generales Ordinum, ſtatim ubi electi ſunt, cenſentur confirmati, abſque alia Papæ confirmatione, tr. 7. q. 2. n. 6 & ſeq. f. 91

II 1 Generales Ordinis Prædicatorum, jure optimo ſunt perpetui, tr. 9. q 11 n. 1. & ſeq. f. 109

II 1 Generales Ordinum & Provinciales poſſunt in ſuos ſubditos totum, quod poſſunt Epiſcopi in Clericos ſibi ſubjectos, tr. 10. q. 3. n. 3. f. 111

II 1 Generales Ordinum & Provinciales, an habeant majorem authoritatem in ſuos ſubditos, quàm Epiſcopi, tr. 10. q 6 n. 2. & ſeq. f. 112

II 1 Generales Ordinum, præcipuè Mendicantium, ſunt veri Prælati, & Ordinarii ſuorum ſubditorum, & habent ſupremam auctoritatem Epiſcopalem, vel quaſi Epiſcopalē in toto Ordine, quem gubernant, tr. 9. q. 4. & 10. & q. 8. n. 2. f. 114

II 1 Generales Ordinum, an ſaltem in foro conſcientiæ teneantur obſervare leges, à ſe latas in Capitulo? tr. 10. q. 12. f. 17

II 1 Generales Ordinum, interdum habent privilegium à Papa, condendi leges independenter à Capitulo, tr. 10. q. 12. n. 4. fol. 117

Genus.

I 2 Genus maſculinum, in materia proportionata concipit fœmininum, tr. 8. q. 20. n. 6. fol. 226. & tom. 2. p 2. q 4. n. 2. f. 251

II 2 In omni genere datur unum primum, quod eſt regula & menſura cæterorum, tr. 6 q. 12 n. 4. f. 188

Grancia

I 1 Grancia noſtri Ordinis in Civitate Paulæ habet ſua jura & privilegia, tr. 5 q. 8. n. 4. f. 38

I 2 Granciæ, Infirmariæ, Hoſpitia, & hujuſmodi loca ſubduntur legi Clauſuræ, ſi habeant Eccleſiam conjunctam, pulſent Campanas, & celebrent divina officia, tr. 5. q. 8. num. 1. fol. 155

I 2 Granciæ, & loca annexa, habentur uti partes & membra monaſterii, t. 13. q. 39. n. 1. f. 309

Gratia.

I 1 Gratia ſubreptitia quonam modo probetur? tr. 5. q. 1. num. 2. fol. 35

I 1 Quonam pacto gratia cenſeatur & probetur ſubreptitia? t. 5. q. 1. n. 2. ibid.

I 1 Gratia non vitiatur ex omnibus tacitis, ibid. n 3.

I 1 Gratia Principis extenditur ad familiares, ſocios, & commenſales, tr. 6. q. 11. n. 1. f. 44. & q. 13. n. 4. f. 45

I 1 Gratia vitiatur ex falſa cauſa, tr. 9. clauſ. 1. n. 7. f. 66

I 1 Gratia facta abſolutè, & abſque alia limitatione conceſſa, non expirat morte concedentis, tr. 12. q. 5. n. 3. f. 94

I 1 Gratia facta, & gratia facienda, penes quid differunt? ibidem, n. 4.

I 1 Gratia facta eſt duplex. ibid. n 8

I 1 Gratia conceſſa nomine dignitatis perpetuæ, nunquam moritur, tr. 12. q. 5. n. 25. f. 95

I 1 Gratia conceſſa ad beneplacitum perſonæ concedentis, expirat obitu ejuſdem, etiamſi res ſit cœpta, & non integra, tr 12 q. 5. n. 34. f. 95

I 1 Gratia conceſſa nomine dignitatis perpetuæ, erit perpetua, donec revocetur, t. 12. q. 5. n. 36. ibidem.

II 2 Gratia Baptiſmalis non eſt indulgentia, tr. 6. q. 36. num. 9. fol. 96.

Gratitudo.

I 2 Gratitudo quid ſit, & penes quid conſiſtit? tr. 15. q. 8. n. 7. f. 382

Gratis.

II 1 Gratis accepiſtis, gratis date, t. 1. q. 22. n. 10. f. 17.

Gratianus.

I 1 Gratianus fuit perſona privata, Religioſus Sancti Benedicti,

acris ingenii, & in Sac. Theologia Magiſter, tr. 1.q.36.nu. 4.fol. 23
I 1 Gratianus multa tribuit Sanctis Chryſoſtomo, Hieronymo, & Auguſtino, quæ ſunt aliorum, & interdum Hæreticorum, ibid.num.7
I 2 Gratianus caret poteſtate faciendi de jure Laico, Jus Canonicum t.14.q.7.n.1.f.343
II 2 Gratianus laudatur, tr. 3.q.7.n.2.f.159.
I 1 Gratiani Decreta, an habeant vim legis? tr. 1. q. 36.nu.1.& ſeq.fol.23

Gravamen.

I 2 Gravamen irreparabile, quando ſit? tr. 10. q. 17. num. 5. fol. 255
I 2 Gravamen irreparabile cenſetur indebita carceratio, tortura, & excommunicatio, etiam comminata, tr.10.q.18. §. 10.in Decret. f. 156.

Gravatus.

II 2 Gravatus recurrens ad Superiorem, non dicitur fugitivus, tr. 9.q. 27. n. 7.f.228

Gravia. Gravitas.

I 1 Gravia verba legis, indicant animum Principis, velle obligari eo majori vinculo, quo poteſt, tr.1. q. 30. n. 4. f. 14
I 1 Gravitas materiæ, quonam modò poſſit diſcerni à levi, ad hoc, ut ſufficiat ad obligandum ſub culpa mortali? tr. 1. q. 29.n. 1.& ſeq.ibid.
I 2 Gravitas materiæ peccati mortalis, quomodo & quando penſanda eſt? t.15.q.19.n.26.f.387

Gregorius.

I 2 Gregorius Papa XIII. fuit vigilantiſſimus Cuſtos Concilii Trid. ad cujus terminos reduxit privilegia nobis conceſſa à Pio V. & alia confirmavit cum illa clauſula, dummodò non ſint contraria, vel adverſentur Sacris Canonibus, & Decretis Concilii Trid. tr. 17. q. 3. n.4.f. 398
II 1 D. Gregorius Carafa, Illuſtriſſimus Epiſcopus Caſſanenſis laudatur, tr. 1.q. 24. n.5. f. 20

Grex.

I 2 Grex reſultat ex decem ovibus, tr. 14. q.14. n.3. f. 347. & tr. 13. q. 50. n. 2. f. 312.
I 2 Grex Ovium, Caprarum & ſimilium, nequit alienari ſine ſolemnitate, tr. 14.q. 40.f.359
I 2 Grex Ovium, vel caprarum eſt unum quid per aggregationem, t. 14. q. 50.n.2.f. 360

Grues.

II 1 Grues & apes, naturali inſtinctu Regem faciunt, à quo regi gubernari patiuntur, tr.8.q.15.n. 4.f.103

H.

Habens Habere.

I 2 HAbens dignitatem in Eccleſia Cathedrali, poteſt eſſe Conſervator Regularium, tr. 17. q. 26. n. 4. in fin. fol. 406
II 1 Habere territorium ſeparatum, quid ſit? tr.10. q. 4.nu. 2. fol. 112

Habilis.

II 1 Habilis, tempore electionis, ſi ſit inhabilis tempore acceptationis, an poſſit dignitatem acceptare? tr.5. q.9.n.8.f.59

Habitus.

I 2 Habitus Religionis debet patenter deferri; non autem occultè, t.3 q.16.n.3. f.157
I 2 Habitus non facit Monachum, ſed Profeſſio Regularis, tr.5. q. 29. n.2.f. 182. & tr. 6. q. 2.n.6.& tr.8. q.42.n.3.f.233
I 2 Habitus monachalis eſt peculiare ſignum Religionis, tr. 6. q.2.n.1.198 & t.7.q.5.n.3. f.199
I 2 Habitus non eſt de ſubſtantialibus, ſed de accidentalibus Monachatus, tr.6.q.2. nu.7. ibid.
I 2 Habitus Religioſus, ob timorem poteſt dimitti ſine culpa, tr.7 q.11.n.13 f.212
I 2 Habitus Religionis nequit deferri à Religioſo Galeota, tr. 9. q. 7.n.2.in fin.f 243
II 2 Habitus Profeſſorum, diſtinguitur ab habitu Novitiorum, tr.1.q. 1. num.3. f 136
II 2 Habitus Religioſus, an ſit petentibus denegandus? tr. 1. q. 6.fol.138
II 2 Habitus Regularis, eſt de ſubſtantia probationis, tr. 9.q. 14.num.1.fol. 225
II 2 Habitus factus ſumptibus Novitii, an ſit reſtituendus ei egredienti à Religione? t.9.q. 26.n 1.f.229
II 2 Habitus Novitiorum in Ordine Prædic eſt indiſtinctus ab habitu Profeſſorum, tr.10.q.23.n.1.f.235
I 2 Habitus dimiſſio, non ſemper eſt temeraria, ſcandaloſa, & mortifera, t.6.q. 9.n 4.f.201
I 2 Habitus dimiſſio requiritur neceſſariò ad faciendum Apoſtatam ab Ordine, ſecùs autem ab obedientia, tr. 7. q. 23. num. 3.fol.215
II 2 Habitus dimiſſio, & à Conventu receſſus, an interrumpat probationis annum? t.9.q.8.n.1.& ſeq.f. 222
I 2 Habitum dimittens, præſumitur Religionem omninò reſpuere, tr.6.q.3.n.4. f.199
I 2 Habitum dimittentes ad breve tempus, non feriuntur gladio excommunicationis, tr. 6.q.4.n.1. ibid.
I 2 Habitum dimittere, & illum omninò occultare, æquipollent, tr. 6. q. 8. n. 3. f.200
I 2 Habitum dimittens ad modicum tempus, dicitur continuè deferre illum, tr.6.q.10.n.2.f.201
II 2 Habitum dimittere, completo probationis anno, eſt Apoſtatare, tr.9.q.7.n.6. f.221
II 2 Deferens habitum Novitiorum, & Profeſſorum communem, aut non diſtinctum, manifeſtè in colore, ſciſſura, vel figura per annum integrum, in fine anni cenſetur profeſſus tacitus, tr.9.q.7. n.3. f.221
II 2 Habitu privare, & ejicere à Religione, eſt actus jurisdictionalis, tr.5. q.10.n.1.f.181
II 2 Habitu privari, & è Religione expelli, eſt infamari infamia juris, & facti? tr.5.q.10.n.5. ibid.

Hæreditas, Hæres.

I 1 Hæreditas poteſt relinqui Eccleſiæ, nondum conſtructæ, tr.5.q.5.n.5.f.37
I 2 Hæreditas delata, ſeu devoluta Profeſſo, non tranſit cum ipſo, ſi transferatur ad aliam Religionem, ſed remanet penès primum Monaſterium, tr.5. q.60. n.1. f.194
I 2 Hæreditas delata, ſeu devoluta Monaſterio, intuitu Perſonæ profeſſæ, adſtipulatur inter cætera quæſita Jura primi Monaſterii, tr.5. q.60.n.4. ibid.
I 2 Hæreditas eſt duplex, altera delata, & altera adita, tr.5.q.60. n.6. ibid.
I 2 Hæreditas delata Monacho, acquiritur ejus Monaſterio, tr. 11.q.3. n.2. f. 268
I 2 Hæreditas relicta Monaſterio, an poſſit validè repudiari à ſolo Prælato ſine aſſenſu Apoſtolico? tr.14.q 59. f 363
I 2 Hæreditas etiam non adita, ſequuta morte Teſtatoris, pertinet ad Monaſterium, ſine acceptatione Prælati, tr. 14.q. 59 n.16.f.364
II 1 Hæreditas differt à rebus hæreditariis, tr. 2. qu. 4. n. 4. fol. 26
I 2 Hæreditatis aditio non eſt neceſſaria Profeſſo, ad illam acquirendam, tr.5. q.60. n.9. f.194
I 1 Hæres, de bonis defuncti debet facere inventarium, aliàs tenetur ſolvere debita de proprio, etiamſi excedant vires hæreditarias, tr. 1. qu. 26. nu. 14. f. 17. & p. 2. tr. 11. qu. 16. fol. 274
I 2 Hæres comparat jus ad rem, ſeu actionem petendi hæreditatem, ſalva poteſtate deliberandi, tr.5.q.60.n.6.f.194
I 2 Hæres prohibitus à teſtatore alienare, dans ſorori ſuæ, non dicitur alienare, tr. 14.q.86. n.1.f.373
I 2 Hæres poteſt invito Domino renunciare rem emphyteuticam, non adita hæreditate, vel etiamſi fuerit adita, cum proteſtatione tamen de non ſibi præjudicando, tr. 14. q.88. n. 3. fol. 374
II 2 Hæres, nec in foro conſcientiæ tenetur ad legata, ſi teſtamentum ſit nullum ex defectu formæ legalis, tr. 8. q. 11. n. 16. f. 216
I 2 Hæredes venientes ab inteſtato, aut ex teſtamento, non ſunt privandi jure ſuo, ob ſupervenientem capacitatem ſecundi Monaſterii, tr.5.q.67.n.1. f.197

Hæreſis, Hæreticus.

II 1 Hæreſis crimen eſt merè Eccleſiaſticum, tr. 9. qu. 14. n. 18. fol. 115
II 1 Hæreticus, an poſſit eligi ad Prælaturas? tr.5.q.21. f.64
II 1 Hæreticus eſt irregularis, etiam poſt abſolutionem, ibid. num. 65
II 2 Hæreticus punitur, etiam effectu ſuæ hæreſis non ſequuto, tr.13.q.16.n.3.in fin. f.266
I 2 Hæretico extremè indigenti tenemur ſubvenire, tr.6.q.22. n.5. in fin. f.207
II 1 Hæreticum denunciare, ne alios corrumpat, proditorem, ne prodat, & conſimiles, licitum eſt, tr.4.q.24.n.3.f.44
II 1 Hæretici ſunt excommunicati, nec poſſunt abſolvi, niſi de licentia Papæ, tr. 5.q.21 .n.2.in fin.f.64
II 1 Hæretici ſunt extra Eccleſiam, ibid.n 3.& infames, ibidem. ſive ſint occultè, vel manifeſtè hæretici.
II 2 Hæretici multi ponuntur in Monaſteriis ad luendum pœnas ſuorum peccatorum, tr. 1.q.14.n.3. f.143
II 2 Hæreticorum Fautores, Receptores, & Detentores, non ſemper peccant, nec ſunt excommunicati, tr.6. qu.22. nu.5. fol. 214
II 1 Hæreticorum Receptores, Fautores, ac Defenſores acriter puniuntur, tr.5.q.21.n.1.& ſeq. f.64.& 65
II 1 Hæreticorum filii uſque ad ſecundam lineam Paternam, ad primam verò Maternam, ſunt inhabiles, ad beneficium, & officium ſæculare, ibid. n. 2
II 1 Hæreticorum nepotes per lineam paternam, non autem

tem

tem Matris Hæreticæ, ſunt ineligibiles, & quare? ibid. n.6. f.65

II 2 Hæreticorum Filii, & Nepotes prohibentur Religionem ingredi, t.3.q.24. n.5. f.170

II 1 Hæreticis, etiam in cauſa hæreſis debentur defenſiones, tr. 12.q.10.n.14. f.70

Hector.

I 1 Hector Capycius Latro laudatur, tr.1.q.6. n.6. f.37. p.2. tr. 14.q.31.n.2.in fin.f.353. & tom.2.p.2.tr.6.q.1.n.1. in fin. f. 184. & tr.12.q.7.n.5.f.151

Hermaphroditus.

II 2 Hermaphroditus, an poſſit in Religionem admitti, & in ea validè profiteri? tr.3.q.23.n.1. ibid.

II 2 Hermaphroditus, quid ſit? ibid.

II 2 Hermaphroditus non poteſt promoveri ad Ordines, nec ad Profeſſionem Religioſorum, ibid. n.3. & 4

II 2 Hermaphroditus, ſi profiteatur, an ſit valida talis Profeſſio? ibid. n.5

II 2 Hermaphroditus, an valeat contrahere matrimonium? ibid. n.7

II 2 Hermaphroditus cenſetur infamis, t.3.q.23. n.8. ibid.

II 2 Hermaphroditus poteſt & debet à Religione expelli, ibid n.9

Hiſpani.

I 1 Hiſpani habent privilegium veſcendi ovis, & lacticiniis in diebus prohibitis, tr.7.q.14.n.7.f.56

Holocauſtum.

II 2 Holocauſtum offerre, quid ſit? t.1.q.9.n.12.f.32

Homicida, Homicidium.

II 2 Homicidæ, ac Latrones, an poſſint de jure communi Religionem ingredi, & in ea validè profiteri? tr.3.q.10.n.1. & ſeq. f.161

II 1 Homicidium reſervatum à Conc. Trid. quomodo intelligitur? tr.11.q.9.n.8. in fin. f.125

II 1 Homicidium voluntarium, quando dicitur? tr. 11.q.10. n.2. ibid.

II 1 Homicidium caſuale inducit irregularitatem, non exceptam, tr.11.q.10.n.3. in fin. ibid.

II 1 Homicidium abortus fœtus animati, eſt qualificatum, tr.11. q.12.n.1.f.126

I 2 Homicidium punitur pœna capitis. Vid. verb. crimina.

Homo.

I 1 Homo, naturali lumine, & ſua facultate innata, ex principiis practicis, communibus, & indemonſtrabilibus, deducit multas & varias particulares diſpoſitiones, quas leges vocamus, t.1.q.2.n.5.f.2

I 2 Homo ad ſummum, & regulariter non poteſt vivere ſupra centum annos, tr.5. q.62. n.2.f.192

II 1 Homo habet dominium ſuarum actionum, & dicitur Imago Dei, & quare? tr.8.q.9.n.6.f.101

II 1 Homo non eſt Dominus ſuæ vitæ, nec ſuorum membrorum, ſed Cuſtos & Tutor, tr.8.q.10.n.3. ibid.

II 1 Homo, an ſit ſuæ famæ Dominus, ita ut licitè poſſit ſeipſum infamare? tr.8.q.11.n.1. & ſeq. ibid.

II 1 Homo, an poſſit alteri homini dominari, tr. 8. q. 12. n.1. & ſeq. f. 102

II 1 Homo jure naturæ eſt liber, ibid. n.5

II 1 Homo, auctore naturæ, eſt animal ſociabile, tr. 8. qu. 13. n.7. f.103

II 2 Homo poteſt habere plures Patrias, tr.6.q.1.n.2.f.184

II 2 Homo, ſi poſt ultimam confeſſionem, antea factam, nullum peccatum mortale admiſit, non indiget alia confeſſione, ad lucrandum indulgentias, tr.6.q.37.n.3. f.196

II 2 Homo, quando dicitur liberalis? tr.7.q.1.n.8. f.197

II 2 Homo non baptizatus, eſt incapax Ordinis, tr. 14. qu. 10. n. 3. f.274

II 2 Homo non baptizatus, ſi confugiat in Eccleſiam, gaudet illius immunitate, tr.14. q.10. n.5. ibid.

II 1 Hominis natura, prona eſt ad diſſentiendum, tr.7. q.10. n.1. f. 94

I 1 Homines litterati privata authoritate, per regulas, & conjecturas poſſunt doctrinaliter dubia juris declarare, tr. 8. q.1. n.7. f. 61.

I 2 Decem homines faciunt plebem ſeu Populum, duo Congregationem, & tres faciunt Collegium, tract. 13. qu. 50. n. 2. f. 312

I 2 Homines noctis tempore, non benè vident, tr. 13. q.50, n.7. f. 313

I 2 Homines hodie plus timent perdere dignitates, & gradus, & officia, quàm cenſuras violare, tract. 15. qu.19. n. 1. f. 393

II 1 Homines diſparis profeſſionis, vel habitus in eiſdem Monaſteriis malè ſociantur, tr.5.q.1.n.3. f.56

II 1 Homines in Bello capti, qua de cauſa appellantur mancipia? tr.8.q.12.n.4 f.102

II 2 Homines ſunt in triplici ordine, & differentia, tr. 11. q.4. num. 7. f. 238

Honor.

I 2 Honor non dicitur læſus in eo, quod non debetur, tr. 13. q. 74. n.7. f.325

I 2 Honor, & pompa ſunt quid temporale, & pretio æſtimabile, tr. 14. q. 79. n.5. f.371

II 1 Honor, & fama eſt præmium virtutis, tr.8.q.11.n.2. f.101

I 2 Quæſtio honoris, eſt ardua ob multa jura, tr. 13. q.74. n.3. in fin. f. 325

Horæ Canonicæ.

I 1 Horæ Canonicæ ſunt recitandæ ſub pœna amiſſionis fructuum, tr. 1.q.31.n.5.f.19

Hortus.

I 2 Horti & Sacriſtiæ, an comprehendantur ſub Clauſura Monaſterii? tr.3. q.7. f.155

Hoſpes.

I 1 Hoſpites & Advenæ, an teneantur legibus, & conſuetudinibus locorum, ad quos declinant? tr.1.q.5.n.9. f.3

II 2 Hoſpites, qui infirmantur intra ſepta Regularium, poſſunt ab eiſdem recipere Sacramenta Euchariſtiæ, & Extremæ Unctionis, tr.1. q.18. n.1. f.145

II 2 Hoſpites, qui moriuntur intra ſepta Regularium, poſſunt in eorum Eccleſiis ſepeliri, ſine Parochi, & Epiſcopi licentia, tr.1. q.18. n.1. ibid.

Hoſpitalarii, Hoſpitale.

II 2 Hoſpitalarii, & Templarii Deo dicati, dicuntur Clerici, & in Dei ſervitium ſingulariter vocati, tr. 6. qu. 1. n.1. & 2. f. 184

I 2 Hoſpitale, quando cenſetur erectum authoritate Epiſcopi? tr.14.q.60.n.5.f.365

I 2 Hoſpitalium bona, an poſſint alienari ſine aſſenſu Apoſtolico? Vide verb. Bona Confraternitatum.

Hoſpitium.

I 2 Hoſpitium non venit appellatione Domus, tr. 1. qu. 22. n. 2. f. 136

I 2 Hoſpitium Religioſorum eſt Locus ſacer, & Eccleſiaſticus, & æquipollet Monaſterio, ſi ſit fundatum authoritate Epiſcopi, & habeat Eccleſiam conjunctam, in qua celebrentur divina, tr. 2.q.11. n.1.f 147

I 2 Hoſpitium Religioſorum gaudet privilegio cogendi vicinos ad ſibi vendendum pro ſui conſtructione, & ampliatione Vide verb. Vicinus.

I 2 Hoſpitia Religioſorum, an ſubdantur legi Clauſuræ? Vide verb. Granciæ.

I 2 Hoſpitia Regularium, an comprehendantur ſub Bulla Clem. VIII. de non ædificandis Monaſteriis, niſi ſtantibus, &c. vide verb. Bulla.

Hugo.

I 2 Hugo Cardinalis Ordinis Prædicatorum, ad honorem Proceſſionum Sanctiſſimi Sacramenti Altaris, multum largivit, tr.13.q.82. n.8. f. 330

II 1 Hugo Cardinalis fuit ex Ordine Prædicatorum aſſumptus, tr.1. q.23. n.1. f.17

Hypotheca.

I 2 Hypotheca, & pignoratio rei Eccleſiæ venit nomine alienationis, tr.14.q.67.n.1.f.366

I.

Ianitor.

I 2 JAnitor Clauſuræ debet eſſe exemplaris, & vitæ probatæ, tr.3.q.4.n.2.f.154

Ianuarius.

I 2 S. Januarius eſt præcipuus Patronus Civitatis Neapolis, tr.17. q. 44. n.4. f.411

Jeſuita.

I 2 Jeſuitæ Profeſſi, non poſſunt in alium Ordinem tranſire, niſi de licentia Prælati, & Sedis Apoſtolicæ, tr. 5. qu. 45. num. 24. f. 190

I 1 Jeſuitæ Domus profeſſæ, nec in communi poſſunt habere bona. Vide verb. Monaſteria.

Ignorantia.

I 1 Ignorantia eſt triplex, tr.1.q.13.n.3.f.7

I 1 Ignorantia invincibilis excuſat ignorantem à quanto, ſed non à toto, tr.1.q.13.n.2.& q.16. n.16. f.9

I 1 Ignorantia craſſa, & ſupina non excuſat, tr. 12. qu. 6. num. 7. f. 96

I 2 Ignorantia ſupina, & invincibilis excludit contemptum, ſcientiam, & temeritatem, tr.6.q.6.n.4.f.200

I 2 Ignorantia, tam juris, quàm facti, poteſt excuſare à pœnis, tr.14.q.90.n.1.f.374

I 2 Ignorantia invincibilis excuſat ab omni peccato, tr. 15. qu. 20. n.19. f.389

I 2 Ignorantia affectata, & malitioſa, quid ſit? tr. 17. q. 42. num. 4. f.411

II 1 Ignorantia juris excuſat Mulieres, tr.1 q.18.n.12 f.13

Digitized by Google

II 1 Ignorantia invincibilis, licèt excuſet à culpa, & quandoque à pœna, verumtamen non facit actum validum, quem Eccleſia irritavit, nec reddit capacem, quem Eccleſia incapacem fecit, tr.4.q.8.n.1.f.37.& tr.5.q.19. n.1. f.64

II 2 Ignorantia juris dubii, poteſt Prælatos excuſare, tr. 8. q. 14. num. 9. f. 217

Illatio.

I 2 Illatio non fit à diverſis, tr.13 q.37.n.2.f.308

Illegitimus.

I 2 Illegitimus per ingreſſum Religionis legitimatur ad Ordines ſuſcipiendos, non autem quoad Prælaturas Regulares, t. 12, q.12.n.1.& 2.f.271.& tom.2.p.1.tr.5.q.24.n.5.f.66. & tom. 2.p.2.tr.3.q 4.n.2 f.157

II 1 Illegitimus non poteſt eſſe Supprior, aut Vicarius Monaſterii, tr.5. q 24. n.8. f.66. nec Vicarius alicujus parvi Monaſterii, ſeu Loci exilis; num. 9. nec Commiſſarius, vel Diſcretus, num. 10.

II 1 Illegitimus electus ad aliquam dignitatem ab habentibus poteſtatem diſpenſandi, an ipſo facto cenſeatur tacitè diſpenſatus? tr.5. q.30. f.70

II 1 Illegitimus Filius Monachi, an poſſit, intuitu privilegiorum diſpenſari ad habendas Prælaturas in ea Religione, in qua Pater ejus Prælatus fuit? tr.5.q.31.f 71

II 1 Illegitimus, qui Religionem ingreſſus, ſuſcipit dignitates, abſque diſpenſatione, licèt mortaliter peccaverit, diſpenſatione tamen non eget, ad eas retinendas, ubi inter ejus Parentes fuit initum matrimonium, tr.5.q.22.n.6. f.72

II 2 Illegitimus Monachi filius, an de jure communi poſſit admitti in Religionem, in qua Pater adhuc vivit? tr.3.q.5.n. 1. & ſeq.f.158

II 1 Illegitimi regulariter ſolent eſſe paterni criminis imitatores, & vitiis obnoxii, tr.5.q.24.n.3.f.66

II 1 Illegitimi, de jure communi non gaudent nobilitate Parentum, nec poſſunt Parentum inſignia deferre, ibid. n. 4

II 1 Illegitimi, nondum diſpenſati ad vocem paſſivam, an gaudeant activa? tr.5.q.25.f.67

II 1 Illegitimi, à quo, & per quos poſſunt diſpenſari, & capaces fieri ad Prælaturas, & ſimilia? tr. 5. q.26. ibid.

II 1 Illegitimi dividuntur in quatuor ſpecies, tr.5. q 28. n.1.f.69

II 1 Illegitimi, an legitimentur per ſubſequens Parentum matrimonium? tr.5.q.32. f.72

II 2 Illegitimi, de jure communi, an ſint irregulares in Ordine ad dignitates, beneficia, & Prælaturas? tr.3.q.6.n.1.f.158

II 2 Illegitimi plures extiterunt viri famoſi, & Illuſtriſſimi, & omni virtutum genere ornatiſſimi, tr.3.q.7.n.1.f.159

II 1 Illegitimorum diſpenſatio, ad hoc, ut valeat, an ſit in ea de neceſſitate exprimenda qualitas illegitimatis? tr. 5. q. 28. fol. 69

II 2 Illegitimorum bona indoles, bonique mores vincunt defectum natalium, tr.3.q.5.n.2.f.158.

Imago.

I 2 Imago inſolita non debet pingi in Eccleſiis, tr. 1. qu.7. n. 4. f.129

Immiſcentes.

II 2 Immiſcentes ſe cum Novitio, vel Novitia, an teneantur in confeſſionibus hanc fateri circumſtantiam? tr. 6. q.40. n. 1. f. 197

Immunitas.

I 2 Immunitas Eccleſiæ, ad quot paſſus ſe extendit? tr. 13. qu. 81. n. 7. f. 328

I 1 Si quis occaſione privilegii immunitatis Eccleſiæ, in ea delinquat, ejus immunitate non gaudet, tr.13 q.14.n.5.f.100

Impediens, Impedire, Impedimentum.

II 1 Impediens, ne beneficium conferatur digniori, tenetur ad damnum illatum, tr.1.q.23.n.7.f.18

I 2 Impedientes recurſum habentes ad Sanctam Sedem, incidunt in excommunicationem Bullæ Cœnæ, tr. 10. q. 36. num. 1. f. 262

I 2 Impedientes, etiam indirectè, Oblationes fieri inter Miſſarum ſolemnia in Eccleſiis Mendicantium, ſunt excommunicati, tr.13.q.32.n.14.f.307

I 2 Impedientes, vel moleſtantes Regularium Conſervatores, ne ſuum officium exerceant, incidunt in pœnas excommunicationis latæ ſententiæ, & ſuſpenſionis à Divinis, tr. 17. qu. 39. n.3.f.410

II 2 Impedientes legata fieri Eccleſiis, aut beneficia Religioſis impendi, tenentur ad reſtitutionem, ſi vi aut dolo hoc faciant, tr. 1. q. 13.n. 20.f.142

II 2 Impedientes, vel moleſtantes eos, qui ex ſæculo ad Religionem confugiunt, aut ingreſſos revocantes, vel Profeſſos extrahentes à Religione, in qua profeſſi ſunt, an ſint excommunicati, & debeant puniri? tr.1.q.15 n.1.f.143

I 2 Impedire commune bonum, eſt intrinſecè malum, ſicut furari & mentiri, tr.13.q.87.n.2.f.333

I 2 Impedimentum non eundi Romam, ad finem comparendi coram Domino Papa, quanti temporis debet eſſe? tr.4.q.34.n.10. f.173

II 1 Impedimentum non perpetuum, non arcet perpetuò à Dignitatibus, tr.5 q.38.n.16. f.78

II 2 Impedimentum, quo quis impeditur, ne ſit, aut fiat propriè Religioſus, eſt duplex, tr.8.q.3. n.1. f.208

II 2 Impedimentum ad tempus, admittit ratificationem Profeſſionis, tr.8.q.3.n.9.& ſeq. f.209

II 2 Impedimentum dirimens, ſi ſuperveniat matrimonio ritè contracto, non dirimit matrimonium jam factum, tr. 11. q.33.n.5.f.247

II 2 Impedimentum, vel juſta ignorantia non reclamandi infrà quinquennium, & an probetur juramento ipſius reclamantis? tr.12.q.16.n.1. f.104

I 2 Impedimenta non eundi Romam, multa ſunt, tr. 4. q. 34. n. 9 f. 173

II 1 Impedimenta, quæ repellunt à dignitate quæſita, & faciunt incapacem ad quærendum, multa ſunt, tr. 5.qu.20. num. 1. f. 64

Impeditus.

I 2 Impeditus ire Romam, durante impedimento, non tenetur Procuratorem pro abſolutione, nec Epiſtolam mittere, tr. 4. q.34.n.11. f.173

II 2 Impedito legitimè non currit præſcriptio, tr. 12. qu. 14. n. 6. f. 203

Imperator.

I 1 Imperator multa Clericis conceſſit privilegia, tr. 5. qu. 3. n. 4. fol. 36

II 2 Imperator non poteſt ponere legem auferentem jus, jam Eccleſiæ acquiſitum, tr.13.q.8.n.14. f.263

I 1 Imperatores, Eccleſiæ & Eccleſiaſticis perſonis multa conceſſerunt, tr.13.q.4.n.1 f.103

Imperium.

II 1 Imperium eſt duplex, aliud Regium, ſeu Civile, & aliud deſpoticum, id eſt dominativum, tr.8.q.2.n.5. f.97

Impoſſibile.

II 2 Ad impoſſibile nemo tenetur, nec valet obligatio, tr. 3. q. 25. n. 21. f. 171

Incorrigibilis.

I 2 Incorrigibilis hodie quiſnam ſit? tr.8.q.7.n.3.§.6. in Decret. f.220.& q.8. per totam, f.221. & q. 9. f. eod.

I 2 Incorrigibilis eſt duplex, de jure, & de facto tr.8. q.9. f.222

I 2 Incorrigibilis de jure, nullus hodie dicitur: niſi ultrà ea, quæ debent concurrere de jure communi, probetur in carceribus unius anni ſpatio, in jejunio & pœnitentia, tr. 8. q. 10. n. 8. f. 223

I 2 Incorrigibilis de facto, ſi non fuerit ter convictus, monitus, & punitus, an poſſit hodie à Religione expelli? tr.8. qu.11. ibidem.

I 2 Incorrigibilis de facto, ſi ſtet in Carcere per annum juxta Decret. Sac. Congreg. & ſit paratus exequi pœnitentias ſibi injunctas, ſed non ideo ſe corrigit, nec abſtinet à delictis, de quibus fuit correctus, eſt à Religione ejiciendus, tr. 8. q. 12. n. 1. f. 224

I 2 Incorrigibilis ſubditus, antequam à Religione expellatur, eſt declarandus à Judice, ita eſſe, tr.8.q.13.n.1. ibid.

I 2 Incorrigibilis non poteſt dici, qui bis perpetravit delictum, ſi à primo fuerit abſolutus, tr.8.q.14. n.1. ibid.

I 2 Incorrigibilis in carcerem conjectus, qua praxi cognoſcatur, quòd in fine annalis pœnitentiæ non reſipuit? tr. 8. qu. 19. n. 1. f. 225

I 2 Incorrigibili expulſo debetur copia ſententiæ ſuæ expulſionis, tr.8. q.18. n.1. ibid.

I 2 Incorrigibiles hodie ejiciendi ſunt ab Ordine à P. Generali dumtaxat, & nonniſi ſervatis ſervandis, t.8.q.16.n.3.ibid.

I 2 Incorrigibilitas de facto, non excluditur Decreto Sacr. Congreg. de Apoſt. & Eject. tr.8. q.11.n.6. f.223

I 2 Incorrigibilitas duo copulativè exigit, tr.8.q.14.n.1.f.224

Incorruptus.

I 2 Incorruptus eſſe non poteſt, qui corruptis ſociatur, tr.9. qu. 5. n. 1. f. 243

Indicus.

I 2 D. Indicus de Guevara, Comes de Ognatte, & Prorex Regni Neapolitani extollitur ſuprà Sydera, tr. 17. qu. 44. ſub n. 4. f. 412

Indignus.

II 1 Indignus, an poſſit in aliquo caſu eligi ad regimen? tr. 4. qu. 26. f. 46

II 1 Indigni nequeunt eligi in Prælatos, nec ambitioſi, tr.1.q.11. n.10.f.13.& tr.3.q.5.f.56

Inducere.

II 2 Inducere quempiam ad Religionem intrandum, an ſit licitum, & meritorium? tr.1.q.10 n.1. & ſeq. f.140

Indulgentia.

I 1 Indulgentia plenaria conceſſa Viſitantibus Eccleſias noſtras

in

Digitized by Google

in die Sancti Dominici Patris noſtri, ſuſpenditur pro Secularibus in illis Regnis, ubi Bulla Cruciatæ prædicatur, tr. 13. q. 15. n. 7. f. 107
I 1 Indulgentiæ conceſſæ Miſſæ Sanctiſſimi Roſarii ſunt validæ, etiamſi privilegium non appareat, t. 2. q. 3. n. 6. f. 25
I 1 Indulgentiæ alicui certo loco, vel ob aliqualem ſpecialem rationem conceſſæ, non veniunt in generali communicatione privilegiorum, tr. 7. q. 15. n. 5. f. 57
I 1 Indulgentiæ Sanctiſſimi Roſarii, ad alios Ordines non tranſeunt, nec communicatæ intelliguntur, tr. 7. qu. 15. n. 6. ibid.
I 1 Indulgentiæ Religionum Mendicantium non ſuſpenduntur per Bullam Cruciatæ, tr. 13. q. 14. n. 2. f. 106
I 1 Indulgentiæ, Oraculo vivæ vocis conceſſæ, non intelliguntur revocatæ per prædictas Conſtitutiones, tr. 16. qu. 6. n 1. f. 123
I 1 Indulgentiæ plenariæ in anno Jubilæo revocantur, aliæ autem non plenariæ, nequaquam, ibid. n. 7
I 1 Indulgentiarum expreſſa revocatio, ſi fiat non perimit, nec ſuſpendet indulgentias, donec ſciatur, t. 16. q. 6. n. 6. ibid.

Infamare, Infamia, Infamis.

II 1 Infamare ſemetipſum, an ſit licitum? t. 6. q. 10. n. 4. f. 83
I 2 Infamia quid ſit, & quotuplex, & quando contrahitur? t. 8. q. 60. n. 1. & 2. f. 239. & tom. 2 p. 2. t. 3. q. 1. f. 157
I 2 Infamia non eſt macula moralis tantum, ut quidam putant, tr. 9. q. 23. n 3. in fin. f. 248
I 2 Infamia juris per Religioſos contracta, eſt diſpenſabilis ab eorum Prælatis, t. 9. q. 25. n. 4. f. 249
II 1 Infamia, ſive ſit juris, ſive ſit facti, non contrahitur ante declaratoriam Judicis; etiam ſi ſimus in delicto notorio, tr. 5. q. 20. n. 4. f. 64
II 1 Infamia, vel accuſatio debet præcedere ad puniendum aliquem, tr. 12. q. 10. n. 10. f. 184
I 2 Infamis de jure civili, eſt etiam infamis de jure Canonico, tr. 9. q. 23. n. 7. f. 248
I 2 Infames repelluntur à dignitatibus Eccleſiaſticis & ſecularibus, tr. 6. q. 24 f 209. & t. 9. q. 23. n. 8. f. 248. & tom. 2. p. 1. t. 5. q. 20. f. 64. & tom. 2. p. 2. tr. 3. q. 1. f 157
I 2 Infames non poſſunt Ordines ſuſcipere, nec in ſuſceptis miniſtrare, ibid.

Inferior.

II 1 Inferior non poteſt diſpenſare in lege ſui Superioris, t. 1. q. 31. n. 2. f. 23. & t. 11. q. 4. f. 123. & t. 12. q 3. f. 131
II 1 Inferiores Prælati ſunt multi, ut Archidiaconi, Decani, & ſimiles, tr. 9. q. 1. n. 6. f. 105

Infidelitas.

I 2 Infidelitas non bene ſtat cum fidelitate Chriſtianorum, t. 13. q. 86. n. 2. f. 333

Infirmaria, Infirmus.

I 2 Infirmariæ Religioſorum, an ſubdantur legi Clauſuræ? vide verb. Granciæ.
II 1 Infirmi, in mortis articulo, abſolvuntur ab omnibus cenſuris, ad finem rectè recipiendi Sacramenta, tr. 4. q. 44. n. 5. f. 53

Informatio.

II 2 Informatio ſimplex, aliqualis & plenaria, quæ ſint, & quomodo diſtinguantur? tr. 4. q. 2. n. 1. & ſeq. f 174
II 2 Informatio quid ſit? t. 4. q. 3. n. 1. f. 175
II 2 Informationes Recipiendorum, per quos, & quomodo ſunt faciendæ? t. 4. q. 1. n. 7. & ſeq. f. 58
II 2 Informationes Recipiendorum ad habitum, coram quo Notario ſunt faciendæ? t. 4. q. 3. n. 1. & ſeq. f. 175
II 2 Informationes, ſi ad inſtantiam Novitii fiant coram Judice Laico, ante Religionis ingreſſum, an valeant? tr. 4. q. 3. n. 11. f. 176

Ingrediens, Ingreſſus.

I 2 Ingrediens Monialium Clauſtrum in caſu urgenti, ex legitima cauſa, non incurrit pœnas Bullæ, t. 4. q. 23. n. 3. f. 168
I 2 Ingreſſus ad Monaſteria, quoties fit intuitu Proceſſionis, vel animo intereſſendi Divinis Officiis, toties erit licitus, tr. 4. q. 23. n. 1. ibid.
I 2 Ingreſſus Religionis, intelligitur de ingreſſu formali, quo quis fit propriè Religioſus, tr. 11. q. 23. n. 2. f. 276
II 2 Ingreſſus Religionem ex voto, an poſſit exinde liberè exire? tr. 9. q. 28. n. 1. f. 228
II 2 Ingreſſus in Religionem invalidus, nullum confert privilegium, tr. 14. q. 8. n. 3. f. 274

Inhabilis.

II 1 Inhabilis factus ob occultum delictum, alia officia de novo nullatenus debet acceptare, tr. 1. q 34. n. 4. f. 22
II 1 Inhabilis inhabilitate paſſiva, non poteſt eligi, tr. 4. q. 10. num. 4. f. 38
II 2 Inhabiles ad Religionem cenſentur illi, qui ſunt criminoſi, debitis onuſti, &c. t. 4. q. 8. n. 2. f. 178
II 1 Inhabilitas ſumitur dupliciter, tract. 1. qu. 30. num. 1. & ſeq. f. 22
II 1 Inhabilitas ad ſuffragium ferendum non incurritur ante ſententiam, ibid. n. 23
II 1 Inhabilitas & irregularitas pari paſſu ambulant, ibid. n. 25
II 1 Inhabilitas habet vim prohibitionis, vel perpetuæ ſimpliciter, vel ad tempus, t. 4. q. 45. n. 6. f. 55
II 2 Inhabilitas, an ſit pœna privativa? t. 2. q. 2. n. 7. f. 154

Iniquum.

II 1 Iniqua vexatio, abſque vitio Simoniæ licitè poteſt redimi, à quocunque inferatur, t. 1. q. 23. n. 16. f. 18

Injuria.

I 2 Injuria quid ſit, & quotuplex, & unde dicatur? tr. 17. q. 1. n. 2. f. 399
I 2 Injuria manifeſta quid ſit, & quando dicatur? ibid. n. 10
I 2 Injuria poteſt ſumi largè & ſtrictè, ſeu propriè & impropriè, tr. 17. q. 11. n. 6. in fin. f. 201
II 2 Injuria & injuſtitia, quid ſint? tr. t. q 15. n. 17. f. 142

Injuſta.

I 2 Injuſta detentio rei alienæ prohibetur ſemper, & ad ſemper, t. 15. q. 20. n. 5. in fin. f. 388

Innocens.

II 2 Innocens puniri non debet, tr. 3. q. 17. n. 5. f. 166

Innocentius.

II 2 Innocentius Papa Septimus confirmavit Regulam, & modum vivendi Tertiariorum de Pœnitentia Sancti Dominici, tr. 17. q. 1. n. 1. f. 285

Inobediens.

I 2 Inobediens à Conſortio bonorum eſt repellendus, tr. 8. q. 3. n. 2. in fin. f. 217
II 2 Inobediens, & rebellis non debet eſſe melioris conditionis, quàm ſit obediens, tr. 14. q. 16. n. 2. f. 276

Inobſervantia

I 2 Inobſervantia legis fieri poteſt, non ex dolo & malitia, ſed ex rationabili cauſa, & legitimo impedimento, tr. 13. qu. 65. num. 2. f. 320.

Inquirere, Inquiſitio.

II 1 Inquirere de vita, moribus, & ſcientia perſonæ electæ, ad quem ſpectat? tr. 7. q. 5. n. 2. & ſeq. f. 92
II 1 Inquiſitio votorum Eligentium; collatio numeri ad numerum, & publicatio ſunt de ſubſtantia electionis, tr. 1. q. 17. n. 17. f 12
II 1 Inquiſitio, quoad proceſſum electionis, facienda eſt, ubi electio fuit celebrata, & quoad vitam facienda eſt, ubi electus eſt converſatus, tr. 7. q. 5. n. 3. & ſeq. f. 92

Inquiſitor.

II 1 Peritiſſimi Inquiſitores, non prolixè loquuntur, nec ad particularia deſcendunt, tr. 5. q. 23. n. 4. f. 65
I 2 Inquiſitorum nomine, venit Epiſcopus Ordinarius Loci, t. 13. q. 31. n. 1. f. 305

Inſordeſcentia.

I 2 Inſordeſcere in excommunicatione per annum, non caret ſcrupulo hæreticæ pravitatis, tr. 8. q. 43. n. 2. f. 233

Inſtantia.

I 2 Inſtare eſt idem, quod pluries monere, tr. 13. q. 53. n. 10. f. 315. & 318. q. 58. n. 2
I 2 Inſtare, quandam importunitatem arguit, tr. 13. qu. 58. num. 4. ibid.

Inſtitutio.

II 2 Inſtitutiones & deſtitutiones, quæ fiunt à Prælatis, ſine conſenſu Capituli, carent robore firmitatis, tr. 1. q. 4. n. 2. in fin. f. 137
II 2 Inſtitutiones editæ juſſu Clem. VIII. ſuper receptione, & educatione Novitiorum Religioſorum, tr. 2. conſtit. 5. f. 151

Inſtrumentum.

I 1 Inſtrumentum ſemel publicatum, non poteſt amplius inficiari, tr. 5. q. 5. n. 5. f. 37
I 1 Inſtrumentum ritè factum, dicitur verum, ſolemne, & aſſis probat, tr. 11. q. 7. n. 9. f. 80

Intentio.

I 1 Intentio Principis eſt de intrinſeca ratione legis ad obligandum ſubditos, tr. 1. q. 28. n. 4. in fin. f. 18
I 2 Intentio Miniſtri non inficit pium opus, tr. 15. qu. 11. num. 8. f. 384

Interdictum.

I 1 Interdicti communis tempore, quinam poſſint divinis Officiis intereſſe? tr. 6. q. 13. t 4. & 15. f. 44. & 45
I 1 Interdicti communis tempore, qui poteſt divinis Officiis intereſſe, poteſt pariter in Loco ſacro ſepeliri, tr. 6. qu. 16. num. 1. f 46
II 1 Interdicti notoriè, non ſunt ad electionem vocandi: Immò repellendi, & ſi admittantur, electio corruit, t. 5. q. 18. n. 2. f. 64
I 1 Interdicto populo, omnes ejus ſingulares Perſonæ intelliguntur interdictæ, tr. 6. q. 18. n. 2. f 46

Interpretatio.

I 1 Interpretari jus Divinum, & Canonicum, ad ſolum Papam pertinet, tr. 8. q. 2. n. 6. f. 61

Rerum Notabilium.

I 1 Interpretari leges civiles, pertinet ad Imperatorem, vel ad Principem illum, qui eſt legis conditor, t.8.q.2.n.7. ibid.

I 1 Interpretari privilegium, in quo adeſt clauſula prohibitiva interpretandi, an ſit licitum? t.8.q.5.n.1. & ſeq. f.63

I 1 Interpretatio legis facta à Principe, ejuſdem eſt poteſtatis, ſicut & ipſa legis conſtitutio, tr.1.q.37.n.5.f.24

I 1 Interpretatio in caſu dubio, illa prævalet, quæ eſt benignior, tr.8.q.1.n.4.f.61

I 1 Interpretatio quid ſit, & quotuplex, & à quo fienda? tr. 8. q.2.n.3. ibid.

I 1 Interpretatio capitoſa, & cavilloſa à jure reprobatur, & quidnam ſit? tr.8.q.5.n.8.f.63

I 1 Interpretatio juridicè facta à P. Generali Ordinis, eſt obſervanda, etiam à ſucceſſore ejuſdem, tr.8.q.8.n.1.f.65

Intervallum.

I 2 Intervallum modicum pro nihilo reputatur. tr. 6. qu. 10. n. 2. f. 201

Intrans.

II 2 Intrans Religionem, non tenetur ad pœnitentiam ſibi à Papa præſcriptam, tr.6.q.36.n.4.f.196

II 2 Intrantes Religionem, & in ea profitentes, conſequuntur Indulgentias Plenarias, & Remiſſionem omnium peccatorum, tr.6.q.36.n.6.& ſeq. ibid.

Introducens.

I 2 Introducentes intra ſepta Mulieres fatuas, an dent in pœnas Bullarum? tr.4.q.8.n.1.f.163

Inventarium.

I 2 Inventarium, quid ſit, & qua praxi faciendum? tr.11.q.16. n. 1. f. 273

Invertere.

II 1 Invertere conſuetum ordinem, antiquum uſum, & univerſalem praxim Eccleſiæ, eſt pluſquam erroneum, tr. 4. q.2.n.6. f.33

Ioannes.

II 2 Joannes Andreas laudatur, tr 3.q.7.n.2. f.159

I 2 S. Joan. Baptiſta arctiorem & aſperiorem vitam vixit, quàm Chriſtus Dominus, tr 5 q.35.n.14. f.184

I 2 Joan. Papa XXII. laudatur, tr.5.q.35.n.10. ibid.

I 2 Joannes Baptiſta de Thoro laudatur, tr. 11. qu. 38. n. 2. in fin. f. 280

Ire.

II 1 Ire Romam ſine licentia eorum, ad quos ſpectat, vetitum eſt multis modis, tr.7.q.3.n.4.& ſeq.f.124

I 2 Ire ad Superiorem, intuitu juſti gravaminis, habet vim appellationis, tr.7.q.15.n.1.f.213

Irregularis, Irregularitas.

II 1 Irregularis, an valeat eligi in Prælatum Regularium? tr. 5. q. 19. f. 98

II 1 Irregularis nequit eligi in Prælatum; etiam ſi præcedenter ad electionem, vel collationem Beneficii, fuerit abſolutus à cenſuris, tr.5.q.19.n.3. f.64

II 1 Irregularis electus ad Prælaturam, tenetur non acceptare, t.6. q.10. n.2. f.83

I 1 Irregularitas ipſo jure impoſita, in conſcientia obligat tranſgreſſorem ante Judicis ſententiam, ad abſtinendum ſe ab omni uſu, & receptione Ordinum, tr.1.q.33.n.10.f.21.& tom. 2.p.1.t.1. q.30.n.8. f.23

I 2 Irregularitas contracta ob infamiam, diſpenſatur ab Epiſcopo, ſi crimen non ſit gravius adulterio, t.8.q.44.n.4. f.234

II 1 Irregularitas, an veniat ſub nomine cenſuræ & pœnæ? tr. 4. q.45.n.1.f.54.& t.5.q.19.n.3.f.64

II 1 Irregularitas diſpenſatione, & non abſolutione tollitur, t. 4. q.45.n.10.f.55.& t.5.q.19.n.3. ibid.

II 1 Irregularitas non incurritur, niſi in caſibus in jure communi expreſſis, tr.5.q.15.n.28.f.62

II 1 Irregularitas illegitimationis, non provenit ex delicto occulto ipſius illegitimi, tr.5.q.26.n.2.f.7

II 1 Irregularitas Bigamiæ, homicidii voluntarii, & mutilationis membrorum, ſemper reperitur excepta in privilegiis Religioſorum, tr.5.q.36.n.4.f.9

II 1 Irregularitas, quæ naſcitur ex homicidio voluntario, eſt graviſſima omnium, tr.5.q.36. n.9. in fin. f.75

II 1 Irregularitas naſcens ex Bigamia, eſt omnium minima, ibid. n.11. f. 76

II 2 Irregularitas, quæ oritur ex mutilatione membrorum, non ſolùm eſt ex delicto, ſed etiam ex defectu perfectæ lenitatis, tr.11. q.8. n.2.f.124

II 2 Irregularitas eſt inhabilitate rigidior, & incurritur, ſtatim commiſſa culpa, tr.2 q.2 n.8.f.154

Irritatio.

I 2 Irritatio voti, ſeu contractus per Prælatum facta, non liberat à reſtitutione damni injuſte illati, tr.12.q.14. n.2. f.290

Iubilæum.

I 2 Jubilæi virtute, an poſſit abſolvi, & tolli excommunicatio Papalis? Vide verb. excommunicatio.

I 1 Jubilæa non uno, & eodem modo à Domino Papa conceduntur, tr.13.q.16.n.4.f.107

Judæus.

II 2 Judæi non poſſunt excommunicari, t.6.q.13.n.4. f.189

Judas.

I 2 Judas loculos habebat, tr.13. q.85.n.6. f.333

Judex.

I 1 Judex Ordinarius, inſtante, & petente Marito tenetur remittere cauſam uxoris privilegiati, tr.6.q.7.n.8.f.41

I 1 Judex poteſt recuſari, & pro ſuſpecto haberi, t.9.clauſ.5.n.14. f.70.& p.2.t.10.q.57. f.323

I 1 Judex Laicus, ſine cauſæ cognitione debet petitum brachium Eccleſiaſtico Judici præſtare, tr.9.clauſ.7.n.3. f.71.& p.2. t.9 q.14. f.245

I 2 Judex Eccleſiaſticus, an poſſit Clericum per Laicum verberare? tr.9.q.1. n.23.f.241

I 2 Judex Eccleſiaſticus, quando debet ad ſui ipſius ſententiæ executionem brachium ſeculare invocare? tr. 9. qu. 13. n. 5. fol. 245

I 2 Judex ſecularis nullam habet, nec habere poteſt juriſdictionem in cauſa merè Eccleſiaſtica, ut eſt cauſa beneficii, & promotio ad Ordines, tr.9.q.14.n.18. f.246. & tr. 13. q.85. n.2.f.330

I 2 Judex Laicus, in delictis mixti fori non ſe habet ut merus executor, tr.9.q.14.n.19 f.246

I 2 Judex, ſub peccato mortali non tenetur deferre appellationi frivolæ, tr.10.q.4.n.3.f.186.& q 11. n.3. f.253

I 2 Judex, interdum appellatione rejecta poteſt ad ulteriora procedere, tr.10.q.10. n.1. in fin. f.252

I 2 Judex in dubio fovet potiora jura, tr. 10. qu. 12. n. 2. in fin. fol. 252

I 2 Judex appellationis debet revocare in irritum quidquid factum eſt, poſt appellationem, ſive appellatio ſit juſta vel injuſta, tr.10.q.13.n.1. f.254

I 2 Judex tenetur ſtatuere Reo competentem terminum ad ſe defendendum, & illi dare Advocatos, & Procuratores, per quos ſe defendere valeat, tr.10.q 14. n.4. ibid.

I 2 Judex in judiciis dicendis tenetur ferre ſententiam ſecundùm opinionem probabiliorem, etiamſi altera ſit probabilis, tr.10.q.16.n 1. ibid.

I 2 Judex debet diligenter advertere, an factum ſit verè notorium, ita ut Reo culpato, nulla competat defenſio, tr. 10.q. 21.n.3. f.257

I 2 Judex debet omninò expendere probationes, an delictum ſit plenè & integrè probatum, tr.10.q.23.n.1. in fin. ibid.

I 2 Judex ſolet convictum torquere non ob confeſſionem criminis, ſed ad ſciendos, & detegendos ſocios, & fautores, ibid. n. 2

I 2 Judex non deferens appellationi, graviter punitur, tr. 10. q. 35.n.4. f.261

I 2 Judex Laicus, veluti Amicus, vel privata perſona, poteſt monere Judicem Eccleſiaſticum, eumque hortari, ut auferat illatum gravamen, tr.10.q.43.n.5. f.266

I 2 Judex debet formato Proceſſu pro informatione Curiæ, teſtes repetere, Reo citato, & admiſſo ad videndum juramenta teſtium, & dicendum cauſam, quare, tr. 13. q. 52. n. 8. in fin. f. 314

I 2 Judex Laicus, ſi capiat Clericum in fragranti crimine, non incurrit in excommunicationem, tr.13.q.52.n.6.f.315

I 2 Judex dicetur negligens, ſi ter requiſitus diſtulerit pronunciare, tr.13.q.58.n.2. f.315

I 2 Judex Eccleſiaſticus, an poſſit cogere Laicum conventum ad obſervantiam contractus initi ſuper alienatione rei Eccleſiæ? tr.14. q.33.f.355

I 2 Judex tenetur gratis juſtitiam adminiſtrare, qui in judicando debet reſpicere tantùm ad merita cauſarum, & non ad qualitatem perſonarum, tr.16.q.1.n.5. in fin. f.393

I 2 Judex Ordinarius, quid ſit, tr.17.q. 4. n.4. f.398

I 2 Judex datus ad univerſitatem cauſarum, cenſetur Ordinarius, ibid. n. 5

I 2 Judex datus ad univerſitatem cauſarum, ille dicitur, cui ſub uno univerſali verbo commiſſæ ſunt omnes cauſæ, ibid. n. 6

I 2 Judex Laicus offenſus in ſua juriſdictione, poterit illam tueri contra offendentem, congruis pœnis, tr.17.q.41.n.7 f.411

I 2 Judex ſæcularis, an poſſit cognoſcere de cauſa Clericorum? ibid. n. 8

I 2 Judex Eccleſiaſticus, an in aliqua cauſa poſſit expelli à Regno, & jure originis privari? ibid.

II 1 Judex debet ſolùm judicare ſecundùm allegata, & probata, & non ex particulari ſcientia, tr.4.q.29.n.14 f.48

II 1 Judex Superior, quando poteſt, abſque licentia Judicis Ordinarii, ſubditum liberare? t.11 q.5.n 5. f.124

II 2 Judex competens Profeſſionis nullæ, eſt Epiſcopus Loci, t.2. q.10.n.1.f.91. ſed hodie eſt Sacr. Congr. t.8 q.9.n.8. f. 114

Index

II 2 Judex & Actor nemo poteſt eſſe in cauſa propria, tr. 3. q. 17. n. 3. f. 166

I 2 Judici inferiori, aliquando non eſt obediendum, tr. 10. qu. 15. n. 2. f. 254

I 2 Judices Eccleſiaſtici prohibentur exercere cauſam ſanguinis, tr. 8. q. 59. n. 1. f. 239

I 2 Judices Eccleſiaſtici, etiam Regulares, ſi in Monaſteriis non habeant tutos, & fortes carceres ad detinendum facinoroſos ſubditos, poſſunt ubivis illos detinere, ad inſtantiam tamen Religionis, tr. 9. q. 1. n. 10. f. 241

I 2 Judices practici non ſolent appellationem admittere; niſi cum cautela, incipiendo à negativa, tr. 10. qu. 21. n. 4. in fin. f. 253

I 2 Judices, judicantes ſecundùm ſtatutum offenſivum libertatis Eccleſiæ, excommunicantur, t. 11. q. 15. n. 17. f. 275

I 2 Judices ac Juriſperiti, ad favorem Regularium debent judicare, tr. 13. q. 14. n. 4. f. 300

I 2 Judices Regulares in exhibenda juſtitia creditoribus, ſolent interdum in judicio eſſe remiſſiores, t. 17. q. 12. n. 10. f. 402

II 1 Judices Ordinarii poſſunt ſuam auctoritatem aliis committere & delegare, tr. 9. q. 4. n. 3. f. 105

II 2 Judices, ad quos ſpectat in Novitios ſævire, non poſſunt uti facultate ſibi facta, ante Judicis ſententiam, tr. 2. q. 10. n. 1. f. 155

II 2 Judices Laici, vel Eccleſiaſtici, an poſſint quempiam à Religione revocare, ex quo in ſeculo enormia commiſerit? tr. 3. q. 9. n. 1. & ſeq. f. 160

Judicare.

I 2 Judicare in cauſa propria nulli licet. Vide verb. Nullus.

II 2 Judicare de voto ſolemni, vel in eo diſpenſare, ad ſolum ſpectat Romanum Pontificem, t. 8. q. 9. n. 3. f. 214

Judicium.

I 1 Judicium præſumptum, ad hoc, ut ſit verum, quid requiritur? tr. 1. q. 26. n. 3. f. 16

I 1 Judicium peccatorum ſpectat ad Eccleſiam, tr. 8. qu. 3. n. 3. f. 62

I 1 Judicium idem eſt de ſimilibus, tr. 8. q. 4. n. 7. ibid.

I 2 Judicium ubi inceptum, ibi debet terminari, tr. 10. q. 19. n. 2. f. 256. & tr. 13. q. 26. n. 10. f. 305. & tom. 2. p. 2. t. 6. q. 12. f. 189

I 2 Judicium non poteſt fundari contra ſervum, & filium familias, tr. 12. q. 34. n. 1. f. 249

I 2 Judicium declarandi notorium, debet regulari ex multis, tr. 13. q. 50. n. 6. f. 312

II 1 Judicium in Ord. Prædic. quomodo faciendum ſit? tr. 12. q. 10. n. 23. f. 135

II 2 Judicium cognoſcendi cauſas nullitatis Profeſſionis, an comprehendatur ſub c. 20. Trid. ſeſſ. 24. de refor.? tr. 12. qu. 20. n. 1. f. 255

II 2 Judicium annullandi Profeſſionem, ob defectum Loci non deſignati, ad quos ſpectat? tr. 12. q. 32. n. 1. f. 257

Jugum.

I 2 Jugum Regularium, eſt votum obedientiæ promiſſæ in Ordine ad Regulam, tr. 6. q. 12. n. 4. f. 202

II 2 Jugum Religionis eſt ſuave, tr. 1. q. 9. n. 14. f. 140

Junior.

II 1 Juniores, in multis præponuntur majoribus, tr. 5. q. 2. n. 2. in fin. f. 179

Jurare, Juramentum.

II 1 Jurare de eligendo meliorem, ſecundum veritatem propriæ conſcientiæ, quid ſit? tr. 4. q. 23. n. 9. f. 44

I 1 Juramentum idem præſtat, quod clauſula derogatoria, t. 14. q. 1. n. 13. f. 115

I 2 Juramentum firmat omne pactum, etiam impuberum, dummodò non ſit contra bonos mores, nec contra communem & publicam utilitatem, tr. 11. q. 8. n. 5. f. 263

I 2 Juramentum firmat contractum, aliàs non firmum, tr. 12. q. 21. n. 2. f. 292

II 1 Juramentum de eligendo meliorem, an ſit de ſubſtantia electionis? tr. 1. q. 17. n. 23. f. 12. & t. 4. q. 23. f. 43

II 1 Juramentum de eligendo meliorem, in Dominicana Familia non eſt in uſu. tr. 4. q. 23. n. 12. f. 44

II 1 Juramentum promiſſorium, in materia levi non obligat ſub mortali, t. 4. q. 27. n. 4. f. 46

II 1 Juramentum violare, an ſit mortale? t. 4. q. 27. n. 5. ibid.

II 2 Juramentum non debet eſſe vinculum iniquitatis, t. 3. q. 20. n. 7. f. 167

II 2 Juramentum à veſtiendis ſuſcipiendum, in Ord. Prædic. ſuccedit loco præviæ informationis, t. 4. q. 4. n. 3. & ſeq. f. 176

II 2 Juramentum à nemine violandum eſt, t. 13. q. 11. n. 2. f. 264

I 2 Quæ cadunt ſub juramento, ſunt omninò obſervanda, ſi aliàs ſint licita, tr. 9. q. 26. n. 1. f. 249

Juriſdictio.

I 1 Juriſdictio, conſuetudine & præſcriptione acquiritur, tr. 1. q. 10. n. 3. f. 18

I 1 Juriſdictio conſuetudine acquiſita eſt vera juriſdictio, tr. 1. q. 10. n. 9. ibid.

I 1 Juriſdictio omnis à Principe dimanat, tr. 7. q. 16. n. 3 f. [illegible]

I 1 Juriſdictio ordinaria non expirat morte concedentis, tr. [illegible] q. 5. n. 28. f. 95

I 1 Juriſdictio non ſubdito conceſſa, non poteſt ampliùs [illegible] cedente avocari, t. 13. q. 3. n. 2 f. 103

I 1 Juriſdictio omnis pullulat & dimanat à Papa, Imperatore, vel Rege, tr. 13. q. 7. n. 1. f. 104

I 2 Juriſdictio delegata ob induſtriam perſonæ, non poteſt [illegible] ſubdelegari, t. 1. q. 34. n. 1. & ſeq. f. 141. & t. 17. q. 31. n. 1. f. [illegible]

I 2 Juriſdictio Laica per Eccleſiaſticam adjuvatur, ſi alterius auxilii ſit indiga, t. 9. q. 14. n. 3. f. 245

I 2 Juriſdictio ſemel incœpta perſeverat, t. 10. q. 19. n. 1. f. 256

I 2 Juriſdictio de ſua natura petit, ut ſit indiviſa, tr. 13. q. [illegible] n. 3. f. 320

I 2 Juriſdictio maximè contentioſa, non poteſt exerceri extra proprium territorium, neque in homines alterius juriſdictionis, t. 13. q. 81. n. 1. f. 328

I 2 Juriſdictio fruſtratoria dicitur, ſi non ſit conjuncta cum [illegible] coactiva, tr. 17. q. 8. n. 29. f. 400

II 1 Juriſdictio delegata, ante excommunicationem Delegantis, an ſuſpendatur propter ſupervenientem excommunicationem? tr. 5. q. 13. f. 60

II 1 Juriſdictio ordinaria & delegata, quid ſint, & quomodo diſtinguantur? t. 8. q. 18. n. 1. & ſeq. f. 104

II 1 Juriſdictio omnis, æquè dividitur, in Ordinariam & Delegatam, tr. 10. q. 7. n. 2. f. 112

II 1 Juriſdictio conceſſa alicui per Privilegium Principis, ordinaria, ſi in eo non fuerit dictum, quòd alteri non [illegible] getur, tr. 11. q. 13. n. 1. & ſeq. f. 126

II 2 Juriſdictio data Ordinariis Locorum per Conc. Trid. in [illegible] latos Regularium, extra ſepta degentes, intelligitur [illegible] cumulativè, non autem privativè quoad Superiores Regulares, t. 13. q. 19. n. 2. f. 267

I 2 Quæ ſunt juriſdictionis, poſſunt delegari. Vide verb. delegari.

I 1 Extincta præcipientis juriſdictione per ejus obitum, excommunicationem, remotionem ab officio, vel ſuſpenſionem, deſinunt eſſe, & extinguuntur, quæ ab illa dimanant, t. [illegible] 5. n. 32. f. 26

I 2 Juriſdictione conceſſa, cenſentur conceſſa omnia, ſine quibus commodè exerceri non poteſt, tr. 13. q. 78. n. [illegible] & t. 17. q. 42. n. 7. f. 411

I 2 Juriſdictiones omnes hodie ſunt diſtinctæ, & una [illegible] lit alteram, tam in civilibus, quàm in criminalibus, tr. 13. q. 22. n. 4. f. 302

Jus.

I 1 Jus abſolvendi & diſpenſandi datum Epiſcopis per Concilium Tridentinum, ſeſſ. 24. de Refor. cap. [illegible] jus novum omninò, ſed renovans antiquum, tr. 13. q. [illegible] n. 17. f. 109

II 2 Jus ad oblationes, eſt Eccleſiaſticum, & non Laicum, tr. [illegible] q. 14. n. 8. f. 269

I 2 Jus antiquitus reddebatur manu Regia, tr. 10. q. [illegible] n. 3. f. 254

I 2 Jus antiquum *cap. unic. de ſtatu Regularium, in 6. & novum cap. 3. Concil. Trid. ſeſſ. 25. de Regul.* quoad præfixionem numeri Religioſorum, penès quid differant? [illegible] q. 17. n. 1. f. 18

I 1 Jus Cæſaris viget in Regno Neapolitano, ex uſu & conſuetudine, t. 1. q. 16. n. 3. f. 9

I 2 Jus Canonicum propriè, non eſt jus Divinum, t. 13. q. [illegible] 26. in fin. f. 333

II 1 Jus Canonicum examinat id, quod ſit, & non quod [illegible] ditur, tr. 7. q. 16. n. 5. f. 9

II 1 Jus Capituli, aliquando revolvitur ad pauciores, tr. 12. q. [illegible] n. 16. & 17. f. 134

II 1 Jus Civile conſtituitur authoritate & juſſu talis Reipublicæ, ſeu Principis, in propria Ditione & Loco, tr. 8. q. 14. n. 4. f. 103

I 1 Jus commune, an poſſit in privilegium concedi? tr. 2. q. [illegible] n. 8. f. 25

I 1 Jus commune Canonicum, ſeu Conſtitutiones Apoſtolicæ, & Conſtitutiones Ordinum à ſancta Sede approbatæ, non poſſunt abrogari, virtute clauſulæ generalis, tr. 13. q. 20. n. 14. f 112

I 1 Jus commune quonam modo tollitur, & abrogatur? t. 14. q. 1. n. 7. & q. 2. f. 114. & tom. 2. p. 1. t. 7. q. 13. n. 3. f. 94

I 1 Jus commune ſimplex, per ſimplex privilegium abrogatur, t. 14. q. 1. n. 14. f. 115

I 2 Jus commune prævalet particulari, tr. 10. q. 31. n. 2. f. 260

I 1 Jus conſuetudinarium quid ſit? t. 1. q. 20. n. 1. f. 12

I 2 Jus dicendi de nullitate alicujus actus, non durat, niſi ſpatio triginta annorum, tr. 14. q. 30. n. 3. f. 351

II 1 Jus

Rerum Notabilium.

II 2 Jus dicendi de nullitate profeſſionis ad præſcriptum Trid. an competat Apoſtatis? tr.12.q.23. n.1. f.256
I 2 Jus dicenti extra Territorium impunè non paretur, t.13. q. 20. n. 4. f 301
I 2 Jus Eccleſiaſticum poteſt abrogari,& tolli contraria conſuetudine, tr.14.q.79.n.10 f.371
II 2 Jus Eccleſiæ acquiſitum, non poteſt illi auferri inconſulto Romano Pontifice, tr.13 q.9.n.9. f.264
II 1 Jus eligendi, Laicis Eccleſiæ non concedit, tr.4.q.4.n.1.f.34
II 2 Jus eligendi poteſt reperiri penes unum, tr. 1. qu. 17. n.7. fol. 10
II 1 Jus eligendi poſitum eſt in libera poteſtate Eligentium,t.4. q.35.n.2.f.50
II 1 Jus eligendi in Religioſis fundatur in ſtatu Religioſo, ſecùs in Dominicana Familia, tt.5.q.16.n.2.f.62
II 1 Jus eligendi, interdum revertitur ad primos Electores, tr. 6. q.15.n.2.f.84
II 2 Jus Epiſcopale, & Parochiale exigendi canonicam portionem, fundatur in his, quæ ex ultima voluntate proveniunt, tr.13.q.22.n.5.f.268
II 2 Jus eſt multiplex, nempe in re, vel ad rem, remotum, vel proximum, tr.1.q.23.n.7.f.17
I 1 Jus exigendi tributa, conſuetudine acquiri poteſt, tr.2.q.10. n.3. f.28
I 1 Jus Gentium,& lumen naturale quid ſit? tr. 8. qu 1. n. 8. f. 61. & quomodo diſtinguatur à jure civili? & tom.2.p.1.t.8. q.14. f.103
I 2 Jus humanum, originem trahit à poteſtate Civili, & interdum afficit Monachos,& quare? tr.11.q.9.n.2.f.270
I 2 Jus humanum poteſt per conſuetudinem abrogari, tr. 11. q.9 n.4. ibid.
II 2 Jus immunitatis, an competat Novitiis de jure Divino? t.6. q.10.n.3.f 188
I 2 Jus in ſpe, dicitur jus imaginarium, tr. 14. qu. 59. n. 5. fol. 363
II 1 Jus in re, ſeu dominium beneficii, non acquiritur Electo per electionem, ſed tantùm jus ad rem, tr.1 q.1.n.8.f.2
II 2 Jus legitimæ, eſt pars bonorum, tr.7.q.16.n.4. f.200
I 2 Jùs legitimè alienatum, ulterius non cenſetur vacare, tr. 14. q. 80. n.2. f.372
II 1 Jus naturale extenditur ad propriam defenſionem, tr.1.q.24. n. 3. f. 19
II 1 Jus naturale prævalet juri humano, & poſitivo, tr. 12. q. 6. n.2. f. 132
I 1 Jus naturæ præponderat juri humano,& poſitivo, t.1.q.34. n.2 in fin. f.22. & tom.2.p.2 t.6. q.21. n.2. f.192
I 1 Jus notiſſimum, ad hoc, ut tollatur, expreſſa mentione non indiget, tr.14 q.4.n.5. f. 116
I 2 Jus patronatus acquiritur tribus modis, & quid ſit? tr. 1. q. 48. n.2. f.143
I 2 Jus patronatus, an tranſeat in Monaſterium ex perſona Profeſſi? t.11.q.34.n.5 & ſeq f 280
II 1 Jus patronatus, ex gratuita Eccleſiæ conceſſione, pertinet etiam ad Laicos, t.1.q.1.n. 4. f.1
II 1 Jus per electionem acquiſitum, eſt revocabile, prout Confirmatori expedire videbitur. tr 7.q.14 n.5.f.95
I 2 Jus puniendi Regularem delinquentem notoriè extra Clauſtra, interdum devolvitur ad Loci Ordinarium, tr. 13. q.59.n 1. f.318
II 2 Jus quæritur Electo per electionem, non autem per poſtulationem, tr.1 q.1.n.11.f.2
I 1 Jus quæſitum tertio, non aufertur ſine cauſæ cognitione, t.9. clauſ. 17. n.5. f.75
II 1 Jus, quod quilibet homo poterit habere in rebus ſuis, eſt duplex, ad rem,& in re, t.8.q.2.n.3. f.97
I 2 Jus Regni non tranſit in Monaſterium, ſed tantùm ad ſucceſſores ſanguinis, tr.11.q.39.n.2.in fin.f.281
I 2 Jus ſepulturæ non poteſt alienari ſine licentia Papæ, tr. 14. q.79.n.11. f.371
I 2 Jus ſuccedendi ante mortem eorum, quibus ſuccedendum eſt, non eſt jus, ſed ſola ſpes, opinio,& expectatio futuri boni, tr.5.q 63. n.1. f.196
II 2 Jus ſuccedendi, convenit Monaſteriis, non autem Profeſſis, tr.9.q.17.n.9 f.226
I 2 Jus tranſeundi in arctiorem eſt jus Profeſſorum, non autem Novitiorum, t.5.q.51.n.4. & 5. f.191
I 2 Jus viſitandi pullulat a juriſdictione ordinaria, quam quis habet in ſuos ſubditos, tr.13.q.66.n.1. f.320
II 1 Jus Univerſitatis & Capituli, in uno ſolo conſervatur, t.2.q. 10.n.4.& q 13.n.1. f.28
I 1 Jus utendi privilegio communicatur in generali communicatione privilegiorum, non autem uſus, vel non uſus privilegii, tr.7.q.17.n.4. f.58
I 1 Quod quiſque juris in alterum ſtatuit, ipſe debet eo uti, t.13. q.1.n.2.f.102.& tom.2.p.1.t.10.q.11.n.9.f.116
I 1 Juris communis relaxatio, ſeu diſpenſatio eſt reſtringenda; tr.14.q.1.n.9. f.114
I 2 Juris communis correctio, evitanda eſt, tr.15.q.17.n.6.f.385. & tom.2.p.1.t.1.q.4.n.3. f.3
II 1 Quod eſt exploratiſſimi juris, non debet verti in utrum, tr. 4. q.2.n.1.f.32
II 1 Quilibet poteſt ſuo juri renunciare, tr 4.q.20.n.3 f.42
I 1 Juri Cæſareo, quando ſtandum eſt? tr.2.q.4.n.9. f.26
I 1 Juri qualificato derogatur per clauſulam, motu proprio, ex certa ſcientia, aut de plenitudine poteſtatis, tr. 14. qu. 1. n. 12. f. 115
I 2 A Jure Regulari non eſt recedendum; niſi quoad ea, quæ inveniuntur excepta, tr. 4.q.24.n.10. f.168
I 2 A jure antiquo non eſt recedendum, niſi corrigatur per novum, tr.17.q.32.n.3.f.408.& tom 2.p.2.t.9.q.18 n 4.f.226
I 2 Quod in jure expreſſum non reperitur, Iudicis arbitrio relinquitur, t.13.q.10.n.5.f.312.tr.14.q.57.n.1.in fin.f.356. & tr. 15.q.19.n.12.f 386
I 2 Quilibet ſcire jura præſumitur, tract. 14. qu. 19. n. 1. in fin. fol. 348
II 1 Quod à jure exorbitat, non eſt ad libitum extendendum, t.1. q.31. n.15. f.24
II 2 Quod competit de jure communi, poteſt alteri committi,& injungi, tr.1.q.3.n.1.f 138
I 2 Jura Canonica non ſe intromittunt de juribus Laicorum, tr.14.q.60.n.4.in fin. f.365
I 1 Jura Eccleſiæ, Univerſitatum, Collegiorum,& ſimilium, ſic adeò fixa ſunt, ut illis ſcientia, & tolerantia renunciationis, vel non uſus aliquorum ex Capitulo, vel Univerſitate obſtare minimè poſſit, tr.12.q.4. n.7. f 93
I 1 Jura incorporalia amittuntur per non uſum, tr. 12. qu. 7. n. 6. f. 96
I 1 Jura nova per antiqua limitantur, tr.8.q.1.n.2.f.60
I 2 Jura Profeſſorum, ut ſunt Tituli, & Dignitates, in Ordine ipſorum fundantur & eriguntur in Profeſſione eorumdem, tr.5.q.55.n.2.f.192

Juſta cauſa.

I 2 Juſta cauſa,& ſolemnitas requiruntur copulativè ad alienandum immobilia Eccleſiæ, t.14.q.18.n.1. f.348
I 2 Juſta cauſa requiritur in quacunque diſpenſatione, t.14.q 23. n.1.in fin. f. 349
I 2 Juſta cauſa, & licentia Superioris, requiruntur copulativè in largitione munerum, Regularibus interdicta, tr.15.q.11. n. 1. f.383
I 2 Juſtæ cauſæ largiendi multæ ſunt, t. 15. q.12. n.1. ibid.

Juſtitia.

I 1 Juſtitia commutativa ac diſtributiva, ſæpe cogit nolentes, & afficit metuentes, tr.2.q 9. n.3. f.28
I 2 Vera juſtitia compaſſionem habet, t.6.q.19.n.3.f.205
I 2 Juſtitia executioni mandata, laudatur, t.6 q.19 n 4. ibid.
I 2 Juſtitia & gratia, nequeunt obtineri pretio, aut munere, tr. 16.q.unic.n.5. f.393
II 2 Juſtitia contractus, a quo pendet? t.11. q.9. n.4. f.239
II 2 Qui ad juſtitiam erudiunt multos, fulgebunt quaſi ſtellæ in perpetuas æternitates, tr.1.q.10.n.3. f.140

Juvenis.

II 1 Juvenes, an ad Regimen debeant præferri Senibus? tr. 5. q. 6. n.10.f.58
II 2 Juvenes impuberes, ſi ſuſcipiant Religionis habitum, ſine Parentum, vel Tutorum licentia, an poſſint per Parentes à Religione extrahi, vel per Tutores revocari? tr. 1. q. 8. n.1. & ſeq. f. 139
II 2 Juvenes, quonam modo ſunt ad habitum Religioſum admittendi? tr.4 q.2.n.1.& ſeq. f.174
II 2 Juvenes majores ſexdecim annis in Provincia Calabriæ, quomodo admittuntur ad habitum? t.4.q 3.n.14.f.175
II 2 Juvenes majores ſexdecim annis, in Ordine Prædic. an poſſint in Religionem admitti extra Capitula Provincialia, & prætermiſſis informationibus, à Sixto V. præſcriptis, & quid ex privilegio Clem. VIII. quòd Conventui S. Stephani Salmanticenſi, Ord. Prædic. fuit conceſſum? tr. 4. q.4.n.1. ibid.
II 2 Juvenes notoriè habiles, & omninò nobiles; an poſſint admitti ad habitum, prætermiſſis informationibus? tr. 4. q. 8. n.1. f.178
II 2 Juvenes ante ſuſceptionem habitus, poſſunt de ſuis bonis liberè diſponere. t.7.q.20.n.7. f.202

L.

Labor.

I 2 LAbor novè ſuperadditus in pœnam peccati, non abſolvit peccantem a primo labore, t.5.q.34.n.7.f.183

Lacerans.

I 2 Lacerans Cedulones affixos, poteſt ab Inquiſitoribus interrogari, quid ſentiat de poteſtate Prælatorum,& cenſuris Eccleſiæ? t.13.q.29.n. 4.f.305

Index

Laicus.

I 1 Laicus nulla conſuetudine, quovis modo longæva, & antiqua poteſt Eccleſiaſtica beneficia conferre, decimas exigere, & Epiſcoporum penſiones obtinere, tr. 2. qu. 11. num. 3. fol. 28

I 2 Laicus ex conceſſione Papæ, an poſſit eſſe Patronus Monaſterii Regularis? t.1.q 38. f.143

I 2 Laicus juſtè condemnatus, tenetur poſt condemnationem ſolvere pœnam, ſecùs mortiferè agit, t.7.q.19.n.3.f.214

I 2 Laicus Patronus ex fundatione, ſi fiat Religioſus, non fert ſecum tale jus, t.11.q.34.n.9.f 280

I 2 Laicus delinquens cum Clerico, an ſit puniendus ab Epiſcopo? tr.13 q.22 f 302

I 2 Laicus non poteſt habere jus funeris in ſepulchro, ſito in Eccleſ. tr.14.q.78.n.3. f.301

II 2 Laicus nulliter ordinatus, caret Privilegio fori, tr. 2. qu. 11. n.2.f.155

II 2 Laicus inquiſitus, ſi fiat Clericus, à quo Judice debet puniri? t.2.q.13.n.7.f.156.& t.6.q 5.n.2.f.185.& 186

II 2 Laicus, ad hoc, ut fiat Clericus, vel Religioſus, debet eſſe liber, & abſolutus ab omni ſervitute, vinculo, & obligatione, tr.3.q. 9.n.9 in fin. f.160

I 1 Laici, quoad caſus Bullæ Cœnæ Domini, nequeunt intuitu privilegiorum à Confeſſoribus Regularibus abſolvi, tr.13.q. 17.n.2.f.107

II 2 Laici non poſſunt eſſe Rectores, Abbates, aut Priores in Monaſteriis Regularium, tr.1.q.38.n.4. f.143. & tom.2. p.2. t. 11.q.25.n.10. f.56

I 2 Laici, an poſſint ſine licentia Epiſcopi, ſuas Eccleſias Regularibus concedere? tr.1. q.46. f 144

I 2 Laici, & Clerici poſſunt licitè fugere à carcere, ſi ibidem detineantur, ob aliquod grave delictum, t.7.q.18. n.7. f.214

I 2 Laici citra excommunicationis ſententiam poſſunt Rebelles Clericos capere, & ad judicium trahere, etiam violenter, dum tamen id faciant de mandato Prælatorum, quorum illi ſunt jurisdictioni ſubjecti, tract. 9. qu. 1. nu. 9. fol. 241

I 2 Laici tenentur adjuvare Eccleſiaſticos Prælatos ad compeſcendum, & frænandum rebellium, & facinoroſorum ſubditorum audaciam, t.9. q.1. n. 11. ibid.

I 2 Laici, qui ſapiunt, fugiunt contrahere cum Monachis particularibus, abſque Superioris, & Capituli licentia, tr.12.q.20. n. 4. f. 291

I 2 Laici fidejuſſores in ſolidum obligati cum Monacho, ſine tamen licentia Prælati, an remaneant obligati, & ſi obligatio quoad Monachum non valeat? tr. 12. qu. 21. per totam, fol. 292

I 2 Laici, pro debitis civilibus poſſunt Regulares convenire coram Epiſcopo Loci, ſi careant Conſervatore, tr. 13. qu.46. fol. 310

I 2 Laici ſunt incapaces poſſidendi jura ſpiritualia, tr.14. q. 78. n.2.f.370.& tom.2.p.1. q.1.n.5. f.1. & tom.2.p.2. t.14.q. 11.n. 1. f.274

II 1 Laici Eccleſiaſtica negotia tractare non debent, & maximè ſpiritualia, tr. 4.q.4. n.1.f.34.& t.9.q.3. n.3. f.105

II 1 Laici, interdum pro pace ſervanda admittuntur ad eligendum Prælatos, t.4 q.6.n.3.f.34

II 1 Laici Converſi, tempore S. Franciſci de Aſſiſio, habebant Privilegium ad ſuffragandum in Capitulo, & ad exercendum majora, t. 4.q.6.n.6.& 7. ibid.

II 2 Laici approbati ad ſuſcipiendum Religionis habitum, an poſſint à Prælatis Regularium à cenſuris abſolvi? tr. 1. qu. 17. n. 1. & ſeq. f. 144

II 2 Laici trahentes ad ſua Tribunalia famulos, & familiares Epiſcopi, an incurrant pœnas Bullæ Cœnæ? tr.6.q.10.n.3. in fin. f.188

II 2 Laici poſſunt deputari ad recipiendum bona Eccleſiæ, t. 13. q.26.n.7.f.270

II 2 Laici deputati ad recipiendum dona donata Eccleſiæ, vetantur ponere manus ſuper altare, vel illas extendere ad muros Eccleſiæ, ibid. n.9

II 2 Laici in ſæculo ſtantes, poſſunt ad habitum Converſorum mitti: ſervatis tamen ſervandis, t.14. q.2. n.1. f.271

II 2 Laici Profeſſi poſſunt ſervatis ſervandis, ad alias Religiones tranſire. tr. 14.q.17.n.1.f.276

Lampades.

I 2 Lampades argenteæ, & ſimilia pretioſa, an valeant alienari, ad hoc, ut earum pretium convertatur in fabricam Monaſterii? t.14. q.55. f.362

Largitio munerum.

I 2 Largitio munerum, quid ſit, & undè dicatur? tr. 15. qu. 1. n. 1. f 378

I 2 Largitio, & largitas differunt, ibid.

I 2 Largitio munerum de antiquo jure communi, eſt omnibus Regularibus vetita, tr.15. q.3. n.2. f.379

Laudatio.

I 2 Laudatio fieri nequit, niſi voce, aut ſcripto, vel aliquo exteriori ſigno, tr.14.q.12.n.3.f.347

Lectio, Lector.

I 1 Lectio ſcripturæ ſacræ habenda eſt in Conventibus, in quibus vigent ſtudia, tr.11 q.16. n.2. f.86

II 2 Lector Conventus poteſt aſſumi loco Magiſtri Studentium, tr.4 q.5.n.8.f.177

Legatum.

I 1 Legatum poteſt relinqui futuræ Eccleſiæ, nondum conſtructæ, tr.5.q.5.n.5.f.37

I 1 Legatum factum Civibus, non acquiritur Civitati, ſed ſingularibus perſonis, tr.6.q.18. n.2. f.46

I 1 Legatum de lana non amplectitur lanam tinctam, & donatio marmoris non comprehendit marmor qualificatum, tr. 14.q.1.n 11.f.115

I 2 Legatum debetur Eccleſiæ Civitatis, in qua teſtator domicilium habet, tr.1.q.42.n.3. f. 144

I 2 Legatum relictum pro ædificatione Hoſpitalis, poteſt commutari pro conſtructione Monaſterii; de licentia tamen Epiſcopi, & voluntate Executoris, tr.1.q.43.n.1. ibid.

I 2 Legatum factum Monaſterio conſtruendo, an debeatur cum fructibus medii temporis? t.2.q.5. f.146. & t.11. q.18. f.274

I 2 Legatum factum Monacho, acquiritur illi Monaſterio, in quo Monachus vitam agit, tempore legati facti, tr.5. q.61. n. 8.f.102

I 2 Legatum ſub hac conditione factum Monacho, ut ejus Monaſterium non debeat ſe intromittere, reſpicit perſonam, & indigentiam legatarii, ubicunque contingat reperiri, tr.5. q.61.n.13. f.195

I 2 Legatum, factum Monacho, cenſetur factum intuitu Monaſterii, & non perſonæ, tr.5.q.62.n.3.f.196

I 2 Legatum factum Monacho, ſub hac conditione à donante, volo, quòd Monaſterium non ſe intromittat, vel volo, quòd tale quid per me relictum N. non tranſeat in dominium Monaſterii, quomodo intelligendum? tr. 5.q. 62. n.4. f.196

I 2 Legatum factum Fratribus cum illa Clauſula, ut Prælatus Monaſterii non ſe intromittat, eſt nullum reſpectu ejus, cui legatur, & validum reſpectu Monaſterii, tr. 11. qu. 3. nu. 5. fol. 269

I 2 Legatum à Patre factum filiæ, ſub conditione, ſi intraverit Monaſterium, an quæratur ei, & debeatur, conditione non adimpleta? tr.11.q.14 n.1.f.272

I 2 Legatum factum alicui, ſub hac conditione, ut habeat centum, ſi intraverit Monaſterium, ſi intravit, & exiit, an ei debeatur legatum? tr.11.q.23.per totam, f.276

I 2 Legatum relictum Profeſſo, ſub hac conditione, ut ad eum, & non ad Monaſterium pertineat, an tranſeat in Eccleſiam, conditione rejecta? tr.11.q.43.f.282.& quid ſi fuerit pœnale? ibid. q. 44

I 2 Legatum relictum Monacho, quouſque Superior ei uſum illius legati permiſerit, quandiu durat? tract. 11. qu. 45. num. 1. ibid.

I 2 Legatum factum fratribus de Obſervantia, vel Capuccinis, an poſſit commutari in alios pios uſus? tr.11.q.53.per tot. f. 285

I 2 Legatum ad certum tempus, habet illam tacitam conditionem; dummodò legatarius, toto eo tempore vivat, tr. 11. q.27.n.1. f.293

I 2 Legatum omnium bonorum mobilium Domus, comprehendit pecunias exiſtentes in Capſa Domus Legantis, tr. 14. q.51.n. 6.f.360

I 2 Legatum delatum Eccleſiæ, confirmatur morte Legantis, & abſque acceptatione Prælati quæritur Monaſterio, tr. 14. q.59.n.16.f.364

II 2 Legatum ad unum uſum, ex rationabili cauſa, in alium uſum converti poteſt, quando, & cum qua licentia? tr. 13. q.25.n.4. f 270

II 2 Legatum, ſub illa conditione, ſi monachabitur, an debeatur ei, ſi fiat Tertiarius in Ordine Prædicatorum? tr.15.q.7. n. 1.f.279

II 2 Legatum relictum ſub illa conditione, ſi monachabitur, an extendatur ad Tertiarias domi ſtantes? tr. 17. qu. 3. n. 23. f 288

I 2 Legatum factum Monaſterio, an poſſit validè repudiari à ſolo Prælato, ſine aſſenſu Apoſtolico? Vid. verb. Hæreditas.

I 1 Legata facta Fratribus, non extenduntur ad Moniales, tr. 6. q.3. n.4.f 40

I 2 Legata cauſa mortis non debentur ſubſtituto, niſi ſequuta Legantis morte naturali, tr.11.q.26. n.4.f.277

I 2 Legata, ſub turpi conditione relicta, an expediat acceptare? tr.11.q.46. per tot. f.289

Legatarius.

II 2 Legatarius à die mortis Teſtatoris acquirit abſolutum dominium, rei ſibi legatæ, ſed cõmutabiliter, t.6.q.1.n.9.f.184

Le-

Digitized by Google

Rerum Notabilium.

Legatus.

I 1 Legatus Summi Pontificis, dum eſt in aliquo Epiſcopatu, non poteſt obligari peculiaribus legibus illius, tr. 1. qu. 6. n. 3. f. 4

I 2 Legatus à latere habet cognoſcere cauſas Regularium Exemptorum, tr. 13 q. 9. n. 1. f. 299

I 2 Legati de latere præſunt Regularibus, tr. 10. qu. 35. n. 9. fol. 261

I 2 Legati nati, & alii inferiores, ſine ſpeciali mandato Domini Papæ, non poſſunt de cauſis Exemptorum ſe intromittere, tr. 13. q. 9. n. 2. f. 299

Legitima.

II 2 Legitima debetur filiis poſt mortem Patris, tr. 13. qu. 8. n. 3. f. 262

Leo Papa.

I 1 Leo Papa X. Dominicanis multa conceſſit, tr. 2. qu. 13. n. 5. f. 29

Lepra.

II 2 Lepra infecti, vel morbo Gallico laborantes, an poſſint Religionem ingredi, & in ea validè profiteri? tr. 3. qu. 25. n. 1. f. 171

Levia.

II 1 Levia ex ſe multa ſunt, quæ ex circumſtantiis redduntur gravia, tr. 12. q. 4. n. 1. f. 131

Lex.

I 1 Lex quid ſit, & unde dicatur? tr. 1. q. 1. n. 1. f. 1

I 1 Lex eſſentialiter conſiſtit in actu intellectus practici, tr. 1. q. 1. n. 1. f. 1. in fin.

I 1 Lex eſt opus juriſdictionis ſupremæ, ſeu eſt actus poteſtatis publicæ, ibid. n. 2

I 1 Lex eſt quatruplex, nempe æterna, naturalis, humana, & divina, tr. 1. q. 2. n. 1. f. 2. & quid utraque ſit? ibid.

I 1 Lex, an diſtinguatur à præcepto, ſtatuto, & mandato? tr. 1. q. 3. n. 1. & ſeq. f. 2

I 1 Lex de ſua intrinſeca natura habet reſpicere univerſale bonum, & eſſe perpetuum, tr. 1. q. 3. n. 6. f. 3

I 1 Lex de ſua natura non obligat ultra cancellos ſui territorii, tr. 1. q. 5. n. 14. in fin. f. 4

I 1 Lex, ad hoc, ut obliget, debet Communitati innoteſcere, publicari, & intimari, tr. 1. q. 10. f. 10. & tr. 13. q. 23. f. 113

I 1 Lex, de jure naturæ habet obligare omnes ſtatim, & nulla poſtpoſita mora, à die promulgationis, tr. 1. q. 10. n. 1 f. 6

I 1 Lex primò habet reſpicere territorium, & ſecundariò perſonas, tr. 1 q. 11. n. 4. ibid.

I 1 Lex indefinitè lata, an obliget omnes in toto territorio? t. 1. q. 12. n. 1. & ſeq. f. 7

I 1 Lex in toto territorio ſufficienter promulgata, an obliget ignorantes? tr. 1. q. 13. n. 1. & ſeq. ibid.

I 1 Lex de jure civili, poſt lapſum duorum menſium, incipit obligare, tr. 1. q. 14. n. 1. ibid.

I 1 Lex lata à Magiſtratibus, Imperatore, & Rege inferioribus, an ſtatim incipiat obligare à die promulgationis? tr. 1. qu. 15. n. 1. & ſeq. f. 8

I 1 Lex Pontificia non ſubjicitur authen. ut novæ factæ Conſtutiones, tr. 1. q. 16. n. 1. & ſeq. ibid.

I 1 Lex Neapolitana, ad obligandum ſuos ſubditos, non indiget dilatione duorum menſium, poſt legis promulgationem, t. 1. q. 16. n. 3. ibid.

I 1 Lex, ſublato jure civili, debet publicari ſecundùm jus naturæ, ibid. n. 5. f. 9

I 1 Lex humana, quando dicitur ſecundùm jus naturæ ſufficienter Communitati propoſita? tr. 1. q. 16. n. 6. ibid.

I 1 Lex, an debeat promulgari in partibus? tr. 1. q. 16. n. 7. ibid.

I 1 Lex abſolutè lata, ſive ſit Laicalis, ſive Eccleſiaſtica, ad hoc, ut ſuos ſubditos obliget, non indiget ſubditorum approbatione, vel receptione, t. 1. q. 17. n. 1. & ſeq. f. 9. & p. 2. tr. 14. q. 3. n. 2. f. 342

I 1 Lex juſta, moderata, & rationabilis, an per contrariam conſuetudinem vel præſcriptionem poſſit tolli, & abrogari? t. 1. q. 19. n. 1. & ſeq. f. 11

I 1 Lex intrinſecè pendet à poteſtate, & juriſdictione Principis, tr. 1. q. 23. n. 4. f. 14

I 1 Lex Civilis & Eccleſiaſtica, an ſuos poſſit ſubditos obligare in conſcientia? tr. 1. q. 24. n. 1. & ſeq. f. 15

I 1 Lex ſufficienter promulgata, an ſemper obliget, & afficiat ſubditos in omni foro, & caſu? tract. 1. qu. 25. num. 1. & ſeq. ibid.

I 1 Lex non obligat, ſi ſit injuſta, vel de re impoſſibili, aut dura, & crudelis, tr. 1. q. 25. n. 4. f. 16. & tom. 2. p. 1. tr. 2. q. 1. n. 3. f. 153

I 1 Lex ignota, quando non obligat? tract. 1. qu. 25. num. 5. f. 16

I 1 Lex lata contra jus naturale, vel divinum, non obligat, t. 1. q. 25. n. 7. ibid.

I 1 Lex, in falſa præſumptione fundata, non obligat in foro conſcientiæ, ſecùs in foro externo, t. 1. q. 26. n. 4. f. 16. & tom. 2. p. 2. q. 11. n. 6. f. 216. & tr. 12. q. 8. n. 3. f. 251

I 1 Lex intrinſecè, nil aliud eſt, quàm præceptum juſtum, Communitati impoſitum perpetuum, & ſufficienter promulgatum, t. 1. q. 27. n. 1. f. 17

I 1 Lex purè pœnalis obligat in conſcientia tranſgreſſores ad ſolvendum pœnam, tranſgreſſione ſuppoſita, tr. 1. q. 27. n. 3. ibid. & q. 31. n. 1. f. 19

I 1 Lex humana, tam Laica, quàm Eccleſiaſtica poteſtne obligare ſubditos ſub culpa mortali? t. 1. q. 28. n. 1. & ſeq. f. 17

I 1 Lex ficta, an obliget ſubditos? t. 1. q. 28. n. 6. f. 18

I 1 Lex humana, ad hoc, ut obliget ſub mortali, an neceſſariò ſit exprimenda ſub aliqua certa forma verborum? tr. 1. q. 30. n. 1. ibid.

I 1 Lex humana laicalis, quæ præcipit ſub gravi pœna, obligat ad mortale, t. 1. q. 31. n. 7. f. 19

I 1 Lex, ſi non poſſit cognoſci ex materia, nec ex pœna, neque ex intentione ferentis, quid agendum? t. 1. q. 31. n. 8. ibid.

I 1 Lex dubia, tali modo eſt declaranda, ut dubium ceſſet, & Lex deſinat obligare ſub mortali, tr. 1. q. 31. n. 9 ibid.

I 1 Lex purè pœnalis, quæ nihil præcipit, nec prohibet, ſed ad ſolam pœnam obligat, ſub qua forma verborum eſt ferenda? tr. 1. q. 32. n. 1. & ſeq. f. 26

I 1 Lex latæ, vel ferendæ ſententiæ, quænam ſit, & quomodo cognoſcitur? tr. 1. q. 33. n. 2. ibid.

I 1 Lex humana, an obliget ſubditos ad ſui obſervantiam, cum periculo vitæ, famæ, vel bonorum jactura? tr. 1. q. 35. n. 1. & ſeq. f. 22

I 1 Lex de re difficillima, vel valdè gravi & oneroſa, non eſt Lex, ſed gravamen, tr. 1. q. 35. n. 2. f. 22

I 1. Lex, & privilegium poteſt oretenus ferri, t. 2. q. 3. n. 2. f. 25

I 1 Lex poſterior abrogat præcedentem ſibi contrariam, t. 8. q. 4. n. 16. f. 62. in fin. & tr. 12. q. 18. n. 2. f. 102

I 1 Lex favorabilis illa cenſetur, quæ principaliter intendit favorem, licèt ex conſequenti, & per accidens in alicujus damnum cedat, t. 8. q. 6. n. 6. f. 64

I 1 Lex canonica & civilis, ita frivolas appellationes odit, quòd temerè & calumnioſè appellantes punit, tr. 9. clauſ. 5. n. 6. f. 69

I 1 Lex, quando ceſſat obligare in totum, vel in partem? t. 12. q. 16. n 2. f. 101

I 1 Lex poſterior, generaliter, & indiſtinctè loquens, limitanda eſt per ſpecialem antiquiorem, ſi expreſſis verbis illi non contradicat, t. 13. q. 17. n. 12. f. 108

I 2 Lex reſpicit id, quod eſt per ſe, & quod ſæpiùs accidit, tr. 4. qu. 16. n. 1. fol. 166. & tom. 2. p. 2. tr 1. q. 12. n. 4. & tr. 3. qu. 7. f. 159

I 2 Ubi lex non limitat, nec Nos limitare debemus, tr. 4. q. 21. n. 2. f. 167

I 2 Lex privata, publicæ legi præjudicat, tr. 5. q. 9. n. 8. f. 175. & tom. 2. p. 2. t. 1. q. 9. n. 19. f. 140

I 2 Lex ſpecialis derogat generali, tr. 5. q. 22. n. 2. f. 179. & qu. 36. f. 186

I 2 Lex tollens facultatem, non improbat cauſam, ſed avocat ejus cognitionem ad ſe, tr. 5. q. 25. n. 12. f. 180

I 2 Ubi Lex municipalis loquitur, ſilet & tacet univerſalis, t. 6 q. 10. n. 6. f. 201

I 2 Lex prohibens ſubſtantiam actus, invalidat actum, tr. 6. q. 24. n. 5. f. 209

I 2 Lex & ſtatutum differunt, t. 13. q. 20. n. 8. f. 301

I 2 Lex loquens univerſaliter, univerſaliter & indefinitè debet intelligi, t. 13. q. 35. n. 1, f. 308. & t. 14. q. 59. f. 364. & t. 17. q. 42. n. 6. f. 411

I 2 Lex nova ſimpliciter loquens, accipit determinationem à lege veteri, tr. 13. q. 75. & 76. n. 4. f. 326. & comprehendit futura, tom. 2. p. 1. t. 1 q. 31. n. 17. f. 25. & corrigit priorem ſibi contrariam ibid. t. 4. q. 6. n. 20. f. 36

I 2 Lex naturalis, ad omnes perſonas ſe extendit, & obligat in conſcientia, nullo excepto, tr. 13. q. 87. n. 2. f. 333. & tom. 2. p. 2. t. 13. q. 8. n. 16. f. 263

I 2 Lex in nihilo recepta, ad nihilum obligat, & in una ſola parte recepta, quoad illam ſolam obligat, tr. 14. qu. 3. num. 2. f. 342

I 2 Lex, ut obliget ſubditos, non requiritur acceptatio Populi, ſed ſufficit, quòd ſit ſufficienter promulgata in ſua Metropoli, tr. 14. q. 3. n. 10. ibid.

I 2 Lex præſumit titulum, ex ſola poſſeſſione, tr. 14. qu. 31. num. 4. f. 353

I 2 Lex generaliter loquens, non includit modica, tr. 14. qu. 36. n. 1. f. 355

I 2 Lex non recepta, non ligat, nec habet vires, tr. 15. q. 6. n. 1. f. 380

I 2 Lex quando dicitur non recepta? ibid.

I 2 Lex juſta civilis habet vim obligandi in foro conſcientiæ, ibid. n. 2

Digitized by Google

I 2 Lex nova ſi utatur terminis univerſalibus, recipit declarationem à jure communi, tr.15.q.17.n.6.f.385

I 2 Lex humana non cenſetur obligare cum tanto rigore contra propriam famam, & cuſtodiam bonorum, tr.15.q.25.n.8. f. 391. & tom.2.p.1.t.1.q.27.f.22

II 1 Lex non ligat, quando de facto ſervari non poteſt, tr.1.q.17.n.7.f.10

II 1 Lex qualificata Papæ, non poteſt per conſuetudinem abrogari, ſine ſcientia ejusdem Papæ, tr.1.q.17.n.24.f.12

II 1 Lex, ubi non diſtinguit, nec nos diſtinguere debemus, t.4.q.23.n.5.f.43.& t 11.q.12.n.1.f.126

II 1 Lex trahens neceſſariam formam ad aliquid peragendum, eſt odioſa, tr.5.q 9.n.7. in fin. f.58

II 1 Lex pœnalis, an poſſit extendi ad caſum ſimilem, propter identitatem rationis? tr.5.q.31.n.5. & 9.f.71

II 1 Lex nulla obligat in caſu neceſſitatis, tr.6. qu.10. num.5. in fin. f. 33

II 1 Lex omnis, aut eſt naturalis, aut divina, tr. 8. qu. 14. n. 1. & 2. f. 103

II 1 Lex humana derivat à lege naturæ, tr.8.q.14.n.6.ibid. & tr. 12.q.5. n.10. f.132

II 1 Lex eſt regula directiva humanarum operationum, ad hoc, ut efficiat cives bonos, & virtuoſos, tr.10.q.11.n.1.f.116

II 1 Lex divina intendit efficere homines ſimpliciter bonos, quod fit per gratiam & charitatem, tr. 10. qu. 11. n. 1. in fin. ibid.

II 1 Lex humana ex duplici cauſa poteſt mutari, tr.10. q. 17. n.2. f.118

II 1 Lex humana, quomodo derivat à lege naturali & divina? tr.10.q.17.n.6.f.119

II 1 Lex divina æterna & naturalis, eſt prorſus neceſſaria, & quomodo? tr.12.q 5.n 2. f.131

II 2 Lex loquitur iis, qui in lege ſunt, tr.6.q.11.n.1.f.188

II 2 Lex dubia, declaranda eſt à Principe, tr.q.29.n.4 f.205

I 1 Legis obligatio oritur ex ſubjectione, qua ſubditi Prælatis ſubſunt, & ex obedientia, quam illis præſtare tenentur, tr.1. q.17.n.3 in fin. f.10

I 1 Legis verba præceptiva, ut *volumus, præcipimus, mandamus, ordinamus*, & ſimilia, obligant illicò, ſimpliciter & abſolutè, tr.1.q.17. n.10. ibid.

I 1 Una ſolemnis legis promulgatio, Romæ facta, inducit legis obligationem, tr.1.q.16.n.14. f.9

I 1 Legis verba, ſi ſint indifferentia ad denotandam obligationem ſub mortali, vel veniali, eſt recurrendum ad gravitatem, vel levitatem materiæ præceptæ, tr. 1. qu. 30. nu. 6. f. 18. in fin.

I 1 Legis pœna, ſi ſit crudelis, intolerabilis, vel inhumana, non obligat in conſcientia, tr.1.q.33.n.17. f. 21

I 1 Legis interpretatio debet fieri ab eo, qui habet poteſtatem ferendi legem, tr.1 q.39. n.3. f.24

I 1 Legis interpretatio, in dubio illa prævalet, quæ eſt benignior, tr.8.q.1 n.4. f.60

I 2 Ubi militat ratio legis, ibidem militare debet ejusdem legis diſpoſitio, etiamſi ſit pœnalis, tr.1.q 20.n.2.f.135

I 2 Legis ratio debet attendi, tr 1.q.20.n 5. ibid.

I 2 Qui legis verba obſervat, & mentem legis offendit, reprehenſibilis eſt, tr.6.q.2.n.10. f 199

II 1 Ubi non militat finis legis, nec legis diſpoſitio militare debet, tr.4.q.39.n.11. f.52

II 1 Legis eſt, ordinare aliquid in bonum commune, tr. 10. q 8. n. 3. f. 114

II 1 Legis obligatio per eum auferri, & reſtringi poteſt, qui legem tulit, tr.11 q.4.n.4.f.124

I 1 Legem ferre, quis poteſt? tr.1.q.7.n.3.f.2

I 1 Leges Regiæ ad obligandum ſubditos, non ſufficit, ut promulgentur in ſola Curia, vel Regis Aula, ſed debent ſolemniter publicari in aliis Locis cujuſvis Provinciæ Regni, & quòd elabatur tempus duorum menſium, tr.1.q.14. n.4 f.7

I 1 Leges inſtituuntur, cùm promulgantur, firmantur, cum moribus utentium approbantur, tr. 1.q.17.n.12.f.10

I 1 Leges, quoad fieri, ſeu principium ipſarum, non indigent Populi aſſenſu, nec approbatione: ſecùs autem quoad perpetuitatem, ſeu permanentiam ipſarum, tr.1.qu.17. num. 12. & ſeq. ibid.

I 1 Leges interpretandæ ſunt per Epikeiam humanam, ſic adeò, ut cenſeantur non obligare ad ardua, nec cum periculo vitæ, neque ad ea, quæ excedunt humanum uſum, tr.1. q.35. n.3. f.22. & t.8.q 1.n.8. f.61

I 1 Leges privatorum dicuntur privilegia, t.2.q.1.n.1.f.7. & quinam ſint privati? ibidem.

I 1 Leges antiquæ, & in uno legum volumine collectæ, non egent data, die & Conſule, tr.2.q.4.n.2.2.f.25

I 1 Leges, & privilegia æqua lance librantur, tr.2. q.4.n.4. ibid.

I 1 Leges non dedignantur Sacros Canones imitari, tr. 2. qu. 4. num. 10. f.26

I 1 Leges favorabiles ſunt ampliandæ, & odioſæ reſtringendæ, tr.8.q.6.n.5.f.64

I 2 Leges humanæ non obligant cum periculo vitæ, tr. 4.q. 15. n. 5.f.165

II 1 Leges Territorii non obligant Cives abſentes, ſeu peregrinantes, tr.10.q.15.n.3.f.118

I 1 Legum pœnæ non comprehendunt Legumlatores, tr. 1. q.7.n.1.f.5

I 1 Legum verba enunciativa, & narrativa, diſpoſitionem non inducunt, tr.8.q.1.n.3.f.61

I 1 Legum proœmia retinent cauſam finalem, & Diſponentis animum declarant, t.8.q.1.n.9. ibid.

Legislator.

I 1 Legislator nec immediatè, neque directè obligatur ſuis legibus, tr.1.q.7.n.1.f.5

I 1 Legislator poteſt tollere, & mutare leges, tam à ſe latas, quàm à ſuo Prædeceſſore, tr.1.q.8. n.6. f.6

I 1 Legislator, ſi in ſua lege dicat, ſe velle obligare omnes ex nunc, mox, nulla poſtpoſita mora, à die promulgationis, an obliget omnes in toto Regno, & Territorio? tr. 1. q.14. n. 2. f. 7

I 1 Legislator poteſt illud totum præcipere, quod eſt æquum, & bonum, & communitati utile, tr.1.q.33.n.7.f.21

I 1 Legislator regulariter non poteſt obligare ſubditos ad prodigendum vitam vel famam, tr.1.q.35.n.5 f.23

I 2 Legislator poteſt compellere ſubditos ad acceptandum legem, tr.14 q.3.n.10 f.342

I 2 Legislator, an habeat vim obligandi transgreſſorem ſuæ legis, ad infligendum ſibi pœnam in lege expreſſam, abſque alterius miniſterio, & Judicis mandato? tr. 15. q. 25. n. 8. fol. 392

II 1 Legislator, reſpectu ſui ipſius non poteſt dici obediens, vel inobediens, prout dicuntur ſubditi transgredientes ſui Superioris præceptum, tr.10.q.11.n.5.in fin. f.116

I 1 Legumlatores, leges ferunt, jubent, & mandant, jure præfecturæ, & dominii, quod habent in ſubditos, tr. 1.q.17. n. 3. in fin. f.10

Liber.

I 1 Libri Ordinum probant, tam pro foro interno, quam externo, tr.16.q.8.n.2.f.124

I 2 Libri Decretalium compilati ſunt ex Epiſtolis, à Papa tranſmiſſis ad Epiſcopos, & perſonas particulares, tr.10.q.37. n.10. f.364

I 2 Libri Monaſterii, plenè probant contra ipſum, immò contra tertium, ſi ſint reperti in Archivio publico, & per Officiales publicos ſervati, tr.12.q.2.n.1.f.286

I 2 Libri Rationum Adminiſtratorum, & Conſimiles probant, ibid. n. 2

I 2 Libri Monaſterii non ſunt ab eodem extrahendi ibid. num. 2

I 2 Libri Monaſterii, an computentur inter mobilia pretioſa? tr. 14. q. 50. f. 359

I 2 Libri Monaſterii, ſeu Librariæ vendi poſſunt paulatim, & ut in meliores commutentur, ibid. n. 3

I 2 Libri Monaſterii non poſſunt dari, commodari, nec alienari niſi ſervatis ſervandis, & de licentia Prælati, & filiorum Monaſterii, vide verb. filii.

Liberalitas.

I 2 Liberalitas, quid ſit, & unde dicatur? tr. 15.q.1.n.2. f.379

II 2 Liberalitas non acquiritur nolenti, t.7.q.1.n.9.f.197

Libertas.

I 2 Libertas diſponendi de rebus propriis, competit omnibus de jure naturæ, tr.14.q.82.n.1.f.377

II 1 Libertas plena debet eſſe in electionibus Religioſorum, tr.1. q.10.n.5.f.6

II 1 Libertas electionis poteſt reſtringi multis modis, ibid.

II 1 Libertas tunc adimitur eligendi, quando neceſſitas ad hoc cogit, tr.1.q 10.n.12.f.7

II 2 Non bene pro toto libertas venditur auro, tr. 1. qu. 12. num. 1. f.141

Libertus.

II 2 Liberti non poſſunt recedere ab Eccleſia, cujus ſunt ſervi, t.13. q.13.n.1. f.265

Licentia.

I 1 Licentia ab Epiſcopo conceſſa Petro de eligendo ſibi Confeſſarium, non expirat obitu concedentis, etiam re integra, tr 12.q.5 n.12 f.94

I 2 Licentia Epiſcopi Loci eſt omninò neceſſaria ad fundandum novum Monaſterium, tr.1.q.7.n.6. f.129

I 2 Licentia Principis Laici, non requiritur ad fundandum Monaſterium, tr.1.q.8.n.1. ibid.

I 2 Licentia Epiſcopi ad ædificandum Monaſterium, an neceſſariò debeat eſſe ſcripta? tr.1.q.11.n.1.f 130

I 2 Licentia Papæ, an ſit neceſſaria ad erigendum nova Monaſteria? tr.1.q.13.n.1. & ſeq. f.131

Digitized by Google

I 2 Licentia danda pro conſtructione monaſterii, an pertineat ad ſolum Epiſcopum? t. 1. q. 17. n. 1. f. 13

I 2 Licentia conſtruendi monaſterium, an poſſit fieri à Vicario Generali loci, & quid Sede vacante? tr. 1. q. 18. num. 1. fol. 134

I 2 Licentia egrediendi à Conventu, debet eſſe multis modis qualificata, tr. 3. q. 4. n. 1. f. 154

I 2 Licentia tranſeundi ex una in aliam Religionem, debet eſſe prævia, obtenta & in ſcriptis habita, tr. 5. q. 9. n. 14. f. 175. & q. 12. n. 1. f. 176. & q. 13. n. 1. f. 177

I 2 Licentia tranſeundi, petita, & non obtenta; niſi poſt tranſitum, non ſanat, neque revalidat profeſſionem ingreſſi. tr. 5 q. 16 n. 1. f. 177

I 2 Licentia de tranſeundo indefinitè conceſſa, non comprehendit tranſitum in laxiorem, aut in Ordinem militarem, tr. 5. q. 19. nu. 1. fol. 178

I 2 Licentia tranſeundi ex una in aliam Religionem, non ſit, niſi in Brevi translationis adjiciatur clauſula, de ſui Superioris licentia, tr. 5. q. 26. n. 7. f. 181

I 2 Licentia eundi ad Superiores, debet eſſe in ſcriptis conceſſa à Superiore loci, à quo fit diſceſſus. tr. 7. q. 4. n. 1. f. 210

I 2 Licentia eundi Romam, concedi poteſt à Patre Provinciali Provinciæ. tr. 7. q. 6. nu. 2. f. 211

I 2 Licentia conceſſa ſubdito, ad malum finem, eſt nulla, & omni valore deſtituta, t. 8. q. 50. n. 4. f. 235

I 2 Licentia formalis & expreſſa, non eſt neceſſaria in iis, quæ alias conceſſa ſunt, tr. 10. q. 36. n. 3. f. 263

I 2 Licentia neceſſariò petenda non eſt à Superiore, à quo ſubditus eſt gravatus, ſed à Superiore, ad quem recurritur, tr. 10. q. 36. n. 3. in fin. ibid.

I 2 Licentia ſolius Parochi ſufficit, ut Regulares poſſint extra ſuas Eccleſias & Monaſteria, Proceſſiones facere, tr. 13. q. 81. n. 11. f. 329

I 2 Licentia debet præcedere & non ſubſequi, ſecus eſſet ratihabitio, & non licentia, tr. 15 q. 9. n. 4. f. 382

I 2 Licentia Superiorum localium, ſufficit ſubditis ad diſcretè, ac religioſè elargiendi ſæcularibus, tr. 15. q. 12 n. 6. f. 384

I 2 Licentia quid ſit, & quotuplex, & unde dicatur? tr. 15. q. 13. f. 384

I 2 Licentia in certis caſibus ſolet exprimi voce, ſcripto aut nutu, in quibuſdam verò tacitè præſumi, ibid. n. 2.

I 2 Licentia interpretativa, ſeu tacita & præſumpta, excuſat Regulares à vitio proprietatis, tr. 15. q. 14. n. 1. ibid.

I 2 Licentia ad largiendum, an ſit neceſſaria Religioſo, toties, quoties vult donare & expendere, vel ſufficiat ei una generalis? tr. 15. q. 15. f. 385

II 1 Licentia conceſſa, de ſe promoveri faciendo, ad gradus, & dignitates, non ſuffragatur ſine licentia proprii Prælati, tr. 11. q. 5. nu. 4. f. 123

II 2 Licentia Epiſcopi eſt omninò neceſſaria Novitiis ad validè renunciandum, vel ſe obligandum, tr. 7. q. 7. n. 1. f. 199

II 2 Licentia Epiſcopi, requiſita ad diſponendum, an poſſit ab aliis elargiri? tr. 7. q. 7. n. 2. f. ibid.

II 2 Licentia prædicta debet concedi ab Epiſcopo loci, in quo ſtipulatur contractus, etiamſi non ſit conſecratus, ibidem num. 12

II 2 Licentia prædicta poteſt concedi à Vicario ejuſdem Epiſcopi, ibid. n. 5.

II 2 Licentia danda Novitiis ad diſponendum de bonis ſuis, an debeat eſſe in ſcriptis? t. 7 q. 9. n. 1. ibidem.

II 2 Licentia Superiorum, requiritur in omni negotio ſubditorum, tr. 13. q. 13. n. 6. f. 265

I 2 Licentiæ generales exeundi à Conventibus, nulli omninò concedantur, tr. 3. q. 4. n. 2. f. 145

Licentiare.

I 2 Licentiare Profeſſum ad manendum extra clauſtra ſui Monaſterii, perpetuò, vel ad tempus, hodie ſpectat ad Sac. Congreg. tr. 5. q. 14. n. 6. f. 156. & t. 12. q. 24. n. 7. f. 292

Licentiatus.

I 2 Licentiatus à Papa ad unum certum Ordinem, non poteſt tranſire in alium arctiorem, t. 5. q. 18. n. 1. f. 178

Lis, Litigans.

I 2 Lite pendente, potior eſt conditio poſſidentis, tr. 5. q. 15. n. 1. fol. 177

I 2 Litigans, ſi utiliter cœpit, & poſtmodùm ſuccumbat in lite, an repetat expenſas? tr. 12. q. 17. n. 4. f. 290

Litera.

I 1 Literæ obreptitiæ quænam ſint? tr. 5. q. 1. n. 4. f. 35.

I 1 Literæ dimiſſoriales, ſeu facultas ab Ordinario Epiſcopo facta Clerico ſuſcipiendi Ordines in aliena Diœceſi, non expirat morte Epiſcopi, etiam re integrâ, tr. 12. q. 5. nu. 11. fol. 94

I 1 Literæ datæ per modum contractus à Sancta Sede, non expirant morte concedentis, tr. 12. q. 5. n. 27. f. 95

I 2 Literæ Apoſtolicæ, & Brevia Summorum Pontificum, an poſſint in aliquo caſu impediri? tr. 10. q. 43. n. 5. in fin. fol. 267

I 2 Literæ Delegationis ſunt omninò oſtendendæ à Delegato, ſecùs non patetur ei, tr. 13. q. 68. per tot. f. 389

II 1 Literæ, an ſint de ſubſtantia Prælaturæ? tr. 6. q. 19. num. 6. fol. 85.

Locatio.

I 2 Locatio ad breve tempus, non poteſt dici alienatio, tr. 2. q. 10. n. 2. f. 147

I 2 Locatio rei minimæ fieri poteſt ſine ſolemnitate, tr. 14. q. 36. n. 4. f. 355

I 2 Locatio & conductio rerum Eccleſiaſticarum ultrà triennium, an ſit nobis vetita? tr. 14. q. 3. n. 1. & q. 39. f. 356.

I 2 Locatio rei Eccleſ. per novennium facta, eodem die, tribus perſonis, cuilibet per triennium, an ſit nulla? tr. 14. q. 40. fol. 357.

I 2 Locatio ad ſex, vel novem annos, cum illa Clauſula, ut tot ſint locationes, quot triennia, non tenet, tr. 14. q. 40. n. 2 ibidem.

I 2 Locatio rei Eccleſiæ facta per triennium, an durante primo triennio, poſſit prorogari in aliud triennium? tr. 14. q. 41. fol. 357

I 2 Locatio rei Eccleſiæ facta ad ſex, vel novem annos, an ſit in totum nulla, vel ſuſtineatur pro triennio tantùm? tr. 14. q. 42. ibidem.

I 2 Locatio finitur morte locantis, tr. 14. q. 43. n. 2. f. 358

I 2 Locatio, quando dicitur fieri nomine Eccleſiæ, vel nomine proprio? tr. 14. q. 43. n. 4. & 5. ibid.

I 2 Locatio fructuum vel redditaum beneficiorum Eccleſiaſticorum, pertinentium ad beneficia, vel ad Eccleſias, an poſſit fieri ultrà triennium? tr. 14. q. 44. ibid.

I 1 Locationes rerum Eccleſiaſticarum, ſi anticipatis ſolutionibus fiant, nullatenus in præjudicium ſucceſſorum validè intelliguntur, tr. 11. q. 16. n. 60. f. 90

I 2 Locationes bonorum Eccleſiæ, ad longum tempus, prohibentur à Sac. Conc. Trid. t. 14. q. 2. f. 341

II 1 Si quis locavit rem duobus, tenetur ſolvere primo, & ille præfertur ſecundo conductori; etiamſi huic res locata ſit tradita, t. 7. q. 14. n. 1. f. 95

Locupletari.

I 2 Locupletari non licet cum aliena jactura, tr. 5. q. 59. n. 6. fol. 194. & tr. 12. q. 15. n. 2. f. 290

Locus.

I 1 Locus Dignitatum, ſcilicet Marchionum, Ducum, Comitum, & ſimilium debetur à tempore datæ, tr. 2. q. 4. n. 7. fol. 26

I 1 Sacer locus deſtruitur authoritate Superioris, tr. 5. q. 7. n. 3. fol. 38

I 2 Locus Cruſiæ, ex quo eſt hoſpitium Turcarum, fuit dimiſſus, tr. 1. q. 31. n. 6. f. 141

I 2 Locus ſacer non poteſt commutari in uſus prophanos, tr. 1. q. 35. n. 1. f. 142

I 2 Locus exemptus, & locus extrà Diœceſim, cenſentur extrà Juriſdictionem Epiſcopi, tr. 13. q. 20. n. 1. f. 301

I 2 Locus publicus, quandò dicatur? tr. 13. q. 30. n. 6. f. 312

I 2 Locus ſacer nequit vendi pro ſepultura, nedum ratione benedictionis; verùm etiam ratione terræ, tr. 14. q. 78. nu. 8. fol. 370

I 2 Locus non eximit ab Obſervantia Regulari, tr. 15. q. 7. n. 3. f. 381

II 1 Locus non eſt de ſubſtantia, ſed de honeſtate & juſtitia electionis, niſi aliter habeat conſuetudo, tr. 1. q. 18. n. 4. f. 12

II 1 Locus Campanelli, ſpectat ad dignitatem, & non ad officium, tr. 6. q. 30. n. 5. f. 90

I 2 Loca parva poſſunt uniri viciniori Conventui, tr. 1. q. 31. n. 5. f. 140

I 2 Loca Religioſorum ſi deſerantur, an poſſint vendi ſine licentia Epiſcopi, vel Sedis Apoſtolicæ? tr. 1. q. 31. nu. 6. ibid

I 2 Loca erecta authoritate Epiſcopi, cenſentur Pia, Religioſa, & Eccleſiaſtica, tr. 14. q. 60. n. 1. f. 364

I 2 Loca pia multis gaudent privilegiis, ibid.

I 2 Loca pia in dubio præſumuntur fuiſſe erecta authoritate Epiſcopi; etiamſi careant campanili, & campana; dummodò Rectorem habeant, ſibi ab Epiſcopo inſtitutum, ibidem.

Lombardi

I 1 Lombardi dicuntur Ligures à Liguro Rege, tr. 1. q. 17. n. 2. fol. 9.

Ludens.

II 2 Ludens cum muliere prægnante, ſi ex ludo ſequatur abortus, non erit ut homicida puniendus, tr. 5. q. 14. n. 1. f. 182

Lugo.

I 2 Lugo Eminent. Card. laudatur. tr. 8. q. 46. n. 5. f. 234

Lumen.

I 1 Lumen naturale quid ſit, & quomodo ab Authore naturæ

Digitized by Google

ſit omnibus inditum? tr.1.q 1.n. 3.f. 2. & tom. 2. p. 1. tr. 12.q.5.n.4.f. 131

I 2 Lumen naturale, an poſſit dici divinum? tr.13.q. 85.n. 19. fol. 333

M.

Macula.

II 2 QUi habuerit maculam, non offerat panes Domino Deo ſuo, nec accedat ad miniſterium ejus, tr.5. q. 26. n.2. in fin. f. 172

Magiſter.

II 2 Magiſter Novitiorum debet eſſe vir prudens, diſcretus, zelator Religionis, & cæremoniarum peritus, tr. 5. q. 1.n. 1. fol. 179

II 2 Magiſter Novitiorum debet eſſe Sacerdos, & in quinto ſaltem ſuprà trigeſimum ætatis ſuæ anno conſtitutus, ibidem num.2.

II 2 Magiſter Novitiorum, ubi & quomodò ſit inſtituendus, vel deſtituendus? t.5.q.3.nu.1. ibid.

II 2 Magiſter Novitiorum, in Ordine Prædicatorum, non poteſt ad nutum Prioris Provincialis, vel Conventualis inſtitui, vel amòveri, ibid. n. 2.

II 2 Magiſter Novitiorum, an debeat habere ſocium pro eorundem fœlici gubernio, & cujus ætatis & qualitatis? tr.5. q.5. num. 1. fol. 69

II 2 Magiſter, quænam debeat Novitios docere? tr. 5. q.6. n.1. & ſeq. fol.180

II 2 Magiſter Novitiorum, & ſocius ejuſdem, an teneantur ad onera & officia Conventus? tr. 5. q. 7. n. 1.& ſeq. ibid.

II 2 Magiſter Novitiorum, an ſit eorundem Judex & Ordinarius Prælatus? t.5.q.8. n. 1. ibid.

II 2 Magiſter Novitiorum, non audit confeſſiones jure Ordinario, ſed ex commiſſione & delegatione Papæ, tr. 5. q. 8. n. 5. fol. 181

II 2 Magiſter Novitiorum non dicitur habere dignitatem, ſed officium cum quadam præeminentia, ut ſunt Lectores, Prædicatores, & conſimiles, tr. 5.q. 8. n. 6. f. 181

II 2 Magiſter Novitiorum non poteſt ſuam poteſtatem alteri delegare. ibid. n. 8.

II 2 Magiſter Novitiorum poteſt eſſe ſpurius, ſeu illegitimus, ibidem n. 9.

II 2 Magiſter Novitiorum, an poſſit ſubditos Novitios ad mortale obligare, & ſub cenſuris aſtringere? tr. 5. q. 9. num. 1. fol. 174

II 2 Magiſter Novitiorum habet plenam & abſolutam poteſtatem ſuper Novitios, ſicut Epiſcopus in ſuos ſubditos, ibid.

II 2 Magiſter Novitiorum, an poſſit Novitios habitu privare, & è Religione ejicere, ſaltem ex juſta & rationabili cauſa? tr. 5. q. 10. n. 1. fol.181

II 2 Magiſter Novitiorum, an poſſit infirmare, reſcindere, & irritare vota Novitiorum in ſæculo facta? t.5.q. 11. n. 1. & ſeq. ibid. vel ſaltem ſuſpendere & commutare? ibid. q. 12. fol. 182

II 2 Magiſter Novitiorum, caſtigans crudeliter aliquem eorundem, an peccet mortaliter & incidat in excommunicationem? tr.5.q 13. n.1.& q.14 fol. 182

II 2 Magiſter Novitiorum, an peccet, ſi alii digno deneget votum, alii verò indigno exhibeat ſuffragium? tr. 5. q. 15. n. 1. ibidem.

II 2 Magiſter Novitiorum, an ob defectum in confeſſione cognitum, poſſit illis in profeſſione denegare ſuffragium? tr.5. q. 16. nu.1.ibid.

II 2 Magiſter non excommunicatus, an poſſit liberè ac licitè in omnibus communicare cum Novitiis excommunicatis, tr. 5 q. 17. n. 1. f.183

II 2 Magiſter Novitiorum, an eos poſſit vi & metu impedire, qui vellet ſuſceptum habitum dimittere, & in ſæculum redire? tr. 5. q. 18 n. 1.f.74

II 2 Magiſter Novitiorum habet plenam & abſolutam poteſtatem circa Novitios, ſed non privativè quoad alios Superiores, tr. 5. q. 20.n.5.f. 184

II 2 Magiſter Ordinis Prædicatorum non poteſt hodie licentiare Converſos ſubditos ad ſtatum Clericorum, neque ad ſuſcipiendum Ordines, ſine ſpeciali licentia Sedis Apoſtolicæ, tr.14.q.14. n. 2 f. 276.& q.15.n.4

I 1 Magiſtri Sac. Theologiæ, Baccalaurei, cæterique omnes Graduati, intuitu Oraculorum, licitè & ſecurè uti poſſunt ſuis gradibus, nullaque indigent revalidatione, tr.16.q.5.n. 5.fol.121

II 1 Magiſtri in Sacra Theologia, Priores, Provinciales, & conſimiles Officiales, tenentur providere communi bono totius Religionis, tr.4.q 19.n.1. f. 64.

II 2 Magiſtri Novitiorum non poſſunt eſſe Suppriores, nec Vicarii Monaſterii, nec Villici, aut Procuratores, nec tenentur ad hebdomadariam, tr.5. q. 7.n. 2. f. 180

II 2 Magiſtri Novitiorum, quem locum debent tenere? ibid. n. 3

Major.

II 2 Majori non fit injuria, ſi à minori meliùs dicatur in jure, tr. 5.q.2.n.2.f.179

Major pars.

II 1 Quod major pars Curiæ efficit, pro eo habetur, ac ſi omnes egerint, tr. 14. q. 25.n 1.in fin. f. 347

II 1 Ubi major numerus, ibi major zelus, tr. 2. q.9.n.3.f.28

Major quantitas.

I 2 Major quantitas exigitur ad mortale, quando quis multa furatur à diverſis, tr. 15.q. 20. n. 31. f. 390

Mala fides.

I 2 Mala fides præſumitur in eo, qui præter, & contra juris formam aliquid facit. tr. 14. q. 19.n.1. f.348.

Mala, Malum.

II 2 Mala non ſunt facienda, ut inde veniant bona, tr. 3. q. 10. n. 4.f. 167.

II 1 Quotieſcunque imminet malum, ſive certò, ſive probabiliter, poſſumus jure naturæ ipſum propulſare, nec debemus expectare, quod ſit præſens, tr. 1. q.24.n.2.f. 20

Malefactor.

I 2 Malefactores ſacrilegi, ſiunt de foro Judicis Eccleſiaſtici, tr. 17. q. 8.n. 11 & 12.f.400

Mancipare.

II 1 Mancipare, idem eſt, quod dominium transferre, tr. 8.q. 1. num. 2. f. 97

Mancipium.

II 1 Mancipium & nexus quid ſit? tr. 8. q. 1.n.2.ibid.

Mandatarius, Mandatum.

I 2 Mandatarius, ſi ob aliam cauſam ivit ad Curiam, vel ad alium Locum, non poterit repetere expenſas, tr.12. q.17.n. 2.f.291

I 2 Mandatum & præceptum fiunt hic & nunc, ad hujus vel illius loci, aut perſonæ regimen, quæ de ſua natura non poſſunt eſſe perpetua, tr.1.q.3.n.5.f. 3.

I 2 Mandatum Principis, ob temporis diuturnitatem non præſumitur, tr. 14.q. 28.n.1. f. 351

I 2 Mandatum ad locandum res Eccleſiæ ultrà triennium, non poteſt alicui concedi, tr.14 q.39. n. 4. f. 356

II 1 Mandatum ſpeciale, ad eligendum talem perſonam; hodie non poteſt fieri. tr. 4. q.16.n.15.f. 62

Manifeſtum.

I 2 Manifeſtum factum quando dicatur? tr.17. q. 8. num.10 fol. 400

Manzeres.

II 1 Manzeres, quinam ſint? tr. 5.q.28. n.1. f. 105.& tom.2.p.2. tr.3.q.4.n.1.f.47

Marcellus.

I 2 Marcellus Megalius Squillacenſis laudatur, tr.8.q. 17. nu.2. fol. 225

Mare Magnum.

II 1 Mare magnum Sixti IV. quo Dominicani magnam habent authoritatem in abſolvendo & diſpenſando, tr.1.q.31.n.6. fol. 23

Maritus.

I 2 Maritus ſuâ authoritate, uxorem tanquàm rem ſuam apprehendit in omni loco, tr.11.q.5.n.1. f.269

Martinus.

I 2 Martinus Lutherus fuit Hæreſiarcha damnatiſſimus, qui Chriſti Sacramenta deſpexit, & inſtitutiones Romanæ Eccleſiæ deſtruxit, tr.8. q. 23.n.2. f. 228

Martyr.

II 1 Martyres contempſerunt juſſa Principum, & vi præceptorum non potuerunt cogi, tr. 12. q.5.n.8.f. 132

Mas.

II 2 Mas nequit profiteri in Conventu fœminarum, nec è contra, tr. 5.q.23.n 5. f. 170

Materia.

I 1 Materia legis vel præcepti, quod ſit gravis vel levis, quomodò cognoſcitur? tr. 1.q.28.n.4. f. 18.

I 2 Materia gravis conſtitutiva peccati mortalis, quomodò cognoſcitur? vide ver. Quantitas requiſita.

II 1 Materia gravis vel levis præceptorum dicitur talis, non ut in ſe eſt conſiderata, ſed relativè, & in ordine ad finem legis, cui prodeſt, vel nocet, tr. 12.q. 4.n.1 f.131

Matrimonium.

I 1 Matrimonium clandeſtinum nequit fieri, & ita factum non valet. tr.1.q. 26.n. 9.f.17

I 1 Matrimonium celebratum per ſpecialem Procuratorem, valet & tenet tr. 1.q. 7. n.4.f.27

I 2 Matrimonium de præſenti diſrumpit vinculum voti ſimplicis, tr.5.q 50.n.4.f 191

II 1 Matrimonium carnale, eſt ipſo jure nullum, ſi metu contrahatur, tr. 1.q. 9.n. 2.f.6

II 1 Matrimonium carnale & ſpirituale æquiparantur, tr.1. q.9. n.2.in fin. ibid.

II 1 Ma-

Digitized by Google

II 1 Matrimonium carnale licet ſit liberè contrahendum; nihilominus poteſt reſtringi, ut ſit nubendum huic, vel illi familiæ, tr. 1. q. 10. n. 5. ibid.

II 2 Matrimonium carnale, per nullum errorem qualitatis, etiam accedente dolo, infirmatur: niſi impedimentum dirimens, Papali jure ſtatutum ſit, tr. 3. q. 25. n. 9. f. 171

II 2 Matrimonium ratum, ad hoc, ut dirimatur per ingreſſum Religionis, duo copulativè exigit, tr. 3. q. 29. n. 1. f. 173

II 2 Matrimonium carnale debet fieri coràm proprio Parochô, tr. 6. q. 25. n. 6. f. 193

II 2 Matrimonium ſemel ritè contractum, ſi ſit irritum ob impedimentum occultum, non eſt opus, ut iterum repetatur coram Parocho & teſtibus, tr. 8. q. 6. n. 13. f. 212

II 2 Matrimonium clandeſtinum fundatur in præſumptione, propter fraudes, tr. 8. q. 11. n. 14. f. 216

II 2 Matrimonium, licet ſit Sacramentum, tamen hodie de jure Conc. Trid. poteſt fieri per Procuratorem, tr. 10. q. 3. n. 4. fol. 231.

II 2 Matrimonium contractum timore mortis, an ſit validum? tr. 11. q. 2. n. 6. f. 237

II 2 Matrimonium, gravi metu extortum inter Infideles, eſt irritum, tr. 11. q. 5. n. 3. f. 238

II 2 Matrimonium eſt conjunctio maris & fœminæ ad copulam conjugalem, tr. 11. q. 35. n. 9. f. 249

II 2 Matrimonium ſpirituale intrinſecè pullulat à libero conſenſu contrahentium, tr. 12. q. 8. n. 4. f. 251

II 2 Matrimonium contractum, ratum & non conſummatum, dirimitur, & contrahendum impeditur, per votum ſolemne Religionis, & per ſuſceptionem ſacri Ordinis, tr. 15. q. 6. n. 1. fol. 279

I 2 Matrimonii vinculum non poteſt diſſolvi, nec quidem per adulterium: niſi quoad thorum & cohabitationem, tr. 8. q. 22. n. 6. f. 227

I 2 Matrimonii vinculum per Profeſſionem diſſolvitur, tr. 12. q. 26. n. 4. f. 293

Matthias.

II 1 S. Matthias Apoſtolus, fuit in Apoſtolatum ſorte electus, tr. 1. q. 12. n. 2. f. 8

Media.

I 2 Media induunt rationem finis, tr. 6. q. 14. n. 3. f. 209

Mediator.

II 1 Mediatores Simoniæ, in multas pœnas dant, tr. 1. q. 29. n. 1. & ſeq. f. 22.

Medicus.

I 1 Medici, partem ſecant & abſcindunt pro conſervatione totius corporis, tr. 1. q. 35. n. 6 fol. 23

Memoriale.

I 1 Memoriali expedito à Papa per verbum fiat, non creditur: niſi reperiatur regiſtratum in Cancellaria, tr. 2. q. 3. n. 8. f. 25

Mendax precator.

I 1 Mendax peccator debet carere impetratis, tr. 13. q. 5. nu. 1. fol. 73

Mendicantes.

I 1 Mendicantes communicant in privilegiis Societatis Jeſu, tr. 7. q. 7. n. 1. f. 78. & q. 8. n. 1. f. 53

I 1 Mendicantes communicant in privilegiis monachorum, tr. 7. q. 10. n. 4. f. 55

I 2 Mendicantes prohibentur tranſire ad Monachos, exceptâ Carthuſiâ, tr. 5 q. 7. n. 1. f. 174

I 2 Mendicantes ſub pœna excommunicationis prohibentur tranſire ad Ordinem monaſticum ſine licentia Papæ, tr. 5. q 25. n. 2. f. 180

I 2 Mendicantes, ſub pœna excommunicationis prohibentur convolare ad Religionem non Mendicantium, Carthuſiâ exceptâ, tr. 5. q. 36. n. 6. f. 186

I 2 Mendicantes prætendunt ſe præferri omni ſtatui monachali tr. 5. q. 38. n. 6. f. 186

I 2 Mendicantes poſſunt tranſire in Carthuſianum Ordinem, ob duritiam ejuſdem. tr. 5 q. 39. n. 4. ibid.

I 2 Mendicantes, ſi tranſeant in non Mendicantes de licentia Papæ, non poſſunt in Ordine, ad quem ſe transferunt, obtinere aliquem Prioratum, adminiſtrationem, vel aliquod aliud officium, tr. 5. q. 42. n. 1. f. 154

I 2 Mendicantes ſunt in duplici differentia, ibid n. 2. & 6.

I 2 Mendicantes per quæſtum publicum ſibi victum quærunt, ibid. num. 2. & poſſunt habere in communi, tr. 11. q. 47. n. 4. fol. 283

I 2 Mendicantes & non mendicantes, quo jure prohibentur in alium Ordinem tranſire? tr. 5. q. 45. n. 1. & ſeq. f. 189

I 2 Mendicantes omnes immediatè ſubſunt Domino Papæ, tr. 10. q. 35. n. 2. f. 261

I 2 Mendicantes poſſunt eſſe teſtes, tàm judiciales, quàm inſtrumentarii: etiam ad beneficium ſui monaſterii, tr. 11. q. 17. n. 1. & ſeq. fol. 275

I 2 Mendicantes non tenentur oſtendere privilegia ſuæ exemptionis, tr. 13. q. 16. nu. 4. f. 301

I 2 Mendicantes ſine mendicitate non poſſunt vivere, tr. 13. q. 32. n. 3. & 5. f. 306

I 2 Mendicantes quinam ſint? tr. 13. q 32. per tot. f. 307

I 2 Mendicantes non tenentur contribuere Seminario, tr. 13. q. 73. n. 8. f. 324

II 1 Mendicantes, nullo modo poſſunt dici proprietarii, ſed verè uſuarii, tr. 8. q. 5. n. 4. f. 99

II 2 Mendicantes non ſolvunt quartam de quibuſcunque legatis, nec de aliis quoquo modo habitis & acquiſitis, tr. 13. q. 22. n. 8. f. 268

I 2 Mendicantibus, an poſſit legari? tr. 11. q. 42. per tot. f. 281

Mendicare.

I 2 Mendicare quid ſit? 1. 5. q. 43. n. 1. f. 188.

Mens.

I 1 Mens Principis ex pluribus conjecturis indagatur, tr. 8. q. 1. n. 9. f. 61. & tom. 1. p. 2. tr. 15 q 2. n. 1. f. 379

II 2 Mens inviſibilis per externa geſta conſpicitur. tr. 6. q. 1. n. 5. fol. 184

Menſis.

II 1 Menſis eligendi, in Dominicana Familia incipit à die, quo de carentia Prioris in Conventu conſtiterit, excluſivè tamen computandus. tr. 4 q 38. n. 2. f. 31

Merita.

I 1 Merita ſunt probanda, ad hoc, ut inferant officium Judicis, tr. 13. q. 10. n. 1. f. 105

I 1 Merita debent omninò æquipollere privilegio, ad hoc, ut verè dicatur remuneratorium, tr. 13 q. 11. n. 1. f. ibid.

Metus.

II 2 Metus, qui juſtè ponitur alicui, non ſufficit ad annullandum & reſcindendum contractum, tr. 11. q. 2. n. 5. f. 238

II 2 Metus levis & gravis non differunt, niſi ſecundùm magis & minus, tr. 11. q. 3 n. 4 ibid.

II 2 Metus quid ſit & quotuplex, & quot conditiones exigat, ad hoc, ut dicatur gravis cadens in virum conſtantem? tr. 11. q. 4. n. 1. & ſeq. ibid.

II 2 Metus cadens in virum conſtantem, ad hoc, ut dicatur talis, debet ita eſſe abſolutè, an verò reſpectivè in Ordine ad patientem metum? tr. 11. q. 5. n. 1. & ſeq ibid.

II 2 Metus gravis, non incuſſus ad extorquendum contractum, an irritet contractum? tr 11. q. 8. n. 1. f. 239

II 2 Metus reverentialis in quibus perſonis locum habeat? tr. 11. q. 11. n. 1. f. 241

II 2 Metus ſemper durat, durante ejus cauſa, tr. 12. q. 14. nu. 6. fol. 254

II 2 Mala, ad cauſandum metum gravem cadentem in virum conſtantem, quænam ſint? tr. 11 q. 6. n. 1. & ſeq. f. 239

II 2 Mala incutientia metum cadentem in virum conſtantem, an debeant timeri in propria vel aliena perſona, ad hoc, ut talem metum incutiant? t. 11. q. 7. n. 1. ibid.

Miles.

I 2 Miles Chriſti definit eſſe miles ſæculi, tr. 11. q. 39. n. 2. f. 281

I 2 Milites Sancti Joannis Hieroſolomytani, an comprehendantur in Decreto cap. 3. ſeſſ. 6 Conc. Trid. tr. 13. q. 41. f. 310

I 2 Milites Regulares excipiuntur à Bulla Clem. VIII. de largitione munerum, tr 15. q. 7. n. 6 f. 381

II 2 Milites Sancti Joannes Hieroſolomytani, ſunt veri Religioſi & perſonæ Eccleſiaſticæ, tr. 6. q. 8. n. 4. 5. & 6 f. 187

II 2 Milites S. Jacobi & aliorum Ordinum militarium, an poſſint foro ſuo renunciare? t. 6. q. 9 n. 3. ibid.

II 2 Milites prædicti in regno Neapolitano, non gaudent in civilibus, tr. 6. q. 9. n. 5. in fin. ibid.

Minima.

I 2 Minima non ſunt in conſideratione, tr. 6. q. 3. n. 2. f. 199

Miniſter Regius.

I 2 Regii miniſtri, an poſſint cognoſcere cauſas Eccleſiaſticas, ſub prætextu prohibendæ violentiæ, ſeu defendendi oppreſſos, & malè tractatos? tr. 10. q. 43. n. 1. f. 266

Miniſterium.

II 1 Unuſquiſque tenetur divina miniſteria fideliter miniſtrare, tr. 4. q. 25. n. 6. f. 44

Minor.

I 1 Minor mutuans pecuniam alteri minori, qui eam amiſit, non utitur privilegio reſtitutionis in integrum contra eum, tr. 7. q. 19. n. 13. f. 66

I 2 Minor non habet beneficium reſtitutionis in integrum adverſus latam culpam, & dolum præſumptum tr. 12. q. 19 n. 2. & 3. f. 291

II 2 Minor, Pupillari ætate peractâ, poteſt ſua bona donare; & de ſuis bonis diſponere, de conſenſu tamen Curatoris, tr. 7. q. 6. nu 4. fol. 198

Minor pars.

I 1 Minor pars Communitatis tenetur ſe uniformare Communitati, & majori parti Reipublicæ, tr. 1. q. 18. n. 3. f. 11

Minores.

I 2 Minoribus prohibitum eſt ſub mortali tangere pecuniam, tr. 8. q. 52. n. 3. in. fin. f. 187

Digitized by Google

Index

Miſſa.

II 2 Miſſa de Spiritu Sancto, Canticum Te Deum laudamus, Euchariſtiæ Sacramenti ſuſceptio, & invocatio ejuſdem S. Spiritus ſunt de præambulis, & ad formam electionis non pertinent, tr.1.q.18.n.8. f.13 & t.3.q. 9 n.1.f.32

I 1 Miſſæ Sanctiſſimi Roſarii ſunt privilegiatæ, etiamſi privilegium non appareat, tr.2 q 3.n 6.f.25

I 1 Miſſæ nequeunt ubique celebrari, neque in Domibus privatis & Oratoriis non ordinatis ab Epiſcopo, tr. 11.q.16.n. 11. fol. 87

Miſſinati.

I 2 Miſſinati quinam ſint? tr.10.q.35.nu.15. f 262

Mobile.

I 2 Mobile pretioſum relictum monaſterio ad certum finem, cùm ſola obligatione non alienandi, poteſt alienari, cum cauſa tamen & ſolemnitate, tr.14.q.82.n.2.f.372

Modica.

I 2 Modica pars magni Prædii, non poteſt alienari, inconſulto Papa, tr.14.q 36 n. 3.f.355

I 2 Modica non veniunt in generali prohibitione alienationis, tr.14.q.36.n.1. ibid.

Modus.

I 1 Modus publicandi leges, cùm non ſit ex natura rei definitus, poteſt ſecundum humanam prudentiam definiri, ab habente tamen poteſtatem condendi leges, tr. 1.q 16. nu.6. fol. 9.

I 1 Modus rei non variat rem, cujus eſt modus, tr. 16. q.9. nu. 2.fol. 125

I 2 Modus requirendi Judicem ſæcularem ad præſtandum nobis auxilium, debet eſſe deprecativus, non autem imperativus. tr.9.q.14.n.4.f.246

I 2 Modus plagarum debet eſſe juxtà menſuram delicti, tr.15. q.6.n.2 in fin ibid.

II 1 Modus ſuffragandi vivâ voce coràm Scrutatoribus, hodie receſſit ab uſu, & nequit obſervari, ſine nullitate electionis, tr.1.q 17.n.17.f.11

II 1 Modus nullus eſt de ſubſtantia electionis; niſi in Sacris Canonibus reperiatur præceptus, tr. 1. q.18.n.8. in fin. f 13

II 1 Modus eligendi per ſcrutinium, nequit obſervari in electione habenda per fabas, tr. 1. q. 31.n.2 f.25.

II 1 Modus eligendi per ſcrutinium, acriter defenditur contrà impugnantes. tr. 4. q. 2. n.18. f 34

II 1 Modus inquirendi contra Electos ad Regimen Regularium, à q 10, & quomodo faciendus eſt? tr. 7. q. 5. n 2. & ſeq. f. 92

II 2 Modus vivendi non eſt Religio, tr.11.q.42.n.3.f.250

II 2 Modus vivendi, licet non includat vota eſſentialia Religionis; dicitur tamen Regula largè ſumpta, tr. 16. q 3. n.2.f. 280.& tom.1.p.2.tr.15.q 7.n.8.f.381

II 2 Modi profitendi ſunt plures, & ad unguem examinantur, t. 10.q.2.n.1.& ſeq.f. 229.

Moleſtans.

II 1 Moleſtantes vel aggravantes Electores, ex quo non elegerunt, quem Provincialis deſiderabat eligi; ſunt excommunicati, tr.4.q.36 n.1.f.50

Monachatus.

I 2 Monachatus eſt quædam qualitas indelebilis, ſicut caracter Clericalis, tr. 8.q 46.n.2.f.234

II 2 Monachatus omnem maculam abſtergit, tr. 3. q. 4 nu. 3. fol. 158

Monachus.

I 1 Monachus ibi plectitur, ubi reperitur in crimine, tr. 1. q. 5. n.1 in fin. f. 3.

I 1 Monachus poteſt eſſe Coadjutor & Vicarius Generalis Epiſcopi, de licentia tamen ſui Superioris, tr.7. q.10. num. 3. fol. 55.

I 2 Monachus græcè, latinè ſolus, hoc eſt, ſolitarius, & à communi hominum ſæcularium converſatione ſemotus, tr. 1. q. 1.n. 3. f.127

I 2 Monachus ſine clauſtro caret vitâ, ſicut piſcis ſine aqua, tr. 3 q.11.n.2. f.155.

I 2 Monachus ad Epiſcopatum aſſumptus, tenetur geſtare habitum ſuæ Religionis, tr.3.q.16.n.4.f.157

I 2 Monachus habens beneficium, non permittitur manere in Monaſterio. tr. 3. q 18.n.1.ibid.

I 2 Monachus translatus, nihil ſecum portat, ſed omnia relinquit priori monaſterio, tr.5.q.61.n.2. f 195

I 2 Monachus translatus in Epiſcopatum, non acquirit priori monaſterio, ſed ſuæ Eccleſiæ ſecundæ, tr.5 q.63.n.5. fol. 196.& 197.q 66.n.2.

I 2 Monachus, ſi fiat Epiſcopus, non poteſt ſecum ferre libros prioris Monaſterii, niſi de licentia Prælati, & conſenſu filiorum Conventus, cujus ſunt libri, tr. 5.q. 68. n.1.f.197

I 2 Monachus vagabundus, non dicitur propriè apoſtata, ſi habitum non dimiſit, tr 6.q.2.n.1.f.198

I 2 Monachus Epiſcopus, eſt exemptus ab obedientia Regularis Prælati, tr.6.q. 12.n.3 fol.202

I 2 Monachus, ſi contra aliquem deliquit, ipſe conveniendus eſt, & non ejus Eccleſia, tr.6.q.16.n.3.f.203

I 2 Monachus æquiparatur ſervis & filiis familias, tr.6. q.16.n. 4.ibidem.

I 2 Monachus non poteſt pro aliquo fidejubere, vel ab aliquo pecuniam mutuam accipere, ibid.

I 2 Monachus quidquid acquirit, ſuo monaſterio quærit, tr.6. q.23.n.1.in.fin. f.208.tr.11.q. 2.f.268.tr.15.q.11.n.2. f.313. & tom.2.p.2.t.1.q.13 n.18 f 9

I 2 Monachus poteſt accuſare Prælatum ſuum, nedum ſuper mala adminiſtratione bonorum monaſterii, verum etiam ſuper indiſcreta correctione habita erga ſubditos, tr.7. q.11. n.9.f.142

I 2 Monachus proprietarius debet expelli à monaſterio, tr. 19. 5 n.2. f. 218

I 2 Monachus factus Epiſcopus, adhuc eſt obnoxius voto obedientiæ, tr 8.q 24.n.1.f.228

I 2 Monachus Epiſcopus non poteſt teſtari de bonis ſuæ Eccleſiæ: niſi ex conceſſione Papæ. tr. 8. q.49.n. 1. f.235

I 2 Monachus Epiſcopus factus, non tenetur ex præcepto, & vi coactiva, ad Regulares obſervantias, tr. 8. q. 51. n. 4. f.236

I 2 Monachus ubicunque eſt de voluntate ſui Abbatis, cenſetur eſſe in monaſterio, tr.9. q.18.n.3 f. 247

I 2 Monachus, an ſibi primò, vel potiùs monaſterio acquirat? tr.11.q. 3. per totam, f.268

I 2 Monachus, vi voti & profeſſionis elicitæ, eſt incapax bonorum, & dominii, tr. 11.q.3.n.1. ibid.

I 2 Monachus æquiparatur filio, qui acquirit Patri, tr. 11 q.3. n. 1. ibid.

I 2 Monachus non poteſt hæreditatem ſibi delatam adire, vel repudiare, ſine licentia ſui Superioris, tr. 11. q. 3. num.2. ibidem

I 2 Monachus hæres inſtitutus, ſi legatum, vel hæreditatem acceptet, ſine Superioris licentia, acceptatio erit valida, ibid. n 3.

I 2 Monachus, an acquirat monaſterio, in quo Profeſſionem fecit, vel Religioni in communi? tr. 11. q. 4. per totam ibidem.

I 2 Monachus in monaſterio exiſtens, prodeſt Patri, ad excuſandum eum à tutela, tr. 11.q. 33.n.4.f. 279

I 2 Monachus deſinit eſſe Rex, vel Imperator, aut Papa, tr. 11. q 30.n.2.in fin. f.281

I 2 Monachus non poteſt ſuccedere in Oppidis & Caſtris, Juriſdictionem habentibus, tr. 11. q. 20.n. 3 ibid.

I 2 Monachus alendus eſt à ſuo Monaſterio, etiamſi illum expellere vellet ex juſta cauſa, tr.12 q 25. n.1
Sed quid ſi monaſterium ſit inops, & neceſſaria miniſtrare non poſſit? ibid. n. 3.

I 2 Monachus etſi nec naturaliter obligetur, ſi tamen adminiſtrationem habeat, obligatur, & tenetur de his, quæ ad adminiſtrationem pertinent, tr 12.q. 7. n 1 f.287

I 2 Monachus caret conſenſu proprio, tr 12.q.7.n.1. ibid.

I 2 Monachus non tenetur ſolvere, quod debet, quia non habet unde ſolvat, neque poteſt conveniri ratione contractus, tr. 12 q.13 n 1. in fin. f 290

I 2 Monachus injuſtè damnificans, omni modo ſibi poſſibili tenetur reſtituere, tr 12.q.14.n 1. ibidem.

I 2 Monachus depoſitarius, ſi delinquat circa res apud ſe depoſitas, debet puniri à ſuo legitimo Superiore, juxtà diſpoſitionem Cap. Odoardus 3. de ſolut. tr. 12. q.18. num. 3. ibidem.

I 2 Monachus, ſi cauſam propriam proſequatur, an habeat expenſas a monaſterio? tr.12.q.29.per totam f.293

I 1 Monachus non poteſt agere de injuria ſibi illata, niſi Prælatus abſit, tr.12.q.34 n.1. f.294

I 2 Monachus non habet velle, neque nolle, eſt enim mundo mortuus, & hujus orbis exul, tr.12 q. 34.n.1 in fin. f.294

I 2 Monachus non poteſt quem accuſare, nec noxam ſibi factam remittere, nec tranſigere, aut pacem facere, ibidem num. 2.

I 2 Monachus delinquens cum Clerico, à ſuo Judice judicatur, tr.13.q.22.n.5 f.302

I 2 Monachus non poteſt repudiare legatum, factum ad beneficium Monaſterii, tr.14 q 59 n.17.f. 364.

II 1 Monachus unius Ordinis, an poſſit eſſe Prælatus alterius Ordinis? tr.10.q.1. n.3.& ſeq. f.110

II 2 Monachus, quando dicitur Dei filius, aut Mercenarius? t.1.q.9 n.7. f.139

II 2 Monachus ſtans extra ſepta de licentia ſui Abbatis, cenſetur eſſe intra clauſtra, t. 6.q.8.n.9. f. 187

II 2 Monachus, etiamſi ſit Clericus, in pœnam apoſtaſiæ, poteſt privari tonſurâ, & omni ſigno monachatus, t.14.q.16.n 6. f.276

II 2 Mo-

Digitized by Google

Rerum Notabilium.

II 2 Monachi nomine venit quilibet Religioſus Profeſſus, cujuſvis Religionis approbatæ, tr.14.q.7.n.1.f.274

I 2 Monacho non licet votum vovere ſine conſenſu Abbatis ſui, tr.12.q.8.n.1.f.288.

I 2 Monacho violenter mortuo, ad quem pertinet agere de ejus morte? tr.12.q.35. per tot. f.294

II 1 Monacho litiganti cum ſuo Abbate, pro cauſa propria, debentur expenſæ à monaſterio, tr.7.q.15.n.1.f.96

I 1 Monachi tenentur obſervare jejunia, & feſta particularia locorum, in quibus habent monaſteria, tr.1.q.5. num.2. fol.3.

I 1 Monachi in beneficium ſui collegii poſſunt eſſe teſtes in teſtamento, t.6.q.18.n.5.f.16

I 1 Monachi communicant in privilegiis Mendicantium, tr.7. q.10.n.4.f.55

I 2 Monachi in odioſis non comprehenduntur ſub nomine Mendicantium, tr.1 q.15.n.7.f.131

I 2 Monachi non poſſunt ſibi mulieres Commatres facere, tr. 4.q.2.n.3.f.160

I 2 Monachi hodie ſunt pluſquàm Monachi, ob Clericatum, in quo adminiſtrant, tr.5.q.41.n.6.f.188

I 2 Monachi incorrigibiles, debent vel perpetuo Carceri adſcribi, vel ad triremes relegari, tr.9.q.4.n.5.f.242

I 2 Monachi delinquentes, ſunt puniendi, etiamſi ſint Prælati, & non coquum Eccleſiæ, t.12.q.12.n.1.f.289.

II 1 Monachi vacant vitæ contemplativæ, tr.10.q.14.n.1. fol.117

II 2 Monachi & Monachæ non poſſunt eſſe ſimul in eodem monaſterio, tr.11.q.13.nu.1.f.247

I 2 Monachorum aſperitas non eſt tanta hodie, ſicut olim, quando habitabant in ſylvis tr.5.q.38.n.8.f.182. Cætera vide ver. Religioſus.

Monaſterium.

I 1 Monaſterium S. Dominici, Terræ Altimontis Calabriæ citra, poſſidet Caſale Græcorum, ſeu Albanenſium, Firmo vulgariter nuncupatum, cum Juriſdictione Vaſallorum, tr. 5.q.6.n.6.f.37

I 1 Monaſterium unitum alteri, an deperdat privilegia, quæ prius habebat? tr.5.q.8 nu.1.f.38

I 1 Monaſterium S. Dominici Civitatis Coſentiæ, habet privilegium retinendi Studium generale, ibique creandi Doctores tr.12.q.8.n.1.f.97

I 1 Monaſterium, ſi habeat privilegium non ſolvendi Decimas, & illas ſolvat bis, ſemel & iterum, etiam ex communi conſenſu Capituli, non ob id amittit privilegium quoad totam ejus ſubſtantiam, tr.12.q.13. nu.11. f.100

I 2 Monaſterium quid ſit, & unde dicatur? tr.1.q.1. num.1. fol.127

I 2 Monaſterium, Conventus, Domus, Cœnobium, Congregatio, Collegium, & ſimilia, pro eodem ſupponunt, tr.1. q.2.n.1.f.127.& tr.4.q.11.n.2. f.164

I 2 Monaſterium à quo primò fuit inſtitutum? tr.1.q.3.n.1. fol.128

I 2 Monaſterium eſt duplex, nempe fœminarum, aut virorum, & hoc idem duplex, alterum Eremitarum, & alterum Cœnobitarum, tr.1.q.4.n.1.f.128

I 2 Monaſterium mixtum, nempe conſtans ex utroque ſexu, non poteſt erigi. tr.1. q.5. nu.1. ibid.

I 2 Monaſterium Regularium ædificare eſt melius, & Deo acceptius, quàm Eccleſiam Collegiatam ſæcularem conſtruere, tr.1.q.6.n.1. ibid.

I 2 Monaſterium non debet erigi ſine juſta cauſa & authoritate legitima, tr.1.q.7.nu.1.ibid.

I 2 Monaſterium non poteſt erigi ſine licentia Epiſcopi loci, & niſi ipſemet locum ædificationis aſſignet, Crucem figat, & lapidem primarium ponat, t.1.q.7.n.6. & 7.f.129

I 2 Monaſterium ad ſui erectionem non indiget licentia Principis Laici, tr.1.q.8.n.1. ibid.

I 2 Monaſterium nequit erigi ſine licentia Epiſcopi & Papæ, t.1.q.9.n.1. ibid.

I 2 Monaſterium quandò intelligitur funditus everſum, & in totum deſtructum? tr.1.q.25.n.1.f.136

I 2 Monaſterium an poſſit mutari de uno loco in alium ſalubriorem ſine licentia Epiſcopi tr.1.q.26.n.1 ibid.

I 2 Monaſterium erectum ſine licentia Epiſcopi loci, an totum acquiratur eidem Epiſcopo cum fructibus & Juribus ſuis? tr.1.q.41.f.143

I 2 Monaſterium, quod non poteſt conſtrui in loco electo per teſtatorem, an alibi conſtruendum ſit de licentia Epiſcopi, & Executoris teſtamenti? tr.1.q.42. f.143.& tom.2.p.2.tr. 13.q.25.n.11.f.270

I 2 Monaſterium unitum alteri, an deperdat privilegia, quæ prius habebat? tr.2.q.3.f.30

I 2 Monaſterium, an habeat beneficium reſtitutionis in integrum, tr.2.q.4.f.146

I 2 Monaſterium, an habeat privilegium fori, & exemptionis à Gabellis, & Immunitatis pro confugientibus ad illud? tr. 2.q.6. ibid.

I 2 Monaſterium, auſu temerario infrigentes, aut violenter opprimentes, an ſint ipſo facto excommunicati? tr.2.q.8. ibidem

I 2 Monaſterium S. Mariæ Salutis Civitatis Neapolis, Ordinis Prædicatorum, pertinet ad Provinciam Calabriæ, tr.2. q.11.nu.4.f.148.

I 2 Monaſterium unius Ordinis, an poſſit ædificari propè aliud alterius, maximè infrà ſpatium centum quadraginta cannarum? tr.1.q.26.n.7.f.17.& t.2.q.13.ibid.

I 2 Monaſterium in quo nequeunt duodecim Fratres competenter ſuſtentari, an poſſit de novo erigi? t.2.q.22.f.152.

I 2 Monaſterium habet privilegium tuendi in ſe Confugiatos, tr.3.q.6.n.1.f.155

I 2 Monaſterium in odioſis differt ab Eccleſia, tr.3.q.6.n.2. ibidem.

I 2 Monaſterium poteſt adire hæreditatem ſibi delatam intuitu ſui Profeſſi, illo invito vel ignorante, tr.5.q.60. num.9. fol.194

I 2 Monaſterium tenetur ad expenſas, quæ fiunt pro captura, & alimentis Monachorum, ſi ſint ejus Filii, & Religioſi Profeſſi, t.5.q.65.n.1.f.197

I 2 Monaſterium revocans Apoſtatas, aut fugitivos, non tenetur ſolvere expenſas, & debita per eoſdem contracta tempore Apoſtaſiæ tr.6,q.16.n.1.f.203

I 2 Monaſterium ex contractu, vel delicto Profeſſi, ad nihil tenetur, tr.6.q.16.n.2.ibid.

I 2 Monaſterium tenetur ſolvere debita ſui Profeſſi, non ex vi contractus, ſed ratione utilitatis habitæ, tr.6.q.16.n.10. fol.204

I 2 Monaſterium non tenetur ad debita contracta per Fugitivos, tr.7.q.28.n.1.f.216

I 2 Monaſterium non tenetur à ſe expulſis & ejectis exhibere alimenta, tr.8.q.31.nu.1.fol.230

I 2 Monaſterium poteſt cogi ad recipiendum ſuum ſubditum, à ſe injuſtè ejectum, t.8.q.53.n.1.f.238

I 2 Monaſterium facit evaneſcere fideicommiſſum Profitentium in eo, tr.11.q.2.n.1.f.268

I 2 Monaſterium poteſt acceptare legata facta Fratribus, nedum ipſis invitis, verum etiam illa conſumere in ſubditorum neceſſitates, abſque ullo conſenſu eorum, tr.11.q.3.n. 4.ibid.

I 2 Monaſterium habetur loco filii, tr.11.q.6.n.2. in fin. fol.269

I 2 Monaſterium ſuccedit in bonis Profeſſi mortui, ſine teſtamento, etiamſi haberet liberos, exceptâ tamen eorum legitima, tr.11.q.6.n.3. in fin.ibid.

I 2 Monaſterium per renunciationem ſui Profeſſi univerſaliter factam ante Monachationem, excluditur ab omni ſucceſſione Parentum, quorum hæreditatibus renunciavit, tr.11. q.8.n.2.f.270

I 2 Monaſterium non potitur jure ſucceſſionis ab inteſtato, neque poteſt Parentum Profeſſi teſtamentum rumpere, ſi in eo fuiſſet exhæreditatus, ibid. n.3.

I 2 Monaſterium, ſolo jure humano habet jus ſuccedendi in omnia bona Profeſſi, ab ipſo, ante, vel poſt ſolemne votum, quomodocunque quæſita, tr.11.q.9.n.1.ibid.

I 2 Monaſterium, an ſuccedat loco filii, vel potiùs jure cujuſdam acquiſitionis naturalis, & univerſalis acceſſoriæ ad translationem perſonæ? t.11.q.10. per totam ibid.

I 2 Monaſterium, largo vocabulo, cenſetur hæres & filius profeſſi, ibid. n.1.

I 2 Monaſterium profeſſione ſequuta, illicò adipiſcitur bona Religioſi, quoad dominium & poſſeſſionem, nulla alia re expectata.ibid. n.4.f.271

I 2 Monaſterium ex perſona Profeſſi illegitimi, legitimati tamen per ingreſſum Religionis, poteſt petere legitimam in bonis paternis, & dicere teſtamentum nullum, ſi prætereatur, tr.11.q.1.n.1.ibid.

I 2 Monaſterium de jure Civili & Canonico, habet ſuccedere in bona, actiones, & jura Profitentium in eo, ſi ſit capax bonorum, tr.11.q.15.n.4.f.273

I 2 Monaſterium habet jus ſuccedendi in bonis Profeſſorum, ex multis privilegiis, ibid. n.5.

I 2 Monaſterium ſuccedens Monacho, non tenetur conficere inventarium, tr.11.q.16.n.1.& ſeq. ibid.

I 2 Monaſterium poteſt cogi ad faciendum inventarium in bonis ſibi relictis, tr.11.q.1-16.n.3.f.274

I 2 Monaſterium, an rumpat teſtamentum ſui Profeſſi, conditum ante profeſſionem ab eodem? tr.11.q.19. per totam, ibidem.

I 2 Monaſterium ſuccedit in omnibus Monacho morienti ab inteſtato, tr.11.q.20.n.1.f.275

Digitized by Google

Index

I 2 Monaſterium excludit ſubſtitutum, rumpit fideicommiſſum, & facit deficere illam conditionem, ſi abſque liberis deceſſerit, tr. 11. q. 21. n. 2. ibid.

I 2 Monaſterium, an excludat ſubſtitutum per ingreſſum factum in Religione in ultimo mortis articulo? tr. 11. q. 24. per totam. fol. 276

I 2 Monaſterium non excludit piam cauſam, tr. 11. q. 25. num. 1. fol. 277.

I 2 Monaſterium ex perſona ſui Profeſſi, an poſſit infringere teſtamentum ſuæ matris, diſponentis de ſuis bonis in beneficium ejus filiæ, relicto certo legato eidem Monacho ſuo filio? t. 11. q. 27. per totam ibid.

I 2 Monaſterium capax bonorum ex perſona Monachi, an poſſit teſtamentum ejus patris impugnare, ob præteritionem dicti Profeſſi? tr. 11. q. 28. per totam ibid.

I 2 Monaſterium ex perſona Profeſſi, an excludat ejus matrem à proprietate ſibi debita in antefato, ob præcedentem mortem Profeſſi ſui filii? t. 11. q. 29. per totam ibid.

I 2 Monaſterium non habetur loco veri filii, nec hæredis, ſed ficti, tr. 11. q. 29. n. 2. ibid.

I 2 Monaſterium ſolum in illius Profeſſi jus ſuccedit, quod hujuſmodi Monachus habebat tempore ingreſſus, vel quod fuit ei delatum, tempore ejus vitæ, tr. 11. q. 29. n. 3. f. 278

I 2 Monaſterium, an excludat Patrem ab uſufructu, quem habebat in bonis adventitiis ſui filii? tr. 11. q. 30. per totam ibidem.

I 2 Monaſterium capax ſuccedendi, an ſuccedat in jura ſucceſſionis? tr. 11. q. 32. per totam ibid.

I 2 Monaſterium, nomine ſui Profeſſi mortui, nequit ſuccedere parentibus, agnatis, & conſimilibus morientibus ab inteſtato, tr. 11. q. 32. n. 5. f. 279

I 2 Monaſterium an ſuccedat in jus patronatus, quod Religioſus habet in ſæculo? tr. 11. q. 34. per totam ibid.

I 2 Monaſterium, an ſuccedat in jus nominandi in Emphyteuſim? tr. 11. q. 35. per totam f. 228.

I 1 Monaſterium ſuccedit in omnia jura Monachi, ſi de illis ante Profeſſionem non diſpoſuit ibid.

I 2 Monaſterium capax ſuccedendi, an ex perſona Monachi ſuccedat in bona ſtabilia, ejus patri in ſæculo in Emphyteuſim conceſſa? tr. 11. q. 36. per totam f. 280

I 2 Monaſterium, an ſuccedat in jus renovationis Emphyteuſis, & retractus? tr. 11. q. 37. per totam, ibid.

I 2 Monaſterium ex perſona Monachi, an ſuccedat in officium publicum, quod habebat in ſæculo? tr. 11. q. 38. per totam ibid.

I 2 Monaſterium ex perſona Monachi, an ſuccedat in majoratu, vel ad feuda? tr. 11. q. 39. per totam f. 281

I 2 Monaſterium poteſt retinere feuda, & quomodò, tr. 11. q. 39. n. 5. ibid.

I 2 Monaſterium poſſidens Caſtrum, an cenſeatur poſſidere in feudum, vel in allodium? tr. 11. q. 40. per totam ibid.

I 2 Monaſterium in ſuis feudis & caſtris, an poſſit habere Juriſdictionem criminalem, & cauſam ſanguinis exercere? tr. 11. q. 41. per totam ibid.

I 2 Monaſterium Monialium eſt capax poſſidendi jus curæ animatum, tr. 11. q. 41. n. 1. ibid.

I 2 Monaſterium, an teneatur exhibere libros, ex quibus Reus conventus poterit relevari ab onere probandi? tr. 12. q. 2. per totam f. 286

I 2 Monaſterium non tenetur ex delicto ſui Monachi vel Abbatis, tr. 12. q. 12. n. 1. f. 242

I 2 Monaſterium non obligatur ex contractu ſui Profeſſi, tr. 12. q. 13. n. 1. f. 289

I 2 Monaſterium tenetur ex contractu Monachi, ſi ei ſit tacitè, vel expreſsè commiſſa aliqua adminiſtratio. tr. 12. q. 13. n. 4. ibid.

I 2 Monaſterium non tenetur reſtituere, ſi Prælatus mutuò accepit pecuniam in uſus proprios, vanos, & turpes, aut in alios, in quos bona monaſterii expendenda non erant, tr. 12. q. 13. n. 4. ibid.

I 2 Monaſterium tenetur ad omnia Ingreſſi onera, quandò ſucceſſit in bona Profeſſi, ſecus autem, tr. 12. q. 15. n. 1. & 2. fol. 290

I 1 Monaſterium non tenetur alimenta præſtare iis, quibus tenebatur Religioſus ſubditus, tr. 12. q. 15. n. 3. ibid.

I 2 Monaſterium, an teneatur ſolvere omnia ſui Ingreſſi onera, juxtà vires hæreditatias, an verò ad unguem ſecundum quantitatem debitam, abſque ulla diminutione, etiamſi vires hæreditarias excedant? tr. 12. q. 15. n. 5. ibid.

I 2 Monaſterium non tenetur ſolvere debita contracta à Sacriſta pro neceſſariis Eccleſiæ, tr. 12. q. 16. per totam ibid.

I 1 Monaſterium, an obligetur ex contractu inito cum Monacho, non habente mandatum vel adminiſtrationem? tr. 12. q. 16. n. 1. ibid.

I 1 Monaſterium, an teneatur de re depoſita apud Monachum, ſi culpa ſui ſubditi pereat, aut deterior fiat? tr. 12. q. [illegible] per tot. f. 291

I 2 Monaſterium tenetur actione depoſiti [illegible] mendam ſua culpa, aut dolo deterius fiat, tr. 12. q. [illegible]

I 2 Monaſterium non tenetur de fidejuſſione [illegible] Monachi. tr. 12. q. 20. n. 1. ibid.

I 2 Monaſterium non obligatur ex mutuo ſuſcepto à [illegible] lari Monacho. t. 12. q. 22. per tot. f. 292

I 2 Monaſterium, an obligetur ex contractu Mo[illegible] tis in Scholis, vel in alio negotio, de licentia Superioris tr. 12. q. 24. per totam ibid.

I 2 Monaſterium ſuccedens in bona Conjugis, an [illegible] lere alterum Conjugem inopem [illegible] greſſus eſt Religionem de conſenſu illius [illegible] fol. 293.

I 2 Monaſterium, an teneatur adminiſtrare [illegible] cho accuſanti ſuum Abbatem? tr. 12. q. [illegible] ibidem.

I 2 Monaſterium, an teneatur ad debita contracta [illegible] vos? tr. 12. q. 3[illegible]

I 2 Monaſterium, an teneatur alere Mona[illegible] & in carcere detentos? tr. 12. q. 31. per [illegible]

I 2 Monaſterium revocans Apoſtat[illegible] tur ſolvere expenſas, & debita per [illegible] tr. 12. q. 32. ibid.

I 2 Monaſterium poteſt agere, nedum [illegible] Eccleſiæ, verùm etiam, & de facta [illegible] Monacho [illegible] q. 33. n. 1. ibid.

I 2 Monaſterium, ad hoc, ut dicatur eſſe [illegible] quot Monachos alere debet? tr. 13. q. 67. n. 2. [illegible]

I 2 Monaſterium in cauſis mercedum, & [illegible] perſonarum, convenitur coràm ſuo Conſervatore [illegible] n. 10. fol. 262

I 2 Monaſterium ſi habeat bona in diverſis [illegible] nam debet eligere Conſervatore[illegible] q. 36. n. 4 fol. 409

II 1 Monaſterium non tenetur fovere [illegible] ſed potiùs extirpare, tr. 7. q. 15. n. 1. in fin. f. 96

II 2 Monaſterium habet aliquale jus ſuper Novitio, nondum profeſſo, tr. 1. q. 13. n. 19. f. 142

II 2 Monaſterium, ſi ſit dives & locuples, an poſſit pro ingreſſu Novitiorum aliquid recipere, [illegible] penſarum? t. 1. q. 16. n. 8 f. 144

II 2 Monaſterium, interdum tenetur [illegible] Profeſſi, & quomodò, tr. 3. q. 13. n. 14 [illegible]

II 2 Monaſterium, in quo caſu tenet[illegible] Profeſſi? tr. 3. q. 20. n. 13. f. 167

II 2 Monaſterium in vim conceſſionis [illegible] bonis Novitii morientis, ſic profeſſi in præju[illegible] venientium ab inteſtato? tr. 9. q. [illegible]

II 2 Monaſterium de jure Concilii Trid. poteſt [illegible] bonis alterius extranei, t. 13. q. [illegible] n. 1. f. 264

I 1 Monaſterii nomine in favorabilibus [illegible] Prælatus, tr. 6. q. 19. n. 1. f. 47

I 1 Monaſterii erectio, quando [illegible] 9. f. 129

I 1 Monaſterii extenſio ſeu augmentatio, [illegible] nec novum titulum, tr. 1. q. 23. n. 2. f. 136

I 2 Monaſterii nomine venit clauſtrum, & [illegible] Monaſterii, tr. 3. q. 6. n. 4. f. 155

I 2 Monaſterii nomine, ea ſola veniunt, quæ [illegible] ſepta, ſeu ambitum monaſterii, & quæ una clauſura [illegible] tr. 4. q. 11. nu. 1. in fin. f. 164

I 2 Monaſterii nomine, non veniunt horti, nec [illegible] nec alia hujus generis, niſi ſint intra ſepta ſub una clauſura, t. 4. q. 11. nu. 4. ibid.

I 2 Monaſterii jura non tranſeunt in aliud, ſine ſp[illegible] tia Papæ, tr. 5. q. 60. n. 5. f. 194

I 2 Monaſterii obligatio non debet eſſe amplior q[illegible] ceptorum, aliàs læderetur in juribus ſuis [illegible] n. 1

I 2 Monaſterii erectio, facta contra diſpoſitionem B[illegible] Clem. VIII. eſt nulla, ipſo facto, nullumque in[illegible] tr. 11. q. 16. n. 1. f. 134

I 1 Monaſterio deſtructo, an cenſeantur deſtructa ej[illegible] legia? tr. 5. q. 7. n. 1. f. 38

I 2 Monaſterio non competit actio agendi contra [illegible] furati res depoſitas apud particularem Fratrem, [illegible] q. 18 nu. 2. f. 291

I 1 Monaſteria Monialium, extra mœnia Ur[illegible] ſita, intra urbes ſunt reducenda, tr. [illegible] q. 6. n. 14. [illegible]

I 1 Monaſteria Monialium, Sanctæ Sed[illegible] ab Epiſcopis gubernantur tr. 11. q. 16. [illegible]

I 1 Monaſteria Regularium, quæ Parochi[illegible] curam Animarum ſæcularium haben[illegible] curam & Sacramentorum adminiſtra[illegible]

Juriſ-

Juriſdictioni, Viſitationi & Correctioni Epiſcopi, in cujus Diœceſi ſita ſunt, ſubſunt, tr. 11 q. 6.n.43.ibid.

I 2 Monaſteria omnia, de antiquo jure communi ſunt ſubjecta Epiſcopo, nec cenſentur exempta, niſi talia probentur, tr. 1.q.9.n.5.f.129

I 2 Monaſteria, an poſſint dimitti relinqui & vendi abſque licentia Epiſcopi loci, & Sedis Apoſtolicæ? tr.1.q.32.f.140 & q.36.n.4.f.142

I 2 Monaſteria derelicta, an poſſint profanari, & à quo? tr. 1.q. 35.ibid.

I 2 Monaſteria deſerenda, an debeant deſeri in manibus Ordinariorum locorum? tr.1.q.36.ibid.

I 2 Monaſteria, ſi ſint juris patronatus, & deſerantur, an ſpectent ad eorundem Fundatores? tr.1.q.37.ibid.

I 2 Monaſteria omnia, tam virorum, quàm mulierum, ſunt capacia habendi & poſſidendi bona in communi, paucis exceptis, tr.11.q.1.n.1.f.267

I 2 Monaſteria Ordinum tenentur viſitatores recipere, & illorum Ordines exequi, tr 13.q.66.n.2.f.320

I 2 Monaſteria mendicantium, licet ſint in Diœceſi, non tamen ſunt de illa, nec ſubjiciuntur Epiſcopo, tr.13.q.73.num.2. fol. 325

I 1 Monaſteriis nondum erectis poteſt privilegium concedi, tr.5.q.5.n.1.f.37.& tom.1.p.2.tr.2.q.1.f.146

Moneta,

I 2 Monetæ monaſterii manu Procuratoris exactæ, poſſunt inveſtiri in emptionem alicujus ſtabilis fructiferi, abſque ſolemnitate, tr.14.q.51.n.5.f.360

Monialis,

I 1 Monialis poſt Profeſſionem, nec ad breve tempus poteſt exire à ſuo monaſterio, niſi ex aliqua legitima cauſa ab Epiſcopo approbanda, tr.11.q 16.n.32.f.88.& tom.1.p.2.tr. 4.q.13.n.5.f.165

I 2 Monialis ſufficienter dotata, an poſſit admitti ſuprà numerum præfixum, tr.2.q.25.f.153

I 2 Monialis ad ſui inſtantiam tranſlata de licentia Papæ ex uno in aliud monaſterium, non defert ſecum dotem, tr.5.q.58. num.1.f 193

I 2 Monialis cui fuit dos relicta à Patre, ſi moriatur ante profeſſionem, an poſſit de ea diſponere ad utilitatem monaſterii? tr.11.q.13. per totam.f.272

I 2 Monialis non ſuccedit in feudo, tr.11.q.39.n.1.f.280

I 2 Monialis, ſi ob verecundiam & confuſionem res ſuas abſcondat Superiori viſitanti Cellam ſuam, non violat votum paupertatis, tr.15.q.14.n.4.f.305

II 2 Monialis, ante Profeſſionem tacitam vel expreſſam, eſt ſui juris, tr.7.q.25.n.1.& ſeq.f.203

II 2 Monialis Profeſſa in Conventu fœminarum, ſi ex aliquo accidenti fiat maſculus, ubinam debeat degere, & an ejus profeſſio ſit valida? tr.11.q.34.n.1.f.247

II 2 Monialis, ſi poſt profeſſionem fiat hermaphrodita, an poſſit inter alias remanere? ibid. n.1.

II 2 Monialis ſi fiat perfectè & omninò maſculus, adeò, ut in ea nullum remaneat veſtigium fœminæ, an ſit valida ejus profeſſio? tr.11.q.35.n.1.& ſeq f.248

I 2 Moniali in bonis matris debetur legitima, debita ſibi de jure naturæ, tr.11.q.33.n.4.f.279

II 2 Moniali moriente ante profeſſionem, dos eſt reſtituenda hæredibus defunctæ, tr. 7.q.25.n.4.f.204

I 2 Moniales Ordinis noſtri gaudent omnibus privilegiis Fratrum, dummodò illis ſexus non repugnet, tr.6.q.3.n.2.f.40

I 1 Moniales Tertiariæ in ſæculo ſtantes, gaudentne privilegiis ſui Ordinis? tr.6.q.21.& ſeq.f.48

I 1 Moniales ſaltem ſemel ſingulis menſibus tenentur ſua peccata confiteri, & Euchariſtiam ſuſcipere, tr.11.q.16.n.35. fol 88

I 1 Moniales præter Ordinarium Confeſſorem, alium extraordinarium bis aut ter in anno debent habere, qui omnium confeſſiones audire debeat, tr. 11.q.16.n.36.ibid.

I 2 Moniales comprehenduntur ſub Bulla Clem. VIII. ad erigendum nova monaſteria, tr.1.q.21.n.1.f.135

I 2 Moniales, tempore D. Auguſtini Clauſuram non ſervabant, tr. 3.q 9.n.2.f.155

I 2 Moniales reſpectu puerorum intrantium Clauſuram ipſarum, non dant in pœnas Bullarum, tr.4.q.7.n.2.f.163

I 2 Moniales ſunt ſub arctiſſima clauſura, tr.5.q.28.n.2.f.181

I 2 Moniales laxioris Regulæ, ſervatis quibuſdam circumſtantiis, de licentia Superiorum, & præcipuè Sac. Congreg. poſſunt tranſire in duriorem, immò ex juſta cauſa in laxiorem, tr.5.q.28.n.1.& ſeq f.181

I 2 Moniales incorrigibiles, nequeunt ob ſuam incorrigibilitatem à Conventu expelli, tr.8.q 20.n.1.& ſeq.f.226

I 2 Moniales etiam cum licentia ſui Superioris, non poſſunt inter ſe munera elargiri; niſi ceſſante ambitione, & ſalvo remanente voto paupertatis, tract. 15.q. 2.n.2.f.379

II 1 Moniales cenſentur exceptæ à modo eligendi ſecretò per ſchedulas, tr.1.q. 8 n.5.in fin.f.5

II 1 Moniales, ſi eligerent contra formam *c.quia propter, de elect.* non forent privandæ poteſtate eligendi, tr. 1.q.18.num.13. fol. 13

II 1 Moniales conferunt beneficia, & eligunt Prælatas, tr.5.q. 16.n.3.f.62

II 2 Moniales ante Conc. Trident. non ſervabant clauſuram, tr.10.q.27.n.4.in fin.fol.237

II 2 Moniales tenentur ad perpetuam clauſuram, tr.17.q.2.n 1. & ſeq.

I 1 Monialium ſepta ingredi nulli licet, niſi de licentia Epiſcopi in ſcriptis obtenta, tr.11.q.16.n.33.f.88

I 1 Monialium Priorīſſa nequit eligi ad tale munus minor annis quadraginta, & quæ octo annis poſt expreſſam profeſſionem laudabiliter vixerit, tr 11.q.16.n.40.f.89

I 2 Monialium numerus, a quo eſt præfigendus in monaſteriis earundem; tr.2.q.27.f.153

I 2 Monialium dotes quæruntur monaſterio, Profeſſione ſubſequutâ, tr.5.q.58.n.3.f.193

II 2 Monialium Novitiatus ob multas cauſas poteſt diutiùs differri, tr. 9.q.18.n.8.f.226

Monitio.

I 2 Monitio trina de jure communi & Canonico, eſt neceſſaria ad conſtituendum Religioſum incorrigibilem in aliquo delicto, tr.8.q.10.n.2.f.223

I 2 Monitio trina requiritur ad hoc, ne quis dicatur negligens ad peragendum id, quod debet, tr.13.q.58.n.3.f.318

I 2 Monitio ad excommunicandum ſemper eſt neceſſaria, tr. 13.q.69.n.4.f.321

I 2 Monitio de jure communi Canonico, eſt neceſſaria ſimpliciter, in omni cenſura, & maximè in excomunicatione, tr. 13.q.69.n.6.f.322

Mora.

I 2 Mora poteſt purgari de æquitate canonica, tr.13.q.59.n.1. fol.318

I 2 Mora non purgatur in actibus, in quibus jus reſolvitur, tr. 13.q.59.n.1.in fin ibid.

II 1 Mora in electione eſt periculoſa, tr.4.q 30 n.1.in fin.f.49

II 1 Mora in electionibus non poteſt purgari, tr. 4.q 38.nu.5.in fin. fol. 51

Mors.

I 2 Mors omnia ſolvit, etiam civilis reſpectivè, tr.5.q.56.n.3. f.193. & tr.9.q.22.n.1.f.248

II 1 Mors animæ magis, quàm corporis, timenda eſt, tr.4 q.26 n.7.f.46

II 1 Mors non ſolùm intravit in mundum per peccatum, ſed etiam aviditas, ambitio, & diſcordia, tr.8.q.23.n.1.in fin. fol. 102

Mos.

II 1 Mos eligendi coràm Scrutatoribus ſecretò, hodie non eſt in uſu reſpectu monachorum; ſecùs autem reſpectu monialium, tr.1.q.8.n.5.f.5

II 1 Mos Familiæ Dominicanæ, de ſe accuſando de culpis in Capitulo quotidiano, quomodo practicatur? tr.12.q.6.n. 6.fol.132

I 2 Mores trahuntur à Converſantibus, tr.9.q.4.n.1.f.242.& tom.2.p.2.tr.1.q.10.n.10.f 141

Motus proprius.

I 1 Motus proprius includit neceſſariò unam negativam, non coarctatam, tr.9.clauſ.2.n.2.f.66.

I 1 Motu proprio quæ emanant, non poſſunt in dubium revocari, tr.9.clauſ.2.n.7.ibid.

Mulier.

I 2 Mulier medica, in extrema neceſſitate poteſt introduci & admitti intra ſepta monaſterii, abſque metu Bullæ Pii V.tr. 4.q.13.nu.1.f.165

I 2 Mulier, an poſſit ingredi clauſuram, ſi in ea nullus Religioſus ſit? tr.4.q.16.f.166

I 2 Mulier ingrediens clauſtrum, ſine dolo, fraude, & malo fine, ſed ex quadam ſimplicitate, non dat in pœnas Bullarum, tr. 4.q.17.n.1.ibid.

I 2 Mulier licet fornicetur cum Clerico, non efficitur tamen de foro Clerici, tr. 13.q.22.n.5.f.302

II 2 Mulier, quando præſumitur violata? tr.3.q.15.n.9.f.164

II 2 Mulier eſt fragilis naturæ, tr.3.q.16.n.16.f.165

II 2 Mulier intrans virorum monaſteria, & è contra eſt excommunicata, tr 11.q.33.nu.2.f.247

I 1 Mulieres habent Vellianum, & Filiifamilias Macedonianum, tr.4.qu.2.n.12.in fin f.34.

I 1 Mulieres gaudent privilegiis virorum, dummodò ſint capaces, tr.6.q.2.n.1.f.39

I 2 Mulieres præſumentes ingredi monaſteria, cum vel abſque prætextu privilegii, dant in pœnas Bullarum, tr. 4.q 3. num 1.fol.161

I 2 Mulieres ex privilegio Papæ, poſſunt intrare ſepta monaſterii cum earum Comitivis, tr. 4. q. 4. n. 1 f. 162

I 2 Mulieres non poſſunt ingredi hortum Religioſorum, ſine incurſu cenſuræ, tr. 4. q. 11. n. 1. fol. 164

I 2 Mulieres poſſunt ingredi Sacriſtiam Eccleſiæ monaſterii, abſque metu cenſuræ, tr. 4. q. 12. n. 1. ibid.

I 2 Mulieres bajulantes ſeu portantes onera de licentia Superioris monaſterii, poſſunt admitti, ſine metu Bullæ, tr. 4. q. 14. n. 1. f. 165

I 2 Mulieres introeuntes monaſteria, quæ ſunt in fieri, non incidunt in pœnas Bull. tr. 4. q. 18. n. 1. fol. 166

I 2 Mulieres, abſque metu Bullarum, poſſunt intrare Domus, ſeu Infirmarias publicas in civitate poſitas, tr. 4. q 18 n. 1. ibidem.

I 2 Mulieres in multis caſibus poſſunt introire ſepta monaſterii, abſque metu Bull. & præcipuè cauſa proceſſionis, & celebrationis Divinorum, tr. 4. q. 19. n. 1. ibid.

I 2 Mulieres nequeunt ingredi ſepta monaſterii tempore, quo ibidem habentur Lectiones, vel defenduntur Theſes Theologiæ, tr 4. q. 20. n. 4. f. 167

I 2 Mulieres ſcientes, Proceſſionem fieri à Prælatis illicitè, & ad hoc, ut ipſæ poſſint ingredi ſepta monaſterii, ſi ingrediantur, non dant in pœnas Bull. tr. 4. q. 22. n. 1. f. 168

I 2 Mulieres intrantes cum proceſſione ad malum finem, non incurrunt pœnas Bull. tr. 4. 23. n. 1. ibid.

I 2 Mulieres abſque metu Bullarum poſſunt licitè comitari Euchariſtiam ad Religioſos infirmos, publicè & ſolemniter delatam. tr. 4. q. 25. n. 1. f. 169

I 2 Mulieres temerè intrantes Clauſtra Monachorum, & Religioſi præſumptuosè eas admittentes, vel introducentes, dant in multas pœnas, tr. 4. q. 26. n. 1. & ſeq. ibid.

I 2 Mulieres incurſæ in excommunicationem Bullæ Pii V. ob ingreſſum intrà ſepta virorum, à quo ſunt abſolvendæ? tr. 4. q. 33. nu. 1. f. 171. & q. 34. n. 2. f. 172

I 2 Mulieres fatuas introducentes, an ſubjiciantur Bullis? tr. 4. q. 8. n. 1. fol. 163

Munus, Munuſculum.

II 2 Munus à manu, eſt pecunia numerata, vel ſimile munus pretio appretiabile, ab obſequio, eſt ſervitus indebitè impenſa, & a lingua, eſt favor mundanus. tr. 1. q. 21. nu. 13. fol. 15.

I 2 Muneris quantitas quanta eſſe debet, ad hoc, ut excuſet Religioſum donantem, à vitio proprietatis? tr. 15. q. 17. n. 1. fol. 585.

I 2 Munera, quæ Judicibus dantur à ſæcularibus, poſſunt eſſe magni valoris, tr. 15. q. 17. n. 7. ibid.

I 2 Tria maximè ſunt attendenda in dandis, vel accipiendis muneribus, pro juſtitia & gratia, tr. 16. q. 1. ſub n. 12. f. 394

I 2 Munuſcula, quæ ad Religionem & devotionem pertinent, dari poſſunt a Regularibus, abſque vitio proprietatis, tr. 15. q. 17. n. 3. f. 385

Murus.

I 2 Murus intermedius, interdum non eſt de principalioribus, tr. 4. q. 12. n. 6 f. 165

Mutatio.

II 2 Mutato ſtatu mutantur omnia, quæ ſunt de illo ſtatu, tr. 5. q. 7. n. 5 f 57. & tom. 2. p. 2. tr 12. q. 35. n. 13. f. 248

Mutilatio.

II 1 Mutilatio membri, ut inferat irregularitatem, multa exigit, tr. 11. q. 8. n. 4. f. 124.

Mutus.

II 2 Mutus poteſt profeſſionem facere. & ſolemniter profiteri, tr. 3. q. 26. n. 6. f. 173

II 2 Mutus per ſigna poteſt matrimonium contrahere, ibid.

N.

Narratio.

I 1 NArratio ſupplicantis æquivalet clauſulæ, ex certa ſcientia, tr. 14. q. 4. n. 13. f. 117

Nativitas, Natus

II 1 Nativitas legitima, non eſt de neceſſitate Sacramenti, ſed de neceſſitate præcepti, tr. 5. q. 24. n. 66. f. 100

II 1 Nativitas illegitima eſt quædam irregularitas, de jure Pontificio, ibid. n. 2.

I 2 Natus in civitate, ſubit munera ratione originis: niſi habeat alibi domicilium, tr. 8. q. 36. n. 1. f. 232

Natura.

I 2 Quod procedit ex principiis naturæ per ſe notis, dicitur eſſe de jure naturali, & quod habetur in Sacro Bibliorum Codice, dicitur eſſe de jure divino. tr. 5. q. 9. n. 1. f. 155

Neceſſitas.

I 1 Neceſſitas extrema, legem non habet. tr. 12. q. 17. n. 2. f. 168 & quando dicitur extrema? tom. 2. p. 2. tr. 3. q. 21. n. 5. ibid.

I 1 Neceſſitas infringit omne privilegium. tr. 13. q. 12. n. 4. fol. 105

I 2 Neceſſitas non urget ad alienandum res Eccleſiæ, cùm aliundè Prælatus poſſit providere, tr. 14. q. 9. n. 3. f. 345

II 2 Neceſſitas facit licitum, quod aliàs erat illicitum, tr. 14. q. 21. nu 2. fol. 349. & tom. 2. p. 2. tr. 1. q. 23. n. 23. f. 19. hic omnia communia, tom. 2. p. 2. tr. 3. q. 21. n. 5. fol. 168. & tr. 6. q. 21. fol. 192

II 1 Neceſſitas extrema quando dicitur imminere? tr. 14. q. 11. n. 3. f. 349. & tom. 2. p. 2. tr. 3. q. 21. n. 2. f. 168

II 2 Extrema neceſſitas dat facultatem & privilegium pro ſe, & pro aliis extremè indigentibus furari, & aliorum bona ſurripere tr. 3. q. 21. n. 6. f. 168

II 2 Extrema neceſſitas à non extrema diſtinguitur, tr. 3. q. 21. n. 25. fol. 169

II 2 Neceſſitatis tempore omnia ſunt communia, tr. 14. q. 11. nu. 2. f. 348. & tr. 15. q 20. n. 25. f. 390

Negligentia.

II 1 Negligentia Prælati, an ſit culpa mortalis, tr. 9. q. 9. n. 1. & ſeq. f. 166

Negotiatio, Negotium.

I 2 Negotiatio illicita eſt duplex. tr. 6. q. 23. n. 15. f. 208

II 2 Negotium grave debet referri ad Dominum Papam, tr. 11. q. 28. n. 7 f. 257

I 2 Negotia graviſſima Religionum, reſervantur judicio, & poteſtati Capituli, ac Patris Generalis. tr. 5. q. 26. num. 5. fol. 108

Nemo.

I 1 Nemo poteſt ſeipſum excommunicare, tr. 1. q. 9. n. 3. f. 6.

I 1 Nemo poteſt humana lege adſtringi, ut ſua gravia publicè detegat delicta, tr. 1. q. 33 n. 20. f. 22. & tom. 2. p. 1. tr. 8. q. 11. n. 5. f. 101. & t. 16. q. 6. n. 1. f. 106

I 1 Nemo tenetur facere id, unde mors ipſa ſequitur, tr. 1. q. 33. n. 23. f. 22.

I 1 Nemo præſumitur velle ſibi in aliquo præjudicare, tr. 12. q. 13. n. 11. f. 100

I 1 Nemo jus alterius remittere poteſt. tr. 13. q. 20. num. 13. fol. 112

I 1 Nemo cogendus eſt, ut ſuo contra ſeipſum utatur privilegio, tr. 13. q. 20. n 16. f. 113

I 2 Nemo invitus cogitur rem ſuam vendere, tr. 2. q. 9. n. 10. f. 147.

I 2 Nemo debet eſſe Judex in cauſa propria, tr. 5. q. 14. n. 2. fol. 177. & tr. 13. q. 69. n. 13. f. 322

I 2 Nemo poteſt ſolvere leges, ſummo Principe excepto, tr. 6. q. 19. n. 3. f. 205

I 2 Nemo cogitur amplecti Religionis inſtitutum, à quo liber eſt, tr. 8. q. 23 n. 3. f. 128. & tom. 2. p. 2. tr. 1. q. 12. n. 1. f. 141

I 2 Nemo cogitur creſcere per tranſitum in aliam Religionem. tr. 8. q. 28. n. 2. f. 129. & tom. 2. p. 2. tr 1. q. 14. n. 2. f. 143

I 2 Nemo indefenſus debet condemnari, tr. 10. q. 13. n. 2. f. 154

I 2 Nemo poteſt ponere os ſuum in cœlum, tr. 13. q. 85. n. 2. in fin. fol 330.

I 2 Nemo invitus, vel inauditus debet ſuo jure privari, tr. 4. q. 10. n. 2. f. 346. & tom. 2. p. 1. tr. 5. q. 39. n. 2. f. 78. & t. 1. 7. q. 14. n. 4. f. 121. & tom. 2. p. 2. tr. 5. q. 16 n. 2. f. 159

I 2 Nemo peccat mortaliter coràm Deo, propter furtum rei minimæ: niſi expreſsè, vel virtualiter intenderit inferre damnum notabile. tr. 15. q. 20. n. 13. f. 389

I 2 Nemo debet eſſe exequutor pœnæ contra ſeipſum, tr. 15. q. 25. n. 3. f. 392

II 1 Nemo compellitur compromittere, tr. 1. q. 14. n. 3. f. 9.

II 1 Nemo tenetur evitare excommunicatum, niſi in duobus caſibus, tr. 4. q. 6. n. 15. & 16. f. 35

II 1 Nemo tenetur niſi ad id, in quantũ poteſt, t. 4. q. 28. n. 2. f. 47.

II 1 Nemo poteſt mutare conſilium, in præjudicium alterius, tr. 4. q. 30. n. 2. f. 49

II 1 Nemo peccat, legitimè contrahendo cum vidua vel fornicaria muliere, tr. 5. q. 33. n. 2. in fin. f. 73

II 1 Nemo debet ſibi ſumere honorem, niſi qui vocatur à Domino, tanquàm Aaron, item nemo debet oriri à ſeipſo, tr. 6. q. 1. n. 4. fol. 81

II 1 Nemo tenetur delictum ſuum prodere: niſi juridicè interrogatus, tr. 6. q. 10. n. 3. f. 83

II 1 Nemo debet recipi in Prælatum, niſi habeat literas Papæ, tr. 6. q. 19. n. 6 f. 85

II 1 Nemo dat, quod non habet, tr. 9. q. 3. n. 3. f. 105

II 2 Nemo ſine crimine vivit, tr. 3. q. 8. n. 1. f. 159

II 2 Nemo poteſt cogi ad virginitatem vel caſtitatem, quam non vovit ſervandam, tr. 11. q. 34. n. 14. f. 247

Nepos.

II 1 Nepotes legitimi Præsbyterorum, ex filio illegitimo, reſpectu beneficii Avi, non comprehenduntur ſub diſpoſitione Decret. Con. Trid *ſeſſ. 25. cap. 15. de Reform.* tr. 5. q. 31. n. 20. f. 72

Nervus.

I 2 Nervus & decus Religionis, in quo conſiſtit? tr. 10. q. 31. n. 1. fol. 260

Nicolaus.

I 1 P. Nicolaus Rodulfius, totius Ordinis Prædicatorum Generalis

neralis Magiſter laudatur, tr.1.q.6.n.2.f 4.& tom.1.p.2.tr. 10.q.30.n.5.f.260
I 2 Nicolaus Rodulſius, Magiſter Ordinis Prædicatorum, ſervatis ſervandis condemnavit quoſdam facinoroſos ſubditos ad regias triremes, tr.9.q.14.n.21.in fin. f.246

Nihil.

I 2 Nihil omninò cum ſcandalo faciendum eſt, tr.8.q.29.n.2. f.229

Nobilis, Nobilitas.

II 1 Nobiles ſunt aptiores ad defendendum bona Religionis, tr. 5.q 7.n.10. f.57.
II 1 Nobiles, ſi habeant requiſita ad regimen Eccleſiæ, & ſint virtuoſi, ac Deum timentes, ſunt præferendi, tr.5.q.7.n.11. ibidem.
I 2 Nobilitas Monachi, an per Profeſſionem amittatur? tr 11. q.33.per totam, f.279
II 1 Nobilitas, an valeat ſupplere, loco ſcientiæ, quæ requiritur in Prælato? tr. 5.q.7.f.57
II 1 Nobilitas generis injuria eſt, ſi deſit ingenii excellentia, tr.5. q.7.n.9.f.57
II 1 Gloriandum non eſt de nobilitate, tr.5.q.7.n.8. ibid.
II 1 Per ingreſſum Religionis, nobilitas non amittitur, tr.5.q.7. num.6. ibid.

Nodus.

II 2 Nodus benè ſolutus, non poteſt iterùm redire, & de novo illaqueare, tr.6.q.18.n.8.f.191

Nolite.

I 2 Nolite tangere Chriſtos meos. tr.13.q.85.n.5. f.331

Nomen, Nominatio.

II 1 Nomen eligentis per ſchedulas ſupprimitur, tr.1.q.17.nu. 16. fol. 11
II 1 Nomen officii, eſt valde latum, & comprehendit quidquid habet perſona Eccleſiaſtica, tr.5.q.15.n.10.f.61
II 2 Nomen æquivocum, ſivè analogum, ſtat pro principaliori ſignificatu, tr.3.q.27.n.1.f.172
II 1 Nomine emptionis & venditionis venit omnis contractus, non gratuitus, tr.1.q.11 n.6.f.14
II 1 Nomine beneficii ac dignitatis non venit officium Supprioratus, & Vicariatus, tr.1.q.28.n 1.f.15.
II 1 Nomine juriſdictionis venit ſpiritualis & temporalis, & hæ ad invicem diſtinguuntur, tr 5.q.15.n.9.f. 61
II 1 Nomine beneficii veniunt temporales fructus beneficii, ibidem, num. 11
II 2 Nomine honorum, graduum, & dignitatum, quid potiſſimùm ſit intelligendum? tr.2.Conſtit.2. Sixti V.5.quoniam verò f. 148
II 2 Nomine Ordinarii intelligitur Epiſcopus loci, in quo exiſtit monaſterium, tr.12.q 19.n.4.f 255
II 2 Nomine Ordinarii venit etiam ejus Vicarius Generalis, Abbas, & omnis alius Prælatus, habens juriſdictionem quaſi Epiſcopalem in ſuo territorio, ibid.n.5.
I 2 Nominum diverſitas nihil officit, ſi res ſignificata ſit eadem, tr.2.q.11.n.3 f 148
II 1 Nominatio poteſt fieri multis modis, & an Capitulares aſtringat ad eligendum? tr.1.q.1.n.10.f.2.

Noſtrum.

I 2 Quod noſtrum eſt, ſine facto noſtro, ad alium transferri non poteſt, tr. 17.q.31.n.1.f.407

Non entis.

II 2 Non entis nullæ ſunt partes, tr.13.q. 22.n.12 f.268

Notarius.

II 2 Notarius, pro communibus & particularibus negotiis Religioſorum, poteſt aſſumi, & fieri ex eiſdem Fratribus ejuſdem Ordinis, tr.4. q.3.n.9.& ſeq.175
II 1 Notarii poſſunt inſtitui à Prælatis Regularium, pro cauſis Religioſorùm, tr.6.q.17.n.2.f.85

Nothi.

II 1 Nothi, quinam ſint? tr.5.q. 28.n.1.f.69

Notorium.

I 2 Notorium crimen, quotuplex ſit, & quando dicatur? tr. 4. q.32.n.4. & ſeq.f.171.tr.13.q.49.f. 311.& tr.17.q.8.n.10. fol. 399
I 2 Notorium eſt duplex, juris & facti, & quid hoc & illud? tr.13.q.49.n.9.&.10.f.312
I 2 Notorium facti eſt triplex, tr.13.q.49.n.13. ibidem
I 2 Notorium facti, ad hoc, ut ſit tale, quot perſonas exigit? tr. 13.q.50.ibid.
I 2 Notorium facti, an ſit probandum & quomodò? tr. 13. q. 51.per tot. f 313
I 2 Quot perſonæ requiruntur ad faciendum notorium facti? vid. ver. Perſonæ.
I 1 Notoria multa cenſentur, quæ de jure notoria non ſunt, tr.4 q.7.n.1. in fin. f.36.& 1.5.q 20.n.4.f. 64

Novitiatus.

II 2 Novitiatus de ſua ratione formali, petit & exigit, ut ſit liber, tr.6.q.12 n.7.f.188
II 2 Novitiatus quid ſit, & quanto tempore duret? tr. 9.q. 1.n. 1. fol. 219
II 2 Novitiatus, quando dicitur incipere, & quid in eo magis conſideretur? tr. 9. q 1.n. 1. ibid.
II 2 Novitiatus ad hoc, ut dicatur legitimè factus, multa petit, tr.9.q.2.n.2.f. 219
I 1 Novitiatus tempore finito, Superiores, Novitios, quos habiles invenerint ad profitendum admittant, aut è Monaſterio eos ejiciant, tr.11.q.16. n. 51. f. 89
II 2 Novitiatus annus, ad quem finem aſſignatur Novitiis? tr. 1.q.9.n.5.f.5. tr 6 q.33. n. 4 f.156. & tr.9.q. 3.n.6.f.220
II 2 Novitiatus cura, poteſt committi uni Novitiorum, tr. 5. q. 5 n. n 3.f. 180
II 2 Novitiatus tempus non poteſt prolongari, niſi ad Semeſtre, tr.6.q.12.n. 7.in fin. f.188
II 2 Novitiatus principale intentum, quale ſit tr.8.q.6.n.8.f.2 2
II 2 Multi ſub prætextu Novitiatus non facti in locis deſignatis reclamantes, receſſerunt, & abierunt, & ceciderunt retrorſum, tr.8.q.11.n.1.2.& 3.f.216
II 2 Novitiatus annus, an debet eſſe integer, perfectus, & abſque aliqua interruptione continuus? tr. 9 q. 3. n. 1 f.219

Novitia, Novitius.

II 2 Novitiæ Sanctimonialium non comprehenduntur ſub Bullis de juramentis, & informationibus habendis, tr. 4. q. 9. n. 6.f.178
I 1 Novitius toto tempore ante profeſſionem eſt in quodam ſtatu medio & dubio, tr. 6.q 20.n.4.f.47. & tom. 1. p. 2. tr.5.q.59.n.5.f.194. & tom.2.p.2.tr.6. q.1.n.6.f.184
I 1 Novitius gaudet privilegio Canonis, fori, exemptionis, & immunitatis à gabellis, tr.6.q.20.n.3 f.47.& tom.2.p.2. tr.1.q. 15.n. 7.f. 143. q. 18.n.4.f.145. tr.6.q.4.n.1. f .185. q. 33. n.2 f.196
I 1 Novitius poteſt abſolvi ab excommunicatione, quam incurrerat ante ejus ingreſſum, ibidem.
I 1 Novitius in anno Novitiatus nequit ſine licentia Epiſcopi, vel ejus Vicarii, intra duos menſes proximos ante profeſſionem donationes facere; & taliter factæ, non intelliguntur effectum ſuum ſortiri, niſi ſequutâ profeſſione, tr. 11.q.16.n.50.f.89
I 2 Novitius ingrediens bonâ fide, ſi poſtmodum recedit, non tenetur ad expenſas, tr.5.q 51.n.3.f.191
I 2 Novitius ob delictum in ſæculo factum, an præſumatur in fraudem intraſſe Religionem? tr.5.q.59.n. 3. f.194
II 1 Novitius nequit electionibus intereſſe, tr. 4.q.6.n.2. f.34.
II 2 Novitius indutus ſine conſenſu Capituli, poteſt à quocunque Superiore, abſque ulla injuria, tali habitu ſpoliari, tr.1. q.4. n.5. f. 138
II 2 Novitius indutus ab aliquo non habente auctoritatem, poteſt à quovis ſpoliari, ibid.n.7
II 2 Novitius non poteſt eſſe in Religione, ante tempus pubertatis, tr.1.q.7. n. 1.ibid.
II 2 Novitius admiſſus ad habitum, ſine ſui Patris licentia, an poſſit revocari, & extrahi? tr. 1.q.8.n.2 & ſeq. ibid.
II 2 Novitius ſimoniacè acceptus, ad quid tenetur? tr. 1. q. 16. nu.10.f 144.
II 2 Novitius egrediens ob morbum, vel parentum inopiam, vel quod ſit invitè expulſus, & quod ex parte ſua ſit paratus reverti, an incidat in cenſuras, à quibus fuit abſolutus intuitu privilegiorum? tr.1.q.17.n.7. f.145
II 2 Novitius ſe habet, ut proles concepta, ſtans in utero Religionis, tr.1.q.18.n.4.ibid.
II 2 Novitius poteſt confiteri Confeſſariis, à ſolo Prælato Regulari approbatis, tàm tempore infirmitatis, quàm ſanitatis, tr.1.q.18.nu. 4 ibid.
II 2 Novitius ingrediens Religionem, mutat ſtatum, & efficitur de gremio Religioſorum, tr.2.q.11.n.2. f.155
II 2 Novitius, dum publicè benè ſe habuit in curſu Novitiatus, non poteſt ad nutum expelli, tr. 5 q 16. n.3. f. 183
II 2 Novitius, an ſit Membrum, Pars, & Civis ſuæ Religionis? tr. 6. q.1.n. 1. f.184. & q. 11.n.1.f.188
II 2 Novitius, an veniat appellatione Eccleſiaſticorum? tr. 6. q.2 n. 1. ibid.
II 2 Novitius eſt perſona Eccleſiaſtica, licet incompletè, & largè, tr.6.q.4.n.1.& ſeq.f.185
II 2 Novitius pro homicidio, intrà, vel extrà ſepta commiſſo, à quo debet judicari? tr. 6.q. 4.n.4. in fin. ibid.
II 2 Novitius, ſi poſt delictum aſſumpſit habitum Religioſum, an gaudeat privilegio fori? tr.6.q.4.n 1.& ſeq. ibid.
II 2 Novitius, ſi poſt delictum in probatione commiſſum, habitum dimittat, à quo puniendus? tract. 6. quæſt. 6. num. 1. fol.186
II 2 Novitius habet electionem fori, more Profeſſorum, tr. 6.q. 7.n.1. ibid.
II 2 Novitius, ſi ubi commiſit delictum, tempore Novitiatus dimittat habitum, & redeat in ſæculū, poteſt puniri à Judice

Laico, vel excommunicati ab Epiſcopo illius loci, tr. 6. q. 15.n.8 f.190
II 2 Novitius per receſſum à Religione & depoſitionem habitus, non ſpectat amplius ad Religioſos, ſed effectus eſt alterius fori, tr.6. q.15. n. 8. in fin. f. 190
II 2 Novitius, ſi poſt abſolutionem à cenſuris habitum dimittat, an reincidat? tr.6.q.18.n.1. f.191
II 2 Novitius in re eſt ſæcularis, tr. 6. q.20.n. 1.& ſeq. ibid.
II 2 Novitius, ſi in uno Conventu recipiat habitum, & in alio profeſſionem emittat, an validè profiteatur, & cujus monaſterii remaneat filius? tr.6 q.29.& 1. & ſeq. f 194
II 2 Novitius, an dicatur Novitiatum diſcontinuare, ſi per aliquos dies extra illum moretur? tr. 6. q.31.n.1.f.195
II 2 Novitius Novitiatu durante, poteſt eligi in Epiſcopum, tr. 6. q.32.n.3. ibid.
II 2 Novitius præſentatus ad beneficium juris patronatus laicale, an poſſit in tali ſtatu ab Ordinario inſtitui? tr. 6. q. 33. n. 1. ibid.
II 2 Novitius Canonicus, an durante Novitiatu debeat vocari ad electionem, quæ fit in Cathedrali Capitulo? tr. 6. q.34. num. 1. ibid.
II 2 Novitius profitens, vel ſuſcipiens habitum, ſi ſit in peccato mortali, an lucretur indulgentias? tr. 6. q 37. n. 1 f.196
II 2 Novitius delinquens extra ſepta, an debeat puniri ab Epiſcopo loci? tr. 6. q 39 n.1.f.197
II 2 Novitius, an poſſit renunciare beneficio Eccleſiaſtico, quod habet in ſæculo? tr.7.q.17.f. 200
II 2 Novitius Societatis Jeſu, ſi ab Ordine dimittatur, an recuperet bona donata? tr.7. q.19.n. 1. & ſeq.f.202.
II 2 Novitius regulariter cum ſuſcipit habitum alicujus Religionis, intendit illi dare ſe ſuaque omnia, & quomodò? tr. 7.q.21. nu.7 f 203
II 2 Novitius, ſi decedat ante profeſſionem, nullo facto teſtamento, cenſetur mori inteſtatus, tr.7.q.24 n.6.ibid.
II 2 Novitius ex teſtamento poteſt legare monaſterio, tr. 7. q. 26.n.2. f. [illegible]04
II 2 Novitius moriens in anno probationis, quovis tempore, ſi mortis cauſa donet monaſterio capaci, an teneat donatio? tr.7.q 27.n 1 ibid.
II 2 Novitius, an poſſit annullare teſtamentum à ſe factum? tr.7. q. 28. n. 1. & ſeq. ibid.
II 2 Novitius filiusfamilias exiſtens in poteſtate Patris, an poſſit facere teſtamentum? tr. 7.q.31.n 1 f. 205
II 2 Novitius, ſi recipiatur ad habitum extra loca deſignata, & poſtmodum profiteatur in monaſteriis deſtinatis, & econtra, an ſit nulla ejus profeſſio, & ſic recipientes in pœnas incurrant? tr. 8. q.2 n.1. & ſeq. f.208
II 2 Novitius, ſi completo in monaſterio probationis anno, exeat è conventu in habitu & tonſura: ſolemni tamen Profeſſione non facta ubi redit, an teneatur renovitiare? tr. 9. q 7.n.1.& ſeqq.f. 221
II 2 Novitius, ſi ſit demens toto Novitiatus anno, an ceſſante dementiâ poſſit mox ad profeſſionem admitti? tr. 9. q. 10. n. 1 & ſeq f. 222
II 2 Novitius, an poſſit renunciare anno probationis, ſibi per Trid. conceſſo? t.9.q.13.n.1.& ſeq. f.224
II 2 Novitius, qui periculo mortis, profeſſionem fecit anno probationis non completo, ſi non moriatur & convaleſcat, an teneatur complere & proſequi probationis annum, & iterùm profiteri? tr. 9.q.16.n 1.f.225
II 2 Novitius, an poſſit validè profiteri, completo probationis anno ad præſcriptum Trid. non obſtante, quod non ſit completum tempus à ſtatuto requiſitum, ſi alias ſit idoneus? tr.9.q 19. n. 1. & ſeq. 226
II 2 Novitius Ord. Prædic. an poſſit dicto trimeſtri renunciare? tr. 9.q.21.n.1.f 227
II 2 Novitius poteſt liberè egredi a Religione, t.9.q.24.n.1 f.228
II 2 Novitius, ſi ſe obligavit ad certam ſummam pro victu & veſtitu ſui Novitiatus, & pro hujuſmodi expenſis nihil dedit, ſi ante profeſſionem velit recedere, & habitum dimittere, an poſſit retineri, uſquequò ſatisfecerit? tr. 9. q. 25. n. 1. ibidem.
II 2 Novitius, ſi habitum dimittat & in ſæculum redeat, vel Capitulum illum expellat, an peccet? t. 9.q.27. n. 1. & ſeq. ibidem.
II 2 Novitius ſi ſine cauſa à Religione expellatur, habet jus reclamandi contra Conventum, & Superiorem illius, tr. 9. q. 27.n.5 ~~ibid~~ f.228.
II 2 Novitius, ſi fortè ex cauſa in fine anni probationis tranſmittatur de uno in aliud monaſteriū, an debeat ad profeſſionem admitti a Prælato & Capitulo Domus, in qua degit, an verò a Capitulo Domus, à qua receſſit? tr.10.q.9.n.1.& ſeq.f.233
II 2 Novitius deferens per annum Religionis habitum, an in ultimo inſtanti anni probationis, cenſeatur tacitè profeſſus? tract. 10. qu. 23. num. [illegible] fol 235.
II 2 Novitius, ſi egrediatur intra an[illegible] ſterio, & cum habitu in dom[illegible] pare[illegible] cedat, ſepelietur in ejus Conventu, [illegible] ad quartam funeralem tr 13.q.22.n.13.[illegible]
II 2 Novitii deſtinatio, & ſui actuali[illegible] puta & abſoluta, t.6.q.1 n.12 f [illegible]84
II 2 Novitio recedenti ab Ordine, [illegible] q. 18.n.3.f. 183.& tr.9.q 24 n. 8 f [illegible]
II 2 Novitio, an liceat renunciare p[illegible] Eccleſiaſtico, ad cujus titul[illegible] tus? tr. 7. q.18.n.1.& ſeq f. 2[illegible]1
II 1 Novitii gaudent gratiis & privi[illegible] 20 n.1.f.49 & tom 1. p 2. t.13.q. 62 [illegible] p. 2. tr 1. q.1.n.3.f.145.& tr.6 q 2[illegible] 4. f.274
I 1 Novitii admiſſi ad habitum regular[illegible] fixum monaſterii, an poſſint va[illegible]
I 2 Novitii poſſunt ex una Religione [illegible] n.1.fol. 173
I 2 Novitii toto Novitiatus tempor[illegible] ti recedere, & in ſæculum remeare, [illegible] tom.2 p.2.tr.6.q.13.n.6.f.[illegible]89
I 2 Novitii, Oblati, Tertiarii, Bizo[illegible] vel ſi matrimonio copulentur, non [illegible] 6.q.6.n.3.f.200
I 2 Novitii non comprehenduntur ſub De[illegible] bus, Apoſtatis & Ejectis, tr 8.q.2[illegible]
I 2 Novitii in odioſis non veniunt nom[illegible] 15 q 7. n 7. fol. 312
II 2 Novitii undè dicantur, & quomodò [illegible] feſſis? tr. 1.q 1.n 1 & ſeq. f 136
II 2 Novitii a quibus ſunt recipiendi ad hab[illegible] & ſeq. f.137
II 2 Novitii in Ordin. Prædicat. a quo recip[illegible] & profeſſionem? tr.1 q 2 n.8 f.137
II 2 Novitii ingrediuntur Religionem ex [illegible] q.9.n.1 & ſeq. f 139
II 2 Novitii interdum extrahuntur à N[illegible] penes tertium, ad hoc, ut in libero l[illegible] dem voluntas, tr.1.q.12 n 6.f.141
II 2 Novitii non poſſunt extrahi violenter a [illegible] tu excommunicationis latæ ſententiæ, [illegible] fol. 143
II 2 Novitii, ſi intuitu ſuſcipiendi Religioni[illegible] privilegiorum abſolvantur a cenſu[illegible] no Papæ reſervatis: ſi mox non ingr[illegible] greſſum ſponte receſſerint, an reincida[illegible] n 1. f.145
II 2 Novitii nondum induti, de brevi ta[illegible] ſic ſunt in monaſterio, infirmentur, & [illegible] ſint a nobis Sacramenta recipere, & [illegible] mulati, inconſulto Parocho, & quarta fun[illegible] tr. 1. q. 18.n. 1. ibid.
II 2 Novitii in caſu mortis, debent in noſtr[illegible] inrequiſito Parocho, & nulla funer[illegible] 18.n.5 ibid.
II 2 Novitii Religioſorum Ord Milit[illegible] Decretis Clem. VIII. de Novitiis non [illegible] certis monaſteriis, & locis deſignatis [illegible] fol. 155
II 2 Novitii poſſunt recipi ad habitum in unoq[illegible] rio, deſignato per Superiorem Prælatum, [illegible] Capituli, tr.4.q.1.n.16.f 174
II 2 Novitii ſub qua forma ſint induendi & [illegible] tum? tr.4.q.6 n.4.& ſeq. f. 177
II 2 Novitii interdùm non tenentur jurare, [illegible] facere tr 4.q.9.nu.1.& ſeq. fol 178
II 2 Novitii tenentur obedire coram Ma[illegible] ex vi voti obedientiæ, ſed ex delig[illegible] micilium contractum, tr [illegible]
II 2 Novitii ob domicilium contractu[illegible] ctione Superiorum Reg[illegible]
II 2 Novitii contrahunt domi[illegible] de foro Religionis, & gaude[illegible] 13. fol. 184
II 2 Novitii Ordinum mili[illegible] & Canonis? tr. 7.q.8 n.1.f 186
II 2 Novitii Ordinum militarium, an [illegible] a Gabellis, Datiis, & Collectis, & a q[illegible] q. 8.n. 19. in fin. f 187
II 2 Novitii S. Jacobi, an gaudeant [illegible] quoad cauſas civiles? t. 6 q [illegible]
II 2 Novitii non ſubjiciuntur ca[illegible] Religionis, nec reſervans E[illegible] & ſeq.f. 185.& q.15.n.5 f.190

No-

II 2 Novitii an teneantur ad ſtatuta & præcepta Regulæ? tr. 6. q.11.n.1.& ſeq f.188

II 2 Novitii, an ſubjiciantur mandatis Superiorum, maximè ſi ſint gravia & pœnalia? tr.6.q.12. n.1.ibid.

II 2 Novitii, ſi commiſerint talia,qualia requiruntur, poſſunt à ſuis Prælatis condemnari ad triremes, vel ad torturam, vel carceres perpetuos,t.6.q 12.n.5. ibid.

II 2 Novitii,an poſſint expreſsè excommunicari ab eorum Prælato Regulari? tr.6.q.13.n.1.ibid.

II 2 Novitii non poſſunt promoveri ad Ordines, cum literis dimiſſorus Prælati Regularis, tr. 6.q.13.n.8.f.189

II 2 Novitii ſunt in ſtatu medio per extractionem, ſeu abnegationem ab extremis, tr.6. q.13. n.9. ibid. & q. 15. num. 2. ibidem.

II 2 Novitii, qua de cauſa ſunt in Novitiatu? tr. 6.q.13. n. 11. & ſeq. ibid.

II 2 Novitii an poſſint ſaltem declarari,incidiſſe in cenſuras à jure,vel à Papa latas? t.6.q 14.n.1.& ſeq. ibid.

II 2 Novitii, an poſſint in aliquo caſu excommunicari ab Epiſcopo loci? tr.6.q 15.n.1. ibid.

II 2 Novitii non ſubduntur juriſdictioni Epiſcopali, etiam in illis caſibus, in quibus Regulares profeſſi ſubjiciuntur,tr.6. q.15.n. 4 f. 190

II 2 Novitii, an poſſint promoveri ad Ordines, cum literis dimiſſoriis illius Epiſcopi, in cujus Diœceſi adeſt Monaſterium ſui Novitiatus? t.6.q.15.n.6.ibid.

II 2 Novitii à jure, vel ab homine excommunicati, aut caſibus reſervatis impediti ante ingreſſum, an poſſint more Profeſſorum in Religione abſolvi? t.6.q.17.n.1.ibid.

II 2 Novitii nondum admiſſi, ſed quantociùs admittendi, an queant abſolvi à Confeſſariis Religioſorum illius monaſterii, in quo ſunt habitum ſuſcepturi? t.6.q.19.1.f.191

II 2 Novitii, an poſſint validè confiteri Confeſſario ſæculari, vel Regulari, ab Epiſcopo tamen approbatis? tr. 6.q. 20. num.1.f.192

II 2 Novitii, an validè poſſint confiteri Confeſſoribus, non pro ipſis, ſed pro Monachis tantum deputatis? tr. 6.q.21.nu.1. ibidem.

II 2 Novitii ſoli, de more recitantes officium in choro, an ſatisfaciant præcepto, loco Profeſſorum? tr.6.q.22. num.1. ibidem.

II 2 Novitii nondum in ſacris conſtituti, an poſſit licitè negotiari? tr 6. q 23.n.1. ibid.

II 2 Novitii,an poſſint promoveri ad Ordines ab eorum Abbatibus vel Prælatis? tr. 6.q. 24.n.1.f.193

II 2 Novitii, an poſſint promoveri ad Ordines ab Epiſcopo, & à quo,& cum quibus dimiſſoriis? tr.6.q.25.n.1 ibid.

II 2 Novitii, reſpectu Minorum Ordinum,ordinandi ſunt à proprio Epiſcopo, tr.6.q.25.n.4.ibid.

II 2 Novitii ad ſuſcipiendum Ordines, poſſunt loca deſignata pro eorum Novitiatu deſerere; de licentia tamen Prælati, abſque eo, quod eorum Novitiatus diſcontinuetur, tr 6. q: 25.n.11.ibid.

II 2 Novitii nulliter profeſſi, promoti tamen ad Sacros Ordines, abſque titulo ſufficienti, an ſint ſuſpenſi ab exequutione ſuſceptorum. & quid ſi poſt ſuſceptos habitum dimittant? tr. 6. q. 26.n.1.ibid.

II 2 Novitii poſt annalem probationem, ad profeſſionem non admiſſi, an poſſint ad Superiores appellare? tr.6. q. 28. n. 1. fol. 195

II 2 Novitii Societatis Jeſu, nec poſt annum Novitiatus, nec ſtatim poſt vota Biennii, faciunt profeſſionem ſolemnem, etſi cenſeantur veri Religioſi & perſonæ Eccleſiaſticæ, tr.6. q. 30. n. 2. f. 196

II 2 Novitii infra probationis annum, vel tacitè Profeſſi, an poſſint eligi in Priorem Conventualem, vel Provincialem? tr. 6.q 32. n. 1. ibid.

II 2 Novitii ſuſcipientes habitum, an conſequantur indulgentias plenarias, in die Receptionis, vel in die Profeſſionis? tr.6. q. 36. nu.1. fol. 197

II 2 Novitii,an poſſint ſumere Bullam Cruciatæ, & virtute illius abſolvi à caſibus reſervatis? tr. 6. q. 38. num. 1. & ſeq. ibidem.

II 2 Novitii in favorabilibus utuntur privilegiis Laicorum,ibidem, num. 1.

II 2 Novitii exiſtentes in Novitiatu; an poſſint diſponere & quomodò? tr.7.q.4.n.1.& ſeq. f. 198

II 2 Novitii tenentur de ſuis bonis diſponere, infrà duos menſes ante profeſſionem, tr. 7.q.6.n. 9 ibid.

II 2 Novitii an valeant huic bimeſtri renunciare? tr. 7. q. 12. n. 1.fol. 199

II 2 Novitii Societatis Jeſu,nequeunt facere renunciationes, & donationes bonorum conditionatas, nec ante, nec poſt ingreſſum, tr. 7. q. 19. n. 5.in fin. f.202

II 2 Novitii infra duos menſes, ante profeſſionem reputantur habiles ad ſe obligandum & renunciandum bonis ſuis,tr. 7.q.31.n.8. f.265

II 2 Novitii,an poſſint ſibi ipſis teſtamento,hæc vel illa bona relinquere, vel præcipere, & reſervare, ut ſibi poſt factam profeſſionem, tot ducati ſolvantur? tr 7.q.72 n.1.ibid.

II 2 Novitii Fratrum Minorum & Capuccinorum, an poſſint in eorum teſtamentis ſibi reſervare electionem puellarum; quibus ſui hæredes teneantur quotannis ſolvere quandam certam pecuniarum ſummam? tr.7.q.33.n.1.f. 266.

II 2 Novitii an in omni loco, conventu & monaſterio poſſint admitti ad habitum Religionis? tr. 8. q. 1. num. 1. & ſeq. ibidem.

II 2 Novitii Sancti Dominici, an ſaltem in articulo mortis, poſſint expreſsè profiteri, anno probationis non completo? tr. 9.q.15 n.1.f. 225

II 2 Novitii Ordin. Prædic. admiſſi ad habitum ante annum decimum quintum, debent vocari poſt annum ſextum decimum a Prælato in Capitulo coràm Conventu, & ab eodem ad minus trium menſium ſpatium debent recipere ad deliberandum, tr.9.q.20.n.2. f.226

II 2 Novitii prædicti, ſi profeſſionem faciant completo Novitiatus anno, cum legitima ætate requiſita juxtà Trid. non peracto tamen ipſo trimeſtri, an ſit valida eorum profeſſio? ibid. n. 3.

II 2 Novitii Societatis Jeſu,elapſo biennio in illo ſtatu,non poſſunt amplius contrahere. tr. 10.q.16.n.7.f.234

II 2 Novitii, etiamſi ſint admiſſi ad Religionem ante annos pubertatis, gaudent privilegio Canonis, tr. 14. q. 7.n.5.f.274

II 2 Novitiorum nullus poteſt admitti ad profeſſionem ante annum 16. expletum, tr.1.q 8 n.1.f. 138

II 2 Novitiorum Examinatores, in Ord. Prædic. eliguntur de communi Conſilio Capituli, tr. 4.q.11.n.2. f. 179

II 2 Novitiorum obligationes, ſi relicto habitu in ſæculum redeant, reviviſcunt, tr.5.q.12.n.3.f.182

II 2 Novitiorum veſtes, cæteraque bona, debent conſervari ad bonum finem, tr.5.q. 18.n.3.f. 183

II 2 Novitiorum dimiſſoriæ, à quo Epiſcopo faciendæ ſunt? tr. 6.q.25.n.5.& ſeq f.193

II 2 Novitiorum parentes non poſſunt donare monaſterio, in quo eorum filii Novitiatū faciunt,t.7.q.16.n.1.&ſeq f.200

II 2 Novitiorum bona omnia, jura & actiones, per profeſſionem tranſeunt in Monaſterium, tr. 7. q. 28.n 6. f. 204

II 2 Novitiorum bona, quomodò tranſeunt in Religioem profitentium in ea? tr. 10. q.26.n.1.& 2. f. 236

II 2 Novitios extra Novitiatum gubernare, an ſpectet ad Priorem Conventus, vel potiùs ad Magiſtrum Novitiorum? tr. 5.q.19.nu.1.fol.183

II 2 Novitiis non poteſt conferri Regulare beneficium, tr. 6. q. 13.n. 5 f. 198

Nugæ.

II 1 Nugæ in ore Laicorum, nugæ ſunt; ſed in ore Religioſorum ſunt blaſphemiæ,tr.12.q.14.n.1.f.131

Nulla.

I 2 Nulla major probatio, quam proprii oris confeſſio, maximè habita cum prævio juramento, vid. ver. Confeſſus.

Nullitas.

I 2 Nullitas actus fundatur in multis, & præcipuè in defectu citationis, tr. 8.q 10.n.2.f.223

I 2 Nullitatibus non datur locus in foro Eccleſiaſtico, niſi provenientibus ex defectu juriſdictionis, citationis & mandati, tr.13. q.17.n.3.f.300

Nullum.

II 1 Quidquid poſt proteſtationem vel appellationem fuerit admiſſum, nullum erit, nullumque producet effectum, tr. 12. q.10.n. 15. f. 134

II 2 Quod nullum in ſe eſt, nullum juris effectum poteſt operari, tr. 8.q.6. n.4.f.211

Nullus.

I 1 Nullus eſt ſuæ famæ & vitæ Dominus, tr.1. q.33. n.19 f.21.

I 1 Nullus poteſt hac lege devinciri, ut de ſe abſtineat à potu & cibo,uſque mortem: ita ut fame pereat, tr.1.q. 33. num. 22. f.22. Immò nec per ſententiam Judicis, ad id poteſt adſtringi, ibid. unde ad mortem à Judice damnatus ut fame pereat, vel ut ſe interimat, non tenetur obedire in agendo, ſed patiendo, ibid & tom.2.p.1.tr. 22.q 6.n.2.132

I 1 Nullus, aut vix unus reperitur homo, qui non ſit alicui Confraternitati adſcriptus. tr. 6.q. 17.n.1.in fin f. 46.

I 1 Nullus Inferior poteſt tollere facta ſui Superioris, tr. 13. q. 20.num.13.f.112

I 2 Nullus tenetur ſponte ſe infamare, nec ſe vita, aut ſuis bonis privare, tr.4. q.27.n.3.f.169

I 2 Nullus Regularium poteſt in arctiorem tranſire: niſi prius Superiori legitimè conſtiterit, eam Religionem paratam eſſe illum recipere, qui licentiam petit, tr. 5.q. 48. n. 1.fol. 190.

I 2 Nullus ex propria malitia poteſt ſibi afferre commoditatem, nec aliquod [illegible] acquirere, tr. 8. q. 25. n. 3. f. 228

I 2 Nullus Profeſſus [illegible] hodie poteſt è Religione expelli: niſi titulo incorrigibilitatis, tr. 8. q. 5[illegible] n. [illegible] f. 23[illegible]

I 2 Nullus poteſt cogi ad profitendum in aliqua Religione, tr. 8. q. 53. n. 4. f. 238

I 2 Nullus debet naturali beneficio privari, tr. 1[illegible] q. 31. n. 3. f. 260

I 2 Nullus poteſt eſſe Judex in cauſa propria, tr. 13. q. 14. nu. 1. f. 299

I 2 Nullus ſine citatione & monitione eſt condemnandus, quantumcunque crimen ſit notorium, tr. 13. q. 52. n. 4. f. 314

I 2 Nullus de facto, nec etiam prædo, eſt turbandus in poſſeſſione in qua reperitur, tr. 13. q. 69. n. 13. f. 322.

II 1 Nullus debet puniri pro eo, quod non eſt factum, tr. 1. q. 2[illegible]. n. 5. f. 14

II 1 Nullus poteſt [illegible] retinere id, quod contra voluntatem Domini acquiſivit, tr. 1. q. 25. n. 1. f. 20.

II 1 Nullus in Dom[illegible] Familia excludendus eſt à quacunque electione, [illegible] cujus criminis vel delicti: niſi ſententia [illegible] condemnatus, & per ſententiam voce privatus, tr. 5. q. 20. n. [illegible] f. 64

II 1 Nullus poteſt [illegible] illud, cui renunciavit, & acceptatum fuit, tr. 7. q. 17. n. 3. f. 96

II 2 Nullus hom[illegible], violenter inducendus eſt in Religionem, tr. 1. q. 11. n. 1. f. 2[illegible]7

II 2 Nullus inferior Papa, habet authoritatem ſtatuendi contra jus commune, tr. 3. q. 24. nu. 1[illegible] in fin. f. 171

I 2 Nulli eſt integrum appellare, niſi cauſa gravaminis, tr. 10. q. 11. n. 3. f. 253

Numerus.

I 2 Numerus certus Religioſorum eſt præfigendus in omnibus Monaſteriis, tam virorum, quam fœminarum, tr. 2. q. 1[illegible]. n. 1. f. [illegible]49

I 2 Numerus præfixus Religioſorum monaſterii, poteſt augeri ex rationa[illegible] q. 29. n. 4. f. [illegible]3

II 1 Numerus [illegible] Præ[illegible]torum, an poſſit augeri? tr. 4. q. 39. n. 4. & ſeq. f. 91

I 2 Superiores Regulares, quovis modo augentes præfinitum numerum Religioſorum Monaſterii, an teneantur ſolvere pœnas ſibi appoſitas, ſine prævia ſententia declaratoria facti? tract. 2. q. 28. [illegible] 153

Nummus

I 2 Nummus non parit nummum, tr. 14. q. 51. n. 2. f. 360

Nuncius.

I 2 Nuncius Apoſtolicus Neapolitanus, non eſt Judex appellationis cauſarum Regularium, nec ſe intromittit de Fratribus; niſi in caſu gravi & raro, t. 10. q. 35. n. 16. f. 263

I 2 Nuncius Regni Neapolit. habet cognoſcere cauſas Regularium, etiam exemptorum, non ſolum civiles, ſed etiam criminales, tr. 13. q. 9. n. 2. f. 298.

Nundinæ.

I 1 Nundinarum privilegium amittitur per non uſum decennii, tr. 12. q. 7. n. 1[illegible]. f. 97.

O

Obediendum, Obedientia

II 1 OBediendum eſt Deo magis, quam hominibus, tr. 12. q. 5. n. 6. f. 131

II 2 Obediendum eſt magis Patri carnali, quam ſpirituali, tr. 3. q. 21. n. 9. f. 145

I 2 Obedientia eſt de eſſentialibus, habitus verò de accidentalibus, tr. 7. [illegible] 33. n. 1. in fin. f. 215

I 2 Obedientia expulſi [illegible] ab Ordine, in multis caſibus ſuſpenditur, donec in Religionem revertantur, tr. 8. q. 50. n. 12. f. 236

II 2 Obedientia inter omnia vota Monach[illegible] tenet primum & principalem locum, tr. 10. q. 8. n. [illegible] & [illegible] f. 232

I 2 Quil[illegible] tenetur obedire juſtitiæ legali in illis actionibus, quas licite exercere poteſt.

Obex.

II 2 Obice remoto, ſequitur effectus Prioris cauſæ, tr. 6. q. 36. n. 5. f. 196

Oblata, Oblatio.

II 2 Oblata & donata Eccleſiæ, in caſu reſtitutionis, quomodò, & quando ſint reſtituenda? tr. 13. q. 9. n. 1. & ſeq. f. 264

II 1 Oblatio ſpei non inducit Simoniam, tr. 1. q. 22. n. 11. & 12. fol. 17

II 2 Oblatio facta alicui Eccleſiæ, vel Imagini, aut Capellæ, cui quæritur? tr. 13. q. 23. n. [illegible] & ſeq. f. 268.

II 2 Oblationis contractus duo copulative exigit, tr. 13. q. 2. n. 7. fol. 259

II 2 Oblationes factæ Capellæ Sanctiſſimi Roſarii, vel alterius Confraternitatis, an poſſint à Confratribus ejuſdem ad libitum diſtribui? tr. 13. q. 24. n. 1. & ſeq. f. 269

II 2 Oblationes factæ, vel relictæ ad certum vel determinatum uſum, Confraternitati Roſarii, an poſſint in alium uſum expendi? tr. 13. q. 52. num. 1. & ſeq. [illegible]

I 2 Oblationes in Eccleſiis M[illegible] ter Miſſarum ſolemnia [illegible]

I 2 Oblationes Eccleſiis Reg[illegible] ſine licentia Papæ? tr. 14. q. [illegible]

II 2 Oblationum adminiſtratio [illegible] & ad quem ſpectet? tr. 1[illegible] q. [illegible]

Oblatus.

I 2 Oblatus, qui ſe & ſua obtulit Eccleſiæ [illegible] ad aliam, non poteſt bona [illegible] 1. f. 198. & tom. 2. p. 2. tr. 13. q. [illegible]

II 2 Oblatus unde dicatur, & qu[illegible] fol. 259

II 2 Oblatus plene, ſi matrimonio [illegible] ſuſcipiat, an per ſup[illegible] tionem revocare, vel que[illegible] Eccleſia repetere? tr. 13. q. 8. n. 1. [illegible]

II 2 Oblatus, qui ſe, & bona [illegible] dat, an oblata recuperet? tr. 1[illegible]

II 2 Oblatus plene, ſi obtento Brevi [illegible] conſultis tamen ſuis Ordinis [illegible] tr. 13. q. 14. n. 1. ibid.

II 2 Oblatus, ſi per eum non ſtat, q[illegible] voveat, vel ſit quantocius oblatu[illegible] ſuæ Religionis? tr. 13. q. 16. n. 1. & ſeq. [illegible]

II 1 Oblati bona, ſi non transferat in p[illegible] latus donavit, quid dicendum? tr. 13 [illegible] dem.

I 1 Oblati, licet degant in ſæculo, ſunt [illegible] Interdicti in Eccleſiis, ad qu[illegible] q. 17. n. 1. f. 46

I 1 Oblati plene gaudent omnibus [illegible] tr. 6. q. 21. n. 3. f. 48. & tom. 2. p. 2. tr. 13. q. 20. n. 1. f. 267

I 1 Oblati ſeu Donati extra ſepta mo[illegible] plene in omnibus ſubjecti Or[illegible] n. 30. f. 88. & to. 2. p. 2. tr. 13. q. [illegible]

I 2 Oblati Regularium, an poſſint ex [illegible] nem tranſire? tr. 5. q. 2. f. 173 & tom. 2. p. 2. [illegible] f. 264. & q. 19. n. 1. f. 267

II 2 Oblati perpetuò, qui ſe, & ſua perpetuò [illegible] rio, non comprehenduntur ſub D[illegible] *16. seſſ. 25. de Regul.* tr. 7. q. 26. n. 2. f. 2[illegible]4

II 2 Oblati quonam modo degere [illegible] q. 2. n. 1. & ſeq. f. 258

II 2 Oblati non profeſſi, regulari[illegible] rio, revocant & repetunt [illegible] ibid. n. 7.

II 2 Oblati in Religione viventes [illegible] næ Eccleſiaſticæ, tr. 13. q. 4. n. 1. f. 2[illegible]

II 2 Oblati in Religione [illegible] contrahere, etiam invito Super[illegible] 1 fol. 261

II 2 Oblati uxorati in ſæculo ſt[illegible] fori, & immunitatis a gabell[illegible]

II 2 Oblati dum degunt in ſæculo, [illegible] privilegiorum ſuæ Religioni[illegible]

II 2 Oblati ex contractu, an poſſint [illegible] plene ſe obtulerunt? t. 13. q. 11. n. [illegible]4

II 2 Oblati magis adſtringuntur M[illegible] feſſi, tr. 13. q. 11. n. 2. & q. 21. n. 5. f. 2[illegible]

II 2 Oblati non ſunt in Monaſterio, ut [illegible] ti Oblatores, ibid. n. 3.

II 2 Oblati de licentia ſuorum Superiorum [illegible] ad Ordines, ibid. n. 6.

II 2 Oblati extra Clauſtra viventes an [illegible] & de ſuo diſponere? tr. 13. q. [illegible] n. 1. & ſeq. [illegible]

II 2 Oblati plene, an teneantur ad decimas [illegible] ſeq. f. 266

II 2 Oblati plene, an poſſint ſibi eligere [illegible] n. 1. f. 267

II 2 Oblati in ſæculo viventes, cum [illegible] in Eccleſiis ſuæ Religioni[illegible]

II 2 Oblati, qui in ſæculo [illegible] ſolvere quartam funeral[illegible]

II 2 Oblati, quandiu in domo [illegible] ad perſolvendum E[illegible] lia, vid. ver. Epiſcopus [illegible]

II 2 Oblatorum Decreta, [illegible] creta Sac. Cong[illegible].

Obligare, Obligatio, [illegible]

I 1 Obligare in conſ[illegible] vilis? tr. 1. q. 2[illegible] n. 1. & ſeq. f. [illegible]

I 2 Obligatio reſtituendi [illegible] tiam, tr. 5. q. 51. n. 2. f. 191

I 2 Ob-

I 2 Obligatio ſemel extincta, non amplius reviviſcit, t.8.q.30.n. 2.f.230.& tom.2.p.2.t.11.q.39.n.7.f.249

I 2 Obligatio ad Regulares obſervantias, eſt annexa perſeverantiæ in Religione, tr.8.q.52.n.6.f.238

I 2 Obligatio eſt duplex, una civilis, & altera naturalis, tr. 12. q. 7.n.2.f.258

I 2 Obligatio perſonalis non extinguitur, niſi perſonâ extinctâ, tr.14.q.27.n.7.f.351

I 2 Obligatio realis, quæ naſcitur ex contractu, tranſmittitur ad hæredes, tr.14.q.66 n.3 f.367

I 2 Obligatio reſtituendi ex delicto, naſcitur ex injuſta acceptione, tr.15.q.10 n.15.f.389

II 2 Obligatio naturalis naſcitur ex promiſſione & pacto, t.3. q. 28.n.1.f.173.& tr.10.q.1.n.6.f.229

II 2 Obligatio obſervandi Regulam, ex debito Juſtitiæ, naſcitur ex voto, & promiſſione Profeſſorum, tr. 6. qu. 11. nu. 11. fol. 188

II 2 Obligatio omnis, abſolutè & præcisè ſumpta, eſt odioſa, t.9. q.4.n.6.f.220

II 2 Obligatio ſola, non autem impletio votorum, eſt de eſſentia Religionis, tr. 1. q.15.n.2.f.243

II 2 Obligatio ſpecialis, quæ reperitur in Religioſis, ad obediendum Romano Pontifici, naſcitur ex voto obedientiæ, t.17. q.2.n.2.f.285

II 2 Obligatus ſolvere in menſe Auguſti, non poteſt per totum menſem Auguſti, ad ſolutionem adſtringi? tr. 9. qu.4. n.3. fol. 220

II 2 Obligati ratiociniis, an poſſint de jure eſſe Religioſi, & validè profiteri? tr.3 q.12 n.1.f.160

II 2 Obligati Reipublicæ ex aliqua adminiſtratione, arcentur de jure ab honoribus, tr.3.q 12 n 4.f.161

Obſervantia.

I 2 Obſervantia Regularis, quænam ſit, ad excludendum Epiſcopum à viſitatione Monaſterii? t.13.q.67.f.320

Obſeſſus.

I 2 Obſeſſus à Dæmone, non poteſt ſine licentia Papæ promoveri ad Sacros Ordines, tr 5.q.38.n.6.f.77

Occiſio.

II 2 Occiſio debet eſſe voluntaria, & dolo facta, ad hoc, ut occiſor teneatur de homicidio, tr.5.q.14.n.1.f.182

Occultum.

I 2 Occultum dicitur tripliciter, t.4.q.32.n.2.f.171

Odium.

I 1 Odia ſunt reſtringenda, & favores ampliandi, tr. 8. qu. 1. n. 5. f. 61. & p. 2. tr.9. q.2. n. 2. f. 242. & tom.2. p.2. t.2. q 2.n.4.f.154

I 1 Odioſa, & pœnalia non veniunt ſub generali communicatione Privilegiorum, t.7.q 12.n.1.f.55

II 1 In odioſis non fit extenſio, t.1.q.18.n.8. in fin. f.13

Officialis.

I 2 Officialis Epiſcopi, an poſſit conſtitui Delegatus? tr.17. q. 26 n.3.f.406

I 1 Officiales Domini Papæ, quot, & quales ſint? tr. 16. q.10. n.3.f.125

I 2 Officiales nequeunt juſtè capto, vel condemnato, fugam conſulere, aut inſtrumenta præbere, t.7.q 22.n.1.f.15

I 2 Officiales Sancti Officii, procedunt contra Inſordeſcentem in excommunicatione per annum, tr.8.q 43.n.3.f.233

I 2 Officiales, à ſolo Superiore providente inſtitui, poſſunt ad nutum, ſeu ad libitum, etiam ſine cauſa ſuis Officiis ſpoliari, tr.10.q.41.n.1 f.265

I 2 Officiales Epiſcopi, an poſſint eſſe Conſervatores Regularium? t.17.q.26.n.3.f.406

II 1 Officiales, & Superiores omnium Ordinum, eligendi ſunt ſecundum propria ſtatuta, approbata tamen à Sancta Sede, tr.1.q.8.n.2. in fin. f.5

Officium.

I 1 Officium defunctorum fit in Ordine ad ſepulturam eorundem, tr.6.q.16.n.3.f.46

I 1 Officium Corporis Chriſti, omni V. feria fit à Dominicanis, t.13.q.82.n.12.f.303

I 2 Officium Judicis ſemel extinctum, ampliùs non reviviſcit, t.14.q.30.n.3 in fin.f.353

II 2 Officium Judicis, & Patris non licet exercere, tr. 12. q. 37. n.1.f.258

I 2 Officium perſonale, expirat per profeſſionem ejus, cui inhæret, t.11.q.58.n.2.f.280

II 1 Officium datur propter beneficium, ſeu ad ejus exercitium, t.5.q.17.n.2.f.64

I 2 Officium Sacriſtæ, Vicarii, Supprioris, Lectoris, Prædicatoris, Confeſſoris, & ſimilium, non venit nomine Dignitatum, t.15.q.26 n.2.f.392

II 1 Officium Vicariatus alicujus Loci, vel Monaſterii Regularis ſimoniacè obtentum, an ſubſit pœnis Simoniacorum? tr.1.q.28.f.22

I 2 Officia Divina, Ordinibus non deputata, quænam ſint? t 4. q.29.n.4.f.170

II 1 Officia Manualia, quænam ſint? t.5.q.24.n.13.f.131

II 1 Officia minorum ordinum, poſſunt committi Clericis conjugatis; dummodò non ſint Bigami, tr.5. qu.33. num.1. in fin. f.73

II 2 Officiorum, & Dignitatum nomine, quid intelligendum venit? tr.3.q.6.n.8.f.159.& p.2.t.4.q 20.n.2.f.107

Omiſſio.

I 1 Omiſſio peccaminoſa opponitur præcepto affirmativo, tr. 12.q.6.n.1.f.96

Omne.

I 2 Omne multiplex eſt prius diſtinguendum, & poſtmodum diffiniendum, tr.14.q.1.n.1.f.339

II 2 Omne quod non jure fit, injuria fit, & eſt iniquum, & nullum, tr.8.q.6.n.4.f.211

II 1 Omnia forent communia, ſi Adam non peccaſſet; exceptis tamen Uxoribus, t.8.q.13.n 1.f.102

II 1 Omnia licent, ſed non omnia expediunt, tr.4.q.35.n.6.f.50

Onus.

I 2 Onus probandi obſervantiam legis, incumbit neganti, tr.14 q.5.n.1.f.343

II 2 Onus probandi, quem mutaſſe ſtatum in fraudem, cui incumbit? t.3.q 9.n.20.f.161

Operari, Opus.

I 2 Operari ex voto, acceptius eſt Deo, t.1.q.6.n.1.f.128. & to. 2.p.2.t.1.q.11.n.1.f.141

II 1 Operari liberè, & ex electione quid ſit? tract. 8. qu. 9. n.1.f.100

I 2 Opus vitæ activæ, conjunctæ cum contemplativa, eſt dignius opere vitæ contemplativæ tantùm, tr. 5. qu. 35. n. 8. fol. 184

I 2 Opus pium, quando dicatur? tr.15.q.12.n.8.f.383

I 2 Opera juſtitiæ, non ſunt venalia, tr.16.q.1.n.5.f.393

Operatio.

II 1 Operatio animæ vegetativæ, pendet à ſolo arbitrio Divino, tr.8.q.10.n.3 in fin f.101

Opinio.

I 2 Opinio probati Doctoris, excuſat à pœnis, tr. 14. q. 90. n.1.f.374

II 1 Opinio probabilis, quando dicitur? tr.4.q.45.n.18.f.55

Oppoſita, Oppoſitio.

II 1 Oppoſita, quomodo ſunt vacuanda, & an ſola fama tollantur? tr.7.q.5.n.7.f.92

II 1 Oppoſitio electionis, fieri poteſt triplici modo, tr.4.qu.32. n.3.f.49

Opprimentes.

I 2 Opprimentes, aut Infringentes Monaſteria, ſunt ipſo facto excommunicati, t.2.q 8.n.1.f.146

Oraculum.

I 1 Oraculum quid ſit? tr.15.q.1.n.1.f.117

I 2 Oraculum vivæ vocis Pii V. quo Mulieres vetantur introire ſepta Monaſterii, t.4.q.3.n.1.f.161

I 1 Oracula vivæ vocis, an comprehendantur ſub generali communicatione privilegiorum? tr.7.q.13.n.1.f.82.& t.15. q.4.n.1.f.118

I 1 Oracula vivæ vocis pro foro conſcientiæ, fuerunt Regularibus multoties conceſſa, tr.11.q.17.n.11. & ſeq. f.91

I 1 Oracula vivæ vocis revocata, aut non authentica, nihil operantur, tr.11.q.17.n.15. ibid.

I 1 Oracula vivæ vocis non intelliguntur revocata, niſi in ſpecie revocentur, tr.11.q.17.n.16.& 17.f.91

I 1 Oracula vivæ vocis, an non omnia cenſentur extincta? t.11. q.17.n.20.f.92.& t.13.q.17.n.21.f.109

I 1 Oracula, quoad forum poli, & reſpectu eorum, qui fuerint præſentes, non indigent ſcriptura, t.15.q 2.n.1.f.117

I 1 Oracula differunt à lege ſcripta, Bulla, & Brevi, tr.15. q. 2. n.3.f.118

I 1 Oracula in foro contentioſo nequeunt probari, niſi per ſcripturam, in forma authentica habitam, aut per duos teſtes idoneos, t.15.q.2.n.5.ibid.

I 1 Oracula pro foro conſcientiæ fuerunt revalidata ab Urbano VIII. ſine ulla clauſula, tr.15.q.2.n.12.ibid.

I 1 Oracula vivæ vocis non ſunt minoris efficaciæ, & valoris, quàm ſi per Bullam, aut Breve ad perpetuam rei memoriam forent conceſſa, tr.15.q.3.n.1. ibid.

I 1 Oracula vivæ vocis fuerunt à Gregorio XV. abrogata, tr 16. q.1 n.2.f.119

I 1 Oracula omnia, tam pro foro poli, quàm pro foro fori, etiam conceſſa ad inſtantiam Regum, Imperatorum, & Cardin. fuerunt ab Urbano VIII. abrogata, ibid.t.3 f.120

I 1 Oracula vivæ vocis fuerunt revalidata abſolutè, & ſine ulla clauſula pro foro conſcientiæ ab Urbano VIII. ſed ab eodem poſtmodum abrogata, t.16.q.1.n.5.f.122

I 1 Oracula vivæ vocis poſſunt tolli, & limitari per P. Provin-

cialem in Capitulo Provinciali, & per P. Generalem in Capitulo Generali, tr.16. q. 2. ibid.

I 1 Oracula vivæ vocis confirmata cum clauſula ex certa ſcientia, motu proprio, & de plenitudine poteſtatis, an cenſeantur revocata in d. Bullis revocatoriis? ibid. q.3

I 1 Oracula vivæ vocis, quæ ſortita ſunt ſuum effectum ante revocationem Gregor. XV. licèt habeant tractum ſucceſſivũ, adhuc non cenſentur revocata, tr.16.q.4.n.1.f.123

I 1 Oracula vivæ vocis, quibus declarantur Sacri Canones, Decreta Concilii Tridentini, Conſtitutiones Apoſtolicæ, & Regularium privilegia, non comprehenduntur ſub d. Bullis revcatoriis, tr.16.q.5.n. 1. ibid. & p. 2. tr. 4. qu. 5. n. 5. f. 54

I 1 Oracula vivæ vocis conceſſa Prælatis contra ſubditos, vel pro fœlici gubernio Ordinum, non cenſentur revocata, t.16. q.7.n.1 f.124

I 1 Oracula vivæ vocis adnotata in libris Ordinum, habent vim Bullæ, & Conſtitutionis Papalis, t.16.q.8.n.2. ibid.

I 1 Oracula communicantia, & extendentia Religioſorum privilegia, non intelliguntur revocata in prædictis Bullis, tr.16. q 9. f. 125

II 1 Oracula edita ab Officialibus Papæ, in officiis ſuis, adhuc vivunt, tr. 5. q. 36. n. 16. in fin. f.116. & p. 1. tr. 16. qu. 1. n. 4. f. 114

II 1 Oracula vigent, ſi non ſint præjudicialia, tr. 11. q. 9. n. 3. & 6. f. 125

I 1 Oraculorum nomine, quid veniat? t.15.q.2.n.1.f.117

I 1 Oraculis uti poſſumus pro foro conſcientiæ, prout continentur in libris Ordinum, tr.16.q.8.n 1. f.124

I 1 Oraculis Reverendiſſimorum PP. Generalium, an ſit credendum? tr 16.q.11 n 4. f 125

I 1 Oraculis Protectorum Ordinum, an ſit credendum? tr. 16. q.12.n.1. ibid.

I 1 Oraculis Eminentiſſ. Cardinalium, an ſit credendum in præjudicium tertii? tr 16 q.13. n. 1. f 126

Oratio.

II 1 Qui in Societate orat, ſolus non petit, nec ſolus Deum obſecrat, tr.2.q.5. n.3. f.26

Oratorium.

I 2 Oratoria privata, non gaudent privilegio immunitatis Eccleſiæ, tr.14.q.16. n 5. f 365

Ordinaria poteſtas.

II 1 Ordinaria poteſtas, quid ſit? tr.8.q.18.n.2.f.104

II 2 Ordinaria poteſtas dimanat ab Officio, cui annexum eſt, alios judicare civiliter, & criminaliter in utroque foro, t 5. q. 8. n. 2. f. 180

Ordinarius.

I 2 Ordinarius Loci, tenetur obedire Delegato Apoſtolico, tr. 9. q.14.n.13.f.246

I 2 Ordinarius Loci, ſi dicat, ſuam eſſe juriſdictionem, & ſubditus neget, ad quem ſpectat judicare? t.13.q.15.f.300

I 2 Ordinarius benè cognoſcit, an ſua ſit Juriſdictio, ibid.

I 2 Ordinarius benè cognoſcit de cauſa Eccleſiæ, licèt non de propria, ibid.

I 2 Ordinarii nomen, ad quos extenditur, tr.1.q. 40.n.1.f.143

I 2 Ordinarii Locorum, Eccleſias quaſcunque, quomodolibet exemptas, ſingulis annis viſitare tenentur, tr. 13. qu.66. n. 3. f. 320

Ordinatio.

I 1 Ordinationes, authoritate Apoſtolicâ roboratæ, reducuntur ad terminos Conſtitutionis, tr.13. q.20 n.16 f.112

II 1 Ordinationes & admonitiones factæ in Capitulo Generali Ord. Præd. perpetuò durabunt, quouſque fuerint revocatæ, tr.10. q. 8. n.11.f.114

Ordo.

I 2 Ordo, & modus appellationis deſcribitur, tr. 10. q. 35. n. 11. f. 262

I 2 Ordo Juris, an ſit ſervandus in notoriis? tr. 13. qu. 51. num. 2. f. 313

Ordo Sacer.

I 2 Ordo, ut Ordo, non dependet à Profeſſione, nec fundatur in illa, tr.5.q.55.n.3. f.192

II 1 Ordo Subdiaconatus, antiquitùs eratne Ordo Sacer? tr. 5. q 35. n. 3. f 74

II 1 Ordo Sacer habet annexum votum Caſtitatis, tr. 5. qu. 35. n. 4. ibid.

II 2 Ordo Sacer reddit ordinatos inhabiles ad contrahendum, tr.10.q.16.n.2.f.234

I 1 Ordines omninò ſuſcipiendi ſunt ab Epiſcopis Locorum Ordinatus, tr.11.q.16.n.14.f.87

I 1 Ordines minores non conferuntur, niſi ſcientibus, ſaltèm linguam latinam, & ſervatis interſtitiis, tr.11. qu. 16. n. 15. ibid.

I 1 Ordines duo ſacri, eodem die nequeunt Regularibus conferri, tr.11. q.16. n.16. ibid.

II 2 Ordines Sacri, tam a Clericis, quàm a Re[illegible] endi ſunt, cum ſufficienti titulo, tr.6 q 2[illegible]

I 1 Ordines ſuſcipere non licet, abſque exp[illegible] teris dimiſſoriis proprii Prælati, t.11. q.1[illegible]

II 2 Male promoti ad Ordines, ſunt graviter pu[illegible] n 1.& ſeq f.276 & q. 16. n.1

Ordinandus, Ordinatus

II 1 Ordinandus interrogatus ab Epiſcopo, ante [illegible] ad Ordines, tenetur pandere ſu[illegible] quod reddit ipſum incapacem Ordinis, [illegible] n. 2. f. 85

II 1 Ordinatus ab Epiſcopo, duo tantùm ſuſ[illegible] nem, & Juriſdictionem, tr. 5. q.11. n. 4 f 61

I 2 Ordinati in excommunicatione, ſunt [illegible] & ſuſpenſi, tr.6.q 21.n.2 f 207

II 1 Ordinati, & ad Dignitatem Eccleſiaſ[illegible] dam Superioritate conſtituuntur, t 5 q 24 [illegible]

II 1 Ordinati ante ætatem legitimam, ſuſpe[illegible] t.11. q. 14. n.1. f 126

II 1 Ordinati, ante tempus, vel ſine litteris d[illegible] tempora, ſive Regulares, ſive Seculares [illegible] ſationem a Papa, vel per Datariam, vel Su[illegible] tiarium, t.11.q 15. n.3. in fin f. 127

II 2 Ordinati ſine dimiſſoriis, ipſo jure ſunt ſu[illegible] tione Ordinum ſuſceptorum, t.8. q.1[illegible]

Ordo.

I 1 Ordo Ciſtercienſium, & Cruciferorum [illegible] privilegiis Societatis Jeſu, tr.7. q.8.n.9.f.54

I 1 Quilibet Ordo Mendicantium habet privi[illegible] nicationis, tr. 7.q.3. n.1. f.50

I 2 Ordo Mendicantium de jure Canonico, pr[illegible] liter quatuor Religiones amplectitur, tr. 5 q.4[illegible]

I 2 Ordo Mendicantium, quot, & quales Rel[illegible] tur? tr.1.q.10.n.2.f.130

I 2 Ordo Minorum præeſt aliis ratione nudæ p[illegible] vitæ duritiei, tr. 5.q 38.n.7. f.187

I 2 Ordo Minorum de jure, ſecundum ſua p[illegible] bus arctior & ſtrictior, t.5 q.39. n.1. ibid

I 2 Ordo Minimorum fuit inſtitutus a Patria[illegible] de Paula, & eſt mendicans ex Regula, t 5.q 4[illegible]

II 2 Ordo S. Dominici fuit inſtitutus, ad protere[illegible] guendas Hæreſes, & dignitatem Eccleſiaſtica[illegible] dam, tr.16.q.1.n.8. & ſeq. f.280

I 1 Ordo Prædicatorum, & omnis alius a Sa[illegible] matus, habet privilegium communicatio[illegible] n. 1. f. 50

I 1 Ordo Prædicatorum ex ſpeciali Diplomate L[illegible] municat in privilegiis cæterorum Mend[illegible] 4. n. 2. f. 51

I 2 Ordo Prædicatorum fuit ab Honorio Papa III [illegible] tus cum Caſtris, Poſſeſſionibus, & Redditibu[illegible] n. 1. f. 283

I 2 Ordo Prædicatorum ſub anno Domini 12[illegible] Poſſeſſionibus, Redditibus, & Caſtris, non [illegible] bus, ſed futuris, tr.11 q. 47.n.3. ibid.

I 2 Ordo Prædicatorum, enixè ſine intermiſ[illegible] veneratur Auguſtiſſimum Sacramentum Al[illegible] n.10. f. 330

II 1 Ordo Prædic. vitæ activæ incumbit, & [illegible] Epiſcopis, & Parochis, in ſalutem ani[illegible] 14.n.7.f.118

I 2 Ordo Prædicatorum eſt excellentiſſimus, [illegible] tum ex fine, tr.5.q.35.n.17.f.185

I 2 Ordo Prædicatorum fuit ab initio inſtitutu[illegible] marum, tr.5. q.35. ibid.

I 2 Ordo Prædicatorum ex quadam ſpecial[illegible] citur Coadjutor D. Petri, & An[illegible] ibid.

I 2 Ordo Prædicatorum excedit Ordinem Mi[illegible] num. 19

I 2 Ordo Prædicatorum incæpit ſub S. D[illegible] Tholoſanis, anno Domini 1207 ibid.

I 2 Ordo Prædicatorum parvo ut[illegible] annum jejunat; non ve[illegible] bus, & non alibi, quam in infirmaria [illegible] carnes, ubique tenet ſilentium, n[illegible] vacat ſtudio, quod eſt ſpecies mar[illegible]

I 2 Ordo Prædicatorum eſt arctior [illegible] M[illegible] n. 20. in fin.

I 2 Ordo Prædicatorum, & Ordo M[illegible] omnibus, & in diverſis articulis, ex[illegible] duntur, ibid. n. 23

I 2 Ordinis Prædicatorum Fratres [illegible] tres quorumcunque Ordinum ad [illegible] ſui præſtantiam, ibid. n. 24

I 1 Or-

I 1 Ordinis Prædicatorum Fratres, non poſſunt fieri Magiſtri, nec eſſe Doctores in Sacra Theologia, niſi de licentia, & approbatione Capituli Generalis ejuſdem Ordinis, ſecus facientes excommunicantur, t.7.q.12. n.1. f.55

I 2 Ordinis Prædicatorum Fratres non poſſunt in alios tranſire, tr.5.q 35.n.25. f.185

I 1 Ordines Prædicatorum, & Minorum laudibus efferuntur à D. Papa, t.13.q.19.n.3.f.110. & 112

II 1 Ordo de Pœnitentia habet modum, & regulam vivendi, præſcriptam à Sancto Dominico, & confirmatam à Domino Papa, t.16.q 3.n.1. f.280

II 2 Ordo de Pœnitentia Sancti Dominici, habuit perſonas magnæ perfectionis, & Sanctitatis, tr.16. qu. 4. n. 1. & ſeq. f.281

II 2 Ordo Tertiariorum fuit multoties à Summ Pontif. approbatus, tr.17. q.1.n.1.& ſeq.

II 2 Ordo Tertiariorum de Pœnitentia Sancti Dominici, à quo, à quid, & quando fuit inſtitutus? tr.16.q.1.n.1.f.280

I 2 Ordo Servorum B. Mariæ, eſt de Ordine Mendicantium, tr.5.q.43.n.8.f.188. Item Ordo Fratrum S. Hieronymi Jeſuatorum, ibid.n.9. Item Patrum Societatis Jeſu, ibid. n. 10. f. 189. Item Fratrum Carmelitarum Diſcalceatorum, ibid. num. 11

II 1 Ordo Monachalis uſque ad finem Mundi erit in Eccleſia, tr. 10.q.1.n.2.in fin.f.109

I 2 Ordo Monachorum eſt arctior, & ſtrictior Ordine Canonicorum, tr 5 q.41.n.2.f.188

I 1 Ordines Mendicantium ſunt per ſe primò, & æquè principaliter privilegiati, & neuter dependet ab alio, tr. 7. qu. 19. n. 1. f. 59

I 2 Ordines Militares ſunt verè & propriè Ordines, tr. 5. q. 19. n. 5. f. 178

II 2 Ordines Militares veniunt appellatione Monachorum, & Religioſorum Mendicantium, & fruuntur Gratiis, & Privilegiis eorundem, tr.6.q.8.n.7. f.187

I 2 Ordines Monachorum, & Mendicantium omnium, ſunt exempti à juriſdictione Epiſcoporum, quomodo, & per quæ privilegia? t.13.q.6.7.8. f.296. & ſeq.

I 1 Ordinum Protectores ſunt verè & propriè Officiales Papæ, tr.13.q.17. n.22. f.109

Originale

I 1 Originales literæ, an in omni caſu requirantur? tr. 2. q.14. n. 1. & ſeq. f.30

Oriundus.

II 1 Oriundus, & indigena dignus, præfertur extraneo digniori, tr.4.q 27.n 10.f.47

Oſſa.

I 2 Oſſa mortuorum, an poſſint effodi, & alibi tumulari, ſine licentia Epiſcopi? Vid. verb. Cadaver.

Ovis.

II 1 Ovis ſcabioſa, à caulis repellenda eſt, tr. 8. q. 3. n.2. f.217.& q 9 n.17. f.222

I 2 Ovis morbida, licèt ſit expulſa à Grege, adhuc eſt Paſtoris, tr. 8. q.22. n.2.227

I 2 Oves quinque, vel decem faciunt Gregem, tr. 13. qu. 50. n. 2. f. 312

P.

Pactum.

I 2 PActum de non ſuccedendo, vel de perdenda hæreditate, an valeat in præjudicium Monaſterii? tr.11.q.8.n.1.f.270

I 2 Pactum initum cum particulari Religioſo ſine licentia ſui Superioris, an ſaltèm in conſcientia obliget? tr. 12. q. 7. n. 1. f. 287

I 2 Pactum, de jure naturæ obligat inter Servum, & Dominum, tr.12.q.11.n.1,f.289. & tom.2.p.2.t.10.q.1.n.5. f.229

II 1 Pactum non inducitur per verba generalia, tr.1. qu. 22. n. 11. f. 17

I 1 Pacta inita in fundatione novæ Domus inter Regulares, & Prælatos, Rectores, aliaſque perſonas Eccleſiaſticas, ſi ſint contra eorundem privilegia, an teneant, & ſint obſervanda à Poſteris? tr.1.q.47 f.144

I 2 Pacta licita, & honeſta ſunt omninò de jure ſervanda, tr. 1. q.47.n.4.f. 144. t.14 q.80.n.2 f.316.& tom. 2.p.2.tr.13.q. 11.n.2.f.264. & q.12.n.6

I 2 Pacta quæcunque in inveſtitura adjecta, ſunt attendenda, etiam ſi repugnent naturæ feudorum, tr. 14. qu. 32. n. 1. f 354

Palatium.

I 2 Palatium Epiſcopi, an gaudeat privilegio immunitatis Eccleſiæ? tr.14.q.60.n 3. f.364

Palatum.

II 2 Palato non ſano, pœna eſt panis, qui ſano eſt ſuavis, tr.1.q. 9.n. 14. f.140

Papa.

I 1 Papa eſt ſupremus Princeps, & maximus Prælatus omnium Religioſorum: immò Generaliſſimus omnium Generalium cujuſvis Religionis, tr.1.q.6.n.5.f. 5.& t.2. q.4. n 8. f.26.& p 2.t 1.q.20.n.20. f.135. & q.31.n.3. f.140. & t.3. q.12. n.2. f.156. t.10.q.35.n.2.f.266. & q.44.n.2.f.261. & t.11.q.1.n. 2. ibid.

I 1 Papa non ſubjicitur Simoniæ quoad pœnas debitas de jure poſitivo, tr.1.q.7. n.2. f.5

I 1 Papa ſi concedat beneficium alicui inhabili, cenſetur tacitè inhabilitati diſpenſare, t.1.q.8. n.8. f. 6

I 1 Papa omnes judicat, & à nemine judicatur, t.1.q.16.n.2 f 8. & t.11.q.11.n.7.f.84

I 1 Papa poteſt una ſua lege, Romæ tantùm promulgata, omnes ſuos ſubditos vincire, tr.1 q.16. n.6. f.8

I 1 Papa præter, & contra voluntatem Eminent. Cardinalium, poteſt, & valet condere legem, t.1.q.17.n.1.f.9

I 1 Papa interdum vetat, oracula vivæ vocis fieri in ſcriptis, & quare? tr.2.q.3.n.5 f.25

I 1 Papa, ſi ſolo verbo quem pronunciat Epiſcopum, an ſic inſtitutus ſit verè Prælatus? tr.2.q 3. n.9. ibid.

I 1 Papa, ubique locorum in ſpiritualibus, ac etiam in temporalibus in Terris Eccleſiæ, poteſt validè privilegium concedere, tr. 5.q.2.n.3. f.35

I 1 Papa, ſi Clericum percutiet, non erit excommunicatus, tr.5. q.4. n. 4. f.36.& tom.2.p.1.t.10. q.11. n.11.f.117

I 1 Papa, ex rationabili cauſa poteſt diſpenſare in his, quæ ſunt de divino, & naturali jure, tr.5.q.4. n. 10. f.36. & an valeat auferre jus divinum? p.2.t 13.q.69 n.9 f.322

I 1 Papa per communicationem privilegiorum intendit Religionum ſtatuta conſervare, t.7.q.11 n.3.f.55

I 1 Papa concedens omnia per Romanos Pontifices conceſſa, videtur pariter ea concedere, quæ ſunt conſuetudine acquiſita, tr.7.q.16.n. 4. f.58

I 1 Papa ſolus, poteſt jus Divinum & Canonicum interpretari, tr.8.q 2.n.6. f.61

I 1 Papa in ordine ad finem ſpiritualem, poteſt Laicorum leges, & ſtatuta declarare, tr.8 q 3.n.1.f.62

I 1 Papa in ordine ad finem ſpiritualem habet ampliſſimam poteſtatem ſupra omnes Principes, Reges, & Imperatores, t.8. q.3. n.1. ibid.

I 1 Papa poteſt ad ſui libitum uni gratiam auferre, & alteri dare, tr.9.clauſ.3.n.15. f.68

I 1 Papa de plenitudine poteſtatis poteſt Eccleſiaſticos Prælatos privare, eoſque deponere, etiam non citatos, t.9. clauſ. 4. n.12. f.69.& tr.11.q.11.n.6. f 84

I 1 Papa eſt Epiſcopus Univerſalis Eccleſiæ, & pro ſua propria Diœceſi habet totum Orbem, tr. 9. clauſ. 4 num. 14. & 15. f. 69. & p. 2.t.1. q. 31. n. 3. f. 139. & tr. 3. q. 12. n. 2. f. 156

I 1 Papa non debet præſumi, quòd ſit ſibi contrarius, tr. 13. q. 13. n. 3. f.106

I 1 Papa dicens, ſe noſtra merita remunerare, quomodo intelligitur? t.1 .q.19.n.9.f.111

I 1 Papa, an poſſit ſtatuere, quòd etiam in præjudicium tertii uni Cardinalium credatur? t.16.q 14.n.1. & ſeq.f.126

I 2 Papa, an poſſit cogere Religioſos in arctiorem vitam non promiſſam in eorum ſtatutis? tr.3.q.12.n.1. f.155

I 2 Papa non ſolet tranſeundi facultatem concedere; niſi cum illa clauſula, de ſui Superioris licentia, tr. 5. qu. 20. num. 5. fol. 178

I 2 Papa ſolus licentiat in laxiorem Religionem, tr.5.q.25.n.14. f 180.& q.27.n.19.f.180

I 2 Papa poteſt uti latiſſima poteſtate ſuper omnibus, quæ ſunt de jure poſitivo, tr.5.q.26 n.9.f.180.& q.27.n.3.f.eod. & t. 8.q. 20.n.8 f. 226

I 1 Papa, ad quem finem utitur illa Clauſula, omni appellatione poſtpoſita? tr. 9. clauſ. 5.n.3. f. 169

I 2 Papa poteſt tollere, vel immutare formam appellationis, non autem ſubſtantiam illius, tr.10.q.14.n 3.in fin. f.254

I 2 Papa, ſaltèm ex Æquitate, Clementia, & Urbanitate, tenetur ſtare contractui ſui Prædeceſſoris, t.12.q.5.n.1.f.287 & p.2. t.7.q.8.n.2 f.54

I 2 Papa poteſt in totum, & univerſaliter, Regulares eximere à poteſtate, & juriſdictione Ordinariorum, tr.13. qu. 4. n. 2. fol. 295

I 1 Papa, ſi dicat, recipio vos ſub protectione Sedis Apoſtolicæ, an cenſeatur eximere à poteſtate Ordinarii? tr.13. q. 5. per tot. f.296

I 2 Papa eſt immediatus Superior Religioſorum, t. 13. qu. 10. n. 1. f. 298

I 2 Papa ſolus habet judicare de privilegiis Apoſtolicis, tr. 13. q. 14. n. 2. f. 299

I 2 Papa poteſt dici Rex, & Sacerdos, tr. 13.q.85. n.29. f.333

I 2 Papa, præciſa exemptione juris civilis, ac etiam divini, an potuiſſet eximere Eccleſiaſticos à poteſtate Laica? tr. 13. q. 86. per totam, ibid.

I 2 Papa eſt legitimus Vicarius Domini noſtri Jeſu Chriſti,& in Terris ejus vices gerit,tr.14.q.2.n.2.f.340
I 2 Papa de plenitudine ſuæ poteſtatis poteſt Clericis auferre bona Eccleſiæ, etiam ſine cauſa, tr.14.q 18.n.1 f.347
I 2 Papa eſt Diſpenſator Miniſteriorum Dei, tr. 14. q 23. n. 1. in fin. f. 349
I 2 Papa poteſt ſanare omnes nullitates contractuum, tr. 14. q. 26. n. 2 f. 350
I 2 Papa, an poſſit ſine juſta cauſa, res Eccleſiæ alienare? tr. 14. q. 27. f. 351
I 2 Papa obligatur vinculo ſui Juramenti, tr. 14. qu. 27. n. 6. ibidem.
I 2 Papa non poteſt tollere liberam teſtandi facultatem, nec teſtamenti leges,& conditiones mutare, tr. 14. qu. 82. n. 1. fol. 372
II 1 Papa eligitur de Collegio Cardinalium tantum, tr 1. q. 10. n 4. f. 6
II 1 Papa præbens aliquid ei, quem ſcit inhabilem, cenſetur habilitare, tr.5.q 30.n.5. f.70
I 2 Papa poteſt diſpenſare ſuper omni Bigamia, tr. 5. qu. 34. n.1.f 73
II 1 Papa poteſt renunciare Papatui, t.7.q 17.n.1.f.96
II 1 Papa ſolus poteſt concedere ſeparatum territorium, t. 10. q. 4. n. 4 f.112
II 1 Papa, an poſſit imperare Regularibus ad iter habendum inter Infideles, & Indos, pro eorum converſione ad fidem? tr.10. q.16.n.5. f 118
II 1 Papa tenetur communi Eccleſiæ providere, tr. 10. qu. 20. n. 1. f. 119
II 2 Papa ſolus diſpenſat cum Illegitimo ad Epiſcopatum, tr. 3. q.6.n.7 f.159
II 2 Papa allicit ad denuo profitendum, t.8.q.11.n.7 f.216
II 2 Papa, per ſua privilegia, nunquam intendit derogare juri quæſito alterius, tr.9.q.17.n.3.f.225
II 2 Papa eſt legibus ſolutus, ſed non dictamine rationis naturalis, tr.13 q.8. n.14. f.263
II 2 Papa ſolus poteſt commutare pias voluntates defunctorum, ex juſta & rationabili cauſa, t 13.q.25.n.4 f.270
II 2 Papa ſolus poteſt novam Religionem inſtituere. tr. 16. qu. 10 n. f.254
I 1 Papæ voluntas, & ſcientia in collatione beneficii requiritur pro forma, t.8 q 4.n.14.f.62
II 1 Papæ ſolius eſt, Epiſcopos confirmare, tr. 10. qu. 19. n. 5. fol. 119
I 1 Papæ non poſſumus dicere, cur ita facis? tr.1 q.16.n.2. f.13. & t.7.q.8.n.2.f.54.& p.2.t.6.q.23.n.19.f.208.& tom.2 p.1. tr.10.q 2. n. 2. f.111

Par, Paria.

I 1 Par a pari non poteſt adſtringi, tr. 1. q. 7. n 1. f. 9. & tr. 7. q.8.n.2.f 54
I 1 Pares qui nam ſint? ibid.
I 1 Inter pares eadem initur juris diſpoſitio, tr. 7. q. 19. n. 9. fol. 59
II 2 Paria ſunt, aliquid eſſe factum, vel proximè fieri deſtinatum, tr.13 q.16.n.1.f.266

Paratum.

II 2 Pro dato habetur, quod paratum eſt, ut detur, tr. 6. qu.19. n. 2. f 191

Parentes.

II 1 Parentes & Tutores non poſſunt ſuos pueros, in Religione exiſtentes percutere, ſine metu excommunicationis, t.1. q.8. n.9. in fin f.139
II 2 Parentes Novitiorum,an poſſint donare Monaſterio,in quo eorum filii Novitiatum faciunt? t.7.q.16.n.1. f.200

Paries.

I 2 Parietes Domorum ſecularium prohibentur habere aſpectus ad Monaſteria Monialium, t.2.q.12.n.4. f 148
I 2 Parietes principales dividunt Domos, t.4.q.12.n.6.f.160

Parochus.

I 2 Parochus non poteſt ingredi limites alterius Parœciæ, ſine licentia alterius, t.13. q.81. n 2. f.328
II 1 Parochus,an poſſit dici Prælatus? t.9.q.3.n.4. f.105
II 2 Parochus, coram quo fieri debet matrimonium, quis ſit? tr. 6. q.25 n.6. f.193
II 1 Parochi non poſſunt alienare res Eccleſiæ ſibi commiſſas, nec ad libitum de illis diſponere, t.8.q. 2.n, 6. f.98

Pars.

I 2 Pars eſt citanda, etiam in notoriis,tr.13.q.52 n.7.f.314
II 1 Pars major, cenſetur ſanior, zelo,& pietate, & ratione mota, t.2. q.9.n.3. f.28
II 1 Parte inaudita, nihil rectè poteſt in judicio diffiniri, tr. 7. q. 14 n 12 f.95
I 2 Partes ſapiunt naturam illorum, quorum ſunt partes, tr. 14. q. 36. n. 3. f.355

Particula,

I 1 Particula hæc, *ipſo jure, vel ipſo facto*, & [illegible] lentes, aliquid operantur circa pœnam [illegible] tiam, tr. 1. q.33.n.9. f. [illegible] 1.

Particulare,

I 2 Particulare in univerſale includitur, tr. [illegible]

Partus

II 2 Partus conceptus, in quibuſdam gaudet p[illegible] rum, tr 1. q. 18.n.3.f.145

Parva,

I 2 Parva acceptio rei alienæ, non eſt [illegible] mo reſtituendi illam, tr 15. q 22 n 2 f. [illegible]
I 2 Parvæ quantitates in materia [illegible] coaleſcunt, ita ut malitia præcede[illegible] aggravari, & compleri ex malitia ſu[illegible] 20 n.6. 388.

Parvitas,

I 1 Parvitas materiæ excuſat a lege tr 1.q [illegible]
I 2 Parvitas materiæ excuſat a peccato [illegible] f. 108.& tr. 15. q. 18.f.385

Pater,

I 1 Pater injiciens manus violentas in filium [illegible] dit in pœnam Canonis, ſi quis. tr 6 q [illegible]
I 2 Paterfamilias, ſi fiat Monachus in Re[illegible] rum, an transferat in Monaſterium [illegible] habebat in bonis adventitiis ſui filii? tr [illegible] fol. 226
I 2 Pater poteſt meliorare profeſſum filium [illegible] norum, tr. 11. q 32.n. 6. f. 278
I 2 Pater tenetur de delicto ſui filii, q[illegible] lio tr.12.q 12.n.4.f. 289
I 2 Pater tenetur ad expenſas, ad qua[illegible] lias in ſtudio, vel in alio negotio, [illegible] ſe obligavit, tr. 12. q. 24 n. 5 f 292
I 2 Pater & filius poſſunt ingredi Rel[illegible] te, tr.12.q.26.n.3.f.293
II 1 Pater patitur pecuniam pro redemp[illegible] te abſque peccato, tr.1. q 23.n 18. f. 19
II 2 Pater tenetur theſaurizare filiis, & no[illegible] 10 f.167
II 2 Pater non poteſt in Religionem tranſire, [illegible] aut extrema paupertate premantur, tr [illegible]
II 2 Pater poteſt cum filiis excommunicatis [illegible] munionem habere, tr. 5.q.17.n.1 f.183
II 2 Pater non poteſt filii s præjudicium in [illegible] legitimam, tr. 13 q 8 n 3 f 263
II 1 Patres Capuccini, eligunt eorum G[illegible] les per modum Compromiſſi mixti, tr [illegible]
I 2 Patres Conjudices ad finem expellendi, [illegible] Capitulum Generale, vel per Patrem Ge[illegible] tr. 8 q.17.n.1. f.125
II 1 Patres Conſiliarii in Ord. Præd. habent vo[illegible] tr.10.q 10.n 5.f.115
II 1 Patres Societatis Jeſu tenentur ire ad In[illegible] verſione, & poſſunt ad id compelli, [illegible]
II 1 Patres Deputati ad videndum & ex[illegible] dorum informationes, in caſu culpæ, an [illegible] Prælato, dent in pœnas? tr. 4 q. [illegible]
II 2 Patres Societatis Jeſu, etſi emittunt [illegible] hilominus poſſunt retinere jus & do[illegible] rum, ad effectum ea diſtribuendi in pio, [illegible] 3. fol.202

Patere,

II 1 Patere legem, quam ipſe tuleris, tr 10 q. [illegible]

Patria poteſtas.

I 2 Patria poteſtas per ingreſſum Religi[illegible] 31. n. 2. f. 278

Patronus.

I 2 Patronus in Eccleſia patronata multa po[illegible] fol. 143
II 1 Patronus Laicus, ubi aliquem Co[illegible] tavit inſtituendum, non prohibetur [illegible] q. 1 nu.6.f.1.
I 2 Patroni duo unius rei, in ſolidum eſſe neq[illegible] n.3.f.320
II 1 Patroni dicuntur illi, qui ſunt Fund[illegible] aut Datores Eccleſiarum, & Benefic[illegible] 4. fol.1.

Paulina.

I 2 Paulina, ſeu Decretalis de non alienando [illegible] 14 q.2 ſub n.5 f.140
I 2 Paulina prædicta de rebus Eccleſiæ [illegible] bique uniformiter & integraliter accepta [illegible] tam fol.342

Rerum Notabilium.

I 2 Pauliua de non alienandis in caſu dubio, an præſumatur recepta? tr. 14. q. 5. f. 343

I 2 Paulina prædicta facit jus commune, ibid. n. 1.

Paulus.

I 2 S. Paulus ſtetit in faciem Petri, tr. 13. q. 68. n. 5. f. 321

II 1 Paulus Apoſtolus non ſemper promulgavit jus divinum, tr. 5. q. 34. n. 2. f. 74

II 1 Pauci reperiuntur, qui ſint tales, ſicut Paulus, & jura deſcribunt ad aliis præſſendum, t. 9. q. 8. n. 8. f. 107

I 1 Paulus V. & Gregor. XV. inſtituerunt Congregationem ad docendum pauperes ſcholares, eamque in Religionem erexerunt, & inter Mendicantes declararunt, tr. 7. qu. 6. n. 1. f. 53

II 2 Paulus de Callio, olim Provincialis Calabriæ, laudatur, tr. 3. q. 9. n. 7. f. 160

Pauper, Paupertas.

I 2 Pauper in extrema neceſſitate habet jus aliquod ſuper bona Religioſi, tr. 15. q. 9. n. 6. f. 382

I 2 Pauperes a Divitibus ſunt paſcendi, non ſolùm ex miſericordia, ſed etiam ex debito juſtitiæ, tr. 13. q. 32. n. 1. f. 306

I 2 Paupertas eſt inſtrumentum, & exercitium perveniendi ad perfectionem, t. 11. q. 1. n. 1. f. 268

I 2 Paupertas Religioſa eſt fundamentum, Religioſæ diſciplinæ, t. 15. q. 2. n. 1. f. 380

Peccator, Peccatum.

II 1 Non licet, quemquam inducere ad peccandum, vel cooperari aliorum peccatis, tr. 1. q. 23. n. 18. f. 19

I 1 Peccans liberè & doloſè ſub ſpe facultatis ſibi traditæ, tali facultate non juvatur, tr. 12. q. 14. n. 17. f. 100

II 1 Qui nudius tertius fuit homo peccator, poteſt eſſe hodie ſanctificatus, tr. 4. q. 29. n. 15. f. 49

I 2 Peccatores poſt pœnitentiam ſunt recipiendi, tr. 6. qu. 19. n. 2. f. 205

I 1 Peccatum conſuetudinis, pro quo ſupponit? tr. 1. qu. 21. n. 2. f. 12

I 1 Peccatum per legem cognoſcimus, tr. 11. q. 17. n. 2. f. 90

I 2 Peccatum eſt legis transgreſſio, tr. 13. q. 87. n. 2. f. 333

I 2 Peccatum proprietatis in Religioſo habet triplicem malitiã, tr. 15. q. 2. n. 1. f. 379

I 2 Peccatum furti non dimittitur, niſi reſtituatur ablatum, tr. 15. q. 28. n. 2. fol. 393. & tom. 2. p. 1. tr. 1. qu. 25. n. 2. fol. 26

II 2 Peccatum mortale impedit conſequutionem Indulgentiarum, tr. 6. q. 37 n. 1. & ſeq. f. 96

II 1 Poſt peccatum, facta eſt prima rerum diviſio, jure gentium, tr. 8. q. 13. n. 3. f. 107

II 2 Qui dicit, ſe peccatum non habere, mendax eſt, tr. 3. q. 8. n. 1. & ſeq. f. 159

II 1 Quoties aliquid cum peccato, & ſine peccato exerceri poteſt: præſumendum eſt, exerceri ſine peccato, tr. 5. q. 30. n. 1. in fin. f. 70

I 2 Peccata publica exigunt publicam vindictam, tr. 6. q. 19. n. 4. f. 205

II 1 Peccata tua eleemoſynis redime, tr. 1. q. 21. n. 13. f. 15

II 2 Peccata occulta vindictam non habent, tr. 3. q. 8. n. 4. f. 159

II 1 Ex duobus peccatis, minus eſt præſumendum, tr. 5. q. 30. n. 1. in fin. f. 70

Peculium.

I 2 Peculium filiifamilias, eſt quadruplex, tr. 11. q. 30. n. 1. & ſeq. f. 278

Pecunia.

I 2 Pecunia legata Civitati ad ſpectaculum, poteſt converti in aliam rem, t. 1. q. 42. n. 2. f. 144

I 2 Pecunia, ad hoc ut reſtituatur ab Eccleſia, debet probari, quòd fuerit converſa in utilitatem ejuſdem Eccleſiæ, tr. 12. q. 22. n. 5. f. 292

I 2 Pecunia ſi mutuo accipiatur ab ipſo Prælato, & Capitulo ſimul, an ſit reſtituenda, abſque eo, quòd probetur, verſam fuiſſe in utilitatem Eccleſiæ? tr. 12. qu. 23. per totam, ibidem.

I 2 Pecunia Monaſterii, an connumeretur inter immobilia, vel mobilia pretioſa? tr. 14. q. 51. f. 360

I 2 Pecunia transfertur de loco ad locum, & inſtar Orbis in girum vertitur, tr. 14. q. 51. n. 1. ibid.

I 2 Pecunia ad quid fuit inventa? tr. 14. q. 51. n. 1. ibid.

I 2 Pecunia beneficii poteſt expendi ſine ſolemnitate, ibid.

I 2 Pecunia de capitali, ſeu ſorte principali relicta Monaſterio cum poteſtate diſtrahendi, poteſt conſumi, inveſtiri, & alienari, abſque ſolemnitate, t. 14. q. 51. n. 7. ibid.

I 2 Pecunia deſtinata ad emptionem ſtabilium cenſuum, mobilium pretioſorum, & ſimilium, an poſſit alienari ſine aſſenſu Papæ? tr. 14. q. 52. f. 361

I 2 Pecunia, quæ ſervata manet pro futura neceſſitate, vel pro conſervando magis patrimonio Monaſterii, cenſetur de immobilibus, ibid. n. 4.

I 2 Pecunia data ad cenſum, vel cambiis tradita, aut in montibus collocata, nequit diſtrahi ſine licentia Papæ, ſecus autem ſi eſſet depoſita ad ſimplicem conſervationem, ibid. num. 5

I 2 Pecunia, quæ provenit Monaſterio ex Affrancatione, ſeu ex Extinctione cenſus alicujus, debet iterum inveſtiri, ibid. n. 6

I 2 Pecunia recepta ex venditione rei immobilis debet converti in emptionem alterius rei immobilis, ibid. n. 7

I 2 Pecunia Eccleſiæ relicta ab aliquo, ut in emptionem rei mobilis convertatur, nequit diſtrahi ſine licentia Papæ, ibid. n. 8

I 2 Pecunia dotalis Monialium, debet erogari in emptionem ſtabilium, & nequit diſtrahi in alios uſus, ſine licentia Papæ, ibid. n. 9

I 2 Pecunia Eccleſiæ, an poſſit à Prælato mutuo tradi? tr. 14. q. 53. ibid.

I 2 Pecunia, quæ pervenit ex affrancatione, ſeu extinctione cenſus, vel ex teſtantium ordinatione, vel ex aliqua alia venditione, poteſt collocari, & converti in emptionem annuorum Reddituum, vel aliorum ſtabilium, tr. 14. qu. 57. n. 6. f. 363

I 2 Pecunia reſtituta Monaſterio ex extinctione cenſus, an poſſit inveſtiri in emptionem alicujus Domus, aut Prædii, vel ſit neceſſariò implicanda ſub alio cenſu? tr. 14. qu. 73. fol. 368

I 2 Pecunia Eccleſiæ reſtituta ex cenſuum revenditione, poteſt inveſtiri in redemptionem aliorum cenſuum Eccleſiæ, abſque aſſenſu Apoſtolico, tr. 14. q. 74. n. 1. f. 369

I 2 Pecunia quid ſit, & unde dicatur? t. 1. q. 21. n. 11. f. 13

II 1 Pecunia poteſt dari, & recipi pro re ſpirituali, vel circa ſpiritualia licitè, & ſine Simonia, quinque modis, tr. 1. q. 21. n. 13. f. 15

II 1 Pecunia poteſtne tradi ad tollendam juſtam vexationem, quam quis patitur circa ſpiritualia? tr. 1. q. 23. f. 17

II 1 Pecunia, de ſe eſt indifferens, & poteſt ex bono fine cohoneſtari, t. 1. q. 23. n. 11. f. 18

II 1 Pecunia poteſt Electoribus dari, ne eligant Indignum, tr. 1. qu. 23. n. 20. f. 19

II 1 Pecunia, an poſſit dari Confirmatori, ad hoc, ut deſiſtat ab injuſta vexatione? tr. 7. q. 16. f. 96

I 2 Pecuniæ uſus non diſtinguitur ab ejus ſubſtantia, tr. 14. q. 51. n. 1. f. 360

II 1 Pecuniæ nomine, ſeu pretii, venit totum, & quidquid habent homines in Terra, quorum ſunt Domini, tr. 1. qu. 21. n. 11. f. 14

II 1 Pecuniam, pro pecunia mutuata accipere, uſura eſt, tr. 8. q. 5. n. 11. f. 99

II 1 Unicuique licet dare pecuniam pro temporalibus, tam pro jure quæſito, quàm quærendo, ſi illam dat ad vexationem redimendam, tr. 1. q. 23. n. 5. f. 18

I 1 Pecuniæ & merita æquiparantur, tr. 13. q. 19. n. 4. f. 111

I 2 Pecuniæ, ex redemptione cenſuum reſtitutæ, inter immobilia Eccleſiæ computantur, tr. 14. q. 74. n. 3. f. 369

I 2 Pecuniæ, Regularibus relictæ, ad finem celebrandi perpetuò pro anima alicujus, an poſſint implicari in fabricam Eccleſiæ, vel Monaſterii, ſine aſſenſu Apoſtolico? t. 14. q. 75. ibid.

Percuſſio, Percuſſor.

I 2 Percuſſio facta in Domo Principis, ſex, vel decem videntibus, non poteſt dici notoria, notorietate facti, tr. 13. q. 50. n. 6. f. 313

I 2 Publicè percuſſor Clerici, ante declaratoriam Judicis non eſt evitandus, tr. 13. q. 52. n. 9. f. 314

Peregrinus.

I 1 Peregrini Laici, qui aliò divertunt, tenentur legibus & conſuetudinibus illius Regionis, ad quam declinant, tr. 1. qu. 5. n. 10. f. 3

Peremptoria.

I 2 Una peremptoria non ſufficit, ſed requiritur trina, tr. 8. qu. 10. n. 3. f. 223

Perfectio.

I 2 Perfectio Vitæ Chriſtianæ, principaliter & eſſentialiter in Charitate conſiſtit, tr. 5. q. 35. n. 10. f. 184

I 2 Perfectio ſtatus Religionis non debet deſumi à majori, vel minori arctitudine & duritia, ſed a potiori fine, in quem Religio ordinatur, t. 5 q. 55. n. 15. ibid.

I 2 Perfectio non conſiſtit eſſentialiter in paupertate, ſed in Chriſti ſequela, t. 11. q. 1. n. 1. fol. 268

Periculum.

II 2 Qui amat periculum, peribit in illo, t. 3. q. 23. n. 1. in fin. f. 170

Perjurare.

II 2 Perjurare non licet, tr. 13. q. 11. n. 2. f. 164

Permutatio.

I 2 Permutatio inter duas Eccleſias, de bonis earumdem, an fieri poſſit, ſine aſſenſu Apoſtolico? t. 14. q. 85. f. 373

Per

Index

Perpetuitas.

II 1 Perpetuitas & temporalitas in Ordine vel Officio, ſimoniacè adepto, non variat pœnas Simoniacorum, t.1.q 27.n.2. f.22

Perſona.

I 2 Perſona Religioſa eſt melior omni re corporea, tr.5.q. 24. n. 4 f. 180

II 1 Perſona ignota, non eſt eligenda, t.4.q.28.n.2.f.47

II 2 Perſona Eccleſiaſtica, ſine controverſia, ad defenſionem ſuorum conſanguineorum & bonorum, gaudet privilegio legis unicæ, t.6.q.7.n 2.f.187

II 2 Perſona Eccleſiaſtica, & vir Religioſus, ad quid tenetur, ut ſit talis? tr.6.q.8.n.14.f.187

I 2 Perſonæ æqualitas, & Religionis conſuetudo debent attendi in commoditate vivendi, tr.2.q.18.n.1.f 150

I 2 Perſona una nominata a Regularibus pro officio Conſervatoris, non poteſt alia nominari, t 17.q 31 n. 1. in fin.f.407

I 1 Perſonæ ſingulares, diviſim ſumptæ diſtinguuntur à Collegio, & adinvicem collectæ fiunt unum corpus, & quoddam totum per aggregationem, t.6.q.18 n.3 f.46

I 1 Perſonæ particulares non poſſunt tacitè, nec expreſsè præjudicare Eccleſiæ privilegiis, tr.7.q 17.n.3.f.58

I 2 Perſonæ Eccleſiaſticæ de jure Conſuetudinis Neapolitanæ, nequeunt ſuccedere, tr.11. q.27. n.2. f 277

I 2 Perſonæ Eccleſiaſticæ, an ligentur Conſuetudine Neapolitana? ibid.

I 2 Perſonæ ſublimes, ſpeciali nota ſunt dignæ, tr. 13. q 33. n. 1. f. 307

I 2 Perſonæ quot requiruntur ad faciendum notorium facti? tr.13.q.50.f.312. & 313

I 2 Perſonæ quot requiruntur ad faciendum Populum, ſeu plebem, Collegium, vel Congregationem, Turbam, &c.? ib.n.2

I 2 Perſonæ Eccleſiaſticæ, de Jure canonico & civili, ſunt exemptæ a poteſtate & Juriſdictione ſeculari, tam in cauſis civilibus, quàm criminalibus, t. 13.q.83.& 84. f. 330

I 2 Perſonæ Eccleſiaſticæ ſervant leges, latas ad commune bonum, tr.13.q.87.n.2.f.333

II 2 Perſonæ Eccleſiaſticæ non tenentur ad Gabellas, impoſitiones, & ſimilia, tr.6.q.27.n.1. in fin f.194

II 1 In Perſonis Eccleſiaſticis, ut Eccleſiaſticæ ſunt, duo tantùm reperiuntur ordo & juriſdictio, tr.5 q.15.n.3.f.60

Perſonalia.

I 2 Perſonalia non tranſmittuntur in Religionem, t.11.q.38.n.2. f.281.& t.14.q.43.n.2 f.358

Petere, Petitio.

I 2 Petere, ut damna reſarciantur, non eſt contra rationem Amicitiæ, tr.6. q.19.n.3. f 205

I 2 Petitio reſtitutionis in integrum, an impediat executionem ſententiæ? tr. 5. q. 4. n.4. in fin. f. 146

II 2 Petitio reſtitutionis in integrum, multa exigit, ad hoc, ut ſortiatur effectum ſuum, tr.12 q.14.n.7. f.154

Philippus.

I 2 Philippus II. Rex Hiſpaniarum fuit primogenitus Caroli Quinti, Magni, & Invictiſſimi Imperatoris, tr. 13. qu. 32. n. 1. f. 306

I 1 Rex Philippus IV. laudatur, t.13.q.19.n.12. f.311

Pietas.

I 2 Pietas poteſt eſſe juſta cauſa alienandi rem Eccleſiæ, tr. 14. q.9.n.12. f.345

I 2 Pietas in tribus caſibus poteſt habere locum, ibid.

II 1 Pietas, & neceſſitas excuſat à violatione Præcepti Diei Feſti, tr. 3. q. 10. n. 1. f.32

Piſcis.

I 2 Piſcis extra aquam poſitus, non poteſt diu vivere, tr.10.q.31. n.1. in fin f. 260

Pius V.

I 1 Pius V. fuit omnium Mendicantium Pater, t.7.q 8 n.7.f.54

I 1 Pius V. ſua Conſtit. incip. Etſi Mendicantium Ordines, nos liberavit à quadraginta gravaminibus, tr. 11. qu. 17. n. 10. f. 91

Podagroſus.

II 1 Podagroſi, qui continua, vel quaſi continua Podagra laborant, nequeunt eligi ad Prælaturas, t.5.q.38.n.15.f.78

Pœna.

I 1 Pœna excommunicationis latæ ſententiæ, ſuſpenſionis, & interdicti, præſupponit mortale, t. 1.q.30.n.5.f.18

I 1 Pœna regulariter dicitur ad culpam, tr. 1. q.31. n.3. f. 19

I 1 Pœna in lege poſita cum iſta clauſula, ipſo facto, vel ipſo jure incurrenda, an obliget in conſcientia, ante judicis declarationem? t.1.q.33.n.1. & ſeq. f. 10. an ſit à tranſgreſſore luenda? ibid. n. 6

I 1 Pœna privationis vocis activæ, vel paſſivæ, an quoad forum conſcientiæ incurratur ante Judicis ſententiam? tr. 1. q. 33. n. 13. f. 21

I 1 Pœna taxata contra frangentes ſilentium in Dominicana Familia, debetur ultrò, ſine Judicis ſententia, t.1.q.33.n.15.ib.

I 2 Pœna privationis dignitatum & officiorum, quid ſit? t. 4. q.28.n.1.f.42

I 2 Pœna ſuſpenſionis à Divinis, quid ſit, & quomodo afficiat? t.4.q.29. n.1. ibid.

I 2 Pœna infamiæ juris, qualiter incurratur? tr. 9. qu. 23. n. 4. f. 248

I 2 Pœna corporalis illata per diffinitivam Judicis ſententiam, excepta pecuniaria, infamat, tr.9. q.23. n.5. ibid.

I 2 Pœna Triremium, etiam ad tempus, ſucceſſit loco pœnæ deportationis, & relegationis, & damnationis in Metallum, tr.9. q.23. n.6. ibid

I 2 Pœna comminata, & juramento acceptata, eſt executioni demandanda, tr.9 q.26 n.1.f.249

I 2 Pœna nunquam incurritur, nec debetur, etiam quoad forum poli, niſi poſt ſententiam condemnatoriam, tr. 15. q. 25.n.2. f.392

I 2 Pœna regulariter accepta, præſupponit culpam, tr. 15. q. 6. n.3. f 380

II 1 Pœna debetur pro peccato, quod eſt voluntarium, tr 1.q.2. n. 5. f.21

II 1 Pœna inhabilitatis ad beneficia, poſita contra Simoniacos, in Bulla Pii V. cùm primum, an incurratur ante declaratoriam Judicis? t.1.q.30.f.22.& tom.2.p 2.tr.2.q.2.n.1.f.36

II 1 Pœna gravis, ob culpam impoſita, non debetur ante Judicis ſententiam, tr.4.q.10.n.1 f 38

II 1 Pœna, ex ſe, & de ratione ſua fertur in invitum, tr. 10. q.11. n.10. in fin. f.117

II 2 Pœna à lege taxata, non eſt iterum taxanda, tr. 2. q. 2. n. 14. f. 153

II 2 Pœna privationis Dignitatnm, Officiorum, & Adminiſtrationum, expreſſa in dictis Bullis, & ſimilibus; quos comprehendat? tr.2.q.3. n.1.f.154

II 2 Pœna mortis, ob quæ crimina infligitur? tr.3.q.8.n.7.f.159

I 2 Pœnæ privativæ latæ ſententiæ, non debentur ante declaratoriam facti, t.2.q.28.n.5.f. 40.& tr.4.q.27.n.1.f 169

I 2 Pœnæ graves non inferuntur a Summis Pontificibus, niſi pro culpa mortali, t.2.q.2.q 29.n.3.f.41. & t.14.q.90.f.374

I 2 Pœnæ non ſunt extendendæ, ſed reſtringendæ, tr.4.q.24. n. 3. f. 168

I 2 Pœnæ recipientium vagos & profugos, multæ ſunt, tr. q. 5. n. 1. f. 211

I 2 Pœnæ privationis vitæ, & mutilationis membri, inter Religioſos locum non habent, t.7.q.18.n.6.f.214

I 2 Pœnæ gravantur in recidivo, & ſolito committere, vel ingraveſcente contumacia, tr. 9.q.26. n.3. f.250

I 2 Pœnæ poſitivæ non incurruntur, nec debentur ante Judicis declarationem, tr.14.q.3.n.3. f.342

I 2 Pœnæ inflictæ contra malè alienantes, quænam ſint? t.14. q. 89.f.374

I 2 Pœnæ cenſurarum in Bulla de largitione munerum, fuerunt prætermiſſæ, & quare? t.15.q 29.n.1. f.393

I 2 Pœnæ dantium pro juſtitia, & gratia obtinenda, quænam ſint, & quibus caſibus incurrantur? t.16. q.1. ibid.

II 1 Pœnæ extrau. de Simon. an habeant locum in Simonia conventionali, vel tantum reali, utrinque completa? t.1.q.16. fol. 21

II 1 Pœnæ non habent locum; niſi in caſu vero & proprio, tr. 1. q.26. n.1. ibid.

II 1 Pœnæ privativæ, ad ſui executionem non indigent actione Judicis, tr.1.q.30.n.4.f.22

II 1 Pœnæ, in Dominicana Familia, non habent locum, ante ſententiam judicis, tr.4 q.10. n.5. f.38

II 1 Pœnæ latæ contra tranſgreſſores, in foro contentioſo, non extenduntur ad culpabiles in foro Dei, tr. 4. q.19. n.15. in fin. f. 49

II 1 Pœnæ abſolutionis ab officio, privationis vocis activæ, vel paſſivæ, & ſuſpenſionis à Divinis, quomodo procedant in Ordine Prædicatorum? tr.5.q.17. n.6. f.63. & tom.2.p.2.t 1.n.16.f.153

II 1 Pœnæ illatæ Novitiis, vel Studentibus per Magiſtros vel Lectores eorumdem, an poſſint dimitti ab Officialibus Studii, & Monaſterii, illis inrequiſitis, vel invitis? tr.11. q.5. n. 6. f.124

II 2 Pœnæ appoſitæ in dictis Bullis Sixti V. & ſimilibus, ad hoc, ut incurrantur in foro conſcientiæ, an indigeant declaratoria Judicis? tr.2.q.1.n.1.& ſeq. f.153

II 2 Pœnæ poſitivæ vel mixtæ, indigent externo hominis miniſterio, tr.2.q 1.n.7. ibid.

I 2 Pœnæ Apoſtatarum multæ ſunt. Vid. verb. Apoſtatarum pœnæ.

Pœnitentia, Pœnitentiarius.

II 1 Pœnitentiæ ſalutares, quæ infliguntur in Sancto Officio, quænam ſint? t.5.q.22.n.1.f.65

II 1 Pœnitentiarii, in abſolvendo à ſimonia reali, vel conventionali, multa tenentur advertere, tr 1.q.31. n.18 f.14

Pr-

Rerum Notabilium.

Pomum.

I 2 Pomum auferens ab horto alicujus, an peccet mortaliter? tr.15.q.39.n.25.f.387

Pontifex.

I 1 Romanus Pontifex, poteſtne ſibi privilegium concedere? tr.5.q.4.n.1.f.56

I 2 Summus Pontifex, non eſt verus & abſolutus Dominus rerum Eccleſiaſticarum; ſed earum Diſpenſator, ſeu Adminiſtrator, Depoſitarius, Conſervator, Vicarius, ſeu Procurator Chriſti, tr.14.q.27.n.2.f.351

I 2 Summus Pontifex tenetur obſervare præcepta Decalogi, tr.14.q.27.n.3. ibid.

II 1 Romanus Pontifex dicitur Servus Servorum Dei, non nuncupativè, ſed ſubſtantivè, t.9.q.2.n.4. in fin. f.105

II 1 Romanus Pontifex eſt divino jure totius Eccleſiæ Caput, Succeſſor Petri, & Vicarius Chriſti, t.10.q.2.n.1.f.111

I 1 Romani Pontifices non uno & eodem modo conſueverunt privilegia confirmare, t.11.q.8.n.3.f.81

I 2 Pontifices non excommunicant de facto Apoſtatas, ſed concedunt Prælatis, ut excommunicent, t.6.q.14.n.3.f.202

Populus.

I 1 Quando alicujus Terræ Populus interdicitur, etiam ſingulares ex eo perſonæ interdictæ intelliguntur, tr.6.qu.18.n.2. in fin. f.46

I 2 Populus diſtinguitur à particularibus perſonis Univerſitatis, tr.14 q.14.n.3.f.347

I 2 Populus, fictione Juris, eſt quoddam totum per aggregationem ibid.

II 1 Populus, non poteſt conſuetudinem introducere contra Canones, ſed bene contra leges laicales, t.4.q.4.n.3.f.34

II 1 Populus tenetur amplius legibus, per Principem revocatis, tr.10.q.17.n.5.f.119

I 2 Populum faciunt decem homines, tr.13.qu.50.n.2. in fin. f.312

Porta.

I 2 Porta interdum ponitur, non pro clauſura, ſed pro cuſtodia bonorum, tr.4 q.5.n.2.f.166

I 2 Porta ingreſſus vel aditus, non facit res contiguas, tr.4.q.12.n.4 f.164

II 1 Portæ Dignitatis, Infamibus patere non debent, tr.5.q.20.n.1.f.64

Portio.

II 2 Portio Canonica non debetur à Regularibus, tr.13.q.22.n.6.7.& ſeq.f.268

II 2 Portio Canonica, & Decimæ pari paſſu ambulant, ibid. num. 9

Poſſeſſio, Poſſeſſor.

I 1 Poſſeſſio non transfertur per contractum, ipſo Jure nullum, tr.1.q.27.n.4.f.17

I 1 Poſſeſſio non transfertur, ſtante vi & metu, t.2.q.9.n.2.f.28

I 2 Poſſeſſio bonorum quoad dominium, non transfertur, abſque traditione & apprehenſione, tr.11.qu.10.n.6.& 7. fol.271

II 1 Poſſeſſio beneficii, an ſit res ſpiritualis? tract.1.qu.23.n.17.f.19

II 1 Poſſeſſio rei, nequit fieri ſine communione, tr.5.qu.9.n.10.f.59

II 1 Poſſeſſio quid ſit? tr.8.q.4.n.4.f.98

II 1 Poſſeſſio realis non datur quoad res incorporeas, tr.8.qu.4.n.4.f.98

II 2 Pro eo ſtat poſſeſſio, pro quo ſtat juris præſumptio, tr.11.q.16.n.4.f.243

I 2 Poſſeſſionis nomine, veniunt res poſſeſſæ, ſeu arbores inhærentes ſolo, tr.14.q.69.n.8.f.367

I 1 Poſſeſſor non debet removeri à ſua poſſeſſione, vel quaſi, ſine cauſæ cognitione, & ipſo inaudito, t.9.clauſ.19.n.6.f.76

I 2 Poſſeſſor poteſt propriâ auctoritate rem ſuam capere, & tenere, ubicunque invenerit illam, t.6.q.17.n.1.& 2.f.204

I 2 Poſſeſſor malæ fidei, nullo tempore præſcribit, tr.14.qu.31.n.5.f.353

II 1 In dubio, melior eſt conditio poſſidentis, t.14.q.8.n.6.f.37.& t.11.q.9.n.6.f.125.& tom.2.p.2.tr.11.q.16.n.4 f.243

I 2 Poſſidere diſcretè ac moderatè in communi, non derogat ſtatui paupertatis, t.11.q.1.n.1.f.267

Poſſibile.

II 1 Quod poſſibile eſt non eſſe, non neceſſe eſt eſſe, tr.1.qu.10 n.13.f.7

Poſtulatio, Poſtulatus.

II 1 Poſtulatio, de jure communi non ſubeſt Cap. *quia propter de electione*; ſecus de jure ſpeciali, tr.1.q.3.n.4.f.3

II 1 Poſtulatus, per poſtulationem præſentatur Superiori, ut ex gratia illum inſtituere dignetur, tr.1.q.1.n.11.f.2

Potens.

I 2 Potens licentiare ad certum Ordinem, non poterit licenciare ad alium, tr.5.q.18.n.3.f.78

Poteſtas.

I 1 Poteſtas conceſſa Principibus leges ferendi, non poteſt revocari a Republica & Communitate, t.1 q.17.n.17.f.11

I 1 Poteſtas eſt magis neceſſaria ad legem ferendam, quàm ſcientia & bonitas, t.1.q.36.n.2.f.23

I 1 Poteſtas civilis, ratione peccati, eſt aliquo modo ſpirituali poteſtati Papæ ſubjecta, t.8.q.3.n.3.f.62

I 1 Poteſtas delegata, an expiret morte Mandantis? tr.12.qu.5.n.17.f.94

I 2 Poteſtas Superiorum dependet à voto & profeſſione ſubditorum, t.5.q.11.n.1.f.155

I 2 Poteſtas abſolvendi ſubditos, intuitu Concil. Trid. ſeſſ.24. cap.6. de Reformat. eſt delegabilis, t.4.q.33.n.3.f.172

I 2 Poteſtas laicalis, an teneatur ſuum brachium cœco modo, & non viſo Proceſſu præſtare? t.9.q.14.n.6.f.245

I 2 Poteſtas laicalis, ex defectu poteſtatis nihil poteſt in Eccleſiaſticis ſancire, t.11.q.9.n.3.f.270

I 2 Poteſtas Eccleſiaſtica, quo jure fuit introducta? tr.13.qu.85. fol.331

I 2 Poteſtas laicalis, à quo ortum habuit? tr.13 q.85.n.2.f.330

II 1 Poteſtas Superiorum aſſignandi, & mutandi Fratres in Ordine Prædicatorum, in quibuſdam caſibus & temporibus quieſcit, & ſtat ſuſpenſa, tr.4.q.40 n.1.& ſeq.f.52

II 1 Poteſtas diſpenſandi, eſt latè interpretanda; licèt diſpenſatio facta, ſit ſtrictè, tr.5.q 29.n.1.& ſeq.f.69

II 1 Poteſtas laicalis, in foro externo exercita, quid ſit, & unde orta? t.8.q 15.n.1.& ſeq.f.158

II 1 Poteſtas Eccleſiaſtica, quid ſit, quando incæpit, & quomodo à laica diſtinguatur? tr.8.q.17.n.1.& ſeq.f.103

II 1 Poteſtas Spiritualis, in multis differt à laicali, ibid. num. 3.& 4

II 1 Poteſtas delegata, quænam ſit? t.8.q.18.n.5.f 104

II 1 Poteſtas Prælatorum Regularium, an ſit de jure Divino, vel humano Papali? tr.10.q.1.n.1.f.109.& tom.2.p.2.tr.6 q.13.n.4.f.189

II 1 Poteſtas juriſdictionis, quando data fuit Eccleſiæ? tr.10.q 1.n.6.& ſeq.f.110

II 1 Poteſtas Prælatorum Regularium, an poſſit licito jure per Romanum Pontificem reſtringi ac limitari? tr.10.q 2.n.1.& ſeq.f.111

II 1 Poteſtas & juriſdictio Prælatorum Regularium, an ſit magna circa ſuos ſubditos? t.10.q.5.n.1.& ſeq.f.112

II 1 Poteſtas Prælatorum Regularium, in multis reperitur limitata a jure, Papa & Eccleſia, tr.10.q.5.n.3. ibid.

II 1 Poteſtas data Epiſcopis per Conc. Trid. ſeſſ.24. de Reform. cap.6. an de jure competat Regularium Prælatis, an verò ex privilegio Pii V.? t.10.q.7.n.1.& ſeq. ibid.

II 1 Poteſtas condendi ſtatuta, an ſit penès ſupremum Ordinis Prælatum, vel penès Capitulum, aut penès utrumque ſimul? tr.10.q.8.n.13 f.114

II 1 Poteſtas Laicalis & Civilis, poteſt cogere Cives ad Reipublicæ munera acceptandum, t.10.q.20.n.2.f.119

II 1 Poteſtas legiſlativa, naſcitur à juriſdictione ordinaria, & poteſtate, quam habet Superior in ſubditos, tr.12.qu.2.n.1.f.130

II 2 Poteſtas data Superioribus, cenſetur conceſſa ad ædificationem, non autem ad deſtructionem famæ, vitæ & bonorum, tr.6.q.21.n.2.f 192

II 2 Poteſtas dominativa & œconomica, non indiget, ut inſtituatur à Domino Papa, t.11.q.24.n.4 f.245

II 2 Poteſtas dominativa ſimplex, non habet forum contentioſum, t.11.q.24.n.9.& ſeq. ibid.

II 2 Poteſtas juriſdictionis ſpiritualis, ordinatur ad poteſtatem Clavium, & ab illa naſcitur, t.14.q.11.n.3.f.275

II 2 Poteſtas remittendi peccata, ſolis Sacerdotibus traditur, ibid. n. 4

I 1 Quæ fiunt de plenitudine poteſtatis in præjudicium tertii ſine legitima cauſa, dicuntur fieri de plenitudine tempeſtatis, tr.13.q.1.n.9.f.102

I 2 Poteſtati reſiſtens, Dei Ordinationi reſiſtit, & ipſe ſibi damnationem acquirit, t.7.q.19.n.2.f 214

I 1 Poteſtate conceſſa faciendi aliquid, ea omnia conceſſa videntur, quæ ad illius uſum ſunt neceſſaria, t.6.q.11.n.4.f.44

Præceptum.

I 1 Præceptum generale quid ſit, & quomodo debeat publicari? tr.1.q.9.n.3.f.6

I 1 Præceptum primò habet reſpicere perſonas, & ſecundariò territorium, t.1.q.10.n.4. in fin. ibid.

I 1 Præceptum, ex vi juris divini, habet obligare in conſcientia ſubditos ad obediendum, t.1.q.27.n.2.f 17

I 1 Præceptum obligans ad mortale, fieri poteſt etiam in re minima, tr.1.q.29.n.6.f.18

I 1 Præceptum jejunii non eſt affirmativum, ſed omninò negativum, tr.12.q.11.n.14.f 100

I 2 Præceptū grave non imponitur pro re levi, t 2 q 29.n.3.f.155

I 2 Præceptum differt à conſilio, & vice verſa, tr. 6. qu. 10. n. 7. f. 201
I 2 Præceptum de non retinenda re aliena, implicitè clauditur in præcepto de non furando, tr. 15. q. 10. n. 5. f. 388
II 1 Præceptum, ſententia, & mandatum, habent immediatè reſpicere perſonam, cui fiunt, eamque ſequuntur, ubique gentium, tr. 10. q. 15. n. 4. f. 118
II 2 Præceptum honorandi Parentes, quid importat? t. 3. q. 20. n. n. 4. f. 167. eſt affirmativum, q. 21. f. 168.
II 2 Præceptum de ſubveniendo proximo, in extrema neceſſitate conſtituto, afficit omnes, t. 3. q. 21. n. 5. f. 168
II 2 Præceptum juris naturæ, & divini, præeminet omni voto, & vinculo, tr. 3. q. 21. n. 8. ibid.
I 1 Præceptum tranſgrediens, ſine dubio peccat, & in re gravi mortaliter, t. 11. q. 17. n. 2. f. 90
I 2 Præcepta omnium Superiorum, quæ ſine juriſdictione conceduntur, vel fiunt ad aliquid faciendum, ſive non faciendum, quomodocunque obligantia, expirant morte mandantis, tr. 12. q. 5. n. 31. f. 253
I 2 Præcepta omnia Decalogi ſunt naturalia, & ligant omnes, nullo excepto, tr. 14. q. 27. n. 3. in fin. f. 351
II 1 Præcepta generalia, quæ toti Communitati imponuntur, regulariter loquendo, fieri nequeunt, ſine conſenſu, ſaltèm majoris partis Capituli, t. 10. q. 10. n. 1. f. 115
II 1 Præcepta ſpecialia, quæ ad unam perſonam diriguntur, quomodo ſunt facienda? ibid. n. 2
II 2 Præcepta non debent prætermitti ob conſilia, tr. 3. qu. 20. n. 4. f. 167
II 2 Quando concurrunt duo præcepta, quæ inſimul nequeunt obſervari, ſtandum eſt potiori, tr. 3. q. 21. n. 9. f. 168. & t. 6. q. 10. n. 8. & 9. f. 192

Præcipere.

II 1 Præcipere ſupra vel contra Regulam, non licet Regularibus, tr. 12. q. 8. n. 1. f. 133

Prædicare, Prædicator.

I 2 Prædicare eſt officium curæ, tr. 5 q. 42. n. 5. f. 188
II 1 Prædicare convenit etiam Eremitis & Laicis, tr. 5. q. 16. n. 6. f. 63
I 1 Prædicator, ſi errores aut ſcandala diſſeminaverit in populum, ſecundùm juris diſpoſitionem eſt puniendus ab Epiſcopo Loci, tr. 11 q. 16. n. 4. f. 86
II 1 Prædicator Generalis, in Ordine Prædic. ſi fiat Supprior alicujus Conventus Suppriorata non obſtante, poteſt ire ad Capitulum Provinciale, & ibi vocem habere, tr. 5. q. 40. n. 3. f 78
I 1 Prædicatores ſine licentia Superiorum Ordinis, & benedictione Ordinarii, non poſſunt prædicare in Eccleſiis ejuſdem Ordinis; in Eccleſiis verò aliis à propriis, ultra licentiam ſuorum Superiorum, tenentur habere licentiam Epiſcopi, tr. 11. q. 16. n. 3. ibid.
I 1 Prædicatores ac Minores, abſque Epiſcopi licentia, poſſunt habere Altare portatile, & in eo celebrare, tr. 14. q. 1. n. 8. f. 114
I 2 Prædicatores transferentes ſe ad vitam Monachorum, non evitant Apoſtaſiam, t. 5. q. 38. n. 6. f. 187

Prædium.

I 2 Prædia Conventus non comprehenduntur ſub clauſura Monaſterii, tr. 4. q. 11. n. 3 f. 159

Prædo.

II 1 Prædo eſt manutenendus in poſſeſſione, in qua reperitur, ſecus diceretur ſpoliatus, t. 7. q. 14. n. 4. f. 95

Præeſſe.

II 1 Qui ſibi non præeſt, quomodo poterit aliis præeſſe? tr. 8. q. 9. n. 2. f. 100

Præfectus.

I 2 Præfecti debent ſedere eo ordine, quo fuerunt Præfecti, tr. 5. q. 54. n. 3. f. 192

Præfixio.

I 2 Præfixio certi numeri Religioſorum, facta in vim Decreti Pauli V. abſque tamen computatione redditium cujuſque Religioſi, an ſit de novo facienda? tr. 1. q. 19. n. 1 f. 152
II 1 Præfixio dici ad eligendum, non eſt de ſubſtantia; ſed de juſtitia electionis, tr. 1. q. 18. n. 2. f. 32

Prælatia.

II 1 Prælatiæ Regularium, habent etiam curam Animarum, t. 4. q. 18. n. 6. f. 41
II 1 Prælatiæ & Dignitates Eccleſiaſticæ conferendæ ſunt ſecundum diſpoſitionem juris Canonici, t. 5. q. 7. n. 5. f. 57

Prælatura.

II 1 Prælatura fundatur in cura, cum auctoritate & juriſdictione ordinaria, tr. 9. q. 3. n. 1. f. 105
II 1 Prælaturæ conditiones & qualitates, plures ſunt, tr. 9. q. 8. n. 4. & ſeq. f. 107
II 1 Prælaturam, cui adjuncta eſt cura animarum, an liceat appetere? tr. 9. q. 8. n. 1. & ſeq. ibid.

Prælatus.

I 1 Prælatus ludens cum ſuo ſubdito, cenſetur diſpenſare [illegible] tollere præceptum a ſe latum contra ludentes, tr. 1. q. 1. n. 4. f. 5
I 1 Prælatus, ſi præcipiat ſub mortali, ne Religioſus ſubditus accedat ad communem hortum Conventus, vel ne loquatur cum tali perſona, vel ne exeat extra Conventum, vel ne ſeparetur à ſocio, tenet præceptum, & violator peccat mortaliter, t. 1. q. 29. n. 7. f. 18
I 1 Prælatus pro cura ovium ſibi commiſſarum, tenetur uſque ad effuſionem ſanguinis incluſivè, t. 1. q. 35. n. 8. in fin. f. 23
I 1 Prælatus Regularis, an ſit ordinarius Novitiorum? t. 6. q. 20. n. 1. f. 47. & tom 2. p. 2. tr. 6. q. 13. n. 1. f. 36
I 1 Prælatus non poteſt renunciare juribus Eccleſiæ, nec Dignitati ſuæ, tr. 12. q. 4. n. 6. f. 93
I 1 Prælatus, ob abuſum ſui privilegii, ſuſpenditur ab illius exercitio per menſem, t. 12. q. 14. n. 15. f. 101
I 1 Prælatus, ex quo alteri ſubjicitur, poteſtatis plenitudinem non habet, tr. 13. q. 7. n. 2. f. 74
I 2 Prælatus, an poſſit dare licentiam Profeſſo, manendi extra clauſtra perpetuò, vel ad tempus? t. 3. q. 14. f. 156
I 2 Prælatus non debet de facili, nec conniventer ſuo ſubdito petenti exire a Monaſterio, licentiam concedere, tr. 3. q. 15. n. 2. ibid.
I 2 Prælatus non debet inſtituere novam, vel inſolitam proceſſionem pro ſatianda levitate, vel curioſitate Mulierum, t. 4. q. 21. n. 5. f. 167
I 2 Prælatus peccat mortaliter, ſi abſque juſta & legitima cauſa, deneget ſubdito licentiam tranſeundi in Sanctiorem, tr. 5. q. 11. n. 1. f. 176
I 2 Prælatus, ſi taceat vel recuſet licentiam ſuo ſubdito concedere, allegando cauſam frivolam vel falſam, quid agendum? tr. 5. q. 15. n 1. f. 177
I 2 Prælatus non poteſt diſpenſare cum ſuo ſubdito in ſolemni voto paupertatis t. 5. q. 64. n. 5. f. 196. & tom. 2. p. 1. tr. 1. q. 2 n. 1. f. 123
I 2 Prælatus Regularis poteſt ſui Ordinis Apoſtatas & fugitivos, ubicunque manentes, etiam extra Territorium, incarcerare, tr. 6. q. 17. n. 1 f. 204
I 2 Prælatus poteſt fugitivum ſubditum, vel Apoſtatam, ob contumaciam excommunicare, & ad ipſum incarcerandum brachium ſeculare implorare, t. 6. q. 17. n. 2. f. 204
I 2 Prælatus Regularis non poteſt diſpenſare cum Ejectis, t. 8. q. 39. n. 1 f. 232
I 2 Prælatus non poteſt ſuo ſubdito facultatem facere alienandi quæſita ad libitum, vel expendendi ſuperflue aut inique, contra Religioſam honeſtatem, t. 8. q. 50. n. 3. f. 235
I 2 Prælatus quoad puniendum ea, quæ ſunt delicta, & para affecta de jure communi, tenetur ea ſaltem obſervare, quæ ſunt de ſubſtantia judicii, t. 20. q. 12. n. 6. f. 253
I 2 Prælatus depoſitus ab officio, per appellationem, [illegible] officio ſuo, t. 10. q. 41. n. [illegible] f. 265
I 2 Prælatus, non poteſt per ſe ſolum, circa res graves, abſque conſenſu Capituli, contractus facere, aut faciendi curam alicui committere, t. 12. q. 4. n. 1. f. 287
I 2 Prælatus in Dominicana Familia, ultrà decem ſcutos Uſuales Regni, nequit expendere, ſine conſenſu ſui Capituli, ibid. n. 3
I 2 Prælatus Monaſterii tenetur ſtare contractui ſui Prædeceſſoris, tr. 12. q. 5. n. 1. f. 287
I 2 Prælatus, an poſſit annullare licentiam, quam præteritus Superior conceſſit, tr. 12. q. 6. per totam, ibid.
I 2 Prælatus, an obligetur ex contractu inito inter ſe & ſuos ſubditos? tr. 12. q. 11. f. 289
I 2 Prælatus ſucceſſor non poteſt ſine culpa privare ſubditum re, ſibi conceſſa a Monaſterio de conſenſu Capituli, tr. 12. q. 11. n. 2. ibid.
I 2 Prælatus Regularis, quando dicetur negligens, vel in mora conſtitutus? tr. 13 q. 58. n. 4. f 318
I 2 Prælatus Regularis, an poſſit purgare moram, ſi infra terminum ſibi ab Epiſcopo præfixum, ſubditum delinquentem non puniat? tr. 13. q. 59. ibid.
I 2 Prælatus Regularis, ſub qua forma verborum, & quomodo teneatur monere Epiſcopum de punitione Rei ſubditi? t. 13. q. 60 ibid.
I 2 Prælatus Regularis, contra quem Epiſcopus intendit procedere in vim Bullæ Clem. VIII. an poſſit ſe tueri per privilegium ſuæ Exemptionis? t. 13. q. 64. f. 319
I 2 Prælatus Monaſterii poteſt reſiſtere Epiſcopo nolenti oſtendere litteras ſuæ Delegationis, ſi violenter vellet viſitare Monaſterium, t. 13. q. 68. n. 3. f. 320
I 2 Prælatus Eccleſiæ ille dicitur, cui immediatè ſubeſt Eccleſia, tr. 14. q. 9. n. 14 f. 346
I 2 Prælatus Eccleſiæ eſt caput Capituli, & ſubditi ejus ſunt corpus ejuſdem, tr. 14. q. 14. n. 2. f. 347

I 2 Præ

Rerum Notabilium.

I 2 Prælatus, an in caſu extremæ neceſſitatis, poſſit alienare bona Eccleſiæ, inconſulto Papa? tr. 14. q. 21. n. 3. f. 349
I 2 Prælatus ſucceſſor in Eccleſia, non tenetur ſolvere relevium pro feudo, t. 14. q. 32. n. 1. f. 354
I 2 Prælatus ſuccedens, an teneatur ſtare locationi factæ per ſuũ Prædeceſſorem? tr. 14. q. 43. f. 358
I 2 Prælatus Eccleſiæ, & Tutor pupilli, pari paſſu ambulant, tr. 14. q. 43. n. 3. in fin. ibid.
I 2 Prælatus Regularis legatarius, non poteſt pro lampadibus ſibi relictis, pecuniam accipere, tr. 14. q. 57. n. 9. f. 363
I 2 Prælatus poteſt emphyteutæ caducitatem rei Eccleſ. remittere, t. 14. q. 59. n. 6. f. 364
I 2 Prælatus tenetur acquirere ſuæ Eccleſiæ, & non acquirendo, tenetur ad intereſſe, t. 14. q. 59. n. 12. ibid.
I 2 Prælatus cædens, vel ſuccidens arbores fructiferas poſſeſſionum Monaſterii, ſine ſolemnitate, an det in pœnas? tr. 14. q. 69. f. 367
I 2 Prælatus non poteſt conditionem ſuæ Eccleſiæ facere deteriorem, t. 14. q. 69. n. 8. ibid.
I 2 Prælatus Regularis in ſpecie prohibetur alienare poſſeſſiones Monaſterii, t. 14. q. 69. n. 8. ibid.
I 2 Prælatus deteriorando conditionem ſtabilium Eccleſiæ, incidit in excommunicationem, latam contra uſurpantes, vel impedientes redditus & introitus, ne perveniant ad Miniſtros Eccleſiæ, tr. 14. q. 69. n. 10. ibid.
I 2 Prælatus ſolus ſine conſenſu ſui Capituli, poteſt Opacas arbores cædere, & cæſas vendere, abſque metu pœnarum, tr. 14. q. 70. f. 368
I 2 Prælatus Regularis non poteſt, propriâ authoritate, bona immobilia vel mobilia unius Monaſterii divitis, in aliud tenue transferre, tr. 14. q. 84. n. 2. f. 372
I 2 Prælatus, ſi celebret poſt alienationem rei Eccleſiæ à ſe factam, ſine aſſenſu Apoſtolico, an contrahat irregularitatem? tr. 14. q. 93. f. 375
I 2 Prælatus, quantam ſibi & ſubditis quantitatem poſſit concedere ad donandum extraneis? t. 15. q. 5. f. 380
I 2 Prælatus, ſi ſub pœna excommunicationis ſibi reſervat proprietatem, quæ ſit peccatum mortale, de qua debet intelligi? tr. 15. q. 19. n. 31. f. 387
II 1 Prælatus coarctans electionem, peccat mortaliter, & dat in pœnas privationis officii, t. 1. q. 10. n. 6. f. 6
II 1 Prælatus, melius eſt, ut eligatur ab iis, quibus debet præeſſe, quam ab aliis, t. 4. q. 2. n. 17. f. 33
II 1 Prælatus, an poſſit ſubditum ſuum ab adminiſtratione removere, propter illud, quod in confeſſione audivit? tr. 4. q. 29. n. 4. f. 47
II 1 Prælatus ritè inſtitutus, per excommunicationem ſupervenientem non privatur ſua dignitate, nec amittit titulum, t. 5. q. 11. n. 1. f. 59
II 1 Prælatus Regularis, an poſſit diſpenſare cum illegitimis ſibi ſubditis, filiis Religioſorum, t. 5. q. 3. n. 5. & ſeq. f. 71
II 1 Prælatus unde dicatur, quid ſit, & quotuplex? tract. 9. qu. 1. fol. 104
II 1 Prælatus tenetur de omiſſis & commiſſis, etiam de levi, t. 9. q. 9. n. 1. f. 108
II 1 Prælatus tenetur pro viribus procurare progreſſum ſuæ Religionis, tr. 9. q. 9. n. 2. ibid.
II 1 Prælatus peccat mortaliter, ſi per avaritiam vel per incuriam omittat ſui Conventus Poſſeſſiones colere, t. 9. q. 9. n. 5. f. 109
II 1 Prælatus Regularis, an poſſit ſuis ſubditis ad libitum præcipere contra vel ſupra Regulam? tr. 10. qu. 13. n. 1. & ſeq. f. 117
II 1 Prælatus, poteſtne juſtè præcipere ſubditis, ut tempore peſtis, infectis aſſiſtant, & Sacramenta adminiſtrent? tr. 10. q. 14. n. 1. & ſeq. ibid.
II 1 Prælatus, an poſſit mutare leges, à ſuo prædeceſſore conditas, vel à ſe latas, ſaltèm in Capitulo Generali? tr. 10. q. 17. n. 1. & ſeq. f. 118
II 1 Prælatus eo ipſo, quòd facit contra legem, vel præceptum à ſe latum, an cenſeatur illud ſtatim abrogare? t. 10. q. 18. n. 1. & ſeq. f. 119
II 1 Prælatus Summus in ordine, an poſſit compellere ſubditos ad acceptandum Epiſcopatum? t. 10. q. 19. ibid.
II 1 Prælatus tenetur Deo rationem reddere de animabus ſubditorum, ibid.
II 1 Prælatus, an poſſit alicui ſibi ſubdito præcipere, ut ea die jejunet, qua Regula non obligat, vel ipſum aſtringere, ut aliquam pœnitentiam ſuſtineat, ultra illas, quæ continentur in Regula? t. 10. q. 22. f. 120
II 1 Prælatus Regularis, an poſſit ſibi reſervare caſus? tr. 10. q. 23. ibid.
II 1 Prælatus inferior, poteſt aggravare legem ſui Superioris, & in ea pœnas apponere, pro majori obſervantia illius, tr. 10. q. 25. n. 1. in fin. f. 121
II 1 Prælatus non eſt Dominus poteſtatis Spiritualis, ſed Diſpenſator, in ædificationem, & non in deſtructionem, t. 11. q. 1. n. 2. f. 122
II 1 Prælatus Regularis, an poſſit ſecum ipſo, ea diſpenſare, quæ poteſt cum aliis ſuis ſubditis? t. 11. q. 6. n. 1. f. 124
II 1 Prælatus, ſi præcipiat aliquid contra Regulam, in quo tamen poteſt diſpenſare, idque faciat ad ſuum beneplacitum, abſque cauſæ cognitione, an ſubditus teneatur ei obedire? tr. 11. q. 7. n. 1. f. 124
II 1 Prælatus Regularis, an poſſit cum ſuis ſubditis diſpenſare in irregularitate proveniente ex mutilatione membrorum? tr. 11. q. 8. n. 1. & ſeq. f. 124
II 1 Prælatus Regularis, an poſſit auctoritatem diſpenſandi, alteri committere, ut ſecum, vel cum alio ſuo ſubdito diſpenſet? tr. 11. q. 13. n. 1. & ſeq. f. 126
II 1 Prælatus Regularis non poteſt diſpenſare cum ordinato, incompleta ætate, ſeu ante legitimam ætatem, ut exerceat actum ſuum, t. 11. q. 14. n. 6. f. 126
II 2 Prælatus in Ord. Prædic. tenetur conſulere, expectare, & ſequi Capitulum, t. 1. q. 4. n. 4. f. 138
II 2 Prælatus poteſt cum ſubditis excommunicatis, non toleratis, communicare, t. 5. q. 17. n. 1. f. 183
II 2 Prælatus Regularis, an ſaltem poſſit Novitios excommunicatos declarare? t. 6. q. 14. n. 1. & ſeq. f. 189
II 2 Prælatus Regularis non poteſt concedere dimiſſorias: niſi verè & legitimè profeſſis, t. 8. q. 10. n. 6. f. 215
II 2 Prælatus nominatim ſuſpenſus ab admiſſione Profeſſionis, ſi quem ad profeſſionem admittat, an ſit irregularis? tr. 11. q. 22. n. 1. f. 244
II 2 Prælatus, an poſſit cogere Regularem ſubditum ad tranſeundum in aliam Religionem, t. 11. q. 34. n. 15. in fin. f. 248
II 2 Prælatus, de jure debet eſſe Sacerdos, tr. 14. qu. 11. n. 1. & ſeq. f. 274
II 2 Prælatus poteſt ſervatis ſervandis, Religioſum ſubditum delinquentem amovere à Choro, ad perpetuas Carceres condemnare; etiam ad Triremes, & à Religione ejicere, tr. 14. q. 19. n. 3. f. 277
II 2 Prælatus non poteſt ſubditum abſolvere, & deobligare ab officio recitando in Choro, vel alibi, t. 14. q. 20. n. 3. ibid.
I 2 Prælatus nequit fidejubere ſine conſenſu ſui Capituli, vide verb. Abbas.
II 1 Prælati nomine, venitne honor, an verò onus, dignitas, vel officium? tr. 9. q. 2. f. 105
I 2 Prælato obediendum eſt, etiam in caſu dubio, tr. 10. q. 12. n. 2. f. 253
II 1 Prælato incumbit, mediis opportunis præcavere omne, temporale & ſpirituale ſubditi periculum, t. 10. q. 22. n. 2. f. 120
I 2 Prælatum bonum habere, redundat, nedum in commune bonum Eccleſiæ, verum etiam, & particulare, tr. 10. q. 17. n. 2. f. 255
II 1 Intereſt Religioni, Prælatum ambitioſum non habere, tr. 7. q. 15. n. 1. in fin. f. 96
II 1 In dubio præſumitur pro Prælato, t. 11. q. 7. n. 2. f. 124
I 1 Prælati Religioſorum, ob conſequutionem Dignitatum, non fiunt pejoris conditionis, quàm ſint cæteri Fratres, t. 6. q. 19. n. 4. f. 47
I 1 Prælati Regulares poſſunt, non ſolùm doctrinaliter, ſed etiam juridicè dubia Regulæ, ac privilegiorum diffinire, t. 8. q. 7. n. 8. f. 64
I 1 Prælati ſeculares, ſi impediant Regulares, ne ſuis utantur privilegiis, incurrunt pœnas in illis appoſitas, etiam cenſurarum, & quicquid per illos in contrarium fuerit attentatum, erit inane & nullum, t. 9. clauſ. 6. n. 4. f. 70. & tr. 11. qu. 18. n. 2. f. 92
I 1 Prælati Regulares abſolvunt à quibus poſſunt, non autem ab iis, quæ non poſſunt, t. 9. clauſ. 13. n. 5. f. 74
I 1 Prælati Regulares habentne facultatem abſolvendi ſuos ſubditos à caſibus Papæ reſervatis, & contentis in Bulla Cœnæ Domini? t. 13. q. 17. & 20. n. 3. f. 107. & 108
I 1 Prælati Regulares poſſunt cum ſuis ſubditis, quicquid poteſt Epiſcopus cum ſuis, t. 13. q. 17. n. 15. f. 108
I 1 Prælati Regulares, virtute ſuorum privilegiorum, non poſſunt aliquid tollere, quod ſit contra uſum Sacrorum Canonum, t. 13. q. 20. n. 12. f. 112
I 2 Prælati Religionum non valeant recipere Conventum aliquem, ſine ſpeciali licentia Sedis Apoſtolicæ, tr. 1. qu. 13. n. 1. f. 131
I 2 Prælati, in jure quæſito nequeunt eorum Eccleſiis præjudicare, t. 1. q. 28. n. 4. f. 138
I 2 Prælati Religioſorum admittentes ad habitum, ultra numerum præfixum, puniuntur, t. 2. q. 16. n. 7. f. 150
I 2 Prælati Religioſorum, augentes numerum præfixum Monaſterii, ſine rationabili cauſa, peccant mortaliter, tr. 2. q. 29. n. 1. f. 153
I 2 Prælati Religioſorum, ſunt Judices Ordinarii, & Paſtores illorum, tr. 3. q. 3. n. 1. f. 154

I 2 Prælati Regulares, inferiores Epiſcopo, non habent poteſtatem per cenſuras ligandi Laicos, niſi ſit eis facta facultas à Papa, tr 3.q.5. n. 4. ibid.

I 2 Prælati Regulares non poſſunt ſuis ſubditis præcipere; niſi quæ ſunt ſecundùm Regulam, tr.3.q.11.n.1. f.155

I 2 Prælati mandantes, fœminas introduci, & admitti intra ſepta, an comprehendantur ſub Bullis Pii V. & Greg. XIII? tr.4.q.5.n.1.f.163

I 2 Prælati non debent inquietare ſubditos, qui bono fine fœminas admiſerunt, tr.4.q.13.n.7. f.165

I 2 Prælati Regulares, tum ſupremi, tum infimi, habent in ſuos ſubditos Juriſdictionem quaſi Epiſcopalem, tr. 4. q. 30. n. 1. f. 170

I 2 Prælati Regulares non ſubduntur Epiſcopis, ſed immediatè Domino Papæ, t.4.q.30. n.1. ibid.

I 2 Prælati Regulares poſſunt diſpenſare cum ſibi ſubditis in pœnis introducentium Mulieres in Monaſteria, tr. 4. qu. 30 n. 7. ibid.

I 2 Prælati Regulares poſſunt ſuos ſubditos, etiam non petentes, aut nolentes à cenſuris abſolvere, & cum illis invitis diſpenſare, t.4.q.31. n.1. ibid.

I 2 Prælati Regulares, an poſſint abſolvere Mulieres introeuntes Monaſteria & Clauſtrum Monachorum? tr. 4. qu. 33. n. 8. f. 172

I 2 Prælati Regulares poſſunt de ſpeciali jure, ſuos ſubditos, ex una in aliam Provinciam tranſmittere, t.5.q 22.n.1.f.179

I 2 Prælati Regulares, de jure communi, ex juſta tamen cauſa, & de conſenſu ſui Capituli, poſſunt ſuos ſubditos licentiare in æqualem, t.2, q.24.n.1. ibid.

I 2 Prælati Regulares, Fugitivos, & Ejectos de ſuo Ordine tenentur annuatim revocare, t.6.q.15.n 1. f.203

I 2 Prælati Religionum, non tenentur indifferenter, & ſine diſcrimine, omnes, & quoſcunque Apoſtatas perquirere, & recipere, ibid. n. 2

I 2 Prælati Regulares, ad incarcerandum ſuos Apoſtatas & Fugitivos, non tenentur requirere Judices Ordinarios, tr. 6. q. 17. n.3. f 204

I 2 Prælati Regulares virtute privilegiorum, poſſunt diſpenſare cum ſuis ſubditis ſuper omni irregularitate, quomodocunque contracta, excepta tamen irregularitate homicidii voluntarii, Bigamiæ & mutilationis membrorum, t.6. q.21.n.2 f.206

I 2 Prælati poſſunt facinoroſos ſubditos ad triremes condemnare, tr.8.q 5. n.4. f.218

I 2 Prælati Regulares per ſententiam expulſionis ab Ordine, non intendunt ejiciendos, ſeu ejectos abſolvere à Votis ſolemnibus, nec à Jugo Religionis liberare, t.8.q 22.n.3.f.227

I 2 Prælati non poſſunt præjudicare ſuæ Eccleſiæ in bonis quæſitis, nec valent de illis diſponere pleno jure, tr. 1. q.28. n.4. f.19.t.8.q.22.n.12.f.227.& 235. q.50.n.3.& q.53.n.3. f.238. & tom.2.p.2.t.13.q 12.n.1.f.265

I 2 Prælati Regulares habent in ſuos ſubditos, nedum poteſtatem dominativam; verùm etiam coactivam, Juriſdictionalem, & quaſi Epiſcopalem, tr.9.q 1 n.1.f.240

I 2 Prælati tenentur exceſſus ſubditorum corrigere, ne crimina remaneant impunita, t.9.q.1.n.9. f.241

I 2 Prælati Regulares poſſunt ſuos facinoroſos ſubditos ad triremes damnare; ſervato tamen Juris Ordine, t.9.q.10.& 12. n.8.f.243.& 244

I 2 Prælati Regulares, de jure communi nequeunt diſpenſare ſuper irregularitate proveniente ex infamia juris, t. 9.q.25. n.3. fol. 249

I 2 Prælati Regulares poſſunt diſpenſare cum ſuis ſubditis in omni irregularitate, tribus exceptis, nempe homicidii voluntarii, mutilationis membrorum & Bigamiæ, tr.9. q. 25. n. 4. in fin. ibid.

I 2 Prælati Regulares corrigunt Religioſos ſibi ſubditos, quoad ea, quæ ſunt delicta in Ordine, & quoad ea, quæ ſunt delicta, & pœna affecta de jure communi, tr.10.q.12.n.4.f.253

I 2 Prælati Papa inferiores, quidquid habent, habent à Papa, & ei tenentur obedire, t.11.q.1.n.3. f.267

I 2 Prælati, quomodo tenentur acceptare legata conditionata? tr.11.q.46 n.3.f.283

I 2 Prælati ad Monachum datur obligatio ex pacto, tr. 12. q.11. n. 2. f. 289

I 2 Prælati Regulares poſſunt ſuos profeſſos, etiam extra ſuum Monaſterium, & Territorium manentes, vel fugientes bene vel malè facientes, ſine aliqua licentia capere realiter & perſonaliter, & vinctos in ſuum Monaſterium reducere, tr. 13 q.18.f.301

I 2 Prælati Regulares non poſſunt propria authoritate, ſuos ſubditos captos ab Ordinariis recuperare, t.13. q.18.n.2. ibid.

I 2 Prælati Regulares excommunicant ſubditos Apoſtatas, & ita illos faciunt denunciari per Prælatos Locorum, deprecativè tamen, t.13.q.26. n.8. f.305

I 2 Prælati Regulares non habent facultatem cognoſcendi Irregularium cauſas, ad Officium Sanctiſſimæ Inquiſitionis ſpectantes, tr.13.q.31.n.3. f.306

I 2 Prælati Regulares tenentur viſitare Eccleſias, & Monaſteria ſuorum ſubditorum, tr.13.q.66.n.1. f.320

I 2 Prælati Regulares, an poſſint ſine licentia Epiſcopi, exhumare Cadavera Defunctorum, in ſuis Eccleſiis depoſita, & tradere iis, ad quos pertinent, ad alibi ſepeliendum? tr. 13. q. 91. per tot. f 337

I 2 Prælati Eccleſiarum in principio ſui regiminis, jurant Paulinam de non alienandis, &c. integraliter obſervare, & in caſu contrarii, volunt ejus pœnis ſubeſſe, tr. 14.q.3.n. 9. f. 342

I 2 Prælati & ſubditi Regulares, poſſunt facere donationes, etiam intuitu liberalitatis, diſcretè tamen, ac religioſè, t.15. q.1. n.4. f.379

I 2 Prælati Regulares, an de jure communi poſſint de rebus Monaſterii aliquid donare? tr. 15. q.4. ibid.

I 2 Prælati non habent æqualem poteſtatem in diſpenſandis bonis Monaſterii, t 15.q.4. n.3. f.380

I 2 Prælati Regularium, ſunt ipſorum Judices ordinarii, & ordinariam ſuper illos exercent juriſdictionem, t. 17. q. 12. n. 3. f. 402

II 1 Prælati Regulares, an poſſint ſuos ſubditos à cenſuris abſolvere, & in pœnis ſimoniæ diſpenſare? t.1.q.31.f.23.& t. 5.q.36.n.1.f.75

II 1 Prælati Regulares eligendi ſunt in ordine, ſecundùm propria ſtatuta; approbata tamen à S. Sede, t.1.q.4.n.5.f.3

II 1 Prælati in Ordine Prædicatorum, tenentur punire tractantes de electione peragenda, ante diem unam electionis, t.1. q.11.n.6. f 8

II 1 Prælati Regulares hodie eligendi ſunt neceſſariò in ſchedulis obſignatis, t.1 q.15.n.2.in fin.f.10. & q.17.n. 17. f.12

II 1 Prælati Regulares, an poſſint abſolvere ſuos ſubditos à caſibus Papalibus, & cum illis diſpenſare, etiam in homicidio voluntario? t.5.q 36.n.13.f.76

II 1 Prælati Regulares non poſſunt diſpenſare cum ſibi ſubditis obſeſſis, ad ſuſcipiendum Sacros Ordines, ſed bene ad utendum ſuſceptis, t.5.q.38.n.5. f.77

II 1 Prælati per Papam proviſi, eo ipſo, quòd fuerint pronunciati, poſſunt adminiſtrare, t 6.q.19.n.5. f.85

II 1 Prælati, alii ſunt ſupremi, & alii inferiores, t. 9. qu. 1. n. 1. & 7. f. 104

II 1 Prælati Ordinarii, poſſunt ſuam auctoritatem aliis committere & delegare, t.9.q.4.n.3. f.105

II 1 Prælati Regulares, duplici gladio ſe tuentur contra ſubditos, t.9.q.4 n.5 ibid.

II 1 Prælati, an poſſint dici ſubditorum Domini, & ſuarum Eccleſiarum Patroni? t.9.q.7.n.1.& ſeq. f.107

II 1 Prælati, an de jure cenſeantur inſtituti, in proprium, vel ſubditorum commodum? t.9.q.10. n.1. f.109

II 1 Prælati Regulares, debentne eſſe perpetui, an temporales? t.9. q.12.n.1.& ſeq. ibid.

II 1 Prælati Religionum, ſunt veri Prælati, & habent proprias oves, t.10.q.1.n.8.f.110

II 1 Prælati Regulares poſſunt coarctare, ac limitare juriſdictionem, & poteſtatem Prælatorum omnium, ſibi ſubjectorum, t 10.q.1.n.11.& q.2.n 5. f.111

II 1 Prælati Regulares, an habeant juriſdictionem, quaſi Epiſcopalem? t.10.q.3. n.1. & ſeq. ibid.

II 1 Prælati Regulares, Epiſcopo Inferiores, an dicantur habere proprium territorium, & eſſe nullius diœceſis? t. 10. qu. 4. n. 1. & ſeq. ibid.

II 1 Prælati Regulares, & præcipuè majores, ab Epiſcopis ſola conſecratione differunt, t.10.q.7 n. 6.f.112

II 1 Prælati Regulares, an poſſint leges ferre? t. 10. q. 8. n.1 & ſeq. ibid.

II 1 Prælati Regulares, an ſine conſenſu Capituli, vel Patrum de conſilio, poſſint tutè & validè præcepta facere? t.10. q. 10. f. 115

II 1 Prælati Regulares, pro levibus & conſuetis non tenentur congregare Capitulum, t.10.q.10.n.4. ibid.

II 1 Prælati Regulares, an ſaltèm in foro conſcientiæ, teneantur obſervare leges à ſe latas? t.10. q.11. f.116

II 1 Prælati Regulares, an poſſint ſuis præceptis, ſtatutis, & ſententiis obligare ſuos ſubditos, ubicunque exiſtentes, illoſque citare, etiamſi ſint in alieno Territorio, excommunicare, propria auctoritate capere, & capi facere? t.10.q.15. n.1. & ſeq. f. 118

II 1 Prælati Regulares, an poſſint compellere ſuos ſubditos ad acceptandum Prælaturas? t.10.q.21.n.1.& ſeq. f.120

II 1 Prælati Regulares, an poſſint aliquid præcipere ſuis ſubditis ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, eamque ſibi reſervare? t.10.q.24.n.1.& ſeq. f.121

II 1 Prælati Regulares, an valeant caſibus reſervatis ad præ-

Digitized by Google

præſcriptum Decret. Clem. VIII. excommunicationem latæ ſententiæ annectere, illamque ſibi reſervare? tr. 10. q. 25. n. 1. f. 122

II 1 Prælati Regulares, an ſaltèm ex privilegio poſſint diſpenſare cum ſuis ſubditis, in irregularitate contracta ex homicidio voluntario, illicito, & iniquo, occulto tamen? tr. 11. q. 9. n. 1. & ſeq. f. 124

II 1 Prælati Regulares, an poſſint diſpenſare in irregularitate proveniente ex homicidio caſuali, publico tamen? tr. 11. q. 10. n. 1. & ſeq. f. 125

II 1 Prælati Regulares, an poſſint diſpenſare in irregularitate proveniente ex homicidio juſto, vel juſta cauſa, tr. 11. q. 11. n. 1. ibid.

II 1 Prælati Regulares, an poſſint diſpenſare ſuper irregularitate proveniente ex abortu fœtus animati? tr. 11. qu. 12. n. 1. & ſeq. ibid.

II 1 Prælati Regulares, an ſaltèm quoad forum conſcientiæ, & quietem animarum ſubditorum, poſſint uti privilegiis à Tridentino revocatis? tr. 11. q. 16 n. 1. & ſeq f. 127

II 1 Prælati Regulares, an valeant, virtute Privilegiorum, abſolvere ſuos ſubditos à caſibus Bullæ Cœnæ? tr. 11. qu. 17. n. 1. & ſeq. f. 127

II 1 Prælati Regulares, an valeant in foro Animæ, ſuos ſubditos abſolvere ab hæreſi occulta? tr. 11. q. 18. f. 130

II 1 Prælati Regulares, an poſſint diſpenſare in irregularitate occulta hæreſis? tr. 11. q. 19. n. 1. ibid.

II 1 Prælati, in Ordine Prædic. ex peculiari ſtatuto nequeunt quem, ad pœnam gravioris culpæ, aut carceris condemnare, niſi in judicio confeſſum vel convictum, tr. 12. qu. 10. n. 22. f. 134

II 2 Prælati Religioſorum poſſunt recipere ad habitum & profeſſionem, tr 1. q. 2. n. 1. & ſeq. f. 136

II 2 Prælati Regulares, poteſtatem, quam habent recipiendi Novitios ad habitum, poſſunt alteri committere, t. 1. q. 3. n. 1. f. 137

II 2 Prælati in collatione Ordinum, Dignitatum aut Officiorum, abſolvunt priùs à pœnis cenſurarum, non autem ab aliis pœnis negativis, & quare, t. 2. q. 2. n. 4. f. 154

II 2 Prælati Regulares multa habent privilegia diſpenſandi cum illegitimis ad dignitates, & beneficia in Ordine, tr. 3. q. 6. n. 3. f. 158

II 2 Prælati Regulares poſſunt in ſuis Provinciis inſtituere unum, vel plures ſui Ordinis Fratres in Notarios publicos, tr. 4. q. 3. n. 10. f. 175

II 2 Prælati Regulares, Criminoſum ad habitum Religioſum non admittunt, t. 6. q. 5. n. 6. f. 186

II 2 Prælati Regulares habent quamdam dominativam poteſtatem ſuper omnes Novitios ſibi commiſſos, t. 6. q. 11. n. 3. f. 188

II 2 Prælati Regulares ſunt veri Judices ſuorum Oblatorum, in cauſis civilibus, & criminalibus, etiamſi degant, & habitent extra ſepta Monaſterii, t. 13. q. 19. n. 3. f. 267

II 2 Prælati Regulares poſſunt ſuis Oblatis, intra tamen ſepta degentibus, Sacramenta porrigere ſine Parochi licentia, tr. 13. q. 20. n. 1. f. 267

II 2 Prælati Regulares ſunt Epiſcopi, æquivalenter & virtualiter, tr. 13. q. 24. n 10. f. 269

II 2 Prælati Regulares, de jure ſpeciali poſſunt commutare legata facta ſuis locis ad unum uſum in alium uſum, tr. 13. q. 25. n. 6. f. 270

II 2 Prælati Regulares, nullam habent juriſdictionem ſuper Tertiariis, qui ſtant in ſæculo, tr. 16. q. 7. n. 18. f. 282

I 1 Prælatis Regularibus competit quicquid pertinet ad Epiſcopum in vim Concil. Trid. *c. liceat, ſeſſ. 25. de Reform.* tr. 13. q. 17. n. 18. f. 109

I 2 Prælatis licet criminoſum Clericum ſubditum per Laicum torquere & verberare, tr. 9. q. 13. n. 3. f. 245

II 2 Prælatis, an liceat uti Sacramentali notitia ad externum gubernium? tr. 5. q. 16 n. 1. f. 182

Præsbyter.

I 2 Præsbyteri ſeculares Sancti Caroli Borromæi, prohibentur transferre ſuam Eccleſiam propè Eccleſiam Dominicanorum, & Theatinorum, tr. 2. q. 15. n. 2. f. 149

Præſcribere.

I 2 Bona fides, & juſtus titulus, de jure Canonico requiruntur ad præſcribendum, tr. 14. q. 31. n. 5. in fin. f. 353

Præſcriptio.

I 1 Præſcriptio habet vim legis, & legitimi tituli & privilegii, & conſtituti, t. 2. q. 10. n. 4. f. 28

I 1 Præſcriptio reſpectu Regularium, etſi de jure ſit quadragenaria, ex privilegio tamen debet eſſe centenaria, tr. 12. q. 7. n. 20. f. 97

I 1 Præſcriptio interrumpitur per confirmationem privilegiorum, tt. 12. q. 7. n. 20. ibid.

I 1 Præſcriptio communiter ſumpta quid ſit? tr. 12. qu. 10. num. 1. f. 98

I 1 Præſcriptio eſt duplex, tr. 12. q. 10. n. 2. ibid. & p. 2. t. 13. q. 16. n 5. f. 300

I 1 Præſcriptio decem annorum ſufficit contra Laicos, ac privatas perſonas: verùm contra Communitates, Univerſitates, Eccleſias, & Collegia debet eſſe triginta, ibid. n. 4. Immò hodie quadraginta, ibid. n. 5. Et contra Mendicantes debet eſſe ſexaginta, ibid. n. 6. Immò centenaria, ibid. n. 6. & ſeq. & contra Eccleſiam Romanam pluſquam centenaria, ibid. n. 9. & p. 2. tr. 13. q. 12. n. 2. f. 99

I 1 Præſcriptio eſt computanda à primo non uſu privilegii, ſeu ab ultimo tempore, in quo quis uſus eſt privilegio, t. 12. q. 11. n 1. f. 98

I 1 Præſcriptio eſt odioſa, & conſequenter reſtringenda, tr. 12. q 13 n. 11. f. 100

I 1 Præſcriptio ad hoc, ut præſcribat, non debet eſſe interrupta à die contraventionis, ſed continuata per tempus à lege præfixum, tr. 12. q. 13. n. 15. ibid.

I 2 Præſcriptio triginta, vel quadraginta annorum, currit contra ignorantem, nec in ea requiritur ſcientia ejus, contra quem præſcribitur, tr. 14. q. 30. n. 1. f. 353

I 2 Præſcriptio in modico præjudicio ſatis eſt, ut ſit decem annorum, ibid.

II 1 Præſcriptio, nullo tempore præſcribit contra jus Divinum tt. 4. q. 25. n. 9. f. 45

II 2 Præſcriptio non currit minori, ſive ſit decem, ſive viginti annorum, t. 12. q. 13. n. 2. f. 253

I 1 Præſcriptionis tempus non eſt uniforme ad præſcribendum, tr. 12. q. 10. n. 3. f. 98

I 1 Præſcriptionis tempus debet eſſe continuum, tr. 12. qu. 11. num. 2. ibid.

Præſentia.

I 2 Præſentia Epiſcopi exteri, non eſt præſentia Epiſcopi Diœceſani, tr. 13. q. 75. n. 4. in fin. f. 326

Præſes.

II 1 Præſes Capituli, an poſſit in eo eligi ad aliquod officium? tr. 2. q. 17. f. 29

II 1 Præſes Capituli, abſolvit à cenſuris, ante actum electionis, & Prælatus in litteris patentibus, ante actum collationis Beneficii, & quare? tr. 5. q. 9. n. 3. f. 58

Præſumptio.

I 1 Præſumptio quid ſit, & quotuplex? tr. 1. q. 26. n 20. f. 43. & p. 2. tt. 10. q 38. n. 2. f. 264

I 1 Præſumptio de præterito non extenditur in futurum, & præſumptio de præſenti extẽditur ad prẽteritũ, t. 7. q. 18. n. 5 f. 58

I 2 Præſumptio eſt omnino neceſſaria ad incurrendas pœnas, in prohibitione poſitas, tr. 10. q. 38. n. 2. f. 264

I 2 Præſumptio fundata in diuturnitate temporis non habet locum, niſi probata fuerit etiam ſcientia, & patientia ejus, de cujus præjudicio agitur, tr 14. q. 29. n. 3. f. 352

I 2 Præſumptio fundata in diuturnitate temporis, an procedat, etiam non probata ſcientia Summi Pontificis? tr. 14. qu. 30. ibid.

I 2 Præſumptio juris relevat Conventum ab onere probandi, tr 14. q. 30. n. 2. f. 353

I 2 Præſumptio juris differt à fictione juris, t. 14. q. 30. n. 2. ibid

I 2 Præſumptio, an indicatur ex ſolo lapſu 30. vel 40. annorum abſque alia conjectura? tr. 14. q. 31. ibid.

I 2 Præſumptio ceſſat, ubi de veritate apparet in contrarium, tr. 14. q. 31. n. 6. f. 354

I 2 Præſumptio deſumpta ex diuturnitate temporis, admittit probationes in contrarium, tr. 14. q. 31. n. 11. ibid.

I 2 Præſumptio, ſeu tacitus conſenſus Prælati, poteſt conjici ex multis, tr. 15. q. 13. n 3. f. 384

II 1 Præſumptio & temeritas, quid ſint? tr. 1. q. 15. n. 5. f. 143

II 2 Præſumptio juris, & de jure, nullam admittit probationem in contrarium, tr. 8. qu. 14. n. 4. f. 224. & tr. 11. qu. 16. n. 7. f. 243

II 2 Præſumptio juris habetur pro veritate, donec oppoſitum probetur, tr. 11. q. 16. n. 5 ibid.

II 2 Præſumptio eſt triplex, tr. 12. q. 7. n. 4. f. 251

II 2 Præſumptio ratificationis Profeſſionis nulliter factæ, an obliget in conſcientia? tr. 12. q. 8. n. 1. ibid.

II 2 Præſumptiones plures, an poſſint inferre plenam probationem, & quomodo una præſumptio tollat alteram? tr. 12. q 7. n. 4. ibid.

Præſumptum.

I 1 Præſumptum judicium poteſt eſſe verum & falſum, tr. 1. q. 26. n. 3. f. 16

Prætermittens.

I 1 Prætermittens recitare officium divinum, ad quod tenetur, peccat, & tenetur fructus perceptos reſtituere, tr. 1. q. 31. num. 5. fol. 19

Prætextus.

I 1 Prætextus eſt velamen, quo ſe moveri quis ſimulat ad aliquid agendum, tr. 13. q. 17. n. 14. f. 108

Digitized by Google

I 2 Prætextus gravaminis, differt à vero & reali gravamine, t.10. q.30.n.8.in fin.f.260

Prætor.

I 2 Prætor non curat de minimis & modicis, tr. 14. qu. 36. n. 1. f. 355

Prævaricator.

II 1 Prævaricator Ordinis, aut contemptor, quando quis dicitur? tr.12.q.10.n.6.f.133

Prævenire.

II 1 Prævenire quando licet? t.1.q.24.n.4. f.20

Pragmatica.

I 1 Pragmatica, taxans frumentorum pretia, non obligat Incolas alicujus loci, donec fuerit publicata in illo loco, tr. 1. q. 10. n.2.f.6

Praxis.

I 2 Praxis obſervanda in Tranſeuntibus ex uno in alium Ordinem, tr.5.q.48. f.190

I 2 Praxis & Conſuetudo alienandi res parvas ad præſcriptum cap.terrulas, extenditur, t.14.q.36.n.6.f.355

Pretium.

II 1 Pretium in multis eſt ſimoniacum, t.1.q.22.n.4.f.16.in multis autem non, p.2.t 14 q.79.n.5.f.331

Prima tonſura.

II 1 Prima tonſura, non venit ſub nomine ordinum, nec ordo Epiſcopatus, vel Cardinalatus, t.5.q.15.n.8. f.61

II 2 Qui non poteſt de jure prima tonſura initiari, vel promoveri ad Sacros Ordines; multo minus nequibit Religionem intrare, & in ea profiteri, tr. 3. qu. 11. n. 1. f. 161. & qu. 12. n. 6. f. 162

Primogenitus.

I 2 Primogeniti Principum, Comitum, & Marchionum, ſolent profiteri in Religione capaci bonorum, t.11.q.39.n.1.f.281

Princeps.

I 1 Princeps Supremus habet à populo poteſtatem ferendi leges, proximè, vel remotè, abſolutè tamen, & ſine ulla conditione, t.1.q.17.n.6.f 11.& tom 2.p.1.tr.10.q.8 n.15. f.115

I 1 Princeps, ſi conſuetudinem populi ſcit & tolerat, cenſetur conſentire, tr.1.q.21.n.12. f.13

I 2 Princeps in bello, juſtè præcipit militi, ut ſub pœna capitis, locum ſuum obſervet, t.1.q.35.n.7.f.23

I 1 Princeps poteſt ſuum declarare animum, voce, ſcripto, vel ſigno, tr.2.q.3. n.4. f.25

I 1 Princeps violans legem, quam ipſe tulit in publicam & communem utilitatem, peccat, t.2.q.7.n.7.f.27. & t.5. q.4.n.6. f.36.& tom.2.p.1.t.10.q.11.n.1.f.116

I 1 Princeps facilius poteſt privilegium revocare, quàm conſuetudinem abrogare, t.2.q.11.n.5. f.29

I 1 Princeps concedens in forma communi, nullum jus de novo concedit, ſed tantùm jus vetus conſervat, tr. 9. clauſ. 1. n.2 & 3.f. 65

I 1 Princeps concedens in forma communi, non derogat juri tertii, t.9.clauſ.1. n.3.& 4. ibid.

I 1 Princeps non præſumitur præjudicare tertio, tr. 9. clauſ. 9. n.8 f. 73

I 1 Princeps, quando cenſetur concedere ex certa ſcientia, vel in forma communi? tr.11.q.5.n.1.& ſeq.f.79

I 1 Princeps non præſumitur ignorare jus commune, tr.11.q.7. n. 1. ibid.

I 1 Princeps regulariter loquendo, non poteſt aliquem, ſine juſta & legitima cauſa à legis obligatione eximere, tr. 12. q. 16. n.1. f.101

I 1 Princeps ex juſta, honeſta, & legitima cauſa poteſt validè, ac licitè ſuorum ſubditorum revocare privilegia, tr.13. q. 1.n.1.f.102

I 1 Princeps ex cauſa revocans ſubditorum privilegia, gratiosè conceſſa, non tenetur recompenſare, t.13. q.2.n.1.f.103

I 1 Princeps non poteſt revocare privilegium non ſubdito gratis conceſſum, & ab eodem acceptatum, tr. 13. qu. 3. n. 1. ibid.

I 1 Princeps ſuo adſtringitur contractu, & tenetur ſervare pacta, etiam cum ſubditis inita, t.13.q.8.n.1.f.104

I 1 Princeps ex juſta cauſa, & propter commune bonum, poteſt privare ſubditum ſuis bonis, recompenſando tamen, tr. 13. q.8.n.2.ibid. & p.2.t.5.q.20.n.6.f.178

I 1 Princeps debet ſuo ſubdito de ablato privilegio recompenſationem facere, tr.13.q.8. n.5.f.104

I 1 Princeps gratis donans privilegium, vel caſtrum, non ſe obligat ad non revocandum ex legitima cauſa, tr. 13. q. 19. n.6.f.111

I 1 Princeps cenſetur habere in pectore totum jus commune, tr.14.q.1.n.15.f.115

I 2 Princeps tenetur obſervare leges communes, tr. 6. qu. 12. n.10. f. 133

I 2 Princeps, ob commune bonum, & publicam pacem, poteſt leges mutare, t 10.q.10.n.2.f.252

I 2 Princeps, ſi ſcit legem à ſe latam, & ſufficienter publicatam, ab initio non fuiſſe uſu receptam nec obſervatam, & per decennium tacet, ſibi præjudicat, & cenſetur ſuam legem abrogare, tr.14.q.3.n.12.f.342

I 2 Princeps ſæcularis, an poſſit Judicem Eccleſiaſticum, ſibi ſuſpectum, vel aliis moleſtum à Regno expellere? tr.17.q. 42.n.8.f.411.nec tenetur admittere, de quo non poteſt confidere, ibid.

II 1 Princeps ſæcularis, an poſſit ſe opponere electioni alicujus Prælati, etiam Regularis ſibi ſuſpecti? t.4.q.5. f.34

II 1 Princeps & Reſpublica, an poſſit in aliquo caſu ſuum ſubditum, evidentiſſimo vitæ periculo exponere, vel occidere? t.8. q.10.n.7.f 101.& t.10.q.14. n.3. f.117

II 1 Princeps, quoad legum pœnas, eſt legibus ſolutus, tr. 10. q. 11.n.11. ibid.

II 1 Princeps ſummus, non poteſt leges ferre, contra legem divinam & naturalem, t.12.q.5. n.2. f.131

I 1 Principis voluntas ſatis eſt ad inferendum legem, t.1.q.21.n. 14.f.12

I 1 Principis voluntas quomodo declaretur? tr.1. qu.21.n.17. & ſeq. f. 14.

I 1 Principis ſcientia & tolerantia ſunt de ratione conſuetudinis, t.1.q.23.n.1. ibid.

I 1 Principis ſcientia cum taciturnitate, an ſit ſignum ſufficiens conſenſus ipſius? t. 1 q.23. n.6. ibid.

I 1 Principis ſcientia debet eſſe immediata, vel mediata ad tollendum legem, & introducendum conſuetudinem, tr. 1. q. 23. n.7. f.15

I 1 Principis animus non magis verbo, quàm facto declaratur, tr.2.q.10.n.2. f.28

I 2 Quando conſtat de mente Principis, non eſt curandum de verbis, t.5.q.17.n.5. f.177

I 1 Principis gratia, favor & beneficium, conceſſa alicui, extenditur ad ejus familiares, ſocios & commenſales, tr.6.q.11.n.1. & q.13.n. 4. f. 44

I 1 Principis mens quomodo indaganda? t.8. q.1.n.9.f.61

I 2 Principis beneficium eſt latiſſimè interpretandum, tr. 4.q. 30.n.8. f.181

I 1 Quod Principi placuit, legis habet vigorem, tr. 1. q.17. n. 1. f. 8

I 1 Principi non poſſumus dicere, mentiris, erras, & ſimilia, tr. 11.q.4 n.8. f.79

I 1 Principes ſupremi, poſſuntne ſibi privilegia concedere? t. 5. q. 4.n.1.& ſeq. f. 36

I 2 Principes ſeculares nequeunt prohibere, quin matrimonia liberè contrahantur, tr.11.q.15. n.8. f.273

Principale.

II 2 Principale non vitiatur per ſuum acceſſorium, tr. 11. qu. 15. n. 1. f. 243

I 1 Principali deſtructo, perit acceſſorium, tr.5.q.7.n.3. f.38 & t.7.q.19.n.6.f.59 & p.2.tr.5.q 56.n.3 f.193

I 2 Principali conceſſo, cenſetur eſſe conceſſum acceſſorium, tr. 13.q.26.n. 9.f.304

II 1 Qui poteſt in principale, poteſt etiam in acceſſorium, tr. 10. q.25.n.1.f.122

Prior.

I 1 Prior alicujus Monaſterii agens contra privilegium Ordinis, per hunc ſuum contrarium uſum non præjudicat dicto privilegio, tr.12.q. 12. n.11. f.99

I 2 Prior non deferens appellationi ſui ſubditi, rigoroſè punitur, tr.7.q.11.n.2.f. 282.& q.29.n.1 f.259

I 2 Prior, reſpectu ſui Monaſterii, tantam habet authoritatem, quantam habet Pater Generalis, reſpectu totius Ordinis, tr. 9. q. 12. n.7. f.244

I 2 Prior in ſuo Conventu, habet juriſdictionem quaſi Epiſcopalem, ibid. n. 8

I 2 Prior Conventualis, vel Provincialis depoſitus ab Officio, an poſſit appellare, & appellatione pendente, ſuum Officium proſequi? tr.10.q.41. per totam, f.265

I 2 Prior Monaſterii dicitur Beneficiarius, ad quem pertinet diſponere de rebus, & fructibus ſui Beneficii, tr.15.q.4.n.21. in fin. f. 379

II 1 Prior in Ordine Prædicatorum, aſſignatus in Conventu, tempore ſui Regiminis non habet votum electivum, in electione immediatè ſubſequenti, ſui Prioris ſucceſſoris, t. 4. q.42.n.1 f.53

II 1 Prior Conventualis, non habet votum in electione electoris; ſi eligatur in Cap. Provinciali mixto, tr. 5. q. 42. n. 8. f. 79

II 1 Prior Conventualis, ad hoc, ut habeat locum in Capitulo ejus Conventus, quot Fratres Capitulares alere debet? tr.5.q. 44.n.4 & 5 f. 8

II 1 Prior Provincialis, eandem habet poteſtatem in ſua Provincia, quam & Magiſter Ordinis in toto Ordine, ſic item Prior Conventualis in ſuo Conventu, tr.10.q.5.n.4 f.112

II 1 Prior

Digitized by Google

II 2 Prior Conventualis, an poſſit diſpenſare in ſtatutis accidentalibus Regulæ? tr. 11. q. 3. n. 1. f. 123
II 2 Prior Conventualis vel Provincialis, ſub quâ forma tenetur quem recipere ad habitum Religionis? tr. 4. q. 6. n. 4. & ſeq. f. 177
II 2 Prior Conventus, eſt etiam Prior Novitiatus, tr. 5. q. 8. n. 5. fol. 181
II 2 Prior Conventus eſt Caput & Judex omnium exiſtentium in ſuo monaſterio, tr. 5. q. 19. n. 1. f. 183
II 2 Prior in Ordine Prædic. accerſito Novitio, proteſtatur de multis, tr. 10 q. 24. nu. 4. & 5. f. 236
I 2 Priores in Ordine Prædicatorum, non poſſunt ad libitum Patres à Conſiliis inſtituere vel deſtituere, tr. 5 q. 13. n. 5. fol. 177
I 2 Priores in Dominicana Familia vetantur concedere licentiam tranſeundi ad alios Ordines tr. 5. q. 26 n 10. f. 181
I 2 Priores tenentur annuatim quærere rejectos, & fugitivos recipere, tr. 8. q. 3. n. 3. f. 217
I 2 Priores Conventuales ſunt veri Prælati, & animarum Parochi, tr. 9. q. 12. n. 1. f. 244. Verùm non habent plenariam poteſtatem in gubernatione ſuorum ſubditorum, ibid.
I 2 Priores Conventuales, de jure communi non poſſunt ſuos ſubditos ad ſuſcipiendum Ordines licentiare, nec inſtituere Prædicatores, vel Confeſſores, nec poſſunt ad triremes condemnare, nec gravia adhibere ſupplicia, ibid. n. 3.
I 2 Priores Conventuales, Provinciales, Diffinitores, & conſimiles per electionem Canonicam electi, & in ſuis Officiis conſtituti, non poſſunt ad libitum, & ſine gravi cauſa, legitimè probata à ſuis Superioribus abſolvi, tr. 10. q. 41. n. 1. fol. 265
I 2 Priores Coventuales, Guardiani, & conſimiles Officiales Ordinum Mendicantium, an poſſint eligi in eorum Conſervatores? tr. 17. q. 29. f. 407
I 2 Priores verè & propriè dicuntur in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti, & poſſunt eſſe Judices delegati, ibid. n. 1.
I 2 Priores Conventuales & Provinciales, in Familia Dominicana eliguntur à majori parte vocalium ultra medietatem, tr. 2. q. 8. n. 4. f. 154
II 1 Priores ac Provinciales hodie habent tempus præfixum adminiſtrandi, tr. 4. q. 39. n. 10. f. 52
II 1 Priores Conventuales, an poſſint diſpenſare cum illegitimis ſibi ſubditis, ſuper defectibus natalium? tr. 5. q. 26, nu. 9. fol. 68
II 1 Priores Conventuales, non habent votum in electione ſocii Prioris, euntis ad Capitulum provinciale, nec valent in illa ſe intromittere, ſecùs autem in electione Electoris, ad finem eligendi Provincialem, tr. 5. q. 41. n 7. f. 79
II 1 Priores Conventuales & Provinciales, quanto tempore debent perſeverare in Officio? tract. 6. q. 22. num. 1. & ſeq. fol. 86
II 1 Priores in Ordine Prædic. antiquitùs erant ſemper Priores, tr. 6. q 22. n. 3. f. 87
II 1 Priores & ſocii debent intereſſe, & votare in electione Provincialis, ſed non omnes, tr. 6. q. 27. f. 89
II 1 Priores Conventuales in Ordine Prædic. habent confirmari ab ipſorum Provincialibus, tr. 7. q. 2. n. 4 f. 90. in fin.
II 1 Priores inſtituti per ſolum diffinitorium, vel per ſolum Provincialem, an ſint veri Prælati? tr. 9. q 5. f. 106
II 1 Priores in Ordine Prædicatorum, nequeunt tractare negotia graviora Conventus ſine conſilio Patrum, tr. 10. q. 10 num. 3. f. 115
II 2 Priores non poſſunt committere ſuis Vicariis vel Supprioribus, ut quem recipiant ad habitum, ſine licentia Provincialis, tr. 1. q. 2. n. 11. f. 137
II 2 Priores Conventuales, aliique Superiores in Ordine Prædicatorum, quotieſcunque Fratrem aliquem recipiunt ad profeſſionem, tenentur profitentem ſuper multis interrogare, tr 3. q. 25. n. 19. f 172
II 2 Priores vel Prælati locales, ad quos ſpectat, ſi omittant hujuſmodi juramentum ſuſcipere à veſtiendis, aut informationes facere, an profeſſio ſic facta ſit valida? tr. 4. q. 7. n. 1. & ſeq. f. 177
I 2 Priorum authoritas non poteſt à Priori Provinciali diminui & arctari, tr. 9. q. 12. n. 8. f. 224

Priorissa.

I 1 Prioriſſa tenetur Epiſcopo loci denunciare tempus profeſſionis Monialium, tr. 11. q. 16. n. 55. f. 90

Privatio.

I 1 Privatio de ſuo conceptu formali, dicit & ſignificat abſentiam actus, ſeu formæ debitæ aptæ natæ reperiri in ſubjecto, tr. 12. q. 7. n. 1. f. 96
I 1 Privatio Juriſdictionis, nedùm eſt ſubditis injurioſa, verum etiam & damnoſa, tr 13. q. 7. n. 4. fol. 104
I 2 Privatio vocis activæ & paſſivæ, & conſimiles pœnæ non obſtant conſcientiæ ante Judicis delaratoriam, tr. 4. q. 27. n. 1. f. 41
I 2 Privatio præſupponit habitum, tr. 13. q. 16. n. 2. in fin. fol. 300
II 1 Privatio dignitatis, etiam ipſo facto incurrenda, exigit declaratoriam Judicis, tr 7. q 14. n. 10. f. 95.

Privatus.

II 1 Privatus injuſtè jure ſuo eſt reſtituendus, tr. 7. q. 14. n. 1. ibidem.

Privilegiarius.

I 1 Privilegiarius poteſt ſuo renunciare privilegio, tr. 2. q. 12. n. 2. fol. 29

Privilegiatus.

I 1 Privilegiatus, eodem quo poteſt privilegio Divinis officiis intereſſe, poteſt pariter in loco ſacro ſepeliri? tr. 6. q. 16 n. 1. f. 46
I 1 Privilegiatus contra pariter privilegiatum, ſuo non utitur privilegio, tr. 7. q. 19. n. 8. f. 59. p. 2. r. 2. q. 12. n. 6. fol. 148. & tr. 11. q. 25. n. 2. f. 277. & tr. 17. q. 34. n. 2. f. 408
I 1 Privilegiatus agens contra pariter privilegiatum, an teneatur probare, quod occurrerit caſus utendi privilegio, & quod ipſemet privilegiarius, cùm poſſet, noluit uti? tr. 12. q. 9. n. 1. f. 98
I 1 Quis habens privilegium non ſuſcipiendi officia Reipublicæ, ſi ſponte unum ſuſcipiet, non propter hoc poteſt compelli ad ſuſcipiendum alia, tr. 12. q. 13. n. 8. 99
I 1 Privilegiatus in his, quæ habent actum ſucceſſivum, & reiterabilem, per unum, vel plures actus, non cenſetur renunciare privilegio, quoad totam ejus facultatem, tr. 22. q. 13. n. 9. ibid.
I 1 Privilegiatus ad non jejunandum in Quadrageſima, & non ad recitandum officium, vel ad non ſolvendum tributa; non propter hanc contraventionem amittet privilegium omninò, tr. 12. q. 13. n. 13. f. 100
II 1 Qui gaudet privilegio Canonis, gaudebit & fortius privilegio fori, tr. 6. q. 4. n. 3. f. 185
I 1 Privilegiati ad inſtar, quoad commoda, non autem quantum ad incommoda æquiparantur, tr. 7. q. 11. n. 5. f. 55

Privilegium,

I 1 Privilegium quid ſit, & undè dicatur? tr 2. q. 1. n. 1. f. 24. & q. 10. n. 1. f. 27
I 1 Privilegium non eſt privilegium, ſi aliquid ſpeciale non indulgeat, tr. 2. q. 1. n. 5. f. 25
I 1 Privilegium quoad forum animæ, non exigit ſcripturam nec bullarionem, tr. 2. q. 3. n. 1. ibid.
I 1 Privilegium, an valeat ſine data diei, menſis, & anni, & loci, & temporis? tr. 2. q. 4. n. 1. ibidem.
I 1 Privilegium exemptionis quoad forum externû, debet conſtare, ſecùs autem quoad forum animæ, tr. 2. q. 7. n. 10. f. 27
I 1 Privilegium, vi & metu à Principe extortum, non eſt validum, tr. 2. q 9. ibid f. 28
I 1 Privilegium acquiritur conſuetudine immemorabili, & præſcripta, tr. 2. q. 10 n. 1. ibid.
I 1 Privilegium conſuetudine acquiſitum, eſt verum & proprium, non autem fictum vel præſumptum, tr. 2. q 10. n. 9. ibidem. & fortiùs eo, quod eſt ab homine conceſſum, q. 11. num. 1. fol. eod.
I 1 Privilegium ad inſtar, quid ſit? tr. 3. q. 1. n. 1. f. 31
I 1 Privilegium ad inſtar, an cenſeatur revocatum vel deſtructum, revocato vel ſublato exemplari? ibid q. 2.
I 1 Privilegium ad inſtar, aucto vel diminuto exemplari, an intelligatur diminutum & auctum? ibid. q. 3. fieri ad inſtar, quid ſit? ibid. n. 2.
I 1 Privilegium ad inſtar, an valeat, ſi non appareat illud, ad quod refertur? tr 3. q 4. f. 32
I 1 Privilegium ad inſtar, an debeat à ſuo exemplari tranſumptari, parte citatâ ant requiſitâ? tr. 3. q. 5. ibid.
I 1 Privilegium dividitur in reale & perſonale, tr. 4. q. 1. n. 1. ibid. & ſubdividitur in generale particulare, ibid. n. 5.
I 1 Privilegium mixtum, an detur? tr. 4. q. 1. num. 10. in fin. ibidem.
I 1 Privilegium, quod ſit reale vel perſonale, qua Regula cognoſcitur? tr. 4. q. 2. n. 1. f. 33
I 2 Privilegium Eccleſiæ Romanæ de non ſolvendo gabellas de rebus ſuis, eſt reale & perpetuum, ibid. n. 14.
I 1 Privilegium à Principe factum alicui perſonæ, & Caſtro ſimul, eſt reale, ibid. n. 15
I 1 Privilegium in dubio, an ſit reale, vel potiùs perſonale? tr. 4. q. 3. n. 1. f. 34
I 1 Privilegium debet eſſe de ſe, & per ſe efficax, tr. 6. q. 13. n. 1. fol. 44
I 1 Privilegium fori controvertitur, tam reſpectu Oblatorum, quàm Pizocherarum in ſæculo habitantium, tr. 6. q. 21. num. 11. fol. 49
I 1 Privilegium generale non operatur circa ea, in quibus Eccleſia habet ſpeciales conſtitutiones & ſtatuta, tr. 7. qu. 14 num. 2. fol. 56

I 1 Privilegiummultiſariè dicitur fortiùs, & potentius alio, tr. 7.q.19.n.19.f.60

I 1 Privilegium de damno evitando,eſt potentiùs eo, quod eſt de lucro captando, & hoc magis valet in reo poſſidente, quàm in actore prætendente, tr.7.q.19.n.23 ibid.

I 1 Privilegium, ſi ſapiat naturam beneficii, ut purus favor,non dicitur eſſe contra, ſed præter jus commune, tr. 8. q.6.nu.5. fol. 64

I 1 Privilegium ad inſtar per ſe ſumptum, non habet reſpicere ſtatum venturum, nec referri ad futurum privilegium, ſed ad illud, quod erat præexiſtens exemplar, & quod anteceſſerat, tr.11.q.9.n.3.f.82

I 1 Privilegium ſubſequens, tollit & aufert præcedens antiquum,tr.12.q.18.n.1.f.102

I 1 Privilegium remuneratorium multa exigit, tr.13.q.11.nu.2 fol.105

I 1 Privilegium de ſui natura fit contra jus commune, & debet ſemper aliquid operari,tr.14.q.1.n.16.f.114.& p.2.tr.9.q.14 n.20.f.246.& tr. 10.q. 30. n. 8.f.260

I 2 Privilegium conceſſum nomine Dignitatis, eſt reale, & tranſit ad ſucceſſores,tr.1.q.33.n.1.f.141. & poteſt per ſucceſſorem exequi, etiamſi non fuiſſet prædeceſſori præſentatum,ibid. n.2. & debet habere effectum ſuum, etiam non expreſſo proprio nomine habentis dignitatem,ibid. n.3. & & extenditur ad omnes habentes communicationem privilegiorum, ſecùs ſi foret perſonale, ibid.

I 2 Privilegium conceſſum alicui Religioni ædificandi monaſteria ſine licentia Epiſcopi, an amittatur per non uſum decennii? tr.2.q.7.f.146

I 2 Privilegium totius, eſt privilegium partium,tr.2.q.9 nu..7. fol.147

I 2 Privilegium,quo vicinus compellitur vendere pro ampliatione Eccleſiæ, an habeat locum in locatione? tr. 2. q.10. ibidem.

I 2 Privilegium Canonis, ſi quis ſuadente Diabolo eſt perſonale, tr.9.q.13.n.3 f. 245

I 2 Privilegium, quo Regulares prohibentur appellare,an ſit æquum & juſtum? tr.10.q. 30.per totam.f.260

I 2 Privilegium exemptionis à juriſdictione Epiſcopi non ſuffragatur exemptis, niſi probata poſſeſſione exemptionis, tr. 13.q.16.n.2.f 300

II 1 Privilegium regulariter ſolet eſſe contra jus commune, ob quod debet attente inſpici & practicari, tr. 12.q.3.num.9. fol.131

II 2 Privilegium fori in quo conſiſtit? tr.6. q.4.n.5.f.185

II 2 Privilegium fori,non patitur reos delinquentes a Religione avocari, & ad aliud tribunal trahi, tr.6 q.15.n.1. f.189

II 2 Privilegium Clericale de directo, & per ſe, competit Clericis, vel in Religioſo ſtatu exiſtentibus, tr. 13. q. 7. num 4. fol. 262

I 1 Privilegii nomine interdum venit indultum, gratia, favor, indulgentia, bulla,reſcriptum, beneficium, licentia & ſimilia ,tr.2.q.1.n. 7.f 25.& tr. 7.q. 13 n. 2. f. 56

I 2 Privilegii copia probat, ſicut & idem privilegium, tr. 13. q. 11.n. 1.in fin. f.298

I 1 Privilegia regiſtrata in corpore juris, non indigent data, die & conſule, tr. 2.q.4.nu. 1. f.25

I 1 Privilegia & leges æqua lance librantur, tr. 2.q.4. num. 4. ibidem.

I 1 Privilegia conſuetudine acquiſita, generali privilegiorum revocatione non cenſentur revocata, niſi in ſpecie revocentur, tr. 2.q. 11. n. 5. in fin.f.29

I 1 Privilegia Ordinis Prædicatorum in unum collecta, cenſentur authentica, & ipſorum tranſumptis creditur, tr. 2. q. 14 n.5. f. 30

I 1 Privilegia Mendicantium, derogantne conſuetudini immemorabili? tr. 2.q.15.n 1.ibid.

I 1 Privilegia Regularium ſunt realia, tr. 4.q.2. n.13.f. 34

I 1 Privilegia Regularium non ſunt irrevocabilia,nec Papæ ligant manus, tr.7.q.8. n. 2.f.54

I 1 Privilegia quæ reſpiciunt determinatum locum, & præſcritum habent territorium, non tranſeunt de loco ad locum, tr. 7.q 14. n. 6. f.56

I 1 Privilegia ſunt facultatis, non autem neceſſitatis, tr.7.q. 18. n. 6.f. 58

I 1 Privilegia data ex debito commutativæ juſtitiæ, ſunt cæteris fortiora, tr. 13.q.9.nu 4.f.105

I 1 Privilegia emanant contra jus commune ex nimia Principis occupatione, vel propter nimiam petentium importunitatem, tr.14. q. 1.n.11.f.115

I 2 Privilegia, quibus Religioſi vetantur conſtruere eorum loca, infrà ſpatium centum quadraginta cannarum, àn ſint in uſu Neapoli, aliiſque magnis civitatibus? tract. 2. qu. 15. fol. 149

I 2 Privilegia tranſeundi ex una in aliam Religionem hodie vacant tr. 5.q.24.n.8.f. 180

I 2 Privilegia, quæ tangunt communem favorem Ordinum, effecta ſunt omnibus Regularibus propria, tr.10.q.41.n.4. f. 266

I 2 Privilegia, per quæ Regulares eximuntur à juriſdictione Epiſcoporum multa ſunt, tr.13. q.8.f.297

I 2 Privilegia exemptionis Regularium non ſunt violanda, tr. 13. q.23.n.1.f.302

II 1 Privilegia, quibus uti intendit Prælatus Regularis, ad abſolvendum & diſpenſandum cum ſibi ſubdito, oculatim inſpicienda ſunt, tr.1.q. 31. n. 5. f.23

II 1 Privilegia Regularium moderantur per Decreta Sac. Congregat. ad abſolvendum & diſpenſandum, tr.11.q.17.ſub n.2.f.128.& 129

II 2 Privilegia abſolvendi à cenſuris & diſpenſandi, ſunt caute practicanda, & attentè legenda, tr.6.q.17.n. 6.& 18. num. 2. fol. 191

II 2 Privilegia Regular. quæ adverſantur Concil. Trid. non vivunt nec valent tr. 12. q. 41.n.4.f. 258

Privilegii amiſſio & revocatio.

I 1 Privilegium amittitur lapſu temporis, vel deficiente conditione, in privilegio appoſita, tr. 12.q. 1. f. 92

I 1 Privilegium perſonale amittitur morte ejus cui fuit conceſſum; ſecùs ſi ſit reale, tr. 12.q. 1 f. 93

I 1 Privilegium amittitur per rebellionem privilegiarii, item per ejus renunciationem, tr. 12. q.3. & 4.n.1. ibid.

I 1 Privilegium ritè obtentum, an amittatur morte concedentis? tr.12.q 5.n 1.f.94

I 1 Privilegium,an amittatur per non uſum? tr.12.q.6.n.1.f.69

I 1 Privilegium amittitur per contrarium uſum triginta vel quadraginta annorum, tr. 12. q. 7.n. 16. fol. 97.& q.11. n. 1. f. 97

I 1 Privilegium pluracontinens, an amittatur in totum per non uſum unius partis contentæ in privilegio? tr. 10. q.8. nu.3. fol.97

I 1 Privilegium an amittatur per unum ſingularem actum ſibi contrarium? tr. 12.q.13.n.1.f.99

I 1 Privilegium amittitur per abuſum,tr.12. q. 44. n.1.f.100

I 1 Privilegium remuneratorium revocari non poteſt,tr. 13.q.4 n. 3. f.151.& q.9.n.1. f.103.& q.12.n.1.f.106

I 1 Privilegium ſubreptitiè obtentum, poteſt à Principe revocari, tr.13. q.5.n.1.f. 103

I 1 Privilegium ab inferiore conceſſum, poteſt à Superiore revocari, etiam ſine juſta cauſa, tr. 13.q. 7.n. 1.f 104

I 1 Privilegium per modum contractus, vel ex cauſa oneroſa conceſſum, non poteſt à Principe validè revocari, tr.13.q.8. n.1. ibidem.

I 1 Privilegium gratis conceſſum ab aliquo Prælato inferiore, poteſt etiam ſine cauſa ab ejus Superiore revocari, tr. 13.q. 22. n.1. f.113

I 1 Privilegium poſitum in corpore juris communis requirit derogationem expreſſam, ad hoc, ut illi cenſeatur derogatum, tr. 14.q.2. n.1.f.115.& tr.7.q.13.n.3.f.56

I 1 Privilegium, ſi ſit extra jus commune,non ſolùm in ſpecie, ſed quodammodo etiam in individuo debet derogari. tr.14 q. 2.n. 2. f.115

I 2 Privilegium per non uſum, amittitur & tollitur in odium negligentiæ, tr.2. q.7.n.1.f.146

II 2 Privilegium fori & Canonis, reſpectu Noviriorum Ordinum militarium,an poſſit abrogari contrariâ conſuetudine? tr. 6. q. 10.n.1. & 2. f.188.

I 1 Privilegii efficacia non pendet à cauſa impulſiva, tr.3.q.4. n.8.f.32.

I 1 Privilegii amiſſio propter abuſum poteſt eſſe duplex, tr. 12. q.14.n.13.f 101

I 1 Privilegia amiſſa per non uſum, vel per contrarium uſum, an per principis confirmationem valeant & reviviſcant? tr. 11. q. 4.n.2.f.78

I 1 Privilegia conceſſa in favorem Eccleſiæ, Univerſitatis, Collegii, vel alterius tertiæ perſonæ, nequeunt auferri per renunciationem privilegiarii, tr.12.q. 4.n.2.f.93

I 1 Privilegia præjudicialia tertio, amittuntur per uſum privativum, tr.12.q.7.n.5. f.96

I 1 Privilegia ſi ſint conceſſa ſine temporis determinatione, nullius temporis præſcriptione amittuntur, nec per non uſum tolluntur, tr.12. q. 7.n. 15. f.97

I 1 Privilegia affirmativa Regularium, amittuntur per non uſum à lege præſcriptum, tr.2.q.7.n.18.ibid.

I 1 Privilegia mendicantium non præſcribuntur, niſi ſpatio centum annorum, tr.12 q.10.n 10. f.98

I 1 Privilegia Regularium, non amittuntur per abuſum Regulæ, tr.12.q.15.n.1.f 101

I 1 Privilegia ob magnam & extremam neceſſitatem amittuntur, tr.12.q.17.n.1.f.102

I 1 Privilegia non ſubdito gratis conceſſa, ſunt irrevocabilia tr. 13.q.4.n.2.f 103

I 1 Pri-

Digitized by Google

I 1 Privilegia Religioſorum Mendicantium; excipiuntur in Bulla Cruciatæ, tr.13.q.14.n.4.f.106.
I 1 Privilegia Religioſorum Mendicantium, reſpectu Laicorum, per Bullam Cœnæ Domini cenſentur revocata, tr.13. q. 17.n. 11.f.108
I 1 Privilegia conceſſa ex cauſa oneroſa, vel per modum contractus, aut ex cauſa meritorum, ſine juſta & rationabili cauſa, ac prævia recompenſatione, non poſſunt revocari, tr. 13.q.19 n.2.f.110
I 1 Privilegia ſubditorum poſſunt ſine juſta cauſa à Domino revocari, tr.13.q.19.n.7.f.111
I 1 Privilegia remuneratoria ex juſta ſubſiſtente cauſa poſſunt annullari, tr.13.q.19.n.10.ibid.
I 1 Privilegia Regularibus conceſſa contra jus commune, poſſunt, per generale vel provinciale Capitulum tolli & abrogari, tr.13.q.20.n.4.f.112
I 2 Privilegia jurata, ſine juſta cauſa non poſſunt à Principe revocari, tr.13.q.21.n.1.f.113.
I 1 Privilegia Regularium, cenſentur penitùs extincta quoad ſeptem caſus Papæ reſervatos, tr.4.q.33.n.8.f.46
I 2 Privilegia Religioſorum vacant quoad Ejectos, tr.8.q.39. n.1.fol.232
I 2 Privilegia ad finem condemnandi ad triremes, non cenſentur revocata, ſed tantùm quoad formam judicandi de incorrigibilitate alicujus Religioſi, tr.9.q.2.n.2.f.242
I 2 Privilegia Religioſorum, per quæ Regulares nequeunt pro debitis civilibus conveniri coram Epiſcopis, hodie vacant, tr. 13.q.44.n.2.f.244
II 1 Privilegia Regularium ſemel ſublata & extincta, per ſubſequentes confirmationes non reviviſcunt, tr.11.q.17.num.11 fol.129
II 2 Privilegia, etiamſi ſint contra Trid. quoad forum conſcientiæ, non cenſentur revocata, tr.9.q.15.n.4.f.225
I 1 Privilegia Bullæ Cruciatæ in anno Jubilæi non ſuſpenduntur, vid. ver. Bullæ.

Privilegii cauſa.

I 1 Privilegium factum ſine conſenſu privilegiarii, an valeat? tr.2.q.2.n.1.f.25
I 1 Privilegium non acquiritur abſenti ante acceptationem privilegiarii, t.2.q.6.n.1.f.26
I 1 Privilegium faciendi celebrare Miſſam in aliqua determinata domo, vel privato Oratorio, non juvat privilegiarium, ſi contingat extra talem locum reperiri, tr. 7.q.15. num. 8. fol. 57
I 1 Privilegium habet vim à voluntate concedentis, t.12. q. 4. n.1. f.93
I 1 Privilegii acceptatio, an ſit ſimpliciter neceſſaria ad valorem ejuſdem? tr.2.q.6.n.1.f.26
I 1 Privilegii acceptatio etiam tacitè facta, valet, tr. 2. q.6.n.2. ibidem.
I 1 Privilegii acceptatio per Nuncium ad id ſpecialiter facta, an ſufficiat ad ejus valorem, ita ut propria & perſonalis non ſit neceſſaria? tr.2.q. 7.n.1.& ſeq. f.27

Privilegii conceſſio.

I 1 Privilegium Religioni conceſſum, eſt reale & perpetuum, tr.4 q.2.n.12.f.34.
I 1 Privilegium piæ cauſæ eſt reale & perpetuum, tr.4.q.2.n12. ibidem.
I 1 Privilegium ab Epiſcopo Confeſſariis factum, ſub iſta clauſula, donec deceſſero, vel uſque ad noſtrum beneplacitum, eſt perſonale & extinguitur cum morte concedentis, tr. 4. q.2.n.16. ibid.
I 1 Privilegium, à quo debet concedi tr.5.q.2. n.1.f.35
I 1 Privilegium poteſt concedi monaſteriis & Eccleſiis nondum erectis, tr.5.q.5.n.1.f.37
I 1 Privilegium conceſſum in caſu deperditæ ſcripturæ, poteſt probari per teſtes, tr.5.q.6.n.1.ibid.
I 1 Privilegium conceſſum alicui monaſterio, an duret etiam deſtructo monaſterio? tr.5,q.7.n.1.f.38
I 1 Privilegium Comitivæ Dignitatis aſſignatur Magiſtris, alios edocentibus per viginti annos, t.6.q.1.n.3.f.39
I 1 Privilegium conceſſum ſub nomine maſculino, comprehendit ſexum fœmininum, tr. 6.q.2.n.2.f.39. Quod limita in feudis, ibidem num. 3.
I 1 Privilegium conceſſum noſtris Religioſis Fratribus, an intelligatur conceſſum Sororibus, ſeu Monialibus, in privilegio non expreſſis? tr. 6.q. 3.n.1.ibid.
I 1 Privilegium Canonis ſi quis ſuadente Diabolo, non competit mulieribus, tr.6.q.8.n.5.f.41
I 1 Privilegium tacitæ hypothecæ conceditur mulieri ad recuperandam dotem, quo præfertur creditoribus mariti, etiam anterioribus, tr.6.q. 12.e.3.f.44
I 1 Privilegium conceſſum Sacerdoti ad celebrandum tempore Interdicti, comprehendit Miniſtrum ſervientem, tr. 6. q.13.n.1. ibid.
I 1 Privilegium conceſſum Religioſo ad ingrediendum monaſteria Monialium, comprehendit ſocium, etiamſi non exprimatur, tr. 6. q.13.n.4.f.45
I 1 Privilegium conceſſum in præjudicium tertii, non ſuſtinetur, niſi fiat ex certa ſcientia, motu proprio & cum cauſæ cognitione, tr. 8.q. 6.n.3.f.64
I 1 Privilegium motu proprio conceſſum, etſi iniquitatem contineat, nequit tamen in caput ipſius privilegiarii retorqueri, tr. 9. clauſ. 2.n.24.f.67
I 2 Privilegium non debet expediri, nec præſumitur à Principe concedi, in præjudicium tertii, tr.1.q.20.n.8.f.135.& tr. 3. q.5.n.10.f.193
I 2 Privilegium conceſſum alicui monaſterio, an duret deſtructo dicto monaſterio? tr.2.q.2.f.146
I 1 Privilegio miſerationis gratia alicui conceſſo eſt in ſpecie renunciandum, tr.12.q.4.n.12.f.93
I 1 Privilegia militiæ & legitimationis dantur pueris, & abſentibus, & ignorantibus, tr.2.q.7.n. 9.f.27
I 1 Privilegia mendicantibus conceſſa, an ſint odioſa? tr.4. q 4.n.1.f.34
I 1 Privilegia quibuſnam ſint concedenda? tr. 5. q. 3. num.1. fol. 36
I 1 Privilegia Societatis Jeſu, fuerunt in ſpecie conceſſa Ciſtercienſibus & Cruciferis, tr.7.q.8.n.9.f.54
I 1 Privilegia conſuetudine acquiſita, non neceſſariò, ſed ad uberiorem cautelam aliquandò expreſsè conceduntur, tr.7. q.16.n.5.f.58
I 1 Privilegia mulieribus conceſſa propter liberos, habent etiam locum in ea, quæ ex aliquo accidenti filios non habet, tr.12. q.15.n.4.f.101.
I 1 Privilegia anteà per Breve conceſſa, per poſteram communicationem alteri Religioni oretenùs factam, non evaduat Oracula, tr.16.q.9.n 4.f.125
II 2 Privilegia conceſſa, vel impoſterùm concedenda uni Ordini vel Domui cujuslibet Ordinis Mendicantium, cenſentur conceſſa omnibus Ordinibus Mendicantium, ac ſi in ſpecie fuiſſent conceſſa, tr.4.q.5. n.5. f.176

Privilegii confirmatio.

I 1 Privilegium abſolvendi ab excommunicatione, poteſt invito conferri, tr.2.q.7.n.9.f.28.
I 1 Privilegia confirmata ex certa ſcientia, abſque alio ſuperaddito, & ſine ulla limitatione reviviſcunt, etiamſi fuerint extincta, tr.11.q.2.n.10.f.78
I 1 Privilegia Regularium multoties fuerunt à Romanis Pontificibus confirmata, tr.11.q.8.n.1.f.81
I 1 Privilegia Regularium non contraria Decretis Sacri Conc. Trident. approbantur, & confirmantur ab eodem, tr. 11. q. 8.n.7.f.83
I 1 Privilegia Regum & Imperatorum, in favorem Clericorum conceſſa, à Summis Pontificibus fuerunt approbata & confirmata, tr. 13.q.4.n 5.f.103
I 2 Privilegia Regularium hodie confirmantur cum illa clauſula; dummodò Decretis Conc. Trid. non adverſentur, t.1 q.9.n.11 f.130
I 1 Privilegiis Religionis confirmatis, & aliarum omnia confirmata cenſentur, t.12.q.7.n.10.f.97

Privilegii communicatio & extenſio.

I 1 Privilegium non extenditur, de perſona ad perſonam, ob identitatem vel majoritatem rationis, t. 3.q.4.n. 8. f. 32. & t.6.q.1.n.4.f.39
I 1 Privilegium exemptionis Eccleſiarum priſcarum, ad futuras non extenditur, t.6.q.1.n.5.f.39
I 1 Privilegium datum alicui ad celebrandum tempore interdicti, extenditur ad Famulum miniſtrantem, tr.6. q. 1. n. 6. ibidem.
I 1 Privilegium nobilitatis mariti, extenditur ad uxorem, tr. 6. q. 4.n.1. f. 40
I 1 Privilegium conceſſum marito, de non ſolvenda gabella, an tranſeat ad uxorem, t. 6.q.5.n.1 ibid.
I 1 Privilegium Militis, an extendatur ad ejus uxorem? t. 6. q.6.n.1. ibid.
I 1 Privilegium fori, quod convenit marito, ratione domicilii, vel alicujus artis & exercitii, an extendatur ad uxorem? t.6. q.7.n.1. ibid.
I 1 Privilegium Clerici conjugati, nempe fori & Canonis, an extendatur ad ejus uxorem, ipſo vivente? tr.6.q.8.n.1.f.41. & fol. 44.q.10.n. 8.
I 1 Privilegium fori & immunitatis Clericorum Græcorum, an extendatur ad ejus familiares ſocios & commenſales, t.6. q.11.n.1.f.44.& tom.1.p.2.tr.13.q.85.n.14. f.332
I 1 Privilegium conceſſum Sacerdoti ad recitandum officium per Breviarium brevius chorali, aut ad illud perſolvendum in tempore non ſuo, extenditur ad ſocium adjuvantem, t.6. q.13.n.3. f.44
I 1 Privilegium conceſſum alicui ad audiendum divina officia, tempo-

Digitized by Google

tempore interdicti an extendatur ad ejus domeſticos & familiares? t.6.q.14.n.2.f.45. & tom.1. p. 2. tr.4. q.4. nu.4. fol. 162

I 1 Privilegium odioſum extenditur ad connexa ſeu acceſſoria, & à ſuo principali inſeparabilia, t.6 q.16.n.5.f.46

I 1 Privilegium Ordini conceſſum, non extenditur ad Abbatem commendatarium, t.6.q.19.n.6.f.47

I 1 Privilegium non recitandi officium in choro, non cantandi, non eundi ad publicas Proceſſiones, Patribus Societatis Jeſu conceſſa, cæteris Regularibus non communicantur, t.7.q.14.n 10.f.56

II 1 Privilegium unius Provinciæ, non poteſt extendi ad aliam Provinciam, & quare, tr.6.q.22.n.10.f.88.

II 2 Privilegium recipiendi Novitios, conceſſum Conventui S. Stephani, an extendatur ad omnes alios Conventus, cujuſcunque ſint Ordinis tr.4. q 5.n.1.& ſeq.f.176

II 2 Privilegium Canonis, ad quos ſe extendit, & in quo fundatur, tr. 14.q.7.& 8.f.274

I 1 Privilegia Diaconorum & Clericorum ſelvaticorum, an extendantur ad eorum uxores, t.6.q.10.n.1. f.43

I 1 Privilegia paterna & materna multifariè tranſeunt ad filios, t.6.q.12.n.4.f.44

I 1 Privilegia conceſſa monaſterio vel alicui Univerſitati, an ad ejus ſingulas perſonas ſeparatim ſumptas, extendantur? t. 6 q.18.n.1.f.46

I 1 Privilegia Religioni conceſſa, ad ejus Prælatos extenduntur, etiamſi de illis nulla mentio ſit facta in privilegiis, tr.6. q. 19.n.1.f.47

I 1 Privilegia Regularium extenduntur ad eorum Novitios, tr. 6.q.20.n.1.f.47

I 1 Privilegia Prædicatorum profeſſis conceſſa, extenduntur ad Fratres tertii Ordinis, & Oblatos formiter factos, t.6. q.21. n.1. f.48

I 1 Privilegia Ordinis Prædicatorum extenduntur ad Fratres aſſumptos in Epiſcopatum vel Cardinalatum, tr. 6. q 22. n. 1.f. 49

I 1 Privilegia miſerabilium perſonarum, extenduntur ad Monachos & Fratres Mendicantes, t. 6.q.23.n.1.ibid.

I 1 Privilegia omnium Regularium, communicantur ad invicem, tr.7.q.5.n.3. f. 53

I 1 Privilegia Societatis Jeſu, extenduntur ad alios Regulares, tr.7.q.8.n.10.f.54

I 1 Privilegia communicantur in gratiam & favorem Religionum, non autem in earum pœnam & odium, tr. 7. q. 12. num. 2 fol.56

I 1 Privilegia conceſſa uni monaſterio extenduntur ad omnia & ſingula monaſteria ejuſdem Ordinis, tam virorum, quàm mulierum, tr.7.q. 14.n.11 ibid.

I 1 Privilegia conſuetudine acquiſita, an veniant in generali communicatione privilegiorum? tr.7. q.16. n. 1. f. 58

II 1 Privilegia Dominicanorum extenduntur ad omnes Regulares, qui in privilegiis communicant cum illis, tr 3. q.1. n. 6. fol. 30

II 1 Privilegia generalia nedum ad præſentes, verùm etiam ad abſentes extenduntur, tr.4.q. 44. n.12.f.54.

II 1 Privilegia Regularium amplianda ſunt. tr. 5.q.36. nu.19. fol. 76

II 1 Privilegia Regularium ſunt amplianda, quantum patitur propria verborum ſignificatio, tr.11.q.9.n.4. f.125

II 2 Privilegia conceſſa Monachis, extenduntur ad Moniales, tr.4.q.5.n.1.& 2. f.176

II 2 Privilegia conceſſa Sororibus, extenduntur ad Fratres, & vice verſa: dummodò ſexui & ſtatui non repugnent, tr. 9. q. 15. n.2.& 3. f.225

II 2 Privilegia Regularium, non extenduntur ad Converſas & Tertiarias ſorores, viventes in ſæculo, tr. 17. q. 3. num. 6. fol. 286

I 1 Privilegiorum communicatio quid, & quotuplex ſit? tr. 7. q. 1. n.1.f. 49.

I 1 Privilegiorum generalis communicatio, non comprehendit illa, quæ propriis conſtitutionibus repugnant, tr. 7.q.11. num.1. f.55

I 1 Privilegiis Mendicantium communicatis, intelliguntur communicata privilegia monachorum, tr.7. q. 10. num. 1. ibidem.

Privilegii interpretatio

I 1 Privilegium ut beneficium Principis, eſt latè explicandum, t.6.q.19.n.2. f.47

I 1 Privilegium, quâ regulâ & modo eſt interpretandum? tr. 8. q.1. n.1.f.60

I 1 Privilegium dubium, in quo adeſt clauſula prohibitiva declarandi, an poſſit declarari? tr.8.q.5.n. 1. f. 63.

I 1 Privilegium, in caſu dubio an ſit largè, vel ſtrictè interpretandum? tr.8.q.6.n.1. f.64

I 1 Privilegium recitandi horas canonicas, eſt largè interpretandum, tract. 8. quæſt.. 6. num. 5. ibidem.

I 2 Privilegium odioſum, eſt ſtrictè interpretandum, tr.4.q.34 num. 4.f.172

I 2 Privilegium conceſſum contra jus commune, in caſu dubio debet ſtrictè interpretari, ut illud minus lædat, tr. 5.q.4. num. 1. fol. 178

I 1 Privilegia dubia & obſcura, quonam modo ſunt declaranda? tr.8.q.2.n.1.f.60

I 1 Privilegia clara non ſunt declaranda, ſed juxtà ſui ſeriem exequenda, tr.8.q.2.n. 1. ibid.

I 1 Privilegia Regularium in caſu dubio ad favorem ſubditorum ſunt ab eorum Prælatis largè interpretanda, t.8.q.7. num.4. fol.64

Probatio.

I 2 Probatio nulla major, quàm rei evidentia, tr.14 q.13.n.1 fol. 352

II 1 Probatio juridica, quando dicitur, tr.7.q.14. n.11.f.95

II 2 Probatio Novitiatus eſt mutua, qua & Religio, & Novitius probat & probatur, tr.9.q 1.n.3.f.288

II 2 Probatio per teſtes, eſt magis valida, quàm illa, quæ fit per vivam vocem, aut per inſtrumenta, tr. 10. q. 5. num. 1. fol. 232

I 2 Probationes non ſunt de apicibus juris. t.10.q.32.n.7.f.260

Procedere.

I 2 Procedere in cauſis civiliter vel criminaliter, quid ſit? tr.17. q.8.n.28.f. 400

I 2 Procedere in cauſis, ſimpliciter & de plano, ſine ſtrepitu & figura judicii, quid ſit? tr.17.q.22.n.1.f.404

Proceſſio.

I 2 Proceſſio nova, an poſſit inſtitui, ad hoc, ut ejus occaſione Mulieres valeant intrare ſepta monaſterii? tr.4.q.21.n.4. fol.167

I 2 Proceſſio ſolemnis, juxtà ritum Eccleſiæ celebrata, venit nomine Divini officii, tr.4.q.25.n.1.in fin. f.168

II 1 Proceſſio ad Papam, cum Generali Magiſtro canonicè electo, fit ex quadam devotione & urbanitate, tr.7. q.2. n.10. fol. 91

I 2 Proceſſiones convocare, non eſt actus purus Pontificalium, ſed habet aliquid juriſdictionis, t.13.q.80.n.2.f.318

I 2 Proceſſiones nequeunt fieri à Regularibus extra ſepta monaſterii; niſi de conſenſu Parochi vel Epiſcopi loci, tr.13.q. 81.n.4.& ſeq.ibid.

I 2 Proceſſiones à Regularibus carentibus Clauſtro, faciendæ ſunt propè muros Eccleſiæ, ibid. n.10.f.329

I 2 Proceſſiones Sanctiſſimi Sacramenti, à quo ortum habuerunt? t.13.q.82 n.8.f.330

I 2 Proceſſiones infra Octavam Corporis Chriſti, fieri poſſunt à Dominicanis extrà ambitum monaſterii, abſque licentia Epiſcopi, vid. ver. Dominicani.

I 2 Proceſſionibus publicis intereſſe tenentur Regulares, & renuentes poſſunt excommunicari, tr. 13.q.78.num.5 & ſeq. fol. 327

Proceſſus.

I 2 Proceſſus factus à Judice competente, dicitur Juridicus, tr. 13.q.55.n.1.f.316

I 2 Proceſſus factus ab Epiſcopo contra Regularem delinquentem extra clauſtra, eſt nullus, ibid.n.2.

I 2 Proceſſui facto à poteſtate laicali, interdùm ſtandum eſt, ibidem n. 5.

I 2 Proceſſus ex cauſa civili, neceſſariò exigit judicialem indaginem, tr.17.q.11.n.2.f.401

Proclamatio.

II 1 Proclamationes ſolent magis obeſſe, quàm prodeſſe, tr.8. q.11.n.6. f. 101

Procurantes.

II 1 Procurantes, directè vel indirectè voces, ſeu ſuffragia Electorum, privantur omni officio, & inhabilitantur ad futura, tr.1.q.9.n.6. f. 6.

II 1 Procurantes directè vel indirectè voces & ſuffragia, non cenſentur diſpenſati in pœna inhabilitatis, & privationis vocis, ob abſolutionem capitulariter & generaliter datam, t.4.q.44.n 17. f.119

Procuratio.

II 1 Procuratio vocum vel ſuffragiorum, ad eligendum hunc vel illum, poteſt eſſe virtuoſa & vitioſa, t.1.q.11.n.3. & 9. fol. 8.

Procurator.

I 1 Procurator vices gerit mittentis, tr. 2.q.7.n.4. f.27

I 2 Procurator Generalis Ordinis, intuitu ſui officii, non poteſt cauſas Fratrum decidere, nec punire, tr. 9. q. 12. nu. 6. fol. 244

II 1 Procurator ad eligendum in Capitulo, quomodo inſtituendus eſt, & quas qualitates debet habere? tr.4.q. 16. n. 1. & ſeq.f.39

II 1 Procurator non poteſt unum ſui, & alium nomine conſtituentis eligere, ibid. n.14

II 1 Procu-

Digitized by Google

II 1 Procurator poteſt inſtitui ab Electo, ad electionem defendendam, tr. 6. q 1. n. 1. f. 84

II 2 Procurator ad lites, per ingreſſum Religionis amittit uſum litis, tr. 6. q. 3. n. 3. f. 195

I 2 Procuratores Oeconomi & Cellerarii, non poſſunt facere eleemoſynam, ſine licentia ſuperioris monaſterii, tr. 15. q. 15 n. 1. f. 391

I 2 Procuratores ſunt puri Executores mandatorum Prælati, ibid. n. 1.

II 1 Procuratores inſtituti ad eligendum, an de neceſſitate teneantur jurare, de eligendo meliorem? tr. 4. 3. 23. n. 8. f. 43.

II 1 Procuratores in judicio comparentes, non admittuntur, niſi ſint publicis inſtrumentis roborati, tr. 6. q. 17. n. 2. f. 85

II 1 Procuratores Regularium, ſub qua forma inſtituendi ſunt? tr. 6. q. 17. n. 4 ibid.

I 2 Procuratorum eſt utilia agere, & inutilia prætermittere, tr. 12. q. 12. n. 1 in fin. f. 289.

Profeſſio.

I 1 Profeſſio Religioſa in quacunque Religione, tam virorum, quam mulierum, nequit fieri ante decimum ſextum annum expletum, tr. 11. q. 16. n. 49 f. 89

I 2 Profeſſio Religioſa facit Monachum, & adſcribit perpetuò Regulæ, tr. 5. q. 3. n. 1. f. 173. & tom. 2 p. 2. tr. 16. q. 7. n. 3 f. 281

I 2 Profeſſio eſt nulla ex defectu formæ, tr. 5. q 9. n. 3. f. 175

2 Profeſſio ſervi facta in monaſterio, ſine conſenſu Domini ſui, eſt nulla, tr. 5. q. 9. n. 4. ibid.

I 2 Profeſſio ejus, qui non fuit in Novitiatu, ad minus per annum, poſt ſuſceptum habitum eſt nulla & irrita, tr. 5. q. 29. num. 5. fol. 182

I 2 Profeſſio, quæ exequitur de præſenti, eſt perfectior ea, quæ in futurum expectatur, tr. 5. q. 50. f. 191

I 2 Profeſſio Religioſa fortiori vinculo ligat profitentem, quàm matrimonium ſponſum, tr. 5. q. 50. n. 4. ibid

I 2 Profeſſio Religioſa dirimit matrimonium non conſummatum, ibid. n. 4.

I 2 Profeſſio facta in laxiori Religione, cum animo tranſeundi in arctiorem, eſt valida, ſed non licita, tr. 5. q. 51. num. 1. ibidem.

I 2 Profeſſus nunquàm deſinit eſſe Monachus primæ ſuæ Religionis, niſi per profeſſionem ritè factam in ſecunda, tr. 5. q. 52. n. 2. f. 192

I 2 Profeſſio ſola transfert profeſſum de uno ſtatu in alium ſtatum irrevocabiliter, tr. 5. q. 52. n. 2. ibid.

I 2 Profeſſio ſecunda invalida, non poteſt præjudicare primæ validæ, t. 5. q. 53. n. 1. ibid.

I 2 Profeſſio invalida poteſt ratificari, renovari & validari, ibidem num. 2

I 2 Profeſſio facta ſine ſuſceptione habitus, valet, t. 6. q. 2. n. 6. fol. 199

I 2 Profeſſio Religioſa eſt quidam contractus oneroſus, ultrò citroque obligatorius, t. 6. q. 16. n. 1. f. 203. & t. 11. q. 5. n. 1. f. 269. & tom. 2. p 2. t. 8. q. 8. n. 8. f 2:3. & t. 10. q. 1. n. 1. f. 229

I 2 Profeſſio Religioſa cujuſvis Regularis, debet eſſe libera & voluntaria, tr. 8 q. 28. n. 3. f. 229

II 2 Profeſſio facta ante annos pubertatis, non valet, nec poteſt ratificari, niſi ubi profitens fuerit doli capax, tr. 3. q. 3. n. 3. fol. 157

II 2 Profeſſio conjugis facta, invito marito, eſt invalida, t. 3. q. 14. n. 8. f. 163

II 2 Profeſſio nulla, nullam inducit obligationem, t. 3. q. 14. n. 9. ibidem.

II 2 Profeſſio eſt mors civilis, per quam Profeſſus moritur mundo, tr 3. q. 16. n. 2. f. 164

II 2 Profeſſio ſolemnis, quomodò eſt facienda? tr. 3. q. 16. n. 3. fol. 165

II 2 Profeſſio expreſſa vel tacita, non habet locum, Novitiatus anno non expleto, tr. 3. q. 19. n. 6. f. 167. tr. 8. q. 5. n. 8. f. 229 & tr. 10. q. 21. n. 6. f. 235

II 2 Profeſſio eſt mors civilis, fictione juris, tr. 3. q. 21. n. 10. f. 168

II 2 Profeſſio facta, ſine conſenſu Conventus, non valet, tr. 3. q. 25. n 8 f 171. & tr. 11. q. 30. n. 1. f. 247

II 2 Profeſſio eſt quoddam Spirituale matrimonium, quod coaleſcit ex mutuo conſenſu profitentis, & profeſſionem admittentium, t. 3. q. 26. n. 7. f. 172

II 2 Profeſſus ad ſui validitatem duo exigit copulativè, tr. 1. q. 4. n. 3. f. 137. & t. 7. q. 21. n. 4. f 203. immò tria, tr. 8. q. 2. n. 2. fol. 208

II 2 Profeſſio, an ſit nulla, ob defectum loci non deſignati? tr. 8. q. 4. n. 1. & ſeq. f. 209

II 2 Profeſſio nulla, an cenſeatur revalidata, vel ſaltem tacitè inducta, per actus Profeſſorum? tr. 8 q 5. n. 1. & ſeq. f. 210

II 2 Profeſſio ipſo jure nulla, non ratificatur; niſi data ſcientiâ nullitatis ejuſdem, ibid. n. 2

II 2 Profeſſio nulla & irrita, ob impedimentum occultum, non eſt ratificanda publice, tr. 8. q. 6. n 12. f. 212

II 2 Profeſſio nova, ſeu ratificatio Profeſſionis nullæ, an exigat novum conſenſum Capituli, cum præſcientia prætenſæ nullitatis? tr. 8 q. 7. n. 1. & ſeq. ibid.

II 2 Profeſſio coacta, & per vim & metum emiſſa, non tenet, tr 8. q. 8 n. 2. f. 211

II 2 Profeſſio tacita, etiam poſt Trid. obligat ad obſervantiam Regulæ, tr 9 q. 7. n. 5. f 221 & tr. 10. q. 21. n 1 f. 235

II 2 Profeſſio emiſſa juxta Trid. ſed contra propria ſtatuta, an ſit valida? tr. 9. q 20. n. 1. & ſeq f. 226. & tr. 11. q. 39. n. 1. fol. 249

II 2 Profeſſio Religioſa, ſub qua forma verborum fit? tr. 10. q. 1. & ſeq. f 229

II 2 Profeſſio Fratrum Ord. Prædic. laudatur, tr. 10. q. 1. num. 15. ibidem.

II 2 Profeſſio, an poſſit fieri per Procuratorem? tr. 10. q. 3. nu. 1. & ſeq. f 230

II 2 Profeſſio expreſſa, an debeat fieri in ſcriptis, vel ſub aliqua certa forma verborum? tr. 10. q. 4. n. 1. & ſeq f. 231

II 2 Profeſſio, an poſſit probari per teſtes? tr. 10. q. 5. n. f. 232

II 2 Profeſſio ad ſui utilitatem multa exigit, tr. 10. q. 6. n. 1. & ſeq. ibid.

II 2 Profeſſio ritè facta, multos habet effectus. tr 10. q. 7. n. 1. & ſeq. ibid.

II 2 Profeſſio cum voto ſolemni ſolius obedientiæ, abſque expreſſione paupertatis & caſtitatis, an ſufficiat ad faciendum Profeſſos vere & proprie Religioſos? tr. 10. q. 8. n. 1. & ſeq. ibidem.

II 1 Profeſſio ſolemnis, an per ſimplicem Religioſum, de licentia ſui Superioris, poſſit admitti? tr 10 q. 1 . n. 1. f 233

II 2 Profeſſio, an poſſit admitti & acceptari per Laicum, ex delegatione Abbatis, tr. 10. q. 13 n. & ſeq. ibid.

II 2 Profeſſio Novitiorum, an poſſit à Prælato differri, expleto probationis anno? tr. 10. q. 14. n. 1 ibid.

II 2 Profeſſio, an de jure Divino vel humano, inhabilitet profitentem ad contrahendum? tr. 10. q. 16. num. 3. & ſeq. fol. 234

II 2 Profeſſio tacita quid ſit, & quomodo inducatur? t. 10 q. 20 n. 1. & ſeq. f. 235

II 2 Profeſſio tacita non habet locum, ubi non potuit eſſe Profeſſio expreſſa, tr. 10. q. 20. n. 9. ibid.

II 2 Profeſſio tacita, an inducatur per ſuſceptionem Ordinum? t. 10. q. 25. n. 1 & ſeq f. 236

II 2 Profeſſio ſolemnis Religioſorum hominum, an differat ſpecie a ſolemni profeſſione fœminarum? tr. 10. q. 27. n. 1. & ſeq. ibidem.

II 2 Profeſſio Militum Regularium, an comprehendatur ſub cap 15. Conc Trid. ſeſſ. 25. de Regul.? tr. 10. q. 28. num. 1. fol. 237.

II 2 Profeſſio nulla, quid ſit, & quomodò fiat? t. 11. q 1. num. 1. ibidem.

II 2 Profeſsio gravi metu emiſſa, an ſit irrita jure naturæ, vel tantùm jure Eccleſiaſtico? t 11 q 3. n. 1. & ſeq. ibid.

II 2 Profeſsio mulieris Monialis factæ timore mortis, an ſit valida? tr. 11 q. 2. n. 5. ibid.

II 2 Profeſsio admiſſa à Prælato vel Capitulo, per vim & metum cadentem in virum conſtantem, an ſit nulla? tr. 11. q. 9. n. 1. f. 239

II 2 Profeſsio ob ſolum metum reverentialem emiſſa, an ſit irrita? tr. 11. q. 10. n 1. & ſeq f. 240

II 2 Profeſsio facta ex dolo, vel ex falſa cauſa finali, an ſit valida? tr. 11. q. 12 n. 1. f. 241

II 2 Profeſsio comparatur matrimonio, quod conſiſtit in mutua traditione perſonarum, tr. 11. n. 16. f 242

II 2 Profeſsio ficte emiſſa, an ſit valida? tr. 11 q. 13. n. 1. ibid.

II 2 Profeſsio facta cum mala intentione, an valeat? tr. 11. q. 15. n. 1. & ſeq. f. 243

II 2 Profeſsio in foro poli nulla, ob carentiam libertatis Profitentis, an poſsit ex co. ſtitutione Eccleſiæ fieri valida in eodem foro? tr. 11. q 17. n. 1. ibid. & tr. 12. q. 27. n. 1. f. 256

II 2 Profeſsio facta ſub pacto vel conditione illicita, an ſit nulla? tr. 11. q. 18. n. 1. & ſeq. f. 243

II 2 Profeſsio facta ſub conditione de futuro, an ſit valida? t. 11. q. 19 n 1. & ſeq. f. 244

II 2 Profeſsio facta in aliqua Religione, non approbata à Dom. Papa, vel admiſſa ab eo, qui authoritatem non habet, an ſit valida? tr 11. q 20. n. 1. f 244. & q. 42 n. 1. f. 250

II 2 Profeſsio emiſſa in manu Epiſcopi, per Fratres Religionum exemptarum an ſit valida? t. 11. q. 21. n 1. f. 244

II 2 Profeſsio admiſſa vel acceptata ab excommunicato declarato, vel ſuſpenſo, an ſit valida? tr. 11. q. 24. n. 1. f 245

II 2 Profeſsio facta per excommunicatum declaratum valet, ſecus autem admiſsio & incorporatio, tr. 11. q. 23. & ſeq. & q. 24. n. 14. ibid.

II 2 Profeſsio Simoniaca an valeat? tract. 11. qu. 26. num 1. fol. 246

II 2 Pro-

II 2 Profeſſio emiſſa à Novitio inhabili ad ſervitia Religionis, an ſit valida? tr.11 q.27.n.1.ibid.

II 2 Profeſſio per Capitulum admiſſa, ſub conditione & pacto, an valeant, pacto & conditione non adimpletis? tr.11.q.29 n.1. ibid.

II 2 Profeſsio ſi fiat extrà monaſterium, an ſit valida? tr.11.q 31. n. 1. f. 247

II 2 Profeſsio facta in locis non deſigatis, an ſit valida? tr. 11. q. 32. ibid.

II 2 Profeſsio viri facta in monaſterio fœminarum ementito ſexu, an ſit valida? tr. 11.q.33.n.1.& ſeq. ibid.

II 2 Profeſsio ex defectu ætatis, vel Noviriatus, an ſit nulla? tr. 11. q. 37.n.1.f.249

II 2 Profeſsio an ſit nulla, ſi deficiat una dies pro complemento ſexdecim annorum, tr.11 q.38. n. 1. ibid.

II 2 Profeſsiones Novitiorum, ſi protrahantur, quid agendum, tr.7.q.10.n.1 f. 199

II 2 Profeſsiones nullæ de jure communi, quot, & quænam ſint? t.11.q.43.n.1.f 250

Profeſſus.

I 2 Profeſſus hodie non poteſt licentiari ad manendum extra clauſtra perpetuò, nec ad tempus, ſine beneplacito S. Sedis, t.3.q.14.n.6.f.156.& t.5.q.30 n.6.f.91

I 2 Profeſſus non poteſt recipi, nec retineri ab ulla Religione, niſi ſervatis ſervandis, & de licentia Prælati Religionis? à qua recedit, & Papæ, tr 5.q. 6. n. 2. fol 73 & q. 36. nu. 6. fol. 187

I 2 Profeſſus non poteſt invito ſuo Prælato rem ſuæ Religionis alienare. tr.5.q 9.n 6.f.175

I 2 Profeſſus tenetur juramento obedire. t.5.q. 9. n.7.ibid.

I 2 Profeſſus Choro adſcriptus, poteſt authoritate ſui Superioris, in ſtatum Converſorum transferri tr. 5.q.33. n. 1. f. 183. & ob demerita carcerari, & ad triremes mitti ibid.

I 2 Profeſſus Clericus, translatus in ſtatum Converſorum, an teneatur recitare horas canonicas, quæ perſolvuntur in choro? tr. 5. q. 34.n.1 ibid.

I 2 Profeſſus ſtans in ſæculo extra ſepta ſui Conventus, tenetur ad officium divinum ſui Ordinis t.5.q 34.n.6. ibid.

I 2 Profeſſus in uno monaſterio, ſi ibidem obſervetur Regula, non poteſt tranſire in aliud ſtrictius tr. 5.q.36.n.10 f.186

I 2 Profeſſus per tranſitum illicitum aut injuſtum, non amittit jura ſuæ Religionis, t.5.q.52 n.5.f 191

I 2 Profeſſus, reſpectu bonorum primi monaſterii & totius ſuæ Religionis, ſe habet ut extraneus, tr. 5. q. 64.n.5. f.196

I 2 Profeſſus invalide, ſi ſe transferat in ſæculum, vel in aliam Religionem, poteſt ſecum ferre ea bona, quæ priori monaſterio obtulerat, t.5.q.65.n.1.f 197

I 2 Profeſſus in Religione incapaci bonorum, ſi ex indulto Apoſtolico tranſeat in capacem, acquirit bona ſibi poſt translationem delata, ad utilitatem ſecundi monaſterii, t.5.q.66. n.1.ibid.

I 2 Profeſſus per ſuam primam profeſsionem emiſſam in Religione incapaci, moritur mundo & ejus bona cedunt Laicis, venientibus ab inteſtato, ſi aliter ipſe ante profeſsionem non diſpoſuit, tr.5. q. 67.n.3.ibid.

I 2 Profeſſus dimittens habitum ſuæ Religionis in caſu illicito, vel ex quadam levitate, non incurrit in excommunicationem, t.6.q.7.n.2.f.200

I 2 Profeſſus temerè exiens à Clauſtro, cum habitu tamen abſcondito, incidit in excommunicationem, t.6.q.8.n.1.f 200

I 2 Profeſſus dimittens habitum temerè, ſed intra Clauſtra, non incidit in excommunicationem, t.6.q.9.n.1 f.200

I 2 Profeſſus tenetur toto tempore vitæ ſuæ, deſervire ſuæ Religioni, t.6.q.16.n.1.f.203

I 2 Profeſſus non habet aliquid proprium, t.6.q.23.n 18.f 208

I 2 Profeſſus nullus hodie poteſt ejici à Religione, niſi ob ſolam incorrigibilitatem, tr. 8.q.5 n.7.f.218 & 219. n. 6. & 220.§. 6.in Decret.

I 2 Profeſſus per expulſionem ab Ordine, privatur ferè omnibus privilegiis ipſius, tr.8.q.10.n.4.& 5.f.223

I 2 Profeſſus per ſe & immediatè ſolùm, promittit tria vota ſubſtantialia obſervare, tr.8. q.52 n.6. f.237

I 2 Profeſſus caret actione agendi, tr.8.q.58.n.1. f.239

I 2 Profeſſus non habet arbitrium, nec nolle, nec velle, t.11. q 3. n.1.f.268.& t.12.q.13.n.1.f.289

I 2 Profeſſus ſuam poteſt Religionem cogere ad ſibi exhibendum alimenta, & victui neceſſaria in omni loco, t.11.q. 5.n. 1.f.269.& tom.2.p.2.t.11.q.1.n.1.f. 243

I 2 Profeſſus a Religione fugiens, peccat mortaliter, & fit apoſtata, t.11.q.5.n.2.f. 269

I 2 Profeſſus in univerſum, ſe ſuaque Deo dedicat, t.11. q. 10. nu 5. f. 271

II 1 Profeſſus in Ordine Prædicatorum, tenetur ad tria vota eſſentialia Religionis, t.12.q.7.n.4. f.133

II 2 Profeſſus, utcunque criminoſus per profeſsionem emiſſam, ut decet, incorporatur Religioni irrevocabiliter, tr.2 q 17. n. 1. f.156

II 2 Profeſſus non poteſt præjudicare ſuis Prælatis, tr. 5 q 11. n. 4. f.181

II 2 Profeſſus nulliter, vel coram Deo, non eſt verè Regularis, nec propriè Religioſus, nec vinculo Regulæ vinctus, t. 1. q.5.n.11. f.210

II 2 Profeſſus nulliter, nullum verum jus acquirit in Religione, tr.8.q.10.n.5.f 215

II 2 Profeſſus illegitimè quocunque tempore dato, dummodò non ratificaverit, poterit fugere abſque ullo ſcrupulo, dummodò abſit ſcandalum, t.8.q.11. n.19.f.216.& t.11.q 14.n. 1 f.243

II 2 Profeſſus nulliter, ſi à ſolo Ordinario ſit dimiſſus, poteſt tutus in conſcientia remanere in ſæculo, ſecus in foro externò, ibid, n.20

II 2 Profeſſus, per profeſsionem ſolvitur à patria poteſtate, tr.10. q. 7.n.6. f. 232

II 2 Profeſſus tacitè vel expreſsè, non poteſt valide contrahere, t.10 q.15.n.1.& ſeq. f.234

II 2 Profeſſus de facto contrahens, an ſit excommunicatus, vel irregularis. & à quo Judice debeat puniri? t.10. q. 17. n. 1. ibidem.

II 2 Profeſſus fictè, ſi poſt quinquennium dubitet, an huic ſuæ profeſsioni de novo conſenſerit, utrùm poſsit Religionem relinquere? tr.11.q.16.n.1.& ſeq. f.243 & t.12.q 9. num 1. fol. 252

II 2 Profeſſus per uſum incertum ſeu revocabilem, & dependentiam a voluntate ſui Superioris, non fit proprietarius, ſed obedientiatiarius & Regularis, tract. 11. q. 18 num. 12 fol. 244

II 2 Profeſſus nulliter poſt lapſum quinquennii, non poteſt reclamare, t.8.q.14 n.3. f.217 ſecùs infra quinquennium, 2. par.tr.5.q.65.n.2.f.197

II 2 Profeſſus, an poſsit reclamare, ex quo ejus parentes, tempore profeſsionis habitæ, erant in gravi vel extrema neceſsitate, tr. 12.q.19.n.1.f. 257

II 2 Profeſſus nulliter, ſi nollet exire, an habeat aliquod remedium ad remanendum in Religione? tr. 12.q.39. f 258

I 2 Profeſsi Religioſorum ex levitate & temeritate, vetantur tranſire ex una in aliam Religionem, t 5.q 4. n.1. f.174. & præcipuè ſine licentia Papæ, q.39.n.6.f. 187

I 2 Profeſſi nullam habent teſtandi poteſtatem, etiam cauſa mortis, tr.11.q.2. n. 3. f. 268 an ſaltem poſſint declarare? tom.2 p.2.t.7.q.29.n.1.f.205

I 2 Profeſſi reſpectu monaſterii cenſentur ſervi & filiifamilias, ibidem.

I 2 Profeſſi poſſunt hæredes inſtitui & fieri legatarii, ibid n.4.

I 2 Profeſſi capaces bonorum in communi, ſi non habeant filiationes in ordine, cui quærunt? t.11.q.4.n.2. f 269

II 1 Profeſſi Laici in Religione Minorum S. Franciſci Reformatorum & Capuccinorum, ex ſpeciali indulto poſſunt inſtitui in Procuratorem ad eligendum in Capitulo, tr. 4. q. 16.n 12 f.40

II 2 Profeſſi nulliter, nullo de novo Novitiatu peracto recipiuntur ad novam profeſſionem, abſque ulla læſione honorum, graduum & ſimilium, tr. 8. qu. 5. ſub num. 1 fol. 210

II 2 Profeſſi nulliter, non poſſunt eligi, nec in Capitulo ſuffragari, tr. 8.q.10.n.8. f.215

II 2 Profeſſi nulliter defectu loci non deſignati, ſi per ſolam ſententiam Judicis loci ordinarii fuerint egreſſi, Religione penitus inauditâ, an cenſeantur apoſtatæ? tr. 8. q 11 num. fol.217

II 2 Profeſſi nulliter & malè egreſſi, an ſint recipiendi & quomodo? t.8.q.16.n.1.& ſeq.f 218. & tr 12.q.34.n.1 f.257

II 2 Profeſſi nulliter, ſi per ſolam ſententiam Epiſcopi loci ordinarii fuerint egreſſi, Religione penitus inaudita, an ſint apoſtatæ? tr. 12.q.25.n.1.f.256

II 2 Profeſſi ſi elapſo quinquennio injuſtè reclament, & ſine ſpeciali licentia Papæ fuerint egreſſi, an ſint apoſtatæ? tr. 11. q. 26.nu. 1. ibid.

I 2 Profeſſis ſæpius conceduntur introitus, cenſus & ſimilia, tr. 3.3.64.n.4. f.169

Profitens, Profiteri.

II 2 Profitens ſe obligat obſervare eſſentialia & accidentalia Regulæ, tr.3.q 25.n.11.f.171

II 2 Profitentis affectus, ad obſervandum eſſentialia Religionis, firmat & validat profeſſionem, tr.3. q.25.n.14.f 172

I 2 Profitentium hæreditas debetur monaſterio, tr. 11.q.1. fol. 268

II 2 Profiteri in Religione idem eſt, quod mori mundo, ſaltem civiliter, tr.7.q.28.n.5.f.204

II 2 Profiteri cogentes, an ſint excommunicati? tr.10. q.18.n.1. fol. 234.

Rerum Notabilium.

Prohibitum.

I 2 Prohibita aliquando intelliguntur permiſſa & conceſſa, tr. 5. q. 8. n. 1. in fin. 175

Promiſſio, Promittens,

II 1 Promiſſio facta Deo, non poteſt vitiari per inobſervantiam formæ contractus, tr. 10. q. 4. n. 5. f. 231

II 2 Promiſſio ſeu obligatio eſt de eſſentia Religionis, non autem impletio. tr. 11. q. 27. n. 2. f. 246

II 2 Promiſſio in Baptiſmate facta, non concernit aliquod ſpeciale ſuper præcepta indicta & acceptata, tr. 16. q. 8. n. 5. f. 283

II 1 In malè promiſſis reſcinde Fidem, & in turpi voto muta decretum, tr. 12. q. 6. nu. 5. f. 132

I 2 Promittentes pro juſtitia & gratia, dant in multas pœnas. Vid. ver. dantes.

Promotus.

II 1 Promotus ad Ordines ante legitimam ætatem; accedente ætate, poteſt in Ordinibus ſuſceptis miniſtrare, abſque alia abſolutione, tr. 11. q. 14. n 7. f. 127

Promulgatio.

I 1 Promulgatio eſt ſimpliciter neceſſaria ad hoc, ut leges, ſtatuta, & præcepta habeant vim obligandi ſubditos, tr. 1. q. 9. n. 1. f. 6.

I 1 Promulgatio legis, quomodo facienda? ibid.

Pronunciatio.

II Pronunciatio Papæ, habet vim electionis & confirmationis, tr. 6. q. 19. n. 5. f. 85

Pronus.

I 2 Pronus ad malum, degens cum perverſis, peſſimus efficitur, tr. 9. q. 5. n. 1. f. 245

Proœmium.

I 1 Proœmia Legum & conſtitutionum retinent cauſam finalem, & diſponentis animum declarant, tr. 8. q. 2. n. 9. f. 61.

Propoſitio.

II 1 Propoſitio indefinita in moralibus æquipollet univerſali, tr. 5. q. 15. n. 6. f. 61

Propoſitura.

II 2 Propoſitura in Ordine Prædicatorum non fit, niſi in caſu neceſſitatis, tr. 1. q. 10. n. 15 f. 7

Propoſitum.

II 2 Propoſitum Religionis, an ſemper ſit à Spiritu Sancto? tr. 1. q. 9. n. 8. f. 139

Proprietas.

II 1 Proprietas diſtinguitur a poſſeſſione, uſu, & uſufructu, tr. 8. q. 1. n. 1. f. 97

Proprium

I 2 Proprium habere quid ſit? tr. 1. q. 10. nu. 4. f. 136

I 1 Propria ſpecifica & particularia, ſeu in ſpecie conceſſa, non veniunt ſub generali communicatione privilegiorum, tr. 7. q. 14. nu. 1 f. 56

Protector.

I 2 Protector Religionis eſt de numero Officialium Papæ, tr. 4 q. 3. n. 5. f. 162

I 2 Protectores Ordinum cenſentur ſpeciales Delegati à Papa, & ad quid? tr. 10. q. 35. n. 12. f. 262

I 1 Protectorum mandata non abrogantur, niſi in ſpecie abrogentur à D. Papa, tr. 13. q. 20. n. 15. f. 113

Proteſtatio.

I 1 Proteſtatio facta ante actum contrarium, excludit voluntatem ſibi præjudicandi, tr. 12. q. 12. n. 7. f. 99

I 2 Proteſtatio quæ eſt contraria facto, cenſetur illuſoria, tr. 14. q. 25. n. 6. f. 350

II 1 Proteſtatio Præſidentis Capituli ſufficit ad non invalidandum electionem, etiamſi ſecretò fiat, tr. 4. q. 7. n 6. f. 36

II 1 Proteſtatio reddit actum involuntarium, tr. 4. q. 8. n. 6. f. 37

II 2 Proteſtatio eorum, qui ſe ingerunt actibus Profeſſorum, de non incurrendo, impedit Profeſſionem tacitam, tr. 10. q. 24. n. 1. f. 235

II 2 Proteſtatio eſt animi declarativa, tr. 10. q. 24. n. 3. f. 236

II 1 Proteſtationes & oppoſitiones in electionibus fieri poſſunt, à quibus & quomodò? tr. 4. q. 32. n. 6. f. 50

Provincia.

II 1 Provincia Calabriæ vivit ſecundùm ritum Provinciæ Lombardiæ, tr. 6. q. 22. n. 9. f 88

Provincialis.

I 2 Provincialis repetit ſuum ſubditum ab alio Judice detentum, etiam invito ſubdito, tr. 13. q. 21. n. 2. f 302

I 2 Provincialis, an poſſit reum ſubditum punire cum ſolo proceſſu facto ab Epiſcopo, & ſibi tranſmiſſo? tr. 13. q. 55. f. 284

I 2 Provincialis, an poſſit rem parvam propriâ authoritate alienare, abſque conſenſu Capituli? tr. 18. q. 38. f. 356

II 1 Provincialis Provinciæ Calabriæ, ſi ſit exterus, & non filius dictæ Provinciæ, non venit pro rata partis dictæ Provinciæ, tr. 1. q. 32. n. 4. f. 25

II 1 Provincialis in Ordine Prædicatorum, interdùm tenetur providere ſuis Conventibus de Priore, tr. 4 q. 38. num. 5. fol. 51

II 1 Provincialis infrà quod tempus tenetur providere? & ſi infrà legitima tempora non providerit, proviſio, ad quem devolvitur? tr. 4. q. 38. n. 5. ibid.

II 1 Provincialis dictæ Provinciæ, finito biennio, remanet Vicarius Provinciæ, donec habuerit præſentem novum Provincialem, tr. 6. q. 22. n. 6. f. 88

II 1 Provincialis Calabriæ, peracto officio Provincialatus, an remaneat Vicarius Provinciæ, tr. 6. q. 22. n. 9. & ſeq. ibid.

II 1 Provincialis, quando dicitur amotus ab officio? tr. 6. q. 26. n. 2. f. 89

II 1 Provincialis, in ſua Provincia correſpondet Epiſcopis, & Priores ſeu Guardiani locales & Conventuales correſpondent Parochis, tr. 10. q. 9. n. 1. in fin. f 115

II 1 Provincialis non poteſt ſubditum excommunicatum abſolvere, irrequiſito aut invito excommunicante, tr. 11. q. 5. n. 2. fol. 123

I 1 Provinciales, poſſuntne in ſuis Provinciis privilegium indulgere, tr. 5. q. 2. n. 5. f. 35

I 2 Provinciales Ordinis Prædicatorum poſſunt delictis majoribus, & facinoroſis hominibus ſibi ſubditis adhibere pœnas extraordinarias, etiam triremium, tr. 9. q 1. n. 17. f. 241. & q. 12. n. 4. f. 244

I 2 Provinciales tenentur viſitare ſuos ſubditos ſingulis annis, tr. 10. q. 37. n. 8. f. 264. item ſua loca, monaſteria, & Eccleſias, q. 66. n. 2. f. 320

I 2 Provinciales non poſſunt impediri, nec recuſari, quin viſitent ſuas Provincias, ibid.

I 2 Provinciales in ſuis Provinciis ſunt Epiſcopi æquipollenter, ibid.

II 1 Provinciales, in Provincia Calabriæ eliguntur alternatim, tr. 1. q. 32. n. 4. f. 25

II 1 Provinciales non poſſunt ſupplere voces abſentium, tr. 2. q. 16. n. 1. f. 19

II 1 Provinciales & Generales Ordinum, ad minus debent eſſe triginta annorum, tr. 4. q. 8. n. 7. f. 52

II 1 Provinciales non poſſunt eligi in Diffinitores Capituli Generalis Diffinitorum, neque deputati in ſocios eorum, tr. 5. q. 42. n. 6. f. 80

II 1 Provinciales Ordinis Prædicatorum, an pro quiete & uniformitate dicti Ordinis, debeant in ſuis officiis quadriennio durare, tr. 6 q. 22. n. 5. f. 88

II 1 Provinciales electi ad regimen in Mendicantibus, debent confirmari per eorum Generales, non autem per Papam, tr. 7. q. 2. n. 3 f. 91. & q. 6. n. 4. f. 92

II 1 Provinciales in ſuis Capitulis & Congregationibus Provincialibus, an poſſint leges ferre? tr. 10 q. 8. n. 8. f. 114

Proviſio.

I 1 Proviſio ſpecialis, per nova jura non corrigitur, tr. 8. q. 1. n. 2. f. 60

II 1 Proviſio comprehendit electionem & proviſionem, tr. 1. q. 4. n. 2 fol. 3

II 1 Proviſiones & electiones multæ fiunt à Prælatis, non ſervatâ formâ, cap. *quia propter, de electione*, tr. 5. q. 9. n. 5. f. 58

Provocare.

I 2 Provocare facto, magis eſt quàm verbo, tr 10. q. 5. n. 2. f. 251

Prudentia.

II 1 Prudentia & ſapientia magis reperitur in Senibus, quàm in Juvenibus, tr. 5. q. 8. n. 9. f. 5.

Pubertas.

II 2 Pubertas in maſculis & fœminis, quando incipit? tr. 1. q 7. n. 2. f. 138

Publicatio.

I 1 Publicatio legis, ubi & quomodo facienda? t. 8 q. 4. n. 10. f. 62

II 1 Publicatio Electi debet fieri ab uno ex Scrutatoribus, combuſtis priùs ſchedulis, & quomodo? tr. 1. q. 17. n. 19. f. 12

Publicum.

I 2 Publicum & occultum ſunt contraria poſitivè, tr. 13. q. 49. n. 4. f. 311.

I 2 Publicum crimen ſubdividitur in notorium & famoſum, ibid. n. 5

I 2 Publicum crimen quid ſit & quando dicatur? vide verbum crimen.

Puella.

I 1 Puella ad habitum Monialium ante pubertatem non admittitur, tr. 11. q. 16. n. 53. f. 90

I 1 Puella examinanda eſt ante profeſſionem ab Ordinario loci, vel ejus Vicario, an coacta, vel ſubducta ſit, an ſciat quid agat, tr. 11. q. 16. n. 54. ibid.

II 2 Puella, ſi Religionem ingrediatur, Parentum metû invalidè profitetur, tr. 11. q. 5. n. 5. fol. 239

I 2 Puellæ cauſa educationis, an poſſint admitti in monaſteria Monialium, non obſtante earundem numero præfixo? tr. 2. q. 26. f. 113

I 2 Puellæ carentes uſu rationis, ſi ingrediantur monaſteria, non incidunt in pœnas Bullarum, tract. 4. q. 7. num. 1. fol. 163

Digitized by Google

II 1 Puellæ educandæ & inſtituendæ ſunt in monaſteriis, ubi viget vita & obſervantia Regularis, tr.1.q [illegible] n.11 f.142

Puer.

I 1 Puer, licet ſit doli capax & argutus, non ideo poteſt in Religione ante decimum ſextum annum completum profiteri, tr.1 q.26.n.10.f.16

II 2 Puer, licet de conſenſu parentum poſſit eſſe in Religione infra annos pubertatis, verum tempus ad probationem neceſſarium, nunquam intelligitur currere, niſi incœpta pubertate, tr.1 q.8.n.10.f.139.

I 1 Pueri interdicti tempore, ante uſum rationis, poſſunt divinis officiis aſſiſtere, t.6.q.16.n.1 f.46

II 2 Pueri in omni ætate poſſunt eſſe in Religione, tr.1.q.8.n.2. fol.138

II 2 Pueri infra annos pubertatis non ſunt ſui juris, tr.1.q.8.n.4. fol.139

II 2 Pueri in Ord.Prædic.quomodò recipiuntur? tr.8 q.1.n.2. fol.206

II 2 Pueri admiſſi ad habitum in Ord.Prædic. quanto tempore tenentur noviciatu? tr.9.q.2.n.2 f.226

Punire, Punitio.

II 2 Punire immoderatè & crudeliter caſtigare, eſt contemnere caſtigatum & vilem reddere, tr.5 q.13 n.2.f.182

I 2 Punitio Religioſi extra Conventum publicè delinquentis, an poſſit infligi a Provinciale cum ſolo proceſſu facto ab Epiſcopo? tr.13 q.55 n.1 & ſeq. f.317

Pupillus

I 2 Pupillus non poteſt ſine licentia Prætoris repudiare legatum ſibi delatum, tr.14.q.59.n.9.f.364

Q

Quæ.

I 2 QUæ de facto fiunt, de facto reſcindi poſſunt, tr.5.q.17. n.2.f.177

I 2 Quæ proximè inſunt, ineſſe videntur, tr.5 q.59 n.4.f.194. & tom.2.p.2.tr.13.q.16.n.1.

Quærela, Quærelatus.

I 2 Quærela nullitatis, tempus à jure præfixum non habet, tr.14 q.30.n.3.f.313

II 2 Quærelatus vel inquiſitus, ingrediendo Religionem, an debeat de jure communi puniri à Judice inquirente? tr.2. q.11.n.1.f.155

Quæſtores.

I 2 Quæſtores prohibentur à Tridentino, tr.13.q.32.n.8.f.306

Qualitas.

I 1 Qualitas cùm in actu conſiſtit, mutat eundem actum in diverſam ſpeciem. tr.14.q.1 n.11.f.115

I 2 Qualitas naturalis præfertur accidentali, tr.5.q.35.n.18.f.185

I 2 Qualitas dans juriſdictionem, debet legitimè & concludenter probari, tr.8.q.13.n.2 f.224. & 225.q.19.n.2. ſaltem ſummariè, tr.13.q.48 n.1.f.311.& tr.17.q.8.n.22.f.400.& tom.2.p.1.tr.12.q.10.n.7.f.133. & tom.2.p.2.tr.2.q.14. n.3.f.156, tum & coram Judice competente tom.2.p.2.q. 10.n.1.f.155

II 2 Qualitas maſculina, ſi adjiciatur mulieri validè in Religione profeſſæ, non abrogat ejus profeſſionem præteritam, tr. 11.q.34.n.7 f.247

II 1 Qualitates eligendorum in regimen Eccleſiaſticum, in genere & in ſpecie narrantur, tr.5.q.6.7.& 8.f.57

Quantitas.

I 2 Quantitas requiſita ad conſtituendum peccatum mortale in genere furti, quænam ſit? tr.15.q.29.f.386

Quarta

I 1 Quarta funeralium ſolita ſolvi ante annos quadraginta Concilii Tridentini, adhuc eſt ſolvenda ab omni Cathedrali Eccleſia & monaſteriis quibuſcunque, tr.11.q.16.q.16.n. 61 fol.90

II 2 Quarta funeralis debetur propter adminiſtrationem Sacramentorum, tr.1.q.18.n.5.f.145 & tr.3 q.22.n.6.f.268

II 2 Quarta funeralis non ſemper debetur, tr.13.q.22.n.3.ibid.

II 2 Quarta funeralis debetur Parocho vel Epiſcopo de bonis & in bonis defuncti, tr.13 q.22.n.10.ibid.

Qui

I 2 Quicunque ſine lege peccaverunt, ſine lege peribunt, tr.15 q.67 n.2.f.133

I 2 Qui deelerat, nihil novi facit, tr.1 q.26 n.11.f.105

I 2 Qui ſcit quod in te eſt, eſt excuſandus, tr.8.q.28.nu.1. fol.201

II 2 Qui fecit te ſine te, non ſalvabit te ſine te, tr.12 q.17.n.2. fol.256

I 1 Qui non poteſt perdere, non poteſt [illegible], tr.12.q.13.n.8. fol.289.

I 2 Qui non poteſt in bonis, luat in corpore, tr.12.q.18.nu.3. fol.[illegible]

I 2 Qui non poteſt per ſe, non poteſt per alium, tr.13.q.75.n.2. fol.325

I 2 Qui ſentit commodum, debet ſentire incommodum [illegible] 59.n.6 f.194.& 198.q.69.n.3 in fin [illegible] f.20[illegible] & tr.13.q.88.n.7 f.334 & [illegible] f.260

I 2 Qui tacet, affirmat, tr.5 q.16 n.1 f.177

I 1 Qui omnia dicit, nihil excludit, & præ[illegible] tacuit, tr.7.q.10.n.2.f.[illegible]

I 2 Qui vult Chriſtum ſequi, ex conſilio ep[illegible] erogare pauperibus, tr.11 q.6.n.2.f.2[illegible]

I 2 Quilibet in [illegible] eſt modeſtor & [illegible] f.27[illegible] tr.13q.9[illegible] & tr.14 q.6[illegible]

Quinquagenaria

I 2 Quinquagenaria Juris patronatus, non p[illegible] teſtes, tr.14.q.8 n.14.f.344

Quinquennium

II 2 Quinquennium à Trid. præſ[illegible] tempore numerandum ſit? [illegible] n.6 f.253

II 2 Quinquennium dicendi de nullitate [illegible] Religioſo intonn, aut ignoranti cauſa[illegible] feſſionis, vel quovis alio impedimento [illegible] n.7.f.253

Quod.

I 2 Quod de directo prohibetur, per indirectum [illegible] poteſt, tr.14.q.40.n.1.f.357

II 1 Quod de jure à principio non ſubſiſtit, [illegible] firmatur, tr.5.q.32.n.7.f.72.& tom.2.p.2.[illegible] fol.76

II 1 Quod eſt per accidens, attendendum non eſt [illegible] fol.121

I 1 Quod in favorem eſt introductum, non [illegible] retorqueri, tr.7.q.11 n.3.f.55 & q.1[illegible] tr.8.q.46.n.3.f.234

I 2 Quod omnes tangit, ab omnibus p[illegible] n.4.f.335

II 1 Quod per ſe non poteſt, per alium exequi [illegible] fol.39

I 2 Quod plus eſt, ſemper continet quod minus [illegible] f.fol.144

I 2 Quod ſemel placuit, amplius diſplicere non poteſt [illegible] 19.n.1.in fin f.256.tom.2.p.1.t.4 q.18.n.1.t.4[illegible] 2.f.49.& tom.2.p.2.tr.3.q.16.n.15.f.165

R

Raptum.

II 2 RApientes Novitium à Novitiatu [illegible] its plectuntur? tr.1.q.15.n.8 f.143

Ratificans, Ratificatio.

II 2 Ratificans ob profeſſionem [illegible] defectum, an [illegible] Novitiatum [illegible] ſeq.f.211

II 2 Ratificatio profeſſionis, an exigat novum [illegible] ptruli, cum præſentia præter [illegible] & ſeq.f.212

Ratio.

I 2 Eadem eſt ratio de parte ad partem, quæ de [illegible] tr.5.q.30.n.3 f.183

I 2 Ratio formalis conſtituendi Apoſtatam [illegible] conſiſtit? tr.6.q.2.n.1 f.198

I 2 Ratio duplex vincit unam, tr.13 q.25 n.2 f.[illegible]

I 2 Ubi eſt eadem ratio, ibi etiam debet eſſe [illegible] 26.n.6.f.40[illegible]

II 2 Ratio Generis, intrinſecè clauditur in [illegible] q.6.n.2.f.251

Ratiocinium.

II 2 Ratiocinium, quid ſit, & q[illegible]

Raymundus.

II 2 S. Raymundus de Pennaforte [illegible] tum Ord.[illegible] tr.1.q.14[illegible]

II 2 S. Raymundus de Pen[illegible]

Rebelles.

I 1 Rebelles & Contradicentes [illegible] 6.n.3.f.70

Recedens, Recedentes.

I 2 Recedentes ab Ord[illegible] pœna, excuſa[illegible]

I 2 Recedentes a[illegible] dimiſſi [illegible]

I 1 Recedere a [illegible] tr.8 q.8 n.[illegible]

I 2 Recedere [illegible] tum eſt, [illegible]

I 2 Recedere [illegible] tr.6 q.2[illegible]

I 2 Recedere [illegible] ſenſu, tenetur quo[illegible] 3.fol.334

Receſſio.

I 2 Receſſio à Clauſtro ſine licentia, an inferat pœnam excommunicationis? tr. 6. q. 11. n. 1. f. 200

Receſſus.

I 2 Receſſus à conventu ſine licentia Superiorum, animo eundi in Romanam Curiam, vel ad ſupremos Superiores, pro gravaminibus exponendis, non eodem modo punitur, tr. 7. q. 8. n. 1. f. 211

I 2 Receſſus temerarius à regula, facit Monachum, apoſtatam & rebellem, tr. 7. q. 24. n. 3 f. 215

Receptio.

II 2 Receptio ad habitum religioſum, eſt grave negotium, tr. 1. q. 2. n. 2. f. 136

Recipiendus. Recipiens.

II 2 Recipiendus ad habitum, quot ætatis annos debet habere? tr. 1. q. 7. n. 1. & ſeq. f. 138

II 2 Recipiendus ad habitum in Ordine Prædicatorum, ſuper multis examinatur & in ſpecie interrogatur, tr. 3. q. 25. n. 1. fol. 271. & tr. 4. q. 1. f. 173

II 2 Recipiendus ad habitum, ſi falſum dicat, aut veritatem taceat, peccat mortaliter, ibidem nu. 3

II 2 Recipiendorum examinatores debent eſſe de Ordine, ad quem Juvenes evolare feſtinant, tr. 4. q. 11. n. 1. f. 179

I 2 Recipientes injuſtè, tenentur reſtituere, tr. 8. q. 50. n. 2. f. 235

I 2 Recipientes munera a Regularibus, an peccent mortaliter, & teneantur reſtituere, tr. 15. q. 11. n. 4. f. 381. & q. 28. n. 3. fol. 393

II 2 Recipere ad habitum & ad Profeſſionem admittere, pertinet ad Provincialem vel Priorem Conventualem, cum conſenſu ſui Capituli, tr. 5. q. 10. n. 3. f. 181

Reclamans, Reclamare.

II 2 Reclamans contra Profeſſionem validam, an peccet mortaliter? & quid, ſi falſis teſtibus obtineat e Religione exire? tr 12. q 18. n. 1. f. 254

II 2 Reclamantes ex quacunque cauſa, elapſo quinquennio, non ſunt audiendi, tr. 12. q. 16. n. 2. f. 254. nec infra quinquennium, niſi coràm Sac. Congreg. tr. 8. q. 9. n. 8. f. 214. & q. 16. n. 4. f. 218

II 2 Reclamare ſuper Profeſſione nulla, multis de cauſis licitum eſt, tr. 12. q. 12. q. 17. n. 1. f. 254

Reclamatio.

II 1 Reclamatio vocalis contempti, quamvis facienda eſſet ante confirmationem electionis, poteſt tamen fieri, etiam poſt confirmationem, tr. 4. q. 21. n. 5. f. 43

II 2 Reclamatio Profeſſionis nullæ, quid ſit, quando, coràm quibus, & per quos exercenda? tr. 12. q. 1. n. 1. f. 150. & q. 28. n. 8. f. 257

II 2 Reclamatio ad ſui validitatem multa exigit, tr. 12. q. 2. n. 1. fol. 150

II 2 Reclamatio per viam reſtitutionis in integrum, an ſemper habeat locum? tr. 12. q. 14. n. 1. f. 253

Recompenſatio.

I 1 Recompenſatio à Principe facienda ſubdito pro re ablata, debet fieri ante ablationem, tr. 13. q. 8. n. 7. f. 104

Rector.

I 1 Rector unius Parochiæ, non tenetur ſuccurrere expenſis, & ſumptibus alterius Parochiæ, tr. 5. q. 8. n. 5. f. 38

I 1 Rector per Rectoratum non deſinit eſſe ſcholaris, tr. 6. q. 19 n. 3. f. 47

I 2 Rector Eccleſiæ, quando intelligitur locare nomine proprio vel Eccleſiæ? tr. 14 q. 43. n. 4. & 5. f. 358

I 2 Rectores multitudinis, ex juſta cauſa poſſunt diſpenſare in lege Superioris, tr. 5. q. 24. n. 5. f. 180. & tom. 3. p. 1. tr. 11. q. 3. n. 1. f. 123

Recurſus.

I 2 Recurſus ad Superiorem, ex levi, aut frivola, vel ficta cauſa, eſt punibilis, tr. 7 q. 15. n. 4. f. 215

I 2 Recurſus ad Superiores, eſt Regularibus interdictus, tr. 10. q. 5. n. 4. 252

I 2 Recurſus ad Superiorem, includit tacitam licentiam, tr. 10. q. 36. n. 3. f. 262

II 1 Recurſus ad Sanctam Sedem, non eſt Regularibus vetitus, tr. 5. q. 17. n. 1. in fin. f. 85

Recuſare, Recuſatio.

I 2 Recuſare Superiorem Judicem ſibi ſuſpectum, an liceat Regularibus? Vide verb. Judex.

I 2 Recuſare & appellare, æquipollent, tr. 10. q. 37. n. 3. f. 263

I 2 Recuſare Provincialem eumque impedire, quantumcunque ſit ſuſpectus, ne viſitet ex officio ſuo Conventum, viſitatione generali & ordinaria non eſt licitum, vid. ver. Fratres Conventus.

I 2 Recuſatio Judicis, an debeat fieri in ſcriptis, & cum expreſſione juſtæ cauſæ? tr. 10. q. 37 n. 5. f. 263

I 2 Recuſatio Judicis admittitur, etiam in notoriis, tr. 17. q. 44. n. 1. f. 411

Redemptio, Redimere.

I 2 Redemptio cenſuum, non eſt alienatio, tr. 14. q. 74. f. 360

II 1 Redemptio vexationis illatæ, fundatur in jure quæſito, tr. 1. q. 23. n. 1. in fin. f. 17

II 1 Redemptio vexationis habet locum non ſolùm in eo, qui poteſt electioni obeſſe, & non prodeſſe, ut multi dicunt; verùm etiam & in eo, qui poteſt prodeſſe, electionem juvare & ſuffragari, tr. 1. q. 23. n. 14. f. 18

II 1 Redemptio vexationis habet locum etiam in Confirmatore, ibid. n. 15

II 1 Redemptio vexationis honeſtatur ex cauſa extremæ neceſſitatis, tr. 1. q. 23. n. 23. f. 19

II 1 Redimere ſpiritualia, an liceat? t. 1. q. 23. n. 1. f. 17

II 1 Unicuique licet rem ſuam ab aliis detentam, redimere ſi detentor non vult reſtituere, tr. 1. q. 23. n. 2. ibid.

Reddere.

II 1 Reddere unicuique jus ſuum, eſt de ratione Juſtitiæ, tr. 4. q. 25. n. 4. f. 45

Redire.

II 1 Redire ad jus commune antiquum, bonum eſt, tr. 4. q. 7. n. 4. f. 36

Reditus.

I 2 Reditus exiles, non derogant Apoſtolicæ paupertati, ſi in communi poſſideantur, tr. 5. q. 43. n. 13. f. 189

Reformatus.

II 2 Reformati Sancti Dominici, excepti in Bull. Clem. VIII. quinam ſint? tr. 2. q. 14. n. 1. f. 156

Refugiatus.

I 2 Refugiati in Eccleſia quoad immunitatem loci, habent præſumptionem juris, & regulariter ſunt exempti, & nequeunt moleſtari, niſi in caſibus exceptis, tr. 13. q. 48. n. 4. f. 311

Regimen.

II 1 Fœlix Regimen Univerſitatis, Collegii & monaſterii, pullulat à conſilio multorum Conſultorum, tr. 4. q. 2. n. 3. f. 26

II 1 Regimen Eccleſiaſticum, non reſpicit bona corporis, ſed animæ, Deique cultum & gloriam, tr. 5. q. 7. n. 10. f. 57

II 1 Regimen Religionis poteſt eſſe multiplex, tr. 10. q. 10. n. 7. & ſeq. 115

II 1 Regiminis locus deſiderantibus negandus eſt, tr. 6 q. 1. nu. 4. fol. 81

Regula.

I 1 Regula, niſi actualiter applicetur ad menſurandum, eſt inutilis & vana, tr 2. q. 5. n. 1. f. 26

I 1 Regula referendi clauſulas ad diſpoſita, tr. 9. n. 1. f. 65

II 1 Regula illa, quod in conceſſione generali, non veniunt caſus ſpeciales, quomodò intelligenda eſt? tr. 5. q. 36. n. 18. f. 76

I 2 Regula S. Auguſtini, eſt ſecundùm vitam Apoſtolorum, tr. 1. q 3. n. 3. f. 127

I 2 Regula Religioſorum quantò proximior vitæ Apoſtolorum, tantò perfectior, tr. 5. q. 35. n. 11. f. 184

I 2 Regula S. Franciſci de Aſſiſio, diverſimodè practicatur, t. 5. q. 39 n. 8. f. 186

I 2 Regula Dominicanorum non obligat ad mortale, nec ad veniale, ſed ad ſolam pœnam. tr. 6. q. 10. n. 8. f. 201

I 2 Regula monaſtica, cujuſvis ſit Ordinis, duo in ſe retinet, tr. 13. q. 67. n. 3. f. 320

I 2 Regulæ ad interpretandum privilegia, tr. 8. q. 1. n. 1. f. 60

Regularis.

I 1 Regularis nullus cujuſcunque facultatis vigore, poteſt transferri in laxiorem Religionem, nec occultè habitum ſuæ Religionis deferre, tr. 11. q. 16. n. 7. f. 87. & tom. 2. p. 2. tr. 5. q. 15. n. 5. f. 180

I 1 Regularis dicens de nullitate ſuæ profeſſionis, tenetur hodie exprimere cauſas coràm ſacra Congregatione, privativè quoad alios Prælatos, tr. 11. q 16. n. 57. f. 90

I 2 Regularis, ſi ex aliquo accidenti abſcondat mulierem confugientem in monaſterium, pro aliquo bono fine; non dat in pœnas Bullarum, tr. 4. q. 14. n. 6. f. 165

I 2 Regularis, ſi moriatur in ſæculo, facit ſpolium, tr. 6. q. 23. n. 13. f. 208. & tr. 8. q. 46. n. 5. f. 234

I 2 Regularis unius Provinciæ non poteſt, nec ut hoſpes, divertere intra aliquod monaſterium, domum, vel locum alienæ Provinciæ, tr. 7. q. 3. n. 5. f. 209

I 2 Regularis ſponte ſe ſua libertate privavit, tr. 7. q. 19. nu. 3. fol. 214

I 2 Regularis, ſi fiat Clericus, an ſit Apoſtata? tr. 8 q. 1. n. 3. in fin. f. 217

I 2 Regularis poteſt declarari Incorrigibilis, reſpectu unius delicti, tr. 8. q. 15. n. 1. f. 224

I 2 Regularis ibi degit, ubi eſt aſſignatus, tr. 8. q. 36. n. 2. f. 233. & t. 13. q. 35. n. 5. f. 308. & q. 42. f. 309

I 2 Regularis, ob votum paupertatis, eſt incapax beneficii ſecularis, tr. 8. q. 37. n. 2. f. 233

I 2 Regularis expulſus, caret velle & nolle, tr. 8. qu. 46. n. 2. f. 234

Index

2 Regularis degens extra clauſtra, ſubjicitur Epiſcopo loci, in quo contingit commorari, tr. 9. q. 19. n. 3. f. 247

I 2 Regularis ad remum damnatus, ſi ſubdatur Epiſcopo, an de conſenſu ejuſdem poſſit reponi in remigiis Principis ſæcularis? tr. 9. q. 20. ibid.

I 2 Regularis à ſuo Prælato injuſtè gravatus, ſi illo inconſulto, à monaſterio recedat cum appellatione ad Superiores, an poſſit puniri? tr. 10. q. 38. per tot. f. 264

I 2 Regularis ſimplex non eſt perſona legitima, contra quam, vel pro qua judicium fundari poſſit ſuper Juribus temporalibus, tr. 12. q. 34. n. 1. f. 294

I 2 Regularis exemptus, ſi percutiat Clericum regularem extrà clauſtra, quomodò eſt puniendus ab Epiſcopo loci? tr. 13. q. 26. n. 4. f. 304

I 2 Regularis Parochus, juſſu ſui Superioris, degens extra monaſterium in domo Parœciæ, ſi delinquat, à quo eſt puniendus? tr. 13. q. 41. f. 309

I 2 Regularis delinquens extra clauſtra, quandò & quomodo puniendus? tr. 13. q. 53. n. 2. f. 314. & q. 47. n. 1. f. 311. & tom. 1. p. 1. tr. 11. q. 16. n. 48 f. 89. An pendente informatione poſſit in carceribus detineri? ibid. n. 3. & infrà quod tempus ad Superiorem debet remitti? ibid. n. 6.

I 2 Regularis abſque legitima licentia, accedens ad monaſterium Monialium regularibus ſubjectarum, ibique loco colloquii deſtinato, cum moniali colloquens, à Diœceſano Epiſcopo poteſt puniri, tr. 13. in Bull. Gregor. 5. ad Regulares, f. 339

I 2 Regularis Carthuſianus de tacito conſenſu Prælati, poteſt fructus arborum ſui hortuli Laicis elargiri, ſine vitio proprietatis, tr. 15. q. 14. n. 2. f. 384

II 1 Regularis excommunicatus, privatur adminiſtratione bonorum temporalium, pertinentium ad Conventum, in quo eſt Prælatus, tr. 5. q. 11. n. 6. f. 59

II 1 Regularis, exercendo actum ſibi vetitum per ſuſpenſionem, etiamſi ſit latæ ſententiæ, non incidit in irregularitatem, tr. 5. q. 15. n. 28. f. 62

II 1 Regularis ſuſpenſus a Divinis officiis, ſeu ab ordine, an poſſit eligere? t. 5. q. 16 f. 62

II 1 Regularis introducens fœminam in conventum, an poſſit eligi in Priorem, vel alium eligere? tr. 5. q. 17. f. 63

II 2 Regularis, an teneatur monaſterium exire, ad ſubveniendum extremè indigenti tr. 3. q. 21 n. 3. f. 168

II 2 Regularis, an poſſit ſine Religionis habitu & Superioris licentia exire monaſterium, ad ſubveniendum Parentibus, in gravi neceſſitate conſtitutis? tr. 3. q. 22. n. 1. & ſeq. f. 169.

II 2 Regularis nulliter profeſſus, ſi renuat juxtà Breve ratificare, an poſſit compelli ad novè profitendum? t. 8. q. 8. n. 1 f. 213

II 2 Regularis, lite pendente, & ante ſententiam declaratoriam nullitatis, faciendam per Judicem competentem, ſubjicitur Prælatis ſuæ Religionis, tr. 8. q. 13. n. 5. f. 217

I 1 Regulares, an teneantur pro validitate gratiarum exhibere originalia, vel ſatis ſit oſtendere tranſumpta? tr. 2. q. 13. n. 1 fol. 29

I 1 Regulares gaudent privilegiis miſerabilium perſonarum, tr. 6. q. 23. n. 2. f. 49

I 1 Regulares poſſunt promoveri ad ordines, abſque interſtitiis & extra tempora, & ſine examine de cantu, tr. 7. q. 8. n. 10. fol. 54

I 1 Regulares ſub prætextu communicationis omnium privilegiorum, nequeunt gaudere & frui gratiis & privilegiis, particulari domui vel particulari loco conceſſis, tr. 7. q. 14. n. 2. fol. 56

I 1 Regulares, non obſtante contradictione quorumcunque Prælatorum, ſuis uti poſſunt privilegiis, tr. 9. clauſ. 6. nu. 4. fol. 70

I 1 Regulares exempti interdùm tenentur ſolvere taxam, & collectam à Domino Papa ſibi impoſitam, t. 9. clauſ. 9. n. 6. f. 72

I 1 Regulares hodie non poſſunt uti ſuis privilegiis in his, quæ, Sacro Conc. Trid. adverſantur, tr. 11. q. 15. n. 7. f. 86 an ſaltem quoad forum conſcientiæ? q. 17. n. 1. f. 90

I 1 Regulares non poſſunt imprimere, nec imprimi facere libros de rebus ſacris, ſine approbatione Ordinarii & licentia ſuorum Superiorum, tr. 11. q. 16. n. 1. f. 86

I 1 Regulares tranſlati de uno Ordine ad alium, ſub ſui Superioris obedientia maneant, tr. 11. q. 16. n. 7. f. 87

I 1 Regulares pro Miſſis novis celebrandis, illiberales eleemoſynarum exactiones quæſtuare, & alias mercedes recipere prohibentur, tr. 11. q. 16. n. 9. ibid.

I 1 Regulares promovendi ad Ordines, debent habere ætatem præſcriptam à Sac. Conc. Trid. t. 11. q. 16. n. 16. ibid.

I 1 Regulares ad hoc, ut ordinentur, debent examinari ab Epiſcopo, privilegiis non obſtantibus, tr. 11. q. 16. n. 16. ibid.

I 1 Regulares, abſque examine Epiſcopi nequeunt audire confeſſiones ſæcularium etiam Sacerdotum, tr. 11. q. 16. n. 16. ibidem.

I 1 Regulares poſſunt eſſe examinatores eligendorum ad beneficia ſæcularia, tr. 11. q. 16. n. 21. f. 88

I 1 Regulares omnes tam viri, quàm mulieres, ad viri præſcriptum tenentur vitam inſtituere, tr. 11. q. 16. n. 22. f. 88

I 1 Regulares ſine Superioris licentia nequeunt Principibus, Prælatis, & aliis quibuſcunque ſe ſubjicere, tr. 11. q. 16. n. 27 ibidem.

I 1 Regulares nequeunt à ſuis Conventibus recedere etiam prætextu ad Superiores accedendi, niſi ab eiſdem miſſi aut vocati fuerint, tr. 11. q. 16. n. 28. ibid.

I 1 Regulares, qui ſtudiorum cauſa ad Univerſitates mittuntur, in conventibus tenentur habitare, tr. 11. q. 16. n. 29. ibidem.

I 1 Regulares tenentur publicare & ſervare cenſuras & interdicta, etiam ab Ordinariis locorum emanata, tr. 11. q. 16. nu. 44. fol. 89

I 1 Regulares exempti, ad publicas Proceſſiones accedere, poſſunt compelli, tr. 11. q. 16. n. 47. ibid. & an per cenſuras? tom. 1. p. 2. tr. 13. q. 78 n. 5. f. 326

I 1 Regulares tenentur ſtare Decretis Concilii Tridentini, & juri veteri tr. 11. q. 17. n. 13. fol. 91

I 1 Regulares, nec quidem in foro conſcientiæ poſſunt ſumere Ordines, ante ætatem præſcriptam à Tridentino, tr. 11. q. 17. n. 23. f. 92

I 1 Regulares, an ſuis poſſint uti privilegiis contra omnes alios inferiores Papa? tr. 11. q. 18. n. 1. ibid.

I 1 Regulares in extrema neceſſitate, ſi laicorum vires non ſuppetunt, tenentur conſulto priùs Papa, oneribus laicorum ſubſidium præſtare, tr. 12. q. 17. n. 2. f. 102

I 1 Regulares, ſive ſint Prælati, ſive ſubditi, poſſunt uti privilegiis, reſpectivè ſibi conceſſis, lucrarique indulgentias in illis regnis, ubi Bulla Cruciatæ prædicatur, etiamſi dictam Bullam non habeant, tr. 13. q. 14. n. 6. f. 106

I 1 Regulares, currente & durante Jubilæo, nec indulgentiam plenariam poſſunt conſequi, nec vota commutare, neque à caſibus Sedi Apoſtolicæ reſervatis abſolvere, tum quoad Fratres, quam quoad ſæculares, tr. 13. q. 16. n. 3. f. 107

I 1 Regulares in vim privilegiorum, nequeunt abſolvere ſæculares a caſibus Bullæ Cœnæ Domini, tr. 13. q. 17. n. 24 & 25. f. 109. nec ab aliis caſibus Papalibus tom. 1. p. 2. tr. 4. q. 33. & 34. f. 171. & 172

I 1 Regulares, non poſſunt renunciare privilegiis fori & Canonis, & exemptionis a Juriſdictione Epiſcopi loci Ordinarii, tr. 13. q. 20. n. 3. f. 112. & tom. 1. p. 2. t. 1. q. 44. n. 2. f. 144

I 1 Regulares, poſſunt recedere à pactis, conventionibus & ſtatutis, etiamſi eſſent jurata, vel per D. Papam confirmata, accedente tamen conſenſu majoris partis Capituli, tr. 13. q. 20. n. 7. f. 112

I 1 Regulares, nihil poſſunt ſtatuere contra jus commune Canonicum, tr. 13. q. 20. n. 13. f. 112. nec contra jus naturale & divinum, tom. 2. p. 1. tr. 10. q. 8. n. 1. f. 114

I 1 Regulares, etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum, contradicente Epiſcopo, prædicare nequeunt, tr. 14 q. 4. n. 16. f. 117

I 2 Regulares, poſſunt ſecurâ conſcientiâ uti & frui omnibus conceſſis à S. Sede, prout in libris Ordinum reperiuntur, tr. 15. q. 2. n. 6. f. 116

I 2 Regulares ferè omnes deſcendunt à Sancto Benedicto, Mendicantibus exceptis. tr. 1. q. 3. n. 3. f. 127

I 2 Regulares hodie non poſſunt in vim privilegiorum, ſine licentia Epiſcopi loci, ſua de novo fundare monaſteria, tr. 1. q. 9. n. 11. f. 130

I 2 Regulares Mendicantes quinam ſint? tr. 1. q. 10. n. 2. ibid.

I 2 Regulares, ſi hanc licentiam ſibi ab Epiſcopo conceſſam, nequeant oſtendere, an poſſint liberè ac licitè retinere monaſteria? tr. 1. q. 12. n. 1. ibid.

I 2 Regulares non indigent licentiâ Papæ ad conſtruendum nova monaſteria, tr. 1. q. 14. n. 1. f. 131

I 2 Regulares, an poſſint inaudito Epiſcopo loci, poſſeſſionem capere alicujus Eccleſiæ ſibi conceſſæ à S. Papa? tr. 1. q. 15. n. 1. f. 136

I 2 Regulares, non poſſunt mutare eorum monaſteria de loco minus commodo, ad locum magis commodum, in præjudicium & intereſſe aliorum, tr. 1. q. 26. n. 9. f. 137

I 2 Regulares introducendi, ſi ſint ſecuri & tuti de victu & veſtitu, & conſtet Ordinario, quod eorum novus ingreſſus non poteſt præjudicare aliis Religionibus, non indigent conſenſu eorundem, tr. 1. q. 27. n. 2. ibid.

I 2 Regulares, quomodò valeant ſine licentia Epiſcopi, ſua loca deſerere, & deſerta vendere? tr. 1. q. 32. n. 1. f. 140

I 2 Regulares, an teneantur ſua loca deſerere in manibus Ordinarii? tr. 1. q. 36. f. 142

I 2 Regulares, an poſſint ſua loca deſerta iterum reaccipere, ſine licentia Epiſcopi? tr. 1. q. 39. f. 143

I 2 Regulares exempti, an poſſint ædificare in loco exempto, ſine conſenſu Ordinarii? tr. 1. q. 40. ibid.

I 2 Regu-

Rerum Notabilium.

I 2 Regulares interdùm amittunt privilegium exemptionis, & ſubjiciuntur Epiſcopo loci, tr. 2. q. 23. n. 5. f. 153
I 2 Regulares in caſu poſito, cui magis tenentur obedire, Epiſcopo loci, an verò ſuo Prælato Regulari, tr. 2 q. 24. ibid.
I 2 Regulares admittentes fœminas intrà clauſtra ex quadam levitate vel ignorantia, quomodo ſunt puniendi? tr. 4. q. 13. n. 8. f. 165
I 2 Regulares unius Ordinis, nequeunt eligi in Prælatos alterius Ordinis, tr. 5. q. 29 n. 11. f. 182
I 2 Regulares S. Auguſtini, & Monachi S. Benedicti, litigant in perfectione Religionis, tr. 5. q 35. n. 11. f. 184
I 2 Regulares quonam modo ordinati debent in publicis proceſſionibus? tr. 5. q. 35. n. 19. f. 185
I 2 Regulares Ordinum Mendicantium, poſſunt tranſire ad Carthuſiam, tr. 5. q. 42. n. 4. f. 188
I 2 Regulares, cujuſcunque ſint Ordinis, non poſſunt admittere, nec recipere, neque occultare Profeſſos alterius Ordinis, tr. 6. q. 22. n. 1. f. 207
I 2 Regulares non poſſunt ſine licentia Superiorum ad urbem accedere, ſecus graviter puniuntur, tr. 7. q. 6 n. 1. f. 211
I 2 Regulares, quoties viderint Superiores excedere modum in corrigendo, toties poſſunt appellare, tr. 7. q. 11. n. 4. f. 212
I 2 Regulares non vovent obedientiam extra Religionem, tr. 8. q 34 n. 3. f. 231
I 2 Regulares ſunt ordinandi ab Epiſcopis, in quorum Diœceſibus ſunt monaſteria, in quibus degunt & ſunt aſſignati. tr. 8 q. 36. n. 2. f. 233
I 2 Regulares ſunt diſpenſatores, non autem diſſipatores, aut dilapidatores bonorum Eccleſiæ, tr. 8. q. 50. n. 1. f. 235
I 2 Regulares facinoroſi, ſervatis ſervandis poſſunt ad triremes condemnari, tr. 9. q. 1. per tot. f. 240. & 241
I 2 Regulares condemnandi ad Triremes, an poſſint ad Regias triremes condemnari, vel potiùs ad remigia Pontificis tranſmitti? tr. 9. q. 4. n. 28. f. 142. & 245. q. 13. per totam, & 247 q. 20. per totam.
I 2 Regulares, an poſſint appellare à correctionibus & punitionibus ſuorum Superiorum, ſibi inflictis, ſecundùm Regulam & ſtatuta Ordinis? tr. 10. q. 29 f. 259
I 2 Regulares, quo ordine tenentur appellare? 10. q. 33. per totam f. 261
I 2 Regulares omiſſo medio, poſſunt appellare ad Papam, vel ad Sac. Congreg. Legatum de latere, ad Nuncios Apoſtolicos & conſimiles, tr. 10. q. 35. ibid.
I 2 Regulares poſſunt appellare ad Eminent. eorum Protectorem, tr. 10. q. 35. n. 12. f. 262
I 2 Regulares nequeunt appellare ad eorum Conſervatorem, tr. 10 q. 35. n. 13. ibid.
I 2 Regulares non poſſunt appellare ad Epiſcopos loci Ordinarios, tr. 10. q 35. n. 14 ibid
I 2 Regulares nequeunt appellare ad Nuncios Apoſtolicos, ſeu Miſſos natos, tr. 10. q. 35. n. 15. ibid.
I 2 Regulares ſubditi vetantur ire Romam, ſine licentia ſuorum Superiorum, tr. 10. q. 36. n. 3. ibid.
I 2 Regulares in caſu gravaminis, an voce, vel ſcripto, cum expreſſione gravaminis teneantur appellare? tr. 10. q. 39. f. 264
I 2 Regulares appellantes ad Tribunalia ſæcularia, ſunt ipſo facto excommunicati, tr. 10. q. 42. n. 1. f. 266
I 2 Regulares, de jure communi ſunt Epiſcopis ſubjecti, ſecus ex privilegio, & jure novo, tr. 15. q. 6. & 7. f. 296
I 2 Regulares, per quæ privilegia ſunt exempti à Juriſdictione Epiſcoporum? tr. 13. q. 8. per tot. f. 297.
I 2 Regulares exempti à Juriſdictione Epiſcoporum, an etiam ſint exempti à poteſtate Legatorum? t. 13. q. 9. per tot. f. 298
I 2 Regulares ſine licentia Papæ, nec expreſsè, nec tacitè poſſunt renunciare privilegiis ſuæ exemptionis, tr. 13. q. 10. num. 1. ibidem.
I 2 Regulares, ſi dicant, quod ſunt exempti, an teneantur probare & quomodò? tr. 13. q. 11. ibid.
I 2 Regulares, an debeant privari uſu poſſeſſionis, vel quaſi poſſeſſione, pendente lite ſuper validitate privilegii? tr. 13. q. 13 n. 1. f. 299. & q. 69. n. 13. f. 322
I 2 Regulares, quot & quibus modis poſſint ſe tueri à moleſtiis Ordinariorum? tr. 13. q. 16. f. 300
I 2 Regulares exempti, citati ab Ordinariis locorum, non tenentur reſpondere, tr. 13. q. 17. n. 1 f. 301
I 2 Regulares interdùm citantur ab Epiſcopis, & ipſis tenentur reſpondere, tr. 13 q. 17. n. 5. ibid.
I 2 Regulares non poſſunt ab Epiſcopis excommunicari, ſuſpendi & interdici, tr. 13. q. 23. n. 1. fol. 302
I 2 Regulares tenentur revereri & honorare Dominum Epiſcopum, tr. 13. q. 23. n. 7. f. 303
I 2 Regulares non ligantur cenſuris, niſi nominatim exprimantur, tr. 13. q. 25. n. 1. ibid.
I 2 Regulares excommunicati, vel tales denunciati ab Epiſcopis, an poſſint abſolvi à ſuis Prælatis intra ſepta? t. 13. q. 28. f. 305
I 2 Regulares lacerantes Cedulones ab Epiſcopis affixos, an incidant in excommunicationem ibi appoſitam, tr. 13. q. 29 per totam. ibid.
I 2 Regulares impedientes Epiſcopum, ne utatur ſuis inſigniis & veſtibus, poſſunt excommunicari ab eodem, tr. 13. q. 29. n. 6. ibid.
I 2 Regulares recurrentes ad Superiores non ſuos, ſunt valdè punibiles à Prælatis ſuæ Religionis, immò cenſentur excommunicati ipſo facto, tam Recurrentes, quam Judices appellati, tr. 10. q. 43. f. 266. & tr. 13. q. 30. n. 2. & 3. f. 305
I 2 Regulares, in cauſa fidei ſubduntur Epiſcopo, tr. 13. q. 31. n. 1. f. 306
I 2 Regulares ad quæritandum in Diœceſibus, ubi habent Conventus, non tenentur ab Ordinariis licentiam petere, tr. 13. q. 32. n. 10. f. 307.
I 2 Regulares, non poſſunt prohiberi à petitione eleemoſynarum, etiam in terris excommunicatorum, tr. 13. q. 32. n. 11. fol. 307. Nec poſſunt prohiberi colligere frumentum, vinum, & ſimilia, etiam anteaquam Rector Parochialis collegerit ſibi debitas primitias, ibid. num. 12
I 2 Regulares unius Conventus, non poſſunt impediri à quæſtuatione ab aliis Regularibus alterius Conventus quoquo modo, ſub pœna excommunicationis ipſo facto incurrenda, immò impedientes etiam indirectè, oblationes fieri inter Miſſarum ſolemnia in Eccleſiis Mendicantium, ſunt excommunicati excommunicatione Papæ reſervata, tr. 13. q. 32. n. 14. f. 307
I 2 Regulares, ſi degant extra Clauſtra de licentia ſuorum Superiorum, an comprehendantur ſub Decreto cap. 3. Conc. Trid. ſeſſ. 6. de reform. tr. 13. q. 35. f. 308
I 2 Regulares, quos Superior ad Religionem reducere procurat, an comprehendantur ſub d. Conc. Trid. etiamſi degant extra Clauſtra, abſque licentia ſuorum Superiorum? tr. 13. q. 36. ibid.
I 2 Regulares degentes extrà Clauſtra, poſſunt puniri tàm à ſuis propriis Prælatis, quam ab Epiſcopis locorum, tam conjunctim, quàm diviſim. tr. 13. q. 37. n. 1. ibid.
I 2 Regulares, de licentia Superioris degentes in aliqua Domo deſtinata ad erectionem monaſterii, an ſubdantur d. Decreto cap. 3. ſeſſ. 6. Conc. Trident. de reform. ibi. q. 38. ibidem.
I 2 Regulares degentes juſſu ſui Superioris in aliquo membro, vel grancia ſui monaſterii, ſi ibidem delinquant, non ſunt puniendi ab Epiſcopo loci, ſed à ſuo Superiore, tr. 13. q. 39. n. 1. f. 309.
I 2 Regulares, qui cauſa Prædicationis, vel Confeſſionis, vel Eleemoſynæ, vel alicujus rei ad tempus, & non permanenter extra monaſterium morantur, non comprehenduntur ſub d. Decret. Conc. Trid. ſeſſ. 7. cap. 14. de reformat. tr. 13 q. 40. n. 1. ibid.
I 2 Regulares, an poſſint civiliter coram Epiſcopo à Creditoribus ſuis conveniri? tr. 13. q. 40. n. 3. ibid.
I 2 Regulares addicti monaſteriis Monialium, non ſubjiciuntur Decret. Conc. Trid. cap. 14. ſeſſ. 7. de reform. tr. 13 q. 42. ibid.
I 2 Regulares, poſſunt de facto reſiſtere Epiſcopo volenti viſitare ſuas Eccleſias, ſi noluerit oſtendere literas ſuæ commiſſionis, tr. 13. q. 68. n. 4. fol. 321
I 2 Regulares ſunt exempti à ſolutione Charitativi ſubſidii, tr. 13. q. 73. n. 4. f. 324
I 2 Regulares ad inſtantiam Epiſcopi Diœceſani, tenentur in ſuis Eccleſiis erigere Baldachinum, tr. 13. q. 74. n. 7. f. 325.
I 2 Regulares ſunt ipſo facto excommunicati, ſi Clericis vel Laicis Sacramenta adminiſtrent, tr. 13 q. 26. nu. 6. fol. 304 & q. 78. nu. 1. f. 326
I 2 Regulares in multis caſibus poſſunt per cenſuras ab Epiſcopo compelli, t. 13. q. 78 n. 2. 3. & 4. f. 327
I 2 Regulares, non poſſunt prædicare ſine licentia Epiſcopi, & multò minus, eo contradicente, tr. 13. q. 79. n. 10. f 328. & q. 91. n. 6. in Bull. Greg. §. 3. f. 337
I 2 Regulares exempti, an poſſint facere Proceſſiones extra Clauſtra ſine licentia Epiſcopi? tr. 13. q 81. f. 328
I 2 Regulares ſunt exempti à poteſtate ac juriſdictione Judicum ſæcularium, tr. 13. q. 83. n. 1. f. 330.
I 2 Regulares ſunt exempti à Gabellis, Tributis & ſimilibus, tr. 13. q. 84. n. 1. ibid.
I 2 Regulares quoad curam animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum, ſubduntur Epiſcopo, tr. 13. q. 91. ſub n. 6. in Bull. Gregor. f. 337
I 2 Regulares, ſi deliquerint circa perſonas, intra ſepta degentes, aut circa clauſuram, vel circa bonorum adminiſtrationem monaſteriorum Monialium, etiam Regularibus ſubjectarum, ab Epiſcopo loci puniuntur & corriguntur, tr. 13. q. 91. ſub n. 6. in Bull. Greg. §. 3. ibid.
I 2 Regulares generaliter approbati ad Epiſcopo, ad Confeſſiones

nes perſonarum ſæcularium audiendas, non cenſentur approbati ad audiendas Confeſſiones Monialium, tr. 13. in Bull. Greg. dub. 9. f. 339
I 2 Regulares procedentes ad electionem Abbatiſſæ, inconſulto Epiſcopo puniuntur, tr. 13. in Bull. Greg. dub. 2. ibid.
I 2 Regulares indigentes victu in caſu neceſſitatis, an poſſint alienare & pignorare bona Eccleſ. ſine licentia Papæ ? tr. 14. q. 21. n. n. 5. f. 349
I 2 Regulares prohibentur accipere pecunias mutuó, cum ſolutione lucri ceſſantis, vel ad cambium, ut dici ſolet, tr. 14. q. 68. f. 366.
I 2 Regulares, an poſſint emere aliquod ſtabile, tot ſcutis, impoſitis tamen ad cenſum ſuper illud, ſine aſſenſu Apoſtolico? tr. 14. q. 76. f. 369
I 2 Regulares liberam habent ſepulturam, tr. 14. q. 79 num. 12. fol. 371
I 2 Regulares ejuſdem monaſterii, an valeant inter ſe res ſuas permutare, tr. 14. q. 86. f. 373
I 2 Regulares de jure communi non ſunt capaces dominii, nec poſſunt habere proprium, t. 15 q 3. n. 1. f. 38. & tom. 2. p. 2. tr. 13. q 15. n. 4. f. 266
I 2 Regulares ſubditi vel Prælati, quantam quantitatem de bonis monaſterii poſſunt extraneis donare? tr. 15. q. 5. nu. 2. fol. 38
I 2 Regulares, an poſſint in extrema neceſſitate erogare ſine licentia Prælati ? tr. 15. q. 9. n. 5. f. 382
I 2 Regulares furantes quatuor Regalia a ſuis Conventibus, an committant culpam lethalem ? t. 15. q. 19. n. 22. f. 387
I 2 Regulares multa habent privilegia, ſibi eligendi Conſervatores, tr. 17. q. 1. f. 394
I 2 Regulares ſtando in jure communi, poſſunt pro manifeſtis injuriis, coram Conſervatore reos trahere, tr. 17. q. 16. n. 1. fol. 401
I 2 Regulares elapſo quinquennio, poſſunt alium Conſervatorem nominare, tr. 17. q. 9. n 8. ibid.
I 2 Regulares, degentes intra vel extra Clauſtra, in cauſis civilibus conveniendi ſunt coram Conſervatore, vel loci Ordinario, vel coram ſuis Prælatis Regularibus, tr. 13. q. 45. & 46 f. 310. & t. 17. q. 11. n. 3. f. 401
I 2 Regulares, non poſſunt cogere debitores laicos, ad comparendum coram ipſorum Conſervatore, t. 17. q. 12 n. 6. ibid.
I 2 Regulares, infra certum tempus tenentur eligere Conſervatorem, quo non electo & termino elapſo, conveniuntur coram Ordinariis locorum, t. 17. q. 12. n 9. f. 402
I 2 Regulares quâvis dignitate Regulari fulgentes, nequeunt eligi in Conſervatores, t. 17. q. 29 n 3 f. 407
I 2 Regulares, in Italiæ partibus exiſtentes, ubi ſemel Conſervatores elegerint, illos nequeunt infra quinquennium mutare, tr. 17. q. 31. n. 2. ibid.
I 2 Regulares, an poſſint eligere ſibi Conſervatores contra alios Regulares, habentes pariter ſuos Conſervatores? tr 17. q. 34. f. 408
I 2 Regulares diverſarum Religionum, ſi ſibi invicem notorie injurias faciant, & pro injuriis illatis, ad ſuos Conſervatores recurrant, ad effectum procedendi, quis eorum debeat in cauſa procedere ? tr. 17. q. 35. f. 409
I 2 Regulares tenentur eligere ſuos Conſervatores in Civitate, vel Diœceſi, ubi degunt & habent monaſteria, t. 17. q. 36 n. 1. ibid.
I 2 Regulares, an poſſint Epiſcopos convicinos, vel Titulares eligere in ſuos Conſervatores ? t. 17. q. 37. ibid.
I 2 Regulares, pro cauſis criminalibus non poſſunt conveniri coram Conſervatoribus, t. 17. q. 41. n. 1. f. 410
II 1 Regulares omnes ex neceſſitate, in eorum electionibus canonicis tenentur procedere per viam ſcrutinii, ſeu per ſchedulas, tr. 1. q 6. n. 7. f. 4.
II 1 Regulares ad ordines malè promoti, incurrunt multas pœnas, tr. 1. q. 31. n. 7. f. 23
II 1 Regulares, infra quod tempus tenentur ſibi eligere Prælatum ? t. 3. q... n. 5. f. 30
II 1 Regulares, non tenentur ut Laici ad apices juris ? tr. 3 q. 10 n. 1. f. 32
II 1 Religioſi faciunt Collegium, ſed non omnes, quamvis ſubſint uni Prælato, tr. 4. q. 1. n. 2. ibid.
II 1 Regulares, generaliter abſoluti in magnis feſtivitatibus, ſi in actu abſolutionis non meminerint ſuorum impedimentorum, non tenentur amplius aliam diſpenſationem quærere, nec abſolutionem poſtulare, tr. 4. q. 44. n. 8. f. 54
II 1 Regulares, etiam non intereſſentes abſolutionibus & diſpenſationibus prædictis, intelliguntur abſoluti & diſpenſati, etiamſi nec per ſe, neque per alios peterent abſolutionem, & diſpenſationem prædictam, ibid n. 9.
II 1 Regulares pœnitentiati à Sancto Officio, etiam de levi, non poſſunt eligi ad Prælaturas Regulares, tr. 5. q. 22. n. 1. f. 65 & q. 23. n. 1. f. 65
II 1 Regulares, poſſunt ſemel eligere Confeſſorem, & ab eo abſolvi in omnibus criminibus & exceſſibus, & cenſuris Eccleſiaſticis, & ab eodem diſpenſari in omnibus irregularitatibus, homicidio voluntario, & mutilatione membrorum ſemper exceptis, t. 5. q. 36. n. 9. f. 75
II 1 Regulares in Epiſcopatum electi, non conſentiunt, quin prius habeant licentiam acceptandi à Patre Generali, tr. 6. q. 13. n. 2. f. 83
II 1 Regulares hodie omnes ferè ſunt exempti ab Ordinariorum Epiſcoporum poteſtate, tr. 10. q. 3. n. 1. f. 111
II 1 Regulares ad abſolvendum & diſpenſandum, plura poſſunt quam Epiſcopi, tr. 3. q. 6. n. 9. f. 112
II 1 Regulares in multis ſubjiciuntur correctioni & viſitationi Loci Ordinarii, tr. 10. q. 4. n. 3. ibid.
II 1 Regulares, an poſſint cogi à Domino Papa ad Epiſcopatum acceptandum ? tr. 10. q. 20. n. 1. & ſeq. f. 119
II 1 Regulares non comprehenduntur ſub Decretis odioſis, niſi expreſſe nominentur, t. 11. q. 17. n. 2. in fin. f. 128
II 2 Regulares abſque Superiorum licentia, de Provincia in Provinciam euntes vel tranſmigrantes, ſeverè puniuntur, tr. 2. Conſtit. Sixti V. 6. ſed f. 147
II 2 Regulares multi excipiuntur à Decretis Clem. VIII. t. 2. q. 1. n. 2. & ſeq. f. 155
II 2 Regulares abrenunciantes propriæ voluntati, [illegible] uſque ad mortem obedire Superioribus Ordin[illegible] n. 3 f. 163
II 2 Regulares tenenentur ſuſcipere Ordines, vel di[illegible] cipere ab Epiſcopis, in quorum Diœceſibus ſunt [illegible] ria, in quibus degunt & ſunt aſſi[illegible] t. 6. q 26 [illegible]
II 2 Regulares non profeſſi, nequeunt ſuſcipere Sacros Ordines, abſque ſufficienti titulo, tr. 6. q. 26. n. 3. f. ibid.
II 2 Regulares recepti ad habitum, & in Religione profeſſi, extra tamen loca deſignata, ſi alias ſunt habiles, & canonicè recepti, an in conſcientia teneantur de novo profiteri, & à reclamatione reſilire ? tr. 8. q 11 n. 1. f. 216
II 2 Regulares in extrema neceſſitate poſſunt Laicis ſacramenta adminiſtrare, ſub tacita ratihabitione Parochi, tr. 16. q 9. n. 4. f. 283
I 1 Regularium item ini, tam virorum quàm mulierum, licet bona mobilia, vel immobilia poſſidere vel tenere, tr. 11. q. 16. n 23. f 88
I 1 Regularium Superiores, bona ſtabilia ſuis ſubditis nequeunt concedere, nec ad uſum. tr. 11. q. 16. n. 24. ibid.
I 1 Regularium numerus in omnibus monaſteriis, & Domibus, tam virorum, quàm mulierum eſt conſtituendus, tr. 11. q. 16. nu. 25. ibid.
I 1 Regularium privilegia, an poſſint abrogari per non uſum? tr. 12. q. 7. n. 21. f. 97
I 1 Regularium privilegia non ſuſpenduntur per Bullam Cruciatæ, tr. 13. q. 14. n. 1. f. 106
I 1 Regularium privilegia conceſſa in ordine ad ſæculares per Bullam Cruciatæ non tolluntur, tr. 13. q. 15. n. n. 1 ibid.
I 1 Regularium privilegia anno Jubilæo reſtringuntur, tr. 13. q. 16. n. 1. f. 107
I 1 Regularium privilegia, quoad forum Animæ Religioſorum ſubditorum, per Bullam Cœnæ Domini minimè revocantur, tr. 13. q. 17. n. 8. f. 108
I 1 Regularium privilegia, ſæpe ſæpius revocantur à Domino Papa, tr. 13. q. 18. n. 1. f. 110
I 1 Regularium privilegia poſſunt validè ac licitè per Papam revocari, tr. 13. q. 19. n. 2. ibid.
I 1 Regularium privilegia, potius cenſentur conceſſa de benignitate Apoſtolica, quàm aliundè, tr. 13. q. 19 n 5 f 111
I 1 Regularium ſervitia, præſtita pro ſalute animarum & fidei propugnatione, non dant actionem, nec jus agendi contra Romanum Pontificem, tr. 13. q. 19. n. 9. ibid
I 2 Regularium cauſæ criminales, cum magna cautela & maturitate tractantur, tr. 9. q. 14 n. 20. f. 246
I 2 Regularibus, an liceat appellare ? tr. 10 q. 29. n 1. f. 259
I 2 Regularibus non eſt denegandum, quod eſt de jure communi, tr. 10. q. 11. n. 3. in fin. f. 265
I 2 Regularibus non licet bona immobilia cujuſcunque qualitatis ſint, & quovis modo acquiſita, tanquam propria, aut nomine Conventus poſſidere. tr 11. q. 9. n. 1 f. 288
I 2 Regularibus poteſt fieri facultas largiendi munera, ex omnibus cauſis, actum virtutis & meriti continentibus, tr. 15. q. 12. n. 8 f. 384
II 2 Regularibus, qui à Religione receſſerunt, ob nullitatem Profeſſionis, nullatenus conceditur licentia celebrandi in ſuſceptis, niſi prius conſtito de eorum patrimonio, quo poſſint honeſtè vivere, tr 6. q. 26. n. 10. f. 94

Reincidentia.

II 1 Ad Reincidentiam, non requiritur nova culpa, tr. 4. 44. n 6. f. 54

Relativa.

I 2 Relativorum unum refertur ad aliud, tr. 12. q. 4. n. 2. f. 269

Relictum

Relictum.

II 2 Relictum à Confratribus vel ab aliis, privato Oratorio, ipſi quæritur, ſecundum diſpoſitionem Capitulorum, tr. 13. q. 24. n. 11. f. 269

Religio.

I 1 Religio Clericorum Regularium Scholarum Piarum, gaudet privilegiis aliorum Mendicantium, tr. 7. qu. 6. n. 1. & ſeq. f. 53

I 2 Religio intrans de novo in aliquem locum cum obligatione, non quærendi eleemoſynas, nec faciendi aliquod præjudiciale aliis Religioſis, non indiget conſenſu Regularium præexiſtentium, ad fundandum ſuum Monaſterium, t. 1. qu. 28. f. 138

I 2 Religio una non poteſt excipere contra novam erectionem Monaſterii, quòd aliæ Religiones non fuerunt auditæ, t. 1. q. 30. n. 1. f. 139

I 2 Religio, ad quam tranſitur, debet eſſe melior, & perfectior illa à qua receditur, tr. 5. q. 6. n. 1. f. 174

I 2 Religio quantumcunque privilegiata, nequit recipere Profeſſos alterius Ordinis, t. 5. q. 12. n. 11. f. 176

I 2 Religio, in quam tranſitur, ſi probabiliter dubitetur, an ſit ſanctior & reſtrictior, quid agendum? t. 5. q. 14. n. 1. f. 177

I 2 Religio, à qua fit tranſitus in ſtrictiorem, ſine licentia Prælati, poteſt de facto & propriâ manu, ſuum Profeſſum extrahere, tr. 5. q. 17. n. 1. ibid.

I 2 Religio habet reſtitutionem in integrum, tr. 5. qu. 20. n. 3. fol. 178

I 2 Religio tota, poteſt de licentia Sedis Apoſtolicæ tranſire in arctiorem, t. 5. q. 30. n. 1. f. 182

I 2 Religio una, multis de cauſis eſt altera perfectior, tr. 5. q. 35. n. 1. f. 184

I 2 Religio illa præfertur alteri, quæ ordinatur ad finem abſolutè potiorem, vel ad majus bonum, aut ad plura bona, tr. 5. q. 35. n. 6. ibid.

I 2 Religio, quæ ordinatur ad docendum & prædicandum, eſt propinquiſſima perfectioni Epiſcoporum, ibid. n. 8

I 2 Religio inſtituta ad officiandum in Choro, nihil refert, ſi ejus Fratres Chorum non adeant, t. 5. q. 36. n. 2. f. 185

I 2 Religio illa eſt utilior & arctior, in qua de præſenti obſervatur Regula, tr. 5. q. 36. n. 5. ibid.

I 2 Religio, ad hoc, ut dicatur durior & aſperior ſimpliciter, & abſolutè, oportet, ut in actu obſervet multa duriora & arctiora, tr. 5. q. 37. n. 2. f. 186

I 2 Religio Carthuſianorum, quoad corporales pœnitentias & obſervantias, eſt omnium arctiſſima & duriſſima, tr. 5. q. 38. n. 1. ibid.

I 2 Religio poteſt cogi, ad hoc, ut recipiat Apoſtatas, & Fugitivos ſui Ordinis, tr. 5. q. 52. n. 7. f. 192

I 2 Religio nulla poteſt cogi, ad recipiendum Profeſſos alterius Ordinis, niſi à Domino Papa, ex cauſa urgenti, & neceſſaria, tr. 5. q. 52. n. 9. ibid.

I 2 Religio, non tenetur alere Profeſſum, dum eſt in fuga, ſed tantum illum, qui actualiter ſibi deſervit, tr. 6. qu. 16. n. 1. f. 203

I 2 Religio licitè poteſt à ſe expellere Profeſſum incorrigibilem, tr. 8. q. 3. n. 1. f. 217

I 2 Religio eſt beneficium Profeſſorum, ad cujus titulum ordinantur, tr. 8. q. 10. n. 2. f. 222

I 2 Religio non poteſt de Monacho facere non Monachum, tr. 8. q. 22. n. 12. f. 228

I 2 Religio, & Monachus, pari jure judicantur, tr. 8. qu. 26. n. 4. f. 229

I 2 Religio, de jure ſpeciali poteſt ob juſtam cauſam, ſuum ſubditum ejicere, ſub ea conditione, ut aliam Religionem ingrediatur, tr. 8. q. 29. n. 1. & 2. f. 229. & 230

I 2 Religio non ſe intromittit de bonis, per ejectos acquiſitis, tr. 8. q. 50. n. 10. f. 235

I 2 Religio expellens Profeſſum abſque juſta cauſa, peccat contra juſtitiam, & tenetur illum denuò recipere, & interim alere, tr. 8. q. 53. n. 1. f. 238

I 2 Religio, ob Regularium delicta, ſolet infamari, & à Laicis parvi pendi, tr. 9. q. 1. n. 16. f. 241

I 2 Religio tenetur ſuum Profeſſum ubique terrarum alere, & defendere, tr. 11. q. 5. n. 1. f. 269

I 2 Religio, nedum jure naturæ, verum etiam jure Canonico & Civili, poteſt adſtringere ſuos Profeſſos, ad ſibi ſerviendum in omnibus, quæ ſunt ſecundum Regulam, tr. 11. q. 5. n. 1. ibid.

I 2 Religio non poteſt ad ſui libitum ſuos Profeſſos dimittere, ibid.

II 2 Religio Theatinorum, nullo unquam tempore poſſedit bona aliqua immobilia, animo ea retinendi, nec quidem in communi, tr. 14 q. 63. n. 3. f. 365

II 1 Religio diu conſervari non poteſt, ſine Prælato ejuſdem Societatis, tr. 10. q. 1. n. 15. f. 110

II 1 Religio nova nequit fundari propriâ authoritate, tr. 10. q. 8. n. 4. f. 114

II 1 Religio approbata à Sancta Sede, abſque dubio habet poteſtatem ferendi leges, & condendi ſtatuta perpetua, quæ Ordini & Regulæ conformia ſint, tr. 10 q. 8. n. 12. ibid.

II 2 Religio eſt quædam virtus, per quam aliquis ad Dei ſervitium & cultum, aliquid exhibet, tr. 1. q. 9. n. 10. f. 140

II 2 Religio Regularium non eſt de neceſſitate ſalutis, ſed de perfectione Chriſtiana? tr. 1. q. 12. n. 1. f. 141

II 2 Religio eſt opus ſupererogationis, & conſilium ad majorem perfectionem conſequendam, t. 1. q. 14. n. 3 in fin. f. 143

II 2 Religio Dominicana, ex ſpeciali Dei beneficio, eſt & fuit ſemper una & uſque modo diviſionem non eſt paſſa, tr. 2. q. 14. n. 1. f. 156

II 2 Religio dirimit Matrimonium ratum, licèt non conſummatum, tr. 3. q. 15. n. 5. f. 164. & q. 16. n. 1. ibid.

II 2 Religio, an teneatur recipere nulliter Profeſſum, & legitimè dimiſſum, ſi voluerit in Religionem reverti? t. 8. q. 15. n. 1. & ſeq. f. 218. & t. 12. q. 33. n. 1. f. 257

II 2 Religio habet jus & poteſtatem in perſonam, Operas, Artem, Induſtriam & Laborem ſui Profeſſi, tr. 10. qu. 26. n. 3. f. 236

II 2 Religio poteſt reclamare contra invalidè Profeſſum, eodem modo & jure, quibus poteſt Profeſſus nulliter reclamare contra Religionem, tr. 12. q. 35. n. 1. f. 257

II 2 Religio & Religioſus ſunt correlativa, & ſe habent, ut mater, & filius, ibid. n. 4

II 2 Religio, apud quos Judices debet reclamare? tr. 12. q. 36. n. 1. ibid.

II 2 Religio, an poſſit ritè reclamare contra bonum & honeſtum Religioſum, invalidè tamen Profeſſum, ſed ſine ſua culpa? tr. 12. q. 38. n. 1. f. 258

II 2 Religio elapſo quinquennio, an poſſit reclamare ſuper nullitate Profeſſionis ſui ſubditi? tr. 12. q. 40. n. 1. ibid.

II 2 Religio, abſque interventu Epiſcopi Loci, an poſſit hodie à ſe expellere eos, qui contra ſtatutum Ordinis, profeſſionem fecerunt? tr. 12. q. 41. n. 1. ibid.

II 2 Religio, ad quas perſonas extenditur? tr. 13 q. 7. n. 5. f. 262

II 2 Religio quælibet, eſt perfectior ſtatu Oblatorum, tr. 13. q. 13. n. 5. f. 265

I 2 Religio poteſt cogi, ad iterum recipiendum expulſum ſubditum, vide verb. Ejectus.

I 2 Religionis Vinculum ſeu Votum ſolemne, eſt de jure divino, tr. 8. q. 22. n. 4. f. 227

II 1 Religionis ingreſſus, emundat ab omni macula, tr. 5. q. 24. n. 6. f. 66. & p. 2. tr. 17. q. 12. n. 2. f. 271

II 2 Religionis bonum & malum, naſcitur à Novitiis, tr. 1. q. 1. n. 1. f. 136

II 2 Religionis ingreſſus, an ſit ſemper à Spiritu Sancto? tr. 1. q. 9. n. 1. & ſeq. f. 139

II 2 Religionis ingreſſus, quatenus ad profeſſionem ordinatur, eſt res ſpiritualis, ac ſtatus Eccleſiaſticus, t. 1. q. 16. n. 1. f. 144

II 2 Religionis ingreſſus tollit irregularitatem & ingratitudinem, tr. 3. q. 4. n. 2. f. 158

II 2 Religionis ſubſtantia in quo conſiſtit? t. 11. q. 18. n. 2. f. 243. & t. 16. q. 7. n. 3. f. 281

I 2 Religionis nervus & decus, in quo conſiſtit? vide verb. Nervus.

II 2 Religioni incorporare, eſt actus juriſdictionis, tr. 11. qu. 24. n. 3. f. 245

I 2 Religiones omnes in univerſum, fuerunt fundatæ in maxima perfectione & zelo, tr. 1. q. 4. n. 2. f. 127

I 2 Religiones ſunt inter ſe diſtinctæ, tr. 5. q. 35. f. 184

I 2 Religiones omnes, reſpectu finis, ſunt una & eadem Religio, tr. 5. q. 35. n. 2. f. 184

II 2 Religiones Monachales, & aliæ nonnullæ habent perpetuas filiationes, tr. 4. q. 1. n. 16. f. 174

II 2 Religiones Militares hodie ſunt omnes Eccleſiaſticæ, & approbatæ à Papa, tr. 6. q. 8. n. 1. f. 186

Religioſus.

I 1 Religioſus, in damnum ſuæ Religionis non poteſt renunciare privilegiis, tr. 12. q. 4. n. 4. f. 93

I 2 Religioſus ſubditus, non poteſt egredi à Conventu, niſi de licentia ſui Superioris, & dato ſibi ſocio, t. 3. q. 4. n. 1. f. 154

I 2 Religioſus exiens à Clauſtro ſui Monaſterii, an peccet mortaliter? tr. 3. q. 13. f. 156

I 2 Religioſus quilibet tenetur ferre habitum ſuæ Religionis, quem ſi dimittat ex quacunque cauſa, & alium aſſumat, mox fit excommunicatus, tr. 3. q. 16. n. 5. f. 46

I 2 Religioſus profeſſus non poteſt à Religione exire ad ſubveniendum ſuis parentibus, in extrema neceſſitate conſtitutis, tr. 3. q. 16. n. 1. 2. f. 157

I 2 Religioſus, an poſſit cogi à ſuo Prælato ad manendum extra clauſtrum, ut ſerviat alicui Eccleſiæ Regulari vel Sæculari? tr. 3. q. 17. ibid.

Digitized by Google

2 Religioſus ritè obtinens Eccleſiam Parochialem, tenetur in ea reſidere; etiamſi ſit extra Clauſtrum ſuæ Religionis, tr. 5. q. 18. n. 1. ibid.

I 2 Religioſus degens extra Clauſtrum de licentia ſui Prælati, dicitur manere intra ipſum, t. 5. q. 18. n. 2. ibid.

I 2 Religioſus quidquid acquirit, ſuo Monaſterio acquirit, & de acquiſitis nullatenus poteſt diſponere, tr. 5. qu. 57. n. 4. fol. 193

I 2 Religioſus profeſſus, propter votum paupertatis, eſt incapax acquirendi, tr. 5. q. 60. n. 11. f. 194

I 2 Religioſus non poteſt hæreditatem adire, nec poſſeſſionem apprehendere, ſine licentia ſui Prælati, ibid. n. 195

I 2 Religioſus profeſſus per conjectionem in carcerem, non deſinit eſſe filius prioris Monaſterii, tr. 5. q. 69. n. 2. f. 197

I 2 Religioſus profeſſus dimittens habitum ſuæ Religionis, cauſa evagandi, vel ut accedat ad quævis ſtudia litterarum, incurrit excommunicationem latæ ſententiæ, tr. 6. q. 2. n. 11. f. 198. & q. 6. n. 1. f. 200

I 2 Religioſus moraliter loquendo, tenetur ſemper portare habitum ſuæ Religionis, t. 6. q. 9. n. 1. ibid.

I 2 Religioſus dormiens ſine habitu ex rationabili cauſa, non peccat mortaliter, tr. 6. q. 10. n. 1. f. 201

I 2 Religioſus jocosè dimittens habitum ſui Ordinis, vel induens alterius, non peccat mortaliter, t. 6. q. 11. n. 3 ibid.

I 2 Religioſus ſine rationabili cauſa, dormiens ſine camiſia, peccat mortaliter, t. 6. q. 10. n. 5. ibid.

I 2 Religioſus tenetur dormire juxta ſua Regularia ſtatuta, tr. 6. q. 10. n. 6. ibid.

I 2 Religioſus Epiſcopus, vel Cardinalis factus, ſi dimittat habitum ſuæ Religionis, non incidit in pœnas d. cap. ut periculoſa, tr. 6. q. 12. n. 1. f. 202

I 2 Religioſus, ſi ex una in aliam Religionem tranſeat laxiorem vel arctiorem, ſine licentia ſui Prælati, non eſt Apoſtata, tr. 6. q. 13. n. 1. ibid.

I 2 Religioſus Apoſtata, de ſpeciali jure eſt excommunicatus, tr. 6 q. 14. n. 5. f. 203

I 2 Religioſus, in quo caſu poteſt puniri, ut vagus & profugus? tr. 7. q. 2. n. 1 f. 209

I 2 Religioſus, recurrens ad Superiores ſupremos ſine licentia, punitur, ut fugitivus, tr. 7. q. 1. n. 4. ibid.

I 2 Religioſus gravatus, ſi à Conventu recedat abſque licentia, cum appellatione tamen ad ſupremum Judicem, non debet puniri, tr. 7. q. 15. n. 1. f. 213

I 2 Religioſus, prætendens ſe profeſſum per vim & metum, vel ante legitimam ætatem, ſi lite pendente dimittat habitum, & fugiat à Conventu, eſt ut Apoſtata punibilis, tr. 7. q. 16. num. 1. ibid.

I 2 Religioſus, ſi fugiat à Conventu ad evitandum pœnam delicti recenter commiſſi, eſt punibilis ut fugitivus, non autem ut Apoſtata, t. 7. q. 17. n. 1. ibid.

I 2 Religioſus, juſſu Prælati carceri addictus, ſi fugiat ab illo, eſt ut fugitivus puniendus, tr. 7. q. 18. n. 1. ibid.

I 2 Religioſus, poteſt interdum licitè à carceribus fugere, tr. 7. q. 18. n. 5. f. 214

I 2 Religioſus, ad perpetuum carcerem damnatus, & in eo incluſus, non poteſt ab eo fugere, ſine gravi peccato, tr. 7. q. 19 n. 1. ibid.

I 2 Religioſus damnatus ad triremes, ad tempus vel in perpetuũ, non poteſt juſtè ab illis recedere; tract. 7. quæſt. 21. n. 2. ibid.

I 2 Religioſus poteſt expelli ab Ordine ob enormia delicta, tr. 8. q. 5. n. 1. f. 218

I 2 Religioſus, an ob conſpirationem, vel injuriam factam adverſus ſuum Superiorem, ſit à religione expellendus? tr. 8. q. 7. n. 1. f. 219

I 2 Religioſus occidens ſuum Provincialem, ſuſpenditur; ſervatis tamen ſervandis, tr. 8. q. 7. n. 1. f. 219

I 2 Religioſus violans Monialem, pœna capitis punitur, ibid. n. 2

I 2 Religioſus, fugiens à carceribus poſt tertiam monitionem, poteſt incorrigibilis declarari, tr. 8. q. 11. n. 10. f. 223

I 2 Religioſus profeſſus non poteſt ſibi ad uſum conceſſa, ſine gravi peccato, in malos uſus expendere, tr. 8. qu. 50. n. 3. f. 235

I 2 Religioſus damnatus ad triremes, an teneatur ad Regulares obſervantias? tr. 8. q. 52. n. 8. f. 238

I 2 Religioſus ad remum damnatus, ſi non fuit à ſuis Superioribus habitu privatus, poteſt de ſe illum deponere, tr. 9. q. 8. n. 2. f. 243

I 2 Religioſus damnatus ad remum, non deſinit eſſe Monachus, tr. 9. q. 8 n. 3. f. 243. & q. 22. n. 2. f. 248

I 2 Religioſus Galeota remanet perpetuò privatus executione Ordinum, & Officiorum ſuæ Regulæ, tr. 9 q. 9. n. 1. f. 244. & irregularis, & infamis infamia juris, qu. 23. f. 248. & qu. 24. n. 2. f. 249

I 2 Religioſus relegatus in Regionem longinquam, cui quærit & obedire tenetur? tr. 9. q. 19. per totam, f. 247

I 2 Religioſus Galeota, peracta Triremium pœna, eſt à ſuis Prælatis benignè ſuſcipiendus, tr. 9. q. 22. per totam, f. 248

I 2 Religioſus condemnatus in exilium, vel in aliam pœnam, quam juravit ſub pœna remigationis obſervare, an [illegible] inobſervantiæ, poſſit ad Remum, vel duplum primæ pœnæ condemnari? tr. 9. q. 26. f. 249

I 2 Relegatus non parens, deportatur in perpetuum, & deportatus non parens, capite punitur, tr. 9. q. 26. n. 3. ibid.

I 2 Religioſus non venit contendere, ſed obedire, & ad hoc voto ſe adſtrinxit, tr. 10. q. 12. n. 4. in fin. f. 253

I 2 Religioſus poteſt appellare, cum expreſſione tamen gravaminis, tr. 10. q. 12. n. 7. ibid.

I 2 Religioſus, ubi punitur ſecundum Regulam & ſtatuta, nullum patitur gravamen, tr. 10. q. 29. n. 1 f. 259

I 2 Religioſus ſubditus, non poteſt appellare, niſi exceſſus Prælatorum ſit manifeſtus, tr. 10. q. 30. n. 8. f. 260

I 2 Religioſus, non poteſt appellare à juſtis mandatis ſui Superioris, tr. 10. q. 38. n. 4. f. 264

I 2 Religioſus, in ipſa Profeſſione quam facit, duo actualiter dicit, & tradit Monaſterio, tr. 11 q. 2. n. 2. f. 268

I 2 Religioſus profeſſus, nequit ſibi eligere ſepulturam, tr. 11. q. 2. n. 6. ibid.

I 2 Religioſus Profeſſus, ſi habeat filiationem in O[illegible] de jure illi Monaſterio acquirit, cujus eſt filius, & [illegible] ejus eſt filius, in quo, vel pro quo naſcitur religion[illegible] prionem habitus, tr. 11. q. 4. n. 1. ibid.

I 2 Religioſus cenſetur vivere quoad favorabilia, tr. 11. q. 11. n. 3. f. 271

I 2 Religioſus, per profeſſionem emiſſam in Religione capaci bonorum non amittit jura ſuitatis, tr. 11. q. 32. n. 3. f. 278

I 2 Religioſus, per profeſſionem eximitur à patria poteſtate, tr. 11 q. 32. n. 4. in fin. ibid.

I 2 Religioſus poteſt eſſe Doctor, Confeſſarius & ſimilis, tr. 11. q. 33. n. 5 f. 279

I 2 Religioſus non eſt mortuus quoad naturalia pendenda, ſed quoad illorum contemptum, tr. 11. q. 33. n. 4. ibid.

I 2 Religioſus non poteſt quidquam agere, ſine ſui Superioris licentia, tr. 11. q. 43. n. 5 f. 282

I 2 Religioſus ex ſuo contractu inito ſine licentia Superioris, an obligetur naturaliter, hoc eſt in foro Conſcientiæ, tr. 12. q. 7. per totam, f. 287

I 2 Religioſus tenetur ſuis votis, licet emiſſis, abſque Superioris licentia, uſque dum non irritentur, tr. 12. q. 7. n. 9. f. 288

I 2 Religioſus hæreditatem ſibi legatam acceptans ſine licentia Prælati, peccat ſaltem venialiter, licet acceptatio ad favorem Monaſterii cedat, tr. 12. q. 8. n. 3. in fin. ibid.

I 2 Religioſus, ſi cum licentia præſumpta Prælati ſuis pecuniis emat aliquam domum vel cenſum, an poſſit ipſe ſolus abſque licentia Prælati, eam domum vendere, vel pretium cenſus à venditore redimente recipere? tr. 12. qu. 9. per totam, ibid.

I 2 Religioſus reſtitutioni obnoxius, quonam modo tenetur reſtituere? tr. 12. q. 14 n. 3. f. 290

I 2 Religioſus, quando habet mandatum ad aliquid peragendum indiſtinctè, repetit omnia, quæ expedit pro Monaſterio, ſive utilia, ſive inutilia fuerint expenſa, tr. 12. qu. 17. n. 1. fol. 291

I 2 Religioſus vetatur pro aliquo fidejubere, tr. 12. qu. 20. num. 1. ibid.

I 2 Religioſus, in certis caſibus poteſt obligare Monaſterium ad ſolvendum debita contracta, tr. 12 q. 24. n. 4. f. 292

I 2 Religioſus delinquens cum Clerico, eſtne puniendus ab Epiſcopo, vel à Prælato ſuæ religionis? tr. 13. q. 22. f. 302

I 2 Religioſus delinquens cum Clerico, non poteſt proceſſari, nec carcerari per Epiſcopum illius, tr. 13. q. 22. n. 6. ibid.

I 2 Religioſus, non habet jus querelandi, ſed ejus Prælatus, tr. 13. q. 30. n. 1. f. 305

I 2 Religioſus ſimul ſubdi poteſt duobus Superioribus, tr. 13 q. 36. n. 2 f. 308

I 2 Religioſus, qui coram majori parte Conventus, Clericum à ſe expulit, vel brachio violenter extraxit, cenſendus eſt publicus excommunicatus, tr. 13. q. 50. n. 3. f. 312

I 2 Religioſus, in Eccleſia ſui Monaſterii exiſtens, intra Clauſtra exiſtere cenſetur, tr. 13. q. 56. n. 3. f. 317

I 2 Religioſus ſubditus, non poteſt facere eleemoſynam, ſine licentia ſui Superioris, tr. 15. q. 5. n. 8. f. 380

I 2 Religioſus, ad hoc, ut dicatur propriè Regularis, duo copulativè debet habere, tr. 15 q. 7. n. 7. f. 381

I 2 Religioſus, ex rebus Monaſterii modica ſurripiens, invito Prælato, non peccat mortaliter, tr. 15. quæſt. 18. num. 3. f. 386

I 2 Religioſus, qui invito Superiore, paulatim modica ſurripit, ſex uncias panis, parum vini, & ſimilia minuta, omnibus

ferè

ferè diebus, an peccet mortaliter, & ad reſtitutionem teneatur? tr.15. q.20.f.388
I 2 Religioſus, ſi per reiterata furtula pervenit ad quantitatem notabilem, an teneatur omnia præcedentia, ſeu totam ſummam reſtituere, an verò illud tantùm ultimum, quod ſuperadditum præcedentibus,facit materiam peccati mortalis? tr. 15.q.21.per totam, f.390
I 2 Religioſus,non poteſt ſine licentia Prælati, ſuam elargiri pitantiam, tr.15.q.24.n.1.f.391. nec eſſe teſtis in judicio, neque inſtrumentis ſubſcribere, tr.11. q.12. f.272
II 1 Religioſus dicitur mortuus mundo, & quomodo? tr. 4. qu. 21.n.6.f.43
II 1 Religioſus nobilis, non extat in religione, quia nobilis, ſed quia virtuoſus, tr.5.q.7.n.4.f.57
II 1 Religioſus,per profeſſionem moritur mundo, & mutat omninò ſtatum ſuum, tr.5.q.7.n.4. ibid.
II 1 Religioſus, ſi ex diſpenſatione Apoſtolica fiat Sacerdos, ante annum vigeſimum quintum, an poſſit in Familia Dominicana eligi in Prælatum ſine alia diſpenſatione? tr. 5. qu. 8. n. 5. f. 58
II 1 Religioſus illegitimus, licèt occultiſſimus, abſque ſpeciali diſpẽſatione nequit eſſe Abbas, Generalis, Provincialis, Prior aut Guardianus, tr.5.q.24.n.7.f.66
II 1 Religioſus,non eſt ſui juris, nec habet arbitrium, tr.6. q.13. n. 1. f. 83
II 1 Religioſus, eo ipſo quòd eſt à Papa in Epiſcopatum electus vel confirmatus,aut conſecratus, eſt exemptus à juriſdictione ſuorum Prælatorum, tr.6.q.13.n.3.f.84
II 1 Religioſus, non poteſt ſeipſum infamare, tr. 8. q. 11. n. 11. fol. 102
II 1 Religioſus ſubditus, an poſſit compelli à ſuo Prælato Regulari, ad accipiendum beneficia Eccleſiaſtica? tr. 10. qu. 19. n.3.& ſeq. f. 119
II 1 Religioſus delicatus, an teneatur ad obſervantiam ſuæ regulæ? tr.12.q.7.n.5.f.133
II 2 Religioſus ille dicitur, qui ſe totaliter mancipiat divino ſervitio, tr.1. q.9.n.11.f.140
II 2 Religioſus,non poteſt eleemoſynam facere,ſine licentia Prælati, tr.3.q.21.n.4.f.168
II 2 Religioſus, caſu extremæ neceſſitatis excepto, ſemper tenetur tueri ſtatum ſuæ perſonæ, tr.3.q.21.n.14. f.169
II 2 Religioſus, ibi dicitur degere, ubi eſt aſſignatus, tr. 6. q.16. n. 1. in fin. f.193
II 2 Religioſus, ſi fiat Epiſcopus,abſolvitur à Jugo religionis, tr. 11.q.35. n.11. f.249
II 2 Religioſus nulliter Profeſſus,an incurrat ſuſpenſionem, ſi Ordines Sacros ſuſcipiat & irregularitatem, ſi ſuſceptos exerceat? tr.11.q.40. n.1. f.250
II 2 Religioſus, per annum portans habitum religionis, nec cum animo profitendi tacitè, nec cum animo non profitendi, ſed neutro modo ſe habens, an in foro conſcientiæ ſit validè Profeſſus? tr.11.q.41.n.1. ibid.
II 2 Religioſus nulliter Profeſſus, ſi in foro fori cauſas nullitatis deduxit ad præſcriptum Trid. ſed nequivit probare, ob quod facultatem exeundi non potuit obtinere, an poſſit in foro Dei, habitum dimittere, & à religione recedere? tr. 12. q.21.n.1.f.255
II 2 Religioſus Sacris initiatus, reclamans ſuper nullitate Profeſſionis, an lite pendente maneat ſuſpenſus ab exercitio Ordinum ſuſceptorum; uſque dum habuerit ſufficiens Patrimonium aut Beneficium, juxta Trid. pro vitæ ſuſtentatione? tr.12.q.22 n.1. ibid.
II 2 Religioſus ſubditus ſubjicitur regulæ, & ſuis Superioribus, tr.16.q.7.n.7.& 8. f. 282
I 1 Religioſi, hoſpites,& advenæ tenentur ſtatutis,præceptis, & conſuetudinibus Locorum & Conventuum, ad quos declinant, tr.1.q.5.n.1.f.3
I 1 Religioſi omnes tenentur de jure communi, obſervare jejunia, & facta particularia Locorum, in quibus habent Monaſteria, vel contingit reperiri, ibid. n. 5
I 1 Religioſi tranſgredientes ſtatuta, quibus cavetur, ut qui tale fecerit, ipſo facto ſit ſuis officiis privatus, aut inhabilis ad cætera conſequenda, non tenentur in conſcientia, ante Judicis ſententiam, ſe ſubtrahere ab officio, & futura reſpuere, tr.1. q.34. n.1.f.22
I 1 Religioſi ſæpe ſæpius non utuntur Oraculis: niſi in ſecretò, & quare? tr.2.q.3.n.5. f.25
I 1 Religioſi ſeorſum ſumpti, differunt ab eorum Collegio, t.6. q.18.n.6.f.46
I 1 Religioſi Mendicantes poſſunt uti, & frui privilegiis religionis Societatis Jeſu, tr.7.qu.7.num.53.f.78. & qu.8. num.1. fol. 53
I 1 Religioſi ſubditi, ad hoc, ut actualiter gaudeant, & uti poſſint privilegiis Societatis Jeſu, non indigent licentia P. Generalis vel Provincialis Ordinis, tr.7.q.9.n.1. f 54
I 1 Religioſi effrænatè ac diſſolutè viventes, an amittant ſua privilegia? tr.12.q.15.n.1. f. 101
I 1 Religioſi ſubditi, quoad forum Animæ, & delicta occulta, poſſunt à ſuis Prælatis abſolvi à caſibus Papalibus, & contentis in Bulla Cœnæ Domini, tr.13.q.7. & 8. f. 108
I 2 Religioſi, deficientibus neceſſariis ad vitæ ſuſtentationem, coguntur habere peculium contra religioſam paupertatem, aut implicari negotiis ſæcularibus, tr. 2. qu. 29. n. 2. f. 153
I 2 Religioſi, an teneantur ad perpetuam clauſuram? tr. 3. q. 10. f. 155
I 2 Religioſi comitantes vel alloquentes Mulieres ingreſſas, vel introductas, an incurrant pœnas? tr.4.q.6.n.1.f.163
I 2 Religioſi,Cenſuris irretiti, & pœnis affecti, quoad forum conſcientiæ,abſolvuntur & diſpenſantur à ſuis Superioribus, tr.4 q.30.n.1.f.170
I 2 Religioſi abſentes & nolentes abſolvi à cenſuris, interdum cenſentur abſoluti, & diſpenſati à ſuis Prælatis, tr. 4. q. 31. n. 3. ibid.
I 2 Religioſi clauſtrales, nullo jure permittuntur ire ad non clauſtrales, tr.5.q.19.n.4. f.178
I 2 Religioſi Profeſſi, in Carceribus conſtituti, propter votum obedientiæ, ſunt privati jure fugiendi, tract. 7. qu. 12. n. 3. fol. 215
I 2 Religioſi facinoroſi poſſunt detineri, ad inſtantiam religionis, in alieno carcere, tr. 9.q.13.n.4. f.245
I 2 Religioſi ad Triremes damnati, tenentur ad vota eſſentialia regulæ, tr. 9.q.16.n.1. f.246. Nec non ad omnia, quæ extra Ordinem poſſunt obſervari, ibid. q.17. n 1. f. 247
I 2 Religioſi nequeunt appellare ad Seculares, & ad Eccleſiaſticos, quibus non ſubduntur, tr.10.q.42. n.4. f.266
I 2 Religioſi non poſſunt eſſe Beneficiarii, ad libitum poſſunt diſponere de fructibus Monaſterii, neque ut ſinguli ſunt Poſſeſſores bonorum Monaſterii, tr.11.q.1. n.2. f.267
I 2 Religioſi inter omnes pauperes, & perſonas miſerabiles habent jus Prælationis, tr.11.q.6. n. 2. f.269
I 2 Religioſi an poſſint eſſe teſtes ad beneficium Monaſterii? tr.11.q.17. f.274
I 2 Religioſi, reperiuntur multis Privilegiis muniti, tr. 13. q. 8. n. 10. f. 298
I 2 Religioſi Mendicantes, hodie ſunt exempti univerſaliter à juriſdictione Epiſcoporum, tr.13.q.19. n.1. f.301
I 2 Religioſi, nequeunt exemptionem amittere, niſi per qualitatem delicti, tr.13 q.48.n.4.f.311
I 2 Religioſi exempti, de jure communi poſſunt per Ordinarios Locorum excommunicari, tr.13.78. n.1.f.327
I 2 Religioſi Profeſſi utriuſque ſexus, cujuſcunque ſint Ordinis, vetantur donare de rebus Monaſterii, tr.15 q.7.n. 1.f. 381
II 2 Religioſi Societatis Jeſu, ſunt verè Religioſi, etſi ſolùm tria vota ſimplicia emiſerint, tr.15.q 7.n.4. ibid.
I 2 Religioſi, poſſunt remunerare ſervitia ſibi præſtita à famulis, & conſimilibus, & ultra ſalarium debitum, aliquid amplius donare, tr.15. q.8. n.7. f.382
I 2 Religioſi, poſſunt erogare eleemoſynaliter id quod ſupereſt vel detrahendo ſibi aliquid de victu, pauperibus dare, tr. 15. q.9. n.2. ibid.
I 2 Religioſi, pœnis Bullarum affecti, à quo abſolvuntur & diſpenſantur? tr.15.q.27 f.392
II 1 Religioſi ſubditi, nullum actum dominii & proprietatis poſſunt validè exercere ſine licentia Prælati, tr. 4. q.16. n. 6. f. 41
II 1 Religioſi omnes ſunt æquales, tam in victu, quàm in veſtitu, tam in pœnis,quàm in remunerationibus ſubeundis, t.5. q.7.n.7.f.57
II 1 Religioſi ratione voti,& obedientiæ non ſe obligant obedire Rom.Pontif.in omnibus, tr.10.q.16.n.5. f. 118
II 2 Religioſi collegialiter viventes, an comprehendantur ſub d. Decretis Clem. VIII.? tr.2.q.7.f.155
II 2 Religioſi tenentur expellere fœminas à ſuis Dormitoriis, Choro & Cellis, tr.3.q.23.n.10.f.170
II 2 Tres Religioſi faciunt corpus Communitatis, ſeu Collegiũ, cui impoſita eſt obligatio recitandi in Choro horas Canonicas, tr.6. q.22. n.2. f.192
II 2 Religioſi nequeunt ſibi eligere ſepulturam, tr. 13. qu. 21. n. 2. f. 267
II 2 Religioſi, per votum obedientiæ, quod emittunt, obligantur primò, & principaliter Romano Pontifici, tr. 17. q. 2. n. 3. f. 286
II 1 Religioſis omnibus extinctis, una tamen perſona ſuperſtite, adhuc illius durant privilegia, tr. 2.q.10.n.4.f.28

Reliquiæ.

II 2 Reliquiæ Sanctorum, an poſſint alienari à Prælato, ſine licentia Papæ? tr.14.q.56.f.362
I 2 Reliquiæ Sanctorum,ſunt omni auro & argento pretioſiores, ibid. n. 4

I 2 Re-

I 2 Reliquiarum venditio eſt aperta Simonia, furtum mortale & Sacrilegium, ibid n. 5

I 2 Reliquiarum pars quælibet, eſt ſacra, & eandem retinet venerationem, ibid.

Remedium.

I 2 Remedium dicendi de nullitate contractus, non durat, niſi triginta annis, tr.14.q.30.n.3. f.353

II 2 Remedium reſtitutionis in integrum, habet locum in omni lege, & Decreto, & intelligitur exceptum in ſubſidium miſerabilium perſonarum, tr.12 q 14.n.2.in fin.f.253

Remiſſio.

II 2 Remiſſio peccatorum habita intuitu eleemoſynæ, vel continuatæ pœnitentiæ, inhæret propriis meritis, tr. 6. qu. 36.n.9. f.196

Remotio, Removens.

I 1 Remotio, vel ſuſpenſio ab Officio, & mors naturalis adinvicem æquiparantur, tr.12.q.5.n.31.f.95

II 2 Removentes quempiam a propoſito ingrediendi religionem, vel ingreſſum revocantes, an teneantur ad reſtitutionem, aut ſaltem peccent mortaliter? tr. 1. qu. 13. n. 1. & ſeq. fol. 142

Renuncians, Renunciare.

I 2 Renuncians juri ſuo cum juramento, non poteſt regulariter in illud redire, tr.5.q.70.n 2. f.198

II 1 Renuncians, poteſt eandem dignitatem renunciatam repetere; antequam alteri ſit collata, dummodò is, cui renunciavit, velit, & ſit contentus, tr.7.q.17.n 4. f 96

II 1 Renuncians, ſi opponeret, quòd inconſultè renunciavit, an ſit audiendus? ibid. n. 5

I 1 Renunciare Juri quæſito, eſt ſpecies alienationis, tr. 12. q. 4. n. 7. f. 93

I 1 Unuſquiſque poteſt ſuo privato favori renunciare, tr.13.q.6. n.2.f.103 & tom.2.p.2. tr.3.q.25.n.24 f 172

I 2 Renunciare Juri naturali, non eſt novum, nec quid magnum, tr.10.q 32.n.3. f.260

Renunciatio.

I 1 Renunciatio tacita, quando præſumitur? tr. 12. qu. 13. n.4. f. 99

I 2 Renunciatio, qua quis renunciat Juri ſuo, poteſt fieri voce, ſcripto aut facto, tr.10.q.5.n.1.f.251

I 2 Renunciatio, qua Monachus ante ſuam Monachationem renunciavit hæreditatibus Parentum, an excludat Monaſterium ab omni ſucceſſione eorundem? tr. 11. qu. 8. per totam, f 270

I 2 Renunciatio jurata, an excludat filium jurantem, à legitima portione, quæ ei alias jure competeret in bonis paternis? tr.11.q.11.per totam, f. 271

I 2 Renunciatio per Filiam Monialem, facta Patri dotanti in beneficium ejus fratrum, qui poſt Patris obitum deceſſerunt, aliis non relictis hæredibus, excludit Monaſterium, non autem agnatos a jure ſuccedendi in bonis prædictorum, tr.11.q.11. n. 5. ibid.

I 2 Renunciatio realis, eſt perpetua, non autem perſonalis, ibidem.

II 1 Renunciatio, ſponte & ſimpliciter facta, cenſetur quædam donatio juris, quæ recepta à donatorio non poteſt revocari, tr.4.q.18.n.1. f.41

II 1 Renunciatio ſponte facta, & à Prælato per ſcripturam, vel coram teſtibus recepta, per acceptationem hujuſmodi deſinit eſſe integra, tr.4.q.18.n. 4. f.41

II 1 Renuncians jus, quando intelligitur eſſe extinctum? ibid.

II 1 Renunciatio vocum, ſeu proprii juris, facienda eſt propriis Prælatis, vel Capitulis habentibus auctoritatem acceptandi; ſecus nihil operatur, tr. 4.q.18.n.6. ibid.

II 1 Renunciatio jurium, vocis activæ & paſſivæ, an fieri poſſit coram Adverſario, Notario publico, vel Judice, nomine adverſarii? tr.4.q.18. n.7. ibid.

II 1 Renunciatio vocum, doloſè ac fraudulenter facta, non excuſat renunciantem à mortali, tr.4.q 19 n.1. f. 42

II 1 Renunciatio dignitatum, debet fieri in ſcriptis, & eſt ſtrictiſſimi juris, tr.7 q.17.n.1 f.96

II 1 Renunciatio dignitatum, ſub qua forma debet fieri? ibid. n 2

II 1 Renunciatio, antequam ſit à Superiore admiſſa, poteſt renunciantem pœnitere, ubi autem admiſſa fuerit, non datur locus pœnitentiæ, tr.7 q.17. n.3. ibid.

II 2 Renunciatio beneficii a Novitiis facta, illam habet conditionem, ſi Profeſſio ſequatur, tr.7.q.18. n.12. f.201

II 2 Renunciatio bonorum facta ab aliquo, adhuc in ſeculo exiſtente, prætextu tamen futuri ingreſſus religionis, an ſit valida, diſpoſitione Conc. Trid. non obſtante? t.7.q. 20. n. 1. & ſeq. fol. 202

Repudiatio.

I 2 Repudiatio rei, Eccleſiæ legatæ, non eſt alienatio, tr. 14. qu 59.n.3. f.363

I 2 Repudiatio, reſpectu juris acquiſiti, alienatio eſt, [illegible] perfecta, ibid. n.11. in fin.

Res.

I 1 Res integra vel incæpta, quando dicitur eſſe? tr [illegible] qu 5. n. 6 f. 94

I 2 Res, per quas cauſas naſcitur, per eaſdem diſſol[illegible] 1. q. 55.n.2.f.192. & tom.2.p 1.tr 11.q.4.n.4. f.223

I 2 Res Eccleſiæ magni momenti, nequit alienari, [illegible] & commutari, ſine aſſenſu Apoſtolico, t.5.q.70 n. [illegible]

I 2 Res tranſlata in Eccleſiam, tranſit ad manus [illegible] qua non poteſt revocari, tr.5.q.70. n.2. ibid

I 2 Res, cum Juramento traditæ Eccleſiæ, aut titulo [illegible] nis irrevocabiliter inter vivos, de ſua natura eſt [illegible], tr.5.q 70. n.2 ibid.

I 2 Res judicata, eſt ſervanda, tr.8. q.22.n.13. f 224

I 2 Res quælibet præſumitur allodialis & non feudalis, [illegible] 11 q. 40. n.1.f 281

I 2 Res facile revertitur ad ſuam naturam, ſalt[illegible] te, tr.13.q.54.n.2. f.316

I 2 Res in alios facta, non præjudicat, tr.13.q.[illegible]

I 2 Res communis pluribus, nequit valide alienari, [illegible] conſenſu illorum, quibus eſt communis, tra[illegible] n. 2. fol. 346

I 2 Res Eccleſiæ quâ ſolemnitate eſt alienanda? [illegible] n. 1. f. 348

I 2 Res exigua Eccleſ. & modica, poteſt alien[illegible] centia Capituli, ibid.

I 2 Res Eccleſiæ, an poſſit retineri, donec con[illegible] in foro fori, ob defectum ſolemnitatum? [illegible]

I 2 Res ſtabilis exigua, ſi ſit parvi valoris, poteſt [illegible] ſenſu Apoſtolico, tr.14.q.36. n.1. ibid.

I 2 Res ſtabilis, ſi ſit Eccleſiæ minus utilis [illegible] & plus incommoditatis, quam utilitatis, poteſt [illegible] licentia Papæ, tr.14.q.9.n.15. & q.36.n.2. ibid.

I 2 Res exigua, poteſt a Clero dari in emphyteuſim, [illegible] Epiſcopi Ordinarii, tr.14.q.36.n.6. ibid.

I 2 Res exigua, cujus valoris eſſe debet, ad hoc, ut [illegible] ad præſcriptum d.c. Terrulas? tr.14.q 37. f.35[illegible]

I 2 Res modica, ſi ſit Eccleſiæ neceſſaria, non pot[illegible] ſine aſſenſu Apoſtolico, tr.14.q 37.n.4 & q.38. ibid.

I 2 Res, quando dicatur ſolita locari, & in em[illegible] concedi, ad hoc, ut ſine aſſenſu Apoſtolico poſſit [illegible] t.14. q. 46. f. 358

I 2 Res devoluta, & in Eccleſiam reverſa, non poteſt alienari ſine Papæ licentia, tr.14.q.46.n 4 f.359

I 2 Res, quando dicitur incorporata Eccleſiæ vel M[illegible]? ibid. n. 5

I 2 Res inculta aut ſterilis, poſtquam fuerit fructif[illegible] culturam reducta, ſi in Eccleſiam revertatur [illegible] de novo ultra triennium locari ſine licentia [illegible] ibid. num. 8

I 2 Res mobilis illa dicitur, quæ non durat [illegible] uſu conſumitur, aut non fructificat, & poteſt alienari [illegible] nitate, ſecus ſi ſit pretioſa, tr.14.q. 47. n. 1. ibid.

I 2 Res mobilis, cujus valoris eſſe debet, ad hoc ut [illegible] pretioſa & nequeat alienari ſine licentia Papæ? tr. [illegible] 48. ibidem.

I 2 Res mobilis, ad hoc, ut dicatur pretioſa, tria cop[illegible] debet habere, tr.14 q.51. n.1. f. 36[illegible]

I 2 Res tanti valet, quanti vendi poteſt, tr 14 q [illegible] in fin. f. 365

I 2 Res empta ab Eccleſia, cum pacto de retroven[illegible] poſſit revendi ſine aſſenſu Apoſtolico? tr 14.q.6[illegible]

I 2 Res tranſit in Eccleſiam, cum onere ſuo, [illegible] n. 2. f. 365

I 2 Res creditoribus obligata, ſi ad Eccleſiam perven[illegible] illis ſatisfaciendis alienari poſſit, ſine aſſenſu Apoſtolico? tr.14. q.71. f.368

I 2 Res Monaſterio relicta, ſub conditione, [illegible] & in caſu quo alienetur, pertineat ad hæred[illegible] tis, an poſſit alienari illa conditione non o[illegible] 14. q. 82. f 368

I 2 Res Monaſterii, non poteſt alienari ſine conſenſu C[illegible] & Domini Papæ, tr.14. q. 83. ibid.

I 2 Res furtim ablata, quando eſt reſ[illegible] 15 q 20 [illegible] f.385

I 2 Res data à Religioſo, non poteſt [illegible] nedum a [illegible] qui donavit, ſed nec etiam a Monaſterio, cui d[illegible] nec quidem a tota religione, tr.15.q. 28.n.3 f. 392

II 1 Res, cum deſinit eſſe integra, amplius revocari [illegible] poteſt, tr 4.q.18 n 1. f.41

II 1 Res tunc dicitur integra, quando non [illegible] neque cæpta, tr.4.q 18.n.2 ibid.

II 1 Res, per citationem deſinit eſſe integra, [illegible]

II 1 Res difficillima, & corporis & animæ peric[illegible], excedit præſcriptum regulæ, tr.10.q 16.n.4. f. [illegible]

II 2 Res

Rerum Notabilium.

II 1 Res alicui obligata, non poteſt alteri licitè obligari, tr. 3. qu. 20 n. 6. f. 167

I 1 Rei ſervo, debet eſſe ſubjectus, & non è contra, tr. 8 q. 5. n. 1. f. 60

I 2 Rei dominium proprietas & poſſeſſio, interdum æquipollent, t. 6. q. 17 n. 1. f. 204

I 2 Rem Eccleſiaſticam, quis ſine ſolemnitate recipiens, tenetur reſtituere cum fructibus, abſque eo, quòd poſſit repetere pretium ab Eccleſia, tr. 6. q. 16. n. 7. f. 204

II 1 Re integrâ, datur locus pœnitentiæ, t. 12. q. 39. n. 6. f. 258

I 2 Res, & bona Apoſtatarum in Ordine Prædicatorum, liberè pertinent pro æquali portione ad Conventus Originales & Monaſteria, in quibus reperiebantur aſſignati, tempore, quo Apoſtataverunt, tr. 6 q. 23. n. 2 f. 207

I 2 Res & bona Ingredientium Monaſterium, per Profeſſionem eorumdem, tranſeunt in idem, tr. 11. q. 2. n. 1. f. 268

I 2 Res Eccleſiæ, interdum ſunt communes pluribus, ut ſingulis, non autem ut omnibus, tr. 14. q. 10. n. 2. f. 346

I 2 Res communes, in communi loco, ac collegialiter ſunt tractandæ, excepto tamen caſu neceſſitatis, & ſi periculum ſit in mora, tr. 14. q. 13 n. 4. in fin. f. 347

I 2 Res Eccleſiæ, an poſſint in aliquo caſu ultra triennium in emphyteuſim concedi, ſine aſſenſu Apoſtolico? tr. 14. q. 41. f. 358

I 2 Res Eccleſ. Juriſdictionales, non poſſunt in feudum concedi, ſine licentia Papæ, tr. 14. q. 46. n. 9. f. 359

I 2 Res omnes, ex quibus annis ſingulis, fructus percipiuntur, inter immobilia connumerantur, tr. 14. qu. 57. n. 1. in fin. f. 362

II 1 Res graves & arduæ, in omni loco & tempore fuerunt deciſæ in Conciliis, & Congregationibus multorum Conſultorum, tr. 4 q. 2. n. 6. f. 33

II 1 Res graves Ordinis, pertinent ad Patres Generales, tr. 5. q. 26. n. 11. f. 68

II 1 Res, quæ unico actu conſumuntur, quænam ſint? tr. 8. q. 5. n. 5. f. 99

II 1 Res venditæ, vel datæ Eccleſiæ, tranſeunt ipſo contractu, ſine traditione rei, in dominium Eccleſiæ, tr. 8. q. 7. n. 7. f. 100

II 1 Res humanæ ſunt mutationibus expoſitæ, tr. 10. q. 17. n. 2. in fin. f. 118

II 2 Res alienæ, donari non poſſunt, tr. 7. q. 1. n. 7. f. 197

II 2 Res oblatæ Eccleſiæ Regulari, vel Capellis fundatis intra ipſam, acquiruntur ipſi Eccleſiæ, t. 13. q. 24. n. 2. f. 269

Reſervatio.

II 1 Reſervatio caſuum nimia, non laudatur, tr. 10. qu. 26. n. 2. & ſeq. f. 122

II 1 Reſervatio peccatorum, quomodò facienda eſt? vide verb. caſus reſervati.

Reſignatio.

II 2 Reſignatio Beneficii Novitiorum, quomodo fieri debet? tr. 6. q. 30. n. 7. f. 95

Reſiſtentia.

I 2 Reſiſtentia quotuplex ſit, & quando facienda eſt, tr. 13. q. 68. n. 5. f. 321

Reſolutio.

II 1 Reſolutiones & deliberationes omnes, dependent à capite, tr. 5 q. 3. n. 1. f. 56

Reſponſa.

I 1 Reſponſa Rom. Pontif. an habeant vim legis? tr. 1. q. 37. num. 1. f. 3

I 1 Reſponſa Reverendiſſimorum Patrum Generalium Ordinum, an habeant vim legis? tr. 1. q. 39. n. 1. f. 24

I 2 Reſponſa debent correſpondere propoſitis, tr. 13. qu. 56. n. 4. f. 317

Reſpublica.

I 1 Reſpublica vel Communitas, non poteſt revocare facultatem, a ſe Principibus conceſſam, tr. 1. q. 17. n. 17. f. 11

II 1 Reſpublica, non eſt Domina, ſed cuſtos, & tutrix vitæ civium, tr. 8 q. 10. n. 3. f. 101

II 1 Reſpublica poteſt pro communi bono, ſuum ſubditum evidentiſſimo vitæ periculo exponere, vel occidere, vide verb. Princeps.

II 1 Reipublicæ multum intereſt, ut boni Rectores eligantur ad ſui regimen, tr. 1. q. 11. n. 10. f. 8

II 1 Reſpublicæ & Communitates, juriſdictionem tranſtulerunt in Principes, & hi ſuis largiuntur Magiſtratibus & Gubernatoribus, tr. 10. q. 9 n. 15. & ſeq. f. 115

Reſtituere, Reſtitutio.

I 1 Qui injuſtè aliquid extorquet à donante, in foro conſcientiæ tenetur reſtituere, tr. 1. q. 9. n. 2. f. 28

I 2 Qui rem ablatam, vel apud ſe depoſitam, aut commodatam, urgente neceſſitate inſumpſit, nihil tenetur reſtituere, tr. 15. q. 20. n. 25. f. 390

I 2 Reſtitutio non eſt pœna, ſed debitum, quod nulla expectata mora debetur, tr. 15. q. 26. n. 2. f. 393

II 2 Reſtitutio, eſt repoſitio rei in priſtinum ſtatum, tr. 1. q. 18. n. 4. f. 11. & t. 13. q. 9. n. 9. f. 264

II 2 Reſtitutio, quando debetur? ibid. n. 5

II 2 Reſtitutio naſcitur ex injuſta acceptione, ibid. n. 7

II 2 Reſtitutio in integrum, an fundetur in aliqua cauſa, & quæ ſit illa? tr. 12. q. 15. n. 1 f. 254

Retinens.

I 2 Retinens Clericum in Cuſtodia vel vinculis, nomine & auctoritate Ordinarii, non incidit in excommunicationem, tr. 9. q. 20. n. 1. in fin. f. 247

Retrocedere.

I 2 Retrocedere ab obedientia, pejus eſt, quàm habitum dimittere, tr. 7. q. 23. n. 1 f. 215

Retrovenditio.

I 2 Retrovenditio, quid ſit? tr. 14. q. 61. n. 2. f. 365

Revocatio.

I 1 Revocatio generalis non ſufficit ad derogandum conſuetudini immemorabili, tr. 2 q. 15. n. 1. f. 30

I 1 Revocatio privilegiorum Religioſorum, ad hoc, ut teneat, & valeat, debet eſſe illis inſinuata, tr. 13. q. 23. n. 1. f. 113

Revolutio.

I 2 Revolutiones Regni Neapolitani, quando inſurrexerunt, & quomodo terminatæ? tr. 17. q. 44 ſub n. 4. f. 412

Reus.

I 2 Reus non debet promoveri ad Ordines, nec ad officia Dignitatis tr. 6. q. 19. n. 4. f. 205

I 2 Reus poteſt per appellationem judicium declinare, confidentia juſtæ cauſæ, tr. 10 q. 15. n. 1. fol. 254

I 2 Reus confeſſus & convictus, ſi appellet, non auditur, t. 10. q. 22. n. 3 f. 257

I 2 Reus quilibet, debet à ſuo Judice judicari, tr. 13. qu. 22. n. 1. f. 302

I 2 Reus abſens debet citari in quocunque facto notorio, tr. 13. q. 52. n. 4. f. 314

I 2 Reus, in ſuſpicione fugæ, debet priùs incarcerari, & poſtmodum citari, ibid.

I 2 Reus delinquentes notoriè extra Clauſtra, non puniuntur ad libitum Epiſcopi, ſed juxta qualitatem delicti, ad præſcriptum Regulæ, vel ſecundùm Jus Canonicum aut Civile, tr. 13. q. 61 n. 3. f. 319

II 1 Reus, an teneatur ſe prodere, ad liberandum innocentem, cui delictum à Reo commiſſum, imputatur? tr. 12. qu. 6. n. 4. f. 132

II 2 Reus legis, ſub alia, & nova obligatione peccati mortalis, non tenetur ſponte violatæ legis pœnas luere, & ſeſe prodere, tr. 2 q. 1. n. 9. f. 153

II 2 Reus criminis, etiam Capitalis, ſi efficiatur miles, non remittitur, ſed à Judice Militiæ judicatur. tr. 6. q. 5. n. 4. f. 186

I 2 Rei confeſſio, quando præjudicat? tr. 10. q. 22. n. 2. f. 257

I 2 Rei delinquentes in alieno Territorio, remittuntur ad Judicem Territorii delinquentis, tr. 13. q. 21. n. 2. f. 302

Rex, Regina.

I 1 Rex violans ſuam legem, non incidit infamiam, nec in pœnam perjurii, tr. 5. q. 4. n 4. f. 36. & tom. 2. p. 1. tr. 10. qu. 11. n. 11. f. 117

I 1 Rex plus dat, quàm accipit, & illud plus cenſetur dare, & ſponte impendere, tr. 13. q. 11. n. 2. f. 105

I 2 Rex Hiſpaniæ, an habeat privilegium à Summo Pontifice, quo poſſit cauſas Clericorum cognoſcere? tr. 10. qu. 43. n. 2. f. 266

I 2 Rex licet prædives ſit, indiget tamen multis, tr. 15. qu. 19. n. 33. f. 388

I 1 Reges, poſſunt una lege in ipſorum Curia divulgata, adſtringere omnia Regna illis ſubdita, tr. 1. q. 16. n. 6. f. 9

I 1 Reges, ratione publicæ utilitatis, revocant ſubditorum privilegia, tr. 13. q. 1. n. 5. f. 102

I 1 Reges, juriſdictionem receperunt à Republica, tr. 13. q. 4. n. 4. f. 103

I 2 Reges, ſolicitudinem habent de bono publico in bonis temporalibus, tr. 15. q. 85 n. 8. in fin. f. 331

I 2 Reginæ vel Imperatrices, aut ipſarum filiæ, ſi ingrediantur ſepta Monaſterii, an dent in pœnas Bullarum? Vide verb. Bull. Pii V.

Rodulphius.

I 2 Rodulphius Generalis Ordinis laudatur, tr. 8. qu. 17. n. 1. fol. 225. tom. 2. p. 1. tr. 1. qu. 10. num. 14. fol. 7. & tr. 6. qu. 22. n. 5. f. 88

Romana Curia.

I 2 Romana Curia eſt Mater & Magiſtra aliarum Curiarum Eccleſiaſticarum, tr. 14. q. 37. n. 3. f. 356

Romualdus.

II 2 S. Romualdus, fuit fundator Ordinis Camaldulenſium, tr. 3. q. 10. n. 3. f. 161

S. Sa-

Digitized by Google

S.

Sacerdos.

I 1 SAcerdos latinus, ſi conſecret in pane fermentato, privatur. officio & beneficio, tr. 1. q. 31 n. 6. f. 19

I 1 Sacerdos ſimplex, nulla ordinis dignitate, quantumvis præſcripta & centenaria, poteſt Sacramentum confirmationis adminiſtrare & minores Ordines conferre, tr. 2. qu. 11. n. 4. fol. 29

I 2 Sacerdos Religioſus, ſi poſt mortem reſurgeret, foret Sacerdos, ſed non Profeſſus hujus vel illius Religionis, tr. 5. q. 55. n. 3. f. 192

II 1 Sacerdos, in nullo caſu poteſt ſe aliter habere cum pœnitente, poſt confeſſionem quam ante, nec poteſt ſe juvare aliquo modo, notitia confeſſionis, tr. 4 q 19. n. 2. f. 47

II 2 Sacerdos Religioſus, an poſſit inſtitui in Magiſtrum Novitiorum, ſi annos triginta quinque non habeat? tr. 5. q. 2. n. 1. & ſeq. f. 179

II 2 Sacerdos Religioſus, ſi recuſet acceptare Officium Magiſtri Novitiorum, an poſſit adſtringi & puniri? tr. 5. q. 4. n. 1. & ſeq. f. 180

II 2 Sacerdos, in audiendo & abſolvendo peccata, ſe habet ut Deus, qui ſolus eſt, qui peccata dimittit, tr. 5. q. 16 n. 1. f. 182

I 1 Sacerdotis privilegium ad celebrandum tempore interdicti, comprehendit Miniſtrum ſervientem, tr. 6 q. 13 n. 1. f. 44

I 1 Sacerdotes vagi & ignoti, ſine licentia ſuorum Superiorum prohibentur alio miniſtrare, tr. 11 q. 16. n. 1. f. 87

I 1 Sacerdotes Regulares, debent celebrare juxta ritum, & cæremonias approbatas a Sancta Sede, & conſuetum morem, in modo candelarum ſervare ad præſcriptum, & uſum Romanæ Eccleſiæ, tr. 11. q. 16. n. 12. ibid.

I 2 Sacerdotes, tam Clericorum quam Religioſorum, ſi enormia committerent, poſſunt ad triremes damnari, ad tempus, vel in perpetuum, tr. 9. q. 1 n. 3 f. 240

I 2 Sacerdotes Congregationis B. Petri de Piſis, poſſunt diſpenſare cum Eremitis ſuis, ſuper omni irregularitate, quoquo modo, & ex quavis cauſa contracta, tr. 9. q. 25. n. 5. f. 249

I 2 Sacerdotes, ſunt honorandi a Regibus, & quare? tr. 13. q. 85. n. 13. f. 331

II 2 Sacerdotes Græci, ob matrimonium, in quo vivunt, non deſinunt eſſe perſonæ Eccleſiaſticæ, cum omnibus gratiis & Privilegiis, quibus potiuntur Latini, tr. 6. qu. 8. n. 17. fol. 187

Sacerdotium.

II 2 Sacerdotio aſſumpto, Arbiter non judicat amplius, tr. 6 q. 5. n. 4. f. 186

Sacra Congregatio.

I 2 Sacra Congregatio Regularium & Epiſcoporum, fuit inſtituta à Sixto V. tr. 10. q. 35. n. 7. f. 261

I 2 Sacra Congregatio prædicta, cenſetur eſſe Tribunal intra Ordinem, & Judex Ordinarius Religioſorum, ibid.

I 1 Sac. Congregationis Decreta pro obſervantia declarationum ejuſdem, tr. 8. q. 4. n. 5 f. 62

I 1 Sacræ Congregat. declarationes formiter factæ obligant in utroque foro, tr. 8. q. 4. n. 5. ibid.

II 2 Sacræ Congregationis literæ tranſmiſſæ ad varios Vicarios Generales Epiſcoporum, concernentes ratificationem Profeſſionis nullæ, Vide verb. Epiſtolæ Sacræ Congregat.

Sacramentum.

I 2 Sacramentum Unctionis extremæ, & Euchariſtiæ miniſtrare, Matrimonia ſolemnizare, ſine licentia Parochi, eſt prohibitum Regularibus, ſub pœna excommunicationis, ipſo facto incurrenda, tr. 13. q. 78. n. 1. f. 32[illegible]

II 1 Sacramentum Matrimonii fuit inſtitutum, ad repræſentandum conjunctionem Chriſti cum Eccleſia & quomodo? t. 5. q. 33. n. 3. f. 73

II 1 Sacramentum Matrimonii ante conſumationem, ſolùm ſignificat unionem verbi cum Eccleſia, per Charitatem: at verò poſt conſumationem, ſignificat unionem realem Chriſti cum Eccleſia, tr. 5 q 33. n. 11. ibid.

II 2 Sacramentum Matrimonii, eſt res Sancta & Sacra, & nequit perfici aut conſumari per actum criminoſum, tr. 3. q. 28. n. 10. f. 173

II 2 Sacramenta adminiſtrare, de jure communi Canonico, ſoli Parocho competit, tr. 16. q. 9 n. 1. f. 283

Sacrilegium.

I 2 Sacrilegium eſt mixti fori, tr. 17. q. 8 n. 15 f. 4[illegible]

Sacriſtia.

I 2 Sacriſtia, eſt pars Eccleſiæ, & officina ejuſdem, tr. 4. qu. 12. n. 1. f. 164

Sagimen.

I 1 Sagimine uti, ſeu ſucco carnium Porci in die veneris & ſabbati, an hodie ſit licitum tr. 1. q. 19. n. 6 f. 12

Samuel.

I 2 Samuel Princeps Prophetarum, primo inſtituit Religioſorum Monaſteria, tr. 1. q. 3. n. 1. f. 127

Sancti

II 1 Sancti multi fuerunt electi in Epiſcopatum [illegible] tus ſancti, tr. 1. q. 15. n. 3. f. [illegible]

II 1 Sancti & Beati Ord. [illegible] invocantur [illegible] rautium, tr. 1[illegible]. q. [illegible] n. [illegible] f. [illegible]

II 2 Sancti cum Sanctis, & perverſi [illegible] n. 10. f. 141

Sancire, Sanctio

II 1 Contra jus naturæ, nihil poſſumus ſancire [illegible] n. 2. f. 132

I 2 Sanctiones Apoſtolicæ, ad quid innovantur [illegible] n. 8. f. 336

II 1 Sanctior & doctior, quis dicatur [illegible] q. 3. n. 3. f. 16

Sanior pars

II 1 Sanior pars Capituli, illa [illegible] reſpectu totius Capituli, & [illegible] bus, habet in ſe majora vota [illegible] q. 9. n. 2. f. 28

Sanitas

II 2 Sanitas, dicitur de pluribus, tr. [illegible] q. 2 [illegible]

Scandalum

I 2 Scandalum eſt omnino vitandum [illegible] 8 q. [illegible]

II 1 Scandalum nequit oriri ex [illegible] ais, tr. 1. q. 11. n. 4. in fin. f. 8

Schedula

II 1 Schedulæ obſignatio, abſque d[illegible] & initium, tr. 1. q. 7. n. [illegible] f. 4

II 1 Schedulæ oſtenſio, non vitiat electionem [illegible] num. 4 ibid.

II 1 Schedulæ Eligentium, in Ordine [illegible] cationem ſcrutinii, cremandæ ſunt [illegible]

II 1 Schedulæ involutæ, & complicatæ [illegible] nam, abſque eo, quod Scrutatoribus [illegible] q 17. n. 16. f. 11

Scholaris.

II 1 Scholares, ſeu Studentes qui [illegible] tenentur legibus, & conſuetudinibus [illegible] dent, tr. 1. q. 5. n. 10. in fin. f. 3

Sciens, Scientia

II 2 Sciens & tolerans præſumitur conſentire [illegible] cedere, tr. 3. q 17. n. 6. f. 166

II 2 Scienti & conſentienti nulla fit injuria, [illegible] num. 9. f. 142

I 1 Scientia Principis cum taciturnitate [illegible] dum conſuetudinem? tr 1 q [illegible] n. 6 [illegible]

I 2 Scientia pauciorum, quam lex, [illegible] que ſex, quando illi non ſunt [illegible] tionis, cujus reſpectu illud [illegible] n. 3. f. 312

Scriptura.

I 1 Scriptura, quibus in caſibus eſt neceſſaria [illegible] fin. f. 25

I 1 Scriptura eſt neceſſaria ad probandum [illegible] Principis, tr. 2. q. 13. n. 3. f. 29

I 1 Scriptura deperdita, poteſt probari per teſtes [illegible] & tr. 9. clauſ. 2. n. 9. f. 66

II 1 Scriptura, eſt de ſubſtantia electionis, [illegible] 16. fol. 11

II 1 Scriptura, quæ mittitur ad Confirmationem [illegible] narrantur omnia, quæ in electione ſunt [illegible] nitate electionis, tr. 1. q 17 n. [illegible]

Scrutator

II 1 Scrutatores, quando vident aliquem [illegible] prætendunt, concipiunt erga eum [illegible] piſſime odia, tr. 1 q. 5. n. 2 f. 3

II 1 Scrutatores, aſſumuntur [illegible] gentium, tr. 1. q. 17 n. 5. f. [illegible]

II 1 Scrutatores in Ordine [illegible] liorum, ſed antiquiores [illegible] ibid n. 6 & 7 ibid.

II 1 Scrutatores duo, ob paucitatem [illegible] ſcrutinandorum, ibid.

II 1 Scrutatores, de jure communi [illegible] pauciores, quam tres [illegible]

II 1 Scrutatores, ſi aſſumantur [illegible] lectio nulla, tr. 1 q. 1[illegible] n. 6. f. [illegible]

II 1 Scrutatores [illegible] electio poteſt [illegible]

II 1 Scrutatores [illegible] cieto, ibid. n. [illegible]

II 1 Scrutat[illegible] ponuntur tales, d[illegible] de contrario [illegible], ibid.

II 1 Scrutatio [illegible]

II 1 Scrutatores, tenentur exquirere vota omnium de Collegio, ſecus autem, tr.1.q.17.n.14 f.11
II 1 Scrutatores, tenentur ire ad Infirmos, & eorum vota exquirere, ibid. n. 15

Secularis.

II 2 Secularis, per ſuſceptionem Ordinis fit de ſorte Chriſti, tr. 3. q.1.n.6.f.157
II 2 Secularis, ſe ingerens actibus Profeſſorum, an fiat tacitè Profeſſus? tr.10.q. 22.n.1.f.235
I 1 Seculares deferentes habitum noſtrum, vel aliorum Religionum ex devotione, aut grana benedicta, & ſimilia, non lucrantur indulgentias, ſine Bulla Cruciatæ, ubi prædicta Bulla prædicatur, tr.13.q.15.n 8. f.107
I 1 Seculares, ſine Bulla Cruciatæ nequeunt ſuo intuitu privilegiorum, tempore univerſalis interdicti, tradi ſepulturæ, & divinis Officiis intereſſe, ubi d. Bulla prædicatur, tr. 13. q. 15. n. 9. ibid.
I 2 Seculares, non valent ædificare prope Conventus virorum vel fœminarum, tr.2.q.12. n 2. f.148
I 2 Seculares in ſuis Domibus Apoſtatas, vel Fugitivos tenentes, occultantes, aut favorem præſtantes, peccant mortaliter, & ſunt ipſo facto excommunicati, tr 6.q.22.n.3 f.206
I 2 Seculares, in ſeculo ex devotione multa perſolvunt, tr.8.qu. 52.n 9.in fin. f. 238
II 1 Seculares ſcandalizantur de pigritia & inertia Religioſorum, tr.9.q.9.n.6.f.109
II 2 Seculares, poſſunt teſtificari de omnibus requiſitis ad ſuſcipiendum habitum Religionis, tr 4.q.4.n.5.f.176

Sedes.

I 2 Sedes Apoſtolica, concedit Profeſſo licentiam ſe transferendi ex una in aliam arctiorem, pro lucro animæ ſuæ, tr. 5. q.25.n.1 f 180
I 2 Sedes Apoſtolica, facit unum Tribunal cum Domino Papa, tr.10.q 35.n.6. f.261
I 1 Sedes Petri judicat omnes, & à nemine judicatur, tr.9.clauſ. 4.n.15. f.69.

Semina.

I 2 Semina infecta, è quibus pravi fructus prodeunt, abradicanda ſunt, tr.8.q.7.n.3.f.219

Seminarium.

I 2 Seminarium Epiſcopi, an gaudeat privilegio immunitatis Eccleſiæ? tr.14.q.60.n.2. f.364
I 2 Seminarii contributio, debetur ſolùm ratione, & intuitu beneficii Eccleſiaſtici, tr.13.q.73.n.11.f.324
I 2 Seminario tenentur contribuere Clerici, & Eccleſiæ, Epiſcopo ſubjectæ, tr.13.q.73.n.1. ibid

Senex.

II 1 Senex, & non Juvenes, ſunt eligendi ad Reipublicæ Regimen, tr.5.q.8. n.9. f.58
II 1 Senes, an ſint ineligibiles, ad Prælaturas Regularium? tr. 5. q.38 n.17. f.78
II 1 Senum Privilegia numerantur, tr.5.q.8. n.10. f.58

Senſus.

I 2 Senſus, & cogitatio humani cordis, in malum prona ſunt, tr. 1.q.4.n.2. f.127

Sententia.

I 1 Sententia Principis, lata etiam in caſu dubii, habet vim legis, tr.1.q.37.n.1 f.24
I 2 Sententia contumacialis, non facit notorium, nec illa, de qua eſt legitimè appellatum, tr.4.q.32.n.7 f.171
I 2 Sententia injuſta, non obligat in foro conſcientiæ, nec meretur nomen Sententiæ, nec debet executioni mandari, tr. 7. qu. 19. n. 4. f. 214. amplia, idem procedere, ſi ſententia ſit juſta, & ejus executio injuſta, ibid. n. 5. & tr. 9. q.14.n.9.f.245
I 2 Sententia condemnatoria, non operatur effectum, in ea non expreſſum, tr.9.q.8.n.5.f.243
I 2 Sententia lata poſt appellationem non ſuſtinetur, tr.10. q. 5. n. 2. f. 251
I 2 Sententia, quando tranſit in rem judicatam? tr. 10. qu. 6. n. 1. ibid.
I 2 Sententia dubia, eſt illa, de cujus juſtitia dubitatur, & ſunt hinc indè opiniones, tr.10.q.12.n.1.f.253
I 2 Sententia, juſtificanda eſt ex actis, tr.10.q.12.n.5. ibid.
I 2 Sententia diffinitiva, eſt illa, quæ decidit negotium principale, in judicium deductum, tr 10.q.18.n.3. f.255
I 2 Sententia habens vim diffinitivæ, quænam ſit? ibidem num. 4
I 2 Sententia, ſtat pro Judice, tr.10 q 41.n.7.f.265
I 2 Sententia diffinitiva, facit notorium juris, dummodo non ſit contumacialis, tr.13 q.49 n.10.& 11.f.312
I 2 Sententia, quæ non tranſit in rem judicatam, non facit notorium juris, nec ea, quæ fit ex præſumptivis, ibid.
II 1 Sententia lata contra Partem non citatam vel inauditam, nihil operatur, tr.12.q.10. n.14. f.134
II 2 Sententia lata à non Judice competente, eſt nulla, tr. 8. q. 16.n.16.f.218
II 2 Sententia lata contra jura, eſt nulla, ibid. n. 17
II 2 Sententia nulla, nullum parit effectum, nec ullum inducit impedimentum, nec poteſt tranſire in rem judicatam, & maximè, ſi ſit notoriè nulla, & injuſta, tr. 8. qu. 16. n. 17. & ſeq. ibid.
I 1 Sententiæ ultimæ ſtandum eſt, non autem primæ, tr.8.q.4, n.18. f.63
II 2 Adverſus Sententiam, quæ tranſivit in rem judicatam, ſuccurritur ex cauſa, tr.12.q.14.n.16.f.254

Sepulchrum.

I 2 Sepulchro uno polluto, non cenſetur pollutum aliud, ſibi inhærens, tr.4.q.12. n.4. f.164

Sepultura.

I 1 Sepultura Eccleſiaſtica, eſt quoddam acceſſorium ad Divinum Officium, quod fit circa defunctum, t.6 q 16 n.3. f.46
II 2 Sepultura, poteſt eligi in Eccleſia ſæculari, vel Regulari à quovis doli capace, tr.11.q.21.n.1.f.267
I 2 Sepulturæ Eccleſ. an poſſint alienari, ſine labe ſimoniaca, & aſſenſu Apoſtolico? Vide verb. Capellæ.

Servire.

I 2 Servire duobus Dominis in ſimul, non poſſumus, tr. 13. qu. 66. n. 3. f.320
I 2 Servire alicui Prælato, ſpe conſequendi ab eo beneficium Eccleſiaſticum, an ſit ſimoniacum? t.16.q.1.n.7.& 8. f.394

Servitor.

I 2 Servitores Religioſorum, an pro injuriis ſibi illatis, poſſint agere coram Conſervatore eorundem? Vide verb. Conſervatores.

Servus.

I 2 Servus, qui deliquit, convenitur, non autem ejus Dominus, tr.6.q.16.n.14. f 203
I 2 Servus ejectus à Domino, efficitur ſui juris, & deſinit eſſe ſub poteſtate illius, tr.8.q.22.n.12.f.227
I 2 Servus & Vaſſallus tenentur Domino ſuo, tr. 9. qu.13 n.4. f. 245. nec poſſunt illi præjudicare, to.2.p.2.t.5.q.11.n.4.f.182
I 2 Servus, & Filiusfamilias, poſſunt ſibi eligere ſepulturam, tr. 11.q.2.n.6.f.268
I 2 Servus & Filius, nequeunt ſuis contractibus, Patrem vel Dominum obligare: niſi quatenus inde facti ſunt locupletiores, tr.12.q.13.n.1.f.289
II 1 Servus perpetuus, an poſſit de jure Religionem ingredi? tr.3.q.14. n.1. f.163
II 2 Servus non poteſt de ſe diſponere in præjudicium Domini ſui, tr.3.q.14.n.8. ibid. & p.1.t.5.q.9. n.1.f.50
II 2 Servus, an poſſit validè contrahere? tr.3.q.14. n.9. f.163. & p.2.t.12.q.7.n.4. f.288
II 2 Servus, ſi fiat Clericus, ſine licentia Domini ſui, non gaudet privilegio Canonis, tr.14.q.8.n.5.f.274
I 2 Servi, poſſunt licitè fugere à ſuis Dominis, propter ſeveritatem & aſperitatem eorundem, tr.7.q.11.n.10.f.212
I 2 Servi, in bello juſto capti, poſſunt licitè fugere, non obſtante quòd ſunt ſervi, tr.7 q.21. n.7. f.215
II 2 Servis Eccleſiarum, an immunitas Eccleſiaſtica ſuffragetur? tr.13. q.5. n.3. f.260

Sigillum.

II 1 Sigillum Sacramentale, in nullo caſu violandum eſt, tr. 4. q. 19. n. 7. f. 48

Silentium.

II 1 Silentii fractio in Ord. Prædicat. eſt magnæ conſiderationis, quæ in magnis feſtivitatibus, in ſpecie abſolvitur à Prælatis, tr. 12. q. 4. n. 1. f. 131

Similia.

I 2 De ſimilibus ſimile eſt habendum judicium, tr. 17. qu. 26. n. 6. f. 406

Simon.

II 1 Simon Magus, voluit à S. Petro Apoſtolo emere gratiam Spiritus ſancti, tr.1.q.21.n.1.f.14

Simonia.

I 1 Simonia contra Examinatores beneficiorum lata, incurritur ſine Judicis ſententia, tr.1.q.33.n.12. f.21
I 2 Simonia quid ſit? tr. 14. q.78.n.4 f.370. & tom 2.p.1.t.1. q.21.f.14
I 2 Simonia eſt duplex, una de jure naturali divino, altera verò de jure poſitivo Eccleſiaſtico, tr.14.q.79.n.10.f.371
I 2 Simonia, quando committitur? tr.16.q.1.n.7.f.393
I 2 Simonia, non admittit parvitatem materiæ, tr. 16. qu. 1. n. 11. f. 394
II 1 Simonia, nullum jus, nullumque effectum confert: Immò ipſo jure, talem electum ſeu confirmatum, inhabilem reddit ad obtinenda officia, tr.1.q.20.n.3.f.14
II 1 Simonia, inter omnes hæreſes obtinet primum locum, tr 1. q. 21. n. 3. ibid.
II 1 Simonia poteſt committi tribus modis, ibid. n. 12. f.15

II 1 Simonia, poteſt eſſe triplex, nempe realis, conventionalis & mentalis, ibid. n. 16
II 1 Simonia realis, ſecundùm ſtylum Curiæ, ad hoc, ut dicatur realis, debet eſſe ex utraque parte completa, tr. 1. qu. 21. n. 19. ibid.
II 1 Simonia cum Conſiliario, ſeu Amico commiſſa, ignorantibus ipſo proviſo, ac etiam collatore, ſeu confirmatore, obligat ipſum proviſum ſeu beneficiarium renunciare beneficium, tanquam nulliter collatum, tract. 1. qu. 22. n. 8. f. 16
II 1 Simonia, an verè & propriè ſit hæreſis? tr. 1. q. 25. n. 4. f. 20
II 1 Simonia conventionalis, an ſubdatur pœnis d. extrav. de ſimon.? t. 1. q. 26. f. 21
II 1 Simonia Conventionalis, poteſt eſſe duplex, num. 1
II 1 Simonia realis, completa & perfecta quænam ſit, tr. 1. q. 26. n. 1. ibid.
II 1 Simonia, quando dicitur completa ex utraque parte? tr. 1. q. 26. n. 5. ibid.
II 1 Simonia committitur, ſi proviſio Præceptoriæ S. Jacobi, & Calatravæ fiat mercede & pretio, vel cum aliquo pacto & conditione, tr. 1. q. 28. n. 3. f. 22
II 2 Simonia, in quo caſu committitur? tr. 1. q. 16. n. 2. f. 144

Simoniacè, Simoniacus.

II 1 Simoniacè electus, tenetur in conſcientia, ſub mortali peccato Prælaturam renunciare, nec poteſt abſolvi, priuſquam renunciet, etiamſi Simonia ſit occulta, tr. 1. q. 20. n. 4. f. 21. & q. 30. n. 4 f. 23
II 1 Simoniacè ordinatus, eſt ipſo jure excommunicatus, tr. 1. q. 25. n. 1. in fin. f. 20
II 1 Simoniacus, eſt incapax, & inhabilis ad beneficia, tr. 1. q. 20. n. 5. f. 14
II 1 Simoniacus, in Ordine ſuſcepto non recipit executionem Ordinis collati, ſed eſt ipſo jure ſuſpenſus, quoad ſe, & quoad alios, etiamſi crimen ſit occultum, tr. 1. q. 25. n. 1. f. 20
II 1 Simoniacus, tenetur reſtituere totum id, quod per ſimoniam acquiſivit, & niſi reſtituat, non poteſt abſolvi, ibid. n. 3
II 1 Simoniacus, punitur depoſitione & infamia, ſi de ejus ſimonia juridicè conſtat, ibid. n. 4
II 1 Simoniacum accuſare quilibet poteſt, ſive ſit ſervus ſive meretrix, aut quævis alia perſona infamis, tr. 1 q. 25. n. 2. ibid.
II 1 Simoniaci, in quas pœnas incidunt? tr 1. q 24. ibid.
II 1 Simoniaci, ſunt ſacrilegi latrones, qui furantur bona Patrimonialia Jeſu Chriſti, tr 1. q. 25. n. 4. ibid.
II 1 Simoniaci, ſunt ipſo facto excommunicati, privati ordinis executione & beneficii, tr. 1. q. 25. n. 5. f. 21
II 1 Simoniaci, in ordine & beneficio, à quo ſunt abſolvendi? tr. 1. q. 31 n. 14. f. 24

Simplicitas.

I 2 Simplicitas, bona fides, & ignorantia probabilis, excuſant à peccato mortali, ſecundum omnes, tr. 14. q. 90. n. 1. f. 374

Sixtus.

I 1 Sixtus V. inſtituit quindecim Congregationes, tr. 8. q. 4. n. 14. f. 61
II 2 Sixtus V. qua de cauſa, tam rigoroſè ſtatuit contra illegitimos? tr. 3. q. 7. n. 1. f. 159

Sobrietas.

II 1 Sobrietas in electionibus deſideratur, tr. 3. q. 9. n. 1. f. 32

Societas.

II 1 Societas humana, habet jus naturale ad ſibi eligendum caput, à quo naturaliter appetit regi & gubernari, tr. 1. q. 19. n. 20. f. 13
II 1 Societas humana, non poteſt diu conſervari ſine Juriſdictione & Superiore, tr. 8. q. 15. n. 3. f. 103
I 1 Societas Jeſu laudatur, tr. 7. q. 8. n. 6. f. 53
I 1 Societatis Jeſu privilegia, in ſpecie fuerunt conceſſa Ciſtercienſibus & Cruciferis, tr. 7. q. 8. n. 9. ibid.
I 1 Societatis regimen eſt Monarchicum, tr. 7. q. 9. n. 8. f. 55

Socius.

I 2 Socius, favore libertatis compellitur vendere partem ſuam, quam in ſervo habet, tr. 2. q. 9. f. 147
II 1 Socius Prioris euntis ad Capitulum Provinciale, ſi ſuperſedeatur à Capitulo illo anno, an ſit ſocius, tempore futuri Capituli, vel alius ſit eligendus? tr. 5. q. 41. f. 79
II 1 Socius Prioris, euntis ad Capitulum Provinciale, an poſſit eligi in illo Conventu, ubi ſunt quinque vel quatuor Vocales? tr. 5. q. 44. f. 80
II 2 Socius Magiſtri Novitiorum, cujus ætatis & qualitatis debeat eſſe? tr. 5. q. 5. n. 2. f. 180
II 1 Socii criminis ſimoniæ, admittuntur ad probandum tale crimen, tr. 1. q. 25. n. 4. f. 20
II 1 Socii Diffinitorum, à quibus eligendi ſunt? tr. 5. q. 42. n. 2. f. 80
II 1 Socii Diffinitorum euntium ad Capitulum Generale, debent habere litteras teſtimoniales, & quomodo? ibid.
II 1 Socii Priorum euntium ad Capitulum Provinciale, quomodo ſunt eligendi? tr. 1. q. 3. n. 5. f. 5. & t. 5. q. 41. n. 9. f. 79

Sodalitas.

II 2 Sodalitates habent ſua ſpecialia ſtatuta, à legitimis Superioribus ſibi confirmata, ſecundùm quæ debent gubernari, tr. 13. q. 24. n. 11. f. 269

Sodomia.

I 2 Sodomia, punitur pœna capitis, tr. 8. q. 5. n. 6. f. 218. Etiam cum fœmina exercita, ibid. n. 12
I 2 Sodomia, eſt delictum graviſſimum, tr. 8. q. 6. n. 3. f. 219
I 2 Sodomitæ, acriter puniuntur, tr. 8. q. 5. n. 13. ibid.

Solemnitas.

I 2 Solemnitas, de jure veteri obſervanda in omni alienatione ſtabilium Eccleſiæ, quænam ſit? tr. 14. q. 6. n. 1. f. 343
I 2 Solemnitas, alienandi bona Eccleſiæ, quotuplex ſit? tr. 14. q. 9. f. 344
I 2 Solemnitas non ſolùm intrinſeca, ſed etiam extrinſeca præſumitur ex longo tempore, tr. 14. q. 28. n. 3. f. 351
I 2 Solemnitas, ex diuturnitate annorum à lege præſumitur, t. 1. q. 30. n. 1. f. 353
I 2 Solemnitates, de jure antiquo requiſitæ in alienatione rei Eccleſiæ, an ſint correctæ, ac ſublatæ per d. Paulinam? tr. 14. q. 18. f. 348
I 2 Solemnitates extrinſecæ, an præſumantur ex diuturnitate contractus? tr. 14. q. 19. ibid.
I 2 Solemnitates antiqui juris Canonici, ad alienandum res Eccleſiæ, hodie cenſentur reformatæ & caſſatæ, tr. 14. q. 36. n. 6. f. 355

Solidus.

I 2 Solidus unus, idem eſt, quod unum ſcutum auri, in auro ſtampatum, tr. 14. q. 37. n. 3. f. 356. ſcutum auri, quot julios amplectatur, & caroleros Regni, ibid.

Solitum.

I 2 Solitum & Conſuetum, in quo fundatur? tr. 14. qu. 46. n. 2. f. 360

Sollicitans.

II 1 Sollicitans Electores pro ſua electione, facit ſe indignum, & cenſetur ambitioſus, tr. 1. q. 11. n. 1. f. 7

Sonus.

I 2 Sonus Campanæ vel Tubæ, & ſimilia, quæ ſub auditu cadunt, etiā de nocte poſſunt eſſe notoria, t. 13. q. 50. n. 11. f. 319

Sorores.

I 1 Sorores Tertiariæ, ſtantes in ſæculo, an gaudeant privilegiis ſuorum Ordinum? tr. 6. q. 21. n. 4 f. 48
II 2 Sorores, & Fratres S. Dominici collegialiter viventes, ſunt perſonæ Eccleſiaſticæ, tr. 14. q. 6. n. 7. f. 273
II 2 Sorores Maritatæ domi manentes, non ſunt perſonæ Eccleſiaſticæ, tr. 16. q. 7. n. 2. f. 281
II 2 Sorores Tertiariæ in ſæculo viventes, præter indulgentias, nihil commune habent cum Fratribus Clauſtralibus, tr. 16. q. 7. n. 14. f. 282
II 2 Sorores Tertii Ordinis, poſſunt ſibi eligere ſepulturam, ubi voluerint, tr. 16. q. 9. n. 3. f. 283
II 2 Sorores degentes in ſæculo, ſi voveant vitam cœlibem ſervare, ubi tumulandæ ſunt? tr. 16. q. 9. n. 5. ibid.
II 2 Sorores Tertiariæ, in ſæculo ſtantes ad habitum Tertiariarum, à quo debent admitti? tr. 17. q. 10. n. 1. f. 284
II 2 Sorores, jampridem reperiebantur collegialiter viventes in ſæculo, tr. 17. q. 1. n. 9. f. 285
II 2 Sorores collegialiter viventes in ſæculo, juſſu Pii V. fuerunt coactæ votum profeſſionis emittere, & Clauſuram perpetuò tenere, ibid. n 10
II 2 Sorores Tertiariæ in ſæculo degentes, ſi in manu Prælati ſuæ Religionis voveant vitam virginalem, aut calliditatem viduale, & ſub dicto voto & habitu vitam ducant, an teneantur ad collectas? tr. 17. q. 3. n. 1. f. 286

Sors.

II 1 Sors, non eſt aliquid mali, tr. 1. q 12. n. 1. f. 8
II 1 Sortis uſus in electionibus, perpetuâ prohibitione damnatus, tr. 1. qu. 12. n. 1. ibid.
II 1 Sortes judicantur ex cauſa, à qua expectatur ſortium eventus, ibid. n. 2

Spatium.

I 2 Spatium triginta annorum, etiam cum magno præjudicio tertii præſcribit, tr. 14. q 30. n. 1. f. 353

Species.

II 2 Species peccati, quando mutatur? tract. 6. qu. 39. num. 2. fol. 197

Spes.

I 2 Spes & expectatio de futuro, non poteſt computari inter acquiſita jura Profeſſorum, tr 5. q. 63. n. 2. f. 196
I 2 Quod eſt in ſpe, non eſt in re, tr. 14. q. 59. n. 5. f. 363

Spirituale.

I 2 Spirituale, cum ſpirituali licitè poteſt permutari, tr. 14. q. 85. n. 2. f. 373. & tom. 2. p. 1. t. 1. q. 22. n. 3. f. 16

II 1 Spi-

Digitized by Google

Rerum Notabilium.

II 1 Spirituale, poteſt eſſe triplex, & ſpirituali annexum, poteſt eſſe duplex, tr.1.q.21.n.7.& 8.f.14

I 2 Spiritualia, ſunt potiora corporalibus, tr. 11. qu. 14. n. 2. fol. 272

II 1 Spiritualia, ſunt in Ordine ſuperiori, & hominem elevant, ad participandum aliquo modo eſſe divinum, tr. 1. qu. 21. n.4.in fin.f.16

II 1 Qui ſpiritualia vendunt, conformantur Simoni Mago, in intentione; illi autem, qui vendunt in actu, imitantur Giezi Diſcipulum Heliſæi, tr.1.q.21.n.1.f.14

Spiritus.

II 1 Quæ ſpiritu Dei aguntur, humanis legibus non debent eſſe ſubjecta, tr.1.q.13.n.1. f.9

Spoliatio, Spoliatus.

I 2 Spoliatio bonorum non habet locum, ante ſententiam declaratoriam facti, tr.2.q.28.n.4.f.159

I 1 Spoliatus, aliquando non eſt reſtituendus, tr. 9. clauſ. 12. n. 11. f. 73

Spolium.

I 2 Spolium, fit de remanſis poſt mortem, tract. 6. qu. 23. n. 4. f. 207

I 2 Spolium, non fit in diſtrictu Urbis Romæ, ibid. n.5

I 2 Spolium debetur Cameræ Apoſtolicæ de bonis Religioſorum, ex illicita negotiatione, vel contra Sac. Canon. quomodolibet acquiſitis, ibid. n.14. f.208

I 2 Spolia quarumcunque perſonarum Eccleſiaſticarum Secularium & Regularium, ubicunque locorum morientium, abſque ſufficienti facultate teſtandi ad Cameram Apoſtolicam pertinent, non autem ad ſucceſſores in beneficiis, tr.6. q.23.n.3.f.207

I 2 Spoliorum nomine, quænam bona veniunt? tr. 6. q. 23. n. 4. ibid.

I 2 Spoliorum nomine, non veniunt bona ad uſum, & cultum divinum deputata aut relicta, tr.6.q.23.n.9.f.208

Sponſalia.

I 1 Sponſalia de futuro, quomodo tranſeunt in matrimonium per copulam carnalem ſubſequutam? tr.1.q.26.n.12. f.16

II 2 Sponſalia, dirimuntur per ingreſſum Religionis, tr 3.q.15. n. 3. f.164

II 2 Sponſalia de futuro, non ſunt matrimonium, tr. 10. qu.17. n.2.& 3. f. 234

II 2 Qui contraxit ſponſalia, & ſub eo prætextu Virginem defloravit, an poſſit Religionem ingredi? tr.3.q.15.n.8.f.164

Sponſus.

I 2 Sponſus, per condemnationem ad carceres, vel in exilium, ſive ad tempus, ſive in perpetuum non abſolvitur à vinculo matrimonii, nec liberatur à fide uxori debita, tr. 9. q. 22. n.1. f. 248

II 2 Sponſus, poteſt ſuæ ſponſæ vota irritare, tr. 5. qu. 11. n. 3. f. 181

Spurius.

II 2 Spurius ſeu illegitimus, ingreſſus Religionem, ſi aliundè ſit idoneus, poterit eſſe Magiſter Novitiorum, tr. 5.qu.8. n. 9. f. 181

II 1 Spurii, quinam ſint? tr.5.q.28.n.1. f.69

Stabile.

I 2 Stabile Monaſterii, an vendi poſſit pro conſtruendo Choro, ſine licentia Papæ? tr.14.q.72. n. 3. f.368

I 2 Stabilia, ſi ſub tali conditione donentur Monaſterio, ut non poſſint alienari, ſecus autem non intelligantur legata, an talis conditio ſit licita & valeat? tr.14. q.64. f.365

Standum.

II 1 Standum eſt majori parti, tr.1.q 14.n.4.f.9

Status.

I 2 Status Religioſorum, eſt perfectior ſtatu ſecularium, tr. 1. q.6.n.1.f.128

I 2 Status Laicorum Converſorum Religioſorum, eſt arctior & durior ſtatu clericali, tr.5.q.33.n.1.f.185

I 2 Status Monachalis, per aſſumptionem in Epiſcopatum mutatur accidentaliter & ſubſtantialiter, tr.6.q.12.n.6.f.202

I 2 Status Cœlibatus, præfertur ſtatui Matrimoniali, tr.11.q.21. n.4.in fin. f.276

II 1 Status Religioſorum, fuit à Chriſto Domino immediatè inſtitutus, & ab Apoſtolis ſervatus, tr.10.q.1.n.2.f.109

II 2 Status Religionis, fuit gratis inſtitutus, & gratis nobis à Chriſto datus, tr.1.q.16.n.2. f. 144

II 2 Status Regularium, eſt ſtrictior ſtatu Clericorum ſecularium, tr 3 q 1.n.5.f.157 & q.2.n.5

II 2 Status Epiſcoporum, eſt majoris perfectionis, quàm ſit ſtatus Religioſorum, tr 3.q.18.n.2 f.166.& tr.6 q.22 n.3.f.195

II 2 Status Religioſus, de ſui natura petit ſtabilitatem ſeu immobilitatem, tr.6.q.4.n.2. f.18

II 2 Status Religioſorum, eo ipſo, quòd per Eccleſiam approbatur, vel inſtituitur, cenſetur Sacer, Eccleſiaſticus, & Religioſus, tr.6.q.5. n.1. ibid.

I 2 Statu ſublato, & ejus vinculo diſrupto, corruunt omnia, tr. 5.q.56.n.3.f.193

Statuere.

I 1 Statuere contra jus canonicum non poſſumus, nec contra jus naturale & divinum, tr.1.q.39.n.1.f.24.& p.2.tr.5.q.25. n.3.f.180.& tr.11.q.15.n.4.f.172.& tom.2.p.1.tr.1.qu.4.n. 4. fol. 3

II 1 Statuere non poſſumus contra Decreta Roman. Pont. ex defectu authoritatis, tr.4.q.41.n.4.f.53

Statutum.

I 1 Statutum ferre, quis poteſt? tr.1. q 3.n.1.f.2

I 1 Statutum, eſt multiplex, tr.1.q.4.n.1 f 3

I 1 Statutum factum in Capitulo Generali, ad hoc, ut obliget ſubditos, ſatis eſt, ut ibidem publicetur, t.1.q.9. n.3.f.6

I 2 Statutum à Rege datum in favorem alicujus particularis Eccleſiæ, ex identitate rationis tranſit ad omnes alias Eccleſias, tr.6.q.1.n.2.f.39

I 2 Statutum, quòd ingrediens Religionem non ſuccedat, an valeat, vel præjudicet libertati Eccleſiaſticæ? tr.11.q.15. per totam, f.272

I 2 Statutum factum in odium matrimonii carnalis, eſt nullum & irritum, tr.11.q.15.n.8. f.273

I 2 Statutum Civitatis Ferrariæ, fuit deletum, ibid. num. 16. ibidem.

I 2 Statutum Epiſcopi, quo excommunicantur omnes, qui furtum fecerint, non extenditur ad ſubditos ipſius, qui furati fuerint in aliena Diœceſi, tr.13.q.20.n.2. f.301

I 2 Statutum nullum ſeu invalidum, non præſumitur uſu receptum, tr.14.q.5.n.4. f.343

II 1 Statutum nequit fieri in Ord. Prædic niſi per duo Capitula Generalia continua fuerit approbatum, tr.10. q.8. n.9. f.114

II 1 Statutum & lex, pro ſubjecto habent immediatè reſpicere locum, & territorium Legiſlatoris, tr.10.q.15.n.4.f.118

II 1 Statutum ac deciſum in Famil. Domin. per tria Capitula Generalia & continua, cenſetur factum per Capitulum Generaliſſimum, tr.12 q.2. n.4. f.130

II 1 Statutum contra legem Dei, vel naturæ, non obligat, nec habet vim legis, tr.12.q.6.n.6.f.132

II 2 Statutum Ord. Præd. pro Novitiatu Puerorum, eſt nimis rationabile, tr.9.q.20.n.9.f.227

I 1 Statuta irritantia contractus, an comprehendant Regulares ſtatuentes? tr.1.q.7. n.1. f.5

I 1 Statuta laicorum, non comprehendunt Clericos, etiamſi ſint favorabilia, tr.1 q.16. n.2. f.8

I 1 Statuta Religioſorum, quibus cavetur, ut qui tale fecerit, ipſo facto ſit ſuis officiis privatus, aut inhabilis ad cætera conſequenda, an obligent in conſcientia, ante Judicis ſententiam? tr.1.q.34.n.1. f.22

I 1 Statuta Univerſitatum, diutius obſervata, nota & practica, non indigent data die, & conſule, tr.2.q.4. n.3. f.25

I 1 Statuta Sacrorum Canonum, Conſtitutionibus Principum adjuvantur, tr.2.q.4. n.10.f.26

I 1 Statuta Religioſorum, non communicantur, tr. 7. qu. 12. n. 4. f. 55

I 1 Statuta ab Inferioribus condita, & à Superiori confirmata, poſſunt revocari ab Inferioribus, ſine conſenſu Superioris, tr. 13.q.6.n.1. f.103

I 1 Statuta Regularium, ſi ſint contra jus commune, etiam confirmata per Dominum Papam, poſſunt revocari, tr. 13. qu. 20. n. 6. f.112

I 1 Statuta Regularium, confirmata authoritate Papæ, nequeunt revocari ab ipſis Religioſis, etiamſi ſint capitulariter uniti, tr 13.q. 20.n.16. f.113

I 2 Statuta Religioſorum per Rom. Pontif. confirmata, præferuntur juri communi, & cuivis Conſtitutioni conciliari, t.9. q.1.n.16. f.242

I 2 Statuta particularia Religioſorum, per clauſulas generales nō abrogantur, tr.9.q.12.n.4. f.244

I 2 Statuta illa cenſentur eſſe contra Eccleſiaſticam libertatem, quæ ſunt contra Privilegia conceſſa Eccleſiis & Eccleſiaſticis Perſonis, tr.11.q.15.n.13.f.273

I 2 Statuta, Leges, & Cenſuræ Synodales, & Provinciales Epiſcoporum, non obligant Regulares, niſi ex quadam decentia, tr.13.q 25. n.4. f.303

II 1 Statuta Ordinum, ſcrutanda ſunt in omni electione, ſi reperiantur confirmata à D. Papa, tr.1.q.4.n.5. f.3

II 1 Statuta, ſi fiant per Provincialem in Capitulo Provinciali, ſine tamen cōſenſu P. Generalis, an ſint valida in Ord. Præd.? tr.10.q.8.n.14.f.114

II 1 Statuta facta in Capitulo Generali ſecundùm Regulam, illicò obligant omnes, & cenſentur confirmata à Sede Apoſtolica, tr.12.q.2.n.2. f.130

Stipendium

I 2 Stipendium ſuſtentationis, poteſt in pactum deduci, tr. 14. q.79.n.3. f.370

Digitized by Google

Studium.

I 2 Studium eſt ſpecies martyrii, tr. 5. q. 35 n. 20. f. 185

Stylus.

I 1 Stylus & Conſuetudo Curiæ Romanæ, habet vim legis, tr. 1. q. 16. n. 8. f. 9. & t. 16. q. 3. n. 5. f. 122. & q. 13. n. 5. f. 126

I 1 Stylus Romanæ Curiæ, facit jus, & contra ipſum facta, nihil valent, tr. 14. qu. 4. n. 14. f. 117. & prævalet conſuetudini, ibid. & tom. 2. p. 1. t. 11. q. 15. n. 3. f. 127

I 2 Stylus Curiæ, an obliget extra Curiam? tr. 4. qu. 3. n. 11. fol. 162

Suadens, Suaſio.

I 2 Suadentes Judici Conſervatori, ut ſuam tranſgrediatur poteſtatem, in quas pœnas dant? tr. 17. q. 43. f. 411

II 1 Suaſio poteſt eſſe bona & mala, & ſpecificatur à fine, tr. 1. q. 11. n. 8. & 9. f. 8

Subditus.

I 1 Subditus colluſor, non incidit in pœnam appoſiti præcepti, tr. 1. q. 8. n. 4. f. 5

I 1 Subditus, poteſt obligari in conſcientia, ut ſe privet multis actionibus, ad quas jus, vel propenſionem habet, ſine Judicis ſententia, tr. 1. q. 33. n. 8. f. 21

I 1 Subditus, poteſt obligari ad exercendam in ſe aliquam actionem pœnalem moderatam, ante Judicis ſententiam, ibid.

I 1 Subditus, non tenetur obedire præceptis in iis rebus, quæ ſpectant ad corporis ſuſtentationem, tr. 1. q. 35. n. 1. f. 22

I 2 Subditus, non tenetur ad vota per ſuum Prælatum annullata, tr. 12. q. 14. n. 1. f. 290

I 2 Subditus, quando dicitur conſtitutus in quaſi poſſeſſione exemptionis? tr. 13. q. 16. n. 3. f. 300

I 2 Subditus Religioſus, multis de cauſis poteſt bona elargiri, ſine vitio proprietatis, tr. 15. q. 14. n. 4. f. 384

I 2 Subditus, non tenetur ſuo Prælato excommunicato obedire, nec poteſt ejus cenſuris ligari, nec aliquo modo adſtringi, tr. 5. q. 11. n. 4. f. 187

II 1 Subditus, non poteſt cogi à Prælato ad manifeſtandum ei ſua peccata ſecretò, extra confeſſionem Sacramentalem, nec ut publicet, ſe eſſe vilis proſapiæ, vel illegitimæ genituræ, tt. 12. q. 6. n 3. & 4. f. 132

II 1 Subditus, non debet ſe opponere Religionis meliori bono, tr 12. q. 7. n. 2. ibid.

I 1 Subditi, nolentes acceptare legem ſui Superioris, peccant mortaliter, poſſunt cogi, & debent puniri, tr. 1. qu. 17. n. 2. f. 10

I 1 Subditi, primò primi violantes legem, non ſemper peccant in omni actu, legi contrario, ſed tantùm in illis primis binis vel trinis, tr. 1. q. 18. n. 3. f. 11

I 1 Subditi, in caſu dubio, an teneantur obedire ſuo Principi præcipienti? tr. 1. q. 25 n. 2. f. 23. & q 30. n. 7. f. 19

I 1 Subditi lege caventur à periculis, & occaſione peccandi, tr. 1. qu. 26. n. 6. f. 16

II 1 Subditi tenentur obedire, & in caſu contrarii, uti violatores voti obedientiæ, poſſunt caſtigari, tr. 5. qu. 40. n. 8. in fin. f. 79

II 2 Subditi, cum Domino excommunicato poſſunt communicare, tr. 5. q. 17. n. 2. f. 183

I 1 Subditorum bona, in certis caſibus intelliguntur ſubjecta diſpoſitioni Principis, tr. 13. q. 8. n. 4. f. 104

Subeſſe.

I 2 Subeſſe Viſitationi, Correctioni & Juriſdictioni Ordinarii Loci, quid importat? tr. 2. q. 23. f. 152

Subhaſtatio.

I 2 Subhaſtatio, & poni ad incantum, an ſit de forma alienationis rei Eccleſ.? tr. 14. q. 20. f. 348

Subornatio.

I 2 Subornatio, quid ſit? tr. 15. q. 1. n. 1. f. 378

II 1 Subornatio Vocum, ſeu Suffragiorum ad eligendum hunc vel illum, poteſt eſſe virtuoſa & vitioſa, tr. 1. q. 11. n. 8. & 9. f. 8

Subreptio.

I 1 Subreptio omnis, an vitiet actum? tr. 5. q. 1. n. 6. f. 35

I 1 Subreptio, quantumcunque modica, vitiat gratiam, tr. 9. clauſ. 1. n. 7. f. 65

Subrogare.

I 2 Subrogare, eſt in locum defuncti, alium inſtituere, tr. 17. q. 23. n. 3. in fin. f. 405

Subſcribens.

I 2 Subſcribens determinationi factæ à Capitulo, ſi ſit injuſta, an peccet, & incidat in pœnas? tr. 14. q. 17. f. 348

Subſidium.

I 2 Subſidium, an peti poſſit a Clericis & Regularibus, inconſulto Rom. Pontif. ſi periculum ſit in mora, & immineat neceſſitas? tr. 13. q. 89. f. 335

Subſtantia.

I 2 Subſtantia rei debet attendi, & id, quod eſt intrinſecum, tr. 2. q. 11. n. 2. f. 148

II 1 Subſtantia contractus, conſiſtit in conſenſu libero, tr. 1. q. 9. n. 1. f. 5. & tom. 2. p. 2. tr. 11. q. 2. n. 3. f. 237

II 1 Subſtantia non deficit, ſi corruant ejus accidentia, tr. 7. qu. 12. n. 3. f. 94

Subſtantialia.

I 2 Subſtantialia judicii nequeunt prætermitti, & quænam ſint iſta? tr. 17. q. 22. n. 3. f. 404

II 1 Subſtantialia & accidentalia electionis, differunt, tr. 1. q. 18. n. 11. f. 13

Subſtitutus.

I 2 Subſtitutus ſucceſſurus in bona Profeſſi, an ea conſequatur à die profeſſionis vel mortis naturalis? tr. 12. q. 26. per totam, fol. 277

Succeſſor.

I 2 Succeſſor, tenetur ad onera ejus, cui ſucceſſit, tr. 12. q. 15. num. 2. f. 290

I 2 Succeſſores, tenentur ſtare pactis Priſcorum, tr. 1. qu. 37. n. 2. f. 142

Suffragium.

II 1 Suffragia quomodo danda ſunt? tr. 4. q. 28. n. 2. f. 47

Suitas.

I 2 Suitas, quid ſit, & quotuplex? tr. 11. q. 32. n 1. f. 278

Superbus.

I 2 Qui communicat ſuperbo, induet ſuperbiam, tr. 9. qu. 5. num. 1. fol. 243

Superior.

I 2 Superior immediatus, de jure communi poteſt ſubditum licentiare in arctiorem, tr. 5. q. 26. n. 1. f. 180

I 2 Superior, tenetur appellationem admittere, & non admittendo, debet caſtigari, tr. 7. q. 15. n. 3. f. 213

I 2 Superior, an poſſit ſine metu Excommunicationis impedire ſuum ſubditum, ne acceſſum habeat ad Romanam Curiam? tr. 10. q. 36. f. 262

I 2 Superior, non debet eſſe auſterus, nec durus ad concedendum ſibi ſubdito, ad finem tamen virtuoſum, tr. 11. q. 43. n. 5. f. 282

I 2 Superior requiſitus ab Inferiore, ad hoc ut conſtituatur in mora, debet multipliciter interpellari, tr. 13. q. 58. n. 2. f. 318

I 2 Superior Regularis, ad primam monitionem Epiſcopi, debet procedere ad punitionem ſui ſubditi delinquentis extra Clauſtra, tr. 13. q. 58. n. 4. ibid.

II 1 Superior nullus, inferior Papa, poteſt aut debet limitare electiones ad tres vel quatuor perſonas, cum excluſione aliorum, niſi in quibuſdam caſibus, tr. 1. q 10. n. 8. f. 6

II 1 Superior, ad quem pertinet confirmare: ſi ſit præſens electioni, ſufficit, quòd facto ſibi verbo per unum Eligentium, vel per Scrutatores, abſque alia ſcriptura, poteſt Electum confirmare, tr. 1 q. 18. n. 6. f. 13

II 1 Superior, aſſumendo aliquem ad aliquod officium, an cenſetur diſpenſare cum eo, in impedimento, quod habet ad illud? tr. 5. q. 30. n. 1. f. 70

II 1 Superior, non debet promovere indignum, ſecùs punitur, tr. 7. q. 14. n. 10. f. 95

II 1 Superior, caſſans electionem digni, eſt ipſo facto privatus poteſtate confirmandi ſucceſſores, tr. 7. q. 14. n. 10. ibid.

II 1 Superior, in caſibus magni præjudicii, an poſſit conſulere conſcientiæ erroneæ, & an admittatur probatio in contrarium? tr. 11. q. 5. n. 8. f. 124

II 2 Superior Regularis, non habet ſuper Novitios poteſtatem ſpiritualem Eccleſiaſticam, tr. 6. q. 13. n. 11. f. 189. & q. 14. n. 2

II 2 Superior, coram quo eſt reclamandum, quis ſit? tr. 12. q. 19. n. 3. f. 255

II 2 Superior, non poteſt diſpenſare in Votis eſſentialibus Religionis, tr. 16. q. 7. n. 3. & ſeq. f. 281

I 2 Superioris nomine, in favorabilibus venit omnis Superior, tr. 5. q. 26. n. 2. f. 180

I 2 Superioris nomine, quiſnam veniat inter Regulares? tr. 13. q. 54. n. 1. f. 316

I 2 Vadens ad Superiorem, non dicitur fugiſſe, tr. 7. qu. 3. n. 1. f. 209

I 2 Quod à Superiore conceditur, revocari ab Inferiore non poteſt, tr. 9. q. 12. n. 8. f. 244

I 2 In caſu dubio, præſumendum eſt pro Superiore, tr. 10. q. 12. n. 2. f. 253

I 1 Superiores Reipublicæ, cùm imminet periculum, pro cuſtodia, & tutela Reipublicæ, poſſunt quoſdam exponere vitæ periculo, & hi tenentur obedire, tr. 1. q. 35. n. 6 f. 23

I 1 Superiores Religionum, non ſunt pejoris conditionis, quàm cæteri Fratres, tr. 6. q. 19. n. 4. f. 47

I 1 Superiores Regulares, poſſunt prorogare Novitiorum profeſſiones ad alios ſex menſes, ultra tempus præſcriptum à Tridentino, tr. 11. q. 16. n. 51 f. 89

I 2 Superiores Regulares, quovis modo augentes præfinitum numerum Religioſorum in Monaſteriis, dant in pœnas appoſitas, tr. 2. q. 28. n. 1. f. 153

I 2 Su-

Digitized by Google

Rerum Notabilium.

I 2 Superiores Conventuum, multis nominibus nominantur, tr.4 q 26.n 8. f.169
I 2 Superiores, qui in ſuis Conventibus recipiunt euntes Româ, titulo appellationis, non puniuntur, t.7.q.13 n.1.f.213
I 2 Superiores Regulares, tenentur ſuam familiam purgare, t.8. q 3.n 5 f.217
I 2 Superiores Religioſorum, poſſunt in multis caſibus, culpabiles ſubditos habitu privare, tr.9.q 7.n.1. f.243
I 2 Superiores Regulares, in cauſis Fidei, nullo modo hodie poſſunt ſe intromittere, tr.13.q.31.n.4.f.306
I 2 Superiores Regulares, an poſſint ſuis ſubditis dare licentiam manendi extra clauſtra? tr.13.q 39.n.1. f.309
I 2 Superiores Regulares, non poſſunt permittere, Religioſos ſubditos habere annuos cenſus, tr 14.q.57.n.2. f.363
I 2 Superiores Regulares, ſub gravibus pœnis, tenentur revocare delinquentes ſubditos ad locum delicti, tr. 13. qu. 64. n 1.in fin. f.319
I 2 Superiores Monaſteriorum, ex fructibus bonorum, pingues eleemoſynas facere poſſunt, tr.15.q 5 n.3. f.380
I 2 Superiores Regularium, poſſunt ſibi, ſuiſque ſubditis concedere licentiam donandi, uſque ad decem aureos, de bonis ſibi applicatis, pro cauſa pia & rationabili, tr. 15. q. 5. n. 4. ibid.
II 1 Superiores hortantur refrænare temerariam appellantium audaciam, tr 4.q 32.n.5. f.50
II 1 Superiores Regulares, poſſunt ſibi ſubditos, etiam non præſentes, a cenſuris abſolvere, in foro tamen conſcientiæ, tr.5.q 17.n.9. f.63
II 1 Superiores practici, ante acceptationem renunciationis concedunt renuncianti duos vel tres dies ad maturè deliberandum, tr.7.q.17.n.6. f.96
II 1 Superiores, alii ſunt Patriarchæ, ſeu Primates, alii ſunt Archiepiſcopi ſeu Metropolitani, & alii ſunt Epiſcopi, tr.9. q. 1.n.3. & ſeq. f.704
II 2 Superiores admittentes illegitimos ad habitum, & profeſſionem, ſeverè puniuntur, tr.3.q 5.n.6. f.158
II 2 Superiores, non poſſunt Novitiorum profeſſiones differre: niſi ex juſta cauſa, tr.5. q.28. n.1. f.194
II 2 Superiores Regularium, ſi indiſtinctè in locis non deſignatis, ad Habitum, vel Profeſſionem recipiant, peccant mortaliter, & dant in pœnas appoſitas contra tranſgreſſores, tr.8.q.1.ſub Decreto 3. Clem. VIII. n 2 f.208
II 2 Superiores, fini o Novitiatus anno debent Novitios admittere vel ejicere, tr.9.q.7.n 10. f.221

Supprior.

II 1 Supprior in Ordine Prædicatorum, poteſt eligi in Priorem illius Conventus, in quo eſt Supprior, tr.5.q 39.n.1.f.78
II 1 Supprior in Ordine Prædicatorum, an poſſit eligi in ſocium Prioris euntis ad Capitulum Provinciale? tr.5.q.40.ibid.
II 2 Supprior, & Vicarius Prioris, in ejus abſentia non poſſunt recipere Fratrem ad Ordinem; niſi ex commiſſione ſpeciali, & expreſſe ſibi facta per Priorem Provincialem, vel Magiſtrum Ordinis, tr.1 q 2.n 11.f.137
II 2 Supprior, amoto vel mortuo Priore gerit vices Prioris in omnibus plenariè, ibid. n. 12
II 2 Supprior, in abſentia ſui Prioris debet habere curam Monaſterii, tr.5.q. 20. n.1.f.183
II 2 Supprior, & quivis alius gerens vices Prioris, poterit facere totum id, quod de jure fieri poteſt per illum, t.5.q.20.n.2.ib.
II 1 Suppriores, & Vicarii Locorum ſimoniacè promoti, ſunt ipſo jure excommunicati, tr.1. q.28.n.2. f.22
II 1 Suppriores in Ordine Prædicatorum, aſſignati in aliquo Conventu, in quo, infra duos menſes celebranda erit electio Prioris, poterunt habere jus, & votum directivum, non autem electivum, tr.4.q.41. n.4. f.53
II 1 Suppriores, an ſint veri Prælati? t.9.q.6.n.1. & ſeq. f.106

Surdaſter, Surdus.

II 1 Surdaſtri, poſſunt eligi ad Prælatias Regularium, tr. 5. q. 38. n. 20. f. 119
II 2 Surdus, an poſſit fieri Sacerdos, & Miſſam celebrare? tr. 3 q. 26.n.10.f.172

Surripiens.

I 2 Surripiens rem levem ex ſuo genere, licèt ſit gravis per accidens, non ob id incidit in excommunicationem, tr.15.q.19. n. 31. f. 387

Suſcipere.

II 2 Suſcipere majores Ordines ad titulum Religionis, eſt proprium Religioſorum profeſſorum, tr. 10. qu. 25. num. 3. fol. 236

Suſpendi, Suſpenſio.

I 2 Suſpendi à Divinis, idem eſt, quod ſuſpendi ab exercitio Ordinum ſuſceptorum, tr. 4.q.29.n 1.f.169
I 2 Suſpenſio lata ab Epiſcopo contra Clericos ludentes aleis, vel taxillis, an afficiat eos, qui ita ludunt in Monaſteriis Mendicantium? tr.13.q 20.n.1.in fin. f.301
I 2 Suſpenſio lata in Synodo Epiſcopali contra Confeſſarios, non obſervantes quoſdam ritus in Confeſſionibus audiendis, an comprehendat Regulares? t.13.q.25.n.5.f 303
I 2 Suſpenſio ab officio, quos effectus parit? tr. 17. qu. 42. n. 3. f. 410
II 1 Suſpenſio, poteſt eſſe triplex, tr.5.q.15.n.1.f.60
II 1 Suſpenſio, poteſt dupliciter infligi, abſolutè & ſimpliciter expreſsè, tr 5.q.15 n.6. f.61
II 1 Suſpenſio ab officio eſt in jure frequentiſſima, ibid.n.10
II 1 Suſpenſio poteſt dividi in ordine ad cauſam efficientem, à qua ſcilicet fit, tr.5.q.15. n.12. ibid.
II 1 Suſpenſio, privat ſuſpenſum multis bonis, ibid. n.15
II 1 Suſpenſio, ſub hac conditione impoſita, donec ſatisfecerit, vel donec pœnituerit, adveniente tali conditione, deſinit eſſe, & remanet caſſata, abſque alia declaratione, ibid. n. 18
II 1 Suſpenſio eſt cenſura Eccleſiaſtica, qua alicui perſonæ Eccleſiaſticæ prohibetur exercitium ſui Officii vel Benefi. ii, in totum, vel in partem, tr. 5.q.15.n.25. f.62
II 1 Suſpenſio lata a jure Regulari, vel a Prælato Religioſorum regulariter loquendo, non poteſt dici propriè cenſura, ſed potiùs pœna pure vindicativa, t.5 q.15.n 28.ibid.
II 1 Suſpenſio, inter Regulares lata, non incurritur ante declarationem Prælati, nec obligat ad aliquam culpam in Ordine Prædicatorum, tr.5.q.15. n. 28. ibid.
II 1 Suſpenſio a divinis, in quam incurrunt Religioſi introductores, non eſt Papæ reſervata, tr 5.q 17. n.9. f.64
II 1 Suſpenſio, quæ pullulat ab ordinibus malè ſuſceptis, eſt perpetua ſed non reſervata Papæ, tr.11.q.14.n 9. f 127
II 1 Suſpenſio & Irregularitas, ſi ſit deducta ad forum contentioſum, an valeat Prælatus ſuper illis abſolvere & diſpenſare? tr. 11.q.15. n.1. & ſeq. ibid.

Suſpenſus.

I 2 Suſpenſus à Divinis, multa non poteſt in Pompa Eccleſiæ exercere, tr.4.q.29.n.1. f.169
I 2 Suſpenſus à Divinis, exercendo ea, quæ non poteſt, fit Irregularis, tr.4. q.29. n.2. ibid.
I 2 Suſpenſus a Divinis, tenetur privatim recitare horas Canonicas, ibid. n. 3
I 2 Suſpenſus per annum à ſuo Officio, finito anno poterit illud, abſque alia abſolutione exercere, tr.17.q. 42 n 2. f.410
II 1 Suſpenſus per ſententiam Canonis vel hominis, tenetur abſtinere ab officio Clericali, tr 1.q.25.n.1. in fin. f.20
II 1 Suſpenſus per ſententiam, an ſit ab aliis evitandus? tr.1. q.25. n. 1. ibid.
II 1 Suſpenſus à jure, vel ab homine non poteſt eligere, nec eligi in Prælatias Eccleſiaſticas, tr.5.q.14.n.1 f 61. & tom.2.p.2. q.6.n.14. f.35
II 1 Suſpenſus, qui per annum in ſuſpenſione permanſerit, eſt ſpoliandus omni beneficio, habito & habendo, ibid.
II 1 Suſpenſus, ſi ſit occultus, & ab Eccleſia toleratus, acta ejus valent, ibid. n. 2
II 1 Suſpenſus ab Ordine, non cenſetur ſuſpenſus ab exercitio primæ tonſuræ, nec ab officio Epiſcopatus, tr.5.q. 15. n. 8. f. 61
II 1 Suſpenſus ab Ordine Inferiori, eſt etiam ſuſpenſus ab uſu Superioris, ibid. n. 19
II 1 Suſpenſus a Divinis Officiis, poteſt ea omnia facere, quæ poteſt Laicus, ibid. n. 21
II 1 Suſpenſus ab Officio, non cenſetur ſuſpenſus a Beneficio, t.5. q.16.n 5. f.63
II 1 Suſpenſus a Divinis, poteſt abſque ſcrupulo, publicè concionari, etiam cum ſtola, ibid.n.6
II 1 Suſpenſi a Divinis, an poſſint cantare in Choro, & Pſalmos recitare? tr.5.q.15.n.27. f.64

Sylva.

I 2 Sylva cœdua, quando dicatur? tr. 14. qu. 69. num.11. & ſeq. f.367

T.

Tabernaculum.

I 2 Tabernaculum Eccleſiæ Exemptorum, cui non incumbit Cura Animarum Sæcularium, nequit viſitari ab Epiſcopo Loci Ordinario, tr. 13.q.70. n.8. f.323

Taciturnitas.

I 2 Taciturnitas & diſſimulatio, eſt revocatio, ſaltèm virtualis, tr.14.q.3.n.12. in fin. f.343
I 2 Taciturnitas Superioris, poteſt eſſe ex variis cauſis, tr. 15.q. 14. n.7. f.384
I 2 Taciturnitas Prælati, an excuſet ſubditum à vitio proprietatis? ibid. n. 8
II 1 Taciturnitas, in re gravi non nocet, tr.1.q.14.n.6. f.9

Tacitum.

I 2 Tacitum & expreſſum æquiparantur, tr.15. q.14.n.1. f.384
II 1 Taciti & expreſſi eadem eſt virtus, tr 5 q.21.n. 4 f.63. & q. 30.n.2.f.79. & tom 2.p.2.tr.11. q.29. in fin. f.147

Digitized by Google

Temerarium, Temerè.

I 1 Temerarium eſt recedere à communi ſententia Doctorum, t 8.q.8.n.2.f.65

I 2 Temerè agere, quid ſit? tr.6.q.6.n.4.f.200.& tom.2.p.2.t. 4.q.6.n.4.f.178

Temeritas.

I 2 Temeritas includit dolum, & ſcientiam violatæ legis, tr.17. q.42.n.4.f. 410. in fin.

Tempus.

I 1 Tempus in lege præfixum ad obligandum ſubditos, debet attendi & obſervari, tr.1.q.15.n.1.f.8

I 1 Tempus, indefinitè poſitum in lege, debet taxari ad arbitrium viri prudentis, ibid.

I 1 Tempus duorum menſium, poſt legis promulgationem, ad obligandum ſubditos requiſitum, eſt de jure communi, tr.1. q.14.f.7. Sed in Civitate Neapolitana non practicatur, ibid. q.16.n.3

I 1 Tempus divulgandæ notitiæ legis, eſt arbitrarium; ſervata tamen Epikeia humana, t.1.q.16.n.14 f.9

I 1 Tempus datæ legis & privilegii, debet attẽdi, t.2.q.4.n.7.f.26

I 1 Tempus ad præſcribendum, an ſit computandum à die conceſſionis privilegii, an verò ab ejus primò non uſu? tr. 12. q.11.n.1.f.98

I 2 Tempus breve vel longum, quando intelligatur? tr. 6. q.4. n. 1. f.200

I 2 Tempus requiſitum ad incurrendum pœnas Apoſtatarum, debet eſſe ad minùs trium dierum, ibid. n. 2

I 2 Tempus modicum intelligitur ad horam, t.6.q.10.n.3.f.201

I 2 Tempus, ſuaptè natura non inducit, nec tollit obligationem, tr.14.q.28.n.2.f 351

I 2 Tempus triginta vel quadraginta annorum præſcribit, ſi ſit elapſum cum poſſeſſione, juſto titulo & bona fide, tr. 14. q.31 n.10.f.354

I 2 Tempus utile non vitiatur per inutile, t.14.q.42.n.2.f.357

II 1 Tempus à jure ſtabilitum, nequit prorogari, at poteſt breviari, tr.3.q.6.n.2. f.31

II 1 Tempus medium ad eligendum, ſubeſt voluntati eorum, qui habent jus ad ſuffragandum, tr.3.q.6. n.1. ibid.

II 1 Tempus noctis, quando intelligitur incipere? t.3.q.7.n.3.ib.

II 1 Tempus electionis in Dominicana Familia, eſt unus menſis, qui incipit à die, quo nota fuit carentia Prioris, tr. 4.qu.39. n. 9. fol. 52

II 2 Tempus admiſſi criminis attenditur ad fundandam juriſdictionem, pro puniendis delictis, t.6.q.5.n.5.& q.6.n.1.f.186. & q 17.n.4. f. 190

II 2 Tempus Noviciatus, datur in favorem Novitii & Religionis, tr.9.q.1.n.3.f 218

II 2 Tempus Probationis, in quavis Religione, ad minus debet eſſe annale, tr.9.q.1.n.5.in fin. f.218

II 2 Tempus Noviciatus, non admittit diſcontinuationem, ſed debet omninò eſſe continuum, tr.9.q.3.n.2.f.219

II 2 Tempus ad aliquem actum requiſitum, eſt pars formæ ejuſdem actus, tr.9.q.5. n.4.f.220

II 2 Tempus, in morbis conſumptum per Novitios, an interpellet probationis annum? tr.9. q.9. n.1.f.222

II 2 Tempora diverſa non conjunguntur, tr.9.q.8. n.4. ibid.

Terminus.

I 2 Terminus Prælato Regulari præfixus ab Epiſcopo, currit de momento in momentum, tr.13.q.59.n 1. f.318

Terra.

II 1 Terra in ſtatu innocentiæ, vel inculta ſpontè, fuiſſet fructifera, vel parva indiguiſſet cultura, tr.8 q.13.n 1.f.102

II 2 Terra, ad quam per annum non poteſt fieri acceſſus, vel receſſus, dicitur longinqua, tr.4.q.9.n.3.f.278

Territorium.

I 2 Territorium Abbatis, eſt ejus Monaſterium, tr. 13. qu. 81. n.4. f. 328

Tertiaria.

I 1 Tertiariæ Mulieres, Pizocheræ, Mantellatæ, & ſimiles, in propriis domibus habitantes, an ſint perſonæ Eccleſiaſticæ? tr.6.q.3 n.3.f.40 & q 21.n.5.f.48. & tom.2.p.2. tr.17.q.3. num.10 f 287

II 2 Tertiariæ. Vide verb. Sorores.

Tertiarii.

I 1 Tertiarii Ordinis Sancti Dominici, & Sancti Franciſci, an gaudeant privilegiis ſuæ Religionis? tr.6.q 21.n.3. f.48

I 1 Tertiarii & Oblati, ſeu Donati, non æquè principaliter utuntur privilegiis ſui Ordinis, tr.7. q.19.n.5. f.59

II 2 Tertiarii collegialiter viventes, gaudent privilegiis fori & canonis, tr.13.q.4.n.3.f.260.& tr.15.q.4.n.1.f.278

II 2 Tertiarii, qui editis tribus votis eſſentialibus, ſtant ſub Regula & juriſdictione Prælati Ordinis, ſunt perſonæ Eccleſiaſticæ, tr.14.q.6.n.6.f.273

II 2 Tertiarii, quâ ætate, & quo modo debent in Religionem admitti? tr 15.q.1.n.1.f 277

II 2 Tertiarii percuſſor, non ſemper eſt excommunicatus, tr.15. q. 4. n. 8. f. 279

II 2 Tertiarii, ſi clauſtra deſerant, & habitum dimittant ad tempus, vel in perpetuum, non fiunt Apoſtatæ, t.15.q.5.n.1.ibid.

II 2 Tertiarii jurantes Regulam ſervare, ſi contrahant, peccant mortaliter, ibid.n.2

II 2 Tertiarii, poſſunt validè matrimonium contrahere, tr.15. q.6.n.1. ibid.

II 2 Tertiarii in ſæculo viventes cum ſuis parentibus, aut uxore, cenſentur laici, t.15.q.7.n.2.ibid.

II 2 Tertiarii utriuſque ſexus Ordinis S.Dominici, cur appellantur de Militia Jeſu Chriſti, vel de Pœnitentia, & à quo, & ad quid, & quando fuerint inſtituti? tr.16.qu.1. n.1. f.280.& ibid. q. 2

II 2 Tertiarii reperiuntur in omni ferè Ordine Mendicantium, tr.16.q.5.n.1.f.281

II 2 Tertiarii de Pœnitentia, dividuntur in tres ſpecies, tr. 16. q. 6. n. 1. ibid.

II 2 Tertiarii degentes in ſæculo, non poſſunt à Fratribus admitti ad divina, tempore Interdicti, tr.16.q. 7. n.10. f. 282

II 2 Tertiarii extra Congregationem viventes, ſi jurent Dei ſervare præcepta, an ex vi hujus voti, in caſu violati præcepti peccent dupliciter, t.16.q.8.n.1.f.283

II 2 Tertiarii in ſæculo ſtantes, non poſſunt Sacramenta Pœnitentiæ, Euchariſtiæ, & Extremæ Unctionis ſuſcipere de manibus Prælatorum Regularium, nec tumulari in eorum Eccleſiis, abſque Parochorum licentia, tr.16. q.9.n.1. ibid.

II 2 Tertiarii in propriis domibus habitantes, ſepulturam, ubi voluerint, eligere valent: ſalvis tamen Juribus Eccleſiæ Parochialis, tr.16.q.9.n.3. ibid.

II 2 Tertiarii in Congregatione viventes, ſi vota eſſentialia Religionis emittant, in manu Epiſcopi, an ſint verè Religioſi, & Perſonæ Eccleſiaſticæ? tr.16.q.10.n.1.f.284

II 2 Tertiarii de Pœnitentia Sancti Dominici, poſſunt uti propriis Prædicatorum inſigniis, & nominari Confratres de Militia Jeſu Chriſti, & Sanctiſſimæ Inquiſitioni deſervire, t.16. q.11. n. 1. ibid.

II 2 Tertiariorum Regula, ſeu Ordo, & modus vivendi, fuit approbatus ab Innocentio Septimo, tr.17.q.1.n.1. f. 285

Teſtamentum.

I 1 Teſtamentum factum ſine debita ſolemnitate, in foro conſcientiæ eſt validum, tr 1.q.26.n.15. f.17

I 1 Teſtamentum, de jure poſitivo pro ſui validitate exigit ſeptem teſtes, ſecùs autem de jure divino & naturali, tr.8.q.1.n.3.f.61

I 1 Teſtamentum ab Imperatore confirmatum, poteſt à Conditore revocari, tr.13.q.6.n.1.f.103

I 1 Teſtamentum cum Clauſula derogante, non revocatur per ſecundum, niſi in ipſo ſecundo fuerit ſpecialis clauſula ad primo derogandum, tr.14.q.1 n.11.f.115

I 2 Teſtamentum revocatur ex agnitione poſthumi, tr. 11. qu. 19.n.7. f 275

I 2 Teſtamentum, quo Pater Filium Monachum prætermiſit inſtituere, poteſt rumpi, ſaltèm quoad legitimam, tr. 11. q. 32.n.8. f.279

I 2 Teſtamentum, ſi fiat tempore peſtis, ad ſui validitatem quot teſtes exigit? tr.14.q.8.n.14. f.344

II 2 Teſtamentum, & quilibet alius contractus per quævis verba declaratus, valet, ſive hoc, vel illo modo ſtipuletur, tr. 10. q.4.n.3.f.131

Teſtari, Teſtator.

II 2 Teſtari non poteſt, qui in poteſtate alterius eſt, tr. 13. qu. 15. n.9.f 166

I 2 Teſtator, ſi in legato ponat pœnam, an talis diſpoſitio valeat? Vide verb. legatum.

II 2 Teſtator quot annos debet habere, ad hoc, ut legitimè teſtetur? tr.9.q.4.n.4.f.220

I 2 Teſtatoris voluntas, ſive donantis, debet adimpleri, & explicari, ad minùs per indirectum, tr.11.q.43.n.3. f.282

I 2 Teſtatoris ultima voluntas, modis omnibus ſervanda eſt, tr.14.q.82.n.1.f.372

Teſtimonium.

I 1 Teſtimonio unius non creditur, cujuſcunque ſit dignitatis, tr.16.q 13.n.2. f.126

Teſtis.

I 2 Teſti non creditur, niſi jurato, tr.11.q.17. n.3.f 274

I 1 Teſtes, quando dicuntur examinati in forma & figura judicii? t. 9.clauſ.17.n.4.f.75

I 2 Teſtes de Familia, interdum admittuntur, tr. 11. qu. 17. n. 2.f 274

I 2 Teſtes, duo ſaltèm debent deponere de viſu, ad probandum factum notorium, tr.13.q.51. n.4. f.313

II 1 Teſtes, ſunt ſigillatim examinandi, & non debent commiſceri, tr.2.q.17.n.13.f.11

II 1 Teſtes ſingulares, an debeant admitti ad excludendum aliquem à dignitate Eccleſiaſtica? tr.7.q.9.n.3.f.93

II 2 Te-

Digitized by Google

II 2 Teſtes debent deponere cum juramento, ſecùs claudicat eorum teſtimonium, tr. 4 q. 2. n. 9. f. 175
I 2 Teſtibus, non autem teſtimoniis eſt credendum, tr. 13. q. 50 num. 10 f. 313
I 2 Quanta fides ſit teſtibus adhibenda? tr. 13. q. 50. num. 10 ibidem.

Theatini.

I 2 Theatini vivunt ex eleemoſynis ſponte oblatis, & in communi nihil poſſident, tract. 14. quæſt. 21. num. 5. in fin. fol. 349
I 2 Theatini poſſunt ſibi relicta alienare, ſine licentia Domini Papæ, tr. 14. q. 63. n. 3. f. 365

Thomas.

I 2 S. Thomas de Aquino, Prædicatorum alumnus, inaudito ſtylo, ingenti devotione ac mirabili pietate compoſuit veſpetas, officium & Miſſam Sanctiſſimi Sacramenti Altaris, tr. 13. q. 82. n. n. 9. f. 330
II 1 S. Thomas de Aquino, Doctor Eccleſiæ recuſavit Prælaturas, tr 9 q. 8. n. 12. f. 108
II 2 S. Thomas de Aquino, fuit violenter à Religione revocatus, & doloſè in domum Laicorum reductus, tr. 1. q. 15. n. 6. fol. 143
I 1 Thomas de Vio Cajetanus Eminent. Cardin. laudatur, tr. 6. q. 12. n. 10. f 77

Titulus.

I 1 Titulus quilibet per conſuetudinem immemorabilem probatur præſumptivè, t. 2. q. 10. n. 3. in fin f. 28
I 2 Titulus juſtus præſumitur in poſſeſſore longi temporis, tr. 14. q. 31. n. 4 f. 353
I 2 Titulus præſumitur ex tempore, cujus initii memoria non extat in contrarium, tr. 14. q. 31. n. 6. f. 354
II 1 Titulus, quid & quotuplex ſit, & an à Domino diſtinguatur? tr. 8. q. 6. n. 1. f. 99
II 1 Titulus quando dicitur præſumptus vel legalis? ibidem num. 5.
II 1 Titulus juſtus & rei traditio, an requirantur neceſſariò ad acquiſitionem dominii? tr. 8 q. 7. n. 1. & ſeq. ibid.
II 2 Titulus Sacrorum Ordinum ſuſcipiendorum per Regulares, eſt Religioſa paupertas, vel ipſamet Religio poſſidens in communi, tr. 6. q. 26 n. 4. f 193
II 2 Titulus Religioſæ Paupertatis & Religionis, nemini ſuffragatur; niſi verè & realiter profeſſis, ibid. n. 5.

Tortura, Tortus.

I 2 Tortura infert damnum & gravamen inreparabile, tr. 10. q. 26. n. 1. f. 258
I 2 Ad torturam procedi poteſt ex ſolo proceſſu informativo, dummodò hoc petat gravitas delicti, qualitas perſonæ, & adſint indicia ſufficientia, tr. 10. q. 26. num. 6. ibid.
I 2 Torti tenentur fateri veritatem, tr. 10. q. 13. n. 2. ibid.

Tractantes, Tractatus.

II 1 Tractantes de electione peragenda, ante diem unam electionis, graviter puniuntur, tr. 1 q. 11. n. 6. f. 8
I 2 Tractatus unus ſufficit, publicè tamen & collegialiter factus ad alienandum res Eccleſiæ, tract. 14. q. 9. num. 20. fol. 340
I 2 Tractatus de alienandis immobilibus Eccleſiæ, eſt omninò neceſſarius, tr. 14. q. 10. n. 1. f. 346
I 2 Tractatus Capituli ad alienandum res Monaſterii, debet præcedere conſenſum Capituli, tr. 14. q. 11. n. 1. ibid.
II 1 Tractatus præcedentes electionem, poſſunt eſſe in duplici differentia, tr. 1. q. 11. n. 1. f. 7
II 1 Tractatus conſultorius habendus eſt inter Electores, juxtà diſpoſitionem Sacrorum Canonum, tract. 1. qu. 11. num. 5. fol. 8.
II 1 Tractatus juſtus reſpiciens bonum electionis, eſt licitus, quocunque tempore præcedat electionem, tr. 1. q. 11. n. 11. fol. 8.
II 1 Tractatus de electione habenda, eſt de ſolemnitate, tr. 1. q. 18. n. 1 f. 12
II 1 Tractatus de ſucceſſore nequit fieri, Prælato Eccleſiæ vivente, licet ejus vita deſperata ſit, tract. 3. qu 3. num. 1. fol. 30

Traditio.

II 1 Traditio monetæ & largitio munerum, poteſt eſſe bona & mala, juxta qualitatem finis, ad quem ordinatur, tr. 1. q. 24. n. 3. f. 20
II 1 Traditio rei actualis, an ſit neceſſariâ ſimpliciter pro poſſeſſione ejuſdem? tr. 8. q. 7. n. 3. & ſeq. f. 100
I 2 Traditiones Eccleſiæ, quas tenemur amplecti, ſunt de Fide, tr. 13. q. 85. n. 21. f. 332

Trahere, Trahens.

I 2 Trahere, eſt verbum proprium Actoris, ad indicium reum trahentis, tr. 17. q. 1. n. 1 f. 401
II 2 Trahentes originem à Judæis, Mahumetanis, Saracenis, vel Hæreticis, ſi alias ſint idonei, an de jure poſſint in Religionem admitti, & in ea validè profiteri? tract. 3. q 24. n. 1. fol. 170
II 2 Trahentes Religioſorum Novitios ad forum laicale, an incidant in pœnas Bullæ Cœnæ? tr. 6. q. 16. nu. 1. f. 190

Tranſactio.

I 2 Tranſactio, comptomiſſio, ceſſio litium, cenſuum, nominum debitorum & ſimilium, non poteſt fieri ſine licentia Papæ. vid. ver. ceſſio litium.

Tranſeundi.

I 2 Tranſeundi in arctiorem, plures ſunt cauſæ, tr. 5. q. 6. nu. 1. fol. 174
I 2 Tranſeundi forma coaleſcit ex multis, tr. 5. q 9. n. 2. f. 175
I 2 Ad effectum tranſeundi ex una in aliam Religionem, quid debet attendi? tr. 5. q. 35. n. 9. f. 183

Tranſeuntes.

I 2 Tranſeuntes ex una in aliam Religionem, tenentur in ea novitiare, tr. 5. q. 29. n. 1. f. 182
I 2 Tranſeuntes ex uno in alium Ordinem, non ſubjiciuntur Conſtitutioni Sixti V. de non recipiendis criminoſis, tr. 5. q. 46. n. 1. f. 190
I 2 Tranſeuntes ex uno in alium Ordinem, à quo ſunt recipiendi? tr. 5. q. 47. n. 1. f. 95. & 191
I 2 Tranſeuntes ex uno in alium Ordinem, nihil ſecum poſſunt deportare de bonis primi monaſterii, tr. 5. q. 57. nu. 6. fol. 193
II 2 Tranſeuntes de Familia S. Franciſci ad Reformatos, tenentur de novo ad probationis annum, tr. 11. q. 34. n. 13 f. 248

Tranſiens.

I 2 Tranſiens in Religionem ſibi vetitam, ſi idem profiteatur, ejus profeſſio eſt nulla, tr. 5. q. 7. n. 1 f. 174
I 2 Tranſiens ex malo fine, in arctiorem ſibi permiſſam, poteſt in ea validè profiteri, tr. 5. q. 8. n. 1. ibid.
I 2 Tranſiens ex una ad aliam Religionem ſtrictiorem, ſine conſenſu ſui Prælati, revocandus eſt ad priorem Eccleſiam, tr. 5. q. 9. n. 5. f. 175 etiamſi fuerit tacitè vel expreſsè profeſſus, q. 17. n. 5 f. 177
I 2 Tranſiens in ſtrictiorem zelo ſanctioris vitæ, peccat mortaliter, ſi a ſuo Superiore omittat licentiam petere, tr. 5. q. 10 num. 1. fol. 175
I 2 Tranſiens in arctiorem bono zelo, ſed cum damno notabili, vel infamia prioris Religionis, petitâ & non obtentâ licentiâ, poteſt revocari, tr. 5. q. 20. n. 1. f. 178
I 2 Tranſiens in arctiorem vel laxiorem, ſine licentia ſui Superioris, non eſt ut Apoſtata, ſed ut Fugitivus puniendus, tr. 5. q. 31 nu. 1. f. 183
I 2 Tranſiens ad ſecunda vota, non ampliùs tenetur ad particulares obligationes primæ Regulæ, tr. 5. q. 34. num. 4. ibidem.
I 2 Tranſiens in ſecundam Religionem, ſi in ea non profiteatur, ſed revertatur ad primam, debet recipi & admitti ad jura primæva, tr. 5. q. 52. n. 1. f. 191
I 2 Tranſiens cum multis per vineam, ſi unum racemum accipiat, an peccet mortaliter? tr. 15 q. 19. n. 25. f. 387

Tranſire.

I 2 Tranſire ex una in aliam Religionem, an ſit utile & laudabile? tr. 5. q. 4. n. 5. f. 174
I 2 Tranſire ex una in aliam Religionem, ex temeritate vel levitate, in jacturam vel injuriam ſui Ordinis, non licet, tr. 5. q. 4. in fin. ibid.
I 2 Tranſire in arctiorem Religionem competit profeſſo, ſine diſpenſatione ſui Prælati, tr. 5. q. 5. n 1. ibid.
I 2 Tranſire ad æqualem Religionem, non eſt deſcendere, nec minorare votum tr. 5. q. 24. f. 180
I 2 Tranſire in laxiorem & inferiorem, ſine licentia Papæ, prohibitum eſt, tr. 5. q. 24. nu. 3. ibid.
II 2 Tranſire de Clericatu ad monachatum licet, ſed non è contrà, tr. 3. q. 2. n. 6. f. 157

Tranſitus.

I 2 Tranſitus ex levitate cum licentia ſui Superioris, non prohibetur, tr. 5. q. 8. n. 1. f. 175
I 2 Tranſitus ex una in aliam Religionem, an ſit ex charitate vel levitate, requirit Superioris judicium, tr. 5. q. 14. num. 1. fol. 177
I 2 Tranſitus ex una in aliam Religionem, duo copulativè exigit, tr. 5. q. 35. n. 13. f. 184
I 2 Tranſitus, de quo loquitur, cap. *licet de Regul.* an debeat eſſe in Religionem perfectiorem ex fine, an in duriorem & aſperiorem ex praxi? tr. 5. q. 36. n. 1. f. 185
I 2 Tranſitus fieri poteſt à Religione perfectiori de jure, in duriorem & aſperiorem de facto, tr. 5. q 36. n. 4 ibid.
I 2 Tranſitus de familia S. Franciſci in Fratres de Obſervantia, dicitur eſſe in duriorem, reſpectu exercitii, ſed non in perfectiorem, reſpectu finis, tr. 5. q. 36. n. 9 f. 186
I 2 Tranſitus ex una in aliam Religionem, hodie nequit fieri, nec quidem in arctiorem, niſi cognitâ causâ tranſeuntis, &

vitæ & morum ratione, & de licentia Capituli Generalis,& Sac. Congreg.tr.5.q.45.n.7. f 189

I 2 Tranſitus eo modo, quo fit ad ſecundam Religionem, fieri poteſt ad tertiam & quartam,tr. 5.q.40.n.1.f.191

I 2 Tranſitus fieri nequit ex una in aliam Religionem, ſine licentia Sedis Apoſtolicæ, tr.6.q.22.n.2.f.207

II 2 Tranſitus ordinatus,ſemper fit de bono in melius,& de minori ad majus,tr.3.q 18 n 2.f.166

Tranſgreſſio, Tranſgreſſor.

II 1 Tranſgreſſio Magiſtri Ordinis,ad effectum, eum removendi ab Officio,debet eſſe habitualis, continuata & exceſſiva ſuper omnes tranſgreſſores Ordinis, tr.12.q.10.n.8.f.134

I 2 Tranſgreſſor legis vel Canonis non recepti, non peccat,nec eſt puniendus,tr.15.q.6.n.1.f.380

I 1 Tranſgreſſores Conſtitutionum Dominicanæ familiæ,non obligantur ad culpam,ſed tantùm ad pœnam , dummodò ſint puræ Conſtitutiones,tr.1.q.12.n.3.f.20

Tranſlatio. Tranſlatus.

I 2 Tranſlationes ſeu Transfiliationes in Dominicana familia, ſunt omninò prohibitæ, aut faciendæ cum multis requiſitis,tr.5.q.64.n.9.f.196

I 2 Tranſlationes bonorum,ſunt quædam ſpecies alienationis, tr.14.q.84.n.2.f.372

I 2 Tranſlatus in ſecundam Religionem, ſi in ea profiteatur, perdit gradus, dignitates, & omnia alia Jura, quæ habebat in prima, tr.5.q.55.n.1.f.192

I 2 Tranſlatus legitimè, non tenetur ad ſpecialia vota primæ Religionis,tr.5.q.56.n.1. ibid.

I 2 Tranſlatus ſeu Transfiliatus de licentia Superioris, ex uno monaſterio,in quo habet filiationem, in aliud ejuſdem Ordinis, ſecum non defert uſusfructus & penſiones, ſi quas habebat in primo monaſterio, ſine ſpeciali licentia Prælatorum, & filiorum primi monaſterii, tract. 5.q.64. num.1. fol. 196

I 2 Tranſlatus authoritate Apoſtolicâ, à Religione incapaci ad capacem,non recuperat bona, quæ ante Profeſſionem obtinebat, tr. 5.q.67.n. 4. f. 197

I 2 Tranſlatus ad Carceres ſecundi monaſterii , ſi ibidem acquirat, quæſita cedunt primo monaſterio, tr.5.q.69.num.1. ibidem.

I 2 Tranſlatus,non poteſt præjudicare primo monaſterio, tr.11 q.3.n.6 f.269

I 2 Tranſlati ex una in aliam Provinciam, debent tenere locum ſuæ profeſſionis, tr.5.q.23 n.1.f.199

I 2 Tranſlati ad ſecunda vota, in omnibus actibus Capitularibus debent tenere locum ſuæ ultimæ profeſſionis , tr.5.q.54 num.1. fol.192

II 2 Tranſlati,ad hoc,ut ſint de Ordine, ad quem ſe transferunt, tenentur renovitiare & denuò profiteri, tract. 11.q.34.n.13 fol.248

Tranſumptum.

I 1 Tranſumptum privilegiorum Mendicantium, an fieri debeat parte citatâ ? tr.2.q.14.n.1.f.30

I 1 Tranſumpta, manu publici Notarii munita, probant etiam in foro externo,tr.2.q.13. n.4.f.29

Tribunal

I 2 Tribunalia,quæ ſunt intra vel extrà Ordinem, enumerantur, tr. 10,q.35.n.7.f.361

Tributum

I 2 Tributum,an imponi poſſit Clericis pro neceſſitatibus Reipublicæ ? tr.13.q 88. per totam. f.334

Tridentinum Concilium

I 1 Trid. Concil.quando incæpit obligare? tr. 1.q. 16.num.12 fol. 9.

I 1 Tridentinum in Gallia, Germania, & Polonia non viget, & quare? tr.1.q.19.n.4. f. 12

I 1 Tridentinum Concilium à ſolo Papa debet declarari, tr. 8. q. 5.n.9.f.63

I 1 Tridentinum dicitur novum jus, tr.11.q.14.n.6.f.85

I 1 Tridentinum, multis in locis revocat Regularium privilegia, tr.11.q.16.n.1.f.86

I 1 Tridentinum confirmat arctiora ſtatuta, ſi quæ in Regularibus ſint, & vult, ut in ſuo robore perſiſtant, tr. 11.q.17. n.62. fol. 91

I 1 Tridentinum in ſe retinet ſtatuta varia, tr.11. q. 17. num. 3. ibidem.

I 1 Tridentinum fuit maturè propoſitum, diligenter examinatum, maturiuſque digeſtum, tr.14.q.4 n.1.f.116

I 1 Tridentinum ſubjicitur diſpoſitioni Sanctæ Sedis,abſque aliqua qualitate refragante, tr.14. q. 4.n.3.ibid.

I 1 Tridentinum ad ſui abrogationem, ſpecificam mentionem non expoſcit,tr.14.q 4.n.4.ibid.

I 2 Tridentinum poteſt abrogari & tolli per Clauſulas Generales, tr.5.q.27.n.7.f.181

I 1 Tridentinum interdùm eſt lex, non nova,ſed correctoria, quæ reducit juriſdictionem Epiſcoporum ad jus antiquum & commune, tr. 1. q 31. n.16.f.24

I 2 Tridentinum, non poteſt præſumi, quod velit præcipere contra jus naturale & divinum, tr. 13. q.32.n. 8.f.307

Triremes

I 2 Triremes ſunt in hac vita cloaca peccatorum & pœnarum acervus, tr. 9.q.4.n.2. f.242

I 2 Triremes nedùm non emendant, ſed faciunt pejores, tr. 9. q.5.n.1. f.243

I 2 Ad Triremes damnatus, ſi ab illis confugiat in Eccleſiam, an gaudeat ejus immunitate ? vid. ver. Condemnati.

I 2 Triremium pœna eſt graviſſima, & veluti quædam perpetua mors,tr.7.q.21.n. 2. f.214

I 2 Triremium pœna, licet ſit quoddam mori, tamen non in ſola paſſione conſiſtit, tr. 7. q. 21. n. 6. f. 215

I 2 Triremium pœna non eſt contra jus naturale aut Canonicum, ſi juſtè imponatur, tr. 7. q.21.n. 8. ibid.

I 2 Triremium pœna poteſt Regularibus infligi ad tempus, vel in perpetuum, ſervato tamen juris Ordine, & attenta delictorum qualitate, tr. 9 q.1.n.1.f.240

I 2 Triremium pœna, poteſt imponi & ſubrogari loco pœnæ perpetui carceris, tr. 9.q.1.n 10.f.241

I 2 Triremium Duces, facinoroſos homines ſibi traditos, ab eorum miniſterio non patiuntur fugere, tr. 9.q.1. nu.15. ibidem.

I 2 Triremium pœna eſt Religioſis ſubſidiaria, tr.9.q.3.num.1. fol.242

I 2 Ad Triremes damnare perpetuò, an ſit melius ? tr. 9. q.4. ibidem.

I 2 Triremium Capitanei, tenentur facinoroſos Fratres, per ſuos Superiores ad Triremes condemnatos, recipere & detinere, ſine cognitione cauſæ, tr 9.q.14.n.20.f.146

I 2 Triremium Magiſtri, licitè verberant Religioſos ad remum damnatos. tr. 9. q.15. n. 1. ibid.

Tunicella.

I 2 Tunicella in Dominicana familia pertinet ad habitum de nocte, & debet ſemper oſſibus adhærere, tr. 6. q.10.n.7. fol. 201

Turbans

I 2 Turbantes Juriſdictionem Epiſcopi, fiunt de foro illius, tr. 13.q.29.n.5. f.205

Turca

II 2 Turcæ nequeunt excommunicari, tr.6. q.13.n.4.f.189

V

Vagus

I 2 VAgus & profugus multiplici pœnâ punitur, tr. 7. q.25. fol. 216

Valor

I 2 Valor unius argentei, an ſit quantitas gravis ad conſtituendum peccatum mortale in genere furti ? tr. 15. q 19.n.14. fol. 386

Vaſa

I 2 Vaſa aurea, argentea, & ſimilia, quæ ab interitu diſtant, an connumerentur inter immobilia pretioſa ? tr. 14. q.54 fol. 361

I 2 Vaſa ſacrâ, an poſſint vendi ratione materiæ, ſine labe ſimoniæ? tr.14.q 98 n.7.f.370

II 2 Sacra vaſa tangere vel Corporalia reſpectu Laicorum, dum in eis continetur corpus & ſanguis Chriſti noſtri Redemptoris, grave peccatum eſt, tr.14.q 13.n.1. f.275

Vaſallus

I 1 Vaſalli, in præjudicium Dominorum ſuorum nequeunt privilegiis renunciare, nec Filiifamilias in damnum parentum, tr. 12.q.4.n.3.f.93

Vendere. Venditor

II 1 Vendere ſpirituale, vel ſpirituali annexum pro temporali, Simoniacum eſt, tr.1. q.22.n.10.f.16.in fin.

II 1 Quiſquis alterum vendit, ſine quo, nec alterum pervenit, neutrum invenditum relinquit, tr. 1. q. 22. nu. 10. in fi. ibidem.

II 1 Venditores ſpiritualium poſſunt dici, non ſolùm Simoniaci, ſed etiam Giezitæ, tr. 1. q. 21 n.2.f.14

Verbum

I 2 Verbum illud (*debet*) juxtà propriam ſignificationem, non importat debitum honeſtatis, ſed præcepti, tr. 5. q. 10. n.2. fol. 175

II 2 Verbum, *debeat*, regulariter non ſemper inducit præceptum, tr.4.q.7.n.n.8.f. 178

I 2 In ore duorum vel trium ſtat omne verbum, tr.13.q.51.n.3. fol. 313

I 2 Verbum jocoſum proferens, ut fornicetur, non allevіat, ſed aggravat peccatum fornicationis, tr.15.q. 20.n.21.f. 390

I 1 Verba legis præceptiva, obligant abſolutè & omninò, tr.1. q.17.n.10. f.10

I 1 Verba gravia legis, quænam ſint & quomodò intelligantur obliga-

Digitized by Google

obligate ad mortale? tract. 1. q. 30. num. 2. & 3. fol. 18
I 1 Verba legis, ſi ſint indifferentia ad denotandam obligationem, ſub mortali, vel veniali, in tali caſu recurrendum eſt ad gravitatem vel levitatem materiæ præceptæ, tr. 1. q. 30. n. 6. fol. 19
I 1 Verba legum & privilegiorum enunciativa & narrativa, diſpoſitionem non inducunt, tr. 8. q. 1. n. 3 f. 60
I 2 Verba ſimpliciter poſita, generaliter ſunt intelligenda, tr. 6. q. 21. n. 4. f. 207
I 2 Verba in diſpoſitionibus poſita, debent intelligi ſecundùm conditionem perſonæ, tr. 11. q. 43. n. 4. f. 282
I 2 Verba Privilegii, ſemper debent aliquid operari, tr. 13. q. 4. n. 5. f. 295
II 1 Verba Generalia, abſentes non cenſentur obligare, tr. 10. q. 15. n. 5. f. 178
II 2 Verba in contractibus ſunt accipienda propriè, cum effectu, & in propria ſignificatione verborum, & in communi loquela, tr. 3. q. 28. n. 2. f. 173
II 1 Verba abſolutè pronunciata, debent explicari ſecundùm ſtatum & conditionem eorum, ad quos committitur diſpoſitio negotii, tr 4. q. 3. n. 8. f. 175
Veriſimile. Veriſimilitudo
I 1 Qui habet veriſimile pro ſe, habet cauſam legis pro ſe, tr. 8. q. 1. n. 12. f. 61
I 1 Veriſimilitudo, eſt germana naturæ, tr. 8. q. 1. n. 12. ibid.
Veritas
I 1 Veritas, eſt fundamentum juſtæ legis, tract 1. q. 26. num. 4. fol. 16
I 1 Veritas conſiſtit in adæquatione rei ad intellectum, tr. 2. q. 3 num. 4. fol. 25
Verſio
I 2 Verſio pecuniæ in utilitatem Eccleſiæ, quomodò ſit probanda? tr. 12. q. 22. n. 3. f. 292
Vertiginoſi
II 1 Vertiginoſi, Paralyſi, & Apoplexia laborantes, ſunt ineligibiles ad Prælaturas, tr. 5. q. 38. n. 11. f. 77
Vexatio
II 1 Vexatio, ad hoc, ut prætio redimi poſſit, an debeat eſſe actualis, vel ſatis eſt, ut probabiliter timeatur? tr. 1. q. 24. fol. 19
II 1 Vexationem, quam quis in electione patitur, an ſit licitum pecunia emere, abſque labe ſimoniæ? tr. 1. q. 23. f. 17
Via
I 1 Via tutior eligenda eſt pro ſalute Animarum, tr. 13. q. 17. n. 26. fol. 109
Vicariatus
I 2 Vicariatus in Dominicana familia differunt à Prioratibus, tr. 1. q. 2. n. 2. f. 127
I 2 Vicariatus in Dominicana familia dicuntur loca & monaſteria, in quibus ad minus cohabitant duodecim Fratres, vocantur Domus & Conventus, tr. 4. q. 11. n. 3. f. 164
Vicarius
I 2 Vicarius Generalis Epiſcopi, dicitur verè Prælatus, tr. 17. q. 26. n. 6. f. 164
I 2 Vicarius Generalis, poteſt eſſe Judex delegatus à Papa, & eſſe exequutor gratiarum beneficialium, quæ expediuntur in Romana Curia, ibid. n. 7
II 1 Vicarius electionis, expreſſè proteſtatur in Capitulo electionis, ſe nolle admittere, non admittendum; nec ſe velle excludere, non excludendum, tr. 2. q. 15. n. 3. f. 29
II 1 Vicarius electionis, poteſt inſtitui in Ordine Prædicatorum, etiam cum voto, tr. 4. q. 39. n. 14. f. 52
II 1 Vicarius Generalis Provinciæ, finito officio Provincialatus, quis debeat eſſe? tr. 9. q. 22. n. 10. f. 88
II 1 Vicarius inſtitutus à P. Generali in Ordine Prædicatorum, an habeat vocem in electione, cui præeſt, & quem locum debeat tenere? tr. 6. q. 30. f. 90
II 1 Vicarius Generalis Provinciæ, an poſſit admittere & acceptare renunciationem Prioris, renunciantis ſuo officio? tr. 7. q. 18. n. 1. & ſeq. f. 96
I 2 Vicarii Generalis poteſtas finit morte Epiſcopi, & ſuſpenditur Epiſcopo ſuſpenſo vel excommunicato, tr. 12. q. 5. n. 30. fol. 95
I 1 Vicarii Generales Epiſcoporum, poſſunt aſſumi ex Monachis, & Religioſis Mendicantibus, tr. 7. q. 10. n. 3. f. 55
I 1 Vicarii locorum parvorum, in favorabilibus & gratioſis veniunt nomine Prælati tr. 8. q. 7. nu. 10. f. 65. & tom 2. p. 1. tr. 9. q. 5. n. 4. f. 106
I 2 Vicarii locorum poſſunt apoſtatas & fugitivos excommunicare, capere, & ligare, ac carceri tradere, ſi videbitur expedire, tr. 6. q. 20. n. 14. f. 206
I 2 Vicarii locorum, Suppriores, Procuratores, Sacriſtæ & ſimiles, poſſunt ad nutum Superiorum, etiam ſine cauſa ſuis officiis ſpoliari, tr. 10. q. 41. n. 1. f. 265
I 2 Vicarii Generales Epiſcoporum, an poſſint eligi in Religioſorum Conſervatores? tract. 17. q. 26. num. 1. fol. 405
II 1 Vicarii Generales & Particulares, quem locum debent ſervare? tr. 6. q. 26. n. 4. f. 89
II 1 Vicarii Magiſtri Ordinis, vel Priorum Provincialium, ſi non ſint Generales, ſed Particulares, debent tenere locum ſuum, niſi in Capitulo, dum officium exercent, & an habeant votum? tr. 6. q. 30. n. 1. & ſeq. f. 90
II 1 Vicarii Generales Epiſcoporum, dicuntur & ſunt Judices Ordinarii, tr. 8. q. 18. nu. 4. f. 104
Vicinitas. Vicinus
I 2 Vicinitas confœderationem arguit vitiorum, tr. 9. q. 5. nu. 1. fol. 243
I 2 Vicinus, an poſſit cogi ad vendendum pro conſtruendo, vel ampliando hoſpitio Religioſorum mendicantium? tr. 2. q. 11. f. 147
I 2 Vicinus poteſt cogi ad vendendum ſervitutem, altius non tollendi, etiam via publica intermedia, tr. 2. q. 12. num. 3. fol. 148
I 2 Vicini, an poſſint compelli ad vendendum monaſterio, pro ejus conſtructione & ampliatione? tr. 2. q. 9. f. 147
I 2 Vicini, an poſſint cogi ad vendendum, pro ampliando circuitu monaſterii? tr. 2. q. 9. nu. 13. ibid.
Vidua
I 2 Vidua, mittendo duo minuta in Gazophylacium, plus omnibus miſit, tr. 15. q. 19. n. 26. f. 387
I 1 Viduarum & Pupillorum privilegium de variando forum, quod notatur in l. unica, C. *quando Imper. inter pupill. & viduam* prævalet privilegio Scholarium, quod habetur in authen. habita, C *ne fil. pro patr.* tr. 7. q. 19. n. 22. f. 60
Vincere
I 2 Si vinco vincentem te, eo fortiùs vinco te, tr. 5. q. 50. f. 191
Vinculum
I 2 Vinculum Religionis, per ſententiam expulſionis ſubditi, licet juſtam, nequit abrogari, ac dirimi, tr. 8. q. 25. num. 4. fol. 228
II 1 Vinculum ſpirituale matrimonii, contrahitur per ſolum conſenſum eligentium & electi, tr. 6 q. 19. n. 2. f. 85
I 2 Duo vincula magis ligant, tr. 11. q. 25. n. 3. f. 277. & tom. 2. p. 1. q. 7. n. 11. f. 57
Vinum
II 2 Quales palmites, tale vinum, tr. 1. q. 1. n. 5. f. 136
Violans. Violatio. Violator
II 2 Violans ſuſpenſionem, exercendo actus ſolius juriſdictionis, qui non ſunt conjuncti cum actibus Ordinis, non incurrit irregularitatem, tr. 11. q. 22. n. 2. f. 244
II 1 Violatio juſtitiæ diſtributivæ vel commutativæ, per acceptionem perſonarum, eſt de ſuo genere peccatum mortale, tr. 4. q. 25. n. 2. f. 45
II 1 Violator legis vel præcepti poſitivi, dicitur verè inobediens Legiſlatori, tr. 10. q. 11. n. 5. in fin. f. 116
Violentia
I 2 Violentia, quid ſit, & quotuplex? tr. 17. q. 8. nu. 4. f. 399
Vir
I 2 Vir, non eſt ſui ſed ſponſæ, tr. 5. q. 9. n. 5. f. 175
I 2 Vir gravis cenſetur ille, qui eſt vel fuit honorificè in aliqua dignitate conſtitutus, tr. 7. q. 4. n. 3. f. 210
II 1 Vir non poteſt propriè dici Dominus ſuæ uxoris, tr. 9. q. 7. n. 2. fol. 107
Virginitas. Virgo
II 2 Virginitas, nec per Papam poteſt præcipi, niſi ratione delicti, tr. 8. q. 8. n. 3. f. 213
I 2 Virgo fieri debet Monialis ſponte & non coactè, tr. 11. q. 14. n. 4. fol. 272
Vis
II 1 Vis non eſt de ſe licita, ſed illicita; ſit tamen licita, exiſtente vi in contrarium, tr. 1. q. 24. n. 4. f. 20
II 1 Vis illata, an inferenda eſt repellenda? ibid. n. 2
II 1 Vis coactiva, ſecundùm omnes pertinet ad pœnæ impoſitionem, tr 10. q. 11. n. 10. f. 117
II 2 Vis & metus de ſua natura habent annullare contractum, tr. 11. q. 9. n. 8. f. 240
I 2 Vim vi repellere licet, tr. 13. q. 69. n. 5. f. 322. & tom. 2. p. 1. tr. 1. q. 24. n. 1. in fin. f. 19
Viſitare. Viſitatio. Viſitator
I 2 Viſitare Eccleſias & monaſteria Regularium, ſpectat ad Superiores eorundem, tr. 13. q. 66. n. 2. f. 320
I 2 Viſitatio & correctio non debet eſſe contra nec ſupra Religioſorum Regulam, tr. 2. q. 23. n. 3. f. 152
I 2 Viſitatio generalis & ordinaria, fit ad commune bonum monaſterii, ſine proceſſu & ſine ſcriptis, tr. 10. q. 37. num. 9. fol. 264
I 2 Viſitatio Confraternitatum Laicorum ſitarum in Eccl. Regul. à quo facienda eſt? tr. 13. q. 70. n. 3. f. 323
I 2 Viſitationes quæ fiunt in Eccleſiis per Superiores Prælatos, non poſſunt impediri intuitu appellationis, tr. 10. q. 37. n. 6. f. 264

Digitized by Google

I 2 Viſitator delegatus, ubi ſemel fuit admiſſus & incœpit viſitare, non poteſt amplius recuſari, nec à viſitatione repelli, neque à Conventu ejici, tr. 10.q.19.n.3. f. 256

Vita

I 2 Vita Regularis in quo conſiſtit? tr. 13.q.67 n.2.f.320
II 1 Vita & moribus nobilitatur homo, tr. 5.q.7.n.9.f 57
II 1 Vita humana ſoli Deo ſubjecta eſt, tr.8.q.10.n 1. f.101
II 1 Vita noſtra eſt fundamentum omnis dominii humani, tr. 8. q.10.n.3. ibid.
II 2 Vita reprehenſibilis, ex ſuo genere mala eſt, tr.1.q.10.num.8 fol. 140
I 2 Vitæ & famæ propriæ defenſio, præfertur omnibus rebus, etiam vitæ & famæ alterius, tr.7.q.11.n.16. f.212
I 2 Vitæ neceſſaria, debentur de jure naturæ, tr.8.q.46. nu.7. fol.234
I 2 Qui ſimilem vitam cum aliis ſuſcipit, ſimilem debet ſentire in legibus diſciplinam, tr.5.q.29.n.3.f.182. & tom.2.p.2. tr.5.q.20.n.4.f. 183.& tr.6.q.11.n. 4.f.188
II 1 Vitam & famam naturali jure tenemur cuſtodire, tr.1.q.23. n.6.f.18
II 1 Quis poteſt pro amicis vitam propriam perdere, tr. 8. q.10. num. 5. f.101

Vitioſus. Vitioſum

II 1 Vitioſi, luſores, ebrii & conſimiles, ante declarationem Judicis nequeunt ab electione repelli, tr.5.q.20.n.6.f.64
II 1 Quod ab initio vitioſum eſt, non poteſt tractu temporis convaleſcere, tr. 3.q.3.n.3.f.30

Vitium.

I 2 Vitium, cui non reſiſtitur, approbatur, tr.6.q.19.n.4.f.205 & tom.2.p 2.tr.6.q.5.n.6.f.186

Vivens. Vivere

II 2 Viventes in Religione, quinam ſint? tr.13.q.7.n.5. f.262
I 2 Unicuique integrum eſt pauperibus erogare, vel ex eleemoſynis vivere, tr.8.q.31.n.2. f.230
I 2 Vivere conventualiter, quid ſit? tr. 13.q.38.n.1. f. 308
II 2 Vivere collegialiter & clauſtraliter differunt, tr. 17. qu.3.n.2 & 3. fol. 286

Ultio.

I 2 Ultio pro defenſione poſſeſſionis & vitæ, omni jure permittitur, tr.13.q.68.n.3. & ſeq. f. 321

Unire Unitas

I 2 Unire duo monaſteria ob exiles redditus, an ſit licitum ſine licentia Epiſcopi? tr.1.q 31 f.140
I 2 Unitas phyſica non requiritur ad faciendum mobile pretioſum, ſed unitas moralis. tr.14.q.50 n.2.f.359
I 2 Unitas moralis aut phyſica, quænam ſit? ibid.

Univerſitas

I 1 Univerſitas non dicitur aliquid facere: niſi id faciat legitimè congregata, tr.12.q.4.n.7.f.93
II 1 Univerſitas in Regno Neapolitano nequit mittere literas alicui, niſi congregato conſilio, ut juris & moris, tr.2.q.4. num.6.f.26
II 1 Quod fit à Parlamento totius Univerſitatis, an ſit præſtantius eo, quod fit ab uno ſolo Concivi? tr.4.q.2.n.1. f.32
II 1 Mortuis omnibus de Univerſitate, aliquo tamen ſuperſtite, poteſtas Univerſitatis remanet penes ſuperſtitem, tr. 2.q. 10.n. 7.f.28

Vocalis

II 1 Vocalis contemptus, poteſt inſtare pro electione annullanda, tr. 4.q. 21.n.2.f.42
II 1 Vocalis contemptus, ratam ſi habeat electionem, & in eam conſentiat, ejus tamen votum aliis accedens, non auget numerum eligentium, tr. 4.q. 21 n.4. f. 43
II 1 Vocalis, an poſſit ſe conformare aliis Electoribus, volentibus eligere indignum? tr.4.q.26.n. 7.f.46
II 1 Vocali contempto excepto, nulli Electorum licitum eſt excipere contra electionem, ſub prætextu alterius contemptus, tr.4 q.21.n.5.f.43
II 1 Vocales omnes vocandi ſunt ad electionem, & quinam hi ſint? tr.1.q.17.n.4. f.10
II 1 Vocales valdè longè diſtantes, non ſunt ad electionem vocandi, tr.4.q.14.n.1.f. 38
II 1 Vocales invitè ac incommodè non ſunt ad electionem trahendi. ibidem.
II 1 Vocales abſentes, à quo remoto loco ſunt vocandi? tract. 4. q.15. f.39
II 1 Vocales abſentes, ſi nequeant Procuratores inſtituere, an poſſint per epiſtolam eligere? tr.4. q.17.f.41
II 1 Vocales quatuor cum Priore, an ſufficiant ad eligendum ſocium, ſeu electorem futuri Provincialis? tr. 5.q.44.num.9. fol. 81
II 1 Vocalium duæ partes, ad minus debent intereſſe Capitulo, ad judicandum in re gravi, tr.12.q.10.n.19.& ſeq.f.134

Vocatio

II 1 Vocatio Electorum abſentium, an ſit de forma electionis? tract.1.q.18.n 6.fol.13.& tract.4. qu. 21.num.2. fol.41

Volens

I 2 Volenti & conſentienti nulla fit injuria, tr. 5.q.61. num.17. fol. 195

Voluntas

I 1 Voluntas neceſſariò fertur in præcognitum, tr.2.q.6.num.1 f.26.& tom. 2.p.2.tr.8.q.5.n.2.f.210
II 2 Voluntas per votum firmatur ad bonum faciendum, tr.1.q. 11.n.1. f.141
II 2 Voluntas in quibuſdam pro facto reputatur, tr.13. q.16.n.2. & 3.fol. 266
I 2 Voluntate deliberatâ ceſſante, actus non eſt punibilis, tr.13 q. 49.n. 3.f 311.

Vos

II 1 Vos neſcitis, quid petatis, tr. 9.q.2.n.4.f.105

Vota argentea

I 2 Vota argentea Eccleſiis Regularium oblata, an poſſint alienari ſine licentia Papæ? vide ver. Oblationes.

Vovens. Vovere. Votum

I 2 Vovens intrare Ordinem laxiorem, ſi tranſeat in arctiorem, ſatisfacit voto, tr. 5 q.18.n.1.f.178
I 2 Vovens intrare ſtrictiorem, ſi poſtmodùm ingrediatur laxiorem, ſatisfacit voto & validè profitetur, tr.5. q. 50. num. 1. fol 191
I 2 Vovens unam certam Religionem intrare, ſi in ea non admittatur, tenetur aliam explorarare, tr.8 q.30.n.1. f.230
I 2 Vovens Religionem ingredi, non tenetur ad illius onera, non aſſumpto Religioſo ſtatu, tr.8.q.52.n.3. f.237
I 2 Vovens intrare Religionem, ſi in vovendo nihil cogitavit de perpetuitate remanendi, non tenetur perpetuò in Religione permanere, tr.11.q.23.n.3. f.276
II 1 Vovens ſe debere accuſare de defectibus, non tenetur ſtare voto facto, tr.12.q.6.n.5 f.132
II 2 Vovens Religionem ingredi, ſi non habeat diſpoſitionem ingrediendi, an teneatur intrare? tr. 1.q. 9.n.16. f.140
II 2 Vovens jejunare in pane & aqua, ſi infirmetur, non tenetur jejunare, tr. 3.q.20.n.7. f.167
II 2 Vovens ingredi Religionem ſimpliciter, an ſatisfaciat voto, ſi ingrediatur Religionem S. Jacobi vel Alcantaræ? tr. 3. q. 27.n. 1. f.172
II 2 Vovens ire Hieruſalem, ſi poſt votum notabiliter mutetur ejus ſtatus, non tenetur ad votum, tr. 11.q.35. n.6. f.248
I 2 Voventes vivere ſecundum Regulam Ordinis, poſſunt cogi ad illius obſervantiam, tr.5.q.22 n.3 f.179
II 2 Vovere Religionis ingreſſum, an ſit laudabile & bonum? tr. 1.q.11.n. 1. & ſeq. f.141
I 2 Votum ſemper obligat, niſi juſta de cauſa relaxetur, tr. 5 q. 18.n. 2.f.157
I 2 Votum minoris boni, non poteſt, nec debet eſſe impeditivum majoris boni, tr. 5.q. 5.n. 1. f. 174
I 2 Votum eſt promiſſio facta Deo, de meliori bono, tr. 5.q 5. n.1. ibid.
I 2 Votum, de ſui natura poteſt in meliùs commutari, tr. 5.q.5. n. 1. ibid.
I 2 Votum ſolemne nequit diſpenſari, ſine juſta cauſa, tr. 5. q. 24.& 27.n. 5.& 7.f. 180
I 2 Votum quartum in Religione emiſſum, non facit Religionem arctiorem. tr. 5.q. 37. n. 3. fol. 186. & q. 39. num 6. fol. 187
I 2 Votum ſolemne Religionis, derogat voto ſimplici, tr. 5. q. 50.n. 1. f. 191. & tr. 8. 30.n. 2. f.230
I 2 Votum obedientiæ præfertur omnibus aliis votis, tr. 7.q.23 n.1.f. 215. & tr. 13.q.67.n. 5.f. 320
I 2 Votum obedientiæ eſt unum de ſolemnibus, à quibus Prælatus non poteſt abſolvere, tr. 8. q. 24.n.1. f. 228
I 2 Votum ſolemne ex parte rei, & de ſua ratione formali, petit eſſe perpetuum, tr. 8.q. 51. n. 1. f.236.
I 2 Votum vitæ quadrageſimalis, eſt unum de eſſentialibus in Ordine Minimorum, tr.8.q.51.n. 2. ibid.
I 2 Votum deſinit obligare, quando ejus materia fuerit notabiliter mutata & difficilis effecta, tr. 8. q. 51. n. 5. f. 237
I 2 Votum Profeſſionis, non diſtinguitur ab illis tribus Religionis votis, tr. 13.q.67. n. 4. f. 320
I 2 Votum paupertatis, ob munerum donationes, vel acceptationes, quæ fiunt, vel accipiuntur, abſque Superioris licentia, maximè violatur, tr. 15.q.2. n. 1. f. 379
II 1 Votum obedientiæ, ſequitur perſonam voventis, ſicut lepra leproſum? tr. 10.q.25.n 1. f.118
II 2 Votum debet eſſe de meliori bono, & contra præcepta emiſſum, non ligat, tr.3. q.20.n. 5.f. 167
II 2 Votum pro ſuo objecto adæquato, habet recipere materiam poſſibilem de meliori bono, tr. 3. q. 25.n. 12. f.171
II 2 Votum ſolemne, quonam modo differt à ſimplici tr.3. q.25 n. 13.ibid.
II 2 Votum ſimplex non habet vim ad diſſolvendum matrimonium

nium ratum præcedens, tr. 3. q. 29. n. 4. f. 173. & tr. 13. q. 6. n. 2. f. 261
II 2 Votum paupertatis habet latitudinem, etiam inter Mendicantes, & ſufficit, quod ſit diſcreta, & correſpondeat fini cui vacant, tr. 6. q. 8. n. 10. f. 187
II 2 Votum caſtitatis habet pariter latitudinem, nempè intrà vel extra matrimonium, tr. 6. q. 8. n. 15. ibid
II 2 Votum ſolemne, non autem ſimplex, dirimit matrimonium contractum, & impedit contrahendum ex ſola inſtitutione Eccleſiæ, tr. 10. q. 16. n. 6. f. 234
II 2 Votum quartum Religioſorum, non variat Religionis eſſentiam, tr. 10. q. 27. n. 4. f. 236
II 2 Votum ſimplex, comparatur ſponſalibus, tr. 11. q. 12. nu. 15. fol. 242
II 2 Votum ſolemne Religionis, per Judices nulliter declaratum, an ſaltem habeat vim voti ſimplicis? tr. 11. q. 39. n. 1. & ſeq. fol. 249
II 2 Votum profeſſionis reſpicit principaliter vota eſſentialia, & minùs principaliter vitam Regularem, ibid. n. 6
II 2 Votum Religionis expoſcit, ut fiat ad obſervandum tria vota, in aliqua Religione approbata, tract. 16. q. 8. num. 1. fol. 283
II 2 Votum duo copulativè exigit, tr. 16. q. 8. n. 1. ibid.
II 2 Votum non poteſt fieri ad obſervandum ea, quæ ſunt de neceſſitate ſalutis, tr. 16. q. 8. n. 3. ibid.
II 2 Votum cœlibatus exhibitum per Sorores in ſæculo viventes, non eſt ſolemne ſed ſimplex, tr. 17. q. 3. n. 11. f. 287
II 2 Votum ſimplex, quod fit ex vi alicujus ſtatuti particularis, approbati à Sancta Sede, an faciat hominem verè Religioſum? tr. 17. q. 3. n. 18. ibid.
II 2 Votum caſtitatis ſimplex, per Tertiarias in ſæculo viventes emiſſum, an poſſit commutari ab habente generale privilegium commutandi vota ſimplicia? tract. 17. q. 3. nu. 24. fol. 288
II 2 Votum & juramentum non debent eſſe vinculum iniquitatis. vide ver. juramentum.
I 2 Voti ſolemnis diſpenſatio, ſpectat ad ſolum Romanum Pontificem. tr. 5. q 25. n. 4. f. 180
I 2 Voti commutatio in minus bonum, indiget cauſa & diſpenſatione, tr. 5. q. 53. n. 3. f. 192
II 2 Voti ſolemnitas tota eſt ex ſola conſtitutione Eccleſiæ, tr. 10. q. 16. n. 6. f. 234. & tr. 16. q. 7. n. 5. f. 282
I 2 Vota eſſentialia Religionis, ſunt de jure divino, tr. 8. q. 22. n. 4. f. 227
I 2 Vota Regularis facta Deo ſine conſenſu Prælati, ſi non ſunt contra Regulam in genere, nec in ſpecie, valent & obligant voventem, tr. 12. q. 7. n. 6. f. 288
I 2 Vota Regulæ ſubſtantialia collectim ſumpta, dicuntur votum profeſſionis tr. 13. q. 67. n. 4. f. 320
II 2 Vota puerorum an valeant? tr. 1. q. 8. n. 5. & ſeq. f. 139
II 2 Vota promiſſa alieno effectu, non ita alacriter explentur, tr. 1. q. 11. n. 2. f. 141
II 2 Vota non debent eſſe impeditiva operum juſtitiæ, tr. 3. q. 21. n. 9. f. 168
II 2 Vota annexa determinato tempori, elapſo tempore non obligant ampliùs, tr. 5. q. 12. n. 4. f. 182
II 2 Vota Novitiorum quæ poſſunt adimpleri, & illi ſtatui impedimento non ſunt, an poſſint per eorum Magiſtrum commutari in alia pia opera? tr. 5. q. 12. n. 5. ibid.
II 2 Vota irritare, diſpenſare, & commutare, penes quid differunt? tr. 5. q. 12. n 6. ibid.
II 2 Vota ſolemnia Religionis, de intrinſeca ſui ratione petunt, ut fiant in Religione approbata à Sancta Sede, tr. 11. q. 20 n. 1. f. 244. & tr. 16. q 10 n. 1. f. 284
II 2 Vota eſſentialia Religionis, ſunt indiſpenſabilia, tr. 16. q. 7. n. 3. f. 281
II 2 Votorum obligatio eſt perſonalis, & ſequitur perſonam quocunque ierit, tr. 8. q. 23. n. 1. f. 228
II 2 Votorum omnium eſſentialium, eſt una & eadem ratio formalis, tr. 8. q. 51. n. 4. f. 236

Votum dare

II 1 Votum Eligentium, ſi palam præſtetur, vel alteri oſtendatur, an exindè electio ſit irrita? tr. 1. q. 7. f. 4
II 1 Votum Eligentium in ſchedula inſcriptum, nec quidem Scrutatoribus debet innoteſcere, tr. 1. q. 17. n. 12. f. 11
II 1 Votum renunciare in Capitulis & Parlamentis, an ſit licitum? tr. 4. q. 19. n. 3. f. 42
I 2 Votum ſuum poteſt unuſquiſque in meliùs commutare, tr. 5. q. 50. f. 191
II 1 Vota Eligantium ſunt de neceſſitate ſecretò præſtanda, ſecùs electio non valet, tr. 1. q. 6. n. 1. & 2. fol. 6. & q. 7. nu. 1. fol. 4
II 1 Vota ſingularum Monialium eligentium Abbatiſſam, etiam oretenùs expreſſa, poſſunt excipi ab Epiſcopo loci, aut ejus Vicario, abſque vitio electionis, tr. 1. q. 8. n. 4. f. 5
II 1 Vota exquiſita debent redigi in ſcriptis, tract. 1. q. 17. n. 16. fol. 11
II 1 Vota Eligentium interdùm ſe in duas partes dividunt, tr. 7. q. 10. n. 1. f. 94
II 1 Votorum inquiſitio fit ſigillatim, tr. 1. q. 17. n. 13. fol. 11
II 1 Votorum collatio, quomodo facienda? tr. 1. q. 17. n. 17. f. 12
II 1 Votorum publicatio debet fieri ſtatim & in continenti, abſque ullo intervallo, & in communi Capitulo coràm omnibus de Collegio, tr. 1. q. 17. n. 18. ibid.
II 1 Votorum publicatio, & communis electio, debet fieri altâ & intelligibili voce, coràm omnibus de Capitulo, tr. 1. q. 17 num. 21. ibid.

Vox

II 1 Vox eſt unum de Eccleſiaſticis exercitiis, tr. 5. q. 17. num. 1. fol. 63
I 2 Vocis activæ & paſſivæ privatio, non afficit nec incurritur ante Judicis ſententiam, vid. verb. pœna poſita.

Vſuarius

I 2 Uſuarius diſtinguitur ab uſufructuario & Domino rei, tr. 15 q. 24. n. 1. in fin. f. 391
II 1 Uſuarii, an poſſint ad libitum, & in omnem uſum diſponere de ſubſtantia rerum ſibi conceſſarum? tr. 8. q. 5. n. 8. f. 99

Vſurarius

II 1 Uſurarius mentalis tenetur totum illud reſtituere, quod ſibi perſuadet impendi ratione mutui, & non aliundè gratis dari, tr. 1. q. 21. n 2. f. 15

Vſurpans. Vſurpare

I 2 Uſurpantes Jura, actiones, aut bona Eccleſiarum, ſunt ipſo facto excommunicati, tr. 14. q. 2. f. 341
I 2 Uſurpare propriè acceptum, quid ſit? tr. 14. q. 92. n. 4. f. 375

Vſus

I 1 Uſus privilegii, ante perſonalem acceptationem an ſit licitus? tr. 2. q. 7. n. 7. f. 27
I 1 Uſus privilegii non præſumitur, niſi probetur, tr. 7. q. 18. n. 8. f. 59
I 1 Uſus privilegiorum Mendicantium, in foro conſcientiæ exercitus, nec magnam, nec parvam litem inter Regulares & Epiſcopos poteſt excitare, tr. 11. q. 17. n. 19. f. 91
I 1 Privilegii non uſus, an de ſe poſſit & ſufficiat ad tollendum privilegia, vel potiùs hoc facit ex vi & efficacia alicujus juris, tr. 12. q. 7. n. 1. f. 96
I 1 Uſus privilegiorum, an poſſit tolli vel reſtringi per Generales Ordinum, Capitula Generalia & Provincialia? tr. 13. q. 20. n. 1. f. 112
I 2 Uſus privilegii pendet ex voluntate ipſius privilegiarii, tr. 4. q. 44. n. 12. f. 181
I 2 Uſus rationis regulariter ſolet accedere completo ſeptennio tr. 4. q. 7. n. 3. f. 163
I 2 Uſus facti dicitur amovibilis & revocabilis, ad differentiam uſus juris, tr. 8. q. 46. n. 8. f. 234
I 2 Uſus diſtinguitur à dominio, etiam in illis rebus, quæ unico uſu conſumuntur, tr. 15. q. 24. n. 2. f. 391
I 2 Uſus rei & uſus facti, quid ſit? ibid.
II 1 Uſus approbat in praxi opinionem, quando non repugnat rationi, tr. 4. q. 25. n. 15. f. 45
II 1 Uſus ſtolæ & prolatio pſalmorum, non eſt de ſubſtantia Ordinis, tr. 5. q. 16. n. 7. f. 63
II 1 Uſus qui non eſt lege permiſſus, non eſt uſus, ſed abuſus, tr. 8. q. 2. n. 7. f. 98
II 1 Uſus & uſusfructus, poſſeſſio & proprietas, quid ſint & quomodò à dominio differant? tr. 8. q. 4. ibid.
II 1 Uſus, an diſtinguatur à dominio in rebus conſumptibilibus? tr. 8. q. 5. n. 1. & ſeq. f. 98
II 1 Uſus eſt duplex, nempe juris & facti, tr. 8. q. 5. n. 7. ibid.

Vſusfructus

I 2 Uſusfructus, Livelli ſeu Cenſus, & penſiones profeſſorum tranſeuntium in ſecunda vota, non poſſunt avocari à primo Conventu, tr. 5. q. 61. n. 1. fol. 195
I 2 Uſusfructus alicui monaſterio aut Eccleſiæ, vel communitati relictus, durat centum annis, tr 5. q. 62. n. 1. ibid.
I 2 Uſusfructus eſt jus perſonale, pendens à vita hominis, ibidem num. 2
I 2 Uſusfructus relictus ſervo, in dubiis præſumitur relictus contemplatione Domini, ſicut uſusfructus relictus Filiofamilias, in dubio præſumitur relictus contemplatione ſuperviventis patris, ſi vivat, tr. 5. q. 62. n. 3. f. 196
I 2 Uſusfructus, quem habet Pater in bonis adventitiis filii, fundatur in patria poteſtate, tr. 11. q. 31. n. 1. f. 278

Vtile. Vtilitas

II 2 Utile per inutile non vitiatur, tr. 11. q. 15. n. 1. f. 243
I 2 Utilitas publica debet præferri privatæ, tr. 2. q 9. n. 5. f. 147
I 2 Utilitas Eccleſiæ ad alienandum ejus immobilia, non probatur per aſſertionem alienantium, ſed per teſtes & legitimas perſonas, tr. 14. q. 9. n. 9. f. 345
I 2 Utilitas Eccleſiæ ad alienandum ejus bona, quomodo attenden-

Digitized by Google

attendenda eſt? tract. 14. qu. 9. num. 11. ibidem.
I 2 Utilitas Eccleſiæ in alienatione rei debet eſſe conſiderabilis, nec ſufficit, quod Eccleſia ſit deteriorata, ſi non ſit in effectu locupletata, ibidem in fin.
I 2 Utilitas Eccleſiæ, probanda eſt per conductorem, non autem per Eccleſiam ibid. in fin.
I 2 Utilitas Eccleſiæ ad alienandum, licet regulariter non ſit determinata, non ob id tamen relinquitur Judicis arbitrio, ibidem n. 11
II 1 Utilitas communis, quomodò intelligatur? tr. 4. q. 27. n. 12. fol. 47.
II 1 Utilitas temporalis, non eſt proponenda ſpirituali, tr. 5. q. 7. n. 10. f. 57
I 2 Utilitatis cognitio, in alienatione rei Eccleſiæ, debet præcedere alienationem, non autem ſubſequi, tr. 14. q. 9. nu. 11. fol. 345

Vulnus

I 2 Vulnus illatum cum ſclopeto, etiam morte non ſecuta, eſt delictum grave, tt. 8. q. 6. n. 3. f 219

Vxor

I 1 Uxor gaudet privilegio nobilitatis ſui mariti, tr. 6. q. 4. nu. 1. fol. 40
I 1 Uxor in viduitate perſeverans, ſui quondam viri nobilitatem retinet, ibidem num. 2.
I 1 Uxor, an gaudeat privilegio fori & exemptionis ſui mariti, tt. 6. q. 5. n. 2. ibid.
I 2 Uxor militis, gaudet privilegio ſui viri, tr. 6. q. 6. n. 1. ibid.
I 1 Uxor vidua, durante viduitate gaudet omnibus gratiis, & prætogativis, & privilegiis, & ſtatutis civitatis ſui viri, prout fruuntur & gaudent alii concives, tract. 6. qu. 7. n. 4. fol. 41
I 2 Uxor Clerici conjugati, an gaudeat privilegiis ſui viri, ipſo vivente? tr. 6. q. 8. n. 1. ibid.
I 1 Uxor ad recuperandam ſuam dotem, præfertur creditoribus ſui mariti, etiam habentibus antiquiorem hypothecam in bonis dicti ſui viri, tr. 6. q 4. n. 12. n. 3. f. 44
I 1 Uxor ex vi Bullæ conceſſæ marito tempore communis interdicti, non poteſt nec debet Divinis intereſſe, tr. 6. q. 15. n. 5. f. 45
I 2 Uxor, judiciali ſententia repudiata, non poteſt cogi redire in virum ſuum, ſi repetatur ab illo, tr. 8. q 22. nu. 15. f. 227
I 2 Uxor adultera, cogitur redire ad maritum, tt. 8. q. 24. n. 4. fol. 228
I 2 Uxor lucratur anteſatum viro mortuo, tr. 11 q 29 n. 1. f. 277
II 2 Uxor conſummato matrimonio, ſi det ſuo viro licentiam intrandi Religionem profeſſione ſecutâ, an poſſit ad ſecunda vota tranſire? tt. 3. q. 16. n. 18. f. 165
II 2 Uxor adultera, amittit jus, quod habet in virum, tr. 3 q 17. n. 2. f. 166
II 2 Uxor ob ſævitiam viri, an poſſit religionem ingredi, tt. 3. q. 17. n. 7. in fin ibid.
II 2 Uxor non poteſt ſuo marito præjudicare, tr. 5. q. 11. num. 4 fol. 181
I 1 Uxoris & mariti bona ſunt communia & indiviſa, tt. 6. q 3. n. 4. f. 40
II 2 Uxorem dimittere, an ſit licitum? tt. 3. q. 17. n. 3. f. 165
I 1 Uxores Clericorum Græcorum in viduitate permanentes, & filii ſuperſtites eorundem, an gaudeant privilegiis fori & immunitatis prædictorum? tt. 6 . q. 9. n. 1. f. 42
I 1 Uxores Diaconorum & Clericorum ſelvaticorum, non gaudent privilegiis eorundem, tr. 6. q. 10. n. 1. & ſeq. f. 43
I 1 Uxores Clericorum Græcorum, nimis differunt ab uxoribus Clericorum Latinorum, tt. 6. q. 9. n. 11. ibid.

Vxoratus

I 2 Uxoratus egreſſus de carcere, ac peracto exilio, ad ſuam ſpectat uxorem, tt. 9. q. 22. n. 1. in fin. f. 248
II 2 Uxoratus, an poſſit de jure Religionem ingredi? tt. 3. q. 16. n. 1. & ſeq. f. 164

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Studium.

I 2 Studium eſt ſpecies martyrii, tr. 5. q. 35. n. 20. f. 185

Stylus.

I 1 Stylus & Conſuetudo Curiæ Romanæ, habet vim legis, tr. 1. q. 16. n. 8. f. 9. & t. 16. q. 3. n. 5. f. 122. & q. 13. n. 5. f. 126

I 1 Stylus Romanæ Curiæ, facit jus, & contra ipſum facta, nihil valent, tr. 14. qu. 4. n. 14. f. 117. & prævalet conſuetudini, ibid. & tom. 2. p. 1. t. 11. q. 15. n. 3. f. 127

I 2 Stylus Curiæ, an obliget extra Curiam? tr. 4. qu. 3. n. 11. fol. 161

Suadens, Suaſio.

I 2 Suadentes Judici Conſervatori, ut ſuam transgrediatur poteſtatem, in quas pœnas dant? tr. 17. q. 43. f. 411

II 1 Suaſio poteſt eſſe bona & mala, & ſpecificatur à fine, tr. 1. q. 11. n. 8. & 9. f. 8

Subditus.

I 1 Subditus colluſor, non incidit in pœnam appoſiti præcepti, tr. 1. q. 8. n. 4. f. 5

I 1 Subditus, poteſt obligari in conſcientia, ut ſe privet multis actionibus, ad quas jus, vel propenſionem habet, ſine Judicis ſententia, tr. 1. q. 33. n. 8. f. 21

I 1 Subditus, poteſt obligari ad exercendam in ſe aliquam actionem pœnalem moderatam, ante Judicis ſententiam, ibid.

I 1 Subditus, non tenetur obedire præceptis in iis rebus, quæ ſpectant ad corporis ſuſtentationem, tr. 1. q. 35. n. 1. f. 22

I 2 Subditus, non tenetur ad vota per ſuum Prælatum annullata, tr. 12. q. 14. n. 1. f. 290

I 2 Subditus, quando dicitur conſtitutus in quaſi poſſeſſione exemptionis? tr. 13. q. 16. n. 3. f. 300

I 2 Subditus Religioſus, multis de cauſis poteſt bona elargiri, ſine vitio proprietatis, tr. 15. q. 14. n. 4. f. 384

I 2 Subditus, non tenetur ſuo Prælato excommunicato obedire, nec poteſt ejus cenſuris ligari, nec aliquo modo adſtringi, tr. 5. q. 11. n. 4. f. 187

II 1 Subditus, non poteſt cogi à Prælato ad manifeſtandum ei ſua peccata ſecretò, extra confeſſionem Sacramentalem, nec ut publicet, ſe eſſe vilis proſapiæ, vel illegitimæ geniturae, tr. 12. q. 6. n. 3. & 4. f. 132

II 1 Subditus, non debet ſe opponere Religionis meliori bono, tr. 12. q. 7. n. 2. ibid.

I 1 Subditi, nolentes acceptare legem ſui Superioris, peccant mortaliter, poſſunt cogi, & debent puniri, tr. 1. qu. 17. n. 2. f. 10

I 1 Subditi, primò primi violantes legem, non ſemper peccant in omni actu, legi contrario, ſed tantùm in illis primis binis vel trinis, tr. 1. q. 18. n. 3. f. 11

I 1 Subditi, in caſu dubio, an teneantur obedire ſuo Principi præcipienti? tr. 1. q. 25. n. 2. f. 13. & q. 30. n. 7. f. 19

I 1 Subditi lege caventur à periculis, & occaſione peccandi, tr. 1. qu. 26. n. 6. f. 16

II 1 Subditi tenentur obedire, & in caſu contrarii, uti violatores voti obedientiæ, poſſunt caſtigari, tr. 5. qu. 40. n. 8. in fin. f. 79

II 2 Subditi, cum Domino excommunicato poſſunt communicare, tr. 5. q. 17. n. 2. f. 183

I 1 Subditorum bona, in certis caſibus intelliguntur ſubjecta diſpoſitioni Principis, tr. 13. q. 8. n. 4. f. 104

Subeſſe.

I 2 Subeſſe Viſitationi, Correctioni & Juriſdictioni Ordinarii Loci, quid importat? tr. 2. q. 23. f. 152

Subhaſtatio.

I 2 Subhaſtatio, & poni ad incantum, an ſit de forma alienationis rei Eccleſ.? tr. 14. q. 20. f. 348

Subornatio.

I 2 Subornatio, quid ſit? tr. 15. q. 1. n. 1. f. 378

II 1 Subornatio Vocum, ſeu Suffragiorum ad eligendum hunc vel illum, poteſt eſſe virtuoſa & vitioſa, tr. 1. q. 11. n. 8. & 9. f. 8

Subreptio.

I 1 Subreptio omnis, an vitiet actum? tr. 5. q. 1. n. 6. f. 35

I 1 Subreptio, quantumcunque modica, vitiat gratiam, tr. 9. clauſ. 1. n. 7. f. 65

Subrogare.

I 2 Subrogare, eſt in locum defuncti, alium inſtituere, tr. 17. q. 23. n. 3. in fin. f. 405

Subſcribens.

I 2 Subſcribens determinationi factæ à Capitulo, ſi ſit injuſta, an peccet, & incidat in pœnas? tr. 14. q. 17. f. 348

Subſidium.

I 2 Subſidium, an peti poſſit à Clericis & Regularibus, inconſulto Rom. Pontif. ſi periculum ſit in mora, & immineat neceſſitas? tr. 13. q. 89. f. 335

Subſtantia.

I 2 Subſtantia rei debet attendi, & id, quod eſt intrinſecum, tr. 2. q. 11. n. 2. f. 148

II 1 Subſtantia contractus, conſiſtit in conſenſu libero, tr. 1. q. 9. n. 1. f. 5. & tom. 2. p. 2. tr. 11. q. 2. n. 3. f. 237

II 1 Subſtantia non deficit, ſi corruant ejus accidentia, tr. 7. q. 12. n. 3. f. 94

Subſtantialia.

I 2 Subſtantialia judicii nequeunt prætermitti, & quænam ſint iſta? tr. 17. q. 22. n. 3. f. 404

II 1 Subſtantialia & accidentalia electionis, differunt, tr. 1. q. 18. n. 11. f. 13

Subſtitutus.

I 2 Subſtitutus ſucceſſurus in bona Profeſſi, an ea conſequatur à die profeſſionis vel mortis naturalis? tr. 11. q. 16. per totam, fol. 277

Succeſſor.

I 2 Succeſſor, tenetur ad onera ejus, cui ſucceſſit, tr. 12. q. 15. num. 2. f. 290

I 2 Succeſſores, tenentur ſtare pactis Priſcorum, tr. 1. qu. 37. n. 2. f. 142

Suffragium.

II 1 Suffragia quomodo danda ſunt? tr. 4. q. 28. n. 2. f. 47

Suitas.

I 2 Suitas, quid ſit, & quotuplex? tr. 11. q. 32. n. 1. f. 278

Superbus.

I 2 Qui communicat ſuperbo, induet ſuperbiam, tr. 9. qu. 5. num. 1. fol. 243

Superior.

I 2 Superior immediatus, de jure communi poteſt ſubditum licentiare in arctiorem, tr. 5. q. 26. n. 1. f. 180

I 2 Superior, tenetur appellationem admittere, & non admittendo, debet caſtigari, tr. 7. q. 15. n. 3. f. 213

I 2 Superior, an poſſit ſine metu Excommunicationis impedire ſuum ſubditum, ne acceſſum habeat ad Romanam Curiam? tr. 10. q. 36. f. 262

I 2 Superior, non debet eſſe auſterus, nec durus ad concedendum ſibi ſubdito, ad finem tamen virtuoſum, tr. 11. q. 43. n. 5. f. 282

I 2 Superior requiſitus ab Inferiore, ad hoc ut conſtituatur in mora, debet multipliciter interpellari, tr. 13. q. 58. n. 2. f. 318

I 2 Superior Regularis, ad primam monitionem Epiſcopi, debet procedere ad punitionem ſui ſubditi delinquentis extra Clauſtra, tr. 13. q. 58. n. 4. ibid.

II 1 Superior nullus, inferior Papa, poteſt aut debet limitare electiones ad tres vel quatuor perſonas, cum excluſione aliorum, niſi in quibuſdam caſibus, tr. 1. q. 10. n. 8. f. 6

II 1 Superior, ad quem pertinet confirmare: ſi ſit præſens electioni, ſufficit, quòd facto ſibi verbo per unum Eligentium, vel per Scrutatores, abſque alia ſcriptura, poteſt Electum confirmare, tr. 1. q. 18. n. 6. f. 13

II 1 Superior, aſſumendo aliquem ad aliquod officium, an cenſetur diſpenſare cum eo, in impedimento, quod habet ad illud? tr. 5. q. 30. n. 1. f. 70

II 1 Superior, non debet promovere indignum, ſecùs punitur, tr. 7. q. 14. n. 10. f. 95

II 1 Superior, caſſans electionem digni, eſt ipſo facto privatus poteſtate confirmandi ſucceſſores, tr. 7. q. 14. n. 10. ibid.

II 1 Superior, in caſibus magni præjudicii, an poſſit conſulere conſcientiæ erroneæ, & an admittatur probatio in contrarium? tr. 11. q. 5. n. 8. f. 124

II 2 Superior Regularis, non habet ſuper Novitios poteſtatem ſpiritualem Eccleſiaſticam, tr. 6. q. 13. n. 11. f. 189. & q. 14. n. 2

II 2 Superior, coram quo eſt reclamandum, quis ſit? tr. 12. q. 19. n. 3. f. 255

II 2 Superior, non poteſt diſpenſare in Votis eſſentialibus Religionis, tr. 16. q. 7. n. 3. & ſeq. f. 281

I 2 Superioris nomine, in favorabilibus venit omnis Superior, tr. 5. q. 26. n. 2. f. 180

I 2 Superioris nomine, quiſnam veniat inter Regulares? tr. 13. q. 54. n. 1. f. 316

I 2 Vadens ad Superiorem, non dicitur fugiſſe, tr. 7. qu. 3. n. 1. f. 209

I 2 Quod à Superiore conceditur, revocari ab Inferiore non poteſt, tr. 9. q. 12. n. 8. f. 244

I 2 In caſu dubio, præſumendum eſt pro Superiore, tr. 10. q. 12. n. 2. f. 253

I 1 Superiores Reipublicæ, cùm imminet periculum, pro cuſtodia, & tutela Reipublicæ, poſſunt quoſdam exponere vitæ periculo, & hi tenentur obedire, tr. 1. q. 35. n. 6. f. 23

I 1 Superiores Religionum, non ſunt pejoris conditionis, quàm cæteri Fratres, tr. 6. q. 19. n. 4. f. 47

I 1 Superiores Regulares, poſſunt prorogare Novitiorum profeſſiones ad alios ſex menſes, ultra tempus præſcriptum à Tridentino, tr. 11. q. 16. n. 51. f. 89

I 2 Superiores Regulares, quovis modo augentes præfinitum numerum Religioſorum in Monaſteriis, dant in pœnas appoſitas, tr. 2. q. 28. n. 1. f. 153

I 2 Su-

Digitized by Google

I 2 Superiores Conventuum, multis nominibus nominantur, tr.4 q 26.n 8. f.169
I 2 Superiores, qui in ſuis Conventibus recipiunt euntes Romã, titulo appellationis, non puniuntur, t.7.q.13 n.1.f.213
I 2 Superiores Regulares, tenentur ſuam familiam purgare, t.8. q 3.n.5 f.217
I 2 Superiores Religioſorum, poſſunt in multis caſibus, culpabiles ſubditos habitu privare, tr.9.q 7.n.1. f.243
I 2 Superiores Regulares, in cauſis Fidei, nullo modo hodie poſſunt ſe intromittere, tr.13.q.31.n.4.f.306
I 2 Superiores Regulares, an poſſint ſuis ſubditis dare licentiam manendi extra clauſtra? tr.13.q.39.n.1. f.309
I 2 Superiores Regulares, non poſſunt permittere, Religioſos ſubditos habere annuos cenſus, tr 14.q.57.n.2. f.363
I 2 Superiores Regulares, ſub gravibus pœnis, tenentur revocare delinquentes ſubditos ad locum delicti, tr. 13. qu. 64. n 1.in fin. f. 319
I 2 Superiores Monaſteriorum, ex fructibus bonorum, pingues eleemoſynas facere poſſunt, tr.15.q 5 n.3. f.380
I 2 Superiores Regularium, poſſunt ſibi, ſuiſque ſubditis concedere licentiam donandi, uſque ad decem aureos, de bonis ſibi applicatis, pro cauſa pia & rationabili, tr. 15. q. 5. n. 4. ibid.
II 1 Superiores hortantur refrænare temerariam appellantium audaciam, tr 4.q 32.n.5. f.50
II 1 Superiores Regulares, poſſunt ſibi ſubditos, etiam non præſentes, a cenſuris abſolvere, in foro tamen conſcientiæ, tr.5.q 17.n.9. f.63
II 1 Superiores practici, ante acceptationem renunciationis concedunt renuncianti duos vel tres dies ad maturè deliberandum, tr.7.q.17.n.6. f.96
II 1 Superiores, alii ſunt Patriarchæ, ſeu Primates, alii ſunt Archiepiſcopi ſeu Metropolitani, & alii ſunt Epiſcopi, tr.9. q. 1.n.3. & ſeq. f. 704
II 2 Superiores admittentes illegitimos ad habitum, & profeſſionem, ſeverè puniuntur, tr. 3.q 5 n.6. f.158
II 2 Superiores, non poſſunt Novitiorum profeſſiones differre: niſi ex juſta cauſa, tr.6. q.28. n.1. f.194
II 2 Superiores Regularium, ſi indiſtinctè in locis non deſignatis, ad Habitum, vel Profeſſionem recipiant, peccant mortaliter, & dant in pœnas appoſitas contra tranſgreſſores, tr.8.q.1.ſub Decreto 3. Clem.VIII. n 2.f.208
II 2 Superiores, fini o Novitiatus anno debent Novitios admittere vel ejicere, tr.9.q.7.n.10. f.221

Supprior.

II 1 Supprior in Ordine Prædicatorum, poteſt eligi in Priorem illius Conventus, in quo eſt Supprior, tr.5.q.39.n.1.f.78
II 1 Supprior in Ordine Prædicatorum, an poſſit eligi in ſocium Prioris euntis ad Capitulum Provinciale? tr.5.q.40.ibid.
II 2 Supprior, & Vicarius Prioris, in ejus abſentia non poſſunt recipere Fratrem ad Ordinem: niſi ex commiſſione ſpeciali, & expreſſe ſibi facta per Priorem Provincialem, vel Magiſtrum Ordinis, tr.1 q 2.n 11.f.137
II 2 Supprior, amoto vel mortuo Priore gerit vices Prioris in omnibus plenariè, ibid. n. 11
II 2 Supprior, in abſentia ſui Prioris debet habere curam Monaſterii, tr.5.q. 20. n.1.f.183
II 2 Supprior, & quivis alius gerens vices Prioris, poterit facere totum id, quod de jure fieri poteſt per illum, t.5.q.20.n.2.ib.
II 1 Suppriores, & Vicarii Locorum ſimoniacè promoti, ſunt ipſo jure excommunicati, tr.1. q.28.n.2. f.22
II 1 Suppriores in Ordine Prædicatorum, aſſignati in aliquo Conventu, in quo, infra duos menſes celebranda erit electio Prioris, poterunt habere jus, & votum directivum, non autem electivum, tr. 4.q.41. n.4. f.55
II 1 Suppriores, an ſint veri Prælati? t.9.q.6.n.1. & ſeq. f.106

Surdaſter, Surdus.

II 1 Surdaſtri, poſſunt eligi ad Prælatias Regularium, tr.5. q. 38. n.20. f.119
II 2 Surdus, an poſſit fieri Sacerdos, & Miſſam celebrare? tr. 3 q.26.n 10.f.172

Surripiens.

I 2 Surripiens rem levem ex ſuo genere, licèt ſit gravis per accidens, non ob id incidit in excommunicationem, tr.15.q.19. n.31.f.387

Suſcipere.

II 2 Suſcipere majores Ordines ad titulum Religionis, eſt proprium Religioſorum profeſſorum, tr. 10. qu. 25. num. 3. fol. 236

Suſpendi, Suſpenſio.

I 2 Suſpendi à Divinis, idem eſt, quod ſuſpendi ab exercitio Ordinum ſuſceptorum, tr. 4.q.29.n.1.f.169
I 2 Suſpenſio lata ab Epiſcopo contra Clericos ludentes aleis, vel taxillis, an afficiat eos, qui ita ludunt in Monaſteriis Mendicantium? tr.13.q 20.n.1.in fin. f.301
I 2 Suſpenſio lata in Synodo Epiſcopali contra Confeſſarios, non obſervantes quoſdam ritus in Confeſſionibus audiendis, an comprehendat Regulares? t.13.q.25.n.5.f.303
I 2 Suſpenſio ab officio, quos effectus parit? tr. 17. qu. 42. n. 3. f. 410
II 1 Suſpenſio, poteſt eſſe triplex, tr.5.q.15.n.1.f.60
II 1 Suſpenſio, poteſt dupliciter infligi, abſolutè & ſimpliciter expreſſè, tr 5.q.15 n.6. f.61
II 1 Suſpenſio ab officio eſt in jure frequentiſſima, ibid.n.10
II 1 Suſpenſio poteſt dividi in ordine ad cauſam efficientem, à qua ſcilicet fit, tr.5.q.15. n.12. ibid.
II 1 Suſpenſio, privat ſuſpenſum multis bonis, ibid. n.15
II 1 Suſpenſio, ſub hac conditione impoſita, donec ſatisfecerit, vel donec pœnituerit, adveniente tali conditione, deſinit eſſe, & remanet caſſata, abſque alia declaratione, ibid. n. 18
II 1 Suſpenſio eſt cenſura Eccleſiaſtica, qua alicui perſonæ Eccleſiaſticæ prohibetur exercitium ſui Officii vel Beneficii, in totum, vel in partem, tr.5.q.15.n.25. f.62
II 1 Suſpenſio lata a jure Regulari, vel a Prælato Religioſorum regulariter loquendo, non poteſt dici propriè cenſura, ſed potius pœna purè vindicativa, t.5 q.15.n 28.ibid.
II 1 Suſpenſio, inter Regulares lata, non incurritur ante declarationem Prælati, nec obligat ad aliquam culpam in Ordine Prædicatorum, tr.5.q.15. n.28. ibid.
II 1 Suſpenſio a divinis, in quam incurrunt Religioſi introductores, non eſt Papæ reſervata, tr 5.q.17. n.9. f.64
II 1 Suſpenſio, quæ pullulat ab ordinibus malè ſuſceptis, eſt perpetua ſed non reſervata Papæ, tr.11.q.14.n 9. f 127
II 1 Suſpenſio & Irregularitas, ſi ſit deducta ad forum contentioſum, an valeat Prælatus ſuper illis abſolvere & diſpenſare? tr.11.q.15. n.1. & ſeq. ibid.

Suſpenſus.

I 2 Suſpenſus à Divinis, multa non poteſt in Pompa Eccleſiæ exercere, tr.4.q.29.n.1. f.169
I 2 Suſpenſus à Divinis, exercendo ea, quæ non poteſt, fit Irregularis, tr.4. q. 29. n.2. ibid.
I 2 Suſpenſus à Divinis, tenetur privatim recitare horas Canonicas, ibid. n. 3
I 2 Suſpenſus per annum à ſuo Officio, finito anno poterit illud, abſque alia abſolutione exercere, tr.17.q. 42. n. 2. f.410
II 1 Suſpenſus per ſententiam Canonis vel hominis, tenetur abſtinere ab officio Clericali, tr.1.q.25.n.1. in fin. f.20
II 1 Suſpenſus per ſententiam, an ſit ab aliis evitandus? tr.1. q.25. n. 1. ibid.
II 1 Suſpenſus à jure, vel ab homine non poteſt eligere, nec eligi in Prælatias Eccleſiaſticas, tr.5.q.14.n.1 f 61. & tom.2.p.2. q.6.n.14. f.35
II 1 Suſpenſus, qui per annum in ſuſpenſione permanſerit, eſt ſpoliandus omni beneficio, habito & habendo, ibid.
II 1 Suſpenſus, ſi ſit occultus, & ab Eccleſia toleratus, acta ejus valent, ibid. n. 2
II 1 Suſpenſus ab Ordine, non cenſetur ſuſpenſus ab exercitio primæ tonſuræ, nec ab officio Epiſcopatus, tr.5.q. 15. n. 8. f. 61
II 1 Suſpenſus ab Ordine Inferiori, eſt etiam ſuſpenſus ab uſu Superioris, ibid. n. 16
II 1 Suſpenſus a Divinis Officiis, poteſt ea omnia facere, quæ poteſt Laicus, ibid. n. 21
II 1 Suſpenſus ab Officio, non cenſetur ſuſpenſus à Beneficio, t.5. q.16.n 5. f.63
II 1 Suſpenſus à Divinis, poteſt abſque ſcrupulo, publicè concionari, etiam cum ſtola, ibid.n.6
II 1 Suſpenſi a Divinis, an poſſint cantare in Choro, & Pſalmos recitare? tr.5.q.15.n.27. f.64

Sylva.

I 2 Sylva cædua, quando dicatur? tr. 14. qu. 69. num.11. & ſeq. f.367

T.

Tabernaculum.

I 2 Tabernaculum Eccleſiæ Exemptorum, cui non incumbit Cura Animarum Sæcularium, nequit viſitari ab Epiſcopo Loci Ordinario, tr.13.q.70. n.8. f.323

Taciturnitas.

I 2 Taciturnitas & diſſimulatio, eſt revocatio, ſaltèm virtualis, tr.14.q.3.n.12. in fin. f.343
I 2 Taciturnitas Superioris, poteſt eſſe ex variis cauſis, tr. 15.q. 14. n.7. f.384
I 2 Taciturnitas Prælati, an excuſet ſubditum à vitio proprietatis? ibid. n. 8
II 1 Taciturnitas, in re gravi non nocet, tr.1.q.14.n.6.f.9

Tacitum.

I 2 Tacitum & expreſſum æquiparantur, tr.15. q.14.n.1. f.384
II 1 Taciti & expreſſi eadem eſt virtus, tr 5 q 21.n.4 f.63. & q. 30.n.2.f.79. & tom 2.p.2.tr.11. q.29. in fin. f.147

Index

Temerarium, Temerè.

I 1 Temerarium eſt recedere à communi ſententia Doctorum, t. 8.q.8.n.2.f.65

I 2 Temerè agere, quid ſit? tr.6.q.6.n.4.f.200.& tom.2.p.2.t.4.q.8.n.4.f.178

Temeritas.

I 2 Temeritas includit dolum, & ſcientiam violatæ legis, tr.17.q.42.n.4.f. 410. in fin.

Tempus.

I 1 Tempus in lege præfixum ad obligandum ſubditos, debet attendi & obſervari, tr.1.q.15.n.1.f.8

I 1 Tempus, indefinitè poſitum in lege, debet taxari ad arbitrium viri prudentis, ibid.

I 1 Tempus duorum menſium, poſt legis promulgationem, ad obligandum ſubditos requiſitum, eſt de jure communi, tr.1.q.14.f.7. Sed in Civitate Neapolitana non practicatur, ibid. q.16.n.3

I 1 Tempus divulgandæ notitiæ legis, eſt arbitrarium; ſervata tamen Epikeia humana, t.1.q.16.n.14 f.9

I 1 Tempus datæ legis & privilegii, debet attẽdi, t.2.q.4.n.7.f.26

I 1 Tempus ad præſcribendum, an ſit computandum à die conceſſionis privilegii, an verò ab ejus primò non uſu? tr. 12. q.11.n.1.f.98

I 2 Tempus breve vel longum, quando intelligatur? tr. 6. q.4. n. 1. f.200

I 2 Tempus requiſitum ad incutiendum pœnas Apoſtatarum, debet eſſe ad minus trium dierum, ibid. n. 2

I 2 Tempus modicum intelligitur ad horam, t.6.q.10.n.3.f.201

I 2 Tempus, ſuaptè natura non inducit, nec tollit obligationem, tr.14.q.28.n.2.f 351

I 2 Tempus triginta vel quadraginta annorum præſcribit, ſi ſit elapſum cum poſſeſſione, juſto titulo & bona fide, tr. 14. q.31 n.10.f.354

I 2 Tempus utile non vitiatur per inutile, t.14.q.42. n.2. f.357

II 1 Tempus a jure ſtabilitum, nequit prorogari, at poteſt breviari, tr.3.q.6.n.2. f.31

II 1 Tempus medium ad eligendum, ſubeſt voluntati eorum, qui habent jus ad ſuffragandum, tr.3.q.6. n.2. ibid.

II 1 Tempus noctis, quando intelligitur incipere? t.3.q.7.n.3.ib.

II 1 Tempus electionis in Dominicana Familia, eſt unus menſis, qui incipit à die, quo nota fuit carentia Prioris, tr. 4.qu.39. n. 9. fol. 52

II 2 Tempus admiſſi criminis attenditur ad fundandam jurisdictionem, pro puniendis delictis, t.6.q.5.n.5.& q.6.n.1.f.186. & q 17.n.4. f. 190

II 2 Tempus Noviriatus, datur in favorem Novitii & Religionis, tr.9.q.1.n,3.f 218

II 2 Tempus Probationis, in quavis Religione, ad minus debet eſſe annale, tr.9.q.1.n.5.in fin. f.218

II 2 Tempus Noviriatus, non admittit diſcontinuationem, ſed debet omninò eſſe continuum, tr.9.q.3.n.2.f.219

II 2 Tempus ad aliquem actum requiſitum, eſt pars formæ ejusdem actus, tr.9.q.5. n.4.f.220

II 2 Tempus, in morbis conſumptum per Novitios, an interpellet probationis annum? tr.9. q.9 n.1.f.222

II 2 Tempora diverſa non conjunguntur, tr.9.q.8. n.4. ibid.

Terminus.

I 2 Terminus Prælato Regulari præfixus ab Epiſcopo, currit de momento in momentum, tr.13.q.59.n 1. f.318

Terra.

II 1 Terra in ſtatu innocentiæ, vel inculta ſpontè, fuiſſet fructifera, vel parva indiguiſſet cultura, tr.8 q.13.n 1.f.102

II 2 Terra, ad quam per annum non poteſt fieri acceſſus, vel receſſus, dicitur longinqua, tr.4.q.9.n.3.f.178

Territorium.

I 2 Territorium Abbatis, eſt ejus Monaſterium, tr. 13. qu. 81. n. 4. f. 328

Tertiaria.

I 1 Tertiariæ Mulieres, Pizocheræ, Mantellatæ, & ſimiles, in propriis domibus habitantes, an ſint perſonæ Eccleſiaſticæ? tr.6.q.3 n.3.f 40 & q 21. n.5.f.48. & tom.2.p.2. tr.17.q.3. num.10 f 287

II 2 Tertiariæ. Vide verb. Sorores.

Tertiarii

I 1 Tertiarii Ordinis Sancti Dominici, & Sancti Franciſci, an gaudeant privilegiis ſuæ Religionis? tr.6.q 21.n.3. f.48

I 1 Tertiarii & Oblati, ſeu Donati, non æquè principaliter utuntur privilegiis ſui Ordinis, tr.7. q.19.n.5. f.59

II 2 Tertiarii collegialiter viventes, gaudent privilegiis fori & canonis, tr.13.q.4.n.3.f.260.& tr.15.q 4.n.1. f.278

II 2 Tertiarii, qui editis tribus votis eſſentialibus, ſtant ſub Regula & jurisdictione Prælati Ordinis, ſunt perſonæ Eccleſiaſticæ, tr.14.q.6. n.6. f.273

II 2 Tertiarii, qua ætate, & quo modo debent in Religionem admitti? tr 15.q.1. n.1. f.277

II 2 Tertiarii percuſſor, non ſemper eſt excommunicatus, tr.15. q. 4. n. 8. f. 279

II 2 Tertiarii, ſi clauſtra deſerant, & habitum dimittant ad tempus, vel in perpetuum, non fiunt Apoſtatæ, t.15.q.5.n.1.ibid.

II 2 Tertiarii jurantes Regulam ſervare, ſi contrahant, peccant mortaliter, ibid.n.2

II 2 Tertiarii, poſſunt validè matrimonium contrahere, tr.15. q.6.n.1. ibid.

II 2 Tertiarii in ſæculo viventes cum ſuis parentibus, aut uxore, cenſentur laici, t.15.q.7.n.2.ibid.

II 2 Tertiarii utriuſque ſexus Ordinis S. Dominici, cur appellentur de Militia Jeſu Chriſti, vel de Pœnitentia, & a quo, & ad quid, & quando fuerint inſtituti? tr. 16. qu.1. n.1. f.280.& ibid. q. 2

II 2 Tertiarii reperiuntur in omni ferè Ordine Mendicantium, tr.16.q.5.n.1.f.281

II 2 Tertiarii de Pœnitentia, dividuntur in tres ſpecies, tr. 16. q. 6. n. 1. ibid.

II 2 Tertiarii degentes in ſæculo, non poſſunt à Fratribus admitti ad divina, tempore Interdicti, tr.16.q.7. n.10. f.282

II 2 Tertiarii extra Congregationem viventes, ſi jurent Dei ſervare præcepta, an ex vi hujus voti, in caſu violati præcepti peccent dupliciter, t.16.q.8.n.1.f.283

II 2 Tertiarii in ſæculo ſtantes, non poſſunt Sacramenta Pœnitentiæ, Euchariſtiæ, & Extremæ Unctionis ſuſcipere de manibus Prælatorum Regularium, nec tumulari in eorum Eccleſiis, abſque Parochorum licentia, tr.16. q.9.n.1. ibid.

II 2 Tertiarii in propriis domibus habitantes, ſepulturam, ubi voluerint, eligere valent: ſalvis tamen Juribus Eccleſiæ Parochialis, tr.16.q.9.n.3. ibid.

II 2 Tertiarii in Congregatione viventes, ſi vota eſſentialia Religionis emittant, in manu Epiſcopi, an ſint verè Religioſi, & Perſonæ Eccleſiaſticæ? tr.16.q.10.n.1.f.284

II 2 Tertiarii de Pœnitentia Sancti Dominici, poſſunt uti propriis Prædicatorum inſigniis, & nominari Confratres de Militia Jeſu Chriſti, & Sanctiſſimæ Inquiſitioni deſervire, t.16. q.11. n. 1. ibid.

II 2 Tertiariorum Regula, ſeu Ordo, & modus vivendi, fuit approbatus ab Innocentio Septimo, tr.17.q.1.n.1. f.285

Teſtamentum.

I 1 Teſtamentum factum ſine debita ſolemnitate, in foro conſcientiæ eſt validum, tr 1.q.26.n.15. f.17

I 1 Teſtamentum, de jure poſitivo pro ſui validitate exigit ſeptẽ teſtes, ſecùs autem de jure divino & naturali, tr.8.q.1.n.8.f.61

I 1 Teſtamentum ab Imperatore confirmatum, poteſt à Conditore revocari, tr.13.q.6.n.1.f.103

I 1 Teſtamentum cum Clauſula derogante, non revocatur per ſecundum, niſi in ipſo ſecundo fuerit ſpecialis clauſula ad primo derogandum, tr.14.q.1.n.11.f.115

I 2 Teſtamentum revocatur ex agnitione poſthumi, tr. 11. qu. 19.n.7. f 275

I 2 Teſtamentum, quo Pater Filium Monachum prætermiſit inſtituere, poteſt rumpi, ſaltèm quoad legitimam, tr. 11. q. 32.n.8. f.279

I 2 Teſtamentum, ſi fiat tempore peſtis, ad ſui validitatem quot teſtes exigit? tr.14.q.8.n.14. f.344

II 2 Teſtamentum, & quilibet alius contractus per quævis verba declaratus, valet, ſive hoc, vel illo modo ſtipuletur, tr. 10. q.4. n.3. f.231

Teſtari, Teſtator.

II 2 Teſtari non poteſt, qui in poteſtate alterius eſt, tr. 13. qu. 15. n.9. f. 266

I 2 Teſtator, ſi in legato ponat pœnam, an talis diſpoſitio valeat? Vide verb. legatum.

II 2 Teſtator quot annos debet habere, ad hoc, ut legitimè teſtetur? tr.9.q.4.n.4.f.220

I 2 Teſtatoris voluntas, ſive donantis, debet adimpleri, & explicari, ad minùs per indirectum, tr.11.q.43.n.3. f.282

I 2 Teſtatoris ultima voluntas, modis omnibus ſervanda eſt, tr.14.q.82.n.1. f.372

Teſtimonium.

I 1 Teſtimonio unius non creditur, cujuſcunque ſit dignitatis, tr.16.q 13.n.2. f.126

Teſtis.

I 2 Teſti non creditur, niſi jurato, tr.11.q.17. n.3. f 274

I 1 Teſtes, quando dicuntur examinati in forma & figura judicii? t. 9.clauſ.17.n.4.f.75

I 2 Teſtes de Familia, interdum admittuntur, tr. 11. qu. 17. n. 2. f 274

I 2 Teſtes, duo ſaltèm debent deponere de viſu, ad probandum factum notorium, tr.13.q.51. n.4. f.313

II 1 Teſtes, ſunt ſigillatim examinandi, & non debent commiſceri, tr.1.q.17.n.13.f.11

II 1 Teſtes ſingulares, an debeant admitti ad excludendum aliquem a dignitate Eccleſiaſtica? tr.7.q.9.n.3.f.93

II 2 Te-

Digitized by Google

Rerum Notabilium.

II 2 Teſtes debent deponere cum juramento,ſecùs claudicat eorum teſtimonium, tr. 4 q. 2. n. 9. f. 175

I 2 Teſtibus,non autem teſtimoniis eſt credendum, tr. 13. q. 50 num. 10 f. 313

I 2 Quanta fides ſit teſtibus adhibenda? tr. 13 q. 50. num. 10 ibidem.

Theatini.

I 2 Theatini vivunt ex eleemoſynis ſpontè oblatis, & in communi nihil poſſident, tract. 14. quæſt. 21. num. 5. in fin. fol. 349

I 2 Theatini poſſunt ſibi relicta alienare, ſine licentia Domini Papæ, tr. 14. q. 63. n. 3. f. 365

Thomas.

I 2 S. Thomas de Aquino, Prædicatorum alumnus, inaudito ſtylo, ingenti devotione ac mirabili pietate compoſuit veſperas, officium & Miſſam Sanctiſſimi Sacramenti Altaris, tr. 13. q. 82. n. n. 9. f. 330

II 1 S. Thomas de Aquino, Doctor Eccleſiæ recuſavit Prælaturas, tr. 9. q. 8. n. 12. f. 108

II 2 S. Thomas de Aquino, fuit violenter à Religione revocatus,& doloſè in domum Laicorum reductus, tr. 1. q. 15. n. 6. fol. 143

I 1 Thomas de Vio Cajetanus Eminent. Cardin. laudatur, tr. 6. q. 12. n. 10. f. 77

Titulus.

I 1 Titulus quilibet per conſuetudinem immemorabilem probatur præſumptivè, t. 2. q. 10. n. 3. in fin f. 28

I 2 Titulus juſtus præſumitur in poſſeſſore longi temporis, tr. 14. q. 31. n. 4 f. 353

I 2 Titulus præſumitur ex tempore, cujus initii memoria non extat in contrarium, tr. 14. q. 31. n. 6. f. 354

II 1 Titulus, quid & quotuplex ſit, & an à Domino diſtinguaaur? tr. 8 q. 6. n. 1. f. 99

II 1 Titulus quando dicitur præſumptus vel legalis? ibidem num. 5.

II 1 Titulus juſtus & rei traditio, an requirantur neceſſariò ad acquiſitionem dominii? tr. 8 q. 7. n. 1. & ſeq. ibid.

II 2 Titulus Sacrorum Ordinum ſuſcipiendorum per Regulares, eſt Religioſa paupertas, vel ipſamet Religio poſſidens in communi, tr. 6. q. 16 n. 4. f. 193

II 2 Titulus Religioſæ Paupertatis & Religionis, nemini ſuffragatur; niſi verè & realiter profeſſis, ibid. n. 5.

Tortura, Tortus.

I 2 Tortura infert damnum & gravamen irreparabile, tr. 10. q. 26. n. 1. f. 258

I 2 Ad torturam procedi poteſt ex ſolo proceſſu informativo, dummodò hoc petat gravitas delicti, qualitas perſonæ, & adſint indicia ſufficientia, tr. 10. q. 26. num. 6. ibid.

I 2 Torti tenentur fateri veritatem, tr. 10. q. 73. n. 2. ibid.

Tractantes, Tractatus.

II 1 Tractantes de electione peragenda, ante diem unam electionis, graviter puniuntur, tr. 1 q. 11. n. 6. f. 8

I 2 Tractatus unus ſufficit, publicè tamen & collegialiter factus ad alienandum res Eccleſiæ, tract. 14. q. 9. num. 20. fol. 340

I 2 Tractatus de alienandis immobilibus Eccleſiæ, eſt omninò neceſſarius, tr. 14. q. 10. n. 1. f. 346

I 2 Tractatus Capituli ad alienandum res Monaſterii, debet præcedere conſenſum Capituli, tr. 14. q. 11. n. 1 ibid.

II 1 Tractatus præcedentes electionem, poſſunt eſſe in duplici differentia, tr. 1. q. 11. n. 1. f. 7

II 1 Tractatus conſultorius habendus eſt inter Electores, juxtà diſpoſitionem Sacrorum Canonum, tract. 1. qu. 11. num. 5. fol. 8.

II 1 Tractatus juſtus reſpiciens bonum electionis, eſt licitus, quocunque tempore præcedat electionem, tr. 1. q. 11. n. 11. fol. 8.

II 1 Tractatus de electione habenda, eſt de ſolemnitate, tr. 1. q. 18. n. 1 f. 12

II 1 Tractatus de ſucceſſore nequit fieri, Prælato Eccleſiæ vivente, licet ejus vita deſperata ſit, tract. 3. qu 3. num. 1. fol. 30

Traditio.

II 1 Traditio monetæ & largitio munerum, poteſt eſſe bona & mala, juxta qualitatem finis, ad quem ordinatur, tr. 1. q. 24. n. 3. f. 20

II 1 Traditio rei actualis, an ſit neceſſariâ ſimpliciter pro poſſeſſione ejuſdem? tr. 8. q. 7. n. 3. & ſeq. f. 100

I 2 Traditiones Eccleſiæ, quas tenemur amplecti, ſunt de Fide, tr. 13. q. 85. n. 21. f. 332

Trahere, Trahens.

I 2 Trahere, eſt verbum proprium Actoris, ad indicium reum trahentis, tr. 17. q. 1. n. 1 f. 401

II 2 Trahentes originem à Judæis, Mahumetanis, Saracenis, vel Hæreticis, ſi alias ſint idonei, an de jure poſſint in Religionem admitti, & in ea validè profiteri? tract 3. q 24. n. 1. fol. 170

II 2 Trahentes Religioſorum Novitios ad forum laicale, an incidant in pœnas Bullæ Cœnæ? tr. 6. q q. 16. nu. 1. f. 190

Tranſactio.

I 2 Tranſactio, compromiſſio, ceſſio litium, cauſarum, nominum debitorum & ſimilium, non poteſt fieri ſine licentia Papæ. vid. ver. ceſſio litium.

Tranſeundi.

I 2 Tranſeundi in arctiorem, plures ſunt cauſæ, tr. 5. q. 6. nu. 1. fol. 174

I 2 Tranſeundi forma coaleſcit ex multis, tr. 5. q 9. n. 2. f. 175

I 2 Ad effectum tranſeundi ex una in aliam Religionem, quid debet attendi? tr. 5. q. 35. n. 9. f. 183

Tranſeuntes.

I 2 Tranſeuntes ex una in aliam Religionem, tenentur in ea novitiare, tr. 5. q. 29. n. 1. f. 182

I 2 Tranſeuntes ex uno in alium Ordinem, non ſubjiciuntur Conſtitutioni Sixti V. de non recipiendis criminoſis, tr. 5. q. 46. n. 1. f. 190

I 2 Tranſeuntes ex uno in alium Ordinem, à quo ſunt recipiendi? tr. 5. q. 47. n. 1. f. 95. & 191

I 2 Tranſeuntes ex uno in alium Ordinem, nihil ſecum poſſunt deportare de bonis primi monaſterii, tr. 5. q. 57. nu. 6. fol. 193

II 2 Tranſeuntes de Familia S. Franciſci ad Reformatos, tenentur de novo ad probationis annum, tr. 11. q. 34. n. 13 f. 248

Tranſiens.

I 2 Tranſiens in Religionem ſibi vetitam, ſi idem profiteatur, ejus profeſſio eſt nulla, tr. 5. q. 7. n. 1 f. 174

I 2 Tranſiens ex malo fine, in arctiorem ſibi permiſſam, poteſt in ea validè profiteri, tr. 5. q. 8. n. 1. ibid.

I 2 Tranſiens ex una ad aliam Religionem ſtrictiorem, ſine conſenſu ſui Prælati, revocandus eſt ad priorem Eccleſiam, tr. 5. q. 9. n. 5. f. 175 etiamſi fuerit tacitè vel expreſsè profeſſus, q. 17. n. 5. f. 177

I 2 Tranſiens in ſtrictiorem zelo ſanctioris vitæ, peccat mortaliter, ſi a ſuo Superiore omittat licentiam petere, tr. 5. q. 10 num. 1. fol. 175

I 2 Tranſiens in arctiorem bono zelo, ſed cum damno notabili, vel infamia prioris Religionis, petitâ & non obtentâ licentiâ, poteſt revocari, tr. 5. q. 20. n. 1. f. 178

I 2 Tranſiens in arctiorem vel laxiorem, ſine licentia ſui Superioris, non eſt ut Apoſtata, ſed ut Fugitivus puniendus, tr. 5. q. 31 nu. 1. f. 183

I 2 Tranſiens ad ſecunda vota, non ampliùs tenetur ad particulares obligationes primæ Regulæ, tr. 5. q. 34. num. 4. ibidem.

I 2 Tranſiens in ſecundam Religionem, ſi in ea non profiteatur, ſed revertatur ad primam, debet recipi & admitti ad jura primæva, tr. 5. q. 52. n. 1. f. 191

I 2 Tranſiens cum multis per vineam, ſi unum racemum accipiat, an peccet mortaliter? tr. 15 q. 19. n. 25. f. 387

Tranſire.

I 2 Tranſire ex una in aliam Religionem, an ſit utile & laudabile? tr. 5. q. 4. n. 5. f. 174

I 2 Tranſire ex una in alium Religionem, ex temeritate vel levitate, in jacturam vel injuriam ſui Ordinis, non licet, tr. 5. q. 4. in fin. ibid.

I 2 Tranſire in arctiorem Religionem competit profeſſo, ſine diſpenſatione ſui Prælati, tr. 5. q. 5. n 1. ibid.

I 2 Tranſire ad æqualem Religionem, non eſt deſcendere, nec minorare votum, tr. 5. q. 24. f. 180

I 2 Tranſire in laxiorem & inferiorem, ſine licentia Papæ, prohibitum eſt, tr. 5. q. 24. nu. 3. ibid.

II 2 Tranſire de Clericatu ad monachatum licet, ſed non è contrà, tr. 3. q. 2. n. 6. f. 157

Tranſitus.

I 2 Tranſitus ex levitate cum licentia ſui Superioris, non prohibetur, tr. 5. q. 8. n. 1. f. 175

I 2 Tranſitus ex una in aliam Religionem, an ſit ex charitate vel levitate, requirit Superioris judicium, tr. 5. q. 14. num. 1. fol. 177

I 2 Tranſitus ex una in aliam Religionem, duo copulativè exigit, tr. 5. q. 35. n. 13. f. 184

I 2 Tranſitus, de quo loquitur, cap. *licet de Regul.* an debeat eſſe in Religionem perfectiorem ex fine, an in duriorem & aſperiorem ex praxi? tr. 5. q. 36. n. 1. f. 185

I 2 Tranſitus fieri poteſt à Religione perfectiori de jure, in duriorem & aſperiorem de facto, tr. 5. q 36. n. 4. ibid.

I 2 Tranſitus de familia S. Franciſci in Fratres de Obſervantia, dicitur eſſe in duriorem, reſpectu exercitii, ſed non in perfectiorem, reſpectu finis, tr. 5. q. 36. n. 9. f. 186

I 2 Tranſitus ex una in aliam Religionem, hodie nequit fieri, nec quidem in arctiorem, niſi cognitâ causâ tranſeuntis, & vitæ,

Digitized by Google

vitæ & morum ratione, & de licentia Capituli Generalis,& Sac. Congreg.tr.5.q.45.n.7. f.189

I 2 Tranſitus eo modo, quo fit ad ſecundam Religionem, fieri poteſt ad tertiam & quartam,tr. 5.q.40.n.1.f.191

I 2 Tranſitus fieri nequit ex una in aliam Religionem, ſine licentia Sedis Apoſtolicæ,tr.6.q.22.n.2.f.207

II 2 Tranſitus ordinatus,ſemper fit de bono in melius,& de minori ad majus,tr.3.q.18 n.2.f.166

Tranſgreſſio, Tranſgreſſor.

II 1 Tranſgreſſio Magiſtri Ordinis,ad effectum eum removendi ab Officio,debet eſſe habitualis, continuata & exceſſiva ſuper omnes tranſgreſſores Ordinis, tr.12.q.10.n.8.f.134

I 2 Tranſgreſſor legis vel Canonis non recepti, non peccat,nec eſt puniendus,tr.15.q.6.n.1.f.380

I 1 Tranſgreſſores Conſtitutionum Dominicanæ familiæ,non obligantur ad culpam,ſed tantùm ad pœnam, dummodò ſint puræ Conſtitutiones,tr.1.q.32.n.3.f.20

Tranſlatio. Tranſlatus.

I 2 Tranſlationes ſeu Tranſfiliationes in Dominicana familia, ſunt omninò prohibitæ, aut faciendæ cum multis requiſitis,tr.5.q.64.n.9.f.196

I 2 Tranſlationes bonorum,ſunt quædam ſpecies alienationis, tr.14.q.84.n.2.f.372

I 2 Tranſlatus in ſecundam Religionem, ſi in ea profiteatur, perdit gradus, dignitates, & omnia alia Jura, quæ habebat in prima, tr.5.q.55.n.1.f.192

I 2 Tranſlatus legitimè, non tenetur ad ſpecialia vota primæ Religionis,tr.5.q.56.n.1. ibid.

I 2 Tranſlatus ſeu Tranſfiliatus de licentia Superioris, ex uno monaſterio,in quo habet filiationem, in aliud ejuſdem Ordinis, ſecum non defert uſusfructus & penſiones, ſi quas habebat in primo monaſterio, ſine ſpeciali licentia Prælatorum, & filiorum primi monaſterii, tract. 5.q.64. num.1. fol. 196

I 2 Tranſlatus authoritate Apoſtolicâ, à Religione incapaci ad capacem,non recuperat bona, quæ ante Profeſſionem obtinebat, tr. 5.q.67.n.4. f.197

I 2 Tranſlatus ad Carceres ſecundi monaſterii, ſi ibidem acquirat, quæſita cedunt primo monaſterio. tr.5.q.69.num.1. ibidem.

I 2 Tranſlatus,non poteſt præjudicare primo monaſterio, tr.11 q.3.n.6. f.269

I 2 Tranſlati ex una in aliam Provinciam, debent tenere locum ſuæ profeſſionis, tr.5.q.23.n.1.f.199

I 2 Tranſlati ad ſecunda vota, in omnibus actibus Capitularibus debent tenere locum ſuæ ultimæ profeſſionis, tr.5.q.54 num.1. fol.192

II 2 Tranſlati,ad hoc,ut ſint de Ordine,ad quem ſe transferunt, tenentur renoviriate & denuò profiteri, tract. 11.q.34.n.13 fol.248

Tranſumptum.

I 1 Tranſumptum privilegiorum Mendicantium, an fieri debeat parte citatâ? tr.2.q.14.n.1.f.30

I 1 Tranſumpta, manu publici Notarii munita, probant etiam in foro externo,tr.2.q.13.n.4.f.29

Tribunal

I 2 Tribunalia,quæ ſunt intra vel extrà Ordinem, enumerantur, tr. 10.q.35.n.7.f.261

Tributum

I 2 Tributum,an imponi poſſit Clericis pro neceſſitatibus Reipublicæ? tr.13.q. 88. per totam. f.334

Tridentinum Concilium

I 1 Trid. Concil.quando incæpit obligare? tr. 1.q. 16.num.12 fol. 9.

I 1 Tridentinum in Gallia, Germania, & Polonia non viget, & quare? tr.1. q.19.n.4. f. 12

I 1 Tridentinum Concilium à ſolo Papa debet declarari, tr. 8. q. 5.n.9.f.63

I 1 Tridentinum dicitur novum jus, tr.11.q.14.n.6.f.85

I 1 Tridentinum, multis in locis revocat Regularium privilegia, tr.11.q.16.n.1.f.86

I 1 Tridentinum confirmat arctiora ſtatuta, ſi quæ in Regularibus ſint, & vult, ut in ſuo robore perſiſtant, tr. 11. q. 17. n.62. fol. 91

I 1 Tridentinum in ſe retinet ſtatuta varia, tr.11. q. 17. num. 3. ibidem.

I 1 Tridentinum fuit maturè propoſitum, diligenter examinatum, maturiuſque digeſtum, tr.14.q.4 n.1. f.116

I 1 Tridentinum ſubjicitur diſpoſitioni Sanctæ Sedis,abſque aliqua qualitate refragante, tr.14. q. 4.n.3.ibid.

I 1 Tridentinum ad ſui abrogationem, ſpecificam mentionem non expoſcit,tr.14.q 4.n.4.ibid.

I 2 Tridentinum poteſt abrogari & tolli per Clauſulas Generales, tr.5.q.27.n.7. f.181

I 1 Tridentinum interdum eſt lex, non nova,ſed correctoria, quæ reducit juriſdictionem Epiſcoporum ad jus antiquum & commune, tr. 1. q 31. n.16.f.24

I 2 Tridentinum, non poteſt præſumi, quod velit propter contra jus naturale & divinum, tr. 13. q.32.n. 8.f.3..

Triremes

I 2 Triremes ſunt in hac vita cloaca peccatorum & pœnarum acervus, tr. 9.q.4.n.2. f.242

I 2 Triremes nedum non emendant, ſed faciunt pejores, tr. 9. q.5.n.1. f.243

I 2 Ad Triremes damnatus, ſi ab illis confugiat in Eccleſiam, an gaudeat ejus immunitate? vid. ver. Condemnari.

I 2 Triremium pœna eſt graviſſima, & veluti quædam perpetua mors,tr.7.q.21.n. 2. f.214

I 2 Triremium pœna, licet ſit quoddam mori, tamen non in ſola paſſione conſiſtit, tr. 7. q. 21.n. 6. f. 215

I 2 Triremium pœna non eſt contra jus naturale aut Canonicum, ſi juſtè imponatur, tr. 7. q.21.n. 8. ibid.

I 2 Triremium pœna poteſt Regularibus infligi ad tempus, vel in perpetuum, ſervato tamen juris Ordine, & attenta delictorum qualitate, tr. 9 q.1.n.1.f.240

I 2 Triremium pœna, poteſt imponi & ſubrogari loco pœnæ perpetui carceris, tr. 9.q.1.n 10.f.241

I 2 Triremium Duces, facinoroſos homines ſibi traditos, ab earum miniſterio non patiuntur fugere, tr. 9.q.1. n.13. ibidem.

I 2 Triremium pœna eſt Religioſis ſubſidiaria, tr.9.q.3.num.1. fol.242

I 2 Ad Triremes damnare perpetuò, an ſit melius? tr. 9. q.4. ibidem.

I 2 Triremium Capitanei, tenentur facinoroſos Fratres, per ſuos Superiores ad Triremes condemnatos, recipere & detinere, ſine cognitione cauſæ, tr 9.q.14.n.20.f.146

I 2 Triremium Magiſtri, licitè verberant Religioſos ad remum damnatos. tr. 9. q.25. n. 1. ibid.

Tunicella.

I 2 Tunicella in Dominicana familia pertinet ad habitum de nocte, & debet ſemper oſſibus adhærere, tr. 6.q.10.n.7. fol. 201

Turbans

I 2 Turbantes Juriſdictionem Epiſcopi, fiunt de foro illius, tr. 13.q.29.n.5. f.205

Turca

II 2 Turcæ nequeunt excommunicari, tr.6. q.13.n.4.f.183

V

Vagus

I 2 VAgus & profugus multiplici pœnâ punitur, tr. 7.q.25. fol. 216

Valor

I 2 Valor unius argentei, an ſit quantitas gravis ad conſtituendum peccatum mortale in genere furti? tr. 15. q. 19.n.14. fol. 386

Vaſa

I 2 Vaſa aurea, argentea, & ſimilia, quæ ab interitu diſtant, an connumerentur inter immobilia pretioſa? tr. 14. q.54 fol. 361

I 2 Vaſa ſacra, an poſſint vendi ratione materiæ, ſine labe ſimoniæ? tr.14 q.78 n.7.f.370

II 2 Sacra vaſa tangere vel Corporalia reſpectu Laicorum, dum in eis continetur corpus & ſanguis Chriſti noſtri Redemptoris, grave peccatum eſt, tr.14.q 13.n.1. f.275

Vaſallus

I 1 Vaſalli, in præjudicium Dominorum ſuorum nequeunt privilegiis renunciare, nec Filiifamilias in damnum parentum, tr. 12.q.4.n.3.f.93

Vendere. Venditor

II 1 Vendere ſpirituale, vel ſpirituali annexum pro temporali, Simoniacum eſt, tr.1. q.22.n.10.f.16.in fin.

II 1 Quiſquis alterum vendit, ſine quo, nec alterum pervenit, neutrum invenditum relinquit, tr.1. q. 22. nu. 10. in fin. ibidem.

II 1 Venditores ſpiritualium poſſunt dici, non ſolùm Simoniaci, ſed etiam Giezitæ, tr. 1. q. 21. n.2.f.14

Verbum

I 2 Verbum illud (*debet*) juxtà propriam ſignificationem, non importat debitum honeſtatis, ſed præcepti, tr. 5. q. 10.n.2. fol. 175

II 2 Verbum, *debeat*, regulariter non ſemper inducit præceptum, tr.4.q.7.n.n.8.f. 178

I 2 In ore duorum vel trium ſtat omne verbum, tr.13.q.51.n.3. fol. 313

I 2 Verbum jocoſum proferens, ut fornicetur, non alleviat, ſed aggravat peccatum fornicationis, tr.15.q.20.n.21.f.390

I 1 Verba legis præceptiva, obligant abſolutè & omninò, tr.1. q.17.n.10. f.10

I 1 Verba gravia legis, quænam ſint & quomodò intelliguntur obliga-

Digitized by Google

obligare ad mortale ? tract. 1. q. 30. num. 2. & 3. fol. 18
I 1 Verba legis, ſi ſint indifferentia ad denotandam obligationem, ſub mortali, vel veniali, in tali caſu recurrendum eſt ad gravitatem vel levitatem materiæ præceptæ, tr. 1. q. 30. n. 6. fol. 19
I 1 Verba legum & privilegiorum enunciativa & narrativa, diſpoſitionem non inducunt, tr. 8. q. 1. n. 3 f. 60
I 2 Verba ſimpliciter poſita, generaliter ſunt intelligenda, tr. 6. q. 21. n. 4. f. 207
I 2 Verba in diſpoſitionibus poſita, debent intelligi ſecundùm conditionem perſonæ, tr. 11. q. 43. n. 4. f. 282
I 2 Verba Privilegii, ſemper debent aliquid operari, tr. 13. q. 4. n. 5. f. 295
II 1 Verba Generalia, abſentes non cenſentur obligare, tr. 10. q. 15. n. 5. f. 118
II 2 Verba in contractibus ſunt accipienda propriè, cum effectu, & in propria ſignificatione verborum, & in communi loquela, tr. 3. q. 28. n. 2. f. 173
II 2 Verba abſolutè pronunciata, debent explicari ſecundùm ſtatum & conditionem eorum, ad quos committitur diſpoſitio negotii, tr. 4. q. 3. n. 8. f. 175
Veriſimile. Veriſimilitudo
I 1 Qui habet veriſimile pro ſe, habet cauſam legis pro ſe, tr. 8. q. 1. n. 12. f. 61
I 1 Veriſimilitudo, eſt germana naturæ, tr. 8. q. 1. n. 12. ibid.
Veritas
I 1 Veritas, eſt fundamentum juſtæ legis, tract. 1. q. 26. num. 4. fol. 16
I 1 Veritas conſiſtit in adæquatione rei ad intellectum, tr. 2. q. 3 num. 4. fol. 25
Verſio
I 2 Verſio pecuniæ in utilitatem Eccleſiæ, quomodò ſit probanda ? tr. 12. q. 22. n. 3. f. 292
Vertiginoſi
II 1 Vertiginoſi, Paralyſi, & Apoplexia laborantes, ſunt ineligibiles ad Prælaturas, tr. 5. q. 38. n. 11. f. 77
Vexatio
II 1 Vexatio, ad hoc, ut prètio redimi poſſit, an debeat eſſe actualis, vel ſatis eſt, ut probabiliter timeatur ? tr. 1. q. 24. fol. 19
II 1 Vexationem, quam quis in electione patitur, an ſit licitum pecunia emere, abſque labe ſimoniæ ? tr. 1. q. 23. f. 17
Via
I 1 Via tutior eligenda eſt pro ſalute Animarum, tr. 13. q. 17. n. 26. fol. 109
Vicariatus
I 2 Vicariatus in Dominicana familia differunt à Prioratibus, tr. 1. q. 2. n. 2. f. 127
I 2 Vicariatus in Dominicana familia dicuntur loca & monaſteria, in quibus ad minus cohabitant duodecim Fratres, vocantur Domus & Conventus, tr. 4. q. 11. n 3. f. 164
Vicarius
I 2 Vicarius Generalis Epiſcopi, dicitur verè Prælatus, tr. 17. q. 26. n. 6. f. 164
I 2 Vicarius Generalis, poteſt eſſe Judex delegatus à Papa, & eſſe exequutor gratiarum beneficialium, quæ expediuntur in Romana Curia, ibid. n. 7
II 1 Vicarius electionis, expreſsè proteſtatur in Capitulo electionis, ſe nolle admittere, non admittendum; nec ſe velle excludere, non excludendum, tr. 2. q. 15. n. 3. f. 29
II 1 Vicarius electionis, poteſt inſtitui in Ordine Prædicatorum, etiam cum voto, tr. 4. q. 39. n. 14. f. 52
II 1 Vicarius Generalis Provinciæ, finito officio Provincialatus, quis debeat eſſe ? tr. 9. q. 22. n. 10. f. 88
II 1 Vicarius inſtitutus à P. Generali in Ordine Prædicatorum, an habeat vocem in electione, cui præeſt, & quem locum debeat tenere ? tr. 6. q. 30. f. 90
II 1 Vicarius Generalis Provinciæ, an poſſit admittere & acceptare renunciationem Prioris, renunciantis ſuo officio ? tr. 7. q. 18. n. 1. & ſeq. f. 96
I 2 Vicarii Generalis poteſtas finit morte Epiſcopi, & ſuſpenditur Epiſcopo ſuſpenſo vel excommunicato, tr. 12. q. 5. n. 30. fol. 95
I 1 Vicarii Generales Epiſcoporum, poſſunt aſſumi ex Monachis, & Religioſis Mendicantibus, tr. 7. q. 10 n. 3. f. 55
I 1 Vicarii locorum parvorum, in favorabilibus & gratioſis veniunt nomine Prælati tr. 8. q. 7. nu. 10. f. 65. & tom 2. p. 1. tr. 9. q. 5. n. 4. f. 106
I 2 Vicarii locorum poſſunt apoſtatas & fugitivos excommunicare, capere, & ligare, ac carceri tradere, ſi videbitur expedire, tr. 6. q. 20. n. 14. f. 206
I 2 Vicarii locorum, Suppriores, Procuratores, Sacriſtæ & ſimiles, poſſunt ad nutum Superiorum, etiam ſine cauſa ſuis officiis ſpoliari, tr. 10. q. 41. n. 1. f. 265
I 2 Vicarii Generales Epiſcoporum, an poſſint eligi in Religioſorum Conſervatores ? tract. 17. q. 26. num. 1. fol. 405
II 1 Vicarii Generales & Particulares, quem locum debent ſervare ? tr. 6. q. 26. n. 4. f. 89
II 1 Vicarii Magiſtri Ordinis, vel Priorum Provincialium, ſi non ſint Generales, ſed Particulares, debent tenere locum ſuum, niſi in Capitulo, dum officium exercent, & an habeant votum ? tr. 6. q. 30. n. 1. & ſeq. f. 90
II 1 Vicarii Generales Epiſcoporum, dicuntur & ſunt Judices Ordinarii, tr. 8. q. 18. nu. 4. f. 104
Vicinitas. Vicinus
I 2 Vicinitas confœderationem arguit vitiorum, tr. 9. q. 5. nu. 1. fol. 243
I 2 Vicinus, an poſſit cogi ad vendendum pro conſtruendo, vel ampliando hoſpitio Religioſorum mendicantium ? tr. 2. q. 11. f. 147
I 2 Vicinus poteſt cogi ad vendendum ſervitutem, altius non tollendi, etiam via publica intermedia, tr. 2. q. 12. num. 5. fol. 148
I 2 Vicini, an poſſint compelli ad vendendum monaſterio, pro ejus conſtructione & ampliatione ? tr. 2. q. 9. f. 147
I 2 Vicini, an poſſint cogi ad vendendum, pro ampliando circuitu monaſterii ? tr. 2. q. 9. nu. 13. ibid.
Vidua
I 2 Vidua, mittendo duo minuta in Gazophylacium, plus omnibus miſit, tr. 15. q. 19. n. 26. f. 387
I 1 Viduarum & Pupillorum privilegium de variando forum, quod notatur in l. unica, C. *quando Imper. inter pupill. & viduam* prævalet privilegio Scholarium, quod habetur in authen. habita, C *ne fil. pro patr.* tr. 7. q. 19. n. 22. f. 60
Vincere
I 2 Si vinco vincentem te, eo fortiùs vinco te, tr. 5. q. 50. f. 191
Vinculum
I 2 Vinculum Religionis, per ſententiam expulſionis ſubditi, licet juſtam, nequit abrogari, ac dirimi, tr. 8. q. 25. num. 4. fol. 218
II 1 Vinculum ſpirituale matrimonii, contrahitur per ſolum conſenſum eligentium & electi, tr. 6 q. 19. n. 2. f. 85
I 2 Duo vincula magis ligant, tr. 11. q. 25. n. 3. f. 277. & tom. 2. p. 1. q. 7. n. 11. f. 57
Vinum
II 2 Quales palmites, tale vinum, tr. 1. q. 1. n. 5. f. 136
Violans. Violatio. Violator
II 2 Violans ſuſpenſionem, exercendo actus ſolius juriſdictionis, qui non ſunt conjuncti cum actibus Ordinis, non incurrit irregularitatem, tr. 11. q. 22. n. 2. f. 244
II 1 Violatio juſtitiæ diſtributivæ vel commutativæ, per acceptionem perſonarum, eſt de ſuo genere peccatum mortale, tr. 4. q. 25. n. 2. f. 45
II 1 Violator legis vel præcepti poſitivi, dicitur verè inobediens Legiſlatori, tr. 10. q. 11. n. 5. in fin. f. 116
Violentia
I 2 Violentia, quid ſit, & quotuplex ? tr. 17. q. 8. nu. 4. f. 399
Vir
I 2 Vir, non eſt ſui ſed ſponſæ, tr. 5. q. 9. n. 5. f. 175
I 2 Vir gravis cenſetur ille, qui eſt vel fuit honorificè in aliqua dignitate conſtitutus, tr. 7. q. 4. n. 3. f. 210
II 1 Vir non poteſt propriè dici Dominus ſuæ uxoris, tr. 9. q. 7. n. 2. fol. 107
Virginitas. Virgo
II 2 Virginitas, nec per Papam poteſt præcipi, niſi ratione delicti, tr. 8. q. 8. n. 3. f. 213
I 2 Virgo fieri debet Monialis ſponte & non coactè, tr. 11. q. 14. n. 4. fol. 272
Vis
II 1 Vis non eſt de ſe licita, ſed illicita; fit tamen licita, exiſtente vi in contrarium, tr. 1. q. 24. n. 4. f. 20
II 1 Vis illata, an inferenda eſt repellenda ? ibid. n. 2
II 1 Vis coactiva, ſecundùm omnes pertinet ad pœnæ impoſitionem, tr 10. q. 11. n. 10. f. 117
II 2 Vis & metus de ſua natura habent annullare contractum, tr. 11. q. 9. n. 8. f. 240
I 2 Vim vi repellere licet, tr. 13. q. 69. n. 5. f. 322. & tom. 2. p. 1. tr. 1. q. 24. n. 1. in fin. f. 19
Viſitare. Viſitatio. Viſitator
I 2 Viſitare Eccleſias & monaſteria Regularium, ſpectat ad Superiores eorundem, tr. 13. q. 66. n. 2. f. 320
I 2 Viſitatio & correctio non debet eſſe contra nec ſuprà Religioſorum Regulam, tr. 2. q. 23. n. 3. f. 152
I 2 Viſitatio generalis & ordinaria, fit ad commune bonum monaſterii, ſine proceſſu & ſine ſcriptis, tr. 10. q. 37. num. 9. fol. 264
I 2 Viſitatio Confraternitatum Laicorum ſitarum in Eccl. Regul. à quo facienda eſt ? tr. 13. q. 70. n. 3. f. 323
I 2 Viſitationes quæ fiunt in Eccleſiis per Superiores Prælatos, non poſſunt impediri intuitu appellationis, tr. 10. q. 37. n. 6. f. 264

Digitized by Google

Index

I 2 Viſitator delegatus, ubi ſemel fuit admiſſus & incœpit viſitare, non poteſt amplius recuſari, nec à viſitatione repelli, neque à Conventu ejici, tr. 10.q.19.n.3.f.256

Vita

I 2 Vita Regularis in quo conſiſtit? tr. 13.q.67 n.2.f.320
II 1 Vita & moribus nobilitatur homo, tr.5.q.7.n.9.f 57
II 1 Vita humana ſoli Deo ſubjecta eſt, tr.8.q.10.n 1.f.101
II 1 Vita noſtra eſt fundamentum omnis dominii humani, tr.8.q.10.n.3. ibid.
II 2 Vita reprehenſibilis, ex ſuo genere mala eſt, tr.1.q.10.num.8 fol.140
I 2 Vitæ & famæ propriæ defenſio, præfertur omnibus rebus, etiam vitæ & famæ alterius, tr.7.q.11.n.16.f.212
I 2 Vitæ neceſſaria, debentur de jure naturæ, tr.8.q.46. nu.7. fol.234
I 2 Qui ſimilem vitam cum aliis ſuſcipit, ſimilem debet ſentire in legibus diſciplinam, tr.5.q.29.n.3.f.182. & tom.2.p.2. tr.5.q.20.n.4.f. 183.& tr.6.q.11.n. 4.f.188
II 1 Vitam & famam naturali jure tenemur cuſtodire, tr.1.q.23. n.6.f.18
II 1 Quis poteſt pro amicis vitam propriam perdere, tr. 8. q. 10. num. 5.f.101

Vitioſus. Vitioſum

II 1 Vitioſi, luſores, ebrii & conſimiles, ante declarationem Judicis nequeunt ab electione repelli, tr.5.q.20.n.6.f.64
II 1 Quod ab initio vitioſum eſt, non poteſt tractu temporis convaleſcere, tr. 3.q.3.n.3.f.30

Vitium.

I 2 Vitium, cui non reſiſtitur, approbatur, tr.6.q.19.n.4.f.205 & tom.2.p 2.tr.6.q.5.n.6.f.186

Vivens. Vivere

II 2 Viventes in Religione, quinam ſint? tr.13.q.7.n.5.f.262
I 2 Unicuique integrum eſt pauperibus erogare, vel ex eleemoſynis vivere, tr.8.q 31.n.2. f.230
I 2 Vivere conventualiter, quid ſit? tr. 13.q.38.n.1. f. 308
II 2 Vivere collegialiter & clauſtraliter differunt, tr. 17. qu.3.n.2 & 3.fol. 286

Ultio.

I 2 Ultio pro defenſione poſſeſſionis & vitæ, omni jure permittitur, tr.13.q.68.n.3. & ſeq. f. 321

Unire Unitas

I 2 Unire duo monaſteria ob exiles redditus, an ſit licitum ſine licentia Epiſcopi? tr.1.q 31 f.140
I 2 Unitas phyſica non requiritur ad faciendum mobile pretioſum, ſed unitas moralis. tr.14.q.50 n.2.f.359
I 2 Unitas moralis aut phyſica, quænam ſit? ibid.

Univerſitas

I 1 Univerſitas non dicitur aliquid facere: niſi id faciat legitimè congregata, tr.12.q.4.n.7.f.93
II 1 Univerſitas in Regno Neapolitano nequit mittere literas alicui, niſi congregato conſilio, ut juris & moris, tr.2.q.4. num.6.f.26
II 1 Quod ſit à Parlamento totius Univerſitatis, an ſit præſtantiùs eo, quod ſit ab uno ſolo Concivi? tr.4.q.2.n.1. f.32
II 1 Mortuis omnibus de Univerſitate, aliquo tamen ſuperſtite, poteſtas Univerſitatis remanet penes ſuperſtitem, tr. 2. q. 10.n. 7.f.28

Vocalis

II 1 Vocalis contemptus, poteſt inſtare pro electione annullanda, tr. 4.q.21.n.1 f.42
II 1 Vocalis contemptus, ratam ſi habeat electionem, & in eam conſentiat, ejus tamen votum aliis accedens, non auget numerum eligentium, tr. 4.q.21 n.4.f. 43
II 1 Vocalis, an poſſit ſe conformare aliis Electoribus, volentibus eligere indignum? tr.4.q.26.n. 7.f.46
II 1 Vocali contempto excepto, nulli Electorum licitum eſt excipere contra electionem, ſub prætextu alterius contemptus, tr.4 q.21.n.5.f.43
II 1 Vocales omnes vocandi ſunt ad electionem, & quinam hi ſint? tr. 1 q.17.n.4.f.10
II 1 Vocales valdè longè diſtantes, non ſunt ad electionem vocandi, tr.4.q.14.n.1.f. 38
II 1 Vocales invitè ac incommodè non ſunt ad electionem trahendi. ibidem.
II 1 Vocales abſentes, à quo remoto loco ſunt vocandi? tract. 4. q.15.f.39
II 1 Vocales abſentes, ſi nequeant Procuratores inſtituere, an poſſint per epiſtolam eligere? tr.4. q.17.f.41
II 1 Vocales quatuor cum Priore, an ſufficiant ad eligendum ſocium, ſeu electorem futuri Provincialis? tr. 5.q.44.num.9. fol. 81
II 1 Vocalium duæ partes, ad minus debent intereſſe Capitulo, ad judicandum in re gravi, tr.12.q.10.n.19.& ſeq.f.134

Vocatio

II 1 Vocatio Electorum abſentium, an ſit de forma electionis? tract. 1.q.18.n 6.fol.13.& tract.4. qu. 21.num.2. fol.41

Volens

I 2 Volenti & conſentienti nulla ſit injuria, tr. 5.q.61. num.17. fol. 195

Voluntas

I 1 Voluntas neceſſariò fertur in præcognitum, tr.1.q.6.num.1 f.26.& tom. 2.p.2.tr.8.q.5.n.2.f.210
II 2 Voluntas per votum firmatur ad bonum faciendum, tr.1.q. 11.n.1.f.141
II 2 Voluntas in quibuſdam pro facto reputatur, tr.13. q.16.n.2. & 3.fol. 266
I 2 Voluntate deliberatâ ceſſante, actus non eſt punibilis, tr.13 q. 49.n. 3.f.311.

Vos

II 1 Vos neſcitis, quid petatis, tr. 9.q.2.n.4.f.105

Vota argentea

I 2 Vota argentea Eccleſiis Regularium oblata, an poſſint alienari ſine licentia Papæ? vide ver. Oblationes.

Vovens. Vovere. Votum

I 2 Vovens intrare Ordinem laxiorem, ſi tranſeat in arctiorem, ſatisfacit voto, tr. 5 q.18.n.1.f.178
I 2 Vovens intrare ſtrictiorem, ſi poſtmodùm ingrediatur laxiorem, ſatisfacit voto & validè profitetur, tr.5. q. 50. num. 1. fol 191
I 2 Vovens unam certam Religionem intrare, ſi in ea non admittatur, tenetur aliam exploratare, tr.8.q.30.n.1. f.230
I 2 Vovens Religionem ingredi, non tenetur ad illius onera, non aſſumpto Religioſo ſtatu, tr.8.q.52.n.3. f.237
I 2 Vovens intrare Religionem, ſi in vovendo nihil cogitavit de perpetuitate remanendi, non tenetur perpetuò in Religione permanere, tr.11.q.23.n.3. f.276
II 1 Vovens ſe debere accuſare de defectibus, non tenetur ſtare voto facto, tr.12.q.6.n.5 f.132
II 2 Vovens Religionem ingredi, ſi non habeat diſpoſitionem ingrediendi, an teneatur intrare? tr. 1.q. 9.n.16.f.140
II 2 Vovens jejunare in pane & aqua, ſi infirmetur, non tenetur jejunare, tr. 3.q.20 n.7. f.167
II 2 Vovens ingredi Religionem ſimpliciter, an ſatisfaciat voto, ſi ingrediatur Religionem S. Jacobi vel Alcantaræ? tr. 3. q. 27.n. 1. f. 172
II 2 Vovens ire Hieruſalem, ſi poſt votum notabiliter mutetur ejus ſtatus, non tenetur ad votum, tr. 11.q.35. n.6. f.248
I 2 Voventes vivere ſecundum Regulam Ordinis, poſſunt cogi ad illius obſervantiam, tr.5.q.22 n. 3 f.179
II 2 Vovere Religionis ingreſſum, an ſit laudabile & bonum? tr. 1.q.11.n. 1. & ſeq. f.141
I 2 Votum ſemper obligat, niſi juſta de cauſa relaxetur, tr.5.q. 18. n. 2.f.157
I 2 Votum minoris boni, non poteſt, nec debet eſſe impeditivum majoris boni, tr. 5. q. 5. n. 1. f. 174
I 2 Votum eſt promiſſio facta Deo, de meliori bono, tr.5.q.5. n.1. ibid.
I 2 Votum, de ſui natura poteſt in meliùs commutari, tr.5.q.5. n. 1. ibid.
I 2 Votum ſolemne nequit diſpenſari, ſine juſta cauſa, tr.5. q. 24.& 27.n. 5.& 7. f. 180
I 2 Votum quartum in Religione emiſſum, non facit Religionem arctiorem. tr. 5. q. 37. n. 3. fol. 186. & q. 39. num 6. fol. 187
I 2 Votum ſolemne Religionis, derogat voto ſimplici, tr. 5. q. 50.n. 3. f. 191. & tr. 8. 30.n. 2. f. 230
I 2 Votum obedientiæ præfertur omnibus aliis votis, tr. 7.q.23 n. 1.f. 215. & tr. 13.q.67.n. 5.f. 320
I 2 Votum obedientiæ eſt unum de ſolemnibus, à quibus Prælatus non poteſt abſolvere, tr. 8. q. 24.n.1. f.228
I 2 Votum ſolemne ex parte rei, & de ſua ratione formali, petit eſſe perpetuum, tr. 8. q. 51. n. 1. f.236.
I 2 Votum vitæ quadrageſimalis, eſt unum de eſſentialibus in Ordine Minimorum, tr.8. q.51.n. 2. ibid.
I 2 Votum deſinit obligare, quando ejus materia fuerit notabiliter mutata & difficilis effecta, tr. 8. q. 51. n. 5. f.237
I 2 Votum Profeſſionis, non diſtinguitur ab illis tribus Religionis votis, tr. 13.q.67. n. 4. f. 320
I 2 Votum paupertatis, ob munerum donationes, vel acceptationes, quæ fiunt, vel accipiuntur, abſque Superioris licentia, maximè violatur, tr. 15.q.2. n. 1. f. 379
II 1 Votum obedientiæ, ſequitur perſonam voventis, ſicut lepra leproſum? tr. 10.q.15.n 1. f.118
II 2 Votum debet eſſe de meliori bono, & contra præcepta emiſſum, non ligat, tr.3. q.20.n. 5. f. 167
II 2 Votum pro ſuo objecto adæquato, habet recipere materiam poſſibilem de meliori bono, tr. 3. q. 25.n. 12. f.171
II 2 Votum ſolemne, quonam modo differt à ſimplici tr. 3. q. 25 n. 13. ibid.
II 2 Votum ſimplex non habet vim ad diſſolvendum matrimonium

Digitized by Google

nium ratum præcedens, tr. 3. q. 29. n. 4. f. 173. & tr. 13. q. 6. n. 2. f. 261
II 2 Votum paupertatis habet latitudinem, etiam inter Mendicantes, & ſufficit, quod ſit diſcreta, & correſpondeat fini cui vacant, tr. 6. q. 8. n. 10. f. 187
II 2 Votum caſtitatis habet pariter latitudinem, nempè intrà vel extra matrimonium, tr. 6. q. 8. n. 15. ibid
II 2 Votum ſolemne, non autem ſimplex, dirimit matrimonium contractum, & impedit contrahendum ex ſola inſtitutione Eccleſiæ, tr. 10. q. 16. n. 6. f. 234
II 2 Votum quartum Religioſorum, non variat Religionis eſſentiam, tr. 10. q. 27. n. 4. f. 236
II 2 Votum ſimplex, comparatur ſponſalibus, tr. 11. q. 12. nu. 15. fol. 242
II 2 Votum ſolemne Religionis, per Judices nulliter declaratum, an ſaltem habeat vim voti ſimplicis? tr. 11. q. 39. n. 1. & ſeq. fol. 249
II 2 Votum profeſſionis reſpicit principaliter vota eſſentialia, & minùs principaliter vitam Regularem, ibid. n. 6
II 2 Votum Religionis expoſcit, ut fiat ad obſervandum tria vota, in aliqua Religione approbata, tract. 16. q. 8. num. 1. fol. 283
II 2 Votum duo copulativè exigit, tr. 16. q. 8. n. 1. ibid.
II 2 Votum non poteſt fieri ad obſervandum ea, quæ ſunt de neceſſitate ſalutis, tr. 16. q. 8. n. 3. ibid.
II 2 Votum cœlibatus exhibitum per Sorores in ſæculo viventes, non eſt ſolemne ſed ſimplex, tr. 17. q. 3. n. 11. f. 287
II 2 Votum ſimplex, quod fit ex vi alicujus ſtatuti particularis, approbati a Sancta Sede, an faciat hominem verè Religioſum? tr. 17. q. 3. n. 18. ibid.
II 2 Votum caſtitatis ſimplex, per Tertiarias in ſæculo viventes emiſſum, an poſſit commutari ab habente generale privilegium commutandi vota ſimplicia? tract. 17. q. 3. nu. 24. fol. 288
II 2 Votum & juramentum non debent eſſe vinculum iniquitatis. vide ver. juramentum.
I 2 Voti ſolemnis diſpenſatio, ſpectat ad ſolum Romanum Pontificem. tr. 5. q 25. n. 4. f. 180
I 2 Voti commutatio in minus bonum, indiget cauſa & diſpenſatione, tr. 5. q. 53. n. 3. f. 192
II 2 Voti ſolemnitas tota eſt ex ſola conſtitutione Eccleſiæ, tr. 10. q. 16. n. 6. f. 234. & tr. 16. q. 7. n. 5. f. 282
I 2 Vota eſſentialia Religionis, ſunt de jure divino, tr. 8. q. 22. n. 4. f. 227
I 2 Vota Regularis facta Deo ſine conſenſu Prælati, ſi non ſunt contra Regulam in genere, nec in ſpecie, valent & obligant voventem, tr. 12. q. 7. n. 6. f. 288
I 2 Vota Regulæ ſubſtantialia collectim ſumpta, dicuntur votum profeſſionis tr. 13. q. 67. n. 4. f. 320
II 2 Vota puerorum an valeant? tr. 1. q. 8. n. 5. & ſeq. f. 139
II 2 Vota promiſſa alieno effectu, non ita alacriter explentur, tr. 1. q. 11. n. 2. f. 141
II 2 Vota non debent eſſe impeditiva operum juſtitiæ, tr. 3. q. 21. n. 9. f. 168
II 2 Vota annexa determinato tempori, elapſo tempore non obligant ampliùs, tr. 5. q. 12. n. 4. f. 182
II 2 Vota Novitiorum quæ poſſunt adimpleri, & illi ſtatui impedimento non ſunt, an poſſint per eorum Magiſtrum commutari in alia pia opera? tr. 5. q. 12. n. 5. ibid.
II 2 Vota irritare, diſpenſare, & commutare, penes quid differunt? tr. 5. q. 12. n 6. ibid.
II 2 Vota ſolemnia Religionis, de intrinſeca ſui ratione petunt, ut fiant in Religione approbata à Sancta Sede, tr. 11. q. 20 n. 1. f. 244. & tr. 16. q 10 n. 1. f. 284
II 2 Vota eſſentialia Religionis, ſunt indiſpenſabilia, tr. 16. q. 7. n. 3. f. 281
II 2 Votorum obligatio eſt perſonalis, & ſequitur perſonam quocunque ierit, tr. 8. q. 23. n. 1. f. 228
II 2 Votorum omnium eſſentialium, eſt una & eadem ratio formalis, tr. 8. q. 51. n. 4. f. 236

Votum dare

II 1 Votum Eligentium, ſi palam præſtetur, vel alteri oſtendatur, an exindè electio ſit irrita? tr. 1. q. 7. f. 4
II 1 Votum Eligentium in ſchedula inſcriptum, nec quidem Scrutatoribus debet innoteſcere, tr. 1. q. 17. n. 12. f. 11
II 1 Votum renunciare in Capitulis & Parlamentis, an ſit licitum? tr. 4. q. 19. n. 3. f. 42
I 2 Votum ſuum poteſt unuſquiſque in meliùs commutare, tr. 5. q. 50. f. 191
II 1 Vota Eligantium ſunt de neceſſitate ſecretò præſtanda, ſecùs electio non valet, tr. 1. q. 6. n. 1. & 2. fol. 6. & q. 7. nu. 1. fol. 4
II 1 Vota ſingularum Monialium eligentium Abbatiſſam, etiam oretenus expreſſa, poſſunt excipi ab Epiſcopo loci, aut ejus Vicario, abſque vitio electionis, tr. 1. q. 8. n. 4. f. 5
II 1 Vota exquiſita debent redigi in ſcriptis, tract. 1. q. 17. n. 16. fol. 11
II 1 Vota Eligentium interdùm ſe in duas partes dividunt, tr. 1. q. 10. n. 1. f. 94
II 1 Votorum inquiſitio fit ſigillatim, tr. 1. q. 17. n. 13. fol. 11
II 1 Votorum collatio, quomodo facienda? tr. 1. q. 17. n. 17. f. 12
II 1 Votorum publicatio debet fieri ſtatim & in continenti, abſque ullo intervallo, & in communi Capitulo coràm omnibus de Collegio, tr. 1. q. 17. n. 18. ibid.
II 1 Votorum publicatio, & communis electio, debet fieri altà & intelligibili voce, coràm omnibus de Capitulo, tr. 1. q. 17 num. 21. ibid.

Vox

II 1 Vox eſt unum de Eccleſiaſticis exercitiis, tr. 5. q. 17. num. 1. fol. 63
I 2 Vocis activæ & paſſivæ privatio, non aſficit nec incurritur ante Judicis ſententiam, vid. verb. pœna poſita.

Uſuarius

I 2 Uſuarius diſtinguitur ab uſufructuario & Domino rei, tr. 15 q. 24. n. 1. in fin. f. 391
II 1 Uſuarii, an poſſint ad libitum, & in omnem uſum diſponere de ſubſtantia rerum ſibi conceſſarum? tr. 8. q. 5. n. 8. f. 99

Uſurarius

II 1 Uſurarius mentalis tenetur totum illud reſtituere, quod ſibi perſuadet impendi ratione mutui, & non aliundè gratis dari, tr. 1. q. 21. n 2. f. 15

Uſurpans. Uſurpare

I 2 Uſurpantes Jura, actiones, aut bona Eccleſiarum, ſunt ipſo facto excommunicati, tr. 14. q. 2. f. 341
I 2 Uſurpare propriè acceptum, quid ſit? tr. 14. q. 92. n. 4. f. 375

Uſus

I 1 Uſus privilegii, ante perſonalem acceptationem an ſit licitus? tr. 2. q. 7. n. 7. f. 27
I 1 Uſus privilegii non præſumitur, niſi probetur, tr. 7. q. 18. n. 8. f. 59
I 1 Uſus privilegiorum Mendicantium, in foro conſcientiæ exercitus, nec magnam, nec parvam litem inter Regulares & Epiſcopos poteſt excitare, tr. 11. q. 17. n. 19. f. 91
I 1 Privilegii non uſus, an de ſe poſſit & ſufficiat ad tollendum privilegia, vel potiùs hoc facit ex vi & efficacia alicujus juris, tr. 12. q. 7. n. 1. f. 96
I 1 Uſus privilegiorum, an poſſit tolli vel reſtringi per Generales Ordinum, Capitula Generalia & Provincialia? tr. 13. q. 20. n. 1. f. 112
I 2 Uſus privilegii pendet ex voluntate ipſius privilegiarii, tr. 4. q. 44. n. 12. f. 181
I 2 Uſus rationis regulariter ſolet accedere completo ſeptennio tr. 4. q. 7. n. 3. f. 163
I 2 Uſus facti dicitur amovibilis & revocabilis, ad differentiam uſus juris, tr. 8. q. 46. n. 8. f. 234
I 2 Uſus diſtinguitur à dominio, etiam in illis rebus, quæ unico uſu conſumuntur, tr. 15. q. 24. n. 2. f. 391
I 2 Uſus rei & uſus facti, quid ſit? ibid.
II 1 Uſus approbat in praxi opinionem, quando non repugnat rationi, tr. 4. q. 25. n. 15. f. 45
II 1 Uſus ſtolæ & prolatio pſalmorum, non eſt de ſubſtantia Ordinis, tr. 5. q. 16. n. 7. f. 63
II 1 Uſus qui non eſt lege permiſſus, non eſt uſus, ſed abuſus, tr. 8. q. 2. n. 7. f. 98
II 1 Uſus & uſusfructus, poſſeſſio & proprietas, quid ſint & quomodò à dominio differant? tr. 8. q. 4. ibid.
II 1 Uſus, an diſtinguatur à dominio in rebus conſumptibilibus? tr. 8. q. 5. n. 1. & ſeq. f. 98
II 1 Uſus eſt duplex, nempe juris & facti, tr. 8. q. 5. n. 7. ibid.

Uſusfructus

I 2 Uſusfructus, Livelli ſeu Cenſus, & penſiones profeſſorum tranſeuntium in ſecunda vota, non poſſunt avocari à primo Conventu, tr. 5. q. 61. n. 1. fol. 195
I 2 Uſusfructus alicui monaſterio aut Eccleſiæ, vel communitati relictus, durat centum annis, tr 5. q. 62. n. 1. ibid.
I 2 Uſusfructus eſt jus perſonale, pendens à vita hominis, ibidem num. 2
I 2 Uſusfructus relictus ſervo, in dubiis præſumitur relictus contemplatione Domini, ſicut uſusfructus relictus Filiofamilias, in dubio præſumitur relictus contemplatione ſuperviventis patris, ſi vivat, tr. 5. q. 62. n. 3. f. 196
I 2 Uſusfructus, quem habet Pater in bonis adventitiis filii, fundatur in patria poteſtate, tr. 11. q. 31. n. 1. f. 278

Utile. Utilitas

II 2 Utile per inutile non vitiatur, tr. 11. q. 15. n. 1. f. 243
I 2 Utilitas publica debet præferri privatæ, tr. 2. q 9. n. 5. f. 147
I 2 Utilitas Eccleſiæ ad alienandum ejus immobilia, non probatur per aſſertionem alienantium, ſed per teſtes & legitimas perſonas, tr. 14. q. 9. n. 9. f. 345
I 2 Utilitas Eccleſiæ ad alienandum ejus bona, quomodo attenden-

Digitized by Google

attendenda eſt? tract. 14. qu. 9. num. 11. ibidem.

I 2 Utilitas Eccleſiæ in alienatione rei debet eſſe conſiderabilis, nec ſufficit, quod Eccleſia ſit deteriorata, ſi non ſit in effectu locupletata, ibidem in fin.

I 2 Utilitas Eccleſiæ, probanda eſt per conductorem, non autem per Eccleſiam ibid. in fin.

I 2 Utilitas Eccleſiæ ad alienandum, licet regulariter non ſit determinata, non ob id tamen relinquitur Judicis arbitrio, ibidem n. 11

II 1 Utilitas communis, quomodò intelligatur? tr. 4. q. 27. n. 12. fol. 47.

II 1 Utilitas temporalis, non eſt proponenda ſpirituali, tr. 5. q. 7. n. 10. f. 57

I 2 Utilitatis cognitio, in alienatione rei Eccleſiæ, debet præcedere alienationem, non autem ſubſequi, tr. 14. q. 9. nu. 11. fol. 345

Vulnus

I 2 Vulnus illatum cum ſclopeto, etiam morte non ſecuta, eſt delictum grave, tr. 8. q. 6. n. 3. f. 219

Vxor

I 1 Uxor gaudet privilegio nobilitatis ſui mariti, tr. 6. q. 4. nu. 1. fol. 40

I 1 Uxor in viduitate perſeverans, ſui quondam viri nobilitatem retinet, ibidem num. 2.

I 1 Uxor, an gaudeat privilegio fori & exemptionis ſui mariti, tr. 6. q. 5. n. 2. ibid.

I 2 Uxor militis, gaudet privilegio ſui viri, tr. 6. q. 6. n. 1. ibid.

I 1 Uxor vidua, durante viduitate gaudet omnibus gratiis, & prærogativis, & privilegiis, & ſtatutis civitatis ſui viri, prout fruuntur & gaudent alii concives, tract. 6. qu. 7. n. 4. fol. 41

I 2 Uxor Clerici conjugati, an gaudeat privilegiis ſui viri, ipſo vivente? tr. 6. q. 8. n. 1. ibid.

I 1 Uxor ad recuperandam ſuam dotem, præfertur creditoribus ſui mariti, etiam habentibus antiquiorem hypothecam in bonis dicti ſui viri, tr. 6. q. 4. n. 12. n. 3. f. 44

I 1 Uxor ex vi Bullæ conceſſæ marito tempore communis interdicti, non poteſt nec debet Divinis intereſſe, tr. 6. q. 4. n. 5. f. 45

I 2 Uxor, judiciali ſententia repudiata, non poteſt cogi redire in virum ſuum, ſi repetatur ab illo, tr. 8. q. 22. nu. [illegible]

I 2 Uxor adultera, cogitur redire ad maritum, tr. 8. q. [illegible] fol. 228

I 2 Uxor lucratur antefatum viro mortuo, tr. 11 q. 29. n. 1 f. [illegible]

II 2 Uxor conſummato matrimonio, ſi det ſuo viro licentiam intrandi Religionem profeſſione ſecutâ, an poſſit ad ſecunda vota tranſire? tr. 3. q. 16. n. 18. f. 165

II 2 Uxor adultera, amittit jus, quod habet in virum, tr. 3 q. 17. n. 2. f. 166

II 2 Uxor ob ſævitiam viri, an poſſit religionem ingredi, tr. 3. q. 17. n. 7. in fin ibid.

II 2 Uxor non poteſt ſuo marito præjudicare, tr. 5 q. 11. num. [illegible] fol. 181

I 1 Uxoris & mariti bona ſunt communia & indiviſa, tr. 6. q. [illegible] n. 4. f. 40

II 2 Uxorem dimittere, an ſit licitum? tr. 3. q. 17. n. 3. f. 165

I 1 Uxores Clericorum Græcorum in viduitate permanentes, & filii ſuperſtites eorundem, an gaudeant privilegiis fori & immunitatis prædictorum? tr. 6. q. 9. n. 1. f. 42

I 1 Uxores Diaconorum & Clericorum ſelvaticorum, non gaudent privilegiis eorundem, tr. 6. q. 10. n. 1. & ſeq. f. 41

I 1 Uxores Clericorum Græcorum, nimis differunt ab uxoribus Clericorum Latinorum, tr. 6. q. 9. n. 11. ibid.

Vxoratus

I 2 Uxoratus egreſſus de carcere, ac peracto exilio, ad ſuam ſpectat uxorem, tr. 9. q. 22. n. 1. in fin. f. 248

II 2 Uxoratus, an poſſit de jure Religionem ingredi? tr. 3. q. 16. n. 1. & ſeq. f. 164

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

d by Google